This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

872.3J
R612

T. MACCI PLAVTI

COMOEDIAE

RECENSVIT

INSTRVMENTO CRITICO ET PROLEGOMENIS

AVXIT

FRIDERICVS RITSCHELIVS

SOCIIS OPERAE ADSVMPTIS

GVSTAVO LOEWE GEORGIO GOETZ FRIDERICO SCHOELL

TOMI IV FASCICVLVS I

CASINAM CONTINENS

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCXC

T. MACCI PLAVTI

CASINA

RECENSVIT

FRIDERICVS SCHOELL

COMOEDIARVM PLAVTINARVM

TOMI IV FASCICVLVS I

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MDCCCXC

LIBRARY
OF THE
LELAND STANFORD JUNIOR
UNIVERSITY.

A 4224

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI.

VIRO · CLARISSIMO · CANDIDISSIMO

HERMANNO · RASSOW

GYMNASII · VIMARIENSIS · QVONDAM · PRAESIDIO
DE · HVMANITATIS · STVDIIS · OPTIME · MERITO
MORALIVM · ARISTOTELIS · EMENDATORI · SAGACI

HANC · FABVLAE · PVRGATAE · NON · PVRAE · EDITIONEM

D · D · D

FRIDERICVS · SCHOELL

OLIM · ALVMNVS
SEMPER · GRATVS

PRAEFATIO

CLERVMENOE Diphili quam latine Casinam fecit Plautus non nisi per barbarum poetam innotuit: nam ex graeco exemplari ne verbum quidem servatum est neque ullum ex incertae sedis fragmentis Diphilianis huic fabulae vindicari potest.*) At Plautina fabula nosmet videmus iam quam valde placuerit: quam et aequales Titi Macci iuniores probarunt, cum senescens doceret**) non sine lascivia iuvenili, et qui annis triginta fere post mortem poetae pro novis studiose expetebant veteres fabulas primam spectarunt, itemque certatim imitati sunt qui post renatas litteras antiquas scaenae operam dabant restaurandae, velut Hieronymus Berrardus***), Nicolaus Macchiavellius†), Ludovicus Dulcis

*) Nam verum non est quod Ladewigius contendit Mus. Rhen. III p. 186 fragm. 21 M. [102 K.] *ἀνδρὸς φίλον καὶ συγγενοῦς γὰρ οἰκίαν | αὐτοῦ νομίζειν δεῖ τὸν ὀρθῶς συγγενῆ* cum veri similitudine tribui posse Alcesimo in scaena III 1. Haec enim verba aperte eius sunt qui alterum castiget potius propterea quod amici cognatique domum pro sua non habuerit: neque omnino cognatus est Alcesimo Lysidamus. Quod vero 'incertiore ratione' cum v. 616 sqq. comparavit fragm. 26 M. [107 K.] illi loco minime convenit sententiamque praebet generalem aliis argumentis multo accommodatiorem. Contra recte Ladewigius monuit p. 194 cum alia prae se ferre originem Diphilianam tum summam intercedere inter scaenam II 6 et Rudentis IV 4 similitudinem.

**) Cf. Ritschelius Parerg. p. 180—204. XVIII (adde Opusc. II p. 659 sq. et Mommsenum hist. Rom. I[6] p. 892).

***) Notandum ex huius imitatione, quod inducto Euthynico [Teuthuirinico] ita fere argumentum pertractavit, ut Diphilum dedisse Ladewigius l. s. s. p. 191 demonstrabat ipsumque adeo ab initio Plautum conformasse Teuffelius opinabatur 'Stud. u. Char.' p. 257 sqq.: vide infra p. IX. Ceterum errat Vssingius vol. III p. 128 Ladewigium 'istam fabulam a posterioribus retractatam' habere contendens, cum ille de Plauti ipsius mutationibus disputet.

†) Memorabile videtur, quod in scaena III 5 eam particulam omi-

eumque secutus Petrus Lariveius, aliique, de quibus diligentius nuper Reinhardstoettnerus exposuit.

Iam cum certum sit ex prologo nos exemplar tenere ex ea aetate, qua fabula relata sit, tamen retractationis scaenicae vestigia nequaquam tam conspicua sunt, quam in Bacchidibus, Milite, Poenulo, Pseudolo, al. Dittographiam enim vix unam cum aliqua probabilitate deprehendimus ac de paucissimis tantum versibus singulis*) suspicionem moverunt homines suspicacissimi. Velut Guietus tres tantum in hac fabula proscripsit versus: atque v. 119 rectissime, v. 961 sq. ineptissime, denique v. 1003 vix recte, quamvis iudicio subscripserint viri primarii. De versibus nonnullis ab aliis damnatis sobrie, ut solet, considerateque iudicavit Langenus Stud. Pl. p. 278 sqq. (cf. p. 28 sqq.) saepius integritatem fabulae praedicans.

Et hic rerum status et canticorum non exiguus ambitus respiciendi erant eis, qui mirati sunt**) 'longam' dici hanc fabulam (v. 1006) quae versuum numero, ceteras si conferimus, nullo modo emineat ac tertia fere parte minor quam Pseudolus 'Plautina longa fabula' in scaenam venerit. Quare decurtatam esse Casinam ex hoc certe loco evinci nequit. Quamquam quaedam contracta esse aut intercidisse etiam praeter detrimenta quae mox uberius pertractanda erunt, cum alia monstrant tum Lysidami nomen in ipsa fabula nusquam comparens.***) Atque multa liberius pauloque rudius tractata esse quamvis libenter concedamus, tamen nimis incerta ac lubrica sunt, quae de scaenis aut adiectis aut im-

---

sit ille, quam Fuhrmannus ex dittographia repetebat (cf. append. ad v. 670 sqq.): quamquam omnino plura decurtavit liberiusque immutavit in aliis verbum fere de verbo efferens.

*) Nam Weisius de com. Pl. p. 83 sqq. quod inter alia sibi persuadebat scaenas II 1 et 2 impudenter interpolatas esse ab homine artis et ethicae et metricae ignaro atque adeo scaenam V 2 mutilatam impostori deberi 'manifesto', vix commemorandum, certe non impugnandum erat.

**) Ladewigius l. s. s. p. 190, alii.

***) Cf. Hauptius Opusc. III p. 457 et Studemundus Emend. Pl. (ed. Gryphisw. a. 1871) p. 7. Mihi valde probabile est inter versus 520 et 521 nimis abruptos quaedam deesse, ubi optime Alcesimus alloqui potuit Lysidamum. Vide infra p. XVII.

mutatis Ladewigius commentus est*) p. 192 sqq., qui unde imaginem de Diphili indole virtuteque conceperit, haud facile dixeris. Vnum videtur certum esse, apud graecum auctorem *ἀναγνώρισιν* legitimasque cum Euthynico nuptias, quas nostra fabula prologo tantum epilogoque tangit, sollemni ratione pertractatas fuisse.**) At 'Plautum' quae 'noluisse' prologus diserte dicit, per retractatorem demum dempta esse Teuffelius censuit. Quae sententia Goetzio meo, Langeno, Reinhardstoettnero, aliis probata satis debili nititur fundamento neque certiore iudicio aut stabiliri aut refutari potest. Equidem certe non video cur fidem denegemus prologo atque ipsum iam Plautum putaverim resecuisse, quae tritiora et ieiuniora post spissas falsarum nuptiarum facetias tam ipsi quam spectatoribus viderentur.

Minus etiam recte post Rappium aliosque Reinhardstoettnerus (p. 365) contendit propter ipsam obscoenitatem locorum quorundam truncatam videri memoriam. Nam lacunae etsi ex parte sane hauserunt versus spurciores, tamen et relictae sunt particulae vix minus inmemorabiles et dempti saepius loci ad pudicos mores facti, cum omnino haec mutilatio ex archetypo madore fissuraque affecto derivanda non ad hanc unam fabulam pertineat.

Itaque iam redeundum est ad quaestionem quam in Rudentis praefatione p. XV—XXII tractare incohavi, cum illius fabulae memoriam revocarem ad exemplar, quod viginti versus in unaquaque pagina habuerit — ut undeviginti *A* — quodque saepius aut perforatum aut in marginibus laesum fuerit. Idem vero luculentius etiam de Casina probare possumus***).

---

*) Interdum ad meras argutias nugasque descendit, velut p. 194 sq. ubi ex verbis 'quod haud Atticam condecet disciplinam' v. 652 efficit apud poetam Atticum eiusmodi commentum admissum non fuisse.

**) Cf. Ladewigius p. 191, Teuffelius l. s. s. et hist. litt. Rom. § 97, 6, Goetzius in Act. soc. phil. Lips. VI p. 277 adn., Langenus Stud. Pl. p. 129. 228, Reinhardstoettnerus 'Plautus' p. 369, alii.

***) Ceterum consulto singulas fabulas seorsum pertracto: quare nolo hoc loco ad ea respicere ac respondere, quae de hac re ex parte contra me disputavit Seyffertus in censura Rudentis a me editae. Sed satis gravem in re critica factitanda quaestionem ne neglegant homines docti iterum moneo: ut nuperrime neglexit Iulius Lange Rud. v. 237 in Ann. phil. CXLI (a. 1890) p. 192 perverse tractans.

In qua quae huc pertineant commodius ita percensebo, ut a fine exordiar.

Nam versus 982 pars posterior in *P* cum deficiat sequente lacuna maiore, quis dubitare potest quin cum hoc defectu cohaereat quod antea prior pars versus 965 desideratur una cum versibus sequentibus? Quod vero priore loco post plenum versum 965 *A* septem tantum versus praebet totidemque vacuos relinquit *B*, posteriore vero post plenum versum 982 novem *A* habet (aut certe octo bipartito uno) totidemque vacuos *B*, plane intellegimus in archetypo ex versibus 965—972 duos bipartitos fuisse aut vero duobus versibus vel uno bipartito auctiorem illum fuisse.*) Sine dubio autem folii dimidia pars tota deinde abscissa erat. Iam post priorem lacunam ante versus 982—991 cum extent novem versus, ex quibus antepaenultimus non potuit non bipartitus esse, viginti versuum paginas certa computatione efficimus, quarum altera v. 973—991 complexa sit, altera v. 951—972. Nam v. 951—962 cum scaenae inscriptione in archetypo octo versus occupasse (ferme ut in *B*) propterea affirmare possumus, quia similem defectum, sed paulo intricatiorem in praecedenti folio detegimus.

Ac primum quidem versuum 943—950 priores partes desiderantur continui plane ut versuum 923—929 partes posteriores: ubi quod septem lacunae oppositae sunt octo lacunis facile inde declaratur, quod v. 929 non potuit non bipartitus esse. Idem cadit in v. 922, qui maiorem hiatum proxime antecedit: in quo cum ante finem (olim seorsum perscriptum) minorem lacunam tam versus quam *B* ostendat, patet cum hoc defectu cohaerere, quod v. 940 ineunte *nia* pro *Omnia* traditum est: simulque colligimus v. 941 seorsum scriptum (non versui 940 adiunctum, ut in *B*) eodem folii loco extitisse, quo ultima v. 922 verba in pagina recta. Verum enim vero etiam v. 934—936 ita comparati sunt, ut Reiziani sint deficientibus usque in medio syllabis duabus: quas perforatione aliqua olim deletas fuisse eo rectius cer-

*) Atque si versu 971 *permutabo* (non *permutaui*) vera scriptura sit, lacunam potius statuendam esse concesserim.

tiusque sumere potui, quia quos in pagina recta oppositos fuisse plane verisimile est versus 916 sqq. item tam metro quam sensu additamenta quaedam requirebant.*) Atque pagina versa cum sic v. 930—950 continuerit intercedente inscriptione, versus 937—940 duobus (ut in *B*) comprehensos fuisse probabile est, pagina recta autem ante v. 916 quattuor versus etiam adhibuit: ad quos quoniam versum 912 (ex parte saltem) pertinuisse consentaneum est, nihil iam tribuendum est ei rei, quod inter *hercle* et *non* lacunam maiorem *B* signare videtur: quam neque sensus neque versus in pagina versa respondens confirmat. Contra et metrum et sermonis usus probant *non* (ut saepius) pro *hau* interpolatum esse hoc versu, cum *hercle non* tam inauditum sit pro *non hercle* quam *hercle haud* usitatum (cf. Kellerhoffius de colloc. verb. Pl. p. 22 [68]—25 [71]).

Atque huic quoque quod praecedit folium marginibus abscissis ac fortasse etiam locis perforatis insignem labem traxit: nisi quod in hoc folio et scriptionis et discriptionis ambiguitas interdum dubitationem affert de locis respondentibus. Quamquam quod v. 880—889 (ex quibus v. 883 certe bipartitus fuit) decem continui exitus mutilati sunt sponte suapte coniungitur cum versuum 902—908 initiis mutilatis; sed in utraque parte etiam quae praecedunt quaeque secuntur apertos hiatus produnt, qui ex parte saltem cohaereant. Videtur autem totum hoc folium complexum esse fere v. 873—910 cum una inscriptione: quae quam facile quadraginta versibus discribi potuerint, in oculos incurrit.

Quod si statuimus iterum quod praecedit folium in fine maxime truncatum fuisse apparet. Nam versuum 865—872 lacunae, quarum sedem ex archetypi discriptione in versuum initiis fuisse sumendum erit**), plane respondent versibus

---

*) Ceterum lacunosum in fine v. 919 versui inscriptioni vacanti respondere veri simile est.

**) Itaque v. 864—869 non una de causa rectius sic discripsissem (praesertim si v. 867 UOLO, non TEUOLO ab initio supplendum est cum *As*):

Nil íllum quidém nequiórem arbitro ésse
* * * * * qui locúm praehibetílli.

846—851 in fine mutilatis: atque v. 852—872 cum inscriptione viginti versuum paginae prorsus accommodatae sunt.

Iam antecedens folium non tam in inferiore quam in media parte lacerum fuisse videtur, siquidem v. 801. 802. 804—806 in exitu deficientes manifeste cohaerent cum v. 821. 823. 825—827 principio destitutis: unde simul patet v. 821 sq. olim unum versum effecisse, sed v. 823 sq. iam antiquitus separatos fuisse. Atque hoc quoque loco intervallum inter utramque lacunam intercedens solito spatio prorsus sufficit.

Idem cadit in locum insequentem vel potius praegredientem. Nam v. 744—751 exordia quinque, v. autem 766—771 exitus quattuor abrupta sunt: atque cum in universum lacunae congruant, ipsum discrimen facile ex lyricorum discriptione expediri potest. Sed praeter labem principalem hoc quoque folium antea perforatum fuisse concludimus. Cum enim v. 757, quem quartum fuisse in pagina probabili computatione conicimus, syllabae complures ad complendum Reizianum desiderentur, prorsus congruit, quod v. 736 quem oppositum fuisse eadem ratione computamus, item ex discriptione nostra lacuna significanda erat: quo calculus adicitur sententiae aliunde conceptae.

Quem vero extremo loco statuimus vel potius stabilimus defectum, vel antiquior est ceteris, cum etiam ad Ambrosianum pertineat, qui in eis quae adhuc percensuimus exemplis ubi exstat labe immunem se praestat. At eandem observationem cum iam in Rudente fecerimus, tum in hac ipsa fabula novis documentis probare possumus.

Nam in posteriore Casinae parte cum tot folia lacunosa sese excipiant et inter se conueniant, ne in prioribus quidem

---

* * * * * nunciám praesidém *
* híc, Pardalísca esse, qui hínc exeát, tu
Eum ut lúdibrio habeas.

PARDALISCA
Lubens fécero et soléns.

Vbi v. 864 *Nil illum* pro *Ne illum* (et *arbitro*[*r*] cum Bothio) et 867 sq. *tu Eum ut* pro *Vt eum* vel *eum ut* scripsi, v. 865—867 sic iam fere redintegrans:

⟨Stuprí liberúm⟩ qui locúm praebibet ílli.
⟨Ludíque et iocí⟩ nunciám praesidém ⟨te
Volo⟩ híc *e. q. s.*

prorsus desunt similis corruptelae vestigia, quorum nonnulla utrique recensioni communia sint.

Quod dubito*) an cadat in versuum 662 et 663 detrimenta cum versuum 678 et 681 detrimentis facile coniungenda, cum v. duodeviginti qui ex Ambrosiani discriptione intercedunt paulo aliter discripti etiam plenam paginam facere potuerint.**) At nullo modo casui tribuam, quod post v. 616 versum intercidisse cum certa ratione effecerimus, in v. 635 sq. non minus certum est detrimentum iam ab aliis observatum.

Porro et v. 468 et v. 488 quae supplenda erant necessario, per se ita comparata sunt, ut facillime ex simplici omissione librariorum derivari possint. At memorabile saltem est iustum paginae spatium intercedere inter utrumque hiatum.

Certius huc revocaverim versus 197. 198 in priore parte mancos, quibus et iusto interuallo et apto loco plane respondeant versuum 220. 221 detrimenta.***)

Denique ab ipso principio fabulae fortasse repeti potest eiusmodi exemplum. Nam versu 8 medio certum est *alias* supplementum itemque qui antecedit versus eodem, ut consentaneum est, loco pede deficit. Quae cum ita sint, vix casui tribuendum videtur versu 27 unam vocem ex medio versu (*poscunt*) quae facile vel ex coniectura addi potuit non

---

*) Item dubito an v. 534 deficiens cum v. 550 claudicante cohaereat vel v. 244 dehiscens cum perturbato v. 262 sq. aliaque id genus. Versuum vero 685. 691. 726 defectus siquidem talem originem habuerint, non neglegendum est ex breviculis qui oppositi sint versibus explicari posse quod nihil lacunarum respondeat. Denique v. 1004 in medio claudicans vacuum post finem fabulae spatium oppositum habet.

**) Quod v. 678 et 681 pro *sin* et *di* in *P* decurtatis pleniorem scripturam *A* exhibet, certe non impediret lacunarum congruentiam quominus statueremus, praesertim cum etiam de antiquis supplementis cogitari posset, sicut altero loco novicium in *B* supplementum habemus.

***) Quod v. 183 ac fortasse etiam v. 185 aliquid desideramus, nihil desideramus in locis respondentibus, item ex brevioribus qui opponantur versiculis vel ex ipsius inscriptionis spatio opposito declarari posset: itemque v. 72 in fine mutilus potuit locum vacuum habere oppositum, si quidem in archetypo (ut in *A*) plures versus post prologi finem scriptura vacabant. At certe v. 49 et 283 lacunas ex duobus hemistichiis neglectis ortas esse elucet, quamquam altero loco cum vacuo spatio congruere defectus potuit, si forte ante monologum v. 303 sqq. inscriptioni in archetypo locus erat.

suo loco legi, sed post finem adiectam esse: versu vero 28 *autem* mire positum iam alios offendit (quamvis defendi possit), ut hanc quoque vocem fortasse non traditam, sed suppletam esse sumere possimus: unde conieci *reddunt* ⟨*nummum*⟩ *nemini* quod traditae scripturae certe praestare videtur.

Sed de hoc loco similibusque liberum iudicium esto: de summa rei iusta dubitatio oriri nequit. Sat gravem autem observationem esse ad crisin recte exercendam facile demonstrare possum ex perversis virorum doctorum sententiis, qui aut apertas lacunas exstare negaverint aut locis alienis supplementa adhibuerint aut omnino rem neglexerint. Sed nolui longus esse in eiusmodi sententiis exagitandis satisque habui ipsam rei veritatem aut probabilitatem paucis adumbrasse.

Atque compluribus locis intelleximus etiam de versuum in archetypo discriptione iudicium plus minusve certum ex hac computatione capi posse.

Haec autem discriptio in alterius recensionis codicibus (*B VEJ* = *P*) dici nequit quantopere per Casinam maxime perturbata sit. Nam vel in simplicioribus metris plurima confusa sunt, cum tamen summa in ipsa perversitate consensio inter libros servetur.*) Atque in canticis hanc quoque rem in apparatu accuratissime descriptam dedimus: item ex aliis scaenis suo loco quaedam notavimus. Quae restant, ne inutiliter apparatum oneremus, congestis vocibus extremis libuit hic subiungere. Atque lineola addita significamus versus interstitium cum metri interstitio aliquo concinere, litteras autem maiusculas in mediis versibus servatas (v. adn.) uncis inclusas addimus: et his quidem ( ), ubi nova non accedit persona, his vero [ ] ubi personarum mutatio incidit, ut dici nequeat, utrum propter metri an propter personae interstitium**) maiuscula adhibita sit.

V. 89—143: — *cogitare* — *sequere* — *persequi* | — *decretum est* — *sutelis tuis* | — *postulas* | — *inpudens* | — *Libet*

*) Nisi quod verae discriptionis in litteris maiusculis vestigia haud raro *B*, interdum etiam *V*, rarissime aut nusquam ceteri servarunt.

**) Nam quanta inconstantia post personas *B* (itemque *V*) maiusculas modo adhibeat modo non adhibeat ex apparatu apparet.

— *est tibi* — *abstines* | — *Abi rus abi* — *sum* [sed *Chaline*] — *tamen* | — *istanc* — *conseruam tuam* | — *incubabo* — *hercle me* [sed *Tu*] — *mortuum* | — *induas* | — *preda est* | — *si uiuo* — *facies* [sed *Quid*] — *facem* | (et *Primum*) — *locorum* (sed *Post id*) — *semita* | — *plena* (sed *Quę*) — *faciam* (sed *Ita*) — *ruri nisi tu**) (sed *Post*) — *postules* | — *ieiunium est* — *fueris* (sed *Post id*) — *curabitur* | — *firmiter* | — *dicet* (sed *Cum*) — *festiuitas* | — *amari* (sed *Sine*) — *lepus* | — *in medio* — *postules* [sed *Nunc*] — *quidem pol* (sed *Hic*) — *arbitro* |

V. 260—274**): — *commode* | — *homini* [sed *Qui*] — *oportet* — *magis* — *equius est* (sed *Illum*) — *homo* [sed *Tu*] — *friguttis* [sed *Egon*] — *detur* [sed *Vt*] — *exoro* [sed *Quid*] — *autem* — *impetrassere* | — *foras* | — *Iam hic* — *blandior* |

V. 309—352: — *condito* | — *opera a me* (sed *Era*) — *audio* [sed *Saluus*] — *tuus* | (et *Vna*) — *fieri* | — *qua tu* [sed *Cum*] — *quasi* [sed *Quam*] — *exigis* — *necasinam* — *ipsi me* [sed *Negaui*] — *seruassint mihi* | — *ego illam* — *siquidem tu* [sed *Credo*] — *amatio* (sed *Verum*) — *filius* | — *hic dum* (sed *Vnus*) — *feceris* | — *emoriantur* — *emortuus* | — *tuum* | — *cruribus* | — *impetramus ut* — *posse ita* [sed *Non*] — *sic agam* | — *ita rem* — *depugnarier* | (et *Necessu*) — *euenerit* | — *sperauimus* | — *litio* | — *sed tamen* | — *parum*⟨*per*⟩ — *sortibus* | — *depugnauimus* |

V. 425—436: — *inimicis* — *equidem* — *uilico* | — *expetiuisse* — *nuberet* | — *susultabat* — *foras* | — *dabo* |

V. 437—514: — *furca* — *oportet* [sed *Ita*] — *mittere* | [et *Volui*] — *nostro* — *parietem* [sed *Recessim*] — *mihi* | — *macerat* | — *loculi* — *acheruntē* — *obsequens* [sed *Vt*] — *tecum* — *ament* — *deosculer* — *tua* [sed *Quid*] — *Ecquid* — *licetne* — *quia te* [sed *Vt*] — *apage te* [sed *Vltro*] — *hercle* — *senex sectari* | — *idē me* — *subianua* | — *fui* | — *bona multa* [sed *Vt ego*] — *demum* (sed *Nunc*) — *abeo* — *prius* [sed *Sine*] — *fieri* [sed *At*] — *te posse* — *sunt* [sed *Enim*] — *duos* | — *paratus* — *locum* — *reperi* | [et *Quid*] — *secum* — *mea* | — *duces* — *nuptias* | — *docte* — *uiuitis* | — *marsuppium* | —

*) *Sic B cum As: unde corr. v.* 126 'ruri nisi tu aceruom ⟨erui⟩ ederis.'

**) *Ad v.* 261 *corr.: (usque ad v.)* 274 *pro* 279.

ut ipsa — *lolligiungas* | [et *Emitto*] — *potius* [sed *Soleas*] — *nequissime* — *domi est* | — *presenti* — *abis* | — *hoc etiam* — *abeo* — *ego illis* — *omnem rem* — *meos* | — *lis est* — *uicimus* — *uicissim* — *siet* | — *erat* |

V. 521—530: — *certum est* — *sed facito* — *cibo* — *sutrium* | — *scitus es* | — *ambula* | — *uocent* | — *amare* [sed *Quid*] — *mihisis* — *domi* |

V. 563—590: — *amatorem* — *siet* | — *cuidam* — *gaudeo* | — *oportet* — *aduocet* | — *ante* (sed *Sed*) — *audierit* | — *propius* [sed *Accedā*] — *praestolabar* [sed *Te*] — *tuam* | (et *Iam ne*) — *sodalis* — *suae* | — *istuc* [sed *Vitium*] — *est* [sed *Non*] — *subblandirier* | — *opus* | — *aliquem* — *amasium* |

V. 591—609: — *uxorem* — *commodum* | — *pretii* | — *quid est* | — *ad nos* — *occasio* — *arcessituram* — *dixisse te* | [et *Ergo*] — *mihi* | — *ea ipsa* [sed *Quin*] — *arceserem* | — *bene est* | — *aegre* — *quin erit* — *quidem* |

V. 759—779: — *ludos* — *ludificabiles* | — *totis* — *agitis* — *oppo* | — *candide* | — *ambulat* | — *ornant* | — *dissimulant* | — *coqui* | — *peruortunt* — *senem* | — *uentres* (sed *Vt*) — *cibi* | (et *Noui*) — *ostium* |

V. 780—795: — *cocta* — *uolo* | — *abripiat* — *atque istam* (sed *Sed*) — *ero* | — *conuiuium* | — *mulieres* — *misit* [sed *Ego*] — *speculare* [sed *Quid*] — *festinant* — *illec* (sed [*Abi* et] *Iamne*) — *esurit* |

De scaenarum inscriptionibus personarumque notationibus nihil habeo quod addam itemque de ipsis personarum nominibus vix quidquam aliorum disputationibus adiciendum. Sperandum autem est fore, ut tandem aliquando 'Stalinonis' monstrum cum furca expellant homines docti, quod vel nuperrime in dissertationibus commentationibusque scriptum vidi. Nam Lysidamum senem audire primus pridem Ritschelius significavit Opusc. II p. 381 (cf. p. 484 adn., 682 adn. et III p. 321 sq.) tribusque annis post accuratius demonstravit Studemundus (Emend. Pl. p. 3 sqq.). De Pardalisca vero quod olim Fleckeisenus (misc. crit. a. 1864 p. 6 ad v. 11) obiter dubitationem movebat an rectius Pardilisca scribatur, haec forma, quam raro exemplo *B*, constantius *F* praebet, omni auctoritate destituta est. Iam illud non

tam ad scripturam quam ad pronuntiationem pertinet quod Seyffertus Philol. XXIX p. 387 adn. consentientibus Muellero Richteroque Cleostratam potius Cleustratam audivisse coniecit. Verum est nusquam quadrisyllabum esse nomen: sed cogitari potest etiam de Clostrata atque adeo Clostrata pronuntiatione latina (cf. 'deorsum, dorsum' al.), quamvis ex graecae linguae consuetudine Cleustrata praestet. Denique nuper demum accessit Coci nomen Citrio ex Studemundi apographo in scaenae III 6 inscriptione quamvis dubia. Quae si probatur primum quidem Coci quoque nomen olim in ipsa fabula lectum esse sumendum est (vide supra p. VIII), tum omnino paulo maiores illius partes fuisse. Atque ipsum nomen nescio an derivari possit ex *Κεδρίων* forma et explicandum ex *κεδρίδος* citrique condimento sit.

Iam et hac observatione et aliis quae praemisimus delapsi sumus ad librorum memoriam, de quibus nunc paucis absolvamus.

Atque in Ambrosiani *A* reliquiis dimidia fere pars Casinae superstes est, quas haec tabula monstrat:

A. a [= Casinae didascalia et Arg.?]		[XXV]*)
B. b [= Prol. 1—18. 19—37]		
87. 88 = 38—56. 57—75		
85. 86 = 76—88. 89—105		
91. 92 = 106—124. 125—144		
89. 90 = 144—164. 165—188		
C. c		
D. d		
291. 292 = 535—551. 552—567		XXVII**)
81. 82 = 568—586. 587—603		
293. 294 = 604—620. 621—642		
363. 364 = 643—661. 662—679		
365. 366 = 680—700. 701—720		
303. 304 = 721—736. 736—754		
95. 96 = 755—767. 768—784		
305. 306 = 785—801. 802—817		

*) Quaternionis XXV duo folia extrema cum quaternione XXVI continebant v. 189—534 i. e. 8 inscr. + 135 sen. + 148 sept. + 25 oct. + circa 36 v. lyr.: quibus ita spatium respondet, ut certe auctior vix uno versu fuisse Ambrosianus videatur.

**) Extat numerus in fine fol. extr.

357. 358 = 818—837. 838—854		
69. 70 = 855—872. 873—883		
E. e		XXVIII*)
F. f		
79. 80 = 957—975. 976—992		
371. 372 = 993—1011. 1012— subscr.		

Has Ambrosiani reliquias a. MDCCCLXXXVIII per sedecim dies pertractavi quantum potui diligentissime. Ex hac descriptione, quam adhibitis Ritschelii Geppertique collationibus**) singulisque Studemundi testimoniis confeceram, cum contextus apparatusque non modo digestus, sed etiam typis exscriptus esset, diu exspectatum prodiit Studemundi apographum, quod in appendice tantum ita adhibere potui, ut gravissima saltem enotarem. Nam quas in apparatu commemoravi Studemundi lectiones (*As*), eas sciendum est non ex apographo desumptas esse, sed ex adnotationibus antea aut ab ipso aut a discipulis factis.***) Iam inter nostram Studemundique lectionem etsi graviores haud raro intercedunt discrepantiae, quibus plerumque (non semper) illum veriora vidisse libenter concesserim†), tamen non dubito, quin aequi iudices de opera mea satis benigne iudicaturi sint. Nam persaepe consentiunt testimonia, etiam ubi prio-

---

*) Extat numerus in fine fol. extr. Media autem folia non quattuor, sed duo intercidisse, ut ternio pro quaternione fuerit, ex versuum computatione locique ipsius ratione plane efficitur. Nam ex nostra editione intercedunt v. 73 cum inscriptione, ut nihil fere desideretur ad duo folia explenda.

**) Vtramque (*Ar* et *Ag*) raro diserte commemoravi: compluribus autem paginis nihil fere Ritschelius adscripsit, nisi miserrime habitas esse vel perpauca agnosci posse. Neque tamen desunt, quae optime iam ille expediverit.

***) Ceterum etiam alter fasciculus 'Studiorum in priscos scriptores latinos collatorum' prodiit, cum pars huius editionis iam typis exscripta esset. Posterius etiam in manus meas pervenit Klotzii liber de re metrica veterum poetarum latinorum, de quo doleo, quod non possum non iniquius iudicare, etsi hic illic verum viderit. At Klotzius quoque eorum auxit numerum, qui non intellegant caecutire artem metricam ab arte critica destitutam.

†) Z nota, quam manu antiqua ad v. 961 in marg. adscriptam vidi (nihil *As*), nescio an cohaereat cum ZASTRAPHIV̄ scriptura nondum expedita in *B* Truc. 209.

res aut nihil aut alia enotaverant, neque neglegendum est me semel tantum per temporum angustias fabulam pertractasse, quam ex a. MDCCCLXV iterum iterumque Studemundus inspexerat omnino in hoc negotio exercitatissimus. Ceterum nolui diligentius respicere, ubi in locis per se non dubiis ille aut pauciores aut plures quam ipse litteras dispicere sibi visus est aut ubi aliquid alteri incertius alteri vix dubium visum est, praesertim cum hoc maxime ex iterata demum ter quaterve lectione aliquatenus definiri possit, ut ab initio minus huic rei intentus fuerim.

Dein *B* codicem veterem post Ritschelium Loewius a. MDCCCLXXVII contulerat et codicem Ambrosianum *E* a. MDCCCLXXX: tum utrumque ipse excussi a. MDCCCLXXXV et proximo anno *F* Lipsiensem adiunxi additis ex Schneideri programmate editionis principis *Z* discrepantiis. Codicis autem *J* Britannici Goetzius praebuit collationem ab homine quodam Anglo satis sane neglegenter factam: ad hanc accedebant Vssingii testimonia item sane satis neglegenter concepta. At operae pretium visum non est accuratius iterum hunc librum inspici, cum fere ubique longe superetur et *E* codice et eo, quem in hac primum fabula adhibuimus *V* i. e. Vossiano Q. 30, quem saeculo duodecimo ineunte scriptum esse et de Vries vidit, qui in bibliotheca universitatis Lugdunobatavae libris manuscriptis praeest, et Zangemeisterus noster confirmavit.

Sed de *V* priusquam accuratius dicam, libet adnotare, quod cum aliae fabulae tum haec demonstrant: artiore vinculo ut *E* cum *Z* contineri, ita *F* cum *J*. Velut *EZ* consentiunt in *hoc* servato v. 164, quod ceteri omittunt (*A* vero alio loco habet), item in *ego* omisso v. 241 et 437 et in *sum* omisso v. 621, tum in scriptura *permittam* v. 270 (*permittat* ceteri) magisque memorabili *impera atq;* v. 833 (*impera cito* ceteri), denique in verbis traiectis v. 345 et 833. Quae sic cum conveniant nihil ei rei tribues, quod v. 354 in verbis traiciendis *EF* coeunt. Nam *JF* potius consentiunt in vocabulis omissis v. 243. 331. 867. 895, in traiectionibus v. 39. 53. 326, denique in scripturis singularibus v. 555. 573. 683. 700. 849. Vnde colligas Italos fundamentum recensio-

nis interpolationisque alios *E* alios *J* vel geminos illorum habuisse. Nequaquam autem singularis est consensus recensionis Italae cum codice *V*, cum is tamen proxime cum ad *J* tum ad *E* accedat.

Hunc librum cum dudum Gronovius, Bosscha, denique Franckenus*) adscivissent, primus accuratius descripsit plurisque fecit J. S. Speijerus 'ad Plauti Captivos' in Mnemos. N. S. XVI (a. 1888) p. 124 sqq.**). Qui cum mihi persuasisset eodem vel maiore iure quo *EJ* hunc quoque codicem in apparatum adhibendum esse, statim adii Guilelmum N. du Rieu Leidensem, virum clarissimum, ut librum conferendum huc transmitteret: isque qua solet humanitate ac liberalitate precibus obtemperavit. Itaque et in hac editione apparatum ex *V* auxi — quem qui cum cura perlustrarit, eum non fugiet codicis et in scripturis nonnullis et in lacunis signandis et in aliis rebus praestantia — et in Cistellaria edenda mox exhibebo. Reliquas partes eadem ratione per hanc praefationem communicare nobis visum est, qua Epidici apparatum ex *E* in Curculionis praefatione Goetzius supplevit. Continet autem codex Aulularium mutilatam — sed eam ipsam partem servavit, in qua deficit *E* — et post plenas comoedias quattuor (Captivos Curculionemque ante Casinam Cistellariamque) Epidici exordium. Vnde sponte apparet casu tantum et reliquam Epidici partem et Amphitruonem Asinariamque una cum Aulularia exordio olim abscissas ac deperditas esse. Quinquaginta et sex quae exstant membranae vicenos quaternos versus in unaquaque pagina habent metrique interstitia modo iusta modo perperam tradita spatiis servant plerumque. Discriptionem autem in eis quae

---

*) Ceterum ne quis miretur quod in hac fabula nusquam commemoravi Franckenum, quem in Mnemos. N. S. VII p. 184 sqq. de Casina disputasse Schwabius testatur in editione nova historiae litterarum Romanarum Teuffelianae p. 152, illam disputationem totam ad Epidicum pertinere moneo.

**) Adscito codice Vossiano cum bene meritus sit de Plauto edendo Speijerus, nolim hoc loco exagitare aut iudicii petulantiam, qua in me invectus est, aut summam inscitiam, qua ad ipsum Plautum aggressus est. Neque si iterum lacessiverit, respondebo, antequam idoneis arbitris probarit se in Plauto vel tantillum profecisse.

secuntur rarius respexi. Praeterea ubicunque in apparatu *libri* aut excitantur aut enumerantur vel *ceteri* opponuntur Italorum recensioni, nihil de *V* adnotavi, nisi forte differat a 'libris' vel 'ceteris'. Item constanter omisi ę pro *ae* adhibitum (non item ę pro *e* vel *e* pro *ae*) raroque praepositiones adiunctas notavi, saepius etiam *mihi* pro *mi* et *est* pro *st* et *cum* pro *quom* perscripta neglegens. Ceteroqui satis fideliter in rebus plerumque pusillis scripturas enotavi interdum (quamvis raro) aliquid efferens vel adiciens.

Incipit igitur Vossiani p. 1[r] ab AVLVLARIA v. 190, ex qua fabula haec notamus:

192. cuiquam habe 195. Alter manu 197. benigne///ibi onerat (*er.* t, *ut vid.*) zemiã (*corr.* V^2, *ut vid.*) 198. pol ypos qui nibi quidquid *ante ras.* 200. De communire *ante corr.* 206. partior 207. Di[i] saluare ẽ 208. intro redi *ante corr.* 211. qid mihi non iubeat (*corr.* lubeat) 212. improbis 218. uertat *a. c.* 220. haut 221. abstuis 222. uti 229. asellũ, e *ex* a 230. Vb[i] honus 232. iniqui ore irrideat 233. Neut robi (o *ex* u) deuorti 234. mémordicũs (' *et* " V^{2*}), *non m. rec.*) 235. me abasinis 236. proxime 237. optimum est conditionem accipe mihi proderis 238. doctis quidem Neduas (*separ. et* ꝑ nedes *suprascr.* V^2) 240. thensauros ////censeas (*er.* &, *ut vid.*) 241. pro, p *ex* iu 243. propere (ro *ex* re V^2) cărere (ᵛ V^2) 244. hinc est 246. amiciciã 247. opulento sit *ex* opulentu sit 249. illęc occansio perit 250. adradicibus 251. tu *om.* cuiuis 252. te me arbitrari 254. fatio 256. g// (*er.* o) 257. uertant *ante corr.* 258. afferat *ex* afferret *Post hunc v. in fine f. 1ᵛ adscr. m. rec.* †· ad ꝑx̃m fol. *eademque f. 3ʳ* †· adsignũ. ꝗ., *cum intercedat f. 2 v. 330 med. sqq., ubi ad v. 330 congrua adscr. m. rec.* 260. lub& *ex* iub& 262. faciemus *a. c.* num quę causa ẽ 263. ual& 264. strenuę 265. Illio abii[t] immortales 266. domim (ᵛ V^2) EVCLIO SENEX STAPHILA ANVS ·C· 268. EVC bi tues deblattauisti V^2 *ex* debitac piuisti (pi *dubiis*) 269. heustaphyla te 270. Ec quid 271. megadore *a. c.* 274. occlude aedis ego hic ero 275. herili 278. erus, *sed* V^2 cõnueniat 279. merorem mi nixtum (m *exp. et* i n *copul.* V^2) SROBILVS SERVVS ÁRETHAX CONGRIO COCI PHRVSIUM EXCLEVSIVM TIBICINE II·SENEX· 280. ost quã 281. Tibi cęnasq. 285.

*) Itaque iam antiquiore tempore facta est traiectio quam prae Nonii testimonio respuendam esse Buechelerus exposuit in Woelfflini Archio I p. 104 sq.

popti 286. siquis te haut non uelles diuim (ᵛ *V*²) 287. antraxalio (*separ. V*²) uorsum (uo *ex* ue) 288. STROb Nc̄ 290. & proximo (: *V*²) 291. obsoni i 292. tibi cinã (*copul. V*²) 293. huic ducis 295. filię in nuptiis 296. negocii ẽ negotii 297. equę est 298. tendẽ *a. c.* STROb ita ẽẽ ut dicis Coc' Tute: *sed* STROb *exp. et pro* Coc' *subst. V*² *eadem mox* STROb *inter* eraditiarier (*ubi* ĩ c *suprascr. et* i *exp.*) *et* Quin *subducens* 302. cum id Coc' *ante v.* 304 *suprascr.* 306. Hęc ęquum est credere crodo 309. Censẽ (*corr. V*²) 312. Quin*) depsserat 313. Colligit *ante corr.* 315. Censẽ 316. Cocus *praem.* (*sed subduxit V*²) ei eripui 317. adptorem 320. Sex centa 321. ūrorum est memorari mihi (.. *et* uellẽ *V*²) 325. Tũ 326. fur. Strobibus Etiam fur,tri furcifer (, *et* ∪ *V*²) STROBILVS SERVVS. CONGRIO COCVS 327. hinc (ᵛ *V*²) 328 *et* 329 *conexi sunt praefixo* Cocus abi *in lac. m. rec.* 330. Cocus. hercle 331. dispti uisti pingulorem (*corr. V*²) 332. pingulor (*corr. V*²) 335. Huc cine 336. poscamus quę adarauin poscamus (uin *separ. V*²) 340. tibi *s. v.* 341. abstę 343. Suppellex uesa 344. periuerit Qđ te scio facile 346. quoq abstulerī///comphendite (*er.* e) 348. Vincite uerberate *ex* Vincit euerberate *V*² 349. subripiat *pers. not. s. v. V*² STROBILVS SERVVS · STAPHILA ANVS · COCVS · HYL · 350. eustaphila hostiũ 352. obsonium in 354. Cerer instrobile (*copul. V*²) has facturi 355. te meti (*copul. V*², i. uini *suprascr. m. rec.*) 356. Adiam 357. Cocus *praem.*, *item* (*et* Strob. sunt) *v.* 358 nequeras 359. impurate 360. Cęneue 361. aedes *V*² comburere 362. Haut *spat. pro* Strob. *et* STA *inter 4 l. spatia* FITODICVS SERVVS 363. VRAte *c. sp. in.* inter uisam 364. maxuma est 369. Si negotii nihil EVCLIO SENEX 371. olui *c. sp. in.* 372. bene haberem filiæ (æ *ex* ã, *ut vid.*) nuptiis 373. agninã *ex* agminã *V*² 375. Vitilinam cętum portinã 376. fu////erunt (*er.* eı, *ut vid.* 377. quoniam nihil 378. impuris 380. die/// siquid (*er.* i, *ut vid.*) 381. Profecto (*corr. V*²) 383. sentenciam 384. minimo 385. Hunc 386. inponeunt (u *exp. V*²) 387. gnate 389. Estrepitus est (ᵗ *V*²) 391. nũ qiđ ei mihi ЄVct (t *ex* đ *corr. et del.* ЄVCt *ante v. 392 supra spat. add. V*²) 395. sagittis *ex* sagitas, *ut vid.* 396. Cui in re talia (tali *V*²) subuenit antehac *ex* antidhac *V*² COCVS *in v. 398 fine* 398. romodes (*c. sp. in.*) quam aspicis tumacherio 399. murenam exossata fac sient 400. exproximo 401 *sq.* tu istũ quã uolsus lidius est *et in marg.* tu istũ gallũ sisapis glabrionẽ redes mihi 403. uritur hinc exproximo 404. offitium 405. turbę fiat congrio CONGRIO COQVVS 406. ptati uiues (ciues *V*²) 407. quã 408. adbachas inbachinal 412. omīs 412. At tat misera perit bachanal EVCLIO

*) *Cf. Hoffmannus 'Zeitpart.'* ² *p. 179 sq., qui impugnat Seyfferti mutationem a Goetzio receptam.*

(*bis, semel in v. 412 parte vacua*) SENEX CONGRIO COCVS *Personas* (C *et* S) *usque ad v. 422* V^1 *habet, dein ex parte suppl.* V^2 415. edi *in ras.* (r *in marg.* V^2) quo frugis *ex parte in ras.* (*ex* frigus, *ut vid.*) stodile, d *ex* b (*ut vid.*) 418. Istud 420. cui *ex* quo V^2 libens 421. Pol,& si (, V^2) 422. molior miser magis cinedus 423. homo queres 424. ·S· E&iã (*sic*) equo mereat *in* equõ///ereat *corr.* V^2 425. senti& *ex* sentie V^2 426. *om.* 427. negotii 429. SENX̃ V^2 *in sp.* 430. Vtrum crudum an coctum ego mihi es 431. sinas annon sinas cenam 433. que attuli 434. haut penitet expectam C *inser.* V^2 Scio ne *ras. ex* Scio me 435. *Pers. om.* quia prohibeas nunc cenam 446. facimus (*corr.* V^2) secus quam *ex* sequi usquam V^2 437. E&iã 438. peruiam facitis 440. merito *post* tibi *iteratum et deletum* 442. Si *ex* Sed V^2 propitius (.. V^2) 443. miserrimus 445. Redis *ex* Redi V^2 446. populo hic 447. auspitio 448. medio EVCLIO SENEX CONGRIO COCVS 449. eVcl oc 450. cõmittam 451. Ita 452. E& ia (. V^2) introduce siuis 453. nunc iam libet 454 *sq.* Temperi· (·C· Hem peri; V^2, i *ex* ii V^1, *ut vid.*) abi ũra 456. Eu (·C·⊢ *s. v.* V^2) abste 458. *Pers. om.* sis (*spat.*) & cenam coque 459. ab aedibus abi SENEX EVCLIO 460. immortes (al *s. v.* V^2) 461. cepit 462. Velut megadorus temptat me inomnibus*) 464. supriperent 465. meus me intus gallinatius 466. pecullaris *V ante ras.* penis sume (*copul.* V^2) 468. Circum circa 469. collũ (ga V^2) manifestarium 470. cocos 472. gallinaceo (i *ex* e V^2) 474. preterire MEGADORVS · EVCLIO · SENES (S *ex* X) DVO. 475. arraui (n *in marg.* V^2) 476. Deconditione hac euclionis filiã 483. ille 485. Inmaximã illec optimã 486. pauciori auidos (t i *s. v.* V^2) 488. sutor 489. Neq. hoc ille diuitis (-es V^2) 490. Dotata es istud ius (*ex* uis) 491. iubeant 492. fe////rant (*er.* ce) 494. precio equos 495. galliciscant heriis (*corr.* V^2) *Pers. s. v.* V^2, *nisi ubi aliud testor* iubens (*corr.* V^2) 497. lepide 498. adte attuli 501. mulos *ex* nulos V^2 pedissequos 502. Saluti gerrulos 503. probe 504. prefectum 505. quoque 507. pulcrũ est Prequam 508. phirgio lanarius 511. muro batharii (*copul.* V^2) 513. sutates dio batharii 514. Soliarii astant astant 516. astant astant semi sonari (*alt.* i *add.* V^2) 518. Treceni cum stant philaciste inatriis 519. limbuarii 520. *Ante* Aes *2 l. sp.***) 521. crocatarũ 522. (A)ut aliqua *suppl. m. rec. in fine f.* 5^r, *ubi membranae pars suppleta est: ab* alacrux *incipit f.* 5^v, *cui* m *in marg. add.* V^2 523. Compellarem 525. nugi gerulis (*copul.* V^2) res resoluta est (re

---

*) (me) in *excurrens adhibeas ad corrigendum v. sq.* mei ⟨mi⟩ *pro* mei ⟨se⟩ honoris mittere.

**) *Quo probabilius est deleto* aes (*ad* datur *adscr.*) *servandum esse* iam hosce, *contrariam rationem cum Goetzius inierit. Nam* dat *pro 'argentum dat' notum.*

exp. V^2) 526. cedis V^2 528. astat 529. Ratio 530. E&iã 534. Nam ¸q̄ *ex* Namque V^2 535. dampno 536. afinem ędes EVCLIO MEGADORVS SENEX · · II · *Pers. add.* V^2 *partim s. v., partim in marg., partim in sp.: spatia noto ubi adsunt, personas, ubi desunt* 537. imium (n *in marg.* V^2) libenter di audiui (di *exp. et er.* V^2) tuum 538. An audiuisti ♯ Vsq. aprincipio 539. ♯ Tamen emeo Aliquanto 540. filię nuptiis 542. meminerunt 543. cuiquam *ex* quicquam 544. restructa est (re *separ.* V^2, res *corr. m. rec.*) 546. Pluspusq. 548. hoc Quã 549. *Pers. om.* esenatus euocas 550. *Pers. om.* Meditabar *c. sp.* 552. impleuisti 553. cocos *ex* cęcos 554. gerronaceo 556. uino 557. prerea (te *s. v.* V^2) 558. scatet 559. Corinthi ensē et pirineum 560. obsequium *pers. om.* uel leoni sataest 561. ♯Quo (*om. pers.*) agnos at (*copul.* V^2) 562. curiosam bestiam V^2 563. Volo ego exte scire (*pers. om.*) 564. *Meg. pers. praem.* cura magei 565. insoleę uiuo (in sole et V^2) 566. plucet lanterna (*exp.* V^2) 567. Tũ (*pers. om.*) 568. efferendum mortuus est 569. *Pers. om.* 570. *Spat. post* hercle iussero *ras. ex* nissero 571. adme adferier (r *alt s. v.* V^2) 572 *sq.* decretũ ē aquã Ego te hodie (decr *in ras. ex* aquã, etũ ē aqu *in sp.*, ã Ego te hodie *in ras. ex* Scio quã rē agat probę 574. cui ♯scio 575. adfectatiuã 576. committet 578. & opera metui nūpdiderit (*corr.* V^2) 579. lauitũ (u *ex* b) 581. congreditu est (*corr.* V^2) 582. optimum 583. infidei probę 585. inme mitassis hoc, h *ex* ll (*ut vid.*) *corr.* 586. fidutia SERVVS C · 587. oc (h *in mrg.* V^2) 588. Nemore imperium herile habebat 589. exero (ᵗ V^2) seruus 590. erum (ᵗ V^2: *item v. 592. 593. 597. 603. 604. 619. 680. 820*) insesera (*separ.* V^2) 591. Sin dormit & seruum sesei& (i *separ.*, u& *corr. et exp.*, ut *suprascr.* V^2) 593. suparea morē (*corr.* V^2) offitium 594. non enim *ante ras.* (eum *ex ras.*) 595. quasi pueri quinare (purri *ante corr.*, nare *separ.* V^2) sirpea inductur (inducitur V^2) 596. laborant 597. seruum ęquum 598 *sq.* tolleret (*corr.* V^2) nepessum habeat tamquãᵗ (*sic*) Erile imperium fronos *ante corr.* (fr *er.*, os *separ.*, n ī nc *supra* ////on *scr.* V^2) 601. censeo nebubula 602. rediet cōpedes 604. renuntiatī ē 606. Nē sine *ex* Hē sime V^2 sospitione inara (ᵛ V^2) adsidã, ã *ex* ē EVCLIO SENEX STROBILVS (ILV *ex* UV) SERVVS 608. U *c. sp. in.* quidquã indicasses (is V^2) 619. nequisquam inueni at probę (*corr.* V^2) 610. pulchram agăt 611. prohibes sis 612. utrem (*separ.* V^2) affinem 613. accersat me 614. auliã abste fac^no modo*) est situm (^no V^2) 616. STRb. Di inmortales**) 617. abstrussis se (obstrussisse V^2) 621. reperero EVCLIO 624. on *c. sp. in.* ableua 625. Semel grocchibat (*c ex* g V^2) 626. cępit 627. in-

---

*) *Fortasse igitur* modo (*quod* = *domo et glossema esse putat Seyffertus*) *ortum ex* i no = mo = m̃o *olim ad* fac *suprascripto, dein cum* fano *coniuncto*

**) audio loqui *etiam V: emendo* audio eloqui.

pectu semicare (*corr.* V^2) EVCLIO STROBILVS *De pers. et sp. v. s.* 628. oras (f *in mrg.* V^2) 629. cōparabas 630. prestigiator 631. ♯Quę commertii 633. Verberabilissime 634. suprepui *c. sp. mai.* (i *ex* e V^2) redde ut huc sis rogitas 635. Nihil abstŏli (ᵛ V^2) ♯At abstŏleras (ᵛ V^2) 636. Hęc quid ♯Quid *bis* 637. di quide (. . V^2) *praeced. sp.* polte data re credo 638. Pone *c. spatiolo* 639. ergo quintu ♯quic qid 640. *Post* hercle *in fine f.* 7ᵛ *m. rec. in marg.* · d̄ · s̄, *eadem f.* 6ʳ *iuxta* equidem · B · j̄ · ♯ostende 642. ♯Larue huc (ⁿ *s. v.* V^2) intemperie insanieq. 643. ♯Facis ne (*om. pers.*) ♯Fateor q‹ nonpdes (ti *suprascr.* V^2) maximam♯ 645. ♯Quid 646. ♯ Niuē (˜ V^2) age dum excute dūpalliū 647. *Spatia* qua iubet (*corr.* V^2) 649. Noui sic onpantyas ager usum (age rursum V^2) 650. ♯Dextram ♯em♯(STR. Hem EV. V^2) ♯Qui nequidem (*corr.* V^2) 651. ♯Iam *et* mitto *c. spatiolo et* ♯Qid (*hinc sp. om., ut pers. om., noto*) Anugas (An nugas V^2) 657. iā huc nihili habet 658. *Pers. ante* haud *s. v.* 659. illis otien notuciā (illo socio tuo iā V^2) 660. Fungi (Fungin V^2) site uideam STROBILVS 661. mortuum *c. sp. in.* 662. illidem 664. hęc seretiam (hoc feret iā V^2) iocum (*corr.* V^2) 665. & fert 666. Tantisper hic SENEX · SERVVS 667. idei (f *in marg.* V^2) 668. eā subluitos *c. spatiolo* (os *separ.* V^2) penis sume 669. corrus perissem 670. coruum 671. inditium aquid (i *s. v. m. rec.*) 672. q̊ dedit tamdiu † p durat perdium V^2 674. lacus (ᵛ V^2) 675. opplectus sūmā 677. dume 678. pcurram 679. senet LICONIDES ADOLESCENS EVNOMIA MVLIER PHEDRIA VIRGO 682. ixit ibi *c. sp. in.* (*corr.* V^2) 685. cū auo unculo (ŏ‿u V^2) 686. uellem equę 687. fratre impetrassere 688. predicas 689. cōpressisse uinulentum 690. Ego ne utte 691. obsecrote ut erum (*copul.* V^2) 692. em *om. sp.* (ᵗ *et pers. add.* V^2) 694. Ei *om. sp.* (i *c. pers.* V^2) 695. effitiam tibi impetratum habeo auferam 696. Iam seruum 697. egome 699. Sed STROBILVS SERVVS 701. icis *c. sp. in.* (dices V^2) montis 702. cęteros 705. abi abi,i ? V^2) illuc aduenit 706. collocaui inarborem 707. Indeque expectabam 709. ex eo loco

Iuxta v. 710 in fine f. 6ᵛ | · ⌉ · ⌉ · *in marg. et f.* 8ʳ ∂ · s̄ *ad v. 711* EVCLIO SENEX LICONIDES ADVLESCENS 713. erii *c. sp. in.* (p *in marg.* V^2) Tene tene quem *ex* Tenete nequem V^2 (*mox* Equidē . . . qui sim *versum explet*) 714. quęam (o *ex* ę V^2) 717. Quis 718. Quid est quid 720. Em (ᵗ V^2) 721. me miserum miserum pessime 722. gemitte et (*alt.* t *del.* V^2) mesticię *ex* misticię V^2 723. Pditis simus 724. custodiui fraudaui 725. alii *ras. ex* alu l&ificantur 726. dampno nequęo 727. ędis merens 728. oppinor: *item v. sq.* interi (*alt.* i *add.* V^2) palāstres (est *corr. et separ.* V^2) 729. incertūst (est V^2) 730. Quid agam habeam EVCLIO 731. UIS *c. sp. in.* sum miser ‖ Et misere perditus 732. cui mestitudoque 733. *Sp. om.* tuum 735. uerūst (est V^2) ego ‖ Emerui 737. liē *in marg. m. rec.* mihi inpulsor adillam Quomodo////////// (*cr.* fateor) Fateor peccauisse cō (o *ex* u) meritum 739. equo 740. ausus tuum

esses (esset V^2) 741. *Pers. om.: item v.* 743 apudteme 744. me inuitat actiost (inuito tactio est V^2) 746. istac inte (in *del.* V^2) 748. Luce clara 749. Post id prenssimus 750. uilest (uile est V^2) 751. lubeat *ex* iubeat 752. obstulticiam 753. *Pers. om. et v. 754 praem.* purgitant 754. attãtã *ex* actatã 755. baut (d V^2) 756. potissimum Tũ (n *s. v.* V^2) 757. Haut 758. ẽ *add.* V^2 oportet 759. pretorem 760. Eucl. *praem.* surripuisti 761. Surripio (ĩ,ọ V^2) tuum ambit 762. queras 763. confessus 765. immo nãq. (ĩ e *s. v.* V^2) istec quesiet 766. ex *ex* & V^2 767. Ire fer (*corr.* V^2) 768. Tam et si mihi es *ex* miles es, *ut vid.* furorefer (furori Refer V^2) 770. Dealiareres cuiusse (*copul.* V^2) 771. Magna est res otium est 772. *Spat. om.* non *post* bona V^2 773. Eucl Istuc bona|| atq. (*om.* euclio) si scias *ex* siscies V^2 qd̃ V^2 *ex* quã Fatiam 775: habeo (h *exp.* V^2) cuiquam est #neque expies 776. id fallis Tume (˜ V^2) uult 778. sim# mi hi est 779. #ego uoco (uocor V^2) #liconides 781. hęc illã 782. Iam oppinor 785. inmortales de ęq. perduint *ex* perdiunt 786. Quę (ę V^2) 787. animo es quęres gnate tuę 788. uortatita (*separ.* V^2) 789. nunc iam 790. prętii 791. Quin 792. quod *ex* quid V^2 793. iubeant 794. filię fecisse 795. adulescentię 796. Cur ei uias (Curre i uias V^2) 797. filię 798. tu agnata (*corr.* V^2) decũ omense (*corr.* V^2) 800. I *add.* V^2 exquire sit neita (*copul.* V^2) predico 801. male plurime 802. huius uesi (*separ.* V^2) 803. probę modum inuado 804. seruum strolum (bi *s.* o V^2) repperio 805. operiar paulis ppostea (*corr.* V^2) 807. exgnate pedisiqua an uera (*ex* annueram V^2) STROBILVS SERVVS · LICONIDES ADVLESCENS · EVCLIO SENEX · 808. i inmortales *c. sp. in.* 810. cui 811. *Pers. om.* me #Hem 812. aspitio 813. nunc strobilum seruum 814. Haut aliud (d *ex* t, *ut vid.*) 815. STR̃. V^2 *hic* (*om. v. 816*) eam apse (adse V^2) 816. predam 817. meę mittat iboque (ę *del.* V^2) atq. loquar 819. solis delusis (*corr.* V^2) 821. Here nimias *ras. ex* pimias Quadrilubrem 822. Quo Heuclioni supripui 824. Ego nete manus *ex* manum *ras.* (s *exp.* V^2) 825. scelerũ *ex* scelera cumulatis sume 826. Abiere (ˆ *s. v.* V^2) quã *ex* quẽ *praeced. spatiolo* 827. tuum apparabas 828. *Sp. om.* 829. Redde inquam #Ut #aun # de (nd *copul.* V^2) 830. *Pers. om.* 832. enica #Nũqũa *Post* ame *dim. v. et v. et f. 10r vacant scriptura*

F. 10v INCIPIT FABULA CAPTIVORṼ PLAVTI · ARGVMENTVM 1. aptus est *c. sp. in.* inpugna *c. sp. 7 fere litt.**) 5. aleos (t i *s. v.* V^2) 5. inibi 6. Insuo (is *s. v.* V^2) 9. Inditio cuius PROLOGVS INCAPTIVOS PLAVTI 1. os *c. sp. in.* (N *in marg.*

---

*) *Hoc spatium cum iam V cum E commune habeat, de lacuna — quam inserto* alter *explevi confirmante linguae usu — eo certius erit iudicium, si reputaveris post 20 versus — prol. 11 — congruentem sequi lacunam.*

V^2) 2. qui stant hi 3. Hos uos (ꝰ V^2) testis estis 8. seruus surrupuit 9. inalide (ᵛ *s. v.* V^2) 14. erras (æ V^2) 15. censerier (ⁿ V^2) 16. reliquom 20. dinos *ex* Amos 24. aetoli cum alidis (ᵛ V^2) 26. aulide V^2 27. Cepit comercari alios 28. cum quo 29. captiuom suum domist (est V^2) 31. equitē aleum 32. precio 34. hosce,de preda dequestoribus 35. hunc *om.* confixerunt (n *s. v.* V^2) 36. his seruū suum herum 37. interre *ante corr.* cōmutant 38. philochrates tindarus 40. fallatiam 41. suum herum 42. seruauit (*corr.* V^2) 44. itidem et 46. fallatia 47. confixerunt 48. cōmenti 49. suū *cum ceteris: item v.* 42 55. cetere 56. uersus inmemorabiles 58. gloriosus ee neuereamini 59. Quà dix (i *add.* V^2) alidis *ex* aliis (ᵛ V^2) 60. scenā prelia 61. pene inquomst (est V^2) 62. desubi tontos age trago eidiam 63. Pro insi expetat contraat (ʰ *s. v.* V^2) 64. aduersarium PARASITVS 69. Nuentus (i *in marg.* V^2) 72. dio (c *s. v.* V^2) 73. cum *ex* quom iaut (*corr.* V^2) Est ne planis sume 77. cybum 78. cuin *ras. ex* quin 79. *ante* nris *4—5 l. sp.* 80. Quas (i *add.* V^2) occleo inoculto 81. uiuunt V^2 83. Inoculto uiccitant (*corr.* V^2) 86. res redierunt molos sici. 87. Odiosici que (e *ex ras.*) incomodestici 89. Potes frangitque V^2 90. Velire extra (Ve *separ.* V^2) sacculum 91. Qt (Qd V^2) periclum est 93. alidis 94. inalide 95. Philopole ms 96. Seras qui 97. quotiens cūque conspitio 98. questum 99. In honestum et maxime 100. cōmercatur 101. suum qui cūmutet 102. ut imperet (t t *s. v.* V^2) 103. inillum *ante corr.* 106. Cui ius (uis *ex ras.*) tranquilla (i *ras. ex* l) uigratus (*in ras.*) 108. hostium 109. suturitate (*corr.* V^2) sepe SENEX LOLARIVS · PARASITVS 110. EGI *in marg.* duorte *c. sp. in.* 111. depreda dequestoribus 113. iucti (*vix* uicti) 116. captiuus, us *ras. ex* sis fere, *alt.* e *ex corr.* 118. post illa (m *add.* V^2) 119. Omnis (e *corr.* V^2) iubentius (*corr.* V^2) 120. LOR. non uidere 124. meneuis *In sequentibus* SEN *vel* He *vel* S *et* LOR *ante v.* 123 (*non ante v.* 102) et PARAS *vel* PAR *vel* P *praescr.* 123. fere predicisti (ę V^2) 125. est *cum ceteris* 127. quipiam 129. Egre est mihi questum 132. carnificinam 133. merore 135. miser amacritudine (misera macr. V^2) 136. quod edo 137. aliquantillum 138. Ergo sile egio 139. Ego neillum fleam Ego me non (t n *supra* me V^2) 140. Tale (ᵉ V^2) adulescentē 142. intelligimus 143. Quinq; (Cum q V^2) 145. Expti *ante* nc *2 l. sp.* 146. egre 147. facerest (est V^2) cui (c *ex* r) 148. PAR *ante* hah egio 149. induxisti tuū *cum ceteris* 151. dicis 152. heu (*corr.* V^2) 153. edendi 154. Nillum ne (ᵛ V^2) 155. dixit (*corr.* V^2) 156. *Ante* fugitant *2 l. sp.* 157. Quod optigerat 159. multis generibus (*corr.* V^2) 161. aliquod 162. placentinus 163. opus est 164. oms *ex* omi 165. sepe 168. reconciliassere (t *s. v., exp.* sse V^2) 169. captiuum 172. deque unūquo (nū quo V^2) 173. Vocatus ad-

cęnã 174. quid diu 175. teuocari adtenã 177. Contemptus SE. Ne perpauxillum 178. meas siduo (*corr.* V^2) 179. Aie emtum (emptũ V^2) 180. conditio 182. haut 183. tempori (*cf. 191*) emuł otium est 185. commetat 186. *Pers. om.* heio (*corr.* V^2) 188. Asps (. V^2) essitas 189. cęnaĕ Susterrestris (*corr.* V^2) 190. oleribus#Curato egrotos 191. Venias temperi (o V^2) 193. Trapezitã (e *ex* i V^4) LOLARII PHILOCRATES PHILOCRATES TYNDARVS (*alt.* PHIL. *subduxit* V^2) 195. LOR̃ *in marg.* i dii inmortales *c. sp. in.* (D *in marg.* V^2) id uoluerunt han ęrũ nã exequi (i *ex* ã): *corr.* V^2 196. liuior 198. bonust (est V^2) 199. Eamque et herili uostris 200. erus quę fecit (ᵗ V^2) 202. utare *ex* utere 203. ad pigeat 205. solutor (ł s V^2) 206. anobis *ex* auobis Scimus offitiũ 207. fugitis quĕ 208. hàd (n *s. v.* V^2) nos dideceat (nos decet V^2) 210. uos sinite nos *cum ceteris* 212. locum loquendi 213. uos *corr.* V^2 214. incipesse 215. phił. Em TIN. obnoxuambo (ii, V^2) 216. Vobis *ex* Vbi V^2 cũq' (*corr.* V^2) 217. phił *del.* V^2 *et in marg. add. v. sq.* 220. fallatia 222. maxumum 223. erus mihi estu (ᵗ *et* es tu V^2) 224. opust (est V^2) cauto est opus sobrię 228. ero (ᵗ V^2: *item v.* 241. 243. 362. 413. 421. 444. 526. 627. 666. 685. 707 sq.) 235. pessimi et fraudulentissimi 236. aũtumo (ũ *ex corr.*) 239. proxumus 241. seruus 242. di inmortales SENEX HEGIO PHILOCR̃ EIDEM TYNDARVS 251. HE. iã *c. sp. in.* (i *exp. et* i *in marg. adscr.* V^2) 252 *sq.* PHI. Foras nequestione chautũ 289. circum moenitis (n *ex* u) 256. raptus captus *ex* cautus 257. seruet (*corr.* V^2) 258. grandis inmercatus (*corr.* V^2) presentia (a *del.*) 259. equõ (ecũ V^2) stultio uertere 260. habeamus 263. HE *om.* stitari (citari V^2) 264. falsi locum (*copul.* V^2) uolo (*corr.* V^2) 266. he bitostrina (in V^2) attinet 268. strictum ne (*corr.* V^2) petinem 269. frugist (est V^2) admutilalabit probę 270. seruus ne (*copul.* V^2) 271. PH. *om.* (*et praem. v. sq.*) Proximum bonum longissime 274. he Euge potalem (ł op *s. v.* V^2): *cf. ad 277* 277. natust (e *s. v.* V^2) Polypiusio 279. Quod 280. predicas 281. Qd̃ (ⁱ V^2) sunt ne optume 282. Qd̃ 284. he. (*om. v. sq.*) 285. Qd̃ Thensauro chrysonico chysides (chrysides V^2) 286 *sq. Pers. om.* (nome)m *incohatum* 288. illi 291. est opus utimur 292. alius et 293. exquęsi uero 295. sis sci hic (*ubi* hi *exp.* et o *ex* c *corr.* V^2 *ad* scio *efficiendum, ut vid.: sed er. signum sub* hi) 297. scio (ł *add.* V^2) offitium 298. quam 301. istuc equum 302. equabiles 303. cũ *cum ceteris* ledat 304. iubet *ante corr.* 308. mihi *cum ceteris* 309. Heio (*corr.* V^2) 313. quiq̃ *ex* quiq' V^2 audiq· 317. frater in (*corr.* V^2) 319. optector (s V^2) 323. illi (l c *s. v.* V^2) minime honestum est 324. uirtutẽ *ante ras.* 325. existimo 326. luculentos 327. prestet 329. aduortite (*corr.* V^2) sencio 331. preterea 333. equissimum hominũ ẽẽ homo (es V^2) 334. priuatum (*corr.* V^2): *item v.* 335 (*praem.* TYN.) menarchy HE 336. TYN. *praem.* ymb 337. Facis homo ut redimatŏr 340. queso ut aestumatum 341. his illic *ex corr.* 345. omne

trans actum 346. Nequemquam 348. audatius 349. uicẽ fidem (l *s. v.* V^2) 350. erga sese bene uolum 351. estumatum sinis (*corr.* V^2) 352. hoc (*ex* hic, *ut vid.*) cedere adfactum 354. optima (æ V^2) istũc 355. omis 357. haud 358. benefitium . 359. precipe 360. Vin (*et* Voca) HEGIO SENEX PHILOCRATES ADVLESCENS TYNDARVS SERVVS 361. HE *praem.* V^2 *er.* TYN. ue *c. sp. in.* (q *in marg.* V^2) mihi *ex* meo V^2 362. Vobis que (ę *ante ras.*) 366. ·h· *ante* Mutacio *er.* 369. Ad te *ex* At te atque ad 370. impeabitis (pę V^2) 371. prode plurimum 373. em (V^2) 379. estimatum 380. uer *supra* (re)bit(as) V^2 381. PH. *s. v.* V^2 383. Ego 385. Philocrates PHI ut adhoc *ex* adhuc fatiam 386. potissimum tuum 390. et quem 391. optimo 393. PH *s. v.* V^2 non precipias meminit amen (memini TI tamen V^2) 396. morã mera est 397. TY *om.* 398. PH *om.* TYN (egio *s. v.* V^2) utriquest (est V^2) maxime 399. PH. V^2 capit 400. HE V^2 402. tindare 404. eroges sis amorẽ (*corr.* V^2) 405. me umquam 407. Tindare 408. quiinte gratus emitat 414. istas 417. se tuis (*corr.* V^2) 418. Diurãm 419. lacrimas excuciunt 422. ut (ut V^2) 425. Eperiar 426. suppremum 428. PH. *add.* V^2 429. TY *om.* (*et praescr. v.* 430) dictate experi 430. quo aduortas 432. queso fide (ẽ V^2) mittit 433. estimatum 434. cũ *ex* q̃m (*ut vid.*) *ras.* 435. Quom (Cum V^2) ducas *om.* 436. desideras 437. Atq' *ex* Neq. V^2 huius huius (*alt. del.* V^2) 438. Scio te (*corr.* V^2) minis *ex* nimis estumatum mitier 439. caue 441. imperpetuum 442. dextrã 444. Tu hoc age tu 446. Satim *ante ras.* TY *s. v.* V^2 447. PH. V^2 hucor natus (*corr.* V^2) 450. apretore sũmã (s *s. v.* V^2) singraphum 451. Que (*corr.* V^2) hedepol 453. illo (illum V^2) emide preda (*3 l. sp.*) a questoribus 456. sultis (.. V^2) 457. Ecferat (ff V^2) 458. inuiso 459. percunctabor ecquis adolescentem 460. tute PA RA SI TVS DV 461. iser *c. sp. in.* (PAR m V^2 *in marg.*) que et id (*corr.* V^2) egre 462. egre querit 463. edit 464. libens 465. oms mortales 466. ecfr tũ (effractum V^2) nec qui (cui *ex ras.*) 469. Licet maximam 470. opesque (in *s. v.* V^2) 471. uni sub selli 472. Plagi patidas 473. com,ederint (V^2) 474. prouintia 476. aperto, capite condempnant 477. tam terrunci 478. accessit adolescentes 479. Salue te Atq. 480. ait (agit V^2) hoc 481. Vbi cenamus Atq. 482. imũ 483. mestrualis 484. Sciui 485. Ne (c *add.* V^2) 489. quasi | quasi 490. quõ (cũ,o V^2) 491. ob ambulabant 494. Is (H *add* V^2) multa cenas 496. cenatica 497. adcenã HEGIO 498. Vid *c. sp. in.* (q *in marg.* V^2) 501. Vbi *c. sp.* *post* lassum *6—7 l. sp.* 504. miser,iã 505. Tãdẽ ad pretorem mihi illico 506. singraphum 507. de tyndaro 508. preuortor 509. alii *ex* alli 512. eum esse illico 514. sodalẽ *in ras.* exolui TINDARVS 516. Unc *c. sp. in.* (n *in marg.* V^2) nemo manelitri (tri *del.* V^2) 518. est mecum (*om.* metum *v.* 519) 520. mendatus (ii *ras.*) 521. Ne sicophantiis 522. precatio 523. de uerticu-

lum (diu. V^2) 531. Qua (m *add.* V^2) maximas 532. ineptias incipisse HEGIO TINDARVS ARISTOPHONTES 533. Ty. Uo *c. sp. in.* (q V^2 *in marg.*) seducã (*corr.* V^2) edibus 534. Ty. *om.* (*cf. v. 533*) 535. fatebor? mihi 537. peristi 538. imparatam 539. repperio 540. em (h V^2) 540. Quis homo est 542. Proquę *ante ras.* 543. quantũ (*er.* ˜) 545. iste (si *add.* V^2) 547. abitus 548. istuc immitas 549. patrẽ et matrẽ (m *ex* p *incoh.*) 550. quis putatur (sp. V^2) 551. Pro intu 555. iis (his V^2) 557. uoltuuin tueĩ (uoltu intueĩ V^2) optimum est 558. sit 560. Quia 561. aiebat audiui di magis 562. alc meus (*copul.* V^2) ligurgus 564. loqui mihi phanum qid ẽ 565. appellas 567. ait *ras. ex* aut 568. Ty. *om.* superes (*separ.* V^2) 570. age dum 571. Tute 572. *Verba* ee aias? ego inquã Aristophn. Tune huic credis? Eg. *s. v. suppl.* V^2 Plus quidem quam tibi aut mihi 573. tu memoras esse 576. hunc 577. gnatũ (. V^2) 579. egio 580. seruus *bis* preter eũ quã 581. domi est 584. AR *s. v.* V^2 nequid 585. ut perspitio ędidit 586. ne iniquã (inquã V^2) 587. TIN *s. v.* V^2 effitiã 590. preter te nomine est (no *ex* m) 592. Ar *om.* heus inquid ait (tu quid agis V^2) 593. insectabit (ur *add.* V^2) 594. Cõprehendi crutior fit opus 596. Atrabilis 598. Ty. *om.* Laruę 599. Hercle 600. mastigie (*ras. ex* ę) 601. concinat 602. queritare Solus 604. os denas abit 605. Neq. 608. uitiatur (n *s. v.* V^2) Immo 609. uintiatur Tace 610. longius *in fine huius v.* (*om. post* absis *v.* 611) 611. Tibi 613. Aĩ (Hĩ V^2) 614. Carriet quod 615. Ortamenta 616. Aĩ Nihil fatio 617. ŏ neqid 618. Aĩ 619. Aĩ V^2 620. hęc expurgare *post* tibi *3 l. sp.* 622. Ar. At 623. autu Eho 627. tuas (*corr.* V^2) Metuum seruum 628. Fui Enimuero agit *ex* agis 629. Antu 630. quidita *ante corr.* 632. Num cura tua (*corr.* V^2) 633. Fuit ne theusauro chrisonico chrisides (*copul.* V^2) 634. Non fuit 635. theodoro medes (*copul.* V^2) 636. die rectum (dic er. V^2) 637. Tusus saltas 638. istuc *del.* V^2 639. Tasatis (Tã, V^2) 640. erumnatus 641. thechnis 642. Quin 643. Qui (^{n} V^2) nihil 645. He (*del.* V^2 *et suppl. ante* Vbi) maxime 646. fatie Dicam 650. Ve 653. Satin cępert 655. Nucleum reliqui 656. uersus subliuere offutiis 658. Iste hęc ferte CO HEGIO LORARII · TYNDARVS ARISTOPHONTES 659. He. nicite *c. sp. in.* (i *in marg.*) 660. negotii 661. Sator satorque maxime 662. (Ty. *om.*) Noc catorẽ (N *del.* V^2) 663. *Post* prius *3—4 l. sp.* sarriunt 664. He. *om.* 666. potissimum 667. At stringite sultus 668. tuas precidi 669. negotii est 671. fallatiis (*item v. 674. 678*) 673. oms 674. et (ex V^2) emisti 675. Ille credite (*separ.* V^2) 679. Abisse 681. maximo est 682. male facta estumo 687. periclo 689. acherunti ducas gloria (m *add.* V^2) 691. excrutiauero 693. predident 695. pęna 696. afforet 697. immortales 698. qd negotii 700. quicquã (*corr.* V^2) ęquę melius cui 701. egre est 703. Votu inte (Votauin te V^2) quiquam (*corr.* V^2)

704. Votauisti Cur 705. illic ui (*corr.* V^2) 706. Optũ ẽ 707. aderũ (aterũ V^2) 708. cui 709. male ne 713. seruũ tuũ manu 714. esset ne 717. diem (m *del.* V^2) nouitium (*om.* nuperum *in fine v.*) 721. habeo (h *del.* V^2) 722. conpedes 724. cum V^2 effodiunt 725. Cotidia nos es q' op' cũ feceris (sesq. *et* conf. V^2) 726. Sescento plago 728. istunt pdius *ante ras.* *V.* 731 *sq.* 739 *sq.* 733 *sq. recte discr.* 730. inter diusub 731. hunc ego crutiabo 733. yppolitum 735. cordalium V^2 736. diductus (e V^2) 737. diicite 738. nequid cui 739. Cur 746. optigit 747. queso rubitet 751. Eũ V^2 inphilacam ut 753. Natale 755. offere gnatũ 756. post hęc 757. deceptis (*corr.* V^2) 758. Exeruitute 760. seruus surripuit 761. seruum 763. pduxerim 764. Neminis PARASITVS ERGASILOS. 768. Uppiĩ (*om. sp. in.:* EPAR̃ *et* i V^2) suppreme 769. Maximas opimates 772. cuiquam 774. moenitate (a V^2) 775. aptus (de *add.* V^2) effertissimam 776. egionẽ 777. offero adis (i V^2) 779. Conitiam 780. ob hoc V^2 HEGIO · SENEX · ERGASILVS. PARASIVS · 781. SEÑ. Uanto *c. sp. in.* (q *in marg.* V^2) 782. egritudo actiorẽ (ẽ *separ.* V^2) 783 *sq.* subitum hodie mihi neque 785. com (u V^2) 786. Cum 787. ille ẽ quo (cui V^2) 788. est ne 789. quidest (quidem est V^2) quiđ nam acturus est 790. P (*pers. ut BE*) abste 791. inter minorq. nequis 792. sese V^2 *ex* sene, *ut vid.* arbitrabitrabitur 793. pugillatum 794. P *om.* (*et praem. v. sq.*) certum est ut 795. Nequis in hac platea, la *e. c.* negotii 796. catapulta est mihi 797. Humerus V^2 798. Dentilecos omnes mortales 799. ille ceminatio est? Nam (illec em. V^2) 801. obstiterit *bis* 806. Ve cuius cybo factus est impensiar (ą V^2) 807. scrophi pasci 808. preterire pistrinũ 809. siquoius quam 811. homo est 812. prebent fecidos (t V^2) 814. subbalsicanos (nos *separ.* V^2) om̃s abegit 815. ergo 817. editiones 818. lanũ 829. cedundos 822. miserrimos 823. Euge pe editiones & dilitias 824. adeo est fecerunt agora nomum 826. inportucibus 827. lęticia 828. Qui hominẽ adequę nemo, ne *ex* m 829. illa hęc 830. hęc quis hęc aperit hostium 831. cęnã 832. ĩ absultatim ł assultatĩ 833. Per iubet 834. facis *ante corr.**) 835. quid est ///oh (*er.* h) 836. optimorũ 837. fatidis 838. Credo manu ·H· manu ac tutum 839. imperio 844. uoluri 845. Tuancausa 846. Iube an non iube 848. prestinatũ 850. opthalmia 851. Horręũ 852. quẽ 854. mihi (*pro* nihil) 855. Pro intu tui cotidiani afferas 856. te cupias et si 859. Credo adiuuent ////Nihil 862. E////Vt (*er.* st, *ut vid.*) 863. cui 864. fortunax lęticia 865. Pro intu 867. ·h· 868. grãs (*ex*

---

*) *Cum B quoque* (fac)it *in ras. habeat, patet olim* is *correcturam male huc adhibitam esse, quae ad* qui(d) *pro* quis *v. sq. positum pertinuerit.*

grat) 871. tutum 874. cęlo te 875. seruum domo *ex* domŭ 876. surripuit 878. Egio 880. ·h· maton apollo E//ut (*er.* t, *ut vid.*) 881. h · *praem.* ne tan corā 882. E Iam diu ·h · ne tā prenestē ·E· h· netā signeam 883. *Pers. om.* ne tā frusi non est E·Videsis ·h· neton alatriū 884. E· tu barraricas ·h· Quia aspere 885. E·ille 887. quo iusserat nunc hic abiit 888. Sicuius et nunc sicuius non est bolus 889. querundorum est 890. bonā fide istec 891. immortales 892. Ain tu sę̄ę 893. uiri iurando est 894. Vis erat est 895. quid iuste fatio 896. *Pers. om., item* 897 898. ante meoque sponde 900. Cur aquam optume potes PARASITVS 901. llic (*om. sp. in.*) hic̄ tibariam 902. im mortales p̄ truncabo 904. absumendo collo 905. lanus 906. est 907. ut p̄fecturā uis 908. indē nate pnies PVER 909. lespiter *c. sp. in.* tediq. 910. post hac cęnam 911. Cladis calamitas quę modam ñram 912. metuit ut inme 915. pretruncauit 916. om̄s confringit nisiq. 917. possent ne serire feruescere 919. cō ueniā HEGIO PHILOCRATES. PHILOPOLEMVS. STALAGMVS. 922. Philocrat̄. oui (*c. sp. in.*) diis quę ago/, (*er.* s, *ut vid.*) 923. patri reddiderunt *et in r. sq.* (adhuc te c)arens dū hic fui sustentabā *suppl. m. rec. in panno adglutinato* 924. &miserus m&emerī 926. conspitio 928. PhiloPot. exammo lacrimis 929. erumnas *Pers., ut E* 933. filio *c. 6 l. sp. in fine r.* 935. bene meriti 936. me *ante* merito *er. in fine r.* maxime 937. opus nulla est 940. uti 941. refet̄ id quod *cum 3—4 l. sp. ante* id 945. res ciui Ve 947. libella nedius (n *ras. ex* m) 948. Cratis aducito 949. queso 950. atcersite 951. inter ibo exac ueruerce auolo 953. inter ibi SENEX SERVVS FVGITIVVS 954. ge tu *c. sp. in.* mancipium 955. Qid̄ (*om. pers.*) 957. umquam neq. spem ponas 958. *Pers. om.* furtunę melius culam 960. Recte 961. *6 l. sp. pro pers.* cred inpudeat cum autu mes 962. roborem 964. He *hic* (*non r.* 965) 967. hęc 968. melius culas 969. Nuge ista hęcs̄t̄ 970. subter fugere potisses 971. efficiam 972. surripui 973. Cui theodoro medico poli plus io 974. Pro di immortalis 975. Philocrates nolii sepius 976. suppreme 977. tuum ingenium PHILOCRATES · HEGIO · STALAGMVS 978. philoc̄ gio assum siquid *c. sp. in.* 980. uicensimus 982. paruulum puero (o *ex* ū) 984. Pec niū 985. Cur 986. cuius nihil sit fatiunda 987. is ne isti 989. accipe nihil 990. ipsus est tindarus 982. pudice quę educatus est 993. fortunatis dicetis 994. signatus meus est 995. minusque equom 996. crutior 997. ornatur audax TYNDARVS · HEGIO · PHILOCRATES 998. Ty idi *c. sp. in.* sepe acheronti 999. Crutiamenta uirū adequę acheruns 1000. ubi ego fui inlapricidinis demum est 1001. est om̄s 1002. patritus 1003. aut cotornices 1004. mihi hęc data est 1005. hostium et 1006. Salue Em qid̄ 1007. At tat cur 1008. Qui mihi 1009. tindare Et tu quę uis erum nam 1012. iste mihi 1013. Paruulum paruulo 1014. inditium hunc reducimus 1017. Phic (hic *in ras.*) 1019. nunc 1020. Ph. *om.* est ergo 1021. tunees 1026. principium id preuortier 1027.

compedis 1028. SERVVS Cui peculii CATERVA 1029. pectatores (*om. sp. in.*, S *m. rec.*) 1030. subi cogitationes 1031. circum ductio 1032. adolescens suum patrem 1033. comedias 1036. puditicię premium PLAVTI CAPTIVI EXPLICIT INCIPIT CVRCVLIO (*f. 24r*).

Arg. 1. URculio *c. sp. in.* phedromi: *et sic constanter* *Arg.* 6. Liconem *Arg.* 7. quam *Arg.* 8. Oratii cuius PALINVRVS SERVVS PHEDROMVS ADOLESCENS 1. Uo (*c. sp. in.*) ted hac noctis 3. *Pers. om.* cupio imperat 5. conditus 6. eunde ingratus 7. P *in med. v.* (*non. in.*) 8. *Pers. om.: item v.* 10. 12. 13. 14. 16 9. pueres 14. esculapi 15. F. Huic proximũ illud hostium occlusissimum (*dein* Pat, Phed *aut* P., F.) 16. uoluistin hostium occlusissimum 17. caruit me ut nudius tercius 18. derides neme 19. ualeat ne hostium 21. illũ muttit 23. aut generi 25. pudice 27. illi sinit 29. sisciat *ex* sisci& 31. uerbi *om.* 32. presentibus 33. huic 35. quãquã 38. quid iubet 39. h· est 40. scelestã seruitute (ã *ex* e *vel* ę) 41. maxime 43. Induti 45. Minus exedat ·*pers. om.* 46. eame 49. dãnũ est 50. P *praem.* (*dein om.*) ut dicis 52. quippiam inpuditior 53. fumo est proxima 54. comburi nihil potest (ot *ex* op *incoh.*) 55. Quienuce nuculeum esse uolt 56. cubare *in ras.* 57. 58. 59. *Pers. om.* occasio est 61. Ideo egrotus 62. Inesculapi *Pers. om.* (*item* 63) 63. proilla triginta (ta *ex* ti) 65. boni quę abeo 66. Quid est id abeo 68. petito ameo 69. affert 70. Sideos dextro uorsum censeo *in ras.* 72. noui iã ientaculum 73. ante pones alentaculo 74. mete 75. Cedo (C *in ras. ex corr.*) 76. are cubat sol&*) 77. nomen est leęnę (ee *ras. ex* eę) multi biba merobiba 78. lagoenam uinum *ex* uiuum 79. uinosissima est 80. fores 81. illico 86. fluuius es 87. fi mihi 88. festiuę 89. phite propritię 90. Uoltis ne cãparĩ 92. quęteres 93. ędis festiuis sume LENA ANVS EIDEM 96. los *c. sp. in.* (*pers. om.*) cupiã 99. pretuo 101. aĩp telliũ telinũ Nam ubi tu profusus ibi ego me 103. Stat hęc anus est 105. cum naso, o *in ras.* (*ex* e, *ut vid.*) 106. dauicis sĩ (c *ex* s) 107. nihil Vbi est expecto 109. Sino doctim 110. AN' *est pers. lenae* 111. cuia uox 113 b. Imperator (*2 l. sp.*) quis est? Uini pollens (*2 l. sp.*) lepidus 115. quis creanti siccę semi somne 116. et sedatum id 118 *sq. Pers. om.* ego fac quęsiti siccasum 120. Em 121. oculissime effunde inbaratrum 122. nolo *ex* noli (*ut vid.*) male dici 123. hic iubentur 125. aĩ oĩs homines Mihi aud sepe 126. insemerũ 128. *Phaedr. nota pro Pal.* ec qid iubet *ter* qq° 130. Emistuc dixisti 131. Perisse 132. Meperisse 135. iubet 137. mine 139. *Pers. add. m. rec.* Tibi ne ego statuã statuã 140. monumentum 141. ęquę 142. qui emat misera adficitur erumna 144. expectas nusquam est 145.

*) *Apertius haec scriptura quam BE ante corr. confirmat coniecturam ex* cubat are solet *ortum esse mendum per* solet cubare (*non* cubitare) *sanandum.*

adfores occentum iubet 147. iubens 149. amoenis sumi 150. me alidi 151. Sussilite 154. otius 155. Respitio 156. Sed quidem AN' · VIRGO · ADVLESCENS · SERVVS · 158. lacide *c. sp. in. pracm. in marg.* AN' 159. meã PLAN *est pers.* 162. tues uenerii sua demoniis 164. Assum retus est quin 165. me *om.* consentaneum est 167. homo *om.* magni p̄cipii 168. haud dies equiperabile 169. ualerete quod mihi egre est morigerus 170. excrutiat q̣i ḍ potitur 171. quicquam est tamdiu 172. etiam est 173. clam ero quid 174. abste 176. bonum est *bis* 178.*) habe///ant (*er.* b) 179. pręlia 181. nouisti 183. tuis & clamites 185. tẽ dein merente inscia est 188. nequęunt complecti 189. diptimini 190. aduictũ e (ĩ *m. rec.*) 191. tun 192. Ebriola psole nuge 193. Qd̄ quidem 194. crutiatu 195. Em proistis 196. noctu uigila 198. magnum flagitium probrumque experge facis 202. contra, c *in ras. ex &, ut vid.* seruiam Planesium 203. minam 204. queso 205. surpreptitio 206. Mini menã nudius quartus 208. triduum 210. prius quam habeo 213. p̄tio 214. Iam ne pulchrę CAPADOX LENO SERVVS 216. CAPPADOX *in marg.* (*dein* CAPP̄) igrare *c. sp. in.* certum est efano 217. esculapi 218. Vt qid̄ fatiat 220. cintus 221. inuentre 222. Nihil dirrũpar 224. exanimo 228. presepem suum 229. ego *om.* 230. Es ne qui 231. collatiuo 232. decolore quęo 233. leno est 236. tibi est 238. chiro 239. he patiarius 240. dieructus optimũ est 241. facile est 242. Pduradũ 243. saltura**) est 244. iulius 245. ista ec quęso 246. Pot inconiecturã 248. homo est 250. om̄///s (*er.* i) COCVS SERVVS LENO. 251. COC' alinure (*c. sp. in.*) 252. sint paratũ, ũ *ex* o 253. conitio 254. tu te 259. mihi 260. uis ussum (*sp. 6 l.*) uiderier 263. Visus est 265. nihil sit 267. Qui tibi auxilio iniurę 268. Siquidem uelint quipiurauerint 269. nonpreberi incapit olio 271. neforte 272. inquiete portentum est benefacis 273. quęres 274. immortales conspitio 275. Est ne hic inchariam 276. ex · xi · xi · 277. *Pers., ut B E J* 278. uideo occurrentem inplatea ultima CVRCVLIO PARASITVS · ADOLESCENS · SERVVS · 280. CVRCVLIO *in marg.* (*dein* CVRCVŁ *et* CVRC̄, *semel* CVRCVČ) ate *c. sp. in.* offitium 281. Facito deuia 282. incursu 283. obiectum est mihi negotium 284. Nequisquam est mihi inuia 285. nec agora nomus 286. cho marchus 287. Qui incadat: *cf. v. 289* inuiam desemita 288. istic greci 289. Quin cedunt: *cf. v. 287* suffarcinaticum 290. cǫnferunt sedra pete 292. bibentes inhermo polo 293. subripuere captulo bibibunt

---

*) *Cf. Firmianus Lactantius diuin. inst. V 11:* 'sua sibi habeant regna regis, suas diuitias diuites' ut loquitur Plautus, suam uero prudentiam prudentes: relinquant nobis stultitiam nostram, quam uel ex hoc apparet esse sapientiam, quod eam nobis inuident.

**) *Cf. Buechelerus Mus. Rhen. XLIV p. 160.*

295. Exuno quoque extiam 296. seruis currarum inuia 297. subsolũ, *alt.* s *e corr. et c. ras.* 298. Pro inse infortuna 299. sũperare (*corr. m. rec.*) iug& 300. seruitium est 301. Ec quis quã commostret 302. subita est mihi conuento est 303. querit 304. capit 305. oportunitas 306. saluum 307. dextram 309. tenebre inedia 311. uiden ut palluit*) datinisti assidat 312. properatin ocitius 313 *Palinuri pers. praem.: item* 314. 315. 317. 321 frustulenta est 314. Ve 315. maxime queso Volo 317. prospitio 319. ita cibi. Vacuitate 320. ędes 321. reliquię iubet 322. conuentus 323. abdo men sumen suis gladium tuo 325. quę (*et* Parata) scumus 326. neme (*et* Ita) 327. nihilosũ cercior 328. possim simihi 331. scires uelles 334. tibi est 335. metuis 336. responsus est abillo mestus 337. aspitio 338. Aggredior inquid 339. dextram 341. Ecquẽ in epidauro liconem trapezitam 342. annuo 343 deillo uirgine 345. trapezitam situm est 346 *sq.* liconidem quia nullo meo. Tabellas 348. operã. Vt alenone cum et auro ueste 349. Post quam abillo illico 350. uolui 351. si adeamus ac decumbamus inquid 352. memorari 353. paratas paratum est assumus 354. P' quam appotitalos sibi inmanum 356. suum animulum 357. Meos ne iacit uoltorios quatuor 358. talos *ex* tales hercule 359. basiliscum 360. cum dormiscit 361. delecto clãne 362. eã me dico ire**) 363. Hostium tibi illico 367. uentri panem 369. Tutabellas ministrabat *c. 2 l. sp.* 370. cũ scribas LICO TRAPEZITA · PARASITVS · LENO 371. LICO eatus *c. sp. in.* (*dein* Ly. *semel* L) ratiun culã 375. cum uelle recogito 376. sufforã 379. uoleant darius 380 *sq.* maturę *ter* esuriit 382. quiesurariis 383. queratur 387. cellę 389. esculapium 390. salutat. Attat quam querebam 391. simulobo *ante corr.* (*dein* Heus) 392. une ocule queso derides ne 394. ictum est 395. sitionem 397. super sticiosus quidem est predicat 398. illec catapultę commeant 399. adolescens 400. queso neme 401. Licet ne 404. quemquero commonstrare 406. quero 407. quęris 408. ab thera Plontigono platagidore 410. quatuor 411. liconem queris mandatus est 412. ferreo homo es 414. Sũ manes sum manus scia 415. ębrius 417. alibite melius est querere hospitium 418. sũ mano (o *ex* u) 419. quem queris queso tuneis 420. Lico 421. thera pontigonus 422. mihin 423. nostui 424. Clipeatus tibi machera dessicit 425. scriptum est 427. inspitiam maxime 428. adferam 429. Epta (*pers. om.*) liconi inephidauro hospiti 430. thera pontigonus plurimam 431. *Pers. om.* amũ 432 *Pers. om.* queso 434. presente istic egiteq. 437. Ly. *praem.* 439. exindia 440. fatiundã exauro philippeo quę 441. septem pedalis factis *ex* facitis sitis 443. Sinopas

*) Viden ut expalluit *ceteri* (Vide ut expalluit *ed. c. Pylade*).

**) *Pro* me dico *BE habent* dico me, *J* ego dico me. *Fortasse scribendum* eo dico *vel* dico eo ire.

siros 444. litiam Prehdiam & phehlesiã 445. contauro machiam Vno mammiam 446. libiamque contere bromniam 448. Interea 451. circum irier 452. abillo blattis 453. nihil 454. ted 461. intesit morari mihi MILES *erasum* 462. depol *c. sp. in.* natus est 463. kalophantam sicophantã (ã *ex* ẽ) 464. haud 465. negoci 466. asseruabo 467. Cõmonstraboq. inquemque hominem inueniatis 468. operã, e *ex* u 469. inprobum 470. uult 471. cloacinę subbasilica querito 474. Simbolarum collatores 475. Inforo 479. ipse ditier 480. fenore 481. edem 485. Inuelabro aruspicem 484. p̄beant 486. linguę moderandum est PARASITVS (*supra* CVR) LENO (*supra* CA) TRAPEZITA (*supra* LY.) LORARIVS MVLIER (*supra* PLA) 487. itu *c. sp. in.* proę 488. aurẽ cuiquã 489. it inficias meliusculum est 490. promissis sete si *ex* promisse te me (*ut vid.*) *ex parte in ras.* quas quam 491. omnẽ firi 493. cõmeminisse, c *ex* o *ras.* ego hęc uolãte 494. quicquam 495. mancipio occipiam 496. creditum est mancupates 498. uosme testis 500. musce 502. conspititur 504. perderetam et si nihil 505. *Pers. om.: item* 506 parissimi 507. His altẽ inocultis inuoro 508. fenore hi lacerant homines 509. Rogitationis plurimas 512. *Pers. om.* CVRC̄ aut male meditatẽ male dicaxes 513. CA Indignissimale dicitur maledictum 514. benedictum est 515. CVR mancipem nihil 516. Lyconum quid 518. mea edomi (i *ex* o *c. ras.*) huis 519. quã bene quã te 522. Sũ mane nunc iam Valeatq. 523. prebuisti 523. LY. *om.* 526. CVRC 527. infano 528. minis, n *ex* h detem puellam 529. post illa 531. Quo (*ex* Qui) homini dehis obitiunt 532. diuinę MILES LICO TRAPEZITA 533. M *in marg.* (*item postea et* T = Lyco) on *c. sp. in.* mediocri 534. extidionẽ 536. deposui 538. sede apse illa qua mactares oleo (ol *ex* el, *ut vid.*) quo nihil 539. *Pers. om.* M. aut 540. *Pers. om.* 542. quur ñãme 543. quoreddidisti 544. Issum manum 546. libtus somnis as 548. libtus 549. Quid fecisti *Pers. om.* tui*) gratiam 550. tuumq. 561. qus tabelles 552. pruata non neus 554. ęgrota si uinet 556. mihi obędirẽ CAPPADOX MILES LENO 557. M *in marg.* UOI *c. sp. in.* 558. Post quã 559. petat 560. CA 561. *Pers. om.* thera pontigone saluus 562. Inepidaurum menum quam delingens 564. M *praem.* (*non* 563) nihil 565. Nefacias quicq̃ 567. huic meę machera eo bitio 568. iubebo 569. abducta est 570. eloqui cui nihil 571. Michin 572. mihi. Si**) 573. Meę quę pugne preliares plurimę obtritę (o *ex* i, it *ex* ist *c. ras.*) 574. machera clipeus 575. In atie mihi 577. uolselle pectem 578. maque axitia 580. fatio 581. ate,[at]tulit 582. sũ manũ 583.

*) fecisti (*sic J ante ras. ut vid. cum FZ*) *cum ex V auctoritatem nanciscatur pro* feci (*sic BE*), *at* feci *iteratum supra versum auctoritate vacillet, scribendum erit:* Quíd fecisti? ⟦ Quód mandasti: túi ⟨ut⟩ honoris gratia.

**) *Quo confirmatur Muelleri suspicio.*

cum 584. surripuit 585. pulchrę 587. reperias 588. habeo ualeatq. 589. sicine 590. commonstret PARASITVS. 591. Nti quom *c. sp. in.* 592. peioras ita est 598. quē hęc amicaē 594. frangi 595. quę ubimet hunc abere conspicata est 596. queris quia mihi quesito est 598. appage PLANESIVM VIRGO. PHEDROMVS ADOLESCENS EIDEM CVR MILES 599. PLA *in marg.* (*dcin aut* PLA *aut* P [PH = Phaedr.]) hedrome *c. sp. in.* 600. Nullaē nūquā abiit absūpsi celerier 601. negotii est 602. CVRC gestauit PL. At 603. *Pers. om.* Pater uois rursum tibi 606. Sul gemman 608. Enī uero 609. Quociens dicendum est 610. querebam (*om.* quem) PH. 611. Siuis uelin clamidem tues 614. abduxti 619. abste 620. scies furtitias 621. noneo licet te 623. te accede CVRC. serum M. Vide 624. CVRC. hem esse ergo inuisem tibi (em tibi *in marg.*) 627. mihi libitum est 628. Tanq metigeniū 629. queso 630. P petua 631. cerciores at tin& 632. Queratis clamidem macheram 634. cerciorem EIDEM 635. go *c. sp. in.* (*pers. om.*) 638. ęquum 639. O *om.* 640. Seruaui *ex* Serui ui *corr., ut vid.* 644. p dionisia 646. Post quam 647. specta (*6 l. sp.*) ibi 648. Tum ibi 651. Meministin hanc 653. credo ut inspitā//// (*ex* as?) PH. Sananes 660. Cęnā 661. dabit M. 662. *Pers. om.* 664. me dalat 668. liberalias seruisset 669. trouersia 670. pius 673. uult CAPPADOX · EIDEM · LENO · C 679. rgentariis *c. sp. in.* 680. hodie ego 683. Post quam nihi clamorē 684. nemini 685. compulerunt 686. certūest stasis illico 689. Aut tecum aut · M · 691. fatiam 692. irobusto 695. indempnatum 697. cōdēpnatū 698. aut 699. quā 700. si uoluisset q̊q. 701. *Pers. om.* aduorte si Componere 702. huc (*ras. ex* huo, *om.* leno) uultis 705. promisti (st *ex* tt) qui promisi lingua eadem 706. Dicendi pdendi (dend *in ras., ex* didic, *ut vid.*) hęc gratia nata est 707. iam iam fatiam 708. qid iubet 709. promisistin liber aliquis quam assereret 710. cōmemini 711 *sq.* presente *bis* licone trapezita 713. CAPP. *om.* fatio 714. meipso presente et licone factum est 716. haec aut illius soror 717. iubet iuditiū meum ÷ 718. p fidiosę 719. p diunt 720. *Pers. om.* mihi 721. *Pers. om.* trapezitam 723. in neruo inargentum 726. Quid tu *bis* irritaueris 729. queres *post* uobis *sp. 6 l.* plaudite plaudite PLAVTI CVRCVLIO EPLICIT INCIPIT CASSIANI PROLOGVS (*f. 34r*)

F. 53r PLAVTI CISTELLARIA EXPLICIT ARGVMENTV INEPIDICV PLAVTI *Arg.* 1. Mit *c. sp. in.: et sic semper in principiis scaenarum* *Arg.* 2. serui atque conductam *Arg.* 5. Inprudens iuuenis cōpressę *Arg.* 7. querebat *Arg.* 8. emittat EPIDICVS THESPRIO SERVI · II · 1. EPIPIC' *in marg.* adulesces tbesprio quis p̄hendit 2. odio es 3. uero thesp̄. oh epidicum ne 5. Certe (satis *om.*) 7. qid ceterū. ep̄. qd eo assol& 8. splendeo *inter* thesp̄. *et* Me *24 l. sp.* 9. uelis euge 10. agilior 11. iam diu 12. ante hac *inter* ita? *et* thes̄. *9 l. sp.* 13. di im mortales infelicent tues 14. curculio 15. ad ipisscendi Scurraes 17. agis 18. Capere aginū

hominẽ panterinum 19. ut illi respon (*7 l. sp.*) ꝑbe 20. nr̃ ual&? thes. pugilicę atq. athletice 21. adtulisti (*om.* thesprio) 22. estis aduenis simul ubi is ego est. Ep. nisi si inuidulo 24. thesprio *om.* operam reditur 24 *sq. discriptio, ut in B: sed* Ius *et* quẽ. Dices 26. hoc *om.* 27. ad epudice quid̃ nã 28. inminei Ve (*et* Vbi) 29. Sed tu *om.* strathippocli 30. quidem 31—33 *post* 36 33. apportabt̃ ei nerei filię 34. tu *pro* istuc Serio 35. improbum 36. Qui antea 37. Ep. *om.* uidendum est scrutariis at̃ scutariis 39. Sup sed iubet 40. percunctarier ipse ubi est stratippodes 41. ueritus est 42. senẽ ñ uult tuscies 43. adolescentulam 44. exte Cur preda mercatus est 45. emet qđ 46. Animos hab& nũ (*mox* quã amabat Emeretur, utcũq. Inalto) prius quam hinc ad 48. impetratũ 49. uentus est uoratitur 50. ue Male quid istuc quidnam est 51. haud. Istuc qua emit 52. reddigitur qđ Istquadraginta minis 53. id (*et* Apud) sũpsti foenore 54. in dies minas que Singulas nũ mis eȩ̃. eape·th·& 55. Vna 56. di inmortalis ut. Ego basilisce 57. ei *om.* perdidit me perdidit me arma 58. Nũ cotidie ad epistolas 59. obtumum est satius est 60. Seruũ sapientia est 61. nescio edepol qđ tu timides. Trepidas tuum *Lac. sign. om.* 62. uideor (*et* Hic) commeruisse inte 63. sis astat Abeo (*antea* potin) huic 64. ep̃. merecines Amat ne (*et* qıđ) depreda 65. detegetur (*om.* hercle) 66. plus te (*et* Iuppit̃) 67 *sq.* me *om.* uetuit Venire ad 69. sodalem *om.* cheribolum proximum 69. Eo uenturus est 70. Priusse conuenire (*et* Qđ) 72. euedepol res turbulentus Mitte 73. Hecine 74. Pereunda est 76. q̊tu intereas 78. bene (*et* Abi) cum beneuolente maximam ame cũ 79. conditione I 80. Abierĩ iubentius 81. illinc es nunc 81—85. *Verba* quo in..... neque ego nunc *om.* 86. Ex impedito 88. Senem 90. Emit quam ipse amat 91. abduxit anima causa sibi 95. At enim bat enim *om.* 96. homo es *post* epidice *plus quam v. dim. vac.* 97. lubido est tute te deseris 98. mentii (*4 l. sp.*) rogas? 99. quidem ante hac 100. qıđ? aliqua *cum 10 l. lac. in princ.* repperi undũ est censo 101. Adolescenti negotii 102. tristris est. Cũ cheribulo 103. huc Placide STRATIPPOCLES · CHERIBOLVS ADOLESCENTES EPIDICVS SERVVS · DV · 104. STRAT̃ *in marg.* cheribole 105. eorum Merorum edictauit ibi 106. Pret̃ stratippodes idnepud&t te. Quia. 107. bono at̃ probo 108. inpreda es Vitio (*mox* Illoc) quid 110. puditiţię eius *om.* & nũquã attulit 113. isẽ (*et* Dubia) reuiuat rẽ est 114 *sq.* qıđ (*et* Argenti), qđ (*et* Illud) daniste datur 116. haberem STR. (*om.* pollicerer) retulit 117. benefitiũ (*et* Auxilium: *mox* Differor, Fur, Quẽ, Prius, Elocutus, Spero) emortuum est 118. Differor difatigor 119. Fur nomensos 121. irrigatum 122. comparassit 123. sillabam 124. promitte idẽ 125. simbole 126. Aggrediar erum suum stratippoclen 127. Salua impertit seruus 128. Saluum te gaudeo huc aduenisse 129. Bene neusq. eger 130. adtinuit tu *om.* 131. impetratum est Empta est 132. Perdidisti 133. qui ameo cara est Cordi retulit 134. mihi tantopere te Et eptas 135. Impudet (*mox* Id) 136. Hercle miserum

est 138. *Pers. om.* cum illas scriptas 139. men aĩ (*et* Oport&: *mox* Subdas, Et) obstulticiam 140. stulticię tuę succidananeum 141. Opus est 142. daniste resoluas 143. me uis trapezita. 144. libet nã mante 145. inpistrinum 147. ioui. Ego nr̃ōs (*mox* Vt, Periclũ) cum 149. audatiam 150. n̄c̄. (*4 l. sp.*) ego quod iubet 151. ISSTRTMO. de illa re repperibitur 152. exoluam consilues 155. trans mittas 156. sed (*et* Quam, Agimus) 157. *Pers. om.* 158. Luculente 160. cui potissimum Indicatur (*et* Qiđ, Dormitandum, Oppugnare) 161. est 162. Dormitandum copia est 163. tibi adeundẽ certum est ·i· ·i· abi 164. adolescenti aĩ ditiã Dicã herili 165. neue usquam obuiam ueniat sen. APOECIDES PERIPHANES SENES ·II· DV 166. ĀPOEC̄ *in marg.* cum pudet ubi pudendum est Ibi 167. pudor cum usus est ut pudeat 168. tu es qui ·Des (*mox* Ducere, Hanc) 169. te *om.* 170. quam 171. commemores quę domi est 173. Ad 174. uxôrem quam tu exequi 175. Cuius quotiens sepulchrum 176. Neq. 177. licitum est uiuendo uincere PER̄. Oh 179. erũ na·Acerbior illa mihi 180. Pulchra Edepol maritataest EPIDICVS SERVVS. APOECIDES. PERIPHANES SENES DVO 181. *om.* 182. epidic̄ *in marg.* tat cete *c. sp. in.* lonum 183. foras auspitio 185. Aratũ (*mox* Iã, Qui) cliltrum marsupium 186. sedeccũ (*5 l. sp.*) ipsũ conspicora poecidę 187. duos*). 188. cõuortã hirundinem exugelo *Lac. nullum indicium* 190. maritus, r *ex corr. et c. ras.* *Ante* laudo *8 l. sp.* (*om. nota*) tuum 191. inmorẽ herere 192. excruor *c. 12 l. sp.* di hercle omis̄ me 194. ornate 195. itaque (*et* Quasi, Conueniam, p̄ medicinas) quesiueris 196. di inmortales 197. p̄ omnẽ urbẽ querere 198. medicinas tonstrinas 199. Circũq. 200. penę incursũ ocidi 201. epidictum 202. ego quidem sedere 203. amabo aduenire oportunitate est 204 *sq.* Mane adquiesce (*om.* animo...requiesce) 206. thebis. Apoec̄ scit factum 207. dicit f. *om. post* ep̄ *11 l. sp.* scinc tu 210. dicunt 214. ornate ibi *om.* 215. eos (*et* Qui, Habebant, Et) maxime 216. plereque 217. portam prestolarier 218. tibicine quatuor 219. Quõ illa tuus 221. prestolabatur portam 223. aurota ornamenta cõcinne 224. istec facimus 225. *Pers. om.* Vt·in erit tam *om.* est 227. tributus quin imperatus potesse 229. *Pers. om.* iste quę uesti quot annis 230. ralia cęsitium 231. catulã crutulam 232. Subparum sub miniam 233. Cũ atile garinum aut gerrinum gerre maxime. 234. Cã est Ep. qui? Per. uocant laconum 235. Ep. *praem.* aut ciones uiri 236. Ap. *praem.* occipere 237. Duę post me sic sese, *alt.* s *ex* r abcessi solens 238. me harum sermoni operam 240. lubido est 242. quã facile. Et 243. tuus te *om.* 244. mulieri liberę (*reliqua desunt*).

Dabam Heidelbergae m. Iun. a. MDCCCXC.

F. S.

*) Cf. Studemundus in Woelfflini Archio III p. 551.

INDEX LOCORVM

v.	p.
8 sq.	XIII
27 sq.	XIII sq.
49	XIII adn.
72	XIII adn.
119	VIII
126	XV adn. *)
144 sqq.	VIII adn.
165 sqq.	VIII adn.
183	XIII adn.
185	XIII adn.
197 sq.	XIII
220 sq.	XIII
244	XIII adn.
262 sq.	XIII adn.
283	XIII adn.
468	XIII
488	XIII
520 sq.	VIII adn. *)
534	XIII adn.
550	XIII adn.
616 sqq.	VII adn. XIII
635 sq.	XIII
652	IX adn.
662 sq.	XIII
670 sqq.	VII sq. adn.
678 sqq.	XIII
685	XIII adn.
691	XIII adn.
720 sqq.	XVII
726	XIII adn.
736	XII
744 sqq.	XII
757	XII
766 sqq.	XII
801 sqq.	XII
821 sqq.	XII
846 sqq.	XII
864 sqq.	XI sq. *)
875 sqq.	VIII adn.
880 sqq.	XI
902 sqq.	XI
912	XI
916 sqq.	XI
922 sqq.	X
934 sqq.	X sq.
940 sqq.	X
951 sqq.	X
961 sq.	VIII. XVIII adn.
965 sqq.	X
971 sq.	X adn. *)
982 sqq.	X
1003	VIII
1004	XIII adn.
1006	VIII

*) Ex hoc loco corrigendus est contextus apparatusque.

T·MACCI·PLAVTI

CASINA

GRAECA · CLERVMENOE · DIPHILV

Festus Pauli p. 61, 7 M.: Casinam fabulam Plautus inscripsit ab ancillae nomine Casina quam amari a sene introduxit [*ubi* Cassinam *et mox* Casia *boni codd.*].

ARGVMENTVM

Conséruam uxorem duó sibi conserui éxpetunt.
Aliúm senex allégat, alium fílius.
Senem ádiuuat sors: uérum decipitúr dolis.
Ita eí subicitur pró puella séruolus
Nequám, qui dominum múlcat atque uílicum. 5
Aduléscens ducit cíuem Casinam cógnitam.

Argumentum post prologum exhibent libri, ubi CASINA *suprascr.* B^2VE, ARGVMENTVM *JF*, Argumentum in Cassina *Z*

1. CONSERVAM *B* (CB^2). onseruam V^1E sibi conserui *S*. conserui *BVEZ*. serui *JF* (*) 3. Sors senem adiuuat (ad iuuat *B*) *libri: trai. Bothius* (*). 4. subicitur *rasura ex* subditur *vel* subelicitur, *ut vid.*, *B* pro puella *Saracenus cum B* (ꝓpuella). puella *reliqui* seruulus *BVEJ*. seruulis *F* 5. Nequã *ex* Nequaquam *c. ras. B* mulgat *libri: corr. Lambinus post Pium* uillicum *FZ: et sic constanter* (*) 6. Adolescens *libri, nisi quod* Adolesens *B* Cassinam *FZ: et sic constanter*

PERSONAE

OLYMPIO VILICVS
CHALINVS SERVOS
CLEOSTRATA MVLIER
PARDALISCA ANCILLA
MYRRHINA MVLIER
LYSIDAMVS SENEX
ALCESIMVS SENEX
COQVOS
TIBICEN

PROLOGVS

Saluére iubeo spéctatores óptumos,
Fidém qui facitis máxumi et uosmét Fides.
Si uérum dixi, sígnum clarum dáte mihi,
Vt uós mi esse aequos iam índe a principió sciam.
Qui utúntur uino uétere sapientís puto 5
Et quí lubenter uéteres spectant fábulas.
Antíqua opera et uerba úsque quom uobís placent,
Aequómst placere ante álias ueteres fábulas:
Nam núnc nouae quae pródeunt comoédiae
Multó sunt nequióres quam nummí noui. 10
Nos póstquam populi rúmore intelléximus
Studióse expetere uós Plautinas fábulas,
Hodie ántiquam eius édimus comoédiam,
Quam uós probastis qui éstis in senióribus:

PLAVTI CVRCVLIO EXPLICIT ‖ INCIPIT (P *ex* I) PROLVGVS IN CASSINA B^2 *itemque, sed* CASSIANI PROLOGVS (plogus *E*) *VE* (*) *Verba* Saluere .... maxumi, Et uos .... date mihi *duobus versibus iungunt BVEJ* 1. ALVERE *B*. alue *VE*: S *praef.* B^2V^2 optum os *E*. optimos *V* 2. facis *J* maximi *V* uosmet ☙. uos *libri* (*) 3. dare *F* michi *J* (*) 4. mihi aequos (equos *EF*) *libri: sed* mihi ēequos B^2 5. sapientes *JZ* 6. libenter *libri praeter F* 7. 8. *in marg add. E* 7. usque quom ☙. quom *F*. cum *BVJZ*. c̄ *E* nobis *F* (*) 8. Aequum est *libri* ante alias *Ritschelius Parerg. p. 200.* ante *libri* ueteres numi noui fabulas *F* (*) 9. Nam *VEJFZ. om. B* Nunc *B*. hc̄ *V*. hunc *E* noue *VEJF* que *JF*. q̄ *E* comediae *libri* (comedie *E*) 10. Molto *B* nū mi *E*. numi *F* 11. rumore *Angelius, Osannus Anal. p. 200.* rumorem *libri* 12. uos *s. v.* B^2. nos *E* 13. Hodie (*vel* Nunc) ☙. *om. libri* eis *Z* edimus comediam *VEJFZ*. edidimus commediam *B* (*) *V*. 14. *priori adnectunt BVEJ mox* Nam .... cognoscant, Dabimus .... fabulas *duobus versibus discribentes*

Nam iúniorum quí sunt non norúnt, scio, 15
Verum út cognoscant dábimus operam sédulo.
Haec quóm primum actast, uícit omnis fábulas.
Ea témpestate flós poetarúm fuit,
Qui núnc abierunt hínc in communém locum:
Sed támen absentes prósunt pro praeséntibus. 20
Vos ómnes opere mágno esse oratós uolo,
Benígne ut operam détis ad nostrúm gregem.
Eícite ex animo cúram atque alienum aés: papae,
Ne quís formidet flágitatorém suom:
Ludí sunt, ludus dátus est argentáriis, 25
Tranquíllumst, Alcedónia sunt circúm forum.
Ratióne utuntur: lúdis poscunt néminem,
Secúndum ludos réddunt autem némini.
Aurés uociuae sí sunt, animum aduórtite:
Comoédiai nómen dare uobís uolo. 30
Clerúmenoe uocátur haec comoédia
Graecé, latine Sórtientes. Deíphilus

20. *De glossa* absentes (*sic Loewius:* abantes *libri*): mortui quos Graeci ἀποβάντες appellant *huc, ut vid., referenda cf. Loewius Anal. Pl. p. 202 sq., Opusc. glossogr. p. 213.* 26. *Fortasse hunc versum una cum Poen. 356 respexit Fronto p. 225 N.*

15. iuniores *F* 16. sedulo, u *ex* ci *V* 17. cum primum *B.* cum primatum *VFZ.* c̄primatum *E.* prima tum *J* est *libri* uicit omnes *V.* inter omnes *Z* (*) 18. flos////po etarum *B eraso* q, *ut vid.* 19. 9munem *E* 20. pro praesentibus *Seyffertus Philol. XXVII p. 443 praeeunte Simeone Bosio.* prȩsentibus *VZ.* p̄sentibus *EJ.* presentibus *BF* (*) 21. omnis *JF.* om̄s *E* magno esse oratos uolo *(sic cum spatiis) B.* magno operatos esse uolo *VEFZ.* magno operatos *J* 22. uostrum *F* 23. Eicite *B.* Dicite *V.* Diicite *ras. ex* Discite *E.* Ducite *JFZ* papae *om. libri* (*) 24. Nequis *BV* flagitorem *VE* suum *BVEJZ.* tuum *F* 25. argentari is *B.* argentarius *J* 26. est *libri* halcedonia *F* circa *Z* (*) 27. ludis (lud' *E*) neminem poscunt *libri: trai. Camerarius* (*) *A v.* 28 *usque ad v.* 41 *binos v. coniungunt B (servatis maiusculis) et VE: qua discriptione J utitur per maiorem partem prologi* 29. uociuę *BV.* uociue *E.* uotiuae *JFZ* (*) 30. Comoediai *Pareus, Gruterus.* Comedia *BVE.* comediae *JZ.* comedie *F* uobis nomen dare *F* (*) 31. Clerumoene *B et,* u *ras. ex* ũ, *V.* Clerrimoene *E.* Clarumoenoe *J.* Clerumene *FZ: corr. Valla, Pylades, alii* ħ *E* comedia *BEF.* cōmedia *V* 32. grece *B,* ḡce *E,* gregce *V antecedenti versui hanc vocem adiungentes* latinę *V* diphilus *libri praeter B*

Hanc graéce scripsit, póstid rursum dénuo
Latíne Plautus cúm latranti nómine.
Senex híc maritus hábitat: eist fílius: 35
Is úna cum patre ín illisce habitat aédibus.
Est éi quidam séruos, qui in morbó cubat —
Immo hércle uero in lécto, ne quid méntiar.
Is séruos — sed abhinc ánnos factumst sédecim,
Quom cónspicatust prímulo crepúsculo 40
Puéllulam exponi. ádit extemplo ad múlierem,
Quae illam éxponebat: órat, ut eam dét sibi:
Exórat, aufert, détulit rectá domum:
Dat eraé suae: orat, út eam curet éducet.
Era fécit, educáuit magna indústria, 45
Quasi si ésset ex se náta, non multó secus.

34. *Festus Pauli p. 231, 1 M.:* Plauti appellantur canes quorum aures languidae sunt ac flaccidae et latius uidentur patere *(adde glossas quas Loewius attulit l. s. s. et Goetzii disputatiunculam Mus. Rhen. XXXIV p. 496 sq.): quae post Lambinum huc traxit Ritschelius Parerg. p. 202 sq. adn. ridicule nuper impugnatus ab Vssingio.*
39 *sqq.* [*Seruius*] *in Verg. Aen. X 615:* alii hoc genus elocutionis accipiunt, ut per ea quae per parenthesin posita sunt reliquo sensu occurratur, non his quae primo posita sunt . . . . Plautus in Cistellaria 'is [cistellarius *F*. cistellaria *T*] seruus . . . . . exponi'.

33. hanc B^2 *in ras., item* rursũ denuo grece *BJ*. grecę *V*. ḡcę *E* post (Post *B*) id *libri* 34. Latinę *V* 35. hic m (*in ras.* B^2) aritus *B* ei est *libri* (*). *In marg. add.* V^2: declãcio argu^{ti} comedie h̄ 36. edibus *E* 37. seruus *BVEJ* qui īmorbo *B* 38. *Sic libri cum A, nisi quod* Imo *E* hercle, le *e corr. B* nequid *B*
39. ISSERUUSSEDABHINCANNOSFACTUMESTSEDECIM *A, ubi* seruos *J*, s' *BJ*, adhinc *F*, annos factũ (*ex* fact' *E*. factus *Seruii T*) ẽ *BVEZ cum Seruio*. factũ ẽ annos *JF*, sex decim E^3 *ex* sed eũ, *ut vid.* sedeã *V*. XVI *Seruius* 40. *Sic A* (L, *non* O, *in* PRIMULO *dubia, ut de* PRIMUM *scripto cogitari nequeat*), *ubi* Cum conspicatus (C̃ ꝯspicatus *E*. Quom conspicatus *F*) est primo *ceteri cum Seruio* (primulo *Bothius*)
41. *Sic libri cum A, sed* Puellam *(etiam Seruius): ubi* Puellulam *Brugmanus de iamb. sen. p. 12* (*) 42. *Sic libri cum A, nisi quod* Q̃ *E*. Que *JF*, u *ante* orat *del.* E^2. ora^t *V* 43. *Sic libri cum A*
44. *Sic libri cum A, nisi quod* herae *VJFZ* (*iidem* hera *v.* 45), sue *J et*, u *ex* is, *E* 45. *Sic A, ubi* facit *ceteri* (fecit *Bothius, Bentleius*)
46. *Sic BVEJF, ubi* QUASIESSET *A utroque loco.* Quam si esset *Z*

Postquam éa adoleuit ád eam aetatulam, út uiris
Placére posset, éam puellam illíc senex
Amát efflictim * * * * *
* * * ét item contra fílius.
At núnc sibi uterque cóntra legionés parat 50
Patérque filiúsque clam alter álterum.
Pater ádlegauit uílicum, qui pósceret
Sibi istánc uxorem: is spérat, si ei sít data
Sibi fóre paratas clam úxorem excubiás foris.
Filíus is autem armígerum adlegauít suom, 55
Qui síbi eam uxorem póscat: scit si id ímpetret
Futúrum quod amat íntra praesepís suas.
Senis úxor sensit íd, uirum amori operám dare:

---

47. *Placidus p. 3, 13 D.:* adoleuit uerbum est quod creuit significat. adoleo enim est cresco: unde adulti dicuntur iuuenes in flore aetatis et in cremento ipso positi. *Cf. Nonius s. v.* adolere *p. 58, 20 M.:* et intellegi debet ab eo quod est adoleuit id est creuit. *Huc traxit Deuerlingius.* 49. efflictim *hinc habet glossarium Plautinum: cf. Ritschelius Opusc. II p. 243.*

---

47. POSTQUAMEAADOLEUITADEAMAETATEMUTUIRIS *A, ubi* ea *(utroque loco servatum in A) om. ceteri,* etatem *EF:* aetatulam *cm. Loewius Anal. Pl. p. 204* (*) 48. PLACEREPOSSETEAMPUELLAMKICSENEX *A, ubi* at (At *B.* at *ex* ut *V*) *ante* eam *inserunt ceteri (del. Lomanus):* illic *pro* hic *Ritschelius* (*) 49. AMATEFFLICTIMETITEMCONTRAFILIUS *A itemque ceteri* (*nisi quod* efflitim B^1 [c *s. v.* B^2]. afflictim *F,* ϩtra *B*), *ubi lacunam signavit* ☙ *ad hoc exemplum explendam:*

Amát efflictim: ⟨at éápse illius fílium
Amáre occepit⟩ ét item contra fílius. (*)

50. NUNCSIBIUTERQ·CONTRALEGIONESPARAT *A itemque ceteri* (*nisi quod* ꝯ *E,* contra E^2 *in marg.*), *ubi* At *praem.* ☙*: cf. ad v. 48* (*) 51. PATERQ·FILIUSQ·CLAMALTERALTERUM *A utroque loco, ubi* filius *ceteri: sed* alterumq; *VEJFZ* (filiusque *et* alterum *Pylades*) 52. *Sic A, ubi* allegauit *ceteri,* uilicum *B in ras.* (*fortasse* in locum *fuit*) 53. *Sic A utroque loco, ubi* istam uxorem *BVEZ.* uxorem istam *JF* sperat, t *ex* r *c. ras.* (*fuit* sperarat, *ut vid.*) *B* (*) 54. *Sic libri cum A, nisi quod* clam uxore *JFZ cum A* 55. FILIUSISAUTEM·ARMIGERUMADLEGATSUUM *A utroque loco* (ADLEGAT *certo neque* D *dubia*), *ubi* Filius autem armigerum allegauit suum *ceteri* (*) 56. *Sic libri cum A, nisi quod* eam *s. v. add. B,* poscat — ls scit si id impetraret *habet F* 57. *Sic libri cum A, nisi quod* p̄sepis *E.* presepis *BVF.* praesepes *J* 58. *Sic libri cum A, nisi quod* Senis sensit uxor uirum *F.* Senis uxor sensit uirum *ceteri, ubi* id *add.* ☙ (*)

Proptérea ea una cónsentit cum fílio.
Ille aútem postquam fílium sensít suom 60
Eandem íllam amare et ésse impedimentó sibi,
Hinc ádulescentem péregre ablegauít pater.
Sciens éi mater dát operam absentí tamen.
Is — ne éxspectetis — hódie in hac comoédia
In úrbem non redíbit: Plautus nóluit: 65
Pontem ínterrupit, quí erat ei in ítinere.
Sunt híc, inter se quós nunc credo dícere:
'Quaeso hércle, quid istuc ést? seruiles núptiae?
Seruín uxorem dúcent aut poscént sibi?
Nouom áttulerunt, quód fit nusquam géntium.' 70
At ego áiio id fieri in Graécia et Carthágini
Et híc in nostra térra, in Apuliaé poplo:
Maióreque opere ibí seruiles núptiae
Quam líberales étiam curarí solent.
Id ní fit, mecum pígnus si quis uólt dato 75

---

59. *Sic libri cum A* (ꝯmiserat *ante* consentit *del.* E^1), *nisi quod* ea *om. omnes: add. Camerarius* (*) 60. ILLEAUTEMPOSTQUAMFILIUMSENSIPSUUM (*sic*) *A, ubi* sensit filium suum *ceteri* 61. *Sic libri cum A* 62. KINCADULESCENTEMPEREGREABLEGATPATER *A, ubi* adolescentem *BVEJZ et* ablegauit B^2VEJFZ. abligauit B^1 63. SCIENSEIMATERDATOPERAMADSENTITAMEN *A, ubi* eius mater ei *et* absenti *ceteri:* eius *del. Pylades* (*) 64. *Sic libri cum A, nisi quod* His *BVE,* expectetis *VEJ,* comedia B^2VEF: *om.* B^1 *in marg. add.* ꝺ. 65. *Sic A, ubi* rediuit *BVEFZ.* redunt *J (corr. Camerarius)* plautus, s *e corr. B* noluit *ex* uoluit *V* 66. PONTEMINTERRUPITQUIERATEIITINERE *A, ubi* ei initinere *B.* & in itinere *V itemque* (ꝛ) *E ante ras.* in itinere *E ex ras. JFZ* (*) 67. *Sic A, ubi* Sunt hic quos credo nunc inter se dicere *ceteri V.* 67—74 *binos coniungunt B (servatis maiusculis partim) et V (de E vide infra, de J supra)* 68. *Sic libri cum A, nisi quod* queso *(in fine v. 67)* ercle *(c. spat. init.) E.* Queso hercle *JF.* Hercle *Z* qd *ex* quod *B* 69. *Sic libri cum A* 70. *Sic libri cum A, sed* Nouum *omnes* (ouum *c. sp. init. E*) attuleꝝ *B* 71. *Sic A, sed* AIOID, *ubi* alio hoc *B.* alia hoc *VE.* aio hoc *JFZ* (aiio *Loewius*) ingretia *B.* inḡcia *E.* in grecia *JF* CARTKAGINI *A.* cartagini *BVE.* cartagine *J.* carthagine *F* (*) .72. ET KICINNOSTRATERRAINAPULIA *A itemque ceteri, nisi quod* æ hic *B.* et hic *(in fine v. 71)* in *(c. sp. init.) E,* terra et in *F: ubi* Apuliae poplo *suppl.* ☞ *In marg.* V^2 *add:* plautꝯ ḣ auctor fuit natꝯ de Apul' (*) 73. MAIOREQ·OPEREIBISERUILESNUPTIAE *A, ubi* Maioreque opera *ceteri* nuptie *E* (*) 74. *Sic libri cum A, nisi quod* liberalis B^1E (liberales B^2) 75. IDNIFITMECUMPIGNUSSIQUISUULTDATO *A, ubi*

In úrnam mulsi, Poénus dum iudéx siet
Vel Graécus adeo uél mea causa Áppulus.
Quid núnc? nihil agitis? séntio, nemó sitit.
Reuórtor ad puéllam illam expositíciam,
Quam sérui summa uí sibi uxorem éxpetunt. 80
Ea ínuenietur ét pudica et líbera,
Ingénua Atheniénsis: neque quidquám stupri
Faciét profecto in hác quidem comoédia.
Mox hércle uero póst, transacta fábula,
Argéntum si quis déderit, ut ego súspicor 85
Vltro íbit nuptum — nón manebit aúspices.
Tantúmst. ualete, béne rem gerite et uíncite
Virtúte uera, quód fecistis ántidhac.

Idni *E*. Id ni *B*² *c. ras.* (*fuit* nec, *ut vid.*), pingnus *B*² *in ras.* pugnus *E*. pugnos *JFZ* (pignus *cum AV Camerarius*), siquis *BF*, uolt *BVE ex ras. JFZ.* uolit *E ante ras. V.* 75—77 *duobus discribunt BVE post* mulsi *incidentes* 76. *Sic libri cum A, nisi quod* Penus *EF et* iudex fiat *F* 77. UELGRAECUSADEOUELMEACAUSAAPULUS *A, ubi* Vel *om. Z,* grecus *BJF.* gretiis *VE,* ť *B,* me//a (*er.* i, *ut vid.*) *E,* appulus *BVJ* 78. *Sic libri cum A, nisi quod* Quid *ex* Quod *B*². Qui *VEJFZ* nichil *EJ* 79. REUORTORADILLAMPUELLAMEXPOSITICIAM *A, ubi* Reuortar *BVEJ.* Reuortat *Z* (Reuortor *F, Dousa*), expositi ciam *B.* expositam *F:* puellam illam *trai. Pylades* (*) 80. *Sic libri cum A V.* 81—86 *quattuor versibus discribunt BVE* (*ante* Neque *et* Mox *et* Dederit *incidentes*) 81. *Sic libri cum A, nisi quod* Eã *V,* publica *F* 82. *Sic A, ubi* quicquam *ceteri,* Atheniensis *om. F,* strupri *J* 83. *Sic libri cum A, nisi quod* comędia *V.* comedia *EJF* 84—86. *Sic libri cum A* trans acta *BE* siquis *BF* manebit aut pisces *J* (*) 87. *Sic libri cum A, sed* Tantum est *omnes* (Tantumēualete *B*) uale te *V* 88. *Sic libri cum A, nisi quod* Virtute uostra *F,* ANTIDKA* *A.* antid hac *B.* antid hanc *V.* antid hâc *E*¹. antedhac *J.* antehac *E*²*FZ*

Post hunc versum 6 ultimos paginae versus vacuos reliquit A, post unum vacuum (*ubi* CASINA *B*²*VE,* ARGVMENTVM *JF.* Argumentum in Cassina *Z*) *argumentum acrostichon exhibent ceteri*

ACTVS I

OLYMPIO. CHALINVS

OLYMPIO

Non míhi licere meám rem me solum út uolo
Loqui átque cogitáre sine ted árbitro? 90
Quid tú, malum, me séquere?

CHALINVS

Quia certúmst mihi,
Quasi sim úmbra, quoquo tu íbeis te sempér sequi:
Quin édepol etiam si ín crucem uis pérgere,
Sequí decretumst — dehínc conicito céterum:

Act. I OLIMPIO CHALINUS *A uno praeterea versu vacuo.* OLIMPIO · CALINVS · SERVI DVO · *B*². OLIMPIO SERVI · CALINVS DVO · *VE.* CHALINUS . OLYMPIO *J.* Calinus Olimpio Sui duo *F.* Chalinus . Olympius *Z*

Personarum notae in B usque ad v. 117 medium non rubricatoris sunt, sed praefixit (OŁ *et* CAŁ) *B*², *in mediis versibus* (O *vel* OL *et* C) *B*¹ *scripsit. Versuum discriptionem per totam fere scaenam in libris praeter A turbatam (sed consentientem in BVEJ: cf. praef.) v.* 89—95 *restituit Camerarius, inde a v.* 96 *iam Pylades. Personarum notas usque ad v.* 98 *(cui Chalini nota praescripta item ut versui* 89 *et* 97 *verbis* Quia certumst . . . postulas *et* Quid ais impudens *Olympioni tributis) perturbatas permutavit Acidalius* 89. *Sic libri cum A, nisi quod* me *om. F* ONMIHILicere *B, ubi* N *praefixit B*² *(item V*²*)* (*) 90. LOQUIATQ·COGITARESINETEDARBITRO *A itemque ceteri, nisi quod* te *E ex ras. et F* 91. QUIDTUMALUMMESEQUERE#QUIACERTUMESTMIKI *A itemque ceteri, nisi quod* qid' tu *VE,* seq̃re *E,* Decretum est *Z,* michi *J.* m̃h *E* 92. QUASIUMBRAQUOQUOTUIBEISTESEMPERSEQUI *A, ubi* quasi umbra quoquo ibis tu te persequi *ceteri* (*nisi quod* tu . te *B.* tute *VEF*): sim *add.* ☙ (*) 93. *Sic libri cum A, nisi quod* ẹdepol *B* 94. *Sic A, ubi* decretum est *VEJFZ.* decertum est *B,* De hinc *E,* coniicito *FZ* (*)

Possísne necne clám me sutelís tuis 95
Praerípere Casinam uxórem, proinde ut póstulas.

OLYMPIO

Quid tíbi negotist mécum?

CHALINVS

Quid ais, ímpudens?
Quid in úrbe reptas, uílice haud magní preti?

OLYMPIO

Lubét.

CHALINVS

Quin ruri es ín praefecturá tua?
Quin pótius, quod legátumst tibi negótium, 100
Id cúras atque urbánis rebus te ápstines?
Huc míhi uenisti spónsam praereptúm meam.
Abi rús, abi dieréctus tuam in prouínciam.

OLYMPIO

Chalíne, non sum oblítus officiúm meum:
Praeféci, ruri récte qui curét tamen. 105

---

95 *sq. Fulgentius p. XV Lersch. (cf. p. 46):* sutelam dici uoluerunt astutiam. quasi subtilia tela: unde et Plautus in Cassina ait 'possis clam me . . . ut postulas': *cf. Osbernus p. 563:* sutela astutia quasi subtilis tela. Plautus 'possis clam me sutelis tuis praeripere'.

---

95. *Sic libri cum A, nisi quod* possis ne *BVE,* nec ne *VE,* sub telis *F* 96. *Sic libri cum A* 97. *Sic A, ubi* negoti mecum est *BE itemque, sed* negotii, *VZ et* negocii *J.* negotii mecum *F,* inpudens *BE* 98. *Sic A, ubi* Qui *VEFZ (corr. Saracenus cum ABJ)* rectas *VE ex corr.* restas *JFZ* (reptas *E quoque ante corr. cum AB),* hic *BVEJFZ* (haud *Dissaldeus cum A),* magi *J,* p̄ti *VE.* precii *JF* (*) 99. *Sic libri cum A, nisi quod* Libet *BVEZ,* prefectura *VJF* 100. *Sic libri cum A, sed* legatum est *omnes,* qu *(sic) pro* quin *E.* uin *F,* negocium *JF* 101. *Sic A* (ATQ·), *ubi* abstines *ceteri* rebus, u *in ras. B (fuit* reb· is, *ut vid.)* 102. *Sic A, ubi* mihi *om. ceteri* uenistis *F* prereptum, e *ex* u *vel* o, *ut vid., B²* prereptum *J.* raptum *F* ? *quod in fine v. cum B² (quae item v.* 98 *et* 99 *add.) habent editiones, del.* ⁂ (*) 103. *Sic libri cum A, nisi quod* reus *J.* Dierectus, *prius* e *ex corr., E².* Dieerectus *Z.* Directus *J.* Direptus *F,* prouintiam *V* 104. *Sic libri cum A, nisi quod* Caline *JF* (*) 105. *Sic libri cum A, nisi quod* prefeci *BJF* (p̄feci *VE),* rure *F (vix A),* curet. tamen *BZ* (curet tamen *Is. Pontanus ex ms. Oxon.),* curet mihi *F* (*)

Ego, húc quod ueni in úrbem, ubi impetráuero,
Vxórem ut istam dúcam, quam tu déperis,
Bellam ét tenellam Cásinam, conseruám tuam:
Quando égo eam mecum rús uxorem abdúxero,
Rure íncubabo usque ín praefecturá mea. 110

CHALINVS

Tun íllam ducas? hércle me suspéndio,
Quam tu éius potior fías, satiust mórtuom.

OLYMPIO

Mea praédast illa: proín tu te in laqueum índuas.

CHALINVS

Ex stérculino effósse, tua illaec praéda sit?

OLYMPIO

Scies hóc ita esse. uaé tibi: quot té modis, 115
Si uíuo, habebo in núptiis miserím meis.

CHALINVS

Quid tú mihi facies?

---

106. *Sic A* (*prorsus evanidis* QUODUE *litteris*), *ubi* urbem nisi *BVEJF.* urbem *Z: sed* urbem ubi '*prisca lectio*' *Pii* inpetrauero *E* e *B in marg.* (*) 107. *Sic A, ubi* ut istanc *JFZ.* istanc *B.* ut istant *V.* ut istāt *E,* qua tu *J.* qua te *F* 108. *Sic libri cum A, nisi quod* bonam et tenellam *J* 109. *Sic libri, nisi quod* eam *om. A,* abduxero *ex* duxero *B.* adduxero *F* 110. RUREINCUBABOUSQ·INPRAEFECTURAMEA *A, ubi* rure *E*³*JZ.* dure, *ut vid., E*¹. //iure (r, *ut vid., er.*) *B.* iure *VF,* prefectura *VF* 111. *Sic A, ubi* tu *ceteri: sed* Tun *Camerarius* (*) 112. QUAMTUEIUSPOTIORFIASSATIUSESTMORTUUM *A itemque ceteri* (*) 113. *Sic A, ubi* praeda (preda *VJF*) est *ceteri* pro intute *VE* laq̃um *E* induas *V.* in duas *B.* uiduas, *ut vid., E*¹. ne duas *E*²*FZ.* nedũas *J.* duas '*nonnulli libri*' *Lambini* (*) 114. EXSTERCULINOEFOSSETUAILLAECPRAEDASIT *A, ubi* Ex sterculino *B.* exterculino *VE* (exterquilinio *E*², *ut vid.*). Esterculino *J.* Ex (E *F*) sterquilinio *FZ,* effosse *BEJFZ.* effossę *V,* illec *JF,* preda *BJF,* est *BVEJFZ: sed* sit *Camerarius* (est olympio *VE om. pers. in v. 115 in.*) 115. SCIESKOCITAESSEUAETIBI#QUOTTEMODIS *A, ubi* C · Ve tibi OL. quot *ceteri: totum versuum Olympioni dedit Dousa* (*) 116. *Sic libri cum A, nisi quod* uiuio *VJ,* Habebo *praeter* H *B*² *in ras.* habeo *J,* te miserum *F* 117. *Sic libri cum A*

OLYMPIO

Égone quid faciám tibi?
Primum ómnium huic lucébis nouae nuptaé facem:
[Postílla ut semper ímprobus nihilíque sis.]
Postíd locorum quándo ad uillam uéneris, 120
Dabitúr tibi amphora úna et una sémita,
Fons únus, unum ahénum et octo dólia:
Quae nísi erunt semper pléna, ego te implebó flagris.
Ita te ággerunda cúruom aqua faciám probe,
Vt póstilena póssit ex te fíeri. 125
Post aútem nisi ruri érui tu aceruom éderis
Aut quási lumbricus térram, quod te póstules
Gustáre guttam: númquam edepol ieiúnium
Ieiúnumst aeque atque égo te ruri réddibo.

125. *Corp. gloss. lat. II p. 154, 31:* Postilena ἱμὰς ὁ ἐκ τοῦ ἐφιππίου ἢ σάγματος ὑπὸ τὴν οὐρὰν εἰρόμενος [ἐρόμενον cod.] Postilena ὀπισθία· ὀπισθένη (*cf. p. 385, 15* Οπισθία postellena): *cf. Loewius Prodr. p. 292.* 129. *Nonius p. 476, 25 M.:* reddibo pro reddam. Plautus in Casina 'ruri reddibo': *cf. Caesar de Pl. mem. ap. Non. serr. p. 14.*

Ego ne quid *EJ* 118. *Sic libri cum A* noue *EJF* nupte *E* (*ex* ē) *F* facē *E* (*) 119. POSTILLAUTSEMPERIMPROBUSNIKILIQUESIS *A, ubi* Post illa *BVFZ,* inprobus *V,* nihil que sis *B.* nihilque sis *VFZ.* nichilque sis *E.* nichil sis q. *J* (nihilique sis *Camerarius*): *totum versum secl. Guietus, quem qui scripsit versui 125 videtur substituere voluisse*
120. *Sic A. ubi* Post id *ceteri* (p' id *V*), ad illam *BVEJZ* (ad uillam *F*) 121. *Sic libri cum A, nisi quod* tibi dabitur *J* (*)
122. *Sic A. ubi* aenum *BVJ.* aẹnum *E* 123. *Sic libri cum A, nisi quod* que *JF.* q̃ *E* 124. ITATEAGGERUNDACURUUMAQUAFAĊIAMPROBE *A. ubi* agerunda *F,* c̃ruum (*i. e.* curruum) *E.* cr̃uum *J* (*)
125. *Sic libri cum A, nisi quod* pestilena *F* 126. POSTAUTEMNISIRURITUACERUOM - *A. ubi* ruri tu Aceruo mederis *ceteri:* erui *post* ruri ⊠ (*) 127. AUTQUASILUMBRICUSTERRAM——— *A* aut *B in ras.* 128. GUSTAREQUICQUAMNUMQUAMEDEPOLIEI——— *A* guttam *Studemundus apud Prehnium de pron. indef. (ed. Argentor. a. 1887 p. 13.* quicquam *libri* nūquam *BVE.* nunquam *JF* ẹdepol *B* ieiunum *F.* ieiunum *Z* (* 129. INUNUMSTAEQUEATQEGOTERURI——— *A* ieiunium est *BVE: corr. Lambinus.* est *JF. om. Z: cf. ad v. 128* Aeque *E.* qd eq̃ *F* eo *F* redibo *JZ cum Nonii Lend. 1 itemque F, qui tamen verba* Redibo: post id quom lassus fueris *post v. 131 exhibet* (*

Postíd quom lassus fúeris et famélicus, 130
Noctu út condigne té cubes curábitur.

CHALINVS

Quid fácies?

OLYMPIO

Concludére in festram fírmiter,
Vnde aúscultare póssis, quom ego illam aúsculer.
Quom míhi illa dicet 'mi ánimule, mi Olýmpio,
Mea uíta, mea mellílla, mea festíuitas: 135
Sine tuós, ocellos deósculer, uoluptás mea,
Sine amábo ted amári, meus festús dies,
Meus púllus passer, méa columba, mí lepus':
Quom mi haéc dicentur dícta, tum tu, fúrcifer,
Quasi mús in medio párieti uorsábere. 140
Nunc né tu te mihi réspondere póstules.
Abeo íntro: taedet tuí sermonis.

---

141. *Non recte huc revocarunt Cledonium p. 58, 22 K. (ad Donati*

---

130. *Sic A, ubi* Post id cum *BVEJZ,* famelitiis *E* 131. *Sic libri cum A* (CURABI – –), *nisi quod* c̄digne (c̄ *in ras. E²*) te cubes *E.* condigne recubes *Z.* condigne recumbes *F: cf. ad v. 129* 132. QUIDFACIES#TUCONCLUDEREINFENESTRAFIRMITER *A, ubi* tu *om. ceteri,* c̄cludere *E* (c̄ *in ras. ut supra),* in fenestram *BVEJ* (in fenestra *FZ): corr. Vitus Garnerus Gruterusque* (*) 133. UNDETE(*vel* ET) AUSCULTAREPOSSISQUOMEGOILLAMAINOSCULER (*vix* ATAUSCULER) *A, ubi* Vnde auscultare possis cum (quom *F*) ego illam osculer (r *extr. ex* s *E.* obsculer *J*) *ceteri:* ausculer *Muellerus Pros. p. 431 adn.* (*) 134. QUOMMIKIILLADIC**MIANIMULEMIOLYMPIO *A, ubi* Cum *B.* cū *VJ.* c̄ *E,* michi illa *E.* illa mihi *F,* mi olimpio *BVE* (*) 135. *Sic libri cum A, nisi quod* me auita *E,* mea medulla *F* (*'prisci* uel medulla *codd.' Pii*). mellilla *J* 136. *Sic libri cum A, nisi quod* Sinet uos *V,* de osculer *B.* deobsculer *J.* osculer *F* 137. SINEUEROAMARITEMEUSFESTUSDIES *A, ubi* Sine amabo te amari (*ex* amobo te aruari, *ut vid., B*) *ceteri:* ted *Camerarius* (*) 138. *Sic libri cum A* (pullus *ex* pulius *E²*) 139. *Sic A, sed* QUOMMIKIKAEC, *ubi* Cum mihi haec *VE* (h̄) *JF* (hec) *Z et, cr.* haec *ante* mihi, *B* dictatum *VE.* tum *Z (reduxit* dicta *Pylades ex 'cod. ant.')* 140. QUASIMUSINMEDIOPARIETIUERSABERE *A, ubi* quasim̄ *V,* Pariete *BVEJFZ* (parieti *Guietus*), uorsauere *V.* uersauere *B ante corr.* (uersabere *B ex corr. F*) *E* (*)

141. C *praemittunt libri* (Ch. *J.* Cal. *FZ): del. Dousa Sic AB, ubi* tute mihi *VE.* tu me tibi *JFZ* (*) 142. *Sic A, ubi* Ab eo *B,* tedet *BVEJF,* sermonis tui *BVEJFZ (trai. Lachmannus cum A),* OL · Te *BJFZ.* Ote *VE: corr. Dousa (cf. ad v. 141)*

CHALINVS

Té sequor:

Hic quidém pol certo níhil ages sine me árbitro.

---

item quae t littera exeunt, ut pudet taedet poenitet): taedeo in Casina Plauti legimus. secundum hoc uerbum principale positum est 'pertaeduit me illius rei' et 'pertaesum est illius'. *Nam ipsam formam insolentiorem* (*ut* pudeo *exstat v.* 877) *olim alicubi in Casina lectam esse eo probabilius est, quod Caper apud Priscianum XI 20 p. 561, 10 H. in usu veterum inveniri* taedeo *testatur (cf. VIII 77 p. 432, 12) itemque Seruius comm. in Don. p. 440, 32 K. (cf. Marius Plotius Sacerdos p. 450, 13 K.). Cf. ad v. 986.*

---

143. KICQUIDEMPOLCERTONIKILAGE*SINEMEDA*BITRO *A, ubi* nichil *E in ras.* (l E^2 *ut vid.*) *J.* mihi *V,* ages sine med arbitro *J.* ages sine metarbitro (*er.* si *vel* sin *ante* sine) *B.* agessi nem&arbitrio *V.* //agessi//neme. arbitô *E, sed* agessi *in ras., et* (nem)e *in ras.* E^3. ages sine me arbitro *FZ* (*)

ACTVS II

CLEOSTRATA. PARDALISCA

CLEOSTRATA

Obsígnate céllas, reférte anulum ád me:
Ego húc transeo ín proxumum ád meam uicínam. 145
Vir sí quid uolét me, facite hínc accersátis.

PARDALISCA

Prándium iússerat síbi senex parári.

CLEOSTRATA

Ṡt, tace
Átque abi: néque paro néque hodie coquétur:
Quándo is mi et fílio áduorsatúr suo 150

Act. II Sc. 1 CLEOSTRAT(E) PARDALISCE *A, uno praeterea versu vacuo.* CLEOSTRATA MVLIER · ANCILLA PERDALISCA *B itemque, sed* PDOLISCA *VE.* CLEOSTRATA . PERDOLISCA *J.* Cleostrata mulier. Perdilisca ancilla *F.* Cleostrata. ancilla *Z* *Versui* 144 Ct *praem.* B^2, *cum ante v.* 147 A, *ante v.* 148 M *habeant BVE* 144—146. *Sic A (ut iam Camerarius discripsit), nisi quod* UICINIAM, *ubi B habet* (hinc *in ras.*):
Obsignate cellas · referte anulum ad me · Ego huc transeo inproxumū
Ad meam uicinam uir siquid uolet me facite hinc me arcersatis
itemque VEJFZ, nisi quod bsignate *c. sp. in. V.* absig̃te *c. sp. in. E.* Absignate *Z (corr. Pius),* anulum referte *F,* in proximum VE^1JF. inproxi̇mum E^2, hic *F,* accersatis *EJF* (*) 147—150. *Sic A:*
PRANDIUMIUSSERATSENEXSIBIPARARI # ST
TACEATQ·ABINEQUEPARONEQ·KODIECOQUETUR
QUANDOISMIKIETFILIOSUOADUERSATUR
sic autem B (cum lineola ante coquetur *et* suo)*:*
A Prandium iusserat senex sibi parari. M. Sta tace atque abi
Neque paro neque hodie coquetur. quando is mihi et filio aduorsatur suo
itemque ceteri (nisi quod iusseãt senex ṡ [^{1} E^2] p̄ai *et* ad uorsatur *E):*

Animi amorísque causá sui,
Flágitium illud hóminis.
Ego illúm fame,
Ego illúm siti,
Maledíctis malefáctis amátorem ulcíscar. 155
Égo pol illúm probe incómmodis ángam,
Fáciam, uti proínde ut est dígnus, uitám colat,
Áccheruntis pábulum,
Flágiti pérsequentém uiam,
Stabulúm nequítiae. 160
Nunc húc meas fortúnas
Eó questum ad uicínam.

---

ubi sibi senex *trai. Bothius et Reizius,* St *(sic iam Camerarius)* tace *separ.* ℬ, *v.* 150 *Lomanus* (*) 151—155. *Sic A:*

ANIMIAMORISQ·CAUSASUI
FLAGITIUMILLUDKOMINISEGOILLUMFAMEEGOILLUMSITI
MALEDICTISMALEFACTISAMATOREMULCISCAR

sic autem B (*cum lineola ante* Flagitium *et* siti *et* ulciscar)*:*
Animi amorisque causa sui. Flagitium illud hominis. ego illum fame.
Ego illum siti. maledictis. male factis. amatorem ulciscar.
itemque ceteri (*nisi quod* maledictis *E*)*: ubi v.* 152 *Seyffertus, v.* 153 *sq. Spengelius recte discripsit* (*) 156—160. *Sic A:*

EGOPOLILLUMPROBEINCOMMODISDICTISANGAM
FACIAMUTIPROINDEUTESTDIGNAMUITAMCOLAT
ACHERUNTISPABULUM
FLAGITIIPERSEQUENTEM
STABULUMNEQUITIAE

sic autem B (*cum lineola ante* dictis *et* [*er.*] psequentem)*:*
Ego pol illum probe incommodis dictis angam. faciam uti proinde est dignus
Vitam colat Acheruntis pabulum flagitii psequentem. stabulum nequitiae.
itemque ceteri, nisi quod pol *om. Z,* Vtam *VE,* Acherontis *F,* flagicii *J,* perseq̃ntem *E,* nequiciae *J: ubi v.* 156 dictis *del. Bothius, v.* 157 proinde ut est *cum A Lambinus, v.* 159 uiam *add.* ℬ, *dein clausulam anap. notans* (*) 161—164. *Sic A:*

NUNCKUCMEASFORTUNASEOQUESTUMADUICINAM (*vix* AT)
SEDFORISCONCREPUITATQ·IPSAECCAEGREDITUR
NONPERTEMP**ITERKUCMIKIINCEPI (*vix* KOC)

sic autem B (*cum lineola ante* meas *et* foras)*:*
Nunc hinc meas fortunas eo questum ad uicinas. sed foris concrepuit
Atque ea ipsa eccam egreditur foras. non pol ptempus iter mihi incępi
itemque ceteri, nisi quod q̃stum *et* s' *E,* egredi *F,* non pol h' per *E* (*sed* h' E^3 *e corr.*). non pol hoc per *Z,* michi *J. om. Z,* incepi *VEJFZ: ubi v.* 161 *sq. dim. iamb. catal. discr. Studemundus* (uicinam *cum A*

Séd foris concrépuit atque eápse eccam egreditúr foras.
Nón pol per témpus iter húc mihi incépi.

MYRRHINA. CLEOSTRATA

MYRRHINA

Sequimíni comitis in próxumum me huc. 165
Heus uós equis haec quae lóquor audit?
Ego hic éro, uir si aut quispiám quaeret.
Nam ubí domi sola súm,
Sopór manus caluitúr.
Iussín colum ferrí mihi? 170

168 *sq.* *Nonius p. 6, 23 M.:* caluitur dictum est frustratur:

Acidalius Dissaldeusque), v. 163 *tetr. troch.* eapse *reposito Bothius, v.* 164 *adhibito et* pol *et* hoc (huc) *cret. tetr. catal. Spengelius olim* (*) *Act. II Sc. 2* CLEO MVLIER · ET EIDEM MYRRINA · *B itemque sed* · MVRRINA *V,* Mirrina *E.* CLEOSTRA · MVRRHINA *J.* Cleostrata Murrina mulieres duę *F.* Mirena . Coniunx *Z. unus versus vacuus in A* *Versui* 165 M. *praescr. B² E eandemque notam et* CLE *deinde adhibent BVE* 165—167. *Sic A:*

SEQUIMINICOMITESINPROXUM*MMEKUCKEUSUOSECQUIS
KAECQUAELOQUORAUDIT
EGOKICEROUIRSIAUTQUISPIAMQUAERET

sic autem B (*ante* ecquis *fortasse* h *erasa et* si *in ras. 4 fere litt.*):
Sequimini comitis inpxumum me huc heus uos ////ecquis haec quę
loquar audit
Ego hic ero uir ////si aut quispiam quęret
itemque ceteri, nisi quod comites *JFZ,* proximum *VEJ,* heeus uos equis h q̃ *E,* hec que *JF,* queret *VJF:* loquor *cum A* '*prisci cod.*' *Pii: tres dim. anap. discr. Muellerus Pros. p. 144* (*) 168—177. *Sic discripsit* ꝗ (*v.* 182 siet *corr.*), *ubi A habet:*

NAMUBIDOMISOLASUMSOPORMANUSCALUITUR
IUSSINCOLUMFERRIMIKI#MYRRKINASALUE
SALUEMECASTORSEDQUIDTUESTRISTISAMABO
ITASOLENTOMNESQUAESUNTMALENUPTAE
DOMIETFORISAEGREQUODSITSATISSEMPEREST

B vero (sc *in ras. 4 litt., ante* iussin *ras. 1—2 litt., ante* domi *lineola*):
(Ego hic ero uir si aut quispiam quęret) nam ubi domi sola sum
Sopor manu///sc///alpitur /////iussin colum ferri mihi? CLÆ. Murrina salue
M. Salue me castor sed quid tu es tristis amabo? CLÆ. Ita solent omnes
Quę sunt male nuptę domi et foris egre qd̃ sit satis semper est
itemque ceteri, nisi quod manu scalpitur *VEJZ: corr. F (et Valla) ex Nonio* (*qui* soror *habet*), lussin *V.* lusin *E.* lussi *J,* ferri mihi (michi *J*).

CLEOSTRATA

Myrrhína salue.

MYRRHINA

Salué mecastor: séd quid tu's
Tristís amabo?

CLEOSTRATA

Ita sólent omnes
Quae súnt male nuptae. 175
Domi ét foris aegre quód siet
Satis sémper est.
Nam ego íbam ad te.

MYRRHINA

Et pol ego ísto ad te.
Sed quíd est quod tuo nunc ánimo aegrest?
Nam quód tibist aegre, 180
Idem míhist diuidiae.

CLEOSTRATA

Crédo ecastor: nám uicinam amo néminem meritó magis
Quám te nec qua in plúra sint mihi quae égo uelim * * *

---

tractum a caluis mimicis, quod sint omnibus frustratui. Plautus in Casina 'nam ubi .... caluitur'. *Cf. Placidus p. 25, 6 D.:* caluitur frustratur decipit *similesque glossae apud Loewium Prodr. p. 366*

---

uel mea Cleostra
colum *JF*, CLE. *om.* *F*, mirrina *J*. Mirina *Z*, mecastor *J*. mea cleostrata *F*, s' quidē *E*. Cle. sed quid *Z inde per totam scaenam personas pervertens (corr. Saracenus)*, ambo *J*, Ita solent omīs *seorsum scribunt VEJ*, Q̃ *E*. Que *JF*, quod sit *VJFZ*. quid *E* (*) 178—181. *Sic A:*

NAMEGOIBAMADTE# ETPOLEGOISTUCADTE
SEDQUIDESTQUODTUONUNCANIMOAEGREST
NAMQUODTIBIESTAEGREIDEMMIKIESTDIUIDIAE

sic autem B (*cum lineola ante* quod tuo *et* ē' *[sic] post* tibi *eraso*):
Nam ego ibam adte M. Et pol ego istuc adte sed quid est quod tuo
Nunc animo egre est? nam quod tibi/ /est egre idē mihi ē diuidue *itemque ceteri, nisi quod* ibo *E*, Edepol *VEJFZ*, s' *E*, egre *(bis) VJ*, quid tibi *E*, tibi egre est *F*, id ē *E*. id ÷ *V*, diuidie *F* (diuidiae *Pius cum A*): *ubi* isto *pro* istuc *Muellerus Pros. p 144, extrema dispescuit* ☒ (*) 182—186. *Sic A:*

CREDOECASTORNAMUICINAMNEMINEMAMOMERITOMA
GISQUAMTENECQUAINPLURASINT
MIKIQUAEEGOUELIM
AMOTEATQ·ISTUCEXPETOSCIREQUIDSIT# UIR
PESSUMISMEMODISDESPICATURDOMI

MYRRHINA

Amó te atque istúc expetó scire quíd sit.

CLEOSTRATA

Vír * * * 185
Péssumis mé modis déspicatúr domi.

MYRRHINA

Hém.

CLEOSTRATA

Quid est?

MYRRHINA

Díc idem hoc: nám pol hau sátis meo
Córde accepí querellás tuas, óbsecro.

CLEOSTRATA

Vír me habet péssumis déspicatám modis
Néc mihi iús meum óptinendi óptiost. 190

---

sic autem B (*cum lineola ante* nam)*:*
CLE. Credo ecastor . nam uicinam neminem amo merito magis quam te
Nec qua inplura sunt mihi quae ego uelim M. Amo te · atque
Istuc expeto scire quid sit CLE. Vir me habet pessimis despicatam modis
itemque ceteri, nisi quod q̊ ĩ plura *E.* quam plura *JFZ,* que *JF,* exspecto *VF,* qid sit *V.* quidẽ *E.* quid est *JFZ,* uel despicatam despectam *J: ubi* amo *post* uicinam *trai. et lacunas signavit* ⊠ *ad hoc exemplum explendas:* quae égo uelim ⟨ulla féminast⟩ *et* Vír ⟨meus péssumust:⟩ (*)

Post versum 186 (*ex v. 189 immutatum*) *BVEJFZ praebent quem post v. 189 trai. Acidalius confirmante A* 187 *sqq. Sic A* (*in v.* 188 *finiens*)*:*

KEM#QUIDEST#DICIDEMNAMPOLKAUSATISMEOCORDE
ACCEPIQUERELLASTUASOPSECRO

sic autem B (*cum lineola ante* corde)*:*
Nec mihi ius meum optinendi optio est · M · Hem quid est dic idem hoc
Nam pol haud satis meo corde accepi querelas tuas
Obsecro · CLE. Vir me habet pessumis despicatam modis
itemque ceteri, nisi quod Hem quidẽ *V.* Hee ⁊ (*i. e.* quidem) *E.* Hoc quid est *Z mox* obsecro *post* dic idem hoc *traiciens,* Nã pol autsatis *E: atque* Nã . . . . tuas *add. E*² (Nã pol a *in ras.*), querellas *V.* q̃rellas *E,* pessimis *JE*¹*: corr. E*² (*)

MYRRHINA

Míra sunt, uéra si praédicas: nám uiri
Iús suom ad múlieres óptinere haúd queunt.

CLEOSTRATA

Quín meam ancíllulam ingrátiis póstulat
Quaé mihist, quaé meo edúcta sumptú siet,
Vílico sé suo dáre: sed ipsus éam amat. 195

MYRRHINA

Opsecro, tacé.

CLEOSTRATA

Nón hic nunc licét
Dícere? * * * nós sumus.

MYRRHINA

Itást.
* * * * * únde ea tibíst?
Nám peculí probam níl habere áddecet
Clám uirum et, quándo habet, pártum ei haud cómmodest, 200
Quín uiro aut súbtrahat aút stupro inuénerit.
Hóc uiri cénseo esse ómne quicquíd tuomst.

191—195. *Sic B* (*cum lineola ante* ius *et* quae meo *et* sed):
M. Mira sunt uera si predicas nam uiri ius suum ad mulieres obtinere haud queunt
CLE. Quin mihi ancillulam ingratis postulat quę mea est quae meo
Educata sumptu siet uilico suo se dare sed ipsus eam amat
itemque ceteri, nisi quod mira̅ ů si *V*, p̄dicas *VE*, optinere *F*, aut q̄unt *E*, que *bis JF* (q̄ *E*), siet et *F*, ulico *E*, s' *E: ubi* ingratiis *et* educta *c. cod. Lang. et* se suo *corr. Bothius Bentleiusque*, meam *pro* mihi *cum Gepperto, deinde* mihi *pro* mea *adhibens* (*) 196—199. *Sic B* (*cum lineola ante* licet *et* nam peculi):
M. Obsecro tace nam hic nunc licet dicere nos sumus. CLE. Ita est
M. Vnde ea tibi est nam peculi probam nihil habere addecet
itemque ceteri, nisi quod nam nunc hic *EZ*, peculii *JF*, nichil *EJ: ubi personas corr. Acidalius*, non hic *pro* nam hic *scripsit* [*sic etiam Lachmannus*] *et lacunas signavit ad hoc exemplum explendas:* ·
Dícere? ⟨at liberae⟩ nós sumus. itást.
⟨Díc ergo, anc'ła priua⟩ únde ea tibíst? (*)
200. uiro *JF* quando *B*. qu. e *BVZ*. q̄ *E*. que *JF* commode est *Lipsius Ant. lect. V 1.* commodi (comodi *E*) est *libri* (*) 201. Quin, n *E*² *in ras.* uiro *B, Pius.* uero *VJFZ*. ů *E* uel haud aut *J*. haud *V* inuenīt *E* 202. omne esse *JF* tuum est *libri* (*post* est *er* est, *ut vid., B*)

CLEOSTRATA

Tú quidem aduórsum amicam ómne loquerís.

MYRRHINA

Tace sís, stulta, et mi auscúlta.
Nolí sis tu illi aduórsari: 205
Sine amét, sine quod lubet íd faciat,
Quandó tibi nil domi délicuomst.

CLEOSTRATA

Satin sána's? nam tu quidem áduorsus
Tuam istaéc rem loquere.

---

206 *sq. Varro de l. l. VII 106:* In Casina 'sine amet [casinea(m)ēēs *F*] sine . . . . delicuum est.' Dictum [Nihil delicuum est dictum *A. Spengelius duce Aldo*] ab eo quod deliquandum non sit [s̄ *F.* ad deliquandum non sunt *A. Spengelius*], ut turbida quae sunt deliquantur, ut liquida fiant. Aurelius scribit delicuum esse ab liquido, Claudius ab eliquato. siquis alterutrum sequi malet, habebit auctorem apud Atilium 'per laetitiam liquitur animus': ab liquando liquidum fictum. *Festus Pauli p. 73, 10 M.:* deliquum apud Plautum significat minus. *Osbernus p. 178:* Deliquium distillamen. Plautus 'tibi domi nihil deliquium est'. *idem p. 311:* componitur etiam liqueo deliqueo . . . . et inde deliquus . . . . et hoc deliquium . ii. degustatio, destillamen: unde Plautus in Cassia 'tibi domi nihil deliquium est'.

203—205. *Sic B:*
CLE. Tu quidem aduorsum tuam amicam omnia loqueris
M. Ta ce sis stulta et mihi ausculta noli sis tu illi ad uorsari
itemque ceteri, nisi quod aduersum *VJ.* adúsum *E,* loq̃ris *E,* Tace *VEJFZ,* stulta/// *ex* stultus (*ut vid.*) *V,* illi] i *extr. add. E*² (*ut vid.*), aduorsari *VJFZ et, er* i *post* ri, *E: ubi* tuam *del. et* omne *corr.* ☞ (*) 206—212. *Sic B* (ue *ex* uerbo *in ras., ut vid.*):
Sine amet sine quod libet id faciat quando tibi nihil domi de-
licuum est
CLE. Satin sana es? nam tu quidem aduorsus tuam ista rem loquere
M. Insipiens
Semper tu huic uerbo uitato ab^a tuo uiro CLE. Cui uerbo M. Ei foras
mulier est
itemque ceteri, nisi quod quod lubet *JF.* quid libet *E,* facias (*et* ames?) *Varro,* nichil domi *E*²*J* (l̄ *E*¹). domi nihil (nichil *F*) *Varro,* delicuũ est (*cum BV et Varrone*) *ex* deliqũ est *E*². deliquium est *J cum Osberno.* reliquum est *F.* dereliquium *Z,* Satĩ *E.* sanan es *F,* tu *ex* tũ (*ut vid.*) *E,* aduosus *E*¹ (ʳ *E*²), istã rem *EJZ.* amicam rem ista *F,*

MYRRHINA

Insípiens, semper tu huíc uerbo 210
Vitáto abs tuo uiro.

CLEOSTRATA

Quoí uerbo?

MYRRHINA

Ei fóras mulier.

CLEOSTRATA

St.

Táce.

MYRRHINA

Quid est?

CLEOSTRATA

Ém.

MYRRHINA

Quis est, quém uides?

CLEOSTRATA

Vir éccum it.

Íntro abi, adprópera, amabo.

MYRRHINA

Ímpetras: ábeo.

CLEOSTRATA

Móx magis quom ótium míhi erit et tibí, 215
Ígitur tecúm loquar: núnc uale.

MYRRHINA

Váleas.

huc E^1 (^{i} E^2), abtuo B^1VEJF (^{s} B^2, *ut vid.*), quoi F, M *ante* Ei *om.* B^1VE^1J (*add.* B^2E^2), Mvlier est V. Mulier est *rubr. in* E (*in marg.* cle E^1 *et* Mulier es E^3). CL. (Mi.) Mulier es FZ: *ubi* istaec *pro* ista *Bothius*, mulier. CL. St. *Gruterus* (*) 213. CLE. *initio add.* B^2 *eademque reliquas pers. suppl. omissas a* B^1VE, *ante et post* hem *etiam a* JFZ quidem Z Em *Muellerus Pros. p. 138.* hem *libri*

quid est F q̃ uides (E^2 *ex* uir) eccum it E (*) 214—216. *Sic B:*
M. Intro abi adppera age amabo CLE. impetras abeo
M. Mox magis cum ocium mihi et tibi erit Igitur tecum loquar
Nunc vale CLE. Valeas
itemque ceteri, nisi quod M *ab initio om.* B^1VEJFZ (*add.* B^2), appropera B^1JF (*corr.* B^2), CLE *om.* $VEJZ$, impetrans VJ, mag̃ E, quom F, otium $VEJZ$, et mihi (michi J) erit et tibi JF, ibi tum tecum '*prisca exemplaria*' *Pii: ubi personas corr. Dissaldeus*, age *del. Geppertus*, erit *ante* et *trai.* ℭ (*)

LYSIDAMVS. CLEOSTRATA

LYSIDAMVS

Omníbus rebus credo égo amorem et moríbus nitidis antéuenire,
Nec pótis quicquam commémorari quod plús salis plusque lepóris habet.
Hodié coquos equidem nímis demiror, qui útuntur condímentis,
Eos eó condimento úno non umquam útier, omnibus quód praestat. 220
Nam ubi amór condimentum ínerit, quoiuis pátinam placiturám credo,
Neque sálsum neque suaue ésse potest quicquam, úbi amor non admíscetur:
Fel quód amarumst id mél faciet: hominem éx tristi lepidum ét lenem.
Hanc égo de me coniécturam domi fácio magis quam ex aúditis,
Qui quom ámo 'Casiam' magis ínicio: mundítiis Munditiam ántideo. 225

Act. II Sc. 3 STALITIO SENEX MULIER CLEOS *B itemque, sed* Stalino *VE,* Stalino *et* Cleostrata *JF.* Senes Stalino. Cleostrata mulier *Z* *Librorum discriptio servata est, nisi ubi contrarium indicatur* SEÑ *praem.* B^2 *eademque vel* S *postea nota usurpatur* 217. mnibus *VE, ubi* O *praescr.* V^2 credo ego amorem *Hermannus El. d. m. p. 413.* ego amorem credo *libri, sed* ego E^2 *s. v.* et moribus nitidis ☙. et nitoribus itidis *BVE.* et nitoribus nitidis *JFZ* ante uenire *V* (*) 218 *sq.* habet. Hodie ☙ (habet *cum Spengelio*). hodie|| Habeat *libri, sed* at *B e corr.* coquos *EJF.* °°cos *V* deminor *V* utunt *J* (*) 220. uno non umquam utier ☙. uno utier *BVEJ* (non *B mrg. m. rec., fort. Camer.*). uno non utier *FZ* q *E* prestat *BVJ* (*) 221. inerit *FZ.* inierit *V.* in ierit *BE* quoiuis *F.* cuiuis *BVJZ.* c̄ *E* patinam (*vel* escam) placituram ☙ *praecunte Seyfferto.* placituram *BVE.* placiturum *JFZ* (*) 222. saluum B^1: *corr.* B^2 suauę *V* ad miscetur *B.* admiscitur *VE* 223. fatiet *V* 224. coniecturam, ectu *in ras.* (*fort. ex* ūctu) *B* (*) 225. Qui quom *Bothius, Reizius.* Qui quam *BEJ.* Quicquam *V.* Qui postquam *FZ* casiam *B.* casinam *ceteri* inicio *BJ.* initio *VFZ.* initio *E* mundiciis *BJF.* munditus *V* munditiam antideo *Camerarius.* munditianti deo *VZ et* (di *s. v.*) *E.* mundicianti deo *BJF* (*)

Myropólas omnis sóllicito: ubi quómquest lepidum unguéntum unguor,
Vt illí placeam: et placeo, út uideor. sed uxór me excruciat quía uiuit.
Tristem ástare aspició. blande haec mihi mála mers appellándast. —
Vxór mea meaque amoénitas, quid tú agis?

CLEOSTRATA

Manum abi atque ábstine

LYSIDAMVS

Heiá, mea Iuno, nón decet esse té tam tristem tuó Ioui. 230
Quo núnc abis?

CLEOSTRATA

Mitte mé.

LYSIDAMVS

Mane.

CLEOSTRATA

Non máneo.

LYSIDAMVS

At pol ego té sequar.

CLEOSTRATA

Óbsecro, sánun es?

LYSIDAMVS

Sánus. quam téd amo.

226. *Osbernus p. 432:* haec myropola, ac · i · femina unguentaria. unde Plautus 'myropolas . . . . unguentum'. *Ceterum ex hoc versu Fulgentium s. v.* myropola *sua confinxisse statuit Lersch ius p. 64. 81*

226. Miropolas B^2J. Miro pol has B^1VE omis $BVEJZ$ ubi cumque *B*. ubicumque *VZ*. ubiq̃que *E*. ubicunque *JF* est *JFZ*. es *V et, ex* os *corr.*, *E*. ęs *B* unguentum, en *ex* iti *vel* itt, *B* ungor *FZ* 227. placeam *JFZ*. placeat *BVE* placeo *E*, *cr.* r s' *BE* 228. adstare *JF*. astãe *E* aspitio *VE* bland' *E* hec *JF*. ac *E* michi *J* mers *Brixius*. res *libri* est *libri* (*) 229. amęnitas *B*. amenitas *JF*. amo emitas *E* Abi atque abstine manum *libri: trai. Seyffertus Stud. Pl. p. 9 sq.* (*) 230. Heia $B1$ *et* (II *rubr.*) *E*. Eia *JZ*. Eya *F* te esse *Z* (*) 231. Mitte *et* At (*non* Mane *et* Non) *B* (*) 232 CLE. *om.* VE^1 sanu es E^1 (*corr.* E^2). sanus es *J* quam ted amo B^2J. quamte damo *vel* clamo B^1. quãte clamo *V*. q̃ te dàmo *E*. quam (qui *F*) te deamo *FZ* (*)

CLEOSTRATA

Nólo ames.

LYSIDAMVS

Nón potes ímpetrare.

CLEOSTRATA

Énicas.

LYSIDAMVS

Véra dicás uelim.

CLEOSTRATA

Crédo ego istúc tibi.

LYSIDAMVS

Réspice, o mí lepos.

CLEOSTRATA

Némpe ita ut tú mihi's. 235

Vnde híc amabo unguénta olent?

LYSIDAMVS

Oh périi.

Manufésto miser teneór. cesso caput pállio detergére?

Vt té bonus Mercuriús perdat myropóla, quia haec mihi dédisti.

CLEOSTRATA

Eho tú, nihili, caná culex: uix teneór, quin quae decent té dicam.

Sénectan aetate únguentatus pér uias, ignáue incedis? 240

CLE. nolo ames S. non *adiungunt libri deinde* Potes . . . ego, Istuc . . . mihi es *comprehendentes* (*sed* Respice *V*, Nempe *B*): *corr. Bothius* 233. Potest *Z* enecas *JFZ*. enegas *BVE* 234. *Ante* dicas *er.* ue *vel* me, *ut vid.*, *B* crodo *B* *post* tibi E^1 *del* os 235. oh (h *er.* *E*) mi *et* mihi es *libri* ita *s. v.* *E* (*) 236. hec *F* amobo B^1: *corr.* B^2 unguenta olent *E ex ras.* *JFZ*. unguenta adolent *B*. ungent adolent *VE ante ras.* (*) 237. Manifesto *BFZ* inq̃ miser *F* (*) 238. miropola *BVEJ* ħ *E*. hec *JF* (*) 239. Eho oh tu *E*. Eho o tu *Z* nihili cana culex *JFZ*. nihil (ñ *E*) hic (h^1 *E*) anaculix *BVE* qnquę B^2 *in ras.* quinq. B^1V. quinque *E*. quin que *JF* te *om.* *J* dicam//////// *E* (*) 240. Senectan ☠ *duce Muellero Pros. p. 163.* Senecta *libri* unguentatus B^2. unguentus *VEJF*. unguentis B^1Z per uias ignaue B^2JF. puia signaue B^1E. puia signaue *V*. perlitus ignaue *Z* (*)

LYSIDAMVS

Pól ego amico dédi quoidam operam, dum émit unguenta.

CLEOSTRATA

Vt cíto commentust.

Écquid te pudet?

LYSIDAMVS

Ómnia quae tu uís.

CLEOSTRATA

Vbi in lustrá iacuisti?

LYSIDAMVS

Égon in lustra?

CLEOSTRATA

Sció plus quam tu me árbitrare.

LYSIDAMVS

Quíd id est quod scis?

CLEOSTRATA

Té sene omnium ín senecta néminem esse iguáuiorem.
Vnde is, nihili? ubí fuisti? ubí lustratu's? úbi bibisti? 245
Mádes mecastor: uíde palliolum ut rúgat.

242 *sq. Nonius p. 333, 18 M.:* lustra dicuntur ferarum habitacula .... lustra etiam lupanaria dicuntur. Plautus Asinaria ... idem in Casina 'ubi in ... in lustra'. *Porphyrio ad Hor. Serm. I 6, 68:* lustra non ferarum cubilia tantum sed et popinae dicuntur. nam et Plautus in Casina ait 'ubi in lustra iacuisti.' 245. *Nonius p. 135, 7 M.:* lustratus luxuriosus: a lustris, abditis locis. Plautus Casina 'unde ... bibisti': *cf. Caesar l. s. s. p. 32.*

241. ego *om. EZ* amico, a E^3 *e corr.* cuidam *BVEJZ* Vt *B* ut cito E^2 *ex* ⁊ cato, *ut vid.* commentus est *Pylades.* commentatus est *JFZ.* commendatus est *V.* cōmendat' ē *B* (' ō *fort.* B^2). cōmedatus (ēd *corr.* E^2) est *E* (*) 242. S *praem. E* Ec quid *BE, in quo dein* ē *er.* que *JF* Vbi *B* inlustra BVE^3. illustra E^1 (*) 243. Egone (Ego ne *B*) in lustra *libri cum Nonio* (*ex* Ego enim *Leid.*) *nisi quod* inlustra *V.* illustra *E* Scio *et* Quid *B in quo deinde verba* id ..... tuscis *seorsum exhibentur inter spatia* q̃d' E^1 (*corr.* E^3) id *om. JF* id est *ex* id' E^3 quod E^3JZ. quid *BVF.* q̃d' E^1 scis *Geppertus.* tu scis *libri* (ci E^3, *ut vid., e corr.*) (*)
244. Te senum *F* in senecta ☙. senenf *libri* (*) 245. is *E ex ras. JFZ.* his *BVE ante ras.* es *Nonius* nichili *E.* nihil *Nonius* lustratus *libri, Nonius in lemm.* (*corr. Lambinus*). lustretur *Nonii codices* ubi bibisti B^2JFZ. ubi uiuisti B^1VE. ibi bibatur *Nonii codices* (*) 246. Mades ☙ *coll. Most. 331.* Ad est *BVE.* Adest *JFZ* me castor *BE.* me ecastor *F*

LYSIDAMVS

Di me et te ínfelicent,
Sí ego in os méum hodie uíni guttam índidi.

CLEOSTRATA

Ímmo age ut lubét bíbe, es, disperde rém.

LYSIDAMVS

Ohe iám satis, uxor, ést:
Compríme te, nimium tínnis. 250
Relínque aliquantum orátionis, crás quod mecum lítiges.
Séd quid ais? iam dómuisti animum: pótius ut, quod uír uelit
Fíeri, id facias, quam áduorsere cóntra?

CLEOSTRATA

Qua de ré?

LYSIDAMVS

Rogas?
Súper ancilla Cásina: ut detur núptum nostro uílico,
Séruo frugi, atque úbi illi bene sit lígno, aqua calidá, cibo, 255
Véstimentis, úbique educat púeros, quos pariát, sibi:
Pótius quam illi séruo nequam dés armigero atque ímprobo,
Quói homini hercle hodié peculi númmus non est plúmbeus.

Di *B.* dę *V.* d' *E.* dem *JFZ* (dii *Pylades*) infaelicent *Pius.* infilicent *B.* infilicem *VE.* infelicē *JFZ* (*) 247—250. *Sic discripsit* ☙ (*v. 247 cum Studemundo*), *cum B habeat:*

Si ego in os meum hodie uini guttam indidi CLE. Immo age ut lubet
Bibe es disperdere S ohe iam satis uxor est cōprime te nimium tinnes
itemque ceteri, nisi quod hodie *om.* B^1VEJFZ (*add.* B^2), aget *Z,* iubet *VE* (*corr.* E^2), aes *J,* disperde rem *JFZ* (*item* B^2). disperderem *VE,* tinnis *JF.* tinnes VE^2. tinnues E^1. timis *Z* (*) 251. Relinquę *V* (*) 252. S› quid/:/ (*er.* ē) *E* animum E^2 *e corr.* (*fuit* ame, *ut vid.*) quid *EZ* 253 *sq.* quam *Pylades.* potius quam *libri* aduersere *BVEZ* Qua *B* re| S Rogas super *libri* (S B^2E^2) casina, na *in ras.* (*ex* casi nã, *ut vid.*) *B.* cassina *E* ·S· ut VE^1 (*pers. del.* E^2) 256. ůque *E* (ů E^2, *ut vid.*) educet *JFZ* pariet *F* sibi ☙ (*ex* nisi *v. 257*). *om. libri* (*) 257. atque *Camerarius.* nisi atque *VEJ et, intercedente 3 litt. spatio, B: cf. ad v. 256.* nihili atque *Z.* nihilo atque *F* ĩprobo *E.* inprobo *V* (*) 258. Cui *BVEZ* hercle hodie *Bothius.* hodie *libri* peculii *JF* nummus *cum 2—3 litt. sp.* (*alt.* m *ex* in, *ut vid.*) *B* plubeus *J* (*)

CLEOSTRATA

Mírum mecastór senecta aetáte te officiúm tuom
Nón meminisse.

LYSIDAMVS

Quíd iam?

CLEOSTRATA

Quia, si fácias recte aút cómmode, 260
Mé sinas curáre ancillas: quaé meast curátio.

LYSIDAMVS

Quí, malum, homini scútigerulo dáre lubet?

CLEOSTRATA

Quia enim único
Nós oportet ópitulari fílio.

LYSIDAMVS

At quamquam únicust,
Níhilo magis ille únicust mihi fílius, quam ego illí pater:
Íllum mi aequiúst quam me illi quaé uolo concédere. 265

CLEOSTRATA

Tú ecastor tibi, hómo, malam rem quaéris: subolet, séntio.

LYSIDAMVS

Égone?

267. *Varro de l. l. VII 104:* (multa ab animalium uocibus tralata in homines partim quae sunt aperta partim obscura . . . minus aperta, ut . . .) Macci [Maccius *cod.*] in Casina a fringuilla 'quid friguttis

259. mecastor *Camerarius in annot.* ecastor *libri* senecta aetate te *Pylades.* te senecta (n *ex* c, *ut vid.*, *B*) aetate *libri* tuum *libri* (*) 260. Quid *et* Quia *B* recte *FZ.* certe *BVEJ* aut *B in ras.* et *VEJFZ* comode *E* 261. Me sinas curare *B.* Curare me sinas *VEJFZ* que *JF* est *libri* *De perturbata usque ad v. 279 discriptione vide praef.* 262 *sq.* Quid *F* Scutigerulo, ru *ex* ro (*ut vid.*) *B.* Scurigerulo *F* iubet *VEZ* Quia *B* enim filio nos oportet ‖ Opitulari unico *libri: ubi* unico *et* filio *permut. Bothius* ///S At *B* (*er. 1 litt. mai.*) quanquam *BVJ* unicus est (ē *BE*) *libri* (*) 264. nichilo *E* ille unicust mihi *Geppertus.* unicus est ille mihi *BVEJZ.* unicus est mihi ille *F* ego *B partim in ras.* (*fuit* ill) (*) 265. mihi aequius (equius *BVF.* equus *E*) est *libri: corr. Bothius* illj *ex* ille *V* que *JF* 266. Tute *F* queris *VJF* subdolet *F* (*) 267. Egon *libri: corr. Camerarius*

CLEOSTRATA

Tu: nam quíd friguttis? quíd istuc tam cupidé cupis?

LYSIDAMVS

Vt enim frugi séruo detur pótius quam seruo ímprobo.

CLEOSTRATA

Quíd si ego impetro átque exoro a uílico, causá mea
Vt eam illi permíttat?

LYSIDAMVS

Quid si ego aútem ab armigero ímpetro, 270
Vt eam illi permíttat? atque hoc crédo me impetrássere.

CLEOSTRATA

Cónuenit. uin tuís Chalinum huc éuocem uerbís foras?
Tú eum orato, ego aútem orabo uílicum.

[fringuttis *cod.*] . . . . cupis'. *Cf. Festus Pauli p. 90, 14 M.:* fringilla auis dicta quod frigore cantet et uigeat: unde et friguttire. *Nonius p. 7, 10 M.:* frigere est et friguttire et fritinnire sussilire cum sono uel erigi et excitari, quod quaecumque frigunntur uel frigent nimio calore uel frigore cum sono susum sussiliunt. Plautus Casina 'nam quid . . . . cupis': *unde neglegentius ad verba* frigere est . . . cum sono sussilire *p. 308, 11 M. interpolata esse perspexit L. Muellerus* et friguttire . . . Plautus Casina 'nam quid friguttis nam quid istud cupide petis'. *Fulgentius de abstr. serm. p. XIV Lersch. (cf. p. 47):* friguttire dicitur subsiliter aggarrire (subsilientem oggarrire *Muellerus Adv. Non. p. 259*): unde et Plautus in Cassina ait 'quidnam friguttis.' *Osbernus p. 228:* frigilla, ae ·i· auis quaedam quae frigore cantat. et friguto, is ·i· frigide se deducere sicut catulus facit quando habet frigus: unde Plautus in Cassia 'quid frigutis? quid istud tam cupide cupis.' *Cf. Ribbeckius in trag. fragm.*[2] *p. LIX sq. et Loewius Prodr. p. 161. Add. Fronto p. 146 N.:* neglegere uero cultum orationis . . . hoc indicat loqui te quam eloqui malle, murmurare potius et friguttire quam clangere.

Tu[nam] *B: atque* nam *man. aequaeva, ut vid. (non B*[2]*)* quidnam *Fulgentius.* quid *Varro* fringuttis *Varronis F (vix Varro)* quid' *E* nam quid istud tam cupide petis *Nonius altero loco: cf. testim.* (*) 269. quid' *E* siego *B* causa *ex* cã *E*[2] 270. p mittat (at *ex* it) *B.* permittã *V.* permittam (*ult. litt. e corr. E*[3]) *EZ* Qid' *V.* quid' *E* siego *B* 271. Vt eam *Guietus.* eam *libri* Atque *B.* S atque *V* me *Bothius, Reizius duce Camerario. om. libri* impetrassere *E.* impetrascere *F.* impetrasse *J* (*) 272. Conuenit. uin *Geppertus.* Conuenit. uis *FZ.* Conueni tu uis *BJ.* Conueni tu ius (i' *E*) *VE* 273. Tu illum *JF* uilico *BVE*

LYSIDAMVS

Sané uolo.

CLEOSTRATA

Iam híc erit: nunc éxperiemur, nóstrum uter sit blándior.

LYSIDAMVS

Hércules dique ístam perdant, quód nunc liceat dícere. 275
Égo discrucior míser amore, illa aútem quasi ob indústriam
Mi áduorsatur. súbolet hoc iam uxóri quod ego máchinor:
Própter eam rem mágis armigero dát operam de indústria.

LYSIDAMVS. CHALINVS

LYSIDAMVS

Qui íllum di omnes deaéque perdant.

CHALINVS

Te úxor aiebát tua
Mé uocare.

LYSIDAMVS

Ego ením uocari iússi.

CHALINVS

Eloquere quíd uelis? 280

LYSIDAMVS

Prímum ego te porréctiore frónte uolo mecúm loqui:
Stúltitiast ei te ésse tristem quoíus potestas plús potest.

Sane *B*. sana *V* 274. experiemur, ur E^2 *ex abbreviatione* blandior, b *ex* p, *E* 275. diique *JF* 276. discrutior *VE* illa autem B^2 *in ras.* (*ex* Autem illa). autem illa *VEFZ*. aut illa *J* quasi *om. F* industria BVE^1J: *corr.* E^3FZ 277. Mihi *libri* aduersatur *J* (*)

Act. II Sc. 4 SERVVS SENEX *BVE*. Stalino Calinus *JF*. Stalino Senes. Chalinus Seruus *Z* 279. ui *c. sp. in. VE* dii *JFZ* omnes (oms *V*) deaeque perdant *BVJ*. ōs perdant deeque *EZ*. deeque omnes perdant *F* C B^2E^3. *spat.* B^1VE^1 alebat *B* *ante corr. et VE* (*) 280. Ego *BV* iussit B^1VE (t *exp.* B^2). iussi te *Z* eloq̃re quid/// (*er.* ē) *E* 281. ego *ex* enim *B*. ergo *J* porrectiorē *BE*. porrectionē *V ante corr.* frontem *B*. frontē *V* *ante ras.* 282. C *praem.* B^2 Stulticia *BVF* est *libri* ess& *V*. ēe/// (*er.* t) *E*. esse/// (*er.* m) *B* cuius *BVEJ* plus, l *ex* i, *B*

CHALINVS

Pró bona e * * * * * * * * *

LYSIDAMVS

* * frugi hominém iam pridem esse árbitror.

CHALINVS

Intéllego.

Quín, si ita arbitráre, emittis mé manu?

LYSIDAMVS

Quin íd uolo: 285

Séd nihil est me cúpere factum, nísi tu factis ádiuuas.

CHALINVS

Quíd uelis, modo íd uelim me scíre.

LYSIDAMVS

Ausculta, ego éloquar.

Cásinam ego uxorém promisi uílico nostró dare —

CHALINVS

Át tua uxor fíliusque prómiserunt míhi.

LYSIDAMVS

Scio:

Séd utrum nunc tu caélibem ted ésse mauis líberum 290

Án maritum séruom aetatem dégere et gnatós tuos?

Óptio haec tuást: utram harum uís condicionem áccipe.

283 *sq. Sic* ℞ *cum lacuna ad hoc exemplum explenda:*
CH. Pró bona e⟨ri sui grátia usque séruos frontem expórrigit.
LYS. Égo te⟩ frugi *e. q. s.*
ubi Pro bone frugi B^1VEJFZ (S pro bonę B^2, *post* frugi *1—2 litt. sp.* *E*) iam pridem esse (ee *E*) *BVEZ.* te esse *JF* Intellego *B.* intelligo *EJ* (*) 285. ita *ras. ex* ista *V* Quin *B* 286. S' *E* nihil, h *ex* l *B.* n̄ E^1. nichil E^2J cupere me *Z* 287. Quid *BVE.* Quod *JFZ* uet *E* me scire *Z.* miscere *B* (*ex* Iniscere, *ut vid.*) *et* *VEJF* S *om. Z* Ausculta *B* eloquar *Muellerus Pros. p. 647 sq.* loquar *BVEFZ.* loquor *J* (*) 288—291. *Tres versus sunt in libris* Casinam . . . uxor, Filiusque . . . esse, Mauis . . . tuos (*sed* At *B et* Sed, *ubi etiam V interstitium habet*) 289. filius quę (q̃ *E*) *VE* Scio *B* 290. s' *E* utrum, m *ex* nc *B* celibem *BVEJF* ted esse *Bothius.* te esse *BVEJZ.* esse te *F* (*) 291. seruum *libri* 292. C *praem. VEJF* h̄ *E* est *libri* utrum *EZ* ȧrum *V* conditionem *VE.* conditionum *J.* condicionum *F*

CHALINVS

Líber si sim, meó periclo uíuam: nunc uiuó tuo.
Dé Casina certúmst concedere hómini nato némini.

LYSIDAMVS

Íntro abi atque actútum uxorem huc éuoca ante aedís cito: 295
Ét sitellam huc técum efferto cúm aqua et sortis.

CHALINVS

Sátis placet.

LYSIDAMVS

Égo pol istam iam áliquouorsum trágulam decídero.
Nám si sic nihil ímpetrare pótero, saltem sórtiar.
Íbi ego te et suffrágatores tuós ulciscar.

CHALINVS

Áttamen
Míhi optinget sors.

LYSIDAMVS

Vt quidem pol péreas cruciatú malo. 300

CHALINVS

Míhi illa nubet: máchinare quíd lubet quouís modo.

LYSIDAMVS

Ábin hinc ab oculís?

297. aliquouorsum *hinc habet glossar. Plaut.: cf. Ritschelius Opusc. II p. 244.*

293. C B^2Z. *om.* B^1VEJF sisim *B* periculo *FZ* 294. est *libri* nato *ex* noto *B* 295. tutum E^1, ac *s. v.* E^2 edis cito B^2E. ediscito B^1. edes cito *JF* 296. sitellam B^2 *ex* site iam (*vel* liam). si tellam *V*. si telam *E*. situlam *JFZ* offerto *J* sortis *ex* scortis *E* (s *init. in ras. B*). sortes *JF* C *s. v.* E^1. *om.* *VJF* (*) 297. S B^2E^1 (*non rubr.*). *om.* B^1F aliquo uorsum *BEF* tragula B^1: *corr.* B^2 (*) 298. si sit ḣ *E* nichil *J* potuero *B* saltim *E* 299. Ibo ego *F* suffragatores, ra *ex* la *vel* sa *et post* ga *er.* ce *vel* ci (*ut vid.*) *B*. sufragatores *E* C B^2 *in 8 litt. sp.: om.* *VE* at tamen *E* 300. michi *J* optinget *V*. obtinget *BEJFZ* S B^2 *in 7 litt. sp.* ·C· *E. spat.* (*et* Vt) *V* peras *E*. paras *Z* (*) 301. C B^2. *om.* *VE* Michi *J* quid *B ex corr. J*. qid *V*. q̃d *E*. quod *B ante corr. FZ*

CHALINVS

Inuitus mé uides: uiuám tamen.

LYSIDAMVS

Súmne ego miser homó? satin omnes rés sunt aduorsaé mihi?
Iám metuo, ne Olýmpionem mea úxor exoráuerit,
Né Casinam ducát: si id factumst, écce me nullúm senem: 305
Sí non impetráuit, specula étiam in sortitúst mihi:
Sí sors autem décolassit, gládium faciam cúlcitam
Eúmque incumbam. séd progreditur óptume eccum Olýmpio.

OLYMPIO. LYSIDAMVS

OLYMPIO

Vna édepol opera in fúrnum calidum cóndito

---

309 *sq. Festus p. 262, 31 M.:* [Rubidus panis appellat]ur parum coctus (parum pistus *Lambinus.* percoctus *Vrsinus.* perperam coctus *Muellerus. Apud Isidorum Or. XX 2* rubidus panis *dicitur* recoctus), cum [huiusmodi panis rufo colore esse soleat]. Plautus in Casina ['in furnum calidum condit]o atque ibi torreto [me pro pane rubido].' *Idem p. 355, 11:* Torreri (Torrere *Vrsinus*)' a torro deductum proprie significat siccare atque arefacere, sed usurpatum iam est pro eo quod sit igne urere. Plautus in (in *del. Muellerus cum Augustino Vrsinoque,* Casina *add. Leidolphus p. 236*) 'una . . . . torreto'.

---

302. S B^2. *om.* V C B^2 *in 5 litt. sp.,* E^1 *s. v.: spat.* V Inuitus, i *ex* t B. inuictus V (*) 303. C E Sum ne BF omnes res JFZ. omnes BV (omīs) E (ōs) aduorse BJF 304. Iam ego metuo JF olimpionem BVE meam uxor J. uxor mea F ex orauerit B. ////////exorauerit (*er.* exor) E 305. casiam B est *libri* 306. imperauerit E. impetrauerit Z etiam specula *libri* (spicula JZ. in spicula F): *trai. Pylades* in sortitust *Acidalius.* in sortitast V. insortita sunt B (it *del. m. rec.*) E (s̄) JFZ michi J (*) 307. decolassit F. decollassit BJZ. decolla sit VE cladium E^1 (*corr.* E^2) culcitram FZ 308. s' progrediętur E (e *exp.* E^2) olimpio V. olīpio B. oilipio E

Act. II Sc. 5 SERVVS OLIMPIO (OLI E) SENEX BVE. Olympio Suus. Stalino senex F. Olympio uilicus. Senex Stalino Z 309. O *praem.* BVE na *c. sp. in.* VE edelpol E. edet *cod. Festi* *De versuum in libris discriptione cf. praef.*

Atque íbi torreto mé pro pane rúbido, 310
Era, qua ístuc opera a me ímpetres quod póstulas.

LYSIDAMVS

Saluós sum: salua spés est, ut uerba aúdio.

OLYMPIO

Quid tú me cara líbertate térritas?
Quin sí tu nolis fíliusque etiám tuos,
Vobís inuitis átque amborum ingrátiis 315
Vná libella líber possum fíeri.

LYSIDAMVS

Quid istúc est? quicum lítigas, Olýmpio?

OLYMPIO

Cum eádem qua tu sémper.

LYSIDAMVS

Cum uxorén mea?

OLYMPIO

Quam tú mi uxorem? quási uenator tú quidem es:
Dies átque noctes cúm cane aetatem éxigis. 320

LYSIDAMVS

Quid agít? quid tecum lóquitur?

310. tibi *Z* (*corr. Pius*) torreto *ex* terreto *V* me *s. v.* E^2 (*) 311. hera *JFZ* qua istuc *Brixius ad Trin. 578.* quam istam *libri intercedente in B rasura post* quam (*er.* iam) operam *VJFZ* (*) 312. Saluus *libri* 313. cara *B coll. v. 316.* uera *BVE.* hera *JFZ* (*) 314. Quin *Acidalius.* quid *libri* etiam *om. F* tuus *libri* 315. ingratiis *B cum ras. JFZ.* ingratus *V.* ingrat' *E.* ingratis *B ante ras.* 317. S *om. V* Quid' *E* qui cum *BEF* ligatis *V.* legitas *E* olimpio *VE* 318. C *praem. V.* Cal *J* Semper es cum *E* uxorene *Pylades* (*corr. Bothius, Bentleius*). uxore *libri* mea *ex* tua E^2 319. tu *om. J* mihi *libri* quasi uxorem *E* Venator, V *ex al. litt.* (*fort.* B) *corr. B* 320. aetate *VE.* uitam *F* 321. S *om. VF* Qid *V.* Quid' *E* ait *V ex corr. EJFZ.* uit *V ante corr.* loquitur tecum *libri: trai. Pylades*

OLYMPIO

Orat óbsecrat,
Ne Cásinam uxorem dúcam.

LYSIDAMVS

Quid tu póstea?

OLYMPIO

Negáui enim ipsi mé concessurúm Ioui,
Si is mécum oraret.

LYSIDAMVS

Dí te seruassínt mihi.

OLYMPIO

Nunc ín fermento tótast: ita turgét mihi. 325

LYSIDAMVS

Ego édepol illam médiam diruptám uelim.

OLYMPIO

Credo édepol esse, síquidem tu frugí bonae's.
Verum édepol tua mihi ódiosast amátio:
Inimícast tua uxor míhi, inimicus fílius,
Inimíci familiáres.

325. *Huc* (*vel ad Mostell. 699*) *Deuerlingius refert Placidum p. 84, 2:* turget: tumet, irascitur, inflatur. *Quod firmat Buechelerus Mus. Rhen. XXXV p. 404 coniuncta altera glossa valde sane corrupta p. 59, 5:* in fermento est †iter infermentari id est taciter dissimulanter intra serunt [id est ira feruet, iram tacite et dissimulanter intra se seruat *Buechelerus ad sententiam,* uidetur fermentari id est tacite et dissimulanter ira feruet ☙].

Orat *B* (*) 322. me *J* necasinam B^2V. necasiam B^1 ducas *E* Quid *B*. qid *V* 323. ipse B^1: *corr.* B^2 (*) censurum *J* 324. oret *J* ·S· *s. v.* E^2. *om.* VE^1 dite *V*. dii te *EJF* seruassint, int *in ras.* E^2 //////mihi *B*, m *e corr.* (*incohaverat* militi, *ut vid.*). michi *J* 325. OL//// B^2 (*fort.* SE *er.*). S *E. om. VZ* infermento *BE*. in firmento *J* totastitat urget *BVE*. tota est ita turget *JFZ* 326. S *in ras. 4 litt.* B^2. *om. VEFZ* ego edepol *JF: cf. Asin. 140.* edepol ego *BVEZ* disruptam *JF* uelim *ex* olim *E* (*) 327. edepol *om. J* siquē tu *J*. siqd tu *F* bone B^1 *e corr. VEF* (boni *B ante corr.* bonę B^2) es *libri* (*) 328. est *libri* 329. est *libri* michi *J*. m̄ tuus *EZ* imimicus (*alt.* m *ex* t *incoh.*) *V*

LYSIDAMVS

Quid id refért tua? 330
Vnús tibi hic dum própitius sit Iúppiter,
Tu istós minutos deós caue flocci féceris.

OLYMPIO

Nugaé sunt istae mágnae: quasi tu néscias,
Repénte ut emoriántur humaní Ioues.
Tu Iúppiter si tándem sis emórtuos, 335
Quom ad deós minoris rédierit regnúm tuom:
Quis míhi subueniet térgo aut capiti aut crúribus?

LYSIDAMVS

Opínione mélius res tibi habét tua,
Si hoc ímpetramus, út ego cum Casiná cubem.

OLYMPIO

Non hércle opinor pósse: ita uxor ácriter 340
Tua ínstat, ne mihi détur.

LYSIDAMVS

At ego síc agam:
Coníciam sortis ín sitellam et sórtiar

---

334. *Priscianus inst. VI 39 p. 229, 16 H.:* Iuppiter .... ex quo etiam pluralem numerum Plautus protulit in Casina 'repente ..... Ioues'.

---

330. qid *V.* qid *E* refert *om. Z* 331. hic *E ante ras.* 332. munitos *VEJ.* inimicos *F* deos caue *Pylades.* caue deos *BVE* (dōs). caue *JF.* deos *Z* floccifeceris *VJFZ* (*) 333. OL. *B*[1]. C. *E. om. V* Nuge *EF* sunt iste *VE.* istec sunt *F* magne *EF* 334. Humane *B*[1]: *corr. B*[2] iones *J* 335. OLYMP *praem. J* Tu Iuppiter si tandem S. sed tandem si tu iuppiter (iupiter *B*) *BVJFZ* s' tu iuppiter *E*[1], tandem si *s. v. E*[2] sis emortuus *B*[2]*JFZ.* sis mortuus *B*[1]*VE* (*) 336. Cum *BVEJ* d'os *E* minores *FZ* tuum *libri* 337. Quis mihi *ex* Q d m *E*[2] subueniet *FZ.* su neniens *BVE* 338. S *B*[2]. *om. V* Opinione melius *Saracen* Opinionem eius *libri* habet *Camerarius.* habeat *libri* res *ante iteratum del. E*[2] (*) 339. cubem *ex* nubem *E*[2] 341. instat *B*[1] *ras. ex* instare, *ut vid.* instar *V.* istar *E* nemihi /:/:/ (*cr.* Al, *ut B* S. At ego *B.* Sat ego *VE.* St. ego *Z* 342. conitiam 9nitiã *E* sortis *ex* fortis *B.* sortes *JF*

Tibi ét Chalino: ita rém natam esse intéllege:
Necéssumst uorsis gládiis depugnárier.

OLYMPIO

Quid sí sors aliter quám uoles euénerit? 345

LYSIDAMVS

Benedíce: dis sum frétus, deos sperábimus.

OLYMPIO

Non pól ego istuc uerbum émpsim titiuillício:
Nam omnés mortales deís sunt freti: séd tamen
Vidi égo deis fretos saépe multos décipi.

LYSIDAMVS

St, táce parumper.

344. [*Seruius*] (*Philargyrius*) *in Verg. Georg. III 222:* 'uersa' infesta: Plautus in Casina 'necesse est .... repugnarier' id est infestis: *cf. Rutgersius Var. lect. V 17.* 346. [*Seruius*] *in Verg. Aen. I 543:* ueteres tamen sperare dicebant deorum auxilia spectare. Plautus .... in Casina 'diis .... sperauimus'. 347. *Festus Pauli p. 366, 13 M.:* titiuillitium nullius significationis est ut apud Graecos *βλίτυρι* et *σκινδαψός*. Plautus 'non ego .... titiuillitio.' *Fulgentius de abstr. serm. p. XIV Lersch.* (*cf. p. 48. 81*): textiuilitium dici uoluerunt fila putrida quae de telis cadunt, ut Plautus in Cassina ait 'non ego ... textiuilitio' id est re uilissima.

---

343. et E^2 *cx* ut calino *EF* notam *F* esse *Camerarius. om. libri* intelligo *EJ* (*) 344. Necessu est *B.* necessum est *VEJFZ.* necesse est *Philargyrius: idem* uersis *et* repugnarier (*) 345. euenerit quam uoles *EZ* (*) 346. Benedic ędissum *V et* (ed.) *E.* Benedice diis sum *JF* d'os *E* sperauimus *BVEJZ cum* [*Seruio*]: *corr. Dousa Centur. Expl. 3 Gulielmiusque.* susperauimus *F* 347. Non pol ☠ *coll. Truc. 240, al.* Non *libri cum Paulo Fulgentioque* istuc *VJF, Paulus.* istud *BEZ.* hoc *Fulgentius* empsim *Acidalius cum Fruterio Comment. veris. III p. 355.* emisim *VJ.* emissum *BEFZ.* empsi cum *Paulus.* emi *Fulgentius* titiuillitio *Paulus.* textiuilitio *Fulgentius.* tit tibi stalitio *praeced. 4 litt. spat. V.* tit tibi est alicio *J.* ut tstaṭlitio *praeced. 2 litt. spat. E.* ut tibi est stalino *F et* (*om.* est) *Z.* tibi stalitio *B, in quo haec et* uerbum emissum *in spatio add.* B^2 *deleto ŏ in extr. v. antec.* (*) 348. ōmīs *V.* ōs *E* diis *F* s' *E* 349. Video *JF* dis fretos *B, Saracenus.* disertos *VEJFZ* sepe *BVEJF* decepi *VE* 350. S. St, tace *Pareus.* S' tace *VE.* S/// tace (*er., ut vid.,* t) *B.* St. sed tace *Z.* St. tace *JF* parumper *Camerarius.* parum /// *B* (*fort.* p *er.*). parum *VEJFZ*

OLYMPIO

Quíd uis?

LYSIDAMVS

Eccum exít foras 350

Chalínus intus cúm sitella et sórtibus:

Nunc nós conlatis sígnis depugnábimus.

CLEOSTRATA. CHALINVS. LYSIDAMVS. OLYMPIO

CLEOSTRATA

Fáce Chaline cértiorem mé, quid meus me uír uelit.

CHALINVS

Ílle edepol uidére ardentem te éxtra portam mórtuam.

CLEOSTRATA

Crédo ecastor uélle.

CHALINVS

At pol ego hau crédo, sed certó scio. 355

LYSIDAMVS

Plús artificumst mí quam rebar: hárioluṁ hunc habeó domi.

OL. *et* S B^2. *om.* *VE* Quid *et* Eccum *B* ectum *E*. exto *J* (*) 351. calinus *BVEF* cum *om.* *V* (*in v. in.*) sistella *E* 352. Nunc *E in ras.* uos *J* conlatis// *B* (*er.* t). ꝑsolatis *E*. consolatis *V*. collatis *JFZ* depugnauimus B^1VE: *corr.* B^2JFZ

Act. II Sc. 6 MVLIER SERVVS EIDEM *BVE* (*puncta add.* B^2, EIDEM *suppl.* E^2). CLEOSTRATA · CALINVS · SENEX *J*. Cleostrata. Calinus. Stalino. Olympio *F*. Mirina coniunx. Senex. Calinus. Olympio *Z* *Personarum notas in eis quae secuntur* B^2 (*non rubr.*) *add.* 353. M *praem.* *B*, Mi. *Z* (*sic usque ad v. 396: corr. Saracenus*) ace *c. sp. in.* *VE* chalinę *VE*. caline *F* certiorem me quid *JF*. certiorem equide B^1V. certiorem equidē B^2E. me certiorem quid *Z* me uir *F*. uir me *BVEJZ* 354. C *om.* *VE* ardentem te uidere *EF* mortuam *Ritschelius Opusc. II p. 383.* metuam *BVEJ*. metam *F*. uictuam *Z* (*) 355. M *B. om.* *VEJFZ* (*corr. Parcus*) Crede *VEJF* uelle B^1, *Camerarius.* uellē B^2VE. uellet *JFZ* CH. *Parcus.* Cl. *JF*. Mi. *Z. om.* *BVE: sed* C *post* at pol ego *habet* *B* hau B^1E. haut *V*. haud B^2JFZ ꝑ E^2 *ex* si, *ut vid.* 356. S *om.* *EF* artificum *B* (*sed* um *ex* ium) *et* *E* (*sed* cum *ex* c̄, *ut vid.*, E^2) est *libri* ariolum *FZ* habeo *V*. abeo *B*. ab eo *E*

Quíd si propius áttulamus sígna eamusque óbuiam?
Séquere. — quid uos ágitis?

CHALINVS

Adsunt quae ímperauisti ómnia.
Vxor, sortes, sítula atque egomet.

LYSIDAMVS

Te úno adest plus quam égo uolo.

CHALINVS

Tíbi quidem edepol íta uidetur: stímulus ego nunc súm tibi: 360
Fódico corculum: híc sudascit iam éx metu mastígia.

CLEOSTRATA

Táce, Chaline.

OLYMPIO

Cómprime istum.

CHALINVS

Immo ístunc qui didicít dare.

---

357. *Huc spectare Keilius coniecit locum lacunosum Diomedis p. 380, 15:* quamquam et id perfectum, quod est attuli ex alio uerbo proficisci reperimus apud ueteres, ex eo quod est attulo [*sic Putschius cum b.* attollo *Keilius cum ABM*]: ut Naeuius in Tabellaria 'dotem ad nos nullam attulas' Plautus pluraliter * conpositum efficit in Rudente 'aullas abstullas' [*cf. ad v. 434*], ut sit instans abstulo*: ubi exemplum* attulo *verbi* pluraliter *a Plauto dicti et quae de verbo* aufero abstuli *dicta erant excidisse videntur: quamquam etiam de* Plautus uero aliter *Keilius cogitat: minus recte.*

357. propius *ex* propicius *B* attulamus *duce Keilio* (*cf. testim.*). attolamus *J.* attollamus *ceteri* eamusque *Pylades cum* B^2. famusque B^1E. famq. *V.* fiamusque *JFZ* (*) 358. Seqre *E* C *B in ras. om. VE* ad sunt *B* que *JF* impetrauisti *VE.* imperauisti, r *in ras. ex* tr, *ut vid., B* 359. S *om. VE: itemque postea personas omittunt, nisi contrarium testamur* ad est *E* plusquam *VE* 361. Fodico *Bothius.* Eo dico *libri* cortulum *VE* hic sudascit iam ex metu mastigia *S.* adsuda sis iam exmetu mastigia B^2 *in spatio.* adsudasis iã ex metũ astigia *V itemque, sed* ad sudasis, *E.* adsudassis iam ex metu mastigia *JZ itemque, sed* assudassis, *F* (*) 362. M *B.* Se. *Z* (*corr. Saracenus*) chalinę *V.* caline *EF* OL. *Acidalius. om. libri* istum *Pylades.* istunc *libri* CH. *Z, Acidalius.* OL. *BVJF* istuc B^1: *corr.* B^2 qui didicit *m. rec.* (*Camer. ?*) *in B, Lipsius Ant. lect. V 1.* quid (qid *V.* quid *E*) dicit *libri* clare *Z* (*)

LYSIDAMVS

Ádpone hic sitéllam: sortis cédo mihi: animum aduórtite.
Átqui ego censui áps te posse hoc me ímpetrare, uxór mea,
Cásina ut uxor míhi daretur: ét nunc etiam cénseo. 365

CLEOSTRATA

Tíbi daretur ílla?

LYSIDAMVS

Mihi enim — ah — nón id uolui dícere:
Dúm 'mihi' uolui, 'huic' díxi atque adeo míhi dum cupio — pérperam
Iám dudum hercle fábulor.

CLEOSTRATA

Pol tú quidem, atque etiám facis.

LYSIDAMVS

Huíc — immo hercle míhi — uah tandem rédii uix ueram ín uiam.

CLEOSTRATA

Pér pol saepe péccas.

CHALINVS

Ita fit, úbi quid tanto opere éxpetas. 370

LYSIDAMVS

Séd te uterque tuó pro iure ego átque hic oramús.

CLEOSTRATA

Quid est?

363. Appone *J*. Depone *Z* si tellam *E* aduorte *B* 364. Atqui *Pius*. Atque *libri* apste *BVE*. abs te *JFZ* me *Lambinus*. mecum *libri* mea uxor *J* (*) 365. ·/Vxor ut mea 'casi nam *E* (·/' *E*² *add.*). ut uxor Cassina mihi *Z* 366. S *in 6 litt. sp. B* ha *E* uolui *ex* nolui, *ut vid.*, *B* (*) 367. michi *J* mihi dum *BVJ*. dum mihi *EFZ* 368. lamdudum *VJZ* M *in ras. paulo ampliore B* (*fort.* hecle *er.*) qui dem *B* 369. *Post* tandem *4 litt. spat.* (*ut notae pers.*) *B* redi *BVE* uix uerã inuiam *B*. uixeram in uiam *VEJ*. uix eram in uia *FZ* (*) 370. sepe *BVJF* CH. 85 (*cf. 430*). S *B. om.* (*VE*)*JFZ* tanto *ex* tango *E*² (*) 371. Sta. (Se.) *praem. FZ: cf. ad v. 370* S· *E* ego atque *Camerarius*. atque ego *libri* M. Quid *B*. quid *VJ*. quid' *E* (*)

LYSIDAMVS

Dícam enim, mea múlsa: de istac Cásina huic nostro uílico
Grátiam faciás.

CLEOSTRATA

At pol ego néc facio neque cénseo.

LYSIDAMVS

Tum ígitur ego sortís utrimque iám diribeam.

CLEOSTRATA

Quís uotat?

LYSIDAMVS

Óptumum atque aequíssumum istud ésse iure iúdico. 375
Póstremo si illúc quod uolumus éueniet, gaudébimus:
Sín secus, patiémur animis aéquis. tene sortém tibi:
Víde quid scriptumst.

OLYMPIO

Vnum.

CHALINVS

Iniquomst, quía isti propius
quám mihist.

LYSIDAMVS

Áccipe hanc sis.

CHALINVS

Cédo. mane: unum uénit in mentém modo.
Víde, ne qua illic ínsit alia sórtis sub aqua.

380. *Priscianus inst. VII 39 p. 320, 7 H.:* in 'ors' Latina masculina

372. urō *E* (*) 373. nec *Bentleius.* neque *libri* 374. S *om.* *B VE)J* sortes *JF* utrinque *VJF* iam diribeam CL. *duc Pareo.* iam MVL (*pers. in 9 fere litt. sp.*) *B.* Mi. iam *Z.* iam *VEJF* uotat *VEJ*, *Pareus.* uetat *BFZ* (*) 375. S *BZ. om.* *VE)JF* Optimum *BVE* ac *J* ęquissimum *BV.* equissimum *EJ* *Post hunc v. B² add.* hō *eademque in marg. infer. add.:*

ñp
Postremo illuc qd uolumus eueni& gaudebimus

quem versum. om. ceteri: reduxit inserto si *Camerarius* (*) 377. equis *EF* Cha. tene *Z: corr. Pius* 377—382. *Sic discripti sunt in B* Sin . . . . est, Vnum . . . . sis, cedo . . . insit, Alia . . . . nulla, Est . . . atque, Fortunatum . . . . malum (*sed* Vide, Vide ne *c. sp.*, Mente *c. sp.*, Quid) 378. quid *V.* qd *B.* quod *EJFZ* scriptũ est. OL *B, sed* est *B²*. scriptum *VEJFZ* Vnum C Ini quũ (*ex* cum) est *B.* Vnum unicus est *VE.* Vnum unicus ē *J.* unde unicus est *FZ* propius *S.* prius *libri* est *BVEJF.* es *Z* (*) 379. S *B, Pylades. om.* (*VE*) *JFZ* C *B, Pylades.* St. *JFZ* inmentem *BV.* mentem *E* 380. Ch. *proem. JFZ: del. Saracenus* nequa *E.* neque *Prisciani RDH,* ne

LYSIDAMVS

Vérbero, 380

Mén te censes ésse?

CLEOSTRATA

Nullast. hábe quietum animúm modo.

LYSIDAMVS

Quód bonum atque fórtunatum sít.

OLYMPIO

Mihi.

CHALINVS

Magnúm malum.

OLYMPIO

Tíbi quidem edepol crédo eueniet: nóui pietatém tuam.
Séd mane dum: num ista aút populna sórs aut abiegnást tua?

CHALINVS

Quíd tu id curas?

---

uel feminina uel omnis . . . . 'haec sors huius sortis', cuius nominatiuum 'haec sortis' protulit Plautus in Casina 'uide ne . . . . sub aqua'. 384 *Priscianus inst. II 51 p. 76, 2 H.*: r etiam et l inueniuntur ante 'nus', ut . . . . populnus. Plautus in Casina 'sed . . . . . tua'.

---

quae *BGL* insit B^2 *cum Prisciano* (*eraso* sit, *ut vid.*). sint *V.* sit (t *rasura ex* ĩ) *E.* sit *JFZ* alia sortis *Priscianus, F.* Alias oris *VE itemque B ante corr. et ras., ut vid.* Alia sors *B ex corr. JZ* 381. Mente *BVEF* censes *B in ras. JFZ.* cesses *VE* M *B, Seyffertus Philol. XXIX p. 358. om.* (*VE*)*JFZ* Nulla *add.* B^2 est *libri* quietum *JFZ.* quæ tum B^2, *ut vid.* quae (q̃ *E.* quę *V*) tum B^1VE 382. LY. (*cf. 402*) ⊠. OL *B. om.* (*VE*)*JFZ* Quod *Camerarius.* Quid *libri post* atque *er.* fo, *ut vid., B* fortunatum *Guietus.* fortunatum tuum *BVEJZ.* fortunatum Tum tuum *F* OL. mihi. CH. ⊠. mihi CAL. *B.* mihi *VEFZ.* michi *J* Magnum *B* (*) 383. OL. *B.* CLE. *J.* Cal. *FZ* credo *ras. ex* eredo *E* pietatem tuam noui *EZ* (*corr. Pylades*) 384. S' *E* manedum num *Z, Prisciani g* (manetdum num *GK.* manet damnum *L.* monedum num *B.* manedum *R.* monedum *r*). ne dum num *BV.* ne dum inun (inunista) *E.* ne dum nc̄ *J.* nundum nunc *F* istaec *Priscianus* (*sic BDHGL.* isthaec *K.* stęt istaec *Rr*) pupulna *Z* abiegnast B^2. abiegnas B^1V. abiegnã *er.* ˜) *E.* abiegna uel sit est *J.* abiegna est *Priscianus, Z.* abienna est *F* tuas *V et, er.* s, *E* (*) 385. CAL. *B.* Cle. *JF.* Mi. *Z* id *ex* ad *B*

OLYMPIO

Quía enim metuo, né in aqua summá natet. 385

LYSIDAMVS

Naúgae. caue. conícite sortis núnciam ambo huc.

OLYMPIO. CHALINVS

Éccere.

LYSIDAMVS

Vxor, aequa.

OLYMPIO

Nóli uxori crédere.

LYSIDAMVS

Habe animúm bonum.

OLYMPIO

Crédo hercle, hodie déuotabit sórtis si attigerít.

LYSIDAMVS

Tace.

OLYMPIO

Táceo: deos quaeso —

CHALINVS

Vt quidem tu hodie ét canem et furcám feras.

OLYMPIO

Míhi ut sortito euéniat —

CHALINVS

Vt quidem hércle pedibus péndeas. 390

OL. *B.* Cal. *J F Z* Quia *B* neque *Z* 386. Naugae ℭ. Auge *B VE.* Æuge B^2. Euge *F.* Age *J Z* sortes *B J F* ////nunc/ iam *B* (*er.* huc *et* a). nunc iam *VEZ. om. JF* ambo *Pius.* amabo *libri* OL. CH. ℭ. *pers. sp. B. om. ceteri* ecce re *B J F Z* (*) 387. LY. ℭ. *om. libri* Vx or *B* equa *E F* OL. *BJ. om.* (*VE*) *FZ* (*add. Saracenus*) S *B, Saracenus. om.* (*VE*)*JFZ* Habe *B* C *in marg. huius* t. B^1, *ut vid.* (*) 388. deuotabit *J*, *'prisca exemplaria' Pii.* deuobit *BVE.* deuorabit *FZ* sortissi *V.* sorti si *E.* sortes si *J F* S *in* s *litt. sp. B.* Cal. *JFZ* (*) 389. dòs *E* queso *JF* C. Aut quidē B^2 *in ras.* (*fort. ex* aut tu quidē). aut quidem *VE ante ras.* ut quidem *E ex ras. JFZ* tu *om. Z* hodie et ℭ. hodie *libri* (*) 390. OL. *B.* Cal. *FZ. om.* (*VE*)*J* Michi *J* sortito *Spengelius Philol. XXV p. 348.* sortitio *VEFZ.* sorticio (ci *ras. ex* tu, *ut vid.*) *B.* sortio *J* CH. *Gruterus duce Acidalio. om. libri* ut quidē B^2 *in spatio 9 litt., ut tamen prius videatur idem* ut quidē *erasum fuisse.* tu quidem *F*

OLYMPIO

Át tu ut oculos émungare ex cápite per nasúm tuos.

CHALINVS

Quíd times? parátum oportet ésse iam laqueúm tibi.

OLYMPIO

Périisti.

LYSIDAMVS

Animum aduórtite ambo.

OLYMPIO

Táceo.

LYSIDAMVS

Nunc tu, Cleóstrata,
Ne á me memores málitiose de hác re factum aut súspices,
Tíbi permitto: túte sorti.

OLYMPIO

Pérdis me.

CHALINVS

Fació lucrum. 395

CLEOSTRATA

Béne facis.

CHALINVS

Deos quaéso, ut tua sors éx sitella effúgerit.

OLYMPIO

Aín tu? quia tute és fugitiuos, ómnis te imitarí cupis?

391. OL. *JFZ.* C *B* ut *s. v. E* occulos *B* enũgare *E* nasum, m *ex* s *B* 392. CH. *Bothius. om. libri* optet *E* *ante* iam *erasum* laqueum *B* laq̃um *E* 393. OL. Peristi S. *B* *itemque, sed* Periisti, *J.* St. Periisti *FZ.* Peristi *VE* aduertite *V* ambo *'vetus lectio' Pii.* amabo *libri* OL. taceo S. *B, Saracenus.* taceo *VEJFZ* *A* Cleostrata ne ame *versum incipiunt libri* (*) 394. maliciose *BJ* facum E^1: *corr.* E^2. fac. tu *c. sp. V* suspices *Pylades.* suspi cere *B* (pi cere *in ras.*). suspicere *FZ,* suscipe *J.* suscipere *B ante ras., ut vid., VE* 395. tu te *E* OL. P'dis me C. B^2 *add., ex parte in ras.* (*et* O *quidem in ras.* p *litt.*). perdis me *E et c. sp. V.* Cal. perdis me. Ol. *JFZ* (*corr. Pylades*) facio lucrum S. lucrum (luchrum *E*) facit *libri* (*) 396. C. Deos queso B^2 *add. in ras.* dos *E* queso *JF* sors *c. sp. 1—2 litt. E.* fors *B* sistella *E* 397. tu te es *BVEFZ.* tutes *J* fugitiuos *libri, sed* o *ex* u *incohata B* omnis *JF.* omnes *BZ.* omis *VE* unitari *VE*

CHALINVS

Vtinam tua quidém sic, Herculei út prognatis praédicant
Quóndam, in sortiéndo sorde fácta sors delícuerit.

OLYMPIO

Tú ut liquescas ípse, actutum uírgis calefactábere. 400

LYSIDAMVS

Hóc age sis, Olýmpio.

OLYMPIO

Si hic lítteratus mé sinat.

LYSIDAMVS

Quód bonum atque fórtunatum sít.

OLYMPIO

Mihi.

LYSIDAMVS

Ita uero, ét mihi.

CHALINVS

Nón.

OLYMPIO

Immo hercle.

399. *Nonius p. 334, 27 M.:* liquidum rursum significat molle et fluxum. Plautus in Milite . . . . idem in Casina 'quandam . . . deliquerit': *cf. Caesar l. s. s. p. 42. Vix recte huc rettulit Deuerlingius Placidi glossam p. 35, 7:* delicuisse in liquorem et defectum conuersum esse.

398 *sq.* Ch. *JFZ. om. B(VE)* quidem E^2 *ex* tat sic Herculei ut prognatis praedicant Quondam ☙. sicut (sic *ex* ut, *ut vid., B*) herculei (herculeis E^2JFZ) predicant (p̃dicant *E*) ‖ Quondam prognatis (pro gnatis *BE*) *libri.* quandam prognatis *Nonius* in sortiendo *Nonius.* ista in sortiendo *libri* sordeliquerit *V.* sorde liq̃rit *E* (s *s. v.* E^2). sors deliquerit *BVJF cum Nonio.* sors delicuerit *Z: ubi* sorde facta sors delicuerit ☙ (*) 400. OL. *Vssingius.* C *B.* St. *JFZ* Tu/.//, *er.* te, *B* liquescas E^3 *ex* liq̃.:// eas ac tutum *E* magis *F* calefactabere B^2J. calefacta uere B^1V. calefacta bere *E.* calefacto aere *FZ, 'sincera ex.' Pii* 401 S *B. om. JFZ* olimpio *BVE* ♯si *V* Si *B* 402. S *BJ. om. FZ* sit. OL. mihi. S. Ita ☙. mihi ẽ OL. Ita *B.* mihi est ♯ Ita *VE.* mihi est. Ch. Ita *JFZ* (*) 403. CH. Non. OL. immo hercle. CH. *Acidalius.* C. non immo hercle M. *B.* non immo hercle *VE.* Ol. non immo hercle. Ch. *JF et, om.* Ch., *Z Ceterum haec verba antecedenti versui adnectunt libri, proximum a* Tu illi *incipientes*

CHALINVS

Immó mihi hercle.

CLEOSTRATA

Hic uíncet, tu uiués miser:

LYSIDAMVS

Pércide os tu illi ódio: age, ecquid fít?

CLEOSTRATA

Caue obiexís manum.

OLYMPIO

Cómpressan palma án porrecta fério?

LYSIDAMVS

Age, ut uis.

OLYMPIO

Ém tibi. 405

CLEOSTRATA

Quíd tibi istunc táctiost?

OLYMPIO

Quia Iúppiter iussít meus.

CLEOSTRATA

Féri malam, ut ille.

CHALINVS

Em rúrsum.

OLYMPIO

Perii: púgnis caedor, Iúppiter.

Cleo. *F.* Mi. *Z.* S *B. om. J* iuncet tu iuues *V* (*) 404. St. *JFZ.* # *B* Percide os *Turnebus Adv. VII 7.* Precide os *JFZ.* Precideos *B.* Pręcideos *V.* P̃ci deos *E* odio *Seyffertus 'Berl. phil. Wochenschr.' a. 1888 p. 239.* hodie *libri* *post* age *er. &, ut vid., B* ec quid *BV.* ecquid *E, sed* ec *E*³ *e corr.* fit *B*². sit *B*¹*VEJFZ* M. *B* (*in sp. 7—8 litt., et ut ante* M *videatur* N *erasa*). *om. JFZ* caue *Bothius.* ne *libri* (Ne *B*) obiexis *Lambinus cum Camerario et Meursio.* oblexis *BVE.* oblesis *JFZ* (*) 405. Cōpresis an *V.* Cōpsan *E*¹ (ss *E*²). Complexan *F.* Compressā *Z* (*corr. Pius*) palmā *V* OL. *JFZ. om. B* em *Brixius Emend. Capt. p. 18.* hem *E*²*JFZ.* rem *BVE*¹ 406. Quid' *E* est *libri* Quia iuppiter *ex* Qua iupiter *B* # quia *VE* 407. Fieri *J* CH. em rursum (*cf. Capt. 631*) 88. rursum *BVE*²*JF.* fursum *E*¹. rursus *Z* #perii *VE* cedor *BVEJF* iuppiter *ex* iupiter *B* (*)

LYSIDAMVS

Quíd tibi tactio húnc fuit?

CHALINVS

Quia iússit haec Iunó mea.

LYSIDAMVS

Pátiundumst, siquidém me uiuo mea úxor imperium éxhibet.

CLEOSTRATA

Tam huíc loqui licére oportet quam ísti.

OLYMPIO

Cur omén mihi 410
Vítuperat?

LYSIDAMVS

Maló, Chaline, tíbi cauendum cénseo.

CHALINVS

Témperi, postquam óppugnatumst ós.

LYSIDAMVS

Age, uxor, núnciam
Sórti: uos aduórtite animum.

OLYMPIO

Praé metu, ubi sim, néscio.

LYSIDAMVS

Périi: cor lienósum, opinor, hábeo: iam dudúm salit.
Dé labore péctus tundit.

---

408. Quid' tibi tatio *E* C. Quia *B*. #quia *VE* ħ *E*. hec *J*. hoc *F* iuno, iu *ex* um E^2 409. St. *om. F* est *libri* siquid *Z* imperiũ BE^2. imperii VE^1 410. loqui qui *BV itemque* q̣, *ut vid., post* loqui *del. E*. loqui cui *J* licere//', *er.* t *B*. liceree *V et alt.* e *del. E* OL. Cur *B*. cur *VEJZ*. quor *F* 411. S. Malo *B*. #malo *E*. malo *VJZ*. malo St. *F* (*) 412. Temperi B^1VJ *et ras. ex* temperis *E*. tempori B^2FZ opugnatum *E* est *libri* nos *E* S. Age *B*. #age *VE* uxor *Bothius, Bentleius*. uxor mea *libri* nunc iam *Camerarius*. iam nunc (iã nc̃ *B*) *libri* (*) 413. Sortiuos *V*. Sortite *J*. Sorti *F* anianum E^1 (*corr.* E^2) OL. prae metu *Pistoris*. prębe (p̃be *E*. prebe *JF*) tu *libri* OL. ubi *JFZ* 414. LY. ☙ *duce Vssingio*. OL. *B. om. JFZ* Perucor *VE* oppinor *E*. opinior *J* iam *Pylades*. iam iam *libri* (*)

CLEOSTRATA

Téneo sortem.

LYSIDAMVS

Ecfér foras. 415

CHALINVS

Iámne mortuó's?

OLYMPIO

Ostende: meást.

CHALINVS

Male excruciás: quid est?

CLEOSTRATA

Víctus es, Chalíne.

LYSIDAMVS

Quom nos dí iuuere, Olýmpio,

Gaúdeo.

OLYMPIO

Pietáte factumst mea átque maiorúm meum.

LYSIDAMVS

Íntro abi, uxor, átque adorna núptias.

CLEOSTRATA

Faciam, út iubes.

LYSIDAMVS

Scín tu rus hinc ésse ad uillam lónge quo ducát?

CLEOSTRATA

Scio. 420

---

415. M. *B.* # *V.* St. *JFZ* Teneo *B* SENEX Ec fer *B.* ecfer *EJ.* effer *VFZ* (*) 416. C. Iam ne *B.* Iamne *ceteri* mortuus *libri: corr. Lambinus* OL. Ostende *B.* #ostende *V* mea est *libri* C *B. om. ceteri* male excrucias: quid est *S.* mala (Mala *B*) crucias (crutias *E*) quidem (quid est *Z*) *libri* (*) 417. M *B.* Cl. *J.* St. *FZ* caline *JF* S. Cum *B.* cum *VEZ.* tam *J.* tum *F* di iuuere *Spengelius Philol. XXV p. 348 sq.* diu uiuere *BVEFZ.* dum uiuere *J* olimpio *VE* (*) 418. gaudeo *versui anteced. adnectunt libri* (gaudes E^1: *corr.* E^2) OL. *BJ. om. FZ* est *libri* meum *Pylades.* meoq *BEF.* meorum *VJZ* 419. St. *om. F* ad orna *BE* M. Faciam *B.* #faciam *VE* 420. S *BJ. om. FZ* Scintu *BVE* rus hinc *Langenus 'Beitr.' p. 309 sq.* ruri *libri* est *F* quod *Z* M *BZ.* St. *F. om. J* (*)

LYSIDAMVS

Íntro abi: et quamquam hóc tibi aegrest, támen fac accurés.

CLEOSTRATA

Licet.

LYSIDAMVS

Eámus nos quoque íntro: hortemur, út properent.

OLYMPIO

Num quíd moror?
Nám praesente hoc plúra uerba fíeri non desídero.

CHALINVS

Si núnc me suspendam, ét meam operam lúserim
Et praéter operam réstim sumpti fécerim 425
Et meís inimicis uóluptatem creáuerim.
Quid opúst, qui sic sim mórtuos tamen? équidem ego
Sortí sum uictus: Cásina nubet uílico.
Atque íd non tam aegrest iám, uicisse uílicum,
Quam id éxpetiuisse ópere tam magnó senem, 430
Ne ea míhi daretur átque ut illi núberet.
Vt illíc trepidabat, út festinabát miser,
Vt súbsultabat, póstquam uicit uílicus.

---

421. S *BZ. om. JF* intro abi *in fine v. 420 habent libri* (*corr. Gruterus*) quanquam *BVF* tibi hoc *F* eg̃e *E* est *libri* M *BZ. om. JF* (*) 422. S *BZ. om. JF* hortemur B^2FZ. hortamur B^1J. ortamur *VE* OL. *B, Pylades. om. JFZ* Numq̃d *B.* nunquid *F* 423. presente *BVJF* fieri *Camerarius. om. libri* nondesidero, id *ex* ul *B* (*)

Act. II Sc. 7 SERVVS · *in fine v. 423 B rubr. et V nullo vacuo relicto.* Seruus *ante v. 424 E vacuum ante v. 425 relinquens.* Chalinus seruus *Z.* Calinus. Olympio uillicus. Stalino *F: cf. ad sc. sq.* 424. C· *praem. B* Si nunc *BJZ.* Sine *V.* Si ñ *E.* Si hinc nunc *F* et meam ☙. meam̃ *libri* (*) *De librorum discriptione inde ab hoc v. cf. praef.* 425. preter *VJF* sumptifecerim *FZ* 426. et in meis *F* creauerim *om. J* (*) 427. opust qui sic sim mortuos tamen? equidem ego ☙. opus est qui sic mortuus equidem Tamen *libri, nisi quod* Quom *pro* Tamen *F* (*) 429. ęgre st *BVZ.* eg̃est *E.* egre est *JF* uicisse *om. J* 430. experiuisse *Z* (*corr. Pius*) 431. michi *EJ* 432. illic *Bothius.* ille *libri* (*) 433. ut *om. V* (*in v. interstitio*) susultabat *BVE*

Attát, concedam huc: aúdio aperirí fores:
Mei béneuolentis átque amici pródeunt. 435
Hinc éx insidiis hísce ego insidiás dabo.

OLYMPIO. LYSIDAMVS. CHALINVS

OLYMPIO

Sine módo rus ueniat: égo remittam ad té uirum
Cum fúrca in urbem támquam carbonárium.

LYSIDAMVS

Ita fíeri oportet.

OLYMPIO

Fáctum et curatúm dabo.

LYSIDAMVS

Voluí Chalinum, sí domi esset, míttere 440
Tecum óbsonatum, ut étiam in maerore ínsuper
Inimíco nostro míseriam hanc adiúngerem.

---

438. *De glossis velut* ἀνθρακοπώλης carbonarius (*CGL II p. 227, 36*) *cf. Loewius Prodr. p. 283 sq. Non recte huc rettulit Peiperus Aulul. s. Quer. p. 9, 11* (*cf. p. XXIII*).

434. attat *BE ante ras. J.* atat *VE ex ras. FZ* huic *E* aperiri E^2Z. operiri E^1JF. opperiri *B.* operari *V* fores *Z.* foras *BVEJF* (*) 435. Mei *Muellerus Pros. p. 520.* Mihi *libri* beneuolentis *BE ante ras., Pius.* bene uolenti *VE ex ras. JFZ* amici *Gulielmius Acidaliusque.* ame *B.* a me *V.* ã me *E.* ad me *JFZ* proderint *F* (*) 436. hisce *Camerarius.* hic *libri* egi (*om.* insidias dabo) *J*

Act. II Sc. 8 SERVI · II · SENEX *BV et* (*in ras. ubi* hic ego insidias dabo *scriptum erat*) *E.* OLYMPIO.SENEX.CALINVS *J.* Olympio uillicus. Stalino Senes *Z. om. F: cf. ad sc. anteced.* *Personarum notas in marg. add.* B^2, *quae sunt* OL, ARM̃, SEÑ, *nisi quod raro* S *in B et interdum in B, semper in VE* VIL *pro* OL *est, in E vero saepius* ARMIGER *exscriptum, interdum etiam* AROI *et* AROR *corruptum. De versuum discriptione cf. praef.* 437. OL (Vit) *praem. libri* ueniat *Camerarius.* eueniat *libri* ego *om. EZ* ad *e corr. post ras. B* (*er.* adteui, *ut vid., ac dein* ad *ex* ru) 438. tanquam *BJF* 439. *Ante* si *4 litt. sp. V* 441. Tečum (*sic*) *E* & *E* inmerore *BVEJ.* merore *F* 442. nr̃o *BE* ad unguerem *J*

CHALINVS

Recéssim cedam ad párietem: imitabór nepam:
Captándust horum clánculum sermó mihi.
Nam illórum me alter crúciat, alter mácerat. 445
At cándidatus cédit hic mastígia,
Stimulórum loculi. mórtem protolló mihi:
Certúmst, hunc Accherúntem praemittám prius.

OLYMPIO

Vt tíbi ego inuentus sum óbsequens: quod máxume
Cupiébas, eius cópiam fecí tibi: 450
Erit hódie tecum quód amas clam uxorém.

LYSIDAMVS

Tatae:
Ita mé di bene ament, út ego uix reprimó labra
Ob istánc rem, quin te deósculer, uoluptás mea.

CHALINVS

Quid, 'deósculer'? quae rés? quare uoluptás tua?

OLYMPIO

Ecquíd amas nunc me?

---

443. *Festus p. 165, 22 cum Paulo:* nepa Afrorum lingua sidus quod dicitur a nostris cancer uel ut quidam scorpios Plautus in [Casina 'recessim] dabo me .... nepam'. *Nonius p. 145, 12 M.:* nepam quidam cancrum putant ad illud Plauti 'retrouorsum cedam, imitabor nepam'. *Non recte huc rettulit Deuerlingius Placidum p. 70, 13. Cf. Leidolphus p. 232, Reblinius p. 68.*

---

443. Retrouersum *Z ex Nonio* (*corr. Pylades ex 'codd. ant.'*) dabo me ad parietem *Festus.* cedam *Nonius* (*) 444. est *libri* clăculum *E* 446 canditatus *B, ut vid., ante corr. E* mactigia E^1: *corr.* E^2 (*) 447. luculi *J* Protollo (Pro tollo *BV*) mortem *libri: trai. Brugmannus de iamb. sen. p. 50* (*) 448. est *libri* hĕ *V.* Nunc *F* Accheruntem *Pareus.* acheruntem *BVJZ.* acherĕtem *E.* acherontem *F* Premittam *BVEJF* (*) 449. ego euentus *F* maxime B^2VEJ. maime B^1 (*) 451. Q'đ *E* uxore *JZ* Tatae *E.* tace (Tace *B*) *libri* (*) 452. ita i ne di *E* dii *JF* 453. quinte *E* de osculer B^1: *copul.* B^2. deobsculer *J* (*) 454. Quid///, *er.* ĕ *E* de osculer *B.* deobsculer *J* que res *J.* queres *F.* que ///res *e, ut vid., er.*) *E* quare *S.* quę *BZ.* que *VEJF* (*) *Post hunc versum libri habent, quem post v. 457 trai. Lambinus* (*non J*) 455. Ecquis *B, ut vid., ante ras. VEJFZ* (*corr. Valla cum 'nonn. exempl.' Pa et B corr.*) mĕ *BV* me / (*er.* t) *E*

LYSIDAMVS

Immo édepol me quam té minus. 455
Licétne amplecti té?

CHALINVS

Quid, 'amplectí licet'?

LYSIDAMVS

Vt, quía te tango, mél mihi uideor língere.

CHALINVS

Credo hércle, ecfodere hic uólt uesicam uílico.

OLYMPIO

Vltró te, amator, ápage te a dorsó meo.

CHALINVS

Illúc est, illuc, quód hic hunc fecit uílicum. 460
Et idém me pridem, quóm ei aduorsum uéneram,
Facere átriensem uóluerat sub iánua.

OLYMPIO

Vt tíbi morigerus hódie, ut uoluptatí fui.

LYSIDAMVS

Vt tíbi, dum uiuam, béne uelim plus quám mihi.

CHALINVS

Hodie hércle opinor hí conturbabúnt pedes: 465
Solet híc barbatos sáne sectarí senex.

Immo *B* ede pol *E* 456. licet ne *B*. licet me *F* Amplectite *VE* Quid *B* *Olympionis personam ante* licet *habent libri: del. Gruterus* (*) 457. Vtq; te *F* tango *ex* tanto *E* *Versum qui sequitur post v.* 454 (*v. s.*) *Chalino continuant libri, cuius persona iam ante v.* 459 *exhibetur* 458. Ec fodere (*sic BVEJ*. Effodere *FZ*) hercle hic uolt (uolut *J*) credo *libri: trai. Bothius* uessicam *F* uillco (*sic*) *E* *Iuxta* Ecfodere *crux rufa est in B, sed non a rubricatore scripta* (*) 459. Ol. *Z*. ARM *BVE*. Ch. *JF: v. s.* te *om. F* apagete *V*. apagere *E*. apatre te *J* (*) 460. Ch. *Z: continuant ceteri* illuc c̄ illuc *B*. est. illuc *J* qd̄ hic hunc *B*. quod hic E^2 (hc̄ E^1, *ut vid.*) 461. quom *F*. cum *BVEJZ* 462. atri ensem *BV* 463. morierus *B* 464. dum unam *J* 465. ercle *E* hi *Lambinus*. iis *BVE*. is *JFZ* conturbabit *JFZ* (*) 466. barbator sane *V* senex sectari (ri *e corr., ut vid.*) *B*. sectari uiros *Z: sed* senex '*vetusta lectio*' *Pii* (*)

LYSIDAMVS

Vt ego hódie Casinam deósculabor, út mihi
Bona múlta faciam clám meam uxorem.

CHALINVS

Áttatae:
Nunc pól ego demum in réctam redii sémitam:
Hic ípsus Casinam déperit: habeó uiros. 470

LYSIDAMVS

Iam hercle ámplexari, iam ósculari géstio.

OLYMPIO

Sine príus deduci. quíd, malum, properás?

LYSIDAMVS

Amo.

OLYMPIO

At nón opinor fíeri hoc posse hodié.

LYSIDAMVS

Potest,
Siquidém cras censes té posse emittí manu.

CHALINVS

Enim uéro huc aures mágis sunt adhibendaé mihi: 475
Iam ego úno in saltu lépide apros capiám duos.

LYSIDAMVS

Apud húnc sodalem meum átque uicinúm mihi
Locus ést paratus: eí ego amorem omném meum
Concrédui, is mihi sé locum dixít dare.

468. faciam clam *Pius.* faciam *libri* ARM. attate B^2 *in ras.* (*corr. fort.* clā pol attate). Ch. Attat *J.* Ch. Atat *F.* attate ARM. *V.* aptate artare ARM. E^1. astute Ch. E^3Z (*) 469. ego *s. v. B* domum *F* e semita '*sincera exempl.*' *Pii* 470 *sq.* habeo uiros ‖ Se. Iam *Pylades duce Pio.* SEN. abeo ‖ Viros iam *libri, sed* rus *ex* Viros B^2 amplexari *B partim in ras.* (*fuit* amplexariri, *ut vid.*) (*) 472. pius *VE* properas *B et* '*vetus lectio*' *Pii.* operas *VEJFZ* Amo *B* 473. opinior *J* Potest *B* 474. posse emitti manu *Camerarius.* posse Mitti manu *VE* (Mitta *ante ras.*) *JF* (manum) *Z.* posse Manumitti *B* (*) 475. enimuero *VJFZ* adhibende *VJF* michi *J* 476. lepide *om. Z* (*add. Pylades e* '*cod. ant.*') 477. uitinum *V* 478. Si ego *Z* (*corr. Saracenus*) amorem omnem *Pylades.* omnem amorem *libri* 479. ĉeredun *J* dare, a *e corr. E* (*)

OLYMPIO

Quid éius uxor? úbi erit?

LYSIDAMVS

Lepide répperi: 480

Mea uxór uocabit húc eam ad se in núptias,
Vt híc sit secum, se ádiuuet, secúm cubet.
Ego iússi, et dixit sé facturam uxór mea.
Illa híc cubabit, uír aberit faxó domo.
Tu rús uxorem dúces: id rus híc erit — 485
Tantísper dum ego cum Cásina faciam núptias —:
Hinc tu ánte lucem rús cras duces póstea.
Satin ástute?

OLYMPIO

Astute.

CHALINVS

Áge modo, fabricámini:
Malo hércle uostro tám uorsuti uíuitis.

LYSIDAMVS

Scin quíd nunc facias?

OLYMPIO

Lóquere.

LYSIDAMVS

Tene marsúppium. 490

Abi átque obsona, própera: sed lepidé uolo,
Mollículas escas, út ipsa molliculást.

---

491 *sq. Osbernus p. 340:* molliculus, a, um ·i· aliquantulum mollis:

480. uxor tibi erit *V* Lepide *B* repedri *E*¹. reperi *B* 482. adiuuet *BJ*. adiutet *EFZ*. aduitet *V* 483. issi *E* 484. illuc *J* hic *B*, 'vetusta exempl.' *Pii*. huc *VEJFZ* uir aberit *Camerarius*. siuir abierit *BVE ex ras.* (abiecerit *ante ras.*) *FZ*. sime abierit *J* forxo *J* domo *BV*. dom̃ *E*. domus *JF*. *om. Z: cf. ad v. 485* (*) 485. turus *VE* duecs *V* hic *Gulielmius*. hoc *BVFJ*. hec *F*. domus hec *Z: cf. ad v. 484* 486. tantis p dum *B*. tantis perdum *E* cum *om. Z* fatiam *B* 488. astute? OL. astute. S. at tute *B*¹, *cui* OL. docte *add. B*². at tute *VJ*. aptute arture *E*¹. astute *E*³*FZ* frabricamini *E* (*) 489. male *J* malo ercle (ⁱ, *ut vid., cr.*) *E* uestro *B*, 'nonn codd.' *Pii*. urō *VE*. nostro *Z* ĩuitis *E*. inuitis *FZ* (*corr. Valla*) 490. Scin *ex* Seni, *ut vid.*, *E*. Sin *Z* marsupium *EJFZ* 491. obsonia *F* pp/ a s; (tē, *ut vid., cr.*) *E* *Iuxta* Abi *lineola rufa est in B* (*non a rubr. scripta*): *cf. ad v. 458* (*) 492. mollicula

OLYMPIO

Licet.

LYSIDAMVS

Emitó sepiolas, lópadas, loligúnculas,
Hordeías,

CHALINVS

Immo tríticeias, sí sapis.

LYSIDAMVS

Soleás.

CHALINVS

Qui, quaeso, pótius quam sculpóneas, 495
Qui os báttuatur tíbi, senex nequíssume?

OLYMPIO

Vin língulacas?

LYSIDAMVS

Quíd opust, quando uxór domist?
Ea língulacast nóbis: nam numquám tacet.

---

unde Plautus in Cassia 'uolo escas molliculas, ut ipsa mollicula est'. 493. *Priscianus inst. III 34 p. 108, 19 H.:* in 'o' desinentia si faciunt diminutiua conuertunt 'o' in 'un' et accipiunt 'culus' uel 'cula' ut . . . . item loligo loliguncula — Plautus in Casina 'emito . . . loliguncula's'. 493 *sq. Osbernus p. 518:* et haec sepiola, ae ·i· quidam minutus piscis: unde Plautus in Cassia 'emito nobis sepiolas et longunculas [*ita cod.: at cf. p. 197*] et hordeias'. 495 *sq. Fulgentius de abstr. serm. p. XIV Lersch.* (*cf. p. 48 sq., 81*): lsculponeas dici uoluerunt caestus plumbo ligatos. unde . . . . et Plautus simili modo ait in Cassina 'melius isculponeas, quibus . . . . nequissime'. 498. *Nonius p. 50, 8 M.:* lingulacae locutuleiae a procacitate linguae et loquendi proprietatem trahunt. Plautus in Casina 'lingulacast nam numquam tacet.' *Festus*

---

escas *V* aescas *J* mollicula est *libri* (*) 493. Emito *EJZ cum Prisciani KLPR.* Emitto *BVF cum Prisciani BDHG* lepadas *Camerarius in ann.* (lopadas *Fleckeisenus Annal. phil. XCIII p. 6*). lepidas *BVEFZ cum Prisciano. om. J* loliguncula *Prisciani KPL.* lolliguncula *F et Prisciani DRH(B).* lolliguncla *Z.* lolligiungas *B.* lolligi ungas *VE.* lingunculas *J* (*) 494. ordeias *FZ* triticeas *F* (*) 495. St. Soleas. Ch. *Camerarius.* Soleas *libri* queso *VJF* sulponeas *E.* sulponeas *Z* (scolponeas *Pius*) 496. Qui os battuatur tibi *S.* quibus babtuatur (bactuatur *F.* batuatur *Z.* battuatur *Fulgentius*) tibi os *libri* nequissime *BVE* (*) 497. Vm *V* lingulatas *F* qui *V* opus est *libri* (*corr. Guietus*) domi est *libri* 498. lingulata *F* est *libri: cf. testim.* nam/// (*cr.* q, *ut vid.*)*E* nunquam *BJ* (*)

OLYMPIO

In ré praesenti ex cópia piscária
Consúlere, quid emam, méliust.

LYSIDAMVS

Aequom orás: abi. 500
Argénto parci nólo: obsonato ámpliter.
Nam míhi uicino hoc étiam conuentóst opus,
Vt quód mandaui cúret.

OLYMPIO

Iamne abeó?

LYSIDAMVS

Volo.

CHALINVS

Tribus nón conduci póssum libertátibus,
Quin égo illis hodie cómparem magnúm malum 505
Quinque hánc omnem rem méae erae iam faciám palam.
Manufésto teneo in nóxia inimicós meos.
Sed sí nunc facere uólt era officiúm suom,
Nostra ómnis lis est: púlcre praeuortár uiris:
Nostro ómine it diés: iam uicti uícimus. 510

Pauli p. 187, 1 M.: lingulaca genus piscis uel mulier argutatrix [*sic Fruterius Canterusque.* auguratrix *codd.*]. 501. ampliter *hinc habet glossar. Plaut.: cf. Ritschelius Opusc. II p. 244.*

499. presenti *BF* 500. consolere *V* quid emam meliust *Muellerus Pros. p. 214 adn.* quid emam *libri, nisi quod f. praescripsit et in marg. super.* f. potero *add. B*² (quidemam *V et, er.* ˜ *supra* e, *E*) Equũ *B.* equum *VEF.* aequum *JZ* abi *Camerarius.* abis *BVEJ.* abis? *FZ* (*) 502. uicina *F* ętiam *B* est *libri* 503. mandáui (*er.* c *vel* e) *B.* manducabit *F* Iam ne *BV* Volo *BVJ.* Molo *E.* Malo *FZ* (*) 504. possunt *F* (*) 506. quiñque *B* meę ere *V.* meae here *J.* mee erę *E* (*) 507. Manifesto *BVEJF.* Manifeste *Z* in noxia *Pylades.* in noxa (innoxa *BEF*) *libri* 508. S; *E* hera *JFZ* ofitium *E* suum *libri* 509. ñrũ *BVE* pulcre *Pius.* Pulcra re *B.* Pulchrare *E.* Pulchra re *VZ.* Pulchra *JF* preuortar *BJF* uiris *S.* uiros *libri* (*) 510. ñrõ *BV* homine *V et E ante ras.* omne *J* id *F* lam *B* uicinus *J* (*)

Ibo íntro, ut id quod álius condiuít coquos,
Ego núnc uicissim ut álio pacto cóndiam:
Quoii íd paratumst, út paratum né siet,
Sitque eí paratum, quód paratum nón erat.

LYSIDAMVS. ALCESIMVS

LYSIDAMVS

Núnc amicine ánne inimici sís imago, Alcésime, 515
Míhi sciam: nunc spécimen specitur, núnc certamen cérnitur.
Cúr amem me cástigare, id pónito ad compéndium:
'Cáno capite, aetáte aliena' eo áddito ad compéndium,
'Quoí sit uxor', íd quoque illuc pónito ad compéndium.

ALCESIMVS

Míseriorem ego éx amore quám te uidi néminem. 520

LYSIDAMVS

Fác uacent aedés.

ALCESIMVS

Quin edepol séruos ancillás domo
Cértumst omnis míttere ad te.

511. cocus *BVEZ*. coquus *JF* 512. Vi. ut *Z* (*) 513. Quoii id *S*. quod id quod *B*. quo id qd *VJ*. qd qd' *E*¹. qd qd' *E*², *ut vid.* quo id *F*. quicquid *Z* paratum est (ra *ex* at, *ut vid.*, *B*) *BVEJF*. prandii est *Z* (*corr. Pylades ex 'codd. ant.'*) nesiet *V*, nē. i& (*er.* c, *ut vid.*) *E* (*) 514. Sitque *Pylades*. Sietque *VEJFZ*. Siet que *B* (*)

Act. III Sc. 1 SENES ·II· *B*. SENEX· ·II· *V*. Senes^{ses} ·II· (ses ·II· *atramento*, Senes .. *caeruleo scr.*) *E*. Stalino. Alcesimus *J*, *cui* senes duo *add. FZ* (Alcosimus *F*: *et sic deinceps*) *Novum actum a proxima demum scaena incipere Spengelius vidit p. 26 sq.* 515. STAŁ *praem. B*, S̄ *VE* unc *c. sp. in. V* amicine anne *Acidalius*. amici anne *libri* mihi sciam *huic versui adnectunt libri: corr. Acidalius. Ceterum de librorum discriptione cf. praef.* (*) 516. specmen *E* certatur *F* 517. AL(C) *praem. VEFZ* Cur amem me *Buechelerus Annal. philol. LXXXVII p. 781.* Cura meme (Curam eme *J*. Curam enim me *F*. Curam erue *Z*) curam exime *VEJFZ*. Curam exime *B* castigare, r *ex* g *B* (*) 518. *Hunc v. om. V* etate *EJF* eo addito *B*. eo addita *EJFZ* (*) 519. Cui *BVEJZ* id quod illuc *F* 520. ALC *BJ*. cesim *VE*. *om. FZ: cf. ad v. 517* examore (*er.* ˜) *E* 521. STAL *B* SEŃ *VE*. St. *JFZ* uacent, u *in ras.* (*ex* ast, *ut vid.*) *B*. uacet *F* edes *EJF* Quin edepol *B* 522. est *libri* Oiš *E*

LYSIDAMVS

Oh, nímium scite scítus es.
Séd facito dum, mérula grui per uórsus quod cantát, colas:
'Cúm cibo, cum quíqui facito ut uéniant, quasi eant Sútrium.'

ALCESIMVS

Méminero.

LYSIDAMVS

Em, nunc énim tu demum prae úllo scito scítus es. 525
Cúra, ego ad forúm modo ibo: iam híc ero.

ALCESIMVS

Bene ámbula.

LYSIDAMVS

Fác habeant linguám tuae aedes.

ALCESIMVS

Quíd ita?

LYSIDAMVS

Quom ueniám, uocent.

ALCESIMVS

Áttatae, caedúndus tu homo's: nímias deliciás facis.

---

523 *sq. Festus p. 310, 5 M.:* Su[trium quasi eant ut]ique in prouerbium [abiit ex hac causa:] Gallico tu[multu quon]dam edictum est, legiones Sutrii ut praesto essent cum cibo suo. quod usurpari coeptum est in is qui suis rebus opibusque officium (*sic Lambinus.* offici it *cod.* officii id *Vrsinus.* offici quid *Muellerus. alii alia*) praestarent quibus deberent. Plautus 'sed facito .... Sutrium': *cf. Leidolphus p. 244. Ceterum Fulgentium hinc hausisse* Sutrium *suum comicum poetam coniecit Lerschius p. 68. 86 non improbante Ritschelio Parerg. p. 29.*

S. oh *Seyffertus Philol. XXIX p. 394.* SEÑ Eho *B.* S̄ eho *VE, sed* S̄ e *E in ras.* St. eho *JFZ* 523. s; *E* merula grui per uorsus quod ꝑ. merula per uersus quod *Festus.* merui aperuorsus quos *BVEJZ.* Maeoni aper uersus quos *membr. Turn.* a peruersiis quos *F* (*) 524. cum cibo | Cum (Tum *J*) quiqui (qui qui *BE*) *BVEJ.* cum suo cuique *Festus* (suo *ex interpretamento praeced.*). cum cibo Tum quoque *FZ* ut *om. Festus* (*) 525. AL. meminero. ST. *Camerarius.* ALC. Meminero *libri* hem *JFZ* prae ullo ꝑ. nullo *libri* (*) 526. STAL. *B.* SEÑ *VE.* S *J.* Sta. *FZ: del. Camerarius* 527. STAL. *B.* SEÑ *VE* tue ędes *V.* tuę edes *E.* edes tue *F* Quid *B* quom ueniam uocent *F.* cum (Cū *B*) ueniā uocent *BVJ.* c̄ueniāṇtuocēt (*er.* ..) *E.* cum ueniam inuocent *Z* (*) 528. ALC. *E*[2] Attate *BVE.* Aetate *JZ.* Etate *F* cedundus *BVEJ.* credundus *F* es *libri* delitias *VE*

LYSIDAMVS

Quíd me amare réfert, nisi sim dóctus ac dicáculus?
Séd tu caue in quaesítione míhi sis.

ALCESIMVS

Vsque aderó domi. 530

---

529. SEN *BVE* Quid' *E*. Qid' *V* sum *EZ* ac dicaculus *Kiesslingius Mus. Rhen. XXIV p. 117.* dicax uiuus *B*. dicas uiuis *VEJFZ* (*) 530. s; *E* in quaesitione *Buecheleruś l. s. s. praeeunte* in quaestione *Valla.* inquisitione *VEJFZ.* inquisitioni *B* ût *s. v. add. caeruleator in E* Vsque *B*. Vsquę *V* adero, o *ex* i E^3, *ut vid.*

ACTVS III

CLEOSTRATA

Hóc erat ecastór, quod me uir tánto opere orabát meus,
Vt properarem arcéssere hanc nunc ád me uicinám meam:
Líberae aedes út sibi essent, Cásinam quo dedúcerent.
Núnc adeo nequáquam arcessam, né illis ignauíssumis
Líberi locí potestas sít uetulis ueruécibus 535
Séd eccum huc egreditúr senati cólumen, praesidiúm popli,

536. *Vix recte cum Peipero aut huc aut ad Epid. 189 rettuleris Auson. epist. XXV (XXVIIII) 56:* columenque senati. *nedum cum Deuerlingio Placid. p. 19, 1:* columen uel sanitas uel sustentaculum.

Act. III Sc. 2 MVLIER//// CLEOSTRATA//// *B*² *in fine v. 530, ubi* SENEX . dv *VE (atram.): atque v. 531* cleostrata *praefigunt VE*² *vacuo nullo.* Cleostrata Senes duo *J.* Cleostrata. Alcosimus *F.* Cleostrata. Stalino. Alce *Z. Cf. ad sc. anteced. et sq.* 531—535. *Sic B* (quo deduce *v. 533 in ras.*):

Vt properarem arcessere hanc ad me uicinam meam hoc erat
Ecastor id quod me uir tanto pere orabat meus libere edes
Vt sibi essent casinam quo deduceret nunc adeo nequaquam
Arcessam ignauissumis liberi loci potestas sit uitulis ueruecibus

itemque ceteri, nisi quod t *c. sp. in. V.* Et *E* arcesere, es *ex* os *E.* arcersere *F* tanto opere *VEJZ* libere *EF* ędes *V* ęęnt *E* quo deducerent *VJF.* quod educerent *E.* quod deducerent *Z* nequiquam *E* Arcesam *E.* accersam *J.* arcersam *F* ignauis sumis *VE ex ras.* ignauãs sumis *E ante ras.* ignauissumas *J.* ignauissumi *F* uitul' *E.* uetulis *FZ cum A paginam incipiente a* LIBERILOCI-POTESTASSITUETULISUERBECIBUS: *ubi primos versus recte dispescuit Lomanus Spec. p. 35, eosdem invertendos esse Brixius intellexit Annal. phil. CI p. 761 atque altero* id *del. Camerarius, altero* nunc *suppl.* ☒, *v. autem* 534 ne illis *suppl. Kochius Annal. phil. CV p. 639* (*)

536. SEDECCUMEGREDITURSENATICOLUMENPRAESIDIUMPOPULI *A itemque ceteri, nisi quod* S; *E* egreditur *om. J* senati, a *ex* t *B* senatico lumen *V.* senati^co^lumen *E* presidium *BEF* popl'i *E* (popli *Camerarius): ubi* huc *suppl.* ☒ (*)

Méus uicinus meó uiro qui líberum praehibét locum.
Nón ecastor uílis emptu'st módius qui uenít salis.

ALCESIMVS. CLEOSTRATA

ALCESIMVS

Míror huc iam nón arcessi in próxumum uxorém meam,
Quaé iam dudum si árcessatur órnata exspectát domi. 540
Séd eccam: opino arcéssit. — salue Cleóstrata.

CLEOSTRATA

Et tu, Alcésime.
Vbi tua uxor?

ALCESIMVS

Íntus illa té, si se arcessás, manet:
Nám tuos uir me oráuit, ut eam isto ád te adiutum mítterem.
Vín uocem?

CLEOSTRATA

Sine eám: iam nolo, si óccupatast.

ALCESIMVS

Ótiumst.

---

537. *Sic A* (*nisi quod* ME*), *ubi* mea *VE* liberum, u *ras. ex* a *E* p̄bet *E.* prębet *VZ.* prebet *BJF* 538. NONECASTORUILIS-EMPTUSMODIUSTVIUENI**ALIS *A, ubi* emptus est modius qui *ceteri cum membr. Turn.* emtust (emptu'st *Lambinus*) modius qui *Camerarius* (*)

Act. III Sc. 2b ALCESIMVS CLEOSTRATA *uno praeterea versu racuo A.* SENEX MVL *rubricator in B iuxta v. 539 sq.* SENEX MVLIER *V post v. 538 itemque atramento seorsum in versu E. om. JFZ: cf. ad sc. anteced.* 539. ALC *praem. BVE* MIRORKUCIAM-NONARCESSIINPROXUMUM - - - - - - - - *A* Miror B^2JFZ. iro B^1V. Miro *B rubr. E* accersi *F* inpximum *B.* in proximum *VE* 540. QUAEIAMDUDUMSIARCESSATUR - - - - EXSPECTA - - I *A, ubi* Que *EJF* iam dudum siarcessatur ornata *B.* iam si arcessatur (arcesatur *E.* accersatur *F*) dudum ornata *VEJFZ* expectat *BVEJFZ* 541. SEDECCAMOPINORARCESSITSALUECLEOSTRATA#ETTUAL - - - - *A* S; *E* eccam: opino *Bothius.* eccam opinor *etiam BVEFZ.* eccam oponor *J* accersit *BVEF* Salue *B* Clostrata *Z* tu *s. v.* B^2 *Ceterum a* CLE. Et *novum versum incipiunt proximumque a* Manet nam *BVE* 542. *Sic libri cum A* (illate sise *E,* accersas *F*) 543. *Sic libri cum A, nisi quod* tuus (TUUS *A*) *et* istuc (ISTU* *A*): *ubi* isto *Spengelius T. M. P. p. 98* (*) 544. UINUOCEM#**NEIAM——SI-OCUPATAEST#OCIMEST *A ante* (SI)NE *spatio parvo, ut vid., et inter* OCIM *fortasse* u *supra scripto* sine eam: iam nolo *S duce A.* sine nolo *BVEJZ.* sine modo *F* si occupata *E in ras.* est *bis omnes* Otium *B.* ocium *JF* (*) *Proximum versum E omissum* (*ob similem*

CLEOSTRATA

Níl moror: molésta ei esse nólo: post conuénero. 545

ALCESIMVS

Nón ornatis ísti apud uos núptias?

CLEOSTRATA

Orno ét paro.

ALCESIMVS

Nón ergo opus est ádiutrice?

CLEOSTRATA

Sátis domist: ubi núptiae
Fúerint, tum istam cónuenibo. núnc uale atque istánc iube.

ALCESIMVS

Quíd ego nunc faciám? flagitium máxumum fecí miser
Própter operam illíus hirqui intérpolis edéntuli, 550
Qui hóc mihi contráxit. operam uxóris polliceór foras
Quási catillatúm. flagitium hóminis, qui dixít mihi

---

552. *Fulgentius de abstr. serm. p. XVI ed. Lersch.* (*cf. p. 49*): catillare dicunt per alienas domos infrontate girare, a catulis tractum quod per omnes domos circumeant: unde et Propertius .... et Plautus similiter ait 'quin meam uxorem mittam catillatum.' *Cf. glossa* '*Salomonis*' catillatum: mendicatum (*sic Loewius gl. nom. p. 215 sq. pro* medicamentum) acquisitum. *Adde Paulum Festi p. 44, 13 M. s. v.* catillatio.

---

exitum cum sequenti) *iuxta v. 544 suppl.* 545. NIKILMORORMOLESTA-EIES*ENOLO***TCONUENERO *A* Nihil *BVJFZ.* Nichil *E* quom molesta *F*. Cha. molesta *Z* uolo post uenero *F* 546. *Sic A, ubi* istic apud nos *BVEZ.* istic apud uos *JF* (isti *Bothius*) Orno *B* 547. *Sic libri cum A, nisi quod* ♯SATIS**MI** (*i. e.* DOMIST) *A.* CLEOS. Satis domi est *BVEZ.* Cl. sitis domi est *J.* satis domus est *F* nuptie *EF* 548. FUERINTTUMISTAMCO*UENI**NUNCUALEATQ·ISTANC-IUBE *A* tamen istam conuenibo. Cleo. nunc *F* ualeat q' *B*[1](*corr.* *B*[2]) *V* (quę) *E* (que) istam iube *BEJFZ.* istam iub& *V* 549. *Sic A, ubi* ergo *J et* maximum *BVEJZ* 550. PROPTEROPKRAMILLIUS-IRQUHMPROBIEDENTULI *A itemque ceteri, nisi quod* hirqui improbi edentuli *B*[2]*FZ* (*om. B*[1]) *et* ir qui *VEJ,* inprobi *V* (ĩprobi *E*): *ubi* interpolis *subst.* ⁂ *coll. Mostell. 274 sq. et Cas. 226. 1019* (*) 551. QUI-KOCMIKIÇONTRAXITOPE*******ISPOLLICEORFOR - *A* Qui/ (*er.* d) *E* policear *F* 552. *Sic AB* (*er.* f *ante* hominis) *VEZ, ubi* catillae tum *membr. Turn.* catillæ tũ *J.* catille cum *F*: *cf. testim.*, michi *J* (*)

Suam úxorem hanc arcéssituram: ea se eám negat morárier.
Átque edepol mirúm, ni subolet iam hóc huic uicinaé meae.
Vérum autem altrouórsum quom eam mécum rationém puto, 555
Sí quid eius ésset, esset mécum postulátio.
Íbo intro, ut subdúcam nauim rúsum in puluinária.

CLEOSTRATA

Iám hic est lepide lúdificatus. míseri ut festinánt senes.
Núnc ego illum nihilí, decrepitum, meúm uirum ueniát uelim,
Vt eum ludificém uicissim, póstquam hunc delusi álterum. 560
Nam égo aliquid contráhere cupio lítigi inter eós duos.
Séd eccum incedit: át quom aspicias trístem, frugi cénseas.

---

555. altrouorsum *hinc habet glossar. Plaut.: cf. Ritschelius Opusc. II p. 244.*

---

553. SUAMUXOREMKANCARCESSITURAMESSEEASEEAMNEG**MO *cum incertis litterarum* RARIER *in v. sq. reliquiis A* arcessituram *Acidalius.* arcessituram esse *etiam BVEJZ.* accersituram esse *F* eā se eam (*er.* ¯) *E* (*) 554. *Sic libri cum A* (ATQ·), *nisi quod* nisubolet *B.* nisub olet *E.* ni sobolet *J* uicine męę *E* 555. UERUMAU*****TEROUORSUMQUOEAMMECUMRATIONEMPUTO *A, ubi* autem altro uersum cum *BVE.* ultro uersum cum *J.* ultro uorsum *F.* altrouorsum *Z* ea *V.* meam *Z* (cum eam *Pius*) ratione *BVE.* rationum *J* 556. SIQUIDEIUSESSETESSETMECUMPOSTULATIO *A* Siquid B^2VEJ. Sed quid B^1, *ut vid.* (*er.* ed) *FZ* esset, esset *Camerarius cum A.* esset *BVJFZ.* ęęt *E* 557. CLE. *praem BJFZ,* CLEOSTRATA *V,* cleostrata *in fine v. 556* (*distinctum a caeruleatore*) *E: del. Salmasius, Pistoris* IBOINTROUTSUBDUCAMNAUEMRUSUMINPULUINARIA *A, ubi* subducam (sub ducam, uc *ex* iic, *E*) nauim (nauin *ex* manū, *ut vid., J*) rursum inpuluinarium (in plumarium *J ante corr.* in poluinarium *Z*) *ceteri* 558. CLE. *Salmasius, Pistoris. om. libri: cf. ad v. 557* *Sic libri cum A, nisi quod* mihi *pro* miseri *F* 559. *Sic libri cum A* (UELĪ), *nisi quod* nichili// (*una litt. er.*) decrepitum (t *ex* d *m. 2*) *et* uelim (l *ex corr., ut vid.*) *E* 560. UTEUMLUDIFICEMUICISS******QUA*******KUNCALTERŪ *A, ubi* ludificem, em *e corr., E et* hunc delusi alterum *BVEJFZ* 561. NAMEGOALIQUID***TRA**R************INTEREOSDUOS *A* litigii (*prima* i *e corr.* E^2, *ut vid.*) *libri* (*) 562. SEDECCUMINCEDITATQU***************EMFRUGICENSEAS *A* S; *E* at cum *BEJZ.* atcum *V* aspitias *VE*

LYSIDAMVS. CLEOSTRATA

LYSIDAMVS

Stultítia magnast meá quidem senténtia,
Hominem úllum amatorem ád forum procédere
In eúm diem, quo quód amet in mundó siet: 565
Sicút ego feci: stúltus contriuí diem,
Dum adsto áduocatus quoídam cognató meo.
Quem hercle égo litem adeo pérdidisse gaúdeo,
Ne mé nequiquam síbi hodie aduocáuerit.
Nam meó quidem animo, qui áduocatos áduocet, 570
Rogitáre oportet príus et percontárier,
Adsítne ei animus quem áduocet necne ádsiet.
Si néget adesse, exánimatum amittát domum.
Sed uxórem ante aedis éccam. ei miseró mihi:
Metuó, ne non sit súrda atque haec audíuerit. 575

Act. III Sc. 3 L******U* CLEOS*RA*A *A*. STALICIO SENEX. CLEOSTRATA MVLIER *B*². SENEX · MVLIER *VE*. CLEOSTRATA *J*. Stalino. Cleostrata *F*. Stali. Senex. Cleostrata *Z* *De versuum discriptione cf. praef.* 563. S· *praem. B,* SEÑ *VE* ————GNAEST-MEAQU********ENTIA *A* tultitia *c. sp. in. VE* (tia *ex* ua *E*², *ut vid.*). Stulticia *BJ*. Dtulticia *F* est *libri* sentencia *VE* 564. ————————ADFORUMPROCEDERE *A* ullum amatorem *B*. amatorem Vllum *libri* (*) 565. ————————UNDOSIET *A* quo *Meursius.* cui *BVEJZ.* quoi *F* inmundũ *EZ: corr. Pius* (*) 566. *Nihil apparuit in A* Sic ego *Z* (*corr. Pius e 'priscis cod.'*) *Ante* stultus *dist. B: post* stultus *vulgo* 567. ***ASTO*****ATUS-CUID******ATOMEO *A* asto *BVE* ad uocatus *E* quoidam *F*. cuidam *ceteri* cgnato *E*¹: *corr. E*² 568. QUEMKERC**EGO***EM-ADEOPERDIDISSEGAUDEO *A* perdidisse *B ante corr., ut vid., JF*. pdisse *B* (isse *e corr. et ex parte in ras.*) *V*. perdisse *EZ* gadeo *J* 569. *Sic libri cum A, nisi quod* Neme *B*. Neq; *E et* nequicquam *VEZ*. ne quicquam *JF* 570. *Sic A totidem litteris. om. ceteri* 571. ROGITAREOPORTETPRIUSETCONTARIER *A itemque ceteri, sed* et contrarier *VEJ*. conctarier *F: ubi* et percontarier *Pylades* (*) 572. ADSITNEEIANIMUSNECNEADSITQUEMADUOCET *A itemque ceteri, nisi quod* Ab sitne (*ex parte in ras. ex* Ade sine, *ut vid.*) *B*. At sitne *V*. At sine *E*. assitne *JZ*. Adsit ne *F*, nec ne *VE*, assit *JZ: ubi* quem aduocet necne adsiet *Bothius* (*) 573. *Sic libri cum A, nisi quod* negat *JF*, ad esse *BE*, exanima tum *ex* exanimatum *B*². examinatum *VJFZ* (*corr. Pius ex 'prisca lectione'*), admittat *JF* 574. *Sic libri cum A* s; *E* edes *F* hei *FZ* michi *EJ* (*) 575. *Sic libri cum A* (ATQ·), *sed* motuo *E*¹ (*corr. E*²), nenonsit *V*. ne////////non sit (*er.* sit/) *B*, h' *E*, audierit *B*

CLEOSTRATA

Audíui ecastor cúm malo magnó tuo.

LYSIDAMVS

Accédam propius. quíd agis, mea festíuitas?

CLEOSTRATA

Te ecástor praestolábar.

LYSIDAMVS

Iamne ornáta rest?
Iamne hánc traduxti huc ád nos uicinám tuam,
Quae te ádiutaret?

CLEOSTRATA

Árcessiui, ut iússeras. 580
Verum híc sodalis túos, amicus óptumus,
Nescíoquid se suffláuit uxorí suae:
Negáuit posse, quóniam arcesso, míttere.

LYSIDAMVS

Vitiúm tibi istuc máxumumst: blandá's parum.

CLEOSTRATA

Non mátronarum offíciumst, sed meretrícium, 585

576. M. *B.* CLEOS *VE* *Sic libri cum A, nisi quod* eum malo magno *F.* cum magno malo *J* 577. SENEX *B.* S *VE* *Sic A, nisi quod* QU *ita evanuit, ut personae spatiolum antecessisse videatur* propitius *J. om. Z (add. Pylades)* ages *Z (corr. Pius)* 578. CLEOS *BVJ* (TEE)C(ASTO)R(P)R(AESTOLABAR)IAMNEORN(AT)ARESEST *litteris incluuis tantum non prorsus evanidis A* p̄stolabar *BE.* prestolabar *VJF* S. Iam ne *BF.* SEN. Iam ne *VE* res est *libri: corr. Pareus* (*) 579. *****KAN******XTI*U*ADN******NAMTU* (Ã, *ut vid., extrema*) *A* Iam ne *BVF* traduxit *B ante corr.* traduxisti *F.* traduxi *Z (corr. Pius)* 580. QUAE*******ARET#*RC**S——— *A* Que *EJF* adiuuaret *F, fortasse recte post* adiutar& *in fine v. cle.* arces *er. et ante* accersiui *in mrg.* Cle *add. V.* CLEOS. Accersiui *BEF* (*) 581. UERUMKIC********U***M- —— - - - - -- *A* Tuus *libri* 582. NESCIOQ———— *A* nescio quid *libri* uxori///, *v. s B* sue *ex* suo *E* 583. NEGA***PO***QUON — - - - - - - - - *A* quoniam *B cum As.* qm̃ *VE.* quando *JFZ* arcesso B^2. arcers *c. 2 fere litt. spat.* B^1. arceso *E.* accerso *F* (*) 584. SENEX *B.* SES *VE* UITIUMTIBIISTUCMAXUMUMEST *A* Maximũ *VJ* est *BVEJZ. om. F* es *BVEJF.* est *Z* 585. CLEOS *B.* ILE *V.* CLY (*i.* S *ex* C) *E* NONMATRONARUMOFFICIUMESTSEDMERETRICIUM *A, ubi* Non (Noma *B*) matronarum parum est Officium

Virís alienis, mí uir, subblandírier.
I tu átque arcesse illam: égo intus quod factóst opus
Volo áccurare, mí uir.

LYSIDAMVS

Propera ergó.

CLEOSTRATA

Licet.

Iam pól ego huic aliquem in péctus iniciám metum.
Misérrumum hodie ego húnc habebo amásium. 590

ALCESIMVS. LYSIDAMVS

ALCESIMVS

Viso húc, amator si á foro rediít domum,
Qui me átque uxorem lúdificatust lárua.
Sed éccum ante aedis. — ád te hercle ibam cómmodum.

---

590. *Osbernus p. 6:* hic amasius, amasii ·i· ille qui inmoderate amat uel etiam qui intemperate amatur: unde Plautus in Cassia 'miserum hodie ego hunc habeo amasium.'

(Offitium *VE*) *BVEJF:* parum *om. Z,* est *trai. Parcus cum A* s; *E* meretritiũ *V.* meretricum *FZ* (*) 586. UIRISALIENISMI****** BLA****IER *A* sublandiirier *V* 587. ITUATQ·ARCESSEILLAMEGO· INTUSQUODFACTUSTOPUS (US *extr. per ligat.*) *A* atque (t *ex* q) *c. 2 litt. spat. B* accerse *F* quid *B.* que *F* facto est *libri* (*) 588. *Sic A cum spatiis, ubi* uir propera ergo licet *ceteri om. personis, quas add. Saracenus* 589. *Sic libri cum A, sed* pol *s. v.* E^2, *ut vid.,* huc *F,* Inpectus *B.* Inpetus *V,* initiam *VE.* iniiciam *FZ* 590. *Sic A, ubi* miserumum *B.* miserrimum *VJZ.* miserimum *ex* miserimẽ E^2, hodie hunc ego habeo *VEJFZ* (ego hunc *Camerarius,* habebo *Pius cum A: cf. testim.*). hodie hunc habeo *praecedente 2—3 litt. sp. B*

Act. III Sc. 4 ALCESIMUS LYSIDAMUS *A uno praeterea versu vacuo.* SEÑ (SENEX *E*) ·II· DV *VE.* SENES DVO E^2J. Alcesimus. Stalino *F.* Alcesimus. Senex *Z* *De versuum dispositione* [illegible]

591. Alĕ *praem. VE,* Acĭ *B* *Sic AB,* [illegible] Volo *JFZ* (*corr. Angelius*), redierit a [illegible] *ubi* Ludificatus est *ceteri* (*) 593. IBAMCOMMOD—— *A* s; *E* [illegible]

LYSIDAMVS

Et hércle ego ad te. quíd ais, uir minumí pretei,
Quid tíbi mandaui? quíd tecum orauí?

ALCESIMVS

Quid est? 595

LYSIDAMVS

Vt béne uociuas aédis fecistí mihi,
Vt tráduxisti huc ád nos uxorém tuam.
Satín propter te péreo ego atque occásio?

ALCESIMVS

Quin tú suspendis té? nempe tute díxeras
Tuam arcéssituram esse úxorem uxorém meam. 600

LYSIDAMVS

Ergo árcessiuisse aít sese et dixísse te
Eam nón missurum.

ALCESIMVS

Quín eapse ultró mihi
Negáuit eius óperam se morárier.

LYSIDAMVS

Quin eápse me adlegáuit, qui istam arcésserem.

---

594. SEÑ *VE*. STAL *B* *Sic A* (*sed* MINIMIPRETEI), *ubi* At ego hercle *B*. Atque ego hercle *VE*² (ego *om.* *E*¹) *JZ*. Atque hercle ego *F*, *Bentleius* nis *ex* ris, *ut vid.*, *B* minimi *omnes* pretii *V*. pretii *B*. ptii *E*. precii *JFZ* 595. QUIDTIBIMANDAUIQUIDTECUMORAUI#——— *A* quid' tecum *E* ALCESIMVS Quid est? *BVE*

596. S̃ *V*. Sõ *E*. STAL *B* *Sic A* (*sed* AEDISFECI*TI), *ubi* uaciuas *BV*. uasciuas *E*¹. uacuas *E*²*JFZ* edis *E*. aedes *JF* michi *J* (*) 597. *Sic libri cum A* 598. *Sic libri cum A* (ATQ·), *sed* aego *V*, occaso *JZ* (*) 599. *Sic libri, nisi quod* SUSPENDES *A*. suspendes *BVEJF* (*corr.* *Z*) mempe tu te *B* *Verba* nempe ..... ait se (*v.* *601*) *in ras.* *E* (*) 600. TUAMACCERSITURAMESSEUXOREMUXOREMMEAM *A et Bothius, ubi* arcessituram (arcersituram *B*. accersituram *JF*) Esse uxorem meam *ceteri* (*) 601. SENEX *B*. S̃ *VE* *Sic libri, sed* ACCERSIUISSE *A cum VJF*. arcersiuisse *B*. acce,ssiusse *E* ad te sese *F* 602. EAMNONMISSURUM#QUINEAPSALTROMIKI *A*, *ubi* misurum *V*. missũ ru *E*, ALC. Quin ea (eam *BV*) ipsa ultro *BVEJFZ*: eapse *Bothius* 603. *Sic libri, sed* semorarier *BVE*. SEMORARIERIER *A*, *ut vid.* 604. SENEX *B*. S̃ *VE* QUINEAPSEMEADLEGAUITQUIISTAMACCESSEREM *A*, *ubi* ea (eã *V*) ipsa *ceteri*

ALCESIMVS

Quin níhili facio.

LYSIDAMVS

Quín me perdis.

ALCESIMVS

Quín benest. 605

LYSIDAMVS

Quin étiam diu morábor.

ALCESIMVS

Quin cupió tibi —

LYSIDAMVS

Quin —

ALCESIMVS

áliquid aegre fácere.

LYSIDAMVS

Quin faciám lubens.
Numquám tibi hodie 'quín' erit plus quám mihi.

ALCESIMVS

Quin hércle te di pérdant postremó quidem.

LYSIDAMVS

Quid núnc? missurun és ad me uxorém tuam? 610

(eapse *Bothius*), me allegauit *FZ*. male allegauit *J*, accerserem *JF*. arceserem *B*. arcesserem *Z* (accesserem *etiam VE*) 605. ALC *B*. alcesimus (*in fine v. 604*) *VE* QUINNIKILIFACIO#QUINMEPERDIS# QUINBENEST *A* Qui B^1VE: *corr.* B^2 nichili *BE* SENEX *B*. S̄ *VE* Quin *B* ALC *B*. alcesimus *VE* Quin *ras. ex* Qum, *ut vid.*, *B* bene est *libri* 606—609. *Sic A:*

QUINETIAMDIUMORABORQUINCUPIOTIBI
QUINALIQUIDAEGREFACEREQUINFACIAMLUBENS
NUNQUAMTIBIKODIEQUINERITPLUSQUAMMIKI
QUINKERCLEDITEPERDANTPOSTREMOQUIDEM

itemque ceteri, nisi quod Quin et iam *E*, aegere *B*, libens *BVEZ*, numquam *BVE*, ercle *E*, dei *BVEFZ: ubi personas interposuit Bothius*, te di *trai. Langenus Mus. Rhen. XII p. 433* (*) 610. S̄ *V*. STAL *B*. Soĩ *E* QUIDNUNCMISSURUNEESADMEUXOREMTUAM *A*, *ubi* Quid' nunc *E* missurus ne es *BVE*. missurusne es *JFZ* (missurunne es *As*)

ALCESIMVS

Ducás easque in máxumam malám crucem
Cum hac, cum ístac cumque amíca sis etiám tua.
Abi et áliud cura: ego iám per hortum iússero
Meam istúc transire uxórem ad uxorém tuam.

LYSIDAMVS

Nunc tú mihi amicus és in germanúm modum. 615

Qua ego húnc amorem mi ésse aui dicám datum?
* * * * * * * * * *
Aut quód ego umquam erga Vénerem inique fécerim:
Tot síc amanti mi óbuiam ueniúnt morae.
Attat
Quid illúc clamoris ópsecro in nostrást domo? 620

---

611. DUCASEASQ·INMA*****MALAMCRUCEM *A* eas que *E* maximam *V fortasse cum A* 612. CUMKACCUMISTACCUMQ·AMICAETIAMTUA *A itemque ceteri* (cumque istac cumque amita *F*): *ubi* sis *suppl.* ☙ (*) 613. ABINETALIUDCURAEGOIAMPE*K*RT***USSERO *A*, *ubi* Abi et aliud *ceteri* ///ortum *ex* horicum, *ut vid.*, *E*. ortum *F* iussero, o *ex* e E^2, *ut vid.* (*) 614. *Sic libri cum A, sed* uxorem transire *JF*, ad *ex* et E^2 615. S̄ *V*. STAL *B*. Sos̄ *E* *Sic libri cum A* (*) 616. QUAEGOKUNCAMOR**MIKIESSEAUIDICAMDATUM *A*, *ubi* Quia *B*, huc *J*, aut *BEJFZ*. aut (a *ex* &, *ut vid., corr.*) *V:* aui *Scioppius Susp. lect. I 11 cum A* (*) *Post hunc versum lacunam signavit* ☙ *ad hoc exemplum:*

Metuo, ne quid malo sit, quod hodie egerim

617. *Sic libri cum A, sed* qd̄ *V*, unquam *BJFZ*, iniquę *V* (*) 618. Tot sic amanti mi ☙. QUI(*vix* TOT)SICNUBENTIMIKI *A*. Cui sic tot (*priore* t *ex* a *B*) amanti mihi *ceteri* obuiam ueniunt *Geppertus*. OBUIAMEUENIUNT *A*. obuiam eueniant *BVEJZ*. obuiam reueniant *F* MORAE *A*. morę *BZ*. more *VEJ*. mortes *F* (*) *Mox* ATTAT *in medio versu seorsum habet A*, Attat (At at *E ex ras. F*) *versui 620 praem. ceteri* 620. *Sic A* (OPSECRO), *ubi* illud *FZ*, obsecro *et* in nostra (nrā *BV*) domo est *BVEJFZ* (*)

PARDALISCA. LYSIDAMVS

PARDALISCA

Núlla sum, núlla sum: tóta, tota óccidi.
Cór metu mórtuomst, mémbra miseraé tremunt:
Néscio, unde aúxili praésidi pérfugi
Mi aút opum cópiam cómparem aut éxpetam.
Tánta factú modo míra mirís modis 625
Íntus uidí nouam atque íntegram audáciam.
Cáue tibi, Cleóstrata, apscéde ab ista, ópsecro,
Né quid in té mali fáxit ira pércita.
Éripite isti gládium, quae suíst sibi impos ánimi.

---

628. *Huc rettulit Studemundus* ira percitus *apud Frontonem p. 74, 13 N.: vix recte* (*cf. lex.*).

Act. III Sc. 5 PARDALISCA L**IDAMVS *A uno praeterea versu vacuo.* ANCILLA · SENEX · *B.* Senex ancilla *VE.* Pardilisca ancilla. Stalino *F.* Stalino senex. Pardalisca ancilla *Z* 621—628. *Sic A:*

***LASUMNULLASUMTOTATOTAOCCIDI
CORMETUMORTUUMSTMEMBRAMISERAETR**U**
NESCIOUNDEAUXILIIPRAESIDIIPERFUG——
MIKIAUTOPUMCOPIAMCOMPAREMAUTEXPETAM
**NTAFACTISMODOMIRAMIRISM———
*NTU*U*DINOUAMATQ·INTEGRAMAUDACIAM
CAUETIBI*******ATAAPSEDEABISTAOPSECRO
NEQUIDINTEMALIFAXITIRAPERCITA

ubi B:

Añ. Nulla sum nulla sum tota tota occidi cor metu mortuum est
Membra miserę tremunt nes///cio unde auxilii presidii
Perfugii mihi aut opum copiam comparem aut expetam
Tanta factis modo mira ueris modis intus uidi nouam
Atque integram audaciam; Caue tibi cleostrata abscede
Ab ista obsecro nequid inte mali faxit ira percita

itemque ceteri, nisi quod ancilla *praem. VE* Nulla nulla sum *EZ* mortuum (*om.* est) *J* Menbra *VJ* misere *VEF* nes///cio *ex* ne scio *B.* nescio *ceteri* auxiliũ *F* prẹsidii *V.* p̄sidii *E* Profugii *F* comparam *B ante ras.* mira ueras *B ante ras.* mira-ueris *VEJ.* mira uis *F* audatiam *VE* creostrata ab scede *E: quae recte discripsit cum A Bentleius ad Cic. Tusc. III 19, cum v.* 625 factu *Scioppius Susp. lect. I 11,* miris *Camerarius* (*cum A, ut vid.*) *emendaverit* (*) 629 *sq. Sic A:*

ERIPITEISTIGLADIUMQUAESUISTIMPOSANIMI
NAMQUIDESTQUODKAECKUCTIMIDAATQ·EXANIMATAEXSILIUIT

LYSIDAMVS

Nám quid est quod haéc huc timida atque éxanimata exsíluit? 630

Párdalisca.

PARDALISCA

Périi: unde meae usúrpant aures sónitum?

LYSIDAMVS

Réspice modo ad me.

PARDALISCA

O ére mi —

LYSIDAMVS

Quid tibíst? quid timida's?

PARDALISCA

Périi.

LYSIDAMVS

Quíd, periisti?

PARDALISCA

Périi: et tu periísti.

LYSIDAMVS

Ah, perii? quíd ita?

---

ubi B (*erasa* a, *ut vid.*, *post* impos *et* ? *post* foras [*mox* ? *post* Pardalisca B^2]):

Eripite isti gladium quę sui est impos //// animi

S. Nam quid est quod haec huc timida atque exanimata exiluit foras

itemque ceteri, nisi quod que sui est *JF*. quesuiē *V*. ques///ui est (*er.* t, *ut vid.*) *E* ScS̄ (c *ex* o) *praem. E* ħ *E* timida *ex* tumios, *ut vid.*, *E* exaniminata exilunt *J* exiliuit foras *F*. exiluit (*om.* foras *cum A*) *Z*: *v.* 629 sibi *suppl.* S̄ (*) 631. PARDALISCA#PERIUNDEMEAEUSURPANTAURESSONITUM *A*, *ubi* Pardilisca *BVEF* ANCILLA Perii *BVEF* mee *EF* (*) 632—634. *Sic A*:

RESPICEMODOADME#OKEREMI#QUIDTIBIESQUIDTIMIDAES#PERI
QUIPERISTI#PERIIETTUPERIS———PERI#QUIDITA
UAETIBI#IMMOUAETIBISIT#NECADAMAMABOTENEME

sic autem B:

S. Respice modo ad me ANCILLA ere mi SEŇ. Quid tibi est?
Quid timida es? ANCILLA Perii SEŇ. Quid peristi?
AŇ. Perii et tu periisti SEŇ. Aperi quid tibi ANCIL. Ve tibi;
S. Immo istuc tibi sit ANCIL. Nec ad amabo tene me

itemque ceteri, nisi quod Sc (c *ex* o) *praem. E item v. 634* (*interim* S *cum V notans*) eremi *VE*. here mi *JFZ* timida *ex* tumida E^2 Quid' *E* AŇ, N *in ras. B* tu peristi *B ante corr. Z* quid' *E*

PARDALISCA

Vaé tibi.

LYSIDAMVS

Immo uaé tibi sit.

PARDALISCA

Né cadam, amabo, téne me.

LYSIDAMVS

Quícquid est elóquere mihi citó.

PARDALISCA

* * * 635

Cóntine, pectús * *
Face uéntum amabo pállio.

LYSIDAMVS

Timeo hóc negoti quíd siet,
Nisi haéc meraco se úspiam
Percússit flore Líberi. 640

---

640. *Hinc Fulgentium s. v.* friguttire *duxisse* nimirum sauciauit se flore Liberi *ex Ennii si dis placet comoedia 'Telestide'* (*ut* uerborum rore percussit *Mythol. I praef.*) *Mercerius vidit.*

---

tibi est sit *E* nec adamabo *V.* necadamabo E^1. necat amabo B^2E^2JFZ te neme *E: ubi v.* 633 ah perii *Geppertus, v.* 634 ne cadam amabo *Camerarius cum A* (*) 635 *sq. Sic* ℭ *duce Bergkio Opusc. II p. 744 sq.* (*supplens velut* ⟨Caput mihi, quaéso,⟩ Cóntine, pectús ⟨leua⟩*: cf. v. 642. Rud. 510*), *ubi A:*

QUICQUIDESTLOQUEREMIKICITO#CONTINEPECTUS

B vero:

S. Quicquid est eloquere mihi cito ANCIL. Contine pectus

itemque ceteri, sed Quic quid est eloq̃re *E* (*) 637—640. *Sic A:*

FACEUENTUMAMABOPALLIO#TIMEOKOCNEGOTIQUIDSIET
NISIKAECMERACOSEUSPIAMPERCUSSITFLORELIBERI

sic autem B:

Face uentum amabo pallio SEÑ. Timeo hoc negotium quid est
Nisi haec mera glose uspiam percursit flore libico

itemque ceteri, nisi quod uentulum *Z* quod est *J* (*ut vid.*). quidẽ *EZ* (*corr. Pius*) lĩ emera glose E^1 (imera E^2). haec imera glosae *Z.* haec meraclo se *membr. Turn.* (*Camerarius*) percussit *FZ cum A et membr. Turn.* Libyco *F et membr. Turn., ubi* Liberi *Pius cum A: cf. testim.* (*)

PARDALISCA

Óptine aurís, amabo.

LYSIDAMVS

Ín malam a mé crucem?
Péctus aurís caput téque di pérduint.
Nám nisi ex té scio, quícquid hoc ést, cito:
Hoc iám tibi istuc cerebrúm dispercutiam, éxcetra tu, ludíbrio,
Pessúma, adhuc quae me habuísti. 645

PARDALISCA

Ere mí.

LYSIDAMVS

Quid uis, mea tu áncilla?

---

644. *Liber glossarum s. v.* scatebris: sic Plautus multorum penium receptatricem uel malam ancillam 'excetram' ⟨uocat⟩, quod ab ea uenena scateant: *quae ad Pseud. 218 et ad hunc versum spectare Goetzius indicat.* 646 *sq. Festus p. 170, 8 M.:* Numero [antiqui cum pro nimium diceba]nt uidentur esse . . . . . nimium . . . Sinnius Capito: esse enim . . . . At Panurgus Artorius (An Panurgus Antonius *cod.:* *at eundem dici grammaticum cuius similem de verbo 'topper' habemus*

641—645. *Sic A:*

——NEAURESAMAB——INMALAMAMECRUCEM
***TUSAURESCAPUTTEQ·DIPER————
NAMNISI**TESCIOQU**QUIDKO*ESTCITOKOC
IAMTIBI*STUCCEREBRUMDISPERCUTIAMEXCETRATU
LUDIBRIOPESSUMAADKUCQUAEMEKAB***TI

sic autem B:

AN. Obtine auris amabo SEN. I in malam crucem pectus
Auris caput teque di perduint Nam nisi ex te scio
Quicquid hoc scito Iam tibi istuc cerebrum dispercuciam execrata
Ludibrio pessuma adhuc quae me habuisti

itemque ceteri, nisi quod Optine *E* aures *JFZ* in (*non* I in) *VE JFZ cum A, ut vid.* (*quod cum interrogatione serv.* ☠) Aures *JF* caput *E* teque dii *J.* te diique *F* perdiunt *VEF* tibi *post* cerebrum *F* dispertiam *VEJZ.* dispartiam *F* execreta *J.* execratum *F* ad huc que *EJF: ubi* hoc est cito *Fleckeisenus cum A,* hoc *post* cito *iteratum in A in v.* 644 *adhibuit* ☠ (*scil.* '*scipione*') *eidem* ludibrio *adiungens,* excetra tu *cum A* (*cf. testim.*) *Lipsius Ant. l. II II* (*) 646—648. *Sic A:*

EREM* #QUIDUISMEATUANCILLA#NIMIUMSAEU——NUME
————O————
SEDKOCQU***UIDESTELOQUEREINPAUCACONFER

sic autem B:

AN. Ere mi SEN. Quid uis mea ancilla? ANCIL. Nimium seuis
S. Num ero dicis? Sed hoc quicquid est loquere Inpauca refer

itemque ceteri, nisi quod Here mi *JFZ* quid' *E* mea ancilla

PARDALISCA

Nimiúm saeuis.

LYSIDAMVS

Numeró dicis.

Sed hóc quicquid ést eloquere, ín pauca cónfer:
Quid íntus tumúlti fuít?

PARDALISCA

Scibis, aúdi.

Malúm pessumúmque hic apúd nos modo íntus 650
Tua áncilla hoc pácto exordíri coépit,
Quod haúd Atticám condecét disciplínam.

---

adnotationem Muellerus intellexit in suppl. ann. p. 388. 412 neque dubitare debebat de nomine cum 'Artorius' et illic audiat et p. 225 s. v. 'procestria' et p. 364 s. v. 'tentipellium'. Simul apparet errasse et Teuffelium Hist. litt. R. § 263, 4 cum Burmanno eundem habentem Artorium (Panurgum) cum C. Artorio Proculo apud Quintilianum inst. or. IX 1, 2 et Schwabium Antonius *restituentem*) haec ait: 'numero' nimium cito, celeriter nimium ut Plautus in Casina 'ere mi . . . . . dicis' (*ubi* numero: nimium, nimis cito, celeriter nimium. nimium, ut Plautus in Casina *em. Muellerus suadentibus quae secuntur exemplis et adnotationis s. v. 'topper' similitudine: ubi item Sinnio opponitur Artorius, ut Aelio s. v. 'procestria'*). 649. *Nonius p. 483, 38 M.:* tumulti pro tumultus. Plautus Casina 'quid intus tumulti fuit?'

---

etiam Festus saeuis *Z.* saepius *cod. Festi* So. Num *E* Num hero *JFZ* (Numero *Valla ex Festo*) hoc *s. v. V* est loquere *VEJZ* (*in B spat. 2 litt. intercedit*). est eloquere *F cum A* inpauca *VEJFZ* refert *V* (*) 649. Q———L—FU—— SC — S—— *A spatiis quadrantibus* Quin *V ante corr.* Scibis *BV* audi// *V, cr.* s 650–656. *Sic A:*

LUMPES*I*Q·******O******PUDNOS
——NCILLAKOCPACTOEX————————
QUODKAUDATTICACONDE******CIPLIN——
QUID*****#TIMORPRAEPEDITDIC*****GUAE
POSSUMSCIREEGOISTUCEX**QU***EGOTIEST#DICAM
TUAANCILLAQUAMTUTUOUILICOUIS
DAREUXOREMEAINTUS#QUIDINTUS#QUIDEST

sic autem B:

Malum pessumum q' hic modo intus apud nos
Tua ancilla hoc pacto exordiri coepit quod haud atticam
Condecet disciplinam SEÑ. Quid est id ANCIL. Timor prae
Pedit dicta linguae SEÑ. Quid est possum scire ego istuc
Ex te quid negotii est ANCIL. Dicam tua ancilla quam tuo
Vilico uis dare uxorem ea intus SEÑ. Quid intus quid est?

itemque ceteri, nisi quod pessumumq; *VFZ* pessimumq; *EJ cum A, ut vid.* aput *J* cępit *V.* cepit *EF* Addecet *Z*

LYSIDAMVS

Quid ést id?

PARDALISCA

Timór praepedít dicta línguae.

LYSIDAMVS

Possúm scire ego ístuc ex té? quid negótist?

PARDALISCA

Tua áncilla, quám tu tuó uilicó uis 655
Dare úxorem, ea íntus —

LYSIDAMVS

Quid íntus?

PARDALISCA

Quid? dícam:
Imitátur malárum malám disciplínam,
Viró quae suo ínterminátur.

LYSIDAMVS

Quid érgo?

PARDALISCA

Ah.

---

quid idē *V* p̄. Pedit *E*. Prepedit *JF* lingæ S̃ quid' est *E* quid negocii siet *F* tua *ras. ex* tuā *V* Vllico *V ante corr.* *V*. 650 apud nos modo intus *trai. Spengelius, v.* 654 Quid est *ante* possum *del. Lomanus p. 166 et Kampmannus de EX praep. p. 17 cum A, ante* quid negotist *interrogationis signum posuit* S̃ *et* dicam *quod sequitur hoc loco delens pro* est *v. 656 adhibuit corr.* PA. quid? *duce A* (*) 657—661. *Sic A:*

IMITATURMALARUMMALAMDISCIPLINAM
UIROQUAESUOINTERMINATUR
QUIDERGO#AK#QUIDEST#INTERIMEREAITUELLEUITAM
GLADIUMKEM#GLADIUM#QUIDEUMGLADIUM
KABET#EIMISEROMIKICUREUMKABET

sic autem B (uelle uitam *in ras., er. fortasse* gladium hemgladi)*:*

ANC. Imitatur malarum malam disciplinam uiro suo quae inter
Minatur uitam SEÑ. Quid ergo? ANCIL Ah SEÑ. quid est
AÑ. Inter emere ait uelle uitam gladium SEÑ. Hem ANCIL. Gladium
SEÑ. Quid eum gladium? ANCIL. Habet SEÑ. Ei misero mihi cur
eum habet?

itemque ceteri, nisi quod malorum *E* suo que *EJF* S̃. quid' ANC̃. *E*. Stal. quid? Par. (*om.* est) *Z* Interimere *JFZ cum A, ut vid.*

LYSIDAMVS

Quid ést?

PARDALISCA

Interímere eius aít uelle uítam.
Gladium —

LYSIDAMVS

Hém.

PARDALISCA

Gladium —

LYSIDAMVS

Quid eúm gladium? 660

PARDALISCA

Habet.

LYSIDAMVS

Eí misero mihi. cúr eum habet?

PARDALISCA

Inséctatur ómnis domi, ágitat per aédis,
Nec quémquam prope ád se sinít saeua adíre:
Ita ómnis sub árcis sub léctis laténtes
Metú mussitánt.

---

uitam gladio *F* quid' eum *E* hei *FZ* quor *F*. cor *J* eam *Z*. *Vbi v.* 658 quae suo *trai*. *Bothius cum A*, uitam *del*. *Acidalius cum A* (*ut vid.*), *v.* 659 eius *suppl.* ☙ (*) 662 *sq.* *Sic A:*

INSECTATUROMNESDOMIPERAEDIS
NECQUAEMQUAMPROPEADSESINITADIRE

sic autem B:

ANC. Insectatur omnis domi peredis nec quēquam prope adse sinit adire

itemque ceteri (*sed* oĩs *E*. omnes *JZ*, peredis *E*. per edes *JF*, ppe *s. v. V*): *ubi* agitat *eodemque versus loco mox* saeua *suppl.* ☙ (*) 664—666. *Sic A:*

ITA**NESSUBARCISSUBLEC**SLATENTES
UMUTANT#OCCIDIATQ·INTERII
QUIDILLIOBIECTUMS**A**TA———

sic autem B:

Ita omnis sub arcis sub lectis latentes metu mussitant
S. Occidi atque interii quid illi obiectum est maliciam repente

itemque ceteri, nisi quod sub archis *JF* sub lect' *E* metumus sitant *V*. metu mussistant *E* interi *V* malitiā *V*. maltiā *E*¹.

LYSIDAMVS

Occidi átque interíui. 665
Quid íllic obiéctumst malí tam repénte?

PARDALISCA

Insánit.

LYSIDAMVS

Sceléstissumúm me esse crédo.

PARDALISCA

Immó, si sciás dicta quaé dixit hódie —

LYSIDAMVS

Istúc expetó scire, quíd dixit?

PARDALISCA

Aúdi.
Per ómnis deós et deás deieráuit 670
Occísurum eam háč nocte quícum cubáret.

---

maltiae E^4. maliciae *J*. maliti(a)e *FZ* *post* repente *ras. E* *Vbi v.* 665 interiui *et v.* 666 illic *corr. Spengelius*, mali tam *cum A, ut vid., Camerarius* (*) 667—669. *Sic A:*

INSANIT#SCELESTISSIMUMMEE***CR———
IMMOSISCIAS*****QUAEDIXITKODIE
ISTUCEXSPET******QUID—— ————

sic autem B:

AÑ. Insanit SEÑ. Scelestissimum me esse credo ANCIL. Immo siscias
Dicta quę dixit hodie SEÑ. Istuc ex pecto scire. Qnid dixit
AÑ. Audi *e. q. s.*

itemque ceteri, nisi quod ęssę *E* credo ANC. E^2 *ex* AÑcl'. credo iminosicias *E* que *JF* expeto *VEJFZ* 670—683. *Sic A* (*qui in primo versu* DELIRAUIT *vel* DELIRAUIIT *habuisse videtur, in antepaenultimo extrema sunt incertissima*):

ROMN*****TDEASDELI***IT
OCCISURAMEUMKACNOCTEQUICU*CUBARET
MENOCCIDET#ANQUIPPIAMADTEATTINET#UAK
QUIDCUMEA
NEGOTITIBIST#PECCAUI
ILLUCDICEREUOLEBAMUILICUM
SCIENSDEUIAINSEMITAMDEGREDERE
NAMQUIDMIKIMINATUR#TIBIINFESTASOLIST
PLUSQUAMCUIQUAM#QUAMOBREM#QUIASEDESUXOREM
OLYMPIONI
NEQ·SETUAMNECSUAMNEQ·UIRIUITAMSINETINSOIEM
CRASTINUMPROTOLLIIDKUCMISSA******IU*DIC———
ABE*UTCAU******#PERII***CL—— ————————

LYSIDAMVS

Men óccidet?

PARDALISCA

Án quippiam ád te attinét?

LYSIDAMVS

Vah.

PARDALISCA

Quid cúm ea negóti tibíst?

LYSIDAMVS

Peccaui: íllue
Dicére uolebam uílicum.

PARDALISCA

Sciéns de uia ín semitám degredíre. 675

LYSIDAMVS

Num quíd mihi minátur?

PARDALISCA

Tibi ínfesta sólist
Plús quam quoiquam.

LYSIDAMVS

Quam ób rem?

---

sic autem B (ubi in primo versu occisuram *corr. B^2 cum A, in tertio* negotii tibi est *c. ras. ex* tibi negotii est *B^1, in paenultimo* in *ras. ex* sin [*c. 2 litt. sp.*] *et* dicam *ex* di *B^2, in ultimo* x *in ras.*):

AN. Audi per omnis deos et deas deiurauit occisurum eum hac
Nocte qui cum cubaret SEŃ. Me occidet? ANCIL. Anquippiam
Ad te adtinet? SEŃ. Vah ANCIL. Quid cum ea //////negotii tibi est?
S. Peccaui illuc dicere uilicum uolebam ANCIL. Sciens de uia
Insemitam degredere SEŃ. Num quid mihi minatur?
AŃ. Tibi infesta soli est plus quam cuiquam SEN. Quam obrem?
AŃ. Quia se des uxorem olimpioni neque se tuam nec se suam neque uiri
Vitam sin crastinum protolli id huc missa sum tibi ut dicam
Ab ea ut caueas tibi SENEX Perii hercle ego miser

itemque ceteri, nisi quod omnes *JZ* quicum *EJZ.* qui eũ *V* Me occidit *VE^1* (occidet *E^2*). Male occidet *J* attinet *JFZ* negotii tibi est *VEZ.* negocii est *J.* negocii est tibi *F* illuc discere *E.* illunc dicere *Z* de gredere *E.* regredere *FZ* Nuquid *VEJZ.* Nunquid *F* infecta *J* quoiquam *F* sedes *VE.* si des *FZ*

PARDALISCA

Quia se dés uxorem
Olýmpioni:
Néque se tuam nec suám neque
Víri uitam sinere ín diem
Crástinum protólli: id huc 680
Míssa sum tibi ut dícerem,
Áb ea uti caueás tibi.

LYSIDAMVS

Périi hercle ego misér.
Neque ést neque fuít me senéx quisquam amátor
Adaéque misér.

PARDALISCA

Ludo ego húnc quam facéte: 685
Nam quaé facta díxi, omnia huíc falsa díxi.
Era átque haec dolum éx proxumo húnc protulérunt:
Ego húc missa súm ludere.

Olympioni *JFZ* nec se suãq. uiri *V* sin *V.* siñ *E.* in *J cum B*². sinet in *FZ cum A, ut vid.* huc *E* tibi, ti *e corr. E*², *ut vid.* di *VE cum B*¹. dicerem *JFZ cum As* ercle *E* *Vbi v.* 670 deierauit *et v.* 675 degredire *corr. Bentleius recte utrumque versum cum sequenti discribens, v.* 672 Men *corr. Lomanus cum A, in v.* 673 illuc *adhibuit* ☙ *adiuncta clausula iamb., in qua* uolebam uilicum *trai. Fleckeisenus cum A* (*ut vid.*) *idem v.* 677 *comprehendens confirmante A, v.* 678—683 *discr.* ☙, *v.* 679 sinere *cum Lipsio em. et* in diem *duce A (?) reponens, v.* 682 uti *corr.* (*) 684—686. *Sic A:*

NEQ·*****Q·FUITMES***XQU**Q
***EQ·MIS**#LUDOEGO
NAMQUAEFA*****X*

sic autem B (*v.* 686 q̃ *B*² *add: lineola eo fortasse consilio, ne* Namque *coniungatur*):

Neque est neque fuit me senex quisquam amator
Ad aeque miser ANCIL. Ludo ego hunc facete
Nam q̃ facta dixi omnia huic falsa dixi

itemque ceteri, nisi quod quisque *J* At ęque *V.* Adequę *E.* Ad aequo *J* facere *E* Nam quę *EZ.* Nãquę *V.* Nam que *JF: ubi v.* 685 quam *suppl.* ☙ *coll. Asin 581* (*) 687—691. *Sic A:*

LE***T
LISC*
QU
MOR*******SMIK RD
ETIAMNEKABETNUN

LYSIDAMVS

Heús, Pardalísca.

PARDALISCA

Quid ést?

LYSIDAMVS

Est —

PARDALISCA

Quid?

LYSIDAMVS

Ést, quod uolo éxquirere éx te.

PARDALISCA

Moram óffers mihi.

LYSIDAMVS

Át tu mihi óffers maerórem. 690

Sed étiamne habét nunc Casina ínsana gládium?

691—693. *Gellius N. A. I 7, 11* (*vel potius Gellii amicus 'lectione multa exercitus, cui pleraque omnia ueterum litterarum quaesita, meditata euigilataque erant'*): Plautus etiam in Casina cum de puella loqueretur 'occisurum' dixit, non 'occisuram', his uerbis 'etiamne .... uilicum' .... non ergo isti omnes soloecismus quid esset ignorarunt, sed et Gracchus 'dicturum' et Quadrigarius 'futurum' et 'facturum' et Antias 'processurum' et Plautus 'occisurum' et Laberius 'facturum' indefinito modo dixerunt, qui modus neque in numeros neque in tempora neque in genera distrahitur, sed omnia istaec una declinatione complectitur. *Cf. Hertzius Vind. Gell. alt. p. 13 sq. adn.*

---

sic autem B (*in quo ab hoc inde v. pers. notas in marg. scr. rubr.*):
Era atque haec dolum
Ex proxumo hunc protulerunt · ego huc missa sum ludere
SEŃ. Heus pardalisca quid est ANCIL. est SEŃ. Quid? ANCIL. est
Quod uolo exquirere ate. moram offers mihi SEŃ. At tu
Mihi offers merorem. Sed etiam ne habet nunc casina gladium
itemque ceteri, nisi quod Hera *JFZ* ħ *E.* hec *JF* proximo *VE*
hunc missa *JF* ludere. Heus *Z* pdalisca *VE* (pdal *in ras.*). pardalisca *JZ.* pardilisca *F* (d *in B suprascr. m. 2*) Pa. quid est? Stal. est. Pa. quod St. Est quod *F.* Pa. Quid est? St. Est quod *Z* exquire *J* ate moram *VJ.* ad te moram *E.* ad te Pa. moram *FZ* maiorem *F* sedet iã·ne *V.* s; etiam ne *E.* etiamne *Gellius* (*ubi* set *inter* s et *a librariis omissum putat Hertzius*) habet et nunc *EZ.* habet et nunc et *F.* habet *Gellius* *Vbi v.* 689 ex te *em. Kampmannus de* AB *praep. usu Pl. p. 29, v.* 691 insana *post* Casina *suppl.* ꝑ (*)

PARDALISCA

Habét, sed duós.

LYSIDAMVS

Quid, duós?

PARDALISCA

Alteró te
Occísurum aít, alteró uilicum hódie.

LYSIDAMVS

Occísissumús sum omnium hóminum qui uíuont.
Lorícam induam: hóc optumúm mi esse opínor. 695
Quid úxor mea? án non adiít atque adémit?

PARDALISCA

Nemo aúdet prope áccedere.

LYSIDAMVS

Éxoret.

692—694. *Sic. A:*

KA**T#SEDDU*S#QUID - - - - - - - - - - TE
OCC**URAMAITALTER***LI - - - - - - - - - - - - - - - - - -
OCCISISSIMU**UM - UU—

sic autem B (ubi occisuram *corr. B² cum A: cf. testim.):*
ANCIL. Habet sed duos SEÑ. Quid duos ANCIL. Altero te occisurum
Ait altero uilicum hodie SEÑ. Occisissimus sum omnium qui uiuunt
itemque ceteri, nisi quod s; *E* duos quibus [*sic*] altero *Gellius (pers. etiam ante* habet *om.)* occisissumus sum omnium *JFZ.* occissimus sum omnium *E.* occisis simus omnium *V: ubi* hominum *(om. etiam in A, ut vid.) add. Bothius* uiuiunt *VE.* uiuant *F* (*) 695—698. *Sic A (quadrante inter* KO *et* PI coptimummihiesseo)*:*

LORICA**NDUAMKO - PI***
QUIDUXORMEANONADITATQ·A***IT
NEMOAUDETPROPEACCEDER* # *XO**T#ORAT
NEGATPONEREALIOMODOULLOPROFECTO

sic autem B:
Loricam induam mihi optumum esse opinor. Quid uxor
Mea non adi it atque adimit ANCIL. Nemo audet prope accedere SEÑ. Exoret ANCIL. orat negat ponere alio modo ullo profecto
itemque ceteri, nisi quod ęssę *et* quid' *E* adiit *VE ex ras. JFZ.* audiit *E ante ras.* ademit *JFZ* *Vbi* hoc optumum mi *em. Geppertus ducibus Guieto Weisioque cum A, ut vid., et* an *inter* (me)a n(on) *suppl. Weisius* (*)

PARDALISCA

Órat:
Negát ponere álio modo úllo profécto,
Nisí se sciát uilicó non datum íri.

LYSIDAMVS

Atqui íngratiís quoi non uólt nubet hódie: 700
Nam quór non ego íd perpetrém quod coépi,
Vt núbat mihi — íllue quidém non —, uolébam
Nostró uilicó.

PARDALISCA

Saepiúscule, ere, péccas.

---

702 *sq. Priscianus inst. III 29 p. 104, 9 H.:* etiam in 'us' neutra . . . nec non et comparatiua eiusdem generis et eiusdem terminationis faciunt diminutiua, sed mobilia . . . . sicut a 'saepius' comparatiuo 'saepiuscule' Plautus in Casina 'ut nubat . . . . saepiuscule peccas'. *Item* saepiuscule *hinc habet glossarium Plautinum: cf. Ritschelius Opusc. II p. 246. Osbernus p. 518 sq.:* dicimus etiam saepiuncule pro saepe et saepicule: unde Plautus in Cassia 'saepicule peccas' inquit.

699—701. *Sic A:*

NISISESCIATUILICONONDATUMIRI
ATQUEINGRATIISQUIANONU*LT******OD——
***QUORNONEGO————REMQUODCO——

sic autem B (quia B^2 *c. ras. ex* quam)*:*

Ni se sciat uilico non datum iri SEŃ. Atque ingratis quia non uult
Nubet hodie nam cur non ego id perpetrem quod coepi

itemque ceteri, nisi quod At ingratiis *F* quã *V cum* B^1 *et* (q̃). *E.* quem *JF.* quae *Z* uolt nubat *F* quor *F cum A* cepi *VEJF: ubi* Nisi se *em. Acidalius cum A, ut vid.,* Atqui *Bothius,* quoi *Pistoris* (*) 702—707. *Sic A (lectione perdifficili):*

NUBATK**LL*CQUIDEMNONU*LEB——
NOST**UIL—— ————ULEPECCAS
TIMOR - ———— - ——— - - - OBSECRODIC
- ———————— - ——— — ——— - - ———
*L————————————————————NUNTIABO
ETTUO**TO#———— - ——ANDE————

sic autem B (& in fine v. tertii in ras., fort. ex q'&*):*

Vt nubat mihi illud quidem uolebam non sed nostro uilico
ANCIL. Sepicule peccas SEŃ. Timor prepedit uerba uerum obsecro
Dic me uxore morare ut exoret illam gladium ut ponat &
Redire me intro ut liceat ANCIL. Nunciabo SEŃ. Et tu orato
ANCIL. Et ego orabo SEŃ. At blande orato ut soles. Sed audin?

itemque ceteri, nisi quod uolebam non s; *E.* uolebam cum *Prisciani PRHG.* uolebam *ceteri codd. Prisc.* sepiculo *E ante corr.* saepiuscule *Priscianus et gloss. Plaut. cum A, ut vid.* prepedit uerba *VJZ.*

LYSIDAMVS

Timór praepedít uerba. uérum, obsecró, dic
Meae úxori me órare, ut éxoret íllam: 705
Gládium ut ponat, ét redire me íntro ut liceat.

PARDALISCA

Núntiabo.

LYSIDAMVS

Ét tu orato.

PARDALISCA

Et ego órabo.

LYSIDAMVS

At blande órato ut solés. sed audin?
Si efféxis hoc
Soleás tibi
Dabo et ánulum in 710
Digito aúreum et
Bona plúruma.

PARDALISCA

Operám dabo.

---

p̄pedit ueba *E* Di^c *V* uxorem orare *J F Z* (*item rubr. in B*) nuntiabo *V F* at *ex* 7 *E*², *ut vid.* s; *E* *Vbi v.* 703 ere *suppl. et v.* 705 Meae uxori me *corr.* ☙ (*v.* 702 *duce A* [?] *distinguens*) (*)

708—712. *Sic A* (*dubium utrum ab* SEDaudin *an ab* SIEffexis *haec incipiat*):

S*E ——————————————————————
————— ————— ————— ——ETBONA*****MA

sic autem B:

Si effexis hoc soleas tibi dabo et
Anulum indigito aureum Et bona pluruma

ubi ħ (*i. e.* haec) *E* Anulũ *ex* Anulo *et* aureũ *ex* aureo *E*², *in quo* ẽ *ante* indigito *del. rubr.* plurima *V F Z* *Dispescuit hos versiculos* ☙ *duce A in sequentibus* (*) 713—718. *Sic A:*

——————————————
——————————————
——————————IAM
——————————————
——————————ME
ABIET——

sic autem B (Abi et *ex parte in ras. ex* Abdet, *ut vid.*):

ANCIL. Operam dabo SEÑ. Face ut impetres ANCIL. Eo nunc iam
Nisi quippiam rememorare me SEÑ. Abi et cura

LYSIDAMVS

Face ut ímpetres.

PARDALISCA

Eo núnciam,
Nisi quíppiam
Remoráre me. 715

LYSIDAMVS

Abi et cúra.

Redit éccum tandem opsónatu meus ádiutor: pompám ducit.

OLYMPIO. COCVS. LYSIDAMVS

OLYMPIO

Vide, fúr, ut sentis súb signis ducás.

COCVS

Qui uero hi súnt sentis? 720

OLYMPIO

Quia quód tetigere, ilíco rapiunt: si eás ereptum ilíco scindunt.

itemque ceteri, nisi quod Ed nunc *VE*. Sed nunc *JFZ* remorare *F*

719. ANCIL. *praem. B²Z: del. Bothius* — — — — -EMOPSONATUMEUSADIUTORPOMPAMDUCIT *A* Redit *B ex ras. JFZ*. Reddit *B ante ras. VE* obsonatu meus *Bothius cum A et J²*. opsonatũ eius *BV et* (*er.* ˜) *E*. obsonatum eius *FZ*. obsonatũ eius *J* (t meus) ad iutor *BE* ducit *FZ cum A*. dicit *B²*. dicit *B¹VEJ*

Act. III Sc. 6 COC*S L*S***MU* *A uno praeterea versu vacuo.* SERVVS SENEX COCI *BVEJ*. Suos Olympio. Senex Stalino *F*. Seruus et Senex *Z* (Cocus *add. Saracenus*). *Personas in ultimis tantum huius scaenae versibus exhibent BVE* (*v. 720 sq. erasae videntur in B, in V nonnullas add. m. rec.*): *sed spatia relinquunt BV ex parte nimia: pers. habent JFZ, nisi ubi contrarium testor* 720. **D——————— SIGN*SDUCAS#QUIDUEROKISUNTSENTIS *A*. Vide (ide *c. sp. in. VE*) fur ut sentis sub signum ducas#qui uero sunt sentes *ceteri: ubi* signis *em. Lambinus cum A, pers. add. Saracenus* (*in B cr.* SE, *ut vid.*) (*)

721. OL. *om. JZ* *Sic libri cum A, nisi quod* quod *ex* ad *E²*, *ut vid.* tetige *J* illico *priore loco E et posteriore V* SCIDUNT *A* (NT *per ligat., item v. 720*)

Ita quóquo adueniunt, úbi ubi sunt duplicí damno dominós
multant.

COCVS

Heia.

OLYMPIO

Áttat cesso mágnufice patricéque amicirier átque ita ero
Meo ire áduorsum?

LYSIDAMVS

Bone uír, salue.

OLYMPIO

Fateór —

LYSIDAMVS

Quid fit?

OLYMPIO

Tu amás, ego essurio et sítio. 725

LYSIDAMVS

Lepide éxcuratus céssisti.

OLYMPIO

Aha, hódie te nolo: áma solus.

722—724. *Sic A:*

ITAQUOQUOADUENIUNTUBIUBISUNTDUPLICIDAMNODOMI
NOSMULTANT
KEIA#ATTATCE*SOMAGNUFICEPATRICEQUEAMICIRIERATQ·
ITAEROMEOIREADUORSUM

sic autem B (*in quo prius* quo *in sp. 6 litt. et ſ· add. B*² *eadem* dominos *supplens in marg. interiori*):

Ita quo quo adueniunt ubi ubi sunt duplici dampno ſ multant
Eia attat cesso magnifice patriceque amiceque
ita enim uero meo ac ire aduorsum

ubi quoquo *JFZ.* epio quo *V.* opio quo *E* ſ dominos *cum B*¹ *om. VEJFZ* Se. Eya Ser. *FZ* (*corr. Saracenus cum J, ut vid.*) atat *E ex ras. JFZ* ita ero meo ire *VE et* (hero) *JFZ cum A, unde* ita ero *in v.* 723 *adhibuit* ☙ *cum Brunckio* (*) 725 *sq. Sic A* (*inter* KODIE *et* LVS *12—14 litt. extitisse putabat Studemundus*):

BONEUIRSALUE#FATEOR#QUIDFIT#TUAMASEGOESSURIOET*ITIO
LEPIDEEXCURATUSINCESSISTI#AKAKODIE*ENOLO——— ——LVS

sic autem B:

Bone uir salue Fateor Quid fit Tu amas ego esurio
Et sicio Lepide excuratus incessisti Aha hodie

itemque ceteri, nisi quod Quid' *E* scio *V.* sitio *JFZ* ·A· ha *E* (A *distincto a rubr.*). ah *Z.* Vaha *JF* *Vbi* in *del. Muellerus,* te nolo: ama solus *suppl.* ☙ (*)

LYSIDAMVS

Mane uéro quamquam fástidis.

OLYMPIO

Fufaé, foetet tuos míhi ser

LYSIDAMVS

Quae rés?

OLYMPIO

Haec res.

LYSIDAMVS

Etiámne adstas?

OLYMPIO

Enim uéro *πράγματά παρέχεις.*

LYSIDAMVS

Dabó tibi *μέγα κακόν*, ut
Ego opínor, nisi resístis.

OLYMPIO

Ὦ Ζεῦ, potin a med ábeas,
Nisí me uis uomere hódie?

727—732. *Sic A* (*v.* 727 [#ede]POLFOETETTUUSMIKI *As*):
MANEUEROQUAMQUAMFASTIDIS——— -OETETTUUS——- -
SERMO
QUAERES#KAECRESETIAMNEADSTASENIMUEROIIPAIMA
TAMOIIIAPEXEIC
DABOTIBI
MEIAKAKON
UTEGOOPINORNISIRESISTIS ωZ*Y
POTINEAMEABEAS
NISIMEUS
UOMEREKODIE

sic autem B (*in versu extremo* us *vel* ns *post* me *er.*):
Mane ů quanquam fastidis Ey ey fetet tuus mihi sermo
Quae res haec res Etiam ne astas Enim uero prag
Meo acacon moe parechis dabo
Meo acacon ut ego opinor nisi resistis o zeu
Potin ame abeas nisi me////uis uomere hodie

ubi uero *ceteri* Hei hei *FZ* foetet *JZ* michi *J* Que *V* pragmata Moe perechis dabo Me cacaon *V.* pragmata moe dabo Me cacacon *E.* pragmata moe perechis St. Dabo meca cach pragmata Parechis dabo Se. Mechachon *F.* pragmata *μόι παρέχεις* dabo *νάι κακὸν Z* dabo *μέγα κακὸν membr. Turneb.* nisi re *V.* mihi resistis *F* ozeu *VE.* ozen Ser. *F.* *ὄξειν* Ser. *Z.* *om.* habeas *VEJ* me uis *VEJFZ* *V.* 727 fufae (*coll. praef.*

LYSIDAMVS

Mané.

OLYMPIO

Quid est? quis híc homost?

LYSIDAMVS

* * erus sum.

OLYMPIO

Quí erus?

LYSIDAMVS

Quoius tú seruo's.

OLYMPIO

Seruós? ego? 735

LYSIDAMVS

Atqué meus.

OLYMPIO

Non sum ego líber?
Meménto, meménto.

LYSIDAMVS

Mane átque asta.

---

p. XXVI) et v. 731 med *corr.* ☙ *aequabiliter discriptis per penthem. iamb. v. 729—736* (*) 733—736. *Sic A* (*ubi incerta et fallacia quae post* KOMO *litterarum vestigia enotabantur* [*supplere possis* Sic spérnis?], US *in fine v. alterius per ligaturam, ut vid.*):

MANE#QUIDESTQUISKICESTKOMO
ERUSSUM#QU—RUS#CUIUSTUSERUUSES#SERUUSEGO#ATQ·MEUS
NONSUMEGOLIBER

sic autem B:

Mane quid est quis hic homo est?
Erus sum Quis erus Cuius tu seruus es
Seruus ego? Atque meus non sum ego liber?

ubi quidē est *et* hic/// (*er.* e) *et* Erursum *E* herus (*bis*) *JFZ* Qui *VEJFZ cum A, ut vid.* quoius es seruos tu Ser. seruos *et* non ego liber sum *F* (*) 737 *sq. Sic A:*

MEMENTOMEMENTO#MANEATQ·ASTA#OMITTE
SERUSSUMTUUS#OPTUMEST#OPSECROTE

ubi B:

Memento Memento Mane atque asta omitte
Seruus sum tuus? optume est obsecro

itemque ceteri, nisi quod Memento mento E^1 (me *s. v.* E^2)

OLYMPIO

Omítte.

LYSIDAMVS

Seruós sum tuós.

OLYMPIO

Optumést.

LYSIDAMVS

Opsecró te,
Olýmpisce mí, mi patér, mi patróne.

OLYMPIO

Em sápis sane.

LYSIDAMVS

Tuos sum équidem.

OLYMPIO

Quid míhi seruo opust tam néquam?

LYSIDAMVS

Quid núnc? quam mox recreás me?

---

adsta *JF* omitte seruus sum tuus St. optume est obsecro *J.* (*ubi pers. corr. Is. Pontanus: item in sequentibus*) optime est *E* te *add. Bothius e Guelf. cum A* (*) 739—741. *Sic A:*

OLYMPICEMIPATERMIPATRONEEM
SAPISSANE
TUUSSUMEQUIDEM
QUIDMIKIOPUSTSERUOTAMNEQUAM

sic autem B:

Olimpisce mi mi pater mi patrone Em sapis sane
Tuus sum equidem Quid mihi seruo opus est tam nequam

itemque ceteri, nisi quod Olim pisce *E.* Olimpice *J.* Olympice *F cum* Hem *JFZ perversis etiam personis: v. s.* sapisne? *F* (*) 742—754. *Sic A:*

QUIDNUNCQUAMMOXRECREASME
CENAMODOSISITCOCTA
KISCEERGOABEANT#PROPERECITOINTROITEETCITOPROPERATE
EGOIAMINTUSEROFACITECENAMIKIUTEBRIASIT
SEDLEPIDENITIDEQ·UOLONIKILMORORBARBARICOBLITEO
STASNEETIAMISISEGOKICKABEONUMQUIDESTCETERUMQUOD
M*RAE**TTIBI
GLADIUMCASINAMINTUSKABEREAIT
QUIMEATQ·TEIN*ERIMAT
SCIOSICSINEKABERE
NUGASAGUNTNOUI
EG*ILLASMALASMERCES

OLYMPIO

Cená modo si sit cócta.

LYSIDAMVS

Hisce érgo abeant.

OLYMPIO

Propere íntro
Ite ét cito deproperáte. 745
Ego iam íntus ero: facité
Cenám mihi ut ebria sít.
Séd lepidé nitidéque uoló: níl moror bárbaricó bliteó.
Stasne étiam? i sis.

LYSIDAMVS

Ego hic hábeo.

OLYMPIO

Núm quid est céterum quód morae sít tibi? 750

LYSIDAMVS

Gladiúm Casinam intus habére
Ait, quí meque et te intérimat.

OLYMPIO

Scio. síc sine habere: i, núgas

---

sic autem B (adscripto in marg. ō i. e. lacunae signo):
Quid nunc quam mox recreas me? Cena modo sisit cocta
ergo habeant Propere cito intro ite & cito depperate
Iam intus ero facite cenam mihi. Vt ebria est
lepide nitideq' uolo nihil moror barbarico ritu
ne etiam isis ego hic habito. numquidē
casinam intus habere ait q̣ me atq' te inuitat
Scio sic sine habere. nugas agunt. noui ego illas malas merces
itemque ceteri (servatis lacunis V, non E), nisi quod Quidē (*er.* ē) nunc *E.* Ol. Quid nunc *J.* Ser. Quid nunc? Se. *FZ* Ser. Cena *FZ.* St. Cena *J* cotta *F* Ergo abeant propere *E ex ras. FZ* scito *E bis ante ras.* deproporate *E* Se. Ego intus *F om.* iam (ego *cum A*) ebria sit *Z cum A.* hebria ē *E* nichil *EJ* Ne etiam is sis *JF.* Ne ē is is *E.* Ne etiam is is Ser. *Z* nū qid̄ est ceterū qd̄ more sit *V.* nūquid ÷ cec eoꝫ qd̄ mere (*vel* more, r *ex* n *vel* u) sit *E.* Numquid est ceterū quod morae sit Ol. *J.* nunqd (Se. nunqd *Z*) est ceterum qd more sit Ser. *FZ: cf. A* (*in quo* TIBI *valde incertum*) aiunt *F* inuitant *F.* inuitt *E* (*corr. m. 2, ut vid.*) St. scio *JFZ* siñ *E* abire *F* *Vbi personas ex parte corr. Camerarius, idem cum A* (*cf. F*)

Agunt: nóui ego illas malas mérces.
Quin tu í modo mecúm domum.

LYSIDAMVS

At pól malum metuo. 755
I tú modo: perspicitó prius quid íntus agatur.

OLYMPIO

Tam míhi mea uita, péssume, tua quám tibi carast.

LYSIDAMVS

Verum í modo.

OLYMPIO

Si tú iubes, em, íbitur tecum.

---

ego (iam intus) *et* gladium (Casinam) *supplens et* interimat *emendans: alterum* cito *del.*, meque et te *corr. et* i *ante* nugas *add.* **B** *mutata ex parte discriptione* (*) 755—758. *Sic A:*

QUINTUIMODOMECUM
DOMUMATPOLMALUMMETUO
ITUMODOPERSPICITO
PRIOSQUIDINTUSAGATUR
TAMMIKIMEAUITA
TUAQUAMTIBICARAST
UERUMIMODO#SITU
IUBESEMIBITURTECUM

sic autem B (ubi verba i modo mecum domum *add. m. 3 [flava, pallida] in lacuna):*

Quin tu i modo mecum domum SEŇ. at pol malum metuo
I tu modo perspicito prius quid intus agatur SERV. Iam mihi mea
Vita quam tua tibi cara est SEŇ. Verum modo SERV. Si tu iubes
inibitur tecum

itemque ceteri, nisi quod Quin tui *VE.* Ol. Quin tu i *JFZ (corr. Camerarius) post* metuo *in E* ii (*i. e.* itu *incohatum*) *del.* quid' intus *E* tam mihi *VEJFZ cum A, ut vid.* tibi *ex* ubi *E*², *ut vid.* cara est uerum *JFZ et* modo si tu *FZ (corr. Saracenus) Vbi versus Reizianos agnovit Geppertus, v.* 757 pessume *suppl.* **B**, *v.* 758 i *add. Acidalius et Lambinus cum A* (*)

ACTVS IV

PARDALISCA

Nec pól ego Nemeae crédo neque ego Olýmpiae
Neque úsquam ludos tám festiuos fíeri 760
Quam hic íntus fiunt lúdi ludificábiles
Seni nóstro et nostro Olýmpioni uílico.
Omnés festinant íntus totis aédibus,
Senex ín culina clámat, hortatúr cocos:
'Quin ágitis hodie? quín datis, si quíd datis? 765
Properáte: cenam iám esse coctam opórtuit.'
Vilícus hic autem cúm corona cándide
Vestítus lautus éxornatus ámbulat.

Act. IV Sc. 1 PARDALISCA *A uno praeterea versu vacuo.* ANCILLA DV *BVE.* Ancilla *JFZ* *De versuum discriptione in BVEJ cf. praef.* 759. ANCIL *praem. BVE* NECPOLEGONEMEAECR***NEQ·EGOOL———— *A* ec *c. sp. in. V et* (c *ras. ex* o) *E* ne meę *VZ.* nemee *E.* meę meę *B.* mee *F* (*corr. Valla c. al.*) olimpię *BVJZ.* °limpie *E.* olympie *F* 760. NEQ·USQUAMLUDO———— *A* Nec *F* festi uos *V* 761. *Sic libri cum A* 762. SENINOSTROETNOSTROOLYMPIONIUILI— *A* olimpioni *VEJ.* olimpio ni *B* 763. OMNESFESTINANTINTUSTOTISA——— *A* om̃s *BV.* oš *E* intus, tus *e corr. E* edibus *EF* (*) 764. SENEXINCULINACLAMATKORT———— *A* senex uĩcula clamat ortatur (¯ *er.*) *E* coquos *J.* coq̊s *F* 765. QUINAGITISKODIEQUIND**ISSIQUIDDATIS *A: ubi* QUAN *potius exstare initio visum est* qui nagitis *V* siquid *BE* 766. PROPERATECENAMESSECOCTA**RIDE****RTUIT *A quadrante* essecoctampridemoportuit, *ubi* iam esse coctam oppo *BV* (id̃ abundant̃ *super* oppo *scripsit* B^2). iam esse (ęssę *E*) coctam (cottam *F*) opto *EJFZ: sed* oppo *E ante corr.: ubi* oportuit *em. Pylades cum A, ut vid.* (*) 767. *Sic libri, nisi quod* IS *pro* hic *A* 768. UESTITUSLAUTUSEXORNATUSAMBUL— *A, ubi* Ambulat (*nihil praeterea*) *B,* uestitus laute (t *ex* r E^2) exornatusque Ambulabat *VE itemque, sed* exornatusque (exoratusque *J*) ambulat *JFZ* (lautus *Reizius*) (*)

Illae aútem in cubiculo ármigerum exornánt domi,
Quem dént pro Casina núptum nostro uílico: 770
Sed nímium lepide díssimulant, quasi níl sciant
Fore húius quod futúrumst. digne autém coqui
Nimis lépide ei rei dant óperam, ne cenét senex:
Aulás peruortunt, ígnem restingúnt aqua:
Illárum oratu fáciunt. illae autém senem 775
Cupiúnt extrudere íncenatum ex aédibus,
Vt ípsae solae uéntres distendánt suos.
Noui égo illas ambestríces: corbitám cibi
Comésse possunt. séd aperitur óstium.

774. *Huc adhibuit Loewius (gl. nom. p. 215) glossam CGL IV p. 24, 1:* aullas quas ollas dicimus. 776. *Osbernus p. 115:* coena componitur hic et haec incoenis, is ·i· ieiunus, quasi sine coena: unde idem Plautus in Cassia 'cupiunt extrudere excoenem ex aedibus'. *Cf. Exc. Pithoe. p. 64.* 778. *Osbernus p. 183:* haec estrix, cis ·i· femina gulosa: unde Plautus in Cassia 'noui ego illas ambas estrices'.

769. ILL-------GERUMILICOEXORNANTDO*I *A, ubi* aeautemarmi *spatium paululum excedit.* illę (ille *VJF*) autem incubiculo armigerum ornant (ornāt *E*) *ceteri* (*) 770. *Sic A, ubi in* nrā (*ex* serā *E, ut vid.* nostra *JFZ*) *finiunt ceteri:* nostro *corr. Pareus,* uillico *add. Camerarius cum A* 771. *Sic A, ubi* sed (s; *E*) nimium ledi (lidi *B*, *ubi* pe *suprascr. B*². ł pide *s. v. J.* lepide *FZ cum A*) dissimulant *ceteri: ubi* quasi nihil sciant *ex falso Gepperti de A testimonio recte Vssingius elicuit* (*) 772. *Sic A itemque, sed* est, *ceteri* 773. *Sic libri cum A, ut vid.* 774. *Sic libri cum A, nisi quod* restinguunt *JZ Cf. testim.* 775. *Sic libri cum A, nisi quod* fatiunt *V* ille *VEJF* 776. *Sic A, ubi* Cupiunt extrudere (excrudere *E*) incenem ex edibus (ędibus *VZ*) *ceteri: sed* incenā *V*, incenam *c. ras. ex* incemem, *ut vid., B: unde* incenatum *Camerarius cum A* (*) 777. *Sic libri cum A, nisi quod* ipse sole *EJF et* uentres *ex* ueteres, *ut vid., E* 778. NOUI***-ILLASAMBASESTRICESCORBITAMCIBI *A.* Noui ego illas ambas estrices corbitant tibi *ceteri, nisi quod* extrices *F et* ibi *JF.* ubi *Z: ubi* ambestrices *cm. Lomanus,* corbitam cibi *cum A Turnebus Lambinusque* (*) 779. -------R*ST------ *A* Comesse *Saracenus: itemque 'vetusta volumina' Pii et 'cod. ant.' Pyladis.* Comes esse *libri* (ęssę *E.* ẽe *V: copul. B*²) *cum A, ut vid. ex spatio* possum *F* Sed *B.* s; *E* hostium *VJF*

LYSIDAMVS. PARDALISCA

LYSIDAMVS

Si sápitis, uxor, uós tamen cenábitis, 780
Cena úbi erit cocta: ego rúri cenam inuénero.
Nam iám nouom marítum et nouam nuptám uolo
Rus prósequi: noui hóminum mores máleficos:
Ne quís eam abripiat. fácite uostro animó uolup.
Sed próperate istum atque ístam actutum míttere, 785
Tandem út ueniamus: cúm luci ego cras híc ero:
Cras hábuero, uxor, égo tamen conuíuium.

PARDALISCA

Fit, quód futurum díxi: incenatúm senem
Forás extrudunt múlieres.

LYSIDAMVS

Quid tu híc agis?

PARDALISCA

Ego eó, quo me ipsa mísit.

Act. IV Sc. 2 ANCILLA SENEX DV *BVE et, om.* DV, *J.* Senex. Ancilla *FZ. In A duo versus inscriptioni tribuuntur, in quibus nihil apparuit: item nihil apparuit v.* 780 *sq. De versuum in BVEJ discriptione cf. praef.* 780. SENEX *praem. B,* S̃ *V,* Soŝ *E* i. *c. sp. in. EV* tamen celebrabitis *F.* tum cenabitis '*ant. lect.*' *Pii* 781. erat *E* cotta *F* cenam inuenero ☙. cenauero *libri* (*) 782. ****OUUMMARITUMETNOUAMNUPTAMUOLO *A, ubi* nam nouum *BVE JFZ:* iam *suppl.* ☙ (*) 783. ******SEQUI****MEORUMMORESMALEFICOS *A.* Rus prosequi noui hominum mores maleficos *ceteri* (hoĩũ *ex* oĩũ *E*², *ut vid*) 784. *Sic A* (*sed* UESTRO), *ubi* arripiat *VJFZ.* aripiat *E* uostro (*prius* o *ex* i *vel* u *incohato*) *V.* uestro *B.* urõ *E.* nostro *Z* (*corr. Pius*) uolupe *BEJFZ.* uelupe *V* (*corr. Pylades cum A*) 785. SEDPROPERATEISTUMATQ·ISTAMACTUTUMMITTERE *A, ubi* actutum (ac tutum *V.* hac tutum *E*) emittere *ceteri et* s; *E* (*) 786. *******UENIAMUSLUCIEGOCRASKIÇERO *A* ueniamus: cum luci ☙. ueniamus luci *libri cum A* (*) 787. ————————EGOTAM**CONUIUIUM *A* hab ei ero *E*¹, *ut vid.* ego *om. J* tamen *ex* tamem *B*¹, *ut vid.* 788. *Sic libri cum A* (*praem.* ANCIL. *B* [*item postea*], ANCILLA *VE* [*postea* ANC̃]) 789 FOR******U**NT**LIERES#QUIDTU***AGIS *A* extrudũ *E* SENEX *B* (*postea* SEÑ). S̃ *VE* (*item postea*) Quid' *E* 790. ***EOQUOMEIPSAMISIT#UERON#S*R*O *A* me ipsa me misit

LYSIDAMVS

Veron?

PARDALISCA

Sério. 790

LYSIDAMVS

Quid híc speculare?

PARDALISCA

Níl equidem speculór.

LYSIDAMVS

Abi:

Tu hic cúnctas: intus álii festinánt.

PARDALISCA

Eo.

LYSIDAMVS

Abi hínc sis ergo, péssumarum péssuma.

Iamne ábiit illaec? dícere hic quiduís licet:
Qui amát tamen hercle, si ésurit, nullum ésurit. 795
Sed eccúm progreditur cúm corona et lámpade
Meus sócius compar, cómmaritus, uílicus.

---

795. *Huc Loewius adhibuit (gl. nom. p. 215) Placidi glossam ex libro glossarum, sic emendatam:* nullum pro nihil [pronicit *codd.*].

Se. uereri *F* serio/// (*er.* r) *E.* ////serio (S, *ut vid., er.*) *B* (*) 791. ——— #NIKILEQUI*EM*PECULOR#ABI *A* hic *B. om. ceteri* speculare/// (*er.* r) *E* Nihil *BVFZ.* Nichil *EJ* 692. ——— LII——— *A* abi. Tu hic *Acidalius.* abi tu (abitu *V et, ex* abite, *ut vid., E*) hinc *libri* intus *om. Z* (*add. Pylades*) intus alii festinant *inter spatia maiora V* 793. ABI****SIS****PESSUMARU***SSUMA *A* pessūma *E* 794. IAMNEABIITILL***DIC***K***UI****LICE* *A* Iam nec *F* habiit *E* illec (c *ex* o) *B.* illec *EJ* di///cere (*er.* s) *E* hic *om. Z* (*add. Pylades*) quiduis *JFZ.* quod uis *BVE* 795. QUIAMAT**MEN——— —S**** *A* Quid amat *J* tamen *ras. ex* tamem *B.* tantum *Z* nullum esurit *om. F* (*) 796. SEDECCUMEGREDITURCUMCORONAETLAMPADE *A*, *ubi* Sed (S; *E*) eccum progreditur *ceteri* 797. MEUSSOCIUSCOMPARCOMMARITUSUILICUS *A*. Meus socerus compar commaritus uilicus (us *extr. ras. ex* iis *E*) *ceteri: ubi* socius *Lambinus et liber Roverii cum A, ut vid.* (*)

OLYMPIO. LYSIDAMVS. TIBICEN

OLYMPIO

Áge, tibicen, dum íllam educunt húc nouam nuptám foras,
Suáui cantu cóncelebra omnem hanc pláteam. hymen hymenaée, io.

TIBICEN

Hýmen hymenaee, ó hymen. 800

LYSIDAMVS

Quíd agis, mea salús?

OLYMPIO

Essurio hercle, átque adeo hau salúbriter.

LYSIDAMVS

Át ego amo.

OLYMPIO

At ego hércle nihili fácio: tibi amor pró cibost:
Míhi ieiunitáte iam dudum íntestina múrmurant.

Act. IV Sc. 3 ——LY——O LYS ————S (*priores litterae supra* BICENDUM, *posteriores supra* CUNTKUCN *ex versu 797*) *A.* SER VVS SENEX DV *B.* SERVVS SENEX *VEJZ et adiecto* Olympio *F:* TIBICEN *add. Geppertus* (*cf. 800. 814*) 798. SER *praem. B*[2] *Sic libri cum A, nisi quod* ge tibi (t *E*) cendum *VE et* illam *ex* ullam *E* 799. *Sic libri cum A, nisi quod* (PLATEAM)KYMENEO (*vix* AEO) *A.* hymeneo *FZ.* himeneo *BV.* imeneo *E.* hymineo *J: ubi* hymenaee *corr. Barthius Adv. XXII 22, cui* hymen *praem. et* [Me]io *ex v. sq. add. Spengelius* (*)
800—803. *Sic A* (*v.* 801 ESSURIO, *ut vid., v.* 803 NT *per ligaturam*):
IOIKYMENKYMENAEOKYMEN
QUIDAGISMEASALUS#E**URIOKERCLEATQ·ADEOKAUSALUBRITER
ATEGOAMO#ATEGOKERCLENIKILIFACIOTIBIAMORPROCIBOST
MIKIEREIEIUNITATEIAMDUDUMINTESTINAMURMURANT
sic autem B (y *ter ex* i, *ut vid.*):
Meio hymen hymen ae eo hymen SEÑ. Quid agis mea salus?
VILICV[s] Esurio hercle atque adeo haud sicio SEÑ. At ego amo
VILICV[s] At ego hercle nihil facio tibi amor pericli mihi inanitate
Iam dudum intestina murmurant.
itemque ceteri, nisi quod Meyo *F.* MIΩ# *As* (*v. s.*) [h]imen *E.* hiemen *F.* himen *J cum B ante corr.* hymen et eo *V.* himen ac eo *E, sed* ac *E*[3] *ex* id, *ut vid.* himenaee eo *J.* hymeneo *F.* hymenaee *Z* himen *EJF cum B ante corr.* ercle *E bis* haut *E* sitio *VEJZ.* scio *F.* parum sitio *'ant. codd.' Pyladis* nichil *E* (nihili *cum A Guietus*) fatio *VE* pericl'i *E.* percli *J* michi *E* in etate *F post* murmurant *aliquid* (n ?) *er. in E Vbi* Mihi ieiunitate ☙ (*)

LYSIDAMVS

Nám quid illacc nunc tám diu intus rémorantur remelígines?
Quási ob industriám, quanto ego plus própero, procedít minus. 805

OLYMPIO

Quíd si etiam ís occentem hymenaeum, sí qui citius pródeant?

LYSIDAMVS

Cénseo: et ego te ádiuuabo in núptiis communibus.

LYSIDAMVS. OLYMPIO. TIBICEN

Hýmen, hymenaee, ó hymen.

---

804. *Festus p 377, 29 M.:* remeligines [remeligens *cod.: corr. e Paulo*] et remorae a remorando [*sic Muellerus:* memorando *cod.* a morando *Paulus*] dictae sunt in [a *Vrsinus. om. Loewius*] Plauto in Casina [patina *cod.*] 'nam quid illae nunc tam diu intus [diuinitus *cod., item Paulus*] remorantur remeligines' (*ubi* Plautus 'quid nunc illae *e. q. s. Paulus*). *Adde glossam* remiligines: remoratrices *apud Loewium Prodr. p. 263. De* remoragines *cogit. Lambinus refutante Muellero in suppl. annot. p. 402. Cf. Ritschelius Parerg. p. 168 et Leidolphus p. 201. 219.*

---

804. *Sic A, sed* REMILIGINES, *quam vocem om. ceteri* (*ex Festo add. Valla*) *in* remoratur *finientes. Praeterea* illec *EF* tamdiu *ex* tam diu *B.* tandiu *E* *Cf. testim.* 805. *Sic A* (MINUS *seorsum*), *ubi* tanto *pro* procedit *ceteri* minus E^2 *ex* uum̄ *vel* pum̄ *vel al.* (*)

806 *sq. Sic A* (ODEANT *litteris minoribus et* ODEA *suprascriptis lineolis,* NT *per ligaturam*):

QUIDSIETIAMSIOFFENDAMKYMENAEUMSIQUICITIUSPRODEANT
CENSEOETEGOTEADIUUABOINNUPTIIS**MMU*IB—

sic autem B (*er.* ego, *ut vid., inter* si *et* etiam)*:*

VILICVS. Quid si etiam offendam hymeneum?

SENEX. Censeo et ego te adiutabo innuptiis communibus

itemque ceteri, nisi quod ostendam *F* himeneum *EJ* adiutabo ad *ex* et E^1, *ut vid.* innuptus *E.* in nuptiis *ceteri* *Vbi* occentem *Pius corr. ex 'exempl. sinceris' cui* is (*i. e. remeliginibus*) *praem.* *duce A* (*) 808—814. *Sic A* (*in v.* 809 *fort.* DIRRUMPI *pro* DI DIRUMPI)*:*

KYMENKYMENAEOKYMEN
PERIIKERCLEEGOMISERDIDIRUMPIKYMENAEOCANTANDOLICET
ILLOMORBOQUODIRUMPICUPIONONESTCOPIAE
EDEPOLNETUSIEQUUSESSESESSESINDOMABILIS
QUODARGUMENTO#NIMISTENAXES#NUMMEEXPERTUSUSPIĀ
DIMELIUSFACIANTSEDCREPUITOSTIUMEXITFORAS
DIKERCLEMECUPIUNTSERUATUMIAMOBOLUITCASINUSPROCUL

LYSIDAMVS

Périi hercle ego misér: dirumpi cántando hymenaeó licet,
Íllo morbo, quó dirumpi cúpio, non est cópiae. 810

OLYMPIO

Édepol, ne tu sí equos esses, ésses indomábilis.

LYSIDAMVS

Quo árgumento?

OLYMPIO

Nímis tenax es.

LYSIDAMVS

Núm me expertu's úspiam?

OLYMPIO

Dí melius faciánt. sed crepuit óstium: exitúr foras.

LYSIDAMVS

Di hércle me cupiúnt seruatum.

TIBICEN

Iam óboluit Casinús procul.

---

sic autem B:
VILICVS. Hymen hymen ae eo hymen SEŇ. Perii hercle ego miser
Dirumpi cantando hymeneum licet. illo morbo quo dirumpi
Cupio non est copia VILICVS. Edepol ne tu si equus esses
esses
Indomabilis SEŇ. Quo argumento? VILICVS. Nimis tenax es
SENEX. Num me expertus uspiam? VILICVS. Di melius faciant
Sed crepuit ostium exitur foras SEŇ. Di hercle me
Cupiunt seruatum. Iam oboluit casinus procul
itemque ceteri, nisi quod himen *ter EJ* hymenaee o *Z.* hymenee o *F* perii E^3 *ex* p̄m', *ut vid.* ercle *E* disrumpi *bis F* imeneum *E* netu *VE* equs esses *E.* aequus esses *J.* esses equus *F* sesses indomabilis *VE.* esses admirabilis *F* Non ne *ex* Non me *V.* Num men *Z* (*corr. Pylades*) Dii *bis JF* *in* faciant *pro* c *ab initio* x *voluisse videtur B* S; *E* crepuit *ras. ex* crepiunt *E.* crepui *J* hostium *VJF* exigitur *V* Diercle *E* oboluit, *alt.* o *ex* b *ras. E* casina *J.* Cassina *FZ* *Vbi* expertu's *corr. Lambinus, extrema verba tibicini dedit* ☙ (*)

PARDALISCA. CHALINVS. CLEOSTRATA. OLYMPIO. LYSIDAMVS

PARDALISCA

Sensím supera limén, tolle 815
Pédes, mea noua núpta:
Sospés iter incipe hoc, út uiro tuo
Sémper sis supérstes,
Tuaque út potior polléntia sit,
Vincásque uirum uictríxque sies. 820
Tua uóx superet tuomque ímperium:
Vir té uehat, tu uirum déspolies.

Act. IV Sc. 4 PARDALISCA CHALINUS *A, uno praeterea versu vacuo.* ANCILLÆ ·II· SERVVS SENEX *B itemque, sed* ANCILLE *VE.* Ancillae duae. Villicus. Senex *F itemque, sed* Villicus Olympio *Z: cf. Seyffertus in Bursiani Annal. XLVII (a. 1886) p. 12 sq. adn.*
815—818. *Sic A:*

SENSIMSUPERATOLLELIMENPEDESMEANOUANUPTA
SOSPESITERI*CIPE*OCUTIUIROTUO
S*MPERSI**UPERSTES

sic autem B (ubi ANCL. *praem. B²):*

Sensim super attolle limen pedes noua nupta
Sospes iter incipere hoc ut uiro tuo semper sis superstes

itemque ceteri, nisi quod ensim *V,* ensim *rasura ex* ensum *E c. sp. in.* superattolle *F* incipe *FZ cum A* uiro *E* super stes *E: ub* supera limen, tolle *S duce A, quocum* mea *suppl. Studemundus de cant. p. 24* (*) 819—824. *Sic A:*

TUAQ·UTPOTIORPOLLENTIASITUINCASQ·UIRUMUICTRIXQ·SIES
TUAUOXSUPERETTUUMQ·IMPERIUMUIRT - - - -ATTUUIRUM
DESPOLIES
NOCTUQ·ETDIUUTUIROSUBDOLASIS
OPSECROMEMENTO

sic autem B (post superet *er.* a, *ut vid., post* uir *er.* tu, ol *in* subdola *ex* id, *ut vid.):*

Atque ut potior pollentia sit uincasque uirum uictrixque sies
superet/// tuumq' imperium uir////te uestiat. tu uirū
despolies.
& dui ut uiro subdola sies obsecro memento

itemque ceteri (om. lacunis JFZ), nisi quod ut potior pollentia ut *VEFZ.* potior pollentia ut *J* Superet (uper et *c. sp. in. E*) tuumq; *VEJ.* Superetque tuum *FZ* inperium *E* uir te *JFZ.* uirtute *VE itemque B ante rasuram* depolies *E*

Noctúque et diu ut uiro súbdola sis,
Ópsecro meménto.

OLYMPIO

Malo máxumo suo hercle ílico, ubi tántillum peccássit, — 825

LYSIDAMVS

Tace.

OLYMPIO

Nón taceo.

LYSIDAMVS

Quae rés?

OLYMPIO

Malae male mónstrant.

LYSIDAMVS

St: fácies tu hanc rém mi ex paráta imparátam:
Id quaérunt uolúnt, haec ut ínfecta fáciant.

---

823. *Nonius p. 98, 22 M.:* diu pro die . . . Plautus Mercatore 'noctuque . . . sis': *ubi quod* Mercatore *habemus pro* Casina *recte Bucchelerus Mus. Rhen. XV p. 440 ex versu omisso (Merc. 862) explicavit. Cf. Reblinius p. 74, Caesar p. 16. 33. 43.*

Et diu *V* (*sequente 7 litt. sp.*) *EJFZ* (*ubi* Noctuque *ex Nonio add. Guil. Canterus Nov. lect. IV 6 cum A*) te uehat *pro* te uestiat *duce A, in quo illud spatium excedere visum est* (*) 825–830. *Sic A* (*spatio inter* TACE *et* NON *minore*):

MALOMAXUMOSUOKERCLEILICOUBITANTILLUMPECCASSIT
TACE#NONTACEO#QUAERES#MALEMALAEMONSTRANT
FACIESTUKANCREMMIKIEXPARATAIMPARATAM
IDQUAERUNTIDUOLUNTKAECUTINFECTAFACIANT
AGEOLYMPIOQUANDOUISUXOREM
ACCIPEKANCABNOBIS

sic autem B ([t] *supra* taceo *B*[2] *eademque* ANCL. *ante* Age):

maxumo suo hercle ilico ubi tantulum peccassit
non taceo SEN. Quę res. VILICVS. Mala male male monstrat.
hanc rem mihi exparata imparatam.
Id quęrunt. uolunt. haec ut infecta faciant
Age olympio quando uis uxorem accipe hanc anobis SENEX

itemque ceteri, nisi quod Vil. *praem. JF'Z* (*om. lacuna*) Maximo *E*[1] (u *s. v. E*[2]) hercle *c. sp. in fine pag. V.* ercle *E* tantalum *E ante ras.* Non taceo *V et, om. lacuna, JFZ.* Non tacet *E*[1] (*om. lac.*): taceo *corr. rubr.* que *EJF* res mala (*om. pers.*) *J* malae male *VF'Z.* malæ malæ *J* monstrar *Z* Hanc (*om. lacuna*) *VE JFZ* q̄runt *E.* querunt *VJF* h' *E.* hec *F* ut *s. v. V*

CLEOSTRATA

Age, Olýmpio, quando uís uxorem,
Áccipe hanc ab nóbis.

OLYMPIO

Date érgo, datúrae si mi úmquam estis hódie.

LYSIDAMVS

Abíte intro.

CLEOSTRATA

Amábo, integrae átque imperítae huic
Impército.

OLYMPIO

Futúrumst.
Valéte.

LYSIDAMVS

Ite iámiam, ite iámiam.

CLEOSTRATA. PARDALISCA

Valéte.

LYSIDAMVS

Iamne ábscessit úxor?

Anc. Age B^2JFZ olimpio VEJ accipere Z *Vbi cu* Malo *et* Tace *suppl. Camerarius,* Facies *Studemundus de cant. p.* tantillum *post alios corr. Guietus,* monstrant *Pylades. Ante* Fi *add.* St $\mathfrak{B}$, *v.* 829 *sq. Cleostratae dedit Seyffertus l. s. s.* (*) 831—836. *Sic A:*

DATEERGODATURAESIUMQUAMESTISKODIEUXOREMMIKI
ABITEINTRO#AMABOINTEGRAEATQ·IMPERITAEKUIC
IMPERCITO#FUTURUMEST
UALETE#ITEIAMITEIAM#UALETE
IAMNEABSCESSITUXOR#DOMIST#NETIME#EUAX
NUNCPOLDEMUMEGOSUMLIBER

sic autem B (*praem.* SENEX *in fine v. anteced.:* impercito *ex* im cito, *ut vid., B^2*):

Date ergo daturae siunquam estis hodie uxorem VIL. Abite i ANCL. Amabo integrę atque imperitę huic impercito
SEÑE. Futurum est. ualete ite iam ualete. Iamne ab cessit uxor? VIL. Domi est ne time SEÑ. Euax nunc pol demum ego sum lit *itemque ceteri, nisi quod* dature EJF si umquam V. siūquan si unquam JE. unquam si Z hodie estis F abiit VE Aml ābo E. adiuuabo F integre $VEJF$ atq V imperite EJF im cito VJF *cum* B^1. īpera atq; EZ ite E^2 *s. v.* iam ne

OLYMPIO

Domíst: ne time.

LYSIDAMVS

Eúax, 835

Nunc pól demum ego sum líber.
Meúm corculúm, melculúm, uerculum.

OLYMPIO

Heús tu,

Malo sí sapis cauébis.
Meást haec.

836 *sq. Osbernus p. 101:* cor, cordis. inde . . . . hoc corculum, li ·i· paruum cor: unde Plautus 'ego sum liber [in] meum corculum, melculum, uerculum'. *Idem p. 621:* uer, eris. inde . . . . hoc uerculum, li, diminut. Plautus 'ego sum liber meum corculum, meum melculum, meum uerculum'. *Festus Pauli p. 61, 6 M.:* corculum a corde dicebant antiqui sollertem et acutum. Plautus in Casina 'ego sum liber meum corculum, melliculum' (*ubi vocis explicationem ab exemplo posito abhorrentem ad Scipionem Nasicam 'Corculum' in epitoma omissum Scaliger revocat*). *Priscianus inst. III 27 p. 102, 17 H.:* neutrorum quoque sunt formae hae [*scil.* diminutiuorum] 'culum' . . . . ut 'corpusculum', 'corculum' — Plautus in Casina 'meum corculum, melculum, uerculum'.

---

scessit *VEJFZ* netime *VE ante corr.* domum ego *F* *Vbi Senis et Vilici pers. ab initio permut. Pistoris,* CLE. *pro* ANC. *Seyffertus l. s. s., denique Seni* Ite (*Ancillae* Iam ualete) *dedit Dousa. V.* 831 uxorem *del. Bothius,* mihi (*quod ex A accessit*) *trai.* 🅱 *mox* iam *bis iterans cum Spengelio* (*) 837—842. *Sic A* (*in quo v.* 840 *supra* N *in* tenebo *lineola apparuit tanquam ex* L *inscripta, post eandem vocem valde dubiae litterarum* Q— E [QUAE] *reliquiae, post quae nihil certe extitit, v.* 841 U *in* Venus *videtur ex* IS *correcta, ut iam fere* UENKS *videatur legi*):

MEUMCORCULUMMELCULUMUERCULUM#KEUSTU
MALOSISAPIESCAUEBIS
MEASTKAEC#SCIOSEDMEU*FRUC*USESTPRIOR
TENEKANCLAMPADEMIMMOEGOKANCTENEB——
UENUSMULTIPOTENSMULTABONAMIKI
DEDISTIKUIUSCUMCOPIAMMIKIDEDISTI#O

sic autem B:

Meum corculum melliculum uerculum VIL. Heus tu malo si sapis
Cauebis mea est haec SEÑ. Scio sed meus fructus est prior
VIL. Tene hanc lampadem SEÑ. Immo ego iam tenebo
Venus multi potens bonam uitam mihi
Dedisti huius cum copiam mihi dedesti

itemque ceteri, nisi quod corculum *ex* cocuium *E²* mellicūlum *E.* melliclū *V* (melliculum *etiam Paulus.* melculum *cum A Priscianus: cf. testim.*) uerculu *VE.* uermiculum *F* h' *E.* hec *F*

LYSIDAMVS

Sció: sed meús fructust príuos.

OLYMPIO

Tene hánc lampadem.

LYSIDAMVS

Ímmo ego iam hanc lépidam tenébo. 840
Venus múltipotens, bona múlta mihi
Dedísti, huius quóm copiám mihi dedísti. o,
Corpúsculum malacum.

OLYMPIO

Mea uxórcula, quae res?

LYSIDAMVS

Quid est?

OLYMPIO

Ínstitit planta 845
Quasi lúca bos.

LYSIDAMVS

Tacé sis.

---

840. *Priscianus inst. VII 53 p. 330, 13 H.:* in Graecis autem frequenter inuenimus auctores tam in hac quam in aliis declinationibus Graecos plerumque seruantes accusatiuos, ut .... 'lampada' pro .... 'lampadem' [lampadam *R et fort. H ante ras. D ex corr.* lapadam *B*] quamuis Plautus 'hanc lampadem [lampadam *GLh*] dixit in Casina 'tene hanc lampadem [lampadam *Lh*] immo ego hanc tenebo'.

8; *E* multipotens *EJFZ* michi *J* quom *F* mihi dedisti *VEJFZ* *Vbi v.* 839 fructust priuos *et v.* 840 ego iam hanc (*sic Fleckeisenus: cf. testim.*) lepidam ☠; *v.* 841 bona multa mihi *Studemundus confirmante ex parte A* (*) 843—846. *Sic A:*

CORPUSCULUMMALACUM
MEAUXORCULAQUAERES
QUIDEST ‖ INSTITITPLANTAM
QUASILUCABOS ‖ TACESIS

sic autem B:

Corpusculum melliculum VIL. Mea uxorcula
SEÑ. Quid est? VIL. Institit plantam SEÑ. Quasi iocabo

itemque ceteri, nisi quod plantũ *F* iocabo *ex* iacebo *E.* iocabor *Z: ubi* planta *corr. Fleckeisenus,* quasi luca bos. ⁋ Tacesne *em. Studemundus fere cum A* (*)

Nebula haúd est mollis aéque atque huius ést tegus.
Edepól papillam béllulam.

OLYMPIO

Ei miseró mihi.

LYSIDAMVS

Quid est?

OLYMPIO

Péctus mi icit nón cubito, uerum áriete.

LYSIDAMVS

Quid tu érgo hanc quaeso tráctas tam durá manu? 850
At míhi, qui belle hanc trácto, non uallúm facit.

OLYMPIO

Vah!

LYSIDAMVS

Quíd negotist?

---

847 *sq. Sic A* (*vix* KEI *pro* #EI):
NEBULAKAUDESTMOLLISAEQ·ATQ·KUIUSESTPECTUS
EDEPOLPAPILLAMBELLULAM#EIMISEROMIKI
sic autem B:
Nebula haud est mollis atque huius est
VIL. Edepol papillam bellulam ei misero mihi
itemque ceteri, nisi quod haut *E* VIL. *om. E* belluam *F* hei *VFZ* *Vbi* aeque atque *Lambinus cum A: in quo cum* PECTUS *sub finem exstare videatur* (*certe non* CORPUS) tegus *em.* *mox pers. corr. duce A* (*) 849. QUIDEST#PECTUSMIKIICITNONCUBITOUERUMARIE*E *A* (*sequente fortasse* AK *post* E). SEÑ. Quid est? VIL. Pectus mihi agit non (mihic agit non *J.* mihi nunc agit hic *F*) cubito (*ex* culto *E*) *ceteri: ubi cum A* icit *em. Palmerius,* uerum ariete *inter alia suppl. Studemundus* (*) 850. QUIDTUERGOKANCQUAESOTRACTASTAMBURAMA—— *A.* SEÑ. Quid (Qui *J*) tu ergo hanc queso (q̃so *E*) tractas tam *ceteri, ubi* dura manu *suppl. Studemundus duce A* (*) 851 *sq. Sic A:*
ATMIKIQUIBELLEKANCTRACTONONUALLUMFACIT
UAK#QUIDIDNEGOTIST#OPSECROUTUALENTULAST
sic autem B:
At mihi qui belle hanc tracto non VILICVS. Vaha
SEÑ. Quid negoti est VIL. Obsecro ut ualentula est
itemque ceteri, nisi quod non VIL. uaah// (*er.* a) *V.* non VIL. uahat *E.* non. Vil. Vaha *JFZ* negotii *VJ.* negocii *F.* negoci *Z: ubi* non bellum *vel* uallum facit *suppl. Studemundus ex A, in quo tamen* UA *quam* BE *multo probabilius est* (*)

OLYMPIO

Ópsecro, ut ualéntulast:
Paene éxposiuit cúbito.

LYSIDAMVS

Cubitum ergo íre uolt.

OLYMPIO

Quin ímus ergo?

LYSIDAMVS

I, bélle belliátula.

852. *Osbernus p. 599:* ualentulus, a, um ·i· aliquantulum ualens: unde Plautus in Cassia 'obsecro ut ualentula est'. 854. *Osbernus p. 62:* bellus, a, um, ·i· aliquantulum bonus . . . unde . . . bellatulus, a, um, ·i· aliquantulum bellus: unde Plautus in Cassia de quadam meretrice 'bella bellatula est' inquit.

853 *sq. Sic A:*

PAENEEXPOSIUITCUBITO#CUBITUMERGOIREUOLT
QUINIMUSERGO#IBELLEBELLIATULA

sic autem B:

Pene exposiuit cubito SEÑ. Cubitum ergo ire uult
VIL. Qui nimis ergo SEÑ. Bella bellatula

itemque ceteri, sed exposuit *VEJZ* cûbitũ *VE.* cubitulum *F* uolt *VJFZ* Quin imus *JF.* Quin unus *Z* bellatura *Z: ubi* i belle *em. Acidalius* (belle *iam Dousa*) *cum A* (*)

ACTVS V

CLEOSTRATA. MYRRHINA. PARDALISCA

MYRRHINA

Accéptae bene ét commode éximus íntus 855
Ludós uisere húc in uiám nuptiális.
Numquam écastor úllo dié risi adaéque
Neque hóc quod relícuomst plus rísuram opínor.

PARDALISCA

Lúbet Chalinum quíd agat scire, nóuom nuptum cum nóuo marito.

---

859. *Priscianus inst. VIII 2 p. 370, 8 H.:* sunt autem quaedam non solum in uerbis, sed etiam in aliis partibus orationis, quae signi-

---

Act. V Sc. 1 CLEOSTRATA MYRRINA PARDALISCA *A uno praeterea versu vacuo.* MVLIER ANCILLE ·II· C· *VE.* MVLIER ANCILLÆ ·II· *BJ.* Ancille (due *add. F*). Mulier. Seruus calinus *FZ* (*Servi pers. del. Saracenus, utramque Mulierem cum Pardalisca induxit Lambinus*) 855. MY. *Bothius.* MVL. B^2. ANCIL. *J* *Sic libri cum A, nisi quod* Accepte B^1 (ę B^2) *JF.* ccepte *c. sp. in. VE* comode *J.* commodę B^2 (e B^1) 856. LUDOSUISEREK***NUIA ----IS *A* uiseret *E* huc *libri, sed B ex* huic (*vel* huiu[s]), *ut vid., corr.* uiam *Lambinus.* uia *libri* nuptiales *F* (*) 857. Mu. *praem. Z* NUNQUAMECAST*RULLODIERISIADAEQUE *A* Numquam *B.* Nunquam *JFZ.* Nũqua *V.* Num qua *E* ulla *F* ///risi *E* ad çque (e *ex* æ) *B.* ad eque *VEF.* adeaque *J* 858 *sq. Sic A:*

NEQ·KOCQUODRELIQUOMESTPLUSRISURAMOPINOR
LUBETCKALINUMQUIDAGATSCIRE***O----
NO**MARITO

sic autem B:

Neque hoc quod reliquum est plus risuram opinor
Libet chalinum quid agat scire nouum nuptum cum nouo marito

itemque ceteri, nisi quod hoc *s. v. E*[2] Lubet chalinum *JF.* libet charinum *Priscianus* (*v. s.*) nuptam *Z* *Versum* 859 *Pardaliscae tribuit* ☙ (*)

MYRRHINA

Nec fállaciam ástutiórem ullus fécit 860
Poéta atque ut haéc est fabré facta ab nóbis.

CLEOSTRATA

Optúnso ore núnc peruelím progredíri
Seném, quo senéx nequiór nullus uíuit.
Níl quidem néquiorem árbitror ésse eum,

---

ficationis causa dici non debent, ut si uelimus masculinum dicere ab eo quod est 'nupta' 'nuptus' .... nisi figura uel auctoritas intercedat .... auctoritas, ut Plautus in Casina 'libet Charinum quid agat scire nouum nuptum' pro 'maritum'. *Idem VIII 12 p. 377, 17 H.:* quaedam uero ex eisdem, neutralibus passiuam [*scil.* significationem habent], ut 'nubo tibi': quamquam antiquissimi etiam actiua significatione, 'nubo te' dicebant, unde Plautus in Casina 'libet .... nuptum': *ubi* charinum quid *§ 12 libri tantum non omnes, § 2 Gr tantum* (etiam numquid *ceteri*). 861. *Osbernus p. 236:* fabre aduerb. ·i· ingeniose: quod componitur fabrefactus, a, um, ·i· artificiosus, a, um, et ingeniosus: unde Plautus in Cassia 'haec fallacia est fabrefacta'.

860—862. *Sic A* (*et* astuliorem *et* fabrb *vix dubiis*):

***F*LLAÇIAMASTULIOREMULLUSFEÇIT
POETAATQ·******ESTFABRBFAÇTABNOBIS
OPTU*S******ÇP***ELIM*ROGR***RI

sic autem B (fabrefacta *ex parte in ras., fort. ex* fabricata fab):

Nec fallaciam astuciorem ullus fecit poeta atque ut haec est
fabrefacta abnobis obtunso ore nunc peruelim progrediri

itemque ceteri, nisi quod fallatiam *V* astutiorem *VJFZ* hec *JF.* h' *E* fabre facta *VEJFZ* a nobis *EZ* obtunso E^3 (*ex* obc/ nso). obtenso *F* peruellem *F.* uelim E^1 (per *add.* E^2) progredi *F*
Discriptionem corr. Bentleius cum A, Cleostratae pers. add. ☙ (*)
863—869. *Sic A* (*incerto maxime v.* 864, *v.* 865 PRAEKIBET, *ut vid.*):

SENEMQUO——— — ————
ILLUMQ*I***Q********BITR*RESSEERUM
QUILOCUMPR———ILLI———————————
**NCIA————————PRAES
*EUO*OKICPA***L****ESSEQUIKINÇEXEAT
UTEUMLU ——S——————
FEÇE**********S

sic autem B (*ubi* lu *et* ANCL. *add.* B^2):

Senem quo senex nequior nullus uiuit. ne illum quidem
Nequiorem arbitrare esse qui locum prebet illi nunc psidē
hic pardalisca esse qui hinc exeat eum ut
lu dibrio habeas ANCL. libens fecero & solens

itemque ceteri, nisi quod Senex quo senex *J* neullum *V.* ne ullum *JZ.* nec ullum *F* arbitrarem *JF* praebet illū (i *ex* ū) nunc

Quí locum praéhibet illí * * * * * 865
Núnciam praésidem * * * * * *
Té uolo hic, Párdalisca, ésse: qui hīnc éxeat
Vt eum lu* * * * * lúdibrio habeas.

PARDALISCA

Vt lubens
Fécero et soléns.

CLEOSTRATA

* * * * * * * *

PARDALISCA

* * * * * * 870

MYRRHINA

Ínspectato hinc ómnia, intus quíd agant.

---

presidem (*16 litt. sp.*) hic *V.* p̄bet////// (*er.* ēē) illi nunc p̄sidem|| (*6—7 litt. sp.*) hic *E.* prebet illi nunc presidem hic *JFZ* pardilisca *F* ēē *V.* esset *Z* ut (*15 litt. sp.*) dibrio *V* (lu *add. m. rec. cum* B^2). ut|| (*6—7 litt. sp.*) dibrio *E.* ut ludibrio *JFZ* habeas *om. JF* ♯ Libens *V.* Libens *E.* Lubens *Z* *Vbi cum A, ut vid.,* arbitror *corr. Merula ed. II,* ut eum *trai. Guietus,* Te uolo *suppl. Vssingius.* Nil *pro* Ne illum *scr.* ☙ *post* esse *duce A (?)* eum *adiciens et* Vt *ante* lubens, *ad hoc exemplum refingens reliqua:*

Quí locum praéhibet illí ⟨stupri líberum.⟩
Núnciam praésidem ⟨lépidis⟩ praes⟨trígiis⟩
Té uolo hic, Párdalisca, ésse: qui hinc éxeat,
Vt eum lu⟨sorém meum⟩ lúdibrio habeas. PA. Vt lubens
Fécero et soléns. (*)

870—874. *Sic A* (*quam maxime incerta novi versus* 870 *lectione*):

(FEÇE*********S)
KIÇES**X——SED**S- - - - - - - - - EÇASTORSOÇIASUM
S— - - - - - - - - - - - - - - - QU****T——
— - SLIÇET
QUAEUELISLIBEREPROLOQUI♯TACE
UESTRAFORISCREPUIT

sic autem B (*ubi et* MVL. *add. et* spectato *ex* e ctato *corr. et* p *ante* one *suppl. et* ANCL. Tace nostr^a *in ras. scr., eraso* Tace nostra, B^2):

spectato hinc omnia intus quid agant
pone me amabo MVL. et ibi audacius licet
Que uis libere ploqui ANCL. Tace nostr^a foris crepuit

itemque ceteri, nisi quod e ctato B^1. Etato *post 14 litt. sp. V.* e etato (*post 6—7 litt. sp.*) *E* (t E^2). ecato *J.* Etanto *F.* Mul. Spectato *Z* omnia E^2 *ex corr.* intus quid (quidem *Z*) intus agant *VEJFZ*

PARDALISCA

* * * *

Póne me amabo.

MYRRHINA

Ém: tibi audácius licét
Quaé uelis líbere próloqui.

PARDALISCA

Tacé:
Vostrá foris crepuit.

OLYMPIO. CLEOSTRATA. MYRRHINA. PARDALISCA

OLYMPIO

Neque quó fugiam neque ubí lateam neque hoc dédecus quomodo célem 875
Scio: tántum erus atque ego flágitio superáuimus nuptiis nóstris.
Ita núnc pudeo atque ita núnc paueo atque inrídiculo sumus ámbo.

877. *Fortasse inter alia huc spectat Priscianus partit. XII v. Aen. p. 486, 6 K.:* antiquissimi tamen et paeniteo et pudeo et pigeo et misereo dicebant: *cf. ad. v. 141.*

one *post 15 litt. sp.* B^1V. One *E.* one *JF.* o ne *Z* *inter* amabo *et* et *spat. V (9 litt.) JF. om. EZ* audatius *VE* Que uis *EJF* proloqui tace *JFZ* tacet *E* uostra *VEJF* *Vbi* Inspectato *duce A et* Em: tibi *pro* et ibi *corr.* ☞ *sic reliqua supplens:* ⟨CLEO. Híc est ex insídiis aucupándum. PA. Ecastor sócia sum MY. Ín⟩spectato hinc ómnia intus quíd agant. ⟨PA. Vos recédite⟩ Pone me *c. q. s.* (*)

Act. V Sc. 2 OLYMPIO *A, uno praeterea versu vacuo.* SERVVS ElDEM *BVE et, interiecto* ET, *J.* Et eidem *F.* Olympius. Mulier *Z* 875. NEQ·QUOFUGIAMNEQ·UBILATEAMNEQ·KOCDEDECUSQUOMO | DOCELEM *A* eque *c. sp. in. VE* hoc *om. J* celem *B in ras.* (? *in fine er.*) (*) 876. SCIOTANTUMERUSATQ·EGOFLAGITIOSUPERAUIMU**UPTIIS NOSTRIS *A* Scito *J* tantum herus *Angelius confirmante A.* tantum frus *BVEJ.* tantum fraus *Z.* tamen fraus *F* superfuimus *JF* nupciis *E* nrīs *BV* (*) 877. ITANUNCPUDEOATQ·ITANUNC-PAUEOATQ·INRIDICULOSUMUSAMBO *A* irridiculo *Lipsius Ant. lect. V 11.* in ridiculo *FZ (cf. A).* inridiculum *BVE.* in ridiculum *J* (*)

Sed ego ínsipiens noua núnc facio: pudet quém prius non
puditúmst umquam.
Operám date, dum mea fácta itero: est operaé pretium
auribus pércipere:
Ita rídicula auditu íteratu ea sunt, quaé ego intus turbáui. 880
Vbi intro hánc nouam nuptam déduxi, rectá uia in conclaue
ábduxi.
Sed tám tenebrae ibi erant quam ín puteo, quom 'sénex, aps
te decúmbe' inquam.
Cónloco fúlcio móllio blándior,
Vt prior quám senex núp* * *

---

878. *Sic A* (*v. post.* NON *bipart.*), *ubi* S; *E* fatio *V* pudet quem *Bothius cum A.* pudet que *J et* (q') *BE.* pudetq. *V.* pudet quod *FZ* pius *VE* puditum (*ex* pudicum *E*²) umquam (unquam *F*) est *BVEJFZ* (*) 879. OPERAMDATEDUMMEAFACTAITEROESTOPERAEPRETIUMAURIBUS ‖ N**PERCIPERE *A valde dubiis litteris* (NOS ?) *ante* PER Operam *FJZ.* Opera *BVE* meo *Z* est opere auribus *BVEJFZ: quae cum A suppl. Saracenus* percipere *B cum A, ut vid.* accipere *VEJFZ* (*) 880. *Sic A, ubi* interatu *V* que *EJF* turbaui *Camerarius cum A.* tu *BVE.* tuli *JFZ* (*) 881—883. *Sic A* (*in quo post* NEX *quadrat* APSTE *vel* ABSTE):

UBIINTROKANCNOUAMNUPTAM**DUXIRECTAUIAINCO
NCLA*E ————————————
SEDTAMENTENEBRAEIBIERANTTAMQUAMINPUTEOCUMSE
NEXA**TEDECUMBEINQUAM
CONLOCOFULCIOMOLLI*BLANDIOR

sic autem B (nec *ante* abste *ras. ex* nex):

Vbi intro hanc nouam nuptam deduxi uia recta clauē
Abduxi. sed tamen tenebrę ibi erant tamquam nox
nec abste decumbe in
Con loco fulcio mollio

itemque ceteri nisi quod nuptam *om. JF* deduxisti *F* recta clauem (*om. sp.*) *EFZ* s; *E* tñ (*ras. ex* tm̃) *E.* tum *membr. Turn.* tenebre *VEJF* tãquam (*47 litt. sp.*) nex abste decũbem *V.* tãquam nex ab ste decumbem *E.* tanquam senex abs te decumbem *J c. membr. Turn.* tamquam nox abs te decumbem *Z.* tamquam *et* senex abs te decumbem *post* mollio *F* Colloco *JF* *Vbi* uia in conclaue abduxi *Vssingius confirmante A,* tam[en] *et* [tam]quam *Spengelius* (*) 884—889. *Sic B* (*iuxta* Respecto *in marg. exter. δ*):

Vt prior quã senex nup
Tardus eẽ ilico cępi quoniam
Respecto
Inlecebram stupri principio eam sauium posco
Repulit mihi manum neq' enim dare sibi sauium me siuit

Tárdus esse ílico coépi, quoniam * * 885
* respecto idéntidem né senex * * * *
Ínlecebram stuprí principio eam sáuium posco * *
Réppulit mihí manum: neque ením dare sibi sáuium
Me síuit * * *
Enim iám magis insto, iam ádpropero, 890
Magis iám lubet in Casinam ínruere:
Cupio íllam operam seni súrripere:
Forem obdo óbice, ne senex me ópprimeret.

CLEOSTRATA

Áge dum, tu adi hunc.

PARDALISCA

Ópsecro, úbi tua noua núptast?

OLYMPIO

Périi hercle ego, manfésta rest.

PARDALISCA

Ómnem mi ordiné rem 895

887 *sq. Osbernus p. 290:* Idemtidem: item, itidem. Plautus 'tardus ilico coepi esse, quom respecto idemtidem'.

itemque ceteri, nisi quod qua senex nuper *Z* ęssę *E* illico *EJZ* cepi *EJF* qum̃ (*12 l. sp.*) Respecto identidem ne senex (*29 l. sp.*) *V.* quoniam respecto identidem ne senex *EFZ.* quo ‖ Respecto identidem ne sex ‖ *J* Incelebram *VEJ.* Incelebrem *B ante corr.* Illecebram *FZ post* posco *9 litt. sp. V* Reppulit *VEFZ* neq. ecum *V.* nec quietum *JF* suauium (*bis*) *F* sinit *EJFZ. Quae ad hoc exemplum supplet* 𝔖 (*dein v.* 890—893 *dimetris pro tetram. discribens*):

Vt prior quám senex núp⟨tias pérpetrem.⟩
Tárdus esse ílico coépi, quoniam ⟨árietat
Fóres.⟩ respecto idéntidem, né senex ⟨rumpát seram.⟩
Ínlecebram stuprí principio eam sáuium posco, ⟨áppeto:⟩
Réppulit mihí manum: neque ením dare sibi sáuium
Me síuit ⟨nimis iratú.⟩ (*)

890 *sq.* magis insto, iam 𝔖. magis iam *libri* appropero *JFZ* libet *BVEJ* irruere *JFZ* (*) 893. obdo obice ne 𝔖. obdone *VE.* obdo ne *JZ.* abdo ne *BF* opprimat *F* (*) 894. CLEO. 𝔖. *om. libri* Agedum *JFZ* huc *F* PA. 𝔖. ♯ *B. om. ceteri* obsecro *VEJFZ* (*) 895. OL. *Saracenus. om. libri* ercle *E* ego *om. JF* manfesta rest. PA. omnem mi ordine 𝔖. manifesta res est♯omnem in ordinem *B et, om.* ♯, *VEF: itemque, sed* in ordine *Z et* ordine *J* (*)

Fatéri ergo aecumst: quíd intus agitur? quíd agit Casina?
sátin morigerast?

OLYMPIO

Pudet dícere.

PARDALISCA

Memora órdine,
Vt occéperas.

OLYMPIO

Pudet hércle. 900

PARDALISCA

Age, audácter quamuis dícito:
Postquám decubuisti, índe uolo memoráre: quid est factum *

OLYMPIO

* flágitiumst.

PARDALISCA

Cauébunt qui audíerint faciant *

MYRRHINA

* * * * hoc mágnus est.

OLYMPIO

Pérdis.

896—901. *Sic discr. et* quamuis dicito *sub finem* (*coll. Epid. 16. Merc. 726, al.*) *suppl.* ☒, *ubi B habet:*

Fateri ergo aegum est quid intus agitur quid agit
Casina. sat inmorigera est pudet dicere me
mora ordine ut occeperas pudet hercle age. audacĩ

itemque ceteri, nisi quod aegum *VE cum* B^1 (r B^2). actum *JFZ* (aequum *Camerarius*) est quid *sine sp. VEJF.* est Mu. quid *Z* igitur *F* sat ĩmorigera *E.* satin morigera *JFZ* est. OL. pudet *FZ.* est pudet *EJ* discere *E* me (*spat.*) Mora *VEJ.* me. Mv. (Se. *Z*) Memora *FZ: item ante* Pudet *F* Ser., *Z* OL. *et ante* Age *F* Mv., *Z* Se. *inser.* (*) 902—906. *Sic B* (pape *ex* pepe)*:*

uam debuisti inde uolo memorare quid est factum
flagitium est cauebunt qui audierint faciant
hoc magnus est pdis quintu pgis ubi
us suptus porro
quid babe quid pape

itemque ceteri, nisi quod Quam *E* (*sed* Q *fort.* E^2) *JZ.* Nam *F* quidē *E* Ser. flagitium *F* est cauebunt *sine sp. VE* (*mox fere 9—18 l. V, 6—9 E*) OL. Hoc *Z* agnus est *J.* magnum est *F.* magnust *Z*

PARDALISCA

Quin tu pérgis?

OLYMPIO

Vbi * * * * us súptus porró * 905

* * * *

PARDALISCA

Quíd?

OLYMPIO

Babae.

PARDALISCA

Quíd?

OLYMPIO

Papae.

PARDALISCA

* * * * est?

OLYMPIO

Óh, erat máxumum:

* * * * haberet métui: id quaerere óccepi * * *

OL. (Ser.) Vbi *FZ* us sumptus *F*. ubi sumptus *Z* porto *Z* Quid pape Quid pape *JF*. M. Quid. Vi. habet. M. quid? Vi. Pape *Z* quid' *E*. *Quae ad hoc exemplum supplet* ☙ (Postquam decubuistī *cum Lambino,* At *cum Camerario*):

Postquám decubuisti, índe uolo memoráre: quid est factum ⟨íntus ?
OL. At⟩ flágitiumst. PA. Cauébunt qui audíerint faciant. ⟨ínque.
MY. Lepós in opere⟩ hoc mágnust. OL. Me pérdis. PA. Quin tu pérgis?
OL. Vbi ⟨temptabát man⟩us súptus porró ⟨locos,
Cóntra med érigit —⟩ PA. Quíd? OL. Babae. PA. Quíd? OL. Papae. (*)

907—909. *Sic B* (maximum *e corr.: fuit* malum):

est oh erat maximum
haberet metui id querere occepi

Dum gladium quero ne habeat arripio capulum

itemque ceteri, nisi quod M. est Vi. *Z* Ah *F* erat *inter 6 litt. sp. E.* M. erat Vi. *Z* maxumum *F* (metui) id *Z*. metui ut *F* *post* occepi (*ubi versum vacuum rel. B*) *dim. v. sp. V* (*nullum sp. E*) *ante* arripio *7 litt. sp. V, 4 litt. EJ, post* arripio *4 litt. sp. VE. Quae ad hoc exemplum explet* ☙:

⟨PA. Mágnum quod dícis⟩ est? OL. Óh, erat máxumum.
⟨Ferrúm ne⟩ haberet, métui: id quaerere óccepi ⟨inter túnicas:⟩
Dum gládium quaero né habeat, ⟨medium⟩ árripio ⟨illi⟩ cápulum. (*)

Dum gládium quaero né habeat, * árripio * * cápulum.
Séd quom cogitó, non habuit gládium: nam esset frígidus. 910

PARDALISCA

Éloquere.

OLYMPIO

At pudét.

PARDALISCA

Núm radix fuít?

OLYMPIO

Nón fuit.

PARDALISCA

Num cucumís?

OLYMPIO

Profecto hercle haú fuit quicquam hólerum:
Nísi quicquid erat, cálamitas profécto attigerat númquam:
Íta quicquid erat, gránde erat.

PARDALISCA

Quíd fit denique, édisserta. 915

OLYMPIO

Vbi appéllo Casinam, 'abi' ínquit.

915. *Osbernus p. 522:* diserto, as ·i· diserte loqui. Et componitur edisserto, as, in eodem sensu: unde Plautus in Cassia 'quae sit quaeso edisserta'.

910—912. *Sic B* (*prius* num *ex* pium)*:*
Sed cum cogito non habuit gladium nam ee frigidus eloquere
At pudet num radix fuit non fuit num cucumis
Profecto hercle non fuit quicquam holerum
itemque ceteri, nisi quod quom *FZ* esse *E.* esset *Z.* et esset *F* frigidus M. eloquere *Z.* frigidus eloquere *VEJF* *Personas pro spatiis FZ* nũ cucumis E^2 *in ras. eademque add.* Profecto .... holerum hercle (*13 litt. sp.*) nũ *V.* hercle non *EJFZ* (hercle hau ☙) olerum *JFZ* (*) 913. quicquam erat *F* nunquam *JFZ*
915—920. *Sic constituit* ☙ (*v.* 919 *supplens velut* inmiti's), *ubi B habet:*
Quid fit denique edisserta ubi apello casinam inquit
Amabo me uxorcula cur uirum tuum sic me spernis
Nimis tu quidem hercle immerito
Meo mihi haec facis quia mihi te expetiui
itemque ceteri, nisi quod Mu. Quid *FZ.* Quid' *E* Ser. ubi appello

Amábo, mea uxorcla, ínquam,
Cur tuóm uirum sic spérnis?
Nimis tú quidem hercle * *
Inmérito meo mihi haéc facis, quia té mihi expetíui. 920
Illá tamen haud uerbúm facit et saépit ueste id qui éstis.
Vbi illúm saltum uideo ópsaeptum, rogo ut áltero ad arua sinát adire.
Volo, ut óbuortam, cubitís im * * * * * * *
Vllúm muttit e * * * * * * * * * * * *
Surgo, út in eam in * * * * * * * * * * 925
Atque íllam in * * * * * * * * * * *

MYRRHINA

Perlépide narrat * * * * * * * * * * *

OLYMPIO

Sauiúm * * * * * * * * * * * * * *
Ita quási saetis labra míhi conpungit bárba * * *

FZ inquid *VE* mea uxorcula *JFZ* quor *F* *post* Nimis *er.* h, *ut vid.*, *B* *ante* immerito *6 litt. sp. V.* nunc erit immerito *Z.* immerito num erit *F* Mea michi *J* hec *JF.* h' *E.* hoc *Z* (*) 921. Illa tamen (*vel* Illaec mihi) ☙. Illam *BVE.* Illa *JFZ* facis *F* sepit *libri* idque estis *Z* (*) 922. opseptum *BVE.* obseptum *JFZ* altero ad arua sinat adire ☙ (*cf. Truc. 149*). altero (*sp. c. 7 litt.*) sin adire *B.* altero sin adire *VE.* altero sinat ire *JF.* alterum sinat adire *Z* (*) 923—929. *Sic B* (*adscripto iuxta v. 923 in marg. exter.* δ, labram *ex* labeam *et* p *in* conpugit *ex* n, *ut vid.*, *corr.*):

Volo ut obuertam cubitis im
Vllum muttite
Surgo ut in eam in
Atq' illam in
Per lepide narrat
Sauium
Ita quas is & is labram mihi conpũgit barba

itemque ceteri, nisi quod Nolo *Z.*]olo *J* cubitisim *VJ.* cubitisim *EFZ* lllum *F.*]lum *J* mut tite *V.* mit,te//// (*er.* re) *E.* mittite *FZ* Surdo E^1: *corr.* E^2 ineam in *VE.* meam ui *F.* ineam *Z* illa ui *F* Perlepide *EJFZ* Suauium *F* quasi setis *VEJFZ* labra *Z* michi *J* ɔpungit *E.* compungit *VJZ.* compugit *F* *Quae ad hoc exemplum supplet* ☙:

Volo, ut óbuortam, cubitís im⟨plectere: at óbluctatur néc uerbum⟩
Vllúm muttit: e⟨go hau sátis ualui uallém posticam expúgnare.⟩
Surgo, út in eam in⟨ire iterúm temptem, si tándem pugna lássa siet,⟩

Cóntinuo in genua ástituto péctus pedibus pércutit. 930
Décido de lécto praeceps: súbsilit, mi optúndit os.
Índe foras tacitús profectus eo hóc ornatu quó uides,
Vt senex eódem poclo quó ego biberet.

PARDALISCA

Óptumest.

Sed ubíst palliolum tuóm tibi?

OLYMPIO

Hic íntus reliqui.

PARDALISCA

Quid núnc? satin lepide ab éa aditast uobís manus?

OLYMPIO

Merito. 935

Sed cóncrepuerunt fóres. eho, num illa mé nunc sequitur?

Atque íllam in⟨cipio pérmulcere et uérbis et manibús blandis.⟩
MY. Perlépide narrat. ⟨CLEO. Pérlepide 'noua núpta' eum lusit. PA. Quín pergis?⟩
OL. Sauiúm ⟨iam tandem infígere mihi contíngit: uerum haud suáue fuit:⟩
Ita quási saetis labra míhi conpungit bárba ⟨haud secus quam uír si esset.⟩ (*)

930. ingenua *BVEF* astituto *Scaliger, Dousa post alios.* astituti *BVE²J.* astuti *E¹.* astanti *FZ* pectus pedibus *Bothius, Reizius.* pectus mihi (michi *J*) pedibus *libri* (*) 931. delecto *BE.* e lecto *F* preceps *BVEF* sub silit *B* mi optundit os ☙. obtundit (optundit *B*) os mihi *libri* 932. profectus eo hoc ornatu ☙. preficiens (p̃fitiens *E*) sex eo cor natu *BVE.* proficiens exeo cum ornatu *J.* proficiscens exeo cum ornatu *F.* exeo cum ornatu *Z* (*) 933. eodem poclo quo ego ☙. hoc eodem poculo quo ego bibi *libri* biberet *ex* biueret, *ut vid., B* PA. ☙. M *Z.* # *B. om. VEJF* optume (Optume *B*) est *libri* (*) 934. S; *E.* MV. Sed *F* ubi est *libri* tuom tibi OL. hic ☙. tuum (*sp. c. 10 litt.*) hic *BV.* tuum Ser. hic *FZ.* tuum hic *EJ* (*) 935. PA. ☙. *om. libri* satiu *ex* saltim *vel* salum, *ut vid., B.* saltin *V* ab ea ☙. *om. libri* adita est *Camerarius.* addita est *BVJZ.* abdita est *F.* addita *E* uob *B* OL. *Acidalius. om. libri* (*) 936. S; *E* concrepuere *JF* fores. eho, num ☙. fores (*sp. 5 litt.*) num *BV.* fores num *EJFZ* illam enunc *BV* (eñc) *E¹.* illa senem *E²Z* (*)

LYSIDAMVS. OLYMPIO. CLEOSTRATA. MYRRHINA. PARDALISCA

LYSIDAMVS

Máxumo ego árdeo flágitió
Néc quid agám meis rébus sció,
Néc meam ut úxorem áspiciam
Cóntra oculís: ita dísperií. 940
Ómnia palam súnt probra:
Ómnibus modís óccidi misér.
* * * * * * * ita manufésto faucibus téneor.
* * * * * * quibus modis purgém scio me meae uxóri.
Scípionem pérdidi atque expálliatus súm miser: 945
* * * * * * * clándestinae núptiae.
* * * * * * * * * cénseo
* * * * * * * * mi óptumumst

Act. V Sc. 3 SENEX EIDEM *BVE.* Senex. Mulier. Serui *Z* *idemque, sed* Sui ambo, *F* 937—942. *Sic discripsit Seyffertus in Bursiani Annal. XLVII (a. 1886) p. 35 adn., ubi B habet:*

Maxumo ergo ardeo flagitio nec quid agam meis rebus scio
Nec meam ut uxorem aspiciam contra oculis ita disperii
nia palam sunt ꝑbra omnib; modis occidi miser

itemque ceteri, nisi quod aximo *c. sp. in. VE* ego ardeo *JF* aspitiam *V et,* ti *ex* n, E^2 quia palam *JFZ* (Omnia *Camerarius*) proba *E* (*) 943 *sq. Sic B (er.* Itäanufesto festo)*:*

//////////////////// ita manufesto facibus teneor
quibus modis purgem scio me meę uxori

itemque (sine ras.) ceteri, nisi quod manifesto E^1 (u E^2) *JFZ* faucibus *VEJFZ* Neque quibus *Z* mee *EF* *Quae ad hoc exemplum explet* ☙*:*

⟨Nullást mihi spes respírandi⟩: ita manufésto faucibus téneor.
⟨Nec qui óccultem me néc⟩ quibus modis purgém scio me meae uxóri. (*)

945—950. *Sic B:*

quę expalliatus sum miser
n destine nuptię
censeo
mihi optumum est
ea dux uxorem meam
riam

itemque ceteri, nisi quod q̃ *E.* que *JF.* qui *Z* expaliatus *F.* expoliatus *Z* ndestime *E.* clandestine *JFZ* nuptie *JF* censeo mihi *om. sp. EF* optimum E^1 (u E^2) duxo *E* meam riam

* * * * * intro éam ad uxorém meam
Súfferamque eí meum térgum ob iniúriam. 950
Séd equis est, quí homo munús uelit fúngier
Pró me? quid núnc agam?
Néscio, nisi ut ímprobos
Fámulos imiter ác domo
Fúgiam: nam nullást salus 955
Scápulis, si redeó domum.
Nugás istic diceré licet: uapulo hércle ego inuitús tamen,
Etsí malum merui.
Hác dabo protinam me ín fugam.

---

949 *sq. Nonius p. 397, 1 M.:* sufferre significat dedere uel subponere. Plautus Casina 'intro ad uxorem meam sufferamque ei [*sic Mercerus.* sufferamquae et *LG.* sufferam et quae *B. Gen. H.*[1] (que et *H*[2])] meum tergum ob iniuriam': *quae huc pertinere Seyffertus docuit Philol. XXVI p. 722* íntro ad uxórem eam *cum Gerlachio corrigens, ubi* intro éam ad uxorém meam ℭ *ducibus libris,* íntrem ad uxórem eam *L. Muellerus vitiose.* 959. protinam *hinc habet glossarium Plautinum: cf. Ritschelius Opusc. phil. II p. 244.*

---

om. sp. EZ. meam *V c. 12 litt. sp. (sed cf. ad v. 952) F* *Vbi extrema ex Nonio suppl. Seyffertus (cf. testim.), versum* 945 *coll. v. 975. 1009* ℭ *reliqua ad hoc exemplum redintegrans:*
⟨Síc depexum mé dederunt clá⟩ndestinae núptiae.
⟨Óbliuiscéndum amorém mihi⟩ cénseo
⟨Ét curandúm domi quód habeo: id⟩ mi óptumumst.
⟨Iam ígitur, etsí tremo,⟩ intro éam ad uxorém meam *e. q. s.* (*)
951—956. *Sic constituit Brixius Annal. phil. CI p. 763, ubi B habet:*
Sed ec quis est qui homo minus uelit fungier ꝑme
Quid nunc agam nescio nisi ut improbos famulos imiter ac domo fugiã
Nam salus nulla est capulis sidomum redeo
itemque ceteri, nisi quod S; *E* ecquis est *EJZ.* ecquis *F* homo qui *F* munus *E*[3]*JZ.* nunus *E*[1] fugier *E* promeriã *V: cf. ad v. 950* Quid' *E* uniter *V* scapulis *JFZ et in B m. rec., fort. Cam.* (*) 957. *Sic libri cum A, nisi quod* istuc *BVEJFZ* (istic *Lambinus*) tñ *ras. ex* tm̃ *E* (*) 958—962. *Sic constituit* ℭ (protinam me in fugam *cum Camerario), ubi A habet (adscripto manu antiqua iuxta v. 961 in marg. inter. supra lineam* z *vel* ʒ*):*

ETSIMALUMMERUI
KACDABOPROTINAMETFUGIAM#KEUSSTAILICOAMATOR
OCCIDIREUOCORQUASINONAUDIAMABIBO

sic autem B:
Et si malum merui hac dabo protinam et fugiam heus stalicio amator
Occide reuocor quasi non audiam abibo
itemque ceteri, nisi quod Etsi *VJZ* hanc dabo porcinam *F*

CLEOSTRATA

Heus, sta ílico, amator. 960

LYSIDAMVS

Óccidi, reuocór. quasi
Non aúdiam, abibo.

CHALINVS. LYSIDAMVS. CLEOSTRATA. MYRRHINA. PARDALISCA. OLYMPIO

CHALINVS

Vbi tu's, hic qui cólere mores Mássilienses póstulas?
Núnc tu si uis súbigitare mé, probast occásio.
Rédi sis in cubículum. periisti hércle: age, accede húc modo. 965
Núnc ego tecum aequom árbitrum extra cónsidium captáuero

---

960. *Fortasse huc spectat Charisius p. 201, 22 K.:* ilico pro in loco. Plautus . . . . Idem in * 'sta ilico': *ubi pro* idem insta *necessaria* idem in ⟨Casina⟩ sta *vel tale quid scribendum esse monstravit B ad Trin.*[3] *627.* 964. *Osbernus p. 284:* subiecto, as quod etiam dicitur subicito, as -i. supponere: unde Plautus in Cassia 'nunc si uelis subicitare me proba cum occasio'.

---

fugiam *sine sp. EJZ* heustalitio *V.* heustalicio *E.* heus talicio *J.* heus talitio *F.* heu stalino *Z* (*corr. Gulielmius cum A:* CL. *praem. Vssingius*) Occidi *Z* audi ama bibo (bido *V*) *VE.* audiamus abibo *Z.* addidi adibo *F*

Act. V Sc. 4 SERVVS (SERVI *VEJ*) EIDEM *BVEJ.* Mulier. Cleostrata. Senex. Villicus *Z. unius v. spat. AF* 963. CH. *Lambinus, Pistoris.* Mv. *F.* Cle. *Z* *Sic libri cum A, nisi quod* Vbi tu es (bi tues *c. sp. in. VE*) qui *omnes: ubi* hic *add. Geppertus* colore *E* masilienses *VEJ* (*) 964. *Sic A, ubi* Hunc *F* siue is *BVEJ* (si uis *Camerarius cum A*). sine his *F.* si uenis *Z* subicitare *BVEJZ.* subcitare *F* proba est *BVEJFZ* (*)

965. REDISISINCVBICVLVMPERISTIKERCLEAGEACCEDEKVCMODO *A* peristi (periisti *JFZ*) hercle (herche *E.* hercle. Se. *Z*) age accede (acede *E*) huc *ceteri, sed post 22 fere litt. sp. B, 4 litt. V: atque post haec verba octo versus vacuos reliquit B, sex et dim. V, unum E, ubi septem ex A accesserunt bipartito uno* 966. *Sic A, sed* CONS*DIVMCAP TAVERO (VM *per ligat.*) (*)

LYSIDAMVS

Périi, fusti défloccabit iam íllic homo lumbós meos.
Hác iter faciúndumst: nam illac lúmbifragiumst óbuiam.

CLEOSTRATA

Iúbeo te saluére, amator.

LYSIDAMVS

Écce autem uxor óbuiamst.
Núnc ego inter sacrúm saxumque súm nec quo fugiám scio: 970
Hác lupi, hac canés: lupina scaéua fusti rém gerit.
Hércle, opinor, pérmutaui ego íllue nunc uerbúm uetus.
Hác ibo: canínam scaeuam spéro meliorém fore.

CLEOSTRATA

Quíd agis, dismaríte, mi uir? únde hoc ornatu áduenis?
Quíd fecisti scípione aut quód habuisti pállium? 975

PARDALISCA

Ín adulterio, dúm moechissat Cásinam, credo pérdidit.

---

967. *Nonius p. 7, 17 M.:* defloccare [deflaccare *cod.*] est adterere: tractum a uestibus sine flocco [flacco *cod.*]. Plautus Casina 'perii [perit *LHG.* perii *Bamb.*] flocco habebit [defloccabit *L. Carrio Ant. l. III 13*] fusti iam [fusti iam *S.* tibiam *H*¹. tam *L*¹. iam *H*²*L*²*G.* tibi iam iam *L. Muellerus*] illic homo lumbos meos': *quae duce A huc traxit Studemundus Herm. I p. 289 et Ind. lect. Gryph. a. 1871 p. 15 (adde Reblinium p. 37), cum Asinariae esse voluerit Gulielmius Misc. Qu. I et Qu. in Amph. I astipulante Acidalio.*

---

967. *Sic A, sed* PERII**STIDEFLOCCABIT: *quae recte Studemundus expedivit: cf. testim.* (*) 968. *Sic A, sed* LU***FRAGIUMSTOBUIA (*neque* M *neque* ˜ *sub finem apparente*) 969. IUBEOTESALUEREAMATOR‡ECCEAUTEMUXO******M*T *A* (UXOROBUIAMST *As*) 970. *Sic A* (SAXUMQ·SUM) (*) 971. *Sic A* (*sed* CANES) (*) 972. KERCLEOPINORPERMU———EGOILLUCNUNCUERBUMUETUS *A, unde* permutaui *S quadrante spatio* (*) 973. *Sic A, ubi* ac *c. sp. in. B*¹ (H *rubr.*) *VE* caninam scaeuam *membr. Turn. et Z c. A.* caninam sceuam *B* (sc *ex* st) *post 2 litt. sp. et V ante 3 litt. sp. et EJ.* caninam scenam *F* spero meliorem *inter 3 et 4 litt. sp. V* (*) 974. Cle. *JZ.* Mv. *F. om. BVE, qui nullas per hanc scaenam personas habent: sed spatia in mediis versibus B, nisi ubi contrarium testor Sic A, ubi* agis tu marite *et* unde ornatu hoc *ceteri* ad uenis *BE* 975. *Sic libri cum A, sed* scipionem aut *omnes* (cipionem *et ras. post* aut *B,* meliust, *ut vid., er.*): *corr. Lambinus* (*) 976. ANC. *Camerarius. om. JFZ* INADULTERIODUMMOECKI———RDIDI* *A cum vestigiis litt.* ssatcasinamcredope ad ulterio *BE* dum moechissat *Angelius.* dum moechis sat *BVE.* dum mechus sat *JF et* (moechus) *Z* (*)

LYSIDAMVS

Óccidi.

CHALINVS

Etiamne ímus cubitum? Cásina sum.

LYSIDAMVS

I in malám crucem.

CHALINVS

Nón amas me?

CLEOSTRATA

Quín responde: tuó quid factumst pállio?

LYSIDAMVS

Bácchae hercle, uxor —

CLEOSTRATA

Bácchae?

MYRRHINA

'Bacchae hercle úxor': nugatúr sciens.
Nám ecastor nunc Bácchae nullae lúdunt.

LYSIDAMVS

Oblitús fui — 980
Séd tamen Bacchaé —

CLEOSTRATA

Quid Bacchae?

---

977. OCCIDI ‡ ETIAMNEIMUSCUBITUMCASINASUMIINMALAM|CRUCEM *A* Occidit etiam (&ciam *V*) ne *BVEJFZ: corr. Angelius cum A* i in *Pareus cum A.* in *ceteri* 978. *Totum versum mulieri tribuunt JFZ: corr. Camerarius duce B* *Sic libri cum A, nisi quod* factum est *omnes* tu o *BVE* 979—981. *Sic A:*

BACCKAEKERCLEUXOR ‡ BACCKAE ‡ BACCKAEKERCLEUXOR
NUGATURSCIENS
NAMECASTORNUNCBACCKAENULLAELUDUNT——LITUSFUI
SEDTAMENBACCKAE ‡ QUIDBACCHAEṢI——FIERINONPOTES

sic autem B:

Bache ergo hercle uxor bache bache hercle uxor
Nugatur sciens. nam ecastor nunc bache nullę ludunt
Oblitus fui. sed tamen bache quid bache inid fieri non potest

itemque ceteri, nisi quod St. Bache ergo hercle *JZ.* Ser. Bache hercle ego *F* bache bache *sine sp. VEJFZ: sed alterum una cum* hercle *in ras. E² eademque proxima usque ad* ludunt *add.* (nam, n *ex* it, *ut vid.*)

Mv. Nugatur *FZ* nulle *EJF* St. Oblitus *JZ.* Ser. Obitus *F* (*et* Ser. *quidem saepius*) tm̄ *E.* tantum *Z* CL. quid bache id *JFZ.* quid'

LYSIDAMVS

Sín id fieri nón potest —

CLEOSTRATA

Tímes ecastor.

LYSIDAMVS

Égone?

CLEOSTRATA

Mentire hércle: nam pallés male.

LYSIDAMVS

* * * * * *

CLEOSTRATA

* * me rogas?

LYSIDAMVS

* * * *

MYRRHINA

* * * * *

LYSIDAMVS

* * mihi.

OLYMPIO

* * * * * * * * * * * atulor. 985

---

bache inid *E.* quid bache mid *V* *Vbi v.* 979 *sic digessit* ☙ 982. CL. *Luchsius in Studem. Stud. I p. 36. om. JFZ* TIMESECASTOR# EGONE#MENTIREKERCLENAMPALLESMALE *A.* Times (Timen *F*) ecastor # (St. *Z.* Ser. *F. om. EJ*) Ego ne # (*om. VEJF'Z.* MY. *Vssingius*) haud mentire hercle#nam pa (nāpa *VZ.* nam palā *m. rec., fort. Camer., in B*) *cetri* (*) *Post hunc versum novem versus B, quinque et dimidium V, unum E vacuos relinquunt: atque novem versibus auctior A fuit — vix octo (sexto bipartito) secundum Studemundum —, quorum vestigia praeter versum extremum — de quo cf. testim. — et syllabas quasdam in versuum exitu incertissima litteris tantum non omnibus haec habeto:*

N*NI——— ———— - -QU**MEN— ——— ———— — MMERO**S
M**R— - - - - - - - - - - - ——— - ——ASPER— — — — ——— ——MIKI
——————————— - - - ——— ——— — — — — — — — — — — — -ATULOR
- - ——— — - - - - - - - - - -ERIO——REDE——— - ——— - - - - INEX
KOMINEM —— - - — RU*ESSEETSO———————————OL*M
MEMISERUMUOL——————————— — - —— ————————CUMCASINAS*ET
NON——————— - - - ———— — —— —— - - - - - - ——— - UOLO
QUIAIU— - - - - - - - —— — - - - - - - - - - ————————S
QUIETIAMMEMISERUMFAMOSUMFEC**FLAGITIISSUIS

Quae ad hoc exemplum distribuit liberiusque refinxit ☙ (taedeo *v.* 986

LYSIDAMVS

* * * * taedeo *

OLYMPIO

* * * senex.

LYSIDAMVS

Hominem * * * * * *

CLEOSTRATA

* * *

OLYMPIO

Me miserum uoluit * * * * * cum Casina siet.

LYSIDAMVS

* * *

OLYMPIO

* * * *

CLEOSTRATA

* * * uolo

OLYMPIO

Quia iu * * * * * * * * * s 99
Qui étiam me miserúm famosum fécit flagitiís suis.

LYSIDAMVS

Nón taces?

OLYMPIO

Non hércle uero táceo: nam tu máxumo

986. *Cf. ad v. 141.* 991. *Nonius p. 305, 30 M.:* fama est rursu infamia: unde et famosum dictum est infame . . . . . Plautus in Casin [*sic Studemundus Ind. lect. Gryph. a. 1871 p. 15 huc locum trahen duce A.* Asinaria *vulgo*] 'qui etiam me miserum famosum feci [*sic Studemundus ex A.* facit *codd.*] flagitiis suis.'

ex testimonio, quocum convenire videbantur REDE *litterae ex A enotata ante adhibitum illud testimonium):*

LY. Non ego timeo. quid mentiri censes? CL. Etiam me rogas?
LY. Myrrhina, ai, quid est? MY. Scis ipsus. LY. Asperast haec res mihi
OL. Edepol quom tu nuptiis perfructus pulcre's gratulor.
LY. Tace: ludi prioris taedeo hercle. OL. At ludos das, senex.
LY. Hominem miserum esse et sollicitum ludost? CL. Narra, Olympio
OL. Me miserum uoluit frustrari, ut solus cum Casina siet.
LY. Non taces? OL. Non hercle uero taceo. CL. Et ego dici uolo.
OL. Quia iubes dicam atque differam hunc frustratorem probris,
Qui etiam me *e. q. s.*

992. *Sic A, ubi* on *c. sp. in.* B^1 (N *rubr*) *E* non erche *E* maxim

Me ópsecrauisti ópere, Casinam ut póscerem uxorém mihi
Túi amoris causa.

LYSIDAMVS

Égo istuc feci?

CLEOSTRATA

Immo éxtorrem illius * *
* * * * * * * * ecastor fílius 995
Té quidem oppressét.

LYSIDAMVS

Feram ego istaec dícta quae uos dícitis?

CLEOSTRATA

Rógitas etiam?

LYSIDAMVS

Sí quidem hercle féci, feci néquiter.

CLEOSTRATA

Rédi modo huc intró: monebo, síqui meministí minus.

---

994 *sq. Ad corruptum in utraque recensione huius loci exitum revoco* [*Seruii*] *ad Aen. I 268 verba:* Ilia pro Iliensis: ut Plautus 'Hector Ilius' pro Iliensis.

BVEZ. maxume *JF: corr. Camerarius cum A* 993. *Sic A, ubi* opsecrauisti ob casinam *B.* obsecrauisti ob casinam *VEJ.* obsecrauisti casinam *FZ: corr. Camerarius cum A* uxorem m̃ *ex* m̃ uxorem *E* michi *J* 994 *sqq. Sic constituit* ☙ *cum lacuna ad hoc exemplum explenda:*

Túi amoris causa. LY. Égo istuc feci? CL. Immo éxtorrem illius
⟨grátia
Éxturbauisti Eúthynicum: nam équidem⟩ ecastor fílius *e. q. s.*
ubi A habet:

TUIAMORISCAUSA ⧺ EGOISTUCFECIIMMOECASTORILIUS
TEQUIDEMOPPRESSET ⧺ FECIEGOISTAECDICTAQUAEUOSDICITIS

sic autem B:

Tui amoris causa ego istuc feci immo hectore illius
Te quidem oppressisset feci ego ista haec dicta quę uos dicitis

itemque ceteri, nisi quod causa ego *VEJFZ* Se. immo *FZ.* immo *VEJ* hęctore *V.* hercle *FZ. Cf. testim.* oppressi set *V.* obprexisset *F* ista h' *E.* ista hec *J.* istec *F* que *JF* (*) 997. *Sic libri cum A, nisi quod* siquidem *VEJF.* fe siquidem *B.* et siquidem *Z* ne quiter *E* 998. *Sic A, ubi* redimus huc intro moriebimus *F* siquidem *BVF.* si quidem *EJZ* (si quid *Bothius*) meminuisti *J*

LYSIDAMVS

Hércle opinor pótius uobis crédam quod uos dícitis.
Séd, uxor, da uiro, óro, hanc ueniam. Mýrrhina, ora Cleóstratam. 1000
Si úmquam posthac aút amasso Cásinam aut occepsó modo,
Ne út eam amasso, sí ego umquam adeo pósthac tale admísero,
Núlla causast, quín pendentem me, úxor, uirgis uérberes.

MYRRHINA

Cénseo ecastór ueniam hanc dandam: ígnoscas.

CLEOSTRATA

Faciam, út iubes.
Própter eam rem hanc tíbi nunc ueniam mínus grauate prósperó, 1005
Hánc ex longa lóngiorem né faciamus fábulam.

LYSIDAMVS

Nón irata's?

CLEOSTRATA

Nón sum irata.

LYSIDAMVS

Tuaén fidei credó?

1001 *sq. Recte huc referunt Festum Pauli p. 28, 13 M.:* amasso amauero.

---

999. *Sic libri, nisi quod* ERCLE *A* pocius *E* *spatium ante* quod *B* 1000. SEDUXORUEROKANCUENIAMMYRRKINAORACLEOSTRATĀ *A*. Sed uxor da uiro hanc ueniam myrrina (mirina *F*. miryna *Z*) ora cleostratam *ceteri: ubi* oro *post* uiro *add.* ☙ (*) 1001. *Sic libri cum A, nisi quod* unquam *JF* (*item v. sq.*), post hac ut *E*. post hanc ut *V* occepso meo *F* 1002. *Sic libri, nisi quod* NEUTIAMASSO *A*. Ne ut eam (ut ea *VE*. autem *Z*) amasso *ceteri* ad eo post hac *VE* ad misero *E*. amisero *J* (*) 1003. *Sic libri cum A, nisi quod* causa est *BVEJFZ* p pendentem *F* 1004. CENSEOECASTORUENIAMKANCDANDAM # FACIAMUTIUBES *A, itemque ceteri, nisi quod* ueniam hanc (hanc ueniam *F*) dandam faciam: *ubi personam inser. Saracenus,* ignoscas *suppl.* ☙ *coll. Amph. 924* (*) 1005. PROPTEREAMREMKANCTIBINUNCUENIAMMINUSGRAUATEPROSPERO *A*, *ubi* rem hanc tibi nunc rem ueniam *BVE*. rem hanc tibi ueniam nunc *F*. hanc tibi nunc rem ueniam *Z* (*J, ut A: itemque Pylades*) grauare *F* (*) 1006. *Sic A, ubi* ni *ceteri* (nifaciamus *B*) 1007. NONIRATAS # NONSUMIRATA # TUAENFIDEICREDO # MEAE *A*, *ubi* irata (irrata *E*) es *et* tuae (tue *EF*) fidei *ceteri*

CLEOSTRATA

Meae.

LYSIDAMVS

Lépidiorem némo uxorem quísquam, quam ego habeo hánc,
habet.

CLEOSTRATA

Áge, tu redde huic scípionem et pállium.

CHALINVS

Tene, sí lubet. —
Míhi quidem edepol ínsignite fáctast magna iniúria: 1010
Duóbus nupsi, neúter fecit quód nouae nuptaé solet.

PARDALISCA

Spéctatores, quód futurumst íntus, id memorábimus.
Haéc Casina huius réperietur fília esse ex próxumo
Éaque nubet Eúthynico nóstro erili fílio. 1014
Núnc uos aequomst mánibus meritis méritam mercedém dare.
Quí faxit, clam uxórem ducet sémper scortum quód uolet:

---

mę *E*. Me (*cum* lepidiorem *coniungens*) *F* 1008. LEPIDIOREMNÉMOUXOREMQUAMEGOKABEOKANÇKABE* *A* (*in quo* quisquam *ante* quam *omissum esse probabile est*, nemo *traiectum non probabile*). Lepidiorem uxorem nemo quisquam quam (q *E*) ego habeo hanc habet (hanc abet *E*. # hanc hab *B*) *ceteri* (*) 1009. AGETUREDDEKUICSCIPIONEMETPALLIUM#TENESILUBET *A*, *Bothius: ubi* Agetur redde *V*. Aget////redde *E* pallium t#tene libet *B*. pallium (# *V*) tene libet *VEJ*. pallium Se. Tene Mu. Lubet *F*. pallium. Vi. Tene . . . libet *Z* (*) 1010. MIKIQUIDEMEDEPOLINSIGNITEFACTASTMAGNA———————— *A* Michi *EJ* insignite *Z*. in signete *E*. insigne te *BVJF* est *BVEJFZ* in iuria *E*. iuiniuria *B* 1011. *Sic libri cum A* ne uter *VEJ* noue nupte *VEF* 1012. PA. ☙. RECITATOR *F*. *sine spatio continuant ceteri* SPECTATORESQUODFUTURUMSTINTUSI*MEMORABIMUS *A*. spectatores quod (o *ex* a) futur (r *ex* it *vel* ti, *ut vid.*) *B cum spatio reliqui versus*. Spectatores (Spectator es *E*) quod futurum est intus (*ex* it''' *E*) id (hic *F*. *om. J*) memorauimus (memorabimus *JF*) *VEJFZ* (*) 1013. KAECCASINAKUIUSREPERIETURFILIAESSEEXPROXUMO *A*, *ubi* Hec *EF*. Nec *Z* huius repperietur *VE*. reperietur huius *F* e *Z* proximo *VE* 1014. EAQ·NUBETEUTKYNICONOSTROERILIFILIO *A*, *ubi* Ea quae *B*. Ea que *E* nubet te ut hynico (ynico *E*. hinico *J*. onico *F*. unico *Z*) *BVEJFZ: corr. Turnebus Advers. VIII 11 cum A* 'erili (*sic*) *B*. herili *EJFZ* 1015. NUNCUOSAEQUOMSTMANIBUSMERITISMERITAMMERCEDEMDARE *A*, *ubi* aequum (equum *VEJF*) est *ceteri* nos *Z* meritis *om. Z: restit. Pylades* (*) 1016. *Sic A, ubi* flaxit *BVE* ducat *BVEJFZ* uole *BVE* (*)

Vérum qui non mánibus clare quántum poterit plaúserit,
Eí pro scorto súpponetur hírcus unctus naútea.

1018. *Donatus ad Ter. Eun. V* 3, 3: proprie 'supposuit'. nam ut 'subduci' dicuntur, quae nolumus amittere, ita 'supponi' quae non desideramus: sic Plautus 'huic pro scorto supponetur hircus unctus nautea'. *Item hunc versum excitavit Festus p. 166*, 3 *M.* s. *v.* nautea (*ubi Paulus*: nautea herba granis nigris, qua coriarii utuntur: a naue ductum nomen quia nauseam facit permutatione T et S): *sed nihil iam legitur praeter* o scorto sup *litteras*, *unde locum indicavit Ant. Augustinus*: *cf. Leidolphus p. 219.*

1017. UERUMQUINONMANIBUSCLAREQUANTUMPOTERITPLAUSERIT *A*, *ubi* quae non *B*. que non *VJ*. q' non *E* (*corr. FZ*) dare *JFZ* (*corr. Saracenus*) pterit *B*. proterit *V* plus erit *BVE* 1018. EIPROSCORTOSUPPONETURIRCUSUNCTUSNAUTEA *A*, *ubi* subponetur *B* hircus *BVEFZ*. hyrcus *J* uictus *E* nausea *BVEJFZ*: *cf. testim.* PLAVTI CA SINA EXPLICIT ‖ INCI PIT CIS TELLARIA *B post unius versus spatium*. plauti casina explicit ‖ Incipit cistellaria *VE*. *Sic autem A post trium versuum spatium* (NC *per ligaturam*, *ut vid.*):

T MACCI PLAUTI

EXPLICIT

CASINA

FELICITER

CISTELLARIA

INC

APPENDIX CRITICA

Arg. v. 1. uxorem conserui duo *Pylades.* conserui duo uxorem *Bothius.* — conserui expetunt duo *Ritschelius Opusc. II p. 415 sqq. De* Casinam *inferendo inter alia cogitat Muellerus Pros. p. 528.* duo conserui una expetunt *Luchsius in Studem. Stud. I p. 27: ubi* unam *saltem vel potius* ui *inserit Opitzius in Stud. Lips. VI p. 252. De* competunt *fuit qui cogitaret. Cf. v. 80, 52 sq., 56, 69.*

Arg. v. 3. Sors adiuuat senem *Pylades* (*unde* capitur *corr. Pareus in ed. III*). Senem sors adiuuat *Guietus. Cf. Muellerus Pros. p. 143 et Opitzius l. s. p. 269.*

Arg. v. 5. mulctat *Valla.* multat *Camerarius.* — aeque ut uilicum *Opitzius p. 265, inscite. Mox* (*et alias*) Canissam *Pareus ex inepta Petiti sententia.*

1 *sqq. De prologo post Lipsium Elect. I 2, Alciatum Parerg. VI 16, Acidalium, alios cf. imprimis Ritschelius Parerg. p. 180 sqq. Adde Mommsenum Mus. Rhen. X p. 122 sq.* ('*Gesch. d. röm. Münzw.*' *p. 388), Bergkium* '*Beitr.*' *p. 130 sq., Ritschelium Opusc. II p. 658 sqq., Dziatzkonem de prol. Pl. et Ter. p. 31 sqq.*

2. maximi facitis *Pylades.* — et quos *Lambinus.* utque uos *Gruterus.* ut et uos *Gronovius.* ut uos facit *quidam.* ut uos *Geppertus* (*itemque v.* 6 Vt qui). *Cf. Madvigius Opusc. acad. II p. 178.* et item uos *Ritschelius Parerg. p. 201.* — ut fidès uos maxumi *Reizius apud Hermannum.*

3. date clarum mihi *Osannus Anal. p. 169. Mox* esse *ante* aequos *induxit Dousa. Vtrumque probabat Ritschelius.*

7 *sq. De* Anticua *quadrisyllabo cogit. Camerarius in annot., al.* Antiqua et opera et uerba *Pylades.* Antiquaque opera et uerba *Seyffertus Philol. XXIX p. 307.* Nam antiqua uerba et opera *Acidalius.* Namque antiqua opera et uerba *Muellerus Pros. p. 513 seclusis simul v. 5 sq.* Atqui *praemittebat Hauptius Opusc. I p. 148* (*assentiente Ritschelio, obloquente Lomano in Misc. philol. et paedag. ed. Amstel. a. 1850 p. 157*), Proin *Geppertus. At probabilius est eodem loco labem traxisse hunc versum quo v.* 8, *ubi olim inde a Pylade* Aequom placerest *vulgabatur* (*unde pro* ante *Acidalius* autem, *Guietus* atque). *Cf. Handius Tursell. I p. 386. De* anate *i. e. antiquitate hariolatus est Bergkius Opusc. II p. 737, 94. Vide praef.*

13. *De* Anticuam *cf. ad. v. 7.* Antiquam illius *Pylades.* Antiquam aliquam eius *Hauptius l. s. s. probante Ritschelio.* Antiquam eius aliquam *vel* Antiquam hanc eius *Lomanus l. s. s. p. 158 hiatum interim defendens.* Hanc antiquam eius *Geppertus.* Antiquam eius denuo *Muellerus Pros. p. 513.* — *V.* 15 iuniores *etiam Lambini* '*amicus vir d.*'

17. primo *'prisca lectio' Pii.* primatim *Goldastius,* prima *Osannus abusi scriptura* primatum: *ubi* at *illatum est ex correctura olim ad v. 24 pertinente ob* flagitorem *in codd. VE archetypo.*

20. Absentes prosunt sed tamen *Pylades.* Sed absentes tamen prosunt *Camerarius.* — prosient praesentibus *Bothius.* prosunt hic praesentibus *cum eodem Ritschelius Parerg. p. 181.* prosunt et praesentibus *Geppertus* (*cf. Ballas gramm. Pl. I p. 9*). prode sunt praesentibus *Loewius Anal. Pl. p. 202 sq.* sunt pro praesentibus *explicabat S. Bosius.* prosunt prae praesentibus *Palmerus Hermath. IX p. 447, quod qui praetulerunt* prosunt *verbum neglexerunt pro quo* splendent *vel tale quid desiderares. Mox* esse oratum uolo *Longolius e. v. c. probante Grutero Susp. III 3.* oratos *etiam Pii 'antiqua exemplaria'.*

23. Diicite *def. Meursius. Cf. Langenus Annal. philol. CXXVII p. 692.* — Ex animo curam atque aes alienum ducite *Pylades.* — *De* aës *cogit. Camerarius* (*unde* curam omnem atque alienum aes *Pareus*), *de* curas *Spengelius T. M. P. p. 136 improbante Gepperto 'Zschr. f. Gymnw.' XX p. 209 et Muellero Pros. p. 520, qui* curam atque aegritudinem *coni. p. 513. In fine v. suppl.* decet (*et antea* Eicere) *Lomanus p. 158,* procul *Geppertus,* cito *Bergkius 'Beitr.' p. 117 et Lachmannus. Mox* datust *Camerarius.* est datus *Pareus.*

26. *Hunc versum ante v. 25 colloc. Geppertus. De* circa *ab eodem aliisque recepto cf. Abraham Stud. Pl. p. 208. De* ratione utuntur *Bosii Lambinique artificia explosit Acidalius.* — *V.* 28 reddunt ob item nemini *mire Mommsenus l. s. s. p. 126.* reddunt nummum nemini ☙: *cf. praef. Vide Handium Tursell. I p. 578.*

29. uotiuae *cum Beroaldo et Alciato etiam Rob. Titius I 15.* uotitae *Gulielmius Veris. I 14.* uaciuae *cum Lambino Ivo Villiomarus et Guil. Canterus N. l. II 20. Cf. Ritschelius Nov. exc. Pl. I p. 59 sq. adn.*

30 *sqq.* Comoediae huius nomen *Pylades.* Comoediae iam nomen *Camerarius. Proxima male contraxit Pylades.* — *V.* 33 postidea *Meursius et Acidalius: cf. Ritschelius Opusc. II p. 553. 269.*

35. Senis hic *Guietus* (*itemque nuper O. Kellerus Ann. phil. CXXXV p. 451 sqq., praeter rationem*). — est ei filius *Pylades* (*idem v.* 37 Est et ei). — *V.* 36 Is cum patre una *Bothius.* — *V.* 37 seruos quidam *Geppertus.*

41. adiit *Pylades.* — extempulo adit ad mulierem *Pareus* (*qui debuit* ad mulierem adit extempulo). *Ceterum v.* 40 primulo *etiam Muellerus invenit Pros. p. 529 adn.* (*vel* primo cum cr.) *et Brugmanus de iamb. sen. p. 32 duce Ritschelio Opusc. II p. 276 adn.* — *Ceterum de v.* 44 *cf. Muellerus Pros. p. 60.* — *V.* 46 quam si *etiam Meursius,* quasi si *Bentleius ad. Ter. Ad. V 8, 18.*

47. Postquam uero *Pylades.* Postquam haec *Angelius.* Posteaquam *Camerarius: cf. Ritschelius Opusc. II p. 547.* Illa postquam *Reizius.* Ea postquam *Lomanus p. 158 sq. hiatum tamen defendens et* Postquam ea [*sic Ritschelius Parerg. p. 236 sq. cum A*] *improbans* (*similiter Darnmannus p. 23, al.*). — ad eam aetatem, uti *Camerarius.* ad eam aetatem, qui *Luchsius in Studem. Stud. I p. 24.* ad id aetatis, ut ☙.

48 *sq.* posset, amare eam puellam hic senex Efflictim occoepit *Pylades itemque, sed* puellam eam *et* coepit, *Reizius.* — at puellam eam

Parcus itemque, sed atque (*postea* ad *i. e.* adamat), *Bothius.* — at⟨que⟩ * * * ‖ Senex eam amat efflictim et item *Ritschelius Parerg. p. 236 sq. antea de* ⟨am⟩at eam puellam hic senex ⟨Eandem⟩ amat efflictim huius itidem *cogitans.* eam puellam et hic senex *Muellerus Pros. p. 528 sq.* eam puellulam hic senex *Geppertus in adn.* — Efflictim amat et item huius *Camerarius.* Amat efflictim ut item huis *Guietus.* Amat efflictim| et item *Lomanus.* Amanit efflictim et item *Ritschelius Opusc. II p. 243 provocans ad A v. 55. 62.* Amat efflictim et autem *Muellerus Pros. p. 59 inter alia (cf. 529. 489). De* et itidem *cogit. Geppertus. At lacunam qualem indicavi certissime indicat* contra *ad mutui amoris significationem provocans, quam deinde confirmat* scit *v. 56 verbo* sperat *v. 53 oppositum.*

50. Vterque nunc sibi *Pylades.* Sibi nunc uterque *Camerarius. Cf. Muellerus Pros. p. 711. Praeter* at *v. 48 excurrens (quod ex v. 47* ad eam *repetiveris) cf. Men. 1048 (A).*

53. is *del. Bothius (olim insuper verba male traiciens) consentiente Luchsio Herm. VI p. 274.* — si sit ei *Pylades.* si eii sit *Brantius.*

55. Filius autem allegauit armigerum suum *Pylades: aut sic aut* eius *saltem pro* is *Luchsius l. s. s.* (eius *etiam Reizius*). Filius autem armigerum allegat contra suum *Guietus* (allegat *cum A!*). *De* Post *initio adiciendo Pareus, de* Eius *Lomanus p. 160 cogitabat, de* armigerulum *Bothius* (armigerum | autem *traiciens*), *de* Filius hic *coll. v. 767 (cf. A)* ℭ. — *V.* 56 sibi qui *Geppertus in adn.*

58. Vxor senis *trai. Camerarius,* amori uirum *Pylades,* uirum sensit *Guietus. De* operam dare amori uirum *cogitabat Ritschelius.* — ⟨suom⟩ uirum *Reizius.* — amori ⟨huic⟩ *Geppertus in adn.* ⟨ei⟩ amori *Muellerus Pros. p. 707.*

59. Propterea ipsa *Pylades.* Propterea ea *etiam Bentleius ad Ter. Heaut. III 1, 102.* Ea propter *Geppertus: cf. Ritschelius Opusc. III p. 127, ubi post Bothium dubitanter* Propteread *commendat (olim* Consentit una propterea). — *Ad v.* 60 *cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 54 Baierusque de Pl. rec. A et P p. 166. Ceterum* SENSIT *As.* — *V.* 61 amando esse *Guietus.*

63. Sciens mater ei dat *Pylades.* Sciens eius mater dat *Bothius.* Sciens ei mater *cum A Hermannus.*

66. Interrupit pontem *Camerarius.* — quendam qui erat *Pylades.* erat ei qui *Guietus. Cf. Bentleius ad Ter. Heaut. II 3, 30.* — *Ad v.* 67 *cf. Baierus l. s. s.*

71. hoc fit *Pylades.*

72. in ⟨ipsa⟩ nostra terra *Reizius.* in nostra terra ⟨fieri⟩ *Lachmannus.* — terra, et etiam in Apulia *Pylades et, om.* et, *Camerarius.* terra atque in Apulia *Angelius.* terra, Etinae in Apulia *Alciatus Parerg. iur. VI 16.* terra, terra in Apulia *Gruterus, ubi* Apula *post Weisium Seyffertus Philol. XXIX p. 387 refutante Muellero 'Nachtr.' p. 84.* terra, in Apulia quoque *Geppertus.* terra, in Apulia arida *Muellerus Pros. p. 520.* — terrad *Bothius olim.*

73. *Ad* opere (*A*) *cf. Cato apud Gell. VI (VII) 3, 14. De* opered ſbi *cogit. Ritschelius Opusc. III p. 126 sq.* — inibi (!) *Geppertus.* — seruiles ibi *Guietus probante Muellero Pros. p. 29.* — *Cf. Rostius Opusc. I p. 65 sqq.* — *V.* 75 ni sit *Acidalius ex 'libris ant.' Scripturam*

pingnus (*B*) *commendabat Loewius Anal. p. 203: vix recte in loco correcto.*

79. *De* iam *adiciendo cogitabat Camerarius, de* puellulam *Geppertus: cf. Lomanus p. 159, Muellerus Pros. p. 250. 520.*

84. uero istac transacta fabula *Guietus.* uero post transactam fabulam *Kochius Annal. phil. CV p. 638 cum As. Mox* suspico *ex ed. vet. Gruterus Susp. VIII 1. De versibus extremis cf. Ritschelius Parerg. p. 191.*

89. rem me meam *Pareus.* meam me rem *Bothius. De v.* 90 *cf. Ritschelius N. exc. Pl. I p. 22.*

92. Quasi umbrae *Lambinus commendante Seyfferto 'Berl. phil. Wochenschr.' a. 1888 p. 235 sq.* (*alias* te sequar *expectante*). — *De* quoqüo *vel* quocunque ibis tu te persequi *cogit. Camerarius: atque* quoquomque *probat Bergkius 'Beitr.' p. 76*, quoquod *post Bothium Ritschelius Nov. exc. Pl. I p. 80.* Quasi umbra ⟨tua⟩ quoquo ibis tu te persequi *Guietus: ubi possis* Quasi umbra ⟨sim⟩ *e. q. s.*

94. hinc *vel* te. hinc *pro* dehinc (*et antea* etiamsi *pro* etiam si: *cf. Kriegius de enunt. concess. ed. Hal. a. 1884 p. 19*) *Gulielmius. — Cf. Bentleius ad Ter. Phorm. I 3, 14.*

98. restas *def. Lambinus* (*aliter* in urbem *expectans*). — hic non magni preti *Valla* (*unde* hic *post* urbe *trai. Meursius*). *Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 28.*

102. Quid huc uenisti *Camerarius.* Hoc huc uenisti *Gruterus.* Huccine uenisti *Reizius.* Huc uenistine *Bothius.* Huc tu uenisti *Weisius. Totum versum ante v. 100 trai. Brixius Annal. phil. CI p. 761.*

104. non ego sum *Pylades.* non sum ego *Dousa.* haud ego sum *Guietus.*

105. rure *Camerarius. Cf. Goerbigius Nom. quibus loca signif. us. Pl. ed. Hal. a. 1883 p. 6* (*Seyffertus 'Jahresber.' a. 1883/5 p. 49*).

106. Ego hoc quod ueni *duce Pio nonnulli.* — [ni]si impetra- uero *cum Parco Gronovius, Bentleius, alii.*

111. Illam tu *Pylades. Cf. sis Spengelium T. M. P. p. 214.*

112. potitor fias *'boni codd.' Pii* (*unde* tu *del. Pylades*) *recipiente Camerario, refutante Gulielmio Qu. in Men. c. II.* potior sis (*et* satiust esse) *Guietus.* — SATISEST *As.*

113. tu in laqueum te *Pareus.* — [in]duas *Camerarius in annot.* enduas *Gulielmius. — Ad. v.* 114 *cf. Bentleius in Ter. Phorm. III 2, 41. Vbi* EXTERCULINO *As. Nugatur Meursius.*

115. hoc *del. et* uae tibi uae *corr. Guietus. De* ita esse hoc *cogit. Geppertus. Cf. Muellerus Pros. p. 212. Personas cum Acidalio del. Dousa* (*alteram cum A*).

118. hic *pro* huic *ob v. 120 Seyffertus 'Berl. phil. Wochenschr.' a. 1888 p. 239. — Cf. Bergkius Opusc. I p. 313. Proximo versu de lacuna apodosin continente cogit. Vssingius. — V.* 120 LOCARUM *As.*

121. AMFORA *A.* — una seria *Pius* (seriola *alii*). una femina (= hemina?) *Meursius. Verba* et una semita Fons unus unum ahenum *del. Geppertus!*

124. faciam, probe Vt *dist. Angelius.* faciam, inprobe, Vt *Bothius postea* Ita? *Chalino tribuens improbato* Ita — probe. *Ceterum*

ceruum *vitium typogr. Lipsius def. Elect. II 15, in* cernuum *mutavit Ant. l. V 1 cum Palmerio,* cornum *ex J Tyrrellius! Mox* Vt ex te postilena fieri possiet *Pylades.*

126. nisi ruri tu eruum ederis *Saracenus, Beroaldus, Pius itemque, sed* comederis, *Camerarius.* nisi ruri tu acer comederis *Pylades.* nisi ruri tu aceratum ederis *Is. Pontanus.* nisi tu ruri acera comederis *Camerarius in annot.* nisi tu ruri acus eruum ederis *Palmerius.* ruri nisi tu (*sic As*) aut eruom ederis *Lambinus* (*unde* ruri aut eruom nisi tute *Bothius*). ruri nisi tu aceruom comederis *Pareus duce Turnebo Advers. VII 12, quem impugnat Lingius de hiatu p. 18 sq.* rure aut eruom nisi comederis *Geppertus.* nisi ruri aut glandem aut eruom ederis *Muellerus Pros. p. 529.* ruri nisi cum pecore eruom ederis *Kochius Annal. phil. CV p. 638.* nisi ruri tu acerbum eruom ederis *Seyffertus Philol. XXVII p. 444.* roris nisi tu aceruom ederis *vel* rorem nisi tu aut eruom ederis *Tyrrellius 'Class. rew.' II (1888) p. 22b. At* nisi rurí *cum per se offendat* tú aceruom éderis *minime offendat* (aceruos, *omissum in Rassowii Indice, etiam Pseud. 189 extat*), *non dubitavi, quin* ERUI *post* IRURI *interciderit.*

128 *sq.* gustare: quicquam nusquam aedepol gentium leiunum aeque est *Pylades itemque, sed* est aeque, *Meursius.* — pol *pro* edepol *Brugmanus de iamb. sen. p. 41.* — ruri reddebo te *Meursius.* ruri re(d)dibo te *Camerarius. Ceterum cf. Iordanus 'Krit. Beitr.' p. 336 sqq.*

132 *sq. Ob* fenestram *Lipsius Elect. II 15* cludere *scripsit, Guietus* Quid ages? *At cf. Bentleius ad Ter. Heaut. III 1, 72, Fleckeisenus Annal. phil. LX p. 261. CI p. 72, al.* — TU *in A excurrens (incerta lectione: nam* ♯NONCLUDERE *As) cohaerere possit cum* TE *in versu* 133 (K *As*), *ubi* Tu unde auscultare possis *Muellerus Pros. p. 431 adn.* — cum illam ego *Pylades.* cum ego illanc *Camerarius.* ego cum illam *Pareus.* cum illanc *Guietus.* — illam ausculer *etiam Loewius cum As (fenestra inter* A *et* M). *Inscite Machlyus Philol. XLVIII p. 640.*

134. dicat *Lachmannus et Vssingius (falso B imputans): quo improbato cum Luebberto Stud. gramm. II p. 217 recte distinxit gravius ante hunc v. Seyffertus l. s. s. p. 234 adn.* — animule mi, mi Olympio *Pylades. Cf. Bentleius ad Ter. Eun. III 5, 12.* mi animule, o mi Olympio *Muellerus Pros. p. 19.* mi animulé, mi | Olympio *suo more def. Lachmannus in Lucr. VI 743 p. 388; vix recte, quia* mi Olympio *inter* mi animule *et* mea uita *e. q. s. per se offendit. An fuit* mi animule, une Olympio? *Ad* une *cf. Paulius Quaest. gramm. I ed. Jen. a. 1884 p. 9 sq., 23 sq.*

137. sine amabo amari te *Pylades, Kaercherus 'Prosod.' p. 84.* sine amabo te a me amari *Vmpfenbachius Mel. Pl. p. 38. Cf. post Geppertum, Ritschelium, alios Baierus l. s. s. p. 31. Mox* mi lepos *coll. v. 235 Palmerius Spicil. p. 667 (antea* mellilla *vindicans cum Meursio postea* Cum istaec mihi dicentur, tum *suadente*).

140. in medio parietis *Pylades. Cf. Wagnerus Mus. Rhen. XXII p. 114, al. Dubitat de loco Muellerus Pros. p. 17 sq.*

141. tute mihi *Camerarius: corr. Dousa, Pistoris.* tu tibi me *Meursius. Ceterum Chalini personam hoc v. iam Pylades deleverat proximo* (Abeo) *praescribens: perfecit emendationem Acidalius (non Dousa).*

143. nil agis sine med *Ritschelius Nov. exc. Pl. I p. 22. 24 consentiente Muellero 'Nachtr.' p. 112 adn., improbante Bergkio 'Beitr.'*

p. 38 et Langeno 'Beitr.' p. 271. níl agĕs síne med *def. censor 'phil. Anz.' II p. 294. At* med arbitro *illatum est ex* ted arbitro *v. 90.*

144 *sqq. Tractarunt hoc canticum praeter alios Lomanus Misc. phil. a. 1850 p. 162, Studemundus in Actis gymn. Berol. XVIII (a. 1864) p. 522. 546. 533. 548, Seyffertus de bacch. 25. 31 sq. 41 (cf. 'Jahresber.' a. 1881/2 p. 43—46), Spengelius T. M. P. p. 163 et 'Ref.' p. 354, Brixius Annal. phil. XCI (a. 1865) p. 64. 69 sq., Muellerus Pros. p. 141 sq. 180. 575, Leo Mus. Rhen. XL p. 176. 178. 181.*

147 *sqq. Bacchiacos continuabat Muellerus* Senex *ante* prandium *trai.*, atque *del.*, Quando istic (*vel* uir) mihi *corr.* — senéx sibi parari *def. Lomanus, Studemundus.* sénex sibi p. *Leo post alios.* sibi p. senex *Bothius*[3] (*quod cum* St . . . abi *Seyffertus coniungebat*). sibi senex hodie p. *Weisius* (*mox del.* hodie). — *De* St[a] *dubitans Acidalius* Scelesta *vel* [Sta], *Gruterus* Ista, *Guietus* Ita (*Bothius* Ita?). — Śt, tace atque abí *separ. Studemundus,* Śt, tace atque abi néque paro *Leo:* St *separ. Spengelius olim ante bacch.* (*iam* St, táce ătque . . . coquitur [*sic!*] *admittens*) *et nuper Richterus in Studem. Stud. I p. 621 ante cret.* (*admisso* Táce ătque abi). — *V.* 150 *de dim. cret. cum trip. troch. catal. cogit. Spengelius. Cf. Baierus de Pl. rec. A et P p. 163 sq.*

151 *sqq.* animique amorisque *Camerarius, alii alia: dubitat de trim. cret. Spengelius obloquente Seyfferto. Verba* Flagitium illud hominis *del. Spengelius mox dim. iamb. agnoscens, ubi dim. bacch. catal. statuebant Seyffertus, Brixius, Christius, alii.* Ego illum *ante* maledictis *iterabat Bothius, ubi* ego *vel* pol *post* malefactis *inserens trim. anap.* (!) *affectabat Spengelius.*

156 *sqq.* dictis incommodis *olim trai. Bothius. Bacch. tetr. Seyffertus aliique admittunt, in quo* pol *del. Spengelius post Hermannum ad Eur. Hec. 1 p. 60 et Fuhrmannum Annal. phil. XCVII p. 853. Totum versum vituperat, non damnat, Langenus Stud. Pl. p. 28. Bacchiacos Brixius continuabat improbabiliter.* — faciam perinde (*sic Pius*) uti *Pylades.* — uitam Acheruntis colat pabulum *Hermannus.* — *Verba* Acheruntis . . . nequitiae *del. Weisius.* — flagiti persequens *Pylades* (*cui* nequitiae stablum *adi. Spengelius*). flagiti praesepe *Acidalius,* praesepe flagiti *Guietus commendante Graupnero de metaph. Pl. et Ter.* (*ed. Vratisl. a. 1874*) *p. 24.* — pablum *et* nequitiai *Bothius. Neque in locutione* flagiti persequentem *neque in choriambis pro cret. offendit post Studemundum Christius 'Metr.'*[2] *p. 394.*

161 *sqq. Duos dim. iamb. catal. cum Studemundo Seyffertoque etiam Muellerus agnoscit itemque tetram. bacch. iam improbat Spengelius trim. anap. admittens sequente iamb. sen.* (atque ipsa, *del.* eccam) *et dim. anap.* (*del.* pol *et* huc) *aut duos tetram. anap.* (*corr.* foris crepuit, *del.* foras *et* hoc *inter alia*)! — ea ipsa *del. Guietus, ubi* eapse *post Bothium, Kochium, Muellerum Leo Mus. Rhen. XXXVIII p. 10* (*cf. Baierus p. 16 sq. et Niemoellerus de pron.* IPSE *et* IDEM *p. 19*). — non pol hoc mihi per tempus incoeptum est iter *Pylades. Bacchiacos variis rationibus affectabant Guietus* (mihi iter *trai.*), *Weisius* (itiner *corr.*), *Lomanus* (ego *post* non *add. et* mi hoc *trai.*), *alii.* non edepol per tempus iter hoc hocedie incepi mihi *Kochius Ann. phil. CV p. 638* (*cf. Fleckeisenus ibid. CVII p. 504*). — foras nunc. pol p. t. i. i. *Acidalius.*

165 *sqq.* Sequiminí *mire Christius 'metr. Bem.' p. 82 et 'Metr.'*[2] *p. 228. 246.* — húc med Heûs uostrorum écquis *Geppertus* (med *cum Guieto*). — Heus, heus uos *Bothius.* — ecqui haec *Muellerus Pros. p. 417.* — Audit quae loquor *Pylades. Cf. Baierus l. s. s. p. 91 et Kaempfius de pron. pers. p. 37.* — Ego ero hic *Muellerus Pros. p. 182. 395.* — quisquam *Guietus.*

168 *sqq.* sum sola *Bothius.* — sópŏr manus *cret. habet Spengelius cum aliis.* — *Verba* iussin colum ferri mi *ante* Nam ubi *trai. Weisius.* — ferri mihi colum *Pylades.* colum mihi ferri *Bothius.* — Salue ecastor *cum eodem Muellerus Pros. p. 114.* Salue mi Cleostrata *Pius.* Salue Cleostrata *Pylades ex 'cod. ant.'* — dice *ante* amabo *et* ut ego *ante* male *add. Guietus.* — omnes *c. cod. Lang. om. Bothius* (*item Muellerus*) *postea post* nuptae *traiciens* (*item Spengelius praeterea de* Ita ŏmnés solĕnt *cogitans*). — malis nuptae *Geppertus in adn.* — Dómi et foris *cret. admisit Muellerus cum aliis.* — quod aegre sit *Pylades.* — satis (sat *Geppertus in adn.*) est semper *Guietus.* satis est *Spengelius.*

178 *sqq.* Iam ego *Muellerus cum Dissaldeo.* Nunc ego huc *Geppertus.* — ad ted *Bothius.* — isto *etiam Studemundus apud Kellerhoffium de colloc. verb. Pl. p. 14 [60] rectius quam olim l. s. s. p. 552.* — quid id est (*et* animo nunc tuo) *Bothius.* — aegre est animo *Guietus.* animo est aegre *Geppertus.* — [nam] quod *Pius.* — tibist, idem mist (*del.* aegre) *Muellerus.* tibi, idem mihist *Spengelius.* — mihimet est *Geppertus.* — diuidias *vel* diuidiai *Bothius.*

182 *sqq.* amo *post* Quam te *trai. Geppertus* (*possis etiam post* nam *collocare*). — Credo . . . quam te *tetram. anap. habet Prehnius de pron. indef. p. 1 adiungens* Néc qua in plúra sínt míhi quae egó uelím, *ubi pro* qua in (*quod reduxit cum Colvio Gruterus*) cui (*et* sint *cum A*) *Pius.* quacum *Camerarius.* est quacum (*et* sint mihi quam tu) *Guietus.* quicum *Bothius* (*postea* qua est quacum). cum quiquam *Muellerus dubitanter.* quisquamst quacum *Spengelius.* quemquam noui qua in *Vssingius.* — *De* atque stuc *cogitat Spengelius* (*cf. Seyffertus 'Jahresber.' a. 1881/2 p. 46*). — quid siet scire expeto *Bothius.* — despicatu *pro* despicatam *Geppertus ex A, ut putabat* (*item v. 189*). *Cf. Bentleius ad Ter. Eun. II 3, 93.*

187 *sqq.* Em *Geppertus: cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 544.* — item hoc *Guietus.* — sat *Bothius.* — Nec mihi meum ius obtinendi est optio *Pylades itemque, sed* obtinendi copiast *Camerarius* (optio *def. Gulielmius et Meursius de adiutore cogit. obloquente Acidalio*). — meumst o. o. *Bothius* (*aut sic aut* meum ⟨umquam⟩ o. o. est *Muellerus Pros. p. 623*): *cf. Hermannus El. d. m. p. 206, Spengelius 'Ref.' p. 123, alii. Totum versum del. Langenus Stud. Pl. p. 327 adn.* (*maxime offensus in* optio *voce insolenter adhibita*): *quo deleto v. 191 sq. non habent quo referantur.*

193 *sqq.* mihi *del. Guietus inter alia*, quae meast *del. Geppertus.* — quae mea sit *Bothius.* mihi *aut corruptum habet aut liberiore structura ad* quae mihi mea est *adhibet Abraham Stud. Pl. p. 190 adn. At inversis* meam *et* mihi *neque structura offendit neque* est *iuxta* siet (educata est sumptu *Camerarius.* educta sumptu est *Ritschelius mox* suo Vilico se *traiciens*). — se suo *etiam Reizius.* suo sese

Spengelius (*adhibito* Obsecro *septen. troch. efficiens vel relicto* se *duos dim. troch. catal.*).

196 *sqq.* Nam hic (*scil.* '*sunt qui audiant*') *Bosius.* Num hic *Geppertus* (*et* liceat). Immo hic *Muellerus p. 116 inter alia.* Nam est, qui hic (*del.* dicere) *Guietus.* — nos sumus (*scil.* '*solae*') *Lambinus: cf. Beckerus Char. II p. 398.* nos sumus solae *Weisius.* solae nos sumus *Geppertus.* inter nos *Spengelius* (*ex* Tace . . . tibist *septen. troch. constituens*). — Itast. unde ea nam *Weisius.* Itast. sed dic unde ea *Geppertus.* Ita. sed unde ea *Vssingius refutante Seyfferto in censura p. 236 sq. Cf. praef.*

200. clam uiros (*et antea* probas) *vel* uirod *Bothius.* — et quáe (habet partum éei haud) *def. Lachmannus in Lucr. III 374 p. 162.* et quod *Lipsius Ant. l. V 1* (*cui* ea *add. Langenus* '*Beitr.*' *p. 255 postea* quae ea *reponens*). quaequae *Reizius.* sei (*vel* set) quae *Seyffertus Philol. XXIX p. 387 itemque Muellerus Pros. p. 624.* et quicque *Spengelius.* — haud quid commodi est *Guietus* (*idem mox* subtraxit).

203. aduorsum tuam amícam Omnía loqueris ⟨quae lóqueris⟩ *Goetzius. De* tuum animum *cogitarat Gruterus, de* tuam istam rem *alii, de* (aduorsus) tuam rem istaece *Geppertus. Totum versum del. Muellerus Pros. p. 138 adn. ut dittographiam v.* 208 *sq.* (*de* tuam ipsa istaec omnia rem *vel* tua ista et amicae rem omnia *cogitans!*) *itemque Schmidtius de pron. demonstr. p. 78* (*discrepantiam perverse ad litterulas permutatas revocans*) *et Spengelius assentiente Luchsio comment. pros. I p. 14. Quam sententiam scite refutavit Langenus Stud. Pl. p. 278 sqq.* aduorsus tuam loquere amicam omnia *h. l. traiciens* (loquere omnia *Bothius*). *Mox de* atque mihi ausculta *cogit. Muellerus.*

206 *sqq. De* delicuom *cf. Schneiderus gramm. l. l. I p. 332, Lachmannus ad Lucr. V 679 p. 306, alii.* — quando tibi nil *monom. anapaest. habebat Hermannus El. d. m. p. 390, contra* satin sana's *adeo Spengelius T. M. P. p. 135* (*vituperatus a Studemundo Ann. phil. XCIII p. 57*) *iam cum Bothio et Studemundo* (*in Stud. I p. 43*) Satin . . . Insipiens *ut octon. anap. comprehendens. — Cf. ad v. 203.* — tu equidem *Spengelius Langenusque: at cf. Luchsius l. s. s. et Buechelerus in Woefflini Archio III p. 145.* — ista *pro* istam *cum B Gulielmius.* — ista aduorsus tuam rem *Geppertus.* aduorsus tuam ista omnia rem *Vssingius.* — loquere, insipiens. Mv. Semper *Dousa.* — i foras, mulier es. Cl. Tace *Camerarius.* I foras, mulier. Cl. Hei, tace *Bothius.* Ei, mulier, foras. Cl. Tace *Geppertus: atque* [e]st *Spengelius quoque del.* (Semper . . . mulier *octon. anap.*) *improbante Richtero Studem. Stud. I p. 623. Cf. Buechelerus Ann. phil. CV p. 565.*

213. uir eccum huc exit *Muellerus* (I . . . quid čst ? Em *dim. anap. cum paroem.*). uir exit *Geppertus Stud. Pl. p. 146.*

214 *sqq.* intro *del. et* mi et tibist *corrupit Spengelius anapaestorum ingratissimorum gratia. Cf. Abraham Stud. Pl. p. 215.* — abi, age, propera *Leo Mus. Rhen. XL p. 202* (*cf. p. 176*). — ⟨ego⟩ abeo *Vssingius.* — et mihi erit et tibi *cum F Hermannus El. d. m. p. 206: cf. Ballas gramm. Pl. spec. II p. 5 adn.* mihi et tibi fuerit *Muellerus Pros. p. 623.* mi et tibi erit ⟨amplius⟩ *Brixius Ann. phil. CI p. 713.* — loquar Tecum *et* ⟨Et tu⟩ ualeas *Bothius* (*troch.*).

217 *sqq. Recte de metro iudicarunt Bentleius, Hermannus El. d.*

m. p. 413 (aliter olim de metr. p. 126), alii: nisi quod septenarios iuxta octon. plerique nimis liberaliter admiserunt.

217. *Quattuor versiculos varios ex hoc v. Studemundus efficiebat 'Zschr. f. Gymn.' XVIII p. 556 similiter v.* 218 *sq. dispescens.* — et *del. Hermannus* nitoribus nididis anteuenire *traiciens,* rebus *et* et *del. Bothius* (*postea* rebus *pro* nitoribus *inferens*) *Vssingiusque* (*at cf. Aulul. 541*), ego *del. Muellerus Pros. p. 614* nitŏribus *admittens* (*p. 417 de* nitoribus nitidis *ante* ego a. c. a. *traiciendo cogitans*), (n)itidis *del. Guietus, pro quo* nitore *Pontanus e ms. Oxon.* — et nitidissimis anteuenire *Geppertus* (*cf. Ballas gramm. Pl. I p. 9*). — credo ego amorem | et ănteuenire nitoribus nitidis *Spengelius, ubi melius* nitidisque nitoribus antire *Goetzius praeeunte Meursio. Ceterum* moribus nitidis *interim etiam Klotzius coni. 'Altr. Metr.' p. 91. 285 praeterea* amorem ego credo *traiciens* (*at cf. Cist. II 1, 1*).

218 *sq.* pote *Pylades.* — plus salis leporisque habeat hodie *Bothius* (*del.* quicquam*:* habeat hodie *cum Pylade*). salis plus plusque leporis || Hodie habeat *idem.* plus salis plusque leporis ‖ Hoc habet *Hermannus* (*del.* cocos). plus salisque leporisque hodie ‖ Habeat *Muellerus* (*mox* [e]quidem *corr. et de* [de]miror *cum Gepperto vel* [nimis] *cum Meursio cogit.*). plusque leporis habet *Spengelius* (*del.* hodie [*cum Guieto etiam* equidem *delente*] *mox* nimium *corr.*). *At* hodie coqui *dicuntur, ut* nunc homines, *sim.* — demiror nimis *trai. Klotzius l. s. p. 288.* — qui ⟨tot⟩ utuntur condimentis *Pylades.* qui utuntur tot c. *Meursius c. v. c.* tot qui u. c. *Guietus, alii.* qui tot c. u. *Weisius.*

220. Eos eo uno condimento ne *Bothius.* uno eos non utier *idem.* — uno haud utier *Guietus.* uno hodie numquam utier *Muellerus. Ceterum cf. Hermannus Ann. phil. XXXV p. 194. Cf. praef.*

221. Nam ⟨escam⟩ ubi *Seyffertus Philol. XXIX p. 387.* Nam⟨que⟩ ubi *Camerarius.* Nam ubi ⟨ubi⟩ *Spengelius.* — inerit quiduis (placiturum) *Acidalius ex 'libro antiquo'.* inierit quoiuis *Bothius* (*praeterea* amor ubi c. *traiciens, ut* ubi inerit a. c. *Guietus*). inerit, id quoiuis *Weisius.* infuerit, id quoiuis *Muellerus. Cf. praef*

224. facio domi mage *Guietus.* domi facio mage *Kampmannus de praep. ex p. 18.* domo facio magis *Abraham Stud. Pl. p. 198.*

225. Qui amo postquam *Guietus.* Qui quoniam amo *cum Italis Vssingius.* — magis (*scil. 'quam'*) initio *perperam multi defenderunt* (*unde* nunc illâm munditiis ambio *Pareus!*)*: cf. Abraham Stud. Pl. p. 224 adn.* magis niteo *Gulielmius.* niteo (*et* munditiis munditiam ante [*del.* magis]) *Guietus.* magis mundis *Hermannus.* mage nitidis *Geppertus* (*cf. Stud. Pl. p. 135*). magis me nitido *Seyffertus Philol. XXXVII p. 445.* magis nimio (*vel* multo) *Spengelius.* magis inicio (iniiciant *Pylades*) *vel* initio *pro verbo habentes inepte* munditianti deo *def. Valla, Colvius, Meursius, alii: at rectissime* inicio *se habet, modo intellexeris ludi in duplici sensu* Casi(n)ae *et* casiae *unguenti: quare etiam* Casia *forma per se proba saepiusque tradita hoc loco cum B inferenda erat.*

228. mala mihi haec *Bothius.* — mers *post Brixium Ann. phil. CI p. 763 Loewius Anal. Pl. p. 203.* — est appellanda *Camerarius. Antea* sed excruciat me uxor *trai. Klotzius p. 90. 289.*

229. abi abstine manum *Bothius* (*del.* atque). abi manum abstine *Fleckeisenus Ann. phil. LXI p. 19: cf. Muellerus Pros. p. 226.* aufer

hinc (*vix* abi atque aufer) manum *Luchsius in Studem. Stud. I p. 48. Contra* abstínĕ *def. Spengelius 'Ref.' p. 307 et Klotzius 'Altr. Metr.' p. 63. 277.*

230. tam tristem te esse *Ritschelius Parerg. p. 455 adn. vel* te tam tristem esse (*sic Muellerus Pros. p. 301*) *neque tamen* esse te t. t. *improbans, quod Bothium contra libros dedisse opinabatur.* tam tristem te esse *Spengelius.*

231. Quo abis nunc *Klotzius p. 57.* Quonam abis *Geppertus.* — Mittin? *pro* Mitte me *Spengelius.* — haud maneo (*et* Nunc abis quo) *Guietus.*

232. quod te deamo *Valla.* qui te deamo *Pius cum F.* quando ted amo *Camerarius.* quom ted amo *Bothius e ms. Lang.* (cum ted *Pareus*): *quod omnes probasse* (*etiam Ritschelium Nov. exc. I p. 26 Luebbertumque*) *miror,* quam ted amo! *cum multo aptius sit. Cf. Vmpfenbachius Mel. Pl. p. 38. Ceterum sequentia etiam Bentleius recte discripsit* (*ubi* ames *del. Guietus inter alia,* potest impetrari *Camerarius dedit*).

235. mi lepus *Bothius: cf. 137.* lepos mi (*et* ⟨tibi⟩ nempe ita uti) *Guietus.* — ut tu nites *Geppertus.* ut tu mones *Kochius Ann. phil. CV p. 638. At cf. Langenus 'Beitr.' p. 130 et Spengelius 'Ref.' p. 11 adn.*

236 *sq.* amabo hic *trai. Guietus inter alia.* — adolent (= *obolent*) *def. Dousa, Gruterus, alii. Per* manufesto miser *octon. iamb. claudens* (*duce Camerario*) Teneor. ⟨sed⟩ cesso caput Pállio detérgĕre *add. Spengelius neque probabilius olim Seyffertus de bacch. p. 36 haec dispescuit.* — obtergere *Pylades ex cod. ant.* obtegere *Meursius* (pallio caput obtegere *Guietus inter alia*). — detergere caput palliod ut *Christius Mus. Rhen. XXIII p. 564.*

238 *sq.* uti te *Camerarius,* utinam te *Geppertus* (Teneor . . . bonus *comprehendentes*). — *Etiam hos duos versus troch. octon. habet Spengelius T. M. P. p. 102. 164 sq., 'Ref.' p. 139 sq. cum aliis: cf. Muellerus Pros. p. 94. 96.* — qui[a] haec *malebat Lambinus.* haec qui *Bothius et olim Spengelius* (*praeterea de* myropoles *cogitans?*). — decidisti *vitium Camerarianae def. Colvius.* — qui haec mihi dedisti, muropola. ‖ Eho tu ‖ Canicle, uix (*del.* nihili) *Geppertus, quod impugnans Richterus in Studem. Stud. I p. 452 non rectius de* nihili ganeo uix *cogitat quam de* nihili calanicola uix *Gruterus aut de* Nihili cucule, uix *Palmerus Hermath. V p. 55* (*quod tamen fuit cui placeret?*). *Cf. sis Christium Mus. Rhen. XXIII p. 577 adn.* — *De verbis* uix . . . dicam *per parenthesin includendis cogitat Seyffertus Philol. XXIX p. 394 adn.*

240. *De* tu *vel* ne *inserendo cogit. Muellerus Pros. p. 256* (*non 163*). — aetated *post Bothium Christius l. s. s. p. 564 Ritscheliusque l. s. s. p. 63.* — unguentis unctus *Spengelius.* — incedis ignaue *Camerarius.* ignaue Cedis *Bothius.* — S. a. per uias, ignaue incedis unctus *Geppertus. Ceterum ad* unguent⟨at⟩us *fortasse spectat* comment[at]us *in v. sq.: cf. ad v. 17.*

241. ⟨Haec⟩ commentust *Geppertus. Mire vagatur Olsenus de verb. subst. p. 29.*

242. pudet. Ómnia quae tu uis *Spengelius olim, iam* pudét. Omnía *praeferens.* — *De* Omniá quăĭ *hariolatur Havetus 'Rev. de philol.' XI* (*a. 1887*) *p. 64.* — quae tu uis omnia *Geppertus.* — ⟨tu⟩ iacuisti *Vssingius.*

243. *Male utrumque* tu *om. Geppertus; cf. Abraham l. s. s. p. 193. De* Quid est quod tu scis (*om.* id) *cogit. Spengelius.* — est, quod *pro* est? Quid (*sic Camerarius*) *reduxit Acidalius male de* in lustro *cogitans.*

244. omnium senum *Dissaldeus.* omnium senum senem *Spengelius olim*, omnium senum hominem *nuper vitiose.* senem omnium (*et* essę ignauiorem neminem) *Geppertus. Alii alia.*

245. nihili ⟨homo⟩ ubi *Geppertus, cui* fuisti ⟨tu⟩ ubi *adi. Muellerus Pros. p. 28.* nihili ⟨tu⟩ ubi *Buchholdus de paroem. p. 79. Contra* cubi *suasit Ritschelius Opusc. III p. 137, quod probans cum Spengelio 'Ref.' p. 140 adn. L. Muellerus ad Nonium etiam* Cunde *postulat. At cf. praef. Trucul. p. XXXIV adn.* — lustratus *om.* es *def. Olsenus l. s. s. p. 15.*

246. Id est *cum Pio Pyladeque Gulielmius, alii.* Est *Bothius.* Ades *idem, quod mirere quibusdam placuisse, ut* Atque *Vssingio!* — dent me . . . . . infelicem *Saracenus.* di me . . . . . infelicitent *Lambinus* (*cf. Loewius Prodr. p. 289*).

247 *sqq. Adiuncto* immo age ut (*Spengelius* uti) lubet *septen. troch. efficientes* meum uini guttam hodie indidi *Muellerus p. 550 sq.*, hodie uini guttam unam *Guietus*, meum uini guttam unam *Bothius Spengeliusque* (*aliter olim T. M. P. p. 165, aliter ibid. p. 183*), *aut sic aut* guttam ullam *Prehnius l. s. s. p. 6 sq.* (*improbato* guttulam *de quo Geppertus cogitarat*). *Deinde* bibe aes *Valla.* aes bibe *Pylades.* bibe, ede *Saracenus. De* bibe (*om.* es) *cogit. Muellerus p. 377. 390 corr.* sat, uxor, est *vel* satist uxor (*cum Spengelio T. M. P. p. 165*) Bibe . . . tinnis *octon. troch. faciens, ubi evitato* satist *vitio* (*quod Geppertus Vssingiusque recoxerunt*) *iam* ohe iam *del. Spengelius* (*etiam de* uxorst *cogit.*): *cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 608. Ceterum* Comprime te nimium tinnis *clausulam etiam Reizius agnovit.*

251. Linque *cum Guieto Baierus l. s. s. p. 85. Cf. Muellerus p. 251 Klotziusque 'Altr. Metr.' p. 83.* — *V.* 255 atque *del. Pylades* (fit *vitium Gronovianae*). *Cf. ad v. 256 sq.*

256 *sq.* ea pariat *Pylades.* pariat bene *Camerarius.* pariat probe *Geppertus.* pariat magis *Guietus.* pariat prius *Bothius* (*mox* Potius, *non* nihili [nisi], *om.*) *Ad* pariat sibi *cf. Rud. 219. Propter* nihili (*sic etiam Palmerius Spicil. p. 663*) *del.* des *Pylades,* potius *Vssingius quoque.* Seruo frugi potius quam illi seruo nequam atque improbo (*del.* atque ubi . . . pariat) *contraxit Fuhrmannus de partic. compar. p. 13.*

258. nisi *antea deletum ante* plumbeus *adhib. Camerarius refragante Gulielmio.* — hodie *post* non est *trai. Guietus* (*cf. Muellerus Pros. p. 605*). hocedie *suasit Ritschelius Nov. exc. Pl. p. 95. Cf. sis Lachmannum ad Lucr. VI 745 p. 388, Klotzium l. s. s. p. 135 recteque iudicantem Brixium ad Men. v. 1087.*

259. mecastor senecta te aetate *Pareus.* ecastor te senectad aetate *Guietus, Bothius.* ecastor te senecta aetated *Ritschelius N. exc. I p. 63.* ecastor est senecta aetate *Geppertus itemque Lachmannus oblequente Olseno l. s. s. p. 75. Cf. Muellerus Pros. p. 551, alii. Possis servatis ceteris* officium tuom ⟨tibi⟩ [*ut Pseud. 377 cum A* Hoc officium meumst mihi: opera *et Amph. 675* meum ⟨mi⟩ officium *potius quam* ⟨me⟩ meum officium]. *Mox* Quid ais? *pro* Quid iam *Camerarius refutante Gulielmio.*

262 *sq.* Quia filio (*del.* enim) *Guietus* (*dein* ⟨ei⟩unico), Enim filio (*del.* Quia) *Vssingius. Bothianam rationem praeibat Reizius testante probanteque Hermanno Ann. phil. XXXV p. 191. Adde Muellerum p. 119. 551.*

264. unicus ille est mihi *Pylades.* unicus est is mihi (*et* ego ei) *Guietus.* mi est unicus ille (*et* mage) *Bothius.* — ille ego *dubitanter trai. Engerus de pros. Pl. p. XIX.* — *Mox* Mihi illum *Geppertus: at cf. Kaempfius de pron. pers. p. 29.*

266. Tú, homo, ecastor tibi *Fleckeisenus Philol. II p. 92.* — homo, tibi *Guietus.* — *Senis personam ante* subolet *inser. Dousa, Gruterus, alii.*

267. Egone? ⟨Tune: aut quid *Leo Herm. XVIII p. 574 sq.: ubi* Tune *dudum commentus erat idemque scite reiecerat Fleckeisenus l. s. s. Ceterum* cupide petis *ex altero Nonii loco defendentem Caesarem l. s. s. p. 7 sq. 20. 71 ipsa ratio testimonii fugit.*

271. Illi eam *Bothius* (*postea* Eam ut illi) *et antea* Illi eam ut. *Cf. Kampmannus annot. in Rud. p. 30.* — atque me hoc credo *Camerarius.* atque hoc credo ego *Guietus.* — impetrascere *def. Meursius. Mox* Eum tu orato *Guietus.*

277. hoc *om. Pylades cum 'ant. cod.' Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 29.*

279. Vt illum *Angelius.* — uxor te *Pylades.* — *Totum versum Chalino continuat Seyffertus 'Jahresber.' a. 1883/5 p. 12 adn.* — *De* uelis *v. 280 cf Beckerus in Studem. Stud. I p. 162.*

282 *sqq. V.* 282 *Chalino tribuit Saracenus adstipulantibus multis: qui aliquid respondendum fuisse servo senserunt, sic respondere non potuisse non senserunt* (*cf. post Meursium Ladewigius Mus. Rhen. III p. 197*). *Quare eo certius lacunam statuimus, quia duplex in versu sequenti incommodum* (Pro bonae frugi *intolerabile et* te *omissum*) *simul evanescit. Vbi* Perbonae frugi hominem te *Pylades.* Proh! bonae frugi hominem te *Angelius* (*quo recepto* te ego *vel* tete iam pridem esse intellego [*del.* arbitror CH.] *Lomanus p. 164 sq.: at cf. Ladewigius*). Te bonae frugi hominem *Lambinus.* Pol bonae frugi hominem te *Cratander.* Pol frugi hominem (*et* ted esse) *Guietus.* Pro frugi homine te *Bothius* (*postea* CH. Proh! ST. bonae frugi hominem ted *del.* iam pridem *cum aliis*). Bonae frugi hominem te *Geppertus.* Probum et frugi hominem te *Seyffertus cens. p. 239 Richterusque in Stud. Stud. I p. 619.*

287. Quo id uelis modo, id *Joergensenus apud Vssingium obloquente Seyfferto cens. p. 237.* — ergo loquar *Acidalius cum Valla aliisque.*

290. tu nunc *trai. Kaempfius l. s. s. p. 27.* — te mauis esse *Pylades: aut sic aut* caelibemne *Muellerus p. 734.* tete esse mauis *Camerarius in annot. Cf. Ritschelius Nov. exc. I p. 45.*

296. afferto *Pylades recipiente Langeno Stud. Pl. p. 124.* ecferto *Pareus.* — aqua cum *Guietus.* — satis *del. Weisius.*

297. deiecero *'sunt qui legant' Valla: et sic Pius atque Lipsius Poliorcet. IV 4 commendante Ladewigio l. s. s. p. 198 sq.* decussero *Guietus. Deinde noli duce B* Nam si sic nil potuero impetrare.

300. Sors mi obtinget *et* Mihi sors obtinget *Bothius. Cf. Muellerus p. 704* (*de* ⟨ede⟩pol *vel* ⟨tu⟩ *cogitans*).

302. uincam tamen *Geppertus recipiente Vssingio. At multo melius* uiuam *opponitur verbis* pereas cruciatu malo *neque raro praegnanti vi dicitur. — Ad v.* 304 *cf. Muellerus p. 377 adn. — V.* 305 Ne ducat Casinam *Guietus.* Casinam ne ducat *Bothius.*

306. etiam specula in sorti restat *Camerarius.* etiam specula in sorte unast *Gulielmius.* etiam specula in sorti est *Guietus.* etiam specla a sortitust *Bothius.* — spinula *pro* specula *Ladewigius l. s. s. p. 199 in* etiam *haerens.*

310 *sq.* ruuido *Lambinus praeeunte* ruido *Beroaldo et Hermolao apud Festum: cf. Ritschelius Opusc. II p. 620.* — hera, Quam tu istanc *Pylades.* hera, Quam istanc (*et* a med) *Acidalius.* Hera, quam istanc *Bothius.* Era quam istac *Vmpfenbachius Mel. Pl. p. 11. Cf. Muellerus p. 513, Paulius de* VNVS *nom. num. usu p. 38, alii. — De* ut uerba audio *cf. Bentleius ad Ter. Eun. V 8, 43. Phorm. II 3, 21.*

313. Quid istac tu me, hera, libertate territas *Pylades itemque, sed* libertated irritas, *Meursius. — Pro* uera *Camerarius* uero, *Bothius* uero a, *Palmerus Hermath. XIV (a. 1883) p. 390* sera. — *Ad sequentia cf. Alciatus parerg. iur. I 17, Langenus Stud. Pl. p. 29. — V.* 318 Eadem quacum tu *Guietus.* Cum ea quacum tu *Geppertus.* — semper ⟨es⟩, cum uxore mea *def. Klotzius 'Altr. Metr.' p. 45! — V.* 320 Dies noctesque *Guietus.* Dies ac noctes *Bothius. Cf. Muellerus p. 170.*

321. *Vulgatam* ait *a Grutero remotam reducebat Bothius.* Quid agit ⟨iam⟩ *Pareus. De* ⟨Me⟩ orat *cogit. Muellerus p. 647. Mox* Quid tum postea *et v.* 324 Si mecum is oret *Bothius.*

326. Edepol ⟨ne⟩ ego *Fleckeisenus Philol. II p. 80 probante cum aliis Muellero p. 711.*

327. [esse] *Pylades.* posse *Geppertus Stud. Pl. p. 146.* uelle *Seyffertus Philol. XXVII p. 445 sq. obloquente Muellero p. 711 adn. coll. Budaeo in Pand. (add. Dousa Centurion.).* — si quidem *del.* tu *Guietus. Mox* uxor tua mi *Bothius.* uxor tua *del.* mihi *Geppertus.*

332. caue *om. Saracenus itemque (trai.* deos minutos) *Guietus (ubi possis* minutos diuos). — deos caue minutos (*vel* Caue tu istos d. m. *vel* Deos tu i. c. m.) *Muellerus p. 169.*

335. *Plerique cum Acidalio corr.* sis [e]mortuus *vel* sies mortuus, *nisi quod praeterea* Et tandem *Acidalius,* Sic tandem *Bothius totum versum secludens olim.* — si tu Ioui' sies emortuus *Osannus Anal. p. 200 aut hunc aut v. 334 (?) delens (v.* 335 *Vssingius quoque incl.): cf. Ladewigius Mus. Rhen. III p. 525. Mox* regnum redierit *fuit qui traiceret. — V.* 337 me (*pro* mihi) subueniet *'alii' apud Lambinum.*

338 *sq. Servato* habeat *Pareus Reiziusque del.* tibi, *ante* opinione tibi *trai. Guietus,* se *pro* tibi *corr. Kochius Ann. phil. CV p. 639,* Opinione eiús *duplici vitio efficit Klotzius 'Altr. Metr.' p. 321. Propter* habeat *mox* impetremus *corr. Geppertus probante Kochio et Langeno 'Beitr.' p. 32, improbante Rotheimero de enunt. condit. p. 42 (coll. Asin. 535).* habent (*et* tuae) *Bothius,* habet *etiam Bentleius Muellerusque 'Nachtr.' p. 124.*

343. ita ⟨ego⟩ rem *Pylades.* ita ⟨ut⟩ rem *quidam. Cum Camerario faciunt Ritschelius Proleg. p. CXIII, Muellerus Pros. p. 684, alii. Cf. Bentleius ad Ter. Ad. III 1, 8.*

344. Necessust *Geppertus coll. Lachmanno ad Lucr. VI 815,*

fortasse recte. — ueris gladiis *olim Lipsius: cf. Saturnal. II 19. Vide Woelfflinum in Actis acad. Monac. a. 1888 p. 207.*

345. fors *Schmiederus.* — ac uoles *Geppertus.* — *Cf. Cramerus de perf. coni. p. 32.*

347. ego uerbum istuc *Guietus.* istuc ego uerbum *Bothius probante Klotzio 'Altr. Metr.' p. 177.* ego istuc uerbum mi *Muellerus p. 483 obloquente Studemundo Emend. Pl. p. 55 Leidolphioque.* — emissum est *Valla* emisi *ex 'vetusto cod.' Festi afferens.* empsitem *Saracenus.* emsiculem *O. Muellerus ex Pauli scriptura non improbante Leidolphio p. 244. Cf. praeter Turnebum Advers. XVI 3 Luebbertus Stud. gramm. I p. 35 et Buechelerus in Woelfflini Archio II p. 119.* — *V.* 349 Video dis fretos *Bothius.*

350. Sed tace parum tu *Pylades.* Tace tu parumper *Guietus.* St, tace parumper *etiam Bentleius.* — *Pro* quid uis *Seyffertus Philol. XXIX p. 388* Quid est, quaeso *corr., parum probabiliter. An:* Quid? [Vide?

354. Illum edepol *Camerarius* (*adiuncto* Credo ecastor uelle)*: corr. Dousa duce Lambino.* Ille? edepol *Acidalius probantibus multis.* — portam Minutiam *Valla etiam* Metiam *legi commemorans* (Mettiam *Pareus*). portam nyctuam *Pylades cum 'impressionis primae codd.' apud Pium, cui* Maeuiam *vel* Meuiam [*i.* Maeniam] *'probatior lectio': cf. ad Pseud. 331. Malim* emortuam (ñituam). *Cf. Men. 155, quo loco hoc versu uti debebam ad novam explicationem firmandam. Mox* [uellet *servato*] sed *del. Guietus. Personas vero cum Acidalio et Dousa corr. Pareus. Ceterum vide Langenum Stud. Pl. p. 124.*

357. contollamus signa *Dissaldeus.* — *V.* 359 *Bothius inscite aut* sitla atque *aut* situla [atque]. *Ibidem* plus quam uolo (*del.* ego) *fuit qui praeferret. Verba* Te . . . adest *Olympioni tribuit Ladewigius Mus. Rhen. III p. 200 non recte explicans proxima.*

361. Eho dico *Saracenus dubitans, an Senis verba sint in Chalinum potius quam Chalini in Olympionem* [*atque Vssingius verba* At sudabis (*sic*) iam ex metu, mastigia *Seni dedit refragante v. 362* (Tace, Chaline)]. Eo *Pylades.* Eo quod *Camerarius.* Eoque *Acidalius.* Eoque quod *Dousa.* Fodico *etiam Bentleius.* — adsudassit *Pius, Lambinus.* adsudascis *Camerarius.* adsudascit *Pareus.* assulas cit *vel* adsultat sic *Acidalius.* adsultascit *cum Salmasio Gronovius, Bothius, Lomanus Spec. p. 102. Cf. Bacch. 66.* — *Verbum* Mastigia! *Seni Camerarius, Olympioni Weisius et Ladewigius tribuerunt* (*ac* Tace Chaline *Seni*).

362. *Verba* Comprime istum *Seni Pius, Chalino Camerarius dedit* (*omittens* qui didicit dare *a Lipsio restituta*). *Mox* Appone *pro* Depone *reduxit Gulielmius.*

364. Quamquam *Geppertus.* Atqui *etiam Pylades, Bothius, Seyffertus Philol. XXVII p. 446, cum* Atque *alienis exemplis defendit Vssingius.* — *Servato* (me)cum *Gronovius del.* abs te (me *etiam Bentleius*).

366. Mihi enim? ah non *Gruterus.* Enim mihi? ah non *Guietus.* Mihine? ah non *vel* Mihi? enim non *Langenus 'Beitr.' p. 266 sq.* — *Mox* Mihi dum dixi, huic uolui *Geppertus. Cf. Lorenzius adn. crit. ad Mil.*[2] *505.*

369. tandem redieram uix in uiam *Ioergensenus apud Vssingium. Antea* pol ⟨id⟩ tu quidem *Pylades. Cf. ad v. 371 sq.*

370. *Totum versum Cleostratae continuant Bothius Vssingiusque: ceteri cum B faciunt.*

371 *sq.* suo pro iure *Pistoris Dousaque obloquente Grutero, Bothio, aliis: cf. Rud. 1393.* — atque ego et hic *Saracenus.* hic atque ego *Pylades. Hunc versum cum sequenti* (*del.* huic) *ante v.* 369 *trai. Bothius, quam sententiam ab ipso improbatam postea probavit Geppertus!*

374. Tum igitur ergo *'nonnulli scribunt': Pius.* Tum igitur cedo (*et* sortis utrique utrimque iam) *Gruterus.* Tu igitur et ego (*et* utrinque sortes iam mittamus) *Guietus.* — *De* sortio *vel* sortis sortio utrimque *cogit. Bothius.* — iam ponam *Pylades duce Pio.* iam mittam *Camerarius.* (utrique) iam do *vel* danam *Acidalius* (*et* Nam quis te u.) *vel* diribam: *atque* diribam iam *Pareus dubitanter.* diuidam (*et* Quis te) *Weisius.* insignes faciam (*et* Ecquis) *Geppertus.* partiam (*et* Numquis) *Vssingius.*

375 *sq. V. 375 Cleostratae continuat Geppertus.* — istuc esse *Bothius, fortasse recte: cf. Studemundus Ann. philol. CXIII p. 75.* illud esse *Schmidtius de pron. demonstr. p. 85 non recte propter sequens* illuc (*spectat* istud *ad proximum negotium sortium diribendarum*). — illuc nos quod uolumus, si eueniet *Bothius. Ceterum cf. Goetzius Anal. Pl. p. 74, cuius verba mire pervertit Vssingius. Mox Chalini personam ante* tene sortem tibi (*ubi* tene sortem, tene *Camerarius, alii*) *iterum iterumque inculcatam del. Pistoris Acidaliusque ex ingenio, Gruterus Pareusque ex libris.*

378. Vnde uillicus est? quia *Saracenus.* unde unicus est. CH. quia *Pylades.* uide unica est, quia *Angelius.* CH. enim iniquum est, quia *Acidalius.* uide. CH. enim iniquom est, quia (*et* isti prius nunc) *Bothius.* CH. unde? iniquom est, quia (*et* prius isti) *idem.* CH. uerum iniquomst, quia (*et* mihi data est) *Geppertus, itemque, sed* unum iniquomst *Kochius Ann. phil. CV p. 639.* OL. unum. CH. iniquos es, quia (*et* mihi das!) *Vssingius. Mox* Se. cedo. Ch. mane *Saracenus. Ad. v.* 381 *corr. 'p. 388'* (*pro '358'*).

382. *Chalino hunc versum tribuit Acidalius, Olympioni Bothius itemque Vssingius, nisi quod* magnum malum Tibi *e. q. s. Chalino dedit. At formula sollemnis eius est, qui sortitioni praeest* (*cuius personam praemisso* Hoc age sis *servavit B in formula repetita*): *unde omen alter in se convertere, alter vituperare studet.* — fortunatum tibi sit, mihi: magnum *Pylades.* fortunatum sit mihi, tuum magnum *Camerarius.* fortunatum sit mihi, tibi m. *Guietus* (*cf. Spengelius T. M. P. p. 21*). fortunatum mihi sit, tibi m. *Geppertus.*

384. num ista aut populea *'nonnulli libri ms.' Lambini.* num sta aut populna *Fleckeisenus apud Hertzium.* num istaec populna *S. Dein* Quid tu id curas *Olympioni dedit Bothius* (*cf. ad v. 382*). — in aqua ne *trai. Camerarius.*

386. Euge, cate: conicite *Acidalius.* Euge: aeque conicite *Kochius Ann. phil. CV p. 639.* Apage a me, conicite *Vssingius.* Nugas caue. conicite *vel* Nugas. age conicite *dubitanter Richterus in Studem. Stud. I p. 525.* N(a)ugae *notum* (*cf. Bacch. 92. 639, al.*) *neque prorsus inauditum* caue *in mera exclamatione* (*cf. Ter. And. 205*): *sed praestat*

fortasse A cruce caue (*cf. Pseud. 1143 ibique adnotata*). — aecere *Lambinus duce Festo: cf. Ribbeckius de partic. p. 43 sq. Cf. ad v. 393.*

387. nolim *Merula, Saracenus, alii.* — *Cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 16.*

388. Crede *cum Angelio Meursius.* — denocabit *Angelius ex ms.* denotabit *etiam 'tres libri ms.' Lambini* (*sed* denorabit *'veteres et vulgati' omnes*): *idque malit legi, item Lipsius et Dousa post Vallam Piumque.*

389 *sq.* deosque quaeso *Pareus.* — tu ut quidem hodie *Camerarius.* ut quidem hodie tu *Bothius* (*cf. Muellerus Pros. p. 575*). tu ut quidem hercle *Guietus* (*v.* 390 *delens*). — camum (*κημὸν*) *pro* canem *Meursius cum Valla. Cf. Ladewigius l. s. s. p. 200 sq. Ceterum verba* Taceo . . . eueniat *Olympioni,* tu ut quidem . . . pendeas *Chalino tribuit Acidalius.*

393. *Verba* At tu ut . . . Periisti *Olympioni continuat cum Acidalio Vssingius etiam, post* Periisti *Senis pers. Pylades dedit itemque* (*contra Camerarium*) *Meursius et Pistoris. Dein* Ol. Taceo Ch. *Pius.* Ch. Taceo. Se. *Pylades.* — ambo *et hic et v. 386 etiam Bentleius* (*v. 386, non hic, Camerarius*). — *Ad* suspices *cf. Iahnsson de depon. p. 91, ad totum locum Langenus Stud. Pl. p. 124.*

395. tupte sorti *Valla.* — tum lucrificat *Luchsius in Studem. Stud. I p. 61 dubitante Lorenzio 'Iahresber.' a. 1879 p. 366.* lucrum facit *non propter numeros tantum suspectum insana ratione def. Klotzius 'Altr. Metr.' p. 244. Cf. Persa 503.*

398 *sq.* Sed utinam *Camerarius.* — tua quidem ista sicut *Guietus* (*corr.* Heracleis) *et Bothius* (ista *ex. v. 399 ubi excurrit et ignoratur a Nonio huc adhibito*): *quo probato* de Hercule istud *Geppertus,* Hercule illis *Vssingius,* genere Herculei *Kochius Mus. Rhen. XXXI p. 475 sq.* [*aliter antea ibid. XXV p. 619 obloquente Ritschelio Act. soc. phil. Lips. II p. 462 adn.*] (*ac dein* Prognato olim in sortiendo ho(ce)die sors). — Vtinam in sortiendo tua quidem ista sors delicuerit Sicut Herculei prognatis aceidisse praedicant *Birtius Mus. Rhen. XXXIV p. 16 sq.* Vtinam ista quidem sicut delicuisse Herculeis praedicant *e. q. s. Abraham 'Wochenschr. f. cl. Phil.' II* (*a. 1885*) *p. 271 sq.* (*cf. Luchsius comment. pros. I p. 18*). *At in loco adeo perturbato non recte defendas* sortiendo *caesuram impediens, praesertim cum* prognatis *traiectum simul allitteratione commendetur.* — Herculeo *Gronovius, quocum haud pauci* prognatis *substantivum esse noluerunt* (*at cf. Amph. 651*). — i[s]ta in *corr. Pylades, Victorius Var. et ant. lect. XXV 15. Cf. post Salmasium, alios Ostermeyerus de hist. fab. p. 27 sq.*

402. *Cf. ad v. 382. Male Vssingius formulam rursus continuat Olympioni mox* Lys. *pro* Ol. (Ch.) *inserens.* fortunatum mihi sit. Ch. Ita uero mihi *Pylades.* fortunatum sit mihi. Ol. Ita uero, et mihi *Camerarius itemque, sed* uero: at *Bothius olim* (*probante Gepperto Stud. Pl. p. 146* [Enimuero mihi *in edit.*]). *Antea de* Hic si *traiciendo cogit. Geppertus.*

403. Non, immo hercle — (*ut* mihi *dicturum interrumpat Olympio*) *Lambinus.* Non. Ol. non? immo hercle *Guietus.*

404. ne oblaesis *Valla.* ne illi obiexis *Guietus.* ne obiexis *Lysidamo continuat Vssingius!*

407. tu illi rursum *Camerarius cum Pio.* ei tu rursum *Guietus.* illi rursum *Bothius.* uicissim *dubitanter Muellerus Pros. p. 183 adn.* ut ille deorsum (*scil.* '*cadat*'!) *Vssingius. Ad* em rursum *add. Pers. 810.*

410 *sqq. Monstra de his excogitarunt olim Saracenus, Pius, Pylades. — V.* 412 os *del. Guietus servato* mea (*quod v. 409, ut hic, post* uxor *traiciebat, cum illic, non hic, del. Pylades quoque*). — *De* méa uxor *cogit. Muellerus Pros. p. 378, de* uxor nunc mea (*del.* iam) *alii.*

414. cor ludiosum *Valla, Robertus Stephanus, Pylades cum* '*membran. codd.*' *Pii,* cor tineosum *Hadr. Iunius refutante Lambino.* ludium cor *Guietus* (*antea* prae metu *seni continuans, cui* Age nunc . . . . tundit *continuat Vssingius*). *Cf. Turnebus Advers. VII 12.* — opinor habeo: ita iam '*alibi*' *legit Pius.* opinor habeo: tam *Bothius.* opino habeo: tam iam *Fleckeisenus Exerc. Pl. p. 15.*

415. Delabor '*sensus et vet. cod.*' *causa Pylades.* Prae labore *Geppertus.* E labore *coll. Placido p. 41, 1 D.* (e labore animi figurate pro animi dolore) *Buggius in Opusc. ad Madvig. a discip. missis p. 153 sq. At cf. Hertzius Vind. Gell. alt. p. 66 adn.*

416. Iamne es mortuus *Pylades.* Iamne mortuos es *Bothius.* Iamne mortuos sum *Geppertus.* Sumne mortuos homo *Muellerus Pros. p. 53.* Sumne mortuos *etiam Olsenus de verb. subst. p. 63.* — Ol. ostende. mea est mala: crucias quid est? *Pius.* St. ostende. Ol. meast. Cl. mala? Ol. crucias. Ch. quid est? *Angelius, quocum* Ostende *Seni tribuit Vssingius.* — mala crux ea est quidem *Camerarius itemque, sed* tua est, *Lambinus* (haec tua est *Guietus*) *atque* ea quidem est *Geppertus* (*et* mea haec est) *Luchsiusque comment. pros. I p. 18. Contra* mala crucias *coll.* '*sati*[*et*]*as*' *def. Gruterus.*

417. tum nos hodie uincere *Acidalius.* tu nos dice uiuere *Guietus.* tum nos dico uiuere *Spengelius olim T. M. P. p. 36.* tum nos demum uiuere *Bothius. Cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 102, 242.*

420. Scin tu esse *Pylades.* Scisne tu ruri esse *Guietus.* Scin tu rurid esse *Bothius in adn.* Scin tu ruri abesse *Geppertus. Liberiora temptat atque adeo vitiosa Muellerus Pros. p. 596.*

421. tamen accures fac *Guietus.* tam fac accures *Bothius: cf. Braunius Observ. gramm. p. 48. — Vide Langenum Stud. Pl. p. 29. Mox* hortabor *fuit qui praeferret.*

423. *Seni hunc v. dedit Dousa.* — Hoc praesente *Guietus.* Nam praesented hocce *Bothius* (*postea* N. praesente hoc plura uerbo uerba). — uerba non dedero '*antiqua lectio*' *Pii.*

424. suspendam me *trai. Bothius itemque Reizius et Lachmannus. Mox* sumptifecerim *cum FZ et Pio multi: at cf. Trin. 250. — Vide sis Cramerum de perf. coni. p. 28. 80.*

426. Meisque inimicis *Geppertus probante Muellero* '*Nachtr.*' *p. 62. Contra* et *in v. 425 finem traiecto* Creauerim uoluptatem inimicis meis *Bothius.*

427. qui sit mortuus '*prisca lectio*' *Pii, idemque commemorat, non commendat, Lambinus.* qui sic mortuos sum? *Brixius in progr. a. 1854 p. 3* (*cf. Muellerus Pros. p. 53*) *itemque, sed* sim, *Geppertus.* quaeso? mortuus sum *vel* qui sim mortuus (*et* pridem *pro* equidem) *Vssingius. Post* tamen *demum signum interrogationis ponebat Accidalius.*

Cf., si tanti est, Olsenus l. s. s. p. 63 et de sequentibus Braunius l. s. s. p. 20.

432. *Cum Bothio (v. antecedente olim* ea *delente) etiam Muellerus facit p. 333.* Ille ut trepidabat *Guietus.* Vt ille trepidabat *praefert Klotzius 'Altr. Metr.' p. 47.*

434. At iam concedam *Geppertus.* — operiri *cum aliis def. Crainius 'Zschr. f. Gymn.' XX p. 472.*

435. *Hunc v. del. Guietus.* — atqui ad me *Pius.* atque illi ad me *Pylades.* atque ambo *alii.* atque ameci *Gulielmius duce Festo. De* at quid id ad me? *cogit. Bothius (antea de* aeque *inserendo iuxta* beneuolentis ad me). *Cf. Kampmannus de praep* AB *p. 28. Ceterum mox* his *pro* hic *praeibat Pylades* (Hic *pro* Hinc *male Gronovius).*

443. recessim dabo me *'reverenda vetusti cod. auctoritate' Pius (cf. eiusdem Annot. poster. c. XIII et CLVIII) idemque ex Festo def. Gulielmius Veris. II 22 obloquente Meursio. De* retrorsum cedam *recte noluit cogitare Reblinius ex Nonio, quo abutitur L. Muellerus* retrouorsum hinc iam concedam (*om.* ad parietem) *commentus.* recessim betam *Loewius Anal. Pl. p. 202 sq. Cf. ad v. 446.*

446. Vt candidatus *Geppertus recipiente Vssingio. Sed optime* At . . cedit *respondet verbis* recessim cedam *(quo certius Loewii Leidolphique commenta reicies). Ceterum v.* 446 *sqq. in suspicionem vocabat Weisius refutante Ladewigio Mus. Rhen. III p. 201 sq.*

447. loculus *Geppertus.* ioculi (*coll. 'virgarum lascivia') Bothius.* — protollam mortem *Pius.*

448. hunc *om. Gronoviana.* — ad Acheruntem *Pylades: ubi de* Aggeruntem *veteri forma Camerarius et Gulielmius cogitant, praepositionem etiam Scaliger, S. Bosius, D. Baudius, Lambinus in adn. abiecerunt.*

449. Vt ego tibi *Mahlerus de pron. p. 25.* — ego Euentus sum obsequens *voluisse videtur F.*

451. Erit tecum hodie *Pylades.* — Tatae *non satis certum esse patet ex eis quae Richterus p. 626 sq. disputat: at* Tace *ineptum, ac similiter* at tace *pro* attatae *habet B Merc. 365. Longius distat* Eugepae (*pro quo est* Euge pace *Rud. 140).*

453. Ob istam rem *Camerarius.* Istam ob rem *Guietus.*

454. Qui deosculer te? quae res? *Pylades.* Quid deosculer? quae res est? *Camerarius.* Quid deosculere? quae res? *Meursius itemque, sed* Quid? *Bothius probante cum aliis Ritschelio Opusc. III p. 128.* Quid? deosculer? quae haec res est *Geppertus (aliter Stud. Pl. p. 146): quod miror placuisse post Brixium in progr. a. 1854 p. 5 Ritschelium-que Bachio de usu pron. dem. p. 25 [169] non minus quam* quae istaec res? *Schuethio in sentent. controvers. dissertationi de Poen. Pl. adiectis.* — uoluptas quae tua *Dousa, Gruterus, alii.* quae ista uoluptas tua *Vssingius (!).* quare 'uoluptas mea' S.

456. OL. Quid? amplecti licet? *Pareus.*

458 *sqq. Versum 458 (cum aliis obscaenis) om. Camerarius: reduxit suoque loco restituit Lambinus (causa erroris* Ecfodere *et* Ecquid *fuit)* hercle *delens, ubi* Fodere hercle hic credo uolt *vel* Fodere hercle credo hic uolt *Muellerus Pros. p. 274 adn.: cf. Brixius Ann. phil. CXXIII (a. 1881) p. 53.* — uiscera uilico *Geppertus.* — *V.* 459 *sic*

distractum reduxit Lambinus Vltro te amator apage te a me hoc sis, uide. OL. Apage te tandem amator a dorso meo *statimque haec adiunxit:* CH. Hodie hercle opinor hi conturbabit pedes: Solet hic barbatos sane sectari senex. Profecto hinc illud est hinc illud est, quod hic Olympionem fecit istum uilicum. Idem me pridem, quom ei aduorsum ueneram Facere atriensem uoluerat sub ianua. OL. Vt tibi morigerus hodie, ut uoluptati fui. Vt tibi dum uiuam bene uelim plus quam mihi, Vt ego hodie Casinam deosculabor! ut mihi *e. q. s. Vnde vulgata retinuit v.* 465 *sq. ante v.* 460 *traiectos adeoque hic ordo invaluit, ut traditam seriem Ladewigius l. s. s. Weisium ex coniectura inconsiderata 'traiecisse' argueret similiterque alii errarent. Ceterum v.* 460 (*quem Lambinus distraxit 'ex tribus manuscriptis'*) Illuc est hunc quod hic praefecit *Pylades praeeunte* quod hic praefecit huc *Pio.* — Illuc, illuc est *Bothius.* — *V.* 461 Itidem *Geppertus Stud. Pl. p. 146* (*antea* Idem *deleto* Et *cum Lambino*). — cum illi *Guietus.* — *V.* 465 Hercle hodie opinor *Brixius l. s. s.* — is constuprabit *Dissaldens.* hic conturbabit *Guietus. Cf. Schmidtius de pron. dem. p. 20.* — *De v.* 464 *cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 18.*

468. faciam contra mea *Saracenus.* faciam clam meam hanc *Pylades. Spreto* clam *ad sententiam plane necessario incertus haeret Klotzius 'Altr. Metr.' p. 116. 128 quo loco hiatum admittat! Cf. praef.*

470. deperit senes. habeo uiros. St. iam *Pius.* deperit. St. abeo rus. iam *Camerarius vituperante Palmerio Spicil. p. 857.* deperit. Se. habeo uirum. Iam *Reizius.*

474. posse te mitti manu *Pylades, Bentleius, alii.*

479. mihi se solum *Pylades.* se mihi locum *Mahlerus de pron. p. 34 dubitanter.* — *V.* 481 Vxor mea huc uocabit eam *Guietus.* Mea uxor huc uocabit eam *Bothius.*

484. hic cubabit. OL. sed uir ST. aberit faxo domo *Gruterus.* huc cubabit. sed uir faxo aderit domi *Bothius: cf. Ladewigius l. s. s. p. 202 sq. et de v.* 486 *Acidalius.*

488. Satisne astute? CH. Age *Pylades.* Satin astu? OL. Docte. CH. Age *Bothius, quo recepto* dolos *post* modo *inser. Muellerus Pros. p. 647* (agite *corr. Schuethius l. s. s.*). *Cf. praef.*

491. obsonia propera *Palmerius Spicil. p. 668 e ms. Lang.* obsona propere *Geppertus. Cf. Ritschelius Nov. exc. Pl. I p. 59 adn.*

492. ipsa ut *Guietus, Bothius: aut sic aut* eapse ut *Muellerus Pros. p. 360. At hoc loco praestat* ipsa (= *domina*): *cf. ad v. 790 sq.*

493 *sq.* lepadas *etiam Bosius, Lambinus, Dousa: cf. Rud. 297.* — lolliguncula hordeias (*om. distinctione*) *Camerarius, Fruterius Verium. I 2.* OL. lolliguncula hordeias? *Schmiederus. Cf. Turnebus Advers. VII 12, Lambinus, Brugmanus de iamb. sen. p. 25. Fortasse aliqua ratione huc spectat CGL II p. 480, 34:* ψῆσσα ὁ ἰχθύς: ordatia.

496. Qui batuatur tibi os *Guietus.* Quis tibi batuatur os *Bothius post Brodaeum Miscellan. VIII 16.* Quibus os batuatur tibi *Geppertus.* Quibus batuatur os tibi *Muellerus Pros. p. 402.*

499. lingulata est (*et antea* lingulata) *cum F' Turnebus. Totum versum del. Loewius Anal. Pl. p. 203 sq.: cf. Langenus Stud. Pl. p. 29, 280.*

500. Consulere licet '*prisci cod.*' *Pii.* Consulere licebit *Pylades*

(Licebit quid emam consulere *Bothius*). Consulere potero *Camerarius cum* B^2. — quid emam oportet *Palat. VI.* quid emam aequum est *Gruterus.* — nunc abis? *Pylades. Proxima sic ordinari voluit Ladewigius Mus. Rhen. III p. 203:* 500. 502. 503. 501. 504 *falsa usus ratione.*

503. Se. Vola *Dousa.* Se. I modo *Bothius.*

504. Non tribus *Bothius.* — possim *Camerarius.* — *Mox* ego *del. Guietus.*

506. herae meae omnem *Bothius* (*postea* rem omnem meae herae). *Cf. Brugmanus de iamb. sen. p. 27.* — *Mox* In noxa teneo m. i. m. *Guietus.* — *V.* 508 Sic si nunc *Geppertus.*

509. pulchre praeuortam uiros *Lambinus in annot. cum Pio.* pulcre peruortam uiros *Langenus 'Beitr.' p. 80* (*cf. Stud. Pl. p. 29*). *At ipsum verbum* praeuortar *nequaquam vulgare optime quadrat, modo structuram immutaveris. Cf. Persa 799.*

510. Nostro ordine *'priscum volumen' quod Bononiae vidit Pius.* — it dies: tam uicti *Valla.* it dies iam: uicti *Pius, Pylades: nescio an recte.* it dies: nam iam uicti *Brugmanus l. s. s. p. 11. Cf. Scyffertus in Bursiani Annal. XLVII p. 31 sq.*

512. Ego uicissim alio nunc *Pylades.* Ego nunc uicissatim alio *Bothius dubitanter, recipiente Gepperto. De* idem *vel* item *ex altero* ut *efficiendo cogit. Muellerus Pros. p. 504 adn.*

513 *sq.* Quoi quod paratum est, ut (*et mox* paratum, quoi) *Gronovius itemque, sed* Quoi quidem, *Bothius.* Quoique id paratum est, ut *Weisius.* Quo id quoi paratumst, ei *Muellerus 'Nachtr.' p. 32.* Id quod paratum est, ut (*et mox* Sitque id *pro* Sietque ei, *ubi* ei *del. Camerarius*) *Vssingius.* — *De proxima scaena ipsaque distributione cf. etiam Langenus Stud. Pl. p. 124 sq.*

515. amicine an (*non* anne) *Guietus, alii: at cf. Schraderus de part. -NE p. 39* [*293*]. *De hiatu vide sis Lingium p. 26, Darnmannum p. 36, alios.*

517. Cur amem! exime *Scaliger.* Curam mi exime *Lambinus.* Curam eximere *Gulielmius, Bentleius.* Cetrum, Alcesime, *Acidalius.* Curam excire *Geppertus. Cf. Handius Turs. II 177* (*huc non respexit Langenus Anal. II p. 3, quem conferas Anal. I p. 10*).

518. ea addito *Angelius* (*de quo etiam Acidalius cogit.*). coaddito *c. ms. Lang. Gulielmius, alii. De v.* 520 *sq. vide praef., de* oh *v.* 522 *reponendo adde sis Richterum in Studem. Stud. I p. 446, 604.*

523. facitodum memineris uersus quos cantat Colax *Valla itemque, sed* memineris (u)afer, *Saracenus et Acidalius* (*sed* sat uersu quod). facito dum merui affer uersus quos cantat Colax *Pius.* facito dum — merui — aper uersus quos cantat colas *Lambinus.* facito dum in eo aper uel sus quod cantat colas *Bosius.* facitodum merula parrae uersus quos cantat colas *Scaliger ad Festum itemque, sed* (merula) puero *M. Klockius, et Guietus* (*sed* pueris uerbum quod) *et* (*sed* per uer uersus quos) *Bucchelerus* (*v. i.*). facito dum, ut merula puerí, uorses quod cantat Colax *Bothius.* facito dum memoria per uolgus quod cantant colas *Geppertus.* facito dum memoria peruorsus quod cantat colas *Vssingius.* facito memoriola peruorses quod cantat Colax *Tyrrellius 'Class. rew.' II* (*a. 1888*) *p. 22a. Ad apologum quendam*

(*Ennii in Saturis?*) *hunc locum referendum esse cum sanioris iudicii homines* (*abiecto* Colax) *consentiant, propter ipsam sententiam vix carere possumus eius significatione ad quem se convertit merula. Vnde* grui *scripsi exempli gratia.*

524. Cum cibo. tu quoque *Pius itemque, sed* quoque eos, *Pylades, Alciatus Parerg. IIII 16.* Cum cibo suo quique *Acidalius aliique ex Festi interpolatione itemque, sed* cuiquem (?), *Guietus et Vssingius* (*sed* quoique). Cum cibo tum quiqui *Scaliger.* Cum cibatu quiqui *Klockius itemque, sed* quosque, *Bothius.* Cum cibo suo quisque *Pennigsdorfius de* QUISQUIS *et* QUISQUE *pron. p. 12 adn. Cf. Studemundus apud Prehnium de pron. indef. p. 3 et Buechelerus in Woelfflini Archio I p. 279 sq.* (*adde eundem Mus. Rhen. XXXV p. 403*).

525. tu demum multo scito scitus es *Pareus.* te demum nullum scitum scitiust *Dousa probantibus plerisque* (*quod tamen neque v. 522 neque* demum *admittit*).

527. ueniam, ut uocent *Bothius* (*cf. E*) *probante Locwio c. al. Ad totum locum cf. Buechelerus Ann. phil. LXXXVII* (*a. 1863*) *p. 781 et Ritschelius Nov. exc. Pl. I p. 60 adn. Hunc versum cum sequentibus pro dittographia v. 521 sqq. habebat Leidolphus de Festi Paulique locis Pl. p. 244 adn. post Weisium de com. Pl. p. 86: cf. Langenus Stud. Pl. p. 29, 124 sq. Mox* homo es tu *Guietus.*

529. *Ad* nisi sim *cf. Langenus 'Beitr.' p. 50* (*quem impugnat Dombartus 'Bl. f. b. Gymn.' XVII, a. 1881, p. 334 sq.*) *et Blasius in comment. in hon. Studem. ed. a. 1889 p. 54 sq.* — doctus et dicax nimis *Camerarius, Gulielmius.* doctus dicax mimicus *Palmerius Spicil. p. 659 itemque, sed* uinulus *Gruterus cum Goldasto* (uiuidus *Pareus*). doctus dicta uinnula *Buechelerus l. s. s.* (dicaculus *etiam Geppertus Stud. Pl. p. 146 Loewiusque Anal. Pl. p. 204*).

530. caue tu in quaestione *Lambinus.* caue tu ne in quaestione *Guietus.* tu caue ne in quaestione *Kampmannus de* IN *praep. p. 19 adn. Adde Spengelium T. M. P. p. 46. Ceterum* (Sed tu caue in) quaesitione *iam 'vetus cod.' Meursii, unde ille* quaestione *firmabat.*

531 *sqq.* tanto uir opere *trai. Camerarius idque una cum* hoc erat *prave collocato Acidalii, Guieti, aliorum coniecturas provocavit. Cf. Muellerus Pros. p. 329 sq.* — arcessire hanc *Bothius.* arcessere istanc *Lomanus.* arcessere hanc hinc *Geppertus* (hanc huc *Kochius itemque Bachius de pron. dem. p. 61* [*205*] *sq.*). — *V.* 524 illam arcessam ego ignauissumus *Pylades.* — arcessam ne qua *Camerarius* (*praeeunte* ne sit *Saraceno*), *ubi* ne quad *Guietus.* ne qua hic *Geppertus.* ego illanc ne *Bothius* (*idem mox* uetulis sit ueruecibus). *Ceterum* uerbecibus *scriptura* (*A*) *et bonis libris et grammaticorum testimoniis commendatur* (*cf. VII p. 192, 3 K., al.*).

536. eccillum egreditur *Bothius* (ecce eum *Schenkelius Stud. Pl. p. 88* [*684*]). eccum ipse egreditur *Reizius.* eccum egreditur hoc *Guietus.* eccum progreditur *Muellerus Pros. p. 295. Cf. Rud. 693, ubi* huc egreditur *B,* egreditur *ceteri habent.*

538. Nunc ecastor *Guietus.* — uili *cum Valla Pioque Turnebus Advers. VIII 11* (*unde* uili est emptus *Meursius*). — modius qui (= *cui*) *Meursius.* modio qui *Dousa.* modio si *Gruterus.* modiis qui

Des. Heraldus. Inter emptust *et* modius *distinguebat Acidalius, inter* uilis *et* emptus est modio *Salmasius, cuius explicationem ineptam recoxit Graupnerus de metaph. p. 13. Nihil profecerunt interpretando Lambinus (de interrogatione cogitans), Hier. Mercurialis apud Acidalium, Acidalius ipse, Pistoris, alii. Loquitur de egregio amico viri et ad modium salis in amicitia aestimanda sollemnem alludens modium quo veneat carum esse queritur, quippe qui constet in libero loco praebendo officiisque similibus. Cf. Schneiderus de proverb. p. 19. Mox* Miror hinc (*pro* huc) iam *Dousa.* — *Ad v.* 541 (*ubi* accessit opinor *Guietus*) *cf. Langenus 'Beitr.' p. 9 (ubi Gepperti, non Bothii, errorem corrigit) et Lachmannus in Lucr. p. 389, ad v.* 542 *Olsenus p. 81 (ibid.* ILLAMTĘ *As*).

543 *sq.* me oráuit ut éam istuc ad te adiutum *def. Lachmannus in Lucr. p. 290.* órauit me ut eam istuc ad te *Guietus.* me orauit istuc ad te adiutum ut *Bothius postea ceteris servatis* Istuc *in v.* 544 *initium traiciens, ut* Ad te *Fleckeisenus Ann. phil. LXI p. 64, cum* ad ted (*del.* istuc) *Weisius,* ut istuc (*del.* eam) *nescioquis,* istuc te (*del.* ad) *Geppertus scripserit. Cf. Muellerus Pros. p. 332.* — MITTERET *As.* — *V.* 544 eam *post* Vin *Pylades,* illam *post* sine *olim Bothius* (*post* Vin *alii*), *post* si *Camerarius* illa, *Geppertus autem* nunc, *ante* si *Ritschelius* arcessi, *ante* otium est *Isendijkius de Persa p. 96* Immo ei, *Vssingius autem* Immo (*cum hiatu et sine caesura*) *suppl., cum* nolo *Gruterus,* sine *Klotzius 'Altr. Metr.' p. 211 iterarint.* — ⟨sat⟩ si⟨c⟩ *Seyffertus cens. p. 237 adn. Cf. Koehlerus de septen. troch. p. 62 sqq.* — SINĘĘAMIṬNOLO *et* OTIUMEST *As.* — *De v.* 546 *errat Handius Turs. III p. 462.* — *V.* 547 Non opust ergo *Guietus.*

550. improbi et edentuli *Camerarius.* improbi atque edentuli *Weisius itemque* (*sed* hirquini) *Ritschelius Opusc. II p. 680.* uetuli edentuli improbi *Kochius Ann. phil. CV p. 640.* improbi olidi edentuli *Palmerus Hermath. XI p. 310.* improbi edentatuli *Loewius Anal. Pl. p. 205. Alii alia* (*velut varia eaque vitiosa temptat Muellerus Pros. p. 551: cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 27*). *Mox* hoc qui mihi *trai. Geppertus. Cf. ad v. 552.*

552 *sq.* catilatim *Valla.* catillatricis *Guietus.* catillae tum *etiam Lambinus, Dousa, alii: cf. Funckius in Woelfflini Archio IV p. 83 sq.* — flagitium id hominis *Geppertus.* flagitium homonis *Vsenerus cum Bergkio. Cf. ad Men. 489. De turbis maioribus cogitans* Qui hoc mihi contraxit, flagitium hominis, qui dixit mihi *contraxit Muellerus Pros. p. 557.* — mihi suam ‖ Vxorem *Acidalius.* — *Ad v.* 553 *adde Muellerum p. 127, 378. Fortasse fuit* arcessiturum, *ut postea 'occisurum', sim.* — *V.* 555 altrouorsus *Bothius cum Bentleio ad Ter. Ad. II 1, 54.* — eam cum mecum *Guietus.* — *Cf. Blasius de mod. permut. p. 5.* — *De personis mox correctis adde Acidalium ad vet. Flor. provocantem aliosque.* — *De* lám hic est *cf. Luchsius comment. pros. I p. 4.* — *Mox* Nunc illum ego nili *Geppertus.* — *V.* 560 KUNCDELUSIALTERŪ *As.*

561. inter eos litigi duos *Geppertus* (*cf. Luchsius Studem. Stud. I p. 33*). inter eos litigi (*et* Nám ego iám aliquid) *Langenus Stud. Pl. p. 126. At* intereos *pro uno vocabulo est* (*ut* propteramorem, *al.*). *Dormitat Vssingius et hoc versu hiatum nescioquem post* litigi *statuens et v.* 562 at *ferri posse negans* (*quod optime quadrat 'frugi' cum*

opponatur 'nihili decrepito') atque ut *corrigens exclamatione plane absona. Cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 78, 229.*

564. Homínem amatorem ullum (*sic As cum ceteris*) *def. Spengelius T. M. P. p. 231* homonem '*non necessarium*' *dicens, vitiosum cum esset. Possis* Vllum hominem amatorem (*non item* Amatorem hominem ullum).

565. Eo die *expectet Vssingius: cf. Kampmannus de* IN *praep. p. 39 sq.* — *Pro* quoi (*sic As*) *Gulielmius* qui (*Qu. in Cas. II, in Men. III*), *Geppertus* quom. — uel in mundo siet *Saracenus. Cf. Rostius Opusc. I p. 277.*

571. Rogitare prius oportet *Bothius* (*servato* contarier). — *An licet* contitarier? — *Cf. Langenus Stud. Pl. p. 30.*

572. animus ei *trai. Camerarius,* sibi *post* adsit *add. Pylades. Mox* amittas *Bothius, de* ex animo tum *cogit. Pius.*

574. Sed éccam uxorem ante aedis *Muellerus Pros. p. 378. 678* (*etiam de* Sed eccám meam u. a. a. *cogitans*): *itemque Reizius, fortasse recte* (eccillam *Bothius,* ecce eam *Schenkelius, ut v. 536, al.*). *Ad v.* 576 *cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 54, 59.*

578. iamne ornata res? *Bothius.*

580. adiutaret (*sic As*) *suspectum: cf. v. 482* (*BJ*), 807 (*A*), *al.*

583. quom *Pareus in adn.* quom iam *Gruterus. Cf. Schererus de* QVANDO *partic. p. 5 sq.*

585. Non matronarum uerum est, sed *Gruterus,* Non matronarum partum (paratum *alii olim*) est, sed *Bothius,* Parumst hoc matronarum, sed *Ladewigius Mus. Rhen. III p. 203 sq.,* 'Parum'? non matronarumst, sed *quidam: nimium tribuentes apertae interpolationi* (officium est *cum A etiam Bentleius*).

587. *De* ego quod intus facto opust *cogit. Muellerus Pros. p. 358: cf. Ritschelius Proleg. p. CXXVIII, Corssenus de enunt. II² p. 636 sqq., Bergkius Symb. p. 57.*

592. larua ludificatus est *Pylades. Mox personam ante* commodum *trai. Angelius probante Meursio.*

596. ut tu bene uacuas *Pylades. Cf. Langenus Stud. Pl. p. 30.*

598. Satisne *Pylades.* — *Cf. Schraderus de* -NE *partic. p. 29 sq. An fuit:* Satin própter te perbito ego?

599. Quin suspendis te *Guietus.* Quin te suspendis *Geppertus* (*cf. Kaempfius de pron. dem. p. 12*). Quin tute te suspendis (*om.* tute *post* nempe) *Muellerus Pros. p. 435* (*etiam de* nempe ante *cogitans*). *Cf. post Ritschelium, Engerum de Pl. pros. p. XX, alios Seyffertus 'Berl. phil. Wochenschr.' a. 1888 p. 700. Ceterum* SUSPENDIS *As.*

600. Mihi *initio add. Pylades,* hinc *post* esse *Camerarius* (*post* Tuam *Pareus*), essere *scr. Guietus: cf. Muellerus Pros. p. 483, alii. Ambrosiani scripturam a Bothio occupatam redintegrabat Hauptius Opusc. I p. 149 laudatus a Ritschelio et Fleckeiseno. Ceterum cf. Langenus 'Beitr.' p. 239.*

606 *sqq.* Quin etiam de me rebor *Guietus: cf. Langenus l. s. s. p. 177 sq. Ceteroqui recte iudicans Bothius olim dedit* AL. Quin aliquid aegre faciam, *postea* S. Quid? AL. aliquid aegre facere *neque melius postea v. 608 sq. Alcesimo tribuit: ubi* hodie ⟨id⟩ quin *Geppertus,* plus quam uelim (*pro* p. q. mihi) *Guietus.* — *V.* 609 *cum Langeno fecit*

etiam Kellerhoffius de colloc. verb. p. 78, cum Seyffertus Stud. Pl. p. 6 adn. distinguat Quin hercle 'di te perdant' *paullo artificiosius.* — *V.* 610 missurusne ad me es *Pylades. Cf. Schraderus l. s. s. p. 26, Baierus p. 92.*

612. Et cum hac et cum istac *Pylades.* Cumque hac cumque istac *Camerarius* (*cf. Muellerus Pros. p. 739*). Cum hac labe cum istac *Geppertus.*

613. ABIETALIQUIDCURA *As: ubi* abi, aliud (*del.* et) *Bothius, Bentleius.*

615. Amicus nunc tu mihi es *Pylades.* Nunc tute amicus mihi es *Camerarius.* Tu nunc amicus es mihi (*et* germanum in modum) *Guietus.*

616. autem esse mihi dicam *Pylades* (*unde* Sorte qua *initio Meursius e v. c.*). mihi esse autem dicam *Camerarius.* mihi esse autumem *Rittershusius.*

617 *sq.* At quod *nescioquis obloquente Guil. Cantero Nov. l. III 16.* Aut quid *Gronovius* (*iungens* fecerim, quoi) *itemque Bothius* (*sed* Qui sic tot amanti mi, *cum olim* Mihi quoi tot amanti *traiecerit*) *Geppertusque* (*et* Tot sic amanti quoi *del.* mihi). — Cur sic tot a. m. *Buchnerus.* Quom sic *aut* Quom tot nubenti m. *Goetzius. Ceterum* CUISICAMANTIMIKI *As. Ad* [e]ueniunt *cf. v. 437, al. et videsis Baierum p. 68. Totum versum* 617 *del. Vssingius ratione perversissima. Quis enim verba per se optima locoque convenientia, sed structura carentia inseruerit? Cf. praef.*

620. At quid clamoris obsecro *Pylades.* Attat quid hoc clamoris *Guietus. Cf. Richterus l. s. s. p. 413 sq.* — obsecro, nostrae domist *Abraham l. s. s. p. 197* (*at cf. Langenus Anal. Pl. II p. 6 et 'philol. Anz.' XV p. 507*).

621 *sqq. Tractarunt hoc canticum praeter alios Fleckeisenus Misc. crit.* (*ed. a. 1864*) *p. 5 sqq., Studemundus 'Zschr. f. Gymn.' XVIII* (*a. 1864*) *p. 537 sqq., Crainius de comp. cant.* (*a. 1865*) *p. 42 sqq., Seyffertus de bacch. p. 20. 25. 42 sqq. 33. 37, Brixius Ann. phil. XCI* (*a. 1865*) *p. 62 sqq., Fuhrmannus ibid. XCIX p. 481 sqq., Bergkius ibid. CV p. 121 sqq.* [= *Opusc. I p. 410 sqq.: cf. II p. 741*], *Spengelius 'Ref.' p. 357 sqq. et passim.*

625. facta *'purior lectio' Pii* (*qui alios* factis *exponere 'facilis' narrat*): *atque sic Angelius non prorsus improbante Acidalio.* — modo ego mira uerbis *Guietus* (mira miris *etiam Peerlkampius ad Hor. epist. ad Pis. p. 20*).

628. male faxit *Camerarius.* — ita percita *Bothius.* ira cita *Hermannus.* ira excita *Kampmannus de* IN *praep. p. 38.* ira incita *Spengelius: ubi* ira percita *clausulamque troch. def. Lomanus, Fuhrmannus, Bergkius idque eo rectius, quia nequaquam continuantur cretici.*

629 *sq. Creticam mensuram v.* 629 *plerisque probatam denuoque propugnatam a Seyfferto 'Jahresber.' a. 1881/2 p. 43 merito impugnabant Muellerus Pros. p. 626 et Spengelius, qui vitiosum sane trim. anap.* impós animí) *iterum iterumque commendat. At qui secuntur versus cum duce A certissime pro tetram. troch. brachycatal. habendi sint, hic quoque versus eandem mensuram prodit quamvis non plene servatam.* — *V.* 630 *plerique septen. effecerunt admisso* foras: *unde Bothius* exanima *corr., Vssingius* atque *del., Klotzius 'Altr. Metr.' p. 424. 496* quid

haec húc timida átque *admisit* (*quod certum habet: nimirum propter librorum discrepantiam*), *cum Bergkius* nam quid est *priori adiungens alterum per* foras exiluit Pardalisca? (*sic*) *claudat. Contra Crainius* subito *ante* timida *inserens et proximum a* Foras *incipiens duos septen. iamb. se restituisse credidit.*

631. unde usurpant aures sonitum meae *Pylades,* sonitum unde aures usurpant meae *Bothius,* unde aures sonitum hánc usurpant meae *Fleckeisenus, septen. affectantes.* Perii, únde m. u. a. ‖ Sonitúm *Bergkius* (*cf. ad v. 629 sq. et 632 sq.*).

632 *sqq.* Respíce modo ad med. ⌈ere mi. ⌈quid tibist *Bothius.* Respíce modo huc ad me. ⌈ere mi. ⌈dic mi, quid tibist *Fleckeisenus.* respicedum huc ád me ⌈ere mi. ⌈Quíd tibist *Bergkius* (dum *pro* modo *cum aliis: cf. Acidalius*): *v. s.* Respíce modo ad me. ⌈quid tibist. ⌈ere mi *Spengelius.* Respíce modo ad me. ⌈ere mi. ⌈tibi quid est *Geppertus* (*at cf. Kaempfius de pron. dem. p. 32*). Respíce modo ad me ⌈o ére mi. ⌈Quid tíbist *Richterus in Studem. Stud. I p. 590 adn.* — O#ERE *pro* OKERE *As dubitanter.* — quid ⟨tibist?⟩ Périisti? *insana ratione Klotzius l. s. s. p. 496.* — ah, perii? quid tibi . . . .? *Crainius.* ah, perii? quidnam id est? *Geppertus.* aperi quid nam tibist? *Bergkius* (*del.* perii *ante* et tu). quid namst? (*del.* [a]peri) *Spengelius* (*adiuncto* uae tibi *cum B*). perii? quid ita? *Richterus p. 403* (*post* tu *versum dispescens, de proximis dubitans p. 629. 633*). *Cf. Seyffertus Philol. XXVII p. 450, Beckerus in Studem. Stud. I p. 139 adn., Baierus p. 157.* — ne cadam, tene me *Angelius praeibat Camerario,* tene me, amabo, ne cadam *trai. Geppertus. Cf. ad v. 637 sqq.*

635 *sq.* eloquere mihi cito. ⌈tene, pectus contine *Geppertus.* Eloquere. ⌈pectus contine *Spengelius* (*etiam antea dim. iamb. dispescens duce Bergkio Opusc. II p. 745*). — contine pectus, caput *Fleckeisenus.* caput Contíne, pectus mihi tunditur (*vel* p. aperi mihi *vel* p. retegas m.) *Bergkius. Cf. praef.*

637 *sqq.* uentum *iterabat Bothius* (Ne cadam . . . cito, Contine . . . pallio *comprehendens*). — *De* haec ἡμέρα γλῶσσαν *post Vallam Pius, Meursius, alii somniabant, de* haec chimaera glossam *Klockius, de* meraciore se *Gruterus.* — Libyco *def. Turnebus Advers. XXIX 34, al.* Liberi *Lipsius Ant. l. V 1, al.* Libero *Bothius* (*cum Ar*). *Cf. Kampmannus res. mil. Pl. p. 28.*

641 *sqq.* In malam hinc in crucem? *Geppertus in adn.* I in magnam malam crucem *Crainius.* I in malam c. *ceteri post Camerarium omnes* (*cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 20*): *atque* #LIN (*non* #IN) *As. Cf. Bacch. 1185 et Men. 849 c. adn.* — hoc cito *Pius.* hoc siet *Pylades.* hoc sit cito *Camerarius: cf. Beckerus p. 183, Baierus p. 59. 91, Prehnius p. 4.* — Iam tibi pol, execrata, istuc c. d. *Pylades.* — Iam tibi pugnis istuc *Spengelius* (*per* excetra, ludibrio *octon. anap. claudens*). — dispertiam, excetra *Bentleius.* díspercutiam, éxcetra *Geppertus* (*itemque Bergkius, sed* Dispércutiam . . . habuísti *comprehendens*). díspercutiam, tu éxcetra *Fleckeisenus* (*adiuncto senario* Ludíbrio, quae me adhúc habuisti péssuma, *ubi* Adhúc l. q. m. h. p. *Geppertus*).

646 *sqq.* O ere mi *Bergkius* (. . . dicis *oct. troch.*). — nimium scaeuis *Valla, al.* nimium saeuo's *Fleckeisenus abusus Festo* (*cui Truc. 896 opposuit Crainius*). — numero dic sis (*et* Et *pro* sed)

Gulielmius recipiente Seyfferto. nimirum dicis *Meursius* (*antea* mea *om. cum* 'vet. cod.'). numero hoc dicis *Geppertus non improbante Bergkio, obloquente Leidolphio p. 236 adn. Cf. Rostius Opusc. I p. 195.* — Sed hoc quícquid est loquere in paúca refer *praeter Spengelium nemo praetulerit.* — *V.* 649 fit *pro* fuit '*cod. ant.*' *Pii.*

650 *sqq.* audi Malum pessumum, quod *Camerarius plerisque retinentibus, unde* hic *del. Weisius, ante* quod *trai. Bothius, post* modo *Fleckeisenus probantibus Muellero Klotzioque p. 64 admisso* ápu nos (*cf. etiam Brixius p. 64*). *De anapaestica horum verborum mensura cogitare non debuit Spengelius, cui* apud nos intus *praeibat Pylades.* — *V.* 651 coepit hoc pacto exordiri *Fleckeisenus: aut sic aut* pacto hoc exordiri coepit *Muellerus Pros. p. 90. 620 sq. De* coepiuit *cogit. Spengelius Philol. XXXII p. 366 neque tamen improbat* (*ut olim T. M. P. p. 89*) coëpi *a Weisio, Gepperto, Bergkio, aliis admissum, de quo post alios cf. Osthoffius* 'Z. Gesch. d. Perf.' *p. 157, 608.* — *V.* 652 quod Atticam haud condecet *Guietus* (*cf. Sigismundus et Seyffertus* '*Jahresber.*' *a. 1883/5 p. 61*). — *V.* 654 Quid est *servato* ex te *del. Pylades,* ego *Bothius* (ex te istuc *trai.*), istuc *Weisius,* ego istuc *Fuhrmannus Ann. phil. CV p. 823 adn. praeferens tamen* Possúmne ego istuc scíre ex te quíd sit negóti (*aliter olim de partic. comp. p. 46 obloquente Lorenzio* '*phil. Anz.*' *II p. 330*), *ubi* Possúm scire ego ístuc ex té quid sit. ⁋dícam *Beckerus p. 180, indicativus cum servari possit mutata distinctione.* — ego ex te quid istuc *trai. Bergkius.* — quia negoti *Klotzius p. 343 mira perversitate scripsit propter ipsum* quia *laudans versum.* — *V.* 655 Dicam: ancilla tua quam tuo *Bothius Lomanusque.* Dicam: tua ancillā quam tuo *Fleckeisenus.* Dicam: tuam ancillam quam tuo *Bergkius.* Dicam: ancilla quam tu tuo *Spengelius.* — *V.* 656 ea? quid est? *Pylades.* dic? quid est? *Guietus.* dic ergo *vel* quid ergo? *Lomanus.* quid egit? *Geppertus in adn.* quid est id? *Bergkius.* quid est nam? *Vssingius.* quid intus? *Spengelius. Seyfferti discriptionem Philol. XXVII p. 447 sq. impugnat Richterus p. 400 sq. adn.* — *V.* 658 INTERMINETURUITAM *As.* interminatur. ⁋Quit nam *Seyffertus. Cf. Brixius p. 63.* — quae (*et* uitam) *del. Guietus.* — *V.* 659 uelle ait *trai. Guietus.* ait uelle se *Pylades.* aiit se uelle *Bothius* (*olim hoc v. del.* uitam). ait suo uelle *Weisius.* illi ait uelle *Geppertus itemque, sed* eii *Vssingius: qui dativum quomodo defendant nescio* (*cf. Epid. 594*). hanc ait uelle *Spengelius.* LY. ah. PA. ait uelle ⁋. — *V.* 660 hem, gladium? quid eum gladium? *Seni continuat Acidalius* (*antea* uah *pro* ah *corr.*) *assentientibus plerisque. At optime libri, modo ancillam* gladium *vocem iteratam apto gestu motuque proferre sumas.* — eum *del. Camerarius, pro quo* enim *corr. Bothius.*

662 *sq.* domi *del. Guietus itemque Spengelius* (nec quemquam *adiungens cum clausula iamb.*), *cum Fleckeisenus praeeunte Bothio* domi *ante* sinit *inseruerit post* omnis *substituens* homines has. *Sane* domi per aedis *per se offendit — nam Abraham Stud. Pl. p. 196 quam ex lexicographis hausit explicationem melius omisisset —: quo certius errant qui et hoc loco et similibus multis neglecta locorum ratione meris dimetiendarum syllabarum artificiis indulgent* (*v. i.*). — prope ad sese sinit *Bothius.* sinit ad se *Weisius. Cf. praef.*

664 *sqq.* hercle *post* occidi *add. Fleckeisenus. De anapaestica*

mensura somnia sunt (interiui *etiam Leo Mus. Rhen. XXXVIII p. 23*). — *V.* 666 illist obiectum *Bothius.* — *V.* 670 DELERAUITSE *As.*

669 *sqq. Vana moliti sunt Pylades, Guietus, alii. Cf. Bentleius ad Ter. Eun. IV 6, 5 et Phorm. IV 5, 10.* — Me occidet? *dist. Acidalius post alios, ubi et hiatum qui defenderunt aut mutatum metrum statuerunt (ut Studemundus olim p. 545 sq. obloquente Muellero p. 719) et* Med *qui praetulerunt (Guietus, Bothius, Seyffertus) fefellit opinio: v. s.* — quipiam *Fleckeisenus (cf. ad Capt. 127).* quicquam *Camerarius.* quicquam id (*et* ad ted) *Weisius.* — tibíst? ⟦ah, peccáui Illúc dicere húnc uilicúm meum uolébam *Lomanus (v. i.).* tibíst? ⟦ah, peccáui Illúc uolebam uílicum *Fleckeisenus itemque sed* st *pro* ah *Geppertus: cf. Richterus p. 403 et 625.* tibíst? ⟦peccaui, ílluc Dícere uilicúm uolebam *Crainius praeibat.* tibí sit? ⟦peccaui: Meúm uilicúm dicere ílluc uolébam *Spengelius collocatione perversa. De* dicerē *post Studemundum cogit. Bergkius. Ceterum* ILLUDDICEREUILICUMUOL———M *As.* — quia si se des *Pylades.* se quia des *Guietus.* — Olympioni *clausulam post bacch. nonnulli habebant, cui* seruo *add. Lomanus.* — neque tuam nec suam (*del.* se) *Pylades itemque Lambinus et Meursius 'e vet. cod.'* neque tuam se neque suam *Bothius.* neque tibi tuam neque sibi suam *Geppertus Stud. Pl. II p. 108 sq.* neque se tuam passurum (*vel* siturum) *Bergkius.* neque tuam *Vssingius. Vbi non recte plerique ob* sinet *del.* se (*quis enim addidisset?*), *minus etiam recte utrumque reliquerunt alii (atque tertium adeo add. Spengelius). Atque* sinet *om. Lomanus Fleckeisenusque,* sinere *cum Lipsio etiam Christius 'metr. Bem.' p. 50 (male* Vitam *traiciens ante* protolli): *atque* SINEREIN (*nihil praeterea*) *As.* — in crastinum diem *Pylades.* — Id missa huc sum tibi uti dicam *vel* Id huc sum missa ut tibi dicam *Bothius (v. i.).* — ab illa ut caueas tibi *Guietus.* ab ea uti caueas tibi *Fleckeisenus.* ab ea ut caueas *Bergkius.* ut caueas *Spengelius.* — *Denique* ego *del. Camerarius,* hercle *Vssingius,* Tum *ante* perii *add. Geppertus,* miserrume *corr. Fleckeisenus postea Ann. phil. CIII p. 815* miserrumus *praeferens: quo loco* AB**UTCA******BI#PERII**RCLEEGO**SER#DIG—— *As, quo duce* Perii hércle ego míser. ⟦dignu's tu *suppl.* ⊠. — *V.* 677—682 *post v.* 693 *trai. censor 'Litt. Centralbl.' a. 1864 p. 596 sq. Contra v.* 689—704 *pro dittographia habuit Fuhrmannus (antea* uilicum ⟨nostrum⟩ *v.* 674 *et* tibi dicere *v.* 681 *corr. inter alia) refutante Langeno Stud. Pl. p. 280 sq. Cf. praef.*

685. LUDOEG****CFA**** *As, ubi* Ludon hunc ego *Camerarius.* Ludo ego hunc nunc *Fleckeisenus.* L. e. h. sat *Crainius coll. Pseud. 1273.* L. e. h. nimis *Spengelius. Cf. praef.*

687 *sqq.* ———ULERUNT|EGOKUN——— *As, ubi* procuderunt *coll. Pseud. 614 Pius Acidaliusque et* ego hunc *Gulielmius probante cum aliis Fleckeiseno (aliter olim de fragm. poet. lat. vet. apud Gellium p. 50 sq.). At* hunc *ne A quidem duce reciperem, cum post* ludo ego hunc *et* dolum hunc protulerunt *facile scriba* huc *mutare potuerit. Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 126.* — *V.* 689 st *pro* est *Geppertus refutante (etiam ex As) Richtero p. 625. Ibidem* ex te *impugnabat Hermannus Annal. phil. XXXV p. 195: sed* EXTE *As.*

691. KABETNUNCCA*****L***UM *A: ubi inter* nunc *et* Casina *Fleckeisenus inser.* istunc, *Spengelius* suom, *Goetzius* manu. *Cf. praef.*

692. Habet et duos. ⟦quid *Dissaldeus.* Haut unum habet, sed duos. ⟦quid iam *Guietus. Mox pro* hodie *Gruterus Seni* O dii *dedit 'levi susp.', cum Bothius deleat vocem.*

694. omnium iam qui *Weisius.* omnium hominum qui *etiam Lachmannus.* omnium quique *Spengelius.*

695. INDUAMMIKIOP****M***EOPINO* *As, ubi* optimum esse opinor hoc mihi *Guietus.* mihi optumum hoc esse opinor *Weisius.* me, optumum esse hoc opinor *Crainius. Versum suspectat Langenus l. s. s.*

696. mea? non eam *Pylades.* mea? eam non *Lachmannus in Lucr. p. 210 assentiente olim Fleckeiseno Ann. phil. LXI p. 62 postea* meā? non *admittente.* uxor? eam non *Muellerus Pros. p. 9.* — admittit *pro* ademit *e Lang. Palmerius Spicil. p. 669.*

699 *sq.* Ni sese *Bentleius ad Ter. And. II 3, 28 et Ritschelius Opusc. II p. 146.* Nisi se *etiam Lachmannus in Lucr. p. 91: cf. Muellerus Pros. p. 25, Brugmanus de partic.* NI *p. 6.* — ATQUI *As.* — quoniam neuolt *Bentleius.* quia neuolt *Weisius.* quoi neuolt *Fleckeisenus dubitanter.* — *V.* 701 NUMQUAMNONEGO *As.*

701 *sqq.* occoepi *Pylades: unde* occepi *cum aliis Fleckeisenus* (Nam .... mihi, Illuc .... saepicule peccas *pro sept. et oct. troch. constituens*). *De* ego *vel* semel coepi *Ritschelius, de* bene *vel* modo coepi *Langenus cogit. Stud. Pl. p. 291 et 'phil. Anz.' XV p. 417. Cf. ad v. 651.* — ILLUDQU**EMDICEREUOLEBAM NOST**UIL******P**U **PECCAS *As, ubi* quidem nolebam *Pius, cui* immo *adiciebat Ritschelius Opusc. II p. 246 mox* ut nubat *inter* uilico *et* saepicule *inserens* (*at cf. p. 438 adn.*). — nostro *del. Guietus, post* uilico *trai. Bothius. Cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 44 et comment. pros. II p. 5.*

704 *sq.* dic ‖ Med uxorem *Bothius.* dic ‖ Me uxorem meam *Bergkius* (*dubitans deinde de* exoret orat *verbis*). te ‖ Dic me meam uxorem *Fleckeisenus: atque* TE*********EMO****U**XOR*****AM *A, sed* TE *valde dubio.* Dic uxorem me *Lachmannus. Cf. Muellerus Pros. p. 378 adn. et Mohrius de iamb. sept. p. 14 Spengelium Geppertumque refutantes, quorum ille iam* dic ‖ Meam me uxorem *praefert.*

707 *sqq.* UDI *in fine v.* 707 *agnovit As ac dein* S*******S******** *******BOET (*dubio* ET). — At orato tu *Guietus* (*et mox* orato tu sed audin, soles *del.*). Et tute orato *Bothius assentiente Fleckeiseno Muelleroque p. 647. Hiatum et* sóles *cur praeferat Spengelius* (*aliter olim dispescens T. M. P. p. 150*) *non video.* — Si éffexis hoc *Bergkius* (*mox* et *delens*). Si effexis hoc ego *Pylades.* Si effexis *Gronovius.* Si hoc ecfexis *Bothius.* Hoc si ecfexis *Geppertus.* — *Ad* operam dabo *cf. Kiesslingius Ann. phil. XCVII p. 631.* — in digitum *Muellerus Pros. p. 164 adn. coll. Epid. 638 recipiente Vssingio: at quidni promittat senex quem in digito habeat anulum?*

713 *sqq.* Et bona . . . nunciam *pro septen. troch. habentes* dábo face ut ímpetres *Bergkius,* dábo face út ĭmpetres *Crainius admiserunt,* dábo face impetres *Fleckeisenus corr. idemque proxima sic complet* Nisi ⟨si⟩ quippiam remorare me. ⟦⟨nil remoror⟩. abi rem cura, *ubi probato* Nisi si *Crainius* abi et exora ⟨Pardalisca⟩, *Bergkius autem* ⟨uis⟩. ne re me morare. ⟦abi et rem cura. — remorare med *Guietus. In proximae scaenae inscriptione As notat* —YMPIO LYS—MUS CITRIO.

720. ducat *Vssingius.* — qui uero sentis? *Pylades* (*del.* sunt).

quid uero? ut sunt sentis *Geppertus* (ut *ex A notans, fortasse recte*). *Cf. sis Baierum p. 87 et Alciatum Parerg. VIII 21.*

723 *sq. Del. haec Weisius redarguente Lomano.* — *De* Heia *cf. Richterus p. 540.* patrite auiteque *Brantius* (*ac dein* ita enim ero meo hac ibo aduorsum). *Cf. Turnebus Advers. VII 6.* patrice amiciri atque *Dousa praeibat* (*cui* amiri *coll.* redimire *Meursius praeferebat*). et patrice philiceque (*et antea* At [at]) *Tyrrellius 'Class. rew.' a. 1888 p. 23a!* — ita *del. Pylades* (*cf. Muellerus Pros. p. 402*), amiceque *del. Hermannus El. d. m. p. 390 assentiente cum aliis Spengelio.*

725 *sq. V.* 725 *acatalectum Hermannus effecit* ⟨at⟩ ego *corr. Possis* tu ⟨quom⟩ ámas *aut* essurio⟨que⟩ et sitio. — exscurratus *Valla.* excuriatus *Lipsius.* — incessisti excuratus *Pylades.* excuratus incesti *Hermannus.* excuratus cessisti *cum Muellero Pros. p. 417 etiam Spengelius interim* incessisti *defendens.* excuratus tu incessisti ⊠. — hodie. ⟦Vah *Hermannus.* hodie. ⟦Vaha *Bothius.* Vah, odio es *Dousa* (*post quem de* ah ah odio's *cogit. Richterus p. 394 sq.*). Vah odi te *vel* Vah, hoede *Meursius.* Ah (hodie *del.*) *Spengelius dubitanter.* mi amice. ⟦Aha hodie frustra's *Geppertus.* Aha, hodie tu mihi blandus *Vossingius* (*quasi haec fastidientis sint!*). *Ad* ama solus *duce A suppletum cf. 'apste decumbe' v. 884 simili ioco dictum. Cf. praef.*

727 *sqq.* ei ei *imperat. def. Gulielmius, ubi* fi fi *Gruterus Pareusque: atque* fy fy *cum Spengelio aliisque def. Richterus l. s. s. p. 530* (heu heu *Bothius.* Abi *Geppertus*). — *V.* 728 Quae est haec res? ⟦Etiam nunc astas? *Geppertus. Cf. Ritschelius Opusc. III p. 123. De* etiamne estas *hariolatur Palmerius Spicil. p. 711.* — *V.* 729 *sqq.* Dabo *μέγα κακόν* ut opinór nisi iam ‖ Restás. ⟦ὦ Ζεῦ. ⟦potin á me abeas? ‖ Nisi mé uis uomere hodié. ⟦manedum *Hermannus. Duros anapaestos dedit Muellerus Pros. p. 165 adn., 417 admisso* résistes: *ubi* restiteris *Spengelius* (*mire antea* Ol. Immo égo opinor *corr.*). Dabo *μέγα κακόν.* ⟦dabin *μέγα κακόν*? ⟦ut opinor, nisi resistis ‖ *'Οξύ Geppertus* (*mox* abeas procul *et* hocedie *inferens*): *atque similiter olim Studemundus 'Zschr. f. Gymn.' XVIII p 544 sq. Ceterum malim* Dabó tibí *μέγα κακόν* ‖ Vt opinor *pro μέγα κακόν* ut ‖ Ego opinor. *Aliter discr. Leo Mus. Rhen. XL p. 176.*

733 *sqq.* mane, mane *Guietus.* manedum *Hermannus* (*v. s.*) *mox* qui istic homo est *et* quoius es seruos tu *scribens obloquente Spengelio T. M. P. p. 191.* — quid ⟨id⟩ est *Leo l. s. s. p. 186 refutante Seyfferto l. s. s. p. 39 adn.* — *Post* quid hic est homo *Geppertus add.* odiosus et (atque) molestus *deceptus de A. Cf. Luchsius comm. pros. I p. 6.* seruos ⟦seruos ego? *del.* es *Bothius.* seruos. ⟦Egone *Geppertus. Cf. Brandtius de gen. p. 35. Quod* seruos? ego? *distinxi, cf. ad Capt. v. 148.* — *V.* 734 QUI(se)RUS *As. Cf. praef.*

737 *sq.* memento *et* tuus *del. Pylades. De* Seruus sum tuus? *Olympioni continuando obiter cogit. Acidalius.* Sum seruus tuus *Bothius*[3]. *Cf. Lomanus p. 198.* — tuós. ⟦⟨Ehem⟩ optumést ⊠ *coll. Asin. 449, Rud. 805, al.*

739 *sqq. Ad* Em, sapis sane *cf. Richterus l. s. s. p. 492.* — Mihi quid *Geppertus septen. iamb. efficiens* (*cf. Mohrius de iamb. sept. p. 23*), *obloquente Kaempfio de pron. dem. p. 32. Praestat fortasse* Quid mi ópust. *Ceterum recte haec discr. Spengelius T. M. P. p. 131.*

742 *sqq.* Quid nunc . . . me *Olympioni tribuit Lomanus p. 168 perversis deinde personis.* — ere *post* me *add. Geppertus: v. s.* — ⟨Intro⟩ ergo abeant *Camerarius.* Huc si ergo abeant *Geppertus ex A, ut putabat, unde* huc síne ĕrgo adeant *aut* hinc — abeant *Muellerus Pros. p. 163 totum locum anapaestice discr.* — abeant propere. ⟦cito intro ite *Vssingius.* abeant. ⟦properate, cito intro ite *Spengelius.* — facite cena mihi *Camerarius cum A* (*ubi* cenam *Gulielmius ex ms. Lang.*): *cf. Baierus p. 50.* facite facite cenam mihi (*et* sed ebria ut sit) *Guietus.* facito mihi cena (*et* ebria ut sit cocta, *antea* Iam ego *trai.*) *Geppertus.* facito cenam mihi *Muellerus et Leo l. s. s. p. 186.* tu modo facito cenam mi (*et* ut ebria sit cocta) *Spengelius.* facite eam cenam (*vel* face cena) mihi *Vssingius.* — Sed lépide nitidequé uolo *Muellerus et Leo.* Coenare lepide nitideque uolo *Camerarius.* Sed lepide nitide uolo *Guietus.* Lepide nitideque uolo *Bothius.* Sed lepide nitideque uolo sit *Spengelius.* — Sane esse iam. i, sis *Camerarius.* Stasne? i tu iam sis *Ag: cf. Schraderus de* -NE *partic. p. 22* [*276*]. — issis (= *iveris*) *Pius.* ibis *Rostius Opusc. I p. 246.* — ego hic habito. nunc quidem ⟨gladium | Ancilla⟩ Casinam *Camerarius.* ego huc haud bito nunc quidem. gladium *e. q. s. Pistoris.* ego hic habito [*sic Bothius, postea* Sed *addens*] nunc quidem. gladium *Lomanus.* hic ego habito. COCVS. numquid est morai? S. Gladios Casinam *Geppertus.* ego hic habito. OL. Num quid est? LY. Gladios modo quae hinc abiit Duos Casinam *Vssingius. Cf. praef.* — *Post* morae ṢIẸṬ *aut* ṢIḂI *aut* ṬIḂI *testatur As: ubi aut* siet *aut* sit tibi *metrum exigit, cum neque anapaesti Spengelii neque dactyli Leonis l. s. s. p. 199 ferri possint.* — aiunt (*cf. F*) qui me ac te *Bothius* (*postea* atque ted). aiunt med atque te quibus *Geppertus.* aiunt qui med ătque ted *Spengelius. Cf. Kaempfius de pron. dem. p. 34. Vix recte defenderis* me atqué tĕ interimat. — inuitet *post Pium def. Alciatus, Palmerius, Lipsius.* euitet *Doederlinius 'Syn.' III p. 192.* — Scio. sic habere sine *Pylades.* Sine habere: scio *Geppertus.* Scio: sic sine *Spengelius* (*del.* habere *et* malas *versum Reizianum efficiens*). — ⟨nam⟩ nugas aiunt *Leo p. 187. De* nugas agunt *delendis cogit. Klotzius 'Altr. Metr.' p. 518! Ad* i *insertum cf. Bacch. 123.* — noui ego malas illas *Pylades.* noui malas ego illas *Bothius.* malas noui ego illas *Geppertus.*

755 *sqq.* PRIOR *potius quam* PRIOS *As.* — mihi ⟨quidem⟩ mea uita *Bothius e Guelf.* ⟨cara⟩ uita mihi meast *Spengelius* (*antea* intus quid *trai.*). — quam tua ⟨uita⟩ *Geppertus. Cf. praef.* — Verum . . S. i modo. OL. *Bothius.* Verum ini modo *Klotzius vitiose.* — si tu ibis *Acidalius.* — tecum *ante* si tu *trai. Guietus, ante* inibitur *Pareus.* — intro ibitur *Spengelius.* IMIBITUR *As.*

763. festinant indu totis aedibus *Birtius Mus. Rhen. XL p. 500! Mox* Senis *pro* Senex *Guietus.* — *V.* 765 agitis? hodie quin *dist. Geppertus obloquente Kienitzio de* QVIN *partic. p. 4.*

766 *sq.* PROPERATECENAMESSECOCTAMOPORTUIT *As. Vbi* abundanter *in B suprascr. iam Pareus ad* opipare *traxit* (*ut Loewius Anal. p. 205*) *postea* oppido (*et* cena iam est cocta) *reponens. Cf. praef.* — *Mox* Vilicus is *cum A Geppertus obloquente Bachio de pron. dem. p. 43* [*187*]: *ubi de ipso versu una cum omnibus in quibus 'uilici' nomen legitur suspicionem movet Osannus Anal. p. 182 sq.: cf. Ladewigius Mus. Rhen. III p. 183 adn.*

768. EXORNATUSQ·AMBULAT *A quamvis dubia* Q. — Laute uestitus exornatusque *Pylades.* Vestitus lauteque exornatus *Guietus.* — laute exornatusque obambulat *Camerarius.* exornatus laute obambulat *Bothius plaudente Osanno Anal. p. 114.*

769. Ipsae autem *Bothius.* — in cubiculo armigerum ornant uilico *Pylades ex 'vetusto exempl.', ubi* ornant mulieres *Camerarius.* armigerum in cubiculo exornant duae *Geppertus ex A notans* ———LO-EXORNANTD——, *ubi As* ILLAEAUTEMARMIGERUMILICOEXORNANTDUAE. *Dubitabam an olim fuerit* Illaec item (Illaec autem *ex v. 775 peti potuit*). *In sequentibus frustra laborabant Pylades, Acidalius, alii.*

771. Sed nimis dissimulant lepide quasei sei nesciant *Brugmanus de iamb. sen. p. 51 duce Gepperto* ——SI . . . . . ES . . AN. *enotante et* QUASISEINESCIANT *interpretante* (quasi nesciant *scr.*). — dissimulant una simul *Guietus.* — *Mox* Fore hoc quod *Pius.* — *V.* 763 EIDANT (*om.* REI) *As.*

776. Incenem extrudere cupiunt *Bothius cum Pylade, quo duce* Ex aedibus cupiunt incenem extrudere *Guietus. Cf. Spengelius T. M. P. p. 88, alii.*

778. Noui ego illas estrices *Scaliger.* Noui ego ⟨bene⟩ illas ambas *Guietus.* Noui illas: ambo estrices *Bothius* (*ubi* ambestrices *post Lomanum p. 168 Spengelius T. M. P. p. 8*). — coruitant *vel* corbitant, ubi *def. Scaliger, Meursius, Gutherius de iure man., alii: cf. Turnebus Advers. XVI 3. In A utrum post* CORBITAM *aliae etiam litterae extiterint necne dici posse negat Studemundus dubitans an v.* 779 cibi *extiterit ante* (C)OM(E)SS(EP)OSSUNTSED✱✱✱RITUROSTIU—. *Idem mox enotavit* LYSIDAMUS P——LISCA *et v.* 780 *sq. convenire A cum ceteris vidit.*

781. Vbi cena erit cocta *Guietus.* — ruri ego *Bothius.* ego ruri post *Muellerus Pros. p. 31. 504 assentiente Brugmano p. 33.*

782. Nam nunc *Goetzius.* — maritum hinc *Pylades.* maritum ego *Camerarius.* maritum hunc *Geppertus in adn.: aut sic aut* maritumque (*aut* maritum cum noua nupta) *Muellerus Pros. p. 127. 504.* — *Mox* NOUIKOMINUMMORES *As cum reliquis.*

785. amittere *pro* (e)mittere *Brixius Ann. phil. CI p. 763.*

786. ueniamus luci. cras ego *Guietus.* ueniamus lucid: ego cras *Ritschelius Opusc. III p. 130.* ueniamus rus luci. ego cras *Muellerus Pros. p. 31 assentiente Schuethio: ubi* Tandem *non quadrat. Ad priora* Tandem *trahebat Langenus 'Beitr.' p. 89, quod non procedit* (*vel propter* actutum). *At* tandem ut ueniamus *'ut abeamus tandem' significare videtur.*

790 *sq.* Ego? eo *dist. Bothius.* — ipsa misei *Geppertus: quod miror et recepisse et ad culpandum poetam adhibuisse Langenum Stud. Pl. p. 126 sq. Nam* ipsa *est 'domina'. Cf. Kvičala de pron. lat.* (*Act. acad. Vindob. LXV*) *p. 141.* — Veron serio? Quid *seni continuat Vssingius.* — *Mox* quidem *pro* equidem *Bothius ex Helmst. probante Brugmano p. 41. Ad* speculor *cf. Ritschelius Proleg. p. CLXXVIII.*

795. *Pro* nullum *plerique* nullus *cum Gulielmio Veris. I 14 et Ausonio Popma de usu ant. l. I 16* (*item Barthius Adv. XXII 12, antea XVII 14* duplum *commendans*), nihilum *Meursius* (*et* tamen hercle etsi) *Guietusque,* ne hilum *Boxhornius,* myllum (*et* esitet) *Pareus duce Grutero.* — *V.* 796 SEDECCUMPROGRE—— *As.*

797. Meus sociennus *Lipsius Ant. l. II 11.* Meus coheres *Gruterus vel* coherus *cum Goldasto.*

799 *sqq.* plateolam *Pylades. Post* plateam *Lomanus p. 169 adiungebat* Quid agis, mea salus? *deletis intermediis.* — hymenaeo. ⟨TIBIC. Licet.⟩ *Geppertus.* — Io Hymen Hymenaee. S. Io Hymen. *Bothius* (*cf. Spengelius T. M. P. p. 139*): *item v. 808.* Hymén o hymenaee ó hymen *Spengelius* (*antea de* hymen *pro* io *iterando cogitans*). *Et hic et v.* 808 *antiquitus ὑμὴν ὑμέναι' ὦ ὑμήν scriptum fuisse itemque in* MIΩ (Meio) *latere graecum aliquod vocabulum suspicatur Richterus p. 484. At nescio an* M *ante* io *ortum sit ex Cantoris* (*Tibicinis*) *nota. Ceterum cf. Riesius ad Catull. LXI 4 sq., al.* — *De v.* 801 *exitu hariolati sunt Salmasius* (haud sitio *def.*), *Pylades* (nunc haud parum sitio *'ex cod. ant.': item Acidalius, Meursius, al*), *Gronovius* (au! sitio), *Barthius Adv. XXII 22, Colvius* (hanc spicio *e Lang.*), *Palmerius p. 665* (auspicio), *Ritschelius Opusc. II p. 181* (hau saturio *'ex A' propugnante Braunio Obs. gramm. p. 25*), *Geppertus* (hau sic salueo), *Spengelius* (hau salurio), *denique omnium maxime Vssingius* (hau sitim fero?). *Cf. praef.* — *V.* 802 at ego hodie hercle *Bothius.* at ego corgo *Birtius Mus. Rhen. XL p. 61. De exitu hariolati sunt Guietus* (te amor. mage periclitor), *Geppertus* (amator, si peris), *Vssingius* (tibi amor perditust), *alii. Cf. Kellerhoffius de colloc. verb. p. 61.* — *V.* 803 Mihi iamdudum inanitated *Bothius.* Ita mi inanitate iamdudum *Lomanus p. 169.* Nam mihi inanitate iamdudum *Muellerus Pros. p. 708.* Mihi ieiunitate iamdudum *ante cognitum A conieceram coll. Merc. 534* (*cum Hauptii observatione Opusc. II p. 392*) *idque confirmatur etiamsi rectius ex A* MIKIIAMNUNITATEIANDUDUM *enotaverit Studemundus* (*cf. A v. 129 similemque corruptelam Curc. 72 sq.*): *unde simul diiudices inanitatem eorum, quae praeter alios Geppertus 'Zschr. f. Gymn.' XIX p. 903 et Klotzius 'Altr. Metr.' p. 128 eiusmodi 'exemplis' confidentes disputant. Mox* diutinius *Barthius Adv. XXXVIII 11.*

805. *Cf. praef.* tanto illaec minus *cum Bothio Lomanus, Geppertus* (*postea* tanto ibit minus *ex A notans*), *Schmidtius de pron. p. 72 praeeunte* illa *Meursio 'e vet. cod.': cf. Studemundus Ann. phil. CXIII p. 74.*

806. Quid si etiam obfundam hymenaeum *Bothius ex Helmst. cum Salmasio ad Pallium Tertull.* Quid etiam si occentem hymenaeum *Geppertus* (*add.* sitque pulcra hymnodia *'duce A': cf. Kienitzius de QVI partic. p. 560*). Quid si adeam, si occentem hymenaeum *Kochius Ann. phil. CV p. 640. Vix recte cogites de lacuna ad hoc exemplum explenda* Quid si, etiamsi offendam ⟨in ornatu occupatas mulieres, Intro eam? aut si occentem⟩ hymenaeum *e. q. s. Cf. ad v. 813 et praef.*

808 *sqq. De v. 808 cf. ad 799 sq.* — *V.* 809 (*de quo cf. Fleckeisenus Ann. phil. CIII p. 815 bis* dirrumpi *scribens cum As*) ⟨Iam me edepol⟩ dirumpi cantando hymenaeum licet Illico *Pylades.* dirupi cantando hymenaeum: licet Illo *Camerarius: unde* ilicet *Acidalius* (*rectius tamen de* dirumpi c. h. licet *cogitans*), OL. licet. S. *Palmerius Spicil. p. 760.* dirupi me cantando 'hymenaee io' Et illo *Leo Herm. XVIII p. 586* (*cf. Mus. Rhen. XL p. 195 sq.*) *dein* fit *pro* est *corrigens, ubi* sit *Geppertus ex distinctione Camerariana.* — *De proximis hariolati sunt Guietus Lomanusque p. 170.* — *V.* 812 *pro* tenax *cum Pio aliisque*

sternax *Bentleius*, tendax *Lambinus*, *Palmerius Spicil. p. 696, alii: at cf. Gulielmius Veris. III 6. Ibidem* Numnam expertus *Pius* (*om.* es *def. Olsenus p. 21*). — *V.* 813 faxint *pro* faciant *Fleckeisenus Exerc. p. 19, quod non rectius ex B firmes, quam v. 806* Quid si ego etiam (*ubi* ego *e v. sq. irrepserat*). — *V.* 814 Casina iam oboluit *trai. Lomanus p. 170 itemque Muellerus Pros. p. 3 antea 'Zschr. f. G.' XXI p. 559* Casinā *defendens postea 'Nachtr.' p. 1 de* iam oboluit Casinae os *cogitans. At nullo modo corruptelae tribuendus* Casinus *eodem ioco dictus, quo 'nouos nuptus' v. 859: qui cum neque Lysidamo neque Olympioni tum 'oboluisse' potuerit, unus restat Tibicen qui rei rationem iam noverit.*

815 *sqq. Tractarunt hoc canticum praeter alios Lomanus p. 170 sq., Studemundus de cant. p. 23 sqq. et 'Zschr. f. Gymn.' XVIII p. 527 sqq., Seyffertus de bacch. p. 43. 34. 20, Brixius Ann. phil. XCI p. 65 sq., Muellerus Pros. passim, Spengelius T. M. P. p. 141. 122 et 'Ref.' p. 361 sq., Leo Mus. Rhen. XL p. 175 sq. 187 sq. 190. Praeterea cf. Langenus Stud. Pl. p. 127.*

815 *sqq.* super attolle pedes limen *Lomanus.* super limen pedes attolle *Studemundus* (*per* tu *vel* mea u. n. *iamb. sept. concludens*). — iter hoc incipe ut uiro *Lomanus* (*mox* semper *del.*). iter incipe hóc uiro ut *Guietus probantibus Muellero Pros. p. 220, Seyfferto Stud. Pl. p. 13, Luchsio comment. pros. I 20, aliis. At recte si v.* 815 *sq.* 816 *sq.* 823 *sq.* 829 *sq. dim. anap. cum trip. troch. statuimus commendante et librorum memoria et ipsa concinnitate, defendi potest* hoc *correptum, cum* (in-)cipe hoc *pro iambo sit.* — sis supernas *Geppertus.* sic superstes ☞ (*de inaudita adiectivi* superstes *significatione dubitat etiam Langenus Stud. Pl. p. 30*).

819 *sqq.* Atque ut potior pollentia sis *Lambinus cum aliis probantibus plerisque.* Potior pollentia ut sis *Guietus.* Ac potior pollentia sis *Bothius* (*mox del.* uincasque uirum). — *V.* 821 *sq. octon. hypercatal. def. Seyffertus 'Jahresber.' a. 1881/2 p. 47, ubi* ut *pro* uir *scr. Geppertus, aut* uir *aut* que *del. Muellerus p. 151, nisi* spolies *pro* despolies (dispolies *Camerarius*) *praestet* [*sic Spengelius*], *pro* uirum *Guietus* hunc, *Vssingius in adn.* eum *depravabant. Facile propter* despolies *potuit* uestiat *pro* uehat *inferri eadem ratione qua v. 801 'sitio' propter 'esurio' illatum est, sim.: neque minus illud accommodatum loco: cf. Asin. 699 sqq., Most. 778 sqq., al. Possis etiam* uir te tegat (*cf. Turpil. 162, al.*). *Ceterum* UIRTEUESTIAT *As.* — *V.* 823 Noctu diu *Guietus.* — tu *pro* ut *Pius, del. Leo, post* subdola *trai. Geppertus praeeunte Bothio* (*olim* subdolassis *probante cum Cantero*). *Cf. Muellerus p. 220. 228. — Vide praef.*

825 *sqq. Post* Tace *suppl.* Olympio *Guietus* (*antea* hercle suo *traiciens*), sis *Brixius, cum post* res *Geppertus* (te agitant? ⟦Cur huice), *post* taceo *Spengelius lacunam statuant.* — mala: malae male *Lambinus.* malae malae male *'vetus lectio' Pii, quam temere redintegrarunt Bothius et Leo: nam alterum* malae *neque pro dativo neque pro nominativo accipi potest cum 'quae res' singularis sit neque Casinam Olympio malam dixerit.* malae mala male *Studemundus Ann. phil. CXIII p. 57 adn.*, malae male mala *Vssingius: ubi* mala *male de praeceptis dicitur. Cf. Ritschelius Opusc. III p. 128 sq.* — *V.* 827

⟨Perii: istae facient⟩ hanc *suppl. Camerarius,* ⟨Perii facient⟩ hanc ⟨istaec⟩ *Guietus,* ⟨Facient⟩ hanc *Bothius mox* mihi rem *traiciens, ubi* (Facies tu) hance rem mi *Seyffertus olim,* mihi hanc rem *Vssingius. Ceterum v. 827 sq. Olympioni trib. Bothius Lomanusque.* — *V.* 829 Olympio *del. Weisius, post* uis *trai. Geppertus Spengeliusque* (*septen. iamb.*): *cf. ad 815 sqq. Cf. Schererus de* QVANDO *partic. p. 38 sq. et Muellerus Pros. p. 283.*.

831 *sqq. De* Dátin ergo *cogit. Geppertus* si estis unquam *traiciens, ubi* unquam si *trai. Guietus* (*del.* ergo), mi hodie *Studemundus,* Hodie date ergo si *Spengelius recte sane improbans et Seyfferti discriptionem et Christii 'metr. Bem.' p. 46. 55.* eam *vel* hanc *ante* umquam *add. Muellerus p. 790.* — *V.* 833 impera aeque *Pius. Cf. sis Meursium Exerc. cr. I p. 86 et Barthium Adv. XXII 22.* (Huic) impercito. ⟦⟨sic⟩ *Bothius.* Imperce. ⟦ita *Geppertus in adn.* (*mox* iam *bis del.*). — *V.* 834. ANC.Valete. S. itin? ANC. iam ualete *Bothius* (*postea* ANC. etiam *pro* ite iam). ANC. Vale. S. ite, iam ualete *Bergkius apud Studemundum: atque aut hoc aut* Valete. ⟦i, iam ualete *Spengelius maluit quam* Ite iam ⟨iam⟩, ite iam ⟨iam⟩. *Ceterum* UALETE#ITE-IAM#ITE#IAMUALETE *As* (*bis, non ter, pers. sp. etiam Ar*). — *V.* 835 Iamne abscessit? ⟦uxor domist *cum Dousa aliisque Geppertus* (*ex A, ut putabat cum Ar: falso*), *mox* pol *delens.*

838 *sqq.* cauebis, si sapis *Geppertus: cf. post Lomanum Muellerus p. 197 et Baierus p. 92 sq.* — fructus prior est *Bothius: unde* meus frúctus priór est *Studemundus,* meús fructus príor est *Spengelius obloquente Seyfferto 'Jahresber.' a. 1881/2 p. 45: neque rectius de septen. troch. vel octon. iamb. ex* Malo . . . . fructust prior *efficiendo cogit. Spengelius.* — *V.* 840 lampada *'scioli propudiosissimi' apud Pium* lampadam *'ex Prisciano' firmante cum aliis.* — ego istam tenebo *Saracenus.* ego illam tenebo *Camerarius.* ego hanc tenebo *ex Prisciano cum A multi, non recte in ipsa discrepantia memoriae versum mancum defendentes.* ego hanc iam tenebo *Fleckeisenus apud Hertzium postea Ann. phil. CIII p. 706* hanc ego iam *praeferens, ubi* hanc ego Casinam *Muellerus p. 621,* ego mammillam hanc *vel tale quid Spengelius* (*cui* papillam *saltem praeferas coll. Pseud. 68. Asin. 224*). — *V.* 841 *sq.* bonam mihi uitam *Guietus Bothiusque* (*liberius postea traiciens*). bona multa (*del.* mihi) *Geppertus Spengeliusque.* bona multa mi *Fleckeisenus* (*pergens in iambis* dedisti quom huius copiam Mihi fécisti). *Cf. Baierus p. 178.* — copiam mihi fecisti *Gulielmius Qu. in Cas. III* (*cf. in Pers. III*) *e Lang.* copiam festi mihi *Guietus.* copiam fecisti *Leo* (*anap. praeeunte Spengelio*): *cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 348 sq.*

843 *sqq.* (corpusculum) mellitulum *Camerarius.* molliculum *Gulielmius e Lang.* malaculum *Geppertus ex A, ut putabat: quo recepto* quam *post* corpusculum *inser. Fleckeisenus* (*v. s.*), *diiambum ante* corpusculum *excidisse significabat Spengelius dein* mea's uxorcula *scribens, ubi* eia, uxorcula *Pylades et* o mea uxorcula *Vssingius: cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 593. 598 sq.* — *V.* 845 institit mihi plantam *Guietus.* insistit plantam *Bergkius apud Studemundum.* plantam institit *Geppertus* (*antea* Quae est haec res? ⟦Quid? *corr.: at cf. Stud. Pl. p. 146*) *recipiente Spengelio.* planta (*vel* planta me) institit *Fleck-*

eisenus (*v. s.*): *ubi* planta *recte etiam Vssingius requirit. De* Quasi luca bos ⟨sit. [Nugas⟩ *cogitaverat Studemundus, unde* sit. (Tace sis) *rec. Geppertus Fleckeisenusque, cum Spengelius* Ah *potius ante* táce *addat, Vssingius vero* Tace sis *ad proximum senarium explendum adhibeat* (*in* huius est *acquiescens et subaudiens* '*planta*'?). *Cf. praef.* — *Ante senarios qui secuntur unum pluresve versus trochaicos requirebat Spengelius de act. distrib. p. 27 sq.*

847. Nebulast haud aeque mollis atque *post Guietum Sigismundus in Dissert. Ien. III p. 255 obloquente Seyfferto* '*Jahresber.*' *a. 1883/5 p. 61. Ceterum* ⟨aeque⟩ atque *impugnabat Gruterus* (*coll. Stevechio de partic. lat.*), aeque *pro* atque *suadebat Fuhrmannus Ann. phil. XCVII p. 846.* — atque haec est *Saracenus cum* '*priscis volum.*' *Pii, qui ad* huius *subintellegebat* '*pudenda*' *vel* '*suras*'. atque cutis huius est *Camerarius.* atque huius caro est *Guietus.* atque huius est corpus *m. rec. in cod. Palat.* (*cum Ag*), *unde* corpus est *Geppertus. Cf. ad v. anteced. et vide praef.*

849. mihi agit nunc haec cubito *Camerarius.* mihi tagit n. h. c. *Lipsius Ant. l. V 1.* angit mihi haec nunc cubito *Bothius.* — non cubito, sed genu *Pareus in adn.* cubito, immo uero ariete *Spengelius. De* set sublica (*vel* robore), uerum trabe (*vel* sude), at proboscide *cogit. Studemundus olim. Cf. praef.*

850. tractas quaeso *Geppertus quasi ex libris praeter A* (*cf. Stud. Pl. II p. 108*) *itemque Vssingius.* — *Post* tam *add.* nequiter *vel tale quid Lambinus duce Valla,* ferociter *Lomanus, de* proteruiter *vel* procaciter *cogit. Studemundus olim. Cf. praef.*

851 *sq.* non agit. OL. Vaha ‖ Quid *Camerarius* (non icit. OL. Vaha *Palmerius Spicil. p. 677 sq.*). non. OL. uaha, uaha ‖ Quid *Lindemannus ad Amph. II 1.* non . . . uaha, uaha. ‖ OL. Quid *Lomanus p. 172 sq.* (*dein* Cubitum ergo ire uolt *Olympioni vindicans, cetera Seni*). *De* non pectus ferit. ‖ OL. Vah *cogit. Studemundus ante cognitum A, ex quo cum Geppertus* nonne licet tangere (*postea Stud. Pl. II p. 208* tage) *notarit, ipse* nonne liceat tangere (*postea* non licet? S. Tace) *effecit,* non licet tangere *Brixius probante Spengelio de partic.* NONNE *p. 5 et* '*Ref.*' *p. 362, Muellero Pros. p. 116, al. At cf. Schraderus de* -NE *partic. p. 45* [*299*] *et Sigismundus l. s. s. p. 231 adn.* — *Dein* Quid est negoti *cum Bothio Lomanus: cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 179 adn., Lochius de genet.* (*ed. a. 1880*) *p. 14 sq., Studemundus de Vidul.*[2] *p. 44. Vide praef.*

854. *Totum versum Seni continuant Bothius Lomanusque.* — bella, bella tu mea *Camerarius.* bella mea bellatula *Scaliger.* belle bellula Casina *Meursius* (Casina *e* '*cod. vet.*'). bella, belle tantulum *Bothius in adn.* i belle mea tu bellula *Brixius.* i belle, bellula mulier (mulier *e Palat. cum Ag*) *Studemundus dubitanter.* belle bella mulier i *Spengelius Philol. XXII p. 541. At cf. Studemundus Herm. I p. 301 et vide ad Rud. 463.*

855 *sqq. Cleostratae v. 855 sq. tribuit Lambinus, Pardaliscae Camerarius et Myrrhinae v. 857 sqq., ubi* Mu. (= CLE.) *praescr. priores cum Z* (*om. Vssingius cum ceteris*): *cf. Langenus Stud. Pl. p. 127 sq.*

856. huc in uiam *Lambinus in adn. Vssingiusque: atque* KUCIN-UIAMNUP***LES *As* (*dubitans sane de* UC *et* L *litteris maxime*), *ubi*

dubitaveram an K(ICI)NUIA(NU)PTI(AL)EIS *exstet: atque* hic in uia *Bothius.* — *Ad v.* 857 *cf. Langenus 'Beitr.' p. 21. Cf. ad v.* 858 *sq.*

858 *sq.* relictum *Bothius olim Geppertusque.* — *V.* 859 *post v.* 856 *reiciebat Bothius (vario modo ipsa verba traiciens), post v.* 861 *Vssingius interim secludens potius cum Weisio, satis perverse.*

861. aeque *pro* atque *Fuhrmannus Ann. phil. XCVII p. 841. 844 probante olim Brixio ad Capt. 696, improbante eodem ad Mil. 400 itemque Langeno, Rothio Qu. gramm. II p. 4 adn., Fraesdorffio de compar. gr. usu Pl. (ed. Hal. a. 1881) p. 11 sq., aliis. — Ceterum cf. Ritschelius Opusc. II p. 612 adn. et Kampmannus de praep.* AB *p. 18.* — fabrefacta *Lambinus cum aliis.*

863 *sqq.* ni illum Quidem nequiorem arbitrarer esse qui locum *Camerarius itemque Lambinus* (arbitrarem '*omnes libri veteres*' *Lamb.*). Ne illum nequiorem quidem esse arbitror qui Locum *Bothius antea* arbitro esse Locum qui (*et* illi praebet) *corrigens itemque, sed* Nam ne illum quidem *Geppertus et* Nisi illum quidem *Brixius Ann. phil. CI p. 763 et* Nec illo quidem *Muellerus Pros. p. 748 (cf. 118) dubitante Luchsio comm. pros. II p. 5. Cf. Blasius de mod. permut. p. 25* [*81*] *et praef.* — *V.* 866 *sq.* nunc praesidem Pardalisca esse te qui hunc exuas (*scil.* '*velim*') *Valla.* nunc praesidem (*scil.* '*locum*'). Hic, Pardalisca, esto, qui hinc exeat *Saracenus.* nunc praeside hic, Pardalisca, Etiam qui hinc exeat *Camerarius.* Nunc praesidium esto hic, qui hinc, Pardalisca, exeat *vel* hic esto qui istinc exeat (*et mox* Illum uti *inter alia*) *Bothius.* Nunc praesidio hic, Pardalisca, esto, qui hinc exeat *Muellerus Pros. p. 374 itemque, sed* praesidium, *Spengelius. Ceterum* UOLOKIÇP- ——— *As (cui ante* U *nihil scriptum videbatur) et sub his v.* 870 ILE- —-AEÇT - - —— *omnino perpaucis eisque dubiis hoc loco notatis.* — Lubens solensque fecero *Geppertus.* Lubens id fecero et solens *Spengelius: ubi* uolens *corr. Preussius de bimembr. dissol. (ed. Edenkobenae a. 1881) Woelfflinusque ad bellum Africae (Polionis?) p. 90, 2 neglegentes Amph. 198. Cf. praef.*

871 *sqq.* Specta sis hinc *Gulielmius itemque Palmerius Spicil. p. 661 mox* pone me, amabo, Ei: illi (= *illic*) *corr. ubi* pone me, amabo, et ibi *Saracenus.* PA. pone me amabo. MVR. Et illi *Camerarius.* PA. Pone me amabo, Et illic (*vel* Et ibi) *Meursius.* Et mone med, amabo te, et illam *Bothius* (mone *c. Lang.*) *inter alia.* Sta me pone, amabo, Et ibidem *Geppertus* (*mox* licebit *et* loqui *et* foris uostra crepuit *praeeunte* uostra crepuit foris *Guieto*). Pone me amabo sta, ibi *Vssingius.* pone med amabo. Ibi *Spengelius* (*dein* aŭdáciŭs licĕt libérĕ quae ueis prolóquĭ!). *Cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 44.*

875 *sqq. Anapaestos agnoverunt inter alios Bentleius Hermannusque de metris p. 306 (cf. 128) et El. d. m. p. 411: contra Lomanus Spec. p. 35 sq. trochaicos esse persuasissimum habuit.*

875. dedecus hoc qui celem *Guietus.* dedecus quomodo celem (*postea* celem hoc) *Bothius.* istoc dedecus quomodo celem *Lomanus.*

876. tanto *Is. Pontanus.* — facinus atque meo cum flagitio superadditumst *Saracenus.* fraude atque flagitio superauimus *Pius.* — superauimus nuptis nostris *Lachmannus ad Lucr. V 85 p. 279.* superamus nuptiis his *Guietus.* nuptiis superauimus nostris *Lomanus.*

877. *Cf. Bentleius ad Ter. And. IV 1, 12 sq. et Lorenzius ad*

Mostell. 1165. — irridiculum *Camerarius.* in ridiculum *Lambinus.* irridiculi *Guietus.* ita ridiculo *Bothius.* ita nunc ridiculi *Lomanus.*

878. pudet quoi *Bothius olim. Errat Baierus p. 79. 95.* — puditumst umquam *cum A Lomanus.* puditum *Guietus.*

879. *Cf. Langenus 'Beitr.' p. 283 et Stud. Pl. p. 128 sq.* — est operae auribus percipere ⟨hanc rem⟩ *Hermannus l. s. s.* ESTOPERAEPRETIUMAURIBUS|ACCIPERE *As (nos cum Ar). Vbi* percipere *et exquisitius est et allitteratione commendatur. Cf. praef.*

880. iteratu ea sunt ego quae *Guietus (et mox* tolerani). iteratu sunt ego quae *Hermannus.* iteratud ea sunt quae ego *Bothius.* et iteratu ea sunt quae ego *Lomanus.* iteratu sunt ea quae ego *Spengelius. — Post hunc versum Lambinus traiecit v. 894—903 ita ut post v. 894 insereret v. 915—922 (Camerarius om. v. 881—893 itemque v. 904—928): quae omnia ab hominibus medii aevi adiecta esse non dubitabat Weisius.*

881 *sqq.* Vbi intus hanc *Lipsius Ant. l. V 11.* Vbi istuc hanc *Guietus.* Vbi intro hac *Geppertus probante Vssingio, refutante Bachio de pron. p. 44 [188]. Cf. Muellerus 'Nachtr.' p. 12.* — nouam nuptam *del. Bothius plura olim mutans.* — deduxi uia recta clauem Obduxi *Salmasius et Scaliger in Append. Virgil.* uia deduxi recta, Abduxi clauem *Guietus.* deduxi recta Via, ín concubínaculúm, clauem abdúxi *Geppertus.* déduxi recta ín cubiculum, clauem ábduxi *Spengelius: ubi* RECTAUIAINCO˜||CLAUEABDUXI *As dein testatus:* SEDTAMENTENEBRAEIBIERANTTANQUAMINPUTEODUMSE|NEXADESTDECUMBEINQUAM*: quae sive scriptura sive lectio etsi specie iusti tetrametri commendari videatur, ferri nullo modo potest, cum et* Sed tamen *sensu cassum sit [unde* Seic tamen *Geppertus.* Sed *Vssingius] et* dum senex adest (*?*), decumbe *ineptum. Contra* 'senex, aps te decumbe' *insigni argutia dicitur (cf. ad v. 726), quam mero cosui simplicique corruptelae tribuere nequeas. Qua non intellecta pro* aps te *plerique scripserunt* apte (qui nocte apte decumbem *Pius.* apte decumbat *Lambinus 'cum libris quinque' post* prius quam senex *traiciens.* dum senei Apte decumbe inquam *Geppertus.* cum 'séni ăpte décumbe' inquam *Spengelius (!). Contra* Sine abs te decumbam *Lipsius. Post* ut prius quom *Palmerius Spicil. p. 625 (cf. 620)* senex atque decumbe inquam, *Guietus* senis ab re decumbam, *Bothius* senex ab se decumberet. *Denique Vssingius* quom senex abstet, decumbe inquam. *Cf. praef.*

884 *sqq.* At prior *Geppertus supplens* nup⟨tias fecerat⟩, Tardus *e. q. s., ubi* nuptias faciam *Fuhrmannus de partic. compar. p. 8 adn.* nuptias exsequar *Langius de sent. temp. synt. p. 16 adn. Cf. ad v. 881 sqq.* — Taurus *pro* Tardus *Palmerius: at cf. Donatus ad Ter. Eun. V 8, 49.* — *Post* quoniam *Pareus suppl.* metui mihi a sene, *Geppertus* aemulor. — Respecto ⟨ego⟩ identidem *Lomanus Spec. p. 37 post* ne senex *suppl.* me opprimat, *ubi* sentiat *Geppertus.* — *V.* 887 *verba* Illecebram stupri (*quibus* Quaero deinde *praem. Lambinus*) *aliqua ratione cum* ne senex . . . . *coniungi postulat Langenus 'Beitr.' p. 195: at cf. v. 82 : 86.* — principio nuptam (*pro* eam) posco sauium *Geppertus. — Anapaestos v. 887 sq. facit Spengelius pessimos* (manibus *post* manum *suppl.*) *recte sane Geppertum impugnans.* — Reppulit manu me nec dare *Guietus. Cf. Mahlerus de pron. p. 31.*

890. Enim iam magis adpropero, magis iam (*del. alt.* iam) ***Bothius*** *et Lomanus* (*post* irruere *exitum v. troch. desiderans*). Enim quam magis adpropero, tam magis iam *Muellerus Pros. p. 114 sq. adn., 212.* Enim iam crucior, magis iam adpropero, magis iam *Spengelius.*

893. fori pessulum obdo *Lambinus in adn.* obdo forem *Geppertus.* forem obsero *Muellerus l. s. s. Cf. Abraham Stud. Pl. p. 241.* — ne opprimat me *Guietus.* ne me opprimat ***Bothius.*** ne senex me opprimat *Geppertus.*

894. *Cf. ad v. 880.* — Mu. *praescr. Saracenus, dein Myrrhinae priorem versus partem, Cleostratae posteriorem cum Camerario tribuerunt omnes, unde iam Cleostratae factae sunt partes per hanc scaenam, quae ancillae esse debeant et ex versibus 871 sqq. et ex ipsa re rationeque. Atque adeo* tu adi hunc, Cleostrata *scr. Guietus om.* obsecro ***cum*** *Camerario* (tu *del. Geppertus*). — tua nupta ubist (*om.* noua) *Spengelius ex falsa discriptione. Cf. Leo Mus. Rhen. XL p. 178.*

895. res (*del.* est) *Geppertus laudante Olseno p. 91.* — omnem ordinem (*del.* rem) *Palmerius.* omnem ex ordine rem ***Bothius.*** ordine omnem rem *Spengelius.*

896 *sqq.* Faterier aequomst. ⟨eloquere⟩ *Guietus inter alias mutationes.* — quid intus geritur *Spengelius* (*mox* ⟨ita⟩ ut *et* Dice *pro* Age *corr., ubi* ut ⟨tu⟩ *et* Age, age *inter alia Geppertus*). *Ab* Memora ordine *novam scaenam incipiebant ed. vet.*

902 *sqq.* Qua indehibuisti, inde *Scaliger.* Quando habuisti, hinc te *Lipsius* (hinc te *cum Lambino*) *itemque, sed* inde *Palmerius.* — hinc uolo memorare te, ut est factum *Bothius* (*e Guelf.*). hinc uolo memorari quid sit factum *Geppertus.* hinc uolo (*vel* inde ulo) memorare te, quid factumst *Beckerus in Studem. Stud. I p. 150.* inde uolo te memorare quid est factum *Vssingius.* — ⟨Nam⟩ flagitiumst ***Bothius*** (*ex Monac.*). — ⟨At⟩ cauebunt *Vssingius in adn.* ⟨Posthac⟩ cauebunt ⟨hoc⟩ *Geppertus.* — ⟨cum⟩ faciant *Saracenus.* ⟨quin⟩ faciant *Pius.* Ol. faciam *Lambinus.* faciam *Scioppius Susp. lect. I 11.* — ⟨Confesso⟩ hoc maiust *Geppertus* (maius est *e ms.*). Oh magnam Cl. Vah. Ol. rimam *Palmerius.* — Perdis. Mv. Quin *Saracenus.* Mv. Perdis, quin *Pius, mox* ubi ubi sumptus portus *temptans et* continuo insto stricto gladio: atat maiorem inuenio *desiderans, unde quaedam Lambinus, Palmerius, Guietus adhibuerunt* (ubi locus umidus *alii: cf. Durantius Var. lect. II 11.* ubi lucus umidus *Palmerius*). *Alii alia. Cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 422 et vide praef.*

907 *sqq.* Flagitium *initio suppl. Lambinus,* Magnum *Parcus.* ***Mox*** Gladium ne haberet *Lang.* Gladium haberet ne an columnam ***Bothius*** *duce Guelf.* *Dein* occepi quaerere (*et* caplum) *Scaliger ad Priapea.* Cl. Idne quaerere occepisti? *Geppertus inter alia.*

910 *sqq.* id esset frigidius *Lambinus*, esset id frigidius *Guietus,* frigidius esset *Geppertus* (frigidius *e Lang.*). — Loquere *Lomanus l. s. s.* — memini radix *Lipsius e Vatic.* — *Cf. Beckerus l. s. s. p. 147 et praef.* — *Ad v.* 913 (*ubi* numquam quidquam *Bothius* [*e Lang.*]. numquam quaquam: nam *Geppertus*) *cf. Ottius Ann. phil. CXIII p. 538 sq.* — *V.* 913 (*ubi* uegrande *Valla*) *post v.* 922 *trai. Guietus.*

916 *sqq.* Vbi appello Casinam, inquam *Saracenus, itemque, sed* Casinam 'Casina' *Lambinus.* Ibi appello 'Casina', inquam ***Bothius.***

Blande appello Casinam *Vssingius in adn. Cf. Beckerus l. s. s. p. 145.* — *Inter* Nimis tu quidem hercle *et* immerito *Lipsius e Vatic. inser.* audax es (*idque rec. Vssingius nihil adnotans de libris*): *ubi* audacter *maluit Dousa,* Mea es tu quidem hercle: haud ex merito *coni. Acidalius,* nunc irata es *inter alia post* immerito *inser. Geppertus* (nunc inmerito *Pius*). *Cf. sis Christium Mus. Rhen. XXIII p. 564 et praef.* — qui mihi ted *Guietus.*

921. Mv. Idque uestis? Ol. *Pius.* id qui foeminae estis *Guietus.* id qui estis mulieres *Lomanus Spec. p. 38.*

922. rogo ut altero saltu (*vel* saltim) sinat adire *Pareus in adn.* rogo sinat altero adire *Guietus.* rogo ut sinat me ire altero *Geppertus.*

923 *sqq.* Volo ut obuertat cubitum simul *Pius* (*dein* Mv. *ante* Perlepide *et* Ol. *ante* Sauium *addens*). Volo ut obuertat cubitissim *Angelius.* Tollo ut obuertam cubitissim *Lipsius 'ex vestigiis Rover. libri' pergens:* uerbum nullum mutit. Surgo ut ineam atque illi impingo suauium. Mv. Perlepide narras. Ol. illa quasi sentis *e. q. s. Vbi* Nullum muttit etiam uerbum *inter alia Geppertus,* Sauium dum quaero *Bothius* (*e Guelf.*). — *V.* 929 Ita quasi sentis *Camerarius refragante Gulielmio* (*de* Itaque setis *cogitante*) *et Meursio.* — labra mihi conpungit horrens barba *Guietus.* labella mihi compungit barbula *Geppertus. Cf. praef.*

930. instanti *'alii libri' Lambini.* — percutit pedibus mihi *Guietus. Cf. ad v. 931.*

931. desilit, obtundit os mihi *Lambinus in adn.* subsilit, obtundit mihi os *Lomanus Spec. p. 38.* subit, obundit os mihi *Geppertus. Aperte* mihi *v. 930 excurrens cohaeret cum* mihi *hoc versu traiecto itemque* hoc *v. 933 excurrens ad v. 932 pertinet.*

932 *sq.* tacitus (praefiscini) exeo hoc *Palmerius Spicil. p. 12 sq. inter alia* (*unde* uides quo *trai. Guietus, del.* hoc). tacitus proficiscens cum hoc *Bothius* (*et mox* Exeo, ut senex hoc eodem poclo biberet, quo ego bibi *et postea* poculo hoc eodem quo ego bibi bibat). proficiscor hoc *Geppertus.* — hoc eodem poclo, quo ego biberet *praeibat Kampmannus.* — eodem hoc poclo *Fleckeisenus Philol. II p. 113 obloquente Niemoellero de pron.* IDEM *et* IPSE (*ed. Hal. a. 1887*) *p. 42: v. ad v. 931. Cf. Ritschelius Opusc. II p. 418 sq. et Muellerus Pros. p. 156 sq.*

934. tuum est palliolum *Guietus.* — ⟨pol⟩ intus hic *Geppertus.*

935 *sq.* Mu. *huic versui praescr. Saracenus et* Vi. *sequenti, ubi* Ol. *ante* num *inser. Camerarius* (*del. Acidalius*). — nunc (*c. Helmst.*) *om. Bothius.* — adita est uobis manus? ⟦oh merito *Guietus.* adita uobis est manus. ⟦merito *Geppertus. Cf. Bentleius ad Ter. Heaut. IV 6, 14, Schraderus de* -NE *partic. p. 29* [*283*] *et insigniter errans Klotzius 'Altr. Metr.' p. 524* (*cf. 423*). — *Mox* Cl. St! concrepuerunt *Gruterus* (*et* num illa me nam). Cl. Sed st! concrepuere *Guietus* (*et* foris nobis). Cl. St, crepuerunt (*et* num illaec me nam) *Geppertus. Cf. Abraham Stud. Pl. p. 200 sq. et Richterus in Studem. Stud. I p. 624. Vide praef.*

937 *sqq. Servata librorum discriptione* ut *del. et* contrad *scr. Guietus,* Flagitio *ante* maxumo *trai. Geppertus mox* ita dispudet *corrigens* (*quo recepto* iam *post* aspiciam *add. Vssingius*), *ubi* ita ⟨miser⟩ disperii *Fleckeisenus Exerc. p. 25. Cf. Des. Heraldus Adv. II 4. Contra dim. anap. catal. statuit Brixius Ann. phil CXXXI p. 202*

probante Langeno Stud. Pl. p. 30. — Omnia sunt palam *Guietus.* Omnia propalam sunt *Geppertus.* Mea quia palam sunt *Vssingius.* — omnimodis *Bothius. Cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 44.*

943 *sq.* prehensus sum *post* Ita *et* reus Nec *post* teneor *suppl. Geppertus mox* uxori me meae purgem scio *traiciens, ubi* me purigem scio meae miser uxori *Ritschelius Opusc. II p. 432* (meae med *Bothius*).

945 *sqq.* Qui exspoliatus *Bothius.* Quid dicam? extunicatus atque expalliatus *Geppertus inter alia supplementa. Olim* palam sunt *ante* clandestinae *et* Adeundam Myrrhinam *ante* censeo *et cum Pio* ea hanc inuenit rimam *suppl. Lambinus: alii alia. Cf. praef.*

951 *sqq.* Sed *del. Hermannus Ann. phil. XXXV p. 194,* hic *post* ecquis *add. Bothius* (*dein* uelit homo munus pro me fungier *traiciens, ubi* homo munus fungier pro me uelit *Geppertus: cf. Langenus in Woelfflini Arch. III p. 333*). *Mox* Nescio *ante* quid *et* improbos *post* imiter *et* redeo domum *trai. Bothius* (*similiter Geppertus Kaercherusque de pros. p. 26 locum in suspicionem vocans: aliter Guietus: cf. Kellerhoffius de colloc. verb. p. 10* [*56*] *adn.*). *Ceterum malim:* Fúgiam ⟨peregre⟩: nam salus Núllast scapulis, si domum Redeó ⟨pollutus⟩. Núgas istic dicere Lícet ⟨pendenti⟩: uapulo Hércle ego inuitus tamen Etsí malum merui.

957 *sq.* neque enim *ante* Nugas (*aut* non *ante* licet) *add. Vssingius.* — licet. uapulo ego hercle, mutus tamen, Etsi malum merui *Camerarius, ubi* inuitus, tamen etsi *Gulielmius.* liceat: ego hercle inuitus uapulo, Tamenetsi merui malum *Geppertus.* — inuitus hercle ego uapulo *Mahlerus de pron.* (*thes. 5*)*: cf. Kellerhoffius l. s. p. 15* [*61*] *Kaempfiusque de pron. dem. p. 40. Cf. ad v. 951 sqq.*

959 *sqq.* dabo me protinus et fugiam *Gulielmius e Lang.* dabo protinam me et fugiam *Geppertus.* dabo protinam me *Ritschelius Opusc. II p. 244* (*del.* et fugiam '*interpretatione*' *et mox* ⟨Perii⟩ occidi *et* ⟨iam⟩ abibo). — heus sta eloco (*i.* ilico) amator *Gulielmius Veris II 22* (*duc. Lang.*). heus amator, sta ilico *Geppertus* (*et mox* ⟨quid faciam?⟩ abibo q. n. a.) *obloquente Richtero p. 571: quae verba Olympioni tribuebantur cum Camerario.* — quasi ⟨si⟩ *Vssingius.* — adibo *Camerarius obloquente Acidalio. Extrema del. Guietus. Cf. Klotzius 'Altr. Metr.' p. 524.*

963. ⟨nunc⟩ qui colere *Bothius.* qui ⟨te⟩ colere *Kochius Ann. phil. CV p. 640.* qui coluisse *Guietus. At* hic *non tantum hiatus causa requiritur, cuius patroni exstitere Beckerus de com. R. fab. p. 25 aliique: cf. Muellerus Pros. p. 762 sq. Ceterum cf. Brodaeus Miscell. III 27, Muretus Var. lect. XII 17, Visseringius Quaest. Pl. p. 91 sqq., alii.*

964. *Seni hunc versum tribuebant 'nonnulli' apud Lambinum* (*et* Peristii hercle *Cleostratae, quae in 'quibusdam libris vet.' Myrrhinae sunt*). — si uis me (*om.* subigitare) *Camerarius.* si uelis (si ueis *Pareus*) me subicitare *Lambinus.* sine os sublectare me *Lipsius Ant. l. V 11.* si a me subigitari uis *Guietus. Cf. Scioppius Susp. lect. III 19.*

966 *sq.* extra coniugem (?) *Geppertus errans etiam Stud. Pl. II p. 107 sq. Cf. Studemundus Herm. I p. 286 sqq.* (*ubi mox* Desine, perii *temptaverat:* Dorsum periit *Geppertus*). *Cf. praef.*

970. Num ego inter (*postea* Nunce inter) *Geppertus: at cf. post Ritschelium Proleg. p. CXXVIII* (*cuius sententiam pervertit Crainius*

Stud. Pl. p. 15) Beckerus in Studem. Stud. I p. 264, alii. Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 30 sq. et vide ad v. 973.

971 *sq.* P(e)RMU(ta)BOEGO *As admodum dubitanter (et* BO *litteris incertissimis), ubi* usurpabo ego *Geppertus mox* Hac lupus, hac canis *scr.).* reapse experior ego *Berghius Opusc. II p. 759 simul versus 971 sq. inverters.* uerum inuenio ego *Vssingius de versu ante v. 970 traiciendo cogitans. At 'permutavit' verbum vetus adiecto* lupina . . . gerit. *Cf. Hor. Sat. II 2, 64 ibique interpretes et vide praef.*

973. Se. Adibo *Saracenus.* Hac ibo, hac *Guietus.* — caninam coenam *Camerarius: corr. Lambinus ex 'quattuor manuscr.'.*

975. fecisti? scipionem *edit. vet. refragante Gulielmio.* — scipionum *Camerarius.* — pallio *Geppertus.*

976. *Myrrhinae hunc versum Geppertus Vssingiusque dant 'cum Camerario' et probante et vituperante Langeno Stud. Pl. p. 128, Chalino Ioergensenus apud Vssingium.* — moechus salit *Pius.* — MOECK ss *vel* iz?)ATCASINAMCREDOPERDIDIT *As et v.* 978 RESPONDE#TUO.

979 *sqq.* Bacchae ergo, uxor (*om.* hercle) *Guietus: cf. Ritschelius Parerg. p. 192 adn., qui* Bacchae hercle uxor, Bacchae, Bacchae hercle uxor — *Seni,* Nugatur sciens *Chalino tribuit, quae Myrrhinae vel Cleostratae Geppertus (cf. Stud. Pl. p. 146 antea* Bacchae eripuerunt hercle, uxor, Bacchae *corr.), Ancillae Muellerus Pros. p. 551 et cum Studemundo Ann. phil. XCIII p. 59 Cleostratae* Bacchae? *Seni* Bacchae hercle uxor *iteratum, ubi* CL. Bacchae? S. hercle uxor CL. Quid est? AN. Nugatur sciens *praeibat Camerarius (discriptionem iam Bothius corr. cum A).* — *Mox* nullae rudunt *Guietus in adn.* — *Pro* in id (*quod del. Camerarius*) enim id (*olim* enim istuc) *Bothius,* quin id *Ritschelius et (Seni interroganti tribuens) Geppertus,* immo id *Vssingius.* SINID *As.*

982. Egone? Vil. Haud mentire hercle nam palam *Saracenus.* Egone? haud mentire hercle nam palam est *Camerarius (ubi* nam paro exloqui quaecumque caetera uidi '*vetus lectio' Pii.* nam pallium *Angelius).* Egone? MY. Haud mentire hercle: nam pallet male *Vssingius obloquente Seyfferto cens. p. 236 adn. Cf. praef. Servato* haud *possis* Egone? haud — CL. Mentire h. n. p. m. *Post hunc versum haec exhibet As (cui ab initio nonnumquam* NONPUDE *extare videbatur quique nimis incertos ductus describere noluit):*

N——— - - —QUIDMEUE - US — — AMMEROGAS
- - - - - - - - - - - —MALER - - - - —MIKI
- - - - - - - - - — — — — — — - -GRATULOR
- - - - - - QU SENEX
KO - - - - - - - - — - - ON U
- - - - - UNCCASINUST
- - - -
QUIHIÇ— - - — — — — — — — LEMFRUS— RAM DIS

994 *sqq.* causa istuc (*del.* ego) *Guietus.* — immo ecastor illius *Camerarius (fere cum A) dein* oppressi *corr., ubi* immo hercle amor illius *et* oppressit *Ritschelius Opusc. II p. 681 sq.* immo ecastor pius *et* oppressisset *Geppertus.* immo ecastor prius *et* oppressi. ?sed *Vssingius. Dein* feci ego istaec quae uos (*del.* dicta) *cum Weisio Geppertus Vssingiusque.* feci istaec facta quae uos *Guietus.* feci ego istaec? quae uos dicta *Ritschelius. Cf. Muellerus Pros. p. 342. 647.*

702, 'Nachtr.' p. 105 et Luchsius in Studem. Stud. I p. 355 sqq. (*adde comm. pros. I p. 20 sq.*), *qui loci difficultates optime exposuit, non expedivit. Ceterum neglegentiam Spengelii a Muellero aliisque castigatam iteravit Klotzius: cf. ad v. 803.* — *V.* 997 phy, siquidem *Bothius abusus B* (*antea* te quidem ‖ Oppressisset *discribens*). — *V.* 999 Ol. Hercle *Pius.* — quom *pro* quod *Guietus.*

1000. Sed uiro, uxor, hanc ueniam da *Guietus itemque, sed* da ueniam, *Ritschelius.* Sed uxor, tuo uiro hanc da ueniam *Muellerus Pros. p. 378* (*cf. 'Nachtr.' p. 131*). Sed tu, uxor, uiro da hanc ueniam *Vssingius. De* hance *cogit. Geppertus.*

1002. Nedum ut eam amasso *Camerarius.* Ne ut amasso *Bothius. Totum versum secl. post Gruterum Guietumque Madvigius Opusc. acad. p. 81 assentiente praeter Vssingium Langeno 'Beitr.' p. 147 et Stud. Pl. p. 278, obloquente Luebberto Stud. gramm. I p. 100. Cf. Buechelerus Ind. schol. Bonn. a. 1878/9 p. 23 sq.* — *Mox* me *om. Camerarius* (*add. Acidalius*).

1004. huic *ante* hanc *suppl. Camerarius* (*simul* uti iubes *corr. quod plerique retinuerunt — traiecto* dandam ueniam *Bothius, correcto* mecastor *Muellerus Pros. p. 47 — et novo vitio repetiit Klotzius p. 245*). esse huic *post* hanc *Lambinus,* ei *ante* faciam *vel* ita *post* faciam *Luchsius in Studem. Stud. I p. 25* (hanc ueniam *traiciens cum F, cogitans etiam de* censeo *post* dandam *traiciendo ante Brixium Ann. phil. CXXXI p. 207 collocatione peiore*), ei *post* hanc *et* tu *post* ut *Vssingius.*

1005. Propter eam hanc tibi rem nunc *Vssingius reprobante Seyfferto cens. p. 237.* — nunc dare ueniam minus grauate propero *Saracenus: atque* propero *probarunt Pius, Gulielmius, Acidalius* (minus grauate hanc propero nunc ueniam tibi *traiciens*): *cf. Vsenerus de Pseud. sc. p. 16.*

1008. quam ego habeo, hac habet *Angelius Meursiusque.* quam ego habeo. Ch. hanc habe *Gruterus.* quam ego habet. Ch. hanc habe *Bothius* (ego habet *e Lang.*). quam ego habeo hanc. Ch. hanc habe *Kochius Ann. phil. CV p. 640.*

1009. Ch. tene libet *Saracenus.* My. tene. Cl. libet *Pius.* Ch. libet. tene *Pareus.* Ch. tene. S. licet *Guietus.*

1012. Chorus *praem. Pylades,* Grex *plerique cum Camerario,* Ω *Vssingius: at epilogum aut Pardaliscae aut Chalino aut Olympioni tribuendum esse docet v. 1114* (nostro erili filio): *ex quibus Pardalisca accommodatissima est, praesertim cum Olympionis partes tristiores sint, Chalinus autem modo bellum quem histriones dicunt exitum nactus sit. Ceterum* futurum est intus, hic *post Camerarium plerique* (est *om. Olsenus p. 100*).

1015. manibus meritis *male coniunxit Lambinus: ac nescio an praestet* meritam meritis *pro* meritis meritam.

1016. Qui ⟨id⟩ faxit *Geppertus.* — *De* ducêt *cf. Baierus p. 91.* scortum semper *trai. Camerarius retinentibus plerisque.* — *V.* 1018 nautea *corr. Valla, Saracenus, alii: cf. Baierus p. 102.*

T. MACCI PLAVTI

COMOEDIAE

RECENSVIT

INSTRVMENTO CRITICO ET PROLEGOMENIS

AVXIT

FRIDERICVS RITSCHELIVS

SOCIIS OPERAE ADSVMPTIS

GVSTAVO LOEWE GEORGIO GOETZ FRIDERICO SCHOELL

TOMI IV FASCICVLVS II

MILITEM GLORIOSVM CONTINENS

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCXC

T. MACCI PLAVTI

MILES GLORIOSVS

RECENSVIT

FRIDERICVS RITSCHELIVS

EDITIO ALTERA A GEORGIO GOETZ RECOGNITA

COMOEDIARVM PLAVTINARVM

TOMI IV FASCICVLVS II

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MDCCCXC

LIBRARY
OF THE
LELAND STANFORD JUNIOR
UNIVERSITY.

A 4423

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI

PRAEFATIO

'Ad Militem gloriosum e membranis Ambrosianis tres et viginti pertinent, quarum ordinem nexumque pristinum haec quam infra posui tabula ostendit.'

A. a	
215. 216 = 1—17. 18—36	
361. 362 = 37—55. 56—73	
B. b	
C. c	XLV
367. 368 = 147—162. 163—176	
221. 222 = 177—192. 193—211	
D. d	
269. 270 = 249—264. 265—278	
E. e	
F. f	
275. 276 = 344—358. 358—373	XLVI
281. 282 = 374—391. 392—406	
G. g	
H. h	
287. 288 = 467—481. 482—500	
I. i*)	
289. 290 = 539—557. 558—576	
61. 62 = 577—595. 596—611	
K. k	
L. l	XLVII
55. 56 = 681—694. 695—711	
307. 308 = 712—732. 733—749	
M. m	

*) BCD 37 versus exhibent: unus potest intercidisse: cf. p. VIII.

433. 434 = 789—804. 805—819
421. 422 = 820—839. 840—860
N. n
O. o
P. p
Q. q
431. 432 = 991—1003. 1004—1016
445[b]. 446[b] = 1016—1026. 1027—1039 } XLVIII

435. 436 = 1040—1050. 1051—1064 (?)
R. r
S. s
407. 408 = 1122—1138. 1139—1154
417. 418 = 1155—1172. 1173—1189
T. t
U. u
445[a]. 446[a] = 1255(?)—1269. 1270—1283 } XLIX

427[a]. 428[a] = 1284—1305. 1306—1322
V. v
X. x
379. 380 = 1392—1406. 1407—1422
381. 382 = 1423—1436. 1437 — Men. inscr.
Y. y
Z. z
427[b]. 428[b] = Men. 57—75. 76—91 } L

'A tantae multitudinis laude dolendum est magno intervallo earundem integritatem membranarum distare: quarum hodierna condicio cum diversissima est tum maxima ex parte perquam miserabilis.' Namque parum veteris scripturae superstes est in paginis 433, 434, 421, 422, 431, 432, 445[b], 446[b], 435, 436, 445[a], 446[a], 427[a], 428[a], 382; pessime habitae sunt pag. 215, 216, 367, 62, 55, 407, 408, 417, 418, 379, 380, 381: in reliquis res melius cessit. In universum autem qualis singularum schedarum condicio sit multo facilius ac melius quam verba possunt Studemundi apographon ostendit. Has autem qualicunque modo habitas reliquias post Ritschelium iterum inspexit Geppertus: qui quae sibi visus est rectius quam Ritschelius legisse in Studiorum Plaut. fascic. 2

p. 11—32 edidit. Post eum multo felicius codicem tractavit Gustavus Loewe, quamquam, id quod sibi proposuerat, operam suam secundis curis retractare non potuit. Partem earum lectionum, quas Loewius enotaverat, protulit Otto Ribbeck Mus. Rhen. vol. 36 (a. 1881) p. 116—119 et in ipsius fabulae editione. Cum tamen dubitari nullo modo posset, quin iterata cura opus esset, aestate anni 1888 ipse maiorem schedarum partem denuo cum codice conferre ausus sum labore ut insolito ita haudquaquam infructuoso, quamquam difficillimos locos expedire non potui, alios omnino non temptavi. Hac igitur emendata collatione usus sum: quod hoc loco commemorasse satis habeo, cum infinitum taedium creaturus fuerim, si accurate mea a Loewianis seiungere voluissem. Vbicunque autem Ribbeckius aliter de Loewii lectionibus rettulit quam ego, me mea additamenta non semel a Studemundo confirmata secutum esse moneo. Praeter hanc collationem diligentissime adhibui Studemundi apographon dudum desideratum: quae utroque testimonio munita inveni, nullo verbo adiecto posui: quae Loewius atque ego sive solis oculis sive probabili ratiocinatione ducti codici dari posse putavimus, cum Studemundus, utpote qui apographon confecturus esset, aut nihil aut lacunam testaretur, uncis inclusi: quae solus Studemundus legerat, diserte illi tribui: ubi maior discrepantia lectionis fuit, utrumque testimonium attuli. Loewianarum autem lectionum partem aliquam iam Studemundum in apographo conficiendo ante oculos habuisse ex adnotationibus eius elucet: de reliquis discrepantiis non ita multis, si occasio feret, codicem denuo examinare consilium est. Geppertianas lectiones quibus et Loewius et Studemundus usi essent, abieci, nisi ubi illum primum poetae verba ex A correxisse dicendum fuit.

Quodsi deperditarum membranarum intervallis eas fabulae partes contuleris quae inter superstites membranas mediae sunt, nihil incongrui reppereris praeterquam in duabus scaenis, eisque eo metro conscriptis, quod longe certiorem quam regnans in hac fabula septenariorum genus computum admittit. Nam primum cum inter v. 500 et 539 in Pala-

tinis libris senarii exstent triginta septem, efficitur ad complendas paginas *I. i* versum unum deesse. Quo integriorem fuisse Ambrosianum hoc tibi firmius persuadebis, quo evidentius ipsius sententiae lacunam is versus prodit qui inter 526 et 529 habetur vulgo.*) Difficilius de sede alterius lacunae statuitur, quae ad paginas *B. b. C. c* spectat. Hae enim cum versuum LXXVI multitudinem requirant, tamen inter v. 74**) et 147 hodie tantum LXXII leguntur: quo accedunt scaenae inscriptioni destinati duo. Nisi igitur in Ambrosiano putabis aliquot versus vel errore iteratos esse vel accessisse ex interpolatione, quorum neutrum aliqua probabilitatis specie commendatur, poeta credendus erit duos senarios addidisse qui hodie desiderentur, vel fortasse tres, si suppositicio illo 132 carebat Ambrosianus. Qui ubi exciderint, quia in sententiis nihil admodum hiat, cum aliqua confidentia definiri nequit. Potuit post commemoratum v. 86 sq. nomen graecae comoediae accedere poetae nomen: potuit versui 92 aliquid praecedere, quo *itaque* particula insequentis versus etiam aptius et tanquam explicatius quam nunc ad v. 91 referretur: item potuere post v. 144 talia addi, a quibus lenius quam nunc fit ad v. 145 transiretur. Omnium tamen proximum a similitudine veri nescio an hoc sit ut, quoniam *nam* particula eius versus, qui vulgo excipit versum 94, commodum explicatum vix habet, non transponendo potius sanus sententiarum ordo restituatur, quam lacunae significatio in hunc modum fiat:

Maiorem partem uideas ualgis sauiis.
* * * * * *
Nam ego hau diu aput hunc seruitutem seruio.
Id uolo uos scire, quomodo ad hunc deuenerim —.

Tantum de Ambrosiano. Reliquorum librorum hic usus fuit, ut per totam fabulam scripturae discrepantiam afferremus e *BCDFZ.' B* codicem cuius lectiones Ritschelianas mul-

*) Quamquam de hac re aliter iudicandum videtur: cf. adn. crit. ad hunc versum.

**) Dicendum fuit: 73. Igitur unus tantum deest versus, nisi unum bipertitum fuisse putamus cum Studemundo.

tas emendaverat Lorenzius Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 578 sqq., 32 (a. 1873) p. 270 sqq., 406 sqq., iterum excussit in meum usum Augustus Mau, cuius collatio exceptis paucis quibusdam locis Lorenzii lectiones confirmat: ubi id minus fiebat, Mauium secutus sum: sed discrepantiae, si a locis aliquot, quibus Lorenzium errasse certum est, discesseris, leviores sunt. Vna tamen in re magis discedit Mauius et a Ritschelio et a Lorenzio: nam cum illi duas in hac fabula correctorum manus distinguere soleant praeter Camerarii manum recentissimam, hic correctiones omnes eadem nota complexus secundae manui assignare maluit: Ritschelii certe rationem, qua singulas scripturas inter secundam et tertiam manum distribuit, praefracte negavit probari posse: aut omnes aut paene omnes correctiones eiusdem manus esse et oculos docere et ex eo apparere, quod in posteriore parte fabulae simul omnes deessent. Cuius viri experientiae ac iudicio obtemperandum fuit. Ceterum moneo Ritschelium quoque correctionum longe plurimas manui secundae, tertiae non ita multas adscripsisse. — Codices Decurtatum (*C*) et Ursinianum (*D*) summa cura excussit Fridericus Schoell: cuius adnotationibus non video quid addam nisi unum: in *D* praeter duas correctrices manus etiam tertiam saepius eum discrevisse, quam ubi commemoravi ne cum D^2 aut D^3 confunderetur, simpliciter 'aliam manum' correxisse dixi.

Praeter hos autem libros Ritschelius, 'ut exempla exstarent', in scaena prima, ex parte etiam in argumentis metricis, ex codicibus *EGHKLMNP*, in paenultima et ultima ex *XY* lectiones attulit, quos libros partim in praefatione Trinummi, partim in huius fabulae editione accuratius descripsit: quae exempla cum satis videretur si in proecdosi extarent, nunc et lectiones et descriptiones omisi. Eorundem autem codicum noviciorum auctoritatem cum minime superent 'Vaticani' illi Lipsii, quos Ritschelium secutus saepius in apparatu commemoravi, etiam quae de his disputata sunt omisi: praesertim cum summam eorum quae ibi exposita sunt ipse Ritschelius Opusc. vol. II p. 20 adn. complexus sit. Disputationem autem de interpolatione noviciorum librorum iterare nequivi nisi ratione habita eorum, quae recentissimo

tempore de eadem re ab aliis prolata esse vidi: quod paucis verbis fieri non potuit. His igitur omissis ad reliqua transeo, quae de re cricita in proecdosi monita sunt.

'Ad bonos . . . libros *BCD* quod attinet, sciendum est singularem rationem primi et tertii cum in aliis quibusdam fabulis tum praeter ceteras in Milite glorioso esse. Nam cum *C* correctiones habeat perpaucas easque a prima manu tantum non omnes, contra non unius sed duorum correctorum manum *B* et *D* experti sunt: quo fit ut toties in annotatione nostra *Ba Bb Bc Da Db Dc* notae redeant. Quanquam minime credendum est sat certo ubique potuisse vel tertiam a secunda manu distingui, vel illud explorari utrum, quae correctiones non sunt a tertia manu aperte recentiore profectae, ipsi primae debeantur an alteri non recentiori vel vix recentiori prima. In hoc igitur genere praestiti quod potui, non curans tamen manum omnium recentissimam quae est Camerarii. Praeterea simplicitati atque perspicuitati eo consultum esse volui quod plerumque non distinctius simul et molestius enarravi quid litterarum apicumve correctoris manus et erasissent induxissentve et adscripsissent superscripsissentve et adiectis signis quibusdam sociassent dissociassentve: quae corrigendi genera multis in locis tam multis modis miraque varietate coniuncta sunt et tanquam complicata ut, nisi qui lithographi arte utatur, ad fidem codicis illa repraesentare prorsus nequeat: sed quod breviter et plane integras voces posui quas restitui corrector voluisset. Quanquam hoc quoque in genere non est mirum quaedam satis dubia esse et ambigua. Omnium autem acerrime in id incubui ut, quid ante rasuram et lituram, quae plerumque fortissima fuit, *B* scriptum habuisset, investigarem: quod ubi nullo modo licebat, punctis evanidarum numerum litterarum notavi. Saepe enim prima manus vel verum vel veri vestigia quamvis tenuia aut obscurata servavit sola: non minus saepe tamen atque adeo saepius quam exspectes idem librarius, sive archetypo lectu difficili imperite usus sive oscitanter bono, tam vitiosa perscripsit, eis ut codicum *CD* memoria manifesto praestet. Vtriusque autem generis scripturas secunda manus mutavit ad talis codicis exemplum,

qui ipsorum *CD* simillimus fuit: quo facile perspicitur, quoties vere correcta, toties fere magis corrupta Plauti verba esse. Verum in hoc non acquiescens eadem manus alia non pauca, et haec quoque partim vitiosa partim non intellecta integerrima, nullo adhibito libro mutavit arbitratu suo nec raro infelicissime. Quibus omnibus recte pensitatis intelleges non esse Veteris codicis correctiones unius certae normae lege generatim censendas, sed singulis in locis sola ratione duce aestimandas.'

'Omnino autem non sine miratione intellectum iri puto, quam male habita haec fabula per Palatinos codices et Vaticanum ad saeculum XV sit propagata: prae cuius depravatione incredibili modica est Trinummi depravatio. Quanquam vel sic habemus quod depravationem nobis gratulemur non consilio potius quam neglegentia hominum et iniquitate temporum natam. Et cum in quibusdam rebus libri illi ipsius antiquitatis vestigia multo quam in Trinummo constantius servarint, quo praeter cetera pertinet *t* litterae usus in *at aput fet it quit quot* et cognatis, tum corruptelae quoque longe plurimae certis generibus continentur quorum incredibilis frequentia. E quibus mira incuria illa designanda est qua, ut exemplis rem declarem, non modo *bona* et *bonam*, *poſſe* et *poſſem*, sed etiam *bona* et *bonum*, *poſſem* et *poſſet*, omnium autem creberrime *poſſe* et *poſſet* cum parilibus omnibus perpetuo inter se permutantur: quod facile existimatur quanti sit ad colloquentium sermones recte iudicandos definiendosque. Vt in Militem Plautinam illud cadat imprimis quod magnus Scaliger dixit *vetusta manuscripta sterquilinia esse e quibus elici posse aurum*. Quod ut eliciatur reapse, magna prudentia opus est qua mediam viam quandam insistentes nec nimium quaeramus in naevis solo casu ortis quantumvis miris et saepe monstrosis, nec ut nugas tricasque quamuis levidenses litterarum discrepantias neglegamus ipsius manus Plautinae indices. Tanta est autem mea sententia iamiam adultae artis criticae vis et fides, ut non nimis diffidam etiam e corruptissimis, si minus Plautina, at non indigna Plauto atque adeo Plautinorum simillima erui posse, modo quattuor potissimum rerum observatio accedat acerrima. Sunt autem eae integri-

tas linguae latinae, concinnitas numerorum, sententiae sanitas, consuetudo Plautina. Quorum generum nullum est quin in eo nimia editorum patientia peccatum sit multifariam. Et consuetudinis quidem, non eloquendi tantum, verum etiam sentiendi cogitandique, tanto gravius in emendatione apparet pondus esse, quanto latius observandi spatium pernoscendique copiam uberiorem scriptoris amplitudo praebet. Itaque cum in praecipuis virtutibus Plauti praeter alacrem vigorem collaudari solitum concinna simplicitas sit et facilis perspicuitas, magis etiam mirum videri debet tot non modo ineptas et frigidas et elumbes, verum etiam misere hiulcas et argute contortas et mirabili obscuritate laborantes vel sententias vel sententiarum constructiones tamdiu incogitanter toleratas esse. Nihil nunc dicam de ipsius legibus grammatices, quibus cum editorum ignavia an libido haud raro illuserit, elusi sunt ipsi: metricae autem disciplinae severitatem, qualem prolegomenis Trinummi communivi, non possum quin profitear Militis tractatione non modo comprobatam mihi esse atque confirmatam, sed aliqua ex parte etiam maiorem apparuisse quam statueram ante. Sic, ut uno exemplo utar, nunc pernovisse videor quod dubitantius suspicatus eram, cur Plautini non sint tales numeri:

Ibi erát bilibris aquális sic proptér cados.

Quippe anapaestum ars vetuit binorum vocabulorum consociatione fieri, quorum prius in media anacrusi finiretur: eaque elegantiae observatio, quantum intellexi, constans est apud hunc poetam, rudem scilicet et expertem artis, si audimus artis expertes, et misere contortuplicatis syllabis simulacra quaedam versuum potius quam versus edidisse contentum.'

'Exemplis, quae breviter significavi, comprobare mihi nunc longum est, facile ei qui annotatione mea quantumvis parca recte et cum iudicio uti volet. Qui quidem cum illud facile intelleget, non minorem ex Milite quam e Trinummo emendata fructum in augendam latinae linguae scientiam redundare, quo et lexicographorum et grammaticorum libri multifariam emendentur, sed hoc quoque haud aegre sibi persuadebit, nihil a me nisi religiose pensitatis et ab omni parte consi-

deratis rationibus positum esse. Possum profecto in quibusdam falli, possum in multis: qualia cum minime dubitem quin sagaciores aliquando vel correcturi sint vel perpolituri probabiliter, tamen idem confido id non timiditate potius quam audacia maiore effectum iri. Nam tantum fugere qui sapiunt vix potest, saepicule sine aliqua audacia nihil profici in instaurando Plauto, quo teste *qui homo timidus erit in rebus dubiis, nauci non erit:* modo via ac ratione coercita audacia in temeritatem ne vertat, solido autem fundamento hoc nitatur, ut tralaticiae memoriae et per aliquot saecula propagatae futtilitate probe perspecta atque e communi conspectu utiliter remota operae pretium factum esse etiam sine certa veri indagatione videatur. Omninoque, ut dicam quod sentio, mirabiliter abuti ratione existimo qui, dum criticae artis modestam audaciam sibi scilicet negatam exosi increpant hoc genus universum et contra felicem ingenii usum omnem lapidem movent, adeo sibi non constant ut multo maiorem audaciam exosculantes miris explicandi artificiis et interpretandi praestrigiis insolentissima quaeque male creduli excusent temereque defendant quae nec dicta sunt unquam nec potuerunt dici, ut quae nec latina sint nec Plautina ac saepe ne sana et humana quidem.'

'Reliquis autem corruptelae generibus cum gravius esse hoc soleat quod integrorum versuum interpolatione continetur haud raro cum partium transpositione coniuncta: quoniam unum eiusmodi ex Milite exemplum accidit ut per nuperam opportunitatem academicam paulo explicatius tractarem, eo commentariolo non abs re esse duxi hanc praefationem terminare pauculis tantum mutatis additisve. Est autem hic.'*)

'Militis gloriosi versum 185 quae excipiunt, quoniam aliter in aliis libris prodita sunt et cum gravissima quidem discrepantia, eorum codicum memoriae, e quibus per quattuor saecula editores Plautini pependerunt, Ambrosiani te-

*) Hanc disputationem repeti ipse Ritschelius voluit, ut ex adnotationibus marginalibus constat. Quamquam igitur de singulis differt meum iudicium, Ritschelii voluntati obtemperavi, cum praesertim qui hunc locum difficillimum tractaverunt plerique omnes a Ritschelii verbis profecti sint.

stimonia ex adverso posuimus. Et cum ex illis unus aliq sequendus esset, Decurtatum *C* delegimus cuius scriptur omni fide . . . repraesentaremus, nisi quod propter char rum nostrarum angustias cum illius tum Ambrosiani ver nonnulli in binos dispescendi fuerunt.

	PROFECTOUTNEQUOQUAMDEINGENIODEGREDIATUEMU LIEBRI
Earū quearū et dificiplinam optineat colorem . et quē admodū .	EARUMQ·ARTEMETDISCIPLINAMOPTINEATCOLORE# QUEMADMODŪ
Vt eū qui hic fe vidit uerviliū,cta uinctane effe uiderit .	UTEUMQUISEHICUIDITUERBISUINCATNEESSEUIDERIT
Siquidem centienf hic uifaft tamen infciaf eaf .	SIQUIDEMCENTIENSHICUISASITTAMENINFITIASEAT
Hof habet lingram perfidiam militia atq; audatia .	OSHABETLINGUAMPERFIDIAMMILITIAMATQ·AUDACIAM
Confidentia confirmitatem fraudulentia .	CONFIDENTIAMCONFIRMITATEMFRAUDULENTIAM
Quiarguat feevm contra uincat iure iurando fuo .	QUIARGUATSEEUMCONTRAUINCATIUREIURANDOSUO
Domi habet animum falflocom falificum falfi iurium .	(nullum hic in codice spatium)
Domi dolof domi delenifica facta domi fallaciaf .	DOMIDOLOSDOMIDELENIFICAFACTADOMIFALLACIAS
Nam mulier holitorinum quam fupplicat fiqua eft mala .	NAMMULIERHOLITORINUMQUAMSUPPLICATSIQUASTMALA
Domi habet hortū etcondimēta adomnif molif mili- ficof .	DOMIHABETHORTUMETCONDIMENTAADOMNISMORESMA LEFICOS

Visus est Plautus integro versu ditari Ambrosiani beneficio:

Prófecto ut ne quóquam ingenio dégrediatur múliebri:

sic enim una *de* vocula deleta numeris esse consultum sibi persuaserunt. Et tamen ne hoc quidem in loquendi genus Plautinum convenit: quod postulat in talibus praepositionem. Quocirca valde suspectum Trinummi v. 265 *quasi saxo saliat* pro *de saxo.* Et in ipsa Milite non potuit II 3, 33 *recipiat se pabulo* dici: ubi non *e pabulo* cum Camerario scribendum, sed cum Bothio *a pabulo.* Nec recte eiusdem scaenae v. 37 se habet *illac haec se hospitio edit foras:* pro quibus ex optimorum librorum vestigiis *illac hec ſunmtoſpicio, illac haec ſum oſpitio, illachec ſe ˪oſpitio,* efficitur *illa ex suo se hospitio eduxit foras:* nam *eduxit* ut a Lambino asciscatur, non *dedit* a Lipsio nec *edidit* a Grutero Bergkioque, numerorum concinnitas suadet quam Proleg. Trin. p. CCX. CCCXXVIII Bentleio duce commendavimus. Sed in Ambrosiani illo versu multo etiam gravius, non editores, sed artis peritos offendit pravissimo accentu positum atque in prima syllaba productum *profecto.* Quod vitium ne defendas vitio, sciendum est Militis septenarium II 3, 19, qui talis est in codicibus, numeris omnino nullis:

SC. Profecto uidi. PA. tutin? SC. egomet duobuſ hiſ oculiſ meiſ,

aut sic esse instaurandum:

SC. Pól profecto uídi. PA. tutin'? SC. égomet his oculís meis —

aut similiter. Praeterea quid est tandem in Ambrosiani additamento illo, quo referre *earumque* possis in proximi versus principio consequens? Quod spectare ad *mulierum* apparet, non ad *muliebri.* Nec vel eis opera ullo modo successit, qui ab interpolatorum codicum h. e. a Vaticani *D* memoria *Parumque* profecti *Paret* invexerunt, vel his qui ea voce prorsus eiecta hanc totius versus speciem commenti sunt:

Artem et disciplinam obtineat et colorem. PE. quemadmodum?

Nam praeterquam quod ad sententiam mire languent et tanquam claudicant subiecta *et colorem* verba, nec *et* est in ullo

codice, nec *colorem* vel in Ambrosiano vel in *D*, qui *colerem* habet ut *C*, sed in uno *B* et a secunda tantum manu in *D:* unde Italus corrector effecit, quod veteres editores propagarunt, *color est.* Quid multa? scriptum fuit *colere:* atque elegantissimo genere loquendi dicitur *artem et disciplinam colere.* Ita autem quoniam *obtinere* verbum constructionis ratio respuit, in hoc necesse est aliquid naevi lateat. Quod quale sit, ilico perspexeris ubi illud reputaveris, parum causae Periplecomeno esse cur *quemadmodum* quaerat, si Palaestrionis sententiam satis profecto planis verbis illis declaratam perceperit: *ne quoquam de ingenio muliebri degrediatur:* nec planis tantum, sed eisdem prae illis ipsis quae subiunguntur languidissimis. Etenim dubitari nequit, si quem usum et Plauti habemus et librariorum, quin pinguissimum interpretamentum in verba poetae irrepserit, idque tale: *profecto ut ne quoquam de ingenio mulierum degrediatur earumque* . . . . . , una constructione ut assolet conglutinata scriptoris et interpretis oratione. Superest ut, quae verba Plautina immisso *earumque* glossemate expulsa sint, indagetur. Cum autem poetae verbis *artem et disciplinam* . . . . *colere* respondeat haec pars interpretationis *de ingenio degrediatur muliebri:* consequens est ut, quae relicta pars est *profecto ut ne quoquam,* interpretatio sit deperditi versus principii. Sic igitur, nisi omnia fallunt, scripsit poeta:

Ne hercle usquam artem et disciplinam abstineat
colere. PE. quemadmodum?

Nam *abstinere* infinitivo etiam Curcul. I 3, 24 iunxit: *mi abstineant inuidere.*'

'Accidit aliquoties ut etiam in antiquissimos libros glossemata irrepserint, quae criticae artis ratio et disciplina investiget: longe longeque saepius factum est contrarium, ut a minus antiquorum interpolationibus liberi sint antiquiores. Quare quo quis codex antiquior est, eo maiorem fidem habere in eis partibus solet quas omittit. Eam ratiocinationem cum in illum versum accommodamus, quem cum Palatini exhibeant, ignoret Ambrosianus:

Domi habet animum falsilocum, falsificum, falsiiurium:

etsi non negamus fingi potuisse *falsificus* adiectivum, tamen

et concedendum est non minus fingi a quovis litterato homine quam a Plauto potuisse, et mirationem illud excitat, quod tam ferax in hoc compositorum genere poeta illo tamen alibi nunquam usus est. Verum quod *falsifico* largimur, numqui etiam ad *falsiiurium* defendendum valere credetur? Cui etsi nec ex editoribus interpretibusve nec e lexicographis accusator extitit, tamen vehementer veremur ne infamiam ille vel aquae et ignis interdictionem non magis quam aliquis *periurius* effugiat. Huc accedit numerorum insuavitas, quae qua re contineatur expositum est Prolegom. in Trin. p. CCXXXVII: accedit denique ipsa sententiae exilitas, cum nihil in toto versiculo insit quod non et concinnius et nervosius in vicinis dictum sit.'

'Resecto igitur uno panno, quo liberi manserunt Palatini: item resecto altero, quo Ambrosianus non est deformatus: reliquum est ut tertium removeamus, qui Plautino nitori in utrisque adhaesit. Nam Plauti esse etiam illum negamus:

Confidentiam, cônfirmitatem, fraudulentiam:

ubi accusativos libri praeter *C* servarunt omnes. Quaeris qui tantam iudicii severitatem atque adeo atrocitatem tueamur? Primum quod tam atroces septenarios h. e. omni caesura destitutos Plautus non fecit: quode eisdem illis Prolegomenis dictum est p. CCLXXV sq. Deinde quod latine locutus est, non barbare: pessimum autem vocabulum *confirmitas* tamdiu habebimus quamdiu, quibus illud placuit, exempla non protulerint *confirmus* adiectivi.'

'Nuncine igitur, qui octo relicti sunt ex undecim versibus, recte se habent? Non ita vero. Nam quod saepissime alibi, id hic quoque factum est, ut ad verborum sententiarumque interpolationem accederet pristini ordinis turbatio. Ac primum quidem apertum est non suo loco illum versum positum esse *Qui arguat se* . . . . : quem ipsa argumenti propinquitas cum v. 31 et 32 sociat. Praeterea perversum esse apparet in fine demum subsequi comparationem cum horto et condimentis factam, praecedere autem ea quae ad eam ipsam comparationem ita spectant, ut hinc demum vim et lucem accipiant: illa dicimus quibus, quae sint mulieris con-

dimenta, explicatur. Quibus incommodis sic, si quid video, sat commode Palaestrionis sermo liberabitur:

Vt eum, qui se hic uídit, uerbis uíncat, ne iste uíderit.
Qui árguat se, eum cóntra uincat iúreiurandó suo.
Síquidem centiéns hic uisa sít, tamen infitiás eat.
Nám mulier holitóri numquam súpplicat, si quást mala:
Dómi habet hortum et cóndimenta ad ómnis molis máleficas.
Dómi habet os, linguám, perfidiam, málitiam atque audáciam,
Dómi dolos, domi délenifica fácta, domi fallácias.

In quibus duo esse a dubitatione defendenda intellegimus. Primum enim quaeri potest, ex illis duobus versibus, qui excipiunt primum, uter sententiae vi ita praevaleat ut eo ad fortius progredi oratio credenda sit. Nam in priore quidem et *arguere* et *iurare* plus est quam *uidere* et *infitias ire* in altero: contra plus est in hoc *centiens* quam in priore *semel*. Praetulimus hoc, quod centenis infitiandi exemplis aptius continuari malarum ad infitiandum artium varietas visa est. Alterum est, quod paenultimum versum fortasse licuerit sine ulla mutatione servare post tertium sic collocatum:

Siquidem centiens hic uisa sit, tamen infitias eat:
Os habet, linguam, perfidiam, malitiam atque audaciam.
Nam mulier holitori numquam supplicat, si quast mala:
Domi habet hortum et condimenta ad omnis molis maleficas,
Domi dolos, domi delenifica facta, domi fallacias.

At ita etsi videri potest ad horti comparationem paullo lenius transiri, tamen parum concinne duobus locis malarum artium commemoratio discerpitur, eaeque res quae ad condimentorum et notionem explicandam et vim extollendam quam maxime faciunt *(os, lingua, perfidia, malitia, audacia)*, inconsultius occupantur. Hoc autem qui concesserit, si vel sic tamen non opus esse illius versus mutatione contenderit qui in libris scribitur *Os habet linguam* e. q. s.: reputet quaesumus quid elegantia requirat et consuetudo in eo genere cui anaphorae nomen rhetores fecere. Recte vel sic dicitur: *Os habet, linguam* . . . . . , *dolos habet, habet delenifica facta,*

habet fallacias, vel sic uti nos scripsimus: omitti autem in primo membro, quae vox in posterioribus sermonis membris omnibus constanter repetatur, id et insolens est et inficetum. Ergo qua ratione versus 30 initium ex eiusdem versus interpretamento redipisci nobis visi sumus, eadem vel simili ratione huius in quo versamur initium servatum esse in insiticio additamento illo *Domi habet animum* e. q. s. disputamus.'

'Vnum restat, nondum expeditum nostra sententia. Vix enim concedi poterit scriptum esse a Plauto *condimenta ad omnes moles* (vel *omnis molis* potius) *maleficas*, quod e Palatinorum memoria a se erutum Scioppius commendabat, probare recentiores solent. Nam *omnif molif malificof* in *B* est a prima manu, in *omnif molef malificaf* mutatum a secunda, *omnif molif milificof* in *CD*. Nunquam autem in tanta consimilium notionum frequentia *moles* Plautus pro *machinis* dixit. Quod sentiens ut videtur, simul autem masculini generis vestigiis inhaerens Camerarius *omnes mores maleficos* edidit. Et *hominum mores maleficos* dixit sane poeta Cas. IV 2, 4, sed ratione a Palaestrionis sermone alienissima. Cui id potius dicendum est, quas ad res ipsi mores muliebres, qui cum condimentis comparantur, usui sint. Exspectatur 'ad omnis artis' vel similis notio: verissimoque iudicio Lipsius 'latet' inquit '*ὕπουλον* ulcus'. Id igitur quale sit indagare alios iubemus: in perpaucis enim hoc est Militis ulceribus, quibus nos medicinam excogitare omnino nullam potuerimus.'

Iam vero in reliquis ne iusto longior fiat praefatio brevissimus ero. Ac primum quidem discriptionem versuum qualem *B* exhibeat accurate in adnotatione me commemorasse moneo: eam autem quae est in *CDFZ* abiecisse. — Nomina personarum partim recte tradita sunt, ut *Artotrogi*, *Palaestrionis*, *Philocomasii*, *Milphidippae*, *Acroteleutii*, *Carionis*, partim ab aliis iam correcta sunt. *Periplecomenum* senem vocari primus vidit Ritschelius Proleg. Trin. p. 88, quamquam *Periplectomenus* in libris esse solet; cf. Koenigius de nom. propr. p. 13. Quas Bergkius excogitavit formas *Periphlegomenus* (Opusc. I p. 208) vel *Peripetomenus* (ibid. p. 5) editores merito reiecerunt. Non minus certum est *Pleusiclem* adulescentem appellari, non *Pleusidem*, quam formam aliquo-

tiens codices exhibent. *Sceledrus* cum defensionem habeat a paronomasia versuum 289, 330, 494, non est cur mutetur, quamvis unde impositum sit hoc nomen servo nesciatur. Bergkius margini adscripsit *Sceleprus* (= σκελιφρός). Miles appellatur *Pyrgopolinices*, non *Pyrgopolynices*, quam formam praeferunt Benselerus, Birtius, alii. Nam de Polynice qui cogitant, non satis reputaverunt, tali nomine hominem irrideri potius quam appellari potuisse; qui πολυνίκην eum esse volunt, iocosam exaggerationem videntur delere. Cf. Ritschelius Opusc. vol. III p. 328. De *Lurcionis* nomine mihi persuasi Fleckeisenum loco ad v. 843 allato verum vidisse: adde Ritschelium Opusc. vol. III p. 320.

Quam diu animo agitavi commentationem de fabulae compositione, eam, cum nimis succrevisset disputandi materies omittere malui. De contaminatione post ea quae docte et subtiliter exposuerunt Lorenzius, Schmidtius, Ribbeckius, Langenus non dubito: neque minus complures scaenas retractationis habere vestigia apertissima certum est. Sed ut saepe difficile est, alterius utrius rei vestigia singillatim persequi, ita coniuncta contaminatione cum retractatione difficultas mirum quantum augetur. Quidquid de his quaestionibus prolatum esse inveni, in adnotatione quam paucissimis verbis significavi. — De tempore non video quid eis opponam, qui a versibus 210 sqq. profecti circiter a. 550/204 fabulam primo actam esse existiment. — De graeco exemplari conferenda sunt praeter Lorenzii praefationem ea quae Ribbeckius 'Alazon' p. 55 sqq. protulit. — Eis quae de ipsius fabulae per omnes fere gentes vagatae fatis disseruerunt cum alii tum Ribbeckius l. s. s. p. 72 sqq. adde doctam commentationem Eduardi Zarncke (Mus. Rhen. vol. XXXIX p. 1 sqq.).

Anni quadraginta et unus praeterierunt, ex quo Ritschelii editio emissa est. Post eum fabulam retractavit Fleckeisenus, bis ediderunt Brixius et Lorenzius, ter Tyrrellius, semel praeter Ussingium Ribbeckius, cuius simul elegantissima exstat translatio. Ad has editiones accedunt commentationes plurimae cum eorundem virorum, ut Brixii, Lorenzii, Ribbeckii, tum aliorum, quo in numero

praeter ceteros commemorandus est Seyffertus. Ex horum inventis mihi adsciscenda fuerunt longe plurima, quibus ad emendanda poetae verba usus sum. His demum diebus in meas manus pervenerunt Theodori Hasper 'ad Plauti Militem Gloriosum marginalia' commentationibus Fleckeiseniani (ed. Lips. 1890) inserta (p. 171—186), quae hoc loco excerpam:

V. 24. Nisi únum: epityra illa éstur. — 187—194. Diversarum actionum vestigia certissima in his esse Hasperus censet. — 217. Tíbi ego dico: cántheriata's uéstis! me scis te ádloqui. — 298. Íterum si id uerúmst tu ei custos áditu's qui es périeris. — Dúm ego in tegulís sum, illaec se suópte hospitio edít foras. — 360. Dispéssis manibus pátibulum quom adbétuis. SC. Quamnam ób rem? — 438. *'Αγλυκὴς* es tu, non *γλυκεῖα's*: meo' iterum commendat. — 451. Dómiciliumst, Athénis domus est. SC. Át erus! PH. At ego istám domum. — 465. Qui aéque faciat cónfidenter quíd quam faciunt múlieres. — 534. 'Complexam' tutatur Hasperus. — 555. Eandem scripturam quam ego recepi commendat Hasperus. — 584. Qui ne íd adimatur ne íd quod uidit uíderit. — 585 et 588 alterius esse recensionis vult Hasperus. Versu 585 *de me* = *deme* ioci causa dictum esse: cui respondere illud *adimatur*. — 595. Ibo íntro ne mi múlta fortis eó fuat (vel 'obfuat'). — 655. Ó lepidum semídeum. V. 651—656 delet Hasperus. — 659. Tú's quidem edepol qui ómnes mores ád uenustatém uoces. — 676. *tasen* ex *sat* glossemate natum esse putat Hasperus; id duobus locis in textum irrepsisse (*comitas*). — 747. *inicit* glossema esse vult (uoluptatem inicit). — 779. cúpiunt conminíscier. — 799. PE. Aúdio: ‖ Né me surdum esse árbitrare atque ásperis tuis cáue meas ‖ Aúris uerbis uérberassis. PA. Si aúdis, ego rectis meis ‖ Mé dabo: abs e. q. s. — 809. PAL. Rogo ego té tamen. — 824. LV. Demísit ardim in ámphoram cellárius. — 843. pro *Lurcio* conicit Hasperus *Volpio*. — 878. falsa haéc sit, Periplecómene. — 883. hóram oratiónis. — 889. eaedem uéniet. — 895. AC. Mérs mala peióribus conuéniet. — 913. Quam rém ego militi darem (!). — 917. fundáta ac constitútast. — 997. Idem commendat Hasperus cum Leone. —

1005. oculís tuis uideas. PY. Vídeo id quod credó tibi. — 1025. 1026. quo pácto hoc Eilium appélli ‖ Velís uis? PA. Fero ad te cónsilium: quasi e. q. s. — 1073. risu átque animo moderári. — 1204. dona múlierei. — 1205. téte quoque donó dedi. — 1207. Ét ego id ago: te líberabo. — 1211. tuae uenít mihi. — 1247. tam a múliere ut amarétur. — 1255. scio edepol, sát scio. — 1259. oculís suis. — 1273. PY. Sed quíd uolt mecum agere ísta? *melius* = *miles*, h. e. PY., esse vult. — 1312. abeo. PA. Íllum uide hominém tibi. — 1319. facio. impíetas sit — PY. Scio. PL. Quám sapis (vel 'Euge ut sapis', vel 'Eu, quam sapis'. — 1333. morór, more, est quod málo. — 1337. Sí magis uis, míseram omittam. PY. Nólo: retine. PA. Adstó miser. — 1379. Ego núnciam conuéniam illum. — V. 1418—1423 postea adiecti sunt. — 1426. ego ted híc — PY. Carebo téstibus.

Ceterum ut in aliis fabulis ita in hac quoque me beneficio obstrinxerunt Fridericus Schoell et Oscarus Seyffert: quorum monitis multo saepius quam diserte dixi usus sum. His quod tertium se adiunxit virorum Plautinorum quotquot nunc sunt princeps, Alfredus Fleckeisenus, gaudebunt mecum quicunque hoc libello utentur. Partem admonitiuncularum potui adnotationi addere: quas non potui, praefationi una cum aliis quibusdam additamentis inserendas duxi.

Arg. I 3. 'ibi ipsus' Schoellius. — 45. 'Trigínta Sardos, séxaginta Mácedones ‖ Sunt ómnes quos' Seyffertus anacolutho admisso. — 64. Huc pertinere Festi Pauli glossam p. 121, 13 suspicatur Reitzensteinius 'Verrian. Forsch.' p. 67. — 267. 'ui pugnandod' etiam Max. Muellerus proponit Fleckeiseni Annal. vol. 113 (a. 1876) p. 699 = 'Essays' vol. II² p. 361. de eadem re cf. Woelfflinus 'Sitzungsber. der bayer. Acad.' a. 1890 p. 304. 'que' vix defendi poterit. — 303. 'Facere certumst' etiam Fleckeisenus commendavit. — 448. 'An ista Philocomásium non sit átque alia eius símilis sit 'Schoellius. 'Án ista non sit Phílocomasium atque áltera eius símilis sit' Baierus Comment. philolog. ad M. Hertzium miss. p. 274. — 449. 'Mittis me an non mittis' tutatur Hinze de AN partic. p. 8: eodem v. *me* in adn. delendum est, ne in

libris deesse videatur. — 515—517. 'Vtrúm me expostu láre tecum aequóm siet, An méd expurigáre. haec tibi ⟨dicó⟩ prius' Schoellius. — 522. 'Ita fácere certumst. PE. Phílocomasium, tú cito' Sauppe Quaest. crit. (a. 1886) p. 16. — 595. 'Ibo íntro, ne dum absum ⟨ímperet Palaéstrio ‖ Et míhi pro mulso⟩ múlta e sortitú fuat' Schoellius. — 598. 'Consilium' Fleckeisenus. — 614. locus lacunis laborare videtur Seyfferto 'Quodne' tutato. 628. Adde testimonium Festi Pauli p. 61, 12: 'Capulum et manubrium uocatur gladii et id quo mortui efferuntur, utrumque a capiendo dictum. Sane a capio fit capularis.' cf. Reitzensteinius 'Verrian. Forsch.' p. 59. — 649. 'O lepidum senem hominem' Seyffertus. 'O lepidum semisenem' tutatur Schoellius. — 652. 'Ego necumquam' Schoellius. — 662. 'Íta apud omnis cónparebo tíbi res bonus actór frequens' Schoellius. — 692. 'Da qui faciam conpito atque' Schoellius. — 705. 'quid opus est gnatis mihi?' Schoellius. — 716. 'Nímis bona ratióne nimiumque ád te et tuam te uítam habes' Schoellius. — 754. 'fuit, oro' vel 'fuit, oro, hoc' Schoellius. — 789. Adde Festi Pauli gl. p. 61: 'Clientam pro cliente Plautus dixit': cf. Reitzensteinius l. s. s. p. 59. — 853. 'Sed in cella erat paulum nimium' vel 'nimisquam loculi lubrici' Seyffertus. — 919. 'fabri architectici' Seyffertus. — 935. 'probro iam oneratum' Schoellius. — 958. 'A lúculentaque ét festiua fémina' Schoellius. — Pro v. 1006—1009 octo versus habuit A: itaque omnes bipertitos fuisse credidi. Seyfferto aliquid in Palatinis intercidisse probabilius videtur. — 1013. 'considiorum' pro 'celatorum' Seyffertus, 'concelatum' Schoellius. — 1014. 'Immo etiam, si non celas' Redslobius 'N. Philol. Rundsch.' vol. VI p. 181. — 1023. 'Pedetemptim bene scis' vel 'Pedetemptim scin tu' Seyffertus. — 1028. 'materiem' Seyffertus. — 1035. 'quia tam te' et 'quia sic te' confusa esse vult Baierus in Comment. phil. ad M. Hertzium miss. p. 275. — 1046. 'haec illinc' Seyffertus. — 1054—1056. 'Mĭ Achílles fiat' et 'Age expróme 'Fleckeisenus. — 1070. 'ut facerest aequom' Schoellius. — 1090. 'Hic cum erast: ipsae clam' vel 'ultro clam' Seyffertus. — 1177. 'Fácito ut adueniás ornatus húc ad nos nauclérice' Seyffertus. — 1218. 'Video edepol, nunc' Seyffertus.

— 1319. 'facio: ut pietas sit' (vel 'est') 'PL. Quam sapis' Redslobius 'N. Philol. Rundschau' vol. VI p. 181. 'facio: ní pietas ⏑ – ⏑ – | – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ scio. PL. Sane sapis' Seyffertus. — 1344. PY. Sed quid hoc? PAL. Quae res? PY. Quid uideo? PL. O lux, salue. PHIL. Saluos sis' nuper Seyffertus. — 1388. 'inpedibit' idem. —

Praeter haec addenda moneo ne neglegantur quae p. 235 correcta sunt. — Lineola transversa quam in altera parte aliquotiens signum orationis non perfectae esse volui consequenter etiam his versibus reddenda est: 38. 542. — In rebus orthographicis eandem normam secutus sum quam saepius indicavi: itaque *accerso* et *arcesso*, *quor* et *cur* et similia posui ex librorum testimoniis.

Ienae mense Octobri a. MDCCCXC.

G. G.

T·MACCI·PLAVTI

MILES·GLORIOSVS

GRAECA · ALAZON

ARGVMENTVM I

Meretrícem Athenis Éphesum miles áuehit.
Id dúm ero amanti séruos nuntiáre uolt
Legáto peregre, ípsus captust ín mari
Et éidem illi míliti donó datust.
Suom arcéssit Ephesum dóminum Athenis ét forat 5
Geminís communem clám parietem in aédibus,
Licére ut quiret cónuenire amántibus.

INCIPIT MILES GLORIOSVS *B et rubricator in D (erasis eisdem verbis a D^2 scriptis). om. CD^1.* PLAVTI. POETE. CL^{m}I. MILES FABVLA. INCIPIT. ARGVMENTVM *F.* Plauti Sarsinatę Miles. Argumentum *Z* *Argumenta I et II transposuit Gronovius* 1.]eretricem *C* milesa uehit *B^1*. miles auehit *B^2* aduehit *F* 2. Liddũ ero *B ante corr.* Iddum ero *B corr. cum D.* Id dumero *C.* Id dum hero *FZ* amantis *C* seruus *CDZ* nunciare *Z* 3. Legat opere gre *B^1*. Legat' peregre *B^2* peregred *commendat Ribbeckius, reicit Ritschelius Nov. exc. p. 123* ipsus captust *(*ust *in ras. m. 2) B.* ips///us *(*i *erasa)* cap tust *(*tust *ex* sust*) D (in marg.* captust *D^3).* ipsus capstst *C.* ipsus captus *FZ.* captust ipsus *cum Pareo Ritschelius.* captus ipsust *Pylades. cf. Opitzius de argum. metr. lat. arte et orig. p. 265. 273* 4. illi eidem *Pylades* datust *B.* datus est *CDFZ* 5. Suom arcessit Ephesum dominum Athenis *scripsi.* Suum arcessit *(*ars cessit *B.* accersit *F)* erum athenis *(ita B^2.* erumna thenis *B^1.* herum athenis *FZ) BCDFZ.* Suom arcessit seruos dominum Athenis *Ritschelius (cf. Opusc. vol. II p. 409).* Suom arcessit seruos erum ab Athenis *Ribbeckius.* Suom arcessiuit erum tabellis *Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1869) p. 396.* Suompte arcessit erum tabellis *Birtius Mus. Rhen. vol. 40 (a. 1885) p. 562. monstra ab aliis prolata mitto* et forat *BCD.* efferat *F.* afferat *Z.* perforat *codex Pii.* atque inde efforat *Pylades* 6. clam *B.* sciam *D.* sciẽm *C.* suam *FZ.* scite *Ritschelius,* scitus *Ribbeckius,* clam *in v. proximum traicientes* inaedibus *D.* inędibus *B.* inedibus *CF.* aedibus *cum Scioppio Susp. lect. V 7 Ritschelius* 7. Licere ut quiret *Pius.* Liceret *(*Lic^{c}ret *C)* ut quiret *(*quiret *et s. v.* coire *B) BCDFZ.* Liceret ut clam *Ritschelius: cf. v. 6.* Liceret ut qui *Acidalius et eum expilans Goellerus in Aulul.*

Obérrans custos hós uidet de tégulis,
Ridículis autem, quási sit alia, lúditur.
Itémque inpellit mílitem Palaéstrio, 10
Omíssam faciat cóncubinam, quándo ei
Senís uicini cúpiat uxor núbere.
Vltro ábeat orat, dónat multa. ipse ín domo
Senís prehensus poénas pro moechó luit.

ARGVMENTVM II

Meretrícem ingenuam déperibat mútuo
Athéniensis iúuenis. Naupactum ís domo
Legátus abiit: míles in eandem íncidit,
Depórtat Ephesum inuítam. seruos Áttici,
Vt núntiaret dómino factum, náuigat: 5
Capitúr, donatur ílli captus míliti.

---

v. 132. ubi quirent *proponit Saracenus. cf. Vahlenus Comment. in hon. Mommseni p. 664 sq.* 8. Oberrans *Ritschelius.* Obherentis *BCDF.* Obhęrentis *Z.* Osculantis *Camerarius.* Obhaerens *Bothius* uidet *BC.* uidit *DFZ* dętegulis *Z* 9. Ridiculis *BCD.* Ridiculus *FZ.* Ridicule is *Seyffertus Phil. vol. 25 (a. 1867) p. 439: cf. Ritschelius Opusc. vol. 2 p. 411, Lorenzius Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 589* luditur *B.* deluditur *CD FZ* 10. inpellit *C.* impellit *BDFZ* palestrio *CDFZ* 11. fatiat *B.* faciam *F* ei *B*² *in ras.,* '*codd. antiqui*' *Pyladis.* celi *CDF.* cęli *Z.* 'caelibis *Saracenus: quo nonnisi sic uti licuerit:* Omittat concubinam, quasi ei caelibis' *Ritschelius.* eei *Buechelerus de decl. (ed. Windek.) p. 116* 12. uicinis,uxor,cupiat *C* 13. habeat *DFZ* multo *F* in domo *Z.* in modo *B*¹*CDF.* in mo̅domo *(h. e.* in domo*) B*² 14. penas *B*¹. pęnas *B*² pro moecho luit *DZ.* ꝑmo echoluit *B.* ꝑ moechc luit *C.* promecho luit *F*

ARGVMENTVM *BF et post* luit *Arg. I 14 D. om. C.* Aliud argumentum *Z* 1.]eritricem *C.* eritricem *Z* 2. Naupactum is domo *Pylades.* naupactis domum *BCD, codd. Pyladis.* naupacti domum *FZ.* Naupactum domo *Pius cum Saraceno* 3. habiit *D* eadem *B*¹*:* n *s.* a *add. B*² incedit *B*¹*: corr. B*². incidit *(*in *ex* ce*, ut vid., corr.) C* 4. Deportata pessũ *B*¹. Deportat ꝑessũ *B*² ephesum *ex* ephesium *C* inuitam *Saracenus, Pius.* inuita *B*¹. inuitat *B*² *cum CD FZ* 5. Uut *C* nunciaret *DZ* factum *B*², *Saracenus.* facto *B*¹*C DFZ* 6. illic *B*

Ad erum út ueniret Éphesum scribit. áduolat
Aduléscens atque in próxumo deuórtitur
Apud hóspitem patérnum. medium párietem
Perfódit seruos, cómmeatus clánculum 10
Qua fóret amantum: géminam fingit múlieris
Sorórem adesse. móx ei dominus aédium
Suám clientam sóllicitandum ad mílitem
Subórnat. capitur ílle: sperat núptias,
Dimíttit concubínam et moechus uápulat. 15

7. Ad///erum *B ex ras.* Aduerum *B ante ras. cum CD.* Ad herum *FZ* uenire te pesum B^1: *unde* ueniret ẽpesum B^2 scribi *C* 8. Adolescens *CDFZ* adque B^1. atque B^2 proxumo *Z.* proximo *BCDF* deuortitur *Ritschelius post Bothium.* reuortitur *B.* reuertitur *CDFZ.* diuortitur *Saracenus* 10. seruus *BCDFZ* clancilum CD^1. clanculum *corr.* D^2 11. floret *C* amantum *BCD.* amantium *FZ* geminam *Scutarius.* geminat *BCDFZ* mulieris *Camerarius.* mulier *BCDFZ* 12. adesse *Pylades.* ait esse *BCDFZ. vide Proleg. in Trin. p. XCIX* edium *C* 13. Quam D^1. Suam D^2 dientam *CD* sollicitandum ad *BDZ.* solicitandum ad *F.* ad sollitandum ad (so *ex* sti *corr.*) *C.* ad sollicitandum *Ritschelius, quod fortasse non necessarium est in argumento* militẽ (ẽ *in ras.*) *B* 14. Supornat *C* sperat *Scutarius.* sper///at *B (post ras.).* spernat *B (ante ras.) cum CDZ.* spernit *F* 15. concubinam *om. C* moechus *D.* moecus *B.* mechus *CFZ* uapulat *(erasa* s, *ut vid.) C.* uapulat *ex* uabulat *D*

PERSONAE

PYRGOPOLINICES MILES
ARTOTROGVS PARASITVS
PALAESTRIO SERVOS
PERIPLECOMENVS SENEX
SCELEDRVS SERVOS
PHILOCOMASIVM MVLIER
PLEVSICLES ADVLESCENS
LVRCIO PVER
MILPHIDIPPA ANCILLA
ACROTELEVTIVM MERETRIX
SERVI
PVER
CARIO COCVS
LORARII
CANTOR

ACTVS I

PYRGOPOLINICES. ARTOTROGVS

PYRGOPOLINICES

Curáte ut splendor meó sit clupeo clárior
Quam sólis radii esse ólim quom sudúmst solent:
Vt, ubi úsus ueniat, cóntra consertá manu
Praestríngat oculorum áciem in acie hóstibus.

1—4. *Priscianus de metr. Ter. p. 421, 13 sqq.:* Plautus...in Milite glorioso in prima scena: 'Curate...hostibus' 2. *Nonius p. 31, 15:* Sudum dictum est quasi sine udo ... Plautus Milite: 'Quam...solent': *cf. Caesar p. 34. 46. 55* 3. 4. *Pseudasconius in Cic. vol. V 2 p. 117 Orell.:* Praestringat aciem] Vel a praestigiatoribus transtulit uerbum uel a tironibus...Plautus in Milite glorioso: 'Vt...hostibus' 4. *Nonius p. 34, 20:* Praestringere dictum est non ualde stringere, eludere. Plautus in Milite glo-

---

Act. 1 scaen. 1 PYRGOPOLINIC(E) *et suo loco* (TROG)U *(litteris* TR *et* G *incertis) A. om. unius v. spatio relicto C.* ARTOTROG̃ PARASIT' PYRGO POLINICES MILES *rubricator in D erasis vocabulis a D² scriptis.* PIRGOPOLINICES MILES. ARTOTROGVS PARASITVS *B et, nisi quod* PYRG. *pro* PIRG. *habent, FZ De v. 1—8 cf. Klotzius 'Metr.' p. 402: de tota scaena idem de allitt. et symm. p. 11 sqq.* 1. ÇURATEUTSPLENDORME *A, quibus* OS *litterarum vestigia incerta addit Studemundus* splendor] le *ex* eb *C* meo] meus *Prisciani B.* m̃s *Prisciani RVA* clipeo *BDFZ cum Prisc.* dibeo *C* 2. QUAMSOLISRADIIESSEOLIM *A* cum *Nonius: unde* Cam *L. Muellerus* radi *Prisciani R* ẽe // (t *erasa) B.* esset *Z. om. Nonius* quom *B.* cum *CDFZ cum Prisc. et Nonio* sudũst *B².* sudust *B¹CD¹FZ.* sudus est *Nonii H.* sudu est *Nonii L.* sudum est *D³, Priscianus et Nonii G* solet *Nonii libri boni* 3. UTUBIUSUSUENIATCON(TRA)CONSER(TA) *litteris extremis incertis A* manu] u *e corr. C* 4. PR(AE)STRINGATOCULORUMA(CIE)MINACIEHOST(IB)US *A* Prestringat *BF, Nonii L¹ posteriore loco, L priore loco.* P̃stringat *CD.* Perstringat *Z cum edit. princ. Pseudasconii: cf. test.* Oculorum praestinguat *Lambinus cum Pylade (*praestringat*)* atiem *B* in acie *(*i *ex* l*) B.* inatie *CD.* in aciem *Nonii LH¹*

Nam ego hánc machaeram míhi consolarí uolo, 5
Ne lámentetur néue animum despóndeat,
Quia sé iampridem fériatam géstitem,
Quae mísera gestit strágem facere ex hóstibus.

---

rioso: 'Praestringat...hostibus'. Lucilius lib. XXX: Praestringat [oculorum aciem in acie hostibus] splendore micanti. *Plautina verba Lucilianis inmixta expulit L. Muellerus* *Idem p. 373, 36:* Praestringere obtenebrare. Plautus in Milite glorioso: 'Praestringat...hostibus' *Apuleius de deo Socr. c. 11 p. 15 ed. Goldb.:* prorsus quod Plautinus miles super clipeo suo gloriatur, 'praestringens oculorum aciem hostibus' 5. *Donatus in Ad. prol. 15:* Nam incipiendi uim habet modo, ut: 'Nam ego hanc machaeram meam dico' 8. *Huc rettulit Ritschelius glossam hanc (Corp. Gl. II p. 189, 3):* Strages *πολυάνδριος σωρὸς νεκρῶν (cf. Corp. Gl. IV p. 393, 37:* Strages corpora in ualle strata*)*

---

priore loco aciem in acied *Buechelerus de decl. (ed. Windek.) p. 93, Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 636 sq., Lorenzius ibidem p. 593 sqq., Bergkius 'Beitr.' p. 116.* aciem acri in acie *Ritschelius: cf. Nov. exc. p. 70.* in acied aciem *Ribbeckius. hiatum tutantur cum alii tum Luchsius Stud. vol. I p. 6* fostibus *Kochius Mus. Rhen. vol. 25 (a. 1870) p. 618* 5. NAMEGOHANCMACHAERAM *et* NSOLARIUOLO *(quibus ante lacunam* M *dubiam addit Studemundus) quadrantibus spatiis A* machaeram *Z.* macheram *BCDF* mihi consolari (c̄solari, i *ex* e *C) BCDFZ.* meam dico *Donatus* 6. NELAMENTETURNEUEA-N(IM)U(M) *et tenuissima vestigia vocis* (DE)S(PONDEAT) *A* Nelamentetur *B* 7. QUIASEIAMPRI***F, *quibus dubiam* M *ante* F *et* AMGEST (MGE *et ipsas dubias) addit Studemundus, A* feriatam *Saracenus, Pius.* fieri attam *BCD, nisi quod* ri *ex corr. D.* fieri aptam *FZ.* fartum factam *Birtius Mus. Rhen. vol. 40 (a. 1885) p. 528* gestirem D^3 8. QUAEMISERAG *A teste Locwio: ubi* QUAEMISERE*(vel* I, *vix* A)G *et* OS****S *Studemundus ('in membranae lacinia quadam inter Militis fragmenta scorsum adseruata, quam ad medium uersum 10 ⟨8⟩ pertinuisse incerti uulgatae scripturae ductus persuadent, nonnullae apparent reliquiarum umbrae, ex quibus nec* FARTUM *nec* FARCTUM *nec* FRACTUM *nec* FRATRES *nec* FRUSTA *nec* OFFAM *nec* STRAGEM *sed velut* FRETIS *uel* FRITIS *uel minus probabiliter* FRETUM *uel similes aliquas litteras ibi olim extitisse apparet' idem in adn.)* Quae misera gestit *firmavit Seyffertus Stud. Pl. p. 8.* Quem miser agestat et B^1. Quaem misera gestitet *C.* Quem misera gestiret D^3. Quem misera gestitet B^2 *(nisi quod* gestit et*)* D^1 *cum FZ: ubi* Quae *Beroaldus,* gestit *Camerarius scripserunt.* Quae misere gestit *cum Dousa Expl. III 7 Ritschelius* stragem *nescio quis in marg. exempli Gronoviani bibliothecae Leidensis quod signatur '17 Gron.', item Rostius Opusc. p. 116: quod retinui, etsi vix verum est.* fratri, *ut vid.,* B^1. fratrē B^2 *(ē in ras.).* fratem *C.* fratrem *DFZ. coniunctis scriptura codicis Veteris et vestigiis Ambrosiani conicias, veram scripturam in* is *exisse.* fractum *Saracenus.* farctum *Muretus Var. lect. III 9.* fartum *'libri veteres' Lambini, Birtius*

Sed ubi Ártotrogus híc est?

ARTOTROGVS

Stat proptér uirum
Fortem átque fortunátum et forma régia. 10
Tam béllatorem Márs se haud ausit dícere
Neque aéquiperare suás uirtutes ád tuas.

PYRGOPOLINICES

Quemne égo seruaui in cámpis Curculióniis,

Mus. Rhen. 40 (a. 1885) p. 527 sq. fratres *Salmasius post Vallam,* offam *Gronovius, Bentleius. ineptit Canterus lect. I 9.* frusta *Bergkius Opusc. I p. 130.* cratem *'olim' Ussingius praeeunte Heinsio Advers. p. 397.* fragmen *Klotzius 'Metr.' p. 402* exostibus *C* 9. SEDU***(RT)OTRQG(U) *et* O(PT)*(R)UIRUM *(litteris* OP *incertissimis) A* Sedtubi *C* artotrogus hic est AR. (ARTOTROGVS *CD)* stat *B (nisi quod* hinc *ante ras.) CD: cf. Seyffertus Ind. philol. vol. 1 (a. 1869) p. 118.* artotrogus. AR. hic est stat *FZ, ubi* Artotrogust *scripsit Ritschelius: cf. Olsenus p. 81* 10. FORTEMATQ-F(OR), *post* TUM**F *(dubia lectione), sub finem* (G)IA *(et ipsas dubias) A, quibus* ET *post* TUM, *sed incertas addit, Studemundus adnotans, ultimum* A *fere paucis litteris exceptum fuisse videri* atque ac *F* 11. TUM *legit in A Loewius:* TUM**LLATOR****RSHAU *(prima, tertia, undecima, quattuor ultimis litteris incertioribus) Studemundus* Tam *post Bothium Sauppius Epist. crit. p. 70.* Tum *BCDFZ, C. F. Hermannus Mus. Rh. vol. 11 (a. 1857) p. 79* bellatorē mars B^2. bellatorē ars B^1D. pellatorē ars *C.* bellator mars *FZ* se haud *Bothius, Sauppius.* hAut D^3. Aut BCD^1. haud *FZ* hausit *F* dicere] hicere *Lambinum expilans Goellerus in Trin. 511, C. F. Hermannus Mus. Rhen. vol. 11 (a. 1857) p. 79* 12. (NEQ·AEQUIPE)RA *(litteris 6 extremis incertis: his* R *add. Studemundus) A* Neque D^3FZ. Nequi CD^1. Mequia *B* aequiperare *DZ.* aequiuerare *C.* equiperare *BF* uirtutis *Ritschelius praef. Stichi p. 17, Fleckeisenus Epist. cr. p. 20* adtuas *B* tuas uirtutes Attalus *Birtius l. s. s. p. 535* 13. QU(EM)N(EGOS(ERUA)U(I) *et dubitanter in fine* IS *legit in A Loewius,* URCULIO**** *Studemundus, sed omnibus praeter extremam litteris incertis. idem hoc adnotat: 'in fine* CURCULIONIEIS *quam* CURCUDILONIIS *scriptum fuisse probabilius videtur; hoc certe constat nec* CARCHARODONTIIS *nec* CERCURONIIS *nec* GARGALIDONIIS *nec* GARGAREONIIS *nec* GORGONIDONIIS *nec* GURGUSTIDONIIS *ibi extitisse'* PIR *B constanter. om. C.* Pir D^2: *om.* D^1 Quem neego *BC* curculioniis *Brixius duce Guyeto* (Gurgulioniis). curcus lis donis BD^2. curcusculi donis *C.* curtus lis donis D^1. curriculis donis *Z.* herculis donis *F.* Gurgustidoniis *Camerarius, Beckerus Quaest. de com. Rom. fab. p. 65.* Gorgonidoniis *Ritschelius.* Crocodiloniis *(ubi* Corcodiloniis *A. Schoene Mus. Rhen. vol. 18 a. 1863 p. 162) idem in adn. 'novi qui de* Gargalidoniis, Gargareoniis, Carcharodontiis, Cercuroniis *cogitarent' idem.* Curricu-

Vbi Búmbomachides Clútomestoridysárchides
Erat ímperator súmmus, Neptuní nepos? 15

ARTOTROGVS

Meminí: nempe illum dícis cum armis aúreis,
Quoius tú legiones difflauisti spíritu
Quasi uéntus folia aut pániculum tectórium.

PYRGOPOLINICES

Istúc quidem edepol níhil est.

---

17. *Nonius p. 97, 9*: Difflare est flatu disturbare. Plautus: 'Cuius ... spiritu'

---

loniis *vel* Crusculidoniis *Ribbeckius.* Cerdulionicis *vel* Scoracisdoniis *Birtius Mus. Rhen. vol. 40 (a. 1885) p. 534, ut alia taceam* 14. U(***UM) *A: quibus in fine* S *addit Studemundus ('in fine* STARCHIDES *uel* STARCHIDIS, *non* SARCHIDES *extitisse ueri admodum simile est' idem)* Bombomachides *Pylades.* bumbom arides *B.* Bumbo marides *C.* Bum bo marides *D.* bumbomatides *vel* bumbo matides *FZ.* u *pro* o *servavit Ritschelius* Clutomestoridysarchides *(h. e. Κλυτομηστωριδυσαρχίδης) Ritschelius.* clutum ista ridis archidis *BD.* clutum istaridisarchidis *C.* clutum instar idis archidis *FZ.* Cluninstaridysarchides *Camerarius.* Clutomestoridysarchidis *(scil. filius) Riesius Mus. Rhen. vol. 21 (a. 1866) p. 478: cf. Lorenzius Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 597* 15. ERATIMP**ATO *(tribus ultimis dubiis) et* (UNI)NEPOS (NEPOS *incerta lectione) A* erat *om. F* neptuni nepos *(ex* nepus B^1 *vel* B^2*) BDFZ.* neptunu nepost *ante ras. C* 16. MEMINNEMPE *in A legit Loewius: quibus* IL (L *dubia lectione) et* S *(*armis*) sub finem addit Studemundus* ARTOTROGVS *C, in proximis autem plerumque* ARTOTR., *semel (v. 40)* ARTOTOTR., *bis (v. 25. 27)* ARTOTOR. *idem liber v. 19* PYRGOPOLYNICIS, *plerumque* PYRGOPOL., *semel (v. 49)* PYRCOPOL., *semel (v. 28)* PYRGOL. *Post 52 nulla habet personarum nomina usque ad v. 272, sed vacua spatia (nisi ab initio versuum)* ARTOTROGVS *etiam D* mimini *(vix* mimmi*) C* armis *FZ.* auris *BCD.* auribus B^3 *marg.* 17. CUIUSTULEG(IONI-[*vel* E]S)DIFFL(A) *A* cuius *BCDFZ cum Nonio* legiones *Z cum Nonio.* egionis *BCDF* difflauisti *CDZ, Nonius.* diflauisti *B.* efflauisti *F* spiritu *CDZ, Nonius.* spiritum *BF* 18. QUASIUENTUSF(OL) *et* NICULUMTECTORIUM *A* aut *Z.* ut *BCDF* paniculum tectorium *Ritschelius praef. Stichi p. 17.* peniculum tectorium BD^2F. pe niculum tectorum D^1. beniculum tectorium *C.* penniculum tectorium *Z, 'mss.' Lambini.* peniculum t. *edidit Ritschelius, def. a Rostio Opusc. p. 228 sq.* paniculam tectoriam *Turnebus Advers. II 28. cf. Lorenzius Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 597 sq., Rassowius de Pl. substant. p. 637* 19. ISTUCQU(I) *et* L**TNIHILHERCLEHOCQUIDEMST *A (Studemundo etiam* EDE*O *litterarum dubia vestigia apparuerunt)* Istuc *(ex* istud *ut vid. corr.)* D^1 *et* D^2 aedepol *D* nichil *D constanter in hac*

ARTOTROGVS

Nihil hercle hóc quidemst,
Praeut ália dicam, quaé tu numquam féceris. 20
Periúriorem hoc hóminem si quis uíderit
Aut glóriarum pléniorem quam íllic est,
Me síbi habeto, egomet me éi mancupió dabo:
Nisi únum: epityrum illi éstur insanúm bene.

---

24. *Varro de l. l. VII 86:* Apud Plautum: 'si unum...bene'. Epityrum uocabulum est cibi quo frequentius Sicilia quam Italia usa. Id ⟨edi⟩ uehementer cum uellet dicere, dixit insane *e. q. s.*

---

fabula ercle *B* hoc quidem *libri praeter A, Olsenus p. 12* 20. PRAEUT(*LI)A *(*IA *incerta lectione) et* AETUNUNQUAMFECERIS *(littera prima incerta) A* Pyrg. *praem. F' et* Arto. *v. 21* prae ut *CD.* preut *B.* pre ut *FZ* aliam B^1. alia *corr.* B^2 quae tu numquam *firmavit Kaempfius de pron. person. usu et colloc. p. 33.* tu quenumquam *(*quę B^2*) B.* tuque nunquam *C.* tu quae nunquam *DFZ* 21. PERIURIO *et* OCH(OM)INEMSIQUISUIDERIT *A* periuriorem *BD*^{3}*F.* peiuriorem *CD*^{1}*, Vsenerus Nov. ann. vol. 91 (a. 1865) p. 227, Loewius Gl. N. p. 225.* l. peiorē B^2 *in marg.* hoc B^2C *(*c *ex* h *incohata corr.) DFZ.* huc B^1 hominem *BD.* hominē/// *(*s *erasa) C.* homine *FZ.* homonem *deleto* hoc *Fuhrmannus Nov. ann. vol. 97 (a. 1868) p. 850 cum Bergkio Opusc. I p. 149* 22. AUTGLO *et* PLENIOREMQUAMILLICEST *(quibus* RIAR *addit Studemundus) A* *Verba* quam illic est *glossema esse et velut* hercle is quidem *expulisse vult Ritschelius: cf. Klotzius Nov. annal. vol. 64 (a. 1851) p. 198, Fuhrmannus ibid. vol. 97 (a. 1868) p. 850, Ribbeckius, ut alios taceam* 23. MESIBIHABETOEGOMEMANCIPIODABO *A* Me sibi habeto: egomet me ei *Lorenzius, Hauptius Opusc. III p. 400: cf. Ritschelius Nov. ann. vol. 97 a. 1868 p. 341, Muellerus Pros. p. 166.* Me sibi habeto *(ex* habe tot B^1*, ut vid.)* egome *(*et *ante* ego *sup. scr.* B^2. egomem ancupio *iungit* B^1*) B.* Me sibi habeto et ego me *(*me *sup.* ego *scr.* D^2*) CDFZ.* Me sibi habeto, ego me *(*nisi *in hoc v. collocans) Ritschelius.* '*fortasse tamen* ego me ei *scribendum coll. v. 567' idem.* Me sibi is habetod, ego me *Ribbeckius.* Is me sibi habeto: ego ei me *Keilius in repert. Lips. vol. 32 p. 184.* Is me sibi habeto: ei ego me *Niemeyerus 'Philol. Wochenschrift' I p. 386.* Sibi me habeto: ei ego me *Wagnerus 'L. Centralblatt' 1876 p. 694.* Sibi me *(vel* med*)* habetod: ego me ei *R. Klotzius de allitt. et symm. p. 18.* Me sibi habeto: ego med ei *Birtius Mus. Rhen. vol. 40 (a. 1885) p. 522.* Et me sibi habeto et ego me *Bergkius Opusc. vol. 1 p. 673* 24. NISIUNUMEPIT******TURINSANUMBENE *A* Nisi unum epityrum illi estur insane bene *Ritschelius l. s. s., Hauptius l. s. s. (colon post* unum *posuit E. Schreinerus, Bugge Opusculorum ad Madvig. missorum p. 162: cf. Vahlenus Ind. lect. Berol. aest. 1881 p. VI sqq., hib. 81/2 p. IV sqq.).* Nisi *(*Si *Z)* unum epytir aut *(*epytiredam *Z)* apud *(*aput *C)* illa ēsturiensa nebene *(*illa esturiens ame bene *C.* illaesturiens anebene *D.* illum esuriens

PYRGOPOLINICES

Vbi tu és?

ARTOTROGVS

Eccum. edepol uél elephanto in Índia 25
Quo pácto ei pugno praéfregisti brácchium.

PYRGOPOLINICES

Quid, brácchium?

ARTOTROGVS

Illud dícere uoluí, femur.

PYRGOPOLINICES

At indíligenter íceram.

ARTOTROGVS

Pol sí quidem
Conísus esses, pér corium, per uíscera

---

anebene *Z.* illa esuriens an bene *F) BCDFZ.* Si unum epityra estuer insane bene *cod. Florentinus Varronis. A Pflugio propositum est quod vulgabatur:* Epityro, ut apud illum esuriem insane bene. esuriem *tuebatur Scioppius Susp. lect. V 7,* esurio *Bothius.* nisi Vnum epityrum estur insanum insane bene *edidit Ritschelius.* Vnum epityrum aput illum estur insane bene *proposuit idem in adn.* insanum *praetulerunt Brixius, Ribbeckius, Luchsius Studemundi Stud. vol. 1 p. 36, alii Improbabilia Bergkius Opusc. I p. 673 profert, item Birtius l. s. s. p. 522, Klotzius 'Metr.' p. 85, alii* 25. UBITUE(S # ECC)UM-EDEPOLU(ELE)LEPHANTOININDIAM *A* tues *B* Vbi es? AR. Eccum me *Bugge Opusc. ad Madv. p. 162* eccum edepol. uel *iungebatur ante Acidalium* uel elephanto B^2D^3. uellephanto B^1CD^1. inelephanto *FZ* inindia *BDZ.* inuidia *C.* inundia *F* 26. QUOPACTOEIPUG**PRAEF**GI*******CHIUM *(quibus* STIBRAC *add. Studemundus) A* Qua B^1: *corr.* B^2 ei *om. BCDFZ, Ritschelius* prefregisti *F.* p̃figisti *BZ.* prefigisti *CD. corr. Beroaldus.* perfregisti *'vetus lectio' Pii* brachium *CFZ.* brahium *D* 27. QUIDBRA**H *et* LUIFEMUR *(etiam* LLU*****R**O *litteris* R *et* O *incertis, sed quadrantibus spatiis Studemundus) A* brachium *DFZ.* prachium *C* idlud D^1: *corr.* D^3 Quid bracchium? *pro* Quid, bracchium? *vel* Quid? bracchium? *Brixius duce Muellero Pros. p. 176* femur *ex* femus, *ut vid.,* D^1. foemur *FZ* illud feminur uolui dicere *Ritschelius Opusc. vol. II p. 444, fortasse vere* 28. ATINDILIGENTER *et* POLSIQ(UI)DEM *(etiam* ICER *testatur Ritschelius,* ICER*** *Studemundus) A* PYR. *om. FZ* At indiligenter *(ex* in diligenter B^2) *BCD*^{4}*F.* Atindilienter D^1. at dilligenter *Z.* Hau diligenter *Ritschelius.* At indulgenter *Salmasius* iceram *Salmasius, Bothius.* hiceram *vel* hic eram *BCDFZ (sed C in ras. ex* diceram, *ut vid.)* ART. *om. FZ* 29. CONISUSESSESPERCOR(IUM)PERUIS(C) *A* Conisus *B CD.* connixus *FZ*

Perque ós elephanti tránsmineret brácchium. 30

PYRGOPOLINICES

Nolo ístaec hic nunc.

ARTOTROGVS

Ne hércle operae pretiúm quidemst
Mihi té narrare, tuás qui uirtutés sciam.
Ventér creat omnis hásce aerumnas: aúribus
Perhaúrienda súnt, ne dentes déntiant,
Et ádsentandumst, quícquid hic mentíbitur. 35

35. *Victorinus p. 199, 8:* Quid si i producta fuerit? . . . in Mi-

30. PERQUEOSELEPHA***T**NSMIN***TBRACCHIUM (T *prius ex Studemundi testimonio accessit) A* os/// elepantè *B (c er.* i *B²).* os elephante (eliphante *C) CDFZ.* os elephanti *dativo casu Pylades, Scioppius.* os elephantis *Saracenus.* os elephanto *Pius, Camerarius.* ossa elephanti *Guyetus:* ossa *etiam Bentleius* transmineret *ex A Studemundus Herm. vol. 1 (a. 1866) p. 292 sq. post Buggium 'Tidskrift for Phil.' vol. 6 (a. 1865) p. 9.* transmitter& *(*tt *ex* n, *ut vid., m. 2) B.* transmitteret *CDFZ.* transtineret *Ritschelius.* transmitteres *Saracenus, Pius et, nisi quod traiciens* brachium transmitteres, *Pylades.* transmetaret *Umpfenbachius Mel. Pl. p. 61* braccium *B¹.* brachium *(c expuncta et* h *sup. scr. B²) B²FZ.* prachium *C.* brahium *D* 31. NOLOISTAECHI******NEH(ERC)LEO(PE)-RAEPRETIUMQUIDEMST *A* istaec *B²C.* istec *D.* ista hec *B¹.* istec *FZ* Neercle *C* opere *BCDFZ* pciũ *CD.* precium *FZ* quidem *sine* st *BCD.* id est *FZ* 32. MIHITENARRARETUASQUIUIRTU-TESCIAM *A* te‿narrare *B.* te enarrare *(*en *ex* in *vel* m *corr.) C.* teanarrane *D¹.* te aerrare *D²* (ae) *et D³* (r), *etsi* r *ex* n *iam ipsa D¹ videtur correxisse.* te ennarare *Z.* te enarrare *F* uirtutis *B.* uirtutes *CDFZ* 33. UENTERCREATOMNISHASCEAERUMNAURIBUS *A* creat *ex* cread *D* hasce *ex A Studemundus Nov. ann. vol. 113 (a. 1876) p. 67 cum Friderico Schmidt de dem. pron. form. p. 36.* has *BCDFZ.* haec *Guyetus* aerumnas *Z.* erũmnas *B.* ęrumnas *D.* erumnas *ex* erumnat *C.* erumnas *FZ.* s. audiendi *sup. scr. man. rec.* in *D Post* auribus *colon ponit Reinh. Klotzius progr. Lips. a. 1857 p. 13 (cf. Nov. ann. vol. 64 a. 1851 p. 198 sq., Bugge Op. ad Madv. p. 162) simul* Peraudienda sunt *v. seq. tutatus. cf. Ric. Klotz de alliit. et symm. p. 17* 34. PERAUDIENDASUNTNEDEN(TE)SDENTIANT *A* Perandienda...adsentandûst *in inferiore marg. add. D* Perhaurienda sunt ne *Pareus.* Peraurienda sunt ne *C.* Peraudienda *(*Per audienda *B)* sunt ne *BDFZ.* Perhaurienda haec sunt ne *Guyetus, fortasse rere iudice Ritschelio, Fleckeisenus Ep. cr. p. 23.* Perhauriundae sunt ne *Fritzschius Ind. schol. Rost. a. 1850 p. 4. cf. v. 33.* Perhauriendumst, ne mihi *Ritschelius.* Verba aurienda *Birtius l. s. s. p. 528* dentiant] sentiant *D²* 35. ETADSENTANDUMESTQUICQUIDHICMENTIBI-TUR *A* et *sup. scr. D¹*

PYRGOPOLINICES

Quid illúc quod dico?

ARTOTROGVS

Ehem, scío iam quid uis dícere:
Factum hérclest: memini fíeri.

PYRGOPOLINICES

Quid id est?

ARTOTROGVS

Quícquid est.

PYRGOPOLINICES

Habés

ARTOTROGVS

Tabellas uís rogare. habeo, ét stilum.

PYRGOPOLINICES

Facéte aduortis tíom animum ad animúm meum.

---

lite Plauti: 'Plurimum adregendum est quidquid hic mentibitur', *ubi cod. Goth.*: et in milite plautiat sentiendum est

---

adsentandūst *B*. ad sentandūst *CD*. adsentandūst *F*. assentandum est *Z*: *cf. testimonium Victorini* 36. QUIDILLUCQUODDICO EHEMSCIOIAMQUIDUISDICERE *A* illuc quod *FZ*. illuc . quod *B*, *sed ut inter* illuc *et* quod *rubricator* AR *scripserit*. illuc ART. quod *C*. illuo ART. quod *D* ART. Ehem *Richterus Studemundi Stud. vol. 1 p. 432 servat*. ART. Hem *FZ*, *Ritschelius*. PIR. Em *B*. PYRGOPOL Hem *CD* quituis B^1: *corr.* B^2. quduis *C* dicer& *B* . 37. *Ita A, nisi* quod HERCLEEST *Artotrogi nomen praescribunt BCD* Factum hercle est *cum A Acidalius*. factumst hercle *BD*. factūst hercli *C*. factum est hercle *Z*. factumst: est hercle *F* id *om.* B^1: *sup. scr. rubricator* *V. 38—41 post v. 71 transponi Danzius volebat (cf. Brixius in edit. et Lorenzius Philol. vol. 30 a. 1870 p. 606 sq.): post v. 77 Birtius Mus. Rhen. vol. 40 (a. 1885) p. 535 sqq.: multo graviores turbas esse suspicatur A. Schoene Mus. Rhen. vol. 18 (a. 1863) p. 157 sqq. cf. Klotzius de allitt. et symm. p. 12 sq.* 38. *Ita A, nisi quod* LABELLAS *(potius* FABELLAS *Studemundus)* Haben *Ritschelius ex A, ut putabat* ART. Tabellas *ex A Geppertus Stud. Pl. II p. 21.* tabellas *Pyrgopolinici continuantes, sequentia Artotrogo BCDFZ, Ritschelius* uis] hui *Acidalius in Mil. c. 8.* uah *Palmerius* 39. *Ita A, nisi quod* ANIMUMTUUM (FACITE *potius Studemundus): illud servat cum Camerario Fleckeisenus Ep. crit. p. 23 et servare voluit Ritschelius* Facite B^1. Facile B^2 aduortis *cum A etiam B*. aduerte *D ante corr.* aduertis *D ex corr. cum CFZ* tuum animum *BCDFZ, ut edidit Ritschelius* at B^1CD: *corr.* B^2 animum meum *B cum A* animam meam *CDFZ*

ARTOTROGVS

Nouísse mores tuós me meditaté decet 40
Curámque adhibere, ut praéolat mihi quod tú uelis.

PYRGOPOLINICES

Ecquíd meministi?

ARTOTROGVS

Mémini: centum in Cílicia
Et quínquaginta, céntum in Scytholatrónia,
Trigínta Sardis, séxaginta Mácedones
Sunt ómnes quos tu occídisti una unó die. 45

PYRGOPOLINICES

Quanta ístaec hominum súmmast?

ARTOTROGVS

Septem mília.

---

40. *Ita A* moris *BCD*[1]. mores *D*[2] tuos me *ex A Ritschelius.* me tuos *(ex* metuos *corr. B) BCDFZ, Baierus p. 165* meditate *BZ. idem ex* medicere, *ut vid., C.* meditates *D.* meditare *F*
41. *Ita A* adhiber& *B*[1]*: corr. B*[2]. adhębere *C* praeolat mihi quod *ex A Ritschelius.* praeuolat *(vel* p̃uolat*)* mihi quo *BD.* praeuolęt mihi quo *C.* pręuolet mihi quo *Z.* preuolet mihi quod *F.* praeuelim quod *Acidalius.* praeuolat *scriptura abutuntur Klotzius de allitt. et symm. p. 4, Kochius Emend. Pl. p. X, Philol. vol. 33 (a. 1874) p. 705.* praeuolam quod *Bentleius* uae lis *D* 42. *Ita A, nisi quod* CILICIAM Ecquid meministi *D*[3]*FZ.* Ec quidememisti *B*[1]. Ec quid memisti *B*[2]. Et quidem meministi *(*sti *ex* sse*) C.* equid emeministi *D*[1] incilicia *B.* inilicia *C.* in incilicia *F* 43. *Ita A, nisi quod* SCYTHALATRONIAM quinquaginta centum *coniungebatur ante Lambinum* in Scytholatronia *Geppertus Stud. Pl. II p. 11 sq. duce A.* insycho latroniæ *B*[1]. sycho latrones *B*[2]. insycholatronie *C.* insicho latroniae *D (*es *add. D*[3]*).* insiclo latronie *FZ.* in Cryphiolathronia *Ritschelius.* in sicyone laconiae *partim Pius, partim Beroaldus.* Sycolatronidae *Camerarius: 'pro quo saltem* in Sycolatronia *debebat' Ritschelius.* Sidolatronidae *Dissaldeus.* in Psycholethronia *Birtius l. s. s. p. 533, ut alia mittam* 44. *Ita A, nisi quod* SARDES *vel* SARDIS *teste Loewio,* SARDOS *testibus Gepperto Stud. Pl. vol. II p. 12 et Studemundo* sardis *BCDFZ. cf. Buechelerus de decl. p. 37, Ritschelius Op. II p. 649, Nov. exc. p. 114, Bellius de locat. p. 19.* Sardi *Pylades, Ritschelius in edit.* macedo nessunt homines *C* 45. *Cf. 44* SUNTHOMINESQUOSTUOCCIDISTIUNODIE *A* sunt] esse *et* Sardos *v. 44 a* memini *pendens (vel* Macedones, Simul omnis*) Ritschelius in adn.* omnes *Studemundus Nov. ann. vol. 93 (a. 1866) p. 62.* homines *BCDFZ* quos te *C.* tu quos *Pylades: cf. Kaempfius de pron. pers. usu et coll. p. 33* una uno die *Ritschelius (cf. tamen Langenus 'Beitr.' p. 243).* una hodie *C.* uno die *BDFZ cum A*
46. *Ita A, nisi quod* ISTIC *et* SUMMAEST istahec *B ante ras.* istęc *CDZ.* istec *F* summa st *BC.* summa est *DFZ*

PYRGOPOLINICES

Tantum ésse oportet: récte rationém tenes.

ARTOTROGVS

At núllos habeo scríptos: sic meminí tamen.

PYRGOPOLINICES

Edepól memoria's óptuma.

ARTOTROGVS

Offaé monent.

PYRGOPOLINICES

Dum tále facies quále adhuc adsíduo edes: 50
Communícabo sémper te mensá mea.

ARTOTROGVS

Quid ín Cappadocia, úbi tu quingentós simul,
Ni hebés machaera fóret, uno ictu occíderas?

PYRGOPOLINICES

At péditastelli quía erant, siui uíuerent.

---

47. *Ita A* 48. *Ita A* scriptos] si^{ub}scriptos *B (corr. B²)* meminit. amen *B¹*. memini tamen *B²*. miminita *C, in quo ultima syllaba commaculata et rasa est (vix* men, *fort.* PY.*)* 49. *Ita A, nisi quod* MEMORIAES Et depol *C* memoria *C*. memoriast *BD*. memoria est *FZ* optima *FZ*. optumad *Ritschelius Nov. exc. p. 77* offae monet *B¹D*. offa memonet *B²*. offemonet *C*. offa emonet *FZ*. offa me monet *Camerarius*. offae me monent *Bentleius, Ribbeckius. cf. Muellerus Pros. p. 638* 50. *Ita A* talem facies qualem *B, Turnebus Adv. II 28, Camerarius*. tale facies qualem *CDF* assiduo *D FZ*. assuduo *C* edes *Saracenus, Beroaldus cum A*. aedis *ante ras. B*. edis *CDFZ* 51. *Ita A* te semper *CDFZ* mea *om. C* 52. *Ita A* Quid (d *ex* t) *B* cappadotia *C*. capadotia *BD*. Cappadociad *Birtius l. s. p. 538* tu *ex* ta *corr. D²* simul (m *ex* h *inter scrib.) C* 53. *Ita A* ni hebes] imberbes *D² mrg*. machera *CDFZ*. macera *B* foret (forte *s. scr. m. 3) D* ictu] ict *ex* ///st *corr. B* occideras *Dousa Expl. III 7 cum A*. occideris *B¹CD*. occideres *B²FZ. cf. Seyffertus 'Jahresbericht' a. 1886 p. 57* 54. *Ita A* PIR. *praem. B. om. CDFZ. add. iam Bothius* At peditastelli quia erant *ex A Studemundus Hermae vol. 1 (a. 1866) p. 282 sqq.* At peditas telu quia erant *BCD (nisi quod* teluquia *D)*. At pedites reluquia erant *F*. At peditas reliquia erant *Z*. Satietas belli quia erat *Ritschelius*. At peditatus reliquiae erant *Camerarius: de quo cf. Proleg. Trin. p. CCXXI. 'an fuit* Satiatus belli quia eram?' *Ritschelius*. At satias belli quia erat *Hauptius Opusc. vol. II p. 136* siui uiuerent *Bothius cum A*. si uiuerent *BCDFZ*

ARTOTROGVS

Quid tíbi ego dicam, quód omnes mortalés sciunt, 55
Pyrgópolinicem te únum in terra uíuere
Virtúte et forma et fáctis inuictíssumum?
Amánt ted omnes múlieres, neque iniúria,
Qui sís tam pulcer. uél illae quae here pállio
Me réprehenderunt.

PYRGOPOLINICES

Quíd eae dixerúnt tibi? 60

ARTOTROGVS

Rogitábant: 'hicine Achílles est?' inquít mihi.

61—63. *Servius plenior ad Buc. V 58:* antiqui autem ergo pro merito dicebant, sicut hic accipitur: Plautus...in Milite: 'Hicine

55. *Ita A* Quid *ex* Quit *B.* Quit *C* tibi *del. Lorenzius* quem *Bentleius* onis *C* mortale sciunt *CD* 56. *Ita A, nisi quod* PYRGOPOLYNICEM *teste Loewio,* PYRGOPOLYNICEN *teste Studemundo* Pyrgopolinicem te *FZ.* Pyrigo pol inicente B^1. Pyrigo polinicen te B^2. Pirigo pol inicente *C.* Pyrigopol initente D^1 *(*te *separ.* D^2. Pyrgopolinitem *corr.* D^3*). cf. adnot. Ribbeckii.* Te Pyrgopolinicem *Lorenzius: cf. Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 612* interrã *C.* intra *D* 57. U(IRT)U(TE)ETFORMAETFACTISINUICTISSIMIS *A* Virtutẽ *CD* inuictissumum *nescioquis apud Ritschelium et ipse Ritschelius praef. Stichi p. 17.* inuictis sumus B^1. inuictis sumis B^2D^1. inuietis sumis *C.* inuictis summis *FZ.* inuictissimis *codd. Pyladis.* inuictissumis D^3, *ut Ritschelius edidit* 58. AMANTTEOMNESMULIERESNEQ·INIURIAM *A.* Amant ted omnes *Bothius, Brixius Quaest. p. 24 sq., Ritschelius Nov. exc. p. 37.* Amant te onis *C.* Amanteomis *D (*t *sup. scr.* D^2. te *separ.* D^3*).* Amant te omnes *BFZ cum A.* Te omnes amant *edidit Ritschelius.* Amant te unum omnes *Muellerus Pros. p. 735* ,iniuria ,neque *C.* neque id iniuria *Ritschelius cum Pylade.* neque hercle iniuria *Camerarius* 59. QUIESTANPULCHERUELILLAEQUAEHEREPALLIO *A* Quiistã *C et (nisi quod* si *ras. ex* st*) D.* Quista *B* pulcher uel illae quae *Z, ut A.* pulcherũ uel illaeq' B^1. pulcherũ. *(. add.* B^3*)* uel illae quae B^2. pulcherũ uel illa eq; *C.* pulcherũ PY. uel illaeq; *D (*i *ex* l *et* a *ex* e D^1, PY *et punctum* D^2*).* pulcher uel ille eque *F.* pulcher ut uel illae quae *Camerarius* here *Z cum A.* hercle *BCDF.* herei *Fleckeisenus Ep. ad M. Hertzium p. 31 et Buechelerus de decl.*[2] *p. 120. cf. Ritschelius Op. vol. II p. 255* 60. *Ita A, nisi quod* ERE *pro* eae *teste Studemundo,* EAE *vel* ERE *teste Loewio* reprehendere *Z.* reprehenderunt ...*Brixius* PYR.] ARTO D^2 Quid eae *Ritschelius.* quidere *B.* quid ere *CD.* quid here *FZ* dixere *Z* 61. *Ita A* ART.] PY. D^2 hicine achilles *Servius plenior cum A.* hicine achillis *BD.* hic inachillis *C.* hicne achilles *FZ.* hicin Achilles *edidit Ritschelius* inquit mihi *Servius plenior cum A, Acidalius.* inquid tibi *C.* inquit tibi *BDFZ*

'Immo éius frater' ínquam 'est'. ibi illarum áltera
'Ergó mecastor púlcer est' inquít mihi
'Ét líberalis. uíde caesaries quám decet.
Ne illaé sunt fortunátae quae cum istó cubant.' 65

PYRGOPOLINICES

Itane aíbant tandem?

ARTOTROGVS

Quaén me ambae obsecráuerint,

...pulcher' *Idem ad Georg. II 393:* ergo ueteres pro merito dicebant. hinc Plautus in Milite glorioso: 'Hicine...pulcer est'

---

mihi inquiunt *Guyetus.* inquito *Bothius.* inqui *(pro* inque*)* *Rutgersius Var. lect. V 17.* inque id mihi *reicit Ritschelius.* inquit mihi *eicit ut ex v. 63 illatum (pro* Peleius *vel* Nereius *vel* Achillest Thetidis filius*, Fleckeisenus Nov. ann. vol. 113 (a. 1876) p. 272* 62. IMMOEIUS-FRA(TE)RINQUAMESTIBIILLARUMALTERA *A* Imo *Z* eiust *Lorenzius Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 613* inquam est *Servius priore loco cum A, om. Servius posteriore loco.* inquam *BCDZ* quam *F* ibi...altera *om. Servius utroque loco* ibi illarum *Ritschelius cum A.* innuit illarum B^1CD^1, *nisi quod* inquaminuit *iungit* B^1. inuit illarum D^3. innuit illarum B^2FZ. inquit illarum, *deleto* inquam, *Scaliger.* infit illarum *Palmerius.* annuit illa tum *Acidalius.* inde illarum *Guyetus.* inuit, *deleto* illarum, *Pareus.* inquam: Infit altera *vel* inquam: Inquit altera *Ritschelius in adn.* inibi illa *Bergkius Opusc. vol. I p. 674*

63. ERGOMECASTORPULCH(ERE)STINQUITMIHI A me castor *BCZ* pulcher est inquit *Z.* pulchere si inquid *BC.* pulchere siinquit *D (separ. D^3).* pulchre si inquit *F.* pulcher hic inquit *'prisca exemplaria' Pii.* pulcer est *Servius posteriore loco.* pulcher *idem priore* mihi *in ras. C* 64. *Ita A* Eliberalis *F* uide *ex 'codd. ant.' Pylades, Scioppius IV 7, Acidalius.* uida & *B.* uidaet D^1. indaet et *C.* iuda et *F.* uisa et D^3. uisus est *Z.* uisus *Camerarius: quo alii ad hanc constructionem usi:* pulcher est, inquit, mihi et liberalis uisus cęsaries *Z.* caesariis *BF.* caessariis *D.* cesariis *C* 65. *Ita A, nisi quod* ILLO Nę *D* illę *C* fortunatę quę *Z.* fortuna teq; B^1. fortunatę q^{vo} B^2. fortunateque CD^1. fortunate q̃ D^3 isto *libri praeter A, Fleckeisenus Philol. vol. 2 (a. 1847) p. 79.* illo *cum A Ritschelius* cubat B^1CD^1: *corr.* B^2D^3 66. ITANEAIEBANTTANDEM#QUAENMEAMBAE-OBSECRAUERINT *A teste Studemundo: ubi* QUAEUME *Loewius Hinc pers. notas om. D* Itane aibant *Ritschelius.* Itane aiebat *Camerarius, unde* aibat *Guyetus.* Itanea leuat *BCD.* Itane ea dicunt *F.* Itane dicunt *Z.* dicunt *e 'codd. ant.' affert Pylades,* aiebant *autem ex antiquissimo, in quo scriptum est* 'itane aliena tandem'*: cf. Baierus p. 86* quaen me ambae *ex A Studemundus Wölfflini Arch. vol. 1 (a. 1884) p. 116.* quae me ambae *BZ, Ritschelius.* quemeambe CD^1. que me ambe D^3. quaene ambae *Scioppius Susp. lect. V 7.* quin ambae *Guyetus* obsecrauerit BCD^1: *corr.* D^3. obsecrarint *F.* obsecrauerant *Pareus.* obsecrauerunt *Lorenzius*[1]

Vt te hódie quasi pompam íllac praeterdúcerem?

PYRGOPOLINICES

Nimiást miseria nímis pulcrum esse hominem.

ARTOTROGVS

Ímmo itast:

Molestaé sunt: orant, ámbiunt, exóbsecrant,
Vidére ut liceat: ád sese arcessí iubent: 70
Vt tuó non liceat dáre operam negótio.

---

68. *Donatus in Eun. IV 7, 19:* Animaduerte quantam uim habeant ad delectandum in comoediis seuerae sententiae, cum a ridiculis personis proferuntur: quale est apud Plautum, ubi miles suam formam admirans ait: 'Nimia est... hominem' *Idem in Ad. III 3, 45:* Hae sunt sententiae et semper probabiles et pro personis ridiculae. Plautus in Milite glorioso: 'Nimia est...hominem'

---

67. *Ita A, nisi quod* ILLAMPRAETERDUCERENT *(in fine post* T *signum* C *litterae simile sibi dispicere visus est Studemundus)* Vt te *BCD, codd. Pyladis.* Vt *FZ* quamsi *B ante ras.* ponpam *CD* illac *Z, Ritschelius in adn.* illa *B ex ras., Scioppius IV 7.* illã *B ante ras.* cum *CD.* illam *F. cf. ad v. 210* preterducerem *DF* 68. NIMIASTMISERIANIMISPULCHRUMESSEHOMINEM#IM || MOITAST *A teste Studemundo litteris* IMIA, RIA *et* ITAST *incertis: itemque Loewius, nisi quod pro* MOITAST *incertas litteras* EAOIE *enotaverat dubitanter* PYR. *om. DFZ cum C* Nimia est miseria *cum Donato Beroaldus, Aldus.* Nimis miseria *(ex* miseriã *C) BCD.* Nimis misere *FZ.* Nimis miseri animi est *codd. Pyladis* pulchrum *BCDFZ cum Donato* hominem ART. Immo itast *ex A Studemundus l. s. s.* hominem *BCDFZ.* hominem. AR. Mihi *Ritschelius.* mihi quidem *Ribbeckius* Nimiaest miseriae mihi pulcrum esse hominem nimis *Fritzschius Ind. Rost. a. 1850 p. 4.* Nimis miseriarumst *(vel* miseriaest*)* pulchrum esse hominem te nimis *Muellerus Pros. p. 467.* Nimis miserumst nimis pulchrum esse hominem. AR. Pol mihi quoque *Ritschelius in adn.* 69. MOLESTAESUNTORANTAMBIUNTEXOBSECRANT *A teste Studemundo, nisi quod* T *ante* O *et* BSE *litteras incertas esse adnotat. priorem partem eodem modo legerat Loewius: exitum non expediverat* ART. *vulgo praemissum om. FZ Ita Studemundus ex A l. s. s.* Molestae *(*Moleste *CF)* sunt orant ambiunt obsecrant *BCDFZ, ubi* Molestiae *Ritschelius,* sunt mihi *Camerarius,* ambae et *Fritzschius l. s. s.,* sunt mulieres: orant, ambiunt *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 638,* orant, adeunt, obsecrant *Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 333.* Molestiae sunt, orant, plorant, ambiunt *Hilbergius Epist. ad Vahlenum a. 1877. cf. Muellerus Pros. p. 468, Birtius p. 525* 70. UIDEREUTLICEATADSESEARÇESSIIUBENT *A* Viderit ut *B ante corr. cum CD.* Videri / ut *ex corr. B* se *F* ad se te *Birtius l. s. s. p. 525* accersi *BCDFZ* 71. *Ita A* PYR. *praemittunt FZ* Vt tuo non liceat *B.* Vt tuo noliceat *C.* Vttuonoliceat D^1. Vt tuo nõ liceat D^2. Vt una liceat *FZ* dare

PYRGOPOLINICES

Vidétur tempus ésse, ut eamus ád forum,
Vt ín tabellis quós consignaui híc heri
Latrónes, ibus dínumerem stipéndium.
Nam réx Seleucus me ópere orauit máxumo, 75
Vt síbi latrones cógerem et conscríberem.
Regi húnc diem mihi óperam decretúmst dare.

ARTOTROGVS

Age eámus ergo.

---

74. *Nonius p. 486, 11:* Ibus pro is ... Plautus Milite: 'Latrones...stipendium' *Donatus in Eun. III 1, 42:* Disciplina est comicis, ut stultas sententias, ita etiam uitiosa uerba, adscribere ridiculis imperitisque personis. Vt Plautus: 'Latronibus ego ... stipendium' *(*utplatusibus denumerem stipendium *cod. Canonic. teste Dziatzkone)* inquit ex persona militis*: cf. Caesar p. 23. 111 Placidus p. 57, 21:* Ibus, iis, illis. Plautus in Milite glorioso: 'Ibus stipendia dinumerem' *(ubi verba* Plautus ... dinumerem *solus liber glossarum habet)* 75. 76. *Servius ad Aen. XII 7 (ex propria, ut vid., lectione: cf. Laemmerhirt p. 357)*: Latronis ... Plautus in Pyrgopolinice aperte ostendit quid sint latrones, dicens: 'rex me Seleucus misit ad conducendos latrones' *(*nam rex me seleucus me opere orauit maxime ut ei adconducerem latrones et conscriberem *cod. F)*

---

operam *BD*³, *Aldus.* adreoperã *D*¹. adse operam *C.* adire operam *FZ.* operam dare *Camerarius, Ritschelius* negotio *B*²*D*³. negotii *B*¹*C.* negtii *D*¹. negocii *FZ* 72. UIDETURTEM(PUSE)SSE(UT)EAMUSADFORUM *A* PYR. *om. FZ* eat mus ad *(*at *C) CD V. 73. 74. 77 delet Guyetus* 73. UTINTABELLISQUOSCONSIGNAUIHICERI IHIC *incertis A teste Loewio: etiam* CO *litteras incertas esse notat Studemundus ('in fine neque* INTERIM *neque* CEREIS *scriptum erat' idem)* quas *FZ* designaui *Birtius l. s. s. p. 535* hic heri *FZ.* hic aeri *B*¹*CD.* hic aeris *B*². interim *Ritschelius coll. v. 38* tabulis *et* hic cereis *Bergkius Opusc. I p. 111* 74. latrones ibus *Nonius.* Latronis bus *CD*¹. Latronibus hibus *F.* Latronibus *BD*³*Z, Donatus* dinumerem *B*², *Placidus.* denumerent *C.* denumerenm. *D*¹. denumerem *B*¹*D*³*FZ, Nonius.* ego denumerem *editur apud Donatum* stibendium *C Cf. testimonia* 75. res seleuticus *B*¹*: corr. B*². res seleucus *CD*¹ *(*rex *D*³*)* operæ *C* maximo *B.* maxumo *CDFZ* 76. latranes *CD*¹*: corr. D*³ cogerem *D*³. cogerenm *D*¹ Vt sibi latrones cogerem] *cf. testimonium* 77. Regi *DZ, Lorenzius, Ribbeckius.* Rei *BC.* Legi *F.* Ei rei *Ritschelius ('fortasse tamen sic scriptum fuit:* Ei reí mihi hunc diem *vel* Ei réï mi hunc diem. *quanquam ne id quidem verum puto, sed hoc potius:* Ei réï me hunc diem o. d. d.' *idem)* die *B*¹*CD*¹. diē *B*²*D*³ decret$\overline{\text{st}}$ *B*¹*: unde* decretvst *B*². deoretus *C.* decretus *(*s *inferiore parte evanida, sed a man. 1) D.* decretum est *FZ* 78. ART. *om. F* Age eamus *FZ.*

PYRGOPOLINICES

Séquimini, satéllites.

Agetemus *D.* Age temus *C.* Age tenem' *B ante corr.* Age eamus *(lineola sub* ten *ducta et* a *sup. scripta) B correctus: utrum m. 1 an m. 2 correxerit, non satis certum.* Agite eamus *Pareus.* Agite ergo eamus *Studemundus apud Kellerhoffium p 74* satellitis *B. cf. Buechelerus de decl.*[2] *p. 35.* satellis *(el ex is corr.)* palestrio *C.* satellitis palestrio *D.* satellites *FZ*

ACTVS II

PALAESTRIO

Mihi ad énarrandum hoc árgumentumst cómitas,
Si ad aúscultandum uóstra erit benígnitas. 80
Qui autem aúscultare nólet, exsurgát foras,
Vt sít ubi sedeat ílle qui auscultáre uolt.
Nunc qua ádsedistis caúsa in festiuó loco,
Comoédiai quám nos acturí sumus

---

79. *Cf. Donatus (vel potius Euanthius) praef. Phorm.:* Nam officium prologi ante actionem quidem rei semper est: uerum tamen et post principium fabulae inducitur, ut apud Plautum in Milite glorioso et apud ceteros magnae auctoritatis ueteres poetas

---

Act. II Scaen. 1 Huius scaenae quae prologi vice fungitur formam quae traditur non ubique a Plauto profectam esse post Ritschelium cum alii viderunt tum Ribbeckius: quod tamen eodem Ribbeckio praeeunte non ausus sum Plautina ab alienis discernere, periti non vituperabunt. ceterum v. 79—87 uncis saepsit Lorenzius ducibus Dziatzkone programm. Lucern. p. 2 et Liebigio p. 41, item v. 88—94 duce ex parte Liebigio (qui etiam v. 95—97 damnat): de reliquis s. l. dicetur. cf. Dziatzko dissert. p. 27 sq., Ussingius, Trautweinius de prol. Pl. indole atque nat. p. 46 sqq. PALESTRIO SERVVS *B et rubricator in D (erasis litteris* Palestrio seruus *a D^2 scriptis).* PALESTRIO seruus *FZ. om. 2 versibus vacuis relictis C (cf. ad v. 78)* 79. PA *praem. in D alia m. om. reliqui* ihi *CD^1 (*M *addit in D rubricator)* est *BCDFZ* comtas *B^1CD^1: corr. B^2D^2* 80. at *B^1C.* ad *B^2* autscultandum *(*t *del. m. 3) D* benigni//////tas *(eras.* gi *vel* g*) D* 81. auscultabunt *(corr. m. 2) B.* ausc,l,utabunt *C.* ausculta////////// *(er.* bunt*) D.* auscultare *D (a m. alia corr.) FZ* nolet *F.* nol|& *(*l& *exp. et* it *s. scr. m. 2) B.* nollet *CDZ: cf. Ritschelius Stichi praef. p. 15* exsurgat *B.* exur gat *CD.* exurgat *FZ* 82. sede at tille *C.* sedeattille *(sed erasa altera* t*) D* uult *BCDFZ* 83. adsedistis *D^2.* assedistis *F.* adsedisti *D^1.* assedi *Z* festino *Z* 84. Comoediai *Scioppius IV 7.* Comoedię *Z.* Comediae *BC.* Comediæ/// *D (*æ *ex* ae *D^2).* Comedie *F* quam nos *(sed* Comoediae huius*) Pylades.* quandos *CD^1.* quando *B^1.* quam *D^2FZ.* quam modo *(*quāndò *et* modo *in marg.) corr. B^2, Bentleius, Ritschelius: cf. Fritzschius l. s. s. p. 5*

Et árgumentum et nómen uobis éloquar. 85
Alázon graece huic nómen est comoédiae:
Id nós latine glóriosum dícimus.
Hoc óppidum Ephesust. íllest miles, méus erus,
Qui hinc ád forum abiit, glóriosus, ínpudens,
Stercóreus, plenus périuri atque adúlteri. 90
Ait sése ultro omnis múlieres sectárier.
Is déridiculost quáqua incedit ómnibus.
Itaque híc meretrices, lábiis dum ductánt eum,
Maiórem partem uídeas ualgis sáuiis.

---

93. *Charisius p. 103, 7:* Verrius autem Flaccus sic distinxit, modica esse labra, labia inmodica et inde labiones dici. nam ... Plautus: 'labris...eum': *ubi Verrium* labiis *voluisse adnotat Keilius, nisi quaedam exciderunt post v.* dici 94. *Festus p. 375, 15:* Valgos

---

Comoediae quam nos modo *Camerarius* aucturi (u *exp. m. 2) B.* aucturi *CD*[1]*: corr. D*[2] 85. eloquar (el *ex* ec) *C.* elloquar *Z* 86. Alazon] *lacunam F* grece *BDF.* crece *C* est *Pylades.* eloquar *BCFZ.* eoquar *D. om. Saracenus, Pius* graece est nomen huic *adfert Bentleius in Phorm. prol. 26* (nomen huic, *deleto* est, *idem).* 'eodem *iure potueris* graece nomen huic comoediaest' *Ritschelius* comediae *BCD*[2]. comedie *D*[1]*F* 87. *Hunc versum interpolationi deberi censet Ritschelius (praef. Stichi p. 18) et velut tales expulisse:* Ei Militi esse glorioso fabulae | Nomen poeta uoluit uorsae barbare *Post h. v. lacunam esse volunt duce Ritschelio l. s. s. Brixius et Lorenzius* 88. opidum *BF* Ephesust *Camerarius.* epesum est *B*[1]*CD*[1]. h *sup. scr. B*[2]*D*[2]. ephesum est *FZ.* Ephesumst *Lindemannus, Ribbeckius* illest *Seyffertus Stud. Pl. p. 18. cf. Birtius p. 562.* idē *B. om. CD FZ.* inde *cum v. 91 constructum Bothius, Ritschelius.* idem est *Camerarius.* inde est *Lipsius Ant. lect. IV 14, Lambinus.* inde miles meus erust *Lorenzius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 276, Bergkius Opusc. vol. I p. 673* erus *BD.* ereus *C.* herus *FZ constanter* 89. adforum *B* habiit *D* impudens *FZ* 90. periurii *BCDFZ* adulterii *BD*[2] *FZ.* adelterii *CD*[1] *Post* abiit *colon ponit Brixius verba* plenus...sectarier *complectens cum Ritschelio* 91. Ait se ultro qui *Birtius l. s. s. p. 562* omnis *Z.* omnes *B*[2]*F.* ut omnis *C.* ut omnes (e *ex* i) *B*[1]. omnis (*er.* se *ante* o, e *ex* i *D*[2]) *D* sectarier *B*[2]*D*[2]*FZ.* ectarier *B*[1] *CD*[1] *Ceterum hunc v. proximo postponit Ribbeckius* 92. deridiculo est *Acidalius.* dericulust *B.* deri dicust *C.* derisuiest *in D alia m. ex* deridluist, *ut vid.,* suie *post rasuram.* derisui est *D*[3]*FZ* 93. meretrices *D ex corr., Saracenus, Pius.* meretricis *B*[1]*CD (ante corr.) FZ.* meretriciis *B*[2] labris *Charisius: cf. testim.* labeis *Fleckeiseanus Ep. crit. p. 8* ductant eum *Beroaldus.* ducant eum *BDFZ.* ducunt eum *C.* ductantem *cod. Charisii* 94 Maiorē (ē *ex* is, *ut vid., corr.) D* ualgis suauiis *B*[1]*: inde* ualgis *B*[2]. ualgis sauus *C.*

Nam ego haú diu apud hunc séruitutem séruio. 95
Id uólo uos scire, quómodo ad hunc deuénerim
In séruitutem ab eó quoi seruiuí prius.
Date óperam: nam nunc árgumentum exórdiar.
Erat érus Athenis míhi adulescens óptumus.
Is amábat meretricem áltam Athenis Átticis, 100
Et illa íllum contra: quíst amor cultu óptumus.
Is públice legátus Naupactúm fuit

Opilius Aurelius aliique complures aiunt dici, qui diuersas suras habeant. Plautus in Milite glorioso: [qui talos uitiosos] 'Maiorem ...ualgis sauis: *ubi verba* qui talos uitiosos *expulit Muellerus. mira hinc Fulgentius confinxit p. 565:* 'plus uideas ualgis quam sabis'...ualgia uero sunt labellorum obtortiones in supinatione pacti *Cf. Corp. gloss. vol. IV p. 188, 37:* Valgis foras uersus tumentibus *(ita O. Muellerus ad Fest.: cf. Loewii Prodr. p. 269:* fures uersus tumeantibus *cod. Vatic.:* foras uersū tumentibus *cod. Leid. 67 E) Cf. Leidolphus p. 245* 101. *Donatus ad Ad. I 1, 25:* Item similiter, contra uicissim. Plautus: 'Vt illa...optimus'

---

ualgis sauis *Festi schedae teste Thewrewkio Post hunc v. (damnatum a Guyeto) lacunam esse censuit Ritschelius praef. huius fab. p. 12 sq.* 95. *Hunc v. post 97 collocat Ritschelius. idem suasit Bergkius* hau diu *Ritschelius.* audiu CD^1. aut diu B^1. haud diu B^2, *Camerarius.* iā diu D^2FZ 96. at hunc B^1: *corr.* B^2. at huc *C.* adhuc *F* deuenerim B^2D^2FZ. deuenerit B^1D^1. conuenirit *(n posterior ex* r*) C* ad huncce uenerim *Scioppius IV 7* 97. ab eo cui *Z.* habe oculi *C.* habeo cui *(ras. ex* culi*) D.* habeo///cu////// *(*habeo oculis *ante ras) B.* habeo cui *F* 98. operam *(*per *in ras. et* o *ex corr.: fuit* nam*) C* argumentum *(*gum *ex* cem*) C* exordiar B^2D^2FZ. exordiat B^1D^1. exodiat *C* 99. erus *(*u *ex* a*) C.* herus *FZ* adolescens *F.* ad///ulescens *(*s *eras.) D* optuinus *C* 100. amat *Bentleius* altam *Ritschelius coll. Rud. 741, quod dubitanter retinui.* matre *libri.* matrimā *'prisca exemplaria' Pii.* macte *Aldus, Palmerius.* aeque *Camerarius.* arte *Scioppius V 21.* ortam *Wagnerus 'Litt. Centralbl.' 1876 p. 694: quod a Plauto abhorrere putat Ritschelius.* itidem *Brixius.* ante *Fritzschius l. s. s. p. 5.* acre *Tyrrellius, Ussingius* patre et matre Atticis *Lorenzius*[1]*: cf. Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 278.* et patre et matre Atticis *Niemeyerus 'Philol. Wochenschr.' vol. I (a. 1881) p. 387* Is amat *(*amat *etiam Bentleius)* meretricem a matre *(vel* mer. misere*)* Athenis Atticis *Bergkius Opusc. vol. I p. 34.* Meretricem amabat natam Athenis Atticis *praecedente unius v. lacuna, in qua* is *extiterit Schenkelius Stud. Pl. p. 80 = p. 686.* Is amabat meretricem ⟨itidem quae illo tempore Habitabat cum sua⟩ matre Athenis Atticis *Leo Mus. Rhen. vol. 38 (a. 1883) p. 25, fortasse vere* 101. Et] ut *Donatus* qui est *BDFZ, Donatus.* quid est *C* amoris cultor optimus *Donatus* 102. Naupactum hinc fuit *vitiose Lambiniana*

Magnái rei públicai grátia.
Intéribi hic miles fórte Athenas áduenit.
Insínuat sese abséntis ad illam amícam eri: 105
Occépit eius mátri suppalpárier
Vino, órnamentis ópiparisque obsóniis:
Itaque íntumum ibi se míles apud lenám facit.
Vbi prímum euenit míliti huic occásio,
Sublínit os illi lénae, matri múlieris 110
Quam erus méus amabat. nám is illius fíliam
Conícit in nauem míles clam matrém suam
Eamque húc inuitam múlierem in Ephesum áduehit.

---

103. *Marius Victorinus p. 147, 22:* Pari ratione syllabarum diuisio uel conexio eandem metris uarietatem dabit, ut rei magnai publicai gratia. nam si diductionem syllabarum ad unitatem reuoces, ut sit 'magnae' et 'publicae', ex trimetro acatalecto brachycatalectum trimetrum efficies

---

103. Magnai reiipublicai *Lambinus Faernum secutus.* Rei magnai publicai *Marius Victorinus.* Magna rei publicā B^1CD^1. Magna rei publicae B^2D^2. magna rei publice *F*. magna reip. *Z* gratia D^2FZ. gratiast BCD^1. gratiai *Marii Victorini codices AB* 104. Interibi *Acidalius.* Interiuit B^1. Interi uit D^1. Interiuit *(inter* i *et* u *incohata* b*)* *C*. Interī ut B^2. Interī iuit D^2F. Interrim iuit *Z*. Interim ut *Camerarius* hinc *Z* milis *B* athenis *C ante corr.* 105. Insunuat *C* absentis *Ribbeckius. om. libri, Ritschelius* at illam B^1C: *corr.* B^2. adittā *ex* atillā D^1: *separ.* D^3 amicam meri *C*. amicam ///eri *(*m *erasa)* *B*. amicā·///eri *(erasa* m*)* *D*. amicam heri *FZ*. amicam eri mei *Ritschelius duce Camerario: cf. Luchsius in Studemundi Stud. vol. 1 p. 37, Buggius Op. ad Madvigium p. 163* 106. *Antecedentibus continuat B* matri subpalparier *B*. matrisubpalparitī *C*. matris culpaparitī *(*culpap *alia m. litteris* ubpalu *erasis)* *D*. matris culpa pariter *FZ* 107. opi‿parisque *B*. opiparais *C* 108. intimum *BCDFZ* milis BCD^1: *corr.* D^2 *et* D^3 facit *ex* fecit *C* 109. euenit *(*n *ex* v *incohata)* *C* huic *(*hinc *C)* occasio *BCD, codd. Pyladis. om. FZ* 110. Sublinit os illi *Scutarius.* Sublinitos illos B^1. Sup linitos illis *C*. Sublinit os illis B^2. Sublinitos illis D^1: *separ.* D^3. Subliniri os illis *(suprascr.* t ri*) alia manus in D.* Subliniri os illi *FZ*. Subleuit os illae *Camerarius.* Sublinit oscillum *Leo l. s. s. p. 25* lenae *D, Scutarius.* laenae B^1. laenę *C*. bene *FZ*. laenae *corr.* B^2. et lenae *Camerarius* matri/// *(*s *erasa)* *C* 111. filia *ex* filius *corr. C*. filia B^1 D^1: *corr.* B^2D^2 112. Coniicit *Camerarius.* Contigit *B*. contegit *CD*. compegit *FZ*. Coniecit *Lachmannus ad Lucr. p. 128, Ribbeckius* innauē *B* milis BCD^1: *corr.* D^2 clamat rem suam *(*clāmat *D.* re sua *ex ras. idem)* B^1CD. clam matre sua *FZ*. clam ad rem suam B^2 113. huc inuitam *BCDF*. inuitam huc *Z* aduehit B^2D^3F.

Vbi amícam erilem Athénis auectám scio,
Ego quántum uiuos póssum mihi nauém paro: 115
Inscéndo, ut eam rem Naúpactum ad erum núntiem.
Vbi súmus prouecti in áltum, fit quod dí uolunt:
Capiúnt praedones náuem illam ubi uectús fui.
Prius périi quam ad erum uéni quo ire occéperam.
Ille quí me cepit, dát me huic dono míliti. 120
Hic póstquam in aedis me ád se deduxít domum,
Video íllam amicam erílem, Athenis quaé fuit.
Vbi cóntra aspexit me, óculis mihi signúm dedit,
Ne se áppellarem. deínde, postquam occásiost,
Conquéritur mecum múlier fortunás suas. 125
Ait sése Athenas fúgere cupere ex hác domu:

---

uenit B^1CD^1. auehit *Z*, *Acidalius* *V. 114. 115 sic collocavit Acidalius: inverso ordine libri* 114. Vt *Ritschelius falso de B codice testimonio fretus* 115. quantum uiuus possum *BCD*, *quod remouere non audeo: cf. Niemeyerus l. s. s. p. 387 et Bugge Opusc. ad Mulvig. p. 163 sqq.* quantum citius *(citius voce suprascripta)* possum B^2, *Camerarius.* quantum unus possum *FZ.* quanto citius possum *Lambinus.* quantocius possum *Gulielmus.* quantum possum, unus est quantum possum *Acidalius.* tantum quantum potis sum *Ritschelius.* quantum tutus possum *Ribbeckius.* quantum possum uili *Schoellius 'Litt. Centralblatt' a. 1882 p. 610* mihi] mihi iam *F* 116. Inscendo *B*, *'prius exempl.' Pii.* Incendo *CD.* Incedo *FZ* aderum B^2. ad erum *alis m. in D.* aterum B^1D^1. alterum *C* nuntiet B^1CD. nuntiem *corr.* B^2. nunciem *Z* 117. prouecto *C* fit quod di uolunt *Weisius, Fritzschius Ind. schol. Rost. a. 1850 p. 5 (quae pro parenthesi esse vult Ribbeckius).* fit quod uolunt *B.* sit quod uolunt *CD.* sicut uolunt *FZ.* t sequi uolens *D marg. al. m.* id quod uolunt *Camerarius.* id quod di uolunt *Lipsius Ant. lect. IV 14, Bentleius.* atque aduolant *Acidalius* Praedones, capiunt *transponens.* sicut uoluerunt *cum Bothio Ritschelius* 118. praedonis *B.* prēdonis *C.* predonis *D.* predones *FZ* 119. periit — uenit — iret *B ante ras. CD ante ras.* aderum *B. idem ex* aderam *C* 120. qui *Beroaldus. om. libri* cępit *Z* huc BCD^1: *corr.* D^3 domo *ante ras. D.* dono *corr.* D^3 121. p̄quā *B: cf. Ritschelius Opusc. vol. II p. 549* inaedis *B.* inedis *CF* me at B^1D^1. me ad B^2D^2. meat *ex* meas *C* sese *codd. Pyladis* deduxit *Camerarius.* duxit *BCDFZ* med ad se adduxit *Fleckeisenus: cf. Ritschelius Nov. exc. p. 40* 122. uideo illam, amicam *interpunxit Muellerus 'Nachtr.' p. 109* atenis *B.* at henis *(at henisq;) C* q; B^1CD^1. que *F.* q̄ᵉ *corr.* B^2. q̄ *corr.* D^3 123. oculis *ex* osculis *D* 124. apellarem *B* deinde *B.* dein *reliqui* posquam CD^1. postquam D^2. *cf. Ritschelius Opusc. vol. II p. 549* est *BCDFZ* 125. m///e‿cū *B.* mae cum *C.* m///ecum *D* fortuna sua B^1CD^1: *corr.* B^2D^2 126. athenis *D.* athēnis *ante corr. C* cuperet B^1CD *ante ras.: corr.* B^2

Sese íllum amare, méum erum, Athenis quí fuit,
Neque péius quemquam odísse quam istum mílitem.
Ego quóniam inspexi múlieris senténtiam,
Cepí tabellas, cónsignaui clánculum, 130
Dedi mércatori quoídam, qui ad illum déferat,
Meum erúm, qui Athenis fúerat, qui hanc amáuerat,
Vt is húc ueniret. ís non spreuit núntium:
Nam uénit is et in próxumo hic deuórtitur
Apúd paternum suom hóspitem, lepidúm senem. 135
Atque ís illi amanti suo hóspiti morém gerit
Nosque ópera consilióque adhortatúr, iuuat.
Itaque égo paraui hic íntus magnas máchinas,
Qui amántis una intér se facerem cónuenas.
Nam unúm conclaue, cóncubinae quód dedit 140

---

ex hac domu *BCDFZ.* ex hac domo *Langenus Anal. Pl. II p. 8* *Versum Plautinum non esse demonstravit Abraham Stud. Pl. p. 198* 127. amaret B^1CD^1: *corr.* B^2D^2 herum meum *F* 128. odisset B^1C *et D ante ras.: corr.* B^2 qua B^1CD: *corr.* B^2 milite B^1C D^1: *corr.* B^2D^2 129. qm *B* sententia D^1: *corr.* D^2 130. Çępi *Z.* Scripsi, *Bergkius Opusc. I p. 34* Cepit apellas *C.* Cepitabellas (b *ex* p) *D* consignauit B^1C *et D ante ras.: corr.* B^2 clanculum *cum sequentibus iungit cum Bergkio Op. I p. 34 Forchhammerus apud Ussingium V 2 praef.* 131. me pecatori *C* cuidam *BCDFZ* mercatori, qui illas ad illum *Bentleius* qui at CD^1: *corr.* D^2. quia B^1. quiad B^2 //illum *D* *Cf. Wirtzfeld de consec. temp. p. 28* 132. *Versum cum Guyeto Plautinum esse negat Ritschelius, in prologo non respuit Ribbeckius: cf. Niemeyerus l. s. s. p. 350 et Langenus Pl. Stud. p. 51* uerum *B ante ras. cum CD* hac BD^1: *corr.* D^2. hec *C* 133. his *B ante ras. cum C et ante ras. D* ueniretis non B^1. ueni retis non *C.* teniretis non D^1: *corr.* D^2 nontium *D.* nuncium *CZ* 134. Nam *Seyffertus.* Nam et *BCDFZ, Ritschelius* uenit is et in proxumo hic *Ribbeckius: cf. Bachius de dem. pron. p. 53.* uenietis (t *add. m. 2*) in proximo hic *B.* uenit eius in proximo hic *C.* uenit et is in proximo hic *DF, codd. Pyladis.* uenit et in proxumo hic *Z* deuortitur *F.* deuertitur *BCD.* diuortitur *Z* uenit et hic in pr. deu. *cum Bothio Ritschelius* Nam aduenit *(ita iam Ussingius)* atque in pr. hic deu. *Schenkelius l. s. s. p. 8 = 613* 135. paternum suum *Guyetus.* suum paternum *BCDFZ. cf. Muellerus Pros. p. 327* 136. Atque is illi *Ritschelius, ut v. 777.* Itaque illi *libri.* Itaque ille *Pius.* Atque ille *Ussingius.* Isque illi *inter alia Muellerus Pros. p. 327* mortem *C et ante ras. D* 137. uiuat *CD* 139. Qui amantis *B.* Quiamantis *D.* Quia mantis *C.* Qui amantes *FZ* facerent *FZ* conuenas *Camerarius.* conuenias B^1D^1. conueni as *C.* conueniasre *(h. e.* conuenire*) corr.* B^2. enti *sup. scr.* D^2. conuenientias *FZ* faciam ut conueniant *codd. Pyladis* 140. conclauem *B ante ras CDZ* con-

Milés, quo nemo nísi eapse inferrét pedem,
In eó conclaui égo perfodi párietem,
Qua cómmeatus clam ésset hinc huc múlieri.
Et séne sciente hoc féci: is consiliúm dedit.
Nam méus conseruos ést homo haud magní preti, 145
Quem cóncubinae míles custodem áddidit.
Ei nós facetis fábricis et doctís dolis
Glaucúmam ob oculos óbiciemus eúmque ita
Faciémus ut, quod uíderit, ne uíderit.
Et móx ne erretis, haéc duarum hodié uicem 150

---

145. *Donatus in Hec. I 2, 100:* Nam hic inceptiua particula est, ut: 'Nam...pretii' Plautus in Milite glorioso 148 149. *Priscianus VI 7 (Gr. l. vol. II p. 200, 11):* Plautus in Milite glorioso: 'Glaucumam...uiderit', *unde pendet Osbernus p. 258*

---

cubine B^1CDF. concubinę B^2 quodedit CD^1: *corr.* D^2. quidem Z
141. quo] q̃m̃ B eapse *Turnebus Advers. II 28.* ea se BC *et ante ras.* D. ea D *ex ras. et* FZ. ea ipsa *Pylades* pedum C. pede *servato* ea se *Dousa Expl. III 8* 142. conclauid *Guyetus, Ritschelius Nov. exc. p. 72.* conclaui clam *(ex v. 143) Muellerus 'Nachtr.' p. 7* perfodiui *edidit Ritschelius* 143. clam *vulgo omissum libri omnes: cf. 142* hinc huc B^1. hinc huic B^2, *Camerarius.* hic huc CD. hic huic FZ
144. *Hunc versum damnat Dziatzko Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 53* senem scientem B^1C *et ante ras.* D: *corr.* B^2. se nesciente D^3 feci is B^2 *et* D *(ex ras.): item* FZ. fecis/// /// *(*fecisti *vel* fecistis*)* B^1. fæcitis C. fecitis D *ante ras.* *De v. 145—149 cf. Dziatzko l. s. s.* 145. conseruus $BCDFZ$, *Donatus* haud B^2D^3FZ, *Donatus.* haut D^2. aut B^1CD^1 preti CD^1. pretii BD^2, *Donatus.* precii FZ 146. concubine B^1D^1CF. concubinę B^2D^2 custodem *(*u *ex* o*)* D. custodes C 147. EINOSFACE*(vel* I*)*TISFABRICIS(ET)FA*(vel* R*)****SDOLIS A *('*FACTI *quam* FRI** *litteras extitisse probabilius est; constat neque* FABRI *neque* FICTI *in codice fuisse' Studemundus, qui simul* EI, SF, ETISF, BRI, D *litteras incertiores esse significat)* facetis A, *Camerarius.* facitis B *ante ras.* CD^1. factis *ras.* B. factitiis D^2Z. facticiis F fabritios *(*ti *ex corr.)* C doctis dolis $CDFZ$. dolis dolis B. doctis *in marg.* B^2. *in* A *propter* facetis fabricis *scriba errore* factis *videtur pro* doctis *posuisse*
148. GLAUCUMAMOBOCULOSIC**MUSEUMQ·ITA *(*OBOCULOSIC *6 extremis litteris dubiis teste Studemundo.* ABOCULISEIC *dubitanter Loewius)* A. Glaucomam Z, *Prisciani* BGL. glaucunam *Prisciani* Rr. Glaucuma BCD. Glaucum F ab oculis *Prisciani* K obiciemus B^2, *Prisciani libri plerique.* obitiemus B^1CD. obiiciemus FZ. abiciemus *Prisciani* H. abicimus *Prisciani* K eum que ita B. eum queita C 149. FACIEMUSUT(QUO)DUIDER(IT)NONUIDERIT A quid FZ ne uiderit *Ritschelius ex Prisciano.* ne uideat *Prisciani* $RBAD$. non uiderit *libri Plautini omnes, Prisciani Vat.* neuiderit *Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 396*
150. ETMOXNEERR(ETI)SHAECDUARUMHODIEUICEM *(litteris* ERRE-

Et híne et illinc múlier feret imáginem,
Atque éadem erit, uerum ália esse adsimulábitur.
Ita súblinetur ós custodi múlieris.
Sed fóris concrepuit híne a uicinó sene.
Ipse éxit: hic illest lépidus quem dixí senex. 155

PERIPLECOMENVS. PALAESTRIO

PERIPLECOMENVS

Ni hércle diffregéritis talos pósthac, quemque in tégulis
Víderitis aliénum, ego uostra fáciam latera lórea.

TISHAEC *dubiis) A* mox ne erretis *Handius Tursell. III p. 662.* mox, ne erretis *vulgo* hec *F* uicem *adfert Bentleius in Eun. III 5, 58.* in uicem *Acidalius, Ritschelius. cf. ad Men. Arg. 10.* unicam *Birtius l. s. s. 561* 151. ETHINCETIL.LINCMULIERFER(ETI)MAGINEM *A* hinc et illinc D^2 *F Z cum A, Bentleius l. s. s.* hic et illinc *BCD*^{1}. hic et illic *cum Lambino Ritschelius* mulier/// *(er.* i) *C* feret B^2 *D (e ras.) F.* utferet *C et D ante ras.* ut ferret B^1. fert *Z* mulierum feret huc gradum *Ussingius* 152. ATQ·EADEMERITUERUMADSIMULABITUR *litteris* SIM *dubiis teste Studemundo A: idem Loewius, nisi quod* UERUM *non dispexerat* eritnerũ D^1*: separ.* D^2 esset B^1 *C et D ante ras.* atsimulabitur B^1 *CD*^{1}. assimulabitur D^2 *FZ* 153. ITASUBLINETUROSCUSTODIMU(LIE)R(IS) *A* sublinetur os *Guyetus.* sublinitorest D^1. sublitores *C.* sublinit//// B^1. sublinitust^{os} B^2. sublinitus est *(ac dein* custos*)* D^2 *(or expunctis et* us *suprascriptis).* sublinitus est *FZ.* sublinitur os *Scutarius, Acidalius.* sublinitum est os *Camerarius, Scioppius I 12* custos (di *exp. et* s *inserta corr.)* D^2. custos *FZ* mulieres *B* 154. SEDFORISCONCREPUITHINCAUICINOSENE *A* auicino *B.* a uitino D^1*: corr.* D^2 sene *B.* senẽ *CD*^{1}. senis D^2 *FZ* 155. IPSEEXITHIC******(LE-GI)DUSQUEMDIXISENEX *(ubi* SENEM *extrema littera dubia Studemundus) A* illest *BCDF.* ille est *Z* dixit B^1*:* t *exp.* B^2. dix̄ *CD*^{1}. dixi D^2 senex ẽ B^1 *et ante ras. D:* ẽ *exp.* B^2. senex est *C* Periplectomens palestrio *add. B* *Ceterum h. v. damnat Guyetus*

Act. II scaen. 2 PERIPLECTOMENUS PALAESTRIO *A.* PERIPLECTOMEN› SENEX PALESTRIO SERVVS *B. nullo intervallo ac sine inscriptione superioribus continuant CD.* Periplectomenus senex. Palestrio seruus *FZ, nisi quod* Periplectominus *Z.* Periplecomenus *scripsit Ritschelius Proleg. in Trin. p. 88: cf. praef.* 156. PE *(ut solet) praem. B: item* D^2 NIHERCLEDEFREGERITISTALOSPOSTHAC(QUEM)QUEMINTEGULIS *A* Niercle *C.* Nisi hercle *B* diffregeritis talos *Ribbeckius Com. frag.*^{2} *p. LVI.* defregerit ista los B^1. defregret istalos D^1. defregeritis talos $B^2 D^2$ *F, Ritschelius.* defrieret ista los *C.* defregeretis talos *Z* post hac *B* quemque *BCD.* quenque *FZ* integulis *B* 157. UIDERIT(ISA)LIENUMUESTRAEGOFAC(IAMLATERA)LOREA *A* alienum D^1*: corr.* D^2 ego uostra *B.* ego ũra *CD.* ego uestra *FZ.*

Mi équidem iam arbitrí uicini súnt, meae quid fiát domi:
Íta per inpluuium íntro spectant. núnc adeo edico ómnibus
Quémque a milite hóc uideritis hóminem in nostris tégulis 15
Éxtra unum Palaéstrionem, huc déturbatote ín uiam.
Quód ille gallinam aút columbam sé sectari aut símiam
Dícat, disperístis, ni usque ad mórtem male mulcássitis.
Átque adeo ut ne légi fraudem fáciant aleáriae,
Ádcuratote út sine talis dómi agitent conuíuium. 16

---

uostra ego *cum A Brixius, Ribbeckius: cf. Baierus l. s. s. 167, Kaempfus l. s. s. p. 19* fatiam *B* lorea *D*¹. loreare *D*² *FZ* 158. MIHIEQ·DEMIAMARB(IT)R(IUICINI)SUNTMEAEQUIDFIATDOMI *A* Mi equidem iam *duce A Beckerus in Studemundi Stud. vol. 1 p. 246, Luchsius Comm pros. I p. 17.* Mihi quidem iam *BCDFZ.* Mihi quidem *Ritschelius* Mi quidem iam *Fritzschius l. s. s. p. 6, Bentleius* arbitri uicini sunt *Camerarius confirmante A.* arbitri& uicis eunt *B*¹. arbitri& uicini sciunt *B*². arbitriæ uicis eunt *C.* arbitri///uicis eum *D*¹ *(eras. &): e supra in ras. loco D*². arbitri insunt *FZ.* arbitri uisunt *Scutarius.* arbitri e uicini sciunt *Scioppius V 21.* mee *F* fiat *D*². faciat *D*¹ 159 ITAPERIMPLUUIUMINTROSPECTANTNUNCAD(EOEDI)COOMN(IB·) *A (Studemundo inter* AD *et* CO *spatium paulo angustius ad capessendas* EOEDI *litteras esse videtur)* impluuium *FZ cum A* introspectant *B* adeo *(e ex i m. 2) D* 160. QUEMQUEMAMILITEHOCUI(DEB)ITIS(HO)MIN(EM)IN NOSTRIS||(TE)GULIS *(quartam a fine litteram* O *vel* U *esse testatur Lewius,* U *Studemundus) A* Quemquem *(ut A) Bentleius in Bum V 8, 34* amilite *B* huc *D*² *Z.* hic *Bentleius l. s. s.* tecilis *C* 161. EXTRAUNUMPAL(AE)S(TRI)ONEM(HUC)DECUR******INUIAM *(*DECURBATOTE*, non* DECURBATE*, quadrare et ipse vidi et Studemundus testatur) A* palestrionem *BCDFZ* huc *B*¹ *CD*¹. hunc *B*² *D*² *FZ* deturbato te *B*¹*: corr. B*². deĩbato te *CD*¹. deĩbatote *D*². *de* deculcatote *cogitat Ribbeckius dubitanter* in uiam *Lambinus (ut A).* inuia *BCDFZ* 162. QUOTILLEGALLINAMAUTCOLUMBAMSESECTARI-AUTSIMIAM *(quartam litteram* D *vel* I *vel* T *esse testatur Studemundus) A* galinam *Z* colambam *D*¹*: corr. D*³ sectari *(a ex o) D* simiam *B*². scimia *B*¹ *C.* sumia *D*¹. simiam *D*². *an* seimiam? 163. DICATDISPERI(STIS)NIUSQ·ADMORTEMMALEMULCASSITIS *A* dicit *F* disperistis ni usque *D*² *cum A, Camerarius.* disperistini usque *B.* disperistiniusque *CD*¹. peristis ni usque *FZ* admortem male *B.* admortem ale *CD* mulcassitis, *ut A, Lambinus, Bentleius.* mulcasitis *B.* mulcasitis *CD*¹. mulctaritis *D*³. mulctatis *FZ.* mulctassitis *Camerarius* 164. ATQ·ADEOUTNELEGIFRAUDEMFACIANTALEARIAE *A* ideo *F* ne legi *D*¹. nelegi *B.* nec legi *D*² *FZ, Ribbeckius cum Kochio Mus. Rhen. vol. 25 (a. 1870) p. 621.* neglegi *C* faciant aleariae *ex A Ritschelius.* fatiant alarie *B*¹. faciant alariae *(ex* aliriae*) C.* faciant alarię *D.* fatiant talarię *B*². faciant talarie *F.* faciam talarię *Z. cf. Lorenzius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 281 sq., Hertzius de ludo talario s. talari p. 6 sqq., ut alios taceam* 165. ADCURATOTEUTSINETA-

PALAESTRIO

Néscioquid male fáctum a nostra hic fámiliast, quantum aúdio:
Íta hic senex talós elidi iússit conseruís meis.
Séd me excepit: níhili facio, quíd illis faciat céteris.
Ádgrediar hominem.

PERIPLECOMENVS

Éstne aduorsum hic qui áduenit Palaéstrio?

PALAESTRIO

Quíd agis, Periplecómene?

PERIPLECOMENVS

Hau multos hómines, si optandúm foret, 170

LISDOLISAGITENTCONUIUIUM *A* Accurrato te *B*[1]. Accurratote *B*[2]*CD*. Accuratote *FZ* sine talis *Aldus confirmante A*. sine taliis (= taleis: *cf. Buchelerus de decl.*[2] *p. 128) B*. sinet aliis *D*. sin et alii *C*. sine aliis *FZ* agitent *Aldus cum A*. agit et *B*[1]*C*. agitet *B*[2] *D*[1]. agere *D*[2] agere alia m. *in marg. D*. agitem *FZ* conuiuiũ *B*[1]*D*[2]*FZ*. conuitiũ *B*[2]. conuium *CD*[1] *Ex A quem non satis expediverat Ritschelius profectus commendavit:* Adcurate ut domi agitent sine condulis conuiuium (condulis κονδύλοις = ἀστραγάλοις) *Ceterum v. 164 sq. Niemeyero l. s. s. p. 352 postea accessisse videntur, item Brixio* 166. NESCIOQUITMALEFACTUMANOSTRAHICFAMILIASTQUAN|TUMAUDIO *A* PAL. *om. CD* Nescio quid *D* malefactũ *B ante ras.* malefactu *B post ras.* a nostra *Cemerarius confirmante A*. n̄ra *B*[1]*CD*. n̄ræ *B*[2]. nostra *FZ* hic *ex A Ritschelius*. huic *BCDFZ* familiast *BD*[1] *cum A*. familia est *C D*[2]*FZ* uideo *F* 167. ITAHICSENEXTALOSELIDIIUSSITCONSERUISMEIS *A* hic *cum Pylade del. Ritschelius, 'nisi forte* hic *post* elidi *collocandum'* dilidi *Brixius in adn.* conseruis meis *B ex ras. et Z cum A*. conseruus meus *B ante ras. et CD*[1]. conseruos meos *D*[2]*F*. conseruo meo *D*[3]. conserueis meeis *Ribbeckius* 168. SEDMEEXPE***NIHILFACIOQUODILLISFACIATCETERIS *(in lacuna vel* LLE *vel* EIT *fuisse videtur Loewio, Studemundo* TIT *vel* PTI*) A* excepte *C* fatio *B* fatiat *B* ceteris *Z* 169. ADGREDIARHOMINEM#ESTNEADUERSUMHICQUIAUENIT| PALAESTRIO *A* At grediar *B*[1]. Atgrediar *CD*[1]. Ac grediar *B*[2]. Aggrediar *D*[3]*FZ* PER.] *ita Ritschelius. spat. BCD cum A. om. FZ* Estne aduorsum hic qui aduenit Palaestrio *Fritzschius l. s. s. p. 7 (ubi* uenit *Fleckeisenus Ep. crit. 23) confirmante A*. Estne aduorsum est quasi *(nec quicquam praeterea) BCDFZ*. Itne aduorsum huc qui aduenit? quasi ad me adit *Ritschelius in notis etiam alia temptans.* (PA. Adgrediar hominem. itne aduorsum? PE. Hic qui aduenit recta, quis est? *vel* PA. Adgrediar hominem. itne aduorsum? PE. Huc quis uenit, quasi si ad me eat?) *'nihili supplementum* est quasi collaturus pedem *«in uno codice ms. aliena manu» ascriptum repperit Lambinus.'* est: quasi non uiderim, alloquar *Scaliger lusit. cf. Studemundus 'Festgruss' p. 72 sq.* 170. QUIDAGISPERIPLECTOMENE#HAUMULTOSHOMI-

Núnc uidere et cónuenire quám te mauellém.

PALAESTRIO

Quid est?

Quíd tumultuás cum nostra fámilia?

PERIPLECOMENVS

Occisí sumus.

PALAESTRIO

Quíd negotist?

PERIPLECOMENVS

Rés palamst.

PALAESTRIO

Quae rés palamst?

PERIPLECOMENVS

De tégulis

Módo nescioquis ínspectauit uóstrum familiárium

Pér nostrum inpluuium íntus apud nos Phílocomasium atque hóspitem 175

NESSI|OPTANDUMFORET *A* PAL. *om. BCDFZ: add. Ritschelius* agis *(g ex* i *incohata) C* periplecto menem *CD*[1]. periplecomenem *D*[2]. periplectomenem *B ante ras.* periplectomene *B ex ras. et FZ* PE. *B. om. CD*[1] *spatio relicto* haud *BD*[3]*FZ.* haut *CD*[1] foret *Camerarius confirmante A.* fuerit *BCDFZ* 171. NUNCUIDEREETCONUENIREQUAMTEMAUELLEM#QUIDEST *A* Nuc̄ *B* uider& z quã uenir& quante auell& *B*[1]. uideret et quam conueniret quantē euellet *C.* uider& etq̃ uenir& q̃ntē auellet *D*[1]. uidere z quã uenire quã te mauellem *B*[2]. uidere et ĩuenire q̃n te mauellē *partim corr. D*[2]*, partim D*[3] PA. *B. idem ex* PERI *a m. 2 scripto alia m. in D correxit* 172. QUIDTUMULTUASQUMNOSTRAFAMILIA#OCCISISUMUS *A* *Versum om. BCDFZ* 173. QUIDNEGOTIST#RESPALAMST#QUAERESPALAMESTADETEGULIS *A* PA. *om. BCDFZ: add. Ritschelius (cf. 172)* negotiist *B.* negocii est *FZ* PE *B.* PERI *in spat. D*[2]. *spat. C* palam est *BCDFZ* PA *B et ex* PERI *a manu 2 scripto alia m. in D. spat. C* *Verba* Quę res palã ē *B*[2] *in ras.* que *CDF* A *in Ambrosiano Ritschelio videtur personae nota esse* palam est *etiam D*[2]*FZ* PE *BFZ.* PA. *D, sed ut* PA *scripserit m. 2, in* PE *correxerit alia m.: spat. C* de tequlis *C.* de tectulis *D*[1]*: corr. D*[2]. *pro* de tegulis*, quae B habet a m. sec., ante ras.* quę res palam ē *scriptum fuerat* 174. MODONESCIOQUISINSPECTAUITUESTRUMFAMILIARIUM *A* nescio quisis *(*quis////// *B)* inspectauit *B CD* uostrum *Guyetus, Bentleius.* uestrarum *B.* uŕarũ *CD.* uostrorum *F.* uestrorum *Z. frustra est Beckerus Quaest. p. 12* familiarum *CD et (expuncta* i*) B*[2] 175. PERNOSTRUMINPLUUIUMINTUSAPUTNOSPHILOCOMA|SIUMATQ·HOSPITEM *A* philocomazium *B.* filo comatium *CD*[1]*:* s *ex* t *corr. alia m. in D* ospitem *B*[1]*CD*[1]*: corr. B*[2]*D*[2]

Ósculantis.

PALAESTRIO

Quís homo id uidit?

PERIPLECOMENVS

Túos conseruos.

PALAESTRIO

Quís is homost?

PERIPLECOMENVS

Néscio: ita abripuít repente sése subito.

PALAESTRIO

Súspicor

Mé perisse.

PERIPLECOMENVS

Vbi abít, conclamo 'heus, quíd agis tu' inquam 'in tégulis?'

Ílle mihi abiens íta respondit, sé sectari símiam.

PALAESTRIO

Vaé mihi misero, quoí pereundumst própter nihili béstiam. 180

Séd Philocomasium hícine etiam núnc est?

---

176. OSCULANTIS#QUISHOMOIDUIDIT#TUUSCONSERUUS#QUIS||ISHOMOEST *A* PA *B*. *idem ex* PERI *in spat.* D^2 qui *C* id uidit *ex A Ritschelius*. tuidit *C et ante ras. D*. uidit *B D ex ras. F Z* PE *sup. scr. B*. PER D^2 *in spat.* Tuus (Tuuis *ante corr. D*) *B C D F Z* conseruus *D ex ras. F Z*. conseruus est *B C et ante ras. D* PA *add.* D^2 Quis is homost *duce A Ritschelius*. quinis erit homo est B^1. quis is erit (erit B^2) homost B^2C. quisis erithomo sĩ D^1. quisis erithomo est D^1: *separ.* D^3. quis is erit homo *F Z* 177. *Ita A, nisi quod* ARRIPUIT derepente *F* Nescio: abripuit *vel* Nescio: ita repente abripuit sese subito *Luchsius Hermae vol. 6 (a. 1872) p. 270* 178. *Ita A, nisi quod* PERIISSE *et* ABIIT perisse *B D (ex ras.) cum F Z*. perisset *C et ante ras. D* abit *Bothius, Fleckeisenus Exerc. p. 10.* abiit B^2D^3FZ *cum A*. habiit B^1CD^1 heius *ante ras. B*. heus *ex* hus *C* quid *F Z cum A*. ~quit B^1 (ĩquit?). ecquid B^2. aquid *C D* in tegulis *Pylades cum A. om. B C D F Z: sed 'leguntur' scilicet 'in codice Suritano'* 179. *Ita A, nisi quod* ILLE *teste Loewio,* ILLE *vel* ILLI *teste Studemundo* habiens D^1: h *exp.* D^3 sesectari *C* scimiam CD^1: *corr.* D^3. scin/iam *B*. seimiam *Bergkius Op. I p. 673* 180. *Ita A, nisi quod* PEREUNDUSET Ve *B C D F* mihi amisero B^1C *et ante ras. D: corr.* B^2 cui *B C D F Z* pereundum est *F Z*. pereundũ si B^1. pereundũ sit B^2. pereundẽu ii *C*. pereundũ u *D* nihili bestiam (b *ex corr.*) *B*. nihil bestia *C D F* 181. *Ita A, nisi quod* (HIC)INETIAN *et* CUM Sant *C et ante ras. D*. S& *ex ras. D* philochomasium CD^1. philo-

PERIPLECOMENVS

Quom exibam, híc era

PALAESTRIO

Si ístist, iube huc transíre quantum póssit, se ut uideánt dom
Fámiliares: nísi quidem illa nós uolt, qui seruí sumus,
Própter amorem suom ómnis crucibus cóntubernalís dari.

PERIPLECOMENVS

Díxi ego istuc: nísi quid aliud uís.

PALAESTRIO

Volo. hoc ei dícito: 185[a]
Prófecto ut ne quoquám de ingenio dégrediatur múliebri 185[b]
Eárumque artem et dísciplinam optíneat colere.

PERIPLECOMENVS

Quemádmodum?

---

chomacium D^2. philocomacium *corr.* B^2 hicine B^2 *cum A.* hic inae *C.* hicinae *D.* hic in ae B^1 hiccine *FZ* est nunc *Z* qm B^2. qm B^1. quõ CD^1. cum *FZ cum A.* ĩ cũ *alia man. in D* hic erat *ex* hic erã *B.* hic erã CD^1. hic erat *alia manus in D* 182. *Ita A, nisi quod* ISTISIUBE *ab initio et* POSSINT Si istist *Lorenzius.* Sis *BCD*[1]. Scis *alia manus in D.* Si est *FZ, Ritschelius.* Hos sis *Lingius de hiatu p. 38 Mai testimonio deceptus.* I seis *duce A proposuit Geppertus Stud. Pl. II p. 23* transire huc *BCDFZ, Lorenzius* possit *libri praeter A omnes* se *B* uideant *Z cum A.* uideat *BCDF* domi *om. F* 183. *Ita A, nisi quod* FAMILIARES *(vel* RIS*)* Familiares *Z.* Famiaris *C.* Familiaris *BDF* queuide *C* uolt *B.* uult *CDFZ* 184. *Ita A, nisi quod* SUUMOMNES *d* CONTUBERNALES Peropter *C* amorem *om. Z* suum amorem *Pylades* omis *CDFZ.* omis *B* crutibus CD^1: *corr.* D^2 contubernalis *BCDZ.* contubernaculis *F.* contibernaleis *'duo codd. mss.' Lambini* clari *C* 185[a]. *Ita A* ni[si] *D (*si *add.* D^2*)* uis... *Niemeyerus l. s. s. p. 388* hoc ei *ex A Ritschelius.* hic *BCD.* hoc *FZ.* sic *Salmasius.* huic *Gruterus* 185[b]. *Ita A, qui solus hunc versum exhibet: om. BCDFZ: expulit Ritschelius, ut interpretamentum proximi: olim pro* muliebri *scriptum fuisse* mulierum Profecto *servari.* Praefracto *(et* nequa*) Fritzschius l. s. s. p. 8.* Propere *Keilius in Repert. Lips. a. 1851 p. 184.* Facito *Ribbeckius.* Porro *idem com. fragm.*[2] *p. LXXV.* Hercle *Fleckeisenus Ep. crit. p. 23.* Corgo *idem Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 784. cf. Leo Mus. Rhen. vol. 38 (a. 1883) p. 5* 186. *Ita A, nisi quod* Q(UE)MADMODUM Earumque *BCD.* Eccum *codd. Pyladis.* Parumque *FZ.* Paretque *'alibi legi' Pius ait.* Paret *Camerarius.* Earumpse *Leo l. s. s. p. 11* Ne hercle usque artem *Ritschelius* obtineat *Z* colerem *sequente spatio C et (nisi quod* colerem D^1. colorem D^2*) D.* colorem PE *B.* color est *FZ* apstineat colere *Ritschelius* et quemadmodum B^1 *CDFZ: et del.* B^2

PALAESTRIO

Vt eum qui se hic uídit uerbis uíncat, ne is se uíderit:
Síquidem centiéns hic uisa sít, tamen infitiás eat.
(Ós habet, linguám, perfidiam, málitiam atque audáciam, 189ᵃ
Cónfidentiám, confirmitátem, fraudulentiam: 189ᵇ
Qui árguat se, eum cóntra uincat iúreiurandó suo. 190
Dómi habet animum fálsiloquom, falsíficum, falsiiúrium, 191
Dómi dolos, domi délenifica fácta, domi fallácias.)

191. *Cf. Fronto p. 121, 25:* plane dicta omnia et delenifica uerba

V. 187—194 eo servavi ordine quo in libris disponuntur: quae uncis inclusi, diasceuastis non uni, sed duobus tribuo, ut triplex evadat recensio veluti sic: 187. 188. 193. 194 = 187. 188. 189ᵃ. 189ᵇ = 190. 191. 192. eosdem sic collocabat Ritschelius deleto v. 191: 187. 190. 188. 193. 194. 191. 189 (uncis inclusum). 192: contra quem disputaverunt cum alii tum Bernardus Schmidt Nov. annal. vol. 93 (a. 1866) p. 629 sq. sic is versus ordinans: 187. 188. 189ᵃ. 189ᵇ. 190. 193. 194. 192 (deleto igitur v. 191): sic autem transponit Ribbeckius: 187. 188. 190. 189ᵃ. 193. 194. 192 (reliquis deletis). Vssingio nil mutandum videtur, nisi quod v. 191 et 192 delet. cf. Ritschelius praef. p. 24 sq., Fritzschius l. s. s. p. 7 sqq., Fleckeisenus Ep. crit. p. 23 sq., Kayserus 'Heidelberger Jahrb.' a. 1869 p. 332 sq., Lorenzius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 286 sqq., Jnd. Jen. 1890/1 p. 5 187. *Ita A* PAL. *om. DFZ* Vt////// *(er.* que*) D* se hic *Ritschelius ex A.* hic se *libri praeter A* uerbis uincat, ne is se *Fritzschius p. 8 et ex A Geppertus Stud. Pl. II p. 13.* ueruisuicta uinctane esse *C.* ueruis uincta uinctane esse D^1. uerũis istincta *(st non prorsus certae) corr.* D^2, istinc *supra scr.* D^3, ĩ uictum s *supra* uictan *scripsit alia manus (i. e.* uictum se esse uiderit*).* uerui uincta uinctane ẽẽ B^1. ero iunctũ iunctãne ẽẽ B^2. utrũ is iunctũ iunctãne ẽẽ *F et sine* is *Z.* uerbis uincat, ne iste *Ritschelius ex A, ut putabat.* uero uincat ut ne *Camerarius.* uerbis uincat ne se *Pareus*³ 188. *Ita A* Si uel *vel* Etsi *Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 333* centies *FZ et alia m. in D* inficias *CFZ* aeat *D.* eas *C* 189ᵃ. *Ita A* PER. *praem.* D^2FZ Os habet B^2D^3FZ *cum A.* Hos habet B^1CD^1. Hos habet secum D^2. *'fortasse defendi* Os habet *poterit versu hoc post v. 188 collocato' Ritschelius.* Domi habet os *edidit idem.* Os habeat *Schmidtius l. s. s.* malitiam B^2Z *cum A.* militia B^1D^1. militiam D^2. ilitia *C.* maliciam *F* audatiam B^2. audatiæ B^1C 189ᵇ. *Ita A Versum ut suppositicium iam Guyetus notavit* Confidentia B^1CD^1: *corr.* B^2D^2 fraudulentia B^1CD^1: *corr.* B^2D^2 190. *Ita A* arguet *Camerarius* arguit *et* uincit *Fritzschius l. s. s. p. 9* seeum *C.* seõm *D (e add.* D^2*)* iure iurando *C 'Ceterum huic versui etiam post v. 188 non incommodus locus' Ritschelius* 191. *Versum omittit A* habeat *F* falsilocom CD^1. falsilocum BD^3. falsiloqnum *FZ* falsidicum *FZ* falsiuirium B^1D^1: *corr.* B^2D^3. falsi iurium *(l ex c corr.) C* 192. *Ita A* delenifica B^1CD. dolo-

Nám mulier holitóri numquam súpplicat siquást mala:
Dómi habet hortum et cóndimenta ad ómnis mores málificos.

PERIPLECOMENVS

Égo istaec, si erit hic, núntiabo. séd quid est, Palaéstrio, 195
Quód uolutas túte tecum in córde?

PALAESTRIO

Paulispér tace,
Dúm ego mihi consília in animum cónuoco et dum cónsulo
Quíd agam, quem dolúm doloso cóntra conseruó parem,
Quí illam hic uidit ósculantem, id uísum ut ne uisúm siet.

PERIPLECOMENVS

Quaére: ego hinc abscéssero aps te huc ínterim. illuc sís uide, 200
Quemádmodum adstitít seuero frónte curans cógitans.

---

nitica B^2. dolenifica FZ facta] dicta *Lambinus: cf. testim.* fallatias D 193. *Ita A* Nam *(erasa* D *ante* N*) C* olitori numquat *Z.* holitoriũ *ante corr. et* ^{n}ũ quã *D.* holitorinum quam B^1C. holitori nũmquam B^2 subplicat D qua est *libri praeter A* 194. *Ita A, nisi quod* MORE*(vel* I*)*SMALE*(vel* I*)*FICOS *teste Studemundo* Domi *(er.* E *ante* D*) C* ortum *F.* ortum *Z* omnes mores *Camerarius confirmante A.* omnis molis B^1CDFZ. omnis moles B^2. omnes moles *Scioppius V 21.* omnes ollas *Salmasius.* *'latet ὕπουλον ulcus' Lipsius Ant. lect. IV 14.* omnis artis *expectat Ritschelius.* omnis colis *Fritzschius l. s. s.* omne moly *Birtius l. s. s. p. 531* (maleficum) domi res omnes *pro* ad omnis mores *Britzelmayrius progr. Landishut. a. 1867/8 p. 3* malificas B^2. malificos B^1. milificos CD. melifica FZ. maleficos *Camerarius* 195. *Ita A* PER. *om. DZ* ista hec *B ante ras. et C.* ista hec *D.* istec FZ hec B^1: *corr.* B^2 nunciabo CZ se^{d} quid B palestrio $BCDFZ$ 196. *Ita A* uolunt astute B^1. uolut astute CD^1. uoluis astute B^2D^2FZ: *corr. Gulielmius* PA *et* P^{r}e D^2 paulis pertac^{e}& *(corr. m. 2) B.* paulis ptacet *C.* paulisper tacet *D ante ras.* 197. *Ita A* Dũ ego *ex* Dume go *D* conuoca et c̃sulu *C ante corr.* 198. *Ita A* conserua BCD^1: *corr.* D^2 199. *Ita A, nisi quod* UISUMNE id uisum D^3FZ. it uidum B^1 (id uisum B^2). itui sum CD^1 ut ne *Camerarius.* ut me BCD^1. ne D^2FZ *cum A, Ritschelius. cf. Brixius Nov. ann. vol. 115 (a. 1877) p. 338* siet *Pylades cum A.* sit $BCDFZ$ 200. *Ita A* PER. Quaere, ego *Camerarius.* PE. Qua re ego *B.* Quereego CD^2. Queroego D^1. Quero. PE. ego *alia m. in D, itemque F.* Quero? Per. ego *Z. falsa ut solet testatur Scioppius Susp. lect. IV 7* hic ^{n} *C* apste *C.* abste BD FZ interũ *C et ante ras. D* illuc sis B^2FZ. illius sis B^1. illus sis D^2. illi issis CD^1 uide *(secũ m. alia) D* 201. *Ita A* Qemadmodum *C* adstitit *Acidalius cum A.* abstitit BCD. *cf. Wolff-*

Péctus digitis púltat: cor credo éuocaturúst foras.
Écce auortit: níxus laeuo in fémine habet laeuám manum.
Déxtera digitís rationem cónputat: feruít femur
Déxterum, ita ueménter eicit: quód agat, aegre súppetit. 205
Cóncrepuit digitís: laborat, crébro commutát status.
Éccere autem cápite nutat: nón placet quod répperit.
Quícquid est, incóctum non exprómet, bene coctúm dabit.

---

linus Arch. V p. 519. astitit *FZ* seuera *libri praeter A* curans cogitans *Bergkius Opusc. vol. I p. 8. 34 cum A.* curas cogitans D^2FZ, *Ritschelius.* curas cogitas B^1CD^1. curas cogitat B^2. rugas cogitans *Acidalius. cf. Dousa Explan. III 8 Huic versui submittit v. 228 dubitanter Ribbeckius: post v. 212 idem collocat 'Alazon' p. 192* 202. *Ita A* poltat *ex* poltet *C* credat *C* euocaturust B^2 *cum A.* euocaturus B^1CDFZ 203. *Ita A* Ecce *Guyetus cum A.* Ecce (Eece *C*) autem *BCDFZ* auorte *C. de* auortit *cf. Langenus 'Beitr.' p. 239 sq.* nixus *FZ cum A.* nisus (nisiis *ex* nisus *corr. B*) *BCD.* rusus *Ritschelius coll. Proleg. Trin. p. CIV.* uidesis *Wagnerus 'Litt. Centralbl.' 1876 p. 693.* nisam *Guyetus.* uisus *cum* auortit *constructum Bothius. cf. Bugge Opusc. ad Madv. p. 164, Ussingius, Birtius l. s. s. p. 529 sq.* nisust *Niemeyerus de Pl. fab. rec. dupl. thes. 2* laeuo *Guyetus cum A.* leua *BCDFZ* femine B^2 *cum A.* femina B^1CD. foemore *FZ* leuam *BCDFZ* 204. *Ita A, nisi quod* COMPUTAT *et* FERIT Dexterã *BC.* Dextra *F* rationem *ex* rationis *D* computat *etiam FZ, non BCD* feruit *Studemundus Stud. vol. I p. 51.* feries *BCD.* feriens *FZ.* ferit em *Ribbeckius* 205. DEXTERUMITAUEHEMENTEREICITQUODAGITAEGRESUPPETIT *A, ubi pro* IT *minus probabiliter* ET *legi posse,* P *autem* ante E *non satis certum esse adfirmat Studemundus* Dexterum: ita uementer eicit *duce A Studemundus l. s. s.* Dexterum ita uehementer *BCDFZ.* Dextera micat uehementer *Ritschelius cum Scaligero.* Dextrum dextra ita uehementer *Spengelius de cret. thes. VI.* Dexterum iam uehementer: sic *Seyffertus Philol. vol. 27 (a. 1868) p. 449.* Dexterum ac uementer eicit *Birtius l. s. s. p. 530* quod agat *ex A ut putabat Ritschelius.* quod acta *BCD.* q' acta *F.* quo tacta *Z.* quod factu *ms. Boxhornii.* quod facto opust *Pylades.* quod tactu *Lipsius Ant. lect. IV 14* egre *BCDF* subpetit *D Ceterum h. v. damnat Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1850 p. 602, ibid. a. 1869 p. 326 cum Guyeto* 206. *Ita A, nisi quod* CREBROS digitis (di, *ut vid., ex* de *corr.*) *C* laboret *C* crebro B^1. cerebro B^2. crebros *ex A Ribbeckius* 207. *Ita A* Ecce re autem *B.* Ecce reautem *C.* Eccereautem *D.* Ecce autem *FZ* mutat *C* quo CD^1: *corr. alia m. in D* 208—214. *De dittographia 203—208 = 209—214 cogitat Brixius: cf. Langenus Pl. Stud. p. 52* 208. *Ita A* Quicquid *FZ cum A.* Quidquid *BCD* incoytum *F.* incoctum *ex* incaptum *corr. C* non expromet *Acidalius cum A.* non expromit *B.* nonxpmit *D* (e *al. m. add.*) nox promit *C.* non exprimit *FZ* coytum *F.* coctu D^1: *corr.* D^2 dabit *B cum A.* ad abit *C.* adbabit D^1. addabit D^2. id dabit *FZ*

Écce autem aedificát: columnam ménto suffigít suo.
Ápage, non placét profecto míhi illaec aedificátio: 210
Nam ós columnatúm poetae esse índaudiui bárbaro,
Quoí bini custódes semper tótis horis óccubant.
Eúgae, euscheme hercle ádstitit et dúlice et comoédice.
Núnquam hodie quiéscet, priusquam id quód petit perfécerit.

211. *Donatus in Phorm. V 6, 37:* Plautus in Milite glorioso: 'Nam...barbaro' *Festus Pauli p. 36:* Barbari dicebantur antiquitus omnes gentes exceptis Graecis. Vnde Plautus Naeuium poetam latinum barbarum dixit *Idem p. 28, 15:* Auditaui saepe audiui *(cf. Bergkius Opusc. vol. I p. 44, Reitzensteinius 'Verrian. Forsch.' p. 61)* 213. *Festus Pauli p. 61:* Comoedice figuratum a comoedo. Plautus: 'Euge...comoedice': *unde Osbernus pendet p. 111: cf. Leidolphus p. 239*

209. *Ita A* hedificat B^1D. hedificęt *C.* edificat B^2F columnam mento *Z cum A.* columna mento *C.* columnamento *BDF* suffigit] suffulsit *BCDFZ, Birtius l. s. s. p. 530.* suffulcit *Niemeyerus de dupl. rec. p. 40* 210. *Ita A* Apage B^2D^2FZ *cum A.* Apaec B^1CD^1 mi *Bothius* illaec aedificatio] illamaedificatio *ante ras. B.* illã edificatio D^1. illã edifficatio *C.* illa edificatio *B post ras.* D^2F. illa ędificatio *Z.* illa inaedificatio *Gruterus* 211. *Ita A, nisi quod* OSCULUMNATUM *et* AUDIUI Non *Z* hos *(voluit* os*)* columnatum *Pylades.* osculum natum *B.* osculũ natũ *CDFZ et cod. Westerhovii.* hoc cognomentum *editur apud Donatum* poete *BCDF* esse indaudiui *Bothius, Fleckeisenus Exerc. p. 44.* esse inaudiui *BCDFZ, Donati editiones (cuius codices* esse mandaui *habere dicit Ritschelius), Bentleius in Phorm. V 6, 37.* inesse audiui *Camerarius.* inaudiui esse *Guyetus.* esse auditaui *Bergkius Opusc. I p. 44 ex Festo Pauli* 212. Cui bini *Camerarius.* Cui uini *B CD.* Cui uiui *Z.* Cum uini *F* horis *FZ.* oris BC^2D. orit C^1 *ante corr.* occubant B^2, *Scutarius, Scioppius I 3.* occubat B^1FZ. ocubat *D.* occupat *C.* accubant *Pius, Beroaldus. cf. Ritschelius Opusc. vol. 2 p. 411 et Hahnius de verb. cum praep. comp. c. dat. struct. p. 26 Huic versui submitti posse v. 228 censet Ribbeckius* 213. Euge, euscheme hercle astitit et *defendit Fleckeisenus Nov. annal. vol. 61 (a. 1851) p. 21.* Euge huscheme hercle astitit et *Z.* Euge uescheme hercle ascitis et *F.* Euge uscheme hercle astitisset *B.* Euge usche me hercle astitisk *C.* Eugeuscheme her cleastitis & *D.* Euge eus adstetisti et *Paulus: cf. Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 594.* euscheme *'in fidei sincerae codd. legi' ait Pius. unde* εὐσχημόνως hercle *Pylades,* euscheme me hercle *Camerarius.* Euge, euscheme hercle astitit sic *Ritschelius De* Eugae *cf. Richterus in Studemundi Stud. vol. I p. 517* dulce *Gulielmius Verisim. III 24.* dulce *BCDFZ cum Paulo* comoedice *Z, Paulus.* comedicę *BC.* coemedicę *D.* comedice *F* 214. *Hunc versum ut = 208 excludit Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 594: cf. Niemeyerus l. s. s. p. 352* Namquam *B.* Nunquam *Z* prius quam *C* id quod B^2D^2FZ. it quot B^1CD^1 petit *BFZ.* pitit CD^1. pitit D^2 perfecerit *Beroaldus.* perfecit B^1CDFZ. perficit B^2, *Pareus*

Hábet, opinor. áge si quid agis: uígila, ne somnó stude: 215
Nísi quidem hic agitáre mauis uárius uirgis uígilias.
Tibi ego dico — an láruatus ést? — heus tu, Palaéstrio,
Vígila inquam, expergíscere inquam: lúcet hoc inquam.

PALAESTRIO

Aúdio.

PERIPLECOMENVS

Víden hostis tibi adésse tuoque térgo obsidium? cónsule,
Árripe opem auxiliúmque ad hanc rem: própere hoc, non placidé decet. 220
Ánteueni aliqua et áliquo saltu círcumduce exércitum.

---

215. age] apte *sup. scr. al. m. in D* studet B^1CD^1: *corr.* B^2 *et alia m. in D* 216. agitare mauis uarius uirgis uigilias *Bergkius in Diurn. antiqu. a. 1835 p. 914.* agitarē auis uarius uirgis uigilas *CD et, nisi quod* agitarē mauis (m *s. scr.*) *B.* agitari mauis uariis uirgis uigila *F.* agitari mauis uirgis: uigila *Z* 217. an laruatus est? heus tu, Palaestrio *scripsi in loco desperato.* anheriatus uestis heus te adloqui palestrio *BCD, nisi quod* atloqui CD^1, alloqui D^2. anhelitatusne sis heus te alloqui palestrio *F.* an heritatus ne sis. heus te adloqui palestrio *Z.* feriatus ne sis: heus te adloquor, Palaestrio *Pylades (cui* alloquor *praeierat Beroaldus) et praemisso* an *(quod Lipsio Ant. lect. I 11 debebat) Taubmannus.* '*alia mira Turnebus Advers. II 29, Lambinus, Palmerius, Scioppius Verisim. II 4 et Susp. lect. V 21.*' an, heureta, me hauscis te adloqui? Palaestrio *Ritschelius, refutatum a Seyfferto Philol. vol. 27 (a. 1868) p. 437 et Sigismundo de HAVD p. 232 sq.* ah, feriatus ne sis: heus, Palaestrio *Madvigius Advers. crit. II p. 7.* an me ita tu nescis te adloqui, Palaestrio? *Ussingius.* (Tibi dico:) eho canterie, me hau scis te adloqui? Palaestrio *Hauptius Opusc. vol. II p. 137.* (Tibi dico:) heus cantherie, ἀκούεις? te adloquor, Palaestrio *Ribbeckius.* an me hietans nescis te adloqui? Palaestrio *Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 133.* (Tibi ego!) an ebriatu's? men scis te adloqui? heus Palaestrio *Birtius l. s. s. p. 526* 218. expergiscere B^2, *Aldus.* expergis B^1CDFZ hoc inquam B^2FZ. hoc inqua B^1 *CD* PA. *sup. scr. B. om. sine sp. CD* 219. Vident *ante ras. BD cum C.* Viden tu *Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 17* atesse *CD* tuoque] quere *F.* quaere *Z* tergo *Pylades.* ergo *BCDFZ, codd. Pyladis* obsidium: consule *FZ.* obsidium consuli *BCD, Brixius* 220. Arripet B^1C: *corr.* B^2. Aripet *D ante ras.* Aripe *D ex ras.* adhanc *B.* ad hanc D^3FZ. at hanc CD^1 rem, propere hoc *pro* rem propere, hoc *Acidalius* properē *ante ras. BD.* properem *C* 221. Ante ueni *CD.* Ante ueniet *B.* Aut euenia *F.* anteuenia *codd. Pyladis.* Ante męnia *Z.* Anteuenito *Camerarius.* Antemoeni *Putschius.* Ante moeni *Handius Tursell. I p. 242* aliqua, aliquo saltu *Kiesslingius Mus. Rhen. vol. 24 (a. 1870) p. 115 et Palmerus Hermath. a. 1877 p. 262* (Anteuenito): *ubi* aliqua et *Muellerus Pros. p. 687.* aliqua aliquos aut tu *(ita BD³F.* autu CD^1. ante te *Z) BCDFZ.* aliqua alios aut tu *Camera-*

Cóge in obsidiúm perduellis, nóstris praesidiúm para.
Ínterclude cómmeatum inimícis, tibi muní uiam,
Quá cibatus cómmeatusque ád te et legionés tuas
Túto possit péruenire. hanc rém age: res subitáriast. 225
Réperi, comminíscere: cedo cálidum consiliúm cito,
Quae híc sunt uisa, ut uísa ne sint, fácta ut facta né sient.
(Mágnam illic homo rem íncipissit, mágna munit moénia.)

---

rius, ubi tum tu *cum aliis Handius l. s. s. et* aliqua nos *Putschius.* aliqua atque aliquo actutum *Ritschelius* Anteuenito aliqua illos aut tu *Madvigius l. s. s. p. 7.* Anteueniet te aliquis aut tu *olim Ritschelius.* Anteueniet aliquad aut tu *vel* Anteuenit aliqua aliquod aut tu *Birtius p. 540.* Anteueni aliqua atque aliquo astute *Britselmayrius p. 3* circumducere *Z*

222. Coge in *Camerarius.* Corin *vel* Cor in *BCDFZ.* Curre in *Pylades. fluctuabat Vossius de constr. c. 8* presidium *BCDF* 223. Interclude *FZ.* Intercludite *BD.* Inter dudite *C.* Intercludito *Camerarius.* Interclude iter *Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 7 p. 5, Madvigius Adv. cr. II p. 8: cf. Lorensius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 291* commeatum inimicis *Ritschelius.* inimicis commeatum *BCDFZ.* commeatum *in suspicionem vocavit idem in adn.: unde profecti* Interclude inimicis omnem aditum, tibi *Britselmayrius l. s. s.,* Interclude inimicis omnis aditus tibi *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 61,* Interclude iter inimicis, at tu tibi *Madvigius l. s. s.,* Interclude iter inimicis, scite *(vel* docte) tibi *Lorensius,* Interclude inimicis itiner, caute tibi *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 13,* Interclude iter inimicis, commodum moeni *Koehlerus de septen. troch. p. 49,* Intercludito inimicis meatum, tibi *Seyffertus Ind. phil. vol. 1 (a. 1869) p. 119,* Interclude inimicis semitam, at tibi *Palmerus Hermath. vol. 7 p. 144 sqq.,* Interclude itinera cuncta inimicis, tibi *Cohnius Nov. ann. vol. 137 (a. 1888) p. 766. cf. Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 330* muniuiam *B.* moeni uiam *Fleckeisenus* 224. conmeatusque *CD* atte B^1CD^1: *corr.* B^1D^3 legionis *BCD* 225. ageres *BD.* aggeres *C* est *BCDFZ*

226. Reperi *Z.* Reperit *CD.* Repperit *ante ras. B.* Repperi *ex ras. idem cum F* cominiscere *B.* cõminis cere *C.* comminisce *L. Muellerus Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 68* cedodum *Ritschelius, L. Muellerus* callidum D^3FZ. ca lidum *B* 227. Que *CDF* sunt uisa, ut uisa ne sint *Camerarius.* sunt tuis aut tui sane sint *B.* sun tuis aut tui sane sint *C.* sunt uis aut tuis anesint *D.* sunt uisa ut uisa ne sicut *F.* est uisa ut uisa non siet *Z* ut facta ne sient *Spengelius de cret. thes. VII.* infecta ne siet (sient *F.* ut sient *Z) BCDFZ.* infecta uti sient *Camerarius, Ritschelius* 228. *Versum hunc alienum esse vidit Ribbeckius: cf. ad v. 201. 212* Magnam illic homo rem *Meursius Exerc. crit. I p. 154, Acidalius.* Magnam illic honorem B^1CD. Magnum illic honorem B^2Z. Magnum illi honorem *F. nihil egerunt Gulielmius, Dousa III 8, Scioppius V 21* incipisit *Salmasium secutus Kampmannus de reb. mil. Pl. p. 36.* incipis sed *B CDFZ.* incipissis *Gruterus, Ritschelius* munit moenia *Salmasius.* munitis menia *BCF.* munitis meania *D.* munitis moenia *Z.* is munit

Tu únus si recípere hoc ad te dícis, confidéntiast
Nós inimicos prófligare pósse.

PALAESTRIO

Dico et récipio 230
Ád me.

PERIPLECOMENVS

Et ego inpetráre dico id quód petis.

PALAESTRIO

At te Iúppiter
Béne amet.

PERIPLECOMENVS

Auden párticipare mé quod commentú's?

PALAESTRIO

Tace,

---

moenia *Kampmannus.* moenis moenia *Bothius, Ritschelius.* munis moenia *Pylades* 229. PAL. *praefigunt FZ* Tu unus si recipere hoc ad te *Reizius, Muellerus 'Nachtr.' p. 77, Brixius (*Tu oenus *Bergkius Opusc. I p. 673)* Tude unus *(*Tu deunus *B*². Tu deunius *B*¹. Tu te unus *FZ)* si recipere hoc at te *(*recipere hoc ad te *D*³*FZ.* scire hoc ate *B) BCDFZ.* Tute unus si hoc recipere ad te *Ritschelius.* Tute hoc si unus recipere ad te *idem praef. Stichi p. 17.* Tute unus si recipere ad te hoc *Guyetus* est *FZ* 230. 231. confligare *FZ* posit *BCD* PA.] PER. *FZ. spat. D* recipio ‖ Ad me *(ita FZ.* At me *B*¹*CD.* Ad mae *B*²*) BCDFZ, Brixius, Tyrrellius.* recipio *Lindemannus, Ritschelius* PER.] *spat. D. om. FZ: cf. Niemeyerus l. s. s. p. 387* Et ego inpetrare *Guyetus.* et egom inpetrarē *CD et, nisi quod* impetrare, *B*¹. et ego me impetrare *B*², *Pareus.* et egon imperatorem *F.* et ego imperatorem *Z.* et ego impetraturum *Lambinus.* Et ego te impetrare *Bothius, Ritschelius.* Et ego me imperare *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 14 Palaestrioni continuans: cf. Ladewigius Philol. vol. 17 (a. 1861), Schoellius 'Litt. Centralbl.' a. 1882 p. 610* dico id *Camerarius.* dicom id *BCD: qua scriptura abutitur Bergkius Op. I p. 117.* dicon id *FZ.* dicam id *Pius, Beroaldus* PAL. *om. D* iupiter *FZ. in D verba* At te iuppiter *in principio versus posita sunt, post vacuum autem spatium satis magnum in eiusdem fine* bene amet. *in C post* amet *eras.* aut *cum lac. 10—16 litt.* 232. Bene] oro ut bene *F* PER.] *pers. om. D* Auden participare me quod *Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 6 (a. 1865) p. 10.* aut inparte mici pare me quod *B*¹*CD (*amici *B*². parē *B*²*).* at imparti me quod *F.* at īpti me quod *Z.* At imperti amice me quod *Camerarius,* tu *post* At *addunt Guyetus, Ritschelius.* At inperti me et aperi mi quod *Seyffertus Philol. vol. 27 (a. 1868) p. 450.* At uin *pro* Auden *Dziatzko 'Jen. Litteraturz.' a. 1877 p. 655*ª. *cf. Ladewigius l. s. s.* tace *post*

Dum ín regionem astútiarum meárum te induco: út scias
Iúxta mecum méa consilia.

PERIPLECOMENVS

Sálua sumes índidem.

PALAESTRIO

Érus meus elephánti corio círcumtentust, nón suo, 235
Néque habet plus sapiéntiae quam lápis habet.

PERIPLECOMENVS

Ego istúc scio.

PALAESTRIO

Núnc sic rationem íncipisso: hánc instituam astútiam,
Vt Philocomasio húic sororem géminam germanam álteram
Dícam Athenis áduenisse cúm amatore aliquó suo,

235. *Donatus in Hec. II 1, 17:* lapidem, non hominem putas]... 'haud hominem' additum est. Plautus: 'Erus ... circumtectus est non suo'.

cōmentus *erasum in fine proximi v. post* scias *habet C* 234. consiliam *C.* consiliā *D ante ras.* *Verba* Iuxta... consilia *versui 233 addit B, verba* Salua...indidem *versui 235* PER. *om. C sine spat., c. spat. D* salua sumes indidem *Z.* saluam sum aesindidem *B ante ras.* saluan sum esindidem *post ras. B.* saluā sūaes indidem *CD.* salua sume sindidem *F* 235. PA. *om. etiam D* elephanticorio *B* circum tentus sum B^1C *et ante ras. D: sed* est *sup. scr.* B^2. circōtētus *Z.* circumtectus D^3F, *Scutarius.* circumtectus est *Donatus.* circumtectust *Bugge Op. ad Madv. p. 164.* circumiectus *Colerus* 236. sapientiae quam lapis habet *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1876) p. 13.* sapientiae quam lapis *Z, Ritschelius.* sapientiā equā lapis *C et ante ras. BD.* sapientiā quā lapis *BD ex ras. uterque.* sapientie quā lapis *F.* sapientiai quam lapis *Muellerus Pros. p. 62, Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 396* PE. *om. C sine spat., add. alia manus in D* Ego istuc scio *FZ.* aego mist uescio *CD.* egomi////stuc scio B^1. egom//////istuc scio B^2. Istuc egomet scio *Ritschelius.* Idem ego istuc scio *Muellerus et Seyffertus l. s. s.* Et ego istuc scio *Seyffertus teste Lorenzio, Kaempfius p. 23.* Ego mi istuc scio *Tyrrellius* 237. PAL. *om. etiam D* incipisso *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 638.* incipissom *C.* incipissom (m *exp. rubr.*) *B.* incipis *cum ras. D.* incipio *FZ.* incipissam *cum Camerario Ritschelius.* incipisso, ut *Brixius.* incipisso: nam *Muellerus Pros. p. 560* hanc] ita hanc *Lambinus.* atque hanc *Guyetus* instituā B^2. institū B^1. instituo *Schoellius* 238. Vt Philocomasio huc *Lorenzius.* Vt philochomasiom hanc *BCD.* Vt philocomasium huic *FZ.* Vt Philocomasio huic *Pylades.* Ad Philocomasium huc *Ritschelius. cf. Bugge l. s. s.* germanam *om. F* altera B^1CD^1: *corr.* B^2D^2 239. aduenisse B^2, *Camerarius.* aduenissa et B^1CD^1. aduenisse et D^2FZ

Tám similem quam lácte lactist: ápud te eos hic deuórtier 240
Dícam hospitio.

PERIPLECOMENVS

Eugae eúgae, lepide: laúdo commentúm tuom.

PALAESTRIO

Vt, si illic concríminatus sít aduorsum mílitem
Méus conseruos, se eám uidisse hic cum álieno osculárier,
Árguam hanc uidísse apud te cóntra conseruóm meum
Cúm suo amatore ámplexantem atque ósculantem.

PERIPLECOMENVS

Immo óptume. 245

amatorē *Cet ante ras. D* aliquo B^2FZ. aliquid quot (quod *D*) B^1CD. aliqui *Bothius*. aliquo hoc *(vel* huc*) vel* aduenisse hoc *Muellerus 'Nachtr.' p. 32* 240. Tam B^2FZ. Tum B^1CD simile *FZ* quam lacte lacti est *FZ e grammaticis ad Bacch. fragm. 19 commemoratis.* tam lacti est *BCD, sed sup. scr.* qu lac *(h. e.* quam lac lacti est*)* B^2 apud te *FZ*. apud *BCD*. et apud te *Camerarius*. ad te *vel* atque eos *Muellerus 'Nachtr.' p. 61* diuortier *ante Dousam Scutarius* 241. ospitio *C*. ospitio *B* PER.] PA D^2 PER *eraso* euge euge *libri* commentum tuum *BCD*. commentum contra conseruum tuum *FZ (cf. annot. ad v. 244): quarum turbarum originem haec monstrat horum versuum in D species:*

Vt si illic congriminatus sit aduorsum militem
Tū similem tam lacti est apud eos hic deuortier [seruum meum
Dicam hospitio P. euge euge lepide laudo commentum tuum
contra con
Meus conseruus cum uid. hic c. al. osc. e. arg. uid. apud te
Cum suo amatorē

242. Vt si] Vis *F*. uix *Z* illic] illanc *cum Bothio Ritschelius* congriminatus B^1CD^1: *corr.* B^2D^3 sit] siet *Pylades, Acidalius, Schneiderus gramm. lat. I p. 759. vide Proleg. Trin. p. CLXXXII* aduersum *Z* 243. 244. conseruus *BCDFZ* se eam *Ritschelius*. eam *Z*. cum *BCDF*. se hanc *Brixius* uidisse hic D^3FZ. uidisset hic *B ante ras. et* CD^1 *Ceterum verba* hic — uidisset *(v. 244) in margine add.* B^2 alieno *(o ex u) D* oscularier Arguam hanc *Bothius*. oscularieā arguū *CD*. osculari eum arguam *B*. osculari eam arguam *FZ*. oscularier Eam arguam *Camerarius, Brixius* apudte *(*udte *in ras. et* p *ex corr.) C* te contra conseruum meum *hic om. F et praeter* te *Z* conseruum *BCD* 245. suo amatore *B ex ras. FZ*. suo amatorē *B ante ras. et CD*. amatore suo *Bentleius affert in Eun. V 4, 14* atque *ante ras. B* PER. *om. D* Immo optume *Bentleius, Bothius*. Immo ut optume *BCDFZ*. Immo ita optime *Camerarius*. Immo atque optume *Guyetus*. Eu optume *Seyffertus Philol. vol. 27 (a. 1868) p. 450*. It optume *Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 335*. Ehem optume *Lorenzius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 295. cf. Langenus 'Beitr.'*

Ídem ego dicam, si éx me exquiret míles.

PALAESTRIO

Sed simíllumas
Dícito esse: et Phílocomasio id praécipiundumst út sciat:
Né titubet, si exquíret ex ea míles.

PERIPLECOMENVS

Nimis doctúm dolum.
Séd si ambas uidére in uno míles concilió uolet,
Quíd agimus?

PALAESTRIO

Facilést: trecentae póssunt causae cónligi: 250
'Nón domist, abit ámbulatum, dórmit, ornatúr, lauat,
Prándet, potat, óccupatast, óperae non est, nón potest',
Quántum uis prolátionis: dúm modo hunc primá uia
Índucamus, uéra ut esse crédat quae mentíbimur.

PERIPLECOMENVS

Plácet ut dicis.

---

p. 198 246. PER *praem.* D^2 ex me *Ritschelius.* me *BCDFZ* PA. *om. D c. spatio* Set *CD* similimas B^2CD. silimilimas B^1. simillimas *FZ* 247. esset et *B ante ras. cum CD* praecipiendum est *Pius, Beroaldus.* recipiendũ ẽ *BCDFZ* 248. Netitubet *B* exquiret *Ritschelius.* quiret B^1CD. queret B^2F. quaeret *Z* PER.] PA *in spat.* D^2 249. *Ita A, nisi quod* MILESINUNOCONCILIO *litteris* NOCON *dubiis* ambos *F* milis B^1CD: *corr.* B^2 250. Ita *A* agemus *Ritschelius coll. Proleg. Trin. p. CCXLII: cf. tamen idem praef. Stichi p. 17* PA.] PER. D^2 *in spatio* facile est *BZ* trecentę B^2. tercentę *Z.* trecentẽ *CD.* trecente B^1F causę B^2Z. causa *CDF.* cause B^1 conlici *B ante ras.* conici *B ex rasura.* concili *CD.* concini *FZ* 251. *Ita A, nisi quod* DOMIEST abit *ex A. Ribbeckius.* abiit *libri praeter A, Ritschelius.* iit *Muellerus Pros. p. 306, Bentleius.* it *Lachmannus in Lucr. p. 210* ornatur] comatur '*Romanus codex*' *Longolii* 252. *Ita A, nisi quod* OCCUPATAEST potat B^2D^2FZ. potest B^1CD^1 occupat ast *(occupatest F)* opere non est B^1CFZ. occupatast opere non ẽ *D, nisi quod* occupatâst D^2. occubat . ast^{at} . operę^{i} . non . ẽ . B^2 potest B^1 *cum CDFZ.* potat B^3 253. *Ita A* Quantum nis *FZ.* Quantũ is B^1CD. Quant÷ *(h. e.* Quant est*)* B^2 prolationis *ex A Ribbeckius, sed ut de* prolationem *cogitet.* prolationum *BCDFZ, Olsenus p. 101.* prolationumst *Ritschelius* hunc *ex A Ritschelius.* nunc *BCDFZ* 254. *Ita A, nisi quod* MENTIBITUR credatque B^1CD^1: *corr.* B^2D^2 mentibimur *ex* mentibitur, *ut vid., B.* mentibimur *FZ: atque ita Ritschelius praef. Stichi p. 17.* mentibitur *C cum A (ut Ritschelius in ed.).* metibitur *D*

PALAESTRIO

Intro abi ergo, et si ístist mulier, eám iube 255
Cíto domum transíre: atque haec ei díce, monstra, praécipe,
Vt teneat consília nostra, quemádmodum exorsí sumus,
Dé gemina soróre.

PERIPLECOMENVS

Docte tíbi illam perdoctám dabo.
Númquid aliud?

PALAESTRIO

Íntro ut abeas.

PERIPLECOMENVS

Abeo.

PALAESTRIO

Et quidem ego ibó domum
Átque hominem inuestígando operam huic díssimulabilitér
dabo, 260

255. *Ita A, nisi quod* ISTIEST PER.] PA. D^2 PA.] PER *eras. D in spat.* abi *FZ cum A.* abiit *BC.* habiit D^1. habi *D ex ras.* si isti est B^1CD^1 *cum A.* si istic est B^2D^2FZ mulier eam iube *B ex ras. DFZ.* muliere eam iube *C.* mulierẽ eam iube *ante ras. B* 256. *Ita A, nisi quod pro* D in DICE *minus probabiliter vel* B *vel* P *legi potest* transiret B^1C *et ante ras. D: corr.* B^2 atquem *C et ante ras. D* haec ei dice monstra *ex A Studemundus 'Festgruss' p. 71.* haec (hęc *B.* hec *D)* ei monstrã *B ante ras. cum CD.* hęc ei monstra *B ex ras.* hec ei monstra *F.* hoc ei monstra *Z.* et *addidit Pylades.* haece bene ei monstra et *Ritschelius ('nisi potius* haec ei bene praemonstra et *scriptum fuit') errans de A* íntro abi ergo: et ist isti, mulierem ‖ Iube cito domum transire, atque haec ei monstra, praecipe *vel sine hiatu* et si east isti *et altero versu fortasse* ac bene ei *Ritschelius in adn. (cf. Opusc. vol. II p. 421).* ac bene ei haec monstra et praecipe *idem praef. Stichi p. 17.* haec ei bene demonstra *Fleckeisenus Ep. crit. p. 25* precipe *D* 257. *Ita A* (UT) Vt ne teat (ne *add. m. 2) D* consimilia B^1CD*: corr.* B^2 258. *Ita A* Degemina *B* geminas orore *D* PER. *corr. alia manus ex* PA *m. 2 scripto in D* perdocta B^1*: corr.* B^2. per docta CD^1*: corr.* D^2 259. *Ita A, nisi quod de litteris* UI *in* NUMQUID *non satis constat* Numquit aliut *CD.* Numquid aliut *B* PA. *alia m. corr. ex* PER *m. 2 scripto in D* habeas *CD et ante ras. B* PER. *alia m. corr. ex* PA. *m. 2 scripto in D* abeo. PA. et quidem *et in novo v.* Ego ibo domum B^2. abeo PA. ec quidem *et in novo v.* Ego ibo domum B^1 *et (nisi quod pro* PA *lacunam et* ec quide *C, rasuram pro* PA *D)CD, in quibus item verba* Ego ibo domum *proprium versum occupant.* abeo equidem. PAL. Ego ibi domum *F.* abeo equidem igitur. Pal. Ego ibo domum *Z* 260. *Ita A, nisi quod de litteris* LITER *non prorsus constat* At (Ad *m. 2)* quẽ hominem

Quí fuerit consérvos, qui hodie sít sectatus símiam.
Nam ílle non potuit quín sermone suo áliquem familiárium
Párticipauerít de amica eríli, se uidísse eam
Híc in proxumo ósculantem cum álieno adulescéntulo.
Nóui morem egomét: 'tacere néqueo, solus quód scio.' 265
Si ínuenio qui uídit, ad eum uíneam pluteósque agam.

---

266. *Huc spectare videtur Loewio Prodr. p. 269 glossa haec:* plutei proprie crates corio contectae, quae in opere faciendo hostibus obiciuntur

---

inuestigandos operã huic dissimulando *B: unde* in inuestigando . sumo operã B^2. Atquẽ hominẽ inuestigandos operã huic dissimulando *CD, quibus* PA *praem.* D^2. at quẽ hominẽ inuestigando operã hãc dissimulando *Z.* At quem hominem inuestigabo hãc dissimulando *F.* Atque homini inuestigando operam huic dissimulabo me dare *Ritschelius.* At quem hominem inuestigando sumam operam, hinc dissimulauero *Camerarius, et* quem *in* quam, hinc *in* hanc *mutato, Acidalius.* Atque *primus Saracenus.* dissimulabundus dabo *Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 6.* hunc *Ribbeckius in ceteris cum A faciens.* homini inuestigando *Lorenzius* huic *corruptum esse censens. cf. Brixius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 769* 261. *Ita A, nisi quod* SIET *extat et de litteris* IT *in* FUERIT *non satis constat* conseruus *BCDFZ* hodie D^1: *corr.* D^2 sit *Bothius.* siet *BCD cum A.* fuerit *FZ.* fuit *Acidalius. de* siet *sine* hodie *cogitat Ritschelius* simia B^1CD: *corr.* B^2

262. NAMI(LLE)NONPOTUITQUINSERMONESUOALIQUEMFAMI(LI)ARIUM *A* illẽ *B ante ras.* illem *C* quin *FZ cum A.* qui *BCD* sermone *Lambinus cum A.* sermoni *BCDFZ* pote quin suo sermone *vel* pote suo quin sermone *Muellerus Pros. p. 427, 'Nachtr.' p. 14* familiarium *F cum A.* familiarum *BCD.* familiarem *Z* 263. *Ita A, nisi quod* ERISESE *et litteris* IC, E *et* I *in* ERI, EUI *non prorsus certis* Particauerit *BCD.* Nota *(per compendium scriptum)* particauerit *C margo m. eadem* erili se uidisse eam *Ritschelius in scholis teste Ribbeckio. Kochius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 61.* eri//s euidisse B^1 *(erasa* u *et* r *ex* s *corr.).* eri seuidisse eam B^2. eriqui uidisse eã *CDFZ, nisi quod* heri D^2FZ. eri, uidisse sese eam *edidit Ritschelius, qui tamen Ambrosiani scripturam praef. Stichi p. 17 revocat, quam coniectura invenerat Gruterus* 264. HICINPROXIMOOSCULANTEMCUMALIEN(QADU)LESCENTULO *A litteris puncto notatis perpallidis* proxumo *Z.* proximos *ante ras. B.* proximo *B ex ras. cum CDF* cum] quo^{m} *(ex* quos*) B* adolescentulo *CD* 265. *Ita A* more CD^1. mores D^2 egomet *Bothius cum A (quod cum antecedentibus recte iunxit cum aliis Ritschelius: sequentibus addidit Brixius).* ego et *BCDFZ* nequeo solus quod *ex A Ritschelius.* nequeo solus *BCD.* solus *FZ.* nequeo quae solus *Bothius.* solus nostrorum *Camerarius.* nequeo quod solus *Brixius: cf. Baierus l. s. s. p. 167* scio *(s ex c) D* 266. *Ita A, nisi quod* QUIDIXITE *teste Loewio,* QUIDUIDIT *litteris* UI *et* T *in-*

Rés paratast: uí pugnandoque hóminem caperest cérta res.
Si íta non reperio, íbo odorans quási canis uenáticus,
Vsque donec pérsecutus uólpem ero uestígiis.
Séd fores crepuérunt nostrae: ego uóci moderabór meae: 270
Nam íllic est Philocomásio custos, méus conseruos, qui ít foras.

SCELEDRVS. PALAESTRIO

SCELEDRVS

Nísi quidem ego hodie ámbulaui dórmiens in tégulis,
Cérto edepol scio mé uidisse hic próxumae uicíniae
Phílocomasium erílem amicam síbi malam rem quaérere.

---

certis teste Studemundo qui dixit *ex Loewii de A testimonio Ribbeckius*, quoi dixit *Forchhammerus teste Ussingio IV 2 p. III* at *B¹CD: corr. B²* uineam *ex A Ritschelius.* uineas *BCDFZ. cf. Baierus l. s. s. p. 151, Rodenbusch de temp. usu p. 52* 267. *Ita A* Res paratast *DZ cum A.* Resparatust *B.* Res parata est *CF* inpugnandoque *FZ.* ui pugnandod *Fleckeisenus Annal. vol. 107 (a. 1873) p. 502* hominem *B cum A. om. CDFZ* caperest certa res *ex A Ritschelius.* capere certa res (certares *B*) *BCDF.* capere certa res est *Z.* capere certa rest *Acidalius. cf. Olsenus p. 90* 268. *Ita A* ita *del. Braune l. s. s. p. 21* Si im non *Birtius l. s. s. p. 543* repperio *Z* ibi *B¹: corr. B²* odoras *B¹: corr. B².* adorans *Z* canisuenaticus *B* 269. *Ita A, nisi quod* PERSECUTIUS *teste Studemundo,* PERSECUTLUS *teste Loewio* donęc *D* Nota.uolpē *C margo m. eadem* 270. *Ita A* Set *B* foris *CD* crepuerunt *B cum A.* concrepuerunt *CDFZ. cf. Abraham Stud. Pl. p. 200* nostra *B¹: corr. B².* nostre *F* uoci moderabo meae *Guyetus (ubi* moderabor *ex A Ritschelius) confirmante ex parte A.* uoce moderabo me *BCDFZ* 271. *Ita A, nisi quod* PHILOCOMASII *teste Loewio (non Studemundo, qui* PHILOCOMASIO *exhibet) et* CONSERUUS conseruus qui it *Acidalius cum A.* conseruus *et post vacuum spatium satis magnum* atque it *B.* conseruus. atque it *CZ.* conseruos atque it *F.* conseruus. atque id *D*

Act. II scaen. 3 SCELEDROS PALAESTRIO *A.* SCELEDRVS PALESTRIO SERVI II. *BCD² et (nisi quod* duo) *FZ. om. D¹* 272. *Ita A* SCEL. *praemittunt CD* dormies *B¹: corr. B²* 273. *Ita A, nisi quod* PROXIMAE *Cf. Langenus 'Beitr.' p. 23* aedepol *CD* proxumę *BCD.* proxime *F.* proximae *Z. cf. ad Bacch. v. 205.* proxume *Ritschelius* uicinae *Z.* uicine *F* 274. *Ita A* philocomasiem *B¹: corr. B²* malam rem *Bentleius in Phorm. III 3, 11 cum A.* malum *Acidalius.* alium *BCDFZ, nisi quod id in B e correct. est et post ras. m. 2 scriptum, ante quam* malā *vel* malū *extitisse videtur.* alium quem

PALAESTRIO

Híc illam uidit ósculantem, quántum hunc audiuí loqui. 275

SCELEDRVS

Quís hic est?

PALAESTRIO

Tuos consérvos. quid agis, Scéledre?

SCELEDRVS

Te, Palaéstrio,
Vólup est conuenísse.

PALAESTRIO

Quid iam? aut quíd negotist? fác sciam.

SCELEDRVS

Métuo

PALAESTRIO

Quid metuís?

SCELEDRVS

Ne hercle hodie quántum hic familiáriumst,
Máxumum in malúm cruciatumque ínsuliamus.

Gruterus. amicum alium *Guyetus:* (amicum sibi alium *vel* clam sibi alium *vel* sibi uirum alium *Acidalius).* alienum *Bothius* querere *BF* 275. *Ita A* huc B^1. hunc B^2 audiu D^1: *corr. alia manus.* audio *codd. Pyladis* loqui *Camerarius cum A.* loquere B^1. loquentē B^2 *cum CDFZ* 276. *Ita A, nisi quod* TUUSCONSERUOS#QUID est hic *F* tuus *BCDFZ* conseruus *CDFZ.* conseruost *Fleckeisenus* a//is *(g erasa) B* SCEL. te *alia m. in D e corr. post ras. cum FZ.* SCEL. ste CD^1. SC. iste B^1: t sta *sup. scr.* B^2 palestrio *BCD FZ* 277. *Ita A, nisi quod* AUTQUIDIAMNEGOTIEST||FASCIAM *(litteris* IAM *incertis teste Studemundo)* Volupest *CDF.* Volupes B^1: t *sup. scr.* B^2. uolupet *Z* conuenisset B^1: *corr.* B^2 aut quid negotist *A duce Ritschelius.* aut quid negotii *BD.* aut quid nego tu *C.* aut quid negocii *FZ.* quid hoc negotist *Fleckeisenus.* quid negotist *vel* ecquid negotist *L. Muellerus Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 68: cf. Fleckeisenus ibid. p. 77, Lochius de gen. p. 14.* quid hic negotist *Geppertus Stud. Pl. II p. 24* 278. *Ita A, nisi quod* QUANTUMESTFAMI *(in fine paginae)* Metuo. PA. quid D^2FZ. Metu quid BD^1. Me tu quid *C* SCEL. D^2FZ. PAL. BCD^1 quantum hic familiarumst *B (sed* st *add.* B^2*), item CD et, nisi quod* est, *Z.* quantum hic familiariumst *F.* quantumst familiarium *duce A Ritschelius* 279. SCE *praem. BC* Maxumum inmalum *BCD.* Maximum in malum *FZ* cruciatum //////// B^1. cruciatum q///// B^2. cruciatumque *CDFZ.* cruciatum *Pylades, Ritschelius.* cruciatum hic *(ex v. 280) Fleckeisenus Ep. crit. p. 25 cum Reizio* insuliam› *D.* insuliam *C.* insuliamus est *B.* insiliamus *FZ, Ritschelius: cf. Fleckeisenus Nov. ann. vol. 60 (a. 1850) p. 253*

PALAESTRIO

Tú sali
Sólus: nam ego istam ínsulturam et désulturam níl moror. 280

SCELEDRVS

Néscis tu fortásse, apud nos fácinus quod natúmst nouom.

PALAESTRIO

Quód id est facinus?

SCELEDRVS

Ínpudicum.

PALAESTRIO

Túte scias solí tibi:
Míhi ne dixis: scíre nolo.

SCELEDRVS

Nón enim faciam quín scias.
Símiam hodie súm sectatus nóstram in horum tégulis.

PALAESTRIO

Édepol, Sceledre, homó sectatu's níhili nequam béstiam. 285

SCELEDRVS

Dí te perdant.

PALAESTRIO

Té istuc aequomst, quóniam occepisti, éloqui.

SCELEDRVS

Fórte fortuná per inpluuium húc despexi in próxumum:

salist *ante ras. B* 280. istanc *Ritschelius* Nota. insulturã et desulturã *margo* B^2C nil *Bothius post Bentleium.* nihil hil *C.* nihil hic *BDFZ: cf. v. 279. 281* 281. Nescis B^2. Nesis B^1 fortassé B^1. e *sup. & scr.* B^2 hic apud nos *Brixius, non male* facinus quod natumst (natum est *F*) *CDF.* facinus quid natũ est *Z.* facinust quot nat//////ic B^1. facinust quod natust hic B^2 nouum *BCDFZ* 282. Quod B^2. Quot B^1: *post quam vocem* tu *litt. erasae* videntur impudicum *CDFZ* scias *Gulielmius p. 196, Hauptius (opusc. vol. II p. 136.* scis *BCDFZ.* sci *cum Bentleio et Bothio Ritschelius* soli *Camerarius, Bentleius.* solite *BCD.* soli te *FZ* 283. Dixit scerere B^1. dixti scire B^2 fatiam *B* quin] u *in ras.* B^2 sciat *B.* nescias *Haasius in Reisigii schol. gramm. p. 580 sq.* (faciam enim cum *Camerario et* qui *scribens)* 284. tegulis...*Ribbeckius* 285. sectatus *libri.* sectatust *Luchsius Herm. vol. 13 (a. 1878) p. 500* nihili] mihi *B* 286. aequomst *Ritschelius.* aequom *B.* ęquum *CD.* aequum *Z.* equum *F* quoniam *Camerarius.* q̃m̃ *B.* quõ *CD.* quomodo *FZ* hoc cepisti *D.* accepisti *Z* occepisti eloqui *sine commate Ritschelius.* Te istuc aequ., — qu. o., e. *Lorenzius.* Te istuc aequ., quoniam occ., — e. *Ribbeckius: quali signo si opus est, post* Te *ponerim* 287. per] '*fort.* ut per' *Ritschelius* impluuium *CDFZ*

Átque ego illi aspicio ósculantem Phílocomasium cum áltero
Néscioquo adulescénte.

PALAESTRIO

Quod ego, Scéledre, scelus ex te aúdio?

SCELEDRVS

Prófecto uidi.

PALAESTRIO

Tútin?

SCELEDRVS

Egomet, duóbus hisce oculís meis. 290

PALAESTRIO

Ábi, non ueri símile dicis, néque uidisti.

SCELEDRVS

Núm tibi
Líppus uideor?

PALAESTRIO

Médicum istuc tibi méliust percontárier.
Vérum enim tu istam, sí te di ament, témere hau tollas
fábulam.

---

despexit *ante ras. B* in proxumum *BCD, Scioppius IV 7.* proxumum *F.* proximum *Z* 288. illi *Acidalius.* illa *ras. ex* illas *B.* illic *CDFZ* Nota. mire positū osculantē cū altero *C margo ead. m. Post* altero *comma ponit Lorenzius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 300: cf. Luchsius Studemundi Stud. vol. 1 p. 380* 289. Nescio quod *ante ras. B.* Nescio quo *CDFZ* adolescente *C* audio B^2. auno B^1 290. Profecto *BCDFZ.* Pol profecto *Ritschelius (deleto* duobus*) 'nisi* Quin *vel* At *males: nam de* Sed *(coll. annot. ad v. 398) cogitare nolis' addens. 'non recte hoc versu usus sum Prol. Trin. p. CCXLIV' idem.* Ego profecto *Guyetus.* Profecto id *Klotzius 'Metr.' p. 82.* Hercle *Fleckeisenus Ep. crit. p. 24.* Corgo *idem Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 784.* Edepol *Ribbeckius.* Quod ego *Bentleius.* Probe ego *Birtius p. 558* tutin *BCDF.* tuten *Z* duobus *del. Ritschelius cum Guyeto* hisce *Brixius, Schmidtius de dem. pron. form. p. 30.* hic B^1. his B^2CDFZ, *Ritschelius* 291. ueri similē *B.* uerissimile *Z* nunc *B (ante ras.) Z.* nun *B ex ras.* 292. tibi D^2. tib D^1 tibi istuc *quod ediderat Ritschelius reicit idem praef. Stichi p. 17.* istuc te *Luchsius teste Brixio* meliust *Ritschelius.* melius *BCDFZ, Olsenus p. 89* perconctarier *Z.* percunctarier *BCDF* 293. eai *ex* em *D* tuis tamsit//// edia mentē erea aut ollas B^1: *in quo latet* hau tollas *apparet.* tu,istamsi te di,a‿ment/// erea aud ollas *et in marg.* temere B^2. si te di ament temere haud ollas *CD et, nisi quod* dii, *F.* si te di ament temere haud edolas *Z: corr. Pylades et Camerarius* si te di ament, tu istam hau temere *Sigismundus p. 258*

Tuís nunc cruribús capitique fraúdem capitalem híne creas:
Nám tibi iam, ut pereás, paratumst dúpliciter, nisi súpprimis 295
Tuóm stultiloquiúm.

SCELEDRVS

Qui uero dúpliciter?

PALAESTRIO

Dicám tibi.
Prímumdum, si fálso insimulas Phílocomasium, hoc périeris.
Íterum, si id uerúmst, tu ei custos ádditus pro ea périeris.

SCELEDRVS

Quíd fuat me néscio: haec me uídisse ego certó scio.

PALAESTRIO

Pérgin, infelíx?

SCELEDRVS

Quid tibi uis dícam, nisi quod uíderim? 300
Quín etiam nunc íntus hic in próxumost.

PALAESTRIO

Eho an nón domist?

---

tolles *Guyetus: cf. Handius Turs. III p. 35* tabulam *Z* 294. nunc ruribus B^1: *corr.* B^2 capitiq; B^2. capitiq ////*(eras.* ui*)* B^1. scapulisque *Acidalius, fortasse vere* 295. Nam tibi iam *Camerarius.* Iam tibi iam *BCDFZ* est *BCDFZ* nesi B^1: *corr.* B^2. ni *D* suprimis *B.* supprimas *D.* supprinus *C.* opprimas *F.* ĩprimas *Z.* supprimas *Scutarius* 296. Tuum *BCDFZ* dicam *Guyetus, Bentleius.* hic dictam *B CD.* id dicam *FZ* 297. Primum dum *BCD.* Primundum *F* falso *Camerarius.* falsom *B.* falsum *CDFZ* 298. it B^1: *corr.* B^2 uerum st *BCDF.* uerum est *Z* tu ei custos additus *(*aditus *Z) CD FZ.* tui custos additos B^1, *ubi* tu ei *corr.* B^2 pro ea perieris scripsi *Ind. Jen. a. 1890/91 p. 4, nisi* simul p. *males.* perieris *BCD FZ.* bis perieris *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 595.* disperieris *Brixius.* eo perieris *Acidalius.* hoc perieris *Seyffertus Philol. vol. 27 (a. 1868) p. 451* quom ei custos additu's, hoc perieris, *Luchsius Herm. vol. 13 (a. 1878) p. 500* Iterum, si id est uerum, custos additus tu ei perieris *Ritschelius: cf. Opusc. II p. 420 sq.* Iterum perieris *e. q. s. Kochius Emend. Pl. p. 12* 299. Quid fuat me B^2. Quia fuit me B^1. Quia fuat meat *C.* quia atmeat *D.* quid ad me? *FZ* nescio: haec] PA. at nescio. SC. hec *FZ* 300. infoelix *Z* nesi B^1: *corr.* B^2 301. hinc *B* inproxumust *B.* inpumo è *(om.* x*) C.* inproxumo est *vel* in proxumo est *DFZ* Eho annon B^2 *cum CD FZ.* Eo annon B^1. Eho, non *cum Bothio Ritschelius.* An non *Guyetus. cf. Richterus Studemundi Stud. vol. 1 p. 454, Spengelius de cret. thes. 8,*

SCELEDRVS

Víse, abi intro túte: nam ego mi iám nil credi póstulo.

PALAESTRIO

Cértumst facere.

SCELEDRVS

Híc te opperiar: eádem illi insidiás dabo,
Quám mox horsum ad stábulum iuuenix récipiat se a pábulo.
Quíd ego nunc faciám? custodem mé illi míles áddidit:
Núnc si indicium fácio, interii: sí taceo, interií tamen,
Si hóc palam fuerít. quid peiust múliere aut audácius?
Dúm ego in tegulís sum, illa ex suo sése hospitio edít foras.

---

ut alios mittam domist *B*. domi est *CDFZ* 302. Visse *(Vise corr. B²) BCD. cf. Fleckeisenus Ep. crit. p. 10* abiit *B¹: corr. B²* introtutenam *B* ego mihi iam *B*. ego mihi *CDFZ*. ego iam mihi *Ritschelius. cf. Bergkius Opusc. I p. 85* nihil *BCDFZ* credidi *ante ras. B* 303. Pertum *B¹: corr. B²* est *libri* faceret *B¹*. facere *B²CD FZ*. facere. SC. Et *Ribbeckius*. facere ita *inter alia Muellerus Pros. p. 655*. facere id *Camerarius*. Certum facere est *transposuit Bothius, F.* certumst *Seyffertus* Hic ted *Birtius p. 557* opperiar *Z*. operiat *B¹*. operiär *B²*. operiar *F*. opperiā *C*. operiā *D* eadem *B* illi *B. om. CDFZ* 304. Quam mox horsum *Camerarius (*quam mox *cum Saraceno)*. Quam uxor *B¹CDFZ*. Quom uxor *B²* iuuenix *Ritschelius (*iunix *Saracenus)*. iuuenis *BCDF*. inuenis *Z*. iuuenci *Bentleius* se a *Bothius*. se *BFZ et alia m. in D*. si *CD¹*. se e *Camerarius* 305. ego *(o ex* u *corr.) D* fatiam *B* addidit *Dousa*. tradidit *BC DFZ* 306. inditium *B* fatio *B* si taceo, interii *Camerarius*. si taceo *libri*. interii, si taceo *Klotzius Nov. ann. Suppl. vol. 17 p. 464, Hauptius Opusc. III p. 400. cf. Kriege de enunt. concess. p. 6* tamen, ‖ Si] tametsi *FZ* 307. *Cf. 306* pallam *Z* quod *B* peiust *Ritschelius*. peius *libri*. *cf. Olsenus p. 78* aut *B²CD. om. B¹*. atque *FZ* audatius *D* 308. ego *F*. ergo *BCDZ* illa ex suo sese hospitio edit *Lorenzius (*sese *cum Bentleio)*. illac hec se *(ex* sū *m. 2)* ospitio edit *B*. illac hec sunmtospicio edit *D*. illac haec sum ospitio edit *C*. illaec sumpto hospitio edit *FZ*. illac haec se hospitio educit *Camerarius*. illaec se ex nostro hospitio eduxit *Lambinus*. illaec suo se hospitio edit *Lindemannus¹*. illa ec suo sed hospitio edit *Ribbeckius (cf. Studemundus in Vid.² p. 61)*: ec *iam Buggius Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 641 (*illa ec suo se hospitio dedit *vel* edidit, dedit *praeeunte Lipsio Ant. lect. IV p. 14,* edidit *cum Grutero et Berghio in Diurn. antiqu. a. 1834 p. 1006)*. illaec se subito hospitio edit foras *Luchsius Studemundi Stud. vol. 1 p. 42*. illaec hac sed hospitio edit *vel* illaec sed hospitiod edit *vel* illaec hac se hospitiod edit *Ritschelius Nov. exc. p. 51. 68*. illa hinc huc se ex hospitio edit *Muellerus 'Nachtr.' p. 88*. illaec haec sese hospitio edit *Schenkelius l. s. s. p. 7 = 613*. illaec suo se ex hospitio edit *Brixius*

Édepol facinus fécit audax. hócine si milés sciat,
Crédo hercle has sustóllat aedis tótas atque hunc ín crucem. 310
Quícquid herclest, mússitabo pótius quam intereám male.
Nón ego possum quae ípsa sese uénditat tutárier.

PALAESTRIO

Scéledre, Sceledre, quís homo in terra te álter est audácior?
Quís magis deis inimícis natus quám tu atque iratís?

SCELEDRVS

Quid est?

PALAESTRIO

Iúben tibi oculos éxfodiri, quíbus id quod nusquámst uides? 315

---

309. fatinus D^1: *corr. al. m.* facin *ex* facim *ras. C* fecit *(f in ras.) C* hocine *BD.* hoc ine *C.* hoccine *FZ. cf. Minton Warren 'on the enclitic NE' p. 1 sqq.* hoc nunc *Ritschelius.* hoce *Bergkius Opusc. I p. 673.* hoc enim *Fleckeisenus l. ad v. 310 allato* si miles *Pius, Beroaldus.* simile *BCDFZ* 310. ercle *BD.* erde *C. om. Z* has sustollat *Camerarius.* assus tollat *BCD, nisi quod* ũ *B*². alius tollat *FZ* aedis *F.* ędis *B*². edis *B*¹*CDZ* totas *Pius.* totas tollat *B*²*FZ, codd. Pyladis.* tota si tollat *B*¹. tota sitollat *C.* totas itollat *D* has sus *(vel* subs*)* aedis totas tollat *(tmesi admissa) Bergkius Opusc. I p. 130.* hasce aedis sustollat totas *Fleckeisenus Nov. annal. vol. 105 (a. 1872) p. 71. cf. Schmidtius de dem. pron. form. p. 10* atque hunc in crucem *Heraldus, Acidalius.* atquẽ *(*at quẽ *CD)* hic *(*hinc *B*²*)* incrucem *(*crucem *CDFZ) BCDFZ.* atque hic crucem *codd. Pyladis.* atque hinc in crucem *Camerarius.* atque me in crucem *Fleckeisenus l. s. s.* tollatque hic crucem *Spengelius de cret. thes. 9 et T. Macc. Pl. p. 29.* tollatque in crucem *Niemeyerus l. s. s. p. 387.* detque hunc in crucem *Britzlmayrius l. s. s. p. 4.* atque hunc tollat in cr. *(sine* totas*) Birtius l. s. s. p. 522* 311. Quicquid herclest *Bothius, Muellerus Pros. p. 307.* Hercle *(*Herde *C)* quicquid est *BCDFZ, Ritschelius* mussit abo potius *C.* mussit ab opotius *B*¹. mussabo potius *Birtius p. 521* quam *B*²*CDFZ.* quum *B*¹ int̃ eã *C* 312. quae *(*que *F)* ipsa sese *FZ.* queissasese *CD.* quę-//////////// *(erasae* isse*) B*¹. quę ista *B*² *(sine* sese*)* curarier *FZ* 313. PA *om. C, ut omnes personarum notas usque ad v. 330, in D m. alia addidit* quis *BCD.* SC. quis *FZ* in terra te alter est *Ritschelius in adn., Luchsius Hermae vol. 8 (a. 1873) p. 108.* interemat *(*inter emat *C)* est alter *BCD.* interminat? PA. est alter *FZ.* in terrast alter ted *cum Bergkio edidit Ritschelius.* in terra mi est alter autem *Pareus*³. in terris nam alter est te *Acidalius.* in terris alter test *Ritschelius praef. Stichi p. 17.* in terrad alter test *idem Nov. exc. p. 68.* in terris te alter est *Bentleius.* in terrad alter est *Birtius p. 538* audatior *BCD* 314. Qui *FZ* diis inimicis natus quam tu atque iratis *Camerarius.* dehis inimicis natus quantum atque irat *BCD.* inimicitias quam tu acquirat *FZ.* deis *Ritschelius. idem* natust *edidit. cf. Olsenus p. 83* SCE. *BFZ. spat. om. CD* 315. *Pers.*

SCELEDRVS

Quíd? nusquam?

PALAESTRIO

Non égo tuam empsim uítam uitiosá nuce.

SCELEDRVS

Quíd negotist?

PALAESTRIO

Quíd negoti sít rogas?

SCELEDRVS

Cur nón rogem?

PALAESTRIO

Nón tu tibi istam praétruncari línguam largiloquám iubes?

SCELEDRVS

Quamóbrem iubeam?

PALAESTRIO

Phílocomasium eccám domi, quam in próxumo
Vídisse aibas te ósculantem atque ámplexantem cum áltero. 320

---

om. etiam D Iuben tibi B^2. Iubent tibi B^1C *et D (t sup. scr.)* Iube nunc ibi *F*. Iube nunc tibi *Z*. Iube tibi *Pareus: quod placuit Flecheiseno Exerc. p. 8* effodiri *FZ* nusquam est uides *FZ*. nusquam hic uidis B^1CD *(unde* nusquam hic *Brixius)*. nusquam hic uidisti B^2 316. SCELE *et* PA *add. manus alia in D* Quid *del. Bentleius* tuam empsim uitam *Lindemannus*. mutuam ea ipsi tui tam *B*. mutuã ea ipsita itã *CD*. mutuam ea ipsi tu itan *F*. nunc emam uitam tuam *Z*. nunc tuam empsim u. *Bergkius Opusc. vol. I p. 673* empso *Bentleius* uicio sanuce *D*. uitio sanuce *B* 317. SCE *man. alia add. in D* Quit CD^1: *corr.* D^3 negotii est *B*. genegotũst genegotiist CD^1. negotiist D^2. negociist *F*. negocii est *Z* PA *m. alia in D addidit* negocii *FZ*. negotii *BD*. nego tu *C* hogas CD^1: *corr.* D^3 318. *om. C* PA *add. alia m. in D* Non tu tibi *Ritschelius (cf. Bentleius)*. Noui & ibi *B*. l. nũ tute tibi B^2 *marg.* Non iui & ibi D^1. me tibi *supra scr.* D^3. Nonne tibi *FZ*. Noenu tibi *Bergkius Opusc. I p. 673*. Non tu istam tibi *Kaempfius p. 29* p̄tunc ari D^1: *corr.* D^3. p̄tunc dari B^1: r *add.* B^2 319. SCE *alia m. in D* iubeã / B^2. iubeat B^1C. *item ex* iubeas *D* PA *add. alia m. in D* eccillam domi *vel* domi eccillam *Muellerus Pros. p. 174* qua in B^1CD^1. quã in B^2. quã D^2 proximo *BCZ* 320. aibas *Bentleius*. aiebas B^2D^3FZ. aleuas *C*. a///as *(l erasa)* B^1. eleuas D^1 te *ante* aiebas *Z* ausculantem *Bergkius Opusc. I p. 33* amplexantem B^2, *codd. Pyladis*. amplexante B^1. ampleocante *CD*. amplectantem *Z*. amplectentem *F*. *de* amploxantem *cogitat Bergkius Opusc. I p. 673*

SCELEDRVS

Mírumst lolio uíctitare té tam uili trítico.

PALAESTRIO

Quíd iam?

SCELEDRVS

Quia luscítiosu's.

PALAESTRIO

Vérbero, edepol tú quidem
Caécus, non luscítiosu's: nam ílla quidem certóst domi.

SCELEDRVS

Quíd? domi?

PALAESTRIO

Domi hércle uero.

---

321 *sq.* *Fulgentius p. 561:* Luscitios dici uoluerunt in die parum uidentes, quos Graeci meriopes *(scr.* myopes*)* uocant. Vnde et Plautus in Mercatoris comoedia ait: mirum lolio uictitare te tam uili tritico quia luscitiosus es. Dicunt enim, quod lolium comedentibus oculi obscurentur 323. *Huc spectat Nonius p. 135:* Luscitiosi qui ad lucernam non uident et μύωπες uocantur a Graecis. Varro ...idem Andabatis *** idem: edepol caecus non luscitiosus es: *cf. Ritschelius praef. Stichi p. 18 et L. Muellerus in adn., quocum* idem: edepol *et* luscitiosus *scripsi pro eo quod est in libris* edepol idem *et* lusciosus

---

321. SCE. *FZ. om. BCD* Mirum est lolio *Camerarius.* Mirum lolio *Fulgentius, Olsenus p. 74.* Mirus olio *BCD.* Mirum solio *F.* Mirus oleo *Z.* Mirust lolio *iam Saracenus, Pius* uictitare te tam D^3, *Pius.* uictitaret etam BCD^1. uictitaret e tam *F.* uictitaret et tam *Z* 322. PA. *FZ.* SCE *B. spat. CD* SCE. *FZ.* PA *B. spat. CD* quia luscitiosus B^2. quialus citiosus D^1. qui aliis citiosus *C.* quia lusciosus D^3FZ. quia luscitiosus es *Fulgentius.* quia lusciniosus B^1 PA. *FZ. spat. BCD* uerbero B^2D^3FZ. ue herbero B^1. ueherbero *C.* ueher bero D^1. uae uerbero *Gruterus* hedepol BCD^1: *corr.* D^3 quide *C* 323. Caecus, non luscitiosu's *Buechelerus Mus. Rhen. vol. 15 (a. 1860) p. 442, Brixius Nov. ann. vol. 123 (a. 1881) p. 53.* Cecus *(*Cetus D^1*)* non luscitiosus *(*lusciosus *CDFZ) libri.* Caecu's, non luscitiosus *Ritschelius. cf. testimonium* nam illa quidem certost *scripsi coll. v. 398,* 463. nam illam quidem illa B^1CD^1. nam illam quidem illa B^2. nam *(*num *Z)* illam quidem uidi *FZ.* nam illa quidem D^3. nam illam eccam quidem *Camerarius.* nam eccillam quidem *Ritschelius ('nisi* eccam illam quidem *malueris').* nam intus eccillam *vel* nam ego illam uidi *Luchsius Studemundi Stud. vol. 1 p. 37.* nam eccillam uidi *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 641.* nam equidem illam uidi *Abraham p. 200.* nam illam quidem eccam *Gruterus.* nam eam quidem eccillam *Bothius.* nam illa quidem cubitat *Seyffertus. cf. Schenkelius l. s. s. 18 = p. 624.* 324. SCE *BFZ. spat. CD* Quid] quid illa *D* PA *BFZ. spat. CD*

SCELEDRVS

Abi, lúdis me, Palaéstrio.

PALAESTRIO

Túm mihi sunt manus ínquinatae.

SCELEDRVS

Quídum?

PALAESTRIO

Quia ludó luto. 325

SCELEDRVS

Vaé capiti tuó.

PALAESTRIO

Tuo istuc, Scéledre, promittó fore,
Nísi oculos orátionemque ália commutás tibi.
(Séd fores crepuérunt nostrae.

SCELEDRVS

At ego híc obseruabó foris:
Nám nihil est qua hinc húc transire ea póssit nisi recto óstio.

PALAESTRIO

Quín domi eccam: néscioquae te, Scéledre, scelera súscitant.) 330

SCE *BFZ. spat. CD* palestrio *BCDFZ* 325. PA. *FZ. om. BCD* Tum B^2, *Dousa III 8, Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 642.* Tam B^1CDFZ, *Ribbeckius.* Iam *Ritschelius cum Guyeto* mihi sunt manus inquinate (ę *ex* e B^2) *libri.* manus sunt inquinatae *Guyetus.* inquinatae mihi manus sunt *Bothius* SCE. *FZ. spat. BCD* PA. *FZ. spat. BCD* luto] iam *FZ, Lipsius Ant. lect. IV 14* 326. SCE *BFZ. om. CD* Ve *BCDF* PA *BFZ. spat. CD* Tuo istuc *Camerarius.* istuc *BCDFZ.* Capiti tuo istuc *Klotzius Em. Pl. p. 5.* Immo tuo istuc *Ritschelius* 327. oculus B^1CD^1: *corr.* B^2D^3 alia *Guyetus.* aliam *BCDFZ* committas *Z* *V. 328—330, de quibus iam Ladewigius Philol. vol. 17 (a. 1861) p. 257 suspiciones moverat, hinc alienos esse vidit Ribbeckius, Niemeyeri explicationem l. s. s. p. 351 reiciens, 'Alazon' p. 192* 328 foris *CD* crepuerunt *Lindemannus.* concrepuerunt *BCD FZ. cf. Abraham Stud. Pl. p. 200* nrē *D* SCE *BFZ. spat. CD* hic obseruabo *scripsi.* ilico obserui B^1: *unde* illas obseruaui B^2. ila obseruis *CD.* illas obseruo *FZ.* illas obseruasso *codd. Pyladis.* illi obseruasso *Ritschelius edidit.* illas seruasso *vel* illi obseruo istas *idem in adn.* illas obseruauero *Tyrrell sine* fores. illic (*vel* illas) obserui *Madvigius Adversa. II p. 8 verba* Sed...fores *Sceledro tribuens.* illi obseruauiso *Luebbertus Gramm. Stud. I p. 5.* illasce obseruo *Niemeyerus l. s. s. aliter Ussingius* foris *CD.* fores *BFZ* 329. hinc *FZ.* hic *BCD* transiret B^1: *corr.* B^2 recte B^1: *corr.* B^2 hostio *FZ* 330. Quin *Z.* Quem

SCELEDRVS

Míhi ego uideo, míhi ego sapio, míhi ego credo plúrumum:
Mé homo nemo déterrebit, quín ea in his sit aédibus.
Híc obsistam, ne ínprudenti huc éa se subrepsít mihi.

PALAESTRIO

Méus illic homost: déturbabo iam égo illum de pugnáculis.
Vín iam faciam, ut stúltiuidum esse tú te fateare?

SCELEDRVS

Áge face. 335

PALAESTRIO

Néque te quicquam sápere corde néque oculis utí?

SCELEDRVS

Volo.

PALAESTRIO

Némpe tu istic ais ésse erilem cóncubinam?

BCDF nescio quae te, Sceledre *Camerarius.* nescio utque te sceledre *BCD.* SC. nescio utique. PA. sceledre *FZ* scelaera *D.* scelera *(*ra *in ras.) C.* sceledre *FZ* suscitant B^2. suscitat B^1CD. suscita tt *F.* suscita te *Z* *Versum tutatur Buchholdus de paromoeos. p. 98* 331. SCE. *om. F* sapio, mihi ego *Pylades.* sapio ego *BCDFZ* plurimum *BFZ* 332. deterrebit *Hauptius Opusc. vol. II 321 post Klotzium Nov. ann. suppl. vol. 17 p. 464.* detere uti *CD.* deteruti *B.* deterreat *FZ.* deterruerit *cum Camerario Ritschelius* in his sit *Niemeyerus l. s. s. p. 386.* sit in his *(*inhis, h *s. scr., D) BCDFZ, Ritschelius.* sit in hisce *Schmidtius de demonstr. pron. form. p. 32 post Fleckeisenum Nov. annal. vol. 60 (a. 1850) p. 245.* sit ea in his *Muellerus Pros. p. 70. cf. idem p. 398.* sit indu hisce *Birtius p. 540* edibus *B* 333. SCE *praem. F* obsita B^1 obsitā B^2 imprudenti *CFZ* hic *Z* subrepsit B^1FZ. subreptat B^2. surrepsit *CD* 334. est *BCDFZ* deturpabo *corr.* B^2 iam hic ego *Z.* iam *Guyetus, vere fortasse iudice Ritschelio* depugnaculis *B* propugnaculis '*Romanus codex*' *Longolii.* pinnaculis *coniecturam commemorat Lambinus* 335. Vin iam *Pius.* Vimiā *B.* Vim iam *CZ.* Vuniam *D.* Viuiam *F* fatiam *B* ut stultiuidum esse tu te *scripsi.* ut stultiuidum ^{te}ut *B (*te *m. 2).* ut stulti uidum *CDF.* ut stultū dū *Z.* uti *(*uti *iam Bentleius)* stultiuidum te esse *Ritschelius edidit.* uti stultiuidum tu te *idem in adnot.* ut stultiuidum te *Camerarius.* ut te stultiuidum tute *Muellerus Pros. p. 597.* ut stultiuidum te tute *Ussingius. in fine versus* uolo *addebat Acidalius Pyladem secutus.* dum *post* age *inserebat Fleckeisenus Philol. vol. 2 (a. 1847) p. 107* fateare *libri.* fatearis *Camerarius* 336. *Cf. Langenus Pl. Stud. p. 52* te quicquam te *B* saperet B^1: *corr.* B^2 uolo *B.* scio *CDFZ, sed qui omittant tres insequentes versus, quorum tertius terminatur* scio *voce* 337. PA. *om. B: add. Camerarius* istic ais *Ca-*

SCELEDRVS

Atque árguo
Eám me uidisse ósculantem hic íntus cum alienó uiro.

PALAESTRIO

Scín tu nullum cómmeatum híne esse a nobís?

SCELEDRVS

Scio.

PALAESTRIO

Néque solariúm neque hortum, nísi per inpluuiúm?

SCELEDRVS

Scio. 340

PALAESTRIO

Quíd nunc? si ea domíst, si facio ut éam exire hinc uidéas
domo,
Dígnun es uerbéribus multis?

SCELEDRVS

Dígnus.

PALAESTRIO

Serua istás foris,
Né tibi clam se súbterducat ístinc atque huc tránseat.

---

merarius. isticas B^1. istic,as B^2 *et* dicas *in marg.* B^2. isti ais *cum Acidalio p. 281 Ritschelius* esset B^1: *corr.* B^2 SCE. *Camerarius. spat.* B

338. me *Camerarius.* ne *B* uidisse *Camerarius.* uidisset B^1. uidisse te B^2 339. Scintu *B* hinc *B.* huc hinc *Ritschelius.* hinc isto *Muellerus Pros. p. 561 (cf. 'Nachtr.' p. 88 et Luchsius Hermae vol. 13 a. 1878 p. 501, Bachius l. s. s. p. 61), fort. recte* esset B^1: *corr.* B^2. esse etiam *Camerarius* 340. *Versum delet Rauterbergius Quaest. Pl. p. 14*

PA. *B. om. CDFZ* hortum *B.* ortum *CDFZ* impluuium *CDFZ* SCEL. *add. Gulielmius. om. BCDFZ s. sp.* 341. Quid si nunc si *CD* Quid nunc? si *Seyffertus Stud. Pl. p. 18.* Quid? nunc si *Ritschelius, ante quem* Quid nunc, si *iungebatur* domist *CDF.* domi est *BZ* facio ut eam *C.* fatiouteam *D.* fatio ut eam B^2. fatio ut sedeam B^1. facio eam ut *FZ.* faciam eam ut *Camerarius.* eam facio ut *Ritschelius* exire hinc *Acidalius.* hinc exire *BCDFZ Cf. Muellerus Pros. p. 314* domi *BCD* 342. Dignun es *Ritschelius.* Dignũ ẽ B^1. Dignus es B^2*CDFZ* dignus] dignũ B^1: *corr.* B^2 fores *B CDFZ* 343. Nec *B* dam se *CD.* clam B^1. clam^{se} B^2, *codd. Pylades.* eadem *FZ* subt̃ ducat *C.* subt̃ducatũ B^1 *ante ras.*: *corr.* B^2 est hinc B^1: *corr.* B^2 hunc B^1: *corr.* B^2. hac *F*

SCELEDRVS

Cónsiliumst ita fácere.

PALAESTRIO

Pede ego iám illam huc tibi sistam ín uiam.

SCELEDRVS

Ágedum ergo face. uólo scire, utrum egon íd quod uidi uíderim, 345

Án illic faciat quód facturum dícit, ut ea sít domi.

Nam égo quidem meos óculos habeo néc rogo utendós foris.

Séd hic illi subpárasitatur sémper, hic eae próxumust:

Prímus ad cibúm uocatur, prímo pulmentúm datur.

Nám illic noster ést fortasse círciter triménium: 350

Néc quoiquam alii quam ílli in nostra méliust famulo fámilia.

Séd ego hoc quod ago id me ágere oportet: hóc obseruare óstium.

---

344. INUIAM *etiam in A est exitus versus bipartiti* est *libri* pede *Acidalius.* pedes *BCDFZ.* pedibus *(*iam ego*) Brixius* in uiam *Z cum A.* inuitam *BCD.* in uia *F* 345. *Ita A* ergo] ego *Z* face uolo scire utrum ego id quod *CDFZ.* fac& uolo scir& utror////////t $\overset{o}{g}$ it quod B^1. faci& uolo scire utrũ//////////ego id quod B^2 uidi] uidit *ante ras. B.* mihi uidi *FZ* uiderim *ex* uideriť *B* 346. *Ita A* illic fatiat *B.* illic *(*c *ex* o*)* fatiat *D.* illi ofaciat *C* 347. *Ita A, nisi quod* FORIS *probabilius quam* FORAS *teste Studemundo* osculos *D* rogo utendos foris *FZ cum A.* roga utendi foras *CD.* rogat utende foris B^1. rogat utenda foris B^2 348. *Ita A (nisi quod* SUPPARASITATUR *teste Loewio, quod minus probabile quam* SUBPARASITATUR *esse adnotat Studemundus. in* EAE *tantum* A *prorsus certa)* subparasitatur *BCD.* subparasitatus *Z.* supparasitatur *F* hic eae proxumust *ex A Ritschelius.* hic ea proxumust B^1. hic ea proxumus *CD.* hic ei proxumust B^2. hic ei proximus *FZ.* hic eam proxumust *Muellerus Pros. p. 178. cf. Olsenus p. 11* 349. *Ita A* primo ei *dubitanter in adn. Ritschelius* pulmẽtũ *D* 350. *Ita A, nisi quod* TRIENNIUM fortass& B^1*: corr.* B^2. fortasset *C* triennium *libri, Ritschelius: quod cum nimium visum esset Grutero, de* trinundinum *cogitabat.* trimenium *recte Guyetus* 351. NECCUIQUAMQUAMILLIINNOSTRAMELIUSESTFAMULOFAMILIA *A* Neque *libri praeter A.* Neque fit *Bentleius. an* Neque nunc? quoiquam alii *Ritschelius.* cuiquam *BCDFZ cum A.* quoiquam aeque *Muellerus Pros. p. 751* illic *Brixius cum Luchsio Hermae vol. 6 (a. 1873) p. 276* illi in nostra *Pylades cum A.* illi nostra *BFZ.* illi nr̃a *CD.* illi, est in nostra *Bothius* indu *pro* in *Birtius l. s. s. p. 550* meliust *Guyetus.* melius *BCDZ. om. F* 352. *Ita A, nisi quod* HOSTIUM *(litteris* HOC *ante* OBSERUARE *et* ARE*-non prorsus certis)* ego hoc quid ago it B^1. ego hoc quid ago id B^2C. ego hoc qd ago ad *D.*

Síc obsistam: hac quídem pol certo uérba mihi numquám dabunt.

PALAESTRIO. PHILOCOMASIVM. SCELEDRVS

PALAESTRIO

Praecépta facito ut mémineris.

PHILOCOMASIVM

Totiéns monere mírumst.

PALAESTRIO

At métuo ut satis sis súbdola.

PHILOCOMASIVM

Cedo uél decem, edocébo 355
Minumé malas ut sínt malae: mihi sólaest quod supérfit.
Age núnciam insiste ín dolos: ego abs té procul recédam.

---

ego hoc quid ago? At *F.* ego quid ago. at *Z.* ego quod ago id *cum Bothio Ritschelius. cf. Ussingius* mea cerero portā huc obseruant B^1: *corr.* B^2 hostium *FZ cum A* 353. *Ita A* Sic *B cum A.* hic *CDFZ.* Si hic *Ritschelius.* Hac *Camerarius* Si hic obsistam, equidem pol certo *Luchsius Comment. pros. II p. 11* hac] sic *Camerarius* certo] *cf. Langenus 'Beitr.' p. 29* mihi uerba *F* nunquam *D*

Act. II scaen. 4 *Hanc emendatam dedit scaenam Ritschelius in prooemio Ind. schol. aest. univ. Vratisl. a. 1839* PHILOCOMASIUM PAL(AE)STRIO S(CE)LEDRUS *A.* SERVI IDEM. PHILOCOMASIVM MVLIER *B.* EIDEM. PHILOCOMASIV̄ SERVI · II · MVLIER *C.* PALESTRIO PHILOCOMATIVM *rubr. D erasis eisdem nominibus a* D^2 *scriptis.* Palestrio. Philocomasium. Sceledrus *FZ* 354. *Ita A* PAL. *praemittunt BCD* Precepta *BF.* Precepto *Z* toties *Camerarius.* tolles *BCD.* tolle *FZ* monere B^2. munera B^1 mirum est *libri praeter A* 355. *Ita A, sed sine* UT cedo uel *om. FZ* decem edocebo *Ritschelius ex A.* dece edocebo B^1. dice me docebo *C.* diceme docebo *D.* doce me docebo B^2. me docebo *F.* ne doceto *Z.* decem docebo *Gruterus.* doctas docebo *Camerarius.* doctam edocebo *Pareus.* doctum, edocebo *Bothius* 356. *Ita A, nisi quod* MINIME *et* SOLAEQUOD Minime *Bergkius Diurn. antiq. a. 1834 p. 1002 sq. cum A.* Memini *BCDFZ* male *DZ* solaest quod superfit *Ritschelius cum Guyeto.* sola equo super fit B^1CD. sola equo super fit B^2. sola ego supersum *FZ.* solae quo superfit *Scioppius I 1.* solae e quo superfit *Taubmannus.* solae est qui supersit *Goellerus in Truc. 700* Cedo uel decem, edocebo ‖ Minume malas, ut sint malae, mihi solae quod superfit *tutatur Cavallinus 'Tidskrift f. Fil.' vol. 1 (a. 1874) p. 265 sqq., fortasse recte: cf. Luchsius Hermae vol. 13 (a. 1878) p. 501*

357. *Ita A, nisi quod* ATE *Philocomasio dat Ritschelius, Palae-*

PALAESTRIO

Quid aís tu, Sceledre?

SCELEDRVS

Hanc rém gero: habeo aúris, loquere quíduis.

PALAESTRIO

Credo égo istoc exempló tibi esse péreundum extra pórtam,
Dispéssis manibus pátibulum quom habébis.

SCELEDRVS

Quamobrem péream? 360

359. 360. *Gellius N. A. XV 15, 3:* 'Capillo' quoque esse mulier 'passo' dicitur, quasi porrecto et expanso, et 'passis manibus' et 'uelis passis' dicimus, quod significat 'diductis' atque 'distentis' Itaque Plautus in Milite glorioso a littera in e mutata per compositi uocabuli morem dispessis dicit pro eo quod est 'dispassis': 'Credo... habebis'

strioni libri nunciam *Z cum A, Haasius in Diurn. antiqu. a. 1838 p. 272, Langenus 'Beitr.' p. 287.* iam nunc *BCDF. prave Handius Tursell. IV p. 337* indolos *B* ego abs te (abste B^1) procul B^1CD *FZ.* abste ego procul B^2. ego huc procul *Ritschelius, probatum olim Brixio Quaest. p. 48* 358. *Ita A* *Pers. om. libri: cf. ad v. 357*

Quid ais tu *ex A Ritschelius.* Quid astu B^1. Quid astas B^2. qd asstas *D.* quid stas *C.* o qui astas *F.* o quid astas *Z* celebre B^1. scelebre B^2 hac rem *CD* quituis B^1: *corr.* B^2 loquere: quid uis? *Ribbeckius* 359. *Ita A, nisi quod* PERFUNDUMEXTRAPO *teste Loewio, quibus* RT *dubitans addit Studemundus* istoc exemplo *Z cum A et Gellio.* istuc exemplo B^1. istuc extemplo B^2CDF. istuc exemplom *Bergkius Opusc. vol. I p. 673* esse pereundum extra portam *duce A Ritschelius (cf. Opusc. vol. III p. 383 sq.).* esse eundum extra portam *Gellius.* esse eundum actutum si extra portam est *CDF.* esset (esse *corr. rubric.*) eundẽ actutũ si extra portã ẽ *B.* esse eũdũ esse actutũ extra portam *Z.* actutum *glossema esse explicando* extemplo *ascriptum Scioppius censet IV 3.* esse eundum actutum extra portam *tutatur Seyffertus teste Lorenzio*[2] 360. DISPENSISMANIBUSPATIBULUMCUMUIDETIS#QUAMNAM OBREM *A* Dispessis *Z, Gellius.* Dispersis *B CD.* Disparsis *F* quom *BF.* cum *CDZ cum A et Gellio* habebis *CDFZ, Gellius* (abe dis *cod. X*). habet uis B^1. habetis B^2. habitabis *Ribbeckius.* inbetes *Schoellius 'Litt. Centralblatt' 1882 p. 610.* subbites *Leo Mus. Rhen. vol. 38 (a. 1883) p. 26* Quam ob rem peream? *scripsi coll. v. 319.* Quamnam (Quanam B^1: *corr.* B^2. quã nã *C*) ob rem (obrem *C*) *BCDFZ.* Quamnam id ob rem? *Ritschelius.* Quamnam habeam ob rem? *Brixius.* O quamnam ob rem? *Ribbeckius. cf. Studemundus Vidul.*[2] *p. 58 adn.* Ob quamnam rem? *Guyetus.* Quamnam ob rem istuc *Fleckeisenus Nov. ann. vol. 95 (a. 1867) p. 637, Niemeyerus l. s. s. p. 387*

PALAESTRIO

Respícedum ad laeuam: quís illaec mulier ést?

SCELEDRVS

Pro di immortáles,
Eri cóncubinast haéc quidem.

PALAESTRIO

Mihi quóque pol ita uidétur.
Age núnciam, quandó lubet.

SCELEDRVS

Quid agám?

PALAESTRIO

Perire própera.

PHILOCOMASIVM

Vbi istést bonus seruos, quí probri me máxumi innocéntem
Falso ínsimulauit?

PALAESTRIO

Ém tibi: hic mihi díxit tibi quae díxi. 365

---

361. *Cf. testim. ad Epid. v. 533, Schoellius ad Truc. v. 32*

---

361. *Ita A, nisi quid* ESTMULIER Respice dee dum *(ee add. m. 2) B* alleuã *B*[1]. ad leuã *B*[2]. *cf. Bergkius Opusc. vol. I p. 192.* quis illaec mulier est *Lindemannus, Muellerus 'Nachtr.' p. 20.* quis illaec *(illęc CD)* est mulier *BCDFZ cum A, nisi quod* illa hęc *(h exp. m. 2) B,* illec *FZ: cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 26.* illaec quis est mulier *cum Bothio Ritschelius.* mulier haec quis est *Bothius antea.* quis illa namst mulier *Ritschelius in adn.* illac: quis est haec mulier *deleto* Pro *Hermannus* Pro di immortales *sequenti v. tribuit B* di immortales *BZ cum A.* dii immortales *F.* dūmortales *C et ante ras. D* 362. *Ita A, nisi quod* CONCUBINAEST *(litterae* DET *in* UIDETUR *non prorsus certae)* *Ante* Eri *spat. in B* concubinast *BC.* cocubinast *D.* concubina est *FZ cum A* hęc *D.* hec *BF* polita *B*[1]*CD: separ. B*[2] 363. *Ita A, nisi quod* PERIREPROPERA *(litteras* P, RI, EP, PERA *dubias esse adnotat Studemundus)* Age nunciam, quando lubet...*interpunxit Brixius* lubet *ex* luuet *B* PA. *eras. in B* perire propera *ex A Ribbeckius.* peripe propero *B*[1]. peri perpropere *B*[2] *cum CDFZ.* Peri praepropere *Ritschelius, Bentleius. cf. Langenus 'Beitr.' p. 244 sq.* 364. UBIISTEESTBONUSSERUOSQUIPROBRIMEMAXIMI *(vel* B*)* INNOCENTEM *A (ubi litteras* OCENTEM *dubias esse adnotat Studemundus)* Vbi istest bonus *duce A Ritschelius.* Vbi iste bonus *BCD FZ.* Vbi istic bonus *Bothius, Olsenus p. 82: non male, si seruus scribatur, iudice Ritschelio.* Vbi íste bónus est, *deleto* seruus, *Hermannus* seruus *(alt.* u *e corr. D) BCDZ. om. F* probri *ex A Ritschelius post Bentleium.* prodiuit *B.* prodit *CDF.* prodiit *Z.* propu *Camerarius* maxumi *Acidalius (cf. A).* maxume *BCDFZ* 36 FALSOINSTIMULAUIT # EMTIBIHICMIHIDIXITTI**QUAEDIXI *(ubi tamen Lu-*

PHILOCOMASIVM

Tun mé uidisse in próxumo hic, sceléste, ais osculántem?

PALAESTRIO

Ac cum álieno adulescéntulo dixít.

SCELEDRVS

Dixi hercle uéro.

PHILOCOMASIVM

Tun mé uidisti?

SCELEDRVS

Atque hís quidem hercle oculís.

PHILOCOMASIVM

Carebis, crédo,

---

wius DIXITID#QUAEDIXI *legerat)* PAL. *praemittunt BCD* insimulatam *FZ* PA. Em tibi: hic mihi dixit tibi quae dixi *duce A Brixius.* PH. em tibi. P. hic mihi id dixit PH. *(pers. sup. scr.)* tibi quem dixit *B, ultima voce in* dixti *mutata in* B^2. PHI. hem tibi PAL. hic mi id dixit. PH. tibi? ‖ Quē dixti *C et, nisi quod* hem *pro* PH. hem, *F.* P. hem tibi. PAL. hic mi id dixit. P. tibi? ‖ Quē dixti *D.* hem tibi. PA. hic dixit. PH. tibi quem dixti *Z.* PA. hem tibi, hic mihi id dixit. PH. tibi quaeso? dixti *Camerarius.* PA. hem tibi. hic mihi id dixit. SC. tibi. PH. quei dixti *Gruterus et, nisi quod* quem *pro* quei, *Gronovius.* tibi *ferri non posse censuit Acidalius.* PA. En tibi: hic mi id dixit, utiquest. PH. Dixtin *Ritschelius.* PH. Eho tu dixtin *vel* PH. quid? dixtine *pro* utiquest. PH. Dixtin *idem in adn. cf. Muellerus 'Nachtr.' p. 102 adn. et Bugge Op. ad Madv. p. 165.* PA. En tibi, hic mi id dixit. PH. Tibin, hem, dixit? *Ribbeckius, ut alia taceam* 366. *Ita A, nisi quod et* TUNEUIDISSEINPROXIMO *et* AISOSCULANTEM Tun me *Ribbeckius (cf. A et 368).* Tute me *vel* Tu te me *vel* Tuteme *BCDFZ.* Tu te *Gruterus, Ritschelius.* Tuten *Camerarius* uidisse B^1: *corr.* B^2. udisse D^1: *corr.* D^2 inproxumo *B.* inpxume *D* sceleste, ais *ex A Ribbeckius.* scelestē *B ante ras.* sceleste *B ex ras. cum CDFZ.* sceleste me *Camerarius, Ritschelius de A errans* 367. ATQ·CUMALIENOADULESCENTULODIXIT#DIXIHERCLEUERO *A (utrum* DIXIT#DIXI *an* DIXI#DIXI *scriptum fuerit incertum esse dicit Studemundus)* Ac *Ritschelius praef. Stichi p. 17 cum Bothio.* Atque *libri cum A: quo in fine prioris versus reposito hunc ab* Alieno *ordiebatur Hermannus.* Quin *Ritschelius edidit.* At *Bothius postea.* Atque *retinet Muellerus Pros. p. 436 in sequentibus* alienum adulescentulum *scribens* adolescentulo *CDZ* 368. TUNEUIDISTI#ATQ·HISDEMHERCLEOCULIS#CAREBISCREBRO *A* Tun me *BCDFZ.* Tun *Ritschelius.* Tu me *Hermannus* hercle *ex A Geppertus Stud. Pl. II 26. om. BCDFZ, Ritschelius (*Oculis carebis *scribens)* careuis carebis B^2 *'Fortasse tamen in BCD latet* quidem meis oculis. I. Carebis' *Ritschelius*

Qui plús uident quam quód uident.

SCELEDRVS

Numquam hércle deterrébor,
Quin uíderim id quod uíderim.

PHILOCOMASIVM

Ego stúlta et mora múltum, 370
Quae cum hóc insano fábuler, quem pól ego capitis pérdam.

SCELEDRVS

Nolí minitari: scío crucem futúram mihi sepúlcrum:
Ibi meí sunt maiorés siti, patér, auos, proauos, ábauos.
Non póssunt mihi mináciis tuis hísce oculi exfodíri.
Sed paúcis uerbis té uolo: Palaéstrio, opsecró te, 375

369. *Ita A, nisi quod* NUNQUAM plus uidet B^1: *corr.* B^2 deterrebor B^2FZ *cum A.* dat//////erebo/// B^1. deterebo *C.* deteraebo *(*ae *ex* ao*) D* 370. *Ita A* Quin uiderim] n uiderim *e corr. post ras.* B^2 *(non* Qui*)* quod uiderit B^1: *corr.* B^2 stulta et mora *Geppertus Stud. Pl. II p. 26 ex A. itidem* B^1, *Lipsius Ant. lect. II 13.* stulta moror B^2CDZ, *Ritschelius (*mora moror *idem cum Danzio praef. Stichi p. 17.* Set sumne ego mora multum *vel* Pol ego sum mora multum *idem in adn.). cf. Langenus 'Beitr.' p. 178, Olsenus p. 60* 371. *Ita A* Que B^1F. Qę B^2 insanio *C* fabulet B^1. fabulem B^2 *cum CDFZ* perdat B^1: *corr.* B^2 372. *Ita A* sepulchrum *libri praeter A* 373. *Ita A, nisi quod* AUUSPROAUUSABAUUS *(*MALORIS *vel minus probabiliter* MALORES *testatur Studemundus)* me CD^1: *corr.* D^3 maiores sunt *libri praeter A, Brixius in append.* siti B^2: *om.* B^1 auus proauus *(*b̥auus *C)* abauus *BCDFZ* 374. NONMIHIPOSSUNTMINISTUISHISCEOCULISEXFODIRI *A* possunt mihi *B.* mihi possunt *CDFZ cum A* minaciis tuis hisce oculi B^2CDZ. minaciis tuis hisce oculis B^1F fodiri *libri praeter A* Non possunt tuis minaciis hice oculi mi ecfodiri *Hermannus: cui praestare* Non possunt nunc minis tuis hice oculi mi exfodiri *dicit Ritschelius, qui tamen* Non potis est mihi minis tuis hosce oculos exfodiri *edidit.* Non possunt mihi minis tuis hisce oculis exfodiri *idem Opusc. vol. II p. 651 (cf. Nov. Exc. p. 114 et Buechelerus de decl. p. 37*[2]*: quibus obloquuntur Muellerus Pros. p. 215 adn. et de* minaciis *Hauptius Opusc. vol. II p. 110, Groeberus in Woelfflini Arch. vol. IV p. 116).* Non mihi minis possunt tuis hisce oculis exfodiri *Mohrius de septen. p. 16.* Non possunt mihi minaciis tuis hice oculi exfodiri *Madvigius Adv. II p. 9.* Non possunt mihi minaciis hisce oculis exfodiri *Baierus l. s. s. p. 173. cf. Klotzius 'Metr.' p. 25* 375. *Ita A, nisi quod* OPSECRO *probabilius esse quam* OBSECRO *testatur Studemundus Post* palestrio *(ita etiam CDFZ) erasa* s *in B* obsecro te *ex A Ritschelius.* obsecro *BCDFZ.* obsecro, unde *(e proximi versus initio ascito* unde*) Camerarius*

Vnde éxit haec?

PALAESTRIO

Vnde nísi domo?

SCELEDRVS

Domó?

PALAESTRIO

Me uiden?

SCELEDRVS

Te uídeo.

Nimis mírumst facinus, quómodo haec hinc húc transire pótuit.
Nam cérto neque soláriumst apud nós neque hortus úllus
Neque fénestra nisi clatráta: nam certe égo te hic intus uídi.

PALAESTRIO

Pergín, sceleste, inténdere hanc argúere?

PHILOCOMASIVM

Ecastor érgo 380

376. UNDEEXITHAEC#UNDENISIDOMOMODOMEUIDENTI#UIDEO *A* *(ubi* UIDENTE *probabilius esse quam* UIDENTI *testatur Studemundus)* Vnde exit haec *Z cum A, Fleckeisenus Exerc. p. 39.* Vnde exit hac huc *B.* unde Exit hac *(*hec *F)* huc *CDF.* Vnde exit *Hermannus.* Vnde haec huc *Muellerus 'Nachtr.' p. 52* nisi domo? SCE. Domo? PA. Me uiden? SCE. Te uideo *Gruterus (quem secutus* uide *pro* uiden? *Lindemannus).* nisi domo. SC. domo? PA. me uidente uideo *(*uiden*////////// sine* uideo *B*[1]*) B*[2]*CDFZ. quorum in fine* uidente. SC. uideo *Camerarius.* nisi domo? SC. domo? PA. uiden tu eam? SC. uideo *Hermannus* Vnde exit? P. Vnde nisi domo? S. Domo? P. Me uide. S. Etsi uideo, Nimis mirumst *Ritschelius praef. Stichi p. 17.* opsecro, únde haec ‖ Huc exiit? unde nisi domo? *Fleckeisenus Nov. annal. vol. 61 (a. 1851) p. 23.* Men uides *Kaempfius l. s. p. 43 sq. cf. Langenus 'Beitr.' p. 276 sq.*

377. *Cf. ad v. 376* NIMISMISERUMESTFACINUSQUOMODOHAECHINCHUC TRANSIREPOTU(IT) *A* Nisi mirumst *B*[2]*C, Ritschelius.* Nisimirūst *D.* Nisi mirū *B*[1]. SC. Nimirumst *F.* SC. Mirum est *Z.* Nimis mirum est *iam Gruterus* fatinus *D* haec hinc huc transire potuit *ex A Ritschelius.* haec *(*hec *BF.* hęc *D)* hic transire potuerit *BCDFZ* 378. *Ita A, nisi quod* SOLARIUMEST solarium est *Gruterus cum A.* solarius *B*[1]*CD.* solarium *B*[2]*FZ, Olsenus p. 95* ortus *CDFZ* 379. NEQ·FENESTRANEQ·CLARATANAMCERTEEGOTEINTUSUIDI *A* fenestra *B*[2]*CDFZ cum A.* fenetra *B*[1]. festra *Bothius.* fenstra *Fleckeisenus Nov. ann. vol. 60 (a. 1850) p. 261. cf. Bentleius ad Heautont. III 1, 72* nisi clatrata *Angelius (*nisi clathrata *Scutarius).* nisi clarata *BCDFZ* certe *Bentleius l. s s. cum A (cf. Langenus 'Beitr.' p. 24).* certo *BCDFZ* hicintus *B*[2]*CD.* hicinus *B*[1]. intus *FZ cum A* 380. *Ita A* Pergi scelestē *B*[1]*: corr. B*[2] intendere hanc arguere *Bothius cum A.* intenderet hec arguerit *B*[1]. intendere et hanc arguere *B*[2]*CFZ.* intendere& hanc arguere *D.* atque *pro* et *invexit Camerarius* ecastor ergo *FZ*

Mi hau fálsum euenit sómnium, quod nóctu hac somniáui.

PALAESTRIO

Quid sómniauisti?

PHILOCOMASIVM

Éloquar: sed amábo aduortite ánimum.
Hac nócte in somnis méa soror geminást germana uísa
Venísse Athenis ín Ephesum cum súo amatore quódam.
Ei ambo hóspitio huc in próxumum mihi déuortisse uísi. 385

PALAESTRIO

Palaéstrionis sómnium narrátur. perge pórro.

PHILOCOMASIVM

Ego laéta uisa, quía soror uenísset, propter eándem
Suspícionem máxumam sum uísa sustinére.
Nam argúere in somnis mé meus mihi fámiliaris uísust,

---

cum A. ecastor ego *BCD.* ergo ecastor *Acidalius* 381. *Ita A, nisi quod* MIHI *et* NOCTEHACSOMNIAUI *(ubi litteras* O *post* S *et* AUI *incertiores esse dicit Studemundus)* Mi hau *duce A Ritschelius.* Mihi aut B^1. Mihi haud B^2CDFZ euenit *FZ cum A.* eueniat *BC.* eueat *D* noctu *libri praeter A* somniauit B^1: *corr.* B^2 382. *Ita A, nisi quod* EGOELOQUAR Eloquar *Ritschelius in adn.* ego eloquar *libri cum A, Ritschelius in contextu (*somniasti *cum Camerario): cf. Brixius Nov. ann. vol. 123 (a. 1881) p. 54* aduortite *Acidalius cum A.* aduortit B^1. ad uortito B^2CDZ, *Ritschelius praef. Stichi p. 17.* aduertito *F* 383. *Ita A, nisi quod* HA(CNOOTEIN)SOMNIS acnocte *D* geminast *duce A Ritschelius.* gemina *B.* gemina et *CDFZ. cf. Olsenus p. 98* 384. *Ita A, nisi quod* QUOM Venisset B^1: *corr.* B^2 cum suo *FZ.* cum eo B^1. cum meo B^2C. cũ·meo *D* 385. *Ita A, nisi quod* ET *ab initio,* HOSPITIUM *et* DEUERTISSEUISI, *hoc lectione dubia teste Studemundo (*DEUERTIESTUISŨ *legerat Loewius)* Ei *duce A Ritschelius.* Hi *BCDFZ* hospitio huc BCD^2FZ, *Ritschelius.* sospitio huc D^1 *(*ambosospitio huc*)* mihi deuortisse uisi *scripsi duce A.* mihi deuortis uisi B^1. mihi deuorti sunt uisi B^2. mihi diuorti sunt uisi *(*nisi *F) CD²FZ.* deuorti mihi sunt uisi *cum Bothio Ritschelius* Hice ambo hospitio in proxu mum huc diuorti mihi sunt uisi *Bentleius* 386. *Ita A, nisi quod* PALAESTRIONI *et* NARRATUR‡PERGE PAL. *Acidalius.* SCE. *BCDFZ* Palaestrionis *Dousa.* palestrioni *BCDFZ (cf. A)* perge *Acidalius.* PAL. perge *BCDFZ* 387. *Ita A, nisi quod* A *in* UISA *non prorsus certa* leta *BF* uiso *F.* uisu *Gronovius. cf. Kochius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 61.* facto *Ritschelius in adn.* sorror *D: corr. eadem m.* 388. *Ita A, nisi quod* MAXIMAM Suspitionem *BCD* maximam *BCD cum A* 389. *Ita A* argueret B^1: *corr.* B^2 insomnis *B* meus mihi familiaris *ex A Ritschelius, Bentleius.* familiaris meus mihi *BCDFZ* uisu sc///leris B^1. uisus est B^2 *cum CDFZ*

Me cum álieno adulescéntulo, quasi núnc tu, esse ausculátam, 390
Quom illa aúsculata méa soror gemina ésset suompte amícum.
Id me ínsimulatam pérperam falsum ésse somniáui.

PALAESTRIO

Satin éadem uigilanti éxpetunt quae in sómnis uisa mémoras?
Eu hércle praesens sómnium: abi íntro et conprecáre.
Narrándum ego istuc míliti censébo.

PHILOCOMASIVM

Facere cértumst: 395
Neque mé quidem patiár probri falso ínpune insimulátam.

---

390. *Ita A, nisi quod* TUES Mecum B^1: *separ.* B^2. mecum cum *CD* adulescentulo *BF cum A.* adolescentulo *CDZ* nunc tu, esse osculatam *Hermannus* (nunc, esse osculatam *Camerarius).* nunc est osculatam esse B^2CDF, *nisi quod* Osculata messe *ex* Osculatē messe *D.* nunc est osculatam *Pylades, Scioppius IV 7.* nec est osculatam esse *Z.* nunc est auscultata ē B^1. nunc tu ais ausculatam *Seyffertus* 391. CUMILLAAUSCULERMEASORORGEMINAESSETSUUMPTEAMICUM *A (ubi tamen* AUSCULTA *Studemundus:* P *in* SUUMPTE *non satis certam esse et Loewius et Studemundus testantur)* Quom *B.* Cum *reliqui cum A* illam ausculta B^1. illa osculata B^2 *cum CDFZ* suumpte *Gruterus cum A.* sumptu B^1. suū////// B^2. suum *CDFZ* 392. *Ita A* Id *Ribbeckius ex A.* Ita B^2CDFZ, *Ritschelius.* Itē B^1. *cf. Baierus l. s. s. p. 97* perperam falsum *BCD cum A.* perperam *FZ.* perperam probri *Ritschelius.* perperam ego *Hermannus.* perperam falso *Lorenzius* esse/// *B.* fuisse *(omisso* falsum*) Pylades, Acidalius* 393. *Ita A* Satim *Z* uigilanti *FZ cum A.* uigilantis *B CD. cf. Langenus 'Beitr.' p. 2.* in uigilanti *tamquam ex A Ritschelius.* in uigilantes *Scioppius V 3.* in uigilantem *Biese de obiect. interno thes. 4* expetuntque B^1F: *corr.* B^2 uisam memorast B^1: *corr.* B^2 394. *Ita A, nisi quod* SOMNIUM#ABI Eu *Ritschelius cum A.* Heus *BCDFZ.* Heu *Hauptius Opusc. vol. III p. 400* praesens somnium *cum A Brixius Emend. Pl. (a. 1854) p. 9 post Camerarium.* pdent somnium B^1. p̄sentia om̄a B^2 *in marg.: item* CD^1. p̄sentla om̄a *corr.* D^2. praesenti iam omnia *FZ.* praesens somniumst *Ritschelius* abi B^2. aut B^1 conprecare B^2 *cum A.* conprecarint B^1. comprecare *CDFZ V. 395. 396 post v. 371 collocari vult Ladewigius Philol. v. 17 (a. 1861) p. 257* 395. *Ita A, nisi quod* CERTUMEST Narandum *Z* PHI *sup. scr. B* certum *sine* est *libri praeter A, Olsenus p. 90* 396. *Ita A, nisi quod* PROBI probri *Camerarius.* prout B^1. prodi B^2C *DF.* perdi *Z* falso in pune *B cum A.* falso impune *(vel* ĩpune*) CDFZ. cf. Kochius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 63.* inpune esse *Ritschelius cum Hermanno* insimulata *CD*

SCELEDRVS

Timeó quid rerum gésserim: ita dórsus totus prúrit.

PALAESTRIO

Scin té perisse?

SCELEDRVS

Núnc quidem domi cértost: certa rés est,
Nunc nóstrum obseruare óstium, ubiubíst.

PALAESTRIO

At, Sceledre, quaéso,
Vt ád id exemplum sómnium quam símile somniáuit, 400
Atque út tu suspicátus es eam uídisse osculántem.

SCELEDRVS

Nescío quid credam egomét mihi: ita, quód uidisse crédo,
Me id iám non uidisse árbitror.

397. *Nonius p. 203, 4:* Dorsus iterum masculini. Plautus in Milite: 'Timeo...prurit'

---

397. *Ita A, nisi quod* DORSUMTOTUM timio D^1: *corr.* D^2 gesserim *Z cum Nonio et A.* gesserit *BCDF* dorsus totus *BC, Nonius.* dor sil totus *D.* dorsum totum *FZ cum A: cf. Caesar l. s. s. p. 116* prorit B^1: *corr.* B^2 398. *Ita A, nisi quod* NUM *et* CERTOEST *(Loewius* PERISSEDUM QUIDEM *enotavit)* perisse *ex* perisses *B.* perisse *FZ.* periisse *CD* SCEL. Nunc *Acidalius.* sed nunc *B.* nunc *CDFZ, Palaestrioni continuantes* quidem] quid? est *F.* quid est *Z* certost: certa *Ritschelius dux A.* certo SC. certa *BCDFZ. Sceledro continuavit iam Acidalius* 399. *Ita A, nisi quod* OBSERVARE*(vel* I*) et* U(BIUBIST) *litteris praeter* UB *prioribus incertis* obseruaret B^1: *corr.* B^2 hostium *FZ* ubiubi est *Bothius confirmante A, ut videtur.* ubisset B^2. ubisset B^1. ubi isset *CDF.* ubi esset *Z.* ubi ubi sit *Gruterus.* ubi est *Acidalius.* uicissim *Gertzius 'Nordisk Tidskrift f. Phil.' vol. 5 p. 256* scelera et B^1: *corr.* B^2 queso *BCDF* 400. *Ita A* it B^1: *corr.* B^2 quam simile *Camerarius cum A. cf. Brixius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 778.* quia simile B^1. quasi simile B^2 *cum CDFZ, nisi quod* Quasi in ras. *ex* Quib; *ut vid. C.* consimile *Ritschelius* 401. *Ita A, nisi quod* sinc ES Aeque *Fuhrmannus Nov. annal. vol. 97 (a. 1868) p. 8*[illegible] uitu B^1. ut tu B^2 suspicatus ē B^1. suspicatus es B^2CDFZ *cf. Kiesslingius Anal. Pl. p. 10.* suspicatu's *post Bentleium Ritschelius (simul* uidisse te*)* te eam *Ritschelius* uidisset B^1: *corr.* B^2 uidisse te *Camerarius* 402. *Ita A, nisi quod* MIHIIAM. *om. BC F'Z. versum quem non expediverat Ritschelius ex A correxit Studemundus 'Festgruss' p. 70, nisi quod* iam *delet Fleckeisenus Nov. a vol. 107 (a. 1873) p. 504 adn.* 403. *Ita A, nisi quod* ARRITR (#NE)TU Me id iam *Studemundus l. s. s. ex A.* SC. Meam *l*

PALAESTRIO

Ne tu hércle sero, opínor,
Resipísces. si ad erum uénerit haec rés, peribis púlcre.

SCELEDRVS

Nunc démum experior, mi ób oculos calíginem opstitísse. 405

PALAESTRIO

Dudum édepol planumst íd quidem: quae hic úsque fuerit íntus.

---

405. *Servius Danielis in Aen. I 233:* Ob enim ueteres pro iuxta ponebant. Plautus in Milite: 'Nunc scio mihi ob oculos caliginem obstitisse'

SC. Meeam B^2 *cum* $CDFZ$ arbitror *ex A Studemundus.* arbitri B^1. arbitraris B^2CDFZ Men eam non uidisse arbitras? *ed. Ritschelius* sero opinor *ex A Studemundus, ex coniectura Ritschelius.* opinor obsecro $BCDFZ$ 404. RESIPISCE*(vel* I/SSIADERUMHAECRESPRIUSDEUENERITPERIBIS PULCHRE *litteris* SI *et* DE *non satis certis A* Resipisces. si *ex A Ritschelius.* Resipisci B^1. Respicis si B^2C. Respitis si *D.* Respires si *F.* Respice si *Z* ad erum uenerit haec res *Ritschelius.* aderum hec *(*hęc B^2. hec *F)* res prius ob oculos *(*prius ob oculos *om. FZ)* peruenit *(ita* B^2. creuerit B^2*)* $BCDFZ$. ad erum deuenat haec res *Ritschelius olim probante Fleckeiseno Philol. vol. 2 (a. 1847) p. 85 et Exerc. p. 43.* ad erum haec res prius deuenerit, peribis *(omisso* pulcre*) Studemundus l. s. s.* Resipiscis: si ad erum haec res prius percrebuerit, peribis *Bergkius Opusc. I p. 673* peribis B^2 *cum A.* peruis B^1CD peristi FZ pulchre $BCDFZ$ *Sic Hermannus locum constituebat:*

SC. Hanc quam oculis uidi egomet meis, eam quod uidisse certo
Scio, hoc non uidisse arbitraris? PA. Tu hercle sero, opinor,
Resipisces: ad erum si aliquid huius uenerit, peribis.

405. *Ita A, nisi quod* MIHI *(dubia lectione teste Studemundo) et* OBSTITISSE *potius quam* OPSTITISSE *(teste Studemundo)* Nunc scio mihi *Servius Dan.* experior mi ob oculos *Ritschelius duce A, Weisius.* experior prius ob oculos *B.* experiar prius ob oculos *CDFZ, nisi quod* osculos *Z* mihi ob oculos *deleto* prius *iam Bentleius* obstitisse *Servius cum A.* optingessint B^1. optigisse B^2. obtigisse *CD FZ.* optinuisse *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 642* 406. DUDUMAEDEPOLPLANUMESTIDQUIDEMQUAEHICUSQ·FUE *(extrema pars in proprio versu fuerat) A (*DUDUM‡EDEPOL *probabilius esse quam* DUDUMAEDEPOL *dicit Studemundus)* planumst id quidem *Ritschelius praef. Stichi p. 17 cum A (*planumst *iam Bentleius).* planum hic quidem *B CD.* planum hoc quidem *FZ.* planumst hoc quidem *edidit Ritschelius.* hoc planum quidem *Camerarius* hic usque *Camerarius cum A.* hinc usque *BCD.* huc usque *FZ*

SCELEDRVS

Nihil hábeo certi quíd loquar: non uídi eam, etsi uídi.

PALAESTRIO

Ne tu édepol stultitiá tua nos paéne perdidísti:
Dum té fidelem fácere ero uoluísti, absumptu's paéne.
Sed fóres uicini próxumi crepuérunt: conticíscam. 410

PHILOCOMASIVM. PALAESTRIO. SCELEDRVS

PHILOCOMASIVM

Inde ígnem in aram, ut Éphesiae Diánae laeta laúdes
Gratísque agam eique ut Árabico fumíficem odore amoéne:
Quae me ín locis Neptúniis templísque turbuléntis

412. *Cf. Serv. ad Georg. II v. 115:* Plautus: arabico ture: *cf. Laemmerhirt p. 382*

---

407. quod *Bothius* uidi eam *Camerarius.* uideam *BCDZ.* uiderim? *F* et si *C* uidit B^1: *corr.* B^2 408. Netu *B* tu] te *FZ, Bothius* stulticia *F* nos B^2. nostra *(vel* nrā*)* B^1CD. *om. FZ* poene *BCD.* pene *FZ* perdidisti *Camerarius.* perdidit *BC DFZ.* perdidisse *mire Bothius* 409. fidem *Z* ero *add.* B^2: *om.* B^1 uoluistis *ante ras. B* absumptu's *Bentleius (*absumptus *Guyetus).* absumptus es B^2CDFZ. absumptu st B^1. *cf. Olsenus p. 51* pene *BCDFZ* 410. foris B^1D, *quo servato* concrepuit *Ritschelius praef. Stichi p. 17* proximi *FZ* crepuerunt *B.* concrepuerunt *CD FZ* conticiscam philocomasiū *B ante ras.* conticiscam *B post ras.* conticescam *CDFZ*

Act. II scaen. 5 PHLOCOMATĪV PALESTRIO SCELEDRVS D^2 *et (nisi quod* PHILOCOMASIVM*) F.* Palestrio. Philocomasium. Sceledrus *Z.* PHILOCOMASIVM MVLIER SERVI II *C et in marg. B* 411. PH. INDO *(O e corr. m. 2) B* ignemin B^1. ignē in B^2 ut ephesię B^2. ute phesię B^1. ut ephęsię *D.* ut ephesie *F* diane *F.* danę D^1: *corr.* D^2 laeta laudes *Parcus*[3], *Bergkius Diurn. antiqu. a. 1834 p. 1003.* latas laudes *(*lata B^1. latas B^2*) BCDFZ.* laudes latas *Camerarius.* laudes laetas *aut* lautas *Dousa.* lauta laudes *Gruterus.* laetas laudes *Bentleius.* laetans laudes *Birtius p. 530* 412. Gratisque *Bothius.* Gratesque *BCDFZ* arabico B^2CDFZ. *cf. testim.* Arabio B^1, *Ritschelius* fumicem *F* odorē *B* amene *BF.* amoena *Z.* amoeno *Parcus*[3] 413. Quę B^2Z. Qui B^1CD. quam *F* neptunis *B: corr.* B^2. nepituniis *D.* neptunniis *F* templisque] tempestatibus *'in priscis exemplaribus' esse Pius dicit* turbulentis *(*i *ex* e*) D*

Seruáuit, saeuis flúctibus ubi sum ádflictata múltum.

SCELEDRVS

Palaéstrio, eho Palaéstrio.

PALAESTRIO

Eho Scéledre, Sceledre, quíd uis? 415

SCELEDRVS

Haec múlier, quae hinc exít modo, estne erílis concubína
Philocómasium an non ést ea?

PALAESTRIO

Hercle opínor, ea uidétur.
Sed fácinus mirumst, quo modo haec hinc húc transire pótuit:
Si quídem east.

SCELEDRVS

An dubiúm tibist eam ésse hanc?

PALAESTRIO

Ea uidétur.

SCELEDRVS

Adeámus, appellémus. heus, quid istúc est, Philocomásium? 420

414. Seruabit B^1: *corr.* B^2 seuis *CDF* sumat flictatã B^1. sum afflictata B^2CDFZ 415. Palaestrio, eho Palaestrio. PA. Eho *Bothius.* Palestrios o palestrios PA. os B^1 *ante ras.* Palestrio o palestrio. PA. o B^2CDFZ. Palaestrio eho, Palaestrio eho PA. *Ussingius. cf. Richterus in Studemundi Stud. vol. I p. 450* sceledre sceledre *BCD, codd. Pyladis.* sceledre *FZ* quituis B^1: *corr.* B^2 416. Hec *BDF* que B^1F. que B^2 euexit *ante ras. B* est ne *B* 417. annon *B* ẽ ea B^2. ẽ ei B^1. est ista *Z* *V. 418 et 419 bis exhibet Z: nos alterum locum sic signamus (Z)* 418. SCE. *praem. Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 595* est *libri* haec hinc huc *Ritschelius, ut v. 377.* haec (hec B^1. hęc B^2D) hic nunc *BCD.* haec hinc nunc *FZ, nisi quod* hec *F.* haec hinc *(Z)* transire potuit *Ritschelius, ut v. 377.* transire (transiret *B)* potuerit *BCDFZ.* potuerit transire *Pylades* 419. PA. *praem. Ribbeckius l. s. s.* si quidem east B^2D. siquidem east *C.* si quid demeast B^1. si quidem ea est *FZ* dubium] dium *F* tibi est *CFZ et ex ras. D.* ẽ tibi ẽ *ante ras. D.* id est *B.* id tibi est *Bothius, Ritschelius: cf. Brixius Nov. ann. vol. 115 (a. 1877) p. 338* eam esse hanc *CDZ.* eamessa et hec B^1. eamessæ et (t *eradi coepta)* hanc B^2. eam hanc *(Z)* ea B^2. eam B^1 420. SCE *BCDF. om. Z, editores* Adeamus *Pylades.* At eamus *BCDFZ* appellamus *C* SCE. Heus *Saracenus et multi* est] et *Z* philomasium B^1: *corr.* B^2

Quid tíbi istic in istisce aédibus debétur? quid negótist?
Quid núnc taces? tecúm loquor.

PALAESTRIO

Immo édepol tute técum:
Nam haec níl respondet.

SCELEDRVS

Te ádloquor, uití probrique pléna,
Quae círcum uicinós uagas.

PHILOCOMASIVM

Quicúm tu fabuláre?

SCELEDRVS

Quicúm nisi tecum?

PHILOCOMASIVM

Quís tu homo's? aut mécum quid negótist? 425

SCELEDRVS

Mé rogas homo quí sim?

---

423 *sq. Nonius p. 467, 23:* Vagas pro uagaris. Plautus in Milite: 'te...uagas': *cf. Reblinus p. 53. 61, Caesar p. 58. 111*

---

421. tibi istic in istisce *Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 397, Schmidtius de demonstr. pron. formis p. 28.* tibi istic insce B^1. tibi istic in hisce B^2CDFZ. istic tibi in hisce *Pylades.* tibi istic hisce in *Ritschelius cum Camerario. de* indu *cogitat Birtius l. s. s. p. 550* edibus F negotist CD. negotii st B. negociist F. negocii est Z 422. inmo B 423. 424 hec F nihil respondet D^2 *cum* FZ. nihil ẽ *(ẽẽ ante ras.* D^1. *ẽ exp.* B^2*)* respondit BCD^1 SCE. *om.* F tete *cod. G Nonii* adloquar B alloquor CDF. alloquar Z uicii C. ui/ i *(fort. ex* uicini*)* B^1. uitii B^2DFZ, *Nonius* probrique FZ. probarique *Nonii* L^1H^1. propinque BCD plena Quae] plenaque F. plenus qui *Nonius, nisi quod* plenos L^1 uagas B^1, *Nonius.* uaga es B^2CD. uages FZ PH. *om.* F Qui cum BCD fabularis FZ. fabulares D *ante ras.* fabulare D *ex ras.* 425. tu] tum *ante ras.* B homo ẽ B^1. hoest D^1. homo es B^2D^2 *cum* CFZ negotist *Ritschelius praef. Stichi p. 17, Studemundus de Vid.*[1] *p. 11.* est negotii BCD. est negocii Z. negocii est F. est negoti *cum Bentleio ad Andr. IV 1, 12 Ritschelius edidit* 426. me BCD. men FZ, *Ritschelius* rogas homo qui *Acidalius.* rogas hem *(rogassem* B^1. rogas hem B^2*)* qui *(quid* B*)* $BCDFZ$, *Ritschelius: cf. praef. Stichi p. 17 et Richterus Studem. Stud. I p. 550.* rogas homo quis *Brixius* sim B^2. sit B^1

PHILOCOMASIVM

Quin ego hóc rogem quod nésciam?

PALAESTRIO

Quís ego sum igitur, si húnc ignoras?

PHILOCOMASIVM

Míhi odiosu's, quísquis es,
Ét tu et hic.

SCELEDRVS

Non nós nouisti?

PHILOCOMASIUM

Neútrum.

SCELEDRVS

Metuo máxume

PALAESTRIO

Quíd metuis?

SCELEDRVS

Enim né nos nosmet pérdiderimus úspiam.
Nám nec te neque mé nouisse ait haéc.

PALAESTRIO

Perscrutari hóc uolo, 430
Scéledre, nos nostri án alieni símus: ne clam quíspiam

hocrogem, *sed* o *sup. scr.*, c *ras. ex* o *corr.*, r *ex* c *corr. D* quod *Camerarius.* quđ *B, sed* đ *e* t *corr. B*². quę *CDZ.* que *F* 427. egosum *B* hunc *Pylades.* tu huc *B*¹. tu hunc *B*² *cum CDFZ* ignoros *D* odiosus *edebatur ante Ritschelium. cf. Olsenus p. 35* es *B*². è *B*¹ 428. non nos *BCDFZ.* nos non *inde a Taubmanno edebatur; quae Palaestrioni cum aliis tribuit Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 15. cf. Hasperus Nov. annal. vol. 125 (a. 1882) p. 784* nouisti *B ex ras.* nouistiti *B ante ras.* SCE.] PA. *Ribbeckius l. s. s.* maxume (a *ex* e *corr.*) *D.* maxime *B* 429. SCE. *om. F.* PAL. *Ribbeckius l. s. s.* ne nos nosmet *Reizius, Bothius.* ne nosmet *BCDFZ,* nisi *quod* nenosmet *B.* nosmet ne nos *Mahlerus p. 20. cf. Seyffertus Philol. vol. 25 (a. 1867) p. 460, Kellerhoffius de colloc. verb. Pl. p. 57* 430. necte (nec te *D*) neque me *B*² *et ex ras. D.* nec tete (*vel* te te) neque meme (*vel* me me) *C et ante ras. D.* necte nequem me *B*¹. neque neque me *FZ* nouisset *B*¹: *corr. B*² hec *D. om. FZ* PAL. *om. Ribbeckius l. l. s.* perscrutari *Z.* persectari *BCDF.* perspectari *Reizius. cf. Langenus 'Beitr.' p. 245* hoc *Bothius.* hic *libri.* id *Legge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 642* 431. nos *om. D*¹: *sup. scr.* sumus *Z* clam *Bothius.* dum *BCDFZ* quispiam *def. Reizius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 779 et Capt. 123*². quidpiam *Bothio Ritschelius.* quipiam *idem in adn.*

Nós uicinorum ínprudentis áliquis inmutáuerit.

SCELEDRVS

Cérte equidem nostér sum.

PALAESTRIO

Et pol ego.

SCELEDRVS

Quaéris tu, muliér, malum.
Tíbi ego dico: heus, Phílocomasium.

PHILOCOMASIVM

Quaé te intemperiaé tenent,
Quí me perperám perplexo nómine appellés?

SCELEDRVS

Eho, 435
Quís igitur uocáre?

PHILOCOMASIVM

Glycerae nómen est.

SCELEDRVS

Iniúria's:
Fálsum nomen póssidere, Phílocomasium, póstulas:
Ábi, picra's tu, nón clucidata, et méo ero facis iniúriam.

432. Nos *om. F* inprudentis *B et ex ras. D.* imprudentis *ante ras. D.* ĩprudentis *FZ.* imprudentes *C* inmutauerit *B.* immutauerit *(vel* im.*) reliqui* *'Fortasse* Certe...sum *continuanda sunt Palaestrioni*, Et pol ego *autem Sceledro tribuenda' Ritschelius: cui obsequitur Ribbeckius l. s. s.* 433. aequidem B^1: *corr.* B^2 PA. *om. F* Quaeris...malum *Sceledro tribuit Ritschelius: quae Palaestrioni continuant libri, Ribbeckius l. s. s.* queris *Z.* queris *F.* queres *D.* que res *C.* queres B^2. queraes B^1 tu B^2. tum B^1 434. ego *B, ut v. 217. om. reliqui* eus B^1. heus B^2 PH. *om. F* queteintemperie *D.* que te intemperie *F* tenent periae B^1. periae *del.* B^2 435. Quime *B* Eho...uocare *Sceledro tribuit Ritschelius, Palaestrioni cum libris Ribbeckius l. s. s.* eo *Z* 436. qui *FZ* uocare? PH. Glycerae *Parcus (praeeunte* Glycere *Camerario).* uocare. PHI. dicere *B.* uocare philocomasium dicere *CDFZ.* uocare? PHI. *Δικαία Spengelius T. Macc. Pl. p. 29. cf. Ritschelius' Opusc vol. II p. 707, III p. 306, Bugge 'Tidskrift for Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 2. de* Dircae *cogitat Bergkius Opusc. I p. 673* est. SC.] si *FZ.* est. PAL. *Bothius* iniuria es *Dousa.* iniuria ẽ *(vel* est*) BCDFZ.* iniuria *Bothius, simul Palaestrioni tribuens.* iniuria *Ritschelius* 437. possideret B^1: *corr.* B^2 philochomasium *D* 438. Abi, picra's tu, non clucidata, et meo ero facis iniuriam *scripsi in loco desperato.* A dice testu non dicat ei et meo aero non facis iniuriam *B.* Adice testu ñ

PHILOCOMASIVM

Égone?

SCELEDRVS

Tu ne.

PHILOCOMASIVM

Quaé heri Athenis Éphesum adueni uésperi
Cúm meo amatore, ádulescente Athéniensi?

SCELEDRVS

Díc mihi, 440
Quíd hic tibi in Ephesóst negoti?

PHILOCOMASIVM

Géminam germanám meam
Híc sororem esse índaudiui: eam uéni quaesitúm.

SCELEDRVS

Mala's.

PHILOCOMASIVM

Ímmo ecastor stúlta multum, quaé uobiscum fábulem.

---

dicat ei et meo ero ñ facis iniuriam *C*. Adicetestu ñ dicat ei et meo ero ñ faciiniuriam *D*. At istuc non decet et meo hero facis iniuriam *FZ et* adeo *post* meo *addito Camerarius*. Abi scelesta: nam insignite meo ero facis iniuriam *Ritschelius dubitans*. '*fortasse in* non dicat ei *latet* non condigne' *idem*. Abi scelesta: non decet te et meo ero facis iniuriam *Brixius*. *Ἄδικος* es tu, non *δικαία*, et meo ero facis iniuriam *Spengelius l. s. s.* Abicere istuc non decet te: meo ero facis iniuriam *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 62*. An Glycera es tu? non gluca's, sed meo e. f. i. *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 16*. *Ἀγλυκὴς* es tu, non *γλυκεῖα*: meo ero facis iniuriam *Hasper Nov. ann. vol. 125 (a. 1882) p. 780 sqq. cf. Bugge l. s. s. p. 2*. Abi, Circa es tu, non es *(vel* noenu*)* Dirca *Bergkius Opusc. vol. I p. 673* 439. PH. *om. CD*[1]*: add. D*[2] *Proximos cum Philocomasio sermones usque ad v. 443 Sceledro tribuunt BCD, Palaestrioni cum FZ editores, quod iam Acidalio suspectum* Tu ne *Ritschelius*. tu *libri*. tute *Camerarius* Que *BF*. Quaen *Muellerus Pros. p. 553* eriathenis *D*. heriathen,s *B*[2]. heriat h///s *B*[1] ephesum / [illegible] *B*[1]. ephesū// aduení *B*[2] uesperis *B* 440. mea *CD*[1]. meo *D*[2] adolescente *CDZ* atheniensis *ante ras. B* SCEL.] PAL. *Dziatzko teste Ribbeckio 'Alazon' p. 193* 441. tibi in Epheso hic est negoti? *Ritschelius*. tibi in Epheso hic negotist? *idem praef. Stichi p. 17*. hic in Epheso tibi negotist? *Fleckeisenus Ep. crit. p. 26*. hic tibi in Epheso negotist? *Muellerus Pros. p. 393* epheso est negotii *(est* negotii est *ante ras. B) BCDFZ* age ninam germana mea *B*[1]*: corr. B*[2] 442. esse indaudiui *Bothius*. esse inaudiui *CDFZ*. esse audiui *B, sed* audiui *e corr. post ras. B*[2]. inaudiui esse *Camerarius* ueni *B*[2]*CDFZ*. uenio *B*[1] quesitum *B*[2] *totum e corr. post ras.* mala es *BCDFZ* 443. &castor *B*[1]*: corr. B*[2] stulta]

Ábeo.

SCELEDRVS

Abire nón sinam te.

PHILOCOMASIVM

Mítte.

SCELEDRVS

Manufestária's:

Nón omitto.

PHILOCOMASIVM

At iám crepabunt míhi manus, malaé tibi, 445

Nísi me omittis.

SCELEDRVS

Quíd malum astas? quín retines altrínsecus?

PALAESTRIO

Níl moror negótiosum míhi esse tergum. quí scio,

Án ista non sit Phílocomasium atque éius alia símilis sit?

---

446. Altrinsecus *ex hoc loco excerpsit gloss. Plaut.: cf. Ritschelius Opusc. vol. II p. 235*

---

mora *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 63* multumq' B^1. multum quae *corr.* B^2. multum que *C* fabulem *CDFZ.* fabul$\overset{em}{/////}$ B^1. fabuler abeo B^2. fabuler *iam Beroaldus, Ritschelius in ed., Langenus 'Beitr.' p. 61.* fabulem *Ritschelius praef. Stichi p. 17, Loewius Gl. Nom. p. 85* 444. abeo SC. abire *CDFZ.* SC. Abeo auira B^1. Abire *reliquis erasis* B^2*: cf. 443* mitte SC.] mitte scel' D^1. mitte scele D^2. mitte sceledre *FZ* manufestaria's *Ritschelius.* manifestaria res ē *in fine versus B, in initio v. CDFZ, cui* SCE. *praem.* D^3 445. Non omitto *BC.* ///non omitto (non *ex* ē non, o *ex* u *incohata) D.* SC. non omitto *FZ.* non mitto, *praemissis* Res est, *Camerarius* iam crepabunt mihi *Bothius.* mihi iam crepabunt *B.* iam crepabunt *CDFZ* malae *'ex veteri lectione' Pius.* male *libri* 446. omittis] *'an* mittis *potius?' Ritschelius* adstas *Z.* asstas D^1*: corr.* D^2 quin retines *Pylades.* qui detenes B^1. quid tetenes B^2. qui detines *CD.* quin detines *FZ.* quin tenes *Bentleius* altrinsecus B^2DFZ *et gloss. Plaut.* alteris insecus B^1. adtrinsecus *C* 447. Nihil *BCDFZ* negociosum *FZ* mi *Bothius* quiscio B^2. quisico B^1. *inter* qui scio *et* an *(v. 448) 3 litterarum spatium habent CD* 448. istas *B ante ras.* philochomasium *D* eius alia similis sit *Muellerus Pros. p. 561.* alia eius similis sit (sit B^2. sunt B^1) *BCDFZ.* alia similis eius siet *Ritschelius.* alia eius consimilis siet *Muellerus ibidem, Ribbeckius.* an alia eius similis siet *Luchsius Studemundi Stud. vol. I p. 351*

PHILOCOMASIVM

Míttin me an non míttis?

SCELEDRVS

Immo ui átque inuitam ingrátiis,
Nísi uoluntate íbis, rapiam té domum.

PHILOCOMASIVM

Hosticum hóc mihi 450
Ést domicilium, Athénis domus est.

SCELEDRVS

Át erus hic.

PHILOCOMASIVM

Ego istám domum
Néque moror neque uós qui sitis hómines noui néque scio.

SCELEDRVS

Lége agito: te núsquam mittam, nísi das firmatám fidem,
Te húc, si omisero, íntro ituram.

PHILOCOMASIVM

Ví me cogis, quísquis es.

---

449. Mittin me *Fleckeisenus, Muellerus Pros. p. 561.* Mittis *(s add. m. 2) B.* Mittis *CDFZ, Ritschelius* inuitam *FZ.* uita *BCD* ingratiis *CD.* ingratis *BFZ* 450. Nisi *om. FZ* uoluntate ibis *Camerarius.* uoluptatē ibi *B.* uoluptate ibi *CD.* uolutatim te *FZ* rapiam *ex* rapiant *B* te *om. FZ* PHI. *om. FZ* Hosticum *Lipsius Ant. lect. I 11.* hostium *BFZ.* ostium *CD.* Hospitum *Ussingius* hoc mihi B^2. honihist *habuisse videtur* B^1 451. est domicilium *CDFZ, Ribbeckius.* Domicilium est *B (vide tamen ad v. 450), Ritschelius. cf. Abraham Stud. Plaut. p. 228* athenis *(is in ras., ubi fuerat* e///, *m. 2) B* domus est. SCE. At erus hic *Ritschelius praef. Stichi p. 18.* domus ē acherusa ego B^1. domus ē ac herus. ego B^2. domus est ac erus ego *CD.* domus est ac herus PH. ego *FZ.* domust. SC. At hic erust. PH. Ego *edidit Ritschelius.* domus est. SC. At hic erus. PH. Ego *Brixius.* domus, atque heus ego *Pistoris.* domus. SC. et hic herus. PH. ego *Bothius.* domus est Atticis. egō *Leo Hermae vol. 18 (a. 1883) p. 580* 452. qui sitis homines *Guyetus.* qui homini sitis B^1. qui homines sitis B^2 *cum CDFZ.* quis *(vel* ques*)* homines sitis *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 596* Neque moror neque uos duos qui homines sitis *Muellerus 'Nachtr.' p. 133* homones *vel* ques homines *Bergkius 'Beitr.' p. 98 et Opusc. I p. 149* nouim neque sio B^1: *corr.* B^2 453. agit//////// quā B^1. agito ^{te}.n' quā B^2 firmata B^1: *corr.* B^2 454. si omisero B^2C. sic misero *(sic ex* sio *ras.) D.* suo miserat, *ut vid.,* B^1. si misero *F.* si uisero *Z.* si amisero *Bothius* introituram *B.* interituram *F* uim me B^1. ui me *corr.* B^2 es B^2. ē B^1

Dó fidem, si omíttis, isto me íntro ituram quó iubes. 455

SCELEDRVS

Écce omitto.

PHILOCOMASIVM

At ego ábeo missa.

SCELEDRVS

Múliebri fecít fide.

PALAESTRIO

Scéledre, e manibus ámisisti praédam: tam east quám potis
Nóstra erilis cóncubina. uín tu facere hoc strénue?

SCELEDRVS

Quíd faciam?

PALAESTRIO

Ecfer míhi machaeram huc íntus.

SCELEDRVS

Quid faciés ea?

PALAESTRIO

Íntrorumpam récta in aedis: quémque hic intus uídero 460
Cúm Philocomasio ósculantem, eum ego óbtruncabo extémpulo.

---

455. amittis *Bothius* isto *BCD*. istoc *FZ* itura B^1: *corr.* B^2 quo *om.* B^1: *add.* B^2 456. mitto *Bothius* A te ego D^1: *corr.* D^2 *et* D^3 habeo *Z* missa] *'an* omissa?' *Ritschelius* SCE. Muliebri feci fide B^1: *ubi* fecit *Ritschelius.* SCE Muliebrē fecisti fidē B^2. SCEL. muliebri fecisti fide *CDFZ. cf. Proleg. Trin. p. 278 sq.* Muliebri fexti fide *Bentleius et, nisi quod* fecsti, *Ribbeckius Nov. annal. vol. 85 (a. 1862) p. 372. cf. Fleckeisenus ibidem* missa: muliebri feci fide *Ussingius.* missa. SCE. Fide fecisti muliebri *Schoellius 'Litt. Centralblatt' a. 1882 p. 610. cf. Schenkelius l. s. s. p. 82 = 688* 457. tam ...concubina *libri Sceledro tribuunt: Palaestrioni Pontanus et Acidalius continuarunt* e *add. Fleckeisenus. om. libri, Ritschelius* ea est quam potis *Camerarius.* ea sique ampotis *B.* ea si queā potis *CD.* ea est nostra quam potis (Nostra *mox omittentes) FZ.* si queam *etiam codd. Pyladis* 458. herilis *DFZ* uin...strenue *in BCD Palaestrionis sunt, Sceledro continuantur in FZ* uintu *B* hic *Muellerus 'Nachtr.' p. 133* 459. Quid faciam...intus *in BCD Sceledro tribuuntur.* PA. Quid faciam. SCE ... intus *FZ. hinc in proximis usque ad v. 463 Sceledri et Palaestrionis nomina constanter permutantur in libris: corr. Acidalius* ecfer D^1. ec fer *C.* effer D^3. hęc fer // B^1. affer B^2FZ m̄ *in ras.* B^2. *om.* B^1 maceram *B.* macheram *CDF*

460. Introrupam B^1: *corr.* B^2 recta *in* rectae *(et radendo in* recta) *corr. B* edis *F.* ędis *vel* aedis *BCDZ* quenque *F* 461. plicomasio B^1: *corr.* B^2 obstruncabo me B^1: me *del.* B^2. *cf. Berghius Opusc. vol. I p. 117* extempulo *Camerarius.* extemplo *BCDFZ*

SCELEDRVS

Vísanest ea ésse?

PALAESTRIO

Immo edepol pláne east.

SCELEDRVS

Sed quómodo

Díssimulabat.

PALAESTRIO

Ábi, machaeram huc écfer.

SCELEDRVS

Iam faxo híc erit.

PALAESTRIO

Néque eques neque pedés profectost quísquam tanta audácia,
Qui aéque faciat cónfidenter quícquam quam muliér facit. 465
Vt utrobique orátionem dócte haec instituít suam:
Vt sublinitur ós custodi caúto, conseruó meo.

462. 463. Visane est ea esse *C*. Vi sane s///(s *vel* f)stea eē/// (t *erasa)* B^1. Vi sane est ea eē B^2. Visaneea esse *D*. Visane ea est *FZ* immo *in loco ras. (in quo fortasse* ambo *fuerat)* B^2 ędepol *C* plane east B^2. plane//e ast B^1 (planete *ante ras., ut vid.)*. east *sine* plane *C*. planeast *D*. plane ea est *FZ* sed quomodo Dissimulabat *Acidalius continuabat Palaestrioni: quem secuti editores ante Weisium* macheram *BCDF* ecfer CD^1. etfaer B^1. ecfaer B^2. effer D^3 *F*. affer *Z* 464. PA. *om. BCDFZ* Neq////quesne que B^1: *corr.* B^2 profectost *post Kampmannum de reb. mil. p. 5 Ritschelius.* profectos *B ante ras.* p̄fectus *CD*. praefectus *codd. Pyladis.* profectus *FZ*. profecto *ex ras. B, Camerarius, Olsenus p. 95*' audatia B^1D. audatia qui aeque B^2 *(sic in fine versus)*. audacia *CFZ* 465. 466. Qui eque *F. pro eis* Que B^1, *sed prorsus erasum: cf. 464* fatiat *B* quicquam quam mulier facit. Vt *Luchsius Hermae vol. 13 (a. 1878) p. 501.* quiquā quā (quicquā quā B^2. qui quan quā *D)* mulieres faciunt ut *(sed* u *in ras.* B^2. *sic in fine versus B) BCD, nisi quod* mulieris *CD. (de* quiquam *cf. Buechelerus de decl.*[2] *p. 122)*. quanquam mulieris faciunt. ut *FZ*. quicquam quam quae mulieres. Vt *Ritschelius.* quicquam quam quae mulieres Faciunt, ut *Camerarius. cf. Langenus 'Beitr.' p. 19* Vt//abique B^1. Vtrobique B^2 rationem *Z* docte haec instituit suam *Seyffertus.* ducta///du it intuā B^1. docte edidit intuā B^2. ducta ediuit ut tuā *C*. ducte e diuit ut tuā D^2. ductae diuit uttuā D^1. docte diunt. nam *FZ*. docte edidit *Camerarius addito asterisco.* docte et *(vel* atque*)* astute edidit *Ritschelius.* docte dididit suam *(vel* diuisit*) Bergkius Opusc. I p. 673.* doctam meditate institit *Kochius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 63.* docte diuisit suam *L. Muellerus ibid. p. 66* 467. UT*******TUROSCUSTODIÇAUTOCONSER(UOM)EO *A (quibus* LINI *addit Studemundus de* LI *dubitans, quadrantibus litteris* SUB*)* Vt sublinitur os custodi cauto *FZ*. ut sublinitur custodiit cauto *CD*.

Nímis beat, quod cómmeatus tránstinet trans párietem.

SCELEDRVS

Heús, Palaestrió, machaera níhil opust.

PALAESTRIO

Quid iam? aút quid est?

SCELEDRVS

Dómi eccam erilem cóncubinam.

PALAESTRIO

Quíd? domi?

SCELEDRVS

In lectó cubat. 470

PALAESTRIO

Édepol ne tu tíbi malam rem répperisti, ut praédicas.

SCELEDRVS

Quíd iam?

PALAESTRIO

Quia hanc attíngere ausu's múlierem hinc ex próxumo.

SCELEDRVS

Mágis hercle metuó.

Vt sublinitur os custodi ut cauto B^2. V///sublimiturus custodi-/////causto B^1: *ubi* incauto *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 642* 468. *Ita A; nisi quod* TRANSITNET *teste Loewio,* TRANSTINET *(litteris* ET *incertis) vel mínus probabiliter* TRANSITNET *teste Studemundo* niMis *(*M *ex alia litt.) D* quot B^1CD: *corr.* B^2 c̄meatus *CD* transtinet] est *FZ* trans *CDFZ cum A.* tam *B.* iam *Camerarius.* clam *Guyetus* 469. *Ita A, nisi quod* OPUST#QUIDIAMAUTQUIDST *litteris* T#QUID, U *ante* I *et* D *incertis teste Studemundo,* OPUST#QUITIAMAUTQU*EST *littera* T *in* QUIT *incerta, item littera tertia a fine teste Loewio* palestrio *BCDFZ* machera *BCDF* nihil] hil B^1: *corr.* B^2 opust *Ritschelius confirmante A.* opus *BCDFZ, Olsenus p. 84* Quid iam? aut quid est? *Ritschelius confirmante A: quod merito tutatur Seyffertus 'Jahresbericht' a. 1882 p. 93 sq.* Quid iam haud *(*aut *FZ)* quid opus est *BCDFZ.* Quid iam haud opust *L. Muellerus Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 67* 470. *Ita A* Domi hec camerile concubina B^1: *corr.* B^2 Inlecto *B* cubant B^1: *corr.* B^2 471. *Ita A* repperisti *CF cum A.* reperisti *BDZ* 472. *Ita A, nisi quod* AUSUS Quid iam *B cum A.* qui iam *reliqui* qui hanc *cum Reizio, Bothio, Fleckeiseno Philol. vol. 2 (a. 1847) p. 88 Ritschelius* ausus *etiam BCDFZ* hinc e *Acidalius (cf. A).* hic in *BCDFZ, Bachius de usu pron. dem. p. 44* proximo *B cum A* 473. *Ita A* Magis pol metuo mihi *Fleckeisenus Ep. crit. p. 26*

PALAESTRIO

Sed numquam quísquam faciet quín soror
Ístaec sit gemina húius: eam pol tu ósculantem hic uíderas.

SCELEDRVS

Íd quidem palámst eam esse ut dícis. quid propiús fuit, 475
Quam út perirem, si élocutus éssem ero?

PALAESTRIO

Ergo sí sapis,
Mússitabis. plús oportet scíre seruom quám loqui.
Égo abeo aps te, né quid tecum cónsili commísceam,
Átque apud hunc eró uicinum: tuaé mihi turbae nón placent.
Érus si ueniet, sí me quaeret, híc ero: hinc me arcéssito. 480

PA. Sed *scripsi duce A Ind. Jen. a. 1890/91 p. 3.* sed *(ita B²*. se *B¹) Sceledro continuat cum BCDFZ Ritschelius* nunquam *C* facient *B¹: corr. B²* quin soror *FZ cum A.* quis//////////sit *B¹ in fine versus.* quisoror *B²*. qui soror *CD* 474. *Ita A, nisi quod* OSCULLANTEM *teste Loewio,* OSCULTANTEM *(litteris* NTE *dubiis: fortasse punctum est sub* T *teste Studemundo)* Istaec sit gemina *ex A Ribbeckius.* Ista sit germana *BCDFZ, Ritschelius* huius: eam pol tu *scripsi duce A l. s. s.* huius. PA. eam pol tu *(*polt' *B¹: corr. B²) BCDFZ, Ritschelius* hinc *B¹: corr. B²* 475. *Ita A, nisi quod* PALAMEST SCE. *Ribbeckius cum aliis (cf. A). om. BCDFZ, Ritschelius* Id *ex A Geppertus Stud. Pl. II p. 30.* Et *cum BCDFZ Ritschelius* est *BCDFZ cum A* ut dicis *B²*. iudicis *B¹* quid *duce A scripsi l. s. s.* SCE. Quid *BCDFZ, Ritschelius* 476. *Ita A, nisi quod* SELOCUTUS *teste Loewio,* SIELOCUTUS *potius teste Studemundo* si elocutus *Muellerus 'Nachtr.' p. 3 (cf. A).* si locutus *BCDFZ, Ritschelius* ee̅m *B²*. ee̅ & *B¹*. fuissem *CDFZ* 477. *Ita A, nisi quod* C *in* SCIRE *sup. scripta est et* SERUUM *exstat (*LOQEI *Loewius,* LOQUI *probabilius esse quam* LOQUEI *Studemundus dicit)* mussitabis *FZ cum A.* Musica//////// *B¹*. Musitabis *B²CD* opportet *Z* seruum *CDFZ cum A.* seruum *ex ras. B.* seruium *ante ras. B V. 478—480 delet Guyetus* 478. *Ita A, nisi quod* ATE *et* CONSILIICOMMISCEAM *(litteris* ICO *non satis certis)* Ergo *Taubmannus* aps te *Studemundus Vid.² p. 63.* te *B¹: del. B². om. CDFZ.* a te *Camerarius cum A, Ritschelius* nequid *C.* ne quit *B¹: corr. B²* consilii *etiam BCD FZ* commisceat *B¹: corr. B²* 479. *Ita A, nisi quod* IBO *teste Loewio,* ERO *teste Studemundo Versus suspectus est Brixio* apud hunc *B¹: corr. B²* Atque ad hunc ibo *cum Bothio Ritschelius* tue *B¹F.* tuę *B²* turbe *F.* ĩbe *D.* turue *B¹.* turbę *B²* placet *B¹: corr. B²* 480. *Ita A, nisi quod* QUAERET *teste Loewio,* QUAERET *potius quam* QUAERIT *teste Studemundo* ueni et *B¹: corr. B²* quaeret *Pylades cum A, ut vid.* quęrit *CD.* querit *BF.* quaerit *Z, Blase de mod. et temp. in enunt. cond. permut. p. 18* ero: hinc *Pius, Saracenus (cf. A).* ero *(ex* erus *corr. C)* hic *BCDFZ* accersito *libri praeter A*

SCELEDRVS. PERIPLECOMENVS

SCELEDRVS

Satin ábiit ille néque erili negótio
Plus cúrat quasi non séruitutem séruiat?
Certo ílla quidem hic nunc íntus est in aédibus:
Nam egomét cubantem eám modo offendí domi.
Certúmst nunc obseruátioni operám dare. 485

PERIPLECOMENVS

Non hércle hisce homines mé marem, sed féminam
Vicíni rentur ésse serui mílitis:
Ita mé ludificant. meámne hic in uia hóspitam,

Act. II scaen. 6 SCELEDRUS PERIPLETOMENOS *A, nisi quod* C *inter* E *et* T *supra scr. teste Studemundo.* SCELEDRVS SERVVS PERIPLECTOMINVS SENEX *BC et rubr. in D in ras., nisi quod* PERIPLECTROMENVS *(e add. m. 3) D.* Sceledrus Periplectomenus. senex *Z.* Sceledrus. Periplectomenus *F* 481. SCEL *praem. CD. om. reliqui* SATINABITILLINEQ·ERILENEGOTIUM *A teste Loewio (ubi* ILLE *probabilius esse quam* ILLI *Studemundus dicit)* Satin *(*Satur *F)* abiit ille neque *B²FZ.* Satin *(*Fatin *D)* abit *(ex* abut *D)* ille neque *CD.* Satin////////////ill////////que *B¹* nec *edidit Ritschelius* erili negotio *Brixius.* erile *(*herile *ex* herilē *B.* herile *FZ)* negotium *(*negocium *FZ.* nogotium *C) BCDFZ.* erile hic negotium *Ritschelius.* eri sui negotium *Ribbeckius Com. fragm.² coroll. p. 76.* erile is negotium *Rothe 'Philol. Wochenschrift' a. 1881 p. 387.* hercle suom negotium *Birtius p. 560* 482. *Ita A, nisi quod* SERUITUTE quasi *B¹ cum A, Acidalius in Trin. c. 5.* quam si *B²CDFZ* seruitutem *Scutarius.* seruitute *BFZ cum A.* seruite *CD. errabat Reisigius Schol. gramm. p. 704* seruiant *C* 483. *Ita A* Certē *C* illa quidem *ex A Ritschelius.* quidem illa *BCDFZ* hic nunc *CD cum A.* hinc nunc *B.* hec nrā *F.* hic nostra *Z* inaedibus *B².* pedibus *B¹* 484. *Ita A, nisi quod* OFFENDAM egomet cubantem eam modo *Bothius cum A.* ego et cubante mea domo *B¹ (*cubantē ea *B²).* ego excubantem Ea domo *CD.* ego excubantem Eam domo *FZ. 'fortasse delendum* eam' *Ritschelius.* tam modo *idem praef. Stichi p. 18* offendi *B²CD FZ.* ostendi *B¹.* offendebam *duce A Ribbeckius (*modo eam*)* nostrae offendi *Ritschelius edidit* domi *BCD cum A. om. FZ* 485. *Ita A, nisi quod* CERTUMEST Certum est *etiam BCDF.* Certust *Z* Certum obseruationist nunc *Ritschelius. cf. Fleckeisenus Ep. crit. p. 26* opera *B¹: corr. B²* 486. *Ita A, nisi quod* HICSE hominis *BCD* memorē sed te *B¹.* me marē sed et *B².* memarē *(ē ex ā, ut vid., corr.)* sed *(*d *ex* u*) C* femina *B¹: corr. B²* 487. *Ita A* esset *B¹: corr. B²* 488. *Ita A, nisi quod* MEANNE *et* INUITAM meamne hic in uia hospitam *Camerarius.* meamane hic inuita hospi

Quae heri húc Athenis cum hóspite aduenít meo,
Tractátam et ludificátam ingenuam et líberam? 490

SCELEDRVS

Perii hércle: hic ad me récta habet rectám uiam.
Metuo íllaec mihi res né malo magnó fuat,
Quantum húnc audiui fácere uerborúm senem.

PERIPLECOMENVS

Accédam ad hominem. tún Sceledre hic, scelerúm caput,
Meam lúdificauisti hóspitam ante aedís modo? 495

SCELEDRVS

Vicíne, ausculta quaéso.

PERIPLECOMENVS

Ego auscultém tibi?

SCELEDRVS

Expúrigare uólo me.

PERIPLECOMENVS

Tun te expúriges,

B^1. me amane hic inuitant hospitã B^2. mea manehicinuitahospita D. me mane hic inuita hospita C. mea ne hic in uia hospita FZ 489. *Ita A* eri B^1D^1: *corr.* B^2D^2 ospiti B^1: *corr.* B^2 490. *Ita A* *Ita Gruterus cum A.* Tractata et ludificata ingenua et libera *B et, nisi quod* tracta, *CDFZ.* Tractant et ludificant ingenuam et liberam *Camerarius* 491. *Ita A, nisi quod* PERI peri iherde *C* at B^1: *corr.* B^2 recta habet recta uia B^1. recta abiit uia B^2. recta habit Recta uia D^1. recta abit Recta uia CD^3. recta abit uia F. recta abiit uia Z. recta adit recta uia *Rittershusius apud Scioppium Susp. lect. IV 7. verum invenit iam Camerarius* 492. *Ita A* illa hec B^1: *corr.* B^2. illec F magno malo *Camerarius* fiat *B* 493. *Ita A* Quantu B^1: *corr.* B^2 huc *B* facere *ras. ex* faceret *B* 494. *Ita A* PE. *om. BCD* Adcedam *F* ad *om. Z* PER. Tun *BCDFZ: corr. Camerarius* huc *Z* capud B^1D: *corr.* B^2 495. *Ita A, nisi quod* AEDES *minus probabile quam* AEDIS *dicit Studemundus* ludificauisti BD^3 *cum A.* ludifiuisti D^1. ludificasti *CFZ* ante ędis B^2Z. antea edis B^1. ante edis *DF, quibus* SCEL *praem. et erasit D.* ante ędes *C* 496. *Ita A* SCEL. *om. B* aut sculta D^1: *corr.* D^3 queso *B.* queso *CDF* PE.] SCE *B* auscultam *B* 497. *Ita A, nisi quod* EXPURGARE *et* EXPURGESMIHI SCE *om.* BD^1: *add.* D^2

Expurigare uolo me *Ritschelius Opusc. vol. II p. 431.* Expurgare uolo me *BCDFZ cum A.* Volo me expurgare *cum Bothio edidit Ritschelius.* Volo expurgare me *Bothius antea* Tun *Camerarius cum A.* tune *BCDFZ* expuriges *Ritschelius l. s. s.* expurges mihi *BCDFZ*

Qui fácinus tantum támque indignum féceris?
An quía latrocinámini, arbitrámini
Quiduís licere fácere uobis, uérbero? 500

SCELEDRVS

Licétne?

PERIPLECOMENVS

At ita me dí deaeque omnés ament,
Nisi míhi supplicium uírgarum de té datur
Longúm diutinúmque a mane ad uésperum:
Quod meás confregisti ínbrices et tégulas,
Ibi dúm condignam té sectaris símiam: 505
Quodque índe inspectauísti meum apud me hóspitem,
Ampléxam amicam quom ósculabatúr suam:
Quod cóncubinam erílem insimulare aúsus es

---

504. *Servius in Verg. Georg. IV 296:* licet et 'hic imbrex' lectum sit, melius tamen secundum Plautum 'haec imbrex' dicimus, namque ait 'fregisti imbrices meas dum te dignam sectaris simiam': *cf. Laemmerhirt p. 398*

---

cum A. Tune te expurges mihi *edidit Ritschelius.* Tune te mihi *(delete* expurges*) Bergkius Opusc. vol. I p. 673* 498. *Ita A* fatinus D^1: *corr.* D^2 tantum tamque] tamtamq' *B* 499. *Ita A* latrocinari D^2 *FZ.* latrocinamini D^1 *et* D^3 arbitramini *(*m *ex* u*) B* 500. *Ita A* Quituis B^1: *corr.* B^2 501. me di deaeque *C.* mdida—ea—eq' *B (*a *exp.,* e *sup. scr. lineolasque adiecit m. 2).* me dii deeque *F.* me ‖ Di deęque D^1. me ‖ Dii deeq' D^3. di deaeque me *Z* omnis *BCD* amet B^1: *corr.* B^2 502. *Hunc versum insiticium esse eiusque in locum inserendum esse v. 511 Ritschelius putat praef. Stichi p. 18: cf. Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 596* subplitium D^1: *corr.* D^2 uirgarum *BCDFZ, nisi quod* arū *e corr. in ras.* B^2. uirgeum *Guyetus, Bentleius in Ad. IV 2, 52 probante Reizio apud Hermannum Elem. d. m. p. 141, Ritschelius* detebat B^1. dete dat B^2 503. Longumque *L. Muellerus de re metr. p. 348: cf. idem Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 68 et Fleckeisenus ibid. p. 69* diutinumq ////// mane B^1. diutinumq' amane B^2 aduesperum *B.* ad uesperam *F* 504. inbricis *B.* imbricis *CD* *Cf. testim.* 505. *Cf. testim.* condignam B^2. condignum B^1 sectaris *FZ, Servius.* sectatus *BCD.* sectatu's *Brixius.* sectarus *Ribbeckius Mus. Rhen. v. 29 (a. 1874) p. 16* 506. meospitē *D.* me hospite B^1: *corr.* B^2 507. Amplexam *Bothius.* Amplexum *BCD FZ.* Amplexus *Guyetus* Amplexum amica cum osculabatur *Bugge Opusc. ad Madv. p. 166: cf. Langenus 'Beitr.' p. 65* quo B^1. quom B^2F. cum *CDZ* sua B^1: *corr.* B^2 508. Quod *C.* Quodque *BDFZ.* Quin *Ritschelius. cf. Fleckeisenus Ep. crit. p. 26* as-

Probrí pudicam méque summi flágiti:
Tum quód tractauisti hóspitam ante aedís meas: 510
Nisi míhi supplicium stímuleum de té datur,
Dedécoris pleniórem erum faciám tuom,
Quam mágno uento plénumst undarúm mare.

SCELEDRVS

Ita súm coactus, Périplecomene, ut nésciam,
Vtrúm me expostuláre tecum aequóm siet, 515
An, si ístaec non est haéc quae prius uisást mihi,
Me expúrigare tíbi uidetur aéquius:

---

512. *Servius Dan. in Verg. Aen. I v. 460:* Plautus: 'dedecoris pleniorem'

---

sus ē *B: corr. B²*. auses es *Z* 509. me que *B¹*. ne—que *B²* flagicii *B*. flagitii *CDFZ* *Ceterum v. 508 sq. delet Schenkelius l. s. s. p. 82 = 688* 510. Tum quod] tumque *FZ* tractabisti *B¹: corr. B²* hospitem *B* ante aedis *CZ*. ante ędis *B²*. antea edis *B¹*. ante edis *DF* 511. *Cf. v. 502* mihi *Lambinus*. te *B¹*. ṫ/// *B²*. tibi *CDFZ* Supplitiū *D* stimuleum] ulmeum *Lambinus* de te datur *Lambinus*. dedatur *CDFZ*. datur *B* 512. pleniore merum *B¹: corr. B²* tuum *BCDFZ* 513. uento *B²D²FZ*. uentū *B¹CD¹* plenum est *Pylades*. plenust *B²*. plenus *B¹CD¹F*. plenū *D³Z* 514. suū *B¹*. sū *B²* coactus] *cf. Langenus Nov. ann. vol. 125 (a. 1882) p. 684* periplecto mene *B*. peri plecto mene *CD*. periplectomene *FZ* 515. Vtrum ne *FZ*. Vtrumne *Acidalius* expostulare *Ritschelius*. postulare *libri* tecum aequom siet *Ritschelius in margine exemplaris, Beckerus Studemundi Stud. vol. 1 p. 218*. prius tecum aequō (aequom *B²*. aequo *B¹*) sit *B*. prius tecum ęquūst *CDZ*. prius tecum equum est *F: ubi* aequom siet *iam Camerarius posuerat*, prius *deleverat Reizius*, tecum aequomst prius *ediderat Ritschelius*, prius *iam Pylades transposuerat. cf. Muellerus Pros. p. 315 et s. 516* Vtrumne postulare prius aequumst, nisi *Hermannus Elem. d. m. p. 132*. Vtrum prius tecum postulare *Bentleius* te *pro* tecum *Lindemannus, immerito defensum a Fleckeiseno Exerc. p. 27* 516. An si *Ritschelius*. Nisi *BCDFZ*. Nisi si *Acidalius*. Si *Pylades* ista hec *B¹*. ista—ec *B²*. istęc *CD*. istec *FZ* hęc *B*. hec *F* quae prius uisast *Studemundus l. s. s. cf. v. 515*. neque ista st *BCDF*. neque ista se *Z*. neque haec uisast *Ritschelius*. neque ista sit *Camerarius* Si istaec non est haec neque uisast istaec mihi *Madvigius Advers. vol. II p. 9*. Istaec non est haec neque eadem ipsast, an mihi *Hermannus l. s. s.* 517. Me expurigare *Ritschelius Opusc. vol. II p. 431*. Me (Me *B²*. Ma *B¹*) expurgare (ex purgare *B*) *BCD FZ*. Med expurgare *Ritschelius in ed. duce Hermanno*. An me expurgare *Madvigius l. s. s. cum Pylade* tibi] hęc tibi *BCD (ita Ritschelius l. s. s.)*. hoc tibi *FZ, Hermannus l. s. s.* uideatur *Camerarius, Beckerus l. s. s.* equus *F* *Ceterum v. 516. 517 vulgo trans-*

Sicút etiam nunc néscio quid uíderim:
Itást ista huius símilis nostraí tua,
Siquidém non eademst.

PERIPLECOMENVS

Víse ad me intro: iám scies. 520

SCELEDRVS

Licétne?

PERIPLECOMENVS

Quin te iúbeo: i, placide nóscita.

SCELEDRVS

Ita fácere certumst.

PERIPLECOMENVS

Heús, Philocomasiúm, cito
Transcúrre curriculo ád nos: ita negótiumst.
Post, quándo exierit Scéledrus a nobís, cito
Transcúrrito ad uos rúsum curriculó domum. 525
Nunc pól ego metuo, né quid infuscáuerit.
Si hic nón uidebit múlierem — aperitúr foris. 527. 528

---

ponebantur auctore Lipsio Ant. lect. V 5, suasore etiam Acidalio (An me expurgare) 518. sic̄ *C* et iam *B* scio *D*¹: *corr. D*² uiderim *B*¹. uiderim itast *B*² 519. Itast ista *C*, *Seyffertus* '*Jahresberichte*' *vol. 31 (a. 1882) p. 94.* itastista *D.* ita ista *FZ.* Istas *B*¹. Ista *B*². *cf. 518.* Ita istast *Ritschelius.* Ita istaec *Bothius.* Ita ista hospita *Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 133* similis *BCDFZ. cf. Olsenus p. 12.* consimilis *Bentleius.* similis est *Bothius* nostrai *Ritschelius.* nostrae *Z.* nostrę *B.* nrē *D.* nrę *C.* nostre *F* tua] a *e corr. in ras. B*² 520. Siquid ////// non *B*¹: *corr. B*² est *libri* uise ad *B*². qui sedeat *B*¹

521. *Hinc usque ad v. 585 nullas personarum notas habent CD*¹: *add. D*² Licetne? PER. quin '*colligi ex Cassinati*' *ait Lipsius l. s. s.* Licetne PER. (PER. *BD*². *spat. CD*¹) nequin *BCD.* licetne PER. neque *FZ.* licetne? PER. inquire *(sine te) Camerarius* te iubeo: i, placide *Ritschelius in adn.* te iuueo *(vel* uiueo *B.* iuueo *CD*¹. iubeo *D*². inhibeo *FZ)* et placide (et *om. FZ.* perplacide *Z) BCDFZ.* te iubeo, i et placide *Ritschelius edidit.* te iubeo: ei, placide *Brixius* 522. est *BCDFZ* heius *B* philocomasium *C.* philocomosium *(a add. m. 3) D* 523. *Cf. Langenus Pl. Stud. p. 167* Transcurre *B*²*Z.* transcurrere *B*¹ *cum CDF* at *B*¹*CD*: *corr. B*²*D*³ negocium est *FZ.* negotiust *B*². negotiis *B*¹*CD* 524. Post quā do *CD.* Postquā *B* anobis *B* 525. Trancurrito *D*¹: *corr. D*³ ad uos rusum *D.* ad uos (aduos *B)* rursum *BC.* aduersum *F.* aduersum *Z* 526. polego *C* quit *B*¹*C. item ex* quid *D*: *corr. B*² infus cauerit *C.* infucauerit *Z.* infutauerit *Palmerius* 527. *Talis edidit Ritschelius:* Si hic non uidebit mulierem [hisce in

SCELEDRVS

Pro di ínmortales, símiliorem múlierem
Magisque eándem, ut pote quae nón sit eadem, nón reor 530
Deos fácere posse.

PERIPLECOMENVS

Quíd nunc?

SCELEDRVS

Conmeruí malum.

PERIPLECOMENVS

Quid ígitur? eanest?

SCELEDRVS

Étsi east, non ést ea.

PERIPLECOMENVS

Vidísti nostram?

SCELEDRVS

Vídi et illam et hóspitem
Conpléxum atque osculántem.

PERIPLECOMENVS

Eanest?

SCELEDRVS

Néscio.

---

aedibus, | Omnis erit res palam. set] aperitur foris: *cf. praef.: Ritschelio adstipulatur Ladewigius Philol. vol. 17 (a. 1861) p. 257, adversatur Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 596* foris B^2. fobis B^1 *C et praecedente spatio D.* dolus *FZ, editores* 529. proh D^2 di *Z.* dii *BCDF* inmortalis *(is ex im C) CD.* immortalis *B* 530. ut pote quae non sit eadem B^2, *Camerarius.* ut poteq' nos it eadem B^1. ut poteq' nosite adē CD^1. utpote q̄ nōsit eadē D^3. quam nostre adesse *F.* quam nostrae ea est *Z.* eadem quae non sit *Ritschelius.* tam quae non sit eadem *Fleckeisenus.* tamen quae non sit eadem *Brugmanus p. 39.* quae non sit tamen eadem *Muellerus 'Nachtr.' p. 133* reor B^2D^3FZ. reo B^1CD^1 531. quit CD^1: *corr.* D^3 conmerui alum CD^1: *corr.* D^3. conmerumalum B^1: *corr.* B^2 532. eanest B^2D^1. eam st B^1. ean est CD^3FZ et si ea est *FZ.* etsi aest B^1. etsieaest B^2. et si aest CD^1. etsi eaest D^3 *Ceterum de hoc v. — 533. 534 dubito* 533. Vidisti nostram *scripsi.* uidisti inistā CD^1. Vidistin eā *B.* uidistin istam D^3FZ, *Ritschelius.* Vidistin eampse *Seyffertus* et illam et] illam *FZ* 534. Complexum *Acidalius.* Conplexam *BCDFZ* ean est *B.* eanest *D.* eanst *C.* eane est *FZ.* Ean ergost *Camerarius.* Eademnest *Brixius.* Ean tandemst *inter alia Muellerus Pros. p. 655*

PERIPLECOMENVS

Vin scíre plane?

SCELEDRVS

Cúpio.

PERIPLECOMENVS

Abi intro ad uós domum 535

Contínuo: uide sitne ístaec uostra intús.

SCELEDRVS

Licet:

Pulcre ádmonuisti. iám ego ad te exibó foras.

PERIPLECOMENVS

Numquam édepol hominem quémquam ludificárier
Magís facete uídi et magis miris modis.
Sed éccum egreditur.

SCELEDRVS

Périplecomene, te ópsecro 540

Per deós atque homines pérque stultitiám meam
Perqué tua genua

---

535. Vim *B ante ras. cum CD* abi B^2FZ *et D ex ras.* abit B^1C *et ante ras. D* at B^1C. *item ex* ad *D. corr.* B^2 536. inde *Z.* uide *etiam Pii codd.* sit ne *BC* ista hęc B^1CD. ista haec *Z.* ista hec *F.* istaec *corr.* B^2 uostra intus. SCE. licet, ‖ Pulcre *Bothius.* domum uostra intus ‖ SCE. Licet pulchre *(lineola subducta a m. rec. subter* domum uostra*) B.* domũ uos trã intus licet ‖ SCE *(hoc m. 2)* Pulchre *D, nisi quod* domus uostra D^3. domũ uos tra intus *(spat.)* licet ‖ Pulchre *C.* domum uostram intus. SC. licet ‖ Pulchre *FZ.* uostrae intus domi. ‖ SC. Licet, pulcre *Camerarius et* uostra *commendans Guliel-mius. nihil egit Scioppius II 15* 537. *Cf. 536* admonuisti iam D^3, *Pylades.* admonuisti si iam *BC.* admonuisti siam D^1. admonuisti sciam *FZ* atte CD^1: *corr.* D^3. ate *B* sic iam ego ad te exibo foras *Birtius l. s. s. p. 542. cf. Seyffertus 'Jahresber.' a. 1886 p. 103* 538. *Ita BCDFZ* 539. *Ita A, nisi quod* FAC(ET)E *(litterae* AC *dubiae teste Studemundo)* facete] ete *c corr.* B^2. facite CD^1: *corr.* D^3 uidet B^1: *corr.* B^2. uidit et *C.* uidit& *D* 540. *Ita A, nisi quod* PERIPLECTOMENETÒE *teste Loewio,* PERIPLECTGMENETÒE *(pro* G *fort.* O *ex* G *corr.) teste Studemundo (cui* PEREPLECTGMENI *minus probabile esse videtur)* heccum D^1: *corr.* D^3 egedit *C* peri-plectome-ne *B (lineolas add.* B^2*).* periplectomene (periplectome nete *iungit* D^1: *corr.* D^3) *CDFZ* te obsecro *libri praeter A.* hoc te obsecro *Brixius de A errans cum Gepperto Plaut. Stud. II p. 14* 541. *Ita A* stultitiã meã B^2Z *cum A. idem, nisi quod* c *pro* t, D^3F. stultitia mea B^1C *et (*c *pro* t *servans)* D^1 542. *Ita A* tua genua *Camerarius cum A, post quae orationem interrumpi et alii viderunt*

PERIPLECOMENVS

Quíd opsecras me?

SCELEDRVS

Inscítiae
Meae ét stultitiae ignóscas. nunc demúm scio
Me fuísse excordem, caécum, incogitábilem:
Nam Phílocomasium eccam íntus.

PERIPLECOMENVS

Quid nunc, fúrcifer? 545
Vidístin ambas?

SCELEDRVS

Vídi.

PERIPLECOMENVS

Erum exhibeás uolo.

SCELEDRVS

Meruísse equidem me máxumum fateór malum,
Et tuaé fecisse me hóspitae aio iniúriam.
Sed méam esse erilem cóncubinam cénsui,
Quoi mé custodem erus áddidit milés meus. 550

Ribbeckius. tuagea *D.* tua gea *B.* tu agea *C.* tuam gnatam *F.* tuam gratiam *Z.* tua gena *Birtius l. s. s. p. 542* obsecras *libri praeter A* me SCE. Inscitiae *B.* mee inscitiae (SCE *add. m. 2) D.* me *(spat.)* inscitiae *C.* SC. mee inscitie *F.* SC. meae insciciae *Z* PE. Quid iam? SCE. Meae ut inscitiae ‖ Et meae *Ritschelius* 543. *Ita A* Meae et stultitiae *C cum A.* Mee et stultitię meę (meę *del. B²) B.* Meae et stultitie *D.* Mee et stulticie *F.* meae et ‖ Stultitiae *Z: cf. ad v. 542* demum B^2D^2FZ *cum A.* idem B^1. dem CD^1 544. *Ita A* excorde B^1CD^1*: corr.* B^2D^2 cecum *F* 545. *Ita A* ecca mintus *C.* eccam intust *Ritschelius. cf. praef. Stichi p. 17* quis B^1CD*: corr.* B^2 546. *Ita A* Vidistin *Camerarius cum A.* uidisti *BCDFZ* exibeas B^1CD*: corr. rubr. in B* 547. *Ita A, nisi quod* MAXIMUM SCEL. D^2FZ. *om.* BCD^1 equidem me *FZ cum A.* te quidem *B ex ras.* te quidem et *B ante ras.* tequideme CD^1. tequidem e D^2. te quidēme D^3. me equidem *Ritschelius coll. Proleg. Trin. p. 221* maximum *BFZ cum A* facior B^1CD^1*: corr.* D^2. facio B^2 548. *Ita A, nisi quod* HOSPITIAE tuae fecisse me hospitae *FZ (nisi quod* e *pro* ae *F).* tue fecisset me hospite B^1CD*, nisi quod* fecisse *corr.* D^3 *et* tuae *exhibet C.* te fecisse meę hospitę B^2 aio iniuriam B^2D^3FZ. alo mi uiria *C.* alomiuiria D^1. al///iniuria B^1 hospitai *Bentleius* 549. *Ita A* SCE. *praemittit B* Set D^1. Sciet *C.* Sed D^3 *cum reliquis* eam *Muellerus 'Nachtr.' p. 133* incubinam *Z.* concubinam *etiam codd. Pyladis.* concobinā *D* 550. *Ita A, nisi quod* CUI Cui *BCDFZ* milesius

Nam ex úno puteo símilior numquám potis
Aqua aéque sumi quam haéc est atque ista hóspita.
Et mé despexe ad té per inpluuiúm tuom
Fateór.

PERIPLECOMENVS

Quid ni fateáre id, ego quod uíderim?
Et ibi ósculantem meum hóspitem cum ista hóspita 555
Vidísti?

SCELEDRVS

Vidi: cúr negem quod uíderim?

---

ex milesms D^3 *Ceterum hunc v. in suspicionem vocat Lorenzius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 414* 551. *Ita A, nisi quod* POTEST exuno puteo B^2 *cum A, Cassinas Lipsii Ant. lect. V 5.* exumo puteo B^1. exũ o puteo D^1. exũ $\overset{m}{o}$ puteo D^2. exum oput eo *C.* e summo puteo *FZ.* ex imo puteo *Scaliger* similior$^{\bar{e}}$ *(ē add. m. 3) D* potis B^1CD^1. potes D^2. potis est B^2. potest *FZ cum A.* pote *Gulielmius e Varrone de l. l. V 25 ratiocinatus* 552. *Ita A, nisi quod* AQUAAEQ$\overset{UAE}{}$ *(h. e.* AQUAE *ex* AEQUE*)* Aqua aeque *duce A Fuhrmannus Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 688 post Bergkium Opusc. vol. I p. 34. 72. 73. 281, Fleckeisenum Epist. cr. p. 26, alios.* Aqua aquę B^2Z. Aqua aque *F.* At quã aquę *C.* Atquã aque D^1. Aquam aque D^3. Atquam aeque B^1. Aqua aquai *Bentleius, Bothius, Ritschelius (cf. Opusc. vol. II p. 581. 599. 604. 608).* Aqua aqüae *Lachmannus in Lucr. p. 379* summis B^1CD: *corr.* B^2 atque ista hospita B^2FZ *cum A.* at quaem histuam *(u et* m *er., sed a m. 3 iteratae)* hospitam *D.* atquẽ histham hospitã *C.* a////////////////ist hospita B^1 553. *Ita A, nisi quod* MEO *et* TU(UM) med *duce A Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 33* despexe ad te *Camerarius cum A.* despexi atte CD^1. despexi//////////// B^1. despexisse B^2. despexisse ad te D^3FZ inpluuium *BC cum A.* impluuium *DFZ* tuum *etiam* BCD^3FZ 554. FATEOR#QUIDNUNCFATEAREETEGOQUODUIDERIM *A teste Loewio (ubi* FATEAREERGOQUODUIDERIM *litteris* ERIM *incertis Studemundus)* Fatebor *cum Hermanno apud Beckerum Quaest. p. 106 Ritschelius* PER. *om.* BCD^1: *add.* D^3 quid ni BD^3FZ. quit ni CD^1 fateare id ego *Muellerus Pros. p. 33 (aliter 'Nachtr.' p. 7).* fatear et ego B^1CD^1. fateare ego D^3FZ, *Ritschelius.* fatear ego B^2D^2. fatearis ego *Bentleius* quod uiderim B^2D^2F. quod uideris D^1. qui uiderim *Z.* et quod uiderim B^1. & qd̃ uiderit *C: unde* egomet quod *Bothius* *V. 555. 556 om.* $BCDFZ$ 555. ETIBIOSCULANTEMMEUMHOSPITEMCUMISTACHOSPITA *(litteris* E *in* HOSPITEM, C, M, STACH *in* CUMISTACHOSPITA *dubiis) A teste Studemundo,* ETIBIOSCULANTEMME*M *et in fine* CUMISTAHOSPITA *teste Loewio* *Ita scripsi duce A.* Et ibi osculantem me aput te hanc uidisse hospitam *Ritschelius (Ambrosiani scriptura non expedita), Sceledro tribuens.* Et ibi osculantem uidi cum istac hospitem *Ribbeckius.* Et ibi ausculantem aput te me hanc uidisse cum hospite *Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 335* 556. *Ita A*

Sed Phílocomasium mé uidisse cénsui.

PERIPLECOMENVS

Ratun ístic me hominem esse ómnium minumí pretei,
Si ego mé sciente páterer uicinó meo
Eam fíeri apud me tam ínsignite iniúriam? 560

SCELEDRVS

Nunc démum a me insipiénter factum esse árbitror,
Quom rém cognosco. at nón malitiosé tamen
Feci.

PERIPLECOMENVS

Ímmo indigne: nám hominem seruóm suos
Domitós habere opórtet oculos ét manus
Orátionemque.

SCELEDRVS

Égone si post húnc diem 565
Muttíuero, etiam quód egomet certó sciam,

---

557. *Ita A* SCEL. *praemittunt FZ* uidisset B^1C *et ante ras. D: corr.* B^2 558. RATUSNEISTICMEHOMINEMESSEOMNIUMMINIMIPRAETEI *A dubia ultima littera teste Studemundo: Loewio incertum videbatur num post* PRETI *(sic) alia littera sequeretur* Ratusne me istic hominem *BCDFZ.* Ratu'sne esse hominem me *Ritschelius.* Ratun es tu me h. *Brixius*[1]. Ratun me sic hominem *Muellerus Pros. p. 136 (*Ego me insciente ut p. hospiti meo *vel* hospitae meae *in sequentibus).* Ratun es, dic, me hominem *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 596.* Ratun' *iam Bentleius. mihi prioris versus exitus et alterius initium videntur periisse* hominum *F* minimi B^2FZ. minimum B^1CD preti *iam Bentleius.* pretii *BCD.* precii *FZ* 559. *Ita A* *Cf. ad v. 558* scientē patere B^1CD^1: *corr.* B^2D^3 560. *Ita A, nisi quod* INSIGNITAMINIU(RIA)M Eam fieri B^2Z *cum A.* Em fieri B^1CD. Inferri *F* aput CD^1: *corr.* D^3 tam *B ex ras. et* D^3 *cum A.* itā *B ante ras. cum* CD^1. ita *FZ* insignite *libri praeter A* iniuria B^1CD^1: *corr.* B^2D^3 561. *Ita A, nisi quod* AMETAM *ex v. 560* SCE. *add.* D^3 a me D^3, *Pylades.* me *B* CD^1. *om. FZ* arbitror BD^2FZ. arbitro CD^1 562. *Ita A, nisi quod* CUM Quom *F.* Cum *reliqui cum A* maliciose *F.* malitiose *C ante ras.* 563. *Ita A, nisi quod* SERUOS namque *Camerarius* hominem B^2 *cum A.* homine B^1CD. homini *FZ* seruom suos *e corr.* B^2. seruo//////////// B^1. seruo suo *CD.* seruo suos *FZ* 564. *Ita A* dominos *F* 565. *Ita A* SCE. *om.* CD^1 *s. sp.: sup. scr.* D^3 Egone *libri cum A. cf. ad v. 309.* Ego nunc *Bothius, Fleckeisenus Philol. vol. 2 (a. 1847) p. 100, Ritschelius* huc B^1CD^1: *corr.* B^2D^3 566. *Ita A, nisi quod* SCIO Muttiuero B^2 *CD cum A.* Mutiuero *FZ.* Metuero B^1 et iam *B* quot CD^1: *corr.* D^3 egomet certo B^2 *cum A.* ego me scerto B^1. ego me certo *CDFZ*

Dato éxcruciandum me: égomet me dedám tibi.
Nunc hóc mi ignosce quaéso.

PERIPLECOMENVS

Vincam animúm meum,
Ne málitiose fáctum id esse aps te árbitrer.
Ignóscam tibi istuc.

SCELEDRVS

Át tibi di faciánt bene. 570

PERIPLECOMENVS

Ne tu hércle, si te dí amant, linguam cónprimes:
Posthác etiam illud quód scies nescíueris
Nec uíderis quod uíderis.

SCELEDRVS

Bene mé mones:
Ita fácere certumst. séd satine oratú's?

---

sciam *libri praeter A* 567. *Ita A* Da tu *Acidalius.* Dabo *Scaliger* excruciandum *Guyetus cum A.* excrutiatum *C.* excruciatum *BDFZ.* in cruciatum *alii apud Lambinum* me: egomet me dedam *Pylades cum A.* me egomet dedam B^2Z. me ego medidam B^1C D^1. meego mededam D^2. me ego me dedam D^3F. *frustra est Douza*

568. *Ita A, nisi quod* MIHI mihi *etiam BCDFZ* ignoscas B^2D^3FZ. ignoscam B^1CD^1 queso *D* PER. *in spat. scr.* D^3 569. *Ita A, nisi quod* MALITIOSUM Nemalitiose *B.* Ne malitiose *C* esse abs te (abste *BCD*) *BCDFZ.* abs te esse *Ritschelius* arbitrer BD^3 *F.* arbitre CD^1. arbitres D^2Z 570. *Ita A, nisi quod* TIISTUC, ubi *supra scriptas litteras correctori deberi videri adnotat Studemundus: cf. Buechelerus de decl.*[2] *p. 113* SCE *praemisit* D^2: *del.* D^3 SCE. D^3 *ex* PER *a manu 2 scripto* At tibi di *Hermannus p. 133 cum A.* at tibi B^1CD^1. at di tibi B^2. attibi D^3. di tibi *idem Hermannus de metr. p. 156.* dii tibi *FZ* faxint *Fleckeisenus Exerc. p. 19* 571. *Ita A, nisi quod* NI, AMENT, CONPRIMI *vel* E/S (E *probabilius quam I dicit Studemundus*) PE. *om.* BCD^1: *add.* D^3 Ne *libri praeter A* hercle si te B^2D^3. hercles ita B^1. hercles ite CD^1 diamant *vel* di amant *CDZ. Forchhammerus teste Ussingio IV 2 p. V.* dii amant *F.* di ament *B cum A, Ritschelius* comprimes *Pius.* comprimis *BCD.* cōprimis *FZ* 572. *Ita A* Posthac *FZ cum A.* Post hec *B.* Post hęc *CD: quod male prioribus adiunxerunt editores refragante Buechelero 'Umbrica' p. 171* nesciueris *BCDFZ, Ritschelius* ne sciueris *Bentleius, Lorenzius, Ribbeckius* 573. *Ita A* Ne uideris *libri praeter A* 574. *Ita A, nisi quod* CERTUMEST facere B^2D^3F *cum A.* pacere CD^1. parcere B^1. sacere D^2 certum est. sed satin

PERIPLECOMENVS

Abi.

SCELEDRVS

Numquíd nunc aliud mé uis?

PERIPLECOMENVS

Ne me nóueris. 575

SCELEDRVS

Dedit híc mihi uerba: quám benigne grátiam
Fecít, ne iratus ésset. scio quam rém gerat:
Vt, míles quom extemplo á foro adueniát domum,
Domi cómprehendar. úna hic et Palaéstrio
Me habént uenalem: sénsi et iamdudúm scio. 580
Numquam hércle ex ista nássa ego hodie escám petam.

---

581. *Festus p. 169 M.:* Nassa est piscatorii uasi genus, quo cum intrauit piscis, exire non potest. Plautus: 'Numquam...petam': *cf. Paulus p. 168 M.:* Nassa est piscatorii uasis genus, quo cum intrauit piscis, exire non potest. Plautus: 'Numquam...petam'. *cf. Leidolphus p. 219*

---

oratu's? PE. Abi *Acidalius confirmante A.* certum esset satine oratus abit B^1C *et (nisi quod* habit*)* D^1. certum est satine oratus abiit B^2 *et servato* habit D^3. certum est. satin ne oratus abiit FZ. certum est. sed satin ne oratus abit? *Pylades.* certum est. satine exoratus? PE. abi *Guyetus.* certum est. sed satine oratu's? abit *Bothius.* certum est. sed satine oratus abis? *Gruteriana.* certumst. satin exoratu's? PER. Abi *Ritschelius* 575. *Ita A* PE *praemittit B: om. reliqui* Nunquid *D* aliut D^1. alind D^3 PE. D^2FZ. SCE *B. spat. C* 576. *Ita A* SCE. *om. BCD* quam benigne gratiam *Camerarius cum A.* quā benigne grā B^1. quā benigne grā B^2. qua (q̊ D^3. q̊ D^1) benigne (i *ras. ex* ī *C)* gratia (grā *C)* $CDFZ$ 577. *Ita A* neiratus *B* eet B^1. ee? B^2 scio quam] so dos qua CD^1. sodos q̊m D^3. s///cios qua *(h. e.* socios qua, *ut vid.)* B^1. s///cio///quā B^2 578. *Ita A, nisi quod* CUM Vt miles cum *B cum A.* Vut mihi cum *D.* Vt mihi (m *ex* s) cum *C.* Vt mecum *F.* Vt me cum *Z* exemplo B^1D^1: *corr.* B^2D^3 aforo *B* adueniam *Z* 579. *Ita A* Domi comprehendar *Acidalius cum A.* amicum prendat *FZ.* domi comprehendat *B.* domicōphendat *CD: 'quod non nisi deleto* domi *sic tueare:* Vt miles quom...domum, Me comprehendat' *Ritschelius.* Domi me comprendat *Wagnerus 'Litt. Centralbl.' 1876 p. 694* palestrio *BCDFZ* 580. *Ita A, nisi quod* SENSI(ET) haben[t] *B* iam dudum *B* 581. *Ita A, nisi quod* (PE)TAM Nunquam *D* hercule *Festus. om. Paulus.* herde *C* nassa *Z cum A, Festus Paulusque.* massa B^2CDF. m////////// B^1 ego hodie *libri, nisi quod* ōdie *B.* hodie ego *cum*

Nam iam áliquo aufugiam et me óccultabo aliquót dies,
Dum haec cónsilescunt túrbae atque irae léniunt.
Nam núnc satis pipulo ímpio meruí mali.
(Verúm tamen de me quídquid est, ibo hínc domum.) 585

PERIPLECOMENVS

Illic hínc abscessit. sát edepol certó scio,
Occísam saepe sápere plus multó suem.
* * * * * * * * * * * *
Quin íd adimatur, ne íd quod uidit uíderit.
Nam illíus oculi atque aúres atque opínio

584. *Cf. glossa a Loewio Prodr. p. 260 prolata:* pipulo: conuitio, ploratu

Festo Paulus escam petam *Z cum A et cum Festo Pauloque.* capetam *CDF.* capiā B^1. capiar B^2 582. *Ita A, nisi quod* ALIQUOTDIES *teste Studemundo,* ALIQ****IES *teste Loewio* aut fugiam B^1: *corr.* B^2 et] aut *Brixius, fortasse recte* ocultatabo *D* aliquot B^2FZ *cum A.* aut aliquod B^1. aut aliquot *CD* 583. *Ita A* haec *Ritschelius cum A.* hęc *BZ.* hec *F.* hae *CD, nisi quod* hę *C, Brixius (cf. Studemundus Nov. ann. vol. 113 a. 1876 p. 61)* consiliescunt *C.* conscilescunt *Z* aque D^1: *corr.* D^3 584. NAMUNISATISPIPULOIMPIOMERUIMALI *A teste Loewio, ubi* POPULOIMPIO *litteris dubiis* OI *et* PIO *dat Studemundus* Nam nunc *BCD.* iam nunc *FZ.* Nam iam nunc *Pylades* pipulo impio *Bothius.* ppło impio *B.* populo impio *CD.* et plus nimio *FZ.* pipulo improbo *Ritschelius* Nam uni capitulo plus nimio *Geppertus Stud. Pl. II p. 15* 585. *Ita A, nisi quod* DEM *pro* DEME *Versum cum superioribus non convenire vidit Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 597* Verumtamen *B* dem^e *totum e corr. post rasuram* B^2 quic quid *CD* hic B^1CD^1: *corr.* B^2D^3 *V. 586—595 delendos putat Ladewigius Philol. vol. 17 (a. 1861) p. 260: cf. Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 6 sq., Frid. Schmidt 'Untersuchungen' p. 359 sqq., Langenus Stud. Pl. p. 168, 314 sqq. de lacuna post v. 585 cogitat Lorenzius* 586. *Ita A* Illinc *C.* Ille *Pylades, Ritschelius* edepol *CD* 587. *Ita A* sepe *BCDF* *Cf. 588* 588. *Lacunam indicavit Lorenzius* QUINIDADIMATURNEIDQUODUIDITUIDERIT *A teste Loewio (Studemundus litteras* T, RN, I *in* ID *dubias esse notat)* Quod////// adi matur B^1 *(et agglutinata quidem proxima voce:* maturne*).* Quod ei adimatur B^2. qd̄ inad^{i}mitat̄ *C.* qd̄inadimatur *D.* cum manducatur *FZ.* Cum inducatur *Scioppius V 3.* Quin inducatur *Bothius.* Qui adeo admutiletur *Ritschelius.* Qui ita admutilatust *idem in adn.* Quoiin' adimatur *Reizius.* Quoi manus adeatur *Bergkius Opusc. vol. I p. 673.* Cuin id adimatur *Ribbeckius.* Quoi id adimatur *Madvigius Adv. vol. II p. 9.* Quoi mens adimatur *(et* plus stulto suem *v. 587) Birtius l. s. s. p. 561* *Hemistichia* ne id quod uidit uiderit *et* usque adhuc actum est probe *inter se permutavit ante Rostium Opusc. p. 106 Acidalius, simul versum 591 transponens post 588* 589. *Ita A* auris *libri praeter A: corr. Lambinus*

Transfúgere ad nos. úsque adhuc actúmst probe: 590
Nimiúm festiuam múlier operam praéhibuit.
Redeo ín senatum rúsum. nam Palaéstrio
Domí nunc apud mest, Scéledrus nunc autémst foris:
Frequéns senatus póterit nunc habérier.
Ibo íntro, ne dum absum íllis sortitús fuat. 595

---

590. *Ita A, nisi quod* ADHUCTUMEST Transfugeret B^1: *corr.* B^2 adhunc B^1CD: *corr.* B^2 actum est *BCDFZ* 591. *Ita A, nisi quod* FESTIUA festiuam *Gulielmius, Dousa.* festina *F.* festiua *BCDZ cum A* opera *BCD* praebuit *Z.* prebuit *F.* peribunt *B CD* 592. *Ita A, nisi quod* SENATU in senatum (insenatum *B*) rursus *BFZ.* insinuatũ rursus *CD* iam *Z* palestrio *BCDFZ* V. 593 *et 594 sic traiectos B exhibet:*

Frequens senatus sceledrus nunc autẽ foras
Domi nunc apud me poterit nunc haberier

item CDFZ soluta versuum distinctione:

frequens
Senatus sceledrus nunc autem foras domi nunc apud me
Poterit nunc haberier:

nisi quod nunc *ante* apud *om. F. verum ordinem a Camerario restitutum confirmat A* 593. *Ita A, nisi quod* MEEST mest *duce A Ritschelius. me BCDFZ* Sceledrus] miles *Bugge 'Tidskr. for Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 7* autemst] autem *libri praeter A* foris *Camerarius cum A.* foras *BCDFZ* 594. *Ita A* haberier B^2. aberrier B^1 595. IBOINTRO-NEDUMABSUMMULTAESORTITAEFIAT *A (litteras* D, I *cum* T *in* FIAT *dubias esse, pro* B *in* ABSUM *minus probabilem esse* P, *pro* T *in* MULTAE *minus probabiles* I, E, P, *pro* T *altera in* SORTITAE *minus probabiles* E, I, *pro* E *minus probabiles* I, T *dicit Studemundus)* ibi D^1: *corr.* D^3 illis sortitus fuat *Ritschelius: quod dubitanter retinui.* multi sortito fuã B^1C. multis sortito fu/// B^2. multi fortitafuã *D.* multi fortito fuam *F.* multifortito suam *Z.* illi in sortito siem *Pylades.* illis sortito fuam *Camerarius, Turnebus Adv. VII 6.* illis sortito afuam *et rursus* illis sortitio fuat *Lambinus.* multae fortuito fuam *a Vaticanis profectus Lipsius Ant. lect. II 5.* illi in sortito sient *vel* illi sortiti fuant *Acidalius.* ultimus sorti fuam *Ribbeckius.* (ne mihi) multa insortito fuat *Bugge Op. ad Madv. p. 166.* alii sors ita euenat *Kayserus 'Heidelberger Jahrb.' a. 1869 p. 335* *Post hunc v. erasa* Palestrio periplectomenus *in B*

ACTVS III

PALAESTRIO. PLEVSICLES. PERIPLECOMENVS

PALAESTRIO

Cóhibete intra límen etiam uós parumper, Pleúsicles.
Sínite me prius próspectare, ne úspiam insidiaé sient,
Cóncilium quod habére uolumus. nam ópus est nunc tutó loco,
Vnde inimicus néquis nostri spólia capiat cónsili.

Act. III scaen. 1 SERVUS SENEX ADULESCENS *A.* PALESTRIO SERVVS PERIPLECTOMEN' SENEX PLEVSICLES ADOŁ *B.* PALESTRIO SER̃ PERIPLECTOMENVS · S · PLEVSICŁ ADOŁ *C.* PLEVSIDES. Ado. PERI *D*². *om.* *D*¹. Palestrio Periplectomenus. Pleusicles *F.* Palestrio. Pleusides. Ado. Periple. *Z* *V. 596—812 Plauti esse negat Langenus Pl. Stud. p. 315 sqq. cf. ad v. 612. 765* 596. *Ita A, nisi quod* ETIM (*litteris* NTRA *dubias esse notat Studemundus*) PAL. *praemittunt CD* Cohibete *B*². Coibete *B*¹ et iam *B*¹: *iunxit B*² parumper pleusicles *F cum A.* parũ p pleussicles *B*¹. parump pleussicles *B*². parumper pleusides *CDZ* 597. SINITEMEPRIU(SP)ERSPEC(TA)RENEUSPIAMINSIDIAESIENT *litteris* PER *incertis teste Loewio A (Studemundo litterae* ITE, R, E *in* PER *dubiae sunt)* prius prospectare *B.* Prius pspectari *D.* prius perspectari *FZ.* Per prius spectari *C* sient *Pylades cum A.* sit *B.* sint *CDFZ* 598. CONCILIUMQUODHABEREUOLIMUSNAMOPUSESTTUTOLOCO *A (Studemundo* CONCILIUM *magis quam* CONSILIUM, HABERE *magis quam* HABERI, UOLIMUS *magis quam* UOLEMUS *probabilia sunt)* Concilio *Camerarius. cf. Langenus l. s. s. p. 324* quod] que *Z* toto *D*¹: *corr. D*² nunc opust tuto l. *Weidnerus Advers. Pl. p. 8* 599. U(NDE)INIMICUSNEQUINOSTRISPOLIACAPIATCONSILII *A* (CAPTAT *Studemundus:* CONSILII *an* CONSILIIS *scriptum fuerit teste Studemundo decerni nequit: eidem littera 1 et 5, item* A *ultima in* SPOLIA *dubiae,* NEQUI *probabiliores quam* NIQUE *videntur)* nequis *libri praeter A* nostri... consili *Lindemannus.* nostra... consili *B*¹. nostris... consiliis *B*² *CDFZ* *Secuntur in CDFZ haec:* unde inimicus nequis spolia capiat auribus, *quibus* nr̃ā *post* quis *adiecto integer versus extitit in B: quem om. A. in unum versum hunc et superiorem conflarunt Bothius* (nostras spolia capiat auribus) *et Visseringius Qu. Pl. I p. 105* (nostris

Nám bene consultum ínconsultumst, si íd inimicis úsuist, 600
Néque potest quin, si íd inimicis úsuist, obsít tibi.
(Nám bene consultúm consilium súrripitur saepíssume,
Sí minus cum cura aút cautela lócus loquendi léctus est.)
Quíppe illi si résciuere inimíci consiliúm tuom,

---

spolia capiat auribus) *Versus 600—603 hoc ordine exhibet Ritschelius ducibus Pylade et Acidalio: 602. 603. 600 (*Et bene consultum*). 601. idem praef. Stichi p. 18 praeeunte Weisio v. 602—603 amplificatori tribuit: etiam v. 601 addit Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 597. Ussingius delet v. 600. 601: Anspachius de Bacch. retract. thes IV v. 600. 601 = 602. 603. 604—606 esse vult: cf. etiam Schenkelius l. s. s. p. 83 sq. = 689 sq.* 600. NAMBENECONSULTUMINCONSULTUMESTSI(ID)INIMICISUSUIST *A plerisque tamen litteris admodum incertis (*INIMICUSUIST *Studemundus qui negat* INIMICISUSUIST *extare)* Nam] Iam *vel* Tum *Acidalius.* Et *edidit Ritschelius.* Nam *servat idem l. s. s.* inconsultumst, si id *Ritschelius (cf. A).* inconsultum si id B^1. inconsultum si sit B^2FZ. inconsultum si fit CD. inconsultum est, si *Camerarius* inimicus F usuist *Ritschelius cum A.* usus $BCDF$. usu esse *(deleto* neque *continuans* esse potest*) Z.* sit usui *Camerarius* 601. *Loewio in A haec apparuerunt:* —QUINSIIDINIMICISUSUIE, *haec autem Studemundo:* NEQ·POTESTQUIN***DINIMIC *litteris* NE *et* T *post* S *dubiis ('in fine utrum* MIHI *an* TIBI *scriptum fuerit, dici nequit' eodem teste)* quin si id *Camerarius (cf. A).* quin si *Z, Ritschelius.* qui-nisi *B.* qui nisi CDF usui st *B.* usu est $CDFZ$ obsi^{t} *B.* obsa^{t}t D^3. obsat D^1. obfuat *Kochius Mus. Rhen. vol. 25 (a. 1870) p. 621* (usust) tibi *Acidalius.* mihi $BCDFZ$ 602. NAMB(EN)ECON(SILIU)MSUR(RIPIT)URSAE(PIS)SIME *plerisque litteris magis minusve dubiis A* bene consultum consilium *Bothius.* bene consultum FZ, *Scioppius II 15.* bene consilium B^1CD *cum A.* bonum consilium B^2 subripitur FZ. surpitur *Bothius* sepissime (saep. *Z*) $BCDFZ$ 603. *Ita A, nisi quod* CA^{U}TELLA *teste Loewio (*AUTCA^{U}TELLALOCOS *teste Studemundo Add. p. 492, de quattuor primis tamen litteris ut de* U *supra scripto dubitari posse adnotans: eidem etiam aliae litterae haud paucae dubiae esse videbantur)* aut cautela locus *Ritschelius post Bentleium confirmante A, ut vid.* aut catalogos *B ante ras.* aut catalogo *B ex ras. cum DZ.* aut catalo^{o}go *C.* aut cathalogo *F.* aut cate locos *(h. e.* locus*) Lipsius Ant. lect. I 19 (qui etiam* aut cato loco*) et Palmerius Spicil. p. 686.* aut *κατὰ λόγον Salmasius in Vopisci vit. Aurel. c. 41 et addito* locus *Bothius.* aut caute locus *Reizius et Hauptius Opusc. III p. 400. liberius Guyetus* Si minus cate aut cum cura locus lectus est *Lipsius cum A.* lectum est B^2CDFZ. lect// ē B^1 604. QUIPPESIRESCIUERINTINIMICI *et* TUUM *in fine, spatiis quadrantibus, plerisque tamen litteris praeter primas et ultimas incertis A teste Loewio. Studemundo* QUIPPEHISIRESCIUERE**IM *ab initio extare videbantur, in fine* TUUM Quppi D^1. Quppe D^2. Quippe D^3 illi si resciuere *scripsi (cf. Muellerus 'Nachtr.' p. 109).* scire siuere BCD. si resciuere FZ. si resciuerint *Camerarius, Rit-*

Tuópte tibi consílio occludunt línguam et constringúnt manus, 605
Átque eadem, quae illís uoluisti fácere, illi faciúnt tibi.
Séd speculabor, né quis aut hinc aút ab laeua aut déxtera
Nóstro consilió uenator ádsit cum auritís plagis.
Stérilis hinc prospéctus usque ad últumamst plateám probe.
Éuocabo. heus, Périplecomene et Pleúsicles, progrédimini. 610

PERIPLECOMENVS

Écce nos tibi oboédientes.

PALAESTRIO

Fácilest imperium ín bonos.

---

schelius. si hercle resciuere *Muellerus Pros. p. 436.* qui si resciuere *Tyrrell.* enim si resciuere *Bentleius* inimicoconsilium *D* tuum *FZ cum A.* suum *BCD* 605. TUO(PT)ETI(BICON)SILIOOOCLU(DUFT-LIN)GUAMETCONSTRIN|GUNT(MA)NUS *(ubi tamen Studemundus litteras* TU, ETI, SI, ETCON, NT, US *dubias esse significat)* Tuop/////e B^1: *unde* Tuopte, *ut vid.,* B^2 cotringunt *D* 606. ATQ·EADEMQU(AEILLI)SUOLU(ETI)-FACEREILLIFACIU(NTTI)BI *A* eademq' B^1D^1: *corr.* B^2. eadem quo D^2 illis] illi' *D* facere, illi *Guyetus cum A.* facere *BCDFZ.* facere tu *Acidalius.* facere re *Tyrrell.* facere tum *Brixius*[1] 607. SEDSPECULABOR(NEQUISAUTHI)NCAUTA(BL)AEUA(AUT)DEXTERA *A (Studemundo quattuor litterae inter* LAEUA *et* DEXTERA *fuisse videntur, ut* AUTA: *idem de litteris* BOR, NC, A *post* T, XT *dubitat:* BORE-QUISAUTHI *posse extitisse: spatio etiam* NDUMNEQUISHI *convenire)* nequis *B* aut hinc aut ab laeua *Ribbeckius ex A.* aut hinc aut aleua aut *B.* aut hinc a leua aut *CDFZ, nisi quod* eleua D^1 *(corr.* D^2*).* aut hinc a laeua aut *edidit Ritschelius* dextera *BZ, Ribbeckius.* a dextera *F cum A, ut videtur, Ritschelius.* adextra *CD* 608. NOS-(TRO)CONSILIO(UENATOR)ADSIT(CUM)A(URITI)SPLAGIS *A* uestro *Z* adsit *B.* assit *CDFZ* auritis *B* 609. STERIL(ISHI)NC *et* (U)S(Q·A)D-(ULTIMA)MESTPLATEA(M)PROBE *Loewius sibi visus est legere in A, quadrantibus spatiis (Studemundus litteras* D, ME, AT *ut incertas notat)* Sterilis] celebris *FZ. cf. Langenus l. s. s. p. 325* usque ad ultumamst *ex A Ribbeckius.* usque a /t/////ltu//// / B^1. usque ////// ultumã B^2. usque ad ultimam *CDFZ, nisi quod* ultumam *DF.* usque ad ultumam *Ritschelius* plateam probe *ex A Ribbeckius.* plateamst probe *CD, Ritschelius.* platea sĩ probe *(sed* p *ante* r B^2 *in ras. ex* d, *ut vid.) B.* plateam probe est *FZ De* uoltumam *cogitat Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 686 sq.* 610. EUOC(ABO)HEUS(PERI)PL(ECTOME)N(EETPLEUSICLE)-(PR)OGREDIMINI *ex vestigiis Ambrosiani elicuit Loewius* periplectomene *BCDFZ* et B^2. ut B^1 pleusicles B^2F. pesicles B^1. pleusides *CDZ* 611. ECCENOSTIBIOBOEDIENTE*(vel* I/S # FACIL(EST)IM(PER)IUM-I(NBO)NIS *litteris* FA *dubiis A* oboedientis CD^1. oboedientes D^2

Séd uolo scire: eodém consilio quód intus meditatí sumus,
Gérimus rem?

PERIPLECOMENVS

Magis nón potest esse ád rem utibile: fáce modo.

PALAESTRIO

Quíd tibi, Pleusiclés?

PLEVSICLES

Quod uobis pláceat, displiceát mihi?
Quís homo sit magís meus quam tu es?

PERIPLECOMENVS

Lóquere lepide et cómmode. 615

PALAESTRIO

Pól ita decet hunc fácere.

---

obedientes *B*. obedientis *FZ* facilest *CD*. facile est *BFZ* bonos *Acidalius*. bonis *libri cum A* *V. 612—765 ab retractatore additos esse adfirmat F. Schmidt de dem. pron. form. thes. V: cf. idem 'Untersuchungen' p. 538 sqq.* 612. *Ante* consilio *erasa* s *in D* quo *Muellerus Pros. p. 359* meditati intus *Acidalius: vide Proleg. Trin. p. 128* sum' *ex* sunt *D* 613. Gerimus rem *BCD, Brixius*. Si gerimus rem cum *FZ Ritschelius*. Num geremus rem *Beckerus Studemundi Stud. vol. 1 p. 142*. Si rem gerimus *reicit Ritschelius cl. Proleg. p. 242* Magis non potest esse ad rem utibile: face modo *scripsi (cf. 614)*. Magis non potest esse ad *(ex* at *corr.)* rem utibile *(ita B²*. ut sibile *B¹) B*. Magis ad rem non potest esse utibile *CDFZ*. Immo magis esse ad rem utibile non potest *Ritschelius duce Acidalio (*Immo magis adeo*)*. Magis ad rem esse non potest utibilius *Bothius* Magis consilium esse utibile non potest *Britzelmayrius l. s. s. p. 4*. Mágis ad rem quam hoc útibile esse non potest *Reizius. cf. Muellerus Pros. p. 655* Si geremus hanc rem. PE. Magis esse ad rem utibile non potest *minus placere adnotat Ritschelius* Magis non potest esse aliud ad rem utibilius *Brixius* 614. PA. Quid tibi, Pleusicles? *Reizius*. PA. Immo quid tibi pleusicles *(*pleusides *CD²Z*. psensides *D¹) BCDFZ (nisi quod* Immo *versui 613 continuat B): cf. v. 613.* Immo quid tibi? *(Periplecomeno continuans) Ritschelius cum Grutero* Quod *Reizius*. Quod ne *vel* Quodne *BDF, Ritschelius*. Quod nec *C*. Quid ne *Z* plateat *D¹: corr. D³* *Cf. Langenus l. s. s. p. 325* 615. PER. *praem. FZ* sit *libri, nisi quod* scit *(*cit *m. 2 in ras.) B*. mihi sit *Ribbeckius* meus quam tu es *FZ*. me usquã us *C*. meus quamus *D¹*. m̃s quamuis *B, sed* me usquam *B² in marg.* meus quamtus *D²*. meus quamtuus *D³*. meus quam tute's *Ritschelius. cf. Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 397, Langenus l. s. s.* PER. *Gruterus*. PLE. *Z. om. BCDF*. PAL. *Lambinus* loquere lepide mee cõmode *B¹*. loquere lepide meę cõmode *B²* 616. PAL. *om. BC*. PER. *Lambinus* Pollita *D¹*. Poll ita *D²*. Pol ita *D³*. Polita *C* decet *B²*. ded////, *ut vid., B¹* hanc *B¹CD*. haec *B²*

PLEVSICLES

At hoc me fácinus miserum mácerat
Meúmque cor corpúsque cruciat.

PERIPLECOMENVS

Quíd id est quod cruciát? cedo.

PLEVSICLES

Mé tibi istuc aetátis homini fácinora puerília
Óbicere ac neque té decora néque tuis uirtútibus
Á te expetere: ex ópibus summis meí te honoris grátia 620
Míhique amanti ire ópitulatum atque éa te facere fácinora,
Quaé istaec aetas fúgere facta mágis quam sectarí solet.
Eám pudet me tíbi in senecta obícere sollicitúdinem.

PALAESTRIO

ıo modo tu homo amás. siquidem te quícquam quod
faxís pudet,

PLE. *FZ.* PER *BCD* me *om. B*[1]*: add. in marg. B*[2] faci-
ıs *(i ex e) D* miserũ *B*[2]*CDFZ. Seyffertus Stud. Pl. p. 8.* miserũ
[1]. misere *Bothius, Ritschelius* [illegible]cerat] t *add. B*[2] 617. corpus-
que *B*[1] corpusq' *B*[2]. *cf. Langenus* [illegible] *s. s.* PER. *FZ.* PLEVS. *BCD*
cruciat? cedo *Camerarius.* cru[illegible]nt ced//////// *(ent er.) B*[1]. cruciat
ted *B*[2]. at cedo *B marg. rubro m.* [illegible]*c.* cruciat te *(vel* cruciatte*) CD*
FZ 618. PLEVS. *FZ.* PER. *BCD* aestatis *Z* *V. 619—623*
Brixio sic scribendi videntur: Obicere neque...uirtutibus, Ea te expe-
tere ex opibus summis mei honoris gratia Mihique *e. q. s.: sed idem*
in append. adnotat v. 618—620 suspectos sibi videri, versum autem
621 sic scribendum: Mihi te *e. q. s. cf. Langenus l. s. s.* 619.
Obicere *B et ex ras. D.* Obiicere *C et ante ras. D, item FZ* ac ne-
que *Ribbeckius.* atque *B*[1]. neque *B*[2] *cum CDFZ.* et neque *Ritsche-*
lius 620. A te *Ritschelius.* Atate *B*[1]. Ae//a,te *(A et e ligatae) B*[2].
ea te *CDFZ.* Eaque *Pylades* ex *Bothius.* te ex *libri.* te *Pylades,*
Bentleius mei te *Bothius.* mihi *BCDFZ.* mei *Pylades.* te mei?
honoris] amoris *Aldus* 621. amanti iret *B*[1]*: corr. B*[2]. amanti ire *ex*
amanture *D* ea te *B*[2]. ate *B*[1] 622. ista hęc *B*[1]*:* h *exp. B*[2] quam
D[2]. quem *D*[1]. quidem *FZ* 623. me tibi *libri, Fleckeisenus, Mahle-*
rus l. s. s. p. 42. tibi me *cum Bothio Ritschelius* insenecta *B* ob-
iceret *ante ras. B.* obiicere *C.* obueccere *D.* abiicere *Z* sollicitu-
dine *B*[1]*D: corr. B*[2]. solicitudinem *F* 624. *Palaestrioni tribuit Rib-*
beckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 598 cum B: Periplecomeno
cum CDFZ Ritschelius Nouo] *cf. Bentleius in Phorm. V 8, 79*
homo *om. Hermannus Opusc. vol. VIII p. 424* amassiquidē *C*
siquidem...pudet, *quae construebantur cum prioribus, iunxit eis q*
secuntur Ritschelius faxis *B*[2]*D*[2]*FZ.* taxis *B*[1]*CD*[1]. facias *dubi*
ter Luchsius Studemundi Stud. vol. 1 p. 28

Níhil amas, umbrá's amantum mágis quam amator, Pleúsicles. 625

PLEVSICLES

Háncine aetatem éxercere meí me amoris grátia!

PERIPLECOMENVS

Quíd ais tu? tam tíbi ego uideor óppido Accherúnticus?
Tám capularis? támne tibi diu uídeor uitam uíuere?
Nam équidem haud sum annos nátus praeter quínquaginta et quáttuor:

---

627 *sq. Nonius p. 4, 18:* Capulum dicitur quicquid aliam rem intra se capit. nam sarcophagum, id est sepulchrum, capulum dici ueteres uolunt, quod corpora capiat. Plautus...Milite: 'Quid ais... capularis' 628. *Servius ad Verg. Aen. VI 222:* Feretro graece dixit, nam latine capulus dicitur a capiendo: unde ait Plautus 'capularis senex', id est capulo uicinus *Idem ad Aen. XI 64:* feretrum...latine capulus dicitur: unde ait Plautus 'capularis senex', id est uicinus capulo, qui dictus est capulus ab eo quod corpus capiat *(cf. Laemmerhirt p. 356): quibuscum cf. Isid. Orig. XX 11, 7:* ...latine capulus dicitur, quod supra capita hominum feratur. sic Plautus ait: 'capularis senex' id est uicinus capulo *Lactatius Plac. ad Theb. VI 55:* Feretrum *φέρετρον* graece dicitur, unde per *διαίρεσιν* feretrum facit. nam latine capulus dicitur, quod corpus capiat: unde Plautus capularis senex, id est dignus feretro

---

625. umbra ẽ B^1. umbra es B^2 *cum reliquis* amantis *Niemeyerus de Pl. fab. rec. d. thes. 3* pleusides *CDZ* 626. Hancine aetatem *CD*. Hancine etatem *F*. Hac inea etatẽ B^1. Hacine etate B^1. Hanccine aetatem *Z*. *cf. Bachius de usu pron. dem. p. 27* exerceri *Geppertus ad Trin. 134* mei me *Lindemannus*. me *BCD*. mei *FZ*. med *Bothius*. me mei *Camerarius, fortasse recte* grãm *B* 627. ais ex au *D* tu? tam *Merula apud Nonium, Lindemannus*. totam *Nonii codd.* tu itane *BCDFZ, Ritschelius. cf. Caesar l. s. s. p. 145* opido *F*. oppidod *dubitanter L. Muellerus apud Nonium* acherunticus *BCD*. acheronticos *FZ*. acheruntius *Nonii cod. Bamberg.* hacheruntius *eiusdem LG*, hac eruntius *H* 628. capularis, tamne *Camerarius*. copularis *(capularis m. 2)* tam me *B*. capularistamine *CD (unde* tamine *Ribbeckius, Kochius Mus. rhen. vol. 25 a. 1870 p. 618, Bergkius Opusc. vol. 1 p. 673)*. capulari stamine *FZ*. capularis tamue *Bothius*. capularis? tam *(et* diu tibi*) Muellerus 'Nachtr.' p. 63. cf. testimonia* uitam *Camerarius*. uita *BCDFZ* uidere B^1: corr. B^2 629. nam *sup. scr. D* aut B^1. ãut B^2 annos natus *Camerarius*. natus annos *BCDFZ* preter *C* natus annos quinquaginta *deleto* praeter *Fleckeisenus Ep. crit. p. 26* haud natus sum annos *Sigismundus p. 256* quattuor *C*. IIII^{or} *B*. quatuor *DFZ*

Cláre oculis uideó, sum pernix pédibus, manibus móbilis. 630

PALAESTRIO

Si álbicapillus híc uidetur, ne útiquam ab ingeniót senex.
Ínest in hoc emússitata súa sibi ingenua índoles.

PLEVSICLES

Pól id quidem experiór ita esse, ut praédicas, Palaéstrio:
Nám benignitás quidem huius óppido adulescéntulist.

PERIPLECOMENVS

Ímmo, hospes, magis quóm periclum fácies, magis noscés meam 635

---

631. 632. *Nonius p. 456, 32:* Indolem ... uetéres ... et senum dixerunt. Plautus in Milite: 'Si...indoles': *cf. Caesar p. 32. 46. 80. 98. 111, Reblinus p. 47* 632. *Idem p. 9, 3:* Examussim... Plautus...in Milite: 'Inest...indoles' id est examinata *Festus Pauli p. 76, 8:* Emussitata ad amussim facta *(cf. Plac. p. 42, 5:* Emussitatos ad amussim exactos*)*

---

630. Clare *CDFZ.* Claris *B* uideor *B* sum pernix pedibus, manibus *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 642 duce Guyeto (pernix sum) et Bentleio (sum pernix).* pernix sum manibus pedibus *B.* pernix sum (pernixum *Z*) manibus sum pedes (pes de *D) CDFZ (unde* sum pede *Bothius,* pede *iam Bentleius).* sum pernix, manibus pedibus *Ribbeckius* 631. albicapillus *Bothius.* albi capillus *C et ante correct. D.* albus capillus *D correctus et BFZ.* albet capillus *Nonius vel certius codices.* albus capillos *Guyetus* uidetur *D* ne utiquam *C, Brixius, L. Muellerus Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 68.* neutiquam *BDFZ, Ritschelius.* nutiquam *L. Muellerus apud Nonium* ab ingenio est senex *Scioppius V 3.* ab ingenio senes *Nonius.* ibi ingenio senex B^2C. ibi ingenio senex *D.* ingenio senex B^1. ibi ingenium senis *F.* ubi ingenium senis *Z.* ibi ingenium est senis *Gruterus.* ab ingenio senet *Kochius Mus. Rhen. vol. 25 (a. 1870) p. 620*

Si albicapillust hic, uidetur n. u. ab ingenio senex *coll. Langens Stud. Pl. p. 326 Seyffertus* 632. inhoc *B* emussitata (emusitata *cod. Bamberg.) Nonius p. 9:* emeus siaetas *L,* emeus sietas *H p. 456.* emusitata *(vel* em usitata*) BCDFZ, nisi quod* enĩ *pro* em D^2. *cf. Loewius Prodr. p. 284. Bachrens Nov. annal. vol. 127 (a. 1883) p. 792.* amussitata *Aldus, Ritschelius* sibi *om. F* ingenia *Z* indoles *D*

633. PLEVS. *FZ.* PER. *BCD* quidem experior *BDFZ.* quidẽ *C, ut qui* experior...benignitas quidem *prorsus omittat.* experior equidem *Ritschelius coll. Prol. Trin. p. 228 et p. 178 sq.* esset B^1: *corr.* B^2 palestrio *B.* palestriæ *D* 634. opido *F.* oppido ut *Pylades* adolescentuli est *Camerarius.* adolescentules B^1. adolescentulę B^2. adulescentule *D.* adolescentule *C.* adulescentuli *F.* adoluscentuli *Z* 635. PER. *om. B init. v. et sine spat. in med. a.*

Cómitatem ergá te amantem.

PLEVSICLES

Quíd opust nota nóscere?

PERIPLECOMENVS

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

Vt apud ted exémplum experiundi hábeas, ne quaerás foris.
Nám nisi qui ipse amáuit, aegre amántis ingenium ínspicit.
Ét ego amoris áliquantum habeo umórisque etiam in córpore 640
Néquedum exarui éx amoenis rébus et uoluptáriis.
(Vél cauillatór facetus uél conuiua cómmodus
Ídem ero: neque ego óblocutor sum álteri in conuíuio.)

CD hospis B^1. hospite B^2 cum *BCDFZ* periclum *Guyetus*. periculum *BCDFZ* nosces B^1. nosce B^2 mea *CD*. inea *ex* mea *B*

636. Comitatem erga te *Camerarius*. Comitante merced////// B^1. Comitante merce te B^2 *C*. comitante mearce *(a exp. m. 3)* te *D*. comitatem merito te *FZ* opust *Ritschelius*. opus *BCDFZ*, *Olsenus p. 84* no/;tã *(erasa s)* scire B^1: *corr.* B^2 *V. 637—660 sic collocavit Ritschelius: 651. lacuna. 638—647. 652—656. 648—650. 659. 660. 657. 658: sic autem Lorenzius duce ex parte Buggio 'Tidskrift for Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 8 sqq.: lacuna. 638—647. 652—656. 648—651. 657—660. cf. Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 598 sq., vol. 29 (a. 1874) p. 23 sq., Lorenzius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 409*

637. *lacunam signavit Ritschelius sic fere explendam:* Nam ipsum amasse oportet, si amanti ire opitulatum uoles 638. apud ted *Bothius*. apud^te B^2. apud B^1 *cum CDFZ*. apud te *Pius*, *Ritschelius* Tute apud te *Madvigius Adv. II p. 9* æxemplum *D* experiundo *Ribbeckius Mus. Rhen. 29 (a. 1874) p. 23* ne quaeras *Luchsius Studemundi Stud. vol. 1 p. 35*. ne////as *(eras. it)* B^1. ne·e////as B^2. negis CD^1. neges D^2FZ. ne petas *Camerarius*. neu roges *Ritschelius* *Cf. Muellerus Pros. p. 561 sq.* *Ceterum hunc v.*, Quom *pro* Vt *ascito a Pylade, Plausicli continuavit Lambinus, contra quem dixit Acidalius*

639. nisi qui ipse *Gruterus, prob. Bentleius in Heaut. III 3, 9.* ipsi quod ipse B^1. ipsi qui ipse B^2. qui ipse *CDFZ*. qui ipse haud *Camerarius* 640. Et *BCDFZ*. Sed *cum Bothio Ritschelius*. At *Lambinus* amoris *C*. amatoris *F* aliquantulum *FZ* humorisque *BCDFZ* etiam *FZ, Bentleius*. me etiam B^1CD. meo etiam B^2

641. amenis *B*. amoris *CDFZ*, *Balbachius p. 32* pebus *C* *V. 642. 643 alteri recensioni tribuit Ribbeckius: cf. Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 601* 642. cauilator B^1: *corr.* B^2 643. Idem ero: neque ego oblocutor sum *Ussingius*. item ero neque ego oblocutor *(oblecutor C.* oblocutor *D.* obloquutor *F)* sum *CDFZ*. Item ero neque oblocutor *(oblocutor m. 2 in marg.: m. 1 in textu* obliuiscor*)* sum *B*. Itidem ero: neque ego oblocutor sum *edidit Ritschelius*. Item

Íncommoditate ábstinere me ápud conuiuas cómmodo
Cómmemini, et meae orátionis iústam partem pérsequi 645
Ét meam partem itidém tacere, quom álienast orátio.
Mínume sputatór, screator sum, ítidem minume múccidus:
Póst Ephesi sum nátus, noenum in Ápulis, noenum Áminulae.

PALAESTRIO

Ó lepidissumum hóminem, si quas mémorat uirtutés habet,

648. *Servius plenior ad Verg. Georg. II 134:* sic Plautus in Milite glorioso: 'Tum in apulis non sum natus, non sum animula' *Cf. Fest. Pauli p. 25, 2:* Animula urbs paruarum opum fuit in Apulia

ero: neque ego sum oblocutor *idem in adn. cf. Langenus 'Beitr. p. 72.* Item ego ero: neque oblocutor sum *Brixius* ego neque *ascripsit Bentleius* inconuiuio *B* *Post hunc v. inseri posse versum a Servio Danielis ad Verg. Aen. I v. 738 e Plauto allatum:* neque ego ad mensam publicas res clamo neque leges crepo, *quem editores inde a Pareo Coleri Goldastique suasu inter v. 638—650 inserunt (cf. Winteri fragm. 282), Ritschelius adnotat* 644. conuiuias B^1CD: *corr.* B^2 commodo *Ritschelius.* quomodo *BCD.* commode *FZ.* commodos *Muellerus 'Nachtr.' p. 36* 645. Commeminit et *BCD* mææ *D.* mei *Z* oris *Z* partem BD^3Z. parem CD^1F meae iustam partem orationis *Muellerus 'Nachtr.' p. 56* 646. tacere quom *FZ.* taceret quom *CD.* tacer$\overset{e}{\&}$ qm B^1. tace////////quom B^2 est *BCDFZ* 647. Minime sputator screator sum *FZ.* Minimis (Minime B^2) putatur scrahator sum *B, sed* potator scortator B^2 *in marg.* Minimis putatur scrahat orsum *C.* Minimisputat̃ scr$\overset{h}{\text{a}}$at orsũ *D* minime muccidus *Camerarius.* minimem uccidus *C.* minime *integrae cum vocis* (mutus?) *rasura B.* minimẽ succidus *ex* minimẽ uccidus *D.* minime succidus *FZ* 648. *Vers., quem in margine tantum B habet, delet Bentleius* ephe$\overset{si}{}$ *D* noenum in Apulis, noenum Aminulae *Ribbeckius olim (nisi quod* Animulae*) et Buechelerus Nov. ann. vol. 87 (a. 1863) p. 774 (cf. Bergkius Opusc. vol. I p. 673).* non enim in apulis non sum in imula (suminimula *C*) *BC.* non enim *(ante* enim *deletum* en *in D)* in apulis non sum inimula *DF.* non enim in apulis non sum in umbria *Z.* non sum in Apulis, non Animulae *Ritschelius.* Aminula *apud Festum Scaliger.* non enim in Apulis, non Animulae *Bothius secundum Scioppium apud Gronovium (non Susp. lect. V 3). cf. testim.* 649. PA. *libri.* PLEVS. *Pistorem secutus Taubmannus, Ritschelius* O lepidissumum hominem *Brixius.* O lepidum semi semne *CD.* O lepidum semine *B.* O lepidum semisenemne *F.* O lepidem semisenem *Z.* O lepidum semiseum *cod. Roverianus Lipsii Ant. lect. I 19.* O lepidum senicem *Lipsius l. s. s. et Epistolic. quaest. III 24, 'quod non nisi sic tueare:* Edepol lepidum senicem' *Ritschelius, qui* O lepidissumum senem *edidit.* O lepidum senicem, omnis *Bugge l. s. s.* Lepidum senecionem *Ribbeckius* memorat uirtutes *Scutarius.* memoratur tuis *BCDF.* memoratur tuus *Z*

Átque equidem plane éducatum in nútricatu Vénerio. 650

PERIPLECOMENVS

Plús dabo quam praédicabo ex mé uenustatís tibi.
(Néque ego numquam aliénum scortum súbigito in conuíuio,
Néque praeripio púlpamentum néque praeuorto póculum,
Néque per uinum umquam éx me exoritur díscidium in conuíuio:
Sí quis ibist odiósus, abeo dómum, sermonem ségrego. 655
Vénerem, amorem amoénitatemque áccubans exérceo.)

PLEVSICLES

Tuí quidem edepol ómnes mores ád uenustatém ualent.

---

650. quidem *cum Bentleio et Bothio Ritschelius coll. proll. Trin. p. 79.* eum quidem *Bentleius* plane educatum *Bentleius, Bothius.* plane eductum (æductum *C.* aeductum *B*) *BCDFZ.* pol plane eductum *cum Lindemanno Ritschelius* innutricatu *B.* innutricatū *D* 651. predicabo *D.* praedicani *Bugge l. s. s.: cf. Rodenbusch de temp. usu p. 47* exme *B* uenustas B^1: *corr.* B^2 *V. 652—656 amplificatori tribuit Ribbeckius: cf. Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 602* 652. Neque ego nunquam alienum *Z, Brixius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 779.* Neque ego umquam alienum *BCDF.* Neque alienum ego umquam *cum Bothio Ritschelius.* Neque ego cumquam alienum *idem Opusc. vol. III p. 142* subigito in conuiuio *Camerarius.* sub digito meo cõuiuio B^1. subigito meo (i in) cuiuio B^2. subigito min cuiuium *C.* subigitominconuiuiũ *D* (in *separ.* D^2). subagito in conuiuium *F.* subagito in conuiuũ *Z. librorum BCD scriptura abutitur Bergkius Opusc. I p. 117.* subigito neque puerulum *Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' 1869 p. 335* 653. Naeq' *C.* Næq' (æ *ex* e) *D* pulpamentum B^2D^3FZ. pulmentum B^1. pulpa ment hum *C.* pulpamenthum D^1 nequę *CD* pūto *B.* peruorto *CDFZ* poculum B^2, *Scutarius.* copulum B^1CD. coppulum *F.* coculum *Z* 654. ex (x *e corr.*) *D* me D^3FZ. mea BCD^1. meo B^2 discidium *BCDZ, Madvigius in Cic. de fin. p. 802.* dissidium *F* in *om. B* 655. ibi est odiosus *CDFZ.* sibi odiosus ẽ B^1. ibi odiosus ẽ B^2. ibi odiosust *Bentleius* habeo B^1CD^1: *corr.* B^2D^3 secreto B^1: *corr.* B^2 *Ceterum hunc versum damnat Rombergius 'Zum Mil. gl.' p. 20* 656. Venereum *FZ.* Venerem *ex* Veneri *D* amorã B^1CD^1. amorem *corr.* B^2D^2 amonitatem quę accubas BCD^1. amenitatem *corr.* D^3 *Post hunc v. inserendos esse v. 666—668 censet Ritschelius praef. Stichi p. 18* 657. PLEVS. *praem. Teubmannus Pistori oboediens.* PER. *FZ.* PA. *BCD* Tui *Camerarius.* Tu BCD^1. At D^2. Et *FZ* omnis moris *BCD.* omnis mores *FZ* uenustatem ualent *Camerarius (quod propius esse quam* uenustatem attigunt *dicit Ritschelius).* uenustatem uacet *B.* uenustate uicet CD^1. uenustate uiges D^2. uenustatem iugiter *FZ: quod fraudi fuit Doederlino Synon. I p. 4.* uenustatem uigent *Ribbeckius* Tu...uocas *Usingius.* Tu — ueges *Brixius V. 658—660 alii recensioni tribuit Ribbeckius*

(PALAESTRIO

Cédo tris mi homines aúrichalco cóntra cum istis móribus.

PLEVSICLES

Át quidem illuc aetátis qui sit, nón inuenies álterum
Lépidiorem ad ómnis res nec mágis qui amico amícus sit.) 660

PERIPLECOMENVS

Túte me ut fateáre faciam esse ádulescentem móribus:
Íta ego ad omnis cónparebo tíbi res benefactís frequens.
Ópusne erit tibi áduocato trísti, iracundo? écce me.
Ópusne leni? léniorem díces quam mutúmst mare,

---

658. *Servius ad Verg. Aen. XII v. 87:* Orichalcum autem fuisse pretiosum etiam Plautus docet, qui ait in Milite glorioso: 'Ego istos mores orichalco contra conparem': *cf. Laemmerhirt p. 381*

664. *Fortasse huc spectavit Nonius p. 9, 15: cf. Schmidtius de auct. Non. p. 10*

---

658. PAL. *praem. Ribbeckius, Lorenzius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 410, Brixius.* PLEV. *F. om. BCDZ, Ritschelius* Cedo tris *CD FZ.* Ceteris *B*[1]. Çet//ris *B*[2]. Cedo *in marg. B*[2]. Cettris *Kochius Em. Pl. p. XII, Philol. vol. 33 (a. 1874) p. 706 sq.* mihi *CDFZ.* m̄ *B* hominis *B*[2]*CD.* hominib; *B*[1] auricalco *BCDFZ* contra cum istis *Camerarius.* contra hi cũ istis *B*[2]. contra/////ũ histis *(er.* ct*) B.* contramtum histis *CD.* contra emptum istis *FZ.* contra emsim istis *vel* contra mutem istis *Lipsius Ant. lect. I 11 Cf. testimonium* — 659. PLE. *BCD.* PAL. *FZ, Ritschelius. om. Ribbeckius* illucetatis *D*[1]. illucetatis *D*[3]. illoc aetatis *Lindemannus* 660. at *B*[1]*CD: corr. B*[2] omnes *Z* nec magis qui amico amicus sit *Bergkius Opusc. I p. 186, Bentleius (qui etiam de delendo* res *cogitat).* nec *(*hęc *D ante ras.* nęc *ex ras. idem)* magis qd amicus amicos sint magis *B*[1]*CD (nisi quod* quid *D,* amico *exp.* s *D*[3]*).* nec magis q amicus amico sit magis *B*[2] *(*magis *extremo v. lineola deleto m. rec.).* nec qui amicus amico sit magis *FZ.* nec qui mage amico amicus sit *Reizius.* nec qui amico sit amicus magis *Ritschelius coll. Proleg. Trin. p. 32. 206.* nec qui amicus sit amico magis *Ribbeckius. cf. Kiesslingius Mus. Rhen. vol. 23 (a. 1868) p. 412, Muellerus Pros. p. 70 et 'Nachtr.' p. 9, Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' á. 1869 p. 328*

V. 661—671 expulit Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 602 661. fatear et *BCD* adulescente *CD* 662. ego ad *Ritschelius secundum Dousam.* apud *BCDFZ* om̃s *B* conparebo *B*[2]*CD.* conparabo *B*[1]. comparebo *FZ* benefactis *FZ.* bona factis *BCD* 663. Opus ne *B*[2]*CDF.* Opus nec *B*[1]*Z.* Opus *Bentleius in Adelph. V 9, 37 inprudens iudice Ritschelio* aduocato tris stiracundo *B*[1]. aduocato tristiiracundo *(*tristi iiracundo *D*[2]*) DFZ.* aduocatoris iracundo *B*[2]. aduocato tris fura cundo *C* 664. Opus ne *C.* Opus nę *Z* leni *(*i *ex* e*) D* dicis *BCD* quam mutum est mare *CDFZ.* quantũ e amare *B*[1]. quãntũ ẽ amare *B*[2]. út

Líquidiusculúsque ero quam uéntus est fauónius. 665
(Vél hilarissumúm conuiuam hinc índidem expromám tibi,
Vél primariúm parasitum atque óbsonatorem óptumum.
Tum ád saltandum nón cinaedus málacus aequest átque ego.)

PALAESTRIO

Quíd ad illas artís optassis, si óptio eueniát tibi?

PLEVSICLES

Huíc pro meritis út referri páriter possit grátia 670

---

665. *Nonius p. 334, 22:* Liquidum...significat molle et fluxum. Plautus in Milite: 'Liquidiusculusque...fauonius' 668. *Nonius p. 5, 17:* Cinaedi dicti sunt apud ueteres saltatores uel pantomimi ἀπὸ τοῦ κινεῖν τὸ σῶμα. Plautus...in Milite: 'Tum ad saltandum...aeque est'

---

tutum *marg.* B^2. quam uernumst mare *Bergkius Opusc. I p. 35, nisi forte talis exciderit versus:* Olim quom ibi alcedo pullos paruos educit suos *coll. Poen. 356.* Lenin? leniorem dices quam tumst, quom mutumst, mare *idem ibid. p. 178: cf. Ritschelius Opusc. vol. II p. 614* 665. Liquidiusculusque *Camerarius.* Liquidius cuiusque *BCD.* Liquidus citusque *F.* Liquidus cultusque *Z.* Liquidiusculusque *vel* Liquidiuscultusque *codd. Nonii* ero *om. Z* es *F* fauonius D^2FZ. faonius CD^1. fabonius *codd. Nonii.* facinus *B* *V. 666—668 post 656 inserendos esse censet Ritschelius praef. Stichi p. 18, delet Lorenzius duce Ribbeckio Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 598 lacunam signans* 666. Vael *C* hilarissimum conuiuam *FZ.* hilarissimum conuiuium *B.* hilarissimus conuiuium *CD* hinc indidem *Camerarius.* hinc indidam *BCD*^{1}. hinc enidimõdã D^2. me estimandum *F.* me extimandũ *Z* exprimam *FZ* 667. obsonatorem *Z.* obsonatorẽ B^2. obsonat orã *C* D^1: *corr.* D^3. obsotorem *(o in a corr.* B^1 *vel* B^2*) B.* obsonantem *F'* 668. at CD^1: *corr.* D^3 saltandum *FZ, Nonius.* salutandum *BCD* cinedus *BZ.* cynedus *F* malacus aeque est atque ego *Rittershusius apud Scioppium II 13, Pithoeus ex Nonio, ubi* malacus aeque *(vel* aequae*)* est *adfertur.* maiacus egestant que ego B^1. maiacus egestant quã ego B^2 *et* l. eque stat *in marg.* B^2. maiacus equestant que ego *CD, nisi quod* malacus D^3, queego D^1 *(separ.* D^3*).* mage usque saltat quam ego *F et, nisi quod* magis, *Z.* malacus aeque est quam ego *Lipsius, e Vaticanis* malacus aeque *afferens.* magis aptus est quam ego *Camerarius.* malacus aequest quam ego sum *Fuhrmannus Nov. annal. vol. 97 (a. 1868) p. 842* 669. Qui B^1. Quis B^2 ad illas artis B^2. ad illas artes D^3FZ. at tillas artis CD^1. attollas artis B^1. ad ollas artis *Ribbeckius, Bergkius Opusc. I p. 130 et 303, Kochius Em. Pl. p. 12* optassis, si *Camerarius.* optissi B^1. optassi B^2. optis si *C.* optissim *(sed erasa* m*)* D^1. optes si D^2FZ *Cf. Langenus l. c. p. 326* 670. PLE.] PER. *FZ* Huic *Guyetus.* Huius *libri* promeritis *DF* referri B^2FZ. referre D^3. referet B^1CD^1. referrei *Ribbeckius*

Tíbique, quibus nunc mé esse experior súmmae sollicitúdini.
At tibi tanto súmptui esse míhi molestumst.

PERIPLECOMENVS

Mórus es.

Nam ín mala uxore átque inimico sí quid sumas, súmptus est:
Ín bono hospitè átque amico quaéstus est quod súmitur:
(Ét, quod in diuínis rebus súmptumst, sapientí lucrost.) 675
Deúm uirtute est te únde hospitio accípiam apud me cómiter.

---

676. *Nonius p. 415, 19:* Virtus etiam significat auxilium. Plautus in Milite: 'Deum...accipiam'

---

671. me esse experior summę B^2 *et (nisi quod* sūme*)* D^3, *Camerarius.* esse experior summae me *Beroaldus.* esse me experior summae *Aldus.* me esset experiosū me B^1C. meesset experio sum me D^1. esset experiosum mee *F et (nisi quod* meę*)* *Z* solicitudini *FZ.* sollicitudinē *CD* 672. PLE. *praem. DFZ.* PER *BC* sumptui B^2 *CDFZ.* sumptu B^1. sumptu me *Bergkius Opusc. vol. I p. 673* molestū st *B.* molestus *CD.* molestum est *FZ* PER.] *spat. vacuum BCD* Morus es *Camerarius.* morus ē B^1CD^2. l. mortuus *in marg.* B^2. mors ē D^1. mortuus es *Z.* motus es *F* 673. inmala *B* inimico siquid *ex* inimicosiquid *B.* inimico si quit CD^1 *(*quid D^3*)* sumas, sumptus est *Camerarius.* sumat sumptus ē BCD^1 *(at cf. v. 675).* sumat sumptum est D^2Z. sumptum est *F* 674. Inbono *B* quaestus D^2. questus *FZ.* quaetus CD^1. quetus B^1. quietū B^2 675. *Versum del. Ribbeckius, Brixius* Et] Vt *Ritschelius* qd̄ *ex* qd *D* indiuinis *B* sumptumst *Ritschelius.* sumas sumptus B^2 *CZ.* sumas sumptu B^1DF. sumas *Camerarius* quem in dinis rebus sumas, sumptus *Leo Mus. Rhen. vol. 38 (a. 1883) p. 3* apienti *C* lucro est *Z* 676. Deum uirtute est te unde hospitio accipiam *Hauptius Op. vol. II p. 139: cf. Bergkius Op. I p. 122, Muellerus Pros. p. 264 adn.* Deum uirtute est eundem *(vel* eundum*)* hospitio accipiam *Nonii codd.* Deum uirtute ē tasenunde hospitio accipiem *C et (nisi quod* ospitio *D et* accipiem *BD) BD.* Deum uirtute est transeuntem hospitio accipere *F.* Deum uirtute euntem hospitio accipere *Z.* accipiem *tutatur Bergkius Op. I p. 116, 'Beitr.' p. 41.* Deum uirtute satis est, unde accipiam te *Ritschelius edidit* apud me comiter *Ritschelius.* apud me commitas *B.* apud me ē comitas *C.* apud meē comitas *D.* apud me est comitas *FZ* Deum uirtute est, hospitem unde accipiam apud me comiter *vel* Deum uirtute est, alios unde hospitio accipiam comiter *Ritschelius in adn.* Deum uirtute ut transeuntem hospitio accipiam *e. q. s. Gruterus.* Deum uirtute adeuntem hospitio accipere apud me copiast *Bothius.* Deum uirtute est affatim, unde *e. q. s. Bernaysius.* Deum uirtute habeo, unde hospitio accipiam te apud me comiter *Britzelmayrius l. s. s. p. 4.* Deum uirtute est, unde hospitio accipiam, apud me

És, bibe, animo obséquere mecum atque ónera te hilaritúdine.
Líberae sunt aédes, liberum aútem ego me uolo uíuere.
Nám mihi deum uirtúte dicam própter diuitiás meas
Lícuit uxorém dotatam génere summo dúcere: 680
Séd nolo mi oblátratricem in aédis intro míttere.

PLEVSICLES

Qúr non uis? nam prócreare líberos lepidúmst opus.

PERIPLECOMENVS

Hércle uero líberum esse téte id multo lépidiust.

---

677. *Nonius p. 120, 24:* Hilaritudine pro hilaritate. Plautus Milite glorioso: 'Es...hilaritudine'

---

est comitas *Weise de Bacch. retr. thes. 1* Deum uirtute et mea unde *Bentleius (altero loco* apud me *delet)* 677. Es bibe *FZ.* Est bibe *CD.* Est bono *(et sup. scr.* bibe B^2*) B.* siue *codd. Nonii* obsequere *C* onera te *Nonius.* onerate B^2D. onerata B^1. oneratę *C.* honorato *F.* honerato *Z* hilaritudine *e Nonio Camerarius.* hilaritus me *CDFZ.* hilarissime *B* 678. Libere *D* aedes *Pius.* edes *F.* aedis *CDZ.* ędis *B* liberum autem ego me uolo uiuere *Lorenzius Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 412 (*liber sum autem ego et uolo uiuere *Seyffertus Philol. vol. 25 a. 1867 p. 439.* liberum autem me uolo uiuere *Hauptius Opusc. III p. 400).* liber sum autem ego metuo uolo libere B^1*: ubi* egomet uolo B^2, l. bibere *in marg.* B^2. liber sum autem egome tuuolo libere *CD, nisi quod* ego metu D^3. liber sum autem ego me uti uolo libere *FZ et deleto* autem *Lambinus.* liberum autem esse egomet me uolo *Ritschelius: 'nisi* esse autem *malueris'.* liberum egomet me *(vel* autem ego me*)* uolo uiuere *Ribbeckius (cf. Mus. Rhen. vol. 12 a. 1857 p. 603).* liber autem egomet uolo uiuere *Bugge l. s. s.* liber sum ego, te uti uolo libere *Guyetus* Liberae aedes, liber sum autem ego, me uolo uti libere *Bothius.* Liberae aedes, liber autem ego, méd uti uolo libere *Brixius Quaest. p. 31.* Liberae sunt aedes, libere egomet ted uti uolo *Ritschelius in adn.* Liberae sunt aedes, liber sum autem ego: mei uolo uiuere *Leo Hermae vol. 18 (a. 1883) p. 579* 679. uirtutem *CDF* meas *BCD.* datas *FZ* 680. sumo CD^1*: corr.* D^2 681. SEDNOLOM(IHIOB)LAT(RATRICEMI)NAEDISINTRODUCERE *A* Sed *ex* Scd *C* nolo mihi *libri cum A.* mihi nolo *Bothius* oblatraticem in ędis B^1*: corr.* B^2. oblatratice minaedis D^1*: corr.* D^2. oblatratice minędis *C* intromittere *libri praeter A* 682. *Ita A, nisi quod* L(IB)EROSLEPIDUMNIST *(*QUR *teste Studemundo)* PLE. *FZ.* PA. *BCD* Qur *CD cum A.* Cur *BFZ.* Quor *Ritschelius* nouis *D.* neuis *Palmerius. cf. Ritschelius Opusc. vol. II p. 249* liberos liberos *C* lepidum est opus *Lipsius Emend. in Suid. p. 557 ed. Lips. cum A.* lepidus sonus B^1 *FZ.* lepidissimūst B^2. lepidumst onus *Lipsius Ant. lect. V 5* *Ita A, nisi quod* ESSEEMEID *vel* ESSETMEID *dubio Loewii testimonio (*ESSETETEID *non minus dubio testimonio Studemundi) et* LEPI-

(Tú homo et alterí sapienter pótis es consulere ét tibi.)
Nám bona uxor suáue ductust, sí sit usquam géntium,
Vbi ea possit ínueniri: uérum egone eam ducám domum,
Quaé mihi numquam hoc dícat: 'eme, mi uír, lanam, unde pállium
Málacum et calidum cónficiatur túnicaeque hibernaé bonae,

DIUSEST tete, id *duce A recepi.* id $B^2 D^3 F Z$. it *C et ex ras.* D^1. ut B^1 *et ante ras.* D^1. id nimio *Ritschelius.* med id *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1881) p. 116.* onus id *Ussingius* liberum med esse, id *Bentleius* multo lepidiust *duce A Ribbeckius.* multo est lepidius *BCD FZ.* multost *(vel* tantost*)* lepidius *Ritschelius* 684. *Hunc v. post v. 701 collocavit Ritschelius, suo loco tutatur Ladewigius Philol. vol. 17 (a. 1861) p. 257: expulit Ribbeckius* PAL. *praemittunt BCD.* PLE. *Pylades. om. FZ* *Ita A, nisi quod* PO**********ULER(EETTI)BI *A* Tute *Camerarius* potis es *FZ.* potis est *C.* potis ē $B^1 D$. potis ēs B^2 consuleret et B^1: *corr.* B^2 685. NAMBONAUXORSUAUEDUCT(US)TSISIT-USQUAMGENTIUM *A (ubi* SUAUEDUCTUST *Studemundi multo probabilius esse quam Loewii* LUDUSDURUST *ipse vidi: litterae* SISIT *non satis certae sunt, sed probabiles)* suaue ductust, si sit usquam *ex A Studemundus apud Blasium l. s. s. p. 44 (*ductust: si...gentium, Vbi...inueniri? *interpungens): quod servare malui.* sua deductust situs quam *CD.* sua deducta-ē quā B^1. su deducta sit usquā B^2. si ea deducta est usquam *FZ.* si ea quidem deducta est usquam *Pylades, quod fraudi fuit Haasio adn. in Reisigii schol. gramm. p. 345.* educta *suadentem Lipsium impugnat Gulielmius Pl. quaest. miscell. c. 4.* si ea deducta est cuipiam usquam *Gruterus.* si ea deducta est usquam cuiquam *Danzius.* si ea duci potis est usquam *Ritschelius.* ludus durust, si sit *Ribbeckius ex Loewii de A testimonio Mus. Rhen. vol. 36 (a. 1881) p. 117.* si alibi duci possit usquam *Muellerus Pros. p. 598. cf. Bergkius 'Beitr.' p. 98*
686. *Ita A, nisi quod* EG(OṆ)E PER. *praemittunt BCD*^{2}: *om.* D^1 ea possit inueniri $D^3 Z$ *cum A, Reizius, Brixius.* ea potest inueniri *F.* ea possim inueniri B^1 *(*inuenire B^2*).* ea possi inueniri CD^1. eam possiem inuenire *Ritschelius duce Bothio.* eam possim hic inuenire *Muellerus Pros. p. 597* 687. *Ita A, nisi quod* H(OCD)ICAT *et* IANA(M-U)NDE *(*I *teste Studemundo:* L *dubio testimonio Loewii) et in proximo v.* PALLIUM *teste Loewio,* ——BIPALLIUM *(litteris* BI *et* M *dubiis) teste Studemundo* PE *praem. D* Que $B^1 D$: *corr.* B^2 nunc quam CD^1: num quam D^2. nunq̃ D^3 hec *F.* hęc *Z* dicat: eme, mi uir, lanam unde *Bothius, Brixius Quaest. p. 23.* dicate memi uirta nā unde tibi *C.* dicatememi uirtanā unde tibi D^1 *(*dicat eme mi uirtanā *separ.* D^3*).* dicat/// *(*e *eras.)* memini uir//////// unde tibi B^1. dicat memini uir . nā unde tibi B^2. dicat eme mi uir tanam uende tibi *F.* dicat eme mi uir lanam uende tibi *Z.* dicat: eme, uir, lanam, tibi unde *Ritschelius.* mi uir *probant Buechelerus de decl.*^{2} *p. 113, Muellerus Pros. p. 372: cf. Schroederus de fragm. Amphitr. p. 23, Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 36 (a. 1881) p. 117, Baierus l. s. s. p. 61 (qui* mihi *delet cum Brixio*[1]*)* Quae mihi hoc dicat: eme mi, mi uir *Bentleius*
688. *Ita A, nisi quod* CONFIC(IA)TUR *litteris plerisque non satis*

Ne álgeas hac híeme'? hoc numquam uérbum ex uxore aúdias:
Vérum priusquam gálli cantent, quaé me e somno súscitet, 690
Dícat: 'da, mi uír, Calendis meám qui matrem moénerem:
Dá qui faciam cóndimenta, dá quod dem quinquátribus
Praécantrici, cóniectrici, háriolae atque harúspicae:

---

certis Malachum *Z*. Malamcum *B*. Malam cum *CD*[1]*: corr. D*[3] conficiantur *cum proximis constructum FZ* tunicaeque hibernae *Camerarius cum A*. tunicae quem bernae *D*. tunicę que mihi bęrnę *C*. tunicaeque/////ibernae *B*. tuniceque mihi hiberne *F*. tunicae quae mihi hibernae *Z* 689. NEALGEASHACHIE(ME)HOCNUMQUAMUERBUMEXUXORE *et in proximo v.* AU *(hoc teste Studemundo: Loewio nihil apparuit)* aleas *B*[1]*: corr. B*[2]. algeam *FZ* hac *ex* hec *D* hoc hoc *D* uerbum ex] ūbū *B* urore *F* audiam *FZ* 690. *Ita A, nisi quod litterae* mgallicantent *non iam apparent (ubi* N *et* NT *dispexit Studemundus) et litterae* CITET *dubiae sunt* prius quam *B* calli *CD*[1]*: corr. D*[3] cantant *D*[1]*: corr. D*[2] queme *D* e somno *Fleckeisenus cum A*. somno *BCDFZ (*sumno *D*[1]*: corr. D*[2]*), Ritschelius* suscitans *Ritschelius in adn.* 691. DICATDA(MI) *et* MEAMQUIM(ATRE)MMUNEREM *quadrantibus spatiis A* da *BD ex ras. Z.* dat *CD ante ras. F* mi *F cum A, ut vid., Bentleius.* mihi *BCDZ, Ritschelius: cf. Niemeyerus l. s. s. p. 387, Schroederus de Amphitr. fragm. p. 23* Kłentis *F* meam qui matrem munerem *(*moenerem *Loewius) Ritschelius confirmatum ex A.* meam qui matrem uenerit *CDF.* meam q' *(*i *sup. scr. m. 2)* matrem uenerit *(*iuuerit *sup. scr. m. 2) B.* mittam cum martiae ueneriunt *Z et praemisso* quae *correctoque* uenerint *Pylades.* meam quod matrem iuuerit *Camerarius* 692. DAQUIFACIA *et* (DA)QUODDEMQUINQUATRIBUS *A, quibus in lacuna* ON *dubia lectione addit Studemundus, qui hoc adnotat: 'hoc certe constat, neque* FACIATCONDIATQ·DAQUOD *neque* FACIAMCONDIMENTADAQUOD *in codice extitisse: ante* QUOD *potest velut* Q·DA *vel* MDA *extitisse, sed omnia prorsus incerta sunt'* faciam condimenta, da *Ritschelius.* faciat conclamando *B*[1]. faciat condiat da *B*[2]. faciat condi atdan *CD*[1]. faciat condiat da *D*[2]*FZ.* farciat condiat, da *Beroaldus.* faciat, qui condiat, da *Pylades.* faciat condiatque, da *Camerarius.* farciat condiatque, da *Lambinus.* farciat, da qui condiat, da *Turnebus Adv. II 29.* sarcit, da qui condit, da *Bothius. cf. Tyrrellius Hermath. vol. 7 p. 7 sq., Palmerus ibid. p. 145.* faciam et coinquiam deae *Bergkius Opusc. I p. 673.* locus *nondum correctus. cf. Brixius in append.* dem *B*[2]*FZ.* det *B*[1] *CD* quinqua trib; *D*[1]*: corr. D*[3] 693. PRAEC(ANTR)ICI *et* ARIOLAEATQ·HARUSPI(CA)E, *quibus ante* ARIOLAE *addit* CIH *et post* ICI *dubitanter* COCT *Studemundus duarum litterarum spatium (*RI*) signans* Praecantrici *Scaliger, Guyetus cum A.* Preccatrici *B ante ras.* Precatrici *B ex ras.* Precat atrici *CD*[1]. Precantatrici *F.* Percantatrici *Z.* Precatrici *D*[3]*, Camerarius.* Praecantatrici *Lambinus, Georges Philol. vol. 31 (1872) p. 510.* Praecentrici *Bentleius* coniectrici *Camerarius.* conictrici *CD.* conectrici *B*[1]. conlectrici *B*[2]. et lictrici *FZ.* collectrici *Pylades* ariolae *BCDFZ.* fariolae *Kochius Mus. Rhen. vol. 25*

Flágitiumst si níl mittetur, quaé supercilió spicit.
Túm plicatricém clementer nón potest quin moénerem: 695
Iámpridem quia níhil abstulerit, súscenset ceriária:
Tum ópstetrix expóstulauit mécum, parum missúm sibi:
Quíd? nutrici nón missuru's quícquam, quae uernás alit?'
Haéc atque horum símilia alia dámna multa múlierum

694. *Festus p. 330 M.:* Spicit quoque sine praepositione dixerunt antiqui. Plautus: 'Flagitium est, si...spicit. *cf. Pauli gl., ubi testimonium omissum est* 696. *Cf. glossae hac (Corp. gloss. II p. 199, 4; 18; 29):* Tolarius πλεονοτροφος, Toranus ωλενος τροφος, Toranus ωλενος τροφος: *qua de gl. cf. Loewius Prodr. p. 287* (Torarius: ὠλενοτρόφος *Salmasius): rectius fortasse comparatur duce Buggio 'Altital. Stud.' p. 46 glossa haec (Corp. gloss. II p. 572, 32):* Ceriarium: ubi inciduntur panes: *cf. tamen Loewius Gl. N. p. 30*

(a. 1871) p. 617 aruspice *CF.* aruspicae *BD* 694. *Hunc v. post v. 698 collocavit Ritschelius cum Bothio* FLAGITIUMSI(*vel* T)(NI)HILMI(TTET)URQUAESUPERCILIOSPICIT *A* Flagitium est si B^2CDFZ, *Festus.* Flagitium si B^1 nihil *BCDFZ, Festus* mittatur *Bothius* quae *Festus.* q' *CD. om. B.* quo *FZ, Ritschelius* super cilio *B.* superclio *cod. Festi.* supercilium *vel* supercilia *Palmerus Hermath. vol. 7 p. 145* aspicit *F.* auspicat *Tyrrell.* supercilia inficit *Ussingius. cf. Langenus l. s. s. p. 327* 695. TUMPLICAT *et* NONPOTESTQUINMUNERE(M) *Loewio apparuerunt litteris* NONPOTEST *dubiis (Studemundo etiam* ricesClementer *apparuerunt,* C *dubia lectione:* ricem *minus probabile esse quam* rices *propter spatium:* lemente *ad spatium explendum aegre sufficere: in fine utrum* MUNEREM *an* MUNERĒ *scriptum fuerit, dici nequire)* plicatricem *Studemundus duce A Hermae vol. I (a. 1866) p. 289.* patricam *BCD.* patrica *F.* pratica *Z.* piatricem *Colero auctore Taubmannus, Ritschelius.* Tumpanistriam *Bergkius Opusc. I p. 131* daementer *C* potest quin munerem *Lambinus cum A.* pota est hinc quā munerē *CD*² (minerē *D*¹). potest ee hinc quā munerē B^1. potest hinc quin munerē B^2. pota est inquit munere *FZ: cf. ad v. 691* 696. IAMPR(ID)EM *et suo loco* A(BSTULE)RITSUSCENSETCERIARIA *A teste Loewio: quibus* Q***NIHIL *addit Studemundus* nihil *sup. scr. B* suscens& D^1. suscens et *C.* succenset D^3Z. subcenset *F* ceriaria *dedi ex A. cf. Bugge 'Altital. Stud.' p. 46.* ceraria *BCD, Dousa III 11.* celaria *FZ.* cellaria *alii.* geraria *Turnebus Adv. VII 6.* toraria *Salmasius ex glossis: atque ita Ritschelius.* cernaria *Bergkius Opusc. I p. 673* (κερνοφόρος). fertaria *Ussingius* 697. *Ita A, nisi quod* OPSETRIX obstrex expostulauit B^1CD^1. obstetrix postulauit B^2. obstetrix expostulauit D^2. *de Ambrosiani scriptura cf. Loewii Gl. N. p. 145* merum *F* sibi missum parum *Bothius, Ritschelius.* nihil missum sibi *Guyetus* 698. *Ita A* Quid nutrici *Camerarius cum A.* Qui inutrici B^1D^1. Quiinutrici *C.* Quin nutrici B^2FZ. Qui nutrici D^3 non *sup. scr. D* missurus *BCDFZ* quicquam quae] quicquamq' B^1CD. quicquam *Z* uerna salit B^1CD: *corr.* B^2 699. *Ita A, nisi quod* HUIUS Hec *D* horum *Ritschelius.* huius *libri cum A.* huius-

Méd uxore próhibent, mihi quae huius símilis sermonés serat. 700

PALAESTRIO

Dí tibi propitií sunt: nam hercle si ístam semel amíseris
Líbertatem, haud fácile in eundem rúsum restitués locum.

PLEVSICLES

Át illa laus est, mágno in genere et ín diuitiis máxumis

---

modi *Muellerus Pros. 201* similia alia B^1D *ex ras. Z.* similias alia *C et ante ras. D.* similia ·s̄· alia B^2. ·familia alia *F* muliere *D* 700. *Ita A, nisi quod* MEUXORE *et* SERANT *(*SIMILES *potius quam* SIMILIS *extare dicit Studemundus et* SERMONES *quam* SERMONIS*)* Med uxore prohibent *Bothius, Bucchelerus de decl.*[2] *p. 97. cf. Ritschelius Nov. exc. p. 43.* Me uxore prohibenti *BCD.* Nunc uxorem prohibui *FZ.* Me uoxore prohibent *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 286.* Me prohibent uxore *edidit Ritschelius.* Me ab uxore prohibent *Abraham Stud. Pl. p. 203* mihi quae huius *C cum A.* mihi que huius *B.* m̄ que huius *D.* mihi et quae *(*que *F)* huius *FZ.* quae mi huius *Ritschelius.* quae huius *Bothius.* mihi quae *Lorenzius* similis sermonis serat *Lambinus.* simile sermoniserant *B.* similis sermonis erant *DFZ.* similis sermonis errant *C.* similis sermonis serant *Camerarius* 701. DITIBIPROPITINAMHERCLESIISTAMSEMELAMISERIS *A* Dii *Z* propicii *Z* sunt: nam hercle si istam semel *duce A Geppertus Stud. Pl. II p. 16, Ribbeckius, Bentleius (ubi* sint *cum F Schenkelius l. s. s. p. 86 sq. = 691 sq.).* sunt *(*sint *F)* hercle nam si istam semel *FZ.* sunt hercle nam *(*herdenam *D)* si ista semel *BCD.* sunt hercle: nam istam semul *edidit Ritschelius.* hercle sunt prop.: nam si istam amissis semel *Fleckeisenus in Ritschelii praef. Bacch. p. 13.* sunt hercle: si istam semel *Ritschelius Opusc. vol. II p. 260, Bergkius Opusc. vol. I p. 35.* sunt hercle: nam si semel *Bothius.* sunt. hercle, si istam semel *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 604. cf. Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 328.* sunt. nam si hercle istam semel *Muellerus Pros. p. 202* Tu tibi prospicis caute: hercle si istam semel *Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 11.* Tu quidem es dis carus hercle: nam istam semul *Britzelmayrius l. s. s. p. 5* 702. *Ita A, nisi quod* RESTITUIS haud B^2FZ *cum A.* aut B^1CD eacile *CD* in eundem *ex A Brixius.* in te *(*inte *BCD)* eundem *BCDF.* te in eundem *Z.* te in eum *Bentleius, Lindemannus, prob. Kampmannus de IN praep. p. 34.* eundem *idem Bentleius in Andr. IV 1, 57, Ritschelius.* in eum rem *Geppertus Stud. Plaut. II p. 15* in eundem haud facile *Britzelmayrius l. s. s. p. 5* rusum *CD cum A, Ritschelius Op. vol. II p. 260.* rursum *B.* rursus *FZ* te in eundem restitues *Kochius Ind. philol. vol. 5 (a. 1873) p. 90* restitues locum *FZ.* restitue succum B^1. restitues iocum B^2. restitues uocum CD^3. restitue suocū D^1 703. *Ita A, nisi quod* MAXIMIS mag̃o *C* generet et CD^1: *corr.* D^3 indiuitiis *B* masumis B^1CD^1: *corr.* B^2D^2

Líberos hominem éducare, géneri monimentum ét sibi.

PERIPLECOMENVS

Quándo habeo multós cognatos, quíd opus est mihi líberis? 705
Núnc bene uiuo et fórtunate atque út uolo atque animo út lubet.
Bóna mea in morté cognatis dídam, inter eos pártiam.
(Hí apud me aderunt, mé curabunt: uísent quid agam, quíd uelim).

---

704. *Ita A, nisi quod* HOMINES Liberos] *sup.* o *eras.* ũ *D.* Liberum *FZ* educaret B^1CD^1: *corr.* B^2. educare et D^2 monimentum *FZ cum A.* monumentum *BCD* 705. *Ita A, nisi quod* QUIDOPUSMIHI *sine* LIBERIS Qundo *C* opus est mihi liberis? *scripsi.* opus fit mihi liberis *BCD.* opus sit mihi liberis *FZ.* mihi opus est liberis? *Ritschelius.* opus mihi sit liberis? *Hauptius Opusc. vol. III p. 374* 706. *Ita A, nisi quod* UTANIMO *et in proximo v.* UTUOLET *A* PE. *praemittunt CD* et] ei *CD* fortunate *FZ cum A.* fortunato *BCD* uolo atque *FZ cum A.* uolo atquam B^1CD. uolo atqui B^2 *Verba* atque ut...lubet *cum sequentibus construit Bergkius Opusc. I p. 673* libaet D^1. libet *C.* libet D^3 707. MEABONAMEAMORTECOGNATISDIDAMINTEREOSPARTIAM *A (nisi quod* DICAM *teste Loewio)* Bona mea in morti cognatis *Lindemannus.* Meam bonã ea morte cognatim *C.* Meam bonam—ea morte cognati/// *B (lineolam add.* B^2*).* Meã bona mea morte cognatĩ D^1. Mea bona mea morte cognatis D^2FZ, *Buechelerus de decl.*[2] *p. 97.* Nam mea bona meis cognatis *Ritschelius.* Bona mea moriens cognatis *Bergkius 'Beitr.' p. 41 sq. cf. Geppertus Stud. Pl. II p. 18* didam *Hauptius Opusc. vol. 3 p. 374.* dicam *BCDFZ, Ritschelius: cf. Ter. Heaut. v. 937. 942* partiam *Camerarius cum A.* partim *BCD.* partiant *FZ* 708. *Ita A, nisi quod* ADERUNT Hi apud me aderunt, me curabunt *Geppertus Stud. Pl. II p. 17 ex A.* Li aput me ederunt me curabunt CD^1. Lic& apud te ederẽt. me curabunt B^1 *(*Hi *pro* Lic&t B^2*).* Illi apnt me ederunt me curabunt D^2. Illi apud me edunt me curant *FZ.* Ideo ut liberi me curant *Ritschelius.* Olim: apud me dum erunt, me curant *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 605.* Si apud me aderunt, me curabunt *idem edidit.* Ei apud me erunt, me curabunt *Buechelerus de decl.*[2] *p. 97: cf. idem Nov. ann. 99 (a. 1869) p. 486.* Hi apud med edunt *ascripsit Bergkius Opusc. I p. 673* uisent, quid agam, quid uelim *Geppertus l. s. s. ex A.* uisant quid agam hic quid uelit *CD, nisi quod* uaelit D^1, uaelĩ D^2, uelĩ D^3. uisam quid agant hic quid uelint *B.* uisunt quid agam ecquid uelim *FZ, Ritschelius* Ei apud me sunt, ei me curant, uisunt quid agam, ecquid uelim *Hauptius Opusc. vol. 3 p. 374: at potius interpolatione locus inquinatus est: v. 708 et 710 uncis saepsi cum Ussingio: Brixio etiam v. 707 suspectus est, fortasse recte: Bergkio l. s. s. v. 706. 707. 708. 710 = 705. 709 esse videntur*

Príusquam lucet ádsunt, rogitant nóctu ut somnum céperim.
(Eós pro liberís habebo, quí mihi mittunt múnera.) 710
Sácruficant, dant índe partem míhi maiorem quám sibi,
Ábducunt ad éxta, me ad se ad prándium, ad cenám uocant.
Ílle miserrumúm se retur, mínumum qui misít mihi.
Ílli inter se cértant donis: égomet mecum mússito:
'Bóna mea inhiant: mé certatim nútricant et múnerant.' 715

PALAESTRIO

Nímis bona ratióne nimiumque ád te et tuam uitám uides,

709. *Ita A, nisi quod* U(TSO)MNUM lucet adsunt *B cum A.* lucentat sunt *C.* lice///tat sint *(n erasa. v add. m. 2) D.* lucet assunt *Z.* licet adsunt *F* rogitat *CD¹: corr. D²* noctu ut *B cum A.* noctum vel noctū *CD.* noctu an *FZ* somnum *D³FZ cum A.* somnium *BCD* ceperim *FZ cum A.* caeperiam *CD¹.* caeperi///m *B (erasa* a*).* caeperī *D³* 710. *Hunc versum expellit Ritschelius cum Guyeto Ita A* Eos pro liberis habeo quom mittunt munera *B²: a qua forma sic discrepant reliqui praeter A, ut habeant* liberos *D¹ (corr. D²),* quam mittunt *B¹CD,* que mittunt *F,* qui mittunt *Z (unde* quin mittunt *Scutarius,* quin mihi *Camerarius,* habebo qui mihi *Bothius,* habebo qui mi *iam Bentleius)* 711. *Ita A, nisi quod* SACRIFICANT *(et* MALOREM *teste Studemundo)* Sacrificant *etiam BCDFZ* dant *FZ cum A et B²* in *marg.* dus *B¹.* dent *CD* 712. *Ita A* Adducunt *F* at exta *CD.* at ex tra *B¹.* ad ex tra *B².* extra *FZ.* ad exta *Camerarius.* me ad exta *Ritschelius ex A, ut putabat* ad prandium *B² cum A, Pylades.* prandium *CDFZ.* pndiū *B¹* cenam *BF* cum *A.* coenam *C.* cęnã *D* uocat *B¹CD¹: corr. B²D²* 713. *Ita A, nisi quod* MISERRIMUM *et* MINIMUM miserrumum *D²F.* miserrummum *D¹.* miser summum *C.* miserrimum *BZ cum A* seretur *B¹C: corr. B²* minimum *BCDFZ cum A* 714. *Ita A* Ille *C.* Ille *D incohaverat* egomet mecum *Acidalius cum A.* ego et mucum *B¹CD¹.* ego et mecum *D².* ego haec mecum *B².* ego mecum *FZ.* at ego mecum *Lambinus* musito *libri praeter A* 715. *Ita A, nisi quod* NUT(RI)CANT inhitant *D ante ras.* inhient *Bothius* me certatim *ex A Ribbeckius, ex coniectura Bugge 'Tidskr. f. Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 12.* certatim *BCDFZ.* at certatim *Ritschelius.* dum certatim *Bothius.* certatim me *Bentleius* nutricant et munerant *Beroaldus cum A, idemque 'e Vaticanis eruit' Lipsius Ant. lect. V 5.* nutricunt et munera *BCD¹FZ.* nutricant et munera *D³.* dona mittunt et munera *Camerarius.* nutricent et munerent *Bothius* 716. *Ita A, nisi quod* UITAMHABES *teste Studemundo,* UITAMU*ABES *teste Loewio* PA. *hoc loco om. BCD* PLEV. *Brixius* ad te et tuam uitam *Ribbeckius ex A.* ad te et tua multa *B².* atte et tua multam *CD.* ate et tua multa *B¹.* apte tu *(aperte tu Z)* multa *FZ.* ad te et tua multum *Ritschelius* uides *BCDFZ.* uales *vel* uiges *Ribbeckius: cf. Mus. Rhen. vol. 36 (a. 1881) p. 118* apte structam uitam habes *Ussingius*

Ét tibi sunt gemini ét trigemini, sí te bene habes, fílii.

PERIPLECOMENVS

Pól si habuissem, sátis cepissem míseriarum e líberis.

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

Cóntinuo excruciárer animi: si eí forte fuissét febris, 720
Cénserem emorí: cecidissetue ébrius aut de equo úspiam,
Métuerem ne ibi díffregisset crúra aut ceruicés sibi.

---

717. *Ita A, nisi quod* BENEHABESFILII *teste Loewio,* BENEHABETFILIA (A *extrema dubia) teste Studemundo, cui pro* T *minus probabiles* S, I, E *visae sunt: 'in fine aut* FILIA *aut* FILIAE *scriptum erat, vix* FILII *aut* FILI' PA *praemittunt BCD* Et] Ei *Acidalius* trigemini D^2FZ *cum A.* tricemini B^2. triticemini B^1CD^1 site *C* habent *Acidalius* 718. *Ita A, nisi quod* ELIB(ERI)S PE. *om. BCD* Polosi *C* habuisset B^1CD: *corr.* B^2 cępissem *Z.* cepisse B^1CD (cepis semis eriarum *C)* e *Ritschelius cum A, Bentleius. om. BCD FZ.* ex *Guyetus* 719. '*Exciderit versus eiusmodi oportet, ut et* sin *et* cecidisset, defregisset *haberent quo referrentur. Velut (coll. Ter. Adelph. I 1, 10 sqq.):* Si mihi filius reuorti forte cessasset domum' *Ritschelius* 720 *sqq. Sic interpunxit Ritschelius Bergkio auctore, quorum vulgata distinctio haec:* Continuo — febris; Censerem — uspiam; Metuerem — sibi 720. *om. BCDFZ. In A talis est:* CONTINUOEXCRUCIARERANIMISIEI(*vel* STIT)FORTEFUISSETFEBRIS, *ubi* STETFORT**UISSET *Studemundus enotavit* si forte ei fuisset *Ribbeckius.* si forte inuasset *Bothius.* sin forte ei fuisset *Ritschelius ex A, ut putabat.* sin forte fuisset *Geppertus Stud. Pl. II p. 19, Buechelerus de decl.*[2] *p. 97*

721. *Ita A, nisi quod* CECIDISSETNE PE. *praemittunt BCD* Censerem emori *Pylades cum A.* Censere memori *DF, codd. Pyladis itemque, sed* C *in ras., C.* Censere me mori *B.* Cēserē memerē *Z.* cauerem memerem '*prisca exemplaria*' *Pii. nihil vidit Scioppius III 21* cecidissetue *Ritschelius.* cecidisset ne *BCDFZ cum A* aut de equo uspiam *ex A* D^2Z *Ribbeckius Mus. Rh. vol. 36 (a. 1881) p. 118 (cf. Langenus 'Beitr.' p. 98).* aut dequo suspiam CD^1. aut dequo suscipiā *B.* aut de equo quispiam *F.* de equoue uspiam *Ritschelius.* ebrius de equo uspiam *Kochius Ind. philol. vol. 5 (a. 1873) p. 90.* cecidisset de equo ši uspiam ebrius *idem ibidem. cf. Geppertus Stud. Pl. II p. 19* 722. *Ita A, nisi quod* DEFREGISSET diffregisset *Ribbeckius loco ad v. 156 allato.* defregisset *BFZ.* defrigisset *CD* aut ceruices D^2FZ *cum A.* adceruices BCD^1 *Hic duos versus ineptissime Saracenus infersit, quos e Plauti Sitellitergo Festus affert p. 375 M. nec fidem habet sic testatus:* 'Hos duos uersiculos in ueteribus codicibus adinuentos, qui in impressis codicibus non comparebant, reponendos curaui in plautinum penum: adducuntur praeterea a festo in suis fragmentis, cum *ualgum* uerbum interpretatur' *V. 723 et 724 ex contextu eiecit Ribbeckius: cf. Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 598*

(PLEVSICLES

Huíc homini dignúmst diuitias ésse et diu uitám dari,
Qui ét rem seruat ét se bene habet suísque amicis úsuist.)

PALAESTRIO

Ó lepidum caput. íta me di deaéque ament, aequóm fuit 725
Deós parauisse, úno exemplo ne ómnes uitam uíuerent.
Sícut merci prétium statuit, quíst probus agoránomus:
Quaé probast et prétio digna, pró uirtute ut uéneat,
Quae ínprobast, pro mércis uitio dóminum pretio paúperet:

---

728. *Nonius p. 415, 21:* Virtus rursum meritum est et dignitas. Plautus in Milite: 'Quae inproba est mers pretium eis statuis pro uirtute ut neuiant' 729. *Idem p. 157, 3:* Pauperat (Pauperauit *codd.)*, id est pauperem facit. Plautus in Milite glorioso: 'Quae...pauperat'

---

723. *Ita A, nisi quod* DIGNUMEST PL. *Ribbeckius l. s. s.* PA. *FZ, Ritschelius. om. BCD* est *libri cum A* esse et *Camerarius cum A.* esset *B ante ras. cum C et ante ras. D.* esse *BD uterque ex ras. FZ* dari *Camerarius cum A.* dare *BCDFZ.* darei *Ribbeckius*

724. *Ita A, nisi quod* USUIEST et rem BD^3 *cum A.* ecrem CD^1. egrem D^2. egre *F.* ęgre *Z* se *ex A Ritschelius.* qui *BCD FZ* usui est *Ritschelius in adn.* uult B^2C. uule *D.* uolupe *FZ.* om. B^1. uolt bene *edidit Ritschelius cum Camerario. cf. Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 6 (a. 1865) p. 11, Geppertus Stud. Pl. II p. 21.* uolt uolup *Pylades.* est uolup *Gruterus.* consulit *Bergkius Op. vol. I p. 673. cf. Baierus p. 80 V. 725—735 Palaestrioni dedit cum* D^1FZ *Ribbeckius, Pleusicli cum* BCD^2 *Ritschelius* 725. *Ita A, nisi quod* AEQUUM me di deaeque ament B^2D^2FZ *cum A, nisi quod* dii *FZ,* deeque B^2F. media eaeque amet D^1. media eaque æmæt *C.* medie(*ex* i)taq' amet B^1 aequom *CD.* equom *F.* qm̄ B^1. eq̄m B^2. ęquum *Z* 726. *Ita A, nisi quod* UNOUNO *litteris* UNO *prioribus non satis certis* parauisset *CD.* parauiss& B^1. parauiss////// B^2. parasse, ut *Lorenzius cum Bergkio Op. I p. 674* omnes *Pius cum A.* omnis *BCDFZ* uirent *D.* uiueret *F* *Cf. Langenus l. s. s. p. 327*

727—729. *Tres versus redintegravit Ritschelius, quorum alias partes solus A, alias reliqui libri soli servarunt. sic enim est in A:*

SICUTMERCIPRETIUMSTATUITQUIESTPROBUSAGORANOMUS
QUAEPROBAESTPROMERCISUITIODOMINUMPRETIOPAUPERET

sic autem in B:

Sicuti merci p̄tiū statuit ꝓuirtute ut ueniat
Que inproba si ꝓ mercedis uitio dn̄m p̄tio paup erit

A quo in his discrepant reliqui: merti *C,* p̄cium *D,* precium *CFZ,* Quę *CD.* Quae *Z,* improba *FZ,* si] sit *F.* est *Z,* mercis *CDFZ,* dominus *F,* precio *CZ,* pauperat *Z: ubi* statui *Lambinus,* stat *Pylades,* ueneat *Beroaldus,* pauperet *Acidalius* *Ad codices Plauti accedunt testimonia Nonii:* quae inproba est mers pretium eis statuis

Ítidem diuos díspertisse uítam humanam aequóm fuit: 730
Quí lepide ingeniátus esset, uítam ei longinquám darent,
Qui ínprobi essent ét scelesti, is ádimerent animám cito.
Si hóc parauissént, et homines éssent minus multí mali,
Ét minus audactér scelesta fácerent facta: et póstea,
Quí homines probi éssent, essent ís annona uílior. 735

PERIPLECOMENVS

Quí deorum consília culpet, stúltus inscitúsque sit.

---

pro uirtute ut neuiant *(quisquiliis neglectis) et* quae inprobast pro mercis uitio dominum pretio (praetium *L, H*[1]) pauperat: *unde profectus versum 728 sic restituit Spengelius* ‘*T. Macc. Pl.*’ *p. 37 (cf. Klotzius progr. Lips. a. 1857 p. 29, a. 1868 p. 5, Nov. annal. vol. 64 a. 1851 p. 202, qui in eandem fere emendationem inciderat, nisi quod* pauperat *servat):* Quae probast mers, pretium ei statuit pro *e. q. s. assentientibus Brixio, Lorenzio, Caesare p. 107. contra in repetitione haesit Ritschelius (*Quae probast aut luculenta, pro *e. q. s.: cf. Opusc. vol. II p. 656): cui assentitur et Ribbeckius (*Quae probast et pretio digna, pro *e. q. s.) et L. Muellerus (*Quae probast, ut esse oportet, pro *e. q. s. cum Ritschelio in adn., nisi quod is* et ut *dedit, et v. 729:* Quae inprobast, eadem pro uitio *e. q. s.). ego Ribbeckium secutus sum. cf. praeterea Dziatzko* ‘*Jenaer Litteraturz.*’ *a. 1877 p. 655*[a] *Versu 727 praestare* qui probust *Ritschelius censet in adn.* 730. *Ita A, nisi quod* AEQUM dispertisse *Pius cum A.* disperdisset *B*[1]*CD.* disperdisse *B*[2] *FZ.* dispartisse *Saracenus* aequum *FZ* 731. *Ita A, nisi quod* LONGINGUAM ingeniatus *Guyetus cum A* ingenuatus *BCDFZ* ei *libri praeter A omittunt* ut darent *Ritschelius* 732. *Ita A, nisi quod* IMPROBI *et* ANIMUM Qui improbi essent et scelesti, iis *Camerarius cum A (ubi tamen* IS *pro* iis*).* Quin probi est scaeles hisus *C.* Quin probi ē scae les hisus *D*[1] *(*scaelestus is *D*[2]*).* Qui inpbi///st& scaele////////is *(h. e.* scaeleribus is, *ut vid.) B*[1]. Qui inpbi & scaelesti is *B*[2]. Qui ĩprobi et scelesti his *F et, nisi quod* iis, *Z* adimerent *FZ cum A.* adhimerant *B*[1]*CD*[1]. adhimerent *B*[2]*D*[3] animam *libri praeter A* 733. *Ita A, nisi quod* SIHOC(PA)RAUISSEN(TE)T *(ubi litteras* HO *dubias esse dicit Studemundus)* parauissent, et *Bothius cum A.* parauisset *B*[1]*CD*[1]. parauissent *B*[2]*D*[2]*FZ* hominis *B*[1]*CD*[1]*: corr. B*[2]*D*[2] esset *CD*[1]*: corr. D*[2]. eet *B* 734. *Ita A* faceret *B*[1]*CD*[1]*: corr. B*[2]*D*[2] 735. *Ita A, nisi quod* IIS homines probi *FZ cum A.* hominis probi *B CD.* probi homines *Camerarius* esset is *D*[2] *(cf. v. 732).* essetis *B*[1] *CD*[1]. esset his *B*[2]*FZ.* esset iis *D*[3] *cum A* anno///nauilior *(erasa* u*) C* 736. *Ita A, nisi quod* CONSIL(IA) Qui deorum *Camerarius.* Quid eorum *BCD.* Quid deorum *FZ.* Qui deum *Bothius* concilia *BCD* culpet *Camerarius cum A.* culpaet *D*[2]. culpae *D*[1]. culpe *BC.* culpes *FZ* Quid deorum consilia culpas? *Rombergius l. s. s. p. 21* inscitusque sit *D*[3] *cum A, Camerarius.* insictusque sit *BC D*[1]. inscitusque sic *FZ*

[Quique eos uituperet.] nunc ístis rebus desistí decet.
Núnc uolo opsonáre, ut, hospes, tuá te ex uirtute ét mea
Meaé domi accipiám benigne, lépide et lepidis uíctibus.

PLEVSICLES

Níl me paenitét iam quanto súmptui fuerím tibi. 740
Nam hóspes nullus tám in amici hospítium deuortí potest,
Quín, ubi triduóm continuom fúerit, iam odiosús siet:
Vérum ubi dies decém continuos sít, east odiorum Ílias.

---

737. *Ita A, nisi quod* UITIPERET *teste Loewio, aut sic aut* UTUPERET *litteris* TUPER *dubiis teste Studemundo Versum eiecit Ribbeckius. sola verba* Quique eos uituperet *pro glossemate habuit Ritschelius (cf. ad Pseud.*[1] *v. 828) lacunam signans, in qua velut* Sed dies it *extiterit* Quique eos *Camerarius cum A.* Quidque eos *B.* Quid quae eos *CD.* Qui deos *FZ* uituperes *FZ* nunc istis *Guyetus cum A.* nunc iam istis D^3FZ. nunciam isti *B.* nuntiam isti CD^1. nuntiam istis D^2. *cf. Brixius Quaest. pros. p. 49* 738. *Ita A* Nunc] Nam *Bothius, Ritschelius* uolo obsonare, ut *Pius, Berooldus cum A (nisi quod is* OPSONARE*).* uolo obsonare uelut *BFZ.* uolom obsonora et lut D^1 (uolomobsonora D^2, etlut D^3). uolo mobsonoraetlut *C.* uolo iam obsonare ut *Ritschelius* hospæs *CD* tua te *FZ cum A.* tuam te *CD.* tua *B* et mea *CD cum A.* tua *B. om. FZ* 739. *Ita A, nisi quod* DOMI *teste Loewio,* DONI *teste Studemundo, cui* DOMI *vix admitti posse videtur* domi B^2D^3FZ. demi B^1CD^1 lepidis, *sed* d *ex corr. et* is *in ras., C* 740. NIHILMEPAENITETIAMQUANTUMSUMPTUMFUERIMIHIBI *A (Studemundus litteras* H *in* NIHIL *et mox* PA *ut dubias notavit)* Nichil *D.* Nihil *BCFZ* poenitet *Z.* penitet *BCDF* quanto sumptui *Ritschelius cum Camerario (*sumtui*).* quanto sumptum B^1CD^1. quanto sumptu B^2D^3FZ. quantum sumptuum *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 36 (a. 1881) p. 118* fuerim tibi *BCDFZ.* fuerit tibi *Ribbeckius Ceterum post hunc v. aliquid intercidisse coniecit Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 605 cum Kaysero 'Heidelb. Jahrb.' a. 1850 p. 601. cf. Langenus 'Beitr.' p. 247* 741. *Ita A, nisi quod* DEUERIPOTEST hospes nullus D^2FZ *cum A.* hospis nullus D^1. hoc pis nullus *C.* hoc pusillus *B* in amici *Scutarius cum A.* inimici *BCD.* amici *FZ* hospicium *BD.* officium *F* denorti *CDFZ.* diuorti *B* 742. *Ita A, nisi quod* TRIDUUM *testibus Loewio et Studemundo,* CONTINUUM *teste Loewio,* CONTINUOM *teste Studemundo* Quin *e corr. B.* Quu/// *ante corr. B* ubi] tibi *F* triduum *(ex* trituum *B) BCDFZ cum A.* triduom ibi *cum Bothio Ritschelius* continuum *BCDFZ, nisi quod* contimenm D^1 *habet, unde* continvũ D^2 siet *Pylades cum A.* sit *BCDFZ* 743. *Ita A, nisi quod* EAEST *(vel* EREST*)* sit, east odiorum Ilias *ex coniectura restituerunt Klotzius Emend. Pl. p. 7, Bergkius teste Lorenzio Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 415, ex A confirmavit Studemundus 'Festgruss' p. 59 sqq.* ite asto dorum illas *CD.* ite astodorum illas *BZ et, nisi quod* iti, *F.* restans

Tam étsi dominus nón inuitus pátitur, serui múrmurant.

PERIPLECOMENVS

Séruiendae séruituti ego séruos instruxí mihi, 745
Hóspes, non qui mi ínperarent quíbusue ego essem obnóxius.
Sí illis aegrest míhi quod uolup est, meó remigio rém gerunt:
Támen id quod odiót faciundumst cúm malo atque ingrátiis.
Núnc quod occepi, ópsonatum pérgam.

PLEVSICLES

Si certúmst tibi,

---

odio familiaest *Ritschelius.* sit, ast odio familiaest *ascripsit Bergkius Opusc. I p. 674.* ire ad eundem instas *'legendum ex vetustorum exemplarium auctoritate' ait Pius.* ire ad eundem instat *Pylades.* iterasti domum illos *Saracenus.* iterasti domum illius *Pareus.* illius iterasti domum *Bothius.* immorabitur *Camerarius.* immoratus est *Guyetus.* istaec contumeliast *Rombergius l. s. s. p. 21* 744. *Ita A, nisi quod* PARTITUR Tam et si *B* inuitus *F Z cum A.* uitus sit *CD*[1] *(quamquam C dubitari potest num potius* intus sit *habeat).* uitiis sit *B.* uitus sit *D*[3] serui murmurat *BCD, nisi quod* ser uimur murat *(n add. m. 2) D* 745. *Ita A* Seruientis seruitutem *Z, Ritschelius.* Seruienti seruitute *BCDF* ego seruos *B cum A, Pylades.* ego miser uos *CDF.* ego mi seruos *Z* instruxi *ex A Ritschelius.* introuxi *C.* introduxi *BDZ.* induxi *Gruterus.* instrouxi *tutatur Fleckeisenus Nov. ann. vol. 60 (a. 1850) p. 256* 746. *Ita A, nisi quod* MIHIIMPERARENT mihi *BDFZ cum A* inpærarent *D*[2]. imperarent *FZ cum A.* inpararent *BCD*[1] quibusue ego *ex A Ritschelius.* quibus aego *CD.* quibus ego *BFZ* essem *FZ cum A.* aessaē *D*[2]. aessae *CD*[1]. *om. B* 747. *Ita A, nisi quod* AEGREEST *et* MIHIID*(vel* EO*) A teste Loewio (potius* MIHIID *teste Studemundo)* illis aegre est *Camerarius cum A.* illius egressi *BCD.* illud ęgre sit uobis *FZ.* uobis *om. codd. Pyladis* mihi quod *FZ.* mihi inicit quod *B.* mihi incit quod *C.* mihimeit qd *D. cf. Bergkius Op. vol. I p. 111.* mihi id quod *ex A Ribbeckius* uolupest *F cum A.* uolupe est *Z.* uolupis *BCD* meo remigio rem gerunt *ex A Ribbeckius.* me horē remigio rē gero *B.* me horem remigiorē gero *C.* meorē remigiorē gero *D.* more remigiorem gero *F.* mortem remigiorem gero *Z.* meo animo morem gero *Pylades.* meo rem remigio gero *Ritschelius.* meo remigio rem gero *Camerarius.* meo remigio remigo *Klotzius progr. Lips. a. 1857 p. 7, Nov. ann. vol. 71 (a. 1855) p. 203.* morem hau remigio gero *Bergkius l. s. s. Palatinos tutatur Baierus l. l. s. p. 62* 748. *Ita A, nisi quod* ODIOSE *vel* ODIOST *testibus Loewio et Studemundo (cf. Apogr. p. 493) et* FACIENDUMST odio est *Gruterus.* odio sae *C.* odiose *BDF.* odiosum est *Camerarius* faciundumst cum *B.* faciundum ficum *D.* facihundum ficum *C.* faciundum fiat *FZ* malo atque ingratiis *Camerarius cum A.* malum atque mingratis *CD*[1]. malū ingratis *B.* malum atque ingratis *D*[3]*FZ* 749. *Ita A, nisi quod* OCPEPI *teste Loewio,* OCCEPI *teste*

Cómmodulum obsoná, ne magno súmptu: mihi quiduís sat est. 750

PERIPLECOMENVS

Quín tu istanc orátionem hinc uéterem atque antiquam ámoues?
Próletarió sermone núnc quidem, hospes, útere.
Nam í solent, quando áccubuere, ubi céna adpositast dícere:
'Quíd opus fuit ístoc sumptu tánto nostra grátia?
Ínsaniuisti hércle: nam idem hoc hóminibus sat erát decem.' 755
(Quód eorum causa óbsonatumst cúlpant et comedúnt tamen.

PALAESTRIO

Fít pol illuc ad illúc exemplum: ut dócte et perspecté sapit.

Studemundo certus *libri praeter A.* certunst *iam Pylades* 750. Commodulum *B.* Cum modolum *C.* Commodolum *D.* Commodum *FZ* ne magno sumptu mihi *Z et, nisi quod* nec, *F.* nemo agnũ sumptũ mihi *B.* nemo agnum suptũihi *C.* nemo agnũ subtu mihi *D.* ne magnum sumptum: mihi *Brixius* quiduis sat est D^3F. quoduis sat est *Z.* quiduissata ẽ CD^1. quid uissata ẽ *B* 751. Quin tu D^3 *FZ.* Quantu BCD^1 istam *F* ueterem D^3FZ. uerem BCD^1 752. Proletario sermone *Ritschelius, Bentleius, Reizius.* Nam proletario sermone *BCDFZ, nisi quod* ploletario *B.* Nam sermone proletario *Guyetus.* Nam proletari *(aut genet. aut ablat.)* sermone *Buchelerus de decl.*[2] *p. 99, Bergkius Opusc. vol. I p. 391, 674* hospis BCD^1: *corr.* D^3 ut ere *B* 753. i *Ritschelius.* ii *CD.* hi *FZ.* hii *B* adcubuere *Z.* occubuere *F.* accubueret BCD^1. accubuerunt D^3 coena *Z.* cena *BCDF* adpositast *CD.* adposita ẽ *B.* appositast *F.* apposita est *Z* 754. fuit istoc *Fleckeisenus.* fuit hoc *libri.* fuit tibi istoc *Ritschelius.* fuit hoce *Bergkius Opusc. vol. I p. 674.* fuit hoc, hospes *Camerarius.* fuit hoc hodie *Brixius in adn.* sumpto *C* tanta *B* 755. Insanuisti *FZ* berclenam *BC.* ercle nam *D* sat erat D^3FZ. sata erant BCD^1

V. 756 et 757 transposuit post 762 Bothius, alterum Pleusicli et Palaestrioni dispertiens: item Pleusicli v. 757 tribuentes Brixius et Lorenzius: solum v. 756 post 762 collocat Ribbeckius cum Kaysero 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 328, cum olim Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 605 v. 756 delevisset. mihi versus 756 sq. = 757—764 esse videntur 756. caussa *C. idem ante ras. D* obsonatum est *FZ.* obsonatu si *B.* obsonante si D^1. obsonatusi *C.* obsonantes D^3 culpant D^3FZ. culpante BCD^1 757. illuc ad illuc *Bothius.* illud ad illud *FZ.* illut *(ex* illud*)* at illut *D.* illut *C.* illud at illud *B.* illuc ad illut *Ritschelius.* illud ad hoc *Guyetus* doctę *C* perspecte *FZ.* perspetie *C.* perspecie D^1. perspecię *B.* perspicue D^3

PERIPLECOMENVS)

Séd eidem homines númquam dicunt, quámquam adpositumst ámpliter:
'Iúbe illud demi: tólle hanc patinam: rémoue pernam, níl moror:
Aúfer illam offám porcinam: próbus hic conger frígidust: 760
Rémoue, abi aufer': néminem eorum haec ádseuerare aúdias,
Séd procellunt sése in mensam dímidiati, dum áppetunt.

PALAESTRIO

Bónus bene ut malós descripsit móres.

PERIPLECOMENVS

Haud centénsumam
Pártem dixi atque, ótium mihi sí sit, possum exprómere.

---

762. *Cf. Paulus p. 225:* Procellunt: procumbunt

---

758. Set eidem *Ritschelius.* Set idem *CD.* Sed idem *B.* sed iidem *F.* Sedūdū *Z* hominis *BCD* umquā *B* dicut *C* atpositumstāplit *C.* atpositūst *(app. D³)* ampliter *D.* appositum est ampliter *FZ.* appositum ampliter *B* 759. illut *C* denui tolli *B: unde* denuo tolli *Camerarius, sic iungens proxima:* hanc patinam remoue, pernam nil moror perdam *B* nihil *BCDFZ* 760. porcinam *BD³F.* portinam *CD¹.* penitam *Z, Lambinus Festo p. 230. 242 abusus* hinc *BCD* conger *Z.* concer *BCD¹.* cancer *D³F* frigidust *Ritschelius.* frigidus *BCDFZ (nisi quod* fridus *D), Olsenus p. 11* 761. aufert *CD¹: corr. D³* nemine *B* hec *Z.* hec *F.* hac *BC.* ac *D* adseuerare *B.* atseuerare *CD¹.* asseuerare *D³FZ* 762. *Hunc v. iterant BCDF post v. 777: cuius loci discrepantias additis uncinulis significavimus* Set procellunt sese in mensam *Ritschelius.* Sed procellunt se et *(seet D)* procumbunt *BD.* Sed procellunt se etprocumbunt *C.* Sed procellunt sed procumbunt *FZ, Bergkius Opusc. I p. 674.* Sed procumbunt in mensam *(B).* Se procumbunt inmensam *(CD).* Si procubuit in mensam *(F). mira Lipsius Ant. lect. III 1. cf. testimonium* dimidiati dum appetunt *BCD et ante* dum *recte interpungens Acidalius (cf. Rostius Opusc. I p. 218, Klotzius Nov. annal. vol. 64 a. 1851 p. 203).* dimidiatim appetunt *FZ, Turnebus Adv. VII 6.* dimidiati petunt *(BCD).* dimidiatim petunt *(F). 'Valde suspectum est* dimidiati*: cui* dum id hiant *ascripsit Scaliger. immo videtur* dum inhiant *fuisse, huius autem interpretatio esse* dum appetunt, *quae aliud quiddam expulerit. ut talem fere fuisse Plautinum versum coniciam:* Set procellunt sese in mensam, dum inhiant quae fastidiunt' *Ritschelius, qui in ed. ante* dimidiati *interpungit* 763. bene *BCDF, Vaticani Lipsii V 5.* hercle *Z* descripsit *FZ.* descipsit *CD.* decepsit *B* haut *C* centensumam *Ritschelius praef. Stichi p. 27.* centesimā *D²F.* centesima *BCD¹.* centusimam *Z* 764. ocium *FZ* mihi si sit *Brixius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870)*

PALAESTRIO

Ígitur id quod ágitur, ei rei prímum praeuortí decet. 765
Núnc huc animum aduórtite ambo. míhi opus est operá tua,
Périplecomene: nám ego inueni lépidam sycophántiam,
Qui ádmutiletur miles usque caésariatus, átque uti
Huíc amanti ac Phílocomasio hanc écficiamus cópiam,
Vt hic eam abducát abeatque.

PERIPLECOMENVS

Dári istanc rationém uolo. 770

PALAESTRIO

Át ego mi anulúm dari istunc tuóm uolo.

PERIPLECOMENVS

Quam ad rem úsuist?

PALAESTRIO

Quándo habebo, igitúr rationem meárum fabricarúm dabo.

---

772. *Cf. Placidus p. 58, 14:* Igitur tum, deinde: *adde Paulum p. 105, 2: cf. Schererus de partic. QVANDO p. 31*

---

p. 769. reis istit *CD.* resistit *BFZ.* rei si sit *cum Pylade et Acidalio Ritschelius. cf. Langenus 'Beitr.' p. 45* possum *BCDZ.* possim *F, Camerarius* exprimere *Z* *V. 765 sqq. aptius quam hic ad v. 610 adiungi ceteris quae intercedunt omissis censet Ribbeckius* 765. it *C* ei rei *Seyffertus (*huic rei *Brixius Nov. annal. vol. 101 a. 1870 p. 769).* hic *BCD.* hoc *FZ.* nunc hoc *Pylades.* hinc *Camerarius.* huic *Scaliger.* nunc huic *Acidalius.* huic nunc *Muellerus 'Nachtr.' p. 82.* eii hic *Bothius.* huice *Ritschelius* praeuerti *CDZ.* preuerti *F.* pūti *B* 766. huc *BFZ.* hoc *CD, Fleckeisenus* mihi opus est *libri.* opus est mihi *Ritschelius* 767. Periplectomene *libri* lepidam *Camerarius.* lepidē *BCD*[1]. lepide *D*[2]*FZ* sucophantiam *ed. Ritschelius* 768. Qui atmutiletur *B.* Qui at mutiletur *CD* miles usque *Camerarius.* milesque *BCD.* miles *FZ* 769. ac Philocomasio *Camerarius.* ac philocomasium *BCD.* ad philocomasium *FZ, Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 606* hac *C* ecficiamus *D*[1]. et fitiamus *C.* efficiamus *BD*[2]*FZ* 770. Vt hic eam abducat abeatque *D*[3]*FZ.* Vt hic eam abduc ita beatque *BCD*[1]. Vt eam abducat hinc habeatque *Ritschelius,* hinc *cum Pio et* habeatque *cum Scaligero et Bothio.* Vt eam hinc abducat habeatque *Ribbeckius l. s. s.* Vt hinc eam abducat habeatque *Muellerus 'Nachtr.' p. 41* PER. *om. BCD* dari *'codd. antiqui' Pii.* dare *BCDFZ* 771. PAL.] P *B* mihi *BCDFZ* tuum *BCDFZ* quam ad rem usui est *Camerarius.* quamatre usui ē *B.* quãatreus ui ē *C.* quã atreuⁱuiest *D*[1]. quã atreuⁱuiest *D*[3]. quam ad rem uis *FZ.* quam ad rem usus est *Bentleius* 772. PAL.] P *B* habeo *F* rationem arum *BD*[3]. ratione mearum *CD*[1] fabricarum *(*fa *ex corr.) C*

PERIPLECOMENVS

Vtere, accipe.

PALAESTRIO

Áccipe a me rúsum rationém doli,
Quam ínstiti.

PERIPLECOMENVS

Perpúrigatis dámus tibi ambo operam aúribus.

PALAESTRIO

Érus meus ita mágnus moechus múlierumst, ut néminem 775
Fúisse aeque néque futurum crédo.

PERIPLECOMENVS

Credo ego istúc idem.

PALAESTRIO

Átque Alexandrí praestare praédicat formám suam:
Ítaque omnis se ultró sectari in Épheso memorat múlieres.

PERIPLECOMENVS

Édepol qui te dé isto multi cúpiunt nunc mentírier:

---

773. PAL. *FZ.* PLE. *BCD* accipe ame *B.* *eadem verba in rasura habet C* rusum D^1, *Ritschelius.* rufum *C.* rursum BD^3FZ 774. PER. *B.* PLE. *CDFZ* institi. PE. Perpurigatis damus tibi ambo operam *Fleckeisenus Mus. Rhen. vol. 14 (a. 1859) p. 633, Bergkius Opusc. I p. 169 (abiectis eis quae ibidem p. 131 suaserat).* Institui. PE. Perpurgatis ambo damus tibi operam *BCDFZ, nisi quod* opæram *C.* Institui. PE. Purgatis ambo tibi damus operam *Guyetus et* operam damus *transponens Bothius olim.* Institui. PE. Ambo perpurgatis tibi operam damus *Bothius postea et* damus operam *transponens alio tempore.* Institui. PE. Tibi perpurgatis operam dabimus *Ritschelius: at cf. Opusc. vol. II p. 431 sq.* 775. PAL. *om. BCD* mẹchus *Z.* mechus *F.* moeccus *CD.* cec' *B* est *libri* 776. Fuisse aeque D^3, *'prisca exempla' Pii.* Fuisset atque BCD^1. Fuisse atque *FZ.* Fuisse adaeque *Gruterus, Ritschelius. cf. Langenus 'Beitr.' p. 22.* Nec fuisse *Bentleius* credo *BCDFZ, Rothius progr. 1881 p. 19.* credam *Camerarius, Ritschelius* PER. *Acidalius.* PL. *libri* istuc *FZ.* istunc *BCD* idem *BCDFZ.* quidem *Bergkius Opusc. I p. 131, Ritschelius Opusc. vol. II p. 418.* item *Bothius, Ritschelius in ed. cf. Niemoellerus p. 45* 777. PAL. *om. D* Atque *Ribbeckius, Brixius.* Itaque *libri.* Atque is *Ritschelius. cf. v. 136* Alixentri *Fleckeisenus Nov. ann. vol. 93 (a. 1866) p. 11* prestare predicat *CF.* p̄stare p̄dicat *BD* formam *BDFZ.* forma *C.* formae *Guyetus, Ritschelius* 778. omnis se D^3, *Camerarius.* om̃i se *B.* omnise *C.* omni si D^1. omnis *FZ* sectarii nepheso CD^1: *corr.* D^3 779. PER. *om. BCD* qui te *C, Fleckeisenus Misc. crit. p. 31.* quite *BD.* quid *F.* quidem *Z.*

Séd ego ita esse, ut dícis, teneo púlcre. proin, Palaéstrio, 780
Quám potis tam uérba confer máxume ad conpéndium.

PALAESTRIO

Écquam tu potís reperire fórma lepida múlierem,
Quoí facetiárum cor corpúsque sit plenum ét doli?

PERIPLECOMENVS

Íngenuamne an líbertinam?

PALAESTRIO

Aequi ístuc facio, dúmmodo
Eám des quae sit quaéstuosa, quaé alat corpus córpore, 785
Quoíque sapiat péctus: nam cor nón potest, quod núlla habet.

quin te *cum Camerario Ritschelius* multi cupiunt *BCD.* multa? scio te *F, 'lib. vett.' Lambini.* multo multa: scio te *Z.* multi cupiant *Bothius. an* credant? nunc *Acidalius.* non *BCDFZ, Tyrrell* mentirier *FZ.* mentier *B.* metier *CD* multi suspicant mentirier *Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 13.* opinentur mentirier *Gertzius apud Ussingium. cf. Seyffertus 'Jahresber.' a. 1882 p. 99* 780. tene opulcre *C.* tene opulchre D^1. teneo pulchre BD^3FZ proinpalesirio BD^1. p//ro inpalesirio *(erasa* e, *ut vid.) C.* proin palestrio D^3. perin palestrio *Z* 781. potis *BCD, Ritschelius adnot. ad Stichi v. 325.* potes *FZ.* potest *ed. Ritschelius* maxime *BCD* compendium *FZ Cf. Langenus l. s. s. p. 328* 782. PAL.] PL *B* Et quam tu potis *BCD, nisi quod* Etquantu potis *D.* Ecquam tu potes *FZ, Ritschelius: cf. tamen ad v. 781* repperire *D* 783. Cui *BCDFZ* facetiarum *Camerarius.* fatiarum *BC.* faciarum *D.* fallaciarum *FZ, codd. Lambini* cor corpusque *Camerarius (at cf. v. 786).* corpusque *BCDFZ.* mens corpusque *Pylades.* mens *ab uno suorum codd. abesse dicit Lambinus.* cor pectusque *Dziatzko 'Jen. Litteratur.' 1877 p. 655*[a]. corpus usque *Ussingius, Palmerus.* Quoi fallarum cornu copiae usque *Schoellius 'Litt. Centralbl.' a. 1882 p. 610.* Quoii offuciarum corpus usque *e. q. s. idem* 784. Ingenuam ne an *F.* Ingenuã an ne *Z.* Ingenuumne hanc *BCD* aequi istuc facio: dummodo *Lambinus e suis 'libris vett.' (in quorum uno praeterea esse* parui*): cf. Elste de 'dum' p. 33.* atque istuc faciundũ modo *B.* atque istuc faciomdũmodo *C et nisi, quod* istunc, *D: qua scriptura abutitur Bergius Opusc. vol. I p. 117.* atqui istuc paruifacio dummodo *F et (nisi quod* atque*) Z.* aeque istuc facio dummodo *Camerarius.* aequi istuc faciam, dummodo *Ritschelius* 785. Eam des quę *FZ.* Eeamq' diesq' *? ante ras.* Eeam diesque *C ex ras.* Eam desq; BD^1 *(*que D^3*)* quaestuosa quę *Z et, nisi quod bis* e, *F.* quaest uos aque D^1. quae st uos aquæ *C.* que st uos aquae *B.* quaestuosa que D^3 786. Cuique *BCDFZ* nam *FZ.* iam *BCD*

PERIPLECOMENVS

Laútam uis an nondum lauta quaé sit?

PALAESTRIO

Sic consúcidam:
Quám lepidissumám potis quamque ádulescentem máxume.

PERIPLECOMENVS

Hábeo eccillam meám cluentam, méretricem adulescéntulam.
Séd quid ea usus ést?

PALAESTRIO

Vt ad ted eám iam deducás domum, 790
Ítaque eam huc ornátam adducas: éx matronarúm modo
Cápite compto crínis uittasque hábeat adsimulétque se
Túam esse uxorem: ita praécipiundumst.

---

787. PER. *om. B* Latam *D (v m. 2)* uis an nondum lauta quae sit *Ritschelius.* uis an quae nondum sit lauta *F Z et, nisi quod* sit lautā, *C.* uisamque nondum sit lautā *B.* uisan quenondum sit lautā *(*uisam *et* lauta *corr. m. 3) D.* uis an quae sit nondum lauta *Bothius.* uis an nondum quae sit lauta *Ribbeckius* PAL.] *spat. B* sic consucidam *B F, Ribbeckius.* sicconsucidam *D.* sic consuccidam *Z.* sic consuodam *C.* siccam succidam *Pius 'e veteri lectione'.* siccam, at sucidam *Ritschelius* 788. lepidissimam *B C D F Z* potis *B C D*[1]. potes *D*[3] *F Z, Ritschelius: at cf. ad v. 781* quāque *Z.* quāquē *C D.* quamquā *B F* maxumae *C D* *Finis huius versus in A exstat: sed legi non potuit* *V. 789—791 in margine superiore manu alia scriptos habet A* 789. *Ita A, nisi quod* CLIENTAMMEAM PER. *om. B* eccillam *F Z cum A.* hec illā *B D.* haec illam *C* clientam meretricem *D*[2] *Z cum A.* clientem meretricem *F.* dientame letricem *C.* dicenta meletricem *D*[1]. clientem electricē *B. de forma* meletrix *cf. Buechelerus Nov. ann. vol. 105 (a. 1872) p. 113, L. Muellerus ad Non. p. 423, 11* adolescentulam *Z* 790. *Ita A, nisi quod* USUSESTAUTADTEEAM Sed quid ea usus *F Z cum A.* Sed qui te ausus *C.* Sed te quid ausus *B.* Sed quite ausus *D* PA.] *spat. B. om. A, nisi quod in scriptura* AUT *pro* UT *personae notam latere posse censet Ritschelius* ted eam *Bothius.* te eam *libri cum A. cf. Muellerus Pros. p. 109* delucas *C D*[1]*: corr. D*[2] 791. *Ita A, nisi quod* EX *quodque de extrema* O *non satis constat teste Studemundo: punctum super* X *fortasse casui tribuendum esse dicit idem* Vtique *Camerarius.* Vtque *Guyetus* ex *ex A Ribbeckius. om. B C D F Z.* ut *Ritschelius.* in *Acidalius* modo *B C D F Z.* modum *Acidalius, Geppertus Stud. Pl. II p. 27 quasi ex A. interpungebatur ante Ritschelium in fine versus* 792. CAPI(TE) *apparuit in A* uictasque *Z* adsimuletque *D*[3] *F Z.* at simul etque *C D*[1]. at simul eq' *B* 793. TU(A)M(ESSEU)XOR *apparuerunt in A dubia lectione* Tuam *F Z*

PLEVSICLES

Érro quam insistás uiam.

PALAESTRIO

Át scietis. séd ecqua ancillulást illi?

PERIPLECOMENVS

Est primé cata.

PALAESTRIO

Eá quoque opus est. íta praecipito múlieri atque ancíllulae, 795
Vt simulet se túam esse uxorem et déperire hunc mílitem:
Quásique hunc anulúm suae faueae déderit, ea porró mihi,
Míliti ut darém: quasique ego ei reí sim interpres.

PERIPLECOMENVS

Aúdio.

---

794. *Cf. Schoellius ad Truc. 454* 797. *Cf. glossae hae (iam a Scaligero allatae: Corp. gl. II p. 75, 8 et 9):* fabeus *παῖς et* Fabea *παιδίσκη*

---

cum A, ut vid. Tam *BCD* uxorē ēē *B* ita] ita *C.* itta *D* p̄cipiundum *B.* praecipiendum *(vel* pręc.*) CDFZ* est *BCDFZ* PLE. *BCD, Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 606.* PER. *FZ, Ritschelius* insistias *C Cf. Langenus l. s. s. p. 328* 794. ATSCI(ET)ISSEDHAECQUAANC *A teste Studemundo (ubi* POSTEAEC *pro* SEDHAEC *Loewius non recte legit)* scietis sed *DFZ.* scietis set *C.* stetis set *B.* scies. sed *cum Bothio Ritschelius* ecqua ancillulast *scripsi.* haecque *(*hecq̄ *D*³. hecque *D*¹. hęcque *C.* ecquae *Z.* ecque *F)* ancillast *(*ancilla est *CFZ) BCDFZ.* ecqua *iam Lambinus.* ecquae ancillast illi *Ritschelius edidit* At scietis post: eae ecqua ancillast? *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 36 (a. 1881) p. 118: cf. vol. 12 (a. 1857) p. 606* illic *Muellerus Pros. p. 656* Est prime cate *Salmasius in Capitolini Maximin. iun. c. 1.* est primicata *BCDF.* est primita *Z.* est apprime cata *Scaliger, Kochius Em. Pl. p. 12.* Adprime cata *Lorenzius.* est primaria *Pius.* Est et prime cata *Seyffertus. cf. Langenus l. s. s. p. 328* 795. EAQUOQ·(O)PUS *apparuerunt in A Loewio, etiam* A (ITA) *Studemundo* Eea quoque *C.* Eaquo que *D*¹*: corr. D*³ praecipito *Saracenus.* praecipio *(vel* pręcipio*) BCDZ.* precipio *F* ancillule *BC DF* 796. U(TSI)MULE(T) *apparuerunt in A* simul et *BCD* et perire *B* huc *CD*¹*: corr. D*³ 797. QUASIQ·HOCA *apparuerunt in A* Quasique *BD, Pylades.* Quasi *CFZ* hunc *D*³*FZ.* huc *CD*¹. hoc *B* suae faueae *Ritschelius.* famęsę ancille *C.* famesę ancille *D.* famese ancille *F.* famesę ancillę *Z.* famose ancille *B.* fame se ancille *Cassinas Lipsii Ant. lect. IV 22.* famescae ancillae *ed. Scutarii.* famoscae *'alibi legi' ait Pius.* fauiae suae ancillae *Gruterus.* faueae suae *Scaliger.* faueolae *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 643.* famulo *et* famulae suae *adscr. Bentleius* de derit *D* eum porro *siné* mihi *FZ* 798. MILI(TI)UTDA(R) *dubia lectione A* ego ei rei *Ritschelius in adn.* ego rei *BCDFZ.* ei ego rei *ed. Ritschelius. cf. Fleckeisenus Philol. vol. II (a. 1847) p. 101, Kaempfius l. s. s. p. 24, Seyffertus Stud. Pl. p. 25* sim int̄ pres *D.* sum int̄pes *B*

Né me surdum esse árbitreris, sódes: ego recté meas 799[a]
Aúris utor.

PALAESTRIO

* * * * * * * * * * * * * * 799[b]

Eí dabo: aps tuá mi uxore dícam delatum ét datum, 800
Vt sese ad eum cónciliarem. ille — eíusmodist — cupiét miser:
Quí nisi adulterió studiosus reí nulli aliaest ínprobus.

802. *Cf. Festus Pauli p. 27 M.:* Aliae rei dixit Plautus pro eo quod est alii rei

799[a]. NEMES(UB)D *incertis praeter* N *omnibus A* *Palaestrioni tribuunt BCDZ, Pleusicli F, Periplecomeno continuat Ritschelius* Ne me surdum esse arbitreris, sodes *Seyffertus Ind. philol. vol. 12 (a. 1880) p. 356 sq.,* sodes *cum Lorenzio Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 418.* Ne *(*Nę *Z: de quo cf. Fleckeisenus l. s. s.)* me surdum ueruerauit si audis *(*ueruerat uit si audis *CD.* uerberat ut si audis *FZ) BCDFZ: ubi* Ne mi ut surdo uerbera auris *Ritschelius,* uerbera tu, si audis *Pylades (*uerbera *iam Saracenus),* uerbera. PA. tu si audis *Lambinus,* uerberabit. PA. tute si audis *Bothius,* Ne me surdus uerberans fac auris *Ribbeckius,* Ne mi ut surdo uerberassis auris *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 644. cf. Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 397* ego recte meas *Seyffertus Ind. philol. vol. 12 (a. 1880) p. 356.* ego recte meis *BCDFZ, nisi quod* rectis *C.* PAL. Egomet recta semita *Ritschelius coll. Casinae v. 469.* ego recte militi *Pius.* ego recte dabo *Acidalius.* recta ego *Bothius.* ego recte meis *def. Gulielmius et cum* Audio *iungens, reliqua autem pro parenthesi sumens, Bugge l. s. s.* ego rectissume ‖ Ei dabo *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 63, Philol. vol. 33 (a. 1874) p. 708* 799[b]. *om. BCDFZ, Ritschelius* AURI(*vel* E)SUE(*vel* T) *A* Auris utor *cum lacuna Seyffertus* 800. **DABO *A* Ei dabo *ex A Ribbeckius Mus. Rh. vol. 36 (a. 1881) p. 119.* Dabo *BCDFZ.* Ad eum ibo *Ritschelius.* Militi *Acidalius.* Meis dabo *Bothius.* Vbi dabo *Bugge l. s. s.* a tua mihi uxore *Camerarius.* tua mihi uxorem *CD.* tuam mihi uxorem *B.* tua mihi uxore *FZ.* aps *restituit Studemundus Vidul.*[2] *63* a tua mihi esse uxore *Fleckeisenus Ep. cr. p. 26* 801. UTSESEAD *apparuerunt in A* Vt sese ad eum *FZ.* Vt sese ateum *D.* Vt sese aut eum *C.* Vt sedeat mecum *B.* Vt se deamet *Camerarius.* Vt sed ad eum *Kochius l. s. s.* conciliare *CD* ille — eiusmodi est — cupiet *Madrigius Adv. II 9, Langenus Anal. Pl. II p. 5.* ille eiusmodi est cupiet *libri.* ille eius domi cupiet *Ritschelius coll. Proleg. p. 323 sq.* Ille eiusmodi est: cupiet *Ussingius.* millemodis cupiet *ipse Act. Soc. phil. Lips. vol. VI p. 324* 802. QUINISIA(DULTE) *A* Aadulterio *C (ab initio versus).* adulteri *Bentleius* nulli aliaē *D.* nulli alia ē *BC.* nulli aliae est *Z.* nulli alie est *F.* nullae aliae est *Camerarius, fortasse vere iudice Ritschelio: cf. testim.* improbus *CDFZ* *Cf. Langenus l. s. s. p. 328*

PERIPLECOMENVS

Nón potuit reperíre, si ipsi Sóli quaerundás dares,
Lépidiores duás ad hanc rem quam égo habeo. habe animúm bonum.

PALAESTRIO

Érgo adcura: séd propere opus est. núnc tu ausculta, Pleúsicles. 805

PLEVSICLES

Tibi sum oboediéns.

PALAESTRIO

Hoc facito: míles domum ubi aduénerit,
Mémineris ne Phílocomasium nómines.

PLEVSICLES

Quem nóminem?

---

803. N****TU *A teste Loewio,* ****O****REP *extremis litteris dubiis teste Studemundo, qui tamen adnotat spatium post* O *paulo maius videri ad* TUIT *litteras capessendas* potuit *Pylades.* potui *BCDFZ.* potis *(vel* pote*)* est *Muellerus 'Nachtr.' p. 145* repperire *D.* reperiri *B* si ipsi soli querendas *(querendas C)* dares *BCD.* sub sole querenda res *F.* sub sole quaerens *Z* 804. LEPIDI *ab initio perdubia lectione enotat Loewius, litterae* S *et* S *(*Lepidiores duas*) apparuerunt Studemundo, praeterea Loewio* NIMUM *dubia lectione in fine apparuit, Studemundo* MUM *item dubia lectione: eidem in proximo v. littera* M *(*bonum*)* Lepidioris *BD.* Lepideoris *C* ad hanc rem *CDFZ.* at hanc aerã *B: unde* ad hancce rem *Gruterus* ego habeo *Muellerus Pros. p. 177.* ego *BCDFZ.* egomet *Ritschelius.* ego dabo *Luchsius Studemundi Stud. vol. I p. 16 cum Camerario.* ego.age *Gruterus* habe] ab *B* 805. ERG *(dubia lectione) et* SICLES *apparuerunt Studemundo in A (adnotanti in fine* MIPLEUSILLES *posse extitisse),* PLEUSICLES *(dubia lectione) Loewio* adcura, sed propere opus est *Brixius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 769.* ad curas et properã opus est *B.* adcuras et properas opust *CD.* accurras et propera opus *F.* accurras et propera *Z.* accurato et properato opus est *Camerarius.* adcures et properes opus *Bothius.* adcures: properato opus est *Ritschelius* Pleusides *Camerarius.* mi pleusicles *BF.* mi pleusides *CDZ* *V. 806—810 a Plauto abiudicat F. Schmidt 'Untersuchungen' p. 363 sqq.: genuinos intercidisse. cf. Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 606, Ladewigius Philol. vol. 17 (a. 1861) p. 259 sqq.* 806. MUBIADUENERIT *(*MUBI *dubia lectione) apparuerunt Studemundo in A,* MUMADUENERIT *enotavit Loewius* oboediens *D.* obędiens *C.* obediens *BFZ* PAL. Hoc facito: míles *partim Palmerius, partim Gruterus.* huc facito PA. miles *B.* hoc facito. PA. miles *CDFZ.* hoc facito, miles *Seyffertus Stud. Pl. p. 2* 807. (S#)QUE(MN)OMINĒ *dubia lectione apparuerunt in A* quē iam *B, Fleckeisenus Ep. cr. p. 27.* quam *CDFZ, Ritschelius*

PALAESTRIO

Glýceram.

PLEVSICLES

Nempe eandém quae dudum cónstitutast.

PALAESTRIO

Páx, abi.

PLEVSICLES

Méminero: sed quíd meminisse id réfert, rogo ego té tamen.

PALAESTRIO

Égo enim dicam túm, quando usus póscet. intereá tace: 810
Vt, quom etiam hic agét, tu actutum pártis defendás tuas.

PLEVSICLES

Éo ego intro igitur.

---

808. DUDUM(CONS)TITUTA(ES)T *apparuerunt in A (et in proximo v.* BES *perdubia lectione teste Studemundo)* Gliceram *Lipsius Ant. lect. IV 22.* Diceam *BCD.* Dic eam *FZ. Δικαίαν Spengelius. de reliqua discrepantia cf. quae ad v. 438 adnotavimus* que *BDF* constituit ast *B.* constituta est *CFZ* pax abi *Camerarius.* paxabis *B.* pax abis *CDFZ* *V. 809—812 ut spurios excludit Ussingius* 809. TAMEN *sibi legere in fine visus est Loewius,* S(erefertegote)TA *Studemundus ('in fine post* A *litteram nihil amplius scriptum fuit' idem)* s; *D* quid *BZ.* qui *CDF* rogo ego te tamen *Brixius, Ribbeckius.* ego te tamen *BCD. om. FZ.* id rogo te tamen *Luchsius Hermae vol. 6 (a. 1872) p. 272.* hanc ad rem tamen *Camerarius.* ego nescio tamen *Ritschelius.* (referat) rogo te tamen *Hauptius Opusc. vol. II p. 140.* dicito tamen *Bergkius Opusc. vol. 1 p. 674*

810. *Nihil apparuit Loewio,* QUA(m tace) *sub finem perdubia lectione Studemundo* tuum *F* poscit *BCD* face *Forchhammerus apud Ussingium praef. IV 2 p. V* 811. ACTUTŪ *in fine (versus est bipartitus) apparuit Studemundo, omnino nihil Loewio ('ante 6am ab exitu litteram neque* AGET *neque* DEFENDAS *scriptum erat, sed aut* ITA *aut simile aliquid' Studemundus)* cum *CDFZ.* nunc *B.* tum, quom *Ritschelius. mira comminiscitur Acidalius* etiam *BCD FZ.* rem *Ribbeckius* aget *Ritschelius.* agit *BCDFZ* tu actutum *Schmidtius 'Untersuchungen' p. 368 (agit servans).* actutum *BC DFZ, Ritschelius* poscet, — interea tace — Vt quom etiam hic aget, tute actutum *Niemeyerus l. s. s. p. 388 interpunxit.* Vt nunc etiam hic agat ac tu tum *Leo Hermae vol. 18 (a. 1883) p. 579. cf. Rodenbusch l. s. s. p. 63* *V. 811 et 812 sedem commutare iubet Seyffertus 'Jahresbericht' a. 1882 p. 99, fortasse recte* 812. U(RES)FA(CE) *apparuerunt*

PALAESTRIO

Eí, praecepta sóbrie adcurés face.

PALAESTRIO. LVRCIO

PALAESTRIO

Quantás res turbo, quántas moueo máchinas.
Erípiam ego hodie cóncubinam míliti,
Si cénturiati béne sunt manuplarés mei. 815
Sed illúm uocabo. heus, Scéledre, nisi negótiumst,
Progrédere ante aedis: té uoco, Palaéstrio.

LVRCIO

Non óperaest Sceledro.

PALAESTRIO

Quíd iam?

LVRCIO

Sorbet dórmiens.

PALAESTRIO

Quid, sórbet?

LVRCIO

Illud, stértit, uolui dícere.

---

in A Eo ego *Ritschelius.* Ego ego *BCD.* Ego eo *FZ* ei *Gulielmius.* et *BCDFZ.* i et *cum Bothio Ritschelius* adcures *Ritschelius.* ut cures *BCDFZ* facte *C*

Act. III scaen. 2 Palestrio Lucrio *(haec atramento nigro, rubro sequentia)* PALESTRIO SERVVS LVCRIO PVER *B. om. CD*[1]. PALESTRIO LVCHRIO PVER *(erasis* Palestrio puer, *ut vid., a D*[2] *scriptis) rubricator in D.* Palestrio. Lucrio puer *FZ. cf. ad v. 843. nihil apparuit in A De tota hac scaena cf. Schmidtius 'Untersuchungen' p. 379 sqq., Langenus Stud. Pl. p. 316 sq.* 813. (C)HINAS *apparuerunt in A* PAL. *praem. BCD* 814. *Nihil apparuit in A* 815. *Nihil apparuit in A* centuariati *D* manuplares *Pareus.* manipularis *B.* manipulares *CD FZ* 816. ST *dubiae in fine apparuerunt Loewio,* TIUM *litterarum vestigia incerta Studemundo, qui negat dici posse utrum etiam* ST *litterae scriptae fuerint necne* Set *D* euocabo *Muellerus 'Nachtr.' p. 3* heius *B* celedre *D*[1]*: corr. D*[2] negotiumst *Ritschelius.* negotium *BCD.* negocium *FZ Cf. Langenus Stud. Pl. p. 168* 817. *Nihil apparuit in A* te *D*[2]. tu *D*[1] uoco *CD.* uoca *B.* uocat *FZ, Brixius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 770* palestrio *BCDFZ* 818. D(OR)MIENS *apparuerunt in A* operae est *Camerarius.* opere ē *B.* opera est *CFZ.* operaē *D* dormes *B* 819. QUIDS *sibi legere visus est Loewius in A, nihil apparuit Studemundo* stertit *D*[2]*FZ.* sterterit *CD*[1]. steterit *B* dicere *(r ex c corr.) C*

Sed quía consimilest, quóm stertas, quasi sórbeas — 820. 821

PALAESTRIO

Eho, an dórmit Sceledrus íntus?

LVRCIO

Non nasó quidem:

Nam eo mágnum clamat.

PALAESTRIO

Tétigit calicem clánculum:

Deprómpsit nardini ámphoram cellárius.

Eho tú, sceleste, quí illi suppromú's: eho. 825

LVRCIO

Quid uís?

---

820. 821. SED *litterarum ab initio apparuerunt in A vestigia, Studemundo etiam* S *(*consimilest*)* *Versum expellit Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 607. excidisse post eum velut haec:* Ideo sorbere eum narraui imprudens. PA. Eho *Ritschelius suspicatur. cf. Langenus 'Beitr.' p. 55 et Niemeyerus l. s. s. p. 386* S; *D.* Nisi *Acidalius, Muellerus 'Nachtr.' p. 34* est *BCDFZ* quom *Acidalius.* quod *BCDFZ* stercas *BD*[1]*: corr. D*[3] quia, quom stertas, consimile est *Bothius.* quom stertas, similest, quasi si *Brugmanus p. 33* 822. EH *apparuerunt in A* Eho an *CDF.* Eo an *BZ.* An *Ritschelius* Eho *superiori (h. e. amisso) versui continuans* nonaso *B* 823. N(AM)EOMA *apparuerunt in A* eum *Z.* eo *etiam Pii 'prisci codices'* Tetigit...cellarius, *in libris Lurcioni continuata, Palaestrioni tribuit Acidalius* clamat tetigit *D*[1]. clam attigit *D*[3] calicem, clanculum *Acidalius* 824. D *ab initio apparuit Loewio, non Studemundo, qui negat* DE *extitisse, sed velut* PR Deprompsit nardini amphoram *Lambinus.* Dormis ita arclimina phorā *B.* domi sitam ardimi nam amphoram *C.* Domi sit amardiminam amphoram *D.* Dimisit amardimiam amphoram *F.* Dimisit nardini unam amphoram *Z.* Dimisit nardini uini amphoram *Camerarius.* Demisit nardini amphoram *Dousa et* Dimisit *servans Salmasius.* Dempsit nardini unam amphoram *Acidalius.* Prompsit nardini unam amphoram *Pareus.* Dum misit nardum in amphoram *Ussingius* Dormit e nardini amphora *Bugge Opusc. ad Madv. p. 166* cellararius *CD.* celarius *Z* *Et hoc v. et v. 823 interrogationis signum in fine collocat Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 608* 825. (EHOTUSC)EL(ES)TEQUII *(quibus* LL *dubia lectione addit Studemundus: spatium, quod primum* E *praecedit, una littera maius quam quod* EHOTUSC *litteris expleatur fuisse) apparuerunt in A* PAL. *praemittunt BCDFZ* Eoh *B.* Eo *Z* Eho, tu sceleste *ante Ritschelium interpungebatur* suppromus eho *CD.* suppm' seho *B.* suppromis eho *F.* subpromis eo *Z.* suppromus es *Scutarius.* suppromus es, eho *Camerarius.* suppromu's: cedo *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 608: idem* LVRC. Eho *edidit* 826. QU(IDUI)S#Q(UI)D-L(UB) *apparuerunt in A* Qui *Beroaldus.* Quid *BCDFZ*

PALAESTRIO

Qui lubitumst ílli condormíscere?

LVRCIO

Oculís, opinor.

PALAESTRIO

Nón te istuc rogitó, scelus.
Procéde huc: iam periísti, nisi uerúm scio.
Prompsísti tu illi uínum?

LVRCIO

Non prompsí.

PALAESTRIO

Negas?

LVRCIO

Nego hércle uero: nam ílle me uotuit dícere. 830
Neque équidem heminas ócto exprompsi in úrceum,
Neque ílle calidum hic éxbibit in prándium.

PALAESTRIO

Neque tú bibisti?

LVRCIO

Dí me perdant, sí bibi,

---

lubitum est *B*. libitum est *CDFZ* 827. (ǫǫ)UL(IṢO****R) *in A apparuerunt* istic *B* rogito istuc *Muellerus 'Nachtr.' p. 49* rogitos-scelus *C*. rogo scelus *F* 828. PROCEDEHUC *apparuerunt in A* LV *huic versui praemittunt BCD* huic *B* iam peristi *Lindemannus*. periisti iam *BCDFZ, Fleckeisenus Exerc. p. 42* 829. PRO(MP)-S(ISTI) *apparuerunt in A* PA. *praem. B* Pmsisti *BD* illum *F*[1] pmsi *C*. promsi *ras. ex* promisi *D*. promsi *B* PA.] *spat. CD*[1]: *add. D*[2] 830. NEG(OHERCLE) *apparuerunt in A* LV. *om. CD*[1]: *add. D*[2] ercle *D* me uotuit *cum Pareo Ritschelius*. me uetuit *CDZ*. metuit *B*. me uenit *F*. uotuit *Muellerus Pros. p. 335 post Engerum l. s. s. p. 18* 831. NEQ-EQ *apparuerunt in A* equidem] enim *F* heminas *Saracenus, Pii 'codd. antiqui', item codd. Pyladis: de cuius prosodia vocis graviter errat cum aliis Kampmannus de IN praep. p. 26*. feminas *BCD, 'Vaticani' Lipsii Ant. lect. I 11*. foeminas *Z*. femias *F* octo] VIII *D* expromsi *B*. expromisi *C*. exp̄si *D* hurctum *C* 832. NEQ *apparuerunt in A* ille calidum hic *Fleckeisenus, ubi* hinc *Ribbeckius*. ille hic calidum *BCDFZ*. illic calidum *cum Bothio Ritschelius*. illic illinc calidum *Acidalius*. ille exinde calidum *Guyetus* exbibit *Guyetus*. exuiuit *BD*. exiuit *CF*. exuunt *Z*. ebibit *Camerarius*. expromptum bibit *Ritschelius* prandio *Acidalius* 833. NEQ-TU(BI)BI(ṢTI) *A* tu bibisti] tubi iusti *C*. tubi uisti (b *ex* u *D*[2], *coni. D*[3]) *D* LV. P *C (h. e.* PVER*)*. LV *ex* P *D*[2] dii *Z*

Si bíbere potui.

PALAESTRIO

Quíd iam?

LVRCIO

Quia enim obsórbui:

Nam nímis calebat, ámburebat gútturem. 835

PALAESTRIO

Alii ébrii sunt, álii poscam pótitant.

Bonó subpromo et prómo cellam créditam.

LVRCIO

Tu hercle ítidem faceres, sí tibi esset crédita:

Quoniam aémulari nón licet, nunc ínuides.

---

834. *Schol. Lucan. ed. Vsenerus p. 124, 22:* notandum 'absorbsit', cum 'absorbuit' dicamus. Plautus: 'quid enim absorbui': *quae huc spectare vidit Studemundus Emend. Pl. p. 14* 835. *Nonius p. 207, 14:* Guttur ... masculino Plautus in Milite glorioso: 'Nam ... gutturem'

---

si bibi *(*b *posterior ex* n *B) BD*³. si biui *C*. sibi ui *D*¹. sibi bi *D*². *om. FZ* 834. SIB *apparuerunt in A* Si bibere *BD*³*FZ*. Si bere *D*¹. Sibere *C* potui *FZ*. potuisti *BCD* quid *BCDF*. qui *Z* LV.] P *CD* qui aenim *C*. quienim *D* *Cf. testimonium* 835. NAMNI(MI)S(C)ALEB *apparuerunt in A litteris ultimis perdubiis* nimis *ex* minis *D*. nimius *Z*. minus *F* calebat, amburebat *Camerarius*. cale uitam bure uat *CD*. caluit ambureuat *B*. calebat adurebat *codd. Nonii*. calor comburebat *FZ*. caleuit, amburebat *Ribbeckius Mus. Rh. vol. 29 (a. 1874) p. 16, Reblinus p. 34* *A v. 836 ad 845 constanter binos, qui in B sunt, in unum contrahunt CD* *V. 836 et 837 inter se transpositos Palaestrioni tribuit Acidalius. item transponit Ribbeckius v. 837 Palaestrioni, v. 836 Lurcioni tribuens: cf. idem Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 608* 836. ALIIEBRIIS *ex A adfert Loewius,* ALIIEBRISU**AL *(litteris* SU *dubiis) Studemundus* PAL. *om. BCDFZ et editiones ante Parcanam* Alii ebri sunt *C*. Ali iebriš *D* alii poscam potitant *partim Palmerius p. 674, partim Lipsius et Acidalius.* alia p̣campotaitā *D*. alii potest cam pota itam *C*. alia postquā potatā *B*. postquam potarunt *FZ* 837. BONOSUP*(vel* B*)*PR *et suo loco* (M)OCELLA *apparuerunt in A* PAL. *praem. FZ* subpromo *CD*³. subp̄mo *B*. suppromo *D*¹*FZ* & promo *B*. *om. CDFZ* cella credita *FZ* 838. (TU)HERCLEI *A, quibus dubiam* D *addit Studemundus* LV. *om. BCD*

Tu hercle itidem *Bergkius Opusc. I p. 616 (*eadem *idem p. 131), Muellerus 'Nachtr.' p. 133.* Tu hercle idem *FZ*. Tu hercle diem *(*ercledie *D) BCD*. Tu idem hercle *cum Acidalio Ritschelius.* Idem tu *Guyetus. cf. Buechelerus de decl.*² *p. 32* si *FZ*. sit *BCD* 839. QUONIAMAEMU *et* NUNÇINUIDES *ex A Loewius,* QUONIAM**M *et* NUNCIN**DES *Studemundus* Qm̄ *BCD* emulari *CDFZ*

PALAESTRIO

Eho, an úmquam prompsit ántehac? respondé, scelus. 840. 841
Atque út tu scire póssis, ego dicó tibi:
Si fálsa dicis, Lúrcio, excruciábere.

LVRCIO

Itan uéro? ut tu ipse mé dixisse délices:
Post é sagina ego éiciar cellária, 845
Vt tíbi qui promptet, álium subpromúm pares.

PALAESTRIO

Non édepol faciam: age, éloquere audactér mihi.

---

840. 841. EHOANUMQUAMPROMPSITANTEHAQRESPONDESCELUS *per dubiis plerisque A teste Loewio.* EHO, *dein* Q, *post* I *et suo loco* HA, *in fine denique* S *omnibus praeter extremam litteram dubiis adfert Studemundus* PAL. *om. BCD* Eho *in proprio v. collocavit Ritschelius: cf. Richterus Studemundi Stud. vol. I p. 448* Eo *Z* an unquam *F.* anum quam *C.* anūquam *D* (an *separ.* D^3). numquam *B.* an nūquam *Z* prompsit *FZ.* promsit *D.* promisit *BC* ante hac *BC.* ante hanc *D* 842. *Nihil apparuit in A* LV. *praem. FZ* possis, ego dico *Pylades.* possis dico (dice D^1: *corr.* D^3) *BCD FZ.* possies, dico *Ribbeckius.* possis, edico *cum Camerario Ritschelius. cf. Langenus 'Beitr.' p. 192* 843. *Nihil apparuit in A* falsa D^3 *FZ.* palsa *BC et ex* palla D^1 dices *Ritschelius.* dixis *Camerarius* Lurcio *Fleckeisenus Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 848.* uotio *BC.* uocio D^1. otius D^3. *om. FZ. cf. Ritschelius Op. vol. III p. 320.* ocius *Lipsius Ant. lect. IV 22.* iam faxo *Pylades.* loris *Camerarius.* cocio *Palmerius.* Lucrio *Gronovius, Hauptius Opusc. vol. II p. 158 et 457, Lorenzius Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 592.* Lucrio, hercle (*vel* Lucrio, discr.) *Bugge Op. ad Madv. p. 158.* Lotio *Fisch in Woelfflini Arch. vol. 5 p. 76, 'die lat. nom. pers. auf o' p. 126. 134.* nae otio *Bothius.* serio *Ritschelius.* boiis *olim Ribbeckius Mus. Rh. vol. 12 (a. 1857) p. 608.* hocedie *Bergkius Op. vol. I p. 112* excruciaberet *BCD*^{1}: *corr.* D^3 844. DIXISSEDE****S *ex A Loewius,* I****ELIC *litteris* I *et* L *dubiis Studemundus Lurcioni tribuit Camerarius, Palaestrioni continuant libri praeter D, ubi* P (= PVER) Itan uero *Ritschelius.* Ita uero *BCD FZ.* Ita uero? *Bothius* ipsemet *F.* ipsi me *Ussingius et Schreinerus apud Buggium Op. ad Madv. p. 167, fortasse recte. cf. Niemoellerus de pron. IPSE et IDEM p. 4* delices *BCD.* dictites *FZ.* dedices *Scioppius Susp. lect. III 21* 845. LLARIA *apparuerunt in A* Post e *Ritschelius.* Post *BCF.* P' *D.* potest *Z.* Post haec *Pylades.* Postea *Camerarius* éiciar cellaria *FZ.* eicia cellaria *BC.* eici acellaria *D* 846. SUPROMUMPARES *ex A Loewius,* BPROMUMPARES *dubia ex parte lectione Studemundus* qui promptet *Ritschelius in adn.* si promtis *B.* si ꝓptis *CD.* rompseris *FZ.* qui prompseris *Pylades.* qui promat *Camerarius.* qui rompsit *edidit Ritschelius.* si prompsis *Ribbeckius* suppromum *FZ.* subpromis *B.* supromis *C.* suppromis *D* pares *FZ.* paris *BCD* 847. CTERMIHI *ex A Loewius,* RM (R *dubia lectione*) *Studemundus*

LVRCIO

Numquam édepol uidi prómere. uerum hóc erat:
Mihi ínperabat, égo promebam póstea.

PALAESTRIO

Hoc ílli crebro cápite sistebánt cadi. 850. 851

LVRCIO

Non hércle tam istoc uálide cassabánt cadi.
Sed in célla erat non nímium loculi lúbrici:
Ibi erát bilibris aúla sic proptér cados:
Ea saépe deciens cómplebatur ín die: 855

---

853. *Cf. Fronto p. 225 ed. Nab.:* Nam qua te dicam gratia Alsium maritimum...et, ut ait Plautus, locum lubricum delegisse *e. q. s.*

---

age eloquere *Pareus.* age te loquere *B.* agetę loquere *CD.* age loquere *FZ* mihi *ex corr. C* 848. RUMHOCERAT *ex A Loewius,* RO***EU**UMHO**RAT *litteris* RO, EU, HO *non satis certis Studemundus* LV. *om. CD* 849. M *ab initio et* MEBAMPOSTEA *ex A Loewius,* MEB***OSTEA *plerisque litteris dubiis Studemundus* Mi ille *Muellerus 'Nachtr.' p. 133* imperabat D^2, *Beroaldus.* inperauat *C.* imperauat D^1. imperauit *B.* imperabas *FZ* promebam] prome *B* 850. 851. H *dubia ab initio et* STEBANTCADI *litteris* STEBAN *et* I *incertis A teste Studemundo: cui nona ab exitu littera non videbatur* A *fuisse: Loewio res minus cesserat* Hem, ‖ Ibi crebro credo *Ritschelius duobus distinctis versibus* Hoc illi crebro *Brixius.* Hic illecebro *B.* Hic illi celebro *CDF.* Hic illi cęlebro *Z.* Hic illi Sceledro *Pius.* Huic illecebroso *Camerarius.* Hinc illecebra *Salmasius.* Hui illecebrose *Palmerius.* Hic illi crebro *Lindemannus.* Sic illi crebro *Ribbeckius.* Hercle illi crebro *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 644.* Illicin crebro *Muellerus 'Nachtr.' p. 133* capite sistebant cadi *Beroaldus.* capite sistebat cadi *B.* capites istebas cadi *(cum spatio ante* cadi *C) CD*^{1}. capite sistebas cadi D^3FZ. capite sistebas cadum *Pylades* 852. *Vers. om. AFZ, primus addidit Pylades* LV. *B. om. CD cum Pylade* ercle *D* istic *cum Guyeto Ritschelius* cassabat D^3. cassanat CD^1. cessauit *B.* quassabant *Pylades.* casabant *Turnebus Adv. II 29, Lambinus* 853. LUBRICI *apparuit in A* Set *D* in cella erat non nimium *(=* paulum*) scripsi.* in cella erit *(*erat *FZ)* paulum nimis *BCDFZ.* erat in cella paulum *Ritschelius* in cella paulum loculi erat nimis lubrici *Fleckeisenus.* in cella erat paulum nimio loculi lubrici *Seyffertus Phil. vol. 29 (a. 1870) p. 398.* in cella erat pauxillum l. l. *Ribbeckius.* in cella paulum erat nimis loculi lubrici *Brixius. cf. Langenus 'Beitr.' p. 335* 854. ERCADOS *ex A Loewius,* R***OS *dubia lectione Studemundus* bilibris D^3FZ. uilibris BCD^1. duilibris *Bergkius Opusc. I p. 130* aula sic *Ritschelius.* aulis hic *BCD.* aulis hic *F.* aqualis hic *Z.* aqualis sic *Bothius* 855. *Nihil certi apparuit in A* sepe *BDF* decies *FZ.* deiciens *B* compleuatur *C.* completiatur *D.* çompletur *B* in die *Ritschelius, Scaliger.* die *BCDFZ.* de die *Bothius Secuntur in A haec:* EA

Vbi bácchabatur aúla, cassabánt cadi.

PALAESTRIO

Abi abi íntro iam: uos ín cella uinária
Bacchánal facitis: iam hércle ego erum adducam á foro.

LVRCIO

Perii: éxcruciabit mé erus, domum si uénerit,
Quom haec fácta scibit, quía sibi non díxerim. 860
Fugiam hércle aliquo atque hoc ín diem extollám malum.
Ne huic díxeritis ópsecro uostrám fidem.

---

et MPLENAMFIERIMAXIM *perdubia lectione teste Loewio,* I *dubia lectione et* NEM(fi)ER(iope)RAMA(xi)M *incerta plerumque lectione teste Studemundo (post primam litteram.....utrum* A *an alia littera extiterit dici nequit: pro* ER *litteris vix ac ne vix quidem de* EA *cogitare licet eodem teste). Quae sic dat B:* Ea plenã atque inanẽ fieri plena maxuma, *sic autem C:* Ea plenã atque inanẽ fieri plenã axuma *C et (nisi quod* Eaplenã *et* plenã maxuma *D³) D.* Eam plenam atque inanem *(*immanem *F)* fieri plenam a summo *FZ: quae verba expulit Ritschelius, in metrum redigerunt alii: velut* Ea plena Bacci insana fieri maxume *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 645.* Eam uidi inanem plenam fieri maxume *Ribbeckius: res incerta* 856. UBI *et* RAULLAÇAŞABANTCADI *ex A Loewius,* UBI*************ULL***Ş**BANTCAM *(lectione ex parte incerta: altera littera nullo modo* I *fuit) Studemundus* Vbi] Vidi *B* baccabatur *BCD.* bachabatur *FZ* aula *Beroaldus, Lipsius Ant. lect. V 5.* auia *BCDFZ.* hama *Turnebus Advers. II 29* cassabat *BC.* casabat *D.* cessabat *F.* quassabant *Z* 857. AB *et* AMUOSINCELLAUINARIA *A teste Loewio,* ABI *et* AMUOS*******UI**RIA *A teste Studemundo* Abi abi intro *Ribbeckius cum D³FZ ex spat. A (teste Loewio).* Abi ablintro *CD¹.* Abi intro *B* iam *superioribus addit Langenus 'Beitr.' p. 130, sequentibus Ribbeckius.* nempe *Ritschelius* uos in cella uinaria *BCDFZ (*bunaria *F) cum A.* in cella uos uinaria *cum Bothio Ritschelius* 858. BA *et* IŢISIAMHERÇLE**ELEUMADDUCAMAFORO *perdubia lectione ex A Loewius,* BA(cchanalfac)ITISIAM(herc)L(eego)ILLUMADDUCAMAFORO *litteris* ITI, L *et* I *cum posteriore* L *incertis Studemundus* Bacchanal *BCD.* Bachanal *FZ* 'ego *fortasse delendum' Ritschelius* adducam a foro *Pylades cum A.* adducta fore *B.* adducata fore *CD.* adducam foris *FZ* 859. PERII, *post* BITM *et* MSIUENERIT *A teste Loewio,* PERI**X********ITM*********MSIUENER *teste Studemundo, cui tamen* PERI, X, ITM *incertiora videntur* LV.] P *CD* excruciabit *D²FZ.* excruciauit *BCD¹* 860. CUMHAECFACTA******QUIASIBINONDIXERIM *A teste Loewio,* CUMHAECFACT*******Q***SIBINONDIXERI* *litteris* HAE *et* AI *incertis Studemundo teste* Quom *CDFZ.* Quomodo *B* hec *BDF* sciuit *BD¹: corr. D²* quia ego *Ritschelius* dixerit *BCD* 861. atque ex hoc die extollam *Abraham Stud. Pl. p. 230* in diem *Camerarius.* in die *(*indie *B) BCDFZ* extollat *BCD* 862. huic dixeritis opsecro *Kellerhoff de colloc. verb. Plaut. p. 33.* dixeritis ob-

PALAESTRIO

Quo té agis?

LVRCIO

Missus sum álio: iam huc reuénero.

PALAESTRIO

Quis mísit?

LVRCIO

Philocomásium.

PALAESTRIO

Abi: actutúm redi.

LVRCIO

Quaesó tamen, tu meám partem, infortúnium
Si díuidetur, me ábsente accipitó tamen.

PALAESTRIO

Modo íntellexi quám rem mulier gésserit:
Quia Scéledrus dormit, húnc subcustodém suom
Foras áblegauit, dum áb se huc transirét. placet.
Sed Périplecomenus quam eí mandaui múlierem
Nimis lépida forma dúcit. di hercle hanc rem ádiuuan

---

863. *Isid. Orig. IX 3, 64:* Agmen...Plautus: 'Quo te

---

secro (opsecro *C*) huic *BCDFZ, Ritschelius* nostra *BCD*[1]: *α*
863. Quo te *Pius.* Quot tu *CD*[1]. Quod tu *BD*[2]. Quo t
defensum a Scioppio Susp. lect. II 15 LV.] P *CD* aliquo
tius Opusc. vol. III p. 400 ian huc *C.* ian huic *D* 864. l
CD 865. LV. *om. CDF* Queso *BDF* tu meam p
infortunium *Sverdsioeus Vind. praec. Bentleiani de gen. subst.*
1832) p. 54, Spengelius Phil.. vol. 22 (a. 1864) p. 704, Bergkius
I p. 674. tu meam partem infortinum *BCD*[1]. tu meam partem
tunii (infortinii *D*[3]) *D*[3] *FZ.* tu partem infortuni meam *Ritschelii*
Bothio. frustra est Osannus Anal. p. 172. cf. Buechelerus de decl.
866. Si id uidetur *B* 867. intellexi (t *sup. scr.*) *D* qu
corr. D[2] 868. huc *BCD* 869. Foras *Lambinus.* Foris
FZ dum abse *CD*[2]. dum apse *D*[1]. a dum ab se *B.* dum s
dum se *F.* dum eapse *Scutarius, Acidalius* transire *BC*
transire parat '*alibi legi*' *Pius ait* 870. Set *D*[1]. Sed *D*[3] *cum l*
periplectomenus *BCDFZ* 871. ercle ancrem *D* a
Camerarius. adiuuat *B.* atuiuat *C.* ut uiuat *D.* ut uiuant *FZ*

Quam dígne ornata incédit, haud meretrície.
Lepide hóc succedit súb manus negótium.

PERIPLECOMENVS. ACROTELEVTIVM. MILPHIDIPPA. PALAESTRIO

PERIPLECOMENVS

Rem omném tibi, Acroteleútium, tibique úna, Milphidíppa,
Domí demonstraui órdine. hanc fabricám fallaciásque 875
Minus sí tenetis, dénuo uolo pércipiatis pláne:
Satis si íntellegitis, áliud est quod pótius fabulémur.

ACROTELEVTIVM

Stultítia atque insipiéntia insúlsitasque haec ésset,
Me ire ín opus alienum aút tibi meam óperam pollicitári,

---

872. incedit, e *cx corr.*, *D* haud *FZ*. aut *BCD* 873. negocium *FZ*. negotium. Periplecto menus milphidippa acrotelantum palest *(in proprio versu, sed tamquam scaenae exitum) CD*

Act. III scaen. 3 PERIPLECTOMENVS SENEX MILPHIDIPPA *(haec omnia in ras.)* ANC̄. ACROTELANIV̄ PALESTRIO *B. om. CD*[1]. PERIPLECTOMEN[S] PALESTRIO *rubricator in D.* Periplectomenus. Milphidippa. Acroteleutium. Palestrio *F et, nisi quod* Acrotelātiū, *Z* 874. PER. *praem. BD*[2] em *C.* Hem *F* tibi, Acroteleutium *Studemundus Stud. vol. 1 p. 299.* acretele tibi ut unum *B.* ac retele tibi ut ium *C.* acretele t̄ utium *D*[1]. accredere *corr. D*[2] *(hāc pro* ac *D*[3]*).* accedere te ut uelim *FZ.* Acroteleutium, tibi *cum Camerario Ritschelius* tibique *om. FZ* una *BCD.* mea *F.* meā *Z* mi Phidippa *ascripsit Bergius Opusc. 1 p. 674* 875. Dodo mi *B* ordine *Pylades, Ritschelius.* in ordine (inordine *B) BCDFZ.* iam ordine *Muellerus 'Nachtr.' p. 136* hac *C* 876. netetis *B* percipiatisuplane *CD*[1]*: corr. D*[3] 877. si *sup. scr. D* intelligitis *FZ* aliut *C* quid *CD* fabulemus *Z, correctum a Scutario* 878. A *in ras. B. om. CD.* MIL. *FZ* Stultitia atque *FZ.* Stultitiaque *BD.* Sstultitia que *C* insipientia insulsitasque haec esset *scripsi.* insapientiā falsta haesit *C.* insipientiā falsta haesit *D.* insipientiū falsa hesit *B.* insipientia non fallacia hec sit *F et sine* hec *Z.* insipientia insulsa atque maxima haec sit *Camerarius.* insulsitasque maxima haec sit *Acidulius.* insipientia insulsitasque hercle haec sit *Ritschelius.* insipientia atque insulsa malitia haec sit *Ribbeckius.* insipientia mecastor maxuma haec sit *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 646.* insipientia mea quidem sententia haec sit *Brixius.* insipientia mea istaec sit, mi patrone *Leo Ind. Rost. a. 1887/88 p. 10* 879. Mei rei in *B* mea *BCD*[1]*: corr. D*[3] opera *B* policitari *F*

Si ea in ópificina nésciam aut mala ésse aut fraudulénta. 880

PERIPLECOMENVS

At mélius est monérier.

ACROTELEVTIVM

Meretrícem commonéri

Quam sáne magni réferat, nil clámst. quin egomet últro,
Postquam ádbibere aurés meae tuae óram oratiónis,
Tibi díxi, miles quemádmodum potísset deasciárei.

PERIPLECOMENVS

At némo solus sátis sapit: nam ego múltos saepe uídi 885
Regiónem fugere cónsili prius quám repertam habérent.

---

880. ea in opificina *Camerarius* eam opificinā *BCD, Scutarius.* ea opificina *FZ, Pylades.* in opificina ea *Ritschelius,* '*quamquam etiam* in ea opificina *defendi poterit*' nesciat *BCD* 881. PA *CD* Aut *C* melius est *Pylades.* meliust *CD.* melius *BFZ. cf. Olsenus p. 89.* meliust te *Ritschelius* mouerier *Z* ACR.] A *in ras. B. spat. D. om. C.* MIL. *FZ* commoueri *BZ* 882. nihil clam est *BCDFZ, Lorenzius olim cum Buggio* '*Tidskrift f. Phil.*' *vol. 7 (a. 1866) p. 15 sqq.* me clamst *Ribbeckius.* mihi clam est *Lambinus, Ritschelius. cf. Brixius Nov. ann. vol. 123 (a. 1881) p. 51* quin egomet ultro *Acidalius.* quin ego insustro *B.* quin ego mfustro *C.* Quinegom fustro *D.* quin ego frustro *FZ.* Quin ego me frustro *Camerarius.* quin ego ultro *Gulielmius Veris. III 11.* Quid? egone frustra *cum Bothio Ritschelius.* Quin ego, ni frustror, *et* Priusquam *v. 883 Madvigius Adv. II p. 10* 883. adbibere *CD, Lipsius Ant. lect. IV 20.* adhibere *BFZ.* admisere *Camerarius* aures *Camerarius.* auris *BCDFZ* meae tuae oram *Gulielmius l. s. s.* meae tuam moram *BD*[3]. meae & tuam morā *C.* mea ettuā morā *D*[1]. meas ad tuam moram *FZ.* meae tuae moram *Camerarius.* meae tuae loram *Gruterus.* meae tuae merum *Acidalius.* meae tuae rorem *N. Heinsius apud Burmannum in Anthol. lat. I p. 426.* meae tuam moeram *Bothius.* meae tuae loream *Ritschelius.* meae tuam murram *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 609.* meae tuae muriam *Hauptius Opusc. III p. 400.* meae tuae morium *Tyrrellius Hermath. vol. 3 p. 113.* meae tuam moram (orationem) *Palmerus Hermath. vol. 7 p. 146* 884. milies *F.* millies '*ex lectione vetusta corrigit*' *Pius.* miles *etiam Pyladis codd.* quem at modum *C.* quemat modum *D*[1] (ad *D*[2]) potisset *BCD, codd. Pyladis.* potis est *FZ.* potis esset *Pylades.* potesset *Ritschelius. cf. Fleckeisenus Misc. crit. p. 46, Bugge l. s. s., Zimmermannus de verbi POSSE formis p. 12* deasciari *Palmerius p. 672.* de as darei *C.* deasdarei *D.* assecla rei *B.* deas dare *F.* oleas dare *Z.* deartuari *Pylades.* assecari *Camerarius.* deasciarei *Bugge l. s. s.* 885. sepe *BF* 886. consili *Bothius.* consilii *BCDFZ* repertam haberent *Lambinus.* reperta habere *BCDFZ.* repertam habere *Pylades.* repertam habuere *Palmerius p. 687*

ACROTELEVTIVM

Si quíd faciundumst múlieri male átque malitióse,
Ea síbi inmortalis mémoriast meminísse et sempitérna.
Sin béne quid aut fidéliter faciúndumst, eadem euéniet
Oblíuiosa extémpulo ut fiát, meminisse néqueat. 890

PERIPLECOMENVS

Ergo ístuc metuo quóm uenit uobís faciundum utrúmque:
Nam id próderit mihi, míliti male quód facietis ámbae.

ACROTELEVTIVM

Dum né scientes quíd bonum faciámus, ne formída.

PERIPLECOMENVS

Mala mérs es, mulier * * * * * * * * * * * * * *

---

887. A *in ras. B* faciundum est *F*. fatiendum est *D*. faciendum est *BCZ* malitiosæ *CD*. maliciose *F* 888. Ea sibi *BDFZ*. Eea sibi *C*. *cf. Buechelerus de decl.*[2] *p. 113*. Ea ibi *Hauptius Op. III p. 400*. Ibi ei *Ritschelius*. Eae ibi *Bugge l. s. s. p. 31, Ribbeckius*. Eius illi *Lambinus*. Sibi *Bothius* immortalis *B*, *non CD* memoriast *BC*. memoria est *DFZ* meminisse et sempiterna *FZ*, *Hauptius l. s. s., Ribbeckius*. meminisset et sempiterna *BCD*. meminisse id sempiterno *(vel* sempiterne*) Ritschelius* 889. bene quid aut *Camerarius*. bene aut quid aut *BCDF*, *nisi quod* autquid *iungit C et* aut fideliter *D*. bene aut quid *Z* faciundumst, eadem eueniet *Ritschelius in adn.* faciundum si eadē ueniunt *BD*. faciundum siaḋe ueniunt *C*. faciundum sit eadem ueniunt *FZ*. faciendum est, eo deueniunt *Camerarius*. faciundumst, eaedem eueniet *Ritschelius*. '*magis placiturum sit* eadem — obliuiosa — fiat — nequeat' *idem*. faciundumst, euenibit *Ribbeckius* 890. obliuiosa *Ritschelius in adn.* obliuiose *BD*[3]*FZ*. obliulose *CD*[1]. obliuiosae *cum Beroaldo edidit Ritschelius* extempulo ut *Bothius*. exemplo ut *BCD*[1]. extemplo ut *D*[3]*FZ*. extemplo uti *cum Camerario Ritschelius* fiat *Ritschelius in adn.* fiant *cum BCDFZ idem edidit* nequeat *Ritschelius in adn.* neque eunt *CD*. nequeunt *BFZ*. '*alias* et meminisse nequeant' *Lambinus*. nequeant *edidit Ritschelius* 891. metuo quom uenit *Muellerus 'Nachtr.' p. 34, Brixius Nov. annal. vol. 115 (a. 1877) p. 338*. metuo quo uenit *B*. metuquo uenit *CD*. mecum conuenit *FZ*. metuo quod uenit *Acidalius, Ritschelius. cf. Ussingius* faciendum *CD* 892. it *C* militi *Acidalius*. militia *BC*. malitia *DFZ* ambe *BF* 893. ACR.] A. *CD. rasuram B* ne scientes *Beroaldus et inter alia Acidalius*. nescientis *BCD*. nescientes *FZ*, *Ussingius*. ne inscientes *Acidalio auctore edd. post Camerarium, Goellerus in Trin. v. 1158* quod *B*. quid *CDFZ* faciemus *CD* 894. 895. PER. *praem. BCDFZ: om. Ritschelius cum Pareo* Mala mers es, mulier *Studemundus teste Lorenzio in append.* Mala mulier est *B*. Mala milla mer est *C*. Malamilla merest *D*. Mala nulla meretrix est *FZ*. Mala nulla mulier est *Ritschelius*. Mala mu-

ACROTELEVTIVM

* * * * * * * * * * * * né paue, peióribus conuéniunt. 895

PERIPLECOMENVS

Ita uós decet. conséquimini.

PALAESTRIO

Cesso égo illis obuiam íre?

PERIPLECOMENVS

Bene ópportuneque óbuiam es, Palaéstrio. em tibi ádsunt,
Quas mé iussisti addúcere et quo ornátu.

PALAESTRIO

Eu, noster ésto:
Veníre saluom gaúdeo. lepide hércle ornata incédit.
Palaéstrio Acroteleútium salútat.

---

lier mers est *Brixius, Bentleius* (merx). *cf. Kiesslingius Anal. Pl. p. 9* *Lacunam signavit Ritschelius* A. ne pauet peioribus conueniunt *B*. A. ne pauet peioribus conueniuit *C*. A ne pauet peioribus cueniunt *D*. Acrot. ne paue peioribus conueniunt *FZ*, *Pareus*. *Pro* peioribus *Acidalio in mentem venit* peiora ibus, *Pistori* peiora ubi, *quod suscepit Taubmannus* PER. Malas mulieres. A. Ne paue: peiores inuenibis *Bugge l. s. s. p. 18*. PER. Mala mulier mers est. A. Ne paue, haut peiores conuenibunt *(vel* his conuenient*) Ribbeckius (cf. Mus. Rhen. vol. 29 a. 1874 p. 17), his submittens v. 942 sq. ac post eos lacunam signans, huic autem v. 915—921 subiciens: cf. Ussingius* 896. cõsequimĩ *Z* PAL. *FZ*. A *CD*. A *in ras. B* Cesso ego illis obui *in ras C* *V. 897. 898. 899 hoc ordine Ritschelius, qui in libris sic collocantur: 899. 897. 898* 897. PER. *om. BCD* opportunęque *D*. oportuneque *B* obuiam es *C*. obuiames *D*. obuia es *B*. obuiam is *FZ*

Palaestrio hem *Camerarius*. palestridẽ *B*. plestridem *C*. pestridẽ *ead. man. in D*. palestrio *FZ*. Palaestrio en *Ritschelius. cf. Brixius Emend. in Capt. p. 17* adsunt *BD*[3]*Z*. atsunt *CD*[1]. assunt *F* 898. me iussisti *D*[3] *FZ*. ne iussisti *B*. neiusisti *CD*[1] adducere et quo *Z*. adduceret et equo *B*. adducere et equo *F*. adduceret et aequo *CD*[1]. adducere et aequo *D*[3] ornatu. PA. Eu noster esto *Bothius, Handius Tursell. III p. 73*. ornatu. A. eunosteresio *BC*. ornatu a *(spat.)* eunosteresio *D*. ornatu. Acrot. heus noster esto *F*. ornatu. Ac. heus noster. Pal. esto *Z*. ornatu. PA. heus noster esto *Acidalius. Periplecomeno continuabat Lipsius Ant. lect. IV 20* 899. Venire saluom *D*[3]. Venire saluum *FZ*. Venere saluom *BD*[1]. Veneres aluom *C* lepide hercle ornata incedit *Lorenzius*. lepide hercle ornatus incedit *BCDFZ*. lepide hercle ornatas ducis *Ritschelius*. lepido hercle ornatu incedit *Camerarius*. lepido hercle ornatu incedis *Acidalius, ubi* cedis *Bothius*. lepide hercle ornatae incedunt *Hauptius Opusc. III p. 400* 900. PAL. *praem. F* palestrio *BCDFZ* ac roteleuticũ *B*. acrote leuticum *C*. acro-

ACROTELEVTIVM

Quis hic amábost, 900
Qui tám pro nota nóminat me?

PERIPLECOMENVS

Hic nóster architéctust.

ACROTELEVTIVM

Salue, árchitecte.

PALAESTRIO

Sálua sis. sed díc mihi, ecquid híc te
Oneráuit praeceptís?

PERIPLECOMENVS

Probe meditátam utramque dúco.

PALAESTRIO

Audíre cupio quemádmodum: ne quíd peccetis, páueo.

PERIPLECOMENVS

Ad túa praecepta dé meo nil hís nouom adposíui. 905

ACROTELEVTIVM

Nempe lúdificari mílitem tuom erúm uis?

PALAESTRIO

Exlocúta's.

---

tae leuticum *D.* acrotelautium *F.* acrotelãtiũ *Z* ACR.] A *C.* A cum *spat. vacuo D. spat. B* quis hic amabo est *Camerarius.* qui sic ambo ẽ *BCD.* quis hic homo est *FZ* 901. Quid *B* nota nominat me. PE. hic *Guyetus.* notã mittat notã PE. hic *B.* notam minat notã PE. e hic *C.* notam minat notã ꝑe ęhic *D.* nota nominat. PER. hic *FZ.* nota me nominat. PE. hic *Pylades* architectu st *B.* arcitectust *CD*³. arciteciust *D*¹. architectus est *FZ* 902. arcitecte *CD* salua sis sed *D*³*FZ.* salua si sis et *B.* Saluasissiet *C.* Saluas issiet *D*¹ ecquid *FZ.* hęc quit *CD*¹. hęcquid *D*². ęcquid *D*³. haec quid *B* 903. praeceptis/// PE probe *D* utanque *F* ducam *B: qua scriptura abutitur Bergkius Opusc. I p. 117* 904. nequit *BCD*¹*: corr. D*² paueo *FZ.* paueuo *CD*¹. pauebo *D*² *et D*³. paceno *B* 905. Ad *D*³, *Acidalius.* At *BCD*¹*FZ* demeo *B* nil his nouom adposiui *Spengelius T. Macc. Pl. p. 74 post Bothium.* nihil his nomouat posui *CD*¹. nihil his nouom at posui *D*² (apposui *D*³). nihil his posui *B.* nihil his nouum apposui *FZ et, nisi quod* apposiui, *Camerarius.* nihil his nouum ipse apposui *Pylades.* nihil ipse nouum apposiui *Acidalius.* nouum nihil apposiui *Guyetus.* nihil nouom adposiui *Ritschelius* 906. tuum *BCDFZ* exlocuta st *B.* exlocatust *D.* exlocuta est *C.* exlocuta es *FZ.*

ACROTELEVTIVM

Lepide ét sapienter, cómmode et facéte res parátast.

PALAESTRIO

Atque húius uxorem ésse te uolo ádsimulare.

ACROTELEVTIVM

Fíet.

PALAESTRIO

Quasi míliti animum adiéceris, simuláre.

ACROTELEVTIVM

Sic futúrumst.

PALAESTRIO

Quasique éa res per me intérpretem et tuam áncillam adcurétur. 910

ACROTELEVTIVM

Bonus uátes poteras ésse: nam quae súnt futura, dícis.

PALAESTRIO

Quasique ánulum hunc ancíllula tua abs té detulerit ád me,

---

elocuta es *Camerarius.* rem locuta es *Acidalius* 907. AC. *om. BCD* facite *BCD* parata est *Camerarius.* paratae *D, Scutarius.* parate *BCFZ.* parata *Olsenus p. 28* 908. *Ante h. v. aliquid periisse putat Lorenzius* huis CD^1: *corr.* D^3. *cf. Luchsius Studemundi Stud. vol. I p. 344* esse te uolo *Camerarius.* tu uolo BCD^1. te uolo D^1FZ te uolo esse *Ritschelius* assimulare *Pylades.* adsimulari *BCDF.* assimulari *Z* tu uolo ted adsimulassis *Ribbeckius: cf. Mus. Rh. vol. 29 (a. 1874) p. 17* AC. *om. BCD* fiet *Beroaldus, Acidalius.* fiat *libri* 909. PA. *om. B* adieris *CD* simulare simulare *C.* simulabis *Ribbeckius* AC. *om. BCDFZ: add. Camerarius* futurum est *BCD.* futurum *FZ* 910. PA. *om. BCDFZ: add. Camerarius* Quasique ea res *Ritschelius.* Quasiquae aeres aest *C.* Quasi que res ē *B.* Quasiqueheresaest *D.* Quasi hec res *F.* Quasi quę hęc *Z.* Quasique haec res *Gruterus.* Quasique res *Bentleius* interpetē *CD* ancillam adcuretur *cum Lindemanno Ritschelius.* ancillam eieceretur *B.* ancilla ceretur *CD.* ancillam curetur *FZ.* ancillam geratur *Camerarius.* ancillam ei coeretur *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 17.* ancillam coeretur *Hauptius Opusc. vol. III p. 374.* ancillam ei feratur *Bugge Op. ad Madv. p. 167* 911. uatis BCD^1: *corr.* D^2 poteris *C* nam *Camerarius.* num *libri* qui *BCD* dicis] uides *FZ* 912. Quasique *CDZ* ancillulā tuā *BD.* ancillam tuā *C* abste *B* detulerit ad me D^3Z. detulerit aome D^1. detulerit ame *BC.* ad me detulerit *F.* '*fortasse fuit* tulerit ad me' *Ritschelius*

Quem ego míliti porró darem tuis uérbis.

ACROTELEVTIVM

Véra dicis.

PERIPLECOMENVS

Quid istís nunc memoratís opust, quae cómmeminere?

ACROTELEVTIVM

Méliust.

Nam, mí patrone, hoc cógitato: ubi próbus est architéctus, 915
Bene líneatam sí semel carínam conlocáuit,
Facile ésse nauem fácere, ubi * * * * * * *
Nunc haéc carina sátis probe fundáta et bene statútast:
Adsúnt fabri quoque árchitecti ad eám rem haud inperíti.

---

913. Quem ego militi porro *Brixius.* Quarẽ ego militi *B.* Quem ego militi *CDFZ.* Quem porro ego militi *Reizius, Ritschelius.* Quem darem ego porro militi *Kiessling Anal. Pl. p. 10.* Quem rursum ego militi *Bothius* 914. PE. *B.* PA. CD^2FZ. *om.* D^1 opus est *BCDFZ* que *BCD. om. FZ* comminere *B* melius est *B. om. FZ* 915. hoc *ex* huc *D* architectus *ex* architectest *D* 916. Sene *C* lineatam *Camerarius.* liniatam *libri* collocauit *F* 917. esse] est *F* *De* naui *mira narrat Lipsius Epist. quaest. V 3* ubi * * * * * * * *Ritschelius.* ubi fundata constituta st *BDZ et, nisi quod* est, *F.* ubi fundamenta cstituta st *C: quae 'irrepsisse e proximo v. apertum est' Ritschelius.* ubi fundata et constituta est *Camerarius.* ubi fundamenta constant *Forchhammerus teste Ussingio IV 2 p. V.* fabri operi adsunt periti *supplet Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 18,* fabri et materies adsunt *Luchsius teste Brixio*[2], probi fabri non desunt *vel* fabri adiuuant periti *Brixius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 770* 918. *om. Z* haec *Camerarius.* hic *BCDF* probe fundata et bene statuta est *Acidalius.* profundata bene et statutast *BCD.* profundata est et statuta est *F.* pro re fundata et bene statuta est *Bothius* 919. PA. *praemittunt FZ* Adsunt *(d ex t corr.) B.* Atsunt CD^1. Assunt D^3. At sunt *FZ* fabri quoque architecti ad eam rem haud inperiti *scripsi.* fabri *(ita* D^3. eabri CD^1. muliebria *B.* ebri *F.* ebrii *Z)* architectique *(ita B.* archi ectique *C.* archiecti que *D.* architecti que *F.* architecti que *Z)* ate amant *(ita B.* ate amea ut *C.* ate ama ut *D.* a te amant ut *F.* te amat ut *Z)* inperiti *(ita BC.* imperiti *DFZ)* *BCDFZ.* fabri architectonesque ad eam rem haut imperiti *Ritschelius post Weisium.* fabri architectique eam quidem ad rem haud imperiti *Pylades.* fabri architectique a me, a te, haud imperiti *Gruterus.* fabri architectonesque a me, a te haud imperiti *Reizius apud Hermannum Elem. d. m. p. 155 et in Iahnii Annal. n. phil. vol. 35 p. 194.* fabri architectique a te, a med haud imperiti *Bothius.* fabri architectoni probo ad eam haud inperiti *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 18.* fabri architecti ego, tu atque haec haud inperiti *Brixius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870)*

Si nón [illegible]s materiárius remorátur, quod opust quí det, 920
Noui íni[illegible]lem nostri íngeni, cito erít parata náuis.

PALAESTRIO

Nempe tú nouisti mílitem, meum erúm?

ACROTELEVTIVM

Rogare mírumst.
[illegible]puli ódium quidni nóuerim, magnídicum, cincinnátum,
[illegible]echum únguentatum?

PALAESTRIO

Núm[illegible]le te nam nóuit?

ACROTE[illegible]VTIVM

Numquam uídit:
Qui nóuerit me quís ego sim?

PALAESTRIO

Nimis lépide fabuláre: 925
Eo pótuit hercle lépidius [illegible]ri.

AC[illegible]VTIVM

Potine ut hóminem
Mihi dés, quiescas cétera? ni lúdificata lépide

---

927. 928. *Nonius p. 476, 29:* Ludificata ero hominem pro ⟨ludificauero: Plautus Milite: 'ni⟩ ludificata...inponito': *lac.*

---

p. 770. fabri architecto quae faciant h. i. *Ussingius.* architectonesque *etiam Bentleius* 920. AC *praemittunt FZ* non] nō nō *Z* materarius *BCD* quod opust *Lambinus.* quod opus *BCD.* ad opus *FZ* qui det] quidem *FZ* 921. ingeni *BCD.* ingenii *FZ* 922. Nempetunouisti D^1: *corr.* D^3 ACR.] A *CD constanter* mirū st *B.* mirus *CDZ.* minus *F.* *mirus Gulielmius c. 3* 923. Popli *Bothius* quid ni nouerim *FZ.* quinni nouerit *C.* quinni nouerat *D.* qum nouerint *B* magnidicum *B.* magni dicunt *CD.* magnum dicunt *FZ* cincinatum *Z* 924. Menechmum guentatum *B.* Moec humun guentatum *C.* Mechum ūguētatum *Z* ille te nam *Bothius.* illa et aenam *C.* illa etęnam *D.* illa eam *B.* ille etiam *FZ.* ille etiam te *Beroaldus* 925. sim *C.* sum *BDFZ* 926. potuit hercle lepidius nil *scripsi Ind. Ien. a. 1890/91 p. 4.* potinerim lepidius pol *BCD.* poterit uerum lepidius pol *FZ: ubi* potuerit *cum Lindemanno Ritschelius,* potis est rem *Bothius,* potuerit *Ca rius,* pol potuerit lepidius res *transponit Brixius,* potis erit rem le pol *Ribbeck: s* 927. 928. Mihides *B* cętera *Z* ludificata l

Ero, cúlpam omnem in me inpónito.

PALAESTRIO

Age ígitur intro abíte:
Insístite hoc negótium sapiénter.

ACROTELEVTIVM

Alia cúra.

PALAESTRIO

Age, Périplecomene, has núnciam duc íntro. ego ad forum
íllum 930
Conuéniam atque illi hunc ánulum dabo, átque praedicábo
A túa esse uxore míhi datum, eamque íllum deperíre.
Hanc ád nos, quom extemplo á foro ueniémus, mittitóte,

---

supplevit Lipsius Ant. lect. IV 20, qui etiam hominem *delet e v. 926, ut videtur, adsumptum. cf. Caesar p. 29. 46. 81*

|| Ero culpam *BC.* ludificata lepide || Peulpam *D.* ludificata lepide || Per culpam *Z.* ludificata lepide || Culpam *F.* ludificata lepide ero culpam *Nonius.* ludificata ero hominem, Culpam *Ritschelius ex lemmate Nonii.* ludificata ero lepide, Culpam *Brixius*[1]. ludificaro lepide || Culpam *Ribbeckius. libros tutatur Bergkius Opusc. vol. I p. 674* in me *(*inme *B) BCDFZ, Nonius.* in med *Ritschelius. cf. Nov. exc. p. 41* inponito *BCD*[3]. inpunito *D*[1]. inponit *Nonii C.* inponi *Nonii Bamb.* impingito *FZ.* inponitod *Ritschelius l. s. s. p. 102* age igitur *CDFZ.* agite *B.* agite igitur *Gruterus* 929. negocium *FZ* AC. *om. CD s. spatio* 930. PA. *om. DFZ* Periplectomene, has nunc iam duc *Camerarius.* peri plecto menae as nuntiam duc *C.* peri plecto moeneas nunc iam duc *D*[1] *(*periplectomoenehas *D*[3]*).* periplectomene adnuntiā duc *B.* periplectomene has nunc duc *F.* periplectomene has duc nunc *Z* egom *CD* ad forum *(*adforum *B)* illum *BCDFZ.* apud forum illum *Abraham l. s. s. p. 207 sq.* eo ad forum, illum *Ritschelius* 931. illi hunc *CDFZ.* illi hoc *B.* hunc ei *Ritschelius* atquē *B.* atquaem *CD.* atque eum *Brixius in append.* 932. A tua esse uxore mihi datum *Ritschelius.* A tua uxore *(*At tua uxore *B.* Attu auxorē *D.* Attua uxore *C)* mihi datum esset *B CD.* A tua uxore mihi datum esse *(*esse *om. Z) FZ.* A tua uxore esse mihi datum *Bothius.* A tuad uxore mihi datum esse *Buechelerus de decl.*[2] *p. 97, Ritschelius Nov. exc. p. 68.* A tua eum uxore mihi datum esse *Muellerus 'Nachtr.' p. 111 coll. Pros. p. 16. 703 duce Hermanno in Iahnii Ann. nov. phil. vol. 35 p. 194.* A tua uoxore mihi datum esse *Kochius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 286. cf. Lachmannus in Lucr. p. 200* eamque *FZ.* eamquam *BCD* 933. Hanc ad nos *FZ.* Hoc ad nos *D*[1]. Hoc ad nos *D*[3]. Hec adnos *B.* Haoit nos *C* cum *Camerarius.* quam *BCDFZ* aforo *B* mittitote *Bothius.* mittito *BCDFZ.* mittito tu *Pylades*

Quasi clánculum ad eum míssa sit.

PERIPLECOMENVS

Faciémus: alia cúra.

PALAESTRIO

Vos módo curate: ego illúm probe iam onerátum huc acciébo. 935

PERIPLECOMENVS

Bene ámbula, bene rém geras. egone hóc si efficiam pláne,
Vt cóncubinam mílitis meus hóspes habeat hódie
Atque híne Athenas áuehat: si hodie húnc dolum dolámus,
Quid tíbi ego mittam múneris?

ACROTELEVTIVM

* * * * * * *

* * * * * * * * * * * * dat nunc eápse mulier óperam. 940

---

934. danculum *D*. danclum *C* ad eum missa *Pylades*. admissa *BCDFZ*. ad me missa *Camerarius*. '*licet etiam* ad illum missa' *Ritschelius* 935. curato *Z* oneratum huc acciebo *Z, Lindemannus, Bothius, Bentleius*. oneratur hunc acibo *B*. oneratur hunc aciebo *CD*. oneratum huc aciebo *F*. oneratum runcinabo *Ritschelius*. oneratum ductitabo *Ribbeckius*. oneratum hunc asciabo *Bergkius Opusc. vol. I p. 674* (illum *delens*). oneratum hic asciabo *Umpfenbachius teste Lorenzio Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 424*. oneratum huc arcessibo *Ussingius* 936. PE *BDFZ*. PA *C* geras *Seyffertus*. gerat *BCD*. gere. at *FZ, codd. Lambini, Ritschelius* egone *B, Camerarius, Minton Warren 'on the enclitic NE' p. 3*. ego nec *CD*. ego *FZ, codd. Lambini* at ego hoc si efficiam plane *Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 399*. at ego hoc nunc si efficiam plane *Muellerus 'Nachtr.' p. 82*. at ego nunc si efficiam hoc plane *cum Bothio Ritschelius*. at ego hoc si ecficiam optatum *Ussingius* plane *ferri posse negans* si *om. FZ* 937. concubina *BCD*[1]*: corr. D*[2] militis *om. B* hospis *BCD* 938. auehat *Dousa*. habeat *BCD*[1]. abeat *D*[3]*FZ* si hodie hunc *Gruterus*. hodie hunc *BCDFZ*. hodie hunc si *Camerarius* 939. 940. *Duo hemistichia intercidisse censet Ritschelius velut talia:* Quid tibi ego mittam muneris? AC. Non edepol munus curo: Sed si adiutabilem illa⟩ dat nunc ab se mulier operam —. '*audaculus enim sit, qui uno versu comprehensam sententiam hoc exemplo conformet:* Aliquid tibi mittam muneris. AC. si ab se dat mulier operam —.' *ceterum* Quit *CD* mittam] mitã *D*[3]. mita *CD*[1] muneris? A. *D*[3]. muneresia *D*[1] *Post* muneris? *interrogantem faciunt vulgo Acroteleutium:* datne ab se mulier operam? *atque ita CD, nisi quod* ab si *CD*[1], aliis *D*[3], *in C autem* dat *ex* dais *correctum est*. dat neabsimulier operam *B*. desne alie mulieri operam *F et (nisi quod* alię*) Z cum 'Vaticanis' Lipsii Ant. lect. IV 20: ubi* dat nunc *pro* datne *Ritschelius*, ab se *def. Herman-*

PERIPLECOMENVS

Lepidíssume et compsíssume confído confutúrum.

ACROTELEVTIVM

Vbi fácta erit conlátio nostrárum malitiárum,
Haud uéreor, ne nos súbdola perfídia peruincámur.

PERIPLECOMENVS

Abeámus ergo intro, haéc uti meditémur cogitáte,
Vt ádcurate et cómmode hoc quod agúndumst exsequámur: 945
Ne quíd, ubi miles uénerit, titubétur.

ACROTELEVTIVM

Tu moráre.

---

941. Compsissime *hinc excerpsit gloss. Plaut.: cf. Ritschelius Opusc. vol. II p. 256, Hertzius ad Prisc. Gr. lat. III p. 59* 944. *Huc fortasse spectare Pauli glossam p. 61, 9 (*Cogitatim aduerbialiter pro cogitate*) coniecit Reitzensteinius 'Verr. Forsch.' p. 59*

---

nus in Iahnii annal. nov. phil. vol. 35 p. 195, eapse *Acidalius, Kampmannus de AB p. 30, Ritschelius Nov. exc. p. 52, recte, ut videtur: cf. Ribbeckius trag. fragm.*[2] *coroll. p. 39, Niemoellerus l. s. s. p. 18.* dat eam ab se m. o. *Verrallius teste Tyrrellio praef.* 941. PE, *quod praemittunt BCDFZ, del. Ritschelius integrum v. Acroteleutio continuans et apodosim faciens* Lepidissume et compsissume *Hertzius ad Prisc. Gr. lat. III p. 59.* Lepidi sum et cõmissũ *B.* Lepidi sum et comisum& *C.* Lepide sumit & comi sum& *D.* Lepidi sunt et comi sunt *F.* Lepide sunt et comes sunt *Z.* comsissime *vel similiter glossarii Pl. codices.* Lepidissime et comissime *Gruterus.* Lepidissimam et comissimam *Acidalius.* Lepidissume et comptissume *Ritschelius: cf. tamen idem Opusc. vol. II p. 256 et Loewius Gl. N. p. 147* confido *Ritschelius.* A: Confido *BCDFZ.* ac confido *(profectus a Pyladis scriptura* AC at confido*) Acidalius, continuans Periplecomeno* confuturum *Camerarius.* cum futurum *B.* cumfuturum *CD.* iam futurum *FZ* *De v. 942 sq. cf. ad v. 895* 942. ACR. *Ribbeckius. om BCDFZ, Ritschelius* malitiarum *Z.* militiarum *BCDF* 943. Haud D^3FZ. Aut BCD^1 944. PE *om. FZ.* PA. *Ribbeckius* Abeamus *Camerarius.* Habemus *BCD.* Abimus *FZ* hec *BF* meditemur. PH. cogitate *FZ. cf. testimonium* 945. 946. *Hoc ordine Gulielmius: inverso BCDFZ* 945. Vt] PE. Vt *CD* accurrate *BCD* huc *BCD* agendũest *(*ũest *ex* ũst*) C.* agendũ *B.* agendum est *DFZ* exsequamur *BCD.* sequamur *FZ* 946. Nequid *B.* Nequid *C.* Numquid *D* miles *C* titubatur D^1: *corr.* D^2 tum orare *D.* tu morarẽ *C*

ACTVS IV

PYRGOPOLINICES. PALAESTRIO

PYRGOPOLINICES

Vólup est, quod agas, si íd procedit lépide atque ex sententia.
Nam égo hodie ad Seleúcum regem mísi parasitúm meum
Vt latrones quós conduxi hinc ád Seleucum dúceret:
Qui éius regnum tútarentur, míhi dum fieret ótium.

PALAESTRIO

Quín tu tuam rem cúra potius quám Seleuci, quaé tibi
Cóndicio noua et lúculenta fértur per me intérpretem.

952. *Servius Danielis in Verg. Aen. IV 608:* ueteres enim interpretem conscium et auctorem dicebant: Plautus in Milite: 'quae mihi condicio noua et luculenta offertur per te intérpretem'

Act. IV scaen. 1 PIRGOPOLINICIS MILES PALESTRIO SERVVS *B. om. CD*[1]. PIRGO PAL. *D*[2]. Pyrgopolinices. Palestrio *FZ, nisi quod* Pyrgopolynices *Z* 947. PI. *praem. B,* PV *C: idemque in reliqua scaena pro* PY. *frequentat: 'quod spectat ad veterem scripturam* Purgopolinices'. *in B solet esse* PI., *in F* Pirg., *in D* PY. *vel* PYR. *vel* PYRG Volup est *CDZ.* Volupe est *F.* Voluptas est *B* agam *FZ* siit *C et D ex ras.* sunt, *ut vid., D ante ras.* atque ex *Ritschelius.* at *ex* ac *D.* at *BC.* ex *FZ.* et ex *Gruterus* 948. PY. *praem. D* hodi *CD*[1]: *corr. D*[3] seleuticum *B* 949. atse leucum *C.* ad seleuticum *B* duceret *D*[3]*FZ.* ducere *BCD*[1] 950. Qui *D*[3] *FZ.* Que *BD*[1]. Quæ *C.* Quei *Bergkius Opusc. vol. I p. 674* regnum *om. B* ocium *FZ* 951. tu tuam *D*[3]*FZ.* tuta uam *CD*[1]. tuam *B* seleuci: quę *Z.* seleuci que *F.* seleuciq' *D*[1]. seleuticique *C.* seleuci q̃ *D*[3]. seleutiq' *B.* Seleuci, quae *Brixius.* Seleuci. quae *Ritschelius* 952. Conditio *BDFZ.* Condicio *C* noua et luc. *Spengelius T. Macc. Pl. p. 99.* noua *Bothius, Ritschelius* intĕ *B.* interprætem *C.* intĕ praetĕ *D* *Cf. testimonium*

PYRGOPOLINICES

Ímmo omnis res pósteriores póno atque operam dó tibi.
Lóquere: auris meás profecto dédo in dicionem tuam.

PALAESTRIO

Círcumspicedum, né quis nostro hic aúceps sermoní siet: 955
Nam hóc negoti clándestino ut ágerem mandatúmst mihi.

PYRGOPOLINICES

Némo adest.

PALAESTRIO

Hunc árrabonem amóris primum a me áccipe.

PYRGOPOLINICES

Quíd hic? undest?

PALAESTRIO

A lúculentast ác festiua fémina,
Quaé te amat tuamque éxpetessit púlcram pulcritúdinem.
Eíus hunc mi anulum ád te ancilla pórro ut deferrém dedit. 960

PYRGOPOLINICES

Quíd ea? ingenuan án festuca fácta e serua líberast?

---

953. omnis *CDFZ*. om̃s *B* posterioris *C*. posteriores *D* 954. auris *BDFZ*. duris *C* dido (d *prior ex* t *B*) *BCD*[1]: *corr. D*[2] inditionem *BC*. in ditionem *FZ*. indicionem *D* 955. Circumspicedum *Guyetus*. Circumspicito dum *FZ*. Circum spicito cum *BCD* nequis *BC*. nequi *Bentleius* siet *FZ*. sit *BCD* 956. negotii *BCD*. negocii *FZ* clandestino ut agere *B*. dandestino ut agere *CD*[1]: *ubi* clandestino *D*[2] *et* agerem *D*[3] mandatumst *Camerarius*. mandatũs *D*[3]. mandatus *BCD*[1]. mandatur *FZ* 957. PYR.] PA. *eras. in D. om. B* at est *CD*[1]. ad est *D*[2]. adē *B* PA.] *om. BCD s. spat.* arra bonem *C*. arabonem *BZ* moris *BCD* ame accepi *BD*. âccepi âme *C* 958. PYR.] *om. CD*[1]: *add. D*[2] *erasa alia nota* hic] id *Ritschelius* est *BCDFZ* PA. *sup. scr. B*. PV *CD*[1]: *corr. D*[2] A luculentast ac *Reinh. Klotzius Nov. ann. vol. 79 (a. 1859) p. 707*. A luculenta atque (ac *F*) *CDFZ*. luculenta atque *B*. A luculenta atque a *cum Acidalio Ritschelius* festina foemina *Z* 959. Que *BF* amat tuamque *Pius*. amat cumque *B*. amat tumque *D*. amatum que *C*. amat tumque *Z*. amat tum quasi *F* expetessit *Ritschelius*. expetisset *BCD*. expetiscit *FZ*. expetissit *Pius* pulcram pulcritudinem *C*. pulcram pulchritudinem *D*. pulchram pulchritudinem *BFZ* 960. Eius *D*[3]. Eis *C*. Eis *D*[1], *Ribbeckius*. *cf. Luchsius Studemundi Stud. vol. 1 p. 344* hunc *Acidalius*. nunc *BCDFZ*, *Ritschelius*. *cf. Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 6 (a. 1865) p. 12* mihi *BCDFZ* anulũ (n *ex* corr.) *D* adte *B*. atte *CD* ancilla ad te *Acidalius, non male* deferret *BCD* 961. PY. *om. C* Quid ea? *Seyffertus Stud. Pl. p. 18*. Quid? ea *Ritschelius cum aliis*. Quid-

PALAESTRIO

Váh: egone ut ad te ab líbertina esse aúderem internú
tius, 962. 96
Qui íngenuis satis résponsare néqueas, quae cupiúnt tui?

PYRGOPOLINICES

Núptanest an uídua?

PALAESTRIO

Et nupta et uídua.

PYRGOPOLINICES

Quo pactó potis 9
Núpta et uidua esse éadem?

PALAESTRIO

Q adulescens nuptast cúm ser

PYRGOPOLINICES

Eúgae.

PALAESTRIO

Lepida et líberali fórmast.

---

ea *C*. Quid ea *BDFZ*. Quid ean *Taubmannianae* ingenuan *Acidalius*. ingenua *libri* an] ac *BC*. hac *D* e serua *Dousa fil.* seruare *BCD*. serua an *FZ* liberast *CD*. libera ast *B*. libera est *FZ*

962. 963. Vah *extra versum posuit cum Bothio Ritschelius. cf. Richterus Studemundi Stud. vol. 1 p. 641* Wah *B*. Va *CD*[1]*: corr. D*[2] negome *C* ad te *FZ*. abste *BCD*[1]. adste *D*[2] ablibertina *B* audere *BCD*[1]*: corr. D*[2]. audeam *Luchsius Acta Erl. II p. 358* inter nuntius *B*. internuncius *DZ* 964. Quin genus *C*. Quin ingenuis *F* satis] factis *FZ* responsare *Gruterus*. responsaret *CD FZ*. responderet *B*. respondere *Camerarius* nequeas, quae cupiunt tui *Scioppius*. neq' asq' cupit uti *CD*. nequeas capiti uti *B* uel nequeas que cupit uti *F*. req' ab se cupit uti *Z*. nequeas cupidis tui *Camerarius*. nequeas, cupienti tui *Redslobius Symb. crit. p. 1*

965. PYR.] A *CD* Nuptanest an uidua *Ritschelius*. Nuptanistanuida *C*. Nupt nistan uida *D*[1]*: ubi* uidua *D*[2], Nuptanst an uidua *D*[3] *corr., ut Parcus*. Nuptanist uidua *B*. Nupta ista an uidua *FZ* Nuptan ista an uidua *Bergkius Op. I p. 674* PA. *sup. scr. sine sp. B*. PV. *CD*[1]*: corr. D*[2] uiduast *Ritschelius. at cf. Brixius Emend. Pl. (Hirschb. 1854) p. 6 sq.* PYR.] PV. *CD* quo *FZ*. quid *ras. B: item CD*[1]. qui *B ex ras. et D*[3]. Quid *servat Ribbeckius* 966. Nupta et uidua *Ritschelius ex B*. Vidua et nupta *CDFZ* eadem *FZ: itemque ex* asdem *D*. adem *C*. idem *B* quia *D*[3], *Camerarius*. qui *BCD*[1]. que *Z*. que *F* nupta est *Camerarius*. nupta *CD*[1]. nupta sit *D*[3]*FZ*. nupta *B*. *cf. Olsenus p. 101* 967. Euge (*et etiam CDFZ) superioribus addit B* Lepide *B* liberari *D*[1]*: corr. D*[3] formast *CDF*. forma è *BZ*

PYRGOPOLINICES

Caue mendácium.

PALAESTRIO

Ád tuam formam illa úna dignast.

PYRGOPOLINICES

Hércle pulcram praédicas.

Séd quis east?

PALAESTRIO

Senis húius uxor Périplecomeni e próxumo.
Éa demoritur te átque ab illo cúpit abire: odít senem. 970
Núnc te orare atque óbsecrare iússit, ut eam cópiam
Síbi potestatémque facias.

PYRGOPOLINICES

Cúpio hercle equidem, si ílla uolt.

PALAESTRIO

Quaé cupit?

PYRGOPOLINICES

Quid illá faciemus cóncubina quaé domist?

---

mendatium *CD*. m̃daciũ *B* *Orationem interruptam esse vult Spengelius T. Macc. Plautus p. 46* 968. At *BC* dignast *CDF*. digna è *BZ* pulcram *Pius*. pulcrum *C*. pulchrum *BDFZ* 969. 970. ea est *CDFZ*. hęc st *B* Periplecomeni e proxumo. ‖ Ea *Bachius de demonstr. pron. p. 53*. periplectom̃si PI. proxumo ‖ PA. Ea *B*. periplectomensi PV proxumo ‖ PA. Ea *C*. peri plectom̃esi PY. proxumo ‖ PA. Ea D^1. perippomeñ. Pirg proxumo? ‖ PAL. Ea *F*. periplectomenis. Py. proxumo. ‖ Pal. Ea D^3Z. Periplectomeni. PY. in proximo? ‖ PA. Ea *Camerarius*. Periplectomeni in proximo. ‖ Ea *Dousa fil*. Periplecomeni in proxumost. ‖ Ea *Ritschelius*. Periplecomenist. PY. Proxuma? ‖ PA. Ea: *Ribbeckius* dem oritur *BCD* (Eadem *iungenta*) adque *B* ab illo cupit *Bothius, Bentleius*. abilo cipit CD^1. ab illo cipit D^3. ab illo incipit *B*. ab illo cepit *F*. ab illo coepit *Z*. ab illo hinc cupit *Acidalius*. ad te illim cupit *Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 399* abire] obire '*alibi legi*' *ait Pius* 971. obsettare *C* ut eam cupiam *B*. ut eam capiam *CD*. ut tui copiam *FZ, Ritschelius* 972. potestatemque (*vel* quæ) *CD* fatia *D* PYR. D^2. PV CD^1 uult *BCDFZ* 973. Quae cupit *CZ, Brixius*. Quae cupit *BDF*. Quin cupit *Guyetus*. Quaene cupit? *Acidalius*. Quaen capiat? *Ritschelius* illã *B* concubinam *BCD* quae do mist D^2: *corr.* D^3. quę domi est *Z et, nisi quod* que, *F*. quando mist CD^1. quando misit *B* *Ceterum a verbo* Quid *ad* modo *v. 984 omnia retrac-*

PALAESTRIO

Quín tu llam iube ábs te abire quó lubet: sicút soror
Eíus huc gemina uénit Ephesum et máter accersúntq
eam. 9

PYRGOPOLINICES

Ého tu, an uenit Éphesum mater éius?

PALAESTRIO

Aiunt quí sciunt.

PYRGOPOLINICES

Hércle occasiónem lepidam, ut múlierem extrudám foras.

PALAESTRIO

Ímmo uin tu lépide facere?

PYRGOPOLINICES

Lóquere et consiliúm cedo.

PALAESTRIO

Vín tu illam actutum ámouere, abs te út abeat per grátiam?

PYRGOPOLINICES

Cúpio.

---

tatori tribuit F. Schmidt 'Untersuchungen' p. 323 sqq. cf. Ribbeckius 'Alazon' p. 66 974. abste *B* quo lubet D^3FZ. quod iubet BCD^1. quod lubet D^2, *Ribbeckius* sicunt *C: 'corruptum fortasse e* siquidem' *iudice Ritschelio.* scin ut *vel* scin tu *Bergkius Opusc. vol. I p. 674* 975. huc gemina *Gruterus.* uggeminam *B.* ugge minam *C.* ungge minam *D.* gemina *FZ* uenit ephesum *FZ.* uenite ephesum *BD.* uenite ephesum *C.* aduenit Ephesum *Brixius* et *om. C* accersunt que *BF.* accer sunt quæ *CD.* arcessuntque *Z* 976. Eho tu, an uenit *scripsi.* Eon tu aduenit *BC.* Eonti aduenit *D.* Ain tu aduenit *FZ, non male.* Eho tu, aduenitne *Ritschelius. cf. v. 975 et Richterus Studemundi Stud. vol. 1 p. 450 adn. 40* eius *FZ.* aeuius *BC.* aeui *D.* huius *Bothius* sciunt] siti unt *D* 977. occansionem *D* extrudam *Lambinus, Seyffertus Stud. Pl. p. 19, alii. cf. Langen 'Beitr.' p. 250 sqq.* excludam *libri, Ritschelius* 978. Immo *(alt. m e corr.) C* uintu *B* faceret. PI. loquerit et consilium *B. 'fortasse* eloquere *poeta dedit' Ritschelius* 979. PA. *om. C* Vin *(V in ras. ex Y, ut vid., C* actutum illam *C* abs te *Studemundus Vid.² p. 63.* a te *BCDFZ, Ritschelius* habeat *CD.* habes 980. Cupio tum *(*Cupiotum D^1*: sep.* D^2. C///upio *eras. c, ut vid*

PALAESTRIO

Tum te hoc fácere oportet. tíbi diuitiarum ádfatimst: 980

Iúbe sibi aurum atque órnamenta, quae ílli instruxti múlieri,
Dóno habere, abíre, auférre ea ábs te quo lubeát sibi.

PYRGOPOLINICES

Plácet ut dicis: séd ne et istam amíttam et haec mutét fidem,
Víde modo.

PALAESTRIO

Vah, délicatu's, quaé te tamquam oculós amet.

PYRGOPOLINICES

Vénus me amat.

PALAESTRIO

St táce, aperitur fóris. concede huc clánculum. 985

Haéc celox illíust, quae hinc egréditur, internúntia.

---

986. Haec celox *ex Plauto adfert Phocas (Gr. lat. V p. 421, 22)*

PA. te *BCD* adfatim st *B.* affatim est *CDFZ* 981. Iubi *B* sibi *BCD.* sis *FZ* que *D. om. B* instruxti *Camerarius.* instruxit *BCD.* instruxisti *FZ* 982. Donec *D.* Dones *FZ* abire, auferre ea abs te *scripsi.* auferet abs te *BCD.* auferre abs te *FZ.* auferreque abs te secum *Hermannus in Iahnii Ann. nov. philol. vol. 35 p. 192. haerebat iam Kampmannus de AB p. 8.* (Omnia dono habere) auferreque abs te *Ritschelius,* auferreque *cum Camerario ms. teste Grutero.* auferre abireque abs te *Bergkius teste Lorenzio.* auferre et abs te abire *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 18.* auferre, ut abeat abs te *Fridericus Schmidt 'Untersuchungen' p. 333* quo lubeat *'alibi legi' Pius ait.* quo iubeat *B.* quod iubeat *C.* quod lubeat *DFZ, Ribbeckius* 983. ///ut *C* sed ne et istam *Brixius, Ribbeckius (cf. Langenus 'Beitr.' p. 263).* sed ne istam *libri.* sed enim ne istam *cum Acidalio Ritschelius.* sed ne istanc *idem Acidalius.* sed nec istam *Kochius Mus. Rh. vol. 25 (a. 1870) p. 622.* sed ne istam a me *vel* sed ne hinc istam *Muellerus Pros. p. 602* et *om. B* hec *D* 984. Vido *B* delicatus *scribebatur ante Ritschelium. cf. Olsenus p. 31* que te tamquam *F.* quetę tanquam *D.* quae tę tanquam *C.* que etiam *B* amét *C.* meos *B* 985. St tace *Camerarius.* ast tace *CD.* ast tacet *B.* at tace *FZ.* St *sine* tace *Lindemannus, 'non male' iudice Ritschelio* aperitur foris *Reizius, Bentleius.* aperiuntur foris *CD.* aperiuntur fores *BFZ* hunc *B* danculum *CD* 986. Hec *BDF* cęlox *B* illiust *Ritschelius.* illius est *CFZ.* illius ē illius ę *D.* illius *B, Olsenus p. 11* que *BDF* hinc *Beroaldus, Scaliger, Guyetus, Bentleius in Heaut. II 3, 58.* hic *BCDFZ.* huc *Bothius* egredietur *B* int̃ nuntia *B.* internuncia *DZ*

PYRGOPOLINICES

ıx?

PALAESTRIO

Ancíllulast illíus quae egreditúr foras:
Qua um istunc áttulit quem tíbi dedi.

PYRGOPOLINICES

Edepol haéc quidem
Béllulast.

PALAESTRIO

Pithécium haec est praé illa et spinturnícium.
Víden tu illam oculis uénaturam fácere atque aucupium a
ribus? 99

MILPHIDIPPA. PYRGOI LINICES. PALAESTRIO

MILPHIDIPPA

Iámst ante aedis círcus ubi sunt lúdi faciundí mihi.

---

990. *Nonius p. 230, 8:* Ve tura feminini. Plautus in Milite glorioso: 'Viden...a

---

internuntia...egreditur *(v. 98* ? egreditur, internuntia *Seyffertus Stud. Pl. p. 12.* egredit untia *Ritschelius* 987. PYR. *om. BD¹: add. D²* Quae celox *Bothius.* Quae haec (Que hec *D)* celox *BD FZ, atque ita edidit Ritschelius* PA. *om. s. spat. BD* Ancilullast illius quae *Ritschelius in adn., Opusc. vol. II p. 685.* ancillula illius est quae (que *D. om. B)* hic *BDFZ.* ancillula illius est quae huc *Bothius.* ancillula illius est: hinc *Bentleius in Heaut. II 3, 58.* ancillula illius est quae hinc *Beroaldus, Scaliger, Guyetus, Ritschelius in ed.* foris *B* *Cf. de hoc v. ut de v. 986 Luchsius Studemundi Stud. vol. I p. 366. 367, Brandtius p. 15, Seyffertus Stud. Pl. p. 12, Langenus Pl. Stud. p. 53* 988. PA. *praem. D²* istuc *Z* dedit *B ante ras. cum CD.* dedi *ex ras. B* ędepol *C* haec (hęc *C)* quidem *BC.* equidem *DFZ* 989. Bellulast *CDF.* Belluas *B.* Bellula est *Z* Pithecium *Pius.* phitecium *BD.* phitęcium *C.* phiterium *FZ* hec *D* p̄illa *B* 990. Viden...oculis *in ras. B* oculis uenaturam *F, Nonius.* oculi suae naturam *B.* oculis ut naturam *CD.* oculis mature *Z*

Act. IV scaen. 2 MILPHIDIPPA ANCILLA. MILES IDEM SERVVS *B. om. CD¹.* MILFI PY PA *D².* Mildippa. Pyrgopolynices. Palestrio *F.* Milphidippa. Pyrgopolinyces. Palestrio *Z* 991. *In A dubia 1 ab initio apparuit* MIL *praem. B* MILPHIDIPPA *C.* MILPHI DIPPA PYRG. *margo D.* MI. *FZ* Iam est *FZ, unde Ritschelius: quod tutatur Brixius Nov ann. vol. 131 (a. 1885) p.* Tam est *BD.*]am est *C.* Hasce *Brixius in ed.* Est *Ussingius.*

Díssimulabo hos quási non uideam néque esse hic etiamdúm sciam.

PYRGOPOLINICES

Táce: subauscultémus, ecquid dé me fiat méntio.

MILPHIDIPPA

Númquis hic prope adest quí rem alienam pótius curet quám suam?
Qui aúcupet me quíd agam? qui de uésperi uiuát suo? 995
Eós nunc homines métuo ne obsint míhi, neue opstent úspiam,
Méa era, quoius própter amorem cór nunc miserae cóntremit, 996[b]
Dómo si ibit, clam ut húc transbitat, quae húius cupiens córporist,

---

Ribbeckius. lamne *Pylades* edis *CF* circus *BCD.* hircus *FZ et* '*Vaticanus*' *Lipsii Ant. lect. V 15.* circust *Brixius in ed.* ubi sunt ludi faciendi *Camerarius.* ubi sunt ludificandi *BCD (nisi quod* ubiẽ D^1, ubi ẽ D^3*).* ubi est ludificandus *FZ.* qui ê ludificandus *idem ille* '*Vaticanus*' *Lipsii* 992. *Nihil in A apparuit* Adsimulabo *Bothius* hos *e* uos *corr. B.* hoc *Guyetus, Gronoviana* etiam dum *B* 993. *Nihil apparuit in A* sub auscultemus *B* ecquid de me *Camerarius.* hęc quid deme *B.* ec qui de me *C.* ecqui de me *DZ, Ritschelius.* equidem me *F.* ecqua de me *Pius* 994. N *apparuit ab initio, etiam* Q *(*qui rem*) suo loco Loewio* Numquis hic prope adest *Reizius, Brixius.* Num quis nam hic prope adest *CDF et, (nisi quod* Nunc *pro* Num*) Z.* Num quisnã hic ꝓperat ê *B.* Numqui hic prope adest *('nisi qui* Numqui hic prope namst *maluerit') Ritschelius.* Numquis hic adest *Guyetus* 995. QUIAU *et* QUIDAGAM *A teste Loewio,* C*(vix* Q*)*U*******T**QUIDAGAM *teste Studemundo (cui spatium ad* IAUCUPE *litteras nimis angustum videtur)* me quid agam, qui de *Camerarius.* me quid aquã quidẽ *B.* me quitaquãquidẽ *C.* me quitãquã quidem *D.* me quique quidem *F.* quique quidẽ *Z.* me quid agam neque de *Ussingius* uiuat] iu iat *B* 996[a]. EOS(NU)NCHOMINES *A teste Loewio: quibus addit* **T *(dubiam) et in fine* A *vel* ã *Studemundus* homines *C* ne obsint mihi *Ritschelius, Guyetus.* mihi ne obsint *BCDFZ* obstent *FZ.* obtet *CD.* opte *B* 996[b]. *V. huc inseruit Seyffertus Apogr. p. XXVIII, quem in solius A margine superiore man. coaeva scripsit: cuius has elicuit Studemundus reliquias:* AMEACUIUSPROPTERAMOREMCORNUNCMISERCO *(vel* S *pro* CO *in fine, vel* ECO *vel simile quidlibet: initio potest* ER *ante* AM *exstitisse) A:* ASTEACUIUSPOTEIRAM, *dein* ORNUNCM *Loewius legerat: quae uti factum est conformavi* 997. D *legit Loewius,* D*M *et suo loco* AN *et in proximo v.* COR *incerta omnia lectione Studemundus* Domo si ibit, clam ut huc transbitat, quae *scripsi dubitanter.* Domosibit ac dum huc transiuit adq; *(*atq*' D) BD.* Domus ibit ac dum huc transiuit atque *C.* Domo si ibit ac dum huc transiuit atque *FZ.* Domina si clam domo huc trans-

Quae ámat hunc hominem nímium lepidum et nímia pulcritúdine,
Mílitem Pyrgópolinicem.

PYRGOPOLINICES

Sátin haec quoque me déperit?
Meám laudat speciem.

PALAESTRIO

Édepol huius sérmo haud cinerem quaéritat. 1000

PYRGOPOLINICES

Quo árgumento?

PALAESTRIO

Quía enim loquitur laúte et minume sórdide.
(Quídquid istaec dé te loquitur, níhil attrectat sórdidi.)

---

ibit, quae *Ritschelius ('nisi* Domina si domo *vel* Domina domo si clam huc *praetuleris')*, transibit quae *cum Camerario.* Domina si domo huc transibit, quae *Acidalius.* Domo si illaec calim huc transibit, quae *Lindemannus.* Domo si transibit clam domina huc, quae *Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' 1869 p. 331.* Domina domo si clam huc transibit, quae *Fleckeisenus. cf. idem Philol. vol. 2 (a. 1847) p. 89.* Domo si si clanculum huc transibit, quae *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 64.* Domo silenta dum huc transibit, quae *Ribbeckius.* Domo si ibit ac dum huc transbitet, quae *Seyffertus Philol. vol. 25 (a. 1867) p. 440.* Domo si bitat, dum huc transbitat, quae *Leo Mus. Rhen. vol. 38 (a. 1883) p. 24.* Domo sua hac quin huc transbitat quae *Luchsius Hermae vol. 13 (a. 1880) p. 502.* Domina ubi actutum huc transibit, quae *Hauptius Opusc. III p. 374.* Domo sua hac dum era huc transibit, quae *Brixius duce Niemeyero.* Dum sibi iaculum huc transmittat, quae *Ussingius, ut alios mittam* corpori st *B.* corporis est *CD FZ* 998. QUAE *teste Loewio A,* QUAEAM *teste Studemundo* Que *D* Quae amat hunc hominem nimis lepidum *Reizius* nimilepidum *ante corr. D* nimiam *B* pulchritudine *CDFZ.* pulchritudinem *B* 999. MILITEM *apparuerunt in A* Pilitem *B* pirgo polinicem *BDF.* pyrgopolynicem *Z* hoc *B.* hec *DF* deperii *B* 1000. MEAMLAU *A teste Loewio: quibus* DA *dubitans addit Studemundus* Meam laudat speciem *BCDFZ.* Laudat speciem meam *Ritschelius.* Laudat speciem *Bothius: 'cui praestabat* Speciem laudat' *Ritschelius.* Vt meam laudat speciem *Ribbeckius* PA. Edepol *Ritschelius.* edepol *BCDFZ* sermo haud cinerem quaeritat *Gruterus.* sermonis haut cinerem queritat *C.* sermonis aut emerẽ queritat *B.* sermonis haud cinerem queritant *D.* sermones haud cinerem ̃ritant *FZ.* sermones cinerem haud quaeritant *Bothius, 'quod defendi potest' iudice Ritschelio.* sermo huis cinerem haut quaeritat *Ribbeckius* 1001 1002. QUOARGUM(EN)TO ‡ Q(UIA E)NIMLOQ *et in proprio* r. TATSORD, *dein in novo* r. QU✱✱ISTAECQUAEDETELOQUITURN *A teste Loewio: a quo testimonio* r 1002

illa ipsast nímium lepida nímisque nitida fémina.

PYRGOPOLINICES

iam ádlubescit prímulum, Palaéstrio.

PALAESTRIO

m illam oculís uidisti?

PYRGOPOLINICES

Vídeo id quod credó tibi. 1005

elocula ílla absente súbigit me ut amem.

stus Pauli p. 28, 16: Alliuescit liuere incipit, hoc est *quae huc rettulit L. Muellerus Mus. Rh. vol. 24 (a. 1869) eitzensteinius l. s. s. p. 62*

udemundus, ut post QU *addat* ID, *pro* DETE *putet* TETEQ-N *addat* IHIL *lectione dubia. aberravit librarius v. 1001 ius pars posterior bis extat* PY. Quo *Ritschelius.* PA. *7* PAL. Quia *Ritschelius.* PYR. Quia *FZ.* Quia *sine* laudē *B* mineme *(et* i *sup.* e*) B.* minime *CDFZ omissum, neglectum autem a Camerario, Grutero, Pareo, vocavit Bothius, tribuens Palaestrioni quem BCDF Pyrtinuant: suppositicium esse vidit Ritschelius. quamvis de Langenus Pl. Stud. p. 53* Quidquid istaec *Bothius.* hec *B.* Quid ad ista hęc *C et, nisi quod* hec, *D¹F. An* PY. Qui istuc? PA. Quia enim de te? sordidi *Rit-*le *BCDF.* sordidum *Bothius Pro v. eiecto lacunam sig-* 1003. TUMAUTEMILLAIPSAESTNIMIUMLEP(IDA) *A: etiam udemundo apparuit* Tum *BD, Ritschelius.* PY. Tum *BC* autē milia *B* ipsa est *CDFZ, Ritschelius.* ipsa *12* lepidam *B* itidē *B.* nitidast *Brixius Nov. 3 (a. 1881) p. 52* 1004. RIO *sibi in fine legere visus non Studemundus* PY. *praem. BCD: om. FZ* . haec iam *Ritschelius. cf. Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870)* lestrio *BCDFZ* 1005. REDOTIBI, *ut vid., in fine A fine v. 1004 D* Prius nequam *BCDZ* illam *FZ.* anc *cum Bothio Ritschelius* uidisti *Reizius, Fleckeise-p. 27, Bugge l. s. s.* tuis *BCDFZ.* uideas *Ritschelius. 'ylades.* PY. tuis uideo *e. q. s. Acidalius interrogationis* lis *posito* PYR. Video id quod credo tibi *(nisi quod m a Camerario.* ut *pro* id *C, in quo* oculis...ut quod *: deletum est* aut absentē subigit me ut*) BCDFZ.* PY. l credo mihi *Ritschelius.* PY. Video tuis, credo tibi *Rib-* PY. Ideo, id quod credo tibi *Buggio* 1006. *Nihil appa-* PA. *praem. C* Tum haec celocula illa absente subigit PA. Hercle hanc quidem *Ribbeckius duce Buggio l. s. s.* llam absentem *servat).* Cum *BCD (*Tum *FZ, Bothius* ec *BDF)* elocutam *(*locuta *B.* elocuta *FZ)* illam *(*illa ɔsentem *(*absens *FZ)* subigit me ut *(*metuit ‖ PA. *B.* me ıem *(*amen *BF)* hercle hanc quidem *(*hanc hercle qui-

PALAESTRIO

Hercle hánc

Níl tu amassis: mi haéc desponsast. tíbi si illa hod

serit,

Égo hanc continuo uxórem ducam.

PYRGOPOLINICES

Quíd ergo hanc dubitas có

PALAESTRIO

Séquere hac me ergo.

PYRGOPOLINICES

Pédisequos tibi sum.

MILPHIDIPPA

Vtinam quoius

Fóras sum egressa, cónueniundi míhi potestas éuenat

---

daē ‖ *B) BCDFZ.* Nam haec lacerta, mullo absente, me
ut amem. PA. Hercle hanc quidem *Ritschelius.* Tum haec lo
autem absente, subigit se ut *e. q. s. Bothius: 'pro quo debeb*
locuta, illa autem absente, me adigit se ut *e. q. s.: quam*
hoc quidem defendi posse concedo' Ritschelius. Nam haec loc
Kiesslingius Mus. Rhen. vol. 24 (a. 1869) p. 116. cf. Schne
proverb. p. 20. Nam haec lauta illa lauta absente *Seyffe*
philol. I (a. 1869) p. 118 sq. Cum haec locutu's, illa aute
adigit me ut amem hercle hanc quidem *Camerarius (a Pio ad*
scens). Quid illa autem absens, cum haec locutu subigit, me u
PA. Hercle hanc quidem *Acidalius.* Cum haec celox tam b
autem absens subigit me ut amem hanc quidem *Palmerius.* l
ascripsit Bergkius Op. I p. 674 1007. *Nihil apparuit in*
PAL. *praemittunt FZ* Nihil *BCDFZ* tuam assis
massis *D* mihi haec *CZ.* mihi hec *BDF.* mihi *Ritsche*
Bothio desponsa est *B.* desponsatast *CDFZ* tibi *om*
nubserit *CD* 1008. *Nihil apparuit in A* Ego continuo
hanc *Ritschelius Prolegom. p. 127, Reizius.* Hanc continuo
ego *Bothius* quid ergo hanc *(hac B) BCDFZ, item*
teres' Lambini. Ergo hanc quid *Ritschelius* colloqui *CD*
rum ab hoc v. Hermannus olim asynartetos exorsus est e dim
chaico acatalecto et iambico dimetro catalectico compositos, qu
quam scaenam Reizio auctore discripsit in libro de metris p.
quem secutus est Bothius 1009. *Nihil in A apparuit* pedis
pedisecus *F*: pedis equis *B.* pedis sequus *CD* cuius
gratia *'Muellerus Pros. p. 184.* causa *BCDFZ.* causa
Huc sum *v. 1010 Ritschelius.* causa anxia ‖ Foras *Ribbeckiu*
ego huc ‖ Foras *Ussingius* sum foras ‖ Causa *Hauptius O*
III p. 400. cf. Spengelius T. Macc. Pl. p. 226 Sequere
Pedisequos tibi sum. MIL. Vtinam quoius causa sum foras ‖ Hu
in adn. Ritschelius 1010. EN *litterae sub finem apparuerun*

Tum aútem illa ipsast nímium lepida nímisque nitida fémina.

PYRGOPOLINICES

Hércle uero iam ádlubescit prímulum, Palaéstrio.

PALAESTRIO

Príusne quam illam oculís uidisti?

PYRGOPOLINICES

Vídeo id quod credó tibi. 1005

Tum haéc celocula ílla absente súbigit me ut amem.

1003. *Festus Pauli p. 28, 16:* Alliuescit liuere incipit, hoc est liuidum fieri *(quae huc rettulit L. Muellerus Mus. Rh. vol. 24 (a. 1869) p. 639. cf. Reitzensteinius l. s. s. p. 62*

---

ita discedit Studemundus, ut post QU *addat* ID, *pro* DETE *putet* TETEQ· *extitisse, post* N *addat* IHIL *lectione dubia. aberravit librarius v. 1001 in v. 1002, cuius pars posterior bis extat* PY. Quo *Ritschelius.* PA. Quo *BCDFZ* PAL. Quia *Ritschelius.* PYR. Quia *FZ.* Quia *sine spat. BCD* laudē *B* mineme *(et* i *sup.* e*) B.* minime *CDFZ* *V. 1002 in Z omissum, neglectum autem a Camerario, Grutero, Pareo, primus e C revocavit Bothius, tribuens Palaestrioni quem BCDF Pyrgopolinici continuant: suppositicium esse vidit Ritschelius quamvis de A errans. cf. Langenus Pl. Stud. p. 53* Quidquid istaec *Bothius.* Quid ait ista hec *B.* Quid ad ista hęc *C et, nisi quod* hec, *D*[1]*F.* istaec *corr. D*[3] *An* PY. Qui istuc? PA. Quia enim de te? sordidi *Ritschelius.* sordide *BCDF.* sordidum *Bothius* *Pro v. eiecto lacunam signat Lorenzius* 1003. TUMAUTEMILLAIPSAESTNIMIUMLEP(IDA) *A: etiam* NA *in fine Studemundo apparuit* Tum *BD, Ritschelius.* PY. Tum *CFZ* Tu *BC* autē milia *B* ipsa est *CDFZ, Ritschelius.* ipsa *B, Olsenus p. 12* lepidam *B* itidē *B.* nitidast *Brixius Nov. annal. vol. 123 (a. 1881) p. 52* 1004. RIO *sibi in fine legere visus est Loewius, non Studemundus* PY. *praem. BCD: om. FZ* iam *BCDFZ.* haec iam *Ritschelius. cf. Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 650* palestrio *BCDFZ* 1005. REDOTIBI, *ut vid., in fine A* PAL. *in fine v. 1004 D* Prius nequam *BCDZ* illam *FZ.* iliā *BCD.* illanc *cum Bothio Ritschelius* uidisti *Reizius, Fleckeisenus Ep. crit. p. 27, Bugge l. s. s.* tuis *BCDFZ.* uideas *Ritschelius.* tuis uides? *Pylades.* PY. tuis uideo *e. q. s. Acidalius interrogationis signo post* oculis *posito* PYR. Video id quod credo tibi *(nisi quod* ideo *B, ascitum a Camerario.* ut *pro* id *C, in quo* oculis...ut quod *in ras. extant: deletum est* aut absentē subigit me ut*) BCDFZ.* PY. Quod uideo, id credo mihi *Ritschelius.* PY. Video tuis, credo tibi *Ribbeckio placuit,* PY. Ideo, id quod credo tibi *Buggio* 1006. *Nihil apparuit in A* PA. *praem. C* Tum haec celocula illa absente subigit me ut amem. PA. Hercle hanc quidem *Ribbeckius duce Buggio l. s. s. (nisi quod is* illam absentem *servat).* Cum *BCD (*Tum *FZ, Bothius recte)* haec *(*hec *BDF)* elocutam *(*locuta *B.* elocuta *FZ)* illam *(*illa *FZ)* autem absentem *(*absens *FZ)* subigit me ut *(*metuit ‖ PA. *B.* me ut PA. *D)* amem *(*amen *BF)* hercle hanc quidem *(*hanc hercle qui-

MILPHIDIPPA

Cedo sígnum, si harum báccharum es.

PALAESTRIO

Amat múlier quaedam quéndam.

MILPHIDIPPA

Pol istúc quidem multae.

PALAESTRIO

At nón multae de dígito donum míttunt.

MILPHIDIPPA

Enim cógnoui nunc: fécisti modo mi éx procliuo plánum.
Sed hic númquis adest?

PALAESTRIO

Vel adést uel non.

MILPHIDIPPA

Cedo té mihi solae sólum.

PALAESTRIO

Breuin án ionginquo sérmoni?

FIDUS *A* MIL. *et* PAL. *om. s. spat.* *BCD* infido *FZ, Hermannus* celas *Z.* colas *B* firme fidus *Ritschelius confirmante A.* firme fidelis *CDFZ.* firma fides *B.* firma fide *Camerarius.* firmus, fidelis *Hermannus.* firme firmus *Bergkius Opusc. I p. 164. 674* 1016. HARU**S *suo loco et in proximo v.* UAEDAMQ *litteris* D *et* Q *incertis teste Studemundo: Loewio res minus cesserat* si harum baccharum es *Brixius: cf. Studemundus Nov. ann. vol. 113 (a. 1876) p. 60.* si harunc-baccharũ ẽ *B.* si harunc bacharu est *C.* si harunc bacharũ est *D.* si hoc uerum est *FZ.* si harunc baccharum es *cum Camerario Ritschelius* mulier amat *in adn. Ritschelius* quaedam] qdã *B.* quedã *D* 1017. POLISTUCQUID(EM) *A (in fine etiam* U *vel* ũ *teste Studemundo: v. est bipartitus)* Polistuc *B* multe *utroque loco BDF* didigito *B.* dedigitto *Z.* degito *C* domum *BZ* 1018. ENIMCOGN(OUI) *A: in fine quod sibi visus est videre* REC *Studemundus vulgatae maruit tribuere* fecist *D* mihi *vel* m̃ *BCDFZ* poliuo *D* planum *Gulielmius.* patrẽ *B.* patrem *CD.* parem *FZ.* palam rem *Colvius in Apul. Met. p. 31 et p. 254* *V. 1019—1033 postea additos putat Langenus Pl. Stud. p. 330* 1019. SEDHICNUMQUISAD(E) *litteris ultimis incertis et in proximo v.* CEDOTE(MIHIS) *ultimis litteris perdubiis A* Si hic *B* nunc quis *B* uel adest] uel est *B* solae solum *Pius.* sole solum *FZ.* sisoluẽ *B.* solę (sole *D*) solũ esse *CD* 1020. BREUEM *A teste Studemundo,* BREUIN(IN *dubia lectione) teste Loewio: Stude-*

MILPHIDIPPA

Tribus uérbis.

PALAESTRIO

Iam ad te rédeo. 1020

PYRGOPOLINICES

Quid ego? híc astabo tántisper cum hac fórma et factis frústra?

PALAESTRIO

Patere átque asta: tibi ego hánc do operam.

PYRGOPOLINICES

Properádum: stando excrúcior.

PALAESTRIO

Pedetémptim tu scis tráctari solitás hasce huiusmodi mércis.

---

mundo in fine AM *apparere visum est: unde apparet versum bipartitum fuisse: in proximo v. nihil dispici potuit* Breuin an *CDFZ.* Breui nã *B.* Breuen an *Hermannus* loginquo *B* sermoni *Ritschelius.* sermonę *B.* sermone *CDFZ, Brixius* adte *B* 1021. QUID *apparuerunt in A* Quid g̊ *B.* Quid ego? *interpunxit Seyffertus Stud. Pl. p. 18.* Quid? ego *Ritschelius* hic astabo *BCDFZ.* astabo hic *edidit Ritschelius* tantis p quom hac *B* '*Mirer nisi transpositis verbis* cum hac tantisper *dederit poeta*' *Ritschelius* formã *B* frustra *Guyetus, Brixius.* sit frustrã *B.* si sic frustram *CD.* si sic frustror *Z.* sic sic frustror *F.* sic frustra *Camerarius, Ritschelius* 1022. PATER(EAT)Q·AST *apparuerunt in A, nisi quod* AST *litteras ut dubias notavit Studemundus* Paterae *B* atque asta: tibi *Pius.* aeque ast abi *B.* atque sta tibi *CDF.* atque ista tibi *Z* properadum: stando *partim Colvius partim Siberus.* properando *BCDFZ.* properadum *Colvius.* propera: stando *Siberus.* 'properando *qui «prae inpatientia» interpretati sunt debebant saltem* properando miser excrucior' *Ritschelius.* Propera: exspectando *idem edit.* excruciet *B* 1023. PED *apparuerunt ab initio in A dubia lectione* PAL. *om. FZ: addidit primus Saracenus* Pedetemptim *D.* Pede temptim *C. idem B, qui inter hanc vocem et* tu *vacuum spatium habet non exiguum.* Pedetentim *FZ* tu scis *Ritschelius.* tu hec scis *BDF.* tu hęc scis *C.* tu haec scies *Z.* nescis tu *Guyetus.* tu has scis *Brixius.* tu hauscis *Hauptius Opusc. vol. II p. 137 cum interrogatione, sine interrogatione Ribbeckius* tractari solitas hasce *Schmidtius de dem. pron. formis p. 33, Spengelius* '*Reformvorschl.*' *p. 378.* tractare sole&s hasce *D.* tractare soles hasce *CFZ.* tractare sole *B.* tractari solere hasce *Pylades et* ita *ante* solere *inserto Camerarius.* tractare ita solitu's has *Hermannus, post* Pedetentim *interpungens.* tractari solitas esse *Ritschelius* mercis *BC.* mertis D^2. meritis D^1FZ

PYRGOPOLINICES

Age age út tibi maxume cóncinnumst.

PALAESTRIO

Nullúmst hoc stolidius sáxum.

Redeo ád te. quid me uóluisti?

MILPHIDIPPA

Quo pácto hoc abs te accépi, 1025

Videsís, refero ad te cónsilium.

PALAESTRIO

Quasi hunc dépereat —

MILPHIDIPPA

Teneo ístuc.

PALAESTRIO

Conlaúdato formam ét faciem et uirtútes commemoráto.

1024. AGE *apparuerunt in A* maxime concinnum est *Camerarius.* maxime concinnus *B C D F Z, nisi quod* cōcinus *Z.* magis est concinnum *suspicatur dedisse poetam Ritschelius in adn.* Age age, ut maxume tibi concinnumst *Sonnenburgius Exerc. gr. Bonn. p. 22* nullumst *CDF.* nullus est *B.* nullū est *Z* stollidius *Z* 1025. RED *sibi legere visus est Loewius,* R*****D *Studemundus* Adeo *Ritschelius.* Venio *Acidalius* ad *ex* at *B* quime *D* quid me...ad te *om. F Z: restituit primus Camerarius* hoc abs te *Ribbeckius Mus. Rh. vol. 12 (a. 1857) p. 609.* hocciliū *B D*[1]. hoc ciliū *C.* hoc consilium *D*[3]. hoc dudum *Camerarius, Ritschelius* accepi *B, sed* cce *e corr.* apeli *CD*[1]. apēli *D*[3] Quo pacto obsidium occipiam *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 648.* Quo pacto hoc occipiam, aperi *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 64* 1026. UELIS *apparuerunt in A, quibus* **A (utA?) *dubitans addit Studemundus* Videsis, refero *Ribbeckius (cf. Mus. Rhen. vol. 12 a. 1857 p. 609).* Velis *(ex* Vtais *corr.)* ut fero *B.* Vaeli sit fero *CD.* Istuc fero *Camerarius.* Istuc refero *Guyetus.* Istuc fero ego *Hermannus.* Calidum refero *Ritschelius.* PA. Vetus adfero ego *Kochius l. s. s.* Velim sis feras *Bugge l. s. s.* Velim scire P. Fero *idem Op. ad Madv. p. 168.* Venustissumum *vel* Lepidissumum fero *Spengelius 'Reformvorschl.' p. 378.* Velis *sic tutatur Gertzius in 'Nordisk Tidskr. for Philol.' vol. 5 p. 256:* Quo pacto hoc Ilium accedi ‖ Velis id refero. *cf. Ladewigius Phil. vol. 17 (a. 1861) p. 257. temptavi haec:* Quo pacto hoc proelium occipiam Velis, id quaero: dato consilium PAL. Quasi hunc *(*huc *BCD) BC D F Z (nisi quod pers. om. F Z), Ladewigius l. s. s.* hunc quasi *Ritschelius cum Guyeto.* PAL. Hunc quasi *Ribbeckius* depereant *B Z* MI. Teneo istuc *B C D F Z, Ladewigius l. s. s., Kochius l. s. s., Bugge l. s. s.* PA. Teneo istuc *Ritschelius cum Acidalio* 1027. C *ab initio, dein suo loco* FORMAMETFACIEMETUIRTU**SCOMMEMORATO *in A legere sibi visus est Loewius:* CIEMETUIRT***S**MMEMORATO *litteris* UIRT, 4, E *dubiis Studemundus* PA. *praem. B C F Z, omittit cum D et Acidalio Ritschelius* et *ante* uirtutes *del. Lorenzius* uirtutis *B C D* commemorate *B*

MILPHIDIPPA

Ad eám rem habeo omnem aciém, tibi uti dudúm iam demonstráui.

PALAESTRIO

Tu cétera cura et cóntempla et de meís uenator uérbis.

PYRGOPOLINICES

Aliquám mihi partem hodie óperae des deníque: tandem ílico adésdum. 1030

PALAESTRIO

Adsum: ímpera si quid uís.

PYRGOPOLINICES

Quid illaec narrát tibi?

PALAESTRIO

Lamentári

Ait íllam miseram, crúciari et lacrumántem se adflictáre,

1028. AD *ab initio et litterarum* DUDUMIĀ *in fine vestigia perdubia sibi dispicere posse visus est Loewius: Studemundo nihil apparuit nisi* A *sub finem: bipartitus versus fuit: in altero nihil dispexit Studemundus,* MONSTRA *dispicere sibi visus est Loewius* At *BCD* habe *Brixius v. 1027—1029 Palaestrioni tribuens* omnem aciem *Camerarius.* omnē matiē *B.* omnem faciem *reliqui, nisi quod* faciam D^3 PA. Tibi *e. q. s. Ussingius* uti *Hermannus.* ut *BCDFZ* iam *CDFZ.* clam *B* 1029. T(U)C *ab initio et* (NATO)RUERBIS *dubia lectione A Milphidippae cum FZ continuavit Acidalius: quem sequitur Ritschelius.* PA. *praefigunt recte BCD* Tum *Brixius* cetera *BCDF, nisi quod* cętera *C.* contra *Z, Ritschelius* cura D^1. cara *corrigere incohavit* D^2 demeis *B* 1030. ALIQ *et* RAEDESDENIQ·TAN(DE)M *apparuerunt in A: in proximo versu, qui finem continuit, nihil legi potuit* odie *B* opere *BDFZ* denique: tandem ilico adesdum *Ritschelius.* denique iam tandem ades (‖Adē *B)* ilico *libri praeter A.* denique tandem: ilico adesto *Ribbeckius.* denique: iam tandem ades illuc *Hermannus.* denique: iam tandem ades illim hoc *Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 399.* iam denique tandem ades ilico *Winterus de cant. p. 9.* denique: iam tandem ades istinc *Spengelius 'Reformvorschl.' p. 378 cum Langeno 'Beitr.' p. 158, nisi quod is* illinc. denique: iam tandem ades igitur *Brixius*[1] 1031. AD *ab initio et* TIBI *in fine apparuerunt in A Loewio: exitus proprium v. occupavit:* R**TIB *dubitanter adfert Studemundus Verba* Adsum...Lamentari *cum* Adē ilico *unum v. occupant in B* Adsum *B.* Assum *CDFZ Ante* impera *erasum* PAL *in D* -imperita, quid uis *Hermannus* illaec *Gruterus.* illa haec *(*hęc *C) CDZ.* illa hec *F.* hęc *B* tibi. PA. Lamentari *Pylades.* tibi lamentari *B.* tibi telamentari CD^2. tibi tela mentari D^1. tibi se lamentari *F.* tibi pol se lamentari *Z* 1032. ARE *in fine legit Loewius in A,* A *ab initio et* LICTARE *in fine Studemundus* PA *praemittunt BCDF* lachrumantem *Z.* lacrimantem *BCD.* lachryman-

egeat, quia té careat: ob eám rem huc ad te mi

PYRGOPOLINICES

adíre.

PALAESTRIO

At scin quid tú facias? face té fastidi plén
n lubeat: me inclámato, quia síc te uolgo uólgem.

PYRGOPOLINICES

ét praeceptis párebo.

PALAESTRIO

Vocon érgo hanc quae te qua

PYRGOPOLINICES

Adeát, si quid uolt.

PALAESTRIO

Sí q is, adi, múlier.

MILPHIDIPPA

Pulcer, sáh

PYRGOPOLINICES

Meum cógnomentum cómn norat. di tíbi dent quaequo
óptes.

PHIDIPPA

Tecum aétatem exig iceat —

PYRGOPOLINICES

Nimium óptas.

---

tem *F* adflictare *B*. afflictare *CDFZ* 1033. QUI *et* (I)S *apparuerunt in A* tis *CDFZ*. scis *B* quia te] quite *B* te] ate ate *B* missast *FZ*. missat *CD*. missa ẽ *B* 1034. ASTIDIPLENUM *dubia lectione A* PY. *om. Z* sin *B (pro* I *haverat* u *scribere)* face te *Camerarius*. facite *B*. facito *C* fastidii *CDFZ*. fastili *B* 1035. QU(A) *et* (UO)LGOUOL(GE)M sic te *Pylades*. sictam *B*. sic tam *CDFZ* uolgo uulgem *B*. uulgem *CDFZ* 1036. MEM *et* HANCQUAE***(in fine* Q***TE *Studem A: exitus proprium v. occupavit* PYR. *C. om. D* preceptõ *C* *eraso ex parte* AL *(ad efficiendum* PV*?) D* Vocon ergo *Rit in adn.* uoco ergo *BCDFZ*. Voco ego ergo *cum Hermanno Ritschelius* que te *D*. ut *B* querit *BD* 1037. A(DE) *ab i* (S)ALUE *in fine A* PYPH *C*. PY D^2. *om.* D^1 quit D^1: *a* uult *BCDFZ* adi *om. B* pulcher *BCDFZ* 1038. *ab initio et* (NTQU)AECUMQ· *A (exitus in proprio v. fuit)* PY PY D^2. *om.* D^1 commemorat *Hermannus*. commemorauit *C* *quod tutatur Ribbeckius (=* commemoravt*).* quis commerauit *B* *BFZ* tibi di *Bergkius Op. 1 p. 674* quęcumque *CFZ*. quec *D*. ut *B* obtes *ex* optes *C* 1039. TECUM *et* M(OPTAS#)NON *et*

MILPHIDIPPA

Non me díco,
Sed erám meam, quae te démoritur.

PYRGOPOLINICES

Aliaé multae idem istuc cúpiunt, 1040
Quibus cópia non est.

MILPHIDIPPA

Écastor haud mírum, si te habes cárum,
Hominém tam pulcrum et praéclarum uirtúte et forma et fáctis.
Deus dígnior fuit quisquam hómo qui esset?

PALAESTRIO

Non hércle humanust érgo:
Nam uólturio plus húmani credóst.

prio v. (M*)DICO *A* MI. *om. D*[1]: *add. D*[2] etatem *BF* exire *B* MI *sup. scr. B* medico *B* 1040. *Nihil apparuit in A* te demoritur *Pius.* dete moritur *B.* te demeritur *CD.* te demeretur *FZ* Aliae multae idem istuc *Brixius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 771.* multae (multe *DF*) aliae (alię *C.* alie *D*) idem istuc *BCDFZ, Buechelerus de decl.*[2] *p. 32.* Multae idem istuc aliae *Ritschelius.* Multae aliae istuc idem *Bergkius Opusc. vol. I p. 616.* Enim multae aliae idem istuc *(vel* discupiunt*) Muellerus 'Nachtr.' p. 47. cf. Niemoellerus p. 44* 1041. Q(U) *et* CARŪ *A* copia non est *BDFZ.* cupiunt ñ ē *C* Hem ecastor *Hermannus, Ritschelius* haud] ut *B* mirum, si te habes *BCDFZ, Olsenus p. 74.* mirumst: te habes *Ritschelius.* mirumst, si te habes *Ribbeckius.* mirumst, si habes *Hauptius Opusc. vol. III p. 375* earum *B* 1042. *Nihil apparuit in A* pulchrum *BCDFZ* praeclarum *Ritschelius.* praeclarū *B.* praeclara (preclara *C*) *CDFZ* uirtutē *B* uirtute et forma et factis *Ritschelius in adn.* (et factis *cum Camerario*). uirtute et forma (formā *B*) factis *BCDFZ.* uirtute et fortem factis *ed. Ritschelius.* a uirtuti forma factis *Teuffelius Nov. ann. vol. 97 (a. 1868) p. 268 et sine* a *Ussingius* 1043. LEHU *A (exitus in proprio versu fuit)* PY. *praemittunt FZ* Deus dignior fuit quisquam *Brixius, Ribbeckius.* Heus dignior fuit quisquam *CDFZ, Ritschelius.* Heuis dignior fuit quam *B.* Ecquis dignior fuit *Camerarius.* Heus dignior hoc fuit *Hermannus* humanust ergo *Hauptius Opusc. vol. III p. 375.* humanum stergeo *BCD.* humanum est credo *FZ, Hermannus.* humanum est ergo *Camerarius.* humanust strigo *vel* humanumst stercus *nescio quis apud Ritschelium.* humanust spurcus *Ritschelius.* humanumst corgo *Ribbeckius.* humanumst corpus *Ussingius. cf. Langenus Nov. annal. vol. 125 (a. 1882) p. 759* 1044. *Nihil in A apparuit* uulturio *BCDFZ* credo est *BCDFZ* PI *sup. scr. B*

Quia tís egeat, quia té careat: ob eám rem huc ad te míssast.

PYRGOPOLINICES

Iube adíre.

PALAESTRIO

At scin quid tú facias? face té fastidi plénum,
Quasi nón lubeat: me inclámato, quia síc te uolgo uólgem. 1035

PYRGOPOLINICES

Memini ét praeceptis párebo.

PALAESTRIO

Vocon érgo hanc quae te quaérit?

PYRGOPOLINICES

Adeát, si quid uolt.

PALAESTRIO

Sí quid uis, adi, múlier.

MILPHIDIPPA

Pulcer, sálue.

PYRGOPOLINICES

Meum cógnomentum cómmemorat. di tíbi dent quaequomque óptes.

MILPHIDIPPA

Tecum aétatem exigere út liceat —

PYRGOPOLINICES

Nimium óptas.

---

tem *F* adflictare *B*. afflictare *CDFZ* 1033. QUI *et* (I)SSAEST *apparuerunt in A* tis *CDFZ*. scis *B* quia te] quite *B* ad te] ate ate *B* missast *FZ*. missat *CD*. missa ē *B* 1034. IU *et* ASTIDIPLENUM *dubia lectione A* PY. *om. Z* sin *B (pro* n *incohaverat* u *scribere)* face te *Camerarius*. facite *B*. facito *CDFZ* fastidii *CDFZ*. fastili *B* 1035. QU(A) *et* (UO)LGOUOL(GE)M *A* sic te *Pylades*. sictam *B*. sic tam *CDFZ* uolgo uulgem *B*. uulgo uulgem *CDFZ* 1036. MEM *et* HANCQUAE** *(in fine* Q***TE *Studemundus) A: exitus proprium v. occupavit* PYR. *C. om. D* preceptõ *C* PAL. *eraso ex parte* AL *(ad efficiendum* PV*?) D* Vocon ergo *Ritschelius in adn.* uoco ergo *BCDFZ*. Voco ego ergo *cum Hermanno edidit Ritschelius* que te *D*. ut *B* querit *BD* 1037. A(DE) *ab initio et* (S)ALUE *in fine A* PYPH *C*. PY D^2. *om.* D^1 quit D^1*: corr.* D^3 ult *BCDFZ* adi *om. B* pulcher *BCDFZ* 1038. MEU(M) *ab initio et* (NTQU)AECUMQ· *A (exitus in proprio v. fuit)* PYPH. *C*. PY D^2. *om.* D^1 commemorat *Hermannus*. commemorauit *CDFZ: quod tutatur Ribbeckius* (= commemoravt). quis commerauit *B* dii *BFZ* tibi di *Bergkius Op. I p. 674* quęcumque *CFZ*. quecumque *D*. ut *B* obtes *ex* optes *C* 1039. TECUM *et* M(OPTAS#)NON *et in pro-*

Quae pér tuam nunc uitám uiuit: sit néc sit spes in te únost.

PYRGOPOLINICES

Quid núnc uolt?

MILPHIDIPPA

Te compéllare et conplécti et contrectáre.
Nam nísi tu illi fers súppetias, iam illa ánimum despondébit.
Age, mi Áchilles, fiat quód te oro: serua íllam pulcram púlcer.
Expróme benignum ex te íngenium, urbícape, occisor régum. 1055

PYRGOPOLINICES

Eu hercle ódiosas res: quótiens hoc tibi, uérbero, ego interdíxi, 1056. 1057
Meam né sic uolgo póllicitarere óperam.

---

apparuit sub finem, quae ad CUPITEAM *pertinere conicit. exitus in proximo versu fuit* memorat *B* quę *Z.* que *F.* qui *BCD* tis *Fleckeisenus* 1051. Q *ab initio et* OST *in fine apparuerunt Studemundo,* P(PER) *Loewio* Que *BD* per tuam] perpetuam *B* uiuit *Pius.* uult *BCDFZ* sit nec sit *Z, Schraderus Diss. Argent. VIII p. 288.* si nec sit *B.* sit ne sit *F.* sit nec ne sit *CD.* sit necne *Guyetus, Ritschelius* spes in te *(*inte *B)* uno est *BCDFZ.* in te spes unost *Ritschelius* 1052. ARE *in fine apparuerunt in A* nunc *om. C* uult *BCDFZ* conpellaret et *B* complecti *CDFZ* contrectare *DFZ.* conctrectare *(ex* conctractare*) C.* contractare *B* 1053. (N)DEBIT *in A apparuerunt* subpetias *C.* suppecias *Z* despondit *B* 1054. *Nihil apparuit in A* achilles *CDFZ.* achillis *B.* Achille *cum Hermanno Ritschelius.* Achiles *Ribbeckius* oro *ex* soror *ras. B* illam pulcram pulcer *Brixius, Ribbeckius.* pulchram pulcher *'alibi scriptum esse' dicit Pius.* illam pulchram pulchre *BCDFZ.* illam, pulcer, pulcre *Ritschelius* 1055. EX(P) *ab initio apparuerunt in A, Studemundo etiam dubia* O (OCCI)*: versus bipartitus fuit* PA. *praemittunt BCD, Ribbeckius* tete *Camerarius* urbicape *Camerarius.* ubi cape *B.* ini uirbi cape *D.* iniuirbicape *C.* mi uir cape *FZ.* mi urbicape *Muellerus 'Nachtr.' p. 134.* muricape *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 18.* urbium captor *Pylades 'ex codd. ant.', ut ait* 1056. 1057. H *dubiam ab initio dispexit Loewius,* DIXI *in fine et Loewius et Studemundus* Eu hercle *tutatur Richterus in Studemundi Stud. vol. I p. 512.* Heu *(ita BFZ.* Eu *D.* Bu *C)* hercle *BCDFZ.* Heu ‖ Hercle *Ritschelius.* Heu *versui superiori annectit Bothius, om. Guyetus* ego hoc tibi uerbero *F* 1058. M *ab initio apparuit in A* Meas *et mox operas Bentleius* ne *om. B* uolgo *B.* uulgo *CDFZ* pollicitarere *vel* pollicitares *Muellerus Pros. p. 630.* pollicitare *B.* pollicitereis *CD*[1]. pollicitares *D*[3]. polliciteris *Z.* policiteris *F.* pollicereris

PYRGOPOLINICES

Magnum me fáciam
Nunc, quóm illaec me sic cónlaudat.

PALAESTRIO

Viden tu ígnauom, ut sese ínfert? 1045
Quin tu huíc responde: haec íllaec est ab illá quam dudum díxi.

PYRGOPOLINICES

Quanam áb illarum? nam íta me óccursant multaé: meminisse haud póssum.

MILPHIDIPPA

Ab illá quae digitos déspoliat suos ét tuos digitos décorat:
Nam hunc ánulum ab illa tuí cupienti huic détuli, hic ad te pórro.

PYRGOPOLINICES

Quid núnc tibi uis, muliér, memora.

MILPHIDIPPA

Vt quae té cupit, eam ne spérnas: 1050

---

me *om. B* 1045. *Nihil apparuit in A* quom illaec me sic *Ritschelius.* quo illic me illic *B.* q$\overline{\text{m}}$ illic me illic *D.* illic me illic *C.* quoniam illec me *FZ* collaudat *CD* uiden tu ignauum *CD FZ.* uident ignauum *B.* uiden ignauum *Camerarius, Fuhrmannus Nov. ann. vol. 105 (a. 1872) p. 817* infert *Acidalius.* inferant *B.* inferat *CDFZ* 1046. *Huc vel ad v. 1047* Q *spectat, quam ab initio versus Ritschelius dispexit* MIL *praemittunt et* PAL *inserunt ante* haec *BCD* responde] p̄sipondi *B.* respondes *Camerarius* haec illaec *Pylades.* hęc illic *BC.* hec illic *D.* hec illa *F.* hęc illa *Z* illa *C DFZ.* illā *B.* illac *Bothius, Ritschelius* dixi *Reizius. om. BCDFZ* 1047. *Cf. ad 1046* Quanam ab *Camerarius.* Quam ab *B.* Qua ab *CDFZ, Vossius l. s. s. p. 8 in adn.* ab qua '*in priscis exemplaribus legi*' *Pius dicit* abillarum *B* me *BCDFZ, Hermannus.* mi *Bothius, Kampmannus de AB p. 16* occursant *CDFZ.* occursat *B* multe *BDF* haud *DFZ.* haut *C.* aut *B* possunt *F* 1048. *Nihil apparuit in A* illaque *B* dispoliat *F* suos et tuos] suo s' uos *B* 1049. *Nihil apparuit in A* huc *B* Nam ego hunc anulum *Kaempfius l. s. s. p. 22* ab illa tui cupienti *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 649.* ab tui (ab tui *om. B)* cupientis (cupientes *C.* cupiente *FZ) BCDFZ.* ego ab tui cupienti *Ritschelius.* ab illa tis cupienti *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 18.* a cupiente tis *etiam Bergkius Op. I p. 674* huic detuli, hic ad te *Ritschelius.* huic (huc *CDFZ)* detuli huic (huic *om. B) BCDFZ.* huc detuli, huic *addito in fine* qui *Camerarius* cupiente huc nunc detuli ego huic, hic *Hermannus* huic porto *pro* huic porro '*prisci codd.*' *Pii* 1050. Q *ab initio in A apparuit: Studemundo etiam* TE

PYRGOPOLINICES

Non míhi auaritia umquam ínnatast: satis hábeo diuitiárum.
Plus mi aúri millest módiorum Philippí.

PALAESTRIO

Praeter thensaúros.
Tum argénti montis, nón massas habet: Aétina non aeque
áltast. 1065

MILPHIDIPPA

Eu ecástor hominem périurum.

PALAESTRIO

Vt ludó?

MILPHIDIPPA

Quid ego? ut sublécto?

---

tu ecastor nimium uili's tandem *Spengelius 'Reformvorschl.' p. 378.* Minus ab nemine hic accipiet. M. Heu ecastor *Muellerus Pros. p. 418.* Minus ab ne hemine *(vel* ab nullo*)* accipit. M. Heu castor nimis o, nimis uilest t. *Ribbeckius* uilest *BCD.* uile est *FZ.* uilist *Acidalius* 1063. auaricia *BCDF* unquam *CD.* nunquam *Z* innatast *CD.* nataē *(ē ex t) B.* innata est *FZ.* ignatast *scriptum fuisse antiquitus Ritschelius adnotat: cf. Op. II p. 285* habeo *BCDF, codd. Pyladis.* est *Z* 1064. Plus *CDFZ.* Plus ą *B.* Plus pol *Ritschelius* mihi auri mille est *CD.* mihi auri est *B.* mihi auri est mille *F.* mille auri: mille est *Z.* mihi mille auri est *Bothius* modiorum *CDFZ.* mosidiū *B.* modium *Ritschelius.* mediminum *Ribbeckius* philippei *FZ* praeter thensauros *Ritschelius.* praeter thesaurus *B.* prę-certens aurus *C.* p̄certens aurus D^1. p̄ter thesaurum D^2. prętер thesaurum *FZ* 1065. montis *B.* montes *CDFZ.* mons *Lachmannus in Lucr. p. 406 (*PY. Tum...mons. PA. Nam massas habet*)* Aetina non aeque altast *Loewius Anal. Pl. p. 215, Gloss. N. p. 226 (*Aetina etiam *Bergkius Opusc. I p. 674).* ethna *(*ęthna *C)* mons ñęque *(*non aeque *C)* altos CD^1. non eq' altos *reliquis omissis B.* ethna *(*etna *Z.* aethna *F)* mons non aeque altus D^2FZ. Aetna non aeque alta est *Cemerarius.* Aetna haud mons aeque altust *Hermannus.* Aetna aeque non altast *Ritschelius.* Aetna mons non aeque altust *Lachmannus l. s. s, cui adstipulatur Fleckeisenus Misc. crit. p. 11 sqq.* Aetnast non aeque alta *Ritschelius in adn., R. Muellerus de Epid. p. 47. cf. Muellerus Pros. p. 418* tum argenti montis. non massas habet Aetna mons aeque altas *signo post* thensauros *deleto Tittlerus Nov. annal. vol. 83 (a. 1861) p. 144.* Tum argenti habet immensos montis: Aetna mons non aeque altust *Kochius eorundem annal. vol. 101 (a. 1870) p. 65* 1066. Eu ecastor *(*castor *B) BCD, Richterus Studemundi Stud. vol. I p. 512.* Heu ecastor *FZ, Ritschelius.* Heu castor *Ribbeckius* hominem periurum *(*periurium *F) libri: tutatur Brixius in append.* periu-

Sed amábo me mitte áctutum.

PALAESTRIO

Quin tu huíc responde
áliquid,
Aut fácturum aut non fácturum?

MILPHIDIPPA

Quid illám miseram animi
excrúcias,
Quae númquam male de té meritast?

PYRGOPOLINICES

Iube eámpse exire huc ád nos.
Dic me ómnia quae uolt fácturum.

MILPHIDIPPA

Facis núnc ut te facere aéquomst, 1070
Quom quaé te uolt eandém tu uis —

---

rum *deleto* hominem *Hermannus post Bothium, Ritschelius* ego ui sublecto *Acidalius.* ego ut sublecto os *Camerarius.* ego ui sublectos *BCD.* ego ui subiectos *F.* ego ui sublectus *Z.* ergo tu sublestus *'codd. antiqui' Pii.* ut subleui os *Ussingius* *Quod sequitur in libris,* PA. Scite, *servatum a Ritschelio, delevit cum Acidalio Brixius in appendice* 1067. me mitte *Bothius.* mitte me *BDFZ.* mittite me *C, Ribbeckius.* mittito me *Hermannus.* te, mitte me *Muellerus Pros. p. 420* respondis *B* 1068. Quid...meritast *Milphidippae dat Bugge 'Tidskrift f. Philol.' vol. 6 (a. 1865) p. 12, Palaestrioni continuant libri, Ritschelius* animi *CDF, codd. Pyladis, 'Vatic.' Lipsii Ant. lect. V 15.* et amicam *B: unde* exanimam *Dousa.* tantum *Z* crucias *B* 1069. Que *BDF* nimquam *vel* niniquam *C* mele *C* de te merita est. PY. at iube eampse *Scioppius Susp. lect. III 21,* eampse *debens Rittershusio (ubi* at *delevit Hermannus).* de te meritast iubeam ipse CD^1 *(*iubeam D^3*).* de te meritast. PY. iube eam ipse *F.* de te merita est. PY. iube eam *Z.* dixerit *(spat.)* at iubeam ipse *B* 1070. me *FZ.* mihi *CD.* m̃ *B* que *BDF* uul *C.* uult *BDFZ* MIL. *om. BCD s. spat.* ut te facere aequomst *Ritschelius.* ut facere aequum *(*equum *D) DFZ.* ut facere equm̃ *C.* facere aequom *B.* ut te facere aequum *Hermannus. cf. Olsenus p. 88* 1071. Quom quae te *Bothius.* Quodipte *C.* Qđq' *B.* Quodte D^1: q' *supra* t *et in* t *inscripsit* D^2. 'Que te *F.* Que te *Z.* Quod quae *Camerarius.* Quom quae *Lambinus.* Quod ipsa *Pareus.* Quod quae te *Gruterus.* Quom quae illaec *Ritschelius* uult *BCDFZ* eandem *CDFZ, Hauptius Opusc. III p. 400.* eadem *B, Ritschelius*

PALAESTRIO

Non ínsulsum huic ingéniumst.

MILPHIDIPPA

Quomque óratricem hau spréuisti sistíque exorare éx te.
Quid est? út ludo?

PALAESTRIO

Nequeo hércle equidem risu ádmoderarier: há-
hahae.

MILPHIDIPPA

Ob eám causam huc abs te áuorti.

PYRGOPOLINICES

Non édepol tu scis, múlier,
Quantum égo honorem nunc ílli habeo.

MILPHIDIPPA

Scio et ístuc illi dícam. 1075

PALAESTRIO

Contra aúro alii hanc uendére potuit operám.

PAL. *FZ.* PYRG. *BCD* Non] Haut insulsum *Bergkius Opusc. vol. I p. 674* insulsum huic ingeniumst *Ritschelius.* hoc insulsum hinc ingenium *BCD.* hic insulsum habet ingenium *FZ.* Non hoc insulsum ingenium *Ussingius. cf. Olsenus p. 92* 1072. Quomque *Bothius.* Cumque me *CD.* Cunque me *F.* Quumque me *Z.* Qm̃ me *B.* Quom me *Ribbeckius* hau *Ritschelius.* hii *B.* hic *CD.* non *FZ.* haud *Camerarius* Quomque oratricem me haud spresti sistique *Guyetus* spreuistis istiq' *BCD.* spreuisti siuistique *Camerarius.* spreuisti ut *FZ* exorarem *FZ.* exorari *Bothius* ex te D^3 *FZ.* exste D^2. ixste BCD^1. ista *Bothius.* abs te *Brixius* sistique te exorare *Acidalius* exorarei te *Luchsius Act. Erlang. II p. 404*

1073. ut tu stas? *proposuit inter alia Ussingius* neque *B* equidem *Bothius.* quidem *BCDZ. om. F* risu admoderarier. hahahae *Studemundus teste Vossio de vers. anap. p. 41.* risum ac moderarier *B.* risu meo moderarier *CD.* risu meo moderarier *FZ.* risu me admoderarier *Camerarius.* risu med admoderari *Hermannus.* admoderari *etiam Bentleius.* risu admoderarier M. Ergo *Ritschelius.* risu meo moderari. M. Et ego *Schreinerus Op. ad Madv. p. 169.* risu meo iam moderari *Ussingius. cf. Abraham l. s. s. p. 231* PA. Quid est? MI. Vt ludo, nequeo *e. q. s. idem Ussingius IV 2 p. VI* 1074. *Cf. ad v. 1073* MI. Ob *BCD, nisi quod* Ab *C.* Ob *FZ* abste *B* diuorti *F* ęde poltu *C* 1075. habeam *Beckerus in Studemundi Stud. vol. I p. 219. cf. Fuhrmannus Nov. ann. vol. 105 (a. 1872) p. 831* O scio *Ribbeckius*

MILPHIDIPPA

Pol istuc tibi crédo.

PALAESTRIO

Meri béllatores gígnuntur, quas híc praegnatis fécit,
Et púeri annos octíngentos uiuónt.

MILPHIDIPPA

Vae tibi, nugátor.

PYRGOPOLINICES

Quin mílle annorum pérpetuo uiuónt ab saeclo ad saéclum.

PALAESTRIO

Eo mínus dixi, ne haec cénseret me aduórsum se mentíri. 1080

MILPHIDIPPA

Perií, quot hic ipse annós uiuet, quoius fílii tam diu uíuont?

PYRGOPOLINICES

Postríduo natus sum égo, mulier, quam Iúppiter ex Ope nátust.

PALAESTRIO

Si hic prídie natus forét quam illest, hic habéret regnum in caélo.

1079. *Nonius p. 499, 4:* Sic 'mille annorum uiuunt' pro 'mille annis uiuunt'. Plautus Milite: 'Qui...saeclum': *cf. Caesar p. 52*

1076. pol istuc *BCDFZ.* istuc pol *Camerarius* 1077. Meribellatoris *B* gignuntur *(altera* g *ex* ti, *ut vid., corr.) C.* cinguntur *B* p̄gnatis *B.* p̄gnantis *D.* pregnantis *CFZ* 1078. Ei *Muellerus 'Nachtr.' p. 134. cf. Luchsius Studemundi Stud. vol. I p. 344* uiuunt *BCD FZ* MI.] PYRG *CD.* PA *B* ue *BCDFZ* 1079. PY. *om. BCD* Quin *FZ.* Qui *BCD, Nonius* uiuunt *BCDFZ, Nonius* ab seclo ad seclum *F.* ab seculo ad seclum D^3Z. absacio adseclū *B.* absatio adsęclum *C.* absatio ad seclum D^1. ab saetulo ad seclum D^2. ad saeculo pro ad saeculum *Nonii C et Bamb.: ubi* pro *ex antecedentibus inrepsit* 1080. Eominus *B* dixine *B* hec *BDF* censerit *B* sementiri BD^1; *corr.* D^2 1081. Peri *F* qd̄ *B.* quot *ex* quod *C* ipse *om. Z* cui *B.* cuius *CDFZ. cf. Luchsius l. s. s.* quois *Ribbeckius* diu sunt *B.* diu uiuunt *CDFZ.* diu superant *Ribbeckius* 1082. natos *B* iupiter *FZ* exoptuma ē *B.* ex ope natus est *CDFZ* 1083. natus *B. om. CDFZ* ille est *BCDFZ* celo *BDF.* cęlo *C*

MILPHIDIPPA

Iam iám sat amabost: sínite abeam, si póssum, uiua a uóbis.

PALAESTRIO

Quin érgo abis, quando résponsumst?

MILPHIDIPPA

Ibo átque illam huc addúcam, 1085
Proptér quam operast mihi. númquid uis?

PYRGOPOLINICES

Ne mágis sim pulcer quám sum:
Ita mé mea forma habet sóllicitum.

PALAESTRIO

Quid hic núnc stas? quin abis?

MILPHIDIPPA

Ábeo.

PALAESTRIO

Atque ádeo, audin? dicíto docte et cordáte.

MILPHIDIPPA

Vt cor ei sáliat.

1088. Cordate *hinc habet gloss. Pl.: cf. Ritschelius Opusc. vol. II p. 256*

1084. amabo est *BCDFZ* sinito *malim* abea nisi possum adiuua uob *B* 1085. abeis *B.* abi *Bothius* responsumst (su *ras. ex* sti *D) BCDZ.* responsust *F* atque] at *B* hic (v *add. m. 2) D* 1086. *Initio* PI *erasum in B* Propter quam *Ritschelius, Bentleius.* Propter *BCD.* Quam propter *FZ* opera est mihi *BCDFZ.* mi opera est *Bothius* nunquid *C* PY. *om. CD* pulchra *B.* pulcher *CDFZ* suã *B* 1087. habet solicitum *FZ.* habent sollicitum *BCD*[1]. habet *corr. D*[2] '*Facile quispiam de transponendis verbis cogitet:* Ita sollicitum mea forma me habet*: sed vide Prol. Trin. p. 121. 149. nec Bentleius offendit in Heaut. III 1, 52*' *Ritschelius* hic nunc *CDFZ.* nunc hic *B.* nunc *Ritschelius* quid nunc stas? abin hinc? *Ritschelius in adn.* MIL. *sup. scr. B* 1088. audin *Bothius, Reizius.* audin tu *BCDFZ* docte] ut docte *B* MIL. *om. libri: add. Camerarius* ut cor ei saliat *CDFZ.* curas aluit *B: unde* cura aliud *Camerarius, quod esse* aliud cura *debebat.* ut cor saliat *Hermannus.* cor ut ei saliat *Ribbeckius* Atque adeo audin tu? dicito docte et cordate, ut cor saliat *Winterus de cant. Pl. p. 9 sq. cf. Muellerus Pros. p. 407* (dic tu *vel* tu, dic*), L. Muellerus de re m. p. 337 (itidem)*

PALAESTRIO

Philocómasio dic, síst istic, domum ut tránseat: hunc hic és

MILPHIDIPPA

Hic cúm mea erast: hunc clám nostrum sermónem subleg
runt. 10

PALAESTRIO

Lepidé factumst: iam ex sérmone hoc gubernábunt doctiu
pórro.

MILPHIDIPPA

Remoráre: abeo.

PALAESTRIO

Neque té remoror neque té tago neque t
— táceo.

PYRGOPOLINICES

Iube máturare illam éxire huc: iam istíc rei praeuortémur.

1090. *Servius plenior in Buc. IX 21:* Plautus in Milite: 'Quae etiam nostrum hunc sermonem sublegerat' *Vix recte Plac. p. 81, 12 huc rettulit Kochius Mus. Rhen. vol. 26 (a. 1871) p. 551*

1089. PA. *om. libri: add. Camerarius* si est istic *Brixius* si est hic *CDFZ.* ē hic *B.* si east hic *Ritschelius.* si est nunc hic *Hermannus.* si est hic, hinc *Ribbeckius* hunc hic *CFZ.* hunc hinc *D.* huc hic *B* 1090. cum mea hera est *Gruterus.* cumera est *CD.* cum hera est *FZ.* cum fera ē *B.* cum mea est hera *Camerarius* hunc clam nostrum *Bachius l. s. s. p. 14.* clam nostrum hunc *BCDFZ. cf. testim.* clam nostrum hunc hinc *Muellerus 'Nachtr.' p. 134.* clam nostrum nunc *Hermannus.* nam clam nostrum hunc *Ritschelius* sermonē sublegērt *B.* sermonem sublegerat *Servius plenior.* sublegerunt sermonem *CDFZ: 'nescio an vere' Ritschelius.* Hic cum erast: clam nostrum hunc furtim s. s. *Ribbeckius.* Hic cum era est mea: ambae clam *c. q. s. Ussingius* 1091. PA. *Pylades. om. BCDFZ* factumst iam *CD.* factum sciā *B.* factum est iam *FZ* gurnabunt *Kochius Nov. ann. vol. 103 (a. 1871) p. 828* 1092. MI. Remorare: abeo. PA. Neque te remoror *Ritschelius duce Bothio* (remoro). PA. Rememorare MIL abeo neque temoro *B.* PAL. rememorare. MI. abeo neque te remoro *CD, nisi quod* te *om. C.* PA. remorare. MI. abeo neque te remoror *FZ superiori versui continuans* Rem. MI. me morare. PA. abeo neque te moror *Gruterus: e quo pendens Hermannus* Rem. MI. me remorare. PA abeo neque te moror. *cf. Langenus 'Beitr.' p. 179* neque te tago neque te *Bothius, Fleckeisenus Nov. annal. vol. 79 (a. 1859) p. 530*
neque et agone que et *B.* neque te tango neque te *CDFZ.* neque tango neque te *Ritschelius.* neque tango neque *Hermannus* 1093. maturare *BCDF.* maturate *Z* istic *libri, Buechelerus de decl. p. 114.* isti *Pylades, Ritschelius*

PYRGOPOLINICES. PALAESTRIO

PYRGOPOLINICES

Quid núnc mi's auctor út faciam, Palaéstrio,
De cóncubina? nám nullo pactó potest 1095
Prius haéc in aedis récipi quam illam amíserim.

PALAESTRIO

Quid mé consultas quíd agas? dixi equidém tibi,
Quo pácto id fieri póssit clementíssume.
Aurum átque uestem múliebrem omnem habeát sibi,
Quae illi ínstruxisti: súmat, habeat, aúferat: 1100
Dicásque tempus máxume esse, ut eát domum:
Sorórem geminam adésse et matrem dícito,
Quibus cóncomitata récte deueniát domum.

PYRGOPOLINICES

Qui tú scis eas adésse?

Act. IV scaen. 3 MILES SERVVS. *B.* PIRG PAL D^2. Pyrgopolinices. Palestrio *FZ. om. CD*[1] *Scaenam superiori continuat Bothius, quem sequitur Ritschelius: cf. tamen Spengelius 'Sitzungsberichte der k. bayer. Ak. 1883' p. 275 Cf. de hac sc. Frid. Schmidt 'Untersuchungen' p. 320 sqq.* 1094. PYRG. Quis *D.* PYRG uis *cum spat. init. C* nunc mi's *Ritschelius.* mihi nunc es *FZ.* mihi nunc est *BCD. cf. Muellerus Pros. p. 654, 'Nachtr.' p. 105* palestrio *BCDFZ* 1095. Deconcubina *B* nam] nostra *FZ* nullo ea *Ritschelius.* nullo haec *Fleckeisenus* 1096. pius *C* haec *Z.* hęc *CD.* hec *F. om. B.* a me *Ritschelius, Fleckeisenus* inaedis *B* amiserim *Scaliger, Bothius.* obmiserit *BCD.* omiserim *FZ.* obmiserim *ed. Ritschelius.* abmiserim *Ribbeckius* 1097. *Iterat hunc v. (omisso* PA.*) B post v. 1099* PA. *om. FZ* agam? PA. dixi *FZ* 1098. pacto id *B.* id pacto *CD FZ* clementissime *BCDFZ Cf. Wirtzfeld l. s. s. p. 24* 1099. *V. uncis inclusit Ussingius* muliebrem omnem *B, Brixius Quaest. pros. p. 36.* omnem muliebrem *CDFZ, nisi quod* omnẽ *ex* omnium *corr. C.* mulier omnem *Kampmannus 'Zs. f. d. AW.' a. 1835 p. 99* tibi *B* 1100. queilli *D.* que illi *F* sum& D^1. sum$\overset{a}{\&}$ D^2. sum$\overset{at}{\&}$ D^3 habeat *BCDFZ, Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 18.* abeat *Acidalius, Ritschelius* auehat *pro* auferat *Bergkius Op. I p. 674 Cf. Langenus Stud. Pl. p. 54* 1101. maxime *Scaliger.* maxumum *BCD.* maximum *FZ* ut sedeat *B* 1102. geminam adesse *Camerarius.* geminat ee *B.* geminam esse *CDFZ* 1103. Quibus concomitata *Acidalius.* Quib; cum cõmita *B.* quibus cum comita *CD*[1] *(*comita[ta] *D*[2]*).* Quibuscum comitata *FZ.* Quibus comitata *Lambinus.* Quibuscum conuecta *Schreinerus Op. ad Madv. p. 170* 1104. Qui tu scis *Camerarius.* Quituscis *C.* Quid tu scis *BDFZ* eas adesse *CDZ.* ea satisse *B.* eam adesse *F*

PALAESTRIO

Quia oculís meis
Vidí sororem hic éius.

PYRGOPOLINICES

Conuenítne eam? 1105

PALAESTRIO

Conuénit.

PYRGOPOLINICES

Ecquid fórtis uisast?

PALAESTRIO

Ómnia
Vis óptinere.

PYRGOPOLINICES

Vbi mátrem esse aiebát soror?

PALAESTRIO

Cubáre in naui líppam atque oculis túrgidis
Nauclérus dixit, quí illas aduexít, mihi.
Is ad hós nauclerus hóspitio deuórtitur. 1110

PYRGOPOLINICES

Quid is? écquid fortist?

1106. *Nonius p. 306, 14:* Fortis rursum formosus. Plautus Milite: 'etquid fortis uisast' *Cf. Servius in Aen. IV v. 149:*

1105. sororem hic *Ritschelius.* hic sororem esse *BCDFZ.* hic sororem *Scaliger* Conuenistine *Ritschelius.* Conuenstine *Guyetus* Vidi hic sororem esse. P. Eho conuenistine *Bergkius Opusc. I p. 674* aeā *B.* ea *Z* *Cf. Muellerus Pros. p. 656* 1106. Conueni *Ritschelius* Ecquid *CDFZ.* Et quid *B, Nonius.* Ecqui *Ritschelius.* Tibi ecquid *Ribbeckius.* '*Fortasse* ecquinam *vel* ecqui tibi *scripsit poeta*' *Ritschelius* fortis uisast *Nonius.* fortis uisa est *FZ.* fortius uisast *CD.* fortius uisa est *B* PA. *sup. scr. omisso spat. B* *Cf. testim.* 1107. Visa *mire Pflugius apud Scioppium Susp. lect. I 7* obtinere *Camerarius.* optinare *B.* opinare *CDFZ* Cubi *Ritschelius Op. III p. 140* aiebat *CD³FZ.* aleuat *B.* agebat *D¹.* aibat *Ritschelius* 1108. innabellippā atque octi turgredis *B: unde* nauei *Brixius,* turgedis *Ribbeckius* mari *pro* naui *Z, correctum iam a Scutario* 1109. Namclerus *B.* nauderus *D* quia *B* 1110. PY. *praem. D²FZ* His *B* hos *Pylades.* uos *BCD.* quos *FZ cum interrogandi signo in fine versus* hospitio deuortetur *B.* hospitio diuortitur (hospitio diuo *C in ras. deletis* dixit quiillas) *CDFZ, Ritschelius.* h. deuortitur *iam Fleckeisenus* 1111. PY. Quid is? ecquid fortis? PA. Abi sis hinc

PALAESTRIO

Ábi sis hinc: nam tú quidem
Ad equás fuisses scítus admissárius,
Qui cónsectare quá maris qua féminas.
Hoc áge nunc.

PYRGOPOLINICES

Istuc quód das consiliúm mihi,
Te cúm illa uerba fácere de ista ré uolo. 1115
Nam cúm illa sane cóngruost sermó tibi.

PALAESTRIO

Qui pótius quam tute ádeas, tuam rem túte agas?

Sic Plautus in Pyrgopolinice de muliere interrogat: quidnam, fortis est? id est pulchra: *cf. Laemmerhirt p. 354* 1112. *Gloss. Verg. ed. Barthius Adv. XXXVII 5:* Admitto assumo, equito. Plautus: 'Ad equos esses doctus admissarius'

'ubi fortist *Ritschelius, simul* ecqui *servans) Acidalius.* Quid his aec qui fortis abhis hic *B.* Quid is ecquifortis ‖ Abisis hic *C.* PA. quidis PY ecqui fortis PA. Abisis^{hic} *D*^{1} *(pers. add. D*^{2}*) et (nisi quod* sis hic *Z,* sis hinc *F) FZ.* hinc *primus Saracenus cf. Olsenus p. 14* 1.ae tu quidem *Hauptius Opusc. vol. III p. 400* 1112. ad equas *C.* At equas *B.* adaequas *cum spatiolo D.* adeas que *F.* ęque *Z.* ad equos *gloss. Vergilianum* fuisses *Dousa, Hauptius Op vol. III p. 400.* fuisti *BCDFZ, Ritschelius.* esses *glossarium Vergilianum.* fuis tu *Guyetus* scitus] doctus *gloss.* admissarius *gloss., Camerarius.* at missarius *B.* emissarius *CDFZ* 1113. consectere *Bothius* qua mares qua feminas *Lipsius Ant. lect. I 13, Scioppius Susp. lect. I 7, Bentleius in Andr. I 3, 9.* qua marisque *(*quamarisque *C)* feminas *BCD.* que maresque foeminas *Lipsii cod. Rover.* qui mares que femine *F et (nisi quod* quę feminę*) Z.* aeque maresque et foeminas *Camerarius* 1114. Hoc age nunc PY. Istuc *Ritschelius.* hoc age nunc istuc *CD*^{1}. hoc age nunc istuc ‖ PY *D*^{2}. PI. hoc age nunc istuc *B et cum interrogandi signo in fine versus FZ.* PY. Hoc age nunc. PA. Istuc. PY. *Acidalius. cum proximo versu constructa iunxit primus Guyetus* 1115. PA. *praem. BCD* Tecum *BD* mihi illa *C* istac *F, Abraham l. s. s. p. 213* 1116. illa] alio *B* congruost sermo *Ritschelius.* congruus sermo *C, Scioppius I 7. cf. Olsenus p. 95.* congruis sermo *D*^{1}. consermo *B.* congruit sermo *D*^{3}*FZ, non male* 1117. PA. *om. BCD* Qui potius quam tute adeas *duce Bothio Seyffertus Phil. vol. 27 (a. 1868) p. 451.* Qui potius quã tu sed ẽ *B.* qui potius cum tute ades *CD FZ, nisi quod* quin *FZ.* Quid potiust quam ut tute adeas *Ritschelius* ('*nisi forte* adeas? *scribendum, proxima autem sine interrogatione'*). Qui potius quam tu. sed enim *Camerarius, et cum interrogandi signo*

Dicás uxorem tíbi necessus dúcere:
Cognátos persuadére, amicos cógere.

PYRGOPOLINICES

Itán tu censes?

PALAESTRIO

Quíd ego ni ita cénseam? 1120

PYRGOPOLINICES

Ibo ígitur intro. tu híc ante aedis ínterim
Speculáre, ut ubi illaec pródeat, me próuoces.

PALAESTRIO

Tu módo istuc cura quód agis.

PYRGOPOLINICES

Curatum íd quidemst.
Quin sí uoluntate nólet, ui extrudám foras.

PALAESTRIO

Istúc caue faxis. quín potius per grátiam 1125
Bonam ábeat abs te: atque íllaec quae dixí dato.

---

post tu *Scioppius Susp. lect. I 7: 'quod sic potius instituendum erat:* Quis potius quam tute adeat? — cum tu ades *correxit Scaliger,* tu quum ades *Guyetus: qua via talis versus effingi poterat:* Quin pótius, tute quóm ades, tuam r. t. a.' *Ritschelius. cf. Olsenus p. 79* tute tuam rem *Seyffertus l. s. s.* 1118. Dicas uxorem tibi necessus *(ita CD*[1]. necessum *BD*[3]*FZ)* esse *BCDFZ.* Dicas tibi uxorem esse necessum *Ritschelius.* Dicas necessum tibi esse uxorem *idem in adn.* Dicas uxorem tibi necessum *Scaliger, Guyetus: cum quibus* esse *delevi. cf. Muellerus Pros. p. 244* 1120. Itan tu censes *Fleckeisenus (cf. Langenus Philol. vol. 31 a. 1872 p. 109, Schraderus Diss. Argent. vol. VIII p. 269).* Ita netucenses *B.* Itane tu censes *CDFZ, Ritschelius* PI *sup. scr. B* quid ego ni] *v. Bentleium in Heaut. III 2, 18*

1122. SP(E)ULA(R)EUTUBIIL(LAEF)R *apparuerunt in A Loewio: quibus addit* T, O, CES *dubia lectione, sed quadrantibus spatiis Studemundus* ut ut ibi *F* illa haec *B.* illec *C.* illec *DFZ* 1123. TUMODOIS(TUCCUR)AQU(ODA)G *apparuerunt in A Loewio: Studemundus litteris* TUM *et* OIS *et* A *ut incertis notatis* TUCCUR *paullo spatium excedere videri adnotat* quot *B* cura. quod ais, curatum *Palaestrioni continuans Acidalius* PI *sup. scr. B* quidemst *CD.* quidem est *BFZ*

1124. QUISIUOLUNT(ATENO)LETUIEXTRU(D) *A* Quin *BCDFZ.* Qui *A, fortasse recte iudice Ribbeckio* uolenter *Guyetus.* uluntate *Kochius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 686* foras *Reizius, Bothius.* foris *BCDFZ* 1125. ISTUCCAUEFAXISQ *et suo loco* ER(G) *apparuerunt in A* Istud *CD* 1126. BONAMABEAT(ABS)TEATQ·ILLAC*(vel* Q*) apparuerunt in A (ubi* ILLA *litteris* ILL *dubiis Stude-*

(Aurum ornamenta quae illi instruxisti ferat.)

PYRGOPOLINICES

Cupio hércle.

PALAESTRIO

Credo té facile impetrássere.
Sed abi íntro: noli stáre.

PYRGOPOLINICES

Tibi sum oboédiens.

PALAESTRIO

Numquíd uidetur démutare atque út quidem 1130
Dixi ésse uobis dúdum hunc moechum mílitem?
Nunc ád me ut ueniat úsust Acroteleútium,

---

mundus) habeat D^1: *corr.* D^3. habeatis *B* adque *B* illec quę *Z*. illaęc que D^3. illec que *F*. illa haec quę *C*. illahęc que D^1. illa haeq' *B*. illa eae quae *Ussingius* dixi ei *Ritschelius* 1127. *Versum ex v. 1099 et 1147 conflatum esse Osannus vidit Anal. crit. p. 182. F. Schmidt l. s. s. p. 334 hunc v. cum antecedente ex retractatione repetit* AURUMORNAMENTAQ(UAE) *A* ornamenta quae illi *Reizius, Bothius.* ornamentaque illi *B.* ornamentaque que *(quae C)* illi *CDFZ.* ornamentaque illi quae *(et* instruxsti*) Guyetus* 1128. CUPIOHERCLE#CR(ED)OTEF(ACI)L(EIMPE) *A* PY. Cupio hercle. PA. Credo *Camerarius cum A.* Cupio PI *(sup. scr. B)* hercle credo *BCD.* PY. cupio. PA. hercle credo *FZ* te facile *BCDFZ cum A.* facile te *Bothius, Ritschelius* impetrassere *BD.* impetras fere *C.* impetratum iri *FZ* 1129. SEDABIINTRON(OL)ISTAR(E#TI)BI(SUMO) *A* intro noli stare *DFZ.* introndistare *C.* intro noli ista re *B* PY. *om. BCD* oboediens *CD.* obedies *B.* obediens *FZ* 1130. NUMQUIDUIDETURDEMUTAR(E) *A (*MUTAR *dubia lectione teste Studemundo)* PA. *om.* BCD^1: *add.* D^2 *in spatio* uidetur *Z cum A.* quidetur *CD.* qui detur *BF* demurare *F* atque ut quidem *Bothius.* aut utique *BCDFZ, nisi quod* utique *ex corr. C.* atque prout *Pius.* atque uti ego *Camerarius.* atque ante ego *Guyetus.* ab eo quem ego *Reizius.* alio atque uti *Lachmannus in Lucr. p. 250.* alio? ut quidem *Fuhrmannus Nov. annal. vol. 97 (a. 1868) p. 846.* atque uti *Bugge 'Tidskrift for Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 14.* demutare? aeque atque uti *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 19. cf. Langenus 'Beitr.' p. 20* 1131. *Ita A, nisi quod* DIXISSE *(*M***T *dubitanter pro* MILITEM *enotavit Studemundus: cui etiam* IXI *litterae et* C *in* UNC *dubiae videbantur)* huc *BCDF* moechum *Camerarius cum A.* mecum *BCDF.* meum *Z* 1132. *Ita A teste Loewio: his* AUT *in fine addit Studemundus: post id nihil amplius scriptum videri* usust acroteleutium CD^1, *codd. Pyladis.* usus tacero teleutium *B.* usust acroteleusium D^3. usust acroteleucium *F.* usust acrotelotium *Z* aut *ex A vix erit qui recipiat*

ius ac Pleúsicles. pro Iúppiter,
Commoditas úsquequaque me ádiuuat?
uidere me éxoptabam máxume, 1135
is uídeo iam hinc e próxumo.

ACROTELEVTIVM. MILPHIDIPPA. PLEVSICLES. PALAESTRIO

ACROTELEVTIVM

imini: simul círcumspicite é quis adsit árbiter.

MILPHIDIPPA

Néminem pol uídeo nisi hunc quem uólumus conuentum.

1133 *Ita A, nisi quod* AUT *pr* ic *et* PROI(UPP)ITER ac *ex A, bat, Ritschelius.* aut *BCD* n *A.* et *FZ* pleusicles *BC* n *A.* pleusides *Z* iupiter *FZ* 1134. SATINEUTCOMM(O-ASUSQ·QUAQ·MEADIUU(AT) *A* Satine *BCDZ cum A.* Satin commodatas *C.* Comm ns *Seyffertus Stud. Pl. p. 19* uaque me *B cum A.* me quaque *CDFZ* 1135. *Ita A, od* MAXIM(E) *et omisso* M me exoptabam *Bothius, Bent-s.* optabam me *BCDF,* es. exoptabam *Z cum A, Lin-hiatu p. 7* maxum 1136. *Ita A, nisi quod* iam *omisso* exeuntis *BDFZ cum A.* exeuntes *C* uideo exeuntis *Acidalius et teste Fleckeisèno Philol. vol. 2 (a. 1847) p. 88 Reisig.* exeuntis uideo ego *coni. Bothius* uideo eos hinc *Tyrrellius* iam hinc e *Ritschelius.* hinc e *F cum A.* hinc *BCD.* de *Z.* illinc de *Bothius.* hinc propere e *Lindemannus.* hinc huc e *Muellerus 'Nachtr.' p. 88* proxumo *BDF cum A.* propxumo *C: quod ad* propisumo *videtur spectare Ribbeckio.* proximo *Z* Acroteleutium *(*Acroteleusium *D³)* milphidippa pleusic palest *tamquam ultimum versum subiciunt BCD*

Act. IV scaen. 4 A***(TE)LE(UTI)UM MILPHID(IPP)A (P)LEUSIC(LES P)ALA(ESTRIO) *A, nisi quod et Loewio et Studemundo spatium post primam* A *paulo angustius videbatur ad capessendas* CRO *litteras.* ACROTELEVTIVM MERETRIX MILPHIDIPPA ANC. PLEVSICLES ADOL PALESTRIO SERVVS *B. om. CD.* Acroteleutium. Milphidippa. Pleusicles. Palestrio *FZ, nisi quod* Acrotelātium *et* Pleusides *Z* 1137. *Ita A (*SEQUI**NI, NEQU**A*SITARBIT *Studemundus)* ACR. *praemittit B. Ceterum per hanc scaenam usque ad 1191 personarum notas tam raras BCD habent, ut non quas omittant, sed quas servent adnotem* circumspicie *C ante corr.* adsit *BZ cum A.* atsit *(* assit *D³F* arbier *CD¹: corr. D²* 1138. *Ita A dubia in multitione (****NEM *dat Studemundus pro* NEMINEM, *multas praeterea lit ut dubias notans)* MIL. *BF. om. Z* Neminem *(*Naeminem pol *BCDFZ.* Neminem *ex A Ribbeckius* nisi hunc quem *BC cum A.* nisi quem *Ritschelius. cf. Baierus l. s. s. p. 18* conuent

PALAESTRIO

Ét ego uos.

MILPHIDIPPA

Quíd agis, noster árchitecte?

PALAESTRIO

Egone árchitectus? uáh.

MILPHIDIPPA

Quid est?

PALAESTRIO

Quía enim non sum dígnus prae te, ut fígam palum in párietem. 1140

ACROTELEVTIVM

Héia uero.

PALAESTRIO

Nímis facete nímisque facundé malast:
Vt lepide derúncinauit mílitem.

MILPHIDIPPA

At etiám parum.

PALAESTRIO

Bóno animo es: negótium omne iám succedit súb manus.

PA. Et ego uos *Camerarius cum A.* cuentũ est et ego uos *B.* conuentum est et ego uos *CD.* conuentum esse. ACR. ergo uoca *F.* conuentum esse. Ergo uoca *Z* 1139. QUIDAGI(SN)OS*****CHI(TECT)E-(#E)GO(NE)ARCHI(TE)CTUSUAH#QUIDST *A* MI.] A *D*² *marg.* architecte *CD*¹: *corr. D*³. architecte (r *ex* e *vel* c) *B* PA. *D*² *sup. scr.* architectis *C* quit *CD*¹: *corr. D*³ 1140. Q *ab initio et* (PA)L(Ü) *in fine A, quibus* AETE *ante* (PA)L *addit Studemundus dubitans: hoc tamen constare* UTFIGAM *ibi non proxime praecessisse: in proximo v. quem exitus occupavit* T *apparuit Studemundo, quadrare videbantur* IMPARIETEM *Loewio* Quia *Dousa.* Qui *BCDFZ* nonsum *B* indignus *B* pte *B* fig//am *B* palum *B ex corr. D*³*FZ.* pal hum *CD*¹. pallium *B ante ras.* 1141. CETEN(IMI)SQ·FECUN(DEM)ALAES(T) *A teste Loewio: Studemundo nulla post* S *littera extitisse videbatur* ACR. *Camerarius. om. libri* Heia *BCD.* Eia *Z.* Eya *F* PAL. *Camerarius. om. libri* facete *D*³*FZ.* facite *B.* fatite *CD*¹ facundo *FZ.* faciunda *B.* fecunden *CD*¹. fecunde *D*³ malast *BCD.* mala est *FZ* 1142. M#ATETIAMROGAS *A* denunciauit *B.* detruncauit *Camerarius* militem. MI. at etiam *FZ.* militem at etiam *D*³. milite matet//iam *B.* milite matet iam *CD*¹, militem. ACR. at etiam *Camerarius* *Cf. Baierus l. s. s. p. 62* 1143. M(NE)IAMSUCCEDITSUBMANUS *A teste Loewio: quibus* BO *ab initio dubitanter addit Studemundus*

Vós modo porro ut óccepistis dáte operam adiutábilem.
Nám ipse miles cóncubinam intro ábiit oratúm suam, 1145
Áb se ut abeat cúm sorore et mátre Athenas.

PLEVSICLES

Eú, probe.

PALAESTRIO

Quín etiam aurum atque órnamenta quae ípse instruxit múlieri
Ómnia dat dono, á se ut abeat: íta ego consiliúm dedi.

PLEVSICLES

Fácile istuc quidémst, si et illa uólt et ille autém cupit.

PALAESTRIO

Nón tu scis, quom ex álto puteo súrsum ad summum escén-
deris, 1150
Máxumum perículum inde esse ab súmmo ne rusúm cadas?

PA. *F. om. Z* est *BCD* negocium *FZ* 1144. U, *dein suo loco* CCEPIS(TI)SDATEOPERAMADIUTABILĒ *A teste Loewio: Studemundo etiam* O***O *ante* CC *apparuerunt: vestigia ad* Vos modo ut porro *quadrare videbantur* ut] ue *BCD*[1]*: corr. D*[3] cepistis *F* adiutabilem *D*[3] *cum A.* atiuit abilem *C.* at iuit abilem *D*[1]. uitabilem *B.* amicabilem *FZ* 1145. MILESCONCUBINAMINTROABITORATUMSUAM *apparuerunt in A* habiit *CD*[1]*: corr. D*[3] 1146. AB *et* (MS)ORORETMATREATHENAS‡EUPROBE *A* ut *om. Z* habeas *BCD*[1]*: corr. D*[3] Athenas. PL. Eu probe *cum Lindemanno Ritschelius.* athenas eu probe *BCD*[3]. Athena seu probe *D*[1]. Athenas.Pleu. probe *F.* athenas. Ple. Athenas. ACR. Eu probe *Camerarius.* Athenas. PL. heu probe *Bothius* probe *Z.* 1147. *Ita A, nisi quod* INSTRUXI ornamentã *D*[1]*: corr. D*[3]. ornam̃tam *C* que *D* instruxit mulieri *F et, nisi quod* instuxit, *Z.* instruxit mulier *BCD* 1148. *Ita A* dono a se ut abeat *D*[3] *cum A, Beroaldus, Dousa, Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 65.* donos eut habeat *C.* dono se ut habeat *BD*[1]. donose ut abeat *F.* dono. se ut abeat *Z.* dono sibi ut habeat *Ritschelius.* dono, sibi habeat *Hauptius Op. II p. 321* consilium dedi *Bothius cum A.* consilium tum dedi *BCD.* consilium ei dedi *FZ* 1149. *Ita A* quidemst *D cum A.* quidem ft *C.* quidem est *BFZ* uolt *CD cum A.* uult *BFZ* 1150. *Ita A, nisi quod* CUM tu scis] tus sis *CD* qm̃ *B.* cum *FZ cum A* exalto *B* at *CD*[1]*: corr. D*[3] escenderis *Gulielmius cum A.* descenderis *BCDFZ* 1151. *Ita A, nisi quod* ASUMMONER(USU)M Maximum *FZ* periculum *libri praeter A* inde esse *Camerarius cum A.* indie esset *CD.* in dono esset *B.* inde etiam *FZ* ab *BCD.* a *FZ cum A* rursum *CDFZ.* sursum *B* cadhas *CD*[1]*: corr. D*[3] '*Ceterum* ab summo *interpretatio videtur esse* inde *particulae: qua aliud quiddam expulsum, v. c.* inde esse deorsum ne rursum cadas' *Ritschelius*

Núnc haec res apud súmmum puteum géritur: si praesénserit
Míles, nihil ecférri poterit húius. nunc quom máxume
Ópust dolis.

PLEVSICLES

Domi ésse ad eam rem uídeo siluaí satis:
Múlieres tres: quártus tute's, quíntus ego, sextús senex. 1155
Quód apud nos falláciarum séx situmst, certó scio,
Óppidum quoduís uidetur pósse expugnarí.

PALAESTRIO

Dolis

1152. *Ita A, nisi quod* PROSENSERIT hanc res *CD.* hanc rem *B* aput *D*[1]*: corr. D*[3]. sapit *B* pręsenserit *Z.* presenserit *F.* prosenserit *BCD cum A, Scioppius Susp. lect. IV 14* 1153. *Ita A, nisi quod* CUMMAXUME nihil ecferri poterit *Bothius cum A.* nihil hac ferre potuit *CD.* nihil hanc ferre potuit *FZ.* hac nihil ferre potuit *B.* nihil hinc ferri poterit *'ex priscis exemplaribus legit' Pius: idem Camerarius.* nihil ecfieri poterit *Bergkius Opusc. I p. 674, Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 651, Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 335, fortasse recte* poterit huius: *pro* poterit: huius *Gulielmius* cummaxime *Liviscius.* cum maximo *B.* cum maximi *CD*[1]. cum maximis *D*[3]. quam maxime *FZ* 1154. *Ita A, nisi quod* OPUSEST *et* SILUAE*(vel* I*)*SAT(IS) Opust dolis *CD.* Opus dolis *B, Olsenus p. 84.* opus est dolis *FZ cum A.* Opus dolis est *Ritschelius* esse ad eam *Camerarius cum A.* esset at eam *BCD*[1]. esset ad eam *D*[3]. etiam ad eam *FZ* siluai *Bothius.* silue *CD.* salue *B.* salis *FZ.* siluae *iam Gruterus*

1155. MUL(IERESTRE)SQU(ARTUSTUTEESQUIN)TUSEG*********NEX *A*

Mulieres ē res *B.* Mulieres st res *CD*[1]. Mulieres tres *D*[3] tutes *BCD.* tu te es *FZ* quintus sego *BCD.* quintus sum ego *Ritschelius* sextus *libri cum A.* sextust *Ritschelius* 1156. QUOD-(AP)UDN *apparuerunt in A Pleusicli continuat Bergkius Opusc. vol. I p. 674:* PA. *praemittit Ritschelius cum FZ: de BCD cf. ad v. 1137*

Quod *libri cum A.* Quot *Camerarius* aput *C* fallaciarum sex situmst *Klotzius Em. Plaut. p. 6.* falatiarum sexitū *B.* falatiarum sextum st *CD.* fallaciarum sextumst *Z, et nisi quod* est, *F.* fallaciarum septimum est *'scribi debere ex codd. antiquis' Pylades dicit.* fallaciarum textumst *Beroaldus.* fallaciarum est excitum? *Camerarius.* fallaciarumst, esse excitum *Lambinus.* fallaciarum est excisum! *Gruterus.* fallaciarum est exasciatum *Palmerius.* fallaciarum exercitust *Acidalius.* fallaciarum structumst, ego *Ritschelius.* fallaciarum textumst, ego *Muellerus Pros. p. 603* scio *ex* sit *C* 1157. OPPID(UM)Q***UI(S-

apparuerunt in A Loewio, etiam SS *suo loco Studemundo* Oppido *C.* Opidum *F* quod uisui detur *B.* quoduis uidetur *CDFZ: in quo* quoduis ualenter *latere suspicatur Ritschelius.* quoduis moenitum *Muellerus Pros. p. 603.* quoduis si detur *Luchsius Hermae vol. 13 (a. 1878) p. 501* posse *D*[3]*FZ.* poset *CD.* poscet *B* expugnari. PA. Dolis *Brixius duce Muellero l. s. s.* expugnare dolis *BCDFZ:*

Dáte modo operam.

ACROTELEVTIVM

Íd nos ad te, sí quid uelles, uénimus.

PALAESTRIO

Lépide facitis. núnc tibi hanc ego ímpero prouínciam.

ACROTELEVTIVM

Ínpetrabis, ínperator, quód ego potero, quód uoles. 116

PALAESTRIO

Mílitem lepide ét facete et laúte ludificárier
Vólo.

ACROTELEVTIVM

Voluptatém mecastor mi ínperas.

PALAESTRIO

Scin quemádmodum?

ACROTELEVTIVM

Némpe ut adsimulém me amore istíus differreí.

---

ubi expugnari *iam Pylades*, expugnarei *Klotzius l. s. s.* expugnari eis dolis *Ritschelius* 1158. DA(TE)MODOOPERA(M‡)IDNOSADTES *A* PAL. *praem. Bergkius Opusc. I p. 674* it *CD* (operamit *D*) nunc nos *Muellerus Pros. p. 656* adte *B.* ate et *D.* attet *C.* ad te et *FZ* quit *CD*[1]*: corr. D*[3] 1159. LEPIDEFACITISNUNCTIBI‡HANC *A teste Loewio (ubi* TIBIEGOHA *testatur Studemundus)* Lapide *B.* Lepidis *CD* tacitis *BCD* nunc tibi hanc ego *Bothius.* nunc hoc tibi ego *BCDFZ.* nunc hanc tibi ego *Gruterus.* nunc hanc ego tibi *Guyetus* prouinciam ... potero *(1159) om. FZ* prouintiam *BC* 1160. *Cf. ad v. 1159* IMPETRABISIMPERATOR(QUO) *A* ACR. *Camerarius* Inpetrabis *BCD.* Impetrabis *FZ* inperator *C.* imperator *BDFZ* quod ego *CFZ.* quot ego *BD.* quoad ego *Bothius, Ritschelius* ACR. quod *F.* ACR. quid *Z* 1161. MILITEMLEPIDEETFAC(I‡TE)L *A* PA. *D*[2] facete *D*[3]*FZ* facite *BC.* fatite *D*[1] et laute ludificarier ‖ Volo *Camerarius.* laute ludificarier ‖ Volo. *B: item CD, Ribbeckius.* laute ludificarier uolo *FZ.* deludificari uolo *Ritschelius* 1062. *Cf. ad v. 1061* UOLO‡UOLUP *A* AC. Voluntatem *B.* MIL *(add. D*[2]*: spat. D*[1]*)* Volutatem *D.* Voluntatem *C.* AC. Voluptatem *FZ* mihi *BCDFZ* imperas *BDFZ* PA. *BD*[2]*. spat. CD*[1] Scin *Bothius.* et scin tu *B.* et scintur *C.* et scint *D ante corr.* et scin *D ex ras. F.* et scim *Z.* at scin tu *Dousa, Scioppius Susp. lect. IV 13*

Voluptatem inperas mecastor mihi. PA. Set scin tu quemadmodum? *Ritschelius.* Volo. AC. Volup mecastor mi imperas *e. q. s. Muellerus Pros. p. 262* *Cf. Niemeyerus Hermae vol. 14 (a. 1879) p. 430, Vahlenus Ind. lect. aest. a. 1880 p. 7,* Volo *delentes cum Bentleio et orationem interruptam esse censentes* 1163. NEMPEUTADSIMULEMMEAM(OR) *apparuerunt in A Loewio, etiam* ES *in fine quamvis dubitan-*

PALAESTRIO

Tenes.

ACROTELEVTIVM

Quásique istius caúsa amoris éx hoc matrimónio
Ábierim cupiéns istius núptiarum.

PALAESTRIO

Omne órdine. 1165

Nísi modo unum hoc: hásce esse aedis dícas dotalís tuas:
Hínc senem aps te abísse, postquam féceris diuórtium:
Né ille mox uereátur intro íre in alienám domum.

ACROTELEVTIVM

Béne mones.

PALAESTRIO

Sed úbi ille exierit íntus, istinc té procul

ter cnotavit Studemundus, cui alio tempore aliquoties potius NE *litterae extare visae sunt* AC *B* adsimulem *FZ cum A.* adsimilem *BD.* at similem *C* meamorem *D.* meam orē *BC* differrei. PA. Tenes *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 64.* differre titenis *B.* diferredittenis *C.* differet titenis *D.* differre athenis *Z.* deferre athenis *F.* differri. PA. Rem tenes *Camerarius.* differri. PA. Eu, tenes *Ritschelius* 1064. QUASIQ-ISTIUSCAUSAAMORIS(EX)H(O) *apparuerunt Loewio: etiam in fine* E *vel* F *litterae trabs apparuit Studemundo, quam casui deberi ipse dicit* causa D^3FZ. causam *B.* cauam CD^1 matri monio D^1: *coni.* D^3 1165. ABIERIMCUPIENSISTIUSNU(PTI)ARU(M) *et* S *in fine apparuerunt Loewio, ubi* EM *fuisse et antea suo loco* M *(omnem) dubitans testatur Studemundus: quae ad* omnem ordinem *spectare conicit idem* istius nuptiarum. PA. Omne ordine *Bothius, Bentleius.* istius omne ordinis nuptiarum *BCDZ et, nisi quod* omnes, *F.* istius summae *(voluit* summe*)* nuptiarum ordinis *Camerarius.* summe nuptiarum. PA. ordine is *Palmerius, Acidalius.* ordinest *Ribbeckius. ineptit Lipsius Ant. lect. I 13* 1166. NISIMODOUNUMHOCHASCEE(SS)EAEDESD(ICA)SD(OT)ALE*(vel* I)S(TUAS) *A* hasce esse *Gruterus cum A.* asce esset *BC* D^1. asce esse D^3. hasce *FZ* dicat *BCD* dotabis *F* 1167. HINCSENEMAPST(EA)BISSEPOSTQUAMFECER(IS)DIU(ORTIUM) *A* abste *B.* abs te *CDFZ* abisse D^3Z *cum A.* abiisse *F.* abisset BD^1. abiesset *C* 1168. *Ita A, nisi quod* UERE(AT)UR intro ire *CD.* introire *FZ.* introirē *B.* huc introire *Ritschelius.* introd ire *idem Nov. exc. p. 81.* intro uereatur ire *transponit Abraham Stud. Pl. p. 200.* intro se ire *Wagnerus 'Litt. Centralbl.' a. 1876 p. 694, Brixius in appendice* alienū *B* domum D^3FZ. damnum CD^1. dampnum *B* 1169. *Ita A, nisi quod* SEDUBI *dubia ex parte lectione et* ISTIN(C-TE)PROCUL AC] M D^2. *spat. C* PA. BD^2 *in spat.* s, ubule D^1: *corr.* D^3 istinc *ex A Ribbeckius.* istic *BCDFZ, Ritschelius.* istuc *Camerarius*

Íta uolo adsimuláre, prae illius fórma quasi spernás tuam, 1170
Quásique eius opuléntitatem réuerearis: ét simul
Fórmam, amoenitátem illius, fáciem, pulcritúdinem
Cónlaudato. sátin praeceptumst?

ACROTELEVTIVM

Téneo. satinest, sí tibi
Méum opus ita dabo éxpolitum, ut ínprobare nón queas?

PALAESTRIO

Sát habeo. nunc tíbi uicissim quae ínperabo ea díscito. 1175
Quom éxtemplo hoc erit fáctum, ubi intro haec ábierit, ibi
tu ílico

1171. *Nonius p. 146, 11:* Opulentitas pro opulentia. Plautus in Milite glorioso: 'Quasique...reuerearis'

1170. *Ita A* assimulare *F* illius *libri cum A.* eius *Ritschelius. cf. Opusc. vol. II p. 685* tuam D^3FZ *cum A.* tuas BCD^1
1171. *Ita A* Quasi quae *Nonii C* eius] illius *Luchsius Studemundi Stud. vol. I p. 350.* tu eius *Ribbeckius* opulentitate *Nonii C* reuerearis et *FZ cum A.* reuearis ret CD^1. reuearis et D^2. reuaris *B* 1172. *Ita A, nisi quod* PULCHRITUDINEM Formam amoenitatem *cum A Acidalius.* Forma moenitatis CD^1. Formam amoenitatis D^2 *FZ.* Formam bonitatis *B.* Formae amoenitatem *Bothius, Ritschelius* faciem *libri cum A.* facie *Bothius, Ritschelius* pulcharitudinem *C.* pulchritudinem *BDFZ cum A* 1173. (COLL) *ab initio et* TENEO-(SATINE)STSITIBI *dubia lectione A* Conlaudato. satin praeceptumst D^1, *Camerarius.* Conlaudatosa inpceptu st *B.* Conlaudatos at inpraeceptust *C.* Conlaudatos atinpceptust D^1. Conlaudato sat inpreceptist *F.* Conlaudato. sat in preceptist *Z* AC *B. spatium* CD^1. MIL. D^2 in *spatio* teneo sat inē *B.* teneos at inest CD^1. teneo satin est D^2
1174. BARENONQUEAS *A* Meus *B* improbare *DFZ*
1175. QUA(EIM)PERAB(O)**DISCITO *(quadrantibus* EA *in lacunam) A teste Loewio: item Studemundus nisi quod litteras* A, PERAB, S *ut dubias notavit* PA *B* uicissim D^3FZ, *codd. Pyladis.* uisscisim *C.* uiscisim D^1. uis *B* quae inperabo ea discito *duce A scripsi.* que imperabo non discitos BCD^1, *nisi quod* quae *C*, inperabo *CD*, discitos D^2. quoque īperabo. PL. nunc dicito *(cum sequentibus constructa) FZ.* uicissimque imperabo. PL. Dicito *Bothius.* quae imperabo discito *Pylades 'ex codd. ant.', Ritschelius.* discitos *scriptura abutitur Berghius 'Beitr.' p. 95, ut scriptura* imperabo non *Opusc. vol. I p. 117 De v. 1176—1188 cf. quae exposuit Fridericus Schmidt 'Untersuchungen' p. 369 sqq.: contra quem disputavit Langenus Stud. Pl. p. 320*
1176. RITTACTU(MU)B(IIN)TROHAECA(BIE)RIT *dubia ex parte lectione et in proximo v.* (IBIT)UILICO *A* Quom *Lindemannus.* Quam *BCD FZ* erit hoc *Fleckeisenus Epist. crit. p. 26* factum PA. ub: *FZ*

Fácito uti ueniás ornatu húc ad nos nauclérico.
Caúsiam habeas férrugineam et scútulam ob oculos láneam,
Pálliolum habeas férrugineum, nam ís colos thalássicust:
Íd conexum in úmero laeuo, exfáfillato brácchio, 1180
* * * * * * * * * * * * * * * *

1179. *Nonius p. 549, 3:* Ferrugineum colorem ferri similem esse uolunt: uere autem ferrugineus color caeruleus est...Plautus in Milite: 'Palliolum...thalassicus est': *cf. Caesar p. 13. 65. 105. 112. 116* 1180. *Cf. Festus Pauli p. 83:* Effafilatum exertum, quod scilicet omnes exerto brachio sint exfilati, id est extra uestimentum filo contextum *Idem p. 79:* expapillato brachio, exerto: quod

---

factum ut *Reizius, Fleckeisenus l. s. s., Ritschelius praef. Stichi p. 19, fortasse vere* hec *D* ibi tu ilico *Ritschelius cum A, ut videtur, Bothius (nisi quod is* eloco*).* tibi tuilico *C.* τταὶlico *(*i *ex* a *er.) D.* tibi uilico *B.* tu ilico *F.* tu illico *Z* 1177. (NA)UCLER *apparuerunt in A Loewio, etiam* UCADNOS *proxime praemittit Studemundus et* F *dubitanter ab initio enotavit: in fine* ICO *vel* ICE *locum habere* uti *Bothius.* ut *BCD FZ* Facitod ut *Bergkius 'Beitr.' p. 95* ueniat *BCD* ornatu huc ad nos *ex A scripsi.* ornatus huc *B.* ornatos huc *CD*[1]*:* s *exp. D*[3]*.* ornatu huc *FZ.* ornatu ornatus huc *Ritschelius.* ornatus ornatu huc *Bothius.* huc ornatus ornatu *Hermannus in Soph. Phil. 128* nauclerico *Camerarius.* nauderico *D*[3]*.* nauderioco *D*[1]*.* nauclerioco *BC.* naucleriaco *FZ* 1178. C *dubia ab initio apparuit Studemundo,* AMSCUTULAMOBOCULOS *(litteris* AMS *perdubiis) in fine Loewio,* ETSCUTULAMOBOCULOS *Studemundo:* LANEAM*, quod ex A adfert Ritschelius, proprium v. occupavit* Causiam *Pius.* Cause hanc *BDF.* Causae hanc *CZ.* Causeam *Scutarius* Causiam portes in capite *(vel* Macedoniam habeas *in ed.) Ribbeckius Mus. Rh. vol. 29 (a. 1879) p. 19* ferrugineam *Scutarius.* ferrugenas *B.* ferrugenes *CD*[1]*F.* ferrugines *D*[3]*.* furrugenes *Z* et scutulam *Studemundus ex A Hermae vol. I (a. 1866) p. 291.* cultura *BCDF.* culturam *Z.* scutulam *Ribbeckius duce Loewio.* culcitam *Lambinus, Ritschelius.* culcitram *Camerarius* ob oculos] ab oculos *BCD.* ad oculos *FZ* laneam *FZ cum A teste Ritschelio.* lanea *BCD*[2]*.* lata *D*[1] 1179. (R)UG(INEUM)NAMISCOLO *et* AL(ASS)ICUS *in proximo v. A: etiam dubia* P *ab initio apparuit Studemundo: in fine aut* alassicus *aut* alassicust *scriptum fuit eodem teste* Palleolum *F.* Pollio lũ *D*[1]*:* [illegible] *D*[2] ferrugineum *D*[3]*Z, Nonius.* ferrugeneum *BCD*[1]*F* is colos thalassicust *Camerarius.* is colos thalassicus est *Nonius.* siccolost [illegible]icus *B.* isisco lost alassicus *C.* isis colost alassicus *D*[1]*.* is est [illegible] talassicus *D*[3]*.* colos thalassicus *man. rec. in D.* is color thalas- [illegible] *FZ* 1180. 1181. ID *ab initio et* L(AE)UOEXP *et* LLATOBRACCHIO *intercedente spatio 4—5 litterarum A teste Loewio: ubi tamen* EX [illegible]TOBRACCHIO *enotavit Studemundus (in spatium quadrare nullo modo* [illegible]LL*, sed velut* PALLIOL *vel adeo* MOLESTI*)* Id *B cum A, Nonius.* [illegible] Et *DF.* Idem et *Z.* Id erit *Camerarius.* Idque *Bothius* [illegible]xum *Nonius.* conixum *B.* comixum *CD.* commissum *F.* cõnexum

Praécinctus aliqui: ádsimulato quási gubernatór sies.
Átque apud hunc senem ómnia haec sunt: nám is piscatorés habet.

PLEVSICLES

Quíd? ubi ero exornátus, quin tu dícis quid factúrus sim?

PALAESTRIO

Húc uenito et mátris uerbis Phílocomasium arcéssito, 1185
Vt, si itura sít Athenas, eát tecum ad portúm cito,

---

cum fit, papilla nudatur *(cf. Leidolphus p. 206. 213)* *Liber glossarum (cf. Loewii Prodr. p. 270):* Excapillato exerto brachio ad mammam *Plac. p. 40, 21:* Effafilatus, exerto humero, id est extra filum manum exerens, id est proferens *(cf. p. 41, 16:* Exfabillauero exeruero*)* *Nonius p. 103, 3:* Expapillato brachio, quasi usque ad papillam renudato. Plautus Milite glorioso 'Id ... brachio': *cf. Caesar p. 16. 46. 65. 112* *Nihili sunt Osberni p. 190 (coll. p. 201*[b]*) testimonia aut Iohannis de Ianua (cf. Loewius l. s. s.). Paulo usus est Gerardus vita S. Adalhardi abbatis (d'Achery et Mabillon Acta S. Ord. Bened. cap. 30):* 'expapillatis brachiis aptantur remiges et antennae'

Z inumero *B C D.* in numero *Nonius.* in humero *F Z.* humero in *Bothius* leuo *Nonii codd.* laeuod *Ritschelius Nov. exc. p. 75* exfafillato bracchio *Buechelerus 'Umbrica' p. 132.* exfafillat obbracchio *B.* exfafillat obracchio *CD*[1]. exfafillato brachio *D*[3]. expapillato brachio *Z, Ritschelius.* ecpapillato brachio *L. Muellerus apud Nonium, cuius codd. vel* exp. *vel* et pap. *habent.* expalliato brachio *F, Ussingius.* ecfibulato brachio *Meursio duce Bothius. cf. Baierus l. s. s. p. 21, Funckius in Woelfflini Arch. IV p. 85* *Post hunc v. velut talem intercidisse suspicatur Ritschelius:* Colligens in collum, tum autem lumbis subligaculo ‖ Praecinctis aliqui *(an* aliquo*)*, adsimulato *e. q. s.: cf. Opusc. vol. II p. 448 (*Coniciens*)*

1182. (P) *ab initio et* QU(IA)D(SIMU)LATOQUASIGUBERNATORSIES *A* Precinctus *D*[3] *Z.* Precinctus *D*[1] *F.* Precintus *B.* Pretinctus *C.* Praecinctis *Ritschelius.* Praecinctusque *Guyetus* aliquid *F Z.* alte *Guyetus* assimulato *Z* sies *F Z cum A.* sis *B C D* 1183. (AT)Q·(APUD) *et* SUNTNAMI(SPI)SCATORESHABET *A: in lacunam quadrare* apud senem omnia haec *(omisso* hunc*): quorum verborum tenuia vestigia extare videri dicit Studemundus* atque *D* apud *B C F Z.* aput *D* hec *D* is *om. F* piscatoris *B C D* 1184. QU *ab initio* (ER)OEXORNATUSQUINTU(DI)CISQUIDFACTURUSSŪ *quadrantibus spatiis A* Quit *C D* ubi ero] abiero *B* sim *B C D F Z, Beckerus Studemundi Stud. vol. I p. 175.* sum *Scutarius et Ritschelius cum A. cf. Fuhrmannus Nov. ann. vol. 105 (a. 1872) p. 822* 1185. *Ita A, nisi quod* MAT(RI)S *et* UERB(IS) PA. *B* matri sue erbis *B.* matrisuaerbis *C* accersito *libri praeter A, Ritschelius* 1186. (UT)SIIT(URA)SIETAT(HENASEATT)ECU(MADP)ORTUMCITO *A* Vt si itura est athenas eat tecum *F Z: ubi* siet *pro* est *Bothius.* Vt si itura est *&(ex* t *corr.)*thena se tecum *B.* Vt sutuſsia ethena se atecum *C.*

Átque ut iubeat férri in nauim sí quid inponí uelit.
Nísi eat, te solúturum esse náuim: uentum operám dare.

PLEVSICLES

Sátis placet fictúra: perge.

PALAESTRIO

Ille éxtemplo illam hortábitur,
Vt eat, ut properét, ne matri móra sit.

PLEVSICLES

Multimodís sapis. 1190

PALAESTRIO

Égo illi dicam, ut me ádiutorem qui ónus feram ad portúm roget.
Ílle iubebit me íre cum illa ad pórtum. ego adeo, ut tú scias,
Prórsum Athenas prótinam abibo técum.

1190. *Huc rettulit Gulielmius c. 3 quod Nonii p. 342, 28 e* Plauti 'Milite' *adfertur:* 'Modice sapis'*: quod alii ad v. 1422 pertinere maluerunt: cf. ad v. 1214*

Vt situra esiäaethenase atecum *(a inter* ã *et* e *postea addita,* e *ante* th *exp. m. 3,* e *post* s *separ. m. 2,* a *ante* tecum *m. 3) D* tecum eat *Reizius* ad portum *F.* ad porrum *Z.* at portuũ *BCD*[1] *(*ad *D*[3]*)* 1187. *Ita A, nisi quod* ATQ·(UT)IUBE(AT) *et* NAUI*(vel* E*)*M *et* IMPONI ut iubeat *Camerarius cum A.* adiubeat *B.* adiuuet *CDZ.* adiuuet et *F.* ad iubeat ferri *adscita tmesi defensum ibat Bothius.* adiutes ferri *Bergkius Op. I p. 483* nauim *CDFZ et fortasse A.* nauem *B* imponi uelit *F* cum *A, Pylades.* inponunt *B.* impono *CD.* in portu uelit *Z* 1188. *Ita A, nisi quod* NAUI*(vel* E*)*M******OPERAMDARE eat te *D*[3] *F cum A.* eat et te *Z.* ea te *vel* eate *BCD*[1] soliturum *D* nauẽ *B* 1189. *Ita A, nisi quod* PLAC(ET)PICTURA(PERGE#I)LLE PL. *B* fictura *Goellerus in Trin. v. 364.* pictura *libri cum A, Ussingius* PA *B. vacuum spat. CD* ille] illa *FZ* illam hortabitur *B cum A.* nihil iam hortabitur *CD.* nihil iam morabitur *FZ* 1190. ut properet *BFZ, Brixius.* utproperet *CD.* properet *Bothius.* propere *Ritschelius* ne matri mora sit *Brixius.* nescit matri more *(*morę *D*[2]*) BCD.* ne sit matri more *F.* ne sit mater morae *Z.* ne morae sit matri iam *Gronoviana Ritschelius* PLE. *BCD* multimodis *B.* multis modis *CDFZ* ne sit matri iam morae. PL. Modice sapis *olim lectum me L. Muellerus ad Non. adnotat* 1191. PAL.] ACR. *BCD* illa *D* adiutore *BCD* on' facerẽ adphortu rogitet *B* 1192. 'ubebit] iussit *B* adportum *B* 1193. protinam *Bothius, Bentleius.* protinus *libri: cf. Ritschelius Opusc. vol. II p. 244* adibo *F* protinus ibo *Langenus 'Beitr.' p. 164 dubitanter* tecum abibo *Reizius*

PLEVSICLES

Atque ubi illo uéneris,
Tríduom seruíre numquam té, quin liber sís, sinam.

PALAESTRIO

Ábi cito atque orná te.

PLEVSICLES

Numquid áliud?

PALAESTRIO

Haec ut mémineris. 1195

PLEVSICLES

Ábeo.

PALAESTRIO

Et uos abíte hinc intro actútum: nam illum huc sát scio
Iam éxiturum esse íntus.

ACROTELEVTIVM

Celebrest ápud nos imperiúm tuom.

PALAESTRIO

Ágite abscedite érgo. ecce autem cómmodum aperitúr foris.
Hílarus exit, ínpetrauit: ínhiat quod nusquámst miser.

1194. Triduum *BDFZ*. Triduum te *C*. Triduum unum *Camerarius* liber sis] liberis *B* 1195. Abicito *C* orna te *FZ*. orare *BCD* aliud *BCDF*: *quod 'alibi scriptum esse' dicit Pius.* aliquid *Z* hec *BDF* 1196. huc *Luchsius Hermae vol. 13 (a. 1878) p. 504.* hinc *BC, Ritschelius. om. DFZ* 1197. Iam *Z*. Nam *BF*. Non *CD* esset *B* celebrest *Ritschelius.* çeledre ẽ *B.* ꝛceledre *CD. om. FZ.* Celebre *Camerarius.* Celere *Bergkius Opusc. I p. 674* tuum *Ritschelius* tuum st *B.* tuum est *CDFZ, fortasse recte* (Celebre) 1198. abscidite *D* commodum *BCDFZ.* commodo *Camerarius, fortasse vere* aperitur D^3FZ. peritur BCD^1 1199. Hilarus *FZ.* Hilarius *BCD.* Hilaris *Bentleius* inpetrauit *B.* impetrauit *CDFZ* inhiat quod] mihi atque *B* est *libri* *Huic versui in margine ascriptum* proba tionis examen B^2

PYRGOPOLINICES. PALAESTRIO

PYRGOPOLINICES

Quód uolui ut uolui ímpetraui pér amicitiam et grátiam 1200
Á Philocomasió.

PALAESTRIO

Quid te intus fuísse dicam tám diu?

PYRGOPOLINICES

Númquam ego me tam sénsi amari quám nunc ab illa múliere.

PALAESTRIO

Quíd iam?

PYRGOPOLINICES

Vt multa uérba feci, ut lénta materiés fuit.
Vérum postremo ínpetraui ut uólui: donauí dedi
Quaé uoluit, quae póstulauit. té quoque ei donó dedi. 1205

Act. IV scaen. 5 MILES. SERVVS *B. om. CD*[1]. PY PA *D*[2]. Pyrgopolinices. Palestrio *FZ, nisi quod* Pyrgopolynices *Z* 1200. 1201. PYR. *praemittunt BCD* ut uolui *Guyetus.* ut uolo *BCDZ.* ut nolo *F* amiciciam *BFZ* impetraui: per amicitiam et gratiam *cum proximis iungens Ritschelius* gratiam ‖ Aphilocomasio *B, editores ante Ritschelium.* gratiam a philocomasio (aphilocomasio *C*) ‖ *CD FZ.* gratiam a ‖ Philocomasio *Bothius.* gratiam ‖ A me ut abeat *Ritschelius. cf. Kampmannus de reb. mil. Pl. p. 30 sqq.* PA. *om. F* Quid te intus fuisse dicam tam diu *Brixius*[2]. Quidnam (Quid nam *B*) tam intus fuisse (fuisset et *B*) dicam diu *BCDZ.* Quidnam tam intus dicam fuisse diu *F.* Quidnam te intus fuisse tam dicam diu *Lambinus, Ritschelius.* A! Quid te intus fuisse dicam tam diu *Ribbeckius.* Quid te intus fuisse tam dicam diu *Brixius*[1]. Quid tam intus fuisse te dicam diu *Ussingius.* Quidnam *deleto* te *Bentleius* 1202. nunquam *CD* me tam *Camerarius.* mittam *B.* quid ‖ Tam *C.* quid ‖ Tuam *D*[1]. quidquam *expuncto* Tuam *D*[2]. quidem ‖ Tam *FZ* quam nunc] quam nūc (me *add. m. 3*) *D* 1203. ut] utcum *C* feci, ut lenta *Muellerus 'Nachtr.' p. 134.* fecit ut lenta *libri.* fecit, lenta ut *cum Guyeto Ritschelius.* fecit uerba, ut lenta *Reizius* 1204. 1205. inpetraui *ras. ex* impetrauit *B.* impetraui *FZ.* impetrauit *CD* uoluit *CD* donaui dedi ‖ Quae *Ribbeckius, Brixius Nov. ann. vol. 115 (a. 1877) p. 337.* donaui dere ‖ Que *B.* dona uidere que *CD.* donaui quę *Z.* donaui que *F.* donaui ei ‖ Quae *Pylades.* donauique ei ‖ Quae *cum Camerario Ritschelius.* decreui dare *ascripsit Bergkius Opusc. I p. 674.* donaui, dari ‖ Quae *Bugge Opusc. ad Madvigium p. 170.* Donauique eae *Buechelerus de decl.*[2] *p. 116. cf. Ritschelius Opusc. vol. II p. 412 sq.* (*de* ultro ei *et mox* eae dono *cogitans*) uoluit que *BF* te quoque ei *Pylades.* quoque *B.* quodque *CD.* te quoque *FZ*

PALAESTRIO

Étiam me? quo módo ego uiuam síne ted?

PYRGOPOLINICES

Age, animó bono es:
Ét quidem ego te líberabo. nám si possem ulló modo
Ínpetrare, ut abíret nec te abdúceret, operám dedi:
Vérum obpressit.

PALAESTRIO

Deós sperabo téque. postremó tamen
Étsi istuc mihi acérbumst, quia ero té carendumst óptumo, 1210
Sáltem id uolup est quom éx uirtute fórmaque euenít tibi

1209. *Servius Dan. ad Aen. I v. 543:* Veteres... sperare dicebant deorum auxilia spectare. Plautus in Milite: 'deos sperabo ...tamen'

1206. Et iam *B* quomodo *ante Ritschelium scribebatur* sine ted *Brixius, Ribbeckius.* sinite *BD*[1]. sine *corr. D*[2]. te *separ. D*[3]. sine te *FZ, Ritschelius* animo bono es *FZ.* animo bono *CD.* bono animo *B.* es animo bono *cum Grutero Ritschelius. cf. Olsenus p. 56* 1207. Et quidem ego te liberabo. nam *Brixius.* Et illē *(*ll *in* d *corr. m. 1)* agotelli illibera bonam *B.* Et idem ago telliberabo nam *praecedente ante* nam *spatio 4 litterarum CD.* Et idem ego te liberabo *(spat.)* nam *D*[3]. Idem ego te liberabo. nam *FZ.* Itidem te ego liberabo. nam *Bothius.* Item illinc ego te liberabo. nam *Ritschelius.* Itidem illim ego te liberabo. nam *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 609.* Exillim ego te liberabo. nam *Leo Mus. Rhen. vol. 38 (a. 1883) p. 22.* Equidem ego te liberabo. nam *Seyffertus Stud. Pl. p. 19.* Indidem ego te liberabo. nam *Bugge Op. ad Madv. p. 170.* Idem ego illinc te liberabo. nam *Langenus 'Beitr.' p. 260.* Etiam ego *e. q. s. Ussingius.* Redimam ego et te liberabo *in mentem venit* possem *Acidalius.* posset *libri* ullomodo *B* 1208. *Cf. Blase de mod. temporumque perm. p. 22* Impetrare *CD.* Inpetraret *B.* Impetrari *FZ* ut abiret *Camerarius.* ut haberet *B. om. CDFZ* nec *Salmasius, Acidalius.* ne *BCDFZ* abducere *B* 1209. 1210. obp̄ssit *B.* oppressit *(*opp̄ssit *D) CDFZ* sperabo *B.* spero *CDFZ* teque. postremo tamen *Acidalius.* teque postremo. tamen *vulgo* tamen ‖ Et si *B.* tamen etsi *CD.* tametsi *FZ.* tamen- ‖ Etsi *Acidalium secutus Bothius* istuc *B.* istud *CDFZ* acerbumst *BDF.* acerb///umst *C.* acerbust *Z* est optimo *CDFZ.* est optime *B* 1211. Saltī *B, Buechelerus de decl.*[2] *p. 48* id uolup est *Ritschelius.* id uolupest *CD.* id uolupe est *FZ.* uoluptas est *B* qm̄ *B.* cum *CDFZ* uirtute formaque *Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 399.* uirtute formę *CZ.* uirtute forme *BDF.* uirtute formai *Bothius.* formai uirtute *Lachmannus in Lucr. p. 161.* uirtute formae id *cum Guyeto Ritschelius, qui tamen Opusc. vol. III p. 133* uirtute formas *praetulit.* uirtute fortuna *Ussingius.* uirtute et forma id *(vel* hoc*) Muellerus 'Nachtr.' p. 134 sq.* uirtute et for-

Méa opera super hác uicina, quam égo nunc concilió tibi.

PYRGOPOLINICES

Quíd opust uerbis? líbertatem tíbi ego et diuitiás dabo,
Si ímpetras.

PALAESTRIO

Reddam ímpetratum.

PYRGOPOLINICES

At géstio.

PALAESTRIO

At modicé decet.
Móderare animo: né sis cupidus. séd eccam ipsam, egreditúr foras. 1215

ACROTELEVTIVM. MILPHIDIPPA. PYRGOPOLINICES. PALAESTRIO

MILPHIDIPPA

Era, éccum praesto mílitem.

1212. *Festus p. 305:* (Super)...ponitur etiam pro de, Graeca consuetudine, ut illi dicunt ὑπέρ. Plautus in Milite glorioso: 'Mea opera...tibi' 1214. *Cf. testim. ad v. 1190*

---

mad *Ribbeckius* euenit *Camerarius.* uenit *BCDFZ.* prouenit *Spengelius Philol. vol. 37 (a. 1877) p. 435* 1212. hac uicina *Z, Festus.* hanc uicinam *BCDF* tibi *FZ, Festus.* mihi *BCD* 1213. opust *Lambinus.* opus *BCDZ.* opus est *F* g̊ *D*[1]*: corr. D*[3] libertatem ego et diuitias tibi dabo *aut* libertatem et diuitias ego tibi dabo *Mahlerus l. s. s. p. 25* 1214. sum petras *C.* si imperas *F.* superas (p *ex* ip, *ut vid.) supra* si impetras *suprascr. D*[3] imperatum *BC DF* gestios *B* PA. At modice decet *Camerarius cum proximis constructa.* PA. Ac modo decet *B, proximo versui adnectens.* ac modico dice *(spatiolum ante* dice *C) CD.* at modico disce *FZ* 1215. *Ante* moderare *(cf. v. 1214) spatium est in B* nesis *B* ipsa *Brixius* foras *B.* foris *CDFZ* *Subiungunt BC tamquam versum extremum* Milphidippa acroteleutium pyrgopolinices palestrio, *nisi quod* acro teleucium *C,* pyrcopolyn *B*

Act. IV scaen. 6 MILPHIDIPPA ACROTELEVTIVM PYRGOPOLINICES PALESTRIO *BDFZ, nisi quod* ACROTELEVCIVM *D,* Acrotelãtiũ *Z,* PIRGOPOLINICES *B,* Pyrgopolynices *Z. om. C* 1216. MIL. *praem. BCD* et cum *B* presto *CD* *Verba* Vbist...uidere *(v. 1217) del. Ussingius* *An* Non uideo: ubist? MI. Ad laeuam?

ACROTELEVTIVM

Vbíst?

MILPHIDIPPA

Ad laeuam.

ACROTELEVTIVM

Vídeo.

MILPHIDIPPA

Aspícito limis, né ille nos se séntiat uidére.

ACROTELEVTIVM

Video. édepol nunc nos témpus est malás peiores fíeri.

MILPHIDIPPA

Tuómst principium.

ACROTELEVTIVM

Óbsecro, tute ípsum conuenísti?
Ne párce uoci, ut aúdiat.

MILPHIDIPPA

Cum ipsó pol sum locúta 1220

1220. *Servius Danielis in Verg. Aen. X 532:* Talenta parce per accusatiuum Plautine dictum, qui ait in Milite: 'Parce uocem'

---

ubi est *BCFZ. om. D (non om.* ACR. MILPH*).* ubi is est *Pylades* leuam *BCDFZ* ad laeuam uideas *Sigismundus p. 251* uidedum *Milphidippae continuans Ritschelius cum Acidalio, nisi quod is* uideto*: ubi* Haud uideo *Ribbeckius* 1217. MIL. Aspicito *Camerarius.* MIL. Aspicite *BCD et (nisi quod* MIL. *om. D,* apice *F,* aspice *Z) FZ. cf. ad v. 1216* limis *Guyetus.* limis oculis *BCDFZ* nosse *BC* sentiat uidere *Reizius, Bothius.* uidere sententiant *B.* uidere sentient D^1 *(*n *exp.* D^2*).* uidere sentiat *C.* uidere sentiat D^3FZ. uidere sentiat se *Bentleius* 1218. ACR. Video. edepol nunc *Acidalius.* PYR. Video edepol *(*edepol *CD)* nunc *BCD.* ACR. Video. MI. edepol nunc *FZ.* ACR. Video edepol. nunc *Bothius.* ACR. Lepide: edepol nunc *Seyffertus 'Jahresber.' 1882 a. p. 100.* ACR. Nunc edepol, nunc *vel* Ergo edepol nunc *Brixius* malas *B, Pius.* malos *CDFZ* peioris *BCD* fiere *B: quod ad* fierei *spectare vult Bergkius Opusc. I p. 130* 1219. MIL. *BCD, Acidalius.* ACR. *FZ* Tuum est principium *Camerarius.* Tuum espa incipiũ *B.* tuum est Initium *CDFZ.* Tuum principium est *Reizius.* Tum tuom opus incipe *Ussingius* ACR. *Acidalius. Milphidippae continuant BCD, Acroteleutio FZ Cf. Muellerus Pros. p. 656* 1220. MI. *praemittunt FZ, vacuum spatium CD. om. Camerarius cum B* parce uocem *Servius Danielis, Ribbeckius, Bergkius 'Beitr.' p. 162* uoci ut] uictu *B* MI. *add. Camerarius. om. libri* cum ipso] eum ipsum *'in priscis exemplaribus legi' Pius dicit* locuta *Saracenus, Lambinus, Lipsius Ant. lect. I 13.* secuta *BCDFZ: quod defendunt praeter alios Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 7 (a. 1866) p. 18 et Bergkius Opusc. I p. 674*

Placide ípsa, dum lubitúmst mihi, otióse meo arbitrátu.

PYRGOPOLINICES

Audín quae loquitur?

PALAESTRIO

Aúdio. quam laétast, quia ted ádiit.

ACROTELEVTIVM

O fórtunata múlier es.

PYRGOPOLINICES

Vt amári uideor.

PALAESTRIO

Dígnu's.

ACROTELEVTIVM

Permírum ecastor praédicas, te adísse atque exorásse:
Per epístulam aut per núntium quasi régem adiri eum áiunt. 1225

MILPHIDIPPA

Namque édepol uix fuit cópia adeúndi atque impetrándi.

PALAESTRIO

Vt tu ínclutu's apud múlieres.

1221. placidæ *C* ipsa, dum *Reizius.* ipse dum *BCD.* ipsa ut *FZ, Brixius.* dum *cum Bothio Ritschelius* ipsae dum *Ussingius. cf. Niemoellerus l. s. p. 14.* ipsi dum *Bergkius teste Lorenzio, Muellerus Pros. p. 290* libitum est mihi *BCDFZ* otiose meo arbitratu *Reizius, Fleckeisenus Ep. crit. p. 27.* otiose *(*ociose *DFZ)* meo arbitratu *(*me arbitrii *B)* ut uolui *BCDFZ.* otio, meo arbitratu, ut uolui *Bothius, Ritschelius.* meo arbitratu, ut uolui *Bentleius, Bergkius Op. I p. 674 (*ipsa*), Studemundus apud Abrahamum Stud. Pl. p. 216 (*ipsa*), fortasse recte* 1222. que *BDF* PA. *om. F. sup. scr. B* laeta est *CZ.* leta est *(*letaest *D) BDF* quia ted adiit *Bothius, Langenus 'Beitr.' p. 101.* quia adte *B.* quia te adit *CDF.* quia quę te adiit *Z.* quia adit ad te *Camerarius, Fleckeisenus Exerc. p. 40, Ritschelius.* quia ad ted adiit *Ribbeckius.* quia adiit te *Ussingius.* quia ad te adbitit *Leo Mus. Rhen. vol. 38 (a. 1883) p. 24.* quia te adibit *Brixius*[1]. quia te adiuit *Dziatzko 'Jen. Litteraturz.' a. 1877 p 655*[a] 1223. ACR. *Acidalius.* MIL. *BCDFZ* mulier es *F.* mulieres *CD.* mulieris *B.* mulier ē *Z* PY. *et deinde* PA. *addidit Pylades. Milphidippae totum versum continuant BCDFZ* uidepr *C* dignu's *Acidalius.* dignus est *BCDFZ.* dignus *Olsenus p. 49* 1224. p̄dicaste *C.* pdicasset *B* te adisse *FZ.* te audisse *BCD* ex orasse *C* orasse *B* 1225. epistulam *Z.* epistolam *BF.* epīam *CD* per nuncium D^2Z. pernicium D^1 audiri *F.* asiria *B* eum *sup. scr. D* 1226. nanque *F.* nam quę *Z* mi adeundi *Ribbeckius* 1227. inclitus *B.* inclytus *FZ.* mdytus *C.* inditus *D. cf. Olsenus p. 29*

PYRGOPOLINICES

Patiár, quando ita Venús uolt.

ACROTELEVTIVM

Venerí pol habeo grátiam eandémque et oro et quaéso,
Vt éius mihi sit cópia, quem amó quemque expetésso,
Benígnusque erga me út siet: quod cúpiam, ne grauétur. 1230

MILPHIDIPPA

Spero íta futurum. quámquam illum multaé sibi expetéssunt,
Ille íllas spernit ségregat ab se ómnis extra te únam.

ACROTELEVTIVM

Ergo íste metus me mácerat, quod ílle fastidiósust,
Ne oculi ílico eius senténtiam mutént, ubi uiderít me,
Atque éius elegántia meam extémplo speciem spérnat. 1235

MILPHIDIPPA

Non fáciet: habe animúm bonum.

PYRGOPOLINICES

Vt ípsa se contémnit.

ACROTELEVTIVM

Metuó ne praedicátio tua núnc meam formam exsúperet.

PY. *om. s. sp.* *BCD* quanto *B* uult *CDFZ.* uult st *B* 1228. ACR. *om.* *F* Veneneri pal *C* gratiam eandemque *Acidalius.* gratiae andemque *B.* gratiam tandemque *CDFZ* et oro *B, Beroaldus.* exoro *CDFZ* queso *BDF* 1229. expetesso *CD.* expetes sunt *B.* expetisso *FZ* 1230. ut siet *Z.* siet *CDF.* et *B* 1231. quanqu *C* illum multe sibi *D.* illum multa et sibi *B.* multae illum sibi *Muellerus Pros. p. 337.* eum multae sibi *Bentleius* expetes sunt *B* 1232. segregat ab se *FZ, Ribbeckius.* segregat hasce *CD.* segregat hec *B.* segregatque ab se *cum Camerario Ritschelius* extre *C* 1233. Ego *F* iste *B.* istus *CDFZ, Ritschelius* maceret *B* quod] q' *FZ* ille fastidiosust *CDFZ, 'libri veteres' Lambini, Ritschelius.* ille fastidiosus *B.* illest fastidiosus *Muellerus Pros. 333, Ribbeckius.* ille fastidiosus est *'Vaticani' Lipsii Ant. lect. I 13.* illi fastidiosumst *Camerarius.* illic fastidiosust *Bothius* 1234. Ne oculi ilico eius *scripsi.* Ne oculi eius *BCDFZ.* Oculi eius ne *Bothius, Ritschelius.* Ne oculi eius suam *Brixius.* Ne oculi eius statim *Muellerus 'Nachtr.' p. 117 sq.: cf. Langenus 'Beitr.' p. 16* mutent] uident *B* 1235. elegantiä *Z.* flagrantia *B* spetiem *BC* 1236. Non pol *Muellerus Pros. p. 583* habe animum bonum *Bothius.* bonum animum habe *BCDFZ* PY. *om.* *BCD*[1]. PA *add.* *D*[2] Vide ut *Ribbeckius* contempnit *BCD* 1237. exuperet *CFZ*

MILPHIDIPPA

Istúc curaui, ut opínione illíus pulcriór sis.

ACROTELEVTIVM

Si pól me nolet dúcere uxórem, genua ampléctar
Atque óbsecrabo. alió modo, si nón quibo inpetráre, 1240
Conscíscam letum: uíuere sine illó scio me non pósse.

PYRGOPOLINICES

Prohibéndam mortem múlieri uideó: iam adibon?

PALAESTRIO

Mínume.

Nam tú te uilem féceris, si te últro largiére:
Sine múlier ueniat, quaéritet, desíderet, exspéctet.
Nisi pérdere istam glóriam uis quám habes, caue sis fáxis. 1245
Nam núlli mortalí scio obtigísse hoc nisi duóbus,
Tibi ét Phaoni Lésbio, tam múlier eum ut amáret.

1238. Istuo D^1: *corr.* D^3 pulchrior *BFZ.* pulcrior *ex* polcrior *C* 1239. nolet *C.* nollet *F.* uolet *Z.* ualet *B.* *om.* *D* Si ecastor nolet ducere me uxorem *Ribbeckius* eius genua *Bentleius* 1240. obsecrabo. alio modo, si *sic interpuncta Ritschelius.* obsecrabo alio modo. si *Scioppius Susp. lect. IV 15.* obsecrabo aliquo modo. si *FZ.* obsecrabo. aliquo modo si *Acidalius.* illo *pro* alio *Bergkius Opusc. I p. 674* quib; *B* inpetrare *B.* ĩpetrare *vel* impetrare *DFZ.* impetrabo re *C* 1241. Conciscam *B.* Conscirscam D^1: *corr.* D^3 loetum *D*: *itemque ex* lootum *C.* lętum *Z* uiuer& *B* 1242. mulieri uideo. iam adibon? *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 20.* mulieri uideo mulieri adibon *B.* mulieri uideo. mulierem adibon *CDFZ.* mulieri esse uideo. adibon? *Ritschelius.* mulieri uideo. adibon? *Taubmannus.* uideo mulieri. adibon? *Gruterus.* mulieri uideo. adbitone? *Leo Mus. Rhen. vol. 38 (a. 1883) p. 24. cf. Muellerus Pros. p. 676, Abraham Stud. Pl. p. 203, Beckerus Studemundi Stud. vol. I p. 291, Bugge Op. ad Madv. p. 170* (ultro adibon?) Prohibendam mortem uideo mulieri esse. adibon? *Fleckeisenus praef. Bacch. Ritsch. p. 13* PA. *sup. scr.* *B* minime *BCDFZ* 1243. tute *BCD* uilem *FZ.* uelim *BCD* largiere *DFZ.* largiri *B.* larguere *C* 1244. mulier *scripsi, nisi* ipsa ultro *males.* ultro *libri, Ritschelius* ueni& a *C* queritet *BF.* quę& rit *D* exspectet *B.* expectet CD^1FZ. expectassi *corr.* D^3. te expectet *Camerarius.* expetessat *cum Bothio Ritschelius. cf. Fleckeisenus Nov. annal. vol. 61 (a. 1851) p. 38* 1245. Nisi perdere *Ritschelius.* Summopere *B.* si non (sinon *CD*) perdere *CDFZ,* 'libri veteres' *Lambini.* Nisi imminuere *Acidalius.* Si non perire *Lindemannus.* Tun perdere . . . habes? *nescio quis apud Ritschelium.* An perdere *Ussingius.* Summergere *Bergkius Opusc. vol. I p. 674* 1246. abtigisse *D* 1247. phaoni lesbie tam *F.* phao-

ACROTELEVTIVM

Eo íntro, aut tu illum huc éuoca forás, mea Milphidíppa.

MILPHIDIPPA

Immo ópperiamur, dum éxeat aliquís.

ACROTELEVTIVM

Durare néqueo,
Quin éam intro.

MILPHIDIPPA

Occlusae súnt fores.

ACROTELEVTIVM

Exfríngam.

MILPHIDIPPA

Sana nón es. 1250

ACROTELEVTIVM

Si amáuit umquam aut sí parem sapiéntiam habet ac fórmam,

---

niles uictã *B* mulier eum ut amaret *Seyffertus teste Lorenzio.* uiuere (muuete *CD.* nimie *FZ)* ut amaret (amarentur *FZ) BCDFZ.* uesane ut amarentur *Ritschelius* (misere *Camerarius.* uiuide *Bothius.* perdite *Lindemannus.* sincere *Ussingius.* morti fice *vel* molliter ut amaretur *Ribbeckius).* mulieres ut amarent *Bugge* '*Tidskr. f. Phil.*' *vol. 6 (a. 1865) p. 12, Bergkius Opusc. I p. 674, Brixius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 771.* tamen inuiti ut amarentur *Schoellius* '*Litt. Centralblatt*' *a. 1882 p. 611* 1248. Eo intro, aut tu illum huc euoca *Fleckeisenus.* Eo intro antu illuc euocat' *B.* eo intro antu illuc euocatum *CD et, nisi quod* illunc, *FZ.* abi tu illunc *pro* an tu illunc '*scribendum ex priscis exemplaribus*' *ait Pius.* Eo intro, abi tu illum euocato *Camerarius.* Eho, intro abi, tu illùm euocato *Acidalius.* euocatum *defendit Scioppius Susp. lect. IV 15. de* euocadum *cogitabat Gruterus.* Eo intro aut tu illunc euoca *Ritschelius.* Eon intro an tu illunc euocas *idem reicit in adn.* Eon intro an tu illum huc euocas *Ribbeckius.* Ego eo intro aut tu illunc euoca *Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 135* illunc euoca *ascripsit Bentleius* meã *ante ras. D* 1249. operiamur *BCDF* ACR. *sup. scr. B* 1250. eam intro *Saracenus, Abraham Stud. Pl. p. 200.* etiam intro *BCDFZ.* intro eam *Ritschelius.* ego eam *Brixius in appendice* MIL. *et deinde* ACR. *add. Pylades: una constructione prioribus continuant libri* occlusae sunt fores *FZ.* occlusae (occluse *D)* sunt foris *CD.* occluse sĩ foris *B.* occlusast foris *Ritschelius* exfringam *B.* effringam *CDFZ* MIL. *sup. scr. B* es *Pylades.* est *BCDFZ* 1251. AC. Si amauit unquam aut si *Camerarius.* AC. Simulauit umquam (unquam *CD)* aut si *BCD.* Simulauit inquam. Acr. si *FZ.* stimulauit inquam '*prisci codd.*' *Pii* parent *C* sapientiam *Bentleius.* sapientiam hic *BCDFZ, nisi quod* hinc *B. cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 23.* hic sapientiam *Bothius, Ritschelius* habent *B* ad *FZ*

Per amórem si quid fécero, cleménti animo ignóscet.

PALAESTRIO

Vt quaéso amore pérditast haec mísera.

PYRGOPOLINICES

Mutuóm fit.

PALAESTRIO

Tace, ne aúdiat.

MILPHIDIPPA

Quid ástitisti obstúpida? cur non púltas?

ACROTELEVTIVM

Quia nón est intus quem égo uolo.

MILPHIDIPPA

Qui scís?

ACROTELEVTIVM

Scio edepol fácile: 1255

Nam odóre nasum séntiat, si intús sit.

PYRGOPOLINICES

Hariolátur.

Quia mé amat, propterea Venus fecít eam ut diuináret.

ACROTELEVTIVM

Nescío ubi hic prope adest quem éxpeto uidére: olet profécto.

1254. *Cf. glossa quam attulit Loewius Prodr. p. 271 (cf. Corp. gl. IV p. 263, 28):* Obstupida amens mente turbata

---

1252. ferero *C* clementi animo ignoscet *BCDFZ.* clementi ignoscet animo *Reizius, Bothius, Ritschelius, qui tamen Nov. exc. p. 65* clementid *vel* animod *recte praefert.* clementi mi animo ignoscet *Bentleius ad Hor. Carm. III 15, 9.* clementi animo mihi ignoscet *Camerarius.* clementi id animo ignoscet *Lindemannus* 1253. queso *CDF* perdita est haec *Camerarius.* perdita site *B.* perdita est *CDFZ* perditast et *Seyffertus* Mutuum *BCDFZ* sit *B* 1254. Tacene *B* qui *B* obstupi *B.* o stupida *F* 1255. Q *ab initio apparuit in A Loewio* MIL. Qui *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 609.* PA. Qui *libri, Ritschelius* aedepol *CZ* facile *Bothius.* facio *CD.* scio *B.* olfacio *FZ.* facil *(immo* facul*) Gruterus.* certo *Ribbeckius* 1256. N *apparuit ab initio in A Loewio* odore nasum sentiat *CD, nisi quod* s *in* nasum *e corr. D.* odore sentiat *B.* odorem nasus sentiet *FZ* siet *Z* hariolatur *B.* açriolatur *D.* ariolatur *CFZ* 1257. Q *ab initio apparuit in A* Quia me tu propter uenus *B* eam *om. FZ* 1258. *Nihil apparuit in A* prope ad-

PYRGOPOLINICES

iam plus haéc quidem uidet quam óculis.

PALAESTRIO

Caeca amó

ACROTELEVTIVM

, óbsecro.

MILPHIDIPPA

Quor?

ACROTELEVTIVM

Né cadam.

MILPHIDIPPA

Quid itá?

ACROTELEVTIVM

Quia stare néqueo:

ánimus per oculós meos meus défit.

MI HIDIPPA

Militém pol

aspéxisti.

LEVTIVM

Ita.

MI HIDIPPA

Non uídeo. ubist?

---

est] properat ẽ *B* expecto *Z* olet *cx* det *D.* det *F.* huic *codex 'Hedorpii': unde* hu hu olet *Palmerius p. 758,* hy olet *Both*

1259. NAS *ab initio apparuerunt Loewio, dein* UÃ *Loewio Studemundo: exitus proprium v. occupavit* PYR. *libri.* PA. *beckius* poliam *B* plus haec quidem uidet quam *Luchsius mae vol. 6 (a. 1872) p. 272.* haec (hec *D)* quidem (quidẽ// *D)* uidet quam *BCDFZ.* haec quidem uidet plus quam *cum Ritschelius.* haec quidem plus uidet quamde *Bergkius 'Beitr.' p.* haec quidem plus uidet iam quam *Muellerus Pros. p. 750* (caeca amorest *idem 'Nachtr.' p. 135). cf. Mohrius de iamb. septen. p.*

PA. *libri.* PYR. *Ribbeckius* Caeca amore est *Gruterus.* ẽ *B.* ceca ore est *C.* ceca hora ẽ D^1 (horae D^2). ecca D^3. ceca hera est *F.* çeca hercle est *Z.* Iam caeca amorest *Bri*

1260. *Nihil in A apparuit* quor *B.* cur *CDFZ* nec *B* Quia stare nequeo: ‖ Ita *Bothius.* Quiadstare ‖ Neque ita *B.* quia (qui astare *CD)* nequeo. ita *CDFZ* *De* itá *cf. Luchsius vol. 8 (a. 1874) p. 114* 1261. *Nihil in A apparuit* meos *Hauptius Opusc. vol. III p. 400.* meos *BCDFZ.* meus mihi *lius.* meus *Bothius* defit] fit *B* 1262. *Nihil in A apparuit* Ita,milPII *D* uideo. ubist? *Beckerus Studemundi Stud. vol. I p.*

ACROTELEVTIVM

Vidéres pol, si amáres.

MILPHIDIPPA

Non édepol tu illum mágis amas quam ego amém, si per te líceat.

PALAESTRIO

Omnés profecto múlieres te amánt, ut quaeque aspéxit.

PYRGOPOLINICES

Nescío, tu ex me hoc audíueris an nón: nepos sum Véneris. 1265

ACROTELEVTIVM

Mea Mílphidippa, adi óbsecro et congrédere.

PYRGOPOLINICES

Vt me uerétur.

PALAESTRIO

Illa ád nos pergit.

MILPHIDIPPA

Vós uolo.

PYRGOPOLINICES

Et nós ted.

MILPHIDIPPA

Vt iussísti,

---

uideo, ubist? *Ritschelius* est *BCDFZ* uidere spolia mares *B* pal̥ *C* 1263. NO(NED) *A* amas *supra scr.* D^2. *om.* D^1. ames *dubitanter Acidalius* ego amem, si per te liceat *Brixius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 772.* ego mea si te pliceat *B*. ego mesi aperte liceat *CD*. egomet si aperte liceat *FZ*. egomet, si per te liceat *Camerarius, Ritschelius*. egomet si te per liceat *Bergkius 'Beitr.' p. 98, Opusc. vol. I p. 674.* ego amo, si per te liceat *Muellerus 'Nachtr.' p. 127* 1264. *Nihil apparuit in A* Onis *C*. Oms *BD* queque *Z*. queque *CDF*. quoque *B* 1265. NE *ab initio apparuerunt in A Studemundo* tu ex me hoc audiueris *Hermannus Elem. d. m. p. 154.* tu me ex hoc audieris *BCDFZ*. tun *pro* tu *Camerarius*. num ex me hoc audiueris *Ribbeckius* annon nepossum *C*. annonne possum *B* 1266. MEA(M) *A* adiob secro CD^1: *corr.* D^3 PY. *F*. MI. *Z*. *om. BCD* uer&tur *B* 1267. ILLAA(D) *A* adnos *B* uolo PYR. et *libri, Ribbeckius*. uolo. PAL. Et *Ritschelius* ted MIL. Vt *Ritschelius Nov. exc. p. 50.* te. MIL ut *BCDFZ, Ritschelius in ed.* ted. MIL. uti *Bothius*[1]. Eccam *ante* ut *excidisse in adn. suspicatur Rit-*

Erám meam eduxí foras.

PYRGOPOLINICES

Videó.

MILPHIDIPPA

Iube ergo adíre.

PYRGOPOLINICES

Indúxi in animum ne óderim item ut álias, quando orásti.

MILPHIDIPPA

Verbum édepol facere nóu potis, si accésserit prope ád te: 1270
Dum te óbtuetur, ínterim linguam óculi praecidérunt.

PYRGOPOLINICES

Leuándum morbum múlieri uideo.

MILPHIDIPPA

Vt tremit atque extímuit,
Postquám te aspexit.

PYRGOPOLINICES

Víri quoque armáti idem istuc fáciunt:

---

schelius. te MIL. Vt tu *Muellerus Pros. p. 657* 1268. ER(AMMEAMED) *A* eduxit foris *B* 1269. IN(DUXIINAN) *et in fine* (S)TI *apparuerunt in A* in *CDF. om. BZ* Induxi animum *tutatur Abraham Stud. Pl. p. 231 (scriptum fuisse velut* illam ne oderim*): cf. Funckius Nov. ann. vol. 127 (a. 1883) p. 487 sqq.* ne odorē mutares quando honerasti *B* neodorim *C* 1270. (P)EADTE *in fine apparuerunt in A* edepol *B.* hercle *CDFZ* non potis si *CDFZ.* non potuistu *B.* non potest si *Pistoris.* non poterit si *Dousa.* haut potis erit, si *Ritschelius* propeat te *B* 1271. DU *apparuerunt in A* obtuetur *DFZ.* obuietur *B.* obtinuetur *C* praeciderunt *CDFZ, Lipsius Ant. lect. I 13.* perierī *B* 1272. L *et* MUIT *apparuerunt Loewio,* MUIT *tantum Studemundo* mulieri uideo. M. Vt tremit atque extimuit *Brixius cum Bothio et Hermanno El. doctr. metr. p. 155.* mulieri uideo MILPH. *(pers. sup. scr. B s. sp.)* uiden ut tremit *(iubent* adirē *B* atque extimuit *(atque spat.* Extimuit *B) BCDFZ.* mulieri esse uideo. MIL. Vide ut extimuit *Ritschelius.* mulieri uideo. MIL. Iuben tu adire? *ex B profectus Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 20 lacunam indicans (anc: (PY.* Adeat. MI. Adi *vel* Adeas: non potis erit: uiden ut tremit atque extimuit? *Aliter Beckerus in Studemund: Stud. vol I p. 291* mulieri uideo. MIL. Vide ut timida *vel* trepida extimuit *cf. Muellerus Pros. p. 676* 1273. CIUNT *in fine apparuerunt Loewio,* NT *Studemundo* te *libri, Ritschelius Nov. ann. p. 43, Muellerus Pros. p. 219* ted *cum Bothio et Hermanno Ritschelius edidit* asspexit *D* Armati uiri quoque *Ribbeckius verba*

Ne tú mirere múlierem. sed quíd illa uolt me fácere?

MILPHIDIPPA

Ad se út eas: tecum uíuere uolt átque aetatem exígere. 1275

PYRGOPOLINICES

Egon ád illam eam quae núpta sit? uir éius med ut prén-
dat?

MILPHIDIPPA

Quin tuá causa exegít uirum ab sé.

PYRGOPOLINICES

Qui id facere pótuit?

Palaestrioni tribuens faciunt] iube domum ire *addunt BCDFZ, nisi quod* tube *C. transponebat Gulielmius, delevit ut e v. 1278 illata Acidalius* 1274. ERE *in fine apparuerunt Loewio, quibus praecedere* C *dubitans testatur Studemundus* MIL. Ne *libri: corr. Gulielmius* mulierem *Guyetus et (*iube domum ire melius *iungens) Gulielmius.* melius mulierem *BCDFZ.* mollius mulierem *'codd. antiqui' Pii.* plus mulierem *Acidalius.* mulierem plus *Bothius* sed] PI *(sup. scr. om. sp.)* sed *B.* PYRG. sed *CDFZ, Ribbeckius* illa uolt *Ritschelius.* uult *(*uolt *Z) BCDFZ* me facere *Camerarius.* me tacerit *B.* met agere *CD.* me agere *FZ* sed quid uolt med, aperito *anonymus in Ind. philol. vol. 2 (a. 1870) p. 239.* PY. Sed quid uolt me facere ista *Ribbeckius.* Sed quid uolt me rogare *Brixius?* 1275. TECUM *suo loco dispicere sibi videbatur in A Loewius: A ab initio apparuit Studemundo* ad se ut eas *CDFZ, Ritschelius in ed.* Adsedeas *B.* Ad sed eas *Gulielmius, Ritschelius Nov. exc. p. 33* uiuire *B* uolt *Z.* uult *BCDF* 1276. E *ab initio, dein* LLAM***QUAENUP *et* SME *atque* DAT *in fine ex A enotavit Loewius,* EG *ab initio,* S *sub finem,* DAT *in fine Studemundus: inter* S *et* DAT *extitisse posse velut* MEPESSUM Egon ad illam eam quae *Camerarius.* Egon ad illam/////eamq? *B (*ac *videtur erasum).* egon illam eam quae *C.* egon illam eam que *(*eam *m. 2) D.* egon illam adeam quę *FZ* uir eius med t prendat? *scripsi.* uir eius metuendus est *B.* uirum eius metuere adast *CD.* uirum eius metuere equum est *FZ.* uir eius est metudus *Camerarius, Ritschelius.* uir eius me comprehendat *Ribbeckius.* eius me deprehendat *Loewius.* uir ne intus sit metuendust *vel* tuendumst *Muellerus 'Nachtr.' p. 136.* uirum eius mi metuendumst *gkius Opusc. I p. 674* 1277. Q *et* F*****(P)OTUIT *A* Qui *B* it *BCD* a se. PY. qui id *Z, Seyffertus 'Berl. Philol. Wochen-.' a. 1885 p. 270, nisi quod is* ab *agnovit.* a se PY. quid id *F.* quit. PYR. Quid *B.* assequi PYR. Quid id *C.* assequi. PYR. Qui *D.* a se. PY. Quid? qui id *Camerarius.* ab se. PYR. Quid? qui *Ritschelius cum Kampmanno de AB praep. p. 33*

MILPHIDIPPA

Aedés dotales húius sunt.

PYRGOPOLINICES

Itane?

MILPHIDIPPA

Íta pol.

PYRGOPOLINICES

Iube domum íre:
Iam ego ílli ero.

MILPHIDIPPA

Vide né sies in éxspectatióne:
Ne illam ánimi excrucies.

PYRGOPOLINICES

Nón ero profécto. abite.

MILPHIDIPPA

Abímus. 1280

PYRGOPOLINICES

Sed quíd ego uideo?

PALAESTRIO

Quíd uides?

PYRGOPOLINICES

Nescíoquis eccum incédit,

1278. Q *ab initio apparuit in A Loewio Studemundoque, etiam* P*L *sub finem Loewio: v. bipartitus est* Aedes *Reizius.* Quia aedis *(*ędis *CD) BCD.* quia aedes *FZ* dotalis *BCD* Quia aedes huius dot. p. *Ussingius* Iube *Weisius, Ritschelius, ut libri v. 1273.* iubam *B.* iuuam *CD.* dicam *FZ omisso* PY. *continuantes Milphidippae Sic hos versus contra atque fecerat in Elem. d. metr. p. 156 Hermannus scribi iussit in Iahnii Annal. vol. 35 (a. 1842) p. 191:* Quin tua causa exegit uirum a se. # Quid? qui id potuit? # Aedes ‖ Dotales huius sunt. # Itan? # Ita pol. # Iube eam domum ire *et similiter ante Bothius, nisi quod* a se. # Qui id potuit? # Quia aedes ‖ Dotales 1279. *In A sub finem versus videtur* A *extare (vel* X: A *littera Studemundo ad* EXSPECTATIONI *pertinere videbatur)* PY. *praemittunt FZ* Iam ego illi ero *Bothius.* Itam ego illi mero *B.* ita ego illi ero *CD.* ita ego illic ero *FZ* ne sies *Bothius.* ne sis *(*nesis *B) BCDFZ* in expectatione *F, Scutarius.* inspectatione *CDZ.* exspectatione *B.* illi exspectationi *Bothius, Ritschelius.* exspectationi *cum Rittershusio apud Scioppium Susp. lect. IV 15*
1280. *Nihil apparuit in A* hanc *Anspachius de Bacchid. retr. p. 25* excrucies *D* abire M habîmus *B* 1281. (UMIN)CEDIT *in fine A* PA.] PLAL *C* Nescio qui secum *B.* Nescio quisecum *C*

Ornátu quidem thalássico.

PALAESTRIO *

It ad nós: uolt te profécto:
Nauclérus hic quidemst.

PYRGOPOLINICES

Vídelicet accérsit hanc.

PALAESTRIO

Ita, crédo.

PLEVSICLES. PALAESTRIO. PYRGOPOLINICES

PLEVSICLES

Alium álio pacto própter amorem ní sciam
Fecísse multa néquiter, uereár magis 1285
Me amóris causa hóc ornatu incédere.

1282. PROFECTO *in fine A* thalasicco *B*. thallasico *Z* PA. *FZ. om. CD s. spat., 'non inepte' iudice Ritschelio. spat. B* It ad nos: uolt te *Brixius*. iam non uult te *B*. iam ñ uult ẽ *C*. iam nonuult ẽ *D*. iam nos uult. Est *F*. is nos uolt. Est *Z*. iam nos uolt, hic *Camerarius*. iam nos uolt is *Ritschelius*. num nos uolt? *(continuans Pyrgopolinici)*. PA. Te *Ribbeckius* 1283. HANC *sub finem in A apparuerunt Studemundo: exitus proprium v. occupavit* PAL. *praem. BCD, 'recte, si quae praecedunt Pyrgopolinici continuantur' Ritschelius*. PYR. *praem. Bergkius Op. vol. I p. 674* hic quidem est *BCDFZ. cf. Luchsius Comm. pros. II p. 12 sqq.* est hic quidem *Camerarius* PYR. Videlicet *BCD, Acidalius. superioribus continuant FZ: Palaestrioni dat Bergkius l. s. s. Cf. Dombartus 'Blaetter f. bayr. Gymn.' vol. 12 (a. 1876) p. 177* hanc. PA. Ita credo *Bothius (quae aliter distinxi)*. hac hanc hic credo *B*. hacitã hic credo *C*. ac itã hic credo *D*. accitam hinc credo *FZ*. hanc hinc credo *Camerarius*. hanc hinc. PA. Credo *Acidalius*. hanc iam hic. PA. Credo *Seyffertus Philol. vol. 25 (a. 1867) p. 441*. hanc. PY. Ita credo *Bergkius l. s. s.* Sic credo *vel potius* hanc credo *Baierus in Comment. philol. ad M. Hertz missis p. 275*

Act. IV scaen. 7 PLEVSICLES PALESTRIO PYRGOPOLINICES *BDFZ, nisi quod* Pleusides *et* Pyrgopolynices *Z*, PIRGOPOLINICES *D*. PLEVSICLES · PALESTRIO SERVVS PYRGOPOLINICES *in A nihil apparuit* 1284. TERAMO *in A apparuerunt Studemundo, et Loewio* PLEV. *praemittunt BCD* Alium *(nisi quod*]lium, *solet, C) BCDFZ*. Si alium *Camerarius* ni sciam *Gruterus*. nesciam *B*. nescium *CDFZ*. ne sciam *Pius*. si nesciam *Beroaldus* 5. **CISSE *dubitanter testatur Studemundus, nihil Loewius* Fecissẽ *B* uerear D^1. uereor D^2 ue armagis *B* 1286. M *ab initio apparuit Loewio*, MEA *Studemundo* Ne *F* Mea moris *B*. Meam

(Verúm quom multos múlta admisse accéperim
Inhonésta propter amórem atque aliena á bonis
* * * * * * * * * * * * * * *
Mittó iam, ut occidi Achílles ciuis pássus est.)
Sed eccúm Palaestriónem: stat cum mílite: 1290
Orátio alio míhi demutandást mea.
Muliér profecto nátast ex ipsá mora.
Nam quaéuis alia, quaé morast aequé, mora
Minor éa uidetur quám quae propter múlieremst.
(Hoc ádeo fieri crédo consuetúdine.) 1295
Nam ego hánc accerso Phílocomasium. séd foris
Pultábo. heus, ecquis híc est?

PALAESTRIO

Adulescéns, quid est?

---

oris D^1: *corr.* D^3 Amoris causa me *Reizius, Wagnerus 'Litt. Centralbl.' a. 1876 p. 693: cf. Muellerus Pros. p. 498* causa hoc *BCDFZ.* causad hoc *Ritschelius Nov. exc. p. 73 recte, ut vid.,* causa cum hoc *Pylades V. 1287—1289 om. A, Guyetus, Ribbeckius* 1287. qm̃ *B.* cum *CDFZ* multos multam *B.* multo multa *CD* admisisse *FZ* acceperi *B* 1288. Inhonestũ *B* amore *B* aliena a *Gulielmius.* alienũ a *BCDFZ* *'Post hunc versum desunt multa' Scaliger: 'si non multa, at quaedam haud dubie' Ritschelius* 1289. *'Male hoc loco insertus est, nam alibi sine dubio refertur' Scaliger: 'suam ipse orationem Pleusicles interrumpit' Ritschelius in ed. minore* iam *B CDFZ, Muellerus Pros. p. 231, Langenus 'Beitr.' p. 269.* enim *Ritschelius* occidọ *D.* occidit *FZ* achillis *BCD.* Achiles *Bothius* ciuis *BD.* cuius *C.* quiuis *FZ* 1290. SEDECCU *A* cęcum *Z* palestrionem *B.* pelestrionem *CD* militi *B* 1291. ORAT**A *apparuerunt in A Studemundo, nihil Loewio* alio mihi *Camerarius.* allomihi *B.* illo mihi *CDFZ* demutandast *CD.* demutandas *B.* demutanda est *FZ* 1292. MULI(ERP) *A* ipsa *ex* q'sa *C* hora *D* 1293. NAMQUAEUISALIAQU(AEM) *A* Namq' uis *B.* Nãqueuis *D* quę mora est ęque *Z.* que mora est eque *F.* quemora st eque *CD.* quã ora st aeque *B.* aeque, *non* atque, *testatur etiam Pylades in codd. esse* 1294. MINOR *A* Minore auidetur *B* Quamquę *D.* Quãq; *C.* quamque *B.* quam que *F* mulieremst *CDF.* mulierem est *Z.* mulierẽ sibi *B* 1295. HOC *A* *Versum delet Ribbeckius Mus. Rh. vol. 12 (a. 1857) p. 610 cum Guyeto* consuetudine *BCDFZ.* consuetione *'legi in priscis exemplaribus' Pius dicit, idemque e 'vet. libro' afferre Dissaldeum Pareus testatur* 1296. NAMEGOHANC *apparuerunt in A* Nunc ego hanc *FZ.* Nam ego hanc *tutatur Seyffertus Stud. Pl. p. 19.* Iam ego hanc *Ribbeckius in ed.* Nunc adeo *idem Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 610* accerso *BC, Seyffertus.* accersam *DFZ, Ritschelius* sed] s, *D* fores *FZ* 1297. PULTABO *A* hecquis *D.* et quis *B* PA. *sup. scr. B* adolescens *CDFZ*

Quid uís? quid pultas?

PLEVSICLES

Phílocomasium quaérito:
A mátre illius uénio. si iturást, eat.
Omnís moratur: náuim cupimus sóluere. 1300

PYRGOPOLINICES

Iamdúdum res parátast: i, Palaéstrio,
Aurum, órnamenta, uéstem, pretiosa ómnia
Duc ádiutores técum ad nauim quí ferant.
Omnía composita súnt quae donaui: aúferat.

PALAESTRIO

Eó.

PLEVSICLES

Quaeso hercle própera.

1298. QUID *apparuerunt Loewio,* QUIDU *Studemundo (quintam litteram* U *fuisse veri esse simillimum)* Quid uis *Ritschelius.* Quid tu es *CDF.* Quid tu ais *B: 'quae e* Quit uis *nata sunt'.* quis tu es *Z.* Quid uis *Ribbeckius* pholo comasium *C* querito *BDF* 1299. AMAT *A* mare D^1*: corr.* D^2 ueniosi *B* iturast eat *CD.* itura est eat *FZ.* itara sedeat *B* 1300. OMN *testatur ex A Loewius,* OMNI *Studemundus* nauem *B* cupimus soluere *B.* cupimus absoluere *DFZ.* cupim absoluere *C* 1301. IAND *testatur Loewius,* IANDU *Studemundus* PY. *om.* D^1*: add.* D^2 paratast: i *Seyffertus Stud. Pl. p. 20.* paratas ui *B.* paratast *CDF.* parata est *Z.* parata est. heus *Pylades, Ritschelius* palestrio *BCDFZ V. 1302 post v. 1303 collocabat cum Acidalio Ribbeckius Mus. Rh. vol. 29 (a. 1874) p. 20: cf. Vahlenus Hermae vol. 17 (a. 1882) p. 615* 1302. AURU *apparuerunt Studemundo et Loewio: in exitu* RŪ *perdubia lectione sibi legere visus est Loewius,* I *vel* A *Studemundus* pretiosa omnia *Bothius.* preciose omne ut ferat *B.* preciosum omne ut ferat *CDFZ, nisi quod* pręciosum *Z.* pretiosam omnem herae *Acidalius.* pretium omne ut ferat *Bentleius* uestem pretiosam: omnia Composita iam sunt, quae donaui, ut auferat *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 20* 1303. DU**D***O *A teste Loewio:* DUCAD**TO *('tertiam litteram* M *non fuisse spatii angustiae suadent') teste Studemundo* duc *FZ.* dum *BCD* adnauem qui peant *B*

1304. OMNIACOMPOSITA *et* NAUIAU *A teste Loewio:* OMNIACOM***-ITA**NTQ****ONAUIAU *(in fine* FER(ANT) *vel* FER(AT) *videri fuisse) teste Studemundo* suntq' *B.* sunt que *DF* donaui: auferat *Hauptius Op. III p. 400 cum A, ut videtur, et B.* donaui ut ferat *CDFZ*

Omnia composita iam sunt quae donaui ei *Ritschelius.* conposta *Hauptius l. s. s. cf. ad v. 1302 Ceterum versum delevit Ribbeckius olim (Mus. Rhen. vol. 12 a. 1857 p. 610), Bergkius teste Lorenzio Phil. vol. 32 (a. 1873) p. 436* 1305. *Ita A* queso *BCDF*

PYRGOPOLINICES

Non morábitur. 1305

Quid ístuc quaeso? quíd oculo factúmst tuo?

PLEVSICLES

Habeo équidem hercle oculum.

PYRGOPOLINICES

At laéuom dico.

PLEVSICLES

Éloquar.

Amóris causa hercle hóc ego oculo utór minus:
Nam si ábstinuissem amórem, tamquam hoc úterer.
Sed nímis morantur mé diu.

1306. Q *ab initio apparuit Loewio* Quia *B* istuc *BCDFZ, Brixius.* istuc est *Ritschelius* quaeso? quid *Seyffertus Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 433.*. queso quid *BCD.* quaeso (queso *F*) quod *FZ, Ritschelius* Sed quid istuc quaeso? quid *Muellerus 'Nachtr.' p. 136.* Sed quid stuc quaeso est, quod *Bergkius Op. vol. I p. 674. cf. Olsenus p. 80* oculo *CDFZ.* oculus *B* factumst *CD.* fact' *B.* factum est *FZ* 1307. QUAR *in fine apparuerunt in A* PL. *om. D¹F: add. D².* PA. *B* quidem *Z* at laeuom *B.* atleuum *CD.* ad leuum *FZ.* at leuum *'alibi legi' notat Pius* dica *B* Ego eloquar *Muellerus Pros. p. 657* *Versum ab initio corruptum esse suspicantur Schreinerus apud Buggium in Opusc. ad Madvigium missis p. 173* (Duo habeo equidem hercle oculos), *Bugge ipse* (Habeo equidem hercle oculum par, *deleto* At: *cf. etiam Brixius Nov. ann. vol. 123 (a. 1881) p. 54* 1308. MAR *ab initio sibi apparuisse dubitanter scribit Loewius: nihil cnotavit Studemundus* Amoris *Ritschelius Nov. exc. p 72.* Moris *BCDF, 'codd. ant.' Pyladis.* Maris *Z, Ritschelius in ed.* hoc ego *FZ, Ritschelius l. s. c.* hoc ago *CD.* hoc *B.* istoc ego *cum Camerario Ritschelius edidit* minus *Camerarius.* minē *B.* minem *CD.* minime *FZ.* minus bene *Muellerus Pros. p. 483 et Ribbeckius* Maris *servantes* 1309. *Nihil in A apparuit* abstinuissem amorem *Brixius Nov. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 772.* abstinuisset amorē *CD.* abstinuissa et amorē *B.* abstinuissem amari *F et, nisi quod* a mari, *Z.* amore *e suis codd. affert Pylades.* abstinuissem amore *Ritschelius Nov. exc. p. 72.* abstinuissem a mare *idem edidit.* abstinuissem amare *Muretus Var. lect. III 17.* a mari abstinuissem *Camerarius* tanquam *FZ.* quem tam quam *B.* quem tamquā (tanquā *C*) *CD.* tamquam illo *Ussingius (et* a mare*)* eo tamquam *Ritschelius* uterer *FZ.* utere *BCD* 1310. *Nihil apparuit in A* mediū *B* PY. *om. BCD, Ussingius* *Tamquam extremum versum subiungit C:* Salestrio philocomasium. pleusicles pirgopolinices, *B:* Palestrio philocomasium pleusicles pyrcon

PYRGOPOLINICES

Eccos éxeunt. 1310

PALAESTRIO. PHILOCOMASIVM. PLEVSICLES. PYRGOPOLINICES. SERVI

PALAESTRIO

Quíd modi flendó quaeso hodie fácies?

PHILOCOMASIVM

Quid ego ní fleam?
V'bi pulcerrume égi aetatem, inde ábeo.

PALAESTRIO

Eccillum hominém tibi,
Qui á matre et soróre uenit.

PHILOCOMASIVM

Vídeo.

PYRGOPOLINICES

Audin, Palaéstrio?

Act. IV scaen. 8 PALESTRIO PHILOCOMASIVM PLEVSICLES PYRGOPOLINICES *BDFZ, nisi quod* Pleusides *et* Pyrgopolynices *Z. om. C. nihil apparuit in A* 1311. (N)IFLEÃ *apparuerunt in A* modi *(o add. et* i *exp. m. 2) D* fendo *BCD*[1]*: corr. D*[2] queso *CDF* hodie *B* ni *Camerarius cum A.* ne *BCDFZ* 1312. MTIBI *in fine A teste Studemundo,* MEIST *teste Loewio* pulcherrime egi etatem *FZ.* pulcherrume egaetatum *C.* pulcherrume aegetatem *D*[1] *(*aegestatem *D*[2]*).* pulcherrimã etatem *B* inde abeo. PA. Eccillum hominem *scripsi.* uideo PA ab eo homine *B.* habeo PAL. mum hominem *D*[1] *(*pro mum *m. 2* malum *corrigere voluisse videtur).* abeo. PA. muni *(ex* mum*)* hominem *C.* habeo. PA. uiden hominem *F et, nisi quod* abeo, *Z.* inde abeo. PA. En iam hominem *Ritschelius.* inde abeo. PA. Em nauclerum *Luchsius teste Brixio.* hinc abeo. PA. Em uide hominem *Ribbeckius* aetatem, abeo. PA. Viden hominem tibi Qui...uenit *Bugge p. ad Madvigium miss. p. 173.* aetatem, abito: ab eo homine qui ihist ⟨Pro matre et sorore inuita abducor⟩. PA. Em hominem tibi, ú *Leo Mus. Rhen. vol. 38 (a. 1883) p. 24, cf. Muellerus Pros. p. 657.* abeom *forma et de* Videom *v. 1313 cogitat Bergkius Opusc. vol. I 117* 1313. *Cf. 1312* LAESTRIO *A teste Studemundo,* LA *suo teste Loewio* Quia matre *CD*[1]*: corr. D*[3]. Qui amatre *B* ne- PHI. uideom *B* PY.] *spat. B.* PAL. *C* Audin *Guyetus, Bent-* audistis in *B.* audistin *CDFZ.* austin *Kochius Nov. ann. vol. 103*

PALAESTRIO

Quíd uis?

PYRGOPOLINICES

Quin tu iúbes ecferri ómnia isti quaé dedi?

PLEVSICLES

Phílocomasium, sálue.

PHILOCOMASIVM

Et tu sálue.

PLEVSICLES

Materque ét soror 131

Tíbi salutem mé iusserunt dícere.

PHILOCOMASIVM

Saluaé sient.

PLEVSICLES

Órant te ut eas: uéntus operam dúm dat, ut uelum éx plicent.

Nám matri oculi sí ualerent, mécum uenissént simul.

(a. 1870) p. 827 palestrio *BCDFZ* Audistin? PA. Audio: ‖ Quid *Ribbeckius* 1314. DEDI *A* PAL. *om. CD* Quiduis *B* PY.] *spat. BCD*[1]*: add. D*[2] quin tu iubes ecferri omnia isti quae *Lorenzius duce Buggio 'Tidskrift f. Philol.' vol. 7 (a. 1866) p. 19 (cf. Kaempfius l. s. s. p. 39).* quin tu iubes efferri omnia quae (que *D)* isti *CD FZ.* qui intus iubes et fori omniaq' isti *B.* Quin iubes tu ecferri dona quae ego isti *Ritschelius: 'nisi forte coll. v. 1338 placet* Quin iubes tu ecferri huc intus, isti quae' *idem.* quin iube intus ecferri omnia huc quae isti *inter alia Muellerus Pros. p. 193.* quin iubes ecferri quae ego isti dedi omnia *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 65.* Quin tu intus iubes ecferri *Ribbeckius. cf. Luchsius Hermae vol. 13 (a. 1878) p. 504 Post h. v. quaedam intercidisse putat Ribbeckius* 1315. (OR)OR *A* PL. *om. CD* PH. *D*[2]. *spat. CD*[1] PL.] *spat. CD Aut* Philocomasium, salueto *aut* Et tu salueto *Muellerus Pros. p. 652,* Et tu edepol salue *idem 'Nachtr.' p. 104* 1316. *Nihil apparuit in A* Sibi *BCD* PH.] PY. *D*[2]. *spat. CD*[1] salue *BDF* 1317. M**PLICENT *A teste Studemundo,* XPLICENT *teste Loewio* PL. *om. CD*[1]. PH *add. D*[3] eas uentus *FZ.* aduentus *B.* eant uentus *CD* opheram dum dant *B* ut uelum explicent *FZ.* ut ut uallem ex plicet *B.* ut uallam explicet *CD.* ut uela explicent *Bergkius Opusc. vol. I p. 674* 1318. SIMUL *A* Nam matrio culis ualerent *B* mecum *D*[3]*FZ.* moechum *CD*[1]. haec nunc *B* uenissent simul *Luchsius teste Brixio.* uenissent simul est *BD*[3]. cenissent simul (simul *C)* est *CD*[1]. uenisset simul *FZ, nisi quod* semul *F: atque ita edidit Ritschelius*

PHILOCOMASIVM

Íbo, quamquam inuíta facio: nám pietas cogít.

PLEVSICLES

Sapis.

PYRGOPOLINICES

Sí non mecum aetátem egisset, hódie stulta uíueret. 1320

PHILOCOMASIVM

Ístuc crucior, á uiro me táli abalienárier:
Nám tu quemuis pótis es facere ut áfluat facétiis,
Ét quia tecum erám, propterea nímio eram ferócior.

1322. 1323. *Nonius p. 305, 12:* Ferox significat cordatus uel facetus. Plautus in Milite glorioso: 'Nam...ferocior': *cf. Caesar p. 17. 32. 46. 66. 85. 98. 105. 125*

1319. SAPIS *A* PH. *om. CD* quanquã *CD* inuitã *B* nam pietas cogit PL. Sapis *scripsi.* omni pietas scio. PLEV. chant sapis *B.* omni pietas sit eo *(sequ. spat. 8 litterum in CD)* chant sapis *CDF.* omnia. pietas sic cohibet. PL. Sapis *Z.* pietas sic cogit. PL. Sapis *Lambinus.* pietas sicce iubet. PL. Sapis *Acidalius.* omnia *delebat etiam Gulielmius.* omnia pietas suadet. PL. Sapis *Pareus*[3]. pietas consuadet. PL. Sapis *Ritschelius: 'parum enim probabilitatis vel* exposcit *vel* obstringit *habeat' et 'poteris etiam* Ibo, quanquam inuita facio: at pietas consuadet. *mira commenti sunt Bothius cum aliis' idem.* enim pietas sic dominat. PL. Sapis *Ribbeckius Mus. Rh. vol. 12 (a. 1857) p. 610.* enim pietas sic hortat. PL. Sapis *idem ibid. vol. 29 (a. 1874) p. 21.* inuita, a! PL. Scio. PH. Enim pietas sic hortat *idem edidit.* quo pietas uocat. PL. Sapis *Klotzius Nov. ann. vol. 79 (a. 1859) p. 708.* inuita. at enim mi pietas sic suadet. PL. Sapis *Fleckeisenus ibidem.* inpietas sit, nisi eam. PL. Sapis *Brixius ibid. vol. 101 (a. 1870) p. 772.* hoc pietas ni subigat. PL. Sapis *Muellerus 'Nachtr.' p. 136 sq.* ni pietas cogat. PL. Sapis *Madvigius Adv. vol. II p. 10.* nam pietas sic uolt. PL. Sapis *Ussingius.* nam ni pietas sit, non eam. PL. Sapis *Gertzius.* nam pietasco: sat sapis *Bergkius Opusc. I p. 674.* impietast nisi eo. PL. Quam sapis *Langenus 'Beitr.' p. 269. locus nondum sanatus* 1320. RET, *ut vid., in fine A* PY. *om. BCD* etatem *BF* egisset *e corr. C* uiuere *B* 1321. *Loewio nihil apparuit:* I *(*abalienarier*) Studemundo* PH. *om. BCD*[1]*: add. D*[2] crutior *B* auiro *B* me tali abalienarier *DFZ.* tali me abalienarier *C.* et alia alienarier *B* 1322. FACEREUTAFLUATFACETIIS *A teste Studemundo,* FACEREUTIFLUATFACETIIS *teste Loewio* quemuis *plerique codices Nonii, Fleckeisenus Ep. crit. p. 27.* quamuis *BCDFZ, Ritschelius* potis es *CDF.* potis ẽ *B.* potessis *Z.* potissis *codd. Nonii.* potis sis *Quicheratus* ut afluat *Brixius cum A teste Studemundo.* ut fluat *BCDFZ, Nonius.* uti fluat *Camerarius.* ut adfluat *Ritschelius* facetis *BCD.* fetiis *Nonii B, Gen., H*[1] 1323. eram *ex* oram *D* propterea nimio *Mercerus.* propterea animo *FZ, codd. Nonii.*

Eám nobilitatem ámittundam uídeo.

PYRGOPOLINICES

Ne fle.

PHILOCOMASIVM

Nón queo,

Quóm te uideo.

PYRGOPOLINICES

Hábe bonum animum.

PHILOCOMASIVM

Scío ego quid doleát mihi. 1325

PALAESTRIO

Nám nil miror, sí lubenter, Phílocomasium, cum hóc eras,
[Formam huius morem uirtus hic animum attinere hic tuum]

---

propter animum *B.* propterea animum *C.* ppterea ami̇̃um D^1 *(animi suprascr. m. 3: 'non male' iudice Ritschelio).* propterea ab animo *Bothius.* propteread animo *Ritschelius Nov. exc. p. 83.* propterea nimium *Pareus*[3] eam *Gen., H*[1] *Nonii* ferotior *CD.* farocior *Z.* fortior *B.* facetior *Ribbeckius* 1324. *Sic Lindemannus.* nobilitatem amittendam uide oma hec flet. PHI. nequeo *B.* nobilita tē *(er. ˜)* uide omnia hęc fle *(sequitur spatium 5 litterarum)* nequeo *C.* nobilitatem uide omahecfle *(sequitur spat. 4 litterarum)* non queo *D.* nobilitatem uide omnia PY. ne fle. PH. Non queo *FZ.* nobilitatem amittendam uideo. PY. nimium haec flet. PH. nequeo *Camerarius: quod fraudi fuit Beckero Quaest. de com. Rom. fab. p. 26* nego *pro* nequeo *suadenti.* A nec fle *Ribbeckius Mus. Rh. vol. 29 (a. 1874) p. 225*, A ne fle *Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 400* 1325. Qũ *B.* cum *CDFZ* PYR. habe *Ritschelius.* habe *BCD.* PA. habe *FZ* PHIL. Scio *Bothius.* scio *s. spat. CDFZ.* PA. scio *(PA sup. scr. s. spat.) B* quid *libri infra v. 1343*[a]. inquit *BCD.* et quid *FZ* *V. 1326—1343 Lorenzius sic collocabat (cf. Philol. vol. 32 p. 437 sq.): 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343*[a]*. 1326. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333—1337. 1343*[b]*: at cf. praeter ceteros Seyffertus Stud. Pl. p. 20* 1326. PAL. *praemittunt CD, nihil B FZ* nihil *(nichil D) BCDFZ* libenter *BCDFZ* philo comasi ũ *D* cum hoc eras *Brixius.* hic eras *BCDFZ.* tu hic eras *Ritschelius.* tu Phil. hic eras *transponebat Acidalius.* istic eras *Ribbeckius* 1327. *Post sequentem collocavit cum Acidalio Ritschelius: expulit Lorenzius* mores *FZ* uirtus hic *BCD.* uirtutes *FZ* Forma huius, mores, uirtus *(uirtus 'ex codd. antiquis') Pylades, quibus* lta *praemisit Ritschelius.* huiusce *Spengelius 'T. Macc. Pl.' p. 223: cf. Luchsius Studemundi Stud. vol. I p. 346, Brandtius p. 66* Forma enim huius, mores, uirtus animum *e. q. s. Hauptius Opusc. III p. 400.* Si forma *e. q. s. Bugge Opusc. ad Madv. p. 174.* Formaque *e. q. s. Ussingius.* Et forma...hic tuom *Luchsius apud Schererum l. s. s. p. 27* tuom] meum *Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 325* attinuere hic *Camerarius, Ritschelius*

Quóm ego seruos, quándo aspicio hunc, lácrumo, quia diiúngimur.

PHILOCOMASIVM

Óbsecro, licét complecti, príusquam proficiscó?

PYRGOPOLINICES

Licet.

PHILOCOMASIVM

Ó mei oculi, ó mi anime.

PALAESTRIO

Óbsecro, tene múlierem, 1330

Ne ádfligatur.

PYRGOPOLINICES

Quíd istuc quaesost?

PALAESTRIO

Quía abs te abit, animó male

Fáctumst huic repénte miserae.

PYRGOPOLINICES

Cúrre intro atque ecférto aquam.

1328. Cum *B, Pylades.* Quem *CDFZ.* Quin *Gruterus* seruus *BCDFZ* aspicio *BCFZ.* aspitio *D* lacrumo *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 14, Brixius.* lacrumum *BCDFZ.* lachrumem *Pius.* lacrumem *Ritschelius.* lachrumor *'codd. ant.' Pyladis.* fleo *Camerarius* quia diiungimur *Camerarius.* quiadiungitur *(vel* qui adiungitur*) BCDZ.* quid adiungitur *F* 1329. PH. *om. BCD* liceat *FZ* conpleti *CD.* complecti *BFZ* prius quam *B* proficiscor *D³F'* PY. *om. BCD* 1330. O mei *FZ.* Oh mihi *BCD* ocule *Lorenzius.* oculis *Ritschelius Nov. exc. p. 114* o mi anime *BF.* omei anime *(*anim *in ras. pro* ocu*) C.* o mei anime *D.* o anime mi *Z* o meum cor *vel simile aliquid intercidisse suspicatur Muellerus Prol. p. 657* PA. *om. BCD* tene *Gruterus.* te *BCDFZ.* retine *Lambinus: quod suos 'libros mss. adiuvare' dicit* mulierem *BCD, codd. Pyladis.* mulier est *F.* mulier *Z* 1331. 1332. Nae *CD* adfligatur *B.* atfligatur *CD¹.* affligatur *D³FZ* PY. *om. BCD* Quit *C.* Qui *Bothius* quaesost? PA. Quia *Seyffertus Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 433.* que post qui *B.* quepost qui *C.* quaep' qui *D¹* (quae p'q̃ui *h. e.* quae posquam *D³*). postquam *FZ.* PA. Quia, postquam *Ritschelius cum Bothio, prob. Fleckeisenus Exerc. p. 29.* quaesost? PA. Quom *Brixius* abstę *C.* abste *BDFZ* abiit *F* male (animomale *B coniungit)* || Factum est *BF.* malae || Factum est *CD.* malfactum est *Z* miserae. PYR. Curre intro atque ecferto *Seyffertus Philol. vol. 29 (a. 1870) p. 400.* miserat currit et intrẽ atque certo *B.* miserat currit etintromatq; certo *C.* miserat currit &intro

PALAESTRIO

Níhil aquam morór: quiescat málo. ne interuéneris,
Quaéso, dum resipíscit.

PYRGOPOLINICES

Capita intér se nimis nexa hísce habent.
Nón placet: labra áb labellis aúfer, nauta: cáue malum. 1335

---

atq' cereo D^1 (cereo D^2. fereo D^3). misere. PY. accurrite intro atque ferte *F et, nisi quod* efferte, *Z.* miserae *primus Saracenus,* afferte *Camerarius.* miserae. PY. Adcurrite intro, ecferte *Bothius.* miserae. PY. Currite intro, adferte *Ritschelius.* miserae. PY. Currito intro, ecferto *Brixius* 1333. PA. *FZ.* PH. *BCD.* PL. *Ussingius* Nilil *C* moror: quiescat *(vel* requiescat*)* malo: ne *Luchsius Act. Erlang. vol. II p. 404.* moror quod malone *(*malo ne *F) BF.* moror quot malone *CD.* moror. PY. quor? PA. malo ne *Z et addito* ipse *Camerarius, simul autem post* malo *satis inepte inserto* merum *Lambinus.* malum *ibidem non aptius inseruit Bothius.* moror: quin malo abscedas. ne *Ritschelius.* quietem malo: ne *Palmerus Hermath. vol. 7 p. 148.* ipse abi. PY. Quor? PA. Malo: ne *Ribbeckius* 1334. Queso *cum prioribus iunctum FZ.* PYR. Queso *BCD* resipiscit *Z,* 'mss.' *Lambini.* respicit *reliqui.* respicito *(cum* Quaeso dum *constructum) Camerarius* PYRG. *Palmerius p. 684, Acidalius. om. libri* capta *Z* nexa hice habent *Lambinus, Ritschelius (ubi* hisce *Fleckeisenus, Schmidtius de demonstr. pron. formis p. 26).* uexam hinc habet *BC DF.* noxã hic habet *Z.* nexa hic habent *Camerarius* 1335. labra a labellis aufer, nauta: caue malum *Brixius, Ribbeckius (*apage *pro* caue *idem Mus. Rhen. vol. 29 p. 21) duce Lorenzio Philol. vol. 32 (a. 1873) p. 439: quod dubitanter recepi.* labra *(*b *ex alia littera incohata)* abla uellis ferinaut ace malum D^1 *(*labellis D^3*).* labram ab lauellisfer inaut acemalum *C.* labrã ablauellis fer admacellum *B.* labra a labellis firmauit acre malum *F.* labra labellis ferruminauit acre malũ *Z.* labra et labella inter se ferunt admodum *Camerarius: quibus* serunt *adscripsit Scaliger, quod recepit Dousa.* labra et labella firmant admodum *Lambinus, et* 'sic eius libri vett. uno excepto qui habet firmauit'. labra labellis ferruminauit admodum *Palmerius.* labra labellis ferruminant arte admodum *Acidalius.* labra labellis ferruminant. PL. acre malum *Gruterus.* labellis labra ferruminant. PL. arte admodum *Guyetus.* labra ab labellis fer mihi aut — PL. acre est malum *Bothius.* labra ab labris ferruminant. PL. acre est malum *Lindemannus.* labellis labra ferruminant. PL. acre est malum *Kampmannus de AB praep. p. 32.* labra in labris ferruminas *Ritschelius in adn.* labra ab labellis fer mihi nauta. caue malum *Bugge Philol. vol. 30 (a. 1870) p. 652.* labra ab labellis aufer. i in malam crucem *Muellerus* 'Nachtr.' *p. 36.* labra a labellis disferrumina, malum *Loewius comment. phil. semin. Lips. ed. a. 1874 p. 237 sqq.* malo *in fine Lorenzius.* labra ab labellis aufer, nisi quaeris malum *Seyffertus. cf. Kayserus* 'Heidelb. Jahrb.' *a. 1869 p. 336. locus nondum sanatus Huic versui submittit v. 1346 Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 21*

PLEVSICLES

Témptabam, spiráret an non.

PYRGOPOLINICES

Aúrem admotam opórtuit.

PLEVSICLES

Sí magis uis, eam omíttam.

PYRGOPOLINICES

Nolo: rétineas.

PALAESTRIO

Fió miser.

PYRGOPOLINICES

Éxite atque ecférte huc intus ómnia isti quaé dedi.

1336. PLE. *praemittunt libri omnes* Tentabam *FZ* spiraret *Camerarius.* spirarent *BCDFZ.* spiraretne *Beckerus in Studemundi Stud. vol. I p. 160* non. PY. Aurem admotam *Gruterus.* non aurem at nostam *CD.* non aut eũ ad nostã *B.* non aurę at nos iam *Z et, nisi quod* aure, *F.* adpostam *Leo Hermae vol. 18 (a. 1883) p. 580* oportuit D^3FZ. hoportuit CD^1. hoc oportuit *B* 1337. *V. postea inseruit D* PL. *Gruterus. om. BDFZ* Si *BCD.* Sin *FZ* eam omittam *Ritschelius.* amo mittam *BCD.* ambos mittam *FZ.* ambo mittam *Bothius.* iam mittam *Muellerus Pros. p. 657* Si mori uis mittam *Bergkius teste Lorenzio l. s. s. p. 439* PY. Nolo: retineas. PA. Fio miser *Seyffertus.* nolo retineat flo miser *BCD, nisi quod* flo̊ D^3. nolo retineat flet miser *F.* PY. nolo retineat. PLE. flet misera *Z.* PA. Nolo retineat, fleo miser *Camerarius.* PY. Nolo retineat. PA. Fleo miser *Acidalius.* PY. Nolo: retine. PA. At fleo miser *Bothius, Weisius.* PY. Nolo: retine. PA. Adflictor miser *Ritschelius.* PY. Nolo: retine. tu ne adfle miser *vel* PY. Nolo: retine. tu adfla miseritus *vel* PY. Nolo: retine. PL. Adflabo misericors *idem se olim temptasse memorat.* PY. Nolo: retine. PL. Atflo miserulam *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 12 (a. 1857) p. 611.* PY. Nolo: retine. PL. Em adflat miserula *idem edidit.* PY. Nolo: retine. PA. A, fleo miser *Hauptius Op. vol. III p. 401.* PY. Nolo: retine. PA. Ah fio miser *Kayserus 'Heidelb. Jahrb.' a. 1869 p. 336.* PY. Nolo: retine. PA. Heu, adfleo miser *Muellerus Pros. p. 657.* PY. Nolo: retine. abite. PA. Ibo miser *Dziatzko 'Jenaer Litteratur.' a. 1877 p. 655a.* PY. Nolo, retine: adiuta comiter *Ussingius. cf. Luchsius Studemundi* [illegible] *vol I p. 74, Bugge l. s. s. p. 641* 1338. PY. *habent libr*
ecferte *Pareus* (efferte *Camerarius*). hec fe
omnia isti quae *Bothius.* omniaq' is
omnia quę (que) isti *FZ.* 'nisi fuit om
Cf. Luchsius Hermae vol. 13 (a

PALAESTRIO

Étiam nunc salúto te, Lar fámiliaris, príusquam eo.
Cónserui consérúaeque omnes, béne ualete et uíuite: 1340
Béne quaeso inter uós dicatis ét amice absentí tamen.

PYRGOPOLINICES

Áge, Palaestrió, bono animo's.

PALAESTRIO

Éheu, nequeo quín fleam,
Quom ábs ted abeam.

PYRGOPOLINICES

Fér animo aequo.

PALAESTRIO

Scío ego quid doleát
mihi. 1343ª

PHILOCOMASIVM

Séd quid hoc? quae rés? quid uideo? lúx, salueto.

1339. PA. *BCFZ.* PY. *D ante ras.* P *D ex ras.* salutote *CD*[1]. saluetote *D*[3] Lar *Bothius. om. BCDFZ* prius quam *BCD* eo *D*[3]*F*[2]*Z.* ero *BCD*[1]. equo *F*[1] 1340. PA. *praemittit D* conseruiaeque *C.* conserueque *BDF* omnis *BCD* 1341. Bene] *eo in loco, in quo nunc* B *est, personae notam ante rasuram habuit B* queso *BCDF* et amice *Ritschelius Opusc. vol. II p. 474, Muellerus Pros. p. 583.* et m̃ *F.* et mi *Z.* et me *BCD.* et mihi *cum Camerario Ritschelius edidit.* mihimet *Ballas gramm. Plaut. p. 8.* etiam mi *Palmerus Hermath. vol. 7 p. 148.* et recte absenti *Ussingius.* hanc et me absentis *Lachmannus in Lucr. p. 389:* et med absenti *Vahlenus Hermae vol. 17 (a. 1882) p. 600* 1342. palestrio *BCDFZ* es *FZ.* est *vel* ē *BCD* PA *om. CD: sup. scr. B* Eheu *Gruteriana, Richterus Studemundi Stud. vol. I p. 437.* heu *BCDF Z.* heu heu *Acidalius, Ritschelius.* heu mihi *Pylades. cf. Bentleius in Hor. Epod. 11, 7* nequeo quin fleam *FZ.* neque quin fleat *BD*[3]. neque quiin fleat *C.* neque qui infleat *D*[1] 1343ª. Qm̃ *B.* Quom *CDFZ* ted *Guyetus.* te *BCDFZ* fer animo aequo *Guyetus, Abraham Stud. Pl. p. 232.* fer equo (fere quo *CD.* fer aequo *Z)* animo *BCDFZ.* fer aequod animo (te *servans) Ritschelius Nov. Exc. p. 64.* Aequo fer animo *idem cum Bothio edidit proxima sic scribens:* PH. Set quid hoc? quae rest? quid est? ‖ O lux, salue. PL. Iam *e. q. s. omissis reliquis (cf. ad 1325): idem adnotat aliquanto probabiliore via Acidalium ingressum sic saltem potuisse tres versus servare:* Quom abs ted abeam. PY. Aequo fer animo. PA. Scio ego quid doleat mihi. ‖ PH. Set quid hoc? quae rest? quid uideo? lux mihi salue candida. ‖ PL. Iam resipisti, Philocomasium? PH. secro, quem amplexa sum: *cf. Fleckeisenus Exerc. p. 16.* — *T. Macc. Pl. p. 149, Ussingius* quit *C* 1343ᵇ. PY. PLE. Sed quid *FZ.* St! quid *Ribbeckius.* PY. Sed et

PALAESTRIO

Sáluos sum. 1343[b]

Iám resipisti, Phílocomasium?

PHILOCOMASIVM

Óbsecro, quem ampléxa sum

Hóminem? perii. súmne ego apud me?

PLEVSICLES

Né time, uoluptás mea. 1345

PYRGOPOLINICES

Quíd istuc est negóti?

PALAESTRIO

Animus hánc modo hic relíquerat.

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

Métuoque et timeó, ne hoc tandem própalam fiát, nimis.

PYRGOPOLINICES

Quíd id est?

PALAESTRIO

Nos secúndum ferri núnc per urbem haec ómnia,

quae res *Seyffertus Ind. phil. vol. 1 (a. 1869) p. 119, Ritschelius Nov. exc. p. 86.* queris *BCD.* quereris? *FZ.* quae res est *Camerarius* qd *BCD.* PH. quid *FZ. cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 29* lux, saluete. PA. Saluos sum *scripsi.* lux (uix *B*) salue *BCDFZ.* O lux salue, Pleusicles *Schenkelius Stud. Pl. p. 87 = 693.* o lux salue candida *Brixius.* o lux, salue. Pl. Salua sis *Ribbeckius: cf. Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 22* Sed quid hoc? quae haec res est? quid uideo? o lux salue–⏑– *Bachius l. s. s. p. 25* 1344. resipisti, Philocomasium *Ritschelius in adn., Schenkelius Stud. Pl. p. 87 = 693.* resipisti *BC* *DFZ, nisi quod* resisti *C* 1345. perusum neego *CD* aput *D* PL.] PY. *FZ* timeas *Z* *Post hunc v. velut haec excidisse putat Ribbeckius:* Obsecro, animum attendas. non sumus soli: ne fiat palam 1346. 1347. PY.] PA. *FZ* negotii *BCD.* negocii *FZ.* negoti autem *Muellerus Pros. p. 658* PA.] PY. *FZ* *Post hunc v. lacunam signavit Ritschelius, 'quam aliqua coniectura licet sic supplere:* Quid istuc est negoti? PA. Quom animus hanc modo hic reliquerat, ‖ Iam ille timidam consolatur. pol magis adflictor miser, ‖ Metuoque *e. q. s.' contra Ribbeckius l. s. s. versu 1346 post 1335 collocato iterat verba* Quid istuc est negoti? *alterum versus partem intercidisse ratus: his adnectit v. 1348. cf. Ussingius* 1348. PA. *praemittunt FZ* et timeo *FZ.* ut timeo *BCD: 'non mirer siquis interpretamentum esse suspicetur (fortasse natum ex illo timidam), quo aliud quiddam expulsum sit, velut* Metuoque hercle [illegible], ne hoc' *Ritschelius* tandē *C* propalam *Camerarius.* pro [illegible]am *FZ* fiat, nimis *Brixius.* fiat nimis *Rit-* [illegible]*BC* secundum ferri *BCD.* palam

Né quis tibi istuc uítio uortat.

PYRGOPOLINICES

Méa, non illorúm dedi: 1350
Párui ego alios fácio. age, ite cúm dis beneuoléntibus.

PALAESTRIO

Túa ego hoc causa díco.

PYRGOPOLINICES

Credo.

PALAESTRIO

Iám uale.

PYRGOPOLINICES

Et tu béne uale.

PALAESTRIO

Íte cito: iam ego ádsequar uos: cúm ero pauca uólo loqui
Quámquam alios fidéliores sémper habuistí tibi
Quám me, tamen tibi hábeo magnam grátiam rerum ómnium: 1355
Ét ita si senténtia esset, tíbi seruire málui
Múlto quam alií libertus ésse.

PYRGOPOLINICES

Habe animúm bonum.

1350. tibi istuc *Luchsius Hermae vol. 13 (a. 1878) p. 504.* tibi hoc *BCDFZ.* hoc tibi *Acidalius, Ritschelius* uitio uortat *CDFZ.* uortat *sequente spatio B* illorum] aliorum *Bothius* 1351. Paruos *B* alios *Bothius.* illos *BCDFZ* fatio *C* age *Ritschelius post Weisium.* agite *BCDFZ.* ite agite *Bentleius* ite cum] tecum *B* diis *F* 1352. caussa *D* PY. credo. PA. iam uolo. PY. et *FZ.* PY. credo iam uale. PY et *CD et, nisi quod* P. et, *B* uale *ex* uolo *vel* uole *D* 1353. adsequar uos *CDZ.* assequar uos *F.* uos adsequar *B* hero *FZ.* ego *BCD* uolo loqui *Ritschelius.* eloqui *BCD.* eloquar *FZ.* etiam loquar *Camerarius* 1354. fidelioris *CDZ* 1355. tam *Ribbeckius* gratia *CD*[1]*: corr. D*[3] 1356. ita si *Lachmannus in Lucr. p. 249.* si ita *BCDFZ.* si ita tibi *Ritschelius.* si ita tua *Brixius* malui *B.* maui *CD.* mauelim *FZ. cf. Langenus 'Beitr.' p. 46 et 53, Blase l. s. s. p. 22, Dziatzko 'Jen. Litteraturz.' a. 1877 p. 655*[a] 1357. libertatis *B: cf. Lachmannus l. s. s.* esse *D*[3]*FZ.* esset *BCD*[1] habe *FZ.* habeo *BCD* animum bonum *Bothius.* bonum animum *BCDFZ* Habeto animum bonum *Muellerus Pros. p. 658 cum Bothio (*Habe bonum animum modo *idem ibidem): cf. Luchsius in Studemundi Stud. vol. I p. 16*

PALAESTRIO

Eí mihi, quom uenít mi in mentem, ut móres mutandí sient,
Múliebres morés discendi, oblíuiscendi stratiótici.

PYRGOPOLINICES

Fác sis frugi.

PALAESTRIO

Iám non possum: amísi omnem lubídinem. 1360

PYRGOPOLINICES

Í, sequere illos: né morere.

PALAESTRIO

Béne uale.

PYRGOPOLINICES

Et tu béne uale.

PALAESTRIO

Quaéso ut meminerís: si forte líber fieri occéperim,
Míttam nuntium ád te: ne me déseras.

PYRGOPOLINICES

Non ést meum.

PALAESTRIO

Cógitato idéntidem, tibi quám fidelis fúerim.
Si íd facies, tum démum scibis, tíbi qui bonus sit, quí malus. 1365

1358. PA. Ei mihi *Bothius, nisi quod is* Hei *posuit.* PA. Haeum *BCD.* PA. Hacum *F et* PA. ah *Z, sed superiori versui agglutinantes.* PA. Heu mihi *Camerarius.* Heu me *Hauptius Opusc. vol. III p 401: cf. Richterus in Studemundi Stud. vol. I p. 564, qui ipse ibidem p. 634* Vae mihi *proposuit Totum* v. Quom...sient *om. B* Com *CD*[1]. Con *D*[2]. Cum *FZ* mihi in *C.* m̄i[in] *D.* in *FZ* moris mutandi sint *CD* 1359. Muliebris mores *B.* Muliebris moris *CD* obliuiscendi] *de cuius verbi mensura, in qua haesit Ritschelius, cf. Fleckeisenus Nor. annal. vol. 101 (a. 1870) p. 73* Muliebres discendi, obliuiscendi sunt *Bergkius Opusc. I p. 92* stratiotici *Scutarius.* stratiosi *B.* stratiost *CD.* tui *FZ* 1360. frugi. PA. iam non *F et, nisi quod* frugis, *Z.* frugi iam PA non *B.* frugi iam non *CD* libidinem *F* 1361. seq' reillos *CD*[1]: *corr. D*[2] nemorere *B* 1362. Queso *BDF* ut *FZ.* v̄ot *D* (v *add. m. 2*). ut *ex* ot *C. om. B* (*cf. Caesar l. s. s. p. 135*), *fortasse recte* fieri occeperim *FZ.* fieri occeperit *BCD* 1363. nunciū *D* attene me *CD*[1]. ad te ne me *D*[2]. athene ne *B* 1364. PA. *om. D*[1]: *add. D*[2] identidem *FZ.* dent idem *BCD* funerim *Acidalius* 1365. Siit *C* scibistibi *C.* sciuisti *B* sitqui *B*

PYRGOPOLINICES

Scío et perspexi saépe uerum quom ántehac tum hoc máxume.

PALAESTRIO

Scís? immo hodie uérum factum fáxo post dicés magis.

PYRGOPOLINICES

Víx reprimor, quin té manere iúbeam.

PALAESTRIO

Caue istuc féceris.
Dícant te mendácem nec uerum ésse, fide nulla ésse te:
Dícant seruorum ésse praeter mé fidelem néminem.
Nám si honeste cénseam te fácere posse, suádeam.
Vérum non potést: caue faxis.

PYRGOPOLINICES

Ábi iam: patiar quídquid e

PALAESTRIO

Béne uale igitur.

PYRGOPOLINICES

Íre meliust strénue.

1366. Scio et *BCDFZ, Brixius.* Scio: *Ritschelius* sepe *B*] saep̊ *(e add. m. 2) D.* saepe saepe *Z* cum antehac tum *F.* cum t hac tum *Z.* cum ante hac *BCD* maxime *Z* saepe cum ante ho tum uero hodie *Langenus Anal. Pl. III p. 13.* saepe. Pal. Verum quom antehac, hodie maxume Scies: immo hodie me tuom factum *Le Hermae vol. 18 (a. 1883) p. 585. cf. Brixius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870 p. 772, Ussingius* 1367. *Cf. ad 1366* Scis? *Salmasius.* Scies *BCD FZ.* Sceis *Brixius* hodie uerum *Camerarius.* hodiem eorum *CD.* bo die eorum *B.* hodie a me uero *FZ.* hodie meum *'codd. rct.' Pylade* hodie morum *Ussingius* factum *ex* faxtum *corr. C* dies *ante corr. C* 1368. quinte *BC* manere *BFZ.* mare *CD* 1369. Dicant *Ri schelius.* Dicent *BCDFZ, Ribbeckius* esse fide nulla *FZ.* esse fidel nulla D^3. esset fidele nulla CD^1. esset fidelent ulla *B* 1370. *Verum ut antecedentis dittographiam excludit Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 11 (a. 1857) p. 611. cf. Langenus Stud. Pl. p. 54* seruorum esse prae ter me *Bentleius, Muellerus Pros. p. 301.* seruorum praeter (prete *CDF*) me esse (esset *BCD*^{1}: *corr.* D^3) *BCDFZ: ubi* med *Ritschelius Nov. Exc. p. 54 cum Guyeto.* seruorum fidelem praeter me esse *Engerus de prosod. Pl. p. 14, Brixius* 1371. honeste *C* censeat *BCD* possem deam *B.* posses uadeam CD^1: *corr.* D^3 1372. abilam CD^1: *corr. B* abi iam: patiar *Brixius.* abi: iam patiar *Ritschelius* quid quit *CD.* quicquid *BFZ* 1373. *Pyrgopolinici continuant libri corr. Camerarius* Beuale *D* PY. ire melius est strenue. PA. etiam

PALAESTRIO

Etiam nunc nolo.

PYRGOPOLINICES

Ante hoc factum hunc sum arbitratus semper seruom pessumum:
Eum fidelem mihi esse inuenio, quom egomet mecum cogito. 1375
Stulte feci qui hunc amisi. ibo hinc intro nunciam
Ad amores meos: sed, sensi, hinc sonitum fecerunt fores.

PVER. PYRGOPOLINICES

PVER

Ne me moneatis: memini ego officium meum.
Ego iam conueniam militem: ubiubist gentium.
Inuestigauero: operae non parcam meae. 1380

Camerarius. PA. ire melius ē trenue PY. et iam *B.* PA. ire melius ē trenue. PA. etiam *CD*[1] ē strenue *D*[2]. PA. ire melius est. PY strenue. PA. etiam *FZ* 1374. PY. *om.* *BCD* hunc *BCD* seruum *BCDFZ* pessimum *Z* 1375. Eum] Nunc *Bergkius* (*p. I p. 674* fidele *CD*[1]: *corr.* *D*[3] inuenio *'prisca exemplaria' Pii.* inuento *BCDFZ* cum egomet *Camerarius.* cum ego et *BCD.* cum ego *Z.* tum ego *F* 1376. fecit *BCD* hunc *C* amisit *BCD.* a me amisi *Muellerus Pros. p. 502.* amiserim *Seyffertus Stud. Pl. p. 13. cf. Luebbertus 'Gramm. Stud.' I p. 46.* amisi. at *Ribbeckius* hinc *ex* hunc *C* intro nunc iam *DFZ.* introunciam *C.* introuinciam *B.* in prouinciam *Bergkius l. s. s.* 1377. Ad amores *FZ.* At mores *BD.* Acmores *C* sed, sensi, hinc *Bugge 'Tidskrift f. Philol.' vol. 6 (a. 1865) p. 13.* et sensit hinc *BCD.* quis exit hinc *FZ.* sed iam sensi hinc *Acidalius.* et, sensi, hinc *cum Grutero Ritschelius.* et sensim hinc *Ribbeckius Mus. Rhen. vol 12 (a. 1857) p. 611 duce Bothio.* et st — hinc *Bergkius Opusc I p. 674* fecere *FZ* foris *BCD* sed quis exit? sonitum hinc *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 22*

Act. IV scaen. 9 PYRGOPOLINICES MILES. PVER *B. om.* *CD*[1]. PVER PYRGOPO *D*[2]. Puer. Pyrgopolinices *FZ* 1378. PVER *praemittunt CD,* PV. *B* Neme *B* nemini *B* 1379. Ego iam *Camerarius.* Ego nam (Egonam *B*) *BCDFZ.* Ego iamiam *Ritschelius, Lachmannus in Lucr. p. 246 (et* conuenam illunc*); cf. Langenus 'Beitr.' p. 94* conueniam militem *Muellerus Pros. p. 33.* conueniam illum *BCDFZ.* conueniam illum alicubi *Ribbeckius Mus. Rh. vol. 29 (a. 1874) p. 22* ubi ubi est *BCDFZ* *Cf. Klotzius 'Metr.' p. 168* ubicubi *reicit Bergkius 'Beitr.' p. 119* 1380. Inuestigauero *Muellerus Pros. p. 685 inter alia.* Inuestigabo *D*[2]*FZ.* inbestigabo *BCD*[1].

PYRGOPOLINICES

Me quaérit: ilico híne ibo huic puero óbuiam.

PVER

Ehém, te quaero: sálue, uir lepidíssume,
Cumuláte commoditáte, praeter céteros
Duo dí quem curant.

PYRGOPOLINICES

Quí duo?

PVER

Mars ét Venus.

PYRGOPOLINICES

Facétum puerum.

PVER

Era íntro te ut eas óbsecrat:
Te uólt, te quaerit, téque exspectans éxpetit:
Amánti fer opem. quíd stas? quin intro ís?

PYRGOPOLINICES

Eo.

PVER

Ipsús illic sese iam ínpediuit ín plagas.

Inuestigabo eum *Ritschelius*. Inuestigando ego *cum seqq. iuncta* dalius, *post* gentium *interpungens* opere *BDF* parcam m *Camerarius*. parco mene *B*. parco meae *CDFZ* 1381. querit i ilico hinc ibo huic puero *Abraham Stud. Pl. p. 232, Leo Mus. vol. 38 (a. 1883) p. 21.* ilico hinc puero *B*. illic ibo huic puero *FZ*. illic: ibo puero huic *cum Bothio Ritschelius*. Ibo adeo hui *Braune l. s. s. p. 34.* ilico ibo ultro huic puero *Ribbeckius Mus. vol. 29 (a. 1874) p. 22.* illic. ibo ego huic puero *Brixius* 1 Ehm *B*. echem *D*. Hem *Z* quero *BDF* salue *B*. om. *CD* lepidissime *BCDFZ* 1383. Cumulate *BC*. cumulante *D* caeteros *CZ* 1384. dii *F*. di////// *(fuerat* din// *vel* dim// quid *F* PV *sup. scr. B om. spatio* Mars et] arse *B* 1385. Era intro te *Muellerus Pros. p. 658.* intrate *B*. intro te *FZ, Ritschelius*. Intro ad se te *Bugge Opusc. ad Madv. p. 174* ut ea obsecrat *B* 1386. uolt *Z*. uult *BCDF* querit *BCDF* teque exspectans expetit *Pareus*. teque exspectans petit *CDFZ* exspectat *B*. teque expectans deperit *Pylades, Ritschelius*. 'scriptus *alibi* perit' *Pius*. *an* ted exspectat, te expetit? 1387. quin] qui *CDF* 1388. Ipsus illic sese *Pylades*. Ipsus illi cese *B*. Ipsus s///us *C)* illic se *CDFZ*. Illic ipsus sese *Luchsius Studemundi* vol. I p. 47. *cf. Muellerus Pros. p. 335, Niemoellerus l. s. s. p. 36.* I sese illic *Lorenzius*

Parátae insidiae súnt: in statu stát senex,
Vt ádoriatur moéchum, qui formást ferox, 1390
Qui omnís se amare crédit, quaeque aspéxerit
Muliér, quem oderunt quá uiri qua múlieres.
Nunc ín tumultum ibo: íntus clamorem aúdio.

1390. *Nonius p. 305, 7 (cf. testim. ad v. 1322. 1323):* Plautus Milite: 'Vt...ferox'

1389. Parate insidie *B* in statu stat senex *CDFZ.* in stat' ad senex *B.* senex stat in statu *Fleckeisenus Ep. crit. p. 27.* stat in statu senex *Pareus, Ritschelius: at cf. Luchsius l. s. s. 45.* in saltu stat senex *Saracenus. cf. Muellerus Pros. p. 335, Ritschelius Op. vol. IV p. 274 sq.* 1390. adoriatur] domatum *Nonii codices plerique* moechum *Z.* mecum *BCDF, Nonii codices* forma est *FZ, Nonius.* forma si *BCD* ferox *ex* forax *C* 1391. 1392. *Nihil apparuit in A (v. 1392)* omni se *B* quaeque *Camerarius, Penningsdorf de QUISQUE e. q. s. p. 7.* queque *B.* quemque *CD.* quasque *FZ* aspexerit ‖ Mulier, quem *Seyffertus Phil. vol. 29 (a. 1870) p. 400.* aspexerit ‖ Mulierem *B et, nisi quod* Mulieres eum, *CDFZ.* aspexerit: Quem omnes *Ritschelius cum Guyeto.* aspexerit: ‖ Eum omnes *Niemeyerus l. s. s. p. 387, Brixius* oderunt *BC.* odeī *D.* odere *FZ* qua uiri qua *CD, Scioppius Susp. lect. I 7.* quasi uiri qua *B.* tum uiri quam *FZ* mulieris *BCD* *Ceterum versum 1392 expellit Ribbeckius, fortasse recte* 1393. N(U) *ab initio A* intumultum *BD* intus *om. F*

ACTVS V

PERIPLECOMENVS. PYRGOPOLINICES. CARIO. LORARII. SCELEDRVS. SERVI PYRGOPOLINICIS

PERIPLECOMENVS

Dúcite istum: sí non sequitur, rápite sublimém foras.
Fácite inter terram átque caelum ut sít: uestem ei discíndite. 1395

PYRGOPOLINICES

Ópsecro hercle, Périplecomene, té.

PERIPLECOMENVS

Nequiquam hercle óbsecras.

Act. V PERIPLECTOMENVS SENEX. PYRGOPOLINICES MILES. COCVS. LORARII *B*. LORALII PERIPLEC TOMEN· PYRGOPO COC· D^2. *om.* CD^1. Periplectomenus. Pyrpopolinices. Cario. Sceledrus *F*. Periplectomenus. Pyrgopo. Cocus Cario. Sceledrus *Z*. *nihil apparuit in A*. Sceledrus *delet Spengelius l. s. s. p. 284* 1394. PER *praemittunt BCD* DUCITEISTUMSINONSEQ *et sub finem* F *ex A enotavit Loewius,* DUCI*****U*****N**QUITU****IT *(litteris* I, U, UITU, IT *dubiis) Studemundus* Dicite D^1: *corr.* D^3 sublim̃ *B*. sublimen *F, Ritschelius Opusc. vol. II p. 463 sq.* 1395. FACIṬEINTERTERRAMATQ·CAELUM *et* D *sub finem ex A dubitanter Loewius:* FAC***INTERT, *dein post circiter 5 litt. spatium* AME**AELUMUTS *spatio primo maiore quam ad* ITE *litteras commode capessendas et plerisque litteris dubiis Studemundus* celum *D* ut sit *BCDFZ, nisi quod* sit *Z*. ut medius sit *Camerarius*. uti siet *cum Bothio Ritschelius* uestem ei discindite *scripsi cum Palmero Hermath. vol. 7 (a. 1881) p. 148 (nisi quod is* ei *omittit).* descendite *B: neque plures litteras habuisse A spatia videntur docere.* discindite *ex* discundite *C*. discindite *DFZ*. dispendite *vel* distendite *Scaliger: 'nescio an vere' Ritschelius.* situs. discindite *Leo Ind. Rost. a. 1887/88 p. 11* inter terram atque caelum actutum sit: discindite *Brixius: cf. Nov. ann. vol. 115 (a. 1877) p. 338*

1396. OBSECROHERCLEPERIPLECTOME *et* C *in proximo v. A teste Loewio,* OPSECROHERCLE***IPLECTOMEN *et* C *(vel* O*) in proximo v. teste Studemundo* Obsecro *BCDFZ* periplecto mane *B*. periplectomene *CDFZ* te *om. FZ* nec quicquam *B*. nequicquam *FZ*

Víde ut istic tibi sít acutus, Cário, cultér probe.

CARIO

Quín iamdudum géstit moecho hóc abdomen ádimere.
Vín faciam quasi púero in collo péndeant crepúndia?

PYRGOPOLINICES

Périi.

PERIPLECOMENVS

Haud etiam: número hoc dicis.

CARIO

Iámne ego in hominem ínuolo? 1400

PERIPLECOMENVS

Ímmo etiam prius uérberetur fústibus.

CARIO

Multúm quidem.

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

1397. *[Sergii] Expl. in Don. II (Gr. lat. IV) p. 542, 19:* Culter masculini generis est: Plautus in Milite glorioso: 'Vide... probe'

1397. UIDEUT *ex A enotavit Loewius,* UIDEUTISTIC****S***CUTUS*******U *quadrantibus spatiis Studemundus (qui litteras* C *et* T *in* CUTUS *ut dubias notat)* Vide sit tibi acutus *Sergius* ut *sup. scr. D*[1] istic *CD.* istuc *B.* istic *FZ* sit acutus *Saracenus.* si tactus *B.* sit actus *CDFZ. cf. proleg. Trin. p. 267* 1398. QUINIA(N)DU(DUM***T)IT *A (Studemundus litteras* IA, DU, IT *ut dubias notavit)* CA. *om. BCD* iam dudum *B* gestio *Camerarius* meco *B.* mecho *F.* moeho *D* huic hoc *Ritschelius in adn.* moecho gestit *idem.* totum *pro* hoc *Ribbeckius* abdomẽ *Z.* abdomo *B* 1399. UTFACIAMQUA********(NCO)L(L) *A* Vin faciam quasi *Seyffertus Philol. vol. 27 (a. 1867) p. 452.* Vt faciam quasi *libri cum A.* Faciam uti quasi *Ritschelius (*Facio ut *iam Dissaldeus).* Vin faciam ut quasi *Ribbeckius.* PER. Iam face ut quasi *Bergkius Opusc. vol. I p. 674.* Et faciam quasi *Pius* incollo *B* pendeat *B* 1400. PER *ab initio in A legit Loewius,* PERIHAUDetiamnUMerohocdicis#IA *et in proximo v.* NEM *litteris* A, D, N, C, A, NEM *dubiis Studemundus (litterae minusculae spatia indicant)* PERIPL. Haut *Ritschelius.* PER. aut *B.* Aut *CD.* CA. haud *FZ* numero *BCD.* nunc uero *FZ* CA. Iamne ego *Ritschelius (*ego *cum Fleckeiseno Exerc. p. 17).* iamne *BCDFZ.* Iam nunc *Ribbeckius: cf. Seyffertus 'Jahresber.' a. 1882 p. 94* inhominem *B* inuolo *'prisci codices' Pii.* inuoco *BCDFZ* 1401. IMMOETIAMPRIUS(UE)RB(ERETU)RF *A* PE. *om. BCD* prius] pus[1] *C* uerberetur *D*[2]*FZ.* ueretur *BC.* feretur *D*[1] CA. *Camerarius. om. FZ.* spatium *BCD* equidem *D* *Hunc versum sequitur in solo A alius,*

PERIPLECOMENVS

r es a us súbigitare álienam uxorem, ínpudens?

PYRGOPOLINICES

n ament, últro uentumst ád me.

PERIPLECOMENVS

Mentitúr: feri.

PYRGOPOLINICES

e, dum narro.

PERIPLECOMENVS

Quíd cessatis?

P ICES

licet mihi dícere?

PERI IENVS

PYRGOPOL ICES

Oratus sum, ád eam ut irem.

IENVS

r ire ausu's? ém tibi. 1405

* *initio* AGITE *litterae exstare videbantur Loewio, cum hae reliquae Studemundo apparuerint:*

AGI——C——AMS——S——F——M——

Spatium inter 8^{am} *et* 9^{am} *(inter* S *et* F*) ita fortasse notare licet:* S*** SOR**F *teste Studemundo Cf. Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 36 (a. 1881) p. 119* 1402. CURESAUSUSSU(BI)G(IT)AR(EALIE)NAM(UX)O(REMI)M(FUDE)NS *A* PE. *om. FZ* Cures *CD*^{1}*: corr. D*^{2} subagitare *D*^{2}*FZ* alienū *B.* clam alienam *Muellerus Pros. p. 563* uoxorem *Kochius Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 286* inpudens *B.* impudens *CDFZ* 1403. ITAMEDIAMENTULTROU******STA******NTITURFERI *A (ubi litterae* STA *soli Studemundo debentur)* dianiment *vel* diamment *C.* dii ament *FZ* uentumst ad *CDF.* uentu stat *B.* uentum est ad *Z* feri *C ex corr. et D cum A, Pylades, Scioppius Susp. lect. I 7.* eri *B.* PY. peri *F.* PY. perii *Z* 1404. MANEDUMNARRO#QU(IDC)ESSATIS#)NONLIC(ETMIHIDIC)ERE *A* PY. *om. FZ* PER non *D* 1405. *Om. A, Geppertus Stud. Pl. II p. 20* Dic. PY. oratus *D*^{2}*FZ* Dic oratus *CD*^{1}. Decoratus *B* ad eam ut irem *Ribbeckius Mus. Rh. vol. 29 (a. 1874) p. 23, Seyffertus Stud. Pl. p. 21.* ad te uenire *B.* Ad te amuttire *CD, cui* PY *praemisit D*^{2}*, quod delet D*^{3}. ad te huc uenire *FZ.* ad te uenire huc *Camerarius.* huc uenire *Ritschelius.* ad eam uenire *Bugge 'Tidskrift f. Phil.' vol. 6 (a. 1865) p. 13.* a muliere *Bergkius Opusc. vol. I p. 131* PER. *D*^{2}*FZ. spat. CD*^{1}. PY. *B*

Quor ire *Seyffertus l. s. s.* quare *BFZ.* quirere *CD*^{1}. quirere
Quare's *Ritschelius* Exquire rem sis *Bergkius l. s. s.* *Pyrgopoli*

PYRGOPOLINICES

Oíei, satis sum uérberatus: óbsecro.

CARIO

Quam móx seco?

PERIPLECOMENVS

Ví bi lubet. dispénnite hominem díuorsum et disténnite.

PYRGOPOLINICES

Óbsecro hercle te, út mea uerba aúdias, priusquám secat.

PERIPLECOMENVS

Lóquere, dum non níhili factu's.

PYRGOPOLINICES

Víduam hercle esse cénsui:

1407. *Nonius p. 9, 22:* Dispennere est expandere, tractum a pennis et uolatu auium. Plautus Milite: 'Vbi lubet...distendite': *cf. Caesar p. 13. 15. 129. 131*

---

continuans em *B.* PY. em D^2. PY. hem *FZ.* em *praemisso spatio* CD^1, *nisi quod* em *C.* en *Ritschelius.* LOR. Em *Ussingius* 1406. OIEISATISSUMUERBERATU(SOBSECR)O#QUAMMOXSECO *A* PY. *Camerarius. om. BCDFZ* Oiei *Bentleius in Eun. IV 4, 47.* Olei BCD^1. Odie D^2. Ohe D^3 *in margine, Guyetus, Handius Turs. IV p. 367.* Hodie *FZ.* O hei *Gruterus* CA. *Camerarius.* PER. *BFZ. supra scr.* D^2. *om.* CD^1 mox seco *Camerarius cum A.* exego *B.* mox ego *CDF.* mox ergo *Z* 1407. UBIL *ex A enotavit Loewius,* U**LU***D*****D *(vix* N*)*******NEMDIU**SUMETDISTENDITE pro ST *minus probabile esse* SP, TE *in fine non satis certas) Studemundus* PE. *Camerarius. om. libri* lupet *C* dispennite... tennite *Meursius coll. Donato in Phorm. II 2, 16.* dispennite... tendite *Z, Nonius (*diuersum*).* dispendite ... dispendite *B.* distite ... dispendite *CD.* dispendite ... distendite *'libri vett.' Lam-* distendite ... dispennite *F.* distennite...dispennite *Bothius* . OBSEC *et* QUAMSECAT *ex A enotavit Loewius, etiam* AU**BAAUD**S- *dubia plerumque lectione, sed quadrantibus spatiis Studemundus* ut mea uerba *BCDZ, Brixius.* ut uerba mea *F.* mea uerba ut *lius, Ritschelius. idem vel* te uti mea uerba *Muellerus Pros. p. 563* eccat *Z.* secet *Luchsius teste Brixio* 1409. LOQUERE, *dein in* DUAMESSE *et in proprio v.* CENSUI *ex A enotavit Loewius: ubi* HERCLEESSE *Studemundus legit: cui ante* UIDUAM *etiam* ST *(vix paruerunt: spatio convenire velut hoc:* #NONDUMAMEFACTUME, ACTUME *revera extitisse videri* dum non nihili factu's *Rit-* non dum niliblo factus *B.* nondum donec factum est *CDZ.* n donec factum est *F.* nondum nihili factus *Camerarius.* do- factumst *Bergkius Op. vol. I p. 674. cf. Olsenus p. 33. locus mendatus* PY. *sup. scr. B. om.* CD^1: *add.* D^2 Viduam hercle

cilla cónciliatrix quaé erat dicebát mihi. 1410

PERIPLECOMENVS

Iúra te nocitúrum non esse hómini de hac re némini,
Quód tu hic hodie uérberatu's aút quod uerberábere,
Sí te saluom hinc ámittemus Vénerium nepótulum.

PYRGOPOLINICES

ro per Iouem ét Mauortem mé nociturum némini,
Quód ego hic hodie uápularim: iúreque id factum árbitror: 1415

1413. *Priscianus Instit. gramm. III 27 (Gramm. lat. II p. 102, 10):* nepotulus. Plautus in M e glorioso: 'Si...nepotulum'

---

scripsi ex A. uiduam *CDFZ.* uidua *B.* uiduam eam *Ritschelius.* uiduam ego *Brixius.* uiduam illam *Fleckeisenus* 1410. *Ita A, nisi quod* (IT)A-Q·ANCILI(A) *et* MI(HI) que erat *B.* *CDFZ* 1411. *Ita A, nisi quod* I(UR)ATENOCITU(RU)MESSE *dubia lectione et* NEMIN(I) Iurate *C* nociturum non *Ritschelius.* non nociturum *BCDFZ.* nociturum *Acidalius. an* noenum n.? esse] ē *B* homini de hac re nemini *Bothius cum A.* hominē de hac re nemini *B.* hominem de hac re neminem *CDFZ, Scioppius Susp. lect. IV 6.* hominum de hac re nemini *Guyetus. cf. Muellerus Pros. p. 563.* de homoni *cogitat Bergkius Op. I p. 674*

1412. QUODTUHODIEHICUERBERATUSAUTQUODUERBERABERE *A, ubi* QUODTUHODIEHIC *soli Studemundo debetur dubitanter sic testato: Loewio nihil nisi litterae* OD *suo loco apparuerunt* tu hic hodie *Bothius.* hodie hic *libri cum A.* tu's hodie hic *Ribbeckius, Luchsius Comment. pros. I p. 22.* tu hocedie hic *Bergkius Op. I p. 111.* tu hodied hic *Ritschelius Nov. exc. p. 90 sq.* tu aut hodie hic *Muellerus Pros. p. 764, 'Nachtr.' p. 119* uerberatus *libri, Olsenus p. 40* quod] qm̄ *B* uerberabere *Camerarius cum A.* uerberare *BCDFZ* 1413. *Ita A nisi quod* MITTEMUS *Ficticium putabat Osannus Anal. p. 203* saluum *libri praeter A, Priscianus* hic *B* amittemus *Bothius.* mittimus *BCDFZ.* amittimus *Priscianus* uenerium *BCDZ cum A, Priscianus.* uenereum *F* nepotulam *B* 1414. IUROPERIOUEN-******RTEMMENOCITURUMNEMINI *A* Iuro *ex* Luro *C.* Luro *ex* Iuro *D* per Iouem et Mauortem *Studemundus Hermae vol. 1 (a. 1866) p. 306 ex A.* pidam et martem *C.* p idū. et martem *B.* pidā (a ex e) et martem D^1. per iouem *corr.* D^2 *et clarius* D^3. per uenerem et martem *FZ.* per Dionam et Martem *Camerarius, Ritschelius.* per Dianam et Martem *Meursius.* per lapidem et Mauortem *Bergkius Opusc. vol. I p. 177* memini *B.* nemini *Z* 1415. QUOD(EGOH)IC(H)OD(IE)-UAPULARIM *et* FACTUM, *dein in proprio v.* ARBITRO(R): *in spatium iure quin vel adeo* iure mihi *litterae quadrare videntur Studemundo, nulla autem modo* Q·ID *exstitisse* Quid *B* g *D* uapularim iur *Camerarius.* uapularī iurequi *B.* uapulo sed *(s, D)* mihi id eque *nisi quod* uapulo *ex* uapula *C,* m id eque D^1 *(eque* D^2*), eque Z,*

Ét si intestatús non abeo hinc, béne agitur pro nóxia.

PERIPLECOMENVS

Quíd, si id non faxís?

PYRGOPOLINICES

Vt uiuam sémper intestábilis.

CARIO

Vérberetur étiam: postibi ámittundum cénseo.

PYRGOPOLINICES

Dí tibi bene fáciant semper, quom áduocatus míhi bene es.

CARIO

Érgo des minam aúri nobis.

PYRGOPOLINICES

Quamóbrem?

CARIO

Saluis téstibus 1420

Vt ted hodie hinc ámittamus Vénerium nepótulum.
Áliter hinc non eíbis: ne sis frústra.

1422. *Cf. ad v. 1190*

V. 1416—1424 delet Guyetus 1416. *Ita A, nisi quod* ETS(II)NTESTATVS *Versum damnat Ussingius* intestatus non abeo hinc *libri cum A, nisi quod* habeo *BCD,* hic *D.* hinc non abeo intestatus *Ritschelius, fortasse recte* nox///a (i *erasa*) *B* 1417. *Ita A, nisi quod* SEMPERVIVAM *et sine spatio* 1418. *Ita A, nisi quod* AMITTENDVM CA. *FZ. om. CD*[1]. PER *D*[2]. LOR *B* Verberitur et iam *B* postibi *Gulielmius, Pistoris cum A.* post tibi *BCDFZ, nisi quod* ꝑtibi *D* amittendum *FZ cum A.* amitte dum *BCD* 1419. DITIBIBINEFA(CIA)NTSEMPERCVMADVOCATVSMIHIBENEST *(ubi* MIHIBENEST *Ritschelio et Studemundo debetur:* MIHIDNEST *dubitanter Loewius enotaverat)* Dii *FZ* q̃m̃ euocatus *B.* cum aduocatus *CDFZ cum A* mihi bene es *Z.* bene mihi es *CDF.* bene mihi adẽ *B.* bene mi ades *Ritschelius.* mihi bonu's *Ribbeckius* 1420. *Ita A* CA. *FZ. om. CD*[1]. PER *D*[2]. LOR *B. eadem discrepantia redit post* Quamobrem suauis *B* 1421. *Ita A, nisi quod* TEHODIEHINCAMITTAM(VS) ted hodie *Guyetus (cf. Ritschelius Nov. exc. p. 90, Kellerhoffius l. s. s. p. 58).* te hodie (te ho die *B) BCDFZ cum A.* hodie te *edidit Ritschelius.* te hocedie *Bergkius Opusc. vol. I p. 111* uenerũ *B* ne ppĩm *B* 1422. *Ita A, nisi quod litteras* NES *ut dubias notavit Studemundus Verba* Aliter... dabitur *om. CDFZ* hinc non eibis *duce A Ritschelius, nisi quod is* ibis

PYRGOPOLINICES

Dabitur.

CARIO

Mágis sapis.

Dé tunica et chlamyde ét machaera né quid speres: nón feres.

LORARIVS

Vérberon etiam án iam mittis?

PYRGOPOLINICES

Mítis sum equidem fústibus:

Ópsecro uos.

PERIPLECOMENVS

Sóluite istunc.

PYRGOPOLINICES

Grátiam habeó tibi. 1425

1424. *Nonius p. 343, 11:* Mitis est ⟨mollis,⟩ maturus. Plautus in Milite: 'Mitis...fustibus'

---

posuit. hinc a nobis *B.* non abibis *Lambinus* PY. *sup. scr. B* CA. *Camerarius om. CD*[1]. LOR *B.* PER *D*[2]*FZ* *Cf. testimonium* 1423. DETUNICAETCHLAMYDEET***H***A *ex A enotavit Loewius (exitus proprium versum occupavit),* ***U**CA***CHL, *dein suo loco ultima* A *vocis 'machaera',* R***O *in fine (inter* CA *et* CHL *maius spatium esse quam quod litteris* ET *expleatur: quadrare* MET*) Studemundus* Det tunicam *B* et *om. Z* clamide *CD.* clamidē *B* machaera ne quid *Camerarius.* macrane quid *BCD*[1]. mucrone quam *F.* mucrone qui *D*[2]*Z: ubi* quid *corr. D*[3] CA. non feret *FZ* 1424. UERBERONETIAMAN, *dein* TIS *et in fine* QUIDEMFUSTIBUS *A (inter* AN *et* TIS *quadrare velut* tumit *vel* immit *teste Loewio,* iammit *teste Studemundo)* LORARIVS *Ritschelius.* LOR. *B. spat. D*[1]. *om. CFZ.* PYR. *D*[2] ūberone? ‖ Etiam *D*[1]. ūberone ‖ PER Etiam *D*[2]. uerbero. Etiamne *Z* uerbero *cum* feret *iungens* an iam mittis *Brixius.* anī amittis *B.* animā amittis *CDFZ.* antequam mittis *Camerarius.* antequam amittis *Scioppius Susp. lect. IV 15.* an eum amittis *Ritschelius.* an im amittis *Bothius, Fleckeisenus Nov. ann. vol. 61 (a. 1852) p. 52, Buechelerus de decl.*[2] *p. 26, a Festo Pauli p. 103 profecti.* an iam amittis *Muellerus 'Nachtr.' p. 136 post Hauptium Op. vol. III p. 400* mitissime quidē *B, codices B, Gen., H Nonii: unde* mitis sim equidem *ed. Basil.* 1425. *Ita A, nisi quod* GRA(TI)AMHA(BEOT)IBI PER. *praemittunt BCD, mox* PER *omisso* istunc *ex A Ritschelius.* istuc *B.* istum *CDFZ* Gratiam habeo *libri cum A, Langenus 'Beitr.' p. 15, Luchsius Studemundi*

PERIPLECOMENVS

Sí posthac prehéndero ego ted híc, carebis téstibus.

PYRGOPOLINICES

Caúsam haud dico.

PERIPLECOMENVS

Eámus intro, Cário.

PYRGOPOLINICES

Seruós meos
Éccos uideo. Phílocomasium iám profectast? díc mihi.

SCELEDRVS

Iámdudum.

PYRGOPOLINICES

Ei mihi.

SCELEDRVS

Mágis id dicas, sí scias quod égo scio:
Nám illic qui ob oculum únum habebat lánam, nauta nón erat. 1430

Stud. vol. I p. 22, alii, vix recte. gratias habeo *Guyetus.* Habeo gratiam *Reinius Quaest. Pl. p. 14, Ritschelius.* Gratiam hanc habeo *Dziatzko 'Jen. Litteraturz.' a. 1877 p. 655.* Gratiam hercle habeo *Muellerus 'Nachtr.' p. 122.* Gratiam ut habeo *Weidnerus l. s. s. p. 13* 1426. *Ita A, nisi quod* EGOTE PE.] P̣ *D* p̣hac *D* Posthac si *Bothius* ego ted hic *Lambinus, L. Muellerus Nov. ann. vol. 101 (a. 1870) p. 67.* ego te hic *B cum A, Ritschelius. om. CDFZ.* hic ego te *Muellerus Pros. p. 563.* ego te hic his *Brixius.* ego te hic, cito *Ribbeckius Mus. Rhen. vol. 29 (a. 1874) p. 23* carebis testibus *ex A Studemundus Nov. ann. vol. 93 (a. 1866) p. 60, L. Muellerus l. s. s.* arebo testibus *BCD*[1]. arcebo cestibus *D*[2]. arcebo testibus *FZ.* separabo a testibus *Ritschelius: 'quanquam haud scio an* segregabo *praestet'* Idem. hau carebo testibus *Buechelerus Mus. Rhen. vol. 18 (a. 1863) p. 388* 1427. *Ita A, nisi quod* INT(ROÇA)R(IO♯)SERVOS(MEOS) haud *BCD*[1]. haud *D*[2]*FZ.* hau *Ritschelius* intro carios *BD.* introcarios *C* 1428. *Ita A, nisi quod* PROFECTAEST est *BCDFZ cum A. Post* Eccos uideo *novam scaenam incohari vult Spengelius l. s. s. p. 284 De Sceledri persona cf. Fridericus Schmidt 'Untersuchungen' p. 384* 1429. *Ita A, nisi* MAGISDICAS *et* QU(ODEGO)SCIO SC. *D*[2] *FZ.* E *B (nam quintus est in personarum indice Sceledrus). om. CD*[1] *s. spatio* PY. Ei] ei *B.* et *CD*[1]. PY. et *D*[2] SC. *om. BCD*[1] *s. l.: post* dicas *supra scr. D*[2] magis id dicas *Bentleius in Eun. II p. 65.* magis dicas *BCDFZ cum A* quid *Z* 1430. NAMILCQUIOBOCULUMHABEBATL(ANAM) *et* NONERAT *A* Nam ille *BCD Z.* Namque illic *cum Acidalio Ritschelius.* Namque ille *Camerarius.* Nam illic homo qui *Muellerus 'Nachtr.' p. 44.* PY. Quidnam?

PYRGOPOLINICES

Eámus ad me.

CANTOR

Plaúdite.

dscrit Loewius, US *et* AUDITE *dubitanter Studemundus* studeat *B* PYR. *et* CANT. *Ritschelius. om. libri. pro* CANT. *mavult Ω Lorenzius: cf. Proleg. Trin. p. 30* at *BCD*[1]*: corr. D*[3] *Ceterum hunc v. delet Ussingius cum Gepperto Stud. Pl. II p. 29*

PLAVTI MILES GLORIOSVS EXPLIC *B et, nisi quod* EXPL, *CD. In A subscriptio septem occupauit versus: quorum in secundo* MACQI————PLAUTI *teste Loewio,* MAC———— L**TI *teste Studemundo (de* MA *et* I *dubitante), in quarto* MILES GLORIOSUS EXP *teste Loewio,* GLORIOSUS EX *teste Studemundo exstant: cum in ceteris scriptura nulla apparuerit*

Corrigenda:

V. 412. *in appar. scr.* arabio *pro* Arabio.
V. 735. *scr.* esset is *pro* essent is.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI

FRID · THEOPHILO · WELCKERO

PER · TRIVM · LVSTRORVM
CONSORTIVM · BONNENSE
CONLEGAE · IVCVNDISSIMO
SOCIO · LABORVM · CONCORDI
AMICO · CANDIDO
FRIDERICVS · RITSCHELIVS

D · D

ROMA · REDVCI · FELICITER

A · MDCCCLIII

HENRICO · BRVNNIO

WELCKERI · RITSCHELIIQVE
ET · DISCIPVLO · ET · AEMVLO
STVDIORVM · AC · LABORVM
DVM · VIVEBANT · COMITI
MORTVORVM · CVLTORI · FIDO
FRIDERICVS · SCHOELLIVS

D · D

SEPTVAGENARIO · VENERABILI

A · MDCCCXCII

PRAEFATIO

PERSAE Plautinae — nam Plautinam tam esse quam potest suo iure pronuntiavit Ritschelius — has partes membranae Ambrosianae servarunt:

laciniae =	Poen. 1420—1422.	Pers. arg. II		
329. 330 =	1—14.	15—29		
A. a				
B. b				LXXI
C. c				
D. d				
335. 336 =	168 —182a.	182a—194		
E. e				
F. f				
129. 130 =	248 —261.	262 —272a		
113. 114 =	272b—284.	285 —300		
327. 328 =	301 —317.	318 —331		LXXII
337. 338 =	332 —350.	351 —369		
127. 128 =	370 —388.	389 —405		
143. 144 =	406 —424.	425 —443		
G. g				
325. 326 =	479 —495.	496 —509		
103. 104 =	510 —528.	529 —545		
151. 152 =	546 —561.	562 —576		
101. 102 =	577 —596a.	596b—611		LXXIII
107. 108 =	612 —626.	627 —641		
153. 154 =	642 —658.	659 —672a		
105. 106 =	672b—687.	688 —706		
339. 340 =	707 —725.	726 —741		

Singulas membranas tam varia condicione esse Ritschelius adnotabat, 'ut pristinae scripturae prorsus nihil hodie superstes sit in paginis 129. 144. 152. 153. 154*), item in p. 108 parte superiore, prope nihil in p. 151: pauca legi potuerint in p. 105. 106. 107 superiore, 108 inferiore: multo plura in p. 130. 327. 128. 143. 103: vel pleraque vel omnia in ceteris'. Vbi etiam in paginis peius habitis non ita pauca cum me tum a Studemundo legi potuerunt. Nam cum iam a. MDCCCLXXXV apographum totius fabulae confecisset et a. MDCCCLXXXVIII quaedam iterum inspexi et tribus annis post, cum Studemundi apographum interim editum esset, quae intercederent inter nostram lectionem discrepantias fere omnes examinavi. Iam igitur in apparatu meam lectionem exhibui e Studemundiana (*As*) correctam et suppletam: neque in locis per se non dubiis singillatim adnotare volui, si quando in singulis litteris legendis vel adumbrandis plus minusve aut ego aut ille profecisse visi sumus: sed nihil discrepantiae praeterii, quod alicuius momenti esset aut videretur esse. Ritschelii testimonia (*Ar*) perraro exhibenda erant, Gepperti non saepius: etsi cum hic tum ille multa iam optime expediverant.

De Ambrosiano haec addidit Ritschelius: 'in deperditarum membranarum *A—G* intervalla, cum fabulae partes servatae sat commode conveniant, modo in illis potissimum, quas signavimus *E. F*, plurimos**) maiore ambitu versus potuisse bifariam divisos esse reputaveris: at mira ratio est extremae fabulae partis, eaque persimilis eius quam in Mostellaria disceptavi praef. p. X sq. Nam qui post paginam 340, in qua quaternionis nota LXXIII perscripta est, reliqui sunt fabulae versus circiter CXVI, cum non possint amplius quam septem octove paginarum spatium explevisse, tamen proxima in Ambrosiano codice fabula, quae est Pseudulus, non in

*) Cum cetera recte descripserit Ritschelius, p. 129 a v. 249, p. 152 a v. 561, p. 105 a v. 673 incipere testatus est foliique 153. 154 primum tantum ultimumque versum indicavit. Praeterea cum p. 113 incipere a PROPERASMANEETSIPROPERAS (pro PROPERO#MANEETSIPROPERAS) putaret, miro iudicio addidit: 'PROPERASMANE apparet natum esse e PROPERO.SA.MANE'.

**) Velut 23 auctore Studemundo.

medio quaternione LXXIIII, sed in LXXV demum incipit. Vt propemodum videatur librarius, quo novae fabulae initium a novo quaternione fieret, illud consulto aliquoties instituisse, ut vel ternione vel binione exitum praecedentis fabulae concluderet*): quantumvis in superstitibus Ambrosiani partibus omnibus (praeter unum Stichi exemplum**), cuius singularem rationem praef. p. VIII explicavimus) constans sit quaternionum usus'.

B codicem Veterem post Ritschelium Hinckius contulit, codices *CD* Decurtatum et Vrsinianum ego denuo excussi, cum *FZ* codicem Lipsiensem et editionem principem ex proecdosi repetiverim.

Codicum *AB* discriptionem quam accuratissime in ipso apparatu expressimus: ex codicibus *CD* eis tantum locis commemoravimus, quibus aut aliis rationibus scriptura afferenda erat aut propter personas dubitari poterat. Nam a *Db* si recesseris, qui et ipse admodum raro notas personarum supplevit (sed saepius quam Ritschelius notaverat), ex spatiis tantum in *BCD* de distributione iudicari posse in ipso principio fabulae indicatum est.***) Sed cum in dubiis tantum locis significaverim, si propter versuum exordia de *CD* non liqueret, hoc loco ex *C* (quocum *D* fere consentire notum est) inde a v. 11 (ubi discrepare incipit) versuum singulorum exitus composui lineolam addens, ubi metricum interstitium aliquod congruit.

11—35: *aut qd̃ tam̃* | — *quiſ illic ẽ* — *aſtat* | — *amicuſ ẽ* — *congrediar* — *otoxile* — *utqueo* — *exſententia*†) — *utere* · —

---

*) Similiter iudicans Studemundus, cum Palatinorum recensio ne integrum quidem binionem, sed septem circiter paginas undevicenorum versuum explevisse videatur, aut dimidiam quaternionis LXXIIII partem vacuam relictam fuisse aut pro quaternione binionem potius insertum fuisse coniecit.

**) Alterum exemplum Rudens praebuit, de quo quae praef. p. XII sq. computaveram, iam ex Studemundi apographo (ad QV. LXXXIII 7 v et prooem. p. XXIII) ita corriguntur, ut fasciculum LXXXV (non LXXXII) binionem fuisse appareat.

***) Quamquam interdum spatia in *CD* ad metricam potius distributionem spectare et ad v. 789 tetigimus et hoc loco monemus.

†) Fortasse v. 18 ita discribendus erat melius, ut dimeter troch. catal. (*Sátin ergo ex senténtia*) subiceretur tetrametris troch. cum

quidẽ tv iã — negotiũ edepol — apud molaſ — militia ẽ tua — ergo edepol — ſagitta — amant | *— belligerẽ* | *— tuũ ne — qd iã — bene — victu* | *— loqui* | *— id ẽ hęc — an ſempiĩ nã — viſ ergo* | *— quẽ ad modum* |

36—52: *— pendam* | *— Age — tuiame — veniã — apu-mice — facere — tufac — quęrã — ſi id — ſedulo — ego ĩtẽ — refecro — enicaſ* | *— atpol — ambulato* | *— inquęſtione* | *— malũ* |

53—80: *— obtineo — fuit* | *— pauoſ — cibũ — neq' huſ — obtineo — uolo — reptũ bona* | *— publicę rei — poteſt* | *— ĩpuplicũ* | *— quẽpiã — ęqua — appareant* | *— ſlultuſ — oporteat* | *— nerecte — obreptauerit* | *— graduſ* |

81—111: *— leno — ẽ op'* | *— vos adq? — ego intro — appara* | *— ille hic — lautũ credo — tenet — detiſ — glutiaſ* | *— magrũ illud — colliricũ* | *— ꝓpe me — omi iuppiter* | *— oportune — decet* | *— iã intuſ — pernã quidẽ* | *— hallęiſ — ere* | *— murena — frigida* |

112—135: *— omĩſ eſſe — occeperiſ* | *— aduerte — mihi* | *— & mihi — domi idẽ* | *— deſuo ſiqd — ꝓbe* | *— marſuppium — vitam — tuã* | *— adedi* | *— ſcieſ* | *— leno — nori* | *— reperire — illã — ad legauero* |

136—167: *leno ñ dũ — reliĝe* | *— potè nũquã — facturũ — huc iã quã — decuria* | *— queſo hercle — ſaturũ vendaſ — benefaciſ — filię* | *— fuerint — autumet* | *— taceſ* | *— lepide — zonã — q́ hanc — peregrin' — adduce — ornamẽta — locauer̃* | *— ſcio* | *— accipero* | *— habeat — curã — vt habeat — loquor* |

168—182: *— dicerẽ otienſ* | *— habitam — conſueui ſimul — censueram eſſe — hunc annum — iam fieri — ſans non ędidiciſti · — et ſcio — animuſ — qui amat · — vita eſt* | *— ut ſit* | *— onerabo* |

183—213: *— teneſ* | *— caput* | *— apud illam — ni omnũ — habeaſ hodie — ſilubidoſ — ſine me — cum ego — iſ nunc — tu pueri eſ — peculiabo* | *— opprobari ·* | *— iudicem* | *— pegnium* | *— ire ego — facerem hanc — percircum — quam*

---

tetrametro cret. coniunctis et mox dimeter iambicus (*Si euéniunt quæ exoptó, satis*) praemitteretur septenariis iambicis.

me — hic quidẽ ẽ — nulluſ — commoranduſt — quid agiſ — quid me — habeant — dignaſ dico — ſceleſtam — peiorem — maledico — vmquam ita — heia — fateor — familiae · |

214—232: *— autumo | — ergo — prior — hinc haud longe — ſceluſ · | — ſciſ | — audiuero | — decẽ me — quo iter — inmittaſ — quando — atppero — nihilequidẽ — altera eſt — neſcio quid — operam — amaſ | — aetatulam | — ſeruiaſ | — confidentia | — pondere | — p̃dico |*

233—250: *— niſi ſcio | — quideo quid — niſi ſcio | — exterebrabiſ tu — miseriaeſt — quodtu — utloquerenl — necuiquam homini — attuhoc face | — leuiſide | — lenonia dic amabo — tecũ habeto — toxilo — atego hanc — abietem | — fortaſſe — ambulaſ agariſtio |*

251—271: *— uiro potenti — merito | — copiam | — aſſeram | — cenſebam · | — mercarier | — decẹlo dedit — qui hoc — nam hoc argentum — & amico meo — diu quod bene — non curo | — largiar | — hominеſ — aridoſ | — cum ſale | — mihi | — vapulet | — noui | — pregnũ eccum |*

272—301: *— domum — properaſ | — quem tibi — ut opinor — ſcelerate — eo iſtuc — tuuſeruſ — uenefice | — maiori — linguam — toxiluſ — tureſtibuſ — perciderim tibi — incubitatuſ eſ — gratiſ · — confido — potin vt — non quiſ | — parata — deſint — quid eſt · — liceat | — specta | — perdant | — colaphiſ | — tunc me — di deaeq; — queam — uapulat — bilinguiſ — tcc cere aut̃ | — intuſ |*

302—328: *— iubeto — ubi ſe adluat — magiſ — abi domum — me infer — ambulat — ſed quid — tibi eſt ne — promoneto | — parce | — co oriuntur | — iubeaſ | — negotii | acornu — ſodeſ — inbubilem — bonum — ineſt quod — me uobiſ — domuſ — tibi hoc tutum — inſtruxiet — tanto melior | — argentum | — utuiſ |*

329—366: *— perhennitatiſq; — ſupſtitet | — ſciſ — adhoc — mi pat̃ | — filiam — attali | — tu pro — inuentriſ — non inme — tamen | — modeſte — admigrantĩſamẹ | — odioſa eſ — patri | — eantq; — exiſtimo | — hominum — mortuam | — nolo — fiat · — miratuſ eſt — flagrum | — nunc quod — mulier nulla — parentibuſ |*

367—399: *— ſiquid — atſi ñ — uolo | — uirũ ei —*

dicat quod — at — libet | — haud liceat — patri — et id ut — fuerint — facif · | — nuptiaf |) — hic cum — uortitur | — indotatam — meũ | — plenum — dabuntur — acceperif — ducif — lubet | — audieaf |*

400—404: *— iuratuf ẽ fefe — preterierit | — foref — foraf |*

405—448: *— quid agitur — publicum | — accipiter — uerfibuf | — accipe — tenef | — iurato — et ibi ut — ferui tritium | — tritor — · fugax · furax · | — poffum ate — quintu mihi — pofcit — audiant | — ego — tibi | — omitto —mihi | — partim — aforo | — lepuf | — hic ert | — iam — fcio | — rotula — adforum | — iam — fane — oportuit |*

449—461: *— fummanuf — pcedit — agit | — callide | — hodie — fagariftio — tibi | — eperfia |*

462—469: *tiara ornatum — crepidula — comici | — adiuuaf | — tace | — conloqui | — rite uof |*

470—496: *— lucri | — indief | — uicit | — demeo | — maximã — benignuf — credebã — abiuraffit | — ego hominẽ — paratae — agif te — emififti — auctuf ef · — libera eft · | — non vif | — omnef — abi — apud meẽ — rem — occultabam — faciaf — benedicif — tuum — facturum |*

497—527: *— attinent — amco domino — ex ipfif — recitato — toxilo — ualeo — octo — cleufi polim — atque — audio | — hofpitium — uolet | — adme — gerant | — boni | — uolt — roga | — prior | — monef | —tua | — expetenda — penilifima | — ifemat — quifquam — face | — uale |*

528—548: *— creditum | — attulit | — opufeft | — foraf — mercimonio | — credidi | — complurienf | — heream | — meaquidẽ — recte — habeo — nequif — illam — dicif — ipfe addunt · | — hiceft | — fcio | — quif quif ef | — carnu fex | — tuum |*

549—596: *— fpeclem — parum | — dicere | — fapientiam | — oppidum | — arbitror | — exulant | — obtrectatio | — indiligentia | — fceluf | — parũ fit | — fodalibus | — ef | — hanc | — emerif | — opulentior | — familiif | — tuam | — in-*

*) Sic haec perscripta sunt:
Habeo inmemoria neceſſitate memala utſiã facif · ☞ nuptiaſ
Verum uideto me ubi u///oleſ nuptũ dare nehęc fama faciat repudiatu

tromitti | — *foreſ* | — *ferreiſ* — *ſeram* — *impingi* — *iſane* — *indicet* — *hoſpeſ* — *noctu* — *hinc uolo* — *hanc* — *pulchre* — *tamquam* — *certuſ* — *fuit* — *tibi empta* — *nihil ẽ* — *merſ eſt* — *emere* — *uelle* — *mancupio* — *daturuſ* — *hercle* — *enimte* — *etqui* — *leno* — *geraſ* |

597—622: — *parentibuſ* — *inpulſu meo* — *maxime* — *roga* | — *dare* — *adire vt* — *uolo* — *lubet* | — *gere* | — *impera* | — *auſpitium* — *age* — *adduco* — *perconctarier* | — *operam* — *adee una* — *tibi ibidem* — *heuſ tu* — *ſcio ego* — *eloquar* ! — *apud hunc* — *ſuum* | — *percontabimur* | — *id mirer* — *nequid mirer* — *callida* |

623—647: — *quid nomen* — *fuit* | — *emiſ* | — *quoq;* — *numquam* — *tibi* — *addito* | — *mihi* — *manum* | — *loco* | — *ſepiſſime* | — *dicerẽ* | — *tua* | — *quaero* — *quando fuit* | — *quęraſ* — *equidem* — *tua* — *equidem patriam* — *de iſtoc* — *miſeriarum* — *pater* — *bono* — *quiſ fuit* — *qui fuit* | — *nominarier* |

648—672: — *acceptior* | — *praedicaſ* | — *emam* — *arbitror* | — *memodo* | — *ſciet* | — *nunc* — *fractae* — *cadeſ* | — *uolo* | — *boloſ* | — *tibi* | — *perdere* | — *indica* | — *minaſ* | — *hinc* — *actutum* — *miniſ* | — *qui hac* — *probe* | — *trecentiſ* — *huc* — *non accedent* — *infectum ut* — *petiſ* | — *affero* · |

673—682: — *probam et* — *fit ee* — *vbi* — *innauem* — *recipito* | — *argento* — *me* — *foraſ* |

683—710: — *minuſ eſt* — *facere* — *miſer* | — *quando* — *diem* | — *hoc ſiſ* — *fiat* — *negotiumſt* | — *autem* — *redimã* — *videor* — *quippe qui* — *ſciaſ* | — *argentum* — *expalpo nideſ* | — *nomen* — *moreſ* — *voltiſ* — *potiuſ* — *vale* · |

711—729: — *illuxit* — *illequidẽ* — *uendidit* | — *adſeratur* — *fore* | — *habeo* — *immo ſerui* | — *hanc* — *admoneam* — *ulciſci* — *tace* | — *ſat ẽ* |

712—752: — *ſqualet* — *tibi* | — *aliud* — *iam ego* — *tua* | — *aedeſ* — *dedit* | — *igitur* — *ſceluſ* | — *ambula* — *dicam* — *carnufex* | — *hominеſ* — *ambula* | — *gnata* — *ſequor*

753—777: — *extincto* — *iuppiter* — *ago* — *participeſ* — *hoſtium* — *ponite* — *ego omũſ* — *opera haec* — *eſt homo* — *mi cur* — *age dũ ergo* | — *magiſ* — *cõmendamuſ* | — *age ergo* · | — *pepigi* | — *ſuauẽ* | — *menſam* | — *puere* — *pro-*

pera — amice | — *amplecti* | — *poculũ donant — inuidſ* — *gaud* · |

778—817: — *omnib;* — *hic mihi — diuexauit* | — *illum* — *perdant — argenti — incruciatum — redierit — fabulaſt* — *liberta — agite — locuſ hic — puere* | — *affligam* | — *tuum* | — *uerſauiſti* | — *additaſt* | — *ſciuiſti — p̄ uorti* — *cor mihi* | — *neardeſcat — pegnium* | — *baſilice — inridere* — *tibi — lubet — quintumeiſ — quidẽ id?* | — *attigaſ — condono*

818—857: — *pol uoſ — uolt — mulſum — bibimuſ* — *tranſeat* | — *uide — diodoruſ quem — abitiſ — denuo* | — *adcurtem* | — *geminiſ ſumuſ* | — *perdidit* | — *uolo* | — *opuſt* — *emo* | — *me* | — *abſq; me — crope diem* | — *aduerſatuſ eſt* — *honeſtuſ* | — *repertuſ eſt* | — *paream* | — *dedi* | — *ſedulo* — *conſulunt — dordaluſ ẽ — qui fuit — malum uobiſ — nateſ* — *loquere — adcaenam — uoco bene — igitur — male* — *ſatiſ — do* | — *parũ* | — *me* | — *plaudite pantio* |

De codicibus nihil habeo quod addam*) nisi hoc: me consulto plerumque omisisse, ubi *B* post personarum spatia maiuscula littera utatur (itemque si *CD* a *B* ex diversa discriptione in maiuscula tantum discrepent): voces autem syllabasque male coniunctas disiunctasve etsi (ex *B* maxime) saepe — et saepius fortasse quam opus erat — notavi, tamen nequaquam volui omnes omnino exscribere.

In priorum criticorum conaminibus afferendis ut non semper in Ritschelii copiis acquiescerem, duabus de causis adductus sum. Ac primum quidem saepius vidi Ritschelium sibi vindicasse, quae Guyetus, Bothius, alii occupaverant: unde apparet nequaquam consulto omnia ab illo omissa esse, quae omiserit. Tum vero non parva pars eorum quae omiserat interim ab aliis redintegrata est ignorata plerumque auctorum principum auctoritate. Itaque eo liberalius apparatum augere et volui et potui, quod vel inutiliora commenta iam in appendicem relegata vix incommodo sunt: atque aliis alia inutilia sunt vel videntur esse.

*) Vbi diversa quae praesto erant testimonia inter se discreparent, plerumque sponte apparuit, quisnam accuratius contulerit. Vnum commemoro ex *B* Hinckium v. 3 *ec/cetera* notasse, ubi *ex* pro *ec* Parens, Ritschelius, Studemundus habent. Reliquae discrepantiae cum leviores etiam sint, nolui propter eas amicos Romanos sollicitare.

Instrumento critico post editam Mostellariam accesserant manu scriptae adnotationes F. V. Reizii, Godofredi Hermanni, Caroli Lachmanni, de quibus sic dixit Ritschelius: 'hae, quas ultimo loco dixi, scriptae sunt in marginibus duorum exemplarium meo aere nuper emptorum, Taubmanniani anni MDCXXI et Bipontini anni MDCCLXXXVIII, sed multo pauciores in hoc quam in illo. Ex Hermanni autem bibliotheca depromptum exemplum Ernestianum anni MDCCLX commodauit Mauricii Hauptii amicitia: cuius quae dotes sint, optime intellegitur ex ipsius Hermanni verbis in fine alterius voluminis scriptis, quae infra ponenda duxi:

Quae in hoc libro calamo annotata ſunt, ea ex demortui praeceptoris mei Friderici Volgangi Reizii exemplare huius editionis transtuli in hoc meum exemplar cum maxima fidelitate, ita vt neque, ſicubi errauit Reizius, immutarem; & ubi a priore correctione recesſerat, ſi calamo eam expunxerat, idem facerem; ſi ſale delerat, in margine, quae priſtinae emendationis exſtarent veſtigia, indicarem. Ea autem quae iam antea ipſe alleueram, vel ſubducta lineola, vel appoſito meo nomine, vt ab Reizii notis internoſci posſent, curam habui. Deſcriptae ſunt haecce notae Lipſiae in feriis vernis a die XV. Aprilis vsque ad diem IX. menſis Maii, anno a C. N. CIↃIↃCCLXXXX.

Ioannes Godofredus Iacobus Hermannus.

Hoc autem quod ipse testatur consilium dici nequit quam mirifica diligentia per viginti comoedias exsecutus sit, fidei et religionis per longaevam vitam tanta cum gloria comprobatae iam tum documentum edens honorificentissimum. Ac de Reizianae industriae indole universa satis iam aliunde constat: ad Persam paucae cum Reizii tum Hermanni emendationes pertinent, illius quidem metricae potissimum in canticis actus quinti, quarum partem maximam, ut specimen exstaret, in adnotatione perscripsi non nimio emolumento poetae. Ex Hermannianis potueram etiam illam commemorare quam versui 696 adhibuit: *Eum ego ut requiram adire atque ut redimam uolo*, tametsi probabilitatem habere nego. Quanquam de hoc genere universo ita sentio, ut haudquaquam putem sine delectu evulganda esse, quae quis sibi, non aliis scripserit. Idque non minus cadere in Lachmanniana volo.

Qui cum ipsam Persam fabulam item leviter tantum attigerit, in aliis compluribus longe longeque plus studii ac laboris consumpsit. Sed eius operae alia eaque sat magna pars in excerpenda scripturae discrepantia codicum Palatinorum editionisque principis constitit: alia etsi in corrigendis scripturae vitiis versatur, tamen saepe (id quod etiam in Persa accidit identidem) ea inventa progenuit, quae pridem ab aliis, quorum tum libros non consuleret, occupata essent. Vel sic tamen non deesse consentaneum est, quae spes sit non mediocriter quarundam fabularum emendationi profutura esse partim iam editarum a nobis partim tractandarum deinceps'.

Praeterea ad Persam spectantes lectiones Scaligeranas aliquo supplemento augebat Ritschelius 'quod ex impressis libris Leidensibus XIII. D. 203 et 204 et XIII. O. 244 ab Eugenio Mehlero nostro haustum nunc ipsum Bonnam tramittitur'. Protulit autem omnes, 'ut semel aliquo exemplo intellegatur, non immerito multa supprimi a me solere quae nulli esse usui videantur, quippe aut non satis digna Scaligerani nominis splendore (maior enim in illo recentioris fuit quam veteris artis metricae latinae peritia), aut nimis levia, aut prius inventa ab aliis sibique probata tantum. Vides ludibunda manu multa illum iecisse potius inter legendum quam, quod tum non agebat, meditate coniecisse'. Accedebant his Salmasiana e libro item Leidensi XII. Q. 177 et quae Leidensi XXI. Burm. D. 2 Iani Dousae manus ascripsit ex parte 'condonanda magis quam commemoranda' quodque Gronovius adnotavit in Gron. 17 et Rittershusius in D. 181: quae iam ex praefatione in appendicem transferenda erant.

De graeco fabulae exemplari nihil nec sciri nec conici posse videtur: neque quae de tempore actae primum Persae olim effecisse sibi visus erat Goetzius Mus. Rhen. XXX p. 162 sqq. (cf. Lorenzius Pseud. p. 243) satis firmis niti argumentis hodie ipse concedit. Sixii sententiam non novi.

De personarum nominibus haec repetenda atque ex parte persequenda esse videntur. 'Nec fidem nec rationem habet tralaticia LEMNISELENE forma, tam illa abhorrens a Plautini et generis et temporis indole, ut LEMNISELENA efferenda esset necessitate certissima. Verum neutrum horum

libri tuentur v. 196 et 248: qui priore loco dativum constanti testimonio *lemnifeleni* (*lemniffeleni CD*) prodant, posteriore accusativum nec in *am* nec Graecorum (non Plauti) more in *en* syllabam terminent, sed eam formam praebeant quae non possit non tertiae declinationis esse, *lemnifelenem*. Hinc consequens fuit ut nominativum faceremus LEMNISELENIS. A *Λημνισεληνίς* autem vel *Λημνοσεληνίς**) oxytono etsi regulae sane convenienter non illi potius casus fiunt quam hi qui in *–idis –idi –idem* exeunt, tamen non tam angustis finibus vel ille locus qui est de *ἀναλογίᾳ* et *ἀνωμαλίᾳ* nominum, apud veteris latinitatis scriptores universos, vel hic qui est de formandis hominum nominibus, apud ipsum Plautum circumscriptus est, ut, quo usque latinae declinationis affectandae studium, proprium illud priscae aetatis, progredi potuerit, sine errandi periculo fidentius atque adseverantius definias. Hac igitur ratiocinatione ductus cum *Lemniseleni Lemniselenim* formas, ut *Theti Irim* barytona, latinissimo poetae tribui, non esse verendum putavi ne egisse inconsultius viderer'. Adde Opusc. phil. III p. 319, ubi cum Buecheleri assensum Mus. Rhen. XV p. 438 commemoravit Ritschelius, tum dubitari posse addidit utrum a *Λῆμνος* ductum nomen sit, ut a *Λέσβος* factum sit *Λεσβόνικος* — nisi forte huc adsciscas *Λῆμνον τὴν μεγάλην λεγομένην θεόν* teste Stephano Byzantio p. 413, 10 Mein. —, an (quod praestare putabat) a *λῆμνος*, quod etsi nunc auctorem non habeat, tamen e se procreaverit deminutivam *λημνίσκος* formam. Male Vssingius cum Camerario reduxit LEMNISELENAM, 'nisi alio prorsus nomine Plautus usus sit'. Nam Ritschelii rationem luculenter confirmat *A*, qui v. 248 LEMNISELENIM vel LEMNISELENEM, at nullo modo LEMNISELENAM recipiat. Minus etiam intellego, cur Klotzius nuper SAGARISTRIO formam plane barbaram adhibuerit, quae unius *F* 'auctoritate' nitatur! — 'Aliam ob caussam non paullum dubitationis DORDALVS nomen inicit, ut cuius veriloquium prorsus nullum in promptu sit. Quod etsi constans per totam fabulam optimorum testium,

*) De *i* pro *o* vide Fleckeisenum Mus. Rhen. VIII p. 228, Ann. Phil. CXXXIII p. 263 adn. et Ritschelium Opusc. phil. II p. 488 adn., III p. 315, al.

etiam Ambrosiani, auctoritas effecit, ut interim non sollicitarem (nam leve est quod in *Db* aliquoties erratum est DORRALVS vel DORALVS), tamen non me praeterit fieri posse ut in solo argumento fabulae veram nominis scripturam codices servarint DORPALVM'. Ad hanc scripturam addendum, quod in scaenae III 3 inscriptione *B* utrum DORDALVS an DORPALVS habeat dignosci non posse Studemundus adnotabat (DORDALVS legit Hinckius cum Ritschelio). Atque de PORDALO Camerarius cogitaverat idemque Schneidewino 'non male oluisse' Ritschelius narrabat Opusc. phil. III p. 309. 341 sq. argutam acutamque dicens hanc coniecturam. Ac multo sane minus acute vel potius satis inepte *Ὄρδαλον* efficiebat Benselerus: neque magis audiendus Koenigius Quaest. Plaut. ed. a. 1883 p. 10 vel *Δορίαλον* vel *Δώραλον* (*δωρ* = *δορυ* = *δορϝ*) commendans = *δοριάλωτον*, quo plus sapere sibi visus est Haulerus in Woelfflini Archio I p. 304 sq. *Δώραλον* (coll. *Δωρίων*, *Δωριάς* et *Χρύσαλος*: *Χρυσίων*, *Χρυσιάς*) a *δῶρον* derivans. Nam cum *A* v. 482 clare DORDALE exhibeat itemque DORDALUS in scaenae IV 8 inscriptione, utriusque recensionis consensu haec forma tam luculenter stabilitur, ut scripturis singularibus ne tantillum quidem tribuendum sit: neque vero est quod de corruptela antiquiore cogitemus propter originationis difficultatem, praesertim cum lenonis nomini facile vox obscaenior obscuriorque subesse possit (cf. BALLIO ex Heronda VI 69 Buech. illustratus). Atque prima tantum littera ab hoc nomine differt 'Cordalus' cum 'Cordalione' in Captivis, de quo item inanes suspiciones moverunt, cum Ritschelius de 'Cordulo, Cordulione' (a *κορδύλη*) vel etiam de 'Condalo, Condalione' (a *κονδύλιον*, condalium) cogitaverit — quod in editione notare omisi — et nuper quidam perversissime 'Cordolionem' effinxerit. Quamquam hoc nomen non modo a *χορδή* derivari potest (quode idem Ritschelius dubitanter admonuit), sed etiam ad eandem stirpem cum *κόρδαξ* redire vel ad (*σ*)*κόρ*(*ο*)*δον*, ut alli plenum significet. — Praeterea parasiti filiae VIRGINI in personarum saltem indici nomen indere LVCRIDI visum est cum Ritschelio: 'quando illa ea in scaena, in qua hoc sibi nomen esse narrat v. 624, constanti consilio ita respondet sciscitanti lenoni, ut, cum

honesta calliditate meras ἀμφιβολίας captet, tamen ficticia et contraria veritati dedita opera declinet'. Adde Fleckeisenum Ann. phil. CI p. 847 et Koenigium, qui non male coniecit nomini subesse Λοκρίς gentilicium non sine lusu propter 'lucrum' a Plauto detortum. Ceterum decepti nomine PERSA in editionibus veteribus VIRGINI male tributo ipsam fabulae inscriptionem de illa multi intellegebant (velut Lessingius 'Beitr.' p. 50: cf. Rappius p. 1488 et Reinhardstoettnerus p. 719), quamquam iam Scaliger monuit 'nomen gentilicium virile, non femininum' esse Persa.

In actuum distributione non dubitavi Spengelii vestigia sequi, cum Ritschelius non putarit a tralaticia consuetudine recedendum esse. 'Quae quanquam habet sane quaedam incommoda, tamen haec leviora visa sunt prae longe gravioribus difficultatibus, quae in commendatam nuperrime [a Schmitzio scilicet] divisionem cadunt. Ac fortasse aliquid huius rei cum condicione universa huius fabulae coniunctum est, qualis quidem ea nunc habetur. In qua ut Plautinum ingenium, quod supra professus sum, agnosco sensu certissimo, ita vel nitere omnia vel Plautina arte satis digna esse minime contendam.*) Nihil nunc dicam de singulari metrorum varietate, quae cum in cantica Plautina plurima cadat, tamen in hac fabula haud scio an in insolentiorem licentiam vertat: id quod de prima potissimum et paenultima scaena significavi, item de IV 3 v. 489 sqq. Vbi ut valde ambigua est metrorum discriptio omnis et varios saepe dimetiendi modos admittit, ita ad maiorem illa aequabilitatem quandam non nimis difficulter ab eo adduci poterit, qui a codicum memoria, quam nos nunc dedita opera servavimus plerumque, aliquanto liberiore coniectura recedere voluerit. Sed tamen ut non talem qualis exstat prodiisse fabulam e manibus poetae credam, sed aliquam cum iniquitate temporum tum hanc insecuto διασκευαστοῦ artificio mutationem subiisse, illud potissimum me movet, quod post venditam Saturionis filiam mirum in modum nec usitata Plauto festinatione ea in scaena,

*) Non praetereundum esse videtur in hac re ex recentioribus poetis neminem quod sciamus Persam partesve Persae expressisse.

quae vulgo nona numeratur actus quarti, exitus fabulae praecipitatur. Hanc igitur scaenam cum probabile sit amissis partibus quibusdam in brevius contractam esse, simul hinc insolita brevitas totius fabulae aliqua saltem ex parte repeti poterit. — Contra molestia non caret, quod in quarta scaena eiusdem actus nimia ac prope putida diligentia virginis cum lenone sermo praeparatur tantumque morae inutiliter nectitur antequam huic illa coram sistitur'.

'Leviori factarum olim turbarum indicio, quam cui multum tribuas, memoria Glossarii Plautini illius est, cuius testimoniis identidem non sine fructu usi sumus. In quo e Persa excerpta adverbia hoc se ordine excipiunt, quem infra posui additis versuum numeris:

quadriduo 37 here 108 temperi 229 amiciter 255 tuttax vel tutax 265 frugaliter 449 (454) complurienf 534 contemptim 547 prognariter 585 interibi protinam 680 prorsus pro continuo 677

E quibus solum interibi non habet hodie quo referatur: quando ad v. 172. 174 spectare minime credibile est. Vt inter v. 588 et 677 (nam casu ante prorsus conlocatum protinam putarim [cf. testim. ad v. 680 et 704]) aliquo in loco aliquid sane intercidisse videatur'. Festinantius sane Spengelius T. M. P. p. 51 hanc coniecturam approbari posse praefracte negavit, cum v. 165 interibi fere certa Acidalii emendatione recuperatum sit. Contra quem quam recte Ritschelius Opusc. phil. II p. 266 in sententia perstiterit, nunc inde patet, quod ipse Ambrosianus inter versus supra circumscriptos novum praebet (671b), qui quam facile interibi recipiat, exemplo declaravimus.

Multo difficilius intricatiusque iudicium est de fabula per *διασκευὴν* contracta. Nam cum Ladewigius Philol. XVII p. 474 sqq. in priore maxime fabulae parte lacunas complures indagasse sibi videretur, recte has argutias Goetzius refutavit Act. soc. phil. Lips. VI p. 297 sqq.: neque quidquam valent quae in Ladewigii sententiam Ijsendijkius disputavit de T. M. P. Persa ed. Trai. ad. Rh. a. 1884 p. 52 sqq., qui ex argumentis futtilibus de contaminatione statuenda hariolatus est. Cf. Seyffertus in Burs. Annal. XLVII p. 111 sq.

i suo iure contendit quaedam quae mira nobis videantur lut singularem condicionem Toxili servi*) cum Paegnio puero o parasitoque facile potuisse per prologi argumentum dilularі. Iam quamvis sano iudicio Ritschelius Goetziusque nserint et post v. 136 quaedam intercidisse, quibus Satuonem Toxilus de ludo per filiam peragendo edocuerit, et 739 sqq. nimis abrupte rem omnem expediri, tamen utroie loco pauciores versus desiderari putaverim, quales etiam iis locis per librariorum incuriam amissos esse et ex mbrosiani testimoniis et ex rationibus satis certis effici otest. Vide etiam Langenum Stud. Plaut. p. 180 sq. et 335, ui clare de compositionis vitiis exposuit. Atque quaedam icommoda inde repeti possunt, quod poeta brevius argumenam, quod exodii rectius vice fungeretur, ad iustae fabulae ambitum dilatare, in quinque diducere actus voluit: id quod iodie quoque haud raro accidit comoediographis qui vesperum, ut aiunt, explere student, similiter ac pictores nostri res pusillas per telae magnitudinem ad historiarum gravitatem rerumque veritatem extendentes verae arti plerumque officiunt.

Sed de eiusmodi quaestionibus ut suapte natura semper anceps erit iudicium et lubrica coniectatio, ita paulo firmiore ios niti posse fundamento puto in eis lacunis designandis, quas non 'iniquitate temporum et hanc insecuto διασκευαστοῦ artificio' fabula subierit, sed iniquitate potius omnem si qua uit διασκευαστοῦ retractationem itemque grammaticorum recensionem insecuta.

Nam quod de Rudente et Casina in harum fabularum editionibus deque aliis fabulis — imprimis de Epidico Poenuque — in Novis Annalibus Heidelbergensibus II (a. 1892) . 37—54 exposui de archetypi Plautini fissuris scissurisque,

*) Ceterum etiam in ea depingenda ad meras nugas descendit endijkius p. 88, quem vel illud offendit, quod 'uicinum suum' Toxilum icit Dordalus (v. 400) et quod ad cenam vocat 'Persam' (v. 710), em hospitio accipiendum curandumque 'dominus Timarchides' per itteras' iusserat (v. 510. 527). Quin etiam miratur p. 70 non mirari ordalum, quod Persa Persisque optime latine loquantur: ubi ante mnia leno mirari debuit se ipsum ceterosque latine loqui Athenis Atticis.

id in Persam quoque cadere iam accuratius demonstrandum erit. Quae statim in primi secundique versus exitu talem labem contraxit, quam v. 1 unius morae, v. 2 unius syllabae defectus prodit. Quod vero huic defectui non respondet simile initiorum detrimentum, mirum non est, siquidem haec olim aut in pagina versa scripta erant eius folii, quod in pagina recta argumentorum vel prologi senarios praebuerit, aut in paginae rectae parte inferiore ipsi versui 17 opposita exstabant monometris dimetrisve in media pagina discripto sicut in *A*, ubi post v. 1. 2 unus occupat v. 21—23.

Longe luculentius exemplum eadem scaena praebet v. 33 et 35, quos ab initio truncatos esse tam libri quam versus sensusque ostendunt, cum qui intercedat versus longior non minus a metro laboret. Iam vero a fine decurtatos habemus v. 52 et 53, inter quos scaena intercedit: unde intellegimus quattuor (vel saltem tres) versus continuos abscisso margine utroque loco exstitisse breviores.*) Falsa igitur specie v. 33 unius litterae spatiolum post *Haec* habet *B* (cum minus etiam valeat spatium in fine versus post *hęc* in *CD*) neque rectius ex speciosa Camerarii coniectura omnes *Haec dies summa* effecerunt ex *Haec de summa*, qua coniectura recepta aliis deinceps opus erat mutationibus: immo servatis ceteris ab initio velut *Pactio* adiciendum erat: quo adiecto optime tam versus quam sententia decurrit, 'de summa' cum revera Toxilus pepigerit cum lenone (v. 401 sq., 412 sqq., 423 sqq.). Item v. 34 tam metricorum offensiones quam criticorum violentiae evanescunt, ubi primum intellexeris ex duobus eum constare ab initio truncatis. Nam iambicus octonarius hypercatalectus neque per se probabilis est neque hoc loco, praesertim cum *sémpiternam séruitutem séruiat* sponte trochaicis septenariis sese accommodet. Neque quidquam in ipsis tamen verbis, quae coniecturis temptarunt, suspicionem movet. Quodsi quis opponat non magis quidquam desiderari ad sententiam huius versus vel horum versuum (ut in eo qui antecedit et qui sequitur itemque v. 52 [?] et v. 53), perlustret tantum-

*) Intercedunt inter (4) versus truncatos ex codicis *B* discriptione 15 versus (ubi v. 48 sine dubio olim bipartitus fuit vel potius ex binis constat): 16 sunt ex Ritschelii, 17 ex nostra discriptione.

modo paginas quasdam: facile inveniet haud raro versuum principia vel exitus demi posse salva sententia cum metri damno: velut in proximis ut me contineam, si v. 29a *Basilice*, v. 29b *Quid iam*, v. 32a *Vah iam*, v. 32b *Sed hoc*, v. 36 *Vt mihi*, v. 40 *Impudens* abscissa essent multaque eiusmodi — quisnam ex ipsis verbis de integritate dubitationem moveret graviorem? Sed praeterea non modo consentaneum est, sed etiam demonstrari potest demonstratumque est interdum librarios ipsos, ubi facile fieri poterat, litteris syllabis vocibus quibusdam suppletis damna huius generis aut reparasse aut obscurasse.

Sed idem folium etiam antea bis perforatum erat in archetypo. Nam v. 47 pro *iam* (*ut scias*) scribendum esse *faciam* sententia docet, cum versus ultro *te* ante *faciam* requirat: itemque proximus versus ita laborat, ut necessario fere ab initio tam versus quam sermonis gratia lacuna statuenda fuerit, ne violentius cum aliis omnia perturbemus: atque hoc quoque loco *BD* spatio ante *resecro* relicto fortasse vestigium lacunae produnt, sed minus accurate signatae. Iam vero num casui tribues, quod qui totidem versibus (tribus ex Ritschelii, quattuor ex nostra discriptione) a priore lacuna seiungitur v. 29 similibus incommodis laborat? Vbi verba *Basilice agito eleutheria* (quibus verbis in *A* terminatur pagina proximis amissis) dimetiri recte nemo potuit — nam anapaesti qui hoc quoque loco ultimum refugium praebuerunt, Klotziani sunt, non Plautini —, mutatis autem verbis ipsis homines docti vim fecerunt non librariis, sed linguae: iam post *eleutheria* si trochaeum adieceris a vocali incipientem*), convenienter illi lacunae quam *te fac* syllabis explevimus, habebis quae tam verbis quam metro pulcherrime respondeant versiculo 31 *Basilico accipiere uictu*. Iam sane quae

*) De *hodie* addendo cogitaveram, ubi *usque* potius quadrare Seyffertus monuit propter verba *quia erus peregrist*: iam igitur *egomet* substitui in adnotatione (possis etiam *apud nos*). Sed omnino parum refert, quid ludamus, cum maioris momenti sit iudicium de sede corruptelae stabilitum: non modo propter singulos locos, verum etiam propter artem poetae recte aestimandam. Quamquam hodie multi nihil antiquius habent, quam ut librorum memoriam artificiis cuiusquemodi servent, ignari scilicet quae qualisque sit illa 'memoria'.

restant *Quid iam?* ‖ *Quia erus peregrist.* ‖ *Ain tu peregrist?* versum non explent: sed hic si lacunam in fine statueris congruam initio v. 48a truncato, simul habebis, qui *Sicut* v. 30 teneas apteque explices, quod adhuc molestiam peperit sani iudicii interpretibus.

Huic exemplo gravissimo, de quo dubitationem omnem exemptam esse contenderim, alterum fortasse adiungi potest ex proximis quamvis minus grave. Nam memorabile est, cum ducibus Brixio Goetzioque v. 68 ex duobus male contractum esse fere certa ratione intellexerim, Seyffertum item iustis dubitationibus motum similem opinionem concepisse de v. 87. Iam cum post v. 80 scaena intercedat, quam bene spatium inter has duorum hemistichiorum lacunas intercedens solitum paginae ambitum (vel XX vel XXI versibus) expleat, in oculos incurrit, ut facile duplex damnum unum potius esse suspicemur.

Multo sane luculentius priorique similius exemplum in scaena II 2 redit. Vbi cum v. 203 inepte exeat in *apud hanc obieci* mirum est quanta pertinacia per Vallae Piique mutationem *apud hanc obicem* conservatam importunam obicem sibi obiecerint plerique: quae lenis est coniectura, sed neque versum restituit neque ab arte grammatica satis commendatur. Quin etiam Langenus, qui *commorandumst* pro *commorandust* tradito item plerisque probatum suo iure reiecit, *obicem* retinens in medio versu *gradus mihi* supplevit. At *gradus* vocem quam requirimus sub finem potius versus eodem detrimento abscissam esse, quod *obieci* illud sensu cassum peperit*), et per se probabilius est et inde fere certum, quod statim v. 205 aperte creticum finalem amisit. Inter quos qui integer legitur v. 204, ideo facile a labe communi immunis remanere potuit, quod vicinis paulo brevior est, nisi forte *ut uales* formulam ex vestigiis recte librarii

*) Non praetermittam Seyffertum male habere et *apud hanc ad commorandust gradus* additum et *ob ioculum* (cum aliam significationem habeat *ob industriam* Cas. 805). Neque exemplum gemellum extat. Sed iustam offensionem vix praebet locutio singularis: quam si quis senserit, debebit de violentiore neque venustiore remedio cogitare veluti *commorandust gradus: haec obiecit moram* vel *hanc obiecit locus.*

emum suppleverunt. Iam vero his versibus in archetypo espondisse v. 221—223 cum ex ambitu congruo colligimus um ex ipsorum versuum condicione. Nam v. 221 sq. cum a ietro laborent, bis Camerarius *ne* particulam post prima ocabula affixit (*Quid ais? certum⟨ne⟩* et *Offirmasti⟨ne⟩*) am leni probabilique remedio, ut omnes recepisse minime nirum sit. At priore loco reputandum erat extrema v. 220 verba *me quidem haud decet*, cum a metro salva sint, a sententia non sufficere variisque et vanis criticorum commentis divexari: quibus si initio v. 221 velut *Secus* addimus*), et reliqua servare possumus et habemus, quod priori lacunae v. 203 respondeat. Iam cum sequentem quoque versum continua labe imminutum esse probabile sit, eo libentius reposui *Quid tu? offirmasti occultare, quo* e. q. s., quo concinnius sic se verba adplicant ad *Quid ais? certumst celare, quo* e. q. s. Denique tertius qui restat versus 223 nihil sane detrimenti accepisse videtur, sed videtur tantum falsa specie. Nam *dicto*, praeter consuetudinem rationemque sollemni formulae *par pari respondes* additum, manifestum est additamentum librariorum, quod nimis diu tolerarunt homines docti: quo deleto vacuum initium iam respondet exitui v. 205 abscisso, quod exempli gratia per *Eugae* explevi (cf. Pseud. 692).

At hoc quoque folium iam antea perforatum fuit in archetypo. Nam v. 217 (qui est quartus a primo versu trunco in pagina versa vel quintus si unum [v. 218] olim bipartitum fuisse conicimus) apertam lacunam ante extremum vocabulum habet non modo metro linguaque, sed etiam libris testibus: eodemque loco versus qui antecedit laborat, in quo cum alii alia temptaverint, recte imprimis placuit Acidalii coniectura *At post⟨erior⟩ scies* supplentis (nisi quod *post⟨erius⟩* ex loco parallelo praeferendum erat): nam et verborum concinnitas hanc scripturam unice commendat et augetur probabilitas ex cohaerente insequentis versus lacuna de qua item haud pauci, ut nuper Klotzius, inanes rationes

*) De *loqui* adiciendio primo cogitaveram, ut eadem esset sententia, quam Epid. 59 sq. et Mil. 477 legimus: at suo iure Goetzius offertusque eam hoc loco excludi altercationis concinnitate opposerunt.

excogitarunt). Iam v. 198, qui est quintus a primo versu trunco in pagina recta, post initium versus labem ostendit, ubi pro *i/anego* (sic *B*) aut *i sane et ego* cum Muellero corrigendum aut alia medela quaerenda est. Huic vero versui antecedit versiculus 197: quem etiamsi in archetypo (ut in *B*) versui 196 adiunctum fuisse sumamus, tamen hic versus non potuit non bipartitus esse. Quare si versus 217 lacunam probabiliter cum v. 197 defectu coniungimus, mirum non est quod v. 216 detrimento nihil respondet, quippe quod in vacuum spatium v. 197 inciderit. Simul autem intellegimus minus recte Ijsendijkium de totius hemistichii defectu cogitasse, quo clausulam illi loco aptissimam removere voluit.

Praeterea in eadem scaena v. 239 exitu destitutus est, quocum apprime convenit*), quod in proxima scaena v. 254 aperte initio truncatus est: qua responsione observata et Ritschelii et aliorum commenta sponte concidunt, etsi primus Ritschelius perspexit ex lacuna statuenda *danunt* quod sequitur subiecto donandum esse.

Iam qui uno interposito post hunc sequitur v. 256 item supplementum exigit, quod probabiliter invenisse mihi visus sum. Hoc etsi ita comparatum est, ut propter litterarum similitudinem intercidere potuerit, tamen cogitari potest etiam de perforatione aliqua, cui ideo nihil respondeat, quia v. 240 bipartitus fuerit: idemque cadit fortasse in v. 251, ubi suadente metro et confirmante *A* post *incluto* vocabulum supplendum erat, quod sane potuit propter terminationis similitudinem omitti in *P*, sed item potuit in pagina recta oppositum habere spatium vacuum.

Similiter res se habet in proximis exemplis, de quibus certius est iudicium, quia *A* a labe immunis remansit. Ex quibus levius est quod v. 259 *me iam* cum lacuna exhibent *CD* omissis *eretr* litteris, pro quibus *erd/* habet *B*, ex coniectura ut videtur: nam in proxima scaena v. 272 loco congruo**) etiam *B* cum *CD* exhibet *pro* pro *propero*: quod vitium quam-

*) Intercedunt decem versus longiores, ex quibus complures (veluti quattuor) bipartitos fuisse probabile est, tum (duorum versuum) titulus et versus lyrici tres (?).

**) Antecedunt duodecim versus cum titulo, qui in *A* tam saepe bipertiti sunt, ut inter ERETRIAM et PROPERO vel XXIII versus intercedant.

vis facile aliter explices, tamen propter illius loci congruentiam non librario, sed membranis imputandum erit.

Iam cum v. 622 ab initio in *P* voces *Noli flere* ⁊ *ah* et v. 623 *Vt sapiens* abscissae sint, quis dubitare poterit, quin cum hoc defectu cohaereat, quod sub finem v. 606*) *B* pro *inproelium* habet *inproe* (ex quo *impera* vocabulum iustum, sed sensu cassum, effectum in *CD*). Neque casu accidere potuit, ut Lambinus et v. 622 et v. 606 veram plenamque scripturam ex *A* confirmatam praebeat, etsi priore loco neglegentius, ut solet, de libris suis dicat, altero omnino taceat: sed certa ratione hinc concludimus membranas Turnebi, ex quibus disertis verbis nullum ad Persam adfertur testimonium, aliquid ex hac quoque fabula continuisse. Quod vero alteri versui altero loco mutilato (de quo nihil habet Lambinus), nulla respondet lacuna, variis rationibus explicari poterit, ut aut v. 605 bipartitum fuisse sumamus, aut olim recte expletum esse ab eo qui *P* recensuerit, aut denique hoc loco rescissam, non abscissam membranam fuisse. Certiore ratione declarabimus, cur solitarium sub finem eiusdem scaenae post v. 667 dimidiatum versum habeamus, qui perperam a Bothio, Ritschelio, aliis plane remotus est. Nam iusto spatio interiecto**) novam scaenam habemus, ut defectum altero loco vacuum spatium attigisse manifestum sit. Contra dubitabimus de v. 705, ubi extremas syllabas *desemtibi* unus servavit *A*, qui post viginti senarios novam scaenam indicat. Quod etsi neglegendum non est, tamen post *eripi* potuisse *desemtibi* facillime oculis aberrantibus omitti non negabimus. Nihil certe respondet apertae lacunae quam *A* cum *P* antea v. 696 monstrat: attamen illud non improbabile est cum hac ipsa lacuna cohaerere mendum in versu proximo: ubi *hau male* ex v. 593 suppletum esse sumpsi pro *commode*, quod una cum verbo sub finem v. 696 supplendo in communi archetypo obscuratum rescissumve fuerit.

Quo luculentius postremo loco commemorandum est exemplum de extrema scaena desumptum. Vbi v. 843 ab

*) In *A*, qui in hac ipsa pagina duobus versibus auctior est, inter v. 606 et 622 viginti versus intercedunt.

**) viginti versuum in *A*.

initio lacunam ante *hice* habent libri per *grap(hice)* a Lambino (ex membranis Turnebi?) propemodum recte expletam: iam iidem sub finem v. 856*) *me* praebent recte a Camerario ad *memineris* adhibitum (cui *uale* adiunximus).

Sed huius quoque folii labes latius patuisse videtur, siquidem v. 849 mancum esse iam Ritschelius recte iudicavit, quamquam praeter necessitatem et duobus locis supplementa inseruit et nimiam omnino lacunam statuit. Sufficit enim tale additamentum, quale in altera versus parte exempli gratia proposui (velut *mi abducta*) idque facile conciliari poterit cum eiusmodi supplemento, quale in v. 835 parte priore tam versus quam lingua requirit (velut *aegre est*). Sed non minus veri similiter Seyffertus lacunam v. 848 post *Licet* detexit, cui quod nihil respondere videatur quibusnam rationibus explicari possit, satis supra adumbravimus.

Denique non praetermittam locos quosdam, de quibus paulo maior est dubitatio. Atque v. 284 *attinet***) in utraque recensione diversa, sed pariter intolerabili ratione traditum Seyfferto movit iustam interpolationis suspicionem: quam si vetus lacuna procrearit, eandem olim pertinuisse ad v. 271 conicere possis, cuius exitus (seorsum olim perscriptus eodem quo exitus v. 284 membranae loco) item plane perturbatus est in utraque recensione: quamquam potuit etiam v. 284 incidere in inscriptionem ante v. 302.

Tum casui tribuendum esse vix videtur, quod *A* et sub finem v. 485 servavit syllabas in *P* abiectas et in altera parte v. 500 post *pellego* unus servavit vocabulum *recita* (vel *recito*): unde huic ipsi vocabulo (quod pro interpolatione nonnulli habent) aliquid auctoritatis accedit.

Non minus veri simile est exitum v. 568 in *P* abscissum (*uotuero*) olim in medio versu seorsum perscriptum fuisse, cum antea v. 549 *A* in medio versu vocabulo velut *audem* auctior fuerit respondente lacuna. Atque eadem ratione v. 794 defectus cum v. 817 detrimento cohaerere potest.

---

*) Intercedunt ex nostra discriptione octo versiculi ex parte dubii et novem longi, ex quibus complures bipartitos fuisse fere necessarium est.

**) Fortasse antiquae lectionis vestigium remansit in *A*, quod *aude* (*attinet*) pro *ad te* habet, si velut *anser* pro convicio olim positum fuerit.

His expositis etsi non desunt quae adici possint, tamen nolim augere praefationis ambitum. Itaque unum restat, quod esse et grave et gratum solet: ut praedicem operam adlaudabilem, probam et sapientem et sobriam, quam in hac fabula edenda mihi obtulerunt tres viri Plautinissimi. Nam praeter consuetum socii amicissimi auxilium ALFREDVS FLECKEISENVS benigne impertire voluit huic negotio partem otii, quod non modo cum dignitate summa, verum etiam cum insigni bonarum litterarum utilitate nactus est. Tum vero OSCAR SEYFFERTVS liberaliter atque ingenue opem praestitit, quam Goetzius meus aliique saepe experti sunt, bonae frugis plenam: qui et ex copiis suis apparatum correxit auxitque et dubitationes observationesque adiunxit utilissimas. Quas Fleckeiseni, Goetzii, Seyfferti sententias simplici nomine indicavi, eas sciendum est per plagulas correctas*) illos mecum communicasse: praeterea saepius Seyfferti 'censuram' commemoravi simpliciter, quam ille de Vssingio scripsit in Ephemeridibus a se Belgeroque editis a. 1887 p. 390 sqq.

Haud pauca novavi, quae multis placitura esse ut sperem, non sum satis temerarius. RITSCHELIVM nostrum scio universam conatus mei rationem non improbaturum neque aegre laturum fuisse, quod tam saepe ab eius vestigiis discedere ausus sum, quamvis in singulis rebus permulta aliter multoque melius administrasset ipse. Illud vero persuasum habeo me prorsus ex praeceptoris unici animo instituisse, quod in fronte libri WELCKERI sui memoriae immortali adiunxi eius viri nomen, quem in paucis coluit, amicum indefessum, fidum firmumque habuit, HENRICI BRUNNII.

Scripsi Heidelbergae m. Mart. a. MDCCCXCII.

F. S.

---

*) Omnes errores typothetae (quem sollertissimum diligentissimumque expertus sum) ne summa quidem diligentia evitari posse, nemo mirabitur, qui sciat vel absoluta correctura novos interdum nasci solere. Quamquam adhuc levinscula tantum animadverti, velut accentus abiectos v. 17 (Vt), 36 (Vt), 224 (Ásta), 248 (A), 639 (Íta), 660 (Ádulescens); comma adiectum v. 266, stellulam omissam ad v. 219, numerum perturbatum in testim. ad v. 346 (*6, 20 15* pro *206, 15*).

INDEX LOCORVM

arg. I 5	p. XVIII
v. 1 sq.	XXII
3	XIV adn.
18	IX adn.
18 sqq.	XIX
29 sq.	XXIII sq.
33 sqq.	XXII
47 sq.	XXIII
52 sq.	XXII
68	XXIV
87	XXIV
136 sqq.	XXI
165	XX
197	XXVI
198	XXVI
203 sqq.	XXIV
216 sq.	XXV
221 sqq.	XXV
239	XXVI
248	XVII
251	XXVI
254	XXVI
256	XXVI
259	XXVI
271	XXVIII
272	XXVI
v. 284	p. XXVIII
485	XXVIII
489 sqq.	XIX
500	XXVIII
549	XXVIII
568	XXVIII
591 sqq.	XX
605 sq.	XXVII
622 sq.	XXVII
624	XVIII sq.
627	XVIII sq.
667	XXVII
671 b	XX
696	XV. XXVII
697	XXVII
705	XXVII
710	XXI adn.
739 sqq.	XIX sq. XXI
753 sqq.	XIX
794	XXVIII
817	XXVIII
835	XXVIII
843	XXVII sq.
848	XXVIII
849	XXVIII
856	XXVIII

T·MACCI·PLAVTI

PERSA

INDEX LOCORVM

arg. I 5	p. XVIII
v. 1 sq.	XXII
3	XIV adn.
18	IX adn.
18 sqq.	XIX
29 sq.	XXIII sq.
33 sqq.	XXII
47 sq.	XXIII
52 sq.	XXII
68	XXIV
87	XXIV
136 sqq.	XXI
165	XX
197	XXVI
198	XXVI
203 sqq.	XXIV
216 sq.	XXV
221 sqq.	XXV
239	XXVI
248	XVII
251	XXVI
254	XXVI
256	XXVI
259	XXVI
271	XXVIII
272	XXVI
v. 284	p. XXVIII
485	XXVIII
489 sqq.	XIX
500	XXVIII
549	XXVIII
568	XXVIII
591 sqq.	XX
605 sq.	XXVII
622 sq.	XXVII
624	XVIII sq.
627	XVIII sq.
667	XXVII
671 b	XX
696	XV. XXVII
697	XXVII
705	XXVII
710	XXI adn.
739 sqq.	XIX sq. XXI
753 sqq.	XIX
794	XXVIII
817	XXVIII
835	XXVIII
843	XXVII sq.
848	XXVIII
849	XXVIII
856	XXVIII

ARGVMENTVM I

Profécto domino suós amores Tóxilus
Emit átque curat léno ut emittát manu:
Raptámque ui emere dé praedone uírginem
Subornáta suadet suí parasiti fília
Atque íta intricatum lúdit potans Dórdalum. 5

INCIP PERSA · ARGVMENTVM · *B.* INCIPIT PERSA · ARGVMENTVM *D.* INCIPIT PERSA *cum unius versus spatio C.* PLAVTI POETE CL^mi PERSA INCIPIT *F.* Plauti Persa *Z* 1. amor eſto ſilus *B* 2. EMittat que *B* 3. Ramptamque *C* ui emere *B.* uie emer& *B.* ui (vi *C*) emeret *ceteri* depraedone *B.* depredone *CD* (*) 4. Sub ornata *ex* Sub ornato *C.* Subornatam *Z* (*) 5. Intrichatum *B.* intrichatum *D.* inthrichatũ *C* potanſ, t *ex* r, *D* Dordalum *Camerarius.* dorpalum *BD et,* o *ex* a, *C.* dorpalium *Z.* dordalum *F* (*)

ARGVMENTVM II

TUR — RUU
UMN — MM
MAT — RCE
M — ERU — Q
FINCUNT
ANT — EREC — DŪ
RU
TA — RSI
DE — RGI
CAMUEN
ETIO — ARU

Ex laciniis, quas Persae argumentum olim continuisse additu ab eadem manu qua Pseudoli argumentum II Ritschelius docuit Parer p. 297 (cf. Loewius in praefat. Poenuli p. VI adn.), has reliquias eru Studemundus reliquos paginae versus scriptura semper vacasse testatu quamquam versum decimum quintum exspectaveris. Quas reliquias h exemplo illustrat S:

(Erús dum peregriná)tur, (se)ruu(s Tóxilus)
(Delúctatur cum aer)úmn(is i)mm(odéstia:)
(Nam suós amores quí e)mat (ei a)rgé(nto opust.)
(Defraúdat suom pro a)m(íco) eru(m Sagarísti)o.
(Lenónem ut fallant,) fíngunt (raptam uírginem)
(Subórnatamque d)ánt uerec(undam ádmo)dum
(Parasíti probi pa)rú(m parentis fíliam.)
(Fertúr tum adla)ta (e Pé)rsi(a una epístula,)
(Vnde léno illam) de uírgi(ne audit fábulam.)
(Lepidám per tri)cam uén(dit Persa uírginem)
(Et fúgit cum pr)etio. (p)áru(o post natám pater)

UA FACI
ARE PITE
TUE ENO

(Manu ádserit s)uá(m) faci(tque líberam.)
(Seruós cum praed)a ré(ci)pit e(t bene áccipit)
(Suós participes. fá)tue (l)eno (clámitat,)
(Et lúditur, quom illísce agunt conuíuium.) 15

PERSONAE

TOXILVS SERVOS
SAGARISTIO SERVOS
SATVRIO PARASITVS
SOPHOCLIDISCA ANCILLA
LEMNIS NIS MERETRIX
PAEGNIVM PVER
LVCRIS VIRGO
DORDALVS LENO

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Hanc admirit summa facinora libertas,
Servos cum proedis reddit et hosti accipit
Suos parricidas. Iam [illegible] clamitat,
Et indicat, quam illisce agunt commissum.

auibús [illegible] ıalicís, cum Antaeo déluctari máuelim
cúm An[illegible] ita fió miser quaerúndo argento mútuo: 5
ícquam nisi 'non ést' sciunt mihi réspondere quós rogo.

SAGARISTIO. TOXILVS

SAGARISTIO

eró suo seruíre uolt bene séruos seruitútem,
illum édepol multa in péctore suo cónlocare oportet,
eró placere cénseat praesénti atque apsentí suo.
néque lubenter [illegible] sátis sum ero ex sen-
téntia: 10
quási lippo oculo me [illegible] ıs manum apstinere hau
quít tamen,
ı mi ímperet, quin mé suis [illegible] gótiis praefúlciat.

TOXILVS

illic est, qui cóntra [illegible] ?

---

4. *Sic A, nisi quod* MAUELI (*n*[illegible] *parente* ⁀) ſtimphalicif *CDF.* ſtymfacilif *Seruius* anthaeo *Seruiu* [illegible] ıtheo *DF et,* t *ex* a, *C* deluctari, u *ex corr., C.* delluctari *B.* me deluctari *Seruius* ma uelim *C.* maluerim *Seruius* (*) 5. *Sic libri, sed* quaerendo *omnes* (quer. *D*) *et in fine* MV — *A* (*)

6. NECQUICQUAMNISINONSTUESTIUNTMIKIRESPONDERE||QUOSHOGO *A.* *in quo* NONSTÚÉSTIUNT *correctorem voluisse probabile est, sed neque puncta neque* C *littera comparent* Neque *F* quicquam, ic *e corr., B* ñ ẽ *C.* nonem *B* 7 *sq. Sic A praecedente versu vacuo (vide supra):*

QUIEROSUOSERUIREUOLTBENESERUUSSERUITUTEM
NEILLUMEDEPOLMULTAINPECTORESUOCONLOCAREOPORTET

ubi v. 7 *prioribus continuant ceteri* (SA. *praem. Camerarius*) Quin *Z* uult (*et* ſeruuſ *cum A*) *BCDFZ* ſeruitutem ſeruus *DaF: trai. add.* : : *Db* (ſeruuſ *Dc*) *v.* 8 Ne (Ne *Z*) edepol illum *BCDFZ: corr. Guyetus cum A* ſuo /// *C* opotet *B* 9. QUAEROPLACERE CENSEATPRAESENTIATQ·APSENTISUO *A* Que *B* ſentiat *F* atq *C* ſenti *BCDFZ* 10. EGONEQ·LIBENTERSERUINEQ·SATISSUMEROEXSENTENTIA *A, ubi* neque lubenter ſeruio neque *ceteri* ſumero *B* 11. *EDQUASILIPPOOCULOM*ERUSMEUSMANUMAPSTINERE KAUQUITA *A* lyppo *D* ocillo *Ba* abſtinere *BCDFZ* haud quit *Z* quit *B.* aut quid *C* (qd) *DF* 12. *Sic libri, sed* QUINMII *Pylades.* Quid mihi *BCDF.* Qui mihi *Z* (*) 13 *sq. Sic A*

SIMILISESTSAGARISTIONITOXILUSKICQUIDEMMEUSAMI**ST
QUISILLICESTQUICONTRAMEASTATQUISKICESTQUISICONTRAM

quae et iusto ordine exhibent ceteri et spatiis in mediis versibus

SAGARISTIO

Quís hic est, qui sic cóntra me astat?

TOXILVS

ſímilis est Sagarístionis.

SAGARISTIO

Tóxilus hic quidem méus amicust.

TOXILVS

s est profecto.

SAGARISTIO

Eum ésse opinor.

TOXILVS

Cóngrediar.

SAGARISTIO

Contra ádgredibor. 15

TOXILVS

Ó Sagaristió, di ament te.

SAGARISTIO

O Tóxile, dabunt dí quae exoptes.

Vt uales?

TOXILVS

Vt queo.

---

etiam ante v. 14): *personis recte distribuit Bothius, cum FZ* Quis .... Sagaristionis *Toxilo, cetera Sagaristioni dent* *v.* 13 adſtat *F* qui sic ☒ *duce A.* qui *BCDFZ* contra mea ſtat *B.* contra aſtat *C* *v.* 14 ſagaraſtioniſ *C ante corr.* ſagariſtrioniſ *F:* *sic constanter* toxuliſ *B ante corr.* meuſ amicuſ eſt *BCDb* ::). amicuſ meuſ eſt *DaF.* meuſ c̄ amicuſ *Z* (*) 15. ISESTCTOEUMESSEOPINORCONGREDIAR#CONTRAADGREDIBOR *A: ubi spatiora servant reliqui* adgredior *BF.* aggredior *CD.* aggrediar 16. O**GARISTIODEIAMENTTI#TOXILEDABUNTDIQUAEOPTES *A:* (*bis*) *et* o toxile *et* quae exoptes *ceteri* (*) T (*Toxili notam*) *in* ante di *habet Db eandemque praem. v. 17 dein usque ad v. 20* *Ristionis notam*) *et* T *permutans et* Satin . . . utere *Toxilo conitemque* quia iam . . . uisitaui 17. Vt *Db:* t *c. sp. in. Da* *istinxit A in media quidem pagina:*

UTUALES
UTQUEO#QUIDAGITUR
UIUITUR

SAGARISTIO

Quíd agitur?

TOXILVS

Víuitur.

SAGARISTIO

ex senténtia?

TOXILVS

Si eněniunt quae exoptó, satis.

SAG ISTIO

is lte amicis útere.

TOXILVS

Quid iam?

SAGARISTIO

Ímperare opórtet.

TOXILVS

quidém tu iam eras mórtuos, quia nón te uisitábam.

SAGARISTIO

Negótium edepol.

TOXILVS

Férreum fortásse?

SAGARISTIO

Plusculum ánnum
Fui praéferratus ápud molas tribúnus uapuláris.

---

18. *Sic libri cum A, nisi quod pers. spat. om. B D (non A C)* ego *F* (*) 19. *Sic A, ubi* quid iam (Quid //iam, l *ut vid. cr.*, # quia iam imperare (inperare *B*) *reliqui:* quia iam *del. Bothius* 20. MIKIQUIDEMTUIAMERASMORTUUSQUIANONTEUISITABÃ *A, ubi* 1 te (te non *Z*) uiſitaui *ceteri* (tui ameras *B*) mortuuſ, o *ex* u, *C* 21. *Sic libri, nisi quod* NEGOTIEDEPOL *A (in quo quae supra* T *app* o *litterula ad Plautinam scripturam nequaquam pertinet)* 22. *Sic* l *cum A, sed* preferratus aput *B*

TOXILVS

Vetus iám istaec militiást tua.

SAGARISTIO

Satin tu úsque ualuisti?

TOXILVS

Haú probe.

SAGARISTIO

Ergo édepol palles.

TOXILVS

Saúcius factús sum in Veneris proélio:
Sagittá Cupido cór meum transfíxit.

SAGARISTIO

Iam serui híc amant? 25

TOXILVS

Quíd ego faciam? deísne aduorser quási Titani? cum eís belligerem,
Quíbus sat esse nón queam?

23 *sq. [Seruius] in Verg. Buc. V 58:* ergo alacris siluas] antiqui autem 'ergo' pro 'merito' dicebant, sicut hic accipitur: Plautus in Persa 'satin . . . palles'.

---

23. *Sic A spatio ante* SATINTUUSQ· *omisso, ubi* militia (malicia *F*) est *et* haud (*non praecedente spatio BC*) *ceteri* prob| (*sic*) *B*
24. ERGOEDEPOLPALLES#SAUCIUSSUMFACTUSINUENERISPROELIO *A, ubi* ſauciuſ (ſautiuſ *C sine sp. et DZ*) factuſ ſum *ceteri* Palleſ, e *ex corr., C* inueneriſ p̄lio *C.* inueniriſ proelio *B.* inp̄lio · ueneriſ *D* (*puncta add. Db*). in proelio ueneriſ *F et,* ueneriſ *cum proximis construens, Z*
25. *Sic libri cum A, nisi quod* tranfixit *B* (*) 26 *sqq. sic dispositi in A:*
QUIDEGOFACIAMDEISNEADUORSERQUASITITANICUMEIS
BELLIGEREM
QUIBUSSATESSENONQUEAM
UIDEMODOUIMEAECATAPULTAETUUMNETRANSFIGANTLATUS
BASILICEAGITOELEUTKERIA
quibus verbis terminatur pagina. Eadem cum proximis in B talia sunt (*v.* 30 eſſe *ex* eſiſe *corr.*):
Quid ergo faciam diſne aduorſe quaſitit anicumdiſ belligerem
Quibuſ ſat eſe non queam
Vide modo ut meae cata putae tuum netranſ fagandatuſ
Baſilice agito eleutheria·quidiam quiaeruſperegreē aintupere gre eſt
Sicut & tibi bene eſſe pote pati ueniuiueſ meum baſilico accipiereuictu
itemque ceteri, nisi quod v. 26 diiſne *F* ad uorſe *C.* aduorſer *FZ* quaſi titani *D.* quaſi tytani *F.* quaſ titani *Z.* qua ſita ani *C* *v.* 27 eſſe *CDFZ*

SAGARISTIO

ıodo, ulmeaé catapultae tuóm ne transfigánt latus.

TOXILVS

Básilice agito eleútheria *

SAGARISTIO

?

TOXILVS

Quia erus péregrist.

SAGARISTIO

Ain tu péregrist?

TOXILVS

* * *

bi bene ésse pote patí: ueni, uiues mécum:
Básilico accipiére uictu.

SAGARISTIO

, iam scapulae prúriunt, quia te ístaec audiuí loqui.

TOXILVS

Sed hoc me únum excruciat.

SAGARISTIO

Quídnam id est? 32l

---

29 b. *Charisius inst. gr. II p. 212, 22 K.:* peregre cum abit qui dicimus in locum .... peregri autem cum in loco est. Plautus in Persa 'qui erus peregri est'.

---

v. 28 cataputę *CDa.* catapute *Z.* catapultae *DcF* Tranſfigan latus *CDFZ* *v.* 29 a baſilic *Da : corr. Db* *v.* 29 b peregre e *bis CDFZ : cf. testim.* *v.* 30 Sit ut tibi *CD.* Sic ut tibi *FZ* poteſ *FZ* mecum *CDFZ* *v.* 31 accipere *C* *Vbi v.* 26 ego e *Brixius in progr. Brig. a. 1847 p. 11 (cum A), v.* 28 ulmeae *em. Scuter* (*vix cum A*), *v.* 29 a *itemque v.* 29 b *lacunas signif.* ☒ (*velut* egomet Ergo ego uitulor, Sicut tibi *e. q. s.*): *cf. praef.* (*) 32 *sqq. Sic v.* 32 b t *extr. et v.* 33 hodie eſt *et* b *vocis* libera *in lit. m. ead.*):

Vaiham ſcapulae pruriunt quia te iſta ec audiui loqui
Sed hoc meum amexcrucia quidnam id eſt
Haec deſumma hodie eſt mea amica ſitnelibera
Anſempiter nam ſeruitutem ſeruiat quid nunc uiſ ergo
cum tibi me potiſ eſ ſempiternum quem admodum

TOXILVS

* * haec de súmma hodiest, mea amíca sitne líbera
* * * an sémpiternam séruitutem séruiat. 34a

SAGARISTIO

* * * quid núnc uis ergo?

TOXILVS

Fácere amicum tíbi me potis es sémpiternum.

SAGARISTIO

Quem ád modum? 35

TOXILVS

Vt mihi des nummós sescentos, quós pro capite illíus pendam:
Quós continuo tíbi reponam in hoc tríduo aut quadríduo.
Age fí benignus: súbueni.

SAGARISTIO

Quá fiduciá rogare tu á med argentúm tantum audes,
Ímpudens? quin si égomet totus uéneam, uix récipi potis
— ——— est, 40

37. quadriduo [*sic Prisciani codd. praeter E, qui* quatriduo *habet*] *hinc habet glossar. Plaut.: cf.* ℜ *Opusc. phil. II p. 265 et Bergkius 'Beitr.' p. 144 adn.*

---

itemque ceteri, nisi quod v. 32 Vah iam *CDFZ* ſcapule *C*, e *ex corr.* iſtęc *CDFZ* me unum excrucia *Da.* me unum excrutia *C.* me unum excruciat *DcFZ* qđ nã *C* *post* hęc (*et* ergo) *spat. in fine versus CD* *v.* 35 Cum *CD* (*non om. pers. sp. post* ſempiternum) *et FZ: ubi* Facere amicum *suppl. Camerarius* (*etiam in B*) *duce Pio. Lacunas etiam in v.* 33—34b *initiis indicavit* ℜ *(cf. praef.) ad hoc exemplum explendas:*

⟨Páctio⟩ haec de súmma hodiest, mea amíca sitne líbera,
⟨Vt meret,⟩ an sémpiternam séruitutem séruiat.
To. ⟨Díc mihi,⟩ quid núnc uis ergo? (*)

36. mihi denſ *B.* deſ mihi *reliqui* ſeſcemoſ *B.* ſexcentoſ *F* 37. reponam In hoc *B: cf. ad v. 86* qua driduo *B.* quatriduo *FZ* (*non CD nec gloss. Pl.*) Quoſ continuo . . . ſubueni *uno versu concludit B* (*)

38. fi *B.* Sed *CD.* ſiſ *FZ* 39. fiducia rogare tu a med *Seyffertus Stud. Pl. p. 5.* confitenti arogare tua me *cum ras. super* o *post* r *B.* confitenti arogare tuiame *CDa.* confidentia rogare tu a me *DcFZ* (*) 40. ueniam *BCD* (*)

e rogás: nam tu aquam a púmice nunc póstula-
us sitiat.

TOXILVS

Sícine hoc te mihi fácere?

SAGARISTIO

Quid faciám?

TOXILVS

Roga-
de exora mútuom.

SAGARISTIO

Tu fac i em quod rogás me.

T VS

: nusquam répperi.

SAGARISTIO

Q ram équidem, si quis crédat.

TO VS

e hábeo in mundo.

S STIO

Si íd dom mi essét, iam pollicérer. 45
Hoc meúmst ut faciam sédulo.

TOXILVS

Quidquíd erit, recipe te ád me.
Quaeré tamen: ego item sédulo, si quíd erit, te faciam út scias.

---

41 *sq. Dubium est utrum huc an ad Aulul. v. 297 spectet additamentum ad Seruium in Aen. XII 587:* nam et Plautus ita dixit (*scil.* pumex masculino genere)*: cf. Fleckeisenus Annal. phil. XCV (a 1867) p.* 630.

---

41. nā tua quā *CDa* (*corr. Db*). manam tua quam *B* apimice *B* (*) 42. ſitiat *DcFZ*. ſitiare *CDa*. ſiciare *B* ſitine *B*. ſiccine *F* rogan *B m. ead.* (*) 43. mutuum *libri* tufacidem quodrogaſme *B* 44. *Hunc post v. 46 iterat B* Queſiuinuſ quam *vel* Que ſiuinuſ quam *B utroque loco.* queſiui nuſquam *D* reppere *B priore*, reperi *posteriore loco* querã *D* ſiquiſ *BC* 45. habeo *Z*. abeo *BCF*. ab eo *D* eſſet mihi *libri: trai. Seyffertus* mihi ampollicerer *BCD* (*) 46. meumſt ut *DZ*. meũ ſt ut *C*. meunſtut *B*. meum eſt ut *F* quid quid *D*. quicquid *ceteri* recipete *B*. recipite *CD* admae *B*. adme *ex* amne, *ut vid.*, *corr. C Cf. ad v. 44* 47 *sq. Sic B* (Quere t *et* egoit *et* iam ut *in ras. m. ead. et* do *pro* da *ex ras.*)

SAGARISTIO

* * * * *

TOXILVS

Óbsecro te résecroque operam da hánc mihi
Fidélem.

SAGARISTIO

Ah, odio me énicas. 48b

TOXILVS

Amóris uitio, nón meo nunc tíbi morologus fío.

SAGARISTIO

At pól ego aps te concéssero.

TOXILVS

Iamne ábis? bene ambuláto. 50
Sed récipe quam primúm potes: caue fúas mi in quaestióne.
Vsque éro domi, dum excóxero lenóni malam rem mágnam.

Quere tamen egoitem fedulofiquid erit iam ut fciaf
Obfecrote refecro Operam da hanc mihi fidelem ahodio moenicaf *itemque ceteri, nisi quod* quere *C et spatio praeced. D.* SAG. Quaere *F Z*
TOX. Obfecro *F Z* *ante* refecro, *non post* refecro, *spat. D: utrumque om. C F Z* SAG. Ah *F Z* me enicaf *C D a F Z* (enecaf *D c*) *Vbi v.* 47 fac(iam) *suppl. Camerarius, cui* te *praem. Abraham 'phil. Wochenschr.' II p. 452, v.* 48 *lacunam* (*velut* SAG. Num quíd uis aliud?) *significavit* ☞ *(cf. praef.) mox separata clausula, dein* resecroque *Scaliger et Salmasius cum R. Stephano* (*) 49. Amor if uicio *C*
morolocuf *B C D a: corr. D b* 50. apte *B.* abfte *reliqui* conceffero, *alt.* c *e corr., C* ● abif bene ambulato ‖ Sed *B C D: ubi* SA. *et* TO. *interponunt F Z: quae* TOXILO *continuavit Acidalius* 51. recipe *Bothius coll. Merc. 498.* recipete/// *B.* recipite *C D a.* recipe te *D c F Z* mihi *libri* inquęftione *C.* inquaefcione *B.* inqueftione *D* (*) 52. excocxero *D.* exero *F* malam rem magnam *R.* malam *B.* malum *reliqui* (*)

ACTVS II

SATVRIO

Veterem átque antiquom quaéstum maiorúm meum
Seruo átque obtineo et mágna cum curá colo.
Nam númquam quisquam meórum maiorúm fuit, 55
Quin párasitando páuerint uentrís suos.
Patér, auos, proauos, ábauos, atauos, trítauos
Quasi múres semper édere alienúm cibum:
Neque edácitate eos quísquam poterat uíncere.
(Neque eis cógnomentum erát duris capitónibus.) 60
Vnde ego húnc optineo quaéstum et maiorúm locum
Neque quádrupulari mé uolo: neque ením decet 63
Sine meó periclo ire áliena ereptúm bona: 62

57. *Huc (non ad Mil. gl. v. 373) referri potest Placidus p. 2, 4 D.:* Auus pater patris est, proauus aui pater, atauus proaui pater, tritauus ataui pater. 62. *Vix recte ad huius loci imitationem quidam revocarunt quod de delatorum turba Plinius dicit in panegyrico 35:* ereptum alienas pecunias eunt, perdant quas habent: *quamquam traditum versuum ordinem confirmare potest locus parallelus.*

Act. I Sc. 2 SATVRIO PARASITVS *DbFZ. unius versus spat. BCDa* 53. antiquum *libri* (n *ex* tq *D, alt.* u *ex corr. C*) queſtum *CD* maiorum meum *Gruterus.* mali *B.* malo *reliqui* (*) 54. magna Cum *B.* cum magna *reliqui* 55. maorum *B* 56. pauerint, t *in lit., B* uertriſ *B.* uentreſ *CDZ.* uetreſ *F* 57. abauo ſatauoſ *B.* abauoſ attauoſ *F: cf. testim.* 59. edatitate *B* 60. Neq; iiſ *B.* neq, hus *CDa* (hiiſ *Dc*). neque hiſ *FZ* cognomen tum erat *B.* Cognomentum *CDFZ* (*) 61. optineo quaestum *B.* queſtum optineo *libri, nisi quod* queſtum *B et* obtineo *CDZ* maorem *B.* maiorē *C* locum *ex* cocum *B ead. m. corr.* (*) 63. 62. *hoc ordine libri: cf. testim. et app. crit.* quadrupulari *Fleckeisenus misc. crit. p. 35 sq.* quadruplari *libri ante* me uolo *spat. D* periculo *libri: corr. Guyetus* irę *D* alienae reptum *B.* alienę reptum *CDa: corr. DcFZ*

Neque illí qui faciunt míhi placent. planén loquor?
Nam púplicae rei caúsa quiquomque íd facit 65
Magis quám sui quaesti, ánimus inducí potest,
Eum ésse ciuem ut ét fidelem aiam ét bonum.
Sed lége rumpam * * * * * * * 68a
* * * * qui dámnet, det in púplicum
Dimídium: atque etiam hoc ín ea lege adscríbier:
Vbi quádrupulator quémpiam iniexít manum, 70
Tantídem ille illi rúrsus iniciát manum,
Vt aéqua parti pródeant ad trísuiros.
Si id fíat, ne isti fáxim nusquam appáreant,
Qui hic álbo haerentes áliena oppugnánt bona.
Sed súmne ego stultus, quí rem curo públicam, 75
Vbi sínt magistratus, quós curare opórteat?
Nunc húc intro ibo: uísam hesternas réliquias,
Quiérint recte nécne: num afuerít febris:
Opértaen fuerint, né quis obreptáuerit.
Sed áperiuntur aédes: remorandúst gradus. 80

---

64. planen *B.* plane *reliqui sine interrogatione* loquor *ex* loquar *C inter scribendum* (*) 65. puplicę *C.* publice, bli *in lit.*, *B.* publicę *D* Cafa *C* quicumq; *B* (q; *in lit.*). quicum *reliqui* (*) 67. ut et fidelem aiam et ☙. et fidelem et *BZ.* et fidelem *CDF* (*) 68. *Sic* ☙ *Brixio Goetzioque ducibus cum lacuna ad hoc exemplum explenda:*
Sed lége rumpam<, quí se ditant, málitiam:
Statuí nolo, ut> qui dámnet, det in púplicum
ubi Sed ſi legerum pam quidam net det in publicum *B.* ſed legerumpã quidam nedet īpuplicū *C.* ſed lege rumpam (legirupam *FZ*) quidam ne det in publicum *DFZ* (*) 69. hoc ☙. *om. libri* adſcribier *BDFZ.* adſcribere, *sed alt.* e *er. priore corr. in* i (*ut vid.*), *C* (*) 70. quadrupulator *Fleckeisenus misc. crit. p. 35 sq.* quadruplator *libri* iniexit *Camerarius.* inlexi *libri* (*) 71. initiat *BCDb.* itiat *Da.* iniiciat *FZ* 72. Vt *BDFZ.* et *C* triſ uiros *libri* 73. faxim nuſquam *Pylades.* faxī uſquam *Z.* faximus quam *reliqui, nisi quod* faxim' *D et* faximuſ *B* 74. albo haerentes ☙. albo (l *pro* b *ex ras. B*) rete *libri* (*) 75. ſumme *C ante corr.* 76. ſint *BCDF.* ſunt *Z* 77. introibo *BD* 78. Quieuerint recte *Camerarius itemque, sed* Quierint, *Dousa Explan. IV 8.* Quieuenerint nerecte *BDa, itemque, sed* qui euenerint, *C.* qui euenerint recte *DcFZ* necnenum *B.* Nec ne num *reliqui* afuerit *Hauptius Opusc. III p. 375 coll. Curc. 17.* infuerit *libri* (*) 79. Opertaene *Pylades.* Oporte ne *BC.* oportene *DFZ* fueritt *B* nequiſ *BC* 80. remoranduſ eſt *BCDZ.* remoranduſ mihi eſt *F* graduſ toxiuſ ſaturio *B*

TOXILVS. SATVRIO

TOXILVS

Omném rem inueni, ut suá sibi pecúnia
Hodie íllam faciat léno libertám suam.
Sed eccúm parasitum, quoíus mihi auxiliióst opus.
Simulábo quasi non uídeam: ita alliciám uirum. —
Curáte istic uos átque adproperate ócius,
Ne míhi morae sit quícquam, ubi ego intro aduénero.
Commísce mulsum. strúthea, colutea áppara,
Bene ut ín scutris concáleant: et calamum ínice.
Iam pól ille hic aderit, crédo, congerró meus.

---

88. *Plinius Nat. hist. XIV 13 (15), 92:* lautissima apud priscos uina erant murrae odore condita, ut apparet in Plauti fabula, quae Persa inscribitur: quamquam in ea et calamum addi iubet. idem quidam aromatite delectatos maxime credunt. sed Fabius Dossenus his uersibus decernit *(secuntur tres loci Plautini [ex Acharistione, Pseudolo et incerta fabula]* 'quibus apparet non inter uina modo murrinam, sed inter dulcia quoque nominatum': *cf. § 107): quo ex loco quae coniecturae natae sunt (cf. imprimis M. Voigtius Mus. Rhen. XXVIII, 1873, p. 61 sq.) vide in append. crit. At ex totius loci contextu apparet scribendum esse:* ut apparet in Plauti fabulis [*scil. Pseud. 741, fragm. v. 2. 270 W.*]: quamquam in ea quae Persa inscribitur et calamum addi iubet. 89. *Varro de l. l. VII 55:* in Persa 'iam pol ... congerro meus': congerro a gerra. hoc graecum est et in latina ⟨lingua *add. Spengelius*⟩ cratis (gratis *F: corr. Aldus*). *Nonius p. 118, 26:* gerrae: nugae, ineptiae; et sunt gerrae fascini, qui sic in Naxo insula Veneris ab incolis appellantur. Plautus Asinaria .... idem: 'hic ....

Act. I Sc. 3 TOXIVS SERVVS. SATVRIO. PARASITVS *Db d, nisi quod* Toxiluſ, *FZ: cf. ad v. 80. unius versus spatium BCDa* 81. ſuaſibi *B* peccunia *C* (*) 82. illam *ex* illum *B* libertatem *F* 83. quoiuſ mihi *B.* cuiuſ mihi *FZ.* quo mihi iuſ *CD* eſt *libri* (*) 84. alliciam *Camerarius.* allictam *B.* allietã *C.* allie tã *D.* elliciam *Z.* eliciaſ *F* uirum *Camerarius.* uerum *libri* (uerũ · *Da* ·uerũ *Dc et* † *in marg.*) 85. adq' *C* adproperate *B* ocyus *Camerarius.* oculuſ *BFZ.* oculoſ *CD* (*) 86. ubiego (e *ex* g) Intro *B* (I *littera maiore saepius per hanc partem etiam in continuo sermone utitur B*) 87. commiſcemu l ſum *B* colutea *R.* coluthequam *BD.* colothe quã *C.* coluthea que *FZ.* coluthea: aquam *codd. Lambini* (*) 88. scutris *Camerarius.* ſtutriſ *BC.* ſtrutriſ *DF.* ſtrutheiſ *Z* concaleant *Scaliger, Acidalius.* concaleat *libri* iniice *FZ.* nice *BCD* († *in marg. Dc*): *cf. testim.* 89. polllehic *B ante corr.* aderót *D* (*corr. m. 1*) congero *CDZ: cf. testim.*

SATVRIO

Me dícit: eugae.

TOXILVS

Laútum credo e bálineis 90
Iam hic ádfuturum.

SATVRIO

Vt órdine omnem rém tenet.

TOXILVS

Collýrae facite ut mádeant et colýphia:
Incócta ne mihi détis.

SATVRIO

Rem loquitúr meram.
Nihilí sunt crudae: nísi quas madidas glúttias.
Tum stét cremore crásso ius collýricum: 95
Nihilíst macrum illud épicrocum pellúcidum,

---

congerro meus' [*sic Bentinus:* congerio meus *ex* congerrae omnia eius (*sic etiam* L^2) H^2. congeri omnia eius L^1. congerius meus congerrae *G*] ut conlusor meus, qui ([meus] quia *L. Muellerus*) easdem exerceat nugas*: de fabulae nomine omisso ab Wulfio Observ. crit. in loc. nonn. script. utr. ling. (Lugd. Bat. a. 1849) disputata occuparat Gulielmius.* 92. *Placidus p. 20, 14 D.:* coliphium: genus carnium quod athletae uescuntur ad corporis sanitatem, ut fortes fiant. 96. *Festus Pauli p. 82, 13 M.:* epicrocum: genus amiculi croco tinctum, tenue et pellucidum. *Placidus p. 40, 18 D.:* epicroca: pellucida (*ubi* uestimenta *ex glossa cod. Leid. add. Loewius Prodr. p. 284*). *Cf. p. 41, 4 D., quem locum male huc traxit Kochius Mus. Rhen. XXVI p. 553: vide Ribbeckium Com. lat. fragm.*[2] *p. XVII.*

---

90. Medictieugae (*sic*) *B* euge *CDFZ* crodo *B* e balineis *B*. ebalieneiſ *B*. Abalieneiſ *C* (eiſ *ex* eneiſ, *ut vid.*) *et Da.* a balneiſ *Dc.* a balineiſ *Z.* ſi ab alieniſ *F* 91. Iam hic adfuturum ut Inordine *B.* ////// iam adfuturum ut ordine *C* (*er.* eiſ, *ut vid.: cf. ad v. 90*) reaten& *B* (*) 92. Collyrae *Aldina.* Collirae *B.* Collire *CD.* Collorę *Z.* Tollite *F* madeant *ex* faciant *Da* colyphia *B.* coliphia *CDF: cf. testim.* colliphia *Z* † *in marg. Dc* 93. Incocta ne mihi *Bothius.* Ne mihi (Nemihi *BCD*) incocta (incoita *F*) *libri* detiſ rem *sine spatio BF* (Rem *in v. in. CD*) loquitur meram *Camerarius.* loquitum eram *B.* loquitū erā *CDF.* loquitur ueram *Z* (*) 94. Nihili *Pius.* Nihil *libri* crude *BD* qĩaſ *B, et* q *quidem ex* u *m. ead.* ma didaſ *B* gluttiaſ, t *prior in lit., B.* glutiaſ *Z* (*) 95. stet cremore crasso ius *Guyetus.* niſi cremore craſſo ſotiuſ *libri, nisi quod* cremorecreſſo *B,* ſociaſ *FZ: in quibus latet* niſi cremore craſſo ſtet iuſ colliricum *libri* (r *ex* c *D*) 96. Nihili est *Scaliger, Guyetus.*

Quasi týrium esse iús decet collýricum.
Nolo ín uesicam quód eat, in uentrém uolo.

TOXILVS

Prope me híc nescioquis lóquitur.

SATVRIO

O mi Iúppiter
Terréstris, te coepulónus compellát tuos. 100

TOXILVS

O Sáturio, opportúne aduenistí mihi.

SATVRIO

Mendácium edepol dícis: atque haud té decet:
Nam essúrio uenio, nón aduenio sáturio.

TOXILVS

At edés: nam iam intus uéntris fumant fócula.
Calefíeri iussi réliquias.

SATVRIO

Pernám quidem 105
Satiúst adponi frígidam postrídie.

---

99. *Charisius inst. gr. II p. 215, 7 K.:* prope pro iuxta Plautus in Persa 'prope me ... loquitur'. 104. *Nonius p. 10, 1 M.:* focula dicta sunt nutrimenta: unde et foculare dicitur, ut fouere. Plautus Persa 'ad aedes ... focula'.

Nihil eſt *libri* magrum *BCDF* epigrocum pellucidum *BC.* epigro cũ pellucidũ *D.* epigro: cum pellucidum *F.* epigro compellucidum *Z: corr. Pius, Saracenus* (*sed* epicrocon)*: cf. testim.* 97. tyrium esse ſ. iure (*vel* uire) ameſſe *BF.* iure amaſſe *C.* iure ſe ameſſe *DZ* iuſ *BD, Pius.* uiſ *FZ.* viſ *C* colliricum *BCDZ* (*) 98. Nolo In *B: cf. ad v. 86* ueſſicam *F* 99. SAT. *praem. et mox om. F* neſcio quiſ *libri.* neſcio qui *Charisius* omiiuppiter *BC* 100. coepulanuſ *C ante corr.* compellat tuuſ *BDc.* compellatiuuſ *CDaFZ* (*) 101. T *praem. Db* opportuĩ *B.* oportune *CD* 102. S *praem. Db* Mendatium *BCD* (*) 103. eſſurio *B.* eſurio *reliqui* 104. T *praem. Db* ad *Nonius* edeſ *DcZ.* aedes *F, Nonius.* ediſ *BC* (atediſ) *Da* (ate diſ) uenerif *BCD* (*) 105. talefieri *Da: corr. Dc.* tale fieri *F* SAT. *Aldina. spat. BCD. om. FZ TOXILO continuantes* 106. Satiust ſ *duce R.* Iuſ eſt *BCDZ.* iuſſi *F* apponi *DFZ* figidam *F* (*)

TOXILVS

Ita fíeri iussi.

SATVRIO

Écquid hallecis?

TOXILVS

Váh, rogas?

SATVRIO

Sapis múltum ad genium.

TOXILVS

Séd tu, ecquid meminísti, here
Qua dé re ego tecum méntionem féceram?

SATVRIO

Memini: út muraena et cónger ne calefíerent: 110
Nam nímio melius óppectuntur frígida.
Sed quíd cessamus proélium committere?
Dum mánest, omnis ésse mortalís decet.

TOXILVS

Nimis paéne manest.

SATVRIO

Máne quod tu occéperis
Negótium agere, id tótum procedít diem. 115

108. here *hinc habet glossar. Plaut.: cf.* R *Opusc. II p. 254 sqq. 265.*
110. *Priscianus inst. VI 33 p. 224, 12 H.:* in er desinentia Graeca quoque masculina supra dictam seruant regulam. quae in ος apud Graecos finita antecedente alia in eadem syllaba consonante mutant ος in er apud Latinos . . . excipitur 'congrus' — quamuis 'conger' dixit Plautus in Persa 'memini . . . calefierent' — 'Codrus' 'hydrus' *c. q. s.*

---

107. To. *Aldina. om. libri* hallegif *Dc.* hallegif *BCDa.* halle gif *F.* hal legif *Z* uach *D* (*) 108. multum, u *posterius ex* if *corr., B* tu, ecquid *S.* hec quid *B.* hęc quid *D* (h *del Dc*). haec quid *C.* ecquid *FZ* here *BFZ: cf. testim.* ere *CD* (*) 109. Quadere *BCD* tecũ *sup. scr. D m. pr.* fecerã *ex* fecerat, *ut vid., C*
110. murena *BCD* gouger *Prisciani RBADH* congerneccale fierent *B.* conger neccale fierent *C* nec *etiam DF* 111. oppetuntur *FZ.* opperiuntur *Dc* 112. pelũ *Da.* pelũ *Db.* pliũ *C*
113. mane eſt omnis [illegible] 114. paene libet mane ſt *C.* maneſt *reliqui*

TOXILVS

Quaeso ánimum aduorte hoc: nám heri narrauí tibi
Secúmque oraui, ut númmos sescentós mihi
Darés utendos mútuos.

SATVRIO

Memini ét scio,
Et té me orare et míhi non esse quód darem.
Nihilí parasitus ést, qui Argentumdónidast:
Lubído extemplo coéperest conuíuium,
Tubúrcinari dé suo, si quíd domist.
Cynicum ésse egentem opórtet parasitúm probe:
Ampúllam, strigilem, scáphium, soccos, pállium,
Marsúppium habeat: ínibi paullum praésidi,
Qui fámiliarem suám uitam oblectét modo.

TOXILVS

Iam nólo argentum: fíliam utendám tuam
Mihi dá.

SATVRIO

Numquam edepol quoíquam etiam utendám dedi.

---

121. *Huc refert Deuerlingius Placidum p. 27, 8:* coepere: incipere *Paulique Festum s. v.* coepiam *p. 59, 11 M.:* inuenitur quoque apud maiores et infinitiui modi coepere. 122. *Nonius p. 179, 20 M.:* tuburcinari significat raptim manducare .... Plautus Persa 'tuburcinari .... domi sit'.

---

116. queſo *CD* aduerte *C*, te *ex* to nam heri *cum Weisio B.* iam heri *B.* enim iam heri *reliqui* narraui *DcFZ.* narra ut *B.* narrauit *CDa* (*) 117. tecumq *C* ſeſcento mih *B.* ſexcentoſ mihi *DcF* 118. Dare *B* mitendoſ *D ante ras.* (*scil.* mutuoſ *incohaverat*) 119. temeo orare *B* darum *B* 120. Nihil *B* qui Argentumdonidast (*sed* parasitust qui Argentumcondonidast) *cf. coll. v. 702 sqq., Bacch. 284 sq., al.* cui argentum domideſte *B itemque, sed* domi idē *CD,* domi id *el FZ* (*) 121. coepereſt *BD.* copere ſt *C.* coepere eſt *FZ, codd Pyladis* 122. tuburcinari *FZ, Nonius.* Turbucinari *BD.* turb ciãnari *C* ſiqd *C* domi eſt *libri.* domi ſit *Nonius* 123. cinicū *C* egentem *FZ.* gentem *B* (ge *in lit.*) *CD* paraſitcif *B* (*) 124. ſcafium *D* 125. marſuppium *C.* marſupium *DFZ.* Marſipium *B* habiat *E* mihi *pro* inibi *DcF* paullum *B.* paullũ *C.* paullum *D.* paulum praeſidii *libri* 126. obiectet *Dc post* modo *eras.* Iamnolo *I* 127. modo *pro* nolo *F* 128. Mihilda numquaam *B.* Mihi numquam *sine spatio C* cuiquam *libri* (*in ras. C*) utendam dedi

TOXILVS

Non ád istuc, quod tu insímulas.

SATVRIO

Quid eam uís?

TOXILVS

Scies:

Quia fórma lepida et líberalist.

SATVRIO

Rés itast. 130

TOXILVS

Hic léno neque te nóuit neque gnatám tuam?

SATVRIO

Me ut quísquam norit, nísi ille qui praebét cibum?

TOXILVS

Itást. — hoc tu mihi réperire argentúm potes.

SATVRIO

Cupio hércle.

TOXILVS

Tum tu mé sine illam uéndere.

SATVRIO

Tun íllam uendas?

TOXILVS

Ímmo alium adlegáuero, 135

Qui uéndat: qui esse sé peregrinum praédicet:

* * * * * * * * * * *

---

uendaadedi *B*. uenda adedi/// (*er.* ſ, *ut vid., et* de *ex* dd *corr.*) *C*. uenda adedi *D, cui* x *adscr. Dc eadem, ut vid.*, a *expungens* 129. iſtuc *BC*. iſtoc *DFZ* inſimulaſ *F, Valla, Saracenus*. inſtimulá // *B*. inſtimulaſ *CDZ* eam uiſ *FZ*. eamuſ *BCD* 130. liberali (libirali *B*) ſt *libri* SA. *om. F* reſitaſt *BC* 131. TO. *om. F* tuam? ℞. uam *vulgo* 132. quiſquam, a *ex* u, *B* p̄b&, cibum *D* 133. Ita ſt *libri* repperire *DZ* (*) 134. tumtumeſine illam uedere *B*

5. uendá // *B* allegauero *F* 136. uedat *B* pergrinum *B* edicá *B* '*Post hunc v. quaedam interciderint oportet*' ℞

Sicút istic leno hau dúm sex mensis Mégaribus
Huc ést quom commigráuit.

SATVRIO

Pereunt réliquiae:
Postérius istuc támen potest.

TOXILVS

Scin quám potest?
Necúmquam hercle hodie hic príus edes, ne frústra sis, 1
Quam te hóc facturum quód rogo adfirmás mihi:
Atqué nisi gnatam técum huc iam quantúm potest
Addúcis, exigam hércle ego te ex hac décuria.
Quid núnc?

SATVRIO

Quid est?

TOXILVS

Quin dícis quid factúrus sis?

SATVRIO

Quaeso hércle me quoque étiam uende, sí lubet, 14
Dum sáturum uendas.

TOXILVS

Hóc, si facturú's, face.

SATVRIO

Faciam équidem quae uis.

---

137. iſtuc *Da.* iſtic *Dc cum reliquis* hau dum *R.* nondu *libri* menſef *libri* (*) 138. eſt cum *BCD, codd. Pyladis: om. FZ* reliq̃e *C.* reliquae *Z* 139. Poſteriuſ, e *ex* i, *B* iſtuc *Db* i *margine. om. Da* 140. Necumquam *S.* Numquam *libri* (*cum spat in fine v. C*) herclehodiehic *B* edes *Bothius.* ediſ *FZ.* ſed *BCD* nefruſtraſiſ *B* x *in marg. Dc* (*) 141. quod *ex* quot

142. Atq' ue *B* quantua *B.* quam Tua *CD* (*) 143. exigãſ *D*

144. SA. quid est? TO. *Seyffertus Philol. XXIX p. 406.* quid (i *ex* u *C*) eſt *BCDZ.* quidem *F* facturuſ eſ *F* 145. Queſo l queſo *sine spat. CD* quoque etiam *DFZ.* quoque vt iã *C.* quoque *B* (*vel* esam) uende si lubet *S* (si lubet *cum Pylade*). uendeſ elub *B.* uendaſ elubet *CDa.* uendaſ lubet *DcFZ* 146. uedaſ ////// *B* (*spatio c. 4 litt. rasura orto*) facturuſ *libri: corr. R* 147. *praem. Db* faciẽ *C* qua euiſ *B*

TOXILVS

Béne facis. propera, ábi domum:
Praemónstra docte, praécipe astu fíliae,
Quid fábuletur: úbi se natam praédicet,
Qui síbi parentes fúerint, unde súrpta sit. 150
Sed lónge ab Athenis ésse se gnatam aútumet:
Et ut ádfleat, quom ea mémoret.

SATVRIO

Etiam tú taces?
Ter tánto peior ípsast, quam illam tu ésse uis.

TOXILVS

Lepide hércle dicis. séd scin quid faciás? cape
Tunicam átque zonam, et chlámydem adferto et caúsiam, 155
Quam ille hábeat qui hanc lenóni huic uendat.

SATVRIO

Eú, probe.

TOXILVS

Quasi sít peregrinus.

SATVRIO

Laúdo.

TOXILVS

Et tu gnatám tuam
Ornátam adduce lépide in peregrinúm modum.

S *Db* benefacif *BC*. bene facit *D* donum *B* (*) 148. docte *D* (*Dc, ut vid.*) filię *ex* filio *C* 149. ſenatã *D* (*separ. Dc*). ſe_natã *C* 150. patenteſ *F* fuerunt *D* unde *B* surpta *Acidalius, Brixius Quaest. pros. p. 23.* ſurrupta *BCDZ*. ſubrepta *F* (*) 151. eſſe natam autumat *F* 152. cum *libri* T *pro* SA *Db* 153. ipſa eſt *libri* (*) 154. quid *Dc, Aldina.* qui *BCDaFZ* capae *B* 155. clamidem *CD* adferto, o *ex* e, *B*. afferto *DFZ* causiam *Pius:* causeam *Saracenus*. camsem *B*. cauſẽ *CDF*. cauſam *Z* 156. habeant *pro* hanc *F* eu *BCD*. en *F*. heu *Z* 157. To. *et* SA. *om. F* perregrinuſ laudo *sine spat. B* gnatam tuam *Camerarius*. tuam gnatam tamen *libri* ettutuam gnatamtamen *B* (*) 158. peregrinuſ *B*

SATVRIO

Πόθεν órnamenta?

TOXILVS

Ábs chorago súmito.
Dare débet: praebenda aédiles locáuerunt. 160

SATVRIO

Iam fáxo hic aderunt. séd ego nihil horúnc scio.

TOXILVS

Nihil hércle uero. nam úbi ego argentum accépero,
Contínuo tu illam a lénone adseritó manu.

SATVRIO

Sibi hábeat, si non éxtemplo ab eo abdúxero.

TOXILVS

Abi et ístuc cura. intéribi ego puerúm uolo 165
Mittére ad amicam meam: út habeat animúm bonum:
Me aes ésse effecturum hódie. nimis longúm loquor.

---

165. interibi *quod hoc versu Acidalius restituit e Persa excerptum est in glossar. Plaut., sed ita, ut potius inter v. 588 et 677 olim exstitisse videatur: cf.* ℜ *in praef. et Opusc. phil. II p. 266 aliterque iudicans Spengelius T. M. P. p. 51. Vide ad v. 671b.*

---

159. SA. *et* TO. *om. F* *ΠΟΘΕΝ* ornamenta *Z.* *Πο*Єnornamenta *B.* *ΠΟΘ*e ornamenta *D.* *Π*oe ornam̄ta *C.* tot ornamenta *F* Abſ chorago *Z.* Abſ horago *B.* Ab ſco̊ ragro *C.* Abſ co̊ragro *D.* abſtoragro *F* (*) 160. locauerunt *B.* locaueř *CD.* locauere *FZ* (*) 161. adeř *C* nihil hornuc (*sic*) *B.* horunc nihil *CD.* horum nihil *FZ* (*) 162. accipero *C* 163. alenon *B.* ale non *D.* ale ñ *C: corr. FZ* 164. *Spat. om. CD* Sibi haat *B* abeo *B* 165. TO. *om. F* Abiet *B* cura: interibi *Acidalius.* curam metibi *B.* curã Me tibi *CD.* cura *FZ: ubi* me tibi *etiam codd. Pyladis: cf. testim.* (*) 166. Mittere adamcam mam *B.* mittere (matere *C.* mitte *Da: ubi* ere *sup. scr. Db*) ad amicam meam *reliqui* bonum *ex* bomum *B* (*) 167. aes esse ℭ *coll. Bacch. 233.* eſſe *libri* loquor ſophoclidiſca *B* (*)

SOPHOCLIDISCA. LEMNISELENIS

SOPHOCLIDISCA

St! sátis fuit indoctae, ínmemori insipiénti dicere tótiens.
Nimis tándem me quidem pró barda et rullá reor habitam esse áps te.
Quamquam égo uinum bibo, at mándata hau consuéui simul bibere úna. 170
Me quidém iam sat tibi spéctatam censébam esse et meos móres.
Nam equidém te iam sectór quintum hunc annúm: quom interea, crédo,

---

169. *Nonius p. 10, 7 M.:* bardum est ui propria et ingenio tardum [et *del. Quicheratus. an:* ⟨hebes⟩ et?], nam Graeci bardos tardos dicebant.... Plautus Persa 'nimis tandem .... abs te.' *Cf. Caesar de Pl. mem. ap. Non. p. 22. Huc rettulit Vsenerus Mus. Rhen. XVII p. 469. XXIV p. 331 glossam 'Philoxeni' (CGL II p. 176, 1 G.):* rulla χωρική ἄγροικος: *cf.* ℟ *Opusc. III p. 64 sq.*

Act. II Sc. 1 SOPHO—CLIDISCA ////// ANCILLA *Db (er.* K̃ *grandiuscula). unius versus spat. B (cf. ad v. 167) et CDa.* Sophoclidiſca anuſ. Lemniſſelene ancilla *F.* Sophoclidiſca lena. Lĕneſcelene ancilla *Z*
168. SATIS'FUITINDOCTAEIMMEMORIINSIPIENTIDICERETOTIENS *A (puncto supra* T *pallido incertoque) itemque ceteri, nisi quod* Satis fuit *BCDFZ,* indotae *B.* indotę *C.* indote *D,* inmemori *CD,* infienti *B,* dicer& otienſ *BCDa (corr. Dc): ubi initio* St! satis ℭ *duce A* (*) 169. NIMISTANDEMMEQUIDEMPROBARDAETPRORUSTICAREOR ‖ KABITAMESSEABSTE *(vel* ABTE) *A cum ceteris et Nonio, nisi quod* tanden mequidem *B.* tandem equidem *Nonius,* probar daetproruſtica *B,* apſte *B.* abſte *C.* abſ te *DFZ: ubi* rulla *pro* pro rustica *Vsenerus: cf. testim.* (*)
170 *sq. Sic A (in quo* UI *sub finem versus a Studemundo notatum iam evanuit):*

QUAMQUAMEGOUINUMBIBOATMANDATANONCONS**UI
—MULBIBEREUNA
MEQUIDEMIAMSATISTIBISPECTATAMCENSEBAMESSEETM**SMORES

sic autem B:

Quanquam ego uinum bibo admandata non conſuiſimul
Bibere unam equidem iam ſatiſ biſ pectatam
Cenſueram eſſe et meoſ moreſ

itemque ceteri, nisi quod Quamquam *CDFZ,* ad mandata *DZ.* et mandata *F* (at *cum A Scutarius),* conſueui simul *CDFZ cum A,* Dibere *C,* una equidem *Dc* (Vna. mequidem *Gruterus cum A*), tibi ſpectatam *F cum A.* tibi biſ ſpectatam *Z.* inſpectatam *Dc: ubi* hau *pro* non *et* sat tibi ℟ *duce BCDa* (*) 172. *Sic A* (U *in* ANNUM *ad* O *litterae speciem inclinato, ut* ANNOM *notaverit Studemundus):*

Ouis si ín ludum iret, pótuisset iam fíeri ut probe litterás sciret,
Tamen tú meum ingenium fáns atque infans nóndum etiam edidicísti.

Potin út taceas? potin né moneas? 175
Memini ét scio et calleo et cómmemini,
Amas pól misera: id tuos scátet animus:
Ego istúc placidum tibi ut sít faciam.

LEMNISELENIS

Miser ést qui amat.

SOPHOCLIDISCA

Certo is quidém nihilist,
Qui níl amat. quid ei homini ópus uitast? 180
Iré decet me ut erae ópsequens 181 a

NAMEQUIDEMIAMTESECTORQUINTUMKUNCANNUMCU
INTEREACREDO

ubi nam *ex* iam, *ut vid.*, *D* te iam *BCFZ*. te[ia] *D* quin tú *E* (*corr. Pius*) quom Interiam *B*. Cum inter (int̃ *D*) iam *CDF*. cum interim *Z*. quom interea *Bothius cum A* (*) 173. QUISSIINLUDUMIRET-POTUISSEIAMFIERIUTPROBELITTERASSCIR— *A* Ouis *Berykius Opusc. I p. 124*. Cuiſ *B*. cuiuſ *CDFZ* ire *F* potuiſſet iam *BCDFZ* (*)

174. *Sic A:*

QUUMINTERIMTUMEUMINGENIUMFANSATQ-INFANSNO
DUMETIAMEDIDICISTI

ubi Quom Interim tumeum Ingenium fanſ non edi diciſtiatq; infanſ (*ex* infaſ) *B*. cum interim eum (meum *FZ*) ingenium fanſ non edidicisti (edidiciſti *FZ*) Atq; infanſ *CDFZ* *Initio* Tamen *pro* Quom interim *duce* ℜ (*) 175—180 *dimetros sic, remotioribus initiis, discribit A. Quas quattuor longis ita comprehendit B:* Potin . . . . commemini, Amaſ . . . placidum, Tibi . . . . qui amat, Certo . . . . uita eſt 176. calleo *B* (*)

177. tuuſ *libri cum A* (*) 178. PELAGUS *pro* placidum *et* [illegible] *A* (*) 179. Len. *FZ. om. reliqui* amat. So. Certo *FZ*. AMA CERTO *A*. amat ‖ Certo *BCD* NIKILIEST *A*, *Camerarius*. nihil *reliqui* (*) 180. QUINIKILIAMATQUIDETKOMI***PUSUITAEST *A*. nihil amat quid ei homini opuſ (opaſ *B*) uita eſt *reliqui* uita [illegible] quidẽ istuchil eſt qn *ascriptum in B marg. m. coaeva* 181 [illegible] *discripsit* 𝔖 (fuam *cum* ℜ), *ubi A habet:*

IREDECETMEUTERAEOPSEQUENSFIAML**ERAEAOPERAOCIUS
UTSIT
CONUENIAMKUNCTOXILUMEIUSAUREISQUAEMANDATA
SUNTONERABO

sic autem B (fiam *ex* faam *corr*):

Fuam, líbera ea opera ócius
Vt sít. conueniam hunc Tóxilum: 182a
Eius aúreis, quae mandáta sunt,
Onerábo. 182c

TOXILVS. PAEGNIVM. SOPHOCLIDISCA

TOXILVS

Sátin haec tibi sunt plána et certa? sátin haec meministi
ét tenes?

PAEGNIVM

Mélius quam tu quí docuisti.

TOXILVS

Ain uéro, uerbereúm caput?

PAEGNIVM

Áio enim uero.

TOXILVS

Quíd ergo dixi?

PAEGNIVM

Ego récte apud illam díxero. 185

Ire decet me utere opſequenſ fiam liberam ea opera ociuſ ut ſit
Conueniam hunc toxilum eiuſ auriſ quae mandata ſ onerabo
[illegible]que reliqui, nisi quod me ere *CD.* me herę *FZ* obſequens filiam
[illegible]*F.* obſequenſ filia *Z* liberã ea *D.* libera mea *FZ* otiuſ *CD*
huc *D* qui *F* ſunt *CDFZ* (*)
Act. II Sc. 2 TOXILVS PEGNIVM SOPKOCLIDISCA *A.* Toxilus
[illegible]gnium ſophoc lidiſca. *sic in singulari versu subicit prioribus B cum*
[illegible] *versus spatio.* TOXILVS SERVVS PECNIV̄ PVER · SOPHO-
[illegible] *Db: item nisi quod* Pegnium *et* Sophoclidiſcha *Z.* Toxiluſ.
[illegible]ium puer. Sophoclidiſca *F. unius v. sp. CDa.* 183. *Sic libri*
A, nisi quod planae et *B.* plane et *CDF* hec *B.* KAC *As*
non notavi) 184. *Sic A cum Guyeto, ubi* tu *om. reliqui*
ro *B* uerberum *F* 185. *Sic libri, nisi quod prius pers. spat.*
(*non BCD*) enimuero *CDFZ* (*non B*) ergo (r *ex* c) *D*
llam (a *ex* u) dixiero *B* (*)

TOXILVS

Nón edepol scis.

PAEGNIVM

Da hércle pignus, ni ómnia memini ét
Ét quidem si scis túte quot hodie hábeas digitos ín

TOXILVS

Égon dem pignus técum?

PAEGNIVM

Audacter, sí lubidost pérdere

TOXILVS

Bóna pax sit potiús.

PAEGNIVM

Tum tu igitur síne me ire.

TOXILVS

Et iubeo ét
Séd ita uolo te cúrrere, ut domí sis, quom ego illi
seam.

PAEGNIVM

Fáciam.

TOXILVS

Quo ergo is núnc?

PAEGNIVM

Domum: uti domí sim, quo
cénseas.

---

186. *Sic libri cum A, nisi quod* Dahercle *B*, pugnif *F*, nio
ĩ omnia *Z* (*) 187. To. *praem. FZ. spat. CD: del. Spe*
T. M. P. p. 38 *Sic A, sed* ET QUIDEM: *ubi* Equidem *et* habea
reliqui, quod *BCD* (*) 188. *Sic A, nisi quod* LUBIDOES
Eoondem *B*. eodem *CDFZ* (Egon dem *R*), pugnuf *F*, Aucdac
lubidof eft *BCD*. lubido eft *Z*. lubido *F*, prodere *F* (*) 189
bona *spat. om. D* BONAPAXSITPOTIUS#TUMTUIGITURSINE
ETIUBEOET—— *A* (IRE——————— *As*) fine *ex* fim *C* ire &
sine spatio (*cum A, ut vid.*) iubebo *C* 190 *sq. Sic A:*
SEDITAUROLOTECURRREUTDOMISISCUMEGOTEESSEILLICENSE
FACIAM#QUOERGOISNUNC#DOMUMUTI (*vel* UT)
DOMISIMQUAMILLICENSEAS (QUOM *As*, vis
sic autem B:

TOXILVS

Scélus tu pueri's: átque ob istanc rem ego áliqui te pecúliabo.

PAEGNIVM

Scío fide hercle eríli ut soleat ínpudicitia ópprobrari,
Néc subigi queántur umquam, ut pro éa fide habeant iúdicem.

TOXILVS

Ábi modo.

PAEGNIVM

Ego laudábis faxo.

TOXILVS

Séd has tabellas, Paégnium, 195
Ípsi Lemniseléni fac des, ét quae iussi núntiato.

SOPHOCLIDISCA

Césso ire ego quo míssa sum?

PAEGNIVM

Éo ego.

Sedit auolote curare ut domi ſiſ cum ego te eſſe illic cenſeam
Faciam quo ergo iſ nunc Domumuti domi ſim cum illi cenſeaſ
itemque reliqui (*nisi quod* Sed ita uolo te *et* Domum uti), *sed utroque versu* illi *CDZ.* illic *F: ubi* te esse *coll. 191. 214 del.* ☞ (*)
192. SCELUSTUPUERIESATQ·OBISTANCREMEGOALIQUITTEPECULIABO *A: ubi* puerieſ *B.* pueri eſ *CDa.* puer eſ *DbFZ,* abq' *Da: corr. Dc,* [illegible]am *CDFZ,* aliquid *BCDFZ:* aliqui *Dousa* 193. SCIOFIDE-[illegible]COLEERILIUTSOLEATINPUDICITIAOPPROBRAR* *A: ubi* fidei hercle [illegible]i (herili *FZ*) *reliqui* impudicicia *BCF* (*non D*). impudicitia *Z* [illegible] oprobari *B.* opprobari *CDFZ: corr. Saracenus* 194. NISUBIGI-[illegible]TURCUMQUAMUTPROEAFIDEKABEANTIUDICE *A* (*initio* NE *As de* c [illegible] *suprascripto cogitans vix recte, sub finem* IUD[illegible] *As, ubi* ICE [illegible] *minoribus videntur apparere*): *ubi* Nec ſubigi *BCDZ.* Nec ſubiici [illegible] queant *FZ* unquã *sup. scr. Db* (*om. Da*) iudicem [illegible]ś, *cum A ut vid.* (*) 195. ego *Dc, Acidalius.* ergo *libri* [illegible] bellaſ *B* tabeſlaſ *C ante corr.* pegnium *CD* (*) 196. lemni-[illegible]i *B.* lemniſſe leni *CD.* ſemniſſe lenę *Z.* lemniſſelene *F. Vide* [illegible]*f.* nunciato *CD* 197. *Dimetrum discripsit Camerarius: riori continuat B* (*post pers. sp.*) So. *praem. Db* 198. *Spat.* [illegible]*eo om. CD*

TOXILVS

I sane: et égo domum ibo. fáce rem hanc cum curá geras
Vóla curriculo.

PAEGNIVM

Istúc marinus pásser per circúm solet.

Íllic hinc abiit íntro huc. sed quis haec ést quae med ad
uórsum incedit?

SOPHOCLIDISCA

Paégnium hic quidemst.

PAEGNIVM

Sóphoclidisca haec ést peculiáris eius
Quo égo sum missus.

SOPHOCLIDISCA

Núllus esse hodie hóc puero peiór perhibetur
Cómpellabo.

PAEGNIVM

Cómmorandust ápud hanc ob ioculúm gradus.

SOPHOCLIDISCA

Paégnium, delíciae pueri, sálue. quid agis? út uales?

199. *Recte huc referunt cum Scaligero Festum Pauli p. 222, 16* passer marinus, quem uocat uulgus struthocamelum. *Item Ausonii Epist. XI 24:* ouum tum quoque passeris marini.

---

i sane: et ego *Muellerus Pros. p. 33. 661.* ifanego *B.* i fane *reliqui* (ifane *Da: corr. Dc*) face rem *Dc.* facerem *BCDaZ* rem *Z* cura *F.* curaf *reliqui* (*) 199. marrinuf *B* 200. hinc abiit intro huc *R.* Illic habiit hinc intro huc *B.* Illic abiit intro hunc *CD itemque, sed* huc, *FZ* hec *B* med adu *Guyetus.* mae duor fum *B.* me Aduorfum *CDFZ* (*) 201. T *D,* To. *Z: corr. Pius, Saracenus* pegnium *CD: item v. 204 libri* Sophodi difca *C,* Sophodiclifca *D: item v. 205* est liaris *Bothius.* peculiarif eft *libri, nisi quod* pecularif *Z* 20 fum *B* So. *Db* poior pibetur *B* peribetur *D* (*) 20 compellabo *sup. scr.* T *Db spat. nullo* commemorandumf hana *B* ob ioculum gradus *S duce Langeno.* obieci *libri* 204. Penignum *B.* pegnium *CD* delitię *D.* delici& *B* aluę *C.* pueri f falue *B*

PAEGNIVM

ıoclidisca, dí me amabunt.

SOPHOCLIDISCA

Quíd me?

PAEGNIVM

Vtrum hercle dí uolent: 205
si ut digna's fáciant, odio hercle hábeant et faciánt male.

SOPHOCLIDISCA

: male loquí.

PAEGNIVM

Quom ut digna's díco, bene, non mále loquor.

SOPHOCLIDISCA

agis?

PAEGNIVM

Feminám scelestam te ástans contra cóntuor.

SOPHOCLIDISCA

: equidem puerúm peiorem quám te noui néminem.

PAEGNIVM

male facio aut quoí male dico?

SOPHOCLIDISCA

Quoí pol quomque occásiost. 210

PAEGNIVM

o homo umquam ita árbitratust.

SOPHOCLIDISCA

At pol multi esse íta sciunt.

205. *Cf. ad v. 201* abunt *Da.* ma abunt *Db* *ante* quid *er.* & *B* me utrum hercle (*nec quidquam amplius*) *B.* me ‖ Vtrum hercle me utrum? PE. hercle *FZ: ubi pers. ante* utrum *trai.* ℜ, di ıt *suppl.* ☙ (*) 206. Sed *om.* *FZ* dignaſ *BCD.* digna eſ malae *B* 207. maleloqui *et* maleloquor *B* cum *libri er B* dignaſ *BCD.* digna eſ *FZ* 208. *Post* agiſ *habet* P̃ (P *ex rr.*) *Db* foeminam *Z* ſceleſtamteaſtan *B* 209. So. *praem.* quantenoui *B* 210. 211. PEC *et* So *Db* 210. male facio *B.* facio *reliqui* cui maledico quoipolcumque *B* cui *bis et* cum- *CDFZ* eſt *libri: item v. 211* (*)

PAEGNIVM

SOPHOCLIDISCA

Beia.

PAEGNIVM

Túo ex ingenio móres alienós pròbas.

SOPHOCLIDISCA

ego pro écto me esse, ut décet lenonis fámiliae.

PAEGNIVM

iam dictum habeó.

S

S cónfitere, ut te aútumo?

PA

ar, si ita sim.

A

Iam ábi:

A

iam ergo.

SOPHOCLIDISCA

Hoc mi éxpedi, 215

Quó agis?

PAEGNIVM

Quo tu?

SOPHOCLIDISCA

Díc tu: prior rogáui.

PAEGNIVM

At posteriús scies.

---

212. Heia beia *B*. heia ‖ Beia *CD*. Eya. So. Beya *F*. Heia. *f* Heia *Z* (*) 213. ego *Camerarius*. ergo *libri* (*) 214. autumo autumno *D* 215. Faciar *B* ſim iam *sine sp. D* nuncis nunciã *Dc* ergo. So. *Brixius Ann. phil. CXXIII (a. 1881) p.* # ergo *BCD*. So. ergo *FZ* hoo *B* mihi *libri* 216. *Spal.* quo *CD* agiſ *B*. aiſ *CDa*. aiſ *Dc*. iſ *FZ* posterius *B* *Epid. 261 praeeunte* posterior *Acidalio*. poſt *libri* (*)

SOPHOCLIDISCA

Éo ego hinc haud longe.

PAEGNIVM

Ét quidem ego eo haud lónge.

SOPHOCLIDISCA

Quo ergo tu ís, scelus?

PAEGNIVM

Nísi scio prius éx te, tu ex me númquam hoc quod rogitás scies.

SOPHOCLIDISCA

Númquam ecastor hódie scibis, príus quam ego ex te audíuero.

PAEGNIVM

Ítanest?

SOPHOCLIDISCA

Itane.

PAEGNIVM

Mála's.

SOPHOCLIDISCA

Scelestu's.

PAEGNIVM

Décet me.

SOPHOCLIDISCA

Me quidem haúd decet 220
ścus.

PAEGNIVM

Quid ais? certúmst celare, quó iter facias, péssuma?

---

217. Ego eo *F* aud *B* equidem *F* ego eo *R*. ego *libri* o tu is scelus *R*. ergo ſceluſ *sic cum spatio BCD, nisi quod B*. ergo ſceluſ *FZ* (*) 218. scio *Kampmannus de EX praepos.* 7 *sq. coll. Cas. 643.* ſciero *libri* ſcie *B*. ſciſ *C* (*) 219. priuſm *CDFZ* ego *Kampmannus l. s. s., R: om. libri* exte *BC* ero *F* 220. Itane eſt *bis libri, prius* eſt *in ras. B: alt. del.* ugius maleaſ *B*. mala eſ *reliqui* ſceleſtuſ c dec& *B*. ſceleſtuſ decet *CD* (Scelestu's *R*) mequide *B* (*) 221. Secus *B: libri: vide praef.* spat. om. *D* eſt *libri* itær faciel *B* (*)

SOPHOCLIDISCA

Quíd tu? offirmasti óccultare, quó te inmittas, péssume?

PAEGNIVM

Eúgae: par parí respondes. ábi iam, quando ita cérta rest:
Níhili facio scíre. ualeas.

SOPHOCLIDISCA

Asta.

PAEGNIVM

At propero.

SOPHOCLIDISCA

Et pól ego item.

PAEGNIVM

Écquid habes?

SOPHOCLIDISCA

Ecquid tú?

PAEGNIVM

Nil equidem.

SOPHOCLIDISCA

Cédo manum ergo.

PAEGNIVM

Estne haéc manus? 225

SOPHOCLIDISCA

Vbi illa altrast furtífica laeua?

PAEGNIVM

Dómi eccillam: huc nullam áttuli.

---

222. Quid tu ꝗ (*vide praef.*): *om. libri* immittaſ *BD* (*non C*) peſſumȧ *B* (*) 223. PA. Eugae: par pari respondes. abi iam ꝗ (*vide praef.*). Parpiri reſpondeſ dicto Abiam *B*. parpari reſpondeſ dicito abi iam *C et* (*spat. ante* par *om.*) *D*. PA. par pari reſpondeſ dicito abi iam *Z itemque, sed* cito *pro* dicito, *F* quando *ex* quamlo *D* re'st *Guyetus*. reſ eſt *libri* (*) 224. Nihili *Camerarius*. Nihil o *B*. nihilo *reliqui* (*praeced. spat. C*) Nihil ofaciofcireuleaſ Aſta Apropera (*sic*) *B* item *Camerarius*. ite (polegoite) *B*. ire *reliqui* (*) 225. Etquid tu *B*. et quid tu *CDF* *a* Cedomanum *novum versiculum orditur B* Eſt nehec *B* (*) 226. Vibiilla *B*

SOPHOCLIDISCA

Hábes nescioquid.

PAEGNIVM

Né me attrecta, súbigitatrix.

SOPHOCLIDISCA

Sín te amo?

PAEGNIVM

Mále operam locás.

SOPHOCLIDISCA

Qui?

PAEGNIVM

Quia enim níhil amas, quom ingrátum amas.

SOPHOCLIDISCA

Témperi hanc uigiláre oportet fórmulam atque aetátulam,
Né, ubi uorsicapíllus fias, foéde semper séruias. 230
Tú quidem haud etiam es óctoginta póndo.

PAEGNIVM

At confidéntia
Túa militia mílitatur múlto magis quam póndere.
Át ego hanc operam pérdo.

SOPHOCLIDISCA

Quid iam?

---

229. temperi *hinc habet glossar. Plaut.: cf. R Opusc. phil. II p. 257, 265.*

---

alterra eſt *B.* altera eſt *reliqui* (*praeced. spat. C*): *corr. Spengelius T. M. P. p. 105* leua *CD* eccillam *Muellerus Pres. p. 296, 688 sq.* eccam *libri* (*cum spatio C*) atuli *B* (*) 227. habeſ neſcio quid *sine spat. CD.* Habeſcio quid *B* neme *BC* me a directa *F* subigitatrix *R.* ſibigitatrix *B.* ſubigatrix *CDZ.* ſubagatrix *F* ſunte *BC* (*) 228. locaſ qui quia enim *BC* (ni *ex* m) *D* cum *CDFZ* (*non B*) ingratu *BCDa: corr. Dc* 229. Tempori *Dc: cf. testim.* atq·ętatulā (*sic* q· *Da, ut vid.*, ętat *in ras.*) *D* aetatulam *ex* aetutulam, *ut vid., corr. C* 230. Neibi *B* uorsicapillus *R.* capilluſ uerſipellif *libri, nisi quod* ca pilluſ uerſibellif *C* (pi *ex corr., fort. ex* nu), uerſipellif *B*, uerſippellif *D* fiaſ, i *ex* a, *B.* fiat *Z* (*) 231. aut *F* (*) 232. Tua *B: cf. v. 23.* Illa *libri* (*) 233 *sqq.* So. Atque — Pe. Quid -- So. Quia — Pe. Sed *FZ: corr. Camerarius.* 233. At ego hanc *Bothius.*

PAEGNIVM

Quía peritae praédico.

Séd ego cesso.

SOPHOCLIDISCA

Máne.

PAEGNIVM

Molesta's.

SOPHOCLIDISCA

Érgo ero quoque, nísi scio

Quó agas te.

PAEGNIVM

Ad uos.

SOPHOCLIDISCA

Ét pol ego ad uos.

PAEGNIVM

Quíd eo?

SOPHOCLIDISCA

Quid id ad te áttinet? 235

PAEGNIVM

Enim non ibis núnc, uicissim nísi scio.

SOPHOCLIDISCA

Odiosú's.

PAEGNIVM

Lubet.

Númquam hercle istuc éxterebrabis, tu út sis peior quam égo siem.

Atque ego hanc nunc *libri*, *nisi quod* nunc *ead. m. sup. scr. D* quiaperit aep̄dico *B.* quia peritaēp̄dico *CD.* quia peritiſ prędico *FZ* (*) 234. Moleſteſ *B.* moleſta eſ *reliqui* ergo ero *Bothius.* ergo *libri* *ante* niſi *spat. B* (*) 235. aduoſ etpolego aduoſ quideo quid id ate atten& *B* 236. nunc uicissim, nisi *distinguebatur ante* ℞ niſi ſcio *praeced. spat. C.* niſicio *B.* niſi ſcio, ſi *ex* ſc, *D* odioſuſ eſ *libri: corr. Bothius* 237. exterebrabiſ *priore* r *ex* t, *ut vid., corr. C* *ante* tu *distinxit Vssingius* (*post* tu *vulgo*) peior *Camerarius.* prior *libri* (*)

SOPHOCLIDISCA

Málitia certáre tecum míseriast.

PAEGNIVM

Mers tú mala's.

Quíd est quod metuas?

SOPHOCLIDISCA

Ídem istuc quod tu.

PAEGNIVM

Díc ergo.

SOPHOCLIDISCA

* * *

Ne hóc quoiquam homini dícerem, omnes múlli ut loquerentúr prius. 240

PAEGNIVM

Édictumst magnópere mihi, ne quoíquam hoc homini créderem,
Ómnes muti ut éloquerentur príus hoc quam ego.

SOPHOCLIDISCA

At tu hóc face:

Fíde data credámus.

PAEGNIVM

Noui: omnés sunt lenae léuifidae.
Néque tippulae léuius pondust quám fides lenónia.

244. *Festus Pauli p. 366, 5 M.:* tippula: bestiolae genus sex pedes habentis, sed tantae leuitatis, ut super aquam currens non

238. malicia *CF.* Milicia *B* eſt *libri* merx *DcFZ* tua *FZ* mala eſ *BCDF.* mala eſt *Z* 239. So. *praem. FZ. spat. D:* PAEGNIO *tribuit Lambinus item deinceps personas permutans, ubi* B. Idem — So. Dic ergo. PE. Ne hoc .... quam ego. So. At *FZ* etuaſ idem *sine spatio BCD* diergo *B* *post* ergo *libri deficiunt: pplere possis duce Lambino* So. At ita uotita sum (*) 240. cuiam *libri* dicerem '*libri vet.*' *Lambini.* edicerem *B* (*sed* edicere omneſ) *CDFZ* omſ *D* mulli *S.* multi *BCD.* muti *FZ* Iriuſ *C* (*)
241. PA. *Lambinus. spat. CD. om. FZ* edictum (Editum *B*) eſt ri nequoiquam hoc *B.* ne cuiquam *C.* nec cuiquam *DFZ* (*)

Omniſ *B.* omſ *CD* miti *B* eloquerentur *Muellerus* '*Nachtr.*' *adn.* loquerentur *libri* ego at *cum spat. B quoque* (*)
leuifide *BCD* (*) 244. tippulae *Z cum Paulo: cf. testim.* ſtie *C.* ſtipule *BDF* eſt *libri cum Paulo* (*)

SOPHOCLIDISCA

Díc amabo.

PAEGNIVM

Díc amabo.

SOPHOCLIDISCA

Nólo ames.

PAEGNIVM

Facile ímpetras. 245

SOPHOCLIDISCA

Técum habeto.

PAEGNIVM

Et tu hóc taceto.

SOPHOCLIDISCA

Tácitum erit.

PAEGNIVM

Celábitur.

SOPHOCLIDISCA

Tóxilo has feró tabellas túo ero.

PAEGNIVM

Abi: eccillúm domi.

At ego hanc huc ad Lémniselenem túam eram opsignatam ábietem.

desidat. Plautus 'neque .... lenonia'. *Dubium est an huc spectet glossa a Loewio protracta Prodr. p. 289:* tippula: uermis aquaticus *at non dubium est, quin aliud Plauti fragmentum respiciat Nonius p. 180, 12 M.:* tippula: animal leuissimum, quod aquas non nando sed gradiendo transeat .... Plautus 'leuior es quam tippula': *quode pro Bucchelerum Mus. Rhen. XIV p. 451 et alios cf. Winterus 'Pl. fragm. ed. a. 1885 p. 17. 73.* 248. *Fortasse huc redit Quintilianus inst. or. VIII 6, 20:* nam prosa ut 'mucronem' pro gladio et 'tectum' pro domo recipiet, ita non 'puppem' pro naui nec 'abietem' pro tabella et rursus, ut pro gladio 'ferrum', ita non pro equo 'quadripedem'.

245. dicam abo dicamabo noloamef *B* 246. Tecumabeo ettuhoctaceo (*sic*) *B* 247. tabella eſt uoero *B*. tabellaſ hero tuo Abiecillum *B*. abiecillum *CD* 248. *Spat. ante* at *C* ATEG KANCADLEMN***LEN**TU******OPSIGNATAMABIETE~ *A* huc *om. libri cum A* lemniſſe lenem *D*. lemniſſelenem *FZ* obſignati *BCDFZ* (*)

SOPHOCLIDISCA

Quíd istic scriptum?

PAEGNIVM

Iúxta tecum, sí tu nescis, néscio:
Nísi fortasse blánda uerba.

SOPHOCLIDISCA

Abeo.

PAEGNIVM

Ábi: et ego abiero.

SOPHOCLIDISCA

Ámbula. 250

---

249. QU*D**T****R – – – – – – – – – – MSI**NESCISNESCIO *A* (*in priore parte* Q**D *tantum As, in media aliquando* X *ex* iuxta *dispicere videbar:* scriptum, *non* scriptum est *exstitisse ex spatio concludens*) iſtuc *F* Iuxtatecum ſitunelſciſ *B* (*) 250. NISIFORT*S*****N**-UERBA#A – – – – – – GOABIERO#A**ULA *A* (*inter* FORT *et* #A *tantum* UER *As*) fortaſſæ (e *ex* a, *non* &) *B* Abeo. PA. Abi: et ego *Muellerus Pros. p. 661.* Abeo ,/// At ego (*er.* a) *B.* abeo at ego *CD cum A, ut vid. ex spatio.* abeo. PE. at ego *FZ* abiero *voce versum terminat B atque in proximo collocat* Ambula ſagariſtio: *pro quo* ambulaſ agariſtio *C cum unius versus spatio.* ambula ſagariſtio (*ex* ambulaſ agaſtio) *D, quo* ſeruuſ *addidit Db in versu vacuo* (*)

ACTVS III

SAGARISTIO

Ioui ópulento, incluto, óptumo,
Ope gnáto, suprémo, ualidó, uiripoténti,
Opés, spes bonás, copiás commodánti
* * * * * lubéns uítulorque mérito,
Quiá meo amico amíciter hanc cómmoditatis cópiam 255
Danúnt, argenti mútui ut amánti egenti opem ádferam.

255 *sq. Nonius p. 510, 21 M.:* amiciter pro amice. Plautus in Persa 'quam meo .... danunt'. *Priscianus inst. XV 13 p. 70, 20 H.:* inueniuntur et alia, quibus tamen non est utendum... Plautus amiciter *e. q. s. Idem adverbium hinc excerptum in glossario Plautino et apud Placidum p. 4, 17 D.:* amiciter: amicabiliter.

Act. II Sc. 3 Duorum versuum spatium est in A, quorum in priore servi nomen olim videtur locum habuisse. De BCD cf. ad v. 250. Sagariſtio ſeruuſ *Z.* Sagaristrio ſeruuſ *F* 251—254. *Sic A (in quo quae v. 251 post* TO *adumbravit et v. 253 enotavit Studemundus non potui dispicere):*

IOUIOPULENTO**CLUTO
SUPREMO**LIDOUIRI****N
OPESS**S**NASCO***S***MO
Q·M

sic autem B:

Iouio pulento incluto opegnato ſupraemo ualido uiripotenti
Opeſ ſpeſ bonaſcopiaſ commodanti lubenſ uitulorque merito

itemque ceteri (sed Ioui opulento, ope gnato, bonaſ copiaſ) *nisi quod* induto *CD.* inclyto *FZ,* ſuppremo *CZ.* ſuppmo *D.* ſupremo *F* uiro potenti *C* lubenſ *ex* bibenſ *C: ubi* optumo *suppl.* ☙ *dein post* bonas (*vulgo post* spes) *distinguens lacunamque initio v. 254 indicatam ad hoc exemplum explens:* Disque áliis ago gratís (*) 255. QUI*****-MICOAMIC***RKA *A* Quia meo (*ex* mea *corr. B*) *libri cum A.* quam meo *Nonius* copiam *ex* cipiam *corr. B* (*) 256. DANU**-ARGENTIMUTUIUTI***NTIOPEM *A litteris post* ARGENT *plus minusve incertis* Danuntar getimutui *B.* Danunt argenti minuti *reliqui* ut amanti egenti ☙ *coll. v. 1, al.* uti egenti *FZ cum A, ut vid.* utlegenti *BCDa.* ut legenti *Dc* afferam *CD (non B) FZ* (*)

Quód ego non magis sómniabam néque opinabar néque censebam,
Eám fore mihi occásionem: ea núnc quasi decidít de caelo.
Nám erus meus me Erétriam misit, dómitos boues ut sibi mercarer:
Dédit argentum: nam íbi mercatum díxit die esse séptumei: 260
Stúltus, qui hoc mihi dáret argentum, quoíus ingenium nóuerat.
Nám hoc argentum abútar alibi: 'bóues quos emerem nón erant'.
Núnc et amico prósperabo et génio meo multá bona faciam. 263
Diú quo bene erit, die úno absoluam. túxtax tergo erit meó: non curo, 265
Dúm amico homini bínis domitis mea éx crumina lárgiar. 264

265. *Hinc habet glossar. Plaut.* tuttax [*sic AD.* tutax *CE. om. B*], *cui* gratulantis uox *sup. scr. E,* gratulantis aduerb. dicitur esse *D* (*sicut in Excerpto ex Cominiano quod Keilius exhibet in adn. ad Charisii inst. gr. II p. 238, 19 legitur* tux pax gratulantis): *cf. R. Opusc. phil. II p. 254. 265 sq. Richterusque in Studem. Stud. I p. 628. Ceterum memorabile quod* tacs tacs (*cf. FZ*) *exstat sub finem inscriptionis imprecatoriae a de Rossio editae 'Bullett. dell' Inst.' a. 1880 p. 6 sq.*

257. QUODEGONONMAGISSOMNIABA***Q·OPIN CENSEBAM *A* 258. 259 *hoc ordine Lipsius Ant. lect. II 21 cum A: inverso reliqui libri* 258 EAMFOREMIKIOC**SIONEMEANUNCQUASIDEC – *A* fore ſibi *F* occaſione mea *BCaDa: corr. CbDc* decelo *CD.* decelo *B* (*) 259. NAMERUSMEUSMEERETRIAMMISITDOMI**SBOUESUTI***I MERCARER *A* Nam *Pius cum A.* Num *B* (Numeruſ) *CDZ.* Nunc *F* me Eretriam *Camerarius cum A.* meer&ſiam *B.* me iam (*sic cum lacuna*) *CD.* ad me iam *FZ* ut sibi *Bothius cum As.* utiſibi *B.* uti ſibi *CDFZ* (*) 260. **DITARGENTUMNAMIBIMERCATUMDIXITESSEDIESEPTUMI *A* argentem namibi mertatum *B* die esse *Bothius.* eſſe dieſ *B.* eſſe die *reliqui cum A* ſeptimei *BCD.* ſeptimi *FZ* (*) 261. *Sic libri cum A, sed* cuiuſ *omnes* 262. *Sic libri, nisi quod* ALIBIABUT** *A.* alibi abutar *reliqui: trai. Guyetus* (*) 263. NUNCAMICOPROSPERABOETGENIOM**MULTABONAFACIAM *A, ubi* Nunc et amico meo *reliqui* (meo *del. Guyetus cum A*) properabo *B* (*) 265. *Sic A, ubi* quod *reliqui* (quo *Dousa*) tuxcax *B.* tux cax *CD.* tax tax *FZ: cf. testim.* tgo *C.* ergo *F* meo *cum spat. C* (*) 264. NUNCAMICOKOMINIBINISDOMIT*SME*EXCRUMINA LARGIAR *A,*

Nam íd demum lepidúmst: triparcos hómines uetulos áuidos ardos, 266
Béne admordere, quí salinum séruo obsignant cúm sale.
Virtúst, ubi occasio ádmonet, dispícere. quid faciét mihi?
Verbéribus caedi iússerit, compédes inpingi. uápulem:
Ne síbi me credat súpplicem fore. uaé illi, nil iam míhi noui 270
Offérri potest, quin sím peritus. séd puerum eccum Paégnium.

---

ubi Nunc amico hominibuſ domitiſ *CD itemque, sed* homibuſ *B.* Nunc amico bobuſ *FZ.* NUNCAMICOKOMINIBIBUSDOMI**S *As* (*vix recte*): *initio* Dum *pro* Nunc ☙ *et* homini binis *coll. v. 317* (*) 266. NAMIDDEMUMLEPIDUMSTTRIPARCOSKOMINESUETULOS AUI*O**-RID** *A, ubi* eſt *reliqui* (*cum spat. C*) tripar coſ *C.* tripacoſ *B* hominеſ *cum spat. CD dein* uetuloſ auidoſ aridoſ *uno versu comprehendentes cum spat. maiore* auido arido *Z* ardos *pro* aridos *Seyffertus Stud. Pl. p. 6* (*) 267—269 *sic tribus versibus recte concludit B, qui satis mire sic discripti sunt in A:*

BENEADMO**EREQUI*ALINUMSERUOOBSIGN***CUMSALE
UIRTUSESTUBIOCCASIO
ADMONETDISPICEREQUIDFACIETMIKI
UERBERIBUSCAEDIIUSSERITCOMPEDESIMPINGIUAPULET

ubi v. 267 quiſ alienum *BCD.* qui alienum *FZ: corr. Camerarius cum A* obſignauit *F* Cum *praecedente spat. B* *v.* 268 Virtuſ eſt *etiam BCDFZ: corr.* ℟ ocaſio *D* diſpecere quid faciaet *B* *v.* 269 Veboribuſ *B* cedi *BCD* iuſſirit *B* compediſ Inpono (*sic*) *B.* compedeſ imponi *CDFZ* uapulet *etiam BCD.* uapulem *FZ* (*) 270. *Sic A, nisi quod* NIKIL ſuplicem *BC* rore *B* ue *B.* ue *CDF.* ne *Z* mihi iam (Iam *B*) nihil *libri praeter A* 271. OFFERREPOTESTQUINSIMPERITUSSEDTOXILIPUERUMPAEGNIUMECCUM *A itemque reliqui, nisi quod* Oferi *B.* Offerri *CDFZ* qui ſim *F* pegnium *B* (g *ex* n) *D.* pregnũ *C* ecccum *B* Toxili *del. et* eccum *trai.* ☙ *duce* ℟ (*) *Ceterum B et in fine praecedentis paginae et in ea quae v. 262—271 complectitur inter singulos versus vacuum reliquit unum et post v. 271 mediam ferme paginam intactam habet: scilicet inde a proximo folio novus succcssit librarius: cf. ad v. 781 et ad Rud. II 4*

PAEGNIVM. SAGARISTIO

PAEGNIVM

Pénsum meum quod dátumst confeci: núnc domum propero.

SAGARISTIO

Máne, etsi properas.
Paégnium, ausculta.

PAEGNIVM

Émere oportet, quém tibi oboediré uelis.

SAGARISTIO

Asta.

PAEGNIVM

Éxhibeas moléstiam, ut ego opínor, si quid débeam,
Quí nunc sic tamen és molestus.

SAGARISTIO

Scélerate, etiam réspicis? 275

PAEGNIVM

Scío ego, quid sim aetátis: eo istuc máledictum inpune aúferes.

Act. II Sc. 4 PAEGNIUM SAGARISTIO *A uno praeterea versu vacuo et B.* PICNIŪ PUER SAGARISTIO SERV̄ *Db.* Pęgnium puer. Sagariſtio ſeruuſ *Z et,* r *addens, F. duorum vers. spat. C* 272. S *praem. Db* PENSUMMEUMQUODDATUMESTCONFECINUNCDOMUM PROPERO♯MANEETSIPROPERAS *A, ubi* datumſt *CDFZ.* datumſi *B et* nunc pro domum ‖ mane etſi properaſ *B.* pro domum ‖ Mane et ſi properaſ *CDa* (*in BCD post haec verba spatium est reliqui versus*). propero domum. SA. mane etſi properaſ *FZ: contra* deo ꝓ domum *Dc* (*)

273. *Sic libri cum A, nisi quod* Paepnium *B.* Pepnium *C.* Pegnium *D* P *ante* emere *Db* obedire *FZ* ♯ASTAS *A.* aſta (*om. pers. sp.*) *B* (*) 274. *Sic libri cum A* (*sed* Exibeaſ *B*), *nisi quod* ut opinor *omnes: ubi* ego *inser. R* ſiquid *BC* (*) 275. S *praem. DbFZ, spat. CDa: del. Pius personis deinceps permutatis Sic A, ubi* ſic tam *reliqui* (tamen sic *Bothius*) P *DbFZ* 276. S *DbFZ Sic libri cum A, nisi quod* ſiſ *FZ* PE. eo *Z* impune *BFZ* (*)

SAGARISTIO

Vbi Tóxilus est tuos érus?

PAEGNIVM

Vbi illi: lubet néque te consulit.

SAGARISTIO

Étiam

Dicís ubi sit, uenéfice?

PAEGNIVM

Nescíto, inquam, ulmitríba tu. 278b

SAGARISTIO

Male dícis maiorí?

PAEGNIVM

Prior proméritus perpetiáre:
Seruam óperam, linguam líberam erus iússit med habére. 280

SAGARISTIO

Dicín mihi, ubi sit Tóxilus?

PAEGNIVM

Dico út perpetuo péreas.

---

277 *sq. Sic permire dispescuit A remotioribus initiis:*
UBITOXILUSESTTUUSERUS
UBIILLILIBETNEQUE
TECONSULIT # ETIAM
DICISUBISITUENEFICE
NESCIOINQUAMUIMITRIBATU
ubi alterum v. ab Etiam *incohat B* *v.* 277 SA. *Z.* P *Db. om. F* eſt tuuſ *libri* PE. *FZ.* S *Db* illi libet *libri, nisi quod* lubet *F* *v.* 278 P *Db* SA. *FZ* Etiamedicíſ *B.* etiam edicíſ *CDFZ* (*corr. Bothius cum A*) PE. *FZ.* S *Db* nescito ℭ. neſcio *libri* inquam ulmitriba tu '*alibi codicum legi*' *Pius dicit* (*sic Valla, Saracenus*). in qua mulmit ribatu *B.* inquam mul mitribatu *CDZ.* inquam in ulmitribatu *F* (*) 279. *Sic libri cum A, nisi quod* Malidicíſ *B* promeritíſ perpetiar *F* 280. SERUAMOPERAMLINGUAMOPERAMERUSIUSSITMEQKABERE *A*, Q *ut vid. aut ex* D (*sic As dubitanter*) *aut in* T *correcta: ubi* linguam liberam *reliqui et* iuſſit me *B.* me iuſſit *CDFZ:* iussit med ℜ (*) 281. *Sic libri, nisi quod* DICISNEMIKI *A.* Dicíſ ne mihi *BZ.* dicíſ nemihi *om. spat. CD.* Diceſne mihi *F: corr. Muellerus 'Nachtr.' p. 103* P *Db*

SAGARISTIO

Caedére hodie tu réstibus.

PAEGNIVM

Tua quídem, cucule, caúsa
Non hércle, si os percíderim tibi, métuam, morticeíne.

SAGARISTIO

Video égo te: iam incubitátus es.

PAEGNIVM

Ita súm: quid id ad te attíngit?
At nón sum ita ut tu, grátiis.

SAGARISTIO

Confídens.

PAEGNIVM

Sum hercle uéro: 285
Nam ego mé confido líberum fore: tú te numquam spéras.

SAGARISTIO

Potin út molestus né sies?

PAEGNIVM

Quod dícis facere nón quis.

SAGARISTIO

Abi ín malam rem.

---

282. *Sic libri, nisi quod* Cedere *cum CZ etiam A.* Credere *DFZ* odie *B* tuaquidem *B* cuculę *C* CAUSSA *A* *Interpungebatur ante* ℞ *in fine versus* (*) 283. *Sic libri, nisi quod* KERCLESIKOS *A itemque Da* (*corr. Db et Dc*). her clifiof *B et* morticine *BCDFZ* (*) 284. uideo *sine spat. CD* UIDEOEGOTEIAMINCUBITATUSSUM#ITASUMQUIDIDAN TEATTINET: *ubi* ef *pro priore* SUM (*cf. ad v. 285*) *et* quid (q̃d *B*) id attinet ad te (adte *BC*) *reliqui:* ad te attingit *Muellerus Pros. p. 64 coll. Merc. 32* (*) 285. *Sic A, nisi quod* SUM *om.* (*cf. ad v. 284*): *ubi* ita uitu (*vel* iutu) *et* gratf *B,* ita uita *et* gratif *CDFZ: illud corr. Camerarius, hoc Bentleius in Adelph IV 7, 26 cum A* P *ante* fum *Db* 286. *Sic libri cum A, nisi quod* foret ut enumquã *B.* fore ut enumquam *CD.* fore ut te nũquam *FZ: corr. Scutarius* (*) 287. S *et* P *Db* *Sic libri, nisi quod* NESIS *A.* neſief *D* 288. S *ante* at *Db* (*spat. ante* Abi *in fine v.*) *Sic libri cum A, nisi quod* Abi im *B.* Abin (*incohata* m *pro* n) *Da: corr. Dc* rém (*sic*) *B*

PAEGNIVM

At tú domum: nam ibi tíbi parata prae

SAGARISTIO

Vadátur hic me.

PAEGNIVM

Vtinám uades desínt, in carcere út si

SAGARISTIO

Quid hóc?

PAEGNIVM

Quid est?

SAGARISTIO

Etiám, scelus, male lóquere?

PAEGNIVM

Tandem ut líceat,
Quom séruos sis, seruóm tibi male dícere.

SAGARISTIO

Itane? spéct
Quid dédero.

PAEGNIVM

Nil: nam níl habes.

SAGARISTIO

Di deaéque me omnes pérdan

PAEGNIVM

Amícus sum: eueniánt uolo tibi quae óptas.

SAGARISTIO

Atque id fíat,
Nisi te hódie, si prehéndero, defígam in terram cólapheis

preſtoſt *CD et*, r *ex* c *corr.*, *B* (*) 289. P *et* S *Db libri, nisi quod* deſint in *praecedente spat. CD.* DESINITIN *A i Z* 290. *Sic libri, nisi quod* et tam *D et* TANDE UTILICE tandem udiceat *B* (*) 291. *Sic AB, ubi* Cum ſeruuſ ſiſ l *CDFZ* maledicere *BC* 292. *Sic A, nisi quod bis* NIKI *ceteris: ubi* Qui *CD.* Quin *FZ* iam *DFZ* (nam *etiam codd. La*

dii (di *Z*) deaeque te *BFZ.* dii dete te *C.* dii dęte *D* deętq *corr. Db: ubi* tq *expunctis* q' *sup. scr. Dc* (me *cum A Aci* omſ *BCD* 294. 293 *hoc ordine A: inverso reliqui, omis ante* atque *v.* 294 *et* Tu *v.* 295 *personis: quas restituit Brixius E ed. a. 1854 p. 14 sq.* 294. *Sic libri, nisi quod* EUENIAT *A ite* que *B* atq' *D cum A.* adq' *C* (*) 293. *Sic A, sed* DEFERAM figam: *ubi* te *om. CDFZ* phendero *BD* intra *B* colaphiſ *BC*

PAEGNIVM

Tun mé defigas? té cruci ipsum adfígent propediem áliei. 295

SAGARISTIO

Qui té di deaeque — scís quid hinc porró dicturus fúerim,
Ni línguae moderareí queam. potin ábeas?

PAEGNIVM

Abigis fácile:
Nam umbrá mea hic intus uápulat.

SAGARISTIO

Vt istúm di deaeque pérdant:
Tamquám proserpens béstiast bilínguis et sceléstus.
Hercle ístum abiisse gaúdeo: foris óperit. — eccere aútem, 300
Quem cónuenire máxume cupiébam, egreditur íntus.

---

295. *Sic A, ubi* Tunc me *BCDZ* te, *B* propediem adfigent *Z.* propediem adfiẽnt *B.* propedienti adfigent *D.* propedienti affigent *C.* propendenti adfigent *F* alii *BCDFZ* (*) 296. *Spat. om. C* *Sic A, ubi* Quinte *B.* quin te *CDFZ* dii *DF* deeq' *D* 297. NILINGUAEMODERAREIQUIAM#POTINABEAS#ABIGISFACILE *A* (*sed* MODERARIS *As: ubi* s *litterae species fallax visa est*): *ubi* Nil ingrue *B, sed litteris* il in *e corr. post ras.* nil linguae *DZ.* nillingue *C* (*corr. Pius*) moderari queam *CDFZ et, cum spatio, B* habeaſ *BCDF* 298. NAMUMBRAMEA***INTUSUAPULAT#UTISTUMDIDEAEQ PERDANT *A, ubi post* mea *exstitisse* IAM (*sic suppl.* R *praeeunte Bothio*) *probabile visum As, mihi* KIC *codice iterum iterumque inspecto probabilius: omittunt vocem reliqui* intú apulat (*sic*) *B* (*scilicet ex* int' uapulat) iſtunc *BCDFZ* dii *F* (*) 299. *Sic A* (*sed* TANQUAM *cum C*): *ubi* beſtiae *C.* beſtie *B.* beſtię *D.* beſtia *FZ* (bestia est *Camerarius*) celeſtuſ *B* 300. *Sic A, nisi quod* APERIT: *ubi* hercle illum abiiſſe *CDFZ.* Herde illum abiſſe *B* gaude oforeſ aperi teccere *B.* gaudeo foreſ aperiteccere *D* (aperite *lineola separ. Dc*). gaudeo foreſ aperi tcc cere *C.* gaudeo. foreſ aperite. ecce *FZ* operit *pro* aperit ℞ *coll. Ter. Heaut. 906, al.* (*) 301. *Sic libri, nisi quod* Q*EMCONUENIRE-MAXIME *A.* Quem cum (cũ *C*) uenire maxime *BCDa* (*corr. Dc*) intuſ *etiam libri Lambini.* foraſ *Z. om. F*

TOXILVS. SAGARISTIO. SOPHOCLIDISCA

TOXILVS

Parátum iam esse dícito, unde argéntum sit futúrum.
Iubéto habere animúm bonum: dic me íllam amare múltum.
Vbi se ádiuuat, ibi me ádiuuat. quae díxi ut nuntiáres,
Satin éa tenes?

SOPHOCLIDISCA

Magis cálleo quam aprúgnum callum cállet. 305

TOXILVS

Propera, ábi domum.

SAGARISTIO

Nunc huíc ego graphicé facetus fíam:
Subníxis alis me ínferam atque amicíbor glorióse.

---

305. *Charisius inst. gr. I p. 72, 2 K.:* callum neutro genere dicitur... Plautus in Milite [*sic N:* in Persa *vulgo*] 'magis tabello... callet'. *Seruius in Verg. Aen. XI 65:* uimine querno] sunt aliquae durae deriuationes, tamen eis sic utimur ut 'quernum uimen'.... item 'aprugnum callum' [*ubi cod. D add.:* pro aprinum ut Plautus]: *cf. Laemmerhirtius p. 315. 395. Nonius p. 258, 13 M.:* callet significat scit..... Plautus in Persa 'plus calleo.... callet': *cf. Reblinius p. 109, Caesar p. 59.*

Act. II Sc. 5 TOXILUS SAGARISTIO SOPKOCLIDISCA *A*, ToxiLVS SAGARISCIO SoPHocLı·DıScA *B uno praeterea versu vacuo uterque. duorum versuum spatium C.* TOXIL' SAGARISTIO SERVI·II· SOPHODIS CA ANC̄L *D: ubi* Sagar. *post* anuſ *F*, ancilla *Z* (*) 302 PARATUMIAME**EDICITOUNDEARGENTUMSITFUTURUM *A* dicito *F et 'emaculata exempl.' Pii cum A.* dicto *reliqui* 303. ****TOKABEREANIMUMBONUMD*****LLA****REMULTUM *A* (*sed fortasse* I]LLU[M) 304. UBISEADIUU**IBIMEA**U***QUAEDIXIUTNUN*I*R— *A* Vbi ſe adluat ibi me adluat *BCDFZ: corr. Valla, alii cum A, ut vid.* nunciareſ *C.* nutriareſ *B* (*) 305. SATINETENES#MAGISCALLEOQUAMAPRUGNUMCALLU**ALLET *A* Satinea *BC* magiſ calleao *B.* magiſ tabello *Charisius.* pluſ calleo *Nonius* aprignum *F.* aprunum *Nonius* (aprinum *L2 H corr.: cf. testim.*). prunum *Charisius* calet *Z.* cilet *CD* 306. PROPERAABIDOMUM#NUNCKUICEGOGRAPKICE*****USFIA *A* ego huic *BCDFZ: trai. Bothius duce Guyeto cum A* facet *B* (*) 307. *Sic libri cum A, nisi quod* me/// (*litt.* r *erasa*) *B* infer amatque *B.* infer || Amatque *CD*

TOXILVS

Sed quís hic ansatus ámbulat?

SAGARISTIO

Magnífice conscreábor.

TOXILVS

Sagarístio hic quidemst. quíd agitur, Sagarístio? ut ualétur?
Ecquíd, quod mandauí tibi, in te spéculaest?

SAGARISTIO

Adíto: 310

Vidébitur: factúm uolo. ueníto: promouéto.

TOXILVS

Quid hoc híc in collo tíbi tumet?

SAGARISTIO

Vomicást: pressare párce:
Nam ubi quí mala tangít manu, dolóres cooriúntur.

TOXILVS

Quando ístaec innatást tibi?

SAGARISTIO

Hodié.

TOXILVS

Secari iúbeas.

---

308. *Nonius p. 479, 15 M.:* conscreabor Plautus in Persa 'sed quis ... conscreabor': *cf. Reblinius p. 85, Caesar p. 35.*

---

308. 309 *inverso ordine A* 308. SETQUISKIÇANSATUSAMBULAT#-MAGNIFICECONCREABOR *A* (*sed fortasse* SED, *nullo modo* CON]S[REABOR) anxatuſ *F.* conatuſ *Nonius* ambulat magnifico *B om. spat.* ambulat ‖ Magnifice *CD* conſcreabor *Nonius.* conſtabor *BC.* conteſtabor *DFZ* (*) 309. *Sic A, sed* QUIDEMEST, *ubi* quidem ſed *BCDZ.* quidemſt ſed *F* (quidemst *R*) Sagariſcio *et* ſagariſcio *B* 310. ECQUIDQUODMANDAUITIBIESTNEINTESPECUL**#A**TO *A itemque reliqui, nisi quod* tibi eſt ne inte ſpecule (ſpecule *C*) adito *BCD: ubi* tibi in te speculaest *R in adn.* (*) 311. *Sic A, sed* PROMONETO *cum BCD, ubi* promoueto *FZ* Videbitur factum. uola *FZ: corr. Saracenus* (*) 312. *Sic libri cum A, nisi quod* hoc id in *DFZ* preſſareparce *C.* preſſa reparce *Da: corr. Dc* (*) 313. *Sic A, ubi* tetigit *reliqui* cooriuuntur *B* 314. *Sic libri, nisi quod* ISTAECINNATAESTTIBI *A.* iſtae cinnata ſtntibi *B.* iſtec innataſt tibi *reliqui* odiē *B*

SAGARISTIO

Metuó ne inmaturám secem: ne exhíbeat plus negótei. 315

TOXILVS

Inspícere morbum tuóm lubet.

SAGARISTIO

Ah, áh, abi atque cáue sis
A córnu.

TOXILVS

Quid iam?

SAGARISTIO

Quía boues bini híc sunt in crumína.

TOXILVS

Emítte sodes: ne énices famé: sine ire pástum.

SAGARISTIO

Enim métuo ut possim réicere in bubíle, ne uagéntur.

TOXILVS

Ego réiciam: habe animúm bonum.

SAGARISTIO

Credétur: commodábo. 320
Sequere hác sis: argentum híc inest, quod mécum dudum orásti.

---

315. *Sic A, sed* PLVSNEGOTEI, *ubi* pluſ negotii *CD.* pluſnegocii *BFZ* in maturam *CD.* immaturam *BFZ* exibeat *B* 316. *Sic A, nisi quod* MORBUMTUUMIUBET, *ubi* merbum tuum lilb& *C* (*i. e.* lubet *ex* libet *incohato, ut vid.*). morbum tuum lubet *reliqui et* ahbi *B*, abi *reliqui om.* ahah (*) 317 *sq. Sic libri, nisi quod* BOUESBINI *A.* boueſ boni *B* CRUMENA *A.* crumena *DcFZ.* crimina *B* emit te *D* enicеſ fameſ in eire *B.* enicеſ fameſ inire *CDa.* enecеſ fame ſine ire *Dc.* enicet fameſ: inire *FZ: corr. Camerarius duce B cum A* (*sed* SINEIRE) 319. ENIMMETUOUTPOSSIMINBUBILEREICERENEUAGENTUR *A, ubi* in bubilem (bubilē *B*) reicere *BCD.* in bubilem reiicere *FZ* neuiagentur *B.* ne uagientur *C.* ne uagient̄ *D* (*sed* ˜ *del. Dc*) ne uagentur *FZ* in bubile *corr. Valla, alii,* reicere *trai. Bothius* (*) 320. EGOREICIAMKABEANIMUMBONUM#CREDI***RCOMMODABO *A* reitiam habe *C.* reiiciam. SA. habe *FZ om. pers. post* bonum: *corr. Gruterus* credetur *Guyetus.* creditur *libri* (*de A non liquet*) 321. SEQUEREKACSISARGENTUMK***NEST *A.* Seque hacſiſ argentur hic ineſt *B.* ſeque hac ſiſ argentū hic ineſt *C.* ſeque (ſequē *Dc.* ſequere *FZ*) hac ſiſ argentum hic eſt *DFZ* QUODMECUMDUDUMORASTI *A.* quod me dudum rogaſti *reliqui* (*)

TOXILVS

Quid tú ais?

SAGARISTIO

Dominus mé bouis mercátum Eretriam mísit:
Nunc mi Éretria erit haec túa domus.

TOXILVS

Nimis tú facete lóquere:
Atque ómne ego argentúm tibi hoc actútum incolume rédigam.
Nam iam ómneis sycophántias instrúxi et comparáui, 325
Quo pácto ab lenone aúferam hoc argéntum, —

SAGARISTIO

Tanto mélior.

TOXILVS

Et múlier ut sit líbera, atque ipse últro det argéntum.
Sed séquere me: ad eam rem úsus est tua míhi opera.

SAGARISTIO

Vtere út uis.

SATVRIO. VIRGO

SATVRIO

Quae rés bene uortat mi ét tibi et uentrí meo
Perénnitassitque ádeo huic perpetuó cibum, 330

---

322. *Sic A, ubi* uobiſ mercatumere triam *B.* uobiſ ‖ Mercatumere ria *Da.* uobiſ ‖ Mercatum ere tria *CDc.* bouef mercatum eretria *FZ* (*)
323. *Sic libri cum A, sed* mihi *omnes* · ere tria *CD* nimiſtu *B*
324. ATQ·EGOOMNEARGENTUMT*** KOCACTUTUMINCOLUMEREDIGÃ ir KUC) *A, ubi* tibi hoc tu tum *B.* tibi hoc tutum *CDaF.* tibi actum *DcZ:* omne ego *trai. Bothius, Bentleius* (*) 325. *Sic A, ubi* mnef *BFZ.* omſ *CD* ſychophantiaſ *B.* ſicophantiaſ *C ante corr.*
326 *sq. Sic libri cum A* (*) 328. *Sic libri, nisi quod* ſeq? remideam *B* MIKIOPERA#UTER UTUIS *A.* mihi opera utere ut uiſſacio *B spat. om.* (*)
Act. III Sc. 1 SATYRIO *A unò praeterea versu vacuo. unius versus st. B (cf. ad v. 328) CDa.* PARASIT VIRGO *in spatio versus post* P sq ref bene *Db.* Saturio paraſituſ. Perſa uirgo *F.* Paraſituſ. Virgo rſa *Z* 329. *Sic libri cum A, sed* mihi *omnes* Queref *B.* uęref *sp. in. C* uortant *DFZ* 330. PERENNITATEIQ·ADEOKUICPERTUOCIBO *A itemque ceteri nisi quod* Perennitatiſque *BDZ.* perhenni-

Vt míhi supersit súppetat supérstitet:
Sequere hác, mea gnata, mé cum deis uoléntibus.
Quoi rei ópera detur, scís tenes intéllegis:
Communícaui técum consilia ómnia.
Ea caúsa ad hoc exémplum te exornáui ego: 335
Veníbis tu hodie, uírgo.

VIRGO

Amabo, mí pater,
Quamquám lubenter éscis alienís studes,
Tuin uéntris causa fíliam uendás tuam?

SATVRIO

Mirúm quin regis Phílippi causa aut Áttali
Te pótius uendam quám mea, quae sís mea. 340

VIRGO

Vtrúm pro ancilla mé habes an pro fília?

SATVRIO

Vtrum hércle magis in uéntris rem uidébitur.
Meum opínor imperium ín te, non in mé tibist.

---

tatiſq: *C.* perennitatiſ quod *F et* cybo *B: ubi* Perennitassitque *et* cibum *Buechelerus Mus. Rhen. XIV p. 322* (*) 331. *Sic libri cum A, nisi quod post* ſuperſit *et post* ſuppetat *vacua spatia C habet et* puppetat ſupérſtitet (*sic*) *B* 332. *Sic A, ubi* me agnata *BC* mecum *BCFZ* (*corr. Camerarius*) diſ *CDZ.* diiſ *F* diſq̣ lentibuſ *B* 333. *Sic A, ubi* Cui *ceteri* intelligiſ *DFZ* 334. *Sic A, ubi* Commonicauite cum *B.* communicauite cũ *CDa* (te *lineola separ. Dc*) conſilia omnia *etiam B.* conſiliomeo *C.* conſilio meo *D.* conſilia mea *FZ* (*) 335. *Sic libri, nisi quod* CAUSSA *et* EXEMPTUM *A* 336. *Sic libri cum A, nisi quod* Venibuſ *B ante ras. et* odie *BD ante corr.* V *praem. Db* 337. *Sic libri cum A, sed* libenter *omnes* ęſciſ *CD* 338. *Sic A, sed* TUIUENTRISCAUSAM, *ubi* Tu inuentriſ cauſa *BC.* tuin uentriſ cauſa *Da* (tuin *Dc*). tuine uentriſ cauſa *FZ* uendiſ *BCDFZ* (*) 339 *sq.* P *praem. Db* *Sic libri, nisi quod* CAUSSA *A* quaeſiſ *B.* quęſiſ *C* 341. V *praem. Db* *Sic A, ubi* Vtrum tu *ceteri* (*) 342. *Sic libri cum A, sed omisso hic spatio CD* 343. P *praem. Db, spat. C* MEUMOPINORIMPERIUMSTINTENONINMETIBI *A.* Meum opinor imperiumſt (imperium ſt *B*) inte non (inteñ *B*) inme (im *incohaverat D*) Tibiſt (tibi ſt *B*) *reliqui: ubi* (e)st *priore loco del. Camerarius* (*)

VIRGO

Tua istaéc potestas ést, pater: uerúm tamen,
Quamquám res nostrae súnt, pater, paupérculae, 345
Modice ét modeste méliust uitam uíuere.
Nam ad paúpertatem si ádmigrant infámiae,
Grauiór paupertas fít, fides subléstior.

SATVRIO

Enim uéro odiosa's.

VIRGO

Nón sum neque me esse árbitror,
Quom párua natu récte praecipió patri. 350
Nam inimíci famam nón ita, ut natást, ferunt.

SATVRIO

Feránt eantque máxumam malám crucem.

---

346. *Charisius inst. gr. II p. 6,20 15 K.:* modice ... Plautus in Bacchidibus ... idem in Persa 'modice et mo.... uitam uiu*ere*'. *Nonius p. 342, 26 M.:* modicum in consuetudine pausillum uidemus significare. modicum ueteres moderatum et cum modo dici uolunt. Plautus in Bacchidibus .... idem Persa 'modice ... uiuere'.
347 *sq. Festus p. 294, 33 M.:* sublesta antiqui dicebant infirma et tenuia. Plautus in Persa 'ad paupertatem ... sublestior' id est infirmior: *cf. Leidolphus p. 201. 223. Nonius p. 177, 8 M.:* sublestum est leue friuolum. Plautus 'nam ubi ad paupertatem .... sublestior': *cf. Reblinius p. 30, Caesar p. 34, Baierus p. 94. 156.*

---

344. V *praem. Db* *Sic libri cum A, sed* iſtec *CD.* iſta & *B* poſtaſ *D* *spat. post* pater *C* 345 *sq. Sic libri cum A, nisi quod* modicę et modeſtę *Z* meliuſ tui tam *BD.* meliuſ tuttam *C.* meliuſ eſt ita *F.* meliuſ eſt tamen ita *Z.* eſt meliuſ uitam *Nonius: de Charisio non liquet* (*)
347. *Sic A, ubi* Nam ubi ad paupertatem *Z cum Nonio* (Nam *om. Festus*) admigrantim famiae *B.* ad migrantĩ famę *C.* admigrantim fame *D.* adnigratur fama *F.* immigrant infamiae *Festus.* acceſſit infamiam *Nonius.* acceſſit infamia *Z.* admigrant *etiam codd. Lambini* (*)
348. *Sic libri testesque, nisi quod* paupertaſ grauior *Nonius* SUBTESTIOR (*vel* I, *non* L) *A.* ſubleſtior *Z.* ſubleſtior *Dc* 349. P *praem. Db* ENIMUEROODIOSAES#NONSUMNEQ·ESSEARBITROR *A, ubi* uero dioſa eſ *B* nequeme *B.* neque me *CDFZ* 350. *Sic A, nisi quod* QUM, *ubi* Cum *reliqui* praua *Z* natur ec te *B.* natura eete *C.* natura ee te *DZ* (eſſe). nã eſſe te *F* precipio *BC.* percipio *Z* pater *Z.* patri *etiam codd. Lambini* 351. *Sic libri, nisi quod* inimiciſ *D* NATAEST *A, FZ.* nata ſi *BCD* (*) 352. V *praem. Db* *Sic A, sed* EANTQ·MAXIMAM, *ubi* eantque in maximam *reliqui*

Ne ego ínimicitias ómnis flocci exístumo,
Quasi ménsa inanis núnc si adponatúr mihi.

VIRGO

Patér, hominum inmortális est infámia: 355
Etiám tum uiuit, quom ésse credas mórtuam.

SATVRIO

Quid? métuis ne te uéndam?

VIRGO

Non metuó, pater:
Verum ínsimulari nólo.

SATVRIO

At nequiquám neuis.
Meó modo istuc pótius fiet quám tuo.

VIRGO

Heiá!

SATVRIO

Quae hae res sunt?

VIRGO

Cógita hoc uerbúm, pater: 360

---

355. *Nescio qua ratione ductus ad hunc maxime versum Deuerlingius revocet Placidum p. 53, 16:* infamia non dubium est quin generis sit feminini: nam si neutro dicas, ut uerbi gratia 'infamia locutus est uerba' stabit quidem **: *quae probabilius est referri ad locum quendam* 'infamiā locutust' *exhibentem ita, ut sententia stet* 'verba' *si subaudiatur, versus ruat.*

---

353 *sq. Sic A:* NONEGOINIMICITIASOMNESPLURISEXISTIMO|QUAMMENSAINANISNUNCSIAPPONATURMIKI (*vix* IAISTIMO *et* ADPONATUR) *itemque reliqui, nisi quod* inimititiaſ *D* omniſ *BCFZ.* omîſ *D: ubi* Ne — flocci — Quasi *pro* Non — pluris — Quam ☙ (*) 355. P *praem. Db Sic libri, sed* immortalis *ACFZ et* imfamia *B* 356. *Sic libri, sed* tum, m *ex* t *incohato, C et* cum *omnes* (*) 357 *sq. Sic libri cum A* (V *ante* non *Db*), *nisi quod* Atuequiquam *C ante corr.* At nequicquam *F* (*) 359. *Sic libri, nisi quod* modo, mo *ex* me, *D* ISTUC (*vix* D) *A.* iſtud *DFZ* fiet *om. Da, sup. scr. Db* 360. FIAT#QUAEEKAERESSUNT#COGITAKOCUERBUMPATER *A* (UM *per ligat.*) *itemque reliqui, nisi quod* Fiat#quę hereſ ſunt (*spatio, non spatiolo, post* Fiat *relicto*) *B.* fiat ‖ Quae hereſ ſunt *C.* P fiat ‖ Quę hereſ ſunt *D.* fiat Quae hae (Que he *F*) reſ ſunt *FZ: ubi* EIA (*melius* Heia) *pro* FIAT ☙ (*)

Erus sí minatus ést malum seruó suo,
Tamenétsi apturus nón est, ubi captúmst flagrum,
Dum túnicas ponit, quánta adficitur míseria.
Ego núnc, quod non futúrumst, formidó tamen.

SATVRIO

Virgo átque mulier núlla erit, quin sít mala, 365
Quae praéter sapiet quám placet paréntibus.

VIRGO

Virgo átque mulier núlla erit, quin sít mala,
Quae réticet, si quid fíeri peruorsé uidet.

SATVRIO

Maló cauere méliust te.

VIRGO

At si nón licet
Cauére, quid agam? nám ego tibi cautúm uolo. 370

SATVRIO

Malusne égo sum?

VIRGO

Non es néque me dignumst dícere:
Verum eí rei operam do, ne álii dicant quíbus licet.

---

361. *Sic libri, sed* MNATUS *A* (*ubi inter* T *et* V *interdum* I *suprascripta visa est apparere incertissima.* MINATUS *As, non recte*)
362. TAMENESIAURUSNONESTUBICAPTUMESTFLAGRUM (ID FVTV, *ut vid., a correctore suprascriptis, unde de* M *olim supra* S *scripto cogitat Studemundus: fortasse etiam* T *supra* ES *exstitit*) *A*. Tamen etſi id futurum non eſt ubi captumſt flagrum *reliqui, nisi quod* tam&ſi^id *D*. Tametſi id *FZ et* captum ſt *BC: ubi* Tamen etsi apturus ꝑ *ducc A et* ℞ (*)
363 *sq. Sic libri, nisi quod* afficitur *CDFZ et* FUTURUMEST *A*
365. *VIRGINI continuat D itemque F cuius similes in proximis errores praetermittimus* 365 *sq. Sic libri cum A, nisi quod* nulla eſt *F* preter *C* paretibuſ *F* 367 *sq. Sic libri cum A, nisi quod* nulla erat *BCD* que *D* ſiquid *BC* peruor ſeuidet *B* uidet *ex* uidit *D* P *et* V *Db recte praescr. usque ad v. 375*
369 *sq. Sic libri, nisi quod* MELIUSESTTE#ATSINONLICEAT *A* meliuſt te *BZ*. meliuſ ſt te *CD*. meliuſ te *F* lic& cauere ‖ Quid *B*
371. MALUSNEEGOSUM#NONESTNEQ·MEDIGNUSTDICERE *A* Maluſ ne *C* dignũſt *Z*. dignuſſt *B*. dignuſ ſt *CD*. dignum eſt *F* 372. *Sic libri, sed* UERUM *A*. Virum *B*. uirum *CDF*. uerum *Z* done *B*. donec *CDF: corr. Z* (*)

SATVRIO

Dicát quod quisque uólt: ego de hac senténtia
Non démouebor.

VIRGO

Át, meo si liceát modo,
Sapiénter potius fácias quam stulté.

SATVRIO

Lubet. 375

VIRGO

Lubére tibi per mé licere intéllego,
Verúm lubere hau líceat, si liceát, mihi.

SATVRIO

Futúra's dicto oboédiens an nón patri?

VIRGO

Futúra.

SATVRIO

Iam scis, tíbi quae praecepi?

VIRGO

Ómnia.

SATVRIO

Et ut uí surrupta fúeris?

VIRGO

Docte cálleo. 380

---

373. *Sic A, ubi* uult *reliqui* 374. *Sic libri, nisi quod* MEOSIICEAT *A.* ſi meo liceat *F* 375. SAPIENTERPOTIUSFACIASQUAMSTULT*#LUB** *A* faciaſ *ex* faciſ *C.* faciam *DFZ* lubet *B.* libet *CDFZ* 376. *Sic A: ubi* lubere *an* lubere *B non satis liquet.* libere *FZ* per me tibi *CDFZ.* perme tibi *B* VIR. licere intelligo *FZ: ubi pers. ad initium versus Camerarius reiecit* 377. *Sic A* (*sed* MIK-) *cum Vssingio, ubi* hau liceat ſi iubeat *B.* haud liceat ſi lubeat *CDFZ* (*) 378. V *praem. Db Sic libri, sed* futura eſ *omnes et* obedienſ *FZ* annon *B* PATRI *A* 379. FUTURA#SCISNAMTIBIQUAEPRAECEPI——A *A quadrante* #OMNI *itemque ceteri, nisi quod* precipi # omnia *B.* praecepi omnia *D.* precepi omnia *C: ubi* iam scis (*ut v. 589*) *duce Seyfferto* (*) 380. V *initio eras. et* V docte *Db Sic A, sed* UISURRUPTA, *ubi* id ut ſurrepta *B.* id ut Surrupta *CDZ.* id ut ſubrupta *F* (*)

SATVRIO

Et quí parentes fúerint?

VIRGO

Habeo in mémoria.
Necéssitate mé, mala ut fiám, facis.
Verúm uideto, me úbi uoles nuptúm dare,
Ne haec fáma faciat répudiosas núptias.

SATVRIO

Tace, stúlta. non tu núnc hominum morés uides? 385
Quoiuísmodi hic cum fáma facile núbitur.
Dum dós sit, nullum uítium uitio uórtitur.

VIRGO

Ergo ístuc facito ut uéniat in mentém tibi,
Me esse índotatam.

SATVRIO

Cáue sis tu istuc díxeris. 389
Pol deúm uirtute dícam et maiorúm meum — 391
Ne te índotatam dícas, quoi dos sít domi —: 390

---

391. *Nonius p. 495, 13 M.:* accusatiuus numeri singularis positus pro genetiuo pluralis .... Plautus Persa 'pol deum .... meum': *cf. Reblinius p. 7. 36, Caesar p. 17. 45. 117.*

---

381. *Sic libri, sed* IN*****IA *A* 382. NECESITATEMEMALAUTFIAM-**C—— *A* me *om. F* *spat. post* facif *C* 383. UERUMUIDETOMEUBI-UOLESNU——— *A* uidetome *B* uideto *ex* uideo *C* uioles *C ante ras. D a Z: corr. Dc* (*) 384. NEKAECFAMAFACIATREPUD——— *A* Nehaec *B.* nehec *C* 385. P *praem. Db itemque in v. 389 et ante v. 399* P, *ante v. 388 et 397 (non in v. 399)* V *habet* TACESTULTA-NONTUNUNCKOMINUM****SUIDES *A* ftultam *B* uides? *Acidalius.* uides, *vulgo* (*) 386. CUIUSMODIKICCUMMALAFAMAFAC*******TUR *A* Quoiuis modi *Lorenzius Philol. XXXI p. 176 sq. duce Guyeto.* Quo iuf modi *B.* quo uif modi *D.* quouif modi *C.* quoiufmodi *FZ* hiccum *BC* fama *Camerarius.* mala fama *libri* (*) 387. DUMDOSETNUL-LUMUITIUMUITIOU*****UR *A* (*) 388. ERGOISTUCFACITOUTUENIAT-INMENTEM—— *A* 389. MEE**EINDOTATAM#**UESISTUISTUCDIXE-RIS *A* 391. 390. *Hoc ordine libri: ubi altero versu parenthesin significavit* ☒ POLDEUMUIRTUTEDICOETMAIORUM***M ‖ NITEINDOTATAM-DICASCUIDOSSITDOMI *A* uirtutem *Nonius* dicam *BCD, Nonius. om. FZ* maiorum, *non* malorum, *in codd. ant. scriptum esse Pius adnotat* Ne te *CDZ.* Nete *B.* Nec te *F* quo id of *BCD.* quoi dof *F.* cui dof *Z* offit *B* (*)

Librórum eccillum habébo plenum sóracum:
Si hoc ádcurassis lépide, quoi rei operám damus,
Dabúntur dotis tíbi inde sescentí logei,
Atque Áttici omnes: núllum Siculum accéperis. 395
Cum hac dóte poteris uél mendico núbere.

VIRGO

Quin tú me ducis, sí quo ducturú's, pater?
Vel tú me uende uél me face quid tíbi lubet.

SATVRIO

Bonum aéquomque oras. séquere hac.

VIRGO

Dicto sum aúdiens.

DORDALVS

Quidnam ésse acturum hunc dícam uicinúm meum, 400
Qui míhi iuratust sése hodie argentúm dare?

---

392. *Festus p. 297, 14 M.:* Soracum est quo ornamenta portantur scenicorum. Plautus in Persa —— rum iccillum ——: *cf. Leidolphus p. 223 sq.* 394 *sq. Pseudo-Asconius in Cic. diuin. § 39 p. 115 Or.:* Si litteras Graecas Athenis, non Lilybaei, Latinas Romae, non in Sicilia didicisses] Dicit illum Graecas litteras simul et Latinas in Sicilia didicisse: in ea insula, quae neutra lingua bene utatur. Ita enim Plautus in Persa 'dabantur .... acceperis'.

---

392. LIBRORUMECILLUMKABEOPLENUMILLUMSORACŪ *A* Liberorum *F* ec cillum *B*. iccillum *Festus*. ecce illū *CDFZ* habebo plenum soracum ℭ: *cf. 437, al.* habeo plenum (p *ex* b *B*) ſoracum *BCDFZ* (*) 393. *Sic libri, nisi quod* accuraſſiſ *FZ*. accurraſ ſiſ *BCD* cui *omnes* (cuirei *B*) 394. *Sic A, ubi* dabantur tibi (*om.* dotis *et* inde) *Asconius* ſexcenti *F*, *Asconius* logi *cum Asconio Pius et Saracenus.* longi *BCDFZ* (*) 395. *Sic libri cum A, nisi quod* om̃ſ *D. om. Asconius* acceperef *C ante corr.* 396. *Sic AB, ubi* poteraſ *reliqui* (*) 397. *Sic libri cum A, sed* ducturuſ: *corr.* ℜ 398. *Sic libri cum A, sed* uel face *omnes: ubi* me *inser.* ℜ *in adn.* lube *B* (*) 399. ***ŲMAEQUMQ·ORASSEQUEREKACEXDICTOSUMAUDIENS *A* (UM *per ligat.*): *ubi* bonum aequumque (equumq' *BD*) *reliqui* ſequere hac (oraſſequerehac *B*) # dicto *BCD et FZ* (Vi.) audi eaſ *CD* (*corr. FZ*). audi eaſ dordaluſ *B* (*)

Act. III Sc. 2 Vnius versus spatium AB (cf. ad v. 499) CDa. DORRA LVS LENO *Db eraso* TOXILVS *ante* DORRA *et* SERV' *ante* LENO (*et* II *ut vid. in marg.*). Dordoluſ leno *F*. Dordaluſ leno *Z* 400. Q————CTURU*DICATKUNCUICINUMMEŪ *A quadrante spatio* Quid nam *B* (*) 401. QU*********TUSESTSEKODIEARGENTUMDARE *A*, *ubi* iuratuſ eſt ſeſe *reliqui: corr. Bothius* (*)

Quod sí non dederit átque hic dies praetérierit,
Ego árgentum, ille iús iurandum amíserit.
Sed íbi concrepuit fóris: quisnam egreditúr foras?

TOXILVS. DORDALVS

TOXILVS

Curáte isti intus: iam égo domum me récipiam.

DORDALVS

Oh, 405
Toxíle, quid agitur?

TOXILVS

Óh, lutum lenónium,
Commíxtum caeno stérculinum públicum,
Inpúre, inhoneste, iniúre, inlex, labés popli,

---

408. *Nonius p. 10, 10 M.:* inlex et exlex est qui sine lege uiuit. Plautus Persa 'inpure....popli'. *Idem p. 447, 2 M.:* inlix et inlex hoc discernuntur: ab inliciendo 'inlix', 'inlex' a quo lex non seruetur. Plautus Poenulo ... idem Persa 'iniure inlex [hoc est uiuens sine lege sine iure] labes populi': *ubi verba uncis inclusa post verbum* populi *collocans cum Quicherato del. L. Muellerus. Cf. Reblinius p. 36. 78. 81, Caesar p. 15. 34. 43.*

---

402. QU*********DERITATQ·KICDIESPRAETERIERIT *A* hic *sup. scr. B* preterierit *C.* preteri erit *B* 403. EGO******UMILLEIUS-IUR***UMAMISERIT *A* iuſiurandum *C.* iúſ.^{iu}.randum (*sic*) *B post ras.*

404. SED*******REPUITFORISQUIS**MEGREDITURFORAS *A* foreſ quiſnam *B.* foreſ Quiſ nam *CDZ.* foriſ quinam *F: corr. Pius cum A*

Act. III Sc. 3 . ToxilVS DORDALVS (*vel* DORP.) *superiori scaenae subscr. B versu qui sequitur vacuo. unius versus spat. A, duorum CDa.* TOXIL' SERV' DORRAL' LENO *Db.* Toxiluſ ſeruuſ Dordaluſ leno *FZ*

405 *sq.* T *praem. Db* *Sic A* (*sed* CURATE): *ubi* Curate iſtic *B.* Curate iſtuc *CDFZ* (*corr.* ℜ *cum A*) recipiam ‖ Obtoxile *B.* recipiã otoxile *C.* recipiam D. o toxile *DFZ* eo lutum *BCDFZ* lenonum *B* (*)

407. COMMIXTUMCAE**STERCULINUMPUBLICUM *A* Commixtum caenoſter cilinum *B.* commixtum noſter cilinũ *cum spatio* (*in quo* T *Db*) *CD.* cõmixtum. eo ſterquilinium *Z.* commixtum ſterquilinum *F* (*)

408. IMPUREINKONESTEPERIUREINL**TABESPOPLI *A, ubi* Inpure *D* iniure inlex labeſ *B cum Nonio* (*sed priore loco* illex *HL*$_1$. lex *L*$_2$. illex *G*). iniure inlex inlabeſ *CDF.* in iure. ĩlex iure labeſ *Z* (iniurie labeſ '*membranacea exemplaria*' *Pii*) popli *priore loco plerique libri Nonii,* populi *altero cum BCDFZ* (*)

Pecúnias accípiter auide atque ínuide,
Procáx, rapax, traháx: trecentis uérsibus 410
Tuas ínpuritias tránsloqui nemó potest:
Accípin argentum? accípesis argentum, ínpudens.
Tené sis argentum. étiam tu argentúm tenes?
Possúm te facere ut árgentum accipiás, lutum?
Non míhi censebas cópiam argentí fore, 415
Qui nísi iurato míhi nil ausu's crédere?

DORDALVS

Sine réspirare me, út tibi respóndeam.
Vir súmme populi, stábulum seruitrícium,
Scortórum liberátor, suduculúm flagri,
Compédium tritor, prístinorum cíuitas, 420
Perénniserue, lúrco edax, furáx, fugax,

---

419. *Festus Pauli p. 336, 7 M.*: Suduculum [*sic* B *duce A.* seduculum *boni codices* (*ex praecedente glossa* Sediculum: sedile). sudiculum *Pius, Meursius*] genus flagelli dictum quod uapulantes sudantes facit: *cf. Leidolphus p. 220 et Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 16.*
421. *Nonius p. 11, 6 M.*: lurcones dicti sunt a lurcando: lurcare enim est cum auiditate cibum sumere .... Plautus Persa 'perennis .... fugax': *cf. neglectis Hennigii somniis Reblinius p. 36, Caesar p. 14. 35.*
Marius Plotius [M. Claudius] Sacerdos art. gr. II p. 475, 25 K.

---

409. PECUNIAEACCIP*T*RAUIDEATQ·INUIDE (ADQ· *As*) *A* Pecunias *Buechelerus de decl. p. 32.* Pecunie *B.* pecunię *C.* pecuniae *DFZ* (*) 410 *sq. Sic A, sed* T**KATR***NTIS *et* INPU***IAS, *ubi* impuriti aſtra loqui *BCD.* impuritiaſ loqui *Z.* impuritateſ loqui *F* (*) 412 *sq. Sic libri, sed* accipe ſiſ *et* Teneſiſ *BC et* tu argentum, e *ex* n *corr., B et* ARGENTUMTENE— *A* (*) 415. *Sic A: om. reliqui* (*) 416. *Sic libri, sed* nihil auſuſ *omnes: corr. Bentleius ad Andr. IV 3, 13* (*) 417. D praem. *Db Sic A* (*sed* MEUTTIBI) *ubi* Sene *BCD a: corr. Dc* reſpirarem & tibi ut *B* (utreſpondeam) *C* (et) *Da* (reſpirarē): *corr. DcZ.* reſpirare tibi ut *F*
418. UIRSUM******LISTABULUMSERUITRITIUM *A* Virſum me populi *B* ſeruitritium *B.* ſerui tritium *C.* ſeruitricium *DFZ* (*) 419. SCORTORUMLIB*R*TORSUDUCULUMFLAGRI *A: cf. testim.* ſubiculum *BCDFZ* (*)
420. COMPEDIUMTRITORPRISTINORUMCIUILAS *A* Compedium *BD.* compendium *C.* compedum *FZ* priſtinorum *etiam B.* Piſtrinorum *reliqui* 421. PER***ISSERUELYRCKEE**XFURAXFUGAX *A* (IS *et* XX *valde dubiis*) per enni ſerue *C.* perhenni ſerue *F.* perenniſ herbae *Nonius* lurco edax *Nonius, Z.* lurchedax *C.* lurche dax *Da.* lurchedax *B.* lurche edax *DcF: cf. testim.* furax fugax *etiam B, Nonius.* ·fugax· furax· *C.* fugax furax *DFZ*

edo sís mi argentum, dá mihi argentum, ínpudens.
ossúm te exigere argéntum? argentum inquám cedo.
;uin tú mi argentum réddis? nilne té pudet?
ɹenó te argentum póscit, solida séruitus, 425
'ro líberanda amíca: ut omnes aúdiant.

TOXILVS

Tace, óbsecro hercle: né tua uox ualidé ualet.

DORDALVS

Referúndae ego habeo línguam natam grátiae.
Eodém mihi pretio sál praehibetur quó tibi.
Nisi me haéc defendet, númquam delingét salem. 430

(cf. 491, 1) = *Probus Cathol. I p. 10, 18 K. (cf. 14, 33. 38, 29):* 'ho' finita producuntur [producentur *Probus*] in genetiuo, ut [ut *om. Sacerdos*] 'lurcho lurchonis' lectum nomen in Plauto significans ganeonem [nepotem deuoratorem *add. Probus*]. *Adde Seruium in Aen. VI 4:* thus et orchus ueteres dicebant et lurcho id est uorax, quibus sequens aetas detraxit aspirationem.

---

422. *Sic A (sed* mihi *bis), ubi* Coedo *BC.* cędo *DZ* argnntum damihi argentam *B* (n *post* g *in* e *mutato)* impudenſ *BC*
423. POSSUMTĘĘXIGE***ŖĢĘNTUMARGENTUMINQUAMCEDO *A, ubi* Poſſum ate exigere *BC et* coedo *B* *Contra hic versus cum vicinis sic perscriptus erat in Da:*

Cędo ſiſ mihi argentũ inquã cędo quintu mihi
Argentũ reddiſ nihil ni te pud& leno te argentũ poſcit

omissis mediis (quae prorsus ita transierunt in Z, nisi quod ea argentum. argentum *et* cedo *habet v. priore): ubi cum post medius interpositus esset a Db hic versus:*

Exigere argentũ. argentũ inquã cedo quintu mihi

haec inde manavit eorundem in F species:

cedo ſiſ m argentum inquam cedo quin tu mihi
Argentum reddiſ nihil ne pudet quin tu mihi exigere argentum
Argentum inquam cedo: leno te argentum poſcit

424. *Sic A, sed* MIKI *et* NIKIL *cum reliquis, ubi post* reddiſ *unius litt. ras. B* nihil nite *BC (corr. Pylades)* pudet *ex* putet *B* 425 *sq. Sic libri, nisi quod* Lenote *B* ſolita *DZ.* ſollicita *F (corr. Valla, Pius)* OMNES *A.* omſ *BD* 427. *Sic libri, sed* OBSECRO *A* herclene *B*

428. *Sic libri, sed* REFERENDAE *A.* referendę *D.* Referundę *B*

RAŢI*E *A.* gracię *B* 429. *Sic libri, sed* PRAETIO *A.* ptio *CD*

ŢAĘKIBETUR *A.* phibet *C.* prehibetur *B.* phibetur *DFZ. partim* rehibetur *partim* praehibetur *codd. Lambini* 430. NISIKAECMEDE-NDETNUNQUAMDELINGETSAL** *A, ubi* Niſi me haec (hęc *B*) *et* numquam *reliqui* delinquet ſalem *CDFZ: em. Valla, Pius cum AB*

TOXILVS

Iam omítte iratus ésse. id tibi suscénsui,
Quia té negabas crédere argentúm mihi.

DORDALVS

Mirúm quin tibi ego créderem, ut tu idém mihi
Facerés, quod partim fáciunt argentárii:
Vbi quíd credideris, cítius extempló foro 435
Fugiúnt, quam ex porta lúdis quom emissúst lepus.

TOXILVS

Cape hóc sis.

DORDALVS

Quin das?

TOXILVS

Númmi sescenti híc erunt
Probí, numerati: fác sit mulier líbera,
Atque húc continuo addúce.

DORDALVS

Iam faxo híc erit.
(Non hércle, quoi nunc hóc dem spectandúm, scio. 440

---

431. *Sic A, ubi* omitto *ceteri* ſubcenſui *F* 432. *Sic libri, nisi quod A pro* TE *litteris spatio maiores habuit, fortasse* TU (*vix* DTE *cum A s*) 433. *Sic libri, sed* ut idem *omnes: ubi* ut tu idem *Bothius* (*) 434. *Sic libri, sed* AR**NTARI* *A* (*) 435. UMQU*DCREDIDERISCITIUSEXTEMPLOFORO *A, ubi* ciciuſ *B* extemplo a foro *BCDFZ* 436. FUGIUNTQUAMEXPORTALUDISEMISSUSLEPUS *A, ubi* ludiſ cum emiſſuſt (emiſſuſ ſt *C*) lepuſ *reliqui* (*) 437. CAPEKOCSIS#QUINDAS#NU**ISEXCENTIKICERUNT (NT *per ligat.*) *A, ubi* To. Cape *FZ*. Scape *B*. Sape *CD* hocſiſ quindaſ *B* ſeſcenti *Z*. ſexcenti *ex* ſeccenti *C*. ſexcenti *BDF cum A, ut vid.* erunt *Z*. eſ *B*. er *C*. erc *D*. ſunt *F* (*) 438. PROBINUMERATIFACSITMULIERLIBER— *A* Brobi *B*. *om. C* nevmerati facſit *B* *pro* libera ‖ Atque *fuit* liberaque *vel* liberauique *in C ante corr.* 439. ATQ·KUCCONTI*****DUCEI#IAMFAX****ERIT *A* adluce *B*. abduce *F* (*) 440. NONKERCLECUINUNCKOCDEMSPEC****UMSCIO *A* *spatium praecedit in C* erde *B* quoinunc *B*. cuinunc *C*. cui nunc *DFZ* *Versus* 440—448 *retractatori tribuit Langenus Stud. Pl. p. 333 sq., ex quibus v.* 442 *sq. dittographiam continere* [*vel fortasse locum parallelum ad v.* 433—436 *adscriptum*] *iam Osannus senserat Anal. p. 202 sq. post Guyetum v.* 441—443 *delentem* 441—443. *Sic A:*

TOXILVS

ɔrtásse metuis ín manum concrédere?
irúm ni citius iam á foro argentárii
beúnt, quam in cursu rótula circumuórtitur.
bi istác trauorsis ángiportis ád forum:
adem ístaec facito múlier ad me tránseat 445
er hórtum.

DORDALVS

Iam hic faxo áderit.

TOXILVS

At ne própalam.

DORDALVS

ɔapiénter sane.

TOXILVS

Súpplicatum crás eat.

DORDALVS

Ita hércle uero.

TOXILVS

Dúm stas, reditum opórtuit.)

FORTASSEMETUISINMAN**CONCREDERE
MIRUMQUINCITIUSIAMAFORO**GENT***I
ABEUNTQU**INC***UROTULA**RCU**ORTITUR

sic autem B:

Fortaſſe me tuiſ inmanum concredere
Mirum quinciciuſ iam aforo argentarii
Abeunt quamincurſu rotula circum uortetur

contra sic CD et praem. To. *F Z omissis duobus hemistichiis:*

Fortaſſe metuiſ iam a foro argentarii abeunt qua incurſu rotula
Circum uortitur abi *e. q. s.*

uiri quod iam *om. C* aforo argentij *Da: ubi* ti *del. et* tari *sup. scr.* *Db* Circū uortitī *D* Circumuortitur. abi *F Z: ubi v.* 441 ni *pro* quin *corr. Langenus* '*Beitr.*' *p. 136* (*) 444. Abi iſtac trauorſiſ *codd.* *Lambini, item cod. Scaligeri.* Abiiſ tracta uorſiſ *B.* abiſ tacta uorſiſ *C.* *ibi* iſtacta uorſiſ *D.* abi iſtac aduorſiſ *F Z* adforum *B C* (*) 445. Eadem iſta haec *C.* Eadē iſta hęc *D Z.* Ad eſt iſta haec *B* *dme B* admetranſeat *C* 446. perhortum *C.* Perortum *B.* per *rtum F* atne *B C* 447. craſeat *B*

ACTVS IV

TOXILVS

Si quám rem accures sóbrie aut frugáliter,
Solet ílla recte súm manus succédere.
Atque édepol firme ut quísque rem accurát suam,
Sic eí procedunt póstprincipia dénique.
Si málus aut nequamst, mále res uortunt quás agit:
Sin aútem frugist, éueniunt frugáliter.
Hanc égo rem exorsus súm facete et cállide:
Igitúr prouenturam hílare confidó mihi.
Nunc égo lenonem ita hódie intricatúm dabo,
Vt ípsus sese, quá se expediat, nésciat.
Sagarístio, heus, exi átque educe uírginem:

449. frugaliter *hinc (vel ex v. 454?) excerptum in glossar. Plau cf. R Opusc. phil. II p. 266.* 452. *Donatus in Ter. Hecyr. III 3,* an 'post duobus' pro post duos? ut Plautus 'post principio deniqu et 'post paulo': *cf. Bergkius 'Beitr.' p. 163.*

Act. IV Sc. 1 TOXIL' *Db.* Toxiluſ *Z et, add.* ſeruuſ, *F.* *BCDa cum unius versus spatio* 449. Siquam *BC* (*) 450. fu manuſ *B.* ſũmanuſ *Da.* ſummanuſ *C.* ſub manuſ *FZ.* ſũ manuſ *Dc* ſubcedere *F* (*) 451. accurrat *D* (*) 452. procedunt postpri cipia *Scaliger in Varr. de re rust. p. 254 ed. Steph.* procedit (procedi *F*) poſt principio *libri cum corruptela Donato qui fertur antiquiore* (

453. nequam ſt *BC.* nequam eſt *F* uortunt *B.* uertunt *CDFZ*(
454. frugiſ te ueniunt *BCDa: corr. Dc* 455. facite *Da.* f cite *Dc* 456. puenturam *B.* prouentura *CDFZ* hilare *B.* bo *libri* confido, o *post* d *in lit., B* (*) 457. hunc 'codd. antiqu *Pii* hodiae *B* 458. ſe *om. F* 459. Sagariſcio *B* ed euirginem *B.* educ uirginem *CDZ*

Et istás tabellas, quás consignauí tibi, 460
Quas tu áttulisti mi áb ero meo usque e Pérsia, —

SAGARISTIO. TOXILVS. (VIRGO)

SAGARISTIO

Numquíd moror?

TOXILVS

Eugae, éxornatu's básilice.
Tiáratum ut te lépida condecorát schema.
Tum hanc hóspitam autem crépidula ut graphicé decet.
Sed sátin estis meditáti?

SAGARISTIO

Tragici et cómici 465
Numquam aéque sunt meditáti.

TOXILVS

Lepide hercle ádiuuas.
Age illúc apscede prócul e conspectu ét tace.

---

463. *Priscianus inst. VI p. 200, 3 H.:* neutra eiusdem terminationis Graeca sunt et addita 'tis' faciunt genetiuum....haec tamen antiquissimi secundum primam declinationem saepe protulerunt et generis feminini, ut.... Plautus in Persa 'theatrum lepida condecorat schema'.

---

461. at tulisti *D.* adtulisti *F* mihi *libri* eperſia *BCD: ubi interruptam orationem significavit* S (*)

Act. IV Sc. 2 SAGARISCIO TOXILVS *B versu qui sequitur vacuo relicto. unius versus spatium CDa.* SAGARISTIO TOXIL' SERVI *Db et addito* II *Z,* duo *F* 462. T Numquid moror S *Db* Euge, exornatu's *R.* euge euge exornatuſ *libri* baſillice *BC* (*) 463. *Sic* S *adhibito Prisciani testimonio: ubi* Tiara ornatum lepide condecorat tuum *libri, nisi quod* thiara *F* conde corattuum *C.* condecoratuum *D.* condecora tuum *FZ* (*) 464. T *praem. Db* at *pro* autem *Z* trepidula *FZ* grafice *D* dec& *sup. scr. Db: om. Da* 465. traici *B.* tagici *D* comitj *D* (*) 466. eque *BC* 467. SA. *praem. FZ: del. Dousa fil.* abscede procul e conspectu *Dousa: ut v. 727.* aſpice deprocul inconſpectum *libri* et tace *continuans* TOXILO *Acidalius.* # tace *BCDa.* S tace *Db* To. tace *FZ* (*)

Vbi cúm lenone mé uidebis cónloqui,
Aderít adeundi témpus. nunc agite íte uos.

DORDALVS. TOXILVS

DORDALVS

Quoí homini di própitii sunt, áliquid obiciúnt lucri. 470
Nam égo hodie compéndi feci bínos panes ín dies:
Íta ancilla mea quaé fuit hodie, súa nunc est: argénto uicit.
Iám hodie alienúm cenabit, níl gustabit dé meo.
Súmne probus, sum lépidus ciuis, qui Átticam hodie cíuitatem
Máxumam maiórem feci atque aúxi ciui fémina? 475
Séd ut ego hodie fúi benignus, út ego multis crédidi,
Néc satis a quiquam hómine accepi: ita prósum credebam ómnibus:
Néc metuo, quibus crédidi hodie, né quis mi in iure ábiurassit.
Bónus uolo iam ex hóc die esse: quód neque fiet néque fuit.

TOXILVS

Húnc hominem ego hodie ín trasennam dóctis deducám dolis: 480

---

469. Aderit *B*. Id erit *B*. id aderit *CDFZ*, *sed* aderit *C* nunc *BDcF*. nun *CDaZ* agite ite *Camerarius*. agite *DFZ*. agite *BC* (*)

Act. IV Sc. 3 DORDALVS TOXILVS *B*. DORRAL' LENO TOXIL' SERV' C *Db et sine* C *FZ: sed* DORRAL' *Dc*. *unius versus spatium CDa* 470. Quoi *B*. Cui *reliqui* dii propitii *F*. depropitii *B* obiiciunt *FZ* 471. compendi *B ex ras. C*. cõpendi *D*. compendi *B ante ras.* feci binos panes *Camerarius*. fecibi nonſpaneſ *B*. feci non paneſ *reliqui* (non *C*) indieſ *B* (*) 472. quę *D*. quē *B*. que *C* (*) 473. coenabit *Z* nihil *libri* demeo *BC* (*) 474. atticam *F* 475. Maximam *BCDZ* maiorem *cum corr. ex incohato* max *CD* auſi *F* ciui *D ead. m.* foemina *Z* 476. ut *BF*, *Lachmannus in Lucr. p. 389*. ut et *CD* (&) *Z* hodie *om. F* (*) 477. aquiqũa *B*. aquoquã *reliqui* accipi *B* proſum *BZ*. ſum *CD*. prorſuſ *F* 478. nequiſ *BC* mihi *libri* adiuraſſit *F* 479 *sq. Sic A* (*sed* NEQ·FU— *et* DO**IS), *ubi* fuit hunc *spat. om. CD* ego hominem *CDFZ* (*corr. Guyetus cum AB*) intraſennam *DF* (x *in marg. Dc*). intra ſennam *C*. in traſſenam *B*. in tranſemina *Z* ducam *BCDFZ* (*)

Ítaque huic insidiaé paratae súnt probe. adgrediár uirum.
Quíd agis?

DORDALVS

Credo.

TOXILVS

Vnde agis te, Dórdale?

DORDALVS

Credó tibi.

Dí dent quae uelís.

TOXILVS

Eho, an iam manu émisisti múlierem?

DORDALVS

Crédo edepol, credo ínquam tibi.

TOXILVS

Iam líberta auctu's?

DORDALVS

Énicas.

Quin tíbi me dico crédere.

TOXILVS

Dic bóna fide: iam líberast? 485

DORDALVS

Pol áio.

TOXILVS

* * * *

481. *Sic libri cum A* (ITAQ·KUIC *et* UIRŨ) *nisi quod* paṭę *B et* aggrediar *FZ* (*) 482 *sq.* QUIDAGIS#CREDO#UNDEAGISTEDORDALE#-CREDOTIBI ‖ DIDENTQUAEUELIS#EKOANIAMMANUEMISISTIMULLIRE *A* Quiſ *B* agis? Do. credo. To. unde *F, Gruterus.* agiſ credo unde *BC itemque, sed* credo, *Da:* T *in spatio Db.* agiſ. cedo unde *Z* dordale *inter spatia B.* Dordale *C* D *Db* tibi ‖ Di *B.* tibi di *CDZ.* Dii tibi *F* *post* uelif *spat. BCDa,* T *Db* eo *Z* aniam *BCD* manue miſiſti *B* (*) 484. D *praem. Db* CREDOEDEPOLCREDO-INQUAMTIBIIAMLIBERTAAUCTUSENICAS *A* aedepol *F.* epol *CDZ* T iam *Db* liberta auctuſ eſ *B.* liber auctuſ eſ ‖ *CD.* libera eſt *FZ* Do. *F. spat. B. om. Z* enecaſ *Dc* (*) 485 *sq.* QUINTIBIMEDICO-CREDERE#DICBONAFIDEIAMLIBERAESTPOLAIO *A* (*sed* ES—OLET— *As,* est# olet— *minusve probabiliter* est dolet— *vel* olse— *adscribens*)

DORDALVS

Í ad forum ad praetórem: exquire, síquidem crederé mihi no
Líbera inquamst. écquid audis?

TOXILVS

Át tibi di bene fáciant o
Númquam enim posthac tíbi nec tuorum quoíquam
nolís uolam.

DORDALVS

Abi, né iura: satis crédo.

TOXILVS

Vbi núnc tua libertást?

DORDALVS

Apud te.

TOXILVS

Ain? apud mést?

DORDALVS

Aio inquam: apud tést in

---

medico *BC* credere dic *sine spat. BCD* libera eſt *BCDF*
quae verba duce A et ℜ velut

Do. Pol áio. To. Veron sério?

supplet ℭ (*) 487. IADFORUMEPRAETOREEXQUIRESIQUIDEMMIK
DERENONUIS *A*, *ubi* li (I *F*) ad forum ad praetorem (adpretore
et ſiquidem (ſi quidem *FZ*) credere mihi *reliqui* ñuiſ (*sic*) *B* (
488. LIBERAINQUAMSIECQUIDAUDISATTIBIDIBENEFICIANTOMNES *A*
INQUAM — QUID *As*, # est *quam* stec *extitisse paulo verisimilius*
cens: vix recte) inquam eſt ecquid (ec quid *BC*) audiſ at (To.
spat. FZ) *reliqui* 489—495. *Sic A* (NT *in* EXPOSCUNT *per liga*

NUMQUAMENIMPOSTKACTIBINECTUORUMQUIQUAMQUOD
NOLISUOLAM # ABINEIURASATISCREDO
UBINUNCTUALIBERTAST # APUDTE # AINAPUDMEST # AIOIN
QUAMAPUDTEESTINQUAM
ITAMEDIAMENTUTOBISTANCREMTIBIMULTABONAINSTANTAME
NAMESTRESQUAEDAMQUAMOCCULTABAMTIBIDICERENUNC
EAMNARRABO
UNDETUPERGRANDELUCRUMFACIASFACIAMUTMEIMEMINE
RISDUMUITAMUIUAS
BENEDICTISTUISBENEACTISAURESMEAEAUXILIUMEXPOSCUNT

sic autem B:

Numquam enim poſt hac tibi nec tuorum quod noliſ uolam
Abi ne iura ſatiſ credo Vbi nunc tua libertaſ apud te ain apudme

TOXILVS

Ita mé di ament, ut ob ístanc rem tibi múlta bona instant á me.
Nam est rés quaedam, quam occúltabam tibi dícere: nunc eam nárrabo:
Vnde tú pergrande lucrúm facias: faciam út mei memineris, dúm uitam
Viuás.

DORDALVS

Bene dictis tuís bene facta aurés meae auxilium expóscunt. 495

TOXILVS

Tuom prómeritumst, merito út faciam: et ut mé scias esse ita fácturum,
Tabéllas tene hás, pellege.

DORDALVS

Ístae quid ád me? 497a

---

493 *sq.* *Nonius p. 210, 20 M.:* lucrum secundum consuetudinem neutri est generis. masculini: Plautus Persa 'nunc ea .... facias': *cf. Reblinius p. 30. 61, Caesar p. 15.*

Aio inquam apudte eſt inquam Itame di ament ut ob iſtã rém
Tibi multa bona inſtant ame nam eſt reſ quedam quãoccultabam
Tibi dicere nunc eam narrabo unde tup grande lucrum faciaſ
Faciam ut mei meminerif dũ uitã uiuaſ benedicif
Tuif benefacta aureſmeę auxiliũ expoſtulant
itemque reliqui, nisi quod poſthac *DFZ* Neiura *CD* libertaſt *FZ* apudte *C.* apud te *DFZ* ita me *et* rem (*pro* rém) *CDFZ* quędã quam *C.* quaedam quam *DFZ* ea *Nonius* tu pergrande lucrum *C* (per grande) *DFZ.* tu pergrandem lucrum *Nonius* d ut *D* uita *CDFZ.* uitam *etiam 'libri vet.' Lambini* bene dicif *D.* benedictif *FZ* *Vbi v.* 489 quoiquam quod *Lambinus confirmante A, v.* 494 *sq. sic discripsit Studemundus de cant. p. 3 praecunte ex parte Weisio* (*) 496—500. *Sic A* (*v.* 498 *aut* ĄMĘĘǪĘRO *aut* #ĄMĘǪĘRO):
TUUMPROMERITUMESTMERITOUTFACIAMETUTMESCIAS
ESSEITAFACTURUM
TA**LLASTENEKASPELLEGE#KAEQUIDADMĘ#ĮMMOADTEALIE
NENTETTUAREFERT
NAMEXPERSIASUNTISTAECAĻLATAEMIKI#ĄMĘǪ**O#QUÃ
DO#KAUṬDUDUM

TOXILVS

Immo ád te attinént et tuá refert, léno: 497b
Nam ex Pérsia sunt haec ádlatae mi a méo ero.

DORDALVS

Quando?

TOXILVS

Hau dúdum.

DORDALVS

Quid istaéc narrant?

TOXILVS

Percóntare ex ipsís: ipsae tibi nárrabunt.

DORDALVS

Cedo sáne mihí.

TOXILVS

At claré reccitáto. 500a

DORDALVS

Tace, dúm pellegó.

TOXILVS

Reccita: haú uerbum fáciam. 500b

---

498. *Vix huc spectat Mar. Victorinus art. gr. I p. 25, 26 K.:* haud .... d tamen litteram conseruat, si sequens uerbum incipiat a uocali .... at cum ⟨sequens⟩ uerbum a consonanti incipit, d perdit, ut 'hau dudum' et 'hau multum': *cf.* ℟ *Proleg. Trin. p. CI.*

QUIDISTAENARRANT # PERCONTAREEXIPSISIPSAETIBINAR
RABUNT
CEDOSANEMIKI # ATCLARERECITATO # TACEDUMPELLIGOREÇ•TA
KAUUERBUMFACIAM

(*vel* REÇITO), *sic autem B:*

Tuum ꝑmeritũ ſt merito ut faciã & ut meſſiaſ eſſe facturum
Tabellaſ tene haſ pellige hę quid adme immo atte attinent
Et tua refert nam epſia adme allatę modo ſunt iſta eameo dño
Quando haud dudũ quid iſta enarrant pĉtare exipſiſ
Ipſa & ibi narrabunt cedo ſane mihi at dare recitato
Tace dum pellico haud uerbum faciam

itemque reliqui, nisi quod Promeritumſt *et* me ſciaſ *CDFZ* pellego *DcFZ* he quid *D* *ante* immo *spat. CD, pers. FZ* adte *CD*, ad te *FZ* e perſia ad me *DFZ* adlate *DF*, adlatae *Z*, allatę *C* iſtae a meo domino *CDFZ* dudum *DcFZ*, dubium *CDa* iſtę narrant *CDFZ* percunctare *FZ* Ipſaetibi *C*, Ipſa & tibi *D*, Ipſae tibi *FZ* cędo *CD* clare *CDFZ* pellico

DORDALVS

'Salútem dicit Tóxilo Timárchides
Et fámiliae omni. sí ualetis, gaúdeo.
Ego uáleo recte et rém gero et fació lucrum,
Neque istóc redire his ócto possum ménsibus:
Itaque híc est quod me détinet negótium. 505
Chrysópolim Persae cépere urbem in Arabia,
Plenám bonarum rérum atque antiquom óppidum:
Ea cónportatur praéda, ut fiat aúctio
Publícitus: ea res mé domo expertém facit.
Operam átque hospitium ego ísti praehiberí uolo, 510
Qui tíbi tabellas ádfert. cura quae ís uolet:
Nam honóres is mihi suaé domi habuit máxumos.'
Quíd id ad me aut ad meám rem refert, Pérsae quid rerúm gerant
Aút quid erus tuos?

---

etiam CDa. pellego *DcFZ* *Vbi v.* 497a istae *pro* hae *et v.* 498 haec *pro* iſtaec *Bachius in Studem. Stud. II p. 251 sq., v.* 497b leno *suppl.* ☙, *idem v.* 500 a *et* b *sic duce A discribens admisso* reccit., *v.* 499 istaec *pro* iſtae *Camerarius* (*) 501 *sqq. Sic A:*

SALUTEMDICITTOXILOTIMARCKIDES
ETFAMILIAEOMNISIUALETISGAUDEO
EGOUALEORECTEETREMGEROETFACIOLUCRU* (*vix* LUCRI)

ubi D *praem. Db* dixit *D* Tamarchideſ *C ante ras.* thimarchideſ *F* familiae omni ſuia letiſ gaudio *B* *inter* ualetiſ *et* gaudeo *sup. scr.* T *Db: del. Dc* 504. *Sic A* (NEQ·), *ubi* iſto *BCDZ* (*non F*) reddere *BCDa: corr. DcFZ* oſto *B* menſibuſ *ex* milnſibuſ *B* (*) 505. ITAQ·KICESTQUODMEDETENETNEGOTIUM *A* negocium *BFZ* (*) 506. *Sic A, sed* CKRYSOPOLIN, *ubi* Cleuſipolim *BD.* cleuſi polim *C.* cleoſipolim *F.* eleuſipolim *F* pſe *B.* Perſe *CD* coepere *C.* cępere *Z* inarabia *BC* (*) 507. PLENAMBONARUMRERUMATQ**TIQUUMOPPIDŪ *A* antiquom *B.* Antiquum *CDFZ* opidum *DF* (*) 508. *Sic A, ubi* comparatur *reliqui* preda *CD.* praę *B* 509. *Sic ABZ, ubi* Pollicituſ *CD.* Policituſ *F* (*) 510. *Sic libri, sed* operā *D* hoſpiciū *BD* P***KIBERI *A.* p̄hiberi *BCDaF.* preberi *F.* phiberi *Dc* (*) 511. QUITIBITABEL***OFFERTCURAQ·ISUEL*T *A* adfert *B.* affert *CDFZ* qua eiſ *BCDa: corr. Dc* 512. NAMISMIKIKO————KABUITMAXIMOS *A* hiſ *Da: corr. Dc* iſ mihi honoreſ ſuae (ſue *D*) domi *libri cum A, ut vid.: trai.* ☙ maxumoſ *BCDZ* (*) 513. Do. *praem. Z, spat. CD* QUIDIDADMEAUTADEAMREMREFERT*****Q**DRERUMGERANT (NT *per ligat.*) *A* ad meam rem refert *B* perſe *BC cum A, ut vid.* pſe *D* rerum gerum gerant *F* 514. AUTQUIDERUSTUUS#TACESTULTI-

TOXILVS

Táce, stultiloque: néscis, quid te instét boni
Néque, quam tibi Fortúna faculam lúcrifera adlucére uolt. 51

DORDALVS

Quaé istaec lucriferást Fortuna?

TOXILVS

Ístas, quae norúnt, roga:
Égo tantumdem scío quantum tu, nísi quod pellegí prior.
Séd ut occepisti, éx tabellis nósce rem.

DORDALVS

Bene mé mones.

TOXILVS

Fác silentiúm: nunc ad illud uénies quod refért tua.

DORDALVS

'Iste quí tabellas ádfert adduxít simul 520
Forma éxpetunda líberalem uírginem,
Furtíuam, abductam ex Árabia penitíssuma.

---

522. *Priscianus inst. gr. III p. 99, 19 H.:* a 'paene' autem aduerbio superlatiuum in 'simus' protulit Plautus .... item ab eo, quod est 'penitus' aduerbium, superlatiuo usus est idem in Persa 'furti-

---

LOQ******QUIDTEINSTETBONI *A* (Q·NESCIS *vel* QUESCIS) te *om. CDFZ* inf& *D* (*) 515. NEQ·QUAMTIBIFORTUNAFACULA*LU***FERAMADLUCEREUULT *A* Nequiquam *BCD.* Nequicquam *FZ* foculi lucificam *B.* faculam lucificam *CDaF.* faculam lucrificam *DeZ:* ubi *adiectivum ad* Fortuna *coll. v. 516 accommodavit* ℜ allucere uolt *B.* allicere uolt *CDFZ* (*) 516. QUAEISTAECLUCRIFERAESTFORTUNA*ISTASQUAENORUNTR**A *A, ubi* iſtaec (iſta & *B.* iſtec *C*) fortuna lucrifica eſt *reliqui* quenorunt *BC* (*) 517. *Sic libri, nisi quod* Dor. Ego *Z (corr. Pius, Saracenus),* tantundem *CDFZ et* PERLEGI *A* 518. *Sic libri, nisi quod* ocepiſti *B* extabellif *BC* TABELLE**OSCEREM# *A* noſcerem# *BCD.* noſcerẽ. To. *Z: corr. Pius, Saracenus* 519. *Sic libri, sed ante* nunc *spatium ABCD,* To. *FZ (quo del.* To. *praem. Pius) et* uentef *BC et D ante ras.* (*) 520. *Sic libri, nisi quod* affert *F (non A)* (*) 521. FORMAEXPET*****IBERAL**UIRGINEM *A* expetenda *libri cum A, ut vid.* liberalem mulierem *BCDFZ* 522. FURTIUAMABDUCTAMEXARA******ITISSUMA *A* fortiuam *Prisciani BGHLN* adductam *CDFZ cum Prisciano (corr.* ℜ *duce A).* aduectã *B* penitiſſuma *D.* penitiſſima *BCFZ cum Prisciano* (*)

Eam té uolo curáre ut istic uéneat:
Ac suó periclo is éam emat, qui mercábitur:
Mancúpio neque promíttes neque quisquám dabit. 525
Probum ét numeratum argéntum ut accipiát face.
Haec cúra: et hospes cúra ut curetúr. uale.'

TOXILVS

Quíd igitur? postquám recitasti, quód erat cerae créditum,
Iám mihi credis?

DORDALVS

Vbi nunc illest hóspes, qui hasce huc áttulit?

TOXILVS

Iam híc credo aderit: árcessiuit íllam a naui.

DORDALVS

Níl mi opust 530
Lítibus neque trícis. quam ob rem ego árgentum enumerém foras?
Nísi mancupio accípio, quid eo mi ópus est mercimónio?

---

uam....penitissima'. sciendum tamen, quod etiam nomen inuenitur 'hic penitus, huius peniti', ex quo magis superlatiuus gradus nascitur. *Praeterea non improbabile est huc (et ad v. 541: vix ad Cistell. I 1, 65) spectare Varronem apud Nonium p. 217, 15 Ταφῇ Μενίππου [fragm. VI R. 7 B.]:* perrexit in interioris partis domuis posticae, ut ait Plautus, penitissimae [*sic Mercerus:* penitissime *libri*]: *quamquam potest etiam locus subesse ex fabula aliqua deperdita.*

---

523. *Sic A, sed* UENIAT: *ubi* accurare *et* ueneat *reliqui* iſtic, c *ex* r *ut vid., D* 524. ACSUOPERICULOISEMATQUIMERCABITUR *A* periclo *BCD.* periculo *FZ* is eam emat qui *R.* iſ emat qui eam *BCDFZ* (*) 525. MANCIPIONEQ·PROMITTIṢNEQ·QUISQUAMDABIT *A, ubi* promittet neque *reliqui* (*) 526 *sqq. Sic libri, sed* FACE *et* CREDITŪ *A* caere *BC.* cęre *D.* cęrę *Z* (*) 529. IAMMIKICREDIS‡*BINUN*-ILLEESTKOSPESQUIKASCEKUCATTULIT *A* ille ſt *C.* ille eſt *F* qui haſce (aſce *B*) attulit *BCDFZ* (*) 530. IAMKICCREDOADERITAC-CERSIUITILLAMANAUI‡NIKILMIKI‖ *A* (opus[es]t *in sequenti versu avulso*), *ubi* arceſſiuit *BC* (*non DFZ*) illam anaui nihil m̊ *B.* illa mandauit nihil mihi *CDF et,* Do. *ante* nihil *inserto, Z* opuſ eſt *libri* (*)
531. LITIBUSNEQ·TR————Q*ARGENTUMENUME REMFORAS *A quadrante* icisquamobreme (TRICIS *Ar*) trichiſ *BC.* trohiſ *D.* troiſ *F.* trochiſ *Z* (*corr. Vulla*) ego argentum enumerem *Ijsendijkius de T. M. P. Persa (ed. Trai. a. 1885) p. 37 cum A, ut vid.* ego argentum numerem *FZ.* ego argentum numerum *CD.* argentum numerū *B* (*)
532. NISIMANCIPIOACCI***Q*****MIKIOPUSESTMERCIMON** *A*

TOXILVS

Tácen an non tacés? numquam ego te tam ésse matulam
crédidi.

Quíd? metuis?

DORDALVS

Metuo hércle uero: sénsi ego iam complúriens
Néque mi haud imperíto eueniet, táli ut in luto haéream. 535

TOXILVS

Níl pericli míhi uidetur.

DORDALVS

Scío istuc: sed metuó mihi.

TOXILVS

Meá quidem hercle istúc nil refert: túa ego hoc facio grátia, 537
Vt tibi recte cónciliandi prímo facerem cópiam. 539

DORDALVS

Grátiam habeo: séd te de aliis quám de te alios suáuiust 540
Fíeri doctos.

---

534. *Gellius Noct. Att. V 21, 16:* 'complures' cum dicimus, non comparatiue dicimus. ab eo autem quod est compluria, aduerbium est factum 'compluriens'. id quoniam minus usitatum est, uersum Plauti subscripsi ex comoedia quae Persa inscribitur 'quid metuis....compluriens'. *Hinc hausit Nonius p. 87, 15 M.:* conpluries: frequenter .... Plautus in Persa 'quid metuis....conpluries': *cf. Reblinius p. 75, Caesar p. 22. Denique* compluriens *hinc excerpsit glossar. Plaut.: cf.* ℜ *Opusc. phil. II p. 236. 266.*

---

mancipio *et* mihi opuſ *BCDFZ om.* eſt (*) 533. *Sic libri cum A* (*)
534. QUIDMETUIS#METUOKERC***EROSENSIEGOIAMCOMPLURIENS *A*
Quid? *distinxit Seyffertus Stud. Pl. p. 18* *spat. post* metuiſ *non om. BCD* me tuo herche *B* iam *om. Gellius Noniusque cum eo* cõ plurienſ *B.* complurieſ *FZ: cf. testim.* (*) 535. *Sic A* (*sed* NEQ·MIKI *et* KAEREÃ), *ubi* mihi haud *CDFZ.* m haut *B* eueniet, u *e corr., C* ludo *BCDFZ, item 'libri vet.' Lambini: corr. Valla, alii* heream *BC* 536. *Sic A* (*sed* NIKIL *et* SET), *ubi* Nihil pericli uidetur *reliqui:* mihi *inseruit iam Kampmannus de reb. mil. Pl. p. 59*
metuo, u *ex* o *corr., C* (*) 537. MEAQUIDEMIS*ŪCNIK*LRE**S*
****GOKOCFACIOGRATIA *A.* Mea quidem iſtuc nihil refert tua ego refero gratia (gracia *B*) *reliqui: ubi* hercle *inser. Muellerus 'Nachtr.' p. 138* (*) 539. *Sic libri, sed* CO******NDI *A* (*) 540. *Sic A* (*sed* DETE), *ubi* Graciã *B* dealiſ *B* quam alioſ de te (dete *BC*) *BCDFZ*
ſuauiuſ ſt *CD.* ſuauiuſ eſt *FZ* 541 *sq. Sic A* (*sed* FIER**OCTOS)

TOXILVS

Né quis uero ex Arabia penitíssuma
Pérsequatur. étiam tu illam déstinas?

DORDALVS

Videám modo
Mércimonium.

TOXILVS

Aéqua dicis. séd optume ipse eccum áduenit
Hóspes ille, qui hás tabellas áttulit.

DORDALVS

Hicinést?

TOXILVS

Hic est.

DORDALVS

Haécine illast furtíua uirgo?

TOXILVS

Iúxta tecum aequé scio, 545
Nísi quia specié quidem edepol líberalist, quísquis est.

DORDALVS

Sát edepol concínnast facie.

---

nequiſ *BCD* barbaria *BCDFZ: corr. Pylades* penitiſſima *CF.* penitiſſuma *cum spat. D* 543. MERCIMONIUM#AEQUADICISSED-OPTIMEECCUMIPSEADUENIT *A itemque reliqui, nisi quod* ſ *B* optume *DFZ* ipſę *C.* ipſam *F* adunt *B.* addunt *cum spat. dimidii fere versus in fine paginae CD.* adducit *Z.* abducit *F: ubi* ipse eccum *trai. Bachius in Studem. Stud. II p. 410,* aduenit *em. iam Camerarius praeeunte Pylade* (*) 544. *Sic libri cum A, nisi quod* quiáſ *B* hiccineſt *B.* hiccine eſt *CDFZ spat. ante* hic eſt *om. B* 545. *Sic libri, nisi quod* Hecine *BC.* Hęcineſt *D* (*puncta Db, ut vid.*). Heccine *F* ILLAEST *A.* illa ſt *C.* illaſt, il *ex* u, *D* ſcio eque *B* (*) 546. ——————— -- EDEPOLL*****LIESTQ**SQUISEST *A* quia specie quidem *Luchsius Herm. XIII p. 499 sq. duce Bergkio.* qui aſpeci equidem *B.* qui aſpexi equidem *CDFZ* liberaliſt *BDFZ.* liberaliſ ſt *C* quiſquiſ eſ *BCDFZ: corr. Pylades* (*) 547. SA*-ID———————————IMCARNIFEX *A* concinna est *Camerarius.* con-

TOXILVS

Vt contemptim cárnufex.
Táciti contemplémus formam.

DORDALVS

Laúdo consiliúm tuom.

SAGARISTIO. VIRGO. TOXILVS. DORDALVS

SAGARISTIO

Sátin Athenae tíbi sunt uisae fórtunatae atque ópiparae?

VIRGO

Vrbis speciem uídi, hominum autem móres perspexí parum. 550

TOXILVS

Númquid in principió cessauit uérbum docte dícere?

---

547. contemptim *hinc excerptum in glossar. Plaut.: cf. R Opusc. phil. II p. 266.*

---

cinnaſ *BCDa.* concinna *DcFZ* c̃ temptim *B.* contemnit *F* carnifex *F* (*) 548. TACITI———LIUMTUŪ *A avulsis nunc mediis, ubi* CON******MURFORMA*#*AU——— *As* contemplemus *Langenus 'Beitr.' p. 60.* cōtemplemur *B.* contemplemur *reliqui* formam laudo *sine spatio BCD* tuum *libri*

Act. IV Sc. 4 SAGA——— *A avulsis nunc reliquis, ubi* RISTIO TOXILU———L——— *As (om.* VIRGO, *ut vid.).* SAGARISTIO//// TOXIL' DORDAL' LENO SERVI ·II· ‖ VIRGO *Db. unius v. spat. B, duorum CDa.* Sagariſtio. Perſa uirgo. Toxiluſ ſerui II. Dordaluſ leno *Z: item, nisi quod* Sagariſtrio ſeruuſ, *F* 549. SAT———ATQ·OPIPA——— *A avulsis nunc reliquis, ubi* NATKENAE-TIBIS**TU**AEFO****A*** *As* athena & ibi *B.* athena etibi *CDa: corr. Dc* sunt uisae *Bothius (praecunte* uisae sunt *Valla) cum A.* uiſae *BFZ.* uiſę *C.* uiſe *D* aq' *B* opipare *CD om. spat.: perversas in F personarum notas praetermisimus* 550. U———PARĆ *A avulsis reliquis, ubi* RBISSPECIEMUIDI**MINUM———ERS*** *As* urbi[s] *D ead. m.* ſpeclem *BC.* ſpedem *Da: corr. Dc* hominum moreſ *BCDFZ: ubi* autem *inser.* SS *confirmante spatio in A* perspexi *Camerarius: atque* (P)ERS(PEX) *As.* proſpexi *BCDFZ* (*)

551. NUMQUIDINPRIN***I*GESSAUITUER——— *A* Nunquid *B.* Nunquid *C* inprincipio *BC* (*)

DORDALVS

Haú potui etiam in prímo uerbo pérspicere sapiéntiam.

SAGARISTIO

Quíd id quod uidisti? út munitum múro tíbi uisum óppidumst?

VIRGO

Si íncolae bene súnt morati, id púlcre munitum árbitror:
Pérfidia et peculátus ex urbe ét auaritia si éxulant, 555
Quárta inuidia, quínta ambitio, —

TOXILVS

Óh!

VIRGO

Sexta obtrectátio,
Séptumum periúrium, —

TOXILVS

Eugae.

VIRGO

Octáua indiligéntia,
Nóna iniuriá, decumum, quod péssumum adgressúst, scelus:
Haéc unde aberunt, ea úrbs moenita múro sat erit símplici.
Vbi aderunt, centúmplex murus rébus seruandís parumst. 560

552. KAUPOTUIETIAM— — — A Haut *B*. Haud *CDFZ* perficere *CD* (*) 553. QUID**Q— — — BIUIS****PIDUMST (UM *per ligat.*) *A* tibi uiſumſt (uiſum ſt *C*) oppidum (opidum *BF*) *BCDFZ: corr. Guyctus cum A* (*) 554. SIINCOLAEBEN***N— — — — — — — — — REMUNITUMARBITROR *A quadrante* tmoratiidpulch (*ex quibus* U *legit As*) morati pulchre (pulchrę *D*) *libri praeter A* monitum (*B?*) *CD* (*) 555. PERFIDIAETP***LAT— XULANT *A quadrante spatio* (*ubi* —URB— — —UARIT— *As*) Perfida *B* exurbe *B* auaricia *BF* 556. QUARTAINUIDIAQUI*ITAARBITRIO-SEXTAOBTRECTATIO *A, ubi* quinta ambitio (ambicio *B*) ſexta *reliqui:* To. oh! VI. *inser.* ☙ (*) 557. *Sic libri, sed* Septimum *omnes et* EUGAE *pro* euge *A* 558. *Sic A, sed* DECIMUM *et* PESSIMUM *cum reliquis, ubi* adgreſſuſ celiſ *B*. adgreſſu ſceluſ *CDFZ* (*) 559 *sq. Sic A:*

KAECUNDEABERUNTEAURBSMOENITAMUROSATERITSIMPLICI
UBIEAABERUNTCENTUMPLEXMURUMREBUSSERUANDIS
PARUMST

Quorum loco hunc unum exhibent reliqui:

Hęc unde aberunt centuplex muruſ rebuſ ſeruandiſ parũ ſit

TOXILVS

Quíd ais tu?

DORDALVS

Quid uís?

TOXILVS

Tu in illis és decem sodálibus:
Té in exilium hinc íre oportet.

DORDALVS

Quíd iam?

TOXILVS

Quia periúrus es.

DORDALVS

* * * * * * * *

TOXILVS

* * * * * * *

DORDALVS

Vérba quidem haud indócte fecit.

TOXILVS

Éx tuo inquam usúst: eme hanc.

DORDALVS

Édepol qui quom hanc mágis contemplo, mágis placet.

TOXILVS

Si hanc émeris,
Di ínmortales, núllus leno te álter erit opuléntior. 565

---

nisi quod Hec unde *CF*. Haec niſi unde *Z: ubi v.* 560 Vbi aderunt *corr.* ℞, centumplex *occupaverat Bergkius*, parumst *Pylades* (*)

561. *Sic libri cum A, nisi quod* ſodalibſ *B*. ſoldabus *D* (j *ex corr.*, *in cohata* a, *ut vid.*) 562. TEINEXILIUMK———— *A lectione certissima* inexilium *B* ire hinc *BCDFZ: trai.* ℞ *duce A* eſt *D* '*Post hunc v. vix dubium est quin tale quid interciderit:* DOR. At te di perdánt. TOX. mitte istuc. quíd ais? haec ut tíbi placet?' ℞ 563. UERBAQUI———— *A, ubi versus bipartitus fuit* haut *B* uſuſt eme *DFZ*. uiſuſt eme *C*. uſſu te me *B, sed uſu ex ras.* (*) 564. ED———AGISPLACET#SI *A, ubi* **QUICUMKANÇMAGISCONTEMPL**M *et* KANÇEMERIS *in laciniis avulsis A* cum *libri* placet ſi *sine spat. BCD* (*) 565. DIIMMORTAL———— *A* Di immortaleſ *B*. Dii inmortaleſ *CD* (*)

Éuortes tuo árbitratu hómines fundis fámiliis:
Cum óptumis uirís rem habebis, grátiam cupiént tuam,
Vénient ad te cómisatum.

DORDALVS

At ego íntromitti uótuero.

TOXILVS

Át enim illi noctu óccentabunt óstium, exurént foris.
Proín tute tibi iúbeas concludi aédis foribus férreis, 570
Férreas aedís commutes, límina indas férrea,
Férream seram átque anellum: né sis ferro párseris:
Férreas tuté tibi inpingi iúbeas crassas cónpedis.

DORDALVS

Í in malum cruciátum.

TOXILVS

I sane tu, hánc eme: auscultá mihi.

566. EU——— *A, ubi* ORTESTUO**BITR***KOM**ESFUNDIS-FAMI—— *As in lacinia nunc avulsa* (*) 567. C**********S-——————M *A* (CU—— ————U********M *As, U ex lacinia*) optimiſ *libri* graciã concipient *B* (*) 568. UENIEN—————————GOINTROMITTIUOLUERO *A* adte *B* comiſatum *B.* comiſſatum *C cum Lambini 'libris vet.'* comiſ ſatũ *Da.* commeſſatum *DcF.* comeſſatum *Z* uetuero *Camerarius in ann. confirmante A: om. BFZ et, in fine paginae, CD* (*) 569. To. *Camerarius: om. libri* AT*NI——————————FORIS *A* (*certis litt. extremis,* AT——— *As*) At *BC.* Hac *DFZ* occendabunt *B ante corr.* hoſtium *DFZ* foreſ *BCDFZ* 570. To. *praem. FZ: om. Camerarius* PROINTU——UB——IBUSFERREIS *A* Proin tute tibi *B.* Proin tu tibi *A, ut vid.* Proinde tu tibi *reliqui, sed* tu *sup. scr. B* iubeſ c̃ cludi *B* edif *B.* edef *D.* aedef *C* (*) 571. FERREASAEDISCOMM****L******NDASFERR— *A* edef *BD.* aedef *C* lineina *B* (*) 572. FERREAMSERAMATQ·ANULUM***ISFERROPARSERIS *A* atque anellum *Bothius.* atque anulum *libri* ne ſiſ *BCDF cum A.* ne ſi *Z* parſ eriſ *CD.* parſieriſ *F* (*) 573. FERREASTULTETIBIINPINGI*UBF*SCONPEDISCRASSAS *A* tu te tibi *B.* tute *Da:* tibi *sup. scr. Db* inpingi iubeaſ *B e corr. CD.* inpingi iuibeaſ *B ante corr.* craſſaſ compediſ *B* (cõpediſ) *CDZ.* craſſaſ compedeſ *F* (*) 574. ISISINMALUMCRUCIA*U* ‖ ISAN***K**CEMEAUSCUL‖TAMI** *A* Iin *BCD.* in *DZ* cruciatum. To. i sane *Camerarius ex spatio in BCD ante* i ſane *relicto.* cruciatum, i ſane. To. *FZ* tu. hanc eme: ausculta ℟ *in adn.: atque sic A, ut vid.* hanc eme atque auſculta *BCDFZ* m̄ *B* (*)

DORDALVS

do ut sciam, c anti índicet.

TOXILVS

Vin húc uocem?

DORDALVS

Ego illo accéssero.

TOXILVS

id agis, hospes?

SAGARISTIO

Vénio, ad o d te, ut dudum díxera
Nám heri in portum énit: ueniri hánc uolo,
Sí potest: si nón potest, olo quantúm potest.

DORDALVS

Sáluos sis, aduléscens.

SAGARISTIO

Siquidem hanc uéndidero pretió suo.

TOXILVS

Átqui aut hoc emptóre uendes púlcre aut alio nón potis.

SAGARISTIO

Ésne tu huic amícus?

TOXILVS

Tamquam di ómnes qui caelúm col

575 MODOUTSCIAMQUANTIIND****#UINKUCU*Ç**#EGOILLO A SERO *A* Modo ut *DFZ cum A*. Modo uti *BC* quantim di quantum dicet *FZ: corr. Saracenus* accerſeo *B* (*). 576. AGISKOSPESUE***ADDUCOKANCADTEUTDUDUMDIXERÃ *A* agis *Ac cum A et B ante ras.* aiſ *B ex ras. cum reliquis* ad te *om. BC* dudum *om. B* (*) 577. *Sic libri, sed* UEN*** *pro* uenir 578. *Sic A* (*sed* QUAN ---ST), *ubi* ire *pro* IRI *reliqui* 5 UUSSISADULESCENS#SIQUIDEMKANCUEN*********ETIOSUO *A et* adoleſcenſ *BCDFZ* p̄tio *CD*. p̄cio *B*. precio *FZ* s ſuo *om. D* 580. ATQUIAUTKOCEMPTOREUENDESPULCKRE**T POTIS (*vix* POTIST) *A* At qui *B* emptor euendeſ *B*. uendeſ *C*. emptor^e uendeſ *D* pulchre *libri* poteſ *BCDF* 581. *Sic libri, nisi quod* Eſtne tu huic *CD cum A*. Eſt ne DIOMNES *A*. di omſ *B*. Diomneſ *D* (*separ. Dc*). dii ou cęlum *D*. celum *BCF* COLUNT (UNT *per ligat.*) *A*

DORDALVS

Túm tu mi es inimícus certus: nám generi lenónio
Númquam ullus deus tám benignus fúit qui fuerit própitius.

SAGARISTIO

Hóc age. opusnest hác tibi empta?

DORDALVS

Sí tibi uenissést opus,
Míhi quoque emptast: sí tibi subiti níhil est, tantumdémst mihi. 585

SAGARISTIO

Índica, fac prétium.

DORDALVS

Tua mers ést: tua indicátiost.

TOXILVS

Aéquom hic orat.

SAGARISTIO

Vín bene emere?

DORDALVS

Vín tu pulcre uéndere?

TOXILVS

Égo scio hercle utrúmque uelle.

---

588. *Nonius p. 150, 5 M.:* prognariter: strenue, fortiter et constanter. Plautus Persa 'ego scio....prognariter'. *Idem p. 154, 25:*

---

582. *Sic libri, sed* mihi *omnes et* CERTUS *A* 583. *Sic libri cum A, sed* Nū quā *B itemque* (v *ex* a *inter scribendum*) *D* deuſ *ex* dz̄ *B* (*) 584. *Sic A, sed* UENISSEEST, *ubi* opuſ neſt *BC.* opuſ non eſt *F* hęc *BCD* (*corr. FZ cum A*) ueniſſeſt *BDZ.* ueniſſe ſt *C.* ueniſſe eſt *F* (*) 585. MIKIQUOQ·EMPTASTSITIBINIKILESTTANTUMDEMESTMIKI *A* ēptaſt *B.* emptaē *D.* empta eſt *CFZ* ſi tibi ſubiti *BCDZ.* ſi tibi ſubiici *F* tantūdeſt *B.* Tantūdemſt *D.* Tantundemſt *CFZ* 586. INDICAIFACPRETI**#*UAMERSESTTUAINDICATIOST *A* (*vix* #FAC *pro* IFAC) p̄tium *CD.* p̄ciū *B.* precium *FZ* merx eſt *Z.* merx *F* indicatio eſt *BCDFZ* 587. AEQUMKICORAT#UINBENEEMERE#UINTUPULCKREUENDERE *A* Aequum hic orat *Camerarius fere cum A.* Aequo mihi corat *B.* aequo mihi curat *CD.* equo m curat *F.* ęquum hic curat *Z* um bene *C* emere uine tu *B.* emere | Vinctu *CDa* (*corr. Dc*) pulchē *B.* pulchre *reliqui* emereuendere *B* 588. EGOSCIOKERCLEUTRUMQ·BELLE#AGEINDICA-

DORDALVS

Age, índica prognáriter.

SAGARISTIO

Prius dico: hanc mancúpio nemo tíbi dabit. iam scís?

DORDALVS

Scio.

Índica, minumó daturus quí sis, qui ducí queat. 590

TOXILVS

[illegible], tace: nimis tú quidem hercle homo stúltus es pueríliter.

DORDALVS

Quíd ita?

[illegible]VS

Quia enim te é[illegible] príus percontarí uolo,
Quae ád rem referúnt.

D[illegible]VS

Atque hercle [illegible] me monuisti haú male. 593
Íde sis, ego ille dóctus l[illegible]aéne in foueam décidi, 595
Ni híc adesses. quántu[illegible]ominem amícum adhibere, ubi
quíd geras. 598

---

prognariter: audaciter. Plau[illegible] 'age indica prognariter': *cf. Reblinius p. 74. 79. 87, C*[illegible] *p. 19. Item* prognariter *hinc excerptum in glossar. Plaut.: cf.* [illegible] *pusc. phil. II p. 266. Cf. Pauli Festus p. 95, 11 M.:* gnarus cum significet id quod scius peritus, tamen inuenimus prognare significare aperte. 595. *Huius loci fortasse memorem fuisse Lactantium monui apud Brandtium p. CXII* 'in hanc foueam necessario decidit' *diu. inst. II 8, 54 (cf. II 8, 24): vide Ottonem de Rom. proverb. (ed. a. 1890) p. 146. Cf. Placidus p. 34, 19 D.*

PROGNARITER *A* Ego ſcioer deutrumq' uelle age *B.* ecor (perſecor) ſcio hercle utrum belle ate *Nonius priore loco* uelle ‖ Age *CD* prognariter, n *ex* r, *C.* prognarier *Da: corr. Db: cf. testim.* (*) 589. *Sic libri, sed* MANCIPIONEMO *A.* mancupionemo *B* 590. *Sic libri, nisi quod* minimo *omnes* daturuſ. SA. qui *FZ: corr. Saracenus* ſciſ *F* QU***CIQUEAT *A* 591. *Sic libri, nisi quod* hercule hō ſtultuſ *B.* KOMOSTULTUS *A om.* hercle eſ *FZ.* eſt *C cum A.* ē *BD* PUERILITER *A* 592. *Sic libri, nisi quod* ENIMEXPUELLATEPRIUS *A* perconctari *F* 593. QUAEADREMREPERANT‡ATQ·KERCLETUMEMONU-STIKAUMALE (UM *per ligat., vix* REPERUNT) *A* Quē (*h. e.* Quę *pro* Quī) *B* et quī hercle *C* (etquī) *D* (&) *Z.* &q hercule *B.* ecqui hercle *F* haud *BCDFZ* (*) 595. UIDESIS**ILLE**RTUSLENOETPAENEINFOUEAM-DECIDI *A* (*fuit* NEILLEDORTUS, *ut vid.: certe* EGO *ante* ILLE *locum habet*) *spat. ante* uide *C* pęne *B.* Pene *CDZ.* bene *F* foueam decidi ni *B* 596. NIKICADESSESQUANTUMESTKOMINEMAMICI

TOXILVS

Quó genere aut qua in pátria nata sít aut quibus parénti-
bus — 594
Né temere hanc te emísse dicas me ínpulsore aut ínlice — 597
Vólo te percontári.

DORDALVS

Quin laudo ínquam consiliúm tuom.

TOXILVS

Nísi molestumst, pércontari hanc paúcis hic uolt.

SAGARISTIO

Máxume,
Suo árbitratu.

TOXILVS

Quíd stas? adi sis túte atque ipse itidém roga, 600
Vt tibi percontári liceat quaé uelis: etsí mihi
Díxit dare potéstatem eius: séd ego te maló tamen
Eúmpse adire, ut né contemnat te ílle.

DORDALVS

Satis recté mones.
Hóspes, uolo ego hanc pércontari.

SAGARISTIO

A térra ad caelum quídlubet.

ADKIBERE ‖ (QUOGENEREUTQUAINP)UBIQUIDGERAT *A eis quae uncis inclusimus (lectu ex parte difficilioribus) statim, ut vid., deletis a librario, qui (in summa pagina) proximum versum incohaverat* Ni *B.* ni *C.* nisi *DFZ* id *pro* hic *F* quantum est *BFZ.* quantũ ẽ *CDa.* quantj ẽ *Dc* adhibere hominem amicum *BCDFZ* (*) 594. QUOG******UTQUAINPATRIANATASITAUTQUIB·PARENTIB· *A* nata sit *B.* sit nata *CDFZ* 597. NET********CTEEMISSEDICASMEINPULSORE-AUTINLICE *A* Ne temere hanc te emisse dicas suasu atque impulsu meo *B*, *ubi* te *om. CDFZ et* inpulsu *scr. CD* 598. *Sic A (sed* TUŨ), *quem versum om. reliqui* (*) 599. *Sic libri, sed* est *et* maxime *omnes*, nult *omnes praeter A* suo ‖ Arbitratu *B* 600. SUOARBITRATU‡QUIDSTASA**SISTUTEATQ·IPSEITIDEMROGA *A* TOX. *Pylades.* DOR. *FZ* adi sis tute *Spengelius T. M. P. p. 222* (adi *iam Bothius*). abi tute *BDcFZ.* habitute *CDa* (*) 601 *sq. Sic libri, sed* PERCUNTARI *A* *ante* dixit *spatiolum CD* 603. *Sic libri, nisi quod* EUMSE *A.* Eum ipse *BCDZ.* eum ipsum *F: corr.* ℜ contẽpnat *B.* contempnat *CD* DOR. *Pylades.* TOX. *FZ* 604. *Sic libri, nisi quod* PERCONTIRI *A* ATERRA *A.* aterra *BC* ad cęlum quid lubet *BC* (adcaelum) *D*

DORDALVS

Iúbe dum ea hoc accédat ad me.

SAGARISTIO

I sáne ac morem illí gere. 605

Pércontare, exquíre quiduis.

TOXILVS

Áge, age nunc tu: in proélium

Víde ut ingrediare aúspicato.

VIRGO

Líquidumst auspiciúm: tace.

Cúrabo, ut praedáti pulcre ad cástra conuortámini. 608

TOXILVS

Cóncede istuc: égo illam adducam.

DORDALVS

Age, út rem esse in nostrám putas. 610

TOXILVS

Éhodum huc, uirgo. — uíde sis quid agas.

VIRGO

Táceas: curabo út uoles. 609

TOXILVS

Séquere me. adduco hánc, si quid uis éx hac percontárier. 611

DORDALVS

Énim uolo te adésse.

605. *Sic A, ubi* huc *CDFZ.* ạç huc *B* lubedum *et* adme *et* illigere *B* (*) 606. TOX. *Pylades.* DOR. *FZ.* *Sic A, sed* IN PROELIŨ, *ubi* inproe *B.* impera *CDFZ.* in praelium, imperor *sed libros habere Lambinus testatur* (*) 607. *Sic A, ubi* TOX. liquidum *FZ corr. Bothius* eſt *BFZ.* ẽ *CD* auſpiciũ tace *B.* auſpitium | TOX *CD* (*) 608. *Sic A, sed* CURABO (B *angustiore; sed vix* P, *certe* T *fuit*) *et* CONUERT.: *quem versum om. reliqui* (*) 610. *Sic A,* INNOS TRAMPUTRAS, *ubi* Concede ſi ſuã ego illã adducã age utrũ in nr̃a putaſ *B* (*sed* ſi ſiã *ex ras.*) *itemque reliqui, nisi quod* concede iam (*praecedente spatio CD*) DOR. age *FZ* ut rem eſſe in noſt *CFZ.* ut rem ẽe in nr̃am *D* (*) 609. EKODUMKUCUIRGOUID QUIDAGAS # TACEASCURABOUTUOLES *A: quem versum om. reliqui* 611. *Sic ABFZ, ubi* adduco ‖ Adduco *CD* perconetarier *C* NIMUOLOTEADESSE # KUPOSS**************RAMDEMKOSPITI

TOXILVS

Hau possum, quín huic operam dem hóspiti,
Quoí erus iussit. quíd si hic non uolt me úna adesse?

SAGARISTIO

Immo í modo.

TOXILVS

Dó tibi ego operam.

DORDALVS

Tíbi ibidem das, úbi tu tuom amicum ádiuuas.

SAGARISTIO

Éxquire.

TOXILVS

Heus tu, aduígila.

VIRGO

Satis est díctum. quamquam ego sérua sum, 615
Scío ego officium meum, út, quae rogiter, uéra ut accepi éloquar.

TOXILVS

Vírgo, probus est híc homo.

VIRGO

Credo.

TOXILVS

Nón diu apud hunc séruies.

UM****K**C*** *As*) hau ℞ (*cf. A*). haud *BCDFZ* huic *B cum A, ut vid., Pius.* huc *CDFZ* (*) 613. QUOIERUSIUSSITQUIDSIKICNON-ESSE#IM —O— *A* Cui eruſ *CD.* Cui heruſ *BFZ* ſi hic *B.* hic ſi *CDFZ* uult me adeſſe una *BCDFZ, ubi* uult (*vel* uolt) me una adesse *A, ut vid.* (*) 614. DOTIBIEGOOPERAM#-***IIPI-ADIUUAS *A quadrante spatio* (DEMD *As*) ego tibi *et* tuum *BCDFZ* (*) 615. EXQUIRE#KEUSTUADUIGI-L-UAMQUAM|EG- -AṢU* *A quadrantibus spatiis* SA. Exquire To. ☒ *duce A. spat. ante* exquire *CD* (To. *Acidalius*), TOX. *post* exquire *DORDALO continuatum FZ* heruſ tu *F* ſatiſ ego dictum quãquã *B* 616. ṢCIOEGOOFFICIUMMEUMUTQUAEROGIT****RAUTACCEPI-ELOQUAR (UA *per ligat.*) *A* rogiter *Gruterus, cum A, ut vid.* (*etsi* R *incertissima: certe vix* T *fuit*). rogitet *BCDFZ* 617. U**GOKICKOMO-PROBUSEST#CRED*#*ONDIUAPUDKUNC SERUIES *A* probus est hic homo *Bothius.* hic homo probuſ eſt (pbuſ ẽ *D*) *libri* (*)

VIRGO

l spero, ntes fácient officiúm suom.

DORDALVS

Nólo ego te mirári, si nos éx te percontábimur
Aút patriam tuam aút parentes.

VIRGO

Quór ego hic mirér, mi homo? 620
s m interdixit, né quid mirer meúm malum.

DORDALVS

i flere.

Ah, dí istam p catast et cállida.
sapiens habet cór: quan ód opust.

Quid nomén tibist?

únc metuo ne péccet.

Lucr men in patriá fuit.

---

618. ITAPOL****OSIPARENTES*ACIENTOFFI**UMSUUM *A* facient (f *ex* o) oficium *D* ſuum *libri* 619. NOLOEGO****RARISINOSIE-TEPERCONTABIMUR *A* mirari ſi noſ *FZ.* minari ſi noſ *Dc.* minari inoſ *BCDa* 620. AUTPATRIAMTUAMAUTPARENTES # QUREGOKICMIRER-KOMOMI *A*, *ubi* cur ego id mirer mi homo *reliqui* (*) 621—623. *duobus versibus B sic complectitur:* Seruituſ .... perdant, Ita .... tibi eſt

621. *Sic libri, nisi quod* MIKI *A cum reliquis* (m̄ *B*) nequid *B* mirerer *D ante ras.* MEUMMALŪ *A.* meū malū *B.* Malum meu *CDFZ* 622. *Sic A, ubi amisso initio* # di iſtam *C.* di iſtam *D* dii iſtam *F et, praecedente spat., B: contra* To. Noli flere. VI. To. dii iſtam *iam Lambinus edidit fontis indicio nullo* cata *BCZ.* cataē *D.* acuta cauta eſt *F* (*) 623. *Sic A, nisi quod* Q NOME⁀ TIBIST, *ubi amisso initio* habet *reliqui* (*cui* Vt *praem. iam Guy sed CD post lacunam, quae hac fere specie est* (*sed* meumdi *et* *et* cataē *et* quā dicit qd *et* Tibi ē *D*):

Malum meum di iſtam perdant ita cata eſt et callida
habet cor quam dicit quod opuſt quid nom
Tibi eſt nonte metuo *e. q. s.*

cor qñ (*h. e.* quando) dicit *F* q opuſt *B.* quod opuſ eſt *F*
nomen tibi eſt *BFZ* (*) 624. *Sic A, nisi quod* PARIA (*ubi* T

TOXILVS

Nómen atque omén quantiuis iámst preti: quin tu hánc emis? — 625

Nímis pauebam né peccaret: éxpediuit.

DORDALVS

Sí te emam,

Míhi quoque Lucridém confido fóre te.

TOXILVS

Tu si hanc émeris,

Númquam hercle hunc mensém uortentem, crédo, seruibít tibi.

DORDALVS

Íta uelim quidem hércle.

TOXILVS

Vt optata éueniant operam áddito. —

Ní hil adhuc peccáuit etiam.

DORDALVS

Vbi tu nata's?

VIRGO

Vt mihi 630

Máter dixit, ín culina, in ángulo ad laeuám manum.

---

625. *Cf. Poet. aev. Carol. II 257 D.:* 'omen atque nomen'.

---

sup. scr. notat As vix aut apparens aut exstans), ubi Nonte *B.* nonte *CD (corr. FZ cum A) et* lucridi *BCDZ.* lucride *F* 625. *Sic A, nisi quod* TAMEST, *ubi* est *reliqui* (ẽ *D.* iamst *R ex A)* qntiuis *B* pretii *C.* p̃tij *D.* p̃cii *B.* precii *FZ* 626. *Sic ABCDZ* # ſite emam *BCD. om. F* 627. MIKIQ**Q·LUC**********DOFORTE#TUSI-KANCEMERIS *A* Mihi qq̃ lucridẽ *B.* lucridem *F* lucridem mihi confido *D* Tox. *om. F* (*) 628. NUMQU**********MEN***UORTE**EM CREDO***UIBITTIBI *A* Nunquã *B raro exemplo.* unquam *F* hercule *B* uertentem *BCDZ* 629. ITAUELI**********LEUTOPTATA-EUENIANTOPERAMADDITO *A* hercule # opta ut *B.* hercle # opta ut *CD.* hercle To. optata ut *FZ cum parte codd. Lambini (alii* opta) eueniant *F, codd. Lambini cum A.* conueniant *BCDZ* (*) 630. NI-HILADH- ————UBITUNATAES#UTMIKI *A quadrante spatio* Nihi *B* nata es *libri* m̃ mai ‖ Dixit *B* (*) 631. MATER-DI**********NANGULOADLAEUAMMANUM *A* leuam *BCD*

TOXILVS

Haéc erit tibi faústa meretrix: nátast in calidó loco,
Vbi rerum omniúm bonarum cópiast saepíssuma. —
Táctus lenost, quí rogarat, úbi nata esset, díceret.
Lépide lusit.

DORDALVS

Át ego patriam té rogo quae sít tua. 635

VIRGO

Quaé mihi sit, nisi haéc ubi nunc sum?

DORDALVS

At égo illam quaero quaé fuit.

VIRGO

Ómne ego pro nihilo ésse duco quód fuit, quandó fuit:
Támquam hominem, quando ánimam ecflauit, quíd eum quaeras quí fuit?

TOXILVS

Ita me di bene amént, sapienter: átque equidem miserét tamen.

DORDALVS

Séd tamen, uirgó, quae patriast túa, age mi actutum éxpedi. 640
Quíd taces?

---

632. KAECERITTIBIFAUSTAMERETRIXNATASTINÇALIDOLOC* *A* tibi erit *B* nata eſt *BCFZ*. nata ẽ *D* calido *B*. callido *CDaFZ*. callido *Dc* 633. UBIRERUMOMN**MBONA***COPIASTSAEPISSUMA *A* (SAEPISSUM------ *As*) copiaſt *F*. copia eſt *BZ*. copia ẽ *D*. copioſa eſt *C* ſepiſſime *Z*. ſepiſſime *CDF*. ſepiſſe *B* (*) 634. TACTUSLENOSTQUIROGARITU****TAESSET**ÇERET *A* Tactuſ eſt (ẽ *D*) leno *BCDFZ* rogarat *Camerarius* (*vix A*). rogaret *libri* uti *F* 635. LEPIDELUSIT#ATEGOPATRIAMQU**SOQUAESITTUA *A* iuſſit *B* (*) 636 *sq.* V *praem. Db* *Sic libri, nisi quod* Que *B* ILLAM-QUAERO *A*. illa quero *B* QUIFUIT *A* *ex v. 638* fuit omne *CD*: *sed* V *sup. scr. Db* ducto *libri praeter A* q̃ fuit *F* 638. *Sic A* (*sed* EÜQÜAERAS: *ubi lineola supra* U *vix dubium est quin casui debeatur*) &flauit *B*. & flauit *D*. et flauit *C*. efflauit *FZ* queraſ *BD* quia fuit ita *D*, a *er. et spat. om.* 639. *Sic libri, nisi quod* dii *F et* ATQ·EO (*pro* atque equidem) *A* *post* tamen *er.* ſed, *ut vid.*, *D* (*) 640. *Sic libri, nisi quod* DOR. *om. F* que *D* patria eſt *libri praeter A* MIKI *A cum ceteris* (m̃ *B*) 641. *Sic A* (*sed*

VIRGO

Dico équidem: quando hic séruio, haec patriást mea.

TOXILVS

Iám de istoc rogáre omitte. nón uides nolle éloqui,
Né suarum se míseriarum in mémoriam inducát?

DORDALVS

Quid est?
Cáptusnest patér?

VIRGO

Non captus, séd id quod habuit pérdidit.

TOXILVS

Haéc erit bono génere nata: níl scit nisi uerúm loqui. 645

DORDALVS

Quís fuit? dic nómen.

VIRGO

Quid illum míserum memorem quí fuit?
Núnc et illum Míserum et me Miseram aéquomst nominárier.

DORDALVS

Quoíusmodi olim is ín populo habitust?

VIRGO

Némo quisquam accéptior:
Sérui liberíque amabant.

QUANDOK**SERUIOKAECPATRIA ESTMEA) *plane cum Bothio, ubi* quid tacef *superiori versui continuat B* V *ante* dico *Db* equidem patriam quandoquidem hic *BCDZ et, nisi quod* qñ equidem, *F* feuio *B* hac *B*. haſ *CD* (*corr. FZ*) patriaſ[t] *D* ([t] *Db, ut vid.*). patria eſt *F* (*) 642. IAMDEI- - - - - - *A spat. aut nullum aut perparvum CD* (*sed* Iam *C*) *post* iſtoc *er.* r *vel* ro *in fine v. D* eloqui *Camerarius.* loqui *libri* (*) 643. *ES***U - - *A* inmeriam *B* inducat *Dousa.* inducaſ *libri* quid eſt *C*, quidē *D* *inter spatia* 644. CA- - - - - *A* Captuſ ne eſt *BD*. Captuſne eſt *CFZ* V *ante* Non *Db* sed id quod habuit *B*. ſed quod habuit id *libri* (*) 645. KAECERITBONO *A spat. aut nullum aut perparvum CD* nihil *libri* 646. QUISFUITDICNOMEN- - - - - *A, versu dein bipartito* V *ante* quid *Db* miſerum om. *C* 647. NUNÇ********IS- - *A* aequum (ęquum *B*) eſt (ē *C*) *libri* (*) 648. QUIUSM - - - - - *A* (*in fine* O* *vel* R *As*) Quoiusmodi olim *B*. Quo luſ-modi *B*. Quo uiſ modi *CDa*. Quoiuſmodi *DcFZ* inpopulo *BCD* habituſ ſt *C*. habituſ eſt *F* V *ante* nemo *Db* nemo, m *ex* q, *C* (*) 649. SERUILIB***Q - - - - - *A*

TOXILVS

Hóminem miserum praédicas:
Quóm et ipsus probe pérditust et béneuolentis pérdidit. 650

DORDALVS

Émam opinor.

TOXILVS

Etiámne 'opinor'? súmmo genere esse árbitror:
Díuitias tu ex ístac facies.

DORDALVS

Íta di faxint.

TOXILVS

Éme modo.

VIRGO

Iam hóc tibi dico: actútum ecastor méus pater, ubi mé sciet
Vénisse huc, ipse áderit et me abs té redimet.

TOXILVS

Quid núnc?

DORDALVS

Quid est?

TOXILVS

Aúdin quid ait?

VIRGO

Nam étsi res sunt fráctae, amici súnt tamen. 655

---

p̄dicaſ *B* 650. QVM***PSVS——— *A* Quom et ipſuſ ℜ, et *cum A, ut vid.* Cum ipſuſ *BCDFZ* probe perditust ℜ *duce Bothio.* prope perdituſ (pdituſ *B.* p dituſ *D*) eſt *libri* bene uolentiſ *BC.* beniuolentiſ *F* (*) 651. E——— *A* [E———OR——— *i. e.* E(mam *vel* tiam opin)or *As*] emam *sine spat. C et* (*ras. ex* emiã) *I* etiamne *Muellerus Pros. p. 46.* etiam *libri* opinor? summo ℜ opinor· ſommo *B.* opinor ſummo *CD.* opinor. DOR. ſummo *F* eſſe arbitror *CDFZ.* opinor *B* (*) 652. D*UI***S——— *spat. praem. CD,* TOX. *FZ: del.* ℜ Diuitiaſt uexiſt ac fac *BF itemque, sed* acfacieſ acfacieſ *CD.* Diuitiaſ tu ex iſtac facieſ: facieſ *Z: ubi* ac facieſ *del. Pylades* dii *F* faxint. To. eme facient. To. eme *F.* faxin te me *B.* faxint te me *C* (memodo) *D* m o *prius ras. ex* d, *B* 653. IAMK——— *A* actutum *Guyetus.* (iã *BD*) actutum (ac tutũ *B*) *libri* ſcit *B* 654. VENI——— *A* (*sed* VENISSE**SEADE——— *As*) *versu dein bipartito* V huc, ipse aderit ℜ *duce As.* Veniſſe huc aderit hic *libri Bothius.* abſentem *libri* (*) 655. AVDINQVID——— *A* Nam e

DORDALVS

Né sis plora: líbera eris actútum, si crebró cades.
Vín mea esse?

VIRGO

Dúm quidem ne nímis diu tua sím, uolo.

TOXILVS

Sátin ut meminit líbertatis? dábit haec tibi grandís bolos.
Áge si quid agis. égo ad hunc redeo. séquere. redduco hánc tibi.

DORDALVS

Adulescens, uin uéndere istanc?

SAGARISTIO

Mágis lubet quam pérdere. 660

DORDALVS

Túm tu pauca in uérba confer: quí datur, tanti índica.

SAGARISTIO

Fáciam ita ut te uélle uideo: ut béne emas, habe centúm minis.

DORDALVS

Nímiumst.

SAGARISTIO

Octogínta.

DORDALVS

Nimiumst.

---

656. NESISPLORAL———————— *A* (*) 657. UI***A ——— Q****M*****SDIU***SIMUOLO *A* ne nimiſ *DFZ*. nenimiſ *C*. neminiſ *B*. NIMIS *A*, *ut vid. ex spat.* 658. SATINUTMEMINITL**********ABIT*AE*-*IBIGRANDISBOLOS *A* 659. A———————— TIBI *A* ſiquid *BCD* redeo *ex* credo *D* redduco *C*, *Guyetus*. reduco *BDFZ* 660. DOR. *Pylades. om. FZ* *Nihil apparet in A* Adoleſcenſ *libri*, *et B quidem in marg. ead. m. ante* Vin libet *libri* 661. DOR. *Pylades.* TOX. *FZ* *Nihil apparet in A* tua *F* qui *Scioppius Susp. lect. I 3*, *Acidalius.* quid *libri* 662. ———————TUM**NIS *A* uelle uideo *Acidalius.* uelle uideã *BDcZ*. uellẽ uideã *DaF*. uellem uideam *C* ut bene emas habe *B*. ut emaſ habe *libri* centum *Valla*, *Saracenus.* trecentum *CDFZ*. trecentiſ *B* miniſ *BZ*. minaſ *CDF* (*) 663. ————NU**US*****EKINC NONP—— —— *A* Nimium ſt *C*

SAGARISTIO

Númmus abesse hinc nón potest,
Quód nunc dicam.

DORDALVS

Quíd id est ergo? elóquere actutum atque índica.

SAGARISTIO

Tuó periclo séxaginta haec dábitur argentí minis. 665

DORDALVS

Tóxile, quid agó?

TOXILVS

Di deaeque te ágitant iratí, scelus,
Qui hánc non properes déstinare. quín abi, argentum écfer
huc. 667a

DORDALVS

* * * * * *

SAGARISTIO

Habéto.

TOXILVS

Eu, praedatú's probe. 667b
Nón edepol minís trecentis cárast: fecistí lucri.

SAGARISTIO

Heús tu, etiam pro uéstimentis húc decem accedénť minae.

Nimiũſt nũmoſ *B sine spat.* (*) 664. ——— ACTU ——— *A* quid nunc dicam *Z* eloquere, l *ex* i, *D* 665. ——— GENTI***IS *A* *spat. om. CD* pericolo *Z* dabitur *Bentleius in Ter. Heaut. IV 7, 8.* datur *libri* (*) 666. SCELUS *lectione perdubia in fine v. A s* Toxile *Db.* Tolle *Da* dii *B.* agitanti rati *CDa: corr. Dc* scelus *Pylades.* et (& *D*) ſcel *libri* (*) 667. 668. *Post duos versus, in quibus legi nihil potest, fine tertii* ——— S*ROBE *habet A, ut versui* 667[b] *aut unus biparti praecesserit (qui certe v.* 668 *non fuit) aut v.* 668 *cum altero amii contra ante v.* 668 *hunc habet B iusto longiorem:*

Qui hac non properef deſtinare habeto Eu p̄dat' probe abi ar/
tum effer huc

itemque ceteri, nisi quod hanc *FZ* #habebo# *CD.* DOR. ha TOX. *FZ* heu *Z.* ehu *F* predatuſ *CDF.* praedatuſ *Z* (co probe ‖ Abi *CD* et fer *CDa.* ecfer *Dc.* *Quare verba i praemisso* quin *post* destinare *trai.* *B cum lacuna* (*ad hoc* DOR. Nimiumst: sed dabo séxaginta.), *dein*

DORDALVS

Ábscedent enim, nón accedent.

TOXILVS

Táce sis: non tu illúm uides 670
Quaérere ansam, inféctum ut faciat? ábin atque argentúm petis?

DORDALVS

* * * * *

SAGARISTIO

* * * ábit atque ut dignúst perit. 671 b

DORDALVS

Heús tu, serua istúm.

TOXILVS

Quin tu intro is?

DORDALVS

Ábeo atque argentum ádfero.

SAGARISTIO. VIRGO. TOXILVS

TOXILVS

Edepól dedisti, uírgo, operam adlaudábilem,
Probam ét sapientem et sóbriam.

---

670. — — — — UMUIDES *A* 671. #quere *CD* canſam *F* avt (*er.* a) *D* abin *Bothius.* abiſne *libri* (abiſ ne *C*)
671ª. — — — Q·ARGENT — — *As* 671ᵇ. — — — — — — — — Ṭ — — TATQ·UṬDIGNUSTPERIT *A. Quem versum a reliquis omissum ad hoc exemplum suppl.* ☞ (*cf. testim. ad v. 165*): ⟨DOR. Interibi opperíre. SAG. Aegre auid⟩u⟨s ábi⟩t atque ut dignúst perit.
672. ḲEṲSTUSERUAISTU—QUINTUIN — — ARGENTŪ — — — — *A* iſtum quin *sine spat. BCD* (*aut* ISTUM#-QUIN *aut* ISTUNCQUIN *A, ut vid.*) intro is *Bothius, fortasse cum A* (*sed valde incerta* N *littera*). iſ intro *libri* affero *libri* (*)
Act. IV Sc. 5 — — — — — — OX*LUS *A uno praeterea versu vacuo.* TOXIL' SAGARISTIO ferui II· ‖ PERSA UIRGO *Db et sine* II· *Z. duorum versuum spatium BCDa.* Sagariſtrio. Perſa uirgo. Toxilnſ *F* (*) 673. EDEPOLDEDISTIUIRGO — — — LAUDABILEM *A quadrante* operamad adlaudabilē *B cum As.* laudabilem *reliqui* (*) 674. PROBAME*SA**********S**RIAM # *IQUIDBONIS *A* Pbū *B*

VIRGO

Si quíd bonis
Boní fit, esse id ét graue et gratúm solet. 675

TOXILVS

Audín tu, Persa, ubi ab hóc argentum accéperis,
Simuláto, quasi eas prórsum in nauem.

SAGARISTIO

Né doce.

TOXILVS

Per ángiportum rúrsum te ad me récipito
Illác per hortum.

SAGARISTIO

Quód futurumst, praédicas.

TOXILVS

At né cum argento prótinam permittás domum, 680
Moneó, te.

SAGARISTIO

Quod te dígnumst, me dignum ésse uis?

TOXILVS

Tace, párce uoci: praéda progreditúr foras.

677. prorsus *hinc habet glossar. Plaut.: cf. ad v. 680 et 794.*
680. protinam *hinc habet glossar. Plaut. ante* prorsus (*v. 677*) *collocatum. Sed iusti ordinis vestigium apparere in eo videtur, quod legimus* protinam prorsus pro continuo*: ubi interpretamentum tam alienum est a prioris loci notione (cf. R Opusc. phil. II p. 268) quam conuenit alteri adverbio.*

ante corr. ſiquid *BC* bonuſ *CDa: corr. Dc* 675. BONIIT-ESS**D**GRAU***GR**UMSOLET *A* id et (*non* idem) *A, ut vid.* idem et *reliqui* 676. AUDINTUP———ARGENTUMACCEPERIS *A* ab hoc argentum *Guyetus cum A, ut vid.* argentum ab hoc *reliqui* (*) 677. SIMULATOQUASIE*SPRO***MIN***EM#NEDOCE *A* ſimilato *D* prorſum *CZ.* ꝓrſum *D.* prorſuſ *BF: cf. testim.* 678. PERANGIPO**UM-RU********MERECIPITO *A* 679. ILLACPERKORTUM#QU*****U**SEM-PRAEDICAS *A* Illa *BCD: corr. FZ cum A* ortum *F.* hortũ *I m. ead.* quod *FZ cum A.* quo *BCD* furtũ *Z: corr. Valla, Sar cenus* eſt *libri cum A* predicaſ *C* 680. ATNECUMARGENT **OTIN****RMITTA*DOMUM *A* (*) 681. M*NE***#Q*******G*U** **DIGNUMESSSEUIS *A* moueo *F* *ante* te *distinxit Vssingius* qd qt *B m. ead.* dignũ ẽ & tę me dignũ ẽẽ uiſ *B* 682. *Sic A1 ubi* parce uoce *B.* parue uoce *CD* p̄da *BD* foraſ *C, ſ dubia*

DORDALVS. SAGARISTIO. TOXILVS. VIRGO

DORDALVS

Probae híc argenti súnt sexagintá minae,
Duóbus nummis mínus.

SAGARISTIO

Quid ei nummí sciunt?

DORDALVS

Crumínam hanc emere aut fácere uti remigrét domum. 685

SAGARISTIO

Ne nón sat esses léno, id metuebás miser,
Impúre, auare, né crumillam amítteres?

TOXILVS

Sine quaéso: quando lénost, nil mirúm facit.

DORDALVS

Lucró faciundo ego aúspicaui in húnc diem:
Nil míhi tam paruist, quín me id pigeat pérdere. 690
Age áccipe hoc sis.

---

689. *Nonius p. 468, 20 M.:* auspicaui pro auspicatus sum. Plautus in Persa 'lucro faciendo ego auspicaui': *cf. Reblinius p. 37, Caesar p. 19.*

Act. IV Sc. 6 Vnius versus spatium est in ABCDa: atque senarios insequentes a margine incipit A. TOXILVS SERVVS DORDAL' LENO SATVRIO PARASIT; VIRGO *Db.* Doralus leno. Toxilus seruus. Saturio. Parasitus. Virgo *Z.* Dordalus. Sagaristrio. Toxilus *F* (*) 683. *Sic A, ubi* Probat *BCD.* Probate *F.* Probati *Z: corr. Bothius cum A* mnae *codd. Pyladis* (*) 684. DUOBUSNUMMISMINUSESTⲧ-QUITEINUMMISCIUNT *A* minus *Bothius.* minus est *libri* quo ii nummi sunt '*prisca exemplaria*' *Pii,* sunt *cum F'* (*) 685. *Sic ABCDZ, nisi quod* ut (uti *Bothius*): *ubi* crumenam *DcF, codd. Pyladis* eme aut face ut *F: quam 'veterem lectionem' dicit Pius* remigeret *codd. Pyladis* (*) 686. *Sic libri, sed* SATISESSES *A* (satessest *C*) 687. *Sic A, ubi* cruminam *BCDZ.* crumenam *F'* 688. SINEQUAESOQUAN*O- - - - *A cum incertis duarum* L *reliquiis* lenost nihil *BCDFZ.* LENOESTNIKIL *A, ut vid.* 689. LUCROFACIENDOEGOAUS———— *A: cf. testim.* lucro faciundo ego *sine spat. CD.* lucro faciūdo. Do. ego *Z: corr. Camerarius* 690. NIKILMIKITAMPARUIST*****E**PIGEATPERDERE *A* Nichil *B.* Nihil *reliqui* prauist *DZ: corr. Pius.* paruumst *F'* 691 *sq. sic transponendo correxit et*

SAGARISTIO

Húnc in collum, nísi piget,
Impóne uero.

DORDALVS

Fíat.

SAGARISTIO

Numquid céterum
Me uóltis?

TOXILVS

Quid tam próperas?

SAGARISTIO

Ita negótiumst:
Mandátae quae sunt uólo deferre epístulas.
Geminum aútem fratrem séruire audiui híc meum: 6
Eum ego út requiram atque út redimam, adnití nolo.

TOXILVS

Atque édepol tu me cómmonuisti cómmode:
Videór uidisse hic fórma persimilém tui,
Eadém statura.

SAGARISTIO

Quíppe qui fratér siet.

---

personis distinxit Camerarius (*sed* Impoue. Do. uero)*: atque etiam in haec apparuerunt* (*quadrante* huc in collum)*:*

AGEACCIPEKOCSIS#KU*********NISIPIGET
IMPONE#UEROFIAT#N**Q*I——●————————

Qui versus tales sunt in B:

Age accipi hoc ſiſ nunqd ceterum
Hunc incollũ niſi pig& impone uero fiat

ubi accipe *et* Numquid *reliqui* caeterum *C* SA. huic *FZ* pone uero. Do. fiat *F*. impono noſtro fiat *Z* (*) 693. MEUULT QUIDTAMPR*****S#*TANE*OTIUMEST *A* negotium ſt *C*. neg *BF* 694. MANDATAEQUAESUNT**LODEFER*******TULAS *A* Mandata equę *D*. Mandataeque *CF*. Mandata ęque *Z* laſ *C*. epiſtolaſ *BDFZ* 695. GEMINUMAUTEMFRA*REM**R** feruire *A* Fratrē audiui *D* 696. EUMEGOUTREQUIRA REDUOLO *A quadrante* atq.ut(i)REDimam, *sed exitu ince* Tum *B*. tũ *CDFZ: corr. Pylades* adniti *S*. *om. libri, ut vid.* (*) 697. ATQ·EDEPOLTUME**MM————MALE *A* onuistihau cõmonuiſti *BD*. communuiſti *F* commode (hau *A*) male *libri ex v. 593* (*) 698. UIDEORUIDISSEK— *A* 699. EADEMSTATURA#QUI***QUIF****R— *A*

DORDALVS

Quid ést tibi nomen?

SAGARISTIO

Nósti id quod ad ted áttinet. 700

DORDALVS

Quid áttinet non scíre?

SAGARISTIO

Ausculta ergo, út scias:
Vaníloquidorus Vírginesuendónides
Nugícrepiloquides Árgentumextenebrónides
Tedígniloquides Númmosexpalpónides
Quodsémelarripides Númquameripides: ém tibi. 705

DORDALVS

Eu hércle, nomen múltimodis scriptúmst tuom.

SAGARISTIO

Ita súnt Persarum móres: longa nómina

---

700. QUODESTTIBINOMEN#**S***QUODADTEATTINET *A*: *ubi de* # nescio (*vel* nescis, nescit) *cogitabat Studemundus, cum tamen aliquoties ante* QUODAD *littera* N *exstitisse ei videretur. Totum v. om. reliqui, in quo* Quid *corr. Brixius ad Trin. 889,* ted ☙ *suppleto* Nosti id (*) 701. *Sic libri cum A, nisi quod* nof ſcire *Z et* ero *C* (*) 702. UANILOQUIDORUSUIRGINISUENDENIDES *A* (*vel* DO *angustiore* O *littera*) Vaniloqui doruſ *BCD* Virginisuendonides *Pylades* (*corr.* ℟). uirginiſ uendonident *B.* uirginiſ uendo uident *CDZ et, nisi quod* uide, *F. Non invenit 'in priscis exempl.'* uident *Pius* 703. NUGIEPILOQUIDESARGENTUMEXTENEBRONIDES *A* Nugicrepiloquides ☙. Nugipiloquideſ *B.* nugi pilo quideſ *C.* nugipilo quideſ *D.* nugipilo qui deſ *FZ* argentũ extenebronideſ *B.* argentũ | Extenebro nideſ *CD* (tenene *ante ras.*). argentũ Extenebronydeſ *Z.* argentũ ex tenebronidoſ *F* (*) 704. TEDIGNILOQUIDESNUGIDESPALPONIDES *A* te digni loqui deſ *CDFZ: copul. Pius cum B* Nummosexpalponides ℟ *duce Camerario.* nundeſ expalponideſ *B.* num deſ expalpo nideſ *CDZ.* num deſ exapalponideſ *F* (*) 705. QUODSEMELARRIPIDESNUMQUAMERIPIDESEMTIBI *A* Quodſemellarripideſ *D.* Quod ſemel larripideſ *BCFZ: corr. Pylades* nunquã eripi (*nec quidquam praeterea*) *B.* numquam eripi *FZ et cum (pers.?) spat. CD* (*)

706. EUKERCLENOMENMULTIMO**SCRIPTUMTUUM *A* ehu *F.* heu *Z* multimodis *Dousa Centur. p. 478, Scaliger fere cum A.* multiſ modiſ *BCDFZ* ſcriptũſt *B* tuum *libri* (*) 707 *sq. Sic libri*

Contórtiplicata habémus. numquid céterum
Voltís?

DORDALVS

Vale.

SAGARISTIO

Et uos: nam ánimus iam in nauíst mihi.

TOXILVS

Cras íres potius, hódie hic cenarés.

SAGARISTIO

Vale. 710

TOXILVS. DORDALVS. VIRGO. SATVRIO

TOXILVS

Postquam íllic hinc abiit, dícere hic quiduís licet.
Ne hic tíbi dies inlúxit lucrificábilis:
Nam nón emisti hanc, uérum fecistí lucri.

DORDALVS

Illé quidem iam scit, quíd negoti gésserit,
Qui míhi furtiuam meó periclo uéndidit. 715

---

cum A, sed contortriplicata *F* Nūqd *B* (*ut saepius* N *per hanc partem, vel in mediis vocabulis*). nunquid *C*. DOR. nunquid *FZ: corr. Pylades* cęterum *C* 709. UULTIS#UALE#SETUOSNAMANIMUSINNAUIESTMIKI *A* Voltiſ uale & *B*. uoltiſ ‖ Vale & *CD*. uoltiſ uale. SA. et *FZ: corr. Pylades* iam in naui eſt *B*. iam innauiſ ſt *C*. in nauiſ ſt *D* (. *Db vel Dc*). in nauiſt *FZ* meuſ *BCDFZ* (*)

710. TOX. *B*. DOR. *FZ*. *spat. om. D (non C)* *Sic AB, ubi* craſ ire *DFZ*. craſire *C* caenareſ *C* (c *dubia*). cęnareſ *D*. coenareſ *Z*

SA. uale *F*. uale *continuant DZ* (*non ABC*) (*)

Act. IV Sc. 7 TOXIL' S DODAL' ·L· SATVRIO P ‖ UIRGO *Db*. Toxiluſ. Dordaluſ. Saturio paralituſ. Perſa uirgo *F*. Toxiluſ ſeruſ Dordaluſ leno. Saturio. Paraſituſ uirgo *Z*. *unius v. spat. C, duorum BD sine spatio om. A: cf. ad v. 725* 711. *Sic libri, sed* ILLICABIIT *A, ubi BDFZ*. illic habiit *C: ubi* hinc *inser. Kiesslingius Mus. Rhen. XXI p. 119* (*) 712. *Sic libri, nisi quod* illuxit lucrificabiliſ *BCF*. ILUXITLUCRIFICABIS *A* 713. *Sic A, ubi* reciſti lucri *B ante* ci feciſti lucrum *CDFZ* 714. V *praem. Db* *Sic A, ubi* neg *CD*. negocii *FZ et*, e *ex* ſ *corr.*, *B* 715 *sq. Sic libri, nisi* ſ PERICULO *A, item Z* (*)

Argéntum accepit, ábiit: qui ego núnc scio,
An iam ádseratur haéc manu? quo illúm sequar?
In Pérsas? nugas.

TOXILVS

Crédidi gratúm fore
Benefícium meum apud téd.

DORDALVS

Immo equidem grátiam
Tibi, Tóxile, habeo: nám te sensi sédulo 720
Mihi dáre bonam operam.

TOXILVS

Tíbine ego? immo sédulo

* * * * * * * * * * * *

DORDALVS

Attát, oblitus sum íntus dudum edícere,
Quae uólui edicta. adsérua hanc.

TOXILVS

Saluast haéc quidem.

VIRGO

Patér nunc cessat.

TOXILVS

Quíd si admoneam?

VIRGO

Témpus est.

---

717 *sq. Sic libri cum A, sed* adſeratur *cum spat. in fine v. C.* aſſeratur *F* quoi *D.* quoi *F* imperſaſ *CD* T *ante* credidi *Db*
719. *Sic libri, nisi quod* apud̄ (t *ex* d) *B.* aput *C et* te *omnes:* ted [illegible] (*) 720. *Sic A, ubi* toxile tibi *F et* nãteſenſiſſedulo *B.* nam ſen[illegible] te dulo *C itemque, sed* tedulo, *Da.* nam (nan *F*) ſenſi te ſedulo *FZ: corr. Bothius cum A* 721. *Sic A, ubi* Michi *B* operam [illegible]am *F* tibinego *BCD.* tibin ego *FZ* immoſerui *BD.* immo [illegible] *CFZ. Lacunam signavit* [illegible] *ad hoc exemplum explendam:*
Dominó Timarchidi, íta uti iussit, séruio (*)
[illegible]*q. Sic libri, nisi quod* Atat *F.* At at *Z* DICERE *As* uolui addicta [illegible] quidem *B.* [illegible]ec quidem *D* 724 *sq. Sic libri cum A, nisi quod*

TOXILVS

Heus, Sáturio, exi. núnc est illa occásio 725
Inimícum ulcisci.

SATVRIO

Écce me: numquíd moror?

TOXILVS

Age illúc abscede prócul e conspectu ét tace.
Vbi cúm lenone mé uidebis cónloqui,
Tum túrbam facito.

SATVRIO

Díctum sapientí sat est.

TOXILVS

Tunc, quándo abiero — 730

SATVRIO

Quín taces? scio quíd uelis.

DORDALVS. TOXILVS. VIRGO

DORDALVS

Transcídi loris ómnis adueniéns domi:
Ita míhi supellex squálet atque aedés meae.

---

729. *Hinc habere putant Terentium Phorm.* 541: 'Ah, dictu
sapienti sat est'.

---

quidſiammoneã *B et* eſt cum illa *F* *Post v.* 725 *unius versus*
tium (*in summa pagina*) *habet A* (*) 726. *Sic libri cum A,*
quod nũqd *B.* nunquid *C* SA *ante* ecce *Db* (*) 727—729.
libri, nisi quod ABSCEDE (*rix* APSCEDE) *A* et *Acidalius* (*ut v.*
om. omnes (*sine spat.*) colloq *B* tum uerba facito *F* dic
ſapientiſat eſt *B* (*) 730. TUNCQUANDOABIEROQUINTACESSCIO
UELIS *A. om. reliqui* (*)
Act. IV Sc. 8 DORDALUS (*nec quicquam praeterea*) *A altere*
terea versu vacuo relicto. duorum versuum spatium BCDa. DO
·L· TOXIL' ·S· UIRGO *Db.* Dordaluſ leno. Toxiluſ ſeruuſ
731. *Sic AZ* (*sed* OMNES), *ubi* Tranſidiloriſ *B.* ranſidiloriſ *c. sp*
(*alt.* i *e corr.*) *C.* Tranſi diloriſ *Da.* Tranſi doloriſ *DcF*
omneſ *F* (*) 732. *Sic AB, ubi* ſuppellex *CZ et* aediſ *CI*

TOXILVS

Redís tu tandem?

DORDALVS

Rédeo.

TOXILVS

Ne ego hodié tibi
Bona múlta feci.

DORDALVS

Fáteor: habeo grátiam.

TOXILVS

Num quíppiam aliud mé uis?

DORDALVS

Vt bene sít tibi. 735

TOXILVS

Pol istúc quidem omen iám ego usurpabó domi:
Nam iam ínclinabo mé cum libertá tua.

— — —

SATVRIO. VIRGO. DORDALVS

SATVRIO

Nisi égo illunc hominem pérdo, perii. atque óptume
Eccum ípsum ante aedis.

VIRGO

Sálue multum, mí pater.

---

733. *Sic libri cum A, sed* neego, n *ex* u *incohato, C* (*) 734. BONA-MULTAEFFECI‡FATEORKABEBOGRATIAM *A*. Bonam uitam feci fateor habeo grām *B itemque reliqui, nisi quod* habere (Do. *pro spat. et* gratiam *FZ*): *ubi* Bona multa feci *Lambinus, cum in suis 'libris veteribus'* bona muita feci *repperisset* (*) 735. *Sic libri, nisi quod* ALIUT *A* 736. *Sic A, ubi* pol *ex* poſt *et* u *in* iſtuc *ex corr. D* omniamego *B*. omne iam ego *reliqui* (*) 737. *Sic libri, sed* mecum *C* LIBERTATUA *A*

Act. IV Sc. 9 SATVRIO P DORDAL' L UIRGO *Db in fine pag.: om. A sine spat., cum duorum versuum spat. B, cum unius CDa.* Saturio paraſituſ. Dordaluſ leno. Virgo *Z*. Saturio Dordaluſ. Perſa Virgo *F* 738. V *praem. Db* NISIEGOILLUMKOMINEMPERDOPERII-ATQ-OPTUME *A itemque, sed* optime, *BCD: ubi* perdo. Do. perii. SA. atque optime *FZ:* illunc *corr. Camerarius, pers. del. Acidalius* 739. ECCUMIPSUMANTEAEDES‡SALUEMULTUMMIKIPATER *A, ubi* mi pater *reliqui,* ędiſ *D*. ediſ *F*. aedeſ *BCZ*

SATVRIO

Salué, mea gnata.

DORDALVS

Ei, Pérsa me persúm dedit. 740

VIRGO

Pater híc meus est.

DORDALVS

Hem, quíd? pater? perii óppido.
Quid ego ígitur cesso infélix lamentárier
Minás sexaginta?

SATVRIO

Égo pol te faciám, scelus,
Te quóque etiam ipsum ut lámenteris.

DORDALVS

Óccidi.

SATVRIO

Age ámbula in ius, léno.

DORDALVS

Quid me in iús uocas? 745

SATVRIO

Illi ápud praetorem dícam: sed ego in iús uoco.

DORDALVS

Nonne ántestaris?

SATVRIO

Tuán ego causa, cárnufex,

740. *Huc si non referri, at certe adhiberi potest glossa cod. Sangall. 312 (CGL. IV p. 271, 32 G.):* persum deorsum praecipitatum*: cf. Anal. Pl. p. 45 sq., ubi glossa (in qua certissima* r) *adhiberi nondum poterat.* 745—748. *Commentator Cruquianus in Hor. Serm.*

740. SALUEMEAGNATA#EIPERSAMEPESSUMDEDIT *A* gratia *C* hei *Scioppius Susp. lect. III 1.* & *B.* et *CD. om. FZ* persum dedit ☙*: cf. testim.* peſſum dedit *libri* (*) 741. *Sic libri cum A, nisi quod* ẽ *C et* opido *F* 743. mnas *codd. Pyladis* polte *BD* ſeeluſ *B* 745. D *ante* quid *Db* inius *BC* (*item v. 746*) 746. Illic *libri: corr. Camerarius* p̄torẽ *D.* ~~red~~ p̄torẽ *B* *Cf. testim.* (*) 747. non te *F* carnifex *BF* (*)

Quoiquám mortali líbero auris átteram,
Qui hic cómmercaris cíuis homines líberos?

DORDALVS

Sine dícam.

SATVRIO

Nolo.

DORDALVS

Aúdi.

SATVRIO

Surdus sum: ámbula. 750
Sequere hác, sceleste, féles uirginária.
Sequere hác, mea gnata, me úsque ad praetorém.

VIRGO

Sequor.

I 9, 76: licet antestari i. e. te testem facere? olim qui antestabatur tangens auriculam eius quem testem cupiebat his uerbis loquebatur 'licet antestari?' si ille respondisset 'licet' per iniectionem manus, ipse uadatus quod ei non paruisset aduersarium suum in iudicium rapiebat: quod si antestatus non esset et manum uadatus iniecisset, iniuriae reus constitui poterat. Plaut. in Persa 'Satur. age ... leno. D. quid ... uocas? Sat. illic ... uoco. D. nonne antestaris? Sa. tuan ... atteram': *qui cum v. 746* illic dicam apud praetorem *transponat cum Pylade, de interpolatione gravis suspicio est.* 751. *Hunc v. imitatur Ausonius epigr. 70, 5:* feles nuper pullaria dictus: *vide ad Rud. 748.*

---

748. Cuiquam *libri* at terram *B* 749. cuuſ *B* 750. ambulae *D ante ras.* (*) 751. Sequera *C* sceleste *Lambinus, Acidalius.* ſceleſta *libri, cui* Do. *praem. FZ* feleſ *BC: aut sic aut* fideſ *Da.* fleſ *DbFZ* uir ginaria *Da: copul. Dc* (*) 752. SA. *praem. FZ: del. Lambinus* gnata meuſq' adp̄torē Sequor *B.* gnata ‖ Meuſq; ad pr̄etorem ſequor *C.* gnata ‖ Me;uſque ad p̄torem ſequor *D* (; *Db*) *Ceterum in Z haec scaena terminatur in media ferme pagina, cuius altera pars vacua relicta est*

ACTVS V

TOXILVS. SAGARISTIO. LEMNISELENIS

TOXILVS

Hostíbus uictis, ciuíbus saluis, re plácida pacibus pérfectis,
Bello éxtincto, re béne gesta, íntegro exércitu et equis et praésidiis,
Quom béne nos, Iuppiter, iúuisti dique álii omnes caelí-potentes, 755
Eas uóbis habeo grátis atque ago, quía probe sum ultus meum ínimicum.
Nunc ób eam rem inter párticipes didám praedam et partícipabo.
Íte foras: híc uolo ante óstium et iánuam 758
Meos párticipes bene accípere.
Státuite hic léctulos: pónite hic quae ádsolent: 759
Hic státui uolo primum áquilam

* * *

Act. V Sc. 1 TOXIL' SAGARSTIO SERVI - II (*in fine v. 752*) MERETRIX *Db.* *unius versus spatium BCDa.* Toxiluſ. Sagariſtio ſerui duo. Meretrix Lemniſcilene *Z.* Toxiluſ. Lemniſſelene meretrix Sagariſtrio *F* 753. S *praem. Db* replacida pacibuſ *CDa* (*separ. Dc*). replacidiſ a pacibuſ *B*, *litteris* iſ *erasis* (*) 754. extinto *Da*: c̄ *sup. scr. Db* geſtaS *D*, *er.* S et equis et ſ. et *libri* p̄ſidiiſ *B* (*) 755. Cum *libri* iupiter *BF* iuuiſti *BDcZ.* Viuiſti *CDa.* uidiſti *F* dii atque *F* omiſ *B* cęli potenteſ *BD* (*) 756. habeo grateſ *CDZ.* habeo gratiaſ *F.* grateſ habeo *B* ſũ ultuſ meũ inimicũ *B* (*) 757. obeam rem *BC* didam *Hauptius Opusc. III p. 374 praeeunte Bothio.* diuidam *libri* p̄dam *BD* particibabo *B ante corr.* (*) 758 *sq. sic discripsit Hermannus El. d. m. p. 215 quattuor versibus, duos cum B habeat* *ante* Ite *spat. CD* hjc *ex* hoc *D* hoſtium *libri* *post* ſtatuite *et* ponite *et* uolo *distinxit D* q'ᵘᵉ *D.* quęque *Z* aſſolent *F* primum aquila mihi *CDFZ.* p̄ mihi aliq̄ua m̄ *B*, *sed* p̄mum aliquam *m. ead.*: *deinde* aliquam *erasum fuit nescio quis* (*cf. ad v. 760*): *ubi post* aquilam *clausulam velut* Plénam mulsi hírneam: *suppl.* ſ. (*)

Vnde ego ómnis hilaros lúdentis laetíficantis faciam út fiant, 760
Quorum ópera facilia fáctu facta haec míhi sunt quae uolui écfieri.
Nam impróbus est homo qui béneficium scit áccipere et reddére nescit.

LEMNISELENIS

Toxíle mi, cur ego síne te sum? cur tu autem sine me's?

TOXILVS

Ágedum ergo:
Accéde ad me atque ampléctere sis.

LEMNISELENIS

Ego uéro.

TOXILVS

Oh, nihil hoc mágis dulcest.
Sed amábo, oculus meus, quín lectis nos áctutum commendamus? 765

LEMNISELENIS

Omnía quae tu uis, éa cupio.

---

760. omiſ *B*. omſ *CD* hilaroſ, r *ex corr.*, *D*. hylaroſ *F* letificantiſ *D*. letificantiſ *B* fiant aliq m *B*, l *ex* c (*vel ex* q *incohato*) *facto: cf. ad v. 759* (*) 761. haec mihi (m *B*) facilia factu facta *libri: trai.* ☒ effieri *BCDZ*. fieri *F*. exfieri '*prisca lectio*' *Pii* (*) 762. inprobuſ *C*. improbuſ *B*. impb; *D* accipere *B*. ſumere *reliqui* (*) 763. mí *B* ſum cur *BCD*. ſum? Tox. cur *FZ: corr. Camerarius* tu aut *B*, *Bothius*. aut *Da*. autu *Db*. autem tu *CZ*. aut tu *F* me eſ *libri* Tox. *Camerarius*. LEM. *FZ: spat. BCD* agidŭ *B* ergo *c. spat. in fine v. CD* (*) 764. adme atq; amplectere ſiſ *CDFZ*. mea adme atque amplecteriſ *B* LEM. *Camerarius*. T *Db*. Tox. *FZ. spat. BCDa* uero. Tox. oh ☒. uero oh *BC*(ŭ) *DFZ*. uero *Z* hoc *om. B* Dulce ſt *C* (*) 765. LEM. *praem. FZ, spat. CD: om. Camerarius* ſedamabo *ex* ſedemabo *D* oculiuſ *B*. occuluſ *C* quin *BC*. qum *D*. quum *Z*. cum *F* lectis *Camerarius*. inlectiſ *BCFZ*. in lectiſ *D* ac tutum *B* cōmendamuſ *BCD* (cōmdam'). commodamuſ *Z* (*) 766. LEM. *Weisius*, ☒. *om. libri* tu

TOXILVS

Mutúia fiunt a me. áge, age ergo
Tu, Ságaristio, accumbe ín summo.

SAGARISTIO

Ego níl moror: cedo parem quém pepigi.

TOXILVS

Temperí.

SAGARISTIO

Mihi istuc temperí serost.

TOXILVS

Hoc áge: age accumbe. hunc diém suauem
Meum nátalem agitemús amoenum. date aquám manibus: poníte mensam.
Do hanc tibi florentem flórenti. tu hic éris dictatrix nóbis. 770

LEMNISELENIS

Age, púere, ab summo séptenis cyathís committe hos lúdos.

SAGARISTIO

Moue mánus, propera, Paegniúm: tarde cyathós mihi das. cedo sáne. 772
Bene míhi, bene uobis, béne amicae. 773

---

uiſ *ex* tuuſ *Dc* age age *FZ.* age age age *BCD: cf. ad. v. 768* (*) 767. in *sup. scr. D* nihil moror *B.* nihil *reliqui* cedo *D.* caedo *C* partem quam *F* pepigi *etiam CD* (*) 768. tempori *bis Dc* ſeroſt *FZ.* ſeroſt ē *D.* ſero eſt *BC* Tox. *F: om. reliqui sine spatio* hoc age: age *Muellerus Pros. p. 99 adn.* hoc age *B.* age *reliqui: cf. ad v. 766* ſuaue *B* (*) 769. amoenū, amo *in litura ex* ſuav *ut vid., D.* amoenum nū *B* ponite *Guyetus, Reizius.* apponite *libri* 770—773[a]. *Sic B (hucusque recte versus discribens, nisi quod v. 758 sq. binos iunxit), sed* c *in* dictatrix *ex incohato* x, *ut vid., corr.:*

Do hanc tibi florente florenti tu hic eriſ dictatrix nobiſ a[ge] puere
Aſūmo ſepteni ſciathiſ cōmitte hoſ ludoſ moue man' ppera
Paenigniū tarde cia zaſ mihi daſ cedo ſane bene mihi bene uob bene me amice

itemque, sed florentem *et* dictatrix *et* age *et* A ſummo *et* moneamuſ pe pera *et* Pegnium *et* uobiſ, *reliqui atque* ſeptieniſ cyathiſ *DZ.* ſepte ciathiſ *C.* ſeptenniſ cyatiſ *F et* ciataſ *CDa,* t *ex corr.* (*fere ut* z). toſ *Dc.* cyatoſ *F.* cyathoſ *Z et* meę amice *FZ* (me amice *etiam C ubi v.* 770—772 *sic dispescuit Bothius praeeunte Bentleio in Hor. II 2, 123, quibus dim. anap. adiunxit* ⁂. TOXILO *cum continuent*

TOXILVS

Optátus hic mihi diés datus
Hodiést ab dis, quia té licet 774
Líberam me amplécti.

LEMNISELENIS

Tua fáctum opera.

TOXILVS

Bene ómnibus 775
Nobís: hoc mea manus póculum
Dónat tuae, ut amántem 776
Amánti decet.

LEMNISELENIS

Cedo.

TOXILVS

Áccipe.

LEMNISELENIS

Bene éi qui nil ínuidet 777
Míhi et ei qui hoc gaúdet.

---

v. 771 *LEMNISELENI tribuit Vssingius (spat. BCD), v.* 772 *sq. SAGARISTIONI* ☙. *Praeterea* ab summo *corr. Kampmannus de* AB *praep. p.* 33 *et* me (meę) *del. Guyetus* (*) 773b—777b. *sic discripsit personisque distribuit* ☙, *cum B habeat:*

Optatuſ hic m̊ dieſ datuſ hodieſt abdiſ qa te lic& liberã me amplecti
Tua factũ opa bene omib; not̃ h̃ meae mantuae poculũ donat
Vt amantẽ amanti dec& cedo accipe bene ei q̃ inuid& m̊
& ei q̃ h̃ gaud&

itemque (*sed* mihi *bis et* quia *et* omnibuſ nobiſ *et* manuſ tuae *et* qui *bis*) *reliqui, nisi quod inter* mihi dieſ *aliquid* (ẽ *ut vid.*) *sup. scr. Dc et* hodie ſt *C et* factumſt *F et* opera bene *CD.* opera bene *FZ* (opera. bene *Acidalius, Brissonius*) *et* heę meę *CD.* hę meę *Z.* he mee *F* (hoc mea *Camerarius*) *et* poculum donant *CDFZ* (tuae *post* poculum donat *trai.* ☙) *et* amanti, n *ex corr., D* (*fuit* amatii *ut vid.*) *et* TOX. — LEM. — TOX. *pro spatiis FZ et* qui inuidet *CDFZ* (nil *inser.* ☙ *praeeunte* non *Acidalio*) *et* qui hoc gaud *CD.* qui hoc gaudio gaudet *FZ* (*)

DORDALVS. LEMNISELENIS. SAGARISTIO. TOXILVS. PAEGNIVM

DORDALVS

Qui súnt miseri quiqué fuerunt quiqué futuri sunt pósthac, 778
Solús ego omnibus antídeo, facile misérrumus hominum ut uíuam.
Perii, ínterii: pessúmus hic mihi dies hódie inluxit córruptor: 780
Ita mé Toxilus perfábricauit itaqué meam rem diuéxauit.
Vehiclum árgenti miser éieci iam néque, quam ob rem eieci, hábeo.
Qui illúm Persam atque omnís Persas atque étiam omnis persónas
Male di ómnes perdant: íta misero Toxílus haec mihi concíuit.
Quia eí fidem non habui árgenti, eo míhi eas machinas mólitust. 785
Quem pól ego ut non in crúciatum atque in cómpedes cogam, sí uiuam,
Siquidem húc umquam erus eius rédierit, quod spéro, — sed quid ego áspicio?

Act. V Sc. 2 DORDAL' LE EDĒ (*in fine v.* 777*b*) ‖ TOXIL' SAGARIS TIO SERVI *Db. duorum v. spat. B, unius CDa.* Dordaluſ Toxiluſ. Sagariſtrio. Lemniſſelene meretrix. Paegnium puer *F.* Dordaluſ leno. Toxiluſ. Sagariſtio ſerui. Lemniſcelene pęgnium *Z* 778. *D praem. Db* miseri ℭ. qui erunt *libri* (*) 779. Antideo *Da.* Antideo *Dc* miſerrimuſ *libri* homonũ *B* (*) 780. peſſimuſ *libri* m *B* illuxit *BF: post quam vocem distinguebatur ante* ℜ (*) 781. toxilluſ *Z* pfabicauit itaq *D: ubi* r *sup. scr. Db, lineolam sub* it *del. Dc* atque meam *F* *Post hunc versum, qui est paginae octavus, reliqua pars omnis eius paginae vacua relicta est in B, cum alia manus incipiat a folio insequenti: cf. ad v. 271* 782. Vehiculũ *C.* Vehiculum *BDFZ: corr. Bothius* eieci iam ℭ. eiciamiſ *B.* eieci amiſi *CDZ.* eieci emiſi *F* obrem eieci *BC* (*) 783. omi *bis B, semel C,* omſ *bis D, semel C* (*) 784. omſ *BCD* miser ℜ *cum Scaligero.* miſer *libri* hec *D* michi *B* conciuit *Camerarius.* cſciuit *BD.* conſciuit *CF.* cõſtituit *Z* (*) 785. *Spatiolum a* quia *D* molituſt *cum spat. CD.* molituſ eſt *F* (*) 786. incru tum *BC.* in crutiatũ *D* cõpediſ *BD.* compedeſ *F* uiuam *cum s CD* (*) 787. eius redierit *Weisius, Reizius, Lachmannus.* redierit

Hoc uíde: quae haec fabulast? híc quidem pol potánt: adgrediar. — ó bone uir,
Saluéto: et tu, bona líberta.

LEMNISELENIS

Dordálus hic quidemst.

SAGARISTIO

Quin iúbe adire. 790

TOXILVS

Adi, sí lubet.

SAGARISTIO

Agite adplaúdamus.

TOXILVS

Dordále, homo lepidissúme, salue.
Locus híc tuost: hic accúmbe. adferte aquam pédibus. praeben tú, puere?

DORDALVS

Ne sís me uno digito áttigeris: ne te ád terram, scelus, ádfligam.

PAEGNIVM

At tíbi ego hoc continuó cyatho oculum éxcutiam tuom laéuom, odium.

794. continuo *quod hinc excerptum habere glossar. Plaut. dicit* R *in edit.* (*aliter in praef. et Opusc. phil. II p. 268*), *videtur cogitasse de delendo* pro *inter* protinam prorsus *et* continuo: *cf. ad v. 677. 680.*

---

libri post spero *interruptam orationem signavit Bothius* ago *F* afpicio *cum spat. CD* (*) 788. quęhęc *D* (quę *ex* que *Db, ut vid.*) fabula eſt *F*. famulaſt *B* hic quidem pol *Muellerus Pros. p. 38, 397.* Pol (*post spat. B*) hic quidem *libri* poterat aggrediar *F* ó *B* o bone uir *inter spatia CD* (*) 789. 790 *unus versus est in B, qui* et tu bona liberta· *inter spatia exhibet* LEM. *Vssingius.* TOX. *FZ* quidē ē *Z et D ante ras.* qdeſt *B.* quideſt *C.* quidē *D ex ras. et F* SA. *FZ. spat. om. BC* (*ex* ē *er. habet D*) (*) 791. TOX. *Z.* Dor. *F* Adiſilibet *B.* Adi ſi lib& *CZ.* adi ſib& *Da.* adiſib& *Db.* dil iubet *F* SA. *B. spat. BCD. om. FZ* T *Db. spat. BCDa.* u. *FZ* lepidiſſume *ex* lepiduſume *D.* lepidiſſime *C* (d *ex* ſſ) *et* 'Z (*) 792. S *praem. Db, spat. CDa: om. FZ* tuuſ eſt *libri:* rv. huc *F* acumbe *B* adferte *B.* ferte *libri* preben ri (*) 793. affligam *CF* 794. PAEGN. *Pylades.* TOX. *FZ*

DORDALVS

Quid aís, crux, stimulorúm tritor? quo módo me hodie uorsáuisti? 795
Vt me ín tricas coniécisti? quo módo de Persa mánus mi aditast?

TOXILVS

Iúrgium hinc aúferas,
Si sápias.

DORDALVS

At, bona líberta, haec 798
Sciuísti et me celáuisti?

LEMNISELENIS

Stultítiast, quoi bene essé licet eum 799
Praeuórti litibus. pósterius
Istaéc te magis par ágerest. 800

DORDALVS

Vritur cór mihi.

---

796. *Haud improbabile est hunc v. olim positum fuisse apud Nonium s. v.* tricas *p. 8, 24: ubi iam* Plautus *tantum exstat ante lacunam (de quo delendo vix recte cogitat L. Muellerus). Nam ad totius adnotationis contextum melius quadrat hic v. quam aut v. 831 aut Most. 572 aut Pseud. 1323.*

---

tibi ego *B.* ego tibi *reliqui* ciatho *BDa.* citatho *CDb.* cyato *F* tuom laeuom, odium ℭ. tuum *libri* (*) 795. V *in marg. cr., ut vid., ante* Q *in D* ſtumulo4 *B* ueſauiſti *Da.* uerſauiſti *Db cum reliquis* 796. in trichaſ *BDbZ.* inthrichaſ *C* deperſa *BCD* mihi *CDFZ.* michi *B* aditast *Camerarius.* additaſt *BCDZ.* addita eſt *F* (*) 797—803 *sic discripsit* ℭ (*v.* 798[b] *et pro* ea *corr. cum Camerario), ubi B habet:*

Iurgiũ hinc auferaſ ſiſapiaſ· At bona liberta hęc ſciuiſti
Ea me celauiſti· ſtulticiaſt cui bene eſſe licet eũ p̄uorti
Litib› poſteriuſ iſtahec temagiſ par agereſt· urit cor michi
Da illi cantarũ extingue ignẽ ſi cor urit caput
Neardeſcat. ludoſ me facitiſ intellego

itemque reliqui (pers. pro spat. FZ) nisi quod cęlauiſti *DZ* ſtultiaſt *CDZ.* ſtulticia eſt *F* praeuorti *FZ.* p̄ uoſti *C ante corr.* Litibuſ *CDZ.* inter *F* iſtaec *DcF.* iſtahęc *DaZ.* iſta haec *C* magiſ peragere eſt *F* uritur cor mihi *et* cantharum *et* uritur *CDFZ* (*)

TOXILVS

Dá illi cantharum: éxtingue ignem, sí cor uritúr,
Caput ne árdescat.

DORDALVS

Ludós me 802
Fácitis, intéllego.

TOXILVS

Vín cinaedúm nouom tíbi dari, Paégnium?
Quin lúde ut solés quando líber locúst hic. 805
Babaé, basilicé te intulísti et facéte.

SAGARISTIO

Hui!

PAEGNIVM

Decét me facétum esse: et húnc inridére
Lenónem lubídost palám, quando dígnust.

TOXILVS

Pérge ut coeperás.

PAEGNIVM

Hóc leno tibí.

DORDALVS

Perií, perculít me prope.

PAEGNIVM

Ém, serua rúsum. 810

DORDALVS

Lude út lubet, erus dum hínc abest.

---

804. Tox. *om. F* uin cinedum *BDcFZ*. uincine dum *CDa* nouom *B*. nouum *CDFZ* dari *om. F* pegnium *C et*, p *ex* g, *D*
805. Quin lude *Z*. Quine lude *Da*. Quinelude *C*. Quin elude *BDc*. Quin nunc lude *F* locuſ ẽ *F* (*) 806 *sq*. Hui babe *B*. hui babę *CZ*. hui babę (*ex* batę, *ut vid.*) *praecedente spatiolo D*. huy habe *F*: *ubi* Hui *in finem versus traiecit* ☞ *SAGARISTIONI tribuens duce Richtero in Studem. Stud. I p. 581 sq.* facere *Z* irridere *F* (*) 808. palam ☞. *om. libri* dignuſ eſt *F* (*) 809. Tox. *FZ*. *spatiolum D*. *om. C* coeperaſ *C*. ceperaſ *BDFZ* PA. *FZ*. *spat. B*. *om. CD* (*)
810. Do. *praem. Camerarius* (*ante* me *habet Z*), To. *F* Peri *BCDZ* em *B*. hem *reliqui* rusum ☞ *Prol. Trin. p. CIV*. tu *Ba B*. ruruſum *reliqui* (*) 811. Lude ☞. Delube *BCDa*. Delude *DcFZ* eruſ *BCDc*. Fruſ *Da*. crux *F*. heruſ *Z* ab eſt *C* (*)

PAEGNIVM

Viden út tuis dictis páreo?
Sed quín tu meís contra itém dictis séruis?
Atque hóc, quod tibí suadeó, facis?

DORDALVS

Quid ést id?

PAEGNIVM

Restím tu tibí cape crassam ác te suspénde.

DORDALVS

Caue sís me attigás, ne tibi hóc scipióne
Malúm magnum dém.

PAEGNIVM

Tu utitór: te condóno.

TOXILVS

Iam iám, Paegnium, da paúsam.

DORDALVS

Égo pol uos erádicabo.

PAEGNIVM

At té ille, qui suprá nos habit
Quí tibi male uolt máleque faciet. nón hi dicunt, ı
ego.

TOXILVS

Áge circumfer múlsum: bibere da úsque plenis cánthai
Iám diu factumst, póstquam bibimus: nímis diu siccí sı

812. *post* pareo *spatiolum D* (*) 813. ſed *DcFZ*. I ſed *B* *CDa* *ante* item *spatiolum CD* 814. hoc *om. Da: sup* *Db* tibi *om. B* facif *ex* ſcif *Da, ut vid.* ſciaſ *Z* quidē id: quid id eſt *F* 815. te suspende *R*. ſuſpendete *BC*. ſuſpen *DFZ* (*) 816. attigaſ *CDa*. attingaſ *BDbFZ* (*) 817. PA. tu utitor: te *S* (dem. PA. *cum Pylade*). dein utere te *I* mutere te *CDZ* (dem. utere *Pius*). demittere te *F* (*) 81 gnium *CD*. penigniū *B* *post* pauſā *er.* S, *ut. vid., D* (* 819. *Ante* Ego *spatium amplius CD* (*) 821. circū fer *B* mulsum *dist. Dousa* (*post* bibere *Camerarius*) bibere da *B*. B *C*. Biber& *cum spatiolo Da*. bibere *DcFZ* cantariſ *B* (*) 822. eſt *BD*. factum ē *C* poſt quam *C* nimi *B* diu *om. C*.

DORDALVS

Dí faciant ut íd bibatis, quód uos numquam tránseat.

SAGARISTIO

Néqueo, leno, quín tibi saltem státiculum, olim quem Hégea
Fáciebat. uide uéro, si tibi sátis placet.

TOXILVS

Me quóque uolo 825
Réddere, Diodórus quem olim fáciebat in Iónia.

DORDALVS

Málum ego uobis dábo, ni abitis.

TOXILVS

Étiam muttis, ímpudens?
Iám ego tibi, si me ínritassis, Pérsam adducam dénuo.

DORDALVS

Iám taceo hercle atque * *

SAGARISTIO

* * * * * * *

DORDALVS

* * * tu Pérsa's, qui me usque ádmutilauisti ád cutem.

TOXILVS

Táce, stulte: hic eius géminust frater.

DORDALVS

Hícinest?

823. D *praem.* *Db* id, i *ex* l, *D* nũquã *BD* 824. S *Db.* Tox. *FZ* Neq; ó leno *B.* Neq' oleno *CD.* Nequam leno *F* egea *D* [illegible] *corr. et F* (*) 825. ueto *F* Tox. ☒ (SA. *Camerarius*). *spat.* *BCD. om. FZ* 826. diodor' quẽ ‖ Olim *D.* diodoruſ olim *F* [illegible]ciebat mionia *F* (*) 827. niſi *libri: corr.* ℜ *cum Reizio* abit [illegible] *ex* abitiſ *Dc* mutiſ *libri: corr. Taubmannus* (*) 828. inritaſ [illegible] *Da* (*copul. Dc*). irritaſſiſ *BF* abducam *F* denuo· Iam taceo ‖ [illegible]ercle *hac versuum distinctione B* 829. *Lacunam signavit* ☒ *ad* [illegible] *exemplum explendam:*

atque ⟨ábeo. SA. Ne abi: máne, dum Persa huc áduenat.
Do. Quíd ais? nempe⟩ tu *e. q. s.*

[illegible]ſa eſ *libri* cutem *DcFZ.* cuſtẽ *B.* curtem *CDa* (*) 830. TO. *om. F*

TOXILVS

Ac geminíssumus. 830

DORDALVS

Dí deaeque et te et géminum fratrem excrúcient.

SAGARISTIO

Qui te pérdidit:

Nám ego nil merui.

DORDALVS

Át enim quod ille méruit, tibi id obsít uolo.

TOXILVS

Agite hunc sultis lúdificemus.

LEMNISELENIS

Nísi si dignust, nón opust:

Ét me haud par est.

TOXILVS

Crédo eo, quia non ínconciliat, quóm te emo.

LEMNISELENIS

Át tamen non —

TOXILVS

'Támen' aegrest: caue sís malo ergo et séquere me. 835
Té mihi dicto aúdientem esse áddecet. nam hercle ábsque me
Fóret et meo praesídio, hic faceret té prostibilem própediem.
Égo sum tibi patrónus plane, qui huíc pro te argentúm dedi.

---

gemin' ẽ *D.* geminuſ eſt *BCFZ* hicine eſt *B.* hiccineſt *reliqui* geminiſ ſum' *D.* geminiſ ſumv^s *C.* geminiſumuſ *BZ* (*) 831. Dii *F* et te geminum *F* excrutient *CDF* 832. nihil *CDFZ.* nichil *B* (*) 833. hunc sultis *Guyetus.* ſultiſ hunc *BCDZ.* ſtulti hunc *F* LEM. ℜ. *om. libri sine spat.* ſi dignuſt *cum spat. C.* ſi indignũſt SA. *F.* indignũſt SA. *Z* (*) 834. Et ℜ. At *BCD.* LE. At *FZ* parẽ *CD* credo eo ℭ. eo credo *libri* inconciliat *Pylades.* in concilia ut *BCFZ.* inc̃cilia ut *D* cum *BCDZ.* eum *F* (*) 835. LE. Attamen non — To. 'tamen' aegrest: caue ℭ. Attamen non tamen caue *BCD.* LE. attamen non tamen. To. caue *FZ* sis malo ergo *Bothius.* ergo ſiſ malo *libri* (*) 836. LE. *praem. Z,* Do. *F: del. Camerarius* michi *B* *ante* nam (Nam *B*) *spat. BCD,* Tox. *FZ: om. Camerarius* (*) 837. preſidio *BC* proſtibilẽ *B.* proſtipilem *CD.* proſtibulam *Z.* poſtribulam *F* cropediem *B.* crope diem *C.* c̊opediem *D* (*) 838. *Huc revocavit* ℜ, *quem ante v. 843 habent libri* (*)

Séd ita pars libértinorumst: nísi patrono qui áduorsatust, 839
Néc satis liber síbi uidetur néc satis frugi néc sat honestus: 841
Níl effécit, ni eí male dixit, ní grato ingratús repertust. 840

LEMNISELENIS

Pól bene facta túa me hortantur, túo ut imperio páream.

TOXILVS

Pergráphice hunc uolo ludíficari.

LEMNISELENIS

Meo ego ín loco sedulo cúrabo.

DORDALVS

Certo ílli homines mihi néscio quid mali cónsulunt quod faciánt.

SAGARISTIO

Heus uos.

TOXILVS

Quid aís?

SAGARISTIO

Hicin Dordalus ést leno, qui hic líberas uirgines mércatur? 845
Hicinést, qui fuit quondám fortis?

DORDALVS

Quae haec rés est? ei, colaphó me icit.
Malum uóbis dabo.

TOXILVS

At tibi nós dedimus dabimúsque etiam.

---

839. eſt *BCDZ. om. F* aduerſatuſ eſt *libri* 841. ſatiſ **beneſtuſ** *B* (*) 840. Nil effecit ☠ *duce Brugmanno de* NI *partic. p. 20.* **Ni** id efficit *libri* nj (*ex* ne) grato *D* ingratoſ *B* repertuſ eſt **libri** (*) 842. benefacta *BCD* tuo, o *e corr., C* ut *om. DFZ* *Cf. ad v. 838* 843. Pergraphice *Spengelius 'Ref.' p. 392.* graphice **libri vet.'** *Lambini et cod. Scaligeri.* hice *post quinque fere litt. lacunam* **hic** ē *post octo fere litt. lac. D itemque, sed* eſt, *C.* Hic eſt. *F.* **eſt** hic eſt *Z* uolui '*libri vet.*' *Lambini* ludificrari *C* in-**o** *BC* curabo, r *ex* c, *B* (*) 844. michi *B* quod *et* heus **lina.** quid *et* heu *libri* (*) 845. agiſ *B* hicin ☠. hic ſi ne *B.* **fine** *CD.* hiccine *FZ* //illic// qui *pro* qui hic *F* mercatur **.** *B* (*) 846. Hiccineſt *libri* ei *BCDbZ. om. Da.* diei *F* **mpho me** *Acidalius praeeunte* colapho *Lambino.* colaphũ *C.* cola-**mum** *BDFZ* (*) 847. Malũ uob dabo· attibinoſ dedimuſ (*i ex* e)

DORDALVS

Ei, natis péruellit.

PAEGNIVM

Licet * * *
Iám diu saepe súnt expunctae.

DORDALVS

Lóquere tu etiam, frústum pueri?

LEMNISELENIS

Patróne mi, i intro amábo ad cenam.

DORDALVS

Meá mi abducta ignáuia,
Tu núnc me inrides? 850

LEMNISELENIS

Quíane te uocó, bene ut tibi sit?

DORDALVS

Nólo mihi bene ésse.

LEMNISELENIS

Ne sit.

SAGARISTIO

Quíd igitur? sescénti nummi quíd agunt? quas turbás danunt?

DORDALVS

Mále disperii: scíunt referre próbe inimico grátiam.

LEMNISELENIS

Satis súmptumst supplicí iam. 854

dabinq; &iã· ei natiſ puellit *B* hei *F* nateſ *CDZ.* natoſ *F* (*) 848. Licet iam *libri: ubi lacunam statuit Seyffertus (supplere possis clausulam* [= *v. 850*] Licet fácere impune) diuſ ſepe ſunt *BCDZ.* diu ſepe ſunt *F* fruſtrum *F* † *in marg. Dc* (*) 849 *sq. Vnus versus est in B: clausulam separ.* ☙ Patrone mi, i intro *Gruterus.* Patronẽ intro *B.* patronẽ intro *CD.* patrone i intro *Z.* patrone intro *F* adcenã *B.* adcaenam *C praecedente spatiolo* Do. *FZ. spat. om. BCD* mi abducta ☙. *om. libri* irrideſ *BF* (*) 851. Quiane te *B.* quia necte *CD.* quia nec te *FZ* uoco *BC.* uolo *DFZ ante* mihi *er.* mibo[hi] *vel* milo[hi] *ac post* mihi *corr.* be (*ex* ſjt, *ut vid.*) *D* neſit *BC* (*) 852. SA. ☙. TO. *FZ* Seſcenti *C.* ſexcenti *reliqui* Nummi, N *ex incohato* q *ut vid., D* quid agunt *Db.* quidacunt *CDa.* qui dacunt *B* 853. refere *D* (*) 854—856. *Sic discripsit* ☙ *partim cum Studemundo, cum B habeat:*

DORDALVS

Fateór: manus uobís do.

TOXILVS

Et póst dabis sub fúrcis. 855

DORDALVS

Ábi in crucem. — an med híc parum
Exércitum hisce habént? 856

TOXILVS

Cónuenisse Tóxilum
Te mémineris: ualé.

CANTOR

Spéctatores, béne ualete. léno periit: plaúdite. 857

CANTIO

Satiſ ſũpſimuſ ſuppliiiam fateor man uob do· & poſt dabiſ
Subfurciſ abi intro incrucẽ anmehicparũ Execitũ hiſce habent
čueniſſetetoxilũ me

ubi To.° *praem.* *FZ* (LE. ☙) sumptumst ☙. ſumpſimuſ *libri* ſupplicii iam *et* manuſ uobiſ *CDFZ* Do. *FZ* To. Et *FZ.* Et *CD ab in. v.* ſufurciſ *D* Do. ☙. *spat. CD cum B. om. FZ* in crucem *Schmidtius de pron. p. 26.* intro in crucem *libri* an med hic *Schmidtius.* an me hic *CD.* an ne hic *Z.* an ne hic hic *F* exercitum *Camerarius.* Feci tum *CD.* Feci. Do. tum *FZ* hiſcę *CDZ.* iſte *F* To. conueniſſe *Camerarius.* conueniſſe *libri* Toxilum te *Guyetus.* te toxilum *libri* memineris *Camerarius* (*cui* uale *add.* ☙). me *in fine v. cum spat. CD.* Tox. me *Z.* Tox. me? *F*(*) 857. CANTOR ℟. *om. libri* leno periit *inter spatia CD* plaudite. CANTIO ℟ *Proleg. Trin. p. XXX.* plaudite pantio *BCD.* plaudite *FZ* PLAVTI PERSA EXPLICIT· *BCDb*

APPENDIX CRITICA

Arg. I v. 3. Raptamque ut emeret *Volla*, *Pius*. Raptamque ut is emat *Pylades*, ℞. Raptam quoque ut emat *Bothius*. *At recte* ui *coll. v. 380 tutatur Opitzius in Stud. Lips. VI p. 256, non recte* emeret *alii: suadere cum infinitivo coniungere Terentium aliosque notum est. Cf. ad v. 4.*

Arg. I v. 4. Suadét, subornat sui parasiti filiam *Bothius*, ℞ (filiam *cum Pio*). Subórnauit sui p. f. *Guyetus*. Subórnata suadét p. f. *Weisius*. Subórnatam suasít p. f. *Bergkius Opusc. I p. 679. Cf. Spengelius T. M. P. p. 112 sq., Muellerus Pros. p. 258, Klotzius 'Altr. Metr.' p. 88.*

Arg. I v. 5. Atque intricatum ita *Guyetus*, ℞ *cf. v. 457*). Atque intricatum *Bothius: ubi de* Atque *correpto Spengelius p. 79, Muellerus p. 292 sq. 357. 436 sq., Opitzius p. 262 sq. cogitant. Cf. Klotzius p. 73. De lenonis nomine vide praefationem.*

1 *sqq.* '*Mira varietate mixta et numerorum et metrorum genera expedii ut potui, non nimis recedens a fide librorum. Quanquam emendari fortasse cum alia poterunt tum illa de quibus ad v. 18. 27. 30. 39 sqq. monui. Nunc habes iambicos octonarios v. 1—6. 9—12. 23—25. 32. 47. 48, septenarios 7. 8. 19—22. 30. 34. 39. 43—46. 49—52, dimetros 27. 38, trochaicos octonarios 13—16. 26. 29. 36. 40, septenarios 18. 28. 31. 33. 35. 37. 41. 42, creticum 17*' ℞. *A qua discriptione quibus locis discedendum fuerit, ad singulos locos adnotatum est: vide etiam praefationem.*

1. praeceps *Pius*. priceps *Meursius*. — Amoris in uias *Guyetus*, ℞. in amores, is uians *Bergkius* '*Beitr.*' *p. 41.* in uias Amoris (*et antea* ingressust: *male*) *Klotzius p. 396. 546. Cf. Seyffertus in Burs. Annal. XLVII p. 111 adn., qui v.* 1 *sq.* (= 7 *sq.*) *septenarios esse debere intellexit.* uias *fortasse ex Trin. 667 interpolatum. Cogitari varia possunt* (*velut* bellum *Goetzius*): *quod* undas *posui, cf. Asin. 134 et Most. 433 sq.*

2. aerumnis is suis *Camerarius*. illic aerumnis suis *Guyetus*. — omnes aerumnas Herculis *Weisius*. aerumnas omnis Herculi *Lomanus p. 43*, ℞ (*ubi de* Herculi omnis *cogit. Seyffertus: cf. ad v. 1*). aerumnas Herculaneas *Bothius*. aerumnas Herculi inclutas *Brixius in progr. Brig. a. 1847 p. 10.* aerumnas, Hercules, tuas *Bergkius l. s. s.* aerumnas Herculias *Klotzius l. s. s., vitiose: neque rectius de servanda memoria cogitat p. 546 adn.: vide praef.* — *Ad* sex *cf. Kiesslingius Mus. Rhen. XXIII p. 413.*

4. Stymphalis, cum Antaĕo me deluctari *Bergkius l. s. s. cum Scriverio abusus Servio* (*in quo* med' eluctari *Danielis: unde* antheomede *et* anthaeo meo *alii*). — malui ℞: *cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 44, Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 145.*

5. fleo *pro* fio *Bothius: ubi velut 'excrucior' desiderabat Vssingius obloquente Seyfferto cens. p. 393.* uiuo *Fleckeisenus.*

7 *sqq.* '*De metris rectissime statuit Philologi III p. 465 [Opusc. VIII p. 438] Hermannus contra Fleckeisenum Phil. II p. 71 sq.*' ℞. *Quamquam neque recte Hermannus v.* 9 *pro septenario habet neque probabiliter v.* 10—12 *suspicatur septenarios olim fuisse, cum Fleckeisenus e contrario v.* 7 *sq. octonarios fecerit traiectis* seruitutem seruos uolt bene *et* conlocare oportet pectore in suo. — *Quod novam scaenam cum A significavi, cf. Spengelius in Act. acad. Bavar. a. 1883 p. 280 sqq., ubi hoc exemplum neglexit. Ceterum v.* 10 nec — nec ℞ *cum Bothio.*

12. praeficiat '*antiqua exemplaria*' *Pii.* praefuciat *Lipsius Ant. lect. IV 18.* praefulciat *recte tuebatur Gulielmius Quaest. c. 1.*

13 *sq.* Hic quis est *cum Hermanno* ℞, Quis istic est *Brixius in progr. Brig. a. 1847 et Lignit. a. 1868 p. 10: at cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 26 sq.* Quis illic est *Bothius itemque Bachius in Studem. Stud. II p. 304.* At quis hic est *Klotzius l. s. s.* — contra med astat *cum Guyeto Seyffertus dubitanter.* me astat contra *Vmpfenbachius Melet. p. 43.* contra mihi astat (*et antea* contra mi) *Brixius ad Mil. v. 3.* — *Ad* Sagaristioni(s) *cf.* ℞ *Opusc. phil. II p. 572, Baierus de A et P p. 71.* — Toxilus hic meus quidem amicust *Guyetus.* Toxilus meus hic quidem (*vel* quidem hic meus *vel* quidem meus) amicust *Spengelius* '*Ref.*' *p. 187. 385: cf. Luchsius comment. prosod. II p. 12. Male versum percutit Klotzius p. 258.*

15. Éum esse ℞*: at cf. Spengelius T. M. P. p. 81, Muellerus Pros. p. 298. 660.* — Congrediar ego *Guyetus.* Congredibor *Weisius in adn. et Brixius a. 1847 p. 10 prope ad verum accedentes.* — Adgrediar contra *Weisius.*

16. *Ad* di ament te (*alias* di te ament) *cf. Fergerus de vocat. usu Pl. Ter. ed. Argentor. a. 1889 p. 21 adn.* — Toxile (*om.* O *cum A*) *prob. Klotzius p. 258. 396: at cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 587.* — danunt di *Pius.* di dabunt *cum Bothio* ℞*: at cf. Spengelius* '*Ref.*' *p. 187.* di duint *Fleckeisenus.* — *Ad v.* 17 (*A*) *cf. Brixius Ann. phil. XCI p. 64.*

18 *sqq.* Satísne *Bothius olim iambicum efficiens,* '*fortasse vere*' *iudicat* ℞. Satín *Studemundus de cant. p. 63. Cf. Schraderus de* -NE *partic. p. 31 [285].* — *Ad v.* 19 *cf. Brixius progr. a. 1847 p. 10 sq.* — *De* Miquidém *v.* 20 *cf. ad v. 231* (Mihi quídem ℞). Mihi tu quidem *erat* iam *Guyetus.* — *De* uisitabam *cf. Baierus p. 92.* — *V.* 21 praefectus *exspectabat Weisius.* — *V.* 24 *noli* sum fáctu' in Veneris proélio (*ubi* in V. p. *male ad proxima trahebant a Grutero usque ad Bothium*).

25. *De prosodia* (Sagitá) *post Weisium et Kampmannum* '*res mil. Pl.*' *p. 36 recte iudicavit Fleckeisenus misc. crit. p. 39* (*adde Muellerum* '*Nachtr.*' *p. 98*). cor Cupido meum *trai.* ℞ *Proleg. p. CXXIII post Guyetum.* Cupido meum cor *bacchiacos importune affectans Klotzius p. 88. 546.*

26 *sqq. V.* 26 Quíd ergo? *Weisius* (*del.* faciam). — aduorser? quasi Titani cum *interpungebatur inde a Lambino: corr. Bothius. Verba* cum dis belligerem *Guyetus* (proelians *substituens*), *verba* quasi Titani cum dis belligerem *Brixius l. s. s. pro interpretamento habebat violentiusque etiam locum contrahebat Ijsendijkius de T. M. P. Persa* (*ed. Trai. a. 1885*) *p. 3: cf. Langenus Stud. Pl. p. 59.* — *V.* 27 *iambicum* (*et*

v. 38) ℜ *praetulit trochaico (aliter Proleg. p. CXXVII): at cf. Spengelius T. M. P. p. 147, al. Ibidem* par *pro* sat *Ijsendijkius interpolabat: at cf. Charisius inst. gr. II p. 217, 25 K.* (satis diuerse accipitur: ἀντὶ τοῦ par Lucilius saturarum 'cui si coniuret populus uix totus satis sit'). — *V.* 29 *cum Bothio* ago eleutheria ℜ *adiungens* Quid . . . . tu peregrist: *ubi* agito eleutherum (*scil.* diem!) *Spengelius 'Ref.' p. 386, cum anapaesticum vitiosum constituat Klotzius p. 118. 443. Cf. Stichi v. 421 sq. et vide praef.* — *V.* 30 Sicubi tibi *'ex sinceris exemplaribus' Pius.* Si tute tibi *Camerarius: quod recepit* ℜ *addens 'de trochaico octonario quispiam cogitet tali:* Túte si tibi béne esse pote patí, ueni: bene uíues mecum'. Si tu tibi *Brixius l. s. s. p. 13* (*mox* potis es te pati *scribens*) *itemque Spengelius 'Ref.' p. 386* (Quid iam . . . . bene *et* Pote. . . . uictu *complectens*). Sicut tibi *perversa sane ratione def. Klotzius p. 57. 412. 547: cf. Seyffertus 'Berl. phil. W.schr.' XI (1891) p. 928. Pro* uiues mecum *velut* bene (laute) uiues mecum *desiderabant Muellerus Pros. p. 217. 301 et Leppermannus 'de corrept. voc. iamb.' ed. Monast. a. 1890 p. 43 neglecta significatione ea, de qua videndi interpretes ad Catulli c. V 1 et Nonius p. 14, 13 M.* ('sicuti qui nunc est in summa laetitia uiuere eum dicimus': *cf. etiam 'conuiua, conuiuium', al.*). *Quamquam hoc loco duce B praetulerim* uení, uiués meo (*i. e. de meo: cf. Bergkius 'Beitr.' p. 59 adn. et Brixius ad Mil. v. 995*).

32 *sqq.* Vah. . . . pruriunt (*cum Camerario*) *verbis* Basilico. . . . uictu *adiunxit* ℜ *dein* (*cum Weisio*) Quia . . . . Quidnam id est *complectens deleto* me *ante* unum (*ubi* Quia . . . . med unum excruciat. ⟦ Quid est *Weisius*): *cf. Studemundus de cant. p. 4, Muellerus Pros. p. 324, al.* — *V.* 33 dies summa *pro* de summa *Camerarius: unde* mea mi amica ℜ, meaest amicae *Spengelius, cum* Haec summast (*vel* est summa) hodie dies *vel* Haec hodie summast dies *traiciat Klotzius p. 412. 548. Cf. Muellerus Pros. p. 711, 'Nachtr.' p. 85 et vide praef.* — *V.* 34 nunc uis *del.* ℜ, *cum octon. iamb. hypercatal. defendant Spengelius 'Ref.' p. 291 Klotziusque p. 413: vide praef.* — *V.* 35 Facere me potis es *praeierat Pius,* Tu tibi me facere potis es *Pylades.* Tuum tibi me facere potis es *Bothius.* Facere amicum me tibi potis es *Mahlerus de pron. pers. p. 44.*

37. in *del. cum Guyeto* ℜ *in edit. 'nisi* in triduo aut quadriduo hoc *cum Lachmanno males': idem postea def. Opusc. phil. II p. 265 itemque Klotzius p. 70, alii. Cf. etiam Muellerus Pros. p. 398 vana temptans secusque iudicantes Lorenzius ad Most. v. 238 et Bachius in Studem. Stud. II p. 178 sq. Ceterum* in hoc. . . . quadriduo *del. Ijsendijkius l. s. s.! Clausulam iam Camerarius separavit: cf. Christius de paracataloga p. 58 [210].* — *V.* 38 si benignu's, subueni *Pareus.*

39 *sqq. 'Versus 39—42 Hermannus in Iahni Annal. phil. nov. t. XXXV p. 193 et 194 ita discripsit, ut rationem nullam haberet* impudens *vocabuli:*

Qua cónfidentiá rogare argéntum tantum a me aúdes?
Quin si égomet totus uéneam, uix récipi possit, quód tu
Rogás: nam tu aquam a púmice nunc póscis, qui ipsus sítiat

intacta relinquens proxima. Cui discriptioni nescio an haec praestitura sit:

Qua cónfidentiá rogare mé tantum audes, ímpudens?

Quin si égomet totus uéneam, uix récipi potis est quód rogas:
Nam tú aquam a pumice hércle postulás nunc, qui ipsus sítiat.

To. Sícine hoc té mihi? Sa. Quíd faciam? To. Mén rogas? *Sic R, qui cum B discribens v.* 39 argentum me *posuit pro* tu a me argentum (a me argentum *Guyetus.* me argentum *Vssingius*) *et v.* 41 hercle *pro* nunc. — *V.* 39 Qua tu confidentia rogare a me argentum tantum audes *vel* tantum a me argentum audes *Spengelius: ubi de* tu tantum a med argentum audes *etiam Seyffertus cogitaverat. Ceterum cf. ad Stichi v. 350.* — *V.* 40 potessit *Camerarius.* — *V.* 41 e pumice *Camerarius.* a pumici *Guyetus. Cf. Wagnerus Mus. Rhen. XXII p. 114 et Aulul.*[1] *p. LXXIV, Buechelerus de decl. p. 50, Lorenzius ad Mil. gl. v. 700, al.* (*scripturae* pimice *aliquid tribuit Bergkius 'Beitr.' p. 157*). — nunc postulas a pumice *male trai. Klotzius p. 548.* — *V.* 42 te mi hoc *Muellerus Pros. p. 443: cf. Seyffertus in Burs. Annal. LXIII p. 9 et contra Klotzii errorem 'Berl. phil. W.schr.' XI (a. 1891) p. 928. Locum perturbat Ijsendijkius l. s. s. p. 5. Ceterum* rogan *formam* (B *ante corr.*, rogasne *Camerarius*) *obscurare noluit R itemque retinet Spengelius: at cf. Seyffertus Philol. XXVII p. 385, Brixius ad Capt. v. 803, Muellerus 'Nachtr.' p. 101, Abraham Stud. Pl. p. 232 sq., Schraderus de -NE partic. p. 24 [278].*

45. habes *pro* habeo *Pius probante Scaligero, Duebnero Ann. phil. IV p. 336, Langeno 'Beitr.' p. 129, Blasio de mod. temp. perm. p. 6 [62]: at vide Rostium Opusc. p. 277 sqq. et Brixium Ann. phil. CXXIII (a. 1881) p. 50.* — mundo? *Bothius.* — mihi iam *del. Guyetus initio* Tu nempe habes *scribens.* — mi esset (*post* domi) *traiciens beus diaeresin restituit Seyffertus. Totum versum del. Ijsendijkius p. 6 sqq.*

47 *sq. Sic R dubitanter duce Bothio, nisi quod is* iam scies *pro* fac sciam (iam ut scias):

Quaeró tamen ego item sédulo. Sag. Si quíd erit fac sciam.
To. Óbsecro
Resecróque te, operam da hánc mihi fidélem. Sag. Ah, odio me énicas:

ubi obsecro ‖ Te resecroque operam da *praeiverant Scaliger Salmasiusque* (*itemque Brixius l. s. s. p. 14, sed* obsecro ‖ Te resecro, da operam): *de quo ineptit Pithoeus Advers. I 10.* Sag. Quaeré tamen: ego item sédulo. si quíd erit, iam scies *Ladewigius Philol. XVII p. 472.* Quaeré tamen ego item sédulo, ut sciás, si quid erit, fáciam *Guyetus.* Quaerám tamen equidem sédulo. To. Si quíd erit, facias út sciam *Britzelmayrius in progr. gymn. Landishut. a. 1868 p. 9 mox* ad me *delens in versu 46 post hunc traiecto.* Curo *pro* Quaere *Goetzius in Act. soc. phil. Lips. IV p. 351 mox* item *delens et* iam faxo scias *scribens praeeunte* faxo iam ut scias *Pylade* (*cum Brixius interruptam post* iam ut scias *orationem statuerit*). Quaeré tamen. Sag. Ago ego id sédulo, si quíd erit. To. Iam ut scias, óbsecro *Vssingius.* Quaeré, tamen idem ego sédulo. si quíd erit, ut scias. To. óbsecro *Klotzius p. 548 tam de libris quam de lingua sententiaque securus. Vide praef.* — *De* To. obsecro. Sag. resecro te *cogitabat Turnebus Advers. XVIII 25: cf. Aulul. 683 sq.* Ŏbsecró te, resecro *Weisius.* — *Ad* Ah, odio *cf. Muellerus Pros. p. 723 Richterusque in Studem. Stud. I p. 402.*

50 *sq.* Iam abis? *Bothius.* — recipe te quantum potes *Guyetus itemque*

(*sed* potest) *cum Weisio* ℞ *et Luchsius in Studem. Stud. I p. 32* (*sed* potis)*: at cf. Brixius in progr. a. 1847 p. 14 et Seyffertus Philol. XXV p. 454 et Muellerus Pros. p. 188.* — caue sis *Kampmannus de* IN *praep. p. 19: cf. Muellerus l. s. et Studemundus de Vidul.*[2] *p. 54.* SAG. caue fuas (*et* To. Vsque ero) *Ijsendijkius p. 8.*

52. *De lacuna iam Camerarius cogitabat.* malum lenoni magnum *Brixius l. s. s.* lenoni malum meracum *Ijsendijkius.* — *De actu post hunc versum incohando cf. Schmitzius p. 25 Spengeliusque p. 15 sq.*

53. mali *ad* MAIORUM *formam revocabat* ℞. meum alimoniae *Camerarius.* quaesitum malo *Bothius.* maiorum et locum (*cf. v. 61*) ℭ. — *Ad* tritauos *v.* 57 *cf.* '*Class. review*' *I* (*a. 1887*) *p. 205.*

60. Neque cognomentum is duris fuit capitonibus ℞ (*etiam v.* 59 potuit *pro* poterat *exspectans*) *addens* '*spectare versiculus ad alicuius Capitonis* (*Fonteii fortasse*) *duritiem et in victu continentiam videtur*'. Neque cognomentum erat his (*vel* Neque his cognomen erat) duris capitonibus *Bothius. Initio* Namque iis *Valla et Pius probante Bergkio Opusc. I p. 137 sq.*, His *Camerarius probante Vssingio Ijsendijkioque,* Hinc his *Salmasius.* Neque *male repetitum esse etiam Fleckeisenus censet de* Et cógnomentum eis érat *cogitans.* Neque ⟨aulas frangi in caput eis melius perpeti: Ex quo⟩ eis *Buggius in Opusc. ad Madvig. a disc. datis p. 175 duce Casaubono ad Athenaeum I c. 14. Totum versum, durissimum et obscurissimum, quidquid temptaveris, del. Muellerus Pros. p. 106 et censor* '*phil. Anz.*' *XVII p. 164 sq. Cf. Crainius Stud. Pl. p. 11 Klotziusque p. 338.*

61 *sqq.* hunc ego *Camerarius,* ℞. ego nunc *Bergkius probante Kaempfio de pron. pers. p. 27,* ego hunc nunc *Muellerus Pros. p. 431: at dudum obtinuit!* ego et hunc *Votschius de inf. p. 14, 26.* — lucrum *pro* locum ℞ *adiungens cum Scaligero inverso ordine v.* 62 *sq.* (lucrum: Sine meó periclo ire áliena ereptúm bona. Nequé quadruplari mé uolo)*: at cf. Bergkius Opusc. I p. 139 et vide testim.* — *V.* 63 mauolo *Huschkius* '*Multa*' *p. 267 adn.* — *V.* 64 plane loqnar *Bergkius duce C.*

65 *sqq.* '*Parum feliciter hos v. tractavit Acidalius*' ℞*: post quem varia temptarunt Bergkius Opusc. I p. 139 sqq., Goetzius Mus. Rhen. XXX p. 167 sqq., alii. Cf. etiam Kistius Spec. iurid. ed. Daventriae a. 1836 p. 85, Demelius* '*Zschr. f. Rechtsgesch.*' *II p. 363 sq., Brunsius ibid. XII p. 137 sqq.* ('*Kl. Schr.*' *II p. 314*), *Iheringius* '*Geist d. R. R.*' *III*[2] *1 p. 109 sq., Karlowa* '*Legisact.*' *p. 192, Huschkius l. s. s., alii.* — *V.* 65 qui non id *Pylades probantibus Acidalio et Goetzio.* qui id (*et* publicai) *Studemundus apud Prehnium de pron. indef. p. 27 adn.* — *V.* 66 *sq.* sui quaesti, haud animus induci potest Eum esse *e. q. s. Pylades: cf. Sigismundus de* HAVD *partic. p. 257.* sui quaesti, animus haud induci potest Eum et fidelem ciuem esse et uirum bonum; Sed legirupam quidem nisi det (*vel* ni duit) *Acidalius* (Sed legirupam quidem ni *cum Saraceno, ubi* Sed legirupa qui clam ne *Pius*). sui quaesti, eum animus induci potest Ciuem et fidelem esse et bonum ⟨et frugi uirum⟩. Sed ni legirupam damnet, det ℞ (*praecunte* Sed legirupam ni damnet *Weisio*) *addens* 'det *qua ratione defendi possit, dixi Proleg. Trin. p. CLXXXIII: alioqui* det is *licebat.* duit *Acidalius*' (*probante Kampmanno de* IN *praep. p. 39.* dato *Dousa*). sui quaesti....uirum (*ut* ℞). Sed ⟨quia sic omnes assimulant, legem hanc fero:⟩ Si legirupam qui

damnet, det *Brixius Em. Pl. ed. a. 1854 p. 12 sq.* sui quaesti, animum inducier(!) potest, Eos esse cines et fideles et probos, Sei, legirupam quum damnent, dent *Bergkius.* sui quaesti, ⟨quaeso,⟩ animum induci potest Eum fidelem ciuem esse et frugi uirum? Sed lege ⟨in posterum nunc sanciri uolo:⟩ Legirupa qui damnatur, det *Goetzius.* sui ⟨sibi⟩ quaesti [*vel* Magis (*om.* sibi), *ubi* sui *alii: cf. Spengelius T. M. P. p. 194 et Klotzius p. 169*], animus induci potest Eum esse ciuem qua fidelem qua bonum *Seyffertus Philol. XXXVI p. 284: ubi minime locum habet* qua — qua. *Nihil egit Darnmannus de hiatu p. 29. In* aiam *forma v. 67 usurpata si haereas (quam neque ex formula 'uel aias uel neges' neque ex Epid. v. 281 satis h. l. tutam esse monet Seyffertus), possis* Eum esse ciuem ⟨ut autumem⟩ et fidum et bonum (*cf. Most. 785, Mil. 1015 A : P*): *utique additamentum velut 'ut credam' necessario requiritur ad 'animus induci potest'. Item necessario* lege *v. 68 seruandum propter v.* 69 in ea lege: *quod cum Brixius perspexerit, ex lacuna simul* adscribier *infinitivum fulciri posse Goetzius vidit. Vide praef.*

69. atque potest etiam *'prisca exemplaria' Pii.* atque aequum etiam *Acidalius* (atque etiam in ea lege aequum *Guyetus*). atque nil etiam *Bothius* (*postea* adscribere est *praeferens*): *idque recepit* ℜ *addens 'quo melius nondum inveni. Non placet* atque aequomst: *qui* adscribitur *probabit, non incommode* atque etiam ⟨una⟩ in ea lege *scribet'. Cf. Lachmannus in Lucr. p. 297 (neglectus a Votschio de inf. p. 14 Waldero-que de inf. p. 30) et Muellerus Pros. p. 507.* et quit etiam *Wagnerus 'Liter. Centralbl.' a. 1875 p. 338.* atque etiam hoc *quod reposui legitur Aulul. 99.* — iubeat (*an* iubeas?) legi adscribier *Lambinus.* in eam legem adscribitor *Dousa.* mea lege adscribitor *Gruterus.* in eapse lege adscribitor *Bergkius.* in eadem lege adscribier *Goetzius (ubi ea def. Klotzius p. 169!): vide supra.* uolo in ea lege adscribier *Brixius.* in ea uolo lege adscribier *Vssingius in adn.*

70 *sqq.* quoipiam *Acidalius probante* ℜ, *refragante Bergkio: qui quod cum Bothio iam fere* illum *v.* 71 *desiderabat (similiter Goetzius) nescio an* illi *adverbium sit* (= *in ea re, ubi quadruplator iniecit manum*). quoi impiam *Huschkius l. s. s.!* — Tantidem ei rursus illic *Guyetus.* — inlexit *Scutarius.* iniecit *Pius. Cf. Luebbertus Stud. gramm. I p. 83.* — *Mox* Vbi *pro* Vt *vitium Gronovianae.* Et *Bothius.* Vti (*et* aequa sorti) *Huschkius.* — *V.* 73 faxis *Guyetus. Cf. Madvigius Opusc. acad. II p. 79.*

74. Hic albo rete qui *Guyetus totum versum proscribens* (*item p. 78*). — albo in pariete *Saracenus et sine* in *Pylades.* albo ariete *Meursius itemque, sed* albod, *Acidalius.* aluo rete *Gulielmius Verisim. III 13 postea retractans coniecturam.* albo reted *Bothius.* salua re sua *Bernaysius.* ne laborent ℜ *addens 'in* albo rete *explicando frustra desudatum est' (etiam a Pfluegelio de proverb. p. 39 sq., aliis): neque rerum veritati respondet quod post alios contendunt Huschkius et nuperrime Bluemnerus 'die Farbenbez. b. d. R. Dichtern' Berol. ed. a. 1892 p. 17* album rete *minus in oculos incurrere!* albo freti *duce Brissonio Gulielmique Bergkius Opusc. I p. 143 commendante Studemundo Ann. phil. XCIII p. 62 Darmannoque p. 30 sq.: quamquam ferri nequit.* albo haerentes *in eandem sententiam dedi dubitans an potius ex Aulul. 719 locus illustrari possit (cf. Nic. Loensis Misc. Epiphyll. II 8 [Grut. V p. 309]).*

78. Quieuerintne recte (*del.* necne) *Engelbrechtus in Stud. Vindob. VI*). *226, fortasse recte: etsi ridicule* Quieuerint *formam certam esse 'ex ibris' contendit, quasi minus certum 'ex libris' sit* necne (nec ne *scribe-*ratur *ante Weisium, al.*). *Cf. Muellerus Pros. p. 277, 'Nachtr.' p. 30.* ium iniuerit *Palmerius Spicil. p. 875 et hoc loco et Curc. 17 abusus* acite *fragmento apud Paulum Festi p. 110, 11 (v. 241 W.), quod dubi-*tanter *ad hunc versum referebat Camerarius in ann.* num fuerit *Bothius.* num is (*h. e.* eis) fuerit ℞ (*de Palmerio errans*).

81. '*Fortasse* sua sibi ut' ℞. *Cf. v. 417 (Spengelius T. M. P. p. 59). Vide Rothium Quaest. gr. p. 9.*

83. quoi mi ius (*h. e.* eius) *ex CD coll.* Quorum eorum *Trin. 1023 def. Meunierius 'Mém. de la soc. de ling. de Paris' I (a. 1868) p. 44 sqq.* — *V.* 84 *de* allectem *vel* oblectem *cogitabat Weisius.*

85. Curate isti intus *coll. v. 405 Muellerus Pros. p. 364.* — ad-properate uos *Pylades.* adproperate foculos *Gruterus.*

87 *sqq.* murram *pro* mulsum *placebat Acidalio,* myrrhina *pro* ap-para *Palmerio p. 876,* stactea eluta *pro* struthea, colutea *Voigtio Mus. Rhen. XXVIII p. 61 sq. (probante Lorenzio ad Pseud. 720): scilicet propter Plinii 'testimonium', quod etiam aliis velut Brodaeo IV 20 Richardoque Tomsoni (de lacuna cogitanti) dubitationes moverat. Ceterum* struthea coluthraque *Valla.* strutheaque lutea *Salmasius.* Struthe aco-luthe (*h. e.* Στρούθε ἀκόλουθε) atque *Scaliger itemque, sed* aquam, *Turne-bus 'de odor. Theophr.': atque* Acoluthe *voluerat etiam Palmerius.* colu-tea = κολυτέα *iam Gronovius. Inter* strūthĕă *et* † coluthequam *lacunam statuit Seyffertus servata forma accusativi* —am *et singulari* concaleat. *Quo duce de tali potius supplemento cogitavi (vide praef.):* ⟨Tu, Paégnium,⟩ commísce mulsum, strúthea: Colúthe, aquam áppara ⟨átque temperi ingere⟩, Bene ut ín scutris concáleat. — *Mox* calam iniice *Scaliger (alias* calamum, *del.* et). — *Ceterum v.* 89 pol hic *sine* ille *Bentleius in Adelph. II 4, 1, casu ut vid.* — *Ad* congerro *cf. Brandtius Ann. phil. CXVII p. 371. 377 sq.* — *V.* 90 *ad* eugae *scripturam (B) post Fleckeisenum, alios cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 517. 522: quamquam improbat Stowasserus.* — *Ad* lautum credo e balineis *cf. Langenus 'Beitr.' p. 298.*

91. ut in ordine *duce B Vssingius, perperam: an fuit* uti ordine?

93. Ne ea mihi incocta *Saracenus.* Ne mi haec incocta *Camera-rius.* Ne mi incohata *Palmerus Hermath. XVII (a. 1887) p. 225 sq. Cf. eis de hiatu Klotzium p. 129, de distinctione Muellerum Ann. phil. LXXXIII p. 274 adn.*

94. Nimis *pro* Nihil *Guyetus probante Langeno 'Beitr.' p. 333,* Nimio ℞ (*unde cum aliis erravit Woelfflinus Archii I p. 98 et Lorenzius ad Mil. 377*): *cf. Spengelius T. M. P. p. 74 quaeque de* NISI *coni. usu ad-versativo docent interpretes et grammatici.* — cruda, nisi quom madida *Saracenus.* — *Mox* nisi cremore crasso est ius *Camerarius.* — *V.* 95 *sq.* Duxilo *dabat Bergkius Opusc. I p. 679 perversissime sic dirimens v. 96 sq.*

97. Quasi iuream *Camerarius: 'quod explicare frustra cum aliis Turnebus Advers. IV 1 studuit'.* Quasi sisuram ℞ *'nisi qui sisurnam habet': cf. Muellerus Pros. p. 25 sq.* Quasi loream *Bergkius (v. s.): quae* [illegible] *in vesicam it.* Quasi uiscidum *Ijsendijkius p. 13* (quasi?). *Quod* [illegible] *temptavi, intellegas* ἐυρίον *vel* Τύριον *quaesita ambiguitate inter* [illegible] *et Tyrium vestimentum (ut antea inter ius et amiculum croco*

tinctum): quam ambiguitatem non impediri quantitatis discrepantia velut Rud. 888 docet.

100. Terrester *Bothius mox* te *ante* o mi (*v.* 99) *traiciens.* Terrestris *cum* coepulonus *iungebat* ℜ, *cum* Iuppiter *post Vallam, Lambinum, al. Hubrichius 'de diis Pl. Ter.' ed. Regiom. a. 1883 p. 15.* — te coepulo compellat *Guyetus et teste Schneidero gramm. lat. I p. 744 adn. Reizius.* coepulo te compellat *Lindemannus de prosod. Pl. p. XLVIII: post quos quod Ijsendijkius p. 12 Vssingiusque* coepulonus *formam in suspicionem vocarunt, plane neglexerunt Paulum Festi p. 78, 11 M.* te coeplonus compellat *Schneiderus, fortasse recte.* coepulonus te adpellat ℜ. ted epulonus compellat *Bergkius. Cf. Muellerus Pros. p. 453, Spengelius ad Ter. Ad. 225, Klotzius p. 140, alii. — Ceterum pro* compellatiuuſ *'alibi legi'* copulatiuuſ *Pius scribit.*

102. atque id hau ℜ *pro* atque haud te *'unde noli* atque hau te id *efficere'.* idque haud te *Vssingius. At cf. Seyffertus in Burs. Annal. XLVII p. 61 contra Sigismundum disputans et Redslobius 'N. phil. Rundsch.' a. 1888 p. 231.*

104. edes iam: nam *Pylades, 'non inepte' iudice* ℜ. — edes: iam hesternis intus fumant *Britzelmayrius l. s. s. p. 9.* — feruent *pro* fumant *Ijsendijkius p. 13 sq.* — cocula *Valla: cf. Brixius ad Capt. 844.*

106. Meliust ℜ (*ut v. 111*): *cui* Satiust *praetuli, quia facillime* SAT *ante* IUSEST *deleri potuit tanquam personae nota perversa.* Iusest *Buggius l. s. s. p. 176 plaudente Vssingio: at sic* postridie *locum non habet. De* Ius est *iocose adhibito cogitat Goetzius.*

107. 'ecquid *pro pyrrhichio est: alioqui* ecquidnam *scribendum'* ℜ: *cf. Muellerus Pros. p. 442 sq. 660 et Ribbeckius Trag. fragm. p. LI.* — alecis *Camerarius coll. Charisio (I p. 32, 8 K.).* est halecis *malueit Weisius.* hallecist ℜ *obloquente Brixio Em. Pl. ed. a. 1851 p. 80 Olsenoque p. 79.* — alecis ecquid *trai. Guyetus.*

108. mutuum ad genium *Pius.* multum ad genium meum *Ijsendijkius p. 14.* — ecquid meministi tu *Bothius.* ecquidnam meministi ℜ *in ed.* ecquid meministine *idem Opusc. phil. II p. 255 cum Spengelio T. M. P. p. 219.* ecquid id meministi *Muellerus 'Nachtr.' p. 102 adn. probante Vssingio, obloquente Beckero in Studem. Stud. I p. 310.* Quod sed tu *reposui, tam huius loci ratio commendat quam eorum comparatio, quos Seyffertus congessit in Burs. Annal. XLVII p. 58.* — *'Pro here consulto non reposui* heri' ℜ. — *V.* 110 *ad* gonger *cf. Dziatzko ad Ter. Ad. 377.* — nec *def. Kochius Mus. Rhen. XXV p. 621.* — *V.* 111 appetuntur *Valla, Pius.*

116. aduorte huc: iam heri *Bothius.* aduorte: hoc enim iam here *reduxit Vssingius!* aduorte hoc. SA. Em. To. Heri ℜ. *Ceterum cf. Demelius 'Zschr. f. Rechtsg.' II p. 217.* — *V.* 119 *de* meo (*B*) *hariolatur Bergkius 'Beitr.' p. 162.*

120. parasitus est cui argentum domist *Pylades itemque, sed* argentum quoi ℜ *probante Klotzio p. 138* (*etsi sufficiebat* quoii argentum), parasitust, quoi quidem argentum domi est *Bothius.* parasitust quoi est argentum domi (*vel* quoi argentum domi siet) *Muellerus p. 756.* parasitus est, quoi argentum domi quid est (*vel* quid domist) *Seyffertus Philol. XXIX p. 405.* — si quoi *Gertzius apud Vssingium.* — Nihilisti parasitus, quist Argentumdonides *praefert Fleckeisenus.*

123. Cynica esse gente (*et* probum) *Acidalius itemque, sed* Cynicum, *Bothius praeeunte* Cynicum esse e gente *Salmasio.* Cynicam esse gentem *Gulielmius* (*et* parasitûm). '*Ex B* (parafitcif *h. e. ut videtur* parafiteif) *talem versus speciem placuisse alicui correctori conicias* Cynicam esse gentem oportet parasiteis probeis' ℜ. *At huic scripturae ne quid tribuas cf. v. 108* multum *ex* multis *incohato, sim.*

126. uitam suam *Bothius.* — domi *pro* modo *Gulielmius Verisim. I 8 refutante Gronovio.* — *V.* 132 nouerit (*del.* ille) *Guyetus.*

133. Si itast, hoc ℜ: *cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 211.* Ita sist, hoc *Bergkius Opusc. I p. 124.* Itast? hoc *Rothheimerus* '*de enunt. condit. Pl.*' *ed. Gottingae a. 1876 p. 12. Cf. ad v. 137.* — hac *Guyetus.* — *Ad v.* 135 (adlegauero) *contra Rodenbuschii argutias cf. Seyffertus in Burs. Annal. LXIII p. 34.*

137. Siquidem hic *Camerarius,* '*qui debebat saltem* Siquídem istic'. Scin ut *Ijsendijkius p. 16. Cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 250, Abraham Stud. Plaut. p. 233: qui quod lacunam exstare hoc loco negavit,* Sicut *tantum respexit neglectis rationibus ceteris, de quibus cf. Goetzius Act. soc. philol. Lips. VI p. 300. Hariolatur Schenkelius Stud. Pl. p. 681 sqq., qui v. 133 sqq. ex Ritschelii scriptura adiungens versui* 130 *non solum v.* 131 *sq., sed etiam v.* 440 *sq. ad lacunam h. l. explendam adhibet. Vide praef.* — non (*del.* dum) *Weisius.* — leno sex huc m. M. Nondum est quom *Bothius.*

140. hodie hic prius edis, ne frustra sies *Acidalius, Scaliger: itemque, sed* prius hic, *Guyetus.* ne sis frustra, tu hodie hic prius edes ℜ *in edit.* hocedie hic prius edes, ne frustra sis *idem Nov. exc. Pl. I p. 62:* hic hodie *Spengelius T. M. P. p. 62 Fleckeisenusque: aut sic aut* mehercle *pro* hercle *Muellerus p. 57. 516* (*cf. Leppermannus l. s. s. p. 27*), tu hodie hic *Beckerus in Studem. Stud. I p. 279 Bachiusque ibid. II p. 192. De* hodie hic prius offam *fuit cum cogitarem.*

142. '*Praestat fortasse* Atque huc nisi gnatam tecum iam' ℜ.

143. Adduxis *Bergkius Opusc. I p. 123. Mox* Quid nunc? quid est? *et* uendas, si lubet ℜ *cum vulgata.*

147. propere abi *pro* propera abi ℜ *cum Bothio nihil adnotans de libris. Cf. Lochius de imper. Pl. p. 25 adn. Antea* facturus *om.* es *def. Olsenus p. 24.*

150. ubi surrepta sit *Guyetus.* surrepta unde sit *Bothius.* ut surrepta sit *Weisius.*

153. tu illam *Kaempfius de pron. dem. p. 25.* — *Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 175.* — *Antea* adflet *Bentleius in Hor. art. poet. 101, inconsulto.* — *V.* 156 *ad* eu *cf. Handius Turs. III p. 66.*

157. et tu tuam gnatam item *Acidalius.* tum gnatam tuam *cum Bothio* ℜ. *Cf. Kaempfius l. s. s. p. 10.*

159 *sq.* Sed *πόθεν Pylades: aut sic aut Πόθεν* autem *aut Πόθεν* sumo *Muellerus p. 131 adn., 662 sq.* '*In collato cod. spat. esse pro πόθεν, sed pluribus litt.*' *adn. Gronovius.* — ⟨Ea⟩ abs chorago *Fleckeisenus.* — *V.* 160 Ea debet *Langenus* '*Beitr.*' *p. 284: nisi hi versus interpolati sint, quo de cum aliis* (*cf. ad Trin.*[3] *v. 857 sqq.*) *non sine ratione cogitant Goetzius Mus. Rhen. XXX p. 167 Ostermeyerusque in sent. controv. dissertationi* '*de hist. fab.*' *ed. a. 1886 additis.*

161. horum nunc nihil scio *Gruterus.* horunce nihil scio *Bothius*

olim. nihil horum scio *Brixius ad Mil.*[1] *1016.* horunc nihil serio *Ijsendijkius p. 17. Cf. Spengelius T. M. P. p. 73, Luchsius in Studem. Stud. I p. 54, Studemundus Ann. phil. CXIII p. 60. Ceterum totus locus de retractatione suspectus est.*

165 *sq.* Abi ét istuc ℛ. — tu interibi ego puerum uolo *Muellerus Pros. p. 33.* — ego ad amicam meam Volo puerum mittere ℛ. ego puerum uolo, Ad amicam mittere *Leppermannus l. s. s. p. 17 sq.*

167. Med *Bothius probante Klotzio p. 169.* — hoc hodie ℛ *cum Guyeto 'nisi cum Lachmanno males* Me id esse *ab initio' (cf. etiam Bergkius Opusc. I p. 111).* rem hodie *Muellerus p. 730. Possis* effecturum ⟨aurum⟩.

168 *sqq.* LEMNISELENIS *personam delet Vssingius secl. v. 179 sq. — Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 59. — 'Tota scaena dubitari nequit quin anapaesticis numeris scripta sit' ℛ: qui septenarios discripsit (exceptis v. 175—180), cum octonarios omnes efficiat Muellerus Pros. p. 87. Cf. Seyffertus Philol. XXV p. 443, Klotzius p. 406 quaeque singulis versibus adnotavimus.*

168. Satin fuit *Valla.* Satis pol fuit *Weisius.* Satius fuit *Bothius: quod cum ℛ plerique probarunt, ex sententia recte reprobavit Vssingius* Satis fuerat *temptans.* Satis tibi fuit *dubitanter Geppertus.* Satis fŭit *(nisi gravior corruptela sit) Seyffertus. De octonario cum hiatu in caesura etiam Spengelius cogitat 'Ref.' p. 325.*

169. pro barda et [pro] rustica *Bothius trochaicum discribens.* pro barda et blenna ℛ *'exempli causa: pro quo tamen aliud indagandum': quod feliciter indagasse Vsenerum tam ipse postea agnovit quam Langenus Stud. Pl. p. 59, Lorenzius ad Mostell. 40, alii: 'vetus glossema' cum defendant Spengelius, Caesar, alii. Cf. Klotzius p. 208.*

170 *sq.* ecbibo, at una non consueui simul mandata *Bothius del.* bibere. — bibo, at non sueui mandata *Bergkius Opusc. I p. 114 probante Sigismundo p. 248 adn., aliis. Cf. Spengelius 'Ref.' p. 326. Fortasse rectius dimetri discribentur servato* mandatā non. — bibere, uitam equidem *Pius.* bibere. Nam me quidem *Camerarius.* una ‖ Me quídem ℛ *Proleg. Trin. p. LXXVII (cf. ad v. 231).* una ‖ Equidem *Muellerus Pros. p. 87 adn. (ac dein* censueram ⟨me⟩ esse).

172. cum interea iam *Camerarius.* cum interea etiam *Weisius.* interea iam ℛ*: cf. ad v. 174.* quo in tempore *Gertzius apud Vssingium.* — caedor *pro* credo *Pius.*

173. *Initio* quiuis *Valla,* canis *Pius,* cuculus *Saracenus,* cucus *Gruterus recipiente* ℛ. — iam *del.* ℛ *addens* 'litteras *aut* littras *pronuntiandum aut fortasse γράμματα scriptum a poeta': atque* littrās *Muellerus p. 208, Sonnenburgius, alii, ubi* littérās *Spengelius, Klotzius p. 59. 283, alii.* — *De* potuit iam fieri *fuit cum cogitarem: cf. Blasius 'de mod. temp. permut.' p. 9. 41 [65. 97].*

174. Quom meum ingenium fans atque infans tu nondum etiam edidicisti ℛ *'paullo rectius quam Prol. Trin. p. CXXIX.* interim *inrepsit e v.* 172, *ut* cum *illic e v.* 174'. *At rectius uno hoc loco mutamus, ubi neglecta re grammatica (cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 119)* intéri(m) *Bergkius, Spengelius, Seyffertus, Klotzius p. 60 defendunt,* ĭ(n)terim *Sonnenburgius.* Quom tu meum ingenium f. a. i. n. e. e. *Kaempfius de pron. p. 39.* — etiam nondum *Goetzius Act. soc. phil. IV p. 353 sq.*

non etiam dum *Sigismundus p. 251 adn.* — *Ad insequentium discriptionem cf. Muellerus l. s. s., Christius* 'Metr.'² *p. 266. 268 et de paracatal. p. 53 (205), Klotzius p. 77, alii.* 'Ceterum asperiores numeros ne morare' ℛ.

176. *De tribus* et *delendis cogit. Muellerus p. 309: rectius de* callo *forma restituenda Seyffertus Stud. Pl. p. 7.*

177. caret *pro* scatet *Palmerius p. 876 refutante Gronovio.*

178. pelagus tibi sit f. ℛ *del.* ut *et* pelagus *recepto ex A.* placidum tibi pelagus ut sit f. *Ijsendijkius p. 18 plura deinceps novans praeter rem.* pelagus placidum tibi uti ‖ Sit fáciam ℬ *cum clausula = 182 c.*

179 *sq. Hos versus damnat Vssingius: v. s.* — Certe *del. Weisius.* — is quídem ℛ: *cf. ad v. 231. Ad v.* 180 *cf. Klotzius p. 288.*

181 *sq. Pro octonariis troch. dubitanter venditat Vssingius v.* 182 nunc *pro* hunc *scribens et* sunt *delens post Bothium, cum ceteri anapaestos admittant, quos sic conformat* ℛ:

Iré decet me, ut erae obnóxia fuam, mea líbera ope ocius út sit.
Conuéniam hunc Toxilum et eíus aureis, quae súnt mandata, onerábo.

Quem secutus est Spengelius, nisi quod obséquēns fiam *def.* [*item Klotzius p. 59. 283 (cf. p. 124): ubi* ŏbsequéns *Muellerus p. 188 adn. 411,* obsequa *autem Bergkius Opusc. I p. 114. 129*] *et* libéra mea ope (*quode videndus Abraham Stud. Pl. p. 221*). *Talibus vero linguam et auris oneravit Havetus* 'Rev. de philol.' *XIII (1889) p. 65* (⟨eis⟩ quae *cum Grutero et* [sunt] *cum Bothio*):

Iré decet me ut erae obs(e)quéns fiam, libéra mea ⟨ea⟩ opera ocíus ut sit:
Conuéniam hunc Tox(i)lum eiús⟨que⟩ [*vel* atque eíus] auris ⟨eis⟩ quaé mandata onerábo.

Contra mea opera *usu requiri putans pro* ea opera *singulari* (*quod coll.* eadem opera *et* qua opera *defenderim*) *dubitanter sic discribit Seyffertus:*

Íre decét me ut erae óbsequens
Fíam, líbera méa opera
Ócius út sit.
Cónuenibo hunc Tóxilum: eius aúris quae mandáta onerabo.

Ad fiam *cf. Curc. 87, al.*

185. ergo quid *Reizius.* quid ego ℛ *Proleg. Trin. p. CXXVII* urbante *Spengelio T. M. P. p. 111 refragante Crainio Stud. Pl. p. 16, al.* ÷ *Antea v.* 184 uerueceum caput *coni. Lipsius, Colvius, Gruterus.*

186. ni memini omnia ℛ, *Fleckeisenus cum Reizio. Cf. Crainius philol. IX p. 672, Luchsius in Studem. Stud. I p. 17, Koehlerus de stim. troch. p. 6, Klotzius p. 258, alii.*

187. Si quidem scis tute hodie quod habeas *Guyetus.* Equidem scis tu quot habeas hodie *Kampmannus de* IN *praep p. 12. Cf. Crainius Stud. Pl. p. 5.* Equidem nescis tute quot hodie habeas *Goetzius in soc. phil. Lips. VI p. 241 adn. Cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII 27 adn. Nihil egit Ijsendijkius p. 19.*

188. Eo dem pignus *Camerarius.* Ego dem pignus *Lambinus. Cf. Prol. Trin. p. LXXVIII et Studemundus Annal. phil. XCIII p. 52.*

190 *sq.* Sed ita uolo curare *Bothius.* Sed te uolo curare ℛ. Igitur te curare *Geppertus ex falso de A testimonio: cf. ad v. 306. Vix laudi potest* út domi sís quom ego te ésse illi cénseam. *Dein* ergo

nunc is (*et* Dómum: uti dómi sim) ℜ, *ubi* ergod is nunc *commemorat, non commendat Bergkius* 'Beitr.' *p. 78* (*ibid p. 55 non improbans* aliquid *v. 192*). *Male percutit Klotzius p. 160. Cf. Crainius Stud. Pl. p. 16. Ceterum v.* 191 ut *pro* uti (*ut v. 190*) *Seyffertus: cf. A.*

194. indicem *pro* iudicem *Pistoris* (*quo recepto* pro fido *corr. Bothius*): *quo non tolli obscuritatem sententiae monuit* ℜ. uindicem *Bergkius Opusc. I p. 679.* pudice 𝔅 *coll. Curc. 688* (*ut* 'eri' *ex* 'fide erili' *pro subiecto sint*). *Totum locum Vssingius honestius quam sagacius explicat. Hariolatur Ijsendijkius p. 20.*

195. *Totum v.* Toxilo *continuabat Schmiederus.* — Set tu has tabulas ℜ. At has tabellas *Brixius Emend. Pl. ed. a. 1854 p. 14 sq.* Et has tabellas *Muellerus Pros. p. 392 sq. probante Schmidtio de pron. dem. p. 61: ubi* Séd hăs *def. Studemundus Annal. phil. CXIII p. 71 Klotziusque p. 70. Quamquam malim* Sed tu, Paegnium has tabellas *non propter correptionem, sed ob continuam octonariorum seriem ante clausulam v.* 197 (*quam inutili additamento removet Ijsendijkius p. 20: vide praef.*). — *V.* 196 Lemniselenae *Camerarius: vide praef.*

198. Eon ego? *Spengelius* 'Ref.' *p. 387, non recte post* Abi modo *v. 195. Cf. Klotzium p. 116 et vide praef.*

200. haec quae (*om.* est) *Camerarius.* — mi aduorsum *Ijsendijkius p. 58.* — *Cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 200 Seyffertusque in Stud. Pl. p. 27 adn. et Burs. Annal. LXIII p. 15* (sed quis haéc est quae me ℜ *cum aliis*).

202. esse hodie hoc peior perhibetur puero *Pylades.* esse hodie peior hoc perhibetur puero *Weisius.* puero hoc peior esse hodie perhibetur ℜ. esse hodie hoc puero peior perhibitur (*sic*) *Kretschmerus Qu. Pl. ed. a. 1863 p. 32.* hodie peior puero esse hoc perhibetur *Spengelius* 'Ref.' *p. 142 adn.* esse hodie hoc perhibetur puero peior (*vel* puer peior perhibetur) 𝔅.

203. Commorandumst *Saracenus, alii: quod praeter Langenum probarunt omnes.* — apud hanc obicem *Valla, Pius: atque* obicem *tenuerunt fere omnes* (*pro quo* inebram *Dousa inepte*), *adeo ut* ℜ *in Proleg. p. LXXX. CCCXXIV hoc tamquam certum exemplum opponeret Phocae praecepto p. 428, 28 K.* 'in singulari numero ablatiuum tantum' *usurpari huius nominis testantis. Cf. etiam Duebnerus in Iahni Ann. IV p. 336. Ad versum explendum* hic mihi apud h. o. *temptavit Camerarius in ann.*, iam mihi a. h. o. ℜ, a. h. obiectam o. *Spengelius T. M. P. p. 42*, gradus mihi a. h. o. *Langenus* 'Beitr.' *p. 180.* — apud hanc. obiecit moram *Vssingius obloquente censore* 'phil. Anz.' *XVII p. 166. Vide praef.*

205. me? utrum? Pa. hercle nescio *Camerarius*, nescio *sumens a Pylade.* med? utrum? Pa. Hercle te (*et* Si uti digna's) *Bothius.* me? Pa. utrum te, hercle hauscio ℜ *probante Sigismundo de* Havd *partic. p. 250 adn.* (*forma quaestionis ab antiquiore usu aliena, ut vid.*). me? Pa. utrum hercle eis lubet *Vssingius: quod stare possit, si duce B* Ecquid *pro* Quid *reponas. Vide praef.*

210. Quoi *pro* Quid (*cf. responsum*) *Seyffertus.*

212. Héia. So. Heia. Pa. Túo ℜ *addens* 'non recte Héia — Heiá *Lachmannus in Lucr. p. 164, contra quem iam dixeram Prol. Trin. p. CXC*'. *Cf. cum Spengelius T. M. P. p. 219 et Muellerus Pros.*

p. 661, tum Seyffertus Philol. XXVII p. 457 Richterusque in Studem. Stud. I p. 422. 540.

213. '*De* profécto esse út decét *noli cogitare*' ℜ. *Peius etiam* Fáteor ego ésse profecto me ut decet *Bothius. Cf. Spengelius T. M. P. p. 101. 111, Christius Mus. Rhen. XXIII p. 565.* — *De* nunciam *v. 215 cf. ad Trin.*[2] *3.*

216. Quo abis *Pylades.* Quo te agis *Guyetus cum H. Stephano et Dousa.* Quo agis te ℜ *in ed.* (*addens* '*non male Acidalius. ceterum haud paullo lenioribus numeris talis versus fluat:* Quó agis te? Quo tú? Dic tute. Prior rogaui. At post scies.'). Quod agis *Nov. exc. I p. 80.* — So. Dic tu. Pa. Dic tu. So. Prior *Bentleius, Weisius.* So. Dice tu: prior *Bothius.* So. Dic tu prior: prior (*et* Quo ágis) *Klotzius p. 57. 211. At cf. Muellerum Pros. p. 132 sq. et vide praef.*

217. Vado ego hinc *Guyetus.* Eo quidem hinc *Pylades.* Et quidem ego eo hinc *Ijsendijkius p. 21.* — '*Absque spatio illo in BCD esset, praeferrem* Quo tu ergo, scelus' ℜ *postea* Quod ergo *suadens Nov. exc. I p. 80 cum Guyeto.* ergo quo? Pa. Quo ergo, scelus *Spengelius T. M. P. p. 226.* Quo tu ergo is, scelus *Kellerhoffius in Studem. Stud. II p. 75.* Quo te agis, scelus *Vssingius.* Quo ergo? Pa. Scelus *Klotzius p. 128 tradita cum vitiis defendens. Cf. Muellerum Pros. p. 584. 661 et vide praef.*

218. Ni sciero prius ℜ *cum Pylade.* Nisi prius sciero *Brugmannus de* NI *partic. p. 5 obloquente Seyfferto Burs. Annal. LXIII p. 27 adn.*

219. ego ex te ℜ *in ed. post Kampmannum postea* ex ted *praeferens Nov. exc. I p. 38 cum Guyeto.*

220. Itanest? So. Itanest. *Leo Herm. XVIII p. 575 itemque Seyffertus.* Itanest? So. Itane *probat censor* '*phil. Anz.*' *XVII p. 163. Cf. Warrenus* '*Americ. journ. of phil.*' *II p. 65 sqq., 70 adn. et Schraderus de* -NE *partic. p. 38 [292].* — Mala. So. Sceleste *Guyetus.* Mala. So. Scelestus *Bothius.* Mala's. So. Scelestus *Olsenus de verb. subst. p. 31. Cf. Muellerus Pros. p. 389.* — Pa. Me haud decet. So. Me quidem haud decet *Angelius.* — Me quur haud decet? *Guyetus.* Me quidem haud dedecet *Gronovius.* Me quidem addecet *Bothius olim.* Me quidem item addecet ℜ *improbante Luchsio comment. pros. I p. 19, non improbante Seyfferto Burs. Annal. LXIII p. 8 adn. Gronovii scripturam redintegrarunt Rostius Opusc. p. 263 sq.* (*sed del.* quidem *iambicum discribens*), *Buggius* '*Tidskr. f. fil.*' *VI p. 7, denique Abraham Stud. Pl. p. 233 et* '*Wochenschr. f. cl. Phil.*' *a. 1885 p. 272, nisi quod* Me equidem hau dedecet *suasit: ubi* dedecet *a Plauto alienum esse monuit Seyffertus.* Neque idem me haud decet *Ijsendijkius p. 21. Cf. ad v. 221.*

221. certumne est *Camerarius probantibus* ℜ, *Spengelio T. M. P. p. 234, aliis: at vide praef.*

222. Offirmastin *Camerarius probantibus omnibus: at vide praef.* — quod imbitas *pro* quo te immittas *Palmerius: cf. v. 680.*

223. dícto. ábi iam ℜ *in ed. postea* dictod *suadens* '*Nov. exc.*' *I p. 75 obloquente Bergkio* '*Beitr.*' *p. 70.* dicto. abí iam *Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 96 sq.* elico (*h. e.* ilico) abi iam *Palmerius p. 850. Sane* dicto *alienum a formula: cf. Truc. 949. Merc. 629, Ter. Phorm. 212. Eun. 445, Cic.*

ad Att. VI 1, 22. XVI 7, 6 quaeque similia congessit Otto de proverb. Rom. ed. a. 1890 p. 264 sq. Vide praef.

224. at sta *Dousa.*

225—227 *'quos non sine magna asperitate ad trochaicos numeros revoces' iambicos discripsit* ℜ*: quod cum alii improbant tum Muellerus Pros. p. 424. 296 dubitante Ribbeckio Com. fragm.*[2] *p. X. — V.* 225 Nil quidem *Bothius cum Pylade.* — Em tibi (*pro* Estne haec manus!) *Ijsendijkius p. 22. — V.* 226 domi. eccam huc *vulgo post Lambinum, quod in adn.* (*non in contextu!*) *corr. Gruterus Gronoviusque.* domi eccam. nam huc ℜ *'nisi* domi: eccam nullam huc *praestat'.* domi eccillam. huc *etiam Fleckeisenus. Cf. Stichi v. 261* (*A : P*), *al.* domi eccam. ego huc *Schenkelius Stud. Pl. 13 [619] hiatum tamen post* eccam *defendens, ubi* domĭ eccam: huc *cum Lachmanno in Lucr. p. 200 Spengelius T. M. P. p. 208. 111 Klotziusque p. 128, cum alii hiatum post* nullam *praetulerint, ubi de* ad te *ante* attuli *supplendo cogitavi* (*cf. A v. 576, sim.*). — *V.* 227 Nescio quid habes *Ijsendijkius p. 22.* — subagitatrix *Camerarius.* — Sin (= Sine) te amem *Bergkius Opusc. I p. 550 adn.*

230. semper *delendum censuit Gruterus, idem tamen* Ne, capillo uersipelle, foede semper seruias *proponens ubi* Ne, ubi uorsipellis fias, f. s. s. *Bothius.* 'seruias *vix expedias. pro quo num forte* dormias *scriptum fuit?'* ℜ*: post quem* sordeas *suasit Goetzius Act. soc. phil. Lips. IV p. 353,* Veneri *pro* semper *Riesius 'Lit. Centralbl.' a. 1875 p. 1490. At cf. Alciphr. epist. I 27: οὕτως ὅλον με αὐτῇ κατὰ τὴν παροιμίαν ἀνατρέψασα δουλεύειν ἐπηνάγκασας. σὺ δὲ οὐδεμίαν ὥραν ἔχεις ἐμοῦ διακαῶς φλεγομένου.*

231. Tu quidem es haud etiam octoginta *Guyetus.* Tu quidem haut etiam octoginta's ℜ *addens* 'Nunc *expectes potius pro* Tu'. *At cf. Buechelerus in Woelfflini Archio III p. 144 sq. et Seyffertus in Burs. Annal. LXIII p. 8. Dubitat Klotzius p. 70.* — consistentia *Guyetus.*

232. Militia illa ℜ *cum Guyeto.* Ea militia *Engerus de Pl. pros. p. XVIII. At sententia est: in Veneris militia, ad quam Sophoclidisca invitat, confidentia opus esse* (*propter mulieris foeditatem*). *Quare* Illa *ferri nequit, etiamsi correptionem admittas.*

233. Atque ego hanc *Vssingius. Cf. Muellerus p. 438 sq.*

234. Ero quoque *Pius: itemque inserto* iam *post* nisi (*aut* Ergo quoque ero) *Luchsius in Studem. Stud. I p. 50: cf. ibid. p. 184.* Ego quoque *Klotzius p. 153* (*defendens* Molesta | est). Ero igitur quoque *vel* Porro ero quoque *Vssingius olim.* — *V.* 235 attenet (*B*) *servandum duxit* ℜ.

237 *sq.* SOPHOCLIDISCAE *v. 237 et verba* Merx [Mers *Opusc. phil. II p. 656*] tu mala's *tribuit cum Lambino Weisioque* ℜ *refragante Buggio Philol. XXX p. 646, Hubrichio l. s. s. p. 125 sq., aliis. Ceterum distinctionem v. 237 postea ipse corr.* ℜ *in exemplari suo.*

239 *sqq.* So. dic ergo, quid est? PAE. Ne hoc...hoc, quam ego. So. at tu hoc face *Camerarius itemque Gruterus, nisi quod* So. Et *ante* edictum *posuit.* PAE. dic ergo, quid est? So. at uetita sum, Ne hoc ... loquerentur prius. PAE. Edictum est ... quam ego. So. at tu, h. f. *Lambinus non ambigue commemorans in 'libris suis vet.' verba* at uetita sum *extitisse post* loquerentur prius, *quae traiecerit. Vide praef. 'Contra*

ae Bothius sic haec, graviter ut puto turbata in libris scilicet interpunda existimavit': So. Dic ergo — PA. Dic ergo. Ne hoc...loquerentur prius, Edictum est magnopere mi. So. Et mihi, ne quoquam ... quam ego. at tu h. f. *e. q. s.* PA. Dic ergo. So. Edictumst mihi, Ne hoc ... loquerentur prius [*ubi* 'crederem *expectes potius' pro* (e)dicerem]. PA. Mihi quoque edictumst magnopere ... quam ego. So. At tu h. f. ℜ. PA. Tu dic ergo mihi quid est. So. Ne hoc...ut eloquerentur prius Mihi edictumst magnopere. PA. Et mihi, ne *e. q. s. Ijsendijkius p. 23 sq.* PA. Dic ergo. So. At tu dic prius. PA. Edictumst... quam ego. So. At tu h. f. *Goetzius Act. soc. phil. VI p. 238 v.* 240 *delens tamquam dittographiam probante Vssingio Langenoque 'Beitr.' p. 191, nisi quod is* dicerem *vindicans v.* 240 [*cf. v. 278. 722 A: P*] *non minus bene cogitari posse de delendo v.* 242 *adnotat. At nimia similitudo inter v. 240 et 242 intercedens — in ipsa similitudine, par pari cum respondeat, haerendum non est — nescio an ex corruptela, non ex dittographia, orta sit: siquidem pro* omnes multi *priore loco non* omnes muti *reponas* (*ut v. 242*), *sed velut* omnes mulli (*cf. Μύλλος*) *praecedente supplemento congruo. Praestat fortasse* oues ut multo (*cf. Bacch. 1141. 1138*). *Ceterum v.* 241 hoc homini *Muellerus p. 470* (*cf. etiam 'Nachtr.' p. 112 et 3 adn.*) *cum B: quod cum antea notatum non fuerit,* homoni *suasit Spengelius T. M. P. p. 232* (*item Schenkelius l. s. s. p. 667 adn.*), *alii cum 'hiatum' defenderint. Ibidem* nec *ex D def. Kochius ut v. 110, al. — V.* 242 uti loquerentur *cum Bothio* ℜ, *Spengelius T. M. P. p. 86. 233, alii. — Ceterum v.* 241—244 *obelo notaverat Guyetus.*

243 *sq. iambicos discripsit* ℜ *ut v. 226 sq., 'quamquam non ignorans qua via servari trochaici numeri possent'. Cf. Christius Mus. Rhen. XXIII p. 579 contraque qui sentiunt Buechelerus de decl. p. 49, Muellerus Pros. p. 183, alii. — V.* 244 Neque típpulai ℜ *praeeunte* stipulai *Lachmanno in Lucr. p. 159.* Nequé tipulai *Leidolphus de Festi loc. Pl. p. 234 sq.* Néque tipullae *vel* tippullae *Bothius duce Scaligero Coni. in Varr. p. 158 ed. Steph.: aut sic aut* tippūlae *Vahlenus Coni. in Varr. Sat. Men. p. 136* (*de Nonii loco perperam indicans*) *et Buechelerus Mus. Rhen. XIV p. 451, alii. —* fide lenoniae *Dacerius in Festum obloquente Muellero.* fides lenoniae *'ut hoc totum sit patrii casus' Lambinus eiusque immemor* ℜ *probante Buechelero de decl. p. 34* (*p. 68 ed. II*): *quod cum grammaticae magis conveniat, leve anacoluthon non videtur abhorrere a cottidiano dicendi usu.*

248. ad Lemniselenem tuam eram hanc *trai.* ℜ *addens: 'quanquam licuit etiam* obsignatam hanc abietem [*sic et* heram tuam *Guyetus*]. *Bothius* Ast ego: *quod non debebam probare Parerg. I p. 516.* Lemniselenim *vereor ne poeta scripserit': cf. praef. De* Lemnīselenem *non debuit cogitare Spengelius T. M. P. p. 222.* At pol ego *Muellerus Pros. p. 584. — De* ec(c)illum *v.* 247 *vide sis Schenkelium Stud. Pl. p. 621!*

249. scriptumst ℜ: *quod ex alienis exemplis impugnat Olsenus de verb. subst. p. 79.*

250. So. Abeo. PA. atque ego abiero *Bothius.* So. Abi: et ego abiero ℜ (et ego *cum Acidalio*) *addens 'non placet* So. abeo. PA. ego abiero *vel* et égo abeo': *illud tamen placuit Vssingio. — De actu post hunc versum incohato cf. ad v. 52.*

251 *sqq. Duce B ab octon. troch. incohabat Bothius deleto* Ioui *itemque Spengelius 'Ref.' p. 63 adn., nisi quod praeterea* Ope gnato *ante* opulento *collocabat aut servatis reliquis* summo *vel* supero *pro* supremo *inferebat. Contra* Ióui opulento íncluto *dim. cret. bacchiacis praem.* ℟ *addens '251—253 sic a me diu discriptos post vidi non aliter Hermannum disposuisse apud Rostium Opusc. p. 174: quem sequi in proximis non potui'. Cf. etiam Duebnerus in Iahni Annal. IV p. 337. Creticos eadem qua Spengelius ratione (iusta ut puto) improbans trip. iamb. effecit Crainius Act. gymn. Berol. XX p. 869 non minus improbabilem. Absque As esset, in quo post* INCLUTO *'aliae etiam litterarum umbrae supersunt, quae tamen quid significent dignosci nequit' (unde* optumo *supplevi) cogitari possit de* Ió! Ioui opulento íncluto. *Bacchiacum v. 252 quod admittere noluit Spengelius p. 201. 271 adn. 274 adn. 277 (aliter olim 'de cret.' p. 26), respondit Seyffertus Burs. Annal. XXXI p. 46 sq.* — *V.* 254 Lubens meritoque uitulor *scr. Gulielmius.* Lubens uitulor atque dis cunctis merito ℟ *refutante Ballas de partic. copul. p. 36, ubi* Lubéns uitulór disque laétus mérito *temptat.* Lubens gratulor uitulorque merito *Bergkius Opusc. I p. 679.* Lubens uitulor laetus gratusque merito *Spengelius.* Disque (omnibus) ago gratias lubens uitulorque merito *Vssingius. Totum locum pessime tractavit Ijsendijkius p. 25. Vide praef.*

255. Quoniam *pro* Quia ℟ *obloquente Luebberto Stud. gramm. II p. 103 sq.* Quom iam *Spengelius 'Ref.' p. 388: aut sic aut* Quia iam *Caesar de Pl. mem. ap. Non. p. 147 (cf. 32. 75, Rebliniumque p. 38), cui* Quia tam *praeferrem aut* hanc *post* Quia *traiectum, hic versus ad antecedenti, non subsequenti similis sit. Ceterum cf. Langenus 'Beitr.' p. 252.*

256. *Pro* Danunt (*sic etiam Nonius*) danit *Lipsius,* dat nunc *Bothius non improbante Luchsio in Studem. Stud. I p. 32.* — ut ei egenti opem *Weisius, Seyffertus Philol. XXV p. 454.* compos ut egenti opem ℟ (*qui addito* compos *ad proxima rettulit verba* argenti mutui *cum eis quae praecedunt vulgo structa*). ut egenti opem optatam *Spengelius 'Ref.' p. 388.* ut ego egenti opem meam *Ijsendijkius p. 25. Ad* amanti *add. cf. Asin. 75. 684. 848, Bacch. 233. 351. 393. 931.* — *Mox de* magis *vide Handium Tursell. III p. 562, de toto loco Langenus Stud. Pl. p. 61.*

258. *'Haud scio an poeta dederit* Éam fore mi etiam occásionem' ℟. *Cf. Klotzius p. 260.*

259. Nam érus meus Éretriam me m. *vel* Nám erus Eretriam me m. [*sic in ed.*] ℟ *Proleg. Trin. p. CLI adn.* Nam Éretriam érus meus me m. ℬ. *Cf. Muellerus Pros. p. 160, Spengelius 'Ref.' p. 152 adn. Vide praef.* — Erythiam *Passeratius ad Propert. IV 10, 1.* — uti *Camerarius pro* uti sibi: *quod* bus *pro* boues *rescripto (cf. ad v. 261) servabat Zanderus 'Vers. It. ant.' ed. a. 1890 p. CX.* domitos ui boues *Guyetus.*

260. esse septimi *del.* die *Guyetus. Cf. Lachmannus in Lucr. p. 98, Engerus de Pl. pros. p. XIV, Muellerus Pros. p. 301, Berghius 'Beitr.' p. 143 adn.*

262. Nam ego hoc argentum ℟ *Prol. Trin. p. CLI adn.,* Nám hoc argentum iam *in edit.* Nunc hoc argentum *Muellerus 'Nachtr.' p. 38 adn.*

263 *sqq. Sic edidit* ℜ *inversus traditum ordinem v. 264 sq.:*

Núnc et amico prósperabo et génio meo multá bona faciam.
Nám amico homini bóbus domitis mea éx crumina lárgiar:
Díu quo bene erat, die úno absoluam. túxtax tergo erit meó:
non curo:
Nam íd demum lepidúmst *e. q. s.*

Vbi v. 263 Hóc amicó meo *scr. Vssingius* (*mox* Núnc amico hómini *servans!*), bona multa *trai. Bothius* (*cf. Klotzius p. 259*), v. 264 Nam amico *cum Bothio*, homini bobus domitis *cum Camerario* ℜ (homini *delet servato* Nunc *Kampmannus de* EX *praep. p. 10 cum FZ*), Nunc amico homini bus domitos *Spengelius* '*Ref.*' *p. 388 probante Vssingio* (*sed* bones) *Zanderoque* (*cf. ad v. 259*), v. 265 quo bene sit *Bothius* (*cf. Aubertus* '*Tidskr. f. fil.*' *IX p. 190 sq.*). quod bene erit *mire explicans Spengelius T. M. P. p. 44* (*cf. Muellerus Pros. p. 402 adn.*). quod (= quo) bene erit *Bergkius* '*Beitr.*' *p. 58* (*cf. ibid. p. 145 adn.*). quo bene erit *cum Dousa et A* [*quod* '*condonandum magis quam commemorandum*' *duxerat* ℜ *praef. p. XIV*] *Langenus Stud. Pl. p. 60*, die absoluam uno *Muellerus p. 403*, tergo meo erit *Camerarius*. tergo erit *Guyetus. Ceterum si versuum ordo mutandus sit, nescio an talis conformatio praestet:*

Nam hóc argentum abútar alibi: bóues quos emerem nón erant.
Núnc meo homini bínis domitis mea éx crumina lárgiar:
Vncte amico prósperabo et génio meo multá bona faciam.
Diú qui bene erit, die úno absoluam. túxtax tergo erit meó:
non curo.
Nam íd demum lepidúmst *e. q. s.*

Nam sic et octonarii sese excipiunt et binis domitis *melius se habet statim post* boues *v. 262 et* Nunc *male repetitum optime explicatur* (Vncte *pro* Nunc et*: cf.* '*laute*') *et* amico *pro* meo *illatum* (*quo revocare possis pronomen v. 263 in BCD excurrens: cf.* '*Lit. Centralbl.*' *a. 1890 p. 1377: ubi quae dixi de A, codice iterum inspecto teneo*).

266. triparcos, homines, uetulos, aridos *Guyetus om.* auidos: '*non inepte*' *iudice* ℜ, *qui tamen* triparcos, uetulos, auidos, aridos *del.* homines *cum Bothio praetulit. Ceterum* ardos auidos *Seyffertus scripsit, inconsulto. Dele, post* ardos.

267. Béne morderi *Guyetus.* Bene ádmordere ℜ*: cf. Studemundus de cant. p. 72, Muellerus Pros. p. 285, Winterus de cant. p. 55, Klotzius p. 73.* — dente *pro* bene '*in priscis exemplaribus legi*' *Pius scribit.* — qui alimentum *Pius.* qui alium *Pylades: unde* qui allium *Meursius Exerc. cr. I p. 215*, qui alliatum *Bothius.*

268. Vírtus est ubi témpus monet *Guyetus* (*non* Virtús est). *De* Virtust *dubitabat Buechelerus de decl. p. 5, unde* Virtus .... dispicere est *temptabat, non commendabat Muellerus Pros. p. 366. Studemundi artificia explosit Brixius Annal. phil. XCI p. 73. Ceterum* ocasio *vere scribere D putabat* ℜ '*ut* ocultus *et alia quaedam in Prol. Trin. p. CXXIV neglecta*' [*cf. ad Trin.*[3] *v. 664*] *itemque* dispecere *B* '*fortasse vere, ut* attenet [*v. 235*] *cum similibus*'. *Cf. Klotzius p. 74.*

269. iubebit caedi uincla *Guyetus.* caedi iússerit, pedicás ℜ *probante Lorenzio Philol. XXVIII p. 359.* c. iússit compedés *Muellerus p. 227 adn.* c. iússerit compédes *Wagnerus Aulul.*[1] *p. LXXVII, Klotzius*

p. 63. 276, alii. — *Ad* imponi: inpingi *cf. Baierus de A et P p. 152.* — uapulem *defensum a Palmerio p. 876. Mox* nae ille mihi *Saracenus.*

271. potis est *Bothius per quattuor penthem. iamb. hunc versum ut traditus est dimetiens asperrime.* pote *Guyetus* ℞: *cf. Muellerus p. 131, Klotzius p. 288.* — sed Toxili eccum puerum Paegnium *Acidalius.* sed eccum puerum Toxili ℞: *ubi* Toxili *delere malui propter allitterationem: quod del. Vssingius quoque, reliqua scilicet pro septen. iamb. venditans!*

272. meum *del. Guyetus itemque Bothius, dein recepto* prodeo domum *oct. troch. constituens. Deletis* meum *et* quod datumst *'glossematis' oct. iamb. effecit* ℞ *itemque deleto* etsi properas (!) *Vssingius. Cf. Muellerus Pros. p. 101, Klotzius p. 78. Vide praef.*

273. quém oboedire uelís tibi ℞: *at cf. Muellerus p. 101 adn., Spengelius 'Ref.' p. 187, Klotzius p. 125. 259.* — at sta *Pistoris.*

274. moléstiám, ut opínor *def. Spengelius T. M. P. p. 222, Klotzius p. 160, alii.* molestiam mi, (ut) opinor *Muellerus p. 676 probante Vssingio: ubi* ut ego opinor *vindicavit Kaempfius de pron. pers. p. 4.* — *Mox* tamde es *vel* tam es mihi *Weisius.* tame es *Kochius Mus. Rhen. XXV p. 618 obloquente Seyfferto Stud. Pl. p. 14.*

276. *Hunc versum Acidalius dubitabat num post v. 279 transponi iuberet.* — Scio ego quid aetatis sim *Camerarius, quo recepto* aufers. *Lambinus, ubi* auferes? *ille cum Pio.*

277 *sq. Nihil egit Studemundus de cant. p. 72: cf. Spengelius 'Ref.' p. 279. Ceterum vide Langenum Stud. Pl. p. 176 (cf. 181).* Vbi Tóxilast tuus érus? ⟦ Vbi lubet ílli neque te cónsulit ℞ *cum Bothio.* — Etiamne dicis *post Camerarium Ijsendijkius p. 26.* — ubi siet *Bothius, Weisius.* ubi est *Bothius alias: quo recepto* Étiam dicis ubíst uenefice? ⟦ Haúscio inquam ulmítriba tu ℞ *probante Sigismundo de* HAVD *partic. p. 250. At cf. cum Muellerus 'Nachtr.' p. 16 tum Fuhrmannus Annal. phil. CV p. 822 Beckerusque in Studem. Stud. I p. 176.* Etiám dicis mi, ulmitriba tu? ⟦ Vbi sít, uenefice, néscio *Bergkius Opusc. I p. 133 adn.* Étiam dicis, úbist, uenefice? ⟦ Haúscio, ulmitríba tu (*vel* ulmitríba tu, inquam *vel* inquam, tu úlmitriba) *Spengelius 'Ref.' p. 188. 288, recte* ulmitrība *vindicans* [*pro quo* mulitriba *Pius.* ulmitriba, *del.* tu, *Pylades*], *sed male administrans cetera. Locus nondum persanatus.*

280. me iussit herus habere *Guyetus.* erus me habere iussit *Hermannus Elem. d. m. p. 137 (cf. Epit. § 177) probante Fleckeiseno Annal. phil. LXI p. 36, idemque, sed* med, *praeferebat* ℞ *Nov. exc. I p. 22. 30. Contra* erus me iussit habere *cum CD Vmpfenbachius Melet. p. 45 Muellerusque Pros. p. 75: qui non satis reputaverunt discrepantiam horum codicum nihil valere, cum AB in collocandis verbis consentiant. Cf. Buggius 'Tidskr. f. filol.' VII p. 32.*

282. tu hodie *trai. Mohrius de septen. iamb. p. 18 probante Fleckeiseno, fortasse recte. Cf. Klotzius p. 313.*

283. praeciderim *Valla, Pius.* pertuderim *Pylades. Cf. Turnebus Advers. VII 12.* — muricide *Scaliger, idem* morticine *apte explicans.*

284. intercutitus *vel* impudicatus es *Dousa,* incuruatus es *Scriverius refutante Salmasio.* — quid id attinet te *Bothius.* quid autem id ad te ℞. *Pro* attinet *aut corrupto aut interpolato* [*ex v. 235?*] *convicium olim extitisse suspicatur Seyffertus, fortasse recte* (*velut* quid id, canterie, ad

te). *Mox* confidens om. es *perverse adhibet Olsenus p. 30 neglegens ad* incubitatus es vocem *se adplicare.* — *V.* 286 speres *pro* speras *Bothius,* ℜ.

288. parata praes est *cum Palmerio p. 851, Scaligero, aliis* ℜ (PRAEST *tantum ex A notans): unde errarunt Ieti (cf. Costa 'Diritto priv. R. nelle com. di Pl.' ed. a. 1890 et quos nominat p. 436 adn.). At cf. Buechelerus Annal. phil. LXXXVII p. 783.* — *Mox* in carcerem ut sis *Bothius.*

290. quid est *SAGARISTIONI continuat Vssingius idemque* Tandem id liceat *scribit, de quo cf. Langenus 'Beitr.' p. 89.* — *Mox* Ita me specta *Pius.* — specta! Quin dedero *Pylades.*

293 *sqq. Cf. post Brixium Spengelius T. M. P. p. 42 sq. Studemundusque Annal. phil. XCIII p. 53. Ad* optas *vide Prehnium de pron. indef. p. 27 adn. Perverso ordine relicto sic haec digessit* ℜ*:* SA. Di deaeque me omnes perdant, Nisi....colaphis. PA. Amicus.... optas. SA. At qui id fiat? Tun me defigas? PA. Te cruci .... aliei. *Ceterum v.* 293 Nisi hodie te si praehendero *Guyetus.* — *V.* 295 Tum me *Scutarius.* Tu ut me *Bothius.* — affigant alii *Dissaldeus.* alii adfigant *Bothius.* adfigent claui *Gronovius. Mox* Nisi linguae *Valla.* — *V.* 298 Nam umbra tua ictus uapulo *Guyetus.* Nam iam umbra mea intus uapulat *Bothius.*

300. foris aperit *def. Brixius Em. Pl. ed. a. 1854 p. 16 sq.* (*neglecto* abiisse). foris aperitur *Pistoris.* aperitur ℜ. foris crepuit *Seyffertus Philol. XXV p. 454 sq. Ad* foris operit *cf. etiam Men. 351.* — *In* eccere autem *h. l. haeret Bachius in Studem. Stud. II p. 392 non sentiens hoc exemplum ab eis quae comparat diversum esse propter verba quae accedunt* quem conuenire maxume cupiebam. *Proximam scaenam sic inscripsit* ℜ *(itemque Vssingius):* TOXILVS. SOPHOCLIDISCA. SAGARISTIO*: at cf. Studemundus de Vidul. (ed. a. 1870) p. 20 et adde Act. V sc. 1.*

304. adiuuat, ibi me soluat *Dousa.* adleuat, ibi me adleuat *Pistoris,* ℜ. — *Mox* plus calleo *Nonii defendi posse docent Reblinius et Caesar cum aliis. Ceterum ad v.* 303 *cf. Brixius Annal. phil. CXXIII p. 55 sq.*

306. Propere *pro* Propera *Bothius (cf. ad v. 147).* Properato *Weisius,* Propera propere *Muellerus p. 101 spreto* huic ego (hic ego *Guyetus), ut Kaempfius de pron. pers. p. 23* abi domum ⟨nunc⟩. ⁋ Nunc *praetulit neglegens antea Paegnio facetum fuisse Sagaristionem. Ceterum* abidum (*quod falso ex B pro* abi domum *enotabat* ℜ *cum aliis) fuerunt qui probarent. Mox rasuram in B post* me *falso ad* med *trahebat Bergkius 'Beitr.' p. 49: ubi* r *natum erat ex* (inf)er(am) *praecepto, ut in A v. 190* UROLO *pro* UOLO *ex* (C)UR(RERE) *sequenti.*

308. Sed quis hic ℜ *operarum vitio.* Sed qui hic *Guyetus: itaque omnino scribendum ducit L. Muellerus ad Nonium, si* hic *pro adverbio accipi necesse sit!* — conscreabor *vindicarunt Bryardus apud Lipsium Ep. Qu. IV 2, Bentleius in Hor. serm. II 3, 183.* consecrabor *Pius, 'ex Nonio' scilicet: idque m. Camer. adscr. in B.* conseruabor *Scaliger.* contra stabo *Boxhornius. Cf. Iahnsson de depon. p. 83.*

310. tibi, est mihi speculae in te *Pylades.* tibi? estne quid in te speculae *Camerarius.* tibi, est mihi in te specula *Lambinus.* tibi, est nunc in te speculae *Bothius.* tibi, est nunc speculae in te ℜ *addens*

'*licebat etiam* tibi, in te speculaest. *Mire argutatur Kampmannus de* IN *praep. p. 18 adn.*' tibi, est in te specillae *Seyffertus.*

311. praemoneto *Pistoris.*

312 *sqq.* Quid hoc sic *Dousa. Cf. Kretschmerus Qu. Pl. ed. a. 1863 p. 20.* — *Mox* tagit *Bergkius Opusc. I p. 679 vitiose.* — *V.* 314 est innata tibi *Pylades.* innatast nam tibi *Camerarius abusus B: cf. Hermannus El. d. m. p. 154.*

316. tuum neuis? *Geppertus de A errans.* — lubet. ⟦ non lubet, abi *Guyetus.* lubet. ⟦ ah abi *Pareus.* lubet, Sagaristio. ⟦ abi *Bothius.* lubet. ⟦ Ahá, abi ℛ: *cf. Muellerus p. 155. 715 Richterusque in Studem. Stud. I p. 399.* — caue sis, quaeso *Kampmannus de* AB *praep. p. 28.* caue tibi, sis *Weisius.*

319. in bubile reicere *post Vallam Acidalius simul reiciens* reigere *quod fuerant qui hic fingerent.* reicere in bubilem *Bothius.* — ne uagientur *probabat Gruterus.* ne uitulentur *Pareus ed. tert.*

321. seque (*ex uno C notatum ab* ℛ) *def. Kochius Mus. Rhen. XXV p. 617.* — argentum hic inest, quod mecum dudum orasti *cum* ℛ *probarunt Bergkius* '*Beitr.*' *p. 49 adn., Niemeyerus p. 37, Langenus* '*Beitr.*' *p. 318, Baierus p. 84, alii.* dudum me rogasti *Bothius: atque* me dudum rogasti *vindicare studuit Heerdegenus in disquisit. semasiol. III p. 23 sq. At quamvis verum sit rogandi significatione* mecum orasti *non posse usurpari, tamen ratione et metrica et critica evincitur sinceram esse cod. A scripturam, interpolatam alteram* (*ex v. 39*). *Quare cum incohatam per* quod mecum dudum orasti *enuntiationem significassem* (*ut additurum velut* ut nummos sescentos darem, iam in mundo habebis a me *interrumpat Toxilus*), *vere monuisse videtur Seyffertus propter neutrum pronominis vel distinctionem servari posse* ('*das Geld, von dem du mit mir gesprochen hast*'). *Cf. v. 117—119.*

322. Dominus me Eretriam bouis mercatum *trai.* ℛ: *cf. Prol. Trin. p. CCLII et vide ad v. 259.*

324. Atque ego hoc omne argentum tibi hoc *Muellerus p. 368 sq. recte iudicans de* hoc *tradito* (= huc *ob* '*redigam*') *itemque* Atque ego *ex librorum memoria non sine ratione praeferens. At fortasse* omne argentum *interpolatum est, cum toti loco ipsique locutioni* huc incolume redigam *melius respondeat* '*velut* Atque égo boum armentum tibi hoc *vel* Atque égo boues binós tibi hoc *e. q. s.*

327. duit *Guyetus Bothiusque cum Pio.* '*Vide ad v. 68. Alioqui licebat cum Lachmanno* ultro det ipse' ℛ.

328. tua mi ópera ℛ *cum Weisio.* tua míhi opera *Bothius: aut sic aut* tuá mi opera *Muellerus p. 662.*

330. *Et* Perennitatisque *et* Perennitateique *fuerunt qui argutiis ineptiisque defenderent, velut Bothius, Geppertus Stud. Pl. II p. 81, Braunius Observ. gramm. et crit.* (*ed. Berol. a. 1881*) *p. 28 sq., Ijsendijkius p. 28 sq.* (Perennitatique adeo huic perpetui cibi *saltem Guyetus*). Perennitantique *Acidalius.* Perennitatemque *et* perpetuet cibi ℛ *addens* '*lenius haec ad sanitatem sententiae revocare nescii. Minus saltem probabile futurum sit* Perennitetque huic adeo perpetuom cibum'. *At postea* '*sine dubio*' *veram habuit Buecheleri emendationem itemque Kochius* '*phil. Anz.*' *V p. 91, Luebbertus Stud. gramm. I p. 30, Langenus* '*Beitr.*' *p. 142 et Stud. p. 60* (*hic, non illic, scribens* perpetuom), *alii.*

[illegible]*stra oblocutus est Braunius l. s. — Ad* huic *cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 13, ad totum locum Langenus Stud. Pl. p. 61. 176 sq.* — *Mox* superessit *Valla 'ex Festo'.*

334. 'Commonicaui (*B ante corr.*) *nescio an ad* Commoenicaui *pecta' R. Immo* Commonita *incohaverat librarius. — V.* 335 tu hodie [illegible]rgo (*pro* uirgo) *Scaliger.*

338. uendes *Salmasius, Bergkius Opusc. I p. 679. Cf. Baierus p. 91. Ad proxima cf. Goetzius Mus. Rhen. XXX p. 163 sq. et Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 5.*

341. Vtrum tu habes me *trai. Guyetus: ubi* tu (*cum A*) *del. iam Bothius. Contra* Vtrum tu *praeferunt Niemeyerus p. 26 Baierusque p. 19 atque* Vtrum tu? *adeo Hinzius de partic.* AN *p. XIX refutante Seyfferto Burs. Annal. LXIII p. 28.*

343. Mihi opinor *Bothius.* — Meum opino imperiumst (*et* tibi) *R probante Langeno 'Beitr.' p. 64. At cf. Brixius Annal. phil. CXXIII p. 53.*

346. melius est uitam uiuere *Camerarius.* melius uitam ducere *Fabriciana Charisii: quae 'in cod. non clare leguntur'* (*lacuna est in ed. princ., ut in cod. Neap.*). *Ceterum cf. Langenus Anal. Pl. I p. 5 Hasperusque 'phil. Anz.' XIII p. 116 sq. et Langenus Stud. Pl. p. 175.*

347. Nam si ad paupertatem admigrant infamiae *Camerarius.* Nam ubi ad paupertatem accessit iam infamia *L. Muellerus addens 'nec enim ausim credere perfectorum finalem* it *ap. Pl. inveniri productam, nisi praecedente brevi'. At ausim credere aut memoria aut interpolatione falsum esse Nonium eiusve auctorem.*

351. serunt (*et proximo versu* Serant) *Goellerus in Trucul. 936. Ceterum ante v.* 351 *Ladewigius Philol. XVII p. 472 sq. inseri voluit v.* 355 *sq. refragante Ijsendijkio p. 65 sq. — V.* 352 in *R cum vulg.*

353 *sq.* pluris aestimo *Pylades: quo recepto* ego *del. Guyetus,* ego omnis inimicitias *trai. cum Bothio R* [*itemque Seyffertus dubitanter de* plure (*coll.* '*mage*') existumo *cogitans ex Charisio p. 211, 27 K.* (*fragm. Pl. v. 26 W.*)], ego inimicos omnis *corr. Spengelius T. M. P. p. 31. 80* (*quo interpolato labat comparatio*), *de aliqua* inimicias *pronuntiatione cum Weisio hariolatur Vssingius. Vtique servandum* existumo *coll. Mostell. 76, al.: neque dubitandum, quin in* non — pluris *interpolato sedes corruptelae lateat, utroque loco cum versus ruat. Vnde exempli gratia locum refinxi* (*poteram* huius existumo *coll. Ter. Ad. 163, al.:* tix tanti *servato* Quam). *Mox de* nunc *dubitat Ijsendijkius p. 29.*

356. quóm esse *R* (*et recte antea* Patér hominum *pro* Pater hóminum *tralaticio*): *cf. Spengelius T. M. P. p. 81. 234, Klotzius p. 264. Vide ad v. 351.*

358. id simulari *pro* insimulari *Reinkensius de inf. ap. Pl. et Ter. ed. a. 1887 p. 9, cui praestaret saltem* adsimulari.

360. Fiet *cum aliis* VIRGINI *tribuit Weisius.* (quam tuo) Fiat. Quae haec res sunt *Bothius duce Pylade: ubi praeter pluralem nil offendebat Seyffertum Burs. Annal. LXIII p. 13 adn. iam de* VI. Fit. at — *cogitantem et de plurali* ('*was sind das für Geschichten*') *servando, cum* Quae haec res est *temptaverim. Certe in pers. spatio post* Fiat *cum AB consentiant, rectius verbum languide claudicans quam personam removemus.* Fiat qui haeres tum (*alibi* qui heres tuus) *Scaliger.* VI. Ne

fiat. SA. Quae haec rest? *R postea Opusc. phil. III p. 129* Quae res? *praeferens, sed* Ne fiat, *tamquam si traditum sit, retinens. Cf. Studemundus Annal. phil. CXIII p. 61.* Attat quae hae res sunt *Palmerus Hermath. XIII (a. 1887) p. 235.*

362 *sq.* Tametsi id non futurumst *Guyetus.* Tametsi id futurum non est *cum FZ Bothius, Bentleius, Braunius l. s. s. p. 44 adn.* (*de* Tamenetsi *iuxta* tamen ‖ Etsi *dubitationes movens vix iustas*), *alii: ubi* id futurum *mutatum esse ad exemplum versus 364 rectissime monuit B,* Tamen si daturus non est *eruens ex A* ('*antiqua manu suprascriptis litteris quas non expedio*'). Tamen etsi ausurus non est *Geppertus. At subiectum participii in* —urus *necessario servus sumendum propter v.* 363 (*ubi minus recte* tunicam is *corr. R pro* tunicas '*quamquam poetam ipsum dedisse* is tunicam *crediderim*'). Malum *dicitur* apisci, *ut* '*nancisci*' (*Asin. 323*), *al.*

372. opram *Buechelerus apud Brugmanum de iamb. sen. p. 36. Cf. Klotzius p. 312. Pro una voce est* operúmdo. *Antea* non, neque *pro* non es neque *Bothius. Ad v.* 373 *cf. Bentleius ad Phaedr. III 17, 8.*

377. lubere hau lubeat, si liceat *cum Pistori R: cf. 'phil. Anz.' XVII p. 163. Ceterum antea* licet ‖ Lubere? per me tibi licere intellego *Valla.*

379. Scisne *Seyffertus Philol. XXIX p. 407 vel* Scin iam (*quod dubitanter amplexus est Muellerus 'Nachtr.' p. 100*). Scis iam *Vssingius. Vix probabitur* Nam scis (*ex eo particulae usu, de quo scite iudicavit Dombartus 'Bl. f. bayer. Gymn.' XVI a. 1880 p. 40 sq.*). — quae praecipio *Camerarius duce B. Cf. Fuhrmannus Annal. phil. CV p. 828.*

380. Et út ui surpta *R.* Et id, ut surrupta *cum Guyeto Vssingius. Cf. argum. I 2 et vide Niemeyerum p. 28.*

383. uideto ubi me uoles *Camerarius. Cf. Klotzius p. 314.*

385. non nunc hominum tu mores *Brugmanus de iamb. sen. p. 41. Cf. Crainius Philol. IX p. 662. De* nunc *explicando sententiam Scaligeri aliorumque perverse impugnat Vssingius.*

386. (uides,) Quoiúsmodi *R: cf. Opusc. phil. II p. 727.* Cuiusmodi *Guyetus.* Cuicuimodi *Ijsendijkius. Cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 347, Brandtius de gen. p. 49, alii. — Vide Baierum p. 75 adn., 176.*

387. Dum dos est *R, ex A ut putabat: unde errarunt Holtzius de synt. II p. 130, Richardsonus de* DVM *partic. p. 38, alii. At cf. Geppertus Stud. Pl. II p. 82, Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 26.*

390 *sq. Acidalium secuti in versuum ordine invertendo* Nec .... dicas *cum F Bothius,* Ne .... ducas *R corr.: quo non tollitur incommodum ex versibus sic sese excipientibus illatum.* — deum uirtutei *L. Muellerus, perperam. Cf. Trin. 346.*

392. Librorum enim eccillum habeo *Pylades.* Habeo librorum eccillum *Guyetus.* Librorum eccillum ego h. *R.* Librorum domi eccillum h. *Muellerus Pros. p. 495.* Libellorum eccillum h. *Kochius Mus. Rhen. XXXII p. 99 sq.: at cf. Curc. 289, Stich. 400. 454.* — habei plenum intus *Schenkelius Stud. Pl. p. 623 confuse disputans omnium melius* habeo intus plenum *Seyffertus de* plellum *forma ex A cogitans. An:* plenulum habeo? *Cf. Klotzius p. 168 sq. Ad* habebo *quod dubitanter reposui cf. Brixius ad Mil. 396 et Trin. 606. 923, al.*

394. 'De tibi inde *fallitur Brixius Qu. pros. p. 21*': *item is, cuius sententia explicitur 'phil. Anz.' IV p. 88, Ramsayus.* tibi *del. Guyetus.*

396. uel mendica *Valla. Vulgo iocum* παρὰ προσδοκίαν *statuunt cum Acidalio, vix recte: nam sententia est 'tanta dos est, ut vel si mendica nupseris, nihil vobis defuturum sit'. — Mox* ductarus *om.* es *def. Olsenus p. 24. De* si quo *dubitat Luchsius Herm. VIII p. 119.*

398. uel quod tibi lubet face *Weisius.* uel face quidquid tibi lubet *Bothius probante* R *'nisi forte* uel me face quod tibi lubet *dedit poeta'. At cf. Prehnius de pron. indef. p. 5 adn. (qui non debebat de* facé quod t. l. *cogitare) et Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 19 sq. (qui saepius* quid *in eiusmodi formulis* [*ex analogia* quidlubet *formulae*] *servari docuit).*

399. sequere. VI. Em, dicto sum audiens S *duce A, probabilius ducens* hac *quam* EN (em) *interpolatum esse (cf. Lachius de imperat. p. 15 adn.). Quamquam Seyffertus de* EN *ex* ME *vel ex pers. nota corrupto cogitat.*

400. *Quartum actum ab hoc v. (non a v. 449) incipiebat Schmitzius p. 17. 25: at cf. Spengelius p. 15 sq.* — acturum dicam hunc *cum A* R. *Cf. Baierus p. 65.*

401. iuratus est se *cum A* R, *postea Nov. exc. I p. 52. 90* iuratust se hodied *praeferens, sed etiam* iuratust sed (*vel* sese) *afferens. Cf. Baierus p. 65.*

405 *sq.* Cura istuc intus *Bothius 'fortasse recte' iudice Engero p. XIX.* — recipiam, Toxile, *del.* o, *Camerarius itemque* R *adnotans 'fraudi fuit personae nota* Do'. *Dein* eho *cum Aldina, cum* oh *interiectioni 'vix locus' sit. Cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 451. 601 sqq. et Fergerus l. ad v. 16 s. p. 36. — Ad totum locum cf. Ladewigius Philol. XVII p. 253 Goetziusque Act. soc. phil. Lips. VI p. 252.*

407. Commictum (*vel* Comminctum) coenum sterquilinium *Palmerius p. 877 et* stercilinum *vel* sterculinum *vindicans Bentleius in Phorm. III 2, 41 et ad Phaedr. III 12, 1.* Commictum caeno stercilinum R: *cf. Leo Hermae XVIII p. 566.* — sterculinam publicam(?) *Salmasius.*

408. '*Scriptura* periure inlex *ad tollendam accentus in* inlex *offensionem uti nescii'* R: *ubi* illex *Pius suasit,* Ilex *coll. Nonio (priore loco) et Buechelero de decl. p. 14 Brugmanus de iamb. sen. p. 33. At offensionem et hoc v. et v. 410 ipsa loci singularitas magnaque 'in singulis emphasis' tollit. Cf. Niemeyerus p. 48, Baierus p. 46.* — iniure labes *Valla.* iniure fex labes *Guyetus.*

409. Pecuniarum accipiter *Pylades, Acidalius, Hermannus ad Bacch. 242.* Pecuniai accipiter *Bentleius in Heaut. II 1, 15 recipiente* R *'quando Naekiani praecepti severitas perdubium est num in Plautinam artem cadat'. At postea* Pecunias *probavit Nov. exc. I p. 114 sq. (cf. etiam Gandinus 'Riv. di filol.' V p. 146 sq. Schroederusque in Studem. Stud. II p. 21). Ceterum nescio an rectius* Pecuniasaccipiter *una voce scribatur, cum lusus sit inter avis nomen et accipiendi verbum: unde etiam* pecunias *pro accus. plur. haberi possit (quo usus est Cato p. 37, 14 Iord.) coll. v. 702 sqq.* — Pecuniae auide accipiter atque liuide *Lachmannus in Lucr. p. 161 (cf. Prol. Trin. p. CXC).* — auideque atque inuide *Guyetus. — Cf. Klotzius p. 331.*

410. trahax tér trecentis *pro* trahâx trecentis *Brugmanus de iamb. sen. p. 15 sq. Cf. Klotzius p. 207 et vide ad v. 408.*

413. Tene sís argentum ℞: *ubi* Tene, téne sis *vel saltem* Tené sis *Muellerus p. 214. 684* (*atque repetitum* tene, *non* Tené *admittit Seyffertus*). Tene sis argentum hoc *Bachius in Studem. Stud. II p. 180 obloquente Seyfferto Burs. Annal. LXIII p. 14.*

415. *A Maii testimonio* CENSEBAMTANTUM *profectus* (*ubi hiatum def. Darnmannus p. 34*) censebas tantulum *dedit* ℞ *'nisi* tu tantum *males'* (*sic Vssingius*): *ubi* censebas copiam *Bothius optime divinaverat. Suo loco versum iam Weisius reddiderat.*

416. ausus, *om.* es, *def. Olsenus p. 19. — Cf. Demelius 'Zschr. f. Rechtsgesch.' II p. 235. Mox* mé tibi ut ℞, *Baierus p. 164: at cf. Studemundus Annal. phil. XCIII p. 54, Kaempfius de pron. p. 28.*

418. seruitutium *cum Colero et Scaligero* ℞. *De* meretricium *vel* ferriterium *somniabat Gronovius.* seruitricium *post alios vindic. Buchelerus de decl. p. 42* (²*202*), *Lorenzius Philol. XXX p. 596, al.*

419. subiculum *reduxit Vssingius, contra* sudiculum *vel* suduculum *repetens Gruteri argumentum, quod neque multum valet* ('*sanguine sudare' cum saepius dicatur*) *neque omnino rem conficit, cum falsum esse possit veriloquium, vera tamen forma. Mox ad* pristinorum (*de quo item obiter iudicavit Vssingius*) *cf.* ℞ *Opusc. phil. II p. 460, Baierus p. 102, al. Ceterum in* CIUILAS (*A*) '*certissima* L *littera: quo quid faciam nescio'*. cinis ac *Guyetus. — Mox interpunctionem post* lurco *sustulit Bothius.*

423. te exigere, *ut exquisitius, praetuli* (*cf. Dziatzko ad Phorm. 947, al.*). *Quamquam recte monet Seyffertus facile* A *post* M *omitti potuisse in A. Cf. v. 435. — V.* 431 omitto *cum vulg.* ℞, *item Seyffertus.*

433 *sq.* ut idem tu mihi Faceres ℞. ut faceres mihi Idem *Osannus Anal. p. 202 sq. Cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 23, Klotzius p. 133. Ad* tu idem *in pede quinto cf. Pseud. 800, al. — Pro* partim *cum ed. vet.* nostri *Osannus, cum Bothio* passim ℞ *nihil adnotans de libro, unde errarunt etiam alii.*

436. porta *def. Lipsius de amphith. c. 9: pro quo* cauea *Scaliger,* sporta *Palmerus 'Journ. of. philol.' XVI (a. 1887) p. 40. — Pro* lepus *Osannus* lupus, *Bergkius Opusc. I p. 679* celes.

437. '*Pro* quin das? *nescio an praestet* quin da' ℞.

439. *Noli* adduce, i *ex A: possis* I atque húc continuo adduce. *Cf. ad v. 586. Ceterum de summa cf. praeter* ℞ *Opusc. phil. II p. 209, Christium Annal. phil. XCVII p. 348, Geppertum Stud. Pl. I p. 53, Dziatzko append. crit. ad Ter. Ad. v. 491.*

441 *sqq. Ab FZ profectus Pylades dedit:* To. Fortasse metuis! iam a foro argentarii ‖ Abeunt, *ex B vero suppleta sic personis distinxit Camerarius:* To. Fortasse — Do. Mirum — To. Abi —: *interpunxit autem* Mirum quin. citius *Acidalius iussit. Pro quo* Mirum? quin citius *Rostius Opusc. p. 178,* Do. Mirum? To. Quin citius *Vssingius satis inepte. Contra* Nimirum ℞ *totum locum* TOXILO *continuans simulque monens 'versus aut sic vel similiter restituendi, aut de multo gravioribus turbis cogitandum. Atque v. 442. 443 possunt sane perperam iterati videri e v. 433. 434, si* in cursu rotula circumuortitur *pro antiqua dittographia habentur illorum* ex porta ludis quom emissust lepus. *Quae ratio si cui placeat magis, inlapso emblemate expulsum esse Dordali*

esponsum putandum erit in hanc speciem: To. Fortasse metuis in manum oncredere * * * * * * * * * To. Abi istac *e. q. s. Quale illius responsum liquod nescio an vel servatis, ut supra factum, versibus intercidisse nte v. 444 credendum sit'. De dittographia praeiverat Guyetus v. 441—443 xpungens, consentiunt Ladewigius Philol. XVII p. 472, Brugmannus e NI partic. p. 18 sq.: ubi simplicem interpolationem agnoscit Goetzius s. s. p. 266, quam v. 442 ex vocabulis v. 433. 434. 435 obviis conuto facile concesserim, non item v. 443 (sic etiam Schenkelius). De urbis gravioribus praeter Langenum cogitant Ijsendijkius p. 32 sqq. atque Schenkelius p. 681 sq.: qui inter alia traiectionem suasit plane improbabilem (cf. ad v. 136) ac v.* 441 eam *post* manum *inseruit.*

444. Abi istac auorsis *Camerarius.* Abi hoc auorsis *Guyetus.* Abi hac aduorsis *Bothius in ed. ult.* Abi istac tu auorsis *Vssingius obloquente censore 'phil. Anz.' XVII p. 166.*

449. *De actu quarto recte hic significato cf. ad. v. 400. Contra Hahnius Quaest. scaen. p. 22 Vssingiusque ne novam quidem scaenam hic significant, perperam iudicantes de librorum memoria. — Pro* aut *Bentleius* ac.

450. ſum manuſ *'obscurare noluit' R: cf. Bergkius Opusc. I p. 122 (neglexit Dorschius de assimil. p. 16: cf. Curc. 416).*

451. ferme *cum Scaligero R, alii: at cf. Anal. Plaut. 45 sq. adn.* prime *Bergkius 'Beitr.' p. 163 (et* post principio *v. 452: ubi neque adverbium neque substantivi singularem ex usu linguae latinae notionisve ratione adhibuit).* — ut quisque quidque occeperit *R coll. v. 114,* rem accurat suam *e v. 449 repetens obloquentibus Langeno Stud. Pl. p. 60, Prehnio de pron. indef. p. 10, al.*

452. procedit post principia *Camerarius.* procedit postprincipio *Salmasius: cf. ad v. 451.* procedunt posprincipia *R Opusc. phil. II p. 550. Totum versum sic Acidalius:* Principio, sic ei procedit post denique.

453 *sq. seclusit R addens 'hos a Plautinis aperte segregat nexus sententiarum'. Pro loco parallelo habuit Ladewigius Philol. XVII p. 472 itemque Goetzius Act. soc. phil. Lips. VI p. 247. At vide Langenum Stud. Pl. p. 60 sq. De* euenunt *v.* 454 *cogitabat Bothius.*

456. bene prouenturam *cum Bothio R addens 'non placet* prouenturam eam bene'*: quod tamen praeferunt Goetzius Seyffertusque. Cf. Meyerus in Commentat. acad. Bavar. XVII a. 1884 p. 55, Klotzius p. 320 et scitius iudicans Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 32. Hoc loco praeter metrum offendit quod* bene *non satis respondet adverbiis praecedentibus (cf. v. 453 sq.), praesertim cum etiam aliis locis exquisitiora adverbia cum* prouenire, euenire *verbis coniungantur et ipse Euentus 'hilarus' dicatur. — Mox* Hunc ego *non displicuit Vssingio.*

461. Ecfér, quas tu attulísti mi usque e Pérsia *R addito* Ecfer el Adfer *et deletis* ab ero meo *'glossematis': quod firmare studuit Lesierus p. 76 collato Pseud. 711 (simul* ab ero meo *ex v. 498 A redens), cum Langenus Stud. Pl. p. 177 sq. omnino suspicionem moveat v. 460 sq. Ceterum* mihi *vulgo om. cum Taubmanniana. De* Cedo istas bellas *v.* 460 *cogitat Goetzius. Zeugma admittunt alii.*

462. *Scaenam novam incipere hinc noluit Acidalius probantibus rutero Bothioque.* — euge, euge *def. Muellerus Pros. p. 45 sq. 711,*

Vssingius, alii: at cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 523. — exornatus, *om.* es, *def. Olsenus p. 30.* ornatus *Valla, Saracenus, alii.*

463. Tiara tuum lepida lepide decorat schema *Palmerius p. 751.* Tiara ut lepidam lepide condecorat schemam *Acidalius recipiente cum aliis* ℜ. theatrum lepidum lepida condecorat schema *Canterus Nov. lect. III 18.* Tiarae ornatum lepida condecorat schema *Lipsius: aut sic aut* Tiara ornatum l. c. s. *Seyffertus.* Theatrum lepida condecoras tua schema *Torrentius ad Sucton. Tiber. c. 43.* (basilice) Tiara! theatrum lepida condecoras schema *Klockius.* Tiara ornatum ut lepida condecorat schema *Vssingius.* Tiaratum *latere in* theatrum *admodum probabile est: iam si* ut (te) *addimus a plerisque recte propter sequentia efflagitatum, versus sponte restituitur.* ornatum *qui servant neglegunt hanc vocem cum* tuum *interpolato ita cohaerere, ut vocis* schema *apertum interpretamentum sit.*

465. satine meditati estis ℜ. satin uos meditati estis *Ijsendijkius p. 34.* satin intus meditati *Schraderus de -NE partic. p 34 [288], perverse* intús *coll. Men. 218. 352. Mil. 1256 defendens (quod ne ex Epid. 477 quidem recte defenderet).* Sed satin dolis meditati *(coll. Epid. 375)* 𝔖.

467. illic adsistito procul in conspectus *Gronovius.* — *V.* 467—462 *secl. Vssingius coll. v. 727 sq. (et* Ibi erit *flagitans* [*v. i.*] *et* tace *non recte intellegens et finito fere colloquio demum prodire Sagaristionem monens).*

469. id *excurrens fortasse cohaeret cum* age *pro* agite: *cf. Truc. 454 (praef. p. XVI).* Id erit *cum B* ℜ *'nisi potius* Ibi erit *scripsit poeta': cf. ad v. 467.* — non agite uos *Scutarius.* nunc egerite nos *Bothius.*

471. in die *Brixius Annal. phil. CI p. 777, fortasse recte: cf. ad Men. 896. Errat Brandtius Mus. Rhen. XXXIV p. 581 adn.*

472. Ita mea ancilla *cum Bothio Brixioque Qu. pros. p. 23 sq.* ℜ *(cui praeferrem* Ita mea quae fuit hodie ancilla*): at cf. Muellerus Pros. p. 5. 458 et 'Zschr. f. Gymn.w.' XXI p. 558, Spengelius 'Ref.' p. 143 adn., Klotzius p. 76. 261. De* fauea *pro* ancilla *scribendo cogitabat Bothius.*

473. Panem hodie alienum *Muellerus 'Nachtr.' p. 138 (alioqui de* alieno *expectans).* Iam panem alienum 𝔖 (hodie *ex v. 471. 472. 474. 476 repetens). Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 62 et mox ad* Sunne *Leo Hermae XVIII p. 575.*

476. Et ut ego *Muellerus 'Nachtr.' p. 138 pro* Sed ut (et) ego *(ubi* et *iam Weisius del.).* Satin ego (*et* benignus? ut ego) 𝔖. — *V.* 477 *ad* profum *cf.* ℜ *Proleg. Trin. p. CIV, Opusc. phil. II p. 544 adn.* — *V.* 478 ne qui in iure mi abiurassit *Bothius.*

480. 'trafennam *ut Bacch. 792. Rud. IV 7, 13: fortasse etiam rectius* traffennam *B'* ℜ. *Cf. Baierus p. 99.* — inducam *Gruterus,* ℜ (IIDUCAM *ex A notans corrigente Gepperto).*

481. '*Pro* Itaque huic *nescio an poeta* Atque huic iam *dederit'* ℜ: *at cf. Bergkius Opusc. I p. 159 adn., Lorenzius ad Pseud. 1237 [1254], al.*

482 *sq.* Quid agis? ‖ ⟨Tibi⟩ credo *Fleckeisenus.* — Vnde agis te nunc *Pylades.* Cunde agis te ℜ *Opusc. phil. III p. 143. De* Ego *ante* credo tibi *addendo Muellerus cogitat Pros. p. 632, sed haerens in sententia. Cf. Klotzius p. 112. 116.* — tibi ‖ To. Di dent quae uelis, eho *Camerarius,* ℜ: *at cf. Hinzius de* AN *partic. p. IX Seyffertusque*

Burs. Ann. LXIII p. 29, ubi totum locum praeeunte ex parte Ladewigio Philol. XVII p. 475 adn. explicat. — an iam (*del.* eho) *Guyetus.* eho iam (*del.* an) *Bothius, R: at cf. Spengelius T. M. P. p. 102, Hirthius de interi. p. 17, Richterus in Studem. Stud. I p. 450. 454 adn., al.* — mánŭ emisti *Lachmannus in Lucr. p. 200.* m(a)nu émisisti *Christius Mus. Rhen. XXIII p. 579: ubi aut* Eho ăn *aut* mánu ĕ— *corripiendum erat.*

484. es *del. Bothius (cf. A), Olsenus p. 47.*

485 *sqq.* me *post Bothium 'delebat Brixius p. 24 pessimum trochaicum efficiens. Exitum in A tum, cum eum librum tractavi,* LIBERA-ESTOBSECRO *interpretatus sum. Deperditi versus exitum ut* obsecro *illud habeam, proxima Dordali verba me movent: nam nullo dum verbo liberam esse significavit.* credere mihi *si sententia ferret, numeri non male sic procederent:* síquidem credere mihi nón uis' *R: sic Klotzius p. 259 et Spengelius 'Ref.' p. 188 (sed* si equidem). *Contra* Pol i ad *in proximum versum pro* I ad *vel* I ád *Geppertus trahebat Stud. Pl. II p. 82, in fine* siquidem credere mihi neuis *aut* mihi si non uis credere *temptans. Cf. Ladewigius l. s. s. et Luchsius in Studem. Stud. I p. 21. Ceterum* e praetore *cum A R, alii: at cf. Baierus p. 146.*

489 *sqq.* '*Inde ab hoc loco in versuum discriptione valde discrepare incipiunt, quibus adhuc prorsus convenit, A et B. Ex A autem pendere non dubitavi, non veritus paullo inusitatiorem varietatem metrorum. Ceterum de v. (491.) 492. 493. 496 dubitari posse suis locis adnotavi. Nunc habes trochaicos octonarios (ut 472. 474. 478) v. 487. 488. 491. 496. 499, septenarios 489. 495; iambicum septenarium 498; anapaesticos octonarios 493. 494, septenarium 492, dimetrum 490; bacchiacos hexametros 497. 500' R. Trochaicos improbavit Studemundus de cant. p. 75, quem secuti Muellerus, Spengelius, Klotzius etiam bacchiacos removerunt, quode singillatim adnotavimus, nisi quod Bothii, Brixii Qu. pr. p. 24 (ubi 'mire argutatur cum de his tum de proximis omnibus'), Gepperti Stud. Pl. II p. 87, Ijsendijkii p. 35 conamina consulto praetermisimus. Ceterum v.* 489 tui nec tuorum *pro* tibi n. t. *Scaliger.* — *Versui* 491 *rectius fortasse anapaesticos quam trochaicos numeros tribui, cum R monuerit praef. p. IX adn., firmarunt hanc sententiam Spengelius T. M. P. p. 131 (cf. 128) et 'Ref.' p. 183, Muellerus Pros. p. 90, alii. Contra de v.* 492. 493 *adnotaverat R: 'trochaicos numeros licebat sic tueri:*

Íta me di ament, út ob istance rém tibi multa bona ínstant a me.
Nam ést res quaedam quam óccultabam dícere tibi: nunc eám narrabo.

Vel priore versu istanc rem múlta bóna tibi ínstant a me'. *Idem v.* 494 faciam ut *delevit: 'quae qui servare malet, minus ut puto probabiliter deleto* uitam *sic scribet:*

Vnde tú pergrande lucrúm facias. faciam út mei memineris dúm uiuas'.

Cf. Spengelius 'Ref.' p. 317, Klotzius p. 124. 216. 292.

495. Béne dictis tuís bene facta aurés meae auxilium expóstulant *R addens* 'EXPOSCUNT *non habeo qui tuear sine graviore conatu': at cf. de versu Muellerus p. 211 adn. (de lacuna cogitans), Koehlerus de septen. troch. p. 34. 67, alios, de verbis vero cum Niemeyerus p. 20*

Baierusque p. 177 sq., tum Abraham Stud. Pl. p. 194 sq. Benedíctis tuis in bénefactis a. m. a. exposcunt *Spengelius 'Ref.' p. 216. 389 obloquente Abraham.*

496. Tu promeritu's *Guyetus. 'Anapaesticum discribere, id quod licuerat, nolui' R. Sic Geppertus de eloc. p. 120, Studemundus, Muellerus, Spengelius, alii.*

497. *Bacch. hexam. admisso* Haé quid ăd me *cum R probabant Seyffertus de bacch. p. 34, Christius 'Metr.'² p. 421 obloquente Spengelio 'Ref.' p. 198. 202. 245 sq., qui* pellegito *pro* pellege *inferens per* Tabĕllás tene hăs *et* áttinĕnt [*item Klotzius p. 60*] *anapaesticum dimetitur, ubi* ăttinént *Muellerus p. 405 (et Sonnenburgius p. 25 sq.) tam violenter quam vitiose cetera constituens atque* attínĕnt *Bachius l. s. s. dim. anap. subiciens bacchiaco. Ceterum cf. Schmidtius de pron. p. 44 sqq. et Studemundus Annal. phil. CXIII p. 61. Pronomina v. 497—499 tradita sic servat Seyffertus, ut Dordalum tabellas sumpsisse primo, sed mox diffidentem reddidisse sumat: minus probabiliter propter v. 500.*

498. (Nam ex Persia) adlataé mihi sunt ístaec *R 'deletis (ut v. 461) glossematis, quibus suo uterque modo et B cum ceteris et A vitiati sunt coniunctis eis ut fit cum verborum transpositione. In litterarum spatia, quae post* MIKI *sunt in A, quadrant* ABEROMEO'. sunt istaéc adlatae mi á meo ero *vel* ăd me adlataé modo súnt istae á meo *Muellerus p. 211 adn., 413.* sunt istaéc adlatae ad me áb ero meo *vel* ad me adlatae modo sunt a meo domino (*vel* sunt istaec ab ero) *Spengelius 'Ref.' p. 241 improbante Baiero p. 77, cum et* ad me *et* modo *interpolationem redoleant.* ádlatae mihi sunt ab ero istaec (*praecedente* Persiă *cum hiatu*) *Klotzius p. 124. — Cf. Schererus de* QVANDO *partic. p. 46 [128] et Langenus 'Beitr.' p. 41.*

499. Quíd istae narrant? ‖ Pérconctare *e. q. s. R* (Perconctare *ex A, ut putabat*). *Cf. Spengelius 'Ref.' p. 183 et Schmidtius de pron. p. 73.*

500. *Bacch. hexam.* (*corr.* mi) *discr. R addens 'PELLEGO vocem quae in A sequuntur quattuor litterae ***T, non expedio, cum nec ad sententiam nec ad versum quicquam desit'. Iisdem neglectis anapaesticum fecit Muellerus p. 211 adn., 419 del.* mihi (*et admisso* pĕllego), *ubi* recita[to] *corr. Spengelius 'Ref.' p. 246. 317 adn. 389 (cf. T. M. P. p. 121)* pellégo haŭ *praeferens (item, ut vid., Klotzius p. 59). Anapaesticam mensuram (cum clausula) Goetzius suadet itemque Seyffertus non recipiens* recita. *Vide praef. Quod* reccitare *admisi (ut* reccidere, *sim.), non minus singulariter* reddux *bis legitur in bacchiacis. Sed malim* mihi ‖ Át pol claré *inserto* POL *inter* TCL *vel* tu *cum Fleckeiseno.* — iam *post* faciam *add. Camerarius in ann.*

504. hisce *pro* his *Schmidtius de pron. p. 33.*

505. Ita *pro* Itaque *R: at cf. ad v. 481.*

506. Heliopolim *Valla, Pius.* Eleusipolim *retinens* urbem *del. Bothius. Duce A possis Χρυσόπολιν. Ceterum cf. Charisius inst. gr. I p. 39, 21 K.*

507. Plenum *pro* Plenam *cum Guyeto R.*

509. Poblicitus *R hanc scripturam in CD latere opinatus (ubi* pollicitus *potius obversatum esse librario crediderim).*

510. isti ei praehiberi *vel* isti praehiberi ei *Muellerus p. 430: cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 244. — Mox ad* offert (adfert) *cf. Baierus p. 156.*

512. *Hiatum post* Nam [illegible] *Kiessling p.* [illegible] *Bothius p.* [illegible] *Fleckeisen p.* [illegible] *Mueller p.* [illegible] *omnes primaniam quam* [illegible] *ita se reponendum pro* Nam [illegible] *alium quique* [illegible] *cf. B. Farnp. p.* [illegible] *Archiv. p.* 127 *adn.* [illegible]

514 *sq.* nescis quid te [illegible] | Neque quam [illegible] *phil. LXXXVII p.* [illegible] *quo* [illegible] *p.* [illegible] *Bothius in Studem. Stud. I p.* [illegible] *Cf. Hugianus post III p.* [illegible] *B. post phil. III p.* 12[illegible] *Bothius Quaest. p.* [illegible] *Baierus p.* 144. *Hermann de signo* [illegible] *p.* 64 *adn. Omisit Langerus in progr.* [illegible] *in Arch. III p.* [illegible] *Lachmannus ad Prop. IV* [illegible]

516. Quae [illegible] est *F. L. Bothius itemque* [illegible] *Mueller Pros. p.* 4 *quinque recte Fortuna* [illegible] *p.* 559. *Ad v.* 517 *cf. Koehlerus de septem* [illegible] *Langerus 'Beitr.' p.* [illegible]

519. *Traiaticum distribuendum* [illegible] *B.* [illegible] *Vssingio. Mox* Is qui tabellas [illegible] qui *Mueller p.* 43 [illegible] *cf. ad v.* [illegible] — *Ad v.* 521 [illegible] *cf. Curc.* 566 *libri: Festus.*

522. Furtunam abductam [illegible] *B* [*cf. Bacch.* 94s]. Furtue *Bothius* [illegible] *At cf. v.* 545. 715. *Curc.* 6[illegible] *Pers.* 5[illegible] *post* Furtunam [illegible] *cum aliis. — Mox ad* [illegible] *cf. Baierus p.* [illegible]

524. At *pro* Ac *Bothius: quod* [illegible] *B.* [illegible] periculo *def. Klotzius p.* 169. 176. periclod *B* [illegible] *p.* [illegible] *non satis fecit Kampmannus de reb. mil. P. p.* 24' is emat qui eam *suadens* (is emat eam qui *Guyetus*). *Cf. Belocii censor 'phil. Anz.' XVII p.* 44 *et Leppermannus l. c. s. p.* 27. *In proximis* [illegible] *Valla, Saracenus, alii. Cf. Demelius 'Zschr. f. Rechtsg.' II p.* 18[illegible] *et Kalinka 'Roem. Civilproc. z. Z. d. Legisact.' ed. Berol. a.* 1872 *p.* 108 *sq.*

525. promittet *B, ubi* promittes *ex A Geppertus Stud. Pl. II p.* [illegible]

526. *Cf. Bergkius Opusc. I p.* 180 *sq.* — accipas *pro* accipiat *Vssingius redarguente censore 'phil. Anz.' XVII p.* 1[illegible]6.

529. hospes hasce qui *Guyetus.*

530. accersire illam mandauit *Valla itemque, sed* accersiri, *Saracenus.* arcessit illam a naui *Gronoriana.* illam arcessit a naui *Lessingius p. 36.*

531. quamobrem numerem ego argentum *Bothius et Jacens de libris) B.* quamobrem argentum numerem *Vssingius falsus de libris*

532. míhi opust *B. Cf. Bricius in progr. a.* 1854 *p.* [illegible] *et Olscius p.* [illegible]

533. te tám esse *B: cf. Spengelius T. M. P. p.* 81. *Malim* tam te esse.

534. Ecquid metuis? Do. Hercle *R.* — ego hoc *pro* ego (iam) *L. Muellerus 'propter rationem musicam'! — Mox* mihi improuis *Ijsendijkius p. 37.*

536. sed, metuo, mihi *dist. Abraham 'Berl. phil. W.schr.' a. 1885 p. 1120 adn., argutius quam verius: cf. v. 534 (adde Poen. 865, al.) et vide ad v. 746.*

537 *sqq.* nihil istuc *cum Bothio trai. R: cf. Seyffertus Philol. XXV p. 460.* — tui egi lucri gratia, Vt *e. q. s. inscite Ijsendijkius p. 37 sq.: ubi intercidisse versiculum R putabat, quo referretur in proximo* facerem, *velut talem:*

Nam íccirco equidem té scire hanc rem uólui de ista uirgine,
Vt *e. q. s.*

Contra faciam *reponebat Bothius. Cf. Brixius ad Trin. 14, al.: quanquam nequaquam prorsus similia sunt exempla. Quare de hoc loco eo gravior est dubitatio, quia et metro deficit et in ipso verbo vacillat. Eandem ob causam neque de lacuna cogitandum neque de* faciam *pro* facerem *reponendo vel* feci *pro* facio (refero: *cf. Woelfflini Arch. II p. 218 adn.*), *sed tale quid comminiscendum:* Meá quidem istuc níl refert, tua ego hôc terebraui grátia, Vt *e. q. s. — V.* 540 alios de te *R cum vulg.*

543. eccum ipse optume *cum Engero p. VI sq. R improbante Crainio Stud. Pl. p. 16, Spengelio T. M. P. p. 111, Christio Mus. Rhen. XXIII p. 572. Cf. Muellerus p. 369 sq.* — aduenit et adducit eum hospes *Pylades.*

545. Haecine uirgo illast furtiua *Guyetus.* Haec illast furtiua uirgo *Bergkius Opusc. I p. 124.* Haecine furtiua illast uirgo *Muellerus p. 336 sq. — Cf. Langenus 'Beitr.' p. 21.*

546. quia aspexi equidem *Camerarius.* quia aspexi. haec quidem *Guyetus.* quia aspexi. et quidem *Bothius.* quia aspicio. et quidem *R* (ea quidem *Prol. Trin. p. LXXVIII*). quia specie haec quidem *Bergkius itemque, sed* equidem *Ribbeckius de partic. p. 40.* quia a specie quidem *censor Ribbeckii 'phil. Anz.' II p. 393 i. e. Seyffertus, iam ante* sp- (sc-, st-) *Plautum* quiá *similiaque evitasse observans et 'neutiquam ab ingeniost senex'* (*Mil. 631*) *comparans. Errat Kuklinskius crit. Plaut. ed. Berol. a. 1884. Cf. Langenus 'Beitr.' p. 58.*

547. concinna est facies *coni. Camerarius.* concinna facia est *Guyetus.* concinna faciest (*aut* Vti *vel* Quam *vel* Vide ut *vel* Hoc uide ut *vel* At ut) *Muellerus p. 662. — Ad* contemplemus *mox cum Langenus repositum cf. v. 564, ubi* contemplor *A.* contemplo *reliqui.*

550. mores hominum *Guyetus, R.* homonum mores *nemo quod sciam.* at hominum mores *Seyffertus. Vide praef.* — introspexi *Bergkius Opusc. I p. 124.*

551. Numquid in principio cessat *Bothius.* Numqui in principio cessauit *Spengelius T. M. P. p. 98.* Numquid principio cessanit *cum Guyeto R addens 'errant Beckerus Qu. p. 12, Kampmannus de IX praep. p. 20'. Cf. cum Wagnerus ad Aulul.*[1] *p. 337 Muellerusque p. 346 tum Abraham Stud. Pl. p. 224: contra quem Seyffertus monet* principio *significare 'erstens', aliter* in principio *adhiberi et hoc loco et Epid. 334 et Poen. 1106: neque* Núm quid ĭn *offendit (sic Kampmannus Muellerusque).* — doctum *pro* docte *Dousa fil.*

552. perspicere ⟨eius⟩ sapientiam *R, ubi* huius *Bachius in Studem.*

Stud. II p. 359 consentiente Fleckeiseno. Cf. Brandtius de gen. p. 68, Klotzius p. 258.

553. Quid quod ℛ *del.* id. *Cf. Muellerus p. 328.* — moenitum ℛ *'duce proximo versu': ubi* monitum *CD mero errore (cf. ad v. 334. 509): at vide v. 559 (A), nisi quod sic* moero *quoque reponendum sit.* — uisumst oppidum (*del.* tibi) ℛ. tibi uisum oppidum *Vssingius. Ad proxima cf. Rittershusius ad Saluiani de gubernat. dei c. VI et ad* pecŭlatus *Cist. I 1, 74 et Epid. 520 ex Buecheleri emendatione.*

556. sextaque obtrectatio *Camerarius.* sexta autem obtrectatio ℛ. *Noli* sexta detrectatio. *Sed hoc quoque loco aliquid exclamare Toxilum satis probabile est: cf. Trin. 1033, Amph. 76, Poen. 38.*

558. iniuria, decimum quod? quod *Gruterus.* 'iniuria, extumum, quod *ausus sum: nisi* ultumum *males'* ℛ. iniuria et decumum quod *Fleckeisenus. Cf. Muellerus 'Zschr. f. Gymn.w.' XXI p. 558, Klotzius p. 262, al.*

559 *sq. Pro* Haec (nisi) unde *olim* Haec nisi inde *Pius,* Haec nisi urbe *Scaliger,* Haec ni inde *Pareus,* Haec nisi *Guyetus,* Haec ni *Bothius, dein* rebus seruandis centuplex murus *transponens, ubi non mutato ordine* decuplex *Guyetus,* centuplus *cum Wasio de senar. p. 183 Brixius Qu. p. 22,* centupulus *Fleckeisenus misc. crit. p. 36 sq. Ex reliquiis in A lectis sic* ℛ: Haec unde aberunt, ⟨sana et salua⟩ sat erit sem⟨per ciuitas⟩, Vbi aderunt, rebus seruandis centuplex murus parumst, *ubi* commoenita *pro* sana et salua *malebat Bergkius, v. 560 cum A restituens Opusc. I p. 179. 320 adn. Cf. Studemundus 'Festgr.' p. 74 sqq.* — éa moenita urbs *trai. Fleckeisenus, nullo modo admittens* éa ŭrbs moenita, *quod aliis placuit. Vide ad v. 553.*

563. Verba equidem *Ijsendijkius p. 39. Cf. Klotzius p. 71.* — ussust *commendat Baierus p. 99.*

564. Edepol quin *Bothius: cf. Fleckeisenus, misc. crit. p. 31.* — quam *pro* quom *Lambinus probante Vssingio: at cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 40. 212.*

565. te alter leno erit *Engerus de pros. p. VIII: aut sic aut* te erit alter leno (*sic etiam Fleckeisenus*) *Muellerus 'Nachtr.' p. 15. Cf. Koehlerus de septen. troch. p. 81.*

566. arbitratu tu homines *Camerarius in ann.* arbitratud homines *Guyetus, Bothius: aut sic aut* arbitratu homones ℛ *Nov. exc. I p. 75 sq. Cf. Muellerus Pros. p. 564, Klotzius p. 153, al.*

567. concupient *Rittershusius apud Scioppium Susp. lect. III 1, nisi* concipient *'ambigue dictum' retineatur.*

568. comissatum ℛ (comisatum *Seyffertus apud Sonnenscheinium ad Rud. 1422*). — nolo *suppl. Valla,* non uolo (*vel* uetuero) *Camerarius,* non sinam *Lambinus probante* ℛ. *Cf. Studemundus 'Festgr.' p. 76. Vide praef.*

570. Proinde tu tibi iubeas concludi (*cum P*) ℛ. Proin tu tibi concludi iubeas *Fuhrmannus Annal. phil. XCVII p. 864.*

571. Ferreos postes *pro* Ferreas aedis *Gertzius (ut vid., certe non Goetzius) apud Vssingium: non male. An:* Ferreas claues commutes?

572. anulumque *pro* atque anulum ℛ *cum Guyeto. Cf. Kochius Mus. Rhen. XXXII p. 99 sq., Madvigius ad Cic. de fin. V 1, 3.* — ne, si ferro parseris, *e. q. s.* ℛ *cum edit. cet. At optime habet* ne, sis, parseris (*cf. Poen. 993, al.*), *unde* si parseris *facile repetitur ad sequentia.*

573. tupte tibi *Valla.* tibi tute *cum Bothio* ℜ: *at cf. Seyffer Philol. XXV p. 460, Mahlerus de pron. p. 12* (*de* tibi *post* inpi *traiciendo cogitans*), *Kellerhoffius in Studem. Stud. II p. 56, Klotz p. 262.* — uideas *pro* inbeas *coni. Lambinus, rec.* ℜ.

574. I sis in *cum A Geppertus, dein* I sane *del.* — atque *del. et Bothius cum hiatu itemque Fleckeisenus Annal. phil. LXI p. 19 ac quo servato* eme hanc *trai.* ℜ *in edit. post Guyetum,* atque hanc ex ausculta *cum certum habeat Muellerus Pros. p. 293. 662: idem recc sioni P vindicat Seyffertus, ex qua* sane *suspicatur in A interpolatu esse, cui* sis *proprium sit. Idem monuit commate, non puncto, post t distinguendum esse propter ambiguitatem. An* sane *interpolatum ex v. 605.*

575. Modo sciam *cum Guyeto* ℜ: *at cf. Muellerus p. 139. 37 Klotzius p. 65, al.*

576. hanc uti *Camerarius.* istanc ut *Bothius.* hanc ut tibi ℜ. *Cf Studemundus Annal. phil. XCIII p. 60, Muellerus Pros. p. 564. Inscil Baierus p. 76 Klotziusque p. 153.*

577. Nam ⟨ut⟩ heri ℜ. (dixeram,) Quom heri *Seyffertus: ubi verb tradita sic intellego, ut ad Dordalum potius spectet Sagaristio.* — uenir *post Pium Camerarius, post Camerarium Vssingius: at cf. Berghin Opusc. I p. 501 adn., Seyffertus cens. p. 393, al.* — *Ad v.* 579 *cf. si Spengelium T. M. P. p. 76 Klotziumque p. 314.*

580. potest ℜ *ex A, ut putabat.*

583. quin fuerit — propitius *'ex ed. primis' Bothius: 'contra quem non satis recte dixit Balbachius Obs. crit. p. 40 sqq.'* ℜ. *Cf. Goellers ad Trucul. p. 71 et Duebnerus Ann. phil. IV p. 337.*

584. haec *'frustra sit qui tueatur'* ℜ: *frustraque est Berghin 'Beitr.' p. 57.* — tibi si ueniuisse opust (*et antea* opun est) *Fleckeisenus Ann. phil. LXI p. 21.* — *V.* 586 merx ℜ: *at cf. Opusc. II p. 636 Ibidem* i *inter* indica *et* fac *in A, ut vid., insertum servari non posse Seyffertus monuit, nisi forte* i, fac pretium *Toxilo tribuatur. Cf. ad v. 439.*

588. prognauiter *Lambinus: aut sic aut* praegnauiter *Acidalius: illud probat O. Muellerus ad Festum p. 95, hoc L. Muellerus, qui quinquies adeo Nonio invito obtrusit.* — *V.* 590 *post* minumo, *non post* Indica, *virgulam ponit Meunierius l. ad v. 85 s.*

593 *sq.* Ea quae refert *Guyetus.* — et quidem hercle *Camerarius, Niemeyerus p. 26.* atqui hercle *Pylades.* atquin hercle *Bothius. Cf. Baierus p. 178.* — *Post hunc versum reposuit* ℜ, *quem libri cum A post v. 596 collocant: 'quando minus aptus ei post v. 592 locus'. Quam sententiam nescio an ante v. 598 ex A additum conceperit minusque recte retinuerit.*

596 *sq. Cf. ad v. 593 sq. et vide Baierum p. 171. 139.*

598. Te uolo *Kellerhoffius p. 81: at h. l. recte habet* Volo te *propter v. 592. Ceterum cf. Demelius l. s. s. II p. 215.*

600. adi, adi (*vel* adi *et mox* ipsus *cum Guyeto*) *Bothius.* adi eum *Weisius,* ℜ *improbante Kaempfio p. 24. Cf. Buggius Opusc. ad Mah. p. 176 Langenusque 'Beitr.' p. 103.*

605. *'Parum recte haec et proxima personis distribuit Bothius Opusc. p. 178 sqq.: nec felicius Acidalius argutatur'* ℜ. — eam pro ea *coll. Men. 955, Stich. 396 Redslobius symb. crit. p. 7 adn.*

606. i prae. para *Camerarius.* i, praepara *cod. Acidalii.* — i prae.

uide | Vt ingrediare *Gruterus*. i prae. uide ut || Ingrediaris *Bothius* SAGARISTIONI age....auspicato *continuans*. *Vide praef.*

607. DOR. liquidum est auspicium. TOX. tace *Pylades: atque* TOX. tace, Concede *e. q. s. etiam Bothius. Cf. Langenus Stud. Pl. 175 sq.*

608—610. *Hos versus transposito extremo sic personis distribuit R, medium supplemento redintegrans:*

To. Cúrato ut praedáti pulcre ad cástra conuortámini.
VI. Fácdum huc ⟨ne moram ádferas et⟩ táceas: curabo, út uoles.
To. Cóncede istuc: iam égo illam adducam. Do. Age, út rem esse in nostrám putas.

Vbi SAGARISTIONI curabo ut uoles *et* Age....putas *tribuebat Ijsendijkius p. 39 non traiecto 'Virginis' versu. De* ut iubes *pro* ut uoles *cogitabat Studemundus 'Festgr.' p. 69 coll. Mostell. 929. Versus 608 sq. retractatori tribuebat Baierus p. 126 sq., 149. Cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 445 Seyffertusque Burs. Annal. LXIII p. 26.* — Concede ⟨huc⟩ *sis Weisius.*

612. possim *pro* possum *Gronoviana.*

613. me adesse una *R: ubi cum A feci, quia* una *post* mea *om. in P traiectum esse probabilius videbatur.*

614. ergo tibi *'fortasse' Lambinus.* tibi ego *cum A R et Vssingius obloquente Mahlero de pron. p. 12 (ubi de* operam *post* Do *vel* ego *traiciendo cogitat): quem ex Most. 804, al. redarguit Seyffertus.* — tibi idem *'libri veteres' Lambini.* tibi itidem *Guyetus. Cf. Handium Turs. III p. 171.* — *Mox* To. Exquire. heus tu *cum Acidalio R et v.* 616 rogitet *cum libris: ubi* Exquire *duce A* SAGARISTIONI *eo libentius dedi, quia minus bene Toxilus et hoc dicit et statim ipse ad virginem se convertit. Cf. v. 606 sqq.*

617. Hic homo, uirgo, probus est *Guyetus.* Virgo, hic leno probus est *Muellerus p. 676 sq.* Virgo, hic homo probust *R addens* edepol (*vel* equidem) *post* Credo, *idem 'non ineleganter' transposuisse Bothium iudicans confirmante Luchsio comment. pros. I p. 6.*

620. ego id mirer *R rec.: at cf. Kretschmerus Qu. Pl. p. 19 sq. Vide 312 (DFZ), 596 (F), al.*

622. Diui istam *Bothius (duos senarios ex versibus mancis efficiens).* Do. Noli flere. To. at di istam *R adnotans:* 'NOLIFLEREA***ISTAM *A.* di iſtam *CDZ,* dii iſtam *BF, nec quidquam praeterea. Quo magis mirandum in Lambiniana editum esse fontis indicio nullo* To. Noli flere. VI. ah. To. dii istam. *Quod ille vix dubium est quin e Turnebi membranis illis hauserit, de quibus in Welckeri Naekiique Mus. phil. Rhen. t. IV p. 155. 531 sqq. dictum est'. Cf. Opusc. phil. II p. 4. 120 sqq.* Do. Noli flere. To. at istam di *Langenus olim Mus. Rhen. XII p. 432: at cf. Stud. Pl. p. 176 adn. (ubi cum Vssingio Lambinum sequitur) et adde Richterum in Studem. Stud. I p. 398 sq. Vide praef.*

623. Vt habet sapiens cor *R: cf. Opusc. phil. II p. 181.* — quod nomen *Bothius. Cf. ad v. 622. Ceterum del.* quam *et antea* ita cata est et callida(!) *unum versum ex duobus fecerat Weisius.*

627. *Cf. Koehlerus de septen. troch. p. 43. 56 Klotziusque p. 260.* — fore re *Is. Pontanus.* — *Ad* expediuit *v.* 626 *cf. Langenus 'Beitr.' p. 2 (adde Stud. Pl. p. 61), ad* hercle *in v.* 628 *collocatum Warrenus 'Americ. Journ. of phil.' II p. 51 Kellerhoffiusque in Studem. Stud. II p. 72.*

629. optata ut euenant operam *Bothius*. optata ut conuenant operam ℜ. ut optata obueniant operam ℭ.

630. etiamdum. ⁋ ubi (*vix* etiam. ⁋ ubſ) *Muellerus Pros. p. 622.* etiam. ⁋ cubi ℜ *Opusc. phil. III p. 140. Mox* inquilina *Lipsius Ant. lect. I 9.*

633 *sq.* copia est copissima. Tactust leno *Acidalius*. copia est. scitissime Tactust leno *idem recipiente* ℜ (*ubi pessime* Scitissume, Lepide lusit *coniunxit Ijsendijkius p. 40 sq. del. v.* 634). copia est sapidissuma. T. l. *Gruterus plaudente Bothio.* copiast lepidissuma. T. l. ℭ *olim* (*quod fuit cum in ipso A extare videretur*). *Ad* saepissuma *cf. Priscianus inst. XV p. 80, 5 H.* (*cf. III p. 90, 11*).

635. patriam quaero ⟨ex te⟩ quae sit tua *vel* quaeso ⟨dic⟩ quae sit tua ℭ *duce A.*

639. atque quidem miseret *Bothius*. atqui me miseret ℜ: *cf. Proleg. Trin. p. LXXVII, Ballas de partic. copul. p. 35 adn., Ribbeckius de partic. p. 40 eiusque censor 'philol. Anz.' II p. 394, Iordanus 'krit. Beitr.' p. 334, Baierus p. 43, al. 'Ceterum hunc v. et proximum tales formabat Acidalius:* Dor. Ita me dii bene ament, sapienter. atque equidem miseret: tamen ‖ Virgo, quae patria est tua? age actutum expedi. quid nunc taces? *Praestabat saltem:* To. Ita . . . sapienter. Do. atqui me miseret quidem: Set tamen....mi actutum expedi' ℜ.

641. Quid taces? *del. Weisius cetera ex P servans. — Bothio Ritschelioque male adversatus est Spengelius T. M. P. p. 77* (*cf. Muellerus p. 214*) *peiusque Vssingius* (*cf. Seyffertus cens. p. 394*) Quid taces patriam? ⁋ Quando quidem hic *inferens.*

642. Tandem istuc rogare *Abraham Stud. Pl. p. 233 recipiente Vssingio: qui si recte offendissent in structura, non debebant mutare particulam unice aptam, sed velut* Iam de istoc sermonem *coll. Mostell. 897 sq. Quamquam 'rogare de aliqua re' vix displicebit, si nubem locutionum similium itemque ex parte singularium perlustraveris apud Kampmannum de praep.* DE *et* EX *p. 6—9.* — nolle eam loqui *Pylades.* Ceterum non uides nolle eloqui *si pro parenthesi accipias, servare possis* inducas *cum* rogare omitte *coniungendum non obstante* se.

644. sed quod habuit perdidit (*del.* id) *Bothius probantibus* ℜ. *Muellero p. 129, al. — Mox ad* erit *vide Bentleium in Ter. Eun. IV 5, 6.* — *Mox* genere gnata *Nackius Opusc. I p. 189.*

647. Miserum ét me ℜ: *at cf. Muellerus p. 564.*

648. '*An* quoimodi *fuit? vide Mus. philol. t. VIII p. 307*' (= *Opusc. phil. II p. 727*) ℜ: *sic Brandtius de gen p. 48.* — est in populo is habitus *Bothius.* in populo est is habitus *Kampmannus de* IN *praep. p. 12.* is in populost habitus *Ijsendijkius p. 41: ubi inter* is *et* in *inser.* dic ℜ (*cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 145*), domi *Weidnerus Advers. p. 8,* suo *vel* ibi *alii apud Vssingium.*

650. Quum prope ipsus perditus est *Acidalius.* Quom ipsus perditus probe est *Bothius.* Quom ipsus propere perditust *Spengelius T. M. P. p. 39 itemque, sed* prosum, *Muellerus p. 208.* Quom ipsus prope deperditust *Bergkius Opusc. I p. 679. Cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 244.*

651. Etiam *Camerarius vitiose.* Emam ego *Guyetus.* Emam eam ℜ *improbante Bachio in Studem. Stud. II p. 399. Cf. Spengelius T. M. P. p. 208, Klotzius p. 129, al.*

654. Venisse hic, aderit hic *Dousa.* — Venisse, aderit hic et praesens me redimet *Guyetus.* Venisse, aderit et me absentem redimet *Weisius,* ais *vel* agis *ante* nunc *inserens.* Venisse, aderit huc et abs te me redimet *Bothius itemque, sed* redimet me, ℜ *addens:* '*Totum v. sic Fleckeisenus Exerc. p. 49:* Vénum iuisse huc, áderit et me abs té redimet. To. quid núnc? Do. quid est? *Licebat etiam* Vaénisse, aderit húc et me abs te rédimet. To. quid ais núnc? Do. quid est?' *Cum Fleckeiseno faciunt Mahlerus de pron. p. 12 Vssingiusque.* Hic uenisse, huc aderit et me abs te redimet *Bothius postea.* Veniuisse huc, aderit, abs te redimet me *Fleckeisenus nuper. Initio* Venisse huc, hic aderit *suasit Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 48* (*atque* huc *servandum necessario,* hic *non item*), *pro* redimet *autem* repetet *Palmerus Hermath. XIII p. 235 praeter rem. Ceterum* To. *om. Camerarius: restit. Gruterus.*

656. sic reor euades *Valla.* Vir. sic reor. Dor. ades *Lipsius Epist. quaest. II 12: contra quem dixerunt Dousa, Gulielmius, Acidalius, alii. Cf. Barthius Advers. XXXI 5.*

662. uideam, ut emas. habe tibi centum *Valla, Saracenus itemque sed* uideo. ut emas, habe *Acidalius, Meursius.* uideo. tud habe tibi centum *Guyetus itemque sine* tud *Bothius,* '*fortasse vere*' *iudice* ℜ, *qui interim* uideo. ut emas, habe *servavit: ubi* uideo eam ut emas, habe *Seyffertus Philol. XXV p. 456* (*nunc de* iam ut emas *cogitans*), uideo. eam ut emas, habe *Bergkius Opusc. I p. 679,* uideo. me ut emas, habe *Kochius Em. Pl. p. XV sq.* uideam. ut emas, opust centum *Muellerus p. 188 adn.* uideo. eam habe tibi centum *Vssingius.* uideo. tibi eam habe centum *Baehrensius comment. Catull. p. 70. In* uideam *scriptura nihil amplius quaerendum* (*quam* ut *male intellectum peperit*): *in* ut emas *plerique recte offenderunt* (*neque enim significat* '*ut emere gestias*' *vel tale quid*): *unde* bene *addidi coll. v. 587, Most. 298, al.*

663. drachuma abesse *Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 16.* nummus abemi ℜ *coll. Paulo p. 4, 18 M.: quando neque* nummus ab|esse *neque* nummu' abesse *probabilitatem habet.*

665. periculo haec datur *cum Z Klotzius p. 153: cf. Muellerus Pros. p. 564.* periclo datur haec *Guyetus.*

666. Tóxile, quíd ago? ⟦Dí deaéque ℜ, *Fleckeisenus: cf. Muellerus p. 168, Spengelius* '*Ref.*' *p. 187 adn., Klotzius p. 135. 260. 309.*

667. *Ad* destinare *cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 301.* — Do. habebo *prob. Salmasius, Bothius, alii* [*quocum comparari nequit Merc. 439: sed cf. Epid. 471, al.*], Do. habeto ℜ *cum plerisque addens:* '*quae huic versui adhaerent in libris, insiticia esse Bothius vidit*'. *Eadem manca potius esse iam Camerarius opinabatur: quod non modo A confirmat, sed etiam sermonis conexus. Vide praef. Similiter corrupti libri v. 691 sq. Ceterum trip. iamb. olim def. Spengelius T. M. P. p. 144 improbante Christio* '*Metr.*'[1] *p. 366.* — praedatus *om.* es *def. Olsenus p. 30. Cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 509.*

669. his *pro* huc *Bentleius in Ter. Heaut. IV 7, 8.* — *Ad* abin *v.* 671 *cf. Schraderus de* -NE *partic. p. 20 [275].*

672. intro quin tu is *Guyetus: ubi* is intro *def. Kaempfius de pron. p. 12.* — effero *Acidalius.* ecfero *Ijsendijkius p. 41.*

673 *sqq. Scaenam superiori continuavit Bothius: quam* '*etsi nulla necessitate et praeter morem*' *novam ordiri libros iudicabat* ℜ, *tamen*

Ambrosiani auctoritatem deserere noluit. Cf. Spengelius l. s. s. p. 276. De tota scaena dubitationes movit Goetzius Act. soc. phil. Lips. VI p. 300 sqq. Cf. Langenus Stud. Pl. p. 176.

673. adiutabilem *cum Colero* ℜ *probantibus Lorenzio Brixioque ad Mil. glor. v. 1144, al.* — *V.* 675 idem et ℜ *cum vulg.*

676. ubi argentum hoc *Bothius.* ubi ab illo argentum ℜ. ubi ürgentum ab hoc *def. Muellerus p. 291, Klotzius p. 76. De* cubi *nescio quo pacto cogitat Bergkius 'Beitr.' p. 119.*

680. *Ad* protinam *cf. Langenus 'Beitr.' p. 164.* — permutes domum *Valla, Saracenus,* perbitas domum ℜ (*ac dein* Moneo te)*: at cf. Vssingius et adde v. 222.*

682. uoce *'spectare ad* uocei *scripturam' putabat* ℜ *ampliusque adeo argutabatur Bergkius 'Beitr.' p. 162: quod vitium* (par)ce *praecedens peperisse videtur.* — *Mox* SATVRIO *ab inscriptione scaenae exclusit Saracenus, addendum duxit* ℜ *propter v.* (*710 sq. et*) *725 sqq.* (*ubi vide*)*. Cf. Baierus p. 115 sq.*

683. Probati argenti hic *Guyetus, Weisius, Ijsendijkius p. 41. Cf. ad v. 526.* — *Post* minae *gravius dist.* ℜ.

684. minust *dubitanter Muellerus p. 305.* — quid ei nummi fuit *fuit cui placeret.* quid ei (*vel* eis) nummis uolunt ℜ *Opusc. phil. II p. 651 sq.: cf. Ribbeckius Annal. phil. LXXVII p. 180.*

685. hanc ⟨aut⟩ emere aut facere ut ℭ. hanc emere aut facere ⟨eam⟩ ut *Fleckeisenus.* — ut remigeret *codd. Pyladis.* ut remmigrit *Schneiderus gramm. lat. I p. 592 duce Acidalio. Mox* satis esset ℜ *cum A, ubi alteram formam Plautum praeferre videri monuit Seyffertus.*

691 *sq. Pro* hunc *Saracenus* hanc, *Guyetus* hoc, *Gruterus* hoc: *atque sic* ℜ, *cum A ut vid.: at cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 149. Mox* fiat DORDALO *etiam Saracenus tribuit* (*et* SAGARISTIONI Ecquid me uoltis), TOXILO *vero Pius* (*et* SATVRIONI me uoltis)*: contra* nero fiat DORDALO *Acidalius probante* ℜ *et Langeno 'Beitr.' p. 116* (*cum A, refutante Brixio Annal. phil. CXXIII p. 50.* — *V.* 694 Mandata quae sunt *Colerus.*

696. uti *bis corr. et* ego *post* requiram *trai. Bothius,* pergere *ab* uolo *suppl. Pylades* (*cf. ad v. 697*)*, post* uolo *Acidalius, ubi* uiere *Vssingius,* adire *post* requiram *Hermannus,* dare operam *ante* uolo ℜ (*et* et *pro* atque *'quando* atque ut redimam operam dare uolo *parum elegans': cf. Seyffertus 'phil. W.schr.' a. 1885 p. 997*)*, ubi* niti *Prausnitz in thes. dissertat. de ΠΙΡΙΝ partic. ed. Hal. a. 1876 add., non offensus* redimám nití *accentu.*

697. Volo *in hunc v. adhibuit Weisius* pergere *in fine praecedentis relicto.* — nunc *post* me *suppl. Hermannus Opusc. VIII p. 440 sq. recipiente* ℜ*, qui addidit:* 'ATQUEEDEPOLTUM— *etiam A: quapropter nolui ante* tu *vel* id *vel* hoc *vel* nunc *inserere vel* ne *cum Fleckeisenus Philologi II p. 86 vel* tute me *scribere cum Bothio, qui* commonuisti *nuper.* id haud *fuit qui proponeret' probante Klotzio p. 178. De* commonefecisti *cogitat Muellerus p. 534. Ad* commonuisti commode *cf. praef.*

700. *'Post* Do. Quod est tibi nomen *sententiae* (*non sane litterae*) *sic satis fiat:* SA. nomen quor tu quaeritas? *Contra longe aliam ex 'uno veteri codice' Lambinus hunc inseruit:* Do. Sed scire uelimus, quod tibi nomen siet*: quem e suo cod. etiam Scaliger ascripsit. Quem*

[illegible]

702. [illegible] — [illegible]

703. Nunquibipennes *Pius* Nunquibipennes *Pylades* [illegible] Nunquibipennes [illegible] Nunquibipennes. Nunquibipennes *Camerarius* Nunquibipennes *Scriverius* *Prius* XXVII p. [illegible] [illegible] Nunquibipennes [illegible] *E. abiens* [illegible] Nunquibipennes *Pappus* [illegible] p. [illegible] *gradiens* *Lorenzi* *Prius* XXVIII p. [illegible] Nunquibipennes [illegible] Nunquibipennes. [illegible] *Pappus* [illegible] *magnique pinnae* Nunquibipennes. [illegible] *aequalis aequalis* *aequalis aequalis* *bicinis pinnis* — Argentiexterminides *Pius*. W Argentiexterminides *Pylades* [illegible] *Prius* *Annal.* *pal.* CV p. [illegible] [illegible] *E.* [illegible] *p.* 56 *sq.*. *Wesselingius* *Arch.* IV p. [illegible] *sqq.*

704. Tenebrimiscides *Palmerius* p. [illegible] Tenebrimiscides *Lipsius* *Epist. quaest.* *II* 12. — Nondescripalpenides *Pius*. Numdescripalpenides *def.* *Bothius*. Nummirrumexpalpenides *Camerarius* Nummidescripalpenides *Pareus*. *Ambrosiani* scriptura non [illegible] *titum offendit, sed omnino artem in* [illegible] *iunctis conspicuam disturbat.*

705. numquam reddipides *Pius* [illegible] numquam **postea eripides** *Pylades et iunctim Camerarius*. Numquamerypides postea *Bothius*. **Nunquam postea reddides** *Weissius*. [illegible] *placuit* Numquam eripisibisinides *immo placuit Vssingio*. Numquameripisinonides *Berglius Opusc. I p. 679*, *fortasse* Numquamposthacredhibides *cf.* Numquam cuiquamredhibides' *B*, Numquampostreddonides *Gnoch* [illegible] *dente Buchholdo de parom. p. 101 sq. Cf. Richterus in Studem Stud. I p. 476. 490. Vide praef.*

706. Heu *Spengelius T. M. P. p. 219; cf. Fleckeisenus Philol. II p. 85, Langenus 'Beitr.' p. 198, Richterus p. 510 sqq.* multimodum **scriptu est** *Bothius: cf. Baierus p. 54. al.* — *Ad v.* 708 *cf. Bentleius in Ter. Phorm. I 3, 14.*

709. Et uós: iam animus in *Bothius*. — *Ad* mihi: meus *cf. Nemeyerus p. 38 scitiusque iudicans Baierus p. 157.*

710. *Totum v.* TOXILO *continuat R una cum proximis, deleta cum A scaenae inscriptione.* DORDALVM *benigne rogantem restituit Vssingius.* — *Cf. Blasius de mod. temp. permut. p. 21 [80].*

711 sqq. illo hinc abiit *Muellerus p. 129 coll. Trin. 998; ubi vide*

Brixium. — Ad v. 712 *cf. Hermannus Opusc. VIII p. 437 et Spengelius T. M. P. p. 210 adn., ad v.* 713 *Baierus p. 96, ad v.* 714 *sq. Demelius l. s. s. II p. 214, Bechmannus 'der Kauf' p. 515, Costa 'Diritto priv. R.' p. 372 et Langenus Stud. Pl. p. 179.*

716. quid *pro* qui *Camerarius: cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 28 adn.*

719. Benéficium ℛ *in edit.*, Beneficium *Opusc. phil. II p. 720 adn.* magnam *ante* gratiam *inserens.*

721. immo seruaui *Saracenus.* immo seruii *Gulielmius.* Don. immo serio *Acidalius.* imo mihi seruii, *simul* tibi ego *probans, Rostius Opusc. p. 180.* immo — sed mihi *et* numo seruii *Bothius olim.* numos erui *idem postea et, simul* tibi egon *scribens, Fleckeisenus Exerc. p. 26.* immo seruolae *dubitanter* ℛ. immo seruolo *Buggius Opusc. ad Male p. 176.* nimio sedulo *Ijsendijkius p. 43 vitiose.* immo ero meo *item vitiose Vssingius, qui olim* immo usu meo. *Per* immo sedulo *Tonilum corrigere* Tibin ego? *inconsulto editum Seyffertus putat improbata locuna. Ad sequentia cf. Goetzius l. s. s. p. 300 et Langenus Stud. Pl. p. 180.*

724 *sq.* ammoneam *scripturam 'obscurare noluit'* ℛ*: cf. Dorschius de assimil. p. 22. — Novam scaenam quinque versiculis 725—729 comprehensam discripsit Bothius: neque dubium est quin versus in A post v.* 725 *scriptura vacans novae scaenae indicio sit, non tamen a v. 726 sed a 725 ordiendae iudice* ℛ. *At cf. Spengelius l. s. s. p. 265 adn., 285 et Baierus p. 115 sq., 128. Neque tamen recte Baierus duce Goetzio v.* 727, 730 *pro parallelis v.* 728. 729 *habuit.*

726. uolcisci *suasit Kochius Annal. phil. CI p. 284: cf. Klotzius p. 116, al.*

727—730. *Cf. ad v. 467 sqq., 721, 724 sq.* — ac (*pro et*) tace *Seyffertus coll. Bacch. 169, Rud. 1062, 1153. Cf. Lochius de imper. p. 25.* — e conspectu. tace, Vbi ... conloqui *Ijsendijkius p. 73, dein v.* 730 [*falso A. Mai testimonio olim collocatum in fine insequentis scaenae: unde* Tu *pro* Tunc *Bothius*] *subiciens versui* 729 *Toxili pers. praesc. — Insequentis scaenae inscriptioni* Satvrio *add.* ℛ *post v. 737 superiorem scaenam cum A continuans.*

731. Concidi *Lambinus in adn. — Cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 25.*

733 *sq.* ego hodie tibi ‖ Bona inuita (*vel* Bona inuito) *Scaliger.* ego tibi bonam ‖ Vitam hodie *Hermannus Opusc. VIII p. 440: atque ita* ℛ *miro iudicio adnotans se 'ne* effeci *quidem' ex A suscipere voluisse. At cf. Spengelius T. M. P. p. 210 adn., Muellerus Pros. p. 91. 516 adn. et 'Nachtr.' p. 10 sq., Luchsius in Studem. Stud. I p. 15, Brixius Annal. phil. CXV p. 334 sq., Niemeyerus p. 35 sq., Baierus p. 156. 178, Klotzius p. 244.*

736. Pol istuc quidem iam ego omne *Acidalius.* Istuc quidem pol ego omne *Guyetus. — De nova scaena cf. ad v. 727 sqq. et vide Baierum p. 114.*

740. Pessa *Scaliger 'ut Sassina: Sarsina, Assum: Arsum'. Cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 461. Etiam CGL. IV p. 142, 10 G.* persum *formam ex sequentibus demum obscuratam esse monet Goetzius.* — meust *pro* meus est ℛ.

746. Do. sed ego — Sa. in ius uoco *Bothius.* ted ego in ius uoco *Lambinus, Vssingius: qui debebant saltem* ego ted. *Quamquam saepius* sed *adhibetur, ubi aliquis redeat ad dictum: cf. v. 536, al.*

747. Non *pro* Nonne *Spengelius de partic.* NONNE *p. 4 Muellerusque 'Nachtr.' p. 63: idemque* Tua *pro* Tuan. *Cf. Schraderus de* -NE *partic. p. 44 [298] et 17 [271].*

750. Non sino *pro* Nolo *Muellerus 'Nachtr.' p. 105 (alia Pros. p. 663).* — Audi, audi **B**. — sum surdus *Pylades. Cf. Spengelius T. M. P. p. 199, Darnmannus p. 31, Klotzius p. 116, al.* — *Ad* ambula *cf. Langenus 'Beitr.' p. 203 sq.*

751. Do. Scelesta *def. Lipsius Epist. quaest. I 4.* — faeles *probat Georges 'Lat. Wortf.' recipiente Sonnenscheinio ad Rud. 748: quode cautius scitiusque iudicabat Brambachius.*

753 *sqq. 'Metrorum discriptio satis plena dubitationis. Interim trochaicos octonarios feci v. 753—756. 760—763. 765—770; anapaesticos septenarios 764. 771—773, octonarium 757; iambicos septenarios 774—777; compositos e cretico tetrametro et anapaestico paroemiaco cum Hermanno Elem. p. 215 v. 758. 759. Idem tamen non ignoro de versibus potissimum 756. (762.) 763. 765. 766. 769. 770 dubitari posse, num anapaestici sint potius, de v. 757. 771. 773, num trochaici. Trochaicos usque ad v. 762 continuabat Reizius, tacens de ceteris' B. Anapaestos duce Hermanno Elem. p. 415 continuarunt Studemundus de cant. p. 66, Muellerus Pros. p. 99. 419, Spengelius 'Ref.' p. 155 sq. 389 sq., Klotzius p. 493 adn., al. Cf. quae ad singulos versus adnotamus.*

753. *Dubitationes de hoc v. movet Langenus 'Beitr.' p. 106. Cf. Klotzius p. 289.*

754. gésta exércitu íntegro *Brixius Qu. p. 42.* gésta | íntegro ĕxércitu **B**. gestá intégrŏ exércitu *vel* intégro ĕxercítu *Klotzius p. 77. 383: quo improbato* intégro et exercitu *Spengelius.* gesta íntegro toto exercitu *Muellerus.*

755. Cúm bene, Iupitér *Bothius.* Quóm nos, Iuppitér **B** *improbante Spengelio T. M. P. p. 104, Luebberto Stud. gramm. II p. 102. 241 sq., Muellero p. 410, Klotzio p. 60, al. Cf. Merc. 865.* Quóm bene nos, Iouis *Buechelerus Mus. Rhen. XV p. 444 sq.* — adiuuisti *Reizius. Mira Palmerius p. 878.*

756. Ea uobis grates habeo *Camerarius.* Ĕa re uobis grátis habeo **B**. Has uobis g. h. *Brixius in progr. Lignit. a. 1862 p. 9: at cf. Langenus 'Beitr.' p. 13 Bachiusque in Studem. Stud. II p. 366.* — qui *pro* quia **B** *obloquente Brixio ad Men. 133.* — inimicum sum ultus **B** *addens:* 'sum ultus meum inimicum *cum anapaesticis numeris non repugnet, tamen in trochaico versu non minus durum sit quam* qui próbe sum ultús inimicum *vel* qui sum últus próbe inimicum'.

757. 'diuidam *bisyllabum in anapaestico. Asperior sit* et *particulae correptio in trochaico tali:* Núnc ob eam rem intér participes praédam diuidam et párticipabo. *Ceterum* diuido *Reizius' B.* diuídăm *Spengelius. Cf. Goetzius Mus. Rhen. XXX p. 163, Buchholdus de parom. p. 98.*

758 *sq. Cum Hermanno faciunt Studemundus de cant. p. 5. 62, Muellerus, Spengelius, alii.* — I foras *Hermannus: aut sic aut* Ite uos *Spengelius 'Ref.' p. 118. Cf. Klotzius p. 64. 75.* — ⟨Hos⟩ meos *Reizius: qui cum creticos numeros recte indagasset, cetera sic disponebat:* Hós

meos párticipés bene accípere *et* Híc statuí uolo prímum aquilâm mihi. — accipere ⟨ego⟩ *Bothius.* — aquilam mihi *Pylades: quod deleri voluit Lambinus, ambigue inter aquilam (militarem)* et *aquulam accipi Lipsius Elect. I 4 (similiter Meursius), cum* aqula *'in vetusta lectione' esse (alibi* aquale) *Pius dixerit.* aquulam mihi *Acidalius.* aliquam *post Palmerium Hermannus,* aquolam ℞ *sine* mihi *(quod post* fiant *in fine proximi posuerat Camerarius, certatim correctus a Meursio, Palmerio p. 877, Lipsio, Acidalio). Cf. Stuckius Ant. conviv. c. VI.* aliquid mi *Vssingius: quod miror probasse censorem 'phil. Anz.' XVII p. 163, cum et ieiunum nimis sit et male efficiat versum acatalectum (alioqui possis* calicem). *Ad 'hirneam' potius ducit* aquilam*: cf. Marquardtus 'Privatleben d. R.' p. 658 sq.*

760. Inde *Palmerius, Acidalius,* ℞ *cum graviore post v. 759 distinctione: cf. Prol. Trin. p. CXXXII, Spengelius T. M. P. p. 80 et 'Ref.' p. 156 sq., Klotzius p. 293 adn., Buchholdus de parom. p. 104 (troch., non anap., probans), al.* — lubentis *Gulielmius Verisim. I 8, Dousa,* ℞. *At cf. Stich. 696 sq., al.*

761. haéc, facília fáctu fácta *sine* mihi *Reizius.* haéc mihi fácila fáctu fácta ℞ *addens: 'non incommode huc ascisces* facilia *illud, quo pes dactylicus fit in hexametris tituli Mummiani Reatini': cf. Opusc. phil. II p. 777, IV p. 98 adn. et 106 sq.* mihi facilía facta haéc *Muellerus Pros. p. 13. 99 probante Spengelio Klotzioque p. 283. 293. — De conficere cogitabat Bothius.*

762. Nam ínprobust ℞. — benficium *Fleckeisenus.* — scit sumere, set *Reizius.* sumere scit et *Bothius. Cf. Muellerus Pros. p. 24.*

763. Tóxile mí, ego cúr ℞ *libros 'ad anapaesticos numeros redi'* mi cur ego *habere adnotans: cf. Kaempfius de pron. p. 40, al.* — cur tu autem *etiam Brixius Quaest. p. 32.* — cur tu sine med es *Guyetus.* — 'agidum *(B, ut supra) non esse nihili, ex eis intellegetur quae Musei phil. n. VIII p. 159 disputata sunt'* ℞*: cf. Opusc. phil. II p. 563. 567 sqq.*

764 *sq.* ad me adamplectere fíf *(nisi quid vitii subest) 'libri vet.' Lambini, 'quos secutus'* atque amplectere *exhibet. De* amplectari *ex Prisciano cogitat Meursius Exerc. cr. I p. 261.* mea, ad me, amplectere sis ℞ *addens* ad me atque *sine* mea *ad numeros non minus commode scribi, sed licere etiam* mea, atque amplectere sis. *Pessime Muellerus p. 404. Cf. Fergerus de vocat. p. 19 recte post alios* mea *improbans.* — hoc *cum B om.* ℞ *'quo admisso octonarius prodit pro septenario. V.* 765 *et* 766 *nulla littera mutata anapaesticos dimetiare: pariter atque 769. 770.'* — *V.* 766 Tox. *praem. Acidalius dein* Lem. *pro* Tox. *corr. Ibidem* a me *del. Weisius* age age age *servans.*

767. Ságaristío ăccumbe *Spengelius (cf. 'Ref.' p. 323 sq.) Klotziusque p. 78. 283 praeeunte Muellero p. 99 (sed* in summo accumbe *in adn.), qui p. 419 adn.* Sagarĭstio *exhibet mire spreto* Ságaristjo accumbe *(sic olim Spengelius T. M. P. p. 113): cf. ad v. 772.* — partem quam *prob. Lambinus Boxhorniusque,* parem quam *cum parte codicum Lambini Acidalius,* par, quam *Palmerius profectus a* partam *in libro Sambuci. Cf. Goellerus ad Trucul. p. 154.* — pepegi *formam falso ex CD notatam 'fortasse antiquiorem' habebat* ℞.

768. témperĭ *bis* ℞ *(sed cf. ad v. 764 sq.), ubi* temperi *Muellerus,* tempri *Sonnenburgius,* tĕmperi *Christius 'Metr.'² p. 246,* tempéri

Spengelius Klotziusque p. 59. — 'hoc *etsi* potest *pro* huc esse *ut IV 4, 55,* hoc age accumbe *ut iungantur, tamen praestat Bothiana distinctio* hoc age: accumbe. *Ceterum quaeri potest, num forte de composito e cretticis anapaesticisque numeris verso (ut 758. 759) tali cogitandum sit:* Témperi: Istúc mihi témperi sérost: — hoc âge: accumbe: hunc diem suúem: *quanquam offensioni est cretticorum cataleris'* B. *Ceterum catal.* admisso hŏc age: ăccumbe *Muellerus,* hoc âge ăccumbe *Spengelius praeferebant: idemque v. 669* manibús ăpponíte *def.* (ponite *Muellerus*). — *Cf. Klotzius p. 288. 290 adn.*

770 *sqq. Cf. ad v. 764 sq.* — sic eris *pro* hic eris *Dousa.* — ab summo *probant Langenus 'Beitr.' p. 332 Studemundusque de Vidul.*[2] *p. 64: quae verba docent coll. v. 767 proxima non* TOXILI *esse (cui etiam Vssingius reddidit probante censore 'phil. Anz.' XVII p. 163), sed* SAGARISTIONIS. — 'hos committe *qui transposuerit, trochaicum efficiet'* B: *transposuerat Bothius (cf. Crainius Stud. Pl. p. 2).* — Mone manús *mire Christius 'metr. Bem.' p. 82 et 'Metr.'*[2] *p. 246 et Mus. Rhen. XXIII p. 579.* — propere. tarde cyathos, Paegnium *Bothius. Ceterum* Paegnĭúm *pro* Paegniúm (*sic Christius Spengeliusque cum* B, *al.*) *Klotzius p. 60: cf. ad v. 767.* — amicae meae *trai. Camerarius, cui* bene omnibus nobis *ex v. 775 adiunxit Bothius.* — bene nobis *v. 773 deleta in v. 776 collocans,* mi hic *traiciens et* poclum *corrigens cum Guyeto (ubi* 'hic mihi *servabit, qui trochaicum facere volet': cf. Kaempfius de pron. p. 28),* me liberam *item traiciens (quae del. Guyetus,* me *cum Dousa), denique* est *post* opera *et* dare *post* amanti *et* mecum *post* gaudet *addens sic haec constituit* B (*improbata ratione qua Fleckeisenus Philol. II p. 113 duce Bothio proposuerat* Hŏc mea manus ⟨nunc⟩ póclum donat táae ut amantem décet amanti):

Bene míhi, bene méae amicae. óptatus mi hic diés datus hodiest áb dis,
Quia té licet me líberam amplécti. LEM. Tua factum óperast.
Bene ómnibus nobis. hŏc mea manús tuae poclum dônat,
Vt amántem amanti ⟨dáre⟩ decet. TO. Cedo. LE. Accipe. TO. Bene uóbis:
Bene éi qui inuidét mihi et eí qui hoc gaudet ⟨mécum⟩.

V. 773 sq. sic Muellerus p. 117. 410. 419 (trai. hodie *et corr.* factumst):

Bene míhi, bene uobis, béne meae amicae. optátus hĭc mihi dies dâtust ab dis,
Quia té licĕt líberăm me ámplecti | hodié. L. Tua factumst ópera.

Totum autem locum sic Spengelius 'Ref.' p. 158 adn., 390 (del. bene uobis *et* amantem(!) *et dubitans de* cedo):

Bene míhi! bene meae amicae! óptatus hic míhi dies datus hodiést ab dis,
Quia té licĕt liberăm me ámplecti. ⟦ Tua fáctum opera. ⟦ Bene ŏmníbus nobis!
Hoc méa manus tuae poclúm (*vel* pocúlŭm) donat, ut amántem decĕt. ⟦ Cedo. ⟦ Ăccípe. ⟦ Bene ĕi,
Qui inuídĕt mi, et ĕi, qui hoc gaúdet.

Servato bene uobis *in fine v.* 773 dies datus hic mi *scr. Vssingius, dein* Hodie ... opera, Bene ... decet (*del.* amanti!) *pro octon. et* Cedo .... gaudet (*add.* gaudio) *pro septen. anap. venditans (ubi* Bene omnibus

uobis *et — cum Weisio* — Cedo *et* Bene....gaudet *Toxilo dat,* Hoc.... decet *Lemniseleni, cum Bothius* Cedo *post* Accipe *traiectum Toxilo tribuerit*). *Ceterum* hoc gaudio gaudet (gaudet gaudio *Bothius*) *merito improbans* hoc gaudi gaudet *suadet Kretschmerus Qu. Pl. p. 21. Extrema Klotzius* (*v.* 773 *cum Muellero faciens, ut vid.: cf. p. 78*) *p. 493 sq. adn.* (*del.* ei *et* ei) *sic:* pocúlum donat, ut amantem ‖ Amánti decet. ‖ Cedo. ‖ Accipe ‖ Bene qui ínuidět mi et qui hoc gaudet. *Vbi* ei qui inuidet *quod Toxilum dicere crediderunt de Sagaristione* (*cum Valla*), *plane excludit* et ei *oppositum: unde omnino sibi invidere velle sumendum sit* (*quamquam valde ab invidia cavebant metuebantque veteres*). *Qua sententia* nil *insertum improbans simulque* meae *v.* 773 *vindicans et* amantem amanti *eidem versiculo adhibens Seyffertus hanc commendat discriptionem* (*in personis mecum faciens, nisi quod bis propinantem faci Toxilum*):

Bene mí, bene uobis. To. Béne meae
Amícae: optatus híc mihi
Diés datus hodiest áb dis,
Quia té licet liberam me ámplecti.
Le. Tua fáctum opera.
To. Bene ómnibus nobis. hóc mea
Manús tuae donat póculum,
Vt amántem amanti décět. Le. Cedo.
To. Accípe. Le. Bene ei qui ínuidet
Mi et eí qui hoc gaudet.

778. '*Initium scaenae ab anapaesticis numeris fieri certum ab trochaicos Reizius discripsit*' **R**. *Cf. Hermannus Elem. d. m. p. 412, Studemundus de cant. p. 53. 85, Spengelius T. M. P. p. 128. 269, Klotzius p. 494 adn., al.* — qui erunt *interim servabat* **R** (*item Langius Stud. Pl. p. 61, al.*). qui erant *Lachmannus recipiente Klotzio p. 134.* quique erunt *Weisius.* homines *Guyetus. Fuerunt qui delerent teste Grutero.* 'quot erunt *novi cui placeret. Olim de transpositione tali cogitabam:* Qui súnt quique fuerúnt, qui erunt quiqué futuri sunt pósthac. *Fortasse tamen ad Bacch. 1087 similitudinem emendandus versus*' **R**. *Hoc Studemundus probabat de Vidul.*[2] *p. 54: contra totum v. una cum proximo del. Ijsendijkius ut translatos ex Bacch. 1087. 1088. At potius* miseri *corrigendum erat confirmante Bacch. v. 1088.*

779. *Cf. ad v. 778.* — ⟨Is⟩ solus ego *Spengelius 'Ref.' p. 326 adn., vitiose* (*et* facilé miserrúmus). — '*Pro* omnibus *nescio an* omnis *unus Plautinus postulet*' **R**. *At cf. Peinius de dat. p. 25 sq.* — *Ante* facile *dist. Gruterus, post* facile *Camerarius,* **R**. — facile ántideo [*sic iam Weisius*] miseríssimus hominum *Bergkius Opusc. I p. 114 obloquente Studemundo.* antídeo, hominum facilé miserrumus **S**. *Cf. Christius 'Metr.'*[2] *p. 265, Klotzius p. 283.*

780. hic dies mihi *Guyetus.* mi hic dies *Lachmannus catalecticum efficiens: at cf. ad v. 773 et vide Buchholdum de parom. p. 108 sq. Klotziumque p. 284. 442* (*ibidem et p. 286. 296 de v.* 781).

782. Verriculum *Pistoris, Acidalius, alii: at vide Graupnerum de metaph. p. 22 Ottonemque de proverb. R. p. 282 et adde* ἀμαξιαῖα γράμματα. — amisi *glossema recte delent Acidalius, Reizius,* **R**: *male servant Studemundus de cant. p. 53, Klotzius p. 198. 442.* — neque quam ob

rem eieci iam ℞ '*nisi* neque illuc quam ob rem eieci *malueris*'. *Illud probat Langenus Annal. phil. CXXIII p. 692* (*sed* iam id), *hoc Vssingius* (*sed* illud). neque rem quam ob rem eieci *Spengelius* '*Ref.*' *p. 390.* neque nunc quam ob rem eieci *Goetzius. Trochaicam mensuram commendat Ijsendijkius p. 45. Cf. Kampmannus de reb. mil. Pl. p. 27 eiecto* amisi *cum hiatu* neque quám ob rem eieci — hábeo *suadens, ratione hodie multis probata.*

783. illam Persam '*alibi legi*' *Pius dicit.* — omnis etiam *trai. Spengelius p. 390.* — omnis Persidas *Ijsendijkius p. 45* (*cf. ad v. 782*).

784. ita misera *Pistoris.* ita misero miser ℬ. — haec haec mihi *Buchholdus l. s. s., qui potuit saltem* haec mihi male. *Cf. Klotzius p. 284.*

785. '*Hinc demum incipiunt trochaici numeri*' ℞. *Anapaestos continuant Muellerus p. 38. 111, Spengelius* '*Ref.*' *p. 158 sq., alii. De v.* 785 *sq. consentit Buchholdus, dein mutans.* — Qui ei fidem *Scaliger.* Quía fidem ei *Guyetus, Reizius, Hermannus in Iahni Annal. phil. nov. t. XXXV p. 191.* — mi has *pro* mihi eas *Bothius.* — machinăs *Muellerus p. 413, Spengelius, Klotzius p. 60 improbante Christio* '*metr. Bem.*' *p. 81.* macnas *dubitanter Sonnenburgius. Cf. ad v. 845.*

786. ut non *del. Weisius.* hominem *pro* non ℞ (*praeeunte* pol hominem non *Guyeto*), *cui Bacch. 1184 opponit Spengelius redintegrata Bothii ratione. An praestat interrogatio* (*cf. Truc. 441, Poen. 429*)? — in cruciatum ac compedis *Bothius.* in cruciatum, in compedis *Reizius, Fleckeisenus Philol. II p. 90.* — compedĕs *Muellerus, Spengelius, Christius* '*Metr.*'[2] *p. 246, Klotzius.* cŏmpedes *Sonnenburgius.*

787. Si equidem huc *Spengelius* '*Ref.*' *p. 391: cf. T. M. P. p. 76, Muellerus p. 420, al.* — rédierit eius ℞. rediérit eius *Muellerus, Spengelius.* redierit *Bothius* (*postea* eius *traiciens post* spero). *Graviore transpositione* eius érus, quod spero, redierit *Fleckeisenus. Cf. Brandtius de genet. p. 54, Klotzius p. 284.*

788. Hóc ⟨sis⟩ uide quae fábula haec est? pól hic quidem potánt. adgrediar *Fleckeisenus: ubi servatis reliquis* adgredibor ℞ *ut v. 15. At cf. Brixius ad Mil. 926 Luchsiusque comment. prosod. II p. 7 sq.*

789 *sq. Ducibus BCD sic haec distribuit Seyffertus dubitanter:* Le. O bone uir ‖ Saluéto. Do. Et tu bona líberta. Le. Dordálus hic quidemst: quin iúbe adire. ‖ *Nam quod etiam post* uir *spatium habent CD, ad metricam distributionem pertinet* (*item spat. v. 785 sq., 758, al*). *Atque verba* quin iube adire *continuari poterant* Lemniseleni (*sic etiam Vssingius*): *at vix eidem tribuerim* O bone uir Salueto *et propter sequentia verba* (*ubi agnoscere demum lenonem videtur*) *et propter allocutionis ipsius ironiam apertam ab illa alienam.* Bóne uir salue et bóna líberta. To. Dórdalus hic quidem est. Sa. Quín iube adire *Bothius olim: pro quo bacchiacum cum cretico concinnavit* ℞: O bóne uir, salucto [*emendatod Nov. exc. I p. 102*]: et tú bona libérta. ‖ To. Dórdalus (*pro cretico ut* '*Chrysalus*' *Bacch. 1112*) híc quidemst. Sa. Quín iube eum adire [*unde versum bipartitum retinui praeter necessitatem, non praeter rationem*]. *De utroque versu consentiebat Christius* '*Metr.*'[2] *p. 420, de viere olim Seyffertus de bacch. 16. 30 et Spengelius T. M. P. p. 200: de bacchio-iamb. sine hiatu effecerit Winterus de cant. p. 23, v.* 790 *olim* Dórdalust híc quidem. ‖ Quín iube adire *Spengelius de cret. p. 19. 41* (*cf. Studemundus de cant. p. 18*), *permiram autem perversamque mensuram*

Brixius Annal. phil. CI p. 764. At cf. Muellerus p. 90, Spengelius 'Ref.' p. 46. 105. 121. 206. 266 adn. 267. 326. — quin iubes *Dousa.*

791. age adplaudamus ℟, *Reizius* (*cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 518 adn.*). — *Cf. Spengelius p. 320, Klotzius p. 284.*

792. fér aquam pedibus. praében (*servato* tuus est *et del.* tu) *cum Guyeto Bothius olim, cum Bothio* ℟ *itemque, sed* accumbé | fer aquám (*vel* ferte áquam) *Muellerus Pros. p. 90 Spengeliusque* (*cf. p. 326*). ferte aquam. praeben tu (*del.* pedibus: *pro quo* manibus *P. Ciacconius 'de triclin.' improbante Scaligero 'de emendat. temp.' VI*) *Reizius itemque Schraderus de* -NE *partic. p. 22 [216] Vssingiusque, non intellegentes poetam 'pedes' pro 'manibus' inferre* (*cf. Pseud. 841 sqq., sim.*): *quis vero interpolasset?*

794. *Ad* tibi ego *cf. Mahlerus de pron. p. 52.* — hoc *post* oculum *trai.* ℟ (*praeterea* cyathod *suadens Nov. exc. I p. 76*), *ubi iterabat olim Spengelius refutante Studemundo Annal. phil. XCIII p. 60.* dextrum *ante* oculum *suppl. Reizius,* lippum *Brixius ad Men. 160* (*praeeunte* lippum illum tuum excutiam oculum *Guyeto*), *cum in fine v. vehi* ℟ uiuo *addat Muellerus,* si feries *Spengelius p. 160.* tuum oculum *de uno tantum dici observans* (*cf. Mil. 1306 sq.*) *Seyffertus ex hoc loco fortasse effici posse putat* *unoculum fuisse lenonem supplens* tuum, lusce, unum *vel* quod habes unum. *Vide praef.* — *Mox de* crux stimulorum, tritor compedum, ut me h. u. *'somniabat' Gruterus.*

796. de Persa *del. Reizius.* — adlita est *'veterem lectionem' Fus dicit.* addítăst *triplici vitio def. Klotzius p. 77. 284. 406 et Ann. phil. CXLIII a. 1891 p. 843.*

797 *sqq. Sic disposuit Hermannus Elem. p. 215* (est *pro* esse licet) *inferens et* te istaec *traiciens et v.* 801 cor *delens cum Bothio Reizioque*:

To. Iúrgium hinc aúferas,
Sí sapias. Do. at bóna liberta, haec scíuisti et me célanisti?
Le. Stúltitia est, cuí bene est,
Éum praeuorti lítibus: postérius te istaec mágis par agere est.
Do. Vritur cór mihi.
To. Da ílli cantharum: éxstingue ignem, si úritur, capút ne ardescat.

Hermannum secutus est ℟ *in v.* 797 *sq. et* 801 (*sed* Dá illi), *quamquam de illis quoque dubitans num probabilius sic conformentur cum Bothio 'deletis glossematis'*: Iúrgium auferás [*sic iam Guyetus*], si sapias. Do. át bona liberta, haéc sciuisti? *Dein pergit* (*corr.* liceat *et trai.* *cum Bothio* cor mihi uritur, *ubi* mi uritur cor *catalectice Guyetus* [*del.* magis, *mox* si uritur cor *trai.*]. cor uritur mi *Reizius*):

Stúltitiast, quoi béne esse liceat, eúm praeuorti lítibus.
Postérius istaec té magis par ágerest. Do. cor mihi úritur.

Sed in adn. v. 799 *iambicum, ut proximum, effecit trai.* licet bene esse. *Cum* ℟ *facit Brixius in litteris ad Fleckeisenum datis* (*nisi quod v.* 800 *sq. suadet:* Postérius istaec | te mágis par agerest ‖ Vritur cór mihi ‖ Dá illi cantharum, éxtingue ígnem si úritur cor, cápůt ne ardescat) *itemque Spengelius 'Ref.' p. 63. 160* (*nisi quod* urit cor mihi *et* si cor urit *scribit* [*olim* urtur *T. M. P. p. 105: cf. 82*]) *atque Berghius Opusc. I p. 679* (*qui v.* 799 *iambicum praefert et v.* 801 *de* [illegible] *admisso* canthárum ĕxtingue *cogitat*). *Non uno nomine vitiosa* [illegible]

Studemundus commendasset de cant. p. 14 (*vitiosiora Ijsendijkius p. 45 sq.*), *anapaestos effecit Muellerus p. 57. 63. 92. 419 non sine dubitationibus corr.* at ⟨tu⟩ *vel* haec⟨ine⟩ *et* cela[ui]sti *et* te magis istaec *vel* istaec posterius *et* si cor ⟨ei⟩, *admisso* Iŭrgium hínc aŭférás *et* ŭritúr *et* cănthárum (*sed praeferens* Da cántharum illi)! *A quo in singulis tantum discedunt Sonnenburgius et Klotzius p. 284. 288. 296. 406* Iurgíum hĭnc aufĕrăs *et* canthárum ĕxtingue *praeferens magisque dispescens versiculos* (*vel* Vrítur cor míhi ‖ Da illi .... si ‖ Cor úritur c. n. a.). *Cf. Christius 'Metr.'² p. 245. 405* (*adde Mus. Rhen. XXIII p. 565. 567*). — *V.* 799a *duritiem proceleusmatici trai.* quoi esse licet bene *evitari Seyffertus monet.* — *V.* 802 *trim. cret.* Lúdos me fácitis, intéllego *dubitanter def. Spengelius de cret. p. 33* (*cf. p. 26*) *et 'Ref.' p. 76. 391, Christius 'Metr.'² p. 406, al.: e quo iterato* intellego *Bothius, addito* To. Dignus es ℟ *tetrametrum fecerunt. Ceterum post v.* 802 *dubitanter v.* 811 *collocabat Ladewigius Philol. XVII p. 473, mox v.* 816. 817 *post v.* 810 *collocans ac de lacunis minoribus post v.* 804 *et* 812 *et* 849 *cogitans.*

805 *sq.* To. Quin elude *Camerarius* (*et dein* To. Hui: *corr. Acidalius, Pistoris*). Quin delude *Langenus 'Beitr.' p. 17.* Elude *Vssingius* (*antea* dari? Paegnium, *distinguens*). — hic *post* quando *trai. Guyetus et Bothius, del. idem Bothius postea et* ℟ *Spengeliusque, illi post* Quín elude .... locust *extra versum ponentes* Pa. Hui! *hic per* Quin lúde .... locúst. ‖ Hui *tetram. bacch. efficiens. Cf. Richterus p. 422. 581 aut* Huí! babae *cum Acidalio, Vssingio, aliis* Toxilo *continuans aut* Sa. Hui! To. babae *probans, sed etiam de corrigendo* Hahahae *cogitans.* Hui *del. Guyetus, pro quo* Eu *Hirthius de interi. p. 11 sq.* — *De v.* 806 *cf. Studemundus de cant. p. 33, Klotzius p. 198.*

808. Lenonem *del. Spengelius 'Ref.' p. 391. Tetram. bacch. catal. cum F def. Seyffertus de bacch. p. 37 et Leo Mus. Rhen. XL p. 171.* quom dignus est *Bothius.* quando dignus sanest (*et antea* nunc *pro* hunc) *Guyetus.* probe, quando dignust ℟.

809. *Hunc v. itemque v.* 811 *et* 812 *e binis dimetris catalecticis coll. Bacch. 660 sq. composuit* ℟ *duce Hermanno Elem. d. m. p. 291, nisi forte ex horum societate v.* 809 *eximendus sit et sic supplendus:* Perge út coeperás ‖ Hem, hoc [hem *Acidalius*] léno tibí. *Cf. Leo l. c. et Seyffertus de bacch. p. 41 secusque iudicantes Studemundus de cant. p. 40 Spengeliusque T. M. P. p. 140. 152 et 'Ref.' p. 256.*

810. tibi plaustrum perculit *Saracenus.* — probe *pro* prope *Bothius.* — Hem ℟, *ubi* em *vindicarunt Brixius in progr. Lignit. a. 1862 p. 19, Bibbeckius de partic. p. 32, Richterus p. 492. 495.* — seruo *Acidalius: contra quem dixit Fleckeisenus Exerc. p. 22.*

811 *sq. Cf. ad v. 802 et 809.* — *Dim. iamb. cum Spengelio probat Muellerus p. 63 admisso* lúbet erus *proceleusmatico: sed* delube *ad* de *ube revocandum.* — Videsne *Hermannus, Leo improbante Beckero in Studem. Stud. I p. 273* (*cf. Schraderus de* -ne *partic. p. 21 [275]*). Viden tu ut ℟ *improbante Fuhrmanno Annal. phil. CV p. 817 adn.*

815. suspende te *servat Seyffertus de bacch. p. 19. 23. Cf. Spengelius 'Ref.' p. 270 sq., Klotzius p. 218. 301. 485.*

816. *Cf. ad v. 802.* — *Male* Caués is me attíngas, ne tíbi hŏc scibíbne *Klotzius p. 65: cf. Spengelius 'Ref.' p. 201.*

817. dem: ut aere te *Saracenus*. dem. PA. te *Pylades*. dem. PA. utere. te *Camerarius, Studemundus de cant. p. 48*. dem. PA. iam utere eo: te ℞. dem. PA. utere (*del.* te) *Spengelius 'Ref.' p. 283: at cf. Bacch. 1143. Rud. 1368, al.* dem. PA. utere tu eo: te *Vssingius: ubi vocem dactylicam in bacchio ferri non posse monuit Seyffertus de* ipse (*vel* ultro) utere id: te *cogitans. Possis* tute habe: te. *Vide praef.* — restim *vel* resti *post* condono *add. Bergkius Opusc. I p. 679 praeter formulae rationem.*

818. Iam iam da pausam, Paegnium * * * *Guyetus. Post* pausam *'exempli causa'* parce mísero *suppl.* ℞, *pro lacuna accipiens (pers.?) spatium in CD. Troch. dim. acatal. cum Weisio praeferebant Seyffertus de bacch. p. 27 et Studemundus de cant. p. 48 insequentium praenuntium. At rectius Spengelius paroemiacum praecedentium clausulam significat.*

819. Ille qui supera nós habet *Palmerus 'Journ. of phil.' XVI (1887) p. 38 non modo praeter necessitatem, sed etiam praeter probabilitatem (cf. ad Curc. 477).*

821. *De* libere *cogitabat Scaliger, de* puere *Dousa; cf. Palmerius Spicil. p. 742.*

824. *PAEGNIO tribuit cum Camerario ceterisque* ℞ *neglecto Dh.* — salticulum *Valla refutante Saraceno.* — dem *pro* olim *Pylades, aut* olim *Acidalius, Palmerius p. 877 refut. Lambino Bothioque. Cf. Turnebus Advers. XVII 10, XVIII 4.* — *V.* 825 tibi si *trai. Fleckeisenus.*

826. olim quem Diodorus ℞ *obloquente Koehlero de septen. troch. p. 5. 10.*

827. SA. etiam mutis *Camerarius,* ℞.

829. Iam *del.* ℞ *probante Richtero p. 458 sq. addens* 'atque *aequare pyrrhichium videtur', pro quo* aeque *Scaliger,* at *Reizius (dein* admutilasti *corr.) Bothiusque,* an *vel* ac *Spengelius T. M. P. p. 78 atque* ebo an *pro* hercle atque *Muellerus 'Nachtr.' p. 40 (cf. Pros. p. 294) improbante Richtero.* atque tu *del. Guyetus.*

830. eius hic geminust *vel* hic est eius *Brandtius de genet. p. 54 (cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 346).* — hiccine (*del.* est) *Guyetus, Bothius. Cf. Spengelius T. M. P. p. 108 adn., Studemundus Annal. phil. CXIII p. 70, Palmerus 'Class. review' III (a. 1889) p. 75.* — *V.* 831 Qui te perduint *Guyetus.*

832. Nam égo ℞: *cf. Muellerus p. 662.* — enim, illic quod meruit *Bothius.*

833. SAG. *praescr. Vssingius (et* To. nisi). — Agite sultis (*del.* hunc) *Bothius,* Age sultis hunc *Bothius postea, item* ℞ *addens 'fortasse vere' traiecisse Guyetum: quod vindicarunt Muellerus p. 52, Brixius Annal. phil. CI p. 771, al.* — nisi non dignust. SA. non opust *Camerarius itemque, sed* nunc opust *Guyetus.* nisi si indignum est (*postea* nisi non est dignus). SA. nunc opust *Bothius.*

834. est *del. Bothius (dein* quia ne *et* inconciliauit *cum Camerario)* eo ℞, non *Weisius: aut hoc aut* eo *et* quia *Vssingius.* — quia haud me inconciliauit te ementem *Guyetus. Cf. Langenus 'Beitr.' p. 182 et Lorenzius ad Mostell. 613.*

835. LE. Attamen. To. non tamen. caue *Pylades, Acidalius.* LE. Attamen — To. non attamen: caue *Reizius, Bothius,* ℞. LE. Attamen.

To. noli (*vel* nolo) tamen. caue *Vssingius* (*ubi* noli *certe ante* caue... ergo *ferri nequit: cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 237*). — Le. Attamen me. To. non tamen te: caue sis malo et obsequere me *Guyetus. Cf. Bacch. 211, al. et vide praef.*

836. dictod audientem esse *Guyetus.* dicto esse audientem (*et* mihĭ) *R: at cf. Spengelius T. M. P. p. 59 et Muellerus p. 584 sq. Errant Vssingius Klotziusque p. 153 de hiatu.*

837. prostibulam *etiam Lambinus ex dubia Nonii p. 423, 10 memoria. Cf. CGL. IV p. 381, 52 G.* prostibulum *Vssingius: fortasse recte (cf. Stich. 765), quamquam non male* '*restibilis*' *contulerunt. Ad proxima cf. Casaubonus ad Persii sat. V p. 413.*

838 *sqq. V. 841. 840 (V 2, 58 sq.) inter se transponi iusserat Acidalius adsentiente et R et Brugmanno de* NI *partic. p. 19 sq., obloquente Vssingio, qui sane etiam v. 838 loco tradito reliquit, qui aut transponendus est cum R aut eiciendus. Ceterum* sat *ter scripsit cum Bothio R (semel cum CD Spengelius* '*Ref.*' *p. 392 et Brugmannus, bis vitiose* esse uidetur *pro* sibi uidetur *exhibens) initioque v.* 840 Ni illi offecit *cum Reizio, ubi* Ni illi officit '*prisca exemplaria*' *Pii et Pylades.* Ni illi offuit *Acidalius.* Nisi defecit *Guyetus.* Ni ei obfecit *Bothius: atque* ei *mox (inter* ni *et* male) *del. Guyetus, Bothius, R.* Ni id effecit *Brugmannus improbante Seyfferto, qui velut* Ni ei male fecit *potius exspectat. An fuit:* Né id effligit (*i. e. odio enecat*)*?*

843. *Vide praef.* — Grâphice hunc ⟨nunc⟩ uolo (*vel* hunc uolo ego) lúdificari. Le. Méo ego ⟨id⟩ in locó curabo *R, delens* sedulo '*interpretamentum*' *post Guyetum et addens:* 'Graphice hunc *e suis libris veteribus profert Lambinus, e suo cod. ascripsit etiam Scaliger. Quos libros etsi interpolatos esse etiam v. 700 apparuit, tamen hic verum felici coniectura indagasse interpolator censendus est.* Pro hisce hunc *Camerarius, ad versum 838 praecedentem referens.* Promisce hunc *Acidalius. Κολάφιζε* hunc *inepte Bothius*'. Age grâphice *Muellerus p. 117 anapaesticos v. 843—849 agnoscens praeeunte Spengelio T. M. P. p. 105 sq. (cf.* '*Ref.*' *p. 183. 392): ubi v. 843. 844. 846. 849 octon. troch., v. 845 septen. troch., v. 847. 848 septen. iamb. dedit R.*

845. hicine Dordalus leno ‖ Est *Bothius.* hicinest leno *R (cf. ad v. 843).* hicíne Dordálust leno *vitiose olim Spengelius Wagnerusque Aul.*[1] *p. LXXVI.* hicinest Dordálus leno *Muellerus p. 410* (hicíne Dordalus lenost *p. 118), Spengelius* '*Ref.*' *p. 392.* — liberas mercatur uirgines *Bothius male haec discribens ac disiciens.* liberas mercatur *Reizius, Weisius.* mercatur liberas *R.* uĭrgines libras mercatur *Sonnenburgius (cf. p. 25 sq.).* líberās uirginĭs mercatur *Spengelius cum Muellero (olim* libras uirgnes) *improbante Christio* '*metr. Bem.*' *p. 80.* '*Metr.*'[2] *p. 246: cf. Corssenus* '*de eloc.*' *II*[2] *p. 657 et Meyerus in Commentat. acad. Bavar. XVII a. 1884 p. 92 adn. — Ceterum de vera personarum notatione cum hic tum aliis locis huius scaenae dubitari posse monuit R, ubi certa ratiocinandi necessitas in promptu non sit. Quod cum verum sit, tamen non recte v. 852. 853. 854 unum Toxilum colloquentem induci videmur non sine ratione contendere posse.*

846. Hiccine *Guyetus.* — *Ad* fuit quondam fortis *cf. Goetzius Obs. crit. ed. Ienae a. 1883 p. VI.* — quae haec rest? hei *Guyetus.* quae res haec est *Reizius.* quae haec res est? ei *R in ed.* quae res? ei, ei

idem Opusc. phil. III p. 129 (*obloquente Richtero p. 473 adn.: cf. p. 462. 468*), *ubi praeterea* colaphum mi icit *proponit coll. Ter. Adelph. 199:* colaphum inicit *Scaliger, de* colaphum ducit (*praeter* colapho icit) *Lambinus, de κολαφίζει* (*praeter* colapho me icit) *Acidalius cogitabat recipiente* (heu *κολαφίζει*) *Bothio.*

847 *sq. Iambicos septen.* '*confidenter*' *discripsit* ℞, *ab* Ei nátis peruellít *incipiens alterum corrigentibus Spengelio et Muellero, qui* diu saepe sŭnt *admisit p. 117* (*item Sonnenburgius*), *sed* diu sunt saepe *trai. p. 418. 420 cum* ℞ (*item Spengelius*), *cum* licet diu saepe sunt (*sine* iam) *dederit Camerarius. De* licet *delendo cogitabat Weisius: post* licet *distinguebat Lambinus recipiente* ℞ *cum aliis: quod ne sic quidem sententiae usuique sufficere perspexit Seyffertus, voce* (*cum lacuna*) *segregata simul proxima rectius expediens.* — percellit *Vssingius: cf. Meursius Exerc. cr. I p. 217.* — loqueris tu etiam *vel* loquere etiam tu *Spengelius.* loquerin tu etiam *Muellerus p. 117* (*cf. ad v. 843*): *ubi* loquere etiam (*vel* etiam loquere *vel* etiamne loquere) *usu probari Seyffertus animadvertit* (*unde Curc. 186 sic distinguit* pergin? etiam, uerbero, *cum* pergin? *vel* pergin autem? *usui conveniat*).

849 *sq.* Intro í, patrone ℞ (Lóquere . . . cenam *comprehendens: cf. ad v. 843*). I intro *Spengelius* (*del.* patrone mi[/] *trochaicum incipiens*). Mi patrone, i intro *Vssingius* (Lóquere . . . amabo *comprehendens*). *Cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 14 adn.* — mea ignauia, tu nunc me *Camerarius.* mera ignauia, tu nunc me '*quidam*' *apud Lambinum.* mea, tu nunc me *Guyetus.* mea ignauia (*abl.*) tu nunc me *Boxhornius.* ignauiam num meam tu *Bothius.* meamne ignauiam tu nunc (*vel* mea tu gnamtas, tu nunc me) *Spengelius* '*Ref.*' *p. 392* (*aliter olim T. M. P. p. 147*): *ubi non dubitandum esse videbatur Ritschelio, quin quaedam intercíderint* [*cf. ad v. 802 et vide praef.*] *velut talia:*

Méa ⟨ego⟩ ignauiá ⟨quom te et illam pérdidi,⟩ tu núnc me inrides?

851. Quia nec *def. Kochius, ut v. 110. 241.* — ut tibi bene ℞: *cf. Bentleius in Ter. Hec. V 2, 18, Muellerus p. 221. 376, Spengelius* '*Ref.*' *p. 143.*

853. Male disperii: sciúnt *Muellerus p. 140, fortasse recte.* Disperii! sciúnt *Guyetus.*

854 *sqq. Cf. ad v. 845 et vide praef.* — iam supplici? *Bothius, dein* uobis *delens cum Guyeto et* intro abi *traiciens et* igitur *inserens cum Pylade ante* in crucem: *ubi* SAG. in crucem *Camerarius,* '*mire*' *iudice* ℞, *qui haec* TOXILO *continuavit cum Pylade.* — anne hic parum *Camerarius* (*cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 28*). an parum hic *Bothius* (*postea* facetum *pro* Exercitum [Fecitum] *inferens*). — Hisce me habent *Camerarius: cf. Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 130.* Hice me habent *Scaliger.* Hice habent *Gruterus.* Hice habent me *Bothius.* — auent *pro* habent '*veterem lectionem*' *dicit Pius.* — *Partim cum Camerario partim cum Bothio mutans et* Et *ante* post *delens septenarium iambicum sequente octonario iamb. et septenario troch. discripsit* ℞:

TO. Satis súmpsimus iam súpplici. DO. Fateór: manus nobís do.
TO. Post dábis sub furcis. íntro abi, in crucem. DO. An parum hic exércitum
Hísce me habent? TO. Cónuenisse Tóxilum te méminerim.

Vbi v. 854 *de traiciendo* do uobis *cogitat Mohrius de septen. iamb. p. 24: idque aut commendatur aut postulatur etiam in semiseptenariis iambicis, quos seiunximus cum Studemundo de cant. p. 85, nisi quod is initio trimetrum bacch.* Satís sumpsimús supplicí iam *commendabat ex Bergkii sententia* (*pro quo* Satis súmpsimus supplícii *placuit Zandero* '*Vers. It. ant.*' *ed. Lundae a. 1890 p. VIII adn.*). *Ad* sumptumst *pro* sumpsimus *repositum cf. Trucul. 369* (ambulatumst *A.* ambulasti *P*): *idque non modo versus, sed etiam sententia commendat, siquidem* LÊMNISELENEM *hoc dicere consentaneum est. Semiseptenariis Studemundus subiciebat tetrametrum bacch.* Abi intro . . . . hisce *cum dimetro bacch.* Habént conuenisse *et semiseptenario iamb.* Te Tóxilum memíneris: *pro quibus postea Annal. phil. CXIII p. 65 haec suasit:*

I ín crucem. — An me híc parum exércitum hisce habént?
Cónuenisse te Tóxilum mémineris.

cum Schmidtius non curans reliqua foedum trochaicum procudisset Ét post dabis sub fúrcis. abi in crucem. ⌈ An med hic parum ĕxércitum Hísce habent? (*ubi alterum per* Te cónuenisse Tóxilum memória habe *male explebat Vssingius* [*cf. Seyffertus cens. p. 394*] *antea* supplici? *distinguens cum Bothio*), *neque meliores trochaicos effecit Ijsendijkius p. 46.* — *Ceterum ex* pantio *Petitus efficiebat* pensio *coll. glossa* pensius δεκανηρος (*CGL. II p. 145, 28 G.*). *Cf. Christius de paracatal. p. 6 (158).*

T. MACCI PLAVTI

COMOEDIAE

RECENSVIT

INSTRVMENTO CRITICO ET PROLEGOMENIS

AVXIT

FRIDERICVS RITSCHELIVS

SOCIIS OPERAE ADSVMPTIS

GVSTAVO LOEWE GEORGIO GOETZ FRIDERICO SCHOELL

TOMI IV FASCICVLVS IV

MOSTELLARIAM CONTINENS

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCXCIII

T. MACCI PLAVTI

MOSTELLARIA

RECENSVIT

FRIDERICVS RITSCHELIVS

EDITIO ALTERA A FRIDERICO SCHOELL RECOGNITA

COMOEDIARVM PLAVTINARVM

TOMI IV FASCICVLVS IV

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MDCCCXCIII

PRAEFATIO

'Praestantissimam fabulam MOSTELLARIAM, quacum de principatu Pseudulum Menaechmos Bacchides Aulularium prope solas certare et elegans est et verum eius iudicium qui Plautinam artem iucunde nuper enarravit Musei nostri philologici t. VIII p. 51 [Opusc. phil. II p. 732] sqq., satis constat multimodis cum mutilatam laceratamque tum luxatam atque perturbatam ad saeculum XV pervenisse. Et latissime quidem patet omnium gravissima haec perturbatio, quod in Palatinis libris, quique aut illinc aut ex eodem fonte manarunt omnibus, non eo quo nunc leguntur, sed hoc sese ordine posteriores fabulae partes excipiunt:

v. 686—801
842—883
802—841
884 et 885 dimidius
601—646
885—1065
647—685
1066 sqq.

Quas turbas*) iam maiorum aetate Pylades, Angelius, Lucas Olchinensis duplicique exemplo Camerarius, in solas hi quidem sermonum successiones actionisque continuitatem intenti, ita

*) In codice *C* ad has turbas accedit, quod par foliorum Bacchidum exitum v. 1163b—1211 (f. 17) et Mostellariae initium v. 1—57 praecedente argumento (f. 22) continens non interpositum est foliis 18. 19 (Bacch. v. 1049—1163a) et 20. 21 (Most. v. 58—989a), sed circumdatum. Ceterum diversas manus in his ipsis foliis conscribendis dignoscimus.

paullatim emendarunt ut nihil nobis post Camerarium agendum restaret*), nisi ut suo loco versus 904—932 redderemus, quos ille post v. 857 collocaverat non contra rationem tantum, sed etiam praeter necessitatem. Omnem autem transpositionem nostram cum Ambrosiani codicis praesidio con-

*) Idem iam in editione a. MDCCCXXXVIII egerat Weisius (cf. Spengelius T. M. P. p. 3 adn.), adnotans ad v. IV 1, 36 [27 = 884]: 'In hoc autem versu hic finiuntur in cdd. Pall., quae ad Phanisci canticum pertinent; adiiciuntur inepte, quae apud nos leguntur supra III 2, 115. *Misericordias* etc. usque ad vs. 157. *Haec quae possum* etc. Deinde subsequitur versus 37. *Illi bucaedae erunt multo potius quam ego sim restio,* cui statim adduntur: *Th. mane tu atque adsiste illico; molestus ne sis, nemo dat: age quodlubet* etc. quae apud nos leguntur III 1, 76 usque ad vs. 109. Denique adduntur nostra: *Phanisce etiam respice* usque ad finem huius scenae nostrae; post quam sequuntur quae apud nos scena II *Quid tibi visum* etc. Quibus codicum vestigiis ductus quae coniecerim haec sunt: 1) canticum Phanisci debere sequi eo loco, quo nos illud collocavimus. 2) recte idem posse finiri v. 37; ita ut, eo recitato, Phaniscus accedat ad ianuam Philolachetis, eamque pulset, dein ibi aut quietus opperiatur herum, aut etiam introspiciat. 3) subsequi tum posse colloquium inter Phaniscum et alium illum servum a vs. 38; de cuius tamen ratione statim infra dicemus. 4) post illud sequi oportere scenam: *Quid tibi uisum est* etc. et post illam denique ea, quae apud nos faciunt scenam III, quae in vulgatis una serie cohaerent cum scena, quae apud nos est prima huiusce actus. — Bothius ita mederi se posse ratus est huic loco, si scenam: *Quid tibi visum est* etc. quae in vulgatis tertia est actus tertii, faceret primam scenam actus quarti, ut igitur, actus pausa interposita, pro lubitu posset Theuropides interiora aedium inspicere. Sed ita nihil effecit, nisi, ut, altera difficultate remota, in alteram incurreret. Sic enim Theuropidem necesse est perstare otiosum in proscenio per integrum canticum Phanisci huiusque cum conservo colloquium. Quod profecto cum rei argumento et cum vera fabulae actione non videtur esse consentaneum. Vt nihil dicam de imaginaria omnino actuum ordinatione apud nostrates. — Ceterum qui accuratius paulo examinarit colloquium hoc, quod iam sequitur, Phanisci cum servo illo, haud pauca certe inveniet, quae arguant esse suppositum seriusque adiectum, fortasse quo introducerentur servolus ille alius, infra qui comparet. Nam et metrum in plerique vacillat, et sensus cum dictione facetiaeque non sunt optimae, imo ita ieiunae, ut vix Plautina haec esse existimari possint. Sic v. 38 *adsiste* — vs. 40 *Mihi sum*; videlicet simiam se ait esse. Porro v. 41 ineptum, quod vocat *parasitum*. v. 44 illud *tam amat*. v. 47 *plumbei* illi *numi*. v. 49 illa *culcitulla*, iocus ineptus et a vero Plauto fortasse ubique alienus. 50 *quom tu mihi nequeas* plane inepta. v. 51 *Quaeso h., Ph. abstine iam sermonem de istis rebus*, quum tamen non Phaniscus sed servus ipse nugas facessere instituerit. Atque similiter etiam postrema. Vt nullus dubitem integrum locum a vera fabula seiungere.'

firmavimus in ea commentatione quam 'de turbato scenarum ordine Mostellariae Plautinae' scriptam [ed. a. MDCCCXLIII] Parergon nostrorum primo volumini [ed. a. MDCCCXLV p. 433 sqq.] inseruimus, tum caussam factarum in Palatinis turbarum evidentissimam ex archetypi condicione repetivimus, cuius cum undecim membranae, in singulis paginis versus circiter XXI tenentes, aliquo casu sic ut infra posita tabula planum fecimus traiectae essent, is ipse qui in Palatinis est versuum ordo prodiit.

Pristinus ordo membranarum	Fabulae partes	Versuum summae secundum Pal. codd.	Traiectarum ordo membranarum
I	601—640	42	VI
II	647—685	41	XI
III. IV. V	686—801	121	I. II. III
VI	802—841	41	V
VII	842—883	42	IV
VIII. IX. X. XI	885—1065	166	VII. VIII. IX. X

Nam de versu 884 et dimidia parte proximi, qui sunt duo integri in Palatinis, in promptu est sic statuere, fuisse eos alicubi, cum suo loco praetermissi essent, seorsum in margine ascriptos. — Quodsi versuum summae, quales Palatinis ducibus subduximus, non congruunt in nostram fabulae recensionem, reputandum est in hac et canticorum (690 sqq. 858 sqq. 885 sqq.) longe diversam discriptionem esse, et quibusdam in partibus vel crevisse numerum versuum sive novis ex Ambrosiano ascitis (833. 940 sqq. 951. 990. 1055 sqq.) sive lacunae notis de coniectura positis (644 sq. 649. 926 sq. 1018 sqq. 1042: nam post 1026 elapsos non numeravi), vel decrevisse deletis glossematis (post 652. 815. 1000): quo accedit quod qui nunc sunt 631 sq. 640 sq. 666. 846 in hos locos transtulimus de eis sedibus quas in Palatinis occupant post 652. 650. 609. 815'.

'Fuisse autem archetypi illius singulas paginas XXI (aut fortasse XX) versuum etiam alio argumento intellegitur satis memorabili. Etenim Mostellaria cum insignis sit lacunarum multitudine, harum sciendum est duplex genus esse. Nam aliae quidem, singulorum vocabulorum eorumque integrorum circuitum plerumque non excedentes, etsi in quibus-

dam partibus spissiores sunt quam in aliis, tamen et promiscue per universam fabulam tanquam dispersae sunt, et, nullo in ipsis codicibus indicio proditae, soli neglegentiae librariorum debentur. Contra aliae et aliquanto ampliores esse nec servare vocabulorum integritatem solent, et certis in partibus certisque intervallis tam constanter redeunt, ut eis in partibus codicem appareat vel madore vel aliquo casu labem contraxisse per aliquot membranas continuas pertinentem, in singulis autem paginis per binorum ternorumve versuum ambitum porrectam. Id evidentissime bis factum est: primum per septem paginas continuas v. 517 sq. 537 sq. 554 sq. 574 sqq. 596 sqq. 618 sq. (ubi etsi non multum deest, turbatum est tamen aliquantum). 644 sq.: iterum per sex paginas v. 703 sqq. 723 sqq. 743 sq. 763 sqq. 783 sqq. 802 sq. Quodsi memineris et scaenarum interstitiis singulos binosve versus tribuendos esse, et unum alterumve versum per duorum spatium potuisse propter nimiam longitudinem dispertitum esse, praeterea autem quattuor in Palatinis post v. 549 versus legi a nobis eo loco deletos, non legi autem eis quibus nos reposuimus locis quattuor alios 631 sq., 640 sq., vix quicquam ad aequalitatem spatiorum desiderabis, sed singulas lacunas intelleges circiter XXI versuum intervallis inter se discretas esse. — Potueram eiusdem distantiae modulo etiam illas lacunas dimetiri quae sunt v. 845 sqq. 864 sqq. et rursus v. 1123 sqq. 1144 sqq., nisi ea ratiocinatio fallax esset propterea, quod his quidem in partibus scripturae mutilatio minime substitit in binorum ternorumque versuum angustiis, sed multo latius evagata membranarum corruptelas et longe ampliores et magis varias testatur. Id quod ita esse facile apparebit v. 850 sqq. 858 sqq. 885 sqq. 1110 sqq. 1160 sqq. intuenti: quarum partium quasdam non mirer si cribri quam libri similiores dixeris. Atque hic ad temporum iniquitatem accessit librariorum socordia aut omittentium quae servata essent in archetypo aut evanidorum intervalla non servantium. Contra quae illae quas antea perstrinxi lacunae tantum non omnes ipsis oculis apparent in Palatinis vel saltem in *B*, quippe vacuis spatiis eisque plerumque amplioribus quam opus fuerat relictis: quo certius nobis de paucissimis

:emplis illis persuadetur, ubi verbis in integritatis speciem ›ntractis lacunae vestigia obscurata sunt, ut v. 644 sq. 804 ›imiliter atque v. 1123. 1144, alibi)'.

His quae Ritschelius posuit vestigiis insistens*) non-ıulla accuratius certiusque definivit Seyffertus in Ephemeri-libus philologicis a se Belgeroque editis XII a. MDCCCXCII n. 7 et 8 col. 194—196. 221. 225—228. 253 sq. Vbi cum multa extra omnem dubitationem posuerit, de aliis iustam dubitationem movit Gundermannus ibidem n. 19 et 20 col. 578—580. 610—612, qui tamen ipse quoque non omni ex parte satisfecit, ut statim Seyffertus monuit in additamento col. 612. 657 adiuncto. Quare cum mihi quaedam aliter diiudicanda, non pauca vero adicienda esse videantur, paulo fusius totam quaestionem persequar.

Itaque ante omnia Seyffertus 'septem paginarum continuarum' lacunas octava vel potius prima augens, quam miro casu in conspectu supra posito (non in ipsa editione) neglexerat Ritschelius, cum ex lacunis sibi respondentibus tum ex partibus inter se traiectis plenum quaternionem refinxit hunc (crassioribus numeris versus lacunosos exprimens):

I. 476—**495. 496** : 497—506/7—**517. 518**

I. 519—531 (Sc.)—**537. 538** : 539—**554. 555**

I. 556—574. **575. 576** : 577—**596. 597. 599**

· 601—609. 666. 610—620 : 621. 626—628. 622—625. 629. 630 633—639. 642. 643. 645. 646

· 647—650. 640. 641. 651. 652. 630—632. 653—663 : 664. 665. 667—685

· 686—689 (Sc.)—**703. 704. 705** : 706—721. 741. 722—725

· 726. 727/8. 729—740. **742. 743. 744** : 745—**763. 764. 765**

· 766—**783. 784. 785** : 786—801

*) Fateor me, cum similem de Rudentis lacunis observationem ıstituissem ac publici iuris fecissem, plane oblitum fuisse similis con-icionis in Mostellaria dudum multoque luculentius demonstratae. Quod ım Seyffertus in censura animadvertisset, nihilo minus in amplifi-ıda observatione de Casinae, Persae, aliarum fabularum lacunis ad issuras fissurasque revocandis Mostellariam consulto posthabui, cum ı idem valere de omnibus intellegerem. Idque ipse Seyffertus con-ıavit, qui, cum Mostellariae lacunas ad XXI versuum paginas rtissima computatione revocaret, non minus certum XX versuum ıerum in Casina esse concessit singulasque fabulas seorsum per-ıctari debere in hanc rem intentos monuit mecum consentiens (cf. ı. praef. p. IX adn.).

Vbi priora III folia et versuum numerum plane complent et in lacunis tam accurate sibi respondent*) quam infra positi versus demonstrant, in quibus supplementa in prioribus exempli causa ficta in posterioribus ex *A* recuperata uncis cinximus:

495 sq. INTERDUMINEPTESTULTUSES⟨QUINTUTACES⟩
TACEO#SEDECCEQUAEILLIIN⟨SOMNISMORTUOS⟩
517 sq. QUAESO⟨ABEASINTRO#ABIGINPATREM⟩#QUIDSEGREGES
⟨SERMONEMATQUEABEAS#QUAER⟩ESTEAGITATTRANIO

537 sq. DANISTAADESTQUIDEDIT⟨ARGENTUMFAENORI⟩
QUIAMICAESTEMPTAQUOQUE⟨OPUSINSUMPTUSFUIT⟩
554 sq. NEGAT⟨#NEGATINQUAM#UERBUMANTI⟩QUOMCOGITA
⟨NEGAETSICONFESSUS#⟩DICAMSICONFESSUSSIT

574 sqq. MAGISOPPORTUNUSADUEN⟨IREQUAM⟩ADUENIS
QUIDEST#CONCEDEHUC#⟨ODIEFAENUSRE⟩DITUR
SCIOTEBONAESSEUOCENE⟨CLAMANIMIS⟩
596 sqq. FERREHINCPOTESAN⟨METUISNE⟩QUOABEATFORAS
URBEEXUL⟨ATUMFAENOR⟩ISCAUSATUI
QUOISORTEM⟨ACCIPEREIAMLI⟩CEBIT#QUINNONPETO

Extremis exemplis addendum est etiam in mediis paginis apparere lacunas congruas. Nam v. 571 principio *Certe* certa fere coniectura supplevit Seyffertus: a quo versu qui duodevicesimus est v. 593 cum non minus quam ille a metro laboret (etiam in *A*), non minus recte me puto labem in fine senarii statuisse: ubi si *ad fores* adicimus, et versum explemus et apte augemus sententiam (*ad fores Venisti huc te extentatum*, ut Bacch. 584 sqq.: *qui .... alieno uiris tuas extentes ostio? Fores paene exfregisti*). Similiter in folio antecedenti conieci inter se cohaerere defectus versuum 551 sq. QUIDTU⟨TE⟩TECUM # NIHILENIMSEDDICMIHI||DIXTIN⟨TU⟩QUAESO#DIXI-INQUAMORDINEOMNIA. Atque alter versus incidit in scaenae inscriptionem post v. 531, prioris defectus attingit vitium sub finem ipsius v. 531, ubi libri male *malum* habent pro *mali*: ex pravo supplemento vocis decurtatae, ut videtur. Sed haec leviora: ad graviora ut redeamus, optime sibi respondent

*) Cur minus accurata sit responsio, ubi lacunae aut initio aut sub finem versuum locum habeant, contra litterarum ambitus fere par esse et soleat et debeat, ubi uterque defectus in medium versum cadat, causa in propatulo est. Vel hac ratione ferri nequit tralaticium supplementum v. 575 QUINMIHIFAENUSRED = ATUMFAENOR pauloque probabilius est (H)ODIE(N)FAENUSRE (*reditur* pro *redditur*: cf. *B* v. 580. 603).

cunae in sexto folio: ubi cum in pagina recta ex *A* has mas sarcire possimus:

703 sqq. SIQUISDOTATAMUXOREM⟨ATQ·ANUM⟩HABET *)
NEMINEMSOLLICITATSOPO⟨RINOMNIBUS⟩
IREDORMITUMODIOSTUE⟨LUTNUNCMIHI⟩

722 sqq. sic olim in *P* discriptos fuisse intellegimus (aliter que in *A* post SICDECET deficiente et ex parte etiam in *B* nc discripti sunt):

HIC⟨INTUS#⟩QUIDIDEST
⟨SCISIAMQUID⟩LOQUARSICDECET
⟨UTHOMOSTITA⟩MOREMGERAS

Iam cum et in his quattuor foliis et in duobus, quae lim intercedebant, sed ob traiectionem antea factam a finaum versuum labe immunia manserunt, nihil neque desit eque supersit ad XXI versuum paginas efficiendas, in folio eptimo aperta lacunarum responsione item insigni altera tantum pagina versuum numerum complere videtur. Lacunae hae sunt:

742 sqq.
UELIMUTTUUELLESTRANIOS⟨EDQUID⟩ESTNEGOTI#ELOQUAR
ERUSPEREGREUENIT#TUNC⟨TIBINERUOSCORRUP⟩TORTENDITUR
INDEFERRITERIUMPOSTEA⟨MOLAE#PERTEHAECG⟩ENUAOBSECRO
763 sqq.
NAMILLEEOMAIO⟨REHINC⟩OPERESIBIEXEMPLUMEXPETIT
QUIAHIC⟨UMBRAMAUDIUIT⟩ESSEAESTATEPERBONAM
SUBDIUCOL⟨UMINEINSUMMO⟩PERPETUUMDIEM **)

Inter v. 726 et 744 XVII tantum versus numerans Seyffertus de quattuor versuum lacuna cogitavit, quae merae librarii neglegentiae debeatur ideoque in pagina aversa non conspiciatur: qualem defectum et ex *A* et ex ipso verborum contextu verisimiliorem reddere studuit. Levem errorem, quod in *B* XVIII, non XVII, versuum intervallum est, iam Gun-

*) Fortasse Plautus *senicam* scripsit pro *anum*: cf. append.

**) *A* habere videtur SUBSUDOCOLUMINEUSQ·PERPETUUMDIEM. Contra *P* incipit a *Sub diu col*: ubi *sub diu* cum vix minus exquisitum sit quam *sub sudo* et sententiae optime respondeat, neque interpolationi eque simplici corruptelae facile tribueris. Vnde si proficiscimur, quae ex *A* accedunt *columine usque* neque sententiae neque metro satisfiunt neque lacunam congruentem explere videntur. Quare conicio uage aliam recensionem in hoc versu *P* secutam esse, qualem exempli ratia supra refinxi.

dermannus tacite correxit. Quod vero Seyffertus in primis versibus folii VII negavit *simul, quid, Ehem vix tandem* particulas sic ut extant ferri posse, iam in appendice me non probare significavi. Cogitavit ille de tali conformatione:

⟨Ánimo⟩ morém geras. uíta quam sít breuis
⟨Cógita atque hóc⟩ simul cógita — Tra. Quid ⏑ –
* * * * * * * * * * * *
Ehem uíx tandem percépi super his rébus nostris té loqui.

At si duce Camerario supplemus potius: *⟨Vt homost, ita⟩ morem geras,* optime quadrat: *cogita simul, uita quam sit breuis:* ad has autem allusiones cum accedant priores: *Quid nunc? quam mox?* *) — *quod solet fieri hic intus* — *scis iam quid loquar* — *sic decet,* nihil plane desideratur ad vim particularum *Ehem uix tandem* explicandam: quibus *Quid?* — quo verbis *Vita quam sit brevis cogita simul* adiecto dimeter creticus cum tripodia trochaica efficitur — eadem ratione praemittitur, qua Terentius velut in And. 686, Eun. 86. 505. 730 particulae *Ehem* quaestiunculas praemittit. Quare cum ex ipso contextu nequaquam necessario de lacuna vel potius de lacunis post v. 725 statuendis cogitandum sit, discrepantem versuum numerum tam in *A* quam in *P* ex diversa versiculorum in cantico discriptione repetiverim. Quam habemus qui paulo accuratius definiamus. Nam v. 737 sq. cum verba male sic distinguantur in *B*:

Sed Simo ita nunc uentus nauem
Deseruit. Si. quid est? quomodo pessimo

rectissime probantibus omnibus Ritschelius ex prioribus septenarium trochaicum restituit duce Camerario (cf. v. 740):

Séd, Simo, ita nunc uéntus nauem ⟨nóstram⟩ deseruít. Si.
Quid est?

Qui quod *nostram* supplerunt in fine versiculi in *B* abscissum,

---

*) Permiro errore Ritschelius in Parergis p. 458 supplebat: *quam mox — nequitiae tuae poenam lues?* vel *in malam crucem ibis?* (idque repetivit Lorenzius in commentario) nec minus mire Vssingius quaestionem intellegit de rebus Philolachetis, quas luxuria brevi absumptum iri suspicetur Simo. Nam ex conexu sententiarum patet Simonem quaerere: *quam mox — incipietis pergraecari denuo.*

egregie inde confirmatur, quod in pagina aversa v. 755 senarius principio destitutus circumfertur, ubi *Hem* ante *quid consomniavit* probabiliter supplevit Ritschelius. Iam hic senarius cum tertius decimus sit versus in pagina aversa, versiculus *Sed — nauem* undecimus, certum est trium versuum in pagina recta deficientium duos ante hanc lacunam, unum post eam recuperandos esse: atque illic cum v. 733 sqq., hic v. 737 sqq. pessime distincti sint, quisnam dubitabit quin olim totidem verbis plures versus occupare potuerint?

Restat ut de ultimo quaternionis folio dicamus, cui solitariam lacunam versuum 783—785 Seyffertus tribuit, cum in pagina aversa potius post v. 796 quinque versus interciderint (cf. append.). At suo iure Gundermannus opposuit adscitis ad v. 801 quinque qui in libris eum excipiunt versibus 842—845. 847 lacunam nos habere plane congruentem: id quod casui tribui nequit. Quae lacunae fortuito etiam in eo congruunt, quod dubitari potest utrum tres versus an duos tantum occuparint. Nam v. 783 *P* praebet *con conloquar* (*A* recte CONLOQUAR): unde Seyffertus olim per dittographiam scriptum fuisse *con⟨loquar⟩ conloquar* conclusit consentiente Gundermanno. At nescio an sic haesitans propter insequentes lacunas librarius scripserit (ut in exemplo opposito in versu post lacunas subsequenti spatium reliquit praeter rem): nam v. 844 in *B* sane et spatium est (sicut in v. 848) et *nisi* ab initio omissum esse contendit Studemundus (sed v. i.): at *CD nisi* praebent sine lacuna, ut hoc quoque loco dubius sit defectus. Quamquam etiam supra v. 742, ubi dubitari nequit, quin *edquid* litterae in archetypo interciderint, non modo in *B* partim a prima partim a secunda manu lacuna recte expleta est, sed etiam in *C* ante rasuram videtur supplementum extitisse. Sed quomodocunque de v. 783 et 844 iudices, certe optime haec sibi respondent:

783 sqq.
(NUNCHUNCHAUSCIOANCON⟨LOQUAR⟩CONLOQUARCONGREDIAR)
HEUSTHEOPROPIDES#HEM⟨QUISPROPEHIC⟩NOMINATME
EROSERUOSMULTUMSUO⟨FIDUS#UNDEIS⟩

844 sqq.
(NAMEGOMETDUCTAREM⟨NISI⟩MIHIESSETAPUDFORUMNEGOTIUM)
APAGEISTUMAME⟨PERDUCTOREM⟩NIHILMORORDUCTARIER
QUICQUIDEST⟨ERRABOPOTIUSQUAM⟩PERDUCTETQUISPIAM

Gravioris momenti est, quod v. 784, ubi *A* QUISHIC praebet, has voces omittunt *CD*, *hic* tantum omittit *B*, in quo *quis* facile suppleri poterat a librario. Sed etiam QUISHIC litterae neque lacunam ex versu opposito (PERDUCTOREM) conspicuam explent neque metro restituendo sufficiunt (vide infra): quare *prope* addidi *hic* particulae (cf. similes locos Mil. 1258. Pers. 99. Rud. 97. Bacch. 1104, al.: nam geminum exemplum extare non videtur, sed *quis nominat me* dicitur sine *hic* et *prope*).

Hoc loco cum aliquid viderit Gundermannus, iam Seyffertus demonstravit fefellisse eum opinionem, cum eadem ratione lacunas versuum 865—867 et 883. 802. 803 sibi respondere statueret in proximo folio, quod v. 848—867 et 868—883. 802. 803 continuerit. Neque enim lacunae ipsae satis inter se congruunt, si quidem iam v. 864 aperte lacunosus fuit (atque etiam v. 804 accedit defectus) neque spatia spatiis conveniunt. Nihilo minus proficiscendum puto a sententia Gundermanni. Nam et versus lacunosos 864—867 in fine paginae proximae (fol. IX) extitisse probabile est et casui tribui nequit, quod post XIV versus, qui facile olim ex alia discriptione cantici XVII occupare potuerunt *), redit lacuna. Itaque cum Gundermannus opinatus sit ex defectu v. 883:

POSTREMOMINORISPEN⟨DOT⟩ERGUMILLORUMQUAMMEUM

concludendum esse v. 865 nihil intercidisse, nisi velut:

AUGENTEXPAUXIL⟨LOIN⟩DEPARANT

— quod neque versus admittit neque sententia —, primum quidem monendum est nequaquam certum esse v. 883 nil nisi DOT litteras deesse, quas *Bb* supplevit ex facili coniectura: nam potuit extare PEN⟨DOEGOT⟩ERGUM. Deinde vero hanc lacunam comparabimus potius cum v. 864 defectu (ubi ABOSO exigit sententia): qui potuit sane ita collocari in archetypo, ut media lacuna septenarii trochaici congrueret cum lacuna

*) Velut per hanc discriptionem (in qua littera maiuscula *B* codicis interstitia, lineolae pristinam distinctionem indicant): 'Nam nunc domi nostrae tot pessumi uiuunt ‖ Peculi sui prodigi plagigeruli ‖ ubi aduorsum ut eant ‖ Voc⟨it⟩antur ero ‖ non eo molestus ne sis ‖ Scio quod properas gestis aliquo ‖ iam hercle ire uis mula foras pastum'.

finali versus paulo brevioris. Sed cogitari potest etiam de tali v. 864 conformatione:

FACIUNTAMALOPECULIO⟨ABONO⟩QUODNEQUEUNT(vel NONQUEUNT).

At sic lacunis versuum 865—867 quae non potuerunt non aliquanto maiores esse*), nihil respondere videtur: nam v. 802 sq. 804 — huius enim defectus etsi per se aliter explicari possit, tamen praecedentibus lacunis apertis necessario fere ad similem causam revocandus est — nullo modo in censum venire possunt propter rationem detrimentorum. Sed reputandum est cum eum versum qui ex sermonis serie sequitur et artissime adiungitur, 884, una cum proximi initio a ceterorum societate plane divulsum circumferri, tum vero inter hunc ipsum v. 884 et proximae scaenae exordium aliquid desiderari. Nam quoniam 'alterius aduorsitoris' nomen, qui mox cum Phanisco et postea cum Theopropide cavillatur, Studemundi opera -INA**U- ex scaenae inscriptione in *A* expiscantis certissime restituere potui PINACIUM, nostro iure expectamus in ipso contextu hoc nomen legi**), ubi nusquam comparet. Item praeter morem post verba *Solus nunc eo ad-*

*) Propter hanc ipsam rationem (ad quam accedunt aliae) non procedit responsio quam inter versuum 844. 845. 847 et 865—867 lacunas statuebat Seyffertus.

**) Similiter indicavi praef. Cas. p. XVII de coci nomine CITRIO a Studemundo quamvis dubitanter reposito. Quod totidem litteris extare mox ipse vidi, cum post editam a me fabulam codicem *A* nonnullis locis retractarem: simul vero intellexi huc trahendam esse memoriam versus 744 sq. *propere cito intro ite et cito deproperate*: ubi cum duplex *cito* ferri nequeat, ex priore *Cit⟨ri⟩o* restituendum esse eo facilius persuasi Goetzio meo, quia hoc pacto non modo desiderio de nomine adhibendo satisfacimus, verum etiam versum (septenarium anapaesticum) facillime restituimus. Iterata lectione illud quoque confirmare potui, quod ad v. 961 (et praef. p. XVIII adn.) de nota a Studemundo neglecta dixi. Permulta cum Studemundus rectius legerit — quod singillatim adnotare nihil attinet, quoniam semper illi fides habenda est, donec post eum inspicienti aliter aliquid apparuerit —, his locis vidi ab illo discedendum esse: v. 52 ADLEGAUIT certum (nullo modo AB), 60 SENSIPSUUM (non IT), 114 EXSTERCULINO (U paulo latiore, non UI), 154 SITI (vix TE), 183 QUAIN (nullo modo TU), 544 SINEEAMIINOLO (unde *te nolo* restituit Goetzius), 565 QUOIQUODAMAT certum, 573 NEGET (nullo modo NEGAT), 594 PRETEI (vix II), 623 PERFUGI (vix II), 632 OK (non O#), 633 PERISTIAPERI# (vix #PERI#), 646 MEATU (vix ME), 654 *EGOTIEST (non EGOEST), 658 INTERMINATUR (vix INTERMINETUR)UITAM, 661 CUR (vix QUR), 670 DELERAUITSE (SE

uorsum ero e. q. s. nova persona alterius advorsitoris prodit neque se indicans neque ab alio indicata. Vnde conieci ex aliorum locorum similitudine sub finem scaenae intercidisse eiusmodi versiculos:

Sed quís procedit?
Pinácium: abibo
Quasí non uideam.

Quodsi sumimus infra hos versiculos in inferiore margine huius paginae olim suppletos fuisse v. 884 et 885a eumque marginem una cum illis versiculis et versuum 864. 865. 866. 867 particulis oppositis*) abscissum esse, eadem opera declaramus et cur harum particularum defectui nihil iam respondeat et cur v. 884 et 885a in margine abscisso seorsum servati alieno loco postea recepti sint et cur quae requirimus desint: atque variae difficultates in unum locum si conveniunt, augetur probabilitas eius solutionis, quae simul omnia expediat.

Iam quos male huc traxerat Gundermannus v. 802. 803 (vel potius 802—804), sic nihil habent quod lacunis respondere videatur. Sed haec quoque res facilem explicatum habet, dummodo reputaveris — id quod alia ductus ratione iam Gundermannus sumpsit nobisque ipsis paulo post clarius ap-

---

minime certo), 685 —CLEEGO**ṢEṚ#DIG——U (certo U extremo, quo confirmatur supplementum meum *dig⟨nu's tu⟩*), 687 EGO**NCFA— (certo etiam N), 711 sq. —ETBONA****IMA, 716 —ỊAM, 722 MULṬANṬ (vix ÇANṢ), 725 ṚEṢURIO (nullo modo ẸṢ), 750 MORAESỊEṬ, 758 EM (vix IM), 766 OP*RTUIT (PẸR potius quam PỌR, ut vid.), 794 IAMNEABIITILL***DIC***K***UI****LICE*, 795 **L***ES**IT (certo IT), 797 ÇỌṂARITUSUILICUS, 799 sq. KYMENAEO||MIωỊ (certo AEO), 804 ỊAMṆUNITATEIANDUDUM, 806 PRŌDEĀN (certis lineolis suprascriptis), 859 SC******O* (certo O), 860 ASTULIOREM (non —UT—), 861 ḞAÇTABṆOḄIṢ, 862 ỌṬTU*S******CP***ẸLIM*ṚOÇṚ***ṚỊ, 870 ẸLE(ce)STẸX————— ṢOÇ— (nullo modo ẸLU—AE [*vel* M]), 972 PERMUT*** (vix PERMUTABO), 978 TUO (non #TUO vel STUO), 983 NONPUDETTE#QUIDMENTIRIUSIT-#ETIAMMEROGAS (lectione perdubia, quae si non fefellit temptare possis: *Non pudet te? LY. Quid mentiri u⟨su⟩ sit? CL. Etiam me rogas?*).

*) Sic sibi respondent supplementa lacunarum v. 865—867 exempli causa ficta et versiculi supra positi:

⟨LOSUUMQUODINMUN⟩ : SEDQUISPROCEDIT
⟨UMITAESTMETUAM⟩ : PINACIUMABIBO
⟨CAEDATURCORPUS—⟩ : QUASINONUIDEAM

arebit — nequaquam haec damna, quae partim traiectionibus partim scissuris Mostellaria subierit, ex uno omnia archetypo repetenda esse. Itaque antea vidimus v. 783 sqq. post traiectionem huius partis factam mutilatos esse: sed iustum ordinem si sequimur, v. 783—803 efficiunt XXI versus: praecedit autem scaenae inscriptio: quae si olim duos versus occupabat in anteriore archetypo, versuum 802. 803 lacuna in huius inscriptionis spatium incidit, versus autem 804 respondet versui 783, qui cum brevior sit et sine dubio olim per ἐπείσθεσιν scriptus fuerit, etiam v. 804 damnum finale in vacuum initio spatium versus oppositi cadit: atque tam planam plenamque congruentiam quisnam casui tribuet? Quod vero ad antiquiorem archetypum hanc labem revocamus, inde etiam probabilius redditur, quod in eadem pagina deprehendimus lacunam Palatinis cum *A* communem. Nam v. 796 ante finem *aedis* vox intercidit inter *Sed ut maestus est se hasce* et *uendidisse*: quo cum defectu fortasse coniungendum erit quod v. 816 incipit a *Bene benique* pro *Bene beni⟨gne⟩que*, quamvis libenter hoc simplici errori tribuas.

Denique ex gravioribus lacunis, de quibus Seyffertus Gundermannusque disputarunt, una relinquitur:

1123 sqq.
PHILOLACHESUENISSE⟨DIXIT⟩MIHISUUMPEREGREHUCPATREM *)
QUOQUEMODOHOMINEMAD⟨UENIENTEM⟩SERUOSLUDIFICATUSSIT
AITSEMETUEREINCONSPE⟨CTUMSUIPATRISPR⟩OCEDERE
1144 sqq.
MAXUMEACCIPITOHANC⟨MODO⟩ADTELITEM#ENIMISTICCAPTIOST
FACEGONEMETUAM⟨MIHIATQUE⟩UTTUMEAMTIMEASUICEM
IAMMINORIS⟨OMNIAALIAFA⟩CIOPRAEQUAMQUIBUSMODIS **)

Nulla dubitatio est neque de ipsa congruentia neque de iusto XXI versuum intervallo inter utramque lacunam intercedente. Sed ex archetypi discriptione, quam Seyffertus instaurare studuit, lacunae non sub finem folii, sed inter v. XV et XIX utriusque paginae locum haberent: contra Gundermannus ex immutata distributione, quam valde dubiam esse Seyffertus

*) Hoc loco *dixit*, non post *mihi* cum Ritschelio aliisque *narrauit* supplendum esse demonstrat lacunae oppositae ratio.

**) Lacunae oppositae, cuius fere certum est supplementum Ritschelianum, melius responderet velut ⟨*omnia ego istaec fa*⟩*cio* vel ⟨*fa*⟩*mora istaec fa*⟩*cio*.

demonstravit, efficere voluit, ut haec quoque detrimenta metam paginarum attingerent. Iam quamquam facillime eiusmodi damnis margines affici poterant, tamen etiam in mediis paginis fissuras scissurasque et in aliis fabulis deprehendimus et in Mostellaria supra deteximus et infra detegemus. Ex alia parte Seyfferto concedere non possumus 'simplici computatione' versuum in *B* servatorum se effecisse, ut illae lacunae accurate sibi responderent, quod artificiis demum adhibitis Gundermanno contigisset. Nam simplex illa computatio sic demum consistit, si cum Seyfferto in folio VIII eius quaternionis, quem in universum rectissime restituit, quinque versuum lacunam admittimus (post v. 796): qua in re fefellisse opinionem virum doctissimum cum Gundermanno iudicamus. Atque ad dubitationem de hac re motam nova accedit ex coniectura nostra, qua alio potius loco trium versiculorum lacunam in archetypo admittendam esse posuimus. Neque hae solae res dubiae sunt. Nam ut mittam alia *), iam Seyffertus ex computatione sua efficere studuit v. 833 quem unus *A* servavit, cum reliqui propter eundem cum antecedenti exitum (*uolturios duos*) transilierint, in archetypo etiam extitisse. Idem cadere potest in v. 951 et v. 974a, item propter exitum congruum cum v. antecedenti (*aedibus* et *minis*), et in v. 990 propter idem cum sequenti initium (*Puere*) in libris praeter *A* transmissos: qui versus utrum in eo archetypo, qui plerasque lacunas perpessus sit, an iam in priore an etiam in posteriore omissi sint, quisnam certa ratione diiudicabit? Velut v. 1081 solus servavit *B*: in archetypo demum codicum *CD* propter exitus repetitionem (*negat*) intercidit: contra v. 1051 solus *B* omisit (— *est*). Idem valet de v. post v. 1085 amisso, quem Seyffertus 'sine dubio' iam ab archetypo afuisse affirmavit, non demonstravit: nam si v. 833 potuit etiam in archetypo illo inesse, quidnam discriminis inter hunc et illum

*) Velut quod Seyffertus et cum eo Gundermannus v. 886b/890 ex littera maiuscula vocis *Milis* (= *Mihi*) concludunt in archetypo etiam seorsum scriptum fuisse versiculum, maiusculam hoc loco utrum propter versus interstitium an propter novam personam adhibuerit librarius, discerni nequit. Quin immo cum traiectus traiciendusque sit, vel illud cogitari potest, in archetypo eum in margine suppletum ideoque alieno loco illatum esse.

defectum intercedit, propter quod hic negemus quod illic statuamus? Quae cum ita sint — neque omnes exhausimus dubitationes —, nimis lubricam incertamque habeo quaestionem de versibus singulis archetypi paginis adscribendis, ubi destituimur eiusmodi argumentis, qualia in media parte praesto sunt. Neque multum lucramur ex hac maxime re perpendenda. Contra gravissima est ratio lacunarum congruentium, in qua plus proficere possumus. Nam etsi suo iure contendit Seyffertus proficiscendum esse a lacunis apertis atque in ipsis libris indicatis, tamen hoc fundamento posito ultra procedere et licet et oportet. Atque ipse Seyffertus praeter 'solitarias' quasdam lacunas 616—620. 624, 625. 629. 783—785. 802, 803. 813. 883. 1012 *) commemoravit nonnullas, de quarum congruentia cogitari possit. Ex solitariis illis quas dixit iam disputavimus de v. 783 sqq., 802 sqq., 883. Vix recte vel dubia saltem ratione huc trahimus v. 813, ubi quod vacuum spatium in *B* extare post *emisse* dixerat Ritschelius, non lacunae spatium est, sed personae (item post *meo* v. 745, de quo idem iam Seyffertus notavit). Versui autem etsi deest aliquid, tamen id utrum abscissum fuerit an velut *hasce* post *te* propter litterarum *ce* et *te* similitudinem omissum, dici nequit. Cum v. 1012 defectu in altera parte senarii signato cohaerere potest, quod qui duodevicesimus est ab illo (intercedunt XX senarii cum scaenae inscriptione) in priore septenarii parte in *P* claudicat: *Mihi nisi erum* | *ut metuam* (NISIUTERUM collocat *A*): ubi vix de *ut* abscisso et alieno eoque exquisitiore loco suppleto cogitaverim, sed potius de eiusmodi supplementis congruis:

992
MIHINISI⟨USQUE⟩ERUMUTMETUAMETCUREMNIHILESTQUITERGUMTEGAM
1012
QUIDATRANIONESERUO#MULTO⟨HERCLE⟩IDMINUS

Nam etiam in v. 1012 aliam recensionem *A* videtur secutus esse, siquidem MULTOMINUS versum claudere videtur ita, ut quod praecedat spatium reliquis verbis in *P* servatis non

*) Ex his v. 618 sq. et 802 sq. etiam Ritschelius supra commemoraverat: adiunxit autem v. 804 (de quo dictum est) et v. 644 sq., ubi maiorem lacunam perperam statuit, cum de minore defectu infra dicendum sit.

expleatur (unde conicere possis velut # IDPOLMULTOMINUS fuisse). Neque quos primos Seyffertus posuit versus responsione carent omnes. Nam cum v. 629 lacuna post *credit* (pro *credit⟨um⟩*) coniungenda est v. 609 discrepantia, ubi TUNC(pro TU⟨NU⟩NC)MEISTIS *A* habet, contra *CD nunc me tu istis*, *B* vero *nunc me tu tuis*: unde suspicor in medio versu (ubi UM deest loco congruo) abscissas fuisse IST litteras, quae recte suppletae sint in codicum *CD* archetypo, cum *B* ⟨*tu*⟩*is* potius suppleverit nequaquam inepte. Porro versibus 624. 625 ex tradito versuum ordine respondent v. 607. 608, quorum prior versum claudit per *belum* pro *beluam*, cui defectui respondebimus, si cum Seyfferto initio v. 624 *At* supplemus: contra v. 608 etsi in *B* optime procedit, tamen notandum, quod *C* in medio versu *quẽ* cum spatio exhibet, ubi *D quam* habet pro *quem*. Quae cum ita sint, *qu* vel *q* tantum in archetypo relictum fuisse puto, unde recte *quem B*, initio *quę*, dein *quẽ* (i. e. *quem*) *C*, denique *quam D* suppleverit (ut supra vidimus v. 742 in *BC* recte restitutum esse et alia alibi similiter): quod si verum est, etiam v. 625 defectus summa cum probabilitate medio versui tribuitur, ubi *a te* vel *aps te* inter *Id uólo dici mihi* et *id me scire expeto* optime quadrat. In versibus 616—620 nihil deest v. 617 neque v. 618 defectus (*hercle* ⟨*te*⟩) neque v. 620 menda huc spectant: v. 619, qui incipit ab *Obi* pro *Obi⟨cere⟩* tradito, oppositus est ex tradita versuum serie v. 644/5, in quo mendum vocis paenultimae *canorem* fortasse aliqua ratione cum illo detrimento cohaeret. Quod vero v. 616 ultimus pes deest (*meum*), nihil sane congruit in versu opposito (639): sed fortasse ita collocati erant senarii, ut fines versuum in pagina recta vacuum spatium in pagina aversa attingerent.

Porro ex parte extrema fabulae recte iam Seyffertus hos inter se versus contulit:

950
NONHICPHILOLACHESADULESCENSHABITATHISC⟨IN⟩AEDIBUS
972
LIBERAUIT # PHILOLACHES⟨NE⟩ERGO # ITAPHILEMATIUMQUIDEM*)

*) Etiam v. 937 *ne* ex *A* accessit: idque potest saltem conciliari cum loci oppositi corruptela, ubi *P* v. 965 *uostra* # exhibet pro *uostro* #

985
EDEPOL⟨NE⟩MEEIUSPATRIS⟨MISERE⟩MISERETQUIQUOMISTAECSCIET
1006 (ubi *qui* pro *quis* corrigendum: vide append.)
HAUDPOSTULOEDEPOL#UERUMCRASNISI⟨QUI⟩PRIUS

1033 DELUDIFICATUSTMEHODIEINDIGNI⟨SMO⟩DIS
1054 NAMSCIOEQUIDEMNULLOPACTOIAMESSEPOSSE⟨HAEC⟩CLAMSENEM

Sane tertio exemplo locus oppositus minus quadrat ad sedem prioris corruptelae: unde conicio in *P haec,* quod ex *A* accessit et plane necessarium est, aut ante *iam* aut post *equidem* potius intercidisse. Revera autem hos defectus ad labem communem redire, inde confirmare possum, quod qui proxime antecedunt versus item laborant lacunis plane congruis:

1032 TURBAUIT#IMMO⟨MI⟩EXTURBAUITOMNIA
1053 PERGUNTTURBARECUSQ·UTNEQUID⟨POS⟩SITCONQUIESCERE

Vnde egregium adiumentum adsciscit Bothianum supplementum v. 1032 vel saltem suspicio de defectu aliquo statuendo novoque exemplo refutantur hiatus fautores ignaviores. Proxime ab hac lacuna distat v. 1016:

QUIDAUTEM#QUODMEABSENTEHIC⟨TECUM⟩FILIUS

cui qui oppositus est v. 1039 post initium (*Sume* #) tam metro quam sententia adeo claudicat, ut de graviore lacuna etiamnunc cogitem: quam tamen antiquiori tribuam archetypo. Nihilominus olim *Sume, ut uis* vel tale quid (UTUIS = TECUM) fuisse potest. At nescio an cum v. 1016 lacuna illud potius comparandum sit, quod v. 1040 in archetypo aperte lacunosus fuit, quem libri produnt olim exhibuisse *Quis me emplis* pro *Quis med exemplis* vel rectius fortasse *Quis me ille exemplis.* Quodsi sic XXII versus intercedunt inter utramque lacunam, neglegendum non est unum ex his gravissima dittographiae suspicione premi, scilicet qui ex priore parte v. 1033 et altera v. 536 consarcinatus est v. 1035: *Deludificatust me hodie in perpetuom modum*: qui propter ipsam corruptelam v. 1033 fortasse additus est iuxtaque eum in margine olim adscriptus. Porro in medio versu et v. 1073 deficit (⟨*dare*⟩) et v. 1093 (ubi *iam* supplevi): quae lacunae si cohaerent, vel externa ratione versuum ordinem qualem Ritschelius restituit stabilirent, nisi dubitationem iniceret et quaestio de versu post v. 1085 amisso (v. s.) et illud, quod unus alterve versuum longiorum bipartitus esse potuit. Quin

etiam qui in libris antecedit et qui sequitur versus (1090 sq.) perturbati sunt: quae tamen perturbatio aliis rationibus facile explicatur. Idem cadit in defectus versuum 1113. 1114. 1120. 1122. 1160. 1166. 1172. 1177: quamquam in ultimis exemplis, si fabula finierit in pagina recta, cogitari potest ideo nihil respondere lacunis, quod pagina aversa ad Mostellariam iam non pertinuerit. Neque enim recte *empta* sub finem v. 1160 supplendum — inter *amica* (ubi facile propter litterarum similitudinem intercidere potuit) et *est omnia* — cum versus 1177 defectu conciliaveris. Etiam v. 976 ACSIMUL (vel potius ⟨#AIO#⟩ACSIMUL) facile propter litterarum similitudinem neglegi potuit post ASSIDUO, neque v. 962 et 984 detrimenta (Palatinis cum *A* communia) huc trahi possunt. Idem cadit in v. 904, cuius cum defectu fortasse cohaeret proximi versus difficultas, quam lingua librorumque discrepantia prodit: quamquam hic defectus incidere potuit in parte opposita in versiculorum 885 sqq. vacuum spatium. Item communis defectus est in v. 854 *), ubi *aliquis* ante *abducat face* fere certum est supplementum: quod sane facile consociari possit cum eo quod post initium v. 873 adhibendum est *Bonus si ⟨probi si⟩ improbi sunt malus fit*: sed utrumque detrimentum non minus recte ex litteris transgressis repetiveris.

Ex priore fabulae parte **) unum locum exhibet Seyffertus, ubi de lacunularum congruentia quamvis dubitanter cogitet:

355
QUIHODIESESEEXCRUCIARIMEAMUI⟨CEM⟩POSSITPATI
376
QUAESOEDEPOL⟨IAM⟩EXSURGEPATERADUENIT#TUUSUENITPATER ***)

*) Qui quartus est a v. 854 versus 851 si recte sub finem vocis *modo* decurtatum esse Ritschelius sumpsit cum aliis, lacuna in brevioris versiculi 870 vacuum spatium incidere potuit.

**) Quod v. 453 et v. 475 prorsus perturbati circumferuntur, eo certius ad lacunas ex parte obscuratas refero, quia ultimi fuerunt in folio gravissimas illas lacunas praecedente. Iam hoc quod antecedebat folium exibat in v. 413 sub finem corruptum et v. 432, ubi initio nescio an pro *Quom me amisisti* | *a te u. u. d.* velut ⟨*Sic*⟩ *quom me a.* olim scriptum fuerit. Quod vero nihil respondet gravioribus lacunis versuum 57 et 232, mirum non est, si quidem priore loco velut a *re bene* ad *remunerat*, altero a *referre* ad *rem ferenti* aberrare potuerunt librarii oculi.

***) Propter hanc ipsam congruentiam supplementum *iam* (= *eam*) praetuli ei, quod Ritschelius, Lorenzius, alii admiserunt, *te*.

Vix dubitasset Seyffertus de hac congruentia, si animadvertisset eam aliis in eodem folio detrimentis stabiliri. Ac primum quidem v. 363 initio detruncatus est: cui qui oppositus legebatur v. 343 brevior est, unde lacuna illic ipsa verba non affectavit. Tum vero v. 366 ante extremum vocabulum *adest* additamentum requiritur, quale Ritschelius (*in portu iam*) et Palmerus (*Piraeo*) excogitarunt. Huic respondebat v. 346, post quem qui sequitur cum Reizianum esse perspexerit Studemundus, Klotzius hunc aut senarium trochaicum esse aut eo tantum differre a Reiziano voluit, ut a trochaeis inciperet. Quae opinio quantopere ab omni probabilitate bonoque sensu abhorreat, non est quod dicam. Quare si ex lacuna congrua concludes mecum hoc quoque loco post principium *Quid ego* velut *hebeti* vocabulum intercidisse pronomini nudo *hoc* adiciendum, Reizianum recuperabis elegantissimum simulque intelleges v. 366 Ritschelii supplementum modum excedere — nam v. 346 cogitari non potest de vocabulo eius quod posuimus mensuram excedente — meliusque PIRAEO (= HEBETI) quadrare (cf. v. 67).

Porro in cantico de cuius versibus extremis modo diximus dudum Ritschelius duas lacunas detexit certissimas v. 320 et 335b: quas non dubito quin eidem damno attribuere aut possimus aut debeamus, cum qui intercedunt versus ex diversa cantici discriptione facile olim paginam plenam occupare potuerint. Ac v. 325 fortasse vel melius sic distinguetur:

Ó-o-ocellus és meus:
Túos sum alumnus, mél meum.

Item v. 328 ex media corruptela dubius*) ad eandem formam revocari poterit:

Síne sine cadere mé. ⌈ Sino.
⌈ Símul hoc quod mihi ín manust.

Praeterea de duobus monometris cogitari potest v. 333 et de versuum 322 sq. vel 334 solutione, ut taceam multo improbabiliores dissectiones, quales haud raro in codice antiquissimo deprehendimus.

*) 'quod mihi in manust' ad unam Delphium spectare potest, quam et se sinere iubet et manu tenet ebrius, ut v. 329 docet.

Simile vero exemplum atque adeo multo luculentius primum canticum praebet. Vbi quin v. 151 sqq. non unam, sed plures lacunas graviores perpessi sint, nemo dubitat. At prorsus eadem est condicio v. 130 sqq.: ubi nisi commentis vanis qualia in appendice tetigi sermonem sensumque Plautinum obscuramus potius quam declaramus, et in *tum iam* particulis offendimus in media enuntiatione neque *Eatenus* habemus quo referamus*), denique metrum una cum sententia non uno loco claudicare sentimus. Iam cum a v. 130 usque ad v. 150 in *B* XX versus sint, ex iusta discriptione (cuius vestigium ipse *B* servavit) XXII, facile olim XXI fuisse statuimus, nisi forte in eo archetypo, ad quem hae lacunae redeunt, XXII versus in pagina fuerunt, quem numerum aliis ductus rationibus Gundermannus archetypo antiquiori vindicare studuit. Iam quomodo lacunae versuum 130 sqq. et 151 sqq. sibi respondere potuerint, exemplo in apparatu adscripto demonstratum est: neque ultra procedere in perturbatione tam intricata possumus. Quodsi quis eiusmodi commentum pro inani lusu et hariolatione habet, quomodo iudicabimus de eo, qui neglectis lacunis apertis ex ipsis verborum versuumque frustulis contextum metrumque refingi posse fingat?

Iam vero his lacunis freti si olim v. 111—131 et v. 132—153 sibi respondisse concludimus, accedit quod in v. 111 primum verbum dubitationem movet, v. autem 112 inter *Tigna putefacit per* et *operam fabri* syllaba *dit* intercidit rectissime a Bergkio restituta. Num igitur casui tribues, quod ex codice *B* intellegimus extremum vocabulum v. 132 ex parte olim obscuratum fuisse, cum in medio v. 133 longe alia ex causa visum sit *fui* inferre, quod in fine versus (item ut v. 134) extat, ubi facillime suppleri potuit, si olim FUI (= FUT) lacuna perierit? Tum in folio antecedenti cogitari potest de detrimentis versuum 84 et 86 (inter quos scaena intercedit) cum v. 104 (olim bipartiti) et 106 defectu coniungendis,

*) Nequaquam recte Ritschelius ipsam vocem et libris et glossario traditam propter singularitatem mutavit: quam non modo *iatenus* in Bacchidum v. 168 tuetur, sed ipsa maxime singularitas, cum Plautus vocibus singularibus scateat. Ceterum etiam *Igitur tum* particulas v. 132 editores omnes male apodosin incipere voluerunt.

quamquam huic coniecturae non multum tribuerim. Denique *cures* verbum sub finem v. 208 abscissum nescio an corruptum v. 187 initium attigerit, versu vero 171 lacuna (*Vt lepide omnes ⟨mo⟩res tenet sententiasque amantum*) auget suspicionem de v. 194, ubi si *mihi* pro *mei* forma exquisitiore inferimus, lenem, sed inanem medelam adhibemus meliusque ex media lacuna locum sanabimus*).

Quodsi has quas tractavimus lacunas aut omnes aut certiores**) saltem conferimus cum tabula, qua Seyffertus priorem fabulae partem singulis archetypi foliis discribere modeste studuit, plerique non congruunt loci. Quae tabula etsi similibus dubitationibus obnoxia est, de quibus supra diximus in quaestione de extrema fabulae parte ex archetypo distribuenda, tamen omnino aegre continget, ut versuum discriptionem ex his lacunis conspicuam simplici computatione cum ea concilies, quae in media parte ex argumentis certissimis erui potuit. Neque tamen sic aut dubitationibus removentur, quae effecimus, aut dubitatio movetur de turbis gravioribus, quibus admissis versuum discriptiones cum quaternione illo medio concinant. Immo sumendum erit — id quod etiam in media parte de loco quodam statuendum erat — alii eique antiquiori archetypo tribuendas esse has lacunas a librariis ipsis non indicatas, sed ex metro lingua sententia certas, alii vero eas, quas plerasque spatiis vacuis librarii signarunt. Neque enim uno tenore eodemque tempore haec damna illata esse etiam inde patet, quod partem lacunarum *A* cum *P* communem habet***), qui in aliis multis a labe immunis remansit.

---

*) Sane ex vulgata v. 194 conformatione *Scapha* nomen eundem ante caesuram locum tenet, quem v. 158. 166. 170 occupat. Sed v. 215 initio legitur, v. 223 in altera septenarii iambici parte: item mox in septenariis trochaicis v. 248. 260. 282 apte claudit versum, sed v. 252 eadem ratione collocatur, qua ex coniectura nostra v. 194 ponitur. Denique in v. 174, ubi plerique item ante caesuram posuerunt, similem locum habebit atque v. 215. 223, si sedem corruptelae in medio versu quaerimus, quo facto uno loco, non duobus ut ceteri, versum corrigimus.

**) Incertioribus addi potest v. 204, ubi 'aere' vel 'sumptu' sub finem desideratur, cum v. 224, ubi *sat* unus *B* habet, quod facile ex v. 247 suppleri potuit. Quae si cohaerent, rectius de *liberauit* ⟨*aere*⟩ et ⟨*Satis*⟩ *si tibi* cogitabitur. Sed uterque defectus aliter explicari potest.

***) Sane Klotzius in censura Casinae a me editae negavit ullo

De lacunarum supplementis haec addidit Ritschelius: 'cum paullo ampliores lacunas eas, quae in sola coniectura positae sunt, tantum asteriscis notare soleam, supplementis in adnotationem reiectis, harum tamen, quae in ipsis codicibus comparent, supplementa nostra in continuitatem verborum recipere non dubitavi, ne in tanta earum et frequentia et saepe etiam supplendi evidentia nimis fabulae lectio impediretur. Nisi quod uno in loco, v. 723 sqq., librorum hiatum cum aliqua confidentia explere nescii. In hoc autem genere aliquantum vel eo profectum videbitur, quod satis multa in Palatinis exstare credita cognovimus soli Camerarii coniecturae deberi. Qui cum sua supplementa plurima, ut ad v. 537 sqq. diximus, in ipsas *B* codicis lacunas sua manu inscripserit, hoc mirum in modum fraudi eis fuit qui post Camerarium illum librum tractarunt. Et in Mostellariae quidem lacunis de Camerarii manu dedita opera testatus sum: in aliis fabulis cum de ea consulto taceam, non maior autem quam in Mostellaria aliorum prudentia fuerit, in promptu est recte iudicare, si quando a nostris priorum editorum de *B* testimonia discrepant'. Nos etsi certiora supplementa et ipsi in contextum admisimus et quaedam etiam audaciora, tamen multo plura aut aliorum aut nostra in apparatu protulimus de reliquis in appendice agentes.

Ad Ambrosianum librum deleticium ut pergamus, huius quaterniones XXXIX. XL et XLI, e quibus nihil aetatem tulit, exitum Mercatoris a v. 791 ad v. 1026 una cum priore parte Mostellariae ad v. 575 usque olim capiebant. Quae partes quomodo dispertitae fuerint etsi non licet ullo modo definire accuratius, tamen ubi ad iustum computum versuum paginarumque numeros provocaveris, sat probabilem prodire mensurae congruentiam recte Ritschelius dixit in praef. Merc. p. V. Illos autem qui excipiunt quaterniones, eorum haec est discriptio:

---

modo de eiusmodi corruptelis codici *A* cum reliquis communibus cogitari posse, quasi minus fragilis fuerit materia, in qua archetypi antiquiores scripti fuerint. Ceterum totius quaestionis gravitatem gaudeo quod Fleckeisenus, Langenus, Redslobius alii agnoverunt, item quod perversi ingenii homo irrisit: nam hoc quoque veritatis indicium.

A. a
199. 200 = 576—594. 595—613
B. b
71. 72 = 630—632, 653—669. 670—688 } XLII
77. 78 = 689—705. 706—724
C. c
201. 202 = 759—777. 778—796
D. d

295. 296 = 826 — 841. 842— 858*)
E. e
453. 454 = 891b— 906. 907— 922
447. 448 = 923 — 939. 940— 958 } XLIII
463. 464 = 959 — 975. 976— 992
459. 460 = 993 —1009. 1010—1026e
F. f
301. 302 = 1042 —1059. 1060—1073

Ex his octo membranas tractaverat Ritschelius et Parerg. p. 440 digesserat: pauca quaedam accuratius definiebat in editione ex Schwarzmanni**) collatione Fleckeiseni beneficio

*) Sic cum hanc paginam 296 circumscriberet, haec addidit Ritschelius: 'cum ego, quo versu terminetur, indagare non potuerim, Schwarzmanni collatio testatur eius paginae versum XVI esse fabulae versum 857 (vulgo scaenae 2. act. III extremum), hunc excipi a novae scaenae inscriptione versus XVII et XVIII occupante, ultimum esse novae scaenae primum, e quo tamen nihil scripturae Ambrosianae afferitur. Quibus omnibus cum par sit fidem haberi, tamen cum hunc ultimum Schwarzmannus putavit esse fabulae v. 904, fefellit eum, ut facile apparet, tralaticia scaenarum discriptio, exordiens ea ab hoc versu scaenam 3. actus III eamque scaenam ipsi versui 857 continuans. Neque enim ullo pacto esse dubium potest quin ea scaena, cuius primo versu pagina 296 terminaretur, fuerit prima actus IV e vulgari discriptione i. e. ea ipsa cuius nunc versu 858 initium fit: id quod et versuum 932. 33 in pagina 447 continuitas et interiectorum inter v. 858 et 923 intervallorum computatio (quam singillatim persecutus sum Parerg. p. 441) tam planum faciunt ut non possit contra dici'. Atque ipsum 858 legit Studemundus in fine paginae.

**) Addidit Ritschelius: 'Qui etsi eam membranam, quae certissimo documento est recte a nobis collocatorum versuum 904—932 (h. e. scaenae 3. act. III e vulgari discriptione), complectens ea paginas 447. 448, ne attigit quidem, in aliis tamen multo plura quam aliquot post annis ego legere potuit: contra atque de Pseudulo testatus sum praef. XIII. Cadit id, ut frequentata a me *As* nota docet, praeter reliquas

commodatae. Duas membranas (p. 453 sq. 459 sq.: quas *F.f* et *G.g* signaverat Ritschelius: unde *H.h* fuit quae nobis *F.f*) Geppertus demum adiecit, etsi non prorsus vere eorum ambitum circumscripsit. Multo plura Studemundus correxit atque addidit cum in commentatione de crisi Plautina*) tum in apographo. Denique ipse post illum a. MDCCCXCI Mediolani has membranas excussi, qua collatione quae effeci neque multa neque admodum gravia ita in apparatum adhibui, ut a testimoniis Studemundianis diligenter distinguerem: non ut meam operam qualemcumque efferrem, sed ut fidei satisfacerem tam illius quam lectorum criticorumque gratia.

De deperditis membranis haec Ritschelius docuit: 'De *E.e* [et *F.f*] quo minus dubitationis relictum est, eo plus offensionis intervallorum computatio praebet in aliis. Levius est, quod pro eis XXXVIII senariis, quos *B.b* tenuit, in Palatinis tantum XXXV leguntur. Nam duas in illa parte lacunas esse, alteram post v. 648, alteram v. 644 sq., partim sententia arguit partim grammatica ratio simul atque ea demonstratio quam e Palatinorum condicione supra duximus. Aut igitur harum lacunarum in *A* supplementa exstabant tribus versibus comprehensa, aut versibus 631. 632, quos nos demum huc transtulimus, eodem loco fortasse iam in *A* collocatis (iteratis igitur per errorem in pag. 71) alterutram saltem lacunam versus singularis explebat. — Aliquid etiam in *C.c* desideratur. Quippe e XXXIV (sine v. 741) versibus quattuor dispesci per binorum spatium, etsi nihil insoliti habet in tetrametris, tamen nimium esse videtur in ea scaena in qua praeter octo tetrametros solos reliqui breves sunt omnes. Quo plus fidei lacunae notis nostris accedit post

in paginam 201, ex parte etiam in p. 77. 78, item in principia paginarum 199. 200. Perpauca utrique nostrum apparuerunt in p. 71. 296. 301, pauca in p. 447, non adeo multa in p. 199. 72. 78. 302: ceteris omnibus integriores repertae sunt p. 202. 295'. Ceterum *As* notam penes nos praeeunte ipso Ritschelio in altera editione Trinummi iam Studemundi potius lectionem significare, vix est quod dicam. Ex Schwarzmanni vero, Ritschelii, Gepperti testimoniis perpauca tantum certis de causis commemoravimus, pleraque omisimus.

*) 'Festgrufs der philol. Ges. zu Würzburg an die XXVI Vers. d. Philol. u. Schulm.' ed. Wirceb. a. MDCCCLXVIII: quam commentationem breviter notamus 'Festgr.'.

v. 747 positis: praesertim cum talis qualis ibi in Palatinis fit coepti sermonis interpellatio minime Plautina sit. — Non magis, nisi fallor, sufficiunt interiecti inter v. 796 et 826 versus XXXI, in quibus octo sunt brevis mensurae, ad complendam membranam *D. d*, praesertim detractis quos post v. 816 duos exturbavimus. Nec tamen ubi aliquid intercidisse videatur, nunc magis quam olim Parerg. p. 464 dicere possum. Quamquam etiam alibi sane, ubi in Palatinis lacunam esse ipse Ambrosianus evincit, ut post v. 939, quis tandem deesse aliquid assequi divinando potuerat? vel quis post v. 1054 tantum quantum deesse idem ille codex docuit? — Longe autem plus versuum quam qui sunt a 992 ad 1042 requiritur ad quattuor paginarum *G. g. H. h* [immo *F. f*: vide supra] ambitum explendum: parum enim prodest quod nostra coniectura factum est v. 1018 sqq. incrementum. Hic igitur versus circiter XXIII, et eos quidem post v. 1026, intercidisse satis videor Parerg. p. 464 sqq. disputasse. — Verum enimvero, cum has quidem discrepantias omnes aliquo modo expedire licuerit, una calculorum difficultas restat, cuius removendae satis probabilis via nulla praesto sit. Nam qui post paginam 302, in cuius fine quaternionis numerus XLIII apparuit, reliquus est exitus fabulae versus circiter CX complectens, cum non possit plures quam septem octove paginas occupasse, quid tandem esse dicamus quod proxima in Ambrosiano fabula, quae est Miles gloriosus, non in quaternione XLIV, sed in XLV demum incipit? Etsi enim in hac quoque parte non potuimus non duas lacunas signare v. 1086 et 1150, tamen has non licet ullo pacto tantas cogitare, ut ferme ducentorum vel saltem CL versuum spatio explendo sufficiant. Quae cum ita sint, nisi aut unum fuisse quaternionibus binionem interiectum putabis aut quattuor paginas vacuas relictas aut magnam aliquam fabulae partem per errorem bis scriptam: quorum nihil a reliqua condicione Ambrosiani codicis valde commendatur: aut non liquere fatendum erit, aut (quod summa cum dubitatione atque verecundia conicio) de omissa in Palatinis appendice cogitandum, qualis potuit geminus ex alia quadam recensione exitus fabulae esse ad Poenuli atque Andriae similitudinem'.

Ex hac disputatione utique probandum erit, quod in membrana *B. b* trium senariorum defectus repetitur ex unius versus post v. 648 lacuna — nam de v. 644 sq. (item ut de v. 1150) erravit Ritschelius — et ex versibus 630—632 suo loco in *A* lectis, quo loco etiam Servius legit in testimonio a Ritschelio aliisque minus recte lecto intellectoque, cum versum 647 (ubi vide) dicat 'paulo post' v. 630 a Plauto illatum esse. Contra in membrana *C. c* neque Ritschelius nobis aliisque persuasit post v. 747 aliquid deesse neque Seyffertus ante v. 728 truncatos esse versus nonnullos, quem supra (p. XI sqq.) refutare studui. Atque etiam Studemundus negavit in hac parte accuratiorem spatii computationem de *A* institui posse, cum versus ex parte lacunosi sint — quod spectat ad v. 742—744, quos tamen tres tantum fuisse ex congruenti lacuna certum est, — ex parte vero liberioribus metris compositi. Non minus dubia est lacuna, quam in membrana *D. d* parum definite Ritschelius admisit. Videntur sane ex Palatinis VII versuum bacchiacorum reliquiae et XXIV septenarii trochaici XXXVIII in *A* versibus respondere vel potius non satis respondere. At vero primum quidem non est, quod ex his duos versus post v. 816 traditos ab Ambrosiano abiudicemus (vide infra): tum vero ex aliorum locorum similitudine vix errabimus, si inter bacchiacos colloquium inter Theopropidem Tranionemque continentes et insequentem dialogum inter hos Simonemque septenariis trochaicis compositum olim scaenae novae inscriptionem duos versus in *A* occupare potuisse sumimus. Sic vero V tantum, non VII, versus longiores olim bipartitos fuisse ex XXIV efficitur idque nequaquam nimium videtur (cf. v. 804. 807. 808. 814. 815). Nam quod Ladewigius Philol. XVII p. 471 sq. coniecit in hac fabulae parte post v. 802 mentitum esse Tranionem rure abesse Philolachetem, quod illum fecisse ex v. 929 sq. 1076 comperimus*), etsi huius rei mentionem antea fieri debuisse

*) Ex his locis cum intellegatur quantum huic mendacio in ipsa fabula tribuatur, facile cogitare possumus hanc rem etiam in ipso Argumento olim commemoratam fuisse, quo loco iam insanum illud *primum* (*emigratum*) legimus, itemque in adventu Callidamatis v. 1129 Tranionem dixisse *uideo huc rure incedere*, quo loco item versus mira fato corruptus est. Nam probe scit illum a Philolachete venire.

suo iure dixit (adde Langenum Stud. Pl. p. 173 sq.), tamen eiusmodi additamentum importunissimum esse, quo loco senex nihil agit nisi ut aedes inspicere possit, iam Lorenzius monuit in editione priore p. 255. Illi rei commemorandae unus, si quid video, aptus erat locus, ubi ex aedibus paternis omnes emigrasse Tranio fingit v. 470 sq. Nam patrem filium quaerentem familiaribusque exspectatum se venire opinantem tum maxime quaesivisse, quonam emigrassent et ubi tandem invenire posset filium, fere necessario concludimus. Neque quidquam aptius tum fingere potuit Tranio tam ex rerum veri similitudine quam ex consilii calliditate, quo longius diutiusque patrem a Philolachete removeret, quam rus illum abiisse. Itaque post v. 470 sq.:

Quia septem menses sunt, quom in hasce aedis pedem
Nemo intro tetulit, semel ut emigravimus

intercidisse aut eiusmodi versiculum:

Th. Quid ais? ubi ergost Philolaches? Tr. Rus se abdidit

aut plures adeo versus similis argumenti probabilissimum esse duco. Quae cum ita sint, in membranis *C. c* et *D. d* auctiorem fuisse Ambrosianum aut negamus aut demonstrare saltem non possumus. Contra plane confirmatur Ritschelii iudicium de maiore lacuna post v. 1026, ubi iam quattuor versuum reliquiae ex ipso *A* accesserunt, quem ex insequentis folii deperditi computatione probabili XXI insuper senarios continuisse Studemundus effecit, ut propemodum recte 'circiter XXIII' desideraverit et exempli causa refinxerit Ritschelius (cf. append. crit.). Denique in exitu fabulae rectius non de quaternione XLIV, sed de binione deperdito cogitandum esse et Hasperus dixit in commentatione de Poenuli exitu duplici p. 9 adn. et Studemundus probavit in apographo, 'praesertim cum alibi quoque in fabularum exitu biniones adhibitos esse constet' (cf. Pers.[2] praef. p. IX adn.).

Porro de transpositionibus agens Ritschelius scripsit: 'Quae fabula integris scaenis amplisque scaenarum partibus inter se traiectis turbata est, eam mirum esse non potest etiam minores vel singularium vel pauculorum versuum transpositiones expertam esse. Idque iam Ambrosiani aetate accidisse cum alia persuadent, ut v. 631 sq. 741, tum eius

versus exemplum demonstrat qui vulgo est III 1, 81 (
666). Latissime autem hoc genus corruptelae patet
scaena quae vulgo numeratur actus tertii prima, nobi
sunda est eius actus*)'. Iam cum nonnullis locis certa si
iectio (maxime v. 413 sqq. 622 sqq., 886 sqq. [vide
p. XVIII adn.], 1090 sqq.), v. 631 sq. supra vidimus non
traiectos quam iteratos videri in *A*, similiter ac v. 553
—559, singularis vero est condicio tam v. 741 quam v.
Nam v. 666 non modo alieno loco exstat, sed etiam
sententia est: ut olim in margine adscriptum ideoque
peram inculcatum esse conicias. Quem vero v. 741 fecit
schelius traditum inter v. 721 et 722, eum utique offen
etiamsi traicias, concedendum erit Langeno Stud. Pl. p.
Atque male videtur adiectus esse ab eo, qui nimis diu t
atque exspectare Theopropidem miraretur. Denique quo
culentissimum exemplum Ritschelius habebat scaenae III
quam variis mirisque transpositionibus in meliorem ordi
digerens neque sibi prorsus neque aliis satisfecit, in eo du
cem potius recensionem v. 588—597 indagasse mihi vi
non aliter atque in Menaechmorum scaena conclamatiss
quae tot traiectionibus temptata melius simpliciusque sec
dittographia maiore explanatur. Atque illis versibus cir
cisis non modo singulae offensiones tolluntur, sed etiam
scaena nimis dilatata lucri aliquid capere videtur**).

Retractationis autem in Mostellaria vestigium
tissimum Seyffertus deprehendit in versibus duobus post v.
traditis, quos dubium non est quin retractator versibus
—846. 848 substitui voluerit breviandi consilio. Ac ne
an etiam eorum versuum iteratio, de quibus supra dixi
retractationis vestigia servet. Nam ex v. 633—652 qui in
cedunt inter tres versus, quorum primum Palatini, reliq
quoque Ambrosianus bis exhibebat, versus tantum 636—

*) Quae sequebantur in appendice ad v. 596 sqq. exhibuimus.

**) Neque tamen recte Langenus Stud. Pl. p. 171 fingi om
posse negavit, quid danista instituerit per priorem partem scaenae
Theopropidem contendit mox nihil omnino agere et alienum esse
actione. Nam danista quidem prodire potuit cum tabula, ex qua
nus computet (cf. v. 532 sqq.), Theopropides vero aedes miratur
struosas quae dicantur Tranionemque cum impatientia persequitur.

oteleuton vel homoeoarcton intercidisse in *P*, qui sine
tione interciderunt continui v. 940—945 (? vide append.)
—1061 fortasse non neglegentia, sed retractatoris opera
unt. Quin etiam maiorem illam partem (XXV senarios)
. 1026 et 1027 amissam potuit ille removere, prae-
cum in ea necessario repetenda essent quaedam ex
ibula spectatoribus nota: quibus ambagibus offendens
non sine sermonis hiatu v. 1026 et 1027 sese ex-
voluerit, damnum admiserit quale apud nos quoque re-
ores histrici haud raro fabulis inferunt. Paulo aliter
ati sunt neque pari omnes ratione explicandi quos
lerisque damnavimus v. 87 sq., 93 sq., 126 sq., 185, 286,
, 306 sq., 410 (adde 666 et 1035: v. s.). Versus autem
o consilio versibus 224 sq. videatur substitutus esse, in
lice significavi: itaque eandem manum prodit, quam in
—223 dittographia deprehendimus: qui versus non
per repetitiones quasdam insignes sunt, sed etiam per
a versuum stichomythiam longius productam, ad quam
us ille quem significavimus locus v. 247 (= 224 sq.)
sese adplicat. Qua observatione augetur probabilitas
tiae a Goetzio post Ladewigium propugnatae, quam
unt, non refutarunt Brixius Langenusque.
quitur ut de mutata a Ritschelio actuum distribu-
dicamus, de qua sic disputavit: 'De v. 857 et 1040

de necato hospite cum aedium venditore transacta. Atque hoc etsi habet sane aliquid incommodi, tamen multo gravior est in contrariam partem offensio, eaque duplex. Nam primum si inter abitum Theuropidis eiusdemque reditum tantum temporis, quantum inter duos actus potest, intercessit, quid est tandem cur senem Tranio v. 541 miretur *tam cito* se domum recipere? Deinde autem unde tandem, postquam in scaena primum apparuerat danista, subito Tranio adest? nullo is quidem verbo suum adventum significans, sed danistam potius recens ad se accedere haud ambigue testans v. 536 *nunc pol ego perii plane in perpetuom modum: danista adest* e. q. s. Hinc igitur cum satis intellegatur nullo intervallo ab hac superiorem scaenam excipi, illud quod antea tetigi incommodum haud scio an ipse poeta aliqua ex parte eo lenierit, ut aut Tranionis in fine prioris scaenae aut huius initio danistae sermonem aliquanto longiorem faceret quam is nunc apparet in codicibus. — Contra haec percommode ac paene dixerim necessario pausa fit post v. 430. Vbi si nullo temporis spatio interiecto Theuropides adveniret, haud dubie tale quiddam de more adiectum legeremus: *atque eccum adest.* — Consequens est, ut primus actus aut versu 83 aut versu 156 finiatur. Atqui versus 156. 157 sine pausa continuari satis apparet e Philolachis verbis v. 162 *haec illast tempestas mea, quae mihi modestiam omnem detexit tectus qua fui* e. q. s.: quibus ille ad suum ipsius sermonem respicit in amoris cum tempestate comparatione versantem v. 108 sqq. 140. Nec omnino, quo tandem consilio in scaenam prodire poeta Philolachem iussisset, intellegeretur, si eum post soliloquium illud (ut cum Augustino loquar) rursus discedentem faceret. Ergo incidenda est fabula post servorum in prima scaena altercationem, qua ipsum exordium fabulae continetur similiter atque in Milite gloriosoo factum est. Cui dividendi rationi quod non immerito quispiam obstare putet discedentis v. 83 Grumionis verba *eccum erilem filium uideo*, id etsi nego recte eo excusari*) quod etiam alibi de absentibus *eccum eccillum* pronomina

*) Admisit hanc excusationem Gustavus Schmitzius dissertationis 'de actuum in Plautinis fabulis descriptione' Bonnae a. 1862 proditae p. 23.

dicta sint: (nam horum diversa ratio est:) tamen vim nullam habet si ex illo *eccum*, pro quo *ecquum* in *B* est, non sine probabilitate effectum est *hic cum* vel *hic quom*, unus ut in extrema scaena versiculus interciderit caussam abeundi significans. Nam talem profecto fatendum est prorsus desiderari in Grumionis hac oratione *nunc rus abibo: nam eccum erilem filium uideo corruptum ex adulescente optumo*: quando non erat cur timeret Philolachem'. Quod postremo loco monuit Ritschelius etsi rectissime observavit neque recte neglexerunt alii, tamen huic incommodo remedium praesto est, si ipsum versum ultimum hiantem non inani aliquo additamento fulcimus, sed verbo causam illam significante, velut *uideo: ⟨odi⟩ corruptum ex adulescente optumo* (cf. append. crit.). Sine ulla autem probabilitate *eccum* pronomen removeretur: unde consequens est, ut primus actus non rectius v. 83 sq. quam v. 156 finiatur. Iam de primo actu usque ad v. 430 extendendo cum vix probabilius cogitetur, recte Lorenzius Spengeliusque sumpserunt post v. 347 ita interstitium fieri, ut convivis interim potantibus tibicen spectatores delectaverit. Contra minime recte Lorenzius neglecto interstitio, quod post ipsum v. 430 exstare Ritschelius probavit neque Ladewigius removit (cf. append. crit. ad v. 428), et continuato post v. 1040 actu eodem tres partes fecit fabulae: quod miror placuisse Ribbeckio in hist. poes. Rom. I p. 112. Nam non modo novum exordium a v. 431 et 1041 fieri sentimus, sed nostro iure quinque actus exspectamus. Quam partitionem quod iterum iterumque Lorenzius cum aliis dixit (Most.[2] p. 197) ex Horatio tantum art. poet. v. 199 sq. effecisse grammaticos, verum non est. Nam ut mittam testimonia ex parte ad Varronem revocanda esse, notum est alterum exstare testimonium idque eo gravius, quod rem in transcursu commemorat tanquam tritam ac latissime patentem, M. Antonini XII 36: *οἷον εἰ κωμῳδὸν ἀπολύει τῆς σκηνῆς ὁ παραλαβὼν στρατηγός. ἀλλ' οὐκ εἶπον τὰ πέντε μέρη, ἀλλὰ τὰ τρία. καλῶς εἶπας· ἐν μέντοι τῷ βίῳ τὰ τρία ὅλον τὸ δρᾶμά ἐστιν.* Quam vero Lorenzius commendat distributionem per tres partes, eam veteres quoque noverunt (*πρότασις, ἐπίτασις, καταστροφή*), sed ab ipsa actuum discriptione quacum ille confundit accurate distinxerunt.

E personarum nominibus Mostellariae Bergkio suspectum fuit THEVROPIDES nomen. Quod ille potius *Theopropides* fuisse coniecit, 'ut quae forma ubique in metrum congrueret: nisi quis forte *Theupropides* formam praeferret producta antepaenultima in regulam peccantem'. Cui haec respondebat Ritschelius: 'Nos quod malumus in regulam non peccari, non moleste feret Bergkius: cui quidem non mediocriter nos gratificaturos putamus expromptis optimorum librorum testimoniis quibusdam permemorabilibus. Nec enim plus facere in Bergkii sententiam quicquam potest quam quod non modo in *A* semel repertum est THEOROPIDEM v. 962, semel THEOROPIDES v. 784*), sed eisdem in locis ipsa adeo *Theupropides* forma in *B* exstat: quo accedit quod in scaenarum inscriptionibus THEVTROPIDES idem *B* v. 690**) exhibet, TEVTROPIDES *Db* v. 532. Et tamen fallax est, si quid video, tam mira species omnis. Nam quod nusquam repugnare metrum Bergkius dixit, verum non est. Commode infertur pentasyllabum nomen v. 972:

Quoí patrem Theópropidem esse opínor. Ei mihi, óccidi.

Non laudamus, sed tamen ferimus paenultimi pedis tribrachum in his v. 447. 805. 970. 1128:

Meus séruos hic quidemst Tránio. O Theópropides.
Sáluom te aduenísse peregre gaúdeo, Theópropides.
Phílolaches hic hábitat, quoius ést pater Theópropides.
Iúbeo te saluére, et saluos quom áduenis, Theópropides.

Sed bacchiaco versu 784 h. e. eo ipso in quo hanc nominis formam commendare *AB* videntur,

Heus Theúropidés. Hem quis híc nominát me

quid fiet? Qui quamdiu non est ad alterius formae mensuram probabiliter accommodatus, satius fuerit cum Lachmanno in Lucr. p. 313 e *Θεωρωπίδης* forma praesidium petere tralaticii nominis, quod quidem non *CD* tantum testantur ubique, sed *B* quoque quater in ipsis versibus Plautinis, no-

*) Accessit eadem forma ex v. 970 et ex scaenarum inscriptione post v. 689 — ubi male THEOPROPIDES relictum est pro THEOROPIDES, quod cum levioribus quibusdam vitiis p. XLVII correximus — et post v. 1063.

**) Eandem formam *B* etiam ante v. 532 tuetur.

viens*) in scaenarum inscriptionibus v. 431. 532. 858. 904. 933. 993. 1041. 1064. 1122, in eisdemque bis ipse adeo Ambrosianus**) v. 690. 1064. Nec enim maiori offensioni esse illa contractio quam facta in *Λευτυχίδης* potest'. Hanc Lachmanni Ritscheliique opinionem denuo impugnavit Bergkius (cf. Opusc. I p. 6 et 115 sq.), cuius rationibus mox cessit Ritschelius ipse Opusc. phil. III p. 343 sq. Atque in v. 784 restituendo etsi neuter satisfecit, tamen quomodocunque de eius pristina forma cogites, quam certa ratione recuperare vix possumus, dubitationem de nomine ex hoc versu eo minus movebimus, quod mancam esse memoriam supra (p. XIII sq.) novo argumento firmavimus. Verum est singularem esse solutionem bacchiaci hanc *Heus Théopropides*: sed aliquam ex ipso nomine proprio excusationem habet (ut v. 319 [. 328] proceleusmaticus defendi potest ex titubantis pronuntiatione), nisi hoc uno loco *Theupropides* graeca ratione pronuntiatum esse sumpseris. — Idem Bergkius, cui hoc nomen recte restitutum debetur, post Camerarium in Annotationibus et ante Buggium contendit ['Beitr.' I p. 128 et Opusc. I p. 128***)] *Tranionem* rectius scribi debere *Thranionem*, quo servus remigis ministerio functus denotetur. Quam sententiam insanus sit si quis eo firmare velit, quod *D* in scaenae inscriptione ante v. 1041 Thranio exhibet, ubi dubium non est quin Th ex proxima forma Thevropides natum sit. Iam nominis veriloquium etsi certum non est, tamen si cum Ritschelio a *τρανής* voce derivamus, certe personae magis congrua appellatio est. Dein servi alterius *Grvmionis* nomen cum Bergkius latinum esse a *gruma grumus* fictum putet, rectius dicemus Plautum eiusque aequales sua sponte cogitaturos fuisse de hac significatione nominis agrestis, quamvis graecum *Γρυμίων* sit notionis obscurioris. Porro puerorum nomina *Sphaerionis* 'a ludo dicti' Seyfferti sagacitate et *Pinacii* Studemundi virtute recuperavi-

*) Immo octiens detracto v. 532.

**) At cf. p. XXXVI adn. *).

***) Alterum locum neglegens Lorenzius² p. 201 dubitanter concludit de *θρᾶνος* voce Bergkium cogitasse, quod ille disertis verbis dixit. Ibidem Vssingii hariolationem ex v. 1115 de piscis nomine congruo quaerentis confidentius reiecisset Lorenzius, si illo loco de nomine omnino non agi animadvertisset.

mus. Tertium eiusdem generis nomen per librorum memoriam dudum stabilitum *Phanisci* mirum est Lorenzium p. 2 dicere graece sonare, sed explicari non posse: nam apertissima est originatio a *φανός* et aptissima advorsitori, quo accedit 'Lampadionis' vel 'Lampadisci' similitudo. Non de forma, sed de mensura error erat in nomine *Callidamates*, quem *Callidimātes*, non *Callidamātes*, audire primus monuit Crainius (adscita etiam *δαμάτειρα* forma) in Act. gymn. Berol. XX p. 477, cuius sententiam iteravit Geppertus ex eoque Spengelius Lorenziusque. Denique lis est de *Danistae* nomine, quem cum exemplum praebere nominis *κατ' ἀντίφρασιν* dicti*) pervulgata ex Donato sententia sit, dudum Schmiederus Weisiusque dubitarunt de hoc genere appellationis, post quos nuper Spengelius in appendice ad Ter. Ad. v. 26 p. 114 sq. coniecit *Misargyridem* v. 568 per iocum appellari a servo, quem ipse poeta *Philargyridem* potius nominaverit. Quae sententia si vera est, ex personarum indice hoc nomen eximendum erit.

'Ad aetatem fabulae aliquo modo definiendam nescio an ratiocinari liceat e Tranionis verbis v. 428:

Ludos ego hodie uiuo praesenti huic seni
Faciam: quod credo mortuo numquam fore:

ubi *quod*, h. e. *ludos fieri*, cum tantumdem valeat atque id *quod*, non est opus *quos* accusativo. Ludos enim funebres si modo satis probabiliter in Prolegomenis Trinummi p. CCCXXI disputavi bis tantum factos esse videri Plautina aetate, annis quidem DXXXVIII et DLIV, nec ante illum annum acta esse Mostellaria credetur et multo adeo probabilius hunc esse subsecuta videbitur'.

Haec Ritschelii de tempore fabulae actae opinio cum suapte natura incerta sit, plus profecisse idem videtur in graeco exemplari indagando, quod Philemonis fuisse *ΦΑΣΜΑ* Parerg. p. 159 sq. 272 adn. coniecit. Nam ex tribus quas novimus Phasmatis, cum Theogneti propter *Φιλαργύρου* per-

*) Nimis quaesitum et artificiosum est, quod Lorenzius p. 3 etiam Theopropidem non sine ironia vocari conicit, utpote qui minime *δυσπρόπος* sit. Nemo enim in nomine nequaquam infrequenti talem argutiam deprehenderit.

sonam a Mosteliaria aliena sit, Menandri vero a Luscio Lanuvino barbare scripta, quae restat Philemonis fabula ex uno quod novimus fragmento apud Athenaeum XII p. 480 D στρατόσιον continuit, quale apud Plautum quoque instituitur. Iam si Mostellariam cum Trinummo comparamus, quam Philemonis esse constat, insignis non in una re similitudo neglegenda non est, quamvis non sufficiat ad auctorem prodendum. Denique vero ex v. 1150 Leonis Buechelerique tam leni quam felici coniectura restituto recuperavimus, quod fere testimonii instar sit de Philemone auctore: unde non dubitavi in ipsa inscriptione fabulae eius nomen graecae fabulae nomini ex Festo stabilito adiungere.

His expositis restat, ut eis quae supra de *A* codice diximus quaedam addamus de reliquis subsidiis criticis.

Ac *B* quidem codicem veterem ad Ritschelii exemplar iterum contulit Hinckius itemque ad Gronovii vulgatam Loewius. Qui cum interdum inter se et a reliquis testibus dissentirent, gratissimum accidit, quod ex copiis suis Seyffertus litem plerumque dirimere erroresque tollere tam diligenti quam benigna opera inter corrigendum et voluit et potuit. Vna tamen res latius patet, quamvis gravioris momenti non esse videatur. Etenim Loewius Hinckiusque praeter manum noviciam Camerarii et alterius, ut videtur, hominis docti saec. XV a *Ba* unam tantum manum antiquiorem *Bb* distinguunt (cum tamen Hinckius admodum multa eadem manu i. e. ab ipsa *Ba* correcta esse adnotet, quae alteri manui *Bb* non modo Ritschelius tribuebat, sed etiam Loewius, Studemundus, Mauius). Sed neuter tertiam manum *Bc* agnoscit, nisi quod Hinckius v. 12 in *faluũ* et v. 14 in *poſſit* correcto ab initio *Bc* pro *Bb* intulerat: sed mox ipse et his locis et in eiusdem versus 12 correctura marginali, quam Ritschelius *Bc* adscripserat (itemque aliis locis, ubi ille *Bc* notam adhibuerat), restituit *Bb*. Contra Seyffertus testatur et his locis et multis aliis Studemundum Mauiumque *Bc* agnoscere. Quos cum ab initio sequi constituissem, mox paucissimis locis exceptis acquievi in *Bb*, praesertim cum etiam in aliis fabulis cum eosdem testes tum eandem rationem secuti simus (cf. etiam praef. Mil.[2] p. IX). Certe rem ipsam

si spectaveris rationemque criticam, vix invenies quid intersit inter *Bb* et *Bc*, ut etiamsi manus diversae sint, eadem sit auctoritas idemque correcturae genus. De qua re quo facilius iudicari possit, hoc loco adscribam versus*), ubi de correcturis dubitatio est, neque tamen in ceterorum testium consensu enumerare volui quos locos Hinckius a *Ba*, non *Bb*, correctos dicat. Itaque pro *Bb* ab aliis *Bc* notatur: arg. 1. 2. 10; v. 4. 9/10. 15. 16. 20. 23. 36. 39. 41. 61. 63. 71. 82. 83. 90. 102 (examiſſum). 103. 106. 113. 126. 132. 158 (ṭ defecatam). 164. 185 (di). 188. 189. 192. 221. 227. 260. 264 (*marg.*). 266. 288. 290. 291. 298. 301. 304. 305. 307 (prorſuſ). 358. 386. 388. 390. 397. 410. 413. 431. 434. 455 (u *ex* e). 473. 474. 489. 496. 500 (e *et* c, *non* ¦). 503 (monitra). 507. 528. 529. 534 (dego). 578. 582. 593. 607. 642. 675. 683 (exiſ te). 689. 695. 704. 716. 737 sq. 742. 750. 756. 763 sq. 794. 816. 825. 831 (m *incohatum ex* n *Bb*, m *Bc*). 834. 840. 842. 848 (Adiſ). 849. 850. 851. 852. 856. 863 (ſ *exp.*). 873. 874 sqq. (*puncta*). 881. 883. 911. 952 (peruerſe). 958. 966. 967. 973. 975 (emiſiſſe). 978. 982. 984 (ceſtum). 993. 997. 1010 (ſ). 1032. 1078. 1079. 1092. 1093 (Quid). Porro pro *B*(*a*) notatur *Bc*: v. 208 (*marg.*) 272. 302. 311 (ec *s. v.*). 403. Contra *Bb* pro *Bc*: v. 31. 52. 94. 115. 117. 196. 199. Pro *Ba* fortasse *Bb*: v. 55. 129. 312 (manipulareſ *s. v.*). 1174 (ergo). Contra pro *Bb* fortasse *Ba*: v. 562. 565. 601. 837. 979. De diversis his manibus deque gravioribus quibusdam discrepantiis, dum has plagulas corrigo, adfertur gratissima Mauii epistula, de qua cf. p. XLIV.

Codices *CD* Decurtatum atque Vrsinianum ipse denuo excussi: sed de Vrsiniano quoque quaedam a me sive omissa sive commissa ex Luchsii collatione Seyffertus emendavit. Discriptionem autem horum codicum cum eis tantum locis in apparatu respexerim, quibus certa causa monebat, hoc loco ex *C* illustro, praesertim cum alii interdum ad eam provocaverint. Itaque hos indico versuum discrepantium exitus, lineolam addens, ubi metricum aliquod interstitium congruit.

---

*) Ipsa verba versibus excitatis addidi, ubi eodem loco de compluribus correcturis agitur.

1—8: — *argutiaſ* | — *uiuã* — *lateſ* | — *cenſeſte* — *ianua* |

19—57: — *lubet* — *optumum* | — *paſcite* | — *tibi* — *curatã* — *exiſtumaſ* | — *corruptũ* — *iuuentute* — *magiſ* — *poſſidet* | — *malũ* — *quos* — *ducere* | — *fut* — *illuuieſ* — *cõmixtam* — *exotica* | — *uiuiſ* — *aleato* — *ſunt* | — *inuidere* — *male eſt* — *bubulcitarier* | — *modiſ* | — *patibulatiť* — *ſenex* |

58—84: — *merui tu* — *face* | — *eſtiſ* — *pgite* | — *cedite* | — *uesperum* — *faxo* — *furcifer* | — *ſic ſit* — *cecleriuſ* | — *ne ſiſ* — *p̃ter* — *fidẽ* | — *exiſtumat* | — *q̃iã* — *redit* | — *abibo* — *obtumo* |

85—102: — *ĩſtitui* | — *uolutaui* — *natuſ eſt* | — *repperiiã* — *hominẽ* — *atq̃ hoc* — *credatiſ* | — *ipſi* | — *mea* — *dico* — *mecum* | — *examuſſim* |

108—116: — *tegulaſ* — *neuolt* | — *operã* — *haud eſt* — *induxerunt* — *donc̃ũ* |

120—133: — *fundam̃tũ* — *infirmitatẽ* | — *materię* — *ducunt* | — *labore* | — *expetant* | — *danunt* | — *umũ* — *quo* — *probuſ fui* |

134—156: — *dũfui* — *fabrorũ* — *fuit* | — *attulit* | — *texit* — *fui* | — *inpectuſ* — *fideſ* — *factuſ* — *putant* — *perpetuernant* | — *queat* | — *industrior* | — *filia* | — *eduricia* — *tã* — *repperi* |

157—161: — *lubenter* | — *rebꝫ* — *quid* — *pluſ* — *uenuſta* |

179—198: — *quã uero* — *amo* — *ameſ* — *quid aiſ* — *amarem* | — *facio* | — *Equidem* — *nonſtai* — *erro* | — *morẽ* — *meretriciũ ẽ* — *malum* — *exemplif* — *gelu* | — *plane* | — *uolentẽ* — *ñ ſpero* — *ſpereſ* | — *credaſ* |

201—215: — *reliquid* — *cõprimor* — *illi meo* — *me ſoli* — *lepidã* — *mihi* — *tuquidẽ eſ* — *obſecro* — *hal* — *pdiderit* — *enicaſſo* | — *maleſuada* — *merituſt* — *pen*

232—235: — *n̄c m̄ſ* — *meiſ* — *iſta quidem* — *l*

242—258: — *uideo te* — *cauſa* — *fore* — *ornat* *ueniat* — *ętatẽ* — *quę tute* — *uerbum* — *hodie* — *cõmodeſ* — *poteſt* — *ſceleſta ẽ* — *quid* — *e*

260—262: — *ſcaphę* | — *nondo* — *le*

295—297: *pol mihi — libet* | — *minuſ* | *)

337—347: *reuertar — philolacheſ* | — *ament — ebriuſ* | *bibat — facit* | — *eum ipſe* | — *circũ* |

601—618: *lubꝗ* | — *reddite* | — *fenuſ hic — belũ* | — *cenſeo* | — *territaſ* | — *male* | — *priuſ* | — *poſtuleſ* | — *datur* | — *patꝗ* | — *c̃uitiũ* | — *iubi* |

621—646: — *argenteoſ* | — *philolacheſ* | — *minaſ* | — *quidẽ eſt* | — *idoneuſ — eſt* | — *expeto* | — *imme* | — *dic — mihi* | — *mihi* | — *ſoluite* | — *emit — auortiĩ* | — *uah — merũ* | — *deſtinat* |

647—661: — *ſumuſ* | — *quaſi — tibi* | — *factũ — cnecꝗ* | — *fenuſ — quidem — habꝗ — fero* | — *conſilia — tetriuſ* | — *daniſti cum* | — *perii — ſciet* |

667—685: — *cõ ment — emit — argentũ reddituruſ — inloco — inſpicere — t̃no* | — *flucť — teneor — mulereſ — uelint* | — *exiſte — ſenex* | — *mala* |

749—761: — *ſenex* | — *quicquã — iuſſit — tuaſ* | — *ſenex* | — *ambulacrũ — tibi* | — *eam rem — ait — bene* |

766—768: — *hic ẽ — hoſtiũ* |

780—781: — *mulos — homineſ clitellarioſ* |

787—801: — *otiũ erat — ut ſiſ* | — *ſorbereq? — potui — age — ipſe — uendidiſſe* | — *ſibi — forent — domũ* ‖ *Trahere oportet* |

842—852: — *preciũ uuſſe — c̃clauia* | — *negotiũ* | — *ductarier* | — *dico — igitur ẽ — abi caniſ — at eciam — placida eſt — licꝗ* |

866—876: — *priuſ* | — *ũberare* | — *inpluit mihi* | — *malus fuit* | — *ui uont* | — *ut eant* | — *ne ſiſ* |

885—894: — *reſpiceſ* | — *curaſ* | — *quouiſ* | — *moleſtuſ* | — *cogere me — oportet* |

952—956: — *pater* | — *habitare — ego n e — nemo habitat — tertiuſ* |

963—985: — *pcontarier* | — *ero uoſtra — neforte — ſatiſ fuerit — ne ueneriſ* | — *habitat — abit — quidẽ* | — *miniſ* | — *philolachem? aio — pfect — alio quid? — alio quid? — immo — cantaſ — predicaſ — ſũpť facit* | — *c̃terre — ſciet* |

*) In proximis plane servata est discriptio, nisi quod *C* v. 326 et 327 comprehendit.

1005—1011: [illegible]

1017—1055: [illegible]

1060—1076: [illegible]

1160—1165: [illegible]

1170—1174: [illegible]

1179—1181: [illegible]

Codicis Lipsiensis *F* et editionis principis *L* discrepantias ex proecdosi repetivi itemque priorum criticorum commenta pleraque: quamquam de hac quoque fabula valent quae in Persae praef. p. XIV monui. Non minus vero valet de hac opera nostra, quod de amicorum praesidio subsidioque tum mihi praedicandum erat. Atque SEYFFERTVS quam bene meritus sit de hac editione, et supra indicavi et saepius in apparatu et appendice commemoravi: sed etiam aliis locis usu fuerunt eius admonitiones. Cui se adiunxerunt GOETZIVS meus et FLECKEISENVS: qui quod adiumentum in proecdosi RITSCHELIO praestitum quadraginta annis post integra mente virtute benevolentia redintegravit, multi mecum gaudebunt et admirabuntur.

Scripsi Heidelbergae m. Ian. a. MDCCCXCIII.

F. S.

ADDENDVM*)

De discrepantia in correcturis ex *B* supra commemoratis denuo adii testem locupletissimum AVGVSTVM MAVIVM, qui qua solet comitate precibus obsecutus est. Ac primum quidem v. 784 sq., ubi *quif* et *fidelif* vocabula Studemundus a *Bb* scripta esse dixit itemque v. 844 et 865, ubi idem de *nifi* voce (cf. p. XIII) et de *lo* syllaba contendit, Mauius scripsit in his litterarum formam paululum diversam videri, atramentum non differre: quare cum nequaquam constanti scriptura *Ba* ipsa utatur, dici non posse aliam manum esse seque has scripturas primae tribuere, etsi contrarium non prorsus excludi possit. Dein v. 883 ubi *ergum* habent *CD*, *tergum* *B*, ipsam *Ba* *τ*(*ergum*) scripsisse, *Bb* *t*(*ergum*) rescripsisse vidit. Quod vero ad diversas correctorum manus pertineat, difficillimum esse negotium ac paene desperatum affirmat, si quis *Bb* et *Bc* distinguere velit, ut ipse nesciat, quomodo olim discernere studuerit. Nam vel plures manus statui posse, sed omnem distinctionem turbare potius lectores. Vnde rectius *Bb* signentur omnes correcturae antiquae ac tum demum *Bc* adhibeatur, si quando correctura superaddita sit correcturae (cf. Mil.[2] praef. p. IX).

*) Corrigenda quaedam videas p. XLVII.

INDEX LOCORVM*)

Arg. 5	p. XXX adn.	V. 346	p. XXIII
V. 57	XXII adn.	347 sq.	XXXIII. XXXV
83 sq.	XXIV. XXXIV sq.	355	XXII
86	XXIV	363	XXIII
87 sq.	XXXIII	366	XXIII
93 sq.	XXXIII	376	XXII
104	XXIV	410	XXXIII
106	XXIV	413	XXII adn.
111 sq.	XXIV	413 sqq.	XXXII
126 sq.	XXXIII	428	XXXVIII
130 sqq.	XXIV	430 sq.	XXXV sq.
132 sq.	XXIV	432	XXII adn.
151 sqq.	XXIV	447	XXXVI
156 sq.	XXXIV	453	XXII adn.
171	XXV	470 sqq.	XXXI
174	XXV adn.	475	XXII adn.
185	XXXIII	495 sq.	X
187	XXV	517 sq.	VIII. X
194	XXV	526—541	XXXIII sq.
204	XXV adn.	531 sq.	X. XXXIII
208	XXV	537 sq.	VIII. X
208 sqq.	XXXIII	549 sqq.	XXXIII
224	XXV adn.	551 sq.	X
232	XXII adn.	554 sq.	VIII. X
247	XXV adn. XXXII	553. 557—559	XXXII sq.
286	XXXIII	568	XXXVIII
290 sq.	XXXIII	571	X
306 sq.	XXXIII	574 sqq.	VIII. X
319	XXXVII	575	X adn.
320	XXIII	588—597	XXXII
322 sq.	XXIII	593	X
325	XXIII	596 sqq.	VIII. X
328	XXIII. XXXVII	607 sq.	XX
333 sqq.	XXIII	609	XX

*) Praeter locos ex Mostellaria tractatos p. XV sq. adn. scripturas Ambrosianas ad CASINAM pertinentes retractavi, simul de v. 544. 685. 744 sq. 983 eiusdem fabulae paucis agens.

V. 616 sqq.	p. VIII. XIX sq.
622 sqq.	XXXII.
624 sq.	XIX sq.
629	XIX sq.
630 sqq.	XXVIII. XXX. XXXI. XXXII sq.
644 sq.	VIII. XIX adn. XX. XXVIII. XXX
648 sq.	XXVIII. XXX
666	XXXII sq.
703 sqq.	VIII. XI
722 sqq.	VIII. XI. XXVI
725 sqq.	XI sqq. XXX
733 sqq.	XIII
737 sqq.	XII sq.
741	XXX. XXXI
742 sqq.	VIII. XI. XIII. XX. XXX
745	XIX
747 sq.	XXIX. XXX
755	XIII
763 sqq.	VIII. XI
765	XI adn.
783 sqq.	VIII. XIII sq. XVII. XIX. XLIV
784	XXXVI sq.
796 sq.	XIII. XVII. XVIII
802 sqq.	VIII sq. XIV. XVI sq. XIX. XXX sq.
805	XXXVI
813	XIX
816 sq.	XVII. XXIX. XXX. XXXII
833	XVIII
844 sqq.	VIII. XIII sq. XV adn. XLIV
850 sqq.	VIII. XXII
854	XXII
858 sqq.	VIII. XXVII adn. XXXIII
864 sqq.	VIII. XIV sqq. XLIV
873	XXII
874 sqq.	XIV adn.
883 sqq.	VI adn. VIII. XIV sqq. XIX. XLIV
884 sq.	VII. XV sq.
V. 886 sqq.	p. XVIII adn. XXXII
904 sqq.	VI. XXII. XXVII adn
937	XX adn.
940 sqq.	XXIX. XXXIII
950	XX
951	XVIII
962	XXII
965	XX adn.
970	XXXVI
972	XX. XXXVI
974 a	XVIII
976	XXII
984	XXII
985	XX
990	XVIII
992	XIX
1006	XXI
1012	XIX sq.
1016	XXI
1018 sqq.	XXIX
1026 sqq.	XXIX. XXXI. XXXII
1032 sq.	XXI
1035	XXI. XXXIII
1039 sq.	XXI
1040 sq.	XXXIII. XXXV
1051	XVIII
1053 sq.	XXI
1055 sqq.	XXIX. XXXIII
1073	XXI
1081	XVIII
1085 sq.	XVIII. XXI. XXIX
1090 sqq.	XXII. XXXII
1093	XXI
1110 sqq.	VIII
1113 sq.	XXII
1115	XXXVII adn.
1120	XXII. XXX adn.
1122	XXII
1123 sqq.	VIII sq. XVII sq.
1128	XXXVI
1144 sqq.	VIII sq. XVII sq.
1150	XXIX. XXX. XXI
1160 sqq.	VIII. XXII
1166	XXII
1172	XXII
1177	XXII

CORRIGENDA

p. 9 ad v. 53: *v. 20* pro *v. 36*
„ 13 ad v. 95 sqq.: *ee pro e*
„ 14 v. 105: Atqui *pro* Atqui
„ 33 ad v. 297: eſt *vel* ē *pro* eſt *vel*
„ 81 ad Act. III Sc. 2: TKEOROPIDES *pro* THEOPROPIDES
„ 82 v. 711: Abitus *pro* Abitus
„ 91 v. 775: Agathoclem *pro* Agathoclem
„ 99 v. 837: At *pro* At.
v. 840: Age *pro* Age
„ 126 v. 1018 sq.: negóti *pro* négoti
„ 138 v. 1081: negat. *pro* negat
„ 145 v. 1164: Immo *pro* Immo
„ 159 ad v. 129 sq.: *bis* Ád *pro* Ad
„ 165 ad v. 213: (*phil. Wschr.*) *V* pro *I*
„ 172 ad v. 320 sq.: Animo *pro* Animo
„ 177 ad v. 401 *Studem. Stud. I* pro *Studem. I*

T·MACCI·PLAVTI

MOSTELLARIA

GRAECA · PHASMA · PHILEMONIS

ARGVMENTVM

Manu mísit emptos suós amores Phílolaches
Omnémque absente rém suo absumít patre.
Senem út reuenit lúdificatur Tránio:
Terrífica monstra dícit fieri in aédibus,
Et índe pridem esse émigratum. intéruenit 5
Lucrípeta faenus faénerator póstulans,
Ludósque rursum fít senex: nam mútuom
Accéptum dicit pígnus emptis aédibus.
Requírit quae sint: aít uicini próxumi.
Inspéctat illas: póst se derisúm dolet, 10
Ab suí sodale gnáti exoratúr tamen.

INCIP̃ PLAVTI MVSTELLARIA · *B hanc nominis formam in totius fabulae inscriptione servans.* Argumtum muſtell. *C m. rec.* ARGVMENTVM *D.* Plauti Muſtelaria. Argumentum *Z.* PLAVTI. POETE. CLARISSIMI. MONSTELLARIA. INCIP̃. ARGVMENTVM *F* (*)

1. Manu miſi temptoſ *Ba.* Manu miſit (t *in lit.*) emptoſ *Bb* eptoſ *C* phlolaches *B m. ead.* 2. ab ſimit *Ba* (u *ex* i *Bb*). abſimit *CD* 3. ludicatur *C.* ludificantur *F,* tranio *iungens cum proximis* 4. fieri *Gruterus,* feierei *in B ante rasuram fuisse suspicans.* ſileri *B, et* ſi (*vel* ſo) *quidem ab eadem m. in ras. 3 litt., quarum prima* f *vel* ſ *fuit.* ſileri *CD.* ſentiri *FZ* inedibus *CD.* inedibuſ *B* (*) 5. pridem esse *R.* primum *libri* (*) 6. Lucri pèta *B.* Lucra peta *C* fenuſ fenerator *BCD* poſtulaS *D* 7. Ludoſque *BaCDFZ.* ludoſque *Bb* mutuum *CDFZ.* muṭuum (*sic*) *B* (*) 8. Acceptum *Camerarius.* Acceptum tum *BCDF, codd. Pyladis.* Acceptum ſuum *Z* eptiſ *C* edib: *B.* edibuſ *CD* 9. ſunt *FZ* pximi *C* 10. In ſpectat, t *prius in lit. Bb* 11. gnati, g *ex corr. B* exorator *BaCDa: corr. BbDc*

PERSONAE

VOS
VOS
PI S ADVLESCENS
P M MERETRIX
S ILLA
CALL ES ADVLESCENS
DE IERETRIX
SP VER
ES SENEX
ES DANISTA
SI
PHANISCVS ADVORSITOR
PINACIVM ADVORSITOR
LORARII

ACTVS I

GRVMIO. TRANIO

GRVMIO

Exi é culina sís foras, mastígia,
Qui mi ínter patinas éxhibes argútias.
Egrédere, erilis pérmities, ex aédibus.
Ego pól te ruri, sí uiuam, ulciscár probe.
Exi ínquam nidore, hélluo. nam quíd lates? 5

TRANIO

Quid tíbi malum hic ante aédis clamitátiost?

---

1 *sq.* *Nonius p. 55, 16 M.:* colinam ueteres dixerunt, non coquinam, ut nunc uulgus putat . . . . Plautus Mostellaria 'exi . . . . argutias'. *Idem p. 239, 16:* argutum audax malitiosum . . . . Plautus Mustellaria 'exi . . . . argutias'. *Cf. Reblinius p. 67. 102, Caesar p. 42.*

Act. I Sc. 1 GRVMIO · TRANIO · SERVI · II · *B.* TRANIO GRVMIO SERVI DVO *rubricator in D (erasis eisdem nominibus a Db scriptis) et FZ: om. C* *Personarum notas CD in hac fabula non plures quam in Menaechmis habent: nisi quod multas Db adiecit: unde personas additas, spatia omissa notamus ex CD, personas omissas vel mutatas ex BFZ* 1. GRV̄ Exie culina *B.*]xieculina *C* colina *Nonius priore loco,* culina *altero (sed* exceculinaſiſ *AB*[2]. ex cotulinaſiſ *B*[1]) 2. mihi *libri cum Nonio* *post* patinaſ *ras. 13 fere litt. B* exibeſ *BD.* exhibeſ *cum CFZ Nonius, nisi quod alt. loco* exhiberef *BA.* exiberef *H*[1]*Gen.* exibeſ *H*[2] 3. herilif *B (raro exemplo add.* h *litt.) cum DcFZ.* herileſ *CDa* permicieſ *C.* permicieſ *D.* pernitieſ *B ex ras.* permitieſ *B ante ras.* pernicieſ *FZ* edib; *D.* edibuſ *BC* (*) 4. ruri ſi uiuam *D, codd. Pyladis.* ruri ſiuiuam *BbC.* rurif iuiuam *Ba.* ruri cenſeſ eſſe *FZ* 5. iniquã *C* nidore, helluo. nam *S.* nidore cupinam *BCFZ et in marg.* t. culine *Bb.* nidore cepinã *D et supra* v. ubinam *Dc* lateſ? ſequitur *Z* (*) 6. TRA *solus B* Quod *F* aediſ *omnes* clamitatio est *Acidalius duce Camerario.* clamat ioſi *CD.* clamat. ioſi· *B ead. m.* clamaſ? ioſe *F.* clamaſ loſi *Z* (*)

censes te ésse? abscede ab aédibus.
Abi rús: abi dierécte. abscede ab iánua.
: h íne uolebas?

GRVMIO

Périi. quor me uérberas? 9.

TRANIO

Quia uíuis.

GRVMIO

Patiar. síne modo adueniát senex:
Sine módo uenire [illegible] quem absentém comes.

RANIO

c uéri simile [illegible] uerúm, frutex:
mésse quemquam [illegible] quam absentem póssiet?

RVMIO

Tu urbánus uero s [illegible] liciaé popli,
Rus míhi tu obiecta [illegible] hoc credo, Tránio,
Quod te ín pistrin [illegible] ctutum trádier.

12. *Nonius p.* [illegible] *M* comest pro comedit . . . . Pla
Mostellaria 'ne . . . . comes'. 13. frutex *fortasse hinc habet* [illegible]
leius Apol. 66 extr.

---

7. abcede *C* edibuſ *B*. edibuſ *CD* 8. abi dierecte *L*
ab; dierecte *Da*. abidie recte *B ante ras.* abidi recte *B ex ras.*
directe *C*. abi dierecta *Z* inua *Ba*. inua *Bb* (*) 9. 10.
Brixius Emend. in Pl. Capt. p. 20. En *BDFZ*. In *C* hocine
lebaſ *BbD*. hoc ineuolebaſ *Ba*. hoccine uolebaſ *CFZ* G *D*
spat.: om. C qur *B*. cur *reliqui, praeced. spat. D* (*) 11.
BDFZ, codd. Pii. uiuuſ *C* GRV. Patiar. *BF, codd. Pyladis*
patiar. *Db*. patiar *Da*, pacia *C praecedente spat.* patinaſ. GR. *Z*
peccaſ *pro* patinaſ *ex 'ant. codd.' affert Pius* (*) 12. ne modo
nius ſaluum *Nonius*. ſalnoſ *Ba*. ſaluoſ *Bb*. ſaluuſ *reliqui*
mediſ *Bb in marg.* 13. ueri *BFZ*. ueri *Db*. ueñ *CDa*
14. Comeſ ſe *BaDa: copul. BaDc* quem quam *B* possiet
lades. poſſet *BaC*. poſſet *Bb*. poſſit *DFZ* × *in marg. Dc*. r *I*
15. uero/// *B, eraso* ſ (*vix* ſt). ueru *Da: corr. Db* cura *Ba*
Bb delitiae *BD* popli *B, sed lineola a rubricatore addita*
puli *reliqui* 16. obiecta *Ba: corr. Bb* hoc *s. v. B m. ant.*
reliqui tramo *Da: corr. Db* (*) 17. *Hunc v. praeter* dier *syl.*
in ras. habet B ſeiſ *FZ*. ſiſ *BCD* ac tutum *BC* tr
Da: corr. Db (*)

Cis hércle paucas témpestates, Tránio,
Augébis ruri númerum, genus ferrátile.
Nunc dúm tibi lubet licétque, pota, pérde rem, 20
Corrúmpe erilem herédem, adulescentem óptumum:
Diés noctisque bíbite, pergraecáminei:
Amícas emite, líberate: páscite
Parasítos: obsonáte pollucíbiliter.
Haecíne mandauit tíbi, quom peregre hinc ít, senex? 25
Hocíne modo hic rem cúratam offendét suam?
Hocíne boni esse offícium serui exístumas,
Vt erí sui corrúmpat et rem et fílium?
Nam ego illúm corruptum dúco, quom his factís studet.
Quo némo adaeque iúuentute ex omni Áttica 30
Antehác est habitus párcus nec magis cóntinens,
Is núnc in aliam pártem palmam póssidet.
Virtúte id factum tuást, magisterió tuo.

---

22. *Cf. ad 24.* 24. pollucibiliter *hinc excerptum in gloss. Plaut. cf.* R *Opusc. II p. 252. Item hinc (et ex v. 22)* 'bibite pergraecamini pollucibiliter' *habet Fulgentius Mythol. I 2 errore ex* Epidico *afferens. Minus recte Macrobium Sat. II 13* pollucibilem cenam *hinc sumpsisse suspicatur Vssingius.*

---

18. Cifher cle *D* 19. rurj *ex* rure *D* feratile *Z* (*) 20. lubet *ex* iubet *BbDb* licet q' *ras. ex* dicet q' *B* perderem *Ba: separ. Bb* (*) 21. Corumpe *Z* erilem heredem *S.* herilem *libri, cum 4 fere litt. rasura ante* adulefcentem *B* adolefcentem *CD* optumum *D et* (mum *e corr., fort. ex* tum) *C.* optimum *BbFZ.* optinum *Ba* (*) 22. noctefque *libri* (o *ex* e *D*) pergrecaminei *CD.* pergrecamini *FZ itemque ex* per greca minei *B* 23. Amicaf emite *ex* Amica femite *Bb* liberare *Da: corr. Db.* liberaui te *C* 24. Parafitof, *quartam litt. e* fi (*ut vid.*) *corr. post ras. Ba* pol lucibiliter *B: cf. testim.* pollucibiter *DZ.* pollucibit; *C.* pollucibituf *F* 25. Haecine *BCD.* Haecne *FZ* mandaũ *C* Cum *CDZ* hino *Da: corr. Dc* iit *DcFZ.* ut *BCDa: corr. Bothius* 26. Hocine *Bb.* Hoccine *reliqui* Effundet *C* 27. Hocine *BD.* Hoccine *reliqui* offitium *D* exiftimaf *Z* 28. corumpat *Z* etrem et *B* (*separ. Bb*). et femet *reliqui* 29. coruptum *Z* dico *ras. ex* duco *B* (*ut Bacch. 485*) cum *CDZ* 30. ad aequæ *Bb vel Bc, æ ex & teste Hinckio, ex tribus litt., quarum ultima* q *fuisse videatur, teste Loewio, ex* u *et alt. litt. teste Studemundo* eque *F* athica *Z* (*) 31. Ante hac *BCD: et* hac *B ras. ex* hace, *ut vid.* pacuf *Ba: corr. Bc.* porcuf *Da: corr. Db* contineaf *Ba: corr. Bc* 32. pofidet *Da: corr. Dc* 33. tuast R. tua *et libri* (*)

TRANIO

Quid tíbi malum me, aut quíd ego agam, curátiost?
An rúri, quaeso, nón sunt quos curés bouis? 35
Lubét potare, amáre, scorta dúcere:
Mei térgi facio haec, nón tui fidúcia.

GRVMIO

Quam cónfidenter lóquitur.

TRANIO

At te Iúppiter
Dique ómnes perdant: fúfae, oboluisti álium,
Germána inluuies, rúllus, hircus, hára suis, 40
Canés capro commíxta.

GRVMIO

Quid uis fíeri?

---

40. *Huc revocavit Vsenerus Mus. Rhen. XVII p. 469. XXIV p. 331 glossam 'Philoxeni'* (*CGL. II p. 175, 60 G.*) rullus: mendicus *ἀγύρτης* (*i. ἀγρότης*): *cf. R Opusc. III p. 64 sq. Donatus in Phorm. IV 4, 29:* hara autem est, in qua pecora includuntur: Plautus 'rusticus hircus hara' Mostellaria: *ubi* mysticus hircus haruga mustellaria fient *codex Lindenbrogii. Eodem revocabat Loewius Anal. Pl. p. 215 'libri glossarum' Placidum p. 20, 6 ed. Deuerl.:* hala: hircosus olens *scribendum ducens* hara, *ubi rectius de* ala *cogitaveris.*

---

34. TR. *Db. spat. CDa.* malo *D* me aut *Muretus Var. lect. V 9 Lambinusque cum Dc.* mea ut *libri* quod *Z* curatio ſt *B.* curatio eſt *CFZ* 35. queſo *BD et,* o *ex* t, *C spatiolum ante* Non (*sic*) *C* bouiſ *libri* (*ex* bouef *Da*) 36. Iubet *BaD: corr. Bb* deducere *B, sed* de *Bb* 37. fatio *B.* facio *ex* facere *Db* hoc *FZ* tua *F* fidutia *B.* fiduoia *D* 38. G *Db. spat. CDa* confidenter, d *ex* t *B* loquitur. TR. at *R.* loquitur fue. TRA At *B.* loquitur fue ‖ At *D* (T *ante* At *Db*). loqt · fut ‖ At *C.* loquitur fur. TR. at *FZ* ippit *C.* iupiter *FZ* (*) 39. diique *F* fufae *Goetzius Loewiusque praef. Asin. p. XXVI duce R: om. libri* (*sed* fue *v. 38 excurrit*) oboluſti *Ba: corr. Bb* alium *Ba.* allium *BbCDF.* alleum *Z* (*) 40. inluuieſ *B.* illi iuuieſ *Da.* illuuies *CDcFZ* rullus *Vsenerus duce R: vide testim.* ruſticuſ *libri* fuiſ *Z, codd. Pyladis.* fui *reliqui, et B quidem novum versum a* Sui *ordiens* (*) 41. canes capro commixta *Scaliger in Catull. XCIII* (*nunc XCIX*) *10.* canem caprã n (ã *ex* a *Bb et* n *eradi coepto*) commixtã *B.* canẽ caprã cõmixtam *CF et, nisi quod* comiſtam, *Z.* canẽ (ẽ *ex* ã) caprã com mixtã *D* feri *C* (*)

Non ómnes possunt ólere unguenta exótica, 42
Si tú oles: neque supérior quam erus accúmbere
* * * * * * * * * * * * *
Neque tám facetis, quám tu uiuis, uíctibus. 45
Tu tíbi istos habeas túrtures piscís aueis: 47
Sine me áleato fúngi fortunás meas.
Tu fórtunatus, égo miser: patiúnda sunt.
Meúm bonum me, té tuom maneát malum. 50

TRANIO

Quasi ínuidere mi hóc uidere, Grúmio,
Quia míhi benest et tíbi malest. digníssumumst.
Decét me amare et té bubulcitárier,
Me uíctitare púlcre, te miserís modis.

---

42. *Nonius p. 108, 1 M.:* exoticum aduenticium: a graeco Plautus Mustellaria 'non.... exotica'. *Priscianus inst. VIII p. 444, 19 H.:* oleo oles et olo olis .... Plautus in Mustellaria 'non .... exotica'. *Idem inst. VIIII p. 480, 11 H.:* ab olo Plautus infiniti uerbi secundam syllabam corripuit in Mustellaria 'non .... exotica'. 47. *Servius ad Verg. Buc. I 38:* turtur et masculino et feminino genere inuenitur, ut.... Plautus 'tibi obustos turtures': *ubi* ⟨h⟩abe iſtoſ *cod. gl. Matrit.* (*v. Goetzius 'Berl. philol. Wschr.' a. 1888 p. 303*). *Auctor de dubiis nominibus p. 592, 3 K.:* turtur generis masculini, ut Plautus 'tu tibi habeas hos turtures', quamuis Pollio et alii dicant turturellas. 53. *Nonius p. 79, 31 M.:* bubulcitare .... Plautus Mostellaria 'decet .... bubulcitare'.

---

42. omſ *BD.* ſunt *C* poſſiint *C* tolere *B ante ras.* ungenta *priore loco Prisciani GLK, altero GLKBb cum Nonio* exotica, c *ex* a *B* 43 *sq.* Situ oleſ *Da: corr. Dc.* Sit uoleſ *C.* Sicut oleſ *Z* quameruſ *B: om. reliqui* adcumbere *Z locum lacunosum esse statuit R* (*) 45. neq' *Da* tam *ex* iam *Ba* quã///tu *ex* quãtitu *B* quãtuuiviſ *C* (*) 47. iſtoſ tu habeaſ *Z: cf. testim.* piſciſ *BC.* piſceſ *DFZ* auiſ *libri, sed B ras. ex* aueiſ 48. me aleato *BbCD.* mea leato *Ba.* me alleato *Z.* me alliato *F* (*) 49. G *ante* tu *et* TR *ante* patiunda *s. sp. Db* (TR. *etiam FZ: del. Camerarius*) paciunda *C.* patienda *B* ĩ *D.* eſt *Z* (*) 50. TRA *praem. B, Camerarius: del. Muretus Var. lect. V 9 cum FZ* tuum *libri* 51. TR. *Lambinus e Mureti sententia: om. libri* (*s. sp. C*) mihi *libri* (*) 52. bene eſt *BZ.* beneẽ *CD.* bene *F* male eſt (*vel* ẽ) *libri* digniſ ſũmuſ *Ba:* digniſ ſumũſt *BcD.* digniſſimũſt *C.* digniſſimum eſt *FZ* 53. Decet *B, Nonius.* licet *reliqui ex v. 36* (*sed* j *ex* e, *ut vid., corr. D*) lic&,mare *C om.* me bubultitarier *D.* bubulcitare *Nonius.* bubuchuarier *F.* bubultuarier *Z: corr. Pius cum BC* 54. pulcre *Ba.* pulchre *reliqui*

GRVMIO

O cárnuficium críbrum, quod credó fore: 55
Ita té forabunt pátibulatum pér uias
Stimulís, si huc re bene gésta reueniát senex.

TRANIO

Qui scís, an tibi istuc príus eueniat quám mihi?

GRVMIO

Quia númquam merui: tú meruisti et núnc meres.

TRANIO

Orátionis óperam compendí face, 60
Nisi té mala re mágna mactarí cupis.

GRVMIO

Eruóm daturin éstis, bubus quód feram?
Da, tam étsi inhonestu's. ágite, porro pérgite,
Quoniam óccepistis: bíbite, pergraecámini,
Este, écfercite uós, saginam caédite. 65

---

65. *Huc referunt Ausonium Ephem. 7:* nimiaque caedis mole saginam *Symmachumque Epist. I 7, 2:* caedundae saginae cura posterior est (*adde Ammianum XXII 12, 6* caedendis conuiuiis)*: cf. post Turnebum Advers. XIV 2 et Lectium in edit. Symmachi a. 1598 p. 15 Kiesslingius Annal. philol. XCVII p. 622, Goetzius Act. soc. phil. Lips. IV p. 355 sq., alii.*

---

55. *Cf. ad v. 70* carnuficium *Pylades.* carnificum *Ba.* carnificum *reliqui* (*) 56. tate *C* patibulatiſ *C* peruiaſ *B* 57. Stimuliſ *ras. ex* Stimuluſ *B* re bene gesta reueniat *𝔖.* reueniat *libri* (*) 58. eueniat priuſ *libri: trai. Camerarius* 59. q numquam *D.* quia nõquam *Z* 60. orationiſ *ex* orationeſ *et* cõ pendjface *ex* cõpendeface *Da.* compendifacito *codd. Pyladis* 61. magna mactari *ex* magnam actari *Bb* mactari, c *ras. ex* gn *Da* 62. ////eruom *B, er.* S. feruũ *CD.* Eruum *FZ* daturin *Pylades.* daturi *libri* bubuſ *B.* bobuſ *reliqui* quid *F* 63. Da, tam etsi inhonestu's *𝔖.* Data eſ inoneſtiſ *Ba* (Data e/ſ i/non/eſtiſ *m. Camer.*) *et* t date aeſ *in marg. Bb.* dataeſ inhoneſtiſ *D.* data eſ inhoneſte *C.* dato aeſ inhoneſtiſ (*vel* in honeſtiſ) *FZ* porro, *alt.* r *ex* o *B* (*) 64. Quoniam *B.* Qũo (*h. e.* Quoniam) *C.* Quõ *D.* Quomodo *F, codd. Pyladis.* Quo *Z* occepiſtiſ *B.* occepiſti *CD* bibi^te *Bb.* bibi *BaCD* p greca mini *B* (⌣ *Bb*). pergrecamini *CD* 65. effercite *Camerarius.* ec ferite *B.* ecferute *C et D ante ras.* efferite *Dc.* ac ferite *FZ* caedite *ras. ex* caeditę *B: cf. testim.* cedite *reliqui* (*)

TRANIO

Tace átque abi rus: ego íre in Piraeúm uolo
In uésperum paráre piscatúm mihi.
Eruóm tibi aliquis crás faxo ad uillam ádferat.
Quid ést, quod tu me núnc optuere, fúrcifer?

GRVMIO

Pol tíbi istuc credo nómen actutúm fore. 70

TRANIO

Dum intérea sic sit, ístuc 'actutúm' sino.

GRVMIO

Itá's: sed unum hoc scíto: nimio célerius
Venit quód molestet quam íllud quod cupidé petas.

TRANIO

Moléstus ne sis: núnciam i, rus te ámoue.
Ne tu hércle praeterhác mi non faciés moram. 75

GRVMIO

Satin ábiit neque quod díxi flocci exístumat?
Pro di ínmortales, óbsecro uostrám fidem,

---

66. Tacc *C* abi ruſ *BC, codd. Pyladis.* abituruſ *D.* abi tu ruſ *FZ* inpiraeum *B.* in pyreum *CDF.* in pyreeum *Z* uoſ *C* 67. parate *F* 68. Eruom *B.* eruum *reliqui* ád uillam fáxo *C* adferat *B.* Afferat *CDZ.* affert *F* 69. quod tu *BF.* quid tu *C* (qd) *D* (qid) *Z* optuere *B.* obtuere *reliqui* furficer *Z* (*) 70 *sq.* fore. TR. Dum interea sic *Lambinus duce Mureto Var. lect. V 9.* fore. ‖ TRA Dum inter eaſ· ſic *B* (intereaſ *Bb*). fore dum intreaſ· ſic *C.* fore dum intereaſ ſic *D: ubi ante* ſic *suprascr.* TR *Db* (*quae inde a v. 55 usque ad v. 70 recte personas supplevit, item v. 72 et 74*). fore dum intereaſ. TR. ſic *FZ* ac tutum *B* (*) 72. Ita's ☙ *duce* ℞ *coll. Bacch. 1180, al.* Ita eſt (ẽ) *libri* ſed unum *BCDF, codd. Pyladis.* ſecundum *Z* cecleriuſ *C.* ſceleriuſ *B ante ras.* (*) 73. Venit *Bentleius, Seyffertus Philol. XXIX p. 392, Muellerus Pros. p. 149 sq. adn.* Venire *libri* molestet ☙. moleſte *libri* illud quo^d^ *ex* illuc quo *Bb.* illuc qd̃ *C* (*) 74. nc̃ iam i ruſ *BF, sed* c̃ iam i *Bb in ras.* nunciãiruſ· *D.* nunc iã iruſ *C.* nunc iam in ruſ *Z* te amoue· *inter spatia C.* teamoue *D.* te admoue *Z* (*) 75. G *praem. DbFZ, spat. CDa: del. Camerarius cum B* hercle *Spengelius T. M. P. p. 27.* erreſ hercle *libri* preter hac *B.* p̃ter· ‖ Hac *C.* praeter hanc *FZ* mihi *libri* faciaeſ *Ba.* faciæſ (e *ex* a) *C.* faciaſ *F.* fatieſ *D* (*) 76. 77. *inverso ordine C, sed add.* 'et' *corr.* 76. GR. *Camerarius.* TR. *DbFZ. spat. CDa: om. B* secum *supra* Satin *scr. Db* quo^d^ *Bb* (*) 77. GRV *praem. BFZ,* G *Db, spat. CDa: del. Camera-*

Facite húc ut redeat nóster quam primúm senex,
Triénnium qui iam hínc abest, priusquam ómnia
Periére, et aedes ét ager. qui nisi núnc redit, —
Paucórum mensum súnt relictae réliquiae.
Nunc rús abibo: nam éccum erilem fílium
Video: ódi corruptum éx adulescente óptumo.

PHILOLACHES

Recórdatus múltum et diú cogitáui
Argúmentaque ín pectus pérmulta instítui
(Ego átque in meó corde — si ést quod mihí cor —
Eám rem uolútaui et diú disputáui),
Hominém quoius rei, quandó gnatust,
Similem ésse arbitrárer simulácrumque habére.
Id répperi iam exémplum.
Nouárum aedium ésse arbitró similem ego hóminem,
Quandó gnatus ést: ei rei argúmenta dícam.
(Atque hóc haud uidétur uerí simile uóbis:

---

rius secum *supra* Pro *scr. Db* dii *F* inmortalef *CD.* immortalef *BFZ* urām *CD.* uestram *Z* 79. priuf quam *B* 80. ptere *CDa: corr. Dc.* perierint *Z* edif *D.* edif *BCFZ* nunc ℛ. huc *libri* (*) 82. menfum *Lambinus.* menfuum *BCD.* menfium *FZ* relictę reliquię *Bb.* relicte reliquie *BaC* 83. adibo *F* equum *Ba.* ęquum *Bb.* eccum *reliqui* herilē *C* (*) 84. odi ℰ: *om. libri* corruptū *ras ex* corrūptū *D* adulefcentē *B, cr.* ˙. adolefcentę *CD* obtumo *CD* (*)

Act. I Sc. 2 PHILOLACHES ADOLESCENS · *BF* (adul.) *Z.* PHILOLACHES *Db* (*et rubr.*). *unius v. spat. CDa* 85 *sqq.* (*cum discriptione nostra B congruit, ubi nihil monetur* (*) 86. Argumenta q' *Ba.* Argumenta quę *BbC.* Argumentaquę *D* inpectuf *B: om. C* permulta ℰ. multa *libri* (*) 87 *sq. secl.* ℛ (*item* 93 *sq.*) quidem *pro* quod '*in aliis codd. legi*' *Pius scribit* qr eam rem uolitaui *F* (*) 89. *Sic B:*

Hominem cuiuf rei quando natuf eft
Similem ē arbitrarer fimula crumq' habere

itemque reliqui, nisi quod arbitra rer *D* fimulacrumq' *CDZ.* fimulachrumque *F* (*) 90. reperi *D* 91. edium *BCD* arbitro *Ba.* arbitor *D.* arbitror *BbCFZ* 92. natus *Lorenzius.* hic natuf *libri, nisi quod* huc *F* (*) 93. nobif *C* *Cf. ad v. 87*

At ego íd faciam esse ita ut crédatis.)
Profécto esse ita út praedicó uera uíncam. 95
Atque hóc uosmet ípsi, sció, proinde utí nunc
Ego ésse autumó, quando dícta audiétis
Mea, haud áliter id dicétis.
Auscúltate, argúmenta dúm dico ad hánc rem:
Simúl gnarurís uos uolo ésse hanc rem mécum. 100
Aedés quom extempló sunt parátae, expolítae,
Factaé probe examússim,
Laudánt fabrum atque aedís probant: sibi quísque inde exemplum éxpetunt.
Sibi quísque similis uólt suas: sumptús, operam hau parcúnt suam.

---

100. *Ex 'vocabulario Puteani Latino Graeco' Lambinus cum Turnebo* gnarures *γινώσκοντες et* ignarures *ἀγνοοῦντες affert addente* ℟ *'glossas Labbei' (CGL. II p. 35, 8 G.):* gnarurem *γνώριμον et* ignarures *ἀγνοοῦντες itemque Placidum (p. 49, 13 D.):* gnaruris: gnarus, sciens. 102. *Probabile est ex ipso contextu hunc locum olim positum fuisse apud Nonium p. 9, 15 s. v.* examussim*: ubi nunc nihil nisi* Plautus *exstat nomen, quod L. Muellerus cum Schmidtio ad sequens lemma et Mil. gl. 664 trahit.*

---

94. atq' id *C* it *vocis* ita *lineola induxisse videtur Bc* (*) 95 *sqq. Sic B:*

Profecto ita ẽ ut predico uera uincam atq' hoc uoſmet ipſi
Scio ꝓinde uti nunc ego ẽẽ autumo
Quando dicta audietiſ mea haud aliter id dicetiſ.

itemque reliqui, nisi quod p̄dico *C* perinde *Z* ego eſſe *D.* 'eõ 'ego *C* dicentiſ *ex* dicenteſ *Da* esse ita *trai. Bentleius, Hermannus* (*) 99. argumẽta *Ca* (*) 100. Simul gnaruriſ (*vel* gnarures *vel* gnarureis) uos *Lambinus cum Turnebo Advers. XVI 17. XIX 12 duce Camerario: vide testim.* Simul gna ruri ſuo *B.* ſimul gnaruriſuo *CD.* ſimul gnaturiſuo *F.* ſimul gnauiri ſuo *Z.* ſimul gnauin ſuo *codd. Pyladis.* ſumit gnaturi ſuo *cod. Scaligeri* uolo eſſe *BCD, codd. Pyladis.* uelocem *FZ* hanc *om. C* (*) 101. Edeſ *D* cũ *CDZ* exemplo *D* parate *Ba* (ę *Bb*) 102. probae *Bb.* probae *BaZ* examiſſum *Ba.* examiſſim *Bb* (i *ras. ex* u) 103. ędeſ *BC.* edeſ *CDF* Inde exemplum expetunt *scorsum scr. B* extẽplũ *C* expetant *B* (*corr. Bb*)*: om. Z* 104. similis uolt ℟. ſimile ſuo iſ *BC* (ſimileſuo) *D.* ſimile ſuiſ *F.* ſimiliſ ſuiſ *Z* suas *Spengelius Philol. XXVII p. 341.* ſua *BCD* (iſſua). ſuo *F. hic om. Z* sumptus operam hau ℟. ſumptũ //// operã *C* (*er.* ſ). ſumptu operam *BF.* ſumptũ operã *D.* ſumptu ſuo operã *Z* parcunt ſuam *B, er.* ſ *quod super* r *scripserat Bb: et* t parſunt *Ba in marg.* paſcunt ſuã *reliqui* (*)

Atqui ubi illo ínmigrat néquam homo, indíligens, 105
Cúm pigra fámilia, inmúndus, instrénuos,
Hic iam aédibus uitium ádditur, bonaé quom curantúr male.
Átque illud saépe fit: témpestas uenít,
Cónfringit tégulas ímbricesque: ibí
Dóminus indíligens réddere aliás neuolt. 110
Vénit imber, lauít párietes: pérpluont:
Tígna putéfacit, pérdit operám fabri:
Néquior fáctus iamst úsus aediúm.
Átque ea haud ést fabri cúlpa, sed mágna pars
Mórem hunc induxérunt: si quid númmo sarcirí potest, 115
Vsque mantánt neque id fáciunt, donicúm
Párietes ruont — aédificantur aédes totae dénuo.
Haéc argumenta aédificiis díxi: nunc etiám uolo
Dícere, ut hominís ego aedium ésse similis árbitrem.

---

108 *sqq. Nonius p. 381, 1 M.:* reddere reponere. Plautus Mostellaria 'tempestas .... neuult'. 116. donicum *hinc excerptum in gloss. Plaut.: cf.* R *Opusc. phil. II p. 252. 241.*

---

105. Atqui *Sauppius cum Spengelio de cret. p. 22.* Atque *libri* inmigrat *CD.* immigrat *B* indiligens *Pylades.* indiligenſ q' *BC* indiligenſq' *DFZ* 106. pigra familia, a fa *in ras. Bb* inmunduſ *BCD* inſtrenuuſ *FZ.* ſtrenuuſ *BD.* ſtreṇnuuſ *C* 107. edibuſ *CD* uicium *BC* additur *BbZ.* aditur *CDF* bone *CD* cum *BCDZ* malę *Z* (*) 108. ſepe *BCD* (*) 109. conſtringit *F* (*) 110. reddere, *alt.* d *ex* o *C* 111. im berlauit *D* perpluunt *libri, nisi quod* pbluunt *C ante corr.* (*) 112. putefacit *B Opusc. phil. II p. 619 sqq.* putrefacit *libri, nisi quod* putrefac̄ *C* perdit *Bergkius Opusc. I p. 165 adn. (cf. 267 adn.).* per *B.* p *CDF.* que (*i. e.* putrefacitque) *Z* (*) *Verba* fabri .... haud eſt *om. F* 113. factuſ iam eſt *BCD, sed* f *Bb in lit.* iam factuſ eſt *Z* ediu *B* (*) 114. ea *Hermannus: om. libri* eſt *om. Z* 115. Morem hunc '*quidam*' *apud Lambinum.* Moram hunc *Ba.* Moram hunc *Bc.* moram hanc *reliqui* ſiquid *BC.* ſi quod *Z* nummoſ arciri *D.* nummoſ acciri *Ba: corr. Bc* 116. mantant *BCD, codd. Pyladum* maneant *FZ* fatiunt *D* don,cū (*ut saepius* , *pro* i) *C: cf. testim.* (*) 117. ruunt *libri* edificatur *Ba* (n *s. v. Bc*) edeſ tote *Ba: corr. Bb* ędęſ *D* (*) 118. aedificiis ☙ *cum Klotzio 'Altr. Metr.' p. 543: cf. v. 119.* //ego //ędificiiſ *Bb* (*cum ras. litt.* g *ante* e *et* [illegible] *litt. ante* ę [e *Ba*]). ego edificiiſ *CD.* ego aedificiiſ *FZ* (*) 119. hominеſ *Z* ego aedium ☙*: cf. v. 118.* aedium *libri* ſimileſ *Z* arbitrem *Acidalius.* arbitremini *libri* (*)

Primúmdum paréntes fabrí liberúm sunt: 120
Ei fúndamentúm substruónt liberórum,
Extóllunt, paránt sedulo ín firmitátem,
Et, ut ét in usum boni et ín speciem
Popló sint sibíque, haud matériae repárcunt,
Nec súmptus sibí sumptuí ducunt ésse. 125
(Expóliunt, docént litterás, iura, léges
Sumptú suo et labóre.)
Nitúntur, ut alií sibi esse illórum similis éxpetant.
Ád legionem, in cómitia ádminiclum eis danúnt:
Túm iam aliquem * * * * cógnatum suóm. 130
Eátenus * * * * ábeunt a fabrís
* * * * * * unum ubi émeritumst stipéndium. 131
Igitúr tum specimen cérnitur, quo euéniat aedificátio.

131. eatenus *hinc habet gloss. Plaut.: cf.* ℜ *Opusc. phil. II p. 244. 252.*

120. Primum dum *BC*. Primundum *F* parietef *Ca* 121. Ei *Gulielmius*. Et *CDFZ*. Et *ex* Ei, *ut vid., corr. B* fundamentum/// (*er.* f) *B* ſubſtruunt *libri* (*) 122. infirmitatem *BCZ* (*) 123. Et ut et in usum 𝔖. Et ut in (ettin *Db*) uſum (uſu *B*) *libri* inſpeciē *C*. inſpetiem *BD* (*) 124. Populo *libri: corr.* 𝔖 ſibi que *B* haud *quidam apud Lambinum*. aut *BCDF*. et *Z* materiem *Z* reparcunt *BaC*. reparcunt *Bb*. neparcunt *D*. reparant *FZ* (*) 125. ſibi *F, codd. Pyladis*. ibi *BCDZ* eſſe ducunt *libri: trai.* 𝔖 (*) 126 *sq. uno versu comprehendit B: secl.* ℜ literaſ *C* lege *Ba*. legeſ *Bb*. legiſ *D* labore *ex* lobore *Ba* (*) 128. ut alii ſibi eſſe *bis C* ſimileſ *FZ* expectant *D ante ras.* 129. in comitia 𝔖. comita *BaC*. cōita *D*. comita *B m. ant.* cū itum *Z*. quom itur *F, codd. Pyladis* admiculum *B*. adminiculum *reliqui: corr. Seyffertus Philol. XXIX p. 392 sq.* clamant *pro* danunt *Z: corr. iam a Pio et Pylade e suis codd.* (*) 130 *sq. Sic constituit* 𝔖 *cum lacunis ad hoc exemplum explendis (vide praef.):*

Túm iam aliquem ⟨adlegánt probum⟩ cógnatum suóm.
Eátenus ⟨tecti ádfatim usque⟩ ábeunt a fabrís:
⟨Óbsecuntur ánimis,⟩ unum ubi émeritumst stipéndium.

ubi B habet (*litt.* iq *et* Ea *ex corr.*, E *ras. ex* Te)*:*

Tum iam aliquem cognatum ſuum
Eatenuſ ///abeunt afabriſ unum ubi emeritum eſt ſtipendium

itemque reliqui, nisi quod Tum iam *C in ras.* (*ab initio* Cu *fuit*) aliquē *D* habeunt *CD cum B ante ras.* (*) 132. Igitur cū *Z*. Igitur quom *F* ſpetien *B* (n *ras. ex* m)*: om. F* edifi//////cato *Bb* (*er.* di *vel* cio?)

Nám ego ad illúd fui frúgi usque et probús,
Ín fabrorúm potestáte dum fuí.
Póstea, quom ínmigraui íngenium in meúm, 135
Pérdidi operám fabrorum ílico oppidó.
Vénit ignáuia: éa mi tempestás fuit,
Mi áduentu suo grándinem ímbremque attulít.
Haéc uerecúndiam mi ét uirtutís modum
Déturbauit éxtudit détexitque a me ílico. 140
Póstilla optígere ea néglegens fuí:
Contínuo pro imbre amór aduenit * * * * * * *
Is úsque in pectus pérmanauit, pérmadefecit cór meum.
Núnc simul rés, fides, fáma, uirtús, decus
Déseruerunt: égo sum in usu fáctus nimio néquior. 145
Atque édepol ita haec umóre tigna pútent: non uideór mihi

142. *Huc cum aliis (vide append. crit.) Naberus refert Frontonis ad M. Caesarem II 2 p. 27 (48 ed. Rom.):* iam mihi cum Gratia certamen erit, quam timeo ut superare possim. nam illius quidem, ut Plautus ait, amoris imber grandibus guttis non uestem modo permanauit, sed in medullam ultro fluit. *Quae recte Ritschelius negabat huc spectare. Fuit:* _ ⏑ _ ⏑ _ amoris ímber guttis grândibus Nón uestem modo pérmanauit, ín (*vel* séd in) medullam ultró fluit. *Cf. 'philol. Anz.' I p. 60.*

133 *sq. sic distinguit B:* Nam .... infabrorum ‖ Poteſtate dum fui illud frugi uſque et probuſ fui *libri: trai.* 𝔖 poſteſtate *D ante ras.* ptāte *Z* (*) 135. Poſtea quam *BC.* Poſteaquam *DFZ: corr. Guyetus* emigraui *ex* imigraui *Bb.* immigraui *reliqui* in ingenium *libri: trai. Bothius* 136 *sq. uno versu comprehendit B, sed* Venit *e spat. habet et er.* Venit ... fuit *in insequenti versu (ultimo paginae)* operam, a *e corr. (fort. ex* e) *B* opido *BF* mihi *libri* (*) 138. Mihi *libri* (*) 139. mihi *libri* 140. extudit detexitque 𝔖. texit detexitque *libri* (*) 141. Poſt illa *B.* poſt illam *FZ, quidam libri Lambini (alii* poſtilla *cum CD)* obtigere *Camerarius, quidam libri Lambini.* opticere *BCD, 'cod. ms. antiquissimus' Pyladis.* † optinere *Bb marg.* obtexere *FZ, quidam libri Lambini* ea *Scyfferbus.* eam *libri (a suis abesse Lambinus dicit)* negligenſ *FZ* (*) 142. *Lacunam signavit* ℟ *(possis* incursauit fluctibus). aduenit in cor meum *B* (incor) *CDF: quae e proximo v. huc irrepsisse iam Bothius perspexit.* aduenit. nunc ſimul reſ fideſ, *omissis etiam* is úsque in pectus, *sed ut* nunc ſimul reſ fideſ *suo loco redeant, Z* (*) 143. permadefecit *C.* permadefecitque *F* 144. uirtus decus *cum Bothio Hermannus.* uirtuſq' decuſ *C.* uirtuſ decuſque *BDZ.* uirtuſ deuſque *F* 145. Deſeruerunt, D *e corr. Ba* inuſu *B* (*) 146. Atq; ex At *Bb* † atq' aedif polita *Bb in marg.* ędepol *Z. post* aedepol *'in priscis exemplaribus'* erā *additum esse Pius scribit* ita haec

Sarcíre posse aedís meas, quin tótae perpetuaé ruant,
Cum fúndamento périerint, nec quísquam esse auxilió queat.
Cór dolet, quóm scio ut núnc sum atque ut fuí:
Quó neque indústrior dé iuuentute erát 150
* * * * * * dísco, hastis, pilá
* * * * * * cúrsu, armis, equó.
Víctitabám uolup * * * * *
Pársimonia ét duritia díscipulinae alieís eram:
Óptumi quique éxpetebant á me doctrinám sibi: 155
Núnc, postquam nihilí sum, id uero meópte ingenio répperi.

---

umore tigna putent ☙ *duce Vssingio.* ita hec tigna umideputant *D.* ita hec ita tigna umida putant *C.* ita haec //////// tigna umide putan· *B, er. 4 litt.* (*non* ita) *et corr. a Bb.* ita haec tigna humi deputant *Z et sine* ita *F* non uideor *Camerarius.* non uideo *BCF.* non uidio *D.* nũ uideo *Z* (*) 147. ędeſ *BZ.* edeſ *CDF* ppetuę ruant *Z.* perpetue ruant *BDF.* ppetuernant *C* (*) 148. Cum ℟. Quin cum *libri* fudamento *D* //////// nec *B* (*c. 5 litt, fort.* neq' *er.*) necquiqnam eſſe auſilio *D* (*) 149. cum *BCDZ* ſũ *ex* ſci *D* ſum atq' *ex* ſumatq' *Bb* (*) 150. deiuuentute *B* 151 *sqq. Sic discripsit* ☙ *cum lacunis ad hoc exemplum explendis* (*del.* Arte gymnastica *cum* ℟):

⟨Álter omni Attica⟩ dísco, hastis, pilá,
⟨Néc pol spectátior⟩ cúrsu, armis, equó.
Víctitabám uolup ⟨míhimet et meís⟩

ubi B habet (*er.* d [*vix* ſi *vel* h] *post* equo *et* armiſ equo *ex* armi ſequo):

Arte gymnaſtica · diſco · haſtis · filia
Curſu · armiſ equo //// uictitabam uolup

itemque reliqui, nisi quod gymnaſica *F* pila *Z et* ť pila *Bb in marg.* filia *BCDF* curſuar miſ *D* uictitabã (*er.* ſ, *ut vid., supra* it) *D* uolupe *BbCDFZ* (*) 154. Parſimonia et duricia *F.* Parſimoniae /// eduritia (*er. litterula vel apice*) *B.* parſimonia eduricia *C.* par ſimoniaeduritia *D.* per ſimonia et duricia *Z* discipulinae aliis ℟. diſcipuli nealieiſ *Ba.* Diſcipuli nealiiſ *D.* Diſcipulinealiiſ *C.* diſcipline aliiſ *B e corr. et ras. FZ* 155. Optimi *FZ* expetebant a mę (*sic*) doctrinam *Bb.* expetebant tam edoctrinam *Ba.* expetebant tã E doctrinã *CD.* expetebat ean doctrinam *Z.* expetebant eam doctrinam *F: corr. Gruterus e Bb* (*) 156. me opte *BC* (*)

PHILEMATIVM. SCAPHA. PHILOLACHES

PHILEMATIVM

Iam prídem ecastor frígida non láui magis lubénter,
Nec quóm me melius, méa Scapha, rear ésse deficátam.

SCAPHA

Euéntus rebus ómnibust, uelut hórno messis mágna:
Fuit.

PHILEMATIVM

Quíd ea messis áttinet ad meám lauatiónem? 160

SCAPHA

Nihiló plus quam lauátio tua ad méssim.

PHILOLACHES

O Venus uenústa,
Haec íllast tempestás mea, mihi quaé modestiam ómnem
Detéxit tectus quá fui, quom míhi Amor et Cupído
In péctus perpluít meum: neque iam úmquam optigere póssum.
Madént iam in corde párietes: periére haec oppido aédes. 165

Act. I Sc. 3 PHILEMATIV̄ · MERETRIX · SCAFA ANCILLA · PHILOLACHES · ADOLESCENS · *B.* PHILOMATVM mulier Scafa ancilla ‖ Philolachef *rubr. in D* (*supra* philematiū m fcafa ā ‖ philolachef *a Db scripta*). *unius v. spat. CDa.* Philocomafium mulier. Scapha ancilla. Philolaches adulefcenf *FZ, nisi quod* adol. *Z* 157. PHILE *praem. B* pridem ecaftor *B.* pridēme caftor *C.* pridē mecaftor *DFZ* lubenter *ex* iubenter *Bb* 158. quom me *B.* cū^me *C.* cum me *FZ.* cūme *D* mea fcapha rear effe de ///ficatam *ex* meaf capharea ref fede///ficatam (*er.* d *ante* f, *ut vid.*) *Bb c. ras.* (*eadem* f defecatā *in marg.*). meaf capharearef edificatā *CD* (mea fcapha *Dc et + in marg.*). mea fcapha reref ędificatā *Z.* mea fcapha rerif edificatam *F* (*) 159 *sq.* SCA *B: spat. om. CD* E////uentuf *c. ras. 2 litt. et* u *post ras. e corr. B* omnibust *R.* omnibuf *libri* uelud *C* homo *Z.* horreo *e 'codd. antiquis' affert Pius post magna sic dist.* ⁂ *post* fuit *in spat. maiore* fcafa *Db* (PH. *Z.* Philo. *F, ut solet*) (*) 161. phi *et* fca *Db in spat. mai.* lauato *F* admeffim *B* o *FZ.* Oh *BCD* 162. Hec *C.* Nec *F* eft *libri* mihiq' *CF* moleftiā *C* 163. tectuf qua *BbZ.* tectuf que *Ba* tectufq' *CDF* quom *R.* quam *libri* cōpido *D* (*) 164. Inpectuf *B* perpulit *F* unquam *CD* obtigere *D m. al. Z.* optingere *B* (*exp.* g *Bb*). obtingere *reliqui* (*) 165. *Spat. circ. 8 litt. ab initio v.*

PHILEMATIVM

Contémpla, amabo, méa Scapha, satin haéc me uestis déceat.
Volo mé placere Phílolachi, meo océllo, meo patróno.

SCAPHA

Quid tú te exornas móribus lepidís, quom lepida túte's?
Non uéstem amatorés amant muliéris, sed uestis fártum.

PHILOLACHES

Ita mé di ament, lepidást Scapha: sapít scelesta múltum. 170
Vt lépide omnis morés tenet senténtiasque amántum.

PHILEMATIVM

Quid núnc?

SCAPHA

Quid est?

PHILEMATIVM

Quin me áspice et contémpla, ut haec me déceat.

SCAPHA

Virtúte formae id éuenit, te ut déceat quicquid hábeas.

---

169. fartim *tamquam adverbium hinc habet Gloss. Plaut.: cf.* ℞ *Opusc. phil. II p. 252 et vide Apuleium metam. II 7* (uiscum fartim concisum).

---

ante madentiam incorde *habet B* (iam *separ. Bb*) periere, i *ex* r *vel* e *corr. B* //////// hec (*er.* hec) *B.* hę *reliqui.* hac *codd. Pyladis: corr. Camerarius* opido *F* ędiſ *CD.* ediſ *Ba.* edi̊ſ *Bb* 166. hec *C* (*) 167. me *Bothius.* meo *libri* Philolachi *Camerarius.* philolacheti *libri* (o *ex* a *Ba*) oc̊ello (*er.* c *ut vid.*) *D.* occello *Z* (*) 168. SCA *Db* Quid *Bothius.* Quin *libri* tute *BC.* tue *Da.* tůe *Db* quom (m *ex* n) lepida tu te eſ *B.* cum lepida tu te eſ *Z.* cum tute lepida (a *ex* æ *ras.*) eſ *Da.* cũtute lapida eſ *C.* cum tute lepida eſ *F* (*) 169. fartum *Saracenus et Pius, fortasse cum Scutario.* partum *FZ.* fartim *BCD: cf. testim.* ſeduefſtiffartim *D,* ſſa *ex* me *corr.* (*) 170. PHILE̊ *B.* ph *Db* (PHI *rubr.*) dii *F* est *Gruterus: om. libri* (*) 171. lepidé *D* omneſ *B.* oñſ *CD* mores *Bergkius Opusc. I p. 125.* reſ *libri* amantum *BCD.* donantium *FZ* (*) 172. SCA *et* PH (*non* PH *ab initio*) *Db in spat.* hoc *FZ* deceat *Camerarius.* decet *libri* (*) 173 SCA *Db* forme *D* formae id euenit *ex* forma ei deuenit *Bb* (*)

PHILOLACHES

Ergo ób hoc uerbum * * * te, Scapha, dónabo ego hodie áliqui,
Neque pátiar te istanc grátiis laudásse, quae placét mi. 175

PHILEMATIVM

Nolo égo te adsentarí mihi.

SCAPHA

Nimis tú quidem stulta's múlier.
Eho, máuis uituperárier falsó quam uero extólli? 177. 178
Equidém pol uel falsó tamen laudári multo málo,
Quam uéro culpari aút meam speciem álios inridére. 180

PHILEMATIVM

Ego uérum amo: uerúm uolo dicí mihi: mendacem ódi.

SCAPHA

Ita tú me ames, ita Phílolaches tuos té amet, ut uenústa's.

PHILOLACHES

Quid aís, scelesta? quómodo adiurásti? ita ego istam amárem?

---

181. *Huc respicere credit Taubmannus Persium Sat. I 55:* et 'uerum' inquis 'amo, uerum mihi dicite de me'.

---

174. PH. *Db lacunam signavit* ꝗ (*e. c.* ut merere *supplens*) onabo *Z* hodie, h *ex incohata* c *vel* o, *D* aliquia *C* (*) 175. paciar *C* iſtanc *B.* hanc *reliqui* gratiſ *libri: corr. Bentleius in Adelph. IV 7, 26* laudaſſe quę *Bb.* laudaſ (aſ *ex* eſ) ſeque *Ba* mihi *libri* (*) 176. te adſentari mihi *B.* te aſſentari mihi *DZ.* te aſſentiri mihi *F.* mihi te aſſentari *C* SCA *Db: om. Z* tu quidem *B.* quidem tu *reliqui* eſ *libri* millier *B ante ras.* (*) 177 *sq.* SC. Eo *Z* maiuſ *Da: corr. Dc* uituperarier *Bothius, Bentleius.* uituperari *libri, et B quidem praeced. ras. 1 vel 2 litt.* (*) 179. PHILE. *praem. BFZ,* PH *Db: del. Lambinus, Canterus Nov. lect. VII 2 Verba* Equidem .... quam uero *suo loco omissa C habet in ima marg. add.* đ *et* ħ 180. culpari. ain *FZ, codd. Pii* ſpetiem alioſ *D.* ſpetiem aliaſ *codd. Pii* inridere *BZ.* irridere *CDF.* inuidere *codd. Pii* (*) 181. PH. *Canterus l. s. s.: om. libri* (*sine spat. CD*) uerũ *prius oblitteratum rescr. Dc* uolo mihi dici *F* (*) 182. SCA *Db in sp.: om. C* me ameſ ita *ex* mea me ſita *Bb* tuuſ *libri* amat *C* //uenuſta *B, er.* t eſ *libri, sed B ras. ex* eſt 183. Phila^lo *praem. Db: om. B* ait *Z.* aiſ '*alibi legi*' *etiam Pius dicit* qũo adiuraſti *Z* amarȩm *C cum spat. in fine v.* (*)

Quid istaéc me, id quor non ádditumst? infécta dona fácio.
(Periísti: quod promíseram tibi dóno, perdidísti.) 185

SCAPHA

Equidém pol miror tám catam, tam córdatam et bene dóctam
Nunc stúltam stulte fácere.

PHILEMATIVM

Quin mone quaéso, si quid érro.

SCAPHA

Tu ecástor erras, quaé quidem illum exspéctes unum atque ílli
Morém praecipue síc geras atque álios aspernére.
Matrónae, non meretríciumst, unum ínseruire amántem. 190

PHILOLACHES

Pro Iúppiter, nam quód malum uorsátur meae domi íllud?
Di deaéque me omnes péssumis exémplis interfíciant,
Nisi ego íllam anum interfécero sití fameque atque álgu.

---

184. ifta ///ec me id · cur//// *ex* ifta haec me id cura *Bb* (*ubi distinctionem corr. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 78*). ifta hec me id cura *CD.* iftec me id cura *F.* ita haec me? id cur *Z* effe *F.* eft *reliqui* fatio *Ba: corr. Bb* (*) 185. *Seclusit Fleckeisenus* Per/// fti (Perdifti, *ut vid.*) *Ba.* Perifti *BbCDF.* Periit *Z* dono *Camerarius.* dona *libri, sed* dono *B ab rubr. corr.* pdifti *Ba:* di *s. v. Bb* (*) 186. catam *Pius, Pylades.* captam *libri* cordatam ☙ *coll. Poen. 131, al.* doctam te *libri, sed* docta *Ba:* ã *Bb* (*) 187. Nunc stultam *Bothius.* ĩ ñ ftultã *Bb in marg.* Non fta i tam *Ba* (ftä *Bb*). nonftai || Tam *C.* non fta itã *Da* (iftã *Dc, in marg.* + *addens*). Nofti id tam *F.* Non fcire te *Z* fca *Db in spat.* quefo *CD.* quefo *B,* s *er.* fiquid *BC* (*) 188. Sc. *om. F* Tuae caftor *C* que *ex* que *Bb* quidem *om. codd. Pyladis* expectef *BCDZ.* expetef *F, idque* 'alibi scribi' *Pius ait* (*) 189. Moram *B* precipue *BD.* //// Precipue *C* (*er.* P, *ut vid., oblitterata*) gerenf *C* aspernere ℟. afpernerefe *Ba* (*alt.* r *ex* s) *CD.* afpernerif *BbFZ.* expernerif '*nonnulli libri*' *Lambini* 190. Matrone *Ba* (e *Bb*) meretricium *B* (iu *ex* u) *Z.* meritritiũ *Da.* meritriciũ (it *ex* ic) *C.* meretricum *B ex ras. F, quod* '*alibi legi*' *Pius dicit.* meritricum *Dc* eft *libri* unum *Bb* (*) 191. ꝑ h *ex* ꝑ *Dc* iupiter *FZ* quid *Z* uerfatur *libri* meae domi illud *Camerarius.* meae,dom illum *Bb.* mea edomillum *BaCF.* meaedomillũ *D.* in ea domillum *Z, codd. Pyladis* r *in marg. extr. iuxta hunc v. habet B* 192. me omnef ℟. omñf me *CDFZ.* omnef me *Bb.* omnef *Ba* peffimif *libri* (*) 193. ///anum *B* (*er.* m) fame atque *F.* fame atque *Z* algu *B.* gelu *reliqui* (*)

PHILEMATIVM

Nolo égo mei male te, Scápha, malam praecípere.

SCAPHA

Stulta's pláne,
Quae illúm tibi aeternúm putes fore amícum et beneuoléntem. 195
Moneo égo te: te ille déseret aetáte et satietáte.

PHILEMATIVM

Non spéro.

SCAPHA

Insperata áccidunt magis saépe quam quae spéres.
Postrémo, si dictís nequis perdúci ut uera haec crédas
Mea dícta, ex factis nósce rem: uides quaé sim: fui ante péior
Nilo égo quam nunc tu: amáta sum atque uní modo gessi mórem, 200
Qui pól me, ubi aetate hóc caput colórem commutáuit,
Relíquit deseruítque me: tibi idém futurum créde.

PHILOLACHES

Vix cómprimor, quin ínuolem illi in óculos stimulatríci.

PHILEMATIVM

Solam ílle me solí sibi suo súmptu liberáuit:
Illí me soli cénseo esse opórtere opsequéntem. 205

---

194. mei *BaCDF*. mei *Bb*. mihi *Z* malam ℭ (*cf. Cas.* 826, *al.*): *om. libri* precipere *B* eſ *libri* plane *C* (*) 195. eternũ ex eter nũ *Dc* puteſ *B*. putaſ *reliqui* bene uolentem *C*. beniuolentem *FZ* 196. tete *Ba* (*separ. Bc*) *C* etate *D* ſacietate *BC* (*) 197. Inſperatã *C* ſepe *BCD* quam que *Ba* (ę *Bb*). quam q' *D*. quáque *C* ſpęcieſ *Z* 198. hec *C* 199. noſcerem *BaCDa* (*separ. BcDc*) quęſim *C* fui ante peior ℭ. et que fui ante *libri* (quę *BbFZ*) (*)

200. Nilo hi *D*. Nihilo *reliqui* *post* tu *dist.* ℭ amataſũ *D*, *sed* ta *ex* tu *c. ras.* geſſimo/////rem (*er.* mo *vel* do) *D* (*) 201. etate (a *ex* e) *D* capud *C*. capud̄ (t *ex* d) *D* calorem *C* *ante corr.* calorem *D*. colerem *F* 202. Reliquid *Ba* (t *ras. ex* d) *Da* (*corr. Dc*) *C* crede *Acidalius*. credo *libri* (*) 203. ſtrmulatrici *C* (*) 204. 205 *hoc ordine* ℜ: *inverso libri, sed incohantes a vocabulo* Solam *v. 205* me *BCD, codd. Pyladis: om. FZ* ſue *F* *sumptu duce Lambino Weisius in adn., Bentleius: om. libri* Sibi *ex* Soli *C* liberaũ *C* (*) 205. Illi *Fleckeisenus*. Solam illi *libri: v. s.* *Camerarius*. meo *libri* Soli illi cenſeo *C* oportere eſſe *F* opſequentem *B*. obſequentem *CD* (*)

PHILOLACHES

Pro di ímmortales, múlierem lepidam ét pudico ingénio.
Bene hércle factum, et gaúdeo mihi níl esse huius caúsa.

(SCAPHA

Inscíta ecastor tú quidem es.

PHILEMATIVM

Quaprópter?

SCAPHA

Quae istuc cúres,
Vt te ílle amet.

PHILEMATIVM

Quor óbsecro non cúrem?

SCAPHA

Liberá's iam:
Tu iám, quod quaerebás, habes: ille té nisi amabit últro, 210
Id pró tuo capite quód dedit perdíderit tantum argénti.

PHILOLACHES

Perii hércle, ni ego illam péssumis exémplis enicásso.
Illa hánc corrumpit múlierem malesuáda uitilenúlla.

---

213. malesuada *hinc habet Sidonius Apollinaris Epist. VII 5, 3.*

---

206. Prodi *C.* Pro dii *FZ* mulierẽ lepidã Et pudico *ex* mulierẽſ epidũ Et pudicũ *Da* 207. Nil *C.* nihil *BD.* nihili *FZ* *V.* 208—223 *alteri recensioni tribuit Ladewigius Philol. XVII p. 465 sqq.* (*) 208. inſcita ecaſtor *FZ.* Inciſte ecaſtor *B* (r, *ut v. 191, et* ſ incuſ *in marg.*). inciſte caſtor *pracced. spat. D itemque subsequente spat. C* Quia ꝑpt̄ *c. spat.* (*lineola expleto*) *C* cureſ *Pylades* (curaſ '*prisca exempl.*' *Pii*): *om. libri* 209. uite ille *Da: corr. Dc.* inte ille *Z.* inquam ille *F.* te an ille *e* '*priscis exemplaribus*' *Pius afferens vix vere testatur.* ut te ille *etiam* '*codd. antt.*' *Pyladis* cur (Cur *B*) *et* eſ *libri* 210. iam *om. F* quot *CD* querebaſ *BaC* (ç *Bb*) (*) 211. tuo capite *Bentleius.* capite·tuo *B m. ead.* capite tuo *DFZ.* capte tuo *C* perdidit *F* (*) 212. *Proxima sic turbata sunt in C:*

Tantũ argenti · illa hanc corrũpit mulierẽ maleſuada
Vttilena. Nunquã ego illi poſſũ grãin referre ut merituſt ·d·
Perii hercle ni ego illam peſſumiſ Exempliſ enicaſſo
·d·
De me ſcapha. idtu mihi ne ſua deſ utillũ minoriſ pendã

212. herde *Da* (*corr. Dc*): *om. F* ne *B* peſſimiſ *F* enecaſſo *ex* enicaſſo *rubr. in B* 213. male ſuadam *B* (m *del. rubr.*). male

PHILEMATIVM

Numquam égo illi possum grátiam reférre, ut meritust dé me:
Scapha, íd tu mihi ne suádeas, ut illúm minoris péndam. 215

SCAPHA

At hoc únum facito cógites: si illum ínseruibis sólum,
Dum tíbi nunc haec aetátulast, in sénecta male querére.

PHILOLACHES

In ánginam ego nunc mé uelim uerti, út ueneficae illi
Faucís prehendam atque énicem sceléstam stimulatrícem.

PHILEMATIVM

Eundem ánimum oportet núnc mihi esse, grátum ut inpe-
tráui, 220
Atque ólim priusquam id éxtudi, quom illí subblandiébar.

---

218. *Servius itemque schol. Bern. in Verg. georg. III 497:* angina dicitur porcorum morbus qui [quae *Bern.*] occupat fauces. Plautus [dicit *add. Bern.*] 'uellem me in anginam uerti ut huic aniculae fauces praeoccuparem [praeoccuparem fauces *Bern.*]'. *Paulli Festus p. 8 M.:* angor est animi uel corporis cruciatus, proprie a Graeco ἀγχόνη id est strangulatione dictus: unde et faucium dolor angina uocatur. Plautus 'uellem me in anginam uerti quo huic aniculae fauces praeoccuparem'. *Vbi sententiam potius quam verba afferre Servium (usum fortasse veteri scholiasta) indidemque interpolatum esse Paulum [cuius cod. Monac. optimus om. testimonium Plautinum] Ritschelius vidit consentientibus Goetzio Act. soc. phil. Lips.*

ſuada *Z* uitilenulla *S*. uitilena *B*. Vitilena *Db*. Vttilena *C*. Vtilena *Da* (*ut vid.*) *F*. Lena *Z*. uutilena *codd. Pyladis* (*) 214. referre *Z* merituſ eſt *Z* deme *B* (*) 215. neſuadeaſ *B*. ne ſuadeſ *C*, d *ex* q *incohata corr.* (*ut vid.*) 216. At *BC*. Et *DFZ* infer uibiſ *Da* (*copul. Dc*). inferuiiſ *Ba*. inferuiiſ *Bb* 217. ętatulaſt *B*. ętatulaeſt *C*. aetatula eſt *DFZ* inſenecta *BC* quęrere *D* (*)

218. *Cf. testim.* Inaginam *B* uelim uerti *BDFZ*. uerti uelī *C* beneficę *B* (ę *Bb*) (*) 219. F///auces (*er.* f, *ut vid.*, *vel* l). Faucē *reliqui: corr. Bothius* prehendam, h *ex* n *B*. p̄hendam *D*. prendam *FZ* enicem *Ba*. enecem *BbCDFZ* ſceleſtam ſimulatricem *Z*. ſtimulatricem ſceleſtam *C* 220. Eeundem *Da* (*alt.* e *exp. Dc*) mihi oportet eſſe (*om.* nunc) *Servius* michi *B* *ante* gratum *dist.* *W* (*post* gratum *vulgo*) ut impetraui *Z*. ut inpetra vit (*ex* inpetrabā, *ut vid.*) *D*. ut inpetrauit *F*. ut impetrauit *B*. ut imperauit *C*. ut impetu *Servii T*. impetu qui *Servii F* (*) 221. priuſ quam *BC* extudi *BD*

PHILOLACHES

Diuí me faciant quód uolunt, ni ob ístam oratiónem
Te líberasso dénuo et ní Scapham enicásso.)

SCAPHA

Si tíbi sat acceptúmst, fore tibi uíctum sempitérnum
Atque íllum amatorém tibi propriúm futurum in uíta, 225
Solí gerundum cénseo morem ét capiundas crínes.

PHILEMATIVM

Vt fámast homini, exín solet pecúniam inueníre.
Ego sí bonam famám mihi seruásso, sat ero díues.

PHILOLACHES

Siquidem hércle uendundúst pater, ueníbit multo pótius,
Quam té me uiuo umquám sinam egére aut mendicáre. 230

VI p. 239, Leidolpho Commentat. Ien. II p. 202, Laemmerhirtio ibid. IV p. 374 sqq. (qui Winterum fragm. Plaut. p. 19 aliter iudicantem apte refutat), Theworewkio. 220. [*Servius*] *ad Verg. Aen. X 231:* 'ut' autem pro quoniam. Plautus .... in Mostellaria [immo ſtellariae *F*. in mustellaria *T*] 'eundem .... impetraui' pro quoniam. 225. *Nonius p. 361, 29 M.:* proprium rursum significat perpetuum .... Plautus Cistellaria [Mustellaria *Merc.*] 'atque .... uita': *cf. Reblinius p. 13. 125 et Caesar p. 21.* 226. *Nonius p. 202, 24:* crines .... feminino Plautus Mostellaria 'gerundum morem censeo et capiundas [capiendas L^1] crines tibi': *cf. Reblinius p. 92 sq.*

---

extuli *CFZ* quom *BF*. cũ *CDZ* ſublandiebar *Ba* (*alt.* b *s. v. Bb*) *CD* (ba *ex* aa, *ut vid.*) *F* + *in marg. Dc* 222. Diui *Bothius*. Di *BCD*. Dii *FZ* (*) 223. Te, T *ex* L *B* liberaſſe *F* ni ſcapham *F*. ni ſcaffam *Z*. nicaſpam *BD*. ni caſpam *c. spat. C* enicaſſo *libri, sed* e *ex* i *rubr. in B* (*) 224. ſat *B: om. reliqui: cf. v. 247* eſt *libri* tibi ui////ctum (*er.* ṇ) *B*. tibi uictum *CD*. tiunctum *F*. tibi unicum *Z* (*) 225. ullum *Nonii ABGen* inuita *B* 226. gerendum *et* capiendoſ *libri, nisi quod* capiendoſ *B* (*er.* a): *vide testim.* (*) 227. PHILE *B, Camerarius: hic om. FZ* eſt *libri* exin ſolet *Bb*. ex in ſole *BaZ*. exin ſole *D*. exinſole *C*. ex inſole *F* pecuniam, c *ex* t *D* (*) 228. PHIL. *hic praem. FZ* ſeruaſſo *ex* ſeruaſſe *et* diueſ *ex* diuiſ *D* 229. Si quidem *D* (*non BC*) uendundust pater, *Weisius in adn.* (est *cum Camerario*). uendundum ſipater (un *ras. ex* um) *B*. uendundũ ſipat̃ *CD*. uendundum ſi pater *F*. uendundum ſit. pater *Z* (*) 230. teme, m *ex corr. D* unquã *CD*

SCAPHA

Quid illís futurumst céteris, qui té amant?

PHILEMATIVM

Magis amábunt,
Quom mé uidebunt grátiam reférre rem ferénti.

PHILOLACHES

Vtinám nunc meus emórtuos pater ád me nuntiétur,
Vt ego éxheredem mé meis bonis fáciam atque haec sit hér

SCAPHA

Iam istá quidem absumpta rés erit: dies nóctisque est
bíbitur,
Neque quísquam parsimóniam adhibét: sagina plánest.

PHILOLACHES

In te hércle certumst príncipe, ut sim párcus, experiri:
Nam néque edes quicquam néque bibes apud me his decem
diébus.

PHILEMATIVM

Si quíd tu in illum béne uoles loqui, íd loqui licébit:
Nec récte si illi díxeris, iam ecástor uapulábis. 240

---

240. *Festus p. 162, 20 M.:* 'nec' coniunctionem grammatici fere dicunt esse disiunctiuam, ut 'nec legit nec scribit', cum, si diligentius

---

231. *Ante* illiſ *2 litt. ras. B* eſt *libri* cęterif *CZ* amant te *m. Camer. in B* te amant. magiſ (*om. spat.*) *C* 232. Quom me *Gruterus.* Quom *BF.* Cum *CDZ* referre rem ferenti *Gruterus.* refferr////////i *B* (*er.* ent, *ut vid.*). referenti *C et* (*ex* referiat, *ut vid.*) *D.* referentem *F.* refferentem *Z* (*) 233. Phlola *Db in spat.* meüſ nünc *Ba* (*vel Bb*). nc̄ m̄ſ *CD.* nunc meuſ *FZ* emortuos *B.* mortuuſ *libri* ad me *om. codd. Pyladis* nuncietur *BCDZ* (*)
234. me meis *B*, *item Seyffertus.* meiſ me *BFZ.* meiſ ‖ Me *CD* boniſ fatiam *BD.* faciam boniſ *C* ſit hereſ *FZ.* ſit ////////hereſ *B* (*h in ras., er.* reſ). ſit reſ *CD* (*) 235 *sq.* iſta quidem abſumpta quidem *BCDF.* iſta quidem abſumpta *Z* referit *BaDa: separ. BbDc* dieſ ‖ Nocteſ q////// eſt urbibitur ‖ Neque *Ba* (na *er., ut vid.*): ubi Nocteſq' eſtur bibitur *Bb.* dieſ nocteſq' eſtur bibitur ‖ Neq' *reliqui, nisi quod* Nec *F* quſquam *C* ///// adhibet *B* (*er.* h, *ut vid.*) eſt *libri* (*) 237. Inte *B* hercle, r *ex* c *Da* certūſt *C.* cęrtūſt *D.* certum eſt *BFZ* principe *Bothius, Bentleius.* printipui *D.* principium *reliqui* 238. ędeſ *D* quic quam *B* apud *ex* aput *Ba* me his decem *Bothius, Bentleius.* me iſdec *B.* me iſdem *CDb.* meiſ *Da.* me iiſdem *FZ* (*) 239. Siquid *BC* 240. *C*

PHILOLACHES

Edepól si summo Ióui probo argénto sacruficássem 243
Pro illíus capite quód dedi, numquam aéque id bene locássem. 244
Videás eam medúllitus me amáre: oh probus homó sum: 241
Quae pró me causam díceret, patrónum liberáui. 242

SCAPHA

Videó te nihili péndere prae Phílolache omnis hómines. 245
Nunc, ne éius causa uápulem, tibi pótius adsentábor.
(Si accéptum sat habes, tíbi fore illum amícum sempitérnum.)

PHILEMATIVM

Cédo mi speculum et cum órnamentis árculam actutúm, Scapha,
Órnata ut sim, quom húc adueniat Phílolaches uoluptás mea.

SCAPHA

Múlier quae se suámque aetatem spérnit, speculo ei úsus est: 250

---

inspiciatur, ut fecit Sinnius Capito, intellegi possit eam positam esse ab antiquis pro 'non', ut.... et apud Plautum in Fasmate 'nec recte si illi dixeris': *cf.* ℜ *Parerg. p. 159.* 245. *Varro de l. l. IX § 54:* 'nihilum' uocabulum recto casu apparet in hoc .... idem hoc obliquo apud Plautum 'uideo .... homines': quod est ex 'ne' et 'hili'. quare dictus est 'nihili' qui non hili erat: *cf. Bergkius 'Beitr.' p. 157.* 248. *Priscianus inst. III p. 114, 8 H.:* arca arcula, mensa mensula. Plautus in Mostellaria 'cedo .... arculam'.

---

testim. dixerif, ix *Bb in 2 litt. spat., ut vid.* 243. PHIL *om. B* Ioui probo argento ℭ. ioui bo agent o////////// *Ba* (io *ex* iu, *ut vid. et er.* facri, *ut vid.*). ioui· bo agent o////////// *Bb* (uiuo *del. m. Camer.*). ioui uiuo argento *DFZ.* ioui ioui argento *C* (*) 244. illuif *B* quid *Z* eque *Z* locassem *Guyetus, Bentleius.* collo caffem *B.* collocaffem *reliqui* 241. Videas ℭ *coll. Capt. 420.* Vt uideaf *libri* medulituf *Z* ·oh· *D* (*) 242. Que *Ba* (ę *Bc*). Qui *FZ* (*) 245. fca *Db in spat.* Video enim te nichili *Varro* (enim *del. Vertranius*) praephilolace *B* (⊢ *Bb*). prae philolacho *Varro.* philolachef *F* omif *Varro.* omnef *BFZ.* omf *CD* 246. caufa//// *B* (*er.* m) uapulæm *D* potiuf *ex* pociuf *C* adfentabor *B.* affentabor *reliqui* (*) 247. *Hunc v. e v. 224 sq. confictum esse vidit Acidalius* Si *Camerarius.* If *B.* if *reliqui* (*) 248. Philema *Db in spat.* mihi *libri cum Prisciano* fcapha, *prior* a *ex* l *C* 249. quom *BF.* cũ *CDZ* hic *F* adueniat ℜ. ueniat *libri* philolacef *B* (*) 250. Sca *Db in sp.* que *B* fe *om.*

Quíd opust speculo tíbi, quae tute spéculo speculum es m
xumum?

PHILOLACHES

Ób istuc uerbum, né nequiquam, Scápha, tam lepide díxer
Dábo aliquid hodié peculi — tíbi, Philematiúm mea.

PHILEMATIVM

Suó quique loco? uíden? capillus sátis compositust co
mode?

SCAPHA

Vbi tu commodá's, capillum cómmodum esse crédito. 25

PHILOLACHES

Váh, quid illa pote péius quicquam múliere memorárier?
Núnc adsentatrix scelestast, dúdum aduorsatrix erat.

PHILEMATIVM

Cédo cerussam.

SCAPHA

Quíd cerussa opúst nam?

PHILEMATIVM

Malas qui óblinam.

---

254. *Nonius p. 298, 19 M.:* capillus masculini est generis .... neutri Plautus Mostellaria 'uide capillum satin compositum sit conmode' [compositum *et* commode L^2 *H*]: *cf. Reblinius p. 65, Caesar p. 53.*

Da: sup. scr. Db ei usus est *Camerarius* (*etiam in B marg. ert. adscr.*). elusa ẽ *B* (a *in ras. Bb*). elusa est *reliqui* 251. opus *FZ* que *BF* tu te *B* maximum *Z* (*) 252. Philo[illegible] (*cr. m*) *Db in sp.* obitu *Da.* obitu[f c] *Db* nenequiquam *BCDa.* ne nequicquam *DcFZ* scaphatam *BaC* (*separ. Bb*) dixeris[t] *B* ([t]. *Bb*) 253. peculi tibi *Bothius, Bentleius:* tibi peculi *Camerarius.* pculi tibi *Ba* (p[o]culi *Bb*). Perculi tibi *CDa.* Sca. Perculi tibi *Db* (+ *in marg. Dc*) Sca. Pertuli tibi *FZ* phile matiũ *D.* philocomasium *F.* philocomassium *Z.* philematium *etiam Pyladis codd.* (*) 254. Ph *Db in sp.* quidque '*codd. ant.*' *Pii distinxit* ℭ *duce* ℜ *et Seyffertio: cf. testim.* compositust, osit *e corr. post ras. litt.* ust *vel* tust *B.* compositus est *Z: cf. testim.* (*) 255. Sca *Db in sp.* commodes *BCDF codd. Pyladis: corr.* ℜ *cum Camerario.* comedas *Z* 256. Philo *Db in sp.* pote *Ba.* potẽ *Bb.* potest *reliqui* mulieri *ex* mueieri *Ba* memorarier *Dc,* '*aliqui codd.*' *Pyladis, Saracenus.* meranier *BCDaFZ* (*) 257. adsentatrix *B.* assentatrix *reliqui* est *vel* ẽ *libri* aduersatrix *libri* 258. *Personas in spat. add. Db* Cedoc

SCAPHA

Vna opera, era, ebur átramento cándefacere póstules.

PHILOLACHES

Lépide dictum de átramento atque ébure. eugae, plaudó Scaphae. 260

PHILEMATIVM

Túm tu igitur cedo púrpurissum.

SCAPHA

Nón do: scita's tú quidem.
Nóua pictura intérpolare uís opus lepidíssumum?
Nón istanc aetátem oportet pígmentum ullum attíngere,
Néque cerussam néque Melinum néque aliam ullam offúciam.

PHILEMATIVM

Cápe igitur speculum.

PHILOLACHES

Eí mihi misero: sáuium speculó dedit. 265
Nímis uelim lapidém, qui ego illi spéculo dimminuám caput.

---

261. *Cf. glossam CGL. IV p. 421, 3 G.:* purpuriſſimum: genus aedilis. *Huc rettulit Loewius Prodr. p. 267:* genus medicaminis *corr. Thewrewkius 'Egyet. Philol. Kösl.' II p. 244. Adde CGL. II p. 165, 24 G.:* purpurissimum: φῦκος.

---

eruſſam *Ba* (*corr. Bb*) ceruſam *et* ceruſa *Z* (nam opuſt?) PH. malas qui ℜ, *item Fleckeisenus.* opoſ nam? PHILE. Qui malaſ *B* (ⁿ *Bb*). opuſt? nam qui malaſ *reliqui, nisi quod* opuſ eſt *Z et* PH. *in spat. DbFZ* (*) 259. Sca. *Db in sp.* PH. *Z* opera, era ℜ. opera *libri* cadefacere, ca *in ras.* (*fuit* ma *vel* atq' *ex v. sq.*) *Da* (*) 260. PH. *huic versui* (*nihil proximo*) *praem. Db,* Philo. *cum huic tum proximo Z* ebure *B.* ebore *reliqui* euge *libri* ſcaphę *BbCD.* caphę *Ba* (*) 261. igitur, ır *ras. ex* pur, *ut vid., D* purpuriſſimũ *C: cf. testim.* puriſſimum *B* (ſi *exp. Bb*) Sca *Db in sp.* eſtu *BaCDa.* eſ tu *Bb* (*vel m. rec.*) *DcFZ* (*) 262. inter polare *B.* interpolare, o *ex* u, *Da.* interpollare *Z* leppidiſſimum *C.* lepidiſſimum *reliqui* 263. iſtam *FZ* ętatę *D* opportet *Z* illum *D.* illud *FZ* 264. ceruſam *Z* melium *Z.* melinum *reliqui: corr. Vssingius* aliamullã (u *ex* ti) *D* offuciam *DcFZ.* offugiam *BCDa.* ĩ effigiem *Bb in marg.* (*) 265. PHILE *praem. B,* Philo^m *F: om. Z* Phile *ante* ei *Db* hei *F* miſero *ex* miſ pro (*ut vid.*) *Da, ex* miſere *C* ſabuũ *Da: corr. Db et Dc* dedi *B* 266. ſpeculum odim minuat *Ba.* ſpeculũm ///dim minuã *Bb.* ſpeculo imminuat *CDa*

SCAPHA

Línteum cape átque exterge tíbi manus.

PHILEMATIVM

Quid ita, óbsecro?

SCAPHA

Vt speculum tenuísti, metuo né olant argentúm manus:
Ne úsquam argentum te áccepisse súspicetur Phílolaches.

PHILOLACHES

Nón uideor uidísse lenam cállidiorem ullam álteras.
Vt lepide atque astúte in mentem uénit de speculó malae.

PHILEMATIVM

Étiamne unguentís unguendam cénses?

SCAPHA

Minume féceris.

PHILEMATIVM

Quápropter?

SCAPHA

Quia ecástor mulier récte olet, ubi níl olet.
Nám istae sueres, quaé se unguentis úunctitant, intérpoles,

---

273. *Huc spectat Cicero ad Att. II 1, 1:* ut mulieres ideo bene olere, quia nihil olebant, uidebantur. *Adde Martialem VI 55, 5:* malo quam bene olere nil olere (*et II 12, 4:* non bene olet, qui bene semper olet). 274. *Non recte ad hunc v. attulit Lucrius Prodr. p. 267 glossam* interpolis: uestis quae ex uetusta fit quasi noua: *cf. Fronto p. 161, 1 N.*

(Sca *in sp. Db*). ſpeculo imminuam *FZ: corr. Camerarius* capet *ex* capud *BaDa* 267. cape atque *BC.* cape atq' *ex* capecet q: *Da* (atq' *clarius suprascr. Dc*). cape tuque *FZ* exteger *Da: corr. Db* tibi capimanuſ *B, sed ut* capi *aut Ba aut Bb induxerit* Ph *Db in sp.* 268. Sca *Db* ne olant *B, Fleckeisenus.* ne oleant *BCFZ* neoleant, a *ex corr.* (*fort. ex* e) *C* 269. philolaceſ *Ba* (' *s. r. Bb*) 270. alteraſ *BaCDa.* alterã *BbDcFZ* (*) 271. *Spat. ante* ut *C* lepide, de *ex* dæ *Db* inmentem *B* de speculo malae *Camerarius* deſpeculo male *B.* de ſpeculo mane *CD, nisi quod* mane' *C.* de ſpeculo. Ph. mane *FZ* 272. Ph *Db* unguntis *Ba* ungendam *F* cenſeſ? *Bb in loco raso et* Sca *cum spatio post rasuram vocis* Cenſeſ? (A *supra* C *er.*) ungüentiſ cenſeſ unguendã *C* (tiſ *ex* dã) ce^{n}ſeſ *ex* ceſſeſ *Da* S *Db in sp.* minime *libri* 273. Phi *et in sp.* Sca *Db* recte' *C* nihil *libri* 274. istae sueres *B duce Ba coll. Epid. 579 et fragm. v. 36 W.* iſteſ ueteres *B ante ras.* iſte ueteres *B ex*

Vétulae edentulaé, quae uitia córporis fuco ócculunt, 275
Vbi sese sudór cum unguentis cónsociauit, ílico
Ítidem olent, quasi quom úna multa iúra confudít cocus.
Quíd olant, nesciás, nisi id unum, nímis male olere intéllegas.

PHILOLACHES

Vt perdocte cúncta callet: níhil hac docta dóctius.
Vérum esse illuc máxuma adeo párs uostrorum intéllegit, 280
Quíbus anus domi súnt uxores, quaé uos dote méruerunt.

PHILEMATIVM

Agedum contempla aúrum et pallam, sátin haec me deceát,
Scapha.

SCAPHA

Nón me istuc curáre oportet.

PHILEMATIVM

Quem óbsecro igitur?

---

275. *Philargyrius (?) ad Verg. Georg. IV 39 (p. 323, 12 Thil.):* alii sic: 'fuco' pro medicamento posuit: Plautus in Poenulo 'uitia corporis fuco occulunt'. *Adde CGL. IV p. 417, 53 G.:* occulunt: occultant: *quam glossam Loewius l. s. s. recte huc revocavit.*

280. *Gellius N. A. XX 6, 12:* sicuti multifariam scriptum est 'uestrorum' pro 'uestrum', ut in Plauti Mustellaria in hoc uersu 'uerum .... intellegit' cum uellet 'maxima pars' dicere 'uestrum', ita nonnumquam 'uestri' quoque dictum est pro 'uestrum'.

---

ras. CDF. iſtę uetereſ *Z* ///unguentiſ *B* (*er.* i) untitant *F* interpolleſ *Z* (*) 275 *sq.* edontulae *DF* Vetule edentule *Ba: corr. Bb* que *BaCD* uicia *B* fuco *B* occulunt *Camerarius: cf. testim.* occultant *B* (l *ex* t) *CF.* ocultant *DZ* (*) 277. quom una *F.* cum una *B et D ex ras. Z.* cum unam *B ante ras. C.* cũunã (u *ex* n) *Da* confundit *FZ* 278. olant *R, Fleckeisenus duce Lambino.* oleaſ *libri* nimis male *Sonnenscheinius.* nimale *B.* ni male *CDF.* nil male *Z.* male '*ex codd. ant.*' *Pylades* intelligaſ *FZ* (*) 279. Phile *Db in sp.* ac *Da: corr. Dc* dota *Ba:* c *s. v. rubr.* do ctiuſ *C* (*) 280. esse illuc *R in adn.* illuc eſſe *Gellius* (illud *unus fortasse cod. Q.* illic *quidam libri deteriores*). illud eſt (ẽ *CD*) *libri* maxuma *Gellius.* maximam *Ba* (maxumaq' *m. Camer.*). maximũ *CDZ.* maxumum *F* adeo *om. Gellius* ueſtrorum *B, codd. Pyladis, Gellius.* uro4 *CD.* noſtrorum *Z* (nro4 *Gellii Z*) intelligit *Z* (*) 281. annuſ *Z* noſ *Z* 282. Ph *Db* Age dum *B* me deceat *Camerarius* (me *etiam in B in ras.*). //////// deceat *B* (*er.* decet, *ut vid.*). deceat *CD.* decent *FZ* (*) 283. Sc. *om.* (*Db*) *Z* Nonme *ex* Nonne *C* curare iſtuc *libri: trai. Guyetus* PHILE, P *ex* F *B* Philom *et* Sca *Db in sp.* que *F* igitur *om. codd.*

SCAPHA

Éloquar.

Phílolachem: is ne quíd emat, nisi quod síbi placere cénseat. 284. 285

(Nám amator meretrícis mores síbi emit auro et púrpura.)
Quíd opust, quod suom ésse nolit, éi ultro ostentárier?
Púrpura aetate óccultandaest úsu aut turpi múlieri:
Púlcra mulier núda erit quam púrpurata púlcrior.
(Póste nequiquam éxornatast béne, si moratást male. 290
Púlcrum ornatum túrpes mores péius caeno cónlinunt.)
Nám si pulcrast, nímis ornatast.

PHILOLACHES

Nímis diu abstineó manum.—
Quíd hic uos agitis?

PHILEMATIVM

Tíbi me exorno ut pláceam.

PHILOLACHES

Ornatá's satis.

Pyladis (*) 284 *sq.* Philolachem if *B ex corr.* Philolachemuf *B ante corr. C.* Philolachemiuf *D.* Philolachef *rubr. in B, FZ* nequid *BCDZ.* nequit *F* sibi *ℭ.* tibi *libri* (*) *Versus* 286. 290. 291, *quamvis per se bonos et antiquos, cur a Plautinis segregandos duxerit, explicavit ℜ Opusc. phil. II p. 286 sqq.* 287. eſt *et* ſuum *libri* nolit ei *Pylades.* nolit te *BbCDFZ.* nollite *Ba* (*corr.* nolitte) (*)

288. Pulpura ętate *Ba.* Purpura ętate *Bb: cf. 840.* Pur puraetate *D* occultandaest usu aut *ℭ.* occultanda eſt (ē *CD*) aurum *libri* turpi *ex* turbi *C.* turpe *ex* turpi *Bb* aurūtur pimulieri *D* (*)

289. Pulchra *libri: et sic in proximis constanter* muliernuda *ex* mulieriuida, *ut vid., D* 290. Poste ℜ *Opusc. phil. II p. 546.* Poſtea *libri* nequiçquam *B.* nequicquam *reliqui* eſt *vel* ē *bis libri* bene ſi *ex* bene eſt *Bb* 291. *Cf. Poen. 306* t̄peſ *C* coeno *Z* ceno *reliqui* collinunt *Saracenus cum Valla: idque 'expostulari priscorum exemplarium lectionem' Pius dicit.* continunt *BaCD.* continunt *Bb.* concinunt *F.* concīnunt *Z* 292. si *Camerarius* (etiam in *B*). niſi *Ba.* niſi *Bb.* neſi *D.* ne ſi *CFZ* (sic [sic?] *supra ne scr. m. rec. in D*) eſt *vel* ē *bis libri* Ph *Db in sp.* manum *FZ.* manu *BCD* Abſtineo manu *in B versum occupat* 293. Qd *C* uos *Weisius, ℜ.* uoſ diu *BaCDZ.* uoſ dui *Bb* (° *vel* ° *m. rec.*) uoſ dui *F* agitiſ tibi *D: ubi* Ph *suprascr. Db* Philo *Db in sp.* eſ *libri* PHILO. Ornata eſ ſatiſ *in B versum occupat* (*)

Abi tu hinc intro atque ornamenta [illegible]

Mea Philematium [illegible]

[illegible]

Et edepol mihi tecum [illegible]
Mea voluptas.

[illegible]

Et ita [illegible]

[illegible]

Cedo amabo decem [illegible]

[illegible]

Etiam [illegible] decem [illegible]
Triginta minas [illegible]

[illegible]

[illegible]

Egone [illegible]
Ne quidquam [illegible]

[illegible]

PHILEMATIVM

Cérte ego, quod te amo, óperam nusquam mélius potui pónere.

PHILOLACHES

Béne igitur ratio áccepti atque expénsi inter nos cónuenit:
Tú me amas, ego té amo: merito id fíeri uterque exístumat. 305
(Haéc qui gaudent, gaúdeant perpétuo suo sempér bono.
Qui ínuident, neumquam eórum quisquam inuídeat prosus cómmodis.)

PHILEMATIVM

Áge accumbe igitur. cédo aquam manibus, púere: appone hic ménsulam:
Víde, tali ubi sint. uín unguenta?

PHILOLACHES

Quíd opust? cum stacta áccubo.
Séd estne hic meus sodális, qui huc incédit cum amicá sua? 310

308. *Priscianus inst. III p. 114, 9 H.:* arca, arcula, mensa mensula. Plautus in Mostellaria .... idem in eadem 'age .... mensulam'.

303. PHILE Certe ego quod *Ba.* Certe ego quod *CD* operam nuſquam *BbZ.* opera manuſ quã *D.* opera manus quam *BaCF* (*) 304. PHILE *B* expenſi, i *e corr. Bb* (*ex* t *ut vid.*) 305. Tu amaſ ego "amo tẽ *Ba.* Tu me amaſ ego "amo tẽ *Bb* Tumeamuſ *C ante corr.* id *BDcFZ.* di *CDa* (difieri) exiſtimat *BCDZ* 306. qui *om. C*

307. *Hunc v., quem post v. 308 habent libri (invertit Acidalius), spurium esse demonstravit Langenus 'Beitr.' p. 254 sq., non sine ratione simul de antecedenti dubitans. Ceterum* NB *versibus* 307. 308. 309 *adscr. m. Camer. in B* Qui, Q *ex* U *C* (*scilicet incohato v. 309: recte, etsi fortasse fortuito*) ne umquam *BFZ.* ne ũquam *D.* neumquam *C* inuidiat *D.* inuidi at *C* proſuſ *Da.* ꝓſuſ *BaC.* prorſuſ *BbDcFZ* commodiſ *Bb, codd. Pyladis* (*nisi is fallit*). commodi *BaCDFZ* (*)

308. PHILE *om. B* (*Db*) puere *Priscianus.* puer *libri* hinc *Prisciani RHG* (///// hic *K*) menſulam *Priscianus.* menſam *BCFZ.* meſam *Da.* mẽſam *Db* 309. Vide tali ubi sint. uin unguenta? *Gruterus cum Bc.* Videtaliubiſintu inunguenta *B.* Videt aliubiſ intu inunguenta *C itemque, sed* ubi ſ, *D* (× *in marg. Dc*). SCA. Vide tu an ibi ſint unguenta *FZ* PHILO. *FZ: om. BCD sine spatio* opuſ eſt (*vel* ẽ) *libri* cum ſtacta *BaCD, codd. Pyladis.* cum ſtactæ (*h. e.* ſtacte) *B rubr.* cum iſtac *Z.* quom ſic apud te *F* 310. Sed eſt ne *BC* (*)

Ís est. Callidamatés cum amica incédit. euge, oculús meus:
Cónueniunt manupláres eccos, praédam participés petunt.

CALLIDAMATES. DELPHIVM. PHILOLACHES. PHILEMATIVM

CALLIDAMATES

Aduórsum ueníri mihi ád Philolachétem
Voló temperi: aúdi: em, tibíst imperátum.
Nám illi ubi fui índe éffugi forás: 315
Ita mé male conuíui sermónisque taésumst.
Núnc comisatum íbo ad Philolachétem.
Vbi nos hilari ingénio lepide accípient.
Ecquíd tibi uideór ma-ma-madére?

---

311. eſt callidã ateſ *CDa* (m s. r. *Dc*) cum amica *Bothius*. cum amica ec cum *B* (*lineola infra alt.* cum *er.*). cũ amica cũ *CD*. cum amica eccum *Z*. cum amica ut *F* incedat *C* (*). **312.** Conuéniunt, CL *ex* o *corr. B et* Cónueniunt *in marg. ead. m.* manu plareſ *B*. manipularet *Z* predam *Ba* (ę *Bb*). predã *CD* pticipeſ *F* ptunt *C*

Act. I Sc. 4 CALLIDAMATES · ADOLESCENS · DELPHIV MERETRIX · *B*. callidamates A delnũ m̃ *Db*: *ubi er.* callidamates A CALLIDAMATES ADOt *scr. rubr.* Callidamateſ aduleſcenſ. Scapha. Delphium mulier. Philolaeſ. Philocomaſium *F*. Callidamateſ. Scapha Delphium. Philolacheſ Philocomaſſium *Z*. *unius r. spat.* *CDa* **313.** CALLI- *praem.* *B* Aduerſum *libri* ueniri *Douza Explan. III 1.* uenire *BbCDFZ*. uenere *Ba*. Philolachetem *Hermannus*. philolachem *libri* (*) **314.** audiem *B ante corr.* *CD*. SCA. audi en *FZ*. gaude *codd.* *Pii* est imperatum *Hermannus*. imperatum eſt *BCDF*. impetratum eſt *Z* * **315.** fui *Camerarius*. fuit *BCD*. ſunt *FZ* (*)

316. me male *Ba*. me ibi male *Bb*. me ibi male *CDFZ* ſermoniſ q' *C* taesumst *Parcus*. teſunt *D*. te ſunt *B*. te ſunt *C*. ceſunt *FZ* (*). **317.** CAL. *praem.* *FZ* commiſatum *Ba*. commiſſatum *CD*. commeſſatum *F*. comeſſatum *Z* adphilolachetem *B* *)

318. ilari *BaCD*. ilari *B minio*. hilari *FZ* lepide *S*. elepida *CDa*. elepida *B*. et lepido *FZ* accipient *Lorenzius olim in adn.* accipiet *libri* (*) **319** *sqq.* *Sic B initio* ec quid *Bb*.

DELP.

Hęc quid tibi uideor mammam adire? Semp iſtoc modo moratuſ uitę delebat

DELPHIVM

Sémper istóc modo móratu's * *
* * * uitae débebas.

CALLIDAMATES

Visne égo te ac tu me ampléctare?

DELPHIVM

Sí tibi fácere cordíst, licet.

CALLIDAMATES

Lépida's.
Dúc me amabó.

DELPHIVM

Caue né cadas: ásta.

CALLIDAMATES

Ó-o-ocellus és meus: tuós sum alumnus, mél meum.

DELPHIVM

Cáue modo, né prius ín uia accubás
Quam ílli, ubi léctus est strátus comiús.

CALLIDAMATES

Síne sine cadere mé.

DELPHIVM

Sino.

itemque reliqui, nisi quod Hec quid *CD*. Ecquid *FZ* # Semp
femper (*om. pers.*) *FZ* moratif *FZ* uite *CDF* debeb
scisa una cum extremo margine f *littera C.* debe//af (*er.* af) *D*
ma-ma-madere *om. Bothius* moratu's *cum lacuna* (*relut* mor
gulo. Non hóc 'tuae uitae' d.) *S duce R* (*) 322 CALLI *p*
B, Pylades: om. FZ Vif ne *BC* actu *C* me amplectare
lades. me amplectere *BDbcFZ.* meã plectere *Da.* meam ple
C (*) 323. Sitibi *BC* facere cordi est *Hermannus.* cord
facere *BCD.* cordi eſt facere *F.* ẽ cordi facere *Z* C in sp
Lepida eſ *BDFZ.* lepidaeſ *C* (*) 324. *Pers.* (CAL?) *er. B*
Hermannus. Duce *libri* amabo caue *sine sp. B* (DEL. s. r.) *CD*
F (*) 325. O-o-ocellus *Bothius.* Hoho hocelluſ *B ante ras.* D ho
luſ *B ex ras.* O ho hocelleſ *C.* Ohoho celleuſ *D.* Oh oh ocellu
ſum *FZ.* ſuum *B* (.. *Bb*). ſuũ *CD* (*) 326. nepriuſ *B*
inuia *B.* uiuia *C* accubaſ *BaCD.* accũbaſ *B,* ~ *minio.* accu
FZ (*) 327. illi *BaCD.* illi^c *Bb.* illic *FZ* lectuſ, l *ex*
eſt (*non* eſ) *libri* comius *S.* coimuſ *BCF, codd P*
D
cojm' *D* (j *ex* c *er., ut vid., Db*). comuſ *Z* (*) 328. me.

CALLIDAMATES

Simítu hoc quod mihi ín manust.

DELPHIVM

Sí cades, nón cades, quín cadam técum.

CALLIDAMATES

Iacéntis tollet póstea nos ámbos aliquis. 330

DELPHIVM

Madét homo.

CALLIDAMATES

Tun méd ais ma-má-ma-madere?

DELPHIVM

Cedo mánum: nolo équidem te ádfligi.

CALLIDAMATES

Ém tene.

DELPHIVM

Age í simul.

Quó ego eam, an scís?

DEL.

ſ& ^& hoc *ex* me. ſinoſ & hoc *Ba: ubi* CAL. *post* sino *add. Hermannus,* simitu hoc *corr.* ☙. me ſinoſ & hoc *C.* meſinoſ & hoc *Da.* me. ſineſ & hoc *DcFZ* in manu eſt *FZ.* inmanuſ eſt *BaC* (*sed* manuſ *rubr. in B*). in ma//////////nuſ eſt *D, cr.* ſtSic, *ut vid.* (*) 329. DEL. *FZ: om. B* Sicadeſ. *B* cadeſ quin *BbDcFZ.* cladeſ quin *Ba.* dadeſ qui in *Da.* dadeſ quiin *C* 330. CAL. *B: om. FZ* (*) 331. DEL. *B: om. FZ* Mandet *F* homo. CAL. tun *FZ, nisi quod* tum *Z.* homo. tun *BCD* me ais *Scaliger* (med ☙). mea hiſ *CD.* meã uiſ (u *in lit. m. ead.*) *B.* meam uiſ *F.* mea uiſ *Z* ma-ma-ma-madere ☙ *duce Bothio.* mammam adere? *B.* mammam adere *C.* mam mã adere *D.* mammam adhere *F.* mammam addere *Z* (*) 332. DEL. *FZ.* CAL *B* uolo *Z* affligi *DFZ* (*) 333 *sqq. Sic B:*

DEL Em tene · age · ii ſimul quod ego camanſciſ?
CAL Scio · in mentem uenit DEL. Modo nempe domũ meo
CAL
Commiſſatum. immo iſtuc quidem iam memini.

ubi DEL. *et* CAL. *notas inter se permutant FZ, nisi quod* CAL. *ante* immo *servat Z:* DEL. *ante* age *add. Acidalius,* uenit modo. nempe *corr. Gruterus,* immo *ad* DELPHII *responsum pertinere intellexit* ℞ (*suppleas velut* Immo ís ad Philolachétem) *v.* 333 en tene *FZ* ageu *CD.* age *FZ* (age i *Camerarius*) *v.* 334 quodego *C.* qd ego *Da.* qd ego *Dc.* quo *FZ sine* ego eam an ſciſ *FZ.* ea manſciſ *C.* eamanſciſ *Da.* eam^e^anſciſ *Dc* (*et* × *in marg.*)

CALLIDAMATES

Scio: in méntem uenít modo:
Nempe dómum eo comissátum. 335a

DELPHIVM

Immo * * * * *

CALLIDAMATES

Istúc quidem iam mémini. 335c

PHILOLACHES

Núm non uis me óbuiam hisce íre, anime mí?
Ílli ego ex ómnibus óptume uoló.
Iám reuortár.

PHILEMATIVM

Diust 'iam' íd mihi.

CALLIDAMATES

Ecquis hic ést?

PHILOLACHES

Adest.

CALLIDAMATES

Eú, Philolachés.
Sálue, amicíssume mi ómnium hominúm. 340

PHILOLACHES

Dí te ament. áccuba, Cállidamatés.
Vnde agis te?

342. [*Servius*] *in Verg. Aen. IX 693:* se primus agebat] iuxta ueteres 'se agebat' pro 'ueniebat', ut .... Plautus in Mostellaria

v. 335 domum eo *DcFZ.* domumeo *Da.* domu meo *C* commeſſatum *F.* comeſſatum *Z: cf. ad v. 317* *spat. ante* immo *om. CD* (*) 336. PHIL. *F.* PH. *Z.* DEL *B* Nunc *F* hiſce ire *FZ.* hiſ ire *ras. ex* hiſ eire *B.* hiſ ei re *C* (reanimemi). hiſ eire *Da.* hiſ ire *Dc* (*) 337. DEL *praem. B,* PHILO^m. *F.* PHILOC. *Z: PHILOLACHI continuavit Camerarius* Illi ego *Camerarius.* Ilico *BCDF.* illico *Z* optime *FZ* 338. DEL *praem. B,* PHILO^es *F,* PH. *Z, spat. CD: PHILOLACHI continuavit Camerarius* reuertar *libri* CAL *B.* PHILO^es *F.* PHILOC *Z* Diu eſt (*vel* è) *libri, sequente ras. B* (*) 339. CAL. *FZ.* DEL *B* Eec quiſ *B.* hec quiſ *CD.* Ecquiſ *FZ* PHIL *FZ.* CAL *B* Adeſt Eu *cum circ. 11 litt. spat. B.* adē eu *CD* (C *in spat. Db*). adeſt. CAL. en *F.* iſ eſt? CAL. en *Z* philolacheſ, i *ex* y *B* (*) 340. PHI *B: om. FZ* amiciſſime *libri* mi *F.* mihi *reliqui* (*) 341. PHIL. *Db in spat. FZ: om. B* dité *C.* dii te *FZ* ac^c uba *B m. ead.* calli-damenteſ *C* (*) 342 *sq. Sic B:*

CALLIDAMATES

Vnde homo ébrius probé.

PHILEMATIVM

Quín amabo áccubas, Délphium meá?

PHILOLACHES

Dá illi quod bibát.

CALLIDAMATES

Dórmiam ego iám.

DELPHIVM

Núm mirum aut nouóm quíppiam facít? 345

PHILOLACHES

Quid ego * hoc faciam póstea, mea?

DELPHIVM

Síc sine eumpse.

PHILOLACHES

Age tu ínterim da ab Délphio cito cántharum circum.

'unde agis te?' ut enim nos e contrario dicimus 'duco me', ita illi 'agit se' + *ΑΠΟΘΟΤΔΑΝ.*

Vnde agiſ te? CAL. Vnde homo ebriuſ·
Probe · quin amabo accubaſ delphium mea.

ubi CAL *post* agiſte? *Db in sp. eademque* PHIL *ante* probe: *pro quo* PHILO^{m}. *F.* MV. *Z: pers. post* probe *trai.* ℜ (*PHILEMATIO tribuit Lorenzius duce Seyfferto Stud. Pl. p. 1 sq.*) accumbaſ *CDZ* (*) 344. PHIL. ℭ. CAL *Db in spat. FZ: om. B* bibat. CAL. dormiam ℭ. bibat Dormiam *B cum spat. circ. 9 litt.* bibat ‖ Dormiam *CD.* bibat dormiam *FZ* (*) 345. DEL. *Z.* PHILO *B.* PHIL. *F* nouum *libri* quippam *Ba.* quipp·am *Bb* (*) 346. PHILOL. *FZ: om. B* *lacunam signavit* ℭ, *velut* hébeti *supplens* fatiam *B* mea. DEL. sic *Camerarius.* mea ſic *BCD.* mea. PHILO^{m}. ſic *F.* mea. PHILOL. ſic *Z* eumpse *Gruterus.* eum ipſe *BF.* eũipſe *CD.* eũ leſpſe *Z.* eum quieſcere '*in quibusdam codd. legi*' *Pius scribit* (*) 347. PHIL. *Camerarius: om. BFZ* tu *om. FZ* (*e codd. add. Pylades*) ab *om. FZ* cantarũ *D* (*)

ACTVS II

TRANIO. PHILOLACHES. CALLIDAMATES. DELPHIVM. PHILEMATIVM

TRANIO

Iúppiter suprémus summis ópibus atque indústriis
Mé perisse et Phílolachetem cúpit erilem fílium.
Óccidit spes nóstra: nusquam stábulumst confidéntiae. 350
Néc Salus nobís saluti iam ésse, si cupiát, potest:
Íta mali maeróris montem máxumum ad portúm modo
Cónspicatus sum. érus aduenit péregre: periit Tránio.
Écquis homost, qui fácere argenti cúpiat aliquantúm lucri,
Quí hodie sese éxcruciari meám uicem possít pati? 355
Vbi sunt isti plágipatidae férritribacés uiri
Vél isti, qui hosticás trium nummum caúsa subeunt súb falas,

356. *Gloss. cod. Vatic. 1469 (saec. X):* plagipatida est qui plagas patitur, ut seruus uel ⟨parasitus⟩. *Cf. ad Capt. 472.*

Act. II Sc. 1 TRANIO · SERVV^S · PHILOLACHES · CALLIDAMATES · DELPHIV̀. *B. unius v. spat. CDa.* TRANO PHILO CALDILF *Db.* Tranio. Philolacheſ. Callidamateſ. Delphium, Philocomaſium *F et, nisi quod* Callidamanteſ *et* Philocomaſſiũ, *Z* 348. TRA *praem. B* Iupiter *DFZ* induſtriſ *Ba: corr. Bb* 349. herilem *FZ* 350. ſtabulum eſt *libri* (*er.* eſt *ante* ſtabulum *B*) 351. Salus *pro* salus *Scaliger, Bothius* (*) 352. Ita mali meroriſ *Bb.* Itam aliam eroriſ *Ba.* Itam alim erroriſ *C.* Itãaliãerroriſ *D* (× *in marg. Dc*). Ita aliam erroriſ *FZ* maximum *BCD* adporcũ *C* (*) 353. Conſpi catuſ *B* ſumeruſ *C* *ante* tranio *2 litt. spat. B* 354. Ec quiſ *B.* Eccquiſ (*g. ut vid., er.*) *D* eſt *vel* ẽ *libri* 355. ex cruciari *B.* excrutiari *D* meam uicem *Pylades.* meamui *Ba.* meamui·ce· (*h. e.* mea uice *Bb*). me amui *CD* (× *in marg. Dc*). me ãio *C man. rec.* me animo *FZ* 356. plagi patidę *Bb.* plagi patide *BaC.* plagipatide *D.* plagipati *Z.* plagipatidae *F, codd. Pyladis* ferrei: tribaceſ *Z* 357. Vel *ex* Vibi *c. ras. Bb* hoſticas *et* nummum ℞ *ad Trin.*² *152.* haſtiſ (quiaſtiſ *B*) *et* nummorum *libri* (nũmoꝝ *D*) ſubeuenit *D.* uenit *F* falas *Camerarius.* falſa *BCDF.* haſta *Z* (*)

Vbi quom quiqui dénis hastis córpus transfigí solet?
Égo dabo ei taléntum, primus qui ín crucem excucúrrerit:
Séd ea lege, ut óffigantur bís pedes, bis brácchia: 360
Vbi id erit factum, á me argentum pétito praesentárium.
Séd ego, sumne infélix, qui non cúrro curriculó domum?

PHILOLACHES

Eúge, adest opsónium: eccum Tránio a portú redit.

TRANIO

Phílolaches.

PHILOLACHES

Quid ést?

TRANIO

Et ego et tu —

PHILOLACHES

Quíd et ego et tu?

TRANIO

Périimus.

PHILOLACHES

Quíd ita?

TRANIO

Pater aduéctust.

PHILOLACHES

Quid ego ex te aúdio?

358. Vbi quom quiqui ☙ (*vide ad Cas. 524*). Vbi aliqui quiq' *CDZ itemque, sed* quiq', *ex* Vel aliqui quiq' *c. ras. Bb.* Vbi aliqui quinque *F* ſolet *CD.* ſolet *Ba.* ſolent *FZ* (*) 359. incrucem *BC* ex cucurrerit *B.* excurrerit *FZ* 360. obfringantur *F.* offringantur *cod. Sambuci* brachia *libri* (*) 361. ame *BC* preſentarium *BD* 362. ſum ne *BCD* infelix *Pylades.* ille infelix *libri* (*) 363. Euge adest *Vssingius.* Adeſt *libri* (Ad eſt *B*) obſonium *FZ* aportu *B* redit *Camerarius.* ãedit *B m. ead.* aedit *C.* ẽdit *Da (suprascr.* e *vel potius* a). adit *DcFZ.* uenit *codd. Pyladis* (*) 364. TRA *ante* quid eſt *Db in spat.* quidẽ *C* TRA. et ego *Dousa.* TRA. ego *FZ.* ego *sine spat. BCD, sed* TRA *s. v. B* PHIL. quid & ego *B.* quid & ego *sine sp. CD.* PHIL. quid ego *F.* PH. quid? PH. et ego *Z* TRA *s. v. B: sine spat. om. reliqui* & *Dc* perimuſ *libri: corr. Pylades*

365. P (*bis*) *et* T (*bis*) *in spat. Db* aduectuſt ☙ (*cf. Ter. Eun. 161, al.*). ad at eſt *Ba.* adat eſt *C.* adatẽ *Da.* ãtatẽ *Db.* ad eſt (*exp.* ad *et corr.* at) *Bb.* adeſt *FZ* ex te *FZ.* ete *BCD* (*)

TRANIO

Absumptí sumus: 365

i[illegible]iam tuos uénit.

PHILOLACHES

Vbi is est, óbsecro?

TRANIO

* * adest.

PHILOLACHES

Quís id ait? quis uídit?

[illegible]IO

[illegible]ínquam uidi.

[illegible]ACHES

Vaé mihi.

íd ego ago nam?

[illegible]IO

Quíd tu m[illegible] rógitas, quid agas? áccubas.

[illegible]ACHES

tin uidisti?

[illegible]IO

Égomet, inquam.

PHILOLACHES

Cérte?

TRANIO

Certe, inquam.

---

366. tuuſ *libri* P⊢ *in spat. ante* ubi *Db* iſ eſt *BCDF.* eſt iſ *Z* obecro *C ante corr.* obſecro (e *ex* a) *D* (te *post* obſecro *man. Com. in B*) TR. Adē· *B.* TR. adeſt *FZ.* T adē *Db.* ♯ adē *Da.* ♯ adē *C: ubi* In portu iam adest *suppl.* ℜ (*) 367. T *ante* egomet *et* P⊢ *post* uidi *in sp. Db* Ve *B.* ue *CD* 368 ago *Lambinus.* agam *libri* nam? TRA. quid ☒ *Dousa, Brixio, Seyfferto ducibus.* num quid *libri, cui BFZ praem.* TRA, *sed s. v. B* *inter* malum *et* Me (*sic*) *circ. 13 litt. spat. est in B, inter* malum *et* me *4—5 litt. sp. in CD, ubi* T *inscr. Db* rogit& *CD* agas? accubas *Camerarius.* agaſ accubanſ *BCD.* agaſ accũbaſ *Z* (*) 369. P⊢ *Db: om. B* Tutin uidisti *Fleckeisenus coll. Mil. 290.* Tui nuidiſti *Ba.* Tu nuidiſti *B ex corr.* (i *er.*, ⌣ *minio*). Tui inuidiſti *C.* Tuiinuidiſti *Da.* Tui uidiſti *Dc.* tu en uidiſti *FZ* T *Db in sp.* inquam. PH. certe? TR. certe inquam. PH. occidi *Camerarius.* inquam PHIL. Certe? TRA.

PHILOLACHES

Óccidi,

Sí tu uera mémoras.

TRANIO

Quid mihi sít boni, si méntiar? 370

PHILOLACHES

Quíd ego nunc faciám?

TRANIO

Iube haec hinc ómnia amolírier.

Quís istic dormit?

PHILOLACHES

Cállidamates. súscita istum, Délphium.

DELPHIVM

Cállidamates, Cállidamates, uígila.

CALLIDAMATES

Vigilo: cédo bibam.

DELPHIVM

Vígila: pater aduénit peregre Phílolachae.

CALLIDAMATES

Valeát pater.

PHILOLACHES

Válet ille quidem atque égo disperii.

CALLIDAMATES

Bís periisti? quí potest? 375

Inquam PHIL Occidi *B*. inquã certe inquã occidi *C*. inquã P⊢ cer-inquã occidi *D* (P⊢ *Db*). inquam. PH. certe inquam occidi *FZ* (*) 370. Situ *BC* TRA *s. v. B.* T *Db* mentiar *Pylades.* mentirer *libri* (*corr. Cam. m. in B*) 371. P⊢ *et* T *Db* hec *C* 372. Quif *FZ.* Quid *B minio corr.* Quid *BaCD* P⊢ *Db* callidamatef fufcita *BCD.* callidamatef. TR. fufcita *FZ, nisi quod* callidamantef *Z: item v. proximo* (*) 373. D *et* C *Dc* Callidamatef callidimatef *D* bibam *R, Bentleius.* ut bibam *libri* (*) 374. D *Db.* PHI *B* (*ex parte in ras.*) CAL peregre Philolachae. CA. ualeat *Lambinus.* peregre philolache Valeat *B cum spat. circ. 17 litt., per quod lineola minio ducta.* peregre philolache ualeat *CD* (P⊢ *in sp. Db*). peregre philolachef. CA. ualeat *F et, nisi quod* philolachif, *Z* (*) 375. ille, e *ex corr. C* quid emat que *CDa: corr. Dc* ego *Pylades: om. libri* difperii *B ex corr. rubr. FZ.* difperi *BaCD* T *in sp. Db: spat. circ. 18 litt. B* Bif perifti *B.*

PHILOLACHES

Quaéso edepol, iam exsúrge: pater aduénit.

CALLIDAMATES

Tuos uenít pater?
Í, iube abire rúrsum: quid illi réditio huc etiám fuit?

PHILOLACHES

Quíd ego agam? pater iam híc me offendet míserum adueniens ébrium,
Aédis plenas cónuiuarum et múlierum. miserúmst opus,
Ígitur demum fódere puteum, úbi sitis faucés tenet: 380
Sícut ego aduentú patris nunc quaéro, quid faciám miser.

TRANIO

Écce autem iterum hic déposiuit cáput et dormit. súscita.

PHILOLACHES

Étiam uigilas? páter inquam aderit iam híc meus.

CALLIDAMATES

Ain tú? pater?
Cédo soleas mihi, ut árma capiam: iám pol ego occidám patrem.

DELPHIVM

Pérdis rem: tace amábo.

TRANIO

Abripite hunc íntro actutum intér manus. 385

---

bif perifti *C*. bifpifti *D*. difperifti? *FZ* (*) 376. Quefo *BCD* iam exsurge ℛ *in adn.* exſurge *BC*. exur goe *D*. exurge *FZ* C *Db in sp.* tuſ *libri* (*) 377. I, iube ℬ. Iube *libri* rurſû *ex* rurſu[s] *Da* redicio *D* huc etiam *Camerarius*. etiam huc *BDcFZ*. etiam hunc *Da*. et etiã huc *C* (*) 378. P *Db* offendet *FZ*. offendit *BC*. offendit (e *ex* o, *ut vid.*) *D* ebri *reliquis abscisis C* (*) 379. Edif *Z*. Aedef *F* eſt *libri* 380. *Ex B add. Camerarius: om. CDFZ* fo///dere *B* (*er.* u *vel* n, f *fort. ex* t) (*) 381. quero *BCD* fatiam *Bb* (*) 382. TRA *om. B* iterum *Muellerus 'Nachtr.' p. 111: om. libri* deposiuit *Camerarius* (*etiam in B*). depoſuit *libri* ſucita *B* (*er.* t), *item FZ*. fuſcitat *CD* (*) 383. PHI *om. B* Et iam *F*. Ec///am *ex* Eccam *Da* (+ *in marg. Dc*) uiglaſ *Da* (*inter gl Dc*). uigila *FZ* aderit *B ex ras. DcFZ*. adherit *BaCD* meuſ *ante sim sp. BCD, ubi* CAL *suprascr. B*, C *Db* tu *om. C* (*) 384. ſoleaſ, ſ *extr. ex* i, *ut vid., B* (*) 385. DEL. *Seyffertus Stud. Pl. p. 1.* PHI. *BFZ*.

CALLIDAMATES

Iam hércle ego uos pro mátula habebo, nísi mihi matulám datis.

PHILOLACHES

Périi.

TRANIO

Habe bonum ánimum: ego istum lépide medicabó metum.

PHILOLACHES

Núllus sum.

TRANIO

Taceás: ego qui istaec sédem meditabór tibi.
Sátin habes, si ego áduenientem íta patrem faciám tuom,
Nón modo ne intro eát, uerum etiam ut fúgiat longe ab aédibus? 390
Vós modo hinc abíte intro atque haec híne propere amolímini.

PHILOLACHES

Vbi ego ero?

TRANIO

Vbi máxume esse uís: tu cum hac, cum istác eris.

Pr *Db* TRA. *Niemeyerus 'philol. Wschr.' I p. 365: om. libri sine spat.* ac tutum *BC* (*) 386. herde *D* nifi *suprascr. Bb* mihi *BCD: om. FZ* datif *B a rubr. corr.* 387. PHI Perii habe *B: ubi* TRA *suprascr. est.* Perii habe *D: ubi* T *suprascr. Db* habebo num animũ *C* medicabo *DaFZ.* meditabo *BaC.* meditabor *Bb.* medicabor *Db* mecum *C ante corr.* (*) 388. P *Db* Nullus *BbDcFZ.* Nullum *BaCDa* TRA *suprascr. B,* T *Db (spat. om.)* taceas ego qui ifta hec fedem meditabor *BCD, nisi quod* teceas *C.* ifta / ec *Ba (er.* h), fedẽs *Dc.* taceas quin ego ifta haec fedens medicabor '*ex codd. ant.*' *Pylades.* taces ergo. quin ftas fedens medicabo *Z.* taceas. PHIL. ego qui iftaec. TRA. fede medicabo *F.* medicabor *pro* meditabor '*alibi codicum legi*' *Pius scribit* (*) 389. *Post* habes *aliquid (velut* Satin) *erasum in D* aduenient emit apatrẽ *C.* aduenient emita patrem *Da* (em *separ. Db,* tem *copul. Dc*) faciã *ex* faciẽ *Da* tuum *libri: cui verba* Non modo hinc abite intro atq' hec inquid *B adiungit (sed linea subducta a Bb, fortasse vel Ba) eademque singulari versu perscripta in CD sunt: et integris quidem v. 390. 391* (*)

390. introeat *FZ.* intróat *B* (e *Bb*). intro at *CD* (atuerũ *Da: separ. Db*) uerunetiam *F* loglonge *Ba* edibus *D* 391. habite *D* hec *CD* (*) 392. P *Db* ero ubi *BCD: ubi* T *suprascr. Db,* TRA *B* maxime *libri* tu cum hac *B.* cum hac *BDFZ.* cuhac *C* iftaceris *D.* ifta ceris *C* (*)

DELPHIVM

Quíd si igitur abeámus hinc nos?

TRANIO

Nón hoc longe, Délphium
Nam íntus potate haú tantillo hác quidem causá minus.

PHILOLACHES

Eí mihi, quom, istaec blánda dicta quo éueniant, mea
metu.

TRANIO

Pótin ut animo sís quieto et fácias quod iubeó?

PHILOLACHES

Potest.

TRANIO

Ómnium primúm, Philematium, íntro abi, et tu, Délphium

DELPHIVM. PHILEMATIVM

Mórigerae tibi érimus ambae.

TRANIO

Íta ille faxit Iúppiter.
Ánimum aduorte núnciam tu, quaé uolo accurárier.

---

393. P *Db*. DEL *ex* FI, *ut vid.*, *B* si *Bothius*. eſt *libri* habeamuſ *CD* (*non B*) TRA *B*. C *Db in sp.* CAL. *FZ* longe (non *codd. Pyladis* delephuum *B*. delephium *D*. delephyũ C 394. Nã intuſ *Bb* (ã in *e corr.*, *ita ut olim* N//// //etuſ *fuerit* Namentuſ *C*. Nãmentuſ *D*. Nam metuiſ *Z*. Num metuiſ *F* po ta *D*. potare *FZ* hautantillo *D*. hautantillo *B* (i *e corr.* itemq [*ex* o] *alt.* l) *m. cad.* haut ancillo *C*. haud tantillo *F*. aut tantil *Z* (*) 395. P- *Db* Hei *FZ* quum iſta//// aec *ex* quom if hæc *Ba*. quom iſta hec *D*. quo miſta hec *C*. quum iſta haec *codd. Pyladis*. commiſta hec *Z*. commixta *F* eueniat *Z* (eueniant *cod codd. Pyladis*) madeo *ex* medeo *Da* (*) 396. T *Db* Potin animo *Bothius*, *Bentleius*. Potin animo ut *libri* (*ex* Potinan imo [o *ex* ut *Bb*), *nisi quod* anima *Z* fatiaſ *ex* fatieſ *Ba*. faciat *Z* quid iubeo poteſt *BCD*: *ubi* PHI *suprascr. B* (*) 397. primum *D corr. Dc* philocomaſium *F*. philocomaſſium *Z*. philematium *cod codd. Pyladis* habi *D* delphum *B* (i *Bb*). delphym *CD* 398. I *B*. PHIL. *FZ*: *utrumque* ☙ Morigerae tibi *ex* Morigera ti *rubr. in B*. Morigera et (*vel* &) ibi *CD* ambae ita *BCD* TR *suprascr. B* iupiter *DFZ* (*) 399. nunc iam tu *Bothius*

Omnium primúmdum haec aedes iám face occlusaé sient. 400
Íntus caue muttíre quemquam síueris.

PHILOLACHES

Curábitur.

TRANIO

Támquam si intus nátus nemo in aédibus habitét.

PHILOLACHES

Licet.

TRANIO

Neú quisquam respónset, quando hasce aédis pultabít senex.

PHILOLACHES

Númquid aliud?

TRANIO

Cláuem mi harunc aédium Lacónicam
Iám iube efferri íntus: hasce ego aédis occludam híne foris. 405

PHILOLACHES

Ín tuam custodélam meque et meás spes trado, Tránio.

TRANIO

Plúma haud interést, patronus án cluens promptór siet.

Bentleius. nunc tu iam *BFZ.* nunc tulam *CD* que *CD* accurrarier *CD.* adcurarier *Z* (*) 400. primundum *F.* primum dum *reliqui* haec *R, Fleckeisenus: om. libri* edeſ *D.* aedaſ *C* face *R.* fac *libri* (c *e corr. B*) occluſe, o *e corr. B.* occle *C* (*) 401. mutire *libri* ſiuerif *ex* ſi uerif *Bb.* ſinerif *Z* P+ *in sp. Db* (*) 402. Tanquam *BCD* ſtintuſ *B ante corr. CD* inedibuſ *BD* habitet licet *BCD* (licet *linea subduxit Bc, ut vid.*) 403. T *Db: om. B* reſponſet *BCDZ.* reſpondet *F* putabit *B.* putabit *CD* (*) 404. P *Db* aliu//d (*er.* s, *ut vid.*) T *Db in spat.: spat. om. C* clauim *FZ* mihi *libri* harumcedium *Ba* (*er.* c). harũ cediũ *C.* harũcedium *D.* harumce edium *F.* harũſce edium *Z: corr. Camerarius, Bothius* laconicam *Camerarius* (*etiam in B: ubi adscr.* κλεὶς λακωνική Steph. Lacedaemõ.). iaconicam *BaCD.* nunc iam *Z.* hac omni cauſa *F* 406. P+ *Db* Intuam *ex* Intuſ *Ba* custodelam *Bothius.* cuſtodiam *libri* (*) 407. haud *ex* haut *Ba* inter eſt *B* an clienſ *FZ.* anclienſ *Bb.* andienſ *D.* addienſ *C.* acclienſ *Ba* promptor *R.* probrior *Ba.* proprior *CDF.* propior *Bb cum ras. Z* ſiet *B ex ras. F.* ſciet *B ante ras. CD.* ſiet *Z.* fuat *'nonnulli libri' Lambini* (*)

TRANIO. SPHAERIO

TRANIO

Hominí, quoi nulla in péctorest audácia,
[Nam quoíuis homini, uél optumo uel péssumo] 41b
Quamuís desubito fácilest facere néquiter.
Verum íd uidendumst, íd uiri doctíst opus,
Quae díssignata sínt et facta néquiter,
Tranquílle cuncta ut próueniant et síne malo,
Ni quíd potiatur, quam ób rem pigeat uíuere. 416
Sicút ego efficiam, quaé facta hic turbáuimus,
Profécto ut liqueant ómnia et tranquílla sint,
Neque quícquam nobis páriant ex se incómmodi.
Sed quíd tu egredere, Sphaério? * * * *

Act. II Sc. 1b TRANIO & PVER *Db. unius versus spat. BCDa: om. FZ, verba* homini, cui *e. q. s. continua structura adiungenda versui antecedenti* (*) 409. cui *libri* in pectore est *Pylades.* eſt in pectore *libri* audatia *BCD* 410. *Hunc v. del.* ℜ cuiuiſ *B ex ras. DcFZ.* cuiuſ uiſ *Ba.* cuiuſ *CDa* homini *BbD ex ras.* homine *BaC.* hominiſ *D ante ras.* peſſimo *BCD* (*) 411. Quaminſ *B ante corr.* Quam uiſ *C* eſt *libri* *Post hunc v. sequitur v. 425, qui suo loco redit (ubi vide): hic deleri iussit Acidalius cum Lambino* (*) 412. PHIL. *praem. FZ: del. Camerarius* eſt *libri* docti eſt *B ex ras. FZ.* docte eſt *BaCD* 413. Que *BCD* diſſignata *F.* diſ ſignata *Ba.* diſ ſignita *BbCD.* deſignata *Z* nequiter *Donat.* nequitia *libri* (*) 414. 415 *hoc ordine Acidalius: inverso libri* 414. TRA. *praem. FZ: del. Camerarius* et ut proueniant *libri:* ubi et *trai.* ℜ, *Bentleius* ſine malo *codd. Pyladis.* ſinemo malo *Ba.* ſine omni mo malo *Bb.* ſine momolo *C.* ſinemomolo *Da* (meo malo *suprascr. Dc*). ſine modo *FZ* (*) 415. Niquid *ex* Nequid *B.* Nequid *C.* Ni quid *Da.* Ne quid *DcFZ.* Ne qui *'vetusta exempl.'* *Pii* potiatur *BaCD.* patiatur *B m. ead.* patiantur *codd. Pyladis.* penatur *FZ.* peccetur *'vetusta exempl.'* *Pii* (*) 416. effitiam *C* que *Bb.* que *BaCD* turbauimuſ *Lambinus.* turbabimuſ *libri* (*ex turbamuſ B*) (*) 417. linque ant *B.* linqueant *CDa: corr. Dc* 418. nobiſ pariant *etiam C* ex se *Camerarius.* exei *CDa.* exeiſ *B.* exo *Dc.* ex eo *F.* exeo *Z* 419. egredere, Sphaerio? *Seyffertus Philol. XXIX p. 393 sq.* egrederef perio *CDa.* egrederef? perio *Ba.* egrederef peri//// *Bb.* egredere ſperio *Dc.* egredere? ſpero *F.* egrederiſ? ſpero *Z* *lacunam signavit* ℜ *ad hoc exemplum explendam:*

SPH. Clauím tibi

* * * * * * * * iamiam: óptume
Praecéptis paruísti.

SPHAERIO

Iussit máxumo 420
Opere órare, ut patrem áliquo absterrerés modo,
Ne intro íret ad se.

TRANIO

Quín etiam illi hoc dícito:
Factúrum me, ut ne etiam áspicere aedis aúdeat,
Capite óbuoluto ut fúgiat cum summó metu.
Clauím cedo atque abi íntro atque occlude óstium, 425
Et ego hínc occludam. iúbe uenire núnciam:
Ludós ego hodie uíuo praesenti híc seni
Faciám: quod credo mórtuo numquám fore.
Concédam a foribus húc: hinc speculabór procul,
Vnde áduenienti sárcinam inponám seni. 430

Fero áb ero. TRA. Eu, Philolachés: places (iamiam: óptume *e. q. s.*) iam iam *BC* optime *BCD* (*) 420. Preceptiſ *BCD* paruiſti iuſſit *BCD*: *ubi* PVER *in marg. ext. adscr. B punctis indicans hoc loco inserendum esse.* paruiſti. PHILOCOM. iuſſit *FZ* maximo *BaC.* maxima (*ad* Ope te *relatum*) *Bb* (*) 421. Opere *DcFZ.* Opete *BaCDa.* Ope te *Bb* orare, e *ex incohata* a *D* abſterreſ *Da: corr. Db.* ut abſterrereſ *Z* 422. introiret *libri* ad se. TRA. quin *Pylades.* ad eſt TRA. quin *B.* adeſt quin *CD.* TRA. adeſt. quin *F* *itemque, sed* qui, *Z* (*) 423. me *Pylades: om. libri* audeat *ex* audiat *B* (*) 424. obuolutu *BaC: corr. Bb* ſummo cum *Z* 425. *Cf. ad v. 411: cancellis siglis additis prioris loci scripturas distinximus* Clauem (*BCDFZ*) abii (*B ante ras. CD*) intro atque (*BbDcFZ*). introat que (*BaCDa*). hinc intro atque *BCFZ.* hinc intro aq? *D* occlude *B*(*Bb*)*DFZ.* occude *C.* occludi (*BaCDFZ*) oſtiū (*Bb cum ras.*). oſtiuſ (*BaCD*). hoſtium (*FZ*) (*) 426. ocdudam *D* *post* uenire *dist. rubr. in B* nunc iam *BFZ.* nuntiam *CD* 427. ago *Z* hodi *BaDa: corr. BbDc* preſenti *BCD* ſeni *Pius.* ſene *Bb.* ſene *Ba cum reliquis* (*) 428. Faciam *Bb* quod credo *BFZ, sed* od cr *litt. Bb in ras.* quo do edo *BaCD* (*) *Sequitur in BD spatium unius versus itemque in fine paginae in C: atque* TRANIO· *tamquam novae scaenae inscriptionem B habet* (*et* Concedam, C *minio*), *cum* T *versui 429 praemittat Db* 429. aforibuſ *B* 430. ſartinam *Da: corr. Dc* inponam *B.* imponam *CD* (a *ex* e) *FZ*

ACTVS III

THEOPROPIDES. TRANIO

THEOPROPIDES

Habeó, Neptune, grátiam magnám tibi,
Quom méd amisisti ábs te uix uiuóm domum.
Verúm si posthac mé pedem latúm modo
Scies ínposisse in úndam, hau causast, ílico
Quod núnc uoluisti fácere quin faciás mihi.
Apage, ápage te a me núnciam post húnc diem:
Quod créditurus tíbi fui, omne crédidi.

TRANIO

Edepól, Neptune, péccauisti lárgiter,
Qui occásionem hanc ámisisti tám bonam.

438. largiter *hinc excerptum habet gloss. Plaut.: cf. R Opu phil. II p. 253. 251.*

Act. II Sc. 2 THEVROPIDES SENEX. TRANIO SERVVS *et, nisi quod* TEVROPIDES, *DbFZ: atque* tranio feruus *I* (TRANIO SERVVS *rubr. in D*). *unius v. spat. CDa* 431. T *prae* *Db* neptune, nepti *in ras. Bb.* nepune *CDa: corr. Dc* 432. Cum *Z* med *Guyetus.* me *libri* abs *Studemundus Vid p. 63 duce Langeno.* ad *BaCD.* a *B ex ras. FZ* uiuom *B ut que, ex* uiuum, *CD* domum *P. Thomas 'Rev. de l'instr. publ. Belg.' XIX p. 259 sq.* modo *libri* (*) *V.* 433—437 *in C alia (sed ant.) suppl. in lacuna* 433. Virum *BCD* poſt hac *B* (ſipoſt

434. Sciеſ *DcFZ.* Sieſ *BaCDa.* Si.eſ *Bb* inpoſiſſe *BCl* impoſiſſe *DcZ.* impoſuiſſe *F* hau *BaCDa.* haud *BbDcFZ* cauſaſt, ilico *R duce Scriverio.* cauſa illico eſt *Ba* (li *ex* ic) *C* (ic *c corr.*) (ill *ex* m) *Z: ubi* ilico *BbF:* ulla *suprascr. Dc* (*) 435. fatiaſ

436. Te *praem. Db* apage *ex* acage *BaDc.* ac age *C* te *B.* te áme *C.* me *Z* nunciã *D.* nunc iam *reliqui* me. nunc diem, Quod *interpungebatur ante Bothium* 437. omni *BaCD:* o *Bb* 438. Edepol, o *ex* u *D* largiter *BCDc, item codd. Pyla vide testim.* lagiter *Da.* iugiter *FZ* 439. occacaſionẽ *C.* hocca nem *Da: corr. Dc* banã *Da: corr. Dc*

THEOPROPIDES

Triénnio post Aégypto aduenió domum: 440
Credo éxspectatus uéniam familiáribus.

TRANIO

Nimio édepol ille pótuit exspectátior
Veníre, qui te núntiaret mórtuom.

THEOPROPIDES

Sed quíd hoc? occlusa iánuast intérdius.
Pultábo. heus, ecquis híc est? aperitín foris? 445

TRANIO

Quis homóst, qui nostras aédis accessít prope?

THEOPROPIDES

Meus séruos hic quidemst Tránio.

TRANIO

O Theópropides,
Ere, sálue: saluom te áduenisse gaúdeo.
Vsquín ualuisti?

THEOPROPIDES

Vsque, út uides.

---

440. *Fortasse huc redit Quintilianus inst. or. I 5, 38:* ut fiat (*scil.* soloecismus).... detractione 'ambulo uiam, Aegypto uenio, ne hoc fecit': *cf. Woefflinus Archii VII p. 582.* 449. usquin *hinc habet gloss. Plaut.: cf.* ℜ *Opusc. phil. II p. 253. 557.*

---

440. Triennio, o *ex* u *Da* (o *s. v. Dc*) poſt, o *ex* l *D* aegipto *BC.* egipto *D: cf. testim.* (*) 441. TRA, *ut vid., er. in B* expectatuſ *FZ* 442. T *Db* Nimio *C* pol *FZ* expectatior *DFZ* 443. nunciaret *BZ* mortuum *libri* 444. TE *Db, sed er.: vide ad v. 446 sq.* eſt *libri* 445. euſ *BaCD* (⊢ *Bb*) hec quiſ *Ba* (*er.* h) *C.* hecquiſ *Da* (h *del. Dc*) hic est? aperitin foris? ℭ, aperitin *cum Leone.* iſta perit in foreſ *B ante corr. CDa.* iſtaſ aperit inforeſ *Bb.* iſtaſ aperit foreſ *DcFZ* (*) 446. TRA *B, Camerarius.* TE *Db: om. FZ* eſt *vel* ē *libri* noſtraſ ędiſ *FZ.* noſtraſ ędeſ *B.* noſtra ſedeſ *C.* noſtrã ſedeſ *Da.* noſtrãſ edeſ *Db* 447. THEV *B: om.* (*Db*)*FZ* ſeruuſ *B* eſt *libri* T *Db in sp.* O theuropideſ *BD.* otheur opideſ *C.* o teuropideſ *FZ* (*) 448. Ere galue *Ba.* Eregalue *CDa.* Ere galue *BbDb.* Perſalue *FZ.* Here ſalue *codd. Pyladis* ſaluom *B.* ſaluem *CDa.* ſaluum *DbFZ* 449. Vsquin ualuisti ℜ: *cf. testim.* Vſque inualuiſti *libri* TE *Db in sp.* uideſ

TRANIO

Factum óptume.

THEOPROPIDES

Quid uós, insanin éstis?

TRANIO

Quidum?

THEOPROPIDES

Síc: quia

Foris ámbulatis. nátus nemo in aédibus
Seruát, neque qui reclúdat neque qui pródeat.
Pultándo paene cónfregi hasce ambás foris.

TRANIO

Eho, an tú tetigisti hasce aédis?

THEOPROPIDES

Quor non tángerem? 454. 4

Quin púltando, inquam, paéne confregí foris.

TRANIO

Tetigístin?

THEOPROPIDES

Tetigi, inquam, ét pultaui.

TRANIO

Váh.

factum *CD s. sp.* optime *BCD* (*) 450. T *Db, sed cr.* inſ

T/// (*cr.* e) quidum Te *Db* (*) 451. nimo *Da.* nemo *Db*
Dc edibuſ *C.* edibuſ *BD* 452. qui prodeat ℛ *coll. Rud.* 4
reſpondeat *BaCDa.* qui reſpondeat *BbDcFZ* (*) 453.
libri, nisi quod Poltando *C,* ando *autem e corr. post 2 ta*
ras. Bb, o *ex* u *D* paene *Bothius.* pedibuſ pene *libri*
aſce *Ba* (⊢ *Bb*). confrigiaſce *C.* confrigaſ ce *Da.* confre
confregaſce *Dc* foris ℛ *coll. Capt. 831: om. libri* (*)
Db Eo *BaCDZ.* Eo *Bb.* Eho *F* an tu *FZ.* *
in ras. et lineolas Bb). ante te *C.* an tute *D* (u *ex* e) te
corr. Dc. tetigiſtiſ *ex* tetigiſſeſ *C* hasce *Schmidtius de*
36. haſ *libri* edeſ *DcFZ* Te *Db in sp.* Cur *I*
456. pene *libri* confrigi *BaCDa: corr. BbDc*
457—468. *Personas recte suppl. Db* (*)

THEOPROPIDES

Quid est? 457

TRANIO

Male hércle factum.

THEOPROPIDES

Quíd est negoti?

TRANIO

Nón potest 459

Dicí, quam indignum fácinus fecisti ét malum. 460

THEOPROPIDES

Quid iám?

TRANIO

Fuge obsecro átque abscede ab aédibus: 465

Fuge húc, fuge ad me própius. tetigistín foris? 466

THEOPROPIDES

Quo módo pultare pótui, si non tángerem? 458

TRANIO

Occídisti hercle —

THEOPROPIDES

Quém mortalem?

TRANIO

Omnís tuos. 462

THEOPROPIDES

Di té deaeque omnes fáxint cum istoc ómine — 463

TRANIO

Metuó, te atque istos éxpiare ut póssies. 464

---

459. herde *D* negotii *BCDc.* negetu *Da.* negocii *FZ* (*) 460. Dici inquam *F* facimuſ *CDa: corr. Dc* (*) 465. obſæcro *D* adq' *CD* abedibuſ *B.* abedibu' *C* 466. adme *B* proptuſ *Da: corr. Dc.* ppitiuſ *C* (*) 458. Quomodo *libri* (*) 462. hercule *C.* herde *D* quã *C* Omſ *ex* Oñiſ *Bb.* oniſ *C.* omſ *D.* omneſ *FZ* 463. Dii *FZ* Dit edeaeq' *Da* (te *copul. Dc*). dit ede aeque *C* deae que *B* omneſ *F.* omniſ *BCD* (omiſ) *Z* faxint *Bb.* axint *BaCDa.* pdu axint *Db* (*h. e.* perduint): *unde* perduaxint *Z,* perduaſſint *F* iſtoc omine *Z.* iſto homine *BaCDa.* iſto omine *B et D ex ras. F* (*) 464. Metuo, e *ras. ex* æ, *ut vid., B*

THEOPROPIDES

Quam ob rem? aút quam subito rém mihi adportás nouam? 461

* * * * * * * * * * * *

TRANIO

Et, heús, iube illos íllinc ambo abscédere. 467

THEOPROPIDES

Apscédite.

TRANIO

Aedis ne áttigatis. tángite
Vos quóque terram.

THEOPROPIDES

Obsecro hércle, quin dice.

TRANIO

Éloquar:
Quia séptem menses súnt, quom in hasce aedís pedem 470
Nemo íntro tetulit, sémel ut emigráuimus.

THEOPROPIDES

Elóquere, quid ita?

468. *Diomedes art. gr. I p. 382, 19 K.:* attingo attingis omnium eruditorum consensu dicimus. uerum reperimus apud nonnullos auctores, quibus eloquentiae et elegantiae tributa est opinio, sine n littera dictum quasi attigo attigis, ut Pacuuius in Medo .... item Plautus in Mustellaria pluraliter 'abscedite taedis ne attigat⟨is⟩'.

461. obrem *B* ut *Z* ad portaſ *B.* adportaſ, o *ex* e, *Da.* apportaſ *DcF* *Post hunc v. lacunam signavit* ☙ *cum Richtero in Studem. Stud. I p. 573 sq. adn., ad hoc exemplum explendam duce Ba in v. 467:*
TR. Ex hóc loco hic tagás terram. TH. Em, teneó manu.
467. TRA, R *ex* H *B, ut vid.* E//////heuſ *B, post* E *er.* X *et 1 vel 2 al. litt.* ambo *Scaliger.* amabo *libri* (am *ex* alio, *ut vid. corr. C*) abſcede *Z: corr. Saracenus* (*) 468. TH. *om. F* Apſcedite *CDa.* Abſcedite *BDc* aedeſ *libri* (Aedeſ *B*). taediſ *Diomedes* attigatiſ *Scioppius duce Diomede: v. s.* atigate *Ba* (neat.) *CD.* attingite *BbFZ* tangere *C* 469. terram obſecro *CD itemque,* TH *suprascr. et sequente spatiolo, B* ercle *CDc.* er de *Da* quin dice. TR. eloquar ☙. quin eloquere *libri* (*) 470. TRA *praem. BFZ: cf. v. 469* menſeſ *ex* menſiſ *Da* cum *Z* aedeſ *FZ* (*) 471. te tulit *C.* tetulit *BaD, 'prisci codd.' Pii.* detulit *BbFZ* 472—480. *Personas recte suppl. Db*

TRANIO

Círcumspicedum, númquis est,
Sermónem nostrum qui aúcupet?

THEOPROPIDES

Tutúm probest.

TRANIO

Circúmspice etiam.

THEOPROPIDES

Némost: loquere núnciam.

TRANIO

Capitále scelus est.

THEOPROPIDES

Quíd id est? non intéllego. 475

TRANIO

Scelus, ínquam, factumst iám diu antiquom ét uetus.

THEOPROPIDES

Antíquom?

TRANIO

Id adeo nós nunc factum inuénimus.

THEOPROPIDES

Quid istúc est sceleris aút quis id fecít? cedo.

TRANIO

Hospés necauit hóspitem captúm manu
Isti: út ego opinor, qui hás tibi aedis uéndidit. 480

479. *Cf. append. crit.*

472. Circumſpice dum num quiſ *BC* 473. Sermonum *BaCDa: corr. BbDc* acupet *C* TRA *B* (*item ante v. 474*) ꝑbeſt *C.* probe *Z* 474. Circum ſpice *B* eſt *libri* nuntiam *BaCD.* nunc iam *BbFZ* 475. Caputale scelus eſt *Bergkius Opusc. I p. 678.* Capitali ſcediſ facta eſt *libri, nisi quod* Capitaliſ cedeſ *Bb.* Capitaliſcediſ *Da.* Capitaliſ cediſ *F.* Capitaliſ ediſ *Dc.* Capitaliſ aediſ *Z et* ſredſiſ *C ante corr.* id *Bothius: om. libri* intelligo *Z* (*) 476. eſt *libri* iamdiu *B,* iu *in ras.* antiquv̄ *D* (v̄ *c. ras. ex* ô). antiquum *reliqui* 477. TEV. Antiquum? TRA. id adeo *F.* Antiquom· id adeo *BD.* Antiquo mi da deo *C.* Antiquum id adeo *Z* nunc noſ *F* (*) 478. iſtic *Z.* iſtuc *etiam Pyladis codd.* sceleris *Spengelius Philol. XXV p. 170 sq.* ſceleſte *libri* (*) 479. negauit *BaCDa: corr. BbDb* //// captum *B* (g *fort. cr.*). captu *Da: corr. Db* (*) 480. Isti ꝑ. Iſte *libri* oppinor *BCDa: corr.*

THEOPROPIDES

Necáuit?

TRANIO

Aurumque éi ademit hóspiti,
Eumque híc defodit hóspitem ibidem in aédibus.

THEOPROPIDES

Quaprópter id uos fáctum suspicámini?

TRANIO

Ego dícam: ausculta. út foris cenáuerat
Tuos gnátus, postquam rédiit a cená domum,
Abímus omnes cúbitum, condormíuimus.
Lucérnam forte oblítus fueram extínguere:
Atque ílle exclamat dérepente máxumum.

THEOPROPIDES

Quis homo? án gnatus meus?

TRANIO

ST tace: auscultá modo.
Ait uénisse illum in sómnis ad se mórtuom.

THEOPROPIDES

Nempe érgo in somnis?

TRANIO

Ita, sed auscultá modo.
Ait íllum hoc pacto síbi dixisse mórtuom —

Dc haftibuf *B ante ras.* (ᵗ *Bb, er.* if). haftibuf *C.* haftib; *Da: corr.* aedef *FZ* (*non D*) (*) 481. Cecauit *CDa: corr. Db* eii *Sci pius Susp. lect. III 1.* et *F.* & *BCD: om. Z* hofbiti *Da:* c *Dc* (*) 482. en aedibuf *BaC.* enedibuf *Da: ubi* in *corr.* *suprascr. Dc* 483. Te *Db* Qua propter *BC* iduof *B* 484. T aut *B ante ras. CDa.* ; aut *Db* cenauerat, at *ex* it *Ba.* co uerat *Z* (*) 485. Tuuf *libri* rediit a *Dousica.* redit a *BbDcl* redita *BaCDa* coena *Z* 486. gubitum *BaCDa: corr. Bb* con dormiuimuf *C* (*) 487. Lucer nam *Da* (*copul. Dc*) funguere *Da: corr. Dc* 488. maximum *BCD* (x *ex* i *Ba*) 489 — 493. *Personas recte suppl. Db* 489. st tace *Camerarius.* tace *ex* Sitace *Bb.* fitace *CD.* fi tacef *Dc.* fic tace *FZ* aut fc *Da: corr. Dc* (*) 490. *Ante* in *litterula er. B* infomnif *B d* (c a) *D* ad fe *B* (fe *in ras. ex* ee, *ut vid.*). adeffe *vel* adee *CD.* fefe *FZ* mortuum *libri: item v. 492* 491. ego *F* aut fc *Da: corr. Dc* 492. dediffe *F*

THEOPROPIDES

In sómnis?

TRANIO

Mirum quín uigilanti díceret,
Qui abhínc sexaginta ánnis occisús foret.
Intérdum inepte stúltus es * * * * 495

THEOPROPIDES

Taceó.

TRANIO

Sed ecce, quae ílli in * * * * *
'Ego tránsmarinus hóspes sum Diapóntius.
Hic hábeo et haec mihi déditast habitátio:
Nam me Áccheruntem récipere Orcus nóluit,
Quia praémature uíta careo. pér fidem 500
Decéptus sum: hospes híc necauit, ísque me
Defódit insepúltum clam in hisce aédibus,

---

494. *Charisius inst. gr. II p. 195, 2 K.:* abhinc .... Plautus in Mustellaria 'qui .... foret'.

---

493. quin *Pylades.* qui *libri* dicerit *CDa.* dixerit *Dc* 494. LX annis *Charisius* foret *Z* (*) 495 *sq. Sic B* (quę *cx* que *et* ille *ex* illi *et* inqt *ex* in *Bb*):

Interdum inepte stultus es
THEV Taceo TRA Sed ecce quę ille inqt

pro quibus unum versum reliqui habent: Interdum ineptæ stultus es taceo sed ecce que illiin *C.* Te Intdũ inepteſtultuſ eſ T taceo ſed heccequeilliin^nc *D* (Te *et* T *Db*, nc *et* × *in marg. Dc*). Interdum inepte ſtultuſ eſ. TEV. Taceo. TRA. ſed ecce quae illi ait *FZ: ubi post* es *Guyetus* quin tu taces? *et mox* (quae illi in) somnis mortuos *suppl.* ☙ (*) 497. tranſ marinuſ *B* 498. habeo et ☙. habeto *CDa.* habito *BDcFZ* eſt *libri* habitacio *Da: corr. Dc* (*) 499. Nam me acheruntem *B.* Nam inea cherunt em *C.* Nãinea cherunt em *D* (*copul. et* ⁊ *suprascr. Db*, m *pro* in *Dc*). Nam me in acheruntem *FZ* orchuſ *BCD.* horcuſ *Z* (*) 500. premature uita care o|per fidem *B, sed* e uita c *in ras. et* | *Bb.* premature uita hare operfidem *C.* premature uitahare opfidẽ *Da* (hare *Db.* hare o|pfide *Dc*) (*) 501. Deceptuſ *D* hopeſ *B* necauit ☙. me necauit *BDFZ.* mene cauit *C* (*) 502. Deffodit *Z* in ſepultum *C.* in ſepulchrum *FZ: corr. Pius* clam *Weisius, Bentleius.* clam ibidem *libri c v. 482* inhiſce aedibuſ *ex* inhiſ ce aedibuſ *Bb.* in hiſ cedibuſ *C.* inhiſcedibuſ *Da.* inhiſcedibuſ *Db* (*)

Sceléstus, auri caúsa. nunc tu hinc émigra:
Scelestae haé sunt aedes, ímpiast habitátio'.
Quae hic mónstra fiunt, ánno uix possum éloqui. 505
St st.

THEOPROPIDES

Quid óbseero hercle fáctumst?

TRANIO

Concrepuít foris.

INTVS

Hicín percussit?

THEOPROPIDES

Gúttam haud habeo sánguinis:
Viuóm me accersunt Áccheruntem mórtui.

TRANIO

Perii: íllisce hodie hanc cónturbabunt fábulam. 510
Nimis quám formido, né manufesto hic me ópprimat.

THEOPROPIDES

Quid túte tecum lóquere?

---

504. Scelefte *Ba* (ę *Bb*) hae ſunt aedeſ *BF*. hæ ſunt aede *C*. he ſunt hede *Da* (hedeſ *Db*. edeſ *Dc*). ſunt aedeſ *Z*: *corr. Pylades* '*e codd. ant.*' impia est *Pius*. ſimpla eſt *libri, sed* ſimpla *ex* impia *Bb, ut vid.* habitacio *D* (*) 505. Que *BaCDa*: *corr. BbDb* monitra *BaCDa*: *corr. BbDc* 506 *sq.* St st *Gruterus, extra versum positum a Bothio.* Sedet *CD itemque ex* Setet *Ba*. Secede *FZ* Te *et* T *Db in sp.* ercle *C*. erde *Da*: *corr. Dc* eſt *libri* foriſ *FZ*. foręſ *Bb*. foreſ *BaC*. foræſ *D* (*) 508. INTVS *praem. Brixius Annal. phil. CXXXI p. 198 sq.*: *om. libri* Hicin *Schraderus de* -NE *partic. p. 12* [*266*]. Hicine *B*. Hic ine *C*. Hic me *DFZ* guctam *F* (*) 509. Viuom *BCDa*. Viuon *F*. Viuum *D a. rec. Z* accerſ,vt (*sic*, vt *ex* it) *C*. adcerſunt *Z* Acheruntem *Dousa*. ad cheruntē *C*. adcheruntā *D* (ª *Db*). ad acheruntem *B*. ad acherontem *FZ* (*) 510. TRA. *praem. Camerarius*: *om. libri* Perii illiſce *Dc, Camerarius*. Perilliſ ce *Da*. Per illiſce *BC*. Peri hiſce *F*. Perii hiſce *Z* conť babunt *D*. contralabunt *F, codd. Pyladis.* contra dabunt *Z*. 'antra labunt: *vet. cod.* antroabunt:' *Scaliger* (*) 511. Nimiſque *FZ* manifeſto *BCDbFZ*. manifemfeſto *Da* opprimant *CDFZ* 512. THE. *Camerarius*. TRA *BFZ* Quid tute tecum *Z* Quit tu tecum *BbDcF*. Quit te tu cum *Ba*. Quitte tu cū *C* (tucī) *Da*

TRANIO

Abscede ab iánua:
Fuge, óbsecro hercle.

THEOPROPIDES

Quó fugiam? etiam tú fuge.

TRANIO

Nihil égo formido: páx mihist cum mórtuis.

INTVS

Heus, Tránio.

TRANIO

Non me áppellabis, sí sapis. 515
Nihil égo commerui, néque istas percussí foris.
Quaeso * * * * * * Quid? ségreges
* * * * *

THEOPROPIDES

Quaé res te agitat, Tránio?
Quicum ístaec loquere?

TRANIO

An quaéso tu appelláueras?
Ita mé di amabunt, mórtuom illum crédidi 520

TRA. *Camerarius: om. libri sine spat.* ab cede *C.* abcedo *Da.* abſcedo *Dc* 513. hercle *ex* ercle *C.* herde *D* Te *Db in sp.* fugam *F* fuge *Pareus.* fugeſ *CDaFZ.* fugieſ *B, sed* i *in ras. Bb.* fugiſ *D m. rec.* (*) 514. T *Db* eſt *libri* 515. INTVS ℜ *praeeunte Rostio.* THEV *BFZ.* Te *Db* Heu ſtranio *Ba: corr. Bb.* heuſtranio *C* TRA. *FZ: om. BCD sine spat.* ſiſapiſ *B* (*) 516. quom merui *B.* quommerui *CDa: corr. Dc* foreſ *BCDcFZ.* foræſ *Da* 517 *sq. Sic B* (*in quo 25 litt. spat. post* Queſo) *et CD* (*sed* egregeſ *D*):

Queſo Quid ſegregeſ.
eſte agitat tranio

In unum versum conflarunt FZ hunc: TH. Quaeſo. TR. quid e grege eſ. TH. quiſ (qui *Z*) te agitat tranio: *ubi* quae res te *suppl. Camerarius, priora ad hoc exemplum explet* ☙ *duce* ℜ: Quaeso ⟨ábeas intro. INTVS. abigín patrem? TR.⟩ Quid? ségreges ⟨Sermónem atque abeas. TH. Quaé r⟩es *e. q. s.* (*) 519. TRA *praem. B* Qui cum *B* iſtaec *BbZ.* iſta hec *BaCDF* (heclo quere *ex* hedo quere *C*) TRA. *FZ: om. BCD sine spat.* queſo *BCD* apellaueraſ *B* 520. amabunt *B ante et Bb ex corr. Dc.* amabant *Ba ex corr. CDa* mortũ *CDa.* mortuũ *Dc cum reliquis* credidi, r *ex* c *Da: atque* r *in marg. Db*

Expóstulare, quía percussissém foris.
Sed tu, étiamne astas néc quae dico optémperas?

THEOPROPIDES

Quid fáciam?

TRANIO

Caue respéxis, fuge, operí caput.

THEOPROPIDES

Quor nón fugis tu?

TRANIO

Páx mihist cum mórtuis.

THEOPROPIDES

Scio: quíd modo igitur? quór tanto opere extímueras?

TRANIO

Nil mé curassis, ínquam: ego mihi prouídero.
Tu ut óccepisti, tántum quantum quís fuge,
Atque Hérculem inuoca.

THEOPROPIDES

Hércules, ted ínuoco.

TRANIO

Et égo — tibi hodie ut dét, senex, magnúm malum.

521. percussissem *Acidalius.* percuſſiſſeſ *BFZ itemque ex* P cuſſeſſeſ *Da.* petuſ iſſeſ *C* foreſ *libri*, o *ex* e *C* (*) 522. *praem. Db* etiam ne *BCD: ubi dist. Seyffertus Burs. Annal. XLV p. 58* aſtaſ *Z.* aſtiaſ *B.* aſtraſ *CD* (× *in marg. Dc*). adſtaſ *F* quę *BbC.* que *BaDc.* q' *Da.* quod *FZ* optemperaſ *B* (*cr.* ? re *ut vid.*). obtemperaſ *reliqui* 523. Te *praem. Db* fatiam *B* faci caue *CD: ubi* Te (*sic*) *suprascr. Db* reſpexiſ *ex* reſpexit *Da* op *Guyetus, Bentleius.* atq' operi *BCFZ.* operi atq' *D* capud *L corr. Dc* (*) 524. Te *praem. Db* Cur *libri* *post* tu *spat.* ampl (*15 fere litt.*) *CD: in quo* T *Db* eſt *libri* (*) 525. THEV *B*, H *in ras.* cur *libri* tantopere *FZ* ex timueraſ *B* 526. Ni *libri* prouideo *C* 527. occipiſti *Z* quiſ (*sic*) *B* fuge *F* fugiſ *Bb.* fui *BaCD* 528. erculem *C* inuocabi Tu herculeſ te (inuocabiſ *Bb*). inuocabi herculeſte *C.* inuocabih ercule ſte *Da* uocabiſ herculeſ te *Dc et, inserto* TH, *FZ: ubi* inuoca *corr.* B c *Bentleio,* ted *Fleckeisenus* inuocā *C* (*) 529. tibi hodie ut *Dc* utibi hodie ut *BaCD.* ut-ibi hodie ut *Bb*

Pro di ímmortales, óbsecro uostrám fidem, 530
Quid égo hodie negóti confecí mali.

DANISTA. TRANIO. THEOPROPIDES

DANISTA

Sceléstiorem ego ánnum argento faénori
Numquam úllum uidi, quam híc mihi annus óptigit.
A máni ad noctem usque ín foro degó diem:
Locáre argenti némini nummúm queo. 535

TRANIO

Nunc pól ego perii pláne in perpetuóm modum.
Danísta adest, qui dédit * * * * * *
Qui amícast empta quóque * * * * * *
Manufésta res est, nísi quid occurró prius,
Ne hoc núnc senex rescíscat. ibo huic óbuiam. 540

530. TEV. *praem. F* Pro^h *Dc* dii *libri* ueſtram *libri* (urãm *D*) 531. negoti *CD.* negotii *B.* negocii *FZ* mali *Guyetus.* malum *libri* (*)

Act. III Sc. 1 DANISTA. THEVTROPIDES · SENEX. TRANIO · SEVV^S · *B. unius v. spat. CDa.* Daniſta Teutropideſ ſeneſ tranio *Db.* Daniſta. Tranio. Teuropideſ ſenex *Z et, sine* ſenex, *F* 532. DA *praem. B,* T *Db* O celeſtiorem *F* annum locando argento *Z* faenori *BD.* ſaenori *C.* foenori *Z* (*) 533. illum *Z* iud *CDa.* indi *Db* hic *om. Z* optigit *BCDa.* obtigit *DcFZ* (*) 534. mani *R ut v. 767.* mane *libri* anoctem *BaCDa.* a·d·noctem *BbDb* in-foro dego *ex* inforod ego *Bb.* in foro d ego *C.* in forod ego *D* (. *Db*). in foro ego *Z.* in foro age *F, codd. Pyladis* 535. *Ante* queo *ras. 2 litt. B* 536. TRA *praem. B, Pius: om. reliqui* pol *ex* pul *Da* (o *s. v. Dc*) inperpetuum *BCD.* imperpetuum *Z* 537 *sq.* TRA. *praem. FZ* *Sic B* (TRA *er. ante* Qui):
Daniſta adeſt qui dedit.
////// Qui amica eſt empta quoq;
ubi argentũ fenori Δ *et* opuſ in ſũptuſ fuit Δ *suppl. man. Camerarii: duorum versuum reliquias in unum cum spatiolo et puncto C, sine intervallo DFZ contraxerunt* qui amicaeſt *CDa.* cui amicaeſt *Dc* q̊; *F: om. Z: e suis codd. add. Pylades* (*) 539. THEO *praem., sed er. B* Manifeſta *libri* (ſ *e corr. Da*) quid *Iuntina.* quod *libri* (*) 540. hoc nunc *Camerarius.* hoc *libri, sed sequente ras. 2 litt. B* reſciſſat ibo *B.* reſciſſatibo *Da.* reſciſſatibi *C.* reſciſ ſatibo *Dc* (*)

Sed quídnam hic sese tám cito recipít domum?
Metuó ne de hac re quíppiam indaudíuerit.
Accédam atque adpellábo. ei, quam timeó miser.
Nihil ést miserius quam ánimus hominis cónscius,
Sicút me male habet. uérum ut ut res sése habet, 545
Pergám turbare pórro: ita haec res póstulat.
Vnde ís?

THEOPROPIDES

Conueni illum, únde hasce aedis émeram.

TRANIO

Numquíd dixisti de íllo, quod dixí tibi?

THEOPROPIDES

Dixi hércle uero ei ómnia.

TRANIO

Ei miseró mihi:
Metuó ne techinae meaé perpetuo périerint. 550

THEOPROPIDES

Quid túte tecum?

---

541. quid nam *BCD* (a *ex* o *Ba*) ſcito *C* 542. ne *ex* ni *Ba* indaudiuerit *Bothius.* inaudiuerit *BCDF, sed* di *ras. ex* de *B,* diue *in ras. ex* d,iuer *C.* mandiuerit *Z* (*) 543. appellabo *FZ* ei *R duce Taubmanno.* et *BF.* & *CD.* ut *Z* quãti meo, o in *ras. 2—3 litt.* (ſto, *ut vid.*) *Da.* quã timeo *Dc* ñ *in marg. Db* (*) 545. me male *Niemeyerus l. s. s. p. 365.* me *libri* ut ut reſ *B.* ut utreſ *C.* utut reſ *D.* ut reſ haec *FZ* (utut *codd. Pyladis*) ſeſe *DcFZ.* ///ſſe ſe *Bb* (*er.* e). eſſe ſe *BaCDa* (*) 546. hec *CD* 547. Vnde ///iſ *B* (*er.* h *vel* r) *DcF,* 'vetus lectio' *Pii.* Vnde hiſ *CZ.* Vndehiſ *Da* Te *Db, usque ad v. 551 pers. in spatiis supplens omnes* haſce aediſ *B.* haſ cediſ *CDa.* haſ cedeſ *Db.* haſce aedeſ *FZ* 548. Num quid *C* dixi *B ex ras. DcFZ.* dixit *B ante ras. CDa* 549. ercle *CD* uoro *Da: corr. Dbc* ei omnia *R.* omnia *libri* & *Dc.* & *CDa.* hei *FZ.* V&̲ *ex* V& *Bb* (*) *Post hunc v. sequuntur in libris versus* 553. 557. 558. 559, *suo loco redemptos, ubi huius loci scripturam additis circulis notabimus. Errore iterato esse Acidalius vidit* 550. fecũ *supra* Metuo *scr. Db* techinę *BaCD ante ras.* techne *Bb* (i) *et D ex ras. Z.* tegnae *F* ////ppetuo *B, er.* pe *ut vid.* perierint, ie *ex* in, *ut vid., corr. C* 551. tute *F.* tu te *Z.* tu *B cum spat. et CD* dit *CDa: corr. Dc*

TRANIO

Níhil enim. sed díc mihi:
Dixtín tu quaeso?

THEOPROPIDES

Díxi, inquam, ordine ómnia.

TRANIO

Etiám fatetur de hóspite?

THEOPROPIDES

Immo pérnegat.

TRANIO

Negat? * * * * * * quom cógita
* * * * *

THEOPROPIDES

Dícam, si conféssus sit. 555
Quid núnc faciundum cénses?

TRANIO

Egon quid cénseam?
Cape, óbsecro hercle, cúm eo una aecum iúdicem:
Sed eúm uideto ut cápias, qui credát mihi:
Tam fácile uinces, quám pirum uolpés comest.

---

552. Dixtin tu ☙. Dixtin *BDFZ*. Dixit in *C* quefo dixi *BCD*: *ubi* TH *suprascr. B*, Te *Db* atque *ante* ordine *s. v. Cam. m. in B* (*) 553. *Cf. ad v. 549* T *praem. Db: om.* (*Db*) fetetur (*Da*): *corr.* (*Db*) dehofpite. THEV Immo (*B*). deofpite immo (*C*). de ofpite immo (*Da*): *ubi* hofpite *corr.* (*Dc*), Te *suppl.* (*Db*). de hofpite immo *BD*: *ubi* TH *suprascr. B*, Te *Db*. 554 *sq.* T *praem. D*, TRA (R *ex* H) *B* *Sic mutili sunt in BCD* (*sed* Necat *CDa: corr. Db*):
Negat? quom cogita
dicam ficonfeffuf fit
ubi in spatiis 28 et 35 litt. Negat? Teu. Negat inquam TR. perii oppido quom cogitâ ⊿ Non confitetur? Teu. dicam fi confeffuf fit ⊿ *suppl. Cam. m. in B*. Negat? quin cogita. TEV. dicam fi confeffuf fit *F itemque, sed* quando cogitaf, *Z* (*) 556. TH *praem. B: del. m. Cam.* cenfef? TH. Egon *B*. cenfef egon *C* cenfeam, c (*ex* f, *ut vid.*) *corr. C* (*) *Cf. ad v. 549* 557. TRA *praem.* (*B*) obfecre *C ante corr.* obfecro erde *D*. hercle obfocro (*D*). hercle obfecro (*BCFZ*) cum eo una aecum ☙ *duce Sonnenscheinio*. cumeo una *BD*. cum eo una (*Bb*)*C*(*Dc*)*F*(*F*)*Z*, *codd. ant. Pii.* cum meo una (*Ba*). com meo una (*CDa*). cum ea una (*Z*) uidicem *C* (*) 558. uidetto *Z* ut apiaf *C ante corr., ut vid.* ucapiaf *Da*. utcapiaf *C e corr.* ucapiaf *Db* 559. uincif *CD* uulpef *Z* (*) *Puncta initio versuum* 557. 558. 559 *add. Bc*

DANISTA

lachetis séruolum eccum Tránium, 560
nec faenus néc sortem argentí danunt.

THEOPROPIDES

Quo té gis?

TRANIO

Nequoquam ábeo. — ne ego súm miser,
eléstus, natus dís inimicis ómnibus.
iam illó praesente adíbit. ne ego súm miser:
Ita et hinc et illinc mi exhibent negótium. 565
Sed óccupabo adíre.

DANISTA

Hic it: sáluos sum:
spes ést de argento.

TRANIO

Hílarus est: frustrást homo.
beo té, Misargyridés, bene.

---

568. *Huc spectare vidit Gulielmius Verisim. I 1 Donatum in Adelphos I 1, 1:* nomina personarum, in comoediis duntaxat, habere debent rationem et etymologiam .... in quibus summum poetae uitium est, si quid e contrario [a charactere *Teuberus in progr. Eberswald. a. 1881 p. 21*] repugnans [contrarium] diuersumque protulerit, nisi per ἀντίφρασιν iocularíter nomen inponit, ut Misargyrides in Plauto

---

560. filolachetiſ *D* seruolum eccum *S*. ſeruom ecum *Bb* (1 *d* 2 *suprascr. m. Cam.*) *Dc*. ſeruomecũ *Da*. feruo mecum *C*. feruon ecum *F*. ſeruum eccum *Z* (*) 561. neque *bis libri: corr. Bothius* fenuſ *BCD* dannunt *Z*. dabunt *Dc* 562. Nec quo quom *Ba* et (*alt.* q *ex* q², *ut vid.*) *Da*. necquoquom (om *ex* em) *C*. Nec quo quam *Bb*. nec quoquam *DcF*. nequoquam *Z* (*) 563. deis *Pius*. debiſ *B* (diſ *m. Camer.*) *CDF*. eſt de hiſ *Z* 564. preſente *BCD* sum *Hermannus Opusc. VIII p. 440*. homo ſum *libri, sed* ho *ex* ////m (*er.* ſu) *B* (*)

565. Ita//// *D* (*er.* e¹ *ut vid.*) exibent *Bb*. exibent *BaCDa: corr. Dc* mihi *libri* negocium *FZ* 566. me it *FZ*. meiſ *C et, ex* meaſ, *Ba*. me iſ *ras. ex* mehiſ *D* ſaluuſ *BbDcFZ*. ſaluſ *BaCDa* 567. TRA. *praem. B* (*del. m. Camer.*) argento. TR. hilaruſ *Camerarius* (*pers. etiam in B suprascribens*). argento (deargento *B*) hilaruſ *libri* est: frustrast *B*. eſt fruſtra eſt *BaCD*. eſt fruſtra eſt *Bb*. eſt TR. fruſtra eſt *FZ* //// homo *B, er.* ho *ut vid.* (*) 568. DA. *praem. F* Misargyrides *Gulielmius: v. testim.* mi ſarciriteſ *B*. miſ artiriteſ *CDa*. mi ſartiriteſ *DcF, cod. Scaligeri*. mi ſaturiteſ *Z* (*)

DANISTA

Saluéto. quid de argéntost?

TRANIO

Abi sis, bélua:
Contínuo adueniens pílum iniecistí mihi. 570

DANISTA

Certe híc homo inanis ést.

TRANIO

Hic homost certe háriolus.

DANISTA

Quin tu ístas mittis trícas?

TRANIO

Quin quid uís, cedo.

DANISTA

Vbi Phílolaches est?

TRANIO

Númquam potuistí mihi
Magis ópportunus áduenire quam áduenis.

DANISTA

Quid ést?

---

dicitur trapezita. et fere hoc modo apud alios a poetis nomina componuntur † describenda per ἀντίφρασιν quod designat [Storax].
572. *Cf. ad Persae v. 796.*

---

569. Salueto *Lachmannus in Lucr. p. 389 sq.* Salue et tu *libri* quide *Bb.* quide *BaCD* argentost *R Pareng. p. 501.* argent///oſt *B* (*er.* e *et* oſt *ex* of *Bb*). argentoſ *CDa.* argento *DcFZ* (*) 570. Eontinuo *ex* Continuo *B.* Continu *CDa: corr. Dc* inleciſti *B ante corr.* 571. Certe hic *Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 24 adn.* Hic *libri,* c *e corr., fort. ex* ſ, *C* homo eſt *libri* arioluſ *BCDF.* artoluſ *Z* (*) 572. mittiſ *B.* mittiſtiſ *CD.* mutiſciſ *FZ* trichaſ *Z* tricaſ quin *BCD: ubi* TR *s. v. B* 573. philolacheſ , *alt.* h *e corr., Da ante* Numquam *11 litt. spat. (non* TRA) *B* 574. Magiſ *FZ.* Maginſ *B, sed* iu *et ex* iſ *et in* iſ *corr. m. cad.* Maiuſ *C.* Maniſ *D* oportunuſ *BCD* aduen aduenſiſ *B (ubi in loc. circ. 10 litt.* ire quam *et Δ in marg. add. m. Caster.) et CD* [illegible] *Z, itemque, sed* aduentare, *F* [illegible] *10 litt.)*:
Quid eſt? concede h[illegible]

TRANIO

Concede huc.

DANISTA

* * faenus rédditur?

TRANIO

Scio té bona esse uóce: ne clamá nimis.

DANISTA

Ego hércle uero clámo.

TRANIO

Ah, gere morém mihi.

DANISTA

Quid tíbi ego morem uís geram?

TRANIO

Abi quaeso hínc domum.

DANISTA

Abeám?

TRANIO

Redito huc círciter merídiem.

DANISTA

Reddéturne igitur faénus?

---

nisi quod Quid· *Da,* conde *CDa* (*corr. Db*), hoc *C: ubi* D Qu argētū red *et Δ add. m. Camer.* DA. Quid est? TR. concede DA. quin mihi argentum redditur? *FZ itemque, sed* faenus *pro* a tum *R* (*) 576. SCIOTEBONA**S*****NECLAMATMIMIS *A, li extremis valde dubiis, nunc vero exitu post* CLA *abscisso* ne c nimis *Camerarius* (*etiam in B cum Δ*). ne clama *FZ.* ne *cum la reliqui versus BCD* 577. EGOKERCLEUEROCLAMA——— GER REMMIKI *A: ubi post* A *exstitisse* BOAK# *ex ductu* K *litterae fenestram* (*nunc abscisso*) *suspicabatur Studemundus* (EGO *non leger* hercle, r *ex* l *incohata C* non *pro* uero *F* clamo *B.* cla *reliqui cum A, ut vid.* ah *BCD.* Va *F.* ah ah *Z* gere m mihi *BbF cum A.* cherem morem mihi *BaCD* (cherem *cum inter* ch *et* e *et* em *in ras. C*). morem mihi gere *Z* 578. QU** EGOMOREMUISG——— ——BIQUAESOKINCDOMŪ *A quadrante spatio* m ego *Z* uiſ ceram *BaC.* uiſcerã *D: corr. Bb* queſo l 579. ABE——D——UCCIRC——R——DIEM *A quadrantibus* q habeam *Z* hunc *BaCD: corr. Bb* meridiem *FZ* cu meridie *BCD* (*) 580. REDDETURNEIGITURFA———

TRANIO

Reddet: núnc abi. 580

DANISTA

Quid ego húc recursem, aut óperam sumam aut cónteram?
Quid si híc manebo pótius ad merídiem?

TRANIO

Immo ábi domum.

DANISTA

Verum hércle dic—

TRANIO

Oh, ábi domum.

DANISTA

At uólo * * * faenus.

TRANIO

* * * * * 583b

DANISTA

Quin uós mihi faenus dáte. quid hic nugámini?

TRANIO

Eu hércle, ne tu — abí modo: auscultá mihi. 585

NUNÇABI *A quadrante spatio* Redetur ne igitur *B*. Reddetur neigitur *C* Redeturne *libri Lambini* fenuſ *BCD*. foenuſ *Z: et sic ubique ubi non aliud testamur:* FAENUS *A ubique, ubi id vocabulum legi potuit* reddet *Guyetus*. Reddetur *B*. reddetur *CDFZ* (*) 581. *Sic libri, nisi quod* R**URSEM *et* CONTERÂ *A* recurſam *Z: corr. Pylades e 'codd. ant.'* ſummam *BCDZ* *ante* aut *ras. 4 litt. B* (*) 582. QUIDSI— — — — — — — — — TIUSADMERIDIEM *A: in quo certum est post* SI *non extitisse* KIC, *incertum an fuerit* SIOMA(nebohicpo)TIUS (*sic dubitanter As*) meredíem *Ba: corr. Bb* 583. *Sic A:*

IMMOABIDOMU - — ERUMKERCLED**OABIDOMUM
A—O——FAENU——NQU- ——O

ubi priore v. inter DOMU(M) *et* (U)ERUM *spatium* (*personae vel* [?] U *litterae*) *relinquitur: alterius initio certum est non extitisse* AITKICTI *neque* ANIMO *vel* NONEO (*sic As dubitanter*) *tam bene quadrant quam* ATUOLO (*sic idem*), *ante* FAENU *fortasse* M *fuit, media iam abscissa sunt.* Immo abi domum uerum hercle dico abi modo *reliqui, nisi quod* ercle *C*. erde *D*. crede *FZ* (*corr. Pylades e codd.*): *priorem v. duce A digessit* ☞ (*cf. Poen. 430, al.*), *alterum ad hoc exemplum supplens:* At uólo dari iam faénus. TR. Quin inquam í modo (*) 584. *Sic libri, sed* M***F** *et* QU****C *A* (*) 585. *Sic libri, nisi quod* E/u *B* (*cr.* e). Tu *FZ*

DANISTA

Iam hercle égo illum nominábo.

TRANIO

Euge strénue.

DANISTA

* * * * * * * * * * * * *

TRANIO

(Beátus uero es núnc, quom clamas.

DANISTA

Meúm peto.
Multós me hoc pacto iám dies frustrámini.
Moléstus si sum, réddite argentum: ábiero.
Respónsiones ómnis hoc uerbo éripis.

TRANIO

Sortem áccipe.

DANISTA

Immo faénus, id primúm uolo.

TRANIO

Quid aís, tu hominum omniúm taeterrume? * *
Venísti huc te extentátum? agas quod ín manust.

hercle *C* ABI *A* autſculta *D* MIKI *A* (*) 586 *libri cum A, nisi quod* herde *D* illunc *B* (*ex* illuc) *CD ante* (illum *Da e corr. FZ cum A*) eugeſtremie *C*, mie *vel* mio (*) 587. '*Hic quin aliquid interciderit, dubium esse nequit. si non plus uno versiculo fuit, potuit tale esse:* DA. Heus, Philol exi íntus, faenus réddito. TR.' ℜ *V* 588—597 *tamquam alteram sionem v. 576—585. 599—609 secl.* ℭ (*) 588. BEATUSUEROESNUN CLAMAS#MEUMPETO *A, ubi* Betuſ *Da: corr. Db* quom *B* quum *Z* clamaſ meum *BD.* damuſ meum *C.* clamaſ me u puto *BCDFZ* DA. *ante* meum *add. Pius,* peto *corr. Ca rius* 589 *sq.* DA *praem. BFZ: cf. ad v. 588* *Sic libri A, nisi quod* pacto, o *ex* u *Da* fruſtramini, *alt.* r *e corr.* ſum *ex* ſim *C* reddite *ex* redite *BaDb* 591. TRA. *FZ* *Sic A, sed* OMNES *cum reliquis, ubi* eripit *BaCDFZ.* pite *Bb* (*) 592. TRA. *hic om. FZ* *Sic libri, nisi quod in A evanuit* 593. QUIDAISTUOMNIUMKOMINUMTAETERRIM *ubi* tu hominem omnium *BaCD.* tu hominum omnium tu omnium hominum *F* teterrime *BCDb.* terrime *Da* rime *FZ: lacunam in fine v. signavit* ℭ *per* ad fores *explenda*

594. *Sic libri, nisi quod* tu *F: om. Z* manuſt *Da.* man

Non dát, non debet.

DANISTA

Nón debet?

TRANIO

Ne frít quidem 595
Ferre hínc potes. an métuis, ne quo abeát foras
Vrbe éxolatum faénoris causá tui?) 597
Quin sórtem accipere iám licebit.

DANISTA

Nón peto 599
Sortem: íllue primum, faénus, reddundúmst mihi. 600

TRANIO

Moléstus ne sis: némo dat: age quíd lubet.
Tu sólus credo faénore argentúm datas.

BCFZ. MANU—ST (*i. e.* MANUMEST, *ut vid.*) *A* (*) 595. NON-D - — — QUIDEM *A* debet, b (*ex* li *ut vid.*) *corr. D* ne frit *Ellisius 'Journ. of philol.' XI p. 166.* Nec erit *B.* nec erit *CFZ.* necerit *D* (*) 596 *sqq. Sic A:*

FERRE**NCPO**S**METUISNEQUOABE**FORAS
URB**XOLATUMFAENORISCAUSATUI
CUIORTEMAC***ERE**MLICEB**#QUINNONPETO

Quos 'fenestratos in ant. codd.' etiam Pylades scribit, ut sunt in BCD:

Ferre hoc potef an Quo habeat foraf
Vrbem exful hif caufa tui
Quoi fortem cebit DA Quin non peto

nisi quod primo versu qđ habeat *D, altero* exul *D,* hic *CD, tertio* Quo if ortem *C,* cebit quin *CD. Quae sic partim contraxerunt partim suppleverunt FZ* (*nisi quod* abeat *F*):

Ferre hoc potef an quod habeat foraf.
Vrbem exul hic caufa tui. quin fortem potiuf dare licebit.
DA. Quin non peto

Vnde Quin (sortem) *pro* Quoi (CUI) *cum* ℞ *ita retinuit* ☙, *ut huc trahat* Quin *ante* non peto *excurrens* (*) *Post v.* 599 *incipiunt gravissimae illae turbae, quibus reliquas partes huius fabulae miserum in modum inter se traiectas BCDFZ tenent: de qua re dictum in praefatione* 600. *Sic A* (*sed* REDDUNDUMEST): *quem versum om. reliqui* (*) 601. TRA. *om. B: spat.* (*inter v. 885 in. et* moleftuf) *habent CD Sic libri, nisi quod* SIT *A et* quod *Ba* (quid *Bb cum ACDFZ*) 602. *Sic libri cum A, nisi quod* foenore *D et* daf *F Spat. post* datas *om. CD*

DANISTA

Cedo faénus, redde faénus, faenus réddite.
Datúrin estis faénus actutúm mihi?
Datúr faenus mihi?

TRANIO

Faénus illic, faénus hic. 605
Nescít quidem nisi faénus fabulárier
Vnóse: neque ego taétriorem béluam
Vidísse me umquam quémquam quam te cénseo.

DANISTA

Non édepol tu nunc me ístis uerbis térritas.

THEOPROPIDES

Quod illúc est faenus, ópsecro, quod illíc petit? 610

TRANIO

Pater éccum aduenit péregre non multó prius

603—605. *Omissis mediis in unum versum hunc coalucrunt in FZ:* DA. Cedo foenuſ. TR. foenuſ. illic foenuſ. hic *c. q. s.* (*)

603. *Sic libri, nisi quod* rede fienuſ *Bb ex* rede funuſ (*ut vid.*) *tertium* fenuſ *om. C* redite *Ba* (*corr. Bb*). REDDIDETE *A* 604. DATURI****ISFAENUSACTUTUMMIKI *As* (*media lacinia iam exscissa est*) Datur ineſtiiſ *BC*. Datur ineſtuſ *D* 605. DATURFAENUSMIKIFAENU**LICFAENUSKIC *A*, *ubi* Date mihi fenuſ *sine spatio BCD* × *in marg. Dc* (*) 606. TR *praem. B* *Sic libri cum A* (*) 607. UNO**NEQ-TAETRIOREMBELUAM *A*: *unde* Vnose *restituit Studemundus 'Festgr.' p. 61 sq.* Vetro tene que *Ba* († uetero *in marg. et* te neque *corr. Bb*). uetro tene que *C*. uetro teneque *D* (te *separ. Dc*). uerro te: neque *F*. uento te neque *Z* tę triorē *D*. te triorem *Ba*. tetriorem *BbCFZ* beluam *F*. belum *Bb*. belū *C*. belłū *D*. bellum *Z* (*) 608. TUDISSEMEUMQUAMQUEMQUAMTECENSEO *A* me umquam quemquam quam *ex* meum quamquem quāquam *Bb*. meum quā quę̄ quā, quā *C* (*cum ? litt. spat. post* quę̄). meum quāquā quā quam *D*. me ūquam quāquam *F*. me unq quenq̄ *Z* 609. NONEDEPOLTUNCMEISTISUERBIS-TERRITAS *A* tu nunc me istis *duce A*. nunc me tu iſtiſ *DcF*. nunc metuiſtiſ *CDa*. nunc me iſtiſ tu *Z*. nunc me tu tuiſ *B* (*) *Sequitur in libris, etiam in A, is versus quem post v. 665 cum Acidalio reposuit R* 610. H *praem. B* *Sic A, itemque, sed* illud *et* obſecro *B et* ille *ex* illic *Bb*: *ubi* Quod (Quid *Z*) illud eſt fenuſ & fortē dabit *CD itemque, sed* TRA. *et F et* DA. *et Z*: *verbis e v. 612 huc invectis* 611. TR. *om. FZ, spat. CD* *Sic libri cum A, nisi quod* pater (t *in ras.*) ec cum *Ba* (eccum *Bb*). pater& cū *D*. pater cum *Z*. pater quom *F* péregre. TR.

Illíus: is tibi et faénus et sortém dabit:
Ne incónciliare quíd nos porro póstules.
Vide núm moratur.

DANISTA

Quín feram, si quíd datur.

THEOPROPIDES

Quid aís tu?

TRANIO

Quid uis?

THEOPROPIDES

Quís illic est? quid illíc petit? 615
Quid Phílolachetem gnátum compellát meum
Sic ét praesenti tíbi facit conuícium?
Quid illí debetur?

TRANIO

Óbsecro hercle, tú iube
Obícere argentum ob ós inpurae béluae.

THEOPROPIDES

Iubeám —?

TRANIO

Iube homini argénto os uerberárier. 620

---

619. *Hinc fortasse habet Apuleius Apol. LXXXIX:* tabulae .... quae iam tibi ob os obiciuntur.

Iam multo *Z* 612. *Sic libri, nisi quod* illius *om. FZ* FAENUSEST-SORTEM *A* (*) 613. *Sic libri cum A, nisi quod* inconciliate *Z.* conciliare *F* quod *B* (*) 614. ſiquid *B* (*) 615. S Quid aiſtu? H Quid *B* uiſ? quiſ *BCD* pat& *C* 616. meum *Camerarius: om. libri* (*) 617. T *praem. B* preſenti *B* facit *om. C* conuicium *Z.* conuitium *DF.* cuitiũ *C.* contium *Bb* 618. S *praem. B* Obſecro, o *ex* e *Bb* hercle, tu *B.* hercle *BFZ.* ercle *CD* iube *FZ.* iubi *BCD* (*) 619. Obicere *Muellerus Pros. p. 538.* Obi *BCDZ.* Obiici *F* oboſim purae beluę *B.* oboſ inpura ebeluę *C.* oboſ impura ebelue *D* (impurae *copul. Dc*). ob oſ impurum beluę *FZ* (*) 620. H Iubeam TR *B.* TH. lubeam? *Z* iube homini *codd. Pyladis.* Iube inhomine *Ba.* Iuben homini *Bb cum ras.* iube in homini *CDa.* iube in homine *DcFZ* argento os *Pius.* argentooſ *B, sed alteram* o *litt. ex* ſ *vel* r *Bb, ut vid.* argenteoſ *reliqui* uerbari er *C* (*)

DANISTA

Perſácile ego ictus pérpetior argénteos.

TRANIO

Audín? uideturne, óbsecro hercle, idóneus,
Danísta qui sit, génus quod inprobíssumumst?

THEOPROPIDES

Non égo istuc curo, quí sit, quid sit, únde sit:
Verum íd uolo mihi díci, id me scire éxpeto, 625
Quod illúc argentumst.

TRANIO

Ést — huic debet Phílolaches
Paulúm.

THEOPROPIDES

Quantillum?

TRANIO

Quási quadragintá minas.

THEOPROPIDES

Paulum íd quidemst?

TRANIO

Ne sáne id multum cénseas.

---

621. ego utuſ *D* (× *in marg. Dc*). ego uti iſ *F* pepetior *Bb* (*) 622—628. *Sic collocavit* ℞ *Parerg. p. 490 sqq., quorum in libris hic ordo* 626—628. 622—625. *Solos v.* 625. 626 *sociaverat Boethius* 622. TR *om. B* Audin? uideturne *Camerarius.* Audin? uidetur *BDFZ.* Audi inuidet *C* obſecro, c *ex* r *D* *post hercle spat. 15 fere litt. C* 623. Dan iſta *C* qui ſit *FZ.* quid ſit *BCD* *ante* quod *2 litt. spat. B* inprobiſſimũſ eſt *B* (˜*et*. *Bb*). improbiſſimumeſt *Da.* improbiſſimum eſt *CDcFZ* 624. H *praem. B* quid sit ℞ *cum Leone Vindic. Pl. p. 12 (cf. ad v. 623): om. libri* (*) 625. Verum id ℞ *coll. v. 412.* Id *libri* mihi *om. C* (*) 626. S *praem. B* Quod *ex* Quid *C* illuc ℞ *ut v. 610.* illud *libri* argentum eſt *libri* Est — huic ℞ *cum Leone p. 10.* Eſt. huic *B* (. *Bb*). eſt huic *CD.* huic *FZ* (*) 627. Paululum *B* H *B: spat. om. C* quantulum *Z* qua dragenta *C* (e *ex* i *corr.*). quadringenta *Da.* quadringenta[a] *Dc* 628. *Sic Acidalius.* H Ne ſane id multum cenſeaſ? TR Paullum id quidem eſt *B* (*sed prius* id *ex 5—6 litt. vocabulo corr. post ras. itemque* id *suprascr.*). *Vbi* H *om. reliqui, pro* TR *autem spat. CD,* TE *FZ habent, praeterea* paullũ *C.* pallum *Da.* paulum *DbFZ* iD *ex* il *Da* (*)

THEOPROPIDES

Adeo étiam argenti faénus creditum aúdio.

TRANIO

Quattór quadraginta ílli debentúr minae, 630
Et sórs et faenus.

DANISTA

Tántumst: nihilo plús peto.

TRANIO

Velím quidem hercle ut úno nummo plús petas.
Dic té daturum, ut ábeat.

THEOPROPIDES

Egon dicám dare?

TRANIO

Dic.

THEOPROPIDES

Égone?

TRANIO

Tu ipsus. díc modo: auscultá mihi.
Promítte, age inquam: ego iúbeo.

---

630. *Cf. Servius locis ad v. 647 exscriptis et vide append. crit.*

---

629. Adeo eciã *C.* Ab eo etiam *FZ* creditum *FZ.* credit *B cum spat., CD* (*) 630—632, *hoc ordine in libris (etiam in A) collocatos post versum 652, in hunc locum revocavit B Parerg. p. 478 sqq., ubi solus v. 630 servatus est in libris (de quo loco additis circulis testamur): sed in A probabile est tres versus continuos etiam priore loco exstitisse (vide praef.) idemque confirmat Servius* 630. TR. (*FZ*). D (*B*). *spat.* (*D*): *om. BC*(*C*)*DFZ* *Sic libri, nisi quod* Quattuor *C*(*CZ*) *cum A.* Quatnor *reliqui* (Centum *Servius, ut vid.*): *corr. B Opusc. phil. III p. 638 adn. 650 adn.* minae] imme (*C*). librae *Servius, ut vid.* (*)
631. ETSORSETFAENUS#TANTUNSTNIKILOPLUSPETO *fere evanidis litteris in altera parte* (N· · · —LO——— *As*) foenus. DA. tantum est, nihilo *Camerarius.* fenuſ DA Tantum est Nihilo *B et sine* DA *CD.* foenuſ. tantum eſt. DA. nihilo *FZ* nihilopuſ *Da: corr. Db* peto *in ras. del.* petaſ peto *C* 632. S *praem. B* *Sic libri, nisi quod* Vellm *B* Ercle *D* NUMO *A* 633. Dicte *C.* Dic te, ie *ex* u (*ut vid.*) *B* ab eat *C.* habeat *B ante ras. D* H *B: spat. om. C* 634. T *B: spat. om. C* H. Egone TR Tu *B.* Ego ne tu *C* mo do *cum spat. C* auſculta, ſ *ex* c *B.* aſculta *D*

THEOPROPIDES

Respondé mihi:
Quid eóst argento fáctum?

TRANIO

Saluomst.

THEOPROPIDES

Sóluite
Vosmét igitur, si sáluomst.

TRANIO

Aedis fílius
Tuos émit.

THEOPROPIDES

Aedis?

TRANIO

Aédis.

THEOPROPIDES

Euge, Phílolaches
Patríssat: iam homo in mércatura uórtitur.

TRANIO

Nam póstquam haec aedes íta erant ut dixí tibi,
Contínuost alias aédis mercatús sibi.

636. eo eſt *libri* argento, o *ex* ũ *C* ſaluum *FZ* eſt *libri*
637. Voſ igitur *C* ſaluom ſi *CD*. ſaluom·ſt *B* (·° *Ba vel Bb*). ſalu
eſt *F*. ſoluum eſt *Z* Aedeſ *B*. ędeſ *ex* ędiſ *C* 638. Tuuſ *B*. tuuſ p
cedente spat. CD Ediſ *D* Aediſ euge *B*. ędiſ euge *sine spat.*
philolachuſ *Z* 639. Patriſat,iam *Bb*. patriſſatiã *Dc*. p
ſatiam *B ante corr.* patriſ atiã *Da*. patriſ etiã *C*. patrizat
FZ (*corr. Camerarius*) in mercatura uortitur *Camerarius*. in
catur auortitur *B*. in mercat auortit *C*. inmercat auortit *D*. in
catum auortitur *FZ*. animum ad mercatum aduortitur *nonnulli li*
Lambini (*) 640. 641 *huc revocavit* ℜ, *quos libri exhibent*
v. 650 (*unde etiam* TR. *om. BFZ, spat. CD itemque* TH. *ante r.*
640. poſt quã *C* haec ęędiſ *Bb*. haec cediſ *BaCDa*
Dc). hic aediſ *FZ* ita erant *Camerarius*. iterant *BCDa*. it
Dc. uiderat *FZ* 641. eſt *libri* (ẽalia *D*) alia ſediſ *Ba*
corr. BbDc

THEOPROPIDES

Ain tu aédis?

TRANIO

Aedis ínquam. sed scin quoíusmodi?

THEOPROPIDES

Qui scíre possum?

TRANIO

Váh.

THEOPROPIDES

Quid est?

TRANIO

Ne mé roga.

THEOPROPIDES

Nam quíd ita?

TRANIO

Speculoclâras, candorém merum. 644. 645

THEOPROPIDES

Bene hércle factum. quíd, eas quanti déstinat?

TRANIO

Taléntis magnis tótidem, quot ego et tú sumus.

---

647. *Servius in Aen. V 112 (exscriptus ab Isidoro Orig. XVI 25, 22)*: apud Romanos talentum est septuaginta [LXX libri] librae, sicut Plautus ostendit in Mostellaria, qui ait duo talenta esse centum quadraginta libras. *Idem in Aen. IX 263*: talentum potest et breue aliquid et magnum significare. nam, ut supra diximus, secundum Plautum talentum septuaginta librarum est: qui cum dixisset deberi

---

642. Ain *ex* AI. *Bb* aedil? aedil inquam *B*. edil inquam *CDF*. aedil TR. inquam *Z* sed fr. quoiuf modi *Bb* (fint quouif *Ba*). sed in quo uif modi *C*. sedinquo infmodi *D*. TE. sed cuiufmodi *FZ* 643. TR. *praem. FZ, perversis deinceps personis spat. ante* nah | *et* ne *om. C* nach *D* Neme *B* * 644 645. TH. (H *in B*) Nam quid ita? TR. *Camerarius*. Nam quid ita *libri praeced. spat. CD. praem.* TR. *FZ* speculoclaras, candorem *Spengelius T. M. P. p. 46*. speculo clarat candorem *libri* clamorem *coid. Palatii*, *sed* canorem *ex* conorem *Bb* * 646 ercle *D* 647. TR. *Saracenus*. DA *B*. SI *FZ* magnis *Pius B m. Camer.* amagnif *BCD*. a magnif *FZ* quot *BbZ*, *Servius*. quod *BaCDF*. *Serv. HF post* ego *spat. C*

Sed árraboni has dédit quadragintá minas:

* * * * * * * * * * * * *

Hinc súmpsit, quas ei dédimus. satin intéllegis? 650

THEOPROPIDES

Bene hércle factum.

DANISTA

Heus, iam ádpetit merídies.

TRANIO

Absólue hunc quaeso, uómitu ne hic nos énecet.

THEOPROPIDES

Aduléscens, mecum rém habe.

DANISTA

Nempe aps té petam?

---

centum quadraginta libras, paulo post intulit duo talenta, per iocum dicens 'debentur talenta tot quot ego et tu sumus'. *Vbi Ritschelius cum aliis ex scriptura* sexaginta *pro* septuaginta *et* centum uiginti *pro* centum quadraginta *Servium putabat v. 647 collato cum v. 919. 1021 uti ad definiendam talentorum magnitudinem (de qua vide Gronovium de pec. vet. III 3 p. 133 sq. et Boeckhium Metrolog. p. 115 sq.), parum eum accurate testatum (corruptissima dicens quae nunc sint apud Isidorum), cum Servius potius ex v. 630 definiat, perversissima sane et scriptura et explanatione usus.*

---

648 Sed *BC, codd. Pyladis.* S' *D.* ſi *FZ* quadringinta *Z* (*) 649. *Excidisse aliquid vidit* ℞ *(cf. praef.), quo* ei *pronomen referretur quod est in proximo versu. Velut*

Ne ille illas redhibere animum forte induceret.

650. Hinc *Pylades.* Hic *libri* quaſ ei *ex* quaſi *Ba.* quaſi *reliqui* ſantin *Bb.* ſatim *Z* intelligiſ *Z* (*) *Cf. ad v. 640*
651. Si *praem. B* factum. DA. heus *Pylades.* factum heuſ *B.* factum ‖ Heuſ *CD* (Heſiſ *C ante corr.*). factum. TR. heuſ *FZ* appetit *F* (*B m. Camer.*). apit *Z* meridieſ *Saracenus.* meridie *libri*
652. TR. *Pylades: om. libri (sine spat. CD)* hoc *C.* huc *Z* quaeso: uomitu ne *Bothius.* quaeſo (queſo *BCD*) uomitum ne *libri* enecet *libri* (e *ex* t *B*) *Cf. ad v. 630—632* 653. TH *om. B, spat. C* ADULESCENSMECUMREMKABE‡NEMPEAPST——— (APS******M *As*) adoleſcenſ *CDFZ* habe *B, codd. Pyladis.* hab& *CDFZ* DA *B: om. reliqui (in v. initio CD)* abſte *BC.* abſ te *DFZ* petã (a *forma insolentiore*) *D.* petit *FZ.* petet *codd. Pyladis interrogationis signum posuit Bothius*

THEOPROPIDES

Petitó cras.

DANISTA

Abeo: sát habeo, si crás fero.

TRANIO

Malúm quod isti dí deaeque omnés duint: 655
Ita méa consilia pérturbat paeníssume.
Nullum édepol hodie génus est hominum taétrius
Nec mínus bono cum iúre quam danísticum.

THEOPROPIDES

Qua in régione istas aédis emit fílius?

TRANIO

Ecce aútem perii.

THEOPROPIDES

Dícisne hoc quod té rogo? 660

---

655. *Redit hic versus apud Terentium in Phorm. 976: ubi interpolatum esse perspexit Gulielmius in Pl. Asin. c. 4.* 656. *Priscianus inst. III p. 99, 17 H.:* a paene autem aduerbio superlatiuum in 'simus' protulit Plautus in Mustellaria 'ita .... paenissime'. *Idem inst. XV p. 67, 8 H.:* paene (ex quo etiam aliud deriuauit Plautus in Mustellaria 'ita .... paenissime'. *Charisius inst. II p. 189, 29 K.:* conlata sunt aduerbia .... in his extra consuetudinem communem frequenter perfectis uti solet Plautus, ut in Aulularia .... et in Mostellaria ⟨'ita .... paenissime', et in Cistellaria⟩ 'quid faciam? in latebras condas pectori penitissimo' [*ubi lacuna statuenda cum Keilio, ut significavimus, nisi idem est error, qui apud Nonium ad v. 225, al.*]: *cf. Vsenerus Annal. philol. XCV p. 247.*

---

654. SI *praem. B* PETITOCRASABEOSATKABEO*****SPETO *A* (S———PETO *As*) craſ. DA ///abeo ſat *B* (*er.* H). craſ habeo ſat *CDc* (oraſ *Da*). craſ ab eo. DA. ſat *FZ* 655. MALUMQUADISTIDIDEAEQ·OMNESDUINT *A* qd iſti *C*. quod *Z* (*corr. Pylades e codd.*) di deaeque *etiam Terentii codd.* (*vide testim.*). dę deaeq' *Bb*. de deaque *BaC* (*alt.* d *ex* q) *Da* (dee *Db*). dii deęque *FZ* OMNIS *Bembinus* diunt *FZ* 656. *Hunc v. antecedenti adnectit B* (*sed* Ita) ITAMEACONSILIAPER*URB**P*****UME *A* (PER——E *As*) peruortit *vel* peruertit *Priscianus* paeniſſime *Priscianus* (penissume *A, ut vid.*). pleniſſime *BCDF*. planiſſime *Z* 657. NULLUMEDEPOLGENUSESTKOMINUM— — *A* (*post quod nihil nisi* taetrius *videtur locum habuisse:* KOMIN ——— *As*) te triuſ *B*. tetriuſ *CDFZ* 658. *Sic libri cum A, nisi quod* lucre quam daniſti cum *C* 659. QUAREINREGIONE***ASAEDISEM———— *A* inregione *BC* iſtaſ ediſ *BDb*. iſta ſediſ *Da*. iſta ſed iſ *C* 660. ECCEAUTEMPERII‡DICISN———— *A* Diciſ ne *BC* (*)

TRANIO

Dicám: sed nomen dómini quaero quíd siet.

THEOPROPIDES

Age, cómminiscere érgo.

TRANIO

Quid ego núnc agam,
Nisi ut ín uicinum hunc próxumum istunc pércitem?
Eas émisse aedis húiius dicam fílium.
Calidum hércle esse audiui óptumum mendácium. 665
[Calidum hóc est: etsi prócul abest, urít male.]
Quidquíd dei dicunt, íd decretumst dícere.

THEOPROPIDES

Quid ígitur? iam comméntu's?

TRANIO

Di istum pérduint —

---

661. SI *praem. B* (*itemque in reliqua scaenae parte* SI *pro* TH *exhibet*) *Sic A, ubi* dicã (*a Da om.*) *post* rogo *ante spat. suprascr. Db* ſed *ex* ſet *B* quero *BaCD: corr. Bb* quod *Z* ſciet *Ba* (c *minio exp.*) *CZ.* ſciaet *D* (*) 662. AGECOMMINISCEREERGO-#QUIDEGON——— *A* comminiſcere, n *ex* ſ *B* quid agam nunc iam *Z* 663. N*S*UT******NUMKU****O**MUM——PERCITE *A* (*sed* MUMD———RDIE *As*) ut *om. DFZ* inuitiunum *B* (*fortasse* inuitinum *ex* inuitium) proximum *BCDZ cum A, ut vid.* istunc percitem ℭ. mendatium *BD.* mendacium *CFZ: quod e v. 665 'aliquo casu' huc irrepsisse* (*scilicet a* proximum *ad* optimum *aberrante librario*) *perspexit* ℜ (*) 664. *Sic A, ubi* huiuſ *reliqui* dicam *inter* (*9 et 4 litt.*) *spatia C* (*) 665. CAL******RCLEESSE-AUDIUIOPTIMUMME——— *A* Callidum *FZ* audiui eſſe *BDFZ et sequente 3 litt. spat. C* optimum *libri* (o *ex* q *incohato C*) mendatium *Ba.* mendatium *D* 666. *Hunc v., positum in libris* (*diem in A*) *post v. 609, huc revocavit Acidalius, seclusit* ℜ *Sic A, ubi* Callidum *FZ* & ſi *CZ* procul, c *e* l *corr. B* habeſ turitumale *B.* habeſ tu rita male *CD.* ab eſtu rita male *Z.* ab eſtu ita male *F: corr. Pius* (*) 667. QU*****D**DICUNTIDDECRETUNSTDICERE *A* Qui c qd, c *ex* d *C.* Quicquid *reliqui* (QUDQUID *A, ut vid.*) dei *B* idrectum eſt *B.* id decretũ ẽ *CDFZ* (*) 668. TH (*pro* TH) *praem. B* QUIDIGITUR***ETCOMMENTUST#DIISTUM**EDUTI *A* (QUI——— *As, ante* COMMENTUST *post* DIGITURIAM *litt.* M *vel* X [*vix* ES] *locum habere dicens*) iam commentuſ *BDFZ.* iam cõment *C: corr. Lambinus* Di iſtum *BbD.* Diiſ tuum *Ba.* Deiſtũ *C.* Dii iſtum *FZ* perduiſ *ex* perduit *D.* perdiunt *FZ* (*)

Immo ístunc potius. — dé uicino hoc próxumo
Tuos émit aedis fílius.

THEOPROPIDES

Bonán fide? 670

TRANIO

Siquidém tu argentum rédditurú's, túm bona:
Si rédditurus nón es, non emít bona.
Non ín loco emit pérbono.

THEOPROPIDES

Immo in óptumo.
Cupio hércle inspicere hasce aédis. pultadúm foris
Atque éuoca aliquem huc íntus ad te, Tránio. 675

TRANIO

Ecce aútem perii. núnc quid dicam néscio.
Iterúm iam ad unum sáxum me fluctús ferunt.

THEOPROPIDES

Quid núnc?

TRANIO

Non hercle quíd nunc faciam réperio.

---

669. IMMOISTUNCPOTIU*DEUICIN*K*C— — · *A* (IMMOISTUNCPOTIU———— *As*) inmo *D* iſtunc *FZ*. iſtuc *BCD* pociuſ *C* uicino, c *ex corr. CD* proximo *D*. proximo *reliqui* 670. *Sic libri, nisi quod* Tuuſ *omnes* AEDIS *A* TH *s. v. B* bona *Z* 671 *sq. Sic A* (*certo* TU), *ubi* Siquidem eſ argentum redditurſ *reliqui* eſ. emit *B*, m *ex* n *et* n *Ba*, no *Bb ut vid.* (*) 673. TH. *praem. BFZ* (*spat. CD*): *del. Seyffertus* '*Berl. philol. Wschr.*' *V p. 997, dein* perbono. TH. Immo *scribens, ubi* per bono SI Immo *B et* (*spat. pro* SI) *D*. pbono immo *C*. perbono TR. immo *FZ* *Sic A, ubi* inloco *B* optumo (*om.* in) *BCD*. optimo *FZ* (*) 674. TH. *praem. BFZ* (*spat. CD*): *del. Seyffertus* *Sic libri, nisi quod* ercle *D* KASCEAEDES *A*. haſ cædiſ *C*. haſcediſ *Da*. haſcediſ *Dc*. haſ///cediſ (*er.* c) *B*. haſ aediſ *FZ* pulta dum *BCD*. pultandum *F* FORES *A*. foreſ *reliqui* 675. ATQ·EUOCAALIQUEMINTUSADTETRANIO *A*, *ubi* atite terno *Ba* (d *ex* t *Bb*). atteterno *D*. atteino *C*. ateterno *Z*. at te terno *F*: *corr. Pius cum A*, huc *inser.* R, *Fleckeisenus* (*) 676. *Sic A, ubi* autem iterum nunc *reliqui*: *corr.* R *cum A* (*) 677. *Sic libri cum A, nisi quod* Fferunt *Da*. Eferunt *Dc*. efferunt *FZ* (*) 678. QUIDNUNC#NONKERCLE-

Manufésto teneor.

THEOPROPIDES

Éuocadum aliquem ócius,
Roga círcumducat.

TRANIO

Heús tu, at hic sunt múlieres: 6
Vidéndumst primum, utrum eaé uelintne an nón uelint.

THEOPROPIDES

Bonum aéquomque oras. í, percontare ét roga:
Ego híc tantisper, dum éxis, te opperiár foris.

TRANIO

Di té deaeque omnes fúnditus perdánt, senex:
Itá mea consilia úndique oppugnás male. 68
Eugae óptume eccum ipse aédium dominús foras
Simó progreditur íntus. huc concéssero,
Dum míhi senatum cónsili in cor cónuoco.
Igitúr tum accedam hunc, quándo quid agam inuénero.

QUIDNUNCFACIAMREPERIO *A* TH. Quid nunc? TR. Non hercle *B* *duce A*. Quid nunc non hercle *BC*. Quid nunc ercle *D*. Quid nunc hercle *FZ* recerio *BCD*. ecce *FZ: corr. Camerarius* (*) 679. *Sic A, ubi* aliquem foraſ *reliqui* manifeſto *FZ* Euoca dum *B*. euocandum *F ante corr.* 680. *Sic AB* (circum ducat St Heuſ tu · at), *ubi* circũ ducat· heuſtuat hinc *Da* (heuſ tu at *lineolis separ. Dc*). circum ducat heuſ tu at hinc *C*. circumducat. TR. Heuſ tu · at hinc *Z* (hic *Pylades ex codd.*). circumducat. TR. Heuſ tu. hic *F* (*) 681. UIDENDUMSTPRIMUMUTRUMEAEUELINTAUTNONUELIN *A*, *ubi* Videndum eſt *reliqui* ee *D ex ras.* eẽ *CD ante ras. F*. eſſe *Z* uelint ne an *BD*. uelintne an *CFZ* annonuelint *B* 682. BONUMAEQUMQ·BO GAS*P*RCUNCTAREETROGA *A* aequom que *Ba*. aequom q? *Bb cum ras.* aequumq? *CDFZ* i *R cum A, ut vid.: om. reliqui* (*) 683. *Sic libri cum A, nisi quod* tantiſ pdum *Ba: corr. Bb* exiſte *BaDc* (*corr. BbDc*). exiſto *FZ* Operiar *DFZ* 684. *Sic A, ubi* Dii te *FZ*. De te *C*. Dice *pro* Di de *ex ras. B* deae que *B* omniſ *BCD* p//dant *ex* pedant *Bb* 685. *Sic libri, nisi quod* opugnaſ *D* MALI (ris E) *A*. mala *reliqui: ubi* male '*alibi scriptum esse*' *Pius dicit* (*) 686. TR. *praem. BFZ* EUGAEOPTUMEECCUMAEDIUMDOMINUSFORAS *A*, *ubi* Fuge *reliqui* (Euge *Camerarius*) ec cum *B* obtume *CD* aeditum *C* ipse *inser. S: cf. ad v. 687* (*) 687. *Sic A, ubi* progreditur ipſuſ *reliqui* 688. *Sic A* (*sed* CONSILIIN*OR), *ubi* mi *et* (*cum As*) conſilii *reliqui* incor *B* 689. *Sic libri, nisi quod* Itur *CD, codd. Pyladis: om. FZ* (Igitur *Pylades cum AB*) KUC *A cum BbCFZ* (hunc *BaD*) en uenero *Ba* (in *m. Camer.*) *C*. enuero *Da: corr. Db* (*)

SIMO. THEOPROPIDES. TRANIO

SIMO

Mélius anno hóc mihi nón fuit domí, 690
Néc quod una ésca me iúuerit magís.
Prándium uxór mihi pérbonum dedít:
Núnc dormitúm iubet me íre: minumé.
Nón mihi fórte uisum ílico fuít,
Mélius quom prándium, quám solet, dedít. 695
Vóluit in cúbiculum abdúcere me anús:
Nón bonust sómnus de prándio: apagé.
Clánculum ex aédibus me édidi forás:
Tóta turgét mihi uxór, scio, domí.

TRANIO

Rés paratást mala in uésperum huic sení: 700
Nam ét cenandum ét cubandúmst ei malé.

Act. III Sc. 2 SIMO THEOPROPIDES TRANIO *A uno praeterea versu vacuo.* SIMO THEVTROPIDES SENES ·II· TRANIO SERVVS. *B* (*ubi* THEVTR. — ·II· *exp. m. Camer.*). *unius v. spat. CDa.* SIMO TEVROPIDES ‖ SENES · TRANIO SERVVS · *rubr. in D erasis* Simo Teuropideſ ſeneſ tranio ſeruuſ (*et* SI *supra* ſeruuſ) *scr. a Db.* Simo ſenex. Tranio ſeruuſ *FZ* *Servant AB versuum discriptionem nostram, nisi ubi aliud testamur* 690. SIMO *praem. B* *Sic libri cum A* (*) 691. *Sic A, ubi* Nequodeſt caunameruerit *B itemque, sed* Neqd̃ eſt, *Da* (cauna *separ. Dc,* × *addens in marg.*). Ne quod eſt caunam eruerit *C.* Nequid eſca una meruerit *Z.* Ne quidem ea una meruerit *F:* me iuerit *h. e.* inuerit *Acidalius cum Casaubono* (*) 692. *Sic AFZ, ubi* Peranium *BC, sed* ṫ prandium *sup. scr. Bb.* Perannium *D* 693. *Sic A, sed* MINIME *cum reliquis, ubi* mieire *BaDa.* miere *C.* me ire *BbDcFZ* (*) 694. *Sic AB, ubi* Nimmihi *Da.* Ni mihi *Dc.* Nam mihi *FZ* (alij nam *m. saec. XV* [*vix Cam.*] *in B marg.*) iloco *Da: corr. Dc.* in loco *CFZ* (*) 695. *Sic A, sed* QUM, *ubi* quam prandium quam (quom *Bb.* quod *FZ*) ſolum *reliqui:* solet *Hermannus Elem. p. 216* (*) 696. *Sic AB* (incub.), *ubi* cubicubiculum *C* abducerem eamuſ *C* (b *ex* d) *et D.* abducere: eamuſ *FZ* (*) 697. *Sic libri, nisi quod* BONUMESTSOMNUM *A.* bonuſ ſomnuſ eſt *reliqui: corr.* ℞ deprandio *BC* Apage *B* 698. *Sic libri cum A, nisi quod* clanculum *C* (*) 699. *Sic A, ubi* ſcio nunc domi *reliqui* (domi//// *C*): nunc *del. Weisius* (*) 700. *Sic libri, nisi quod* eſt *omnes et* MALE *A, item F* 701. NAMETCENANDUMEIETCUBANDUMESTMALE *A, ubi* cenandum et cubandum ſt ni trahiſ male *B et* nitrahis *iungens*

SIMO

Quóm magis cógito cúm meo animó:
Sí quis dotátam habet úxorem atque anúm,
Néminem sollícitat sopor: ibi ómnibus
Íre dormitum ódiost. ueluti núnc mihi 705
Éxsequi cérta res ést, ut abeám
Pótius hinc ád forum quám domi cubém.
Átque pol néscio ut móribus siént
Vóstrae: haec sat sció, quóm habeat malé,
Péiius posthác fore quám fuit mihí. 710

TRANIO

Abitus tuos tíbi, senex, fécerit malé,
Níhil erit quód deorum úllum accusités,
Te ípse iure óptumo mérito incusés licet.
Témpus nunc ést senem hunc ádloqui mihí.
Hóc habet: répperi, quí senem dúcerem, 715

Da (*separ. Dc*). cenandũ & cubandum ſt̃ (*h. e.* ſunt) nitra hiſ male *C.* cenandum et cubandum ſe intrabiſ male *F.* coenandum et cubandum ſinitrabit male *Z:* ei *trai.* ℜ (*) 702. *Sic libri, nisi quod* CUM *pro* Quom *A* (*) 703. SIQUISDOTATAMUXOREMATQ·ANUMKABET *A, ubi* Siquiſ *BC* uxorem habet *cum lacuna circ. 14 litt. BCD.* uxorem habet *FZ:* habet *trai. Spengelius* '*Ref.*' *p. 88 adn.* (*) 704. SNMINEMSOLLICITATSOPORINOMNIBUS *A* (*valde dubiis* SOP *litteris, cum pro* P *potius* T, *pro* O *tenuior littera videatur exstare*) *ubi* ſolicitat *F* ſopo (*nec quicquam praeterea*) *BaCDa.* ſopor *BbDbFZ:* ibi (omnibus) ℜ *ex A, ut putabat* (*) 705. IREDOM***MODIOESTUELUTNUNCMIKI, *ubi* dormitum *reliqui* eſtue (*nec quicquam praeterea*) *BaD* (× *in marg. Dc*). eſt ve *C.* eſt uero *Bb.* eſ tu *FZ:* ueluti *corr.* ℜ (*) 706. *Sic libri, nisi quod* EXEQUI *A, item DZ* habeam *B ante ras. CDa* (h *exp. Dc*) 707 *sq. Sic libri cum A, sed* ſcient *Z* 709. UOS***KAECSATSCIOQUAM———— *A* (*quem* UOSTRA *et* QUAMKABEATMALE *habuisse verisimile est, etsi post* QUAM *utrum* ME *an* KA *scriptum fuerit incertum dicit Studemundus*) Voſtrae haec *BCD* Veſtrę hę *Z.* Voſtrae he *F* quom (*vel* quom me) habeat ℜ. quam habeat *Ba cum A, ut vid.* (me *s. v. Bb*). quam me habeat *CDFZ* (*)

710. PEIIUSPOSTKACFOREQUAMFUIT—— *A* Peliuſ *BaCDa.* Peius *B* et *D ex ras. FZ* poſt hac *B*(*) 711. ABITUSTUUSTIBISENEXFECERITMALE *A itemque reliqui* (*) 712. *Sic A, ubi* Nil *Z* nullum *BaCD.* nullum *Bb.* ullum *FZ* 713. TEIPSEIIUREOPTIMOMERITOINCUSSESLICET optimo *BCDZ* incuſiſ *BaCD.* incuſeſ *BbFZ* (*)

714. Teu *et praem. et del. Dc* *Sic A* (*cf. ad v. 716*), *ubi* ſenem *CDa: corr. Db* adloquimini *BCD* (mini *exp. m. rec. in B*) alloqui me *FZ: corr. Camerarius* 715. KOÇ***ET***PERIQUISENEM-

Quó dolo a mé dolorém procul péllerem.
Áccedam. — dí te ament plúrumum, Simó.

SIMO

Sáluos sis, Tránio.

TRANIO

Vt uales?

SIMO

Nón male.

Quíd agis?

TRANIO

Hominem óptumum téneo.

SIMO

Amicé facis,

Quóm me laudás.

TRANIO

Decet cérte.

SIMO

Quin mehércle te 720
Haú bonum teneo séruom. 721

ÇIR**MDUCEREM *A* ſenem ducerem *BDbFZ.* ſemen ducerem *CDa* 716. *Sic BCDFZ* (*nisi quod* Quod *BaCD.* Quod *Bb et* ame *BC*) *ubi* *****SNUNCESTMIKIKUNCADLOQUISENEM *A: cf. v. 714* 717. *Sic libri, sed* dite *BC.* dii te *F et* plurimum *omnes* (*) 718. S *praem. et* T *et* S *in* l.v *spatiis add. Db* ********STRANIOUTUALES#NONMALE *A* Sauoſ *B* ſiſtranio *CDa: corr. Dc* 719. ****AGIS#KO**N**OPT****TENEO#-AMICEFACIS *A* agiſ hominem *BCD* (TR *s. v. B*) optimum *Z* ·SI a *cum A, ut vid.* teneo. SI. amice *FZ.* teneo; ua·mice *ex* te neo-uamice *Ba.* teneo ua mice *C.* teneo uamice *Da.* teneo uah amice *Dc* (*) 720 *sqq. Sic A* (*ex* TEQUIN *litteris quas incertissimas dicit Studemundus* Q *et* N *vix incertis: post* REDI *vero* #IAMISTIERO *non improbabile est*):

CUMMELAUDAS#DECET#CERTEQUINM ———— ————
KAUDBONUMTENEOSERUUM
KEIAMASTIGIAADMEREDI ———— ———

sic autem B (*ubi* habeo hau *lineolis subduxit Bb, eadem* iſtic ero *imagens*):

SI
Quom me laudaſ. TRA Decet certe hercle te habeo hau
Bonum teneo ſeruom.
·TR
Eiamaſtigia ad me re di·eam iſti cero
tbi mel audiſ *cum spat. CD* dicet *D* certe hercle *sine spat*

(THEOPROPIDES

Héia, mastígia, ad mé redi.

TRANIO

Iam ísti ero. 741

SIMO)

Quíd nunc? quam móx —

TRANIO

Quid est?

SIMO

Quód solet fíeri hic 722

Íntus —

TRANIO

Quid id ést?

SIMO

Scis iam, quíd loquar. síc decet:

* * * morém geras. 725

Víta quam sít breuis, cógita simúl.

CDF Etiam aſtigia admere die amiſticero *C*. Eiamaſtigia admeredie amiſticero *D*. Eya maſtigia a meridie amiſticero *F*. *Eorundem in Z haec species:*

Cum me laudas? Tra. decet certe. Si. hercle te ego
Haud bonum teneo ſeruũ. eia maſtigia
A meridie amiſti cero

V. 720. Quin mehercle (*vel* hercle) te ☙ *duce A*, *v.* 741 TH. *praem. Camerarius* (*alieno loco versum inferens*) *et corr.* ad me redi. TR. iam istic (isti *Hermannus Elem. p. 217 post Bothium*) ero (*) 722 *sqq. Sic A* (*post v 723 deficiens*):

QUIDNUMQUAMMOX # QUIDISES* # QUODSOLETFIERIKIC
INTUS # QUIDIDEST # SCISIAMQUID**QUARSICDECET

sic autem B (Dic *ex* Eic *vel* Hic *Bb*, ſimul *s. v. Ba*):

Quid nunc · quam mox. SIMO Quid eſt? TRA Quod ſolet fieri.
SI Dic quid id eſt?
TR loquar.
SI Sic decet morem geraſ
ſimul
Vita quam ſit breuis cogita Quid
Ehem uix tandem percepi ſup hiſ rebuſ noſtriſ te loqui.

ubi TR. quid *et* SI. quod *F* (*spatia CD*) Hic (*om.* SI) *CDF* quid · id *D* (-eſt) TRA. quid id eſt? ſi loquar *sine lacunae spatio F* (TR *om. CD*) Sic (*om.* SI) *CDF* breui (breuiſ *F*) ſimul cogita quid *CDF* TRA. Hem *F* *Quae sic contraxit Z:*

TRANIO

Quid?

Ehem, uíx tandem percépi super his rébus nostris té loqui. 727. 728

SIMO

Músice hercle ágitis aetátem ita ut uós decet:
Víno et uictú, piscatú probo eléctili 730
Vítam percólitis.

TRANIO

Immó uita antehác erat:
Núnc nobís conuíuia haec éxciderunt.

SIMO

Quídum?

TRANIO

Ita
Óppido occídimus omnés, Simo.

SIMO

Nón taces? próspere uóbis cuncta úsque adhuc
Prócesserúnt.

---

727 *sq.* *Festus p. 305, 8 M.:* per se 'super' significat quidem 'supra' . . . . uerum ponitur etiam pro 'de' graeca consuetudine, ut illi dicunt ὑπέρ. Plautus . . . . . in Phasmate: 'Ehe⟨m uix⟩ tandem percipio super rebus nostris loqui te'. *Vide ad v. 240 et cf. Leidolphum p. 232.*

---

quid nunc mox.
Tr. Quid eſt? Si. quid ſolet fieri hic Tra. quid id ē? Si. loquar.
Si decet morē geraſ: uita quam ſit breuiſ ſimul cogita quidē?
Tr. Hem uix tandem percepi super hiſ rebuſ noſtriſ te loqui.

V. 726 cogita simul *trai.* ℛ *in adn., v. 724 suppl.* 𝔖 *duce Camerario coll. Ter. Ad. 431:* ⟨Vt homost, ita⟩ morém geras, *ad v.* 728 *cf. testim.* (*) 729 *sq.* her de *D* etatem *BaCD:* //ę (*ex* œ) *Bb* (*) 731. percolitis 𝔖. colitiſ *libri* immo uita *FZ.* Immo u///t *B* (*er.* i). immo uit *Da* (ut *Dc*). immouit *C* ante hac *BC* (*) 732 *sq.* uobiſ *D* conuiuia 𝔖. communia *libri* Qudum ita *B* (*ubi* Qui *corr. m. saec. XV*), Quidum ita *CD initio v. 733: in finem v. 732 trai.* 𝔖 (*) 734—736 *recte distinxit Camerarius, sic discriptos in B:*

Si Non taceſ? proſpere uobiſ cuncta uſq' adhuc proceſſerunt.
Tra Ita ut diciſ facta · haud nego noſ
Profecto probe ut uoluimuſ uiximuſ.

ubi taceſ, a *ex corr. C* hau *Da.* heu *C.* haud *DcFZ* negonoſ (noſ *ex* neſ) *C* 737—740 *sic distincti sunt in B:*

TRANIO

Ita ut dícis facta haú nego. 735

s fectó probe ut uóluimus uíximus:

, ita nunc uéntus nauem nóstram deseruít –

SIMO

Quid est?

Quó modo?

TRANIO

Péssumo.

SIMO

ıbdúcta erat

Túto in terra?

IO

Eí.

O

Quı

IO

niserum: occidí.

SIMO

Quí?

TRANIO

Quia uenit náuis, nostrae náui quae frangát ratem. 740

SIMO

Velim, út ueliuoles, Tránio. sed quíd negotist?

Sed ſcimo ita nunc uentuſ nauem
SI
Deſeruit quid eſt? quomodo peſſimo?
Que nec ſub ducta erat tuto interra.
TR Ei. SI Quid eſt? TR memiſerum occidi SI Qui? TR Quia
Venit nauiſ noſtre naui que frangat ratem.

ubi ſcimo *Da.* ſimo *BbCDcFZ* Deſeruit quid *CD* quomodo peſſimo *Bb.* qũo peſſumo *Z* Que nec *C.* quenec *D* hei *FZ* noſtre *C* que, q *e corr. C* *V.* 737 nostram *add. Comerarius, v.* 738 *personas inseruit Bothius,* Quaene *corr. Pylades, v.* 740 *septenarium post Bothium Hermannus discripsit* (*) 742. ut ueliuoles *E.* ut u/// /// ueller (*fuit* ut ut ///) *Ba.* ut tu ueller *Bb cum reliquis* tranio. ſed quid eſt *FZ.* tranniof qd eſt *Ba.* (tranniofq *i. e.* ſet *Bb*). tranniof eſt *cum spatio D itemque cum rasuris in spatio C* (*er. fortasse* & qd)

TRANIO

Éloquar: 742

Erus péregre uenit.

SIMO

Túnc * * * * * * cor ténditur:
Inde férriterium: póstea * *

TRANIO

* * genua óbsecro,
Ne indícium ero faciás meo.

SIMO

E me, né quid metuas, níl sciet. 745

TRANIO

Patróne, salue.

SIMO

Níl moror mi istíusmodi cliéntis.

TRANIO

Nunc hóc, quod ad te nóster me misít senex —

SIMO

Hoc míhi responde prímum, quod ego té rogo:
Iam de ístis rebus nóster quid sensít senex?

---

eſt negoci *BaCD*. eſt negocii *BbFZ: trai. Brixius Annal. philol. CXXIII p. 54* Eloquar *ex* Eloquere *Bb* (*) 743 *sq. hac specie sunt in B:*

Eruſ uenit peregre uenit. SI Tunc cor tenditur
Inde ferriterium poſtea enua obſecro

item in CD, nisi quod Eruſ peregre *uterque* cortenditur *D*. cort///enditur *C* (*er.* i) ennua *D*. *Quae sic supplerere FZ* (*nisi quod* ferri *F*):

Heruſ peregre uenit. SI. tuuſ ne. TH. cor tenditur
Inde ferit iterum. poſtea hem obſecro

V. 743 Tunc ⟨tibi neruós, corrup⟩tor, tenditur *et v.* 744 ⟨molae. TR. Per te haec g⟩enua *suppl.* ☙ (*) 745. inditium *B ante corr. CDF* SI *in 10 litt. spatio B, maiora spatia personis etiam in sequentibus relinquens* Emene *B*. emene *CD* quidē *Z* metuaſ, u *ex* a *B* nihil *libri* ſciet *BbF*. ſciat *BaCD*. ſiet *Z* × *in marg. Dc* 746. *Spat. post* ſalue *om. D* Nihil *et* mihi *et* iſtiuſ modi *libri* clienteſ, eſ *ex* iſ *Bb*. dientiſ *C* 747. meme miſit *BaCD, sed ut in C pro quinta littera librarius coperit* ſ *scribere* (*) 748. orogo *B* 749. ueſter *F*. noſter *Z* (*)

TRANIO

Nil quícquam.

SIMO

Numquid íncrepitauit fílium?

TRANIO

Tam líquidust, quam liquida ésse tempestás solet.
Nunc te hóc orare iússit opere máxumo,
Vt síbi liceret ínspicere hasce aedís tuas.

SIMO

Non súnt uenales.

TRANIO

Scío equidem istuc: séd senex
Gynaéceum aedificáre uolt hic ín suis
Et bálineas et ámbulacrum et pórticum.

SIMO

Hem, quíd consomniáuit?

TRANIO

Ego dicám tibi:
Dare uólt uxorem fílio quantúm potest:
Ad eám rem facere uólt nouom gynaéceum.
Nam síbi laudauisse hásce ait architéctonem

750. Nihil quicquam. SI. nunquid *FZ*. Nihil quicquam unu quid *B* (° *rescr. Bb*). nihil quicquam ‖ Vnum quid *D*. Vnum quid *cf. ad v. 751* increpitauit *C* (it *ex* ſt) *et* (p *ex* c, *ut vid.*) *D*, co *Pyladis*. increpauit *BZ*. increpabit *F* 751. *Spat. om. C* liq dus est *Camerarius* (liquidust *Guyetus*). liquidum eſt *libri* post *in fine versus* nihil quicquã *habet C: cf. ad v. 750* (*) 752. hoc *Z: add.* 'ex *codd. ant.*' *Pylades* ////orare iuſ ſit *e corr. C* (i opere *ab initio*) maximo *BCD* 753. Vbi ſibi *F* haſce edif haſ cedif *Ba*. haſ ///edif *Bb* 754. *Spat. om. C* (*spatiolum est* ſed) 755. Cineceum *Ba*. Gyneceum *BbFZ*. Gy nec eum (*ex* e *C*. Gynec eũ *D* edificare *CDZ* × *in marg. Dc* (ein frawn mer *suprascr. m. saec. XV in B et v. 760* ein paw meister) 756. lineaſ *BaCD*. balneaſ *BbFZ* 757. *Spat. om. D* (*spatiolum in C*) Hem, quid *R*. Quid *BFZ*. quid *CDb*. quiſ *Da* con niauit? *C* (*) 759. ADEAM**MFAC********O - - - - *A* uolt uult *B* nouum *B*. nouum *reliqui* (n *in ras. ex* uo, *ut vid.*, *C*) gyneceum (y *ex* e *D*) *libri* (*) 760. SI. *praem. F* NAM** LAUD***SS***TKAS********TONEM *A* iam ſibi *C* laudauisse

Nescíoquem exaedificátas insanúm bene.
Nunc hínc exemplum cápere uolt, nisi tú neuis.
Nam ille eó maiore hinc ópere sibi exemplúm petit,
Quia isti úmbram audiuit ésse aestate pérbonam
Sub súdo columine úsque perpetuóm diem. 765

SIMO

Immo édepol uero quom úsque quaque umbrást, tamen
Sol sémper hic est úsque a mani ad uésperum.

---

767. *Servius in Aen. V 19:* nomen cum aduerbium esse coeperit, fit indeclinabile: aduerbium cum nomen esse coeperit, declinatur:

---

thius cum A. laudaſſe *CDFZ et* (aſ *ex* eſ *vel* oſ *corr.*) *B* haſce ait *B* (AITKAS *A, ut vid.*). ait *CDFZ* architectonem *Ba, codd. Pii cum A.* architectorem *BbFZ.* archi tectorem *D.* architectectorem *C* (*) 761. TR. *praem. F* NESCIOQUEMEXAEDIFICATASESSE**SA-*UM——— *A* (*vix dubiis* EXA *et* SA *litteris*) Neſcio quem *libri* exaedificatas insanum bene *Studemundus Annal. philol. CXIII p. 63 duce A.* eſſe aedificataſ haſ ſane bene *B.* ẹdificataſ (edificataſ *D*) haſ ſane bene *reliqui* (*) 76[illegible] NUNCKINCEXEMPLUMCAPER———S *A* ne uiſ *BC* 763—765. *Sic A (in quo per hanc paginam non omnes versus pari initio sunt, sed tribu[illegible] fere litteris v. 763 sq. 766. 769. 774 sq. reliquos superant):*

NAMILLEEOMAI***KINCO***ES***EX———————
QUIAISTIU*P**MAESTATE****ESSEAUD————————M
SUBS**OCOL***NEUSQ-PERPETUUM***M

sic autem B (*ubi* magno *ex* malo *Bb, eadem* eſtate *et* perbonam *corrigens*):

Nam ille eomalo opere exte ex emplum petit
Quia hic ee eſt ate perbonam
Subdiu col perpetuum diem

item CD, nisi quod eo malo opere exemplum *uterque* petit *ex* pitit *C* ee eſtate p bonam *D* (m *ex corr.*). eſſe aeſtate pbonam *C* col perpetuum diem *sine spatio* (*cum lacuna reliqui versus*) *C* '*Fenestras in codd. ant. relictas esse*' *Pylades testatur. Contraxerunt FZ in hunc modum* (*nisi quod* quidem *om. F*):

Nam ille malo quidem ab opere exemplum petit
Quia hic eſſe eſtatē perbonam ſubdiu ſol perpetuū diem.

V. 763 maiore hinc opere sibi ꝗ (*vel* sibi opere, sibi *cum Pylade*), *cum ante* EX *litterarum reliquias* (*non notatas ab As*) ꝭ(ibi) *quadret* (MAIORE-KINCOPERE *fere certum est*), *v.* 764 (*ubi* Quia isti umbram aestate mihi esse audiuit perbonam *in A quadrat,* audiuit *iam Camerarius suppl.*) *altera pars ex BCD conformanda est, v.* 765 Sub sudo columine usque *Studemundus ex A* (*) 766. *Sic libri, sed* CUM *A, item CDZ* USQ-QUAQ-UMBRAESTAMEN *A.* uſq' (uſq *C*) quaq' umbra eſt (ē *CD*) tamen *reliqui* 767. SOLSEMPERKUCUSQ-AMANEADUESPERUM *A* ſ'ſemper ſ'ſol *C* hic eſt uſque (ē ‖ Vſque *CD*) amane *B* (*ex* amani) *CDFZ:*

Quasi flágitator ástat usque ad óstium:
Nec mi úmbra hic usquamst, nísi si in puteo quaépiamst.

TRANIO

Quid? Sársinatis écquast? si Vmbram nón habes. 770

SIMO

Moléstus ne sis: haéc sunt sicut praédico.

---

unde ait Plautus 'a mani ad uesperum'. 'a mane' autem propter tetraptoton non dixit: cum enim in alienum ius transeunt hae partes, non suis, sed earum ad quas transierint utuntur potestatibus, dumtaxat in declinatione. *Servius [Sergius] comm. in Don. p. 428, 28 K.:* aduerbium si transeat in significationem nominis nonnumquam declinatur, quoniam significat eam partem orationis, quae recipit declinationem. unde et illud apud Plautum 'a primo mani usque ad uesperam', utique modo mane nomen est: hoc mane huius manis huic mani hoc mane ab hoc mani: nam si aduerbium esset nec genus reciperet nec praepositionem adiungeret nec posset i terminari. *[Sergius] explan. in Don. I p. 513, 1 K.:* nec praepositio addi potest, ut dicamus 'a mane': si autem uis addere praepositionem, dic 'a mani', ut mane nomen sit neutrum, et quomodo dicimus hoc mane et ab hoc mani, ut Plautus 'a mani ad uesperam'. *Pompeius comm. in Don. p. 136, 24 K.:* ne dicas mihi 'hoc mane'. ergo si hoc mane nomen est, debes declinare 'huius manis huic mani'. non inuenimus rationem istam, non potest sequi ut declinetur. tamen legimus apud Plautum declinationem ipsam 'a primo mani'. unde uenit 'a mani', nisi sit declinatio 'mane manis mani'? mane unde uenit 'a primo mani' fecit declinationem: sed tamen nos non debemus declinare. *Idem p. 255. 33 K.:* plane de illa re 'a mane' audio plerosque sic loqui: iungunt praepositionem aduerbio. nemo dicit 'a mane'. si autem dicere uolueris 'a mane', mutare habes casum et dicere habes 'mani'. legimus enim apud Plautum 'a mani usque ad uesperum'. et qua ratione mutauit casum? noli putare per inperitiam: quin immo hoc prudenter fecit et docte: maiores nostri hoc ipsum mane uoluerunt habere genus *e. q. s. Quae testimonia etiam ad Amph. 253 redire posse monuerunt Goetzius et Seyffertus.*

---

cf. testim. aduesperũ *B et,* ũ *ex* ã, *C: cf. testim.* (*) 768. *Sic libri, nisi quod* flagi.tor *C (cum spatiolo)* astatuſ que *Ba: corr. Bb* adstat *FZ* uſq *C* KOSTIUM *A, item CDFZ* 769. *Sic A (sed* MIKIUMBRA-KIC), *ubi* mihi umbra uſquam eſt *et* quepiam eſt *reliqui* (quepiam *BbFZ)* Haec *B* (N *Bb)* ſi *om. Z: add. Pylades ex codd.* (*) 770. QUIDARSINATISECQUAESTSIUMBRAMNO**ABES *A* ec quam eſt *B.* et quã eſt *(cum spatiolo) C.* & quã ẽ *D.* ecqua eſt *FZ: ubi posuit Taubmannus, post* habes *R cum Bb aliisque* (*) 771 *Sic libri, nisi quod* SICUT***EDI— *A.* ſicut predico *BC* (p̃dico *D)*

TRANIO

At támen inspicere uólt.

SIMO

Inspiciat, sí lubet.
Si quíd erit, quod illi pláceat, de exempló meo
Ipse aédificato.

TRANIO

Eón, uoco huc hominem?

SIMO

Í, uoca.
Alexándrum magnum atque Agathoclem aiunt máxumas 775
Duo rés gessisse: quíd mihi fiet tértio,
Qui sólus facio fácinora inmortália?
Vehit híc clitellas, uéhit hic autem altér senex.
Nouícium mihi quaéstum institui nón malum:
Nam múliones múlos clitellários 780
Habént, at ego habeo hómines clitellários.
Magní sunt oneris: quícquid imponás, uehunt.

---

772. TR. *om. F Z* *Sic libri, nisi quod ante* uolt *spat. circ. 4 litt. B* uolt inſpiciat *sine spat. CDFZ* SILUBET *A.* ſilubet *B* 773. *Sic libri, nisi quod* Siquid *BC* placet *F* DEEXEM***M— *A* deexemplo *B.* de ex emplo (*tertia* e *ex* p *incohata*) *C* 774. *Sic A, ubi* Iſpe *Ba: corr. Bb* edificato *BaCD: corr. Bb* Eonuoco *B* (*separ. Bb,* Egon uoco *corr. m. saec. XV*) huc *et* hominem *inter spatia in fine versus C, qui* uoca *post* maximaſ *in fine proximi habet* i *om. B* (Voca) *CDFZ: add. Acidalius* (*) 775. TR. *om. Z* ALEXANDRUMMAGNUMATQ·AGA**OC*********AXIM— *A* Alexandrũ, dr *e corr. C* magnũ atq, ũ *ex* ã *C* agatho dẽ *C.* agatoclem *F* maximaſ *BCD* (*) 776. DUORESGESSISSEQUIDMI****ET— *A* Duoſ *F* geſſi ſſe *Ba, ut vid.* geſſiſſe ///// *Bb* fuit tercio *C* 777. *Sic libri, nisi quod* fatio *Ba: corr. Bb* *ante* in mortalia *spatium C* IMMORTALIA *A, item FZ* 778. UEKIT***CLITELLAS********AUTEMA**ERSENEX *A* (*in quo et hic versus et sequens maximam partem nunc excidit: sed lacinia servata*) Vehit hic *Bb.* Vehit *Ba cum reliquis* ditellaſ *B m. rec. CD* uehit hicautem *Ba.* uehit hic autem *Bb.* uehithi ca utem *cum spatio C* aliter *F* 779. *Sic A* (*evanido* NON), *ubi* Nouitium *BDF.* Nouum *Z.* (Nouicium *C, codd. Pyladis*) queſtum *BCDFZ* 780. *Sic libri cum A, sed* clitelarioſ *B* 781. KA————QUOKABEOKOMINESCLITELLARIOS *A, quem* Habent at ego *habuisse ex spatio effecit Studemundus, ubi* Habent ego *reliqui* homſ *suprascr. Db: om. Da* (*) 782. *Sic libri, nisi quod* MA**ISUNT *As* (*nunc* ——UNT) ſunt, ſ *Bb in ras.* honeriſ *B ante ras. CD* inponaſ *BD* (*non AC*) uehut *Ba: corr. Ba vel Bb* (*)

TRANIO. THEOPROPIDES. SIMO

TRANIO

Nunc húnc hauscio án conloquár. congredíbor.
Heus, Théopropides.

THEOPROPIDES

Hém, quis prope híc nominát me?

TRANIO

Eró seruos múltimodis suó fidus.

THEOPROPIDES

Vnde is? 78

TRANIO

Quod mé miserás, adfero ómne impetrátum.

THEOPROPIDES

Quid ílli, opsecró, tam diú destitísti?

Act. III Sc. 2b TRANIO SERVVS. THEVROPIDES · SIMO SENES · II · *B.* TRANIO SERVVS. TEVROPIDES SIMO SENE *rubr. in D er.* Tranio S Teuropideſ Seruuſ S ym' (*incertis* ym) *Db scr. unius v. spat. CDa.* Tranio ſeruuſ. Teuropideſ. Simo ſen *F et* duo *addens Z: scaenam continuat A* 783 *sqq. Sic A*:

*****UNCKAUDSCIOANCONLOQUARCONGREDIAR
KEU**KEOROPIDES # KEMQUISKICNOMINATME
EROSERUUSMULTIMODISFILIUS # UNDEIS

sic autem B (*lineolis a Bb additis, item* hunc haut ſcio *ex* nunc ha ſclo: *praeterea* quiſ *et* fideliſ *a Bb additum esse neque Hinch neque Loewius testantur, sed Studemundus*):

TRA Nunc hunc hau-ſcioan con con loquar congrediar
Heuſ theupropideſ. THEV Hem quiſ nominat me?
TR. Ero ſeruoſ multum ſuo fideliſ

ubi unc *c. sp. in. C* nunc hauſclo *BaCD.* num anſculto *F.* a culto *Z* an con colloquar *CD.* an colloquar *FZ* them pideſ hem nominat me *CD.* teuropideſ. Te. hem quiſ nominat *FZ* T *ante* Ero *Db, eadem ante v.* 788. 790 T, *v.* 787. 789 Te *supplens, cum post v.* 787. 788 *spat. omittat C* ſer *CDFZ* multum ſuo *cum spatio plus quam dimidii versus CD, spatio FZ* *V.* 783 congredibor *corr.* ℜ *cum Weisio, v.* 784 pro *add.* ℜ, *v.* 785 suo fidus. TH. unde is ℜ (*) 786 *sq. Sic libri,* *quod* Quod *Ba.* Quod *Bb.* Quo *reliqui* (*etiam A*) affero *CD* inipetratũ *D* ILLICOPSECRO *A.* illic obſecro *reliqui* (r *ex* l) *ubi* illi *corr. Bothius* tamdiu *BC* (*)

TRANIO

Sení non erát otium: íd sum opperítus.

THEOPROPIDES

Antíquom optinés hoc tuóm, tardus út sis.

TRANIO

Heus tú, si uolés hoc uerbúm cogitáre: 790
Simúl flare sórbereque haúd factu fácilest.
Ego híc esse et íllic hau pótui simítu.

THEOPROPIDES

Quid núnc?

TRANIO

Vise, spécta tuo úsque arbitrátu.

THEOPROPIDES

Age í, duce mé.

TRANIO

Num morór?

THEOPROPIDES

Subsequór te.

---

788. *Sic A, ubi* otium (ocium *FZ*) erat *reliqui* (erat *add. Bb in lac.*): *trai. Bothius* operituſ *BDF* 789. *Sic libri, nisi quod* AN**QUM *A*. Antiquum *reliqui* obtineſ *CDZ* tuum *omnes* parduſ *Ba: corr. Bb* SIES *A* 790. *Sic libri, nisi quod* ///// ſi uoleſ, *er.* ſo *et* e *ex* i *C* uerbum hoc *omnes: trai.* ℞ (*) 791. *Sic A* (*sed* **MUL), *ubi* ſorbere que aut *Ba* (h aut *rubr.*) facile eſt *BCFZ*. faleĕ (ci) *D* (*) 792. EGOKICESSEETILLICSIMITUKAUPOTUI *A, ubi* illi ſimul hau *Ba*. illic ſimul haud *Bb* (d *ex* t) *et Da*. illic ſimul & haud *Db*. illic ſimulet haud *CZ*. illic ſimul et haud *F* hau potui simitu *trai. Seyffertus* (*) 793. Quid nunc? Viſe ſpecta tuo *BbCD* (Viſ eſpectatuo *Ba*) *et* (TR. *pro* #) *FZ*. QUIDNUNUIS#UISASPECTA#TUO *A* USQ·ARBITRATU *A*. arbitratu *reliqui* 794. *Spat. om. C: item ante v. 795* AGEDUCME#NOMMOROR#SUBSEQUORTE *A* (SUP *As*) Age, i duce *cum Weisio* ℞. Age ///// Duc *B* (*er.* T *a rubr. scr.*). age ‖ Duc *CD*. Age duc *FZ* me. TR. num moror? TH. *Camerarius*. me nunc moror TRA *Ba* (num *Bb*). me nunc moror # *C et om.* # *D*. me. non moror *FZ* ſub ſequor te (*sine spat.*) *C* (*)

TRANIO

Senéx [illegible]us te ánte ostium éccum opperítur. 795
Sed út maestus ést se hasce aedís uendidísse.

THEOPROPIDES

Quid tándem?

TRANIO

Orat út suadeám Philolachéti,
Vt ístas remíttat sibí.

THEOPROPIDES

[illegible] nor.
Sibí quisque rúri n[illegible] e émptae
Forént, nobis ístas redl[illegible] aud licéret. 800
Lucrí quicquid ést, id [illegible] trahere opórtet.
[illegible]iséricordiá s* * [illegible] m opórtet.

[illegible]NIO

[illegible]áre hercle, * * [illegible] íbsequere.

[illegible]OPIDES

[illegible] Fíat.

[illegible]NIO

Dó tibi ego operam: sénex illic est. ém, tibi adduxi homi-
ném, Simo.

795. SENEXIPSUSTEANTEKOSTIUMILLUDOPPERITUR *A* ipſe te *B* ipſe *CD* (*in fine v.*) *et FZ* hoſtium *etiam DFZ* operitur *CDF*. opperibitur *B* 796. SEDUTMAESTUSESTSESEKASCEUENDIDISSE *A*, *ubi* ut *om. reliqui* (*add.* ℛ *cum Fleckeiseno*) meſtuſ *BD* muſtuſ *C*. moeſtuſ *Z*. moleſtuſ *F* ē *D*. ē//// (*ex* eſſe, *ut vid.*, *m. ead.*) *B* ſe haſce *BCDFZ*: aedis *add.* ℛ *in adn.* (*) 797. ora *F* ſua deam phylolacheti *C* 798. iſta *C* Haud *ex* Haut *Bb* (*) 799. quiſquam *Z* ruri *BCD*. iure *FZ* metit *B*. metuit *CDZ* metiar *F* malę *C* empte *BaD*: *corr. Bb* 800. redhibere, d *ex* t *B*. red hibere *C* haud *ex* haut *Bb* liceret *B*. placeret *CDFZ* (*) 801. quic quidē *C* 802 *sq.* *Sic CD*:

Miſericordiaſ hominem oportet
Morare hercle faciſ ſub ſequere fiat

itemque B (faciſ *sub* [hom]inem), *sed* ſubſequere (*om.* fiat). *Prioris versus spatio servato alterum F contraxit, simul* Morate *exhibens. Eosdem sic E*:

Miſericordiaſ tandem habere hominem opportet
Morare hercle faciſ. ſubſequere fiat.

Addidit TH. *ante* fiat *Gruterus*. Misericordia s⟨obrie uti⟩ *et* ⟨nequ⟩ facis *suppl.* ℛ (*) 804. TR. *Bothius: om. libri* ego *ex* fenex *B*

SIMO

Sáluom te aduenísse peregre gaúdeo, Theópropides. 805

THEOPROPIDES

Dí te ament.

SIMO

Inspícere iste aedis te hás uelle aiebát mihi.

THEOPROPIDES

Nísi tibist incómmodum.

SIMO

Immo cómmodum. i intro atque ínspice.

THEOPROPIDES

Át enim mulierés —

SIMO

Caue tu ullam flócci faxis múlierem.
Quá lubet perámbula aedis óppido tamquám tuas.

THEOPROPIDES

'Támquam'?

TRANIO

Ah, caue tu illíc obiectes núnc in aegritúdine 810
Te hásce emisse. nón tu uides hunc uóltu ut est tristí senex?

---

illi ceſtẽ *C.* illiceſtem *D.* illic ẽ hem *B, sed* c ẽ h *e corr. in ras. Bb.* illic eſt. TR. (Teur. *F*) hem *FZ* homine *Ba* (ẽ *Bb*) Simo ☙: *om. libri* (*) 805. S// (*er.* I) *praem. B* Saluum *Z* gaudeo peregre *D* gaudeo *totum rescripsit Bb* theuropideſ *BDb.* theur opideſ *CDa.* teuropideſ *FZ* 806. H *praem. B* (*quae etiam in sequentibus* THEOPROPIDIS *nota est*). TR. *F* Dei *BCDF.* Dii *Z* inspicere iste *Lorenzius.* Inſpicere//// te (*er.* n) *B.* inſpicerent *C* (*non praeced. spat.*) *et D.* inſpicere *FZ* belle *B ex ras. D.* bellę *B ante ras. C* (*) 807. *Personam initio om. B, dein* H *pro* SI (S) *exhibens* est incommodum *Bothius, Bentleius.* incommodum eſt *libri* commodum. i intro *F.* eſt commodum i intro *Z.* commodum i intro (I intro *D*) *CD.* commodum S I intro *B* atq *C* 808. Et *Z* ca ue *C* (au *rescripsit Bb*) ullã, ã *ex* ic, *ut vid., corr. C.* illam *BF* floxcifati faxiſ *B* (f *alt. ex* a *Ba,* c̊c *corr. rubr.*) 809. Qualibet *libri* ędeſ *FZ* opido *F* 810. Tanquam *BC* ha *Z* tu *BCD.* ne *FZ* illice *Fleckeisenus.* illi *libri* (illi //// obiecteſ, i ob *ex corr. cum ras. litterae* a *B*) ĩ *sup. scr. C* egritudine *B* (inegr.) *CD* (*) 811. hasce ℞ *in adn. ad v. 806.* haſ *libri* uultu *FZ* *post* ut *ras.* (*litt.* riſ) *et mox* tr *ex* ti (*i. e.* ut ////triſti *ex* ut riſti) *B* est tristi *Bothius.* triſti eſt *libri* (*)

THEOPROPIDES

Vídeo.

TRANIO

Ergo inridére ne uideáre et gestire ádmodum:
Nóli facere méntionem te hásce emisse.

THEOPROPIDES

Intéllego:
Ét bene monitum dúco atque esse exístumo humani íngeni.
Quíd nunc?

SIMO

Quin tu is íntro atque otióse perspecta, út lubet. 816

THEOPROPIDES

Béne benigneque árbitror te fácere.

SIMO

Factum edepól uolo.
(Vín qui perductét?

THEOPROPIDES

Apage istum pérductorem: nón placet.) 816b

TRANIO

Víden uestibulum ante aédis hoc et ámbulacrum, quoínsmodi?

THEOPROPIDES

Lúculentum edepól profecto.

---

812. inridere *B e corr. D.* irridere *B ante corr. CFZ* et *om. B* 813. has emisse *Guyetus* (hasce *R ut supra*). emiſſe libri intelligo *FZ* (*) 814. atque esse *Bothius.* ac eſſe *Z.* atq; ſe *BaC* (atq) *D.* atq; ſe *Bb.* atque *F* exſiſtumo (*priore* ſ *ex* i, *ut vid.*) *D.* exiſtimo *FZ* humani ingenii *FZ.* humani ingenio *CD.* humani ingenio *B* (*) 815. quin tu *FZ.* Quintu TR *B.* quintu # *CD* Iſintro *B* (ſ *exp. rubr.*) atq *C* otio ſe *Da: copul. Dc* (*) 816. benigneque *Camerarius.* benique *BaDF.* beniq; *C.* denique *Bb.* bonique *Z* SI. *Camerarius: om. libri sine spatio* 816b. *Hunc versum, quem insequitur in libris iteratus v. 847 (ubi vide), a retractatore insertum esse, qui v. 817—846. 848 deleverit, docuit Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' a. 1887 p. 781* S *praem. BFZ: cf. ad v. 816* pductet apage *sine spat. C* perducitet *FZ* 817. TR. *FZ* S *B* aedeſ *B* amplacrum *B ante corr. CD* cuiuſ modi libri (mo di *C*): *ubi distinxit Vssingius, item v. 818* (*) 818. profecto *om. Z*

TRANIO

Age spécta postis, quoíusmodi,
uánta firmitáte facti et quánta crassitúdine.

THEOPROPIDES

'ón uideor uidísse postis púlcriores.

SIMO

Pól mihi 820
'ó pretio empti fúerant olim.

TRANIO

Aúdin 'fuerant' dícere?
Víx uidetur cóntinere lácrumas.

THEOPROPIDES

Quanti hosce émeras?

SIMO

Trís minas pro istís duobus praéter uecturám dedi.

THEOPROPIDES

Hércle qui multum ímprobiores súnt, quam a primo crédidi.

SIMO

Quápropter?

THEOPROPIDES

Quia édepol ambo ab ínfumo tarmés secat. 825

S Age ſpecta *B*. # age ſpecta *D*. ageſ pec ta # *C* poſteſ cuiuſ modi *libri* 819. Quanta *CDFZ*. Qua/// (*er.* m) *B* (*) 820. *Ante* poſtiſ *spatiolum, post* poſtiſ *spatium C* pulchrioreſ *libri,* ſed h *ex* ri *B* SI. *FZ: om. BD sine spatio, cum spatiolo C* 821. precio *CFZ*. p̄tio *D* emptifuerant *B* *spat. om. C, item* 822 audin (audim *Z*) fuerant *FZ*. Audenfuerat *ex* Aut infuerat *B*. aut infuerat *CD* (*) 822. lacrimaſ *BCD*. lachrymaſ *Z* noſte *D* 823. SI. *om. B* duobuſ *Z*. diebuſ *reliqui* preter *BCD* uecturã *D* 824. H *B*. TR. *FZ* multo *FZ* aprimo *C* (*) 825. Teu. *praem. Z* TR. quia *FZ* ambo ab ambo ab *B*. amabo ab *Z* infimo *libri* tarmes secat *Scaliger Coniect. in Varr. p. 213 ed. Bip., item in Festum s. v. 'tarmes' duce Camerario.* tramiſecat *BaD*. trami-ſecat *Bb*. tra mi ſet at *C*. terum ſecant *FZ* (*)

TRANIO

empestiuós excisos crédo: id eis uitiúm nocet.
ue etiam nunc sátis boni sunt, sí sunt inductí pice.
Non enim haec pultífagus opifex ópera fecit bárbarus.
Víden coagmenta in fóribus?

THEOPROPIDES

Video.

TRANIO

Spécta quam arte dórmi

THEOPROPIDES

Dórmiunt?

TRANIO

Illúd quidem, ut coníuent, uolui dícere.
Sátin habes?

THEOPROPIDES

Vt quícquid magis contémplo, tanto mágis plac

TRANIO

Víden pictum, ubi ludíficat una córnix uolturiós duos?

THEOPROPIDES

Nón edepol uideo.

826. TR. *Camerarius.* SI. *FZ: om. B* INTEMPESTIUSEXCIS ********EISUITIUMDOCET *A* uicium *BD. post* uitium *spat. C* 827. *Sic libri, sed* ATQ·ETIANNUNC *A.* Atq eciã nunc *C* induti *Z* 828. *Sic libri, nisi quod* haec *om. Z: add. e suis codd. Pylades* PULTUFAGIS *A.* pulti faguſ *BC* barbaruſ, *priore* r *ex* b, *ut vid., B.* b baroſ *C* (*) 829. S *praem. B,* TR. *FZ: del. Camerarius* *Sic ubi* co agmenta *C.* ornamenta *FZ* inforibuſ *B* uideo ſpecta *spatio C.* Video S Specta *B* qua arte *FZ* dormunt *BaCD:* o *Bb* 830. *Sic A* S Illud *B* illud *ex* illuc *D* contuent *ex* c iuent *Dc.* conuenit *FZ* (*corr. Pylades*) 831. *Sic libri, nisi q* H Satim *B* (m *ex* n *Bb*). Satin //// (*er.* ſa) *C* KABESUT *A, item B sine spatio: corr. FZ* quic quid *ex* quid quid *Bb* contem *omnes* (t *in ras. B*): *corr. Langenus 'Beitr.' p. 60* (*) 832. TIN PICTUMUBILUDIFICATURUNACORNIXUOLTURIOSDUOS *A, ubi* ludifica cornix una *reliqui* (ludificat *Bothius, Bentleius*) uulturioſ *DFZ.* uolturioſ *spat. C* duo *BCDaFZ.* duoſ *Dc* (*) 833. NONEDE UIDEOATEGOUIDEORNAMINTERUOLTURIOSDUOS *A: om. reliqui.* *ubi* At *Bothius et* uideo: nam *Studemundus 'Festgr.' p. 73 sq.* (*)

TRANIO

Át ego uideo: nam ínter uolturiós duos
Córnix astat: éa uolturios duó uicissim uéllicat.
Quaéso huc ad me spécta, cornicem út conspicere póssies. 835
Iám uides?

THEOPROPIDES

Profécto nullam equidem íllic cornicem íntuor.

TRANIO

At tu isto ad uos ópſuere, quóniam cornicém nequis
Cónspicari, sí uolturios fórte possis cóntui.

THEOPROPIDES

Ómnino, ut te absóluam, nullam píctam conspicio híc auem.

TRANIO

Age, iam mitto: ignósco: aetate nón quis optuérier. 840

THEOPROPIDES

Haéc quae possum, ea míhi profecto cúncta uehementér placent.

SIMO

Látius demum óperae pretium ĩuíssest.

THEOPROPIDES

Recte edepól mones.

---

834. *Sic libri, nisi quod* uulturioſ *FZ* DUOS *A, item Dc post* uiciſſim *spatium C* uellitat *BaCDZ: corr. Bb, codd. Pyladis cum 'aliis' apud Pium.* uelitat *F* 835. *Sic A, ubi* Queſo *BCD* poſſiſ *BC* (iſ *ex* ii) *DFZ: corr. Camerarius* 836. *Sic libri, nisi quod* uideſ profecto *sine spat. BCD, sed* H *s. v. B.* uideſ tibi. TH. profecto *F* equidem, q *ex* o, *ut vid., C* CORNICUMINUOR *A* (*perdubiis litteris extremis*). cornicem intueor *B* (u *ras. ex* ei, *super* o ˜ *er.*) *et F.* cornice min uoſ *C.* cornice mintueſ *Da.* cornicem intueſ *Dc: corr. Z* (*) 837. S *praem. B Sic libri cum A, nisi quod* iſtó *B.* iſtac *FZ* hoſ *ex* uoſ *Bb.* noſ *F* obtuere *DcFZ* qm̃ *BCD* (*) 838. *Sic ABD, ubi ante* ſi *spatium C: item cum ras.* (*er.* c *vel* t) *ante* contui ſiuolturioſ *B* (*er. fort.* ſ) uulturioſ forte *F.* uulturioſ forte duoſ *Z* 839. *Sic ADFZ, ubi* conſpitio *B ante* hic *spat. C* 840. S *praem. B Sic A, ubi* ignoſco ętati *FZ* etate *Ba.* ętate *Bb.* & ate *CD* opt///uer *Da* (tu *ras. ex* tui). opt///uerier *Db.* obtuerier *FZ* 841. *Sic AB, ubi* Hec que *C.* Nec quę *Z* iacent *CDF: corr. Z* 842. TR. *praem. FZ* *****Ş——— ——OPERERAE— - - IUISSE#RECTEEDEPOLMONES *A quadrante* demunst (*vel* etdemum) *et* pretium (*vel* tiumest): *sed perdubia*

SIMO

ɔ, tum, puere, círcumduce hasce aédis et concláuia.
égomet ductarém, nisi mi esset ápud forum negótium.

THEOPROPIDES

age istum a me pérductorem: níl moror ductárier. 845
ícquid est, errábo potius, quám perductet quíspiam. 847

SIMO

Aédis dico.

THEOPROPIDES

Ergo íntro eo [illegible] síne perductore.

[illegible] ɔ

[illegible] Ílicet. 846. 848

[illegible] PIDES

Íbo intro igitur.

---

mnino priore parte la [illegible] *on praeced. spat.*) operae pre- [illegible]um iuissest ☙. est opere [illegible] (tretium *Ba: corr. Bb.* p̄tium *D.* precium *CFZ*) iuisse *B* [illegible] *Z* recte *B ex ras. FZ.* Erecte *B ante ras. CD.* Ere recte [illegible]. *******MPUERECIRCUMDUCEKOS- AEDISETCONCLAUIA *A* (..., *As*, [illegible] *recte*) Eho *ex* Ho *Ba* puer *B* (e *ex* i) *CDFZ: corr. Bothius* [illegible] circum duce *BC* edis *Z* 844. *Sic A* (*sed* MIKI), *ubi* egomet *ex* ego mes *Bb* ducturū *Z. post* ductarem (*vel* cluctarem) *spat. circ. 5 litt. B vel 9, siquidem* nisi *Bb add. teste Studemundo* ad forum *B* (adf.) *CDFZ* negotium *D.* negoti ū *C.* negocium *FZ* (*) 845 *sqq. Sic A:*

APAGEISTUMAMEPERDUCTOREMNIKILMORORDUCTARIEB
QUICQUIDESTER**BOPOTIUSQUAMPERDUCTETQUISPIAM
AEDESDICO # ERGOINTROEOIGITURSINEPERDUCTORE # ILICET

sic autem B (Adiſ *h. e.* Adi *et* i licet *Bb*):

TH Apage iſtum me nihil moror ductarier
Quid quid eſt perductet quiſpiam
SI Adiſ dico TH Ergo intro eo igitur ſine perductore? si ilicet

et sic CD (*nisi quod* perduc.et *C et post* quiſpiā- [ſ *ex* i] *spatiolum*):

Apage iſtum me nihil moror ductarier
Quicqd eſt pduct& quiſpiam · adiſ dico
Ergo introeo igitur ſine pductore ilic& *e. q. s.*

Contraxerunt FZ in hanc speciem (*nisi quod* ediſ *F*):

Te. Apage iſtum a me nihil moror ductarier quicquid eſt.
Si. Perductet quiſpiam ędeſ dico. Te. ego intro eo igitur
Sine perductore. Si. ilicet? *e. q. s.*

Praeterea v. 847 *antea legitur versui 816b adiunctus* (*ubi vide*), *ubi* S Quid eſt H Errabo *BFZ.* Quid eſt errabo *C.* Quid ē errabo *D et* pductet *D et cum spat. C.* perducitet *FZ.* *V.* 845 perductorem *supplerat Camerarius* (*) 849. *Sic AZ, ubi* igitur eſt· TH Mane *B*

TRANIO

Máne sis uideam, né canis —

THEOPROPIDES

Agedúm uide.

TRANIO

Ést: abi, canis: est, ábin dierecta? ábin hinc in malám crucem? 850
Át etiam restás? abi istinc.

SIMO

Níl periclist: áge modo.
Tám placidast quam féta quaeuis: íre intro audactér licet.
Égo abeo ad forum hínc.

THEOPROPIDES

Fecisti cómmode: bene ámbula.

---

sed ·eſt· *Bb.* igit ẽ. ‖ Mane *CD* ſiſ ut uideam *C* necaniſ *B* (*er.* °) unde *BCDF* (*) 850. ESTABICANIESTABINDIERECTEABINKINCINMALAMCRUCĒ *A* (*ubi de* R *post* CANIE *errare videtur Studemundus, rectius de ea quam posuimus lectione cogitans, sed* DIERECTA, *vix* E) SI *praem. F: om. BZ* (*corr. Camerarius*) Eſt abi caniſ eſt abi die recta eſt abin *Ba* (Eſt? ubi caniſ eſt? abi die recta eſt abin *Bb*). ẽ abi caniſ ‖ Eſt. abi dierecte eſt abin *CD* (*sed* die recte ẽ *C*). SI. Eſt abi caniſ. TR. eſt? abi dierecte? SI. eſt. TR. abin *F.* eſt? SI. abi. TE. caniſ eſt Abi dierecta? TR. eſt. SI. abi *Z* (*primum* eſt *iungens cum praegresso* uide) in *om. CDF* rucem *C* (*) 851. ATETIAMRE**AS***ISTINCNIK***ER —— *A* (RESTA —— NIK— *As, post* ER *non plures litteras quam e. g.* ICULIESTAGE *extitisse verisimillimum dicens*) eciam *C* restas? abi istinc *Camerarius cum Bb* (*et A, ut vid.*). reſtat eſt abiſtinc *Ba.* Reſtaſ? eſt · abi iſtinc *CD.* reſtaſ. SI. eſt. TR. abi hinc *F.* reſtaſ. TR. eſt. SI. abi hinc *Z* SI. nihil *F, Camerarius* (*etiam in B*). nihil *BCDZ sine spatio* pericli eſt *libri* modo *B cum Weisio: om. libri* (*) 852. TAMPLACIDASTQUA*FETAQUAEUISIREINTROAUDACTERLICET *A, ubi* placida eſt *reliqui* quam ////a qua uiſ eire *Ba* (*fuit* feta, *ut vid.*). quam feta qua uiſ eire *C.* quam ſ-eta quauiſ eire *Da* (ſ- *non* f), *sed* eire *Dc.* quam feta: qua niſ ire *F.* quam foeta qua uiſere *Z.* quam (q̃ *m. saec. XV*) ẽ aqua. uiſe ire *Bb cum rasuris* (quam foeta quaeuis: ire *Gruterus*) audacter *inter spatiola C* (*) 853. EGOABEOKINCADFORUM‡FECISTICOMMODEBENEAM**LA *A* Ego abeo ad forum hinc ☙ *duce A.* Si eo (*pro* SI Eo) ego hinc adforum *B et, sine* Si, *F.* Ec ego hinc ad forum *CD.* Ego eo hinc ad forum *Z* TH *B.* TR. *FZ. spat. D: om. C* cõ mode *BC* (*)

Tránio, age canem ístam a foribus áliquis abducát face,
Étsi non metuéndast.

TRANIO

Quin tu illam áspice ut placide áccubat. 855
Nísi molestum uís uideri te átque ignauom.

THEOPROPIDES

Iam út lubet.
Séquere hac me igitur.

TRANIO

Équidem haud usquam a pédibus apscedám tuis.

---

854. TE. *praem.* *FZ* TRANIOAGECA*EM*********BUS**D**** FACE *A* (AGEC———US———FACE *As*) cane miſtã *CDa: corr. Dc* aforibuſ *BC* aliquis *R cum Weisio: om. libri cum A* abduc// atface *Bb ex* abducat face *post* ab ducat *spat. C* (*) 855. ETSINON-MET**N**** ‖ QUINTUILL*****CEUTPLACIDEACCUBAT *A* Et ſi *BC* eſt *BCDFZ* (*vix A*) Quintu *B* iſtam *Z* (ILLA *A, ut vid.*) aſſpice *C* 856. NISIMOLE———ATQ·IGNAUOM———UTLIBET *A quadrantibus spatiis* uiſ_uidère_te *i. e., ut vid.*, uiſu id erit *ex* uiſ uideri (*vel* uider:) te *Bb.* uiſ uide rite *C.* inuideri te *Z* ignauum *BCDFZ*

TH *B s. v.: spat. C: om. DFZ* 857. TEU. *praem.* *FZ* SEQUERE****E***TUR ‖ EQU***MKAUDUSQUA**PEDIBUS———DAM— *A* (*pro* PEDIBUS — US *minoribus litteris* — PEDIB? *As*) hauuſquam *Ba.* hau.ufquam *Bb* apedibuſ *B.* ab edibuſ *CZ.* abedibuſ *DF* Apſcedam tuiſ (*seorsum haec exhibens*) *B.* Abſcedam tuiſ *CDFZ* (*)

ACTVS IV

PHANISCVS

Seruí qui, quom culpá carent, tamén malum metuont,
Ei sólent esse eris utíbiles.
Nam illí qui nil metuónt, malum postquám sunt meriti, 860
Stultá sibi expetunt consília:

Act. IV Sc. 1 PHANISCVS *inscripsit Camerarius: atque* PHA-N**CUS —INA**U— *A lectione perdubia (uno praeterea versu vacuo): cf. ad Act. IV Sc. 2.* TRANIO. THEVROPIDES. SIMO. DANISTA. *B. om. CDa parte tantum versus post* Abſcedam tuiſ *vacua relicta: ubi* Adũſitoreſ tranio Teuropideſ Simo Senex daniſta *Db: quibus ex parte cr. iuxta* abedibuſ, tuiſ, metuunt DANISTA ‖ ADVERSITORES · TRANIO · TEVROPIDES · SIMO ‖ · SENEX · *rubr. scr.* Daniſta. Tranio. Teuropideſ. Simo *FZ* 858—861. *Sic B* (m *et* u *suprascr. et* ut *in* utibileſ *rescripsit Bb):*

TRA Serui qui quo^{m}culpa carint · tamen malum metuunt·
Hiiſolent ////////// eſſe eriſ utibileſ.
Nam illi qui nihil metu^{u}nt poſtquam ſunt malum meriti
Stulta ſibi expetunt conſilia

itemque reliqui, nisi quod versu 858 (*qui solus servatus est*) SER**QUICUMCULPACARENTTAMENMALUMMETUUNT *A* quom *CF.* quõ *Da.* quõ^{m} *Dc.* cum *Z* carent *DcFZ* metu unt *C* Hu *C.* Hi *FZ* ſolent eſſe *sine spatio ex ras. in B orto CDFZ* illi *om. Z* metu unt *C.* me tu unt *D.* metuunt *FZ* poſt quã *C* malũ, lũ *ex* ii *C* *Versus* 858—860 *libri in Menaechmis insertos inter versus 984 et 985 exhibent et sic quidem Ba:*

Serui qui cum culparent & metuo ni ſolent ee eriſ ut ibileſ
Nam illi qui nihil metuunt. poſtquã malũ ꝓmeritũ que ei metuunt.

ubi cum *om. reliqui* culpa carent metuunt ⊢i ſolent *Bb.* culpa carent et metuunt ſolent *reliqui* (ſolen^{t} *D*) utibileſ *BbCDFZ*

V. 859 I *vel* Ei (*in Menaechmis v. altero traditum iuxta* metuunt) *pro* Hi *Seyffertus de bacch. p. 38 et Stud. Pl. p. 17, v.* 860 malum postquam sunt *trai.* ☙, *nisi potius supplendum est* postquam sunt málum meriti ⟨metuóntque male⟩ *vel tale quid: vide adn. ad locum in Menaechmis* (*)

] ese ad cúrsuram: fugiúnt. sed i si reprehénsi sunt,
ra a malo pecúlio quod néqueunt * * * 863. 864
Augent ex pauxilló * * * * * de paránt. 865
Mihi in péctore consíli* * * * malam rem priús
Quam ut meúm * * * * *
Vt adhúc fuit mi corium ésse oportet,
Sincérum, atque, ut pótero, uotém uerberáre.
Si huic ímperabo, probe téctum habebo: 870
Malúm quom impluít ceterís, ne impluát mi.
Nam út serui uolúnt ésse erum, ita solét:
Bonús, si probí, si ir t, malús fit.

862—869. *Sic B* (lo b *teste Studemundo, non Hinckio Loewiove):*

Exercent ſefe adcurſuran iunt. ſed hii ſi reprehenſiſ ſunt
Fatiunt amalo pecul queunt
Augent ex pau illo deparant
Mihi inpectore ſili malam rempriuſ
quam ut meu
Vt /// ad ẽ oportet
Si cerum e.

ubi hu *C.* hi *FZ* rep̄ hemi *CD.* reprehenſi *BbF.* reprenſi *Z* Fa ciunt *CDFZ* ex pauxillo *F.* ex pauxil *C.* expauſil *DZ* depa rant *om. Z.* aurum magnum deparant *F* confili *CD* Qui *CD* Vt adhuc *CDFZ* opportet *Z* ſincerum *CD* (Vt ..... uerberare *comprehendentes*) *et* *Z* atq *C* uetem *FZ* *V.* 862 *et pro* hi *Seyffertus l. s. s., v.* 869 potero *add.* ℭ, *priores lacunas ad hoc exemplum explens* (a bono *duce* ℜ):

Faciúnt a malo pecúlio quod néqueunt ⟨a bonó⟩:
Augént ex pauxilló ⟨suom, quod inmun⟩dé paránt.
Mihi in péctore consíli⟨um itast: metuám⟩ malam rem priús
Quam ut meúm ⟨caedatur córpus⟩.

870—873. *Sic B* (*v. 870* t *s. v. Bb, v. 871* i *supra* o *pacne erasi, v. 873* ſunt *ex* ſum *Bb*):

Si huic imperabo ꝓbe tectum habebo.
Malum quom impluit ceteroſ ne in pluat mihi
Nam ut ſerui uolunt eſſe erum ita ſolet.
Boniſ ſum improbiſ ſunt maluſ fuit

ubi duobus versibus haec discribunt CD tectum *CDFZ* habeo *F* cum *FZ* ceteroſ *CDF.* ceterof *Z* (*corr.* ℜ) inpluit *C.* impluat *DFZ* boniſſũ *C.* boni ſũ *Da* (ſiue *supra* ſũ *Dc*). boni *FZ* impbiſ *C.* inprobi *D.* improbi *FZ* *V.* 873. Bonus, si probi, si *corr.* ℭ, fit *pro* fuit *Gruterus* (*)

Nam núnc domi nostrae tot péssumi uiuont
Pecúli suí prodigí, plagigéruli. 875
Vbi aduórsum ut eant uocitántur ero:
'Non eó, molestus né sis.
Scio quód properas: gestís aliquo: iam hercle íbis, mula,
forás pastum'.
Béne merens hóc preti inde ábstuli: abií foras
Sólus nunc eo aduórsum ero plúrumis ex séruis. 880
Hóc die crástini quóm erus rescíuerit,
Máne castigábit eos búbulis exúuiis.
Póstremo minóris pendo térgum illorum quám meum:
Ílli erunt bucaédae multo pótius quam ego sim réstio.

---

884. *Huc rettulit Loewius Prodr. p. 267 glossam Libri glossarum:* bucidae: qui boues caedunt, *ipsam hanc formam collata voce* cibicida *commendans.*

874—878. *Sic B* (n *suprascr. et puncta add. Bb):*
Nam nunc domi noſtrę tot peſſimi uiuont
peculi ſui prodigi · plagigeruli · ubi aduerſum ut eant
Vocatur ero· non eo· moleſtuſ neſiſ
Scio quod properaſ · geſtiſ aliquo iam hercle · ire uiſ mula foraſ paſtum.
ubi nrę *D.* noſtre *C* ui uont *C.* uiuunt *Z* peculii *FZ* prodigii *Z* plagi geruli *CD* Vocantur *CDFZ* *et* ero *et* non eo *inter spatiola C* quo properaſ *Z* iamerde//// ire *D* (*er.* t). iã erede (d *ex* t) ire *C* *V.* 876 uocitantur *Hermannus, v.* 878 ibis *vel* ibeis *corr.* ☙ (*) 879—883. *Sic Ba* (die *ex* di *et* pendo *ex* pen *Bb):*
Bene merenſ · hoc precium unde abſtultabi foraſ.
Soluſ nunc eo aduerſum ero explurimiſ ſeruiſ.
Hoc di craſtini quom eruſ reſciuerit
Mane caſtigabit eoſ bubuliſex///uuiiſ (*er.* ſ)
Poſtremo minoriſ pen tergum illorum quam meum
ubi unde abſtultabi (*priore* b *ex* ſ) *Da.* unde abſtult abi *C.* unde abſtultabiſ *Dc.* unde auſcultaui *FZ.* inde exilini '*alibi legi*' *Pius scribit* nunc ego eo *F* di craſtini *CF.* dicraſtini *D.* dii craſtini *Z: corr. Pylades cum Bb* (di^e) quo meruſ *CDa: corr. Db.* cum heruſ *Z* *v.* 882 *versui* 881 *adiungitur in CD* buculiſ *C* exuuiiſ *CDFZ* minoriſ pen *cum spatio etiam CD.* minori ſpero *FZ* ergum *CDa* (*item Ba teste Studemundo*). tergum (*Bb?*) *DcFZ* *V.* 879 preti *corr. Hermannus,* abstuli: abii *Bothius duce Camerario, v.* 880 ex *trai.* ☙ (*) 884. *Cf. ad proximam scaenam et vide testim. Ceterum hoc loco aliquid intercidisse videtur, velut:* Sed quísnam accurrit? ‖ Pinácium: abibo, ‖ Quasí non uideam: *vide praef.*

PÌNACIVM PHANISCVS

PINACIVM

Máne tu atque adsiste ílico, 885

[illegible] ánisce: etiam réspicis?

PHANISCVS

M[illegible]hi molestus né sies. 886

PINACIVM

Víde [illegible]

Manen í[illegible]re? 887

[illegible]SCVS

i párasitus s[illegible]

[illegible]IVM

o e[illegible]: cibo pérduci poteris quóuis.

[illegible]SCVS

Mihi súm, lub[illegible] íd curas?

Act. IV Sc. 2 Novam scaenam ADVORSITOR. PHANISCVS *inscriptam (ubi* PINACIVM *substituit* ℬ *duce A ante v. 858) hoc loco duce Camerario signavit* ℛ, *cum libri v.* 884. 885a *a reliquorum ricinia prorsus divulsos et seorsum inculcatos inter v. 841 et 601 habeant (ita enim haec cohaerent in libris), sic quidem B:*

DA Illi erunt bucede multo potius quam ego ſim reſtio
TR Mane tu atq; adſiſte ilico

ubi DA. *et* TR. *om. CD* bucędę *D.* bu cędę *C* pociuſ *C* atq *C* aſſiſte *FZ* illico *Z* (*) 885b.—889. *Sic B:*

Phaniſce etiam reſpice mihi moleſtuſ ne ſiſ
Vide ut faſtidit ſimia Mihi ſum · libet eſſe. quid id curaſ?
Maneſ_ne · ilico impure paraſite
Qui paraſituſ ſum ego enim dicam cibo pduci poteſ quo uiſ

ubi Mihi moleſtuſ .... curaſ *et* Maneſne .... quo uiſ *comprehendunt CD, TRANIONIS et DANISTAE personis et haec et sequentia distribuerunt FZ: quamquam non sine multis erroribus, quos correxit Camerarius*

phaniſce *CD.* daniſta *FZ* eciã *C* reſpicit *DF.* reſpi cet *C.* reſpiſ *Z* faſtit *Z* miliſ *CD.* mihi *FZ* id *etiam C.* hic *DFZ* maneſne *etiam codd. Pyladis.* numeraſne *'in codicibus antiquis legi' Pius scribit* illico *DZ* inpure *D* poteſ *etiam CD.* potiſeſ *F.* poteſ *Z: corr. Camerarius* quoſ uiſ *Z* *Verba post v.* 886b *tradita post v.* 888 *revocavit Acidalius, v.* 886a sies *corr. Hermannus, v.* 888 parasite inpure *trai. Spengelius Philol. XXVIII p.* 726 (*)

PINACIVM

Ferócem facís, quia ted aératus hámat. 890

PHANISCVS

Vah, óculi dolént.

PINACIVM

Quor?

PHANISCVS

Quia fúmus moléstust.

PINACIVM

Tace sís, faber, qui cúdere soles plúmbeos nummos.

PHANISCVS

Non pól potes tu cógere me ut tíbi maledicam.
Nouít erus me.

PINACIVM

Suám quidem culcítulam oportet.

---

892. *Huc pertinere glossam* cudere a caedendo dictum *apud Festum Pauli p. 62, 5 M. vidit Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 2.*

894. *Huc spectare credit Ellisius Philol. LI p. 148 verba* turpis sibi culcitra factus es *in 'Obiurgatione amatoris puerorum' ex cod. Turic. saec. XII edita a Wernero 'N. Archiv d. Ges. f. ä. d. Gesch.-kunde' XV p. 397 v. 2.*

---

890 *sq. Sic B:*

Ferocem facif quiate eratuf amatuha
Oculi dolent qur quia fumuf molestuf

ubi unus v. est in CD, cum in A in paginae initio - - -UIA-F**USMOLES**S— *ita appareat, ut ante* UIA *nihil nisi* Q, *post* S *vero* EST *olim extitisse probabile sit* eratus amatu ha *C.* eratuf amantũa *Da* (amant uah *Dc*). eratuf amant. DA. Num *F.* eratuf amat. DA. Num *Z* occuli *D* cur *DFZ* ted aeratus hamat. ‖ PH. Vah *corr.* ℭ, moleſtuſt ℜ (*) 892 *sq. Sic A (perdubia lectione, maxime in v. 893):*

TACESISFA***Q****DER- —— - - - - - UM - -
——N - — - - - - - - - - -ALED***N - -

sic autem B:

Tace ſi faber qui cudere ſoleſ plumbeoſ numboſnoſ
Non poteſ tu cogere me ut tibi male dicam

ubi ſiſ *CDFZ* nũmoſ *DFZ.* mũmoſ *C* me *suprascr. (in fine v.) C* pol *add.* ℜ: *cf. ad v. 894* (*) 894. NOU**ERUSME-——————ORT— *A.* Nouit eruſ me ſuam quidem pol culcitullam oportet *B, ubi* noui teruſ meſuã *D* (Tace .... me *et* ut [*sic c. sp. in.*] .... oportet *comprehendens, ut C*). Noui te ruſ me ſuam *FZ* (*ubi* iſ

PHANISCVS

só [illegible] sis, male nóu dicas.

PINACIVM

Tibi optémperem, quom tu abigí nequeas? 895. 896
Át tu mecum, péssume, ito aduórsus.

PHANISCVS

Quaeso hercle ábstine
Iám sermonem de ístis rebus.

PI[illegible]IVM

[illegible]iam et pultabó foris.
Heus, écquis hic est, [illegible]am his qui iniúriam
Foribús defendat? écq[illegible]ce aperít foris? 900

me ſuam *codd. Pii*) [illegible] no [illegible] ulla *Da.* pol culcit ullá *CDbE* (× *in marg. Dc*). I[illegible] [illegible]. pol ipſe culcitellam *duo Vati-* [illegible]ni *Lipsii Ant. lec* [illegible]ortẽt, p *ex* q *inter scribendum D.* [illegible]tat *Z* [illegible]il [illegible] n[illegible] *l v. 893*) ☙ (*) 895–898. *Sic A* (*ubi in* [illegible] *mundus* MIKI *quam* TU *paulo probabiliu*[illegible] [illegible]*do cogitari potest, sed paenultima littera* R *poti*[illegible] [illegible]k *vis*[illegible]

SISO*****[illegible]****NON——[illegible]——MIKI

ATTUME***PESS******AD——[illegible]
IAMSER——[illegible]

sic autem B (*er.* ſ):

Si/// ſobriuſ ſiſ male nondicaſ tibi optemperem cum tu mihi neq' ea[illegible]
At tu mecum peſſimi tu aduerſuſ queſo hercle abſtine
Iam sermonem de iſtiſ rebuſ fatiam & pultabo foreſ·

ubi Si *et* obtemperem *CDFZ* male dicaſ *Da* (ñ *suprascr. Db*) nequeaſ *FZ* peſſimi tu *etiam CD.* peſſume *FZ* queſo *DZ* abſti ne *C* rebuſ, r *ex* ſ *vel* ſ *D* faciam *CDFZ* *post* pultabo *spat. C* (*spatiolum post* hercle) *V.* 895 abigi nequeas *pro* mihi neq' eaſ ☙, *v.* 897 *personis sic distribuit Spengelius* '*Ref.*' *p.* 385, *corr.* peſſime ito *Gruterus cum A, ut vid.* (*) 899–903. *Sic A* (*v.* 902 [illegible]—MAGISCAU *A s*):

KEUSECQUIS— Q******NIURIAM
FORIBUSD— ASAPER**FORIS
O*****QUI**M—
UTESSE— SED***AGISCAU
[illegible]—Q**MA*******T

sic autem B:

Heuſ ecquiſ hic eſt maxi///mam qui hiſ iniuriam
Foribuſ defendat hec quiſ ec quiſ huc exit atq' aperit

Homo némo hinc quidem foras éxit.
Vt esse áddecet nequam hominés, ita sunt. 902
Sed eó magis cautóst opus,
Ne huc éxeat qui male múlcet. 903

TRANIO. THEOPROPIDES. PHANISCVS. PINACIVM

TRANIO

Quíd tibi uisumst mércimoni?

THEOPROPIDES

* * totus gaúdeo.

TRANIO

Núm nimio emptae tíbi uidentur?

THEOPROPIDES

Núsquam edepol ego mé scio 905
Vídisse umquam abiéctas aedis, nísi modo hasce.

Nemo hinc quidem foraſ exit ut eſſe addecet nequam hominеſ ita ſunt
Sed eo magiſ cauto eſt opuſ· Ne huc exeat qui male me mulcet
ubi ec quiſ *C* maximam *CDFZ* qui// hiſ *sequente spatio C (er. I)* hæc quiſ haec quiſ *C.* hec quiſ hec quiſ *D.* ecquiſ ecquiſ *FZ* ee adeet *cum spatiolo C.* ee add& *D.* eſſet addecet *Z* opuſ ne *CD* mulcet *BbCDa.* multet *BaDcZ.* mulctet *F* *V.* 899 his qui *trai. Guyetus, v.* 900 *sq.* ecquis hasce aperit foris? || Homo nemo *duce A corr. Studemundus Annal. philol. CXIII p. 72, v.* 903 me (*cum A, ut vid.*) *om.* 𝔅 (*)

Act. III Sc. 3: quae inde a Camerario usque ad Weisium legebatur post v. 857. ——————ROP——————SCUS *A uno praeterea versu vacuo.* TRANIO. PHANISCVS. THEVROPIDES · *B. unius v. spat. CDa.* TRANIO SERVVS PHANISC'· THEVROPIDES SENEX *rubr. in D erasis nominibus a Db scriptis.* Tranio ſeruuſ. Teuropideſ ſenex *FZ. alterum* ADVORSITOREM (*cf. ad IV 2*) *add.* ℜ: *cf. ad v. 932*
904. TR *praem. B* QUI——————TOTUSGAU**O *A* (QUI *supra* NIM, *non* NUM *versus sequentis*) uiſum eſt (*vel* ē) *libri* mercimonii *BDcFZ* (o *Bb e corr., ut vid.*). mertimonii *CDb.* mertimjoni *Da* *versus iusto brevior* (*etiam in A*): *supplere possis* Lepidumst: t. g. × *in marg. Dc* (*) 905. NUMNIMIOEM——————QUAMEDEPOLM**CIO *A* empte *BaCD: corr. Bb* nusquam 𝔅 *duce Dousa* (*vel* haud usquam *om.* ego *cum A*). numquam *libri* ego *etiam B: om. A cum 'aliis' apud Pareum* scio *Pius* (*Scutarius?*) *cum A, ut vid.* ſcito *BCDFZ* (*) 906. UIDISSEUMQUAMAU**********E**ISI****KASCE#ECQUIDPLACET *A* (PLACE— *As*) Vi-

TRANIO

Ecquíd placent?

THEOPROPIDES

Écquid] aceant, mé rogas? immo hércle uero pérplacent.

TRANIO

Quoíusmodi gynaéceum? quid pórticum?

THEOPROPIDES

Insanúm bonam.
Nón equidem ullam in público esse máiorem hac exístumo.

[illegible]IO

Quín ego ipse et] [illegible] público omnis pórticus 910
Súmus commensi.

[illegible]PIDES

Quíd [illegible]

[illegible]IO

[illegible]nge ómnium longíssumast.

[illegible]PIDES

Di ímmortales, mérci[illegible]li. si hercle núnc ferat
Séx talenta mágna arg[illegible] ístis praesentária,
Númquam accipiam.

---

djſſe (j *ex* e) *D* umquã *Bb.* umq' *Ba.* nunquam *F* ablectaſ *Dc, Turnebus Adv. XVI 10, Lambinus.* ablectaſ *BbCDFZ.* ablactaſ *Ba* ablecta ſedeſ *Da* (ędeſ *Db*): *in B post* ablectaſ *4 litt.* (edeſ *ut vid.*) *erasae* aedeſ *libri* ſi modo *F* ////uoc quid *B* (er. h) hęc quid *D.* hœc qd *C* (*) 907. ECQU****AC——— *A* Ec quid *B.* Eo quid *C* placeant *Camerarius.* placent *libri* per placent *C* 908. Ç***Ş——— NA *A* (*aut sic aut* NA *As*)

Cuiuſ modi *BZ.* Cuiuſ modo *CD* gyneceum *B.* ginę ce um *D* (i *ras. ex* y, ceum *Dc*). gynęcium *Z.* geneceum *F* in ſanum *F* bonam//// *B* (*er.* a) *ante* quid *et* in ſanũ *et* bonam *spat. C* 909. NON****DEMULĻA***I****ÇO——— CEXISTIMO *A* esse maiorem in publico *om. C spatio 10 litt. relicto ante* omniſ inpublico *B: item v. 910* exiſtimo *BZ.* exiſtimo *D* 910. QU***GO——— CO——— S *A* (*sine* Ç*O As*) *quadrantibus spatiis* 911. S——— OMNIUM***GIS——— *A* Summuſ *BaDa: corr. BbDc.* Summuſ *C* cõ menſi *sine spat. C* longiſſima *BCDZ* eſt *vel* ē *libri* 912. DI——— *A* (*sub finem dubia* R *vocis* ferat) Di *CDFZ* mercimonii *BDcFZ.* mertimonii *CDa* si *Camerarius: om. libri* (*) 913. *Nihil apparuit in A* piſtiſ *cum spat. C* prefentaria *BCD* 914. NUMQUAM——— EGONUM——— *A* accipiam *Camerarius.* accipiem *BCDF.* accipiet *Z.* accipérem

TRANIO

Si hércle accipere cúpias, ego numquám sinam.

THEOPROPIDES

Béne res nostra cónlocatast ístoc mercimónio. 915

TRANIO

Mé suasore atque ínpulsore id fáctum audacter dícito,
Quí subegi faénore argentum áb danista ut súmeret,
Quód isti dedimus árraboni.

THEOPROPIDES

Séruauisti omném ratem.
Némpe octogintá debentur huíc minae?

TRANIO

Hau nummo ámplius.

THEOPROPIDES

Hódie accipiat.

TRANIO

Íta enim uero: né qua causa súbsiet. 920
Vél mihi denumeráto: ego illi pórro denumeráuero.

---

codd. Pyladis ſi hercle *codd. Pyladis.* Siere te *B.* ſi erete *C.* ſi erecte *D.* ſi recte *FZ* accicere *Da: corr. Dc.* ac cicere *C* cupias *Camerarius.* cupieſ *libri* nũ quã *C.* numq' *B* (*) 915. BENERESNOSTR- ———————IS*****RC**ONIO *A* *post* noſtra *G litt. cr.* (*fort.* noſtra) *B* collocata *CFZ* eſt iſtoc *BbDbFZ.* eſtiſ toc *BaCDa* mercimonii *Ba, ut vid.: corr. Ba vel Bb.* mertimonio *C praeced. spatiolo* 916. MESUASOREA - *A* ſuaſ ore *CDa: copul. Dc* atq *C* impulſore *FZ* 917. QUISUBEGIFAENOR— - - -RET *A* Cui *FZ* ſub egi *BC.* ſub egi *Db.* ſub *Da* daniſte *C* (*) 918. QUIDISTIDEDIMUSARR - - - *A* arriboni *B.* araboni *Z* *spat. om. C* seruiſti *Da.* ſeruaſti *Dc, codd. Pyladis* 919. TR. *praem. FZ: om. B, Pylades* NFMPEOCTOGINTAD - — -MMO — *A* mine *CD* TR. *Pylades.* TE. *FZ. spat. ex ras.* H *notae* (*etiam per hanc scaenam pro* TH *adhibitae*) *B. spat. om. C* hau nummo *Ba* (Hau) *CD.* Hau nummo *Bb* (ad minimo *m. Camer.*). haud nummo *codd. Pyladis.* at immo *FZ* 920. TH. *Pylades.* TR *erasum in B: om. FZ* K***E-ACCIPIA - - *A* accipiat ita *C spat. om.* nequa *B* ſub ſiet *C* (*) 921. ***MIKIDENU - NUMERAUERO *A*

THEOPROPIDES

At enim ne quid cáptionis míhi sit, si dederím tibi.

TRANIO

Égone te ioculó modo ausim dícto aut facto fállere?

THEOPROPIDES

Égon aps te ausim nón cauere, né quid committám tibi?

TRANIO

Quía tibi umquam quícquam, postquam túos sum, uerborúm dedi? 925

THEOPROPIDES

Égo enim caui récte — eam ambis grátiam? — atque animó meo
Sát sapio, si aps té modo uno cáueo.

TRANIO

Tecum séntio. 928

THEOPROPIDES

Núnc abi rus: dic me áduenisse fílio.

TRANIO

Faciam út iubes.

922. ATENIMNEQUI******O - ------DERIM---- - ------ - *A* nequid *BC* captionis *Geppertus.* captioni *libri* (*cum A, ut vid. ex spat.*) fit *Z.* fed *Bb.* fed *BaCDF* *spat. ante* tibi *C* (*) 923. EGON- - - - - - -AUSIMDICTOAUTFACTOFALLERE *A* (EGO *As, spatio convenire* nteiocomodo *adnotans*) Ego ne *B et* (n *ex* u) *C* te ioculo *Ba* (*ut vid.*), *codd. Pyladis, 'nonnulla exemplaria' Pii.* te loculo *Bb* (l *ex* i, *sic* ‡) *DFZ.* celo culo *C* 924. EGONEAPSTEAUSIMNONCAUERENEQUIDCOMMITTAM- - *A* abſte *BC.* abſ te *DFZ* cauere ni *BD.* cauereni *C.* cauere ne *F, codd. Pyladis.* caue : ne *Z* quid committam tibi *BDF, codd. Pyladis.* qd com mittam tibi *C.* quidem mittam tibi *Z* 925. QUIATIBIUMQUAMQUICQUAMPOSTQUAMTUUSSUMU—— RUMDEDI *A* umquam *BaCDZ.* numquam *Bb.* nunquam *F* poſt qua *C* tuuſ *libri* dedi? *pro* dedi. *Taubmannus* (*) 926 *sq.* EGOENIMCAUIREC***-AMBISGRATIAMATQ·ANIMOM- ——— *A* H *ante hunc v. om. B: vide v. 928* recte — eam ambis gratiam? — atque ☙ *duce A* (*in quo* recte eambis *quadrat*). recte Eam debiſ gratiam atq' *Ba* (debeſ *Bb pro* debiſ) *itemque D* (eã) *et, nisi quod spat. ante* eam *om. et* graciã, *C.* recte. TR. eandem iniſ gratiam. TE. atque *FZ* (*) 928. H *hic praem. B: cf. ad v. 926* *Sic A, ubi* abſte *BC.* abſ te *DFZ* 929. H *om. B* *Sic A, nisi quod pers. spat. om. cum C, ubi* Non abi i ruſ *B.* Nunc abi iruſ *D.* Nunc habi iruſ *C* faciãſ *D* ut uoleſ *BCDFZ*

THEOPROPIDES

Cúrriculo iube in úrbem ueniat iám simul tecúm.

TRANIO

Licet. 930

Núnc ego me illac pér posticum ad cóngerrones cónferam:
Dícam ut hinc res sínt quietae atque húnc ut hinc amóuerim.

PHANISCVS

Híc quidem neque cónuiuarum sónitust, item ut antehác fuit,
Néque tibicinám cantantem néque alium quemquam aúdio.

THEOPROPIDES

Quaé illaec res est? quíd illisce homines quaérunt apud aedís meas? 935

Quíd uolunt? quid íntrospectant?

PINACIVM

Pérgam pultare óstium.

Heús, reclude: heus, Tránio, etiamne áperis?

---

930. *Sic A* (*sed* SIMUL**CU*#LICE*), *ubi* Curriculo ubi iube *BaCDFZ* (ibi *pro* ubi *B ex ras.*): *corr. Gruterus cum A* tecum licet *BCDZ: corr. Camerarius cum AF* (*) 931. TR *praem. BZ Sic A* (*sed* ***ONG*****ESCONFERÃ), *ubi* illa *reliqui* perpofticum *B* at *BaC.* ad *Bb* 932. DICAMUTKINCRESSINTQUAESITAEATQ·KUNCUTKINCAMOUERĨ *A* hinc *Da.* hic *BCDbZ.* huic *F* funt *Z* quiete *BaCDZ: corr. Bb* atq *C* ut hunc *BCDFZ: trai. Guyetus cum A* (*)

933. *Nullo intervallo continuat A: novam scaenam ordiuntur reliqui, ubi* ADVERSITOR · THANISCVS (T *ex* P) · THEVROPIDES SENEX · *B et, nisi quod* TANISCVS TEVROPIDES *rubr. in D supra eadem nomina a Db scripta. unius v. spat. CDa.* Aduerfitor. Danifcuf. Teuropidef fenex *Z.* Aduerfator. Danifcuf. Teuropidef *F In ipsa scaena solis* A *et* S *notis* (*h. e.* ADVERSITOR *et* SENEX) *B utitur, solis* Da. *et* Te. (*h. e.* Danifcuf *et* Teuropidef) *FZ: nisi quod tamen v. 947. 950. 955* Adũ. (*h. e.* Aduerfitor, *vix* Adulefcenf, *ut vid.*) *pro* Da. *habet F*

933 *sq.* A *praem. B: om. FZ Sic libri, nisi quod* fonituf itidem *omnes* (*etiam A, sed* icidẽ *Da: corr. Db*): *ubi* sonitust *corr. R*, item *Bothius* ante hac *BC* neq *C* 635. *Sic A, ubi* Que *B* illęc ref *BDc.* illę cref *CDa.* illec ref *Z.* illic ref *F* illif chominef *C et Da* (*er.* c) *et Ba, ut vid.* illic hominef *Bb* (c *e corr. post ras. duarum litt., quarum prior* f *fuit*) *FZ* (*corr. R cum A*) querunt *BCD* aedif /// (*er.* q) *D* meaf *B* (*sed* af *Bb in ras.*) *DcFZ.* mem *CDa* 936. *Sic libri, nisi quod* nolunt qui *Z* (quid *etiam codd. Pyladis*) intro fpectant *BC* pultari *Ba* (e *Bb*) *CDZ* (*vix A*) hoftium *DFZ* (ADV. *R, ubi* PH. *Camerarius: item v. 938*) 937. *Sic A, ubi* Heuf etiam reclude *D* re-

THEOPROPIDES

Quae haec est fábula?

PINACIVM

u peris? Cállidamati nóstro aduorsum uénimus.

THEOPROPIDES

s uos, pueri, quíd istic agitis? quíd istas aedis frángitis?

PHANISCVS

is , quid tú percontare, ád te quae nihil áttinent? 940

IDES

Níhil ad me attinét?

CVS

Nisi ctu's praefectús nouos:
uí res alienás procures, s, uideas, aúdias.

IDES

Meaé sunt istae aedís, s.

CVS

Quíd ais? an iam uéndidit
Aédis Philolachés? aut quid iste nós defrustratúr senex?

THEOPROPIDES

Véra dico: séd quid uobis ést negoti hic?

dude *C ante corr.* heuſtrani o *C* heuſtrani oetiam *Da: corr. Dc* etiam aperiſ *BDFZ.* eciam aperiſ *C* que hec *C, non praecid. spat.* ẽ *sup. scr. Db* (*om. Da*) 938. *Sic libri, nisi quod* Etiam ne *Ba* (*copul. Bb*). Eciã ne *C* calidamati *BCF.* calida mati *D.* callidamãti *Z* aduerſum *FZ cum A* 939. *Sic libri, nisi quod* AEDIS *A.* ediſ *CD* 940—945. *Hos versus unus A servavit* 940. ***SSENEXQUIDTUPERCUNCTAREA***QUODNIKIL**TIN— *As ubi ante* (E)NEX *quadrare, non apparere,* KEUSS, *certum esse* QUIDTU, *sub finem vero* ATTEQUAENIKIL**TINEN (NT *per ligat.*) *probabilius esse adnotavi* 941 *sq. Sic A, nisi quod* ****LADMEATTIN**#NISI-FORTEFACTUS (*nullo modo* ATTIN[ENT] *pro* ATTIN[ET#]) *et* Q**KES-AL*ENA* (QUIRESALIENAS *As*): *ubi* factu's *S* 943. URI-STATIS#QUIDAISANIAMUENDIDIT *A atque* NONSUNTISTAEAEdis *scripto As valde dubitanter: ubi* Meae *substituit S: etsi potius* —UAT (U *ubi alterum* N *notavit Studemundus*) *visum est apparere ac reliqua quoque nimis incerta esse* 944. AE****KILOLACKESAUTQUIDMISTI-NOSDEFRU**RATURSENEX *A, ubi* quid *pro* quidem *S* 945. *Sic A, nisi quod* DICO

PHANISCVS

Éloquar: 945

Érus hic noster pótat.

THEOPROPIDES

Erus hic uóster potat?

PHANISCVS

Íta loquor.

THEOPROPIDES

Púerum nimium délicatum.

PHANISCVS

Éi aduorsum uénimus.

THEOPROPIDES

Quoí homini?

PHANISCVS

Ero nóstro. quaeso, quótiens dicundúmst tibi?

THEOPROPIDES

Púere, nemo hic hábitat: nam te esse árbitror puerúm probum.

PHANISCVS

Nón hic Philolachés adulescens hábitat hisce in aédibus? 950

THEOPROPIDES

Hábitauit: uerum émigrauit iám diu ex hisce aédibus.

---

946. A *praem. B,* DA. *FZ* (*om. v. 940—945*) *Sic A, ubi* Heruſ *bis praeter morem etiam BCDa* (*priore* H *er.* E eruſ *effecit Dc*) ueſter *BDcFZ.* uſter *Da.* uſter *C* potat *ex* potat *bis B* (. *Bb*) *spatia om. C* 947. H *om. B* PUERENIMIUMDELICATUM # EIADUORSUMUENIMUS *A, ubi* Puer nimium adelicatuſ ei aduerſum *BC* (*c. sp.*) *D itemque, sed* delicatuſ DA. *FZ:* Puerum ☙ *duce A* × *in marg. Dc* (*) 948. CUIKOMINI # ERONOSTROQUAESOQUOTIENSDICENDUSTTIBI *A, ubi* # *om. C,* hero *om. Z* (*add. iam Pylades ex 'codd. ant.'*) queſo *BCD* dicendum eſt *BCDFZ* (*) 949. *Sic A, ubi* Puer hic nemo *reliqui* (u *ex* e *B,* n *ex* m *D*): *corr.* ℞ (Puere *cum A,* nemo hic *ex A*) *post* habitat *del.* r, *ut vid., D* 950. *Sic libri, nisi quod* Nam *Bb* philolac///heſ *B* (*er.* l) adoleſcenſ *CDFZ* KISCINAEDIBUS *A.* hiſ ///edibuſ *Bb* (*er.* c). hiſ cedibuſ *BaDa.* hiſ tedibuſ *C.* hiſceedibuſ *Db* (*separ. Dc*). hiſce edibuſ *FZ: corr. Camerarius* (ce in *suprascribens etiam in B*) *duce Pylade* 951. *Sic A: quem v. om. reliqui* (*)

PINACIVM

Sénex hic elloborósus est certe.

PHANISCVS

Érras peruorsé, pater:
Nám nisi hinc hodie émigrauit aút heri, certó scio
Híc habitare.

THEOPROPIDES

Quín sex mensis iam híc nemo habitat.

PINACIVM

Sómnias.

THEOPROPIDES

Égone?

PINACIVM

Tu.

THEOPROPIDES

Tu né molestu's: síne me cum pueró loqui.
Némo habitat.

PHANISCVS

Habitát profecto: nám heri et nudius tértius,
Quártus, quintus, séxtus usque, póstquam peregre eius hinc pater
Ábiit, numquam hic tríduom unum désitumst potárier.

952. SENEXKICELLEBOROSUSESTCERTEERRASPERUORSEPATER *A* S *ante* Senex *et* A *ante* Erraſ *er. in B* (Ser. *et* A. *add. m. Camer.*) cerebroſuſ ẽ certi *CD.* cerebroſuſ eſt certe *FZ: item B, sed* ſuſ *e corr. cum ras.* (*fuit* nuſ) eraſ p uorſe *inter spatia C* peruorſe *Ba* (p uorſe *D*). peruerſe *Bb* (*vel m. rec.*) *FZ* (*) 953. *Sic A, ubi* hic *reliqui* (*corr. Camerarius*) emigrauũ *C* *ante* aut *2 litt. spat. B* *Ceterum redit hic versus et proximi initium* (hic hĩtare) *in Z post v. 1078, ubi legitur* hori 954. *Sic A. ubi* menſeſ *reliqui* A Somniaſ *B: ubi* Ser. *m. Camer.* 955. EGONE#TU#TUNEMOLESTUSSINMECUMPUEROLOQUI *A. ubi* S Ego ne tu tu ne moleſtuſ *B* (*inter* ne *et* tu *sup. scr.* Ser. *m. Camer., alt.* tu *lineola del. rubr., sed erasa est*). ego n e ‖ Tu tune moleſtuſ *C et* (*nisi quod* ne Tutune) *D.* TE. Egone? ‖ Tu tu. TE. ne moleſtuſ *Z et* Adũ *ante* Tu tu *addito F:* molestu's *corr. R* meeũ puero *CDa* loq, o *ex al. litt. incohata C* (*) 956. *Sic AFZ, ubi* S *praem. B* (A *m. Camer.*) habitat! A Hem ita/// *B er.* t *et* em *e corr. in ras. Bb.* habitat? Hem S ita *m. Camer.*). habitat ‖ Haectat *D et* (Haec tat) *C* eri *BCD* nudiuſ tertiuſ *BDc.* nuduſ tertiuſ *CDa* (*) 957. *Sic libri, nisi quod* poſt quã *C* PEREGREEIEIIUSPATER *A.* hinc peregre eiuſ pater *reliqui* (per *ex* peg *Bb*): *trai. Luchsius duce R* (*) 958. AB**NU-

THEOPROPIDES

Quíd ais?

PHANISCVS

Triduom únumst haud intérmissum hic esse ét bibi,
Scórta duci, pérgraecari, fídicinas tibícinas 960
Cónduci.

THEOPROPIDES

Quis istaéc faciebat?

PHANISCVS

Phílolaches.

THEOPROPIDES

Qui Phílolaches?

PHANISCVS

Quoí patrem Theópropidem esse opínor.

THEOPROPIDES

Ei mihi, óccidi,
Si haéc hic uera mémorat. pergam pórro percontárier.

QUAMKICTRIDUUMUNUMDESITUMESTPOTARIER *A*, *ubi* Abiit *FZ*. Habiit *B ante ras. CD* hictri duũ *C* munum *B ante ras. et C in ras. verborum* unũ eſt deſitũ eſſe & bibi eſt *DF et sine* eſt *Z et in ras. verborum* haud inter miſſũ hic eſſe & bibi ẽ *C*. deſitũ ẽ eſſe et bibi////// *B, er.* ſſe *post* bibi *et* itũ ˜ *Bb in ras. 7 litt., quarum prima* t *fuit: cf. v. 959* (*) 959. QUIDAIS#TRIDUUMUNUM***KAUD**TERMISSUMKICESSEET—— *A* (*ubi post* ESSEET *litteras prorsus evanidas nullo modo* POTARIER *locum habuit, vix vel* BIBI) aiſ *codd. Pyladis.* agiſ *ex* aiſ *B* (*sed er.* g). agiſ *CDFZ* A *B: spat. om. C* triduum *libri* ///unum *B, 1 litt. er.* (*fort.* e) eſt (*vel* ẽ) *libri* haud *ex* haut *B* inter miſſum *CD* (*) 960. SCORTADUCIPERGRAECA**F- - —— ———ICINAS *A* (*non prorsus evanidis* idicinastib *litteris*) pergrecari *BCD* cibicinaſ *Da: corr. Dc.* ubi et naſ *C* 961. DUCERE#QUISISTAECFAC*****#PK***L*****#Q***K***L- - - *A* Conduci *R*. Ducere *libri* iſta hec *Ba: corr. Bb.* iſta hęc *C* (hæc) *D* fatiebat *B* *spatia iuxta* philolacheſ *om. C* Qui *B*. quid *CDFZ* (*) 962. CUIUSPATREMTEOROPIDEM****OPI***#EIOCCIDI *A* Quo i patrẽ *C*. Quo ipatrẽ *sequente spatiolo D*. Cui patrem *Z* theupropidem *B*. theuropidem *CD* opinor, *priore* o *ex* p *D post* S *6 litt. sp. B* hei mihi *Camerarius*. Et *erasum B*. & *CD*. hei *FZ* (*) 963. *Sic libri, nisi quod* hec *BD* PORRO***C*****IER *A* p contari er *C*

[illegible] tic potáre solitum Phílolachem istum, quísquis est,
Cum [illegible] uostro?

PHANISCVS

Hic, ínquam.

THEOPROPIDES

Puere, praéter speciem stúltus es. 965
Víde sis, ne forte ád merendam quópiam deuórteris,
Átque ibi ampliús quam quod satis fúerit biberís.

PHANISCVS

Quid est?

[illegible]OPIDES

Íta dico: ne ad álias [illegible]peram deuéneris.

[illegible]NISCVS

Scío qua me ire opór[illegible]o uénerim nouí locum.
Phílolaches hic hábita[illegible]s ést pater Theópropides: 970
Quí, postquam pater [illegible]tum hinc ábiit, hic tibícinam
Líberauit.

---

964. A[illegible]MPKILOLACKEM*****QUISQ***ES *A* (QUISQ—— *A* [illegible] *BCD* (r *in B erasum, sed a Bb redintegratum*) phiolac—— *C*. philolachetem *F* quiſ quiſ *C* quiſ eſt *codd. Pyladis* (*) 965. CUMEROUESTRO#AICINQUAM#PUIEPRA****SP****MSTULTUSES *A* uoſtra *BaCD: corr. Bb.* neſtro *FZ* hic *FZ.* Hec *Ba.* Hęc *Bb* (i *s. v. m. rec.*) *D.* Hæc *C* Puere ſpetiem *B* (o *supra* Puere *m. Camer.*) 966. *Sic libri, nisi quod* Vniſ *Ba.* Vuide uiſiſ *Bb.* uiſiſ *Z* QUOPIA******TERIS *A.* copiam deuorterſ *BCD.* quopiam diuorteriſ *Z* 967. ATQ·IBIAMPLIUSQUAMSATISFUERIT-BIBERIS—— *A* (BIBER—— *As*), *ubi in fine probabile est* #QUIDEST *exstitisse* amplius quam quod ſatis. meliuſ cuiquã *BaCDa* meliuſ quam *BbFZ* (cule q̃ *suprascr. m. rec. in D*) Liberiſ *C* A *pro eraso* S *B* (*) 968. *Sic libri, nisi quod* NE *A: om. FZ* ad alias ędiſ *BbDc* (ediſ) *FZ.* abaliaſ ſędiſ *Ba.* ab alia ſediſ *CDa* neueneriſ *B* (*del. Bb*). ne uenerif *CDFZ: corr. Camerarius* 969. A *om. B* Sic *A*, *ubi* qua *ex* qui *incohato D.* quo *FZ* me ire *BbFZ.* me ire *BaCD* o portet quo *Ba: corr. Bb* (& *s. v. et* mei re o portet ueneri *ex* ueniri *Da* loqui *BDFZ, codd. Pyladis.* loqui qur *C: locum 'membranacei codices' Pii* (*) 970. PHILOLACHESKICKABITATCUHUSNPATERTKEOROPIDES *A* ſhabitat *C in fine v. sequentis* (*post* abit) *m. ras.* (*er.* quidē· *qua voce tertium ab hoc v. claudit*) Cuiuſ *CDFZ* adcuiuſ *B* (*del. Bb*) theuropideſ *BCD* 971. *Sic A* (*sed* ABIT), *ubi* pater *om. DaFZ: sup. scr. Db* (*habent etiam codd. Pyladis*) mercatum abiit hinc *Bb* (habit *Ba*, hic *m. Camer.*) *F itemque. sed* abit *Bb m. ras. ex* ſ habitat: *cf. ad v. 970*) *C.* mercatum abiit hic *Z*

THEOPROPIDES

Phílolachesne ergo?

PHANISCVS

Íta: Philematiúm quidem.

THEOPROPIDES

ıánti?

PHANISCVS

Trigintá —

THEOPROPIDES

Talentis?

PHANISCVS

μὰ τὸν Ἀπόλλω, séd minis. 973

THEOPROPIDES

berauit?

PHANISCVS

Líberauit uálide, trigintá minis.

THEOPROPIDES

n minis trigínta amicam déstinatam Phílolachem —? 974b

PHANISCVS

o.

THEOPROPIDES

Atque eam manu émisisse?

PHANISCVS

Aio.

972. *Sic A, ubi* philolachef (*om.* ne) *reliqui* (Phil. *B*) *spatia om. C* philocomafium *F* 973. *Sic A* (*sed* MATONAPOLLO), *ubi* A Triginta lentif matonapollo& fex *B* (& *Bb, ut vid.:* alii sed *m. sacc. XV*). # Triinta (triginta *sine sp. C*) talentif· maton apollo # fex *C et sine* # *D.* DA. ginta talentif. TE. maton apollo. DA. fed *FZ. Graeca graece Aldus, rsonas ex A recte distinxit Geppertus* (*) 974. *Sic A, qui solus inc v. servavit, sed* LIBERAU**ṬAḶIḌE, *prope certis* ṬA *et* Ḍ, *pro quo potius As* (*) 974b. AINMINISTRIGIN***MICAMDESTINAṬAMPKILOACKEM *A* (*prope certis* ṬA *litteris*), *ubi* deſtinatum *reliqui* (*corr. Caecarius*) philolachen *F, post quam vocem aposiopesin pudicam ſignificavit* ⊠ (*) 975. *Sic libri, nisi quod spatia om. C* (*ante* et *m D*) Atq *C* EMI**SSE *A.* emiſiſſe *BbCDbZ.* emiſſe *BaF.* miſiſſe *Ba* Aio: poſtquam *B* (& *Bb, ante* p *er.* e, *ut vid.*) poſt quã *C*

THEOPROPIDES

Ét postquam eiius hínc pater 975
Sít profectus péregre, perpotásse assiduo?

PHANISCVS

Aio.

THEOPROPIDES

Ác simul
Tuó cum domino?

PHANISCVS

Aió.

[illegible]PIDES

Quia[illegible]lis émit hasce hinc próxumas?

[illegible]SCVS

Nón aio.

[illegible]PIDES

Quadrágintа [illegible]it huic, quae essent pígnori?

[illegible]SCVS

Néque istud aio.

[illegible]PIDES

Ei, pérdis.

PHANISCVS

Immo suóm patrem illic pérdidit.

eiuſ *DDFZ.* ei' *in 5 litt. ras. Bb* huic *C.* hic *Z* (*) 976. SIT-PROFECTUSPEREGREPERPOTASSEASSIDUOACSIMUL *A*, *ubi* ac ſimul *om. reliqui* perportaſſe *D ante ras.* atſiduo *B ante corr.* Pa. aio. TH. *suppl.* ☙ (*) 977. TUOCUMDOMINO#AIO#QUIDIṢEDISEMT-KASKINCPROXUMAS *A* (UM *per ligat., ut vid.:* PROXIMA— *As*), ubi A///io quid? If ędeſ emit hic proximaſ *B* (*er.* l). alio quid? ‖ If edíſ emit hic ꝓximaſ *C* (*s. sp.*). alio quid? ‖ If ędiſ hic proxumaſ *D.* aio TH. quid aiſ? ędiſ hic proxumaſ *F et, nisi quod* proſumaſ, *Z* *post* is dist. *Seyffertus Stud. Pl. p. 18,* hasce *corr.* ℞ *in adn. ad v. 806* (*) 978. N****O#QUAD*****TAE****KUICQUIESSENTPIGNORI *A* (*sine* TAE *As*) agio *B ante ras. D* S *s. v. B: spat. om. CD* ecii *C.* et *Z* dedit alio quid? *C in fine v.* (*ex fine v. anteced.*) huic quae essent *Camerarius.* huc que eſt *Bb.* huc que eſt *BaC.* hucque *e D.* uſque *FZ* 979. NEQ-********#ĘIPERDIS#IMMOSUUMPATREMILLIC-PERDIDIT *A* neq *C* iſtud *CDFZ.* illud *B* allo *B ante ras.* iaio *C* hei *F* ſuum *libri* illię *Bb.* hic *Da* perdit *FZ* (*)

THEOPROPIDES

Véra cantas.

PHANISCVS

Vána uellem: pátris amicus uídelicet. 980

THEOPROPIDES

Heú, edepol patrem éiius miserum praédicas.

PHANISCVS

Nihil hóc quidemst,
Tríginta minaé, prae quam alios dápsilis sumptús facit.

THEOPROPIDES

Pérdidit patrem.

PHANISCVS

Vnus istic séruos est sacérrumus,
Tránio: is uel Hérculi contérere quaestum suóm potest.
Édepol ne eius patrís me misere míseret, qui quom istaéc sciet 985
Fácta ita, amburét ei misero córculum carbúnculus.

THEOPROPIDES

Sí quidem istaec uéra sunt.

---

980. *Sic ABD, ubi spat. ante* uera *om. C, pers. ante* uana *FZ* (*) 981. S *praem. B: om. FZ et (spat.) CD* KEU-*********REMEIIUSMISERUMPRAEDICAS#NIKILKOC|QUIDEMEST *A* Eu *B ante ras.* eu *CD.* Ei *B ex ras.* eũ *CFZ.* meum *BaD.* meum *Bb* predicaſ *BC.* p̄dicaſ *D* eſt *libri* (*) 982. *Sic libri, nisi quod* preter quam *B.* p̄ter quã *CDF.* pręterquam *Z: corr. Lambinus cum A* DAPSILIS *A.* dapſileſ *FZ.* dapſillieſ *BaCD.* dapſilliеſ *Bb* 983. PERDI*********M#UNUSISTICSERUUSESTSACERRIMUS *A* TH. Perdidit patrem. PH. unus *R confirmante A.* Perdidit patrem. unuſ *BCDFZ* ſeruuſ *F* eſt ſacerrumuſ *F.* ſi acerrimuſ *Ba* (ſi *Bb*). ſi acerrimuſ *D.* ſi acerrimoſ *C.* acerrimuſ *Z* 984. *Sic A, nisi quod* suom *om. cum reliquis (suppl. R), ubi* erculi *C* conterre *CD et, altero* r *ex* e *corr., Ba.* conterere *BbF.* contere *Z* queſtum *BaCDFZ.* ceſtum *Bb* (*) 985. TE. *praem. FZ, spat. CD: del. Camerarius cum B Sic A, sed* me eius patris *cum reliquis (trai. Weisius) et* cum *cum BCDZ, ubi* ne *et* misere *om. reliqui* (misere *suppl. Gruterus,* ne *Bothius*) ędepol *Z* iſta ec *BaDa: copul. BbDc.* iſtec *Z* (*) 986. FACTAISTAESSEAMB*****IMISERICORCULUMCARBUNCULUS *A, ubi* Facta ita amburet miſero ei *reliqui: trai. R confirmante A* (*) 987. Te. *om. FZ: cf. v. 985 Sic libri cum A* (Siquidem

PHANISCVS

Quid mérear, quamobrem méntiar?

PINACIVM

Heús uos, ecquis hasce áperit?

PHANISCVS

Quid istas púltas, ubi nemo íntus est?

Álio credo cómisatum abísse: abeamus núnciam —

[illegible]OPIDES

Púere —

[illegible]SCVS

atque pórro qu[illegible]s. sequere hac mé.

[illegible]IVM

Sequor. 990

[illegible]OPIDES

Púere, iamne abís?

[illegible]SCVS

Libertas paénulast tergó tuo:

Míhi, nisi ut erum métuam et curem, níhil est qui tergúm tegam.

BC ifta ec *Da: copul. Dc.* iftec *Z* quam obrem *B.* quã ob ri o menti ar *C*) 988. ADV. *praem.* ℜ. A *B: om. FZ* *Sic libri, nisi quod* ec quif *BC* APERITKAS *A pro* hafce aperit PH. ℜ. S *B.* TE *FZ* iftac *Bb.* ifta *BaCD.* ita *FZ: corr. Camerarius cum A* pulta fubine mo *CDa: corr. Dc* intuf ft *CD.* intuft *ex* intufft *B ex ras. F: corr. Z cum A* (*) 989. A *praem. B: cf. v. 988* *Sic libri, nisi quod* COMISATUMABESSE *A.* commiffatum (*vel* cõm.) abiffe *BaCDa.* commeffatum abiffe *BbDcFZ* abemuf *B.* abemuf *CD.* DA. abemuf *FZ* nunc iam *BbFZ.* nuntiam *BaCD* 990. PUERE-ATQ·PUEROQUAERITEMUSSEQUEREKACME *A, qui solus hunc v. servavit, ubi personas add.* ℜ, porro *corr. Goetzius,* sequor *suppl. Vssingius* (*) 991. PUEREIAMNEABIS#LIBERTASPAENULASTTERGOTUO *A, ubi* Pott *I* iam ne *BaCD.* iam nę *Bb* abif libertaf penula eft *BCDFZ: corr.* ℜ *cum A* (*) 992. A *praem. B,* DA. *FZ: del.* ℜ *Sic libri, nisi quod* Mihi *corr. ex* Mific *D* nifi erum ut *BaCDFZ* (ut *del. Bb, trai.* ℜ *cum A*) tegam *BCDbFZ.* teram *Da.* TERGÃ *A* (*)

THEOPROPIDES. SIMO

THEOPROPIDES

Perii hércle. quid opust uérbis? ut uerba aúdio,
Non équidem in Aegyptum hínc modo uectús fui,
Sed étiam in terras sólas orasque últumas 995
Sum círcumuectus: íta, ubi nunc sim, néscio.
Verúm iam scibo: nam éccum unde aedis fílius
Meus émit. quid agis tu?

SIMO

Á foro incedó domum.

THEOPROPIDES

Numquíd processit ád forum hic hodié noui?

SIMO

Etiám.

THEOPROPIDES

Quid tandem?

SIMO

Vídi efferri mórtuom.

Act. IV Sc. 3 THEVROPIDES · SIMO//// · SENES · II · (*una litt. er.*) *B et rubr. in D er. eisdem nominibus a Db scriptis. unius v. spat. CDa. duae versuum laciniae ad inscriptionem pertinent in A.* Teuropideſ Simo ſeneſ duo *FZ* 993. TH *praem. B* ——QU——*A* Perii *Bb.* Peri *BaFZ.* eri *c. sp. in. C.* Heri *D* hercle, h *ex* n *B* opuſ eſt *libri* uerb ut *CD* (*ut saepius*) uerba *Camerarius.* uerbera *B.* uerbæra *C.* uerberit *D: om. FZ* 994. SI *praem. B* *Nihil apparuit in A* egiptum *B.* egyptum *reliqui* (*) 995. SEDETIAMINTER——*A* interraſ *BC* horaſ q· *B* (· *in 2 litt. ras. Bb*) ultumaſ *Bb.* ultimaſ *FZ.* uultum aſ *Ba.* uultũ aſ *CDa.* in ultumaſ *Dc* (*) 996. ***C**C——NCS——*A* circumuectuſ *Z.* circum uentuſ *BCD.* circumuentuſ *F* ſin *C* 997. **R***A***I——*A* (*nihil As*) ſci bonam *Ba: corr. Bb in ras.* ibo. nam *FZ* aediſ filiuſ *om. D* (*in fine v.*) 998. ***S——*A* agiſ *Aldus.* aiſ *libri* (*ex* ait *D*) inte do *Da: corr. Dc* 999. *Nihil apparuit in A* (*etiam extremis litteris prorsus evanidis*) Num quid *B* preceſſit *Z.* proceſſit *etiam codd. Pyladis* adforum *BC* hic *R: om. libri* odie *Da: corr. Dc* (*) 1000. E**A——R**UM‡KEM *A* (E—— *As*) noui eciã quidtandem (t *ex* d) uidi *C.* noui etiã qıd tandem uidi *D* TH *in ras.* (*fort.* S *litt.*) *B* S *s. v. B* mortu·m . hem *B* (·u TH *Bb*). mortũ hem *CD.* mortuum hem *FZ*

THEOPROPIDES

Hem, 1000

om.

SIMO

Vnum uidi mórtuom efferrí foras:
do eúm uixisse aiébant.

THEOPROPIDES

Vae capití tuo.

Quid tu ótiosus rés n[illegible] íritas?

T[illegible] PIDES

ía hódie adueni pére[illegible]

[illegible] sí foras:
Ad cénam ne me té uoc[illegible] seas. 1005

TH[illegible] PIDES

Haud póstulo edepol.

SIMO

Vérum eras, nisi quís prius
Vocáuerit — me, uél apud te cenáuero.

1001. NOU — A Nouum. S unum B. SI. Nouum unum FZ. Nouũ unũ CD mortuum libri (* 1002. TH. praem. B M — A eum uixisse B. eni uixisse C. uixisse eũ DFZ TH. FZ om. BCD sine spat. uae B ex ras. F. tuae Ba. tue C. tue D. ut Z 1003. QUI — A tu Z. tu ut reliqui otiosus B ex corr. ociosus b sine corr. CDFZ inquiritas F 1004. QUIAKO — A quia sine spat. CD ad ueni B SI. Pylades: om. libri sine spat. 1005. SI. praem. FZ cf. v. 1004 ATCE — A ATCEN — A — A cenamne ex cenam ne Bb. cenam me Z me te uocare Camerarius duce Pylade. me tue uocare CD. metue uocare Ba t e corr. Bb. me tu euocare BbFZ (* 1006. TH. haud postulo edepol. TH SI. uerum Aldus. SI Haud postulo edepol uerum B. SI. haud postulo edepol uerum FZ et (# p. SI CD. KA — A nihil As quis Camerarius: om. libri * 1007. QUIAU — A uel om. FZ t D apud BbFZ. apud BaCD

THEOPROPIDES

Ne istúc quidem edepol póstulo. nisi quíd magis
Es óccupatus, óperam mihi da.

SIMO

Máxume.

THEOPROPIDES

Minás quadraginta áccepisti, quód sciam, 1010
A Phílolachete?

SIMO

Númquam nummum, quód sciam.

THEOPROPIDES

Quid, a Tránione séruo?

SIMO

Multo hercle íd minus.

THEOPROPIDES

Quas árraboni tíbi dedit?

SIMO

Quid sómnias?

THEOPROPIDES

Egone? át quidem tu, qui ístoc speras té modo

1008. TH. *Aldus.* SI *BFZ: spat. om. CD* N******QUID——— *A* iſtuc *BbFZ* (*cum A*). iſte *BaCD* TE. niſi *FZ* 1009. OCCUPATUSOPER— — *A* occupat, oc *ex* op *C* da. SI. maxume *Aldus.* da maxime *libri* 1010. *Hinc usque ad v. 1033 B binos versus coniungit, servata tamen alterius initio littera maiuscula* (*cf. R Parerg. p. 439*) M************A——— ——QU**S**A— *A* (MINA——— *As incertiora addens: sed certa quae notavimus*) quadraginta *Pylades.* triginta *libri* (*cum A, ut vid*) ACCEPISTIN *A, ut vid. ex spatio.* accepiſtiſ *B* (. *Bb*) quod sciam *Guyetus.* quaſſciam *B* (*cum A, ut vid.*): *lineolas subscr. Bb.* quaſ ciam *D.* quaſci ã *C.* quaſi iam *FZ* (*) SI 1011. APĶ — — ———MQUODSCIAM *A* aphilolachete nũquã nũmũ quod *B.* aphilo lachetenũ quã nũmũ qd *C* (*spat. om. etiam D*) 1012. QUI——————— MULTOMINUS *A* (*exitu incertissimo, sed ut plus quam in reliquis olim exstitisse ante* MULTO *certum sit*) atranione *BC* SI. multo hercle id *R.* SI Multo Id (*cum 4 litt. spat.*) *B.* SI. multo id *FZ.* multo id *C* (*cum spatio in fine v.*). multo id *D* nimiſ *F* (*) 1013. TE *om. F* QUAS——— IAS *A* arraboni, on *ex* ili (*ut vid.*) *Ba.* ////araboni *C*, *cr.* n. arrhaboni *F* 1014. EGON*‡**QU***-

sse ssimulándo infectum hoc réddere. 1015

SIMO

aútem?

THEOPROPIDES

Quod me apsénte hic tecum fílius
óti gessit.

SIMO

Mécum ut ille hic gésserit,
Dum tu híne abes, négoti? quidnam? aut quó die? 1018. 1019

T PIDES

Minás tibi octogínta ar beo. 1021

n míhi quidem hercle: n si debés, cedo.
lés seruandast: ne íre póstules.

T PIDES

Profécto non negábo deb dabo:
Tu cáue quadraginta ác hinc té neges. 1025

SIMO

Quaeso édepol huc me aspécta et respondé mihi: 1026

QU******RASTEMODO *A* TH. Egone? (e *ex* i) atqdē tu q *B* Egone? SI. at quidem tu. TE. qui *FZ* te ſperaſ *BCDFZ* 1015. P**********IMULAN****FECTUMKOCREDDERE *A* Poteſ ſ ſimulando *CD* 1016. Q********#QUO**EAPSENTEKICTECUMFILIUS *A* (CU *et* INC *potius quam* KIC *As*) absente hic tecum *Pylades* cum *A* abſente hic *reliqui* (*) 1017. N*******SSIT#MECUMUTILLEKIGES-SERIT *A* Negotigeſſit *B* (*alt.* g *ex* i) Negoti *C.* negotji *D.* negocii *FZ* hut *B.* aut (a *ex corr.*) *D* (*) 1018 *sq.* DUM ***AUTQUODIE *A* negotii *BCD.* negocii *FZ* quid nā *B* 1021. MINAS***IOCTOGINTAARGEN——— *A* (ARGE—— *As*) 1022. N**M*********KER——— ———ESCEDO *A* ſidebeſ *BC* 1023. FI*E— TULES *A* (FID— *As*) ſæruanda *C* eſt *libri* ſfuiaſ *C.* inficiaſ *BDFZ* 1024. PRO**********

Q * * * * * * * * i argentí minas?
Fu * * * * * *

THEOPROPIDES

Ego dicám tibi:
Tantu * * * * * * * * débeat
De te aédis.

SIMO

Itane? dé me ille aedis émerit?

* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *

SIMO

Te uélle uxorem aiébat tuo gnató dare: 1027
Ideo aédificare hoc uélle aiebat ín tuis.

THEOPROPIDES

Hic aédificare uólui?

SIMO

Sic dixít mihi.

(Q— — — — — — — -AETRESPONDEMIKI)
Q- - ——IARGENTIMINAS
FU — - - - - -EGODICAMTIBI
TA— · · · · MIKI
DETEAEDIS # — — — — ILLEAEDISEMERIT

ubi versu paenultimo TANTU *mihi apparuit et pro* MIKI *sub finem* EBEAT (*certis* B *et* A), *in ultimo vero ante* ILLE (*vix dubium*), *ubi* sane de me *temptabat Studemundus, primam post* # *litteram* I (*vix* S) *esse. Vnde haec reconcinnavi:*

Q⟨oiá causa illas débes m⟩i argentí minas?
Fu⟨ndúmne uenum illí dedi?⟩ TH. Ego dicám tibi:
Tantú⟨mst quod propter hás quas emit d⟩ébeat
De te aédis. SI. I⟨tane? dé me⟩ ille aedis émerit? (*)

1027. *Continuant versui 1026 libri* (*sine spatio CD*) agebat *BaD et*, t *in ras. ex* nt, *C: corr. Bb* nato *libri* 1028. edificare *BCD: item v. proximo* agebat *Ba: corr. Bb* intuiſ *BC* (*)
1029. T *s. v. B* (*sine spat.*) uoluit? *ex* uolui *Bb* uolui· ſic *C*
V. 1028—1030 *sic turbati sunt in FZ* (nunc *om. Z*):
Ideo edificare hoc uelle aiebat in tuiſ. TE. habeo ſatiſ
Hic edificare uolui. SI. ſic dixit mihi. TE. hei mihi diſperii uoſ o nunc

THEOPROPIDES

a , disperii: uócis non habeó satis.
ne, perii intérii.

SIMO

Numquid Tránio
rbáuit?

THEOPROPIDES

Immo mi éxturbauit ómnia.
Delúdificatust mé hodie indignís modis.

SIMO

Quid tú ais?

THEOPROPIDES

Haec res síc est ut narró tibi:
Delúdificatust me hódie in perpetuóm modum.
Nunc te óbsecro, ut me béne iuues operámque des.

SIMO

Quid uís?

THEOPROPIDES

I mecum, te óbsecro, una núnc simul.

SIMO

Fiát.

1030. *Spat. om. CD* Ei *BCD*. Hei *FZ* difperi *D* *C* fatif, at *ex corr.* (a *ex* e) *C* × *in marg.* *c* 1031. *Acidalius.* Vicini *libri nisi quod* o *sup. scr. Bb* perii inte peri interi *CDZ*. peri interii *F* SI. *om. B, spat. CD* nú *B* (*) 1032. Turbabit *Ba: corr. Bb.* turbabit *CD* SI. mi *Bothius: om. libri* ex turbabit *B*. Exturbabit *D* 1033. *Sic Bothius, ubi* te ludificatuft mihi hodie indignidif *C* *sed* mi *D* (× *in marg. Dc*). Te ludificatuft: hodie indignif dif *marg.* & me *B* (indigni dif, g *ex* d *Ba: corr. Bb*, ludificatu *Camer.*). SI. Te ludificatuf eft. TE. me hodie indignif modif *F* 1034. TH. Quid tu agif? SI hec *B* aif *Z*. agit *D* *liqui* hec *D et, c ex* i, *C* hic *Z*. fic *etiam codd. Pyladis* 1035 difficatuft *B*. Deludificatuf eft *Z* me *BaC ex corr. DFZ* *ante corr.* & me *Bb* imperpetuum *F*. inp petuum *C*. *BDZ* (*) 1036. TH *praem. B* Nun *BaCD: corr. Bb* operam que *B*, o *e corr.* operãque *D*, q *e corr.* 1037. *spat. maius* (7 *fere litt.*) *CD* te obsecro una nunc *R.* *libri* (*)

THEOPROPIDES

Seruorumque óperam et lora míhi cedo.

SIMO

Sume.

THEOPROPIDES

* * * * * * * * * * *

* * * eademque ópera haec tibi narráuero,
Quis méd exemplis hódie eludificátus est. 1040

1038. TH. *s. v. B: spat. om. CD* ſeruorum que *B* ſeruorũq & lora *C cum spat. circ. 4 litt.* (*om.* operam) & lora mihi cedo *sup. scr. D expunctis verbis* hęc tibi narrauero *ex v 1039 praeceptis* 1039. SI. Sume TE. eademque *FZ.* Sume eadē que *BaCD* (q²). Sume eadem que *Bb, ubi post* Sume *lacunam significavit* ☙ *ad hoc exemplum explendam:*

SI. Sume. ⟨TH. Eámus ergo, ut fíat quod factóst opus
Apúd te⟩ eademque *e. q. s.*

operam *BC* hec *CD* (*) 1040. med exemplis *Bothius.* me exemplis *BFZ, sed* ex *Bb in ras.* me emplif *C.* meę emplif *Da.* meę emplif *Dc* hodie *inter 8 et 4 litt. spatia C* ludificatuſ *FZ.* eludificatuſ *BCD* (*)

ACTVS V

TRANIO

Quí homo timidus érit in rebus dúbiis, nauci nón erit:
Atque equidem, quid id ésse dicam uérbum nauci, néscio. 1042
Nám erus me postquám rus misit, fílium ut suom arcés-
serem, 1044
Ábii illac per ángiportum ad hórtum nostrum clánculum.

1041. *Priscianus inst. VI p. 204, 14 H.:* in i Latina siue Graeca inueniuntur et neutra sunt uel omnis generis et aptota: hic et haec et hoc frugi, nihili, mancipi, huiusmodi, nauci quoque, quod putamen nucis significat et pro nihilo accipitur. Plautus in Mustellaria 'qui .... erit'. 1042. *Festus p. 166, 14 M.:* naucum ait Ateius philologus poni pro nugis, Cincius quod in oleae * nucis quod intus sit, Aelius Stilo omnium rerum putamen. glossematorum autem scriptores fabae grani quod haereat in fabulo. quidam ex Graeco quod sit *ναὶ καὶ οὐχί* leuem hominem significari. quidam nucis iuglandis quam Verrius iugulandam uocat medium uelut dissepimentum. Plautus .... item in Mostellaria 'quod id .... nescio'.

Act. V Sc. 1 TRANIO *R: cf. ad v. 1063.* TRANIO · SERVS · THEVROPIDES · SIMO · SENES : LORARII *B.* SERVVS THRANIO. THEVROPIDES. SIMO SENES (ES *cx* EX) LORARII *Da in fine paginae. unius v. spat. C.* Seruuſ Tranio. Teuropideſ. Simo ſeneſ. Lorarii. Daniſta *Z et* (*om.* Seruuſ *et* ſeneſ) *F* 1041. TR. *praem. B* QVI HOMO *B.*]ui hom *C* tumiduſ *C ante ras.* dubiiſ *Priscianus, Camerarius.* dubii ſiſ *BaCD ante corr.* dubiiſ iſ *Bb cum ras., D ex corr., FZ* nauti *Z: item proximo v.* nouerat *C* 1042. *Sic libri, nisi quod* ecquidem *Z* QUIDID *A.* quod id *Festus ante* nauci *5 litt. spat. C* (*) 1044. *Sic libri, nisi quod* poſt quã *C* UTFILIUMSUUMARCESSEREM *A* (*vix dubio* UT). ut filium ſuum accerſerem *reliqui* (*sed* accerſerem *Bb*): *ubi* ut *trai. Bothius* (*) 1045. ABIIILLAPER*NGIPORTUMADKORTUMNOSTRUMCLANCULŨ *A, ubi* Abilla *BCD.* Ab illo *FZ* (Abii illa *Camerarius cum A, ut vid.: ubi* illac *Brixius ad Mil. 63*) agni (g *cx* n) angi portum *B* ortum *FZ*

Óstium quod in ángiportost, pórro ei patefecí foris,
Eáque eduxi omném legionem, ét maris et féminas.
Póstquam ex opsidióne in tutum edúxi manuplarís meos,
Cápio consilium, út senatum cóngerronum cónuocem.
Quóniam conuocáui, atque illi me éx senatu ségregant. 1050
Vbi ego me uideó uenire in meó foro, quantúm potest
Fácio idem quod plúrumi alii, quíbus res timida aut túrbidast:
Pérgunt turbare úsque, ut ne quid póssit conquiéscere.
Nám scio equidem núllo pacto iám esse posse haec clám senem.
Nón amicus álius quisquamst * * * * * * * 1055

1049. *Huc rettulit Loewius Prodr. p. 267 glossam apud Maium VI p. 517 (CGL. IV p. 41, 3 G.):* congerronem: conpopionem et nugatorem.

1046. OSTIUMQUODINANGIPORTOESTKORTIPATEFECIFORES *A, ubi* Hoſtium *FZ* in angi portu eſt orti *Ba.* inangi portu eſ torti *CDa.* in angiportu eſt orti *BbDcZ.* in angiportum eſt orti *F* porro ei ⁂ *duce* ℞ foreſ *libri* (*) 1047. *Sic libri, nisi quod* **Q· *A.* Ea que *BC* eduxi, x *ex* r *vel* c *B* *ante* eduxi *er.* dixi *C* fæminaſ *D* foeminaſ *Z* (*) 1048. POSTQUAMEXIIOBSIDIONE***UTU*EDUXIMANIPLA-R****OS *A* exopſidionem *B.* ex opſidionē *CDa* (¯ *del. Dc*). ex obſidione *FZ* intutum *BC* maniplareſ *libri* 1049. *Sic libri, nisi quod post* conſilium *spat. circ. 5 litt. B* ſe natū *C* CONGERRONEM *As* (*ubi* UM *per ligat. visum est exstare*): *cf. testim.* congeronem *BaCDFZ.* congeronum *Bb: unde emendavit Camerarius, fortasse cum A* 1050. *Sic A, ubi* Qm̃ c̄uocaui *CD* (Quoniam conuocaui *etiam F et codd. Pyladis*). Quoniam cum uocaui *Z.* Quom conuocaui *B* e ſenatu *FZ.* eſenat' *D.* eſenatuſ *inter 4 et 2 litt. spat. C.* eſenatuſ *B* ſegrægant *C* (*) 1051. UBIEGOMEUIDEO-UENIREIN***F***QUANTUMPOTE— *A* *Totum v. om. B* egomet *Z* uentrē *CD.* uerti rem *F.* utum rem *Z* meo *e corr. et cum ras. ex* medio *et* foro *ex* fore *C* (*) 1052. FAC*****MQUOD****IMI-ALIIQ————————U*TUR‖——— *A* (Q————————U—‖ *As,* uibusres(t)-timidaautt *spatio convenire notans*) Fatio *B* quid *Z* plurimi *libri* aliquibuſ (*vel* quib⁹) *BCD.* quibuſ *FZ: corr. Camerarius* reſtimida *C* turbidaſt (*sic*) *B.* turbida eſt *Z* 1053. PERQUNT-TURBAREUSQ·UTNEQUIDPOSSITCO————— *A* Pegunt *B cum 2 litt. spat.* ut ne quid possit *Camerarius cum A.* utnequid ſit *B.* ut quid ſit *CDFZ* 1054. *Sic A* (*sed* K*** CLAMSENEM), *ubi* Nāſcio *ex* Neſcio *Bb cum 2 litt. spat.* haec *om. BCDFZ* ſenē/// *C, er.* x

1055—1061. *Hos quinque versus unus servavit A, sed in prioribus haec tantum eruit As, in altero de* (o)FF(icium meū) *cogitans, sed exitus omnes incertissimos esse adiciens: ubi post* AUT *notabam* UTSENE *dubitanter):*

Aut * * * * * * * * * * * * * * *
Prosi * * * * * * * * * * * * * *
Ille qui * * * * * * * * * * * * * *
Praeóccupato atque ánteueniam et foédus feriam: mé
ror.
Séd quid hoc est, quod fóris concrepuit próxuma uicínia
Érus meus hic quidémst: gustare ego éius sermoném no

THEOPROPIDES. TRANIO. LORARII

THEOPROPIDES

Ílico intra límen isti astáte, ut, quom extempló uocem,
Cóntinuo exiliátis: manicas céleriter conéctite.
Égo illum ante aedis praéstolabor lúdificatorém meum,
Quoíus ego hodie lúdificabor córium, si uiuó, probe.

NONAMICUSALIUSQUIS ——— RIUABOSE———
AUT ——— ES ——— FF———
PROSI ——— M ——— Q ——— SA*LL——
ILLEQUI ——— EROSIMUL—

Quae ad hoc exemplum supplet **S**:

Nón amícus álius quis⟨quamst: dé⟩riuabo ⟨irám senis⟩
Aút ut ⟨in me exprómat faciam: hóc⟩ es⟨t o⟩fficiúm meum.
Prósi⟨m ero meo: túm ueniam ali⟩q⟨ui gnáti cau⟩sa ill⟨ic dabi
Ílle qui⟨dem exorábilist. sic mi átque⟩ ero simul ⟨ópituler⟩
Praeóccupato *e. q. s.* (*)

1062. *Sic libri, nisi quod* quid *ex* qui *Bb.* qui *D et, ras. ex* qui PROXIMA *A, item reliqui* ui cina *C* (*) 1063. *Sic libri, nisi* QUIDEMEST *A cum reliquis* (*c. 2 litt. sp. B*) fermone *BaCD.* fer *BbZ.* fermonef *F* *Post hunc v. nova scaena fit in A sic inscr* TKEOROPIDES TRANIO (*uno praeterea versu vacuo*): *sine ullo inter continuant reliqui: cf. ante v. 1041* 1064. *Sic libri, nisi quod* I *praeter morem BCD* contra *Z* LIMENISTASTATEUTQUM *A.* h aſtate illic ut cum *reliqui* (*sed* quom *F, B vero post* aſtate *5 litt. ex rasura, in qua personae nota fuit*): *ubi* isti astate *corr. V* *duce Acidalio* exemplo *Bb et cum spat. C* (*) 1065. *Sic h nisi quod post* Continuo *2 litt. spat. B* exiliatiſ *C* manilaſceler *BCD* CONIECTITE *A.* cônectite *DcFZ* 1066. TH *praem* TE. *FZ* *Sic A, ubi* preſtabor *Ba.* preſtabor *Bb.* praeſtabo *BcCD corr. Pius cum ABb* 1067. *Sic libri, nisi quod* CUIUS *A.* Cu *reliqui* KODIELUDIFICABOR *A.* hic ludificabor *Ba.* hic ludifica *Bb* (r) *CDFZ* ſiuiuo *B.* ſiui uo, *alt.* i *ex* o (*at vid.*) *corr. C*

TRANIO

Rés palamst: nunc té uidere méliust, quid agas, Tránio.

THEOPROPIDES

Dócte atque astu míhi captandumst cúm illo, ubi huc aduénerit.
Nón ego illi extemplo hámum ostendam: sénsim mittam líneam. 1070
Díssimulabo me hórum quicquam scíre.

TRANIO

O mortalém malum:
Álter hoc Athénis nemo dóctior dicí potest.
Vérba illi non mágis dare hodie quísquam quam lapidí potest.
Ádgrediar hominem: áppellabo.

THEOPROPIDES

Núnc ego ille huc ueniát uelim.

TRANIO

Síquidem pol me quaéris, adsum praésens praesentí tibi. 1075

1070. *Hieronymi Vita S. Hilarii XXV s. f. (II A p. 27):* mira domini gratia non prius abire passi sunt quam futurae ecclesiae lineam mitteret: *cf. Luebeckius p. 108.*

1068. TR. *om. B* *Sic libri, sed* palam eſt *omnes et* meliuſ eſt *BCDFZ.* MELIUSST (*vel* ET, *nullo modo vero* MEIIUS) *A* 1069. TH. *Pylades: om. libri* *Sic libri, nisi quod* A****EMIKICAPTANDUMSTCUMILLO *A.* aſtute mihi captandum eſt cum illoc *reliqui: ubi* astu *corr. Bothius,* illo *Camerarius* (*) 1070. *Sic A, ubi* exemplo *Z* itamum oſtendam ſenſim *Ba* (m·um *et* ſenſũ *Bb*). ita meũ oſtendã (oſtændã *C*) ſenſũ *CDFZ: corr. Kayserus Annal. Heidelberg. a. 1854 p. 425 cum A* (*) 1071. *Sic A, ubi* ſcire o mortale *sine spat. reliqui:* TR. *add. Pylades,* mortalem *corr. Pius.* 1072. *Sic libri cum A, nisi quod* Aliter *B* 1073. *Totum v. om. Da: in marg. posuit Db addito* ⊙ UERBAILLINONMAGISDAREKODIEQUISQUAMQUAMLAPIDI *A* (POTEST *seorsum scripto cum reliqua parte fabulae deperdito), ubi* dare *om. reliqui* (*ante* illi *add. Camerarius*) non, *priore* n *ex* m *B* Quiſquã quã, i *longiore ex* ã, *C* lapide *D* 1074. Aggrediar *DcFZ* (*) 1075. ſquidẽ *C.* ſquidẽ *Da.* ſquidẽ *Db* queriſ *BCD* adſum *BC: idque 'alibi legi' Pius dicit, ex 'codicibus antiquis'* iſ ſum *afferens.* ad^{ſi} *D.* id ſum *FZ, codd. Pyladis* preſenſ *BD.* p̄ſenſ *C* preſenti *BCD*

THEOPROPIDES

ranió. quid agitur?

TRANIO

Véniunt rure rústici:

lo hes iam hic áderit.

THEOPROPIDES

Edepol mi ópportune aduéneri

strum ego hunc uicínum opinor ésse hominem auda

ét malum.

RANIO

m?

OPROPIDES

Quia negát no uós —

RANIO

Negat?

THEOPROPIDES

Nec uós sibi

Númmum umquam argenteí dedisse.

TRANIO

Abi, lúdis me: credo

negat.

1076. euge ranio qd igitur *Com. spatiis* ranio *Da: corr. Db libri: corr. B in edit. min.* 1077. *Totum v. om. C* adherit *B* h *exp* TH *s. v. B: spat. om. D* mihi *libri* oportune *D.* opurtune aduenerit *Buggius, Bentleius.* adueniel *BaD.* adueniel *Bb.* aduen aduenit *Z et B m. saec. XV* (*) 1078. huc *Bb.* hūc *Dc in marg. Z Da.* huc *BaCF* incinū *C.* incinū *D* opin///orel le *D* elle *Dc.* opinorel le hominē, nē *ex* de *C* *Post hunc v. itera Z v. 953 cum proximi initio: eadem in B adscr. m. saec. X* 1079. quia *Bothius.* Qui *B.* qui *CDFZ* nouiseuor *BaC.* nouor *Da.* nouisse uol *BbDb* negat *sine spat. C* TE. nega nec *F* (*) 1080. Nummum quam *Ba* (um *s. v. Bb*). Nummūq Nū umquā *Da* (Nil *vel* na *supra* Nū *Dc: in marg. aliquid* [Nūmū *vid.*] *er.*) argetei *Ba.* argentei *CD.* argetei *Bb* (*exp.* e *ru* genti *FZ* dedisse abi *C.* abisse. TE. abi *F* crebro *F* *BaD* haud *BbCFZ* nega *C ex corr.* (*del.* ieg. *st*

THEOPROPIDES

Quíd iam?

TRANIO

Scio, iocáris tu nunc ístuc: nam ílle quidem haúd negat

THEOPROPIDES

Ímmo edepol negát profecto, néque se hasce aedis Phílolachi Véndidisse.

TRANIO

Eho án negauit síbi datum argentum, óbsecro?

THEOPROPIDES

Quín ius iurandúm pollicitust dáre se, si uellém, mihi
Néque se hasce aedis uéndidisse néque sibi argentúm datum. 1085

TRANIO

* * * * * * * * * * * * * * * *

THEOPROPIDES

Díxi ego istuc idem ílli.

TRANIO

Quid ait?

THEOPROPIDES

Séruos pollicitúst dare
Suós mihi omnis quaéstioni.

1081. *Hunc v. unus B servavit* locarif *B ante ras.* tu nunc istuc ☒. tu nunc tu *Ba: prius* tu *del. Bb* haut *Ba.* haud *Bb* (*) 1082. neq *C* hafce ędif *DbFZ.* haf cedif *BaCDa.* haf///ędif *Bb* 1083. Vendidiffe. TR. eho an *F.* Vendidiffe. TR. eo *Z: quo* an *e 'codd. ant.' add. Pylades.* Vendidiffe. TR. e⌣ho an *B* (TR *in lit., ubi* re *fuisse vid.,* ⌣ *Bb*). Vendidiffe reeho *CD: sed* ręe *Dc* annegauit *B* 1084. Qui *BCD* iufiurandum *B.* iuf iurandum, r *ex* c *D* pollicituf eft *BCD.* pollicituf ef *Z.* policituf eft *F* (*corr.* ℞ *Parerg. p. 470 cum Weisio*) dare fe fi *Dc.* dare fifi *CDa.* dare fi *B ex ras. FZ.* daref (*vel* darefi) fi *B ante ras.* 1085. Neq (*et* neq) *C* edif *CD* datum *Pylades.* datum eft *BaCDa.* datum effe *BbDcFZ* (*) 1086. *Lacunam agnovit Acidalius* (*suppleas velut:* Quín dixti te iús iurandum illíus flocci péndere?) 1087. TR. *praem. B* ·idem·iftuc *D* TH (*ex* TR) Quid ait? TR Seruof *B: ubi spatia om. C* pollicituf eft *libri, nisi quod* policituf *F* 1088. omnef *libri* queftioni *BCD* TR. *Camerarius.* TH *s. v. B: om. FZ neque spat. est in CD*

TRANIO

Núgas: numquam edepól da

THEOPROPIDES

ecto.

TRANIO

Quín illum inice, ín ius si ueniát, manum.

THEOPROPIDES

eriar, ut opíno.

TRANIO

no?' tumst'. mihi hominém cedo.
Vél hominem i ncipáre.

THEOPROPIDES

Immo hoc primúm u
Quaéstioni accípere seruos.

TRANIO

Fáciundum edepol cénseo.

THEOPROPIDES

Quíd si igitur ego accérsam iam homines?

TRANIO

Fáctum iam esse opó
Égo interim hanc aram óccupabo.

1089. TH. *Camerarius* TR. *BFZ* Dat, a *ex* ic (*etiam corr., ut vid.*) *C* TR. *Camerarius: om. libri sine spat.* inice in ius si ueniat manum S. et illum in iuſſi ueniam m *et* (iniuſſi) *CD et* (iniuſſu) *F et* (in iuſ inueniam) *Z* (*) 109 *Z: om. BF* Ex periar *B* ut opino. TR. opino? certum TH *praeeunte Grutero* (opinor *bis*) ut opinor certum eſt *B*. ut opinc tum eſt *CDFZ* (*) *Post hunc v. habent libri, quem post c transposuit Acidalius* 1091. mancipare *Vssingius duce Lo* mancipio poſcere *libri* TE. immo *FZ*. Immo *B*, immo *Cl spat.* hoc *B: om. CDFZ* (*) 1092. TH. *praem. B* ſtioni *libri* ſeruoſ, *ultima litt. in ras.* (*er.* ſt) *Bb* fatiu *om. sp.* 1093. TE. *FZ: om. B: cf. ad v. 1090* Qnid *ex* Qu ſi igitur *libri* (igitur *ex* ego tu *B*) accersam iam S ac *libri*, cc *e corr.* (*prius ex* d) *C* *spat. om. C* eſſe iam *libri Camerarius* opportuit *Z* (*) 1094. occubabo *CDa* (occupa

THEOPROPIDES

Quíd ita?

TRANIO

Nullam rém sapis:
Né enim illi huc confúgere possint, quaéstioni quós dabit. 1095
Híc ego tibi praésidebo, ne ínterbitat quaéstio.

THEOPROPIDES

Súrge.

TRANIO

Minume.

THEOPROPIDES

Ne óccupassis óbsecro aram.

TRANIO

Quór?

THEOPROPIDES

Scies:
Quía enim id maxumé uolo, illi ut ístoc confugiánt. sine:
Tánto apud iudicem húnc argenti cóndemnabo fácilius.

TRANIO

Quód agis, id agas: quíd tu porro sérere uis negótium? 1100
Néscis quam metúculosa rés sit ire ad iúdicem.

1101. *Priscianus inst. IV p. 138, 27 H.:* notandum quod a metu metuculosus [*sic DHGLKr:* meticulosus *ABR, Hertzius*] fit. Plautus in Mustellaria 'nescis .... iudicem'.

---

marg. al. m. ant., non Db) ita nullam *B: spat. om. etiam CD* (*)

1095. Nōn *B* illi /// *B* (*er.* c) huc *Saracenus.* hic *libri* (h *e corr. B*) queſtioni *libri* 1096. preſidebo ne *Bb.* preſide bone *BaF.* p̄ſide bone *CD* (× *in marg. Dc*). praeſidē bone *codd. Pyladis.* praeſidere bone *Z: corr. Saracenus* interbitat *Bb* queſtio *libri, praeced. spat. C* (*)

1097. TR. *in ras. B* Minine *B.* minime *reliqui, om. spatiis C* neoc tu paſſiſ *Bb.* neoctu paſſiſ *CDa: corr. Dc.* ne occubaſſiſ *Z* aram. TR. cur? TH. scies *Pylades.* arma cur. ſcieſ *B.* arma cur ſcieſ *C.* arma cur ſieſ *DF, codd. Pyladis.* armati cur ſienſ *Z.* armati cur ſient '*prisca exemplaria*' *Pii* 1098. id enim *B,* ni *ex* m maxime *libri* illi ut *Muellerus Pros. p. 584.* ut illi *libri* (*) 1099. Tanto, an *in ras. B* hunc *BbFZ.* hinc *BaCD* condemnabo *BbFZ.* condem ///dabo *Ba.* condemp dabo *D* (× *in marg. Dc*). condemdabo *C, alt.* d in *ras. ex* b, *ut vid.* 1100. Quod *C,* o *ex* i agis *Pylades.* agaſ *libri* uiſ ſerere *libri: trai. Bothius* (*) 1101. metuculoſa *BD et Prisciani*

THEOPROPIDES

Súrgedum huc igitúr: consulere quíddamst quod tecúm uolo.

TRANIO

Síc tamen hinc consílium dedero: nímio plus sapió sedens.
Túm consilia fírmiora súnt de diuinís locis.

THEOPROPIDES

Súrge: ne nugáre: aspicedum cóntra me.

TRANIO

Aspexí.

THEOPROPIDES

Vides? 1105

TRANIO

Vídeo: huc si quis íntercedat tértius, pereát fame.

THEOPROPIDES

Quídum?

TRANIO

Quia nil quaésti sit ei: íta mali hercle ambó sumus.

THEOPROPIDES

Périi.

TRANIO

Quid tibíst?

1102. [*Servius*] *in Aen. XI 343:* 'rem consulis' pro 'de re consulis'. Plautus 'consulere .... uolo'. 1103 *sq. Servius in Aen. IX 4:* secundum Plautum [autem *add. F*] sedere est consilium capere, qui inducit [in monte laria *add. F: corr. Daniel*] seruum dicentem 'sine iuxta aram sedeam, et dabo meliora consilia'.

DGLKr (*vide testim.*). metucolofa *Prisciani H.* metucolofa *C.* meticulofa *FZ* refitire *BaCDa: corr. BbDb* (*) 1102. Surge dum *BC* huc eft confulere igitur quiddam *libri: ubi* igitur *trui Langenus* '*Beitr.*' *p. 311 sq.*, confulere quiddam eft *praebet Servius Dan.* quid dã qd *C* *ante* volo *ras. unius litt. D* (*) 1103. Sic tamen *Pon.* Sitamen *B.* Sitam̃ *C.* Si tamen *DFZ* huic *F* faplo *CDa: corr. Dc* *Vide testim.* (*) 1104. Tum *B.* Tunc *reliqui* dedi_uinã *C*, dediuinif *B* 1105. nenugare *B.* nenu gare *C* afpice dum *BCD* me afpexi *B.* me afpexi *CD* uides *om. C cum spat. in fine c.* 1106. huc ////// fiquif *B* (*er.* fqui) intercedaf *BaCD: corr. Bb* ĩciuf *C* 1107. nihil *libri* quaesti sit ei: ita *B.* quaeftif (*e e corr.*) id *C.* qua eftif id *B* (queftif *sup. scr. m. saec. XV* [*vix Cam.*]) *D* (*s in marg. Dc*) *F.* quefti fit *Z* (*) 1108. Perii quid *C* tibi eft *libri*

THEOPROPIDES

Dedisti uérba.

TRANIO

Qui tandém?

THEOPROPIDES

Probe
Méd emunxti.

TRANIO

Víde sis, satine récte: num muccí fluont?

THEOPROPIDES

Ímmo etiam cerebrúm quoque omne mi é capite emunxtí meo. 1110
Nam ómnia male fácta uostra répperi radícitus:
Nón radicitús quidem hercle, uérum etiam exradícitus.

TRANIO

Númquam edepol hodie híne abibo inuítus: desine aút abi.

1112. *Fronto ad M. Antoninum de orat. p. 156, 1 Nab.:* Confusaneam [*sic Hauptius:* confusam eam *cod.*] ego eloquentiam ... subuertendam censeo radicitus, immo uero Plautinotato [(plautino) trato *cod.: unde* irato *Maius.* irati *R.* translato *Riesius.* tralato *Hertzius.* utar *Iordanus.* farto *Hauptius.* raro *Ecksteinius.* et rato *Baehrensius: at cf. Studemundus apud Klussmannum p. XXXII*] uerbo exradicitus.

---

dedisti *ex* det iſti, *ut vid., corr. C* TR. qui tandem? TH. *Camerarius.* qui tandem *sine spatiis libri* probe *codd. Pyladis.* probi *BaCDF.* probri *BbZ* 1109. Med *Bothius.* Me *libri* emunxsti *Pius.* emunxit *BaFZ.* emuñxit *C.* emuncxit *D.* emunxiſti *Bb* uiden *F* sis satine recte *Pylades.* ſiſ ſatin erecte *B.* ſi ſatin erecte *CD.* ſi ſatin et recte *F.* ſi ſatim recte *Z* num mucci *B* (n *ex* m) *et C.* nũmuca *D* (× *in marg. Dc*). nummi huc *FZ* fluunt *libri* (*) 1110. eciã *C: om. F* quoq *C* omne mi *Buggius.* omnem *libri* (*etiam Pyladis*), *sed* omne *ras. B* e capite emunxſti meo '*prisca exemplaria*' *Pii itemque, sed* emunxiſti '*codd. ant.*' *Pyladis.* ecapite munxit meo *Ba* (munxti *corr. Bb*, meum *m. rec.*). ecapitẽ uñxti meo *C.* ecapitem uncxi mero *D* (muncxi *copul. Dc*). e capitem unxi mero *FZ* (*) 1111. male fata *Ba*, c *s. v. Bb* ueſtra *BFZ.* urã *D et, praeced. spat., C* (*) 1112. *Hunc v. om. Z: ex* '*codd. ant.*' *add. Pylades* uerunetiam *F* eciã *C* eradicituſ *BCDcFZ.* eradiititu ſ *Da: corr. ex Frontone Osannus in Cic. de re p. p. 229* (*) 1113. TR *B: om. FZ* Num quam *B* hinc abibo inuitus: desine aut abi *R.* inuituſ deſtinant tibi *libri, nisi quod* uiuituſ *C ante*

THEOPROPIDES

Iám iubeo ignem et sármen arae, cárnufex, circúmdari.

TRANIO

Né faxis: nam elíxus esse quam ássus soleo suáuior. 1115

THEOPROPIDES

Éxempla edepol fáciam ego in te.

TRANIO

Quía placeo, exemplum éxpetis.

THEOPROPIDES

Lóquere: quoiusmodí reliqui, quom hínc abibam, filium?

TRANIO

Cúm pedibus manibús, cum digitis aúribus, oculís labris.

THEOPROPIDES

Áliud te rogo.

TRANIO

Áliud ergo núnc tibi respóndeo.
Séd eccum tui gnatí sodalem uídeo huc rure incédere, 1120
Cállidamatem: illó praesente mécum agito, si quíd uoles.

---

corr. inditus *B* (d *ex* u) *spat. post* destinant *C.* destinauit *Z cum parte codd. Lambini.* destinabit *et* filius *s. v. m. Camer. in B* (*) 1114. TR *B: om. FZ* Nam *F* iubeo *Saracenus.* lubeo *B.* lubo *C.* iube *DFZ, cod. academ. Gronovii* sarmen arae *Seyffertus* 'Berl. philol. Wschr.' *IV p. 49.* farmen *B, cod. acad. Gronovii.* farnẽ *CD.* carnem *FZ* carnifex *libri* circum dari *BC* *in marg. nota* velut b *er. in D* (*) 1115. Nefaxis *BC* faxis *B ex ras. Z.* faxis sis *BaCDF* unam *C* quã *C* (*incohata* s, *ut vid.*) solo *BaCDa: corr. BbDc* suauior *ex* suauio *Bb* 1116. fatiam *B* TR iote quia *B.* inter quia *D.* intẽ quia *C* (*) 1117. quoius modi *B.* quo ius modi *D.* quo uis modi *C.* cuiusmodi *FZ* hic *F* abibam, i *ex* l *vel* b *incohata D* 1118. Quom *B* manibusq cum *C ante ras.* dicitis *Ba.* clititis *Da: corr. BbDc* oculis, o *in ras. Bb* (*) 1119. ergo *CDF.* ego *BZ* tibi respondebo *D.* i *ex* e (*) 1120. eccum tui gnati *FZ.* haec cum tui gnati /// *B* (*er.* D. hic cũ tu ignat' *C.* hęc cũ tu ignat' *D* uideo huc rure *B.* uideo huic *BCD.* uideo hic *FZ.* uideo huc *codd. Pyladis* cedere *Z* (*) 1121. Calidamatem illo *B.* Callidã ate nullo *C.* Calidã ate millo *Da.* Calidamatẽ mallo (*non prorsus certa* a *ex* i) *Db* presente *BF* p̃sente *DcZ.* p̃senti *CDa* agite *BaCD: corr. Bb* siquid *B* siqd *C*

CALLIDAMATES. THEOPROPIDES. TRANIO

CALLIDAMATES

Vbi somniculum sépeliui omnem atque édormiui crápulam,
Phílolaches uenísse dixit míhi suom peregre húc patrem,
Quóque modo dominum áduenientem séruos ludificátus sit.
Aít se metuere ín conspectum suí patris procédere. 1125
Núnc ego de sodálitate sólus sum oratór datus,
Qui á patre eius cónciliarem pácem. atque eccum óptume
Iúbeo te saluére, et saluos quom áduenis, Theópropides,
Péregre, gaudeo. híc apud nos hódie cenes: síc face.

THEOPROPIDES

Cállidamates, deí te ament: de céna facio grátiam. 1130

CALLIDAMATES

Quín uenis?

Act. V Sc. 2 CALLIDAMATES · ADOLESCENS · THEVROPIDES · TRANIO · *B et, nisi quod* TEVR., *F. unius v. spat. C.* CALLIDAMATES ADULESCENS EIDEM *Da: quo* Teropideſ *ante* EIDEM *add. Db.* Callidamateſ adole. Teuropideſ ſen Tranio. S. *Z* 1122. CAL *praem. B* bi *c. sp. in. C.* Ibi *D* somniculum ℛ. omnium (*vel* omniũ) *BaCD.* omniũm *Bb.* ſomnium *F.* ſomnum *Z* omnẽ atq *C.* omnemque *FZ* edormiui *Camerarius.* obdormiui *libri* (*) 1123. dixit *hoc loco Bothius* (*post* huc *Pylades*): *om. libri sine lacuna* ſuum *libri* peregce *D ante corr.* huic *CD* (*) 1124. Quo q *C.* Quoquo *F* dominum *Buggius.* hominem *libri* aduenientem seruos *Aldus.* ad ſeruoſ *cum lacuna B* (*14 litt.*) *C* (*6 litt.*) *D* (*12 litt.*), *sine lacuna Z.* a ſeruo *F* ludificatus sit *Aldus.* ludificatũ ſit *libri, sed* lu *e corr.*, difica *in ras. Bb* (*) 1125. Aut *Z* in conspectum sui patris procedere ℛ *praeeuntibus aliis.* inconſpe occedere *cum lacuna* (*c. 28 litt.*) *B, itemque, sed* occedere, *C* (*13 litt.*) *et D* (*18 litt.*), *qui* inc̃onſpe *habet.* in conſpectu accedere *FZ* (*) 1127. Quia *BaC.* Qua *C: corr. Bb* cociliarem *Ba:* n *s. v. Bb* optimi *BaCDb.* optime *BbFZ.* optim *Da* (*) 1128. ſaluare *CD* ſaluoſ cum *BaCDZ.* ſaluoſ quom *F.* ſaluoſ cum (*i. e.* ſaluum) *Bb* aduenif teuropideſ *FZ.* aduenifſet heuropideſ *CD.* aduenininſſet heuropideſ *Ba.* aduenininſſete· heuropideſ *Bb* 1129. hodietenef *C* ſic *BCD.* TE. ſic *FZ* face *Scioppius Susp. lect. I 3.* tale *libri, codd. Pyladis* 1130. TH *B: om. FZ* Callidamates ℛ. Calidamate *BDc.* Calidam ate *Da.* Calidã ate *C.* Callidamate *FZ* dei te *BC.* dei *D.* te dii *Z.* dii *F* fatio *B* graciã *C* 1131. Quinuenif *B* *spat.*

TRANIO

Promítte: ego ibo pró te, si tibi nón lubet.

THEOPROPIDES

etiam inrídes?

TRANIO

Quian me pró te ire ad cenam aútumo

THEOPROPIDES

Nón enim ibis: égo ferare fáxo, ut meruisti, ín crucem.

AMATES

e mitte ista: in tu ad cenam?

ANIO

Díc uenturum: quíd taces

AMATES

tu, istuc quid cón in áram?

ANIO

Inscitíssumu's.

Ádueniens pertérruit me. elóquere nunc, quid fécerim.

Núnc utrisque dísceptator éccum adest: age dísputa.

om. C prote *B.* pte (si tibi.....me pro te *om.*) *C* ſi tibi *BDb* (*et clam in marg. Dc*). ſibi *Da.* ſi ire *FZ inducti obscurioribus* it *litt. a l sup. scr.* libet *libri* (*) 1132. TH *om. B* Verbo *Ba:* ero *v. Bb* inrides *BbDc.* inridenſ *BaDa.* irrideſ *FZ* Quia (*er.* n). quian *D.* quin *FZ* prote adcenam *B om.* ire autumo *FZ, cod Pyladis.* aut umo *B ex ras.* aut humo *B ante ras. C.* ·a· ut humo 1133. ibiſ *ex* ibi *Bb* feñerare *C* meruiſti, m *ex* t *B.* m ruiſtiſ *D* (× *in marg. Dc: quod spectet potius ad* ·a· ut humo) incrucem *l*

1134. TR *FZ* in tu ad S. acto ad *BaCD.* acto ad *Bb.* b et *Z.* nec et *F* adme *B* TR *B. spat. D: om. CFZ* Dic uentu quid *Bb.* Dic uentũ quid *Ba.* dicunt ũqd *CD* (× *in marg. D* dic iturũ. quid *FZ* (*) 1135. iſtic *Z.* iſtuc *etiam codd. Pyla* (*de distinctione cf. ad 522*) c̃ fuiſti *C* TR. inſcitiſſum *Fergerus de vocat. usu Pl. ed. Argent. a. 1889 p. 6 sq.* inſcitiſ ſi n *B.* inſcitiſſimuſ *CDZ.* incitiſſimuſ *cod. Scaligeri* (*) 1136. T *praem. BFZ: cf. ad v. 1135* Ad uenienſ *B* eloquere *Langen 'Beitr.' p. 193.* loquere *libri* feterim *B ante corr.* 1137 utrs que *F, codd. Pyladis* etcum *D* (*)

THEOPROPIDES

Fílium corrúpisse aio té meum.

TRANIO

Auscultá modo.

Fáteor potauísse, amicam líberasse absénte te,
Faénori argentúm sumpsisse: id ésse absumptum praédico. 1140
Númquid aliud fécit, nisi quod súmmis gnati géneribus?

THEOPROPIDES

Hércle mihi tecúm cauendumst, nímis qui's oratór catus.

CALLIDAMATES

Síne me dum istuc iúdicare. súrge: ego isti adsédero.

THEOPROPIDES

Máxume. accipito hánc modo ad te lítem.

TRANIO

Enim istic cáptiost.

Fác ego ne metuám mihi, atque ut tú meam timeás uicem. 1145

1138. corrupiſti *C* TR. *Camerarius.* CA. *FZ: om. BCD sine spat.* (*spat. ante* modo *C*) 1139. TR. *praem. B* potauisse *Acidalius.* peccauiſſe *libri* amiſſcā *D* (*puncta iteravit Dc*) te *add. Bb: om. reliqui* (*) 1140. ſumpſiſſe Id *cum* (*9 litt.*) *spat. B itemque D spat. hic habet, ante* p̄dico *C* predico *BD* (*) 1141. Num quid *B.* Nunc quid *Z.* Numquid *etiam codd. Pyladis* feci *BaCD: corr. Bb* quod *Guyetus.* quod (qd̄ *C*) faciunt (fatiunt *Ba: corr. Bb*) *libri* ſumiſ *BbF.* ſūmi *CDZ.* ſum *Ba* (*) 1142. TH. *Camerarius.* TR. *FZ: om. B* Hercle *Pius.* Erile *B* (alii Hercule *m. saec. XV*) *CD.* Herile *FZ* eſt *libri* qui's *Giphanius apud Scioppium Susp. lect. I 3.* quiſ *libri.* cluef '*codd. reverendae fidei*' *Pii* catuſ *Ba ex* cutuſ (a *sup. scr. Bb*) (*) 1143. CA. *Camerarius.* TE. *FZ: om. B* (*add. m. saec. XV [vix Cam.]*) iſti *BCD.* iſtic *F.* iſtuc *Z* (*) 1144. TH. *Camerarius: om. BFZ* (*cf. ad v. 1143*) Maxime *libri* accipito *Pius.* accipto *Bb.* accipte *Ba.* accipite *CDFZ* hanc (n *Bb ex* c, *ut vid.*) *cum lacuna B* (*c. 12 litt.*) *D* (*9 litt.*) *C* (*2 litt.*): *ubi* modo *inseruit Vssingius.* hunc *F.* huc *Z* TR. *Camerarius: om. libri sine spatio* eſt *libri* (*) 1145. TR. *praem. BFZ: cf. ad v. 1144* nemetuam *B sequente lacuna* (*12 litt.*), *item D* (*non C*): *ubi* mihi atque *inseruit* ℞ ut tu *BCF.* tu ut *D.* et tu *Z* meam, a *ex* t *B* (*)

THEOPROPIDES

Iám minoris ómnia alia fácio, prae quam quíbus modis
Mé ludificatúst.

TRANIO

Bene hercle fáctum et factum gaúdeo:
Sápere istac aetáte oportet, quí sis capite cándido.

THEOPROPIDES

Quíd ego nunc faciám?

TRANIO

Si amicus Deíphilo aut Philémoni's, 1149
Dícito iis, quo pácto tuos te séruos ludificáuerit: 1151
Óptumas frustrátiones déderis in comoédiis.

CALLIDAMATES

Táce parumper: síne uicissim mé loqui. auscultá.

THEOPROPIDES

Licet.

CALLIDAMATES

Ómnium primúm sodalem mé esse scis gnató tuo.

1146. TH. *Camerarius: om. BFZ* minorif cio *cum lacuna B (circ. 24 litt.) C (5 litt.) D (17 litt.): ubi* omnia fa(cio) *inseruit Camerarius, quo* alia *add.* ℜ (monere *ex* minorif *effecit m. saec. XV [vix Cam.] in B,* scio predem *addens delensque* pre quam). minori ſcio *FZ* pre quam *BC.* p̄ q̄ũam (q *ex* d) *D.* predam. TE. *F.* predum. TE. *Z* (*) 1147. Meludificatuſ eſt *BC.* Me ludificatuſ eſt *DFZ: corr. Bentleius in And. I 1, 13* TR. *FZ.* CAL *s. v. B: spat. om. CD* (*) 1148. iſtac aetate *BDc.* iſta caetate *Da et* (et *ex* tt *corr.*) *C.* iſta aetate *FZ* qui sis ℭ. quiſ *libri* candido *B* (est *s. v. m. saec. XV*). candedo *D.* cendido *C.* candido capi *codd. Pyladis: idque* capi '*in exemplari membranaceo integrum adhuc esse*' *Pius scribit* (*) 1149. Qvid, Q *in ras. et* vi *in spat. init. C* TR. si amicus Deiphilo aut Philemoni es *Buechelerus apud Leonem Herm. XVIII p. 560.* ſi amicuſ dephilo aut philomonteſ *libri, nisi quod* philo monteſ *C et* (il *ex* o̩ *vel* n̩ *inter scribendum corr.*) *B* (*) 1151. CAL *B.* TR. *FZ: del. Buechelerus* hiſ *FZ* capto *BCD* tuuſ *libri* ſeruoſ, o *ex* u *B* 1152. TH *praem. B* Optimaſ *FZ* fruſtracioneſ dederiſ *sequente spat. C* in comoediiſ *Z.* incommodiiſ *BCDa.* incommoduſ *DbF* 1153. parumper ſine *BbDcFZ.* paruom perſine (o *ex* u) *B.* paruom pſine *CDa* uicissim me loqui *Acidalius.* me uiciſſim loqui *DFZ.* me uiciſſimio qui *C.* me uiciſſim/// o qui *Ba* (*er.* i, lo_qui *Bb, supra* qui *er.* a, *ut vid.*) quiauſculta *B* TE. *Z.* TR. *F: om. BCD sine spat.* lucet *B ante ras. CD* (*) 1154. CA *om. B* eſſeſ *C.* eſſe ſi̲ *B* (e *priore ex ras. in pag. aversa evanido*)

Ís adit me: nam illúm prodire púdet in conspectúm tuom 1155
Própter ea quae fécit, quom te scíre scit. nunc te óbsecro,
Stúltitiae adulescéntiaeque éius ignoscás: tuost.
Scís solere illánc aetatem táli ludo lúdere.
Quícquid fecit, nóbiscum una fécit: nos delíquimus.
Faénus, sortem súmptumque omnem, quí amica emptast, ómnia 1160
Nós dabimus, nos cónferemus, nóstro sumptu, nón tuo.

THEOPROPIDES

Nón potuit ueníre orator mágis ad me inpetrábilis
Quám tu: nec sum illíc iratus néque quicquam suscénseo.
Immo me praesénte amato, bíbito, facito quód lubet:
Si hóc pudet, fecísse sumptum, súpplici sumptúmst satis. 1165

1163. *Cf. Fronto p. 60, 25 N.:* saepe absenti atque insonti tibi irascor atque suscenseo.

1155. adit *Bentleius.* adiit *libri* eſt (*exp. Bb*) nam *B* me pudet *D* tuum *libri* (*) 1156. Propter ea quae fecit, quom te *R.* Propterea qui facit qum ///te (e, *ut vid., er.*) *Ba: ubi* qui^a facit q.^u um *corr. Bb.* Ꝑpterea quia facit quę te *D itemque, sed* que *C* (Proptea) *F.* Propterea q^ꝫ fecit quę te *Z* (*) 1157. Stulticiæ *C.* Stulticee *Ba* (eę *Bb*). Stultitie *D* aduleſcentię que *Ba.* adulęſcentię—que (*sic*) *Bb.* adoleſcentiæq (c *ex* t) *C.* adoleſcentieq^ꝫ *D.* adoleſcentiaeque *Z* ignoſcat *Ba: corr. Bb.* cognoſcaſ^ti *C* tuuſ eſt *libri* (*) 1158. illanc, a *ex* u *vel* i *B.* illuc *FZ* etatẽ *C.* ętate *DaFZ: corr. Dc* taliſ ludoſ *codd. Lambini* 1159. Quid quid *B.* Quicquid *DFZ et,* c *ras. ex* d, *C post* fecit *spat. C* nobiscum una fecit, nos *Camerarius.* una nobiſcum fecit non (ñ *CD*) *libri* deliquimus *Pius.* delinquimus *libri* 1160. fortem *B* ſũptũ q *C.* ſumtumq^ꝫ *Ba* (p *s. v. Bb*) qui *Ba* (o *s. v. Bb*) emptaſt *R, Fleckeisenus.* eſt *libri ras. supra* omnia *B* (*) 1161. Non *F* conferimuſ *B* ſumptu/// *C, er.* i 1162. Teu *Db in spat.: om. C* Non oportuit *F* inpetrabiliſ, ra *in ras. B.* impetrabiliſ *reliqui* 1163. Quamtu *B.* quãtu *C* nec sum illic *B.* neq^ꝫ illi ///ſũ *B, una litt.* (e) *er. et* q^ꝫ *ex* cſ, *ut vid., et* ˜ *Bb.* neque illi ſum *reliqui, nisi quod* neq^ꝫ *om. Da* (*sup. scr. Db*) *et* ne *Z* (neque *etiam codd. Pyladis*) ſũ iratuſ *ex* ſu meratuſ *vel* ſum r. *cum ras. Bb* ſuſcenſeo *BaCDa.* ſuccenſeo *BbDc.* ſubcenſeo *FZ* (*) 1164. preſentiamato *Ba: corr. Bb* bibito, *alt.* b *ex* o *C* libet *B* 1165. putet *C* sumptum, supplici sumptumst *B.* ſumptum ſupplicii habeo *B* (ſup *ex* ſub *Bb*) *FZ itemque, sed* ſũptũ ſũptũ *D et* ſumptũ ſũptũ *C* (*ubi alt. exp. Dc, prius m. rec. in C*) (*)

CALLIDAMATES

TRANIO

Istám das ueniam: quíd me fiet núnciam?

THEOPROPIDES

beribus, lutúm, caedere péndens.

TRANIO

Tamine sí pudet?

THEOPROPIDES

Ínterimam he[illegible]uiuo.

[illegible]AMATES

Fác istam cunctam grátiam

oni amítte, qua[illegible] nóxiam causá mea.

[illegible]ROPIDES

Áliud quiduis ímpetrar[illegible]ram a me fácilius,

Quam út non ego is[illegible]ó suis factis péssumis pessú[illegible]

premam.

CALL[illegible]AMATES

Mítte, quaeso, istum.

1166. CA. Dispudet. TR. *Acidalius.* TR. Diſpudet *BFZ* Diſpude *CD* Diſpudet iſtam *ex* Diſ pudetiſ tam *Bb* das *R: om. libri* TH quid me fiet· nunṭiam *B, sed* uid *et* fie *Bb* (f *ex* l) *in ras., et* TH *item Bb.* quid me fiet nunc iam *reliqui* (*) 1167. TH *om. B* lutum, caedere *Guyetus.* cędere lutum *C.* cedere lutum *BaDFZ* *ubi* rufum *Bb* pudenſ *F* TR. *Lambinus: om. libri sine spat* tamine si *R: cf. ad Mil. 628.* tam ineſt ſi *BaC.* tãineſt ſi *D.* tam ineſt & ſi *Bb.* tametſi *F.* tam & ſi *Z* (*) 1168. TH. *Lambinus: om. libri* Interemam *Ba: corr. Bb* herde, de *in ras. C* ego te *Mahlerus de pron. p. 20 duce Guyeto.* ego *BCD.* CA. ego *FZ* si uiuo. CA. fac istam *Camerarius cum Bb.* ſuibo faciſ tam *Ba.* ſuibo faciſ tam *Cd* CAL *fere exanido* ˜) *D.* iubeo fac iſtam *FZ* graciam *C* (*) 1169. amitt *Vssingius.* remitte *BFZ.* remitte (itte *ex* ota, *ut uid*, *C*) remitte *C* queſo *BCDF* noxia *Ba* (ã *Bb*). noxam *Z.* noxiam *etiam codd. Pyladis* (*) 1170. TE *Db: om. B* Al iud *ras. ex* Ad iud *B* quid uiſ *B* (d *ex* u) ame faciliuſ perferam *libri: trai. Bothius* 1171. ut ego *D* ꝓſuſ *Ba.* ꝓſuſ *Bb* peſſimiſ peſſum *C.* P ſumiſ peſſum *Bb ras. ex* ſpeſ ſum ////////// ſpeſſum ꝑmã *D* 1172. Spe *ante* mitte *om. CD* CA. Mitte quaeso istum. TH. illum ut [illegible]tiam

THEOPROPIDES

Íllum ut mittam? uíden ut astat fúrcifer?

CALLIDAMATES

Tránio, quiésce, si sapis.

THEOPROPIDES

Tú quiesce hanc rém modo
Pétere: ego illum, ut sít quietus, uérberibus subégero.

TRANIO

Níhil opust profécto.

CALLIDAMATES

Age iam síne ted exorárier. 1175

THEOPROPIDES

Nólo ores.

CALLIDAMATES

Quaeso hércle.

THEOPROPIDES

Nolo inquam óres.

CALLIDAMATES

Nequiquám neuis.
Ámissam hanc modo nóxiam unam quaéso fac causá mea.

---

uiden ut astat *R*. Mitte que ſiſ tum euident ut reſtat *Ba: ubi* quęſiſ tume uiden *Bb*. mitteq' ſiſ tume· ‖ Viden utreſtat *C*. mitte queſiſtume ‖ Viden ut reſtat *D* (queſiſſe me *Dc*). TR. mitte queſo tu me. TE. uiden (uidem *Z*) ut reſtat *FZ* (*) 1173. CA. *om. B, spat. CD* quiesce si sapis. TH. tu quiesce *Camerarius*. qui eſſe ſapiſ TH Tu qui eſſe *Ba* (qui_eſſe *et* qui eſſe *Bb*). quieſſe (quieē *D*) ſapiſ tu quieſce *CD*. TE. quin ſapiſ tu. quieſce *Z* (Tranio? *distinguens*). quieſce. TE. tu quieſce *F* (*) 1174. ergo *B* uerberibuſ ut ſit quietuſ *libri: trai. Acidalius* 1175. TR. *FZ*. CAL *BDb* Hihil *Z* opuſt *CD*. opuſ eſt *B*. opuſ *FZ* profecto, pro *e corr. B* CA *FZ: om. BCD sine spat.* ted *Guyetus*. te *libri, sed in ras. Bb* (*) 1176. TE *Db* oreſ CAL queſo *B*. oreſ quęſo *C*. oraṛiẹṛ ef quęſo *D*. CAL. quaeſo *FZ* hercle TH nolo *B*. herde nolo *C*. hercle nolo *D* nunquam *FZ*. inquam *etiam codd. Pyladis* oreſ *BCD e corr.* oraſ *D ante corr. FZ* CAL *B s. v.* (*del. m. Camer. et praem. v. 1177*), *Db in spat.: om. CFZ sine spat.* nequiquam *R*. nequic quam *B*. nequicquam *reliqui* 1177. CA *praem. FZ: cf. ad v. 1176* Amissam hanc *R*.

TRANIO

Quíd grauaris? quási non cras iam cómmeream aliam nóxiam:
Íbi tu utrumque, et hóc et illud, póteris ulciscí probe.

CALLIDAMATES

Síne te exorem.

THEOPROPIDES

Age ábi, abi inpune. em, huíc habeto grátiam. 1180

CANTOR

Spéctatores, fábula haec est ácta: uos plausúm date.

Hanc *BCDF*. Nanc *Z* noxiam unam *Lomanus p. 49.* unam noxiam unam *libri* queſo *BCFZ* hanc *FZ.* fac *etiam codd. Pyladis* (*) 1178. TR. *om. FZ* non cras iam *Camerarius cum Bb.* non graſ iam *Ba,* i *in ras.* non gratiã *CF.* ñ grãm *D.* gratiam non *Z* commere amaliam *Ba: corr. Bb.* commeream ſi aliam *FZ* noxam *Da* 1179. tu utrumque ℞ *cum Lomano.* utrumque *BCD.* utrumque *FZ* poteriſ, er *e corr., et* probe, p *in ras. B* (*) 1180. CA. TH *om. FZ, spat. CD* exorem age *B.* exorem ‖ TE. Age *Db* abi abi *B ex* ab///// abi (*ex* abe *fort.*). abe abi *CD.* habe abi *FZ* impune *CDFZ* em *B.* hem *reliqui* (*) 1181. CANTOR om. *libri: add.* ℞ hęc acta *D* plauſum, ſ *in ras. ex* d, *ut vid., C* PLAVTI MVSTELLARIA EXPLICIT · *BD et, nisi quod* MOSTELLARIA, *C*

APPENDIX CRITICA

Muſtellaria *fere constanter Nonii libri praeter L 1: item frequenter aliorum grammaticorum memoria (quam singulis locis in testimoniis excitandis servavimus).* Mostellariam *primus inscripsit Pylades. Cf. CGL. II p. 470, 23 G.:* φάσμα mostellum *et vide Loewium Prodr. p. 282.*

Arg. 4. *Ad* terrifica *cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 23.* — mostra *Pylades.* — ait uideri *Camerarius. Cf. 505.*

Arg. 5. primum emigratum esse *Pylades.* primum esse emigratum *Guyetus.* pridem emigratum *Bothius.* pridem esse emigratum *R: cf. Opusc. phil. II p. 416 sq.* pridem iam emigratum *Opitzius in Stud. Lips. VI p. 272. Hiatum 'recte traditum' esse post alios contendit Klotzius Annal. philol. CXLIII p. 830, cum tamen ipsum vocabulum hians 'recte traditum' non sit. Quamquam de synaloepha in caesura Klotzius, de* esse *adiecto Opitzius scrupulum iniecerunt. An fuit:* prius (*vel* diu) rus emigratum? *Vide praef.*

Arg. 7. Ludusque *Saracenus et Pius cum Bb.* 'Ludosque *nescio an antiquitatem affectanti versificatori tribuendum sit' R: cf. Parerg. p. 429.*

3. colina *v. 1 recepit R et hoc v.* permicies *'de quo v. Ad. Kochii Exerc. crit. in prisc. poet. Rom. (Bonn. a. 1851) p. 9': ubi* pernucies *Bergkius Opusc. I p. 119 (etiam apud Donatum p. 392, 17 K.!), aliter iudicans (sed non rectius) 'Beitr.' p. 154 sqq. Adde Vsenerum Annal. phil. CXVII p. 75. Atque rustico maxime libenter* permities *tribuerim. Ceterum cf. Klotzius 'Altr. Metr.' p. 314.*

5. nidoricupina *Pius.* nidore culinam *Pius et Saracenus.* nidor e culina *Pylades 'e priscis codd.': unde* nidor *plerique pro convicio habuerunt (quo Seyffertus affert Petronii Sat. 2 in.), vix recte.* nidori culinae *Guyetus.* nidor e pupina *Loewius Anal. Pl. p. 215.* nidorem excipis. nam *Bothius.* nidoricape: nam (*inserto* hic *post* quid) *dubitanter R, 'ut* κνισοδιώκτης *in Myobatrachomachia'.* nido, uolturi. nam *Vssingius (ubi* nido *iam Gronovius et commemoraverat et refutaverat). Nequaquam requiritur* e *praepositio ante* nidore (*cf. Mil. 1432*), *praesertim cum aliter dicatur* (exi) e culina *et* (egredere) ex aedibus, *quibus tamen praecedentibus* nidore *fulcitur, cum in* cupi *convicium latere videatur vix iam extricandum. Neque enim de* nidoricupio (*coll. 'aucupium'*) *cogitaveris.*

6. clamitas *Aldus.* clamatio est *Camerarius.* est clamatio *Bothius.* nam clamatiost *Fleckeisenus. Proximum versum delebat Loewius Act. soc. phil. Lips. VI p. 349 sq.*

8. abi hinc dierecte *R.* abi, dierecte, hinc *Fleckeisenus. Cf. post alios Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 29.*

9 *sq.* Hem, hoccine *Dousa.* Eu, hoccine *Scriverius.* En: ‖ Hoccine *R.* Em: ‖ Hocine *Lorenzius* (*cf. 'philol. Anz.' II p. 292*). *Contra* em *in finem versus antecedentis reiciunt Ribbeckius de partic. p. 30, Hirthius de interi. p. 9, Richterus in Studem. Stud. I p. 499 sq. (de libris hoc loco errans, in universum recte iudicans).*

11. Quia tu uis *Camerarius, R addens: 'exspectes potius* lubitumst *vel* meritu's*': ubi velut* ingis (= *clamas*) *coll. Festo Pauli p. 104, 7 Ioergensenus 'Nord. Tidskr. f. Fil.' X p. 255. At* uiuis *melius quam Vssingius (cui obloquitur Schenkelius 'Zschr. f. ö. Gymn.' XXXIII p. 449 sq.) vindicabat Hauptius in epist. ad Ritschelium data ('einen Kerl wie du bist zu prügeln, braucht es keinen besonderen Grund: dass du auf der Welt bist, ist Grund genug'). Cf. etiam* si uiuam *v. 4 et adde Cas. 227 cum Bothio.*

13. rupex *Guyetus, R:* frutex *defensum ab Acidalio in Apul. Apolog. p. 539 Oud. Ceterum cf. Reisigius 'Vorl. üb. lat. Sprachw.' III p. 434 ed. novae.*

16. tu mi *Bentleius in Adelph. V 8 extr. affert.* — sane *edo mire Acidalius.* sane credo *R,* hoc *alteri manui tribuens, cum prima* h*////// habeat erasis duabus litteris, quas fuisse* au *suspicabatur: cum ut putabat, huc* hau *vocula e proximo v. traiecta. Mox* trudier *pro* tradier *quidam.*

17. Quid? te *Acidalius.* — scis *etiam Bentleius.* hau scis *R: cf. ad v. 16.* — tradier, Cis *continuata constructione inde a Tonlmanno interpungebatur, etiam a Bentleio: corr. Bothius.* — *Mox* tempestatis *praeferebat R.*

19. numero genus *Muretus Var. lect. V 9, Lambinus et* ablativum *interpretans Pistoris.* innumerum genus *perverse Palmerus Hermath. X p. 58.*

20. Nunc *del. edd. inde a Scutario, Lingius p. 20,* tibi *del. Guyetus, R, de* pota *delendo fuit qui cogitaret. Cf. Geppertus de eloc. p. 84, Corssenus de eloc. II p. 101 sqq., Spengelius T. M. P. p. 102, Christius Mus. Rhen. XXIII p. 566, al.*

21. herilem filium *Pylades.* filium herilem *Bothius olim.* erilem nostrum *dubitanter R, item Fleckeisenus.* nostrum erilem *Kiotzius p. 778.* erilem spem *Ellisius apud Sonnenscheinium.* erum minorem *Palmerus Hermath. XI p. 312. 'Fortasse Plautina haec fuere* Corrumpe erilem filium ****, *ab interprete autem* adulescentem optumum *ascripta c. v. 84' R.* C. erilem filium iuuenem optumum *Kayserus Annal. Heidelberg. LXII p. 341.* C. erilem adulescentulum optumum *Vssingius.* C. erilem filium adulescentulum *Buggius. Possis* C. Philolachetem a. o. *Cf. si tanti est Luchsium in Studem. Stud. I 6 aliosque hiatum defendentes.* — *Mox ad* pergraecaminei *cf. Bergkius Opusc. I p. 118.* — V. 25 *ad* it *adde Fleckeisenum Exerc. p. 9 sq., Muellerum Pros. p. 114, Luebbertum Stud. gramm. II p. 64, al.*

30. *De* adaequet (*Ba?*) *rectius Buechelerus decl. p. 47 quam B Nov. exc. I p. 87 iudicabat (cf. 'philol. Anz.' II p. 244). Ceterum cf. Langenus 'Beitr.' p. 21 sq.*

33. factumst tua et *Buggius.* factum tua est *etiam Brixius Emend. Plaut. alt. p. 10.* factum tua et *def. Muellerus p. 309, Olsenius de verb. subst. p. 76, Seyffertus, alii.* factum tua *Lorenzius, male comparans*

Pers. 474 (ubi exclamationem potius habemus quam enuntiationem, ut hoc loco, quo id *notandum: cf. Poen. 736, al.).*

38. loquitur. nae. Tr. at *Camerarius.* loquitur. fui (*vel* phui). Tr. at *Gulielmius Quaest. Most. c. 3: similiter Spengelius 'Ref.' p. 80 adn. et Vssingius coll. Pseud. 1294 (iam ex A dubio), insulsam Gruteri explicationem recoquentes.* loquitur. Tr. phui. at *Scioppius Susp. lect. V 9, quocum Handius sentit Tursell. II p. 749 sq. Vide ad v. 39 et adde Richterum in Studem. Stud. I p. 531.* — at te Iouis *dubitanter Buechelerus Mus. Rhen. XV p. 445 servata in hoc v. interiectione.*

39. perduint *Lambinus, Scriverius.* — fu: oboluisti ℜ, '*ascito* fu *(coll. Pseud. 1294) e superiore versu, quo forte traiectum erat. Absque quo esset scribi aut* oboluisti tu *aut* ita tu oboluisti *poterat'.* ita oboluisti *Bothius. Cf. Muellerus p. 533. 724 (de* mi oboluisti *cogitans), Klotzius p. 176, alii. Ceterum iam Kuffnerus in versione* fu(e) *traxit in hunc versum.*

40. rus merum, hircus *exempli causa* ℜ *pro* rusticus (hircus) '*quod interpretis esse certum est'.* rustica, hircus *Spengelius Philol. XXV p. 169 sq.* ruris stercus *Crainius 'Zschr. f. Gymn.' XX p. 476.* ruris, stercus *Vssingius.* stercus, hircus *cum Leone Herm. XVIII p. 566 Bergkioque Opusc. I p. 678 Ribbeckius 'Agroikos' p. 23. Cf. Klotzius p. 308. 310, al. Ceterum in glossa huc adscita duplicem memoriam* (rullus: ἀγρότης ‖ mendicus: ἀγυρτής) *videri contaminatam esse monuit Goetzius.* — hara sus '*e cod. Eystad.' Colerus.* hara mostellaria (*simul* canem *omisso) mero errore Scutariana, qui fluxit e Donati in Phorm. IV 4, 29 verbis.* hara suum *Vssingius in adn.*

41. Canis, capra, commistae *Lambinus.* Canis, capra commixta *Turnebus Advers. XIX 13.* Canes capra commixta *Brixius Qu. pros. p. 37 cum Weisio.* Canes copro commicta *Bergkius l. s. s.* Caeno κοπρῶν commicte *Leo l. s. s.* Caenum copro (*vel* κόπρῳ) commixtum 𝔖 *coll. Pers. 407.* — quid tu uis *vulgata inde a Pylade: corr. Bothius. Mox gravius post* exotica *distinguebat* ℜ.

43 *sq.* Si tu olis *Lambinus dubitanter.* Sicut olef *etiam Schobingeri cod. pr.* Sicut tu oles *Saracenus: quo recepto (antea* Si tute oles: nec superior) nec superiori accumbere *Bothius corr.: atque* superiore (*scil. loco*) *etiam Lingius p. 49 sq. adn., quo sensu* superios *antique dictum esse sibi persuasit Gandinus 'Riv. di filol.' VI p. 453 sqq. obloquente Lorenzio. Verba* quam erus *etiam Gruterus aliique pro glossemate habebant, pro quibus* cum ero (quom ero *olim scriptum)* ℜ, *pro uno versu duos olim tali et sententia et structura fuisse probabile ducens:* Si tú oles, ⟨at istis égo placere hau póstulo Mundítiis⟩ neque supérior cum ero accúmbere*: ubi a* neque *ad* neque superior *aberrasse librarium Seyffertus putat. Cf. ad v. 45 sq. Sine lacuna* neque superbe cum ero *Buggius,* neque lubidost cum ero *Leo l. s. s. p. 565,* neque sueui (*vel* scio) erior quam erus 𝔖. *Ad* erior quam erus *cf. 'Poenus Poenior' et 'patrue mi patruissime' (Poen. 991. 1197) quaeque Brixius congessit ad Trin. 397 et Men. 698.*

45 *sq.* tam selectis *post Pyladem (qui etiam* scelestis *proposuit) Woweriumque mire Heindorfius in Hor. serm. I 10, 44.* — quam tu uiuere *post Pyladem Bothius male.* quam tu uiuo *Leo l. s. s. Vssingiusque: ubi post* quam tu uiuis uictibus *intercidisse versum* ℜ *putabat,*

velut Aetátem exigere et déliciis uoluptáriis. *Vbi facilius uno loco lacuna admissa scribas:* neque superior (?) quam erus accumbere ⟨Neque accipi munditiis consueui omnibus⟩ Neque t. f. q. t. u. u. *Quanquam 'accumbere uictibus' nescio an defendi possit coll. 'accumbere epulis' sim.*

48. me al(l)iato *vindicarunt Turnebus Advers. XVI 17 et XIX 13, Torrentius ad Hor. Epod. 3, Ivo Villiomarus V 1, Brixius Annal. philol. CXXXI p. 193, al.* alliato *sine* me *Gronovius.* me alliatum *cum Saraceno, Pio (Scutarium ut vid. secutis), Gulielmio Misc. qu. c. 1, aliis ℞, de forma* aleato *relegans ad Gesneri indicem script. r. rust.: adde quos Ribbeckius nominat ad Pompon. 6 et 'Agroikos' p. 38 adn. et vide ad v. 3.*

49. fortunatu's ℞. *Cf. Olsenus p. 5 sq.* — *V.* 50 mantat pro maneat *Bentleius.*

51 *sq.* hoc míhi *pro* mihi hoc ℞, *Fleckeisenus. Cf. Langenus 'Beitr.' p. 255. Mox ad* Quia *cf. Scioppius Susp. lect. V 9 et Zimmermannus in progr. Posn. a. 1880 p. 22 et ad v.* 53 *Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 50.*

55. carnificium crimen (*sic*) *e cod. Schobingeri pr. affert Parerg.* carnuficium cribrum *etiam Meursius Exerc. crit. Most. c. 1, Scioppius l. s. s., alii.* carnificinum cribrum *Scaliger, Camerarius.* carnificum te cribrum *Palmerus Hermath. XI p. 313 (cum* te *ante* fore *inserunt Vssingius).*

57. Stimuli *placebat Gulielmio Qu. in Most. c. 2.* Stimulis acutis *Guyetus, quocum* huc si *post Pareum in ed. III traicientes* Stimulis terebris ℞ *Parerg. p. 483* (Stimuliis *ex Ba notato*), Stimulis his quinis *Britzelmayrius in progr. Landishut. a. 1867/8 p. 8,* Stimulatum stimulis *Spengelius Philol. XXV p. 170,* Stimulis carnifices *Leo Herm. XVIII p. 566.* — si huc saluos noster (tandem noster *Seyffertus*) reueniat *Vssingius,* reuenerit *desiderans (at cf.* ℞ *in Indice ad Trin. s. v. 'coniunctivus aut futurum': item ad* adferat *v. 68 et* adueniat *v. 249). Cf. Brugmanus de iamb. sen. p. 8, Luchsius in Studem. Stud. I p. 14, Klotzius p. 242, alii. Ad* ⟨re bene gesta⟩ reueniat *cf. Stich. 402, al.* — *Totum versum e glossematis ortum Bothius putabat, in sequenti* euenat prius *suadens.*

63. Date aes, si non estis *Camerarius* (si ne estis *Bothius*). Date si non estis (*h. e.* editis) ℞, *dein* ceterum agite *pro* agite porro *inferens* ('porro *ab interprete adscriptum pepulit* ceterum *vocem*'). Date aes si non est *Vssingius refutante Schenkelio l. s. s. p. 451.* Dare si potestis, *Sonnenscheinius.* Date, si non est (*sc. ervom*), aes *Seyffertus.* Date si hodie estis *Prehnius de pron. indef. p. 19 adn.*

65. cedite *placuit 'nonnullis' apud Lambinum.* tendito (?) *vel* tendite *Scaliger.* 'caedite *vix sanum, quanquam a Scioppio Susp. lect. V 9 defensum. Fortasse fuit* sagina condite' ℞. *De* sagina *cum* efercite *coniungendo ante* † caedite *cogitabat Lorenzius; unde velut* iugiter *substituebat Kayserus l. s. s.* saginam comedite *Crainius 'Zachr. f. Gymn.' XXI p. 153.* sagina caedite *Madvigius Advers. II p. 10.* saginae dediti *Vssingius olim.* sagina pedite *idem nuper. Cf. ad testim. et adde Leonem Herm. XVIII p. 567. Mox* rus abi *trai. Camerarius. Cf. Christius Mus. Rhen. XXIII p. 570, Klotzius p. 58, al.*

69. nunc me *trai. Guyetus.* 'Ceterum *qui* optuére *quam* optiére

malet, sic poterit ab initio: Quid est quód tu me nunc' ℞. — Quid est? quid *olim distinguebant.*

71. Dum interea sic, sit istud actutum: sino *interpunxit Muretus Cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 382.*

72. Ita fit ℞: '*quando* Ita es *non satis placet*'. Itanest? *Seyffertus Philol. XXIX p. 392: aut sic aut* Itane? *Langenus 'Beitr.' p. 211 sq. 331.*

73. Venire quod tu nolis, quam illut quod petas ℞, *addens:* 'molefte *ex* nolif tu *ortum puto.* quod molestum est quam id quod cupide petas *Pylades.* quod molestum est, id quam quod petas *Guyetus. Transposuit Bothius* Molestum quam id uenire quod cupide petas. *Debebant saltem* Venire quod molestumst quam illud quod petas. *Est qui in* moleste *latere* male sit *suspicetur*'. *De* molestet, quam id quod captitas *Bothius olim, de* feras *pro* petas (*servato* moleste) *cogitabat Muellerus, alii cum* Venit quod molestumst *defendant, vix recte. Sententiae, non litteris optime respondeat* formides *vel* male metuas (*cf. Publilius Syrus v. 507 R.*), *litteris, non sententiae,* modeste (*scil. petas*). *Fortasse* moleste *corruptum ex* Molestus *quod sequitur. De lacuna inter* Venire quod moleste *et* quam i. q. c. p. *statuenda cogitabat olim Fleckeisenus.*

74. nunc iam i rus, hinc te amoue '*ex codd. ant.*' *Pylades.* nunc iam i rus teque amoue *Camerarius.* nunc iam hercle i rus: te amoue *Bothius: cf. ad v. 75.* nunciam hercle te amoue *Brixius Qu. pr. p. 27. 48, postea librorum memoriam vindicans Annal. philol. CXXXI p. 193 post Wagnerum 'Observ. on Plaut. pros.' p. 13: ubi* nunciam: i, rus *dist. Seyffertus coll. Pseud. 118 dubitanter.* nunc iam rus te amoue ℞ *post Kampmannum Annot. p. 29.*

75. hercle *del. Camerarius: itemque* ℞, ercle *pro* erres *irrepsisse putans et* non mihi praeterhac *traiciens: quode cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 32 Kaempfiusque de pron. pers. p. 41.* mihi non praeterhac *Fleckeisenus: ubi* mi *encliticum tollit offensionem: cf. Lindsayus 'Journ. of philol.' XX p. 141 sq. 145 sq. et Skutschius 'Forsch. z. lat. Metr. u. Gramm.' I p. 136 adn. Omnia transponens* Mihi praeterhac, ne tu erres, non f. m. *Bothius olim, postea cum Camerario faciens. Cum Spengelio convenit Studemundo Annal. philol. XCIII p. 57, Lorenzio, aliis.*

76. 'aestumat *Pylades: pro quo debebat saltem* id aestumat *vel* ille aestumat. *Hinc fortasse corrigendum Capt. III 5, 24* parui existumo: *item in Plautino versu apud Festum Pauli p. 143 M.* flocci existumo' ℞. *Adde Persae v. 353.*

80. aedeis *Aldus.* aedes *Lambinus,* ℞: *cf. Lachmannus in Lucr. IV 997 p. 265 (ad Asin. I 3, 69). Inter v.* 80 *et* 82 *intercidisse versiculum sumpsit* ℞, *qui velut talis esse potuerit:*

Fame pereundumst familiae omni: quippe quoi

At nescio an gestu servus apodosin expresserit suppresseritve.

83 *sq.* hic quom *pro* eccum (ecquum) ℞, '*apodosis ut perierit in fine scaenae, cuius sententiam hoc exemplo redipisci licebit:*

Nimiae pol ea res diuidiaest animo meo.

Vide praefationem, ubi de actuum divisione disputamus, quae vulgo est perversissima'. *Cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 102. 211 et ad v. 84.*

84. corruptum hic *Pylades*. corruptum ita ℞ *refutante Brauio Observ. gramm. p. 17.* corruptum iam *Muellerus Pros. p. 495.* corruptum illum *Fleckeisenus.* corruptum esse *Klotzius p. 176 (neglecto* eccum, *pro quo debebat* aegre *sic scribere).* eheu, corruptum *Seyffertus dubitanter.* — adulescented ℞ *Nov. exc. I p. 72.* adulescente olim *Muellerus.* adulescentulo *Buggius. At praeter versum hiare sententiam optime sensit Ritschelius (vide ad v. 83): unde* odi *inserui (de cuius verbi notione cf. Kiesslingius ad Hor. c. I 38, 1).*

85 *sqq.* '*Totam scaenam metris suis discripsit Hermannus Elem. doctr. metr. p. 299 sqq., scaenae principium idem de metris p. 200. Vocis autem ea additamenta cinxi, quibus ipsius Plauti sermo dilatatus et simili loquacitate atque qua prologi non Plautini languent*' ℞. *Adde praeter ea quae singulis locis adnotamus Studemundum de cant. p. 68 sq. Klotziumque p. 542 sq.*

85. multum sum ℞, *addens 'licebat etiam* sum multum'. *Repugnarunt Bergkius Opusc. I p. 169 adn., Muellerus p. 170, Olsenus p. 62, alii. Malim:* Recórdaui, m. et d. c.

86. institiui *cum Reizio* ℞, *Spengelius 'Ref.' p. 279, alii repugnante Fleckeiseno Mus. Rhen. XIV p. 628, qui* meum *post* pectus *add. (at cf. Rud. 936. Ter. Ad. 38). Cf. Bergkius Opusc. I p. 169, de antiquiore forma delitescente cogitans [praeter* instipaui *adscripsisse* insistitui *fertur (? an* industitui *?)], aliterque dimetientes Seyffertus de bacch. p. 43. 45, Studemundus p. 38. 45 non assentiente Crainio 'Zeitschr. f. Gymn.' XXI p. 149 sq.*

87 *sq. De dittographia praeter alios cf. Spengelius 'Ref.' p. 262. 378 (a* Multumque *vel* Ego aeque *incipiens: cui* Ego usque *praeferens) et Langenus Stud. Pl. p. 55.* — *V.* 88 Volútaui eám rem et diú trai. *Weisius, Muellerus p. 170.*

89. Hominém quoius réi similem ésse arbitrárer ℞ *addens: 'apparet verba* quando natus est *e v. 92 invecta esse.* simulacrumque habere (*pro quo* haberem *Hermannus*) *iam Reizius delenda existimabat'. At cf. Seyffertus de bacch. p. 19. 24. 37, Studemundus de cant. p. 35. 51, Spengelius 'Ref.' p. 235, v.* 89a *anapaesticam mensuram praeter alias commendantes: ubi* réi quandó matre nátust *praeferebat Crainius de cant. p. 16. Ceterum malim* arbitrarem (*ut Pseud. 1014*) *duce BaD v.* 91 arbitro (*ut Merc. 901*)*: ubi* arbitror ℞ *cum reliquis. Ad v. 90 cf. Spengelium de cret. p. 23 adn., alios et ad v.* 91 *Hermannum de metr. p. 206, Klotzium p. 198. 299. 302. Ad* simulacrum habere *cf. Amph. 458, al.*

92. Quandó natust eí rei *Lorenzius refragante Seyfferto Stud. Pl. p. 25 sq. et 'Berl. phil. Wschr.' IV p. 45 sq.: ubi de* quandoc *forma pro* quando hic *reponenda cogitat (cf. ad Men. 985): atque* hic *aut delen aut* is *substitui etiam Bachius iubet in Studem. Stud. II p. 362. Cf. Heyne Annal. philol. suppl. XVIII p. 166 sqq. Totum v. delebat Vossingius olim.*

94. ita esse *cum Hermanno trai.* ℞ *(de explendo bacchiaco per* ⟨facile nunc⟩ faciam *cogitans Parerg. I p. 484): ubi anapaesticam mensuram agnoverunt Seyffertus de bacch. p. 24, Studemundus p. 51. Muellerus p. 375, Spengelius 'Ref.' p. 235. 275, Klotzius p. 543 (de ego delendo minus recte cogitans). Verba* ego .... credatis *del. Crainius de cant. p. 15 sq.* (At prófecto ita ésse út *defendens.*). — creduatis *Bentleius. Totum v. iam Weisius spurium habebat.*

95 *sqq. V.* 95 *una cum v. 93 sq. secludebat* ℞, *de v.* 96—98 *addens 'fortasse ne hi quidem versus Plauti sunt'. At cf. Langenus Stud. Pl. p. 56 (cf. 'Beitr.' p. 295). Vide ad v. 94.* — uero uincam *Pylades.* — *V.* 98 Mea, áliter hau dicétis *iambicum dimetrum catalecticum esse voluit* ℞, *ut v. 90. 102: ubi* id *om. iam Camerarius.* Mea *delebat olim Hermannus et nuper Spengelius 'Ref.' p. 219 adn. (aliter de cret. p. 23 et T. M. P. p. 141),* Mea id haúd alitér *trai. Muellerus Pros. p. 393,* Mea, haúd aliter ésse id *suppl. Sigismundus de* HAVD *partic. p. 259. Cf. Seyffertus Philol. XXVI p. 718.*

99 *sq. Hos quoque versus secl.* ℞ *refragante post Lorenzium Langeno l. s. s.* — *Cf. Klotzius p. 219. 231.* — Simul gnaros (*vel* gnaritos) uos *Camerarius in ann.* Simitu gnaruris uos *Scaliger, Scriverius. Cf. Buechelerus Annal. philol. CV. p. 118.* — *Ad v.* 101 *cf. Seyffertus Burs. Annal. XXXI p. 46 et Klotzius p. 228 adn. 231. 343, ad v.* 102 (*ubi* Factaeque examussim *corr. Bothius,* Probe factae examussim *trai. Stamkartus Comment. in Pl. Most. ed. a. 1858 p. 31) cf. Bentleius ad Hec. I 2, 88 et Hermannus de metr. p. 201* (ad amussim *corr: cf. Funckius in Woelfflini Archio VIII p. 80 adn.), ad totum locum Graupnerus de metaph. p. 7.*

104. simile sumit: sumptu suo operam pascunt suam *Pylades: atque* simile sumit *'exemplaria antiqua habere' Pius scribit* (poscunt *Saracenus*). simile suo usque sumtu operae ne parcunt suae *Camerarius: ubi* operae nec parcunt suae *'quidam' apud Lambinum.* (probant sibi quisque: Inde exemplum expetunt sibi quisque) simile Suo quisque sumptu, et operam impertiunt suam *Gronovius: ubi* sibi quisque *priore loco delebat Scriverius, ut altero Vssingius.* simile suis suo sumptu: operam non parcunt suam *Hermannus El. p. 300 (aliter olim de metr. p. 201) accepta distinctione Gronoviana.* similis uolt suo sumptu: operam non p. s. ℞, *totum versum post Weisium delens (cf. Opusc. phil. II p. 572) ut confictum ex parte e v. 124 sq.* similis uolt suas: sumptum operam n. p. s. *Spengelius (cf. 'Ref.' p. 379) itemque, sed* operamque haud p. s., *Langenus versum contra Ritschelium Lorenziumque vindicans p. 57. Mox* indiligens *etiam Hermannus de metr. p. 146.* — *V.* 106 immunus (*sic*) *adscripsit Scaliger. Cf. Spengelius de cret. p. 18.*

107. His *pro* Hic *Crainius de cant. p. 16,* Hinc *Bachius in Studem. Stud. II p. 198. Dimetros praeferebat Hermannus de metr. p. 146.*

108 *sq. 'Versus e binis creticis et tripodia trochaica catalectica compositos esse posse Hermannus Elem. p. 302 significavit: quamvis ab accentu in* témpestás *et* cónfringít *duriusculos. Ipse creticos tetrametros sic effecit:*

Atque illud saépe fit, ⟨quóm⟩ tempestás uenit,
Cónfringit tégulas ímbricesque: íbi ⟨igitur⟩

(*vel* íbi ille tum)*: qua ratione non remotum est* cónfringit. confragit *Bothius olim'* ℞. Confrigit *Fleckeisenus coll. Bergkio Opusc. I p. 124 et Brixio ad Mil. 1092. Cf. Spengelius de cret. p. 17. 'Ref.' p. 128, Geppertus Stud. Pl. I p. 36* (Tegulas confringit *traiciens!*), *Klotzius p. 241. 342 et ad* Atque illud *Seyffertus Burs. Annal. XXXI p. 43.*

111. Ventat imber, lauit *Bothius.* Venit imber, perlauit ℞. Venit autem imber, lauit *Spengelius 'Ref.' p. 101 sq. 128 sq. (aliter olim de cret. p. 43).* Pénitus imbér lauit ℭ. *Cf. Bentleius ad Eun. I 2, 25,*

Bergkius Opusc. I p. 165 adn., Studemundus de cant. p. 13, Klotzius p. 515. Vide praef.

112. (perpluunt Tigna,) putrefacit aer o. f. *Camerarius itemque, sed* putefacit, *R (quode cf. Deeckius in progr. Argentorat. a. 1873 p. 15. 44): ubi* per operam *miris artificiis def. Spengelius l. s. s. gravisque peccat Klotzius p. 515* (pūtrēfacit!). *Vide praef. Cf. v. 136.*

113. '*Versus est quales 108. 109. 116. 133—136. 141. 149 (non 140). Tetrametrum Hermannus El. p. 206. 300 discripsit:* Néquior factus iam-úsus est aédium' *R. Cf. Klotzius p. 240. Mox* ea *om. Bergkius, Klotzius, alii, quamvis tam versus quam lingua commendet. Cf. Spengelius l. s. s.*

116. '*De lacuna Hermannus cogitabat hoc exemplo:* Vsque dum mantánt, neque id ⟨dum ut fáciant⟩ faciunt, dómicum. *Cui praestiterit:* Vsque mantant néque ⟨quod opus est fácto⟩ id faciunt, dómicum' *R. Cf. ad v. 113. Pro* faciunt *Crainius de cant. p. 16* sarciunt (*melius saltem quam* farciunt, *de quo Lorenzius cogitat*). *Scripturae* doncum *ex C a Ritschelio notatae aliquid tribuebat Zimmermannus in Woelfflini Archio V p. 570 et 'Zschr. f. Rom. Philol.' XVI p. 244, item Stolzius in Muelleri Enchiridio II² p. 315!*

117. ruunt. aedificandumst aedes totas *Gronovius.* runt: tum aedificant aédis totas *R, 'cum* ruont *vix posse monosyllabum esse videatur'. Cf. Muellerus p. 137 sq.* ruunt: aédificandae | aédes totae *Vssingius.*

118. Haec árgumenta ego *R.* Árgumenta ego *Muellerus p. 383.*

119. Docére ut *Hermannus cum Reizio.* 'ut *fortasse ita potius collocandum:* Dícere, homines aédium esse ut símilis arbitrémini. *Acidalius* arbitrem, *quo sic uti poterat:* Dícere, ⟨iterum⟩ ut hómines aedium ésse similes árbitrem' *R. Vbi* arbitrem *vindicans,* iterum *refutans de* egomet arbitrem *cogitabat Kayserus Annal. Heidelberg. XLVII p. 423 sq. et LXII p. 341. Servato* arbitremini (*et* ego aedificiis) *pro* Dicere *Seyffertus temptat* Efficere. — *Mox* Primodum *Bothius: cf. Sandbergius Mus. Rhen. XXVI p. 135 sq. 140 sq.*

121. Ei *pro* Et *cum Gulielmio R, alii.* I *Seyffertus Burs. Annal. XXXI p. 45 (cf. 46), recte improbans rationem, ex qua Spengelius cum plerisque* fabri liberum sunt, Et f. s. liberorum *coniunxit (cf. Buecheler de decl. p. 43).*

122. sedulo firmitatem (*sine* in) *Scaliger.* sedulo eis firmitatem *Buggius. Cf. Kampmannus de* IN *praepos. p. 36, Madvigius Opusc. acad. I p. 167. Post hunc v. collocabat v.* 126 *sq. Crainius l. s. s., reliqua sic disiciens* (suo súmptu et labórē.) sibíque aut matériae Nepárcunt nec súmptus sibi súmptui esse dúcunt, Vt in úsum boní sint et ín speciem pópulo.

123 *sq.* Vt et *pro* Et ut *Lambinus: unde* ut ‖ Et *cum Bothio Hermannus, dein* boní sint et ín speciem pópulo: Sibíque aut [*cf. Brixius ad Capt. 1031*] matériae nepárcunt *scribentes* (neparcunt *Taubmannus*, ne parcunt *Camerarius*); *itemque R, sed* Vt (*del.* Et). Et in úsum boní sint et spécimen populo *e. q. s. Bergkius Ind. lect. Hal. a. 1863/64 p. VIII* (specimen *Acidalius refutante Gronovio*). In úsum ut boní sint et ín speciem pópulo *e. q. s. Spengelius 'Ref.' p. 275.* Et in úsum

boni út sint et ín speciem pópulo Sibíque, haud matériae repárcunt *Ellisius 'Journ of phil.' IX p. 161* (haud m. reparcunt *etiam Vssingius neglecta Lambini adnotatione*). Ibi aptae materiae neparcunt *Kayserus l. s. s. p. 424. Discriptionem traditam servabat Studemundus de cant. p. 35 admisso quatern. troch. inter bacch. tetram.* (*cf. Seyffertus de bacch. p. 19*). *At v.* 123 *cum communi consensu sic ut traditus est ferri nequeat, rectius ita corrigimus ut proxima servemus. Itaque dim. anap. restitui* (*ut v. 89a et 94*). *Possis* Et út sint in úsum bonís et ut in spéciem *e. q. s.*

125. Nec súmptus sibí sumptui (*immo* sumptu) esse dúcunt *R: cf. Seyffertus p. 24, Studemundus p. 45.* nec sumptus ‖ (*versui* 124 *adiungens*) Sibi súmptui esse dúcunt *Stamkartus p. 31, Spengelius 'Ref.' p. 235 sq.* (*cf. p. 200. 279*). *Vide ad v. 122.*

126 *sq. Hos v. def. Vahlenus Ind. lect. Berol. a. 1892 p. 12.* Suo súmptu et labóre *R* (*tacite*) *cum Bothio trai. Cf. Spengelius T. M. P. p. 4. 142 et 'Ref.' p. 202 sq. 230. Haec tantum verba, non v. 126, del. Buggius: cf. Lorenzius. Vide ad v. 122.*

129 *sq. De tirocinio fori* (in comitia) *militiaeque* (ad legionem) *cf. Marquardtus de vita priv. R.*[2] *p. 123 adn., al.* Ad légionem quom ítur, ‖ Ádminiculum eís danunt tum iam áliquem cognatúm suum *R, addens:* 'quom itant *Camerarius. De cretico tetrametro cogitarunt:* Ád legionóm quom itant, ádminiculum ĕis danunt'. *Initio de trip. troch. cogitarunt olim Seyffertus de bacch. p. 30 et Spengelius T. M. P. p. 151: at cf. illum Philol. XXIX p. 392 sq. et hunc 'Ref.' p. 225 sq. 289, ubi deleto* comita *tamquam glossemate* (*scil.* comitem *ad* adminiculum*: cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 31*) *dimetros iamb.* (*vel tetrametrum*) *effecerunt.* ⟨Séd ubi liberi ádoleuere⟩ ad légionem mittúnt eos, Adminiculum . . . suum *Crainius de cant. p. 16 sq.* Ad legionem cóm [*i. e.* quom] ita (*!*) ⟨mittunt⟩, ádminiculum ĕĭs | danunt (*!*). Tum tam [*i. e.* tamen] áliquem c. s. *Vahlenus Ind. lect. Berol. a. 1892 p. 9 sqq.* (*ad* suom *cf. p. 12 adn.*). *Vide praef.*

131 *sq.* Eatenus abeunt a fabris? *dist. Bothius.* Prótenus abeunt á fabris *R, addens* 'Eatenus *iure suspectum Handio Tursell. II p. 341*' (*cf. ad testim.*). Prótenus abeunt á fabro *Spengelius vituperante Vahleno l. s. s. p. 13* (*qui duce Seyfferto explicat: dimittuntur vel abeunt filii non ultra, sed ut cognato comitante aliqua pars auctoritatis parentum maneat!*). Eatenus quae habent a fabris *Vssingius.* — unum (*del.* ubi) *Hermannus, iambicos dimetros discribens de metr. p. 146 sq.* (*cf. Seyffertus l. s. s.*). ubi (*del.* unum) *R troch. tetram. discr.,* '*nisi forte* unum emeritum ubi stipendiumst *placebit*' (*quod placuit Lorenzio, al.*). ubi ŭnum (*falso e libris notatum*) *def. Crainius l. s. s. De dim. troch. catal. a dim. troch. hypercatal.* (Vnum *e. q. s.*) *separando cogitat Vahlenus! Ceterum* stipendium, Igitur tum *distinguebatur ab omnibus: cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 89 adn. Vide praef.*

133 *sq.* Nám ego ad illúd probusque ét frugi fuí *Klotzius p. 239 adn.* (*de trim. cret. horribili cogitans praeterea*)*: neque recte adiectiva per* que et *iungens neque recte offendens in* usque (*vide Thielmannum in Woelfflini Archio VI p. 60. 479*). — *Ad v.* 134 *cf. Klotzius p. 223.* — *Ad v.* 135 *cf. R Opusc. phil. II p. 547, Luebbertus Stud. gramm. II p. 56. 221 et Spengelius T. M. P. p. 230. 'Ref.' p. 33, Studemundus*

*ad Vidul.*² *p. 50, al.* — *V.* 135 migraui *pro* i(m)migraui *vel* emigraui *B: cf. Ter. Hec. 589, al.*

136 *sq.* ílico: óppido ‖ Venit *Hermannus El. d. m. p. 207. Cf. Spengelius de cret. p. 19 sq., Klotzius p. 298 et Langenus Anal Pl. II p. 11 sq. Plane vitiosa commendat Geppertus Stud. Pl. I p. 37.* — *V.* 137 *pro* ea *de* ac *cogitabat Muellerus Pros. p. 625 adn.*, haec *Spengelius 'Ref.' p. 131: ubi pronomen ad* Venit ignauia *spectat, non ad* ignauia *(vertas 'das war der Sturm für mich').*

138. Ea mihi *Pylades.* Quae mi *R.* Mi *def. Bergkius Opusc. I p. 165 adn., Studemundus de cant. p. 15, Spengelius olim de cret. p. 43: iam 'Ref.' p. 100* Mihique *suadens.* — grandinem, imbrem (*del.* que) *cum Bothio Hermannus, R, Spengelius, alii.* — Et uentum et grandinem mi imbrices attulit *Buggius: cf. Annal. philol. CVII p. 413. Totum v. del. Brixius ibid. CI p. 427 adn. (cum Crainio p. 17). Cf. Langenus ibid. CXXV p. 677. Vide ad v. 140 et 142.*

140 texit detexitque me *Pius, Pylades.* detexitque me *Camerarius, Leo Mus. Rhen. XXXVIII p. 21 sq.* detexitque med *Guyetus.* detexitque de me *cum Fleckeiseno R coll. Epid. I 1, 63 (adde Rud. 83 cum Crainio), addens:* 'exuit detexitque a med *Hermannus, parum probabili versuum discriptione usus, ad quam* deturbât *forma opus habeat, quae pronuntiatio etiam Beckero de com. fab. p. 13 placuit. Totum versum sic Kampmannus de AB praep. p. 26:* Déturbauitque detéxitque a me ílico. *Non satis placet trochaicus ordo hic:* dete xitque a me ilico'. *At non offendit trochaicus ordo (etiam v.* 138 *agnoscendus), si in* texit *(quamvis facile errori tribuas) aliud verbum latet: ubi cum exuit alienum sit ab imagine,* extudit *templavi, praecedente* t *et sequente det facile sic corruptum. Cf. Spengelius T. M. P. p. 98. 'Ref.' p. 43, Klotzius p. 222, al.*

141. Postilla me obtigere (*del.* eam) *Lambinus: unde* Postilla obtigere me *Lorenzius.* eam *ad v. 136 referebat Spengelius 'Ref.' p. 83 refutante Lorenzio, quocum convenit Leoni l. s. s. Contra* ea[m] *spectare ad 'uerecundiam et uirtutis modum' intellexit Seyffertus: cf. v. 164. Cf. Bergkius 'Beitr.' p. 62 adn. et Klotzius p. 241. 297.*

142. pro imbre *del. Koenigius in progr. Patschkaviensi a. 1885 p. 16 verbis* Cóntinuo Amor áduenit *subiungens v. 138* Mi aduenta suo grandinem imbremque attulit. *Post* aduenit *suppl.* ⟨et cupido⟩ in cor meum *Fleckeisenus,* grandibus guttis pluens *Buggius (cf. testim.),* guttis grauibus grandibus *Spengelius 'Ref.' p. 72 sq. (cf. p. 33), simul refutans mensuram Christii 'Metr.'² p. 394 (i. e. Spengelii de cret. p. 22?),* (amor áduenit) ⟨totum⟩ in⟨rigat⟩ cor⟨pus⟩ meum *Seyffertus dubitanter. De antistrophica ratione Hermannus cogitabat Elem. doctr. metr. p. 215, mox* Ís usque *acuens* (= Déseruerunt).

145. Me déseruerunt *Fleckeisenus: cf. ad v. 142.* — in unum *Lambinus: ut v. 123, al.: at cf. Bacch. 63, al.* inusu *Dousa.*

146. ĭ atq; aedis polita *marg. B 'pro* atque edepol ita *ut apparet: quo Scioppius abusus Susp. lect. IV 21'.* — ita haec tigna humida putrent *Pylades.* ita haec tigna humide putent *Camerarius.* iam haec tigna humide putent nunc *Hermannus Elem. d. m. p. 302 (aliter olim de metr. p. 206).* ita tigna humide putent haec *Bothius.* ita t. h. haec nunc putent *Fleckeisenus.* ita tigna úmidé — haec putent *R: cf. Opusc.*

phil. II p. 621. ita tigna umida haec nutant *Vssingius olim.* tigna umiditate putent *idem postea* (*et* Atque ita edepol *refutante Seyfferto Burs. Annal. LXIII p. 77*). *Recte adverbium improbavit, vix recte substantivum reposuit inauditum.* — haec t. u. p., ut non uidear mihi *Crainius p. 17 et Buggius.*

147. posse sarcire *Hermannus olim.* — perpetue ruant *defensum a Pareo. Cf. Scioppium Susp. lect. V 13 et Brixium ad Trin. 171.*

148. Quin fundamento *Hermannus.* Quom fundamenta *Crainius p. 17 probante Lorenzio, al.: at cf. 165.*

149. sum ⟨ego⟩ atque *Hermannus tetrametrum discribens. Contra Christium 'Metr.'² p. 403 cf. Spengelius 'Ref.' p. 124 adn. Vide Dombartum 'Bl. f. bayer. Gymn.' V p. 198, Fuhrmannum Annal. philol. CV p. 817, Beckerum in Studem. Stud. I p. 310.* — *V.* 150 dé iuuentúte erat ℜ *cum ceteris.*

151 *sqq. Sic* ℜ: [Arte gymnastica (*vel* guminastica: *cf. Opusc. phil. II p. 484*)] Dísco, hastís, pila, cúrsu, armís, equo (Díscod, hastís [*vel* hastá *ut Bacch. 428*], pila, cúrsud, armís, equo *Nov. exc. I p. 64 cum Buechelero de decl. p. 48 Christioque Mus. Rhen. XXIII p. 564*) **** uictitabát uolup. '*Verba* arte gymnastica *vix dubitandum est quin sint interpretis: proxima duce Hermanno Elem. p. 303 (hiatum defendente p. 207) dubitari potest num versum efficiant e duabus tripodiis trochaicis compositum:* Dísco hastis pila-cúrsu armis equo. *V.* 153 *talem fere fuisse suspicor:* [Néc minus súo animo] uíctitabát uolup, *ubi* equo: haud uictitabam *Acidalius'. De lacuna paulo ampliore cogitabat Fuhrmannus Annal. philol. XCVII p. 848 adn.* Quisquam nec clarior *ante* arte gymnastica *et* Meo animo haud *ante* uictitabam u. *suppl. Vssingius. De versu* (Neque .....) *ante* Arte g. *vel de* Quisquam homo nec magis *ante* disco h. p. *supplendo cogitat Spengelius 'Ref.' p. 99 sq. simul* Cursura *cum Crainio p. 17 (coll. Bacch. 67: at cf. 428) et* uictitabat *cum Ritschelio corr. Nihil egerunt Spengelius olim de cret. p. 20. 42 sq., Studemundus de cant. p. 15, Klotzius p. 107 (cf. 110), alii. Cautius iudicabat Bergkius Opusc. I p. 165 adn. Vide praef.* — *Mox ad* discipulina *cf. Fleckeisenus misc. crit. p. 33 sqq., ad* alieis *Bergkius Opusc. I p. 118.*

155. *Hunc v. secl.* ℜ *probante Pennigsdorfio de* QVISQVE *et* QVISQVIS *pron. p. 9 et Mahlero de pron. p. 39 adn., refragante cum Lorenzio aliisque Langeno Stud. Pl. p. 57. Cf. Kvičala de pron. p. 38. 41, Woelfflinus Mus. Rhen. XXIX p. 291 sq. adn. et 'Lat. u. rom. Compar.' p. 77 sq.*

156. Nunc post, quam *dist. Pontanus. Post hunc v. quaedam intercidisse Ladewigius suspicabatur Philol. XVII p. 465, cum praeter consuetudinem nihil dicatur de novis personis in scaena apparentibus. Neque tamen v. 161 sqq. quadrant, si sumimus cum illo Philolachem mulieres iam animadvertisse earumque adventum indicasse.*

158. unde me *Pylades.* qua *Gruterus.* quo me *Stamkartus p. 33.* quod me ℜ *collato v. 691: at vide Lorenzium et Luebbertum Stud. gramm. II p. 79. 229. 234 sq.* — rear esse defaecatam *Camerarius: ubi* 'deficatam *a* faecatus *est ut* decido pertisum' ℜ: *adde Opusc. phil. IV p. 141, al.*

159 *sq.* omnibus *om.* est *def. Olsenus p. 101.* — horna *Saracenus.*

— *Ad* (magna:) Fuit *cf. Capt. 516. Pers. 637 sq. Pseud. 248. 311, al.* magna fit *e 'vett. exemplaribus' affert Pius.* magna fuat *coni. Saracenus.* magnast ℛ (*mox* nam *post* Quid ea *inserens*). magna. Ph. Fu! *Ellisius apud Sonnenscheinium,* magna. Ph. Hui! *Vssingius: vitiose. Ceterum* messim *intellegas de meretricis emolumentis* (*ut plerumque translate Plautus adhibet vocabulum*). *Itaque innuit lavationis eventum eundem esse quem messis i. e. nullum. Sic etiam sequentia lucem accipiunt, de quibus obscurus est Lorenzius, tacent reliqui.* — *V.* 161 *ad* o(h) *cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 586. 604, v.* 162 *ad* modestiam *Langenus Anal. Plaut. I p. 5 sq. Hasperusque 'philol. Anz.' XIII p. 118 sq.*

163. quom mihi *etiam Luebbertus Stud. gramm. II p. 57 sq. 221.* qua mihi *Brixius Annal. philol. CI p. 427.* nam (*vel* ita) mihi *Vssingius.* — amor (*item v. 142*) et cupido *cum edit. ante Gruterum Buggius Vssingiusque: at cf. Schusterus 'quomodo Pl. Att. exempl. transt.' p. 29.*

164. *Ad* perpluit *cf. Mohrius de iamb. septen. p. 17, Kiesslingius Anal. Pl. p. 10, al.* (perpluuit *Klotzius p. 245 praeter rem*). — iam umquam me obtegere *Lambinus.* iam usquam obtegere *cum Acidalio* ℛ *obloquente Brixio Annal. phil. CI p. 427 adn.* eam umquam optigere *Buggius, Seyffertus: cf. ad v. 141.*

166. satin haec decet me uestis *Beckerus in Studem. Stud. I p. 159.* — *Contra Ladewigium Philol. XVII p. 465 cf. Goetzius Act. soc. phil. Lips. VI p. 266.*

167. Volo placere (*om.* me) *Pylades: ubi erunt fortasse, qui* meo — Philolachi *defendant ex Cas. 134 sq., vix recte. Cf. v. 205.*

168. Quin *perperam def. Goellerus ad Trucul. p. 71, Vssingius, alii refutante Schenkelio l. s. s. p. 451 sq.* — exornas, moribus lepidis quom *dist.* ℛ *commendante Poen. 307, al.: at hoc loco melius de exornandi more modoque cogitamus, cum ornamenta corporis virtuti, non moribus opponantur. Cf. Cas. 217.* exornas moribus lepidis, quom *etiam Lachmannus in Propert. p. 113.* quam lepida tute es *Dousa.* quom lepida tota es *Gruterus.*

169. muliéris *toleravi dubitanter cum Lindsayo in Woelfflini Archio VII p. 597 et Philol. LI p. 366.* amantes mulieris amant ℛ *cum Lachmanno.* amatores mulieris amant *Pylades.* amator mulieris amat *Bothius probante Brixio ad Mil. 466, al. Cf. Turnebus Advers. XIX 13.*

170. ut lepida Scapha sapit *Pylades: cf. Muellerus de Pl. Epid. p. 49.* — sapit, scelesta multum. Vt *dist. Lachmannus,* sapit scelesta multum, Vt *Weberus Quaest. Catull. ed. Gothae a. 1890 p. 162.*

171. Et lepide *Pareus.* — res omnes *Camerarius.* ea omnis res ℛ, *item Fleckeisenus. Cf. Langenus Stud. Pl. p. 57.*

172. ut haec decet me *Bothius: at cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 182.*

173. Virtute forma *Guyetus.* Virtute et forma *Muellerus 'Nachtr.' p. 135, non intellegens plane diversam sententiam esse Mil. 1211.*

174. Ergo hoc ob *Camerarius.* Euge! ob hoc *Acidalius: cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 526.* Hercle ego ob hoc ℛ. Ergo ob istuc (*ut v. 257. 297 et Asin. 43*) *Brixius Annal. philol. CI p. 766* (*ibid.*

p. 784 adn. de Corgo *cogitabat Fleckeisenus). Cf. Langenus 'Beitr.' p. 239 et Bachius in Studem. Stud. II p. 280.* — ego profecto hodie aliqui *Camerarius.* ego hoc die aliqui *Bothius.* hodie aliqui merito *in edit. R 'exempli causa: nisi* ut merita's *males'.* ego hodied aliqui (*et antea* Ergo hoc ob) *idem Nov. exc. Pl. I p. 90, improbans* hōdie *mensuram, quae placuit Crainio Stud. Pl. p. 5, Buechelero, al.* ego hocedie aliqui *Bergkius 'Beitr.' p. 86. Vno loco defectum statuere malui servato* hodie. *Vide praef.*

175. te istam *Bentleius. Possis* ted hanc *ducibus CD. Cf. Mohrius de iamb. sept. p. 24.*

176. quidem tu *cum CD Luchsius comment. prosod. I p. 20: at cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 8 (vide ibidem XLVII p. 25 et 53 c. adn.).*

177. Eo mauis *cum Z Bentleius.* Eho ‖ An mauis *R: ubi* Eho an *etiam Seyffertus postulat. Cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 443.* Quae mauis *Hinzius de partic.* AN *p. VIII adn., nisi* nimis ... mulier PHILEMATIO *continues (perversissime). Mox* malui *pro* malo *Acidalius.*

180. culpari. ain (*FZ*) *placuit Lachmanno in Propert. p. 113.* culpari et *Bentleius.* — alios meam speciem *Pylades.*

181. mihi dici *R cum Pylade aliisque (etiam Lachmanno l. s. s.: sed* dici mihi *corrigente p. 412): cf. ad v. 75.*

183. amarim? *cum Guyeto R refutante Luebberto Stud. gramm. I p. 77. 79, Lorenzio, Vssingio, al.* amem? *Kayserus Annal. Heidelberg. XLVII p. 424 et LXII p. 341 adiuncto* quid? *ex versu proximo.*

184. Quid? istaec me, id cur *Gruterus (item Leo Vindic. Pl. p. 9).* Quid ita haec me, cur *Lambinus.* Quid? 'ita haec me' quor *R itemque, sed* id quor *Muellerus 'Nachtr.' p. 2: ubi* 'ita tu istum' *exspectaveris. Vide ad v. 183.*

185. *Versum, quem 'ex interpolatione irrepsisse vidit Fleckeisenus', Vssingius vindicabat,* Perit istuc quod *reponens refutante Langeno Stud. Pl. p. 331.* Periit, quod iam promiseram tibi: dona perdidisti *Pylades Merula duce et* id quod *pro* quod iam *substituens Gruterus* (quod p. tibi donum, p. *Taubmannus.* quot p. t. dona, p. *Fleckeisenus Exerc. Pl. p. 43).*

186. catam, tam doctam te et bene eductam *Camerarius, Hermannus Elem. doctr. metr. p. 133, Klotzius p. 75.* cate te eductam et tam bene doctam *Bothius.* catam, tam doctam et bene te eductam *R, Fleckeisenus, Bentleius.* catam, tam coctam te et bene doctam *Seyffertus olim Philol. XXVII p. 453 improbante Muellero p. 387 adn.* catam, tam cautam te et b. d. *Brixius Annal. philol. CXXXI p. 193.*

187. Non stultam *cum B marg. Camerarius, Bentleius in Hor. Serm. II 3, 158.* Istaec tam *Vssingius olim.* Nunc ista *Palmerus Hermath. XI p. 313.*

188. Ecastor *Camerarius.* Tum ecastor *Acidalius.* — expetas *Dousa.* exoptes *R cum Acidalio: at cf. Scioppius Susp. lect. IV 21 scitiusque iudicans Gronovius. Cf. Langenus Stud. Pl. p. 57 sq.*

190. Matronae, non meretricis est *R cum Guyeto. Cf. Brixius ad Mil. 187.* — non meretricum est unum uni i. a. *Camerarius.*

192. me omnes *contra Crainium Philol. XIV p. 213, Lorenzium, alios post Fleckeisenum Annal. philol. LXXIII p. 687 (iam* Di me

deaeque omnes *commendantem coll. v. 684*) *vindicarunt Mohrius de iamb. septen. p. 19, Brugmannus de* NI *partic. p. 16 adn., alii.* — De enicassint *pro* interficiant *cogitabat* ℛ, *non recte propter v. 193.*

193. Nisi égo illam ℛ, *alii.* Ni ego illam *Handius Turs. IV p. 229.*

194. Nolo ego mi male te, mea Scapha ℛ (*ubi* mea *alienum ab opprobrio*). Ego nolo mei male te, Scapha *Ellisius 'Journ. of philol.' XI p. 163: at cf. Kellerhoffius in Studem. Stud. II p. 67, Seyffertus in Burs. Annal. XXXI p. 101. Vide praef.*

196. deseret ille *trai. Pylades.* — ex (*pro* et) satietate *Scaliger.*

199. (haec credas) Mea dicta: ex factis nosce rem: uides quae sim et quae fui *Saracenus, Bentleius itemque, sed* uide quae sum et, *Bothius.* (haec credas,) Mea dicta ex factis nosce: rem uide quae sim et quae fui *Camerarius itemque, sed* hem uide quae sim: at, *Scioppius Susp. lect. IV 21* (*cf. Pers. 518, al.*). Ex factis nosce rem: uide, ego quae sim et quae fui ℛ *itemque, sed* sum, *Fuhrmannus Annal. philol. CV p. 825 sq. et Seyffertus Philol. XXIX p. 393, sed* uides, ego quae sim et, *et Britzelmayrius in progr. Landishut. a. 1867/8, sed* uides (vel uidesis) quae nunc sim et: *improbante Kiesslingio Anal. Pl. p. 10.* Mea dicta ex factis nosce: me uide quae sim et quae fui *Muellerus Pros. p. 218 adn. praeeunte Reizio.* Ex factis nosce rem: uide me, quae sim et quae fuerim *Beckerus in Studem. Stud. I p. 297.* Ex factis nosce: me uides, quae sim. at quae fui *Lorenzius obloquente Seyffertus cens. p. 45 sq. Vide ad v. 200.*

200. Nihili ego, quam nunc tu, amata sum *Bothius.* Nihilo [Nilo *cum Da in adn., ut* nil *cum C v. 207*] ego sum amata setius ℛ '*deletis glossematis et* setius *addito*'. Nihilo quam nunc tu es minus amata (*et antea* quae sim, quae quidem fui ante) *Kayserus l. s. s.* Nihilo ego quam nunc tu minus sum amata *Muellerus l. s. s. praeeunte* Nihilo ego minus quam tu s. a. *Britzelmayrio l. s. s.* Nihilo ego ⟨quam' nunc tu minus fui pulchra et uenusta et nihilo Minus ego⟩ quam nunc tu amata sum *Seyffertus 'Berl. phil. Wschr.' V p. 994 adn.* (*et antea* quae sim, et quae fui ante!). — modo *cum Bentleio in Heaut. II 4, 10 del.* ℛ, *alii. Hic versus cum per se nullam offensionem praebeat, sed* Nihilo *non habeat quo referatur, antecedentem corrigere malui, ubi* (quae) fui *neque coniungi potest cum* quae sim *neque satis apte* (*per et*) *opponitur, sed sua sponte sese adplicat ad perfecta insequentia.*

202. *Ad* me *repetitum cf. etiam Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 43.* — crede *etiam Bentleius, alii.*

203. simulatrici *Meursius, Salmasius, Gifanius. Vide ad v. 219 (Z).*

204. suo quum liberauit *Pylades.* suo liberauit aere *Beckerus Quaest. p. 8.* suo aere liberauit ℛ '*nisi* suo argento *males, quod etiam Fleckeisenus proponit*'. *Cf. Britzelmayrius l. s. s. et Brixius l. s. s. p. 194.*

205. Solam illi me soli *Camerarius.* Solam me soli *Bentleius,* ℛ *addens 'potueram etiam* illi soli': *atque duplicem scripturam* Solam illi soli *et* Solam me soli *etiam Seyffertus agnoscit. Cf. Stutschius 'Forsch. z. lat. Gramm. u. Metr.' ed. Lips. a. 1892 p. 105. Philolachus erat, non Philematii censere 'solam' illam esse oportere obsequentem.*

208 *sqq. Cf. post Ladewigium Goetzius Act. soc. philol. Lips. VI p. 249 sqq. et contra sentientes Brixius l. s. s. p. 195 et Langenus Stud. Pl. p. 169. 331. Vide praef.* — *V.* 209 Vt té ille ℛ.

210. te ni ille amabit *Bothius.* ille te ni amarit *Bentleius.* te nísi ille amabit *Muellerus p. 337. Cf. Seyffertus 'Berl. phil. Wschr.' IV p. 46 et Burs. Annal. LXIII p. 27, Brugmannus de* NI *partic. p. 5 sq., Skutschius l. s. s. p. 112.*

211. Id tuo pro capite quod *Bothius.* Pro capite tuo quantum ℜ *repugnante Muellero p. 221 adn. (qui* tantum *pro adverbio habet!) aliisque.*

212. ni illam ego *vel* ego ni illam *Bothius.* ni illam *Guyetus. Cf. ad v. 210.*

213. Ita hanc *Bonnetus Annal. philol. CXI p. 885: aut sic aut* Ita illa hanc ℭ. — corrumpet ℜ *repugnante Spengelio T. M. P. p. 15 sq.* — malisuada *idem Opusc. phil. II p. 562.* — uitilena *def. Palmerius Spicil. p. 663, Vallaurius in Actis acad. Taurin. a. 1870 p. 8, al.* uicii (uitii *Lambinus*) lena *Camerarius.* nunc (*vel* mi) uitilena *Bothius* (*etiam de* malésuadá uitilena *cogitans*). uulgi lena *Pylades.* uulpilena *Palmerus Hermath. XI p. 313.* inuitam lena ℜ *dubitanter.* uitiis lena *Madvigius Advers. II p. 11.* multum lena *Buggius.* multilena *Bergkius Opusc. I p. 678.* uetula lena *Brixius Emend. Pl. ed. a. 1854 p. 18 iterantibus Bonneto Schenkelioque l. s. s.* uitium lenae *Niemeyerus 'Phil. Wschr.' I p. 365 (quasi 'lenae' genet. comparari possit cum genetivis 'hominis, uiri, mulieris' cum 'flagitium' sim. coniunctis!).* uitique plena *Crainius 'Zschr. f. Gymn.' XX p. 479 et* uiti (*ante* malesuada *reiciens*) plena *Spengelius l. s. s.: cf. Muellerus Pros. p. 221.* uini plena *Brixius Annal. philol. CXXXI p. 194.* uiro plena *Leo 'D. Litztg.' a. 1885 p. 861.* cantilena (*vel* anilis lena) *Britzelmayrius l. s. s., item Vssingius* (*et* hac *pro* hanc *antea*). uiti- *post* male- *aegre obscurarim: quare* uitilenulla *ausus sum scribere* (*cf. Loewium Prodr. p. 5 adn. et Poen. 471*).

214 *sq.* illi ego *trai. Bothius* (*mox* de me Scapha: id *distinguens*), ego *del. Guyetus* (*mox* illum ut *traiciens*).

217. aetatulast, senectă *dubitanter Fleckeisenus.* aetatula, in senecta (*et antea* tíbist) *Klotzius p. 92. Cf. Christius Mus. Rhen. XXIII p. 579, al.*

218. me uelim uorti ℜ (*ex B, ut putabat*). mauelim uerti *Osannus Anal. p. 197* (*cuius hariolationem de dittographia refutavit Goetzius*): *cf. testimonium, in quo fragmentum latere suspicatur Seyffertus* uéllem mĕ in ánginam uérti ut huic ániculae Faucés praeoccuparem. *Ceterum cf. Blasius 'Gesch. des Irrealis im Lat.' (ed. a. 1888) p. 3.*

220. oratum ut impetraui *Palmerus Hermath. X p. 59 coll. Ter. Hec. 385, 575.*

221. extudi *etiam Bentleius in Hor. Serm. II 2, 14. — 'Ceterum haud scio an scripserit Plautus* quom ego illi subblandibar' ℜ. fuit, quom illi subblandibar *Muellerus 'Nachtr.' p. 137.* quoniam illi subblandibar *Fleckeisenus.*

222. Dii mi *Pius* (me *etiam Pyladis 'codd. omnes': cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 214*). Di deae me *Bentleius,* Di me et deae *Sonnenscheinius* (*pro* Di deaeque *Plautino*). Di pol me ℜ. Di me pol *Langenus Mus. Rhen. XII p. 227.* Di mihi ne *Muellerus 'Nachtr.' p. 137.* Qui di me *Buggius.* Ita (*vel* At) di me *Ellisius obloquente Seyfferto l. ad v. 194 s. Cf. Spengelius T. M. P. p. 25 adn. et Abraham*

Stud. Pl. p. 204 adn. — quod uolint *R refutante ex Aulul. 77* *Seyfferto Stud. Pl. p. 6 adn.* quod uolim *Muellerus.* quod uelim *Buggius.* — ni ob istánc orationem *Muellerus.*

223. nisi Scapham *Camerarius.* nisi hanc Scapham *Muellerus. Vide ad v. 210.*

224. sat hoc certum *Bentleius.* satis certum *Bergkius Opusc. II p. 128 sq. Cf. Merc. 655 sq., al.* (*Romeijnius Spec. p. 56, Schenkelius Stud. Pl. p. 73 [679] sq., al.*). — amicum tibi *Camerarius.* uictum tibi *Gruterus. Cf. v. 247.*

226. Morem gerundum censeo tibi et capiundas *R* '*duce Nonio*'. Stolam gerendam censeo more (*vel* Soli gerendum censeo morem *cum libris*) et carpendas *Bergkius.* '*Interpretari studuerunt Turnebus Advers. XVI 17. XIX 13, Lipsius Ant. lect. l. III non longe ab initio*' *R. Cf. post alios Lorenzius in Excursu ad h. v. et praefat. ad Mil.*[2] *p. 21 adn. Ad* crines (*fem.*) *adde quae in Woelfflini Archiv II p. 332 monui.*

227. exim solet *R Opusc. phil. II p. 456: cf. Skutschius l. s. s. p. 91 sq. Totum versum aliunde illatum esse putabat Ladewigius p. 466. Mox* Egó si bonăm famám *mire Zanderus* '*Versus It. ant.*' *ed. Landgr. a. 1890 p. CV. — Ad* sat — diues *cf. Landgrafius* '*Bl. f. bayr. Gymn.*' *XVI p. 322.*

229. Si quídem hercle *R, Brixius ad Mil. 28. Cf. Spengelius T. M. P. p. 72. 76, Christius Mus. Rhen. XXIII p. 578, R Opusc. phil. II p. 633, Buechelerus in Woelfflini Archio III p. 144 sq., al.* — uendundum est, pater *Camerarius.*

232. Quando uidebunt *Camerarius in ann.* Me quom *B.* — bene merenti referri *Camerarius in ann.* referre bene merenti *R, Bentleius.* referre referenti *Bothius postea* (rem ferenti *olim: idque vindicavit post Bothium ex v. 235* [res] *Brixius l. s. s. p. 194: cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 224 sq.*). *Cf. ad v. 234. Totum versum una cum antecedenti interpolatori tribuit Ladewigius l. s. s. p. 466.*

233. Vtinam meus nunc *edit. post Camerarium cum B ante corr.* Vtinam quidem nunc meus *Brixius l. s. s. p. 195 sq.,* quidem *iteratus ex v. 235 adhibens et Ter. Ad. 518 comparans, ubi longe aliter* Vtinam quidem! *dicitur. Cf. ad v. 234.*

234. meis bonis me faciam *Camerarius* (*etiam in B*), *Bentleius, R.* me bonis faciam (*et* ⟨ut⟩ sit) *Vssingius. Cf. Leppermannus de corrept. vocab. iamb. p. 37. Ceterum v.* 233 *sq. pro dittographia habet Ladewigius Philol. XVII p. 466, simul aliquid intercidisse statuens, maxime offensus verbis* ista res: *cf. ad v. 233.*

235 *sq.* ista quidem absumpta res erit *cum vulg. R, item Seyffertus.* ista quidem res absumpta erit *Kiesslingius Anal. Pl. p. 10.* absumpta ista quidem res erit *Brixius Annal. philol. CXXXI p. 195: ubi ista quidem a* Iam *divelli non oportere censet Seyffertus. Atque res erit pro una voce est. Cf. ad v. 232 et 234.* — dies⟨que⟩ noctesque estur ‖ Bibitur neque *Camerarius.* — parsimoniam ⟨iam⟩ adhibet *Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 137 adn.*

238. me iis (diebus) *Angelius.* me iisce *Camerarius.* me hisce *Lambinus* (*qui antea* principio *in adn.*).

241 *sqq. Versus in libris sic ordinatos* 243. 244. 241. 242 *et sic*

Philolachi continuatos hoc ordine collocavit R *prioremque partem v.* 241 (eum *pro* eam *reponens*) *Philematio adiunxit:*

Vt uídeas eum medúllitus me amáre. Philo. Oh, probus homó sum:
Quae pró me causam díceret, patrónum liberáui.
Edepól si uel summó Ioui eo argénto sacruficássem,
Pro illíus capite quód dedi, numquam aéque id bene locássem.

'*De hac transpositione* 241. 243. 244. 242 *cogitari posset, si* Qui edepol *vel* Nam edepol *scriptum esset. Ceterum in verbis* oh probus homo sum *aliquid vitii latet, pro quibus tale quiddam expectatur: aut* oh catus homo sum *aut* oh probus sum ego emptor. *V.* 343 si summo ego Ioui illoc argento *Camerarius.* ego si summo Ioui illo argento *Fleckeisenus. Nihili sunt Rostiana p. 132 sqq.*' R. *Cf. Duebnerus in Iahni Annal. philol. IV p. 232, Muellerus Pros. p. 291, Klotzius p. 54.* si summati Ioui eo argento *Spengelius Philol. XXV p. 170 (cf. XXIII p. 675).* si summo Ioui bouem illo argento *Buggius eodemque probante* boues argento eo *Vssingius (quod non minus recte quam commentum Ritschelii improbavit Langenus* '*Beitr.*' *p. 76).* — *V.* 241. Vt uideo, eam *Buggius. Cf. C v. 849, al.* — *V.* 244. Pro capite illius *Kiesslingius Anal. Pl. p. 10 coll. Pers. 36 (ubi nulla est oppositio) neglegens* quod dedi *pro una voce esse.* — *V.* 242. patronam *Guyetus.* — *V.* 245. prae Philolachete *Camerarius (corr. etiam Bentleius).*

246. assentibor *Lambinus.*

247. *Hunc v. interpolatum cum plerisque habet etiam Thielmannus in Woelfflini Archio II p. 516. Cum Brixio l. s. s. p. 195 def. Langenus Stud. Pl. p. 58. At nullo modo quadrat condicio adiecta ad praecedentium versuum sententiam. Qui finxit substitui voluit versibus 224. 225 ad continuandam duorum versuum stichomythiam. Vide praef. Mox* Cedo mi *etiam Bentleius.*

249. siem *pro* sim *Bothius, Bentleius (servato* ueniat*: pro quo* ueniet *Guyetus: cf. ad v. 57), vitiose (sed recepit Vssingius). Possis* ⟨Ex⟩ornata *vel* ⟨mox⟩ quom huc ueniat*: sed cf. Seyffertum* '*Berl. phil. Wschr.*' *V p. 996.*

251. quom tute R *probante Luebberto Stud. gramm. II p. 118. 249, al.: ubi* quae tute *coll. Ter. Ad. 402 vindicavit Vssingius.* — speculo's specimen R. speculôm speculum es *Bergkius Opusc. I p. 678. At cf. Ribbeckius in Woelfflini Archio II p. 122, Leo Vind. Pl. p. 8 sq.* — '*De* maxume *frustra cogitabis*' R. *Ceterum antea* specit *pro* spernit *Turnebus cum Valla, al.*

253 *sq.* ferculi tibi *fuit cum defenderet Bothius: ubi inter* peculi *et* speculum *lusum inanem statuit Ellisius* '*Journ. of philol.*' *XII p. 260, cum potius ludatur ex ipsa vocis* peculium *ambiguitate (cf. Pseud. 1189, al.). Iocum παρὰ προσδοκίαν non intellegentes* Philematium mea *pro exclamatione separabat Bothius, pro interpolatione habebat Britzelmayrius lacunam statuens.* — Philematium mea, Suo quidque loco est *Scaphae tribui posse Acidalius putabat: quo duce ex Nonii testimonio* Suón quidque locost? uíde capillum, sátin compositust cómmode? *dedit* R *itemque, sed* Suo *et* capillus *Kretschmerus Quaest. Pl. p. 5 sq. probantibus Bockschio de attract. p. 32 et Beckero in Studem. Stud. I p. 168 sq.* Súo quique loco uíde capillus sátin compositust cómmode. *Muellerus Pros. p. 139 itemque, sed* commode?, *Buggius. Cf. Doeder-*

leini Synon. III p. 11 (uiden capillum? s. c. c.?) *et Prehnii de pron. indef. p. 11* (Suo ⟨in⟩ quicque locost? *e. q. s.*). Suo quique loco — uiden? — capillus s. c. c.? *Leo Vind. Pl. p. 9.* Suo quique loco. uiden? capillus s. c. c.? *Seyffertus (ita ut initio secum loquatur Philematium), 'suo quique loco' non recte cum capilli notione iungi monens. Ad* qui(c)que *cf. praeter alios Kienitzius de* QVI *loc. p. 561 sq., ad* commode *Langenus 'Beitr.' p. 235. An fuit* capillun? *Mox* commodas *Saracenus.* commoda es *Camerarius.*

256. qui *pro* quid *Bothius: ubi* quiquam *pro* quicquam ℞. *At cf. Seyffertus Philol. XXVII p. 443, Brixius Annal. philol. XCI p. 58 et CI p. 778 sq., Goetzius ad Epid. 313, al.* — mulieri *cum B Lorenzius ad Pseud. 595 (616), postea* muliere *probans cum Brixio ad Mil. 27.*

258. *Cf. Olsenus de verb. subst. p. 84.* — opos *cum Ba Buggius Annal. philol. CVII p. 403.* — opust nám. ⟦ qui malas *Seyffertus coll. Capt. 799. Bacch. 1121: quo duce ex parte tantum traiectionem in proecdosi adhibitam retinui.*

259. operá ebur *tuetur Lachmannus in Lucr. p. 388, item Klotzius p. 135.* opéra ebur *cum Bothio Spengelius T. M. P. p. 230!* operad ebur ℞ *Nov. exc. I p. 64* (o. hercle e. *in edit.*)*: cf. Bergkius 'Beitr.' p. 71 sq.* opera tu ebur *Fleckeisenus.* opera te ebur *Muellerus p. 605.* opera ebur atro *Palmerus Hermath. XI p. 313.*

260. eugepae laudo, Scapha *Meursius.* euge adplaudo, Scapha ℞ *cum Bothio (postea* eu, plaudo Scaphae *praeferente: 'cui saltem praestiterit:* eu, plaudo, Scapha'). euge, ego plaudo Scaphae *Muellerus p. 719 (item, sed* Scapha, *Buggius). At cf. Vssingius 'Nord. Tidskr. f. filol.' V p. 64, Richterus in Studem. Stud. I p. 518. 522. Nescio an praestet:* eugae, plaudo, Scapha.

261. purpurissimum *miro consensu traditum nescio an redeat ad aliquam formam* purpurisimum = *πορφυρισμόν.* — inscita's *pro* scita's *Muellerus 'Nachtr.' p. 137: inscite, etsi probavit Buggius. Mox ad* Noua *cf. Bentleius in Phorm. V 8, 79 et Heaut. II 3, 48.*

264. neque *μέλαν Bothius.* neque melillum *idem postea.* melinumue ℞ *probante cum aliis Langeno 'Beitr.' p. 98, refutante Vssingio post Koepkium aliosque.* — ullam aliam *Camerarius* (aliam ullam *etiam Bentleius*). *Mox* PHILEMATII *personam cum vulg. om.* ℞*: restituit Vssingius (adde Leonem p. 9).*

270. uidere *pro* uidisse *Bentleius ad Hor. carm. II 1, 21.* — alteram *cum plerisque* ℞*: ubi* alteras *coll. Paulo p. 27 M. (et 'alias') vindicabat Bothius itemque Bergkius Opusc. I p. 123. Ceterum* alteram, Vt *(ut v. 176) Weberus l. s. s.*

273 *sq.* nihil *cum libris Bentleius in Heaut. II 3, 48.* — istaec ueteres *cum Aldo Angeliove* ℞. istae ueteres *Bentleius, Studemundus Annal. philol. CXIII p. 74: cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 258. Ceterum v.* 274—281 *in suspicionem vocatos a Ladewigio Philol. XVII p. 467 vindicavit Leo Herm. XVIII p. 562.*

275 *sq.* oculitant *perverse Bergkius Opusc. I p. 113.* — Vbi sudor cum unguentis sese *trai.* ℞ *(aliique cum eo) ex Bothiana, inconsulto ut vid. — Ad proxima cf. Langenus 'Beitr.' p. 320 et Studemundus Ind. lect. Gryph. a. 1871/2 p. 11 sq.*

278. oleant *Lambinus.* olent *Weisius in adn., Bentleius: cf.*

Seyffertus Stud. Pl. p. 7. — ni male *def. Ellisius l. s. s. p. 104!* ut male *Camerarius* (*quo servato* unum id *trai. Guyetus*). male ut ℜ. uti male *Bothius* (*item Leo 'D. Litztg.' a. 1885 p. 86*). ut male eas *Gertzius*. uim mali ℭ.

279. doctiust ℜ: *cf. Olsenus p. 78.*

280. Verum illud est maxumum: adeo *ed. vet.: ubi* maxumaque *Camerarius* (*de* magnaque adeo *cogitabat Weisius*). Verum illuc et maxuma adeo *Bothius*. Verum illud esse maxuma adeo ℜ (*ex Gellio, ut putabat*), *addens 'praestat fortasse* esse illuc'. *Cf. Muellerus p. 335 sq.* Verum est illud: maxuma id adeo *Langenus 'Beitr.' p. 147* (*cf. p. 132*): *cf. Braunius Observ. gramm. p. 35 et Skutschius l. s. s. p. 117.* Verum illuc est: maxuma adeo *Seyffertus praefert, paratactice.*

282. satin sic me deceat *Studemundus in Stud. I p. 167 adn.* (*vel* haec me deceant) *assentiente Schradero de -NE partic. p. 29 [283].* satin haec deceat mihi *Sonnenscheinius*. satin me condeceat ℭ *coll. Pseud. 935. Vbi 'aurum et pallam' ἓν διὰ δυοῖν esse posse monet Seyffertus, nisi* deceant *praestet. Cf. v. 166. 172* (*v. Spengelius T. M. P. p. 223*).

283. me istuc curare *etiam* ℜ *Opusc. phil. II p. 286.* curare istuc me *Engerus de pros. p. XV. Cf. Skutschius l. s. s. p. 142.*

284 *sq.* Philolachem: ne quid *Weisius* (is: ne *etiam Bentleius*). — Philolachem: is ne quid amet, nisi quod ipsi placeat censeo *Britzelmayrius l. s. s.* — sibi *pro* tibi *etiam Seyffertus.* — *Inter* nisi *et* quod tibi placere censeat *hoc supplementum commendabat* ℜ *l. s. s.:* quod te decere censeat. ‖ Quod illi placeat, cura, quam: *ubi* non *pro* quam *Kayserus l. s. s. p. 424. Lacunam artificiis interpretandi removebat Vssingius refutante Lorenzio.* decere *pro* placere *intulit Sonnenscheinius probante censore 'philol. Anz.' XVI p. 521: quod improbans commemoraverat* ℜ *p. 487 ex eoque Lorenzius. Idem Lorenzius v.* 286 *ita retinuit, ut lacunam post eum significaret non respectis Ritschelii rationibus.*

287. Quíd opus est, quod súum esse nolit, íd ei ℜ: *ubi* suum ésse *Spengelius T. M. P. p. 81,* opust *Muellerus Pros. p. 298 adn.* (nolit ei *etiam Brixius ad Mil. arg. I 4*). — ted ultro ostentare ei *Guyetus.* a te ultro ostentarier *Seyffertus.*

288. aetas occultanda est, aurum turpe mulieri *Camerarius itemque, sed* turpest, ℜ (*cf. Olsenus p. 94*): *ubi* auro turpe mulieris *Lambinus.* aetas est occultanda et auro turpe mulieri *Boxhornius* (occultanda et auro *etiam Bentleius*): *quo duce* aetas occultanda et auro turpi mulierist *Lorenzius non improbante Langeno Stud. Pl. p. 58.* aetati occultandae et aurum turpi mulierist *Buggius 'Tidskr. f. filol.' VII p. 19 sq. probante Bergkio 'Beitr.' p. 52 adn.* aetati occultandae est natum [!] turpi mulieri *Vssingius. Sententiae, non rationi criticae satisfaceret etiam:* aetas occultanda aut turpitudost mulieri. *De lacuna post* aetati occultandae est: aurum turpi mulieri *cogitat Seyffertus. Varia conamina cum aliis laborant incommodis, tum male aetatis turpitudinisque causam coniungunt aut purpuram ab auro separant. Videtur sententia subesse mulieri ob aetatem occultandae aut turpi usui esse purpuram: unde* aurum *pro sede corruptelae habui, quod non magis respicitur in versu opposito et facile inferri potuit ex v. 282. 286.*

293. Quid hic uos tam diu *Pylades.* Quid hic uos duae *Camerarius, Muellerus p. 393 sq. 659, Ellisius l. s. s. p. 164: cf. Bacch. 1154.* Nam quid hic uos ℜ *mox deleto 'glossemate'* ut placeam, *addens (post Weisium) 'videtur* diu *aliquo casu e proximo v. irrepsisse'. Cf. Spengelius T. M. P. p. 108.* Vos quid agitis *Britzelmayrius l. s. s.* — *'Pro* ornata es *fuit fortasse* ornata tu es' ℜ. exornata's *Ellisius.* mi ornata's *Palmerus Hermath. XI p. 313.* immo ornata's *Fleckeisenus. Malim:* tíbi med exorno út placeam. ‖ ornatá's. *Cf. ad v. 388. Mox* hinc tu *Camerarius.*

296. Et *etiam* ℜ *pridem, item Lachmannus in Lucr. p. 389, Ballas de partic. copul. p. 8, alii del.* libet*: quo servato Ellisius del.* tecum! — idem míhi *cum libris* ℜ*: at cf. Koehlerus de septen. troch. p. 82.* mihi idem *Muellerus 'Nachtr.' p. 11.* id mihi *cum Bb etiam Sonnenscheinius.* et mihi *censor Sonnenscheini 'philol. Anz.' XVI p. 321.*

297. Mea uoluptas. Ph. iam istuc uerbum *def. Muellerus 'Nachtr.' p. 11: ubi* hem *pro* iam *substituebat Camerarius.* Ph. Hém, istuc uerbum, mea uoluptas ℜ *itemque, sed* Em *Brixius p. 20, Ribbeckius p. 30, Lorenzius (sed* Em ‖ Istuc*): cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 368 Richterusque ibid. p. 501 sq.* — mnif *codd. Pyladis.* — *Ad v.* 299 *cf. Langenus 'Beitr.' p. 70, ad v.* 300 *Skutschius p. 163.*

301. exprobrem, quin *cum interrogatione Gronoviana post Guyetum.* exprobrem? quin *sine interrogatione Bothius.*

303. Certo *pro* Certe ℜ *(editoresque post eum) inconsulto, ut vid. (quod fugit Langenum 'Beitr.' p. 22 sqq.).*

307. numquam ℜ *editoresque post eum: at cf. ad Trucul. 231.* — prorsis *Pareus.* 'prosus *(de quo fallit Scioppius Susp. lect. III 5: cf. Proleg. p. CIV) videtur h. l. temporis esse, pro 'in posterum, posthac' (ut nostrum 'hinfort')' ℜ: cf. Opusc. phil. II p. 268.* — commodum *alios legere Pius dicit.*

310 *sq. Cum Bothio faciunt Vssingius et Leo l. s. s. p. 11 itemque Seyffertus, qui monet* Sed estne .... Is est *secum loqui Philolachem, deinde* Callidamates c. a. i. *ad Philematium conversum dicere. Quamquam nescio an praestet:* cum amica sua? ‖ Is est, Callidamates: commodulum incedit. (cum amica sua? ‖ Is est: est Callidamates. eccum incedit *Weisius). At* ℜ *'deletis glossematis exempli causa' supplens:* cum amica sua? ‖ Is est ⟨profecto⟩: Callidamates eccumst. *Contra sic Fleckeisenus:* cum sua amica? is est: ‖ Callidamates cum amica eccum incedit *(cf. Muellerus p. 303, Langenus 'Beitr.' p. 4, Bachius in Studem. Stud. II p. 402) itemque, sed* cum amica sua: is est *(!), Spengelius T. M. P. p. 27 sq. Brixiusque l. s. s. p. 194 adn. Cf. Klotzius p. 189. 211. Quod hoc loco* Callídamatés *extat (alias* Cállidámates*) non magis offendit quam quod tam* Mnésilochus Gélasimus *quam* Mnesílochus Gelâsimus *effertur (cum constans in* Phílolaches Phílocrates *accentus sit). Ceterum v.* 310—312 *pro iamb. octon. habet Winterus de cant. p. 37 reposito* manipulares *(de quo cf. Bergkius 'Beitr.' p. 52 adn.). V.* 311 *del. Guyetus.*

313 *sqq. 'Metra huius scaenae, in qua emendanda Hermannus elaboravit Elem. p. 213 sq., e nostra discriptione haec sunt: bacchiaci tetrametri acatalecti v. 314. 316. 318. 330, catalectici 313. 345, trimetri 317. 319. 322. 331. 332. 344; cretici tetrametri catalectici 320. 321. 323. 324. 326. 327. 329. 341. 347, acatalectus 334, dimetrus 333; compositi e*

cretico dimetro et tripodia trochaica catalectica 336—340. 342 (cum hiatu in medio versu), 343, e tripodia trochaica et cretico dimetro 315; trochaicus septenarius 346, octonarius 335; iambici octonarii 325. 328' R. Post Hermannum Ritscheliumque in cantico cum alii elaborarunt tum Studemundus de cant. passim, Crainius 'Zschr. f. Gymn.' XX p. 477 sq., Muellerus Pros. p. 161 sq., Schenkelius Stud. Pl. p. 41 [647] sqq., Spengelius 'Ref.' p. 380 sq., Klotzius 'Altr. Metr.' p. 535 sqq., al.

313. ád Philolachém *R.* ád Philólachem *Seyffertus de bacch. p. 39. 45, Studemundus de cant. p. 38, Spengelius T. M. P. p. 128. At cf. Bergkius Opusc. I p. 168, Spengelius 'Ref.' p. 254. 250: neque neglegendum est de huius nominis accentu idem valere quod de* Philocrates *observavi ad Capt. v. 510 sq. — De* Te *ante* aduorsum uenire *adiciendo cogitabat Lambinus.*

314. audi, hem *Camerarius, R: cf. Brixius Emend. in Capt. p. 21, Ribbeckius de part. p. 32, Richterus in Studem. Stud. I p. 484.* — tibi ímperatumst *def. Seyffertus l. s. s., Studemundus p. 44,* tibí | imperátumst *Geppertus 'Zschr. f. Gymn.' XIX p. 902 (adde Crainium ibid. XXI p. 150): at cf. Spengelius l. s. s. et vide ad v. 409, al.*

315. illic *Camerarius.* illinc *'quidam' apud Lambinum.* — ubi sum *Hermannus baccheos continuans* (effúgi Forás). — Nam ílli ubi fui, índe effugí foras *R, addens: 'ceterum qui de hac numerorum compositione dubitet, ei in promptu est creticum tetrametrum sic instaurare:* Nam ílli ubi ⟨dudúm⟩ fui-índe effugí foras'. *At cf. Spengelius 'Ref.' p. 121. 99, ut olim de cret. p. 43 et T. M. P. p. 152 (ubi* Nam ílli). *Iambicam mensuram commendabat Seyffertus de bacch. p. 9, insulsam Schenkelius Stud. Pl. p. 46 [652]* cubi *reponens: cf. Studemundus p. 15, Skutschius l. s. s. p. 169, al.* Nám illi .... itā me male conuíui ‖ Sérmonisque .... Philolâchetem *octon. troch. fecit Crainius l. s. s. (cf. XX p. 478).*

316. *Cf. ad. v. 315.* conuitii *'sunt qui legant' Pius itemque* pertefum *ex 'vetustis exemplaribus'.* — (Forás:) ita med íbi male conuiui *Hermannus.* Ita me íbi male conuíui *R.* Ita mé male conuíui ibi *Muellerus.* Ita mále me conuíui *Lorenzius olim.* Itā male conuíui *Spengelius 'Ref.' p. 262. 271 adn. Ceterum* ibi *adiectum fortasse olim ad* Vbi *v. 317 corrigendum pertinebat* (Ibi nos h. i. lepida accipiet). *Cf. Klotzius p. 301 (falsus de libris). 536. Dim. iamb. cat. cum dim. bacch. suadebat Seyffertus p. 8 sq.*

317. Nunc cómmissatum íbo ad Philólachem *R,* commiſſatum *(ex verbo 'committere' contaminatum) servans, 'ut Stichi 686' et* Philolachem *corrigens, ut v. 313 (ubi vide), sed addens* 'Philolachetem *qui servare volet, acatalectum efficito:* ⟨Igitur⟩ n. c. i. a. P.' (comissatum *corr. Lambinus cum Casaubono. Ad* comisatum *cf. v. 989). Dim. bacch. cum trip. iamb. cat. commendabat Studemundus p. 35. 46 (item v. 318), cum tetram. bacch. admisso* Philólachetem *(v. s.) et adscito* ubí nos *efficiat sequente dim. anap. Lorenzius cum Spengelio T. M. P. p. 132, 'Ref.' p. 200. 230. 264 adn. 267. 279 refutante Ritschelio Nov. exc. I p. 69 adn. Duas trip. iamb. catal. temptavit Muellerus. Trochaicam mensuram et hoc v. et v. 318 agnovit Klotzius.*

318. *Cf. ad v. 316 et 317 et 319.* — hilari genio et lepido *'quidam' apud Lambinum.* hilaro ingenio et lepido *Bothius.* hilari ingenio

et lepido uictu ℟ *refutante Seyfferto p. 15 sq.* (*qui p. 9. 17. 42 adscito* ecquid tibi *sept. troch. efficiebat, ut adscito* Ecquid tibi uideor *octon. troch. Crainius, anap. Muellerus, aliter Studemundus* '*Zschr. f. Gymn.*' *XVIII p. 539. 550*). *De* lepided *et* ingeniod *vel* hilarid *vel* hilarid ingeniod *cogitabat* ℟ *Nov. exc. I p. 69. 88.* hilare et lepide *Abraham Stud. Pl. p. 223, recte* '*hilari* (*vel potius hilaro*) *ingenio accipere*' *reiciens. At forma, elocutio, structura demonstrant cum* accipient *etiam ab Vssingio recepto coniungendum esse pluralem* hilari ingenio (*vel* in Genio *coll. Pers. 108*) *et* elepida *ex* lepidâ *derivandum: cf. Cic. ad Att. XVI 3, 1:* '*conuiuis tuis . . . hilaris et bene acceptis*'.

319. mammam adire *post Lambinum aliosque def. Klotzius, ineptissime cum* Ecquid tibi uideor *coniunctum.* mamma, madere *Scaliger cum cod. Schobingeri refutante Bothio.* mammamadere *Studemundus p. 48 sq.* (*et* tibí ui|deor!). ma-madere *Spengelius* '*Ref.*' *p. 51. 236. 262 anapaestos admittens* (*item Klotzius*)*: at cf. Capt. praef. p. XI sq. adn. Solutionum insolentia balbutienti convenit.* tibi *del. Hermannus hexam. bacch. ex v. 318 sq. efficiens. De* (Vbi nós hilari ingenio ét lepide accipiént.) ecquid ‖ Tibi uídeor má-ma-ma-madére *cogitat Seyffertus.*

320 *sq.* moratus uiuere debebas *Camerarius.* moratus tute debebas *Pareus.* mora tu's: tute debebas *Klotzius p. 413. 536, verba sensu cassa metroque incongrua Callidamati continuans* (*aut* moratu's *accipiens*). moratos uita. debebas — *Bothius.* mórata est uíta. C. Debébas — (*vel* mora tibi uita) *Hermannus.* túte morátus.∗∗∗∗uíta, debébas ℟, *addens:* '*supplere in hanc sententiam licebit:* Animo moderári *vel* Víno moderári, mea uíta, debébas'. *Cf. Olsenus p. 8.* Móratus uitâm degebas *Spengelius de cret. p. 26 sq. praemisso dim. cret. et adiuncto v. 322* (*item, sed anapaestico v. 321 sq.* '*Ref.*' *p. 49 sq. 66*) *probante Seyfferto p. 23 sq., Studemundo p. 35, Crainio* (*qui* Mámamadere . . . . degebas *octon. troch. esse voluit*), *al.* moratus uitam agebas *Muellerus* (*a* Ma-ma-madere *octon. troch. incohans*). moratus uíuis, haud utí debebas *Buggius.* more alio uti debebas *Vssingius. Vide praef.*

322. *Cf. ad v. 320 sq.* — Vin *pro* Visne *recte Schraderus de* -NE *partic. p. 24 [288]: cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 27.* — tute *pro* tu *Camerarius.* — uisne égo ted ac tú me amplectére? *Hermannus.* Visne égo te ac tu méd amplectáre? ℟. Visne égo te atque tú me amplectáre *Vmpfenbachius Melet. p. 40.* (Degébas. ⟦) Visne ego téd ac tu med ámplectare? ⟧ Ampléctere *Schenkelius Stud. Pl. p. 43 [649].* Vísne egó ted ac tú me amplectĕre *Klotzius, activum cum Weisio defendens neglecta structura: cf. Seyffertus* '*Berl. phil. Wschr.*' *XI p. 329, ubi de* amplexere *cogitat. De dim. troch. cogitabat Muellerus.*

323 *sq. Anapaestos corr.* face[re] licet *et* [a]sta *restituit Spengelius* '*Ref.*' *p. 50 duce Crainio, qui* Visne . . . . fac licet. ⟦ Lepida's *octon. troch. esse voluit. Cf. Klotzius p. 296 adn., 419.* faceré licet ‖ C. Lepidá's. ⟨Sed⟩ duce me amábo. ‖ D. Caue né cadas: asta *Muellerus.*

325. Oh óh. ocellus és meus ℟, *Klotzius. At cf. Kiesslingius Anal. Pl. p. 10, Richterus in Studem. Stud. I p. 605, al.*

326. ín uia accúmbas ℟ *cum plerisque.* in uía accumbas *cum Muellero Spengelius* '*Ref.*' *p. 50 sq. 106. 236 adn., etiam v. 327. 329 anapaesticos faciens* (*aliter olim de cret. p. 43 sq. 22 et T. M. P. p. 122:*

cf. Studemundus p. 19). accubas (*cf. 'attigas' sim.*) *spreverunt omnes: quod ars grammatica non minus commendat, quam* coimus *reicit: cf. v. 368. Ceterum cf. Buechelerus de decl. p. 4, Ribbeckius fragm. com.*[2] *p. XXXVII.*

327. *Cf. ad v. 326.* — stratus, coimus *def. Turnebus Adv. XIX 13, Klotzius p. 437. 483. 536 (dactyl.), al.* stratus communis *Valla.* ſtratuſ comiſ *'prisca exemplaria' Pii.* stratus conuiuis *Boxhornius,* conniueſ *ex cod. commemorans.* strátus nos cŏimus *cum Hermanno ℞.* stratus, coierimus *Crainius.* stratus coimus (*i. e. 'proximus' ex corrupta glossa Placidi p. 24, 4 D.*) *Buggius.* stratus, eo coimus *Ellisius l. s. s. p. 165.* stratus, quo imus *Vssingius itemque sed* quod (*et antea* illi cubi) *Schenkelius Stud. Pl. p. 41 [647].*

328. *Iamb. octon. dedit ℞ cum Hermanno: troch. septen. Kiesslingius l. s. s., al.* — me. D. sino, sed et hoc, quod mihi *Camerarius itemque, sed* quod tibi, *Acidalius duce Lambino.* me, sine: sed et hoc quod mihi *Pistoris. Mira Scioppius Susp. lect. III 5.* me. D. sino. C. sines et hoc quod mihi *Hermannus, itemque, sed* sed et hoc *cum Camerario, Klotzius p. 425. 537 dubitanter* (sed etiam hoc *Schenkelius*). me. D. sino. C. sed ne sine hoc quod mi *℞: ubi* sed tene sis *Seyffertus. De v.* 329 *cf. ad v. 326.*

330. ambo *pro* ambos *cum Hermanno ℞, tetram. bacch. constituens. De iamb. octon. per* mádet homo *concludendo cum Crainio et Muellero cogitat Spengelius 'Ref.' p. 51. Cf. Studemundus p. 28, Seyffertus Burs. Annal. XXXI p. 46, Klotzius p. 220. 343. 419. 424 sq. 520.*

331. Madét homo. ‖ tun me aís ma-ma-madére? *℞ cum Bothio. Pro* adire (*quod vett. post Z edd. habent ex v. 319*) *in 'nonnullis codd. emendatis'* clepere *legi Pius scribit* (*sed* Madet *etiam Pii 'fidelia exemplaria'*) mamma, madere *Scaliger: quod neglecto Bothio vel 'lusum facetum' continere contendit Klotzius p. 536* (*cf. 406. 431*), *anapaestos constituens, ut Studemundus p. 36. 49* (aís mammamadere), *Spengelius 'Ref.' p. 51. 208 sq. 326* (mé ais ma-madere). *Dim. cret. cum dip. troch. Hermannus notabat, septen. iamb.* tun mé ais . . . affligi *Crainius. Cf. ad v. 319.*

332. *Bacch. trim. ℞ constituit, dim. anap. Seyffertus de bacch. p. 24. 46, Studemundus, al. Cf. Muellerus Pros. p. 124. 161 adn.*

333 *sqq.* CALLIDAMATIS *personam ante* in mentem *Gruterus, ante* nempe *Camerarius inserebat, ante* istuc *Gruterus. Partim Bothium partim antiquiores secutus sic Hermannus distribuit:* C. hém (*sic Camerarius: cf. ad v. 314*) tene. D. age i í simul. ‖ C. quó ego eam, an scís? D. scio. C. in méntem uenít modo: ‖ némpe domum eó comissátum: immo istúc quidem ‖ mémini iam: *ubi* Némpe domum eo cómmissatum. D. Immo ⟨huc⟩. C. Istuc quidém iam memini *℞, addens: 'fortasse inter* immo *et* istuc *plura interciderunt velut hoc exemplo:* Némpe domum eó commissátum. D. immo ⟨ad Phílolachem ‖ Ádfectabás uiam.⟩ C. istúc quidem mémini iam'. *Octon. iamb.* hem téne . . . . modo ‖ Nempé domum . . . . D. immo ⟨ad Phílolachetem díxeras.⟩ *constituebat Crainius. Cf. Spengelius 'Ref.' p. 16 adn. 40. De* quod *scriptura vide ℞ Nov. exc. I p. 79 et Bergkium 'Beitr.' p. 73 sq. et Geppertum Stud. Pl. I p. 130, de* Nempe *post Seyffertum Skutschium l. s. s. p. 35. 33, de* istuc quidem *Luchsium comment. pros. II p. 6 sq., de toto loco, si tanti est, Schenkelium Stud. Pl. p. 43 [649] sqq.* C. Em

téne. D. age i simul, quo ego. quo ego eam, án scis? ‖ C. Scio i[illegible] mentem uenít modo. nempe dómum eo comissátum. ‖ D. Immo ístu[illegible] quidem. C. iam mémini *Muellerus* (*cf. p. 434*) *itemque, sed* i i simu[illegible] *et* Scio in méntem u. m.: némpe domum eo ‖ Comíssatum ‖ *Klotzius p. 537. Cf. Spengelius 'Ref.' p. 32 sq. 66. 70. 125.* — i simul, quo ego eo *Sonnenscheinius.* — D. An nescis? *Gertzius.* D. Non scis? *Vssingius: cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 29. Vide praef.*

336. neuis *pro* non uis *Bothius, 'vere fortasse' iudice* ℛ. *Cf. Handium Turs. IV p. 320.* — obuiam me hisce ire *Camerarius.* obuiam hisce ire me *Hermannus itemque, sed* his, ℛ: *ubi hiatum in caesura admittebat Studemundus p. 19,* hisce *cum Schmidtio de pron. p. 30 vindicabat idem Annal. philol. CXIII p. 66.* me obuiam his bitere *Leo Mus. Rhen. XXXVIII p. 24. Cf. Spengelius de cret. p. 38 sq. 'Ref.' p. 92 sq.* — *Ad v.* 337 *cf. Klotzius p. 181. 241. 537* (*Ilio servans!*).

338. *Totum v.* PHILOLACHI *continuabat Camerarius.* — diu — ést ïam — íd mihi *Hermannus* (*cf. p. 207*): *'de quo recte dubitabat Brixius Qu. pros. p. 50'.* diust iám tuum id mihi ℛ. diu | ést id iam mihi *Buggius.* diust íd 'iám' mihi *Brixius Annal. philol. CI p. 763 sq.* diust istuc iam mihi *Spengelius 'Ref.' p. 381* (*cf. p. 77 et de cret. p. 19. 42*) *coll. Pers. 768 itemque Bachius in Studem. Stud. II p. 229. Cf. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' IV p. 45, apte Andr. 264 conferens.*

339 *sq.* eu *extra versum ponens cret. tetram.* Philolaches .... omnium *del.* mihi *subiungebat Hermannus.* — Adest. C. Euge, Philolaches ℛ. Adest, eu, Philolaches *Madvigius Advers. II p. 11. 76. Cf. Langenus 'Beitr.' p. 198 Richterusque in Studem. Stud. I p. 507 sq.* (*509 adn.*). Adest. C. Eu, Philólaches *Studemundus p. 18* (*cf. ad v. 313*) *ubi rectius de metro iudicabat Spengelius de cret. p. 43 sq. et 'Ref.' p. 92 sqq. 106, improbans etiam* hominum omnium *traiectum a Pylade,* ℛ, *al.*

341. áccuba, ⟨mi⟩ Callidamátes ℛ: *ubi veram nominis mensuram primus docuit Crainius l. s. s. accedentibus Gepperto Stud. Pl. I p. 34. Spengelio, al.*

342 *sq.* ebrius PHILOL. probe. quin *Camerarius.* ebrius probe. PHILOL. Quin ℛ. *Cf. Spengelius de cret. p. 42 et T. M. P. p. 200. Studemundus p. 17 et Annal. philol. XCIII p. 69. 66, Klotzius p. 181. 241.*

344. *Inter* quód bibat (*cum* Délphium méa? C. da illi *coniunctum*) *et* Dórmiam ego iám (.... quippiam ‖ Facit .... interim *lacunam signabat Hermannus a Pareo deceptus: atque* Delphium *inserebat Crainius* (*ut* Philolaches *post* facit *v.* 345 *bacchiacos constituens*). *Tria bacch. constituit* ℛ. Date illi *Camerarius.* Illi da *vel* Dá illi tu *Spengelius 'Ref.' p. 52. 94. 236 adn.,* PHILOLACHI *haec continuans.* Da ílico ℭ. — dórmiam ego iam *non displicebat Brixio Annal. philol. XCI v. 69.*

345. *Cf. ad v. 344.* — Non *pro* Num *cum Scaligero Scriverioque* ℛ *repugnante post alios Prehnio de pron. indef. p. 7* (*cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 16. 78*). — *Inserto* nunc *ante* facit *tetr. bacch. cat. efficiebat* ℛ *refutante Spengelio de cret. p. 13 adn., T. M. P. p. 152. 'Ref.' p. 254* (*adde Seyffertum de bacch. p. 28, Bergkium Opusc. philol. I p. 169 male proxima dimetientem, Studemundum p. 39, al.*).

346 *sq.* *Verba* Quid....mea *una cum v. 345* PHILOLACHI *tribuebat Camerarius, verba* Quid .... postea DELPHIO *Spengelius l. s. s.* (*v. 345 et reliqua* PHILOLACHI), *eadem* DELPHIO *continuat Vssingius deleto* mea. *At fortasse rectius* PHILEMATIO *tribuuntur, praesertim cum* mea (*quod Cist. I 1, 61 et Pers. 764 meris erroribus debetur*) *Ad. 289 et Eun. 664 femina dicat feminae.* — *Per verba* Age tu interim *septen. troch. concludebat* ℞, *dein cum Hermanno* Dá cito ab Delphio *traiciens, ubi* Da ab Délphio cito *Spengelius* '*Ref.*' *p. 51 sq.* (*aliter Schenkelius l. s. s. p. 46 [652] sq.*). *At cf. Studemundus* '*Zschr. f. Gymn.*' *XVIII p. 557, ubi v.* 347 *Reizianum esse vidit* (*pessime v.* 346 *dimensus vituperante Brixio Annal. philol. XCI p. 66*). *Adde Klotzium p. 521. 539 et vide praef.*

351. salus nobis *etiam Bentleius ad Ter. Eun. V 4, 18.* nobis Salus *Kaempfius de pron. p. 41. Cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 45, Blasius de mod. temp. permut. p. 42 sq.* — *V.* 352 Ita altum erroris montem *Pylades.*

357. qui trium nummorum (*del.* hastis) *Saracenus Lambinoque duce Acidalius recipiente in ed.* ℞. *Cf. Brixius ad Trin.*[3] *152. 844, Langenus* '*Beitr.*' *p. 70. 218, Christius Annal. philol. XCVII p. 349.*

358. Vbi alii qui dindimenaeis (*et* solent) *Pius.* Vbi qui dindymeneis *Pylades.* Vbi aliqui quindenis *Camerarius.* Vel ubiquomque denis ℞ *dubitanter, addens:* 'Vbi aliquando denis *nec Plautinum est nec cum* solet *coit*'. Vel alii qui denis (*et* solent) *Buggius duce Pio et Scaligero* (*qui* alii qui *adscripsit*). Vel alii quibus denis *commemorabat, non commendabat Muellerus Annal. philol. LXXXIII p. 271.* Patibuli, quum denis hastis *Britzelmayrius l. s. s.* Vbi pol cuique denis *Langenus p. 76.* Vbi alicunde *vel* Vel aliquo unde denis *Ellisius* '*Journ. of philol.*' *XIII p. 165.* Vel ubiquomque abiegnis *Leo Herm. XVIII p. 569.* Vbi accedenti densis *Vssingius* '*ad sententiam*'. *Totum v. del. Sonnenscheinius.*

360. affigantur *Camerarius. Cf. Lipsius de cruce II 7. 9. 10, al.*

362. Sed ego sumne infelix *etiam Bentleius.* Sed sumne ego ille infelix *Brixius Annal. philol. CXXXI p. 196 probante Kaempfio.* Sed ego nihili infelix *Leo apud Kaempfium. At cf. cum Kellerhoffius in Studem. Stud. II p. 54 et Skutschius l. s. s. p. 166 tum Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 58, recte distinguens.*

363. Adest, adest *Gruterus, ut solet.* Eccum adest *Guyetus.* Tandem adest *Hermannus in Iahni Annal. philol. XXXV p. 190.* En adest ℞. *Cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 408.* — eccum Tranionem *Camerarius improbante Kampmanno de* AB *praepos. p. 1. Vide praef.*

365. Pater aduenit *Muellerus Pros. p. 311: adde* '*Nachtr.*' *p. 117. 159.* Pater adest tuos *Bergkius Opusc. I p. 643.* — Quid ego ex ted *Bothius,* ℞ (*cf. Nov. exc. I p. 45*) *refutante Muellero.* Hem, quid ego ex te *Seyffertus Stud. Pl. p. 9.*

366. obsecro te? TR. adest *Camerarius et geminato* adest *duce Grutero et Guyeto Bothius.* obsecro. TR. Piraeo adest *Palmerus Hermath. XI p. 313. Vide praef.*

368. ago? TR. quid *Lambinus.* ago? TR. nam quid *Dousa Explan. III 1 recipiente* ℞, *refutante Brixio. De* ego *vel* num (*cum Lambino*) *vel* tu *delendo cogitat Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 11.* ago nunc? TR. quid *Brixius Annal. philol. CXXXI p. 197 sq., ubi Seyffertus exspectet* Quid

ego nunc ago *coll. Aul. 272. Most. 662. Cist. II 1, 52. Men. 568. Ad. 784* (*item* quid ego nunc faciam*: aliter Poen. 351*). *De* nam *cf. ad v. 258.*

369. Tun *cum Dc Camerarius, ℞, 'fortasse vere' Fleckeisenum correxisse addens.* Tune *Pareus.* Tu im (*'eum'*) *Gruterus.* — uisti *cum C dubitanter Kochius Annal. philol. CIII p. 827. — Cf. Langenus 'Beitr.' p. 24.*

372. *Tranionis personam praeter Vssingium retinuerunt omnes, fortasse recte. Cf. v. 382 sq.*

373. cedo ut bibam *def. Geppertus de eloc. p. 83: at cf. Muellerus p. 375, Lorenzius, al.*

374. Philolache *servavit Camerarius.* Philolachei *Bergkius Opusc. I p. 678 dubitanter.*

375. illic quidem, at ego *Bothius,* at *cum Dousa.* — disperisti? *etiam ℞, addens* 'bis peristi? *non displicebat Fleckeiseno Exercit. p. 24'.* disperiisti *Engelbrechtus Stud. Vindob. VI p. 218: cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 48 sq.*

376. Quaeso edepol ⟨te⟩ *℞ praeeunte Reizio* (*improbante Klotzio ad Ter. And. II 1, 15*), *addens: 'nisi* iam *males'. Cf. Klotzius 'Altr. Metr.' p. 211. Vide praef.*

377. Iube ⟨eum⟩ abire *℞.* Iube ab-abire (*et* et-etiam huc *cum C*) (*duce Bothio hoc loco* quid-quid *temptante*) *Brixius p. 196, qui debuit saltem* a-abire (*et* e-etiam). *Cf. Muellerus p. 708 sq., Langenus 'Beitr.' p. 160, Klotzius p. 130. 133. Possis* quid illic etiam reditio huc fuit *vel* quid illi reditio etiam huc nunc fuit?

378. pater hic iam me, *deleto* ego, *Guyetus.* pater hic me *Reizius apud Schneiderum gramm. lat. I p. 286.* pater hic iam *Bothius: itemque aut* iam hic pater *℞ Proleg. Trin. p. CLVIII.* nam iam hic *'deletis glossematis' idem in edit. improbante Bergkio Opusc. I p. 186 sq., Corsseno de eloc. II² p. 655 sq., al.* — misere *Bothius.*

380. cubi *℞ Opusc. phil. III p. 140 cum Bergkio 'Beitr.' p. 119.* iam ubi *Bentleius.* tum ubi *Muellerus 'Nachtr.' p. 88* (*antea* fauces ubi sitis *traiciens refutante Luchsio in Studem. Stud. I p. 48*). ubi *Klotzius p. 152. — Ad v.* 381 (*ubi* Sic ut *Fuhrmannus Annal. philol. XCVII p. 847 adn.*) *cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 208 sq. 'Hic versus dubitari potest num Plauti sit' ℞.*

382. Ecce hic autem *Guyetus, Reizius, Lomanus p. 48* (*praeterea de* rursum *ante* caput *inserendo vel* condormiscit *pro* dormit *scribendo cogitans, male servato* deposuit*: cf. ℞ Opusc. phil. IV p. 119, al.*). Ecce autem itidem hic *Bothius olim.* Ecce autem illic *idem postea.* Eccere autem hic *℞ refragante Bachio in Studem. Stud. II p. 393, non improbante Seyfferto. Cf. Spengelius T. M. P. p. 220.*

383. *Huc referri posse putabat Maius 'fragmentum' ex A* Dicam ut hinc res est quaeso ar(ma ferte) manum pueri*: unde Bothius temptabat* ain tu patrem? ⟦ Dicam ut haec res est. ⟦ Quaeso, arma date mihi, pueri, in manum*: cf. v. 932.*

384. Soleas cedo mi, ut arma *℞.* Cedo mi soleas, arma ut *idem olim, item Fleckeisenus: ubi* Cedo soleas *def. Crainius Stud. Pl. p. 4, Brixius Trin.³ 934 et Capt.³ 490, Abraham Stud. Pl. p. 228, Klotzius p. 349, al. — Cf. Kellerhoffius in Studem. Stud. II p. 64.*

385. *Verba* abripite .... manus *Philolachi relinquebat Seyffertus,*

Tranioni vindicabat etiam Brixius l. s. s. p. 196. Cf. Scioppius Susp. lect. III 5 et ad v. 386 *Dousa Centurion. III 2.*

387 *sq. De* Habé *vel* Hábe *cf. Muellerus Pros. p. 188. 659 contraque sentiens Leppermannus de correpl. voc. iamb. p. 69.* — medicabor *cum D b inde a Pylade editores, item Bentleius in Heautont. II 3, 97, Fleckeisenus Exerc. p. 16 idemque v.* 388 *defendit Scioppius Susp. lect. IV 17. Cf. Acidalium p. 563. Ad* istaec *cf. Schmidtium de pron. p. 74 sq. Ante* meditabor *distinxerunt plerique, ubi* tibi *ad* sedem *pertinere monuit Seyffertus (similiter v. 293, ubi* tibi me exorno, ut placeam *multi).*

389. habes, ego áduenientem si íta *Guyetus: aut sic aut* habebis *aut cum Reizio* si ego a. huc ita *Muellerus p. 563.* — iam *pro* ita *B.* — pauefaciam *pro* faciam *Gulielmius refutante Grutero, commendante* (pauefaciam patrem) *Kaysero Annal. Heidelberg. XLVII p. 424. Cf. Klotzius p. 152. Mox ad* ne *cf. Luchsius Herm. VIII p. 113 adn.*

391. haec propere hinc *trai. R obloquente Brixio ad Trin.*[3] *683.*

392. ero? Tr. ubi? ubi *Gruterus.* ero? Tr. tu? ubi *Bothius.* ero autem? Tr. ubi *Fleckeisenus (iam* ubi ⟨te⟩ *praeferens).* ero ergo. Tr. ubi *Muellerus Pros. p. 638. Cf. Klotzius p. 113.* — esse uis, cum hac tu *Camerarius.* uis esse cum hac *Bothius, R.* èsse te uis cum hac *Muellerus.*

393. Quid igitur, si *Bothius, Reizius, Bentleius, R: ubi* Quid si (*non* Quid, si) *duce Lachmanno in Lucr. p. 184 Muellerus p. 48, al.* Quid igitur? *Weisius.* — nos hinc abeamus *Fleckeisenus: cf. Kaempfius de pron. p. 26.* — hinc longe *Saracenus.* hoc ungue *Lipsius refutatus a Scioppio Susp. lect. I 9: cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 190.*

394. Ne (*vel* Non) metuas potare *Saracenus.* Nam metuis potare? *Bothius.* Nam intus potatote *Fleckeisenus.* Nam ne intus potate *Muellerus p. 563 sq.* Tamen intus potate *Luchsius comment. pros. II p. 10, fortasse recte. 'Fortasse excidit aliquid, sic:* Nam intus potari hau tantillo potis hac quidem causa minus' *R* (hau tantillod *idem Nov. exc. I p. 75).*

395. quam istaec *Camerarius, R* (quam, istaec *Buggius, al.) refutante Schmidtio de pron. p. 77: cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 462 sq.* — euenant *cum Bothio R refutante Lorenzio.*

396. Potin animo ut sies *Camerarius.* Potin ut animo sis *etiam Hermannus Elem. p. 87, Seyffertus 'Berl. phil. Wschr.' V p. 996.*

398. Phil. *pro* Tr. *'alii' apud Gruterum.* — Ita ille *Muellerus p. 659. 'Hinc defenditur illud Pseuduli 923* ita ille faxit Iuppiter: *quo adde Curc. I 1, 27' R. Cf. Turnebus Advers. XVI 10.*

399. aduertito nunc iam tu *Camerarius.* aduerte nunc iam iam tu *Gruterus. Cf. Brixius Quaest. pros. p. 48 (falsa testans) et Langenus Annal. philol. CXXV p. 680.*

400. primumdum ut aedes iam fac *Bentleius.* primumdum iam fac aedes *Reizius. Cf. Spengelius T. M. P. p. 213.*

401. *Ad* caue siueris *cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 47 et LXIII p. 36 sq.* — Curabitur *Philematio tribuit R cum Bothio, fortasse inconsulto. Mox ad* aédibús habitet *cf. Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 34 (iam* in aedibus ⟨hisce⟩ *commendans), Muellerus Pros. p. 54 sq., Buechelerus de decl. p. 64, Luchsius in Studem. I p. 17, Brixius ad Mil.*[2] *27, Ribbeckius trag. fragm.*[2] *p. XIV, Klotzius p. 258, al.*

403. responsit 𝔅 (*ut* siueris *v. 401*): *cf. Truc. 606. Ibidem ad* hasce *et v.* 404 *ad* harunc (harunce *Camerarius*) *cf. Schmidtius de pron. p. 33 sq. 48 sq.*

406. custodiam me et meas spes *Pylades.* — spes meas ℜ *cum Bothio, nihil adnotans de libris. Cf. Kampmannus Ann. in Rud. p. 37.*

407 *sqq.* an cliens probior siet *Scioppius Susp. lect. III 5, item Passeratius ms.: quod placuit Rostio Opusc. p. 135 sq.* (*cf. Duebnerus Annal. philol. IV p. 322*). *Quod etsi intellegi quodam modo possit, si* probior *similiter adhibitum probes ut v. 241, tamen requiritur quod ad* 'custodelam' *referatur. Vnde* promptor *temptavi: cf. Amph. 956.* an cliens potius siet *Lambinus.* an cluens prior (!) siet *Palmerus Hermath. XI p. 313.* sic clienti prospicit *Vssingius.* an cluens probrior siet *sequente lacuna* ℜ, *addens:* 'probrior *ausus sum, ut* animalia spurca atque probra *apud Gellium IX 2. Construxerunt omnes cum v.* 409 *sic:* pr. siet homini, quoi. *Quod sequitur spatium, quale esse inter binas scaenas solet, etsi potest propter mutatum numerorum genus relictum esse, tamen ratio evincit et novam sententiam a v.* 409 *ordiri et post v.* 407 *intercidisse quibus incohata eo versu sententia absolveretur'. Lacunam iam Pareus signaverat. Contra ad iuncturam a librorum memoria non minus quam a ratione alienissimam redierunt Buggius Brixiusque, vulgatam defendens hic p. 197, ille temptans:* an cluens proprior sies [*cf. Woelfflinum Archii IV p. 5*], Hómini quoi nulla ést in pectore ⟨ínnata umquam⟩ audácia. *Novam scaenam* (*in qua B tamen praeter consuetudinem litteram initialem non rubro pictam habet*) *reduxit Spengelius de scaen. inscr. p. 276* (*ubi* S *vel potius* ꝛ *in Db non* & *valere, sed* S(ERVVS) *propter Vssingium moneo*). *Idem olim T. M. P. p. 28 sq.* (*cf. p. 90*) *v.* 409 *in suspicionem vocabat* (*de lacuna etiam post* audacia *statuenda cogitans probante olim Lorenzio Goetzioque Act. soc. phil. Lips. VI p. 247*). *Iam* multa *pro* nulla *inferens v.* 409 *cum v.* 411 *construxit Lorenzius repugnante Brixio. V.* 410, *etsi nequaquam* 'accessit *postquam elapso v. 408, coeptus est v. 407 construi cum v. 409'* (*sic* ℜ: *at Itali demum illam structuram intulerunt*), *tamen ferri hoc loco nequit: cf. Langenus 'Beitr.' p. 76 et Stud. Pl. p. 331 sq.* (*praeterea videsis Muellerum p. 370, Klotzium p. 75, Skutschium p. 56 adn., al.*). *Ceterum v.* 409 in pectore est audacia *etiam Bentleius* (*noli* audaciast in pectore), *v.* 410 uel homini optumo *Bothius.* homini optumo *Guyetus, v.* 411 facile facerest *Brixius, fortasse recte. Ad v. post hunc iteratum cf.* ℜ *Parerg. p. 480.*

413. designata ℜ. — et ficta *Pius.* — nequia *Palmerius.* nequiter *etiam Bentleius: cf. Truc. 28, al.* — designatae nequitiae et factae sient (*et mox* cunctae) *Bothius.*

414. et ut proueniant *def. Brixius l. s. s.* (*neglegens licuisse* et sine malo omni ut prouenant). ut prouenant et ℜ: *cf. ad v. 395.* uti proueniant *Acidalius. Cf. Bergkius 'Beitr.' p. 52 adn.*

415. Ni quid patiatur ℜ: *cf. v. 924 et Opusc. phil. II p. 629.* Et ne quid pariant *Acidalius.* Ne quid potiantur *Palmerius.* Ne quid pariatur *Weisius in adn.* Ne quid potiatur *post Gruterum Bentleiumque vindicarunt Kretschmerus Quaest. Pl. p. 7 sqq. et Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 25. Totum v. del. Guyetus.*

416. turbabimus *coll. v. 545. 1053 def. Kayserus Annal. Heidelb.*

XLVII p. 424. LXII p. 341 sq., neglegens facta*: sane turbando turbata tranquilla facit Tranio. Cf. v. 1032 (BD). — Ad v.* 418 *cf. Langenus Stud. Pl. p. 257.*

419. tu egrederis? perii, o iamiam *Gruterus itemque, sed* tute, *Bentleius: ubi* io *vel* eho *Bothius assentiente Fleckeiseno Exerc. p. 20: atque* egredere? perii, eho *R.* huc egreditur puer? P. Clauim accipe *Muellerus Pros. p. 400 adn.* tu egredere, puere? P. Fero clauim *Buggius.* tu egredere sic per ianuam *Vssingius olim.* tu egredere, Sphaerio? P. Em, clauim *Seyffertus l. s. s. recipientibus Lorenzio, Vssingio, Richtero in Studem. Stud. I p. 458. At* em, clauim *minus quadrat propter v. 425. Accedit quod sic et hic versus et insequens speciem habent nimis abruptam. Quare servatis ceteris lacunam signavi.*

420. paruisti. Pv. herus iussit *Camerarius.* paruistis. Pv. iussit *Guyetus, Bentleius, Seyffertus.* paruit iste. Pv. iussit *Bothius.* pares. Pv. erus te iussit *R itemque, sed* paret, *Muellerus Buggiusque.* pares. Pv. ipsus iussit *Sonnenscheinius. Cf. ad v. 419. Vide Baierum de A et P p. 115.*

422. introiret. Tr. ades *Gruterus.* introiret aedis *Camerarius, R.* intro iret in aedis *Lorenzius olim.* intraret aedis *Langenus 'Beitr.' p. 299, quod alienum est a Plauto. Cf. Muellerus p. 383, Brixius Annal. philol. CXXIII p. 56 et vide ad v. 410.*

423. hasce *ante* aedis *add. R,* né etiam *efferebat Darnmannus p. 27,* uti *pro* ut *commemorabat, non commendabat Spengelius T. M. P. p. 223 hiatum post* etiam *admittens (post* facturum *alii). Cf. Bergkius 'Beitr.' p. 116, Lorenzius Philol. XXX p. 585, al.*

425. abi hinc intro: occlude *R del.* atque *(cf. Muellerus p. 322): ubi* hinc *potius e v. 426 irrepsisse intellexerunt Guyetus, Reizius, Palmerus 'Journ. of philol.' XV p. 140, Brixius p. 196, al. Mox* Et égo hinc *effert Christius 'Metr.'* [2] *p. 325 praeter rem.*

427. huic seni *Pius, Bentleius in Adelph. V 7, 17, R, alii: ubi* hic *vindicavit Brixius p. 198. Ceterum cf. R Proleg. Trin. p. CCCXX sq. et vide praef.*

428. quod credo *etiam Bentleius.* quos credo *Gulielmius, contra quem dixit Scioppius Susp. lect. IV 17. Quae secuntur demonstrant perverse Lorenzium eundem actum continuare, ubi* Atque eccum uideo *vel tale quid dixisset Tranio. Nam quod tale quid lacuna haustum esse sumpsit Ladewigius Philol. XVII p. 470, ipsi v.* 429 *sq. redarguunt. Similiter novi ordiuntur actus Stichi III 1, Trin. IV 1, al. — De* Theopropidis *nomine vide praef.*

432. ⟨Sic⟩ quom me amisisti *S: vide praef.* Quoniam me amisisti *Gruterus.* Quoniam amisisti me *R: at cf. Nov. exc. Pl. I p. 49, Muellerus p. 491, Luebbertus Stud. gramm. II p. 103. 242, Klotzius p. 169. 176, al.* — a te uix uiuom modo *etiam R: ubi* uix a te *Pylades,* domum *etiam Lorenzius (cf. Thomas l. s. s. XXVII p. 160). — Antea* magnam gratiam tibi *trai. Camerarius.*

434. in undam inposuisse *Bentleius: vide Fleckeisenum Exerc. p. 45, R Opusc. phil. IV 119 (ibid. II p. 591 sq. de* hau *forma ante* c *litteram), al.* — haud causast illico *Scriverius: ubi ante* illico *dist. iam Weisius. Mox noli cogitare de* ac age *(coll. 'unde agis te', sim.)*

servando: cf. ad Men. 683 et Ballas gramm. Pl. I p. 28. — *Ad* largiter *v.* 438 *cf. Lachmannus in Lucr. p. 283.*

440. *Ad 'soloecismum'* Aegypto *cf. post Koenigium Quaest. Pl. ed. a. 1883 p. 7 Goerbigiumque Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 51 sq. Woelfflinusque Archii VII p. 582.*

445. ecquis istas aperit mihi fores *editores cum Camerario, nisi quod* mi *Gruterus: ubi et* istas *et* mihi *ab usu recedere demonstrat Bachius in Studem. Stud. II p. 237* ⟨Foris⟩ pultabo. heus ecquis hasce aperit foris *temptans.* ecquis intust? aperitin foris? *Leo 'D. Litztg' a. 1885 p. 861: ubi* hic est *praefero coll. Bacch. 582. Amph. 1020 (Capt. 830).*

447. seruost hic quidem *Lorenzius (at cf. ad Mil.*[2] *1283) refutante Luchsio comment. pros. II p. 12. Adde Seyffertum 'Berl. phil. Wschr.' IV p. 46.*

449. Vsquene ualuisti *Camerarius.* Vsquen ualuisti *Bentleius itemque Schraderus de -NE partic. p. 13 [267] neglegens testimonium glossarii.* Vsquein ualuisti *Ribbeckius de partic. p. 23. Cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 27.*

450. Sic quia (*non* Sic, quia) *Vssingius, alii refutante Seyfferto 'Berl. phil. Wschr.' IV p. 48 coll. Pseud. 336, al.* Dic quia *mire Bergkius Opusc. I p. 678.*

452. neque respondeat (*del.* qui) *Bothius, ℜ addens: 'quod tamen defendi posse nego. Nondum inveni quod lenius esset quam haec exempla:* Seruat, neque qui respondeat neque qui aperiat *vel* Seruat, nunc qui recludat aut respondeat'. *Extrema spuria habens* neque qui recludat ostium usque adest *lusit Vssingius. Nescio an* f(o)reſ *ad versum insequentem pertinens* (qui)freſ(pondeat) *pro* qui prodeat *procreaverit. Quamquam* qui respondeat *def. Seyffertus coll. Rud. 226 admissa lacuna.*

453 *sqq.* pedibus *del. etiam ℜ, item Lachmannus: ubi* ambas *potius del. Bentleius,* Pol *pro* Pultando *corr.* ℭ (*cf. BaC*), *quod e v. 456 illatum sit.* — confregi assulas. ‖ Tr. Eho an *Camerarius: contra quem Heinsius dixit Advers. I 5 p. 52. Cf. Goellerus in Trucul. p. 93.* confregi hasce ambas. Tr. eho ‖ An *Bothius Guyeto duce.* hasce ambas foris. ‖ Tr. Eho, ‖ An *ℜ: cf. Spengelius T. M. P. p. 202 adn., Hirthius de interi. p. 16, Richterus in Studem. Stud. I p. 447. 454. Vide praef.*

457—468. *Hos versus, sic ordinatos in libris:* 457. 459. 460. 465. 466. 458. 462—464. 467. 468, *hoc ordine edidit ℜ:*

Th. Quid est?
Quomódo pultare pótui, si non tángerem?
Tr. Male hércle factum. Th. Quíd est negoti? Tr. Nón potest
Dicí quam indignum fácinus fecisti ét malum. 460
Th. Quam ob rem? aút quam subito rém mihi adportás nouam?
Tr. Occídisti hercle — Th. Quém mortalem? Tr. Omnís tuos.
Th. Di té deaeque omnes fáxint cum istoc ómine —
Tr. Metuó, te atque istos éxpiare ut póssies.
Th. Quid iám? Tr. Fuge obsecro átque abscede ab aédibus. 465
Fuge húc, fuge ad me própius: ⟨tene terrám metu:⟩
Et, heús, iube illos íllim amabo abscédere.

TH. Apscédite. TH. Aedis ne áttigatis. tángite
Vos quóque terram. TH. Obsecro hércle, quin ⟨intro ímus huc?⟩
TR. Quia séptem *e. q. s.*

Quem ordinem probabat Hauptius in epistula ad Ritschelium data, nisi quod inter v. 457 et 458 TRANIONIS *verba* ******* tetigistin fores? *intercidisse suspicabatur, huc adhibens ex v. 466* ℞, *de quibus ille: 'perperam iterata e v. 457 verba quod loco suo pepulerunt, vix potest aliud fuisse quam quod posuimus* tene terram manu'. *Traditum ordinem def. Lorenzius, sed ita, ut summam offensionis non tolleret, sed obscuraret potius: quo scitius Richterus vel potius Seyffertus apud Richterum (non Vssingius) rem expedivit: cf. ad v. 467 et 469.*

459. Quid negotist *Studemundus de Vidul.*[2] *p. 44 (cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 169 sq. 221 sq.): fortasse recte, etsi hoc loco* Quid ĕst *excusationem habet ex nova persona. Ceterum antea v.* 458 Quomódo ℞ *(cf. Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 45, Klotzius p. 422) Ibidem ad* potui *cf. Langenus 'Beitr.' p. 47 et mox v.* 459 *sq. ad* Non potest dici *Bentleium in Eun. V 6, 9, ad* fecisti *Fuhrmannum Annal. philol. CV p. 828 et Beckerum in Studem. Stud. I p. 308 sq.*

463. perdant *Saracenus.* perduint *Turnebus Advers. XVI 10. Cf. Bentleius in Hecyrae I 2, 59 et Luebbertus Stud. gramm. I p. 31.*

467. Eheus *Camerarius: cf. Handii Tursell. III p. 75.* Eheu *Guyetus.* Et heus tu ℞ *Opusc. phil. II p. 454, fortasse recte.* Ere, heus *Lorenzius: at cf. Richterus l. s. s.* — hinc amabo *Guyetus.* illim amabo *cum Bothio* ℞ *(cf. Opusc. phil. II p. 454): at vide Seyffertum Stud. Pl. p. 1.*

469. *Cf. ad v. 457 sqq. Ritschelii supplementum (qui* eloquere *e v. 472 irrepsisse putabat [cf. Spengelius T. M. P. p. 86]) improbat Bachius in Studem. Stud. II p. 207 sq., ubi* eloquere, quidquid est *Seyffertus proponit: iam de lacuna potius inter* quin *et* eloquere *(vel* eloquar*) statuenda cogitans.* quin eloquere quid siet *Vssingius (deleto* Vos quoque, *in quo interpretando sane fefellit opinio Lorenzium).* qui non tangitis *Sonnenscheinius (et antea* tangitin *(!)* ‖ Vos quoque etiam*) probante censore 'philol. Anz.' XVI p. 321 (sed* tangite ‖ Vos*), refutante Seyfferto 'Berl. philol. Wschr.' V p. 993. Ad* eloquar *pro* eloquere *substitutum cf. 742 (B).* Quia *refertur ad v. 461 quaestione per* quin ⟨dice. *vel* ais?⟩ *redintegrata. Ceterum ad* attigatis *cf. Corssenus de eloc. I*[2] *p. 261 et 'Beitr. z. ital. Spr.' p. 540, Curtius in Stud. gramm. V p. 431 sq., al. — V.* 468 *sq. del. Guyetus.*

470 *sq.* Iam *Muellerus Annal. philol. LXXXIII p. 264 adn. pro* Quia*: quod recte se habet, cum servus iam incohet rationem reddere seseque adplicet ad quaestionem quam instituerat senex et per* Quin ⟨dice⟩ *instauraverat. Cf. Aulul. 427 sqq., al. Ceterum post v.* 471 *nescio an eiusmodi versus interciderit:* TH. Quid ais? ubi ergost Philolaches? TR. rus se abdidit. *Cf. v. 929 sq. 1076 sq. et vide praef.*

475. Capitalis caedes facta est *Camerarius, simul deletis* Quid est *verbis: itemque Bentleius.* Capitales aedes factae *Guyetus duce Gulielmio* Capitalis aedis *defendente.* Capitale scelus est *etiam Leo Herm. XVIII p. 562. — Ad* quid ⟨id⟩ est *(non* Quid sit*) cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 370: quamquam recte de formula hoc loco usurpata dubitare videtur Seyffertus. Vide praef.*

477. ⟨Caputale:⟩ id adeo nos nunc ℞ (*addens: 'e superiori v. errore iteratum* Antiquom'). Id adeo nos nunc ⟨demum⟩ *Leo l. s. s. At cf. Bothius.*

478. est scelesti *Dissaldeus, Bentleius.* scelesti est *Bothius, Kretschmerus Quaest. Pl. p. 10 sqq.* est scelus *Scaliger, Scriverius.* scelus est ℞: *at cf. Muellerus p. 255, Brixius in progr. Lignit. a. 1861 p. 10, Lochius de gen. p. 16, Beckerus in Studem. Stud. I p. 135, Bachius ibid. II p. 222 adn., al.*

479. *Hunc locum affert Isidorus de differ. (V p. 22 ed. Arev.):* hospitium tunc uocatur quum aut aliquem recipimus aut quum ab aliquo ipsi recipimur: unde et qui uenit et ad quem uenitur hospes dicitur. Sic Plautus 'hospes .... manu'. *Vnde pendet Liber glossarum:* ospes et qui recipit et qui recipitur ospes uocatur. Plautus 'ospes .... manu': *ubi* cācū *pro* captum *cod. Paris., pro quo* pensum *Guyetus.*

480. Is est *Bachius l. s. s. p. 286 pro* Iste, *quod ferri nequit. — Cf. Schmidtius de pron. p. 11.* — tibi qui hasce aedis *Fleckeisenus.*

481. ipsi ademit *Pylades.* iste ademit *Fleckeisenus refragante Bachio l. s. s. p. 286.* eidem ademit ℞. etiam ademit *fuit qui moderet. Cf. Brixius ad Mil. arg. I 5, al.*

484. Egó dicam *Leppermannus l. s. s. p. 17 duce Muellero p. 638.* — ausculta tu. ut *Bentleius, fortasse recte.* ausculta. uti *Bothius, Klotzius p. 168 sq. 176 (cf. 106).* auscultadum. ut *Fleckeisenus.* ut ausculta. ut *Muellerus.* ausculta ille ut *idem (cf. 'Nachtr.' p. 109).*

486. Abimus *Fleckeisenus tuebatur ut perfectum Exerc. p. 28, ut praesens in Iahni Annal. philol. LXI p. 25. 65: ubi non maiore audacia* abiimus *restitui adnotabat ℞ quam proximo v.* rediit (*nic etiam Bentleius*).

489. meus gnatus *trai. Bothius,* ℞. gnatus meus *etiam Bentleius in Phorm. II 3, 3: recte propter* meus *encliticum: cf. Skutschius l. s. s. p. 136 adn. — Ad v.* 490 *cf. Bergkius 'Beitr.' p. 81, ad v.* 491 *Langenus 'Beitr.' p. 111, ad v.* 493 *Wirtzfeldius de consec. temp. p. 13 sq.*

494. quadraginta annis *ex Fabricio Charisius Putschianus.* sexaginta annos *Abraham Stud. Pl. p. 282 consentiente Bachio l. s. s. p. 308, fortasse recte. Cf. post Dousam Centurion. III 2, Acidalium, alios Langenus Stud. Pl. p. 169 sq.*

495 *sq.* Intérdum inepte stúltu's. Th. Taceo. séd ille quid? *Acidalius.* Intérdum inepte .... Táceo. sed ecce quae ille ait *Bothius.* Intérdum stultus. Th. táce. Tr. sed ecce quae ille ait *idem postea (olim maiora sic machinatus:* Intérdum inepte stúltus. Th. taceo ⟨Tránio⟩. Tr. Sed ecce, quae ille: ego hospes sum Diapontius). Intérdum inepte stúltu's. sed ecce quae ille ait *Weisius.* Intérdum inepte stúltus es, ⟨Theurópides⟩. Th. Taceó. Tr. Set ecce, quae illi ⟨ille⟩ inquit ⟨mórtuos⟩ ℞ (*cf. Bachius l. s. s. p. 394, Kiesslingius Symb. philol. Bonn. p. 837 sq., Schenkelius Stud. Pl. p. 63* [*669*] *adn.*): *ubi* quae ille in qui⟨ete praedicat⟩ *Vssingius:* Intérdum ineptis. Th. Táceo. Tr. Sed ecce quae ille ait *Muellerus Pros. p. 295 adn.: ubi* inepte stultus *vindicarunt Dombartus apud Brixium ad Capt. 134, Seyffertus Stud. Pl. p. 23 sq., Landgrafius de fig. etymol. p. 59 sq. Vide praef.*

498. habito: dedita haec mihi est *trai. Bothius olim,* ℞. habito

ego, haec mihi deditast *Muellerus Pros. p. 682* (*cf. p. 515 sq.*). *Cf. Spengelius T. M. P. p. 222, Brixius Em. Capt. p. 11, Klotzius p. 106, al. Fuit, ni fallor,* habeo (*unde* habeto $P = CD$, habito B).

499. Nam me Acheruntem *etiam Bentleius.* Nam in Acheruntem *Bothius: cf. ad v. 509 et de* Orchus *scriptura praef. Asin. p. XXV.*

500. perfide *Scioppius. Cf. Vsenerus Annal. philol. CXVII p. 74 sqq., Landgrafius de Cic. eloc.* (*ed. Wirceburgi a. 1878*) *p. 19. 49 sq., al.*

501. hic me necuit *Bentleius.* me hic necauit *Guyetus, ℞ repugnante Kaempfio de pron. p. 31.*

502. clam in hisce aedibus *etiam ℞, Fleckeisenus.* ibidem in hisce aedibus *Guyetus.* clam ibidem in aedibus *Bothius: cf. Langenus 'Berl. phil. Wschr.' XI p. 398. Ceterum cf. Loewius Act. soc. phil. Lips. IV p. 349 et Annal. philol. CXI p. 527.*

504. Scelestae haec aedes *Guyetus, ℞.* Scelesta haec aedis *Weisius: ubi* Scelestae hae sunt *def. Spengelius T. M. P. p. 92, Muellerus p. 256, Klotzius p. 82* (*adde Corssenum de eloc. II² p. 660 sq., Skutschium l. s. s. p. 108 adn. et cf. ad Mil. 69*). Scelerae hae sunt *Fleckeisenus Annal. philol. CXLIII p. 681. Ceterum cf. de* hae(c) *Schmidtius de pron. p. 44 sqq. et Studemundus Annal. philol. CXIII p. 61.*

506 *sqq.* St st *et* Concrepuit foris *Theopropidi dedit ℞, reliqua Tranioni pro* Hicine percussit *scribens* Haecíne percussast: *ubi* Quid ... factumst *et* Haecine percussast *Theopropidi tribuit Ladewigius Philol. XVII p. 467,* Hicine percussit? .... mortui *eidem Spengelius ibid. XXV p. 170 sq.: similiter ac Brixius iudicat Ioergensenus 'Tidskr. f. Philol.' VI p. 59 sqq. Ceterum ad* Hicine (*quod male affirmativum habent Leo et Sonnenscheinius*) *cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 27: qui tamen cum Vssingio recte negat* Hicin *intus de sene dici potuisse. An fuit:* Hascine percusti? *? Antea de* Ceden (Cedin?) *ex* Sedet *efficiendo quidam cogitabat,* hercle *delebat Weisius.*

509. ad Acheruntem *def. Crainius Stud. Pl. p. 16, Muellerus p. 382 sq., Goerbigius 'Nom. quibus loca signif. usus Pl.' p. 26: cf. Ribbeckius trag. fragm.² p. XX.* Acheruntem *etiam Bentleius Hermannoque duce in Eurip. Hec. 1 Fleckeisenus Exerc. p. 35.* Accheruntem (*cf. ad Trin.³ 494*) *Spengelius Philol. XXV p. 170 sq., Hasperus 'de Poen. Pl. dupl. ex.' p. 26 adn., Koenigius Quaest. Pl. p. 4.* ad Charontem (*!*) *Sonnenscheinius.* — mortui? *dist. Seyffertus.*

510. Perii illice *Dousa Explan. III 2: cf. ℞ Opusc. phil. II p. 646.*

513. Euge *Camerarius.* — quor fugiam? Tr. etiam tu fugis? Th. *Bothius, ℞: ubi* quo *cum Vahleno 'Sitzungsber. d. Berl. Ak.' a. 1883 p. 89 vindicavit Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 72 sq.* [*iam* quor *praeferens et de* etiam tu fugis? = '*fliehst denn auch du?*' *cogitans*], *personarum memoriam Lorenzius* fuge *correcto* (*sic 'olim edit.' apud Gruterum*), *pro quo* fugies *iam Pius,* fugis *Camerarius,* fugesis *Gruterus: cf. ad v. 527. Mox* (*et v. 524*) mihi pax est *trai. Guyetus.*

515. '*Pro* Th. *ego Intvs substituendum intellexi:* Heus Tranio *verba Philolachi iam Rostius Opusc. p. 136 tribuit, errans de reliquis*' *℞. Fingere posse Tranionem, quasi intus, non a Theopropide, vocatus sit* (*cf. v. 519 sq.*), *monuit Seyffertus. Sed cf. ad v. 517 sq.*

517 *sq.* quid aegre est '*exemplaria prisca*' *habere Pius scribit:*

unde TH. Quaeso quid aegre est, qui te agitat Tranio? *Aldus et,* quae res *pro* qui *substituens, Camerarius.* quid segrex es? *ex* quid ſegregeſ *efficiebat cum Colero Gruterus.* TH. Quaesó quid ⟨istuc est? quór sermonem⟩ segregas? ⟨TR. Caue uerbum faxis. TH. Quae r⟩es ℞, *addens: 'in meo supplemento* TRANIONIS *verba eidem (*PHILOLACHI*) dicuntur, cui antea* non me appellabis si sapis. *Ceterum* quid *non inveni qui cum* ſegregeſ *iungerem'.* TH. Quaeso ⟨mihi dicas, sermonem⟩ quid segreges ⟨TR. Ego non percussi. TH. Quae r⟩es *Vssingius: cf. Ioergensenus l. s. s.* INTVS. Quaeso — ⟨TR. Caue uerbum faxis. TH. Dic⟩ quid segreges ⟨Sermonem. TR. Apage hinc te. TH. Quae r⟩es *Leo Vind. Pl. p. 12. At de sermone segregando (cf. Mil. 652. Poen. 349)* THEOPROPIDES *loqui non potest, qui potius quaerat, quicum loquatur: sed* TRANIONI *hoc tribuendum simulque* Quid (*non* quid) *observandum erat (quamquam cf.* ⟨ne⟩Quo *v. 596). Vide praef.*

520 *sq.* mortum ⟨me⟩ illum *Kochius Philol. XXXIII p. 704 adn.* — percussisses *def. Gruterus, alii. An praestat* percussa esset? *Ceterum cf. Gutherius de iure vet. pontif. IV 15, al. Mox ad* quae dico optemperas *cf. Brixius Annal. philol. CI p. 429.*

523. et operi *Bothius.* operi *etiam ℞, Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 19: cf. Spengelius T. M. P. p. 79, Muellerus p. 293, Luchsius in Studem. Stud. I p. 15.*

524 *sq.* TH. Quor nón fugis tu? TR. ⟨Síne me: sat, quid agâm,⟩ scio. TH. ⟨Hem,⟩ quíd modo igitur ℞, *addens: 'non dubitandum videtur, quin illa* pax mihi est cum mortuis *iterata sint e v. 514: quibus expulsis lacunam sic uti feci supplere licebit'. At cf. Lorenzius, al.* — *Ad* extimueras *cf. Crainius Philol. IX p. 656.* — *V.* 527 fugies *Camerarius:* fuge *etiam Reizius, Bentleius: cf. ad v. 513.*

528. inuocabis. TH. Hercule te i. *Bothius. Transposuit Guyetus* inuocabis. TH. te inuoco, Hercules. *Contra* inuocabis. TH. Hercles *Weisius et* inuoca tibi. TH. Hercles *Sonnenscheinius duce Brixio ad Men.*[3] *202. Cf. ad v. 549.* inuoca. TH. Hercules, te ego i. ℞, *'nisi* ted *pro* te ego *males cum Fleckeiseno': cf. Abraham Stud. Pl. p. 191 adn.* inuoca. TH. mihi Herculem inuoco *Buggius. De lacuna cogitabat Muellerus p. 533. Cf. Gutherius l. s. s. IV 16, Turnebus Advers. XVI 10, Schusterus 'Quomodo Pl. Att. exempl. transt.' p. 20, al.*

531. Quid ego hoc die *Bothius.* Quid ego hodie hic *Pareus.* — confeci malus *Acidalius.* confeci, malum *dist. Gruterus, Bothius, Morrisius 'Americ. Journ. of Philol.' III p. 208 sqq. improbante etiam Seyfferto Burs. Annal. XXXI p. 38. Ceterum v.* 530 *sq. del. Guyetus, Weisius.* — *'Cur aut in fine huius scaenae aut proximae initio aliquantum intercidisse credendum sit, in praefatione disputatam est'. Adde Ladewigium Philol. XVII p. 468 sqq., Spengelium de act. p. 41 sq. contraque sentientem Vssingium.*

532. argenti *fuit qui mallet.* locando *del. etiam Bentleius. Ceterum v.* 532—540 *post v.* 559 *traiciebat Ladewigius l. s. s., ubi vide.*

533. quam mihi hornus obtigit *Dissaldeus.* mihi quam hic annus o. *Guyetus. Mox* totum usque in foro ago diem *Pylades: ubi* totum *del. etiam Bentleius. Ceterum cf. Demelius 'Zschr. f. Rechtsg.' II p. 217.*

537 *sq.* Qui dedit, amica qui empta, danista adest quoque *Bothius.* Danista adest, qui amica est empta qui dedit *Weisius.* *'Probabiliter*

supplevit Camerarius' ℜ: ubi faenore *pro* faenori *Vssingius. Nescio an praestet velut* qui dedit ⟨quadraginta minas,⟩ Qui amicast empta quique ⟨bene nobis fuit⟩.

539. nisi quôd *Gulielmius.* n. quidem *Pius. Cf. Acidalius p. 232.* — occupo *coll. Men. 845 Kayserus Annal. Heidelberg. XLVII p. 425, vitiose.*

540. Vt ne hoc *Pylades.* Hoc ne *Bothius.* Nec hoc *Kochius Mus. Rhen. XXV p. 622.*

542. hic inaudiuerit *Camerarius.* iam inaudiuerit *Gruterus. Cf. Spengelius T. M. P. p. 230, Ribbeckius fragm. com.*[2] *p. CIX.*

543. *Pro* et *Pylades* at, *Camerarius* eu, *Lambinus* heu, *Taubmannus* hei*: cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 464 adn. Nescio an melius deleatur, cum aut* ei, timeo *aut* quam timeo *conveniat usui neque* ei, quam *alias videantur coniungi. De verbis* ei, quam .... habet *(v. 545) delendis cogitabat Langenus 'Beitr.' p. 122.*

545. *Cf. ad v. 543.* me ⟨male⟩ habet *etiam Brixius l. s. s. p. 194.* meus habet *Dissaldeus.* meus est *Guyetus.* mi habet *cum Bothio ℜ, de* me habet nunc *post Weisium in adn. cogitans.* meus nunc habet *Vssingius.* — ututi res sese haec *Bothius.* ututi sese res *cum eodem ℜ obloquente Brixio.* ut *pro* utut *mirere Bentleium servare in Hecyr. IV 4, 12. Mox ad* hasc(e) *cf. Loewius ad v. 502.*

549. hercule *Gruterus: de quo v. Handium Turs. III p. 60.* — uero, omnia *dist. Sonnenscheinius.* uerod omnia *Bothius, ℜ Nov. exc. I p. 86.* uero illi omnia *Pylades.* uero atque omnia *Camerarius.* uero ea omnia *Buggius.* uero omne ordine (*vel* rem omnem *et* Vae *pro* Ei) *Muellerus p. 498: cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 463 adn. Ceterum* V(&) *in B ex pers. nota repetit Seyffertus itemque* u(amice) *v. 718 et* u(numquid) *v. 750. Adde* bi *v. 528. — De dittographia contra Osannum Anal. p. 201 cf. ℜ Parerg. p. 480 sqq. Goetziusque Act. soc. phil. Lips. VI p. 236, de* techina *forma v. ℜ Opusc. phil. II p. 474 et Loewius Anal. Pl. p. 211.*

552. *Et* Dixistin *et* Dixtine (*sic etiam Bentleius*) *post Gruterum Bothius recipiente ℜ (illud Parerg. l. s. s., hoc in ed.): cf. Schraderus de -NE partic. p. 5 [259]. Servato* Dixtin *post* inquam *Pylades* atque, *post* quaeso *Muellerus 'Nachtr.' p. 102 inseruit* hercle*: ubi* QUIDTU[TE] *et* DIXTIN[TU] *ad labem communem revocaverim. Vide praef.*

554 *sq. Pro* quom cogita *Saracenus* quam rem cogitas? *temptabat,* quom rogitas *Pio duce Pylades,* quam rogitas *Bothius,* etiam rogitas? *Weisius. 'Recte supplevit Camerarius, nisi quod pro* perii oppido, quom *suffeci* perii, rem quom *Parerg. p. 482 sq. Verbis* TR. Negat? TH. negat inquam *ut Plautinis utitur Bentleius in Hor. Epist. I 7, 63' ℜ. Servato* Non confitetur? *antea* TH. negat ínquam. TR. quam sit iníquom cogita *Vssingius,* scelestus? TH. negitat inquam. TR. cogita *Leo l. s. s. p. 12.* TR. negat ínquam. TR. uerbum antiquom cogita: Nega, etsí confessu's *𝔖.* — *Ceterum* fassus siet *pro* confessus sit *Pareus ed. tert. Vide praef.*

556. ego *pro* egon *Bothius, ℜ.*

557. hercle te cum eo una *Pylades.* hercule cum eo una *Gruterus.* hercle te una cum eo *Bothius, ℜ in ed.* hercle cum eod una *ℜ Nov. exc. I p. 64.* hercle cum homine una *Buggius.* hercle cum

eo actutum *Langenus 'Beitr.' p. 242 assentiente Brixio Annal. philol. CXXIII p. 57: at cf. Paulius 'de* VNVS *nom. num. apud. prisc. script. usu' p. 43.* hercle | aequom cum eo *Sonnenscheinius. Cf. Demelius l. s. s. p. 213.*

559. quam pullum *quosdam malle Pius refert.* quam τυφὸν *Schmeierus in thesi dissertat. de translat. ab hom. pet. ap. Aesch. et Pind. (ed. Regiom. a. 1882) add.: qui debebat saltem* τυφὸν quam. *Ceterum haec ad spectatores dici Boxhornius statuit. Post hunc v. aliquid intercidisse putabat Lagewigius (cf. ad v. 532), dein v.* 536—540. 532—535 *hoc ordine interponens.*

560. eccum seruum *trai. Pylades probante cum plerisque* R, *improbante Bachio l. s. s. p. 412, ubi* seruum eccillum (*vel* Sed eccum P. s.) *temptat.* — eccum seruus Tranio *ascripsit Scaliger: ubi* Tranium ὑποκοριστικόν *habebat* R *(cf. Parerg. p. 466 adn. et adde Brixium ad Capt.*[3] *981), de* Tranius *metaplasmo cogitabant Acidalius, Buecheler Mus. Rhen. XV p. 436, Fleckeisenus Annal. philol. CVII p. 506. CXXI p. 605, al. Videsis Schenkelium Stud. Pl. p. 89 [695].*

562. *Pro* te *cod. Schobingeri* nunc te, *alii* tute, *Gruterus* tete, *Guyetus* ted: *cf. Bergkius 'Beitr.' p. 45, al.* — Nequoquam abeo *etiam* R *cum Fleckeiseno Philologi II p. 85, item Seyffertus coll. Men. 852, cum de* ⟨Ma⟩ne *vel* ⟨Si⟩ne, quoquo abeo *cogitaverim (ut* ne pro *eius Nonius v. 12).* Eccum, quo abeo *Vssingius, quod mirere placuisse Lorenzio.* Nescioquo abeo *quidam. Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 171.*

564. ne égo homo sum *def. Spengelius T. M. P. p. 210 adn., Muellerus 'Nachtr.' p. 67, alii neglecta ratione Hermanniana. Ceterum hunc v. proximo subiciebat Meursius.* — *V.* 566 *ad* salu(o)s *scripturam videsis Kochium Annal. philol. CI p. 284.*

567. De argento spes est *trai. Bothius,* de argentod *suasit* R *Nov. exc. I p. 78,* hic *ante* hilarus *inser. Muellerus Pros. p. 659. 'Nachtr.' p. 105. Cf. Klotzius p. 116, al.* — est frustra istic *Camerarius: ubi* iste *Bothius olim.* istic frustra homo est *idem postea.*

568. mi saturitas *Pius.* mi Saturides (Σατυρίδες) *Camerarius in ann. Vide praef.*

569. Et tu salue (*servato* argento) *Guyetus.* Salue et tu *def. Abraham Stud. Pl. p. 227 adn., Vahlenus Herm. XVII p. 441, cuius opinioni cessisse paenituit Lorenzium (ad Mil.*[2] *p. 293 sq.). Cf. Lochius de imper. p. 10 sq., Ballas gramm. Pl. I p. 8, Seyffertus Burs. Annal. XXXI p. 101. Frustra sit, qui* Salue TRANIONI *continuet, ut priorem salutationem neglexerit Danista.*

571. est inanis *cum Pylade et* certe est *cum Weisio trai.* R: *ut vide praef. Proximum v. del. Guyetus.* — *V.* 572 quid uis? cedo *dist. Fleckeisenus: cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 135.*

575. faenus redditur *certum est supplementum propter v. 580: ut* quin (mihi) *valde dubium (cf. Kienitzius de* QVIN *partic. p. 3 sq.). Pseud.* Hódien faenus redditur? *Vide praef.*

579. meridie *cum BCD et Camerario, al. Vsenerus Annal. philol. CXVII p. 79.*

580. Redeturne *Camerarius refragante Lambino.* Reddet ned *Guyetus.* — TRA. reddetur: abi (*del.* nunc) *post Bothium Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 33.* reddeturne? TRA. abi *Bothius olim.* TRA. Redde-

turne! abi *Leo Herm. XVIII p. 574.* TRA. reddetur tibi ℜ: *ubi* iam abi *cum eodem Parerg. l. s. s. Muellerus Pros. p. 49,* tu abi *Vssingius praeferebant. Sed cf. Pseud. 1078, al. ad rationem firmandam, quam (ex parte post Guyetum) suasit Brixius l. s. s. p. 199.*

581. recursem, ut operam (*pro* aut o.) *Ioergensenus l. ad v. 11 s.* — ac conteram (*pro* aut c.) *Bothius: cf.* ℜ *Parerg. p. 501.*

583. abi modo domum ℜ *in edit. deceptus Gepperti testimonio 'de cod. Ambr.' p. 30: pro quo* abi abi modo *Parerg. p. 498: aut sic aut* abi, abi domum *Seyffertus (servato* uerum hercle dico). *Cf. Lochius de imper. p. 17, Luchsius in Studem. Stud. I p. 50, Baierus de A et P p. 80, Klotzius p. 245, al. — Insequenti v. Geppertus Stud. Pl. II p. 76 (cf. l. s. s. p. 33):* Ait hic tibi sortem totam numeraturum erus *ab eodemque deceptus Brixius l. s. s. p. 199:* Ait hic tibi sortem sese actutum reddere. *Contra dubia tantum spatia respicienti haud improbabilis visa est Studemundo lectio:* NONEO prius da FAENVS#I INQUAm i modo. *Fortasse* Quinquam *exstitit pro* #Quin inquam.

584. hic *om. Camerarius (imprudens, ut videtur): unde* nugitamini *Scaliger,* date, date *Guyetus,* danite *Bothius. De* actutum *pro* faenus *cogitabat* ℜ *Parerg. p. 495. 501.*

585. Tu *etiam Rostius Opusc. p. 245 sq., Handius Turs. II p. 610.* Eia *Guyetus.* Heu *Schneiderus gramm. lat. I p. 140 recipiente* ℜ: *cf. Langenus 'Beitr.' p. 200 sq., Brixius ad Mil. 395, al. secusque iudicans Richterus in Studem. Stud. I p. 510.* —nae tu *Pius.* nunc tu *Fleckeisenus Philol. II p. 99 et Annal. philol. LXI p. 51 probante* ℜ, *al.: ubi 'odiosus es' supprimi Dousa putabat, 'nugaris' Richterus (etiam de lacuna cogitans), velut 'uoce uincis Stentorem'* ℭ. — abi domum *Guyetus.* abi hinc modo ℜ *olim.* abi modo domum *'ut v. 583'* ℜ *in ed.: cf. Leppermannus l. s. s. p. 27.*

586 *sqq. 'Omnes qui hinc usque ad v. 618 sequuntur* DANISTAE, TRANIONIS *atque* THEVROPIDIS *sermones quibus modis videantur in saniorem ordinem redigi posse, praefatio docet'* ℜ. *Vbi haec exposuit p. XI sqq.: 'Tralaticium versuum ordinem ullo modo defendi posse cum olim negavi Parerg. p. 493 sqq. tum re saepe multumque pensitata hodie pernego. Quanquam quod illic exemplum proposui emendati ordinis [585. 589. 586—588. lac. 593—600. 601. 590—592. 603. 605. 606. 602. 607—609. 604. 610], id ipsum emendari haud paucis in locis posse nunc intellexisse videor. Nec tamen insolito more mutatum (quippe insolito more olim turbatum) ordinem ausus sum in ipsa editione fabulae restituere: quod si facerem, etiam illud incommodi nasceretur ut, quas scaenae partes qua versuum invicem se excipientium continuitate singulae paginae membranarum Ambrosianarum partim superstites partim deperditae complecterentur, non possem nisi magnis verborum ambagibus declarare. Itaque acquiescens in versuum 622 sqq. 631 sq. 640 sq. transpositione, qui in circuitum unius membranae B.b nunc deperditae omnes incidunt, reliquas turbas per duas membranas h. e. per eandem B.b et eam quae praecedit (p. 199. 200) pertinentes non attigi in editione. Quas turbas quibus fere modis componendas arbitrer, infra positum exemplum monstrat (ubi inter v. 600 et 607 licebat etiam sic collocare: 606. 603. 605. 602 vel adeo hoc ordine: 603. 605. 606. 602):*

DA. Vbi Philolaches est? TR. numquam potuisti mihi
Magis opportunus aduenire quam aduenis.
DA. Quid est? TR. concede huc. DA. quin mihi faenus redditur?
TR. Scio te bona esse uoce: ne clama nimis.
DA. Ego hercle uero clamo. TR. ah, gere morem mihi.
DA. Quid tibi ego morem uis geram? TR. abi quaeso hinc domum.
DA. Abeam? TR. redito huc circiter meridiem.
DA. Reddeturne igitur faenus? TR. reddetur tibi.
DA. Quid ego huc recursem aut operam sumam aut conteram?
Quid si hic manebo potius ad meridiem?
TR. Immo abi domum: uerum hercle dico. abi modo domum.
DA. Quin uos mi actutum date. quid hic nugamini?
TR. Heu hercle nunc tu abi modo domum: ausculta mihi.
DA. Multos me hoc pacto iam dies frustramini.
TR. Molestus ne sis. nemo dat: age quid lubet.
DA. Molestus si sum, reddite argentum: abiero.
Responsiones omnis hoc uerbo eripis.
TR. Sortem accipe. DA. immo faenus, id primum uolo.
TR. Quid ais tu? tun, hominum omnium taeterrume,
Venisti huc te extentatum? agas quod in manust.
Non dat, non debet. DA. non debet? TR. ne gry quidem
Ferre hinc potes. an uis aliquo hinc abeat foras
Vrbe exulatum faenoris causa tui?
⟨DA. Quid id ad me? modo nunc reddat argentum mihi.⟩
TR. Quin sortem iam redhibebit. DA. quin eam non peto:
Mihi faenus reddat, faenus actutum mihi.
TR. Tu solus, credo, faenore argentum datas.
DA. Cedo faenus: redde faenus: faenus reddite.
Daturne faenus? TR. faenus illic, faenus hic.
Nescit quidem nisi faenus fabularier
Veterator. neque ego taetriorem beluam
Vidisse me umquam quemquam quam te censeo.
DA. Non edepol nunc tu me istis uerbis territas.
Iam hercle ego illum nominabo. TR. euge strenue.
⟨DA. Heus, Philolaches, exi intus: faenus reddito.⟩
TR. Beatus uero es nunc, quom clamas. DA. meum peto.
TH. Quid ais tu? TR. quid uis? TH. quis illic est? quid illic petit?
Quid Philolachetem gnatum compellat meum
Sic et praesenti tibi facit conuitium?
TR. Pater eccum aduenit peregre non multo prius
Illius: is tibi faenus et sortem dabit.
Ne inconciliare quid nos porro postules.
DA. Daturin estis faenus actutum mihi?
TR. Vide num moratur. DA. quin feram, si quid datur.
TH. Quod illuc est faenus, obsecro, quod illic petit?
Quid illi debetur? TR. obsecro hercle *c. q. s.*'

Hunc igitur ordinem probabat Kayserus l. s. s. p. 422 et Ladewig Philol. XVII p. 470, nisi quod v. 609 *post v.* 586 *traiectum* TRANSIONIS *voluit. Contra Lorenzius assentiente Buggio tralaticium ordinem servat, nisi quod v.* 586—588 *post v.* 609 *et v.* 589. 601 *inter v.* 585 *et* 590

traiectos admisit: Niemeyerus vero l. s. s. v. 586—588 *post v.* 602 *potius collocandos censet. At versus* 601. 590 *speciosius quam verius sese excipiunt, cum* Molestus si sum, reddite argentum, abiero *quadret post* Abi, *non quadret post* (Molestus ne sis): nemo dat: age quid lubet. *Praeterea comparanti inter se v.* 588 *et* 576 *sq.,* 592 *et* 599 *sq.,* 593 *et* 607, *quorum similitudo accedit ad dilatationis incongruentiaeque incommoda, dubium non videtur quin diversae recensiones male conglutinatae sint eademque opera quae restant offensiones effectae. Vide praef.*

586. Iam ego hercle nominabo illunc *Pylades: quo recepto* age *pro* euge *Rostius l. s. s., contra quem dixit Lingius de hiatu p. 37.* Iam ego illunc hercle nominabo hic (*del.* euge) *Guyetus.* — euge, euge ℜ *Parerg. p. 494. 501. Cf. Klotzius p. 116. Lacunam inter* nominabo *et* Euge, *non post hunc v., statuebat Muellerus p. 660. Cf. Parerg. p. 494 sq. et vide supra. Ad* hoc pacto *v.* 589 *cf. Bachius l. s. s. p. 157, ad* abiero *v.* 590 *post Madvigium Opusc. acad. II p. 81 sq., Buechelerum Mus. Rhen. XV p. 434 sq., alios cf. Meifartus de fut. ex. usu Pl. ed. Ienae a. 1885 p. 13 sqq.*

591. uerbo eripite *cum Bb Camerarius* erpite (*ut* surpuit) *pronuntians in ann.* (*cf. Skutschius l. s. s. p. 46 adn.*). uerbo eripe *Scaliger.* uerbum eripit *Rostius Opusc. p. 137,* ℜ *olim Parerg. p. 502.* — *Mox* priuum *pro* primum *mire Acidalius.*

593. Quid tu nunc hominum te omnium *Pylades* (*cf. ad v. 594*). Quid tute hominem, hominum omnium *Camerarius.* Quid tu te, homo hominum omnium *Taubmanniana altera et omisso* te *Gruterus duce Lambino* (Quid? tu te hominem hominum omnium *vel* te homo omnium). Quid tute, o homo hominum omnium *Rostius.* Quid? tu ted (homo) hominum omnium *Bothius.* Quid ais tu? tun hominum omnium ℜ, '*nisi* Quid ais? tun homo hominum omnium *praetuleris*': *ubi* tun omnium hominum homo *Brixius ad Trin.*[3] *1115 p. 148 itemque, sed* tun, omnium, *Lorenzius, qui olim admiserat* ais tu? *Contra* tu, omnium homo hominum *Vssingius in adn.,* tu, homonum omnium *Bergkius Opusc. I p. 149 sq.* (*cf. Spengelius T. M. P. p. 230*), tu, quantumst hominum homo *Muellerus p. 664 adn.,* o tu h. o. *Spengelius Philol. XXV p. 171 sq. improbante Fergero de vocat. usu Pl.* (*ed. Argentor. a. 1889*) *p. 39 sq. Vide praef.*

594. extentatum (*om.* te) *etiam codd. Lambini omnes, Turnebus Advers. XVI 10, Wakefieldius ad Lucr. III 489, Lingius de hiatu p. 55 sq.* ostentatum *codd. Pyladis.* externatum *Camerarius, Salmasius, Dousa.* sistentatum *Lipsius* (*cf. ad Truc. 270*). occentatum *Gronovius.* exenteratum *Pistoris* (*et* hunc *pro* huc: *quod del. Guyetus*). extenuatum *Rostius. Cf.* ℜ *Parerg. p. 502.*

595. *De* nec erit quidem *ineptit Salmasius cum aliis.* ne gry quidem *Acidalius: quod cum proximo v. construxit* ℜ (*γρῦ Lorenzius, Hasperus Annal. philol. CXXV p. 783, al.*). ne gith quidem *Lachmannus.* ne trit quidem *coll. Charis. p. 239, 19 Ellisius l. s. s.: ubi* frit *probavit etiam censor Sonnenscheinii* '*philol. Anz.*' *XVI p. 320. Ceterum cf. Klotzius p. 331.*

596 *sqq.* '*Fenestratos in ant. codd. etiam Pylades scribit**), *quo duce ex parte Camerarius:*

---

*) 'Hinc luxatio fit. vide notas' *adscripsit Bentleius.*

Ferre hoc potes? an ⟨mauis ut ali⟩quo abeat foras?
Vrbem exul ⟨linquat factis⟩ hic caussa tui?
Quoi sortem ⟨uix dare li⟩cebit? DA. quin non peto:

ubi factus hic *Lambinus,* actus hinc *Gulielmius* [*unde* liquit *et* sortem ⟨potius redd⟩ebit *Bothius*]. *Ego autem, qui in A nihil legere potuissem, sic olim p. 456 duce ex parte Acidalio* [*et* aliquo hinc *pro* hinc aliquo *cum Hermanno*]:

Ferri hinc potest. an ⟨uis ali⟩quo ⟨hinc⟩ abeat foras?
Vrbem exul ⟨linquat faeno⟩ris causa tui?
Quin sortem ⟨pol⟩licebit⟨ur⟩. DA. quin non peto.

Verum medius versus cum Schwarzmanno talis apparuerit: URBEEXOLATUM***S****CAUSATUI, *ita quidem ut in lacuna aut* FACTUSHIS *aut* FAENORIS *scriptum esse potuisse Schwarzmannus adnotet, post nos autem integer versus sic ut audio lectus sit* URBEEXOLATUMFACIATHICCAUSATUA, *hinc profectus et hoc versu posui quod suadere ratio videretur* [Vrbe exulatum faenoris causa tui?], *et reliquos duos ita supplevi, ut a probabilitate paullo saltem propius abessent:* [potes. an ⟨uis ali⟩quo ⟨hinc⟩ *et* Quin sortem ⟨iam redhi⟩bebit. DA. Quin ⟨eam⟩ non peto:] (*quanquam tertii initio* CUI *etiam in A conspicere mihi visus sum:*) *simul autem ante tertium lacunam signavi velut talis versiculi:*

DA. Pol, módo mi argentum réddat, abeat quó uelit:

vel

DA. Quid id ád me? modo nunc réddat argentúm mihi.'

℟. *Cf. Studemundus 'Festgr.' p. 61 sqq., qui v.* 699 *servato* Quoi *et* Quin *corr.* licet *pro* licebit. *Atque* Quoi *def. etiam Seyffertus* (*de* Quoin .... licebit? *cogitans*). — *Ad v.* 596 *cf. Menradius in Woelfflini Archio IV p. 490, ad v.* 597 *Kampmannus res mil. Pl. p. 17.*

600. '*Huius versus cum ego has tantum reliquias in A expiscatus essem* ——U——FAENUS——U——U——MIKI, *e quibus efficiebam Parerg. p. 455* Reddundumst faenus, faenus reddundumst mihi, *integer versus, quanquam perdubio initio, Schwarzmanno hic apparuit:* MIKIFAENUSREDDUNTFAENUSACTUTUMMIKI. *Quem reposito* reddat *emendavi, sed fortasse non persanavi. Ceterum huius versus locum inde a Camerario occupat is versus, qui in libris legitur ante v. 722, repositus a nobis post v. 740*' ℟. *Mox* quod lubet *cum B a* ℟, *alii. Ceterum cf. Proleg. Trin. p. CLXXXV.*

603 *sqq. Hos duos versus 'ex antiquis codd.' Pylades restituit:*

DA. Cedo foenus. redde foenus. foenus reddite.
Datisne foenus? date foenus actutum mihi.

Posterioris in locum haec Aldus substituit:

Daturin estis actutum mihi? date foenus.
TR. Foenus illic foenus. hic *e. q. s.*

V. 605 Daturne faenus? ℟ (*qui in Parergis imprudens neglexerat ex A enotata*). Daturin faenus? *Buggius* (mihi *del.*) *probante Olseno de verb. subst. p. 66 sq. Possis* Datur mihi faenus *duce P: sed* faenús mihi *defenditur per enclisin: cf. ad v. 75.*

606. Nescis quidem *Kayserus l. s. s. p. 425.* Nescit quicquam *Vssingius refutante Seyfferto 'Berl. phil. Wschr.' IV p. 46.*

607. Veterator: neque *Camerarius, itemque* ℟ *addens: 'de quo dubitare licebit.* UNO** (UETOTE *Schwarzmannus*) *non expedio'.* (fabu-

larier) Veto te *def. Kreschmerus Qu. Pl. p. 13 sq.* Periure *vel* Sceleste *temptabat Kayserus,* Petro ste (!) *Crainius 'Zschr. f. Gymn.' XX p. 867.* Vltro te *Seyffertus Philol. XXV p. 452: idque recensioni P vindicandum erit. Cf. Baierus de A et P p. 178 sq.* — belluam *Pius.*

609. nunc tu me istis *R, etiam* nunc med istis *ex A et* nunc me tu tuis *ex B commemorans Parerg. p. 503 et Nov. exc. Pl. I p. 49. Vide praef. et cf. ad v. 586 sqq. Qui sequitur in libris versus (666), eum hoc loco* THEOPROPIDI *adiunxit Gruterus (Vssingiusque),* DANISTAE *Lambinus cum aliis.*

612. tibi is et faenus *Guyetus.* is tibi faenus *R: cf. Opusc. phil. II p. 680 adn., ubi* tibei *cum Fleckeiseno probat,* tibi ĕt *non plane reiciens (ut* ti et). *Cf. Muellerus p. 309 et p. 710 adn. (ubi mensuram Studemundianam Annal. philol. XCI p. 55 explodit). Ceterum v.* 611—617 *secl. Weisius.*

613. (inconciliare) hunc in nos (*pro* quid nos) *Guyetus. Cf. Langenus 'Beitr.' p. 183.*

614. moratur, quin feras. DA. Si *Bothius: ubi aut* Quin tu fers, si *aut* Auferam, si *Vssingius exspectabat. Ceterum cf. Langenus 'Beitr.' p. 176 sq.*

616. compellat ⟨ferox⟩ *Pylades: cf. R Parerg. p. 494 adn. Videsis Schenkelium Stud. Pl. p. 22 [628].*

618 *sq.* debetur, obsecro? TR. obsecro hercle iube *Gruterus.* — hercle te, iube ‖ Obtrudi argentum *Pylades, corruptos fuisse hoc loco omnes codices scribens.* hercle te, iube ‖ Obici argentum huic *Camerarius.* iube obici ‖ Argentum huic *Weisius.* hercle te, obici ‖ Iube huic argentum *R Parerg. p. 492: 'pro quo etiam* hercle, huic obici ‖ Iubeas argentum *licebat'.* hercle ei iube ‖ Obdier argentum *Palmerus Hermath. XI p. 313. Vide praef.*

620. Quid iubeam? TR. huic homini *R: cf. Parerg. p. 492 sq. (ubi* ei *pro* huic [in]).

621. perpetiar *Hermannus, quod olim probabat R Proleg. Trin. p. CLXXX. Cf. Fleckeisenus Annal. phil. LXI p. 28, al. Mox* qui sit? genus *distinguebat R cum vulg. (corr. Bothius). Cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 40 adn.*

624. ⟨At⟩ non *Seyffertus (dubitans de* unde sit). — ⟨nunc⟩ ego *Bothius.* ego ⟨nunc⟩ (*olim* ego ⟨pol⟩) *R.* — ⟨argentum⟩ unde *Guyetus.* ⟨ille aut⟩ unde *Muellerus Pros. p. 533. Vide praef.*

625. Id ⟨uero⟩ *Guyetus.* ⟨Sed⟩ id *Muellerus l. s. s. probante Leppermanno l. s. s. p. 27.* — mi ⟨actutum⟩ *R: 'nisi vel* potius *vel* primum *males* [priuum *olim adiectum post* id me]. illud *pro* id *bis Bothius duce Acidalio, qui de his mira comminiscitur'.* — id⟨que⟩ me *Klotzius p. 176.* et me *Muellerus.* — ⟨ex te⟩ expeto *Belowius de hiatu p. 41. Vide praef.*

626 *sqq.* ill(u)d *dubitanter def. Skutschius l. s. s. p. 117.* — argentum est? TR. st! huic *Bothius (alias* Húiic *defendens).* argentumst. TR. huice *R addens: 'nisi forte sic scripsit poeta:*

TH. Quod illuc argentumst? TR. paulum huic debet Philolaches.

TH. Paulum? quantillum? TR. quasi *e. q. s.'*

argentum sit. TR. huic *Muellerus p. 469 adn. obloquente Beckero in Studem. Stud. p. 143 adn.* argentumst. TR. huic ⟨quod⟩ *idem.* argen-

tumst. Tr. aes huic *Brixius Annal. philol. CXXXI p. 194.* argentumst. Tr. istic *Leo l. s. s.* *Mox* Da. Paullum. Th. Quantillum? *Bothius. Totum versum* 628 *Danistae tribuit Camerarius (cum FZ faciunt Vssingius, alii, neque Theopropidis animum neque sermonis progressum recte percipientes).*

629. Ab eo *cum FZ Braunius Observ. gramm. p. 40 (cf. 29).* — faenus creditum argenti ℜ *Parerg. p. 479: cuius traiectionis causam non perspexit Vssingius.* argenti faenus creuit *Palmerus Hermath. XI p. 313 (cf. X p. 60 ubi* cedit *coni. Theopropidi* Audio *tantum, reliqua Danistae tribuens!). Vide praef.*

630. *Hunc versum hoc loco delebat Osannus Anal. p. 203 eumque sequitur Vssingius neglecto Servii testimonio, quod cum Ambrosiani auctoritas tum rationis vis firmat. Vide praef. Ad* quattor *cf. Fleckeisenus Annal. philol. CI p. 73, Groeberus in Woelfflini Archio V p. 127 sq., Ihmius ibid. VII p. 65 sq. et ad totum locum Raevardus Var. III 13 et Demelius l. s. s. II p. 206 sq., ad v.* 634 *Bergkius Opusc. I p. 383.*

637. Igitur, si saluomst, uosmet *Fleckeisenus. Cf. Klotzius p. 264.*

639. Patrissas *Guyetus. Possis* Patrisat *ducibus BaDa: cf. ad Pers. 568. Mox tralaticium ordinem servat Vssingius sine ratione.*

643. possim *pro* possum *Camerarius.*

645. speculo claras, clarorem merum *Camerarius (cf. Turnebus Advers. XVI 18). 'Vbi cum* speculo claras *intellegi nequeat, veri simile fit coaluisse duorum versuum particulas velut talium:*

Th. Nam quid ita? ⟨Tr. cor tibi exsultaturum arbitror:
Magis hercle⟩ speculo claras, clarorem merum.

Cf. praefationem' ℜ. speculiclaras *Ellisius l. s. s. p. 166.* speculoclaras *etiam E. Hoffmannus in Woelfflini Archio II p. 232. Mox ad* destinat *cf. Langenum 'Beitr.' p. 300 sq., ad* talentis magnis *Dziatzkonem ad Ter. Phorm. 644.*

648 *sqq.* has mnas quadraginta dedit ℜ *Proleg. p. CXXV:* illas quadraginta minas *Bothius, pergens* Hic sumpsit quas debemus*: ubi* Hinc sumpsit illi quas dedimus *Pylades.* Hinc sumpsit quas huc dedimus *Guyetus. De lacuna dubitat Seyffertus. — Ad v.* 651 *cf. Turnebus Advers. XVI 10, ad v.* 654 *Klotzius ad Ter. And. II 2, 7. — V.* 656 itane *Priscianus Putschii III p. 608. De* paenissume *v. interpr. Apul. Metam. VIII p. 523 Oud. — De v.* 657 *errant cum Baierus l. s. s. p. 171 tum Crainius Stud. Pl. p. 6.*

660. Dicin *Schraderus de -ne partic. p. 27 [281], fortasse recte: cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 28. Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 171 sq.*

661. hominis *pro* domini *Camerarius.*

663. it *pro* ut *servato* mendacium *Salmasius.* ut in uicinum hunc conferam mendacium *Guyetus.* ut in uicinum hunc proximum ⟨rem conferam,⟩ ℜ *(post* filium *demum interrogationis signum ponens): 'nec enim placere potest Bothiana ratio:* quo ego nunc agam, nisi in uicinum hunc proxumum, mendacium?' *Neque melius* id unum, ut nostro de uicino hoc proxumo (Eas *e. q. s.) Sonnenscheinius aut* ut in uicino hoc proxumo mendax siem? *Nettleshipius aut* ut in u. h. proximem mendacium *Ellisius p. 167 corruptelae rationem non perspicientes.*

664. Eius *pro* Eas ℜ *cum Guyeto* (Eis).

666. *De* abes *vel* adstes *pro* abest *cogitans Acidalius versum huc revocavit.* '*Recte: sed ut ne hic quidem ab ipso poeta scriptum putem, sed aliunde petitum et eo consilio ascriptum quod Philologi t. I p. 300 [Opusc. phil. II p. 274] persecutus sum. Praeponi versui 665 Scaliger volebat*' ℞. *Cf. ad v. 609 et adde Langenum Stud. Pl. p. 332.*

667. dei ducunt '*prisca exemplaria*' *Pii.* dei dictant *Scaliger.* deducunt (*et* Quaeque) *Bothius.* dein sit (*et* nunc id certum est *praeeunte* certum est *Dousa*) *Acidalius itemque, sed* dehinc dicam, ℞ '*quanquam magis etiam* fiet *pro* dicam *placiturum sit*' *obloquente Bachio in Studem. Stud. II p. 363.* di iniciunt (*et* id mihi certumst) *Kayserus l. s. s. p. 425 et 342.* dein fiet *Vssingius.* dicendum (*et* Quidquest) *Sonnenscheinius.* est futurum *Seyffertus l. s. s. p. 995. Verbis* Quicquid dei dicunt (*in quo explicando Boxhornius, alii nil profecerunt*) *videtur significari nullis ominibus a mendacio deterreri servum.*

668. commentus *def. Olsenus l. s. s. p. 21. Ad v.* 670 *cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 21 et Klotzius p. 238. 245.*

671. *Cf. Baierus l. s. s. p. 65. 89 Olsenusque p. 24 et vide post Hotomannum, al. Demelium l. s. s. II p. 200.*

673. Bono in loco (*et* Tr. Perbono: immo) *Madvigius Advers. II p. 11.* Sane in loco *Vssingius.* — perbono ⟨has⟩ *Camerarius.* — peroptimo *cod. Schobingeri, Pylades. Videsis Schenkelium Stud. Pl. p. 22 [628] sqq. Ceterum* Non ... perbono? *dist. Seyffertus olim, iam* Non ... perbono. *praeferens.*

675. euocato *Pylades.* euocadum *Guyetus. Cf. Klotzius p. 134. 168, al. De* ad te *dubitat Muellerus p. 498 sq., praeter rem. Possis* euoca intus ad ted aliquem *vel* intus ad ted euoca aliquem.

676 *sq.* Ecce autem interii *Vssingius Baierusque p. 152, non intellegentes* iterum *ex v.* 677 *petitum esse* (*ubi* idem *pro* unum *Lambinus: non offendit Bentleius in Phorm. IV 4, 8: cf. Bergkius Opusc. I p. 115*).

678. *Totum v. abesse posse adnotabat Vssingius, qui neminem iam offendet personis ex A et ex usu sermonis* (*cf. Seyffertus ad Pers. 144*) *digestis. Ad v.* 679 *cf. Baierus p. 144.*

680. heus tu *Theopropidi adiungebat cum Bothio* ℞ (*quasi ex libris*) *probante Richtero in Studem. Stud. I p. 568 sq. Mox* uelint an (*cf.* A) *Bothius cum Guyeto.*

682. percontare ergo *Guyetus.* percontaredum *Bothius. Cf. Muellerus p. 533 et ad* oras (rogas) *Bergkius* '*Beitr.*' *I p. 49.*

685. ⟨me et⟩ mea *Sonnenscheinius.* — tu undique ℞, *postea* cundique *suadens Opusc. phil. III p. 142* (*cf. Bergkius* '*Beitr.*' *I p. 119 adn.*). *Cf. Lorenzius Philol. XXX p. 585 et Klotzius p. 169, al.*

686. Euge, optume eccum huc ℞. E. o. ecce eum *Schenkelius Stud. Pl. p. 88 [694].* Eugé, eccum optume *Sonnenscheinius refutante Seyfferto cens. p. 996.* Euge optume ipse eccum *Bachius in Studem. Stud. II p. 408. Cf. Klotzius p. 106. 168 et vide post Fleckeisenum Annal. philol. CVII p. 503 et Wagnerum ad Aulul. 669 Richterum in Studem. Stud. I p. 517. 522.* — dominus aedium *Pylades, vitiose. Dein ex Gepperti testimonio hariolatur Baierus p. 143.*

689. dum *pro* tum *vitiatum inde a Taubmanno usque ad Bothium. Ad* hunc *cf. Hahnius* '*de verb. cum praepos. compos. apud vet. R. poet.*

sc. cum dativo struct.' (*ed. Hal. a. 1878*) *p. 24 sq. et Bachius l. s. s. p. 207. Quamquam* huc *unice probat Seyffertus.*

690 *sqq. Tractarunt hoc canticum de antistrophica responsione cogitans Hermannus Elem. doctr. metr. p. 216 sqq. et Beckerus Quaest. p. 23 sq., post Ritschelium autem Studemundus, Spengelius, Klotzius, alii, de quibus singillatim adnotavimus. V.* 690 hoc *del. Beckerus: vide Fuhrmannum Annal. philol. XCVII p. 850. Cf. Klotzius p. 239. 297. 464, al.*

691. 'Ne quidem cauna meruerit *cod. academicus Gronovii: qui in quibus mss. dicat* Ne quod eſt culina uxor *repertum esse, nescio.* Nec quando esca una bene meruerit *Camerarius* (de me meruit *Lambinus*). Nec est quom esca una me iuerit *Guyetus.* Nec quando esca ulla me iuuerit *Hermannus et* una *servans Beckerus. De* quod *cf. v. 158'* ℟. Nec quidem *Bothius* (Nec qui *ed. vet.*). Nec quom *Luebbertus Stud. gramm. II p. 79 obloquente Cramero de perf. coni. usu pot. p. 18* (*aut* quom *aut* ut *exspectat Lorenzius*). *De* una *post alios cf. Paulius Quaest. gramm. I* (*ed. Ienae a. 1884*) *p. 50.*

693. 'minime *mire iungunt cum prioribus Hermannus Beckerusque. Creticum tetrametrum catalecticum esse talem*

⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ⏓ ⏑

Hermannus perspexit. Qualem ille etiam v. 697, nos praeterea v. 696. 702. 703. 706 discripsimus. Dimetrum cum tripodia trochaica catalectica Bothius sic efficere sibi videbatur: Núnc dormitúm iubet íre me. minume! *ut v. 690—692. 694. 695. 698—701. 704. 705. 707—714. 717. 720. 721. 731. Nisi forte ad horum speciem etiam v. 696. 702. 706 sic revocandos putabis:*

Vóluit in cúbiculum abdúcere ⟨hic⟩ me anus.
Quóm magis cógito cúm animo meo.
Éxsequi cérta res ést ⟨ego⟩ ut abeam.'

℟. *Cf. Spengelius de cret. p. 36 sq. et 'Ref.' p. 86 sqq. 106, Studemundus de cant. p. 19 sq. et Annal. philol. XCI p. 69, Muellerus Pros. p. 24, Klotzius p. 103. 132. 199. 297. 298. 342, al. Ceterum v.* 692 *possis ducibus BCD:* Pérbonum prándium uxór mihi dedit.

694. fore *Lambinus.* 'forte *recte explicat Gulielmius p. 167, non recte Handius Turs. II p. 734'* ℟.

695. quom prandium quam solitum *Gulielmius, ubi* solum = '*solitum' Bothius def. abusus Nonio p. 124, 19 M.* quam prandium quod solet *Hermannus. De* quod prandium *cogitat Lorenzius. Cf. Luebbertus l. s. s. p. 100. 239.*

696. abduceret me anus *Hermannus trochaicum exitum faciens, sed* med anus *p. 218 corrigens. Cf. ad v. 693. Mox* somnust de prandio *Guyetus.* somnus de prandio est *Weisius* (*de* homini — *quod add. Pylades — pro* apage *substituendo cogitans!*). somnus de prandio (*del.* est) *Bothius, Hermannus. Cf. Handius Turs. II p. 207.* — apage ⟨te⟩ *Bothius.*

698. med edidi *Pareus.* me dedi *cum Gulielmio Verisim. II 22* ℟: *sed cf. Nov. exc. Pl. I p. 51 adn., Buggius Philol. XXX p. 641, Brixius ad Mil. 308, al. Cf. Klotzius p. 240 sq.*

699. nunc scio *trai. Camerarius. Cf. Klotzius p. 240. 516.*

701. 'cubandum si intrabit malo *Pylades et* est *ante* si *addito tetrametrum restituens Hermannus.* cubandum est intus male *Camerarius.*

Interpretis additamentum fuit ſi intrabit' ℞: *immo* ni trahiſ — *scilicet* '*telum*' (ſi intrabit *Itali*). *Cf. Klotzius p. 342.*

702. Quo magis *Pius.* Quo magis magisque *S. Bosius. Cf. Luebbertus II p. 211.* — cogito ⟨ego⟩ *Pylade duce Camerarius.* — cum animo meo *trochaice post Bothium Hermannus: cf. ad v. 693.*

703. dotatam uxorem atque anum ⟨homo⟩ habet ℞, *ubi* (d. u.) domi suae habet *Guyetus.* atque ⟨eam⟩ anum habet *Spengelius de cret. p. 87* (*probante Studemundo de cant. p. 19, Bergkio Opusc. I p. 678, al.*), *postea etiam de* uxorem habet dotatam atque anum *cogitans.* atque anum ⟨una⟩ h. *Schenkelius. Cf. Klotzius p. 240. Malim:* Síquis dotatam úxorem atque sénicam habet (*vel* annósam habet), *ut hic quoque versus trochaicus sit: cf. ad v. 704.*

704. Hominem sollicitat '*exemplaria antiqua*' *Pii.* Eum hominem sollicitat ℞. Neminem sublicit *Spengelius* '*Ref.*' *p. 82 sq.* — sopor Sollicitat *trai. Hermannus.* — sopor ⟨at sapor⟩ *S. Bosius. Trochaicos feci v. 704 sq.*

705. odio est *e* '*priscis exemplaribus*' *affert Pius.* odio est: nunc uero mihi *Camerarius* (nunc mihi *cum A*). mihi odio est *Hermannus.* odiosumst: uelut (uel ut *Annal. philol. LXXXIII p. 270*) nunc mihi *Muellerus p. 625 sq.* itast odio ut nunc mihi *Spengelius dubitanter. Cf. ad v. 704.*

709. ⟨at⟩ haec sát scio quaé me habet male *Hermannus* (habet *cum Bothio*) *itemque, sed* quam me, ℞. ⟨ab⟩ hac sat scio, quamquam habet male *Spengelius* '*Ref.*' *p. 83 sq. praeeunte* quamquam me habeat *Madvigio Advers. II p. 11.*

710. Peiusque *Camerarius.* et ‖ Peius *Bothius. Cf. Buggius Annal. philol. CVII p. 406. Post* mihi *Vssingius add.* arbitror. *Cf. Klotzius p. 181. 239. 241.*

711. Si abitus tuus tibi, senex ℞ *cum Camerario.* Abitus si tibi, senex *Spengelius* '*Ref.*' *p. 84 sq. 116, deleto* tuus (*ubi de* tibi *aut* senex *delendo cogitat Vssingius*). *Possis* Ábitus tuos tibi sí, senex: *sed cf. Brugmannus de* NI *partic. p. 30. Mox* ullum *reduxit Beckerus p. 21.*

713. incusites ℞, *delens post Beckerum* merito '*quo servato tetrametrus prodit parum aptus huic loco*'. *At cf. Studemundus de cant. p. 86, al. Cf. Brugmanus de iamb. sen. p. 26 et Baierus p. 72. 99. Ad v.* 714 *cf. Turnebus Advers. XVII 10, Lipsius Saturn. II 21 et Rothius Quaest. gramm. p. 10, Wirtzfeldius de consec. temp. Pl. p. 23.* — *Ad v.* 715 *sq. cf. Bentleius in Hor. Epist. II 1, 75. Vbi* circumducerem (*A*) *Seyffertus improbat et propter prosodiam* (senĕm) *et quia ablativus addi soleat vel subintellegi* (*Asin. 97*).

717. Accedam ⟨heus⟩ *Hermannus dubitanter.* Accedam ⟨huc⟩ ℞ *addens:* '*tetrametrum qui volet sic restituet:* plurumum, ⟨mi⟩ Simo'. *At cf. Spengelius de cret. p. 17 et* '*Ref.*' *p. 128, Bachius in Studem. Stud. II p. 207, Klotzius p. 241. 342, al.* — *Ad v.* 718 *cf. Muellerus p. 624, Klotzius p. 181. Cf. ad v. 549.*

719 *sqq. Anapaestos Spengelius* '*Ref.*' *p. 132 sq. 321 admittit hos:* Quid agís? ‖ Hominem optumum téneo. ‖ Văh amíce facis quom mé laudas. ‖ Decet. Cérte hau (*p. 382* Decet cérte. Hau) bonum teneó seruom. '*V.* 720 *sq. sic Camerarius:*

Cum me laudas. Tr. decet certe. Si. certe hercle, at ego te
Haud bonum teneo seruum. Tr. quid ita uero, Simo?

ubi alterum certe *om. Gruterus. Tetrametros Hermannus olim Elem. doctr. metr. p. 217 hos discribebat:*

Quóm me laudás. Tr. decet cérte. Si. hercle at téd ego
Téneo seruom haúd bonum. Tr. quíd ita ueró, Simo?

hos autem idem in Parergis nostris p. 507:

Quóm me laudás. Tr. decet cérte. Si. at hercle aútem ego
Haút bonum téneo seruóm. Tr. quid ita, mí Simo?

Alia ibidem p. 458 sqq. ego olim, qui nunc:

Quóm me laudás. Tr. decet cérte. Si. at hercle haú bonum
Téneo seruom. ⟨Tr. eía ueró: quid ita, te óbsecro?⟩

te habeo *esse interpretis puto, de iungendis* certe hercle *particulis non sentio cum Handio Turs. III p. 59, pro* te obsecro *video etiam* mi Simo *placere posse. Versum* Heia mastigia ad me redi. ‖ Iam isti ero *hinc semotum post v.* 740 *revocandum intellexi, qui in libris collocatur post v. 721, transpositus a Camerario post v. 599, a me olim post verba v. 739* Tr. ei. Si. quid est, *ab Hermanno autem miro artificio (quod explicavit Parerg. p. 506) post verba v. 723* quid id est? *Pylades* ad meredi amiſticero *e suis codd. affert,* a meridie amisti sero *e suis se scripsisse Lambinus dicit. Mira Palmerius Spicil. p. 83 comminiscitur duce Pylade' R.* Me quom laudas *Kaercherus de prosod. p. 65. Pro* habeo *Bothius* adeo, *Ellisius l. s. s. p. 167* Habeas (*quod ante* hercle te ‖ Hau b. t. s. *reiecit). De v.* 741 (*ubi* Etiam .... redis *Vssingius abusus C), quem alii aliter traiecerunt, nos seclusimus, adde Richterum in Studem. Stud. I p. 539. 543 et Langenum Stud. Pl. p. 173. Schenkelii somnia videsis Stud. Pl. p. 27 [633] sqq.*

722 *sqq.* 'quid nunc quam mox *e priscis exemplaribus Pylades, locum corruptum et fenestratum dicens. Supplevit autem Camerarius in hunc modum:*

Si. Quid nunc, quam mox? Tr. quid est? Si. quod solet fieri.
Tr. Dic ⟨igitur quod solet fieri,⟩ quid id est?
⟨Si. Quid facitis uos? sed, ut uerum, Tranio,⟩ loquar,
Sic decet, ⟨ut homines sunt, ita⟩ morem geras.
Vita quam sit breuis, simul cogita.
Tr. Quid? ehem uix tandem
Percepi super his rebus nostris te loqui.

Quae supplementa fraudi nuper Hermanno fuerunt Parerg. p. 507. Vbi quae ego proposui p. 459 sq., eo corruunt quod in A lectum est. .... nec hic a lacunae notis abstinendum nec in reliquis redintegrandis elaborandum putavi, satius ducens fidem librorum servare quamvis plenam dubitationis. Nisi quod interim scies *pro* scis *posui et* cógita. ⟨núm⟩ quid ⟨ais?⟩ ‖ Ehem, ‖ Vix ... loqui *omisso* simul *additicio* (simitu *Bothius). Quo servato etsi trochaica clausula sic prodit:* Víta quam sít breuis, cógita simul, *tamen ita quid addito in libris* quid *fiat?' R. Cf. Seyffertus Philol. XXIX p. 411.* Scis *vel* Scin tu *Vssingius* (*et* ibi quid [quod *Ellisius l. s. s.*] solet fieri *cum Gepperto), dein supplens* ⟨Sic frui uita animo ut tu tuo⟩ morem geras *et* cogita⟨ndum⟩. ‖ Quid ⟨ais?⟩, *ubi* ⟨Animo⟩ morem geras. uita quam sit breuis ‖ ⟨Cogita atque hoc⟩ simul cogita *Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' XII*

p. 196 sq. propter Quid? *praeter consuetudinem usurpatum et propter* Ehem, uix tandem *maiorem lacunam statuens, quam ex A firmare studuit. Vide praef.* Vix tandem *certe optime quadrat post iteratas allusiones obscuriores* quam mox (*scil.* '*pergraecabimini*' — *errat Lorenzius cum Ritschelio* —) — quod solet — sic decet — morem geras — cogita. *Ad* fieri *cf. Langius* '*Bild. d. lat. Praes. Inf. Pass.*' *p. 19 sqq.* — *V.* 727 Ehem *extra versum positum ab* ℜ *ad finem antecedentis revocabat Hirthius de interi. p. 13* (*quocum Spengelius facit* '*Ref.*' *p. 383 adn.*): *cf. Richterus l. s. s. p. 427. 432 sq.*

729 *sq.* '*De his non potest non errasse Hermannus in Iahni Annal. nov. t. XXXV p. 192 sq.*' ℜ. uos *del. idem Elem. d. m. p. 217, illic* muscae hercle *corrigens in mensura bacchiaca.* — Vino, uictu, piscatu (*del.* et) *Bothius.* — uictu probo, piscatu electili *trai. Gulielmius probante Spengelio* '*Ref.*' *p. 40. Cf. Seyffertus Burs. Annal. XXXI p. 43.*

731 *sqq.* '*Bacchiacos discripsi* (*add.* simitu *duce Hermanno* [*cf. Opusc. phil. II p. 258 sq.*] *et corr.* omnia *pro* communia *cum Camerario*):

Vitám colitis. Tr. Immo uita ántehac erát:
Nunc nóbis simítu omnia haéc excidérunt.

Qui si cretici fuerint, tales esse potuerunt:

Cólitis uitam. Tr. Ímmo uita ántidhac erat [*sic Bothius*]
Nóbis: nunc ómnia haec éxciderúnt ⟨bona⟩.'

Sic ℜ, *ubi* erát, nunc Nobís omnia h. e. *Bergkius Opusc. I p. 169.* Simo *post* exciderunt *add. Lambinus Crainiusque* '*Zschr. f. Gymn.*' *XXI p. 154,* simul *Weisius: post* nobis *vero* non est *Ellisius l. s. s. p. 168,* cum *ante* omnia *Sonnenscheinius. Cf. Seyffertus de bacch. p. 39, Studemundus de cant. p. 15 sq. 19 sq. 36. 39. 79 sq., Christius* '*Metr.*'[2] *p. 408: quorum mensuris improbatis Spengelius* '*Ref.*' *p. 62. 98 sq. 128. 254 sq. haec temptavit* (*probante Lorenzio nisi quod* exciderunt *retinuit*):

Vítam ⟨uos⟩ cólitis. Immó uita antehác erat.
Núnc nobiscum ómnia haec (*vel* nobis cúm uita hac) ócciderúnt ⟨bona⟩.

V. 733 Quídum? Tr. Ita ⟨hic⟩ óppido ℜ *cum Hermanno, ubi* Itast *Spengelius* '*Ref.*' *p. 99 refutante Seyfferto* '*Berl. philol. Wschr.*' *IV p. 46. Possis:* Quídum? Tr. Ita occídimus omnés, Simo, oppidó. *Cf. Klotzius p. 198. 298. 342.* — *V.* 734 pro spere *Vsenerus in progr. Gryphiswald. a. 1866 p. 16: cf. Lorenzius ad Pseud. 574.*

737 *sqq.* '*De his non satis recte statuisse Parerg. p. 461 sqq. videor. V.* 737 *septenarium feci addito* nostram (*vel* subito), *ut v. 728. 740. Quanquam etiam creticos numeros licet sic servare:*

Sét, Simo, ita uéntus nunc náuem deseruít. S. quid est?

vel uéntus nauem núnc *cum Bothio.* nauem nostram subito | Deseruit *Camerarius metro nullo. Idem v.* 738 quomodo pessime potuit: *quod et Dousae Explan. III 2 et Gulielmio Verisim. I 4 et Acidalio fraudi fuit. Verba* Ei ..... ratem *quod facile videantur in creticos tetrametros redigi* (*modo* quae naui *transponas*) *fallax species est. Trochaicam clausulam esse* me miserum occidi *Bothius voluit, ubi* ⟨Heú⟩ me *scripsi. V.* 740 nostram ui *pro* nostrae naui *Acidalius. Est autem* ratis *ut videtur πλάτη*' ℜ. *Refutatis Studemundi artificiis* (*de cant. p. 11. 16.*

20. 79) Spengelius 'Ref.' p. 31 sq. 97. 106. 115. 290 cum Ritschelio fecit, nisi quod Bothianam sententiam de v. 739 *suam fecit, de v.* 737 *prorsus reiecit.* — *V.* 738 Qui ne *Heinsius* (antehac *post* in terram *addens*). Quaen *Schraderus de* -NE *partic. p. 7 [261] sq., fortasse recte: cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 26.* — *V.* 739 in terram ℜ *cum Pylade. At cf. Madvigius ad Cic. de fin. V 30, 92 p. 774. Ceterum imago a Simone adhibita ut minime se adplicat ad id quod v. 737 Tranio incohaverat, ita v.* 740 *sq. aperte navis in mari, non in terra, versans obversatur.* — Heu *pro* Ei *Richterus l. s. s. p. 563 (refutata Lorenzii sententia de hiatu post* miserum). — *V.* 740 trabes (*Spengelius* trabem) *pro* ratem *Lorenzius refutatis aliorum (ut Lobeckii Paralip. p. 439) sententiis.* natem ⅊ (*pro puppi: cf. puppim pro tergo Epid. 74*). — *De v.* 741 *cf. ad v. 719 sqq. et ad v. 742. Vide praef.*

742. Velim ut uelles *Camerarius: cf. Ausonius Popma de usu ant. loc. II 2.* Vellem ut tu uelles *cum Bothio* ℜ *duce Mureto Var. lect. IX 8 et Lipsio Ant. lect. III 1, 8.* Velim ut tu ueiuas (*vel* ualeas) *Spengelius 'Ref.' p. 383 adn.* — quíd est negoti eloquere *Gruterus, Hermannus.* quid est negoti? TR. ⟨Ego⟩ eloquar ℜ, *addens hanc interrogationem spectare ad v. 741 (cf. v. 720 sqq.): ubi* quid hoc negotist *potius exspectares, cum* quid est negoti *spectet ad v. 740. Cum Brixio faciunt Spengelius (aliter olim T. M. P. p. 201) et Studemundus de Vidul.*[2] *p. 45. Vide praef.*

743 *sq.* '*Sic Camerarius:* herus peregre uenit. SI. tunc tibi ‖ Chorda tenditur inde in ferriteruum, ‖ Postea in crucem recta. TR. nunc te ego per genua ‖ Obsecro *e. q. s. Vnde ascivi quantum satis* [túnc ⟨tibi actútum⟩ chorda tén̄ditur: ‖ Inde férriterium: póstea ⟨TR. pol pér tua te g⟩enua óbsecro]: *nec enim Hermanniana placent Parerg. p. 508.* ferriterium *primus Dousa, male cum* sphaeristerium *comparans: nec* ferritērium *Hermannus debebat.* ferri cernuum '*ex antiquae scripturae vestigiis* ferriternuum' *Lambinus.* ferriteriuium *Palmerius'* ℜ. tum contendetur indu ‖ Ferriterium postea . . . TR. enim obsecro *Bothius.* tunc ⟨flagrum tergo tuo⟩ portenditur *et* postea ⟨crux. TR. per tua te g⟩enua obsecro *Vssingius. Cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 81 et vide praef.* — *Ad v.* 746 *cf.* ℜ *Opusc. phil. II p. 691 sq., Brandtius de gen. p. 21, Luchsius in Studem. Stud. I p. 371, al.* (istimodi *etiam Fleckeisenus coll. Truc. 930, al.*).

747. '*Post hunc v. quin aliquid interciderit, vix est dubium. Vide praef.*' ℜ. *Velut* Volo hercle certior fias a me, Simo *suppl. Stamkartus Spec. p. 87. Oblocuti sunt Lorenzius aliique. Mox de* orogo (*Ba*) *videsis Baierum p. 84.*

749. *Pro* Iam *Lambinus* An (*al.* Nam). *Ad* quid *cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 18. Mox* increpauit (*non* increpitauit) ℜ *cum ceteris. Ad v.* 750 *cf. ad v. 549.*

751. *Cf. Turnebus Advers. XVI 10.* solet, ⟨Olim quom alcedo pullos educit suos⟩ *suppl. Seyffertus: recte, ut videtur.* — *Ad* balineas *v.* 756 *cf.* ℜ *Opusc. phil. IV p. 175.*

757. Quid is *Pylades.* Quid ille *Camerarius.* Quid illic *Engerus de pros. p. XII.* Sed (*vel* Nam *vel* Quid?) quid *Bothius.* Ecquid *Richterus in Studem. Stud. I p. 559.* — Quid somni somniauit *Muellerus p. 487 adn., quod placuit Buggio Vssingioque! Cf. Lorenzius Pseud.*

p. 38 adn. — consummauit *apud Turnebum* (*XVI 10*) *esse Lambinus dicit. Vide praef.*

759. gynaeceum nouom *post Guyetum trai. Bothius. Ad* noum *videsis Kochium Annal. philol. CI p. 284.*

760. *De* laudasse hasce ñit *somniat Klotzius p. 176, de* architectorem *Turnebus l. s. s.*

761. esse aedificatas has sane ℜ. esse aedificatas insane *Baierus p. 173 sqq. 'per leges artis criticae' commendat.*

763 *sqq. 'Sic Camerarius supplevit:*

Nam ille eo magnopere ex te sibi exemplum petit,
Quia hic audiuit esse aestatem perbonam,
Subdiu coli hasce solere perpetuum diem.

Vbi v. 1 Si. Nae ille [illic *Bothius*] malo quidem ab opere sibi *Pylades ediderat, v. 3* absque sole *pro* hasce solere *Dousa Expl. III 3 invexit. Ex A Plautina ut potui reconcinnavi* sub diu (*cuius explicatio est* SUBSOLE) *servans cum Lachmanno in Lucr. IV 211.* Sub dio *Lambinus, Palmerius.* Sub diuo *Hermannus in Iahni Annal. nov. t. XXXV p. 196: in reliquis non magis quam Kampmannus de* AB *praep. p. 35 satis faciens. Primo versu quod* magno *in B esse Fleckeisenus dicit Philologi t. II p. 100, a Camerarii manu est' ℜ, qui dedit:*

Si. Ne ille éx malo malum híne opere exemplúm petit.
Tr. Quin aéstu audiuit ésse ibi uictum pérbonum:
Sub díu colere te úsque perpetuóm diem.

Vbi v. 763 *ante* Nam ille ex *e. q. s. Kretschmerus Quaest. Pl. p. 17 sqq. opinabatur intercidisse velut* Edepól faciet hoc magno incommodó suo (*cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 49*). Nam quor ille ex malo hinc opere *Buggius. De* ex te *errat Baierus p. 178, quod vocis* hinc *interpretamentum est.* — *V.* 764 Quia istic uidit esse aestatem perbonam *Geppertus Stud. Pl. II p. 71.* Quia uictum audiuit esse aestate ibi perbonum *Buggius.* Quia hic uitam audiuit esse aestate perbonam *Vssingius.* Quia esse audit aestate ibidem uictum p. *Ellisius p. 168. Ceterum* mihi *mire h. l. excurrens in A, ut vid., nescio an ad v. 767 olim spectaverit, ubi* KUC *corruptum in A.* — *V.* 765 Sub diu *def. etiam Bergkius Opusc. I p. 404, Ribbeckius com. fragm.*[2] *p. LXVII, Baierus p. 46.* Sub diu coli (*sic iam Weisius*) uitam usque *Buggius.* Sub sole columem (columen *Ellisius*) usque *Vssingius. Cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 43. Vide praef.*

767. '*Ex Servio in Aen. V 19* a mani usque ad uesperum *possis* hic a manist usque ad' ℜ: *ubi* usque *unus cod. N habet e corr.: om. reliqui: quod ex Amph. 253 habent Servius Pompeiusque in Don. Errat Geppertus l. s. p. 76. Cf. ad v. 764.*

769. umbra mi usquam *Guyetus, Bothius.* mi umbra ibi usquam ℜ (*cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 376*), *postea* cusquam *dubitanter commendans Opusc. phil. III p. 142. Ceterum absque A esset* mihi umbra *Klotzius similibus adiungeret.*

770. *Loci iocique obscuritas, de qua Lorenzius aliique verba faciunt, allato Polybio II 24, 7 minime tollitur. Sed* Quid? Sarsinatis ecquast? *ad spectatores conversus dicit Tranio, dein Simoni adiciens* si Vmbram non habes (*scilicet Sarsinati fortasse uti poteris*). — *Ad*

v. 771 *cf. Lachmannus in Lucr. p. 106, ad v.* 774 *Madvigius Opusc. acad. II p. 40.*

774. Eon? uoco *distinguebatur: ubi* Eon, uoco *Seyffertus,* ne *utroque referens* (*cf. Pers. 671*). eon uin uocem (*vix* aedificatod) *Brugmanus de iamb. sen. p. 11.*

775. Aléxandrum atque Agáthocolem (*del.* magnum) *dubitanter* ℜ *Opusc. phil. II p. 488 sq. Cf. Klotzius p. 91, al.*

781. homines habeo *cum Pylade trai.* ℜ *improbante Spengelio T. M. P. p. 198, al.: ubi iam* at égo habeo *hiatum removit. Ceterum cf. Ribbeckius com. fragm.*[2] *p. CXXII sq.*

782. *Cf. Lochius de genet. p. 9.* — uehent *pro* uehunt *Kayserus l. s. s. p. 425. Dein scaenae novae inscriptionem cum Camerario et A del.* ℜ *obloquente Spengelio de scaen. distrib. p. 290 Baieroque p. 114 sq.*

783 *sqq. Ad* hauscio *cf.* ℜ *Proleg. p. CII sq.* — congredibor *etiam Brixius in progr. a. 1847 p. 10* (*cf. Annal. philol. XCIII p. 63*), *Fleckeisenus, Bergkius Opusc. I p. 168, Spengelius 'Ref.' p. 98. 279. 383 sq.* (*cf. de cret. p. 43, Seyffertus de bacch. p. 44, Studemundus de cant. p. 45*). — *V.* 783 Heus, heus Theupropides. ⟦ Hem, quis *Bergkius Opusc. I p. 116.* Heus Theupropides. ⟦ Hem, ecquis ℜ *Opusc. III p. 344 improbante Muellero p. 724, ubi* Hem, nam quis *Buggius. Dubitat Spengelius p. 383. Vide praef.* — *V.* 785 '*absque A esset, probabiliter Fleckeisenus coniecerat* multum suo qui fidelist' ℜ, *qui minus recte postea* multimodis qui fidus unust *praetulit* (*ubi* multis modis fidus unus *Ellisius l. s. s. p. 169*) *obloquente Studemundo in Ind. lect. Gryphiswald. a. 1870/1 p. 14 adn.* multum fidelis suo *Weisius.* multum suo fidus ⟦ unde is? *Baierus p. 54. Vix recte cogitaveris de* multimodis fidustus *coll. Pauli Festo p. 89, 15 M.*

786 *sq.* misseras *ex A ut putabat* ℜ (*cf. Baierus p. 99*). — Quid illíc *retinebat* ℜ: *cf. Muellerus p. 332, al.* — restitisti *cum Lambiniana* ℜ, *Brixius ad Men.*[3] *779, Langenus 'Beitr.' p. 301 sqq., alii.* destitisti *servat etiam Spengelius 'Ref.' p. 199. 202 adn. 275.* — *V.* 789 hoc obtines *trai. Camerarius.*

790. uolés uerbum hóc *def. Seyffertus de bacch. p. 45, Studemundus de cant. p. 44, Christius 'Metr.'*[2] *p. 245, al.* uoles técum uerbum hóc (*vel.* reccogitare) *Crainius l. s. s.* uoléssis uerbum hóc *Spengelius 'Ref.' p. 257. 280.*

791. haud facile est factu *inde a Camerario edebatur.* haud facile factu est *Bothius itemque Sigismundus de* HAVD *partic. p. 255.* haud facilest factu *inter alia Klotzius p. 219. 300. Cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 61.*

792. *Hunc versum pro dittographia antecedentis Spengelius habet 'Ref.' p. 383 adn.* — simitu hau potiui ℜ *Proleg. Trin. p. CXLIII adn.* (potiui *vel* potuui *iam Weisius in adn.*) *obloquente Fleckeiseno Mus. Rhen. XV p. 623.* simitūr hau potui ℜ *Opusc. phil. II p. 258. III p. 296. IV p. 250 probante Bergkio Opusc. I p. 168 sq.* (*cf. Iordanus 'Beitr.' p. 93 Schweizerusque Annal. philol. CXXIII p. 38*). simitu una hau potui *Crainius l. s. s.* simitu hau potís sum *Spengelius 'Ref.' p. 286.* simitu hau poté fui *Sonnenscheinius* (*qui debuit saltem* pote fui). simitu qui potui? ℭ. — *Ad v.* 793 *cf. Bergkius 'Beitr.' p. 70 Baierusque p. 42 sq. 69.*

794. Agedum, duc me. ⁋ Numquid *Fleckeisenus.* Age, age duce me. ⁋ Num *Buggius: at cf. Brixius ad Mil. 1024 et Spengelius 'Ref.' p. 197, 236 sq., mensuras Seyfferti de bacch. p. 45 Studemundique de cant. p. 47 sq. refutans. — Ad v.* 795 *cf. Bentleius ad Eun. II 2, 36, Baierus p. 101, Muellerus p. 332 adn., Klotzius p. 198.*

796. hasce se uendidisse *cum Weisio* (*qui* Sed ⟨is⟩ maestus *coni.*) *Fleckeisenoque ℟ addens: 'possis* Set ést maestus sése hasce aedís uendidísse'*: ubi* aedis *adiectum probarunt Crainius, Muellerus 'Nachtr.' p. 114. 130, Schmidtius de pron. p. 24, Studemundus Annal. philol. CXIII p. 65* (*aliter olim de cant. p. 51: cf. Seyffertus de bacch. p. 45*), *Spengelius 'Ref.' p. 280, Bachius in Studem. Stud. II p. 342, alii: post quos non debuit Klotzius p. 219. 493* se hasce uenum dedisse *admittere vel committere. Post hunc versum lacunam statuit Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' XII p. 221. 612 propter* Quid tandem? *quod non aliter hoc loco adhibetur quam Truc. 187* (*cf. Langenus 'Beitr.' p. 90*)*: optime vero verba* orat .... remittat sibi *sese adplicant ad* ut maestus .... uendidisse. *Vide praef.*

798. redhibeat *pro* remittat *Kayserus l. s. s. p. 425.* — Haut ⟨hercle⟩ opinor *℟, 'nisi* aequom *males vel* equidem *cum Fleckeiseno: nam de* faciet *frustra cogitabis'.* ⟨Hercle⟩ haud opinor *dicendum fuisse docent Studemundus Annal. philol. CXIII p. 73* (*cf. de cant. p. 44 et Seyffertus de bacch. p. 45*), *Kellerhoffius in Studem. Stud. II p. 71, Sigismundus de* HAVD *partic. p. 252.* Haud faciam. Opinor *Vssingius.* Haud facile opinor *Spengelius 'Ref.' p. 280, etiam de* Non *vel* Vix *cogitans* (*cf. Muellerus p. 635 sq.*). *Oblocuntur Lorenzius, Klotzius p. 118. 493, alii. Mox* Sibi quisque in iure cauet *Pistoris. Cf. Demelius 'Zschr. f. Rechtsg.' II p. 183.*

802 *sq. 'Sic Camerarius:*

Misericordias iam habere haud hominem oportet.

TR. Morare hercle, cum uerba facis, subsequere.

Addidit TH. fiat *Gruterus. Priorem* TRANIONI *Bothius tribuebat sic scriptum* Misericordiam tamen hominem habere oportet, *alterum personis sic distinxit* TH. Morare hercle. TR. face subsequare (*vel* facis. subsequere). TH. fiat, *nisi quod nuper* TH. Moram hercle facis. TR. subsequere. TH. fiat*: omnia metro nullo. Vix dubito quin recte supplerverim*

Misérícordiá s⟨tulta haud ésse⟩ hominem opórtet.

TR. Moráre hercle. ⟨TH. Immó tu⟩ facis. TR. Súbsequere. TH. Fíat. *nisi forte* ne tu *pro* immo tu *malueris vel* esse haut *pro* haut esse' *℟. Vbi* Misericordia s⟨tultum haud esse⟩ *Kayserus l. s. s. p. 425 et 342, item Sonnenscheinius: cf. Sigismundus l. s. s. p. 238 adn.* Misericordia ⟨rangi nullum⟩ *Vssingius* (*et* ⟨uerba⟩ facis *duce Camerario*). *Totum v.* 802 *pro dittographia antecedentis habebat Bergkius Opusc. I p. 111 adn. De v.* 803 *dubitat Spengelius, de* facís. ⁋ Sequere. ⁋ Fíat *cogitans aut de* ⟨Quín tu morám⟩ facis. ⁋ Subséquere. *Inter hos duos versus lacunam statuebat Ladewigius Philol. XVII p. 470 sq. prorsus improbabilem: cf. Schenkelius Stud. Pl. p. 22 [628] sq. et vide praef.*

804. TH. Do tibi ego operam. TR. senex illic est. hem, adduxi tibi hominem *Camerarius, ubi* ego tibi *trai. Mahlerus de pron. pers. p. 13,* hic est. hem, hominem adduxi tibi *Guyetus.* illic est. hem,

adduxi hominem tibi *post Aldum Bothius itemque, sed* ille eccumst. en *R: contra* illic est. em (*cum D*) *Langenus 'Beitr.' p. 4 et* ille illic est. em *Buggius. De* adi *post* em tibi ádduxi hominem *adiciendo cogitat Richterus p. 491 adn. 497, de* ⟨Si. Ehem,⟩ ‖ Saluom *Seyffertus: ubi et facillime intercidere potuit et tantum non necessarium est nomen Simonis. Vide praef.*

806. inspicere te aedis *Pareus: item Seyffertus, fortasse recte.* inspicere hic aedis te *cum Camerario R, addens 'nescio an* hasce uelle aibat *scripserit poeta: itemque* hasce *pro* has *etiam v. 811. 813. 977'. Cf. Schmidtius de pron. p. 11. — Ad v.* 807 *cf. Crainius Stud. Pl. p. 15. — V.* 808 Tr. *pro* Th. *praem. vulgata inde a Grutero: corr. R in editione demum minore.*

810. tu id illi *R, addens 'an* tu illi hoc *fuit?' Vbi* illic *Muellerus p. 598, Brixius ad Mil.*[2] *p. 352, Bergkius Opusc. I p. 678, alii.* — obiexis *pro* obiectes *Studemundus de Vidul.*[2] *p. 54.*

811. hasce *etiam Schmidtius de pron. p. 18. 36.* — uides tu *cum Guyeto* (*qui* uultud ut tristi est *scr.*) *trai. R refutante Vahleno Hermae XVII p. 598 post Fleckeisenum Annal. philol. LXI p. 41.* tu *del. Bothius.* — uti tristist senex *R, addens* 'ut tristi sit *Fleckeisenus: quod meo sensu saltem* ut sit tristi *esse debebat'.* ut sit tristi, senem *Beckerus in Studem. Stud. I p. 287, quod Baierus p. 48 sqq. defendit contra Vahlenum, quocum Kaempfius facit de pron. p. 41.*

813. ted emisse *Bothius, Bergkius 'Beitr.' p. 52* (*cf. Spengelius T. M. P. p. 228 sq.*). te emisse has *vel* hasce *R: cf. Nov. exc. I p. 40, Opusc. phil. III p. 123 et adde Studemundum Annal. philol. CXIII p. 67.* nunc, te emisse *Goetzius.* — ⟨Euge,⟩ intellego *Muellerus p. 630.*

814. atque humano ingenio te existumo *Guyetus.* et te esse humano ingenio existumo *R 'quando* ac *pro* et *minus placet'.* teque existumo humani ingeni *Bentleius.* et te esse existumo h. i. *Muellerus p. 631.* atque (*vix* idque*: cf. Handius Turs. II p. 529*) esse existumo h. i. *etiam Bergkius Opusc. I p. 678 sq.* (*cf. 'Beitr.' p. 52*). *Cf. Langenus Annal. philol. CXXV p. 759.*

815. Si. Quid nunc? quin is intro? atque *Vssingius.* — tu is intro atque otiose perspectas *Camerarius: quod servans* spectas *Guyetus,* otio *pro* otiose *Bothius et Lindemannus in Mil. glor. IV 6, 6* (perspecta *Bentleius*). tu i intro, otiose perspecta aedis *R* (*ubi* tu *olim delebat Lorenzius*), tute i intro atque otiose perspecta *Crainius 'Zschr. f. Gymn.' XX p. 476: at cf. Seyffertus Philol. XXVII p. 443. Burs. Annal. XLVII p. 29 et Kienitzius de* QVIN *partic. p. 5. — De v.* 816b *vide ad v. 845 sqq.*

817. hoc ante aedis uestibulum *trai. R* (Vide, uestibulum hoc ante aedem *Bothius*)*: cf. Muellerus p. 150. — Ceterum cf. Langenus Stud. Pl. p. 172 sq.*

819. Qua sint *pro* Qua(nta) *Camerarius. Cf. Olsenus de verb. subst. p. 29. Mox* Si. *ante* pol mihi *cum BCD omissum versui* 821 *praescripsit Camerarius: id quod Acidalius correxit.*

821. *Cf. ad v. 819.* — fuerant olim ⟨illi⟩ *Muellerus p. 659* (*vix* fūerant olim).

824. Hercle quin *cum Pylade R: at cf. Fleckeisenus misc. crit. p. 29 et Brixius ad Capt.*[3] *551.* — multo *etiam Lambinus, R, alii*

refutante Vssingio ex Eun. 131. Heaut. 201: cf. Handius Tursell. III p. 669, Woelfflinus 'Lat. u. Rom. Compar.' p. 35 sq., al.

825. Th. Quapropter? *Camerarius,* ℜ. — trames secat *Camerarius.* trami (*vel* tarmi) secant *Loewius Prodr. p. 288.*

827. Atqui *Buggius.* Si. Atqui *Vssingius.* — si sint *Camerarius.*

828. *Hunc v. del. Guyetus. — Cf. Langenus 'Beitr.' p. 267. — 'Duce A fortasse* pultofagus (πολτοφάγος) *scribendum, de quo cogitabat Rostius Opusc. p. 249' ℜ* (*de* pultufagus *Lorenzius olim*). *Cf. cum Scaliger ad Varr. r. r. III 7, 3 et Popma ad Cat. r. r. 18, 9 tum Salmasius, Turnebus Advers. XIX 12, Lipsius de mil. Rom. V 16, Duebnerus Annal. philol. IV p. 323 sq., Dziatzko de prol. Pl. p. 30, alii (vide ad Poen. 54).* — opufex ℜ. — *Ad v.* 829 *cf. Politianus Miscell. 66.*

831. Th. Satin habes: ut *Camerarius duce B refutante Meursio et Pistori.* — ut quicque *Camerarius, ℜ, Pennigsdorfius p. 27, Prehnius p. 3.* ut quid *Klotzius p 211. At cf. Lachmannus in Lucr. p. 286, al.* — *Ad* contemplo[r] *cf.* ludificat[ur] *et* uideo[r] *in proximis versibus.*

832. Vide ubi ludificatur *Guyetus del.* pictum *plane necessario (non solum ob v. 839): quamquam recepit Lorenzius.* Viden ut ludificatur *Reisius.* Viden pictum ut ludificat ℜ (ut ibi ludificatur *del.* una *olim Parerg. p. 451). Cf. Studemundus 'Festgr.' p. 73 sq., Muellerus p. 150, Beckerus in Studem. Stud. I p. 275 sq., al.*

833. *Hunc versum post v.* 838 *inserebat Bothius* (⟨ego⟩ uideo. Th. at ego uideo uolturios duos *corrigens, ubi* Iam uiden *praemittebat Weisius deleto altero* uideo *duce Osanno in Anal. crit.*). — uideo eam inter ℜ (*aliter Parerg. l. s. s.*). uideo unam inter *Geppertus de cod. Ambr. p. 35. Stud. Pl. II p. 72 sq.* uideo: eccam, inter *Vssingius.* — *Ceterum cf. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' XII p. 225 sq. — V.* 834 duos *cum ADc ℜ: cf. Studemundus in Woelfflini Archio III p. 551 sq.*

836. prospecto *pro* profecto *erant qui legerent.* — illi *Bothius, fortasse recte.*

837. isto aduorsum *Pius.* istoc ad uos *cum Fleckeiseno ℜ: at cf. Lorenzius Mil.*[2] *p. 294. — V.* 838 *de* contuerier (*del.* forte) *ex falso de A testimonio cogitabat ℜ. — Ad* age *v.* 840 *cf. Brixius ad Mil. 1024.*

842. *Ad* demum *cf. Langenus 'Beitr.' p. 304 sq.* — operae est pretium *trai. Bothius, ℜ (aut sic aut* isse *Vssingius): ubi offendit, quod locutio* operae pretium *diiungitur.* — Eu: recte *Bothius, ℜ: at cf. Richterus p. 508 adn. — Ad v.* 843 *cf. Schmidtius de pron. p. 6. 34.*

844. egomet te ductarem (*vel* ductarem te), ni esset mi *ℜ olim abusus B. — De* ad (*sic ℜ*): apud *cf. Abraham Stud. Pl. p. 207 adn.*

845—848. *V. 816c ex v.* 847 *emendabat primus Bothius, altero loco delens, cum v. 816b deleverit Guyetus. Vbi sic ℜ:*

Th. Apage istum circumductorem: nil moror ductarier.

Si. Aedis dico. uin qui te perductet? Th. Apage: non placet.

⟨Si. Tuo arbitratu.⟩ Th. Ergo eo igitur sine perductore. Si. I, licet. *addens: 'sic reconcinnandos putavi Parerg. p. 474 sqq. Pro quibus in libris hoc loco tres versus exstant, duo autem supra post v. 816. Sic autem supplevit Camerarius:*

Th. Apage istum a me ⟨perductorem⟩. nihil moror ductarier.

Si. Quid? quid est? ⟨Th. errabo potius quam⟩ perductet quispiam.

Si. Aedis dico. Th. ergo intro eo sine perductore. Si. i, licet.

A quo ipso exemplo non videtur discrepare A Schwarzmanni, e quo singillatim affertur PERDUCTOREM *et* QUICQUID *et* EOIGITUR. *Vnde mea sententia hoc intellegitur, esse has turbas Ambrosiano antiquiores. Ceterum* Fáce quod lubet. TH. ergo íntro eo igitur *sciens nolui. Interrogantis esse* ergo intro eo sine perductore *Acidalius volebat'. Cf. Muellerus p. 659.* Aedis dico ego. TH. intro eo igitur sine perductore? *Bothius. Contra sic Lorenzius cum Buggio refutante Seyfferto cens. p. 46 (cf. Stud. Pl. p. 11):*

TH. Apage istum circumductorem: nil moror ductarier.

SI. Vin qui perductet? TH. Apage istum perductorem, non placet: Quicquid est, errabo potius quam perductet quispiam.

SI. Aedis dico. TH. Ergo intro eo igitur sine perductore. SI. I, licet. *Vbi v.* 845 *cum Camerario faciens, v.* 846 *prorsus delebat Vssingius post Gruterum. At vide ad v. 816b et praef.*

849. igitur. TR. st, mane *Gruterus: cf. ad v. 850 sq.* — mane sis: uideam *interpungebatur vulgo. Cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 135 et Brixius Annal. philol. XCIII p. 51. CI p. 429 et ad Trin.*[a] *1136.*

850. TR. Est. TH. ubi canis est? TR. abi dierecta, abin *Camerarius itemque, sed* dierecta. st, abin *Gruterus.* TR. Est. TH. ubist? TR. abi hinc dierecte. abin ℛ. St, abi canis, st, abi dierecta, st, abin *Scioppius Susp. lect. p. 100 (cf. Mariangelus Auctar. ad Scioppii gramm. philos. ed. Amstelod. a. 1624 p. 95, al.) itemque Bothius (sed* abi: canis est), *Lorenzius (sed* St, canis, st, abi *et* dierecte). *Cf. cum Spengelius T. M. P. p. 14 sq. tum Richterus p. 506 sq. et Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 29. LXIII p. 9 sq. Cf. ad v. 849 et 851.*

851. TH. At etiam restat. TR. *Spengelius l. s. s.* — restas? st, abi istinc *cum Scioppio Gruterus, Kampmannus res mil. Pl. p. 23, alii: cf. ad v. 850.* — abi stinc *ex Ba Lorenzius olim.* — est.* TR. st. SI. age *Bothius.* est hic, age *Guyetus.* hic est. age ℛ *in adn.* — restas? est, abi istinc. nil periclist. ⟨est,⟩ age *Seyffertus, servans* SI. *ante v. 853.*

852. quam foeta. SI. quando uis ire *'ex codd. ant.' Pylades.* quam est aqua, uise. ire *Camerarius. Pro* aqua *'alibi reperire' se* aquila *Acidalius narrat, unde efficere* ouicula *animum induxit.* quam fit aqua: uise. ire *Taubmannus. De trisyllabo* aqua *cogitabat Schneiderus gramm. lat. I p. 330: contra quem dixit ℛ Opusc. phil. II p. 600,* quam placidast aqua: uise: ire *temptans 'quanquam de* uise *scrupulus residet'.* ea quam est aqua. quoiuis ire *Buggius et (om.* ea) *Vssingius.* quam femina ouis est: ire *Muellerus p. 751 adn.* (feta canis est *reiciens).* quam — foeta. SI. quauis ire *Bothius.* quam feta: quamuis eire *Buechelerus Mus. Rhen. XXXIX p. 287* (feta quaeuis: ire *etiam Ellisius l. s. s. p. 170).* quam est agna: uise, ire *Bentleius.* quam est agna: quamuis eire *Leo Herm. XVIII p. 567 sq.* quamst agna quaeuis: ire (*vel* quamst quaeuis ouis: uise: ire) *Palmerus Hermath. V p. 53 sq.* quam ficta (!): quamuis eire *Niemeyerus l. s. s. p. 345 sq.*

853. *Cf. ad v. 851.* — Ego eo hinc ad ℛ *cum Z.* Eo ego hinc ad *Abraham Stud. Pl. p. 206 cum BCD.* — *Ad* commode *cf. Langenus 'Beitr.' p. 255 sq.*

854. canem hinc a foribus abducas face *Camerarius: unde* Age tu Tranio *Guyetus.* — intus abducat *Bothius (antea* abducas *iterato* Tranio).

aliquis abducat *etiam Kampmannus de* AB *praepos. p. 25. Ineptit Scioppius Susp. lect. II 15.*

857. TR. Sequere (*et* TH. Equidem) *Weisius.* — hac igitur (*om.* me) *Camerarius.* — *De* hau cusquam *cogitat* ℞ *Opusc. phil. III p. 143. Ad* usquam *cf. Brixius Capt.*[3] *169.* — *Sequitur in editionibus inde a Camerario usque ad Weisium ea scaena quae est a v. 904 ad 932. De quo dictum est in praefatione.*

858 *sqq.* '*Metra huius scaenae Hermannus tractavit Elem. doctr. metr. p. 310 sqq. Quam certum est multo pluribus in locis mutilam esse, quam quibus lacunae in libris relictae sunt. V.* 858 — 862 *sic Hermannus:*

Sérui qui quom cúlpa caruint, túm tamen metuúnt malum,
Hí solent herís utibiles ésse: nam illi quí nihil
Métuunt, postquam súnt malum proméritì, stulta sibi éxpetunt
Consília, exercént sese ad cúrsuram, fúgiunt.

Quos sic fere discripsi Philologi t. I p. 303 [*: ubi* carint — *de quo cf. R. Schoellius Legis XII tab. rel. p. 87 — et* ⟨actutum⟩ ad cursuram, fúgiunt]*:*

Seruí qui quom cúlpa carént, tamen malúm
Metuónt, hi solént esse utíbiles erís.
Nam illí qui nil métuont, postquám sunt malúm
Proméritì, tum stúlta expetúnt sibi consília:
Exércent sese ád cursurám, ⟨deinde⟩ fúgiunt.

Spatium post solent *in B si indicio esse elapsi vocabuli putabis, acatalectum efficere sic poteris:* Metuónt, hi solént suis erís esse utíbiles. *Menaechmorum codicibus qui plus fidei tribuat, temptare alia poterit: qualia Hermannus p. 313* [Métuunt, post, quum málum promeritumst, métuunt], *nos p. 303 proposuimus' ℞: qui Opusc. phil. II p. 228 adn. mensuras Lorenzii Seyffertique de bacch. p. 38 reiecit. Cf. etiam Bergkius Opusc. I p. 166 et Studemundus cum de cant. p. 39 tum 'Festgr.' p. 44 sqq. 51 sqq., ubi reiectis priorum conaminibus haec suasit* (ei *pro* illi et post⟨ea⟩ quam)*:*

Seruí qui quom culpá carent tamén malúm métuont,
Hí solént esse éris utíbiles.
Nam ei quí nil metuont póstea quam súnt malúm mériti
Stúlta sibi éxpetúnt consília.

Vbi Ei *pro* Hi *postea Annal. philol. CXIII p. 64 corr. cum Seyffertio Schmidtioque de pron. p. 21* (*adde Bachium in Studem. Stud. II p. 365 et in progr. Argentorat. a. 1888 p. 23 sq.*). *Cum Studemundo faciunt Kayserus l. s. s. p. 338 sq., Buggius* (*sed* solent ésse *et* postea quom), *Luebbertus Stud. gramm. II p. 122. 251. Anapaesticam mensuram suasit Muellerus Pros. p. 122* (*corr.* careant [*ubi* caruit *Bothius coll. Curc. 17*] *et trai.* expetunt sibi*: at cf.* '*Nachtr.*' *p. 17*), *Christius* '*metr. Bem.*' *p. 43* (*de* carsint *cogitans!*) *et* '*Metr.*'[2] *p. 269, Spengelius* '*Ref.*' *p. 196. 255 sq. 271 adn. 324. 329, Klotzius p. 405. Ceterum v.* 858 malum *delebat Weisius,* tam *pro* tamen *commendabat Braunius Observ. gramm. p. 48: ubi libentius delerem* tamen malum (*ut in Menaechmis: ubi vide ad v. 984 sqq.*), *post* meriti *adiciens* tamen male metuont: Ibi (stúlta sibi expetunt cónsilia:)*: nam* metuont *quo loco in Menaechmis adicitur, fere exigitur sententia.* — *V.* 862 fugiunt *delebat Bothius.*

862 *sqq.* peculium *pro* peculio *Pylades.* — de (*pro* a) malo *Gulielmius.* — nequeunt ⟨facere de suo⟩ *Acidalius.* — sed enim, si sunt reprehensi, Faciunt malo, peculio quod nequeunt *Bothius.* Sed hí si reprénsi sunt, fáciunt a múla Pecúli quod néqueunt ⟨bonó promerén⟩ '*permire*' *Hermannus.* Hi sí sunt reprénsi, faciúnt de maló ⟨Sibí⟩ peculiúm, quod nequeúnt ⟨de bonó⟩ **R.** sed hí si reprénsi Súnt, faciunt maló peculi quód queunt quod néqueunt *Bergkius Opusc. I p. 166 adn.* (*cf. Studemundus de cant. p. 10*). (Exercent sese ád cursuram: fugiunt.) sed si súnt reprensi, Fáciunt de maló peculium, quóniam nequeunt dé bono *Lorenzius refutante Seyfferto cens. p. 46 sq.* [*del. hi pro quo* ei *iidem, qui supra v. 859*]: *ubi* Fáciunt e maló peculi⟨um é bon⟩o quod ⟨fácere⟩ nequeunt *Buggius itemque* (*sed om.* facere) *Vessingius.* (Exércent *e. q. s.*) Faciúnt de malo pecúlium quod néqueunt ⟨facere dé bono⟩ *Spengelius 'Ref.' p. 200. 210.* a malo peculio facere *dicitur ambigue* (*cf. ad v. 253*). *Ceterum cf. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' XII p. 226. 612 sq. et vide praef.*

865 *sqq.* *Verbis* est pausillum mihi in pectore consilii (*sic enim correxit*) '*in codicibus integris continuari*' *haec* sed illud est. malam rem potius cauebo quam ut meum corium exsincerastum cernam *Pius scribit.* ⟨At illud superat adhuc⟩ mihi in pectore consilii ‖ Malam rem prius ⟨cauendam multo ésse⟩ quam ut meum ‖ ⟨Tergum subiciam culcitram uibicibus⟩ *Pylades.* ex pauxillo, ⟨thesaurum in⟩de parant ‖ Mihi in pectore consilii ⟨quod est ‖ Lubet cauere⟩ malam rem prius Quam ut meum ⟨tergum exsincerastum fiat⟩ *Camerarius: ubi* pauxillo *Gulielmius.* ex pauxillo: ⟨thesaurum in⟩de pariunt. Mihi in pectore ⟨id⟩ consili ⟨ést deuitare⟩ Malám rém prius quam ut meúm ⟨tergum plagis laedátur⟩ *Hermannus, quem ita secutus est* **R**, *ut* consilí⟨st praecauere⟩ *et* Malám rem priús quam ut meúm ⟨tergum dóleat⟩ *supplerit, ubi* consili⟨umst cauere⟩ *et* ⟨gaudium persequor⟩ *Vessingius. Cf. Rothius quaest. gramm. II (ed. Berol. a. 1881) p. 6 et Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' IV p. 47. Vide praef.*

868 *sq.* ∗∗ ut adhúc fuit mihí corium opórtet ‖ Sincérum esse, atque út ⟨mihi⟩ uetém uerberáre *Hermannus* (*de* uetem *dubitabat Camerarius in annot. atque* uti uitem uerberari *temptabat Pistoris,* uerberari *cum Pylade*). Vt adhúc ⟨hoc⟩ fuít, ⟨ita mihi⟩ córium esse opórtet: ‖ Sincérum atque ut ⟨íd mihi⟩ uotém uerberári **R**. Vt ⟨dudum usque⟩ adhúc fuit mi córium esse opórtet ‖ Sincérum atque ⟨erum me⟩ ut uotém uerberáre *Spengelius 'Ref.' p. 276* (*vel* Adhuc ut *mihi*). *Cf. Seyffertus de bacch. p. 23, Studemundus de cant. p. 50. Post* sincerum *gravius distinxit Lorenzius lacunam post* uerberari *signans, qua recte haeret in structura a plerisque admissa, quam remedio leniore atque aptiore removimus.*

870 *sq.* Sic huic imperabo *Pistoris. Cf. Studemundus de cant. p. 47 sq.* Si ⟨ego⟩ huíc iam parébo **R** (ego *cum Hermanno: quod om. Christius 'metr. Bem.' p. 78,* probé *simul improbans*) *dubitante Muellero p. 759.* Si huic sémper parebo *Buggius.* Si huic ⟨recte⟩ imperabo *Spengelius 'Ref.' p. 270.* huic imperabo *cum aliis corruptum habet Lorenzius: quod significat 'mihi temperabo a libidine, me continebo'.* — *V.* 871 non *pro* ne *Camerarius,* me *pro* mihi (*secuto* ceteros) *Hermannus.*

872. ita solet ⟨esse⟩ *Camerarius.* itá solet ⟨is esse⟩ *Hermannus.* itá solent ⟨eri esse⟩ *R.* ⟨érum,⟩ ita solet *Spengelius 'Ref.' p. 210.* ⟨erum⟩, ita solet ⟨is esse⟩ *Sonnenscheinius.*

873. Bonus cum probis est, malus cum malis *Pylades.* — Bonis boni sunt *Camerarius.* Boni bonis sunt *Bothius.* Boni sunt bonis *Hermannus, R.* Boni sunt, bonust *Bergkius Opusc. I p. 110 sq. adn.* Boni si sunt, bonust (*et* improbi si sunt) *Kayserus l. s. s. p. 338.* — improbi qui malus fuit *Camerarius.* improbi sunt maleficis *Bothius, R, addens: 'alioqui licebat* inprobis inprobi sunt'. *Vide praef.*

874. nunc *del. Bothius.* — Nam núnc pessimí tot domí nostrae uíuont *Hermannus.* Nam núnc tot domí pessumí nostrae uíuont *R.* Nám nostrae núnc domi uíuunt tot péssumi *Kaercherus de pros. p. 22 adn. Cf. Studemundus 'Festgr.' p. 55 sq.*

876 *sqq.* Vbi áduorsum ⟨ei⟩ út eant eró ⟨suo⟩ uocántur *R, adiciens: 'anapaesticum Hermannus discripsit parum vel probabiliter vel probabilem': ubi* ⟨Velút⟩ ubi aduorsum út *Lorenzius probante Fuhrmanno Annal. philol. CI p. 687 sq.,* aduorsus ut eant *Ellisius l. s. s. p. 170,* clamant *post* uocantur *add. Vssingius. Cf. contra Studemundum de cant. p. 26 Brixius Annal. philol. XCIII p. 65. Proxima sic R cum Hermanno (nisi quod is* quid *probante Seyfferto pro* quo *probato etiam Bergkio 'Beitr.' p. 74, improbato Vssingio aliisque), ubi* mule *ex 'priscis exemplaribus' Pii recepit,* pastum foras *iam Pylades trai.:*

Nón eo: moléstus ne sis: scío quo properas: géstis aliquo:
Iam hércle ⟨nunc⟩ íre uis, mule, pastúm foras.

Vbi ex v. 876—878 *septem versiculos iambicos effecit Kayserus, duos octon. troch. Spengelius 'Ref.' p. 209,* ⟨te⟩, mule, uis ire p. f. *temptavit Ellisius.* ir(e) uis *fortasse erunt qui defendant. Vide praef.*

879. inde abstuli, ita abii *Camerarius itemque* (*et* ⟨Sic⟩ bene merens) *Kayserus p. 339* (inde ⟨ego⟩ abstuli *Weisius*). *Cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 79.*

880. ⟨ego⟩ núnc eo aduórsum ero ex plúrumis *Hermannus, R* (*del.* seruis). aduórsum ero ex plúrumis séruis (*del.* nunc eo) *Bergkius Opusc. I p. 110 adn.* nunc eo ⟨ego⟩ aduorsum ero ex plurumis seruis *Studemundus 'Festgr.' p. 56* (*Reizianum notans*) *et Spengelius 'Ref.' p. 329* (*anapaestice*), *ubi* (*om.* ego) *bacch. tetram. Christius commendabat 'metr. Bem.' p. 60.*

882. Máne ⟨male con⟩cástigabit eós exuuiis búbulis *Hermannus.* Mále castigábit eos éxuuiis búbulis *R probante Christio 'metr. Bem.' p. 67, Wagnero ad Aulul. 593, al.* Mané castigabít eos bubulis éxuuiis *Spengelius 'Ref.' p. 18 sq. 114. 329. De* Mane *dubitat etiam Seyffertus, de* bublis *cogitat Vssingius. Cf. Studemundus de cant. p. 12. Ad proxima cf. Langenus Stud. Pl. p. 59 et vide praef.*

885 *sqq.* '*Novam a v. 884 scaenam* (*inscriptam* PHANISCVS Aduorsitor. SERVVS alius. THEVROPIDES senex) *Camerarius exorsus est perversissime. Vnam scaenam a v. 858 ad v. 903 continuavit Bothius. V.* 885—903 *iambicos septenarios Hermannus* (*cuius ego plurimas mutationes meas feci*) *discripsit in Parergis meis p. 504 sqq.: ego tantum v. 885—897' R. Oblocuti sunt Studemundus de cant. p. 70 sq., Spengelius de cret. p. 6. Philol. XXVIII p. 725 sqq.* (*cf. 'Ref.' p. 385*),

alii. Nihil effecit Ellisius l. s. s. p. 172 (inter alia quattuor versus pro sotadeis venditans).

885 *sq.* Mane tu átque assiste ⟨hic⟩ ílico, Phanísce, et respice étiam. ⟦ Moléstus ne siés mihi. ⟦ Vide símia ut fastídit *Hermannus: ubi* Phanísce: respice *et* Mihi ⟨tú⟩ molestus né sies *R obloquente Mahlero de pron. p. 19 sq.,* Mané tu a. a. i. *et* Mihí m. ne sies. ⟦ uide ut símia *Fleckeisenus misc. crit. p. 18,* Mane máne *Buggius. Pro iambis, quos cum hiatu post* Phanisce (*ubi* etiam ⟨ad me⟩ *vel* ⟨huc⟩ etiam *Muellerus Pros. p. 662. 688) statuunt Studemundus aliique, trochaicos versiculos Spengelius admisit* [*servato* sis *olim*]*: atque in iambis* Viden ut *potius quam* Vide ut *legeremus: ubi* Vide: ut *Lorenzius dubitanter). Cf. Bentleius ad Eun. III 2, 43, Klotzius p. 110, Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' XII p. 227, alii.*

887 *sq.* Manésne ⟨tu⟩ impure ílico parasíte? ⟦ qui parasítus Sum? ⟦ ⟨tibi⟩ ego enim dicam *Hermannus itemque, sed* Ego sum? ⟦ ⟨tibi⟩ enim *R obloquente Kaempfio de pron. p. 5: ubi* Manésne ilico ⟨ístic⟩ i. p. *olim Lorenzius duce Studemundo, qui cum v.* 888 *anapaesticum esse viderit (cf. Muellerus p. 162, al.), longius progressus est Spengelius (cf. 'Ref.' p. 209).*

889. lubet ⟨mihi símia si sum⟩ esse: quid ⟨tu⟩ id curas? *Hermannus loco tradito verba relinquens.* lubet ⟨mihi⟩ ésse. quid ⟨tu⟩ id cúras? ⟨alia cúra⟩ *R. De metro recte iudicavit Studemundus, qui quod noluit Acidalium sequi, refutavit Lorenzius.* Mihi si (*pro* sum) lubet esse *Vssingius.*

890 *sq.* Ferocem facit *Lambinus e suis codd.* Ferocem facis ⟨te⟩ *H. Stephanus obloquente Dousa et Grutero: cf. Brixius ad Mil. 46.* — herus tam amat *Camerarius (cf. Popma de usu ant. loc. II 1).* — Ferócem ⟨te⟩ facís, quia te erús tuus ⟨tam⟩ amát. ⟦ uah ‖ Oculí dolent. ⟦ cur? ⟦ quía ⟨mihi⟩ fumús molestus. ⟦ táce sis *Hermannus, R. Bacchiacum* (te erús tuus amát. ⟦ uah*: ubi* érus tuus te amat *Sonnenscheinius: cf. Klotzius p. 301) agnovit Studemundus p. 47 et iambicobacchiacum, quem addito* mi *post* Oculi (*olim* ⟨con⟩dolent) *complevit Spengelius 'Ref.' p. 276.* aeratus (*i. e. qui aes habet et dat) utique servandum, quocum optime concinit* hamat *obscene usurpatum.*

892. (tace sis,) Fabér ⟨nugarum⟩ plúmbeos qui cúdere soles númmos *Hermannus, R.* (Tace sís,) faber, qui cúdis ut soles plúmbeos ⟨nunc⟩ númmos *Buggius. Reizianum agnovit Spengelius 'Ref.' p. 279 adn. 301: item in sequentibus, cum antea* Tace sís f. q. c. Númmos plumbeós soles. Nón p. t. c. Me út t. m. *temptaverit. Cf. Studemundus de cant. p. 70 sq.*

893. Non ⟨pól⟩ potes tu cógere me, ⟨ego⟩ út tibi male dícam *Hermannus, R: ubi* med ut *Buggius,* Non ⟨non⟩ (*et* me ut tíbi) *Spengelius 'Ref.' p. 301:* me *post* Non *traiciebat Sonnenscheinius. Cf. Zanderus 'Vers. It. ant.' p. XCV. CXXIII.*

894. Nouít me erus. ⟦ suám quidem pol cúlcitellam opórtet *Hermannus, ubi* Nouít erus me *R (a Camerario imprudenter* [*vel potius pudenter*] *omissa verba* suam pol ⟨ipse⟩ culcitellam oportet *revocabat Lipsius Ant. lect. II 9 e Vaticanis: unde de trochaico octonario apparet Bentleium cogitasse in Eun. III 2, 43).* Nouít erus me. ⟦ suam

uídem ⟨ede⟩pol culcítulam ⟨illum⟩ oportet *Spengelius 'Ref.' p. 301 ituperante Skutschio 'Forsch.' I p. 107 adn.*

895 *sqq. 'Inde ab hoc v. discedendum fuit ab Hermanni exemplo, uod hoc est:*

PH. Si sóbrius siés ⟨quidem, pol tú mihi⟩ male non dícas.
SE. Quaeso hércle, Phanisce, ábstine sermónem de istis rébus.
PH. Tibi obtémperem, cum tú mihi nequeás? SE. at mecum i aduórsus.
PH. Faciam ét ⟨iam⟩ pultabó fores. heus, écquis, ⟨ecquis⟩ híc est,
Qui máxumam his iniúriam foribús defendat?. écquis?
Nemo hínc quidem ⟨huc⟩ exít foras: ut esse áddecet nequam hómines,
Ita súnt: sed eo magis caúto opust, ne qui ⟨íllinc⟩ male me múlcet.

ro quibus scripsi:

PH. Si sóbrius sis, mále ⟨mihi⟩ non dícas. ADV. tibi⟨ne, néquam,⟩
Optémperem, quom tú mihi nequeás ⟨linguam abstinére?⟩
PH. At tú, quaeso hercle, iam ábstine sermónem de istis rébus.
Mécum, pessume, íto aduorsus. ADV. Fáciam et pultabó foris.
Heus, écquis hic est, máxumam qui his iniuriam
Foribús defendat? écquis huc éxit atque aperit?
Nemo hínc quidem ⟨huc⟩ exít foras. ésse ut addecet
Nequam hómines, ita sunt. ẽo magis caúto opust ⟨mihi,⟩
Ne huc éxeat, qui mé male múlcet: ⟨abiero huc.⟩

'bi v. 895 temperem *Lambinus. V.* 897 *sqq. turbatum sermonum ordinem ectius quam Hermannus videor verbis* mecum pessume ito aduorsus *sic Gruterus:* pessime, i *Camerarius et* hercle, Phanisce, abstine) *post ebus transpositis emendasse: nec sine ratione ad trochaicos numeros versu 898 transitur. V. 899—903 e dimetris iambicis et trochaicis tripodiis sic* (⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ – | ⏓ ⏑ – ⏑ –) *compositos Parerg. p. 445 dixi'* R. — *V.* 895 *sq. anapaesticum esse Studemundus vidit de cant. p. 71 (cf. Muellerus Pros. p. 365, Luebbertus Stud. gramm. II p. 127. 253, Christius 'metr. Bem.' p. 88, Klotzius p. 71, al.): ubi post corruptum nequeas (pro quo* nec eas *Sonnenscheinius!) lacunam statuit Lorenzius. Totum versum* PHANISCO *continuat Spengelius, dein* ADV. At *scribens. Ceterum cf. Brixius ad Men.*[3] *501. 985.* — *V.* 899 *sqq. senarios ex parte vitiosissimos continuabat Kayserus p. 388* (his qui *traiciens, ut Guyetus*) *itemque Schmidtius de pron. p. 32, quocum* his *v.* 899 *del. Studemundus l. s. s. (cf. de cant. p. 71. 74) recte administrans reliqua, nisi quod* Sed eó magis cauto opus ést, ne huc ‖ Exeát, qui male me múlcet *dispescuit, quos rectius distinxit Spengelius 'Ref.' p. 301. 304. 319 (aliter antea* [Foribús defendat, écquis ecquis éxit huc atque aperit? Némo hinc quidem foras éxit, esse ut — *vel* ita ut esse — áddecet nequam hómines ita sunt. Séd eo magis cautóst opus, ne huc éxeat qui mále me mulcet] *Philol. l. s. s.), minus recte v.* 899 *sqq. add. hanc post* qui his *Reizianos faciens. Ad v.* 901 *cf. Bachius l. s. s. p. 203, ad totum locum, si tanti est, Schenkelius Stud. Pl. p. 50 [656] sqq.*

904. uisum est ⟨hoc⟩ mercimonii *Pylades.* uisumst mercimoni ⟨hoc esse⟩ R *addens: 'fuit qui proponeret:* uisum ⟨hoc⟩ mercimonist? EU. ⟨edepol⟩ totus gaudeo'*: ubi* totus, totus *Gruterus (ut solet),* totus equidem *Ellisius p. 173,* Mihine? totus *Palmerus Hermath. XI p. 312.*

Versum breviorem Brixius defendebat Annal. philol. XCIII p. 97. Cf. Demelius l. s. s. II p. 208. Vide praef.

905. puto *pro* sci(t)o *Kochius Em. Pl. p. VIII. — Cf. ad v. 906 et vide praef.*

906. usquam ℟ *cum Dousa Explan. III 3: quod malui v. 905 reponere, cum hoc loco certum sit utramque recensionem* umquam *praebere (frustra defensum a Brixio Annal. philol. CI p. 779), illo de A saltem non constet: neque Amph. 1036. Eun. 1092 probant hoc quoque loco* usquam *subsequi debere. —* ablectas *defensum a Scaligero in Fest. v. 'ablegmina'. — Ad v.* 907 *cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 200.*

912. si *om. cum libris Rothheimerus de enunt. condit. p. 13. — Ad v.* 911 *cf. Woelfflinum 'Lat. u. Rom. Compar.' p. 37, ad v. 913 Brixium ad Mil. 22 et Bachium in Studem. Stud. II p. 342.*

914 *sq.* accipiem *et* cupies *def. Bergkius Opusc. I p. 116 et 'Beitr.' p. 41. 97: cf. Ribbeckius ad Mil. 675 et Neuius II p. 447. Adde Hasium de mod. temp. permut. p. 46 [102].* — si here te *Camerarius.*

917. Quin *pro* Qui *Bothius olim.*

920. *Post* enimuero *gravius distinguebat Bothius obloquente Weisio. — 'Post hunc facile suspicere unum versiculum intercidisse'* ℟, *qua de re consentit Lorenzius, dissentit Vssingius.*

922. captioni ℟ *cum ceteris.* captionis *etiam Sonnenscheinius Niemeyerusque 'Wschr. f. kl. Philol.' V p. 365. — Ad* ni(ne) *v. 924 cf. v. 425.*

925. Quin tibi nunquam *Pylades, Fleckeisenus Exerc. p. 29, Muellerus p. 553 adn.* Qui tibi nunquam *Camerarius.* Quid t. n. *Lambinus.* Quid? tibi umquam *Bothius olim, Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' V p. 997, Schraderus de -NE partic. p. 19 [273], fortasse recte.* Quin tibi unquam *Weisius, Bothius*[3] (Quia t. u. — dedi? *cum Taubmannus Bothius*[2]). Quid? tibin umquam ℟ *obloquente Seyfferto.*

926 *sqq. Ad* enim *cf. Langenus 'Beitr.' p. 267.* — recte. TR. eam mihi debes gratiam atque *Camerarius.* recte: eam mihi debeo gratiam atque *Acidalius.* recte. TR. enim debeo gratiam. TH. atqui *Bothius*[2]. *'Duorum versuum velut talium:* recte. ⟨TR. cane modo alios mihi, qui tibi fidem ‖ Vsque seruani, hercle⟩ eam debes gratiam atque *e. q. s. Quanquam unus versus visus est in A exstare'* ℟. recte. TR. eam debes gratiam hercle *Buggius.* nec tu eam habebis gratiam. atque *Vssingius.* recte. TR. eam habe deis gratiam atque *Brixius Annal. philol. CXXXI p. 200 (praeeunte* eandem deis gratiam — *scil. 'habeo' vel 'debeo' Grutero): quem cf. de v. 928.* eam ambis gratiam (*'dafür begehrst du noch Dank?'*) *cf. ad Pers. 756. Ad v.* 929 *cf. Studemundus 'Festgr.' p. 69 et Lorenzius Philol. XXVII p. 543 sqq.*

930. ubi *post Gruterum del. Bothius: pro quo* huc *substituebat Muellerus 'Nachtr.' p. 122 adn. — Cf. Langenus Stud. Pl. p. 173 sq. et vide ad v. 470 sqq. et praef. — Mox ad* congerrones *cf. Rostius Opusc. I p. 280, Brandtius Annal. philol. CXVII p. 365 sqq., al.*

932. *Vide* ℟ *Parerg. p. 443.* — ut ⟨ego⟩ hunc hinc *Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' V p. 997 coll. Pers. 696 improbans traiectionem. — Ante v.* 933 *personam om. cum FZ edd. inde a Camerario versus 935 continuantes.* — sonitus (*om.* est) *def. Olsenus de verb. subst. p. 95. — V.* 935. *Ad* quae illaec res est *cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 2[illegible] et Seyffertus in Burs. Annal. LXIII p. 13, ad* illisce homines ℟

Opusc. phil. II p. 646 sq. Nov. exc. Pl. I p. 113 sq., Schmidtius de pron. p. 25 sq. 69 sq., Studemundus Annal. philol. CXIII p. 65. 73. — Ad. v. 937 *cf. Klotzius p. 176.*

940 *sqq.* '*Sex in A versus sequuntur* [*immo quattuor duobus bipartitis*], *quorum prope evanida vestigia exemplo lithographo imitanda curavi Parerg. p. 447. Eis Theuropidem ludibrio habuerunt servoli*' ℛ. *Valde dubium est, an similis exitus versuum 938: 947 et 946: 945 turbas dederit. Vide praef. — V.* 944 aut quidem *def. Seyffertus, v.* 946 uster *formae ex uno C notatae aliquid tribuit Kochius Annal. philol. CI p. 284.*

947. Puere *cum A et Acidalio* ℛ. — nimium delicatus es *Pylades* (es delicatus *Camerarius.* delicatu's ℛ: *cf. Olsenus p. 31*). nimirum es delicatus *Salmasius.* nimium ha delicatus *Gruterus.* ah nimium delicatus *Acidalius itemque, sed* delicatu's, *Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 137 sq.: cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 404. Ceterum* ad(elicatus) *ex* ad(uersum) *praecepto derivandum.* — eii *Guyetus: cf. Lachmannus in Lucr. p. 162.*

948. inquam *inter* nostro *et* quaeso *inserebat Muellerus p. 182. 638: cf.* ℛ *Proleg. Trin. p. CCII, Klotzius p. 113, al. — Ad v.* 949 (*ubi* hic habitat nemo *trai. Guyetus*) *cf. Spengelius T. M. P. p. 232, al.*

951. Habitauit: uerum emigrauit pridem ille ex hisce aedibus ℛ *Parerg. p. 448, tenuissima vestigia fere recte reconcinnans.*

952. Hic senex cerebrosus est certe *Guyetus itemque, sed* certe est, *Weisius: atque aut sic aut* Senex hic est cerebrosus certe *nescio an recensio P scripserit.* Senex hic elleborosust certe ℛ (certed *Nov. exc. I p. 88*). Senex hic elleborosus est certe (*vel* certest) *Muellerus p. 659.* Hic senex certe elleborosust *Luchsius Herm. VIII p. 120: cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 25.* Senex hic certest elleborosus *quidam. — Ad v.* 954 *cf. Langenus Stud. Pl. p. 174* (*ubi neglegit* sex menses *latiorem habere significatum*).

955. tu. Th. tu ne molestus *Camerarius: ubi ante* molestus *dist. Bothius.* tu. Th. ne tu molestu's ℛ *Parerg. p. 486* (*ubi etiam proxima tractata sunt*), *postea* tu ne. Th. ne molestu's *probans Fleckeiseni Philol. II p. 92.* tu ne. Th. tun molestu's *Warrenus de* -NE *partic. p. 70: cf. Seyffertus* '*Berl. philol. Wschr.*' *V p. 997* (*iam cum A faciens*) *et Schraderus de* -NE *partic. p. 11 [265].* — cum puero ⟨hoc⟩ *Buggius.*

956. Nemo habitat ⟨hic⟩ *Pylades e codd.* — Ph. Nemo habitat hem? Th. ita profecto. Ph. nam *Camerarius* (*ubi* ita. Ph. profecto: nam *Weisius*). Ph. Nemo habitat? habitat profecto: nam *Bothius. Cf.* '*philol. Anz.*' *III p. 315. — Ad* nud(i)us tertius *cf. Loewius Annal. philol. CXI p. 536.*

957. *Ad* usque *cf. Brixius Annal. philol. CI p. 779 et Thielmannus in Woelfflini Archio V p. 447.* — peregre hinc eius pater ℛ: *cf. Opusc. phil. II p. 684, Spengelius T. M. P. p. 66, Muellerus p. 341 sq., Luchsius in Studem. Stud. I p. 351 et vide* '*philol. Anz.*' *II p. 391.*

958 *sq.* triduum in unum *Gruterus abusus Ba.* — desitum est essi et bibi *et* est haud intermissum hic essi et bibi *Lambinus redintegrante v.* 959 *Buggio in Opusc. ad Madv. a disc. missis p. 175* (edi *in editione*): *cf. Vahlenus Herm. XVII p. 618: ubi* haud esse intermissum hic bibi ℛ (*post* ais *inserens* tandem: *cf. Seyffertus Philol. XXIX p. 411*) *itemque, sed* intermissum esse, *Sigismundus de* HAUD *partic. p. 237. 256* (*cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 61*). esse

haud intermissum hic potarier ☙ *'Jen. Lit.z.' a. 1877 p. 397 sq. itemque Bergkius Opusc. I p. 679.*

961. Ducier. TH. quis *Lambinus.* Audiri. TH. quis *Buggius.* TH. Dic mihi quis *Vssingius deleto v. 960, qui errat de structura (infinitivi enim loco substantivorum habendi sunt).*

962. Quo is patre. DA. cui *Pylades e 'codd. ant.' Cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 344.* — hei, hei occidi *Gruterus.* oiei, occidi *Vssingius. Cf. Richterus in Studem. Stud. I p. 462. 465. 470. 610 sq. Possis:* opino. ⟦ ei, oppido occidi.

964. istac *Camerarius: corr. Lambinus.*

967. ibi meliuscule quam *Camerarius: ubi* meriuscule *Gruterus 'adolescens'.* ibi ne pluscule quam *Gulielmius Verisim. I 1 probante Acidalio in Mil. p. 312 Ellisioque l. s. s. p. 183 (vel* ne meliuscule), *qui* sat *corr. cum Buggio: ubi* plusculum *commemorat, non commendat Muellerus Pros. p. 29.* ibi ne plus quam ℜ, *post* quid *inserens* ita nam? quid: *ubi post* quid est *potius lacunam statuebat Lorenzius refutante Seyfferto cens. p. 47.* ibi amplius quam *a Gepperto Stud. Pl. II p. 73 sq. accipientes* quod me rides (!) *sub finem v.* (!) *add. Vssingius,* fuerit sat *trai. Sonnenscheinius refutante Seyfferto cens. p. 967. Cf. Cramerus de perf. coni. usu potent. p. 19.* fuerit biberis *admisi: ubi* ⟨tu⟩ biberis *vel* ⟨hem⟩ quid est *Fleckeisenus.* — *Mox* nunc ueneris *Buggius.*

969. me eire *ex BaCD* ℜ *in adn.* — loci *Gulielmius Veris. I 4, fortasse recte. Cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 257, al.* — *Ad v.* 970 *cf. Brandtius de gen. p. 36.*

971. abiuit hinc *Camerarius redintegrante Leone Mus. Rhen. XXXVIII p. 23 (cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 48 adn.).* hinc abiit, post ℜ *Opusc. phil. II p. 548 adn. dubitanter. Cf. Muellerus p. 564.* — *Ad v.* 972 *cf. Langenus 'Beitr.' p. 237 et Skutschius 'Forsch.' I p. 154.*

973 *sqq.* ADV. triginta talentis. PH. ℜ. — TH. sed minis *Gruterus.* sed nimis *Guyetus (et mox* Ain nimis): *cf. Geppertus de cod. Ambr. p. 33 et Stud. Pl. II p. 74 sq.* — *'Sequitur in A novus versus, hic ut videtur:* TH. Liberauit? PH. liberauit illanc triginta minis. *Qui vereor ne e glossematis coaluerit nec ulli usui sit. Nisi quidem de tantis turbis cogitabis, ut poetam velut sic scripsisse conicias:*

Qui, postquam pater ad mercatum abiit hinc, tibicinam
Liberauit. TH. liberauit? PH. ita: Philematium quidem
Liberauit. TH. Philolachesne ergo? PH. ⟨ita dico: ipsus Philolaches.⟩
TH. Quanti? ADV. triginta talentis. PH. μὰ τὸν Ἀπόλλω, set minis.
TH. Ain minis *e. q. s.'*

Sic ℜ, *quocum de interpolatione consentiunt Buggius Lorenziusque, cum Vssingius versum retineat,* inquam *scribens, ubi* illanc ℜ, scilicet *Geppertus de eloc. p. 84 et Stud. Pl. II p. 75.*

974. mnis *codd. Pyladis.* — destinatum Philolachem *def. Geppertus Stud. Pl. II p. 75 post Mercerum ad Non. p. 89.* destinatam Philolachem *Camerarius.* destinatam Philolachi *Gulielmius in Most. c. 2.* destinasse Philolachem ℜ. *Cf. Langenus 'Beitr.' p. 300. Deest — 'solere'.*

975. émisisse. ⟦ áio. ⟧ et ℜ *addens: 'non recte hunc v. dimensum esse Lachmannum in Lucr. p. 162 iam Prol. Trin. p. CXC dixi'.* émisisse. ⟦ aio. ⟧ ét *Muellerus p. 659 sq.*

976. (eiús pater) Hinc siet profectus *Bothius.* — ⟨tum⟩ perpotasse adsiduo hic simul ℞. perpotasse ⟨usque⟩ adsiduo simul *Sonnenscheinius. Vix rectius* # aio. # *pro* ac *substituas, quam suppleas ante* ac. *Vide praef.*

977. domino? ⟦ áio. ⟦ quid? is has aedis ℞ (*sed* dominod *Nov. exc. I p. 77 et* hasce *ad v. 806*). domino? ⟦ aio. ⟦ átque is aedis (*et* hic in proxumo *pro* proxumas) *Muellerus p. 659. Cf. Schmidtius de pron. p. 36 et Studemundus Annal. philol. CXIII p. 66.* — aiio *Buggius ex BaCD itemque Vssingius v.* 979 *ex BaC: contra* agio *ex eisdem v.* 978 *Kochius Em. Pl. p. IX.* — *Cf. Demelius l. s. s. II p. 229.*

979. istuc *Schmidtius de pron. p. 82 (cf. Studemundus l. s. s. p. 74 sq. et Bachius in Studem. Stud. II p. 219): at vide Luchsium comment. prosod. I p. 13.* — ⟨me⟩ perdis *et* patrem [suum] ille *Guyetus.* — *Cf. ad v. 977.*

980. amicu's *Madvigius Advers. II p. 12 cum Bonneto Annal. philol. CXI p. 885 refragante Olseno p. 43.*

981. Heu ‖ Edepol patrem eum ⟨merito⟩ miserum ℞: *cf. Spengelius T. M. P. p. 219. 230, Hirthius de interi. p. 10, Richterus in Studem. Stud. I p. 511. 514.* Eú edepol patrem eúm ⟨mi⟩ m. *Buggius: ubi* ⟨tu⟩ m. *Vssingius. De lacuna olim cogitabat Lorenzius (cf. Geppertus Stud. Pl. II p. 76 et Brandtius de gen. p. 63): at cf. Langenus 'Beitr.' p. 306 sq. Mox etiam de* prae quos *cogitaverat Lambinus (cf. Langenus ibid. p. 31 sqq.), de* mnae *servato* praeterquam *Bothius.* — *Ad v.* 983 *cf. Studemundus in progr. Gryphisw. a. 1870/71 p. 14 et Paulius Quaest. gramm. I p. 31.*

984. *Cf. Casaubonus ad Persii sat. II 10 sq.* — possiet *Camerarius,* ℞ (pote siet *Ellisius l. s. s. p. 174): at cf. Blasius de mod. temp. permut. p. 41* [97]. *Possis* quaest⟨icul⟩um potest.

985. me eius patris ⟨misere⟩ *Gruterus.* eius me patris *Guyetus.* ne med eius patris *Bothius.* eius patris me ⟨misere⟩ *Weisius.* ne me eius patris ⟨nunc⟩ misere ℞ *addens: 'prope ad verum Fleckeisenus Philologi II p. 100': qui iam ipse quoque* me *trai. cum Weisio et Luchsio in Studem. Stud. I p. 351 sq. Cf. Bachius ibid. II p. 149 adn. 264 (qui* né med eíus patris mísere, *minus bene). Vide praef.*

986. Facta ita, amburet misero eii *Guyetus.* Facta ita ⟨esse⟩, ei misero amburet *Fleckeisenus olim* (esse *cum A): aut sic (sed* misere) *aut* Facta ita, ei misere amburet ℞ *Opusc. phil. II p. 421: cf. Muellerus Pros. p. 66.* ei *iam Weisius traiecerat cum A.*

988. Heus uos, ecquis aperit (*del.* hasce) ℞: *cf. Muellerus 'Nachtr.' p. 130, Schmidtius de pron. p. 6. 34, al. Haec verba (corr.* ecqui hasce) *cum FZ* PHANISCO *continuans reliqua alteri* SERVO *tribuit Bothius.* — *V.* 989 *de* comisatum *cf. ad Pers. 568 et adde Velium Longum p. 72, 13—21 K.*

990. *Sic reconcinnavit ℞ Parerg. p. 453:* Puere, ⟨se⟩q⟨uere, te obsecro,⟩ hac me. ⟨PH. tergo timeo. TH. ne time⟩: *ubi* ⟨est⟩ q⟨uod te interrogare uolo. PH. tu⟩ sequere hac me. ⟨ADV. sequor⟩ *Vssingius.* — ac (*pro* atque) porro *Goetzius, cum antea* ⟨PI. ego uero sequor⟩ *suppleverim, versu meliore.*

991. *THEOPROPIDI continuavit ℞: cf. ad v. 990.* — paenulae est *Bothius obloquente Weisio (qui additicios habet hos duo versus). 'Non*

intellexit haec Beckerus Quaest. com. p. 71' R. — abis? libertas paenula erit tergo tuo. PH. Mihi *Guyetus.*

992. nisi herum (*om.* ut) *Camerarius.* nisi herum et *Gruterus.* nisi herum ut *Bothius. Cf. Spengelius T. M. P. p. 230 et vide praef.* — nisi herum metuam curemque *Guyetus.* — tegum *pro* tergum *Kochius Em. Pl. p. IX, vitiose.*

994. modo hinc uectus *Guyetus.* hinc modo auectus *Muellerus Pros. p. 36.*

995. oras uoltumas (*del.* que) *Kochius Annal. philol. CI p. 687.*

999. *Ad* processit *cf. Dirksenius Manual. s. v. § 4.* — hodie processit ad forum *Guyetus.* apud *pro* ad *Abraham Stud. Pl. p. 207.* — forúm hodié *def. censor Sonnenscheinii 'philol. Anz.' XVI p. 321, Klotzius p. 133, alii: ubi* hoc die *Bothius et* hōdie *Crainius* (*ut v. 174*) *vitiose,* hocedie *R Nov. exc. I p. 95 Bergkiusque 'Beitr.' p. 85 sqq.,* ⟨forte⟩ hodie *Pylades,* ⟨tibi⟩ hodie *Camerarius,* ⟨ibi⟩ hodie *Gulielmius.* — hodie? ⟨nil⟩ noui? *S. Ceterum in A spatium verbis in reliquis servatis non prorsus expleri videtur. Ad sequentia cf. Gutherius de iure Manium I 20 et 25.*

1001 *sq.* ‖ Hem, ‖ Nouóm. ⟦ modo uixisse aibant. ⟦ uae capiti tuo *R, addens: 'duorum versuum in libris priorem ex interpolatione irrepsisse admonuit Fleckeisenus. Mihi servandum esse* Nouum *visum est, delendum* eum, *scribendum* aibant'. *Cf. Spengelius T. M. P. p. 206 adn.*

1005. me ne te euocare *Pylades.* ne me tu te uocare *Gronovius itemque, sed* ucare, *Kochius Annal. philol. CI p. 686. Cf. Victorius Var. lect. XV 5.*

1006. postulo. ⟦ edepol uero *Abraham Stud. Pl. p. 188 adn.: cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 63.* nisi ⟨qui⟩ prius *idem ibid. LXIII p. 18 adn.: cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 50 et vide praef.*

1010. fac sciam *Dissaldeus.* quaspiam *Palmerus Hermath. XI p. 312. Cf. Klotzius p. 175.*

1012. a Tranione seruo. ⟦ multo equidem id *Pylades.* a Tranione seruo meo. ⟦ multo id *Camerarius.* a Tranione seruolo? ⟦ multo id *Bothius.* autem a Tranione? ⟦ multo etiam *Hermannus in Iahni Annal. n. XXXV p. 194.* ain tu a Tranione? ⟦ multo hercle id *R* (*cf. Parerg. p. 465*), *addens 'nihil vel Bothius profecit vel Kampmannus de* AB *praep. p. 14', qui* quid? *ante* SI. multo id *traiciebant. Cf. Brixius ad Capt. 206a, Klotzius p. 69, al. et vide praef.* — *Mox* dedit? *pro* dedit. *Lambinus primus.*

1016. Quid autem, quod *THEOPROPIDI continuat Vssingius.* — tecum hic *cum Camerario R: cf. Geppertus de cod. Ambr. p. 22. Stud. Pl. II p. 79 et Kaempfius de pron. p. 31. Vide praef.*

1017. Mecumne *pro* Mecum ut *Gustavus Muellerus in progr. Gorlic. a. 1875 p. XV.*

1018 *sqq.* Dum tu hic abes *Camerarius* (hinc *Lambinus reduxit*). — negotia? quidnam aut quo die *Bothius.* negotii quidquam? at quo die? *Heinsius, ubi duobus lacunis admissis R* (*cf. Parerg. p. 465*):

Dum tu hinc abes negoti ⟨quicquam? TH. ne nega,
Etsi tibi aegre nunc est. SI.⟩ quidnam? aut quo die?
TH. ⟨Molestus ne sis: rem omnem in pauca conferam.⟩

Prius supplementum Vssingius probavit improbata sententia tam Lo-

renzii (negoti—? *distinguentis*) *quam Sonnenscheinii Leonisque Vindic. Pl. p. 8, de qua cf. in Woelfflini Archio IV p. 632.* — *Mox* Non memini (*pro* Non mihi) *Dissaldeus.*

1026 *sqq.* huc me specta *Camerarius.* ad me huc specta ℜ: *at cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 22, Langenus* '*Beitr.*' *p. 155, Bachius in Studem. Stud. II p. 206.* '*Post v.* 1026 (*non ante eum de Acidalii coniectura*) *gravem lacunam esse demonstravi Parerg. p. 466 sqq. Vbi hos fere versiculos lusi, ut quales ibi sententiae intercidisse viderentur, declararem:*

Nam quam ob rem accepisse id me argentum dictitas?
Th. Quasi uero has aedis hinc esse emptas nescias.
Si. Quas aedis aut a quo emptas dicis, te obsecro?
Th. Quas uendidisti gnato Philolachi meo.
Si. Egone ut uendiderim? quid quaeso in mentemst tibi?
Th. Frustra's nunc dissimulando. scio iam paenitet
Te has uendidisse: uerum id equidem hercle hau moror.
Si. Satin sanu's? an me ludificare postulas?
Th. Etiamne intendis? serio factum hoc negas?
Si. Nego hercle uero factum atque adeo pernego.
Quin ius iurandum tibi me polliceor dare,
Nil mi hic negoti fuisse cum gnato tuo.
Th. Qui nunc negas? quor non negabas antidhac?
Quor me inspicere has sinebas? Si. Quor ego, te obsecro,
Non sinerem, quom ad me seruom misisses tuum,
Meas has ut inspiciundi ueniam tibi darem?
Th. At eo ego misi, ut, quae intus essent mulieres,
Eis ne molestus essem ego aduentu meo.
Si. Longe aliut certe seruos memorabat tuus.
Th. Dic mi obsecro igitur, quid ille memorauit tibi?
Si. Tibi dicam: hic quod gynaeceum in meis aedibust,
Hinc capere exemplum uelle te dixit mihi.
Th. Quo mi autem exemplum? aut quo gynaeceum mihi?'

Sic ℜ, ubi deceptus Gepperti testimonio de cod. Ambr. p. 24 Vssingius et ante v. 1026 *unius versus lacunam statuit cum Acidalio Lorenzioque et de sequentibus supplementa excogitavit, quae apud ipsum sis videas.*

1028. hic *pro* hoc *Camerarius,* hinc *Gruterus* (*item v. 1029 pro* Hic) *dubitanter.*

1031. Vicini *def. Fleckeisenus Exerc. p. 19, alii.* — interii, perii *Camerarius.*

1032. immo, immo *Gruterus.* immo ille *Guyetus.* immo enim *Muellerus p. 499. Cf. post alios Christius* '*Metr.*'[2] *p. 336 et Klotzius p. 105. 168 contraque sentiens censor Belowii* '*philol. Anz.*' *XVII p. 44 et vide praef.*

1033. Te ludificatus est et me *Camerarius.* Ludificatust med *Acidalius.* Deludificatust me hodie ℜ *coll. v. 1035* '*duce Bothio*' (*immo cum Bothio*[2]), *addens:* '*licebat etiam* Deludificauit hodie me *vel* Deludificatus me hodiest *vel* Deludificatus est mē hodie' [*sic Weisius*], *cum de* med hodie *vel* me hodied *cogitet Nov. exc. I p. 90.* — *Ad* indignis modis *cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 111 sq. Woelfflinusque Archii VIII p. 144. Vide praef. et ad v. 1035. Ceterum possis* Eludificatust: *cf. 1040.*

1035. Disperdidit me ille *pro* Deludificatust me ℜ: *cf. Parerg. p. 473: ubi posse etiam de delendo aut hoc versu aut 1033 cogitari dixit: atque deleverunt hunc Lorenzius Langenusque Stud. Pl. p. 332 sq., illum Buggius, Sonnenscheinius, Vssingius obloquente Brixio Annal. philol. CXXXI p. 195 adn. Vide praef.*

1037. hercle obsecro te una *Pylades.* hac obsecro te una *Camerarius.* obsecro intro una *cum Palmero Sonnenscheinius Niemeyerusque l. s. s. p. 366: aut sic aut* ad te *Vssingius. Cf. Spengelius T. M. P. p. 220, al.*

1039. Sume. Th. eadem ⟨ego⟩ *Camerarius itemque* ℜ *addens* intus *ante* tibi (porro *Parerg. p. 467*), *sed* operad *corr. Nov. exc. I p. 72: ubi post* Sume *add.* hinc *Muellerus p. 507,* a me *Sonnenscheinius cum Palmero, post* eademque *autem* ut *Bergkius Opusc. I p. 689. Cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 22 et vide praef.*

1040. Quis me exemplis hodie ille *Camerarius.* Quis me hodie exemplis ille ℜ, *addens 'potueram etiam* hodie exemplis me ille ludificatus *vel* hodie exemplis me deludificatus', *sed postea cum Bothio faciens Nov. exc. I p. 37.* Quibus (*vel* Quot is) me exemplis hodie *Muellerus p. 507 adn.* (*cf. 'Nachtr.' p. 82*) *itemque, sed* med, *censor Sonnenscheinii 'philol. Anz.' XVI p. 321.* Qui is hodie exemplo me (*et* deludificatus) *Sonnenscheinius refutante Seyfferto cens. p. 995.* Quis (*vel* Quibus) me ille exemplis ℭ: *vide praef. Ceterum* eludificatus (*quamvis facile* e *repetas ex praecedente* hodie) *defendo coll. Amph. 265, al.:* ludificatus ℜ *cum ceteris.* — sit *pro* est *Beckerus in Studem. Stud. I p. 245: cf. Fuhrmannus Annal. philol. CV p. 827.*

1042 *sq. Ad* nauci *cf.* ℜ *Opusc. phil. II p. 424, Lochius de gen. p. 8. 33, L. Muellerus Philol. XXXVII p. 357 sqq., Mentzius in Dissertat. Ien. IV p. 45, al. — Post hunc v. lacunam significabat* ℜ (*cf. Parerg. p. 468*), *cum Bonnetus Annal. philol. CXI p. 885 versum potius magistello tribuat assentientibus Vssingio, Leidolpho de Festi locis Pl. p. 245 sq., aliis. Vtraque opinio ex falsa interpretatione orta est, quasi ad veriloquium notionemve spectet hic versus, cum Tranio significet se ne verbum quidem* nauci *novisse, sed frugi servum esse fortemque* (*cf. v. 591, Rud. 1321 similesque locos*).

1044. Nam herus me postquam misit rus, ut *Guyetus. — Cf. Woelfflinus Archii VIII p. 279 sq. Cogitari potest de* ut *delendo potius quam transponendo, si* arcessere *restituimus. — Ad. v.* 1045 *cf. Abraham Stud. Pl. p. 239 et Skutschius 'Forsch.' I p. 129.*

1046. Ostium . . . . est *pro parenthesi habebat Bothius.* — in angiportust, eius ℜ, *addens:* 'horti *libri e prava interpretatione. Nihil vel Lambinus vel Acidalius profecerunt.* foris, *sed adverbialiter, Camerarius'. Cf. Doederlinus de etymol. et synon. Lat. V p. 214.* horti *cum* Ostium *coniunctum non plane improbat Seyffertus,* eius (*vel* ei) *non desiderari monet Goetzius.*

1047. qua — qua *pro* et — et *Muellerus p. 564 Kochiusque Em. Pl. p. IX recte reiciente Klotzio p. 152* (*cf. ad Pers.*[2] *67*).

1050. Quem quum uočaui *Pylades.* Quem cum conuocaui *Camerarius.* Quom eum conuocaui ℜ. *Cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 60. 221.* — atque illi se *Sonnenscheinius.* eccilli me *Geppertus Trin.*[2] *p. 140. Cf. post Palmerium, alios Ballas de partic. copul. p. 42 sq.*

1051. egomet uideo rem uerti in meo foro *Pylades, ℛ.* ego me uideo deprensum in medio fore *Vssingio,* me uideo uenire in medio foro *Niemeyerus l. s. s. p. 366, acumen sententiae pervertentes. Cf. Rostium Opusc. p. 137 sq.* — *Ad v.* 1053 (*ubi* uti ne quid sit *Bothius*) *vide praef., ad v.* 1054 *cf. Studemundus 'Festgr.' p. 66 sq. et Langenus 'Beitr.' p. 229 sq. et vide praef.*

1055 *sqq. 'Septem versuum' evanidorum argumentum* [*immo quinque, v. 1054 et 1060 bipartitis*] *hoc exemplo significabat ℛ Parerg. p. 449:*

Quibus dolis concenturiatis eum ego ludificatus sum.
Nam ut erum uidi gestientem falso mercimonio,
Metuo ne ad nostrum uicinum protinam contulerit pedem,
Pro emptis aedibus, quas inhiat miser, ut pretium solueret.
Ille ubi uendidisse se unquam eas aedis pernegauerit,
Neque se argentum accepse, sat scio rem esse factam omnem palam,
Quibus mendaciis celarim a gnato rem disperditam.

Vbi v. 1061 *Lorenzius* Praeoccupabo *exhibens cum Gepperto* (*ut etiam Studemundus corrigebat 'Festgr.' p. 67 praeter necessitatem*) *supplebat* hanc aram (*quod* Occupabo *potius requireret*), *cum Vssingius* ut (*pro* et) foedus feriam *corrigat praeter rem.*

1062. proxime uiciniae *ℛ coll. Bacch. 205. Mil. 273.* proxumae uiciniae *Buggius Brixiusque: at vide Buechelerum de decl. p. 62, Luchsium apud Brixium ad Mil. 274, Goerbigium 'nom. quibus loca signif. us. Pl.' p. 9, Seyffertum Burs. Annal. XLVII p. 49.* — *Ad v.* 1063 *cf. Luchsius comment. prosod. II p. 13 adn.*

1064. astate illi *Acidalius, Engerus de pros. p. XVI, Muellerus 'Nachtr.' p. 44.* ista state *ℛ Parerg. p. 450. Cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 267 sq.* — *V.* 1065 *non recte cogitaveris de* maniclas *forma.*

1067. Quoius hic ego ludificabo *Guyetus.* Quoius ego hodie ludificabor *ℛ duce A.*

1069. *De* astute (*del.* mihi) *cogitabat Weisius: cf. Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 19.* — captandust *Pylades, om.* cum illo*: cf. Langenus 'Beitr.' p. 241 sq.*

1070. extemplo meum ostendam sensum *Camerarius* (*om.* ita). extemplo iram ostendam: sensim *ℛ. Cf. Spengelius T. M. P. p. 9. 240 Studemundusque Annal. philol. XCI p. 70* (*ibid. CXIII p. 59 ad v.* 1071). — *Ad v.* 1073 *cf. Skutschius l. s. s. p. 126.*

1074. huc (*om.* ille) *ℛ, inconsulto ut vid.* illum (*an* illum huc*?* illunc *secundum Bothium*) *Acidalius 'veteres' antestatus.* — *Ad* rure (ruri) *v.* 1076 *cf. Langenus 'Beitr.' p. 308 sq., Neuius I² p. 240. II² p. 673, al.*

1077. Philolaches⟨que⟩ *Bothius.* — mihi opportune aduenis *Dousa.* opportune mi aduenit *cum Guyeto ℛ.* opportune mi aduenis *Niemeyerus l. s. s. p. 366: at cf. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' IV p. 47.* — *Ad v.* 1078 *cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 158.*

1079. qui neget *Vssingius dubitanter.*

1081. *Totum v. spurium habebat Weisius, item Vssingius.* — nunc tu *cum Bb Camerarius, ℛ.* tu nunc *Kaempfius de pron. p. 26.* — namque illic quidem *Bothius.* — haut ⟨edepol⟩ *ℛ.* ⟨edepol⟩ haud *Luchsius Herm. VIII p. 122* (*cf. VI p. 277 sq.*) *et comment. prosod. II*

p. 4: cf. Kellerhoffius in Studem. Stud. II p. 71, Sigismundus de HAVD *partic. p. 257.*

1085 *sqq.* neque sibi argentum datum. TR. est. TH. Dixi ego i. i. i. *Buggius.* neque sibi esse argentum datum. Dixit. Nego i. i. i. *Boxhornius. Post* datum *Vssingius supplebat:* TR. An iurando quod debetur hac in urbe soluitur? *Cf. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' XII p. 637. Ad* istuc idem *vel* idem istuc *cf. ℞ Opusc. phil. II p. 418, Niemoellerus de pron.* IPSE *et* IDEM *p. 45, Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 21.*

1089. et illum in ius iube ire. TH. iam mane *Camerarius: ubi* itan? *pro* iam *Acidalius.* cita illum in ius. TH. si ueniat. TR. mane *Bothius.* cita illum in ius. ibo, inueniam. TH. mane. *℞ itemque, sed* sine inueniam, *Buggius improbante Langeno 'Beitr.' p. 310 sq.* conuincam illum in ius si ueniam. mane. TH. (*et pro* quin *fortasse* ego!) *Vssingius.*

1090. Experiar, ut opinor, certum est. TR. mihi *Aldus probante Seyfferto (cf. Muellerus Annal. philol. LXXXIII p. 267 adn.): ubi omnia* THEOPROPIDI *continuabat Acidalius,* huc *post* mihi *inserebat Camerarius,* mihi *praeterea post* est *iterabat Weisius,* TH. certum est? *adiciebat Bothius (olim* Tranio), immo *ante* mihi *supplebat ℞ (post* opinor *gravius distinguens: ubi post* Experiar *Langenus l. s. s.),* TR. certum est, ⟨tu modo⟩ *scribebat Vssingius,* TR. certum | ést. TH. mihí hominem *defendebat Klotzius p. 133. 153. Cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 15.*

1091. hominem *om. Camerarius.* — iube aedis mancupio poscier *Dousa Explan. III 3 p. 312.* iube mancupio aedis posci *Bothius ('in reliquis insipiens' iudice ℞, cum etiam Rostius Opusc. p. 252 sqq. 'parum in his profecerit').* iube mancupio aedis poscere *℞, hoc loco delens* immo*: cf. 1090.* aedis iube mancupio poscere *Muellerus p. 192.* iube aedis tibi mancupio dare (= aedis tibi mancupare) *Lorenzius in append. edit. I.* iube aedis ⟨dare⟩ mancipio. poscere *cum lacuna reliqui versus et principii proximi Seyffertus. Cf. cum Demelius l. s. s. II p. 208 sq. 214 tum Costa 'Diritto priv. nelle com. di Pl.' p. 345 adn.*

1093 *sq. Somniat Schenkelius Stud. Pl. p. 27 [633] sq.* — Quid igitur si *cum Guyeto ℞, ubi* igitūr *def. Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 34 Wagnerusque Mus. Rhen. XXII p. 120,* hoc *ante* homines *inserebat Muellerus Pros. p. 48. Ceterum* ego *ex v.* 1094 *superiori v. (i. e. v. 1092) adsuebat Gruterus: cf. ℞ Prol. Trin. p. CXXIX, al.* — *V.* 1094 aram hanc *trai. Weisius, ℞: vix recte. Cf. Fritzschius ad Thesm. p. 274.* — *Ad v.* 1095 (*ubi* illuc *Schenkelius*) *cf. Langenus 'Beitr.' p. 265 sq.*

1096. ergo *pro* ego *℞: cf. Muellerus Pros. p. 30 sqq., Leppermannus l. s. s. p. 56. Cf. ad v. 1143.*

1098. ut illic istoc *℞.* ut illisce istoc *Schmidtius de pron. p. 69. Vide Klotzium p. 153.* — *Cf. Karlowa 'Roem. Civilproc.' p. 147 sqq., Costa l. s. s. p. 359 sq., Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 38 sq.*

1100. Quod agas *def. Muellerus 'Nachtr.' p. 141 adn., item Seyffertus.* — *Cf. Klotzius p. 274.*

1101. Nescis tu *Camerarius, errans is de prosodia vocis* meticulosa [*sic ℞: at cf. Amph. 293, al.*] *atque adeo* Nescis, nescis quam meticlosa *Gruterus.*

1102. hinc *pro* huc *Bothius*, ℜ: *cf. Brixius ad Mil. 81, al.* — consulerest igitur quiddam ℜ. *Cf. Vahlenus Herm. XVII p. 615.*

1103. Si tamen hinc consilium dedero? *Lorenzius artificiosius: idem v.* 1105 *duce Vssingio cogitat de* Vides— *pro* Vides?

1107. nihil quaesti siet, mali *Camerarius.* enim quaesti nil siet: mali *Bothius.* nihil quaesti sit: quia mali *Weisius.* nihil ei quaesti sit: mali *Fleckeisenus: 'cui praestiterit* enim nil ei quaesti sit: mali, *nisi cui transponere placeat* enim nil sit quaesti: ita mali' ℜ. nil quaesti sit. TH. quid id est? TR. mali 𝔅.

1109. Emunxti me *Kaercherus de pros. p. 62. Cf. Vmpfenbachius Melet. p. 45.* — Vide sis, satine recte num muci fluont *dubitanter Beckerus in Studem. Stud. I p. 140. Cf. Schraderus de -NE partic. p. 32 [286] Seyffertusque Burs. Annal. XLVII p. 28.*

1110. omne e capite emunxisti meo *Kampmannus de EX praepos. p. 10,* ℜ *addens: 'vix tolerabilis talis in caesura hiatus:* omne ‖ é capite emunxtí meo'.

1111. omnia ⟨iam⟩ male facta ℜ. omnia male facta ⟨ista⟩ *Fleckeisenus. Cf. Crainius Philol. IX p. 672, Wagnerus Mus. Rhen. XXII p. 427, Klotzius p. 261, al.*

1112. *TRANIONI hunc v. tribuit Niemeyerus l. s. s. p. 366. Cf. v. 1032.*

1113. hodie inultus destinauerim tibi *Pius: ubi* destinauerit *Camerarius,* destinaueris *Weisius* (*et* hoc hodie *et* tibi ‖ Iam *duce Bothio*), dissignaueris (*et* id hodie) *Salmasius,* designaueris (*et* haec hodie *et* mihi *pro* tibi) *Acidalius probante Bothio* (*sed* hodie haec *et* tibi *vel* hoc inultus hodie *et* Tibi iam) *et Madvigio Opusc. alt. p. 100 sq. et Buggio* (*sed* tu haec hodie *et* tibi ‖ Iam, *ut Weisius*), me obstinauerim *Dousa,* declinaueris (*et* Nusquam) *Gronovius.* tu haec facinora hodie inultus designaueris (tibi *in v. 1114 traiciens*) ℜ. me hocedie inultus ludificabis: nam tibi *Bergkius Opusc. I p. 679.* hodie inde abites: destinant tibi di malum *Niemeyerus l. s. s.* hodie hinc inuitus surgam – – – ⏑ – *Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 110* (*cf. 'Berl. philol. Wschr.' IV p. 49*), *ubi recte defendit personas in B traditas, editiones cum omnia THEOPROPIDI continuaverint.* uerba hodie inultus mihi dedisti: nam tibi *Vssingius. Cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 284.*

1114. Iam iubebo ignem et sarmenta *Pylades.* Tibi iam iubeo ignem et sarmen *Bothius.* Iam ignem et sarmen tibi iubebo ℜ, *addens 'parum placiturum sit* Iam iubeo tibi ignem et sarmen': *cf. ad v. 1113.* arae *etiam Niemeyerus inseruit l. s. s. p. 366. Cf. Turnebus Advers. IX 12.*

1116. quia placeo *Kampmannus de AB praepos. p. 6 adn.* placeo: eo ℜ *cum Hermanno in Iahni Annal. XXXV p. 191.* quin placeo *Muellerus p. 346.* qui placeo *Buggius.* quom placeo *Fleckeisenus.* quia placo 𝔅: *cf. Ter. Ad. 114. Alia temptat Geppertus de eloc. p. 24.* — expetis? *distinxit Vssingius.* — *Ad v.* 1117 *cf. Brandtius de gen. p. 49.*

1118. auribus, ⟨cum⟩ oculis *Kochius Em. Pl. p. IX. Cf. Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 34, Wagnerus Mus. Rhen. XXII p. 13, Luchsius in Studem. Stud. I p. 17, Klotzius p. 258, al.*

1119. ergo nunc ego ℜ: *at cf. Spengelius T. M. P. p. 59. 231 et Kaempfius de pron. p. 27.*

1120. uideo illic *Lingius de hiatu p. 65.* huc ad nos uideo ℜ.

uides huc illim *Buggius.* uideo huc nunc *Redslobius* '*N. philol. Rundsch.*' *VIII p. 232.* uideo recta *Seyffertus. Ad* rure *add. cf. 1076, al.*

1122. Vbi somnum sepeliui omnem omnemque *Bothius.* Vbi somno meam sepeliui omnem atque ℞, *addens:* 'omnium (*sic*) *Bb, unde facile quis* Vbi somno consepeliui *efficiat. De* somno *iam Acidalius cogitabat. Nihil vitii Bentleius in Hor. carm. IV 9, 29 suspicatus est'.* iam *pro* meam *Vssingius.*

1123. mihi suum peregre huc ait *Gruterus.* mihi suum narrauit peregre huc *Camerarius itemque, sed* mihi narrauit s. p. h. *cum Weisio Kampmannoque de* IN *praepos. p. 31* ℞, *addens:* '*de* m. s. p. h. narrauit *cave cogites'. Vide praef.*

1124. '*Pro* Quóque módo hominem *vereor ne poeta* Quóque modo éum hominem *scripserit'* ℞. *Cf. Muellerus* '*Nachtr.*' *p. 106 de* huc *vel* suos *addendo cogitans.*

1125. conspectum illius accedere *Pylades: ubi* procedere *Camerarius,* occedere *Scioppius Susp. lect. I 3.* conspectum patris irati occedere *Kampmannus l. s. s.* '*conspectum sui patris procedere *diu suppleveram, cum etiam in cod. Etrusco meo vidi* ſui patriſ *m. rec. ascriptum'* ℞.

1127. pacem. atque eccillum *Bothius.* pacem ei. atque eccum *Muellerus p. 688.* — *Ad v.* 1129 (*ubi* coenes. ⟦ salue et tu *Pylades,* coenes. te rogo *Lambinus, de* cenassis face *et* cenae siste te *cogitaverat Scioppius*) *cf. Lochius de imper. p. 19 sq.* — *Ad* Callidamates *v.* 1130 *cf. Fergerus de vocat. usu Pl. p. 9.*

1131. *Totum v.* TRANIONI *tribui iubebat Lomanus p. 49.*

1134. CA. Age mitto (*voluit* mitte) ista et ito ad me ad coenam. TR. dic uenturum, quid taces *Camerarius: ubi* istaec ito ad coenam *Bothius olim,* ista atque ito ad c. *idem postea.* CA. Age mitte ista et ad me ad coenam dic uenturum. q. t. *Lomanus p. 49: ubi* ista ac te ad me *Vssingius.* CA. Age mitte istaec: te ad me ad cenam dic uenturum. TR. q. t. ℞: *ubi* ista ac cito ad me *Seyffertus Philol. XXV p. 453 sq.* (*cf. Muellerus p. 284, Klotzius p. 70*). *Cf. Mahlerus de pron. p. 27 et Schmidtius de pron. p. 74 sqq.*

1135. in aram confugisti istuc *Guyetus.* istuc confugisti in aram ⟨hanc⟩ inscitissumus *Pylades itemque coll. v. 1094 Fleckeisenus: ubi* indu aram *Bothius,* ⟨hinc⟩ ℞, ⟨homo⟩ *Bachius in Studem. Stud. II p. 284 sq. Cf. Bentleius in Hor. Epist. II 1, 167, Spengelius T. M. P. p. 219, Muellerus p. 680.* — inscitissumus *pro vocativo habebat Bothius, cum* adueniens *coniungi mavult Seyffertus.*

1137. utrique *Meunierius* '*Mém. de la soc. de ling. de Paris*' *I p. 35: cf.* ℞ *Opusc. phil. II p. 694, Langenus* '*Beitr.*' *p. 15 sq.* — *Cf. Langenus Stud. Pl. p. 58. 174.*

1139. peccauisse *nescio an defendi possit, si proprio sensu accipias similiter ac* '*probrum culpa*' *usurpantur* (*cf. Anal. Pl. p. 24 sq. adn.*).

1140. Faenore *Vssingius: cf. 537.*

1141. Numquid fecit, nisi quod faciunt *Bothius del.* aliud.

1142. CALLIDAMATI *tribuit Niemeyerus l. s. s.* — nimis cluis *Scioppius.* nimis tu es *Pflugius apud Scioppium.* nimis quam es *Camerarius.* nimis mi's *fuit qui proponeret.*

1143. istinc *pro* istuc *Niemeyerus l. s. s. Cf. Poletus Hist. fori Rom. c. V et VII. Ceterum v.* 1143—1145 *post v.* 1096 *trai. Schenkelius Stud. Pl. p. 26 [632] sq.*

1144. *Tranioni totum v. tribuit* ℛ, tute *inserens ante* ad te. — hanc ad te accipito *trai. Guyetus.* — ad tete litem: enim istaec captio est *Bothius.* — em istic cautiost *commemoravit, non commendavit Lorenzius; cf. Epid. 701 et vide Langenum 'Beitr.' p. 263. 339 (adde p. 313 et Lochium de imper. p. 8. 10 sq.).*

1145. metuam igitur et ut tu *Camerarius.* metuam abs ted atque ut tu *Schenkelius. Vide praef.*

1146. minoris fecero praedam. Th. quid iam quibus *Pylades, et* quid iam *quidem 'ex codd. ant.', hunc v. et antecedentem 'fenestratos' dicens.* omnia facio prae quam me quibus *Gruterus (v. ad v. 1147) itemque, sed* quibus hic me *Bothius, qui 'transversum egit Kampmannum de reb. mil. p. 40'. Cf. Langenus 'Beitr.' p. 32. 112 et Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 22. Vide praef. Ceterum v.* 1146—1151 *post v.* 1172 *trai. Schenkelius Stud. Pl. p. 25 [631].*

1147. Me ludificatus es *'alibi' esse Pius scribit.* Ludificatus est *Gruterus (cf. ad v. 1146).* Ludificatust me ℛ. Me deludificatust *Sonnenscheinius (cf. 1033. 1035) obloquente Seyfferto cens. p. 995.*

1148. quis capi capite candido *'emendabat' Pius.* qui sunt c. c. *Camerarius,* ℛ. te qui's c. c. *Buggius.* 'quisquis capite candidost *vix vereor ne cui placiturum sit'* ℛ.

1149. Demipho aut Philonides *Camerarius itemque* ℛ, *intercidisse versiculum certum esse putans.* Diphilus aut Philonides .... *Bothius itemque, sed* Demipho, *Lorenzius.*

1153. paruomper *Kochius Annal. philol. CI p. 284. — Cf. Muellerus p. 260. — Ad v.* 1154 *cf. Brixius Lorenziusque ad Mil.*[2] *271.*

1155. Is me adiit: nam illum *Guyetus,* ℛ. Is adiit me: nam eum *Bothius.* Is adit me: nam ipsum *Seyffertus. Cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 106.*

1156. Propterea quia fecit quae te *cum CD Buggius Vssingiusque.* Propter ea quae fecit, quia te 𝔖. *De* Propterea quia te quae fecit *cogitabat* ℛ *in adn. Cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 114. 247, Brixius ad Capt. 353.*

1157. ignoscas eius: est tuus *trai. Guyetus.* — adulescentiaique *Bothius recipiente* ℛ *improbante Hauptio cum Lachmanno in Lucr. p. 407. 'Vix placebit* adulescentiaeque ut, *multo autem minus hiatus tolerabilis* que eius' ℛ: *placuit* ut *Muellero p. 584, aliis, hiatus Klotzio p. 153, aliis.* illius *corr. Fleckeisenus coll. 1155. 1163. Possis* Stultitiaeque et adulescentiae. *Cf. Lochius de imper. p. 14.* — tuumst *Sonnenscheinius cum Reidio refutante Seyfferto cens. p. 995. Mox* tales ludos *ex codd. suis Lambinus. Cf. Landgrafius de fig. etymol. l. l. p. 20.*

1160. qui amica est *def. Scioppius Susp. lect. I 3.* quanti amica est *Camerarius.* qui illi (*olim* quid) amica est *Bothius. Vide praef. — Ad v.* 1161 conferemus *cf. Heraldus Observ. et Em. c. XLIII (in Ottonis Thes. iur. II p. 1368).*

1163. neque ego illi sum *Bothius olim,* neque iam illi sum *idem postea itemque, sed* illi sum iam *Weisius et* illi iam s. ℛ. — quicquam

⟨ei⟩ ℜ. — *Ad v.* 1164 *cf. Lochius de imper. p. 12. 19. 21 et Langenus Stud. Pl. p. 174 sq.*

1165. *Post* supplici *add.* iam *Acidalius, Heindorfius in Hor. Serm. I 3, 79,* ℜ, mi *Kochius Em. Pl. p. IX,* id *vel* id mi *inter alia Luchsius Studem. Stud. I p. 22 adn.,* ab eo *cum Palmero Sonnenscheinius* (*cf. ad Pseud. 345*). *Ad* supplici sumptumst *cf. Merc. 991. Pers. 854. Hiatui patroni exstiterunt Lachmannus in Lucr. p. 388, Luchsius l. s. s., Klotzius p. 133, alii.* — supplici satis habeo *Guyetus.* satis habeo supplici *vitiose Spengelius T. M. P. p. 237: cf. Geppertus 'Zschr. f. Gymn.' XX p. 213.*

1166. Ca. Dispudet istam ueniam. Tr. quid *Pylades: ubi* Dispudet *iterabat Gruterus!* Tr. Dispudet dari istam ueniam. quid *Camerarius.* Ca. Dispudet. Tr. dat (*vel* dedit) istam ueniam. quid *Acidalius itemque, aut* da, *Gronovius: ubi* dedit isti *praetulit Lomanus p. 49.* Ca. Dispudet. Th. dabo istam ueniam. Tr. quid *Bothius.* Ca. Dispudet. Tr. si istam das ueniam, quid ℜ: *ubi* istam si huic das *Vssingius.* Ca. Dispudet. Tr. post istam ueniam quid *Muellerus p. 277 adn. probante cum aliis Bachio in Studem. Stud. II p. 214, etsi vix recte* post *cum* nunciam *iungitur.*

1167. caedere multum *Vssingius.* caedere, caenum 𝔅. *Ceterum notabilis scriptura* iusum pendens (*Bb*): *cf. 'iusum et susum' apud Augustinum et 'giuso'.* — tamen etsi pudet *Gruterus,* ℜ, *item Seyffertus coll. And. 864: cf. Braunius Observ. gramm. p. 45.* tamin etsi pudet *Kochius Mus. Rhen. XXV p. 618.*

1168. te hercle ego *Guyetus.* hercle ego te *Bothius,* ℜ: *cf. Kaempfius de pron. p. 40 et Leppermannus l. s. s. p. 56.* — coniunctam *pro* istam cunctam *Dousa obloquente Gronovio.*

1169. Tranioni ⟨iam⟩ remitte hanc noxiam ℜ *'deleto, quod e proximis irrepsit, vocabulo.* Tranio remitte quaeso *Acidalius: quod vereor ut recte defenderim Parerg. p. 466'. Denuo defendebant Buechelerus et Fleckeisenus* (*cf. ad v. 560*) *dubitante Muellero p. 252.* remitte *non improbabat Christius Mus. Rhen. XXIII p. 568.* — *Ad v.* 1170 *cf. Lindsayus Philol. LI p. 368 sq., ad v.* 1171 *Rothius Quaest. gramm. p. 6.*

1172. *Cf. ad v. 1146.* — Ca. Mitte quaeso istunc. Th. hem uiden ut restat *Camerarius: ubi* hem se uiden ut iactat *Lambinus.* Tr. Mitte quaeso sis tu me. Th. uiden ut restat *Gruterus: ubi* Mitte, mitte quaeso istunc. Th. hem *Guyetus,* sis tu med. Th. hem *Bothius* (*olim* quaeso ⟨te⟩, istunc), tu me sis, hem, *Kaercherus de pros. p. 62. De lacuna post* istunc *cogitabat Weisius.* — uiden tu ut astat *Muellerus 'Nachtr.' p. 17: cf. Fuhrmannus Annal. philol. CV p. 817 et Beckerus in Studem. Stud. I p. 273 adn.* uiden tu ut ridens astat *Vssingius.* — restat *defendebat Pistoris.* — Eum uti mittam? *Seyffertus.*

1173. Th. quin si sapis tu quiesce *Pius.* Th. quin tu si sapis quiesce *Pylades.* si sapis, quiesce. Th. tu quiesce ℜ, *item Fleckeisenus post Guyetum. De* quiesse satiust *cogitabat Muellerus p. 277 adn.* (*cf. 660 adn.*), quiesce, sapias *Sonnenscheinius: at cf. Seyffertus cens. p. 996. Mox de* uerberibus *dubitat Muellerus l. s.*

1175. Ca. Nihil est profecto. age *cum B Camerarius. Veram personarum distributionem ex FZ revocabat* ℜ, *de* profectod *cogitans Nov. exc. I p. 87: ubi* profecto est (*et* age age) *temptat Muellerus p. 660,*

l gravius ulcus subesse putat. ⟨Hoc⟩ age iam *Fleckeisenus coll. rixio ad Capt. 444. Cf. Klotzius p. 116.* — iam sine, iam sine te *ruterus.* iam sine te hoc *coll. Poen. 380* ℞ *Nov. exc. I p. 37. 39.* iam ıe tu te *Vmpfenbachius Melet. p. 29.* nunciam sine te ℬ. *Cf. Spenlius T. M. P. p. 213.*

1177. Hanc modo unam noxae ueniam quaeso fac (*vel* da) *Bothius.* ınc modo missam noxiam unam quaeso fac *Lomanus p. 49.* Hanc ɔdo noxiam unam quaeso missam fac ℞. *De* Hanc modo unam ›xiam unci (*coll.* terrunci) quaeso fac *fuit qui cogitaret! Vide praef.*

1179. Ibi, ibi *Gruterus.* Ibi tum *Acidalius* (*cf. Muellerus p. 709*). i una *Bachius in Studem. Stud. II p. 377.* — cutrumque ℞ *Opusc. il. III p. 143. Cf. Klotzius p. 130.*

1180. en ℞: *cf. Brixius Em. in Pl. Capt. p. 17 sq., Ribbeckius partic. p. 30, Richterus in Studem. Stud. I p. 482.*

T. MACCI PLAVTI

COMOEDIA

RECENSVIT

INSTRVMENTO CRITICO ET PROLEGOMENI

AVXIT

FRIDERICVS RITSCHELIVS

SOCIIS OPERAE ADSVMPTIS

GVSTAVO LOEWE GEORGIO GOETZ FRIDERICO SCHO

TOMI IV FASCICVLVS V

CISTELLARIAM ET FRAGMENTA CONTINE

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCXCIV

T. MACCI PLAVTI

ISTELLARIA

RECENSVIT

FRIDERICVS SCHOELL

ACCEDVNT DEPERDITARVM FABVLARVM FRAGMENTA

A GEORGIO GOETZ RECENSITA

COMOEDIARVM PLAVTINARVM

TOMI IV FASCICVLVS V

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCXCIV

LYSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI

ERVINO · ROHDE

PHILOLOGO · PRIMARIO
PSYCHOLOGO · SVBTILI
AMICO · CANDIDO

D · D

FRIDERICVS · SCHOELL · GEORGIVS · GOETZ

PRAEFATIO

CISTELLARIAM a Plauto conversam esse e Menandro recte statuerunt homines docti, ex quo Lambinus eumque secuti Porsonus 'Tracts and Miscell. crit.' p. 252 et Meinekius ad fragm. inc. XXXII [558 Kock.] versibus 89 sqq. reddita esse verba ab Hermogene de inv. IV 11 servata observarunt*). Sed quomodo inscripta fuerit Menandrea comoedia nescimus, cum et illud fragmentum sine titulo exhibeatur neque ulla earum quas novimus fabulas aut ex inscriptione ad Cistellariae argumentum quadrante aut ex alia ratione ad hanc fabulam referri possit**). Non inepte mea quidem sententia cogites de fabula aliqua *Σύρα* inscripta, cum postea demonstrandum sit versum quendam Cistellariae

*) Nihil egit Ladewigius Mus. Rhen. n. III p. 520 sq., qui etiam v. 532 sq. expressos esse ex Menandri fragm. LXVIII (688 Kock.) *ἐμὲ δ' ἀδικείτω* (?) *πλούσιος καὶ μὴ πένης· ῥᾷον φέρειν γὰρ κρειττόνων τυραννίδα* coniceret (quod minus recte a Menandro abiudicabat Porsonus). Nam contraria est utriusque loci sententia, cum apud Plautum Melaenis queratur potius quod pauperi non liceat aequa lege cum divite coniungi — ut 'iniquas leges' Cicero dicit de rep. II 37, 63, quibus adiectis conubia ut ne plebei cum patribus essent decemviri sanxerant. Recte sic locum intellexit qui in Argumento acrosticho scripsit re omni transacta Alcesimarchum Melaenidis vel potius Phanostratae filiam, 'ut erat nactus, ⟨aequa⟩ lege possidere'.

**) Nam quod Ladewigius l. s. s. p. 531 sq. de 'Perinthia' cogitavit non sine contaminatione et liberiore omnino modo a Plauto adhibita, incertum esse ipse concessit, prorsus improbabile esse vix est quod argumentis prolatis doceam. Nam et quae protulit inania sunt omnia et plane neglexit hanc coniecturam conciliari non posse cum ea ratione, qua Terentius in Andriae prologo de Perinthia loquitur: neque de Cistellaria et Andria valet, quod de illis dicit, 'qui utramvis recte norit, ambas noverit'. Cf. Dziatzko Mus. Rhen. XXXI p. 250 sqq.

ex 'Syra' proferre Festum, qui Mostellariae versus quosdam ex 'Phasmate' excitans graeci exemplaris titulum prodiderit*).

Quamvis vero et ipsum Plautum multum detraxisse graeci poetae subtilitati et elegantiae consentaneum sit et temporum iniuria haec maxime fabula detruncata ac deformata perhibeatur, tamen Menandreae originis sat multa vestigia supersunt. Quo minus mirabimur, quod vel lacera fabula et fere ad scaenas nonnullas male cohaerentes redacta haud mediocriter placuit hominibus ingeniosis. Ad quam et Boccaccius inter paucas Plautinas provocat**) et Molierius locos quosdam comoediae illustrissimae de feminis sapientibus conformavit***) et Iohannes Maria Cecchius magnam partem fabulae levioris "Gl' incantesimi" composuit†).

Atque ipsos etiam Romanos probasse Cistellariam cum aliis rationibus ostendere possumus tum inde, quod saepius actam esse haud dubia retractationis indicia demonstrant. Nam praeter alia, de quibus ambigi possit, de v. 125 sqq. et v. 510 sq. quam viri docti ex iusta ratiocinatione dudum conceperant suspicionem, ipsius memoriae auctoritas (cf. p. XXXV sq.) confirmat, cui cedent vel qui rationi confidere non audeant. Multo incertius iudicium est de Auxilii proloquio interiecto, quod plerique additicium esse iudicarunt. Certe nullo modo cogitari potest de narratione ad supplendas scaenas deperditas inventa: quae opinio eius fuit, cuius sollertem venustamque expositionem de Plauto ac Terentio in Ritschelii Opusc. phil. II sub finem legimus (p. 739). Nam deperditas

---

*) Ceterum haec observatio dubiam reddit dubitationem Ritschelii (Parerg. p. 153) aliorumque de 'Dyscolo' fabula Plautina: qui titulus quamquam abhorret ab ipsius Plauti consuetudine, cum unius Festi unico testimonio innotuerit (p. 170, 21), potuit grammaticus Menandream pro Plautina inscriptione substituere non aliter atque in 'Phasmate' originem indicat ac fortasse etiam in 'Syra'. Cf. p. XIII sq.

**) Cf. Hortis 'Studi sulle opere latine del Boccaccio' ed. Tergesti a. 1879 p. 389 et Koertingius 'Boccaccios Leben u. Werke' ed. Lips. a. 1880 p. 390.

***) Cf. Mahrenholtzius 'Molières Leben u. Werke' ed. Heilbr. a. 1881 ('Französ. Stud.' II) p. 272.

†) Cf. Ruthius 'Gesch. der ital. Poesie' II p. 583 et Reinhardstoettnerus 'Plautus. Spätere Bearb. plautin. Lustsp.' ed. Lips. a. 1886 p. 395 sqq.

esse scaenas non antiquo tempore, sed medio aevo ex Ambrosiano apparet: unde simul redarguitur eorum sententia, qui decurtatam esse fabulam a retractatore quodam crediderunt, cum casui potius foliorumque continuorum iacturae hoc tribuendum sit. In illa autem scaena I 3 etsi de singulis versibus velut 188 sq.*) suspensum sit iudicium, tamen neque ipsam Auxilii personam cum tota narratione a Plauto abiudicari posse et ultimos versus Plautinissimos esse cum Langeno Stud. Pl. p. 281 sq. contendo. Nam verba:

Perdíte perduelles, párite laudem et laúream,
Vt uóbis uicti Poéni poenas súfferant

neque inferri poterant a retractatore neque adeo retineri. Ex quibus recte homines docti effecerunt ante finem ac fere sub finem belli Punici secundi Cistellariam actam esse**): quae medium locum inter Militem gloriosum Stichumque tenet eisque fabulis adnumerari potest, propter quas sub ipsum annum Stichi actae 'clarus habebatur' Plautus ex Hieronymi testimonio recte emendato. Accedit quod ante Rudentem certe hanc fabulam (item ut Vidulariam) compositam esse ex ipsa illius comoediae inscriptione non inscite Teuffelius aliique concluserunt***). Quod vero idem eumque secutus Reinhardstoettnerus p. 315 putabat propter argumenti similitudinem paucis tantum annis ab Epidico distare Cistellariam, cum per se nullam vim habet, tum ex certiore illo indicio refellitur, ex quo plures quam septem ac fortasse decem annos inter utramque fabulam intercessisse statuendum erit.

Sed a tempore ut redeamus ad quaestionem de retractatione fabulae, cum recte Langenus exagitarit Teuffelii sen-

---

*) Nam hi versus non modo tritam in prologis facetiam repetunt — quae cum aliquando ab aliquo poeta inventa sit, per se etiam ex hoc loco proficisci potuit —, sed etiam minus aptam Auxilii personae quam aliis oratoribus, qui prodeant ornatu prologi.

**) Minus recte vel saltem nimis confidenter iudicarat Petersenus 'Allg. Schulz.' a. 1836 p. 614 (qui ad a. 539/215 referebat fabulam): at cf. Windischmannus Mus. Rhen. I p. 121, Naudetus Act. Erud. a. 1838 m. Iul., Ladewigius l. s. s. p. 520.

***) Teuffelius 'Stud. u. Char.' p. 276 [edit. II p. 322 sq.], Studemundus de Vidul.² p. 35 sq., praef. Rud. p. VII.

tentiam, qui v. 197 sq. propter verba in Casinae prologo v. 87 sq. redeuntia sollicitaret — quae in illo potius repetita esse tam ex universa condicione pateat quam ex omissis versibus gravissimis de Poenis devincendis —, non minus acriter impugnanda est eiusdem coniectura nonnullis probata, qua epilogum utriusque comoediae ab eo confectum esse contendit, qui ad exitum properans ultimas scaenas resecuerit. Quod ut in Casina praef. p. IX contra multorum consensum improbavi, ita in hac fabula apto argumento stabiliri posse nego. Immo Plauto ipsi ut tribuamus versus:

Ne éxspectetis, spéctatores, dum ílli huc ad nos éxeant:
Némo exibit, ómnes intus cónficient negótium,

insignis suadet horum verborum concentus cum Terentii sub finem Andriae versibus*):

Ne éxspectetis, dum éxeant huc: íntus despondébitur,
Íntus transigétur, siquid ést quod restet.

Nam siquis negaret idem quod Terentium ipsum Plautum instituisse (cf. Donatus ad And. V 6, 13 et 16 sq.), sed retractatorem Plauti ad imitationem Terentii illos versus composuisse finemque comoediae post scaenam rettulisse fingeret, vanae vagaeque opinioni nimis indulgeret.

Sed in eis scaenis, quas Palatini servarunt, cum quaedam certa ratione, quaedam probabili saltem ad διασκευήν referantur**), vix dubitabimus, quin ne in maiore quidem quae deperiit parte dittographiae defuerint: quamquam in universum tantum hoc statuere possumus, non definire accuratius***).

Totius vero argumenti seriem — quod Koepkius in praefatione p. 178†) inducta tantum parasiti cuiusdam persona vel etiam militis gloriosi dilatari potuisse contenderat! — primus satis ingeniose refingere studuit Ladewigius l. s. s.:

*) Cf. Ladewigius l. s. s. p. 532.
**) Cf. etiam p. XXVI et XXXII sq.
***) Cf. p. XIX sq.
†) Quantopere Koepkium expresserint, qui post illum vertendae fabulae operam navarunt, etiam inde patet, quod cum eo Rappius Binderusque aut nihil aut non multum desiderari ad fabulae integritatem affirmarunt.

quem etsi in multis facile hodie refutare possumus, tamen laudamus, quod et alia perspexit et duas personas ex scaenis deperditis recuperavit: Patris Alcesimarchi et Servi, cui Syro nomen esse coniecit (cf. p. XIII sq.). Nihil post eum profecerunt Benoistus et Vssingius: qui inter alia negavit intellegi posse 'quae huius servi partes in argumento fabulae esse possent': sed plurima rectius certiusque partim ex Ambrosiano partim ex fragmentis scite digestis explanavit Studemundus cum eoque Seyffertus. Quorum sententias cum breviter adumbraverim in adnotationibus itemque significaverim, ubi paullulum dissentiam ab illis*), nolim hoc loco fusius de hac re disserere neque eiusmodi suspiciones tangam, quas iacere possim, stabilire non possim.

Sed paucis disputandum est de personis comoediae, cum ad duas, quas iam Ladewigius addidit, tertia accedat itemque alterius Lenae nomen neque in ipsa fabula neque in scaenarum inscriptionibus compareat. Contra PHANOSTRATAE nomen per inscriptiones saltem servatum est: quod olim a Lampadione usurpatum fuisse in ea scaena, cuius reliquias v. 381—432 composuimus, probabilis est Seyfferti opinio (in Studem. Stud. II p. 433 adn.). Ipsius vero LAMPADIONIS nomen deminutivum — non aliter usurpatum ac de Olympione sene in Casina v. 739 — ex v. 544 male in inscriptiones codicum editionumque translatum esse, diu est ex quo homines docti perspexerunt**). Neque de DEMIPHONIS nomine est quod post Camerarium aliosque***) dicam. Item satis clara sunt ALCESIMARCHI adulescentis et mulierum nomina MELAENIDIS†), HALISCAE, GYMNASII††), SELENII: nisi quod

*) Velut ad v. 267 sqq. et 434 sqq. et in append. crit. ad v. 305, 330 sq., 376.

**) Cf. Ritschelius Opusc. philol. III p. 340 (cf. p. 318), Studemundus Emend. Pl. ed. a. 1871 p. 9 adn., Baierus de Pl. fab. rec. *A* et *P* p. 109, al.

***) Cf. Camerarius in Ann. p. 330: 'Demipho est *δημοφῶν*, sicut *ἀντιφῶν ξενοφῶν ἰοφῶν*. Quae omnia habent significationem *φανότητος* id ist splendoris, ut Grammaticis placet'. Itaque hunc praeter Fleckeisenum praedicare debebat Ritschelius Opusc. philol. II p. 488, III p. 308 sq.

†) Cf. p. XIV adn.

††) Cf. append. crit. ad v. 1 sq.

de ultimo nomine — quod *Σειλήνιον* olim etiam Ritschelius exhibebat*) — monendum est, quam scripturam ex libris stabiliverit Studemundus, de ea non modo Camerario dudum aliquid suboluisse, verum etiam Benoisto plane constitisse: qui et *Selenium* per totam fabulam exhibuit et in praef. p. IX laudato Camerario ex codicum auctoritate hanc scripturam firmavit**). Iam ex reliquis personis nullo modo nomen indere possumus patri Alcesimarchi neque ei, qui cum filio colloquitur in scaena, ex qua v. 267—304 relicti sunt: cuius ne personam quidem accuratius definire possumus. Quamquam ex ratione, qua cohortatur adulescentem, rectius de patris amico quam de filii sodale cogitari putaverim, cum aliqua omnino ratione propter colloquii tenorem cum illo coniunctus esse debeat. Paulo plus proficere possumus in Servi nomine enucleando, cuius et in eadem scaena partes sunt et antea in reliquiis scaenae v. 231—266. Nam cum Servo vel Paedagogo illic loqui Alcesimarchum — cum Studemundus etiam de Amico cogitaverit —, non tam inde concludo, quod quibus Alcesimarchum poenis dignum esse dicit v. 244. 246. 248 serviles sint — quod Seyffertus attulit in Studem. Stud. II p. 424 adn. —: nam hoc argumentum nihil valere Aulularia e v. 743 docet, ubi Euclio senex Lyconidem deos voluisse credit, ut apud se 'in nervo enicet'. Sed per

---

*) Opusc. phil. III p. 340: at cf. p. 329.

**) Satis mirum est hoc fugisse Studemundum Em. Pl. p. 8 (cf. Herm. XIX p. 456 sq.), qui in eadem pagina Bindero neglectam Benoisti editionem vitio vertat. Camerarius autem scripsit Ann. p. 330: 'Silenium *σιλήνιον* deminutum *ἀπὸ τῆς σιλήνης*. Quod Lucret. lib. 4 [cf. v. 1169 ibique Lachmannum] nomen memorat. Simula *σιλήνη* ac satyra est': sed mox p. 335 addidit: 'hoc loco reperi in nostro scriptum libro Selenium. Etsi autem puto illud Silenium, de quo ante aliquid a nobis uerborum est factum, recte legi in hac fabula, tamen Selenii etiam esset origo Graeca *ἀπὸ τῆς σελήνης, σελήνιον*, quasi lunulam dicas'. Hinc pendet Pareus, quem Studemundus ex eoque Vssingius solum dicunt nominis derivationem saltem intellexisse, sed parum sibi constitisse. Ceterum cum mox ostendamus a 'Syra' sublatam videri puellam olim expositam nominatamque Selenium, non indignum est quod animadvertatur usum huius nominis maxime illustrari ex Appiano Syr. 69 et Cicerone Verr. IV 27, 61: 'reges Syriae .... regnum Aegypti ad se et ad Selenen, matrem suam, pertinere arbitrabantur'.

se veri est simile hoc loco cum eodem agere Alcesimarchum, quem mox v. 283 'ubi sit' quaerit et appellat, neque quidquam novam personam nescio quam indicat. Iam igitur qui primus huius Servi partes recte divinarat Ladewigius, nomen ei SYRO fuisse inde suspicatus est, quod Festus versum huius fabulae 408 bis exhibens 'in Syr*' vel 'in Sy**' extare scribit, ubi syllabam finalem utroque loco in codice deficientem supplentes 'in Syro' scripserant editores: quod nomen pro inscriptione fabulae eodem modo positum esse quo Servius ex 'Pyrgopolinice', Fulgentius ex 'Chrysalo' Militis Bacchidumque versus excitant, probata hac coniectura etiam Ritschelius statuebat*). Contra Winterus (Pl. fab. deperd. fragm. p. 6 sq.) negavit Servi illius, si modo fuerint omnino, eas partes esse potuisse, propter quas ad illa exempla pro titulo nomen eius adhiberi potuerit. Quod argumentum iam certiore adeo ratione confirmatur, quia cum apertum sit v. 283 Alcesimarchum nomine vocasse Servum, de SYRE vocativo cogitari nequit. Studemundus ante E extare putabat K litteram, mihi SC apparere videbatur, cum R prorsus excludatur: atque utrique ante KE vel SCE cum TK apparuerit, inter has vero litteras locum tres fere habeant, vix puto aliud vel saltem aptius supplementum praesto esse quam TK⟨YNI⟩SCE: nam haud facile invenies quod litteris spatioque et metro melius conveniat. Sed etsi SYRVS certe hac ratione ex Cistellaria removetur, tamen prorsus improbandum est, quod Winterus iam cum Odofredo Muellero contendit re vera 'Syrum' fuisse Plautinam fabulam, in qua idem versus redierit, quem in Cistellaria legimus. Nam ut mittam quod Ritschelius Vssingiusque coloris tam singularis versum vix ac ne vix quidem repeti potuisse urgent, hunc ipsum versum ex ipsa Cistellaria excitat Priscianus: atqui eundem versum praeter morem repetitum ex altera fabula excerpsisse Verrium Flaccum ex altera Priscianum eorumve auctores nemo credet, nisi qui absurda credat. Multo igitur probabilius Vssingius Studemundusque coniecerunt apud Festum exti-

*) Parerg. p. 164, 175 sqq., 206; cf. Leidolphus de Festi et Pauli locis Pl. p. 205 sq., alii.

tisse 'in Syr⟨a⟩' et SYRA nomen fuisse 'Lenae', quae Selenium olim sustulerit et dederit Melaenidi: quam cum Lampadio qui exposuerat et tum viderit et forte fortuna rursus reperiat, summum tamquam cardinem fabulae vertere nostro iure dicemus. Minus recte etiam de 'Syris' cogitari posse Vssingius addidit, ut tam illa quam Melaenis*) amica et in puella auferenda conscia ex Syria oriundae fuerint. Nam 'amicam' tantum, non 'popularem' v. 133 Lena dicit Melaenidem, ut illa coniectura omni careat fundamento. Contra in eo facio cum Vssingio vel potius cum Ladewigio, quod versum illum ex 'Syra' allatum Lampadionis fuisse statuit, cum Studemundus Stud. II p. 419 adn. ipsi Lenae tribuat indeque ad Ritschelii exemplum rationem loci excitandi repetat. Nam cum facile admittam ac vel libentius credam in priore parte scaenae ad quam v. 381 sqq. pertinent praeter Lampadionem Lenam etiam egisse**) — etsi cum illo agere non potuit —, tamen verba *non enim haec hic sunt limaces liuidae* e. q. s. Lenam de meretricibus dixisse credi nequit. Quo aptius puto nos rationem inscriptionis apud Festum ex graeci exemplaris titulo supra derivasse (p. VII sq).

Denique de actuum distributione in fabula lacunosa anceps est iudicium: ac non modo vulgo lacunis non respectis quinque actus ex parte satis incongrue designaverant, sed etiam Spengelius in libello de comoediis Plautinis in actus discribendis p. 48, etsi in aliis iudicium retinuit, tamen alterum actum qualem vulgata constituit suis rationibus probavit. Quod eo magis mirandum ac vituperandum est, quia non solum Ladewigius dudum coniecerat vel potius demonstraverat post priorem particulam scaenae II 1 complures scaenas desiderari***), verum etiam Studemundus sex annis

*) Quin etiam Melaenidem a fusco Syriscae colore nominatam esse suspicatur Vssingius: quod nihili esse intellexisset, si exempla huius nominis formarumque cognatarum apud Graecos respexisset.

**) V. 382 quem ipsi Lenae tribuebat Ladewigius, potuit sane illa proferre etiam in scaena antecedente, cum ad filiam Senemque ex domo accederet, ubi paulo ante Selenium eam in prandio lepide acceperat.

***) Idem Benoistus exposuit in editione a. 1863 p. V sq.

ante editum Spengelii libellum ex ipso Ambrosiano rem firmaverat exagitata Binderi caecitate, qui ingentem hiatum inter v. II 1, 15 et II 1, 16 transilire non dubitaverit. Accuratius postea Studemundus singulas scaenas descripsit discripsitque in commentatione illa a Seyfferto edita: ubi primum actum cum vulgata retinens recte alterius tertiique interstitium constituit inter eas scaenas magnam partem deperditas, quibus Alcesimarchus adire Melaenidem animum induxit, Pater vero Alcesimarchi eandem cum filia aditurus Gymnasium potius eiusque matrem convenit. Reliqua sic digessit Studemundus, ut quartum actum eumque ultimum efficeret ex tribus quos vulgata distinxit actibus ultimis. Ex quibus etsi illud servavi intervallum, quod post v. 652, ubi vacua scaena est, significarunt editores veteres, tamen dubito, an melius quem cum Studemundo comprehendi actum tertium ita dividamus, ut post Lampadionis soliloquium (v. 433) incipiat quartus et quintus sit, quem quartum ille esse voluit.

His expositis restat, ut de subsidiis criticis verba faciamus et de lacunis, quibus codices depravati sunt, paulo uberius disputemus.

Atque *A* codicem deleticium cum in bibliotheca Ambrosiana iam a. MDCCCLXXXVIII quam poteram accuratissime pertractassem, mox retractavi a. MDCCCXCI, quoniam Studemundi apographum haud pauca longe aliter lecta exhibebat ac primo conatu ego enucleaveram. Quod neminem mirum habebit, qui sciat hanc maxime fabulam plerumque lectu difficillimam esse, ut et Studemundus saepe confessus est et ipse meo labore expertus sum. Quare etsi etiam Studemundi lectio (*As*) sat multa incerta reliquit et haud raro praebet, quae sic re vera in codice subesse aegre credas, tamen summopere admirandum est, quantum indefesso studio praestiterit ille. Cuius operam haud ita multis locis addendo vel corrigendo emendare contigit: at nequaquam inutilem fuisse recognitionem meam sentio, praesertim cum etiam confirmata per alterius testis oculos lectio et iudicium de codicis condicione interim mutata alicuius momenti sit. Ceterum in ipsis de *A* testimoniis eandem tenui rationem,

quam in Persae[2] praef. p. VIII et in Mostellariae[2] praef. p. XXVIII professus sum.

B codicem Veterem post Ritschelium et Loewius et ego excussimus: nihilominus ex collatione Studemundi aliorumque, qua uti poterat, de locis nonnullis admonuit Seyffertus: quam discrepantiam commemoravi in append. crit. ad v. 42 et 745. Neque tamen umquam tanti visa est dubitatio, propter quam Romam rescribendum esse ducerem.

Porro contuli codicem Ambrosianum *E* a. MDCCCLXXXV, Lipsiensem *F* a. MDCCCLXXXVI, denique Vossianum *V* a. MDCCCLXXXVIII (de quo cf. Cas. praef. p. XIX sqq.). Codicis Britannici *J* cum neque quam Goetzius praebuit collatio (cf. l. s. s.) neque Vssingiana satis accurata sit, pergratum fecit Seyffertus, quod ex Luchsii collatione, quae ei praesto erat, inopiae succurrere voluit erroresque sustulit*).

In Palatinis per hanc fabulam etiam magis solito perturbata est versuum discriptio: quae in metris vulgaribus saepius peior fere est quam in canticis. Quod per priorem partem fabulae in ipso apparatu indicavi: in altera parte quae discrepent ex *B* hoc loco solita ratione compono.

543—555: *ſerui — gaudeaſ* | — *exeuntem — teneſ — uiderim* | — *corpuſ — paruulam* | — *animus — queaſ* |

558—562: — *uoco* [sed *Ego*] — *talenta* [sed *Vnde*] — *modo* |

565—571: — *perducebam* [sed *Iam*] — *genua* [sed *Anuſ*] — *ſeque eam — inquit* [sed *Istanc*] — *ſua* |

574—593: — *dixit — interii* | — *inquam* [sed *Vbi*] — *habitatum* [sed *Auecta*] — *ſequemur — uſque — monstrare* PHANOSTRATA — *ſequandam — commune — indicauit — Quid nunc — ueniet — uelim* |

595—617: — *Deoſ teque — Adulescenſ — te* LAMPADISCVS — *ampliter* MELENIS — *meuſ* | — *diſpondit in — quam uoſ — tibi* | — *uerbiſ* LAP — *modo* | — *quero* MEL — *Conteriſ* | — *exea* | [et *Medioxumam*] — *ſciſ* [sed *Ea*] — *modo* | [et *Sed*] — *compreſſit — filiam* | [et *Priuſ*]

---

*) Semel illis, non huic fidem habui: quod v. 523 *dem* deesse in *J*, non cum E^3 *F* additum esse, probabili consensu adnotabant.

Reliqua pars fabulae (praeter pauca quae in cantico v. 671 sqq. descripsi) nihil praebet, nisi quod v. 618—630 duo versus coniunguntur, sed servata littera maiuscula in alterius principio.

Inter eos qui fabulae emendandae enarrandaeve studium impenderunt Guyetum propterea nomino, quia notationes eius ad ipsam Cistellariam accuratius novimus quam in aliis fabulis per Marollii neglegentiam innotuerunt: quippe quas diligentissime descripserit Benoistus in Miscellaneis in memoriam Caroli Graux editis a. MDCCCLXXXI p. 461—480. Ex quibus haud paucas me consulto praeteriisse*) nemo improbabit, quamvis large liberaliterque in hac quoque editione varia variorum commenta colligere studuerim. Porro observationes manuscriptas Reizii, Hermanni, Lachmanni perpauca praebuisse moneo. Quo gratiore animo commemoro denuo benignam operam mihi praestitisse Fleckeisenum, Goetzium, Seyffertum: quos etiam praeter eos locos, quibus nomina eorum adponere potui, haud raro corrigendo admonendo addubitando profuisse sciendum est.

Postremo iam accedendum est ad quaestiones de lacunis maioribus minoribusque, de quibus longe plura quam priores atque accuratiora explorasse mihi videor: quae cum continua demonstratione egeant, neque in ipsa editione omnia adhibui et hoc loco rem dilucidius exponam oportet. Itaque proficiscimur a descriptione reliquiarum Ambrosianarum. Atque in *A* Cistellaria integros IV quaterniones (XXIX—XXXII) occupasse videtur**), e quibus decem tantum folia aetatem tulerunt. Quae sic cum Ritschelio Studemundoque digerimus:

---

*) Sed inconsulto bis erravi: ad v. 39 (p. 94 v. 10) *ted et ego* pro *ted ego* (et *hancce* vel *istanc*) et ad v. 57 (p. 96 v. 7) *hoc. hic dolet* pro *hoc dolet* ex priore notatione relinquens. Praeterea ex appendice critica perspicies in apparatu ad v. 511 (*agam*) *Rostium* pro *Lomano* laudandum fuisse, v. 563 me post Handium recte, ut puto, distinxisse et v. 677 *haec* cum Ritschelio traiecisse (abiecto priore commento quo *cho*, post *mihi*. et ante *Mi homines* in fine v. adieceram), denique v. 741 personam (*Ph.*) iam Camerarium in Ann. ante Lambinum correxisse. Praeterea in appendice ad v. 104 (p. 97 v. 29) *hoc* ante *Vssingius* deleas.

**) Tribus foliis quaternionis XXIX initialibus 69 tantum versus ex ipsa fabula relinquuntur: sed non modo didascaliam praemitti potuisse iam Studemundus monuit, verum etiam de argumento atque

XXIX
A. a
B. b
C. c
179. 180 = 70—88. 89—105
189. 190 = 106—122. 123—125 et 130—145
D. d
E. e
F. f

XXX
G. g
H. h
297. 298 = 233—250. 251—266 (et sc. inscr.)
I. i
K. k
299. 300 = 267—285. 286—304
L. l
M. m

XXXI
309. 310 = 306—321. 322—340
321. 322 = 341—358. 359—372*)
N. n
197. 198 = ? —389. 390—408
203. 204 = 409—427. 428—444
O. o
311. 312 = 449—465. 466—483
323. 324 = 484—501. 502—509 et 512—522

Ex hac tabula facile perspici potest, quam recte Ritschelius contenderit**) 'certa ratione' ostendi posse fere

adeo de argumentis cogitare possumus. Dein Studemundus putavit in ultimo folio quaternionis XXXII fortasse didascaliam Epidici exaratam fuisse, cum quae in Palatinis inde a Cist. II 1, 47 usque ad finem huius fabulae tradita sint, sufficere videantur ad explenda septem folia integra et octavi partem. Sed si forte maior lacuna post v. 555 Ambrosianum non attigerit, totum quaternionem Cistellariae tribuemus. Quamquam dubia res est et propter lacunas et propter interpolationes diversas.

*) Quod folia 310 et 321 se olim excepisse Studemundus coniecit, certius etiam inde confirmari videtur, quod ex lectione paulo pleniore in ipsis versibus sese excipientibus continuam particulam a Nonio servatam agnovisse mihi videor.

**) Parerg. p. 238 adn.: '... *da das Stück eine Lücke von gegen 600 Versen hat, wie durch untrügliche Rechnung darzuthun ist*'. Re-

sexcentos versus in Palatinis desiderari. Idem vel paulo accuratius definire studuit Studemundus*): qui quod inter v. 229 et 492 effecit 612 fere versus in *A* locum habuisse — quorum complures scaenarum inscriptiones versuumque bipartitorum particulas tantum continuerint — cantico v. 203 —229 undeviginti circiter versus tribuit: ubi ex vestigiis *B* codicis si coniecturam capimus, maior fuit versiculorum numerus. Praeterea coniecit Studemundus duobus quaternionibus, quorum paginae XX versuum fuerint, amissis lacunam in Palatinis ortam esse: unde longe plures in archetypo versus quam in *A* bipartitos fuisse sumendum sit. Hoc cum parum veri simile sit ex eis, quae de Mostellaria demonstravit Seyffertus quaeque de ipsa Cistellaria nos demonstraturi sumus, nihilo minus et concedimus probabiliorem rationem quam duorum quaternionum defectum excogitari vix posse et comprobabimus re vera XX versuum paginas in archetypo etiam huius fabulae fuisse, ut Casinae aliarumque, non XXI, ut Mostellariae. Quodsi sic 640 versus (cum novem fere scaenarum inscriptionibus) deesse in Palatinis concludimus pluresque interiisse quam vel Ambrosianus olim exhibuerit, reputandum erit in centum fere versibus huius fabulae quos utraque recensio praebeat bis auctiorem esse recensionem Palatinam — altero loco quattuor, altero duobus versibus —: quid igitur mirum est, si idem in partibus

---

petiverunt hanc sententiam Teuffelius aliique: quam neglegens Studemundique testimonium de decem foliis ex *A* servatis perverse rationi subiciens Vssingius scripsit: 'plus quam septem eiusmodi folia in Palatinis desunt i. e., ut minimum dicamus, 260 versus': quem errorem ipsi Studemundo imputabat Tyrrellius 'Class. rev.' II p. 23.

*) Stud. II p. 422 adn.: '*Zwischen I 2, 26, dem Schlussverse von fol. 229ᵛ = quat. XXVIIII 5ᵛ, und II 1, 16, welcher die 9. Zeile von fol. 248ʳ = quat. XXXI 8ʳ einnimmt, liegen 18 Blätter = 2. 19. 18 Zeilen + 8 Zeilen, also 692 Zeilen; davon kommt in Abzug der von I 2, 27 bis II 1, 15 in den Pall. erhaltene Bestand: 3 Senare I 2, 27 —29, die Scenenüberschrift = 2 Zeilen und die 54 Senare von I 3, die Scenenüberschrift von II 1 = 2 Zeilen und die Anapäste II 1, 1—15, welche auf mindestens 19 Zeilen zu veranschlagen sind, da von den Langversen sicherlich mehrere gebrochen waren, also insgesammt etwa 80 Zeilen. Demnach standen im Ambr. zwischen II 1, 15 und II 1, 16 etwa 612 Zeilen, von denen jedoch eine Anzahl Scenenüberschriften und Versbrechungen abzurechnen sind*'.

deperditis acciderit? Immo contrarium potius mirandum esset, si intra sexcentorum versuum spatium numquam evenisset, quod in sexta parte bis factum est. Itaque hac ratiocinatione confirmatur, quod supra (p. X) coniecimus de dittographiis, quibus pars fabulae deperdita aucta fuerit.

Quod vero de archetypo contendimus, luculento exemplo ex ipso *A* petito declaratur: idque ideo disputationi de scissuris fissurisque praemitto, quae huius quoque fabulae memoriam deformarunt, quia non modo per se memorabile est, sed etiam ipsi quaestioni recte tractandae viam munit.

Igitur v. 104 lacunosum esse neminem fugere potuit: unde varia periclitati sunt homines docti, ex quibus una laudanda est Kampmanni coniectura, qui traiecto cum aliis *hoc* pronomine adiectoque *unum* vocabulo scripsit:

Nunc te amabo ut hanc hoc ⟨unum⟩ triduum solum sinas.

Sed cum *A* quoque relicto c *hoc* ante *solum* extitisse arguat, post KANC vero KI exhibeat, Seyffertus quadrante spatio in *A* KI⟨CUNUMTRIDUUMKO⟩C supplevit.

Huic lacunae lacuna sane non respondet: sed qui XX versibus interiectis praecedit versus, tam miram inter utramque recensionem discrepantiam offert, ut intellegamus lacunam olim congruentem interpolatione remotam esse. Qui versus adhuc sic legebatur:

Obsecutast, de ea re gessit morem morigere mihi.

Sed *A* non habet *de ea re*, contra inter MOREM et (M)O(rigere) habet ORA*** id est *oranti*, ut Studemundus intellexit. Quare nemo dubitabit, quin olim hae sibi responderint in *P* lacunae:

84 de ea re
OBSECUTASTGESSITMOREM⟨ORANTI⟩MORIGEREMIHI
104
NUNCTEAMABOUTHANC⟨HICUNUM⟩TRIDUUMSOLUMSINAS.

Levioris momenti est neque tamen praetereundum est, qui uno interiecto antecedit versus, in eo ante finem (*rem resciuerit*) *A* KANC exhibere, contra *P eam*, cum qui oppositus sit versus ab *Hoc uolo agatis* incipiat in *P*, ab KOCNU(nc)— in *A*: unde cum graviorem discrepantiam in appendice odoratus sim, nescio an rectius eiusmodi lacunas in *P* olim expletas esse sumamus (cf. p. XXXVI):

82 uolo agatis
HOC⟨NUNCAGES⟩ISQUAACCERSITAECAUSAADMEESTISELOQUAR
102 eam rem
QUIANONREDIERIMDOMUMADSEPOSTQUAM⟨HANCREM⟩RESCIUERIM.

Eadem certe ratione explicandae sunt insignes differentiae in versibus similiter sese excipientibus 500. 502: 520. 522. Vbi cum extremus versus mancus sit (in quo *A* MINUTIETETIAM servavit pro *minutique et*) et antea *et Saturnus* ex v. 514 interpolatum sit pro ITAQ·IANUS, in versibus vero oppositis *iuri* in *P* desideretur (pro quo *tuo* male repetitum extat) et *atque* pro POLTE illatum sit, haec omnia declarantur ex his lacunis partim licentius obscuratis:

500—502 atque
PATIERINMEPERIURARE⟨#POLTE⟩ALIQUANTOFACILIUS
QUAMMEMEAMQ·REMPERIREETLUDIFICARIFILIUM
tuo
ABIQUAEREUBI⟨IURI⟩IURANDOTUOSATISSITSUBSIDI
520—522 et saturnus
ITAQ·MEIUNO⟨ITAQ·IA⟩NUSITAQUIDDICAMNESCIO
IAMSCIOIMMOMULIERAUDIMEAMUTSCIASSENTENTIAM
DIMEOMNESMAGNIMINUTIQ·ET⟨ETIAM⟩PATELLARII

Haec exempla, quae ipsius Ambrosiani ope certiora vel potius certa reddere potuimus, propterea gravissima sunt, quia lacunas haud raro olim interpolationibus remotas vel obscuratas esse indicant. Quod iam nemo infitias ibit nos iure adhibere posse ac debere ad ea exempla illuminanda, ubi solam recensionem Palatinam possidemus. Idque statim cadit in primum locum eumque facile omnium qui occurrunt intricatissimum.

Etenim v. 13 *expetes* sub finem versus extat detruncata *sam* syllaba finali et v. 11 *meminer* (sic B^1: unde *memineris* effectum in *VEJ*) pro *meminerimus* (sic B^2). Sed etiam qui antecedunt versus bis ad lacunas statuendas nos commovent, quas vel facilius admittemus in pagina sine dubio saepius perforata. Nam et v. 7 post initium claudicat et post sequentem versiculum (*Pol istó quidem nos pretió facile*) versui 10 (*Ita in prándio nos lepide ác nitide*) concinne respondentem quae insecuntur verba *est frequentare Tibi utilisque habere* tam ex metro suspecta sunt quam ex Varronis testimonio, miro casu sane et ipso truncato. Apud quem cum *facile* in

explicatione tantum servatum sit et pro *frequentare est tibi* legatur † *ptanti est frequentare*, adiuvante metro scripsi ⟨*O*⟩*ptanti est frequentare* (et *utibilisque habere* cum Bothio: quo facto hic versus non minus concinne respondet versui 11 quam praecedens versui 10): ubi *optanti* sumpsi eadem ratione abscissum fuisse, qua *oranti* v. 84: pro quo *Tibi* adici potuit aut ex interpolatione (fortasse ad *ti* syllabam, quae relicta fuerit, supplendam) aut ex correctura vocis *utilisque* male intellecta, quae Fleckeiseni suspicio fuit. Quamquam accuratius ut dicamus Varro videtur legisse *facile optanti est frequentare*, *P* vero *facile est frequentare* ⟨*optanti*⟩ vel ⟨*inuitan*⟩*ti*. Sed de ipso loco restituendo quomodocumque iudices, certe corruptelae origo qualem statuimus ex loco opposito tam luculente illustratur quam ipse locus oppositus ex his versibus truncatis.

Ac primum quidem v. 33 etsi quodammodo defendi potest quem discripsi asynartetus:

Eas si ádeas abitum quám aditum mális ita nostro órdini,

tamen huic conformationi quivis sentiet multum praestare simplicem septenarium trochaicum (ut antea inter baccheos extat vel potius certa coniectura restitutus est v. 22): quem nanciscimur, si initio voculam syllabae *sam* v. 13 absumptae respondentem supplemus (velut *Pol*).

Non magis casui tribuemus, quod v. 27 ante finem claudicat, ut v. 7 post initium. Nam cum verba quae versiculo comprehendi *Vix uíuimus cum inuidiá summa* et allitteratione et metri concinnitate (cf. v. 35, al.) contineantur, tam ex metro quam ex lingua laborant verba antecedentia:

Si idem istuc nos faciamus, si idem imitamur, ita tamen

Vbi mirum est ob *imitamur* haud paucos *facimus* restituisse, etsi coniunctivus unice aptus est. Quare cum Camerario *imitemur* restitui versumque *nos* inserto fulsi. At non dubito, quin ipsa forma *imitamur* vestigium sit mendi reconditioris, praesertim cum ad hoc ipsum verbum *idem* minus quadret ac pronomen *id* potius requiratur. Quodsi sumimus olim scriptum fuisse *si idem praeuortamur* et *praeuor* syllabis abscissis ⟨*imi*⟩*tamur* interpolatum esse, una opera et hunc

versum emendamus et fidem facimus vocabulo *merito* v. 7 optime tam versus quam sententiae gratia (cf. v. 21) adiecto.

Similiter res se habet in versibus 29 sqq., quae verbis misere truncatis v. 9 eisque quae secuntur respondent:

Suarum opum nos uolunt esse indigentes
Nostra copia nihilo uolunt nos potesse
Suique omnium rerum nos indigere.

Ex his versibus tertius tantum nullo vitio laborat, cum in superioribus praeter primum non alter, sed ipse tertius mutilatus fuerit. Vnde primum quidem colligemus in archetypo versuum 30 sq. ordinem inversum fuisse, praesertim cum et propter simile initium versuum 29 et 31 (*Suarum* et *Suique*) facillime errare potuerit librarius et verba versiculi 32 (*Vt sibi simus supplices*) multo etiam commodius ad v. 30 quam ad v. 31 sese adplicent*). In ipso vero versu 30 intellegemus falsam esse coniecturam Pyladis omnibus adhuc probatam et a me quoque relictam, qui *nil* pro *nilo* reposito metro leniter et leviter consuluerit: immo ex ipsa forma exquisitiore *nilo* concludendum est aliquid deesse velut *plus* (una cum *imus* syllaba v. 11 abscissa), verbum autem *uolunt* accessisse ex v. 29. Sed hunc quoque versum, in quo sententia plena planaque est, integrum non esse tam metrum demonstrat, quod nullum est, quam loci qui oppositus est perturbatio: quare etsi *opum* vel *esse* traiecto facile versus effici potuit, tamen hinc discemus sub finem potius aliquid intercidisse (inter *esse* et *indigentes*) et initio, ubi *Suarum opum* metrum turbat, ab interpolatore additum esse *suarum* (ut *de ea re* v. 84 aliaque). Quod vero locis non prorsus inter se oppositis v. 9. 11 et v. 29 sqq. lacunae comparere videntur, non nimis offendit in versibus cantici, quorum diversa esse potuit in paginis oppositis positio vel etiam discriptio**). Itaque de ipsa versuum emendatione etsi hoc

*) Item similitudo inter v. 29 et 31, propter quam Fleckeisenus alterum versum delendum esse opinabatur (cf. Langenus Stud. Pl. p. 31), iam minus offendit, si alter per verba *omnium rerum* aliis verbis consulto repetitis sententiam exaggerat.

**) Optime v. 30 lacunae responderet, si PLUS initio versus abscissum esse sumeremus sequente et interpolatione illa et verborum traiectione (velut ⟨*Plus*⟩ *nilo nostra copia nos potesse* vel *nostra nilo c. n. p.*).

quoque loco dubitatio quaedam admittitur, tamen et firmatur in universum discriptio, quam nos v. 8—37 dedimus, et menda sedesque mendorum declarantur ex lacunis sic fere sibi respondentibus:

7—13
EOEGOUOSAMO⟨MERITO⟩ETEOAMEMAGNAMINISTISGRATIAM
POLISTOCQUIDEMNOSPRETIOFACILEST
tibi
FREQUENTARE⟨INUITAN⟩TIUTILISQ·HABERE
ITAINPRANDIONOSLEPIDEACNITIDE
ACCEPISTIAPUDTEUTSEMPERMEMINER⟨IMUS⟩
LUBENTIEDEPOLANIMOFACTUMETFIETAME
QUAEUOSARBITRORUELLEEAUTEXPETES⟨SAM⟩
27—33 imitamur
SIIDEMISTUCNOSFACIAMUSSIIDEM⟨PRAEUOR⟩TAMURITATAMEN
UIXUIUIMUSCUMINUIDIASUMMA
suarum
OPUMNOSUOLUNTESSE⟨PRORSUM⟩INDIGENTES
SUIQ·OMNIUMRERUMNOSINDIGERE
uolunt
NOSTRACOPIANILO⟨PLUS⟩NOSPOTESSE
UTSIBISIMUSSUPPLICES
⟨POL⟩EASSIADEASABITUMQUAMADITUMMALISITANOSTROORDINI

Simplicius est proximum exemplum, sed grave ideo, quia — una cum aliis de quibus mox dicemus — per senariorum ambitum planissimum paginas XX versuum fuisse confirmat. Namque v. 168 dimidiatum habemus senarium, cui nulla in ipsis versibus respondet lacuna propterea quod inter v. 148 et 149 novae scaenae inscriptio locum habet in eamque membranae defectus incidit*).

Sed hoc quoque loco in eiusdem paginae confinio altera lacuna apparere videtur. Nam v. 176 initio *Post ille* legitur pro *Post⟨quam⟩ ille*: cui qui oppositus est versus 156:

Fuere Sicyoni iam diu Dionysia

non modo durissimus est propter *Sicyoní* accentum, sed etiam offendit verbis *iam diu* sententiae linguaeque usui non prorsus respondentibus. Nam Mostell. 476 similiaque exempla cur ab hoc differant in propatulo est. Quare nescio an

*) Etiam v. 184 si recte Langenus de *suam* sub finem versus dubitavit (pro quo *bonam* substituit), cogitari potest de veteri lacuna, quae ex altera parte in duorum versuum inscriptionem inter v. 202 et 203 inciderit.

hoc quoque loco offensio tam metrica quam grammatica ex lacuna male suppleta repetenda sit: quamquam non habeo quid pro *iam diu* substituam, nisi quod vox a vocali incipiens substituenda erit. Nam ⟨*est*⟩ *iam diu* pro parenthesi accipiendum non satisfacere iam in appendice dixi. Cf. p. XXXVI.

Denique ex priore parte fabulae commemorandum est, si recte v. 228 post *uisere* lacunam statuerim — de quo vix dubito, cum optime et antecedentia dimetris defluant et post *uisere* paroemiacus claudat periodum, ut solum *uisere* verbum turbet discriptionem —, non minus bene de errore librarii cogitari posse — siquidem velut *misero* adicias litteris simillimis — quam de membranae scissura, cum v. 206*) tripodia anapaestica extet, pro qua libenter dimetrum accipias ad hoc exemplum:

206 ⟨ANGOR⟩IACTORCRUCIORAGITOR
228 UISERE⟨MISERO⟩

Multo luculentiora exempla quamvis interdum item satis impedita altera pars fabulae suppeditat: ubi ipsi libri saepius lacunarum vestigia reliquerunt, sed sine ulla constantia designarunt.

Atque statim ad illum locum quem supra ex *A* illustravimus 500. 502: 520. 522 nova fissura sese adplicat: unde simul intellegimus v. 502. 522 in fine folii extitisse. Nam v. 523 inter *ne ego* et *uiuus B* spatium reliquit: desideratur autem verbi forma ad *sauium Selenio* pertinens. Vnde cum Italis *dem* inseruerunt omnes, quod cum metro non satisfaciat, aut *hodie* aut *umquam* aut *uiuae* adiecerunt: quae additamenta non solum supervacanea sunt, sed ne satis quidem quadrant ad loci sententiam. Quare *oppingam* supplevi coll. Curc. 60 'ubi sauium oppegit': idque stabilitur etiam lacuna congruenti. Nam quinarium pro senario legimus v. 538, ubi cum initio post Pyladem omnes *Sibi* pronomen inutile ad-

*) Facile hic versus respondere poterat ex cantici discriptione paululum discrepante, si velut versiculi 208 et 217 vel ipse 228 solito more prioribus adiuncti perhibebantur. Cf. p. XXXVI.

diderint, Vssingius post *Moderatrix* potius *linguae* inseruit: quod eum bene instituisse et lacunae ratio docet, quam comparato v. 523 aperimus, et locus parallelus item ex Curculione adsciscendus v. 486 'linguae moderandumst mihi'. Iam si sibi respondere statuimus:

523
FAXINTNEEGO⟨OPPINGAM⟩UIUOSSAUIUMSELENIO
538
MODERATRIX⟨LINGUAE⟩FUITATQ·INMEMORABILIS

unum obstare videtur, quod v. 523—537 etiamsi duos versus inscriptioni intercedenti tribuimus, XVII tantum versus efficiunt, nisi parum veri similiter tres septenarios bipartitos fuisse sumimus. Hoc vero adeo incommodum non est, ut novum potius afferat commodum. Nam in exitu scaenae illius quaedam adeo inconcinna sunt, ut interpolationis suspicionem Muellerus moverit. Nos vero cum v. 531 consentiente Seyfferto duorum hemistichiorum detrimentum signavimus, ubi alii de mutandis potius verbis traditis cogitaverant, tum ante v. 535, ubi *Et illud pauco et hoc formido* non habet quo referatur, lacunam deteximus, quae facile duorum versuum esse potuit. Quae divinatio iam inde corroboratur, quod in archetypo plura illo loco servata fuisse ex damnorum illorum concentu efficimus.

Praeterea huius folii quod ab v. 523 : 538 incipiebat etiam ultimi versus — item ut folii antecedentis — obscurati fuisse videntur. Nam v. 537 *ut illaec hodie quot modis* (*Moderatrix ⟨linguae⟩ fuit*) etsi extiterunt qui *ut — quot modis* coniunctionem singularem defenderent, tamen fidem aegre invenient, hoc maxime loco, ubi *quot* saepius deinceps sequitur repetitum. Quo accedit altera offensio in ipso *hodie* adverbio (cf. append. crit.): quod etsi non nesciam debilitata saepius significatione usurpari, tamen nego hoc loco ferri posse, qui alia insuper ratione ipsaque apertae lacunae propinquitate suspectus sit. Quodsi minus placeat lenis correctura, qua *ut illaec odio* (scil. 'fuit' ex proximo) scripsi, verbum (velut *lusit*) haustum lacunamque voce *hodie* male suppletam esse sumas. Certe ut hic versus ultimus paginae rectae ante finem talem suspicionem excitat, ita ultimus paginae ver-

sae*) v. 555 (ante maiorem lacunam) post initium perturbatus est, ubi vitiose legitur *Vt rés gestá sit.* Vnde aut suppleas *Vt rés gesta ⟨haec⟩ sit*, aut *gesta* alieno loco suppletum esse statuas (HAEC vel GESTA = LUSIT). Quin etiam qui praegreditur versus hiatum habet, quem nos *ita* inserto, alii aliter removerunt: neque neglegendum est *B* codicem in huius versus margine notam criticam habuisse, qualem haud raro versibus lacunosis adscriptam invenimus. Iam qui respondet v. 536 quamquam per se nihil vitii offert, tamen facile aut *ego* post *sum* abscidi potuit aut ipsum *sum* si evanuerit recte olim suppleri. Itaque hanc fere huius loci speciem archetypum gessisse conicimus:

536 sq.
ANUMSECTATUSSUM⟨EGO⟩CLAMOREPERUIAS
hodie
MISERRUMAMHABUIUTILLAEC⟨LUSIT⟩QUOTMODIS
554 sq.
AGEPERGEQUAESO⟨ITA⟩ANIMUSAUDIREEXPETIT
UTRESGESTA⟨HAEC⟩SIT#UTINAMAUDIRENONQUEAS

Porro post maiorem illam lacunam a Guyeto detectam qui secuntur duo versus 556 sq. post initia detruncatos esse tam codices quam verba ipsa produnt. Quocum illud optime convenit, quod v. 576 sub finem deficit, ubi certum est Pyladis supplementum**) *oppido*: quod qui spreverunt Camerarius, Gruterus, Leo et plane improbabilia commenti

*) V. 555 vicesimus est, si aut duos versus inscriptioni interpositae vindicamus, aut, si unus tantum fuit, cum Seyfferto duo hemistichia v. 539 intercidisse statuimus, quode cf. append. crit. Simul vero intellegimus maiorem illam lacunam iam in archetypo extitisse, cum plenum folium nequaquam occupare potuerit, lacunae autem demonstrent folium 523—537. 538—555 excepisse paginam 556—575.

**) Certum dico supplementum, quia sollemnem formulam restituit metro unice aptam: atque de eiusmodi formulis ubi agitur, apud scriptores non minus evidenter quam in inscriptionibus lacunas explere possumus. Velut hac ratione certum, ni fallor, supplementum est *⟨si⟩c ⟨da⟩bo* v. 462. Item v. 582 *⟨non⟩ hoc longe destiti*, quo reposito simul plura intercidisse certum fit: nam *periisti, ni hercle* ante *hoc longe* cum per accentum offendit tum per elocutionem, cum *ni hercle* in exordio enuntiationis locum habeat, sed velut *perii, ni hercle* tam inauditum sit, quam *perii hercle, ni* consuetudini conveniat. Nihil igitur veri est similius quam ab *hercle ni* ad *non hercle* aberrasse librarii oculos: unde cum ortum sit *periisti hercle ni hercle hoc longe dedisti* (*destiti*), mox prius *hercle* omissum est. Cf. p. XXXVI.

sunt neque rationem corruptelae perspexerunt. Neque mediae lacunae respondere finem decurtatum mirabimur in senariis, quorum alia in alia pagina sedes fuit. Iam vero alteri versui truncato qui respondet v. 577 adeo non lacunosus esse videtur, ut potius iusto maior sit: quapropter *anum* innocentem plerique illic trucidarunt. At extremum potius vocabulum *interrogo* interpolatum esse non tantum inde elucet, quod cum v. 576 detrimento et cum v. 556 sq. lacunis vitium versus manifesto cohaeret, sed etiam ratio grammatica dudum docere debuit. Nam *interrogo* verbum iuxta *Vbi habitat, inquam* positum molestissimum est ac plane intolerabile. Pro quo cum desideretur vocabulum, cui et *anum* accusativus coniungatur et *inquam* verbum commode adiungatur, vix formam invenies magis idoneam quam *obsecrans* participium. Itaque sic haec congruunt et cohaerent aptissime:

556 sq.
PERGOILLA⟨MONERARE⟩DICTISILLAECTEDANUS*)
FORTU⟨NISEXSECUNDISADMI⟩SERASUOCAT
576 sq.
MEUMELOCUTUSTNOMENINTERII⟨OPPIDO⟩
interrogo
UBIELOCUTASTEGOCONTINUOANUM⟨OBSECRANS⟩

Non minus insigne exemplum detegimus, si a v. 650 proficiscimur. Vbi cum traditum sit (*occlúdite aedis péssulis repágulis,*) *Ibo | hanc ego tétulero intra límen* initium versus non modo corruptum esse, verum etiam mutilatum dudum intellectum est. Ex variis conaminibus sententiae loci sermonique Plautino optime ac fere unice respondet Muelleri coniectura satis, ut videbatur, audax *Quom extemplo hanc ego t. i. l.* Neque ea iam iusto audacior esse videbitur, si admittimus prioribus syllabis abscissis PLO vel IPLO relictum in IBO abiisse, quod vocabulum saltem latinum sit. Idque liquido confirmamus comparato v. 634, quem iustae mensurae**) cum alii aliter accommodare studuerint, sic per-

*) Mirum est spreta *te⟨d⟩* forma omnes adhuc ita versum instaurasse, ut *dictís illaéc te anus* pessimo accentu tolerarent.

**) Quae praeter metricam difficultatem in hoc versu offendere videbantur, *quam* mutatum ab omnibus et *tuam in rem* addubitatum a nonnullis, satis defendisse mihi videor in appendice.

cipimus sub finem mancum esse, quode nemo adhuc cogitavit: ubi cum iam vocabulum creticum desideretur a vocali incipiens, quoniam *unice* vel *unicum* vix usui prorsus conveniunt, adieci *admodum* adverbium, quod similiter usurpatum est velut Epid. v. 140 sq. Sane hoc quoque loco, ut antea v. 523 : 538, obstare dixeris, quod etiamsi duos versus scaenae intercedenti largiamur, v. 634—649 XVII tantum versus complent: sed hoc quoque loco commodum est, incommodum quod videtur. Nam longe diversa ratione ductus v. 637 dudum lacunam statuit Seyffertus: qui quod desideravit etsi per se neglegentiae cuidam Plauti cum Langeno Stud. Pl. p. 285 imponere possis, tamen vel leviore opprobrio liberandus erit poeta, cum et in ipsis verbis traditis lacunae indicium remanserit et archetypum pleniorem fuisse aliunde appareat. Etenim post *Accipe hanc cistellam, Halisca* statim insequi *agedum, pulta illas fores* ne Langenus quidem voluit, unde *atque* saltem cum Pylade inculcavit. At quo loco sermonem magis quam metrum hiare sentimus, *s* litteram superesse invenimus tenuique iam insistimus vestigio. Quae vero intercessisse olim ex v. 713 sqq. concludimus, quamvis tres versus occupasse non prorsus incredibile sit, tamen nescio an altera potius lacuna in eadem pagina statuenda sit post v. 642. Vbi cum legamus *Alcesimarchum non uides ferrum tenens*, non recte duce B^2 vulgo corrigi puto *uides? ferrum tenet:* nam neque *tenet* facile in *tenens* abierit — contra facillime hoc ex illo effici potuit — neque melius *ferrum tenet* per se dicitur (unde *ferrum ut tenet* saltem Muellerus voluit). Quare etiamsi interruptam orationem signans *tenens* servavi, tamen melius putaverim loco consuli addendo versiculo ad hoc exemplum:

Alcésimarchum nón uides? ferrúm tenens
⟨Quaérit, quo letó miser sese ínterimat potíssumum.⟩

Sed de hac re qualecumque iudicium erit, certe nihil iam impedire concedes, quominus has lacunas inter se comparemus:

634
UTILLUDQUAMTUAMINREMBENECONDUCATCONSULAM⟨ADMODUM⟩
650
⟨CUMEXTEM⟩PLOHANCEGOTETULEROINTRALIMEN#ABIITABSTULIT

Deinde ego primus sub finem v. 672 lacunam signavi 'et ob metrum et ob *ueniant* v. 673': qua in re non neglegendum est ad hunc quoque versum notam criticam in *B* adpictam fuisse. Huc vero accedit quod etiam v. 691 in altera parte tam metro quam sententia simile detrimentum prodit: quae sibi accurate respondebunt, si v. 691 qui asynartetus est alteram partem seorsum perscriptam, v. autem 672 longiusculum bipartitum fuisse putamus.

Huic adiungitur altera ex eadem pagina lacuna in ipsis libris denotata v. 680 initio (quam non male explevit B^2 ⟨*Non sum*⟩, etsi nescio an praestet ⟨*Sumne in*⟩*scitior*): neque ambiguum erit, quin ea cohaereat cum v. 701 defectu quem *liquis* insanum prodit: pro quo quod cum B^2 substituerant editores post Camerarium *hi qui sunt?* ferri non posse Seyffertus docuit (*liquidumst* scripsi, UIDUMEST = SUMNEIN vel NONSUM supplens). Simul ex hac congruentia percipimus v. 695 sq. unum olim effecisse versum, sive septenarium (*Quis* ⟨*est*⟩*?* correcto) sive ex duobus semiquinariis iambicis compositum (cf. p. XXXVI adn.).

Sed etiam qui quartus est ab hoc v. 704 apertam lacunam habet*) — ad quam nota in *B* pertinebat olim — post *mulier mane* — quod ipsum solus *B* servavit, ut v. 692 verba *ago setius* —: ubi *amabo* adieci. Nam perperam alii versum deficientem sic curarunt, ut septenarium iambicum efficerent — quod deinceps sequitur metrum —: nam hunc versum cum prioribus anapaesticum esse *uolŭnt té* mensura probat, quam qui removere voluerunt, contra rationem criticam peccarunt, cum huius loci mutatio profluat demum ex mutatione antea minus recte instituta. Cum hoc vero detrimento satis commode convenit, quod v. 683 bacchiaca mensura claudicat: ubi aut *homo* post *nemo* supplendum erit aut *nullus* substituendum, si *nemo* pro vetere interpolatione habeas: quo ducere potest *B* codicis scriptura qualis ante correcturam fuisse videtur. Iam tres lacunae cum in hoc uno folio sese ex-

*) Contra fallax est lacunae species v. 699, ubi vetus versus bipartitio servata vacuum spatium litteramque maiusculam (*Oculis*) procreavit — accedente in *B* nota —, cum v. 679 in simili discriptione *an* servaverint libri, nisi quod *EJ An* exhibent.

cipiant, satis certa ratione statuimus v. 672 alteram partem usque ad v. 691 partem priorem XX versus effecisse oppositis v. 691 b sqq. (cf. p. XXXVI) cum his fere scissuris:

672 b. 680. 683
⟨ETNEQUITIAANGIT⟩
non sum
⟨SUMNEIN⟩SCITIORQUAEHOSROGEMAUTQUAEFATIGEM
nemo
NAMSI⟨NULL⟩USHACPRAETERIITPOSTQUAMINTROABII
691 b. 701. 704
⟨ET⟩MIHIESSE⟨OMNIBUSEXITIIS⟩POTEST*)
quis hi qui sunt
ADDUOSATTINETLIQ⟨UIDUMEST⟩ATTATSINGULUMUIDEOUESTIGIUM
REDEOINTRO#MULIERMANE⟨AMABO⟩SUNTQUIUOLUNTTECONUENTAM

Sed nondum exhausimus materiam quam una illa pagina praebet. Etenim v. 679 inter *abstulerit* et *sustulerit* lacunam exhibet *B* (ad quam nota addita erat in margine), quam B^2 voce *quisue* explebat. Iam etsi eodem loco *VEJ* item *quisue* tradunt, tamen de vetere supplemento non tantum propter *B* codicis auctoritatem facile cogitamus, verum etiam ideo, quia *quisue* per se offendit. Quam loci condicionem si reputassent, neque Langenus 'tradita' verba nimis patienter tolerasset 'Beitr.' p. 96 et confidentius fortasse suasisset Studemundus, de quo obiter cogitabat Stud. I p. 315 *Quis abstulerit, ⟨quor⟩sus tulerit*: quod quantopere praestet Bothianae scripturae vulgo et a nobis quoque receptae, quivis sentiet neque iam audacius videbitur commentum esse.

Iam vero huic defectui cum in ea quae sequitur pagina nihil respondeat, qui iusto intervallo praecedit v. 662 recte dudum a Seyfferto suppletus est**) voce *quam*. Potuerunt autem hae lacunae:

---

*) Sensui versuique, non prioris lacunae ambitui satisfacit, quod in contextum recepi ⟨*ét*⟩ *mi esse* ⟨*exitió*⟩ *potest*. Omnino autem notionem 'mali' ancillae instantis hoc loco extitisse praeter metrum verba *esse potest* arguunt: nam si *usui* ex priore parte enuntiati (*Quae neque illi quicquam usuist*) huc pertineret, *est* requireretur.

**) Iustum est intervallum, quoniam scaena intercedit et cantici discriptio admittit reliqua. Male vero Vssingius v. 662 *quam* non inseruit, sed ex *Nam* particula effecit accommodatissima; de quo autem Goetzius cogitavit: *Nam hercle ego illam anum inridere me* ⟨*ha*⟩*ut sinam: satiust mihi Quouis exitio interire* hiulcam reddit orationem, quam concinnam reddidit Seyffertus.

662
NAMHERCLEEGO⟨QUAM⟩ILLAMANUMINRIDEREMEUTSINAMSATIUSTMIHI
679
quisue
QUISEAMABSTULERIT⟨QUOR⟩SUSTULERITETUTRUMHAC

inter se cohaerere, siquidem alii archetypo vindicamus quam eas de quibus cum maxime diximus: ut in aliis fabulis probavimus partem harum scissurarum redire ad archetypum, qui *A* cum *P* communis fuerit, alias soli *P* archetypo convenire.

Quam coniecturam etsi caute, ut par est, concipiam, tamen aliquid adiumenti inde adsciscere puto, quod etiam de aliis locis postea (p. XXXVI) similiter iudicabimus. Interim ad proximum exemplum pergamus idque non facilius, sed gravius.

Vix enim ulla dubitatio esse potest, quin hae inter se congruant lacerationes manifestae:

711 sq.
UITAINTEREMERETTUM⟨AUTUMOTI⟩MORE⟨MIHI⟩EXCIDISSE
CISTELLAMHAECMULIER⟨PERDIDITMANE⟩AMUSERAPARUMPER
725 sq.*)
QUAAUFUGITQUAEDAM⟨EGOM⟩AESTIO⟨RUTUIUEREM⟩ # QUIDIDQUID-
NAMST
ALIENUM⟨QUIADABITMALUM⟩ETMAEROREMFAMILIAREM

Nam cum mediae lacunae duorum versuum sic sese excipiant aptissime, si potius cum lacuna paulo ampliore post v. 705 aperta alterum locum coniungas, neque similis est utriusque damni condicio neque iam est quod priori respondeat. Quod vero inter v. 711 et 725 XIV tantum versus intercedunt, considerandum est hos ipsos versus tantis difficultatibus obstrictos esse, ut ampliorem dittographiam Langenus demonstrare studuerit: quae tamen certis finibus circumscribi nequeat. Quare ut supra (p. XXVI) circa v. 531 lacunas potius quam interpolationem contextum discidisse vidimus, sic hoc loco complures versus desiderari colligimus: idque non modo ex versuum lacerorum distantia confirmamus, sed etiam ex eorum versuum qui antecedunt condicione. Nam

*) Sic paulo probabilius quam in apparatu hos versus supplevisse mihi videor tam ad sententiam quam ad lacunae congruentiam. V. autem 711 iam ⟨*ti*⟩*more* ⟨*mi*⟩ cum Pylade Bothioque reposui, pro quo ⟨*mi in cla*⟩*more* posueram, ut uno loco mutarem. At cum *timore* melius est, tum v. 725 revera duplicem lacunam esse ostendit, cui sic maxime satis fit.

neque maior ille defectus post v. 705 habet quod respondeat et v. 708 lacuna videtur extitisse item singularis, quae quidem mala interpolatione obscurata sit. Vbi cum *quaerere* traditum sit quo loco *tollere* unice quadrare et Valla vidit et critici ceteroqui cautissimi atque adeo anxii probarunt, nihil iuvat, si cum Langeno Stud. Pl. p. 284 retractatori omnia tribuimus, qui hoc maxime qui committere potuerit non magis intellegimus, quam si poetae ipsi relinquimus. Contra si statuimus scissura haustam fuisse aut totam formam aut priorem partem infinitivi, prorsus convenienter exemplis certissimis quae supra duce *A* explanavimus *quaerere* iudicabimus a librario profectum esse, qui locutionem per se aptam notamque, sed a persona causaque huius loci abhorrentem intulerit.

Iam haec de quibus modo disputavi quo intricatiora sunt et suapte natura variis dubitationibus obnoxia, eo splendidiora exempla ex ultimis scaenis fabulae agmen claudent.

Ac primum quidem tres versus deinceps in media parte mutilatos habemus 756—758, quibus aperte respondet, quod v. 739 eodem loco eadem ratione truncatus est: quem qui cingunt versus etsi litteris pleni sunt, tamen item labis vestigia prae se ferunt. Nam v. 738 *Quae illam cistellam perdidit quoi dat negat esse quod det* legitur sensu cassum, pro quo ex B^2 cum plerisque *quoidam* correximus. Sed cum haec ipsa scriptura pridem aliorum suspicionem excitaverit, iam accedente lacunae indicio augebimus suspicionem, quamvis incertum sit quid olim extitisse dicamus: non inepte, ni fallor, scribas *uelit, at negat e. q. d.* Praeterea fortasse verbi *perdidit* exitus suppletus olim potius quam traditus est. Item v. 740*), ubi *At pol illi quidam mulier in ulla opera gratuita est* nulla fere mutatione adhibita Muellerus emendavit rescribens *quoidam mulieri nulla o. g. e.*, partem scripturae traditae (fortasse obscuratae potius quam prorsus evanidae) ad coniecturam ex v. 736 similitudine petendam revocabimus. Vnde hanc fere imaginem archetypi recuperamus:

*) V. 741 ad verba *tua tibi nunc prodens* perperam ab omnibus mutata non quadrat *Commodo loquelam* (scil. meam), sed *Condomo loquelam* (scil. vestram), quo altercationem dirimit mulier.

738 sqq. dit quoi dat (quidam)
QUAEILLAMCISTELLAMPERDI⟨DITUELIT⟩ATNEGATESSEQUODDET
ATENIMILLEQUIDAMO⟨PERAMBONAMMAGIS⟩QUAMARGENTUMEXPE-
mulier in ulla opera T⟨ESS⟩IT
ATPOLILLIQUOIDAMMU⟨LIERINULLAOPE⟩RAGRATUITAST
756 sqq.*)
MEAST#EAST#⟨TOTQUAEST⟩USANNORUMATTULIT
QUIDQUA⟨ESTIEGOPARTEMDIMID⟩IAMQUAEROMEAM
ATPO⟨LEGOQUONIAMTRES⟩SUNTQUAEROTERTIAM

Vt vero duo versus desiderantur ad intervallum inter utramque lacunam complendum, sic aliquid inter v. 753 et 754 desiderari ad complendum colloquii tenorem diu est ex quo statuerunt critici: et vel duo versus deesse sine ulla suspicione eius quam nos addimus rationis Fleckeisenus contendit: quamquam dubitari potest, utrum alter eorum (quod ille voluit) Haliscae fuerit an uterque Lampadionis obloquium effecerit (cf. append. crit.).

Ad has vero lacunas mox altera adiungitur, ex qua elucet v. 738 sqq.: 756 sqq. finem folii occupasse, proximum autem defectum initium insequentis folii. Nam statim v. 760**) post *Aequomst* desiderari infinitivum (velut *tacere, seruare*) cum Camerario dudum perspexerunt homines docti. Mox vero v. 775 — intercedente non modo scaenae inscriptione, sed etiam lacuna inter v. 762 et 763, quam Seyffertus agnovit nosque ex nostra ratione iam confirmare certiusque circumscribere possumus, — *et padictonem* (vel *paditionem*) libri tradunt, ubi *et ⟨lam⟩padionem* restituit B^2: quod tamen non

*) Vix dubito, quin supplementa mea v. 757 sq. placitura sint: nam et *qua⟨esti partem dimid⟩iam* et *⟨quoniam tres⟩ sunt* fere exigit reliquiarum conexus. Contra quod v. 756 posui *⟨tot quaest⟩us annorum attulit* nescio an aliis quoque quaesitum videatur. Nihilo minus ex eis, quae de *afferre* verbi usu Plautino docuit Langenus, *-us* necessario suspicamur tale obiectum continere, simul vero quaestus partiendi notionem reliqua indicant: atque extat eadem forma Rud. 989. Sed *u* post *east*# relictum fortasse servare possumus, si admissa *ĕast* mensura scribimus *u⟨na quaest⟩us a. a.* Quamquam libenter cedam coniectori feliciori.

**) Cum veri non dissimile sit una cum altero paginae versu etiam primum dilaceratum fuisse, prona est suspicio in versibus 759 et 774 syllabas quasdam olim suppletas exhiberi ad illud quod supra ponam exemplum: neque tamen in *querit abam* sic disiuncto in libris vestigium huius rei agnosci velim.

sufficit metricae necessitati. Quare non dubitabis de detrimentis sic inter se conciliandis (vide adn.):

(759.) 760 abam
(QUODQUAERIT⟨ABAM⟩FILIAMINUENIMEAM)
AEQUOMEST⟨SERUARE⟩PERFIDEMQUODCREDITUMEST
(774.) 775 mines
(QUIDHOCNEGOTISTQUODOMNESHO⟨MINES⟩FABULANTURPERUIAS)
MIHIESSEFILIAMINUENTAMET⟨IAMLAM⟩PADIONEMMEINFORO

Iam intelleges quantopere erraverint qui extremum versum transponendo sanare voluerint. Itemque ex prioribus exemplis recte aestimatis nubes coniecturarum repellitur, quod nolui singillatim persequi: ipse si vis facile ex appendice adhibita percipies. Non minus autem praeclare hac obrussa usi divinationes quasdam veras vel veri similes reddere potuimus.

Quae vero singillatim effecimus si apte inter se coniungere conamur, ad novas res enucleandas deducimur. Quas enim in priore parte lacunas indagavimus, vix aliter ad iustam archetypi discriptionem revocare nobis continget, ac si a v. 7 sqq. integrum folium incepisse statuimus reliquaque sic digerimus, ut insequens tabula ostendit (in qua versus lacunosos sibi respondentes crassioribus numeris expressimus):

7 (9. 11. 13)—26	: **27 (29. 30. 33)**—46
47—63	: 64—83
84—103	: **104**—(sc. inscr.) 121
122—124. 133—148 (sc. inscr.)	: 149—**168**
169—188	: 189—(sc. inscr.) 205
206—227	: **228**—?

Vnde primum quidem percipiemus in alterius folii pagina priore tres versus desiderari: atque rectissime Seyffertus dubitationem movit de v. 52 sqq. (cf. append. crit.), ubi non modo hiulcam esse orationem dudum senserunt homines docti — quod aliquo modo ex animo mulieris commotiore repeti queat —, verum etiam *istaec uerba* non est quo referas ex usu et significatione pronominis.

Non minus grave est, quod v. 125—132 in eo archetypo, ad quem hae lacunae redeunt, aut non extitisse aut in margine tantum accessisse concludimus (ut v. 126—129 in *A* omissi sunt, cum quibus reliquos praeeunte Windischmanno pridem Ritschelius aliique damnaverunt): nam ratio-

nem plane constare, dummodo ab his versibus suspectissimis recedas, quisnam casui tribuet?

Deinde quem supra (p. XXV) dubitanter ibidem una traximus locum 206 : 228, iam confidentius defendemus, quoniam ex ipsius discriptionis concinnitate sententia nostra fulciri videtur. Quod vero item dubitanter damna versuum 82 : 102 et 156 : 176 ad eandem explicationem rettulimus (p. XX sq. et XXIV), iam intellegimus aut omnino aliter haec expedienda esse aut alii archetypo tribuenda, item ut v. 662: 679 (p. XXXI sq.).

Porro post maiorem illam sexcentorum fere versuum lacunam ab initio optime sic res procedit, ut ex vestigiis clarissimis hos paginarum fines recuperemus:

?—(**500.**) **502**	: 503—(**520.**) **522**
523—(sc. inscr.) **536. 537**	: **538**—(sc. inscr.) **554. 555**
556. 557—575	: **576. 577**—595
596—615	: 616—(sc. inscr.) 633
634—649	: **650**—(sc. inscr.) 667

Hoc quoque loco, quae sola praeter eas de quibus iam diximus paginas (p. XXVI. XXIX) spatium legitimum non complet pagina 576—595 — ubi XVIII senarii in libris sunt—, in ea certissimis rationibus ductus lacunas statui v. 581 sq. et 589 sq.: quas praeter bis duo quae signavimus hemistichia omissa integrum etiam versum complexas esse statuas, si scaenae inscriptioni post v. 630 unius tantum versus spatium tribuas.

Denique in extrema parte fabulae vel graviora damna contextum perpessum esse iam supra exposuimus. Nihilo minus prioribus satis accurate haec sese adplicat discriptio:

668 (sc. inscr. **672**)—(**680.**) **683**	: 684(**691**)—(**701.**) **704***)
705—**711. 712**	: 713—**725. 726**
727—**738. 739. 740**	: 741—**756. 757. 758**
759. 760—773 sc. inscr.	: **774. 775**—fin.

*) Ex hac discriptione huius folii probabile est inscriptionem scaenae duos versus occupasse (item post v. 652 et [? v. s.] 630) et praeter v. 672 et 691 (cf. p. XXX) etiam v. 671 bipartitum, v. autem 693—696 duobus, non quattuor, versibus (similiter atque in *B*) distributos fuisse.

Iam igitur ut supra vidimus (p. XXXII sq.) lacunae maiori post v. 705 conspicuae etiam in pagina insequenti maiorem lacunam respondere, sic nunc elucet etiam in proxima pagina non tantum duobus versibus — ut in ea quae opposita est (cf. p. XXXIV) —, sed vel sex versibus auctiorem fuisse archetypum: quamquam in his versibus 727—740 nihil desideratur, quod ad colloquii vices serendas necessarium fuerit, sed dilatatam potius fuisse altercationem dicteriis Servi Ancillaeque sumendum erit.

Atque fabulam, cuius archetypus tot lacunis scissurisque deformatus, tot correctionibus arbitrariis obscuratus fuerit, etiam aliis generibus corruptelae scatere et per se consentaneum est et facile comprobari potest. Item hinc refellitur eorum superstitio, quam numquam non impugnavi, qui nimis litteris traditis inhaereant rationesque criticas exegeticas grammaticas metricas ipsamque Rationem neglegant spernantque. Sed nolim his rebus exagitandis praefationis molem vel sic iusto amplioris augere. Ego vero non dubito, quin in hac quoque fabula saepius in contrariam partem peccasse iudicer. Sed etsi 'deliqui', non vereor ne 'vapulem', verum spero fore, ut aequi saltem iudices dent 'plausum postrema in comoedia'. In qua iam repeto, quod in prima quam edidi pronuntiavi: etsi non liceat subscribere EXPLICIT FELICITER, illud tamen subscribere possum (conferentibus mihi FLECKEISENO virorum Plautinorum antistite, GOETZIO socio fideli, SEYFFERTO adiutore liberalissimo) EMENDAUI UT POTUI.

Heidelbergae m. Febr. a. MDCCCXCIV.

F. S.

INDEX LOCORVM

(Stellulam addidi eis locis quibus aliquid correxi)

Arg. v. 10 sq.	p. VII adn.
v. 7—13	XXI sqq.
27—33	XXII sqq.
*39	XVII adn.
*52 sqq.	XXXV
*57	XVII adn.
82	XX sq., XXXVI
84	XX
102	XX sq., XXXVI
*104	XVII adn., XX
125 sqq.	VIII. XXXV sq.
133	XIV
149 sqq.	VIII sq.
156	XXIV sq., XXXVI
168	XXIV
176	XXIV. XXXVI
184	XXIV adn.
188 sq.	IX adn.
197 sq.	X
201 sq.	IX
203 sqq.	XIX
206	XXV. XXXVI
228	XXV. XXXVI
229 sqq.	XIX sq.
231 sqq.	XII
244 sqq.	XII
267 sqq.	XII
283	XIII
340 sq.	XVIII adn.
381 sqq.	XI. XIV
382	XIV adn.
408	XIII sq.
433	XV
462	XXVII adn.
500 sqq.	XXI
510 sq	VIII
511	XVII adn.
520 sqq.	XXI
523	XVI adn., XXV sq.
531	XXVI
532 sq.	VII adn.
v. 534 sq.	p. XXVI
536 sq.	XXVI sq.
538	XXV sq.
539	XXVII adn.
544	XI
554 sq.	XXVII
555 sqq.	XVIII adn., XXVII adn.
556 sq.	XXVII sq.
*563	XVII adn.
576 sq.	XXVII sq.
581 sq.	XXXVI XXVII adn
589 sq.	XXXVI
634	XXVIII sq.
637	XXIX
*642	XXIX
650	XXVIII sq.
662	XXXI sq.
672	XXX sq.
*677	XVII adn.
679	XXX adn., XXXI sq.
*680	XXX sq.
683	XXX sq.
*691	XXX sq.
699	XXX adn.
701	XXX sq.
704	XXX sq.
705 sqq.	XXXII sq.
708	XXXIII
*711 sq.	XXXII
*725 sq.	XXXII
*727 sqq.	XXXVII
*738 sqq.	XXXIII sq.
*741	XVII adn., XXXIII adn.
*756 sqq.	XXXIII sq.
759 sq.	XXXIV sq.
762 sq.	XXXIV
774 sq.	XXXIV sq.
782 sqq.	X

T·MACCI·PLAVTI

CISTELLARIA

GRAECA · MENANDRV

ARGVMENTVM

Comprímit adulescens Lémnius Sicyóniam.
Is rédit in patriam et gnátam generat núptiis.
Sicyónia aeque párit puellam. hanc séruolus
Tollit átque exponit ét ex insidiis aúcupat.
Eám sublatam méretrix alii détulit. 5
Lemnó post rediens dúcit quam compréſserat
Lemníque natam spóndet adulescéntulo
Amóre capto illíus proiectíciae.
Requírens seruos réperit quam proiécerat:
Itaque aéqua lege et ríte ciuem cógnitam 10
Alcésimarchus, út erat nactus, póssidet.

INCIPIT CISTELLARIA *BVEJ*. PLAVTI · POETE · CLARISSIMI · CISTELLARIA INCIP̄ · *F*. Plauti Poetae Ciſtellaria *Z*
1. lemnuſ *BVE¹J*. *corr. E²* liconiam *B*. liconia *E¹ et, post 5 litt. spat., VJ*. Lyonia *F*. ſiconia; *E²* (*) 2. inpatriam *BJ* nuptuſ *BVEJ* 3. Sycioni—a////eq;//// pariit *B* (eq; *in ras. 4 litt.: fuit* aaeque, *ut vid.*). Sycion aaequę parit *V*. Sycion aeque pariit *E*. Siciona aequę parit *J*. Sitionia eque parit *F*. Sityoni atque pariter *Z: corr. Pylades* (*) 4. aut cupat *V* (*) 6. redens *B¹VE¹: corr. B²E²* quam com compreſſerat *B* (*prius* com *lineola subduxit B², in altero* m *ex* n, *ut vid., cum ras. effecit*). quam cō conpreſſerat *V*. q cō conpſſerat *E* (cā *E². in marg.* al quā *E³*). qui eam compreſſerat *Z* 7. spondet *Bothius duce Parco*. deſpondet *F*. deſpondit *BVEJ* (*) 8. capti *J* proiecticiæ *B²*. pro lecticiæ *B¹*. prolętitie *V*. pro leticie *E*. ꝓletitię *J*. proiectitie *F* 9. repperit *BVJF*. reperit *E* ꝓ iecerat *B* 10. Itaque aequa ꝓ *coll. v. 532*. Itaque *libri* cinem *J* (*) 11. Alceſſi marchus *BVJ*. Alceſſi marcuſ *E*. Alcoſimarchuſ (*ut fere semper*) *F*

PERSONAE

SELENIVM MERETRIX
GYMNASIVM MERETRIX
SYRA (?) LENA
AVXILIVM DEVS PROLOGVS
ALCESIMARCHVS ADVLESCENS
THYNISCVS (?) SERVOS
AMICVS PATRIS ALCESIMARCHI (?)
PATER ALCESIMARCHI
LAMPADIO SERVOS
MELAENIS LENA
PHANOSTRATA VXOR
HALISCA ANCILLA
DEMIPHO SENEX
CATERVA

ACTVS I

SELENIVM. GYMNASIVM. LENA

SELENIVM

Quom ego ántehac te amáui et mi amícam esse créui,
Mea Gýmnasium, et mátrem tuám, tum id mihi hódie
Apéruistis, tu átque haec. sorór si mea ésses,
Qui mágis potueritis mihi honórem ire habitum,
Néscio, nisi, ut méus est animus, fíeri non posse árbitror: 5

1. *Varro de l. l. VII 98:* Apud Plautum 'quia ego antehac te amaui' ualet constitui: itaque heres cum constituit se heredem esse dicitur 'cernere' et cum id fecit 'creuisse': *ubi post* amaui *intercidisse* 'et mihi amicam esse creui': creui *apertum est: cf. Victorius Var. lect. VII 1. Priscianus inst. X 38 p. 529, 15 H.:* cerno creui: non solum enim *τὸ κοσκινίζων κρίνω* sic facit praeteritum, sed etiam cum pro uideo accipitur .... Plautus in Cistellaria 'cum ego te amaui, mea Antiphila, et mihi amicam esse creui': *cf. Ritschelius Opusc. phil. II p. 284 adn. Hinc pendet Osbernus p. 129 M.*

Act. I Sc. 1 MERETRICES·II·S GYMNASIVM & SELENIV̄ ‖ LENA *B.* MERETRICIS·II GYMNASIV̄ ⁊ SELENIVM LENA *V.* Meretricis·II·Gymnaſiū & Selenniū (*sub finem folii rubro subducta*) ‖ MERETRICIS·II·GIMNASIV̄ & SELENIVM·LENA *E.* MERETRICES DVAE·GYMNASIVM·ET SILENIVM·LENIA *J.* Silenium·Gymnaſium·meretriceſ due. Lena *F.* Meretriceſ due Gymnaſium. Silenium. Lena *Z* 1. SELE *praem. B,* Sileñ·*VE,* Sit *J* Cum ego *B, Priscianus.* um ego *c. sp. in. VE.* quia ego *Varro.* Quom *F.* Cum *JZ* ante hac *BVE*²*J.* anted hac *E*¹: *om. Priscianus* amaui, mea Antiphila *Priscianus* mihi //////// (*er.* eſſe, *ut vid., vel* &) *B.* mihi *ceteri* (*) 2. Mæa *E* gimnaſium *B.* gimnaſſium *E* (*) 3. Aperuiſti *BVE: corr. JFZ* 4. potueriſ *B* (*) 5. niſi *om. JFZ* m̄ſ *V.* /// m̄ſ (*er.* o, *ut vid.*) *E*

Íta omnibus relíctis rebus mí frequentem operám dedistis.
Éo ego uos amo mérito et eo a me mágnam inistis grátiam.

GYMNASIVM

Pol istó quidem nos pretió facile
Optántist frequéntare utíbilisque habére:
Ita in prándio nos lepide ác nitide, 10
Accépisti apúd te, ut sempér meminerímus.

SELENIVM

Lubénti edepol ánimo factum ét fiet á me,
Quae uós arbitrór uelle, ea út item expetéssam.

LENA

Quód ille dixit, quí secundo uénto uectus ést

---

6 *et* 8 *sqq. Varro de l. l. VII 99* (*cf. ad v. 1*): apud eundem quod est 'mi [quo desimi *F: corr. Augustinus*] frequentem operam dedistis' ualet assiduam .... itaque illud quod eaedem mulierculae dicunt '⟨pol ist⟩o quidem nos pretio ⟨facile o⟩ptanti est [*sic suppl.* ℭ: dicunto quidem nos pretio (*sub finem folii*) ptanti est (*in initio folii*) *F.* dicunt ⟨pol istoc⟩ quidem nos pretio tanti est *ed. Spengelius, apud quem videas aliorum conamina: at* pol ist *intercidisse* o *relictum,* facile *interpretatio docet*] frequentare: ita in prandio nos lepide ac nitide accepisti' apparet dicere: facile est curare ut adsimus, cum tam bene nos accipias. 14 *sq. Varro de l. l. V 72:* Venelia a ueniendo ac uento illo quem Plautus dicit 'quod ibi

---

6. mi *Varro.* mihi *libri* (m̊ *ex* n̊ *E*) frequentē *B V E*³. frequente /// (*cr.* r *vel* f) *E*¹. frequent̃ *J.* frequenter *F* 7. Eo *B F.* Et *V E J Z* uos amo merito *duce Muellero* ℭ. uoſ amo *B V E F Z.* amo uoſ *J* (uos *J*² *s. v.*) /// eo *E* (*cr.* m) ame *B E J* /// magnam (*cr.* a) *J* (*) 8 *sq.* isto *Luchsius comment. pros II p. 7: cf. testim.* iſtoc *B V E F Z.* iſtuc *J* precio *B F.* p̄tio *E.* p̄cio *J* facile ‖ Optantist frequentare ℭ *duce Varrone.* facile eſt frequentare ‖ Tibi *libri* (*cr.* facile ẽ *ante* facile eſt *V in fine v.*) utibilisque *Bothius.* utiliſ que *B.* ut illiſ que *V E J* (quę) *F Z* haberi *ex* habere *B*², *ut vid.* habere /// (*cr.* ſ) *E* (*) 10. inprandio *B E J* ȧnitide *E.* atque nitide *B: cf. testim.* (*) 11. Accepiſti, ti *ex* a *ut vid., B* aput *J* meminerimuſ *B*² *F.* meminerif *V E J.* meminer (min *ex al. litt., fort.* mn *vel* nim) *B*¹. meminerim *Z* 12. Lubenti *Bothius duce Pylade.* Lubentique *B J F Z.* lubentique *V E* /////// edepol *B* (*cr.* SELEN, *ut vid.*) /// animo *B* (*cr.* f) ame *B E J* (*) 13. ut item ℭ. ut *libri* expetessam *Gronovius.* expeteſ *libri* (*) 14 *sqq.* LEGY *praem. V,* legī *E,* GY *B* *Sic discr.* ℭ, *ubi libri habent:*
Quod ille dixit qui ſecundo uento uectuſ eſt tranquillo mare
Ventum gaudeo · ecaſtor ad te ita hodie hic accepte ſumuſ ſuauibuſ modiſ

Tránquillo marí: uéntum gaudeó 15
Écastor ad te: íta hodie hic
Ácceptae sumús suáuibus modís
Néc nisi disciplína apud te fúit quicquam ibi, quin míhi placeret.

SELENIVM

Quíd ita, amabo?

LENA

Ráro nimium dábat quod biberem, id mérum infuscabat.

GYMNASIVM

Amábo, hicine ístuc decét?

LENA

Iusque fásquest: 20
Nemo álienus híc est.

SELENIVM

Meritó uostro amó uos,
Quía me colitis, mágni facitis.

LENA

Décet pol, mea Selénium,
Hunc ésse ordiném beniuoléntis intér se

---

dixit . . . . uentum gaudeo'. *Charisius inst. gr. I p. 61, 12 et p. 137, 18 K.:* (ab hoc mare, non ab hoc mari dici oportet. Romanus ita refert . . . .) consuetudo uero per i locuta est contra definitionem quam sub titulo ruris dixit. Plautus in Cistellaria 'secundo . . . . mari' (*sic ed. princ.:* mare *Keilius cum N*).

V. 14 Quod ibi *Varro, v.* 15 mari *J cum Varrone et Charisio, v.* 16 adte *B et, ex* atte, *J* hic *om. B* (*) 18. Nec *F.* Næc *B,* N *ex* H, *ut vid.* Haec *V*(Hęc)*E*(ꝯ)*JZ* iuſi *V* apud, d *ex* i, *ut vid., B.* aput *J* quic quă, c *ex* i, *ut vid., B* placent *F* (*) 19. Qd̃ *VE* LE. *Saracenus.* GY. *libri* (*nisi quod* ez̃ *i. e.* etiam *E ex nota male intellecta habet*) raro uinum dabat *F* infucabat *F* (*) 20. GY. *Saracenus.* SELE *B.* Sit *VEJFZ* hiccine *libri, sed* ci *ex* ſi *corr. E* iſtuc *F.* iſtud *reliqui* LE. *Gruterus.* GY *B*² *in ras. 4—5 litt. JFZ: spat. VE* faſque, f *J*² *er.* u eſt *libri* 21. LEGY *praem. V,* Legī *E,* LEÑ *J,* Le. *FZ: del. Pylades* uro *BVEJ* SIL *B*¹*:* SEL *rubr.* 22. magni facitis *Spengelius* '*Ref.*' *p. 234 sq.* et magniſ facitiſ *BVE.* et magnifacitiſ *J*(fa *ex* fic *inter scribendum*)*FZ* ſelenium *EJ et,* ſe *ex* ſo, *V.* ſilenium *BFZ* (*) 23 *sq. Vnus est versus in libris* beniuolentiſ *B.* bene uolentiſ *VEJF.* beneuolenteſ *Z*

Béneque amicitia útier.
Vbi istás uideas summó genere gnatás, summatis mátronas, 25
Vt amícitiam colunt átque ut eam iunctám bene habent intér se:
Si idem ístuc nos faciámus, si idem nós imitemur, — íta tamen
Vix uíuimus cum inuidiá summa.
Suárum esse opúm nos uolúnt indigéntes:
Nostrá copiá nil uolúnt nos potésse 30
Suíque omniúm rerum nós indigére,
Vt sibi simus súpplices.
Eas si ádeas, abitum quám aditum mális: ita nostro órdini
Palám blandiúntur, clam si óccasio úsquamst
Aquam frígidam subdole súbfundunt. 35
Virís cum suís praedicánt nos solére:
Suás paelicés esse aiúnt: eunt depréssum.
Quia nós libertinaé sumus, et ego ét tua mater ámbae
Meretríces fuimus: ílla te, ego hánc mihi educáui
Ex pátribus conuentíciis. neque ego hánc superbiái 40
Causá pepuli ad meretrícium quaestúm, nisi ut ne esurírem.

---

bene que *E* amicitię *V* (*) 25. nataſ *libri* ſummateſ *Z* (*) 26. ami ciam *B* atq *V* *post* eam *c. 4 litt.* (bene, *ut vid.*) *er. B* uinctam *Z.* uictam *F* (*) 27 *sqq. Sic libri* (*nisi quod B* in uidia *et* uolunt *ex* nolunt, *ut vid., cum ras.*):
Si idem iſtud noſ faciamuſ ſi idem imitamur ita tamen uix uiuimuſ
Cum inuidia ſumma ſuarum opum noſ uolunt eſſe indigenteſ
ubi istuc *corr. Bothius*, nos *add. et* esse *trai.* ☙, *versus sic discribens,* imitemur *corr. Camerarius* (*) 30. nihil *Pylades.* nihilo *libri* (nichilo *J*) 31 *sq. Vnus versus est* omiũ *J* ſimuſ *B*, ſ *extr. B*² *in ras. litt.* m *vel* mv⸗, *ut vid.* 33. eaſq; *F* ad eaſ *B* habitum qua *J* abitum atq; aditum *F* qliſ maliſ *E* (*exp. E*¹) (*) 34. clam, am *in ras. E*² ſioccaſio ///// *B* (*er.* eſt). ſi ocaſio *E*, ſi *in ras. E*². ſi occaſſio *J* eſt *libri* 35. ſuffundunt *libri* (*) 36. quom *F* predicant *BV* 37. pelicef *BVEJ*². felicef *J*¹. pellicef *FZ* agiunt *J* *ante ras.* eũ *VE.* eum *J* depſſum *E* (*) 38. libertine *et* ambe *VEF* 39. Me///retricef fuimuſ *B*, *er.* t, *ut vid., et* im *e corr.* (*incohato* fueri, *ut vid.*) illate *VE* mihi *om. JZ* (*) 40. ſ partib; *supra* patrib; *J* conuentitiis *Gulielmius, Scaliger.* conuentuſ (*vel* iiſ) *B.* conticuſ *VE.* conticiuſ *J.* conticuiſ *FZ* neque ego *F.* ego neque *reliqui* superbiai *Bothius.* ſuperbiae *JZ.* ſupbię *BV.* ſuperbie *EF* (*)
41. pepuli *Spengelius Philol. XXII p. 541.* repuli *BVEJZ.* reppuli *F* meretritium *V.* meretricum *F* queſtum *BVEJF* eſuriem *F* (*)

SELENIVM

At sátius fuerat eám uiro dare núptum potius.

LENA

Héia,
Haec quidem écastor cottídie uiro núbit, nupsitque hódie,
Nubét mox noctu. númquam ego hanc uiduám cubare síui.
Nam si haéc non nubat, lúgubri famé familia péreat. 45

GYMNASIVM

Necéssest quo tu mé modo uoles ésse, ita esse, máter.

LENA

Ecástor haud me paénitet, si ut dícis ita futúra's:
Nam sí quidem ita eris, út uolo, numquam Hécala aetate fíes
Sempérque istam quam núnc habes aetátulam optinébis
Multísque damno et míhi lucro siné meo saepe eris súmptu. 50

GYMNASIVM

Di fáxint.

LENA

Sine operá tua di horúnc nil facere póssunt.

GYMNASIVM

Equidém meam addam operam sédulo. sed tú inter istaec uérba,

---

45. *Osbernus p. 308 M.:* lucubre · i · mane uel uigilanter: unde Plautus in Cistellaria 'si haec non nubat lucubre fame familia pereat'.

---

42. SELĒ *add.* B^2E^3: *om. etiam V* ſaciuſ *et* pociuſ *E* nuptū, ū *ex* ã *J* LE B^2 *in ras.: om. VE* Heia(*fort. alt.* i *superne er.*)*B.* heia *V.* eia *EJZ.* Eya *F* (*) 43. Hec *EF* cotidie *BVEJZ.* quotidie *F* (*) 44. nunquam *EJF* ſibi *J* 45. hec *EJ* lugubri *Camerarius.* lugubre *Z.* lucubre *cum 5 litt. spat. BV, sine spat. F et, ras. ex* lugubare, *E.* lucubrae *J: cf. testim.* famae *J* pereat *E* (*) 46. Neceſſe eſt *libri* me *om. J* 47. haut *E* penitet *et* futura eſ *libri* (*) 48. ſiquidem *BVJF* nunquam *J* Hecala aetate ꝓ *praecuntibus aliis.* & hæc ate B^1V(hęc)*E*(æ' hec). & hæc_ate B^2. & hecata *J.* etate *F.* Hecate *Z* (*) 49. Semper que *B* nunc iſtã *E* (*exp.* E^1) aet atulam *E* obtinebiſ *VEZ* 50. Multiſ que *E* dampno *VEJ* ſepe *BVEJF* ſumptū (*er.* -) *E* (*) 51. GY *add.* B^2E^3J: *om. etiam V* Dii *J* faxiræ *B* di horunc nihil *B.* nihil di horunc *V.* nichil di horrunc *E.* nihil dii hor hunc *J.* nihil dii horum *FZ* (*) 52. GY. *om. FZ* (*add. Saracenus*) Hequidem hercle ſint *E* (*exp.* E^1) meam ꝓ. hercle *libri* ſed quid tu *F* iſtec *EF.* haec *Z* (*)

Meus óculus, mea Selénium, — numquam égo te tristiórem
Vidi ésse: quid, cedo, te óbsecro tam abhórret hilaritúdo?
Neque múnda adaeque es, út soles — hoc sís uide, ut petíuit 55
Suspíritum alte — et pállida's. elóquere utrumque nóbis,
Et quíd tibist et quíd uelis nostram óperam, ut nos sciámus.
Noli, óbsecro, lacrumís tuis mihi exércitum imperáre.

SELENIVM

Média excrucior, méa Gymnasium, mále mihist, male máceror,
Dóleo ab animo, dóleo ab oculis, dóleo ab aegritúdine. 60
Quíd dicam, nisi stúltitia mea méd in maerorém rapi?

GYMNASIVM

Índidem, unde oritur, fácito ut facias stúltitiam sepelíbilem.

SELENIVM

Quíd faciam?

GYMNASIVM

In latebrás abscondas péctore penitíssumo.
Tuám stultitiam sóla facito ut scías sine aliis árbitris.

---

63. *Charisius p. 190, 1 K.:* conlata sunt aduerbia. Varro sic ait in III *περὶ χαρακτήρων*, propius proxime. in his extra consuetudinem communem frequenter perfectis uti solet Plautus, ut in Aulularia...et in Mostellaria 'quid.... penitissimo': *cf. ad Mostell.*[2] *656 et ad Pers.*[2] *522.*

---

53. Meuſ' mea 'oculuſ *E* oculoſ *J*[1]: *corr. J*[2] ſelenium *VE.* ſilenium *BFZ.* ſilemum *J* nunquam *JF* 54. cedote *V* ilaritudo *E* 55. munda, nd *ex parte in ras.* (*ex* ml, *ut vid.*) *B.* mũda *E* ad ęque eſ *BVEZ.* ad eque eſ *F.* adaeq. *J* hocſiſ *B* ut & *J* 56. Suſpirium *F* pallida eſ *libri* utrunque nobiſ *F.* nobiſ utrumque *E.* nobiſ utrunque *Z* (*) 57. quid//// *bis E* (*er.* ẽ) eſt *libri* uelíſ *FZ.* uelit *BVEJ* 58. lacrimiſ *VE* excruciatum imperare *FZ* 59. Media excrucior *S.* Mea excrucior *libri* (ex crucior *B.* excrutior *V*) gymnaſium mea *Z* mihi eſt *libri* (*) 60. egretudine *EJ* 61. Quid//// (*er.* ẽ) *E* ſtulticia *BVE*[2]*J*(ã *ante ras.*) *F.* ſtulcia *E*[1] med *Wcisius in adn.* me *libri* inmerorem *BJ ct* (ĩ) *E.* in merorem *V.* immemorem *F* rapi *Gulielmius.* rapit *libri* (*) 62. Indicem *F* ũde *E* ſtulticiam *BEJF* ſepe libilem *V.* ſepe libęlem *E* (*) *Post v.* 62 *et v.* 63 S *cr. in marg. B* (*v.* 63 *fortasse* S S), *ut vid.* 63. Gy. *om. F* Inlatebraſ *B et* (Inlateb *in ras.*) *J* condaſ pectori *Charisius* penitiſſimo *BVE* (o *ex* e), *Charisius* (*) 64. ſtulticiam *BJF.* ſtulciam *E* ſolam *EZ* (*corr. Pylades*) arbitriſ *om. Z* (*)

SELENIVM

Át mihi cordoliúmst.

GYMNASIVM

Quid? id undest tíbi cor, commemora, óbsecro? 65

Quód neque ego habeo néque quisquam alia múlier, ut perhibént uiri.

SELENIVM

Síquidemst, quod doleát, dolet: si autem nón est, tamen hoc híc dolet.

GYMNASIVM

Ámat haec mulier.

SELENIVM

Ého an amare occípere amarumst, óbsecro?

GYMNASIVM

Námque ecastor ámor et melle et féllest fecundíssumus.
Gústui dat dúlce: amarum ad sátietatem usque óggerit. 70

SELENIVM

Ád istam faciemst mórbus, qui me, méa Gymnasium, mácerat.

GYMNASIVM

Pérfidiosus ést amor.

65—75. *In his versibus plane perturbata est discriptio* (- - tibi cordolium — mulier — non eſt — eho — ecaſtor — dulce — faciem eſt — Perfidioſuſ — animo eſ — ueniat — Veniet — uenit): *corr. Pylades* 65. michi *J* cordolium (cor dolium *B*) eſt *et* unde (Vnde *B*) eſt *libri: atque post* cordolium eſt *E habet* GYMN. amat hec mulier · Seſ ehc ‖ At m̊ cordoliũ eſt. GY *subducta lineola ab* E^1: *cf. v. 68* cor *Bothius, Bentleius duce Meursio.* cordolium *libri* (cor dolium *B*) Cõ memora *V.* Cũ memora *E* (*) 66. qđ *BVE et cum ras.* (*ex* q̊d *ut vid.*) *J* habeo *E* (*fuit* habẽo, *ut vid.*) nec *F* 67. Siquidẽſt *V.* Siquid eſt *BJFZ.* Siquidem *E* (*) 68. hec *EJF* ehc E^1 (o E^3) eſt *libri* (*) 69. Nanq. *B.* Nãq *V.* Nanque *F* felle eſt BVE^2Z. felle E^1JF fecundiſſimuſ *BVEJ* 70. QU**********MARU*****-TIETATEMUSQ·OG**RI— *A* Gustui dat *Bothius, Bentleius, Guyetus.* guſtu dat *libri* (*cum A, ut vid.*), *sed* u d *in B cum ras.* (guſtitat *vel* guſtidat *fuisse vid.*) ad ſacietatem *BJ.* & ſacietatem *E* aggerit *FZ* (*) 71. ADI————AT *A* (*sine* DI *As*) eſt *libri* q̊ *s.v.* E^1. mihi qui *F* me *om. Z* (*corr. Pius*) 72. PERFIDI————*A* (*)

SELENIVM

Ergo ín me peculatúm facit.

GYMNASIVM

Bóno animo's: erit ísti morbo mélius.

SELENIVM

Confidám fore,
Sí medicus ueniát, qui huic morbo fácere medicinám potest.

GYMNASIVM

Véniet.

SELENIVM

Spissum istúc amantist uérbum 'ueniet', nísi uenit. 75
Séd ego mea culpa ét stultitia péius misera máceror,
Quóm ego illum unum mi éxoptaui, quícum aetatem dégerem.

LENA

Mátronae magis cónducibilest ístuc, mea Selénium,
Vnum amare et cúm eo aetatem exígere, quoi nuptást semel.
Vérum enim meretrix fórtunatist óppidi simílluma: 80
Nón potest suam rem óptinere sóla sine multís uiris.

SELENIVM

Hóc uolo agatis: qua áccersitae caúsa ad me estis, éloquar.

---

73. B*NQA———QN***AMFORE *A* (BQNO———*As*) esſ *libri* 74. SIM**ICUSUENI**Q***U**********ICINAMPOTEST *A* (—EDIC— *As*) ueniet *F* 75. UENIET#SPISS***STU**MA——— *A* ſpiſſum, m *ex* ſ *B* istuc *Bothius.* iſtud *libri* eſt uerbum *BVEZ.* uerbum·ē·*J.* uerbum *F* (*) 76. SEDEGOMEA**LP*E*STULTIT*A**-****I*********OR *A* (MEA—STULT———OR *As*) ſtulticia *BEJF* 77. QUOMEGOILLUMM****XO***UIQUICUMAETATE**EG**E— *A* Quia ego illum unum mihi *libri praeter A* qui cum *BJFZ* etatem *J ante corr.* (etate degerem *ex* etatemegerem *cum ras.*) *et F.* aetate *BVEZ* (*non A, ut vid.*): *corr. m. rec.* (*fort. Camer.*) *in B cum Pio* 78. LENA *praem. BVE,* GY *JFZ* *Sic A* (*sed* M**RONAE), *ubi* Matrone *BVEJF* conducibile eſt *BVEJZ.* condecibile eſt *F* ſelemium *E.* ſilenium *JFZ* 79. UNUMAMAREETCUMEOAETATEMEX———PTAST-SEMEL *A, ubi* (iger)EQ(uoinu) *As, cum mihi neque* Q *apparuerit et* CUI *spatio convenire visum sit* aetate *E* exige *VE* cui *BVEJ* eſt ſemel *BVEZ.* ſemel eſt *JF* 80. UERUMENIMMERETRIXFORTUN——— *A* meritrix *V* fortunata *F* eſt oppidi *BJZ.* eſt opidi *VEF* ſimillima *BVEJ* 81. NONPOTESTSUAMREM——— *A* optinere *JF* 82. KOCNU———Q——— *A* accerſitę /// *B* (*er.* g). acerſite *EJ.* arceſſitae *Z* adme *B* (*)

Nám mea mater, quía ego nolo mé meretricem dícier,
Óbsecutast, géssit morem oránti morigeré mihi,
Vt me, quem ego amárem grauiter, síneret cum eo uíuere. 85

LENA

Stúlte ecastor fécit: sed tu enúmquam cum quiquám uiro
Cónsueuisti?

SELENIVM

Nísi quidem cum Alcésimarcho némine,
Néc pudicitiam ímminuit meam míhi alius quisquam.

LENA

Ópsecro,
Quó is homo insinuáuit pacto se ád te?

SELENIVM

Per Dionýsia
Máter pompam mé spectatum dúxit. dum redeó domum, 90

---

89 *sqq. Theocriti II 65 cum comparaverit Casaubonus, rectius etiam huc traxit Lambinus Menandrum apud Hermogenem de inv. IV 11 p. 256 Sp.:* Διονυσίων ⟨μὲν⟩ ἦν | πομπή ⟨·᾽πὶ τὴν θέαν δὲ μήτηρ μ᾽ ἤγαγεν *ex Plauto add. Herwerdenus Mnem. n. s. VI p. 77*⟩, ὁ δέ μ᾽ ἠκολούθησε⟨ν⟩ μέχρι τοῦ πρὸς τὴν θύραν· ἔπειτα φοιτῶν καὶ κολακεύων ⟨ἐμέ τε καὶ *add. Dobraeus* [*ut antea* μὲν *et* ν]⟩ τὴν μητέρ᾽ ἔγνω μ᾽.

---

83. NAMMEAMATERQUIAEGONOLO ———— *A* mea, ea *in ras. J* meritricem *B* ditier *V*. dictier *E*. didicier *J* 84. OBSECUTASTGESSITMOREMO ———— *A: ubi* ORA(ntim)O *As*. Obſecuta eſt de ea re geſſit (geſſi *VE*) morem morigere (morigeræ *Z*. morigerare *F*) mihi (michi *E*) *reliqui* (*) 85. UTMEQUEMEGOAMAREMO ———— *A* q̃ ego amorem J^1 (quem *corr.* J^2, amarem J^1) 86. STULTEECASTORFECITSEDTUEN**Q***QUMQ**QUA*UIRO *A* Sulte *ex* Suite *E* tu en umquam *J et* (unquam) E^3FZ. tu/// nunquam B^1, *er.* e, *ut vid.* tue nũquam E^1. tuę nũquã *V*. tun/// unquam B^2 quicquam *E*. quoquam *F* 87. CONSUEU**TI‡**SIQ*********LCESSIMARCKO**MIN* *A* equidem *F* alcheſimarcho *BVE*. alcheſimarco *JF* 88. *Sic A, ubi* Neque pudicitiam (pudiciciam *B ante corr. F*. puditiam *V*) meam mihi aliuſ quiſquam (a *ex* i *B*) imminuit ‖ LE. Obſecro *reliqui*, Obſecro ... ad te *et* Per ... domum *comprehendentes* (*) 89. QUOISKOM*INSINU***TPACTOSEADTE ———— *A* (***SINUA**TPA***** *As*) quoiſ *V* adte *BEJ*² *cum ras.* abte J^1 SELENIVM ‖ Perdioniſia *B* (L *ex* N, *ut vid.*) dyoniſia *V*. dioniſia *EJ* 90. MATERPOMPA ———— UM *A* ſpecitatũ E^1 (t ſpectatũ *in marg.*)

Cónspicillo cónsecutust clánculum me usque ád fores:
Índe in amicitiam ínsinuauit cúm matre et mecúm simul
Blánditiis, munéribus, donis.

LENA

Mí istunc uellem hominém dari:
Vt ego illum uorsárem.

SELENIVM

Quid opust uérbis? consuetúdine
Coépi amare cóntra ego illum, et ílle me —

LENA

O mea Selénium, 95
Adsimulare amáre oportet: nám si ames, extémpulo
Mélius illi múlto, quem ames, cónsulas quam reí tuae.

SELENIVM

At ille conceptís iurauit uérbis apud matrém meam
Mé uxorem ductúrum esse: ei nunc ália ducendást domum,

---

91. *Huc refert Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 2 Placidi glossam p. 28, 1 D.* (*CGL. V p. 15, 10 = 58, 13 G.*): conspicillo: ita ut conspici possint quod aiunt longis lineis.

---

91. C ———————— RES *A, ubi initio in parte nunc abscissa* CONSPICIO *notarunt Ritschelius et Studemundus* confecutuſ eſt *libri* meuſ que *VE* adforeſ *BJ* (*) 92. INDEINAMIC ———————— UMSIMUL *A* cũmatre *B* (˜ *B*²) 93. BLANDITIISM*****B*SD**** # ******STUNCU**LEMKO ---- ‖ NEMDARI *A* (—— BUS —— *As*) Blandiciiſ *BEJF* doniſ, i *cx* e *vel* o *E*. domiſ *J* LE. *Bothius.* GY. *libri* Mihi iſtum hominem uellem *BVEJ* (Michi) *FZ* darę *V* 94. UTEGOILLUMUERSAR** # Q**DOPUSTUERBIS**NSUETUDINE *A* (UORSAR** *As*) uorſarē *cx* uorſar *E*², *ut vid.* opuſ eſt *libri* 95. *Sic A, ubi* Cępi *V*. Cepi *EF* omea *VEJ* ſelenium quidē *BVE*. ſilenium quidem *JF*. ſilenium quid eſt *Z: del.* quid eſt *Guyetus et Bentleius cum A* me — *pro* me. ☡ (*scil.* ἔγνω) (*) 96. *Sic libri, nisi quod* Aſſimulare *BVEJZ* oportet, r (*ex* ti, *ut vid.*) *corr. B.* oportet z (*i. e.* et) *E* EXTEMPUL* *A* (EXTEMPL —— *As*). extemplo *reliqui: corr. Camerarius* (*) 97. MELIUSILLI*UL*OQ**AMESCONSULASQUAMREITUAE *A* (QUIAMES, *ut vid.*) tue *EF* 98. *Sic libri, sed* CON*******URAUIT *A* (U**UIT *As*) aput *J* *Huius et proximorum v. discriptio perturbata est* (— me uxorem — lemnienſiſ — mater — reſciuerim): *corr. Pylades* 99. ME — · · · · CT — · · — SS — — NCALIADUCENDASTDOMŪ *A quadrantibus spatiis* Ductuṙ *J* alia, al *ex* eil *J* ducenda eſt *BVEJFZ*

Súa cognata Lémniensis, quae hábitat hic in próxumo. 100
Nam eúm pater eius subégit. nunc mea máter iratást mihi,
Quía non redierím domum ad se, póstquam hanc rem rescíuerim,
Éum uxorem ductúrum esse aliam.

LENA

Níl Amori iniúriumst.

SELENIVM

Núnc te amabo, ut hánc hic unum tríduom hoc solúm sinas
Ésse et hic seruáre apud me: nam ád matrem accersíta sum. 105

LENA

Quámquam istuc mihi erít molestum tríduom et damnúm dabis,
Fáciam.

SELENIVM

Facis benígne et amice. séd tu, Gymnasiúm mea,
Sí me absente Alcésimarchus uéniet, nolito ácriter
Éum inclamare: utut érga med est méritus, mi cordíst tamen.

---

100. SUA——————Q****ABITATKIC****OXUMO *A* Suã *EZ* lẽ nienſiſ *B*. lenienſiſ *VZ*. lenĩeſiſ *E*. lamneſiſ *F* habitabat *J* proximo *B*². proximo *B*¹*VEJ* 101. N————UBEGITNUNCMEAMATERIRATASTMIKI *A*, *ubi* NAMEUmpaterus *initio As* (*nunc abscissum*) ei' *ex* eo *E* ſub egit *BE* Irata eſt *libri* (*) 102. ————M-ADSEPOSTQUAMKANCREM ‖ RES*IUERIM *A* (QUE————DO—— *et* **SCIUERIM *As*) p̀ quam *V* eam rem *libri praeter A* reſcuuerim, uu *ex* im *vel* iui *E* 103. EUMUXOREMDUCTURU*****ALIAM‡NIKILAMORIINIURIUMST *A* (UM *per ligat.*) aliam eſſe *F* Nihil (nichil *EJ*) amore iniurium eſt *libri: corr. Is. Pontanus e cod. Oxon., fort. cum A* (*) 104. NUNCTEAMABOUTKANCKI————CSOLUMSINAS *A* *quadrante* KICUNUMTRIDUUMHOC, *ut coniecit Seyffertus in Burs. Annal. LXIII p. 67, ubi* Nunc tue (tuę *B*². tuę *VJ*. te *FZ*) amabo ut hanc (hunc *F*) triduum (tridium *VE*) hoc (c *ex* ſ *B*) ſolum ſinaſ (ſi////naſ *J*, er. ni) *reliqui* (*) 105. *Sic libri, sed* aput me ~~nam~~ nam *J* AD**TREM *A* accerſitam *Z* (*) 106. QU**Q————MDABIS *A* (*sine alt.* Q *As*) Quãquã *BV* iſtud mihi *B*. mihi iſtud *reliqui: corr. Schmidtius de pron. p. 83 sqq.* triduum *libri* dampuum *BVEJ* (*) 107. **CIA————*A* gimnaſium *E* 108. **MEAB————*A* (**M—— *As*) abſ///ente *E, er.* c alcheſimarchuſ *BV*. alcheſimachuſ *E*. alcheſimarcuſ *J* 109. EU***CI————*A* (EUMINCI *As*) utut *Pylades.* & ut *libri* med *Camerarius in ann.* me *libri* mihi

Séd, amabo, tranquílle: ne quid, quód illi doleat, díxeris. 110
Áccipias clauís: si quid opus tíbi erit promptu, prómito.
Égo uolo ire.

GYMNASIVM

Vt mi éxciuisti lácrumas.

SELENIVM

Gymnasiúm mea,
Béne uale.

GYMNASIVM

Curá te, amabo: sícine inmunda, óbsecro,
Íbis?

SELENIVM

Inmundás fortunas aéquomst squalorém sequi.

GYMNASIVM

Ámiculum hoc sustólle saltem.

SELENIVM

Síne trahi, quom egomét trahor. 115

GYMNASIVM

Quándo ita tibi lubét, uale atque sálue.

---

115. *Huc spectare videtur Festus Pauli p. 28, 14 M.:* amiculum genus est uestimenti a circumiectu dictum*: cf. praef. Poen. p. XXVI et Reitzensteinius 'Verrian. Forsch.' p. 61. 64. Adde CGL. II p. 16, 20 G.:* amiculum *ἀναβόλαιον.*

---

cordi est *Camerarius.* incordi eſt *B V.* ĩcordie (*er.* ˜) *E*[1]. incordieſ *E*[3]*JFZ* tũ *ras. ex* tm̃ *E* (*) 110. S*DAMA——— *A* (S**A——— *As*) nequid *B.* ne quid' *E* quod illi *om. F* deleat *VE*[1]*: corr. E*[2] (*) 111. ACCIPIASCL——— *A* (ACC——— *As*) clauef *JFZ* ſiquid *BJ.* ſi qid' *V.* ſi qd̃ *E* opus tibi *Muellerus Pros. p. 107.* tibi opuſ *E ex ras. FZ.* tibi opuſ eſt *B V* (ẽ) *E ante ras.* (÷) *J* eritpromptu *B.* erit pro nictu *F* promitto *B*[1]*VEJ: corr. B*[2] (*) 112. EGOVOL——— A *A* mihi *libri* (michi *EJ*) lacrimiſ *B*[1]*VE.* lacrimaſ *B*[2]*J* gimnaſium *VE* *Inde ab hoc v. perturbata est discriptio* (— lacrimaſ — ſicine — aequum eſt — ſaltem — lubet — uelim GYMNASIVM — amare — intro — Vale)*: corr. Pylades* 113. BENE——— *A* Curate *B*[1] *VE* (at *B*[2]). Cum te *J*[1]*: corr. J*[2] ſiccine *EJFZ* In munda *J* 114. IBIS#I——— QVI *A* (IBIS——— *As*) furtunaſ *J* aequum (equum *EF*) eſt *libri* Sualorem *B* 115. AMICVM——— KOR *A* Amiculum *B* (t *B*[2])*: cf. testim.* quom *F.* cum *reliqui* 116. QUAND——— *A* (QU——— *As*) Quando hoc tibi *F* lubet *B*[2]. iuu& *VJFZ: aut sic aut* uiuet *B*[1]*E* (*)

SELENIVM

Si possím, uelim.

GYMNASIVM

Númquid me uis, máter, intro quín eam? ecastór mihi
Vísa amare.

LENA

Istóc ergo auris gráuiter obtundó tuas,
Né quem ames. abi íntro.

GYMNASIVM

Numquid mé uis?

LENA

Vt ualeás.

GYMNASIVM

Vale.

LENA

Idem míst quod magnae párti uitium múlierum, 120
Quae hunc quaéstum facimus: quae úbi saburrataé sumus,
Largíloquae extemplo súmus, plus loquimur quám sat est.

---

117. NUNQQU——— *A* Nūqid *V*. Nunquid *E* metuiſ *F* michi *J* (*) 118. UISA————ṬAS *A* (UISA——— *As*) Viſa, iſ *ex* n *E* ego *F* aureſ *JFZ* 119. NEQ————UALE *A* nequem ameſ *JFZ*. neq' meaſ *BVE* abintro *JF: om. Z*

Act. I Sc. 2 LENA RESTITIT DV *V itemque, sed* LENE (E *extr. lineola del. et* A *add. atramento*) *E et sine* DV *B*. LENA du· *in fine v. 119 J*. LENA *FZ. duorum v. spat. A Per totam fere scaenam perturbata est discriptio* (— quae nunc — extemplo — hinc [*sed* Nam *B*] — ſuſtuli | — ego nunc — compleui — mihi | — ei [*sed* Sycione *B*] — mulierculam | — perdita eſt | — mecum — ſibi | — euenit ilico | — accepit ilico | [*et* Poſtquā *B*] — obſtetriciſ — ſibi | — rei — illa quae [*sed* Id *B*] — uenerit | — domum |): *corr. Pylades* 120. IDEMMIKI——— *A*, *sed* (MIKI)STQ————MULI— *As* (*nunc abscissa*) Idem mihi magne (magnę *B²Z*) quod parti (partit *B ante ras., ut vid.*) eſt *libri: quae duce As traiecit* ☠ uicium *BJ* mulier *Z* (*) 121. QUAEKUNQQ**E****MFAQIMUSQ———— AESUMUS (UMU *per ligat.*) *A* (*sine* AES *As*) quae (que *EF*) nunc Queſtum (Quęſtum *JZ*) *BVEJFZ: corr. Lambinus cum A* facimuſ *JFZ*. faciemuſ *BVE* que *E* ſaburrate *B¹VEJF* (ę *B²*) 122. *Sic libri, nisi quod* largiloque *B¹EF* (ę *B²*). largiloq. *VJ* extempło *E* ET *pro* ſumuſ *A*

Nam ego íllanc olim, quae hínc flens abiit, páruolam
Puellám proiectam ex ángiportu sústuli.
(Aduléscens quidam hic ést adprime nóbilis: 125
[Quia égo nunc quasi sum onústa mea ex senténtia
Quiaque ádeo me compléui flore Líberi,
Magis líbera uti língua conlubitúmst mihi:
Tacére nequeo mísera, quod tacito úsus est.]
Sicyóne summo génere ei uiuít pater: 130
Is amóre misere hanc déperit muliérculam,
Quae hinc módo flens abiit: cóntra amore eum haec déperit.)
Eam méae ego amicae dóno huic meretricí dedi,
Quae saépe mecum méntionem fécerat,
Puerum aút puellam alicúnde ut reperirém sibi, 135
Recéns natum eapse quód sibi suppóneret.
Vbi míhi potestas prímum euenit, ílico
Feci éius ei quód me orauit cópiam.

---

123. N—— *A* ego illanc *Pareus*[3]. ego illam *F*. illam (illa *J*) ego *reliqui* olim, i *ex* o *E* que nunc hinc *F* (*) 124. PV—— *A* proiectū *J* angui portu *BVE* (n *e corr. c. ras. B*) ſuſtulit *V et E ante ras.* ſuſtuli// *B* (*) *V.* 125. 130—132 *coll. v. 190 sqq. secl. Windischmannus Mus. Rhen. I p. 123: quibus Ritschelius Parerg. p. 237 adn. adiunxit v. 126—129 parallelos v. 120 sqq., recte omissos in A* (*) 125. ADVL—— *A* (A—— *As, nihil notans v.* 123 *sq.*) adolleſcenſ *E* hic eſt apprime *F*. hinc apprime *Z* (*corr. Pius*) 126. Quia ꝯ. quin *libri* onusta *Camerarius.* honeſta *libri* (a *ex* ã *E*) (*) 127. quia quæ *BVJ*(que)*E*(que) *Z* liberio *J* 128. conlibitum (collibitum *J*. collubitum *F*) eſt *libri* michi *E* 129. tocito *J* 130. SIC—— *As* (*abscissum*) Sicyone *cum 2 litt. spat. V.* Sycione *BJ.* ſycyone *E.* Sitione *F* (*) 131. **AM——PATER *A*; *ubi exitum non notavit As, sed ante exitum* MULI**CU—— (*nunc abscissum*) *ita, ut* Is amore misere hanc deperit mulierculam pater (*ex v. 130*) *extitisse probabile sit* 132. QUA——KAECDEPERIT *A, ubi* ——TCONT (*nunc abscissum*) *ante* (raamoreeumhae)C *As* Que *BEF* hinc modo *E.* modo hinc *F* amorem *FZ* eum (eum *B*[2]. cum *J*) haec (hec *EF*) perdita eſt *libri, nisi quod* perdite *E*[2] (te *ex* ta ẽ, *ut vid.*) *et* perdite perdita eſt *Z* (*) 133. EAM—— *A* amice *J* meretrici, i *B*[2] *in ras.* (*ex* meretricie, *ut vid.*) 134. QU—— *A* quæ *B.* q. *V*(dediq.). q' (dediq') *E.* que *F.* quod *Z* ſepe *BVEJF* fecerat *E*[3], *Camerarius.* fecerit *libri* 135. *Nihil apparuit in A* aliquunde *F* repperire *V.* repperir& *E* 136. R—— *A* capſe *VEJ* ſibi *ex* ubi *E* ſubponeret *J* (*) 137. V—— *A* michi *J: om. F* euenit/// *B una litt.* (*fort.* s) *er.* 138. FE—— *A* *Hunc v. et sequentem a principio om. suppl. E inter*

Postquam eám puellam a méd accepit, ílico
Eandém puellam péperit, quam a me accéperat, 140
Sine óbstetricis ópera et sine dolóribus,
Item ut áliae pariunt, quaé malum quaerúnt sibi.
Nam amátorem aibat ésse peregrinúm sibi
Suppósitionemque éius facere grátia.
Id duaé nos solae scímus: ego quae illí dedi 145
Et ílla quae a me accépit — praeter uós quidem.
Haec síc res gestast. sí quid usus uénerit,
Meminísse ego hanc rem uós uolo. ego abeó domum.

---

versus memorauit *E, sed alt.* m *lineola del* E^1 139. *Nihil apparuit in A* meam *E, sed prius* m *del.* E^1 a med *Klotzius* '*Altr. Metr.*' *p. 169.* ame *BEJ.* a me *VEZ* ilico fraude *F* (*) 140. E——— *A* (*et* AM *vocis* quam *As, nunc abscissum*) qua *J* ame *B* (*) 141. ——NEDOLORIBUS *As* (*nunc abscissum*) obſtricíſ *J* 142. ITEM-———SIBI *A* (*et* ———RIUNTQUAEMALUMQUAERUNT *As, nunc abscissum*) itidem *JF* alie *EF* pariũt que *EF.* pariuntq. *J* querunt *BVJF* (*) 143. NA———IBI *A* (*et* ———TORE-———SS———MS *As, nunc abscissa*) aibat *Bothius.* aiebat *libri* (*ras. ex* iaiebat *J*) pregrinum *V* 144. SUPPOSITIONEMQ·**-USFA**REGRAT——— *A, ubi* ſuppoſitionem (ſuppoſitio nem *B.* ſuppoſitorem *F.* ſuſpitionem *Z: corr. Valla*) eiuſ (*in ras.* B^2 [*fort. fuit* ſeſe ei']. e *ex* i *E.* huiuſ *F*) rei facere *reliqui* (*) 145. IDDUAENOSSCIMUSSO-L*EGOQUAEILLIDEDI *A* due *ex* duo *E* ſole ſcimuſ *VEJF* que *VF* 146. quae ////// *B* (*er.* ame, *ut vid.*). que *EF* preter *V* *et,* r *extr. e corr., B* 147. ſic B^2E^3FZ. ſi B^1VE^1: *om. J* geſta eſt *libri* ſiquid *BJ.* ſi quid *FZ.* ſi quid̃ *V.* ſiq̃d̃ E^1 (d *ex ras.*) uſu *JF* uenerit, r *ex* n *E.* euenerit *F* (*) 148. Ego abeo *B.* ego habeo *J.* ego habeo VE^1 (h *exp.* E^2, *ut vid.*). abeo *F* domum auxilium *VEJ* (Auxilium *er. B*)

AVXILIVM

Vtrúmque haec et multíloqua et multibibást anus:
Satin uíx reliquit deó quod loqueretúr loci: 150
Itá properauit dé puellae próloqui
Suppósitione: quód si tacuissét, tamen
Ego erám dicturus déus, qui poteram plánius.
Nam míhist Auxilio nómen. nunc operám date,
Vt ego árgumentum hoc uóbis plane pérputem. 155
Fuére Sicyoní iam diu Dionýsia.
Mercátor uenit húc ad ludos Lémnius
Isque híc compressit uírginem adulescéntulus
Vi, múlta nocte, uínolentus ín uia.
Is úbi malam rem scít se meruisse, ílico 160
Pedibús perfugium péperit, in Lemnum aúfugit,
Vbi túm habitabat. tum ílla, quam compresserat,

---

162 *sq. Gellius N. A. III 16, 2:* multa opinio est eaque iam pro uero recepta, postquam mulieris uterum semen conceperit, gigni ho-

---

Act. I Sc. 3 PROLOGVS DV *VE* (℞)*: cf. ad v. 148.* ℞LOGVS · RVC · *J sub finem v. 148.* PROLOGVS *B rubr.: ubi* AVXILII DEI *add. B²*. Prologuſ. Auxilium *FZ Perturbata est discriptio* (— reliquit — ſuppoſitione — planiuſ | — argumentum — dioniſia | [*et* Fuere *B*] — compreſſit — inuia | — peperit — compreſſerat | — facti — conſilii | — ad necem | — ſeruoſ | — audiſtiſ — eaque [*sed* Dat *B*] — autem — ſuam | — uxori [*sed* Poſt *B*] — ſibi | — eam [*sed* Et *B*] — dicit [*sed* Illa *B*] — ilico | — illum — ſuſtulerit — poſſiet | — ipſe — reliquum [*sed* Nunc *B*] — ne quid [*sed* Vt *B*] — pater | — deperit | — illa [*sed* Et *B*] — ſunt — aduleſcenti — ubi | — domum | — uincite | — antid hac | — nouoſ | — perduelleſ — ſufferant |)*: corr. Pylades* 149. AVX *praem. B²* multi loqua *V* eſt *libri* (*) 150. Satin uix *Valla, Bothius.* ſatine uix *B²JZ.* ſatineuix *B¹.* ſatin euix *VE.* ſane uix *F* D//eo (*er.* e, *ut vid.*) *B* (*) 151. properauit ita loqui de puelle *F* depuellae *BJ.* dueę puelle *E* 152. ſupoſitione *V.* ſuppotione *J* ſitacuiſſet *BE³.* ſitatiuſ eſſ& *VE* (ee̊t). ſi taciuſ eſſet *J* 153. planiuſ, ni *ex* m *B* 154. eſt Auxilio *Camerarius.* auxilio eſt *libri* dare *F* (*) 155. argumentū *B, sed* umentū *B² in ras.* argentum *E¹: corr. E³* 156. ſycioni *B.* ſicioni *J.* ſitioni *F* iamdiu *BE* dioniſia *B* (a *ex* ae, *ut vid.*) *VE* (d *ex* o) *J* (*) 157. leniuſ *J.* lenniuſ *F* 158. compſſit *E* adoleſcentuloſ *J* 159. Vi, multa nocte, uinolentus ☙ *duce Pareo.* uinulentuſ (uinolentuſ *JF*) multa nocte (noctae *J*) *libri* inuia *BJ.* mina *E* (*) 160. meruiſſe, *prius* ſ *ex* t *E* illico *VZ* 161. pedibuſ *E: om. F* Inlemnum *J.* Inlemnium *VE.* Iſ lemnium *Z.* in lennum *F* 162. tum habita-

Decumó post mense exácto hic peperit fíliam.
Quoniám reum eius fácti nescit quí siet,
Patérnum seruom suí participat cónsili: 165
Dat eám puellam ei séruo exponendam ád necem.
Is eám proiecit. haéc puellam sústulit,
Modo quae ábiit: ille clam óbseruauit séruolus,
Quo aut quás in aedis haéc puellam déferat.
Vt eámpse uos audístis confitérier, 170
Dat eám puellam méretrici Melaénidi,
Eaque éducauit eám sibi pro fília
Bene ác pudice. túm illic autem Lémnius
Propínquam uxorem dúxit, cognatám suam.
Ea diém suom obiit, fácta morigerást uiro. 175
Postquam ílle uxori iústa fecit, ílico
Huc cómmigrauit. dúxit uxorem híc sibi
Eándem, quam olim uírginem hic compréſserat.
Vt eám cognoscit ésse, quam compréſserat,
Illa ílli dicit éius se ex iniúria 180
Peperísse gnatam clam átque eam se seruo ílico

minem septimo rarenter, numquam octauo, saepe nono, saepius numero decimo mense eumque esse hominum gignendi summum finem: decem menses non inceptos, sed exactos. Idque Plautum ueterem poetam dicere uidemus in comoedia Cistellaria his uerbis 'tum illa . . . . filiam'.

bat. tum ☙. habibabat. Tum *BJ: cf. testim.* habitabat (habita bat *E*) tum *VEZ.* habitat tamen *F* (*) 163. ex acto *B* 164. q̄m *BV et, ex* quō *ut vid., E.* quō *J* re///um *B* (*fort.* r *er.*) ſciet *JZ* 165. ſeruum *BVEJF* parcicipat *E* conſilii *libri* 166. adnecem *BVJ* 168. Modo quae abiit ☙: *om. libri* obſeruant *J* seruolus *Pareus.* ſeruoſ *BFZ.* ſeruoſ *J.* ſeruuſ *VE* (*) 169. Quo//// *B* (*er.* d) *et J* (*er.* ſ) inaedeſ *J.* in ediſ *E* puella *E*[1]*: corr. E*[3] 170. eam ipſe *VE ante ras. F.* ea ipſe *J* 171. metrici *B,* re *B*[2] melenidi *libri* (*) 173. acpudice *VE* Tum *in medio v. BVEJ* lenniuſ *F* 174. uxore *J* 175. ſqum *libri* Facta *B* morigera eſt *BVEJZ.* eſt morigera *F* (*) 176. Poſtquam *E*[3]*FZ.* Poſt *BEJ.* ꝑ *V* Iuxta *E*[1]*: corr. E*[3] 177. dixit *V.* dix̄ *E*[1]*: corr. E*[2]. dux *J* huc ſibi *Z.* // // ſibi hic *J.* ſibi hic *F* 178. compſſerat *E* (*item v. 179*) *J* 179. Vt *Weisius.* Et *vel & libri* (*) 180. dic̄ *J.* dixit *F* exiniuria *BJ* 181. periſſe *V.* piſſe *E* gnatam clam *vel* clam gnatam ☙. gnatam *libri* (*praecedente ras. 2 litt. B, fort.* co, *nisi prior* g *fuit*) eam ſe *om. J,* ſe *F* (*)

Dedísse exponendam. ílle extemplo séruolum
Iubet íllum eundem pérsequi, si quá queat
Reperíre quae sustúlerit. ei rei núnc suam
Operam úsque assiduo séruos dat, si póssiet 185
Meretrícem illam inueníre, quam olim tóllere,
Quom ipse éxponebat, éx insidiis uíderat.
Nunc quód relicuom réstat, uolo persóluere,
Vt éxpungatur nómen, ne quid débeam.
Aduléscens hic est Sícyoni: ei uiuít pater. 190
Is amóre proiectíciam illam déperit,
Quae dúdum flens hinc ábiit ad matrém suam,
Et ílla hunc contra, quíst amor suauíssumus.
Vt súnt humana, níhil est perpetuóm datum.
Pater ádulescenti dáre uolt uxorem. hóc ubi 195
Matér resciuit, iússit accersi eám domum.
Haec síc res gestast. béne ualete, et uíncite
Virtúte uera, quód fecistis ántidhac.
Seruáte uostros sócios, ueteres ét nouos,
Augéte auxilia uóstris iustis légibus, 200
Perdíte perduelles, párite laudem et laúream:
Vt uóbis uicti Poéni poenas súfferant.

---

182. ex ponendam. Ille *B* 183. iubet *ras. ex* lubet *B* Eundem, n *ras. ex* m *ut vid. J* profequi *Z* ſiqua *BJ* (*) 184. repperire *VE* que *EF* et rei *F* (*) 185. uſquę *V* adſiduo *J* ſeruuſ *BVEJ* ſi poſſi et *B*. ſi poſſi> *E*. ſipoſi& *V* (*) 187. Quom *F*. cum *reliqui* ipſe, ip *ex* m *vel* in *E* ea ex *F* 188. reliquum *libri* (*) 189. Vt, t *ex corr.* (*fort. ex* it) *B* expugnatur *VEJ idemque B incohaverat* (n *c. ras. ex* g) nequid *E* (d *ex* t) *J* 190. adoleſcenſ *J* ſicioni *BEJ*. ſitioni *F* 191. proiectitiam *VEF* illa B^1 (¯ *add.* B^2) 192. Que *VF* dudum E^3JFZ. dum *BV* (Quedũ) E^1 flenſ, le *ex corr. V* 193. Huc *E*. Huc & *V* qui eſt *et* ſuauiſſimuſ *libri* 194. Huma B^1: *corr.* B^2 nichil *EJ* perpetuum *libri, sed* ũ B^2 *in ras. ex* m, *ut vid.* (*) 195. adoleſcenti *BJ* uult *BVE* 196. eam *B, Pylades.* ad eam *reliqui* 197. sic res gesta est *Bothius duce Palat. 4.* reſ geſta ſic (ſi E^1: *corr.* E^3. ſit *Z*) eſt *libri* (*) 198. q *E* antid hac *BVE*. ante hac *JF*. antihac *Z: corr. Pylades* 199. urōſ *B*. ueſtroſ *J* ſotioſ *V* 200. urīſ *BVE*. ueſtriſ *JZ* iuſtiſ *B*. uictiſ *reliqui* legionibuſ *FZ* (*) 201. perdielleſ *VE* laudem *JFZ*. laudeam *BVE* 202. Vt *F*. & *BVEJZ* pęni pęnaſ *V*. peni penaſ *EF*. poeni penaſ *J*

ACTVS II

ALCESIMARCHVS

Credo égo amorem primum ápud homines carnúficinam comméntum.
Hanc égo de me coniécturam domi fácio, ne foris quaéram,
Qui omnés homines supero, ántideo cruciábilitatibus ánimi. 205
Iactór, crucior, agitór,
Stimulór, uorsor in amóris rota,
Miser éxanimor,
Feror, dífferor, distrahor, díripior:
Ita núbilam mentem animi hábeo. 210
Vbi sum, íbi non sum,
Vbi nón sum, ibist ánimus.

Act. II Sc. 1 ALCHE SI MAR CHVS (CVS *E*) ADOLES CENS · C · *BVE*. ALCHESIMAECVS (Alcesimarchus *F*. Alcesimarchus *Z*) ADOLESCENS · MELENIS · LENA *JFZ* (*) 203. Alch *VJ*, Alc *E* *ante*]redo amore *Z* apud, p *ex* b *B*. aput *J* carnificinam *libri* (carnifici nam *E*) montū *J*. conmtū *J*² 204 ego *s. r. E* domi *B*, *etiam* d *in ras.* (*er.* facio, *ut vid.*,. domi *J* (i *ex* ni) ne *E*²*F*. nec *J*. ni *reliqui* foris *E*²*F*. foras *reliqui* queram *EJF* (*) 205. Quo *J* omnis *BVE*. omnis *F* antideo *Weisius duce Hermanno*. atque antideo *BVE* anti deo *JZ*. atque ante antecedo *F* crutiabilitatibus *VE* (* 206—212. *Sic disc. B duce ex parte B, qui sic habet* (in *ras. ex* m *et* [dist]ra[hor], r *ex* a, *ut vid.*, *et* ibi est, *ut vid.*, *er.*):

Iactor crucior agitor Stimulor uersor inamoris rota miser
Exanimor Feror Differor distrahor deripior ita nubilam mentem
Animi habeo Vbi sum Ibi nonsum. Vbi nonsum ibi est animus
ubi maiusculas litteras in medio versibus non habent. *et* non sum (*bis*) *et* est animus *habent reliqui, praeterea* crutior *V* stimulor agitor *F* úsor in (*ex* ni) *E*. uessor in *J*. uorsor in *FZ* Examor *V*. Examinor *Z* diripior *JF* nullam mentem *EJFZ*. nulla mentem *V* ubi um ubi *V* ubi est *J ante ras.* animus, ni *ex* m *E* (*)

Modo quod suasit dissuadet.
Quod díssuasit, id osténtat.
Maritúmis moribus mecum éxpetitur:
Ita meúm frangit amantem ánimum,
Neque, nísi quia miser non eó pessum
Mihi ulla ábest perdito permíties.
Ita páter apud uillam détinuit
Me hos diés sex ruri cóntinuos,
Neque lícitum intereast méam amicam
Visére * *:
Estne hóc miserum memorátu?

213—229. *Sic discr.* ☒ *ex parte cum ali habet:*

Ita mihi omnia ingenia ſunt Quod lubet nonlub
Ita me amor laſſum animi ludificat. Fugat Ag
Raptat retinet Iactat Lagitur quod dat non dat
Modo quod ſuaſit diſſuaſit Quodiſſuaſit id oſten

Maritumiſ moribuſ mecum expetitur Ita meum
Animum neque nisi quia miſer non eo peſſum
Perdito perniciеſ ita pater apud uillam detinuit
Ruri continuoſ neque licitum interea eſt meam
Eſt ne hoc miſerum memoratu? MELENIS Eo

itemque reliqui (*praeter litteras maiusculas*), *nisi q*
iubet *VE* iam (*ras. ex* tam) idcontinuo *E*
lapſum *EFZ* animũ *F* ludificat, u *ex* a *E*
gitur *VEJFZ* *v.* 219 diſſuadet quod *om. J*
VEFZ. diſſuaſit *J* oſtendat E^1: *corr.* E^2, *ut*

* * * * * * * * * * * *
nudius sextus 230
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *

ALCESIMARCHVS. SERVOS

* * * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * * *

ALCESIMARCHVS

Pótine tu homo fácinus facere strénuom?

SERVOS

Aliorum ádfatimst, 231
Quí faciant: sane égo me nolo fórtem perhiberí uirum·
* * * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * * *

230 (*fragm.* I). nudius [*vel* nudus*: cf. Loewius Annal. philol. CXI p. 536*] sextus *quod primum ex tribus adverbiis* in cistellaria *decerpsit gloss. Plaut.* (*cf. Ritschelius Opusc. phil. II p. 235. 246*) *propter v. 225 sq. ad Alcesimarchi monologum pertinere coniecit Studemundus Stud. II p. 422 adn.*

231 *sq.* (*fragm.* II). *Gellius N. A. VI* (*VII*) *7, 1—4:* Annianus poeta praeter ingenii amoenitates litterarum quoque ueterum et rationum in litteris oppido quam peritus fuit et sermocinabatur mira quadam et scita suauitate. is 'affatim' ut 'admodum' prima acuta, non media, pronuntiabat atque ita ueteres locutos censebat. itaque se audiente Probum grammaticum hos uersus in Plauti Cistellaria legisse dicit 'potine....uirum' causamque esse huic accentui dicebat quod 'affatim' non essent duae partes orationis, sed utraque pars in unam uocem coaluisset.

Post v. 229 *in Palatinis magna pars fabulae (plus quam quingenti versus) interciderunt, ad quam pauca fragmenta et lacera quaedam Ambrosiani folia (primum post centum fere versus deficientes) pertinent. Finito Alcesimarchi cantico (cf. testim.) videtur aliquis (Atriensis fortasse) parum accurate de abitu Selenii certiorem fecisse amantem, qui mox consilia capit cum Servo (?). Cuius scaenae parti priori fragm. II vindicavit Seyffertus duce Studemundo l. s. s. p. 425 et Burs. Annal. LXIII p. 65 sq.* (*)

ALCESIMARCHVS

Séd quid is tumúltist? adigi míhi uolo.

SERVOS

Qua grátia? 233

ALCESIMARCHVS

Quía uiuo.

SERVOS

Facile íd quidem edepol póssum, si tu uís.

ALCESIMARCHVS

Volo.

SERVOS

At enim ne tu expónas pugnos tuós in imperió meo. 235

ALCESIMARCHVS

Númquam edepol faciám.

SERVOS

Fidem da.

ALCESIMARCHVS

Dó non facturum ésse me.
Séd ego primum eo, quía ab amica abésse auderem séx dies,
Súm nihili?

SERVOS

Nihili hércle uero's, quoí cor * * * perit.

ALCESIMARCHVS

Quaé me amaret cóntra —

SERVOS

Dignus hércle's infortúnio.

---

233. SEDQUIDISTUM — - - IADIGIMIKIUOLO#QUAGRATIA *A: ubi ante* ADICI (*sic*) N(a)M(i)LI *signat As dubitanter,* L *ante* I (*vel* T *vel* E) *fallaci, ut vid.:* is tumultist? adigi ☙ *in loco desperato* (*) 234. *Sic A lectione ex parte* [O(# F)A(CI)LEIDQU(ID)EM(EDE)P] *dubia, sed certo* UIU (*) 235. *Sic A: quae Servo tribuit Seyffertus indeque proxima distribuit* (*) 236. *Sic A, litteris post* NONFAC *partim dubiis partim evanidis* 237. SEDEGOPRIMUMEO#QUIA- - - *A, ubi post personae spatium dubium* QUIABAMICAABESSEAU*IREMPIES *legit As, quae neque conspicere neque corrigere potui:* eo, qui⟨a⟩ ab *corr. Seyffertus,* auderem ⟨sex⟩ dies ☙ 238. SUMNIKILINIKILIKERCLEUEROES - IDOROIA-ROPERITE *A, ultima littera fortasse fallaci omnibusque post* UEROE *valde dubiis, praeter* R— AR: *ubi* (cu)i cor o⟨pi⟩pare [?] perit *temptavit* ☙ 239. *Sic A, nisi quod* ERCLEERCLEES

ALCESIMARCHVS

Ét mihi dulcacérba faceret córde —

SERVOS

Frugi núnquam eris. 240

ALCESIMARCHVS

Praésertim quae cóniurasset mécum et firmassét fidem —

SERVOS

Néque deos neque hómines aequomst fácere tibi posthác bene.

ALCESIMARCHVS

Quae ésset aetatem éxactura mécum in matrimónio —

SERVOS

Cómpedeis te cápere oportet néque eas unquam pónere.

ALCESIMARCHVS

Quaé mihi esset cómmendata et meaé fidei concrédita — 245

SERVOS

Hércle te uerbéribus multum caédi oportere árbitror.

ALCESIMARCHVS

Quaé mellillam mé uocare et suáuium solitást suom —

SERVOS

Ób istuc unum uérbum dignu's, déciens qui furcám feras.

---

240. EIME ——— ACERBAFACEREINCORDE#FRUGINUNQUAMERIS (UA *per ligaturam*) *As* (Ei metuo ego *vel* Etmianatoi *ante* ACERBA *signans ad spatium*): *ubi* BAF *dubium* (*fortasse* SAT) *visum et magis dubia quae antecedunt* (acerba laceret *Maius*): *interim ad sententiam* Et mi(hi dulc)acerba *suppl. et* faceret corde *corr.* ☙ (*) 241. *Sic A* (FIRMAS*ETFIDE) 242. NEQ·DEOSNEQ·KOMINESAEQUOMESTFACERETIBI-POSTKACBENE *A* (*) 243—245. *Sic A* (*primo* UA *per ligaturam et post* CONCREDITI *fortasse* A *olim scripta*):

QUAEMIKIESSETCOMMENDATAETMEAMFIDEMCONCREDITI
QUAEESSETAETATEMMECUMEXACTURAMECUMINMATRIMONIO
COMPECEISTECAPEREOPORTETNEQ·EASUNQUAMPONERE
QUAEMIKIESSETCOMMENDATAETMEAEFID**CONCREDITA

Vbi versum bis scriptum male posteriore loco cum Maio del. editores, v. 243 mecum *bis scriptum recte priore loco del. Bothius, v.* 244 Compedes *corr. Vssingius* 246. *Sic A, sed* ERCLETEUERBERIBUS 247. *Sic A, sed* MELLILLAM *et* SUUM 248. *Sic A, sed* **RBUMDIGNUS *et* F**AS

ALCESIMARCHVS

Égomet lactor. séd quid auctor núnc mihi's?

SERVOS

Dicám tibi:
Súpplicium illi dés: suspendas té, ne tibi suscénseat. 250

ALCESIMARCHVS

Quían l * * * * * * * * * * * * *

SERVOS

Quíd tu ergo timébas nam? * * * * * mánuleo
* * *ue amica ne te caiet * * * * *

ALCESIMARCHVS

Quíd * * *

SERVOS

* * * * * * dari iussít pater.

---

252 *sq.* (*fragm.* III). *Fulgentius Vergiliana continentia p. 162 sq. Munck.:* Caieta dicta est quasi coactrix aetatis. nam et apud antiquos 'caiatio' dicebatur puerilis caedes: unde et Plautus in Cistellaria comoedia ait 'quid tu amicam times, ne te manuleo caiet?' *Cf. Loewius Prodr. p. 322 et Seyffertus in Bur's. Annal. LXIII p. 68 et Studem. Stud. II p. 427 adn.*

249. EGOMETLAETORSEDQUIDAUCTORNUNCMIKIES#DICAMTIBI *A*, *ubi* lactor *corr.* S (*) 250. SUPPLICIUMILLIDESSUSPENDASTENETIBI-SUSCENSEAT *A* (SUCCENSEAT *As*) 251—254. *Sic As:*

QUIANL — — —

V * * * * * * * * * * * * * mihi 255
Saxe * * * * * * * * * * * xi semel
Sa * s * * * * * * * * * * * * *
Nam * * qu * * * n * * * * * neu
* * * * * hoc r * * * * * * * stram fidem
Qui * * * * * * * * * qu * * exemi * 260
* l * * * * * rum * * * rum * maximum
Val * * * * * m pla * * * * * * * * ore
Sublestum * * * * * * * * * claudito
* * * m * * * * * * * * * * * om
Ne quo * * * * ino * * * * * * nusene 265
* * is: sed quem * au * * * * * ni foras

GYMNASIVM ALCESIMARCHVS

* * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * *

255—265. *Deperdita quae [illegible] paulo ante [illegible] [illegible] [illegible]

* * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * *

ALCESIMARCHVS. AMICVS PATRIS EIVS (?). SER

* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* m hercle cras * * * * * * * *
Censen iuss * * * * * * * * *
Siquidem illaec ads * * * * * * * *
Vbi eam ui * * nunquam.

ALCESIMARCHVS

Sum * * * *

AMICVS

Iam * moriri non sine *

ALCESIMARCHVS

d * * cidei

AMICVS

Semper sunt sic ut tu ux * * * * * *

---

effecit Gymnasium detulisse Alcesimarcho matrem iratam abiuzis lenium in scaena, quae una cum inseqentis initio interierit in Ambrosiani foliis

267—272. *Sic As (plurima incertissima dicens):*

—MKERCLECRAS———————————
CENSINTUSS——— AR———————
SIQUIDEMILLAECADS———————————
CBIEA—U NUNQUAMESUMA—
TAM—MORIRINONSINI————————— CI—
SEMPERSUNTSITUIUTUX————————

Vbi v. 267 *exire in* IN*R*TIIS *visus est, v.* 268 *post* CENSENIUSS *potius* ME *quam* AR *extore, v.* 270 *post* UI(debis)NUNQUAM (ali matim *ex gloss. Plaut. allatum non videri legi potuisse adnotant demundus) apparere* #SUMNEEQ——— *incertissime (ut plen v.* 271 *post* SINET# *claudere* D——— CIDEI, *v.* 272 *fortasse* SIC UX——————— ES*. *Quae ad hoc exemplum explet* ES *(colla rem, quem neque amicum Alcesimarchi videri neque necessario ob r pro Sene habendum esse Seyffertus monuit in Studem. Stud. II p. et Burs. Annal. LXIII p. 66, pro patris amico habens):*

ALCESIMARCHVS

Quid si am * *

AMICVS

Non id * spinis est amor
* du * atque illam quam te amare intellego,
* c * si conclusos uos me habere in carcere, 275
* bi toties edis amoris noctesque et dies,
Ni emortuos tra * * * mo * * *

ALCESIMARCHVS

Mihi nunquam quisquam praecipito solacio,
Non esse * * * * s.

AMICVS

Immo maxumost.
Nam qui amant stulte atque inmodeste atque in * * 280
* * * * * * * surg * * ne ament.

ALCESIMARCHVS

* uxtin ill *

/Eni/m hérule cras /est tibi ducenda, in/g/r/a/tiis.
ALC. Censén inas/isse, mé /patrem cras ámori?,
AM. Siquidem haec ut /a te ilicit, ducendum erit,
Vbi eá/m, ní/tenia, nímqnam. ALC. Somne eq/o pérditus/,
AM. Iam té moriri nón sinet. ALC. Ó/ndum ó/ pídei
AM. Sempér sunt sic ut si. ix/or quibus iuta á patr/ost

273—283. Sic *Ia ut supra*:

QUIDSIAM- [illegible]
——DE [illegible]
—I— [illegible]
—BITOTRESTI [illegible]
N-EMORTUOSTRA [illegible]
MIHINUNQUAMQUISQUAM [illegible]
NONES- [illegible]
NAMQUIA [illegible]
[illegible]
——UX- [illegible]
EN- [illegible]

ubi v. 273 *ante* ESTAMOR *ref.* [illegible] 276 *ante* [illegible] *ref.* [illegible] TRIBIDIS, *v.* 278 *post* [illegible] *ref.* [illegible] *sub finem ort.* [illegible] 280 *sub finem ref.* [illegible] 281 *pro* IMMOMUBO *potius* [illegible] *admodum probabiliter* [illegible] 60 UXTINILL— [illegible] 283 *ante* [illegible] *ubi* [illegible] *non adeo [illegible] potuisse admittere* [illegible] *nisi ut hoc exemplum explet* M.

AMICVS

* * * * * * *

ALCESIMARCHVS

Va * * anus. Th * * sce, ubi tu's?

SERVOS

Ecce me

ALCESIMARCHVS

I, adfér mihi arma.

SERVOS

Arma?

ALCESIMARCHVS

Ét loricam addúcito.

SERVOS

Lorícam adducam? * * * * * * * 285

ALCESIMARCHVS

I, cúrre equm adfer.

SERVOS

Hércle hic insanít miser.

ALCESIMARCHVS

Abi útque hastatos múltos, multos uélites,

ALC. Quid si ám⟨o nimis? AM.⟩ Non íd ⟨scis⟩? spinis ést amor
⟨Vali⟩dú⟨s: te a⟩tque illam, quám te amare intéllego,
⟨Fa⟩c ⟨quá⟩si conclusos uós ⟨me⟩ habere in cárcere,
⟨V⟩bi tóties edis amóris noctesque ét dies:
N⟨i⟩ emórtuos tra⟨ns ménsem a⟩mo⟨r sit, me énica.⟩
ALC. Mihi núnquam quisquam praécipito solácio,
Non és⟨se amores uéro⟩s. AM. Immo máxumos⟨t⟩:
Nam quí amant stulte atque ínmodeste atque ínprobe,
⟨Eos lánguo⟩r ⟨sati⟩etátis urg⟨ebí⟩t, ne ament.
ALC. ⟨Abd⟩úxtin ill⟨anc? AM. Á te mal⟩im auóluier.
ALC. Va⟨h nón hum⟩anu's. Th⟨ýni⟩sce, ubi tu's? SE. Écce me.

284. IADFERMIKIARMAETLORICAMADDUCITO *A: ubi* SE. Arma? ALC. *inser.* S (*) 285. LORICAMADDUCAM*A——NED——[illegible] CERE *As, ubi ante* NED *fort.* SATINI *extitit, ante* ERE *neque* C [illegible] *neque* U *quadrare videtur* (*potius* B *vel* D *vel* S), *post* ERE [illegible] *littera evanuit: unde* satin [in] ed⟨ixti hoc⟩ seri⟨o⟩?
286. ICURREEQUMADFER # PERIKERCLEKICINSANITMISER *del. Studemundus* (*) 287 *sq. Sic A, sed* ATQ·KASTAT

Multós cum multis — níl moror precário.
Vbi súnt quae iussi?

SERVOS

Sánus hic non ést satis.

AMICVS

Manu ésse credo nócitum, quom illaec síc facit. 290

SERVOS

Vtrúm deliras, quaéso, an astans sómnias,
Qui eqúm me adferre iúbes, loricam addúcere,
Multós hastatos, póstid multos uélites,
Multós cum multis —? haéc tu peruorsé modo
Mihi fábulatu's.

ALCESIMARCHVS

Díxin ego istaec, óbsecro? 295

SERVOS

Modó quidem hercle haec díxti.

ALCESIMARCHVS

Non praeséns quidem.

SERVOS

Praestígiator és, siquidem hic es átque abes.

AMICVS

Video égo te Amoris uálde tactum tóxico,
Aduléscens: eo te mágis uolo monitúm.

ALCESIMARCHVS

Mone.

AMICVS

Caue sís cum Amore tu únquam bellum súmpseris. 300

---

289. *Sic A* 290. *Sic A, sed* MANVESSE *et* CVM *et* FACI* (T *vel* S) *quem v.* AMICO *tribuit* ☙ (*) 291. *Sic A* 292. *Sic A, sed* ADFERREIVBES (A *paulo insolentiore neque tamen incerto*) 293. *Sic A, sed* MVLTOSKASTATOS (*pro* TO *fort.* ITE *vitiose*) 294. MVLTOSCVMMVLTISKAECTVPERVORSAR*O— *As, inter* R *et* O (*vel* C *vel* V) *notans* V (*vix* I) *recteque negans* PERVORSAEOMNIA *locum habere: at fortasse* PERVORSEM(od)O *vel* PERVORSAE(mo)D(o) *fuit* (*) 295 *sq. Sic A, sed* FABVLATVS‡ *et* DIXISTI‡ (*corr. Studemundus*) 297. PRAESTIGIATOBESSIQVIDEMKICNONESATQ·ABES *A* (*sed* ADES *As*): *ubi* non *del.* ☙ (*) 298 *sq. Sic A* 300. *Sic A* (*)

ALCESIMARCHVS

fáciam?

AMICVS

Ad matrem éius deueniás domum:
Expúrges, iures, óres blande pér precem
ámque exores, né tibi suscénseat.

ALCESIMARCHVS

púrigabo hercle ómnia ad raucám rauim.

* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *

---

304 (*fragm.* IV). *Festus p. 274, 29 M.:* rauim anti⟨qui dicebant pro raucitate *suppl. ex Paulo*⟩ Plautus....item 'experiuraui her————im'. *Nonius p. 164, 15 M.:* rauis est raucitas. Plautus Aulularia....idem Cistellaria 'expurgabo....rauim'.

---

301 *sq. Sic A, sed* BLANDEPERPRECEM (*) 303. *Sic A* (EAMQ·) 304. EXPURGABOKERCLESOMNIAADRAUCAMRAUIM *A: ubi* experiuraui *Festus.* expurgabo *etiam Nonius* (*corr. Ritschelius Nov. exc. Pl. I p. 53 adn.*) *et* hercle omnia *Nonius* *Extrema pars scaenae una cum tertii actus initio interiit in duorum foliorum spatio*

ACTVS III

SENEX (PATER ALCESIMARCHI)

* * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * *
Prohibét diuitiis máxumis, dote áltili atque opíma. 305
* * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * *

SENEX (PATER ALCESIMARCHI). GYMNASIVM

SENEX

* * * * * * * * * * * * * * * *
Muliérculam exornátulam: sat ést quidem hercle scíta. 306

305 (*fragm.* V). *Nonius p. 72, 22 M.:* altile non solum pingue **ab** alendo, uerum etiam opulentum. Plautus Cistellaria 'prohibet ....opima'.

Act. III Novum actum Studemundus scite coniecit incepisse a monologo, in quo pater Alcesimarchi ad domum accedens, in qua Selenium habitare autumat, filii rem nuptiarumque consilium exposuerit: quod ne illa perturbet monitis minisve efficere vult. Cui parti Seyffertus apud Studemundum Stud. II p. 430 adn. fragmentum tribuit a Nonio servatum (ubi diuitiſ maximiſ *libri praebent). Sequitur scaena, in qua Gymnasium ex domo prodiens pro Selenio habetur a Sene* (*)
306. MULIERCULAMEXORNATULAM———*QUIDEMKERCLESCITA *A* [EXORNATU(l)A(msitu)EQUIDEM (*vel* TQUIDEM) *As: ubi* sat est *suppl.* *S* (*)

Quamquám uetus canthérius sum, etiámnunc, ut ego opínor,
Adhínnire equolam póssum ego hanc, si détur sola sóli.

GYMNASIVM

Nimis ópportune mi éuenit redísse Alcesimárchum:
Nam sóla nulla inuítior solet ésse.

SENEX

Me uocáto, 310
Ne sóla sis: ego técum ero, id uolo ego ágere, ut tu agas áliquid.

GYMNASIVM

Nimis lépide exconcinnáuit hasce aedís Alcesimárchus,
Vt, quom ópus adgreditur, clámitent 'lepidúmst amare' sémper.
Venerém meram haec aedés olent, quia amátor expolíuit.

SENEX

Non módo ipsa lepidast, cómmode quoque hércle fabulátur. 315
Sed quóm dicta huius intérpretor, haec hérclest, ut ego opínor,
Meum quaé corrumpit fílium: suspíciost eam ésse,
Vtpóte quam nunquam uíderim. de opínione crédo:
Nam hasce aédis conductás habet meus gnátus, haec ubi ástat:

---

308 (*fragm.* VI). *Priscianus inst. III 42 p. 114, 3 H.:* feminina quoque in 'a' desinentia consonante anteposita et in 'um' neutra in 'ula' et in 'ulum' faciunt diminutiua, ut 'silua siluula'....similiter 'equa equula' Plautus in Cistellaria 'adhinnire....soli'.

---

307. *Sic A* (*certo vel* ETIAM *vocabulo*) 308. *Sic A, ubi* equulam *Priscianus* 309. *Sic A, sed* MIKI 310. *Sic A, sed* ♯MEVOCATO 311. NESOLASISEG———AGEREVTTVAGASALIQVID *A, sed* EGO**CVM———EGOAGERE *As* (CVM *etiam Maius*), *quo duce* ego ⟨te⟩cum ⟨ero, id uolo⟩ ego agere *suppl.* ☙ (*) 312. NIMISLEPIDE**CONCINNAVITKASCEAEDISALCESIMARCKVS *A, ubi* exconcinnauit *suppl. Studemundus quadrante spatio* 313. VTQVO———VSADIREDETVR———TLEPIDVNSTAMARESEMPER *A, ubi* adgreditur *corr. et* quo⟨m op⟩us *et* ⟨clamiten⟩t *suppl.* ☙ (*) 314. *Sic A, sed* VENEREM (*non prorsus evanidis* ERE) *et* OLENT 315. *Sic A, sed* MO***PSALEPIDAST: *ubi* modo ipsa *Studemundus* 316. *Sic A, sed* CVM 317. *Sic A, etiam* PIT *litteris clare apparentibus, sed* STE 318. *Sic A, nisi quod* VTPOSTQVAMNVNQVAM: *ubi* Vtpote *Seyffertus 'philol. Anz.' III p. 365* (*) 319. *Sic A*

Hoc hánc eam esse opíniost: nam haec íllum nominúuit. 320
Quid si ádeam atque appellém? mali damníque inlecebra, sálue.

GYMNASIVM

Qu * * * * * * * * * * nu * e uapulábis.

SENEX

Ad * * * * * * * ferre * * riclo apúd te.

GYMNASIVM

* * * * * * * * * rir * * * mer *

SENEX

Lu * * * * * * * * * uu * * * * 325
* * * * * * * * * * es ma * * *
* * c * * * * * * * * * * * sulco
* * * * * * * * * * * * * * clis
* * * * * * * * * * * * * * *

GYMNASIVM

* l * * * * * * * * * * * intro ábeo: 330

---

330 *sq.* (*fragm.* VII). *Nonius p. 423, 14 M.:* inter menetricem et prostibulum hoc interest. menetrix honestioris loci est et quaestus:

---

320 *sq. Sic A* 322. QU———— ——NU———EUAPULABIS *A: ubi* Qu⟨is tú's, qui maledicás mihi? ut dig⟩nú⟨mst t⟩e uapulábis ☙ (*) 323—329. *Sic As:*

———————— ————ARE———UOLOAPUDTE
———————— — — ····IR— — —— -MER— — — —
LU———— — — — — — ·UU— — —
—— —— —— — — — —ESMA— — — — —
—C— — — — — — — — — — — — —ULCO
——— — — — — — — — — — — — — CLIS
———————— — — ————— — — — — —

Vbi v. 323 AD————FERRE———RICLOAPUDTE *probabilius visum, v.* 324 R *ante* IR *apparuit, v.* 327 S *ante* ULCO (*incerto* O *extremo*), *quibus ad hoc exemplum utitur* ☙:

SE. Ad⟨uénio, quia gnatúm uolo au⟩ferre ⟨éx pe⟩riclo: apúd te
⟨Corrúmpitur. GY. Nemo híc solet pe⟩rír⟨e nostro⟩ mér⟨ito.⟩
SE. Lu⟨stra híc habes: per hás fores⟩ uo⟨lgátas qui eunt péreunt.⟩
GY. ⟨Iniúriu's: bellíssumis forib⟩ús ma⟨ledicis nóstris.⟩
SE. ⟨Pol A⟩c⟨cheruntis óstiumst, ubi bóues cadunt in⟩ súlco.
GY. ⟨Nisi tú periclum féceris, quid lóqueris de perí⟩clis?
SE. ⟨Inlécebra, ne canó quidem capití tu parcere aúdes?⟩

330 *sq. Sub finem v.* 331 *cum* S(ane)ST *apparuerit, huc revocavit* ☙

Nam méretricem adstare ín uia solám prostibuli sánest.
* * * d * * qu * * * * * * * num me
* ssem * * * * * * * * * meam uu *
* * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * * 335
* * ps * * c * * * * * * * * * *
* s * * * * * * * * * * * * *
* * * ueu * * * * * * * * * * *
* * o * * * * * * * * * * * *
Neque ull * * * * * * ínicias: malum aúfer 340
Bonúm mihi opus est * * * * * * * * * *
Eni * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * *
Ni s * unct * * * * * * * * * * * *

---

nam menetrices a manendo dictae sunt, quod copiam sui tantummodo noctu facerent: prostibula quod ante stabulum starent quaestus diurni et nocturni causa. Plautus in Cistellaria manifestissime discreuit 'intro....sane est'. 340 *sq.* (*fragm.* VIII). *Nonius p. 482, 1 M.:* libertatem uti pro libertate....sic et opus est illam rem pro illa re. Plautus Cistellaria 'malum....opus est'.

---

fragmentum a Nonio servatum (*ubi* intro bonam *vel* abonam *vel* ad bonam *et* proſtibula *libri: illud corr. Bothius cum aliis, hoc Mercerus*), *priorem partem v.* 330 *ad hoc exemplum explens:*

GY. ⟨Po⟩l ⟨quíd ego tecum fábulor, senéx morose?⟩ intro ábeo

et mox ex incertis praeter —ME *litteris pergens, velut:*

SE. ⟨St, máne⟩d⟨um: ex⟩qu⟨isitóst opus mihi ístuc etiam:⟩
núm me
⟨Po⟩ssím ⟨tibi concrédere. GY. Non uólgo operam⟩ meam
uó⟨lgo⟩. (*)

334 *sqq. Nihil apparet praeter umbras incertissimas, velut* ṮṂ *initio v.* 334 *et* ḮḂ�advṬ (*certe non* ṖṚ�advṬ: *cf. append. crit. ad v. 305*) *initio v.* 335, *paulo certius legitur* —PS——C *in. v.* 336, *et* —S (*velut* ets *vel* iis) *in. v.* 337, *multo magis dubium* ————ṮṂṮ *v.* 338 *et* ——Q *v.* 339: *quae vix ulli usui sunt* 340 *sq.* Ṇ(eq·u)ḶḶ————
ÇḮÀ———— *As: ubi post* ————ṆḮÇḮÀṢ (*sic*) *cum* M*ḶṮṂ——
quadrare visum sit, proximus vero versus certissime incipiat a BONU——
(*certo etiam* B), *huc revocavit* ⅊ *fragmentum a Nonio servatum, antecedentia ad hoc exemplum explens:*

⟨SE. Mala's tu múlier⟩
Neque úll⟨ast te peiór. GY. Probrum ne mi⟩ ínicias: malum aúfer

e. q. s. (*) 343—359. *Certiora ex incertis vestigiis litterarum supra exhibui pleraque cum As, nisi quod v.* 349 *pro* ————ḔQUIDḔM

Ve * * * * * * * * * * * * * * * 345
Si u * d * * sis * * * * * * * * *
H * * * * * * * * * * fe * * * *
* * * edic * * * * * q * * * * *
Ni * e quid uis * * * cu * * * * * *
Al * * * * * * * * * * * * * * * 350
* * * * eces * s l * o s * e * * * * *
* * * * face nunciam * * * nc * * *
Nou * * * * * *s * * s * * * * * am
Qu * * res ea * * * * huc * * * * * *
Qu * * do * * * * * * * * * * * * 355
Nol * * * * * * m tuo s * * * * * *
Ne tu * s * * * * * * * * * * * *
Quae ubi * * * * * * * * * * * *
* * ille * ou * * * * * * mulier * *
* * steram * * * * * * f * o * o mihi o * t * 360
* * * nlocui * * * q * * * * * * * s
Apu * ut ar * * * * * lus ego * quiduis

SENEX

Volo éx te scire, quícquid est, meus fílius quod fécit.

---

visum est NI(sim)EQUIDUIS *apparere, v.* 350 AL *pro* A, *v.* 353 NOU *pro* NO, *v.* 354 QUID *post* KUC, *v.* 355 DO *post* QU-- [*velut* QU(ia mo)DO], *v.* 356 NOL *pro* NO *et* M *potius quam* RI *ante* TUOS, *v.* 357 NETU*S *pro* NEIU, *v.* 358 *praeter* QU(ae)URI *sub finem* S (*ubi* GYMNASIVM *dicere potuit* miser erras, *quod per hanc partem eam aliquando dixisse ex v. 366 patet*) 360—362. *Sic As* (*in altera parte v.* 360 O(pusu)T, *non* O(puses)T *quadrare addens*):

--- STERAM--- - - - - F---O—O
---MIKIO---T---
---NLOQUI--- S
A*U---UT*R--- - - LUSEGO---QUIDUIS

Vbi STERAM *et* NLOQUI *iam exscissa sunt, sed v.* 361 (*ante* L *versus insequentis*) Q *litterae vestigium apparuit, sub finem vero* UIS, *v.* 362 *autem* UTAR (*nullo modo* OR *vel* UR). *Quae cum transitum parent ad sequentia, ad hoc exemplum explet* ☙:

GY. ⟨Nimis aú⟩steram ⟨ob remorám diu iam a⟩f⟨uí d⟩omo, mi o⟨pus(t) u⟩t ⟨ábeam.⟩
SE. ⟨At mi ópust ut co⟩nloqui ⟨ámplius⟩ q⟨ueám, nisi tu nón⟩ uis.
GY. Apú⟨t te⟩ ut ar⟨gutér, senex? ma⟩lú's: ego ⟨scio⟩ quíd uis. (*)

363. UOLOEXTES**REQU**QUIDESTM--- SQU---*As*, *ubi in altera parte* MEUS --- CIT *apparuit: quo confirmatur Studemundi supplementum*

Quid ego úsquam male fecí tibi aut meus quísquam, id edissérta,
Quam ob rém me meumque fílium quom mátre remque nóstram 365
Habes pérditu et praedátui?

GYMNASIVM

Miser érrat, ut ego díxi.
Lepidást materies: lúdam ego hunc: nam occásio uidétur. —
Potin óperam — neque equidém malam — * * des innocénti?

SENEX

Sed óbsecro te, núllusnest tibi amátor alius quísquam?

GYMNASIVM

Nisi tuós modo unus fílius, quem quídem ego amem alius némost. 370

SENEX

At ego árbitror te —

GYMNASIVM

Níl moror: damnó sunt tui mihi símiles.
Quid fálsum praebes árbitrum? uisnést is arbitrátus?

---

364. QUIDEGOUSQUAMMALEFECITIBI————SQUISQUAMIDE ‖ DISSERTA *As, ubi* ——EUS *ante* QUIS *apparuit: quo confirmatur Seyfferti supplementum* (*) 365. QUAMOBREMMEMEUMQ·FILIUMQUOM****EREMQ·NOSTRÃ *A, quadrante* matrE 366. KABESPERDITUIETPRAE***-UI———SERERRATUTEGODIXI *As, ubi* *A*UI *apparuit et prius* R *vocis* errat *certissimum est,* perditu *corr. et* praedatui? GY. miser *suppl. Studemundus* 367. *Sic A, sed* U***TUR (UR *per ligaturam*) 368. POTINOPER*M*EQ·EQUIDEMMALA*C——D*SINNOCENTI *A* (POT *vel* POL *et* —IQ· *et* D(I)E *As): ubi* neque equidem malam (oui?) des *suppl.* ☙ (*) 369. SED————TENULLUSNESTTIB**MATORALIUSQUISQUAM *A: ubi* obsecro *et* tibi amator *suppl. Studemundus* 370. NISI**USMODOUNUSFILIUSTQUEMQUIDEMEGOAMEMA ‖ LIUSNEMOEST *As, ubi iam* (tu)USMO *excissa, reliqua lectu difficillima sunt:* filius *corr. Studemundus*

371 *sq. Sic As* (ATEGO — *sic Maius — minus probans):*

ATECCA————NIKILMORORDAMNOSUNT*UTMIKI
S——ES
QUIDF————MUISNEEST**ARBITRATUS

ubi CA *post* EG *et* S— *ante* ES *iam exscissa sunt:* arbitror te— GY. *et* tui *et* similes *et* falsum praebes arbitrum *suppl.* ☙ (*) *Post hos versus insequens folium in A cum extrema huius scaenae parte intercidit, ex qua fragmentum quoddam Priscianus servavit*

* * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * *

GYMNASIVM

Vos datóres 373a
Negótioli bellíssumi, senicés, soletis ésse. 373b
* * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * *

LENA. GYMNASIVM. SENEX

* * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * *
Me réspondere póstulas? iniúriumst.
Stipulári semper me últro oportet á uiris — 375
Eum quaéstum facio —, níl uiris promíttere.
* * * * * * * * * * * * *

---

373 (*fragm.* IX). *Priscianus inst. III 38 p. 111, 6 H.:* quae uero in 'um' desinunt 'i' paenultima antecedente, mutata 'i' ultima genetiui in 'o' et accepta 'lum' faciunt diminutiua, ut 'negotium negotiolum'. Plautus in Cistellaria 'datores....esse'. *Idem VI 94 p. 279, 19 H.:* 'senex senis' quamuis Plautus genetiuum eius 'senecis' protulit in Cistellaria 'datores . . . . esse'. 374 *sqq.* (*fragm.* X). *Priscianus inst. VIII 21 p. 388, 3 H.:* in quo illud quoque est obseruandum, quod actiua significatione quomodo passiua ablatiuo coniungitur 'stipulor a te' pro 'interrogo te' et 'interrogor a te', quomodo dicimus 'quaero a te' pro 'interrogo te', quamuis sit actiuum.....Plautus in Cistellaria 'me respondere....promittere' actiue dixit.

---

373. datoreſ belliſſimi uoſ [*sic libri altero loco et priore RP, ubi* belliſſimoſ *BHaGLbK.* belliſſimiſ *Da.* belliſſimi *DbHb*] negotioli *Priscianus: ubi* uos *trai.* ☙, negotioli bellissumi *Bothius* ſenicíſ *libri altero loco, nisi quod* ſenecíſ *Hb, ut Ra priore loco, ubi* (uel) phoeniceſ *plerique,* ſ *adnectentes voci* negotioli (*) *Altercationem inter Senem Gymnasiumque ortam interrupisse videtur Lena, quacum illam triduo* (*v. 104*) *nondum finito domo exiisse et v. 546 sq. docent et fragmenta huc pertinentia, quae stipulationem factam esse* (*cum Sene*) *demonstrant* 376. nihil uireſ *libri Prisciani, nisi quod* iureſ *D.* iuriſ *Ra, ut vid.:* uiriſ *corr. Rb* (*)

Siquidem ímperes pro cópia pro récula. 377

* * * * * * * * * * * *

* * * * * * * * * * * *

LENA

Quin ís, si itura's: nímium is uegrandí gradu. 378

GYMNASIVM

Pol ád cubituram, máter, magis sum exércita
Fere quam ád cursuram: eó sum tardiúscula.

* * * * * * * * * * * *

LAMPADIO

* * * * * méminere officiúm suom. 381

* * * * * * * * * * * *

* * * * * * * * * * * *

Ita mústulentus aéstus nares áttigit. 382

---

377 (*fragm.* XI). *Priscianus inst. III 33 p. 107, 6 H.:* in 'es' productam desinentia feminina tertiae declinationis uel quintae abiecta 's' et assumpta 'cula' faciunt diminutiua et seruant 'e' productam, ut 'uulpes uulpecula, nubes nubecula, dies diecula, res recula'. Plautus in Cistellaria 'siquidem....recula'. 378 (*fragm.* XII). *Festus p. 372, 17 M.:* uegrande significare alii aiunt male grande, ut 'uecors uesanus' mali cordis maleque sanus: alii paruum minutum, ut quom dicimus 'uegrande frumentum' et Plautus in Cistellaria 'Quin....gradu'. 379 *sq.* (*fragm.* XIII). *Nonius p. 198, 25 M.:* cursura feminino Plautus Asinaria.... idem Cistellaria 'pol....tardiuscula'. 381 (*fragm.* XIV). *Nonius p. 499, 33 M.:* accusatinus pro genetiuo....Plautus Cistellaria 'meminere officium suum'. 382 (*fragm.* XV). *Nonius p. 63, 29 M.:* mustulentum ut uinulentum et feculentum. Plautus Cistellaria 'nam ita....attigit'. *Idem*

---

377. ſi quid *Prisciani PD* 378. Quin is si itura es *Gulielmius Verisim. p. 383.* qui niſi ituref *Festus* (*) 379 *sq.* ad cubituram *Muretus Var. lect. XVIII 10, Scaliger Coniect. in Varr. de l. l. p. 161.* accubituram *Nonius* exercita fere *Nonii G.* exercitare *L* H_2. exercitata H_1 ad cursuram *Muretus, Scaliger.* a curſura *Nonius* (*ex* accurſureo, *ut vid., H om.* eo) (*) *Fragmenta XIV—XVII quae Lampadionis fuisse veri est simillimum, etsi de loco ordineque sententiarum certi nihil erui potest, praemisimus laceris senariorum reliquiis ex A, quas ex parte saltem illius soliloquium effecisse certum est: cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 66. 68 et Studem. Stud. II p. 433* 382. ita *Nonius posteriore loco,* nam ita *priore* uentus nares obtigit *Nonius*

* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
Capíllo scisso atque éxcisatis aúribus, 383
Quae quási carnificis ángiporta púrigans
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * mori 385
Co * * * * * * * * * * * *
Quo * * * * * * * * * * is
* * * * * * * * * * * mus
Auiti * * * * * * * * rist
Cu * * * * * * * * * * * 390
Fuist * * * * * * * llo modo
V * * * * * * * * es negent
* * * * * * * * a * d *
* * * * * * * guela * qui teris
* * * * * * * uero * s * * 395
* * * * * * * * ticulus fui

---

p. 415, 15 M.: uentus etiam significat odorem. Plautus Cistellaria 'ita . . . . obtigit': *cf. Reblinius de Nonii l. Pl. p. 103 sq.* 383 (*fragm.* XVI). *Nonius p. 108, 14 M.:* excisatum laniatum uulneratum. Plautus Cistellaria 'capillo....auribus'. 384 (*fragm.* XVII). *Nonius p. 190, 8 M.:* angiportus generis masculini ut apud multos. neutri: Plautus Cistellaria 'quae....purgitans'.

---

l. post. (*) 383. excifatif H_1, *Meursius.* exciffatis $H_2 L G$ 384. purigans *L. Muellerus duce Ritschelio Opusc. phil. II p. 433.* purgitanf *Nonius, nisi quod* purgitarif *L* (*) *In priore pagina eius folii, cuius quattuor tantum versus extremi certius definiri possunt* (*v.* 405 *sqq.*), *Studemundus nihil notavit nisi* RIST *in versus extremi exitu: mihi in octavi versus exitu* UM *apparuit* (*cf. v.* 381), *in noni exitu* INT (*lectione perdubia*), *in duodecimi initio* Ç. *Inde a v. quinto decimo haec apparuerunt:*

——————————— - - - - - - — - -MORI
ÇO——————— — ——— — - - - - - - - - - — —
QUÓ——————— — — — — - - - - - DABIS
——————————————— — - - - - - - - -MUS
AUITI ——————— ——— ——————— ———RIST

V. 391—404 *quae supra posui, ex parte dubitanter, enotavit As* (*initio v.* 391 FURT— *non excludens, v.* 392 UOBO—— *addens vix recte, v.* 394 ——GUE(*vel* L)LA —QUITERIS): *ubi reliquias v.* 394 *sq. agnoscere non potui, v.* 401 —SQ *post* QU *et initia v.* 403 *sq. iam exscissa sunt. V.* 396 (*ubi valde dubiae* TI *litterae*) *cogites velut de* ⟨quasi canis uena⟩ticulus

* * * * * * * * * * * us
* * * * * * * * * * * *
V * * * * * * * * * * eras
* * * * * * * * * * * * 400
Qu * * sq * * * * * * * * *
Vel * * * * * * * * * * *
Qu * q * * * * * * * * m darent
* l * * * * * * * * * * *
Non quási nunc haec sunt híc limaces, líuidae, 405

---

405 *sqq.* (*fragm.* XVIII. XIX). *Varro de l. l. VII 64:* in Cistellaria 'non quasi nunc haec sunt hic limaces liuidae': limax a limo, quod ibi uiuit: 'diobolares [diouolares *F: corr. Aldus*] schoeniculae [scenicolae *F: corr. Turnebus*] miraculae': diobolares a binis obolis, schoeniculae ab schoeno, nugatorio unguento, miraculae a miris id est monstris, a quo Accius ait personas distortis oribus deformis 'miriones' (*quem addit per* ibidem *versum Varro, eum vide in fragmentis Nervolariae, cui rectius tribuit Gellius: nam neque illum versum neque v. 383 sq. in horum vicinia extitisse vestigia Ambrosiani quamvis tenuia confirmant*). *Festus p. 329, 32 M.:* schoeniculas app⟨ellare uidetur mere⟩trices Plautus propter usum un⟨guenti schoeni⟩, quod est pessimi generis. itaque . . . . . raculae cum extīs . . . . . *Idem p. 301, 26:* ⟨succrotilla⟩ tenuis diceba⟨tur et alta uox⟩ . . . . ⟨Plautus in de⟩scribendis mulie⟨rum cruribus⟩ gracilibus in Syr. '. . . talis cum sodellis cr . . .' ⟨bel⟩le quae non pedibu⟨s ualerent⟩. *Idem p. 352, 18:* Todi sunt ⟨aues paruae pede exil⟩i, quarum m. Plautus in Sy. '. . . tis talis cum todillis crus. . .' (*cf. Paulus p. 353, 2:* todi genus auium paruarum. Plautus 'cum extortis talis cum todillis crusculis'). *Paulus p. 52, 20:* crocotillum ualde exile. Plautus 'extortis talis cum crocotillis [crotillis *glossarium Salomonis glossis adiectum: cf. Loewius apud Leidolphum de Festi l. Pl. p. 205*] crusculis'. crusculum diminutiuum a crure (*unde pendet Osbernus p. 92 M.:* hoc crus unde hoc crusculum li i. paruum crus, unde Plautus 'extortis talis cum crocotillis crusculis'). *Priscianus inst. III 29 p. 103, 20 H.:* crus crusculum: Plautus in Cistellaria 'cum extortis talis cum todinis [*sic Pr.* totinif *RBl.* todonif *D.* totimif *K.* tortif *h in lit.* donif *G*] crusculis'. *Cf. si tanti est P. G. Guidanius Quaest. Pl. (ed. Pisae a. 1891) p. 31 sqq.*

---

fui, *v.* 394 *fortasse de volubilitate* ⟨an⟩guillam qui teris (⟨lo⟩quelam *Seyffertus*) 405—408. *Sic As* (*ubi nihil nisi* —— IUIDAE *et* —— URIBUS *agnoscere potui*):

——————————SUNTLIMA(cesaut)LIUIDAE
FEDRIPUL————SERAEAM(ic)AEOSSEAE
D(io)BOLARE(sscho)ENICULAEMIRACULA
CUMEXTERITISTA(lisc)UMTODELLISCRURIBUS

Vbi ad v. 405. 407. 408 *cf. testim.*

Febrículosae, míserae amiculae, ósseae,
Dióbolares, schoéniculae, miráculae,
Cum extrítis talis, cúm todillis crúsculis
* * * * * * * * * * * *
Qua * * * * * * * * * * * 410
* qua * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
Qu * * * * * * * * * * * *
Ti * * * * * * * * * * *
Am * * * * * * * * * * * 415
Pr * * * * * * * * * m loco
Sus * * * * * * * * * * *
* * l * * * * * * * * * *
M * * * * * * * * * * *
At die illa * * * * * * * * 420
S * * * qu * * * * * * * *
Dei me omnes * * * * * * * *
Illae * * * * * * * * * *
Haec sustulit post * * * * * * *
Circumcur * * * * * * * * * 425
O * * * * neque * * * * * *
Qua * * * disti * * * * um loquor
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * 430
* * * * * * * * * * * est
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *

V. 406 (*ubi* B *pro* D *et* C *pro* P *non prorsus excludit As*) *coll. Catulli c. VI 4* Febricul⟨osae mis⟩erae *suppl. et* amic⟨ul⟩ae *corr.* ☙ (*)

V. 410—416 *quas supra posui litteras enotavit As, ex parte dubitanter, v.* 416 *initio addens* PR*MS*K (*ubi etiam* S *et* K *incerta visa sunt, cum postea* ML *ante* OCO *exscissa sint itemque v.* 411 *sq. initia et v.* 413 *sq. post* Q *et* T *quas vidit litteras. V.* 415 *visus est ab* AMB—— *incipere* 417—433. *Paucissima quae his versibus praebet As* [*ex quibus v.* 420 *litterae post* ATD, *v.* 421 QU, *v.* 422 (om)NES *post* DE(i)ME, *v.* 424 POST, *v.* 426 NEQ·, *v.* 427 *litterae praeter* QUA *et* QU *iam exscissae sunt, cum sub finem versuum* 417 *sq.* MUR *et* SIA* *apparere videantur*] *aliquid saltem de Lampadionis oratione resuscitant, quam ad hoc exemplum explet* ☙:

ALCESIMARCHVS. MELAENIS. SELENIVM

Qu * * * * * * * * * * *
Ic * * * * * * * * * * * 435
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * us * *
* * * * * * * * * * io 440
Tu * * * * * * * * * * *
C * * * * * * * * * ogo
* * * * * * * * * * * suis
* * * * * * * * * ris modis 444
* * * * * *
coniuola 445
* * * * * *

445 *sq.* (*fragm.* XX. XXI). *Festus Pauli p. 61, 8:* coniuola: occulta: *quam glossam cum ad Cistellariam probabiliter rettulerit Reitzensteinius* '*Verrian. Forsch.*' *p. 59. 63, Seyffertus in Burs. Annal. LXIII p. 2 cum apud Placidum p. 28, 3 D.* (*CGL. V p. 15, 11 = 57, 22 G.*) *monuit glossam recte emendatam* coniuolis: crebro nutantibus *ex-*

Sus⟨píciost eam mé uidisse: súm me⟩mor
⟨Me tá⟩l⟨i uoltu cónspexisse múlierem:⟩
M⟨eminí, sed ubinam uíderim, meminí minus.⟩
At díe illa ⟨uidi, ad híppodromum ubi proiéceram⟩
S⟨ecréto⟩ qu⟨am pepérerat era minór mea.⟩
Dei me ómnes ⟨adiuuánt ipsique dánt uiam.⟩
Illá⟨st profecto: nóstram erilem fíliam⟩
Haec sústulit, post⟨quam á me expositast páruola.⟩
Circúmcur⟨saui pláteas omnes quaéritans⟩
O⟨b indústriam⟩ neque ⟨óperam omnino pérdidi.⟩
Qua⟨m laétor. sed a⟩d ist⟨úm modum mec⟩úm loquor
⟨Hic sólus potius quam út abeam quantúm potest⟩
⟨Remque ómnem ut gestast éxplicem adulescéntulae.⟩
⟨Quae sí comperiet, uéra mater quae siet⟩
⟨Quantaéque diuitiae éxpetant, ni plúmbea⟩st,
⟨Extémplo mecum uéniet in patriám domum.⟩
⟨Properést currendum, né mox frustra quaéritem.⟩

Inter v. 428—433 *et* 434—444 *cum duo versus in A scriptura vacasse videantur, hoc loco probabile est incipere eam scaenam, cuius exitus uno folio intermisso extat: in qua cum Studemundus Stud. II p. 434 sq. Alcesimarchum aut cum Selenio sola aut simul cum matre egisse statuerit, propter v.* 451 *sq. recte distribuendos necessario de Me-*

cogitatim 446

. . . . . .

summatim 447

. . . . . .

benigniter 448

. . . . . .

SELENIVM

Molestus es. 449

ALCESIMARCHVS

Mea ut issula sciat mis egens ad me recipere.

SELENIVM

Aufer manum.

ALCESIMARCHVS

Germana mea sororcula.

SELENIVM

Repudio te fraterculum.

---

cipere conspicillo *glossam* (*cf. v. 91*), *tum addidit insequentem apud Paulum glossam* cogitatim aduerbialiter pro cogitate *a Reitzensteinio minus recte tractatam.* 447 *sq.* (*fragm.* XXII. XXIII). summatim *et* benigniter *post* nudius sextus *exhibet gloss. Plaut.: cf. ad v. 230. 270.* 451 (*fragm.* XXIV). *Priscianus inst. III 30 p. 105, 10 H.:* ad hanc formam etiam positiua in 'or' desinentia mutant 'or' in 'us' et accepta 'culus' faciunt diminutiua . . . . uel adsumunt 'culus' uel 'cula', ut 'amator amatorculus, soror sororcula'. Plautus in Poenulo....idem in Cistellaria 'germana mea sororcula'.

---

laenidis praesentia cogitamus. Ceterum v. 435 *in.* IC *quam* K *probabilius visum est, v.* 437 *ante finem* IK *apparuit, v.* 439 I *ante* US, *v.* 443 (*ubi* S— *tantum As*) SUIS *fere certum, praecedentibus dubiis* AEX *litteris. Dein loco folii deperditi composui voces singulares probabili* (*v.* 445 *sq.*) *vel certa* (*v.* 447 *sq.*) *ratione ad Cistellariam referendas* (*cf. testim.*): *quae cum tam in prioribus quam in posterioribus lacunis sedem habere potuerint, aliquo loco afferendae erant* 449. MOLESTUSES *versiculum efficere videtur in A* 450. MEAU—SSULASUA— SEQENTADME ——#AUFERMANŪ *As: ubi* SCIA *potius legens reliqua suppl.* ⁂, *personas per totam hanc partem distribuens ex probabilitate* (*) 451 *sq. Sic A lectione in singulis dubia, sed ex Prisciano perque ipsam concinnitatem fere certa: sed altero loco* fraterculum *male repetitum videtur* (*)

ALCESIMARCHVS

Tum tu ígitur, mea matércula.

MELAENIS

Repúdio te fratérculum.

ALCESIMARCHVS

Opsécro te —

MELAENIS

Valeas.

ALCESIMARCHVS

út sinas —

MELAENIS

Nihil móror.

ALCESIMARCHVS

expurigáre me

Ob spónsam. sine dicám —

MELAENIS

Satis sapít mi auis periúriis.

Viri etsi íta sunt, at nunc nón potest.

ALCESIMARCHVS

Supplícium pollicerí uolo. 455

SELENIVM

At mi áps te accipere nón lubet.

ALCESIMARCHVS

Em, ómnia

---

452 (*fragm.* XXV). *Priscianus inst. III 29 p. 103, 12 H.:* similiter faciunt in 'er' terminantia diminutiuum 'frater fraterculus . . . . mater matercula' Plautus in Cistellaria 'tum tu [*sic Dr.* tunc tu *reliqui codd.*] igitur mea matercula'.

---

453. *Sic A evanidis ex parte litteris, scd* (#e)XPURGAREME: *corr. Studemundus* 454. O(pe)R(os)SA(m)#SINEDICAMSATISSAPITMIKIAUIS-(pe)RIURI(is) *As: ubi sub finem fortasse* O *pro* IS *extitit et initio et post* SAPI *litterae perquam dubiae sunt.* Ob sponsam *suppl. et pers. corr.* ☙ (*) 455. UER—SITASUNTA(tnu)NCNONPOTEST#SUPPLICIUMPOLLI-CERIUOLO *A: ubi* Viri etsi ita *suppl.* ☙ (*) 456. A(t)MIKIAPSTEAÇ-CIPERENONLIBET#EMOM — —— *A (certo* A *initiali): ubi versum in* omnia *exiisse probabiliter coniecit Studemundus*

Patiór iur * * *

SELENIVM

* * * néque tis misererí decet.

MELAENIS

Quamquam hóminem uenter * p * us ne * * *
Verbá dare cessa.

ALCESIMARCHVS

Non ílla ta * *

MELAENIS

Pól mihi qui * a frangant foédera, 460
Eós ni minume amét minumique fécerit,
Iub * * * * quídlubet.

ALCESIMARCHVS

Astá.

SELENIVM

Quid est? hau sto. síc dabo.

ALCESIMARCHVS

At tíbi me do neque te ámittam hodie, nísi quae uolo tecúm loqui
Das mi óperam.

457. *Ante* NEQUETISMISERE(ri)DECET *quod fere certum est* PATIO-RIUR——CILLEIUSLUPISI *dedit As: ubi* LUP *magis quam initium et* US *dubium videtur. Vix placebit* Patior iure: occilla os. SE. Lupu's mi neque 458 *sq.* QUAMQUAMKOMINEMUINTER———USNEP··· UER-BADARE—CESSE *As: ubi inter* R *et* US *medium* P *apparuit:* dare cessa *corr.* ☙, *antea supplens* Quamquam hominem uenter ⟨im⟩p⟨rob⟩us ne e⟨geat monet⟩ 460. NONILLATA——— -M—O—OL(mi)KIQUI AQUIFRANGANT(*per ligat*) FOEDERA *As, litteris inter* TA *et* OL *valde dubiis: ubi alterum* qui *del.* ☙, ⟨firm⟩a *supplens* 461 *sqq. Sic As* (UM *per ligat.*):

EOS———ENIMU·— ETME—E · · · CE(ri)T
IU————QUIDLUBET*STAQUID· · UESTO—C(da)BO
AE——NEDONEQ·TER—— ITAMKO(di)ENISIQUAEUOLOTECUMLOQUI
DASMIKIOPERAM

ubi initio v. 462 IUB—— *apparuit, v.* 463 AT—— *et* NEQ·TEA(mi)TTAM (*ut ipse Studemundus coniecit*) *probabiliora videntur, reliqua quae punctis notantur valde dubia: corr. et suppl.* ☙ (*v.* 462 *velut* Iub⟨eam subire⟩ quidlubet)

MELAENIS. ALCESIMARCHVS

MELAENIS

Pótin ut mihi moléstus ne sis?

ALCESIMARCHVS

Quín id est nomén mihi: 465
Ómnes mortalés uocant Moléstum * * cónsitum.

MELAENIS

Quo * * * * * * * óbsecro.

ALCESIMARCHVS

At frustra óbsecras.

MELAENIS

* * * * * rp * * * * ins * * * s * must,
Quía sine om * * * * * * * * die suóm.

ALCESIMARCHVS

Dabo
Iús iurandum * * * * * * niu * * * * uom. 470

MELAENIS

At ego nunc * llo m * * * iúre iurandó * *
Símilest ius iurándum amantum quási ius confusícium:
Néscias * * * * su * * * mu * * * dest.

ALCESIMARCHVS

Nóuo * o mihi té n * * * * * * nugás agis.

Novam scaenam unius versus spatium indicat. Distributionis personarum cum satis multa indicia adsint, etiam in locis dubiis personas addere placuit 465 *sq.* POTINVTMIKIMOLESTVSNESIS # QVINID——— — MEMMIKI ‖ OMNESMORTALESU*C — ——STV ··· ——— ··· CONSITV— *A* (*ubi sub finem* ——MCONS— *As*): *suppl.* **B**, *de* aerumna *ante* consitum *cogitans* 467—475. *Sic As:*

QVO——————————— · · ——BSECRO—ATFRV(straob)S(ec)RAS
— ————RP·· ——————————INS · · ——S— —MVST
QVI*SINE*MM——— · ————— · ——— ——ETVNDIESVVM # DABO
IVSIVRANDVM——— · —— ·· ·· —— ——N*V ·· · —— · ——VV
ATEGONVNC ——LLOM——— ——IVREIVRANDO——— · —— — —
SIMIL(est)IVSIVRANDVMAM(antum)QVA(sii)VS*ONFVSICIV
NESCIA————SV ··· ——— MV · · —— · DEST
NONO———OMIKITENOS———C—SNVNDE—SNVGASA(gi)S

MELAENIS

Si a * * * * * * * quaquam * *

ALCESIMARCHVS

* * s * 475

MELAENIS

Nón me * * res * * * * do * * ai s * l *

ALCESIMARCHVS

Súpplicium dabo a * * * * ll * atque illi * *

MELAENIS

Quó modo eg * * * * * * ad medi * * ser * *
* * ss * * * * * * * * quia's nactús nouam,
Quae * *

ALCESIMARCHVS

* * * * big * s quaédam, quasi tu néscias 480
* * * * * * *

MELAENIS

Di deaeque íllam perdant páriliter —

ALCESIMARCHVS

* * * * * * * umquám si hoc fallo.

MELAENIS

Níl moror
* * * * * lsum fallis * * * * at fides.

SIA——————————IUQUAQUAMMA————SI

ubi qui sequitur versus cum et ab initio et ab exitu scriptura vacare videatur, v. 475 *bipartitus fuisse videtur. V.* 473 *post* NESCIA(squid) *velut* II *apparuit. V.* 474 *notavi potius* NOUOMODOMIKITENUN ——— — ---
NUGAS(ag)IS, *v.* 475 SIA(maba)S — —————QUAQUAMITA———ST (*)
476—483. *Sic As:*

NONME————RES——————DO————AIS(i)L——
SUPPLICIUMDABOA————————ATQ·ILLI————
QUOMODOEG————— - ——— ---ADMEDI————SER——
——SS————————————QUIAESNACTUSNOUĀ
QUAE——— ·· ——— ·· · · · · · BIG—SQUAEDAMQUASITUNESCIAS
PERO——————————— ——·DEAEQ·ILLAMPERDANTPARITER
PEM———MUSEROUMQUAMSIKOCFALLO#NIKILMOROR
————————LSUMFALLISEOTEKACIGNORATFIDES

Vbi v. 476 NONME(ha)C *et* AIS(i)LET *notavi, v.* 477 *post* DABOA *certe non* TQ· *sequi et ante* ATQ· *apparere* ——LL -- *adnotavi (unde coll. v. 487 et Epid. 727 sqq. suppleas velut:* Supplicium dabo a⟨urum et

ALCESIMARCHVS

Ínstruxi illi aurum átque uestem.

MELAENIS

* * *

Síquidem amabas proín di * camu *
Séd sino. iam hoc míhi responde, quód e
Ins * * t * eam * ce

ALCESIMARCHVS

* nes quia * ind
Tíbi ita ut uoluistí quidem * * * *

MELAENIS

Eó facetu's, quía tibi aliast spónsa locupl

---

pa⟩ll⟨am⟩ atque illi ⟨seruabo fidem⟩), *v.* 481 *v.* 483 *post* LSUMFALLIS *dubitanter notaui* ĘQPEI *V.* 480 *cogitare possis de* ⟨Fateri su⟩big⟨i⟩s quae sume perea⟩mus er(g)o (*) 484. POSTREMOSIMIKII ṆUṆQUAMDAREṢ *As: ubi alteram versus partem* tellegere contigit 485. QUINEQUIDEMILLAMDUQ(s SID———— *A: ubi post* SID *velut* IṬI(b)IDU *simile aliquid scriptum fuisse opinabatur Studemu* EISIUER(int) 486—491. *Sic A:*

NUNCKOCSITIBICOMMODUMSTQUAE————
INSTRUXILLIAURUMATQ·UIS(t)EM————I
SIQUIDEMAMABASPROINDI—C(a)MU————ILL
SEDSINOIAMKOCMIKIRESPONDE(quo)D(egot)ER—

Hábeas: neque nos fáctione tánta quanta tú sumus
Néque opes nostrae tám sunt ualidae quám tuae: uerúm tamen
Haú metuo ne iús iurandum nóstrum quisquam cúlpitet. 495
Tú iam, si quid tíbi dolebit, scíes qua doleat grátia.

ALCESIMARCHVS

Deí me perdant, —

MELAENIS

Quódcumque optes, tíbi uelim contíngere.

ALCESIMARCHVS

Sei íllam uxorem dúxero umquam, míhi quam despondít pater.

MELAENIS

Ét me, si tibi úmquam uxorem fíliam dederó meam.

ALCESIMARCHVS

Pátierin me périurare?

MELAENIS

Pól te aliquanto fácilius, 500
Quám me meamque rém perire et lúdificari fíliam.

---

495. *Osbernus p. 149:* culpitare frequenter inculpare. Plautus 'ne....culpitet'.

---

tanta, tuae, quiſquam, gratia *versus claudentes*). *Ceterum* facitiſ J^1: *corr.* J^2 *et* alia eſt *libri praeter A* locuplex *F* lenia *J*. lennia *F* (*) 494. *Sic libri, nisi quod* opuſ *J* ualide *VEJF* tue *EF* TAMĒ *A* 495. *Sic A, ubi* haud *reliqui* (u *ex* i *E*) mecuo *E* nr̄m *B*(n *ex* m)*VE* 496. *Sic A, sed* SCIESQUADOLEAT Tum iam *Z* (*corr. Pylades*) ſiquid *BF*. ſi quid (d *ras. ex* đ) *E* qa *E* dolea *J* (*) 497. *Sic A, ubi* Di *BVE*. Dii *JF* Quod cumque *BE* (quod) *J* (qđ) (*) 498. SEIILLAMUXOREMDUXEROUMQUAMMIKIQUAMDEPON | DITPATER *A, ubi* Si *et* duxero mihi unquam deſpondit *reliqui, nisi quod* umquam *VE*. unquam quam B^2E^3JFZ *et* diſpondit *E: trai. Gulielmius cum A* (*) 499. *Sic libri, nisi quod* menſi *V* UNQUAMTIBI *A*. umquam tibi *reliqui: trai. Camerarius in ann.* (*) 500. *Sic A* (*sed* PATERIN), *ubi* Periurare me patiere ME. Atque aliquanto faciliuſ (facili uſ *E*) *reliqui* (*) 501. *Sic A, ubi* Quam meamque B^1VE^1 (meam q̃) *J*. Quãme meamque B^2E^3 remperire *J* ludificare *EZ* (*corr. Camerarius*)

Ábi, quaere, ubi iurí iurando tuó sit satias súbsidi.
Híc apud nos iam, Alcésimarche, cónfregisti tésseram.

ALCESIMARCHVS

Fáce semel perículum.

MELAENIS

Feci saépe, quod factúm queror.

ALCESIMARCHVS

Rédde mihi illam.

MELAENIS

Intér nouam rem uérbum usurpabó uetus: 505
Quód dedi datúm non uellem, quód relicuomst nón dabo.

ALCESIMARCHVS

Nón remissurá's mihi illam?

MELAENIS

Pró me responsás tibi.

ALCESIMARCHVS

Nón remittes?

MELAENIS

Scís iam dudum omném meam senténtiam.

ALCESIMARCHVS

Sátin istuc tibi in córde certumst?

---

502. ALIBIQUAEREUBIIUR(isi)URANDI(tui)SITSATIASSUBSIDII *A*. Abi querere (querere *JZ*. quere *F*) ubi tuo iurando tuo (tuo iurando *JZ*. tuo iurando iuri *F*) ſatiſ ſit ſubſidii *reliqui: ubi* iuri *pro priore* tuo *dedit Camerarius* (*) *Verba* hic apud noſ iam *huic versui adnectunt libri praeter A, mox per* periclum, nouam, reliquum, reſponſa, ſententiam *versus claudentes* 503. *Sic libri, nisi quod* aput *J* ALCESIMA**KE *A*. Alcheſimarche *B V E*. Alcheſimarhe *J* 504. *Sic A* (*sed* QUAEROR), *ubi* Sepe feci *reliqui* periculum *E F Z* Qđ *J* ////////////// quod factum q̄ror *E, er.* quod factum 505 *sq. Sic libri, nisi quod* Rede *B*[1]*: corr. B*[2] *et B*[3] uſurpabo, o *ex parte in ras. B* dedi, i *ex ras.* (*ex* o) *B* q *E* RELICUMST *A*. reliquum Est *reliqui* (*) 507. NONREMISSURAESMIKIILLAM#PROMERESPONSASTIBI *A: ubi* reſponſa Tibi *reliqui: corr. Scioppius Susp. lect. V 19 cum A* prome *B J F* 508. *Sic libri, nisi quod* IANDUDUM *A*. iamdudum *V E* (*) 509. SATINISTUCTIBICERTUMSTINCORDE#QUINECOMMENTORQUIDEM *A* (UM *per ligat.*), *ubi* ///iſtuc tibi (*er.* t[i]) *E* in corde certum eſt *B V E Z*. in corde eſt certum *J F* (incorde *B J*) Quin

MELAENIS

Quín ne commentór quidem.
[Nón edepol ego istaéc tua dicta núnc in auris récipio. 510

ALCESIMARCHVS

Nón? hem, quid agis?

MELAENIS

Ígitur animum aduórte iam, ut quid agám scias.]

ALCESIMARCHVS

At ita me di deaéque superi atque ínferi et medióxumi,
Ítaque me Iunó regina et Ióuis supremi fília,
Ítaque me Satúrnus eius pátruos et summús pater,
Ítaque me Ops opulénta, illius áuia —

MELAENIS

Immo matér quidem. 515

---

512. *Priscianus inst. II 31 p. 62, 9 H.:* locale est quod locum significat, ut 'propinquus longinquus proximus medioximus'. Plautus in Cistellaria 'at ita .... medioximi'. 514 *sq. Priscianus inst. VII 42 p. 322, 5 H.:* in 'ops' Latinum femininum unum 'haec Ops huius Opis' [nomen matris deum et copia]: eius quoque nominatiuus in usu frequenti non est .... tamen nominatiuo eius usus est Plautus in Cistellaria 'itaque me Saturnus...mater quidem'.

---

ego commentor *BVEJFZ: ubi* Quin ne *duce A Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 67 adn.* (*) 510 *sq. Hos versus om. A: quos alienos esse ab hoc loco iam Muellerus Pros. p. 603 adn. perspexit* 510. ego istaec tua ☙ (*cf.* ego *in v. 509 excurrens*). iſtec tua *BVE.* iſtaec tua *JZ.* tua iſtec *F* inauriſ *V.* inaureſ *J.* in ////auriſ (*2—3 litt., fort.* eaſ, *cr.*) *B* (*) 511. AL. *om. B* em *V* aduorte iam *VEJ.* aduortite iam *Z.* aduorte *BF* quid *BZ.* qđ *E*[1]. qđ *VE ex ras. JF* agam *Lomanus Spec. p. 40 sq.* agaſ *libri* (*) 512. AL. *om. libri* (*add. Saracenus*) *Sic AB: ubi* At *ex* An *E*[2]. Ait *V.* Atq; *F* medi deeque *V.* me dii deeque *EJF* ſuperi inferi (*om.* atque) *Priscianus* inferi, f *ex* p *ras. J*[1] Itaque me *huic versui adiungunt libri, mox per* patruuſ, auia, iuppiter *versus claudentes* (*sed* Itaque *ter B*) 513. *Sic A, ubi* Iunc *V* ſuppremi *B* (r *ex* p *B*[1]) *V.* ſuppmi *E.* ſupmi *J* filiâ *V* 514. *Sic A* (*sed* PATRUUS), *ubi* patruuſ Eiuſ *BVEJF.* Eiuſ *Z* (*corr. Pylades*). einſ patruuſ *etiam Priscianus* & caſtor pater *B cum Prisciano.* ecaſtor pater *VEJFZ* (*) 515. *Sic libri cum Prisciano, nisi quod* meopſ *B.* opſ *Z* (*corr. Camerarius*) AUIAIMMO *A.* auia AL. Immo *reliqui: corr. Saracenus* mater, m *ex parte in ras.* (*ex* p,

Iúno filia ét Saturnus pátruos et summús pater!

ALCESIMARCHVS

Tú me delenís: propter te haec pécco.

MELAENIS

Perge dícere.

ALCESIMARCHVS

Ánne etiam quid cónsultura sís sciam?

MELAENIS

Perge éloqui.

Nón remittam: définitumst.

ALCESIMARCHVS

Énim uero ita me Iúppiter,
Ítaque me Iuno, ítaque Ianus, íta — quid dicam néscio — 520
Iám scio — immo, múlier, audi, meam út scias senténtiam:
Dí me omnes magní minutique ét etiam patellárii
Fáxint, ne ego oppíngam uiuos sáuium Selénio,
Nísi ego teque tuámque filiam aéque hodie obtruncáuero:

---

ut vid.) *B.* pat̃ J^1: *del. et* mater *suprascr.* J^2 516. MEL. *praem. libri: del. Vssingius* FILIAIUNOETSATURNUSPATRUUSETSUMMUSIUPPITER *A, ubi* Iuno filia *reliqui* et ſummiſ iupit̃ B^2 (et *in ras.*). eſt ſummiſ iupit̃ B^1. ẽ ſummuſ iuppiter *VEJFZ: ubi* pater *corr. Bentleius confirmante A v. 514* (*) 517. *Sic libri, nisi quod* Tu meleniſ *JFZ* (*corr. Camerarius*) MEL *s. v. B* PECCOPERGE *A* (*) 518. ANNEETIAMQUIDCONSULTURAESPERGEELOQUI *A.* Anne ut etiam quid conſultura ſiſ (*ex* ſi E^2) ſciam (ſcia *V. ex* ſciaſ E^3) MEL. (*s. v. B*) perge (Pge *B*) eloqui *reliqui: ubi* ut *cum Langianis* (*et A*) *del. Bothius* (*) non remittam *huic versui adnectunt libri, mox in* iuno et, meam, patellarii, teque, autem, hercle niſi, dixi, agam, occeperit *versus claudentes* (*sed* Itaque, Iam, Poſtea *B*) 519. *Sic libri, nisi quod* DEFINITUMSTENIMUERO *A.* Definitum eſt. AL. Enimuero (Enĩ uero B^2 [Eni B^1]*J*) *reliqui* 520. *Sic A, ubi* iuno et Saturnuſ ita quid *BVEJZ.* iuno et Saturnuſ rex quid *F* 521. *Sic AVJFZ, ubi* in imo *E* ſentiam *B* (*) 522. DIMEOMNESMAGNIMINUTIETETIAMPATELLARII *A, ubi* minutique et patellarii *reliqui* (minutique et etiam ☙) dii *JF* om̃ſ magni *BVEZ.* magni *JF* (*) 523. Faxint ut ego *F* ego uiuuſ *B cum lac. circ. 10 litt., in qua* dem *scr. m. Cam., eadem* hodie *s. v. addens.* ego uiuuſ VE^1J. ego dem uiuuſ E^3F. ego uiuuſ dem *Z:* oppingam *suppl.* ☙ *coll. Curc. 60* ſauium, ui *ex* n *E.* ſuauium *F* ſelenio *J.* ſenio BVE^1. ſilenio E^3FZ (*) 524. te que *B.* te *Z* (*corr. Camerarius*) aeque ☙. meque *libri* (me ꝙ *B*) (*)

Póste autem cum prímo luci crás nisi ambo occídero, 525
Ét quidem hercle nísi pedatu tértio me efflíxero,
Nísi tu illam remíttis ad me. díxi quae uoluí. uale.

MELAENIS

Ábiit intro irátus. quid ego núnc agam? si rédierit
Ílla ad hunc, ibidém loci res érit: ubi odium occéperit,
Íllam extrudet, quom hánc uxorem Lémniam ducét domum. 530
Séd tamen ibo et pérsequar * * * * * * * *
* * * * * * amens né quid faciat, caúto opust. 531b
Póstremo quando aéqua lege paúperi cum díuite
Nón licet, perdam óperam potius quám carebo fília.
Séd quis hic est, qui récta platea cúrsum huc contendít suom?
* * * * * * * * * * * * * * * *
Ét illud paueo et hóc formido: ita tóta sum misera ín metu. 535

525. Poste *Ritschelius Opusc. phil. II p. 546.* Poſtea *libri* (p̊ ea *J*) (*) 526. Et quidem *Dousa.* et (*vel* &) equidem *libri, sed* equidē J^1 *in ras., cr.* quidē hercle *ex* erde E^1 pedatu tertio *Turnebus Adv. XXIV 38. XXVIII 1.* Perdat utertio *B.* Perdat utercio *VE.* Perdã te tercio *J et* (tertio) *FZ* me *Muellerus Pros. p. 368.* omniſ *libri* (*) 527. dixi *suppl.* E^1 Que *EJF* 528. qid̃ *E, er.* i 529. adhunc *BE* reſerit *VEJ* hodium *J* 530. cum *BVEJ* leniam *J* (*) 531. S› *E* et pſequar *E,* et pſ *in ras.* (pſ *ex* m, *ut vid.*): *ubi lacunam signavit* ☙ *cum Scyfferto* amenſ B^1. amanſ B^2*VEJFZ* nequid *BVJF* opuſ eſt *vel* op̊ ẽ *libri* (*) 532 *sq.* non l. perdam *adhaeret priori versui, dein* platea, tota, metu *v. claudunt* 533. ṫ licet B^2 *in marg.* E^3 (aṫ) *F.* leget B^1*VEJZ* potiuſ *s. v.* E^2 potiuſq *J* filiam̃ *E* 534. S› *E* huc contendit *F.* hic contendit *VZ.* hic oſtendit *E.* hic tendit *B.* contendit *J.* huc *corr. et* aṫ contendit *in marg.* E^3 ſuum *libri* (*) *Lacunam signavit* ☙ 535. inmetu *B.* in/////metu *J, er.* etu *ut vid.*

LAMPADIO. MELAENIS

LAMPADIO

Anúm sectatus súm clamore pér uias:
Misérrumam habui: ut íllaec odio, quót modis
Moderátrix linguae fuít atque immemorábilis.
Quot illí blanditias, quid illi promisí boni,
Quot ádmoeniui fábricas, quot fallácias 540
In quaéstione. uíx exculpsi ut díceret,
Quia eí promisi dólium uiní dare.

PHANOSTRATA. LAMPADIO. MELAENIS

PHANOSTRATA

Audíre uocem uísa sum ante aedís modo
Mei Lámpadisci sérui.

---

536. *Nonius p. 102, 18 M.:* exculpere est extorquere. Plautus Cistellaria 'in quaestione....ut diceret'.

Act. II Sc. 2 LAMPADISCVS SERVVS MELENIS LENA DV *BVE* (*post* Sum mifera in metu). LAMPADICVS SERVVS· *J.* Lampadicuſ ſ›u'. Phanoſtrata mulier. Meleniſ lena *F.* Lampadiſcuſ *Z* *Versus per* hodie, fuit, boni quot, ut, dare *finiuntur in libris* 536. num *c. sp. in. VE.* uNum *Z* puiaſ *J* 537. miſerrimam *BEJ* abui *J* illec *EF* odio ℭ. hodie *libri* Quod *VE* (*) 538. modiratrix E^1: *corr.* E^3 linguae *Vssingius: om. libri* inmemorabiliſ *VEJ* (*) 539. blandiciaſ *BJ* quid *VE* promiſſi *VE* 540. Admoeniui, eniui *in ras.* B^2. Admonui *J* (*et* † *in marg.*). Admoui *FZ* fallatiaſ *BV* (*) 541 *sq.* inqueſtione *BVEJF: ubi distinxit Pylades* (*vulgo post* fallaciaſ): *cf. testim.* modium *E.* modiolum *Z* ui B^1: ni B^2 *s. v.* (*)

Act. II Sc. 3 PHANOSTRATA MVLIER (*in fine v. 542*) LAMPADISCVS SERVVS MELENIS LENA DV *BVE itemque om.* DV (*sed* LAMPADICVS) *J.* Phanoſtrata. Meleniſ. Lampadiſcuſ *Z. om. F* *De discriptione vide praef.* 543. PH. *praem. BVEJF* Audire ////////// *B* (Ante *er., ut vid.*). udire *c. sp. in. VE.* Audite *J* aedeſ *JF* 544. lāpadiſci B^2 *in ras.* lampadici *JF* Non //// *B* (*er.* N, *ut vid., et* ſ *vocis* ſurda B^2 *in ras.*) ſurda eſ *libri* (*E in ras.*) aera *E.* hera *JFZ* (*)

LAMPADIO

Non surdá's, era:
Recte aúdiuisti.

PHANOSTRATA

Quíd agis hic?

LAMPADIO

Quod gaúdeas. 545

PHANOSTRATA

Quid id ést?

LAMPADIO

Hinc ex hisce aédibus pauló prius
Videi éxeuntem múlierem.

PHANOSTRATA

Illam quaé meam
Gnatám sustulerat?

LAMPADIO

Rém tenes.

PHANOSTRATA

Quid póstea?

LAMPADIO

Dico éi, quo pacto éam ab hippodromo uíderim
Erílem nostram fíliam sustóllere. 550
Extímuit tum illa.

MELAENIS

Iam hórret corpus, cór salit:

---

545. rectę *E*. rectae *J* audiſti *BV* LA. q *E*. LA. quid *Z* (*corr. Pius*) gaudeaſ, au *ex* ua B^1, *ut vid.* 546. Quid ///// idē *B* (*er.* eſt) idē *V* exhiſce *J*. exciſce *BVE* poſ/// *E* (*i. e.* priuſ *ex* poſt) 547. uidi *JFZ et, alt.* i *ex* e *corr. cum 2 litt.* (rī?) *ras. B*. iudei *V: aut sic aut* uidei *E* exeuntem, u *e corr. B* Illamq' B^1VE: *corr.* B^2 (quę) 548. *Post* ſuſtulerat *2 fere litt. ras. B* iā rem *JF* quid *ras. ex* quid' *E* 549. abhipodromo *B*. abhipodroma VE^1. ab hypodromo *J*. ab ipodromo E^3F (*) 550. ęrilem *E*. herilem *JFZ* filiam noſtram *libri: trai. Bothius* (*) 551. PH. *praem. libri: del. Pistoris* etimuit *J* MEL. *FZ*. LĀ. B^1VE^1J. LĒ B^2 (ē *in ras.*) E^3 iam *om. B: ubi in marg.* đ, *ut vid., er.* Corſalit *V* (*)

Nam míhi ab hippodromo mémini adferri páruolam
Puéllam eamque mé mihi suppónere.

PHANOSTRATA

Age pérge, quaeso: ita ánimus audire éxpetit,
Vt gésta res sit.

MELAENIS

Vtinam audire nón queas

LAMPADIO

* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
Pergo íllam * * * díctis: 'illaec téd anus
Fortu * * * * * * seras uocat:
Nam illaéc tibi nutrix ést, ne matrem cénseas.
Ego té reduco et uóco ad auitas dítias,
Vbi tú locere in lúculentam fámiliam,
Vnde tíbi talenta mágna uigintí pater
Det dótis: non enim híc, ubi ex Tuscó modo
Tuté tibi indigne dótem quaeras córpore, —

552. michi *J* abhippodromo *BJ*. ab hipodromo *E*. ab hy podromo *V*. ab ipodromo *F* afferri *JZ* paruulam *BVE* (*om*. 553. Puellam, e *ex* o *E* (*) 554. quofo *VE* ita *Muellerus Pr p. 684: om. libri, sed* h, *ut vid. in marg. cr. in B* (*) 555. rei g *libri: trai. Guyetus* LÀ *BVE*¹(lē *E*³)*JFZ omissa persona ante* v.5 *corr. Pius, mox* LA. *ante* Pergo *addens* Vt audire *Z* (*corr. Pylade Maiorem lacunam extare perspexit Guyetus* q̃af *E* 556 *sq.* *libri* (*nisi quod* illa ecte *V*. illaectę *E et velut* h *er. in marg. B*:

Pergo illa dictiſ illaec te anuſ
Fortu ſeraſ uocat

Quae ad hoc exemplum explet ☙:

Pergo íllа⟨m onerare⟩ díctis: illaec té⟨d⟩ anus
Fortú⟨nis ex secúndis ad mi⟩serás uocat (*)

558. illa hæc *BV*(hęc)*E*(h) meretrix *J* me *Z* (*corr. Saracen* 559 *sq.* ad auitas ditias ☙. Ad diuitiaſ *VEFZ*. Addiuiciaſ *B* diuiciaſ *J* ſluculentam *J* (*) 561. unde, u *ex* i *V* talenta lat *VE* 562. extuſ comodo *B*. extuſco modo *EJ* (*) 563. que *VEJ* corporae *J*: *ubi orationem interruptam significavit* ☙

PHANOSTRATA

An, amábo, meretrix íllast, quae illam sústulit?

LAMPADIO

Immó meretrix fuit: séd ut sit, de ea re éloquar. 565
Iam pérducebam illam ád me suadelá mea,
Anus eí quom amplexast génua, plorans, óbsecrans,
Ne déserat se: eám suam esse fíliam
Seque eám peperisse sáncte adiurabát mihi.
'Istánc quam quaeris' ínquit 'ego amicaé meae 570
Dedi, quae éducaret eám pro filiolá sua:
Et uíuit' inquit. 'úbi east?' inquam extémpulo.

PHANOSTRATA

Seruáte di med, óbsecro.

MELAENIS

At me pérditis.

PHANOSTRATA

Quoi illám dedisset éxquisisse opórtuit.

LAMPADIO

Quaesíui et dixit: méretrici Melaénidi. 575

MELAENIS

Meum élocutust nómen: interii óppido.

---

564. meritrix *B* illa eſt *libri* que *E* 565. meritrix *B* Sed (*in medio v.*) *BJ.* ſ& *E* eare *B* eloquar, r *ex* ſ *E.* loquar *F* (*) 566. adme *BV* 567. quom *Seyffertus Stud. Pl. p. 8: om. libri* ienua *J* //// obſecranſ *E, er.* & (*) 568. nedeſerat *B.* nondeſerat *VEZ* (*corr. Pylades*). ñ,deſerat *J* Eam *B*(*) 569. ſcē *B.* ſcē *VE.* ſcāē *J* (*) 570. iſtā *JF* queriſ *VF.* quiriſ *E* inquid *V* amice *JF* 571. que *EF* ꝓfiliola *EJ* 572. *Hunc v. om. F* inquid *V* ubiea ea *E* eſt *libri* *ante* Inquam (*sic*) *3 litt. lac. et parvula ras. B* extemplo *J.* ex templo *Z* 573. Pha *add. B*² (*non rubr.*): *om. reliqui* (*corr. Saracenus*) di med *Klotzius 'Altr. Metr.' p. 188.* di me *VEZ.* dii me *F.* dii mei/// (*fuit* meob, *ut vid.*) *J.* me di *B* *ante* at *10 fere litt. spat. est in BVE, 18 litt. in J: ubi* LEN̄ *scr. B*² (*) 574. Quoi *Camerarius cum cod. Lang.* Quo *libri* 575. quęſilui *VE.* Queſiui *JF* dixit, t *in ras. B*² melenidi *BVJF et, ex* melendi, *E* 576. elocutuſ eſt *BZ.* elocutū eſt *VEJ* (eloquutū) *F: corr. Pylades* oppido *Pylades: om. libri* (*)

LAMPADIO

Vbi élocutast, égo continuo anum óbsecrans
'Vbi hábitat?' inquam 'díc ac demonstrá mihi'.
'Auéctast' inquit 'péregre hinc habitatum'.

MELAENIS

Óbsipat
Aquolám.

LAMPADIO

'Quo auectast, eó sequemur. sícine 580
Agis núgas? periisti hércle, ni * * * *
* * * *'. non hércle hoc longe déstiti
Instáre usque adeo, dónec se adiurát anus
Iam míhi monstrare.

PHANOSTRATA

Át non missam opórtuit.

LAMPADIO

Seruátur: sed illaec sé quandam aibat múlierem 585
Suam béneuolentem cónuenire etiám prius,
Commúne quacum id ésset sibi negótium.
Et scío uenturam.

---

577. eloquutaſt *J*. elocuta (l *ex* i *E*, el *ex* l *B*) eſt *reliqui* obsecrans ☙. interrogo *B V E J Z*. interrogabo *F* (*) 578. dic *Beckerus in Studem. Stud. I p. 147.* Duc *libri* domonſtra *E* 579. Aduecta *F* eſt *libri* inqd *V* ꝓpegre hinc *V E* (i *ex* a). hinc peregre *J F* obſtipat *Z* 580. aculam *B V E J F*. aquulam *Z* ·) *in marg.* B^2 auecta eſt *B V E J Z*. aducta *F* Sicine B^2. Scine B^1 *V E*. Sic ne *J F*. Siccine *Z* 581 *sq.* periſtine hercle hoc longe dediſti *libri, nisi quod* periſti Ne *J F Z*, hercle *bis scr.* (*sed prius del.*) *E*, deſtiti *F*: *quae cum lacuna sic fere explenda constituit* ☙:

Agis núgas? periiſti hércle, ni ⟨mihi díxeris
Vbi hábitet nunc'. non hércle⟩ hoc longe déstiti (*)

583. inſtare, ſt *ex* ſti *corr. E* (*) 584. Iam, Ia *ex* im *incohato* (n) *B* michi *J* At non *B*. Anon *V*. A///non *E* (*er.* n). Ah non E^3 *J F Z* (*) 585. ſ& *E*. S' *J* illec *E J F* ſequandam *B V J* Aiebat *libri: corr. Guyetus* 586. ////// bene uolentem *B*, *er.* uoli *et* b *ex* u B^2. uene uolentem *E*. uene uolente *V*. bene uolentem *J* et iam *E J* piuſ $V E^1$: *corr.* E^3 587. Qua cum *libri* (a *ras. ex* ã *V*) 588. indicauit *libri: corr. Camerarius* *V*. 580. 585—598 *personas s. v. habet B*

MELAENIS

Me índicabit ét suas
Ad meás miserias álias * * * * *
* * * * * * * faciet cónsciam. 590

PHANOSTRATA

Quid núnc uis facere me?

LAMPADIO

Intro abi atque animó bono's.
Vir tuós si ueniet, iúbe domi opperírier
Ne in quaéstione míhi sit, si quid eúm uelim.
Ego ad ánum recurro rúrsum.

PHANOSTRATA

Lampadio, óbsecro,
Curá.

LAMPADIO

Perfectum ego hóc dabo negótium. 595

PHANOSTRATA

Deos téque spero.

LAMPADIO

Eósdem ego — uti abeás domum.

MELAENIS

Aduléscens, asta atque aúdi.

LAMPADIO

Men, muliér, uocas?

---

589 *sq.* admeaſ miſeriaſ alias faciem conſciam *libri, nisi quod* meaſ *s. v. E,* ad me miſeraſ *F,* fatiem *V.* faciam *J.* faciam *FZ,* quom ſciam *F* [*in marg.* ·) B^2]: *quae cum lacuna sic fere explenda constituit* ☒:

Ad meás miserias álias ⟨adiungét mala
Seléniumque fraúdis⟩ faciet cónsciam (*)

591. quiđ *E* aq. *J* eſ *libri* 592. uir, i *ex* e *ut vid., B* tuuſ *libri* operirier *BVEF.* opirer *J* 593. in quaestione *Camerarius.* quae//////ſtionem *B* (*er.* ſtio) queſtionem *VEZ.* queſtioni *JF* ſiquid *BJF.* ſiquiđ *V.* ſiquiđ *E* uelim *om. Z* (*add. Valla*) 594. (*) 595. perfectum, fe *e corr. E* 596. deoſteque *BV* (q.) eoſde B^1 (˜ B^2) ego uti *BJFZ.* uti ego *V et, add.* " ", *E* habeaſ *BVE* (*) 597. Adoleſcenſ *JZ* atque, a *ex* u *J*

MELAENIS

Te.

LAMPADIO

Quíd negotist? nam óccupatus sum ámpliter.

MELAENIS

Quis ístic habitat?

LAMPADIO

Démipho dominús meus.

MELAENIS

Nempe ístic est, qui Alcésimarcho fíliam
Suám despondit ín diuitias máxumas?

LAMPADIO

Is ípsust.

MELAENIS

Eho tu, quám uos igitur fíliam
Nunc quaéritatis álteram?

LAMPADIO

Ego deicám tibi:
Non éx uxore nátam, uxoris fíliam.

MELAENIS

Quid istúc est uerbi?

LAMPADIO

Éx priore múliere
Nata, ínquam, meo ero fíliast.

MELAENIS

Certé modo

598. qid *V* negotii *VJFZ* eſt *libri* 599. iſtuc *B* ante *VEJ.* iſtic *B ex ras. FZ* Demipho *B* (*2 litt. er*) de *VEJ.* dephino *Z* (*corr. Saracenus*) 600. MEL *om. B* al marcho *BVE.* alcheſimarco *J* 601. diſpondit *BVE* in *add. ante* Diuitiaſ *E* Diuiciaſ *BJ* maximaſ *E* 602. Ii ipſuſ eſt *libri* Eo B^1 *VEZ:* h *s. r.* B^2 uol *E* (*) 603. tatiſ *BVEF* deiciam *BV: corr. Gruterus.* deitiam *E.* di am *et* ât dicã B^2 *in marg.* 604. gnatam *FZ* 605. uerbiſ *B* (i *rec.*)*VE* (ſ *er.*) muliere, re *ex* rẽ *V* (*) 606. natam *J* ex *E.* hero *JFZ*) eſt filia *libri: trai. Camerarius* certe *Camer* certo *libri*

Huius quae locutast quaérere aibas filiam.

LAMPADIO

Huius érgo quaero.

MELAENIS

Quó modo igitur, obsecro,
Haec ést prior, quae nupta mihi est?

LAMPADIO

CÓNISCIS

Tu tuá me oratióne, mulier, quisquis es,
Medióxumam quam núxsi uxorem, ea es.
Natast haec virgo. Alcesimarchi quae natur.
Ea uxór diem dóuit. Iam eris?

MELAENIS

Teneo id, aiis.

Sed ego illui quaero contragoenii. [illegible]
Prior posterior es et posterior es prior.

LAMPADIO

Prius hánc congressus, quam uxorem mihi dominum.
Prius gravida factast quisquis erat filiam.
Nam postquam erat, hanc amari coepi:
Ego eam ancillae loco [illegible]

---

407. [illegible]
408. [illegible]
409. [illegible]
411. [illegible]

Ego ínspectaui. . dúxit erus hanc póstibi. 620
Eam núnc puellam fíliam eius quaérimus.
Quid núnc supina súsum in caelum cónspicis?

MELAENIS

Ei núnciam istuc quó properabas: níl moror.
Nunc íntellexi.

LAMPADIO

Dís hercle habeo grátiam:
Nam ni íntellexes, númquam credo amítteres. 625

MELAENIS

Nunc míhi bonae necéssust esse ingrátiis,
Quamquam ésse nolo. rém palam esse intéllego.
Nunc égomet potius hánc inibo grátiam
Ab íllis quam illaec me índicet. ibó domum
Atque ád parentes rédducam Selénium. 630

---

620. Ego nam J^2 eruſ (Eruſ *B*. heruſ *JFZ*) hanc duxit *libri: trai.* ☒ poſt ibi *BEJFZ* (*corr. Scioppius*). poſt tibi *V* (*) 621. querimuſ *BVEJF* 622. Qid *V* ſupina ſuſũ B^2. ſuſpinaſuſ B^1 (*er. alt.* ſ). ſuppinaſuſ *VE* (uſ *ras. ex* ũſ). ſuppina ſuſum *J* (r J^2) ſupina ſuſum *FZ* in *Pylades.* iam *libri* celum *BE* conſpiciſ, ic *ex* iſ *J* (*) 623. ei *VE.* ei *J.* Ei *B* (h B^2). Hei *FZ* (*corr. Valla*) nunc iam *VEJFZ.* nunc *B* iſtuc B^2(u)*FZ.* iſtunc B^1*VE.* iſti,c *J* quo, q *ex* p *J.* quod *Z* nihil *BVFZ.* nichil *EJ* 624. diiſ *JFZ* hercle *E* 625. intellexiſſeſ *EFZ* (*corr. Camerarius*) nunquam *JF* amittere *J* 626. bone B^1*VEF* (ę B^2) neceſſuſt *B et,* ſt *ante* ſſ *expuncto, E.* neceſſuſ eſt *V.* nec ceſſũ ·ẽ· *J.* neceſſum eſt *FZ: corr. Pylades* eſſe *om. B* ingratiſ *libri: corr. Pylades* 627. Quam quã *BVE* intelligo *J* 628. egomet potiuſ, met p *in ras.* (*ex* poſt, *ut vid.*) *E* inibo, ni *ex* m *B* (*in marg. er.* S *vel simili signo*) 629. illec *EF.* illic *J* (*) 630. adparenteſ *BVJ* reduco *B.* reducam *reliqui: corr. Camerarius* (*)

ACTVS IV

MELAENIS. SELENIVM

MELAENIS

Rem élocuta súm tibi omnem: séquere hac me, Selénium,
Vt eorum quoiam ésse oportet té sis potius quám mea.
Quámquam inuita té carebo, ánimum ego inducám tamen,
Vt illud quam tuam ín rem bene condúcat consulam ádmodum.
Nam híc crepundia ínsunt, quibuscum te ílla olim ad me détuliť, 635
Quaé mihi dedít, parentes te út cognoscant fácilius.
Áccipe hanc cistéllam, Halisca: s * * * * * * *

Act. III MELENIS LENA SELENIVM MERETRIX ·C· *VE* (SELEN,V) *et, om.* ·C·, *B.* MELAENIS LENA *J.* Melenif. Alcefimarchuf. Silenium *FZ* 631. e me locuta *c. sp. in. VE* elocutafum *B* funt ///ibi *V* (*er.* t). fût ibi *E* sequere hac me *Seyffertus Philol. XXIX p. 402 adn.* fequerem mea *B*¹. fequerẽ meã *V.* fequere meam *E.* fequere me mea *B*²*JFZ* felenũ *E* (*) 632. quo iam *BVE.* quo4 iã *J.* quorum iam *F: corr. Z* ////// effe *B* (*er.* fif, *ut vid.*) tefif *VE* 633. Quã quã *BV.* Quãq *J* inuitate *V: aut sic aut* inuitare *E* meum *pro* ego *F* indicam *B*¹(ĩ *B*²) *V itemque E ex ras.* (u *restituit E*²) tamen, ta *ex* no *E* (*) 634. quã *BVE.* quod *JFZ* ĉducat, ĉ *in ras.* (*er.* de, *ut vid.*) *E* confulãm (*er.* ˜) *B* admodum *B: om. libri* (*) 635. hec *F* crepundia, cr *e corr.* (*ex* ia, *ut vid.*) *antecedente 6 fere litt.* (repud, *ut vid., certo* d) *ras. B.* repundia *V.* repudia *E.* crepundia incunabula *F* quibuf quom te *BVEF.* quibuf cumte *J* adme *BJ* tetulit *B* (*) 636. Que michi *E* ut te *B* (*) 637 *sq.* AL. *praem. Z* (*del. Saracenus*) Acipe *B* halifca *JFZ.* haf licaf *B*¹. haf lifcaf *B*²*V.* hal lifca *ex* haf lucaf *E: ubi lacunam extare coll. v. 713 sq. perspexit Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 239*

* * * * * * * * ágedum pulta illás fores.
Díc me orare, ut áliquis intus pródeat propere ócius.

ALCESIMARCHVS. SELENIVM. MELAENIS

ALCESIMARCHVS

Récipe me ad te, Mórs, amicum et béneuolum.

SELENIVM

Matér mea, 640
Périimus miseraé.

ALCESIMARCHVS

Vtrum hac me fériam an ab laeuá latus?

MELAENIS

Quíd tibist?

SELENIVM

Alcésimarchum nón uides? ferrúm tenens —

ALCESIMARCHVS

Écquid agis? remoráre. lumen línque.

SELENIVM

Amabo, accúrrite,
Né se interemat.

---

age dum *BJ* pul///ta (i *er.*) *B* (*) 639. propera *Z* (*corr. Meursius*) otiuſ AlchESIMARC'· MELENIS · SELENIV̄ *J*

Act. III b ALCHESIMARCHVS ADOLESCENS · MELENIS LENA · SELENIV̄ MER̄ *BVE* (MERETRIX): *om. FZ* 640. ALCH. *praem.* B^2VJ: *cf. ad v. 637 sq.* ecipe *c. sp. in. VE.* Recipe, c *ex corr.* (*fort. ex* ſ) *B.* Recip////e *J* (*er.* it) adte *BJ* mor *V et cum 3 litt. sp. E* beniuolum Si· E^1 (^{e} E^2) *J* (SEL). bene uolum ſi *V* (*) 641. Perimuſ *libri* (Per imuſ *J*): *corr. Gruterus* miſere *V et,* mi *ex* me, *E* utrum (*i. e.* uterum) *E* anablae ualatus *B* (*corr.* B^2). an able ualatus *VE.* anableua latuſ *J* (*) 642. Quid *VE* eſt *libri* SE. Alcheſimarchum *B* (a *ex* u) *J.* ſi alcheſimarchum *VEZ* (*corr. Saracenus*) tenenſ B^1VE^1 (*ubi orationem interruptam significavit* ☒). tenenſt B^2. tenentem E^2JFZ (*) 643. AL. *om. Z* (*add. Saracenus*) Ec quid *BVJ.* Eo quid *E* remorare *B.* rememorare *VE.* ne me morare *JFZ* accurite B^1 (r *s. v.* B^2). arcurrite *V.* adcurrite *JF* (*) 644. Neſe *VEJ* interimat *EJFZ*

ALCESIMARCHVS

Ó Salute meá salus salúbrior:
Tú nunc, si ego uoló seu nolo, sóla me ut uiuám facis. 645

MELAENIS

Haúd uoluisti istúc seuerum fácere.

ALCESIMARCHVS

Nil mecúm tibi:
Mórtuos tibi sum: hánc ut habeo, cértumst non amíttere.
Nam hércle iam ad me adglútinandam tótam decretúmst dare.
Vbi estis, serui? occlúdite aedis péssulis, repágulis,
Quom éxtemplo hanc ego tétulero intra límen.

MELAENIS

Abiit, ábstulit 650
Múlierem. ibo, pérsequar iam illum íntro, ut haec ex mé sciat
Eádem, si possúm tranquillum fácere ex irató mihi.

---

645. ſolame *V*. me *B*¹. me^ſola^ *B*² uiã *VE* 646. Aut *JF*. Haud *ex* A ut *E* iſtunc *BVE* facere Alcheſimarcho · *J* nihil *BVFZ*. nichil *EJ* (*) 647. Mortuuſ *libri* habeo *ex* habeam *B* eſt *libri* 648. adglutinandam *JF*. adglutinandum *BVEZ* tota *B*¹*J* (ã *B*²) eſt *libri* (*) 649. aedeſ *JFZ* 650. Quom extemplo *Muellerus Pros. p. 602*. Ibo *BVEJZ*. Vbi *F* hac *F* te tulero *B*¹ *VJF: corr. B*² lumen *J* (*) 651. exme *BV* 652. ſi *F*. ſic *B*²*E ex corr. Z* (*corr. Pylades*). ſed *B*¹*VJ*. ſet *vel* ſit *E ante corr.* exirato *BVJ* michi *E* (*)

ACTVS V

LAMPADIO. PHANOSTRATA

LAMPADIO

Núllam ego me uidísse credo mágis anum excruciábilem
Quám illaec est: quae dúdum fassast míhi, quaene infitiás eat?
Séd eccam eram uideó. sed quid hoc est, haéc quod cistella
híc iacet 655
Cúm crepundiís? nec quemquam cónspicor alium ín uia.
Fáciundumst puerſle officium: cónquiniscam ad cístulam.

PHANOSTRATA

Quíd agis, Lampadio?

---

655 *sq. Vide append. crit.* 657. *Nonius p. 84, 15 M.:* cònquiniscere et o⟨c⟩quiniscere inclinari significat. Plautus Cistellaria 'faciundum est....cistulam': *cf. Reblinius p. 33, Caesar p. 38.*

Act. IV Sc. 1 LAMPADISCVS SERVVS PHANOSTRATA MVLIER *BVE* (*in B 3 litt.,* SEL *ut vid., post* SERVVS *er.*) *itemque, sed* LAMPADIĆ *J.* Lampadicuſ. Phanoſtrata mulier *F.* Seruuſ Lampadiſcuſ. Phanoſtrata mulier *Z* 653. LÃM *praem.* B^2 *VE* ullam *c. sp. in. VE* ex cruciabilem *B.* excrutiabilem *V* 654. illa hęc *VEJ* que *EF* faſſaſ eſt *BE ante ras. V.* faſſa eſt *BE ex ras. JFZ* quae (que *E*) ne *BVEJ.* quaeue *Z.* que n̄c̄ *F* infitia ſ eat *BV.* inficia ſ eat (inf *ex* uti) *E.* inficiaſ eat *JFZ* (*) 655. Sedeccà *V.* S& hæccam *E* ſ& *E* haec ꝗ *E.* qꝰ *F.* quod *Z* (*corr. Camerarius*) 656. crepunduſ *VE* quem quam conſpi///cor *B* (ic *ex* ici) inuia *BVEJ* 657. Fatiundum *VE* eſt *libri* puerile officium B^2 *cum ras.* (*ex* puer illofficium). puer illoffitium *VE.* puer illi officium *J: corr. FZ cum Nonio* quomqꝰ mei ſciam *BVE.* cũq· mei ſciam *J: corr. FZ cum Nonio* ·) *in marg.* B^2, *ut vid.* adciſtulam *VJ.* ad ciſtellam *Z* (*) 658. Quid, i *ex* o *B.* Qiđ *V*

LAMPADIO

Haéc cistella númnam hinc ab nobís domost?
Nam hínc ab ostió iacentem sústuli.

PHANOSTRATA

Quid núntias
Súper anu?

LAMPADIO

Sceléstiorem in térra nullam esse álteram: 660
Ómnia infitiáre iam, quae dúdum confessást mihi.
Nam hércle ego quam illam anum ínridere me út sinam, satiúst mihi
Quóuis exitio ínterire.

PHANOSTRATA

Di, óbsecro uostrám fidem —

LAMPADIO

Quíd deos obsecrás?

PHANOSTRATA

Seruate nós.

LAMPADIO

Quid est?

PHANOSTRATA

Crepúndia
Haéc sunt, quibuscum tu éxtulisti nóstram filiolam ád necem. 665

---

ciſtellanum nam *VE* num nam *BJF* hinc, c *ex* o *E* anobiſ *J* eſt *libri* 659. hic *F* hoſtio *VEJF* nunciaſ *J* 660. *Ante* Sup *er.* LÃP *B itemque del. E* Semper anum *F* LÃP *B*[2]: *spat.* *B*[1] *VE: om. F* ſceleſtiorem, io *ex* er *E* interra *B ex ras. J.* interrã *B ante ras. VZ* (*corr. Pylades*). in terrã (*er.* s) *E* 661. infitiare (f *ex* t) *E.* inficiare *JFZ* iam ⁊. ea *BVEZ: om. JF* eſt *libri* michi *J* (*) 662. quam *Seyffertus Stud. Pl. p. 17: om. libri* illa manum *B*[1]*VE: corr. B*[2] inridere *B*[2]*VE*[1]. inredire *B*[1]. irridere *E*[2]*JFZ* ſinaſ *F* eſt *libri* (*) 663. Quo uiſ *VEJ.* Quoiuſ *F* exitio, t *ex* c *B* interere *J* obſecro, o *ex* u *B* dii obſecro urãm fidem *J in ras.* (*er.* Seruate noſ laꝑ Quid eſt) 664. LAꝑ *B*[2] noſ *JFZ.* uoſ *BVE* crepudia *VE* 665. quibuſ cum tu *BJF.* quibuſ ctu *V.* quibuſ cõntu *E* filiola *B*[1] (ã *B*[2])

LAMPADIO

Sánan es?

PHANOSTRATA

Haec súnt profecto.

LAMPADIO

Pérgin?

PHANOSTRATA

Haec sunt.

LAMPADIO

Sí mihi
Ália mulier ístoc pacto dícat, dicam esse ébriam.

PHANOSTRATA

Nón ecastor fálsa memoro.

LAMPADIO

Nam, óbsecro, unde haec géntium?
An quis deus obiécit hanc ante óstium nostrúm, quasi
Dédita opera in témpore ipso?

PHANOSTRATA

Spés mihi sancta súbueni. 670

---

666. LAP *praem.* B^2 Sanane eſ, ane *ex* e eſ P, *ut vid., cum ras.* *B.* Sana ne eſ *EJF.* Sananeeſ *V* profecto B^2 (f *ex* p *et* ecto *in ras.*) E^3JFZ. prophetio VE^1 (*item B ante corr.*) LAP B^2E^3: *spat.* B^1VE^1: *om.* *JFZ* pergẹ̄ in PHA. Haec ſunt ſi mihi *B: ubi* eh *exp. et* PHA *in ras. scr.* B^2. pge hin· Lã hęcſunt ſi mihi *V.* pge hinolã. h̄/ſi m̄/ſunt *E* (*sed* hinc *ex ras. et* lã *rubro subductum*). perge hinc LAM. Haec ſunt ſi mihi *JFZ: ubi pers. corr. Valla,* Pergin? *Camerarius* 667. iſt hoc *BE* (*sed copul. et* B^1 *et* B^2). ieſt hoc *V* 668. *Pers. om.* B^1E: LAP *pracm.* B^2 ecaſtor falsa memoro *Camerarius.* ecaſtore aiſ ame moro· *EVJ* (memoro). ecaſtor aiſ? hã memoro· *B, sed* ? hã memoro· B^2 (*in ras. 7 litt. et lac. 7 litt. inter* aiſ *et* Nam). ecaſtor aiſ an memoro *F.* ecaſtor caſſa memoro *Z* LA. *Vssingius: spat. et* Nam *BE: om. VJFZ* hęc *ex* hoc *V.* hec *ex* ec B^2 (*) 669. An *Seyffertus Stud. Pl. p. 17.* Aut *libri* hoſtium *VEJF* 670. intempore *BEJ* ipſo? PHÃ Speſ *B,* ? PHÃ *in spat.* (*9 litt.*) B^2. ipſo ſpeſ *reliqui, sed cum 2—3 litt. spat. E* subueni *Scioppius.* ſubuenit *libri* (*)

HALISCA. LAMPADIO. PHANOSTRATA

HALISCA

Nisi quid mi opis di dant, disperii: neque unde auxilium expetam ego hábeo:
Itaque ét petulantiá méa me animi miseram hábet * * * * *:
Quae in térgum meum ne veniant male formído.
Si era méa me sciát tam socórdem esse quám sum.
Quamne ín manibus tenui átque accepi hic ánte aedis cistéliam. 675

Act. IV Sc. 2. HALISCA ANCILLA LAMPADISCUS SERVUS PHANOSTRATA MULIER *BΓEZ. uemque. eod.* LAMPADIO. *JF* 671—674. *Sic B (nihil* HAL. *praem. B².* opis *ex* opes *B².* *in* di[illegible]dent *et* i *et alt.* d *e corr. est* [*ut* dedant. *ut vid.*] *et* t *ex* s *corr. B².* *in* auxilium *est* s *ex corr. et in* formido *ultimum* o *in ras. scr. B².* *item* petulantia *et* meam *corpi. B².* *iuxta* v. 672 *nota relat.* hic *et in marg.*:

HAL. Nisi quid mihi opis di [illegible]dent disperii neque unde auxilium [expetam habeo
Itaque petulanti[illegible]a me[illegible]ame animi miseram habet
Quae intergum mei ne veniant male formido Si era mea sciat [tam socordem esse quam sum

itemque reliqui, nisi quod in v. sq. *in.* *ΓE* michi *E* opes *(cum B² ΓEJZ (corr. Pius* dinant *ΓE.* dii dant *JFZ* disp[illegible]ii *J (et. g* neq. *bis scr. ΓE* auxilii *F.* auxilii *ΓE²* expectam *ΓE* petulantia mea me *(cum B² FZ* petulanti ame ame *(cum B² ΓE.* pecuniantia mea *J* Que *EF* intergum *ΓE* me [illegible]um *J* neniat *JFZ, eod. ut ex* s *J²* formida *ΓF (cum B², ut vid.* hera *JFZ* sciat *om. Z* *Γb.* v. 671 ego *add. Ritschelius Proleg. p. CLXXVII.* v. 672 et *add. B².* *dem. lacunam signans (relat* et nequitia angit *et* oi *mutum. et* oi neniant v. 673. v. 674 mi *add. Muellerus Pros. p. 41 (*[illegible] 675—679. *Sic B (v.* 675 t *et* v. 679 n *del B².* *ut vid. supra* t *vocis excidit et* s *vocis nominis (partula rasura est.* v. 676 quis *ex* quid *et* vidit *B² ex* videt. v. 679 i *vocis* Siquis *in ras* [i *ex* l. *ut vid.*] *et* quis ne *B² in lacuna.* it *vocis* intiterit *e corr.* *iuxta* v. 675 *B² in marg. et iuxta* v. 679 *nota et.*

Quam ne inmanibus tenuit atq: accepit hic ante aedis cistelis ubi [illegible]ea fit nei[illegible] nil. ut opinor
Loca aec circiter exci[illegible]dit mihi
Mi homines mi spectatores facite indicium si quis vidit
Siquis eam abstulerit quis ne fustulerit et utrum hac an illac inter intiterit

itemque reliqui, nisi quod v. 675 sq. Quamne *FJZ* tenuit atque accepit *omnes (corr. Pius* hic *EZ* aedes *JF* cistella *Z*

Vbi sít nescio, nisi ea, út opinor,
Loca círciter excidit haéc mi.
Mi hominés, mi spectatóres facite indícium, si quis uídit,
Quis eam ábstulerit, quis sústulerit, et utrum hác an illac iter ínstiterit.
Non súm scitiór, quae hos rogem aút quae fatígem,
Qui sémper maló muliebrí sunt lubéntes.
Nunc uéstigia híc si qua súnt noscitábo.
Nam sí nullus hác praeteriít, postquam intro ábii,
Cistélla hic iacéret. quid híc? perii, opínor.
Actúmst, ilicét. me infelícem et sceléstam.
Nullást neque ego sum úsquam. perdíta perdidít me.
Sed pérgam ut coépi: tamén quaeritábo.
Nam et intús paueo et foris fórmido: ita núnc utrubique metús me agitat.
Ita súnt homines, miseré miseri.

---

oppinor *V* *v.* 677 ęc *V.* haec *EJFZ* exiudit *VE* (*in B videtur* n *vel* x *er.*). excidit *JFZ* michi *E* *v.* 678 inditium *VEF* ſi quid *E.* ſiqid *V.* ſiquid (ſ quiſ *s. v.*) *J.* ſiquiſ *FZ* uidet (*cum B*[1]) *VEJ* *v.* 679 eam//// (? u *er.*) *J* quiſuę *V.* quiſue *EJFZ* An *EJ* inte *VE ante ras. J.* ite *E ex ras.* iter *FZ* inſtuerit *VJ*[1]. inſtiterit *E*[2]. in ſtituit *E*[1]. inſtituerit *J*[2]. inſtiterit ire *F* *Vbi v.* 676 ea *post* nisi *trai. et v.* 678 haec *ante* mi ☙ (*spreto* excicidit mi), *v.* 679 Si *et* ue *del. Bothius* (*) 680. non ſum *B*[2] *in 12 litt. lac.: om. reliqui spatio relicto* (*in marg. nota er. in B*) Scitior *E.* Sitior *JF.* inſcitior *Z* que *bis EF* autq. *J* 681 *sq. Vnus versus est, sed* Nc̄ *B.* Nunc *J* muli ebri *E* iubenteſ *VE* hic *om. EZ* (*add. Pylades*) ſiquia *B* (.*B*[2]). ſi quia *V* (*) 683—685. *Sic B* (nemo, o *ex corr.* [*fuit* e[vs] *i. e.* euſ, *ut vid.*], *post* hic *ras.* [c *ut vid er.*]):
Namſinemo hac preteriit poſtquã intro abii Ciſtella hic iaceret quid hic?
periit opinor Actum eſt ilicet me infelicem & ſceleſtam
itemque reliqui, nisi quod Nam ſi nemo *VJFZ* haſ *F* p̄teriit p'quã *V* abi *VE* *post* hic *8 fere litt. ras. E* qid *V* actum *E*[2]. actutũ *VJ* illic et *VEF* ſceleſtam *VEJFZ* *Vbi v.* 683 nullus *pro* nemo ☙ *duce B ante corr., v.* 684 perii *Spengelius 'Ref.' p. 366* (*) 686. eſt *libri* atque neque *Z* ſum, ſ *add. E*[2], *ut vid.* (*) 687. S& *E.* ſ> *J* cepi *EF* tñ, ˜ *E*[2] queritabo *BVEJ.* q̄ritando *F* (*) 688. utrobique *BJFZ, sed* o *ex* u *et* i *ras. ex* iiſ *vel* ui *B.* ut rub; q. *VE* (*) 689—692. *Sic B:*
Illo ſunt hominiſ miſere miſeri· ille nunc letuſ eſt qſ qſ eſt qui [illam habet
Quae neque illa illi quicquam uſui eſt mihi eſſe poteſt S? memet [moror quom hoc ago ſetiuſ

Ílle nunc laétus est quísquis est qui íllam habet: 690
Quaé neque illi quicquam úsuist ét mi esse exitió potest.
Séd memet morór quom hóc ago setiús.
Hóc age, ad térram, Halisca, áspice et déspice,
Óculis in uestígiis ástute augurá.

LAMPADIO

Era.

PHANOSTRATA

Hém, quid est?

LAMPADIO

Haec ést.

PHANOSTRATA

Quis? 695

LAMPADIO

Quoi haec éxcidit cistélla.

PHANOSTRATA

Certe éccam: loca signát, ubi ea éxcidit: appáret.

---

itemque reliqui, nisi quod Illoſ *V.* Illo ''''ſ (*er.* ˜) *E.* Illoſ *Z* hominеſ *F* miſerere *V.* miſere /// *E* miſereri *VEJZ* lętuſ *VZ* eſt quiſquiſ *VJ.* quiſquiſ *FZ* (*corr. Pylades*) Que *EF* illa illę *J* uſuiſt *E* ſ& *E.* ſed *VFZ* (S› *J*) cũ *J.* cum *F.* qũo *Z* ago ſetiuſ *om. VEJFZ*

Vbi v. 689 Ita *corr.* 𝔖, *v.* 691 illa *del. Guyetus et* et mi esse exitio *scr.* 𝔖, et *cum Seyfferto Stud. Pl. p. 18* (*) 693 *sq. Sic B* (*cum parvulis ras. post* terrã *et* aſtute *et* inueſtigieſ *ante corr. et in marg.* đ *vel tale quid er.*): Haliſca hoc age ad terrã aſpice et deſpice oculiſ inueſtigeſ aſtute augura *itemque reliqui, nisi quod* diſpice *J et* (di *ex* de) *E* inueſtigieſ *VE.* inueſtiganſ *F* *Vbi* Haliſca *trai. et* in uestigiis *corr.* 𝔖 (*) 695—697. *Sic B* (*personis usque ad v.* 704 *a* B^2, *non a rubricatore scriptis*):

LAP̃ Era PHÃ Heni LAP̃ eſt PHÃ quid eſt LA haec eſt PH Quiſ
LAP̃ Quoi haec excididit ciſtella PHÃ Certe eccum locuſ ſignat ubi [ea excidit apparet

itemque reliqui, nisi quod personas om. cum spat. VE Hera *VJFZ.* Hęra *E* Hem *JF* heniſt̃ quid eſt *V.* hem /// t̃ /// quidẽ *E* (*fuit* ſt̃. q̃). Hem La. tibi Ph. quid eſt *Z* Qui *V.* Cui *J* excidit *VEJFZ* ciſtella Certe *JFZ* heccum *E* excidit //// *E* (*er.* a) apar& *V* *Vbi v.* 695 Hem, quid eſt? *corr. Camerarius, v.* 697 eccam *Pylades et* loca 𝔖 (*)

HALISCA

Sed is hác iit: hac soccí uideo uestígium in puluere: pér-
sequar hac.
In hoc iám loco cum altero cónstitit. hic meis túrba ocu-
lis modo se óbiecit.
Neque prórsum iit hac: hic stétit, hinc illuc éxiit. hic fuit
cóncilium. 700
Ad duós attinet: liquidúmst. attat singúlum uideo uestígium.
Sed is hác abiit. contémplabor. hinc húc iit: hinc nus-
quam ábiit.
Actám rem ago. quod periít, periit, meum córium cum
cistélla.

---

701. *Nonius p. 171, 15 M.:* singulum pro singulare. Plautus Cistellaria 'et ad singulum uideo uestigium'.

---

698. HAL. *om. VE* Sediſ *B VE.* Sed hiſ *F* iit *B cum ras.* (*ex* ut). ut *VEZ.* aut *JF* ueſtigium, eſt *e corr. E* inpuluere *EJ.* impuluere *V: in B* in *ras. ex* im', *ut vid.* perſequar/// *B, er.* e, *ut vid.* ꝓſequar *F* (*) 699—701. *Sic B* (*primum* hic *ex* hac, *ut vid., corr. et* d *vocis* modo *ex* ti, *ut vid., et* prorſum,i B^2 *ex* propſumi [u *ex* it] *et in voce* Concilium *in ras.* ci [li *ex* u, *ut vid.*] *et* hi qui ſt̃ B^2 *in ras.,* h *ex* l *scripturae pristinae, et* lũ *in voce* ſingulũ B^2 *cum ras. ex* l^{v^s} [*i. e.* lus], *ut vid. et iuxta v.* 699 d̃ *vel tale quid er. in marg.*):

In hoc iam loco cum altero conſtitit hic meiſ turba
Oculiſ modo ſe obiecit
Neque prorſum,i it hac hic ſtetit hinc illuc exiit hic

Concilium fuit adduoſ attinet hi qui ſt̃ attat ſingulũ uideo ueſtigium *itemque reliqui, nisi quod* alterutro *F* conſiſtit *VE* (*ex* conſulit) *J* (con *ras. ex* cum) *FZ* (*corr. Pylades*) hic meiſ turba hic *Z* *ante* oculiſ *in fine v. anteced. 12 fere litt. spat. habet V, sine spatio continuant JFZ, cum E verba* oculiſ mõ ſeobi,cit (^{e} E^2) *hic omissa iuxta* exiit hic *ponat* ſeſe *F* prorſum iniit *VFJZ.* prorſum iuit *F* hu,c illuc *J* aduoſ *J.* adnoſ *EZ* (*corr. Valla*) *inter* attinet *et* attat (atat E^1 *JF: corr.* E^2. et ad *Nonius*) liquiſ *V.* ſiquiſ *E* (at liqſ pro liquide *in marg.* E^3). liqſ *J.* ſiqſ *FZ* *Vbi v.* 700 fuit concilium *trai. Muellerus Pros. p. 72, v.* 701 liquidumst *corr.* ꝓ (*) 702. Sediſ *V* abit *EZ* iit *ex* ut *B.* lit *VE.* ut *F* hic *B* (^{n} B^2). hic *reliqui: corr. Pylades* (*) 703—706. *Sic B* (*verbis* Mulier mane *additis, ut vid., a* B^1, LAP̃ *a* B^2, *iuxta v.* 704 *ras. in marg.*):

Actam rem ago quod peperiit periit meum corium Ciſtella re-
deo intro PH Mulier mane

[illegible]

[illegible]

[illegible]

HALISCA

Dispérii misera: quíd ego erae dicám? quae me opere tánto
Seruáre iussit, quí suos Selénium paréntes
Facílius posset nóscere, quae eraé suppositast párua, 715
Quam quaédam meretrix eí dedit.

LAMPADIO

Nostram haéc rem fabulátur.
Hanc scíre oportet fília tua ubí sit, signa ut dícit.

HALISCA

Nunc eám uolt suae matri ét patri, quibus nátast, reddere últro.
Mi homo, óbsecro, alias rés geris: ego tíbi meas res mándo.

LAMPADIO

Istúc ago, atque istíc mihi cibus ést, quod fabuláre: 720
Sed ínter rem agendam ístam erae huic respóndi, quod rogábat.
Nunc ád te redeo: sí quid est opus, díc et imperá tu.
Quid quaéritabas?

HALISCA

Ó mi homo et mea múlier, uos salúto.

⟨perdidit: mane⟩amus *suppl. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 237 adn.* (*) 713. HAL *praem.* B^2*: om. reliqui (add. Saracenus)* qid *V* meae erae dicam *ex* ea eradicam B^2. eam eradicam *VE.* meae herae dicam *JF.* herae meae dicam *Z: ubi* meae *del. Guyetus* que *VEF* (*) 714. quiſ uoſ B^1VEZ*: corr.* B^2 *(Pius)* 715. noſceret B^1E^1*: corr.* B^2E^3 que *EF* erae (herae *EJFZ*) meae (me *ex* mæ *B.* meae dicã *J*) *libri: ubi* meae *del. Bothius cum Guelf.* ſuppoſita, pp *ex* bp *J* eſt *libri* (*) 716. quedam *BEJF* meritrix *B* hec *JF* fabulat E^1*: corr.* E^2 717. oportet, r *ex* t, *ut vid., B* filiatua *BE* 718. HA. *Saracenus: hic om. libri* ea *F* ſue *EF* eſt *libri* 719. HA. *BVJ.* PHA *E.* PHA. *FZ: del. Saracenus* reſ meaſ *EZ* 720. Iſtic *Z* ego B^1*: corr. m. rec. (non Cam.)* iſtuc *Z* michi *EJ* (*) 721. S& *E* interrem B^1*: separ.* B^2 herae *EFZ.* here *c. 2 litt. sp. J* q *E* (*) 722. adte *B* ſiquid *BJF.* ſiqid *V* ẽgopuſ *E.* opuſ eſt *JF* dic//// *B* (it *er., ut vid.*) et impera tu ℭ. impetra et tu *BVEJ.* impera et tu *FZ* (*) 723. Qid *V* quęrit abaſ B^1 (*copul.* B^2). querit abaſ *VE* (aſ *e corr.*) O *Langenus Stud. Pl. p. 284: om. libri* (*)

PHANOSTRATA

Et nós te. sed quid quaéritas?

HALISCA

Vestígium hic requíro,
Qua aufúgit quaedam * * * * aestio *

LAMPADIO

* quid id? quídnamst? 725

HALISCA

Aliénum * * * * * et maerórem familiárem.

LAMPADIO

Mala mérs, era, haec et cállidast.

PHANOSTRATA

Ecástor ita uidétur.

LAMPADIO

Imitátur nequam béstiam et damníficam.

---

728 *sq. Isidorus Orig. XII 5, 9:* eruca frondium uermis in oleribus uel in pampinis inuoluta ab erodendo dicta, de qua meminit Plautus 'imitatus nequam bestiam et maleficam inuolutam in pampino'. *Osbernus p. 615 M.:* hic inuoluolus, li ·i· quaedam

---

724—726. *Sic B* (Qua *ex* Quo, *post* hic *fort.* quæro *er. et* ·) *iuxta v.* 726):

PH. Et noſ te ſ? quid quaeritaſ? HA. Veſtigium hic ////////// requiro
Qua aufugit quaedã aeſtio quid id quid
[nam eſt
Alienum et merorem familiarem

itemque reliqui, nisi quod HA *V* E *E*[1] (t *add. rubr.*) ſed *VJFZ.* *ſit E* qid *V bis* queritaſ *VEJF* hic ¢ requiro *E.* hic requiro *reliqui* quaedam *EF* aeſtic *VEJ.* neſcio *FZ* qid id *V* eſt PH *FZ* (*corr. Camerarius*) Alienum et memorem (*sine spat.*) *VEJFZ* *Quae ad hoc exemplum supplet* ☡:

Qua aufúgit quaedam ⟨péssumi qu⟩aestí c⟨ausa. LA. hem,⟩
quid id? quídnamst?
HA. Aliénum ⟨promptabít malum⟩ et maerórem familiárem. (*)

727. LA. *om. VE itemque usque ad v.* 734 *pers. om.* (*non spat.*) *praeter* HA *v.* 731 *et* PHA. *ante* Age *v.* 734, *in B inde ab hoc loco usque ad v.* 734 *pers. add. B*[2] *praeter* HAL. *v.* 732 *et* PH. *ante* Age *v.* 734 merſera *B*[1] *VE:* nſ *ex* rſ *et* o *supra* era *B*[2]. merſ hera *JF* (merx). menſ hera *Z* (*corr. Saracenus*) eſt *libri* ecaſto rita (a *ex* e) *E* uidetur, d *ex* ti, *ut vid., B* (*) 728. LA. *om. JFZ* (*corr. Pylades*) dampnificam *VEJ*

LAMPADIO

In cáueam latam opórtuit.

HALISCA

Non édepol

LAMPADIO

Mirúm quin grex uenálium in cistélla infu

PHANOSTRATA

Sine dícat.

LAMPADIO

Si dicát quidem.

PHANOSTRATA

Age lóquere t

---

bestia, quae ut homines facilius decipiat inuol
Plautus 'imitatus nequam bestiam inuolu
pyro inplicat se'.

LA. *JFZ* (*corr. Pylades*) quamnam *C*
BVJ. qd nam *EFZ* *Cf. testim.* 729. LA. *c*
des) In//// uoluolum *B* (*er.* q *vel* q²). In uol uo
que *EF* inpanpini /// (ni. *ut vid. er.*) *B.* impa

HALISCA

Crepúndia una.

LAMPADIO

Est quídam homo, qui illam aít se scire ubí sit. 735

HALISCA

At pól ille a quadam múliere, si eam mónstret, gratiam íneat.

LAMPADIO

At síbi ille quidam uólt dari mercédem.

HALISCA

At pol illa quaédam,
Quae illám cistellam pérdidit, quoidám negat esse quód det.

LAMPADIO

At enim ílle quidam o * * * * quam árgentum expetéssit.

HALISCA

At pól illi quoidam múlieri nulla ópera gratuítast. 740

PHANOSTRATA

Condómo loquelam, túa tibi nunc pródens: confitémur
Cistéllam habere.

---

735. qui, ui *in ras. 3 litt.* E^2 (*fuit* qidã, *ut vid.*) illa *V* a///it *J* (*er.* g) ſorore *V*. ſcire *ex* ſoiore (*ut vid.*) E^2 (*) 736. a/// *B* (*fort.* t *er.*). ad *VEJFZ* quadam mulierē *E*. quandam mulierē *JFZ* monſtret, *prius* t *in ras. J* inerit *F* 737. At//////////// ſibi ille *B* (*er.* pol ille) dari, i *ex* e *E* mecedem B^1 (r *s.v.* B^2) ///HA *B* quedam *EF* 738 *sq. Sic B* (*ubi ad* quoi dat *in marg. cum signo* ŧ quoidã *add.* B^2 *et* u *vel* o //// [*dubia litt.*], *ex* mv^{s} *i. e.* mus *corr., ut vid.*):
Que illam cistellam perdidit quoi dat negat eſſe quod det
At enim ille quoi damu //// quã argentum expetit
itemque reliqui, nisi quod Quę *VJZ* cui dat *J* cē *Z* LA. At *JFZ* quo id amo *VE*. quidē *J*. quidam *FZ* *spat. om. Z* quã *om. JFZ* *Vbi* expetessit *cum nonn. codd. Parei corr. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' VIII p.237 adn., supplens velut* quidam o⟨peram bonam magis⟩ quam argentum (*) 740. HA. *JFZ: om. BVE* illi *BVE*. illa *JFZ* quoidam mulieri nulla *Muellerus Pros. p. 354 adn.* quidam mulier inulla *BVE* (in ulla). quędam mulier in ulla *J*. quaedam mulier in nulla *FZ* eſt *libri* (*) 741. PH. *Lambinus*. LA. *JFZ: om. BVE* Condomo ☙. Commodo *BVEF*. Commoda *J*. Quo modo *Z* loquelam *B ante corr. VEJFZ*. loquellam *B ex corr.* tuatibi *BV*. tuam tibi *JFZ* ꝑdenſ *BE*. perdenſ *F in marg.* ·) *habet B* (*)

HALISCA

At uós Salus seruássit. ubi ea núnc est?

PHANOSTRATA

Saluam éccam. sed ego rém meam magnám confabulári
Tecúm uolo: sociam té mihi adópto ad meam salútem.

HALISCA

Quid istúc negotist? aút quis es?

PHANOSTRATA

Ego sum ílli pusae máter, 745
Quae haec géstitauit.

HALISCA

Hícine tu ergo hábitas?

PHANOSTRATA

Harioláre.
Sed quaéso ambages, múlier, mitte atque hóc age:
Elóquere, unde haec sunt tíbi, cito, crepúndia.

HALISCA

Mea haéc erilis géstitauit fília.

LAMPADIO

Mentíris: nam mea géstitauit, nón tua. 750

---

745 *sq. Osbernus p. 251:* gestito, as, aliud frequentatiuum: unde Plautus in Cistellaria 'ego sum illius mater, haec me gestitauit'.

---

742. PH. *praem. J* ſeruaſit *V.* ſerua ſit *B*[1] *E: corr. B*[2] eã *J* 743. PH. *BFZ.* HA. *VE.* LA. *J* mea *E* 744. ſotiam *B* (t *ex* c) *VE* michi *E* ad opto admeam *B* (*) 745. negotii *BVZ.* negoti i *E.* negocii *JF* eſt *libri* quiſ *ex* quid *J* eſ *FZ.* eſt *BVJ.* ~~negotii~~ ẽ *E* ſum *ex* ſun *B*[2] illi pusae mater ☙. illiuſemater *B*[1], *ut vid.* illiuſ mater *B*[2] *VEJFZ* (*) 746. geſtauit *J* HA. *B*[2]*FZ.* LA. *J: om. B*[1] *VE* hicine tu *B,* ine *B*[2] *in ras.* (*ex* me, *ut vid.*). hic intu *VJ.* hic in tu *E.* hic intuſ *FZ* habitiaſ *B* PHA. hariolare (o *s. v.*) *B*[2] *ex parte in ras.* hariolare *E*[2]*J.* haliolare *VE*[1] 747. S› *E* quesſo *B*[2]*V.* queſo *B*[1]*E* *De discriptione versuum vide praef.* 748. (*) 749 *sq.* HA. *B*[2]*JF. om. B*[1] *VE*[1]. LA. *E*[2]*Z* herilif *E.* herilif *JFZ* geſtauit *J* *Verba* filia....geſtitauit (ſti *ex* ſta) *B*[2] *scripsit in ras.: om. reliqui* *Verba* non tua....taceo PHA. *add. B*[2]

PHANOSTRATA

Ne oblóquere.

LAMPADIO

Taceo.

PHANOSTRATA

Múlier, perge dícere:
Vbi eást, quae gestitáuit?

HALISCA

Hic in próxumo.

PHANOSTRATA

Istíc quidem edepol meí uiri habitabát gener.

LAMPADIO

* * * * * * * * * * * *

PHANOSTRATA

Ne oblóquere rusus. pérge porro dícere:
Quot ánnos nata dícitur?

HALISCA

Septémdecim. 755

PHANOSTRATA

Meást east u * * * us annorum áttulit.

HALISCA

Quid qua * * * * * iam quaeró meam.

---

751. PH. E^2JFZ. *spat.* B^2: *om.* E^1V: *atque* EV *pers.* (*non spat.*) *usque ad v.* 758 *om., nisi quod* HA. *v.* 752 *add.* E^2 ne *ex* no E PHA. B^2F: *om.* B^1JZ perge loquere F 752. eſt *libri* que EF geſtatauit E *ante corr.* geſtauit J HA. *add.* B^2 huic J inproximo BVE 753. PHA. *add.* B^2 quid Z edepol *s. v.* B^1 *praecedente ras. circ. 4 litt.* (*fort.* & pol *er.*) habitabat ℬ. habitat *libri* *Lampadionis obloquium desiderari sensit Camerarius* (*) 754. LA. JFZ: *om.* B *cum 3 litt. ras.* (*fort.* LAP.): *corr. Palmerius duce Camerario* obloquerer uſuſ VE. obloquere rurſum B, *sed* rurſum B^2, ru *in ras. circ. 6 litt.* (ruſſu[s] *er., ut vid.*). obloquere rurſuſ JFZ (*) 755—758. *Sic* B (Quot *ex* Quod B^2 *eademque et* [dec]ē & *ex* et *vel* em *corr. et pers. add.: alt.* n *vocis* annorum *ex* ii, *ut vid.*, B^1): (Perge porro dicere.) Quot annoſ nata dicitur HAL. Septem decē & PHA. Mea eſt eaſtu uſ annorum attulit Quid qua iam quero meam

LAMPADIO

At po * * * * * sunt quaero tértiam.

PHANOSTRATA

Quod quaéritabam, fíliam inuení meam.

HALISCA

Aequómst * * * pér fidem quod créditumst, 760
Ne béne merenti sít malo benígnitas.
Nostra haéc alumnast túa profecto fília:
* * * * * * * * * * * *
Et rédditurast tuám tibi et ea grátia
Domó profectast. céterum ex ipsa, óbsecro,
Exquaéritote: ego sérua sum.

PHANOSTRATA

Aequom póstulas. 765

HALISCA

Illíus ego istanc ésse malo grátiam.
Sed istánc cistellam te ópsecro ut reddás mihi.

At po ſunt quaero tertiam

itemque reliqui, nisi quod Quod *VE.* qt̃ *J* ſeptem decet *VE* (*sed* ẽt *E ante ras.*). ſeptem decẽ *JFZ* eaſtu *V.* eaſ tu *EJFZ* amorum *F* Quid qua tertia *F* quero *VEF bis* *maius spatium etiam ante* At *et post* tertiam *V* pol *JF* *Vbi* septemdecim *corr. Bothius, proxima ad hoc exemplum supplet* ☙:

PHA. Meást. LA. East. ⟨PH. Tot quaést⟩us annorum áttulit.

HA. Quid? qua⟨ésti partem ego dímid⟩iam quaeró meam.

LA. At pó⟨l ego, quoniam trés⟩ sunt, quaero tértiam. (*)

759. Quid *JF* querit abam *B*¹*VE: copul. B*². querit ambam *JF* 760. equõ *E.* Aequũ *JF* eſt per fidem *libri* (ꝑfidẽ *BVEJ*): *ubi* tacere *cum E*³ *suppl. Camerarius in ann.* creditum eſt *libri* (*) 761. benemerenti *EF* 762. nr̃ã *BVJ et,* n *e corr., E* alumna est *Valla.* calũnia eſt/// (*er.* a) *B.* calõ nia ẽ *V.* calũpnia eſt (u *ex* o) *E.* calumpnia eſt *J.* calumnia eſt *FZ* filiã *JFZ* (*) 763. *Lacunam ante hunc v. agnovit Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 239* reditura *B ante corr.* (d *s. v. B*¹) *EF* eſt *libri, praecedente 4 litt. spat. B* (*ubi* hera *scr. m. Cam.*) tuam tibi *BVE.* tibi tuam *Z.* tibi *JF* (*) 764. profecta, a *ex* o *B,* f *ex* t *E* eſt *libri* ex ipſa obſecro Ex ipſa *JF* 765. Exquerito te *B*¹*V*(ę)*E: copul. B*². exquiſitote *JF.* Exquiritote *Z* AEquom *B.* equõ *VE.* Equũ *JF* 766. HA. *praem. B*²*: om. reliqui* istanc esse *Camerarius* (*etiam in B*). iſtam neceſſe *B.* iſtã nec eſſe *J.* iſtã neceſſo *VEF.* iſtam inceſſo *Z* malo *B.* male *reliqui* (*) 767. HA. *praem. JFZ* Set *E.* S⁹ *J* obſecro *VEJFZ* michi *E*

PHANOSTRATA

Quid fít, Lampadio?

LAMPADIO

Quód tuomst, teneás tuom.

PHANOSTRATA

At me húius miseret.

LAMPADIO

Síc faciundum cénseo:
Da istí cistellam et íntro abi cum istác semul. 770

PHANOSTRATA

Tibi aúscultabo. téne tu cistellám tibi.
Abeámus intro. séd quid est nomén tuae
Dominaé?

HALISCA

Melaenis.

PHANOSTRATA

Í prae: iam ego té sequar.

---

768. ſit *BZ*. ſit *VEJF* tuum (*bis*) *et* eſt *libri* (*) 769. LAP. B^2 *Z: spat.* B^1 *VE: om. JF* fatiundum *V* fac̄iundum ſic̄ *F* 770. PHA. *praem.* B^2*Z* Daciſtellam *E* iſti, ti *ex* ta *J: om. EZ* et B^2 *in ras.* (*fort.* tibi *er.*). te *VE.* tu *J.* LA. tu *Z: om. F* abi *B* (*fort.* ã *er.*). abii *VE* iſta *F* ſemul B^1 *VE.* ſimul B^2*JZ* (*) 771. PH. *Z.* LAM. *F: spat. B: om. VEJ* Tib B^1: *corr.* B^2 Tibiauſcultabo *cum 3 litt. spat. E* 772. ſ& *E* quid est *Studemundus Herm. XIX p. 458.* quid *BE.* qid *V.* quod *JFZ* tue *EF* (*) 773. domnę *B.* domine *VEF.* dn̄e *J* Melenif *BEJF* PH. B^2: *om.* B^1 *VE* Iprę iam *JFZ.* I i prae iam *B.* I ipraeiam *V.* I i preiam *E* (*)

DEMIPHO. LAMPADIO

DEMIPHO

Quíd hoc negotist, quód omnes homines fábulantur pér uias
Míhi esse filiam ínuentam? etiam Lámpadionem me ín foro 775
Quaésiuisse aiúnt.

LAMPADIO

Ere, unde is?

DEMIPHO

Éx senatu.

LAMPADIO

Gaúdeo
Tíbi mea opera líberorum esse ámplius.

DEMIPHO

Enim nón placet:
Níl moror aliéna mi opera fíeri pluris líberos.
Séd quid istuc ést?

LAMPADIO

Propera ire intro húc ad adfinem tuom:
Fíliam tuam iám cognosces. íntus ibidem uxór tuast. 780
Ábi cito.

DEMIPHO

Praeuórti hoc certumst rébus aliis ómnibus.

Act. V DE MIPHO SENEX LAMPADISCVS SERVVS *B: ubi* DEPHIMO *VE*, DEMIPHO *et* LAMPADIO *JFZ habent* 774. DEM *praem. B²* uid *c. sp. in. VE* negotii (negoti i *E*) eſt *libri* omſ *VE* fabulantur, la *ex* lu *B² et lineola supra* t *er.* peruiaſ *BEJ* (p). per uiam *Z* (*) 775. Michi *EJ* inuenta (*i. e.* inuentura) *J* etiam Lampadionem *B*. et lāpadionem *B²JFZ*. et padictonem *B¹*. & (*7E*) paditionem *VE* inforo *BVJ* (*) 776. Queſiuiſſe *EF*. Quęſuuſ ſe *V* ereundiiſ *VE*. here unde iſ *JFZ* unde, e *ex* i *B²* 777. librorum *J* Enim *Bothius*. Et enim *libri* (*) 778. Nihil *et* mihi *BVFZ*. Nichil *et* michi *EJ* plureſ *Z* 779. S& *E* qid *V* iſtud *J* intro hc̄ *V*. intro hunc *E*. intro *Z: om. JF* ad affinem *JFZ*. adfinem *BVE* tuum *libri* (*) 780. eſt *libri* 781. DE. *praem. B ante ras. VEFZ: om. J, post* cito *trai. Pius* Abicito *V*. Abi Intro *F* prae uorti *B*. preuorti *VEF* certūſt *BEZ*. certum eſt *VJF* homibuſ *J* (*)

CATERVA

Ne éxspectetis, spéctatores, dúm illi huc ad uos éxeant.
Némo exibit, ómnes intus cónficient negótium.
Ýbi id erit factum, órnamenta pónent: postideá loci,
Quí deliquit, uápulabit, quí non deliquít, bibet. 785
Núnc quod ad uos, spéctatores, rélicuom relínquitur:
Móre maiorúm date plausum póstrema in comoédia.

CATERVA *libri* 782. e *c. sp. in.* *VE* expectetiſ *BEF* aduoſ *BEJ* 783. ex ibit *J* omſ *BVE* confitient *E.* conficient *ex* conficunt *J* ///negotium (g *er., ut vid.*) *B* 784. poſt id ea loci/// (lo *ex* lu, *ut vid., et* o *er., ut vid.*) *B.* poſt idealici *V.* poſtidea lici *J.* poſtidealici *E.* poſtid calici *FZ* (*) 785. Qui////deliquit (t *ex* d B^2 *et* al, *ut vid., er.*). Quid eliquit (t *ex* d) *J* uapulauit B^1V: *corr.* B^2 deliquid *J* 786. aduoſ *J.* ad noſ *V* reliquum *libri* 787. ſpótrema, poſt *ex corr.* (*fuit* ext, *ut vid.*) *E* incomoedia *V.* incomędia *B.* incomedia *EJ* PLAVTI CISTELLARIA EXPLICIT *BVEJ*

APPENDIX CRITICA

Arg. 1. *Cf. Opitzius in Stud. Lips. VI p. 265. 266 adn.* — *Mox* haec gnatam generat nubilis *Pius.*

Arg. 3. Sicyona parit aeque puellam *Camerarius itemque, sed* Sicyonia, *Lambinus.* Sicyonia puellam aeque parit *Guyetus.* Sicyonia quam parit puellam *Bothius: cf. Muellerus Pros. p. 128 et Opitzius p. 263.* — hinc seruolus *Schmiederus.*

Arg. 4. Tollít et *Bothius, Guyetus: cf. Muellerus p. 443, Opitzius p. 262. 265.* Tolit *voluit auctor vel* Tulit (*ut* sustulo *dicebant veteres secundum grammaticos*). — exponit, ex insidiis *Opitzius p. 266: ubi* exponit ét ĕx (*non* et éx) *metiendum. Mox* Lemnius post rediens '*ex cod. ant.*' *Pylades* (*contra* Lemnius et gnatam *Bothius olim*).

Arg. 7. spondit *Pareus*[3]. *Cf. Opitzius p. 252 sq. 265.*

Arg. 10. Itáque *def. Bothius* ('*ut saepe Plautus*'!), *alii: cf. Muellerus p. 14 sq.* Itaque eam '*ex cod. ant.*' *Pylades.* Itaque hanc *Angelius* (Itaque lege hanc *Camerarius*). Illamque *Opitzius p. 263. Ceterum* lege *Gronovius,* lege et rite *Naudetus iungebat cum* possidet: *recte ille, si* aequa *reposueris, praesertim cum* lege et rite *non melius coniungantur quam disiungantur illamque iuncturam firmet v. 532, quo usus est auctor argumenti.*

1 *sq.* ego antidhac te *cum ms. Lang.* '*e Prisciano*' *Pareus et Gruterus.* te antehac *Bothius.* — esse *del. Pylades.* — *Mox ad* Gymnasium *cf. Ritschelius Opusc. phil. II p. 484 adn., Spengelius* '*Ref.*' *p. 264, Klotzius* '*Altr. Metr.*' *p. 303* (*cf. 299. 301*). — *Verba* id....haec *pro parenthesi habebat Bothius.*

4. Qui mihi magis potueritis ire honorem habitum *Pylades.* Qui magis potueris mihi honorem ire habitum *Camerarius.* Magís qui potúeris honórem mi ire hábitum *Fleckeisenus.* Qui mágis potuerátis [*sic Langiani*] mihi hábitum ire honórem *Bothius.* Qui honórem magís potuerís ire mi hábitum *inter alia Spengelius* '*Ref.*' *p. 263* (*cf. Klotzius p. 219. 300. 301*). ⟨Et máter mea haéc,⟩ qui magís potuerítis Mihi honórem ire habitum *Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 67 adn. Malim* Magis quí potueritis mihi honórem ire habitum? Néscio *e. q. s.* (*ubi* nisi .... arbitror *delebat Schmiederus*). — *Cf. Langenus Stud. Pl. p. 31.* — *Ad v.* 6 (*ubi* rebus *del. Pylades*) *cf. Ritschelius Prol. Trin. p. CXXXII.*

7. Eo ⟨et⟩ ego *Bothius.* Eo ego ⟨pol⟩ *Muellerus Pros. p. 31* (*sed* uos ⟨merito⟩ amo et eo a me *vel* amo uos ⟨merito⟩ et a me *p. 713*). — et ⟨id⟩eo *Guyetus.* et eo ⟨uos⟩ *Vssingius.* — a med inistis magnam *Fleckeisenus Exerc. Pl. p. 43 sq.* (*postea de* magnam inistis a me *vel* ⟨iam⟩ a me m. i. *cogitans*). — ⟨uos⟩ magnam (*vel* ⟨per⟩magnam) inistis *Spengelius* '*Ref.*' *p. 364. Vide praef.*

8 *sq.* isto *ex Varrone firmari iam Seyffertus monuerat 'Berl. philol. Wschr.' IV p. 1637 adn.* — praemio *pro* pretio *Guyetus.* — est facile *trai. Camerarius.* ⟨per⟩facilest *Brixius Annal. philol. CXXXI p. 207: atque* ptanti *apud Varronem ad* pfacile *dubitanter revocat Seyffertus, ut* per⟨quam⟩ facilest *dudum coniecerat Fleckeisenus. Spengelii mensuram T. M. P. p. 142 (cf. 'Ref.' p. 318. 364) refutabant Studemundus Annal. philol. XCIII p. 57 et Muellerus p. 240.* — tibi ⟨nos⟩ utilesque *Pylades* (utilesque *cum Saraceno*): *ubi* tibi ⟨illam⟩ *Benoistus,* tibi ⟨te⟩ *Brixius: contra* tibi *ad* utibilisque *ex* utilisque *efficiendum revocabat Fleckeisenus* (utilisque), Pol ísto quidém nos pretió perquam fácilest Frequéntare utíbilisque habére *scribens. Ad locum ex Varrone restitutum cf. v. 84 (A : P) et vide praef.* — haberi *cum* B^2 *Camerarius.*

10. lepide nitideque in prandio *Pylades.* in prandio nos lepideque atque nitide *Guyetus.* in prandio nos ⟨tu⟩ lepide atque nitide *Kampmannus de* IN *praep. p. 13.* — *De* lepide ac nitide accepsti *cogitabat Fleckeisenus. Cf. Spengelius T. M. P. p. 125. 200 et 'Ref.' p. 279, Seyffertus de bacch. p. 46 et Burs. Annal. LXIII p. 67, Skutschius 'Forsch.' I p. 43, al.*

12 *sq.* SI. edepol factum id est. LE. Lubenti animo. fietque ut quae uos arbitrer uelle ea expetam *Pylades.* — *De* Lubentíque edepol *cogitabant Spengelius T. M. P. p. 102 et Christius Mus. Rhen. XXIII p. 577: cf. Muellerus p. 242, Klotzius p. 301, al.* Lubenti pol *Kampmannus de* AB *praep. p. 18 probante Hermanno Annal. philol. XXXV p. 194: cf. Spengelius 'Ref.' p. 264 sq.* — edepol *del. Weisius: quem secutus* Lubentique factum est animo *trai. Ladewigius Mus. Rhen. n. III p. 533.* — factumst et fiet (*del.* a me) *Guyetus.* factumst fietque a me *Brixius l. s. s.* — arbitrabor uelle ea ut expetam *Camerarius* (*cf. Klotzius p. 418!*). arbitror uelle ea ut ⟨mi⟩ expetessam *Spengelius 'Ref.' p. 364: ubi de* ea ⟨ego⟩ ut *cogitabat Fleckeisenus.* — expetem *Pius.* expediam *Pareus.* expetim *c. Lang. Goellerus ad Truc. p. 60: vide praef.*

14 *sqq.* GY. *praem. Camerarius: ubi* LE. *restituit Pistoris.* — uento *et* tranquillo *del. Pylades,* mari *Guyetus,* uectust *corrigens: atque* qui secundo uectust tranquillo mare *Spengelius 'Ref.' p. 364* (*del.* uento *et mox* ecastor *et córr.* suaui modo *septen. constituens*), qui secundo uento tranquillo mare Vectust *Fleckeisenus* (*del.* ecastor *et* suauibus modis *septen. constituens*). — secundo uentu *Meursius.* — gaudeo ad te ecastor *trai. Pylades,* gaudeo ecastor ad te *Guyetus et Ritschelius ad Mil. 1309: cf. Muellerus p. 387 et Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 63 sq.* (*adde Ribbeckium in fragm. trag.*[1] *p. 354 et 'philol. Anz.' II p. 369*). — ecastor *primus del. Weisius* (*v. s.*): *quam vocem sane ex sua persona viro tribuere videtur mulier. Cf. Ladewigius l. s. s. p. 533 sq. Sed nescio an praestet* Ecastor ad te⟨d⟩ ita hodie hic (*cf. v. 14 et 18 sq.*): *idemque Seyffertus suadet,* Ventum .... mare, Ventum .... hic *comprehendens.* — *V.* 17 displicina *cum Valla Saracenus, Meursius, al.* discipula *cum 'vetustis exempl.' Pii Pylades* (*del.* ibi) *et Guyetus* (*add.* sane *post* placeret), *alii.* discipulae *Lambinus in adn.* (*cuius duo libri*

discipuli). discipulina *Spengelius.* — pudeat (*in parenthesi*) *pro* apud te *Scaliger.*

19. raro uinum (*cum F*) '*nonnulli*' *apud Lambinum.* raro nimirum *Meursius.* raro enim *Vssingius.* raro nimis (*et* dabat biber et merum) *Fleckeisenus olim.* — ⟨atque⟩ id merum *Pylades, Acidalius.* et merum *Guyetus.* atque id *Weisius.* — infucabat (*cum F*) *quidam apud Turnebum.* infutabat *Palmerius et Acidalius.* infuscabant (*et* dabant) *Guyetus.* — *Mox* LE. amabo *Camerarius.* — *Ad* istud *cf. Schmidtius de pron. p. 83, 88 sq.* — *Ad v.* 21 *cf. Hermannus de metr. p. 199.* — decet? ius fasque est? LE. nemo *Angelius* (que *del. cum Pylade*).

22. colitis me et *trai. Guyetus. Cf. Langenus Stud. Pl. p 31. 130.* -- et magnificatis *Camerarius cum aliis.* — pol *del. Pylades. Cf. Langenus Anal. Pl. III p. 6.*

23 *sq.* beneuolentem *Camerarius: quem secutus* bene *pro* beneque *Lambinus in adn.* — inter se⟨se⟩ beneque *Bothius, Reizius.* — utier Amicitia *trai. Pylades. Cf. Spengelius T. M. P. p. 148* (*et 122. 140*). — utier, ubi istas uideas....inter se. Si *e. q. s. distinguit Vssingius probante Seyfferto. Videtur potius post* Vbi istas uideas *e. q. s. leve anacoluthon esse: vide ad v. 26 sqq.*

26 *sqq.* Vt ⟨sancte⟩ colunt amicitiam *Pylades.* Vt colunt amicitiam *cum Bothio Hermannus. Cf. Muellerus Pros. p. 94* (cólunt *et cum Bothio* inter se⟨se⟩ *et* uiuímus uix *et* opum nós uolunt ésse *admittens in troch. octon. et* Si . . . . imitemur! *distinguens*). — Si idem istud nos facimus, si idem istuc imitamur *Pylades itemque, sed* istuc nos, *Bothius.* Si istud idem nos faciamus, si idem imitemur *Guyetus.* Si....faciamus *del. Vssingius: contra* si idem imitamur *Fleckeisenus olim, apodosin lacuna absumptam esse sumens.* — Si idem ístud facimus, si ídem imitamur, íta tamen uix uíuimus Cum inuídia summa: suárum opum nos uólunt esse indigéntes *Spengelius 'Ref.' p. 364.* Si idem ístuc nos faciámus, Si idem ímitemur, ita tám uix Viuímus cum inuidia súmma *Bachius in Studem. Stud. II p. 260. Cf. Schmidtius de pron. p. 83. 85 sq. et Rothheimerus de enunt. condit. p. 6.* — opum suarum nos ⟨illae⟩ uolunt esse indigentes *Pylades* (*et mox* nihil potesse, *delens* uolunt nos *et* Suique). suarum uolunt nos opum esse indigentes *Hermannus: itemque Fleckeisenus, qui tamen versum ut dittographiam v. 31 delebat* (*vel* Suarumque opum omnes nos esse indigentes). *Cf. Klotzius p. 54. 343.* — Vix uíuimus cum inuídia Summá, suarum opúm nos Volúnt esse indigéntes *Seyffertus, idem cogitans de* Si istúc nos faciamús, si idem Imitémur, ita (*vel* tamen) uix uíuimus Cum inuídia summa, suárum opum Nos uólunt esse indigéntes. *Vide praef.* — *V.* 30 Nostra nos nihilum copia uolunt potesse *Bothius.* Nostra copia nilo plus nos potesse ☙. — *Ad v.* 31 (*ubi* Simulque omnium '*in scripto inventum*') *cf. Scioppius Veris. I 19 et Gronovius.*

33. ⟨Ad⟩ eas (*vel* ⟨Sed⟩ eas) si adeas *vel* Si eas adeas *Muellerus p. 760.* Eas ⟨tu⟩ si adeas *Spengelius 'Ref.' p. 364* (*cf. T. M. P. p. 148*). Eas⟨dem⟩ si adeas *Seyffertus.* ⟨Pol⟩ eas si adeas ☙: *vide praef.*

35. Aquam *del. Pylades, Meursius.* — sub⟨ter⟩fundunt *Klotzius p. 490 adn.* ⟨illae⟩ suffundunt *Fleckeisenus. Bacchio-iambicum cum*

Bothio efficiebant Seyffertus de bacch. p. 46 et Spengelius T. M. P. p. 125: at cf. 'Ref.' p. 279 et Buchholdus de parom. p. 106. — *Mox* nos solere praedicant *Pylades: ubi de* soriare (*i. suriare subare*) *Pius hariolabatur.*

37. dicunt *Reizius obloquente Hermanno de metr. p. 207 pro* aiunt: *de quo delendo cogitat Spengelius 'Ref.' p. 201 sq., 364 (anap. vel* eúnt ⟨nos⟩ depréssum), *cum lacunam potius diiambi ante* eunt *statuat Seyffertus Burs. Annal. XXXI p. 45 sq.* — *Mox* sumus Libertinae *trai. Pylades: cf. Turnebus Advers. XXIX 31, al.*

39. illa te ⟨et⟩ ego *Camerarius.* illa te⟨d et⟩ ego *Guyetus.* illa ted, ego *Bothius et Ritschelius Nov. exc. Pl. I p. 50. Cf. Muellerus 'Zschr. f. Gymn.w.' XXI p. 558.*

40 *sq.* patribus commenticiis *Camerarius in ann.: ubi* commentis *Gronovius,* contignis *Lambinus in adn.,* contiguis *Meursius,* confidustis *Barthius.* paribus conuentis *Pistoris: aut sic aut* partibus conuentus *Dousa.* partubus conmentitiis *Lomanus Spec. p. 39 (in archetypo fuit* conuentiif *vel* conticuf, *ut vid.*). — (ex patribus conmentis) neque hanc superbiai causa Ego repuli (*et* ut ne esuriam) *Bothius: ubi* neque hanc superbiai Causa repuli (*del.* ego) *Vssingius.* — superba causa *Guyetus.* — nisi ut ne ⟨ego⟩ *Camerarius.* ni ut ne *Weisius.*

42. ocius *pro* potius *Is. Pontanus.* — Gy. eia. Le. *Pius.* Le. etiam *Camerarius corrigente Gulielmio et Grutero. Ceterum* heiia *reponas: quod primitus in B fuisse mecum Ritschelius testatur silentibus ceteris testibus.*

43. Haec quídem ecastor cotídie *Reizius dubitanter: cf. Hermannus de metr. p. 174 sq., Crainius Stud. Pl. p. 17.* Haec équidem ecastor quot dies *Goetzius Act. soc. philol. Lips. VI p. 241. Cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 9 et Wackernagelius in progr. Vniv. Basil. a. 1893 p. 22.* — nubit, hodieque nupsit, Nubet mox *Guyetus* (*del.* uiro). uiro nubit, nupsit hodie, Nubet mox *Fleckeisenus* (*del.* que). *Cf. Victorius XXI 3 et Vngerus Philol. LI p. 213.*

45. lugubri ⟨mihi⟩ fame *Camerarius.* lugubre (*i. miserabiliter*) fame *Meursius.* lugubri fame *Guyetus.* — *Ad v.* 46 (*ubi* esse uoles *Guyetus.* uoles *Bothius*) *cf. Ritschelius Prol. Trin. p. CXLIX* (uolés esse, íta esse), *Muellerus p. 221 sq., 'philol. Anz.' II p. 240, Leppermannus de corrept. vocab. iamb. p. 41, al.*

47. med haud paenitet *Sigismundus de* HAVD *partic. p. 255: at cf. Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 61 et Redslobius 'N. philol. Rundsch.' a. 1888 p. 231.*

48. Hecale fies *'quidam' apud Vallam, qui de* Hecabe *potius cogitat, sed* Hecate *defendit: atque* Hecata *Scaliger in Cirin, Naekius Opusc. philol. II p. 25* (⟨edepol⟩ Hecata), *al.,* Hecale *vero Saracenus, Pius, Salmasius, Caelius Lect. ant. XXX 2, Palmerius, Ladewigius l. s. s. p. 534 sq., al. probarunt.* aetate Hecata fies *Camerarius, non improbans* Hecale *in ann.* Hecale stes *Lambinus in adn.* tu Hecale fies *Guyetus.* Hecala fies (*et* non umquam *vel* non H. f. umquam) *Bothius. Ceterum* et *ante* haec ate *traditum spectare videtur ad* aetate *corrigendum* (*cf. etiam ad v. 52*).

50. meo saepe *del. Pylades.* — meo eris semper *Guyetus.* meo

semper eris *Vssingius.* meo eris saepe *Bothius. Cf. Mohrius de iamb. septen. p. 28. — Ad v.* 51 *cf. Studemundus Annal. philol. CXIII p. 60 adn., 61.*

52. hanc *pro* hercle *Seyffertus Stud. Pl. p. 15. Cf. Muellerus p. 355 adn., Lorenzius Philol. XXX p. 646. An* hercle *natum ex* hecale *ad v. 48 adscripto?* — sed ⟨quid⟩ tu inter istaec uerba *etiam Lambinus: unde* intér istaec *def. Ritschelius Prol. Trin. p. CXXX* (*cf. Muellerus p. 355 et 'Nachtr.' p. 48*). sed tu quid inter istaec *Guyetus.* sed quid tu haec inter uerba *Bothius.* sed tu aufer istaec uerba *Vssingius.* — istaec uerba *ad Lenam tantum, non ad Selenium dici posse urgens aut corruptelam aut lacunam statuit Seyffertus.*

56. Suspirium alte et pallid⟨ul⟩a es *Camerarius: ubi* Suspiritum *reduxerunt Dousa et Gruterus: cf. Goellerus ad Truc. p. 121. — Antea v.* 55 *de* uide sis *pro* sis uide *cogitat Fleckeisenus. — Ad v.* 57 *cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 162.*

59. (imperare,) Mea Sı. Excrucior, mea G., male *Gruterus* (*vide append. crit. ad Mostell.*[2] *346 sq.*). Sı. Mea ⟨cúlpa⟩ excrucior, mea G., male *Spengelius T. M. P. p. 36: ubi* Mea ⟨lúx⟩, excrucior *Palmerus Hermath. XII p. 84.* Sı. Male excrucior, mea G., male *cum aliis* (*cod. Guelf.*) *Valla, Pylades, al.* (*item Klotzius p. 53*). Sı. Male ego excrucior, mea G., male *Lomanus Spec. p. 39, Ritschelius Opusc. phil. II p. 484* (*cf. III p. 267*). Male discrucior, mea G., male *Fleckeisenus: ubi* (*coll. 'discrucior' et coll. Cas. 326. Curc. 222. Truc. 614. al.*) Media excrucior *temptavi, etiam de* Medi excrucior (*coll. Titin. 111 R.*) *cogitans.* Mea G., male excrucior, male *Weisius.* Excrucior male, mea G., male *Hermannus.* Excrucior, mea G., male, male *Vssingius.* Misera excrucior, mea G., male *P. Hoffmannus apud Studemundum Herm. XIX p. 457 adn. probante Seyfferto Burs. Annal. LXIII p. 67* (*qui etiam de* Animi excrucior *cogitat*) *itemque, sed* Misere, *Langenus Stud. Pl. p. 31.* Med excrucio, mea G., male *Leo Herm. XVIII p. 582, minus concinne ob sequentia. Totum v. del. Guyetus.*

61. me immemorem rapit *Colerus.* indu maerorem rapi *Bothius.* in moerorem me rapi *Lomanus p. 40 et* mea stultitia: *ubi* stultitia mea⟨met⟩ *Muellerus 'Nachtr.' p. 7.* — nisí stultitia mea me *Seyffertus, de* rapit *coll. Epid. 281 servando cogitans: quod corr.* nisi ⟨hoc⟩: 'st. m. m. in m. rapit' *servabat Fleckeisenus.*

62. Ibidem *duce Valla Acidalius, Guyetus, Rostius p. 151 obloquente Duebnero Annal. philol. IV p. 315.* Ind (= in) idem *Saracenus.* In diem *cod. Guelf. non improbante Bothio. Cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 71 adn., 79. — Ad* sepelibilem *cf. Vahlenus 'Ber. d. Berl. Akad.' a. 1881 p. 355.*

63. Qui *pro* Quid *Bothius.* — inlatebres, abscondas *Dousa.* — pectoris penitissumi *Dousa f.* pectori(s) penitissume *'ex Charisio' Gulielmius Qu. in Epid. c. 3 extr.* pectori penitissume *Osannus Anal. p. 123 et Vsenerus Annal. philol. XCI p. 254 et XCV p. 248 sq. Cf. Wagnerus Mus. Rhen. XXII p. 116, Klotzius p. 258, al.*

64 *sq. Deleto* aliis *Pylades* (*et altero* cordolium). arbitris (*cum Z*) *Reizius* (*et mox* tibi est) *Weisiusque per* At mihi *versum claudebant: ubi v.* 65 cor dolium (*bis*) *Meursius p. 92.* cor dolet *et* cor *Rostius p. 152.* cor (*bis*) *Bothius.* cordolium *et* cor *Lindemannus ad Mil.*

p. 159, Duebnerus l. s. s., Hildebrandus ad Apul. Met. IX p. 21, al. — Qui id *Bothius, Spengelius T. M. P. p. 18 refutante Seyfferto* '*Berl. philol. Wschr.*' *VIII p. 237* (*qui* Quid? id *pro* Quid id? *recte distinguit*). *Ceterum* tibi cor? commemora obsecro, Quod *e. q. s. distinguit Fleckeisenus. Cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 139.*

67. Si quod est *Acidalius obloquente Rostio Duebneroque.* Si cor est *Guyetus* (*et* dolet hoc: si non est, tamen hoc. hic dolet). Si quidem est *Bothius e Guelf.* (*et* dolet. sin [*sic Guelf.*] autem est, tamen hoc huic dolet, *del.* non). Si quid est *cum plerisque probat Seyffertus: ubi nescio an* nil est *pro* non est *expectetur.* — autem *del. Vssingius.* — hoc mihi dolet '*unus liber*' *Lambini.* hoc sic dolet *Naudetus.*

68. Le. Amat h. m. Gy. Eho...obsecro? Le. *Weisius in adn.* — amare hoc opere *Acidalius.* — *Mox* Nae mecastor *Guyetus.*

70. Gustu ⟨qui⟩ dat dulce *Camerarius.* Gustu ⟨uix⟩ d. d. *Acidalius.* Gustu ⟨quid⟩ d. d. *Palmerus Hermath. XII p. 84.* Dulce gustu dat (*vel* datat) *Gruterus.* Gustu dulce dat ⟨et⟩ *Reizius.* Gustu dat dulce: ⟨ast⟩ *Bothius* (Gustatum d. d. *olim*). Gustatu d. d. *Vssingius refutante Seyfferto* '*Berl. philol. Wschr.*' *VIII p. 236 adn.* (*cf. Muellerus Pros. p. 42 adn.*).

72. amor est *Bothius: cf. Muellerus p. 42.* — periculum *Siberus.* depeculatum (*vel* ergo ⟨et⟩) *Doederleinus de synon. IV p. 347. Vide ad Pers.*[2] *555* (*unde nolui hoc loco* ést amor. érgo in mé pecúlatúm facit, *praesertim cum* amor *minus bene in thesi delitescat*) *et cf. Lindsayum* '*Journ. of Philol.*' *XXII p. 2.* — *Totum v. del. Guyetus.*

75. spissum est istud amanti *Guyetus, Reizius: cf. Schmidtius de pron. p. 83. 85 sq., Studemundus Annal. philol. CXIII p. 75.* — *Mox* Sed mea ego culpa *Pylades.* — *Cf. Brixius ad Mil. 8 et ad v.* 80 *Langenus* '*Beitr.*' *p. 117* (*et Truc. 169*).

82. *Cf. Fuhrmannus Annal. philol. CV p. 828. Longe alia recensio in A fuisse videtur, velut* Hoc nu⟨nc ego⟩ q⟨uoia arcessitae ad me estis gratia eloquar⟩ *vel* q⟨uoia arcessitae gratia estis eloquar⟩ *neque neglegendum* g *ante* causa *erasum in B, quod correcturae vestigium esse potest.*

84. morigera *Pius obloquente Pylade: cf. Vssingius et Langenus Stud. Pl. p. 31 sq. et vide praef.* — *Mox* gnauiter *Pylades, Lambinus, Meursius p. 93.*

86. tun umquam *cum B*[2] *Camerarius: corr. Meursius, al.: cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 125 adn. et Bentleius ad Ad. IV 5, 32.*

88. mihi *del. Bothius cum Guelf.*, meam *Guyetus et Lomanus p. 40, de* pudicitia *quadrisyllabo hariolati sunt Weisius, Vssingius, alii* (*extrito* ci *vel* ti) *et Spengelius T. M. P. p. 84* (*extrito* u: *cf. etiam Klotzius p. 89. Skutschius* '*Forsch.*' *I p. 108 adn., Lindsayus* '*Journ. of Philol.*' *XXII p. 2*): *ubi* pudícitiam meam mi álius *rectius Muellerus p. 275 et Langenus Stud. Pl. p. 82.* — *Mox ad* spectatum (specitatum *Meursius p. 93 e* '*vet. cod.*': *cf. E*) *cf. Gulielmius Veris. III 23 et v.* 91 *ad* conspicillo (conspicit: illo *Dissaldeus cum Lang.*) *Loewius Prodr. p. 280 sq.*

95. Si. Quid est? Le. *Saracenus: quo servato* mea *del. Guyetus in edit.*, Silenium *Bothius* (*corr.* ut ille med, ut *cum Gronovio*), contra *et* me *Goellerus Trin. p. 133*, ego *Benoistus*, et ille me *Reizius, Engerus*

de pros. p. XVII, Muellerus p. 686 adn., Ballas de partic. copul. p. 4 sq., alii (unde male argutatur Klotzius p. 244). Cf. Skutschius l. s. s. p. 111. 120 adn. — contra *post* ille me *trai. censor 'philol. Anz.' II p. 294 sq. At est aposiopesis pudica, qua idem affectavit Plautus quod apud Menandrum laudibus effert Hermogenes. Nihil egit Ijsendijkius de Pl. Persa p. 96.* — O Selenium (*del.* mea) *etiam Fleckeisenus.*

96. Assimulate *Meursius p. 94.* Dissimulare *'quidam libri' Lambini obloquente Gronovio.* — extemplo ames *Pylades: cf. Studemundus Annal. philol. CXIII p. 64 et de distinctione Gronovius.* — *Mox* quod ames ☒ (*pro* quem *vel* QUI). — *V.* 99 Vxorem ducturum me: ei nunc (*del.* esse) *Barthius de inf. p. 33.*

101. eum pater suus subegit *Acidalius.* pater eum suus subegit (*del.* nunc mea) *Guyetus.* pater eum subegit *Bothius.* eum pater eius subigit *Bentleius, Muellerus p. 686 adn. et* (suos?) *'Nachtr.' p. 66.*

103. Vxorem eum ducturum esse aliam *Bothius.* Eum ducturum esse aliam uxorem *Muellerus p. 378.* Eum ducturum uxorem esse aliam *Fleckeisenus.* — amor *Pylades.* amare *Camerarius* (*etiam in B*). amore (*et* iniurium) *Dousa.* in amore *Lambinus in adn.* (*de* amarum est *pro* iniurium est *cogitans!*). a matre *Plugius et Scioppius Susp. lect. III 13. Cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 67.* — *Totum v. del. Guyetus.*

104. ⟨ego⟩ te amabo ⟨obsecro⟩ (*et* ⟨mecum⟩ triduum hoc) *Pylades.* tu amabo *Camerarius.* te amabo, amabo (*et* hoc triduum) *Gruterus.* amabo te (*et* hoc triduum) *Guyetus.* ⟨ego⟩ ted amabo *vel* amabo ted (*et* hanc hoc triduum *vel* istanc tu hoc triduum) *Bothius.* — hoc triduum solum ⟨solam⟩ *Rostius p. 153* (*cf. Duebnerus l. s. s. p. 315*). hoc ⟨unum⟩ triduum solum *Kampmannus de IN praep. p. 20, Muellerus p. 349 adn.* ⟨mea causa⟩ triduum hoc solum *Benoistus.* ⟨tantisper⟩ triduum hoc *Vssingius obloquente Seyfferto 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 234 adn. Vide praef.*

105. hic et *duce Lambino trai. Dousa, al.*

106. *Cf. Muellerus Pros. p. 107.* — dabit *pro* dabis *'quidam' apud Taubmannum.*

109. Eum inclamare et utut erga est *Pylades itemque, sed* me est, *Angelius.* Eum inclamare: utut erga me est *Camerarius, sed* med *in ann.: cf. Ritschelius Nov. exc. I p. 36* (*de* [Eum] *post Guyetum cogitans et* mederga *Lomani Spec. p. 40 impugnans*). Inclamare eum: utut erga mest *Bothius: cf. Muellerus p. 349, Koehlerus de septen. troch. p. 20, Brixius Annal. philol. CXXV p. 58* (*corrigens Langenum 'Beitr.' p. 208*). — *De* acriter...et ut meritus *coniungendis fuerunt qui cogitarent.* — incordies *defendebant Valla, Pylades: cf. Scioppius Susp. l. IV 17.*

110. Sed tranquille amabo *Pylades.* — *Totum v. del. Loewius: cf. Langenus Stud. Pl. p. 32.*

111. Accipe has clauis *Muellerus p. 686 adn.* — tibi opus est, erit promtu *Camerarius: ubi de* ti(bi) *cum Leone Herm. XVIII p. 564 cogitat Zanderus 'Vers. It. ant.'* (*ed. Lundae a. 1890*) *p. 61.* tibi opust, erit in promtu *Gulielmius e Lang.* tibi opust, erit promptu *Vssingius obloquente Seyfferto.* tibi opus est promtu *Weisius.* tibi opus est (*vel* sit) prompto *Studemundus apud Prehnium de pron. indef. p. 17* (*qui*

opus tibi erit *corr.*): *atque* prompto *usus valde commendat et paene efflagitat. Cf. Koehlerus de septen. troch. p. 37.*

116. tibi iuuat *Pylades defendentibus Meursio, Gulielmio, Salmasio. — Cf. Blasius de permut. temp. p. 31* [*87*].

117. Le. ecastor *Guyetus.* — mihi⟨st⟩ *Fleckeisenus. Cf. Brixius Emend. Pl.* (*ed. a. 1854*) *p. 10.—Ad v.* 118 *cf. Handius Tursell. II p. 444.*

120. Vitium idem mihi magnae parti quod mulierum est *Guyetus.* Idem mihi quod magnae parti est uitium mulierum *Bothius, Hermannus: ubi* Mihi idem *Muellerus 'Pros.' p. 114* (*cf. Nachtr. p. 11*): *atque* Mihi idemst *etiam Fleckeisenus suadet. — Ad v.* 121 *cf. Heinsius Advers. p. 102.*

123. ego illam olim, quae flens hinc *Pylades.* illanc ego olim, quae hinc flens *Camerarius.* ille (*?*) ego puellam, quae hinc flens (*et* Olim proiectam *v.* 124) *Muellerus p. 250. Cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 20, Kaempfius de pron. p. 22, Skutschius 'Forsch.' I p. 104 adn.*

124. Pueram *Guyetus, fortasse recte. Vide ad v. 123 et cf. Klotzium p. 84, al.* — angiportu (*del.* ex) *Bothius.*

125 *sqq. V.* 126—129, *quos parenthesin esse volebant Saracenus Lambinusque, post v.* 122 *traiecit Acidalius. Cf. Teuffelius 'Stud. u. Char.' p. 260, Dziatzko de prol. p. 25, Seyffertus Stud. Pl. p. 11, Langenus Stud. Pl. p. 281, Studemundus in Stud. II p. 420, denique Trautweinius de prol. Pl. indole* (*ed. Berol. a. 1890*) *p. 55, qui versus traiectos neglecta utriusque recensionis memoria et admissa anacoluthia ebriae mulieri vindicat! — V.* 126 Quin ego nunc quia (*pro* quasi) *Camerarius servantibus plerisque* (*sed* honesta *def. Benoistus*): *cf. Braunius Observ. gramm. p. 31. — V.* 127 Quia quum adeo *Pylades. — Ad v.* 128 *cf. Bentleius ad Ter. Eun. V 8, 26. — V.* 129 quo *pro* quod *Camerarius in ann. Lambinusque: cf. Bergkius 'Beitr.' p. 57.*

130. Sicyoni *Koenigius in progr. Patschk. a. 1883 p. 3 et Goerbigius 'nom. quibus loca signif. usus Pl.'* (*ed. Halae a. 1883*) *p. 29: itemque* Sicyonei *Fleckeisenus coll. v. 156. 190. — Ad v.* 131 (misere) *cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 8.*

132. *Hunc v. del. Guyetus.* — amore in eum haec perditast *Pylades.* amore haec perditast *Camerarius, Bentleius: cf. Fleckeisenus Exerc. Plaut. p. 33.* amore eum haec apperit (*i. e.* deperit *coll.* '*adamare: deamare*') *Meursius 'e vet. cod.' fere cum A.*

136. natum, eapse quem sibi '*quidam*' *apud Lambinum.* natum, eapse quo sibi *Acidalius.* natum, quod eapse sibi *Guyetus. De distinctione cf. Gronovius. — V.* 138 ei quod orauit me *Pylades.* eii quod me o. *Lambinus.*

139. Postquam puellam eam *Pylades, Camerarius.* Postquam puellam *Bothius.* Post eam puellam quam *Muellerus p. 483.* Postquam ea puellam illam *idem 'Nachtr.' p. 70. Cf. Langenus Stud. Pl. p. 32 et Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 234 sq.*

140. Eandem peperit qualem (*et* a med) *Guyetus.* Eam puellam peperit quam *Bothius e ms. Cf. Studemundus in Stud. II p. 420 sq. adn.*

142. quae a malo *Schegkius Praemess. epist. 12.* quae malo (*scil. modo*) *Gronovius. Cf. Bentleius ad Ter. Phorm. III 3, 11, Rostius p. 102, Duebnerus Annal. philol. IV p. 315.*

144. ⟨se⟩ eius rei *vel* eius rei *Luchsius in Studem. Stud. I p. 350: at cf. Brandtius de gen. p. 38.* — *Mox* Duae id *Guyetus.*

147. si quis *Camerarius: ubi* si quid *def. Langenus 'Beitr.' p. 162. Sed fortasse praestat* si quidem, *etsi nihil tribuendum scripturae huic in VE codicibus saepissime* quid *et* quidem (quid') *permutantibus.* — *Cf. Cramerus de perf. coni. p. 35.* — *Mox* uolo uos *Bothius ex Helmst.*

149 *sqq. Totam scaenam suppositam habent Guyetus, Visseringius Qu. Pl. I p. 24 sqq., Teuffelius 'Stud. u. Char.' p. 261, alii: cf. Langenus Stud. Pl. p. 281 sq., neglectus a Trautweinio de prol. Pl. p. 54 sqq.* — *V.* 149 *post* Vtrumque *male distinguit Niemeyerus Stud. Pl. p. 3.* — *V.* 150 Sati' uix *Guyetus: ubi* Satin *etiam Bentleius (cf. Schraderus de -NE partic. p. 33 [287]).* — *De* locum *aut* logis *cogitabat Vssingius, recte negans* loci *cum* Satin *coniungi posse: ubi Seyffertus, ne* uix ... loci *quidem (ut 'largiter' c. genet.) coniungi posse addens,* logi *cum* quod *iungit. At fortasse liberior est genetivi usus, ut Cas. 810 (A).* — *V.* 151 Ita ⟨id⟩ *Muellerus p. 649 adn. (et* suppositione, quod). *Cf. Klotzius p. 134. 264.* — *V.* 153 plenius *'alibi codicum' inveniri Pius scribit.*

154. mihi nomen est auxilio *Pylades.* Auxilio nomen est mihi *Bothius. Cf. Muellerus p. 705, Klotzius p. 128, al. De* Locutiost *fuit qui cogitaret. Cf. Kesebergius Qu. Pl. p. 57 et Schusterus 'quom. Pl. Att. exempl. transt.' p. 53.*

156. Fuere Sicyone *Angelius.* Sicyone fuere *Bothius.* — Iam diu fuere Sicyoni ⟨hic⟩ *Muellerus p. 170: cf. Brugmanus de iamb. sen. p. 47 et Klotzius p. 320. Omnino offendit* iam diu*: vix vero sufficiet* Fuere Sicyoni — est iam diu — Dionysia *(pro 'iam diu est quom fuere').* *Vide praef.* (Fuĕrúnt S. *Guyetus).*

159. Vinolentus ⟨raptam⟩ *Pylades, Meursius.* Vinolentus ⟨in tenebris⟩ *Weisius.* Vinolentus ⟨uiolentus⟩ *duce Pal. alt. Gruterus.* ⟨Violentus⟩ uinolentus *(et* noctud *pro* multa nocte) *Guyetus.* ⟨Vi⟩ uinolentus *(et* multa nocted) *Pareus*[3] *itemque (sed* multa de nocte *coll. Rud. 915, al.) Fleckeisenus.* Vino ⟨uio⟩lentus *Spengelius T. M. P. p. 23: cf. Studemundus Annal. philol. XCIII p. 51.* ⟨Tum⟩ uinolentus *(et* ⟨ui⟩ *vel* ⟨clam⟩ in uia) *inter alia Muellerus p. 529.* — *Male hoc versu cum aliis utebatur Luchsius in Stud. Stud. I p. 6: cf. Klotzius p. 178.*

161 *sq.* perfugium reperit *Lambinus in ann., Guyetus.* — lemnum *etiam 'nonnulli codd.' Pii.* — habitabat: tunc *Pylades.* habitabat tum. ⟨at⟩ *Camerarius.* tum habitabat *Guyetus. Cf. Gronovius, Spengelius T. M. P. p. 191, Muellerus p. 489. 764, Klotzius p. 134. 169. Gellii testimonium neglexerunt fere omnes.* — *Ad v.* 164 *cf. Lachmannus in Lucr. I 942 p. 64.* — reus *(fort.* Quoniam⟨que⟩ reus facti huius) *Guyetus.*

168 *sq.* seruos *et* aut quas in aedes *delens unum v. efficiebat Pylades assentiente inter alios Hermanno.* seruos ⟨qui eam proiecerat⟩ *Camerarius itemque, om.* eam, *P. Hoffmannus.* — ⟨Id⟩ ille cla⟨nculu⟩m *Gruterus (et* seruos quo ‖ Aut) *itemque Pareus*[3] *(sed* seruolus ‖ Quo aut)*: ubi* Ille ⟨illam⟩ *Bothius.* — obseruauit seruo⟨lu⟩s clam ⟨mulierem⟩ *Guyetus.* clam ⟨ex insidiis⟩ obseruauit seruo⟨lu⟩s *Lomanus p. 40: cf. Muellerus p. 426. 684, Opitzius l. s. s. p. 252, Skutschius l. s. s. p. 112. 119 sq. et vide praef.* — *Ad* deferat *cf. Wirtzfeldius*

de consec. temp. p. 28 sq. — *De v.* 169 *cf. Studemundus Stud. II p. 420 sq. adn.*

171. meretrici ⟨huic⟩ *Bothius.* — *Mox* illam sibi *Guyetus: cf. Spengelius T. M. P. p. 57.*

175. suom diem obiit *Muellerus p. 799. Cf. Birtius in Ind. Marp. a. 1888/9 p. XVII sq.* — facta (*del.* est) *Guyetus.* — *Mox ad* Post⟨quam⟩ *cf. Ritschelius Opusc. phil. II p. 547 et vide praef.* — *V.* 177 hic *del. Bothius cum Lang.*

179. *Totum v. del. Bothius.*

181. Peperisse ⟨se⟩ *Camerarius: cf. Muellerus p. 529 sq. et 'Nachtr.' p. 85, Studemundus Annal. philol. XCIII p. 62* (*qui* atque eampse se *corr.*). — eamque *pro* atque eam *Pylades* (*de* ēam *hariolatur Klotzius p. 169*). — se *del. etiam Bothius.* — seruo⟨lo⟩ *Pareus*[2]. seruo ⟨illi⟩ *Muellerus.* — *De v.* 182 *contra Crainium de cant. p. 10 et Spengelium T. M. P. p. 191 cf. Muellerus p. 236.*

183. eundem illum *duce Ritschelio Opusc. phil. II p. 418 trai. Niemoellerus de pron.* IPSE *et* IDEM *p. 43.*

184 *sq.* sustulerat *Pius.* — ei rei suam Nunc operam seruus usque dat *Pylades: quocum* assiduo *omittens Camerarius turbas dedit Dousa, Meursio p. 95, aliis* (*reduxerunt Taubmannus et Pareus*). ei rei nunc bonam Operam usque assiduo seruos dat *Langenus 'Beitr.' p. 105 adn.* — *An fuit* suos *pro* suam?

188 *sq.* relicuum quod restat *Bothius: cf. Bentleius ad Phaedri I 31, 13, Beckerus de com. R. fab. p. 107.* — *Totum v. una cum v.* 189 *del. Langenus Stud. Pl. p. 282.* — *V.* 190 Sicyone ei uiuit pater *pro parenthesi habuit Bothius.*

194. *Cf. Bentleius ad Ter. Hec. III 3, 46.* — *Post hunc v. lacunam statuit Studemundus Stud. II p. 421 adn. coll. arg. 7.*

197. res sic gesta est *Camerarius.* — *Contra Teuffelium disputantem vide Langenum Stud. Pl. p. 282.*

200. uostra *pro* uostris *Vssingius: itemque Studemundus Seyffertque, recte ut vid.* — uirtute uestra *et* inuictis legionibus *'alibi leg' Pius dicit* (iustis legionibus *Pistoris*). — *Totum v. del. Langenus l. c.* — *Mox* ludeam (*i. e.* lauream) *Meursius* (*abusus Isidoro*) *e Lang.* — *V.* 202 *verba* poeni poenas sufferant *'nescio quid de Nonio afferendo' mutarunt quidam: cf. Camerarius in ann.*

203 *sqq. Ad inscriptionem cf. Spengelius de scaen. tit. p. 289 et Studemundus in Stud. II p. 421 adn. Ad ipsum canticum anapaesticum cf. Hermannus Elem. d. m. p. 396 sq., Muellerus p. 45. 120. 370. 417 sq., Vossius de vers. anap. p. 18, Klotzius p. 285. 442, al.*

204. ego *del. Pylades.* — domo *pro* domi *Abraham Stud. II p. 198.* — foris *etiam Bentleius* (*cf. ad Heaut. III 3, 13*). — foris ne quaeram *Hermannus olim de metr. p. 126 in mensura trochaica idemque Bothius* (*qui v.* 203 comment⟨at⟩um), *al.*

205. superantideo *Hermannus.* supero atque anteeo *Benoistus.* longe (*vel* facile) antideo *Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 30; cf. Muellerus 'Nachtr.' p. 124, Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' XI p. 928, al.* — animi *del. Pylades.*

206 *sqq.* láctor....in amoris rota ‖ Miser éxanimor ‖ Feror dúltor d. d. ‖ Ita núllam .... ubi sum ‖ Ibi nón .... ést animus *Hermannus*

(*olim*, differor *deleto*, diripior distrahor: ita nubilam animi Mentem habeo *traiciens*): *ubi Fleckeisenus* Iactór .... uorsor ‖ In ....éxanimor, *deleto* crucior: *quo servato* Iactór.... miser⟨e⟩ (*ut Guyetus*) *Muellerus p. 45* (*at cf. p. 371 adn.*) *refutante Seyfferto Stud. Pl. p. 8* (*neque melius* miser⟨a⟩ *Klotzius p. 216: cf. p. 59. 285*), *cum* amoris *deleat Spengelius* '*Ref.*' *p. 320. 365* (*cf. T. M. P. p. 135*), miser *autem post Pyladem* (*qui mox* ⟨miser⟩ ita) *Leo Mus. Rhen. XXXVIII p. 12* (*praeterea* nubila mente *exhibens!*) *dimetris discriptis.* — uexor *Gulielmius ex libro Nic. Fabri, idem reducens* nubilam. — *V.* 209 dis⟨que⟩ rapior *Bergkius Opusc. I p. 630 bacchiace.* — *V.* 211 ⟨meus⟩ animus *Bothius e Guelf.* — *Cf. Christius* '*metr. Bem.*' *p. 80 et Mus. Rhen. XXIII p. 567.*

213 *sqq.* Ita mi ómnia ⟨nunc⟩ ingénia ⟨in⟩sunt [*sic Bothius e Guelf.*] Quod....cóntinuo ‖ Ita amór [*del.* me]....lúdificat ‖ Fugat.... ⟨ét⟩ raptat ‖ Retinét lactat largítur ‖ Quod.... delúdit ‖ Modo .... dissuásit ‖ Quod...osténtat ‖ Marítumis moribús ⟨malis⟩ ‖ Mecum éxperitur: íta meum ‖ Frangít amantem animum néc nisi quia ‖ Misér non eo pessum úlla abest ‖ Mihi pérdito pernícies. ‖ Ita ...détinuit ‖ Me.... cóntinuos ‖ Neque lícitumst intereá meam amicam uísere. ‖ Estne hóc miserum memorátu? *Hermannus. Vbi v.* 213 ingenia sunt (*del.* omnia) *Pylades.* omnia ingenia ⟨as⟩sunt *Gruterus.* ingenia omnia sunt *Muellerus p. 371 adn., 417 sq.* (omnia sunt ingenia *etiam Vossius et Leo*). — *V.* 214 haud *pro* non *et* [iam] *Bothius: cf. Muellerus p. 120.* — *V.* 215 lapsum animi *etiam Gulielmius obloquente Scioppio.* cassum a. '*alii*' *apud Pareum. Cf. Muellerus p. 89, Klotzius p. 285.* — *V.* 216 *sq.* iactat largiter *Pius.* — [d]eludit *Pylades.* — Fugat agit⟨at⟩ adpetit raptat ‖ Retinet *e. q. s. Muellerus p. 370 adn.* Fug⟨it⟩at agit adpetit raptat ‖ Retinet *e. q. s. Vossius.* Fugat agit appetit raptat retinet ‖ ⟨Lassat⟩ *e. q. s. Spengelius* '*Ref.*' *p. 368* (*cf. T. M. P. p. 130*). Fugat agitat petit raptat retinet (*et* Lactat largitur, dat non dat, *deletis* quod *et* deludit) *Leo.* — *V.* 219 dissuadet *etiam Meursius* '*e vet. cod.*' *Acidaliusque.* ⟨id⟩ dissuadet *Reizius, Muellerus p. 370, alii.* — *V.* 220 Dissuasit quod id *Guyetus* (*antea* Exanimor....appetit *delens*). ⟨Modo⟩ quod dissuasit (*del.* id) *Reizius.* Quod dissuasit, id⟨em⟩ *Bothius. Cf. Spengelius* '*Ref.*' *p. 320, Klotzius p. 74. 442.* — *V.* 221 *sq.* Maternis moribus *Guyetus* (*ubi* Maritumís *mire Christius* '*metr. Bem.*' *p. 82 et* '*Metr.*'[2] *p. 228. 246.* Maritmís *Sonnenburgius*). — experitur *etiam Pius recipientibus multis* (exp[e]ritur *Vossius*): *neque defendi posse videtur* expetitur *tam propter ipsam locutionem quam ob* '*Amor*' *subiectum: sed aliud latet, fortasse ex nautico sermone, ut mox* '*frangit*' *et* '*eo pessum*'. — amentem *def. Taubmannus.* — Máritumis mecum éxperitur móribus ita me frángit amantem ‖ Néque *Bothius: ubi* Móribus marítumis mecum éxperitur (*et* Animum nec) *Hermannus olim de metris p. 215 duce Reizio* (*quem* '*optime*' miser non eo pessum, mihi perdito ulla ‖ Pernicies abest *traicere opinabatur: ubi* non eo miser pessum, abest mihi ulla ‖ Pernicies *Guyetus*). — *De* mihi ⟨iam⟩ ulla abest *cogitabat Muellerus p. 86. 125 sq.* (*praeeunte* ⟨iam⟩ perdito *Pylade*), *sed dubitans sine causa de* non eo pessum: *cf. Klotzius p. 59. 285.* — *Ad* nisi quia *cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 59.* — *V.* 225 *sqq.* tenuit *Guyetus.* — me hos⟨ce⟩ sex dies *Pylades.* med hos sex dies *Bothius.*

— rúri continuós neque licitumst ínterea meam amícam uisere *Reizius apud Hermannum de metris p. 139 sq., qui* meam uisere (*item Bothius*), *ubi* uisere meam amicam *Guyetus, de* uidere (*et baccheis*) *cogitabat Benoistus.* — Estne hoc m. m. *separavit Camerarius* (*cf. ann.*), *verbis* Neque lícitum intereast uísere amicam *adiunxit Muellerus p. 418. 700 atque adeo servans* meam amicam uisere (*admisso* ĕstne) *Spengelius* '*Ref.*' *p. 365* (*cf. T. M. P. p. 143*).

231 *sq. Versus antea in tres senarios dispestos recte discripsit Bothius* (*cf. Fleckeisenus in progr. Dresd. a. 1854 p. 25 sq.*) *praeeunte Bentleio:* Potin es (*sic cum Gellii codd. rec. et vulg. etiam Vssingius: cf. Schraderus de -NE partic. p. 29 [285] sqq.*) . . . . aliorum affatim ‖ Est q. f. s. e. uolo (*sic codd. rec. corrigente Scioppio*) f. p. u.

233. *De* istum *vel* is tum *dubitabat Studemundus l. s. s. p. 424, dein* na (*vel* ma *vel* ru) multa (*vel* milia) dici *signans ad spatium umbramque litterarum. Cogitavi de mulierum abitu vel tumultu, quas iam adigi velit amator: sed nimis incerta est omnis coniectura.*

234. Quia uolo *Seyffertus l.s.s. p. 426 adn.: at vide ad Mostell.*[2] *11.*

235. tu ponas *Vssingius* (*profectus a* tota ponas *Maii lectione*).

242 *sq.* AL. Neque....facere, ut sic orbatus sim, Quae mihi esset commendata *Vssingius infelicissime.* — *Antea v.* 240 *de* Et mi⟨hi sciret sic⟩ sat agere in corde *fuit cum cogitarem.* — *V.* 249 quid auctor nunc mihi es (*ubi* est *Maius*) *recte Ladewigius Mus. Rhen. n. III p. 528.* quis auctor nunc mihi est *male Vssingius.* — *De* laetor *dubitabat etiam Seyffertus l. s. s.*

252 *sq.* Quid? tuam amicam....caiet? *Vossius in Etymol. et Scaliger Auson. lect. II 22* (tuam *cum aliis*). *Cf. Seyffertus l. s. s. p. 427 adn.*

284. *De* arma mihi *traiciendo male cogitat Vssingius, de* huc *inserendo Muellerus p. 504.*

286. périi hercle híc ĭnsanít miser *defendit Lindsayus* '*Journ. of philol.*' *XXII p. 3: non recte, cum* perii *ipsis litteris dubium ne quadret quidem ad loci sententiam.*

288. peltis *pro* multis ('*sine dubio*': *item v.* 293) *et* triarios *pro* precario *Vssingius praeter omnem probabilitatem. Ad* multis *accedebat gestus nummorum adnumerandorum, ut* precario *docet.*

290. Vigilasse credo noctem (*pro* Manu esse credo nocitum!) *Vssingius: ubi Studemundus quoque corrupta habebat verba, quae referas ad superstitionem ex digitis mala tam inferri quam averti credentium. Ceterum hunc v.* AMICO *continuavit Vssingius,* SERVO *Studemundus* (*recte ceteroqui sermonem distribuens*), *verba* cum illaec sic facis, Vtrum *e. q. s. alteram personam loqui putabat Benoistus, haud pauca de his versibus adnotans, quae praestat tacere.*

294. peruorse omnia *Studemundus olim* (*postea* † peruorsario). peruorsa omnia *Vssingius.* peruòrsario (*coll.* '*necessario*' *sim.*) *defendit Seyffertus: sed nimis incerta lectio in A.*

297. Praestigiator [es], siquidem hic non es atque ades *Studemundus, del.* es *quo vix carere possumus: quo servato* ătque es *Vssingius* (*cf. Skutschius* '*Forsch.*' *I p. 53 adn.*): *ubi* atque amens *Maius.* atque amans *Benoistus.* — quidem *del. Goetzius.*

300 *sq.* Amore (*pro* amore) *scripsi coll. Pers. 3 sqq. et v.* 298 Amoris *coll. Festo p. 355, 18, Dioscoride VI 20, al.* — *Ad. v.* 301 *cf.*

Muellerus p. 504. 448 et Klotzius p. 115. Non recte Benoistus contendit hunc locum imitatum esse Terentium Ad. III 4, 25 et v. 308 *Hec. III 2, 15.*

302. blanditer precibus *Maius: unde* precibus blanditer *Osannus Anal. p. 212.* blanditer preces *Studemundus olim Herm. I p. 299: cf. idem in Ind. lect. Gryphisw. a. 1871/2 p. 9.* — *Mox* omnia ⟨usque⟩ ad r. r. *Maius vitiose: varia temptat Muellerus p. 504: cf. Leidolphus de Festi l. Pl. p. 222, de prosodia vocis* rauis *errans cum plerisque (item Caesar in Diss. Argent. XI ed. a. 1894 p. 320).*

305. *Hoc fragmentum quod 'audacius interpretatus litterarum umbras' in apographo Studemundus sequenti inter Senem et Gymnasium colloquio tribuit, falsum esse et ipse postea intellexit et ego vidi. Recte* prohibet (*non* prohibes) *forma usus est Seyffertus, quam vel in sententia enarranda mire neglexit Vssingius ('narrari videtur Alcesimarchum magnis divitiis et grandi dote cogi, ut uxorem ducat'!). Ceterum haud improbabile est hunc versum extremae parti monologi tribuendum esse, qua (fortasse post canticum, quali coll. Men. V 2 Plautum usum esse coniecit Studemundus) transitus paratus sit ad sequentem scaenam septenariis iambicis conscriptam, ad hoc exemplum:*

⟨Iam témpust, ut illam múlierem adeám, mihi quae meum gnátum⟩
Prohibét diuitiis máxumis, dote áltili atque opíma.
⟨Propést ubi habitat. áttatae, sonitús nisi me fállit,⟩
⟨Fores áperiuntur: quís uenit? iam uídeo progredíri⟩
Muliérculam exornátulam: ⟨sat ést⟩ quidem hercle scíta.

Atque v. 306 Muliercula mea ornatula si sit ut quidem hercle scita *Maius.* Mulierculam. ea ornat[ul]a si sit, ut quidem hercle scitast *Vssingius. De* (exornatulam:) ea est quidem hercle scita *Goetzius cogitabat, de* itast q. h. s. *Seyffertus, lenius distinguens post* scita.

311. (Me uocato,) Ne sola sis. Gy....cum...tu agas *Vssingius.* (Me uocato.) Ne sola sis, ego tecum ⟨ero: uolo *vel* scio⟩ ego agere ut tu agas *Studemundus.* — *Ad* ⟨ex⟩concinnauit *cf. eundem in Ind. lect. Gryphisw. a. 1871/2 p. 14.*

313. *Studemundus l. s. s. sententiam esse putabat 'ut lepidum est unum amatorem amare posse, sicut Selenio licet', quam neque versuum conexus neque litterarum vestigia admittunt. Nec rectius Vssingius* Vt qui ⟨amicam sperauerit *vel* sancte iurauerit can⟩d⟨em se a⟩mare semper.

318. Ita pol, quom *pro* Vt postquam *Vssingius. Cf. Brixius ad Mil. 530.*

322. Qu⟨isquís tu es, si mihi díxeris⟩ nec ⟨réct⟩e, uapulabis *Seyffertus in Studem. Stud. II p. 431 adn.*

330 *sq. Servato* Intro ad bonam *Naudetus* astat ea in uia sola *corr.* Intro ibo: nam *Mercerus.* Intro ibo. nempe *L. Muellerus (et* prostibulei: *ubi* prostibula *ex antecedentibus repetitum est, nequaquam* a *ex* ei *prognatum). At cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 65, qui cum Studemundo Stud. II p. 431 haec verba ad exitum huius scaenae refert, antequam re vera abierit (cum Vssingius priori scaenae trochaicae vindicaverit, in qua Alcesimarchum cum Gymnasio [pro Servo] colloquentem fecit): sed post insequentem demum scaenam senariis conscriptam abit Gymnasium, postquam saepius, ut videtur, abire a Sene temptaverit.*

340 *sq. Fragmentum quod cum Gulielmio plerique ad lacunam post v. 705 explendam adhibuerunt, L. Muellerus bacchiacos referre numeros falso contendit, huic scaenae non minus bene quam illi loco vindicari posse etiam Seyffertus monuit in Studem. Stud. II p. 436 adn.: minus recte ad* mali damnique (*v. 316*) *rettulerat Naudetus. — Totius colloquii tenorem (quod ex eis, quae paulo post clarius apparent, non potuit non aliquantum humi repere) ad hoc exemplum refingere ausus sum:*

Nam méretricem adstare ín uia solám prostibuli sánest.
SE. ⟨St, máne⟩d⟨um: ex⟩qu⟨isitóst opus mihi ístuc etiam:⟩ núm me
⟨Po⟩ssím ⟨tibi concrédere. GY. Non uólgo operam⟩ meam
uó⟨lgo.⟩
SE. ⟨Non ístanc ego operám uolo quam dícis. GY. Do tibi
núllam.⟩
Ibo a⟨útem: nam moléstus es. SE. Non hércle te sino
abíre.⟩ 335
⟨Eám⟩ps⟨e per⟩c⟨ontárier uolo té propter meum gnátum.⟩
GY. Ets⟨í molestu's, díc cito, quid mé uelis. SE. Enúmquam⟩
⟨Tu cóns⟩ueu⟨isti clánculum meó cum gnato? GY. Insánu's:⟩
⟨Tuom ég⟩o ⟨non noui quí siet gnatúm. SE. Mala's tu múlier⟩
Neque úll⟨ast te peiór. GY. Probrum ne mi í⟩nicias: malum
aúfer, 340
Bonúm mihi opust. ⟨SE. Si quíd boni in te ésset, sic non
fáceres.⟩
GY. Eni⟨m uéro odiosu's, néscius ignótam sic qui cúlpes.⟩
SE. Tu ⟨fácilius pol púriges te dédecoris probríque,⟩
Ni sít unct⟨um unguentís caput, ut haú decet pudícam.⟩
GY. Ve⟨nerí tu's iratús senex, quasi hircus nautea únctus.⟩ 345
SE. Si u⟨én⟩d⟨itas te et⟩ sí s⟨oles sic córpore alere córpus,⟩
H⟨aud míror, quod unguénto opust,⟩ fe⟨tórem ut abigas ábs te.⟩
GY. ⟨Vin mál⟩edic⟨tis me uíncere? SE.⟩ Q⟨uia tú malefactis
uíncis.⟩
GY. Nisí me quid uis, ⟨ábiero⟩. cu⟨ra út bene ualeas. SE. Mánedum.⟩
GY. Al⟨iám tibi quaeras quám habeas ludíbrio et despicátu.⟩ 350
⟨Nam tú mi cul⟩icis ⟨é⟩s l⟨oco,⟩ s⟨en⟩é⟨x: odio's malóque.⟩
SE. ⟨Etsi írata's,⟩ face núnciam, ⟨quod quaéro i⟩nc⟨ertus né sim.⟩
Nou⟨ístin, cur meu⟩s ⟨fíliu⟩s, ⟨ego quám do, hau uolt do-
tát⟩am?
GY. Qu⟨aesó,⟩ res ea ⟨quid pértinet⟩ huc, quoí d⟨es tu tuom
gnátum?⟩
SE. Qu⟨ia mó⟩do ⟨e seruo audiuí tuom praepónere illum amórem.⟩ 355
GY. Nol⟨ím credi a te hanc ré⟩m tuo s⟨eruó: mihi crede audácter:⟩
Ne tuós ⟨mi ignotust fílius. SE. Tu móre mulierum ágitas,⟩
Quae ubi ⟨mále quid faciunt, dénegant. GY. Totá uia, miser,
érra⟩s.
SE. ⟨Hercle⟩ ílle ⟨est⟩ ou⟨is, quem tónsitas, malam rém quoi,⟩
mulier, ⟨ádfers.⟩
GY. ⟨Nimis aú⟩steram ⟨ob remorám diu iam a⟩f⟨uí d⟩omo, mi
opust ut ⟨ábeam.⟩ 360
SE. ⟨At mi ópust ut co⟩nloqui ⟨ámplius⟩ q⟨ueám, nisi si tu nón uis.⟩
GY. A⟨p⟩ú⟨t te⟩ ut ar⟨gutér, senex? ma⟩lú's, ego ⟨scio⟩ quíd uis.

V. 361 conloqui *etiam Studemundus p. 431 adn., v.* 362 *de* Gy. Quid uis? *cogitans, ubi* LQQ⟨uere⟩QUIDUIS *Seyffertus: quamquam* G (*non* O) *certius visum est apparere.*

364. tibi aut alius quisquam [id] edisserta (*vel* alis *servato* id) *suppl. Studemundus, miratus de* L *litterae capite nihil superesse in A.*

368. *De* neque equidem *dubitat Seyffertus, quod A tantum Stichi v. 73 praebeat, idemque talis quaestionis responsum desiderat. Nihilo minus vix puto aliud supplementum facile excogitari posse: neque de lacuna post hunc v. statuenda cogitaverim, cum Senex pergat in eis quae ipse incohaverat quaestione neglecta.*

371 *sq.* At ego a⟨lios credo — Gy.⟩ Nil moror: damno sunt – ∪ – ∪ ‖ Quid f – ∪ – ∪ – ∪ – isne est id arbitratus? *Seyffertus. At si proficiscimur a scriptura* uisne est ∗ arbitratus *nequaquam improbabili, ad eiusmodi sententiam ducimur, qualem exempli causa refinxi adiuvante* A *post* ATEGO *vocis* arbitror *vestigio (ad* ⟨praebes [*i.* '*praebes te*'] arbitru⟩m *cf. Dziatzko ad Ter. Phorm. 476*).

373. uos *delerunt plerique cum Prisciani vulgata et Bothio: quod priore loco nonnulli libri Prisciani omittunt, quia* bellissimiuos *in* bellissimos *abierat, unde* bellissimi *effecerunt vel* bellissimis *propter* negotiolis *ex* negotioli † phoe s enices *ortum.* '*Ad* senicis *v. Lachmannum ad Lucr. p. 56, f.* seniceis' *Fleckeisenus apud Hertzium, qui* senecis *ex altero loco scribi debere autumabat.*

376. nihili res promittere *Weisius.* nihili uir es *Bothius. — Ceterum vix recte Studemundus Stud. II p. 432 coniecit Senem detecto errore de Selenii persona rem cum Gymnasio habere voluisse, unde stipulatio cum matre facta sit. Nam Senis lasciviam ultra dicteria quaedam processisse propter totius argumenti seriem credi non potest: neque eiusmodi episodion cum reliquis videtur potuisse transigi unius ex A folii quod suppetit spatio. Multo simplicius probabiliusque sumimus Senem cum Gymnasio (quam pro Selenio habet quaeque iam ipsa Selenii personam ad Senem eludendum adhibuit) et cum eius matre pepigisse, ut pecunia accepta domum ipsumque filium derelinquat amica. Quo lucello libenter ablato Lena cum Meretrice ante triduum (v. 104 sq.) domo exeunt, ubi exeuntem conspexit Lampadio (cf. v. 546 sq.). Fragmenta VII et VIII ad hoc exemplum potuerunt continuari:*

Se. ⟨Promíttin, mulier, fíliam tuam ílico
Meum gnátum linquere, éxire extempló domo?⟩
Le. Me réspondere póstulas? iniúriumst.
Stipulári semper me últro oportet á uiris —
Eum quaéstum facio —, níl uiris promíttere.
Se. ⟨Roga, óbsecro hercle: géstio promíttere,⟩
Siquidem ímperes pro cópia pro récula.
Le. ⟨Minás decem si dédéris, extemplo íbimus.⟩

378 *sqq.* Quae nisi sic biteris (*vel* beteris) *Scaliger Coniect. in Varr. l. l. p. 161, recte v.* 378 *cum v.* 379 *sq. coniungens, sed male fragmentum ex Astraba 'sive Clitellaria' praemittens: cf. Ladewigius Mus. Rhen. n. III p. 529.* Quin is si iturus? *et* es *pro* is *Bothius.* — exercita A te quam ad cursuram: eo *Muretus.* exercita: Reliquum ad cursuram *Scaliger. — Ceterum* Feré *metiri vult Leppermannus de corrept.*

vocab. iamb. p. 31, ne eō *tertium occupet pedem: at* eo sum *pro una voce est.*

382. nam ita '*melius*' *videtur L. Muellero* (*itemque* obtigit), *neque improbat Reblinius: at cf. Langenus* '*Beitr.*' *p. 231.* — *Versum ab Vssingio perperam illatum* (*cf. ad 384. 555*) *Seyffertus l. s. s. de Lenae ebriolae odore intellegit, quem secutus sit servus, cum* '*memor officii*' *Phanostratae mandata exsequatur. Sed cum v.* 383 *sq. coniungi nequeant cum v. 405 sqq., nescio an per hanc particulam narraverit de monstro aliquo mulieris, quod quaeritanti antea occurrerit. Ipsi lenae v.* 382 *tribuebat Ladewigius p. 528.* — *Ceterum v.* 383 excissatis *corr. Vssingius.*

384. purgitas *Bothius.* purigas *L. Muellerus in adnotatione.* purgitent *Vssingius, versus* 383 *sq. continuatos versibus* 405 *sqq. ad lacunam post v. 555 explendam adhibens* (*ubi etiam v.* 382 *intulit*) *refragante A sanaque ratione.*

405 *sqq.* Non quasi, si ut sunt heic *Acidalius.* Non quasi ut haec sumtuis *Scaliger l. s. s.* (*cf. etiam Coniect. ad Festum p. 199*), *versibus* 405. 407. 408 *adiungens v.* 383, *quod cum aliis* (*cf. ad v.* 384) *improbandum non esse duxit Studemundus Stud. II p. 433, etiam versum* Scrattae scrupipedae strittiuillae sordidae *ex dubia Varronis memoria huc revocans neglectis Ritschelii rationibus Parerg. p. 474. Quamquam in apographo et v.* 409 *negavit a* CAPILLO *incipere potuisse et v.* 410 *et* 413 *a* QUAEQUASI, *cum in commentatione illa v.* 384 *omnino omiserit. Ceterum v.* 408 *de scripturis* extritis *vel* extortis *et* todillis (todellis [*cum A?*] *Scaliger et Causaubonus*) *vel* crotillis (*sic Loewius praeeunte* crotilis *Scaligero*) *dubitant dubitabuntque homines docti. Ex A* EXTERITIS *et Festo* exĩtis *cogitare possis de* extertis *vera scriptura, unde reliquae ortae sint. Praeterea* todillus est gracilis *ex glossis Mettensibus CGL. V p. 624, 39 affert Goetzius.* — *V.* 444 *exiisse in* ⟨mi⟩ris *aut* ⟨mise⟩ris modis *monet Seyffertus* (*ut v.* 391 *in* ⟨i⟩llo *vel* ⟨nu⟩llo modo, *ut vid.*).

450. Mea * * * * sua⟨nitas⟩, sequere ad me ⟨actutum⟩ *temptavit Seyffertus.*

451 *sq. Cf. Ladewigius Mus. Rhen. n. III p. 530.* — Tun', tu ne *Prisciani Aldina.* Tune, tu *Hertzius dubitanter.* Tum tu *Vssingius cum A, male verba Gymnasio tribuens.* — te fraterculum *vix recte ita defendas, ut matrem de filiae fraterculo cogitare dicas. Velut* ted alumnulum *ex superioris versus exitu repetito depulsum esse statuit Seyffertus Studem. Stud. II p. 434 adn.*

454. *Cogitare possis de* ME. Operae sist — AL. Sine dicam (ME. Odiosu's. AL. *Goetzius*). — *Dein* sapit mihi auis *vix recte aut lectum est aut traditum: neque enim intellegi potest, etiamsi* '*avis*' *pro* '*omine*' *accipias. Vix satisfaciet* Satis sapio mihi tuis periuriis.

455. *Recte in* polliceri uolo *haeret Seyffertus: nam neque* pŏllicerí *neque* póllicĕrí *admitti potest, cum* póllĭcéri ulo *tam linguae quam metri observatio excludat. An fuit:* (supplicium) licitari uolo *vel* pol tibi dare uolo *vel* pol sumi uolo?

467 *sqq. Reliquias nimis tenues ad hoc exemplum adhibui:*

ME. Quó⟨r deludis? mítte nugas ó⟩bsecro. ALC. At frustra óbsecras.

Me. ⟨Qui amans pe⟩rp⟨etuo áduorsatur cérte⟩ ins⟨ipienti⟩s⟨su⟩-
must,
Quía sine om⟨ni usú confringit ím⟩petum die suóm. Alc. Dabo
Iús iurandum, ⟨si aúdis, non loqui ínge⟩niu⟨m aduorsúm
t⟩uom. 470
Me. At ego nunc ⟨ab i⟩lló m⟨ihi caueam⟩ iúre iurandó ⟨tuo.⟩
Símilest ius iurándum amantum quási ius confusícium.

Post NESCIA *v.* 473 *scriptum non fuisse* SQUIDOLAT (*de quo olim cogitabat Emend. Pl. p. 12*) *ipse postea agnovit Studemundus. — Ad* confusicium *cf. etiam Loewius Prodr. p. 386 et Not. Tiron. tab. 37, 81 S.*

481. _ ∪ _ ∪ dí deaeque illam pérdant pariter ⟨átque me⟩ (*vel* ⟨atque te⟩, *cum neque de persona neque de conexu satis certum sit iudicium*) *Seyffertus, exitum in versu bipartiendo omissum esse sumens.*

487 *sqq. Ad v.* 487 *cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 63 adn.* (*recte* uestem *supplens, ubi* UIS—— *As*), *ad v.* 488 *idem p. 85 adn. — De* camo *commemorato* (*cf. Accius 302 R.*) *cum vix dubitem, porro rogasse videtur* (*nescioquam rem*) Ins⟨trux⟩t⟨i m⟩eam, ⟨di⟩ce: *ubi ille* ⟨Om⟩nes quia's induta (*nescioquas res*) Tibi ita ut uoluisti quidem (*dabo nescioquid ob*) os quod uolo.

492. facetu's? *Guyetus* (facetu's *Lambinus*). — *Quod inde ab hoc versu scaenam perturbatam esse legitur apud Muellerum Pros. p. 603 adn.* (*et Ind.*) *nescio an* (II 1,) 15 *scriptum sit pro* (II 1,) 35. — *De versibus sequentibus errat Langenus Stud. Pl. p. 33: nam* factio *ad gentilitatem spectat,* opes *ad rem familiarem.*

496. scias *Pareus ex uno Pal.* (*vix cum A*). sci *Guyetus.*

497. optas *Bothius et* tibi cupio *e Lang., ubi* uelim tibi *trai. Camerarius.*

498. duxero umquam quam despondit mihi pater *Guyetus. Gulielmio* (*et A*) *refragabatur Acidalius, adstipulabantur Bothius, Lomanus p. 40, Muellerus p. 711* (umquam quam mihi *praeferens*), *alii.*

499. si uxorem tibi umquam *Bothius.* si umquam tibi uoxorem *Kochius Annal. philol. CI p. 285. Cf. Klotzius p. 128.* si tibi umquam uxorem *etiam Guyetus et Muellerus p. 710 sq., de* uxorem *tamen dubitans, pro quo* ducendam *temptabat Studemundus Em. Pl. p. 10 adn. At cf. v. 485.*

500. Periurare me patieris *Guyetus: ubi* patierin *Muellerus p. 576, 648. Cf. Klotzius p. 115.* — atque ⟨quam me⟩ aliquanto *Pylades.* atque aliquanto ⟨equidem⟩ *Hermannus. Vide praef.*

502. abi querere *def. Gruterus,* abi quaerere *Bothius.* Alibi quaere (*cum A*) *Bentleius ad And. IV 3, 13. Hec. V 4, 30 et* ubi tuo iurando iuri satis sit *probante Lomano p. 40: ubi* iuri iurando isti *inter alia Studemundus l. s. s., ex A refutans eos qui cum Ausonio Popma de usu ant. l. I 7* iurando *om.* iuri *defenderant* (*unde* tibi *post* subsidi *vitiose add. Benoistus*). *Rectius iudicabat Brixius Annal. philol. CXXXI p. 208. Vide praef.*

505 *sq.* Redde ⟨iam⟩ mihi *Guyetus. Cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 135. — De* reliqüum *ante Bentleium ad And. I 1, 127 cogitabat inter alia Camerarius in ann. ad hunc locum.* — non dabo quod relicuomst *fuit qui praeferret. — Cf. Ribbeckius trag. fragm.*[1] *p. 353. — Mox* responsas *etiam Guyetus et Bentleius refragantibus aliis.*

508. Non reuortet *Bothius abusus Monac.* — omnem scis iam dudum meam *trai. Fleckeisenus Annal. philol. XCV p. 632.* — dudum | ómnem *vel potius* ⟨tu⟩ omnem *Muellerus p. 576 neglecta enclisi.*

509. Satin tibi istuc *Camerarius: quod non prorsus abiecerunt Klotzius p. 350 et Skutschius p. 76 adn. et ad* ti *probandum adhibuit Leo Herm. XVIII p. 585!* Satin istuc (*om.* tibi) *Guyetus. Cf. Kampmannus de* IN *praep. p. 3.* — ego coagmento quidem *Bothius.* ego sum socors quidem *Ladewigius p. 536. Interpretando aberrarunt alii.*

510. tua istaec *etiam Hermannus, Schmidtius de pron. p. 76, alii: at cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 217.* ⟨iam⟩ istaec tua *Koehlerus de septen. troch. p. 60.* ⟨ego⟩ istaec tua *etiam Seyffertus.*

511. quid agam? ME. igitur *Gulielmius e Lang.* quid agam igitur? ME. *Acidalius.* quid agam? ME. Nunc igitur *Guyetus.* quid agis igitur? *Vssingius.* — aduorte iam, ut quid agam scias *Rostius Opusc. p. 102* (*item* iam *recte servat Duebnerus Annal. philol. IV p. 316, cum* uti *corrigant Reizius et Spengelius T. M. P. p. 223* [*etiam de* aduortito *cogitans*], huc *inserat Muellerus p. 603,* ego *ante* agam *Lomanus, hiatum alii aliter defendant ex uno B*). *Cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 67 adn., recte cum A* (*et Muellero*) *v.* 510 *sq. damnans, vix recte ad scaenae partem deperditam referens: qui nescio an ante v.* 519 *potius locum habuerint* (*ubi propter* NON *ter repetitum in initio facile intercidere poterant. Quamquam nemo omnino desiderabit, quae dittographiam redolent. — Ad v.* 512 (*ubi hariolatur Meursius p. 95*) *cf. Schusterus 'quom. Pl. Att. ex. transt.' p. 55 sq.* — *V.* 513 regina Iuno *trai. Pylades.*

514. MEL. ecastor pater. ALC. *Pylades.* et Castor pater *Camerarius.*—*Mox* Itaque med Ops *Guyetus.* Itaque Ops (*et* ⟨Quin⟩ immo *Pylades.*

516. AL. *pro* MEL. *Saracenus, delens notam ante v. 517.*—patruus et summus Iouis *Reizius.* summus, patruus Iupiteris *Bothius.* patruost. summus Iuppiter *Benoistus.* patruos. summus Iuppiter *Weisius.* patruos et summus pater *etiam Rostius, Duebnerus, Seyffertus l. s. s.: quo spectat fortasse* pater *pro* mater *in BJ v.* 515 *ante correcturam scriptum.* — *Totum v. del. Guyetus.*

517. Tu, Melaenis, ⟨nunc⟩ propter te haec *Pylades: ubi* Melaenis *etiam Meursius, Bentleius, alii defendebant.* Te, Melaenis, propter istaec *Guyetus.*

518. An nec etiam quid consultura sis sciam *Lambinus.* An nec etiam quid consultaris sciam *Acidalius* (*et* MEL. *post* perge eloqui). Anne ut etiam quid sis consultura sciam *Reizius.* Anne ut etiam quid consultura's scias *Weisius* (*cf. A*). Anne ego etiam tu quid consultura sis sciam (*et* Eloquar) *Langenus 'Beitr.' p. 190.* Anne *delens et omnia Melaenidi continuans Vssingius* consultura *reliquit! Cf. Ladewigius p. 537, Baierus p. 17.67, Beckerus in Studem. Stud. I p. 253, Schraderus de* -NE *partic. p. 39* [*293*].—*Totum v.* (*sed non sequentem*) *del. Guyetus. Cf. ad v. 511.* — *Ad v.* 520 *cf. Ritschelius Opusc. phil. II p. 181 et vide praef.*

521. Iam scio *MELAENIDI tribuit Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 239. Cf. si tanti est Niemeyerus Stud. Pl.* (*ed. a. 1892*) *p. 3.*

522. Di med omnes magnique minutique atque *Guyetus.* Dini med o. magnique minutique et *Bothius, postea* patellularii *praeferens (item Muellerus p. 246): ubi* simul *Weisius,* Lares *Benoistus in fine addebant vitiose. Cf. Beckerus de com. Rom. fab. p. 49, al. Vide praef. — Ceterum Plautum aliis locis praeter* et * quoque etiam (*Amph. 710. Poen. 40*) *adhibere* atque etiam *et* -que etiam, *sed nusquam* et etiam *monet Seyffertus.*

523. ne ego ⟨dem⟩ uiuus ⟨hodie⟩ *Camerarius* (⟨hodie dem⟩ uiuos *Muellerus*), ne ego ⟨umquam dem⟩ uiuos *Vssingius: at neque* hodie *neque* umquam *quadrat ad* uiuos *vocem.* ego ne uiuos ⟨ut dem⟩ *Guyetus.* ne ego ⟨dem⟩ uiuos ⟨uiuae⟩ *Bothius* (⟨dem uiuae⟩ uiuos *Benoistus*). *Vide praef.*

524. ego teque tuamque natam meque *Guyetus, Reizius: itemque* (gnatam) *Goetzius, v.* 525 *sq. pro dittographia habens.* me teque tuamque filiam ego *Bothius.* ego teque filiamque meque *Muellerus p. 246.* ego teque filiamque tuam *Vssingius,* meque *ferri non posse videns.*

525. Post autem *praeibant Bothius, Reizius.* — nisi cras *trai. Hermannus. — Hunc v. cum duobus sequentibus del. Guyetus: cf. v. 524. Vbi in* ambo *suo iure haeret Seyffertus: quod non habeat quo referatur, etiamsi de se ipso una cum Selenio cogitet Alcesimarchus, pro* ambas *vero admitti non possit, nisi forte delirans loquatur, ut Agorastocles in Poenulo. Cf. ad v. 531.*

526. quidem *pro* equidem *post alios vindicavit Luchsius Herm. XIII p. 499 sq.: nisi forte scribendum* Et mĕquidem hercle *et* omnis (*frustra defensum a Ritschelio Proleg. p. CXXXIII, Spengelio T. M. P. p. 80, al.*) *alia ratione corrigendum* (*sed certe non* omnino *cum Vssingio!*), *fortasse* ense (*cum* e *finali ante* efflixero *abiecto facile* ens *in* om̃s *abierit*). — perdatu *relinquens Camerarius de* perendinatu *cogitabat in ann.: ubi* pedatu *etiam Lambinus, Leopardus Misc. VI 16, Gulielmius, al.* — afflixero *Camerarius.* — *Ad v.* 527 *cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 135. — V.* 529 *pro spurio habet Koehlerus de septen. troch. p. 49.*

530. extrudet, tum hanc *Dissaldeus.* extrudet, hanc *Bothius. Cf. Luebbertus Stud. gramm. II p. 215.*

531. persequar: ne amens quid *Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 38.* persequam: amens ne quid *Leo Herm. XVIII p. 574* (*vili commento: cf. Langenus 'Beitr.' p. 65*). persequar: iam ne quid *Goetzius. Scripturam traditam vix recte defendas admisso* nĕquid (*cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 9 adn.*): *immo duo hemistichia post* persequar *intercidisse et ipse dudum conicceram et Seyffertus pro certo habet: vide praef. Velut* pérsequar: ⟨noui ánimos adulescéntium ‖ Átque ille ut animátust,⟩ amens né quid f. c. o. — *Ab huius versus difficultate profectus omnino ex hac particula fere unum v.* 534 *sanum Plautinumque esse contendit Muellerus Pros. p. 38, non recte in eo haerens, quod mulier abitura Lampadionis adventu retinetur. Item optimus est v.* 535, *modo antea suppleas velut* Nímis metuo, ne hic ád malum malúm mihi adportét nouom. *Vide praef. — Ad v.* 533 *cf. Fuhrmannus de partic. compar. p. 20 sq. — De* ⟨agere⟩ operam perdam [potius] *cogitabat Guyetus.*

534. est *del. Guyetus.* — huc contendit *cum F et 'nonnullis libris' Lambini Pylades.* hic tendit *Camerarius.* huc tendit *Lambinus.*

Cf. Muellerus 'Nachtr.' p. 124, Ribbeckius Com. R. fragm.[2] *p. XXXIV sq. et vide ad v. 531.*

537. at *pro* ut *Vssingius obloquente Tyrellio 'Class. rev.' II p. 236: ubi* ut — quot modis *coll. 'ut quam' etiam Goetzius defendit. At insanum est* hodie, *cum Lampadio semel ante multos annos anum viderit tantum et 'hodie' demum qualis sit experiri potuerit. — V.* 537 *sq. del. Guyetus (antea* labore *pro* clamore *exhibens).*

538. ⟨Sibi⟩ moderatrix *Pylades cum Langianis. Vide praef. — Mox alterum* illi *del. Pylades.*

540. Quot admoui fabricas et *Pylades.* Quot admoui illi fabricas *Camerarius (item Guyetus): ubi* admoeniui *revocarunt Palmerius Gruterusque. — Hunc v. ante v.* 539 *collocabat Brixius apud Niemeyerum Stud. Pl. p. 6. At* Quot illi blanditias *etsi melius post* admoeniui *infertur, tamen* In quaestione *v.* 541 *sese adplicat ad ipsum v.* 540. *Rectius fortasse de lacuna post* blanditias *statuenda cogitat Seyffertus. Possis:* Quot illí blanditias, ⟨quót dixi exorábula, ‖ Quot hórtamenta,⟩ quíd illi promisí boni.

541 *sq. Hos versus del. Langenus Stud. Pl. p. 282 sq. — De* In quaestione *prioribus adnectendo (vide ad v. 540) etiam Lambinus, Guyetus, alii cogitarunt. —* ⟨me⟩ dolium *Camerarius. — Ex proximae scaenae initio Terentium Eun. v. 454 sumpsisse non recte statuit Lambinus.*

544. non surda est hera *Camerarius.* non es surda, hera *Guyetus.*

549. eii quo pacto *Reizius: cf. Klotzius p. 169.* ei quo pactod *Bothius, Ritschelius Nov. exc. I p. 72.*

550. *Cf. Beckerus de com. Rom. fab. p. 109, Kampmannus de praep.* AB *p. 2, Ritschelius Proleg. p. CCLXXXIV, Brugmanus de iamb. sen. p. 32, Seyffertus Burs. Annal. XLVIII p. 33 adn.*

551. PH. Extimuit tum illa? ME. iam horret *Valla, ubi* illam *Meursius p. 97,* [PH.] *et* illa. *Guyetus.* ME. Extimui in filia: horret *Acidalius.* ME. Extimui: iam (*vel* Extimuit. ME. Iam) male horret *Bothius.* — iam *cum Gronovius deleverit (cum B),* illa tum *trai. Reizius,* illa ⟨ei⟩ *vel* ⟨Mi⟩ horret *Muellerus p. 648 temptavit erraruntque Lingius de hiatu p. 38, Spengelius T. M. P. p. 199, Klotzius p. 115, al.*

553. *Hunc v. del. Guyetus: post quem lacunam statuit Langenus Stud. Pl. p. 131 obloquente Seyfferto Burs. Annal. LXIII p. 68.*

554. te *post* quaeso *add. Bothius,* nam *ante* animus *Pylades,* meus *post* animus *Camerarius.*

555. Vt res sit gesta (*et* exaudire, *etiam in B*) *Camerarius itemque (servato* audire) *Lingius de hiatu p. 39, Vssingius, alii (cf. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 239 et Muellerus 'Zschr. f. Gymn.w.' XXI p. 558). Cum Guyeto faciunt Reizius, Bothius, alii neque praestabit* Vt res gesta ⟨haec⟩ sit. — *De lacuna post hunc v. statuenda cf. etiam Naudetus, alii: quam infelicissime Vssingius explebat adscitis fragmentis v. 282—284. 405—408 (cf. Seyffertus l. s. s.).*

556 *sq. Post* fortu⟨nis⟩ *Valla intulit v. 305, pergens* ⟨gnatam ne se de⟩seras uocat: *ubi extremis varie usi sunt Camerarius (antea* illam ⟨his alloquí⟩ dictís *et* Fortu⟨ito⟩), *Lambinus* (puéllam ⟨his colloqnór⟩ dictís), *Palmerius, Acidalius, Pistoris* (Forti⟨uo⟩), *alii. Temerariis additamentis Pii* (Pergo illo: ⟨subagito blandis benedicis⟩

dictis illaec si anus Forti⟨us forti fortuna aures ob⟩serat ⟨lemniam foras⟩ uoco) *usi sunt Pylades, Bothius, alii.* Fortu⟨na abusa indigna ad res mi⟩seras uocat *Vssingius. Vide praef.*

559 *sq.* redduco *adhiberi volebat Seyffertus de bacch. p. 12.* — et ⟨re⟩uoco ad diuitias, ubi ‖ Tu ⟨iam⟩ locere *Pylades itemque, sed* ⟨col⟩locere, *Camerarius* (*etiam in B*) *adsentientibus plerisque* (*cf. etiam, si tanti est, Appuhnium Quaest. Pl. ed. Marp. a. 1893 p. 35*). *Contra* Vbi tu locere *cum Grutero et Bentleio ad Ter. Heaut. IV 7, 10 reponentes* et ad diuitias ⟨re⟩uoco *Bothius,* et ⟨re⟩uoco ad ⟨summas⟩ ditias *Brixius Annal. philol. CI p. 764* [*item Fleckeisenus olim*], et ad ⟨magnas⟩ diuitias uoco *Langenus Stud. Pl. p. 131 proposuerunt. Ceterum* uoco ad ⟨auitas⟩ diuitias *iam Lachmannum adscripsisse in Taubmanniana Goetzius nuntiat: cui libenter cedo idem dudum conicienti. Fortasse illi quoque obversabatur Catulli c. LXVIII 121. Quamquam* uoco *sic simpliciter usu non venire apud Plautum adnotaverat Studemundus, quocum dubitat Seyffertus.*

562. mane *pro* enim *Acidalius,* es *pro* ex *Bothius,* duco *pro* hic (*vel* ⟨ut⟩ hic *et* ibi...quaeres *pro* ubi...quaeras) *Vssingius temptarunt ad structuram complendam: ubi* huc (*scil.* '*reduco et revoco*') *placuit Tyrrellio* '*Class. rev.*' *II p. 236. Recte iudicavit iam Handius Turs. IV p. 265.* — isthic, ubi hetrusco *Guyetus. Cf. Palmerius, Alciatus Parerg. X 5, Muellerus de Etr. I 3, 12 p. 277 adn., Beckerus* '*Char.*' *II p. 433, al.*

565. Immo méretrix fuit *defendebat Brixius Quaest. pros. p. 29* (*cf. Christius Mus. Rhen. XXIII p. 568*): *ubi* fuit meretrix *nescioquis traiciebat,* meretrix *delebat Bothius* (*itemque* de ea re *post Pareum: cf. v. 84* [*A : P*]). — *Ad* meritrix *scripturam cf. Lachmannus in Lucr. p. 16* (*adde v. 80. 83. 716*).

567. eii *Reizius.* — *Male hoc loco Valla inserebat v. 383.*

568. *Ad* deserat *cf. Wirtzfeldius de consec. temp. p. 29 adn.* — sed: eam *Ritschelius Nov. exc. Pl. I p. 51.* sese: eam *Brugmanus de iamb. sen. p. 10.* se: nam eam *Muellerus p. 738: cf.* '*Nachtr.*' *p. 70, Klotzius p. 169. 196.*

569. Seque peperisse *Guyetus* (*etiam v.* 566 eam *delens verbis traiectis*). Se eam peperisse *Muellerus Pros. p. 486 adn. et* '*Nachtr.*' *p. 63.* — *V.* 572 extemplo ⟨ego⟩ *Pylades: corr. Camerarius.*

573. di *post* At me *iterabat Pylades.* — me diui *Bothius: cf. Osannus Anal. p. 114 et Spengelius T. M. P. p. 25 adn.* nunc me di *Muellerus Pros. p. 740 sq.* (*reiecta* dis *forma*). *Vtique praestare* di me *monuit Seyffertus* '*Berl. philol. Wschr.*' *VIII p. 214.*

576. interii, perii *Camerarius.* interii, interii *Gruterus.* hic interii (*et* elocutus nomen est) *Guyetus.* interiuimus *Leo Mus. Rhen. XXXVIII p. 22. Vide praef.*

577. locutast *pro* elocutast *Camerarius.* elocuta *Bothius.* — anum *del. Acidalius* (*recipiente cum plerisque Langeno* '*Beitr.*' *p. 184*), ego *Guyetus: vide praef.* — *Mox ad* dic *pro* duc *cf. Mil. 256, Capt. 359, al.*

580 *sqq.* Siccine agis nugas? periisti hercle. haec destiti Instare *Pylades.* sicine Agis nugas? periisti, ni hercle hoc edisseris. Instare *Camerarius* (*ubi* nei hercle onge edisseris *Palmerius nec minus inepta Scioppius, Gronovius* — perstiti Instare —, *alii*). sicne agis Nugas?

periisti ne hercle hoc longe haud destiti Instare *Bentleius.* sicne agis Nugas? peristi! ne hercle hoc longed institi Instare *Bothius.* sicine Agis nugas? perii, si hercle hoc longe destiti Instare *Ritschelius Nov. exc. I p. 87 sq.: at cf. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 237 sq.* — *V.* 583 adiurat se anus *Pylades: cf. Lachmannus in Lucr. p. 290, Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 63, Spengelius T. M. P. p. 97.*

584. Eam *pro* Iam *Pylades refragante Camerario in ann., probante Muellero p. 648.* — at ⟨eam⟩ *Lambinus.* — ⟨a⟩missam *Bothius: cf. Klotzius p. 115, al.* — *Mox* sed se quandam aiebat (*del.* illaec) *Pylades probante Acidalio.* — *V.* 587 *sq.* negotium et ‖ Scio ⟨con⟩uenturam *Dousa.*

589 *sq.* Ac *pro* Ad *Pius itemque Pylades, ante* alias *distinguens.* — addet *pro* alias *Camerarius et* PH. fac me consciam, *ubi* alias! PH Facien consciam? *Bothius,* alias — faciem consciam! *Benoistus.* — suas ⟨Quo seruet meas res perdet. timeo nunciam⟩ Ad meas miserias alias faciem consciam *Vssingius* (!). — *V.* 593 quaestioni *def. Scioppius Susp. lect. III 15: cf. Kampmannus de* IN *praep. p. 19.*

594. Ego recurro ad anum rursum *Guyetus.* Ad anum recurro ego rursum *Bothius.* Recurro rursum ego ad anum *Muellerus Pros. p. 89.* Ad anum (*vel* anum ego) recurro rursum *Vssingius.* Ego ad anum curro rursum ☙. *Cf. Christius Mus. Rhen. XXIII p. 536.*

596. teque ⟨ego⟩ *Pylades.* — LA. eosdem ego. potin a. d. *Acidalius et Scioppius: ubi* tute a. d. *Guyetus.* ME. eosdem ego ut tu a. d. *Bothius.* LA. eosdem oro ego ut a. d. *Brixius Annal. philol. CI p. 764.* LA. eosdem ego. tu a. d. *Vssingius. Cf. Muellerus p. 648. At* uti a. d. (*secum*) *optantis est.* — habeas domum *def. Pius, Gruterus, alii.* — *Ad v.* 600 *cf. Buechelerus de decl. p. 29 edit. II.*

602. Ipsipsus *et* ehodum *Meursius e Lang.: item Ausonius Popma de usu ant. l. I 3.* — *Mox* deicam *etiam Bothius et Loewius Anal. Pl. p. 207 sq.* — *V.* 604 Ex non uxore *trai. Guyetus praeeuntibus aliis.*

605. Quid ístuc est *Muellerus p. 362. 648. Cf. Osannus Anal. p. 114, al.* — *Mox v.* 606 *ad* filiast *cf. Muellerus Pros. p. 6, al., ad* Certe *Langenus 'Beitr.' p. 26.*

608. *Cf. Muellerus p. 648 et Luchsius in Studem. Stud. I p. 353.*

613. obit *Muellerus p. 378: cf. Fleckeisenus Exerc. Pl. p. 32 sq.* — iam *reducebat Gruterus, delebat Bothius* (*mox* quaeso *e Monac. idem et antea v.* 612 haec est *pro* est haec).

615. et *cum Z del. Bothius, alii, prius* sit *Reizius, alterum Brugmanus de iamb. sen. p. 45 post Guyetum* (siet et), *alterutrum Muellerus p. 132, 684. Cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 161 et Klotzius p. 312.*

616. Prius compressit quam uxorem hanc *trai. Brugmanus p. 50. Contra Klotzium p. 338 cf. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' XI p. 927.* — *Mox* prius *pro* priusquam (*i.* priusque) *et* Ea *pro* Eam *Pylades.* — *Cf. Ribbeckius com. Rom. fragm.*[2] *p. XL.*

619. proieci eam *trai. Camerarius: ubi* ēam *Klotzius p. 168 sq.!* — alia mulier illam *Pylades.* mulier alia *Guyetus. At* aliena *tam sensus quam versus postulat: neque enim comparari potest Truc. 806. Cf. Muellerus p. 684, de dittographia cogitans.*

620. hanc meus *Guyetus.* hance *vel* hanc modo *Bothius.* — post sibi *Dousa.* — *Ad traiectionem cf. v. 177.*

622. susum in *etiam Gulielmius* (*cf. Ritschelius Proleg. p. CIV*). susum *Meursius, Vssingius: at cf. Kampmannus de praep.* IN *p. 31.* sus iam *Lambinus in adn.* sic iam *Camerarius.* susu in *Loewius Anal. Pl. p. 208. — Ad v.* 625 *cf. Blasius de mod. temp. permut. p. 10 [66], ad v.* 626 *Bentleius in Heaut. II 4, 8 et Langenus Stud. Pl. p. 33.*

629. illaec indicet me *Pylades.* me illaec indicet *dubitanter Muellerus 'Nachtr.' p. 8.*

630. suos reducam *Pylades.* suos reduco *Scioppius Susp. l. I 9.* suos ducam *Weisius.* redduco *Pareus*[3]*: cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 31.*

631. seque me mea *Kochius Mus. Rhen. XXV p. 617* (*cf. Langenus 'Beitr.' p. 65 sq.*)*: ubi aut* me *aut* mea *del. Acidalius: atque mirum est praeter Guyetum plerosque* (*Bentleium, Bothium, Vssingium*) mea *retinuisse, quod hoc loco minus etiam quadrat quam Trin. 1. — De tota scaena retractationi tribuenda vide sis disputantem Muellerum Pros. p. 39.*

633 *sq.* meum *ante* animum *add. Pylades* (*cf. Funckius Annal. philol. CXXVII p. 487 sqq. et Klotzius p. 150*)*: ubi* Meum *ante* ut illud (*vel* Vt illucce) *Bothius,* ego *post* Vt *Kampmannus de* IN *praep. 38* (*et* quod in tuam rem). *Varia temptat Muellerus p. 551 sq.* — ultro *post* illud *add. et* quom *pro* quam (quod) *scr. Seyffertus 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 238 refutato Vssingii commento* ⟨aequi⟩ consulam. *At vide praef.* — quam *cum* bene *coniungendum est: cui* tuam in rem (*hac adhibita collocatione insolentiore*) *recte praemittitur propter oppositionem* (Illud ut quod in tuam rem *Guyetus*).

635. quicum *Reizius: aut sic aut* quiscum *Guyetus, Bothius: item v. 665: cf. Kienitzius de* QVI *loc. mod. p. 532.*

636. mihi ⟨te⟩ dedit, parentes te ut *Bothius: ubi* te mihi dedit, parentes ut *Fleckeisenus olim,* mihi dedit, parentes te ⟨tui⟩ ut *Koehlerus de septen. troch. p. 33. Cf. Spengelius T. M. P. p. 59 et Abraham Stud. Pl. p. 212.*

637 *sq.* Halisca ⟨atque⟩ agedum *Pylades: cf. Langenus Stud. Pl. p. 133.* — Halisca: s⟨ed.....*Seyffertus l. s. s.* Halisca: s⟨cis quid contineat boni: Ergo adserua diligenter.⟩ S. *Vide praef.*

640. *Scaenam reduxit Pareus: cf. Spengelius de scaen. tit. p. 288* (*adde sis Geppertum Stud. Pl. I p. 82*). — Accipe *Gruterus cum Gulielmio aliisque pro* Recipe.

641. miserae ⟨ambae⟩ *Muellerus p. 637* (*et* mi *pro* me). — utrum⟨ne⟩ hac me *Guyetus, Reizius, Bothius vitiose.* hac utrum me *Fleckeisenus Exerc. Pl. p. 27. Cf. Klotzius p. 113.*

642. ferrum tenentem non uides *Pylades.* non uides ferrum tenentem manu *Camerarius* (*non minus mire* tenentem ferrum manu *in ann.*). non uides? ferrum tenet *Bothius duce B*[2]*: ubi* ferrum ut tenet *Muellerus p. 637 adn. Cogitare possis de versu post* tenens *omisso. Vide praef.*

643. ne morare *Pylades* (*mox delens* amabo). remorare? *Lambinus, alii: fortasse recte.* te morare (*et* Quid *pro* Ecquid) *Langenus 'Beitr.' p. 179 sq. dubitanter. — V.* 645 siue ego *Camerarius corrigente Scioppio* (*cf. Muellerus de partic.* SIVE *p. 5*).

646. Hau uoluisti *Pylades: atque* Hau *interiectionem esse voluit Taubmannus cum aliis probante Richtero* (Au) *in Studem. Stud. I p. 418 sq., refutante* (*simul cum Benoisti ratione* Haud *cum interrogatione adhibentis*) *Sigismundo de* HAVD *partic. p. 233.* Hau! uoluistin *Guyetus* (*et pro* seuerum, *ubi* saeuum '*quidam*' *apud Camerarium in ann.*, scaeuum *cum Colvio*).

648. adglutinabo, dum tibi *Vssingius: ubi* adglutinatam totam *Seyffertus l. s. s. p. 238* (*non prorsus abiciens* adglutinandam *coll. Aul. 250*). — *Totum v. del. Guyetus.*

650 *sq.* Vbi hanc ego *etiam Camerarius.* Hanc ubi *Guyetus.* Vbi ego hanc *Bothius* (*et* mulierem abstulit. Ibo persequar iam illunc) *probante olim Fleckeiseno Exerc. Pl. p. 50* (*sed* Ibo p. illum nunciam), *qui* Actutum ubi ego hanc *Annal. philol. LXI p. 38.* Ilico ubi hanc ego *Vssingius: at cf. Lorenzius ad Pseud. 469. Cf. Kaempfius de pron. p. 22 adn. et vide praef.*

652. *Ante* Eadem *gravius distinxit Dousa Explan. p. 236* (*itemque Guyetus,* faciam *pro* facere *scribens*): *cf. Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 30.* — Eadem. sic possum *def. Benoistus.* — si possim *Kampmannus de praep.* EX *p. 18.*

654. mihi nunc quae infitias eat *Muellerus p. 602 adn.* (quae ne *interrogative Camerarius, exclamative Guyetus*). — *Mox* eccam *del. olim Bothius,* eam *ex* eram *in B corr. m. Camer.* — *Ad* conspicor *v.* 656 *cf. Studemundus ad Vidul.*[2] *p. 52.*

655 *sq. Cf. Fulgentius p. 566, 16 M.:* cistellam dicunt capsellam, ut Plautus 'cistellam mihi offers cum crepundiis': *quod huc referebat Hildebrandus ad Apul. IV 35, ad v.* 709 *potius Lerschius p. 69* (*adde Ladewigium p. 531*), *inter fragmenta dubia recte recepit Goetzius.*

657. concliniscam *Auratus et S. Bosius.* conqueniscam *Loewius Anal. Pl. p. 207. Cf. Salmasius, Passeratius ad Prop. II 6, Acidalius, Meursius* (pueril *defendens*), *alii.*

661. '*In nonnullis codd. legitur* inficias is *pro negas: in quibusdam* infitiatur *quod idem est*' *Pius: atque* infitiat *Valla,* infitiatur *Pylades* (*et* ea) (*cf. CGL. II p. 82, 47 G.*). infitias ire *Camerarius.* infitiari *vel* ire infitias *vel* infitiarier *Bothius.* — ⟨Quae⟩ omnia infitias eat, quae *Muellerus p. 602.* — eam *pro* ea *Vssingius.*

662. Quam *pro* Nam *Vssingius,* haut *pro* ut *Goetzius. Vide praef.* — *Contra Rothium Quaest. gramm. II p. 12 cf. Lorenzius Burs. Annal. XXVII p. 10* (*de* ut *dubitans*). — *Ad v.* 665 *cf. v. 635.*

668. *Camerarii commentum a solo Lambino recte probatum iteravit Palmerus Hermath. XIV p. 303 laudante Seyfferto Burs. Annal. LXIII p. 68. De* campas *Palmerius, de* ais? ha *Gruterus hariolabantur.* — *De* gentium⟨st⟩ *cogitabat Seyffertus Stud. Pl. p. 17.* — *Mox* Aut *def. Goetzius coll.* '*quis hic est aut unde est*' *sim.*

670. LA. Spes mihi *Scioppius.* PHA. Mihi spes *Weisius in adn.* — subueni *etiam Bentleius.*

671 *sqq. Ad v.* 671 *cf. Bentleius ad Heaut. III 3, 31.* Dispérii nisi quíd mi nunc dí dant opís Neque ínfelix hábeo unde auxílium expetám *Guyetus.* — néque ⟨mi⟩ unde auxilium éxpetam habeo *Bothius.* — ⟨mihi aut praesidium⟩ expetam habeo *Pylades probante Meursio*

p. 100. ⟨mi⟩ expectem habeo *vel* expetam ⟨quidquam⟩ habeo *Muellerus p. 41.* expetam habebo *Spengelius 'Ref.' p. 365: quod non magis ferri potest quam* expectem *vel* expetat. *Cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 71.* — *Anapaestos continuabat Ritschelius* (Ita *pro* Itaque *corr. cum Bothio, mox item* mea [*non* me] *delente et* me *post* socordem *praeeunte Guyeto inserente in tetram. troch.*): Ita pétulantia miseram hábet animi: quae in térgum meum ne uéniat Male fórmido, si era résciscat tam sócordem esse me quám sum. *Vide praef.* — *De v.* 672 *dubitans* (*quem del.* Itaque *et trai.* habet miseram *dim. anap. fecit Spengelius*) *v.* 673 *sq. bacchiacos esse praeeunte Weisio vidit Muellerus* Era sí me *vel* Si era mé mea *corrigens* (Si era nostra *Benoistus ex codd.* Mea éra si *Spengelius p. 195. 204.* Si era mé sciuerit *Zanderus Vers. It. ant. p. LXXXIII*). — *V.* 673 ne eueniat *Acidalius* (*de* petulantia *dubitans*). — formido male *Pylades* (*et* sciat *post* sum).

675 *sqq. Anapaestos continuabat Ritschelius* (est *pro* sit *cum Bothio e Monac. refutante Beckero in Studem. Stud. I p. 237*): Quam in mánibus tenui atque áccepi — hic ánte aedis cistéllam, Vbi eást, nescio, nisi ut ⟨égo⟩ opinor, loca círciter excidit haéc mi *itemque Spengelius, nisi quod* Quamne *retinuit* (*cf. Warrenus de* NE *partic. p. 30*) *et* Ea ubí sit nescio, nísi opinor *scripsit* (*pergens* ⟨O⟩ mi hómines . . . si quís uidit): *cf. p. 235. 318 adn. 320. Vbi baccheos post Bothium* (circitēr *defendentem: cf. Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 38*), *Lomanum Miscell. philol. et paedag. a. 1850 p. 163 sq., alios constituerunt Muellerus et Hauptius Opusc. III p. 451 versibus post* homines *et* si quis *male incisis et* mei *bis pro* mi *reposito* [*cf. Buechelerus de decl.*[2] *p. 44*]. *Praeterea* Nam quam *pro* Quamne *Muellerus* (*cf. p. 752*) *et* excidit circiter, *ubi vix* circiter ⟨ea⟩ excidit *Hauptius.* — *V.* 679 si quis abstulit quisue sustulit *Pylades* (*et* ⟨obsecro⟩ facite). *Cum Bothio* (*praeter* si *et* ue *olim etiam* utrum *delente in tetr. troch.*) *Lomanus fecit, nisi quod* hac *pro* et hac *dedit probante Brixio Annal. philol. CI p. 764 et CXV p. 49, cum omnia retinens et* an⟨ne⟩ *reponens baccheos continuet Hauptius, post* quisue [quisque *alii: cf. Langenus 'Beitr.' p. 96 et vide praef.*] *incidens: cf. Studemundus apud Beckerum in Stud. I p. 315* (*de* abstulerit, quorsus tulerit *cogitans*) *et apud Prehnium de pron. indef. p. 18.* — itinèr institerit *Lachmannus.* — *Inepte post haec verba Vàlla inserebat v. 373* (Datores *e. q. s.*) *obloquente Pio. Cf. ad v. 708.* — *Mox* Sed non ecastor ego sum multo inscitior (Hos quae) *Pylades itemque, sed* mulo, *Gulielmius.* Non sum inscitior *Guyetus. Vide praef.* — *V.* 681 super *pro* semper *Scioppius. Cf. Klotzius p. 228, 301 sq.*

682. si quae sunt *Camerarius.* si qua sint *Prehnius de pron. indef. p. 18.*

683 *sq.* nam si nemo praeteriit hac *trai. Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 25: ubi penthem. iamb. cum dim. bacch. statuit Studemundus 'Zschr. f. Gymn. w.' XVIII p. 542* (*item v.* 687). nam nisi nemo hac praeteriit *Pylades.* nam si nemo homo hac praeteriit *Spengelius cum Christio 'metr. Bem.' p. 52 dubitante Seyfferto Burs. Annal. XXXI p. 46 adn.* — abiui *Hermannus Opusc. VIII p. 420.* ego abii *cum Vmpfenbachio Melet. Pl. p. 59 Lorenzius ad Pseud. 273. Cf. Klotzius p. 299.* — iaceat *Bothius.* iacet *Hermannus* (*et* quae quidem hic periit: *cf. etiam Madvigius Opusc. acad. alt. p. 69 adn. et Muellerus p. 358*

adn.) *probante Langeno* '*Beitr.*' *p. 52: at cf. Dombartus* '*Bl. f. bayer. Gymn.*' *XVII p. 334 sq., Rothheimerus de enunt. condit. p. 46, Blasius de mod. temp. permut. p. 33 [89] sq., Seyffertus Burs. Annal. XLVII p. 56.* — *Ceterum* quid, hic? *pro* quid? hic *distinxit Gruterus.* — *Mox* ilicet me, ilicet me scelestam *Acidalius.* — *Ad* nullus: nemo *cf. CGL. IV p. 126, 44 et 542, 40 G., al.*

686. perdita ⟨haec⟩ *Weisius deleto* usquam. *De* periit *cogitat Spengelius* '*Ref.*' *p. 213, non improbans* perdita: *cf. Seyffertus de bacch. p. 13, Klotzius p. 301 sq. 343. 376. Duas trip. troch. statuit Zanderus l. s. s. p. XLI cum Christio* '*metr. Bem.*' *p. 52.*

687 *sq.* ut coëpi *post Weisium aliosque def. Spengelius T. M. P. p. 89 et* '*Ref.*' *p. 193 adn.* (coepiui *Philol. XXXII p. 367: cf. Bergkius Opusc. I p. 413 et vide ad Cas. 651*). iam ut coepi *Seyffertus de bacch. p. 43.* ita ut occepi *Muellerus p. 358. Cf. ad v. 683 sq.* — quaeritabo ⟨ego hic⟩ tamen *Pylades.* tam quaeritabo *Bothius.* — *Sequentia male discripsit Spengelius olim T. M. P. p. 165* (me metus *trai. Camerarius, plura Pylades*).

689 *sqq.* hillo *pro* Illo *Gulielmius* (*quod stare posset, si ad v.* 691 *adhiberes pro* illa quicquam), Nimis *Muellerus p. 358* (illost *et* misereri *Benoistus*). *Possis* Vt s. h. m. m.! (*item Goetzius*). — misere *del. Guyetus.* — Quae neque illa illi *post Haasium ad Reisigii schol. de l. l. p. 377 adn. 379 defendit Bachius de attract. q. d. inversa* (*ed. Argentor. a. 1888*) *p. 21 obloquente Seyfferto Burs. Annal. LXIII p. 40 sq.* Quae neque illi ipsi *vel* alii ulli *Bothius.* Quae neculli alii *Spengelius* '*Ref.*' *p. 366.* — usuist. Mihi potest esse. sed ⟨nunc ego⟩ memet moror *Pylades* (*et* Quin hoc, Halisca, hoc inquam age ad terram aspice). usuist: mihi potest Esse. sed me moror *Bothius: ubi* usui est ⟨et⟩ mihi potest *vel* usui et mihi potest *Seyffertus Stud. Pl. p. 18.* usui esse potis est⟨quam⟩ mihi *Spengelius* '*Ref.*' *p. 366. Vide praef.* — Sed ⟨ego⟩ memet moror *Lachmannus.* Sed ⟨ego⟩met me moror *Muellerus p. 358: at cf. Spengelius T. M. P. p. 152 et* '*Ref.*' *p. 252, etiam Seyfferti de bacch. p. 39 Christiique* '*Metr.*'[2] *p. 420 mensuram* (*tetr. bacch. catal.*) *refutans.* — (quom hoc ago) secordius *Camerarius.* socordius *Lambinus* (secius *Palmerius Gruterusque*). sectius *Doederleinius* '*Synon. u. Etymol.*' *VI p. 326.* segnius *Vssingius.*

693 *sq.* Et despice. oculis inuestiga *Pylades.* et dispice. Oculis inuestiges *Camerarius* (inuestigans *Lambinus* '*e quatuor libris*'). dispice. Oculis inuestigans *cum F Bothius.* oculis dispice (*vel* uestiga) *Spengelius* '*Ref.*' *p. 366.*

695 *sqq.* La. Hera, hem, tibi. Ph. quid est? *Pylades.* La. Hera. Ph. Hem, quid est? *Camerarius: ubi* Em *praefert Fleckeisenus,* (La.) est *hoc loco deletum post* Quis *traicientes septen. iamb. efficiunt Spengelius et Richterus in Studem. Stud. I p. 546 adn., quem traiecto* haec quoi *effecerat Bothius.* — eccam locum signat *Pylades.* Certe eccum locum signat *Camerarius.* Certe locum signat *Guyetus.* Hem. certe eum signat locum *Bothius.* Certe eum locum signat ⏑ – *Spengelius.* Certe eccam: locum signat *Langenus* '*Beitr.*' *p. 9* (*cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 414*): *ubi de* Certe eccam *insolenter coniungendis dubitans* Certe (eum) locum [Certe locu^{cum}f] *Seyffertus probat.* — *Phanostratae* ap-

paret *tantum, non totum versum* (*cum B*) *tribuit Camerarius assentientibus omnibus.* — *An fuit* LA. Era. PHA. hem. LA. ść. PHA. quid est? *e. q. s.?*

698. Sed is *del. Vssingius, ut ex v. 697 huc tractum. Cf. Bergkius Opusc. I p. 419 adn.*

699 *sqq.* Púluere pérsequár hac *clausulam esse voluit Zanderus l. s. s.* — *De v.* 698 *recte iudicans Seyffertus de bacch. p. 26 proxima variis versiculis dispescuit.* — iam hoc loco (*del.* in) *Pylades.* Hoc iam in (*vel* Iam in hoc) loco *Muellerus p. 72. 398: cf. Spengelius 'Ref.' p. 324 et Klotzius p. 70.* — *Ad* altero (altro *Sonnenburgius*) *cf. Luchsius in Studem. Stud. I p. 381 adn.* — turbo *pro* turba *Camerarius obloquente Lambino, probante Pistori.* — hic meis turba tamen se obicit oculis *Vssingius.* — *V.* 700 hac *ante* hic *delens creticos constituit Ritschelius Opusc. phil. II p. 268: cf. Muellerus l. s. s.* (*adde p. 114*) *Spengeliusque p. 325. Errat Klotzius p. 218.* — *V.* 701 ad duos ⟨hoc⟩ attinet *Pylades probante Sonnenburgio: cf. Klotzius p. 285.* — hi qui sunt? atat *Camerarius refutante Seyfferto Stud. Pl. p. 26 sq.* (*cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 362*). hic quiniscunt. atat *Palmerius obloquente Pistori* (*qui* hoc? quiqui sunt *potius cum eodem commendat*). scilicet. attate *Bothius.* liquet hoc satis. at *Vssingius. Vide praef.* — singulûm (*i. e. singulorum*) *Lambinus. Cf. Spengelius 'Ref.' p. 319.* — *An fuit* uideo uestigium ⟨item⟩ *vel* uestigi⟨ol⟩um? uestigium uideo *trai. Seyffertus. Certe vix defendi potest synizesis in exitu.*

702 *sqq.* contemplabor . . . abiit *tetr. bacch. esse voluit Lachmannus in Lucr. p. 208: ubi* contemplabo *Bothius et Langenus 'Beitr.' p. 61, ille octon. troch. per* Actam, *hic octon. anap. per* ⟨perii⟩ *claudens: cf. Muellerus p. 155 adn.* — *V.* 703 meumque corium cum cistella *Pylades.* meum corium cum cistella *etiam Acidalius.* meum cor cum cistella *Spengelius olim T. M. P. p. 7.* — *V.* 704 mulier, mane *a Camerario inducta rursus delevit Bothius, al.* mulier, heus, mane *Weisius dubitante Seyfferto 'Berl. philol. Wschr.' VIII p. 235.* heus tu, mulier, mane *Muellerus p. 72. 199 adn.* (*de* est quod uolumus te *cogitans, ubi* sunt qui te uolunt *Weisius cum Bentleio*). mulier, mane, ne abi *Spengelius 'Ref.' p. 366.* — *Ante* Postremo ille *Gulielmius inserebat fragmentum ex Nonio p. 482, 1* (*v. 340 sq.*): *unde* Malum aufer ⟨masculum⟩ *Weisius,* bonum mi opust. ⟨adeam an non adeam?⟩ *Vssingius temptabant dubitante Seyfferto l. s. s. p. 239. Suppleas velut* ⟨At ego óccupatus sum ámpliter. moléstu's.⟩ p. i. *Vide praef.*

707. quid *pro* quod *Bothius.*

708. ⟨tu⟩ uidisti *Pylades.* — uidisti quaerere (*pro acquirere*) *defendebat Gruterus: ubi* auferre *Lambinus,* gerere *Guyetus: cf. Muellerus p. 286.* — *V.* 708—712 *secludebat Bothius ut ex altera recensione illatos* (*nisi forte post v.* 679 *reiciendi sint rescripto* uidistis). *Longius progressus Langenus Stud. Pl. p. 283 sq.* (*cf. p. 33*) *v.* 708—722 *secludebat ut dittographiam versuum* 723—741. *Vbi etsi non desunt quae offendant, tamen neque ex hac ratione omnes loci difficultates expediendae esse videntur neque v.* 723 *satis recte statim post v.* 707 *sese adplicat. Vide praef.* — *De Fulgentii testimonio ad v.* 709 *adhibito cf. ad v. 655 sq.*

710 *sqq.* ut ad Alcesimarchum ⟨isthuc omnes⟩ accurrimus ⟨Capillo scisso atque excissatis auribus Tumultuantem⟩ ne se uita interi-

meret ⟨Ti⟩more ⟨puto⟩ excidisse cistellam ⟨mihi⟩ *Pylades* (*praeeunte* interemeret tum⟨ultuantem capillo scisso atque excissatis auribus. Tum⟩ miserae excidisse Cistellam mulieri. LA. eamus, hera, parumper. ⟨PHA. Eo, siquidem imperes pro copia pro recula⟩ *Pio: cf. v. 383. 377*). ut accurrimus ad Alcesimarchum, ne suam uitam Interimeret, tum ⟨mihi puto prae ti⟩more ⟨hic⟩ excidisse Cistellam. LA. haec mulier ⟨nostra est, quin operam d⟩amus *Camerarius.* ut adcucurrimus ad Alcesimarchum uitam Ne suam interimeret tum ⟨puto ti⟩more ⟨mi⟩ excidisse *Bothius, de* Cistellam haec mulier ⟨quaeritat. ade⟩amus, hera, parumper [*sic Saracenus, sed* eamus*: cf. ad v. 713*] *dubitans: ubi* tum ⟨suspicor ti⟩more ⟨mi⟩ *et* mulier ⟨quid dicat uide⟩amus *Vssingius. Vide praef. De* interemerit *servando cogitat Muellerus p. 458.*

713. herae dicam meae *Pylades.* herae meae dicam *etiam Camerarius: cf. Fleckeisenus Exerc. Pl. p. 26, Muellerus p. 458, Kienitzius de* QVI *loc. mod. p. 547, alii. Ceterum* ea *vel* eam *excurrens* (*unde* meae *effecit* B^2) *videtur spectare ad* eamus *in v. antecedenti ex* amus *mutilato efficiendum.* — *Mox* ⟨eam⟩ seruare iusserat *Pylades.*

715. Noscére potesset facilius *Bothius. Cf. Wagnerus Mus. Rhen. XXII p. 425.* — meae herae *Pylades inter alia.* — *V.* 717 ubí sit (*non* úbi sit) *scripsi coll. v. 735.* — *V.* 719 agis *pro* geris *Guyetus.*

720. istuc quod tu fabulare mihi cibus est *Pylades.* istuc mihi cibus est quod fabulare *cum Dousa plerique* (*cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 220*) *refragante Fleckeiseno Exerc. Pl. p. 26.*

721. Sed inter rem istam agendam herae huic *Camerarius, non sine ratione haerens in pronominis collocatione. De* Sed intér r. a. istánc erae huic *post Muellerum p. 354, 468* (*vel* istam huic erae) *cogitat Bachius in Studem. Stud. II p. 214.* — e re (*pro* erae) huic respondi *Palmerius.* — huic *suspectum Guyeto.* — roga[ba]t *Pylades.*

722. opust dic impera. Et tu (quid quaeritabas?) *Pylades itemque, sed* est opus, *Camerarius.* est opus dic, impera et tu *Gulielmius: ubi aut* at tu (quid quaeritabas) *aut* HA. Et tu. LA. *Bothius,* dic, imperato *Ballas de partic. copul. p. 7,* dic, impetrabis *Vssingius.* est ⟨tibi⟩ opus dice, inpera. at tu *Muellerus p. 354 adn.*

723. quaeritabas ⟨hic⟩ *Guyetus.* — ⟨Heus⟩ mi *Muellerus p. 354 adn.: ubi* O mi *etiam Vssingius. Cf. Meursius Exerc. crit. II 6 et Acidalius Div. in Asin. IX.* — ⟨ego⟩ uos *Pylades.*

725 *sq.* ⟨mihi⟩ quaedam. LA. quid id ⟨est⟩? quidnam est ⟨quod quaeris⟩ nescio. Alienam⟨ne an⟩ familiarem ⟨hanc ego⟩ memorem *Pylades praeeunte* nescio *Saraceno.* quaedam nescio ⟨quo mihi.⟩ PH. quid id, quid ⟨id⟩ nam est? HA. Alienum ⟨quod damnum afferat⟩ et moerorem familiarem *Camerarius.* quaedam nescio ⟨quam dicam.⟩ PH. quid id ⟨est⟩? LA. quidnamst? ⟨Nescio⟩ alienam⟨ne hoc ego anne⟩ memorem familiarem *Bothius: ubi* quid dicam mihi? nescio quid. PH. Id quidnamst? *Benoistus.* quaedam ⟨qua opus erat in qu⟩aestio⟨ne⟩. LA. Id quidnamst? HA. Alienum ⟨quod dum erit affer⟩et maerorem familiarem *Vssingius. Vide praef.*

727. mercis *Bothius e Guelf.: cf. Ritschelius Opusc. phil. II p. 656.* — callida [est]. PH. Ecastor ⟨mihi⟩ *Pylades et mox* PH. ⟨sed⟩ quidnam. — *V.* 729 PH. In uoluulum *Saracenus.* — [in] pampini folio

Bothius. Cf. Klotzius p. 228. — *V.* 730 sibi intortam ⟨hic⟩ orationem *Camerarius. Cf. Casaubonus in Theophr. Char. p. 108.*

731. cistellam adolescens. hic mihi *Pylades.* cistellam. hic mihi, adulescens *vel* cistella mihi hic, mi adulescens *Camerarius: ubi* hinc *Turnebus Advers. XXVIII 1.* — euallauit *Pius.*

732. In cauea latam *Pylades.* In caueam datam *Lambinus* (*unde* oportuit datam *trai. Guyetus*). Incaueatam *Palmerius.*

734. tu loquere, quid ibi infuerit *Bothius itemque, sed* eloquere, *Langenus 'Beitr.' p. 194.* loquere tu, quid ibi inerat *Beckerus in Studem. Stud. I p. 157. Ad* inerit *cf. v. 664 sq.*

735. illam se ait *Pylades.* illanc ait se (*vel* illam ăit se) *et* úbi sit *Muellerus Pros. p. 27.* — *Mox* ⟨de⟩monstret ineat ⟨magnam⟩ gratiam *et* At ⟨pol⟩ sibi *et* mercedem dari *Pylades.*

738. quoi adnegat *Saracenus.* quidquam negat *Ijsendijkius de Pl. Persa p. 97.* quoidam negat *etsi servavi, tamen vix verum esse puto: vide praef.*

739. quidam ⟨sibi dari⟩ argentum expetit *Pylades.* quidam ⟨argentum expetit. HA. At nequic⟩quam argentum expetit *Camerarius.* quidam (*vel* inquam) ⟨argentum expetit. HA. At enim⟩ expetit ⟨nequic⟩quam *Bothius: cf. Skutschius 'Forsch.' I p. 111 adn., 120 adn.* quidam iam expetit argentum. HA. at enim nequidquam *Engerus de pros. p. XVII.* quidam ⟨aliud potius iam⟩ quam argentum expetissit *Benoistus.* quidam ⟨operam ut det, aliud sibi⟩ quam argentum expetit *Vssingius. Cf. Bachius in Studem. Stud. II p. 298. Vide praef.* — *Totum v. del. Guyetus.*

740. LA. At pol ille quidam, mulier, in nulla opera gratuita est *Camerarius: ubi* in nulla re opera gratuita est *Lambinus in adn.*, in nulla opera gratuitust *Guyetus.* HA. At pol illi quoidam mulieri numquam ulla opera gratuitast *Vssingius. Cf. Acidalius et Schmitzius Mus. Rhen. XVII p. 458.*

741. LA. Commoda loquelam iam tuam tibi, nos prodimus ac confitemur *Pylades.* Commoda loquelam tu tibi, nunc prodimus et confitemur *Camerarius* (*cf. ad v. 740*) *in contextu: sed* PH. Commodo *et* proderis. confitemur *in ann.* (*unde* Cŏmmodá *et* prod(e)ris *defendit Christius Mus. Rhen. XXIII p. 566. 568*). PH. Tuam loquelam commoda. LA. tibi nunc [prodens] confitemur *Guyetus.* PH. Commodo loquelam iam tibi. HA. num proderis? PH. confitemur *Bothius.* PH. Doma loquelam tuam. tibi nunc do operam: confitemur *Brixius Annal. philol. CI p. 764.* Conprime loquellam. tuam tibi nunc, mulier, (*vel* tu tuam. tibi nunc nos) confitemur *Muellerus p. 354 adn.* PH. Commoda loquellast. tu tibi nunc prodes. confitemur *Vssingius. Cf. Klotzius p. 275 et Seyffertus Burs. Annal. LXIII p. 69.*

744. te mihi opto *Pylades inter alia.* mihi te adopto *Bothius* (*cf. Mohrius de iamb. septen. p. 30*). mihi ted opto ☞ *coll. Truc. 859. Cf. Demelius 'Zschr. f. Rechtsg.' II p. 195.*

745. quis ⟨tu nunc⟩ es? (*et* mater illius) *Pylades.* quis es ⟨tu⟩? *Vssingius in adn.* (*cf. Klotzius p. 52*). — ⟨Egon?⟩ ego sum illius *vel* Ego illius sum *Ritschelius Opusc. phil. II p. 686: cf. Muellerus p. 31. 342, Luchsius in Studem. Stud. I p. 359 sq., Brandtius de gen. p. 18, Mohrius de iamb. septen. p. 23.* Egomet sum illius *Goetzius.* Egó sum

illius *def. Seyffertus. De* B^1 *mecum consentiunt Ritschelius Loewisq silentibus ceteris. — Ad v.* 746 *cf. Schraderus de -NE partic. p. 12 [266*

748. *Pro* cito *Schmiederus* scitor *maluit*, loci *Studemundus Stud. I p. 133 adn. et II p. 181 adn.: at cf. Brixius Annal. phil CXXXI p. 202.*

753. habitat mei uiri *trai. Guyetus probante Muellero p. 53 Cf. Spengelius T. M. P. p. 237. Hiatum post Kampmannum aliosq tutati sunt Luchsius in Studem. Stud. I p. 21, Klotzius p. 133, alii.*

754. LA. Nae. PH. obloquere rursus. perge *Camerarius.* PH. obloquere. rursus perge *Palmerius, ante hunc v. cum Lambino inculca fragm. v. 382 et 308, quae non minus inopportune Pylades inter* P meast *v.* 756 *et v.* 759 *(deletis mediis) inseruerat obloquente Camera in ann., cum Dissaldeus insuper addiderit v. 374 sqq.* LA. Ne⟨q mulier illic habitat: nam abierunt modo.⟩ PH. Obloquere rurs *Vssingius. Duorum certe versuum lacunam* HALISCAE *alterius, alteri* LAMPADIONIS *statuebat Fleckeisenus Philol. II p. 98 sq.: ubi sufficit,* LAMPADIONI *tribuimus velut* Habitát profecto etiâm nunc: mentit palam. Si itást, ad tintinnáculos ducás uiros. *Vide praef.*

755 *sqq.* septem et decem *Camerarius duce* B^2: *quod mirum plerosque retinere voluisse. — Cf. ad v. 754.* — LA. Ea est n⟨t num r⟩us annorum attulit *Camerarius: ubi pro* attulit *Palmerius* HA. at id *inepte, Guyetus* arguit *argute:* ut numerum annorum *Acidalius,* norum numerum ut *Bothius,* ut numerum eius annorum *Vssingius* si *ullo usu: cf. Langenus Annal. philol. CXXV p. 677 sq. — Post hunc Bothius collocabat v.* 759 *ante v.* 757 *sq. et v.* 760 *sq. post v.* 771. — *V.* 757 *sq.* HA. Quod qua⟨erebas, reperisti:⟩ iam quaero meam. L At po⟨l hae suas nactae⟩ sunt quaero t. *Camerarius itemque, sed* [A Pol *Lambinus.* HA. Quid? quo⟨niam tuam inuenisti⟩, i. q. m. LA. po⟨l si haec duas⟩ sunt ⟨nactae⟩, quaeram t. *Bothius* (Quid *Saraceno.* At pol suas hae n., q. t. *Guyetus*). Quid qua⟨eris mulie HA. Ego et⟩iam q. m. LA. At po⟨l ego, quom duae ad⟩sunt q *Vssingius. Vide praef.*

760. At *initio et* tibi *sub finem v. add. Pylades,* tenere p Aequomst *Camerarius: ubi* teneri *Lambinus,* temere *Palmerius,* habe *Naudetus,* pro(d) illo *Bothius,* ut reddas *Vssingius,* tacere *Seyffert* '*Berl. philol. Wschr.*' *VIII p. 238,* seruare **S**. *Vide praef.*

762 *sq.* (benignitas) nostra. haec calumnia tua profecto filiam Et redditura est tibi tuam *Pylades.* (benignitas) Nostra, ha alumna est profecto filia. Et redditura hera est ibi tuam *Camerariu ubi* Nostra haec alumnast tibi profecto filia Et hera tibi tuam re ditura est *Guyetus,* Nam nostra alumna haec tua profecto est filia redditura hera est tibi *Bothius* (*cf. ad v. 755 sqq.*). — Era redditura tuam tibi *Vssingius. Vide praef.*

766. *PHANOSTRATAE continuabat Lambinus refragante Acidalio* istanc esse ego *trai. Muellerus p. 342: at cf. Luchsius in Studem. St I p. 367 et Brandtius de gen. p. 17.* — incesso malle *Pylades. Ceter apparet* necesso *et* male *scripturas in VE ex correctura male adhib inter se cohaerere.*

768. teneas tibi (*pro* tuum) *Vssingius praeter rem.*

770. Da cistellam tu et *Camerarius. Cf. Ritschelius Proleg. p. XCVII.*

772 *sq.* quod nomen ⟨est⟩ tuae *Camerarius: cf. Beckerus in Studem. Stud. I p. 171, mox de* Melaenidi *pro* Melaenis *cogitans.* — iam te ego *Pylades.* ted ego iam *Guyetus.*

774. quod *del. Spengelius T. M. P. p. 80 obloquente Bergkio Opusc. I p. 185 sq. Cf. Ritschelius Proleg. p. CXXXII.*

775. Esse filiam mihi inuentam et *Guyetus.* Filiam mihi esse inuentam et *Vssingius. Vide praef.*

777. At enim *Dousa.* Sed enim *Gulielmius: cf. Muellerus p. 467 et Langenus 'Beitr.' p. 263. Cf. Fleckeisenus Annal. philol. LXI p. 29, Klotzius p. 258.* — *Mox* aliena opera mihi *Guyetus: cf. Muellerus Pros. p. 46 et Leppermannus de corrept. vocab. iamb. p. 66.*

779. Sed quid ⟨nam⟩ istuc *Pylades* (*om.* huc). — Própera ⟨hinc⟩ ire intro huc *Fleckeisenus.*

781. prae *ante* aliis *add. Langenus 'Beitr.' p. 80: ubi* anteuorti *pro* praeuorti *malebat Studemundus.*

784. post id calicibus (*et* deliquerit *et* delinquet) *Pylades.* — *Ad* postidealici *formam cf.* ilico.

T·MACCI·PLAVTI

DEPERDITARVM·FABVLARVM

FRAGMENTA

I VIDVLARIA
1 Fragmenta Ambrosiana
2 Fragmenta a scriptoribus servata
3 Fragmenta dubia
II FRAGMENTA FABVLARVM PRAETER VARRONIANAS
1 Fragmenta fabularum certarum
2 Fragmenta fabularum incertarum
3 Fragmenta dubia
III APPENDIX CRITICA
IV EPILEGOMENA

I

VIDVLARIA

1 FRAGMENTA AMBROSIANA

PROLOGVS

⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ hánc rem uetere nómine
⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ * éstitit.
⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ –
Laudátus – ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ grátias
⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ fero. 5
Schedia ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ –
⏑ ⏓ ⏑ noster ⏓ ⏑ Vidulário.
Is qu ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ –
Prius nóscite – ⏑ ⏓ ⏑ scitis: ípsus est.

Huius fabulae B solam inscriptionem servavit: PLAVTI TRVCVLENTVS EXPLICIT INCIPIT VIDVLARIA 1. KANCREMUETERENOMINE (*in quibus* RE *probabilius esse quam* RI *Studemundus vidit*) *etiam mihi exstare visa sunt* (*) . 2. ESTITIT *in fine post Studemundum enotavi:* G *in medio versu planissima est* destitit *vel* restitit *Studemundus* (*) 3. POTENTIAMINIME——RUMS**TISITIO *A teste Studemundo: mihi praeter* POTENTIA *omnia incertissima visa sunt* 4. LAUDATUSIA——S————GRA**AS *A teste Studemundo:* AS *in fine nunc quidem inveniri non potest* 5. ——IUSSC————G————F————NRO (*vel* FERO) *teste Studemundo: mihi omnia praeter* U *et* G *incerta visa sunt: extrema nunc desunt* 6. SC*EDI————UO————G*AE——C———— *A teste Studemundo: mihi praeter* SC*EDI *et incerta vestigia litterarum* UO *et* G *nihil apparuit: superiores reliquiae* AE *litterarum nunc quidem deesse visae sunt* Schedia haec uocatur a Graeco comoedia *Studemundus* (*) 7. *OETRKANOSTERF****U————M *A teste Studemundo: mihi* NO *et* F *apparuerunt,* NOSTER *quadrare videbatur item ut* U(idularia)M Poeta hanc noster fecit *Studemundus* (*) 8. ISQU——T*R*O——CIUNTMEGOFA——OS———TIS *A teste Studemundo* 9. PRIUSNOSCITE——●——SCITISIPSUS*S—— *A teste Studemundo* ('*post ultimam* S *fortasse non plus una littera scriptum erat*'): *quae mihi bene quadrare visa sunt* (*)

Credo árgumentum uélle uos pernóscere: 10
Intéllegetis pótius quid agant, quándo agent.
⏑ ⏓ ⏑ _ uos ín loco monitum * * *
⏑ ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _
⏑ ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _
Magis qu ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _ tis núnciam 15
Vos íll ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _

---

* * * * S * * S * VS

Hominém semel siquem úsu rupit séruitus
* * * * * * * * * *
* * * * * * * * * *

---

10. CREDOARGUMENTUMUELLEUOS****OS***E *A teste Studemundo: quae ex parte planissima, ex parte admodum probabilia esse post illum testor* pernoscere *magis quadrare quam* cognoscere *adnotavit Studemundus* 11. *Ita Studemundus, pro quibus A eodem teste:* INT****-G——————USQ****G**TQ**ND**GENT: *ubi* INT, G, USQ, *in fine* GENT *mihi quoque apparere visa sunt* 12. A——————UOSINLOCOMO-NITUM——PETRO *A teste Studemundo* 13. DI— — Q——————S*COMMODIU —— TAS—— *A teste Studemundo* 14. INA *et in fine* BMEAM *A teste Studemundo* 15. MAGISQU, *dein* ABEO—— —ORTIS-NUNCIAM *A teste Studemundo, ubi* MAGISQU *facile legi, item* NUNCIAM, *reliqua incertissima esse adnotavi* (*) 16. UOSILL——————E- -NOX-PROHOC *A teste Studemundo: ubi mihi* UOSILL(uma)UDITE *exstare videbantur* (*)

Scaenae titulus praeter litteras dubias supra positas quas Studemundus enotavit expediri non potuit: nullo modo CACISTVS *scriptum fuisse Studemundus affirmat: de* SYRISCVS *cogitat Seyffertus 'Jahresbericht' XXXI (1882) p. 111* 17. *Ita A, nisi quod* SEMELQUEM, *ubi* semel si quem *scripsi* (*) *Post hunc v. intercidisse 190 potius versus quam 152 exposuit Studemundus: quod sequitur folium, in pagina recta initia paucissima* (OD *v. 1,* *Q *v. 5,* IN *v. 6,* QU *v. 8,* SER *v. 9,* Q *v. 16*) *servavit, paginae versae v. 2* ICO *in fine, quae ad longiorem versum, velut septenarium pertinuisse videntur*

NICODEMVS. DINIA

* * * * * * * * * *
* * * * * * * * * *

NICODEMVS

Est quó ⏑ – ⏑ ⊥ neque tempus cénseo. 18
Quid aís? licetne?

DINIA

Máxume, siquidémst opus.
Sed quíd est negoti?

NICODEMVS

Té ego audiui dícere 20
Operárium te uélle rus condúcere.

DINIA

Recte aúdiuisti.

NICODEMVS

Quíd uis operis fíeri?

DINIA

Quid tu ístuc curas? án mihi tutor ádditu's?

NICODEMUS

Dare póssum, opinor, sí uis bonum operárium.

Titulum A non servavit: supplevi duce Studemundo 18. ESTQUO——————NEQ****PUSCENSEO *A* (US *sine* P *Studemundus*) *Nicodemi pers. dubitanter addidit Studemundus,* neque tempus *supplens* (*) 19. QUIDAISLICET***AXUM***QUIDESTOPUS *A teste Studemundo, ubi nunc* QUID *excidit* *Diniae pers. add. Studemundus* siquidemst *Buechelerus praeeunte* siquid est *Studemundo* 20. SEDQUIDESTNEGOTI#TEEGOAUDI****CERE *A: ubi tamen* UDI *litterae admodum incertae sunt* audiui dicere *Studemundus* (*) 21. OPERARIUMTEUELLERU******C—— *A, nisi quod ante* C *etiam* U *littera apparere visa est* conducere *Studemundus, quod spatia admodum commendant* (*) 22. RE**EAUDIUISTI#QUIDUISOPERIS***RI *A teste Studemudo, ubi nunc* UISOPERI *exciderunt* Recte *et* fieri *Studemundus* 23. QUID*UISTUCCURASANMIHITUTORADDITUS *A, plerisque litteris non satis certis* Quid tu *Studemundus* 24. DAREPOSSUMOPINORSATISBONUMOPERARIUM *A, ubi* siuis *pro* satis *lectione minus quam versu et sententia commendari monet Studemundus* (*)

DINIA

mercede séruos quem des quíspiam? 25

NICODEMVS

ípia seruomst: ípse tibi ego mé loco.

DINIA

uid tú? locastin ⏑ ◡ _ ◡ ⏑ ◡ _?
m equidém te _ ◡ ⏑ ◡ _ ◡ árbitror.

NICODEMVS

Non súm, siquidem t [illegible] _:
erúm si pretium dás, [illegible] n simul. 30

NIA

ıbóriosa, aduléscens, uitas [illegible] a.

NICODEMVS

·bána egestas édepol aliquantó magis.

D[illegible] A

ılís iactandis tuaé s [illegible] manus.

NICODEMVS

At quális exercéndas nunc intéllego.

DINIA

Mollítia urbana atque úmbra corpus cándidumst. 35

NICODEMVS

Sol ést ad eam rem píctor: Afrum fécerit.

---

25. tibi *scripsi.* TIBIIN *A* SERUUS *A* QUISPIA— *A* (*) 26. INOPIASERUUMI**E******OMELOC— *A: ubi* LOCAUERO *nimium esse adnotavi* seruomst *Bucchelerus* ipse tibi *Studemundus* ego me loco *scripsi ducibus Studemundo et Buechelero* (*) 27. *Post* LOCASTIN *apparere videbatur Studemundo* C (*vel* O *vel* G *vel* Q)*: quo usus* quaeso te usquam quoipiam? *idem supplebat* 28. NAMEQUIDEMTEM *et in fine* ITROR *A, unde* Nam equidem te mi esse seruiturum haud arbitror *Studemundus* (*) 29. NONSUMSIQUIDEMTUNO——— *A:* non uis mé conducere *supplet Studemundus* (*) 30. *Ita A, nisi quod* PRAETIUM *et* DU*****CUM, *ubi* duces tecum *perbene supplevisse Studemundum spatia persuadent* (*) 31. *Ita A, nisi quod* UITAESTRUSTICA 33. *Ita A, nisi quod* DI *litterae non prorsus certae sunt* 34. *Ita A, nisi quod* QUALI(*vel* E)S (*) 35. *Ita A* 36. *Ita A, nisi quod* A(*vel* X *vel* R *vel* K)ERUMFECERIT Afrum *Studemundus* (*)

DINIA

Heus _ ⏑ illic estur _ ⏑ ⏓ ⏑ _

NICODEMVS

Miseró male esse ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _

DINIA

Quod ábs te _ ⏑ ⏓ quaeso ut mi inpértias.

NICODEMVS

Si tíbi pudico hóminest opus et nón malo, 40
Qui tíbi fideliór sit quam seruí tui,
Cibíque minumi máxumaque indústria,
Minumé mendace, em mé licet condúcere.

DINIA

Non édepol equidem crédo mercennárium
Te esse.

NICODEMVS

Án non credis ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _ 45
⏑ ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _ dicát simul
⏑ ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _ operárium.

DINIA

⏑ ⏓ ⏑ _ ⏑ únde conducám mihi?
Multúm laboret, paúllum mereat, paúllum edit,

37. HEUSCUNIL——ILLICESTUR - - - - - - - - - - - - - - SO— - - *A teste Studemundo: mihi* HEUSCU *extare, reliqua vero incertissima esse videbantur* (*) 38. MISEROMALEESS————CON - - - - - - NE — *A teste Studemundo: mihi solum* MISEROMALEE *apparuit* 39. QUODABSET- (*vel* TE)— CP——TQUAESSOUTM**IIMPERTIAS— *A teste Studemundo, ubi* CP *invenire non potui:* mihi *Studemundus* (*) 40. SITIBIPUDI-CO——— - - —ESTOPUSETNONMALO *et Studemundus legit et ipse enotavi: item* homine *in lacuna locum habere cum Studemundo putem* (*)
41. QUIFIDE**PEIORSITQUAMSERUITUI *A teste Studemundo: ubi mihi* QUITIBI *initio exstare videbatur* Qui tibi fidelior *Winterus* (*)
42. *Ita A, nisi quod* MINIMI *et* INDUSTRIA 43. *Ita A, nisi quod* MINIMEMENDACEMEM, *ubi* mendace *Studemundus* 44. *Ita A*
45. TEESSENONCREDISNON— — - - -ONDU**IRIMI— (*2—3 litt.*) *A extremis incertissimis* NI. An non *Studemundus* (*) 46. N *ab initio et* STDICATSIMUL *A* (*) 47. - - OPERARIUM *A* (*)
48. *Vtrum ab hoc demum versu incipiat oratio Diniae an iam antea dici nequit* IAM — — ——UNDECONDUCAMMIHI *A*
49. *Ita A, nisi quod* MULTUMLABOR— - AULLUM *et* EDI*: *ubi* laboret

Minus óperis nihilo fáciat quam qui plúrumum. 50

NICODEMVS

Nec míhi nisi unum prándium quicquám duis
Praetér mercedem.

DINIA

Quíd merendam?

NICODEMVS

Né duis,
Neque cénam.

DINIA

Non cenábis?

NICODEMVS

Immo ibó domum.

DINIA

Vbi hábitas?

NICODEMVS

Hic apud píscatorem Górginem.

DINIA

Vicínus igitur és mihi, ut tu praédicas. 55

* * * * * * * * * * * * * *

CACISTVS. GORGO

* * * * * * * * * * * * *

CACISTVS

Íbo et quaeram, síquem possim sóciorum nancíscier, 56
Seú quem norim qui áduocatus ádsit: iam hunc nouí locum.
Hícine uos habitátis?

GORGO

Hisce in aédibus: huc addúcito.

---

et edit *Studemundus* 50*s qq. Ita A, nisi quod v. 52* MAERENDAM *et v.* 55 PRAEDICAS (*)

Inter 55 et 56 quattuor, ut vid., folia deficiunt Inscriptionem addidi 56. *Cacisti pers. add. Studemundus* IBOETQUAERAMSIQUEMPOSSIMSOCIORUMNANCISCIER *A* 57. *Ita A* 58. HICINEUOSHABITATIS#HISCINAEDIBUSHUCADDUCITO *A* Hisce *Studemundus* (*)

Át ego uidulum íntro condam in árcam atque occludám probe.
Tú siquem uis ínuenire tíbi patronum, quaérita. 60
Pérfidiose númquam quicquam hic ágere decretúmst mihi.

CACISTVS

Qúr malum patrónum quaeram, póstquam litem pérdidi?
Némo homo miser ést ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ que infelíx fui,
Vídulum qui ubi uídi, non me círcumspexi céntiens.
Vérbero illic ínter – ⏑ ⏓ ⏑ insidiás dedit. 65
Tám scio quam méd hic stare: cáptam praedam pérdidi,
Nísi quid ego meí simile aliquid cóntra conciliúm paro.
Híc astabo atque óbseruabo, síquem amicum cónspicer.

DINIA. NICODEMVS. CACISTVS

DINIA

Ne tu édepol hodie míserias multás tuas
Mihi nárauisti eóque ab opere máxume 70
Te abíre iussi, quía me miserebát tui.

CACISTVS

Illic ést adulescens quém tempestas é mari
⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ –
Et iám ego audiui ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ –

---

59. *Ita A* 60. *Ita A, nisi quod* PATRONUMQUAERITA 61. *Ita A, nisi quod* DECRETUST: *corr. Studemundus* 62. QURMALUMPATRONUMQUAERAMPOSTQUAMLITEMPERDIDI *A* 63. NE**HOMOMISERE (MIPERE *Studemundus*) *et in fine* Q·INFELIXFUI *plerisque non satis certis A* Nemo homo miser est adaeque ut ego sum atque infelix fui *Studemundus supplet* 64. UIDULUMQ**UBIU**INONMECIRCUMSPEXICENTIENS *A: supplevit Studemundus* 65. UERBEROILLICINTERMO——— LOCUSTIN**INSIDIASDEDIT *litteris* LOCUSTIN *ceteris multo incertioribus A* 66. *Ita A, nisi quod* MEHIC *et* PRAEDAMPERDIDI, *hoc lectione incerta A* med *Studemundus* (*) 67. *Ita A, nisi quod* CONCILIUMPARO (*) 68. *Ita A, nisi quod* CONSPICER

69—71. *Ita A* (*) 72. ILLICESTADULESCENSQUEMTEMPE**ASEMARI *ex A enotavi, ubi* TEMPE**ASIMMIN— *Studemundus legit: sed 'in fine post* IM *litteras nonnumquam* ARI *scriptum esse opinatus sum' in apographo adnotavit* (*) 73. **FIC——T*SATQ·ARG**EN**M——— ROM— *enotavit ex A Studemundus dubitanter: mihi desperandum esse videbatur* (*) 74. ETIAMEGOAUDIUID ---MR——— MMUT – *A teste Studemundo: mihi praeter* ETIAMEGOAUDIUI *nihil apparuit* Et iam *Winterus* (*)

Né duis,
Neque cénam.

DINIA

Non cenábis?

NICODEMVS

Immo ibó domum

DINIA

Vbi hábitas?

NICODEMVS

Hic apud píscatorem Górginem.

DINIA

Vicínus igitur és mihi, ut tu praédicas.

* * * * * * * * * * * * *

CACISTVS. GORGO

* * * * * * * * * * * * *

CACISTVS

Íbo et quaeram, síquem possim sóciorum
Seú quem norim qui áduocatus ádsit: i
Hícine uos habitátis?

GORGO

Hisce in aédib

Át ego uidulum íntro condam in árcam atque occludám probe.
Tú siquem uis ínuenire tíbi patronum, quaérita. 60
Pérfidiose númquam quicquam hic ágere decretúmst mihi.

CACISTVS

Qúr malum patrónum quaeram, póstquam litem pérdidi?
Némo homo miser ést _ _ _ _ _ que infelíx fui,
Vídulum qui ubi uídi, non me círcumspexi cáutiens.
Vérbero illic ínter _ _ _ _ insidiás dedit. 65
Tám scio quam méd hic stare: cáptam praedam pérdidi,
Nísi quid ego meí simile aliquid cóntra conciliám paro.
Híc astabo atque óbseruabo, síquem amicum cónspicer.

DINIA. NICODEMVS. CACISTVS

DINIA

Ne tu édepol hodie míserias multás tuas
Mihi náresisti cóque ab opere máxume 70
Te abíre iussi, quás me miserébát tui.

CACISTVS

Illic ést adulescens qui [illegible] quaesiss é mari
[illegible]
Et iám ego audiu[illegible]

60. *Ita A*
61. *Ita A*, [illegible]

In ópus ut sese cóllocauit quám cito. 75
Pol haút cessauit, póstquam _ ∪ ⫽ ∪ _

DINIA

Mirúmst ∪ _ ∪ ⫽ ∪ _ ∪ ⫽ ∪ _
∪ ⫽ ∪ _ ∪ ⫽ ∪ _ ∪ ⫽ ∪ _
Rem míhi narrauit édepol _ ∪ ⫽ ∪ _
Puer ⫽ ∪ _ ∪ ⫽ ∪ _ ∪ ⫽ ∪ _ 80

NICODEMVS

Egéntiorem ⫽ ∪ _ ∪ néminem
Neque ésse credo néque fuisse néque fore.

DINIA

Caue tu ístuc dixis: ímmo etiam argentí minam,
Quam méd orauisti út darem tibi faénori,
Iam ego ádferam ad te: faénus mihi nullúm duis. 85

NICODEMVS

Di tíbi illum faxint fílium saluóm tuom,
Qum míhi qui uiuam cópiam hanc inopí facis.
Sed quín accedat faénus, id non póstulo.

---

75. INOPUSUTSESECOLLOCAUITQUAM***O, *ubi* cito *quadrare Studemundus recte dicit* (*) 76. **LKAUTCESSAUITPOSTQUAMT *ex A enotavi,* **LKAECCESSAUITPOSTQUAMT———MATTIGI— *A Studemundus.* haut *scripsit idem et* postquam terram attigit *spatio satis facere adnotavit* 77. MIRUMESTSIA*****TUAMU*****SQUA——— *A teste Studemundo, qui tamen adnotat incertissima esse omnia praeter initium, recte* 78. NOSUOSPARENTI——— DAREPOSSU———TUSFU— *A teste Studemundo: mihi praeter* OSPAREN *et* SSU *et* TUSF *incertissima visa sunt omnia* 79. REMMIKINA——— EDE**LISIMUL— *post Studemundum mihi dispicere posse videbar:* narrauit *supplevit Studemundus: idem adnotat post* SIMUL *fortasse nihil scriptum fuisse* 80. PUERISISKI *initio et* GIS *in fine enotavi.* PUERI*SKI———ISP——— GIS *Studemundus dedit* (*) 81. EGENTIOREM *legi potuit: quae Studemundus sub finem legit* MINEN——— MNEMINEM *mihi non apparuerunt*

Egentiorem hercle hominem noui neminem *Studemundus olim.* Egentiorem hominem quam ego sum neminem *idem postea* (*)
82. ATQ·ESSECRED———NEQ·F*RE *A Quae dedi supra, Studemundi sunt* 83. *Ita A* 84. *Ita A, nisi quod* ME (*ubi* med *vel* mecum *Studemundus*) *et* TAENORI (*) 85. *Ita A* 86. *Ita A, nisi quod* SALUUMTUUM 87. *Ita A, nisi quod* COPIAMINOPIFACIS hanc *addidit Studemundus* (*) 88. *Ita A*

DINIA

Defaénerare hominem hóminem tam egentem haú decet.
Quam ad rédditurum té mihi dicís diem, 90
Caue démutassis.

NICODEMVS

Vsque donec sóluero

* * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * *

2 FRAGMENTA A GRAMMATICIS SERVATA

I

Ánimum aduortite ámbo sultis. uídulum hic appónite:
Égo seruabo, quási sequestro détis, neutri réddibo,
Dónicum haec diiúdicata rés erit ⏑ ⏓ ⏑ –

---

89. DEFAENERAREKOMINEMEGENTEMHAUDECET hominem hominem tam *scripsi* (*) 90. *Ita A, nisi quod* TEMIKI *Ita interpunxit Winterus pro signo interrogationis, quod Studemundus in fine posuerat* (*) 91. CAUEDEMUTASSIS#USQ·DONECSOLUERO *A*

I. II. *Priscianus I (G. L. II) p. 223, 17:* In 'er' correptam desinentia s et t antecedentibus, nisi sint possessiua, quorum in 'is' desinunt feminina, 'er' in 'ri' mutant et faciunt genetiuum, ut 'hic Auster' ...excipitur 'sequester, sequestris', quod duplici ratione compellitur secundae esse... tertiae tamen inuenitur declinationis apud plerosque ... sed Plautus hoc quoque secundum analogiam declinauit, ut in Vidularia: 'Animum...erit haec'. in eadem: 'Haut fugio sequestrum' *Idem ibid. p. 226, 13:* 'Neuter' tamen plerique 'neutri' declinauerunt. sed Plautus in Vidularia: 'Neutri reddibo' dixit datiuum *Idem II (G. L. III) p. 7, 20:* Cum igitur iuniores frequentius supra dicta nomina secundum in ius terminantium pronominum formam declinauerint, in uno ex eis magis nominum declinationem sequuntur, 'neuter neutri neutro' dicentes... Plautus in Vidularia: 'Neutri... diiudicata sit' *Nonius p. 508, 5:* Reddibo. Plautus Vidularia: 'Ego...reddibo' *Gloss. Plaut. (cf. Ritschelius Op. II p. 241):* in Vidularia: Donicum pro donec 92. aduertite *AGLK* ambo *ed. Ald. Veneta.* amabo *plerique libri Prisciani* sultis *Bothius, Struvius de lat. decl. p. 151.* si uultis *libri Prisciani* uitulum *plerique libri Prisciani*

93. quasi *om. LH*[1] *Nonii* sequestro *Priscianus.* sequestri *Nonius* reddibo] *aut sic aut leviter corruptum libri Prisciani cum Nonio*

94. Donicum haec diiudicata res erit *Ritschelius l. s. s.* Donicum res diiudicata (*vel* deiudicata) sit *Priscianus posteriore loco,* Donicum res (*vel* re) iudicata erit haec (haec *om. GK*) *idem priore Verba Diniae attribuit Studemundus*

II

Haúd fugio sequéstrum _ ⏑ ⏓ ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ ⏓ 95

III

Malím moriri meós quam mendicárier:
Boní miserantur íllum, hunc inridént mali.

IV

Ibi út piscabar, fúscina ici uídulum.

V

Quid múlta uerba? plúrumum luctáuimus.

VI

Nescíoqui seruos pér myrteta prósilit. 100
Haec mýrtus Veneris ést ⏑ _ ⏑ ⏓ ⏑ _

VII

Nunc ápud sequestrum uídulum posíuimus.

---

95. *Gorgini dat Studemundus dubitanter* Haud *vel* Haut *libri Prisciani* III *Nonius p. 138, 23:* Mendicarier pro mendicare et mendicabulum pro mendicatione. Plautus Vidularia: 'Malim ... mali' 96. malum L^1 mendicare L 97. *Ita Quicheratus Studemundusque duce Lipsio* (Boni im miserantur, illunc irrident mali). Boni ministrantur illum nunc irrident (inrident L^1) mali *codices Nonii* (*) IV *Nonius p. 123, 32:* Icit significat percutit, ab ictu. Plautus . . . idem Vidularia: 'Ibi . . . uidulum' 98. ici *apud Nonium vulgatur.* uici (ci *in ras.* H^1) *codices Nonii* V *Nonius p. 468, 33:* Deluctaui, pro deluctatus sum. Plautus...idem in Vidularia: 'Quid . . . luctauimus' 99. plurimum *codices Nonii* VI *Priscianus I* (*G. L. II*) *p. 123, 26:*...myrtetum, quamuis feminino genere Plautus in Vidularia (*ita vel* uicularia *vel* uitularia *vel* uidulario *codices*): 'Nescio qui. . .prosiluit' *Porphyrio in Hor. carm. I 38, 7:* Plautus in Vidularia (in aulularia *recentiores codices*) myrtum et feminino genere et neutro dixit: feminino sic: 'Per myrteta prosiluit. [et] haec myrtus Veneris est'. haec myrtus et haec myrteta † nomen (locum *codd. rec.*) significat 100 sq. Nescio qui (quis *LKdh Prisciani*) *libri* seruus *codices* per myrteta *Porphyrio.* e myrteta (*vel* mirteta) *Priscianus: quo de cum Stowassero Stud. Vindob. XII p. 126 dubito* prosilit *Bothius* prosiluit *Priscianus cum Porphyrione Coniunxi duo fragmenta* (*)

VII *Priscianus I* (*G. L. II*) *p. 528, 19:* In 'no' o uel g antecedentibus per 'ui' diuisas faciunt praeteritum, ut pono posui . . . antiqui tamen et 'posiui' protulisse inueniuntur. Plautus in Vidularia: 'Nunc ...posiuimus' 102. uidulum *et* posiuimus *libri Prisciani longe plurimi* (*)

VIII

Inopiam, luctúm, maerorem, paúpertatem, algúm, famem.

IX

Éiusdem Bacchaé fecerunt nóstram nauem Péntheum.

X

A. Óppositast claxéndix. B. At ego sígni dicam quíd siet. 105

XI

Sígnum recte cónparebat: húius contendi ánulum.

XII

Immo íd quod haec nostrást patria et quod híc meus
Pater, íllic autem Sóterinis ést pater.

XIII

Paupera haec res est

VIII *Priscianus I (G. L. II) p. 235, 4 (cf. p. 192):* 'Algor, algōris', quod etiam 'hic algus, huius algus' dicitur. Plautus in Vidularia: 'Inopiam...famem' 103. merorem *plerique libri Prisciani* (*) IX *Priscianus I (G. L. II) p. 299, 15:* Inuenitur tamen in usu etiam in 'um' accusatiuus huiuscemodi nominum (*h. e. in* cus *exeuntium*). Cicero . . . Plautus in Vidularia: 'Eiusdem . . . Pentheum' 104. bacche *vel* bache *codices* (*) X *Ad Prisciani I (G. L. II) p. 165, 12 sqq. in codicibus haec adscripta inveniuntur:* Similiter radix claxendix quod significat concham qua signum tegitur. Plautus in Vidularia: 'Opposita est . . . sit': *cf. Hageni Anecd. Helv. p. CLXXIX:* Claxendix tubae custodia quasi caloxendix a uerbo kalo idest uoco uel calaxendix quod significat conca idest tuba, qua signum detegitur idest aperitur et est compositum a nomine classis idest tubae et altero nomine dicis, idest manifestatio: claxendix tuba manifestatrix *Adde Osbern. p. 151* 105. opposita est *codices* clasendix *GL* at uero *G* siet *Bothius.* sit *codices* *Inter duas personas distribuit Studemundus alteram partem Nicodemi esse ratus* (*) XI *Nonius p. 258, 35:* Contendere significat conparare. Plautus in Vidularia: 'Signum...anulum' 106. conparebat L^1. comparabat *rell.* comparebat *Mercerus* (*) XII *Priscianus I (G. L. II) p. 317, 19:* In 'is' productam Graeca et Latina masculina uel feminina uel communia...'haec Soterīs, huius Soterinis': Plautus in Vidularia: 'Immo ...pater' 107. haec nostra est *codices* (*)

XIII *Priscianus I (G. L. II) p. 152, 8:* Pauper, cuius femininum in a quoque uetustissimi proferebant. Plautus in Vidularia: 'Paupera haec res est' *Probus Cathol. 16, 13:* Dicitur et haec paupera. Plautus: 'Paupera haec res est' *ubi* paupera *post* est *in marg. cod. Bob.,* haec res est paupera *editio princeps* 109. (*)

XIV

Vbi quámque pedem uíderat, subfúrabatur ómnis. 110

XV

⏑ ◡ – ◡ ⏑ ◡ – ◡ ⏑ Nam audiui féminam
Égo leonem sémel parire ⏑ ◡ – ◡ ⏑ ◡ –

XVI

Nunc séruos argentum á patre expalpábitur.

3 FRAGMENTA DVBIA

XVII

⏑ ◡ – ◡ ⏑ ◡ Malo hunc ádligari ad hóriam,
Vt semper piscétur, etsi sít tempestas máxuma. 115

XVIII

Hunc iuuenem ínsui
Cúlleo atque déportari iússi [annonam bonam] píscibus.

XIX

◡ ⏑ ◡ – ◡ Séd leno egreditúr foras:
Hinc éx occulto sérmonem eius súblegam.

XIV *Nonius p. 220, 24:* Pedis quem nos pediculum dicimus generis masculini est. Nouius...Feminino Plautus Vidularia: 'Vbi ...omnis' 110. uiderat *Fleckeisenus Nóv. ann. phil. a. 1861 p. 575.* uidebat *codices* subpurabatur L^1. suppurabatur L^2. supfurabatur H^1 suffurabatur H^2G (*) XV *Philargyrius in Verg. Buc. II 63:* Torua leaena...dicebant enim leonem masculum et feminam, ut Plautus in Vidularia: 'Nam...parire' 111. 112. *Ita numeros constituit Studemundus* (*)

XVI *Nonius p. 104, 7:* Expalpare, elicere...Plautus Vidularia: 'Nunc...expalpabitur' *Idem p. 476, 22:* Expalpabitur, pro expalpabit, quod est extorquebit. Plautus in Vidularia: 'Seruus... expalpabitur' 113. Nunc *om. Nonius posteriore loco* seruus *codices* a patre argentum *Nonius p. 476* (*)

XVII *Fulgentius de abstr. serm. p. XIV et XV ed. L.:* Oriam dicunt nauiculam modicam piscatoriam, unde et Plautus in Cacisto ait: 'Malo...maxima' 114 *sq.* alligari *cod. Brux. 9172* oriam *codices* maxima *cod. Brux. 9172.* aliqua *cod. Brux. 10083* (*) XVIII *Fulgentius p. XXII et XXIV:* Culleum dicitur saccus in quo rei inclusi in mare mittuntur, sicut ait in Vidularia Plautus: 'Hunc ...piscibus' 116 *sq.* iuuenem hunc *et* in culleo *et* in altum deportari *cod. Brux. 9172* piscibus *om. idem* (*) XIX *Nonius p. 332, 33:* Legere subripere significat...Plautus Aulularia: 'Sed...sublegam': *quibus verbis cum in Aulularia locus non sit, ad Vidulariam transtulerunt Guyetus, Mercerus, alii* 118 *sq.* sermonem eius *Mercerus.* sermone atus (*vel* satus *vel* aius *vel* auis) *codices* (*)

II

FRAGMENTA FABVLARVM PRAETER VARRONIANAS

1 FRAGMENTA FABVLARVM CERTARVM

ACHARISTIO

I

Quám ego tanta paúperaui pér dolum pecúnia.

II

∪ ∠ panem et poléntam, uinum, múrrinam.

ADDICTVS

Opus fácere nimio quám dormire máuolo:
Vetérnum metuo.

ACHARISTIO (*) I *Nonius p. 157, 3:* Pauperat (*ita Quicheratus:* Pauperauit *codd.*), id est pauperem facit. Plautus . . . idem Acharistione (acaristione *HG*, acaristudio *L: cf. Ritschelius Parerg. p. 105*): 'Quam . . . pecunia' 1. (*) II *Plinius Nat. Hist. XIV 92:* Lautissima apud priscos uina erant murrae odore condita, ut apparet in Plauti fabula quae Persa inscribitur (= *v. 88*), quamquam in ea et calamum addi iubet. ideo quidam aromatite delectatos maxime credunt. sed Fabius Dossennus his uersibus decernit: 'mittebam uinum pulchrum murrinam', et in Acharistione: 'Panem . . . murrinam'. Scaeuolam quoque et L. Aelium et Ateium Capitonem in eadem sententia fuisse uideo, quoniam in Pseudolo sit (*v. 740 sq.*): 'quod si opus est ut dulce promat indidem, ecquid habet? Rogas? murrinam, passum, defrutum, mella?' quibus apparet non inter uina modo murrinam, sed inter dulcia quoque nominatum *Cf. Ritschelius Parerg. praef. p. XIII, Opusc. III p. 177, Schoellius ad Persae v. 88*
2. uisum *D* murrina *E* (*)

ADDICTVS (*) *Gellius III 3, 14:* Sed enim Saturionem et Addictum et tertiam quandam, cuius nunc mihi nomen non subpetit, in pistrino eum scripsisse Varro et plerique alii memoriae tradiderunt...

Servius ad Verg. Georg. I 124: Veterno pigritia: nam ueternum dicitur morbus intercus, id est ὕδρωψ, qui homines efficit pigros. 'intercus intercutis'. (*quae secuntur Servii plenioris sunt*) (Veterno) otio, quia plerumque otiosos solet hic morbus incessere: Plautus in Addicto: 'Opus . . . metuo' 3 *sq.* (*)

AGROECVS

quasi lupus ab ármis ualeo, clúnes infractós gero. 5

ANVS

ARTEMO

I

Nunc míhi licet quiduís loqui: nemo híc adest supérstes.

II

* * * mulionum nauteam fecisset * * * lem atque aro * * *

III

et . . . rauim

AGROECVS (*) *Gellius III 3, 9:* M. tamen Varro in libro de comoediis Plautinis primo Accii uerba haec ponit: 'Nam nec Geminei lenones nec Condalium nec Anus Plauti, nec Bis compressa nec Boeotia umquam fuit, neque adeo Agroecus neque Commorientes Macci Titi' *de quorum verborum pristina forma quae docti proposuerint ex Hertzii apparatu disci potest* *Nonius p. 196, 32:* Clunes feminino Oratius ...masculino Plautus Agroico (*ita Iunius:* abroico *libri*): 'Quasi... gero' *Paulus ex Festo p. 61, 17:* Clunes masculine. Plautus: 'Quasi...fero' *Eundem versum ex Verrio Flacco petitum apud Charis. p. 101, 10 olim exstitisse duce Keilio suspicatur Ritschelius Op. III p. 184* 5. quas *L Nonii* infractos *Paulus, Ritschelius.* desertos *libri Nonii, unde* distortos *Ritschelius: fortasse duplex scriptura antiqua est* gero *Nonius.* fero *Paulus* (*)

ANVS unius Accii apud Gellium testimonio quod sub AGROECO positum est innotuit: cf. Ritschelii Parerg. p. 138. 147

ARTEMO (*) I *Festus p. 305, 27:* Superstites testes praesentes significat. cuius rei testimonium est, quod superstitibus praesentibus i (l. *cod.*) inter quos controuersia est, uindicias sumere iubentur. Plautus in Artimone: 'Nunc...superstes' *Pseudacro ad Hor. Epod. I 5:* Superstitem pro praesenti posuit, ut Plautus: 'Nemo ...superstes' (*) 6. hic adest *Festi cod. cum Pseudacronis A.* adest hic *reliqui Pseudacronis libri* *Cf. Paulus p. 304, 4* II *Festus p. 165, 27:* [Nauteam ait Opi]lius Aurelius herb[ae genus esse granis nigris], qua coriari utuntur, [cuius uideri a naue duc]tum nomen, quia nauseam fa[cit permutatione T et] S litterarum interme-[diarum antiquis consueta]. Plautus in Artemone: [unguentum quod naribus mu]lionum nauteam fecisset.....lem atque aro..... *Cf. Paulus p. 164, 12* 7. (*) III *Festus p. 274, 29:* Rauim anti[qui dicebant pro raucitate]. Plautus: ubi si quid pos[cam usque ad rauim posc]am. item: Experiuraui her[cle omnia ad raucam rau]im. et in Artemoni: Et [. . . . . Caecilius] in Hypobolimaeo: Prius [ad rauim ....]ntam feceris *Cf. Paulus p. 275, 4* 8. rauim *in fragmento fuisse Festus docet*

ASTRABA

I

A. Séquere adsecue, Pólybadisce: meám spem cupio cónsequi.
B. Séquor hercle equidem: nám lubenter meám speratam cónsequor. 10

II

Áxitiosae annónam caram e uíli concinnánt uiris.

III

Quási tolleno aut pílum graecum réciprocas planá uia.

IV

Terebrátus multum sít: subscudes áddite.

ASTRABA (*) *Probus in Verg. Bucol. p. 2, 21:* Hoc idem carmen et astrabicon dictum est ex forma, qua aduecti fuerant, qui illa cantaturi erant. sunt autem astrabae uehicula dicta *παρὰ τὸ μὴ στρέφεσθαι*: quo titulo et Plautus fabulam inscripsit, in qua mulieres in eiusmodi uehiculis inducit *C. G. L. II p. 22, 15:* Astrama*: σανίς, ὑποπόδιον* = *C. G. L. IV p. 406, 29:* Astraba tabella ubi pedes requiescunt: *cf. Ind. Ien. aest. 1893 p. III sq.*
I *Varro de l. l. VI 73:* Etiam spes a sponte potest esse declinata, quod tum sperat, quom quod uolt fieri putat (*cf. Krumbiegel de Varr. scrib. gen. quaest. p. 62*). nam quod non uolt si putat, metuit, non sperat.... (*lacunam indicavi Ind. Ien. aest. 1893 p. VI*) itaque hi quoque qui dicunt in Astraba Plautina: 'Sequere...consequor', quod sine sponte dicunt, uere neque ille sperat qui dicit adulescens neque illa sperata est
9. Plautina: Sequere *Ritschelius Op. III p. 190.* plautin ea sequere *F* adsecue *Lachmannus ad. Lucr. V 679.* adseque *F* Polybadisce *Scaliger.* polyba disce *F* cupio difec (*vel* desee *in marg., del. postea*) consequi *F ante corr.* (*) 10. hercle equidem *L. Spengelius, Ritschelius l. s. s.* herclem (*corr. ex* erclem *vel* ercle *m. 2, ut vid.*) quidem *F* meam speratam *Ritschelius l. s. s.* mea sperata *F* (*) II *Varro de l. l. VII 66:* In Astraba (astriba *F*): 'Axitiosae...uiris'. Idem in Sitellitergo... Sic Claudius scribit axitiosas demonstrari conciliatrices (*ita scripsi duce Loewio: cf. Ind. Ien. aest. 1893 p. VI:* consupplicatrices *F*). Vt ab una faciendo factiosae, sic ab una agendo axitiosae dictae (*cf. quae dixi l. s. s. p. VI.* actiosae dictae *codex, ante* ut *verba* ab agendo axitiosas *exhibens*)
11. Axitiosae *Aldus.* ac sitiose *F* (*) III *Festus p. 274, 25:* Reciprocare pro ultro citroque poscere usi sunt antiqui, quia procare est poscere. Pacuius...Plautus in Astraba: 'Quasi...uia' *Cf. Paulus p. 275, 9* (*) 12. tolleno *Scaliger.* tollenono *codex* gręcum *cod.* reciprocas *O. Muellerus, Ritschelius.* reciproceis *codex* plana uia *Scaliger, Ritschelius.* plana uta *codex* (*) IV *Festus p. 306, 31:* [Subscudes ap]pellantur cuneatae (cunetae *cod.*) ta[bellae quibus] tabulae inter se con[figuntur qui]a, quo eae immittantur (a *ex* u *cod.*), [succiditur. Pa]cuius...Plautus in Astraba (ineastraba *cod.*): 'Terebratus ...addite' *Cf. Paulus p. 307, 6* 13. sit: *Ritschelius.* sit et *codex* (*)

V

Apluda

VI

Térebra tu quidém pertundis. 15

VII

Dare pédibus protinam sése ab his regiónibus

BACARIA

Quis ést mortalis tánta fortúna affectus úmquam,
Qua ego núnc sum? quoius haec hódie uentrí portatur pómpa:
Vel núnc hic qui mihi ín mari acipénser latuit ántehac,
Quoius látus in latebras réddam meis déntibusque et mánibus. 20

V *Gellius XI 7, 4 de advocato quodam agens:* Legerat autem ille 'apludam' ueteres rusticos frumenti furfurem dixisse idque a Plauto in comoedia, si ea Plauti est, quae Astraba inscripta est, positum esse *Nonius p. 69, 24 (ex Gellio, ut videtur):* Apludas frumenti furfures dixerunt (*ita Quicheratus.* dicunt *codd.*) rustici ueteres. hoc in antiquis inuenitur, quorum in dubio est auctoritas. quamquam et Plautus in Astraba fabula ita dixerit. cuius incertum est an sit ea comoedia (eius comoedia *codd. corr.: Ritschelius Parerg. p. 131*) atque ideo uersus eosdem ponere supersedimus *Placidus p. 8, 13 (= C. G. L. V p. 6, 30 = 48, 9):* Apluda furfuribus milii pannicique *et p. 8, 3 (= C. G. L. V p. 6, 20 = 43, 6):* Ablundam paleam. *Adde glossas glossarii 'aa' (C. G. L. V p. 435, 25):* Ablunda panici et milei folliculus *et (C. G. L. V p. 440, 48):* Aplunda paniculi et milei *Paulus p. 10, 14:* Apluda est genus minutissimae paleae frumenti siue panici de qua Naeuius: non hercle apluda est hodie quam tu nequior: *unde pendet Osbernus Nov. thes. p. 54: cf. Ind. Ien. aest. 1893 p. VII* 14. (*) VI *Nonius p. 62, 26:* Exterebrare est ui aliquid extorquere et scrutari aut curiosius quaerere (*ita codd.* aut curiosius quaerere et scrutari *L. Muellerus: de lacuna cogitat Ritschelius*). Plautus in Astraba, cum in curiosum iocaretur: 'Terebratum quidem pertundis' 15. Terebra tu *Turnebus* (*)

VII *Nonius p. 376, 3:* et quoniam nonnulli ueterum pro eo quod protinus est protinam uel protinis conuerterunt, exempla de his necessario (*ita Carrio.* necessaria *codd.*) decerpenda sunt. Afranius... Plautus in Astraba (*ita Iunius.* in astrauada *codd.*): 'Dare...regionibus' 16. (*)

BACARIA (*) *Macrobius Sat. III 16, 1:* Nec accipenser (*ita BP*), quem maria prodigis nutriunt illius saeculi delicias euasit et ut liqueat secundo Punico bello celebre nomen huius piscis fuisse, accipite ut meminerit eius Plautus in fabula quae inscribitur Bacaria (*ita Ritschelius Opusc. III p. 197.* baccharia *libri*) ex persona parasiti: 'Quis est...manibus' 17. (*) 18. cuius *codices* hodie *add. Schoellius: om. codices* (*) 19. hic *addidit Ritschelius l. s. s.: om. codices* a///cipenser *P.* ancipenser *B* (*) 20. cuius ego *libri, ubi* ego *delevi* dentibusque *Seyffertus.* dentibus *libri* (*) 20. (*)

BIS COMPRESSA

BOEOTIA

I

Vt illúm di perdant prímus qui horas répperit
Quique ádeo primus státuit hic solárium:
Qui míhi comminuit mísero articulatím diem.
Nam unúm me puero uénter erat solárium
Multo ómnium istorum óptumum et ueríssumum: 25
Vsque ís monebat ésse nisi quom níl erat.
Nunc étiam quomst, non éstur, nisi solí lubet.
Itaque ádeo iam oppletum óppidumst soláriis,
Maiór popli pars árida reptánt fame.

II

Vbi prímum accensus clámarat merídiem 30

BIS COMPRESSA (*cf. app. crit.*) *solius Accii testimonio innotuit, cuius verba apud Gellium III 3, 9 servata ad AGROECVM attuli*

BOEOTIA (*cf. AGROECVS et app. crit.*) *Gellius III 3, 3:* Nam praeter illas unam et uiginti... quasdam item alias probauit adductus filo atque facetia sermonis Plauto congruentis easque iam nominibus aliorum occupatas Plauto uindicauit, sicuti istam, quam nuperrime legebamus, cui est nomen 'Boeotia'. Nam cum in illis una et uiginti non sit et esse Aquili dicatur, nihil tamen Varro dubitauit, quin Plauti foret, neque alius quisquam non infrequens Plauti lector dubitauerit, si uel hos solos ex ea fabula uersus cognouerit, qui quoniam sunt, ut de illius Plauti more dicam, Plautinissimi, propterea et meminimus eos et ascripsimus. Parasitus ibi esuriens haec dicit: 'Vt illum... fame'

21. dii *VR et codices recentiores* oras *R* reperit *V et codices recentiores* 22. Quicque ad eo *V* 23. cominuit *P* articulatim *ex* articulatum *corr. V* 24. Nam unum me *Hertzius.* Nam me *libri* uenter erat *Salmasius Exerc. Plin. p. 650 ed. a. 1629, Bentleius.* ueter erat *VR, excerpta Scioppii.* ueteterat *P* (*) 25. optimum *libri, ex* omnium *corr. V* uerissimum *libri* 26. Vsque is *scripsi.* Vbi iste *codices* cum *codices* nihil *et* nichil *codices* 27. quomst *Bothius.* quod est *VP.* quid est *R* estur *editiones veteres.* est *codices* libet *codices* (*) 28. oppidum est *Hermannus, Bothius.* est oppidum *codices* 29. popli pars *Bothius.* pars populi *codices, nisi quod* populiari direptā,[t] *R* arida *Hertzius.* aridi *codices* repetant *ex* reptant *corr. codd. Vindob., alii* (*) II *Varro de l. l. VI 89:* Accensum solitum ciere Boeotia ostendit, quam comoediam Aquilii (alii *cod.*) esse dicunt, hoc uersu: 'Vbi... meridiem' 30. clamant *M* (*)

CAECVS VEL PRAEDONES

I

Nil quícquam factum nísi fabre
Nec quícquam positum síne loco,
Auro, ébore, argento, púrpura,
Pictúris, spoliis, túm statuis

II

Néque eam inuito a me úmquam abduces. 35

III

Spéctaui ludós magnifice atque ópulenter.

IV

Plure áltero tantó quanto eius fúndus est
Velim.

V

Ita súnt praedones: prórsum parcunt némini.

VI

In peregre est 40

CAECVS VEL PRAEDONES (*) I *Charisius* (*ex Iulio Romano*) *p. 199, 31:* Fabre Plautus in Caeco uel in Praedonibus: 'Nihil ...statuis' 31—34. *Numeros ita constitui* Nihil *N* luco *N* (*) II *Charisius p. 202, 30* (*ex Iulio Romano*)*:* Inuito ut falso Plautus in Caeco uel in Praedonibus: 'Neque...abduces' quod idcirco putaui tractandum, quia numero plurali aduerbialiter inuitis uideo dictum, et apud eos forsitan cum continua uoce laetentur 35. (*) III *Charisius p. 209, 24* (*ex Iulio Romano*)*:* Opulenter Plautus in Caeco uel in Praedonibus: 'Spectaui...opulenter' 36. (*) IV *Charisius p. 211, 27* (*ex Iulio Romano*)*:* Plure Plautus in Caeco uel in Praedonibus: 'Plure...uelim' 37 *sq.* (*) V *Charisius p. 211, 32* (*ex Iulio Romano*)*:* Prorsum Plautus in Caeco uel in Praedonibus: 'Ita...nemini' VI *Charisius p. 212, 18* (*ex Iulio Romano*)*:* Peregre cum abit quis dicimus in locum, ut Titinius ... Plautus quoque in Praedonibus uel in Caeco: 'In peregre est' 40. (*)

VII

A. Velím ted arbitrári factum. B. Sédulumst,
Si súmmouentur hóstes, remouentúr lapes.

VIII

Sí non strenué fatetur, úbi sit aurum cónditum,
Mémbra ei exsecémus serra.

IX

Nil féci secus quam mé decet. 45

X

A. Quis tu és qui ducis mé? B. Mu. A. Perii hercle, Áfer est.

CALCEOLVS

⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ Molluscám nucem
Super éius dixit ímpendere tégulas.

VII *Charisius p. 219, 9 (ex Iulio Romano):* Sedulum Plautus in Caeco uel in Praedonibus: 'Velim...lapides' 41 *sq.* ted *Buechelerus Mus. Rhen. vol. 39 (a. 1884) p. 418 adn.* te *codex* factum ℞ sedulum est (*h. e.* factum. respondetur: Sedulum est) *codex: videtur igitur codex indicare, verba* Sedulum est *alius personae esse (cf. 198, 22; 207, 10)* Si *add. Buechelerus l. s. s.: om. codex* lapes *Buechelerus l. s. s. coll. Prisc. I (G. L. II) p. 250, 9.* lapides *codex* (*)

VIII *Charisius p. 219, 16 (ex Iulio Romano):* Strenue Plautus in Caeco uel in Praedonibus: 'Si...serra' 43. conditum *et* ei *add. Ritschelius Opusc. II p. 325: om. codex* 44. (*) IX *Charisius p. 220, 19 (ex Iulio Romano):* Secus pro aliter Naeuius...et Plautus in Caeco: 'Nihil...decet' 45. (*) X *Charisius p. 240, 3 (ex Iulio Romano):* Mu Plautus in Caeco uel in Praedonibus: 'Quis...Afer est' 46. perii *olim emendatum.* pueri *codex* *Personas distribuit Bothius* Perii hercle, Afer *distinxi cum Fabricio* (*)

CALCEOLVS Macrobius Sat. III 18, 9: Nucem molluscam licet hiemis nobis tempus inuideat, tamen quia de nucibus loquimur, indictam non relinquamus. Plautus in Calceolo sic eius meminit: 'Molluscam...tegulas'. ecce Plautus nominat quidem, sed quid sit nux mollusca non exprimit. est autem Persicum quod uulgo uocatur, et mollusca nux dicitur scilicet quod ceteris omnibus nucibus mollior sit *Ex Macrobio pendet Osbernus Nov. thes. p. 279* 47. 48. (*)

CARBONARIA

I

⊥ ego pernam, súmen sueris, spétile, callum, glándia.

II

Pátibulum ferát per urbem, deínde adfigatúr cruci. 50

III

⊥ secundum eámpse aram aurum abscóndidi.

CESISTIO

Dis stríbula aut de lúmbo obscena uíscera.

COLAX

I

Bátiolam auream ócto pondo habébam: accipere nóluit.

CARBONARIA (*) I *Festus p. 330, 24:* Spetile uocatur infra umbilicum suis, quod est carnis, proprii cuiusdam habitus, exos, qua etiam antiqui per se utebantur. Plautus enumerandis suillis (enumerandis uillis *cod.: corr. A. Augustinus*) obsonis in Carbonaria sic meminit: 'Ego...glandia' *Cf. Paulus p. 331, 10* 49. sueris *Turnebus Adv. XIV 1.* sueres *cod.* spectile *cod.* spetile *in lemm. idem* callum *Vrsinus.* galium *codex* (*) II *Nonius p. 221, 13:* Patibulum genere neutro. Masculino...Plautus Carbonaria: 'Patibulum ... cruci' 50. adfigatur *vir doctus in Nonii ed. Bas.* adfigat *vel* affigat *codices* (*) III *Priscianus I (G. L. II) p. 516, 5:* A 'do' uerbo, quod simplex primae est coniugationis, composita cum praepositione tertiae sunt et primitiui seruant perfectum duplicantia 'di'...itaque omnia idem praeteritum perfectum seruant: 'credidi, uendidi, condidi, abscondidi'. Plautus in Carbonaria: 'Secundum...abscondidi' 51. eampse *Fleckeisenus.* ipsam *Priscianus* (*)

CESISTIO (*) *Varro de l. l. VII 67:* In Cesistione: 'Distribula...uiscera'. stribula, ut Opilius scribit, circum coxendices sunt bonis: id graecum est ab eius loci uersura 52. Dis stribula *Buecheleru.* distribula *F* aut *Scioppius.* ut *F* obscoena uiscera. stribula *pro* obscenabis cerastribula *codicis F scripsit O. Muellerus* (*)

COLAX (*) *Terentius Eunuchi prol. v. 25 veterem poetam malevolum haec exclamare dicit:* Colacem ésse Naeui et Plaúti, ueterem fábulam, Parasíti personam índe ablatam et mílitis I *Nonius p. 545, 16:* Batiola. Plautus Colace: 'Batiolam ... noluit' *De glossis quae huc possunt spectare cf. Loewius Prodr. p. 280* 53. habebam *Ritschelius Opusc. III p. 794, Quicheratus.* habebat *Nonii codices* (*)

II

Quí data fidé firmata fídentem feféllerint,
Súbdoli subséntatores, régi qui sunt próxumi, 55
Qui áliter regi díctis dicunt, áliter in animó habent.

III

Si mé tu hodie inuitáueris numquám quicquam * *

IV

Nexum

COMMORIENTES

⏑ ⏓ ⏑ ⏓ ⏑ sáliam in puteum praécipes.

CONDALIVM

I

Tám crepusculó fere ut amant lámpades accéndite. 60

II *M. Caesar ad Frontonem II 10 (p. 33 ed. Nab.):* * * * adfinitate sociatum, neque tutelae subditum: praeterea in ea fortuna constitutum, in qua, ut Q. Ennius ait, omnes dant consilium uanum adque ad uoluptatem omnia. Item quod Plautus egregie in Colace super eadem re ait: 'Qui...habent' 54. (*) 55. proximi *cod.* 56. (*) III *Schol. Veron. in Verg. Aen. II 670 (p. 89, 28 Keil.):* ⟨Numquam omnes⟩ hodie. Sic... Plautus in Colace: 'Si...quicquam' 57. (*) IV. *Varro de l. l. VII 104 sq.:* Maccius in Casina...in Colace: 'Nexum * * *': *at cum aliud alius poetae inter haec duo testimonia intercedat fragmentum, dubium est utrum de Plauti an de Naevii Colace agatur*

COMMORIENTES (*) *Terentius Adelph. prol. v. 6:* Synápothnescontes Díphili comoédiast: Eam Cómmorientes Plaútus fecit fábulam. In Graéca adulescens ést, qui lenoni éripit Meretrícem in prima fábula: eum Plautús locum Relíquit integrum. *Adde Accii verba ad AGROECVM adlata* *Priscianus I (G. L. II) p. 280, 13:* A capite solum composita ablata s et mutata e in i et addita 'itis' faciunt genetiuum, ut 'anceps ancipitis', 'praeceps praecipitis', 'biceps bicipitis'. antiqui tamen 'ancipes' et 'praecipes' et 'bicipes' proferebant in nominatiuo, et sic secundum analogiam sequebatur genetiuus 'ancipes ancipitis', ut 'sospes sospitis'. Plautus in Commorientibus: 'Saliam...praecipes'

CONDALIVM (*) *Cf. Accii verba ad AGROECVM adlata* I *Varro de l. l. VII 77:* Apud Plautum in Parasito pigro...crepusculum dictum ab Sabinis, et id dubium tempus noctis an diei sit. itaque in Condalio est: 'Tam...accendite' 60. (*)

II

pro •

CORNICVLA

I

Quíd cessamus lúdos facére? círcus noster écce adest.

II

⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ qui regí latrocinátu's
Annós decem Demétrio ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑

III

Púlcrum et luculéntum hoc nobis hódie euenit proélium. 65

IV

Mihí Lauerna in fúrtis celebrassít manus.

II *Festus p. 229, 11:* [Pro ponitur etiam pro am]plifi[cando ac palam faciendo * * *]...alias pro a[dmiratione ut pro Iuppiter..Accius] in Melani[ppo * * *] mani oinu[* * *] Plautus in Con[dalio * * * *Cf. Paulus p. 228, 16* 61. (*)

CORNICVLA (*) I *Varro de l. l. V 153:* Armilustrum ab ambitu lustri: locus idem Circus Mecinus dictus, quod circum spectaculis aedificatus, ubi ludi fiunt, et quod ibi circum metas fertur pompa et equi currunt. itaque dictum in Cornicula militis aduentu, quem circumeunt ludentes: 'Quid...adest' 62. (*) II *Varro de l. l. VII 52:* In Cornicula: 'Qui...Demetrio'. latrones dicti ab latere qui circum latera erant regi atque ad latera habebant ferrum, quos postea a stipatione stipatores appellarunt et qui conducebantur; ea enim merces graece dicitur *λάτρον*. ab eo ueteres poetae nonnumquam milites appellant latrones quod item ut milites cum ferro aut quod latent ad insidias faciendas. *Cf. Paulus p. 118, 16, Isidori Orig. X 150, Servius ad Aen. XII 7, Goetzius 'Berl. phil. Wochenschr.' 1886 p. 782, Mentzius de Acl. Stil. p. 38* *Nonius p. 134, 28:* Latrocinari, militare mercede. Plautus Cornicularia: 'Latrocinatus annos decem * * *' [mercedem]. ⟨Cato⟩ in Tiberium (*ita L. Muellerus:* decem mercedem in Tiberio *codd.*): Qui aput regem in latrocinio fuisti, stipendium acceptitasti 63 *sq.* latrocinatu's *Ritschelius.* latrocinatus *codices* annos decem *Nonius.* decem annos *Varro* (*) III *Nonius p. 63, 11:* Luculentum, pulchrum et bonum et perspicuum: dictum a luce. Licinius Macer ... Plautus Cornicula: 'Pulchrum ... proelium' 65. Pulchrum *Nonius* . IV *Nonius p. 134, 34:* Lauerna dea (*ita Aldus:* Lauerna ea *codd.*) cui supplicant fures. Plautus Cornicularia: 'Mihi...manus' 66. Mihi Lauerna in *Scaliger.* militaueram nam *codices Nonii* celerassit *Nonii cod. Lugdun.* manus *Aldus.* manius *Nonii codices* (*)

V

Qui amánt ancillam meám Phidullium óculitus.

VI

⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ⏑ – em te óbsecro,
Lýde, pilleúm meum, mi sodális, mea salúbritas.

VII

Fáce olant aedes árabice. 70

DYSCOLVS

⏑ uirgo sum: nóndum didici núpta uerba dícere.

FAENERATRIX

I

Heus tu, ín barbaria quód dixisse dícitur

V *Nonius p. 147, 22:* Oculitus, ut animitus, medullitus. Plautus Cornicula: 'Amant...oculitus' 67. Corni qui amant *codices, ubi* Cornicula: Amant *Ritschelius* Phidyllium *Winterus.* fedulium *codices* (*) VI *Nonius p. 220, 11:* Pilleus generis masculini. Plautus . . . neutri Plautus Cornicula: 'Em . . . salubritas' 68 *sq.* Cornicula: en *Ritschelius l. s. s.* (*ubi* em *reposui*). cornicem *codices Nonii praeter* L^1, *qui* cornicen *habet* lide *H.* nide *G* (*)

VII *Diomedes p. 383, 15:* Oleo oles, apud ueteres olant. Plautus in Cornicula: 'Facere...arabice' *Cf. Paulus p. 28, 10:* Arabice olet, id est ex odoribus Arabicis: *quam glossam huc spectare coniecit magis quam demonstravit Reitzensteinius 'Verr. Forsch.' p. 64 post Keilium* 70. Faće *scripsi.* Facere *codices* aedes arabicae *AB* (*)

DYSCOLVS (*) *Festus p. 170, 21:* Nupta uerba dicebantur ab antiquis, quae uirginem dicere non licebat, ut Plautus in Dyscolo: 'Virgo...dicere' *Idem Paulus nisi quod is* ut *omittit* 71. (*)

FAENERATRIX (*) *Varro de l. l. VII 96:* In pluribus uerbis a ante e alii ponunt, alii non, ut quod partim dicunt ⟨scaeptrum, partim⟩ sceptrum, alii Plauti Faeneratricem, alii Feneratricem: sic *e. q. s.* (*) I *Festus p. 372, 22:* Vapula Papiria in prouerbio fuit antiquis, de quo Sinnius Capito sic refert: tum dici solitum esse, cum uellent minantibus sibi significare se eos neglegere et non curare, fretos iure libertatis. Plautus in Feneratrice: 'Heus . . . Papiria'. in barbaria est in Italia. Aelius hoc loco uapula positum esse ait pro dole, Varro pro peri

Libértus suae patrónae, id ego dicó tibi:
'Libértas salue: uápula Papíria.'

II

Quaé ego populabó probe. 75

FRETVM

Nunc íllud est quod 'résponsum Arretíni' ludis dícitur:
Períbo, si non fécero: si fáxo, uapulábo.

FRIVOLARIA

I

Commodo dictitemus

II

Is míhi erat bilis, aqua íntercus, querquéra tussis ⏑ ⏑ ⏓ –

---

73. id ego *Scaliger*. id eo *apographa* tibi *add. Scaliger: lacunam habent apographa* (*) 74. libertas *O. Muellerus*. liberta *apographa* (*)
II *Diomedes p. 401, 3:* Populo ait Plautus in Feneratrice: 'Quae ...probe' 75. probe *Scioppius et Putschius*. proue *codices*
FRETVM (*) *Gellius N. A. III 3, 7:* Nos quoque ipsi nuperrime, cum legeremus Fretum — nomen est id comoediae, quam Plauti esse quidam non putant — haut quicquam dubitauimus, quin ea Plauti foret et omnium quidem maxime genuina. ex qua duo hos uersus exscripsimus, ut historiam quaereremus oraculi Arretini (arietini *codices recentiores*): 'Nunc...uapulabo' 76 *sq.* Arretini *in re obscura non mutavi* ludis *scripsi, quamvis de versu dubitem.* ludis magis *codices plerique.* magnis ludis *codices recentiores* (*)
FRIVOLARIA (*) I *Charisius p. 193, 14:* Par est ut in multis generibus istius modi dictionis, commodo commodeque, ut Plautus in Friuolaria: Commodo dictitemus'. non quia negem †ultra Sassinum inter quaestion. os Teatinis et Marucinis esse moris e litteram relegare, o uidelicet pro eadem littera claudentibus dictionem
Cf. idem p. 196, 9: Similiter et commodo dixerunt, ut Plautus in Friuolaria II *Paulus p. 256, 11:* Querqueram frigidam cum tremore a Graeco κάρκαρα certum est dici, unde et carcer. Lucilius 'Iactans me ut febris querquera' et alibi 'Querquera consequitur capitisque dolores'. item Plautus: 'Is mihi erat bilis querqueratus' *Cf. glossa C. G. L. IV p. 158, 10* (*Loewius Prodr. p. 327*): Querquera est febris acris ac uehemens quae cum magno frigore solet uenire. *Festi ipsius lacera fragmenta sic suppleo aliorum ex parte usus supplementis:*

III

Séquimini me hac súltis, omnes légiones Lauérnulae. 80

IV

Vbi rorarii éstis? — Adsunt. — Vbi sunt accensi? — Écce _

V

Ágite nunc, subsídite omnes, quási solent triárii.

VI

Naue ágere oportet quód agas, non ductárier.

VII

Superáboque omnis árgutando praéficas.

Querqu[eram febrem grauem et mag]nam quidam ⟨a⟩ querc[u putant dici, quod id genus] arboris, cum gra[ue sit ac durum, tum etiam in] ingentem euada[t amplitudinem. Aurelius autem] Opilius frigidam a[it dictam et acrem ac uehemen]tem. Santra eam ex G[raeco ducit, qui tremo]rem eius modi κά[ρκαρον dicunt, unde dictum esse] etiam carcerem. Plau[tus in Friuolaria: Is mihi] erat bilis querque[ra tussis. item Lucilius:] Iactans me ut feb[ris querquera * * *]r et alibi: Querque[ra consequitur capitisque dolores] *Priscianus I (G. L. II) p. 271, 1:* Praeterea inuenitur apud uetustissimos 'intercus intercutis' et proprie 'intercus aqua' dicitur, quam Graeci ὕδρωπα nominant. Plautus in Friuolaria (fribolaria *vel* fribularia *codd.*): 'Is . . . intercus, tussis, febris' 79. eras *codd. Prisc. RBADK* aqua intercus *om. Festus* querquera tussis *Festus ut vid.* tussis febris *Priscianus* (*) III *Festus p. 301, 22:* Sultis, si uoltis. Plautus in Friuolaria: 'Sequimini . . . Lauernae': *unde Paulus p. 300, 7:* Sultis, si uultis. Plautus: 'Sequimini me hac sultis' 80. hac *Paulus.* hanc *Festi codex* sultis *Paulus.* stultis *Festi codex* omnes legiones *Bothius.* legiones omnes *Festus* Lauernulae *scripsi.* lauerne *Festus* (*) IV *Varro de l. l. VII 58:* In Friuolaria: 'Vbi...ecce'. rorarii dicti ab rore qui bellum committebant ante, ideo quod ante rorat quam pluit. Accensos ministratores Cato esse scribit *e. q. s.*: *cf. Paulus p. 14, 13* 81. rorani *cod.*: *corr. Rholandellus* Adsunt *Grothius.* an sunt *F:* en *m. 2 adscr.* (*) V *Varro de l. l. V 89:* Pilani triarii quoque dicti quod in acie tertio ordine extremi[s] subsidio deponebantur; quod hi subsidebant, ab eo subsidium dictum, a quo Plautus: 'Agite . . .triarii' *Festus p. 306, 4:* Subsidium dice***ntis subside***entique acie***genus militum *** emeruerant *** amen retine *** quae erat ter***m ut Plautus***: '⟨A⟩gite nunc subi(?)***t triario' 82. subsidete *F: corr. Lactus. de Festo non constat* triarii *Varro.* triario *Festi codex* VI *Festus p. 166, 32:* Nauus, celer ac strenuus, a nauium uelocitate uidetur dictus . . . .Plautus in Friuolaria: 'Naue . . . ductarier' *Cf. Paulus:* Nauus celer ac strenuus, a nauium uelocitate dictus 83. (*) VII *Nonius p. 66, 27:* Praeficae dicebantur aput ueteres quae adhiberi sole⟨re⟩nt funeri, mercede conductae, ut et flerent et fortia facta laudarent. Plautus in Friuolaria: 'Superaboque...praeficas'

VIII

⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ túnc papillae prímulum 85
Sorórìabant — íllud uolui dícere:
Fratérculabant. quíd opus est uerbís? ⏑ –

IX

* * * agnina tene * * * strebulis

X

⏑ ⏓ o amice ex múltis mi une Céphalio.

FVGITIVI

A. Áge ergo, specta, uíde uiuices quántas. B. Iam inspexí: quid est? 90

HORTVLVS

Praéco ibi adsit: cúm corona, quíque liceat, uéneat.

VIII *Festus p. 297, 31:* Sororiare (Sororię *cod.*) mammae dicuntur puellarum, cum primum tumescunt, ut fraterculare puerorum. Plautus in Fribolaria: '*** papillae pri *** uolui dicere *** opus est uerb ***' *Cf. Paulus ex edit. Thewrewkii p. 296:* Sororiare mammae dicuntur puellarum, cum primum tumescunt, ut ⟨fraterculare⟩ puerorum. Plautus: 'Tunc papillae primu⟨lu⟩m sororiabant: illud uolui dicere: fraterculabant' 85 *sqq.* primulum *et* quid *Vrsinus supplevit* (*) IX *Festus p. 313, 34:* Strebula Vmbrico nomine Plautus appellat coxendices hostiarum quas G[raeci *μηρία* dicunt, quae] in altaria in[poni solebant, ut Plau]tus ait in Fri[uolaria: '***] agnina tene *** bulis' *Cf. Paulus p. 312, 5* 88. strebulis *Vrsinus* (*) X *Priscianus I (G. L. II) p. 188, 21:* Vnus quia de uocatiuo dubitant, Caper, doctissimus antiquitatis perscrutator, ostendit hoc usum Catullum et Plautum. Catullus . . . Plautus in Friuolaria (fribularia *vel* fribollaria *codices*): 'O amice...Cephalio' *Cf. ars anon. Bern. p. 90, 13 ed. Hag.:* Vnus unius uni unum une ab uno. Plautus: 'O amice...Caephalio' 89. mi *Bothius.* mihi *codices* (*)

FVGITIVI (*) *Varro d. l. l. VII 63:* In Fugitiuis: 'Agerge... quod esset' 90. Age ergo, specta *L. Spengelius.* Agerge specta *codex* quid *vulgo.* qd *codex* est *Scaliger.* esset *codex* *Personis distribuit Winterus* (*)

HORTVLVS *Festus p. 306, 4:* Sub corona uenire dicuntur, quia captiui coronati solent uenire, ut ait Cato in eo qui est de re militari: 'Vt populus suus sua opera potius ob rem bene gestam coronatus supplicatum eat quam re male gesta coronatus ueniat'. id autem signum est nihil praestari a populo, quod etiam Plautus significat in Hortulo: 'Praeco...ueniat' 91. quique *Scaliger.* cuique *codex* ueneat *Vrsinus.* uentat *codex* (*)

LENONES GEMINI

Dolet huíc puello sése uenum dúcier.

LIPARGVS

Níl moror mihi fúcum in alueo ápibus qui peredít cibum.

NERVOLARIA

I

Scobína ego illunc áctutum adrasí senem.

II

Prohibéntque moenia ália, unde ego fungár mea. 95

III

Ocíssume nos líberi possímus fieri * *

LENONES GEMINI (*) *Cf. quae ad AGROECVM adnotavi* *Priscianus I* (*G. L. II*) *p. 231, 21 de* puer, puera, puellus *disserens:* Plautus in Lenonibus geminis: 'Dolet...ducier' *Festus p. 249,15:* Puelli per deminutionem a pueris dicti sunt. itaque et Ennius ait...et Lucilius... et Plautus: 'holim...ducier' *Cf. Paulus p. 248, 3* *A Prisciano pendet Osbernus p. 407* 92. Dolet *Priscianus.* holim *Festi codex* huic puello *Festus.* hic puellus *Priscianus* (*)

LIPARGVS (*) *Priscianus I* (*G. L. II*) *p. 522, 8:* In 'do' unum anomalum inuenitur 'edo es est' uetustissimi tamen etiam 'edo edis edit' dicebant correpta prima syllaba...Plautus in Lipargo: 'Nihil...cibum'. corripitur enim paenultima 93. Nihil *codices* alueo *Pareus, Ritschelius.* aluo *vel* albo *codices* perdit *libri pauci*

NERVOLARIA (*) I *Varro de l. l. VII 68:* In Neruolaria (*ita Ald.:* in eruolaria *F*): 'Scobinam...senem' scobinam a scobe *e.q.s.* 94. scobina *Scioppius:* scobinam *F* illunc *A. Spengelius.* illum *F* adrasi senem *A. Spengelius duce Lachmanno in Lucr. III 790.* adrasi enim *F* (*) II *Festus p. 145,27:* Moenia, muri...significat etiam officia. Plautus in Neruolaria: 'Prohibentque...mea'. *Paulus p. 144,8:* Moenia et muri et officia. Plautus: 'Prohibentque...mea' 95. fungar mea *codd. Pauli.* funger in ea *apographa Festi* (*) III *Festus p. 181, 27:* Ocius secundae collationis et deinde tertiae ocissime frequentata sunt . . . tertiae uero collationis [consolationis *cod.*], cuius rariora [maiora *cod.*] exempla sunt, auctor est Plautus in Neruol[aria]: 'Ocissima...fier⟨i⟩': *ubi tamen incertum utrum quae sequebantur omnia ad novum testimonium spectent an ad Nervolariae fragmenti finem et simul ad novum testimonium* (Ocius et ocissime positiuum latinum

IV

Prodúcte prodigum ésse amatorem áddecet.

V

Vinum sublestissumum.

VI

Insánum ualde utérque deamat ⏑ ⏑ –

VII

Scrattaé scrupipedae stríttiuillae sórdidae. 100

---

non habent, sed ab eo ueniunt quod est in Graeco ὠκέως *Paulus*) 96. ocissime *codex* fieri *iam Vrsinus* (*) IV *Festus p. 229, 19:* Prodegeris, consumpseris, perdideris, ut Caecilius...et Plautus in Neruolaria: 'Producte...addecet' (*unde* Prodigere est consumere, unde et prodigus fit *Paulus*) 97. producte prodigum *Vrsinus, prob. Seyffertus Stud. Pl. p. 23.* productae prodigium *codex* esse amatorem *Bothius.* esse m. amatorem *codex* (*) V *Festus p. 294, 33:* [Sublesta antiqui] dicebant infir[ma et tenuia]. Plautus in Persa . . . idem (idest *cod.*) in Neruolaria uinum ait sublestissimum, quia infirmos faciat uel corpore uel animo (*idem Paulus omisso fabulae nomine*) 98. (*) VI *Nonius p. 127, 27:* Insanum pro insane, ut inmane pro inmaniter. Plautus Neruolaria (*ubi* Plautus neruo *codices,* Neruolaria *Lipsius*): 'Insanum...deamat' 99. (*) VII *Gellius N. A. III 3, 6:* Fauorinus quoque noster, cum Neruulariam Plauti legerem, quae inter incertas habita est, et audisset ex ea comoedia uersum hunc: 'Scrattae...sordidae', delectatus faceta uerborum antiquitate, meretricum uitia atque deformitates significantium: 'uel unus hercle', inquit, 'hic uersus Plauti esse hanc fabulam satis potest fidei fecisse' *Nonius p. 169, 9:* Scraptas, scrupipedas, strettiuellas, *ita O. et L. Muellerus.* scrupedas strictiuellas *codd.*) exprobratio uitii aut deformitatis meretricum. Plautus Aulularia (*ubi* Neruolaria *Bentinus*): 'Scrattae...sordidae' *Varro de l. l. VII 65:* ibidem (*post Cistellariae v. 405. 407*) 'Scraties...tantulae'. ab exscreando scratiae siccas significat. scrupipedam Aurelius scribit a scauripeda, Iuuentius comicus dicebat a uermiculo piloso qui solet esse in fronde cum multis pedibus, Valerius a pede ac scrupea. ex eo Acci positum curiosa...strittabillae a strettillando; strittare ab eo qui sistit aegre 100. scrattae] scratte *Gellii PR.* escrate *vel* escrapte *codd. Nonii.* scraties *Varronis cod. F. cf. glossam libri glossarum a Loewio Prodr. p. 281 commemoratam* (*C. G. L. V p. 243, 24*): Scrattae, despectae enugatoriae *et procul dubio e Festo p. 333 ductam* (Scraptae dicebantur nugatoriae ac despiciendae mulieres ut ait unus, *ubi* Verrius *Muellerus*) scrupipedae *O. Muellerus ad Varr.* scruppidam *Varronis cod. F infra:* ruppę ides *idem.* crupede *codd. Nonii.* scrupede *codices meliores Gellii* strittiuille *Gellii codices meliores.* strictibile *codd. Nonii.* rittabillae *Varronis cod. F.* strittabillas *idem infra* sordidae *vel* sordide *libri Gellii et Nonii.* tantulae *Varronis cod. F* (*)

PAGON

Honos sýncerasto périit, pernis, glándio.

PARASITVS MEDICVS

I

In cónspicillo ádseruabam pállium [obseruabam]

II

⏑ ⏓ cum uírgis cáseum radí potest.

III

⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ áddite
Lopadás, ecinos, óstreas ⏑ ⏓ ⏑ – 105

IV

Domí reliquit éxoletam uírginem.

PARASITVS PIGER

I

Inde híc bene potus prímulo crepúsculo

PAGON (*) *Varro de l. l. VII 61:* In Pagone: 'Honos ... glandio'. syncerastum est omne edulium (ita *Scioppius.* medullium *F*) antiquo uocabulo graeco 101. sincerasto *F* periit *L. Spengelius.* perit *F* glandio *Pius.* gladios *corr. ex* gradios *F* (*)

PARASITVS MEDICVS (*) I *Nonius p. 84, 6:* Conspicillum (*ita Mercerus:* Conspicilium *codd.*), unde conspicere possis. Plautus Medico: 'In conspicillo ... obseruabam' *Cf. Placidus p. 28, 1* (*C. G. L. V p. 15, 10 = p. 58, 13*) Conspicillo, ita ut conspici possint, quod aiunt longis lineis. 102. conspicilio *vel* conspicuo *codd. Nonii* obseruabam *del. L. Muellerus* (*) II *Nonius p. 200, 7:* Caseus generis masculini ..neutri..Plautus Medico Parasito: 'Cum...potest' 103. (*) III *Nonius p. 551, 4:* Lopades genus concae marinae. Plautus Parasito (paracito *codd.*) Medico: 'Addite...ostreas' 105. lopades L^2H *Bamb.* *Numeros constituit Ritschelius Parerg. p. 132* (*) IV *Priscianus I (G.L.II) p. 489, 16:* Exoleo quoque exoleui, unde exoletus exoleta exoletum. Plautus in Medico: 'Domi...uirginem': *a quo pendet Osbernus p. 392* 106. reliquit *Buechelerus.* reliqui *codices* uirginem exoletam *Osbernus* (*)

PARASITVS PIGER (*) I *Varro de l. l. VII 77:* Apud Plautum in Parasito Pigro: 'Inde...crepusculo'. Crepusculum ab Sabinis, et id dubium tempus noctis an diei sit 107. bene potus *Pius.* de nepotus *F* primulo *Scaliger.* primo *F* (*)

II

Domum íre coepi trámite dextrá uia.

III

Ámbo magna laúde lauti, póstremo ambo súmus non nauci.

PLOCINVM

Nám colorátilem fróntem habet, petilúst, habrus. 110

SATVRIO

I

Catulinam carnem esitauisse, hoc est comedisse, Romanos Plautus in Saturione refert.

II

Retrahí nequitur quóquo progressást semel.

III

A. Mále tibi euenísse uideo. B. Gláber erat tamquám rien.

II *Varro de l. l. VII 62:* In Parasito pigro: 'Domum ... uia'. trames a transuerso dictus 108. cepi *F* (*) III *Festus p. 166, 6:* Naucum ait Ateius Philologus poni pro nugis, Cincius quod in oleae .. nucisque intus sit, Aelius Stilo omnium rerum putamen, glosematorum autem scriptores fabae grani quod haereat in fabulo, quidam ex Graeco, quod sit *ναὶ καὶ οὐχί*, leuem hominem significari, quidam nucis iuglandis quam Verrius iugulandam uocat medium uelut dissepimentum. Plautus in Parasito pigro: 'Ambo...nauci' *Cf. Paulus p. 167, 5* 109. (*)

PLOCINVM (*) *Nonius p. 149, 5:* Petilum, tenue et exile. Lucilius...Plautus Plocino: 'Nam...habrus' *ubi* plautus plocinonam *libri* *Cf. Nonius p. 204, 26:* Frontem feminino genere Vergilius... masculino...Plautus: 'Nam coloratilem...petulis' [petilis tenuis dicit: habris mollis dici] 110. nam coloratilem *Nonius p. 204.* nam coloratum *idem p. 149* petilust *Ritschelius Parerg. p. 172 duce Scaligero* (petilus). petilis *Nonius p. 149.* petulis *idem p. 204* habrus *Scaliger.* habis *Nonius p. 149* (*sed* habris *mox*): *om. p. 204* (*)

SATVRIO (*) *Cf. quae ad ADDICTVM attuli* I *Paulus p. 45, 3* *Huc refert Daccerius Plin. XXIX 14:* (catulos) aditialibus quidem epulis celebres fuisse Plauti fabulae indicio sunt 111. (*) II *Festus p. 162, 27:* Nequitum et nequitur pro non posse dicebant, ut . . . Plautus in Satyrione: 'Retrahi . . . semel' *Cf. Paulus p. 163, 19* 112. est *cod. Festi* (*) III *Festus p. 277, 13:* Rienes quos nunc uocamus antiqui nefrundines appellabant, quia Graeci *νεφροὺς* eos uocant. Plautus in Satyrione: 'Male...rien' *Paulus p. 276, 3:* Rienes antiqui uocabant nefrundines, quia Graeci eos *νεφροὺς* dicunt. Plautus: 'Glaber...rien' *Cf. Hageni Anecd. Helv. p. CLXXV:* Rien testiculus, unde Plautus: 'Glaber...rien' 113. *Personas distribuit Bothius* (*)

IV

Súbcenturiatúm require, quí te delectét domi.

SCHEMATICVS

Nám pater tuos númquam cum illa étiam limauít caput. 115

SITELLITERGVS

I

Múlieres uxór clamabit: égo noui, scio áxitiosa
Quám sit * *

II

⏑ ⏑ ut ea mi ínsignitos púeros pariat póstea
Aút uarum aut ualgum aút compernem aut paétum aut brocchum fílium.

TRIGEMINI

Nísi fugissem in médium, credo, praémorsisset ⏑ ⏑ – 120

IV *Festus p. 306, 25:* Succenturiare est explendae centuriae gratia supplere, subicere. Plautus in Saturione: 'Subcenturia...domi' *Paulus p. 307, 11:* Succenturiare est explendae centuriae gratia supplere. Caecilius *e. q. s.* 114. Subcenturiatum require *Dziatzko Mus. Rhen. vol. XLV p. 639.* subcenturia centum require *codex Festi* (*)

SCHEMATICVS (*) *Nonius p. 334, 2:* Limare etiam dicitur coniungere. Plautus ... idem Schematico: 'Nam...caput': *ubi* idem Schematico *dubitanter retinui:* idem scematico *libri* (idem Medico *h. e.* Medico Pigro *L. Muellerus.* idem σχηματικῶς *Lipsius Epistol. Quaest. I 18.* σχηματικῶς idem *Ritschelius Parerg. p. 169) cf. quae adnotavit L. Muellerus)* 115. tuus *vel* tus *codd.* etiam *om. A* limauit *Lipsius.* limabit *libri* (*)

SITELLITERGVS (*) *Varro de l. l. VII 66:* In Astraba... ideo in Sitellitergo (sitelli tergo *F*) idem ait: 'Mulieres...ac sitio aquam sic Claudius scribit *e. q. s.* *Cf. v. 11* 116. 117. uxor clamabit *temptavi coll. Asin. 391.* uxorculauit *F* axitiosa Quam sit *Schoellius.* ac sitio aquam sic *F* (*) II *Festus p. 375, 15:* Valgos Opilius Aurelius aliique complures aiunt dici qui diuersas suras habeant. Plautus . . . in Si⟨tel⟩tergo: 'Vt . . . filium' *Cf. Paulus p. 374, 5:* Valgos Aurelius intelligi uult qui diuersas suras habent, sicut e contrario uari dicuntur incurua crura habentes 118. ut ea *scripsi,* fit ea *apographa* mihi *Festus* (*) 119. brocchum *editores.* bocchum *apographa* (*)

TRIGEMINI *Gellius N. A. VI 9, 7:* Sed idem Plautus in Trigeminis neque 'praememordisse' dicit, sed 'praemorsisse': 'Nisi fugissem...praemorsisset' 120. fugissem in medium, *Winterus p. 3.* fugissem inquit medium *codices* (*)

2 FRAGMENTA FABVLARVM INCERTARVM

I

Epeúm fumificum, quí legioni nóstrae habet coctúm cibum

II

ᴗ quód uolt densum, cíccum non intérduo.

III

Gannít odiosus ómni totae fámiliae.

IV

Addues

V

Aristophorum

VI

Adfabrum

VII

Alimodi

VIII

Aeneolo

IX

Ad exitam aetatem

X

Anginam uinariam habere dicuntur qui uino suffocantur. 10

I *Varro de l. l. VII 38:* Plautus: 'Epeum...cibum'. Epeum fumificum cocum ab Epeo illo qui dicitur ad Troiam fecisse equum Troianum et Argiuis cibum curasse 1. (*) II *Varro de l. l. VII 91* Ciccum dicebant membranam tenuem, quae est ut in malo Punico discrimen: a quo etiam Plautus dicit: 'Quod...interduo' 2. (* III *Varro de l. l. VII 103:* Multa ab animalium uocibus tralata i homines, partim quae sunt aperta, partim obscura. perspicua, ut... Plauti: 'Gannit...familiae' 3. (*)

Glossas IV—X huc pertinere coniecit Reitzensteinius 'Verr. Forsch. p. 61, 64 sqq., probabiliter IV *Paulus p. 27, 14:* Addues, addideris 4. (*) V *Paulus p. 27, 15:* Aristophorum uas in quo prandium fe tur, ut discus 5. (*) VI *Paulus p. 28, 1:* Adfabrum fabre factu 6. (*) VII *Paulus p. 28, 2:* Alimodi pro alius modi VIII *Paulus p. 28, 3 sq.:* Aeneolo quod ex aere fit dicimus: aenulu uas ex aere paruum IX *Paulus p. 28, 5:* Ad exitam aetatem, a ultimam aetatem. *Cf. Placidus p. 40, 23* (*C. G. L. V p. 21, 2 = p. 67, 8*) Exitam finitam exactam 9. (*) X *Paulus p. 28, 7* 10. (*)

XI

Aerumnulas Plautus refert furcillas, quibus religatas sarcinas uiatores gerebant.

XII

Bitienses dicuntur qui peregrinantur assidue.

XIII

Blandicella uerba blanda per deminutionem sunt dicta.

XIV

Bellitudinem sicut magnitudinem Verrius dixit.

XV

Binominis, cui geminum est nomen, ut Numa Pompilius, Tullus Hostilius. 15

XVI

Bellule apud Plautum deminutiuum aduerbium est a bene, quod facit belle et bellule.

XVII

Licet uós abire cúrriculo.

XVIII

Iam tíbi tuis meritis crássus corius rédditust.

XIX

Dí bene uortant: téne cruminam, íneruṇt trigintá minae.

XX

Custoditio est opera ad custodiendum quid sumpta. 20

XI *Paulus p. 24, 1* *XII—XV ad Plautum pertinere probabiliter coniecit Reitzensteinius l. s. s. p. 66* XII *Paulus p. 35, 7* XIII *Paulus p. 35, 9: cf. C. G. L. V p. 520, 25. 562, 59* XIV *Paulus p. 35, 11* XV *Paulus p. 36, 1* 15. (*) XVI *Paulus p. 36, 4* 16. (*) XVII *Paulus p. 49, 6* (*Osbernus p. 92*): Curriculo pro cursim ponebant. Plautus: 'Licet' inquit, 'uos abire curriculo' *Cf. Placidus p. 28, 21* (*C. G. L. V p. 15, 27 = p. 60, 14*) XVIII *Paulus p. 60, 7*: Corius apud antiquos masculino genere dicebatur. Plautus: 'Iam...redditus est' *e. q. s.* *Cf. Nonius p. 199, 13* 18. redditust *Bothius, O. Muellerus* XIX *Paulus p. 60, 10:* Crumina sacculi genus. Plautus: 'Di ... minae' 19. (*) uertant *codd.* XX *Paulus p. 61, 15*

XXIV

Númnam mihi oculí caecultant? éstne hic n

XXV

Eiurauit militiam.

XXVI

Sic mé subes cott

Quási fiber salicém.

XXVII

Herbam do.

XXVIII

Init te umquám febris?

XXI *Paulus p. 61, 16:* Citior comparatiuum 'Nullam...reor' XXII *Paulus p. 62, 1:* Canitu Plautus: 'Stultus ... canitudinem': *cf. Osbernu* uersum *libri* (*)

XXIII *Paulus p. 62, 2:* Conruspari, conquirere. ruspare...pectore' 23. (*) XXIV *Paulus p.* caecis proximi sunt oculorum acie obtusa. Plautu Hermio' *Cf. Osbernus p. 106* · XXV *Paulus p* significat id, quod desideretur, non posse praestari. uit militiam' XXVI *Paulus p. 90, 3:* Fiber dripes. Plautus: 'Sic...salicem': quo nomine extr appellantur. Vnde et fibras iocinerum et fimbrias uesti (*cum quibus verbis cf. Varronis de l. l. V 79 ex eo*

26 *sq. Numeros sic constituit Winterus* (*) XXV

XXIX

Neque múneralem légem neque lenóniam, 30
Rogáta fuerit nécne, flocci exístumo.

XXX

Pérfidiose cáptus edepol néruo ceruicés probat.

XXXI

Muriáticam autem uídeo in uasis stágneis
Naricam bonam et canutam † et taguma,
Anguíllas fartas, cónchas piscinárias. 35

XXXII

Nón ego te nouí, naualis scríba, columbar ínpudens?

XXXIII

Níl deconciliáre sibus, nísi quid persibús sapis.

XXXIV

Sacrum án profanum hábeas parui pénditur.

XXIX *Paulus p. 143, 4:* Muneralis lex uocata est qua Cincius cauit, ne cui liceret munus accipere. Plautus: 'Neque...aestimo' 31. existumo *cum Scaligero Ritschelius ad Most. v. 76.* aestimo *libri* (*) XXX *Festus p. 165, 23:* Neruum appellamus etiam ferreum uinculum, quo pedes inpediuntur. quamquam Plautus eo etiam ceruices uinciri ait: 'Perfidiose...probat' *Paulus p. 164, 4:* Neruum appellamus etiam ferreum uinculum, quo pedes uel etiam ceruices inpediuntur 32. edepol *Scaliger.* eoepol *codex* (*) XXXI *Festus p. 166, 20:* Narica est genus piscis minuti. Plautus: 'Muriaticam . . . piscinarias' *Cf. Paulus p. 167, 8:* Narica genus piscis minuti *et ex eodem cum Festi fonte Placidus p. 68, 14 (C. G. L. V p. 33, 38 = p. 86, 7):* Narria piscis 33. (*) 34. canutam *sanum esse potest: cf. Funckius Woelfflini Arch. vol. VIII p. 372* (*) 35. Anguillas *Winterus.* quinas *codex* (*praecedit* taguma) (*) XXXII *Festus p. 169, 4:* Naualis scriba, qui in naue apparebat, inter aliud genus scribarum minimae dignitatis habebatur, quod periculis quoque eius ministerium esset (*ita Vrsinus:* esse *cod.*) obiectum. Plautus: 'Non...impudens' 36. columbar *Scaliger.* columbari *codex* (*) XXXIII *Festus p. 217, 26:* Persibus (*ita Scaliger:* Persicus *codex*) peracutum significare uidetur, ut Plautus: 'Nihil...sapis' *Cf. Paulus p. 216, 4:* Persicum dixit Plautus peracutum 37. Nihil *codex* deconciliare sibus *Buechelerus Mus. Rh. 37 p. 518 adn. 1.* de consiliarçsibus *codex* quid *Scaliger.* qui *codex* persibus *Scaliger.* persicus *codex* (*) XXXIV *Fest. p. 229, 7: in cuius verbis misere perditis Plauti fragmentum extitisse Paulus testatur (p. 228):* Profanum quod non est sacrum. Plautus: 'Sacrum...penditur' 38. (*)

XXXV

Pullariam Plautus dixit manum dextram.

XXXVI

Reglescit cum dixit * * * c uersu: Vix super * * * e misero mihi ac * * * inde (*vel* unde) etiam glires dicti uidentur, quibus corpus pinguitudine adcrescit. 40

XXXVII

Surum dicebant ex qu * * * su est Plau * * * non est tibi * * * m item: Nam qui * * * cus surculis * * * m. tum poli * * * aut asulae * * * rus surum * * * re possent.

XXXVIII

Vlcerosam, cónpeditam, súbuerbustam, sórdidam.

XXXIX

⟨Scrutillus appel⟩labatur uenter suillus c * * * Plautus: Venter suillus di * * * inillum. ego me hodie * * * esa farte biberem.

XL

Thocum genus sellae habetur apud Plautum.

XLI

Vesperna apud Plautum cena intellegitur. 45

XXXV *Paulus p. 243, 3* (*in Festi laciniis nihil reliquum nisi* Pla) XXXVI *Festus p. 278, 30: adde Paulum p. 279, 5:* Regiescit apud Plautum significat crescit 40. Reglescit *iam Vrsinus:* ⟨R⟩egiescit *cod.* (*) XXXVII *Dedi Festi reliquias* (*p. 297, 34*), *pro quibus haec sunt apud Paulum:* Surum dicebant ex quo per deminutionem fit surculus. Ennius: 'Vnus surus surum ferret, tamen defendere possent'

41. (*) XXXVIII *Festus p. 309, 15:* Subuerbustam neribus ustam significat Plautus (plaustus *cod.*) cum ait: 'Vlcerosam . . . sordidam'. *Paulus p. 308:* Subuerbustam ueribus ustam significat 42. Vlcerosam *pro* Vicerosam *codicis Vrsinus* compeditam *pro* conpenditam *Vrsinus* (*) XXXIX *Festus p. 333, 1: adde Pauli p. 332 verba haec:* Scrutillus uenter suillus condita farte expletus: *unde pendet Osbernus p. 537* (*cf. p. 560*): Item a scrutor hic scrutillus li ·i· uenter suillus farcitus: *ex quo vel simili fonte hausit Scaliger in gloss. Isid. p. 695, 43* (*C. G. L. V p. 611, 32*): Scrutulus uentriculus fartus (*cf. Loewii Prodr. p. 282*) 43. suillus *pro* sullus *apud Festum corr. Vrsinus* (*) XL *Paulus p. 367, 8* XLI *Paulus p. 368, 8*

XLII

Valerius Probus . . . 'Hannibalem' et 'Hasdrubalem' et 'Hamilcarem' ita pronuntiabat, ut paenultimam circumflecteret, teste epistula eius scripta ad Marcellum, in qua Plautum et Ennium multosque alios ueteres eo modo pronuntiasse affirmat, solius tamen Ennii uersum unum ponit ex libro, qui Scipio inscribitur.

XLIII

Mittébam uinum púlcrum, murrinam * *

XLIV

In XII tabulis legum nostrarum nusquam nominatur uilla, semper in significatione ea hortus, in horti uero heredium, quam ob rem comitata est et religio quaedam, hortoque et foro tantum contra inuidentium effascinationes dicari uidemus in remedio saturica signa, quamquam hortos tutelae Veneris adsignante Plauto.

XLV

A. Quid ést? B. Hoc rugat pállium: amíctus non sum cómmode.

XLVI

Exí tu, Daue, age, spárge: mundum hoc ésse uestibulúm uolo: 50
Venús uenturast nóstra: non hoc púlueret.

XLII *Gellius N. A. IV 7, 1* XLIII *Plinius N. H. XIV 15, cuius verba ad Acharist. II exscripta sunt* 47. *Plauti esse hoc fragmentum Ritschelius vidit Op. III p. 177* pulchrum *codd.* (*) XLIV *Plin. N. H. XIX 19 = L. XII t. fr. ed. Schoell. VII 3 Cf. Paulus p. 102, 11* XLV. XLVI *Gellius N. A. XVIII 12, 1:* Id quoque habitum est in oratione facienda elegantiae genus, ut pro uerbis habentibus patiendi figuram agentia ponerent ac deinde haec uice inter sese mutua uerterent. Iuuentius in comoedia: 'Pallium' inquit 'non facio flocci ut splendeat'. Nonne hoc inpendio uenustius gratiusque est quam si diceret: 'maculetur'? Plautus etiam non dissimiliter: 'Quid est hoc . . . commode'. Itidem Plautus 'pulueret' dicit quod non puluere impleat, set ipsum pulueris plenum sit: 'Exi...pulueret' 49. A. Quid est? B. Hoc *distinxit Buechelerus* hoc est *Gellii cod. Q.* hoc ee̅ *Z* 50. hoc esse *Ritschelius Opusc. II p. 326.* esse hoc *codd.* (*) 51. est *codd.* nr̅a̅ *Q.* uestra *reliqui codd.* non *mutare non audeo* (*)

XLVII

Dulcia Plautus ait grandi minus apta lieni.

XLVIII

In péllibus perículum porténditur.

XLIX

Cilíx, Lycisce, Sósio, Stiche, Pármeno,
Exíte et ferte fústes priuos ín manu. 55

L

Glírium exámina.

LI

⏑ quid murmurílla tecum et té discrucias? * *

LII

⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ⏑ – leuiór es quam tippúla.

LIII

⏑ ⏑ – ⏑ néc machaera aúdes dentes fréndere.

LIV

Inimícus esto, dónicum ego reuénero. 60

XLVII *Serenus Sammonicus de med. v. 425 ed. Baehr.* 52. (*)

XLVIII *Porphyrio ad Hor. Serm. I 6, 22:* Quoniam in propria non pelle quiessem] ex prouerbio sumptum est. eos namque qui mediocritatis suae obliti maiora se ipsis adpetunt, solemus dicere non continere se intra pelliculam suam. et hoc scilicet inde sumptum est, quod ductores (ueteres *L. Muellerus.* pastores *Otto*) in pellibus dormirent, cuius rei et Lucilius testis est cum dicit . . . et Plautus, cum de anu ebria iocaretur, ait: 'In...portenditur' 53. in pellis *M.* in pellibus *cod. Paris.* (*) XLIX *Pseudacro ad Hor. Serm. II 5, 11:* Priuum autem est quod unius est: unde et priuilegium, ut hoc Plautinum indicat: 'Cilix...in manu' 54. cilix licisce sosi ostice parmeno *e.q.s. cod. γ: ubi* Sosio *editores* 55. priuus *γ* L *Nonius p. 119, 20:* Glis . . . Plautus genetiuo plurali: 'Glirium examina' gliuium *LH*[1] eximina *G* LI *Nonius p. 142, 26:* Murmurillum, murmuratio. Plautus ... idem: 'Quid . . . discrucias' 57. *Numeros constituit Winterus* (*) LII *Nonius p. 180, 8:* Tippula, animal leuissimum, quod aquas non nando, sed gradiendo transeat. Varro . . . Plautus: 'Leuior...tippula' 58. (*) LIII *Nonius p. 447, 14:* Frendere alicubi cum gemitu uel iracundia miserum aut minax sonare, ⟨alicubi frangere⟩ . . . Plautus: 'Nec...frendere' *Cf. Paulus p. 91, 12* 59. machaera *Bothius.* macheram *libri* (*)

LIV *Charisius p. 197, 15* (*ex Iulio Romano*): Donicum pro donec. ita Liuius...Plautus quoque: 'Inimicus...reuenero' 60. (*)

LV

Butubatta

LVI

⏑ ⏓ ⏑ ⏓ ⏑ síqua forte cóntiost
Vbi éum hietare nóndum mi in mentém uenit.

LVII

Ego illi uenear.

LVIII

Vinúm precamur: nam híc deus praeséns adest. 65

LIX

Cette patri meo.

LV *Charisius p. 242, 10* (*ex Iulio Romano*): Butubatta hoc Plautus pro nihilo et pro nugis posuit, ut in glossis ueterum *Cf. Paulus p. 36, 6* 61. (*)

LVI *Diomedes p. 345, 4:* Hiare et hietare ueteres dixerunt. Plautus (plaustus *B*): Siqua ... uenit' 62 *sq.* contio (concio *B*) est *codd.* nondum mi in *Buechelerus.* nondum in *libri* mente *AM* (*)

LVII *Diomedes p. 368, 24:* Est tamen apud ueteres ueneor et uenditus sum, et apud Plautum: 'Ego...uenear' 64. Egone *editiones vet.* ueneor *editiones.* uindar *ABM* (*) LVIII *Diomedes p. 458, 13:* Metonymia...fit...per inuentum subiectumue inuentorem dominantemue ⟨sic⟩: 'Vinum...adest' *Servius ad Aen. I 724:* Vina pro poculis posuit, et est tropus synecdoche (*voluit dicere* metonymia: *cf. Laemmerhirt p. 348*), ut Cererem dicimus pro frumento. sic Plautus: 'Vinum...adest' *Donatus Art. gramm. p. 400, 7:* Metonymia est [dictio] quaedam ueluti transnominatio. huius multae sunt species. aut enim per id quod continet id quod continetur ostendit, ut 'Nunc . . . Ioui' aut contra ut 'Vina coronant' aut per inuentorem id quod inuentum est [ostendit], ut 'Sine . . . Venus' aut contra, ut: Vinum...adest' *Pompei Comm. p. 307, 7:* . . . aut ab inuentore id quod inuentum est, ut 'Sine . . . Venus'. . .aut e contrario, id est: 'Vinum . . . adest': uinum id est Liberum *Isidorus Orig. I 36, 9:* At contra per inuentum inuentorem demonstrat, ut 'Vinum precamur' pro Libero, qui uinum apud Graecos inuenit 65. pracamur *Diom. B.* precatur *Donati S.* precemur *Servii codices et maior pars codd. Pompei*

LIX *Cledonius p. 59, 22:* Nam ab eo quod est cedo, dic mihi illam rem, secundam et tertiam personam non facit, cedis cedit: in plurali facit cette, ut Plautus in * 'Cette...meo' *Pompei Comm. p. 240, 23:* 'Cette ...meo' habes etiam apud Plautum, id est 'date patri meo' *Phocas p. 436, 15:* Cedo etiam numeri pluralis lectum est apud Plautum: 'Cette' *Marius Plotius* [*M. Claudius*] *Sacerdos p. 490, 20:*...cedo numeri pluralis cette: sic Plautus et antiqui comoediographi *Cf. Gr. L. IV p. 38, 15 et Serg. Expl. in Don. p. 551, 33, C. G. L. V p. 633, 16* 66. (*)

LX

Haec praesepes meast.

LXI

Néque ego ad mensam públicas res clámo neque legés crepo.

LXII

Et égo te conculcábo, ut sus catulós suos.

LXIII

Hunc sermonem institi. 70

LXIV

Properate prandium.

LXV

Corpús tuom uirgis úlmeis inscríbam * *

LXVI

Paupera est haec mulier.

LXVII

Ipsá sibi auis mortém creat.

LX *Marius Plotius* [*M. Claudius*] *Sacerdos p. 472, 25:* Hoc praesepe, huius praesepis hoc genere declinatur. nam quod Plautus 'haec praesepes mea est' genere feminino, sicut apud Graecos, auctoritas est, non ratio (*cf. Keilii adn.*) = *Prob. cathol. p. 8, 3* 67. praesepis *Marii Plotii B* (*)

LXI *Servius plenior ad Aen. I 738:* Increpitans...melius tamen accipimus clara uoce hortatum, ut Plautus: 'Neque . . . crepo' 68. (*) LXII *Servius plenior ad Aen. II 357:* catulique] sane catuli non solum canum sed et serpentum, ut 'Aut . . . relinquens'. Plautus etiam suum: 'Et ego . . . suos' 69. (*) LXIII *Servius plenior ad Aen. IV 533:* insistit . . .] aut insistit uolutare aut insistit proposito moriendi. Plautus tamen ita ait: 'Hunc...institi' LXIV *Servius plenior ad Aen. IX 399:* pulchram properet...mortem] aut deest 'adire' aut deest 'ad', ut sit 'ad mortem properet': aut certe antique 'properet mortem', ut Plautus: 'Properate prandium' *e.g.s*

Cf. Additamentum ad Serv. in Georg. IV 170: 'Fulmina properant' uetuste ait, ut Plautus: 'Properant prandium' *e. q. s.* 71. (*) LXV *Servius ad Aen. I 478:* Inscribitur] dilaceratur ut Plautus: 'Corpus...inscribam' 72. tuum *codices* inscribitur C^1, *qui* Plautus *omisit* (*) LXVI *Servius ad Aen. III 539:* terra hospita]...nec mirum abusum esse Vergilium, cum et Plautus 'paupera' dixerit ab eo quod est hic et haec pauper *Idem ad Aen. XII 519:* pauperque domus] hic et haec pauper dicimus: nam 'paupera' usurpatum est. sic Plautus: 'Paupera . . . mulier' 73. pauper *M* (*) LXVII *Servius ad Aen. VI 205:* brumali frigore uiscum] bene 'brumali' addidit. tunc enim maturum est et auri imitatur colorem,

LXVIII

⏑ ⏓ pro laruáto te circúmferam. 75

LXIX

Castrum Poenorum

LXX

Dissipábo

Te támquam folia fárfari ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑

LXXI

Faciles oculos habet.

LXXII

Scelerare polluere, et est sermo Plautinus, quo hodie non utimur. 80

LXXIII

Mécum amat patágus morbus aes.

LXXIV

⏑ ⏓ qui talis ést de gnatabús suis.

---

nam noua fronde uiret. quod, ut ait Plinius in naturali historia, de fimo turdelarum in certis arboribus nascitur: unde Plautus: 'Ipsa ... creat' *Cf. Isid. Orig. XII 7, 71* 74. auis *om. AS* (*) LXVIII *Servius ad Aen. VI 229:* Circumtulit] purgauit. antiquum uerbum est. Plautus: 'Pro . . . circumferam', id est purgabo: nam lustratio a circumlatione dicta est uel taedae uel sulphuris 75. circumferem *A* LXIX *Servius ad Aen. VI 775:* castrumque Inui] . . . 'castrum' autem ciuitas est. nam castra numero plurali dicimus licet legerimus in Plauto: 'Castrum Poenorum': quod etiam diminutio ostendit: nam castellum dicimus poenorum *r.* poenarum *reliqui* (*) LXX *Servius ad Aen. VII v. 715:* Fabarim autem quem dicit etiam ipse per Sabinos transit et farfarus dicitur. Plautus: 'Dissipabo . . . farfari' 78. taquam *L* (*) LXXI *Servius ad Aen. VIII 310:* Facilesque oculos *e. q. s.*] physici dicunt ex uino mobiliores oculos fieri. Plautus: 'Faciles oculos habet', id est mobiles uino LXXII *Servius ad Aen. III 42* et...utimur *om. F*

LXXIII *Macrobius V 19, 11:* Omnino autem ad rem diuinam pleraque aenea adhiberi solita, multa indicio sunt, et in his maxime sacris, quibus delinire aliquos aut deuouere aut denique exigere morbos uolebant. Taceo illud Plautinum cum ait: 'Mecum...aes' *e. q. s.*

81. patagus *Canterus Var. l. I p. 50.* pęagus *P.* peagus *R* amat *scripsi.* habet *libri* (*) *Cf. Paulus p. 221, 3:* Patagus morbi genus

LXXIV *Priscianus I (G. L. II) p. 293, 17:* Plautus in Sticho: 'Ego...filiis' pro filiabus. idem: 'Qui...suis' 82. Quin *GLK* (*)

LXXV

Aequiter, asperiter

LXXVI

Acieris, *ἀξίνη ἱεροφάντου, ὡς Πλαῦτος.*

LXXVII

Glos, *ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφή, γάλως, παρὰ Πλαύτῳ.* 85

LXXVIII

Interneciui autem significatio est quasi hominis quaedam enecatio: nam praepositionem 'inter' ponebant antiqui pro 'e'. Naeuius: Mare interbibere. et Plautus: Interluere mare, id est ebibere et eluere.

LXXIX

Probus quidem antea iaculator eras.

LXXX

Linna coopertast † testrio gallia.

LXXXI

⏑ ⏓ si quid factúrus es, appénde in umeris pállium
Et pérgas hinc, quantúm ualet tuorúm pedum pernícitas.

LXXV *Priscianus II (G. L. III) p. 71, 1:* Plautus: 'Amiciter ... aequiter, asperiter' *Cf. Non. p. 512, 27. 513, 21*

LXXVI *Pseudophiloxenus C. G. L. II p. 13, 9* *Cf. Paulus p. 10, 1:* Acieris securis aerea, qua in sacrificiis utebantur sacerdotes *C. G. L. IV p. 404, 15:* Acceries genus securis *Ibid. p. 202, 39:* Acerlis securis quam flamines uel pontifices habebant Acieris *Paulus: firmat Buechelerus Mus. Rh. vol. 46 (a. 1890) p. 234.* Acceris *codex Pseudophiloxeni.* Acceries *vel* Acerlis *aliae glossae* 84. (*)

LXXVII *Pseudophiloxenus C. G. L. II p. 34, 29: cf. ibid. 32:* Glumea *χλωρας ἀδελφή, γαμετή, ὡς Πλαῦτος: quae glossa procul dubio sic emendanda est:* Glos, *ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφή e. q. s.* *Cf. Paulus p. 98, 5*

LXXVIII *Isidorus Orig. V 26, 18*

LXXIX *Isidorus Orig. XIX 5, 2 (unde pendet lib. gloss.):* Funda genus est piscatoriae retis, dicta ab eo, quod in fundum mittatur. eadem etiam a iactando iaculum dicitur. Plautus: 'Probus...eras'

LXXX *Isidorus Orig. XIX 23, 3:* Linnae saga quadra et mollia sunt, de quibus Plautus: 'Linna...gallia' *Ex Isidoro pendent glossae quas Loewius Prodr. p. 289 sq. congessit una cum eis quas Ottius Nov. annal. vol. 117 p. 423 addidit* 88. cooperta est *vulgo.* cooperata est *codices libri glossarum* testrio gallia *codices libri glossarum.* textrina Gallia *vulgo* (*) LXXXI *Isidorus XIX 24, 1:* Pallium est quo ministrantium scapulae conteguntur, ut, dum ministrant, expediti

LXXXII

Aéneis 90

Coculís mi excoctast ómnis misericórdia.

3 FRAGMENTA DVBIA ET SVSPECTA

I

Coquitare pro coctitare, id est frequenter coquere, Plautus posuit.

II

Fucilis falsa: dicta autem quasi fucata.

III

Et haec interpretatio non minus dura est quam illa Plauti essentia et queentia, sed ne propria quidem.

IV

⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ amoris ímber guttis grándibus
Nón uestem modo pérmanauit, séd in medullam ultró fluit. 5

---

discurrant. Plautus: 'Si quid...pernicitas' 89. 90. *Ita versus constitui* pergas hinc *scripsi*. pergat *libri* (*) LXXXII *Isidorus Orig. XX 8, 1:* Omnia uasa coquendi causa parata cocula dicuntur. Plautus: 'Aeneis...misericordia' *Cf. Placidus p. 26, 13* (= *C G. L. V p. 14, 36* = *p. 55, 32*): Coculis, aereis uasis ad coquendum uel assulis aridis *Festus Pauli p. 39, 3:* Cocula uasa aenea coctio nibus apta. alii cocula dicunt ligna minuta, quibus facile decoquantur obsonia *C. G. L. IV p. 219, 37:* Coculà ligna arida uel uasa aerea- *de quibus et similibus glossis cf. Loewius GL. N. p. 90, 95, 206. Adde Osbern. p. 131* 91 *sq. Numeros sic constitui* mihi excocta est *libri* (*)

I *Paulus p. 61, 18* 1. (*) II *Paulus p. 92, 13: quae verba ad Plautum posse pertinere exposuit Reitzensteinius l. s. s. p. 67 adn. Cf. Placidus p. 43, 2* (= *C. G. L. V p. 21, 36* = *p. 68, 12*): Fucili fallacia, a fuco dicta (*cf. Ind. Ien. a. 1893/4 p. IV*) 2. (*)

III *Quintilianus II 14, 2* (*cf. idem III 6, 23*): *sed VIII 3, 33 haec interpretatio Sergio Flavo addicitur, eadem a Seneca ep. 58, 6 Fabiano, unde quae coniecerint homines docti Halmii adnotatio docet*

IV *Fronto II 2 p. 27 ed. Nab.:* Iam mihi cum Gratia certamen erit, quam timeo ut superare possim. nam illius quidem, ut Plautus ait, 'amoris...fluit' 4. 5. *Numeros constituit censor Ind. phil. I p. 60* (*cf. ad Most. v. 142 ed. II*) guttis grandibus *pro* grandibus guttis *traicicns* (*)

V

Posticam feminino genere consuetudine appellamus. Lucilius . . . Varro *Ταφῇ Μενίππου*: Perrexit ⟨in⟩ interioris partis domuis posticae, ut ait Plautus, penitissumae.

VI

Pílleum quem habuít deripuit eúmque ad caelum sústulit.

VII

Sola] sine eo quem amabat: nam regina sola esse non poterat. est autem Plauti qui inducit inter multos amatorem positum dicentem quod solus sit.

VIII

Nam inuenimus in Plauto meminens.

IX

Numquam ad ciuitatem uenio nisi quom infertur peplum. 10

X

Quod Plautus posuit boo graece posuit, *βοῶ βοᾷς*, unde deriuatur reboo. nam latinum uerbum o ante o habens nusquam repperi.

XI

Fortásse ted amáre suspicárier.

V *Nonius p. 217, 12* domus *Nonii libri hoc loco: at cf. p. 491* 6. penitissimae *Mercerus.* penitissime *codices* (*) VI *Nonius p. 220, 11:* Pilleus generis masculini. Plautus Captiuis: 'Pilleum... sustulit' 7. deripuit *Bothius.* diripuit *codices* sustulit *Bothius:* tollit *codices* (*) VII *Servius in Aen. IV 82* 8. (*) VIII *Servii* [*Sergii*] *comm. in Donatum p. 441, 2, qui cum ex eodem cum Prisciano I (G. L. II) p. 560 fonte hausisse censendus sit, neglegentia ad Plautum* meminens *translatum est, quod Laevius posuit* IX *Servius ad Aen. I 480:* Peplumque ferebant] peplum proprie est palla picta feminea Mineruae consecrata, ut Plautus: 'Numquam...peplum' 10. (*)

X *M. Plotius* [*M. Claudius*] *Sacerdos p. 491, 3 = cf. Probi Cath. p. 38, 31:* Igitur quod Plautus po*****boo, non latine, sed graece posuit, *βοῶ βοᾷς*, unde deriuatum reboo, reboas 11. posuit boo *Keilius.* reboo *B* (*)

XI *Donatus in Ter. Hec. III 1, 33:* Fortasse...sic Plautus: 'Fortasse...suspicarier' 12. ted *Ritschelius et* suspicarier *Ritschelius.* te *et* suspicabere *Donatus* (*)

XII

Argéntum hinc facite.

XIII

⏑ ⏓ ⏑ flocci péndo quid rerúm geras.

XIV

⏑ ⏓ cistellam mi óffers cum crepúndiis. 15

XV

⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ ⏓ ⏑ Loligúnculos
Minútos fabuláre credas ⏓ ⏑ –

XVI

Quid tu o momarsicule homo praesumis?

XII *Donatus in Ter. Phorm. IV 3, 30:* Haec hinc facessat . . . Plautus: 'Argentum hinc facite' 13. (*)

XIII *Fulgentius p. XIX ed. L.:* Flocci dixerunt quasi nihili. unde et Plautus ait: 'Flocci...geras' 14. (*) XIV *Fulgentius p. XXII. XXIII ed. L.:* Cistellam, capsellam, ut Plautus ait: 'Cistellam . . . crepundiis', id est cum puerilibus ornamentis 15. mihi *libri* affers *cod. Brux. 9172* (*)

XV *Osbernus p. 197:* . . . loligines qui sunt pisces parui, unde Plautus: Loligunculas...credas' 16. Loligunculos *suspectissimum est: cf. Priscianus I (G. L. II) p. 108, 19 et Macrobius III 19, 6*

XVI *Osbernus p. 332:* Moueo . . . et moto . . . inde uerbalia. et hic momarsiculus li, ·i· stultus qui cito mouetur ad iram, unde Plautus: 'Quid...praesumis?' *Cf. p. 360:* Momarsiculus qui cito mouetur ad iram, *ubi Maius locum poetae omisit, quem cod. Regin. 1392 sic exhibet:* Momarciculus qui cito mouetur ad iram. plautus: quid ais momarsicule homo *Hinc haustae sunt glossae 'Isidori' p. 686, 16 (C. G. L. V p. 604, 9):* Momar siculus stultus qui cito mouetur ad iram. Plautus: quid tu o momar sicule homo praesumis *et p. 687, 25 (C. G. L. V p. 605, 4):* Marsiculus, qui cito mouetur ad iram. Plautus quid ais homo marsicule: *cf. Loewius Prodr. p. 255. Adde Hugucionis glossam hanc (e cod. Palat. 1777 fol. 189 rb):* Moueo componitur cum ardeo uel ardore et dicitur hic mouarsiculus li ·i· stultus iracundus qui cito mouetur ad iram. Vnde Plautus: que (*vel* quid) tu o mouar sicule praesummis? (*cf. Ind. Ien. a. 1885/6 p. 2*). *Cf. Paulus p. 140, 1:* Momar Siculi stultum appellant 18. praesumis *suspectum esse monet Loewius l. s. s.* (*)

APPENDIX CRITICA

I VIDVLARIA

1. *Versum ad exemplum Cist. 505 vel Amph. 118 suppleri posse Studemundus adnotat* 2. praestitit *improbabile* 6. 7. *Quae Studemundus temptavit* (*corr.* uocatast *pro* uocatur), *in eis praeter* Schedia *pleraque incertissima sunt, nonnulla velut* a graeco *pro* graece *adeo suspectissima* 9. *Post* est *quaedam deesse videntur Wintero: quod neque refutari ex A neque comprobari potest*

15. *Ante* nunciam *fortasse distinguendum est* 16. *Collato Poen. v. 126 de* mox pro hoc alius rediero *cogitari posse Studemundus adnotat* (Vos íllum audite: móx pro hoc alius rédiero)

17. usu rupit *dictum est ut* usu cepit*: iocose scilicet.* usurpauit *Studemundus.* usu surrupuit *Winterus* 18. Est quód uolo tecum, ni óccupatu's, cónloqui *vel* Est quód tecum orem, ni óccupatum cénseam *anonymus Ind. phil. vol. II* (*a. 1870*) *p. 447, quae cum vestigiis codicis minus congruere monuit Studemundus* *Mox de* maxume *cf. Brixius Nov. ann. 1881 p. 50* 20. 21. Quid negotist? *numeris commendari monet Studemundus* Né ego audiui dúcere Operárium te uélle rus ⏑ ⏓ ⏑ ⏓ *Winterus coll. Pseud. v. 793*

24. satis bonum me *vel* tibi sat bonum *Studemundus: idem* satis bonum unum *reicit: cf. Paul. de 'Vnus' p. 49. Hiatum tutantur Luchsius Studem. Stud. I p. 23, Klotzius p. 133, alii* 25. Est tibi in *retinet Studemundus.* Est tibin *Buechelerus, pro quo exspectares* Tibine est

26. Inopia seruom *retinet Studemundus: quod si admitti potest, possis* Inópia seruom em ípse tibi ego mé loco ipse tibi ero me loco *Studemundus.* ipse ego me locauero *Buechelerus.* ipsus ultro me locem *Schoellius* 28. 29. *Studemundi supplementa improbat Winterus; desiderari tale quid:* Nam equidém te molliórem ad haec esse árbitror. Ni. Non súm, siquidem tu nón conduces grátiis*: sed in his quoque sunt quae displiceant* 30. duc me tecum *cum O. Brugmano diss. p. 34 Winterus*

34. *De* qualis *et* quallis *scriptura cf. Studemundus progr. p. 14 sq.: cogitandum esse de qualis vindemiatoriis exceptoriisque, in quibus uvae comportentur vel per quos vinum defluat, parandis sarciendisque magis quam portandis idem monet* 36. atrum *olim Studemundus* Afrum *et* xerum *disertis verbis reiciens* 37. Heus *insolita ratione usurpari monet Studemundus: cf. Richterus Studemundi Stud. vol. I p. 578 et Langenus 'Beitr.' p. 315* Heus cuamus *vel* Heus cuameis *vel* Heus cuncis (= conchis) *Studemundus, qui* (*in progr.*) cunicos *reicit* et cucumis *ad spatium minus quadrare monet* illic est ur⟨b..⟩ *mavult Winterus* 39. Quod abs té opus fiet, quaeso utí mihi inpértias *reicit Studemundus in progr.: veri simile videri Diniam ex Nicodemo quaesivisse, quid boni a Nicodemo expectare posset* 40. *Olim* pudicod

fuisse censeo seruo opust *Studemundus, qui olim (minus recta ex A proferens)* Seruó pudico ⟨tíbi si⟩ est opus et nón malo *pròposuit*

41. Qui fide fidelior *Studemundus in progr.* Qui fíde ne (*vel potius* non) peior sít quam serui súnt tui *vel* serui céteri *idem ibidem temptavit* 45. *'Vtrum* credis *verbo Nicodemi oratio finiatur necne dici nequit' Studemundus in progr.* 46. 47. *Etiam in his reliquiis de distribuenda oratione omnia incerta* 50. faciam *Studemundus olim versu Nicodemo tributo, cuius oratio improbabiliter a* Nec *incipiat*

58. hic in aedes *Winterus*

66. me hic astare *vix probabile* 67. Nísi quod ego meí simile aliud cóntra consiliúm paro *olim Studemundus* mei simile] *h. e. κάκιστον: ludit nomine suo, id quod recte adnotavit Studemundus in progr.* *Ad* quid — aliquid *cf. quae Studemundus adnotavit* consilium *fortasse scribendum esse idem monuit*

69. *Inscriptionis ordinem non respondere personarum loquentium ordini Studemundus vidit* 70. *De* naruisti *cf. quae Studemundus congessit*

72. 73. *Cf. Skutschius 'Forschungen' I p. 116* e mari *si verum est, falsa esse debet coniectura quam olim proponebat ad lacunas explendas Studemundus* (Deficiunt aes atque argentum *Nicodemo tribuens cum sequenti v.): atque de lectione v. 73 desperandum esse idem nunc adnotat* 74. Etíam *Studemundus de accentu dubitationem movens* Etiam ego rogem: des mihi minam unam mutuam *olim Studemundus temptabat* 75. *De* ut — quam *cf. quae Studemundus adnotat post Brixium Nov. ann. vol. CI (a. 1870) p. 778* 77. Mirúmst ni audiui tuám uocẽm usquam géntium *Studemundus, sed ut ipse de* Mirumst ni, *pro quo* Mirum ni *exspectetur, dubitationem moveat* 80. Puer, i sis hinc *Studemundus in progr.*

81. *Hunc v. Diniae addidit Studemundus olim* 84. ut *reicit et* quam med *vel* quam modo me *proponit Studemundus: cf. Baierus p. 84* faenore *Vssingius ad Most. v. 521* 87. copiam *Studemundus defendi posse putat.* copiam tam inopi *Buechelerus. cf. Luchsius in Studemundi Stud. vol. I p. 23, Klotzius 'Metr.' p. 133* 89. *De* hau condecet *vel* non decet *Studemundus cogitat* haud addecet *Wagneri 'Acad. 1870 m. Nov.' reiciens.* re (= rei) eg. *Schoellius, quo duce* tam *scripsi*

90. dices *Winterus* 97. miserantur mendicum *Seyffertus*

In fragmentis grammaticorum edendis coniunxi quae sententia necti videbantur. I—II ad scaenam pertinere videntur, qua et Gorgo et Cacistus Diniam sequestrum fieri iubebant: III—VII ad scaenam, qua Gorgo et Cacistus causam apud arbitrum exponunt: VIII—XII ad scaenam qua lis dirimitur et Nicodemum filium Diniae esse cognoscitur: de reliquis nil audeo proponere

100. 101. *Deleta* et *coniunctione apud Porphyrionem duo fragmenta in unum contraxi prima verba* 'per myrteta prosilit' *non propter ipsa, sed propter sequentia allata esse suspicatus. Porphyrioni autem talia ante oculos fuisse puto:* Myrtum et feminino genere et neutro dixerunt. Feminino Plautus in Vidularia sic: 'Per myrteta prosilit. haec myrtus Veneris est'. *Cf. tamen quae Studemundus in progr. exposuit. De Prisciani scriptura* 'e myrteta' *cum Stowassero Stud. Vindob. XII p. 126 valde dubito: verba quae sunt* haec myrtus *et* haec myrteta *erroris fontem esse puto, quamquam propter verba* Haec myrtus. . . †nomen

significant *dubitat Schoellius* (*quae verba* non unum *reponens nunc Holderus cum Petschenigio delet*) prosulit *Stowasserus l. s. s.* 102. ⏑ ◡ _ nunc ápud sequestrum uídulum posíuimus *Studemundus cum I. II coniungens* 103. *Versus spectare videtur ad narrationem qua exponebatur, cur Nicodemus navigaverit* 104. *Ad tempestatem spectant, quae nauragum fecit Nicodemum: minus recte Wagnerus de Aul. p. 9* 105. clacendix *Loewius Prodr. p. 279 collata glossa hac* (*cf. C. G. L. V p. 278, 6; 351, 42*): Clacendex conca *et ea quam Paulus p. 46, 16 exhibet:* Clacendix genus conchae. *Idem* κάλχη *vocabulum eiusdem radicis esse putat: quod utut est, quin* clasendix *scriptura ad* claxendix, *non ad* clacendix *ducat, non dubito* 106. *De* recte *cf. Langenus 'Beitr.' p. 8* 107. *Ita cum Hertzio Seyffertus Philol. vol. 29 p. 401: pro quibus hos trochaeos discripsit Studemundus:* Ímmo id haec quod nóstra patriast ét quod hic meus ést pater, Íllic *e. q. s. duce Bothio* (*qui tamen* nostra est p.) nostrast haec *Winterus.* nostra haec patriast *Fleckeisenus Cf. Ritschelius Acta Soc. phil. Lips. vol. II p. 79* 109. *Cf. Rud. v. 282 persimilem et inc. fragm. 73* 110. Vbiquomque *temptat L. Muellerus*

111. 112. Nam audíui feminam égo leonem sémel parire ⏑ ◡ _ *Winterus De* parire *dubitat Langenus 'Beitr.' p. 85 Cf. Caesar p. 131, Kaempfius p. 39 . Tangi Herodoti fabulam III 108 monet Winterus* 113. Num *L. Muellerus De collocatione verborum cf. quae Studemundus adnotavit Haec verba ad Soterinem virginem a lenone redimendam spectare conicit Winterus*

114. 115. *Fulgentii fides etsi suspecta est, tamen improbabile est, haec prorsus esse ficta: cf. Studemundus in progr. p. 17, Ritschelius Parerg. p. 162 sq., Lerschius p. 54 sq. Haec verba Cacisti esse et locum habuisse post v. 55 Studemundi suspicio est* 116 *sq. Haec verba antecedentibus multo sunt suspectiora, de quibus cf. Lerschius p. 72. Eam quam dedi discriptionem etiam Schoellius proposuit: pro quibus dedit haec Studemundus:* ⏑ ◡ _ ◡ ⏑ ◡ _ ◡ iúben hunc insui in cúlleo ‖ Atque in altum déportari, sí uis annonám bonam ‖ Píscibus? ◡ ⏑ ◡ _ ◡ ⏑ ◡ _ ◡ ⏑ ◡ _ *Prima verba sic formabat Bothius:* Cúlleo insui húnc iube *De* annonam bonam *merito dubitat Lerschius Cf. Rud. v. 513 et Pseud. v. 212. 214, Archippi fragm. 28 ed. Kock., Leo Vind. Pl. p. V* 118. 119. *Haec verba quomodo cum Vidularia conectantur dubitat Studemundus, posse conecti docet Winterus praef. p. 17, debere conecti nemo demonstrabit, quamvis contrarium errorem librarius admiserit Prisciani II (G. L. III) p. 9, 2: cf. anonymus Ind. phil. a. 1870 p. 445, qui de* Nervolaria *vel* Cornicularia *cogitat* astu sublegam *L. Muellerus cum Passeratio*

II FABVLAE CERTAE

ACHARISTIO De titulo cf. Ritschelius Parerg. p. 105, Opusc. III p. 177. Ἄχαρι studium *cum aliis Bothius. Verum iam Scaliger invenit* 1. Ecquam *Quicheratus* 2. murrinam dulcem *Mauricius Voigt Mus. Rhen. vol. 28 (a. 1873) p. 61 probante Lorenzio in Pseud. v. 720: quod saltem ante finem ponendum fuisse monet Winterus: cf. fragm. inc. XLIII. De* 'murrina' *cf. Non. p. 551, 7, Plac. p. 67, 10 (C. G. L. V p. 33, 18 = p. 85, 22), Paul. ex Fest. p. 144, 9, Gell. X 23, 2*

ADDICTVS De titulo cf. Ritschelius Op. III p. 179 sqq.

3 *sq. Cf. Donatus ad Eun. IV 4, 21: ex Donati commentario in Verg. suspicor fluxisse verba Servii plenioris*

AGROECVS De titulo cf. Ritschelius Parerg. p. 138 sqq., Op. III p. 181. Agroicus *apud Nonium Iunius. Ceterum iam Scaliger in marg. veram formam restituit. Mores et historiam Agroeci Ribbeckius tractavit 'Abhandl. der K. S. Ges. d. W.' vol. X p. 3 sqq.*

5. *De 'clunibus cf. praeterea Prisc. I (G. L. II) p. 160, 11, Cap. p. 108, 17, Phoc. p. 418, 5, auctor de dub. nom. p. 575, 24, Serv. ad Aen. II 554 et Froehdius de Iul. Rom. p. 628* Quasi sim lupus *L. Muellerus.* Pol quasi lupus *vel* Nam quasi lupus *commendat Ritschelius Opusc. III p. 183,* Quam si lepus *Osanni Anal. p. 152 merito explodens. Pauis etiam:* quási lupus ‖ Ab ármis ualeo, clúnes *e. q. s. Bothii* defectos *Osannique* dīsertos *merito improbat Ritschelius* insertos *Schoellius (cf. Ribbeckius 'Kolax' p. 29 adn.) De 'clunibus infractis' lupi cf. quae Ritschelius composuit*

ARTAMO olim editores: cf. Ritschelius Parerg. p. 143, Opusc. III p. 185 6. *De* superstes *cf. Serv. in Aen. III 339, quae huc retulit cum Taubmanno Ritschelius Ex prologo haec verba repetit Frantzius de com. att. prol. p. 49: res incerta* 7. *Supplemento Vrsini usi sunt editores ante Ritschelium et post Ritschelium Spengelius 'Reformvorschläge' p. 192 sic:...*únguentum quod náribus ‖ Múlionum naúteam fecísset _ ⏑ ⏓ ⏑ _. *Cf. Curc. v. 99. Ceterum ex Opilii Aurelii mentione fortasse conici posse, in eius 'indicibus' ipsam Artemonem ut Plautinam numeratam fuisse, significavit Ritschelius Parerg. p. 243 adn. Extrema frustula utrum huc spectent an ad incertum fragmentum, id quod Wintero videtur, non satis apparet*

De ASTRABA nomine cf. Ritschelius Op. III p. 186 sqq., Ind. Ien. aest. 1893 p. III sq., de Clitellaria *male a Scaligero substituta cf. Ladewigius Mus. Rhen. III p. 525 sqq., Ritschelius Parerg. p. 159 sqq.*

9. Plautine sequere *Scioppius.* Plauti: Sequere *vulgabatur.* Plauti: Ne sequere *Lachmannus in Lucr. V 679.* Plauti: Nunc sequere *L. Spengelius probante O. Muellero* adsecue] adsequere *Scioppius.* hac, sequere *L. Spengelius.* sequere *Weisius cum Taubmanno* 10. libens te *L. Spengelius* (mea sperata *servans*) mea sperata *vocativum esse primus statuit Scaliger* 11. actiosae *B duce L. Spengelius: cf. 'Berl. Phil. Wochenschr.' a. 1886 p. 782* 12. tollenonem *Turnebus, Vrsinus. Vix recte Buggius Nov. annal. vol. 105 (a. 1872) p. 106* tollenno *vel adeo* tollendo *proponit: immo et* tolleno *et* tollenno *formae extitisse videntur,* tollen[illegible] *errori deberi puto: cf. quae dixi in Ind. Ien. aest. 1893 p. VI et glossae ibi allatae (C. G. L. II p. 198, 55:* tolleno *κηλώνειον et II p. 349, 1 κηλώνειον φρέατος* ciconia telleno, *de quibus egit Ritschelius l. s. p. 192; II 595, 43:* tollino lignum puteorum quo hauritur aqua; *ibid. IV p. 185, 44:* tolleno quod alternis attollitur uel quod tollat haustam aquam, *V p. 637, 8:* tolleno genus machinae aquaria = *Fest. p.* [illegible] *ut alia nunc mittam)* reciproces *Turnebus* plagas ita *O. Muellerus In duo versus fragmentum divellit Bothius Altercantium convicia ultro citroque iacta intellegi vult Ritschelius l. c.*

13. multum siet et subscudes *Bothius Cf. quae dixi Ind. Ien. aest. 1893 p. VII Fragmentum quod ad flagrorum scorpionumque stimulos rettulerat Ritschelius, ad operam fabrilem mihi videtur pertinere*

14. *Cf. Plin. Nat. hist. XVIII 99* *Glossa quam ex Onomastico attulit Ritschelius l. s. s. p. 195 novicia est* 15. *Cf.* palpo percutere *pro* palpari 16. *De triplici adverbii forma dixit Ritschelius Opusc. II p. 244 sq., de significatione Langenus 'Beitr.' p. 163 sq.* •

BACARIA De titulo cf. Ritschelius, qui cum olim in Parerg. p. 155 Baccaria *proposuisset, post Opusc. III p. 198 sqq.* Bacaria *praetulit* bacas *significasse statuens margaritas vel ad recognoscendam puellam expositam destinatas vel ad ornatum pertinentes: idem eodem Parergon loco de* uaccaria *cogitavit, Loewii autem derivationem a* baccar (*Prodr. p. 292*) *Opusc. III p. 201 sqq. merito reiecit* 17—20. *Metrum sic constitui* (*ubi tamen tertio v. pro* ⟨hic⟩ quĭ mihi in mari *potius* qui mi in mari ⟨usque⟩ *velim me scripsisse*): *pro quibus haec restituit Ritschelius Opusc. III p. 197:* Quis ést mortalis tám bona fortúna adfectus úmquam Quam ego núnc sum, quoius haec ⟨dápsilis⟩ uentrí portatur pómpa: Vel núnc hic qui mihi ín marid acipénser latuit ántehac, Quoius látus in latebras réddam ego (*vel* déntibus meis réddam ego et meis m.) meis déntibūs et mális. *Contra* Quis ést mortalis ⟨aút fuit⟩ tantá f. adféctus Vmquám quam ego nunc sum? quóius haec *e. q. s. Seyffertus* 19. uel hice *Ritschelius olim apud Ianium* latebat *Bentleius* 20. *Cf. Kaempfius p. 34* (*de* Quoius ego *non dirimendis*) dentibūs] *cf. Ritschelius l. s. s. p. 198* et manibus] mandibulis *Buechelerus, Scaliger.* et malis *Ritschelius l. s. s.*

BIS COMPRESSA De titulo cf. Ritschelius Parerg. p. 138. 147

BOEOTIA Haec fabula utrum Aquilii sit, cuius ante Varronem esse ferebatur (*pro quo nomine nolim cum Ritschelio Parerg. p. 11, 123, 130 et Popma* Atilii *substituere*) *an Plauti, cui Varro tribuit indole sermonis et facetiarum motus, dici vix potest. Si Plauti sit fabula, verba ipsa quae adfert Gellius septimo demum saeculo inserta esse propter Plin. N. H. VII 60 idem Ritschelius conicit, a Varrone autem omnino non lecta esse: cf. tamen quae Ribbeckius, qui haec fragmenta edidit Com.*[2] *p. 34, exposuit* 24. Nam me puerulo *Bentleius, Osannus Anal. cr. p. 183 sq.* Nam me puello *Hertzius Hermae vol. VIII p. 286, memoratum a Ritschelio, sed non probatum.* Nam me puero olim *Ritschelius Parerg. p. 83. Cf. Muellerus Pros. Pl. p. 106 Cf. Ammian. Marcell. XXIII 6, 77:* '... uenter unicuique uelut solarium est eoque monente quod inciderit editur': *quem locum indicavit Hertzius Opusc. Gell. p. 63* uetus hic erat *vet. ed. in mg. Torn. l.* uterus erat *Ascens. a. 1517.* uterus hic erat *Gryph. a. 1542* (*Lipsius Elect. II 3*). uenter erat *Bentleius* 26. Vbiuis ste *Hertzius l. s. s. probante Fleckeiseno 'z. Krit.' etc. p. 20.* Vbiubi *Ritschelius: cf. Woelfflinus 'Die Gemin. im Lat.' in Nunt. acad. Bav. a. 1882 p. 457.* Vbiubi iste *editiones veteres.* Ibi iste *codices recentiores. Integram sententiam excidisse putat Muellerus Pros. Pl. p. 363.* Vbi is non *Ribbeckius interrogativam sententiam constituens.* Iuste *Buechelerus apud Ribbeckium* 27. quod *tutatur Seyffertus* 29. populi pars *Cobetus Mnemos. nov. s. VII p. 85 post Hermannum* *Ad* arida fame *contulit Ammian. Marc. XIX 8, 8* (arida siti reptantes) *Hertzius.* ut aridi reptent *Ritschelius.* iam aridi reptant *Hertzius olim: cf. Fleckeisenus l. s. s. p. 21: sed* adeo *etiam per se explicari posse idem Hertzius adnotat* 30. *In Varronis loco, de quo cf. Ritschelius Parerg. p. 11 sq.,* alii Plauti alii Aquili *Riesius*

Philol. vol. XXVII p. 306 proposuit clamauit *Osannus Anal. cr. p. 185.* clamabat *dubitanter Ribbeckius*

CAECVS VEL PRAEDONES Cf. Ritschelius Parerg. p. 157. 167 31—34. *ita discripsi: ubi hanc excogitavit discriptionem Spengelius 'Reformvorschl.' p. 192 adn. 1:* ⏑ ◡ – ◡ ⏑ ◡ – nil quícquam factum nísi fabre Néc quicquam positúm sine luxu, aurŏ, ébore, argento, púrpura, Pícturis, spoliís, tum statuis ⏑ ◡ – ◡ ⏑ ◡ –, *hanc autem Winterus:* Nil quícquam factum nísi fabre nec quícquam positum síne loco, Auro ébore argento púrpura pictúris spoliis ⏑ ◡ – Tum státuis*: at cum de sede horum versuum nil constet, nullius mutationis fundamentum esse video* sine luxu *Bothius.* sine loco = ἀτόπως picturis purpura *transposuit Bothius* picturis statuis opsitum *Buecheler us* 35. a me inuito *Taubmannus.* inuitam a med *Bothius.* a me inuitam *Weisius.* inuito me *Plautino sermoni magis convenire censet Winterus* 36. opulentiter *Weisius, ut senarium efficeret De metro non satis constat* 37. 38. Plure áltero tántó quanto eius fundúst uelim *Bothius: quae reicit Brugmannus in dissert. p. 22 sqq.* altro *Winterus et ipse iambicum senarium unum efficiens: cf. Luchsius Stud. Stud. vol. I p. 59 Cf. Donatus ad Phorm. IV 3,6:* credo quia ueteres 'hoc plure', non 'hoc plus' dicebant 40. in *om. Putschius.* iam *Lindemannus.* '*Fortasse* peregre iit *nisi potius in his quoque ordo verborum perturbatus est' Keilius.* Ain? *Seyffertus* 41. 42. Velím te arbitrári factúm sedulo ésse *Bothius* fustes *pro* hostes *Winterus* 44. membra eius *Bothius* 46. *De* mu *cf. Varro de l. l. VII 101 Ad Plauti Caecum spectare versum a Charisio p. 218, 24 ex Titinii Caeco allatum (cf. Ribbeck. Com.² p. 135)* Ita sémitatim fúgi atque effugí patrem *conicit Winterus, improbabiliter: quamquam in eo quod non adiectum est* uel in Praedonibus *non haerendum est: cf. 45*

CALCEOLVS 47. 48. Nucem molluscam *Bothius, iambicum octonarium efficiens*

CARBONARIA Vix recte Georges carbonariam *esse mulierem quae carbones venderet contendit (quamvis* carbonarius *sit* ἀνθρακοπώλης*: cf. C. G. L. II p. 227, 36 et III p. 307, 12;* antraceis carbonarius *exstat III p. 202, 9): cf. Ritschelius Opusc. III p. 198. Immo conferenda sunt Asinaria, Aulularia, similia* 49. ego *vix sanum: subesse videtur verbum, a quo pendeant sequentia.* esto *Taubmannus, Lorenzius Philol. vol. XXXV p. 159.* egeo *Bothius.* at ego *vel* nunc ego *Winterus,* offero *vel tale quid in versu sequenti fuisse ratus* 50. Patibulus ferar *et* suffigar *Bothius cum Lipsio: male* Patibulum] '*hoc si recte habet, Nonius inepte, ut infra v. 34, exemplo usus' L. Muellerus*

Carbonariae dubitanter tribuit Ritschelius Parerg. p. 98 (cf. p. 106, 153) versum a Prisciano I (G. L. II) p. 522, 10 e Naevii Carbonaria adlatum hunc: Tíbi serui multum ápud mensam adstant: ílle ipse adstat quándo edit (*Ribbeck. Fragm. com.² p. 10*) *Cf. ad fr. dub. v. 6*

CESISTIO De titulo multi dubitaverunt: Gastron *Scaliger.* Cacistio *Ritschelius Parerg. p. 151.* Cocistrio *glossis quibusdam adhibitis Loewius Prodr. p. 291* 52. dis stribula] da stribula *O. Muellerus.* de stribulo *L. Spengelius.* Caro stribula *Turnebus, Scioppius.*

Carnem strebulam *Bothius.* Caro strebula *Scaliger, Taubmannus, Pareus* obscaenabis cera *vulgo*

COLAX · Immerito ad Plauti Colacem rettulisse Kampium ('die Lustspiele des Ter. und ihre griech. Originale') p. 13 sq. Donati verba ad Eun. IV 4, 27 monuit Nencinius (de Ter. eiusque fontibus) p. 101 De Colace Plauti et Naevii cf. Ritschelius Parerg. p. 99 sqq., Ribbeckius Fragm. com.[2] *p. 11, Nencinius l. s. s. p. 77 (qui non recte* aut Plauti *scribit apud Terentium cum Bothio et Lomano)*

53. *De* batiola *forma cf. Ritschelius Op. III p. 793 sqq. 'Non placet reponi* bat. aur. octo habebat pondo: accipere noluit. *nam mutato opus subiecto' L. Muellerus* ....bátiolam ‖ Aúream octo póndo habebat: ílle accipere nóluit *Ritschelius olim (Parerg. p. 101): cf. idem Act. soc. Lips. II p. XI* 54. infirmata *Bothius* 56. animod habent *Bothius.* animo autem habent *Ritschelius Parerg. p. 101 adn.* animo cauent *Schoellius* · 57. inuitaris *Winterus initium trochaici septenarii efficiens De formula* numquam hodie *cf. Bergkius 'Beitr.' p. 39 adn.*

De COMMORIENTIBVS conferantur qui de contaminatione Adelphon Terentii scripserunt

CONDALIVM Δακτύλιον scripserunt Alexis, Amphis, Menander, Philemo (?), Timocles 60. tua *pro* tam *cod. vetus Turnebi* feram *Bothius.* ferae *Buechelerus* ut ament *Laetus.* ut amens *Taubmannus, Bothius* lampadas *Laetus* accendere *vulgo, Scioppius* 61. pro *admirantis fuit in Condalio: cf. quae exposuit Richterus in Studemundi Stud. vol. I p. 618*

CORNICVLA Non esse 'Cornicularia' cum Vertranio scribendum Ritschelius demonstravit Parerg. p. 155. Vnde nomen inditum sit fabulae, incertum. Asin. v. 260 cornix cum parra consuadere factum dicuntur (cf. Aul. 624): unde tamen nomen explicandum esse non magis probabile quam ex Prop. IV (V) 5, 15 sqq. Adde Most. v. 832, ubi una cornix duos volturios ludificari dicitur 62. eccum *Langenus 'Beitr.' p. 4 De sententia cf. Mil. glor. 991 Ceterum v. 62—65 eidem scaenae tribuit Winterus* 63. 64. Quí decem latrócinatus régi annos Demétrio *Ritschelius l. s. s. p. 170.* qui regí decem Latrócinatus ánnos sum (*vel* es, est) Demétrio *A. Spengelius.* Quí latrocinátus regi annós decem Demétrio Mércede *Bothius.* Quí regi latrócinatus décimano's Demétrio *Stowasserus 'Dunkle Wörter' p. XXIV* 66. mihi Lauernam furtis *Iunius.* ita mihi Lauerna in furtis *Buechelerus Mus. Rhen. vol. XV (a. 1860) p. 433.* iam mihi Lauerna in *L. Muellerus* celerassit *Buechelerus l. s. s.* celebrassis *Scaliger. Cf. Nonius p. 89, 24:* Celebre non solum frequens, sed etiam uelox. *Adde glossas velut hanc (C. G. L. IV p. 493, 29):* Celeber festinus frequens 67. Hedylium *Ritschelius Op. III p. 312 cum Acidalio et Iunio.* Phidylium *Quicheratus.* Phedullium *L. Muellerus* ancillam Hedylium meam *Bothius* Amant meam ancillam oculitus Phedullium *elegantius esse dicit L. Muellerus ad Nonium* 68. 69. uide *pro* Lyde *Iun. marg., Mercerus* obsecro te, pileum Vide meum *Bothius.* en te obsecro, Vide píleum meum, mí sodalis, méa salubritás ⏑ – *Ritschelius Parerg. p. 155* meum pilleum *vocativum esse recte iam Winterus adnotavit* 70. facite *Scioppius, Putschius.* fac, ere *Buechelerus apud Winterum.* facere *tutatur Seyffertus*

DYSCOLVS *Cf. Ritschelius Parerg. p. 145, 153, Schoellius praef. Cist. p. VIII adn.* 71. uirgo ego sum *Bothius* *De verbis nuptis cf. Naekius in Schopeni carminum Valerii Catonis editione p. 45*

FAENERATRIX *Cf. Ritschelius Parerg. praef. p. XXI* 73. Libertus *codex.* liberta *vulgo: quod ex sequentibus repetitum esse vult O. Muellerus* dico Atticae *O. Muellerus*

FRETVM *De titulo cf. Ritschelius Parerg. p. 130, qui FERETRVM proponit* *Apud Gellium* arietini *Scioppius cum codicibus recentioribus* 76. 77. *Emendatio incerta.* hoc íllud est Quod árietinum dícitur respónsum magnis lúdis *Bothius.* Hoc est íllud Quod árietinum dícitur respónsum magnis lúdis *Reizius.* Hoc est íllud Quod árietini dícitur respónsum magnis lúdis *Hermannus.* quod nunc illústre est: Quód arietinúm responsum magnis ludis dicitur *Ritschelius l.s.s. p. 85* Nunc ést quod responsum árietinum lúdis magnis dícitur *Fleckeisenus* '*Zur Krit.*' *etc. p. 21 sq.* nunc íllud est | Arretinis quód responsum lúdis magnis dícitur *idem curis secundis.* Nunc íllud est quom Arréti ludis mágnis responsúm datur *Hertzius Opusc. Gell. p. 66,* quom *post Brunerum Quaest. p. 36. Cf. Muellerus Pros. Pl. p. 339 adn. 1, Otto* '*Sprichw.*' *p. 129*

FRIVOLARIA *De titulo egit Loewius Prodr. p. 292 a vasis fictilibus nomen derivans: contra Winterus versu 84 collato cum Gellii verbis* (*XVIII 7, 3:* glossaria namque conlegitis et lexidia, res taetras et inanes et friuolas, tamquam mulierum uoces praeficarum) *utitur, ut huius quoque tituli* friuola *translaticia intellecta esse suspicetur* 78. *Cf. Placidus p. 27, 16* (*C. G. L. V p. 15, 5 = 56, 20*) 79. *Anapaestos constitui, ubi* Is míhi erat bilis, ís aqua intercus, ís erat tussis querquera *Winterus,* Is mihi erat bilís, aqua intercus, tússis febris quérquera *editores ante Winterum* 80. *De* Lauernūla *cf. C. G. L. III 291, 29: cautius scripsissem* Lauernae ⏑ ‒. Lauerniae *Bothius* 81. *Non certum est, inter plures haec esse distribuenda cum Bothio* En sunt *ante Grothium vulgabatur* 'Ecce nos *Bothius* 82. ductarie *Scaliger* 85 sqq. tunc papillae primitus Fraterculabant. illud uolui dicere: Sororiabant. quid opus est uerbis? *Scaliger.* tunc sororiabant papillae primulum. sed illud uolui dicere: Fraterculabant. quid opus est uerbis multis? *Vrsinus.* Tum papillae primulum Fraterculabant. illud uolui dicere: Sororiabant. uerbis quid multis opust? *Bothius.* Fraterculabant mulieri papillae primum: sed illud uolui dicere, sororiabant. quid opus est uerbis pluribus? *O. Muellerus.* Fraterculabant iam ei papillae primulum: Illud, sororiabant, uolui dicere *Ritschelius Op. II p. 438.* Tunc papillae primulum Sororiabant: illud uolui dicere: Fraterculabant. B. Opus est uerbo ‒ ⏑ ‒ *Winterus* 88. strebulam agninam tene *Bothius* carne agnina teneris strebulis *Winterus: at exciderunt plura. Cf. v. 52* 89. *Cf. Paul. de* '*Vnus*' *p. 9*

FVGITIVI *De titulo cf. Ritschelius Parerg. p. 151 sqq.* 90. Age, respecta *Turnebus, Scioppius.* Age age, specta *Scaliger: cf. Brixius ad Mil. gl. 1024.* Age ergo specta *vel* A tergo specta *L. Spengelius.* Tergum specta *A. Spengelius. Improbabilia Bothius commentus est*

HORTVLVS 91. quique] *cf. Men. 548*

LENONES GEMINI Gemini leones *ex Accii loco apud Gellium III 3, 9 tutantur Lachmannus Opusc. p. 71, L. Muellerus Lucil.*

p. 321. Cf. Ritschelius Parerg. p. 138, 147 92. Olet *Speijerus Obs. et Em. p. 69 sqq.: cf. Winterus p. 3*

LIPARGVS Titulum obscurissimum vario modo temptaverunt: Λίπαργον esse servum 'albo uentre' pinguem pigrumque censet Buechelerus. in Ligurgo *vel* in Licurgo *Krehlius. Lipargum alterum nomen esse Parasiti pigri editores cum Scaligero statuerunt. Ex* in Litergo *corruptum idque* in Sitellitergo *antea fuisse cum Freundio Ritschelius putat Opusc. II p. 730 sqq.* in Luperco *Ribbeckius.* in Arpago *Loewius Prodr. p. 292 (cf. PAGON).* in Lippargo *Schoellius*

NERVOLARIA De titulo cf. Ritschelius Parerg. p. 84, 174 sqq.

94. Scobina ni *Lachmannus ad Lucr. III v. 790* lima *Turnebus.* limam *Scioppius* abrasi senem *Turnebus.* adrasi senem *Lachmannus.* adraserim *O. Muellerus* 95. prohibent quod *Aldus.* prohibent quin *Dacerius, Bothius* aliunde *Dacerius,* alicunde *Bothius. Cf. Skutschius 'Forschungen' I p. 66* alium ne ego *Buechelerus*

96. *Longiorem v. iambicum constitui, ubi* Nos líberi possímus fieri ocíssume *Buechelerus* 97. Pollucte prodigum *Scaliger, Bothius* me amatorem *Vrsinus* 98. uinum sublestíssumum Infírmos quia uel córpore uel animó facit *abusus Festi verbis Bothius* 99. ualde *om. Lipsius: at cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 21 sq.* 100. *Nervolariae potius ex Gellio (Varr. de com. Pl.?) et Ritschelio Parerg. p. 174 sqq. et Schoellio ad Cist. v. 405 sqq. quam Cistellariae tribui secundum librorum de l. l. locum fortasse lacunosum: aliter Studemundus Stud. vol. II p. 433* Scraptae *praefert L. Muellerus, quod allitteratio magis commendet, a* 'scabrendi' *voce ducens.* Scratiae *edidit A. Spengelius duce L. Spengelio: cf. Ritschelius Parerg. p. 177, Ribbeckius Com.*[2] *coroll. p. LVII, Titin. v. 75, Loewius Prodr. p. 281* scrupedae *Scioppius.* scruppidae *L. Spengelius: cf. Ritschelius l. s. s.* scrabipedae *Loewius Prodr. p. 281 usus glossa hac:* Scrapedus scabiosus *(C. G. L. V p. 631, 31), vix recte: scr.* Scabridus scabiosus strittabillae *ed. O. Muellerus.* strettiuellae *L. Muellerus* tantulae *apud Varronem recepit ex codice O. Muellerus.* edentulae *Loewius cum Bothio. cf. Winterus in apparatu crit. Reliqui duo versus quos ex Nervolaria adfert Festus eumque secutus Winterus, Stichi sunt (v. 91, 352): cf. Epileg. p. 191*

PAGON De titulo multi dubitaverunt: Phagon *Pius.* Paplago *Hertzius Opusc. Gell. p. 66.* Phao *Ladewigius Anal. scen. p. 13.* Harpagus *Loewius Prodr. p. 292* (in arpago: metuo ne honos . . . pereat *e. q. s.*). *Cf. Ritschelius Parerg. p. 151, Opusc. II p. 731, Ribbeckius Com.*[2] *coroll. p. CIII* 101. Homo *L. Spengelius* ⏑ ⏑ – honos sýncerasto périit, pernis, glándio *Bothius*

PARASITVS MEDICVS De titulo cf. Ritschelius Parerg. p. 132, de parasiti persona cf. Ribbeckius 'Kolax' p. 28 102. Ádseruabam cónspicillo, pállium obseruábam ⏑ – *aut* Adseruabam cónspicillod, óbseruabam pállium *Loewius Prodr. p. 280* conspicillod *cum Pareo.* In cónspicillo ego óbseruabam pállium *L. Muellerus in adn.* In cónspicillo aderam óbseruabam pállium *Buechelerus apud Winterum. Ceterum* adseruabam *omitti volebant Bentinus, Mercerus.* Hinc in conspicíllo obseruabam ádseruabam pállium *Onionsius 'Journal of Phil.' vol. XVI p. 173 An* In cónspicillo adséderam atque pállium obseruábam? 103. parasito *non recte editores ad fragmentum rettulisse*

monuit Ritschelius l. s. s. rodi *L. Muellerus dubitanter* 104. 105. *Cf. Rud. v. 297* *Ceterum haec verba non esse Parasiti Pigri docuit Ritschelius l. s. s.: idem numeros melius quam antea constituit* 106. reliqueram *Bothius.* reliqui ego *Hertzius.* liqui *Schoellius trochaeos discribens*

PARASITVS PIGER *De titulo cf. Ritschelius Parerg. p. 132* 107. Inde bene appotus *Scaliger, Bothius* primulo] *cf. Ritschelius Opusc. II p. 276 adn.*

108. coepit *Bothius, L. Spengelius* tramitis recta uia *vel* tramited extra uiam *Bothius.* tramite a dextra uia *Buechelerus* *Ceterum v. 107 et 108 coniungit Scaliger* 109. Ambo magna laúde lauti nós, postremo ambó sumus Nón nauci *L. Muellerus Philol. vol. XXXVII p. 359*

PLOCINVM *vix sanum:* Ploxinum *Ritschelius in schedis: at cf. Quintil. I 5, 8.* Plocium *Plautinam fabulam fuisse, quam retractaverit Caecilius, vel errorem Nonii subesse multi crediderunt, in his L. Muellerus: quod probabilius sit quam quod Ritschelius proposuit Parerg. p. 171, ex anonyma fabula fragmentum, cuius initium in corruptis* plocino nam *lateret, esse petitum.* nam *Nonius utroque loco habet, quod quidem non est cur spernamus.* Pol timeo *vel* Pol cinnamo *Ritschelius l. s. s.* Plocamois ornatum *auctore Buechelero Winterus coll. Lucian. Alexand. c. 11:* προεισπέμπεται δὲ Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη καὶ πλοκαμοὺς καθειμένος...οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλείριος μάχλος καὶ γυναικομανὴς τὴν φύσιν *Formam quae est* coloratilis *expellere non audeo metro creticotrochaico admisso* Namque coloratum *Bothius, L. Muellerus Luc. p. 244: at cf. Seyffertus Stud. Pl. p. 20* coloratum ille *Ritschelius l. s. s.* corollatum ille *Ribbeckius Coroll. fr. com.*[2] *p. XXXI* petilis labris *Iunius.* petilis habris *servat Winterus ad* Plocamois *relata* *Ceterum nescio an recte* petulust *scribatur, a* petendo *scilicet, ut diversum sit ab eo vocabulo quod habent Fest. p. 205, Isid. Orig. XII 1, 52* (Petilam suram). *Ceterum* petili *Geppertus Truculenti v. 609 intulit*

SATVRIO nomen parasiti in Persa est *Non recte Bothius huc rettulit Fulgentii Mythol. locum (p. 616 ed. Stav.), qui ad* Sauream *Asinariae spectat* 112. *Cf. Ritschelius Op. IV p. 278* 113. qui glaber *editores ante Bothium.* quin glaber *Bothius* 114. Succenturia aliquem qui te *Winterus.* Succénturia actutúm require quí te *Seyffertus* delectent *vulgo: cf. quae adnotavit Winterus*

SCEMATICVS *vix sanum:* Scenaticus *Schoellius* 115. illac *Bothius*

SITELLITERGVS *Ita O. Muellerus: cf.* Πινακοσπόγγιον, *quo nomine apud Alciphr. III 63 parasitus appellatur* (Πινακοσπόγγιον *nominativum Meinekius p. 164 probat*). *Cf.* Peniculus. Synteleturgus *Popma.* Scytha liturgus *Scaliger.* '*Ad litteras traditas propius accederet* Melitturgus' *Winterus* 116. Múlieres uxórcula ad se accíuit: ego nouí, scio Axitiosa *e. q. s. Schoellius, quo duce v. dubitanter refinxi* (calauit *dubitanter Winterus*). Mulier es, uxor. cuiam te *Turnebus.* Mulier es, uxor. Cuia, uir? *Scaliger et, nisi quod* uis? *scripsit, O. Muellerus.* Mulier es, uxor, celabis, te ego noui (*vel* noui ego te): scio axitiosam *Ritschelius Op. II p. 730.* Mulieres uxor oculauit, ego noui, scio actiosam *L. Spengelius.* Mulier es, uxorcula: ‖ Vt ego noui scio axitiosam *ed. A.*

Spengelius. Mulier es, uxorcula, abi, te ego noui *e.q.s. Bothius.* Mulieres exosculauit *e. q. s. Loewius Prodr. p. 280 adn. 1.* Mulier aes exarculauit *e. q. s. Marxius Mus. Rhen. vol. XLI p. 551* axitiosam *iam Aldina* 118. Sin ea *A. Augustinus.* Sic ea *Bothius* (eā = notā *Winterus*) Sín ea mi insignítos pueros fórte pariat *Ritschelius Op. II p. 730* *De glossis ad* brocchum *vocem pertinentibus cf. Loewius Prodr. p. 328. 391, Gl. Nom. p. 144, de ipso v. cf. ad Mil. gl. 722*

TRIGEMINI 120. medium praemorsisset *iungunt editores ante Winterum*

III INCERTARVM FABVLARVM FRAGMENTA

1. fumificum Epeum *Bothius: cf. Lachmannus in Lucret. III v. 374.* Cocum fumificum *L. Spengelius refutante Andrea Spengelio, qui simul tetrametrum ut Winterus discripsit, cum senarios discripsissent priores* *De sententia cf. Merc. 398* 2. *Fragmentis adiecit O. Muellerus: cf. Rud. 580* densum *suspectum est.* det pensum *Winterus.* derisum *Schoellius.* quod non uolt *A. Spengelius.* elenchum *O. Muellerus probante Loewio Prodr. p. 274* ciccum] *cf. glossas a Loewio l. s. s. congestas ad Festi verba a Paulo excerpta p. 42 revocandas: fortasse idem Plauti locus apud Festum exstitit* 3. ogganuit *Scaliger, unde Bothius* Obganhuit odiosus totae familiae 4. *Plautina origo non satis certa* 5. Aristophorum uas *L. Muellerus ad Lucil. III 58 refert: quem refutavit Reitzensteinius 'Verr. Forsch.' p. 61.* 6. *Cf. Reitzensteinius l. s. s. p. 65* 9. *Cf. Reitzensteinius l. s. s. p. 65* 10. *Cf. Reitzensteinius l. s. s. p. 65*

12. *Cf. Reitzensteinius l. s. s. p. 66* 15. Binomius *vulgo ante Scaligerum edebatur* 16. *Poen. v. 347 confert Pareus* 18. *Trochaei minus probabiles* 19. in ea erunt *Scaliger.* ni inerint *Buechelerus*

22. stultus es *proponit Winterus coll. Epid. v. 106* 23. Nunc cónruspare *vel* Cito *vel* Quin *Winterus* 27. quasi salicem fiber *Bothius.* quasí fiber salicem mordens *Winterus in adn.* 28. *Cf. Placidus p. 52, 9 (= C. G. L. V p. 25, 28 = 73, 20 = 108, 42), Servius ad Aen. VIII 128, Plinius XXII 8, Nonius p. 317, 14; Otto 'Sprichw.' p. 161* 29. init te nunquam *quasi ex Pauli codicibus attulerat Muellerus.* init ted umquam febris *Thewrewkius de Ponor 'Festus-Stud.' p. 13.* iniit te umquam *Bothius*

31. *De lege Cincia anno 550 lata cf. Brunsius 'Fontes iur. Rom.⁶' p. 47* 32. probas *Scaliger* 33. Muriatica *Scaliger* 34. Naritam *Scaliger.* Narica (= *νάρκη*) *Buechelerus* bonam] bocam *Winterus cl. Aristoph. Σκηνὰς καταλ. p. 514 ed. Kock.* *ἀλλ' ἔχουσα γαστέρα Μεστὴν βοάκων ἀπεβάδιζον οἴκαδε* bonam naritam *Scaliger.* et naritam bonam *Muellerus.* bocam, congrum *exempli causa Winterus* et camarum *Scaliger.* et cornutam *O. Muellerus* et phagrum *Winterus.* et tagenia *Scaliger.* et trygona *O. Muellerus* 35. equinos (echinos) fartos *Scaliger.* squillasque *O. Muellerus* 36. *Cf. ad fragm. Amphitruonis*

quae sub finem adnotata sunt (p. 119) et Schroederus in Studemundi Stud. II p. 34 37. deconciliares illi *Scaliger, Bothius.* deconciliares ibus *O. Muellerus* *Cf. Huschkius 'Osk. und Sab. Sprachdenkm.' p. 83* 38. *Vulgo senarium iambicum discribunt hiatu decoratum*

40. Vix supersum dolori qui in dies uae misero mihi ac perdito reglescit magis magisque *Vrsinus supplet.* Vix super ego illi sum dolori, qui in dies uae! misero mihi Perdito regliscit mage magisque *Bothius.* '*Datur tale:* Vix súperaui illa cum ex hac re misero mihi Acér dolor reglescit' *Winterus* 41. Surum non est tibi *ed. Bothius*

42. uerberibus ustam *Vrsinus in Festi verbis corrigit, non recte*

43. Venter suillus * * * dicam suo nomine scrutillum, ego me hodie * * * si quid esset, quod comesa farte biberem *Vrsinus, unde* Ventér suillus * * * (dicam suo sibi nomine Scrutíllum) * * * B. Egomet hodie * * * si quidem Essét comesus: forte biberem *Bothius.* Ventér suillus dístribuatur plúribus. B. Totúm scrutillum ego me hódie esurum réciperem, Si quód comesa fárte biberem essét mihi *Winterus: incerta omnia* 44. *Cf. Neff de Paulo Diac. p. 53* 47. murrinam ⟨dulcem⟩ *supplet Voigtius Mus. Rhen. vol. XXVIII (a. 1873) p. 61, pro qua saltem velut* ⟨optumam⟩ *ponendum erat.* ∪ ⊥ mittebam *e.q.s. Winterus; cf. ad Acharist. II*

49. Quid hoc est? *Seyffertus Stud. Pl. p. 29. Iambicum octonarium agnoscit Fleckeisenus 'Zur Kritik' e. q. s. p. 45.* Quid ést hoc? rugat pállium: Amíctus non sum cómmode *Hertzius olim* 50. exi Daue *Ritschelius Op. II p. 326 adn. trochaeis discriptis: iambicos constituit Fleckeisenus l. s. s. p. 45.* ...exi Túndare, Age spárge *e. q. s. in adn. Winterus.* . . . exí tu Daue, age, spárge: ‖ Mundum ésse hoc . . . nóstra: *Seyffertus* uestra *non prorsus reicit Schoellius* non] nolo *Fleckeisenus: item Ladewigius Philol. vol. XVII (a. 1861) p. 268 ad Bacchides pertinere putans*

52. *Cf. quae dixi Anal. Pl. p. 110, ubi ludens hunc finxi versiculum:* Nam grándi lieni mínus sunt apta dúlcia 53. *Cf. Otto 'Sprichwörter' p. 272* Anus haec inbellis periculum portenditur *cum aliis Bothius* tegiculum protenditur *Parcus* 57. *An* Quid múrmurillas técum ‖ Et té *e. q. s.?* 58. '*Quod si recte habent, ut probabile est, Noniana, post* leuior es *finis versus fuit' L. Muellerus* *Cf. ad Pers. 244 quae adnotaverunt Ritschelius et Schoellius et glossa Loewio protracta Prodr. p. 289:* Tippula: uermis aquaticus *De tippula forma, pro qua* tipulla *vel* tippulla *proposuerunt Scaliger et L. Muellerus ad Fest. p. 366, 5, cf. Buechelerus Mus. Rhen. vol. XIV (a. 1859) p. 451, Leidolphus de Festi et Pauli locis Pl. p. 234. Denique adde quae Winterus praef. p. 17 exposuit* 59. Nec in machaeram audes *Winterus.* Nec, machaera, mi audes dentes *Bothius,* ab dentes audes *L. Muellerus* *Ceterum etiam alii ita distinguunt:* Nec, machaera, audes *e. q. s.* *Verum nondum inventum est*

60. Inibi intus *Bothius* *Ceterum hoc fragmentum post Rud. v. 779 inserit Bergkius 'Ausl. D' p. 160, male: cf. Schoellii adn.* *De* donicum *cf. Ritschelius Op. II p. 241*

61. *Cf. Buechelerus Mus. Rhen. vol. XXXVII (a. 1882) p. 517*

62. 63. *Recte ad fragmenta rettulit Winterus p. 16: minus recte iudicavit Keilius qui propter similem v. Men. 448 aut ex eadem scaena*

petitum lacunosa aut ex alio poeta petita putat uenerit *Spengelius Caecil. Stat. fragm. p. 58* 64. uendar *tutatur Schoellius. Cf. Lachmannus Opusc. p. 192*

66. *Cf. quae ad Merc. v. 965 adnotata sunt* 67. *Cf. quae attuli ad Curc. v. 228, quo pertinere haec verba coniecit Keilius, minus probabiliter* 68. *Post Militis glor. v. 643 inseri posse monet Ritschelius, quem editores a Pareo Coleri Goldastique suasu inter 638—650 ponunt* 69. *Inter fragmenta recipienda esse post Schoellium ad Truc. v. 268 monuit Winterus p. 18*

71. *Cf. Cas. v. 766* 72. Inscríbam uirgis úlmeis corpús tuum *Bothius Cf. Lorenzius ad Pseud. 523* 73. *Cf. fragm. Vidul. XIII* (paupera haec res est) 74. *Isidori verba haec sunt:* Turdela quasi maior turdus cuius stercore uiscum generari putatur, unde et prouerbium apud antiquos erat, malum sibi auem cacare: *unde* cacat *Burmannus. Cf. Otto 'Sprichwörter' p. 52* 77. 78. *Verba ad Poen. 478 minus recte referri in adnotatione diximus* Te dissipabo *Winterus in adn.* 80. scelerare manus *olim edebatur: cf. Cornic. fr. IV*

81. medicum *Buechelerus De glossis et forma* patago, inis *cf. Loewii Prodr. p. 287, Placidus p. 75, 6 (C. G. L. V p. 37, 27 = 91, 8)* morbus aes *Loewio interpretamentum esse videtur vocis* patagus *sic restituendum:* morbus oris, *non recte Dele ictus: nam de metro nil constat* 82. Qui talist de natis suis *Bothius* 84. *Cf. Loewius Prodr. p. 257, Kleinius Mus. Rhen. XXIV (a. 1869) p. 296, Ind. Ien. a. 1885/6 p. VII, Dammannus de Festo Pseudophiloxeni auctore p. 41* 85. *Adde Nonium p. 557, 5; Isid. Orig. IX 7, 17 Cf. Loewius Prodr. p. 257, Kleinius l. s. s., Ind. Ien. a. 1885/6 p. VII, Dammannus l. s. s. p. 45* 88. Pro Linna *maluerunt* luma *Pareus,* lena *Arevalus,* laena *Reifferscheidius ad Suet. p. 270* cooperta est *inde a Pareo multi* textrina *Pareus.* textrino *Gothofredus* gallica *inde a Pareo multi* Linnam operatast textrix Gallica *Loewius l. s. s. p. 289 dubitanter: cf. Iuv. IX 30* 89. pergas *iam Pareus* promptitas *Pareus* 90. 91. Aereis *Loewius l. s. s.* Aeneis *Winterus dubitat an sit delendum omnino:* Ahenis *formam Plautinam esse monet Kiesslingius Nov. ann. a. 1868 p. 614 Cf. Ind. Ien. a. 1885/6 p. VI sq., Keilius ad Cat. p. 36*

IV FRAGMENTA DVBIA ET SVSPECTA

1. *Cf. quae diximus ego ad Aul. 408 et Reitzensteinius 'Verr. Forsch.' p. 60* 2. *Cf. quae de hoc loco disputavi Ind. Ien. 1893/94 p. IV. Collata glossa Placidi p. 43, 2 (= C. G. L. V p. 21, 36 = 68, 12)* Facili fallacia a fuco dicta *talia olim apud Festum extitisse conieci:* Fucilis fallacia, falsa: dicta autem quasi fucata. *Verba* fucili fallacia *exitus esse senarii videntur. Alia conamina l. s. s. composui (Loewius Gl. Nom. p. 46, Ribbeckius Fragm. Com.² p. 256, Ludwigius Nov. annal. a. 1879 p. 768)* 4. *Cf. Carolus Priebe de Frontone imit. prisci serm. lat. adfectante II p. 6* 5. *Cf. ad Pers. v. 522* perrepsit *Quicheratus* 6. *Cf. Schoellius in ed. mai. Capt. p. 95: '...neque inepte de* Car-

bonaria *cogitaveris a Nonio mox p. 221, 10 commemorata fragm. ⟨II v. 37 W. Adde⟩ III v. 38. W.* (= *Cert. f. fr. 51*) secundum eampse aram aurum abscondidi. *Iam his fragmentis aliquid lucis adfert Petronius c. 38* (*'quom Incuboni pilleum rapuisset, thesaurum inuenit'*) *ipsique fabulae inscriptioni, siquidem proverbii* carbones pro thesauro inuenire *memineris': cf. quae Havetus monuit Rev. de phil. XVI* (*a. 1892*) *p. 72*

7. *Ad eas quae exstant fabulas haec verba spectare non videntur*

10. *Verba ad Merc. v. 66 sqq. pertinere censet Vssingius* ciuitatem *suspectum, quamquam cf. Pers. 420* quando infertur *Bothius.* quom aedi infertur *Schoellius.* quom illi fertur *Buechelerus.* circumfertur *Winterus*

11. *Cf. ad Amph. v. 232, quo tamen haec verba referenda esse minus probabile* Reboo *ex iis quae secuntur ortum esse, dubitare se tamen an grammatico potius quam librariis error tribuendus sit Keilius adnotat*

12. tete *Bentleius ad Terentii locum Ceterum hunc v. cum eo qui sequitur incerta argumentatione ad Bacchides* (*v. 32. 33*) *rettulit Ritschelius Op. II p. 340* 13. facito *Ritschelius*

14. *Alibi Plautum dicere* Flocci facere *monet Lerschius p. 61: verum tamen cf. quae Loewius Gl. Nom. p. 156 exposuit* 15. effer *Mercerus.* ecfer *Bothius Versum e Cistell. 655 vel 709 fictum esse Lerschius putat p. 69 duce Hildebrando. Similia in Rud. IV 4 esse monet Winterus: adde Ter. Eun. IV 6, 15*

16. 17. *Non dubito quin Osbernus Prisciani verba G. L. II p. 108, 19 et 13 contaminaverit: cf. testimonium ad Rud. v. 1325*

18. *Cf. Frochnerus Philol. XXII* (*a. 1864*) *p. 347*

EPILEGOMENA

IN · DEPERDITARVM · FABVLARVM · FRAGMENTA

§ 1. Ex fabularum Plauti nomine illustrium numero magno — ferebantur enim sub illius nomine teste Gellio (III 3, 11) circiter centum atque triginta, cum Servius alios dixisse unam et viginti eum fabulas scripsisse testetur, alios quadraginta, alios centum (ad Verg. Aen. I 1 p. 4, 15 ed. Thil.) — Aelius Stilo quinque et viginti solas esse genuinas existimavit, quo in numero — praeter fabulas Varronianas — fuisse Faeneratricem ex Festo p. 372 merito concluditur (cf. F. MENTZ de L. Aelio Stilone p. 1 Add. 9). Quomodo reliqui qui indices composuerunt — Sedigitus, Accius, Manilius, Claudius, Aurelius — iudicaverint nescimus, nisi quod Accium reiecisse Agroecum, Anum, Bis compressam, Boeotiam, Commorientes, Condalium, Lenones geminos testatur Gellius (III 3, 9), Claudium autem Sitellitergum et Astrabam, Aurelium denique Opilium probasse Artemonem, Cesistionem, Frivolariam, Sitellitergum testimonia videntur indicare (cf. RITSCHELIVS Parerg. p. 243 adn.). Quorum virorum opera innixus Varro 'praeter illas unam et viginti quae Varronianae vocantur, quas idcirco a ceteris segregavit, quoniam dubiosae non erant, sed consensu omnium Plauti esse censebantur, quasdam item alias probavit adductus filo atque facetia sermonis Plauto congruentis easque iam nominibus aliorum occupatas Plauto vindicavit' (Gell. III 3, 3). Harum fabularum numerum fuisse undeviginti — scilicet Saturionem, Addictum, Boeotiam, Nervolariam, Fretum, Trigeminos, Astrabam, Parasitum pigrum, Parasitum medicum, Commorientes, Condalium, Lenones geminos, Faeneratricem, Frivolariam, Sitellitergum, Fugitivos,

Cacistionem (Cesistionem), Hortulum, Artemonem — RITSCHELIVS (Parerg. p. 73 sqq.) egregia commentatione quae est de Plauti fabulis Varronianis demonstrare conatus est: qua in quaestione de singulis quibusdam fabulis dubitari posse neque RITSCHELIVM fugit et monuerunt qui post illum de eadem re quaesiverunt (cf. quae exposuit WINTERVS praef. p. 3, quamvis non omni ex parte recte iudicaverit). Tanta autem Varronis apud Romanos erat auctoritas, ut ab hominibus post ipsum inprimis fabulae Varronianae quae dicuntur legerentur, propagarentur, explicarenter, reliquae mox oblivione obruerentur. Nam — ut taceam de ceteris — neque Gellium ullam ex eis evolvisse, neque Iulium Romanum, neque M. Aurelium imperatorem, quamquam nonnullis ita visum est, existimo: immo quaecumque exstant frustula fabularum praeter Varronianas, primi ante Christum et primi post Christum natum saeculi grammaticis deberi arbitror. Quod cur arbitrer, ex eis quae sequentur satis patebit.

§ 2. Praeter eos qui indices scripserunt glossematumque scriptores et doctos glossographos (de utroque scriptorum genere cf. quae exposui Ind. Ien. a. 1886 p. X sq.: Charisius p. 242,10... *ut in glossis ueterum* = fragm. inc. v. 61), praeter ipsum denique Varronem[1]) (qui tamen ne ipse quidem thesauros glossographicos neglexit) inprimis Verrius Flaccus commemorandus est, qui, etsi Varronis et aliorum grammaticorum libris usus est (quamquam libros de l. l. non videtur attigisse: cf. quae post alios de hac quaestione exposui Ind. Ien. a. 1886/7 p. IV sq.), cur ipsa fabularum exemplaria non adhibuisse operi suo credatur non invenio. Quo de scriptore recte LEIDOLPHVS (Comm. Ien. vol. II p. 203) haec exposuit: 'Reliquae quae nominantur hae sunt: Artemo, Astraba, Carbonaria, Condalium, Cornicularia, Dyscolus, Feneratrix, Friuolaria, Hortulus, Lenones gemini, Neruolaria, Parasitus piger, Saturio, Sitellitergus. Quare si reputamus apud Paulum

1) Cuius libros haudquaquam mendorum immunes fuisse BERGKIVS 'Beitr. zur lat. Gramm.' p. 157 sqq. recte monuit.

quam raro nomina comoediarum afferantur, omnes autem has fabulas praeter Captiuos et Cornicularíam, quarum nomina non occurrunt, dimidio operis Festi eoque igni graviter mutilato commemorari, fortasse multo maiorem fabularum Plautinarum numerum tota Festi epitome commemoratum fuisse non sine probabilitate suspicabimur. Porro cum Festus epitomen Verriani operis fecerit, multo maiorem et fabularum et locorum Plautinorum numerum apud Verrium Flaccum ipsum exstitisse veri simile est'. Ceterum longe plurima eorum quae apud Paulum sunt ad Festum, quae apud hunc, ad Verrium pertinere cum eodem LEIDOLPHO iudico (de ratione quae inter Paulum et Festum intercedit cf. etiam C. NEFF, de Paulo Diac. F. epitomatore, 1891). Eximendi sunt loci, ut Servii ad Georg. IV 497: nam verba Plauti a Servio corrupta et ex Serviano commentario nescio quo modo in Pauli librum tralata cum LEIDOLPHO p. 202 et RITSCHELIO ad Most. v. 218 sq. merito contendit LAEMMERHIRTIVS (de priscorum scriptorum locis a Servio allatis = Comm. Ien. IV p. 375), cuius argumentationem SCHOELLIVS ad Most. v. 218 sq. probavit. — Verrium Flaccum et ex codicibus hausisse multa et ex scriptoribus qui ante eum quaestiones grammaticas tractaverant iam supra commemoravi. Quodsi REITZENSTEINIVS ('Verr. Forschungen' p. 63) suspicatur glossas Plautinas quae in posterioribus Pauli vel Festi partibus positae essent, ex commentariis fluxisse — quam sententiam probat OSCARVS FROEHDE (de Non. Marc. et Verrio Fl. p. 20) — de quorum hominum commentariis cogitaverit vir doctissimus non satis assequor. Nam ne Sisennae quidam commentarium priscae aetati adsignari posse existimo. — De singulis locis cur accuratius disputem non esse puto: illud moneo, WINTERI coniecturam (p. 82 sqq.), qua errore Festi vel potius Verrii duo Stichi versus e Nervolaria adferentis (p. 169, 11 et 197, 20) abusus illos versus revera Nervolariae adscribit, Stichum autem nostram a retractatore ex Sticho genuina et Nervolaria concinnatam esse suspicatur, idoneo fundamento carere. — Ceterum ex Verrio Flacco multi hauserunt, velut Suetonius apud Priscianum I (G.L.II) p. 231 (cf. REIFFERSCHEIDIVS p. 348):

nec dubito quin commentatores Plauti aut Plinius aut Probus hunc thesaurum adierint. Ex Festo hausit Pseudophiloxenus (cf. Ind. Ien. a. 1885/6 p. III, DAMMANNVS de Festo Pseudophiloxeni auctore p. 34), hauserunt alii, de quibus suo loco agetur.

§ 3. De Plinio et Valerio Probo Berytio difficilis quaestio est. Quem ex Acharistione attulit Plinius versum (XIV 92 = v. 2), eum Fabio Dossenno deberi RITSCHELIVS demonstravit Parerg. praef. p. XIII: Saturionis verba e Verrii libro novisse potest. De incerto fragmento (XLIV) res dubia. Praeter haec fragmenta eum plura attulisse in libris dubii sermonis facile credemus: nec improbabile, eum ipsa exemplaria inspexisse. Ex Plinio autem non pauca videtur sumpsisse Caper idemque fortasse de Gellio concedendum: sed haec omnia non tam argumentis demonstrari quam coniectura divinari possunt. Etenim res vel eo impeditur, quod saepius accidit, ut quae ad Plinium revocent alii, eadem ab aliis e Probo repetantur. — Valerio Probo aperte unum testimonium tribuitur a Gellio IV 7, 1 (inc. XLII): eidem STEVPIVS dedit Gellii quosdam locos (VI 9, 7; XVIII 12, 3 et 4: cf. STEVP. de Probis gramm. p. 199): item WINTERVS (p. 11) duce KEILIO (G. L. I p. LI) aliquot locos Diomedis. Eosdem locos BECKIVS ad Plinium referendos esse sibi persuasit (de Valerio Probo Berytio quaestiones novae p. 17 sqq., Stud. Gell. et Plin. p. 14 sqq.). Mihi ut STEVPII ita BECKII sententia in mera coniectura posita esse videtur (cf. Ind. Ien. aest. 1893 p. V, 'Berl. philol. Wochenschrift' a. 1893 p. 1262 sq.). — Quodsi WINTERVS (p. 8) ex verbis 'quae sunt in vita Vergilii Probi commentario praemissa' (*sunt autem astrabae uehicula dicta παρὰ τὸ μὴ στρέφεσθαι, quo titulo et Plautus fabulam inscripsit in qua mulieres eiusmodi uehiculis inducit*) apparere dicit Probum ipsas fabulas inspexisse, non desunt quae huic sententiae adversentur: primum enim constat illa verba ex alio fonte adiecta esse quam et antecedentia et sequentia: ex Probo autem petita esse nemo demonstrabit (cf. B. KVEBLERVS de M. Valerii Probi Berytii commentariis Vergilianis. Berol. 1881, Ind. Ien. a. 1893 p. IV, REITZENSTEINIVS 'Epigramm und Skolion' p. 194).

Sed etiamsi Probi haec essent, nescio an a Verrio Flacco peti potuerint, quem de 'astraba' egisse l. s. s. demonstravi.

§ 4. Gellium fabulas, quas se legisse iactat, revera non legisse, sed quae habet vetustioribus scriptoribus debere probabili modo WINTERVS (p. 4 sq.) videtur statuisse. Ex Varrone repetiti sunt versus Freti et Boeotiae, utut de difficultate iudicabis quam 'solaria' creant; ex Varrone etiam Nervolariae versus, quamvis in libris de l. l. Cistellariae continuari videatur (cf. quae p. 181 de hac re congessi). Ad locum qui est XVIII 12, 3 et 4 pertinent, quae modo de Plinio et Probo dixi; item ad VI 9, 7. Quod reliquum est fragmentum XI 7, 5 ex glossographorum libro nescio quo — velut e Verrio Flacco — petitum esse non improbabile videtur (cf. Ind. Ien. aest. 1893 p. V). His adde quae de Gellii fide post MERCKLINVM exposuit KRETSCHMERVS (de A. Gellii fontibus), quibus tamen abusus est BECKIVS l. s. s. Nam ut facile credi potest Gellium quo lectores caperet lepidulas occasiunculas quibus quae profert deberet excogitavisse, ita cur Probo tribuerit ex Plinio petita nulla ratio in promptu est.

Flavio Capro, de cuius scriptis accurate disseruit GODOFREDVS KEIL a. 1889 (= dissert. Hal. vol. X p. 243 sqq.), aperte adscribit Frivolariae versum unum Priscianus I (G. L. II) p. 188: eidem Commorientium versum (a Prisciano I [G. L. II] p. 280, 15 allatum) collato Charisio p. 88, 11 et 120, 14 dat WINTERVS p. 12. Eodem loco WINTERVS Caprum doctrinam Probi, cuius vestigia apud Priscianum I (G. L. II) p. 489, 17 (Par. med. IV: cf. Diom. p. 373, 17—374, 2) extarent, porro Lipargi locum apud Priscianum I (G. L. II) p. 522, 14 et Carbonariae fragmentum (Prisc. I [G. L. II] p. 516, 11) propagasse non improbabiliter coniecit. Ex Capro denique Iulium Romanum, Servium, Nonium multa hausisse infra memorabitur. Ipsas fabulas Caprum inspexisse vix credam: excerpsit non modo Probi aut Plinii scripta, sed etiam aliorum, ut Tironis et Verrii Flacci.

Commentatores Plauti qui secundo floruerunt saeculo utrum Plauti fabulas praeter Varronianas inspexerint necne dici nequit: neque magis numquae fragmenta Plautina inde ad posteros propagata sint, quamquam

non improbabile duco Noniana quaedam et Donatiana iis deberi.

Porphyrio, qui ex Varronianis fabulis undecim locos attulit, unum (inc. fab. XLVIII) ex ceteris fabulis fragmentum servavit: quod unde fluxerit — agitur de proverbio — et per quos rivos venerit nescitur. Sinnium Capitonem de proverbiis docte disputasse nota res. Nec magis de Pseudacronis loco (inc. fab. XLIX) quidquam constat.

Marcum Aurelium unicum Colacis fragmentum ex exemplari hausisse improbabile est: quamquam et ipsum et Frontonem fabulas Varronianas legisse ex imitationibus apparere videtur quas congessit CAROLVS PRIEBE (de M. Cornelio Frontone imitationem prisci sermonis latini affectante. Sedini 1886 II p. 3 sqq.).

De Suetonio Tranquillo conferenda sunt quae § 2 exposui et §§ 6 et 7 exponam.

§ 5. Iulius Romanus, cui sua debet Charisius, multa e Capri libris derivavit: ex quibus fluxisse quae de 'commodo', 'donicum', 'butubatta' proferuntur p. 193, 15 = 196,9, p. 197,18, p. 242,10 coniecit WINTERVS p. 10: quod ita se habere potest. Fragmenta Caeci vel Praedonum, quae Romanus servavit omnia, unde petierit dici nequit. Quodsi WINTERVS ex collatis his verbis *Plure aut minore emptum antique dicebant. Cicero 'plure uenit' et Lucilius 'plure foras uendunt'. sed consuetudo pluris et minoris dicit* (Charis. p. 109,10) = *Plure Plautus in Caeco uel Praedonibus 'plure altero tanto quanto eius fundus est uelim'. Cicero quoque 'plure uenit', Lucilius 'plure foras uendunt quod pro minore emptum' antique* (Charis. p. 211, 27) et similibus locis apparere putat Caeci versus non ad communem fontem, h. e. Caprum, redire, hoc mihi non tam certum videtur. Sed etiamsi rem ita se habere certum esset, ne tum quidem coniectura probabilis videretur, qua RITSCHELIVM secutus (Parerg. p. 157) ille censet ipsum fabulae exemplar Romanum evolvisse: multa enim praesto erant glossaria, de quibus monet FROEHDIVS (de C. Iulio Romano p. 651), exstabant lexica velut Caesellii Vindicis et varia genera collectaneorum, quae vel ipse vel is quem secutus est adhibere potuit.

Nonius Marcellus, qui fabularum Varronianarum ingentem numerum locorum attulit, ex ceteris fabulis circiter 26 exempla habet. Quem cum locos illos ex commentariis una cum interpretamentis hausisse SCHMIDTII auctoritate moti multi statuerint (cf. SCHMIDTIVS de Nonii Marcelli auctoribus grammaticis p. 34 sqq., REBLINVS de Nonii M. locis Plautinis p. 3 sqq., Ind. Ien. a. 1890/91 p. VII sq.), nuper praeeunte ex parte NETTLESHIPIO ('Lectures and Ess.' p. 277 sqq.) FROEHDIVS (de Nonio Marcello et Verrio Flacco) Nonium locos poetae ex ipsis fabulis congessisse, interpretamentorum vero permulta ex aliis libris velut ex Verrio Flacco adiecisse contendit: contra quem quae dixi in BVRSIANI annal. LXVIII (a. 1891) p. 148, nunc Verrianis et Nonianis glossis iterum inter se comparatis non est cur improbem. Ex illis certe exemplis quae FROEHDIVS attulit Nonium librum Verrii Flacci excerpsisse nullo modo apparet. Si usus est Nonius, certe non multa inde transcripsit: quod si fecisset, planiora et plura eius rei vestigia non dubito quin fuerit relicturus. — Ex recentiorum autem grammaticorum numero Nonium inprimis Capri copias expilasse LVCIANVS MVELLERVS Quaest. Non. p. 254 cum aliis rectissime exposuit (cf. H. KEILIVS G. L. V p. 570, WINTERVS p. 10, ut alios mittam). Ex Capro igitur fluxit Agroeci versus (p. 196, 34: cf. G. KEILIVS l. s. s. p. 48, WINTERVS p. 10); quibus nescio an addendi sint hi: p. 217, 12 (= Dub. V); 220, 11 (Cornic. VI); 221, 13 (Carbon. II). Nam Nonium haec exempla ex ipso Probo petiisse, quae HERTZII et KRETSCHMERI fuit sententia, recte negavit H. KEILIVS G. L. V p. 570. — Ex Gellio (XI 7, 5) manasse quae p. 69, 24 leguntur HERTZIVS Opusc. Gell. p. 89 et 102 auctor est, impugnatus a nonnullis, a nullo refutatus. De ceteris locis nihil adfirmare audeo. Cf. § 4.

§ 6. De Servii brevioris locis accurate disputavit LAEMMERHIRTIVS in Comment. Ien. vol. IV p. 311 sqq. aliorum virorum doctorum sententiis docte et diligenter examinatis. Quem si sequimur, fragmenta incerta LXVI et LXIX Capro debentur (p. 397 et 395), fragmenta incerta LXXI (p. 381), LXVII (p. 378), LXX (p. 383) commentatori, qui Plinianis excerptis alia adiecit, fragmentum incertum LXVIII

et LXV Donato (p. 348 et 361: illud fortasse ex Verrio Flacco derivandum esse exposui Ind. Ien. a. 1885/86 p. V), fragmenta LXXII (p. 330 et 332), LXVIII (p. 333), Dub. fragm. VII (p. 333) obtrectatoribus Vergilii. De nonnullis rem perdubiam esse ipse scriptor monuit: quod commemorasse satis habeo. — Ad brevioris Servii testimonia accedunt quae Servius plenior solus habet. Quem cum a genuino Servio disiunxerit THILO, nuper ALFREDVS MOELLER (Quaest. Serv. ed. Kilon. a. 1882) duce ex parte NETTLESHIPIO ('Lect. and Ess.' p. 325 sqq.) denuo eo pervenit, ut 'pleniorem Servium aut exemplar archetypum cum amplius tum planius breviore Servio servasse aut fontem atque auctorem commentarii ab illo decurtati fuisse' sibi persuaderet. Qua in re virum doctum opinionem fefellisse existimo: certe loci quibus usus vel potius abusus est ad suam sententiam fulciendam aut nihil probant aut non id demonstrant, quod demonstrandum sibi proposuerat scriptor. Fragmenta autem quae plenior Servius addit unde sumpta sint nescimus: ex perbono ea fluxisse fonte — nimirum ex grammaticis libris — WINTERO adsentior.

De Charisio § 5 satis mihi egisse videor. — Donatus quae adfert nescio an ex parte commentariis debeat. — De Diomede pauca dixisse sufficiet. Etenim quae p. 383, 15 et 401, 5 habet, item p. 345, 5 et 368, 25, unius esse fontis ex eis quae KEILIVS G. L. I p. LI sq. et STEVPIVS p. 190 sqq. exposuerunt probabile esse existimo: quae utrum ex Capro an ex ipso Probo (vel Plinio) Diomedes petiverit expediant qui nocte plus quam die vident. De loco qui est p. 458, 25 cf. quae supra dixi de Servio et dicam de Isidoro § 7.

Quae Plotius Sacerdos p. 472, 25 (= Probi Cathol. p. 8, 4) et p. 491, 4 (= Probi Cathol. p. 38, 32) tradit, una cum eis quae Charisius p. 59, 11 sqq. habet antiquissimis grammaticis tribuenda sunt; item quae de *cette* profert idem Plotius cum Cledonio, Pompeio, Phoca. — De Fulgentio nihil habeo quod addam. — De Macrobii tribus testimoniis nihil affirmare possumus.

De Prisciano conferenda sunt quae § 4 exposui. Praeter

ea quae ex Capro fluxerunt respicienda sunt quae ex Suetonio transcripta esse videntur (cf. § 2). De altero fragmento (Frivolariae II = G. L. II p. 271, 2), quod WINTERVS p. 13 ad librum 'de vitiis corporalibus' rettulit, res incerta.

§ 7. Isidorus sex fragmenta servavit, unum cum aliis (inc. LXVIII), quinque solus (inc. LXXVIII—LXXXII). Ex eis quae solus servavit unum est quo Placidi glossa spectet: itaque vix dubitari potest, quin ad vetustum et bonum fontem redeat quod ibi legitur (cf. Paulus p. 39, 3). Cum inc. fragmento LXXIX Servii locum (ad Georg. I 141) contulit THILO. Ex quinque illis locis cum quattuor ex libris XIX et XX petiti sint, cumque duo instrumenta tractent, duo vestimenta, de Suetonio haud temere cogitabis (cf. REIFFERSCHEIDIVS p. 270 sqq.). De fragmento ex quinto Originum libro desumpto cf. Paulus p. 114, 8 et 110, 22 (adde eiusdem Isidori Orig. X 149). De fragmento quod exstat Orig. I 36, 9 cf. quae dixit LAEMMERHIRTIVS l. s. s. p. 348: adde quae supra p. 196 adnotavimus.

Pseudophiloxenus duo fragmenta habet, ex quibus alterum bis traditur. Tertium, quod fragmentis Plautinis adiecit VVLCANIVS in Notis ad Pseudophil. p. 4, abiciendum est. Pro eo enim quod STEPHANVS exprimendum curavit 'Adfatio *ἐπίλογος, πρόφασις, προσομιλία, ὥς πλούσιος*' VVLCANIVS '*ὡς Πλαῦτος*' proposuit: quae coniectura nova editione (C. G. L. II p. 7, 8 sq.) facile refutatur. Nam *ως πλουσιος* litterae ad antecedentem glossam referendae sunt (*ἐκτενῶς, πλουσίως*): quibus expositis non est cur aliorum conamina percenseam (cf. KLEINIVS Mus. Rhen. vol. XXIV a. 1869 p. 295 sq.). Ceterum auctorem glossarii haec fragmenta ex Festo sumpsisse et olim conieci (Ind. Ien. a. 1885/6 p. VII) et DAMMANNVS l. s. s. confirmavit. Inter glossas Pseudophiloxeni etiam alias esse quae ad fragmenta Plauti deperdita revocari possint facilius conicies quam demonstrabis.

Osbernum quae exhibet fragmenta ex Macrobio, Prisciano, Paulo exscripsisse iam LOEWIVS Prodr. p. 254 sq. exposuit. Duo tamen 'fragmenta' solus auctor Panormiae servavit, quae mihi admodum suspecta esse videntur. De posteriore cf. Ind. Ien. a. 1885/6 p. III sq., ubi vix recte

coniectura haec verba ad Festi ipsius librum revocavi. De priore loco vide quae in appendice adnotata sunt.

Placidum, qui immerito in codice Corsiano 'in Plauti comoedias' glossas scripsisse dicitur, non modo Plautinas glossas continere, sed e multis scriptoribus et poetis collectas LOEWIVS Prodr. p. 154 recte monuit. Haud paucae glossae ad fragmenta videntur spectare, quae Plauti esse ex certis testimoniis constat. In reliquis quoque aliquot fragmenta Plautina latere minime improbabile puto: sed quis demonstrabit hanc vel illam glossam iure Plautinam haberi? Neque enim prisca forma satis est argumenti neque ex vicinia Plautinarum glossarum certi quidquam colligi potest: ut ne tum quidem de Plautina origine constet, si duabus glossis certe Plautinis tertia inserta sit, quae per se Plautina esse possit. Hinc caute accipienda quae REITZENSTEINIVS 'Verr. Forsch.' p. 59 dicit: 'Das nächste Wort *Coniuula* ist in den erhaltenen Stücken nirgends überliefert. Doch hat Placidus S. 28, 3 unmittelbar nach der Plautinischen Glosse *Conspicillo* in einem Abschnitt, der fast ganz auf einen Plautuscommentar zurückgeht: *Coniuolis, crebro nutantibus.* Man darf daher annehmen, dass das Wort entweder in dem verlornen Theil der Cistellaria oder in einem nicht erhaltenen Stück des Plautus stand'. Cf. idem p. 65. Quae cum ita sint, ex Placidi copiis Plauti fragmenta augere nolui, quamquam haud pauca insunt, quae prae se ferant speciem Plautinissimam. Longe aliter res in Festi vel Pauli libro se habet.

Ceterum Placidi glossas ubi cum Festinis congruunt non ex Festo fluxisse LOEWIO Gl. Nom. p. 95 assentior: nam saepe fit, ut casuum vel coniugationis formas genuinas servaverit Placidus, cum Festus nominativum vel infinitivum substituerit: sequitur ut uterque ex eisdem vel similibus libris glossographorum vetustiorum pendeant.

§ 8. Primus colligendis fragmentis operam dedit non CHARPENTARIVS (cf. RITSCHELIVS Op. II p. 77), sed unus ex eis, qui editionem curaverunt hoc titulo inscriptam: 'Plautus cum correctione et interpretatione Hermolai Merulae Politiani et Beroaldi et cum multis

additionibus', quae 'sine loco et anno' prodiit (intra annos 1494 et 1499: cf. RITSCHELIVS Op. II p. 44). Huic editioni praemissa sunt aliquot fragmenta cum hac inscriptione: 'Ex multis Plauti Comoediis amissis hae reperiuntur citatae a grauissimis auctoribus: Mar. Tull. Cicerone Au. Gellio Nonio Marcello Festo Pompeio et Prisciano'. Sunt 31 versus sine certo ordine positi, quibus admixta sunt aliena (velut de Synephebis: 'de hac Mar. Tull. Cicero in libro de natura deorum', de Moecho 'de hac Au. Gellius libro primo Cap. septimo, Epodi [h. e. Epidici] versus duo, 'Polegus' cum versu Capt. 569): Astrabacum (15); Carbonaria (51); Commorientes (59); Cornicularia (66, 65, 64, 67); Friolaria (84, 79, 89); Lenones (92); Lipargus (93); Neruus (99); Medicus (102); Plocium (110); Saturio (111); Stematicus (115); Vidularia (93, 103, 100, 105, 109, 102). His autem CHARPENTARIVS in editione anni 1513 ita usus est, ut fabulas ad alphabeti ordinem digereret, ex Vidularia unum fragmentum omitteret, ne hilum quidem adderet, nisi quod titulum vel praefationem his verbis auxit: 'quas ordine litterarum disposuimus'. Cf. de hac re BRANDTIVS Mus. Rhen. vol. XXXIII p. 630.

Multo melius de his fragmentis meritus est GEORGIVS FABRICIVS, cuius nova collectio quamquam iam anno 1550 CAMERARIO est tradita, ut docet FABRICII epistula fragmentis praemissa, tamen una cum editione anni demum 1558 in lucem prolata est. 'Ex antiquis Grammaticis', verba sunt FABRICII, 'dum alia inuestigo, locos, ut uides, Plautinos collegi, quos ad te mitto, tuoque iudicio permitto, quicquid de iis statueris'. Priore parte continentur 'loci ex XLI. amissis Plauti comoediis, a Grammaticis latinis citati', posteriore 59 'loci alii ex amissis citati, non addito Comoediae nomine'. Hanc collectionem pro subsidiis illius temporis laude non indignam — cf. RITSCHELIVS Op. II p. 113 — repetiit auctam aliquot fragmentis (velut Addicti v. 3 et 4 Clitellariaeque fragmento uno ex Fulgentio) et adnotationibus PETRVS DANIEL (HAGENVS 'der Jurist und Philolog P. D. aus Orleans' ed. Bern. a. 1873 de hac re tacet) vel potius IACOBVS ELIAS in fine commentarii Lambiniani a. 1576

his verbis additis: 'Adiunximus Plautina loca ex antiquis Grammaticis a Georgio Fabricio collecta, et a Petro Daniele Aurelio doctissimo viro quibusdam in locis correcta et aucta'. DANIELEM denique secutus est TAVBMANNVS in prima editione, quae prodiit anno 1605.

§ 9. Denuo circa Plauti fragmenta studium flagrare coeperat auctore IOSEPHO SCALIGERO, qui non modo per epistulam a TAVBMANNO novam collectionem expostulaverat — ut TAVBMANNVS in praefatione collectionis novae anno 1612 emissae testatur —, sed ipse haud pauca margini adscripsit, quibus postea TAVBMANNVM usum esse facile demonstrari potest, cum adnotationes marginales SCALIGERI haud paucae etiamnunc extent (cf. RITSCHELIVS praef. Pers.[2] p. XVI). De sua autem opera haec scribit TAVBMANNVS (in edit. a. 1612 p. 1234): 'Aliis . . . cunctantibus, aut prorsus forte nolentibus, ego hanc operam sumere coactus fui: quod in priori editione a me fieri debuisse, per epistolam Scaliger expostulaverat. Cumque ad finem spectaret typographus, (nam Trinummus iam procedebat) relictis omnibus rebus, dieculas aliquot huic curae impendi, et opera tumultuaria, quod exhibeo, concinnavi'. Correxit igitur TAVBMANNVS aliquot errores FABRICII, adiecit locos non ita paucos, in his 'Clitellariae' fragmenta, quo nomine Astrabam dici opinatus est cum SCALIGERO (Coniect. Varron. p. 142 ed. Varron. a. 1573), adnotationibus haud pauca fragmenta illustravit et mendis liberavit, usus SCALIGERI inventis multo saepius quam disertis verbis monet. Ceterum tumultuariae operae vestigia minime desunt.

TAVBMANNVM excipit PAREVS, qui cum in editione prima (anni 1610) Danielina fragmenta recepisset, mox ipse rem aggressus est. Reprehendit quicumque ante eum fragmenta tractaverant: aut enim Plauto tribuisse quae eius non essent, aut inter fragmenta attulisse versus, qui in fabulis superstitibus locum haberent, aut denique mendis multis contaminata protrusisse ἀποσπάσματα. Sed quod aliis opprobrio vertit, ne ipse quidem fugit, etsi haud pauca ei prospere cesserunt. Certe iniquius est IANI GRVTERI iudicium, qui solita acerbitate in PAREVM anno 1621 invectus est: 'eum in

omnibus secutum esse TAVBMANNVM, contentum aliquoties transponere hoc illudque aut addere fragmentum nullius momenti. Nam ipse GRVTERVS, qui TAVBMANNI operam non semel supplevit et correxit, in multis PAREVM tacite secutus est, quamquam eum de suo nonnulla addidisse minime nego. Ac ne tertia quidem PAREI editio (anni 1641) prorsus neglegi potest. A GRVTERO, non a PAREO, pendent GRONOVIVS, ERNESTIVS, alii. GVYETVS utrum fragmenta attigerit necne nescimus: in editione quam curavit MICHAEL DE MAROLLES fragmenta non insunt: exemplaris Parisini, de quo egit BENOISTVS ('Melanges Graux' p. 461 sqq.), pars prior tantum videtur extare, cuius ultima fabula est Mercator. — BENTLEI adnotationes exstant paucissimae: cf. SCHROEDERVS 'Richard Bentley's Emend. z. Pl.' p. 59.

§ 10. Anno huius saeculi decimo cum FRIDERICVS HENRICVS BOTHE Plauti fabulas 'in usum elegantiorum hominum' ederet, tertio volumini (a p. 541—571) fragmenta inseruit et ea quae ad Varronianas fabulas pertinent et reliqua, usus eis quae GRVTERVS cum TAVBMANNO et PAREO proposuerat, sed ut adderet nonnulla, velut aliquot locos ex Festo et Paulo petitos, alia consulto omitteret, omnia recenseret, non pauca emendaret. Idem in quarto volumine a p. 833—850 adnotationes ad fragmenta addidit. A priore editione differt altera, quam anno 1821 emisit, in qua compluria adiecit — in his frustula Vidulariae a MAIO edita et Colacis fragmentum e Frontone ab eodem protractum —, pauca abiecit, non ita pauca retractavit. De coniecturis BOTHII partim scite inventis partim perversissimis idem dicendum, quod in fabulis Varronianis satis superque monuerunt alii. A BOTHIO pendet WEISIVS, nisi quod singulis quibusdam locis suam viam secutus est.

Ex omnibus qui hoc saeculo Plauti fragmenta attigerunt principem locum obtinet FRIDERICVS RITSCHELIVS, cuius felicissimis auspiciis haec Plauti editio olim incohata est. Qui quanto successu falsas priorum opiniones refutaverit, titulos correxerit et illustraverit, verba ipsa mendis purgaverit, nova fragmenta antea collectis adiecerit, non est cur accuratius exponam. Ipsam editionem fragmentorum,

quam adornare coeperat, quominus perficeret, fata prohibuerunt. Quod edidit specimen in Act. Soc. phil. Lips. vol. VI p. 365 sqq. una cum eis quae manu scripta reliquit, CVRTIVS WACHSMVTH tertio opusculorum volumini inseruit (p. 177—203): praeterea paucae schedulae inventae sunt, quibus aliquoties usus sum.

Anno huius saeculi octogesimo quinto FRANCISCVS WINTER, Bonnensis disciplinae alumnus, laudabili studio nec sine successu Plauti fragmenta collegit et tractavit, prolegomenis et verborum indice instruxit, adiutus in ea re maxime FRANCISCI BVECHELERI auxilio: utriusque inventa saepius in meum usum converti.

Anno 1887 REITZENSTEINIVS librum de Verrio Flacco ('Verrianische Forschungen') edidit, quo fragmentorum numerum ex Pauli epitoma feliciter auxit.

Editionibus Festi a THEWREWKIO incohata (magis etiam tabulis codicis Farnesiani ab eodem publicatis), Varronis ab ANDREA SPENGEL post patris obitum curata, Nonii a LVCIANO MVELLER, Gellii a MARTINO HERTZ, Servii a GEORGIO THILO, grammaticorum ab HENRICO KEIL factis quantopere adiutus sim ex ipsa adnotatione facile patebit.

§ 11. VIDVLARIAE fragmenta Ambrosiana primus tractavit ANGELVS MAIVS (M. Acci Plauti fragmenta inedita a. 1815 p. 31 sqq.); a quo pendet WEISIVS cum BOTHIO. De MAII lectionibus paucis disputavit RITSCHELIVS in epistula ad GODOFREDVM HERMANNVM data (Op. II p. 177 sq.). Eadem fragmenta tangit GEPPERTVS 'Ueber den Codex Ambros. und seinen Einfluss auf d. Pl. Kr.' p. 6, 31, qui pauca verba feliciter eruit. Post hos STVDEMVNDVS 'ab anno 1864 gallae vi temporumque iniuria pessime habitas membranas iterum iterumque' inspexit 'neque prius de enucleanda pristina lectione' desperavit 'quam aut certo aut probabiliter saltem de argumento Vidulariae constaret'. Atque anno 1870 (in indice Gryphiswaldensi anni 1870/1871) egregiam illam commentationem quae est de Vidularia Plautina edidit. Sed nondum sibi satis fecerat: reversus ad palimpsestum omnia denuo examinavit et prologi fragmenta quaedam ex pagina ceteris multo peius habita incredibili

constantia expiscatus est. Huius paginae imaginem commentationi alteri adiecit quae legitur in Actis congreg. philol. XXXVI p. 33 sqq.: qua commentatione[1]) cum de argumento fabulae optime disputavit tum fragmenta ipsa secundis curis tractavit. STVDEMVNDI editionem secutus est WINTERVS, nisi quod locos quosdam modo ex suis modo ex BVECHELERI coniecturis refinxit. Ipse anno huius saeculi duodenonagesimo STVDEMVNDI lectiones cum laceris foliis libri rescripti iterum contuli, non quod sperarem me plura quam illum eruturum esse, sed ne magis quam res ferret ab alieno labore penderem. Apographum STVDEMVNDI anno 1889 prodiit. — Ipsae autem reliquiae miserae quae extant sic videntur dispositae fuisse:

483. 484 exitus Truculenti
243. 244 Vidulariae didascalia? 1—17
A a
B b
C c
D d
E e
493. 494
} LXIII

F f
245. 246. 18—36; 37—55
G g
H h
I i
K k
247. 248. 56—72; 73—91
L l
} LXIV

Qua de distributione haec sunt SEYFFERTI verba apographi p. XXV: 'Quodsi illi folio 483/484, ut aliter fieri non potest, primus quaternionis LXIII locus tribuitur, magna de folio 243/244, in cuius pagina aversa scriptus est Vidulariae prologus, existit difficultas. Sive enim id secundum quaternionis illius fuisse statuimus, pugnat hoc cum illa fasciculos componendi norma, ex qua potius esse debet tertium, cum pagina recta interior, aversa exterior sit, sive

1) Partem eorum quae insunt emisit scriptor in 'Rivista di fil.' vol. XI p. 321 sqq.

suum i. e. tertium locum tenuisse putamus, frustra quaeritur, quid tandem in folio secundo exaratum fuisse existimandum sit; nam in medio quaternione totum folium scriptura vacavisse nullo huius codicis exemplo probatur. Concedendum igitur videtur librarium in hoc fasciculo componendo a sollemni ratione aberravisse. — Foliorum denique par, quod praeterea ad Vidulariam pertinere paginarum titulis constat, quoniam et paginae prima quartaque exteriores, secunda atque tertia interiores sunt neque alterius folii contextum altero continuari manifestum est, secundum illam normam in suo quaternione eum ipsum locum tenuit, qui ei in apographo tributus est, ita ut prius folium secundum, posterius septimum fuerit quaternionis. Hunc autem fuisse LXIIII, non LXV ea re probabile fit, quod tres illae scaenae, quarum fragmenta in his foliis extant, ad mediam potius fabulam spectare videntur quam ad extremam'. Cum autem Poenuli quae sequitur versus 282 sqq. folium secundum quaternionis LXVII occupent (cf. praef. Poen. p. V), recte STVDEMVNDVS initium eiusdem fabulae, quod periit in Ambrosiano, in foliis 2—8 quaternionis LXVI extitisse computavit; quod si probamus, eidem assentiemur, exitum Vidulariae in primo eiusdem quaternionis folio locum habuisse: unde apparet olim 24 folia hanc fabulam continuisse, h. e. 912 versus, si titulorum et bipertitorum versuum rationem non habebimus.

De argumento fabulae non habeo quod ad ea quae STVDEMVNDVS exposuit addam. De singulis locis quibusdam quid iudicem in appendice monui. Cum ex fabulae titulo et argumento tum ex prologi v. 6, ubi Schedia commemoratur, STVDEMVNDVS Diphili *Σχεδίαν* a Plauto esse translatam speciosa coniectura censuit. Conferenda tamen sunt quae SCHOELLIVS praef. Rud. p. VII adn. de eadem re exposuit.

Haec habui quae recensioni fragmentorum adderem. Restat, ut viris coniunctissimis, quorum auxilio etiam in hoc opusculo usus sum, debitam persolvam gratiam: ALFREDO FLECKEISEN, FRIDERICO SCHOELL, OSCARO SEYFFERT.

Ienae m. Mart. a. MDCCCXCIV.

G. G.

3 6105 013 392 910

Stanford University Libraries
Stanford, California
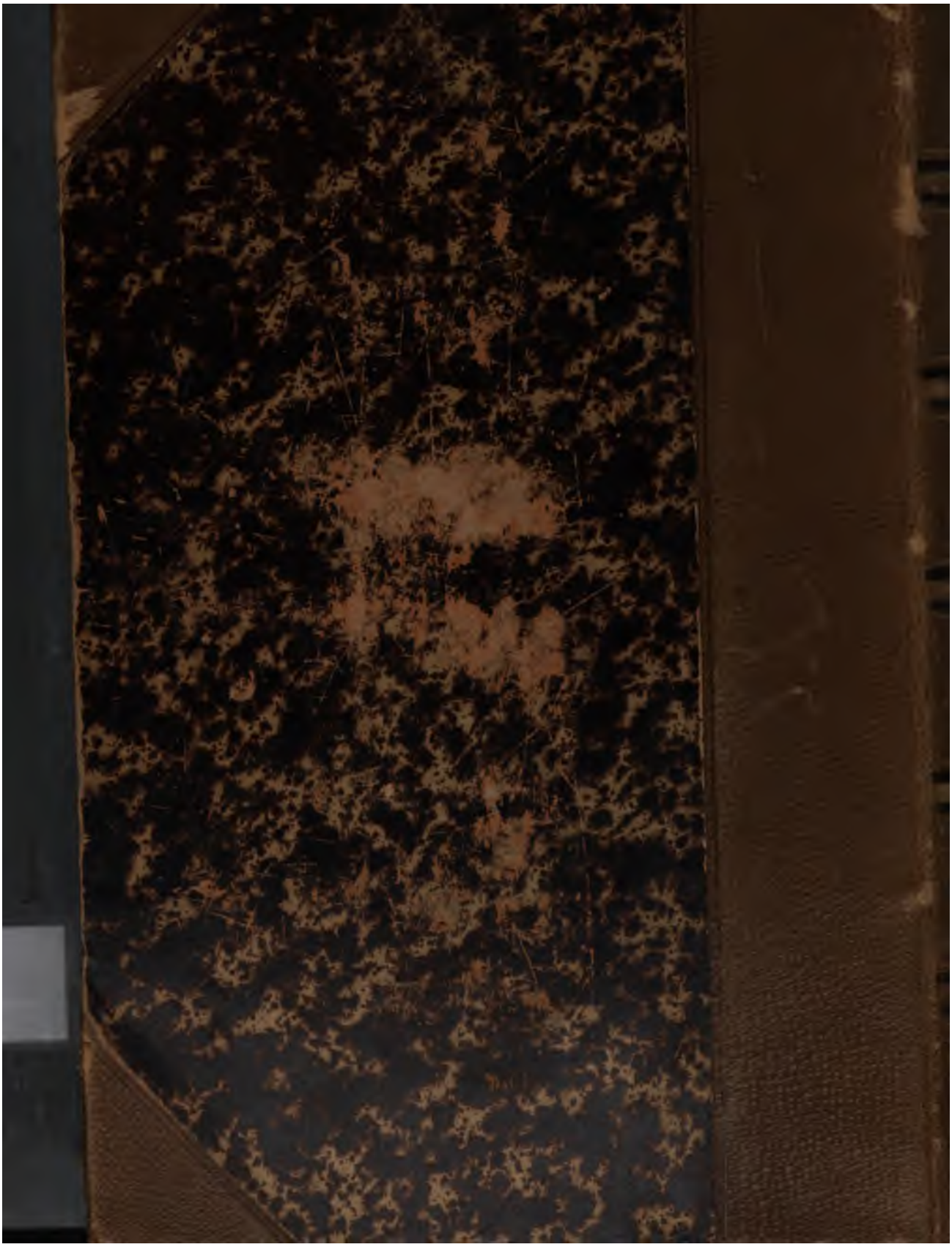
Return this book on or before date due.